

T.B.M.M

DDC:
YER: 73-8531
YIL:
CLT: 2
KSM:
KOP:
DEM: 73-16379

KÜTÜPHANESİ

B. M. M. Kütüphanesi
Bu eser Kütüphaneden dışarı Çıkmaz

صالح الجوهري ترجمه سی

لغت و انقوی

18 Nisan 1935

B. M. M.
Kütüphanesi
Es. No. : 1935 1196
Remiz : 4 K. 5

بازرسی تاج

با صفا

کتاب

۱۳۱۸

فهرست جلد الثاني

صفحه	صفحه	صفحه	صفحه
باب العين ١	٧٨ فصل الراء	١٣٣ فصل القاف	٢١٨ فصل الباء
١ فصل الالف	٧٩ فصل الزاء	١٣٦ فصل الكاف	٢١٨ باب الكاف
١ فصل الباء	٧٩ فصل السين	١٣٩ فصل اللام	٢١٨ فصل الالف
٦ فصل التاء	٨٠ فصل الشين	١٤١ فصل النون	٢٢٠ فصل الباء
٨ فصل الثاء	٨٠ فصل الصاد	١٤٦ فصل الواو	٢٢١ فصل التاء
٨ فصل الجيم	٨١ فصل الضاد	١٤٩ فصل الهاء	٢٢٢ فصل الحاء
١٢ فصل الخاء	٨١ فصل الفاء	١٥٠ باب القاف	٢٢٥ فصل الدال
١٦ فصل الدال	٨٢ فصل اللام	١٥٠ فصل الالف	٢٢٧ فصل الراء
١٨ فصل الذال	٨٢ فصل الميم	١٥٢ فصل الباء	٢٢٨ فصل الزاء
١٩ فصل الراء	٨٣ فصل النون	١٥٥ فصل التاء	٢٢٨ فصل السين
٢٧ فصل الزاء	٨٤ فصل الواو	١٥٥ فصل الثاء	٢٣٠ فصل الشين
٢٨ فصل السين	٨٤ فصل الهاء	١٥٥ فصل الجيم	٢٣٢ فصل الصاد
٣٢ فصل الشين	٨٤ باب الفاء	١٥٦ فصل الحاء	٢٣٣ فصل الضاد
٣٦ فصل الصاد	٨٤ فصل الالف	١٦١ فصل الخاء	٢٣٣ فصل العين
٣٩ فصل الضاد	٨٧ فصل التاء	١٦٥ فصل الذال	٢٣٥ فصل الفاء
٤٣ فصل الطاء	٨٧ فصل الثاء	١٦٨ فصل الذال	٢٣٧ فصل الكاف
٤٥ فصل الظاء	٨٨ فصل الجيم	١٦٩ فصل الراء	٢٣٧ فصل اللام
٤٥ فصل الفاء	٩١ فصل الحاء	١٧٣ فصل الزاء	٢٣٨ فصل الميم
٤٧ فصل القاف	٩٥ فصل الخاء	١٧٦ فصل السين	٢٤١ فصل النون
٥٦ فصل الكاف	١٠١ فصل الدال	١٨٠ فصل الشين	٢٤٢ فصل الواو
٥٨ فصل اللام	١٠٣ فصل الذال	١٨٣ فصل الصاد	٢٤٣ فصل الهاء
٦٠ فصل الميم	١٠٣ فصل الزاء	١٨٥ فصل الضاد	٢٤٤ باب اللام
٦٢ فصل النون	١٠٦ فصل الزاء	١٨٥ فصل الطاء	٢٤٤ فصل الالف
٦٧ فصل الواو	١٠٨ فصل السين	١٩٠ فصل العين	٢٥٠ فصل الباء
٧٢ فصل الهاء	١١٣ فصل الشين	١٩٨ فصل الغين	٢٥٦ فصل التاء
٧٦ فصل الباء	١١٦ فصل الصاد	٢٠٠ فصل الفاء	٢٥٧ فصل الثاء
٧٦ باب الغين	١٢٠ فصل الضاد	٢٠٥ فصل القاف	٢٦٠ فصل الجيم
٧٦ فصل الالف	١٢١ فصل الطاء	٢٠٥ فصل اللام	٢٦٧ فصل الحاء
٧٦ فصل الباء	١٢٤ فصل الظاء	٢٠٧ فصل الميم	٢٧٧ فصل الخاء
٧٧ فصل التاء	١٢٥ فصل العين	٢١٠ فصل النون	٢٨٤ فصل الدال
٧٧ فصل الثاء	١٣٠ فصل الغين	٢١٤ فصل الواو	٢٨٨ فصل الذال
٧٧ فصل الدال	١٣٢ فصل الفاء	٢١٧ فصل الهاء	٢٨٩ فصل الراء

صحيفه	صحيفه	صحيفه	صحيفه
٢٩٦ فصل الزاء	٤٢٤ فصل الصاد	٥٣٠ فصل الطاء	٥٨٦ باب الواو والياء
٢٩٨ فصل السين	٤٢٨ فصل الضاد	٥٣١ فصل العين	٥٩٦ فصل الالف
٣٠٥ فصل الشين	٤٢٩ فصل الطاء	٥٣٨ فصل الغين	٥٩٧ فصل الباء
٣٠٩ فصل الصاد	٤٣٢ فصل الظاء	٥٤٠ فصل الفاء	٦٠٣ فصل التاء
٣١٠ فصل المضاد	٤٣٣ فصل العين	٥٤٢ فصل القاف	٦٠٤ فصل الثاء
٣١٣ فصل لطاء	٤٤١ فصل الغين	٥٤٦ فصل الكاف	٦٠٨ فصل الجيم
٣١٦ فصل الظاء	٤٤٤ فصل الفاء	٥٤٨ فصل اللام	٦١٥ فصل الحاء
٣١٦ فصل العين	٤٤٧ فصل القاف	٥٥٣ فصل الميم	٦٢٦ فصل الخاء
٣٢٩ فصل الغين	٤٥٥ فصل الكاف	٥٥٩ فصل النون	٦٣١ فصل الدال
٣٣٣ فصل الفاء	٤٥٩ فصل اللام	٥٥٩ فصل الواو	٦٣٧ فصل الذال
٣٣٧ فصل القاف	٤٦٦ فصل الميم	٥٦٢ فصل الهاء	٦٣٩ فصل الراء
٣٤٤ فصل الكاف	٤٦٦ فصل النون	٥٦٤ فصل اليا	٦٥١ فصل الزاء
٣٤٨ فصل اللام	٤٧٢ فصل الواو	٥٦٦ باب الهاء	٦٥٤ فصل السين
٣٤٨ فصل الميم	٤٧٦ فصل الهاء	٥٦٦ فصل الالف	٦٦٣ فصل الشين
٣٥٢ فصل النون	٤٨١ فصل الباء	٥٦٨ فصل الباء	٦٦٩ فصل الصاد
٣٦١ فصل الواو	٤٨٢ باب النون	٥٦٩ فصل التاء	٦٧٣ فصل الضاد
٣٦٥ فصل الهاء	٤٨٢ فصل الالف	٥٦٩ فصل الجيم	٦٧٦ فصل الطاء
٣٧٠ فصل الباء	٤٨٨ فصل الباء	٥٧٠ فصل الدال	٦٨٠ فصل الظاء
٣٧٠ باب الميم	٤٩٢ فصل التاء	٥٧١ فصل الراء	٦٨١ فصل العين
٣٧٠ فصل الالف	٤٩٣ فصل الثاء	٥٧١ فصل السين	٦٩٥ فصل الغين
٣٧٥ فصل الباء	٤٩٥ فصل الجيم	٥٧٣ فصل الشين	٧٠٠ فصل الفاء
٣٧٩ فصل التاء	٤٩٨ فصل الحاء	٥٧٥ فصل الصاد	٧٠٤ فصل القاف
٣٨١ فصل الثاء	٥٠٤ فصل الخاء	٥٧٩ فصل العين	٧١٣ فصل الكاف
٣٨٢ فصل الجيم	٥٠٦ فصل الدال	٥٧٧ فصل الفاء	٧١٧ فصل اللام
٣٨٧ فصل الخاء	٥١٠ فصل الذال	٥٧٩ فصل القاف	٧٢٤ فصل الميم
٣٩٤ فصل الحاء	٥١١ فصل الراء	٥٧٩ فصل الكاف	٧٣٠ فصل النون
٣٩٩ فصل الدال	٥١٥ فصل الزاء	٥٨٠ فصل اللام	٧٤٠ فصل الواو
٤٠٣ فصل الذال	٥١٧ فصل السين	٥٨١ فصل الميم	٧٤٧ فصل الهاء
٤٠٤ فصل الراء	٥٢٢ فصل الشين	٥٨٢ فصل النون	٧٥١ فصل الباء
٤١٤ فصل الزاء	٥٢٥ فصل الصاد	٥٨٤ فصل الواو	٧٥٣ باب الالف للبيه
٤١٥ فصل السين	٥٢٦ فصل الضاد	٥٨٦ فصل الهاء	
٤٢٢ فصل الشين	٥٢٩ فصل الطاء	٥٨٦ فصل الياء	

الجلد الثاني من لغز واثقولى

* باب العين من كتاب ترجمة الصحاح الجوهري *

فصل الالف) الامع هم من كسرى وميك فتى وتشديد يله شول كسند در كه رأبي ضعيف او لمعين
هر كورد يكي كسند به ناع اولوب اني معك ديه ومنه قول ابن مسعود لا يكون احدكم امعة وابو بكر بن السراج
ابتدى بوفعلدر فانك كسرى وعينك تشديد يله زبرا فعل وصف اولماز وشول كسند كه امرأة امعة دير
آنك قولى خطا در زبرا ناساطا شفه سى ايچون امعه ديتن تنكيم ابو عبيد بن روايت اولنمشدر (فصل الباء)
البتع فتحته يه بون اوزن اولمقدر بيون ديبى محكم اولمغسله يله يقال بتع الفرس من الباء الرابع البتع
بانك فتى وتانك كسرى يله شول آندر كه بونى اوزن اولوب محكم اوله البتعة بانك فتى وتانك كسرى يله
هوئى البتع بانك كسرى وتانك سكوبيله والبتع بانك كسرى وتانك فتحته بالدين اولان نيتد فغسله
قع كى كه قع خرما اوزرنده كور سه شالنده اولان نسنه جكدن ابتع همزه مك وتانك فتى وتانك ماينده
سكوبيله شول كلد در كه آكله تا كيد اولنور تقول جاوا الجعون اكنعون ابتعون البتعة تانك كسرى يله
كثرت مدمن طوداق فرمى اولق يقال شفة كائنة بائعة اى مملته بحجرة من الدم البتع بانك فتى
وتانك سكوبيله كندى نفسن غمسه قتل ايتك ومنه قوله تعالى فلعلك باخع نفسك البتع ضمته يله
والبتعة بانك فتحته حقه اقرار ايتك يقال بتع بالحق بخوعا من الباب الثالث اذا قر به وخضع له وكذلك
بتع بخوعا وبخاعة من الباب الرابع الابداع هم من كسرى يله رنسنه بى نمونه سى ومثالى بوعيكى اختراع
ايتك وابداع شاعر شعرين طرز بديع اورره ابراد ايتك كه ده دبرلر وابداع راحله نور لمغه دخی دبرلر يقال
ابدعت راحله اذا كلت وابدع الرجل على البناء للمجهول اذا كلت راحلته البدع بانك فتى وذلك
كسرى ومديله بى مثال نسنه احدث ايدن كسند والله تعالى بديع السموات والارض وبى مثال حادث
اولان نسنه به دخی دبرلر وبديع طلومه دخی دبرلر وفى الحديث ان نهامة كبديع العسل حلوا وله حلوا آخره
بمعنى نهامة عسل طلومى كى اولى آخرى بقرار در سود طلومى كى دكلدر تاكه اولى حلوا اولوب
مرور بامله آخرى فاسدا وله البدع بانك كسرى وذلك سكوبيله يكي حادث اولان نسنه وبدع احدث
ايدن كسند به دخی دبرلر يقال فلان بدع فى هذا الامر اى بديع الابداع همزه مك فتحته جعيدر يقال
قوم ابداع ومنه قوله تعالى قل ما كنت بدعا من الرسل البدعة بانك كسرى وذلك سكوبيله دينده حادث
اولان نسنه در دین كان بوله قد نصكره الاستبداع همزه مك وتانك كسرى يله رنسنه بى بديع عدايتك

امع

بتع

بتع

بدع

برع

يقال اسبدعه اذا عده بديعا التبتيع على وزن التكرم بدعته نسبت اليك يقال بدعه اذا نسبته الى البدعة
البراعة بانك فحيلة بركنه اصحابه غالب اولمق علمده وغيره نسبه به يقال برع الرجل من الباب الثالث
ويقال برع ايضا من الباب الخامس اذا فاق اصحابه في العلم وغيره السارع رانك كسر يله اصحابه
فائق اولان كسبه المتبرع ميمك ضمي ورائك كسري وقشد بديله تطوعا برسنه اشلين كسبه يقال
فعلت كذا متبرعا اذا فعلته متطوعا برع جمع ورنى اوزره برناقه نك اسميدر وروع كذلك برعورتك
اسميدر كه اول برع بنت واشق در واصحاب حديث بروعي بانك كسر يله استعمال ايدر لكن صواب
فتقدر زيرا كلام عربده فعول بقدر الاخر ووعشود واردر كه خروع براونك اديدر وعشود

برزع

برضع

برقع

بردره نك اديدر البردعة بانك فتي ورائك سكونيله شول چولدر كه بالانك آتسه قورل البرنداع
همزه نك ورائك كسر يله برسنه به حاضر لنمق نقول ابرندعت للامر اذا استدعت له البرشاع بانك
كسري ورائك سكونيله اوزن واحق وفرموده اولوب ظالم اولان كسبه البرقع بانك وقافك ضمي
ورائك سكونيله والبرقع بانك ضمي وقافك فحيلة طوارك ونسائطه سنك يوزينه اورند كسري
يجه در البرقع بانك ضمي وقافك ضمي ومديله كذلك يوزنه اوريلن نسبه البرقعة على وزن الدحرجة
برقع اورنگ التبرقع فحيتله وقافك ضمي يله برقع اورنگ يقال برقعه فترقع اذا لبسه البرقع فلبسه
المبرقعة ميمك ضمي وبانك وقافك فحيلة شول فيوندر كه كوده سي سياء وباشي آق اوله المبرقعة
ميمك ضمي وقافك كسر يله شول آت آتلك يا ضيدر كه يوزني احاطه ايله وكوزل ينك اطراف سياء اوله
يقال غرة مبرقعة برقع بانك وقافك كسري ورائك سكونيله بدني قات كوك سماء سابعه معناسنه
لا ينصرفدر واما سماء دنبايه رقع ديرلر رانك فتي وقافك كسري ومديله البركة على وزن الدحرجة

بركم

برع

درت اياق اوزره طور مقدر وركه بر كسبه ني ايتي وروب كوني اوزره دوشورمكه دخی ديرل البرع
بانك فتي وزاء مجه نك كسري ومديله ظريف اولان كسبه وبونك صفتلنر الاتازه اولان كسبه
البرعة مؤثي اوالغوث ابتد يزع شول متكلم اولان اوغلاندر كه نكلمده حياتيه ويزاعت برصفتدر كه
انسان آنكله محمود اولور البراع بانك ضمي كه كذلك ظريف اولان كسبه يزع معناسنه ابو عبيده
روايي اوزره البراعة بانك فحيلة طرافت معناسنه يقال يزع زاعة من الباب الخامس التبرع
فحيتله ورائك ضمي وتشد بديله كذلك ظريف اولمق يقال تبرع الغلام اي طرف وتبرع غوغا وشري يومكه
دخی ديرل يقال تبرع الشر اذا تقام وتقام فاهك ضمي عظيم اولمغه ديرل يوزع بانك ورائك فتي وواوك
سكونيله ني سعدقو ملاندر بر قومك اديدر رمله مخصوصه معناسنه يوزع برعورتك دخی اسميدر

بشع

البشع بانك فتي وشينك كسر يله لذت كربه اولوب بوغازي طوعقدر و بشع شول كسبه به دخی ديرل كه
ذكر اولان لذتي نسبه في اكل ايدوب بشاعت تحصيل اتمش اوله الاستبشاع همزه نك وتانك
كسر يله برسنه في لذت عدايتك البصع بانك فتي وصادك سكونيله جمع ايتك جوهر ي ابتد بعض
نحو يندن بولفظك جمع معناسنه كلسن ايشندم ولكن وجه ضمني معلوم دكلدر بدی البصع بانك

بصع

كسري وصادك سكونيله كيه نك برمقداري يقال مضى بضع من اللبل بالكسر اي جوش منه
وجوشدن جميله وشين مجه ايله كيه نك اولي مراد در البصع بركله در كه آنكله تأكيد اولونور
وبعضا يوني ضناد مجه ايله ديرل ولكن اصح دكلدر نقول اخذت حتى اجمع البصع بصعاء بانك فتي
وصادك سكوني والفك مد يله مؤثي بفحال جاءني النساء بجمع البصعاء البصعون جمع مذكري
يقال جاءني القوم ابصعون البصع بانك ضمي وصادك فحيلة جمع مؤثي يقال رأيت النسوة

بضع

جمع بصع بس البصع نوصي كيدر بيدر اجمع كله سنك لوزينه تقويم اولمق البضاعة بانك كسر يله
وضاد مجه ايله برمه دار ماله ديرل كه آني تجارت ايجون لوسال ايله سن مال البضاع همزه نك كسر يله مالى
بضاعت طريفه كوندره ك الاستفناح همزه نك وتانك كسر يله معناه نقول البضعت الشيء

والبضعة اذا جعلته بضاعة وفي المثل كمن يضع تمر الى حجر يعني حجر معدن تمر ايكن حجره خرما
 وكوند رمش كيدر البضاعة ضايدك كسريله شول باش بار بغيره كه دري بي واني شق ايدوب
 فاني ظهور ايد و آخيه و اكر فاني اقامه اكا داميه ديرل و باضعه شول فيون سور بسنه ديرل كه عظيم اوله
 الباضع كفاك ضايدك كسريله شول قليحه ديرل كه هرنه او غراسه آندن بر باره كسوب قوباره اصمعي
 دواجي اوزره يقبال سيف باضع اذا مر بشي بضعه البضع بانك كسري و ضايدك سكونيله و بعض
 هرب باني مفتوح ايدر لوج عدد دن طقوز موارنجه استعمال اولنور يقول بضع سنين و بضعة عشر
 و جلا و بضع هير قامة و خنكه لفظ عشره بي نجار و ايتسه بضع استعمال كيدر يعني بضع
 و عشرون ديمز البضعة بانك قحيله ات باره سي باه بونده مفتوح در اكر حه سا تراخوانده مكسور در كه
 آنر قطعه و قلده و فدره و كسفه و خرقه در و بونلك امثال ايدر الى غير النهايه كه قلده قافله
 و دال مهمله ايله بر نسنه چو كند بسندن بر باره به ديرل و فدره فاليله و دال مهمله ايله ات باره سنه ديرل
 و كسفه سين مهمله و فاليله بر باره نسنه به ديرل مطلقا و خرقه خاء معجه و قافله بز باره سيدر البضع بانك
 فتحي و ضايدك سكونيله بضعه مك جي باره ل معناسنه تمر ايله تمر كي و بعضيلر ايتدي بضعه مك جي
 بضعه بدره مك جي بدر اولد يني كسي و بضع قطع معناسنه ده كلور تقول بضعت اللحم بضعا
 اذا قطعت و بارمق معناسنه ده كلور تقول بضعت الجرح اذا شققته و بضع صوبه قائمغه دخی ديرل
 تقول بضعت من الماء بضعا اذا رويت وفي المثل جي متي تكرر و لا تبضع يعني بچيد دكين اغر ايله ايجوب
 فائيه سن و كله اولور كه بضعت من فلان ديرل چنان آندن ملائت حاصل قيلسه ل بس و تشبيهها اولور
 يعني قائمق معناسنه تشبيهها اولور و بضعت رآق معناسنه دخی كلور يقال جبهته تبضع اي تسيل عرفا
 الابضاع هجره مك كسريله فلندرق يقال ابضعتي الماء اي ارواني و كاه اولور جواب شافي و برمه
 دخی ديرل يقال سألني فلان عن مسألة فابضعت اذا شقته المضع ميك كسري و ضايدك قحيله
 باره جق آلت كرك طمري و كرك سختباني بس بنشتره و شفره به اطلاق اولنور البضع بانك
 ضمي و ضايدك سكونيله نكاح معناسنه در ابن المكيت و واني اوزره يقال ملك فلان بضع فلانة
 المباشعة ميك ضمي و ضايدك قحيله مجامعت معناسنه در البضاع بانك كسريله كذاك جاع
 معناسنه وفي المثل كعلمه اسمها البضاع البضع بانك فتحي و ضايدك كسري و مديله در باده اولان جزيره
 معناسنه و بضعت ايد دخی ديرل لحم معناسنه بقل دابة كسري البضع و رجل خاطي البضع و خاطي
 خاء معجه و ظا ايله كذاك مجتمع و مكتمل معناسنه در و بضعت دخی ديرل عرق معناسنه البضع بانك
 ضمي و ضايدك قحيله بوضعك اسميدر تنكيم حسان بن ثابتك بعض اشعارنده واقع اولشدر
 بتر بضاعة برفونك اسميدر تنكيم حديث شريفده واقع اولشدر بانك كسري و ضميله روايت اولنور
 البضاع بانك قحيله چهار و متاع و يصلاح بلودك بغيردن آغر لمتسه دخی ديرل البقعة بانك ضمي
 و قافك سكونيله بر باره بر البضاع بانك كسريله جي بر معناسنه الباقعة قافك كسريله بلا
 و آفت داهيه معناسنه البقع بانك فتحي و قافك سكونيله بر كسبه به ناسرنا كلات ايتك يا خود بهتان ايتك
 تقول بقع الزجلي على البناء لاجه نول اذارني يكلام قبيح او بهتان و يقع ذهب معناسنه ده كلور منه
 قولهم ما دري اين يقع على اين ذهب كانه قل الى اين بقعة من بقاع الارض يقع بانك فتحي و قافك
 كسري و مديله شول بدر كه آنده انواع اشجار اوله بوسيدن مدنيه منوره ده اولان كور سناه بقیع الفرد
 ديديلر و غرقدر جنس اغاجك اسميدر البقع فحيتله طيور چينسند مو كلاب چينسند اولان الاجه لقي
 هواب چينسند اولانه بلق ديدك كسري كسي كه قوشك آلاجه سنه ابقع و طوارك آلاجه سنه ايلق ديدر
 بقعان الشام بانك ضمي و قافك سكونيله حديث شريفده واقع اولد يني اوزره شام شريفده اولان
 قوللر و خدمته كارلر در بر آندره بياض و حمرت يا خود بياض و سواد و در روم جنسهاه شياه جنسي

بقع

اجتماع شخاصك من الجحون يا بصدق اوله عقده و او يا به قلب اوله دى فاجل مكشور اوله عيون
فكهم ميرلنده قلب اوله دى و هاننى ايشدى امكى قول دى حسندر و لكن اخفصك قول قياسه او قدر
و تراعلامت مفعول الجحون كفى و لوى جندف ايتك مناسب دكلدر ديدى و لكن خذل حذف اوله جحق
باني ضيا شدن او ترى ضمه في كسرى به تبدل مناسب دكلدر ديك الاحتمال و در مكر كه تبدل ياي
مخوفه يد لالت الجحون دى لاله التابعه بانك كسرى به متاع سلعه معناه سنده التبعان بانك فحقى و بانك
كسرى و تشديد به تابعه مشى الاباحه همزه نك كسرى به صائق الحكون عراض ايتك تقول ابعث
الشي اذا غرضته للبع الاباحه همزه نك و تالك كسرى به صا تون الحق المبايعه ميك ضنى و بانك فحقه
بازار ايتك و بيعت ايتك معناه سنده دى كلور و بيعت بر دى قدر اولان كسسته به تبعيت و اقتدابه قول
و قرار ايتك در التابع بانك فحقى و بانك ضمه ذكر اولان كيدر ايتكى معناه دى الاسباعه همزه نك
و تالك كسرى به برنسته نك ضامته سن طلب ايتك يقال اخذت الشى اى سالت ايتك يبعه منى البيعه بانك
كسرى و عدله معبد نظارى اولان موضع كسسته معناه سنده و معه صائق معناه سندن بناء نوعى دى
كلور جلسه و ركه كى يقال انه لحسن البيعه (فصل التنا) التبع فحقته و التابعه كذلك
فحقه تابع اوله يقال تبع القوم تبعاً و تابعه من الباب الرابع اذام ثبت خلفهم او روابك فقصيت معهم
الاتباع همزه نك كسرى و تالك كسرى و تشديد به تابع اوله باب افتعال دن اوله اوزره الاتباع
همزه نك كسرى و تالك كسرى و تشديد به تابع اوله و يكسسته نك اردندن ايرشدره كى يقال اتبعته الشى فقبه
و تابع اوله معناه سنده كلور يقال اتبع القوم اذا كانوا قد سبقوك فحقهم و اخفص ايشدى تبعه
و اتبعته بنو نارك ليكسرى معناه در رفته و اردفته و معناه اوله دى كى و حذف قوله تعالى الامر مطلق
الخطبة فاتبعه شهاب ثاقب و منه الاتباع فى الكلام يعنى كلامه بلفظى بلفظه تبعته ذكر ايتك
حسن بسن قبيح نتيج كى اكادى تابع در التبع فحقته تابع معناه سنده و جاعته اطلاق
اوله و قال الله تعالى انا كلكم تبع الاتباع همزه نك فحقه تبع جعى التابعه ميك ضنى و بانك فحقه
و التابع تالك كسرى به تابع اوله يقال تابعته على كذا معناه و تابعاً و تابع تبعك جعى دى
كلور صغر روز اغليرى معناه سنده و تابع رنندن اوله و تشدد معناه دى در لولاء معناه سنده و متابعت
برلسته نى محكم ايتك معناه سنده دى استعمال اوله و يقال تابع الرجل عمله اى اتقنه و احكمه و فى حديث
ابى وايع تابعنا الاعمال فلم نجد نسباً يبلغ فى طلب الاخوة فى الدنيا اى احكمناها و صرفناها
بود كر اوله نك جوه نك تعبير يد و تابعنا تبعنا معناه سنده اوله دى بعيد دكلدر تكليم كر اوله و نور
التبع فحقته و بانك ضى و تشدد به برنسته نك اردندن و شوب طلب ايتك يقال تبعت الشى فحقه
اذا طلبته منه لاله للتبع على وزن التكريم معناه يقال تبعت الشى يتبعها التابعه تالك كسرى به
شوب نسته دى كه تالك طلبندن دى حق اولان كسسته خال اوله و صاحب صراح بوى عاقبت بدليله
و صاحب رجه مختاره مطلقا كذا لاله تفسير ايتك اردندن برنسته نك فحقه دى دكلدر التبعه
تالك فحقى و بانك كسرى به معناه التبع تالك فحقى و تالك كسرى و معناه تابع معناه سنده در قال الله تعالى
ثم لا تجدوا لكم علينا تدبيرا قال القراء اى تاوا و لا طالباً و هو يعنى تابع و تبع صغر روز اخسته دى در لولاء
اوله سنده و اوله التبعه تالك فحقى و بانك كسرى و مبدله موى صغر روز اخسته نك دى معناه سنده
و التابع تالك فحقى و بانك كسرى به جعى روز اغليرى معناه سنده جعى تابع كلور تكليم ذكر اوله دى
و تابعك جعى التابع كلور و تالك فحقى و بانك كسرى به اقبل الله لعله و اقبل كى كفايل كوچور لدر و معناه سنده
و التابعه تالك كسرى به جعى معناه سنده قولهم معه تابعه اى من الجن التابعه تالك فحقى و بانك كسرى به
ملوك بمن معناه سنده للتبع تالك ضنى و تالك فحقى و تشديد به واحد و نك كى كى در لولاء معناه سنده
و سلطان به ظل الله دى كلور به بنا احتمالاً لدر كه ملكه تبع دى دى اوله بود كر اولان نسج جوه نك طاهر ندى

تبع

ترع

فهم اولنا ندر اما عبارت قاموسه کولکه معناسه اولان تبعی ضمتبيله تخنج اتمشدر وتبع رجس قوشك
 اسميدرو قاموسه ضرب من الطير بدله ضرب من البعاسب ديمش که بعسوب آری بکنه دبرل
 بوتقد برجه بعسوبه تبع اطلاق تشبيها اولمق احتمالی واردر الترع فحتميله طولي برمعناسه بقال حوض
 ترع وکوز ترع ای ممثلي، وترع طولعه دخي دبرل بقال ترع الاناه بترع ترعان الباب الرابع اذا امتلا الاتراع
 همز نك كسريله طولدر مق المترعة ممك ضمي ورائك فحتميله طولدر لمش نسبه بقال جفته مترعة اذا كانت
 ممتلئة وجفته جيك فتي وفلك سكونيله جناق كاسه معناسه الترع فحتميله ورائك ضمي وتشديد يله
 شرايمكه سرعت ايتك بقال ترع اليه بالشرا اذا تسرع الترع تانك فتي ورائك كسريله شول كسسه در که
 شرايمكه سريع اولوب تير غضبه کلبي اوله الترع تانك فتي ورائك تشديد يله شول سياد که دره بي طولدره
 بقال سيل ترع املا الوادي وترع قوجي به دخي دبرل بواب معناسه الترعة تانك ضمي ورائك سكونيله
 قيو باب معناسه وفي الحديث ان منبري هذا على ترعة من ترع الجنة وبعضلرا بتدي حديث شريفده ترعه
 روضه معناسه درو بعضلرا بتدي درجه معناسه درو ترعه ارمقلرك اغزل يته دخي دبرل الارع هر نك
 ورائك فحتميله قاني بوريمك بقال سير ترع اي شديد الترابع تانك كسري ورائك سكونيله بر موضعك
 اسميدر التسعة تانك كسري وسبتك سكونيله عدد مذ كردر التسع تانك كذلك كسريله مؤثي وتسع كذلك
 دوه صواره كونلرندن بركوندر التسع تانك ضمي وسبتك سكونيله طقوز جزء دن برجزنه دبرل التسع
 تانك فتي وسبتك كسري ومديله بمعناه التسع تانك ضمي وسبتك فحتميله صردوزني اورز نفلدن صكره
 كلن اوج كيجد در که آلرك بري بدني و بري سكر نجي و بري طقوز نجي كيجد درونفل نوک ضمي وفلك فحتميله
 غررد نصكره كلن اوج كيجد به دبرل و غر راك اول كيجد ليدرا و اوج كيجد به و رانجه التاسوعاء علي وزن
 العاشوراء عاشور اكونندن اول اولان كون جوهری ايدرين ظن ابد رم که بوم ولد اوله التسع تانك فتي
 وسبتك سكونيله برنسبه نك طقوزده برين الموق يا خود طقوز نجي اولمق بقال تسعت القوم اتسعههم
 اذا اخذت تسع اموالهم او كتلهم تاسعا الاتساع همزه نك كسريله دوه بي طقوز نجي كونده صوبه
 ايلتمك واتساع طقوز عدد تمام اولمغه دخي دبرل التمتع علي وزن الزلزلة كلامده تردد ايتك
 يا حصر اولمغه يا خود عاجز اولمغه وكاه اولور بوني طوار حقتده دخي استعمال ايدرل بيان قومه
 صايلنوب حقامسه وتعتقه اضطراره برافعه دخي دبرل بقال تعتعت الرجل اذا اعتلته و افلقته و عتل
 عين مهمله و ناه مثاله محكم حككم و فلق قافك و لامك فحتميله ارغتمق معناسه در التعانغ ناء اولك
 فتي وثابتك كسريله خلق ايجنده فارس قلق اولوب دورلور و خير لسو يلتمك بقال وقع القوم
 في تعانغ اذا وقعوا في اراجيف و تخليط انتقع تانك فتي وقافك كسريله زياده اجلق بقال جاع
 جوعا تفعلا اذا وقع في جوع شديد ابو عمرو و راي اورزه التلع فحتميله بوين اورزون اواق بقال رجل
 اتلع اذا كان طويل العنق التلع تانك فتي ولامك كسري ومديله اورزون اولان بوين بقال جيد
 تلعب اذا كان طويلا التلع فحتميله ولامك ضمي وتشديد يله قيام ايتك ايجون بوين اورز اتمق بقال تلعب
 اذا مد عتقه للقيام وباشي بوقاري فالدره ق معناسه دخي كلور بقال قعد فابتلع اي فايرفع رأسه للنهوض
 ولا يبريد البراح ونهوض نونله وضاد مجمله ايله قيام معناسه در التلع تانك فتي ولامك كسريله اول جانبه
 بوجانبه جوق التفات ايدجي كسسه بقال رجل تلعب اذا كان كثير التلفت حوله وتلع طولي اولان
 چنانغه دخي دبرل بقال ناء تلعب اي ممثلي و بوترع معناسه لغت يا خود لغه در يعني تجويدده قصور
 اولمغه دندر التلعة تانك فتي ولامك سكونيله بو كسك برل معناسه و ابو عمرو ابتد تلاعب بر
 بو كسكندن دره لره اين صواقند بلر بدر التلع تانك فتي ولامك سكونيله كوندن مرتفع
 اولمق بقال تلعب النهار اذا ارتفع الاتلاع همزه نك كسريله آهوتا غنده بوين بوقاريه
 فالدرمق بقال اتلعت الظبية من كناسها اذا سمت بجيد ها متالع ممك ضمي ولامك

تسع

تعتع

تقع

تلع

نوع
تبع
طع
تبع
تلع
جع
جدع

كسريه برطاعتك اسميدر النوع ناك فتي وواوك سكونيله ياغي باخود اغزي اتمكله كوزمك
تقول تعن السمن او اللبأ اوعه اذا كسره بقطعة خير ترفعه بها اولبأ لامك كسريه اغزي ديدكري
نسبه كه قيون طوغر قدده ابتدا صاغان سوددر التبع ناك فتي وياك سكونيله في خروج ايتك
تقول ناع الق يتبع تبع اذا خرج تبع آفق معنا سنه ده كلور يقال ناع الشئ يتبع اذا سال على
وجه الارض الاناعة همزه نك كسريه قوصقي في ايتك معنا سنه يقال اناع الرجل
اذا فاه المتبع ميم ضمي وناك كسري ومديله استفراغ ايديجي كسنه المتناع ميم ضميله
استفراغ اولسان نسبه التتابع ناك فتي وياك ضميله شره وعساده دوشمك تتابع شردن غبري
رده استعمال اولغاز يقال السكران يتتابع اي برمي نفسه وال يتتابع بالليس يعني يل قوري
اوتي اتارو تتابع دوه بوركن اموزنده اولان كوركي ككلرن تحريك ايتكه دخی دبرل يقال تتابع
البعير في مشيه اذا حرك الواحه والواح لوحك جعيدر يصي كك معنا سنه التبعه ناك كسري
ومديله فرق عدد قيون معنا سنه دروي الحديث في التبعه شاه (فصل الساء) الطناع ناك ضميله
ركام كبيدور تناومعني يقال طناع الرجل على عالم بسم فاعله اذار كم التبع ناك فتي وعينك تشديد بله في
ايتك يقال تبع الرجل يتبع ثامن الباب الثاني اذا فاه وفي الحديث فتح ثمة فخرج من جوفه جرو اسود
وجروجيك كسري وراء مهسله نك سكونيله كلب انكيدر الانعاع همزه نك وناك كسريه في التلق يقال
انبع الق من فيه انعاعا وبروندن وباره دن فان التلغه ده اطلاق اولنور التلع ناك فتي ولا مكم
سكونيله باش يارمق تقول تلعن رأسه اثلعه ثلعا اذا شد خنه وشدخ شين وخاء معجته بله برنجوف
نسبه في اوفاتغه دبرل المتاع ميم ضمي ولا مكم فتي وتشديد بله بارلمش نسبه كرك خرما قوربني كرك
غبري نسبه (فصل الجيم) الجباع جيم فتحه قصه اولان نسبه كرك اوق جنسندن كرك عورت
طاشه سندن كذا في بعض نسخ الصحاح الجدع جيم فتي ودالك سكونيله برون كسمك وقولاق
وطوداق وال كسمكه دخی اطلاق اولنور تقول منه جدعته وجدع زندهه قوه ومنع ايتكه دخی دبرل
تقول جدعته اذا سجنته وجنسته وذال معجه الله دخی بومعساده لغندر الاجدع همزه نك ودالك
فتحيه ذكر اولنان عضولري كسلمش كسنه الجدعاء جيم فتي ودالك سكوني والفك مديله مؤثي
الجدعة جيم ودالك فتحيه كسلمش برونن وقولقدن مثلا باقي فلان نسبه الجداعة ميم ضمي
ودالك فتحيه غصاه الجداع ناك فتي ودالك ضميله بمعناه يقال تركت البلاد فجداعها فاصحابها
اي ياكل بعضها بعضا وافي افعينك جعيدر الجدع جيم فتي ودالك كسريه غدا سي برلمز
اولان اوغلان يقال صي جدع اذا كان سبي الغداء الجدع غدا برامز اولمق يقال جدع جدعا من
الباب الرابع اذا ساء غذاؤه الاجداع همزه نك كسريه غدا بي برامز ايتك تقول اجدعته اذا ساءت
غذاؤه جداع جيم فتحه فطام وزني اوزره شول قتلقي يلدر كه ماني هلاك ايدوب ضابع ايدو المجدع
ميم ضمي ودالك فتي وتشديد بله شول اوتدر كه ائتك بوقار يلري بنمش اوله ومجدع قولاي كسلمش
حازه دخی دبرل يقال حمار مجدع اذا كان مقطوع الاذن الجداع جيم ضمي ودالك فتحه فضيله
شول اوتلاقدر كه قوربوب ضابع اولمش اوله الجديع على وزن التكريم يدعا ايدوب جدعا لك
ديمك يعني خدای تعالی سني جدعه مثلا فلسون ديمك يقال جدعه تجديعا اي قاله جدعا لك الجداع
جيم فتي ودالك كسريه شول حشر اندر كه صيدا اولنور وبعضا رايدی جداع شول چكر كه لدر كه
بروع بواسنه وكلمر بواسنه داخل اولور چان ذكر اولان بوالري قران كسنه نهايته ايرشه اول چكر كه ل
خروج ايدر لرو جداع الشر اوائل شره دخی دبرل الجدعه جيم ودالك ضميله جداعك واحد يدركه
ابتدا حركت ايدن شردن بحار تدر ذات الجنادع كذلك جيم فتي ودالك كسريه بلا و آفت دايه
معنا سنه جدعان جيم ضمي ودالك سكونيله بر كسنه نك اسميدر كه اوغلنه عبد الله بن جدعان دبرل

جذع

الجذع ففتحته ثي دن سني اقل اولان طوارثي ثنيه ديش براغن ظواره ديرلر وچتال طرقلو
 وبتون طرقلو اولانلر ثنيه سن اوچيني يبلده براغور وصاحب خف اولانلر يعني دوه قسبي النبي
 يبلده براغور وجذع تازيه دخی ديرلر و منه قولهم فلان جذع في هذا الامرا اذا كان اخذ فيه حديثا
 يعني يكي باشلس اولسه الجذعان جيمك ضمي وذاك سكونيله جعي الجذاع جيمك كسريله
 كذلك جعي الجذعة ففتحته موثي الجذعات ففتحته جذعه نك جعي الاجذع همزه نك
 وذاك فتحته قوري قسمندن ايكي يبلده اولان وبوزاغی قسمندن اوچيني باده ودوه قسمندن
 بشني يبلده اولاندريس اجذعه جذعت اسمي شول زمانده اطلاق اولنور كه آنك اول زمانده
 يته جك ودوشه جك ديشي اوليه بعضيلر ايتدي قبون و لیدی النبي آیده باخود طقوزني آیده جذعه
 اولور كه بومقوله نك اضحیه قلمسي جاژ اولور الازل الجذع همزه نك ولامك فتحته اولده وجيمك
 وذاك كذلك فتحته ثاينه دهر معنا سنه در الجذع جيمك فتي وذاك سكونيله طواري علفدن
 منع ايمك اوزره حبس ايمك الاجذاع همزه نك كسريله زندانه صالمق تقول اجذعته اذا سجنه
 وداله دخی اغتدر الجذع جيمك كسري وذاك سكونيله اغاجك بدني الجذوع ضمتبه
 جعي اغاج بدنلري معنا سنه جذع جيمك كسري وذاك سكونيله برر جاك اسميدر وفي المثل خذ
 من جذع ما عطسك وبومثلك اصلي بودر كه جذع نام كسنه بعض ملوكه قلیغن رهن قویوب
 چقار مدقده مزبور اكاجفا ايجون شتم ايدوب اجعل هذا في كذا امك ديدكده جذع ذكر اولسان
 قلیغه مزبوري اوروب قتل ايتشدر الجذعة جيمك وعینك فتحته دحرجه وزني اوزره صغیر
 معنا سنه در وفي الحديث عن علي رضي الله عنه اسلم والله ابو بكر وانا جذعة وجذعه نك اصلي جذعة
 ايتدي ميم زياده اولشدر الجرع جيمك فتي ورائك سكونيله برنسنه في ايجمك طريقه يوتنق بقال
 جرعت الماء اجرعه من الباب الرابع وجرعت رائك فتحته اولسنه اصهي انكار ايتشدر وبومقامده
 صاحب صراحك باب ثالثه در ديكی مخالف اولديغي ظاهر اولور الجرعة ففتحته شول قوملو
 دور بودر كه نسنه بتوریه الجرع ففتحته جعي قومي دورلر معنا سنه وجرع ايبك بقاتي سائر
 قانلردن زياده بوكلمش اولمق الجرعاء جيمك فتي ورائك سكوني والفك مديله بمعناه الاجرع همزه نك
 ورائك فتحته بمعناه كذلك الجرعة جيمك ضميله ورائك سكونيله براجم صودر حسوه معنا سنه
 الجرعة جيمك ضمي ورائك فتحته تصغيري وفي المثل افلت فلان بجرعة الذقن بومثلي هلا كه
 قريب اولدنصكره خلاص بولن كسنه حقه ده استعمال ايدرلر فر ايتدي جرعة الذقن آخر نفسدن
 وبقیه روحدن عبارتدر المجارع جيمك فتي ورائك كسري ومديله شول دوه لدر كه
 سودلري آز اوله كويا كه ممدلنده همين براجم سود واردر التجريع على وزن التكریم غصبه
 كدورب غصه لرويرك التجرع ففتحته ورائك ضمي وتشديدله ذكر اولسان غصه لري هضم
 ايدوب فتحل ايمك الجر شع جيمك وشبنك ضمي ورائك سكونيله عظيم وفرموده اولان دوه بعضلر
 ايتدي كوكسي ايوك بانلري متنفخ اولان دوهيه ديرلر الجرع جيمك فتي ورائك سكونيله دره بي ارقري
 قطع ايمك يقال جرعت الوادي من الباب الثالث اذا قطعتة مرضا وجرع شول يعني بونجعه دخی
 ديرلر كه آنك آغی وقراسي اولمغن شعرا محبوبه نك كوزني اكاتشيه ايدرلر الجرع جيمك كسري
 ورائك سكونيله دره نك دون بري منهطف الوادي معنا سنه الجرعة جيمك كسري ورائك سكونيله
 كذلك برقطعه به جرعه ديرلر يقال جرعه له جرعة من الما لای قطع له قطعة منه الاجزاء همزه نك
 وناك كسريله كسمك تقول اجترعت من الشجر عودا اذا اقطعتة واكسرتة الجرع ففتحته
 صبر سراق يقال جرعه من الشيء من الباب الرابع اذا لم يصبر منه الاجزاء همزه نك كسريله صبري ازاله
 ايمك يقال اجرعته الجازع ناك كسريله شول اغاجدر كه آصمه چارداغنه ارقري قویوب اوزرینه

خرع

آسمه بود اقلین قورلر و ابوسعید بومعناک صحنه مطلع اولدم دیدی الجزیه جیمک فقی وزانک
کسری ومدیده قیون سور بسندن برقطه الجزیع علی وزن التکریم خرما قور یغنک ایکی ثلثی رطب
اولق بقال جنج البسر تجزیه الجزیع میمک ضمی وزانک فقی وتشدید یله ایکی ثلثی رطب اولان
خرما قور یغنی الجزیع مؤثی بقال بسر مجزوع و بسره مجزعه اذابلغ الارطاب ثلثها الجشع فختینله
زیاده حرصه دیرلر تقول جشع من البساب الرابع الجشع فختینله وشینک ضمی وتشدید یله بمعناه
الجشع جیمک فقی وشینک کسریله حربص اولان کسنه الجشعون جیمک فقی وشینک کسریله جعی
حر یصلر معنانه مجاشع میمک ضمی وشینک کسریله بنی نمجدن بر رجلاک اسمیدر که اول مجاشع
بن دارم بن مالکدر جدا علی لری نمجدر الججمه علی وزن الرزله ذکر من آوازی وفی المثل اسمع ججمه
ولااری طمنا غوغا می جوق اولوب فائده سی اولین محله استعمال اولنور و ججمه حبسه دخی دیرلر
وعبدالله بن زیاد عمر بن سعد یازدیغی کاغذده ان ججمع بالحسین واصحابه دیو یازدی اصمعی ابتد
ان ججمع ان احبس معنانه امر درو ابن الاعرابی ابتد ضیق علیه معنانه در و ججمع غریم اوزرینه
مطالبه ده تضید درو ججمه ارض خشنده ساکن قلعه دخی دیرلر بقال ججمع بهم اذا ناخ بهم والزهم
الججماع و ججماع ارض خشنه دیرلر علی ماسیحی و ججمه دوه بی چوکر میکیون یا خود قالدر یغیون
نحر یک ایتمکه دخی دیرلر تقول ججمعت الابل اذا حرکتها الا ناخه و نهوض و دوه چوکرکه دخی دیرلر
یقال ججمع البعیر اذا برک و اسناخ و چوکر مکه دخی دیرلر بقال ججمع القوم اذا ناخوا الججمع
علی وزن العرعر و الججماع علی وزن الخمال شول موضعه دیرلر که طار اولوب خشن اوله و ابوعمر و
ابتدی ججماع بمعنانه در هر ره اطلاق اولنور بعضرا ابتد ججماع غلیظ یره مخصوص صدر
و ججماع آوازی بلند اولان دوه دخی دیرلر بقال جل ججماع اذا کان شدید الرغا و غاراء مهمله نک ضمی
وغین مجه د نصکره الفک مدیده دوه آوازینه دیرلر الججمع علی وزن التزلزل بر مرض عارض اولغین
کندوبی یره اورمغه دیرلر بقال فججمع اذا ضرب بنفسه الارض من وجع اصابه الجلع فختینله قبل
الحیا اولق بقال جلعت المرأة من الباب الرابع و دیشلری اوزرنده طودا قلی قاوشمغه دخی دیرلر بقال
جلع فجلع من الباب المزبور الجلعة جیمک فقی ولامک کسریله قلیله الحیا اولان عورت الجالعة
لامک کسریله بمعناها بقال امرأة جلعة و جالعة اذا كانت قلیله الحیا تتکلم بالفحش ورجله دخی جلع
و جالع دیرلر الجالعة میمک ضمی ولامک فخیله بر نیجه کسه بری برینه غشیات سونلک و مجلس شربده
و فارد نه تراغ ایدشکه دخی دیرلر الجلع جیمک فقی ولامک سکونیه صومق کیدر مکدر خلع معنانه
یقال جالع ثوبه و خلعه بمعنی و بواصمی دیو ابتدر الاجلع همزه نک ولامک فخیله شول کسنه در که
آنک دیشلری اوزرنده طودا قلی قاوشمه و اخفش اصغر نحوی اجلع ایدی یعنی صفت مزبوره
اوزره ایدی الانجلاع همزه نک و جیمک کسریله آچلق انکشاف معنانه بقال انجلع الشی
اذا انکشف الجلوع ضمتینله عورنک یوزی آچق اولق بقال جلعت انجلع جلوعا الجلنفة
فختینله و نونک سکونی و فاک فخیله فرموده اولوب قیری واسع اولان باقه الاجلنفاع همزه نک
و لامک کسریله غلیظ اولق بقال اجلنفع اذا غلظ الجمع جیمک فقی و میمک سکونیه بریره کنور مک
الاجتماع همزه نک و تانک کسریله جمع اولوب بریره تانک بقال جعت الشی المتفرق فاجتمع و جمع
جاعت معنانه ده کلور الجموع ضمتینله جعی جاعتلر معنانه و جمع برامز خرما به دخی دیرلر که
چکر د کدن بنش اوله و نه جنس خرما اولد یغنی معلوم اولیه بقال ما کثر الجمع فی ارض بنی فلان
لنخل خرچ من النوی لایعرف اسمه و بومقامده صاحب صراح جعی خرما یسیار بار بار یله نفس بر ایدوب
ناحل ایتشد و جمع مز دلفه به دخی دیرلر آنده خلق جمع اولد یغیون المجتمع میمک اولک ضمی و تانک کسریله
شولر جلدر که کالان بولمشدر یعنی بالغ اولمشدر نسا طائفه سنه اطلاق اولنور بلکه قرین بلغه اولسه

جشع

جمع

جلع

جمع

جعت الثياب دبر یعنی درع و خمار و ملحفه اورتنوب تستر صاحبی اولدی التجمع فتحته
 وميك ضمی وتشديد بورادن واورادن دیوشرلك بقال تجمع انقوم اذا اجتمعوا من ههنا وههنا
 الجماع جيك ضمی وميك تشديد بله درندی اولان جماعت كه قبائل مختلفه دن دیوشرلسلردر
 المجموع ميم اولك فتحيله جماعت جمع اوله جق برميم ثابتيك فتی وكسری جائزدر مطامع ومطلع كبی
 الجمع جيك ضمی وميك سكونيله دیوشرلس ال یومرق معناسنه بقال ضربته بجمع كفی وبقال
 جاء فلان بقبضة ملی جمع یعنی آویجی طولی نسنه كك توردی وبقال اخذت فلانا بجمع ثابته یعنی
 كبا سدن آوجلمقله وكبفت حال بانمكه دخی دبرل بقال امر بنی فلان بجمع وجمع اذا كان مكنوما
 لم يغشوه ولم يعلم به احد جيك ضمی وكسری دخی جائزدر وقرن بكارتی باقی فالغه دخی دبرل دهنانام
 عورت كه عجاك خا تونی ایدی حاكم وقته شكوی ایدوب ابتدی اصلح الله الامیرانی افند بجمع ای
 عذراء لم يقتضی وعورت وفات ایدوب حلی فارنده فالغه دخی دبرل یو واستعمال لك ایكسند دخی
 جيك ضمی وكسری لغندر بقال ماتت فلانة بجمع وجمع اذا ماتت وولد هانی بطنها الجمعة
 جيك ضمی وميك سكونيله بر آوج معناسنه در بقال جمعة من تمرای قبضة منه يوم الجمعة ميك
 سكونيله بر معروف اولان كوندركه كارمان اولده يوم العروبه درلردی عینك فتحيله وميك ضميله دخی
 لغندر الجماعات جيك ضمی وميك سكونيله جعی والجمع جيك ضمی وميك فتحيله كذلك جعی
 الجامع ميك كسریله ابتدا یوكلی فلان دیشی مركب بقال انان جامع اذا حات اول ماتحمل وجامع
 جمعه مسجد بنه دخی دبرل بقال المسجد الجامع واكر دیرسك مسجد الجامع دخی دیرسن اضافله الحق
 البقین وحق البقین دیدك لری كبی ولكن صورت اضافته مسجد اليوم الجامع وحق الشی البقین
 تقدیرده در زیر شبنك كندی نفسنه اضافتی جائز دكلدر الانقذیر من یورایله وفرانیدی عرب شنی
 كندی نفسنه مضاف ایدر لفظ لری مغایر اولدیغی جهندن الجمعاء جيك فتی وميك سكونی
 والفك مدیله شول حیواندر كه آنك تنددن نسنه اكسملش اوله الاجاع همزه نك كسریله نافه نك
 مده سی باشلرین باغلق بقال اجع بنا فقه اذا صراخلافها اجع وخلف خاء مجمله ایله مده باشنه دبرل
 وصرصاد مهمله ایله باغلق معناسنه دروكسائی ابتدی اجاع عزم معناسنه دخی كلور بقال اجعت
 الامیر وعلی الامر اذا عزم علیه واجاع برنسنه فی تدارك ایدوب برره كنورمك معناسنه ده كلور
 بقال اجع امرك ولاندعه منشرا واما باری تعالینك فاجعوا امركم وشركاءكم بیوردیغی قول شربی
 وادعوا شركاءكم تقدیرده در زیر اجعت شركائی دیمزل بلكه جعت دبرل واجاع برنسنه دا غلمش
 ایكن برره كنوروب جمع ایتك المجموع ميم اولك ضمی وثابتيك فتحيله عزم اولان نسنه المجموع ميم
 اولك فتی وثابتيك ضمی ایله شول نسنه در كه بورادن اورادن جمع اولنشد رهرنه دكوشی واحد كبی
 قلنمش ایدسه الجمعة ميم اولك ضمی وميم ثابتيك كسریله جمع ایدجی معناسنه وشول صحرايه
 دخی دبرل كه آنده بولداشلر بری زندن ابرلیه آرمق خوفندن كویا كه آنلری صحرا جمع ایدوب برره
 كنورر الاستجماع همزه نك وتانك كسریله هر بردن كلوب جمع اولق بقال استجمع السبل
 اذا اجتمع من كل موضع واستجماع جمع اولق طلب ایتك بقال للمسجيس استجمع كل بجمع یعنی
 هر بجمع جعین طلب ابتدی ومسجيس جیش طلب ایدن كسنه به دبرل واستجماع آن سكرتمده
 مقدورین صرف ایتكده دخی دبرل بقال استجمع الفرس جریا اذا بالغ فی جریه جمع جيك ضمی وميك
 فتحيله جمعه نك جعی تكیم مرورایدی وجعاء نك جعی دخی كلورا كچه جعاء نك جعنده لابق اولان
 بوایدی كه الفله وتا ایله جمع اولنه ایدی تكیم اجع لفظنی واولیله بولنه جمع ایتدیلر لکن آنك جعنده جمع
 دیدیلر جيك ضمی وميك فتحيله جعاء جيك فتی وميك سكونی والفك مدیله موئی تا كید
 ایچوندركو تری معناسنه بقال رأيت النسوة جمع غیر مصروف وهو معرفة بغير الانف واللام وكذلك

مايجرى مجراه من التوكيد لانه تأكيد للمعرفة اجع همزة بك وميم فتخيله مذ كرى تأكيد ويجوز
تقول اخذت حتى اجع وبوأ كيد محضد راجعون وجعاء واكتون وابتعون وابصعون دخی
تأكيد محضد تأكيد دخی غيری نسنه اولما زل هر زمان ما قبل بنه نابع اولور لنه مبتدا اولور
ونه خبر اولور لونه فاعل و نه مفعول اولور لنتكیم غيری تأكيد لكاه اسم اولوب كاه تأكيد اولد قرینه
بناء مبتدا وخبر اولملى جائز در نفسه وعينه وكله كى اجعون الفك وميم فتي وعينك ضميلة اجمع
لفظك جمیدر واجمع لفظا واحد ومعنى جعدرو آنك افظندن واحدى بوقدرو يقال جاء القوم
باجمعهم يقع الميم وضمها كما تقول جاؤا بكلمهم جمع كلب جمع جحك فتي وميم كسرى ومديله
برلفظ در كه بونكده دخی تأكيد اولور يقال جاؤا جميعا اى كلهم وجمع برره كلمش نسنه ل معناسنه
دخی كلور متفرقك ضدیدر وجمع حبش معناسنه دخی كلور وجمع مجتمع اولان قبيله به دخی دیرل
الجماع جحك كسریله جمع اولان نسنه تقول جماع الخباء الاخيه لان الجماع ما جمع عددا وجماع
جامع معناسنه ده كلور يقال الخمر جماع الاثم وبوسعبدن يوك چوملكه دخی جماع دیرل امور كثره ي
جامع اولد يفيجیون يقال قدر جماع التجميع على وزن التكریم جمعه نماز بنه حاضر اولق يقال جمع القوم
تجميعا اذا شهدوا الجمعة وفضوا الصلوة وتجميع تكثير معناسنه ده كلور يقال جمع فلان مالا
وعده وجمع ميم اولك ضمی وثانينك كسرى وتشديد يله قصى بن كلابك لقيدر مزبوره مجمع ديدیلر
قریشن قباثل شتى جمع ايدوب مكه مشرفه ده نازل قلوب آنده دار الندوه يى بنايتد يكيچون وندوه
نونك فتي ودال مهمله نك سكوبيله جماعت معناسنه درود كراولنان اوجاعت آنده جمع اولوب
مشاوره ايتك ايجون بنا اولمش ايدى الجماعة ميم اولك ضمی وثانينك فتحيله وطء ايتك مباضعت
معناسنه وركسنيه ايله جمع اولوب حاضر اولغه دخی دیرل يقال جامعه على امر كذا اذا اجتمع معه الجوع
جحك ضمی ومديله آجلق معناسنه شعبك ضدیدر الجماعة ميم فتحيله بمعناه يقال جماع بجوع جوعا
وجماعة ويقال عام مجاعة فتلق يلى معناسنه الجوعة جحك فتي وواوك سكوبيله برره آجقضى بناء
مره اولق اوزره الجباع جحك كسریله جابعك جعیدر الجابع يانك كسریله آج اولان كسنيه يقال
رجل جابع وقوم جباع الجوع جحك ضمی وواوك فتي وتشديد يله كذلك جابعك جمعى يقال قوم جوع
المجوعة ميم وواوك فتي وجحك سكوبيله كذلك آجلق معناسنه يقال عام مجوعة الاجاعة همزه نك
كسریله آجقضى على التجميع على وزن التكریم معناه يقال اجاعه وجوعه وفى المثال جاع كليك يذبح
يعنى لثمي مضطر قل تا كه سكانا نابع اوله الجوع فتحيله وواوك ضمی وتشديد يله قصدا يله آج اولق
المستجمع ميم ضمی وجحك كسرى ومهيله شول كسنيه در كه هميشه آجلق كوستره يقال رجل مستجمع
اى لا زراه ابد الا ارى انه جابع وصاحب قاموس لاتراه الا وهو جابع ديمشدر ربعة الجوع جحك ضمی
ومديله بنى تيمدن برقبيله نك بابا سى آديدر كه ويعة بن مالك بن زيد بن مناة بن تيمشدر (فصل الخاء) الخع
خاء مجعده نك فتي وبانك سكوبيله اورتمك ستر معناسنه يقال خبعت الشىء وهولغة فى خبائه الخبة خانك
ضمی وبانك فتحيله اورتمى عورت يقال امرأة خبعة قبة يعنى كاه اورتلوب كاه آجاسه وقعه فاذا
ضميله آجلقى معناسنه در الخبنة خانك وبانك ضمی ونونك مايننده سكوفى ايله شول زدر ككه آنك
مقدم ديكوب عورنلر آنكله باشلر بن اورنلر الجوع ضميله اوغلانك كثره بكادن آوازی جقمز
اولق يقال خع الصبي خبوعا اذا خف من البكاء وصاحب صراح خم كلمه سن بومقامده قرارمق معناسنه
ظن ايدوب و كسبو دشدن چهار كريستن ديمشدر الختوع ضميله كنك يقال ختع فى الارض
من الباب الثالث اذا ذهب قولاغز قومى آلوب ككنمك معناسنه ده كلور باليله استعمال
اولند قد يه قال ختع الدليل بالقوم اذا سار بهم فى الظلمة الختع خانك ضمی وبانك فتحيله
شول قولاغز در ككه قولاغز اقده ماهر اوله الختوع خانك وبانك فتي وواوك سكوبيله

جوع

خبع

ختع

معناه و خوتع طاوشان باور یسنه دخی دیرز الختبعه خانك فتحي و نانك كسرى و مديله شول درى
 باره سیدر که اوق اتان کسسه آنی باش پرمغه طاقر خوتعه خانك و نانك فتحي و مایسنده و واولك سكونيله
 بر جلك اسمیدر که شامته معروف و در و منه قولهم اشأم من خو قعه شویله زعم ابتدیلر که خوتعه
 بنی عقيله دن بر جلك اسمیدر که آنلری بنی الریان الذهلی اوزرینه دلالت ایتدکه جله سنی قتل
 اولنوب باشلری دهم نام ناقه یه یوکلد لدی پس دهلی بنی عقيله بنی جله هلاک ایتدی که بناء شامته
 خوتعه ایله ضرب مثل اولندی و حل دهیمه ثقلته مثل ضرب اولندی الخدع خانك فتحي و دالك
 سكونيله الدامق یقال خدعه یخدعه خدنا من الباب الثالث و خدع کلر یواسنه دخول ایتک
 معناسنه ده کلور یقال خدع الضب فی حجره اذا دخل و یقال ما خدعت فی عینی نعسه ای لم یدخل
 و نعسه عین و سین مهمله ایله امر غنق معناسنه درو اغز یاری قور یغغه دخی دیرل یقال خدع
 الریق ای ییس و بازار کاسد اولغه دخی دیرل یقال خدعت السوق اذا كسدت و یرسنه بنی
 امساك ایتکه دخی دیرل یقال کان فلان یعطی ثم خدع ای امسك الخدع خانك كسرى و دالك
 كذلك سكونيله بمعناه مثل سحره سحره اذا ختله و اراد به المکروه من حيث لا یعلم الخدیعه خانك
 فتحي و دالك كسرى و مديله اسمدر الدامق معناسنه الخداع نانك فتحي و دالك ضمی ایله ظاهر
 الدامق کو سترمک باطننده الدامق بوغیکن یقال هو یخدع ای بری دلك من نفسه الخداع همزه
 و خانك كسریله الدامق یقال خدعته فآخذع الخداعه میك ضمی و دالك فتحیله الدامق قال الله تعالی
 یخادعون الله ای یخادعون اولیاء الله الخادع دالك كسریله متلون معناسنه در یقال خلق خادع
 ای متلون و یقال سوفهم خادعه ای متلونه و خادع ناقص معناسنه ده کلور یقال دینار خادع ای ناقص
 الخدع میك ضمی و دالك فتحیله و الخدع میك كسرى و دالك فتحیله مصحفه مصحف كسرى
 خزانه معناسنه در یعقوبك فرا دن رو اتی اوزر ره که من نور ایتدی بونك اصلی ضمدر
 لکن مكسور ایتدی لر ضم نقیل اولدی یغیجون الخدع خانك فتحي و دالك كسریله یلیجی مراوغ
 معناسنه الاخدع همزه نك و دالك فتحیله ذكر اولنان معناسنه و صفدر و فی المثل اخدع من صب
 و اخدع بر طمر ك اسمیدر یخامت یرلنده که اول شاه طمر دن منشعدر الاخدعان همزه نك
 و دالك فتحیله یخامت یرلنده اولان ابی طمر دروگاه اولور حرامك نشتری آنك بر نك اوزرینه واقع
 اولدی قیده طمر صاحبك عقلی کیهوب اولم حدیقه وارر و یقال فلان شدید الاخدع یعنی یخامت بری
 محکمدر شدید الابر دخی بونك كسیدر و اصمعی ایتدی آن ایچون انه لشدید النساء دیدکارنده مراد
 نساطمر بدر زرافسان قصیر اولسه آنك اباعی بك اولور و قسان طویل اولسه كوشك
 اولور الخدوع میك فتحي و دالك ضمی ایله اخدع دیمكلمه معرف اولان طمری كسلن كسسه
 الخدع میك ضمی و دالك فتحي و تشدیدله شول یلدر که حربه مرار الدامق غله بحر بدر الخداعه
 خانك فتحي و دالك تشدیدله شول یلدر که آینه نیاتات و اشجار نشو و نم ابولیه الخدعه خانك
 ضمی و دالك سكونيله مكر و حبله و عربلر الخرب خدعه دید ككولنده خانك ضمی و فتحي روایت
 اولور و فتح افصحدر خدعه شول كسندیه دخی دیرل ككخلا بق آنی آداب الخدعه خانك ضمی و دالك
 فتحیله الدامق یقال الحرب خدعه ایضا و خدعه خانی آلدان كسندیه دخی دیرل الخدع علی
 وزن حیده مكر و حبله صاحبی اولان یقال غول خیدع و غول غینك ضمیله یسان آدمبسی دیدکاری
 نسنه در که ناکاه ابروب بر كسندیه هلاک ایدر و خیدع شول بولدر که طوغری بوله مخالفدر
 و ككجبت حالی تا معلومدر و بعضی ایتدی خیدع سرباه دیرل الدامق اولدی یغیجون الخدع خله
 معجه نك فتحي و ذالك معجه نك سكونيله كسك قطع معناسنه واتی قیده چككمه دخی دیرل قضاغی
 چكدکاری كبی الخدیعه خانك فتحي و دالك كسرى و مديله شول طعما بدر که اتدن بشورلر

خدع

خدع

خرع

اکثرا آتی ولایت شامده ایدرل الخزع میک ضمی و دانک فتی و تشدیدله کسریله باره باره اولان
نسبه الخرع فحقنه کوشک و سولیک اولوق یقال خرع الرجل من الباب الرابع اذا ضعه و خرما
اذا جئت کرئ کما کما دخی دیرلو کرب فحقنه خرما بودا خک دیرلرینه دیرلرینه که امور مهالنده
اولور یقال خرع الخلة اذا ذهب کر بها الخرع خاک فتی و دانک کسریله ضعیف الخرع
خاک فتی و دانک کسری و مدله شول دوه طوطا غیدر که صارقش اوله و خرع فاجر اولان
عورته ده دیرلر و اصمعی بومعنا به انکار ایدوب ابتدی خرع شول عورتدر که بورر کن ملا یمتدن
اول جانبیه بو جانبیه میل ایده الخرع خاک فتی و دانک سکونیه بارمقی الاختراع همزه نک و خاک
کسریله بارمقی یقال خرعته فاجر الاختراع همزه نک و دانک کسریله یاروب برنسنه بی
آرمق یقال اخترع کذا ای اشتقه بعضیله ابتدی اختراع برنسنه بی پدا ایتمکه دیرلر الخرع خاک
کسری و واوله فحقنه درهم وزنی اوزره کنه اونی دیکلری اوتدر که طیبیلر قننده معروفدر و هراوت که
ضعیف اولوب ضعفندن اکیله اکا خرع دیرلو خرع و زنی اوزره کلام عربده همین ایکی کلمه
کلسدر بری خرع و بری عتود در که عتود بدره نک اسمدر الخراع خاک ضمی و دانک
تخفیه نایقنک جنوندر الخروعة میک فتی و دانک ضمی و مدله تخنونه اولان نایقه یقال نایقه مخروعة
الاختراع همزه نک و خاک کسریله امور چقماق یقال الخرع کتفه و هو لغة فی الخلع
الخراعة خاک فحقنه خلعه معناسنده لغتدر خبث و فساد معناسنه الخرع خاک فتی و دانک
سکونیه تخلف ایتمک یقال خرع فلان عن اصحابه یخزع خرما من الباب الثالث الخرع فحقنه
و دانک ضمی و تشدیدله بمعناه و تخزع برنسنه بی کسوب بولشیمکه دخی دیرلر یقال تخزعنا الشئ ینای
اقتسمناه قطعا الخراعة خاک ضمیله برقیله درازدندن و زنی اوزره خراعه دیکلرینه باعشودر که قبیله
ازدیمکه مشرفه دن کوچوب اطراف بلاد طاعلیق قصدایتدکارنده خراعه جصاصی آتلدن تخلف
ایدوب مکده افامت ایدیلر الاختراع همزه نک و خاک کسریله ایب اوره سندن کسلیک واکر
اوره سندن کسلیوب برطرفنه قریب بردن کسلورایسه اکا الاختراع دیمزیر الخزع علی وزن
التکریم بوریمه دن الیقومق یقال خزع عنی ظلم فی رجلی تخز یع اذا قطعک عن المشی و طلع طاء
منجهدک فتی و لامک سکونیه اقسیمی الخراعة خاک ضمی و دانک فحقنه همزه وزنی اوزره یولد اشلرین
هر زمان عوق ایدن کسنه الخروعة خاک و دانک فتی و واوله سکونیه شول قوملدر که بر عظیم قومدن
آبرمش اوله رمله منقطع معناه یسنة الخشوع ضمیمه تواضعه دیرلر خضوع معناسنه یقال خضع
خشوعا من الباب الثالث و خشوع کوزا و کینه باقعه دخی دیرلر یقال خشع ببصره اذا حضنه
الاختناع همزه نک و دانک کسریله کذلک تواضع ایتمک یقال خشع و اختنع اذا تواضع الخاشعة
شبنک کسریله توزلو اولان بر یقال بلده خاشعة ای مغبرة لا منزل بها الخاشع کذلک
شبنک کسریله مذکری یقال مکان خاشع ای مغبر صاحب صراح بو مقامده مکان خاشعی تفسیرده
ذکر کونه شدن و منزل نمائده دروی دیمشدر سهودر کویا که مغبری باه مو حده ابله مغیرظن
ایتمشدر الخشعة خاک ضمی و شبنک سکونیه صبره وزنی اوزره شول دبه در که الحق اوله و فی
الحديث كانت الارض خشعة علی الماء ثم دحبت یعنی برص و اورزنده برشته مشالنده ایدی صکره
بسط اولندی الخشع فحقنه و شبنک ضمی ابله تکلفه تواضع ایتمک الخضوع ضمیمه الخلق
کو سترمک تواضع معناسنه یقال خضع خضوعا من الباب الثالث و یلدن باقعه قریب اولمغه دخی دیرلر
یقال خضع البکم اذا مال للغیب الاختضاع همزه نک و دانک کسریله تواضع ایتمک یقال اختضع فلان
و تواضع ایدرکه معناسنده کلمور یقال اختضعنی الیک الحاجة الخضعة خاک ضمی
و ضدک فحقنه همزه وزنی اوزره شول کسنه در که هر کسه تواضع ایده الخضعة خاک فتی

خزع

خشع

وضادك كسرى وديله شول آوازدر كه آتك قرنتدن ايشد بيلور و توندن فعل بنوا اولمار
 الخضعة خالك فتي وضادك سكونيله فتي آوازدر يقال سمعت للسياط خضعة ولسيوف بضعة
 يعني فتي طوقمسي آوازين و فليج كسبه سي آوازين ايشتم الخضعة خالك وضادك فتي و يلك
 سكونيله توغلقده در ابو صيدك فردن روايي آوزره و جرب آوازدر سلهك كه بلك فوادن روايي
 آوزره الا خضع همزهك وضادك فتيه شوله كسبه در كه آتك بويته خلت جسميله تواضع
 و تطامن اوله يقال فرس اخضع اذا كان عنقه الى وجه الارض و ظلم اخضع و ظلم ظلمه و محبه الله دوه
 قوشنك ار كنه دير الخضوع خالك فتي وضادك ضيله تواضع ايديي كسبه خاضع معناسنه
 الخضع ضمتله جبي يقال قوم خضع الرقاب الخفع خالك فتي و فاك سكونيله آخلفدن باخوه
 آخر نينه دياش جكر نوب دوشيك يقال خفع الرجل خفعا من الباب الثالث اذا دبره فسقط من جوع
 وغيره الاتخاف همزهك و خاك كسره به آخلفدن بورك صالقي يقال الخففت كبده اذا استرخت
 من الجوع و وقت الخلع خالك فتي و لامك سكونيله بر نينه در نينه دن ازاله ايتك يقال خلع ثوبه
 و فعله و فاعله خلع من الباب السالسد و صاحب ضراح طائفي بوهامدمدوره اليه تفسير ايتسدر ولكن
 فائلك اول معناه كسبي ظاهر ديكدر و بعض نسخ جوهر يده لفظ قلند صكره دن يارلشدر غالبامه
 چندان ملاعبي اولدي بيهيون طرح اولمشدر و خلع خلت كيدر كه دخي ديرل يقال خلع عليه خلع
 و يقال خلع الوالي اذا عزل و خلع شول اته ديرل كه حواله بسمه بشر اوب طغز جفه فونه و اكسك ياشي
 خشونت با غلغه دخي ديرل يقال خلع السبل اي صابر له سفا و سفا سين مهميله الله و فاعله اكن باش با غلبوب
 اطراف خشونت آوزره اولقي و لو هلاك ذكرى بولك اولقي معناسنه دكلور يقال خلع الغلام اذا كبر
 زيه الخلع خالك ضمي و لامك سكونيله بر كسبه و وجه سين امانت ايتك ديرل يقال خلع امرأه خلعها
 الخلع خالك كسرى و لامك سكونيله مالك اعلا سبه و مختار بته ديرل الخالعة ميمك ضمي و لامك فتيه
 خلع ايدشيك يقال خالعت المرأة بعلمها اذا ارادته على طلاقها بديل منها الله الخالعة خالك ضمي و لامك
 سكونيله اسمدر مخالعه ايدشيك معناسنه الخالغ تالك فتي و لامك ضمليه خلع ايدشيك و ما يدر بته
 اولان ايدى بور شمعده دخي ديرل يقال تخالغ القوم اذا تفضوا الحلف بينهم الاختلاع همزهك
 و يلك كسرى به معناه الختلفة ميمك ضمي و تالك فتي و لامك كسره به خلع ليند عورت الخالغ
 لامك كسره به معناه شول خرمادر كه تمام اولمش اوله و خالغ دوهك صخره مسنه مانع اولان حالته دخي
 ديرل يقال بعير به خالغ و هو الذي لا يقدر على ان يشد اذا جلس الرجل على غرابه و نور ثاء مشته الله
 صخره مق معناسنه در و غراب عين مجمله دوهك و آتك قور يفتك اوستيدن هر رحيوانده ايبي
 غراب اولور الخلع اياقوي آخر قى بور ميمك الخلع ميمك ضمي و لامك فتي و تشديد به شول كسبه
 در كه ايكي آوازيق بوي برى برنده نياراق اوله يقال رجل خلع الايتين اذا كانا متخكهما الخلع خالك
 فتي و لامك كسرى و مديله شول اعلا ندر كه اغرباسي آنى صالها و كسرى شول اوله شوبله كه هزه بخايت
 ايدر سب مولدخه ايتدله و الخلع آويي به دخي ديرل ضباد معناسنه و شول غار الوقيده ديرل كه ابتداء
 امره مرأته لوله و توله و يعني ايتك آد سبه دخي ديرل و قورده دخي خلع ديرل الخلع خالك و لامك
 فتي و واولك سكونيله و الخلع على وزن المبرور شول خوفدر كه ناكهاني قلبه عازص لوله و منه قولهم به
 خولع و خلع اي فرغ يعقوي فواده كانه مس يعني كسزي طوئيش كي الخلع على وزن التكرم
 من عرو و خطاه بهر بسطدق مبه غلطي قطع ايدوب و فمولده نقل ايتكدر حصر اع اولك و تاليتك
 آخر ليند الخلع ميمك ضمي و لامك فتي و تشديد به شول بيدر كه آنده ذكر اولنان نهل اوله الخلع
 ممالك ضيله بور كن اقمع يقال خلع في مشيه اذا خلع و به خلع اي طلع الخالعة ميمك كسره به بالي
 قوردر كه ساعدنيز مر بوره خامه ديدلر آسبرق بورد بكيهون الخلع خالك كسرى و ميمك سكونيله

خقع

خلع

خلع

تشدید به دفع معنایه بقال دعت به ادعه دعا اذا دفعته ومنه قوله تعالى فذلك الذي يدع اليتيم الدعة
 على وزن الزلزلة كبهلي ياخودا كما شبه نسبه في ارغلق ايجه برسته صغسون دبو تقول دعت
 الشئ اذا ملأته وابوزيد ايتدي دعه كفي دعوت ايجه دخي دبرل بقال دعت به ادعه اذا
 دعوتها وبته ابوزيد ايتدي دعه طابوب دوشن كسته به دع ديمكدر قم واتعش معنایه
 واتعاش عين مهمله وشين مجه ايله دوشن كسته قالقمغه دبرل ودعه سكرتمه بطو اوزره اولق
 معنایه ده كلور المدعه ممك ضمي ودالرك فتحيله طولی قاب بقال جفته مدعه دای مملوه الدعا
 دالك فتی وعینك سكونيله سكرتمه بطو اوزره اولق دعه معنایه بقال دعه ارجل دعه
 ودعه ادفع دالك فتی وفانك سكونيله ركسته به برسته ورك بقال دعت الى فلان شئ وركسته به
 منع ايجه دخي دبرل بقال دعت ارجل فاندفع من الباب الثالث الاندفاع همزه نك ودالك كسر به دفع ايجه
 قبول ايتك واندفاع آت سيرنده سرحت ايجه دخي دبرل بقال اندفع الفرس اذا سرح واندفاع سوره كبرمكه
 دخي دبرل بقال اندفعوا في الحديث المدافعة ممك ضمي وفانك فتحيله ايستك مماطله معنایه ومدافعه
 دفع معنایه دخي كلور تقول منه دافع الله منك السوء فاعا الدافع دالك كسر به كذلك دفع ايتك معنایه
 الاستدفاع الفك وفانك كسر به دفع طلب ايتك تقول استدفعت الله الاسواء اذا طلبت منه ان يدفعها
 عنك التدافع فتي وفانك ضمي ايله برنجه كسته به برين دفع ايتك الدفعة خالك ضمي وفانك سكونيله
 يعمور ويغمرورك امالي براوغوردن كلك دفعة ديكاري كفي صور براوغوردن آلتق معنایه الدفعة
 دالك فتی وفانك سكونيله بر كره دفع ايتك المدفع ممك ضمي وفانك فتی وتشدید به حقير وذليل اولان
 كسته به مدفع دبرل هر كس آتی كندی نفسندن دفع ايتك يكون الدافع فانك كسر به شول قبول باخود
 شول دومه در كه طوغر من اول سود ويره بقال دفع الشاة اذا اضربت على رأس الولد واضرايع ضباد
 مجه ايله طوغر من اول سود ويره مكدور وبوتق دبرل فهم اولنور كه دفع بوحلبه اعطام معنایه اولور
 اكر چه صاحب صراح منع معنایه حل ايتوب دافع ميش فاندفع كه فله طر كبردر بستان ديشدرو فله
 سوددن ايتدا صاعن نسته به دبرل آغز معنایه المدفع ممك وفانك فتحيله شول بردر كه آتله صو آقه
 حجر ای ما معنایه و صاحب صراح مدفعی جای كرد آمدن آتله تقصير ايتسلسل منهور و جوهرك
 التي تجزي فيها الميلة ديدكي صفت كاشفه اولد يفتدن زهول ايتسلسل المدفع هيك كسري وفانك
 فتحيله برسته به ايتي ويره جك آتله دبرل الدفوع دالك فتی وفانك ضمي ومديله معنایه قوله لابل
 قصير مدفع الدافع دالك ضمي وفانك تشدید به سبل عظيم الدفعا دالك فتی وفانك سكوني والفك
 مديله طرايق معنایه الدفع فتحيله طرايعه قريب اولق بقال دفع الرجل من الباب الرابع دفعه اذا الضق
 بالتراب ذلا وقهره تحمل ايتك معنایه ده كلور وفي الحديث اذا جعت دفعت اي خضعت ولزقت
 بالتراب الدفعم دالك وعینك كسري وفانك سكونيله طرايق معنایه درم بر ايتسلسل در دآمده درم
 ديد كلزي كفي كدرد ايتسلسل ديمك اولور المدفع ممك ضمي وفانك كسر به طرايعه بر ايتسلسل بقال
 فقر مدفع اي ملحق مالدفعه ودفعه طرايعه دبرل على مامر انفسا المدافع ممك فتی وفانك كسري
 ومديله شول دومه در كه اوتق بره برابر ايجه اولتبه قليل اولد يفتنه بانه المدفع فانك كسر به شول
 كسته به كمضايق كي طلب ايله معني كسب ايچون ذلت وضعت اختيار ايله الدفوعة دالك وفانك
 فتی وماينده واولك سكونيله فقر وفانك معنایه درو حنه قولهم في الدعا رما الله بالدفوعة اي الفقر
 والذل المدفوعة دالك فتی وفانك ضمي ومديله تشدید معنایه بقال جوع ديقوع اي تشدید الدكاغ
 دالك فتحيله بر حندن كه ايتك ودومك كو كسته عارض اولور بقال دكع مدفع من الباب الثالث
 المدفع دالك فتی ولايتك سكونيله ركسته به ان طر حنه فقر في الاندفاع همزه نك ودالك كسر به
 ديل جقمق بقال دكع الرجل لسانه فاندفع لساخر حنه فخر حنه واندفاع فارن طر حنه جقمقه دخي دبرل بقال

دفع

دفع

دكع

دكع

اندلع بطن الرجل اذا خرج امامه الدلوع ضمتنه ديل طشره جعققي يقال دلوع لسانه اذا خرج يتعدى ولا يتعدى قياسه اوفق اولان لازمك مصدرى فعول وزنى اوزره كلكدر اگر چه فعل وزنى اوزره كلمسه صاحب مصادرو صاحب صراح ذاهب اولوب متعديله لازمك مصدر لرين فرق اجمشردر وفرقه صاحب قاموس اشارت اجمشدر الادلاع هسنهك كسريله كينك ديل طشره حقاروق ابن الاعرابى روايتى اوزره يقال ادلع لسانه اذا اخرجه الدمع دالك فقي وميمك سكوبيله كوزياشى الدمعة دالك فقي وميمك سكوبيله كوز ياشينك برقطره سى ودمع كوزياشى دو ككه دخى ديرل يقال دمعت العين بدمع دمعا من الباب الثالث الدمع فختنه كوزياشى دو كك يقال دمعت العين دمعا من الباب الرابع وبومقدما ذكر اولننده لغتدرا بوعيده روايتى اوزره الدمعة دالك فقي وميمك كسريله كوزى ياشى سريغ اولان عورت يقال امراه دمعة اذا كانت سريعه الدمع الدمعة ميمك كسريله شولى باش باريفيدر كه داميه دن اشدا و لهوداميه شول باش باريفنه ديرل كه قاقى ظاهر اوله ولكن آفقه پس دامعه اكاديرل كه آفقه بود ذكر اولنسان دامعه معنا سيدر كه عين مهمله دروعين معجه ايله اولان شول باش باريفيدر كه دماغه تاثير اتمش اوله المدامع ميم اولك فقي وثابنك كسريله كوزا طرافى ماقى معنا سنه المدامع دالك ضمى وميمك تخفيفه شول كوزياشيدر كه كوزدن اقرار بار علتدن اوزرى وياخود ياش زياده اولوب پير اولدن اوزرى وبومقوله كلن باشه دمع ديمر زو دماغ الكرم شول صور كه اول چهارده آصمه جبو غندن اقرار بود ذكر اولنسان نسخ مصححه صحاحدن وغير دن ظاهر اولان در اما صاحب قاموس دماغ الكرم ميم ميمشده در ديمشدر زمان وزنى اوزره الدمع دالك ضمى وميمك سكوبيله كوزياشى آفديغى برده ظاهر اولان علامتدر اجر روايتى اوزره الدمع فختنه شول فضلائدر كه ذوه قصايى دوه دن آفى طرح ايدر و دنع مذلته دخى ديرل الدمع دالك فقي وونوك كسريله شول كسفه در كه نكيتى اولوب آفده خير اوليه (فصل الدال) الذراع دالك كسريله قول كه اعضا دندر مذكبرى ونايتى جا زرد و ذراع اسد بر جنده ايكى منور يلدرك اسيدرك كه فرائده نازل اولور و ذراع دوه خولنده اولان داغه دخى ديرل زو اما غر يلك هومنى على جبل الذراع ديدكبرى حاضر ومها معنا سنه در و جبل ذراع قولنده اولان طمر در جبل الوريد بيونده اولان طمر اولديغى كى و ذراع شولا لكته دخى دينور كه آنكه بر نسته اولچرلر وكوندرك صدرينه دخى ذراع الغامل ديرلر وكوندرك صدرى باشدن جانينه اولان نصيفه ديرلر تكيم اوقت صدرى ديرلر جانينه اولان نصيفه آتلان نسته به اول جانى اول وارديغيمون الذراع دالك فقي ورائك تشديديله الى تير اولان عورت ايلك اصكر مكداه الذرع دالك فقي ورائك سكوبيله اوچلك يقال ذرعت الثوب وغيره ذرعا و ذرع قوصيق غلبه ايمكه دخى ديرلر يقال ذرعه التى اذا سبقه و غلبه و ذرع طاقت معنا سنه دخى كور تقول انطرت فلانا ذرعه اذا كلفته اكثر من طوقه وابطار طاء مهمله ايله مخير قلعه ديرلر ويقال ضقت بالامر ذرعا اذا لم تطيقه ولم تقول عليه بونك اصلى اولدر كه ذرع الى اورا تمقدر كويا كه قادر اولديغك نسته به ايلك اوزادرسق ايرمير سن وگاه اولور ضقت به ذراع دخى ديرلر و ذرع نفى معنا سنه ده كلور و منه قولهم اقصي دندر على اى اربع على نفسك يعنى نفسك تدارك ايله و غر يلك الثوب سبع فى ثمانية ديدك كورنده سبع لفظى بغير هاء كلك سبع اذ ذرع تقدير نده اولوب ذراع مؤنث اولديغنه بناء در سبويه ايتدى ذراع مؤنث اولديغيمون جعى اذرع كلور غير كلن و ثمانية ديدك كورى ثمانية اشارة معنا سنه اولوب شيرمذكر اولديغنه بناء در و شير شينك كسريله قلش معنا سنه در الذراع ورائك كسريله شول كوچك طولومدر كه ذراع لرى يعنى قوللرى جا بنندن صوبلوب جقيلر ليش اوله للذراع دالك فقي ورائك كسريله جعى ذكر اولنسان طولومر معنا سنه كه بومقوله طولومى اكثر شراب ايجون ايدرلر الذرع على وزن التكرم بوغنى يقال ذرعه تدربعا اذا خنقه وخنق خاء معجه و قافله بوغنى معنا سنه در و تدربع ال صاله

دمع

دنع

ذرع

صالحه بودیم که دخی دبر و تدریع مرده بجای الیه اشارت ایتم که دخی دبر بقال ذرع البشیر اذا اومی بیده
 المذرع ممیک ضمی و رانک فحی و تشدید به شول صغر در که المرنده و یا فله رنده سیاه علامت ری اوله الذرع
 فتحته به طمع معناسنه در و ذرع بیان صغریک باور یسنه دخی دبر الی الذراع همزه نک کسر یله
 بیان صغری باوری طوعرق بقال اذ رعت البقرة فهی مذرع و اذ راع کثره کلامه و تکلمه افراط
 ایتم که دخی دبر الذرع فتحته به و رانک ضمی و تشدید به کذلک تکلمه افراط ایتم که جوهری ابتدی
 بنظر ایدر مکه بونک اصلی مذرع اعدن اوله زیرا کلامه مکثر اولان اشای تکلمه احیانام مذرع
 ایدر و تدرع و رنسنه ذراع برله تقدیر ایتم که دخی دبر المذرع ممیک ضمی و رانک کسری و تشدید به
 شول یغمو در که آنک نمی بر ذراع مقداری بره نأ یر ایدر المذرع ممیک ضمی و رانک فحی و تشدید به
 شول کسنه در که اناسی باباسندن اشرف اوله و بعض قاطره مذرع دید کلمی قولنده اولان سیاه
 الفلردن مأخوذ در که اول الفلر قاطره جارجانندن کلشدر المذرع ممیک فحی و رانک کسریله شول
 شهر لر در که برجائی باغ و باغچه و مزارع اولوب برجائی و بیان اوله المذراع ممیک کسریله مزارعک
 واحدیدر ذکر اولان وجه اوزره اولان شهر معناسنه و بو تقدیر دن فهم اولنور که صاحب صراحک
 مزارع دهها کردا کرد شهر که در وی کست و باغ باشد دیدیکی مخالف اولور و مزارع شول خر مالغه
 دبر که شلکه قریب اوله و مزارع طوارک الله و یا غنه دخی دبر الذریعه ذالک فحی و رانک کسری
 و مدیه شول ناقه در که شکاره اوق انان کسنه آتی برده ایدر الذریع کذلک ذالک فحی و رانک کسری
 و مدیه شول آندر که آدمی واسع اوله و ذریع سر بعه دخی دبر بقال قتل ذریع ای سریع و بقال قتلوه هم اذرع
 قتل الذرعات ذالک فحی و رانک کسریله سریع اولان ال و یا بقی بقال قوایم ذرعات ای سر بعات
 اذرعات همزه نک فحی و رانک کسریله شام شریفه بریک آیدر که کاخر نسبت اولنور پس معرفه
 و نصرف سر عرفات کی سبویه ایدی عربدن بعض کسنه اذرعانی منون قلیوب هذه اذرعات و رأیت
 بادرعات دبیدر رانک کسریله توینسن الی ذریع همزه نک و رانک فتحیه اذرعانه منسوب اولان نسنه
 الذعذعه علی وزن الزلزله تقریق ایتم که الذعذع علی وزن التزلزل متفرق اولق بقال ذعذعته
 فتذعذع اذا فرقه فتفرق و ذعذعه سر سری آشکاره ایتم که دبر الذعاع ذالک فتحیه بلوکلر فرق
 معناسنه الذعاعه کذلک ذالک فتحیه واحدی بر بلوک معناسنه الذعاع علی وزن مساجد فرق
 معناسنه استعمال اولنور بقال تفرق اذعاع الذیع ذالک فحی و بانک سکونیه فاش اولق الذیوع
 ضمتیه بمعناه و الذیوعه ذالک فحی و بانک سکونی و عینک ضمی و مدیه بمعناه ابضا و الذیوعان
 فتحته به بمعناه کذلک بقال ذاع الخبر یذیع ذیعا و ذیوعه و ذیعا اذا انشر الاذاعه همزه نک
 کسریله شایع قلیق بقال اذاعه غیره اذا فشاء و اذاعه برنسنه اولان صوبی جله ایتم که دخی دبر
 بقال اذاع القوم مافی الخوض ای شربوه کله المذیاع ممیک کسری و ذالک سکونیه شول کسنه در که
 سری صافیه و فی الحدیث ايسو المذایع البذر مذایع مذیاع جمعی البذر ضمتیه بذورک جمعیدر
 ایکبسی دخی سری فاش ایدر معناسنه در الی ذرع رانک فحی و بانک سکونیه او دبر بعینها هرنه برده
 اولور سه اولسون الی ذرع رانک کسریله جمعی اول معناسنه و الی ذرع ضمتیه و الی ذرع همزه نک
 فتحیه و الی ذرع همزه نک فحی و بانک ضمتیه کذلک بولرد دخی جمعیدر و الی ذرع کسریله جمعی کلور
 دوه باور یسی معناسنه رطبک جمعی ارطاب کلیدیکی کی تکیم عن قریب کلور و ربع محله معناسنه دخی
 کلور بقال ما اوسع ربع نی فلان ای محلتهم و ربع کریشی درت فاندن بوککه دخی دبر بقال ربع
 و زه برعه ربعا اذ افله من اربع قوی و قوت برقانه دبر و ربع قوت صنایع چون طاش فاندن ربعه
 دخی دبر الی ذرع همزه نک و بانک فتحیه عدد مذکر در الی ذرع کذلک همزه نک و رانک فتحیه
 عدد مؤنث در الی ذرع همزه نک و بانک فحی و عینک ضمتیه فرق که راتب اعداد دند و ربع رانک

ذعذع

ذع

ذیع

ربع

ضمی و بانك سكونيله درتده براولان جزء دروكاه اولور بايدده تنقيل ايدوب ربع ديرل عسره عسر
 ديدكاري كي المربعه ميك فتي و بانك ضمی ايله شول كوندردر كه نه اوزن و نه قصه اوله الربع رانك
 كسری و بانك سكونيله دوه درت كونده برصو لنقدر بقال ربعت الابل اذا وردت الربع و ربع
 درت كوندن برطونان استبه دخی درل برحیثله كه بركون طوته ابكي كون طوته و در دخی كون
 طوته كه سا بقا طونان كونه در دخی او اور تقول ربعت علیه الحمی الزوابع رانك فتي و بانك
 كسریله درت كونده برصوبه كلن دوه ل بقال جات الابل روابع و خواص دخی بویه در عسره و ارنجه
 و ربع رجالدن بر كسنة نك اسميدر هذیل قبيله سندن ابن السكيت ايتدی ربع الرجل ربع ديرل فسان
 توقف ايدوب برايشی ايشلدن كندی نفسن حبس ايتسه ومنه قولهم اربع علی نفسك و اربع علی
 طعامك ای ارفق بنفسك و كف الربع رانك فتي و بانك كسری و مدیله ابكي دورلور ربع وارد عرب
 فائنده بری ربع شهردرو بری ربع ازمنه درو ربع شهردو ابكي ایدر كه صفر آيتك عقبه كلورل
 و بوندن تعبیر اولموا و اوسه شهر ربع اول و شهر ربع الآخر درل و امار ربع ازمنه اولدخی ابكي ربعدر
 آنك ابتدا كلندن ال ربع الاول ديمكله تعبیر اولور كه آنده منزل و چچكل بزو و صكره كلندن ال ربع
 الثاني ايله تعبیر اولور كه آنده يمشلر اولوب كان بولور و خلايقدن بعضی بوكره ربع اول دو تسميه
 قبلور و ابو الغوث ايتدی طائفه عرب بيلي آتی فصل قبلور كه آنلردن ايك بسنه ربع الاول ديرل و ايك بسنه
 صيف ديرل و ايك بسنه فيظ ديرل فافله و طاء مجمه ايله و ايك بسنه ربع ثاني ديرل و خريف ديرل و ايك بسنه
 دخی شتاديرل الاربعاء همزه نك فتي و بانك كسری و الفك مدیله ربعك جعی الاربعه كذلك
 همزه نك فتي و بانك كسریله جعی نصيبك جعی انصاء و انصبه كلديكي كي وار بقاء هفته كونلردن
 بر معروف كونك اسميدر بني اسد قبيله سندن بعضك يائي مفتوح استعمال ايتسی زوايت اولندی
 الاربعاءات همزه نك فتي و بانك كسریله جعی و يعقوب ايتدی كلاء يعني او تلاق معناسه اولان
 ربعك جعی اربعه درو جدا و يعني انها معناسه اولان ربعك جعی اربعه درو ربع باز كونده
 يغان بغموره دخی درل المربعه ميك فتي و بانك ضمی و مدیله ذكر اولسان بغمور يغان بر تقول
 منه ربعت الارض فهي مربوعة الربعي رانك كسری و بانك سكونی و بانك تشديد يله ربعه منسوب
 اولان سنه و ربعي بن جراشه دخی را مكسور در المربع ميك و بانك فتيه شول منز لدر كه وقت
 ربعه مخصوصدر المربع ميك فتي و بانك كسریله جعی تقول هذه مربعة و مصابغنا ای حيث
 نربع و نصيف الربع رانك ضمی و بانك فتيه وقت ربعه طوغن دوه باور يسيدر كه وقت نناجك
 ابتدا سنه طوغن اولور و منه قولهم ماله هج و لاربع و هج هانك ضمی و بانك فتيه وقت نناجك
 آخرنده طوغاندر الرباع رانك كسریله جعی دوه باور يلری معناسه الارباع همزه نك
 فتي و رانك سكونيله كذا جعی رطله ارطاب كي و اربع ربعك دخی جعی كلور او معناسه تكيم
 مرور ايتدی اربعه رانك ضمی و بانك فتي ايله مؤثی ذكر اولنان دوه باور بسنك ديشبسي معناسه
 الربع رانك فتي و بانك سكونيله در دخی اولق تقول ربعت القوم اربعهم من الباب الثالث
 اذا صرت اربعهم و غيبت مالك درت بخشده بر بخش آفقه دخی درل و في الحديث الم اجمعك ربع
 ای تأخذ المربع المربع ميك كسری و رانك سكونيله ربع معناسه در رانك ضمیله تكيم معشار
 عشر معناسه درو بوايكي كلمه دن غیری كلام عربده مسجوع اولمشدر اربعه رانك فتي و بانك كسری
 و مدیله قوت صنایع چون قالد ريلان طاش و ربعه كذا دموردن اولان تو غلغه به ديرل بيضه الحديد
 معناسه و ربعه الفرس بر قبيله نك باباسی آيدر كه اول ربعه نازني معدن عدنان درو مزبور ربعه
 الفرس ديدكاري نه باعث بودر كه بابا نزن فلان مبرائی قسمته مذكور ات الدي و قرنداشی التون
 آدي بناء علی ذلك اكاه مضرا الحمراء ديديلر و عقبه ايله ابكي ربعه واردر كه بری ربعه بن عقيل و بری ربعه

بن عامر درو نیمده دخی ایکی ریه و ارد در بری ریه الکبری که اول ریه بن مالک در و بری دخی ریه صغری
 در که اول دخی ریه بن حنظل بن مالک در و بری ریه دخی شول ریه در که هوازند بر جاعتک بابا سیدر
 اول ریه بن عامر بن صمصمه در که آنره بن محمد دیرل والد لریک اسمیدر والد لریه نسبت اولنمشل در
 الربعی فحینه ذکر اولنسان قیلله منسوب اولنسنه المربعه ممیک کسری و بانک فحینه شول
 اغاجدر که ایکی کسنه آنک ایکی طرفن طوتوب آنکله یوکی طوارک ارقه سنه یوکلدرل تقول منه
 ربت الحمل اذا دخلت المربعه تحتها واخذت بطرفها وصاحبک بطرفها الاخر ثم رفعتها على البحر
 ونفان مر به بولنسه ایکی کسنه بری برینک الله یا شوب یوکی لری اوزره الوب طوارک ارقه سنه
 یوکلدرل المربعه ممیک ضمی و بانک فحینه ذکر اولنسان طریقله یوکلکتمک و مرابعه وقت ریهده معامله
 ای که دخی دیرل کسائی ابتدی عاملته مرابعه دیرل تنکیم مصایفه و مشاهره دیرل و مرابع ممیک کسری
 و بانک فحی ایل بر جلک اسمیدر الربعه رانک و بانک فحی والک مدله و کاه اولور که بائی مکسور ایدرل
 فرار وائی اوزره و منه قولهم الناس علی ربعائهم ای علی استقامتهم و امرهم الاول الربعه فحینه دوه نک
 زیاده سکرتمسی و ریهه ارددن بر جاعتک ایدرل الارتباع همزه نک و نانک کسریله دوه زیاده سکرتمک
 بقال هر البعیر ربع اذا ضرب بقوائم کلها و ارتباع قوت صناعتی ای چون طاس آتمغه دخی دیرل ربع معناسنه
 تنکیم مزور ابتدی تقول ربت الحجر و ارتبعته اذا اشته و اشته فالد رمقددر و فی الحديث مر بقوم یربعون
 حجر او یرتبعون و مربع او لوب اعضاسی یل او برنده اولمغه ده دیرل و دوه بهار و قنده اولمغه دخی دیرل
 یقال ارتبع البعیر اذا اکل الربع و یربع و قنده پرده اقامت ای که دخی دیرل و یقال ارتبعنا موضع کذا ای
 اقتابه فی الربع التربع فحینه و بانک ضمی و تشدیدله بمعناه و ترابع بغدادش قوروب و تورهغه دخی دیرل
 یقال ترابع فی جلوسه اذا جلس كذلك الربعه رانک فحی و بانک سکونیه طبله عطار بویدان معناسنه در
 و ریهه شول کسنه به دخی دیرل که نه اوزن و نه قصه اوله یقال ربعه اذا کان مربوع الخلق لا طولیل
 ولا قصر و عورته دخی اطلاق اولنور یقال امرأه ربعه الربعات فحینه جمعی مذکرده و مؤنثه استصال
 اولنور و لکن یوشاد در زیر افعلة فان ضفت اولسه جعنده تحریک اولنماز بلکه تحریک اولنسی اسمه
 مخصوص صدر حقان اسمک عین الفعلی و او یا خود یا اولسه التربع علی وزن التکریم رنسنه بی مربع
 فلقی رباع رانک ضمی ایلله اربعه دن معدولدر الرباعیه علی وزن الثانیة شول دیشدر که اولدیشله
 ازی دیشک اراسنده در الرباعیات رانک فحی و بانک تخفیفله جمعی الرباعی رانک فحی و بانک آخرنده
 تخفیفله رباعیه دیدکاری دیشن و اغن طوارحالت رفعتده و جریده رباع در سن ثمان کبی و خان
 منصوب ایفسک یابی اثبات ایدرسن تقول رکت برذونار باعیا و برذون باه موحده نک کسری و ذال
 معجمه نک فحینه بارکیر الربع ضمیمه جمعی قدر قذال ایلله قذل کبی و قذال قاف ایلله و ذال معجمه ایلله باش
 اردینه دیرل بس سر معناسنه الربعان رانک کسری و نانک سکونیه کذلک جمعی غزاله غزلان کبی بودکر
 اولان جوهر بنک کلامیدر و لکن صورتین مزبور تین ده مقبسه مقبسه علیه بین توفیق محلی ناملدر
 زیرا باعک اصلی رباعیدر یا مقدر در دیشدر الارباع همزه نک کسریله قیون دودنجی باشه کبرسه
 و صغریوتون طرفلو حیوان بشنجی باشه کبرسه و دوه قسمی بدنجی باشه کبرسه اربع ربع اربع ایدرل
 مقدماد کر اولنان معنادن مأخوذ در وصفقنده هو فرس رباع و هی فرس رباعیه دیرل و اربع دوه بی
 و قشر یعده اولنمغه دخی دیرل یقال اربع فلان ایلله ممکن کذا اذا راعها فی الربع و اربع برکسنه نک
 دوه سی درت کونده برصویه کلکه دخی دیرل یقال اربع الرجل اذا وردت ایلله ربعا و اربع تازه اکده
 ولدی حاصل اولمغه دخی دیرل یقال اربع الرجل اذا ولد له فی الشیبه و اربع قوم درت نفر اولمغه دخی
 دیرل یقال اربع القوم اذا صاروا اربعة و اربع وقت ریهه داخل اولمغه دخی دیرل یقال اربعوا
 اذا تخلوا فی الربع و اربع باز منزلته اقامت ایدوب اولنلاق طلبندن مستغنی اولمغه دخی دیرل یقال

اربعوا اذا قاموا في المربع عن الارتياح والنجعة اي عن طلب الكلاء وارباع حاي ربع طومغه دخي ديرل
 يقال اربعت عليه الحمي وهو لغة في ربت وكاه اولور اربع دخي ديرل بناء مجهول اوزره كه بور ربع فهو
 مربوع ديد كلزنده لغتدروفي الحديث اغوا في عبادة المريض واربعا الا ان يكون مغلوبا واربعا
 لغظنك معناسي ايكي كون عيادتني ترك ايدوب او چني كون عبادته عودت ابدك ديمك اولور المربع
 ميمك ضمي وبانك كسريله شول ناقه در كه وقت ريعده طوغره المربع ميمك كسريله شول ناقه در كه
 ريعده طوغرمي عادتني اوله اصمعي ابتد رابع شول ناقه در كه نناج زمانك ابتد اسنده طوغره
 وارباع شول ربع در كه اتني رتيس اولان كسند مال غنيتدن آلور المربع ميمك ضمي وبانك كسريله
 شول يعمورد در كه دوه ييه جك اوت تنوره منه قولهم غيب مربع مرتع ميمك ضمي وناه مشانك كسريله
 ذكر اولنان يعموره ديرل وارباع شول ناقه ييه ده ديرل كه بانده ربع اوله يعني وقت ريعده طوغرمي
 ولدي اوله المربع ميمك فتي وبانك كسري ومديله شول يعمورد در كه اوائل ريعده باخر الاربعون
 وانك كسري وبانك سكوفي وبانك تشديديله شول ولد در كه والديني تازه لكند ولد كور مش اوله
 الاربعة رانك كسري وبانك سكوبيله وبانك تشديديله شول تركه در كه قبش اولنده كوردر الاربوع
 بانك فتي وبانك ضمي ومديله عرب طوشاني ديدكري جانوردر الارباع بانك فتي وبانك كسريله
 ودخي مديله جعي وبروعك اولنده باز اندر زيرا كلام عربيده فعلول يوفدرو رابع ارقده اولان اكلوه
 دخي ديرل بونك دخي واحدي بر بوعدر وير بوع بر قبيله نك باباسي آديدر كه اول بر بوع بن حنظله
 بن مالك بن عمرو بن نجيد وير بوع مره قبيله سبندن بر جماعتك باباسي آديدر كه اول بر بوع بن عيط
 بن مره در الاربوع ضمنيله طوار هر قنده ديلرسه اولنا مقدر يقال رعت الماشية روعا من الباب الثالث
 اذا اكلت ماشاء وبوب الحيكه دخي ديرل يقال خرجنا روعا ونلعب اي نلعب ونلعب الارباع نانك
 كسريله اولتبان دوه يقال بل رانع الارباع رانك كسريله جعي اولنا جعي دوه لمعناسنه نانك الله
 نيام كبي الاربعون يوب ايچن قوم يقال قوم رانعون المربع ميمك وبانك فتيله اسم مكاندر
 اولنا ايچن برمعناسنه الارباع همزه نك كسريله اولنا ميمك يقال اربع الارباع فرعت وارباع يعمور
 اوت تنور ميمك دخي ديرل يقال اربع اربع اذا نبت ما ترع الابل فيه الاربعون ميمك ضمي وبانك كسريله
 اولنا ديجلر يقال قوم رانعون الارباع فتيخيله طبعه ورياده جرسه ديرل يقال رنم رنم رنم من الباب
 الارباع الارباع نانك كسريله زياده حريص اولان كسند الرجوع ضمنيله دونك يقال رجوع نفسه
 رجوعا من الباب الثاني ودوندر ميمك معناسنده كلور يقال رجوعه غيره وهديل قبيله سي ارجعه غيره ديرل
 متعدي معناسنده وبري برينه لوم ايدوب ملامت ايمكه دخي ديرل ومنه قوله تعالى رجع بعضهم الى بعض
 القول اي يتلاومون الرجعي رانك ضمي وچمك سكوفي والفق مديله دونك رجوع معناسنه
 ورجعي رجوع معناسنده كلور يقال ارسلت اليك فاجاءني رجعي رسالي اي مرجوعها المرجع
 ميمك فتي وچمك كسريله كذلك رجوع معناسنده در ومنه قوله تعالى ثم الى ربكم مرجعكم وبوشاذ در ربا
 فعل فاعل دن يعني باب نانيدن مصدر عين الفعلك فتيخيله كلور ورجوع او موزك اشافه سنده ديرل
 يقال مرجع الكتف لاسفله الرجعة رانك فتي وچمك سكوبيله دنياه كير وكمك تقول فلان بومن بالرجعة
 اي بالرجوع الى الدنيا بعد الموت ورجعه جواب كلمه دخي ديرل منه قولهم هل جاء رجعة كتابك اي
 جوابه ورجعه طلاق رجعه رجوع ايمكه دخي ديرل تقول له علي امرأته رجعة وكسر دخي لغتدركين
 فتح اقصمدر المرجوع ميمك فتي وچمك ضمنيله كير ودون جواب يقال ما كان من رجوع فلان
 عليك اي من مردوده وجوابه الراجعة جيمك كسريله شول ناقه در كه صالوب آنك ثمنيله آنك كي
 بر ناقه دخي آله كه مكره آلبان ناقه يه راجعه ديرل الرجعة رانك فتي وچمك كسري ومديله معناسها
 الارباع همزه نك وبانك كسريله والرجع فتيخيله وچمك ضمي وتشديديله ذكر اولان وجه اوزره

وقع

رجع

نافع الم یقال ترجعنها وترجعنها وارجعها برکسته دوه سنی صانوب بها سنی بر نافع نسبه
 خرج ایتمکه دخی دیرز یقال باع فلان ابله فارجمع منها رجعة صالحه اذا صرف اثمتها بمایع وعلیه
 بالفائدة الصالحة الرجعة رانک کسری وجمیک سکونبله و هک نمینله صانون آلمان نسند در ورجعه
 کذلک عامل زکوة ورن کسسته نک اوزرینه واجب اولان نسند دن بازیده یا خود نافص الم قدر الراجع
 جمیک کسریله شول دیشی مرکدر یا خود شول نافع در که قورینغن فالدر ووب فر جنک ایکی جانین جمع
 ابدوب دفعه تیول ایلمکن کورن آتی حامله ظن ابله حالا که خلاقی ظم ورا بلیه وراجع شول عورته دخی
 دیرل که زوجی وفات ابلد کدن صکره آتی افر باسی یاشنه دعوت ایتمش اولاوو مطلقه اولاه راجع دیرل
 مردوده دیرل الرجاع رانک کسریله دیشی طوارد کر اولنان حالت اوزره اولقی یقال رجعت ترجع
 رجوعا ورجاع ظیور بلاد بارده دن بلاد حاره یا انتقال اند کدن صکره عودت ایتمکه دخی دیرل
 الرجاع رانک فتنی وجمیک کسریله ذکر اولنان صغته موصوف اولان نافع یقال نوق رواج الرجع
 وآنک فتنی وجمیک سکونبله بغمور مطر معناسنه قال الله تعالی والسما ذات الرجع بعضل رجعی نفع
 معناسنه دخی حل ایدوب ذات النفع ابله تفسیر ایدیلر ورجع کول معناسنه ده کلور غدبرکی ورجع
 طوار آدم من آتفه دخی دیرل رخط و معناسنه ورجع اکنه ابله ال اوزرینه نقش ایدن عورتک نقش ایتمسه ده
 دیرل ورجع نجاست سبعة دیرل علی ماسیحی ورجع اموزک آشفه سنه دخی دیرل الرجعان رانک
 ضمی وجمیک سکونبله جمی کوللر معناسنه ورجعان مکتوبک جوابی کلکه دخی دیرل یقال رجع ال
 الجواب رجع رجعا ورجعنا الرجع رانک فتنی وجمیک کسری و مدبله شول طوارد که آتی بر سرفردن
 بر سرفره سورل حالا که بورلوب ربور اولمش اوله الرجعة کذلک رانک فتنی وجمیک کسری و مدبله مویشی
 الرجاع رانک فتنی وبانک کسریله جمی ورجع طوار نجاستنه دخی دیرل ورجع کثرت کلدن قارن
 صاحبی اولان کسسته ده دیرل ذوالبطن معناسنه یقال رجع الرجل اذا ظهر مانی بطنه ورجع رجعی
 جانور نجاستنه دخی دیرل یقال هور جمع السبع ورجعه وهر نسنه که اول کیری دوندر بله آکار جمع دیرل
 زرار جمع مرجوع معناسنه در که مردود دیمکدر وگاه اولور که حیوانک صکوشنه دخی رجع دیرل
 نشخور معناسنه الارجاع همزه نک کسریله برکسته اوردینه کیلوب الیه برنسته طلب ایتک یقال
 ارجع الرجل اذا هو یبده الی خلفه تناول شیاً وارجاع یعی فائده لوقلمغه دخی دیرل یقال ارجع الله
 بیعة فلان کما یقال ارجع الله بیعته وارجاع طوار آرقلد غندن صکره سمرکه دخی دیرل یقال ارجع
 الابل اذا هزلت ثم سمعت وارجاع هذیل اغتی اوزره دوندر مکه و نجاست القا ایتمکه دخی دیرل ننکیم مرور
 ابتدی المرجع ممیک ضمی وجمیک کسریله شول متاهدر که آنک فائده سی اوله یقال متاع مرجع ایله
 مرجوع المراجعة ممیک ضمی وجمیک قتحیله برنسته عودت ایتک معاوده کی یقال راجعه الکلام
 وفی بعض النسخ راجعه فی الکلام یعنی سوز سونبله مراجعت ابتدی و زوجه سنه مراجعت ایتمکه دخی
 دیرل یقال راجع امرأته استراجع تانک فتنی وجمیک ضمی ابله برنسته صکبری دونک یقال راجع الشيء
 الی خلف الاسترجاع همزه نک و تانک کسریله برکسته و بر دیک نسبه بی کیری الم یقال استرجعت
 منه الشيء اذا خذت منه ما دفعته الیه واسترجاع کذلک مصیبت قتنده ان الله دیمکدر یقال استرجعت
 عند المصیبة اذا قلت ان الله وانا الیه راجعون الترجع علی وزن التکریم کذلک ان الله وانا الیه راجعون دیمک
 و ترجع اذا نده شهادتیک برنی آهسته دیوب برنده رفع صوت ایتک ننکیم بومذهب شافعیده در
 و صاحب صراح بومقماده ترجع بانک غار دوباره کفتن چنان که مذهب ابوحنیفه است دیدیکی
 مخالف اولور وایکی چمتدن تامل اولنده و ترجع آوازی یوغازده مزدرد قلمغه دخی دیرل اصحاب الحان
 مزدرد قلدغنی کی و ترجع آت بورر کن اولک ایاقرن کیری دوندر مکه دخی دیرل واکه ابله دو کون اوران
 صورتک دو کون اورسته دخی دیرل الرجع رانک فتنی و دالک سکونبله منع ایتک یقال رد عنه عن الشيء

اردعه ردعاً من الباب الثالث وردع برنسته نك ارنسته دخی دیرل كرك زعفران اثری كرك فان اثری
 او استون وردع بولاشد رمعه دخی خنیرل بقال ردعه بالشی اردع ای اطلخته به فتلطخ و بقال لاقتیل
 ركب ردعه اذ اخر او جهه علی دیمه یعنی قلی اوزرینه بوزی اوزره دوشه الارضاع همزه نك و ناك
 كسر یله ممنوع اولق نقول ردعه فارندع ادا كفته فكف الارضاع رانك ضمی ايله خسته افاقت بولدق دن
 صكره كیری خسته اولق بكس معنائه بعضه لم ابتدی رداع كوتزی بدن اخر مقدر المردوع مېك
 فقی و دالك ضمی ايله شول خسته یدله كه بعد الا فاقینه خسته اوله منكوس معنائه بقال ردع علی البناء
 لبعول الرداع رانك كسر یله بره مېك اسمیدر المردع مېك ضمی و دالك كسر یله شول او قدر كه
 خاب نشایه ابرشده باشی بخلوب مېكسراوله الردیع رانك فقی و دالك كسری و مدیله شول او قدر كه
 ذرفی دوشه الرصع فختبئه كوز قباغی فاسد اولق بقال دسع الرجل من الباب الرابع الارسع همزه نك
 و سته نك فختبئه كوری قباغی فاسد اولان كسنة الترصع علی وزن التكریم كوز قباغی فاسد اولق
 معنائه لعتیر بقال رصع الرجل ترصع المرسع مېك ضمی و سببك فقی و تشد یدله كوزی قباغی
 فاسد اولان كسنة المرسع مېك ضمی و سببك فقی و تشد یدله مؤنثی و كاه اولور فعل مزبور كوزه
 اسما اولنور رسعت عنه ترصعاً دخی دیرل الترصع علی وزن التكریم برنسته مركب قلمی المرسع
 مېك ضمی و صادك فقی و تشد یدله تركب و لنش نسه بقال ناخ مرسع بالجواهر و سیف مرسع ای محلی
 بالرصاع الرصع رانك فقی و ناك كسر یله شول حلقه لدر كه آنكه ترین اولنور الرصعة رانك
 فقی و صادك كسری و مدیله واحدی حلقه معنائه الرصع فختبئه یا شمی بقال رصع بالشی رصع
 رصعا من الباب الرابع اذ الرصع بال آریسك با و ارنسته دخی دیرل فراخ نعل معنائه الرصعة
 كدلك فختبئه واحدی الارسع همزه نك و صادك فختبئه شول كسنة در كه او تورا قیرلر نك
 و اولور قلیون اثری آن اوله ارسع معنائه الرصعا رانك فقی و صادك مكسوفی و الفك مدیله مؤنثی
 رصعاً كی و ارسع كوند ايله ورنكه دیرل رختبئه كه دمورك مجله سی غائب اوله بقال طمن ارسع ادا
 غاب اسباب كل فی لطفون الرصع رانك فقی و صادك سكونیله كوندی و كرا و ان وجه اوزره
 دورنك نقول رصعته بال رصعاً من الباب الثالث الارضاع همزه نك كسر یله معناه بقال ارضعته
 بال رصع فختبئه و صادك ضمی و تشد یدله سوغك نشاط معنائه الرضاع رانك فقی ايله همه امك
 بقا رضع الصبی امه رضعها رضاعاً من الباب الرابع علی مثال سمع سمع سماجا الرضع رانك فقی
 و صادك سكونیله كدلك همه امكسراهل بعد اخی اوزره ذرا االررضع رضع رضعاً دیرل ضرب یضرب
 ضرباً كی الارضاع همزه نك كسر یله امرزك بقال ارضعته امه الرضع مېك ضمی و صادك كسر یله امرزكو
 اولان هورت المرصعة كدلك مېك ضمی و صادك كسر یله اوغلان امرزكی پس مرصعه مرصعه نك
 فرقی معای حدوث و مجرد قصد اولمقله اولور الرضوعة رانك فقی و صادك ضمی و مدیله قوزی
 امرزن قبون الرضاع نك كسر یله اولك دیشلری ثنیان معنائه الرضاع علی وزن المساجد
 جمعی بقال سقطت و ارضعه الراضع صادك كسر یله همه امن كسنة و منه قولهم لثم راضع و بونك
 اصلي بود كه بر كسنة غایت حسدن دوه سن و قیون امردی و آنلری ضاعز دی تا كه صاعلور كن
 سواد آوایی بشدوب سود طلب ایتدولر دبولاند صكره وضع الرجل دیدیلر باب خامس دن نخست
 قرار بولوب طبیعت اولدیفن اشعار اچون الرضاعة رانك فختبئه امشك نقول هذا شی من الرضاعة
 الرضع رانك فقی و صادك كسر یله و مدیله سود لمن اوغلان و سود امكده بولداش اولان اوغلان
 معنائه دخی كلور همشیره معنائه الارضاع سود اچمك بقال ارضعت العنز اذ اشريت لبن
 نفسها و عزت عین مهمله و زاء مجھے ايله كچیدر بر معنائه الزرع علی وزن التزلزل اوغلان حركت
 ایلوب بومك بقال ترعرع الصبی اذ انحرک و نشأ الرعرة علی وزن الزلزلة بتورمك بقال زهره

ر ص ع

ر ص ع

ر ص ع

ر ص ع

رفع

الله اى انبته الرعرع رالك ففتح وعينك سكونيله والرعراع رانك ففتح وعينك سكونيله حدا اعتدالده
اولان كسنيه يقال شاب رعرع ورعرع اى حسن الاعتدال الرعارع راء اولك ففتح وثانك كسريه
جعى معتدل جوانلر معنا سنه الرعاع رانك ففتحله تازه اولوب آواره اولان كسنيه الرفع رانك ففتح
وفانك سكونيله فالدرمى يقال رفعته من الباب الثالث ورفع معربانده ضم مثابه سنده اولان جر كندر
مبنيانده وبواهل نحو اصطلاحيدر ورفع خبر نقل ايتكه دخى ديرل يقال رفع فلان على العامل رفعة
وفى الحديث كل رافعة رفعت علينا من البلاغ انى قد حرمت المدينة يعنى هر جاعت بزدن خبر نقل ايدر
سزدخى بزدن بو خبرى نقل ايدك كه اول انى قد حرمت المدينة قوليدر يعنى مدينه نك اشجار ونباتانك
قطعدن منع ايندم ورفع اكنى بجد كد نصكره خرمن برينه نقل ايتكه دخى ديرل يقال رفع البعير فى السير
اذ بالغ ودوه بى سيرة فندرمغه دخى ديرل متعدى ولازم كلور ورفع برنسنه بى يقين كنورمكه دخى
ديرل ومنه قوله تعالى وفرش مرفوعة اى مقربة لهم ومن ذلك قولهم رفعت الى السلطان وبعضلر
ابتدى مرفوعة مكرمة معنا سنه در كه مقصود ازواج مكرمات الله برفع من يشاء ويخفض من يشاء
ديدكلرندن مأخوذ در الرفعة رانك ففتح وفانك كسرى ومديله شول قصه در كه انى بر كسنيه دن
نقل ايدر الرافعة فانك كسريه خبر نقل ايدى جاعت الرعاع رانك كسريه والرفع رانك ففتحله
اكنى بجد كد نصكره خرمن برينه نقل ايتك يقال هذه ايام رفاع ورفع كسائى ايندى جرام وجرامى فحله
وكسريه واكاشيه اولانلرى فحله وكسريه ايشتم الارفاعى مكسور ايشتم ديدى وجرام جيله وراه
مهمله ايله خرما كسنيه ديرل المرفوع ممك ففتح وفانك ضمى ومديله دوه نك مبالغه ايله سير ايتسى يقال
ذاته لبس لها مرفوع بس مرفوع مصدر در مجلود ومقول كى ولبو رجس سكرتمه در كه حضر
ديدكلرى سكرتمه دن اديندر الترفع على وزن التكرم سكرتمك يقال رفعته ترفعها المرفوعة ممك
فتحى وفانك ضميلة يقين ايلدى نسنه تكيم مروا ايندى الرفعان رانك ضمى وفانك سكونيله مصدر در
يقين ايلتمك معنا سنه الرفع فانك كسريه شول نافه در كه مده سنه اغز كنورمش اوله يقال نافه رافع
ادارفت اللباء فى شعرها كذا روى عن الاصمعى ولباء لامك كسريه وباء موحد ايله ولادت عقبته
چقان سودر الرافعة رانك ضميلة شول نسنه در كه صاغر بى ارق اولان عورت آنكه كدين
صاغر لو كوستردر رفاعه شول ايله ديرل كه بوقاغلو اولان كسنيه آنكه بوقاغى فالدروب بوقارى باغلى
ورفاعه آواز بوكسك اولمغه دخى ديرل يقال فى صوته رفاعه ورفاعه باقغ والضم ويقال رفع الرجل
من الباب الخامس اذا صار رفيع الصوت الرفيع رانك ففتح وفانك كسريه ومديله شريف اولان كسنيه
وابو بكر محمد بن السرى ايندى بومعنا دن رفع كلمشدر يعنى باب خامس دن فعل كلمشدر ديدى
وغيرلرى كلمشدر ديدى يقال رفع رفعة اذا ارتفع قدره الرفعة رانك كسرى وفانك سكونيله قدرعلى
اولمقى المرافعة ممك ضمى وفانك فحله بر كسنيه حاكمه ايلتمك دعوايه دورشمك ايچون يقال رافعت
فلانا الى الحاكم الترافع فانك ففتح وفانك ضميلة حاكمه دورشمك يقال ترافعنا الى الحاكم رفاعه دانك
كسريه بر رجلك اسمى الرفعة رانك ضمى وفانك سكونيله كاغد ياره سى كه بازى يازيلور ورقعة
بز ياره سنه دخى ديرل كه آنكه برنسنه مرمت ايدرل يامه معنا سنه الرعاع رانك كسريه جعى كاغد
بارملى وزياره لرى معنا سنه تقول رفعت الثوب بالرفع ابن الرعاع للعاملى رانك كسريه بر شاعر
اسميدر الرقع رانك ففتح وفانك سكونيله هجوايتك يقال رقع رقعان الباب الثالث اذا هجاء بوقال
لارقمته رقعار صبا اى هجواقوب او موجعا المترفع ممك ضمى وفانك ففتح وتشد يديله شتم وانه حق بر
يقال اى فيه مترقا اى موضعا لثتم والهجاء الترفع على وزن التكرم فقتانه براقج بزده يامه اورمى
الاستزاع هزمنك وتانك كسريه فقتانك يامه اورمى زمانى قريب اولمقى يقال استزاع الثوب اذا حان له
ان يرفع الرقع رانك ففتح وفانك كسرى ومديله دنبا كو كى سماء دنبا معنا سنه وفى الحديث عن فوق

رفع

سبعة اربعة لفظ سبعة صيغة تدكير اوزره كذا بيكي كويا كه سقف معناسي اراده اولمشدر ورقع
 احق اولان كسند به دخی دیرل المرقعان ميم وفاق فتي ورائك سكونيله كذلك احق معناسه در
 عقلي مرسته محتاج اولق معناسدن الزقاعة رانك فتحيله جافت معناسه يقال رقع رقاعة من الباب
 الخامس الارتفاع همزة نك كسريه احق اولق يقال رقع لرجل اذا جاهد رقاعة وحق المراقبة ميم
 ضمي وفاق فتحيله مدمن خرا اولق معاقرة دن مقلويدر كه معاقرة دخی ادمان شربه دیرل الارتفاع
 همزة نك ورائك كسريه قارمق اكثر اث معناسه تقول ما ارتفعت له وما ارتفعت به اي ماباليت به المرقاع
 ميم كسري ورائك سكونيله نصيحت معناسه يقال ما ترفع مني بمرقاع اي لا تقبل مما اصحك به شياً
 البرقوع بانك فتي وفاق ضميلة بك شديد معناسه يقال جوع برقوع اذا كان شديداً وابوالقوث ابتد
 جوع برقوع دیرل جوع برقوع ديدكلري معلوم دكلدر الزكوع ضميلة اكلك نخنا معناسه ركوع
 صلوة دخی بوندن مأخوذ در ركوع ويرلكدن اكلكه دخی دیرل يقال ركع الشيخ اذا انحنى من التكبر
 الزمعان فتحيله غضبدن برون حرك ايمك يقال رمع انفه من الغضب رمعانا اذا تحرك التروع
 فتحيله وميم ضمي وتشديد به برنسنه قلداق تحرك معناسه الرماعة رانك فتي وميم تشديد به
 ايمك كه او غلبت فرك باشنده ملايم اولوب قلديان بريدن بافوخ معناسه ورماعه كذلك در معناسه
 دخی كالور يقال كذب رماعتك اذا حقي يعني بالنسبة بسو خير كاذبي ربح فيمجه تشبيه اولور اليرمع
 يانك وميم فتي ورائك سكونيله شول اوقاق آق طاشلدر كه يلد رار المربعة ميم ونوك فتي ورائك
 سكونيله او جوزلق خصب معناسه كذا في بعض نسخ الصحاح الروع رانك فتي وواوك سكونيله
 خوف فزع معناسه ومنه قولهم افرخ روعه اذا ذهب فزعوه وسكن واخراج فائيله وخاء مجه ايله خوف
 كتمكه دیرل الروعة رانك فتي وواوك سكونيله بر مقدار خوف ايمك فزع معناسه يقال رعت فلانا
 من الباب الاول اذا خفته وصاحب صراح وصاحب مصادر روعي ترسيدن وترساندن معناسه
 تفسير ايتشدر لكن معنای تصوير عبارت جوهر يده وغير يده دلالت ايدرنسنة بولندي واكر رعت
 فلانا يله تمسك اولنورسه دليل اولماز زبر اول خفته كيدر معنای تصوير دلالت ايتز تنكيم خفي
 دكلدر واکر لاتر ديدكلري ايله تمسك اولنورسه صيغة مجهول اوزره بودخی دليل اولماز زبرا
 كاه اولور قيم القيام دیرل تنكيم جوهر ي لا يلحقك خوف تفسير به اشارت ايتشدر روع برنسنه
 خوش كلكه دخی دیرل يقال راعني الشيء اي اعجبني الترويع على وزن التكريم قور فتمق تخويف معناسه
 الارتباع همزة نك ورائك كسريه خوف يقال روعته فارناع اي افرغته ففرع التروع فتحيله وواوك
 ضمي وتشديد به كذلك خوف ايمك يقال روع اذا تفرع الروع رانك ضمي ومديله قلب وعقل يقال
 وقع ذلك في روعي اي في خلدي وبالي وفي الحديث ان روح الامين نفث في روعي ونفث او فور مكه دیرل كه
 القايتندن عبارتدر لاتر ناك ضمي ورائك فتحيله صيغة نهيدر خوف ايمه وسكاخوف لاحق اولسون
 معناسه در لاتر ناك كذلك ضمي وعينك كسري ومديله نهی مزبورك مفرد مؤنثيدر سكاخوف لاحق
 اولسون معناسه در الروعاء رانك فتي وواوك سكوني والفك مديله شول ناقة در كه چابك اوله وآه دخی
 روعاه دیرل ولكن مذكرة صفت اولماز روعاه شول عورته دخی دیرل كه حسني نظرايدن كسندره
 خوش كله الاروع همزة نك وواوك فتحيله حسندار اولان رجه دیرل رجنيسته كه نظرايدن لري
 حسني عجة كوره الريع رانك فتي ورائك سكونيله برنسنه بيوبوب زياده اولق وريع زرهك بكارنده
 آرتق كلن برلنه دخی دیرل صاحب صراحك بو قامة ريع قزوني دامن زره ديدكي سهودر آستين
 زره كركدر وريع عودت ايمكه دخی دیرل وحسندن في احوالي سثوال اولندقه ابتد هل راع
 منه شي سائل حسك بو كلام فهم ايتيوب بلزنه دیرل باحسن ديدكه حسن اعاده كلام ايدوب
 هل عاد منه شي ديدني وريع طعامك يعني خبرك بو غرلسنده وبشمنسده زياده كليي يقال راع الطعام

ركع

رمع

رنع

روع

ريع

اذا صار له زيادة في العجن والخبز وبغدايك زيادة اولسته دخي دبرل يقال راعت الخطة اذا ركت
 وربع برسته برتلوب آبرغه دخي دبرل يقال اذا خصى منه جانب راع بجانب اي انخرق وحوصله
 وصاد مهملة اليه ديككم معنائه در المربعة ميمك فقي ورائك كسري ومديله اوجوزلق اولان بر
 المربع ميمك كسري ورائك سكونيله شول ناقة در كه او تلاقذن كندی كله يقال ناقة مسباع ومرباع
 ومسباع ميمك كسري وسين وعين مهملة اليه او تلاقه كندی كيدن ناقة الاراعة همزه لك كسري له
 خير بوغرمه وشمه زباده اولق يقال راع الطعاسم اذا صار له زيادة في العجن والخبز واراوه
 دونه اولادى جوق اولغه دخي دبرل يقال راعت الابل اذا كثرت اولادها الرعان رانك فقي
 وبانك سكونيله برسته لك اولى منه رعان الشباب يعنى يكتلكك اولى وربعان السراب سرابك اولى
 وسراب سين مهملة اليه شول نسته در كه بره ده صوكي كورينور الزرع فتحتهله وبانك ضمي
 وتشديد به سرابك كيدوب كلمي يقال زرع السراب اذا جاء وذهب وباع وزيت دخي سراب كيدر
 خزان طعامه زباده قونوب اول جانبه بوجانبه حركت اينسه يقال زرع السمن والزيت الرابع بوكرك
 اولان آت يقال فرس رايح اي جواد الرابع رانك كسري ومديله بوكسك اولان بر ارض مرتفعه
 معنائه وعماره ابتدى ريع طاغده دبرل المربعة كذلك رانك كسري له واحدى الرابع رانك كسري له
 جمعي طاغله معنائه ياخود بوكسك بر معنائه ومنه قوله تعالى اتينون بكل ريع آبتعينون وربع
 كذلك بوله دبرل طريق معنائه (فصل الزاء) الزبعة زانك وبانك فقي وواوك مايشنده سكونيله
 جن طاشته سنك ريشلرندن برينك اسعيدر بوسيدن قصرغه ديدك كلى روز كاره زوبعه دبرل
 ام زوبعه انك زانك وبانك فتحتهله قصرغه ديدك كلى روز كار كه توزى صاوروب كو كه دبرل كى
 ديكور الزرع فتحتهله وبانك ضمي وتشديد به غوغا وعره ده ايتك المترع ميمك ضمي وبانك كسري
 وتشديد به غوغا وعره ده ايدن كسره زنباج زانك كسري ونونك سكونيله بر كسنة لك اسعيدر كه اول
 روح بن زباج در وبوكلامده اولان حلك امثال مرو رايشدر كه حق ادا اولد ورك والدى اولان
 زنباج در بلك كرك ابدى الزرع على وزن جعفر قصير وحقير اولان كسنة الزرع زانك فقي ورائك
 سكونيله الكين الزرع ضمتهله جمعي اكينر معنائه وزرع اكين الككه دخي دبرل القاء بر معنائه
 وزرع شورمكه دخي دبرل انبات معنائه يقال زرع الله اي ائنه ومنه قوله تعالى اتم زرعونه ام نحن
 الزارعون وزرع اصلاح معنائه ده كلور نقول للصبي زرع الله لى جبره وجبر حيله وبامو حده اليه
 اصلاح معنائه در الادراع همزه لك ودالك كسري له اكين الكك بقال در ع فلان اذا حترث
 وبواصلنده افتعل ابدى وقتا كه تاه حروف مهموسه دن اولوب محرجى ملايم اولد بغه بناء مجهور مدن
 اولوب تشديه اولان زايه موافق اولد بيه ناي دالته بديل ايدوب ادغام اشديد لرد الوزاء مجهورتان
 اولد بجهون المزارعة ميمك ضمي ورائك فتحتهله شركت وزره اكين الككدر برى برونم وروب برى
 ابشلك طر يقيله مثالا المزروعان ميمك فقي ورائك ضمي ومديله بنى قيم قبيله سندن ايكي كسنة در كه
 انك كسبن سعدومالك بن كعب بن سعد در الزعرة على وزن الزلزلة برفسته بنى تحريك اينك يقال
 زرعته فزعرع الزرع على وزن الزلزلة مضر ك اولق الزرعان زانك فقي وعينك سكونيله
 شول بلدو كه طوقند بنى نسته بنى تحريك ابدى بقال زرع زرعان الزرع زانك فقي وعينك مايشنده
 سكونيله معناه الزراع زاي اولك ضمي وزاي ثابته لك كسري له معناه ايضا يقال زرع زرعان
 وزرع وزراع اي زرع مصادفه ويقال سير زرع ايضا الزرع زانك فقي وقافك سكونيله حارك
 زباده بلغمي يقال زرع الحار من الباب اسالت الزرع فتحتهله شول بار قلدر كه باضك اور زرع وآنسته
 اولور يقال زرع قدمه زراع من الباب الرابع وزرع الده اولان بار بغه دخي دبرل خزان لك طشر مسته
 اولسه واكر باسنده اولسه اكلم دبرل زرع دبرل زراع باره آرمه دخي دبرل يقال زرع جراحته اذا

زوع

زوع

زوع
سج

لما فسدت البزاع ففجنته ولا يلحقه فني وتشد عليه كذلك الى بارلق يقال في اعيانه اذا تشقت المزاج
ممكن فني ولا يلحقه فني وتشد عليه شول كسندد كما بانك در يسي اتيد بهو بلوب آراسا له ابو عرو
روايتي اوزره الارماع هجته لك كسره برسته اوزر رسته نايث قدم اولي يقال ارععت على امر
تا باير مع عليه نايث عليه بود كرا اولنا نخليل روايتي اوزره در و كس في ازمعته الامر دبر ارععت عليه
دبر زرد ي وقر ايتدي ازمعه دبر وارععت عليه دخی دبر بر معناه اجمعه واجعت عليه بر معناه
بولد يكي لكي الزوع ففجنته زومك جعيدر وزوع جعيتك رذيلي ومو جري اولاندره دخی دبر بلقان
هو من رمعهم اي من ماخيرهم وزوع جعيره ودعته دخی دبر به سالد مع من الباب الاراع ذا خرق
من خوف وخرق خا صجعه وراه مهمله لك ففجنته دهشت معناه در الزومك كيك ففجنته شول
هسته در كه جتال طر نقول اولان جوا نرك طرفك اوسى بانده اولور دو كه كي الزواع زانك كسره
كذلك جعي غيرة ونمرو غار كي الارماع همزه لك كسره طوشاك بر حنيس سكر مسي بقا زار مع
الاربي انا عديت وازماع اوت ايتد اظهور ايتد كده متفر قظهور ايتك الزوع زانك فني وممكن فني
ومدله شول طوشا در كه ادبي سكر در كن متقارب اوله كوا كه زمعه سي اورره سكر در كوي اوله
وزمعه لك تفسير لان مرو رايتدي بود كرا اولان اجمعي روايتي اوزره در الزمعات ففجنته كجه
بور عكدر ان السكيت روايتي اوزره نقول زمع من الباب الثالث انا مسي مشيا بطلا لزوع زانك فني
وممكن كسري ومدله سير عيتو عينا اوزره اولان كسره الزوع زانك فني وممكن فني وانه به معناه
وشجيع ومقدم اولان كسره به دخی زمع دبر الزمعه زانك فني وممكن فني والفك مدله سي هادر
كسندر معناه زمع قوي دأبلو كسره به ده دبر جيد الرأى معناه الزوع زانك فني وواوك
سكونيله دونه لك ولان ايلري نحر بك اتمه در سيري مستدا ولسون ديو به سال راع اهره زوعه زعا
انا حر كه يزماه الى قدام لزداد في سيرة الزمعه علي وزن الدرجه تزيين ايتك نقول زمع
الطار به اذا زنتها (فصل السن) السعة سبك فني وبانك سكونيله مر ايتد عي ددن مذكور
اولاندره مخصوص صدر السع كذلك سبك فني وبانك سكونيله موثي يقال سعة رجال وسع نسوة
وسع بدني اولفه دخی دبر نقول سبعهم اسعهم من الساب الثالث اذا كنت سابعهم ومالريك
سبعن الفه دخی دبر وشتم ادوب عرضه دككه دخی دبر نقول سبعة اذا شتمه ووقعت فيه وسع
قورد قوئي بر عفة دخی دبر نقول السبع الدثبا نهم اذا فرسها وسع رعي جانوره دخی دبر وسعة
يالي قورده دبر ومنه قولهم اخذته اخذ سبعة اي السكيت ايتدي اصله بانك باشي جفوه در
تخفيف اولمخير وبالي قورد ارسلاندين چابك اولفين اخذته اخذ سبعة دغيدر وكلي ايتدي
سبعة دن مراد سبعة ن عوف ن ثلعه در كه زاده شد بدكسنة ايتدي بوقدر جة سبعة لا ينصرف ولور
علم ونايث سبيله السع سبك فني وبانك سكونيله يدي عدد ددن بر جزة السع سبك كسري وبانك
سكونيله دوه يدي كونه بر صوابك المسعة ميك وبانك فني سعي يعني برني جانو ن
چوق اولان بر الاساع ركسنة لك دوه يدي كونه بر جة به كيك يقال اسع الرجل ذا وردت اليه
سعا واساع يدي اولفه دخی دبر نقول اسعوا الي صاروا سعة واساع جوبك فني سعة قورد دوشكه
دخی دبر نقول اسع الزعان اذا وقع لسع في ماشيتهن ووباقو يدي جانوره درواساع رسته في
قورده درمكه دخی دبر يقال اسعته السع واساع او غلاني امزرمكه ديه يورمكه دخی دبر و في
حالي اوزره ترك ايتك دخی دبر يقال اسع عيده اذا اهمله المسعة ميك فني وبانك فني ومدله
شول صفر در كه ولدن قورد يمش اوله المساع سبك فني وبانك فني وبيوري ومدله همدادن
يقال فلان ساعي الدين اي تام الدين المساع سبك فني وبانك فني وبيوري ومدله همدادن
ويجاعتك ايجدر كه اولي اي اسعاق السبعينك جاعيتد روسع بدن بر جزة دخی دبر سعة معناه

ضم

ضم سبيله الاسبوع همزه نك وبانك ضميلة هفتة كونلری ویدی كره معناسنه ده كلور تقول طفت باليت
اسبوعاى سبع مرات الاسابع همزه نك فتحي وبانك كسرى ومديله اسبوعك جعي تقول ثلاث اسابع
السبعان سببك فتحي وبانك ضميلة بر بك ادبدر و بوندن غيرى فعلا ن وزنى اورزه بر كله كلمشدر
الاسبوع على وزن التكریم یدی عدد فلق تقول سبعت اشئ تسبعا اذا جعلته سبعة وزن سبعة
بورلفطدر كه بونكلمه مراد یدی مقالدر الاسبع سببك فتحي و جيك سكوبيله مقفى اولان كلامه دیرلر
الاسجاع همزه نك فتحيله سجعك جعي الاساجع اسجاعك جعي واسجوعه نك دخی جعي كلور
على ماسجی وسجع كلامى مقفى سويلكه دخی دیرلر يقال سجع الرجل سجعاً من الباب الثاب وسجع
كركر جين او نمكه دخی دیرلر يقال سجعت الحمام اداهدرت و نافه آوارين فالدروب حنين ايمكه دخی دیرلر
يقال سجعت النافه اذا مدت حنيتها على جهة واحدة السجيع على وزن التكریم سجعيله تكلم ايمك
يقال سجع تسجعا السجع ميمك ضمی و جيك فتحي و تشديديله مقفى اولان كلام الاسجوعة همزه نك
و جيك ضميلة سجع معناسنه يقال يبنهم اسجوعة الساجع طوغرى كيدي كسبه فاصدمعناسنه
السرعة سببك ضمی و رانك سكوبيله برنسنه نى تير ايمك السرع سببك كسرى و رانك فتحيله مصدر در
تير ايمك معناسنه تقول سرع سرعاً مثل صفر صغراً السريع تير ايشلين كسبه تقول عجبت من سرعة
ذلك و سرع ذلك مثل صفر ذلك السرع السرع سببك كسرى و رانك فتحي و عينك نصبيله مكرراً تقدير
امرده در سرعت ايت سرعت ايت ديمك اولور الوحي الوحي كى فتحينه كذلك سرعت ايت معناسنه
الاسراع همزه نك كسرى سرعة يقال اسرع فى السير وهو فى الاصل متعدي و اسراع قومك
دابه سى سريع اولمغه دخی دیرلر يقال اسرع انقوم اذا كانت دوابهم سرعاً المسارعة ميمك ضمی
ورانك فتحيله برنسنه نى او كرتك مبادرت معناسنه السرع فتحينه و رانك ضمی و تشديديله كذلك
مبادرت معناسنه يقال تسرع الى الشئ اذا بادر اليه سرعان سببك فتحي و رانك سكوبى و نو نك فتحي اورزه
بناسيله و سرعان سببك ضميلة و سرعان سببك كسرى اوج لغتدر سرعت ايتدى معناسنه
يقال سرعان ذاخروجاً بمعنى سرع ذاخروجاً عينك فتحه سى نونه نقل اولندى سرعدن ممدول
اولد يفيجون كابناء مبنى اولدى و مقام تجبده دخی استعمال او انور يقال لسرعان ما صنعت كذا و
ما لسرع وكاه اولور سرع كله سنك راسنى ساكن قبلور لتخفيفه فاذا رعب ضمى و كسره نى تخفيف
ايدر لثقل اولد قلربنه بناء فخذ و كفف ده كف دیرلر و مجرد حجر ديمز فتحه خفيف اولد يفيجون
الاسراع نانك فتحي و رانك ضميلة برنسنه نى او كوردوب سرعت ايمك مسارعت معناسنه السرعان
فتحينه برنسنه نى اولى يقال سرعانك الناس لا وائلهم و بونك نونه اعراب لازم اولور جيع حاننده
السرع سببك فتحي و رانك سكوبيله باغ جيو غدن چقان بر يلاق تازه جيو قدر و هر تازه جيو غه
سرع دیرلر السرع سببك و رانك فتحيله كذلك تازه جيو ق وسرعد شول تازه بكده دیرلر كه
متعرو ملائم اوله الاساربع همزه نك فتحي و رانك كسرى ومديله شول فدانلدر كه اصمكه نك كو كندن چقار
السرور بانك و رانك ضمی و سببك سكوبيله و الاسرور على الوزن المذكور شول قرمزى فورددر كه
تازه اولترده اولور چقان دريستنن چقوب آراسه روانه اولور يسروعك اصلى يسروع ابدى
بانك فتحيله زير كلام عربده بفعل بوقدر بانك ضميلة پس باى مضموم قلديلر رانك ضمته تابع اواسون دبو
شكيم اسودين به فردیرلر بانك و فاك ضمی ايله و قانى ابدى اسرور شول باشى قرمزى اق فورددر كه
قومده اولور فساططه سنك بر مقارب اكا تشبيه ايدر لرو اسرور بايك اورزنده اولان خطوطه
وبولله دخی دیرلر السطوع ضميلة توزك و رابحه نك و صحك فاقوب بوكلمسى يقال سطع الحار
و الرابحه و الصب بسطع سطوعاً من الباب الثاب السطيع سببك فتحي و طانك كسرى ومديله
صجدر السطع فتحينه يون اورن اولق السطعاء سببك فتحي و طانك سكوبى و الفك مديله

سجع

سرع

سطع

بیونی اوزن اولان نسنه یقال نعامه سقطاع السطاع سبنک کسریله دوه نیک بیونده اوزنلغنه اولان داغدرو سقطاع کذلک اولک درکینه دیرلر عود الیت معناسنه المسطع مینک ضمی و طائک فقی و تشدیدله شول دوه درک بیونده ذکر اولنسان وجه اوزره داغی اوله انسعسع علی وزن الزلزل بیر اولوب یونامق یقال تسعسع الزجل اذا کبر حتی هزم وتسعسع ایک اکثری کچمکه دخی دیرلر یقال تسعسع الشهر اذا ذهب اکثره و فی حدیث عمر رضی الله عنه انه سافر فی عقب رمضان و قال ان الشهر قد تسعسع فلو صمنا بقیته و عقب عینک فقی و قافک کسریله ایک آخرینه دیرلر وتسعسع حال یتلو اولغنه دخی دیرلر یقال تسعسع حال فلان اذا انحطت السعسع علی وزن الزلزله کچی بی سعسع دیود عوت اتمک فرا روایی اوزره تقول سعسع بالمعزی اذا جر نه ساقولت لهاسع سع السفع سبنک فقی و قافک سکونیه یاشمی یقال سعسع بتا صیبه من الباب الثالث اذا اخذت منه قوله تعالی انفسعا بالناسیه و سفع قوش قادیه اورمغه دخی دیرلر یقال سفع الطائر اذا لم یجنا حبه السفعه سبنک فقی و قافک سکونیه طومق یقال به سعسع من الشیطان کانه اخذ بتا صیبه و سفع آتش برنسنه بی تغییر اتمک دخی دیرلر یقال سعسع النار و السموم اذا فحنته لفعما یسیرا فمیرت لون البشرة و لفع قافله و حاء مهمله یلقی السرافع سبنک فقی و قافک کسریله باد سمومک حرارت بریدر که تأثیر ایدر السفعه سبنک ضمی و قافک سکونیه شول سیاهدر که قره زلغه مائل اوله و سفعه شول بره دیرلر که او بری اولمغین آنک رنکی سائرلر ککنه مخالف اوله و سفعه ارقلوب متغیر اولان عورتک یوزنده اولان سواده دخی دیرلر الاسفع همزه نیک و قافک فحیه شول کسنه درک رنکی سیاه اولوب قره زلغه مائل اوله السفع سبنک ضمی و قافک سکونیه ساج ایاغیدر و ساج ایاقرینه سفع دیدیلر رنکی اسفع اولدیغیچون و کو کرجه السفعه دیدیلر سبنک فحیه و الذک مدیه تونک رنکده تغییر اولدیغیچون و طوغن جنسک جله سی سفعدر المسافعه مینک ضمی و قافک فحیه او غراش جبنده قوغوشقی مطارده معناسنه السفع سبنک فقی و قافک سکونیه ناحیه صقع معناسنده لغتدرو سفع کتمک معناسنده دکلور یقال مادری ابن سفع ای ابن ذهب و خروس او تمکه دخی دیرلر یقال سفع الدیک مثل صقع المسفع مینک کسری و قافک فحیه بلغ اولان خطیب یقال خطیب مسفع خطیب مصقع معناسنده صادمهله ایله السقاع سبنک کسریله ناقه نیک یورنه باغلد قری نسنه که صقاع معناسنده لغتدر السقرف سبنک و قافله ضمی و رانک سکونیه حبش طائفه سنک خبریدر که طاریدن ایدرلر سکر که نک نعر بیدر السکم سبنک فقی و کافک سکونیه کتمک سفع کی یقال مادری ابن سکع انسکم فحینه و کافک ضمی و تشدیدله بمعناه یقال مادری ابن سکع و نسکم لاج ایدوب باطلده ستمر اولغنه دخی دیرلر السلعة سبنک کسری و لامک سکونیه متاع و سلعه شول اوره دیرلر که بزکی بندده جقر فحرک اولسنه متحرک اولوب نخود مقدارندن قانون مقدارینه و ارنجه یور السلعة سبنک فحیه باش یاریغیدر السلع سبنک فقی و لامک سکونیه باش یارمق یقال سلعت رأسه اسلعه سلعا من الباب الثالث اذا شققته و سلع باقده اولان یاریغه دخی دیرلر السلوع ضمیمه جچی یعقوب ایتدی طاعده اولان یاریغه الساع دیرلر سبنک کسریله الاسلاع همزه نیک فحیه جچی و کاه اولور بعضلر سلمی سبنک فحیه استعمال ایدرلر سلم سبنک فقی و لامک سکونیه مدینه منوره ده بر طاعک علمدر المسلعة مینک ضمی و لامک فقی و تشدیدله شول صغردر که قولاغنه ذکر اولنسان اغاچ یاره سی اصلش اوله زبرافتق اولدیغی ییلده مزبور اغاچ یاره سن صغرك قولاغنه اصوب آئی آنشله یاقوب صغری طاعه سورلر دی یغمور یاغسون دیو کندی زعلری اوزره السلع فحینه ایاق یارمق یقال سلعت قدمه تساع سلعا من الباب الرابع زلعت معناسنه که زلعت ایاق یارلر دی دیمکدر و سلم بر آچی اغاچلر دخی اسجیدر الانسلاع همزه نیک و سبنک کسریله یارمق یقال انسلاع اذا نشق السلقع سبنک و قافک فقی و لامک

سعسع

سفع

سرفع

سقع

سکع

سلم

سلقع

مایندہ سکوئیلہ جری اولان کسنہ درونسا طائفہ سندن جریہ اولوب سلیطہ اولان عورت و محکم
 اولان نافعہ دخی دیرلر و بردیشی ککلیک دخی اسمیدر السلفع سبک و قافک فقی و لامک مایندہ
 سکوئیلہ شول یردر که خشین اوله بعضی ایتدی سلفع مستقل معایه موضوع دکدر بلقعہ تبعیلہ
 استعمال اولنور یقال بلقع سلفع و بلافع سلافع یعنی شول یرلر که آندہ برنسنه اولیه السلفع سبک
 و لامک و قافک فقیلہ یلدرم برق معناسه الاسلفع همزه نک و لامک کسریله اوافق طاش حرارت
 همزه غیر منق یقال اسلفع بالبرق و برق یلدرامغه دیرلر السمع سبک فقی و ممیک سکوئیلہ
 دیشدیجیلاک که انسانله قائم اولور برصفتدرو احد و ثنیه و جمع اولور کفوله تعالیٰ ختم الله علی قلوبهم
 و علی سمعهم زیرا بواسطه مصدر در السماع سبک فقیلہ کذلک مصدر در ایشک معناسه بقول
 سمعت انشی سماع عام من الساب الرابع الاسماع همزه نک فقیلہ سمعت جمعی یحان جمع ایشک
 مراد اولنسه الاسماع همزه نک فقی و ممیک کسریله اسماعک جمعی و عربلرک سمعت الی دیدیکی
 اسمع من معناسه در سماع سبک فقی و عینک کسری اوزره بناسی ایلہ کذلک اسمع معناسه در
 ذراک و مناع کبی ادرک و امنع معناسه السمع سبک ضعی و ممیک سکوئیلہ ایشدلسون دیو
 برایش ایشک بقول فعله رباء و سمعت ای لبراء الناس و سمعوا به الاستماع همزه نک و تانک کسریله
 دیکله نک بقول اسمعت له ای اسغیت الیه یعنی قولا و توب دیکله سک و یحان ادغام ایشک اسمعت
 الیه دیرسن و قری لا یسمعون الی الملا الاعلی السمع فقیلہ و ممیک ضعی و تنسیدیلہ کذلک
 برنسنه بی ایشک اچون دیکله نک یقال سمعت الیه و سمعت الیه کله بمعنی ذنه قال الله
 لا تسمعوا لهذا الذرائع و قری لا یسمعون الی الملا الاعلی تخففا السماع تانک فقی و ممیک ضعیله خلق
 بری برندن ایشک یقال تسمع به الناس الاسماع همزه نک کسریله یستدرمک یقل اسمعه الحديث
 و سماع سوککه دخی دیرلر سم معناسه یقال اسمعه اذ شفعه و قوله تعالیٰ و اسمع غیر مسمع قال لا تخش
 ای لا سمعت یعنی علی ان یكون دعاء علیه و قوله ابصره و اسمع ای ما سمعه و ابصره علی العجب
 و اسماع قوعده مسمع دیدکری ای دغلفه دخی دیرلر تکیم کلور ان شاء الله تعالیٰ کفوله اسمعت
 الی او اذا جعلت لها سمعا السمع ميم اولک ضعی و تانیک کسریله سارنده اولان عورت مغنیه
 معناسه السمع سبک کسری و ممیک سکوئیلہ ذکر جبل معناسه یقل ذهب سمعه فی الناس
 و یقال اللهم سمع لا یلغا ای یسمع به و لا یتم یعنی ایشدلسون و فوع بولسون و سمع مرکب اولان سبعة
 دخی دیرلر یعنی شول قور دیاور یسیدر که بالوقوردن حاصل اوله و فی المثل اسمع من السمع الازل
 و ازل صغری می و بودلری خفیف اولان حیوان و جمع قور دجنسده توصفت واردر و کاه اولورارلی
 ترک ایدوب اسمع من سمع دیرلر التسمع علی وزن التکریم تشهیر معناسه یقال سمع به اذا شهره
 و فی الحديث من فعل کذا سمع الله اسماع خلقه يوم النبیة و تسمع برنسنه بی شایع فمغه دخی دیرلر
 و برکسنه بی خول مرتبه سندن چقسون دیو منشر فمغه ده دیرلر و رفع صوت ایدوب اوزی ایشدلمکه
 دخی دیرلر یقال سمعه لصوت و اسمعه السامعه ممیک کسریله قولا قاذن معناسه المسمع ميم
 اولک کسری و ميم تانیک فقیلہ کذلک قولا قاذن فلان عظیم المسمعين و سمع کذلک شول قونیه
 دیرلر که غرب دیکله معرف اولان بیوک قوعده نک اوزره سنده اولور اکا براب طفا رلرنا که قوعده
 طوغرلوب معتدل اوله السمع سبک فقی و ممیک کسریله و مدبله ایشدیجی سماع معناسه و ایشدلمکی
 معناسه ده کلور مسمع کبی السمع سبک و عینک ضعی و ممیک سکوئی و تونک تنسیدیلہ شول
 هورنیز که زیاده یشدیجی و لمغین ایشدلمکی نسنه ده ظن قول للنبوب حزمه اوزره اوله یقال امرأة
 سمعته نظنه و اخر ذکر اولان کله لک اوللین مکسور ایدوب حرف اثنی و فتح ایدردی السمع
 سبک و ممیک فقی و عین اولک سکوئیلہ ایشی کوچک اولان صغیر الرأس معناسه پس بوقفلعل و زنی

سمع

سمع

اوزره اولور السميدع سبنك وميمك ودالك فتحاريه شول اولوكسنه در كه مو طوء الاكنا ف اوله يعني
 آينه ورونده سي حوق اوله سبنك ضمي جائز كلدر الساعة سبنك فتحيله كوزلك يقال سنع ساعة
 من الباب الخامس سنع سبنك فتي ونونك كسرى ومديله صاحب جمال اولان كسنه السبعة
 موثي يقال رجل سنع وامرأة سبعة الساعة وقت حاضر وساعتدن كاه اولور قيامت مراد اولور
 الساع والساعات جمعي السوع سبنك فتي وواوك سكوفى والفق مديله رلفظدر كه ساعتدن
 مشقدر معنای ساعتی تأكيد ايچون نتكيم ايله ايلاء دبرلر المساوعة ميمك ضمي وواوك فتحيله
 برسنه بي ساعتله ايشلمك تقول عالمته مساوعة من الساعة كما تقول مساومة من اليوم وبونلردن
 ذكر اولناندن غيري تصرف اولتار السوع سبنك فتي وواوك سكوفيله بر مقدار زمانه دبرلر تقول جاءنا
 بعد سوع من الليل اي بعد هوه يعني ابل ياند قمن صكره كلدي وسوع اهمال اولتغه دخی دبرلر يقال
 اساع الابل ف ساعت اذ تركت السوع سبنك ضميله بمعناه وسوع برنك اسميدر صم معناه سانه كه
 نوح عليه السلام قومك ایدی صكره هذيل قومك اولدي ره اطنام موضعده ایدی كه مكه
 مشرفه دن اوج قوناق بر در زمان جاهليتده عبادت قصدينه كاهج ايدر دي الاساعة همزه نك
 كسريه اهمال ايتمك تقول اسعت الابل اذا اهملها فساعت هي ومنه قبل ضايغ ضايغ الساع
 ترك اولنوب ضايغ اولان نسنه المسياغ ميمك كسرى وسبنك سكوفيله مرعاده ديلديكي ره
 كيد ن ناهه ومسباغ ضايغ قباله ده دبرلر يقال رجل مضياغ ومسباغ للمسائل المسيع
 ميمك ضمي وسبنك كسرى ومديله ضايغ قلوب اهمال ايدن كسنه يقال رجل مضيع مضيع ووبو
 ابو عبيد روايددر السبع سبنك فتي وبانك سكوفيله اقرب حركت ايتك السبعو ضمته به معناه
 يقال ساع الماء والسراب سبع يسع سيعو عاذا جري واضطرب على وجهه الارض وسراب
 سين مهمله ايله بر به ده صوكي كورن نسنه در على مامر الانسياغ همزه نك وسبنك كسريه بمعناه
 السباغ سبنك كسريه شول صمانلي بالحقدر كه آنكله بر بر صوارلر التسبيع على وزن التكرم صمانلي
 بالحقدر ديوار صوامق يقال سبعت الحائط المسبغة ميمك كسريه وبانك فتحيله شول ماله به دبرلر كه
 آنكله ديوار بالحق صوارلر (فصل الشين) الشيع سبنك كسرى وبانك فتحيله طوفلقدركه جوعك
 مقابلدر تقول شبت خبز ولحم من خبز ولحم شعبان الباب الرابع وهو من مصادر الطبائع يعني افعال
 جوار حدن دكلر كوا كه مصدري فتحيله كمد يكتي بيان اولور وشيع برسنه بي كسريه كورمك
 معناه سنده كلور تقول شبت من هذا الامر ورويت اذا كرهته وهماعلى الاستعارة وشيع طويغفه
 قريب اولاق معناه سنده كلور يعقوب روايى اوزره يقال هذا بلد قد شبت غنمه اذا قارب الشيع
 ولم تشيع الشيع شبت كسرى وبانك سكوفيله طويوران نسنه نك اسميدر الشيعان شبت فتي وبانك
 سكوفيله طويان كسنه السبعي شبنك فتي وبانك سكوفى والفق قصر يله موثي يقال رجل شعبان
 وامرأة شعبي وكاه اولور كه امرأة شعبي الخخال برلر يعني سمن لكندن الخخال طوي اولسه الاشباع
 همزه نك كسريه طويور مرق تقول اشبعته من الجوع واشباع بوبيله طويور مرق معناه سنده كلور تقول
 اشبت اشوب من الصبيغ التسبيع شبنك فتي وبانك كسرى ومديله كسريه معناه سنده تقول ثوب شيع الغزل
 اي كشيعة المنسج ميمك ضمي وبانك كسرى وتشد يله شول كسنه در كه مالك اولمديغي نسنه ايله زنت
 قصدا يلبو به باطل نسنه ايله غزاله وفي الحديث المنسج بما لا يملك كلابس ثوبي زور كوا كه ابكي
 ثوب زورك ري كندونك اولمان نسنه بي كندونك كوسر مسي وري دخی بي وجه غزاله سميدر
 السبعة شبنك ضمي وبانك سكوفيله طوي به جق مقداري اولان طعام يقال غدي شبة من طعام
 اي قدر ما يشبع به مرة السبادع شبنك فتي ودالك كسريه عقر بلر الشدعة شبنك ودالك كسريه
 مفردى بر عقر به معناه سنده وواو عمر ورو ايتدر اجر دخی ابو عمر و موافقدر الشجاعة شبنك

سنع

سوع

سبع

سبع

شبع

فقیله قلب محاربه و فتنده قوی اولغندر یقال شجع الرجل من الباب الخامس السجاع شبنك
ضميله بهادر اولان كسنه و شجاع كاه اولور برجنس میلانه دخی دیرلر و طایفه عرب شوبله زعم
ایدلر که برکسنه زیاده آج اولسه و آجلنی ممدولسه آنک قرئنده بریلان سید اولور کما کاشجاع
دیرلر و صغر دیرلر صادق و فانی فقیله السجعة شبنك کسری و جیم سکونیه جعی السجعة
شبنك فقی و جیم سکونیه کذلک جعیدر ابو عبیده زوای اوزره السجعة فقیله کذلک جعیدر
غیرلر و زوای اوزره السجعة شبنك کسری و جیم سکونیه کذلک جعی یقال قوم سجعة
و شجعان و نظیره غلام و علفه و علان السجعة شبنك فقی و جیم کسری و مدیله بمعناه السجعة
شبنك ضمی و جیم سکونیه سجعة جعی حر یله حر بان کی و حریت جیمه و راحه جمله ایل بره قدر
بره دیرلر السجعة شبنك ضمی و جیم فقی و الفک مدیله کذلک سجعة جعی فقیله فقهساء کبی
السجعة شبنك ضمی ایل بهادر عورت یقال امرأة شجاعة و ابو زید ابتد کلابین قیله سن
ایستدم که رجل شجاع دیرلر دی و شجاعه عورتی صفقه مزیدی السجعة فقیله دوه بورر کن
آدمن سرعته آتقدر السجعة شبنك فقی و جیم کسریله سریع الحر کاه اولان آنسبه یقال جل شجع
القوائم السجعة شبنك فقی و جیم کسریله مؤتی یقال نافه سجعة السجعة شبنك فقی و جیم
سکونی و الفک مدیله کذلک مؤتی یقال نافه شجاعة السجعة شبنك کسریله شجاعة لغندر ابن
سکت زوای اوزره السجعة شبنك کسری و جیم سکونیه لغت مز بوره ک جعیدر روایت
مذکوره اوزره السجعة همزه نك و جیم فقیله شجاع معنایه در بعضی ابتدی السجعة شول
کسنه در که آنک خفی اوله قوتی زیاده اولد یغیون و السجعة ارسلان دخی نمیه اولور و کاه اولور
دهره دخی السجعة اخاذ دیرلر بو معنادن اوزری و السجعة عطفا نندن برقیله نك آیدلر و السجعة برجنس
میلانه دخی دیرلر حیه مخصوصه معنایه السجعة همزه نك فقی و جیم کسریله لك ظهرنده اولان
یرمق دیرلر که اعصابه متصل اولور و احدی السجعة کلور بعضی مز بورک و احدی السجعة کلور
زعم ابتدی همزه نك کسریله اصبع و زنی اوزره جوهری ابتدی بونک اصلی بوقدر ابو العوب زوای
اوزره السجعة علی وزن التکریم برکشته بی شجاعة نسبت ایلک یا خود قوت قلب و بروب
بهادر فلیق نقول سجعة اذا قلت له انک شجاعة او قویت قلبه السجعة فقیله و جیم ضمی
و تشدیدله تکلفه شجاعات ایلک الشریعة شبنك فقی و رانک کسری و مدیله صو آلفه و صوابحه
واره جی بر آیشخو معنایه و شریعت شول دیندر که حق تالی قوللرینه آتی وضع انفسدر الشرع
شبنك فقی و رانک سکونیه طریق وضع ایلک و شرع طوار صوبه کبرنکه دخی دیرلر یقال سرع لهم
یشرع شرعاً من الباب الثالث ای سن و شرعت الدواب اشرع شرعاً اذا دخلت فی الماء و من زلی طریق
نافه اوزره قلفه دخی دیرلر و دری بی صوبوب جفاره فیه دخی دیرلر و یعقوب ابتدی فان طوارک اباغث
ازا سن شقی ایلکه شرعت الاهداب دیرلر و شرع حسب معنایه دخی کلور یقال شرعک هذا ای
حسبک و فی المثل شرعک ما بلغک المثل یعنی آرئنه که مقصوده ابرشدره کفایت ایدر و یقال مردت
برجل شرعک من رجل ای حسبک و المعنی انه من السجعة الذي اشرع فیه و طلبه یعنی ایستد بیک کسنه در
ایستوی فیه الواحد و الثنی و الجمع لانه صدر مثل قولهم الناس فی هذا الامر شرع سواء و سببی
فشرع برکسنه نك اوزرینه کوندر طویر له عد دخی دیرلر یقال اشرعت الرمح فشرع هو الشارع رانک
کسریله اولو یول طریق اعظم معنایه السجعة ضقیله برئنه به باشقی نقول شرعت فی هذا
الامر شرعاً و اذا خضت و شرع طوار صوبه کبرنکه دخی دیرلر یقال شرعت الدواب شرعاً اذا دخلت
فی الماء و شرع صوبه کبرن دوه زمه معنایه دخی کلور یقال اشرع الشرع شبنك ضمی و رانک
فقی و تشدیدله کذلک صوبه کبرن دوه زمه معنایه و شرع صوبک موئی ایل کیناره جیان بالقله دخی

شرع

دبر بر بقال حیثان شرع ای شارعات من غرة المساء الى الجود وجد جیمك ضمیمه كناره دبر بر ساحل
معنائه الشرع علی وزن التكرم طواری صوبه كنور مك تقول شرعتها انا وفي المثل اهون السقي
الشریع یعنی سبقت اسهل طریقه او لاند شرع فتمتبه شول جانبدركه طلب اول نور بقال
الناس فيه شرع سواء بونده دخی واحد و جمع و مذکر و مؤنث برابر اولور الشرعة شبنك كسرى و رانك
سكونيله شریعت معنائه و منه قوله تعالى لكل جعلنا منكم شرعة ومنها جاو شرعه مثل معنائه دخی
كلور بقال هذه شرعة هذه ای مثلها الشرع شبنك كسرى و رانك سكونيله كذلك مثل معنائه
بقال هذا شرع هذا و هما شرعان ای مثلاً و شرعه كسرى معنائه دخی كلور و زكى الشرع
شبنك كسرى و رانك فتمتبه جعی كرى شمل معنائه الشرع شبنك كسرى به جمع جعد در ابو عبید
روایى اوزره و شرع كى بلكنه دخی دبر و كاه اولور دوه بوشن فالدرسه قد رفع شرعه دبر
الشرعى شبنك كسرى و آخرته بانك تشدید به شرعه منسوب اولان كوندركه سرن اغاچه
تشبيه اولور و عبارت قاموسدن فهم اولان بودركه شرعى ضم شبنك اوله زیر اشراع ضرب و زنى
اوزره بر كسنة اك سمیدركه كوندركه اشراعى بقل رمح شرعى الاشراع همزة مك كسرى به قبوا جى
تقول اشراعت بابا الى الطريق اذا فحمت و اشراع ركسنة مك اوزر به كوندركه طو غر لغته دخی دبر بقول
اشراعت الرمح قله اذا سدبت الشرع علی وزن جعفر اوزن طويل معنائه و جاز معنائه دخی
كلور المشرعة ممك ضمی و جیمك فتمتبه اوزن جیمكه دبر بقال مطرقة مشرجة ای
مطولة لاحروف لنواحبها یعنی اطرافه ككوشه لى اولیه الشفع شبنك كسرى و سبك
سكونيله نعلین نصحه سى التسوع فتمتبه جعی نعلین نصحه لى معنائه تقول شسعت النعل من
الباب الثالث و شفع مالى زیاده ضبط ایدن كسند به ده دبر بقال فلان شفع مال اذا كان حسن
القبام علیه الشفع علی وزن التكرم نعله نصحه ابتك تقول شسعت النعل تشبعا الاشعاع
همزة مك كسرى به معناه تقول اشسعتها كذلك التاسع شبنك كسرى به اراق اولان نسنة بعد
معنائه التسوع شبنك فقی و سبك ضمیمه كذلك بعد اولان نسنة الشاع شبنك ضمی و عینك
فتمتبه كونس طو غر كن ایلك كى كورن ضیاری الشعاع كذلك شبنك ضمیمه و احدى الاشعاع
همزة مك كسرى به كوك ضیاریك طاعلمسى بقال اشعت الشمس اذا نشرت شعاعها و منه حديث ليلة
انقذ ان الشمس تطاع من غد بومها الاشعاع لها و اشعاع اكبن قلیچن اظهار ابتك دخی دبر بقال
اشع الزرع اذا خرج شعاعه و اشعاع دوه بولنى طاعتمه دخی دبر بقال اشع البعير بوله اذا فرقه
الشعاع شبنك فتمتبه فلك صاعلمسى و طاعلمسى و غیرى نسنة مك طاعلمسنة دخی دبر و بر كنده
اولان فكره دخی دبر بقال نفس شعاع ای متفرق و همی بر اكنده اولانه دخی دبر بقال نفس شعاع
اذا تفرقت همها و شعاع اكینك قلیچنه دخی دبر اشع شبنك فقی و عینك تشدید به دوه بوان
طاعتمق بقال شع البعير بوله يشعه اذا فرقه الشعاع شبنك فقی و عینك سكونيله شول كو لكدر كه
كیف اولیه الشعاع ممك ضمی و شبنك فتمتبه بمعناه بقال ظل شعاع و مشعاع الشععة علی
وزن الزلزلة قار شد رمق بقال شسعت الشراب اذا مزجت الشعاع شبنك فتمتبه متفرق معنائه سد
و شعاع اوزن بویلو اولان كسنة به دخی دبر بقال رجل شعاع ای طویل حسن اشعاعان
شبنك فتمتبه كذلك اوزن بویلو الشعاعه كذلك شبنك فتمتبه لیه مؤنثی بقال نامة
شعاعان الشعاع فتمتبه و لامك فقی و تشدید به كذلك طویل معنائه در لام رائده در الشعاع
شبنك فقی و فاك سكونيله جفت كه تكك مقابلد رو شفع جفت ابتك دخی دبر بقال كان و ترا شفعان
شعاعا الشععة شبنك ضمی و فاك سكونيله برحق شرعیدركه دارد باخود برده ثابت اولور الشعاع
شبنك فقی و فاك كسرى و مدله شفعه صاحبی اولان كسنة و شعاع صاحبی اولانه دخی دبر الشافع

شرع

شع

شع

شع

شع

فانك كسريله شول نافع در كه قرننده ولدي وارا يكن اردنجه آخر ولدي پوريه نقول منه شفعت النافه
وفي الحديث بعث مصداقانا به شاة شافع فلم يأخذها فقال انني بمعتاط يعني ولدي اولياني كنور ديني
ابوعبيد ايدي شافعه شافع بيدك كرى ولدي كندويه جفت وكندي ولدينه جفت اولديا عندن او تر بدر
الشفوع شبنك فتي وفانك ضمي ومديله شول نافع در كه برصاعده ايكى قاب طولدره الاسشفاع
همزه نك و ناك كسريله بر كسند دن بر كسند شفاعت طلب اتمك نقول اسشفاعته الى فلان اذا سألته
ان يسفع لك اليه الشفع فتحبيله وفانك ضمي وتشد بديله شفاعت فليق الشفع شفاعت مقبول
اولمق يقال تشفعت اليه في فلان فشفعني فيه تشفيعا اي قبل شفاعتي الشكاعى شبنك ضمي والفك
قصريله شول اوتدر كه طيلير قننده معروف در كه اكجر خند ديرلر بواخفش روايتي اوزره در سبويه
ايدي شكاعى واحد و جمع كلور وغير يلر ايدي شكاعى جعفر السكاعه شبنك ضمليه واحد ديرلر الشكع
فتحبيله و جمع وغضب معناه سندر يقال شكع شكعا من الباب الرابع الشكع شبنك فتي وكافك كسريله
وحي اولان كسند يقال مات شكعا اي وجعا لا ينام الاشكاع همزه نك كسريله غصه كنور ك
بعضلر ايدي اشكاع ملامت و يروب منضجر فليق السمع فتحبيله شول نسند در كه آنكله كيمه
اولد قده ضبالور لموم معناسند ومولد اولانلر شمع ديرلر ميمك سكونيله وشمع لطيفه ايمكه دخي ديرلر
الشموع ضمبيله بمعناه الشمعة شبنك فتي وميمك كذلك فضيله واحد الاشماع همزه نك كسريله
شعله ويرمك يقال اشمع السراج اذا سطع نوره المشعة ميمك فتي وشبنك سكونيله او ينامق ولطيفه
اتمك وفي الحديث من تبع الشمعة اي من عتب بالناس اصاره الله الى حاله ايست به فيها الشموع شبنك
فتي وميمك ضمليه نساطه سندن شول عورتدر كه زياده كولجي واوينايي اوله الشاعة شبنك
فتحبيله بر نسند حددن نجاور ايدوب برامز اولمق فضاغت معناسند يقال شمع النبي يشمع من الباب الخامس
الشمع شبنك فتي ونونك كسرى ومديله حددن منجاور اولوب قبح اولان نسند الاشمع همزه نك
ونونك فتحبيله بمعناه الشمعة شبنك ضمي ونونك سكونيله اسندر شاعات معناسند الشمع على ورن
التركيم دخل ايدوب برامز لغه نسبت اتمك يقال شعت عليه تشيعا وتشيع سكرتمكه جست وچالاك
اولوب حاضر لغه دخي ديرلر يقال شعت النافه اذا شمرت اصمعيدن ابو عبيد روايتي اوزره وتشيع
بر كسند به سام ايمكه دخي ديرلر نقول شعت فلانا اذا استقيحت وسمنه وتشيع دوه سكرتمكه حدث
وجرأت اتمك يقال شعت الابل في السبر اذا حدث السمع فتحبيله ونونك ضمي وتشد بديله غاري
برا كدم فليق نقول نسعت الغارة اذا بنتها وانه تمكه دخي ديرلر يقال نسعت الفرس ادار كته وعلوته
وسلاح طافعه دخي ديرلر يقال نسعت السلاح اذا البسته الشوع شبنك ضمي ومديله بيان اغاجي كه
بريه دب طيلير قننده معروف بمشي اولور كه اكاحب الان ديرلر الشوع شبنك فتي وواوك سكونيله
والشمع شبنك كسريله ومديله شول ولده ديرلر كه بر ولدك اردنجه طوغوب مايننده آخر ولد اوليه يقال
هذا شوع هذا وشمع هذا الذي ولد بعده ولم يولد بينهما الشيعة شبنك فتي وعينك ضمي ومديله
بر نسند مشهور اولمق يقال شاع الخبر يشيع شيوعه اذا داع الشيوع ضمبيله بمعناه بولكته ورودينه
جوهرى شيوعه بناء تعرض اتمك شدر وشيوع احاطه معناسند دخي استعمال اولتور ومنه فوالهم
شاعكم السلام كما نقول عليكم السلام وهذا لما يقوله الرجل لاصحابه اذا اراد ان يفارقهم المشاع
ميمك ضميله بولتئين حصه الشايع بانك كسريله بمعناه يقال سهم مشاع وسهم شايع اي غير مقسوم
الشاع على وزن الحال بمعناه ايضا يقال سهم شاع كما يقال سائر الشيء وساره الاساعة خبري شايع
فليق يقال اشاع الخبر اذا ذاعه المشايع ميمك كسرى وشبنك سكونيله خبري شايع فايي كسند
مزياع معناسنوا شاعه تابع فليق معناسند كلور يقال حياكم الله واشاعكم السلام اي جعله صاحبكم
ونابعا واشاعه نافع بولني دفعة آتوب كسمكه ديرلر يقال شاعت النافه ببولها ادارمت به وقطعته مل

شكع

شمع

شمع

شوع

شيع

اورعت ببولها الشيع شبنك ففتي وبالك سكونيله مقدار معناسنه در يقال انام فلان شهرا او شيعه
 اى مقدار و صكره معناسنه ده كلور منه قولهم اناك عدا او شيعه اى بعده وشيع ارسلان ياوريسنه
 دخى دبرلر المشيع على وزن انكريم كوندري كتمك يقال شيعته عند الرجل اذا ذهب معه عند الارتحال
 وشيع او دايه باقعه دخى دبرلر يقال شيعته بالنار اى احرقتة ابن السكيت ايتدى شيع آتسه اودون
 راققدر تقول شيعت النار اذا القيت عليها حطب ايدكها المشيع ميمك ضمى وبالك ففتي وتشديد يله بهادر
 اولان كمنه شجاع معناسنه المشايعة ميمك ضمى وبالك فتحيله تابع اولو يقال شايعة كما يقال والا
 ومشايعة چوبان دوهى دعوت ايمكه دخى دبرلر المشايع ميمك ضمى وبالك كسر يله تابع اولان
 كمنه الشبيعة شبنك كسرى ومديله بر كمنه نك اتباعى وانصارى المشيع فتحيله وبالك ضمى
 وتشديد يله بر كمنه شبيعاك دعواسن ايمك يقال تشيع الرجل اذا دعى دعوى الشيعة الشيع شبنك
 كسرى وبالك فتحيله شول قومدر كه برى برينك رآينه تابع اوله الاشباع همزه نك فتحيله امثال
 معناسنه در قال الله كما فعل با شياعهم من قبل اى باشالهم من الشيع الماضيه الشباع شبنك كسرى يله
 تابع اولو يقال شاعه شباعا اذا تبعه وشبايع چوبان دوهى چاغروب دعوت ايمكه دخى دبرلر چان
 بعض متأخر اولسه وشبايع شول اودون او فاعنه دخى دبرلر كه انكله آتش بالكل نور نيكيم شباب النار
 وجلال العين دبرلر وشبايع چوبالك دودوكى آوازينه دخى دبرلر (فصل الصاد) الاصبع همزه نك
 كسرى وبالك فتحيله برمق انكشت معناسنه تذكبرى وتأبثى جائز در بونده بر نجه لغت واردر
 برى اصبع وبرى اصبع همزه نك كسرى وضم يله وبالك ايكه سنده دخى فتحيله وبالك حر كن همزه نك
 ضمه سنده تابع قلوب اصبع ديمك دخى جائز در و كسره يى كسره يه تابع قلوب اصبع ديمك دخى جائز در
 وبونده بشجى لغت واردر كه اول اصبع در همزه نك ففتي وبالك كسرى يله واصع اثر حسنه دخى دبرلر يقال
 للراعى على ماشيته اصبع اى ارحسن من جوده الرعى الصبع صادق ففتي وبالك سكونيله و غائب نسبه يه
 بر مغل اشارت ايمك يقول صبت بفلان اصبع صبا من الباب الثالث اذاشرت نحوه باصبعك مغتابا
 وبر كمنه يى بر كمنه به اشارت دلالت ايمكه دخى دبرلر تقول صبت فلانا على فلان اذا دلته عليه بالاشارة
 وصبع برماغى بر كاسه نك اوزرينه قومغه دخى دبرلر ايجنده اولانى كاسه اخرايه افتحى ايجون تقول
 صبت الاناء اذا وصعت عليه اصبعك حتى سال عليها مافيه فى اناء اخر الصنع صادق وتالك فتحيله
 دوه قوشى ار كككك باشى بك واطيف اولوب بوى بورق اولمق الصنع صادق وتالك ضمى ونونك
 مابنده سكونيله قنغذ ورنى اوزره كذلك باشى بك واطيف اولان دوه قوشى الصنع صادق
 ففتي ودالك سكونيله بارمق شق ايمك معناسنه وصدع صحرانى قطع ايمك معناسنه ده كلور يقال
 صدعت الفلاة اذا قطعها وصدع اظهار معناسنه ده كلور يقال صدعته اذا ظهرته وينته و آشكاره
 سويلكه دخى دبرلر تقول صدعت بالحق اذا تكلمت به جهارا وبارى تمالك فاصدع بما توهمر ديديكى
 اظهار دينك معناسنه در فراروا بى اوزره وصدع ميل معناسنه ده كلور تقول صدعت الى الشىء اصدع
 صدوعا اذا ملت اليه ومنع معناسنه ده كلور يقال ما صدعك عن هذه الامراى ما صرفك وصدع خفيف
 اللحم اولان كمنه به دخى دبرلر الصدع بمعناه وصدع بيان كچسك وسط الحال اولانته دخى دبرلر
 و آهونك دخى وسط الحال اولانته دبرلر الانصداع همزه نك وصادك كسرى يله بارمق يقال صدعته
 فانصدع من الباب الثالث اى انشق الصدع صادق ففتي ودالك كسرى ومديله صبح معناسنه
 وصدع بر مقدار دوهى دخى دبرلر كه اوتوز عدده قريب اوله و بر بلوك قبونه دخى دبرلر التصديق على
 وزن الكرم آرمق تفريق معناسنه و تصديق باش آغرمق معناسنه ده كلور يقال صدع الرجل تصديعا
 التصديق فتحيله ودالك ضمى وتشديد يله متفرق اولمق يقال تصدع القوم اذا تفرقوا الصداع
 صادق ضمى يله باش آغرمق در در سر معناسنه الصدع صادق كسرى ودالك سكونيله دوه سوريسنده

صبع

صنع

صدع

صرع

برقطعه به و قیون سور یسندن بر فرقه دیلر تقول صدعت الغم صدعتین ای فرقین وکل واحدة منها
 صدعة الصرع صادق فقی ورائک سکونیه و الصرع صادق کسری ورائک كذلك سکونیه اولی
 نیم لغتی اوزره نانیسی قیس لغتی اوزره دوشور مک اسقاط معانسه یقال صرعه صرعا وصرعا بالفتح
 و الکسر من الباب الثالث وصرع مرض معروفه دخی دیلر و نوعه دخی دیلر ضرب معانسه المصروعون
 میک ضمی ورائک فقی و تشدیدله دوشمش کسنه لیقال مررت بقتلی مصرعین شدد لا کثرة المصارعه
 میک ضمی ورائک فتحیه كذلك دوشور مک تقول صارعه اذا القیه علی الارض المصرع میک ورائک
 فقی وصادک سکونیه دوشور جک براس مکان و مصدر میی دخی کا و الصرعه صادق کسری ورائک
 سکونیه رد و رلو برافق جلسه و رکه کبی اولور بناه نوع اولمغه یقال سوء الاستساک خبر من حسن
 الصرعه الصرعه صادق ضمی ورائک فتحیه بمعز و زنی اوزره شول کسنه در که خلا بقدن هر ککله
 خصومت ابدر سه خصومت ابتدکی کسنه بی بصره الصرعی صادق کسری ورائک کسری و مدله
 و تشدیدله فسیق و زنی اوزره افرانی چوق بصن کسنه التصریع علی وزن التکریم شعرده مصراع
 اولی مقفی قلی و بوم مصراع بادن مأخوذ در که مصراع باب قیوک بر فنادنه دیلر المصراعان میک
 کسری وصادک سکونیه قیونک ایکی فنادی الصرعان صادق فقی ورائک سکونیه تشیده در ایکی
 صرع معانسه بر صرع صباح و قنتدن نصفنهاره دک وبری دخی نصفنهاردن سقوط قرصه دک
 یقال اینه صرعی النهار ای غدوة و عشیة الصرعان صادق فقی ورائک سکونیه ایکی بلوک دوه در که
 بری صویه کاد کده بری صودن دوز زیاده چوق اولد یفته بناء الصرعان صادق کسری ورائک
 سکونیه مثلاً معانسه در یقال هماصرعان و شرعان و حتان و قتلان کله بمعنی حتان عامه جمله نک
 کسری و ناء مثلاً سکونیه و قتلان قافک کسری و ناء مثلاً سکونیه در و صرعان بر فعاک وجوده
 کلسی و کلامسی معانسه ده کلور طلبت من فلان حاجه فانصرفت و ما ادری علی ای صرعی امره هو
 ای لم یبین لی امره الصرعی صادق فقی ورائک کسری و مدله شول فقی و شول بایدر که اغاجی
 یونلماش اوله و عضیلر ابتدی شول فقی و شول بایدر که اغاجی کسلمدن اغاج باشند فوریمش اوله
 الصعصعة علی وزن الزلزلة و الصعصاع صادق کسری و عینک سکونیه بر نسته بی تحریک ایتک
 یقال صعصعته قصصع ادا حر که فتحک مثل زعزعه فترعزع و صعصعه تقریب معانسه دخی
 کلوز یقال صعصعته قصصع ای فرقه فترق الصعصاع صادق اولک فقی و نائیک کسریله
 متفرق اولان دوه لیقال ذهب الابل صعصاع ای ناده متفرقه یعنی خوب طاعنه صعصعه صادق
 فقی و عین اولک سکونیه بر قیله یک باباسی آیدر هوازندن که اول صعصعه ابن بکر بن هوارندر الصفع
 صادق فقی و فاک سکونیه سه ایله اورمق الصفعان صادق فقی و فاک سکونیه سه اورمی کسنه یقال
 رجل صفعان جوهری ابدر صفع کله مولده در الصفع صادق ضمی و فاک سکونیه جانب ناحیه
 معانسه یقال ما ادری ابن صفع ای ابن ذهب و فلان من اهل هذه الصفع ای من هذه الناحیه الصفع
 فتحینله یوالدن حضمق یقال صفع ای عدل عن الطريق و صفع قیو او رلغه دخی دیلر یقال صفعت
 البرصع من الباب الرابع اذا انهارت و بواو عبیده روایدرو صفع كذلك غم کبی بر نسته در که نفسی
 طوز زیاده حرارتندن الصفعاء صادق فقی و فاک سکونی و فاک مدله کونس روایت اولنور که
 ابو الاسود الدیلمی قزی بر غایت اسی کونده و الدنه ابتدی یا لب ما شد الحار ابو الاسود ابتدی اذا كانت
 الصفعاء من فوق و الرصاص من تحتک پس قزابتدی شدت حرارت نه طریقه اولد یغن سوال ایتم
 مقصودم زیاده حرارت اولد یغن اعلامدر ابو الاسود ابتدی پس ما شد الحار دی یعنی دالک فقی
 ورائک نصبی الیه ابو الاسود بوسکلامه باب تعجبی وضع ابتدی و صفعا باشک اور ناسنده آق اولان
 طوشجله دخی دیلر و غیره نسبه دخی اطلاق اولنور الصفاع صادق کسریله شول زیاده سیدر که

صعصع

صفع

صفع

آنکه ساطیفه سی لکن یعنی جنبرن باعدن صقنور و هقاع کذلک شول نسنه به دبرل که نافع ملک پورنه
 باغرز نکیم باب الحیدر دوح قفسیرنه مرور انجند را الاصقع همزه نك و فافک فقیله آت جنسن دن و طبر
 جنسن باشک اورنه سنده بیاض اولاندر الصقعه صادق ضمی و فافک سکونیه اسمدر د کر اولان
 صنف اورره اولمق معناسنه الصقعه صادق و فافک فقی و واول سکونیه د کر اولان بیاضک
 موضعی و صقعه ثیدلک اوررنده اولان داکلره دخی دبرل الصقع صادق فقی و فافک سکونیه د کر
 اولان بیاضک موضعه اورمق نقول صقعه ادا ضربه علی ذلک الموضع و موقع خروس و آنکه دخی
 دبرل بقال صقع الیک ادا صواح و سینه دخی انقدر و صقع فراغی باجمعه دخی دبرل بقال صقعت الارض
 و صقع بلدرم اورمه دخی دبرل الصاقه فافک کسریله بلدرم بقال صقعت الصاقه بس بوصفت
 الصاعده لغندر المصع ممیک کسری و صادق سکونی و فافک فقیله باغ معناسنه بقال خطبه
 مصقع ای بلغ الصقع صادق فقی و فافک کسری و مدبله فراغی که کیمه ابله کو کندن بفار
 المصقعه ممیک فقی و فافک ضمی و مدبله فراغی باض بر الصلح قحینه باشک او کندن قل
 تمامک الاصلاع همزه نك و لامک قحینه شول کسنه در که باشک او کندن قل اولیه الصاعه
 قحینه باش او کندن قل تبین بر الصلعه صادق ضمی و لامک قحینه بعداها الصاعه
 صادق فقی و لامک سکونی و الفک مدبله شول دیکنلو اغاجدر که بود افریک
 باشی دوشمش اوله و صلعه آفته و بلا به دخی دبرل داهیه معناسنه و صلعه شول قومه دخی دبرل که انده
 اشجار اولیه ادا صلح همزه نك ضمی و صادق فقی و لامک کسریله تصغیر صیغه سی اورره شول
 پیلاندر که بوبنی ایجه و باشی فندق کی پوری اوله الصلاع صادق ضمی و لامک تشدیدله ابله فبا
 حفر عرض معناسنه الصلاعه وزن مزبور اورره مؤنثی الصلح صادق ضمی و لامک فقی
 و تشدیدله صلاع معناسنه در اندن مقصود در صلاع کذلک شول بره دبرل که نسنه بتورمه و بوصلاع
 رأسنن مأخود در قل بمه ملک معناسنه الصلعه علی وزن المد حرجه قافیه و فافله لغندر یون
 اورمق معناسنه بقا صقعه علاوته ادا ضرب عنقه و صلعه فقیر اولفه دخی دبرل اهدام معناسنه
 و بودخی قافله و فافله لغندر و صلعه دخی خندر سینه و فافله بقال صلح الرجل ادا فاص و صاحب
 صراح صلعه بی یوق آنکه تفسیر ایدوب صلعه نیست کردن و کردن رذن و مقلس شدن دیمشدر
 سهودر کلام جوهریده کوبا که اعد می افلاس معناسنه مغایر ظن انجند الصلعه هلی وزن
 الدحرجه نسنه بی اصلندن قلغ انجند راجرز و خی اورره بقال صلت الشی ادا قلعه من اصله و قرا
 ابتدی صلعه ترش انجیل معناسنه در بقا لصلح رأسه ادا حلقه و مقلس اولمق معناسنه ده کلور
 صلعه کی الاصع همزه نك و ممیک فقیله شول قلبدر که متبه اولوب ذکی اوله بقال هو اصمع
 القلب ادا کان متبعض ذکی الاصع همزه نك و ممیک قحینه صیغه تشدیدله اورره قلب ذکی و رای
 هارمدن عبادندر و اصعبی ایدی قولای کو چو که دخی دبرل الصمع صادق فقی و ممیک سکونی
 و الفک مدبله مؤنثی و فی الحسب ان ابی عباس کار لاری باسان بضی الصمع و صمعاً بهی بدکاری
 دیکنه دبرل خان یوه و هور چیمکی اجناسه المصع ميم اولک ضمی و ثانیک کسری و تشدیدله
 شول او قدر که بلکی اصنامش اوله باقاندن یاغیری نسنه دن بر حیشه که بلکی دیوشلمش صکی اوله
 بقال خرج السهم متصعاً ادا ابتل قذره من الدم و غیره فالصمت و قذذ قافله و ذالین مجتبه له بالکل
 معناسنه در الصمع صادق ضمی و ممیک سکونیه صمک جمیدر کو چرک معناسنه بقال انکلاب صمع
 الکعب ای صغار الکعب الصع ميم اولک ضمی و ثانیک فقی و تشدیدله شول تریدر که ایجه
 اولوب باشی سوری اوله صومعه انصاری صادق و ممیک فقی و واول سکونیه نصاریک اوی
 بیت انصاری معناسنه باشی ایجه اولد یغیون صومعه دتشیدر بودخی بنا ابله اولی و چادر مشالنده

ص

ص

صنع

ثیاب بدن اولی محتمل در ورنوس دیدن کبری لباسه دخی صومعه دیرل باشی اینجه اولدی یقیجون الصنع
 صادق ضمی ونونک سکونیه ایستلمک یقال صنع الیه معروف و فاصنع به صنعا فیمای فعل و معروف
 احسانه دیرل و قولهم ما صنعت و ابالك تقدیره مع اینک لان مع والوا و جیعا لما کان الاشرک المصاحبه
 اقیم احد هما مقام الاخر و انما نصب لقیح العطف علی المضمر المرفوع من غیر تو کبد فان و کده
 رفعت و قلت ما صنعت انت و ابوک و بومحله کلنجه جوهرینک عبارتیدر لکن و انما نصب لقیح العطف
 تعلیلنه استوی الماء و الحشبه مثلوا بیه نقض و ارد اولور مکر تاویل اولنوب و انما نصب و انما وجب
 النصب معنائه در دینله قائل الصناعه صادق کسریله اهل صنعک پیشه سی الصنعة صادق
 فقی ونونک سکونیه اول پیشه بی ایستلمک و صنعه آه خوب بیمار ایتمک دخی دیرل تقول صنعت فرسی
 صنعا و صنعة الصنع صادق فقی ونونک سکونیه آه ابونما ایتمک علی ما امر الصنع صادق فقی ونونک
 کسری و مدیله بیمار اولمش آت یقال فرس صنع و صنع اخلص قلیجه دخی دیرل یقال سیف صنع ای مجلو
 و صنع فعل معنائه ده کلور علی ما امر و صنع البدن دخی دیرل استاد حازق معنائه الصناع صادق
 کذلک فقیله حازق و ما هر معنائه یقال امرأه صناع البدن ای ماهره بعمل البدن الصناعان
 صادق کذلک فقیله تنه سی یقال امرأتان صناعان الصنع ضمتیله جعی مثل قذال و قذال و قذال
 قافله و ذال مجمله یله قفا معنائه در الصنع صادق کسری ونونک سکونیه صانع حازق معنائه
 یقال رجل صنع البدن ای ماهر فی صنعه الصنع فقیته یله بمعناه یقال رجل صنع البدن الاصطناع
 همزه نک و طایک کسریله برنسه بی ایستلمک طلب ایتمک افتعال و زنی اوزره تا طایه قلب اولمشدر
 و احسان طلبنه دخی دیرل تقول اصطنعت عند فلان صنعة یعنی طلب ایتم و اختیار معنائه ده کلور
 یقال اصطنعت فلان النفسی اذا اخترته الصنعة صادق فقی ونونک کسری و مدیله عمل معنائه
 کلور یقال هو صنعتی التصنع فقیته ونونک ضمی و تشدید یله سعی و تکلفه حسن حال کوسترمک
 و عورت کندن ترین ایتمک دخی دیرل المصانعة میمک ضمی ونونک فقیله رشوت و برمک معنائه در
 و فی المل من صانع بالمال لم یحتشم من طلب الحاجة یعنی رشوته منصب و جاهه ابرش کسینه حاجت
 قتده محشم اولمار لا شغفای اولدی یقیجون المصنعة میمک فقی و صادق سکونیه شول بردر که
 حوص کی انده یغفور صوبی جمع اوله المصنعة میمک فقی و صادق سکونی ونونک ضمیله بمعناها
 المصانع میمک فقی ونونک کسریله حصار له معنائه در حصون کی الصنعا صادق فقی ونونک
 سکونی و الفک مدیله قصبه یمندر الصنعة ای صادق فقی ونونک سکونی و بانک تشدید یله صنعا به
 منسوب اولان نسنه علی خلاف القیاس تنکیم حرانه نسبتده حرانی و منانی و عانی کله رینک نسبتده
 منانی و عنان دیدیلر نونلرک تخفیه یله الصوع صادق فقی و واولک سکونیه طاعنق تفریق معنائه
 و منه قولهم بصوع الکمی افرانه اذ اتاهم من نواحیه هم وکی کافک فقی و بانک تشدید یله بهادر شجاع
 معنائه و الرجل بصوع للرجل و التبس تصوع المعز و تبس یکنیک اربکنه دیرل التصوع فقیته
 و واولک ضمی و تشدید یله طاعنق تفریق معنائه و تصوع اونک یوریوب مغزاید اولسنه دخی دیرل
 التصنع فقیته و بانک ضمی و تشدید یله بمعناه الصانع علی وزن الحالب یلقی برارض طمشه معنائه
 و صاع کذلک شول نسنه در که آنکله برنسنه اولحلوب کیل اولنور که اول درت مدد و هر مدایکی
 یوز التمش در همدرس صاع یک فرق درهم اولور الا صوع همزه نک فقی و واولک ضمیله جعی
 کیله لر معنائه و اگر در سک و او مضموه بی همزه یه قلب ایدرسن للصواع صادق ضمیله صاعده
 لغندر بعضرا ابتد صواع شول قلدر که لندن برنسنه اچلوز (فصل الضاع) الضع صادق فقی
 و بانک سکونیه قول عضد معنائه الاضباع همزه نک فقیله جعی قول لر معنائه فرخ الیه افران کی
 و افران فافله و خاء مجمله یله یاور یلر معنائه در وضع برکسنه بی اورق یجون قول اورا نغده دخی دیرل

صوع

ضع

تقول ضبت الرجل اذا مدت اليه ضبعك للضرب ومصاخره ايجون ودعا ايجون ال اورا تمغه دخی دبرل
 وضع طواربور کن قولرن اورا ذرق بوریمکه دخی دبرل یقال ضبت الخیل والابل یضع من الباب الثالث
 اذا مدت اضباعها فی سیرها وضع برکسته نک تحت جایتنه وجایتنه دخی دبرل یقال کافی ضبع فلان ای
 فی کفنه وناحتیه وضع آت بورر کن طرناغن ابح بورینه مائل ایدرک بوریمکه دخی دبرل اصمعی
 روایتی اوزره وضع ساعدن باللوقورده دخی دبرل کفتاره معناسنه وضع قنلق یلنه دخی دبرل
 سنه مجده معناسنه الضبعان ضادک کسر یله وبانک سکون یله الضبعانہ كذلك ضادک
 کسری وبانک سکون یله مؤنثی وضبعک مؤنثنه ضبعه دینلر زراضع مذکره ومؤنثه اطلاق
 اولنور الضباعین ضادک فحی وعینک کسری ومذیلہ ضبعانک جعیدر سرحانله سراحین کبی که
 سرحان ذئب معناسنه در الضبعانان ضادک کسر یله وبانک سکون یله صبعاننک
 جعی که ضبعک جمع مؤنثی اولور الضباع ضادک کسر یله ضبعک جعیدر مذکره ومؤنثه
 شاملدر سبله سباع کبی التضبیع علی وزن التکریم آت قوالن اورا ذرق بوریمکه وضع معناسنه نیکیم
 مرو را بتدی الضاع بانک کسر یله شول ناقه در که قولن اورا ذرق بورویه الاضطباع همزه نک وطانک
 کسر یله برکسته ردا سن صاغ قوتاغدن الوب صول اوموزینه بر اغقدر بر حیثیله که صاغ
 اوموزی آحق وصول اوموزی اورنیلو اوله کعبه بی شرفه الله تعالی طواف ایدنلر یونکله
 امر اولمشلردر وبوکا اضطباع دیدلر یونده ایکی قولن اظهار ایتک یواند یغیچون وبوکا یاط
 دخی دبرل اصمعی روایتی اوزره ردایی قوتاغنه الموق یواند یغیچون الضبعان الامدر ضادک
 کسری وبانک سکون یله شول ارکک سرتلاندر که قارنی یوک وبانلری متغیر اوله وبعضیلر ایتدی
 ضبعان امدر شول سرتلاندر که بانلری راب رنگنی باغلمش اوله کویا که مدردن مأخوذدر که مدردن طیراقدن
 اولان کریمچه دبرل الضع فحینه یله ناقه نک ارکک دوه طلبنده زیاده اشتها سی اولمق الضبعه كذلك
 فحینه یله بمعناه یقال ضبت الناقه تضیع ضبعان الباب اربع الاضباع همزه نک کسر یله كذلك ناقه
 ارکک دوه به زیاده اشتها اوزره اولمق یقال اضبت الناقه ضبعه ضادک ضمی وبانک فحی وبانک
 سکون یله بر جاعتک باباسی آدیدر بکر قبیلہ سندن که اول ضبعه بن قیس بن ثعلبه در که جدا عللری
 بکرن وائل در که اعشی نام شاعرک ومیمون بن قیسک جاعتیدر ضباعه ضادک ضمیله بر عورتک اسمعیر
 الضبع ضادک فحی وجیمک سکون یله کشی یانی اوزره بلنق الضجوع ضینه یله یقال ضبع یضجع
 ضجعا وضجوعا من الباب الثالث اذا وضع جنبه علی الارض الاضطجاع همزه نک وطانک کسر یله
 بمعناه وبونده ایکی لغت وارددر عر بلردن بعضی اقعالک تاسنی طایه قلب ایدوب واطهار ایدوب
 اضطجع دبرو بعضیلر ادغام ایدوب اضجع دبرل حرف اصلی اظهار ایتکله واطجع دبرل زراضادی
 طاده ادغام ایتلر ومارانی ایتدی عرب طاشقه سندن بعضی الطجع دبرل حرفین مطبقینی برده ککره
 کوردکلرندن اوزری وضادک برینه ضاده اقرب اولان حرفی کتوردر که اول لام در الاضجاع همزه نک
 کسر یله یانی اوزره باتورمق یقال اضجعتہ انا الضجعة ضادک کسری وجیمک سکون یله برکونه یانی
 اوزرینه یاتقی یقال فلان حسن الضجة مثال الجلسة والركبة الضجیم ضادک فحی وجیمک کسری
 ومذیلہ برکسته ایله یله شان کسسه یقال هذا ضجیعہ ای الذی بضاجعه التضجیع علی وزن التکریم
 برسنده تفصیر ایتک وکونش غریبه قریب اولغه دخی دبرل یقال ضجعت الشمس اذا دنت للغیب
 مثل ضمرت فان التضرع یضاد نونها للغروب علی ماسیحی التضجع فحینه یله وجیمک ضمی وتشدیدله
 برسنده اهل الایوب آنی افلنت ایتک یقال تضجع فی الامر اذا تعدولم یقم به وبلوت برده دائم اولغه
 دخی دبرل الضجعة ضادک ضمی وجیمک فحیله همزه وزنی اوزره مانی اوزره بانعه سی کثرا ولوب
 تکالی جوق اولان کسسه قرایتدی الضاجعة جیمک کسر یله والضجعاء ضادک فحی وجیمک

ضجع

سكونيله والفك مديله والاصمعي الفك قصريله بونكرله او بنى دخی حقوق اولان قیون معنا سنده
 وبعض نسخ صحاحده الف مقصوره ابله اولانك ذكرى ترك اولمشدر الضجوع ضادك فقی وجبك
 ضمی ومديله بر موضعتك اسمیدر واصمعی ابتدی ضجوع بنی ابی بكر ك سا حدر بنك اسمیدر الضوا جع
 ضادك فقی وجبك كسريله بره با صدملو اولان طماع واحدی بوقدر دیمشدر الضرع ضادك فقی
 ورائك سكونيله هر جتال طر نفلی اولان حیوانك مده سده ودوه قسمتك مده سده دیرل الاضرع همزه بك
 ضكسريله قیونك مده سده صوغرمزدن اول سود ایتك بقال اضرع عت الهاء اذ ازل لینه اقبل التناج
 الضرع ضادك فقی ورائك كسری ومديله مده سی بولك اولان قیون الضرع بعه ضادك فقی ورائك كسری
 ومديله معناه بقال شاه ضرع وضرع بعه اذ كانت عظيمة الضرع وضرع شبرق ديدك كرى ديكك
 قور بسنده دیرل تاره ابكن شبرق دیمز لریو شول ديك كنردر كه كعبه شرفه بولمده جوق
 بتر آتی حیوانات بمره بالوب ساقی اولمار قورود قده ديك كنرى كدى طر ناغی كی قالور الضرا عة
 ضادك فقیله تضرع ایتك بقال ضرع الرجل ضرا عة من الباب السالف اذا خضع وذل الاضرع
 همزه بك كسريله بولك ایتك وفى المثل الحمى اضرعنى لك الضرع فقتيله ضعيف ودليل اولان
 كسنة الضراع رانك كسريله جسمی نحیف اولان كسنة بقال ان خلا الضراع الجسم ای نحیف
 ضعيف التضرع فقتيله ورائك ضمی وتشدیده بولوارق بقال تضرع الى الله اذا اتهل اليه وتضرع
 بر حاجت طلب ایتك دخی دیرل بقال جاء فلان بتضرع وتعرض اذا جاء بطلب اليك الحاجة التضرع
 على وزن التكریم كون بالغة قريب اولق وجوز ملك بشككه قريب اولف دخی دیرل بقال تضرع القدر
 اذا حان ان تدرك المضارعة ممك ضمی ورائك فقتيله مناهت معناه اضرع على وزن تضرع
 بر موضعتك اسمیدر تضارع تانك ورائك ضميلة بر طاعك علمدر نجرده الضعضة على وزن الزلزلة
 بره بر رفیق بقال ضعضة اذا هدمه الى الارض وضعضه دليل قلعه دخی دیرل بقال ضعضه الدهر
 فتضعضع اذا خضع وذل التضضع فقتيله وضادك تانك ضميلة ززل وزنى او زره شایقلوب بره
 بارتاولق بقال تضعضت اركانه اذا اتضعت وتضعضع دليل اولف دخی دیرل على ما روى الحديث
 ما تضعضع امرؤ الاخر يريد به عرض الدنيا الاذهب ثلثا دينه وعرض عين مهملة وراء مهملة فكسريله
 مال ديار آرا ولسونه جوق اولسون الضضعاع ضادك فقی وعینك سكونيله هر نسته بك ضعیفه
 دیرل بقال رجل ضعضع اذا لم يكن له رأى الضضعع على وزن العرع معناه مقصور منه الضع
 ضادك فقی وعینك تشدیديله دوه به باش او كرتك ابن الاعرابی رواهی اورره وعلب ابتدی ضع
 دوه بی تأدیب ایچون ضع دیمكدر الضضعع ضادك وذاك كسريله خصر وزنى او زره قور بعه كه
 مائی اولان حیوانك تكدر الضفادع ضادك فقی وذاك كسريله جعی قور بعه لمعنا سده الضفدعة
 ضادك وذاك كسريله مؤنثی وناسدن بعض كسندر ضضعع دیرل ملك فقتيله خلیل ابتدی كلام هر بده
 فعل بوقدر الادرت كله كه بری درهم و بری هجرع و بری هلمع و بری قلمدر و هجرع جملة وراه مهملة ابله
 طويل معناه مدی وهلمع باه مو حده ابله كبر الاكل او ذن كسندر وقلم قافله وعین مهملة ابله بر طاعك
 تكدر الضفادع ضادك و كلفك فقی وو اون سكونيله كبر اللحم اولوب بقیل واحق اولان كسندر ابو عید
 رواهی او زره الضلع ضادك كسری ولا ملك فقتيله ابا كوكبكی استخوان هلمع معناه الضلوع ضمتيله
 جمعی الاضلاع همزه بك فقتيله كذلك جعی ابا كوكب معناه وضلع جور اید بجر معناه سده كلور
 بقال هم على ضلع خائرة یعنی انلر بكظم و جور اید بجردر وضلع كذلك شول كوجك طماعه دیرل كه
 منفرد اوله واون صر ابتدی شول طماعه دیرل كه لطق اولوب انصر اوله بقال ازل تلك الضلع الضلع
 ضادك فقی ولا ملك سكونيله حقدن میل وعدول ایتك بقال ضلع بضلع ضلع ادا مل وجنف وجنف
 جملك ونونك فقتيله خلیل وعدول معناه سده در بقال ضلعك مع فلان ای ملك معه وهو لك وفى المثل

ضرع

ضعضع

ضعع

ضعع

ضكع

ضلع

لا تفسد الشوك بالشوك فان ضلعهما معهما يعني ديكته ديكته جبقارمه زبراد بكنك ديكته مبلى بمحققه
 وبوئى شول محله ضرب اولنور كه بر كسبه ركسبه به خصوصت ابتدا كده كندى هوا سته نابع ركسبه
 بزم احوال المزى ~~صك~~ ورسونديهو يقال خاصمت فلانا فكل ضلعك على اى حبلك وجورك على اضلاع
 لامك كسريله جورايدى كسبه الضلع ففخنبه اكر بلكه رخلقت جهنندن تقول ضلع يضلغ ضلعا
 من الباب الرابع وضلع سعة خلقه وصبرو تحمله دخی درل اصمعى روايى اوزره الضلاعه ضادل ففخنبه
 قوته ويا كوككلى محكم اولمه درل تقول منه ضلع الرجل ضلاعه من الباب الخامس الضلع ضادل
 ففى ولا مك كسرى ومديله قوى ويا ~~صك~~ وسى شديد اولان كسبه وضلع شول آه درل كه نام الخلق
 اولوب غليظ العظم و ~~صك~~ شرا العصب اوله التضلع ففخنبه ولاك ضنى وتشديد به طوبى وقاقى
 معنائه يقال تضلع الرجل اذا امتلأ شعاوريا الاضلاع همزه مك كسريله آخر كلمين مائل
 قلى يقال جل مضلع اى مثقل المضطلع ممك ضنى ولا مك كسريله قوى معنائه ضلاعه عند
 باب افتعال دن مطلع ديمك جائز كادر ادغامه وابو نصر احدث خاتم ابتدى عربله كه هو مضطجع هذا
 الامر و مطلع درل اضطلاع ضلاعه ندر قوت معنائه واطلاع علود ندر اطلعت التية يدكلى
 قوللرندن مأخوذ در علوتها معنائه يعنى اول كسبه هذا الام عابدر ومالك در درك اولور ديدى
 التضلع على وزن التكرم ترك نفسى ابا كوهبى اوزره قلى الضوع ضادل ففى وواوك سكوبله
 بر نسبه تحريك ايمك يقال ضاعه بضوعه ضوعا اذا حركه واطلقه وقور ققى معنائه دخی كلور
 يقال ضاعه بضوعه اذا افزعه وضوع مسك تحريك اولند قد رايحه ويزمكه دخی درل يقال
 ضاع امسك اذا تحرك وانشرت رايحه الضوع ففخنبه وواوك ضنى وتشديد به كذلك مسك
 تحريك اولند قد رايحه ويزمك التضلع كذلك ففخنبه وياك ضنى وتشديد به بماء ويقال تضوع
 وتضيع المسك الانضباع همزه مك وضادل كسريله قوش باور بسك غدا السبوب اول جانبه بوجابه
 دووب چاغمسى الضوع ضادل ضنى وواوك ففخنبه كعبه ايله اوچان قوشلر ندر قوش جفسندن
 ومفضل ابتدى بفوشك ارككيدر الاضواع همزه مك ففخنبه وانضباع ضادل كسرى ومديله
 جمددر بفوشك معنائه الضواع ضادل ضنبه دكر اولان قوشك آوازيدر المضيع ضادل ففى
 وياك سكوبله ونسبه هلاك اولق الضباع ضادل ففخنبه كذلك هلاك اولق يقال ضاع الشئ تضاع
 ضاعا اذا هلك المضيعه ممك ففى وضادل كسرى ومديله ضابع اولق معنائه معيشه كى
 ومنه قولهم فلان بدار مضيعه التضبيع على وزن التكرم ضابع قلى يعسوب ابتدى عربله اضيف
 ضيعت للذئب كد كارد ما كسوره در كرك ذكره خطاب اولسون كرك موثه كرك مشابه كرك بجموعه
 زبرابو مثل ايله اندابر عورته خطاب اولشدر كه اول عورت برغنى كسبه مك تحت بكاحنده ايدى
 پيراو لغين كرىه كوروب آندن بوشانوب بر فقير بكنده وارد قن صكره زوج اولندن خبر كوروب
 سود طلب ابتدا كده مزبور سودى ويزميه بوضكلامى سه يلمش پس الضيف ظرفيت اوزره
 منصوب اولور المضاع ممك كسرى وضادل سكوبله ضابع قلى كسبه مضاع معنائه الاضاعة
 همزه مك كسريله ضابع قلى واضاعه برى ووردى جوق اولق معنائه كلور يقال اضاع الرجل
 اذا فشت ضاعه وكثرت التضبيع على وزن التكرم معناه الضيعة ضادل ففى وياك سكوبله
 ملك يعنى وورد عفار معنائه الضباع ضادل كسريله جوى رل ووردلر معنائه الضيع
 ضادل كسرى وياك ففى امله كد كد كد جوى بدره ايله بدر كى المضيع ممك ضنى وضادل كسرى ومديله
 برى ووردى جوق اولان كسبه الضيعة ضادل ضنى وياك ففى وياك سكوبله ضيعه مك
 نصبر بدرضه يعدمك جائز كلدر الضاع هلاك اولان نسبه واخلق محله دخی استعمال اولنور
 منه قولهم فلان باكل فى معى ضاع ومعى ممك كسريله بفرسق معنائه درانه الحس ايله مكثا اولان

ضوع

ضيع

عورته زیاده کسکین اولان نه در دین برابتی ناب جامع بلقی فی معنی ضایع التضع ففتحته و بانک ضعی
وتشدیده منک رایحه و بر مک بقال تضع المسک و هو لغة فی تصوع علی مامر ذافح (فصل الطباء
الطبع طانک فقی و بانک سکونیه شول خودیدر که انسان آنک اوزرینه براد لورو بواصلنده مصدر ابندی
الطبعة طانک فقی و بانک کسری و مدیه بفتح الطباع طانک کسریله بمعناه ایضا و طبع
مهر اوزر نه دخی دیرلر و مهر حفظ ایچون برنسنه نک اوزر نه نقس ایتمکدر کرک بالحق اوزر نه اولسون
کرک غیر سنک اوزر نه اولسون نقول طبع علی الکتاب ای تحت و طبع برنسنه ایتمکده دخی دیرلر
نقول طبع السیف والدرهم اذ اعلمته و طبع من الطین جرة الطباع طانک فقی و بانک تشدیدله
ایشلین مکنه الطابع بانک فتحه خام معناسه در الطابع بانک کسریله ذکر اولسان معاده لغتدر
الطبع طانک کسریله و بانک سکونیه نهر معناسه در الطابع همزه نک فتحه جعی نهرلر معناسه
بواصمی روایندیر بعضی برابتی طبع بر معین نهرک اسمیدر الطبع ففتحته کیرداس معناسه
نقول طبع الرجل من الساب الرائع و طبع کسل اوزر نه اولغه دخی دیرلر یقال طبع بمعنی کسل
و قلیج یاس طوتمعه دخی دیرلر یقال طبع السیف اذ اعلاه الصدا و صدأ صاده همزه نک فتحه یاسه دیرلر
التطبیح علی وزن التکریم طولدر می بقال طبع السقاء و غیره تطبیحا اذ املاؤه التطبیح ففتحته
و بانک ضعی و تشدیدله طریقی نقول طبعه فتقطع اذ املاؤه فامتلأ المطبعة ممک ضعی و بانک فقی
و تشدیدله مامله اولغین نقبل اولان ناقه بقال ناقه مطبعة اذ كانت مثقلة بالجل الطلوع صمدیه
و المطالع ممک فقی و لا ک کسریله و المطاع ممک و لا ک فتحه به مصدر لر در کون طوغنی معناسه
یقال طلعت الشمس و انکواکب طلوعا و طلعا و طلوع برکسنه نک اوزر نه جیفه کله ده دیرلر
ابن السکیت روای اوزر نه بقال طلعت علی القوم اذا اتیتهم و غائب اولغه دخی دیرلر لکن معنی
اول کله علی و معنای ثانی کله عن ابله استعمال اولور یقال طلعت عنهم اذ غبت و برنسنه نک اوزر نه
جیفه دخی دیرلر یقال طلعت الجبل من الباب الرابع المطاع ممک فقی و لا مک فقی و کسریله
اسم مکانه رموضع طلوع معناسه الطالع لا ک کسریله طوغنی و کاه اولور طلع یله صح کاذب
مراد اولور و فی حدیث لابهد و نکم الطالع یعنی الفجر الکاذب لابهدر نکم من الهدر و هو البطلان
الاطلاع همزه نک کسری و طانک کسری و تشدیدله باب افتعالدن برنسنه بمطلع اولقی یقال
اطلعت علی باطن امره المطالعة ممک ضعی و لا مک فتحه برنسنه متصل نظرا بتمکله نک یقال
طالع الشی اذا اطلعت علیه بالنظر الیه و برکسنه بی مکتوبه برنسنه و اقف فلیق یقال طاله بکته
الطبع ففتحته و لا مک ضعی و تشدیدله برنسنه متظرا و لقی یقال تطلعت الی ورود کابک الطلعة
طانک فقی و لا مک سکونیه کوزمک رویت معناسه دیدار کی و طامک واحدی دخی کلور الطالع
طانک فقی و لا مک سکونیه خرماتک اول جقان بمعنی الاطلاع همزه نک کسریله خرماتک طلعی
ظهور ایتمک یقال اطلع النخل اذا خرج طلعه و و اقف فلیغه دخی دیرلر یقال اطلعت علی سری و اطلع
افق تان کسسنه نک لوق نشاتک اوزر ندن یکمکه دخی دیرلر یقال اطلع الریحی اذا جاز سهمه
من فوق الغرض و اطلع قوسهمه دخی دیرلر فی ایتمک معناسه الطلعا طانک ضعی و لا مک فقی
و الفک تشدیدله فی معناسه و غلوا کی که غلوا غین معناه ابه حددن تجاوز ایتمکدر غلوا معناسه المطعة
ممک ضعی و طانک سکونی و لا مک کسریله شول خرمادر که اوزر نه اوله بقال نخله مطلعة اذ كانت
اطول من سائرهما الاستطلاع همزه نک و تانک کسریله برنسنه بی نک مراد ایتمک یقال استطاعت
و ای فلاک الطالع طانک کسری و لا مک سکونیه مطع اولقی نسنه معناسه بامدر نقبلر نه طبع
طالع العدو ای سر و طلع طانک فقی و کسریله درمک جفه جق بری المطالع ممک ضعی و طانک فقی
و تشدیدله و لا مک فتحه کله شک یوای معناسه یقال ابن طالع هذا الامر ای ما ناه یعنی یوکسک بردن

طبع

طالع

الحق به ابنه جگ بر و حدیث شریفه که من هول المطلع واقع و لشدر و نبادن قبره و آخرت احواله
 مشرف و لاجق بر دیکدر ما تله تشدید هادر الطلیعه طانک فنی و لایک کسری و مدبله شول کسند در که
 ایلری کک و ندر ابله عد و نک احوالن بک ایچون الطلاع طانک کسریله بر نسنه نک طلوسی
 قال الحسن لان اعلم انی بری من النفاق احب الی من طلاع الارض ذهب اصمعی ابتد طلاع الارض
 بر طلوسی دیکدر الطلعه طانک ضمی و لایک فخیله همزه کبی بر نسنه به انتظاری جوق اولان نفس
 یقال نفس طلعه اذا كانت تكثر لتطلع الى شئ و طلعه شول عورته دخی دیرل کک رجاله
 تیز تیز کک و ریمت ایسته به یقال امرأه طلعه خبأة علی مامر فی باب الهمزة الطوابع طانک
 ضمی و واولک فنی و بانک سکونیه صمان ناحیه سنده بنی نیمه مفسوب صویک اسمیدر
 الطمع فخیله بر نسنه به حریص اولق الطماعه طانک فخیله و الطماعیه کک ذلک
 طانک فنی و بانک تخفیفله بمعناه یقال طمع فیہ طمعا و طماعه و طماعیه من الباب الرابع الطمع
 طانک فنی و ممیک کسریله و الطمع طانک فنی و ممیک ضمیله ایکی دخی صفتدر حریص معناسنه
 و طمع عسکره و برین رزقه دخی دیرل الاطماع همزه نک فخیله جمعی یقال امرأهم الامیر باطماعهم
 ای بارزاقهم الاطماع همزه نک کسری و طانک سکونیه طمع و برمک یعنی حریص فلق یقال اطمعه
 فیہ غیره و محل تجیده طمع الرجل فلان دیرل ممیک ضمیله کثیر الطمع اولدی دیمک محنده تنکم
 خرجت المرأة غلاية دیرل کثیر الخروج اولدی دیمک محنده و قضا القاضی فلان دیرل جوق حکم
 ابتد معناسنه و هر شبیه که تعجب اولنه حال بویه در الانعم ابله بش ده دکلدر بور و ایتدر که
 علما حریصدن نقل اولمشدر باب نتیجه لازم اولور نسنه دکلدر زیر العجب صور تری اوچدر بری ما احسن
 زید ادر بری دخی اسمع به ذرو بری دخی کبرت کلمه در نعم و بش بونلردن شاد اولمشدر یعنی بونلردن
 هر بری نعم ابله بش دمجاری اولمازا کرجه ما انعم و ما بش و ارد اولمشدر الطماع ممیک کسری و طانک
 سکونیه شول عورتدر که رجاله طمع و بره و ال و برمه یقال امرأه مطماع ای طمع و لا تمکن الطوع
 طانک فنی و واولک سکونیه مطمع اولق یقال طاع له بطوع اذا انقاد لولائه لا بطوع بکذا
 ای لا تباعه و مرعی و سعتلو اولغه دخی دیرل یقال طاع له المرنع و مطمع معناسنه ده کلور یقال فلان طوع
 یدک ای منقادک و فرس طوع العنان اذا کان سلسا و سلس مطمع و ملائم معناسنه در لا طماعه همزه نک
 و نانک کسریله بر نسنه طاقت کتورمک و کاه اولور اسطاع بسطع دیرل طانک جمیع اولان بانی ثقیل عد
 ایدوب حذف ایتمکله و تانی طاع بجنده ادغام ایتمکی کر به کور دیرلر سینی تخمیرک ایتمکله حالاکه سبک تخمیرکی
 اصلا جائز دکلدر و جزه فاسطاعوا ان یطهروه قرأت ابتد سبک سکونی و طانک تشدید طه سبکین
 بین جمع ایتمکله و اخفش ابتد عربدن بعضی استاع یسنع در استعاق الطاسی حذف ایتمکله حالاکه
 مرادی استطاع بسطع دیکدر و بعض عرب اسطاع بسطع دیر همزه نک قطعی ابله حالاکه مرادی
اطاع یطع دیکدر و بنی فعلک عیندن اراله اولسان حکک کندن عوض فلفله التطواع تانک
 فنی و واولک ضمیله بر نسنه نک تکلفله طاقت کک و رمنه دور شمک یقال تطواع لهذا الامر حتی
 تستطیعه التطوع فخیله و واولک ضمی و تشدیدله بمعناه یقال تطوع اذا تکلف و استطاعت
 و تطوع تبرع فلفله دخی دیرل التطوع علی وزن التکریم بر نسنه به طاقت کتور و سبک کورمک
 و طوع له نفسه قتل اخیه قولنده اخفش ابتد بوطوفت معناسنه در که و خصت و سهلت دیمک
 اولور المطوعة ممیک ضمی و طانک فنی و تشدیدله و واولک کسری و تشدیدله شول جاعتدر که
 جهاه طاقت کتور و رومنه قوله تعالی و الذین یلمزون المطوعین که مطوعینک اصلی مطوعین ده
 ناطا ایجنده ادغام اولمشدر و لمز تعیب ایتمک معناسنه در المطاعه ممیک ضمی و واولک فخیله
 موافقت معناسنه در و نحو بون کاه اولور فعل لازمه مطواع دیرل المطواع ممیک کسری و طانک

طمع

طوع

سکونیه مطع معنسانه يقال رجل مطواع اذا كان مطيعا الطواعية طانك فتي وعينك كسري
 وياك تخفیه فیه ثمانیه وزنی اوزره طاعت معنسانه در يقال فلان حسن الطواعية لك ای حسن الطاعة
 لك الطابع يانك كسريله غير مكره معنسانه در الطوع طانك ضمی وواو كفتی وتشديد له
 جوی طابع معنسانه الاطاعة همزه نك كسريله اغاجك بمشی ابرشك يقال اطاع النخل والشجر
 اذا درك ثمره وامكن ان يجتني ومرعائك وسعتلوا ولمسنه دخی دبرل يقال اطاع له المرع اذا توسع له
 وامكنه من الرعي وامره انقياد معناسی همزه ايله استعمال او نور بلا همزة استعمال او انما يقال
 امره فاطاعه بالالف لا غير الانطباع همزه نك وطانك كسريله انقياد معنسانه در ابو عیبه
 روای اوزره الطبع طانك فتي وياك كسري وتشديد له طابع معنسانه در (فصل الظاء) الطاع
 طانك فتي ولا مك سکونیه دوه افسمی يقال طاع العیر یطلع ظلع من الباب اشالت اذا غر في مشبه
 وظلع طار اولغه دخی دبرل يقال طلعت الارض باهلها ای ضاقت بهم من كثرتهم وظلع طافت
 معنسانه كلاور يقال ارق على ظلعك ای اربع على نفسك ولا تحمل عليها اكثر مما تطيق وارق
 جق ديمك اولور یعنی زردانه قادر اولد يبع قدر جق واربع منع ابیت ديمك اولور الظالعة لامك
 كسريله مؤنثی وظالع متهم اولان كسنيه دخی دبرل (فصل الغام) الفجعة فانك فتي وجبك كسري
 ومدله مصیبت التجمع فانك فتي وجبك سکونیه اجمعق يقال فجته المصيبة من الباب اشالت
 اذا وجعته التفجيع على وزن التكریم بمعناه الفاجعة جبك كسريله مصیبت وبلا يقال نزلت بفلان
 فاجعة التفجيع فتحتهله وجبك ضمی وتشديد له رنجیده اولمق معنسانه نقول تفجعت له اذا توجعت
 الافدع همزه نك ودالك فتحهله شول كسنيه در كه الى بكندن وباخود اياغی طبو غندن ايجوزه اكری
 اوله پس يانك باخود طانك مبلی جانب انسيبه اوله وجانب انسی ال صاحبك باخود اياق صاحبك
 بدنی جانیدر القدع فتحتهله بر كسنيه ذكر اولنان صفت اوزره اولمق القدعة فتحتهله بدندن شول
 موضعدر كه آنك اكر بلكی اوله ذكر اولنان طریق اوزره الفرع فانك فتي ورايك سكونیه
 برنسنه نك اعلاسی وبوجهتند در كه فرع القوم قومك اشرفه وفرع كذلك صاحبك تمام اولانه دبرل
 شهر نام معنسانه وفرع شول يله دبرل كه اغاج ماغينك او جندن ايشلنه یعنی اغاجی بارلمدن ايشلنه يقال
 قوس فرع ای غیر مشقوق واغاجی بارلنه قوس قلق دبرل وفرع دكنك ايله باشه اورمغه دخی دبرل يقال
 فرعت رأسه بالعصا ای علوته وقافله دخی اغتدر وفرع شرفله عالی اولغه دخی دبرل يقال فرعت قومی
 ای علوتهم بالشرف او بالجمال وفرع آتی كله كه دخی دبرل يقال فرعت فرسی بالمجام اذا قدعته وقدع
 قافله ودال ايله كله مك وتوسكر مكدرو فرع منع ايكه دخی دبرل نقول فرعت بينهما اذا كففت ابي نصر
 روای اوزره وفرع فرعك جعی دخی كلوریت معنسانه علی ماسجی الفروع ضمتهله فرعك جعی
 وفروع الجوزاء اسی هوا شدت كرم معنسانه الفرعة فانك فتي ورايك سكونیه طاعده اولان
 بركسك بر موضع مرتفع معنسانه وفرعه يته دخی دبرل كه له معنسانه الفراع فانك كسريله جعی يقال انت
 فرعة من فراع الجبل ای مكانا مرتفعاتها الفراع رانك كسريله شول طاعدر كه يانده اولان طاعدن
 اونون اوله فراع رانك كسريله بر قلعه نك اسميدر الفارعة رانك كسريله طاعك اعلا سیدر يقال
 انزل بفارعة الوادی واحذر اسفله یعنی دره نك بوقار وسنه قونوب اشغه سندن حذر ايله فارعه
 برعورنك دخی اسميدر الفوارع فانك فتي ورايك كسريله شول بوكسك بر زرد كه آند صو آفند بلی
 اوله وفرع طاعه جقمغه ده دبرل نقول فرعت الجبل اذا صعدته الافراع همزه نك كسريله طاعدن
 اشاغده ايمك يقال افرعت الجبل اذا انحدرت قال رجل من العرب بقيت ولانا فارعا مفرعا ای احدنا
 مصعد والاخر منحدر یعنی بری برعزه بواسطه اينك وافرار نزول اينك دخی دبرل يقال
 افرعنا بفلان فاما احدنا یعنی نزولی محمود كور مدك وافرار بره مقدم واروب اوت وصو طلب اينك

دخی دیرل بقال افرع بنو فلان ای اتجمعوا فی اول الناس واتجمع جمیع مرعی طلب ایتمکه دیرل
وافراع ابتداعنا سنه دخی کلور بقال بش ما فرعت به ای ابتدأت و افراع بربری سیر ایدوب خبرن الله
دخی دیرل بقول افرعت الارض اذا جوت فیها ففرعت خیرها و افراع اول طوغان ناقه یاور بسن اصنام
ایچون نوغانه دخی دیرل بقال افرع القوم اذا جمعو المفرع ممک ضمی و فالت سکونی و رانک فخبله
یصی عریض معناسنه بقال رجل مفرع الکثف ای عریضها التفریع علی وزن التکریم طاغدن اشاعه
ایتمک بقول فرعت من الجبل تقریبا اذا انحدرت و تفریع طاغده جقمعه دخی دیرل بقول فرعت الجبل
افا صعدت و هو من الاضداد الفرع فخبته ناقه تک اول طوغن ولیدر که آئی الهملری ایچون ذبح
ایدوب آنکله تبرک قصد ایدرلردی و فی الحدیث لا فرع ولا غیره وعتبره شول دوه در که زمان
جاهلیه آئی تیری ایچون ذبح ایدرلردی و فرع كذلك شول حفظا و لشمس ماله دیرل که آنچی و زیاده
اولیجی اوله و فرع بر موضعک دخی اسمیدر و فرعه صاج تمام اولغه دخی دیرل افرعک مصدر یدر
الافرع همزه تک و رانک فخبله صاچی تمام اولان کسنه الفرع فالت فقی و رانک سکونی و الفک
مذبله صاچی خوف عورت بقال امرأة فرعاه ای کثیره الشعر و افرع صقالی قبا اولانه و برچی اوزون اولانه
دیرلر لکه باشک او کی آچی اولوب قللی اولانه دیرلر که اصلعک مقابلی اولو و رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم افرع ایدی فرعه فالت ضمی و رانک فخبله صیغه تصغیر او زره بنت ابی امامه و بنت رافع
و بنت عمر در التمرع فخبته و رانک ضمی و تشدیدله اغاجک بوداغی خوف اولقی بقال تفرعت
افحصان الشجرة اذا كثرت و تفرع بر قومک نسا سکت سیده سنی تزوج ایتمکه دخی دیرل بقول تفرعت
بنی فلان اذا زوجت سیده نسائهم الافزع همزه تک و تانک کسر یله بکرت بکارت ایتمک الفرعه فالت
افزعت البکر اذا قضضتها و اقضاض قافله و ضا دین معجبته ازان بکارت ایتمک الفرعه فالت
و فالت فقی و رانک سکونیه برقی چلتقی تغبض اصانع معناسنه التفرع علی وزن التدرج
برقی چلتقی بقال فرعهما ففرعت الافزع همزه تک و رانک کسر یله اچلتی انکشاف معناسنه
و فی کلام عبسی بن عمر افرعوا عنی ای انکشفوا عنی و تحوا الفرع فخبته فور و واصلنده
مصدر ایدی الافزع همزه تک فخبله کاه اولور فزعک جمعی کلور بقول منه فزعت البک و فزعت
منه من البساب الرابع و لا تقل فزعتک و فرع یار دمه دخی دیرل مد معناسنه قال علیه الصلوة والسلام
للا نصبار انکم لتکثرون عند الفرع و تقولون عند الطمع المفرع ممک و رانک فخبله صغیر بر ملجأ
معناسنه بقال فلان مفرع للناس یستوی فیہ الواحد و الجمع و الموائی ای اذا دهمهم امر فزعوا الیه
و هما مفرع للناس و هم مفرع لهم و همی مفرع لهم المفرعة ممک و رانک فخبله شول نسنه در که
آندن خوف اولنور الافزع همزه تک کسر یله فور فتمی فحویف معناسنه و مدد فایغه دخی دیرل
اغاه معناسنه فهو من الاضداد بقال فزعت الیه فافزعنی ای الجأت الیه فافزعنی التفریع علی وزن
التکریم بمعناه بقال فزعاه ای اخافه و فزع عنه ای کشف عنه الخوف و منه قوله تعالی حتی اذا فزع
عن قلوبهم ای کشف عنها الفرع افصع فالت فقی و صادک سکونیه تاره خرمایی صمقندر
قابی صوبولسون دیور فصع اوغلان ذکر ی باشندن در بسن صبرمه دخی دیرل الافتصاع
همزه تک و تانک کسر یله كذلك ذکر در بسن صبرمه دیرل بقال فصع الغلام و افصع اذا کشف
فقیته و قفه فالت ضمی ایله ذکر باشده اولان در یدر الافصع همزه تک و صادک فخبله ذکر تک باشی
آچی اولان اوغلان بقال غلام افصع اجمع و اجمع طوداغی دیشلرین اورنمین کسنه به دیرل التفصع
علی وزن التکریم برنسنه فی فابندن اخراج ایتمک و تفصعی صاحب صراح قلفدن اخراج مخصوص
ظن ایشدر اوله و کلدر جوهر ینک فصعته من کذا ای اخرجه دید کندن ماعد اصاحب مصادرک
و غیرتک مطلقا اخر اجله تفسیری دلالت ایلر الانفصاع همزه تک و فالت کسر یله خارج اولقی بقال

فرع

فصع

فصعته فانقص الاقتصاع همزه نك وتاك كسريله فخريله المقي اخذ معناه يقال اقتصعت حتى
من فلان على المكان ولا تلتفت الى القاف يعني فالبه استعمال اولسون فافله ظن اولسون القطاعة
فالت فتي الله امر شيع اولمق يقال قطع الامر فضاة من الباب الخامس القطيع فانك فتي وظانك كسرى
ومدله شديد وشيع اولان نسبه كه حددن تجاوز فله الاقتطاع همزه نك كسريله برنسنه شيع اولمق
يقال افطع الامر وافطاع برنسنه بي شيع بولمغه دخي ديرلر يقال افطعت الشيء واستفطعته اذا وجدته فطيعا
وتاك كسريله كذلك برنسنه بي شيع بولمق تقول افطعت الشيء واستفطعته اذا وجدته فطيعا
المقطع ممك ضمي وظانك كسريله شيع اولان نسبه وافطع الرجل ديرلر يشاء مجهول اوزره اكابر عظيم
نسبه واقع اولسه الفعفة على وزن الرزفة جويان قيوبي زجر ايدوب فع فع ديمك پس فعفعه
جويانك زجرن حكايه اولور الفعفاع فانك فحجيله ذكر اولسان طريق اوزره زجر ايدوب جويان
يقال فعفع فهو وقع فع ممل جر جر البعير فهو جر جر و تز ففوه ترنار جر جر دوه آوازي خنجره سنده
دوندرمك وتزوه برنسنه بي تحريك انا كيدر الفعفعي فانك فحجيله و آخرنه بانك تشديده والفعفعاني
كذلك بانك تشديده بله ذكر اولسان زجره خفيف وجايك اولان جويان الففعوع ضمتيله اصغر فافع
ديدك كرى قولك مصدر يد ر شديد الصفرة معناه يقال ففعع لونه ففعع من الباب الثالوث يقع من الباب
الاول ففعوعا اذا اصفر جدا الفافع فانك كسريله صفرة شديده معناه سدو بقره صفرة فافع
لونها قولنده مراد لونها فافع ديمك كدر يعني فافع ذي لونك صفتي دكلدر ذات لونك صفتيدر الفافعة
فانك كسرى آفت داهيه معناه فوافع الدهر فانك فتي وفافك كسريله دواهي دهر معناه
فافعك جعيدر الففاع فانك ضمي وفافك تشديده ففعه ديدك كرى نسبه در كه آني اتمك شربت
الجرلر الففاع فانك فتي وفافك كسرى ومدله شول قبر جفلدر كه صونك اوزرنه صرحه
شبهه كي كورينور الففع فانك فتي وفافك سكونيله زباده سرعتله سكرتمك وففع برجنس منزه دخي
ديرلر كه اول اق اولوب ملائم اولان منتردر ابو عبيد روايتي اوزره الففع فانك كسرى وفافك سكونيله
كذلك منتر معناه الففعه فانك كسرى وفافك فحجيله ففعك جعيدر فانك فحجيله وكسريله اولانك
دخي جعي كالور جبيله حباة وفرد الله فردة كي جب دخي فرمزي منزه ديرلر وفرد ميمون ديدك كرى
جانور در كا او اور رجل ذليل بوكا تشبيه اولوب ففع فر فر ديرلر برا منوي طوار بمبوب طوارك
اباعي التده باعمال اولور وفر فافلر فحجيله دوز به ديرلر انتفع على وزني التكرم برمقلى جتلق
فرقة الاصابع معناه يقال ففع اصابعه ففعيا اذا فرقعها الففع فانك فتي ولاك سكونيله
بارمق شق معناه يقال ففعلت الشيء فلعا من الباب الثالوث و ففع بارمق معناه سده كلور القلوع
ضمتيله جمع بارمق معناه الففع فانك كسرى ولاك سكونيله كذلك بارمق معناه وبونك دخي جعي
فلوع كلور الفلعة فانك كسرى ولاك سكونيله بارمق وكاه اولور فرج امرأة دخي استعمال اولنور
يقال في الفحش لعن الله فلعه الانفلاع همزه نك وفانك كسريله بارمق يقال فلعه فانفلع الفلعل
على وزن التكرم بارمق يقال فلعه ففعلعا الفلعل فحمتيله ولاك ضمي وتشديده بارمق يقال
فلعت قدمه اذا تشقت الففع فحمتيله مال زباده اولمق تقول منه ففع ففع من السباب الرابع وففع
ممشك رايحه سي زباده خوب اولمغه دخي ديرلر يقال مسك ذوقه اي ذكي الراححة (فصل القاف)
القبوع ضمتيله كبري باش قوينه چكمك يقال ففع القفد ففع قوعا من الباب الثالث وقفد فانك وفانك
ضمي و ذال معجمه اليه كبري ديدك كرى جانور در و ففوع ركسه باش قوينه چكمك دخي ديرلر و ففوع
كتمك معناه سده كلور يقال ففع في الارض اذا ذهب و ففوع صواو بوب نفسي تير تير الوب و برمكه
دخي ديرلر يقال ففع فلان اذا انهرو بومقامده صاحب صراح تاسه در افتادن ديمشدر حتى اذا
دكلدر ز براتاسه مطلقا بطارلفه ديرلر و ففوع خنزرك بورنيله چاغر مسنه دخي ديرلر ففوع خنزرك

قطع

فعفع

ففع

ففع

ففع

ففع

معنایه القاع بانك كسر به ممولان كسبه القبة فافك ضمي وبانك فتح به هر زمان باشن
 ايجرو چكبي كسبه بقال امرأة فبقة طلعة يعني كا، باشن ايجرو چكر و كاه طشره چقارر
 وقبه كذلك شول الاجه قو شجعه درل كه سرجه كيدر اكر يساق فاره لربك بوالينه قريب برده
 اولور فغان برسنه دن خوف اينسه فاره بواسنه كروب كبر لنور القبة فافك فحي وبانك كسرى
 ومديله بجاغك يا خود قليجك پروزانه سي كرك كوشدن اولسون كرك دموردن اولسون وقية الخنزير
 باله خنزرك بورندن حاصل اولان صوته درل القبة فافك كسرى وبانك كسرى وتشديد له كذلك
 خنزير آوزيكه بورندن حاصل اولور القبة فافك وبانك ضمي ونونك ماينده سكونيله برسنه بك
 خلافتنه درل القبة على وزن الدحرجة اعاجك جيجي خلافتنه اولغه دخي درل بقال قنعت
 الشجرة اذا صارت زهرتها في قبة اي غطاء القاع فافك ضميه شول كيله در كه رباده يوك اوله
 مكيا لضمم معنایه وقاع حادث بن عبد الله لك لقيدر كه والي بصرة در الافتتاح همزه بك وبانك
 كسرى له قربه بك اغرن اظريته كلوب ضوايچت كبر تقول افتعت المساء اذا دخلت قمرته في فك
 قشربت منه القبة فتحته برقرمزي قوردد در كه اغاجي براكار ضه و طخته دخي درل كذا في بعض نسخ
 الصحاح القدر فافك فحي و دالك سكونيله آني منع ايدوب توسكرمك تقول قدعت فرسي اقدعه قدعا
 اذا كبته وكفته وقدع وسكرمك ايجون بورنه اور غه دخي درل بقال هذا خل لا قدح اي لا يضرب
 انغه وذلك اذا كان كرىما يعني بوكلامي معز اولديغه بناء درل وقدع مطاقا منع معنایه دكاور
 بقال قدعت الرجل عنك اذا كففته اعدوخ فافك فحي و دالك ضميه شول آندر كه منعه محتاج اوله
 بعض سيرندن آليق و منق ايجون الاقداع همزه بك كسر به منع ايتك الاقداع همزه بك و فافك
 كسرى له ممنوع اولق بقال اقدعته فاقدرع اي منعه فامنع اقدع فتحته كذلك ممنوع اولق بقال
 اقدعته فقدع من الباب الرابع وقدع كوز ضعيف اولغه دخي درل بقال قدعت عنه اذا ضعفت
 وفرب اولغه دخي درل بقال قدعت لي الحمسون اذا دنت يعني الي باشنه قريب اولسه القدعة
 فافك فحي و دالك كسرى له قليلة الكلام اولوب اهل حيا اولان عوزت القدر كذلك فافك فحي و دالك
 كسرى له شول آندر كه اوركك اوله بقال فرس قدع اذا كان هوبا التفادع ناك فحي و دالك ضميه
 خلق برى آردنجه برسنه بك اوزرينه دوشمك رحيثله كه هر ري ايلرو چكك ايجون صاحبي كبرو
 چككمه سى ايدر اوله و كوندله برى برى دور نمكه دخي درل بقال نقادعوا بالراح اي نقادعوا لنقادع
 نقاط معنایه دكاور وفي الحديث يحمل الناس على الصراط يوم القسامة فينقادع بهم جنبنا
 الصراط نقادع الغرائ في النار و فراس پروانه به درل نقادع خلق برى آردنجه وفات ايتكه دخي
 درل بقال نقادع القوم اذا مات بعضهم في اثر بعض القدر فتحته غش كوي او اوب بد زبان اولق القدر
 فافك فحي و دالك سكونيله بر كسبه به سو كوب غشيات سويلك الاقداع همزه بك كسرى له معناه
 بقال قدعته واقدعته اذا رمته بالغش و شتمه المذع مبل ضمي و فافك سكه في و دالك كسرى له
 شتم ايدى كسبه وفي الحديث من قال في الاسلام شعرا فقتل فلما نه هدر القادع فافك فحي و دالك
 كسرى له قبيح اولان كلام القدر فافك و دالك ضميه في حيث اولان كسبه دبو معنایه القدر
 فافك فحي و دالك سكونيله فافك بقال فرعت الباب اقرعه فرعا من الباب الثالث وعربلرك ان العضا
 فرعت لذي الحلم ديكاري قوللرندن مراد بودر كه عرب حاكم لوندن برى پير اولوب خرافت مرتبه منه
 وار دقه قزينه ابتد بغان حكيمده برخالف وضع ايدرم بكانبيه ايجون عصابه فلقي في دق ايله
 نا كه منبه اولوب رجوع ايلم ديدى و فرع باشنه كك ايله اور مغه دخي درل فرع معنایه فاليه شكيم
 مرور ايدى بقال فرعت رأسه بالعصا فرعا و فرع كاسه ده اولاني هب ايجدى ديمك محله ده استعمال
 اولنور بقال فرع الشارب بالاناء جهته يعني كاسه بك كاريله آنى اوردى ايجنده اولاني جله ايجمكه

ق
د

ق

ق

وقرع ارسك ديشي به وارمغه دخي ديرل يقال قرع الفحل الناقه يقرعها قرعا وقرع قبعه دخي ديرل
 حمل اليقطين معناسه وبقطين بقي تگكه ديرل وقرع البسم داغ اوره جق الته دخي ديرل وقرع او اوكي
 طواردن خالي اولمق معناسه ده كلور يقال قرع الفناء اذا خلا من الغاشية يعني جان فناء دار
 غاشيه دن خالي اولسه و غاشيه دن مراد او اوكده يان طواردر يقال نعوذ بالله من قرع الفناء ووصفر
 الاناء ووصفر دخي خالي اولمق معناسه در و مراح قرع دخي ديرل رانك كسريله جان دوه طورديغي بر
 دوه دن خالي اولسه وطلب ايندي نعوذ بالله من قرع الفناء ديرل رانك سكونيله لكن بوقاسه مخالفدر
 زير باب رابع لازم اولدقده مصدري فتحته كلور سكونيله كلك قياسه مخالفدر وفي الحديث عن عمر
 رضي الله عنه قرع حكم اي خلت ايام الحج من الناس وبلا ابرشكه دخي ديرل يقال قرعهم قوارع الدهر
 اذا اصابتهم القرع قافك فتي و رانك سكونيله واحدي بردانه بقي معناسه القراع قافك كسريله
 كذلك اركك ديشي به وارمق يقال قرع الفحل الناقه قرعا وقرعا الاستقراع همنك و رانك كسريله
 بر كسندك ارككن طلب اينك تقول استقرعني فلان فلي فافرعته اي اعطيه لبقرع ايله اي بضر بها
 واستقراع ديشي ارسك طلب اينكه دخي ديرل يقال استقرعت البقرة اذا اردت الفحل الافراع
 همنك كسريله دول ايچون اركك و برمكه ديرل يقال استقرعني فلان فلي فافرعته اي اعطيه على
 مامر آفقا و اقراع مالك خبر لوسن و برمكه دخي ديرل يقال اقرعوه اذا اعطوه خيرا النهب ونهب نوبك
 فتحته غنجه ديرل و اقراع حقه رجوع ايدوب مذلت اوزره اولمغه ده ديرل و نصيحت و مشورت قبول
 اينكه ده ديرل يقال فلان لا فقر اقرعا اذا كان لا تقبل المشورة والنصيحة و اقراع ماينلنده قرعه
 صالمغه دخي ديرل و اقراع منع اينك معناسه ده كلور تقول اقرعته اذا كففته ويقال اقرعت الدابة
 بلجامها اذا كعته ايه و كچ باء مو حده و حاء مهمله ايله آي او بالله منع اينك در القرعة قافك ضمي و رانك
 سكونيله معروف اولان نسنه در كه رمالل استعمال ايدرل يا خود برزاي فصل ايچون استعمال ايدرل
 يقال كانت له القرعة اذا قرع اصحابه وقرعه مالك كزیده سنه و اعلا سنه دخي ديرل الاقراع همنك و رانك
 كسريله قرعه صالح الشق التفارع تانك فتي و رانك ضميله كذلك قرعه صالح الشق يقال اقرعوا و انفارعوا
 و اقرعوا اختيار معناسه ده كلور يقال اقرع فلان اذا اختير القرع فتحته برمرضدر كه دوه باوريسنه
 عارض اولور آي سوجه ر جعقه ايله و آنك دو اسي طوز ايله و دوه سودينك جبايله در و جباب جييك ضميله
 و باين مو حدينه شول نسنه در كه بقي مثالنده دوه سودينك اوزر بنه كلور و جان طوز بولسه در دوه
 باوريسنك توين يولوب دريسنه صوصا چوب شور اولان براورنده سورورل و نه الممل هواجر
 من القرع و كا اولور هواجر من القرع ديرل حاء مهمله ايله و قرعك رانك سكونيله كه بوتقد برجه قرع
 مسمي مراد ايدرل كه قرع بسم داغ اوره جق دموره ديرل القرع قافك فتي و رانك كسري و مديله در
 اولنان مرضه مبتلا اولان دوه باوريسي القرع قافك فتي و الفك قصيريله قريعتك ججي مريضه مرضي
 كي يقال استنت الفصال حتى القرع و اسنان طوارنسا طه كلوب او نغده ديرل و قريعتك ايچون اختيار
 اولان ارككه ديرل يا مختار اولد يچون و يا خود ناقه يي قرع ايندي كيچون و قرع سيد معناسه ده كلور
 يقال فلان قريعتك دهره و قريعتك معناسه ده كلور الاقرع همنك و رانك فضيله شول كسندر كه
 باشك فلي كمنس اوله ر آفت سيبيله يقال قرع بقرع من الباب الرابع و اقرع برجنس پيلانه دخي ديرل يقال
 حية قرع قالوا انما يخط شعر رأسه لجمعه السم فيه على رعيهم و تعط مهملة قل دو ككه ديرل و يقال شجاع
 اقرع و عر بلسقت اليك الفا اقرع من الخيل و غير هاد يكي مام بك معناسه در و اقرع برصفندر كه يك
 تمام مخلصند در او نور شكيم هنيده صيغه تصغير اوزره تمام پوز ديمك مخلصند استعمال و لنور القرعة فتحته
 باشنده اولان فلسزير القرع قافك ضمي و رانك سكونيله كذلك اقرعك ججي القرعان قافك ضمي
 و رانك سكونيله كذلك يقال قوم قرع و قرعان القرع قافك ضمي و رانك سكونيله شول كسندر كه

واقع اولان مشورتی قبول ایدم و منع اولند قده ممنوع اوله الاقرعان همزه نك و رانك كسرى اقرع
بن حابس و قريش بن مديكر المقرة ميم كسرى و رانك فتحيله شول نسنه در كه آنكه طوار سوررل
المقراع ميم كسرى و قافك سكوبيله بالته كي بر نسنه در كه آنكه طاش او فادرل المقروع ميم فتحى و رانك
ضميله شول ار ككدر كه دول ايچون اختيار اولنور و مقروع بر قومك اولو سنه دخی دیرلر سیده معناسنه
و مقروع عبد شمش بن مناة بن نمك دخی لقبیدر المقراع قافك فتحى و رانك تشدیديله و لك نسنه شدید معناسنه
الاقرارع همزه نك فتحى و رانك كسریله و لك نسنه كذاك شداد معناسنه القارعة رانك كسریله شدید
اولان آفت كه شداد دهر دن اوله داهیه معناسنه القوارع قافك فتحى و رانك كسریله جعی قارعه لر
معناسنه يقال قرعهم قوارع الدهرای اصابتهم علامرو يقال يعود بالله من قوارع فلان ولواذعه
وقوارص لسانه ولواذع ذال مجه وعین مهمله ايله ديله باقى معناسنه در و قوارص قافله و صاد مهمله ايله
كلمات بودیه در و قارعة الدار اولك میدانیدر ساحه دار معناسنه و قارعة الطريق طریقك اعلاسیدر
وقوارع القرآن شول آیتیدر كه آفی انیسدن یا خود جندن خوف است كده تلاوت ایدزلر آیه الكسرى
كبی مثلاً كویا كه شیطانی قرع ابتد كیچون قوارع دینشدر القریعة قافك فتحى و رانك كسرى و مدیله
اولك سفینه دخی دیرلر يقال ما دخلت قرية بيت فطی ای سقف بيت بعضرا ابتد قریعة الیبت اولك
اعلا یریدر اگر هو ابرودت اوزره اولور سه محفوظ اولان یریدر اگر حرارت اوزره اولور سه كشاده
اولان یریدر و قریعه مالك كزیده سنه دخی دیرلر و قریعه شول نافه یه ده دیرلر كه ار كك آنكه جوق جمع
اولوب كیچ حامله اولور التقریع علی وزن التكریم بر نسنه ده عنف ابتك و تقریع دوه یا وریسنه
قرع دن علاج ابتك كه دخی دیرلر كویا كه قرع مرضی آندن ازاله اولنور تكیم قذبت العین و قدرت البعیر
و قلمت العود دیرلر كه بونلر كوزك چیاغن كیدر مك و دوه نك كنه سن آیرتلاق وریاده یر اولان
دوه نك دیشك صاروسن كیدر مك معناسنه در و عود عینك فتحيله یاشلی دوه معناسنه در المقارعة
ميم كسرى و رانك فتحيله بهادر كسندر یری برین اورمسی و مقارعة قرعه ايله بوشك كه دخی دیرلر تقول
قارعه فقرعه اذا اصابتك القرعة دونه یعنی قرعه سكادو شوب اكادو شمشه پس بوباب مغالبه دن
اولور التقرع ناك و قافك فتحى و رانك ضمی و تشدیديله یا تور كن بر جانبندن بر جانبنه دوه نك تقول بت
انقرع ای انقلب قریع قافك ضمی و رانك فتحيله تصغیر صیغه سی اوزره برجاعتك باباسیدر نیم
قیله سندن كه اول قریع بن عوف بن لعب در كه جدا اعلاری زید منقادد الاقرنبا ع همزه نك و رانك
كسریله صوغندن دیوشر لوب او تورمق يقال اقرنبا الرجل فی مجلسه اذا تقبض من البرد اقرنبا علی وزن
جعفر ايله اولان عورت و براعرا یدن قرعك معناسنی سؤال ایتدك كزیده ایتدی قرع شول عورتدر كه
بركوزنه سورمه چكوب بركوزنه چكوبه و كیملكنی رس كه القریعة قافك و ناك كسریله شول كسنه در كه
مالنی كركی كبی تدارك ایدوب حفظ ایلله يقال فلان قریعة مال اذا كان بحسن رعية المال و یصلح علی یدیه
یعنی كسنه به ایتا تمیوب كندی بالذات مباشرت قبله القرصعة علی وزن الدرجة دیوشر لوب كز لیمك
انقباض و استخفاف معناسنه و خطی قارشق باز مغه دخی دیرلر تقول قرصعت الكتاب اذا قرطته و قرطه
قافله و طامه مهمله ايله خطی قارشق بارمق و قرصعه خطوه فی قارشق ابتك یعنی قارشق بوریمكه دخی
دیرلر يقال قرصعت المرأة اذا مشيت مشية قبیعة الاقرنصاع همزه نك و رانك كسریله دیوشر ملك
انقباض معناسنه يقال اقرنصع الرجل القزوع ضمیمه سرع ابتك يقال قزع الطبی و غیره تقرع
قز و عان الباب الثالث اذا اسرع و خف القوارعة قافك و رانك فتحى و واولك سكوبيله مغلوب
اولوب قافق منه قولهم قوزع الديك اذا غلب فمربیه قوب ایتدی قزع الديك دینسون كه
بوقنار عرأسدن مأخوذ كدر باشك چوره سی معناسنه لكه قزع بقزع دن مأخوذ در قان
سكرمه سندم كن سرعت اوزره و اسه القزع فتحيله شول بلوت باره لر بنه دیرلر كه رقیق اوله

قرع

قرصع

قزع

وفي الحديث كانهم قزع الخنصر وقزع كذلك كوجرك دو مله دهر لر صغار ابله معي اسنه وقزع
 كذلك او غلناك باشن تر اس ايدوب مواضع متفرقه ده صاحب فرقه ده دخی دیر که آندن نمی باویشدر
 التفریع علی وزن التکریم باشی تر اس ایدوب باشك اطرافنده صاحب فرقه وقزع آتی سکر نمکه
 حاضر قلمه ده دخی دیر بل قبله قزع عته انا المزعع مبهك ضمی وزانك فحی و تشدید به شول كمتنه در که
 باشك صاحبی رفیق بلو لب متفرق اوله و قزع سریم و خفیفه ده دیر و سکر نمکه حاضر قلمش آله ده دخی
 دیر لر القزاع قافك كسر یله اسکی بز باره سی ابن السکیت روابی اوزر یقال ما علیه قزاع ای قطعه
 خرقة القزع فتحته به وزانك ضمی و تشدید به آت سکر نمکه حاضر انق القزعة قافك وزانك
 ضمی ونونك سكونیله باشك اطرافنده اولان صاحب القسار ع قافك فحی وزانك كسر یله جعی
 وفي الحديث عطی عنقار عك بالام ايمن القسع قافك كسری وشبك فتحه قوری دیر لر القسع
 قافك فحی وشبك سكونیله قسعك واحدی علی غیر القیاس ز راقیاس بوالدی که واحدی قسعة
 اولیدی بیره ابله بدر کبی لکن قسع کلدی وفي حديث سلمة بن الاكوع فی غزاة بنی قزاة قال اغزنا عليهم
 فاذا امر اة عليهم قسع لهما فاخذتها فقديت بها المدينة وبنه حديث ابی هريرة لو حدثكم بكن
 ما اعلم متموني بالقسع وقسع دیر بدن اولان لوه دخی دیر لر و اگر سختی آندن او لور سدها كاطراف دیر لر
 طاء مهمله نك كسر یله وقسع بل بلودی آجغه ده دخی دیر لر يقال قسعت الريح التحباب من الباب الثالث
 اذا كسفته وقسع تفریق آتیه که ده دخی دیر لر تقوی قسعتا القوم اذا فرقتهم الانقشاع همزة نك وقافك
 كسر یله والتقسع فتحته به وشبك ضمی و تشدید به والاقشاع همزة نك كسر یله بونلرك اوجی
 دخی بلوت آچماق معناسنه در یقال قسعت الريح السحاب فانقسع ونقسع واقسع بس قسعه اقسع که
 فاكب کبی اولور ثلاثی متعدی اولوب رباعی لارم اولیده واقشاع ونقسع طاعلمغه ده دخی دیر لر يقال
 قسعت القوم فاقسعو او تقسعو ای فرقتهم وتفرقوا واقشاع امتناع معناسنه ده کور یقال اقسع القوم
 عن الماء اذا كعوا عنه القسعة قافك كسری وشبك سكونیله بلوت آچمقدن صکره باقی قلان باره
 القسعة قافك فحی وصادك سكونیله جناسی کاسیه معناسنه القسع قافك كسری وصادك فتحه
 جعی جناسه معناسنه القساع قافك كسر یله کتیه لك جعی القسع قافك فحی وصادك سكونیله
 صوبی بو غمی وطوار کوشنی بو غه ده دخی دیر لر يقال قصعت الناقة بجرتها اذا ردها الى جوفها
 وبعضها رتدی قصع ناقة کوشن اخراج ایدوب اغزین طولدر مقدر وفي الحديث انه خطبهم علی راحلته
 وانها التقصع نجوتها و ابو عبيدة ابتد قصع جره جره بی زیاده جیمه کدر یعنی کوشی محکم جیمه کدر دیر لر
 بری برینه نیم آتیه که بونی قصع قله دن اعتبار رتدی که قصع قله بی صقوب اولدر مکرر
 وقصع صوسر لغی از الهمغه ده دخی دیر لر يقال قصع الماء عطسه اذا ذهبه وسكه وقصع بر كسنة
 تحقیر آتیه که ده دخی دیر لر وقصع سله ابله بر كسنة نك باشنه اور مغه ده دخی دیر لر يقول قصعت هامته اذا ضربت
 ببسط كفك وقصع بكنك کندن بهره مند اولمغه ده دخی دیر لر يقال قصع الله شابه ای قتل خبره المقصوع
 مبهك فحی وصادك ضمیه شول او غلندر که کز بر اولوب بیومیه و بكنك مرتبه سنه بر سمیه القصاعه
 قافك فتحه کز بر اولمی يقال قصع قصاعة من السباب الخامس القاصعاء صنادك كسری والفق
 مدیه بر بوع دلکدر ندن بر دلک اسیدر که بواسنه آندن داخل اولور بس قاصعاء دخول معناس
 افاده ایدن قصعدن مأخوذ اولور القواصع قافك فحی وصادك كسر یله قصعك جعی
 اولور فاعتلانی فاعلته تشبیه ایدوب آخرنده اولان الف تأنی هاء تأنی معزله سنده قلمغه
 القصعة قافك ضمی وصادك فتحه همزه وزنی اوزر قاصعاء معناسنه در ذکرا و نسان
 بواسنه قضاعه قافك ضمی وصادك تخفیفه بر جماعتك باسی آد بدر که
 قضاعه بن مالك بن حنبل بن سبادر ومصر ك نسب شناسری آتی قضاعه بن معد بن عدنان دیریدی وقضاعه

قسع

قصة

قصة

صوابه دخی دیرل کلبه الماء معنائه واول الغوث قتله بومعنی ثابت اولدی القطع فافک فقی وطانک
 سکونیه کسبک نقول قطعت الشی قطعاً من الباب الثالث وقطع کاه اولور صلب بختنده دخی استعمال
 اولور مصلوب حالت صلبه ارضندن مرتفع ومنقطع اولدی بچون ومنه قوله تعالی ثم لایقطع قالوا
 لیختنق لان الختنق بمد السبب الی السقف ثم یقطع نفسه من الارض حتی یختنق وسبب ایه دیرل و اختناق
 بوعلمه دیرل نقول منه قطع الرجل القطوع ضمه یله صوب کیمک نقول قطعت النهر قطوعاً اذا عبرت
 وقطوع قیونک صوبی دو کوب قائمه دخی دیرل القطع فافک فخیله وکسر یله معناه نقول قطع
 ماء الربة قطوعاً واطعاً اذا انقطع وذهب ماؤه وقوشلر بلاد بارده دن بلاد حاره به کتمکه دیرل بقال
 قطعت الطیر قطوعاً واطعاً القواطع فافک فقی وطانک کسریله ذکرکراولان قوشلر دیرل کرک
 کسولر کرک کسولر القطیعة فافک فقی وطانک کسری و مد یله قطع رحم ایتک یقال قطع رحمه
 قطیعة وقطیعه هجران معنائه ده کلور ویر یاره یوقیون سورسی معنائه ده کلور القطع فافک
 ضمی وطانک فخیله قطع رحم ایدن کسبه یقال رجل قطع القطیعة فافک ضمیله علی وزن همزه کذلک
 قطع رحم ایدن کسبه یقال رجل قطعه القطع فافک فقی وطانک سکونی والفک مد یله شولر رحمدر که
 منقطع اوله یقال رحم قطعاً یعنی وینک اذا لم یوصل الانقطاع همزه ک وفافک کسریله کسبک یقال
 قطعت الشی فانقطع منقطع القرین میبک ضمی وطانک کسری وفافک فقی وراء مهمله ک کسریله
 بی مثل معنائه در المقطع میبک وطانک فخیله کسبک جه بره قطع الرمل دیرل قومک نهایت بولدی بی
 بره که آندن اوتیه قوم اولیه المقاطع میبک فقی وطانک کسریله جمعی ومقاطع الاودية دره لک نهایت
 بولدی بی برلر ماخیر اودیه معنائه ومقاطع الانهار صوبک کجه جک برلری محل عبور معنائه الاقطوعه
 همزه ک وطانک ضمیله شول علامتدر که آتی تعورت برعورته کوندر رمایدلرنده اولان دوستلق منقطع
 اولدی بی اعلام ایچون انقطاع طانک کسریله شول سوددر که کسبک اوله لای خامض معنائه
 الاقطع همزه ک وطانک فخیله الی کسبک کسبه منقطع الیه معنائه القطع فافک ضمی وطانک
 سکونیه اقطع جمعی اسود الیه سودان کبی القطیعة فخیله قطع محلی اولان بریقال ضربه بقطعه
 القطیعة فافک ضمی وطانک سکونیه کذلک قطع بر بنه دیرل صلعه الیه صلعه کبی که صلعه بانک اوکنده
 قل بن بره دیرل وقطعه بدن بر قطعه به دخی دیرل فسان افراز اولمش اولسه ویرا ایدن حکایت
 اولمشدر که ورث من ابی قطعه دیمش وقطعه یلزا سبسنده قیونک صوبی کسبک دخی دیرل القطع
 فافک ضمی وطانک سکونیه کذلک قیونک وقت مز بورده صوبی چکمه دیرل وقطع نفسی نیز تبر آلفه
 دخی دیرل کرک سیرلکدن اولسون کرک غیری نسنه دن اولسون القطیعة فافک ضمی وطانک فقی
 ویاک سکونیه غیره وزنی اوزره برجنس خرما در که اکاشهر بزخی دیرل شبن معجمه ک کسری و آخرنده
 زاء معجمه الیه القطع فافک کسری وطانک سکونیه کجه آخرنده اولان ظلمت ومنه قوله تعالی
 فاسر باهلاک بقطع من اللیل قال الاخفش بسواد من اللیل وقطع شول ابریشم نهاله به دیرل که دوه به بن
 کسبه الله دوشده که دوه ک کتفلرین اورتو وقطع کذلک شول اوقی دمر نه دیرل که ایتلو وقصه اراه
 الاقطع همزه ک فقی وطانک ضمیله جمعی دمرنلر معنائه الاقطاع همزه ک فخیله کذلک جمعی
 واقطاع قطیعه جمعی دخی کلور قیون سوریلری معنائه شریفله اشراف کبی للقطیعة فافک کسری
 وطانک سکونیه رنسنه دن بر بلوکه دیرل المنقطعة میبک فقی وفافک سکونیه محل قطعه دیرل یقال
 الصوم مقطعة للنکاح المقطع میبک کسری وطانک فخیله آت قطع اولان نسنه المقطعات میبک ضمی
 وطانک فقی وتشد یله لباس قسندن اولان فرجیلدر جباب معنائه که جبه ک جبه بدر که کرک خز
 دیدکری فاشدن اولسون کرک غریب دن اولسون ومقطعات قصه اولان لاسه دخی در لایاب قصار
 معنائه وطوشانه دخی المنقطعة لاسحار دیرل و بزونی باب راده تفسیر ایتک که اسحار او کتله در بکدر

و طوشانه مقطعه الاسخار دیکری صید اولماسن نسال ایچوندر انقطع علی وزن التکریم آت
 ایلر و حکم کدر یقال قطع الفرس الخیل تقطیعاً اذا خلفها و مضی و تقطیع کتک معنایه ککوز
 یقال قطعت الشیء شدد البانقه و تقطیع الشیء شری اجزاء و ضده سبله وزن ایچوندر و تقطیع خسته نک
 قارنده اولان بورو به دخی دیرلر یونصر و ای اوزره المقطوطعات فیک ضمی و طاء اولک فقی و ثانی نک
 کسر یله سرعت ایدن آتلی یقال جاءت الخیل مقطوطعات ای سرعاً به ضمی و طاء اولک فقی و ثانی نک
 قافک قحیله و القطاع قافک کسر یله خرما کسمی جرام معنایه جمیله و راه مهمله یله القطیع قافک
 فقی و طانک کسری و مدیله قیون یا خود صفر سور یسندن برلو کدر الاقطاع همزه نک فقی و طانک
 کسری و مدیله قحیله کجی علی غیر القیاس کویا که اقطاعی جمع ایتمش لدر القطعان قافک ضمی
 و طانک سکون یله کذلک جعی یقال قطعان البقر کفی جریب و جریبان و جریب جمیله و راه مهمله یله
 بر مقدار بر که اصکار دوقم دیرلر و قطع فقی به دخی دیرلر سوط معنایه و فلان قطع القیام دیسدر
 طوز مسنده ضعف و اردر دیکدر باسمزک جهتندن یا غیری حیثندن القطاعة قافک ضمیله
 کسبلور کن دوکیلن خردوات المقطوع به ممیک فقی و طانک ضمی و مدیله و المقطع به ممیک ضمی
 و طانک قحیله شول کسند در که سفر اوزرنده اوله سفر دن عاجز اوله بانقه سی ضایع اولدیغی جهتندن
 باظواری طور دینی جهتندن یا خود حرکت مانع اولور اخر سیدن اقتری المقطع ممیک ضمی و طانک
 قحیله بر نسنه نک نهانی یقال منقطع الوادی و الی و الطریق الاقطاع همزه نک کسر یله باغ
 چیوغن یا خود غیری نسنه بی کسمکه اذن و بر مک یقال اقطعنه قضبان من انکر م ای اذنت له فی قطعها
 و قضبان قافک ضمیله قضیبک جمیدر بود اولر معنایه و یقال ایضا هذا الشوب یقطع یک قیصای یسع لک
 ان تقطعه قیصا و بر مقدار برو و بر مک دخی دیرلر یقال اقطعنه قطیعة ای طائفة من ارض الخراج
 و اقطاع بر کسند نک جعی دلیل حقه منقطع اولغه دخی دیرلر بر حیثیله که مهور اولوب جواب و بر مک
 قافک اولیه یقال اقطع الرجل اذا انقطعت حخته و بکنه بالحق فلم یجب و اقطاع بر نسنه بی کند کدن
 منقطع ایچوندر دخی دیرلر یقال اقطع الشیء اذا انقطع حک و اقطاع غمور کسملکه و طاق و بمورطه سن
 کسمکه ده دیرلر یقال اقطع الغب و اقطع الدجاجة مثل اففت که اففاف قافله و فائنه طاق و
 بمورطه سن کسمکه دیرلر المقطع ممیک ضمی و طانک کسر یله جعی منقطع اولان المقطع ممیک ضمی
 و قافک سکونی و طانک قحیله شول ارکک دوه در که دیشی دوه به و ارمه دن عاجز اولوب ابایله و کذلک
 مقطع شول کسند در که افرانه عطیه نفدر اولوب اکا اولیه و مقطع شول کسند به دخی دیرلر که غریب
 اولوب اهلندن منقطع اوله انقطاع تانک فقی و طانک ضمیله کسملک که توصلات ضدیدر الاقطاع
 همزه نک و تانک کسر یله بر نسنه دن بر باره قو پارمق یقال انقطعت من الشیء مقطعة و سوریدن بر مقدار
 آلبومغه دخی دیرلر یقال انقطعت قطیعا من غم فلان السقطعة علی وزن الزلزة سلاح صوتی
 حکایت ایچوندر فی المنسل ما یقع علی الشان و تقع علی الهمد کوجک معنایه ککوز یقال تقععت عدهم
 لذللر فحلوا و فی المنسل من یقع عده کما یقال اذا غامر بدایقسه و شان شبنک کسر یله اسکوف به به
 همزه یعنی آلت حرب اولیان موجب سهاوت اولماز و وقععه کفکه دخی دیرلر یقال وقععه فی الارض
 انما ذهب القمقاع قاف اوللند کسر یله کذلک سلاح آوارین حکایت ایچوندر یقال وقععه و وقععه و وقععا
 المقطوع قافک قحیله اسم دزد کر اولمان معنایه و وقععا بر طر بقدر که بامددر کوفه به کیدر و وقععا
 همزه نک اولان بوله دخی دیرلر یون سیدن قرب وقععا برلر صولمغه کتلی شقتلو اولسه و وقععا تابین
 اولان خرما یله دخی دیرلر یقال وقععا ای تابین و وقععا بر جلاک دخی اسمیدر و وقععا شول دزد یچی
 حجاب دیرلر که دیشلری بری برینه طوقوبه آوازی حاصل اوله وقععا قاف اولک فقی و قاف تانک کسر یله
 بری بری اردنجه کول کورلرک نتایع صوت رعد معنایه و وقععا جلاک قشند بر نیجه موصفک اسمیدر

التقعع علی وزن التزلزله بمعنائه در و تقعع العمد کوجبک معنائه ده کلور یقال تقععت
عدهم اذا ربحوا و فی المثل من یجمع یقعع عده کایقال اذ انما امرنا نقصه القعقعی قاف اولک
وثانیک ضمی و عینک سکونیه شدید اولان صوت یقال جارقععانی الصوت اذا کان شدید الصوت
المقعع شول کسند در که قار او قریب و دندر قعقعیان قاف اولک ضمی و عینک فحی و قاف اخیرک
کسر یله مکة مشرفه ده بر طاعک علی در بس بواسم معرفه در و قعقعیان اهواز ده بر طاعک دخی
اسمیدر که بصره مسجدک در کلری آنک طاشندن بو نشدر و اهواز بصره اله فارس بینه بر قاج
کویلدر الققعع قافک ضمی ابه ترجس قوشدر که آلاجه در بونی و اباقری اوزندر نرجبانه
لقاعدر دیمش و لکن عبارت چوهریده لقلی ابه نفسیر اولند بقی طار آخر اولما سن مشدر در اقعاع
قافک ضمی ابه راجی صودر که غلیظدر الافعاع همزه نک کسر یله قیوی قرار کنی ذکر اولنان صوب
ایر شیک یقال اقع القوم اقعاعا اذا انبطوه القععة قافک ضمی و فافک سکونیه شول زنبیلر که آنک
قولی بوقدر خرمایر اغندن ایسک و رقای یولک اولما زوی الحدیث لیت عندها منه قععة اوقعین یعنی
من الجراد و جراد جبک فخبیله جکر که معنائه در اقععا قافک فحی و فافک سکونی و الفک مدیده برا جاک
اسمیدر و قععا شول قولا غدر بر که اکا آش دکش کی بوزاش و دبوش راش اوله و در جل قععا شول
اغدر بر که بر قری طبانندن جانیه اکش اوله و قععا شول غوره در بر که بر قری ذکر اولنان وجه
اوزره اوله یقال امرأه قععا الافعاع همزه نک و فافک فخبیله شول ر جلددر که اباقری ذکر اولنان وجه
اوزره اوله یعنی بر قری طبانندن یکا یکش اوله یقال در جل اقعع الققع قافک ضمی و فافک سکونیه جعی
یقال قوم قعع الاصابع المقعع میمک ضمی و فافک فحی و تشدید یله بر قری ذکر اولنان وجه اوزره
اولان کسند یقال رجل مقعع الیدین القلع قافک کسر یله خنصر و زنی اوزره شول بالحقدر که
قوریوب قویه و یارب له لام زاید در القلع قافک فحی و لامک سکونیه قویار می یقال قلع الشی من الباب
الثانی و قلع شول ظرفه در بر که چویان آنک ایچنه آرغن و فافک همزه سنده باغلیجی اغا حلی و ابیلری قور
فی المثل شخصی فی قلعی و قلع حاد نری اولغه دخی در بر یقال ترکت فلانی قلع من جاء و قلع بر معدنک
اسمیدر که آندن یوقلای چهار الاقتلاع همزه نک و فافک کسر یله بمعنائه یقال اقتلعه القلع فخبیله
ولامک ضمی و تشدید یله قوی یقال قلع الشی الاقتلاع همزه نک و فافک کسر یله بمعنائه یقال قلع
الشی و اقتلعه فخبیله و اقتلع المقلوع میمک فحی و لامک ضمی و مدیده معزول اولان یک القلع لایک
کسر یله قویار می دائره القلع شول دایره در بر که طوارک کسه سنده ایفن صایجک التند اوله و یواهی
باننده مکروه عد اولور الاقتلاع همزه نک کسر یله رنسته دن امتناع آنک یقال اقع فلان عما کان علیه
اذا کف عنه القلعان قافک فحی و لامک سکونیه بی نمردن ایکی کسند در عبارتدر که آنلر بری شریح
وبری صلا در که عمرو بن خویلفه نک اوغلر بدر جدا عسلاری نمیدر القلع قافک فحی و لامک
سکونیه طاع اوزرنده اولان حصار حصن معنائه مرج القلع میمک فحی و فافک کسر یله و فافک
ولامک فخبیله بادیده بر موضعک اسمیدر القلعی قافک و لامک فخبیله شول قلددر که ذکر اولنان
موضع منسودر و قلعه کذلک بلوتدن قطعه عظیمه ده در بر قطعه السحاب معنائه القاع فخبیله
جعی بلوتدن عظیم قطعه معنائه و قع کورش طومق حانده ایاق بایدار اولغه دخی در بر ر جل
قلع القدم دیدیک قولک مصدریدر لامک کسر یله قسان کورش طومق حیننده اباغی ثابت اولسه
و قع حاد ن خلاص بولغه دخی در بر یقال ترکت فلانی قلع من جاء ای فی اقتلاع من جاء القلع
قافک ضمی و لامک سکونیه انقلاب معنائه و منه قولهم هذا منزل قلعه اذا کان صاحبه یحتاج الی
ان یقم مرة بعد اخرى و کوچک معنائه ده کلور یقال هم علی قلعه ای علی رحله و قلعه شول کسند
در بر که بر قری اولیه یقال فلان قلعه اذا کان یقطع من سرجه فی البطش و الصراع یعنی اگر اوزرنده

قع

قلع

قرار اید مسه حالت محاربه ده و قلعه مال عاریته دخی دیرل و فی الحدیث بس المسال القلعة القلاع
 ممك كسرى و فاك سكونيله صبان كه آنكه طاش آزل القلاع فاك فنی و لامك تسد بدله عسكه
 صوباشیه و اهل عرفه خدمت ایدرو فی الحدیث لابد حل لجنة قلاع القلاع فاك فنی و لامك
 تخفیغیه شول بالحقدر كه صوبی چككده یاربیه القلاع فاك كذاك فنی و لاك تخفیغیه واحدی
 ذكر اولان بالحقدر برار معانسه و قلاع كذاك منز جقمو اولد قد بردن قباروب قاتقن كرهیه
 دیرل كه اول محله منز اولد یغنه دلالت قله و قلاع شول یول قلیه دخی دیرل كه دوز برده واقع اوله
 و كذاك شول طاشه و كسكه دخی دیرل كه قوباربیه ب التمش اوله بقال رما بقلاعه القمع فاك كسرى
 و لاك سكونيله بلكن بادبان معانسه المقلاعات ممك فنی و فاك سكونی و لامك فقیه شول كیلر كه
 بلكنلو اوله بقال سفن مقلاعات المقصعة ممك اولك كسرى و ثانیك فقیه شول دمور چوكا ندر كه آتی
 فیلك باشنه اولد رل المقامع ممك اولك فنی و ثانیك كسرى ابله جمعی دمور چوكا ندر معانسه القمع
 فاك فنی و ممك سكونيله ذكر اولان چوكا ندر ابله اورمق و قهر و غلبه بلكه دخی دیرل وقع شیشه نك
 مثلا غزیندهنی قومغه دخی دیرل ایچنه باغ باخود كلاب قومباچقور نقرل قمت الوطاب ادا و وضعت
 فی رأسه لقمع و وطب طامه مسه لك سكونيله تلومه وقع فاك كسریله هینه دیرل علی ماسچی اد قاع
 همزه نك كسریله بمعنا الانقاع همزه نك و فاك كسریله ذیل و مقهور و املق و بركسته علی الغله
 جقه ككده كیرود و ندر كه دخی دیرل بقول اقامت الرجل عنی اقامه ادا طلع علیك فرد دته نك بقال
 قعنه واقعنه فاقنع قعنه فقیه شول قعنه بن الباسدر منوره قعنه دیو باسی نسیمه قلدی اوده ساكن
 اولوب منزوی اولد یغچون قعنه دوه اور كینك باشنه دخی دیرل رأس سنان معانسه القمع فقیه شول
 كذاك جمعی وقع شول سولجیلره دخی دیرل كه كوز كیر بکی بینه ظاهر اولور و ذكر اولان
 سولجیلر لك قعسنه دخی دیرل بقول منه قمت عینه من الباب الرابع وقع كذاك شول سكه دیرل كه
 زیاده اسی هواده دونهك و آهونك اوزرینه قونار انقاع فقیه شول بلك فنی تسد بدله مركب باشن
 اول جانبیه بوجانبه فخر بك بلك بقال الحمار بفتح ای بھول رأسه الاقع همزه نك و ممك فقیه شول
 آت سكری كه آنك او كچه سنده اولان اكنه سی بیوش اوله بقال عرقوب قع بن لقمع اذ عظمت
 ابرته القمع فاك كسرى و ممك سكونيله شول نسنه در كه آنكه بطار اعز لو قابه باغ و باغ غیری
 نسنه قورل كه كا بعض لا بینه دخی دیرل القمع فاك كسریله و ممك فقیه شول كذاك فنی معانسه لغدر
 نطع ابله نطع كی كه نطع دریدن اولان بساطه دیرل و عامه قع دیرل فاك فنی و ممك سكونيله وقع وقع
 فاك كسرى و ممك سكونی و فقیه شول كذاك رماك چوپن بدبکی برده اولان كهر ساما لنده اولان
 نسنه دیرل الانقاع همزه نك و ناك كسریله قریه نك اغزنی اغز كه آلب ایچمك اقباع كی تنكم مرور
 ایتدی القمع فقیه شول نسنه دیرل كذاك فنی اظهار ایتك بقال قع بقع من الباب الثالث و بعض اول
 علم ایتدی قنوع رضاه معانسه كلور و فی المثل خبر القنی القنوع و شر القنوع الخضوع و زبور ایتدی جائز كه
 سالكه قانع دبد كلری قلیل و كثیر و بریلان نسنه به راضی اولد یغچون اوله بس كتبتك معناسی رضابه
 راجع اولور دیدی قانع نك كسریله سئوالده ابتداء ایدن كسینه و قانع اضی معانسه ده كلور بدبرجه
 اضداددن اولور و فی ایتدی قانع اولدر كه سوء لایده و هره و بررسك رضی اوله انقاع فاك فنی
 و نونك كسرى و مدله بمعنا القناعة فاك فقیه شول نسنه راضی اولمقدربق ل قنوع قناعة
 من السباب الرابع القمع فاك فنی و نونك كسریله قسمته راضی اولان كنه القنوع فاك فنی
 و نونك ضمیمه بمعنا الانقاع همزه نك كسریله راضی قلوبقال اقعه الشی اذا رضاه المقنع المقصعة
 ممك كسرى و فاك سكونی و نونك فقیه شول ایتكسنده دخی شول نذر كه عورت آنكه باشن اورتر القناع
 فاك كسریله شول نذر كه مقنعه دن یو چكدر و قناع كذاك خرماحبو قنودن اوریلن طبقه دیرل

قع

قنع

و صاحب مذهب مطلقاً طبق میوه دیمشدر و صاحب صراح طبق از برك خرمادیمشدر لكن عبارت
 جوهریدن فهم اولان بزم ذکر ایتدکمزدر القنع قافک کسری ونونک سکونبله کذلک خرمابوداقلیدر
 المقنع مېک ضمی ونونک فتحبله عادل اولان شاهدر در بقال شاهد مقنع ای رضی بقنع به و مقنع شول
 آغزه دیرلر که دیشلری ایچرو به مائل اوله القنعان قافک ضمی ونونک سکونبله شول کسنه در که مرضی
 اوله بونده مذکر و مؤنث و تشبه و جمع برابر اولور یقال رجل قنعان و امرأة قنعان قافک
 کسری ونونک سکونبله ایکی دبه نك ارا سنده اولان دوز بر قنعدن مأخوذدر القنع قافک کسری
 ونونک سکونبله کذلک شول دوز بر در که ایکی دبه نك ارا سنده اوله المقنع مېک ضمی ونونک فتحی
 و تشدیده شول کسنه در که باشنه توغلفه کیش اوله التقنع علی وزن التکریم عورنه قناع کیدرک
 یقال قنعت المرأة ای البستها القناع و تقنع کذلک باشه فتحی اور مقعدیر یقال قنعت رأسه بالسوط ضربا
 و تقنع خروس بویونک توین باشی اوزره کتور مکده دیرلر حالت محاربده الافناع همزه نك کسریله
 باشی یوقاری قالد رمق ابو یوسف رواچی اوزره یقال اقنع رأسه اذ ارفعه و اقناع اثنای قنوده
 الن یوقاری قالد رمق بر حیثیله که الینک کنی پوزه متوجه اوله و اقناع صوایحک ایچون بویون حوضه
 اوزر اغغه دخی دیرلر یقال اقنع البعير اذا مدر رأسه ای الخوض لبسرب و اقناع جناحی اککدر ایچنده اولان
 دو کلمک ایچون یا خود آتی صوآقند یسنه طو نمقدر طو لغیچون و اقناع دوه سور یسن یا خود قیون
 سور یسن او تلاغه بونلیمکه دخی دیرلر و اقناع راضی قلغه دخی دیرلر یقال اقنعی کذا ای ارضائی القنع
 فتحیبله طوار مرعایه متوجه اولمق تقول اقنعت الابل فقتعت هی من الباب الرابع اذا مالت له و قنعت دخی
 دیرلر نونک فتحیبله یقال قنعت اذا مالت لها و اها و اقبلت نحو اهلها القوع قافک فتحی و واول سکونبله ارکک
 دوه دبشی دوه اوزرینه صیچر امق القیاع قافک کسریله بمعناه یقال قاع الفحل علی الناقه یقوع قوعا
 و قباعا اذ انزاو یقوعانک قلیدر الافتیاع همزه نك و نانک کسریله ارکک ناقد اوزره متشوق اولوب
 کیرکن اولمق القوع قافک ضمیله طوشانک ارککی القاع علی وزن الحاله دوز برارض مستویه
 معناسنه الافوع همزه نك فتحی و واولک ضمیله جمعی دوز برلر معناسنه الافوع همزه نك فتحیبله
 و القیاعان قافک کسری و مدبله کذلک جمعی و اوبایه منقلب اولدی ماقبلی مکسور اولدی یغیچون القیعه
 قافک کسری و مدبله قاع معناسنه در بودخی و اویدر یا و اوذن منقلبدر بعضلر قیعه جمعدر دیدی
 اصمعی ابتد قاعه الدار معناسنه در قاعه الدار کی قافله وحاء مهمله ایله (فصل الکاف) کتبع
 کافک فتحی و نانک کسری و مدبله احد معناسنه در یقال ما بالدار کتبع اذالم یکن فیها احد جوهری
 ابتد بویعقوب روایتی اوزره دروهم بنی غیم عربلرندن بوجه اوزره ایشتم دیدی الکتع کافک
 ضمی و نانک فتحیبله دلکی باور یسی و دنی و رذیل اولان کسنه به دخی دیرلر الکتعان کافک کسری و نانک
 سکونبله جمعدر صردایله صردان کبی و صرد برجنس قوشک اسمدر و کتبع کتبعانک دخی جمعی کلور
 و کتعاء رلفظدر که مؤنثک تأکیدنده استعمال اولنور علی ماسیحی عقیبه یقال رأیت اخوانک جمع کتبع
 کتعاء کافک فتحی و نانک سکونی و نانک مدبله تأکید مؤنث یقال اشتریت هذه الدار جمعاء کتعاء
 و کتعاء جمعاء اوزرینه تقدیم اولماز و مفرد مذکر نده و جمع لر نده دخی حال بویه اولور و بالکر دخی ذکر
 اولماز بر اونیلاجم لفظنه تبعیله ذکر اولنه کلشدر در بعضلر ابتد الکتع و اکتعل متفرعانی عربلرک
 جاء علیه حول کتبع دید کلرندن مأخوذدر که حول کتبع تمام ییل دیمکدر جوهری ابتد بونی
 نحو یبندن ایشتم که شرح جریده ذکر اولمشدر و کتبع قاجدی معناسنه ده کلور هر ب کبی الکتوع
 دوه نك یا خود قیونک ایچی لبت اوزره اولمق یقال کتعت الابل والغنم کتوعان الباب الثالث اذا استرخت
 بطونها و رمت بثلو طها و ثلو طها مثله و طاء مهمله ایله بعربیه دیرلر الکتع کافک فتحی و نانک
 سکونبله سودک باغی و غلطی اوزرینه جقمغه دیرلر التکتبع علی وزن التکریم بمعناه یقال کتع اللبن و کتبع

قوع

قوع

کتع

کتع

اذا غلاد سمه و خورته رأسه کتا و کتا کی که کتا ندی دکر اولسان معنایه در و کک شع چوملک کف
آغه دخی دبرل بقال کعت اقدر تریدها الکعت کافک ضمی و تانک سکونیه چوملک اوزرینه کلن
کفی و چرویشی الکعت تانک کسر یله شول طود اقدر که علیظ لولوب طولمش اوله بقال شغه
کاعه باشعه و باشه قرمزی اولان طود اغه دبرل الکروع ضمتله اکیلوب صوبی اغزاله ایچمک
الله یاخود کاسه ایله ایچمک سزین بقال کرع فی الماء بکرمع کروعا اذا نسا یوله بیه من موضعه من غیر
ان بشر بکفیه و لا باناه و مطبقا ایچمک معنایه ده کلور بقال کرع فی هذا الماء نفسا و نفسین الکرع
فجتنله کذلک وجه مذکور اوزره ایچمه ده لغتدر بقال کرع بکرمع کزعان الباب الزانغ و کرع
ایچمک مقدمی ایچمه اولغه دخی دبرل بقال فیه کرع و کرع بکرمع اذا نسی منه ذلک و کرع شول یغور
صوبیدر که برده جم اولغش اغزاله ایچمکه قابل اوله الا کراع همزه نک کسر یله قوم دکر اولسان
صوبه راست کلوب طوار لری صوار مقدر بقال کرع القوم اذا صوبه فاوردوا بلهم الکراع
رانک کسر یله المکرات میک ضمی و رانک فقیله شول خرما اغاجیدر که صوار زنده دیکدش اوله
ابوعبیدروای اوزره الا کرع همزه نک و رانک فقیله ایچمک مقدمی ایچمه اولان طواردر الکراع
کافک ضمتله قیونک و صغیرک بجا ضمتک ایچمه بریدر آتیه دوده اولان و ظیف مثابه سنده دکر که
وظیف مستقی الساقه دبرل و کراع مذکور نمونث و جمع استعمال اولور الا کرع همزه نک فقی
و رانک ضمتله جمی الا کراع همزه نک فقی و رانک کسر یله اگر عک جمعیدر و فی المثل اعطی العبد کراعا
فطلب ذرا عار یا ذراع الداء اولور پس ایا قده اولان کراعدن افضل اولور و کراع قره طاشل و برک
برک برینه دبرل که اوزر انمش یعنی ممتدا و لمش اوله اصمعی ابتدی اوزره برینه دبرل که اوزر انمش اوله ممتد
معنایه و کراع اسم جنس در جمع آتیه شامل اولور الکر سوع کافک و سبتک ضمتله بلکه ده
بصرجه برغه قریب برده اولان یومر بجه بردر الکسع کافک فقی و سبتک سکونیه برآمدک اردی با الله
یاخو حنا غله اور مقدر بقال تتبع فلان ادبارهم یکفهم بالسيف مثل یکسوه هم ای بطرد هم و بقال
و ردت الخیول یکسع بعضهم بعض یعنی عسکری برین بصره رق کادی و کسع نافه نک ممه سنه صغیر
صوار مغده دبرل سودی یککسون ظهیرینه رد اولسون دیو و بونی کلجک یل قور اقلق اوله دیو خوف
ایته کلک زمانه ایدر من تقول کسعت النافه بغیرها اذا ضربت خلفها الماء بالسار و غیرین معجه نک
ضمتله همده باقی فلان سود و خلف خاء معجه نک کسر یله معنایه در الکسع فقیله شول یا صندر که
آفک طپو خنده اولان صحا عک اطرافنده اولور الا کسع همزه نک و سبتک فقیله طپو غده ذکر اولان
وجه اوزره یا ضی اولان آن الکسع میک ضمی و سبتک فقی و نشد بیله شول کسنه در نزوج ایچمه
یکی با که مزبورک بقیه سی ظهیرینه رد اولشدر نافه نک سودی رد اولد یعنی کی شکیم مرور ابتدی
پس یو عرب فقیله اولوب یعنی لسان هریده جاری اولان دعوتدن اولور نسخ جوهریده لفظ عرب
ذکر اولسان منوال اوزره زاء مهمله ایله واقع اولشدر اما زاء معجه ایله اولقی انسب کورینور یعنی
یکسع مجزدا اولان کسنه رک نعتدن اولور غامل الا کسع همزه نک و تانک کسر یله کلب
قورینن ایا قری اراسنه فصیح بقال کسع الکلب بنیه اذا استغفر بهواستغفارناه مثله ایله
و فایله ذکر اولسان معنایه در الکسع کافک ضمی و سبتک سکونیه جار معنایه در
حیر لغتی اوزره الکسعوم کذلک کافک ضمی و سبتک سکونیه حیر لغتی اوزره جار معنایه در
هم نه ایله در کسع کافک ضمی و سبتک فقیله یمنندن و قیله در الکسع کافک کذلک ضمی
و سبتک فقیله و آخر ندی ایله نشد بیله ذکر اولسان قیله به منسوب برکسنه در که آکله مثل ضرب
اولوب سنن ایله کسبی دبرل و مثک اصلی بودر که نه کرا اولسان کسنه نه نه کله معروف یا غاجن
برنجیه مدقربه ایلو بیا آتیه یای ایتد کند نصکوه آکله کیچه قرا کونده برصیده آتوب کندی

کرع

کرسع
کسع

خط ایندی صانوب یابی کسر ایتمکدن صکره صباغ اولدقد صیدی مقبول بولمق نادملش
 الککع علی وزن الزلزله حبس اتمک الککع علی وزن الزلزله محبوس اولمو بقال ککعنه فتککع
 اذا حبسته فاحبس وتککع خوف معنایسته کلور بقال تککع اذا حبس وهو لغه فی کاکا الاکعاع
 همزة نك کسر یله منع اتمک بقال اکعه الفرق اذا حبسته عن وجهه و فرق فانک ورامه حمله نك
 فتحمله خوف معنایسته دریغنی توجه ایتدی وکی محلدن خه ف مانع اولیه الککع کافله ضمی وعین
 اولک سکونیه قورق وضمیف کسبه حبان معنایسته الککوع ضمیمه ضعیف و قورق اولمو بقال
 ککع ککع ککوعا من السباب الثاني و یوفس بانه اولدن اولماسن روایت ایندی و سبویه تائیدن اولسنی
 اجود دریدی الکک کافله فقی و عینک تشدید یله قورقاق اولوب ضعیف اولان کسبه الککع عینک
 تشدید یله معناه و ابورید ایندی ککعت و ککعت عین اولک فقی و کسر یله بقدر در زلت یله زلت
 ککی طابق معنایسته الکک فحقینه اباقده اولان شقاق و کبر و نایر درو شقاق شبنک ضمیمه بخلقان
 ذید کبری مرصدر و صاحب صراح شقاق جم تصور ایدوب کککها یله تفسیر ایتددر و ککع بابق ذکر
 اولسان وجه اوزره اولغه دخی درلر بقال ککعت رجه تککع کاهامن السباب الرابع الککع کافله فقی
 و لامک کسر یله شل کسبه در که آتک اوزریده کبر و یاس مجتمع اوله و بقال سقا ککع سقا سبک کسر یله
 قریبه درلر الککعه فحقینه قیون سور بسندن برلور در ابو عیدر روایتی اوزره ذوالکلاع کافله
 فحقینه ملوک بندن و ملوک اسمیدر که اذواء دندر یعنی اسمی ذر ککسبه مصدر اولان ملوک کدندر الککع
 کافله فقی و میم کسری و مد یله رکسبه ایل یله تار کسبه الککع کافله فقی و میم کسر یله معنایسته الککعه
 میم اولک ضمی و نایفک فحقینه ایکی کسبه بری بر یله در و شکده یا تمق و شول مکامعه که حدیث شریفده
 آتدن نهی اولمشدر ایکی ار آدم بری بر یله بالوب بینلرنده برده اولماسه در الککوع ضمیمه بر یله مضم
 اولوب منقبض اولمق و ککوع قریب معنایسته ده کلور بقال ککع الامر اذا قرب و یلدن طلوعه میل
 ایتکه دخی درلر بقال ککع النجم اذا مال الی المغرب و بر کسبه خضوع و ملائمت اوزره اولغه دخی
 درلر بقال ککع الرجل اذا خضع ولان الانکساع کذلک خضوع معنایسته در و انکساع طوع و خیر
 قووق لیچون فسادن دوشر مکه دخی درلر الککع فحقینه بر مظهر بوک ملک بقیالی ککعت اصیل یله
 اذا سبجت التکع علی وزن التکریم رنسنه فی قبض ایتدر مک التکع فحقینه و فونک ضمی و تشدید یله
 منقبض اولمق بقال تککع الاسیر فی قدمه و فحقنه ککسر یله اسیر باغله قاری قایسته درلر الانکساع
 همزة نك و تاتک کسر یله جبر و جمع اولمقاق مثال ککع القوم اذا اجتمعوا الککع کافله ضمیمه یلک
 او جنتک باش بر مقدر خانی بقالی الحق یخط بکوهه ذکر اولان عضو یله لمر الاکوع شول کسبه در که
 یلکی اگر ی اوله الککوع کافله فقی و واوله سکونیه و الفک مد یله و وشی یلکی اگر ی اولان هوریت
 معنایسته الککوع کافله فقی و واوله سکونیه کسب یلکی اوزر یور عینک بقال ککع الکلب بکوع اذا مشی
 علی کوعه فی الرمل من شدة الحر و کسائی ایندی کعت عن الشی اکیع واکع لغتد رکعت عن الامر
 الی معنایسته حان رنسنه دن قورقوب لو شنبک یعقوب روایتی اوزره (فصل اللام) اللذع لامک
 فقی و ذل معیه نك سکونیه اود یاقق بقال لذع النار لعا اذا حرقت و بدل یله یاقوب آخینه دخی
 درلر یله لذعه بلشاه اذا الموجهه بکلام اللواذع لامک فقی و ذالک کسر یله شول ککندر که
 مولم اوله یله نال نمودن یله من لواذعه الانذاع همزة نك و لامک کسر یله باغنی احتراق معنایسته
 بقال اللذع القرحة اذا احرقت و جمعا اللودعی لامک فقی و واوله سکونیه و یلک تشدید یله شول
 طریف کسبه در که نکی للطیع و نیز فهم اوله اللسع لامک فقی و سبک سکونیه یلان و باخود عقر ب
 صوفیق بقال اسعته للحرقت او احمیه لسعا اللطع لامک فقی و طانک سکونیه یلان لحس معنایسته
 و لطح کذلک بر کسبه نك اوده اباعیله اوردی و و معالک ایکی کسبه دخی لطمه لطمه لطمه

ککع

ککع

ککع

ککع

ککوع

لذع

لسع

لطح

باب رابعند الانقطاع همزه نك و ناك كسر يله كاسه ده اولان نسنه نك جله سن اچمك بقال التطع
 اذا شرب جميع ماء في الاماء والحوض كأنه خسه اللطع ففتحته شول بياضدر كه طودا غه عارض اولور
 واكثر ياوسيا اولان آدمه عارض اولور واطع ككذلك ديش دو كيلوب ديلري قالمقدار الاطعم
 همزه نك و ناك ففتحته ديشري دو كيلوب ديلري فلان كسنه اللطع لامت ففتح و ناك سكوفى
 والفك مدبله لغوتى ديشري دو كلس عورت معاسنه واطع ككذلك شول عورته دبر كه ذر جنك
 لجمي آزاوله ابى دريدر و ابى اوزره اللعاع لامك ضمبله شول اوتدر كه ابتداعه هورنده ملائم اولور
 اصمعى روايتى اوزره ومنه قبل الدنيا لعاعه و ابو عمر وابتدى لعاعه اوق خفيف اولان او تلاقدر كرك
 او تلاقدر كرك او تلاقدر كرك او تلاقدر كرك او تلاقدر كرك او تلاقدر كرك او تلاقدر كرك
 العت الارض تلغ لعاعا اذا ابتنتها التلغ ففتحته وعينك كسرى ومدبله لعاع اوق دبرك تقول
 تلغيتها وخرجات تلغى و بونك اصلى تلغيتها ابدى وقتها كه اوج عينك متوالى اولمن كره كور ديلر
 ايسه عين اخيره بي بابه دوندر ديلر اللعاع على وزن العرعر سرب ككه بيه لده ضوكي كور بنور
 اللعاع على وزن الرزلة سرب ايك يلدريه مسي وللعاعه اوقا غه دخي ديلر تقول لعاعه عظمه اذا كسرى
 لعاع لامك ففتح وعينك اولك سكوبيله بطاغك علبدر كه انده محارب اولك ديلر اللعاع على وزن
 التزل اقل جنيده چاغروب اول جانبه بوجانبه دونك وتلمع اوقا غه دخي ديلر يقال لعاعه فتلمع
 اى كسرى نه فتكسر اللمعة لامك ففتح وعينك كسرى ومدبله طارى اتمكي خبر جاورس معاسنه
 التلغع على وزن التكرم ناشى اورنك بقال لغع اسه تلفيعا اذا غطاء وتلغع طغر جنى دوندر مكه
 دخي ديلر يقال لغعت لمزاة اذا قلبتها التلغع ففتحته و ناك ضمى وتشديد ليه عورت برسنه ايله
 اورنك يقال غلغت المرأة بمرطها اذا تلغست به ومرط ميمك كسرى و ناك سكوبيله برجنس
 كياسى در كه آنى اى كسرى عرب طائفه سي كبر وتلغع مطلقا اورنك معاسنه ده كاور يقال تلغع
 الرجل بالثوب والشجر بالورق اذا اشتمل به وتلغى وتلغع تمام ييرلك عارض اولمغه دخي ديلر يقال
 تلغع فلان اذا شمله الشبب اللغاع لامك كسرى به ذكر اولنان اورنى الالتغاع همزه نك و ناك
 كسرى به ملغفه بورنك يعنى چارشب اورنك الخاف معاسنه والتخاف بربوزى اوله اورنك دخي
 ديلر يقال التلغع الارض بالنبات اذا حضرت اللغع لامك ففتح وفاقك سكوبيله دوه ففتح ايله
 برسنه ي آتمق يقال لغعه بمره اى رماه ها وياور كوزله نظر اتمكه دخي ديلر يقال لغعه بعينه اذا غاه
 يعنى ياور كوزله بافسه ابو عبيد ايتدى لغع اصابت عيدين ورعى بالعره دن غبرى بده ايشيد لمدى
 اللعاعه لامك ضمى وفاقك تشديد ليه رجالدن حاضر جواب اولان كسنه الالتغاع همزه نك و ناك
 كسرى به لون متغير اولمق يقال التلغع لونه اذا ذهب وتغير امتقع كيدر تغير لون معناسنده لطيان
 روايتى اوزره اللعاع ففتحته كبرو باس يا شمتى يقال لكع عليه الوسخ كعا من الساب الرابع اذا لصق به
 وزمه و بواصمى روايتدر اللعاع لامك ضمى وكافك ففتحته دق وورذيل اولان كسنه به ضيلر ايتدى
 لكع شهورات نفسه وهوايه تابع اولان كسنه به ديلر و م ك ب باور بسنه وكو چرك او غلانه دخي لكع
 ديلر و فى حديث ابى هريرة اثم لكع يعنى الحسن والحسين رضى الله عنهما لكع لامك ففتح وعينك
 كسرى اوزره بناسيله قطام ككي كذلك دنيه وورذيله اولان عورت يقال امرأة لكع ندا
 لولندقه يالكع ديلر و ابى كسنه ندا اسنده يادوى لكع ديلر الا لكع همزه نك وكافك ففتحته دنات
 ايله متخلف اولان كسنه بقال لكع فهو لكع من الباب الرابع اللعاع لامك ففتح وكافك سكوبيله والفك
 مدبله مؤثى و لكع معرفه اولدقه منصرفا ولما زال كعدن معدول اولد ينجون ابو عبيد ايتدى فرس
 ليجون دخي لكع ديلر و لكن معرفه اولدقه بولايشصرفا و اسار زبرا بونك مؤثنده لكه ديلر لكع
 ديلر بس بوسر دو نفر منانده اولور و صرد كركن ديدكلى قوشدر ونفر بورى قرمزى اولان

لغع

لغع

لغع

لكع

سرحد در الکعبة لامک فقی و کافک کسری و مدبله ننه اولان فر اوش بقا لامة الکعبة ای ائیمه
 بنو الکعبة کذلک لامک فقی و کافک کسری و مدبله بر قومک اسمیدر قلای علی ابن عبد الله بن عباس
 و بنی الله عنهم هم حفظوا و اذ ماری یوم جاءت کتاب مسرف و بنی الکعبة و کتاب عبا کر معنایه در
 و ذماری ذال مجهدک کسریله عرض و ناموس معنایه در الکعبه لامک فقی و کافک سکونیه یلان
 ضوقی اسع معنایه و الکعبه کذلک حالت رضاعده نهنه دیرل و نهنه قوزی بلشی لیلایه نهنه امر کن
 مه سن اورمغه دیرل الملع لامک فقی و ممیک سکونیه و الملعان فقیته یلدرامق بقال لمع البرق
 لمعا و لمعانا من الباب الثالث اذا اضاع الالتماع همزه نك و تانك کسریله بمعناه الملع بانك فقی
 و لامک سکونیه منع و زنی اوزره یغموه یاغدر میان برق اسمیدر و کاه اولور کذاب اولان کسینه یلع
 دیرل ذکر اولسان بوقه تشبیه ایدوبن اللماعه لامک فقی و ممیک تشدید یلدر صحر افلا معنایه
 و طوشجیل که سباع طروردندر عقاب معنایه اللماعه لامک فقی و ممیک سکونیه بر قطعده اوت که
 قور بمعنه قریب اوله ابن السکیت ابتد قسان قور بمعنه قریب اوله لمعه قداحت دیرل و یلدر نام اونه
 دخی لمعه دیرل ناغارمغه باشد فیه الالتماع همزه نك کسریله یرو لایک اوقی اغارمغه ناشلق بقا المهده
 بلاد قد الملت الملمعه ممیک ضمی و لامک سکونیه و ممیک آخرک کسریله اوقی اغارمغه ناشلق و لایک
 بقال بلاد لمعه الالمی همزه نك و ممیک فقی و آخرنده بانك تشدید یلدر شول ذکی کسینه دیر که تیر طبع
 اوله اللمعی بانك و ممیک فقی و لامک سکونیه بمعناه الالتماع همزه نك کسریله آلم و مرکب
 و ارسلانک حلی طاهر اولوب ممدری قرامق بقال الملع القریب و الا تان و اطباء اللبوة اذا اشرف
 للمحل و اسودت حلتها امان همزه نك فقیته دیشی مرکب و اطبا همزه نك فقی و طبله ممیکه نك
 سکونیه سباع قسمینک ممدری و حمله حاء مهمله ایلر همزه نك و الملع بر نسنه فاعنه دخی دیرل بقال
 الملع بالشی و التفت الشی فاذا اختلسته الالتماع همزه نك و تانك کسریله بر کسینه نك دیشی کیدوب
 متغیر اولقی بقال التعلونه اذا ذهب و تغیر الملع ميم اولک ضمی و ميم تانیک فقی و تشدید یلدر شول آندر که
 کندی لونه آخر اون قاریشوب الاجه اوله و فسان اول قاریشون لون اوزن اولسه اکاهو لمع دیرل ممیک
 ضمی و لامک فقی و تشدید یلدر اللوعه لامک فقی و واولک سکونیه محبت آتسنه بانمغه در اللوعه لامک
 فقی و واولک سکونیه محبت یاقی بقال لاعه الحب یلوعه من الباب الاول الالتماع همزه نك و تانك
 کسریله بانمق بقال التاع فواءه افا احترق من الشوق اللاعه علی وزن الحاجة بر نسنه به یانوب
 یاقلی معنایه در بقال انا لاعه الفواد الی حشها اصمعی ابتد لاعه بو کلامده لایفه معنایه در
 کوباکه مرکب اور می اوزرینه زیاده خوفندن والد و متخدر و لاعه خائفه معنایه در کلور
 بقال امرأه لاعه اللع علی وزن الخال کذلک بر نسنه در خوف ایدیشی بقال رجل لاعه لایع
 ای جان جزوع و لاعه یایع دخی دیرل باب ثانیدن و ابن السکیت لعن اللع و هعت اها ع دخی زوایت
 قلدی و هاع بانك کسریله کذلک خائف معنایه در بقال رجل هاع لایع لهبعه لامک فقی و هانك
 کسری و مدبله بر جلیک اسمیدر (فصل المیم) المیم فقی و تانك سکونیه و المیم فقی و تانك
 گوندز اولوب اوزامق بقال مع النهار من الباب الثالث اذا ارتفع و طال و منع فائده لمکه دخی دیرل
 بقال منع به یمنع متعا و ألوب کتمک معنایه در کلور بقال لن اشتریت هذا الغلام لیمنع منه یعلام صایح
 ای لند هین به و بوضوئیه تمنع معنایه دخی محملا در استخدام مراد اولمغه المانع تانك کسریله
 هر نسنه نك اوزنی بقال مع الشی اذا بذر و مانع اوبو کلس ایبق بقال حیل مانع ای جید القتل و مانع زلمه
 قمری ز نکلوا و لان خرو هر نسنه که خوب اوله اکا مانع دیرل التمنع علی وزن التکریم اوزامق بقال
 منع غیره و تمنع فائده ندر که دیرل بقال منع الله نکذا المانع ممیک فقیته فاس سلعه معنایه
 و مانع منعته دخی دیرل و هر نسنه که آنکه فائده نور سن اکا مانع دیرل التمنع فقیته و تانك ضمی

لمع

لوع

لهع
منع

و تشديد بيله فائده لئلك تنكيم شعب نام شاعر تمتع باه شعب ان شيا سبقت به المات هو المتاع ديمشدر
و بويت سبب اولشدر مشعبه شعب ديونسيه اولمسنه و مشعب توزه بولاشمش ديمكدر مغير معناسنه
وقال الله تعالى ابتغاء جلية او متاع و تمتع ارعور تدين فائده لئلكه دخي ديرلر الاستماع همزه نك و نالك كسر بيله
بمعناه تقول تمتعت بكذا و استمتعت به المتعة ممك ضمي و نالك سكون بيله اسعدر فائده لئلكه نسنه معناسنه
و منه متعة النكاح و متعة الطلاق و متعة الحج زرا بولر فائده اولحق نسنه لدر الامناع همزه نك
كسر بيله فائده لئلكه بقال امته الله بكذا او بوزيد ابتدى امتعت بالشئ و تمتعت به مناصا به در
و ابو عمرو دخي بويله ديمشدر و اصمعي مزبورله مخالفت ايدوب اسفهاد اندكاري نسنه لري تاويل
انمشدر و امتاع استغنا معناسنه دخي كلور تقول امتعت عن فلان اذا استغنت عنه حكاه ابو عمرو
عن النخعي المتع ممك فحقي و ناء مله نك سكون بيله و المتع ففتح بيله عورت برامز بورشله بوزيمك يقال
تمتعت المرأة من الباب الثالث و تمتعت من الباب الرابع اذا تمت مشبة فيجعة الجمع ممك كسري و جميع
سكون بيله احق معناسنه الجمعة ممك ضمي و جميع سكون بيله ذكر اولسان معناه در الجمعة ممك ضمي
و جميع ففتح بيله على وزن همزه معناه ايضا الجماعة ممك ففتح بيله برنسنه في قايرماق عدم مبالاات
معناسنه يقال جمع الرجل جمع بمعجمه اذا غاب عن الجماعة ممك فحقي و جميع كسر بيله قابله لاجل اولاف عورت
جلعه كيدر و زنا و معنى يعقوب ر و ابني اوزره و جلعه دخي جملة و هين مهملة ايله در التماجم
نالك فحقي و جميع ضم بيله ابكي كسنه ري بر بيله فحشبات سويلشوب مبالاات انتمك الجمع ممك فحقي
و جميع كسري و مد بيله شول طعامدر كه سودايله خرماي تخمير انتمك اولور المذع ممك فحقي و ذال
معجمه نك سكون بيله خبرك بر مقدارن سويلوب بر مقدارن كم انتمك يقال مذع على الخبر من الباب الثالث
اذا حملت كسنه و كتم البعض و بوا بوعيد رواي اوزره در و مذع شول ايدر كن بولن اراعه اقاماعه
دخي ديرلر يقال مذع بولله دارمي به المذاع ممك فحقي و ذالك تشديد بيله شول كسنه در كه سري مهمليه
بعض المذاع كذاب معناسنه در ديدى المريع ممك فحقي و رانك كسري و مد بيله شول پردر كه
اوتى و صوي وافر اوله خصيب معناسنه الامرع همزه نك فحقي و رانك ضم بيله جعي اوتلو و صولو
معناسنه الامرع همزه نك ففتح بيله كذلك جعي عيله ايمن و ايمان كبي يقال مرع الوادي من الباب
الخامس الامرع همزه نك كسر بيله دره اوتلو و اوتلى يقال امرع الوادي اذا اكلاه و امرع دري اوتلو
بولغه دخي ديرلر يقال امرعه اذا اصبته مريعا و فى المل امرعت فانزل و امرع باشه باغى جوق
سورمكه دخي ديرلر يقال امرع رأسه بدن اذا اكثرت منه و اوسعه الامرع ممك ضمي
و رانك كسر بيله اوتلو و صولو اولان بر و مرع شول قومه ديرلر كه طوارلى اوتلو و صولو
برده اوله يقال القوم مرعون اذا كانت مواشيه في خصب الامرع ممك ضمي و رانك ففتح بيله
اوتلو و صولو بولسان بر الامروعة همزه نك و رانك ضم بيله انبويه و زنى اوزره اوتلو و صولو
اولان بر يقال ارض امروعة اى خصبة المرعة ممك ضمي و رانك ففتح بيله همزه و زنى اوزره
شول فوشدر كه دراجه شيهدر ابن السكيت رواي اوزره المزع ممك فحقي و زاي معجمه نك
سكون بيله سرعت انتمك يقال مزع الظبي يمزع اى يسرع وكذلك الفرس التمزيع على وزن التكريم
ابرمق تفریق معناسنه يقال المرأة تمزع القطن يدها اذا زبدته كأنها تقطعه ثم نولغه فتمجوده
بنلك و نديدره معجمه و بلاء موحد ايله بنه آغعه ديرلر التمزع ففتح بيله و رانك ضمي و تشديد بيله ايرلر
متفرق اولمق يقال فلان تمزع من الغبط اى يقطع و فى الحديث انه غضب غضبا شديدا حتى تحيل
الى ان انقه تمزع ابو عبيد ابتدى تمزع صحح دكلدر بن ظن ايدرم كه تمزع غضبدر دتر كي اولمقدرديدى
اما ابو عبيد تمزع تقطع معناسنه كلب كنه انكار ابتدى لكن بومقامده مراد لولسان اسفهاد ابتدى
المرعة ممك ضمي و رانك سكون بيله بر بارهات باغيري نسنه بارهسى يقال ما عليه رعة لحم و فى الاناء مرعة

دشع
جمع

مزع

مزع

مزع

ماهی جرعه المرحه مین کسری وزانک سکونیه بر باره یاک با خود بر باره بنه معناسنه در اسکی زیاده سنه
 مرغه دینکازی کی المصع مین کسری و سبنک سکونیه شمال یلی ونسح دخی دیرل نونک کسری و سبنک
 سکونیه المصع مین فخی و سبنک سکونیه جمع اتمک و کسب اتمک معناسنه در و شمع صاغی معناسنه ده
 کلور تقول مشعت الغم اذا جلبتها الامشاع همز نك و ناك کسریله قبونی زیاده صاغوب اصلا
 سود قومی بقال امشعت مافی الضرع اذا لم تدع فيه شأ ومطلقا المصع معناسنه ده کلور بقال امشع
 من فلان فامشع لك ای خدمته ما وجدت و ابن الاعرابی ابتدی امشاع قائمی معناسنه ده کلور بقال امشع
 الرجل ثوب صاحبه اذا اختلسه المشوع مین فخی و سبنک ضمی و مدیله قایمی قورت بقال ذئب مشوع
 المصع مین فخی و صادك سکونیه طوارقو بریغ نجر بك اتمک بقال مصعت الدابة ذئبها اذا حرکته
 و مصع ناقه نك عمه سنه صوغوق صو اورمغه دخی دیرل و مصع قلیله اوزمغه دخی دیرل و مصع افا
 او غلاتن آتمغه ده دیرل بقال مصعت الام بالولد اذا رمته به و سرعت معناسنه ده کلور بقال مر بمصع
 ای یسرع مثل بمنع علی مامر آنفا و شمشك بیدر امغه دخی دیرل بقال مصع البرق اذا اومض الماصعة
 مین ضمی و صادك قلیله محاربه و مغانله المصع مین فخی و صادك کسریله محاربه ایدی کسینه الماصع
 صادك کسریله بیدر ای معناسنه بقال شیء ماصع اذا كان براقا المصوع شمتبته ناقه نك سودی کتمک
 بقال مصع لبن الناقه مصوعا من الباب الثالث اذا اولی الماصعة الدر صادك کسریله شول ناقه در که
 سودی چکلش اوله و هر سنه که بوزد و ندر و ب کسینه قد مصع دیرل الاصاع همز نك کسریله
 قوبک طوارینک سودی کتمک بقال امصع القوم اذا ذهب البان ابلهم ابو عیبه ابتدی امصع الرجل دیرل
 فخان دوه سنک سودی کتمه و فرا ابتدی مصع الرجل و امتصع دیرل فخان کندی بوزنده کسینه
 المصعة مین ضمی و صادك قلیله همز کی بریشل قوشك اسیدر و مصعه عوسج دینکازی
 دینک دخی بمشیدر المصع مین ضمی و صادك قلیله جمعی المظع مین فخی و جاء معجمه نك سکونیه
 اغاخ قانی ایچنده قالمق و بعض نسخه ده فعله مات واقع اولسدر ثلاثین فعلی کلمدیکنه اشاره التظع
 علی وزن التکریم اغاخ قانی ایچنده ترک ایدوب قان صومعق صوین ایچسون دبو المصعة علی وزن
 الزلزله شک و قش مثلاً نونک بنار کن چقان آوازی و حالت حریده بهادر لک آوازی و معجمه قوم شدت
 حرده سیرایتمکه دخی دیرل بقال معجم القوم اذا ساروا في شدة الحر المعجمان میملرک فخی و عینک سکونیه
 زیاده اسی شدت حر معناسنه بقال يوم معجمان المعجم میملرک قلیله و عینک سکونیه شول عورندر که
 احوالی ضبط اوزره اولوب مائندن کسینه به نسنه و بریمه و فی کلام بعضهم فی صفة النساء منهن
 معجمها شبهها اجمع یعنی مالی ککندوبه منحصر در المعجمی میملرک فخی و عین اولک سکونی
 و یانک تشدیدیه شول کسینه در که هر کم غالب اولور سه اکا بولداش اوله مع فخنبله برکله در که
 مصاحبه دلالت ایدر محمد بن سری ابتدی مع کلمه سنک اسم اولسند دلالت ایدن بودر که آخری مخر کدر
 ماقبل مخرک ابکن و کاه اولور آخری ساکن قلنور و کاه اولور منون قلنور تقول جاؤ امعا المقع
 مین فخی و قافک سکونیه زیاده ایچمک اشدر شرب معناسنه بقال الفصل بمقع امه اذار مضعها
 و بقال مقع فلان بسوأة اذاری بها یعنی برکسینه به فحسبنا له شتم اینسه لربونک استعمالی صیغه مجهول ایلدر
 الامتقاع همز نك و ناك کسریله لون متغیر اولق کسائی روایتی اوزره بقال امتنع لونه علی صیغه
 المجهول اذا تغیر من حزن او فرح و کک ذلك اتفق بالنون و اتفق بالباء الموحدة و المیم اجود الملح
 مین فخی و لامک سکونیه شول سیره دیرل که سریع اولوب خفیف اوله بقال ملعت الناقه فی سیرها
 من الباب الثالث و صاحب صراح باب رابعدن اشارت ایتمدر سهودر الملح مین فخی و لامک کسری
 و مدیله و الملاع مین فخنبله بونلرک ابکسیده شول صحرا معناسنه در که آنک اوی اولیه
 و عربلرک مثلاً نندر اودت به عقاب ملاع دینکازی اهلکت معناسنه ابو عیبه ابتدی بومثل واحدده

مصع
مصع

مصع

مصع

مصع

مصع

مصع

منع

منع

منع

منع

وجعه استعمال اول نور طارت به العنقاء وحلقت به عنقاء مغرب ديدك كرى كيدر ونحليق حاه مهمله اليه
 قوش او چار كن يوكسلكه ديرلر و مغرب ميمك ضمي و راه مهمله نك كسريله غرابت معناسنه در يعنى
 آنى معروف الاسم و مجهول الجسم اولان قوش آديكه مقصود كور غز بلايه و آفته او غراى ديمكدر
 الميع ميمك و لامك فتحى و بانك مايينده سكونيله كذلك اوتسر صحرا معناسنه و مبلغ سريع معناسنه ده
 كاور المنع ميمك فتحى و نونك سكونيله و برمك كه اعطائك مقابلدر المانع نونك كسريله و المنوع
 ميمك فتحى و نونك ضميله و المانع ميمك فتحى و نونك تشديديله بونلرك اوچى دخی منع ايدى معناسنه در
 و منع ركسني بر ايشدن آيقومغه دخی ديرلر يقال منعت الرجل عن الشيء فامنع منه الامتناع همزه نك
 و نانك كسريله بر نسنه دن ال چكوب فراغت انك الممانعة ميمك ضمي و نونك فتحيله منع ايدى ميمك
 تقول مانعته الشيء ممانعة المنع ميمك فتحى و نونك كسرى و مديله ال ابرشمن نسنه يقال مكان منع الممانعة
 ميمك فتحيله منع اولقى يقال منع مناعة من الباب الخامس المنعة فتحتهيله منع اولقى معناسنه تقول
 فلان فى عز و منعة و كاه اولور نونى ساكن قلوب منعة ديرلر ابن السكيت روايت اوزره و بعضيلر ايتدى
 منعه مانعك جعيدر كفه كافر ك جعى اولد ينى كى يعنى اول كسنه غزنده درو عزت قور يوب حيات
 ايدلرده در كه حيات ايدلر آنك عشريندر المنع فتحتهيله و نونك ضمي و تشديديله منع اولقى
 يقال قد منع المتنعان ميمك ضمي و نونك كسرى و تشديديله دوه ايله كيك نك نازه سنه ديرلر بورلر
 قتلى ييلنده چو يانده مخالفت ايتديكيچون باخود دينلو اولان طواردن اول طوبى دهمز بورلر مخالفت
 ايتديكيچون باخود مقتضى زمانه مخالفت ايتديكيچون الميع ميمك فتحى و بانك سكونيله ارمك يقال
 ما ع السمن يمع اذا ذاب و ذوبان ذال معجمه ايله ارمك معناسنه در الميعه ميمك فتحى و بانك سكونيله بر نسنه
 دوكلد كد نصكره اقعدر يقال ما ع الشيء يمع اذا جرى على وجه الارض التبع فتحتهيله و بانك ضمي
 و تشديديله كذلك اتقى جرى معناسنه و ميعه سرور و نشاطه دخی ديرلر و آنك ابتدا سكر نمسنده ديرلر
 و اول نهاره ده ديرلر و يكتلك ابتدا سنده ديرلر و ميعه كذلك شول صوبه ديرلر كه ولايت رومده
 بر جنس اغاچدن اقا آنى بشور لر صافى اولانه ميعه سائله ديرلر و دينه چو كسنه ميعه
 يابسه ديرلر (فصل النون) النوع ضمتهيله صوچمقى يقال نبع الماء ينبع نبوعا الينوع بانك فتحى
 و نونك سكونيله و بانك ضمي و مديله صوچمقى بر عين الماء معناسنه و منه قوله تعالى حتى تغير لنا
 من الارض نبوعا الينابع بانك فتحى و بانك كسرى و مديله جعى صوچمق جق برلر معناسنه
 النواع نونك فتحى و بانك كسريله شول برلر در دوه نك بدنده كه آدن دوه نك درى اقا
 الانباع همزه نك و بانك كسريله سوزه كرمك اصمى روايتى اوزره يقال اتباع علينا فلان
 بالكلام اذا تبعته وفى المثل غز نيق لنباع اى ساكت لينعت و مطرق لينتال اى ساكن لينتكر و ينصب
 النبع نونك فتحى و بانك سكونيله شول اغاچدر كه آدن باى ايشلرلر و بود اقلرندن اوق ايشلرلر
 النبعه كذلك نونك فتحى و بانك سكونيله نبعك واحدى نابع نونك ضمي و بانك كسريله بر موضعك
 اسميدر النبع نونك فتحى و بانك كسرى و مديله بر شهر ك اسميدر النباعه نونك فتحى و بانك تشديديله
 اوزراق بر در معناسنه يقال كذبت نابعك اذا ردم يعنى يلائسه و غيبته دخی اقعدر التجوع ضمتهيله
 طعام هضم اولمقى يقال نجع الظه ام نجع نجوعا من الباب الثالث اذا هنا اكله و نجوع تأثير ايمكه
 دخی ديرلر يقال نجع فى الدابة العلف و لا يقال انجع و نجع فيه الخطاب و الوعظ و الدوا اذا اثر التجوع
 نونك فتحى و جبمك ضميله هاضم اولان صو يقال ما نجوع كبا يقال نمرو و نجوع الصبي سوده ديرلر
 ابن السكيت ايتدى نجوع اوله فارشمس صودر كه دوه به ايجور لر تقول نجعت البعير النجعة نونك
 ضمي و جبمك سكونيله اولتاق آرامق اولتلى برلر الانجاع همزه نك و نانك كسريله ركسني طلب
 انك احساندن اوزرى المتجوع ميمك ضمي و جبمك فتحيله اولتاق آرامق ايجون اولان منزل الناجعة

نخع

نزع

جبمك كسريله شول طائفه در كه اونلاق طلب قلدر المتجمعون ممك ضمي وجبك كسريله بمعناها
 النجيع نونك فتي وجبك كسرى ومديله شول اوندر كه صويله قارش دروب دويه ايجوررل ونجيع شول
 قلندر كه سياهه مائل اوله اصمعي ابتداي نجيع ايجورون كن قانه ديرل يعني اعضاي باطنه دن النخاعة
 نونك ضمي وخاء معجه اليه آدمك اغزند كن توكر كنخامه معناسه وصاحب صراح سومكله تفسير
 انشدر قاموسه ايكي معنياه دخي اطلاق اولمسنه اشارت انشدر النخع فختيله وخالك ضمي
 وتشديدله توكر كن ياخود سومك اتمق يقال نخع فلان اذاري بنخاعته الانخاع همزه نك وناك
 كسريله ركسنه ولايتندن دوردوشمك يقال نخع عن ارضه اذابعد عنها النخاع نونك كسريله
 والنخاع نونك فختيله آق ابلك كه آرقه مكند اولور يقال قطعت نخاعه ونخاعه والنخاع نونك ضميله
 كذلك ارقه مكينك ايجنده اولان ايلكدر حجازدن برطافه قنده بقولون هو مقطوع النخاع النخع
 ممك وخالك فتي ونونك سكونيله باشله بيون مكينك بشديكي بر الفخ نونك فتي وخالك سكونيله تمام
 بوغاز لبوب بجاغي ايلكه ابرشدر مك يقال ذبحه فخته نخاعا من الباب اثاث ادا جاوز متهى الذبح
 الى النخاع ونخع نصحتي اخلاص اوزره قمنغه دخي ديرل يقال نخعته النصبة والوداد اخلصها
 النخوة شول طواردر كه ذكر اولان وجه اوزره مذبح اوله النخع فختيله بمندن شول قبيله در كه
 ابراهيم نخعي آلردندر النزع نونك فتي وزانك سكونيله برنسنه بي برندن قوپارمقي بقول نزع الشئ
 انزعه نزعاً من الباب الثاني اذ اقلعت ونزع روح جقمغه دخي ديرل يقال فلان في المزرع اى في قلع الحياة
 وبابى حكيمكه دخي ديرل يقال نزع في القوس اذامدها النزع نونك كسريله ركسنه اهلنه
 مشتاق اولمق يقال نزع الى اهله يزع نزعاً من الباب الثاني اذ اشتاق النازع زانك كسريله وطنه
 ومرعاسنه چكدوب حين ايدن دوه النزع ضمته برنسنه دن اجتاب ابلك يقال نزع عن الامر
 نزوعاً ونزوع ولد والدى سمته اولمغه ده ديرل يقال نزع الى ابيه في الشبه اذ اذهب وآت بر كر سكر نكمه
 دخي ديرل يقال نزع الخيل اذ اجرت طلقاً النزع فختيله نازعك جعيدر وفي المثل صار الامر
 الى النزع اذ اقام باصلاحه اهل الاناة وانه همزه نك فختيله تاني معناسه در النزع نونك فتي وزانك
 كسرى ومديله غريب معناسه ونزع دى يقين قبويه دخي ديرل النزع نونك ضمي وزانك فتي
 وتشديدله اركك طلب ايدن قبونلر يقال غنم نزع اذا كان حرامى وحرامى جاء مملوك فتي والفك
 قصريله اركك طلب ايدن قبويه ديرل النزع نونك فتي وبانك كسريله شول آلردر كه اصول مختلفه به
 منسوب اولمق بعضلر ابتداي شول آلردر كه آخر قومدن چكلوب الشمس اوله ونزع شول عورتلره
 ديرل كه عشيرلرندن غير يده تزوج اولنلر النزع نونك فتي وزانك ضميله شول قيودر ده دى يقين اوله
 رحيثيله كه ال اليه حكيمكه قابل اوله قريب القعر معناسه الانزع همزه نك وزانك فختيله شول كسنه در كه
 التلك ايكي جائى قلندر اوله النزع فختيله آلن اوزريده ذكر اولان بر كه آنده قل بنيه النزعان فختيله
 تنبيه سى انزعك مؤنثه نزعاً ديمزلر بلكه زعرا ديرلر زاء مجهمك فتي وعين مملوك سكونيله المنارعة
 ممك ضمي وزانك فختيله خصوصته چكشمك يقال نازعته منارعة اذ اجادته في الخصومة النراعة
 نونك فختيله نزع معناسه يقال بينهم نراعة اى خصومة في حق النازع نونك فتي وزانك ضميله خصوصت
 ايدشمك النزع نونك كسريله اشياق معناسه يقال نازعت النفس الى لئ نزعاً اذ اشتاقت النزع همزه نك
 كسريله قومك وهى وطنه چكشمك يقال انزع القوم اذ نزع الهمم الى اوطانها المنزع ممك
 ضمي وزانك كسريله سرعت ايدمقي كسنه يقال رأيت فلاناً منزعاً الى كذا اى منصرفاً اليه نازعاً الانزع
 همزه نك وزانك كسريله قوپارمقي وقوپمقي يقال انزع الشئ فانزع اى اقلعته فاقلع المنزع ممك ضمي
 وزانك فتي وتشديدله حوق قوپارمقي نسنه يقال تمام منزع شدد للكثرة وتمام ناء ششمك ضميله برضه يفا
 لونك اسميدر المنزع ممك كسرى وزانك فختيله اوق تير معناسه المنزع والمزعة ممك وزانك

فخيله سول نسته در كه كشي اكامر اجعت ايدر راي وتديري وسا را حوالى جهندن بقولون والله
 لعن اينا اضعف منزعه كسلى روايتى اوزره وخشاف اعرابي منزعه در ديدى ميك كسريله ابن السكيت
 روايتى اوزره ويقال فلان قريب المنزعة اى قريب الهمة ومنزعه شرايك انقطاع حالنده اولان
 لذنه دخی دبرل يقال شراب طيب المنزعة اى طيب منقطع الشرب النسعة نونك كسرى وسبك
 سكونيله شول نسته در كه كوكسه با غلق ايجون بصى اورر لات قولاني كبي مشلا النسع نونك كسرى
 وسبك سكونيله جعي قولانلر معناسنه ونسع ومسع ممك كسريله سمال بليك اسميدر اصمعي
 روايتى اوزره النسع نونك كسرى وسبك فخيله كذلك جعي الانساع همزة نك فخيله كذلك جعي
 النسوع ضمتيله ديشك اوزرنده اولان انى كدوب ديش كوشوب آچلق يقال نسعت الاسنان
 نسوعا من الباب الثالث اذا انحسرت اللثة عنها واسترخت وانحسار ماء مهمله ايله آچلق ولله لامك
 كسريله وناء مثله ايله ديش ديدنه اولان اتلر يقال نسع فوه النسوع نونك فتحى وسبك ضمي ومديله
 برونه ويرلن دواسعوط كبي واغزه دو كبلن دوا جور كبي عين مهمله وغين هججه ايله لغندر النسوع
 ضمتيله مصدر در ذكر اولسان طريقله مزيور دواي استعمال اتمك معناسنه يقال نشعت الصبي
 الوجور وكاه اولور نشع لقن معناسنه استعمال اولور يقال نشعته الكلام اذا قلته الانشاع همزة نك
 كسريله بمعناه تقول نشعته وانشعته مثل وجرته واجرته الانشاع همزة نك وتاتك كسريله برونه دوا
 وبرمك يقال انشع الرجل مثل استعط الناصع صادك كسريله هر نسته نك خالصي معناسنه يقال ابض
 ناصع واصفر ناصع اصمعي ابتداي هر ثوبكه خالص البياض اوله وياخود خالص الصفرة اوله اول ناصع در
 النسوع ضمتيله نك آق اولوب خالص اولق يقال نصع لونه نصوعا من الباب الثالث اذا اشتد بياضه
 وخلص ونسوع نرسنه واضع اولغه دخی دبرل يقال نصع الامر اذا وضخ النصع نونك كسرى وصادك
 سكونيله آق يزدن برنوعدر الانصاع همزة نك كسريله نافه ار ككدن جانيه فرايتك فراوايتى اوزره
 يقال انصعت الناقة للفعل اذا فرته وانصاع قلبه اولان نسته في اظهار اتمكه دخی دبرل ابو عمرو روايتى
 اوزره يقال انصع الرجل اذا اظهر ما في نفسه وقصد للقتال النصع نونك فتحى وصادك سكونيله طوغرمق
 ابو يوسف روايتى اوزره يقال فجع الله ما نصعت به اى ولدته مثل مصعت به النطع نونك فتحى وطانك
 سكونيله دريدن اولان مقعد وپونده اوج لغت دخی واردر برى نطع فختيله وبرى دخی نطع در نونك كسرى
 وطانك سكونيله وبرى دخی نطع در نونك كسرى وطانك فخيله النطوع ضمتيله جعي الانطاع همزة نك
 فخيله كذلك جعي النطع نونك كسرى وطانك سكونيله بوقار وطمق كه آنده انيس بوقش ارلرى
 واردر تخفيف وتقبل جائز در و نطع مقعد معناسنه ده كلور نكيم مرو رايتى النطع فختيله
 وطانك ضمي وتشديديله سوزده دقت ايدوب تعبي اتمك الننعاع نونك فخيله معروف او تدر كه
 رابحه طيبه سي واردر الننع نونك فتحى وعينك ماينسته سكونيله معناسنه مقصور منه الننع نونك
 ضمي وعينك كذلك سكونيله اوزون اولوب مسترخى اولان ذكر الننعاع على وزن التزلزل اراق اولق
 النعاعة نونك ضمتيله برملا اتمك اسميدر لعلعه كبي وزتا ومعنى الننع نونك فتحى وفانك سكونيله
 هانده كه ضرركه مقابليدر الاننعاع همزة نك وتاتك كسريله فائده لذك يقال نفعته بكذا فانفع به المنفعة
 ميك وفانك فخيله اسمندر فائده معناسنه الننع نونك فتحى وفانك سكونيله توزغبار معناسنه ونفع
 نفعه طوارن ذبح اتمكه دخی دبرل ونفعه سفر دن كن كسبه ايجون ضيافت در يقال نفعت النعامة
 وفي كلام العرب اذ لقي الرجل منهم قوما يقول فيلوا ينقع لكم اى يجزر لكم كانه يدعوهم الى دعوة وجرز
 دوه بوقار لغه دبرل جيم وزاء هججه ايله ونفع فر يا ايدوب آوازي قالدنه دخی دبرل يقال نفع الصارخ
 بصوته النقعاع نونك كسريله جعي توزلر معناسنه وخوب بر معناسنه اولان نفعك دخی جعي كلور
 بحرله بحار كبي على ماسيحي ونفع صوحبس اولحق به دخی دبرل محبس ماء معناسنه ونفع ذكر اولسان

برده حبس اولسان صوبه دخی دیرل قیو ایچنده جمع اولسان صوکی مثلاً و فی الحبث انه نمی ان بمنع
نقع البر و نفع شول بر دیرل ~~صک~~ طیراغی صاع اولمغین آنده صوا کلنه الانقع همزه نك فقی و قافک
ضمیله جمعی خوب طیراغی برل معناسنه بجرله بحر کی و فی المثل انه لشر اب با نفع یعنی چوق بردن
صوا ایچمشدر چوق امور بجر به انمش و چوق بول او کرشم درو شراب شبنک فقی و رانک تشدیدیه
~~صک~~ شرب معناسنه در الانقوع همزه نك و قافک ضمیله بریده لولان دلیک در که آنده
چرویش اکلنور النفع نونک فقی و قافک ضمیله شول نسنه در که کیچندن صوبه براغله کرلدوا
ایچون کرک نبذ ایچون المنفع میمک کسری و قافک فقی ایله شول قاندر که نفع آلتا ایچنده ایصلده
و منفع الهم شول چنانقدر ~~صک~~ چو ملک طیراغن دن با یلمش اوله المنفعه میمک کسری و قافک فقیله
طیراغن اولان چو ملک که ایچنده سود قویوب او غلیظه میبورلر و صاحب صراح منفع ایله منفعه
بین فریق ایتمدی حالا که فرقی ظاهر در المنفع میمک و قافک فقیله شول بر در که آنده صوا کلنه
النساق میمک فقی و قافک کسریله جمعی صوا کلنچک برل معناسنه الانقاع همزه نك کسریله دوا بی
و دوا دن غیری نسنه بی صوده اصلق و انقاع نفعه طوارن بوغاز لغه دخی دیرل یقال انقعت النفعه
اذا بذبحها و انقاع صو بر کسینه بی قاندر لغه دخی دیرل یقال انقعتی المساء ای ارواقی و انقعت الشیء
فی المساء و صوبی بریده چوق آلیقو مغه دخی دیرل یقال طالع نفع المساء و اسنقا عده حتی اصفر
و ابو عبید ایتمدی انقعت له شراد برل استعاره و انقاع بری بری اردنجه قر باد ایتمکه دخی دیرل یقال
انقعت صوته اذا تابعه المنفع میمک ضمی و نونک سکونی و قافک فقیله صوده اصلق نسنه کرلدوا کرک
آنک غیری و زیید اولسان زهره دخی دیرل یقال سم منفع ای مری النفع طمینه صو بریده جمع
اولقی یقال نفع الماء بنفع نفع عامن الباب الثالث اذا اجمع فی المنفع و صوسر لقی سنا کن قلمغه دخی دیرل
و فی المثل ارسف نفع و رشف رانک فقی و شبنک سکونیله صوبی آواز حکمکدر یعنی صوبی آواز
ایچمک صوسر لقی رباده قاندر رونقوع آواز بو کسکه دخی دیرل یقال نفع الصوت اذا ارتفع و نفع
صوبه قانمغه دخی دیرل یقال نفعت بالماء اذا روت و یقال شرب حتی نفع ای شنی غلیله و نفع
بر کسینه نك خبر یله قانمغه دخی دیرل یقال ما یقعت بخبر تلان نقوعای ما یجعت بکلایه مولم اصدقه
و عجب عن مهمله نك فقیله التفاته دیرل و اصمعی ایتمدی نفعت بالخبر و الشراب دیرل قان آندن شفا
حاصل اولسه النساق قافک کسریله قوی معناسنه ~~کلور~~ یقال سم نافع ای قوی بالغ و قال ابو نصر
ای ثابت و تازمه معنا سنه ده کلور یقال دم نافع ای طری النفع نونک فقی و قافک کسری و مدیه شول
قیودر که صوبی چوق اوله بر کثیره الماء معناسنه و بویذ کردر اگر چه بیژدن غبارت اولمغه موئش اولقی
کر کردر الانقعه همزه نك فقی و قافک کسریله جمعی صوبی چوق قبول معناسنه و نفع بریده حبس
اولسان صو و نفع شول شرا به دیرل که قوری اوزمی صوبه براغله اولور بشوریدین و نفع مرید آوازه دخی
دیرل صراح معناسنه و ابو یوسف ایتمدی نفع صا فی صوده دخی دیرل که تبرید اولمش اوله المنفع میمک
ضمی و قافک فقیله کذلک خالصی صوده دیرل النفعه نونک فقی و قافک کسری و مدیه مسفر دن کلن
کسینه ایچون اولان ضیافت و بعضا ایتمدی هر دوه که ضیافت ایچون ذبح اولنه اکانقعه دیرل و ابو عمرو
ایتمدی نفعه بر کسینه بک اولدینی کیچنه اولان ضیافت دیرل النصاب نونک فقی و یانک ~~صک~~ سریله
جمعی ذبح اولمش طوارل معناسنه یقال الناس نصابیع الموت یعنی موت بخلق ذبح ایدرجو انات ذبح
اولدینی کی الانقاع همزه نك و تانک کسریله نفعه طوارن ذبح ایتمک یقال انقعت النفعه اذا بذبحها
و انقاع غنیمت طوارن قبل القسمه ذبح ایتمکه دخی دیرل نقول انقعت القوم نفعته ای ذبحوا من الغنیمه
شیء قبل القسمه و انقاع لون متغیر اولمغه ده دیرل یقال انقعت لونه اذا تغیر و هو لغه فی المنفع الانقاع
قاندر نیچی صوبی یقال ما رأیت شربه انقعت منها الاستنقاع همزه نك و تانک کسریله حوضه و شوب

غسل ايمك تقول استنعت في الغدير اذا ازلت فيه واغسلت كانك ثبت فيه لم ترد واستنقاع صوحوضده
 جمع اولوب ثابت اولمق يقال استنعت الماء في الغدير اذا اجتمع وثبت واستنعت الشيء في السامدخى دبرل صيعة
 محمول اورره واستنقاع آواز وقاروقا لمعه دخی دبرل يقال استنعت لصوت اذا ارتفع المستنقع ميمك
 ضمی وتالك وقافك فتحيله اغذال ایده جك بر الكع نونك فتي وكافك سكوبيله بر كسبه في ابودرمك
 يقال نكعه عن الامر اذا اعجله عنه يعني ابودربوب آتی ایشلكه قومسه النكعة نونك ضمی وكافك
 فتحيله احق اولان كسبه يقال رجل هكعه نكعة النكعة نونك وكافك فتحيله طرثوث ديدك كرى اوتك
 بر پارمق مقداری بوقاریسی كه اوزرنده قرمزی قانی واردرود كر اولسان او طیلر قنده اشتغار
 دبرل انكع فتحيله بر كسبه نونك بورنی قرمزی اولوب فالوق الانكع همز نك وكافك فتحيله ذككر
 اولنان صفتله اولان كسبه النوع نونك فتي وواوك سكوبيله جنسیدن اخصد در الانواع همز نك
 فتحيله جعی التنوع فتحيله وواوك ضمی وتشديديله بر نيجه نوعه نونك يقال تنوع الشيء تنوعا
 النوع نونك ضمی ومديله جوعه تبعيله ذكر اولنور لفظدر السايح بانك كسر يله جائيه تبعيله
 ذكر اولنور يقال رجل جايغ نايغ وچان بددا ايسلر جوعا نوعا دبرل النبايع نونك كسر يله جياعه
 تبعيله ذكر اولنور وجياع جايغ جميدر يقال قوم جياع نيباع وبعض كسبه لشويه زعم ايتدبلر كه
 نوع صوسزاق معناسنه اوله ونايغ عطشان معناسنه اوله يقال رماه الله تعالى بلطوع والنوع الاستنقاعة
 همز نك وتالك كسر يله سيرده تقدم ايمك النهوع ضمتيله قوصقي في معناسنه يقال نهوع نهوعا
 اداتنهوع ونهوع ثقبو معناسنه در (فصل الواو) الوابعة واوك فتي وياك تشديديله آدمك
 اوتوراق يري در معناسنه يقال كذبت وياعتك وياعتك وياعتك وياعتك بالعين
 والعين كله بمعنى ردم يعني بللك معناسنه الوجع فتحيله مرض معناسنه در الالوجاع
 همز نك فتحيله جعی مرضه معناسنه الوجاع واوك كسر يله كذلك جعی جبل ايله اجبال
 وچبال كي يقال جمع فلان بوجع ونيجم وياجم بن اللب الرابع وينواسد يجمع دبرل بانك كسر يله
 حالا كه يعلم لفظنده يعلم ديمزلر كسره في ثقبول كو روي لكن يجمع كله سنده ايكي ياجع اولد بسة
 قوت ولوب ياء مفردة تحمل ايتديكنه تحمل اولدي دبرل واكر فلان بوجع رأسه ديسك ضميره منصوب
 كتور مكسز رأسه منصوب ايدرس واكر ضميره منصوبه كتور رسك بوجعه رأسه ديسك رأسه مرفوع
 ايتكله وانا يجمع رأسه و بوجعني رأسه ديسك بانك فتحيله و بوجعني رأسه ديسك بانك ضميره امامه
 ياي مضموم فيلوب بوجعني دبرل الوجع واوك فتي وچيك كسر يله مريض اولان كسبه الوجعون
 كذلك واوك فتي وچيك كسر يله جعی الوجعي واوك فتي وچيك سكوبيله والدك قصير يله كذلك جعی
 الوجاعي واوك فتي والفق قصير يله كذلك جعی ووجاعي جمع مؤنث دخي كلور يقال هم قوم وجعون
 ووجعي مثل مرضي ووجاعي ونسوة وجاعي ايضا الوجعات واوك فتي وچيك كسر يله جمع مؤنث يقال
 نسوة وجعات الایجام همز نك كسرى ومديله زجت ويرك ايلام معناسنه يقال ضرب ونيجم اي
 موجه مثل اليم بمعنى مولى التوجع فتحيله وچيك ضمی وتشديديله اجيوب شفت ايمكه دبرل تقول
 توجعت لفلان من كذا اذا رثيت له وصاحب صراح بومقامده جوهر ينك ورثيت له ديدك بكن مرثيه دن
 ظن ايدوب سهو ايتشددر الوجعاء واوك فتي وچيك سكوبيله والفك مديله آدمك اوزراق بر بدر
 در معناسنه الجمعة جيك كسرى وعيك تخفيفيله اربه شرابي نبيذ شعير معناسنه ابو عبيد ايتدي بن بزم
 جعد لفظندن نقص اولنان حرفه مقوله حرفدر التوديع على وزن التكریم كوچ زماننده استلشك
 الوداع واوك فتحيله اسمدر توديعدن استلشك معناسنه وتوديع اركك حيواني دول ايجون آيقومق
 وباري تصالينك ماودعك ربك وماقلى ميوردني ما ترك معناسنه در وتوديع الثوب بزي جامه دان
 ايجنه قوپوب صافلق الودعات فتحيله شول آق بونچقدر در كه در يادن چقار ابرلو ووافلو متفاوت

نكع

نوع

نوع
وع

وجع

ودع

دخی ذکر انشد در پس ای که پسته لغت اولی احتمالاً وارد را اگر چه صاحب قاموس غلطه خل انشد در
 الموزوع به میم فخی و زانک ضمی و مدبله فندریلان نسنه الموزوع و اوک فخی و زانک ضمی و مدبله اسمدر
 مصدر دخی کاو رجبها الاستیراع همزه نك و ناك كسریله الهام طلب ایتك تقول استوزعت الله
 شكره فاوزعنی علی ما امر آتفا الوارع زانك كسریله شول كسند در كه ایلر و صفه واروب آتی اصلاح
 ایلر تقدیمه و تأخیر محتاج اولان برری اوکاره و فی حدیث ابی بكر رضی الله عنه و قد شكی الیه بعض عماله
 ما كنت لاقید من وزعة لله و وزعه و از عك چه بدر یعنی خدای تعالی خدمت مند اولانك منع اولنسی
 روادكدر و فی بعض النسخ انا فید والمعنی واحد علی ان يكون الاستفهام للانكار و وازع سلطان
 معنای سنده كلور قال الحسن البصری لا بد للناس من وازع ای من سلطان يكفهم وگاه اولور كلبه وازع
 دیرل قیونند قوردی منع ابتد بیکچون الموزوع و اوک فخی و زانك سكونیله عسكرك اوكن آیت و فی
 آردی ایشون دبو تقول وزعت الجیش اذا حبست اولهم علی آخرهم قال الله تعالی فهم یوزعون
 التوزیع علی وزن التكریم فسمت و تفریق ایتك التوزع فختنبله و زانك ضمی و تشدیدله بولشك یقال
 توزعوه فمیانهم اذا قسموه الاوزاع همزه نك فختبله ناسدن جاعت مختلفه به دیرل و اوزاع
 همدانند برقیله به دخی دیرل كه اوزاعی آنردند السعة سبك فختبله برنسبه به وسعت و یرمك یقال
 وسعه الشئ یسعه سعة من الباب الرابع یقال لا یسعی شیء و یضیق عنك یعنی سكامضابقه و یرن بكا
 وسعت و یرمز و یسع دن و اواسقط اولدی بطا دن ساقط اولدیغی کی تكیم باب همزه ده و طی بطا دن
 ساقط اولدیغی موضعده بیان اولمشدر وسعه قدرته طاقته دخی دیرل قال الله تعالی فلینفق ذو سعة
 من سعته ای غنی قدر سعته و الهاء عوض من الواو التوسع وازك ضمی و سبك سكونیله سعه کی قدرت
 و طافت معنای سنده در الایساع همزه نك كسری و مدبله غنا صاحبی اولقی یقال اوسع از جل اذا صار ذا سعة
 و غنی و منه قوله تعالی و السماء بنینا هاید و انما لم یسعون ای اغنیاء قادر و ن و ابساع غنی قلمغه دخی دیرل
 یقال اوسع الله علیك ای اغناك التوسع علی وزن التكریم برنسبه بی بول ایتك كه نصیفك مقابلیدر
 الاتساع همزه نك كسری و ناك كسری و تشدیدله وسعت بولقی الاستساع همزه نك و ناك كسریله
 بمعنا ایضا یقال وسعت الشئ و استوسع اذا صار و اسعا التوسع فختنبله و سبك ضمی و تشدیدله بمجلسده
 كك یرده او ترتمق نفسم معنای سنده اوساع و اوک فخی و سبك تشدیدله شول آنرد كه آدمی واسع اوله یقال
 فرس و ساع ای واسع الخط و الوساعة و اوک فختبله آدم كك اولقی یقال وسع و ساعه من الباب الخامس
 وسیع و اوک فخی و سبك كسری و مدبله و در حرض ذلك و زانك ضمیله ایکی صوبك آدیدر كه سعه له بی
 قشیر بیتنده واقع اولمشدر كه بعض اشعارده علی وجه التغلیب در حرضان واقع اولمشدر بسع فختنبله
 عجم اسم لرند در وگاه اولور كه بواك الف لام دخی داخل قلو را اگر چه بومقوله اولانره ضرورت اولدیغی
 الف لام داخل اولماز یعمرو زید و یسکر کی و البسع قراءت اولمشدر و البسع دخی قراءت اولمشدر
 لامین الیه الوشعة و اوک فخی و سبك كسری و مدبله بلكدن بر صار غی لفیغه معنای سنده و شول قامش كه
 آنك اوزر بنه جلاح لحمه ایلكن یعنی ارفاج ایلكن صراط و قومقو ایچون آكادخی و شیعه دیرل و بنه بی
 آنقدن صكره صار یلان قطعه له و شیعه دیرل و شیعه و دالاجه سنده اولان بوله دخی دیرل التوسع علی
 وزن التكریم بنه بی آنقدن صكره صار مغه دیرل الوشع و اوک فخی و سبك سكونیله ركسند ده و وجه لاق
 ظاهر اولقی ظهور شیب معنای سنده یقال و شعه الشیب اذا علا حكا ابو هبید و طاعه چقمق معنای سنده
 كلور تقول و شعت الجبل و شعا من الباب الثالث اذا علوته التوسع فختنبله و سبك ضمی و تشدیدله
 قیون طاعه چقوب او تلامق یقال و شعت الغنم فی الجبل اذا ارتقت فیہ رعاء الایساع همزه نك
 كسری و مدبله انماج چیچكلكمك یقال و شعت الاشجار اذا ازهرت و بواو سعید الضرر و روابندر الوشوع
 و اوک فخی و سبك ضمی و مدبله آخره دو كلكله ایچلن دوا و جور معنای سنده در تشوع کی تكیم مرور

وسع

وشع

وضع
وضع

ابتدى الوضیع واولك فتي وشبهك كسرى ومدله شول خرمابود اغتدن باريلان اغاجلردكه سقفه دوشن
 اغاجلر اوزرينه دوشلر ووكاه اولورد كر اولنان يازمه لرى ديكته قوبوب اراسن تمام ديدكلرى ضعيف
 اوله طورلر الوضیع فتيه بيله رقوطدر سرجه دن كوچر كوتوفى الحديث ان اسرافيل ليتواضع لله تعالى
 حتى يصير كانه الوضیع الموضع ميمك فتي وضادك كسرى بيله مكان معناسنه ومصدر دخی كلور الوضیع
 واولك فتي وضادك سكوبيله بمعناه الموضوع ميمك فتي وضادك ضمی ومدله بمعناه كذلك تقول
 وضعت الشيء بين يدي وضعاف وموضعا وموضعا وهو مثل المعقول ووضع درجه سندن دوشمكه دخی
 دبرلر يقال موضع منه فلان اذا حطمت درجه ووضع عورت باشندن اورتن كيدرمكه دخی دبرلر يقال
 وضعت المرأة عورتا وحامله عورتا وغلان طوغر معده دبرلر يقال وضعت المرأة اذا ولدت ووضع
 دوه سرعتله كتمكه دخی دبرلر يقال وضع البعير وغيره اذا اسرع في سيره ووضع ضرر ايمكه دخی دبرلر
 يقال موضع الرجل في تجارته على البناء للمجهول اذا خسر الموضوع ميمك فتي وضادك ضمیله سرعت
 سير معناسنه كلور يقال بغير حسن الموضوع وموضوع فجارته ضرر ايدن كسنيه ده دبرلر يقال
 وضعت في تجارتك وانت موضوع الابطاع همزك كسرى ومدله سرعت ايندركمك يقال او وضعه
 راكبه وايضا فجارته ضرر ايمكه دخی دبرلر يقال اوضع الرجل على مالم يسم فاعله الموضع ميمك
 وضادك فتيه موضع معناسنه لغتدر فرارواي اوزره الوضیعه واولك فتي وضادك سكوبيله
 والوضیعه واولك كسرى وضادك سكوبيله والوضیعه ضادك كسرى بيله بولر جله سني بمعناه دن
 بخان بتايلو اولسه باطاشله باخود كر بيله ضعه غير هذه الوضیعه والوضیعه دبرسن يعني لها شك
 وضعتن باخود كر بيمك وضعتن وضع آخره تبديل ايت دبرسن پس ضعه ده اولان ها واولن عوض
 اولور وضیعه دنامت معناسنه ده كلور على ماسيبي الوضیعه واولك فتي وضادك كسرى وميله انظر لى
 حل معناسنه ووضیعه شور برده بتن اوتى اولغه دخی دبرلر يقال وضعت تضع وضیعه وبركسنة حقیر
 ودنى اولغه ده دبرلر تقول وضع الرجل تضع وضیعه من الباب الخامس اذا صار وضیعا الوضایع
 واولك فتي وبالك كسرى بيله جنى احوال واثقال معناسنه يقال خلفوا وضایعهم انى افعالهم ووضیعه
 وضایع كسرى واولك دخی كلور وضایع كسرى رقوطى بر بردن بر بره نقل ايتوب آده ساهكن
 قلندى اول محل وضیعا بچون اول قوم اهل عرف طائفه سى واهل سلاح طائفه سى اولغله الوضیع
 واولك فتي وضادك كسرى ومدله شول خرمابود كقور بمزدن اول دوشلر يلوب دسبلره باهرلر
 ووضع امانت قوتن اوانه دخی دبرلر ودیعت معناسنه تقول وضعت عند فلان وضیعا اذا استودعت
 عنده ودیعه ووضع خلقك اياحه دخی دبرلر كه شريفك مقابليدر الضیعه ضادك فتيه دنامت
 تقول في حبة طعنة وضیعه نفع الضناد وكسرها والهاء عوض من الواو وضیعه شور اولان اغاجلردن
 برينك اسبدر اكرها اولغه اولان واولن عوض اولور دسه واکر آخريده اولاندن عوض اولور سه
 باب معتلدن اولور طامحن فيده دن اولماز الواضیعه ضادك كسرى بيله شول ناقه دركه ذكر اولنان
 اغاجى اولر الواضیعات ضادك كذلك كسرى بيله جنى يقال ناقه واضیعه ونوق واضیعات وابوزيداندى
 بخان دوه ذكر اولنان اغاجى اولغه دن خالى اولسنة وضعت تضع وضیعه فتي واضیعه دبرلر وكذلك
 وضعتنا نادبرلر كاشچر من بورهى اولتدم محلنده لازم ومتعدى كلور الموضوعه شيفر من كوزه بى
 اولناديلان دوه اصحاب الوضیعه ذكر اولنان اغاجك قرينده مقيم اولان قوم الواضیعه ميمك فتي
 وضادك فتيه برخصوضه ووجشوب او كدل قومق ويبنى ترك ابدشك وبرخصوضه موافقت ايمك
 معناسنه ده كلور تقول واضیعتني في الامر اذا وافقته فيه على شيء الواضیع شول عورتدر كه باشندن
 اورتنس براقتن اوله وواضیع شول عورته دخی دبرلر كه آخر طهرده حاءه فالش اوله الوضیع واولك
 ضمی وضادك سكوبيله عورت آخر طهرده حیض ككور مسنه قريب زمانده حامله اولمقدر يقال

وعم

وقع
وقع

وضعت وضعا اذا حلت في آخر طهرها في قبل الحيضة التضع نالك ضمي وضادك سكونه بمعناه
 التضع ضمتبيله بمعناه كذلك يقال ملجأه امة وضعا وتضعه وتضعه نالك ضمي وضادك ضمي
 عرض اتمك الانضاع همزة نك كسرى ونالك كسرى وتشديده دو مذك ميون اشغى ائندرك اياق
 باصوب اوزر بنه نك ايجون التوضيع على وزن انكر يم ففتاني بنه فود فدن صكره ديكمك الموضع ميمك
 ضمي وضادك ففتي وتشديده براغندي اولوب سست اندالم اولان كمنه الوعوع وواوك ففتي وعينك
 ضمي ومديله خوب آواز لو كمنه يقال خطيب وعوع وهو نعت حسن الوعوعة على وزن لزنة
 قورد آوازيدر الوعوع واوك ففتي وعينك سكونه سذوم اولان آواز يقال مه دارو وعوع وهو
 نعت قبيح وعوع جمع كبرك شماته سنه دخی دیرل تقول سمعت وعوع القوم وعوع جاعت ناسه
 دخی دیرل الوبعة واوك ففتي وفالك كسرى ومديله شول سندر که آتی خرما چو پندن وخرما
 پیراغندن ایشلرل وفاقله استعمال صحیح دکلدر الوبعة واوك ففتي وفالك ضمي ايله اوغر شحاته
 بری برله طوقشتمی الوافعة فالفك كسریله معناها ووافعه قيامته دخی دیرل مواقع لغت ميمك ففتي
 وفالك كسریله بغسوردوشچك برل الموقع ميمك ففتي وكذلك فالفك كسریله برنسنه ميمك محلی يقال وقع
 الشئ موقعه الموقعه ميمك وفالفك ففتي ايله شول محلدر که قوش آتک اوزر بنه قونار الميعة ميمك كسرى
 ومديله شول نسنه در که طوض آتک اوزر بنه طور ميمی عادت اينور وميعة قصصارك اوزر بنه
 بزود کد بکی اغاچه دخی دیرل وميعة چکيچه دخی دیرل مطرقه معنا سنه وبعطر ابتد میقه اوزر
 يلای طاشيدر که انکله بچاق بیلرل الوقع واوك ففتي وفالفك سكونه طاغده اولان بوسک بر ووقع اوغر اشغى
 دخی دیرل يقال وقعت بالقوم في القتال ووقع برنسنه دن دوشمکه ده دیرل يقال وقعت من کذا وعن کذا
 وقع من الباب الثالث وقع بچاغی کشکین ايمکه ده دیرل تقول وقعت السکین اذا حددنها الوقع
 فتحته طاشلر الوقعة كذلك فتحته وواحدی ووقع اياق بوريمکدن مجروح اولوب طاشر غمغه
 دخی دیرل يقال وقع الرجل يوقع من الباب الرابع اذا اشتكى لجم قدمه من غلظ الارض والحجارة الوقع
 واوك ففتي وفالفك كسریله شول بلوتدر که بوفقه اوله سحاب رقيق معنا سنه الوقع واوك ففتي وفالفك
 كسرى ومديله شول آت طرفيدر که طاشدن آشمشدر ووقع شول قليچه دیرل که بيلکي طاشنه
 سورلوب کشکین قلنش اوله وسکین ووقع يلنش اولان بچاق يقال وقع حديدك الوقاع واوك ففتي
 وبالك كسریله شول جو فور برلدر که آتده صوجع اولور مفاقع معنا سنه وقايع قالار معنا سنه
 دخی کلور الوقعة واوك ففتي وفالفك كسرى ومديله حلقى غيت اتمك يقال وقع في الناس وقعة
 اذا اغتاهم واوغزاش اتمك وطباش اوزر بنه اولان دليک که آتده صوجع اولور کو چک اواسون
 بيوک اولسون وز ياده بيوک اولدقه وقبط دیرل الوقاع واوك ففتي وفالفك تشديده خلقی غيت
 ايدن كمنه الوقاعة كذلك واوك ففتي وفالفك تشديده بمعناه وقاع واوك ففتي وعينك كسرى اوزره
 بناسيله فطلم کپی شول داخدر که آتک بانجی اوزر بنه دائرة خالنده يقارلر هر فنده اولور سه مدور داغه
 اطلاق اولنور لب عبيدروايی اوزره يقال کوبته ووع الابقاع همزة نك كسرى ومديله قومله اوغزاشه
 کبرمك يقال اوقعت بالقوم وابقاع برکسنه به برامزلق اتمکه دخی دیرل يقال اوقع فلان فلان مابسه
 وابقاع دوشمکه دخی دیرل اسقاطه ناسه يقال اوقعه غير المواقعة ميمك طمی وفالفك فتحته اوغر شتی
 الوقاع واوك كسریله معناها يقال واقعوهم في القتال مواقعة ووقاعا الوقوع ضمتبيله دوشمك معنا سنه
 يقال وقع الشئ يوقع يوقع بالارض ولا يقال سقط وربع بار کونده بغان بغوره دیرل ووقوع
 قوش قوغضمخچر برل يقال وقع الطائر وقوعا الوقعة واوك كسرى وفالفك سكونه قوشك برجنس
 قوغضی يقال لطمضن الوقعة التمسوا الواقع نونك ففتي وسينك سكوني وفالفك كسریله برلدر که اسجيدر
 التوقع فتحته وقاعه ضمي وتشديده برنسنه نك وقوعه منظر اولمق الاستيعاع همزة نك

و تانك كسريله بمعناه يقال توقعته الشئ واستوقعته اذا انتظرت كونه اي وقوعه التوقع على وزن التكريم
 كتابت اوزر بنه نشان يازمق يقال السرور توقع جاثري يعني علامة خير درو توقع طوار ارقه سنده
 اولان ياغره دخی دیرلر و توقع برنسنه بی نوهم بمکه دخی دیرلر بقل وقع ای الوقظك علی شئ
 الواقع قافك كسريله برلمظدر که عناه کوفه فعل متعدیه اطلاق ایدرلر الموقوع بمک فقی وقافك ضمیمه
 آشمش وطاشرقش آت طرفنی بقال حافر موقوف مثل وقوع علی مامر الموقوع بمک ضمی وقافك فقی
 وتشدیدله بصلمش بول طریق مدلل معناسنه وموقع شول کسینه دیرلر که اکابلار ایشمش اوله بقل
 رجل موقع وکذا بغیر موقع وموقع شول قلیجد دیرلر که بلمش و یوری آچلش اوله وموقع الظهر
 شول دومه دیرلر که آرقه سنده باعری جوق اوله بقال انه لموقع الظهر المرفعة بمک ضمی وقافك فقی
 وتشدیدله شول یومری نشان درنیدر که بلمش اوله الوکیع واولک فقی وکافك کسری ومبدله
 برک اولان نسنه بقال فرس وکیع وسقاء وکیع ای صلب شدید و سقا سین مهمله نك کسريله مشکه دیرلر
 الوکاعه واولک فقیله برک اولمق بقال وکیع من الباب الخافس وکیع كذلك واولک فقی وکافك کسری
 ومبدله برجلک اسمیدر الوکیع فقیله یاغک باش پارمقی قرینده اولان پارمه مائل اولوب باش پارمق
 دپی یومری اولمغه دیرلر الاوکیع همزه نك وکافك فقیله شول رجلدر که ایاغی ذکر اولنسان
 صعت اوزره اوله الوکاعه واولک فقی وکافك سکونی والفک مبدله مؤثی بقال رجل اوکیع وامرأة
 وکعاه وکاه اولور که اوکیع لیم معناسنه استعمالی اولنور بقال عبد اوکیع ای دق لیم و بقال ده وکعاه
 ای حقیقۃ الاستیکاع همزه نك و تانك کسريله محکم اولمق بقال استوکمت معدیه اذا استدنت طبعته
 المیکنة بمک کسری ومدی وکافك فقیله صبان دهوری که زراعت ایدنلر استعمال ایدرلر
 المیکع بمک کسری ومدی وکافك فقیله كذلك جعی صبان دهو رلی معناسنه که اسان فارمیده
 اکا بز دیرلر الوکیع واولک فقی وکافك سکونیه عقرب صوق بقال وکعت العقرب بارنها اذا ضربت
 ویلان صوقغه دخی دیرلر بقال وکعت الحبة و وکیع مدهه اولان سودی هب صفمغه دیرلر نقولی
 وکعت الشاة اذا نهزت ضرعها عند الحلب ومن کلامهم قالت العترة احلب ودع فان لك مائدع
 وقالت النجعة احلب وکع فلپس لك مائدع وسور قیونك کجیدن صا جیچون انقع اولمسندن کتابت اولوب
 کجیک حبله یله سودن قاچر مه سندن عبارت اولور الولوع واولک فقی ولامک ضمی ومبدله اسمدر
 حرص معناسنه وولوع مصدر دخی کلور پس مصدرده واسمده واولمق وولور الولع فقیله
 كذلك مصدر در حرص اولمق معناسنه بقال ولعت به واولع وولوعا من الباب الرابع الايلاع
 همزه نك کسری ومبدله حرص قلیق بقال اولعته باشی واولع به علی البناء للمجهول المولع
 بمک ضمی ولامک فقیله برنسنه به حرص قلیق قلیق کسینه مغری به معناسنه الولع واولک فقی
 ولامک مکنونیه کذب معناسنه بقال ولع والی کما یقال عجب عجب بقال واولع من الباب الثالث
 اذا کذب وجمع مصادر ده واولع کله سن باب آشدن ایراد ایتشدن ذکر اولنار معازده پس جوهر بنک
 کذب معناسنه باب آشده کلوب حرص معناسنه باب رابعدن کلسنی اختیاریه مخالف اولور وولع
 منع معناسنه دخی کما یقال مر فلا فادری ما ولعه ای مادری ما حیسو بقال ایضا مادری ما ولعته
 بکسر اللام معنی مانسته الوالع لایک کسريله کاتب معناسنه الوعة فقیله جعی کاذبلر معناسنه
 فاسق الیه فسه کی المولع بمک ضمی ولامک فقی وتشدیدله آلاجه ملع کیدر لفظا ومعنی التولیع
 علی وزن التکریم شول آلاجلغه دیرلر که آلاجه رنده اورنلق اوله واصمعی ایتدی اصکر طوارده
 الوان متعدد جمع اولور سه ابلق اولمده دن ماعد اکا وایع دیرلر بقال برزون مولع بنوینعه واولک فقی
 ولامک کسری ومبدله کنده قبیله سندن برج عتدر الولیع واولک فقی ولامک کسری ومبدله خرماتک
 اولچقان جیچکی یاخود میوه میدر که فابی بچنه اوله (فصل الهاء) الهع هانک ضمی وایک فقیله

وکیع

ولع

هع

شول دوه ياوړيسيدركه وقت تاجك آخرنده طوغه يقال ماله هج ولا ربع و ربع وقت ربيعه
اول تساجده طوغان دوه ياوړيسيدر الهبة هانك ضمني و بانك فتحيله موثي الهجات كذلك
هانك ضمني و بانك فتحيله جعي ذكر اولنسان وقتده طوغان ياوړي اصمعي ابتداي جبر بن حبيدن
سؤال ايوب هبعه نيچون هبع ديدلر ديم ابتداي زيرار ربع اول تساجده طوغوب هبع آخر تساجده
طوغه غن برره كلوب بوريدلر ديه ربع ايله رابر بوريمكه طاقت كنور بمبوب بوين اورنمغه بوريمده
سرعت ايتك استراكاناء هبع ديدلر ديدى وهبعان يون اورنمق معناسنه در ديدى واصمعي ابتداي
هبعك جمعه هبع ديمز تكيم ربعك جعنده ربع ديرلر الهبعان فتحيله دوه كوشكي يون اورنمق
يقال هبع انفصيل يهبع هبعانا اذامد عقه و يقال الجر كلها تهبع في مشيتها اى تمد عقمها الهبع
هانك كسرى و بانك سكونى و لولاك فتحيله كولا معناسنه در الهبقة هانك و بانك و قافك فتي
ونوك سكونيله او بكدلى اوزر بنه او توروب ياغتك پرمقارن ديكمدر الهبقة ذكر اولنسان
ورن اوزره شول رجل احق متكيدر كه نساط ثقه سنك مصا حبتن سور الالهبقاع همزه نك
و بانك كسرى به ذكر اولنسان صفت اوزره اولق يقال الهبقة الرجل اذا جلس الهبقة يعنى
حاجت غلبه ايوب نساط ثقه سله مصاحبه مشغول اولسه الهجوع ضمني به كچه ايله ابوق
وهبع عني ليله اخلق دفع اولنمغه دخی ديرلر يقال هبع جوعه اذا انكسر جوعه ولم يشبع
الهبع عتاك فتي وهنك سكونيله نومه خفيله به ديرلر الهبع هانك فتي و جبك كسرى ومديله
كچه در مفرار هبع كيدر و زانومعنى الهبع عني الهبع عني و رانك كرم او بيق يقال هبع القوم
تهجعا اذ انوموا الهبة هانك فتي و جبك سكونيله ازانومق يقال ايت فلانا بعد هبعه اى نومه
خفيله من اول الليل الهبقة هانك كسرى و جبك سكونيله برجنس اريودقدر جلسه كبي جلوسدن
الهبقة هانك ضمني و جبك فتحيله همزه و زنى اوزره شول كسره در كه غفل اولوب احق اوله الهبع
هانك ضمني و جبك فتحيله معناه الهبع ميم كسرى و هانك سكونيله معناه كذلك و بانك اصلى
نوم معناسدن مأخوذ در الهبع همزه نك كسرى به ركسنة نك اخلقن تسكين ايتك يقال الهبع
فلان غرثه اذا سكن ضرره و غرث عين مجبه و ثاء مثله ايله اخلق و ضرر ضاد مجبه ايله اخلق شدنى
الهبع فتحيله و نوك فتي و تشديد ايله اوزون و فرموده اولان كسنة الهبع هانك كسرى و جبك
سكونى و راء مهمله نك فتحيله اوزون طويل معناسنه الهبع هانك كسرى و دال مهمله نك فتي
وعينك سكونيله ركده در كه امكله خرده اولان دوه قاجد قد تسكين اولنور الهبع هانك و دال
فتي و واولك سكونيله دوه قوشى نعام معناسنه الهبع هانك فتي و رانك كسرى به ايتي اولان فان
دم جارى معناسنه يقال هبع من الباب اربع و هرع شول كسره به ديرلر ك تير اغلايجي اوله سرع البكاء
معناسنه الهبع هانك فتي و رانك كسرى به شول عورت در كه از ايله جع رلقد قد منبسي تير ازال اوله
الهبع فتحيله شول كهله لدر كه كوچرك اوله قل صغار معناسنه كذا في بعض نسخ المصحاح المهرع
ميمك فتي و رانك ضمني ومديله شول بجنو ندر كه مضروع اوله الالهراع همزه نك كسرى به سرعت
ايتك ومنه قوله تعالى وجاء قومهم بهر عور اليه فلو عبيده قال اى يستهون اليه كانه بحث بعضهم بعضا
والهراع ترمكه دخی ديرلر يقال الهراع الرجل على مالم يسم فاعله فهو مهرع اذا كان برعد من غضب
او حى او فرع الهبع هانك و رانك فتي و بانك سكونيله قورق و ضميمف اولان كسنة وهرع شول
به ديرلر كه اسمى سرعت اوزره اوله سرع الهبع و البراعة وزن من بور اوزره
چو بانك دومك ابتداي قش الالهراع همزه نك و رانك كسرى و ميمك تشديد به سرعت ايتك يقال الهراع
الرجل اذا استرع في مشيته و بكاسنه سرع الهراع دخی ديرلر و جوهري ابتداي ظن ايله ركه ميم زانده
اوله الهبع هانك فتي و رانك كسرى ومديله كچه نك بر مقدار نه ديرلر كرك ثلث كرك ربع اولسون

التهمز علی وزن التکریم برنسنه بی اوفاتقی الاهزاع همزه نك وهانك كسر به اوفاتقی
 يقال همزعت الشئ تهز بها فانهمز اذا كسره فانكسر المهرز رأسه ندي دوجك آلت كرك كريج
 اوفاده جق آلت اولسون كرك خرمين دويكك آلت اولسون الاهزاع همزه نك وتانك كسر به
 كوندر ك وفليجك درهمي فبان درهمي سبون ديو تحريك اولسندرو اهزاع سرعت ايتك معنا سنه ده
 كلور يقال مرفلان تهز اذا اسرع الاهزاع همزه نك وزانك فتح به شول اوقدر كه قبورده جله
 اوقدر دن صكره قاله كرك ابو اولسون كرك برامز اولسون يقال مافي كانه اهزاع ابن السكيت ايندي پس
 كلمه اهزاع نفيدن غيري برده استعمال اولمناز لكن بعض شعرده مثبت دخي استعمال اولمشدرو اهزاع
 كام اولور احد معنا سنه دخي استعمال اولنور يقال مافي لدار اهزاع اي مافيها احد والهرزوع ضمتنه
 والتهزاع فتحمتنه وزانك ضمي وتشديد به بونلرك ايكسي دخي سرعت ايتك معنا سنه در يقال مرفلان
 بهزاع من الباب الثالث وبتهمز اي يسرع الهطوع ضمتنه برنسنه به نظر ايدوب طور مق يله هطع
 الرجل بهطع هطوعا من الباب الثالث اذا قبل بهصره على الشئ لا يطلع عنه الاهطاع همزه نك كسر به
 بر كسنه بويتن اوزادوب باشن آشفه ايتك واهطاع سرعت ايتك دخي برلر يقال اهطع في عدوه اذا اسرع
 وعدو عين مهمله اله سكر نكدر المهطع ميمك ضمي وطانك كسر به شول دو در كه بويتن براد لشندن
 اشاع طونه الهطع هانك وطانك فتح ولا مك فتح وتشديد به اوزن وفرموده اولان رجل هيجع
 كبي وزنا ومعنى الهمة هانك فتح وعينك تشديد به فوصق في معنائه يقال هع هع وهولعة في هاع
 بهوع بمعنى فاء الهع هانك فتح وقافك سكويه شول دائره در كه آت كك وكسي جانبنده اوله
 وبوقوله دائره كره عد اولنور يقال الهع فاعلى لاسبق ايداعنى ذكر اولنان علائق اولان آت صلايلرى
 يكمن وهع كذا كذا او ج براف بلد زدر كه برى برينه قريدر وائلر اس جورادر كه قرا كاتول ايدر
 الهع هانك ضمي وقافك فتح همزه وزنى اوزره شول كسنه در كه خي ايتنه طينسي وباني
 اوزر به يانسي جوق اوله الهع هانك وقافك فتح وياك سكويه حالت حريده اولان فليج اوزن
 حكايه ايتك وابوعبيده ايندي بهع فليجك كسينه بوقارودن آشفه چالهدر الهع هانك ضمي
 وميمك فتح وتشديد به وقافك كسر به زملق وزنى اوزره تنصب اغاچك ميوه سيدر سبويه كاتنه
 ذكر اينديكي اوزره وتنصب ضاد معجمه اله راغاچدر كه اوقى آندن ايشلر وزملق شول كسنه در كه منسن
 جعاع ايتن زدن اول ازال ايد الهع الهع ضمتنه ساكن اولوب مطنش ولىق يقال هكمت البقرة تحت
 ظل الشجرة من شدة الحر من الباب الثالث وتوجه معنا سنه ده كلور يقال ذهب فلان فايدرى ابن هكع
 واين كع اي ابن توجه واين اقام الهع هانك ضمي وكاتك فتح همزه وزنى اوزره احق اولان
 كسنه الهع فتحمتنه زباده صبر سز لقدر يقال هلع من الباب اربع الهع هانك فتح ولا مك
 كسر به نى صبر اولان كسنه الهع هانك فتح ولا مك ضمي ومديه بمعناه وقد جا في الحديث
 من شرم اوتى العبد شع هالع وجبن خالع يعني شل بخلد رانسانه وربان برامز سنه لرك ري كه قوت صبرى
 وحزنى موجب اوله وبخلى هالع به صفتله مق بوى عاصفه ولبلى نام به صفتله مق كيدر بوم عاصف
 ولبلى نام بيد كلى كلامده عاصف شديد اولان به دبرلر پس اشبو حديث شريف آتى شمر اولو كه
 فعل مز بورده صفت فاعل وزنى اوزره دخي كله وبودخى محتملدر كه هالع فاعل وزنى اوزره كلمي
 خالع كله سنه مناسبتدن اوترى اوله وخالع دن مراد شول خوفدر كه قلبى قو بارزاده شدندن الهع
 هانك ضمي ولا مك فتح همزه وزنى اوزره شول كسنه در كه دائمانى صبر اولديغن اعلام ايد به ل
 رحل هلع اذا كان هلع يجوز ويستجمع سرعا يعني تير تير آخلق اظهار ايد الهع هانك كسرى ولا مك
 فتح وتشديد به ارك اوغلاق الهع كذا هانك كسرى ولا مك فتح وتشديد به موئى يقال
 ماله هلع ولا هلع اي ماجدى ولا عناق الهع هانك كسرى ولا مك سكويه شول نافه در كه

هطع

هع

هع

هع

هكع

هلع

سریع اوله الهلوعه علی وزن المزبور بمعناه بقال ناقه هلواع وهلواعه ای سریعه حدیة مذعان
 وحیدیه هاء مهمله ایله کسکین وچاپک و مدعان نمیک کسر یله مطیع معناسنه در الهلوعه هانک
 واولک قحبله ولامک مایبته سکونیه سرعت اتمک بقال هلواعت اذا سرعت الهلع هانک ضمی
 ولامک قحبله حریص معناسنه در بقال ذئب هلع بلغ ابتلاعدندر بوغی معناسنه الهالع لامک
 کسر یله شول دوه قوشیدر که یکمه سنده سرعت اوزره اوله الهالع سکونیه لامک کسر یله
 موغی الهموع هانک فغی و میمک ضمی و مدبله آغی نسنه جاری معناسنه الهموع ضمتبله آغی
 سیلان معناسنه الهمع هانک فغی و میمک سکونیه بمعناه الهمعان فحمتبله بمعناه کذلک بقال
 همعت عینه بهمع همعا وهموعا وهما نامن الباب الثالث اذا دمعت سکونیه بقال همع
 الطل اذا سیال بعد ماسقط علی الشجر وطل طاء مهمله ایله بغموره دیرل الهمع هانک فغی و میمک
 کسر یله باغی معناسنه در بقال سحاب همع ای ماطر التهمع فحمتبله و میمک ضمی و تشدید یله
 یلاندن آغی بقال تهمع الرجل اذا تابک یعنی آغی شکن کوسرته الهمع فحمتبله ولامک فغی
 و تشدید یله سریع اولان دوه وکاه اولور قورده دخی همع دیرل لام تشدیده ایله جوهری ایدر
 بن ظن ایدر مکله لام زائده اوله الهسبع هانک و میمک و سبک فغی و بانک سکونیه رجل قوی معناسنه در
 زعم ایدر کلری اوزره و بر جلاک دخی اسمیدر الهنعة هانک فغی و نونک سکونیه شول داغده دیرل که دوه
 بوینک التند اولور بقال هنع البعر علی البناء للمجهول وهنعه جوزانک منکب ایسریته دخی دیرل که بش
 یلد زدر که صف غلیوب در لشاردر فراتره نازل اولور و منکب اوموزه دیرل دوش معناسنه الهنوع
 میمک فغی و نونک ضمیمه ذکر اولان داغده داغلمش دوه الهنع فحمتبله بوینده اولان تطامن در
 و تطامن اولدر که بوینک آشه چانی منخدر اوله یعنی اتیش اولوب باش جانی مرتفع اوله و اوموزی
 بوکسک اوله بقال هنع بهنع هناعن الباب الرابع الالهع همزه نک و نونک قحبله بوینده اعوجاج
 اولقد در بقال ظلم اهنع و ظلم طلبه مجهمه نک قحبله دوه قوشنک اراککنه دیرل الهنع هانک فغی
 و نونک سکونی و الفک مدبله موغی بقال ظلم اهنع و نعامه هناعه اداکان فی عنقه التواء حتی بقصر
 لذلك کایغله الطائر الطویل العنق والتواء یورلغه دیرل وهناعه شول طاعده دیرل که الخفی اوله
 و بوسط مانک ضدیدر وهنع قرمز کیک بوینده اولور سیاه کیک بوینده اولماز دیمش قرمز کیک
 بوینده قصه لی اولد بغمون الهواع هانک ضمیمه قوصتی و الهبعواعة هانک فغی و بانک سکونی
 و عینک ضمیمه سکونیه بقال هاع بهوع هو اعا و هبعواعة اداقاء و قوم بری برینه حله
 اتمکه دخی دیرل بقال هاع القوم بعضهم الی بعض اذا هموا بالوثوب التهويع علی وزن التکریم
 قوصدر مقدر بقال لا هو عنه ما اکل ای لا فینه التهمع فحمتبله و بانک ضمی و تشدید یله قوصق الهووع
 ضمتبله قورق بقال هاع بهیع هيوعا من الباب الثاني اذا جبن الهع هانک فغی و بانک سکونیه کذلک
 قورق ذکر اولانده لغتدر الهبعان فحمتبله بمعناه بقال هاع بهعا و هبعان من الباب الرابع
 الهیعة هانک فغی و بانک سکونیه برنسه براوزرینه دوکلد کدن صکره اتقی میعه کیدر و زنا و معنی
 بقال هاع بهع هعا الهایع بانک کسر یله شول قور شوندر که بوته ده اریمشدر و هاع قورق
 و بی صبر معناسنه کلور بقال رجل هایع لایع ای جبان جزوع الانهاع همزه نک و هانک کسر یله
 شراب بریوزرینه دوکلوب اتقی بقال انهاع الشراب و بعض نسخده سین مهمله ایله دخی تصحیح اولمشدو
 بویند و رجه سیلان و همی مراد اولور هاع لایع قورق دیمک اولور بقال رجل هاع لایع هاع لایع
 موغی بقال امرأه هاع لایع الهایعة بانک کسر یله فغی آواز صوت شدید معناسنه الهیعة هانک
 فغی و بانک سکونیه شول آوازدر که اندن قلبه خوف طاری اوله باخود شول بر امن صفتدر که
 بین الناس شایع اوله الهیعة میمک و بانک قحبله شول موضعدر که شام شریفدن واران حجاجک

فبقا تيدروا كاجفه دخي ديرل جيڪ ضمي وحاء مهمله نك سكونيله (فصل الباء) اليدع همزه نك
 ودالك فتحيله زعفران كه معروف دير بس بومنصرف اولورو اكر يونكله بر كسنة اسميه اولنسه لاينصرف
 او اور تفر يفتدن ووزن فعلدن اوتري افكل كبي كه افكل فائده تركه ديرل رعه معناسنه التيدبع على
 وزن التكرير زعفرانله بويامق بقول يدعت الشئ ابدعه تيدبع اذا صبغته بالزعفران اليداع همزه نك
 كسري ومديله واجب فليق يقال ايدع الحنج على نفسه اذا اوجب وذلك اذا تطيب لآحرامه مبدوع
 ميك فتي ودالك ضمي ومديله برآك اسميدر كه اول عبد الحارث بن ضرار ك اتيدر البراع يانك فتحيله
 شول شككدر كه كيجه ايله اوجوب آتش كبي كور نور كه اكايلدز بوجكي ديرل البراعه كذلك يانك فتحيله
 واحدى وبراغ وبراغة قائمه دخي ديرل قصب معناسنه وقور قق كسنة يده براغ وبراغة ديرل وبراغ
 كاه اولور بو كه دخي ديرل مبه معناسنه البفاع يانك فتحيله بوكسك اولان بر اليفاع همزه نك
 كسري ومديله بوكسك اولق يقال ايفع الغلام اذا ارتفع اليافع فانك كسريله بوكسك اولان اوغلان
 يقال ايفع فهو يافع ولا تقل موفع وهو من النوادر ايفع فتحيله بوكسك اولان اوغلان اليفعة كذلك
 فتحيله بمعناه يقال غلام يفع و يفعه و يفعه جمع معناسنه ده كور يقال غلمان بفعه اليفاع همزه نك
 فتحيله كذلك جمعي البيع يانك فتي ونونك سكونيله بمش كالن بولوب اولق البيع يانك ضمي ونونك
 سكونيله والينوع ضمتيله بمعناه ايضا يقال بيع التمر يبيع من الباب الثاني وبيع من الباب الثالث يباع وبعثا
 وينوع اذا نضج وقرئ وينعه بضم الباء وينعه بفتحها وهو مثل النضج والنضج اليناع همزه نك
 كسري ومديله كذلك بمش كالن بولق معناسنه در ومضارعنده باساقط اولمادى اختيله قوت بولديفتدن
 اوتري البيع يانك فتي ونونك كسري ومديله اولمش ميوه البائع نونك كسريله بمعناه نضج ايله
 ناضج كبي البيع يانك فتي ونونك سكونيله بالنعك جعيدر صاحب ايله صحب كبي ابن كيسان روايتي اوزره
 * باب العين من ترجمة الصحاح الجوهرى *

يدع

برع

نفع

بيع

(فصل الالف) عين اباغ همزه نك ضمتيله وباء موحده ايله وعين لفظنك اضافيله بموضعك اسميدر
 كوفه ايله رقه مايننده بوم عين اباغ عربك مشهور كونلردن بر كونك آديدر كه مندر بن مندر بن ماه
 السماء اول كونده قتل اولمشدر (فصل الباء) البدغ فتحيله مهملاته بولاشق يقال بدغ بالعدرة يبدغ
 بدغا من البساب الرابع مثل تعب تعب اذا نطخ بها وسائر سنه يه بولاشقه دخي اطلاق اولنور البدغ
 يانك فتي ودالك كسريله رجالدن بر كسنة نك اسميدر ابن الاعرابي ابتدئ هرب طائفه سندن بعض
 كسنة بعض غدرا بتدكده بدغ دبوسجيه اولندي تعب كبي البرزغ يانك وزانك ضمي ومايننده رانك
 سكونيله تمام بكتلك البرزغ يانك ضمي وزانك سكوفى وزانك ضمي ومديله بمعناه البرزاع يانك
 كسري وزانك سكونيله قرطاس وزنى اوزره بمعناه كذلك يقال شباب برزغ وبرزوغ وبرزاع
 اى ممتلى نام وصاحب قاموس برزوغ شابك ده صفق اولور شابك صفق اولديني كبي ديمشدر البرزوغ
 ضمتيله كون طوغمقدر يقال برغت الشمس بزوغا من البساب الاول اذا طلعت وزوغ دوه نك اضبسي
 طلوع ايمكه دخي ديرل الانبراع همزه نك وبانك كسري ونونك سكونيله بهادر ك ابتدا ظهور انجسته
 ديرل يقال انبراع الزرع اذا جاء اوله المبرع ميك كسري وبانك سكونيله نيشتر كه آنكله فان الورل
 للبرع يانك فتي وزانك سكونيله فان ابقى يقال برع الخاجم والبيطار من البساب الثالث اذا شرط يعنى
 فان السه البطع فتحيله برسنه يه بولاشق يقال بطع بالشئ من الباب الرابع اذا نطخ به لغه في بدغ
 وپرده سورنكه دخي ديرل يقال بطع بالارض اذا سمع بها وترحف وترحف بورنكه قصد ايدوب بورنكه ميوب
 سورنكه ديرل البغفة على وزن الزالة برجنس اوتمك وصوت اتمك هدير مخصوص معناسنه البغيغ
 باه اولك ضمي وعينك فتي وباء ماينك كسريله شول قيودر كه چكلسي قريب اوله وبغيغ سمن اولان
 آهوار كنده دخي ديرل كذا في بعض النسخ المفعغ ميك ضمي وباء اولك فتي وناينك كسريله سريع

ابغ

بدغ

برزغ

بزغ

بطغ

بغغ

بلغ

و مستعمل اولان کسنه البلوغ ضمتنه بریره برسمک تقول بلغت المكان بلوغاً من الباب الاول و برسنه قریب اولغه دخی دبرلر تقول بلغت المكان اذا اشارت علیه و منه قوله تعالى فاذا بلغن اجلهن ای قاربت و بلوغ او غلان کالن بولغه دخی دبرلر يقال بلغ الغلاد اذا درک الابلاغ همزه نك کسر یله ایرشدرمک ایصال معناسنه التبلیغ علی وزن التکریم بمعناه البلاغ بانک فتح یله اسمدر تبلیغ معناسنه و بلاغ کفایته دخی دبرلر و تبلیغ رسالتی ادا ایتیمکه دخی دبرلر و آنک اویانن اوزانغه دخی دبرلر زیاده سکر تسون دیو یقال بلغ الفارس اذا مبدیده بعناں فرسه لیرید فی جریه البالغ لامک کسر یله ایوجید معناسنه یعنی ایولکده نهایتن بولشدر البالغ بانک فتحی و لامک سکون یله بالغ معناسنه در یقال امرالله بلغ ای بالغ من قوله تعالى ان الله بالغ امره و فرایندی اللهم سمع لابلغ دبرلر ایشد لسون تمام اولسون معناسنه کسائی ایتدی برکسنه بخان برحظ ایتدیکی خبری ایشسه اللهم سمع لابلغ دبر حرف اوللرک کسر یله و سمع لابلغ دبر فتحه لریله و سمع لابلغادر نصب اوزره البالغ بانک کسری و لامک سکون یله کذلک بالغ معناسنه در و منه قولهم احق بالغ و قولهم ملغ بلغ و ملغ ممک کسری و لامک سکون یله و غین مجیه یله احق معناسنه در یعنی حاقبتله مرادنه و اصلدر البلاغه بانک فتح یله فصاحت معناسنه در البالغ بانک فتح یله فصیح اولان کسنه یقله بلغ الرجل من الباب الخامس اذا صار بلغا ابلاغات بانک فتح یله و شایات کبی در وزناو معنی و وشایه اهل حکمه برکسنه بی غزایدوب سعایت ایتیمکدر البالغین بانک کسری یاخود ضمتله و لامک فتحی و غینک کسری و مدبله آفت و داهیه معناسنه و فی الحديث ان عابسة قالت لعلي رضي الله عنهما حين اخذت بلغت منا البالغين یعنی بزدر زجت و بلاچسکدک و بلغین ده مفرد اعرابی و جمع اعرابی ایکسیده جائزدر المبالغة ممک ضمی و لامک فتح یله بر خصوصده سعی ابدوب تقصیر ایتیمک یقال بالغ فلان فی امری اذا لم يقصر فيه البلغة بانک ضمی و لامک سکون یله مالدن شول نسنه در که معبشته کفایت ایده التلغ فتح یله و لامک ضمی و تشدید یله برسنه یله اکثفا ایتیمک یقال تبلغ بكذا اذا كثرت به و تبلغ علت مشد اولغه دخی دبرلر البالغاء لامک کسری و الفک مدبله حیوانک اطرافی یعنی الی و ابلاغی اکار ع معناسنه و بواهل مدینه لغتی در ابو عبیده ایتدی یونک اصلی فارسی لغتی اوزره پایهدادر البوغاء بانک فتحی و واولک سکونی و الفک مدبله توز کبی زیاده ملایم اولان طبراقی ابو عبیدروایتی اوزره التبوغ فتح یله و واولک ضمی و تشدید یله فان غلبه ایتیمک التبغ بمعناه یقال تبوغ الدم بصاحبه و تبغ به و تبوغ برکسنه برکسنه آنک اوزرینه حله ایدوب غالب اولغه دخی دبرلر ابن السکیت روایتی اوزره یقال تبوغ الرجل بصاحبه فغلبه و فی الحديث علیکم بالحمامه لا تبغ باحدکم الدم فبقته یعنی نا که فان غلبه قلوب قتل ایتیمه بعضلر ایتدی تبغ اصلنده یبغی ایدی یعنی در یعنی نا که فان طغیان ایدوب قتل ایتیمه پس یبغی قلب مکان او انوب تبغ اولدی جذب یله جذب کبی حکمک معناسنه (فصل الثاء) التثغغ علی و الزلزلة و لفظدر که حکایت صوت ایچون استعمال اولنور یقال سمعت لهذا الخلی تثغغ اذا اصاب بعضها بعضا فسمع صوته و حلی حاء مهمله نك فتحی و لامک سکون یله شول ببرک در که زینت ایچون نسا طایفه سی طاقنور (فصل الثاء) التثغغ ممک ضمی و ثاء ثانیه نك کسر یله شول کسنه در که تکلم ایتیمکه دیشلرن بری رینه اوروب اضطراب شدیدله مضطرب اولور برحشیتله که کلامی اکثماز اولور التثغغ ثاتک فتحی و لامک سکون یله باش یارمقی یقال بلغ رأسه بثقیه ثلغا من الباب الثالث التلغ ممک ضمی و لامک فتحی و تشدید یله شول خر مادر که اغاجندن دوشوب یاریله التثغغ ثاتک فتحی و ممک سکون یله باش یارمقی یقال تثغت رأسه ثغفا اذا شدخه الثغغ فتح یله طایفک یوقاروسی اعلائی جبل معناسنه و فرایندی شول نسنه که بن اشدتم ثغغه در نونله ثغغه دکدر ابو عمرو ایتدی تثغت الثوب دبرلر اذا صبغته صبغاً مشغاً یعنی قویو یواسک (فصل الدال

بوع

تثغغ

تثغغ

ثاغ

ثغغ

الدبع دالك فتي و بانك سكونيله والدباغة دالك كسريه والدباغ كذلك دالك كسريه دري بي
 سبيله مك يقال دبع فلان اهابه بدبغه ويدبغه من الباب الاول والثالث دبغاو دباغه و دبغاو في الحديث
 دباغها ظهورها و دباغ شول نسبه دخي اطلاق اولنور كه آنكله دباغت اولنور الدبع دالك كسريه
 و بانك سكونيله والدبغة كذلك دالك كسري و بانك سكونيله ذكر اولنان دباغت حوايجنه
 دبرل الدبغة دالك فتي و بانك سكونيله بر كره دباغت ايتك بناء مره در الاندباغ همزه نك و دالك
 كسريه دباغت قبول ايتك يقال دبغت الحلد فاندبغ الدغدغة على وزن الزلزله تشوش واضطراب
 معنائه الدماغ دالك كسريه باشد اولان عضو معروف در الادمغة همزه نك فتي و ميك
 كسريه جمعي دماغه معنائه الدمغ دالك فتي و ميك سكونيله باشي دماغه ابرشخه بارمقدر
 يقال دمغه دمغا اذا اشجع حتى بلغت الشجعة الى الدماغ الدامغة ميك كسريه شول باش بارغيدر كه دماغه
 ابرشش اوله زبر باشد اولان جراحت اون دور لودر اولي فاشره در كه خار صه دخي دبرل آند نصكره
 باضعه در آند نصكره داميه در آند نصكره متلاجه در آند نصكره سمحاق در آند نصكره واضعه در
 آند نصكره حاشمه در آند نصكره منقله آند نصكره امه آند نصكره دامغه در ابو عبيد دماغه في
 دخي زباده ابتد عین غير معجمه ايله كه داميه دن صكره در و بونلرك اكثر نيك معناسي لفظ نلر دن
 معلوم اولمغن تفصيل اولنمادی و دامغه شول چيچك كبي نسبه در كه خرما غا جك اوزر نده ظهور
 ايدر اوزون و محكم اولور اكر حال اوزره ترك ايدر ايسه خرما غا جن خراب ايدر (فصل راء) الارباغ
 همزه نك كسريه دوه بي كندی قولايه صوبه صاليو بر مكد رتا كه و قتلو و قسز صولايه يقال تركت ابلهم
 هملا مرغا الرذغة فختبيله صولي بالحق در و قوي بالحقه دخي دبرل الرذغة رانك فتي و دالك سكونيله
 بمعناها الرذغة فختبيله جمعي الرذاع رانك كسريه كذلك جمعي الرذغ رانك كسري و مديله احق
 معنائه المرذعة ميك و دالك فختبيله بيونله كو بر جك ككيناك ارا برى المرادع ميك فتي و دالك كسريه
 جمعي الرذغة فختبيله صولي بالحق در و حل معنائه الارزاغ همزه نك كسريه بالحق ايتك
 بر حيتله كه زباده صولي اوله و لكن اقبه يقال ارزاغ لمطر ارض اذا ابلها و بالغ و لم يسبل و ارزاغ
 بر كسنيه ضعيف و عسلو عد ايتك و ارزاغ بررى قازار كني باش بالحقه ابرشكه دخي دبرل يقال احفر القوم
 حتى ارزغوا اذا بلغوا الطين الرطب الرسخ رانك ضمي و سبتك سكونيله يلك كه انساك النده موضع
 معروف و در و حيوانك النده و يا غنده اولان خرده لر بدر كه بغاغي اورد قلري برلدر الرسخ فختبيله معناه
 مثل عسرو عسر الترسيخ على وزن التكريم صوطوار بلكينه جقق يقال جاء المطر فرسخ الرساغ رانك
 كسريه شول ايدر كه دوه نك خرده سنه محكم باغلر رتا كه الكوب بوربي و برمدن مانع اوله الرسخ فختبيله
 دوه نك يا غنده اولان استرخادر اصمعي روايي اوزره واسترخاسو لك و كوشك اولمغه دبرل الرزغة
 على وزن الزلزله حضور و رها هيتله ديوك و رزغه دوه صوبه هر خشان استرسه و ارمقدر الرغبة
 رانك فتي و غنيك كسري و مديله شول سودر كه فينادوب اوزرينه صوصا جو ب لحوسه اولان عورته
 ايجوررل الرفع رانك فتي و فانك سكونيله معاشده وسعت اولمق الرفاغة رانك فختبيله دبرل وسعت
 اوزره اولمق يقال رفع عبسه رفاغة من الباب الخامس اذا اتسغ الرافع فانك كسريه واسع اولان دبرل
 الرفع رانك فتي و فانك كسري و مديله بمعناه يقال عبش رافع و رفع اي واسع طيب الرفع فختبيله
 و فانك ضمي و تشديد به بر كسنيه دبرل كي وسعت اوزره اولمق يقال رفع الرجل اذا توسع الرفاغة على
 وزن التمانية خوب اولان معبشت يقال هو في رفاغة من العبش الارفاغ همزه نك فختبيله قصق برلري
 قولتلكر كي و او بقلركي الرفع رانك فتي و فانك سكونيله و الرفع رانك ضمي و فانك سكونيله
 واحد الروغ رانك فتي و واولك سكونيله و الروغان فختبيله تلي اخفا اوزره اولوب او غرن
 او غرن يلك يقال راغ العلب بروغ روغا و روغانا في المثل روغي جعار و انظري ابن المغروج جعار

دبغ

دمغ

ربغ

رسغ

رغغ

رفع

روغ

جملة وعین مهمله ايله بالی قورت ضبع معنائه و روغی ايله خطاب اولنن الامؤثت الراوغ رائك
 فتحيله اسمدر آخر لاین یلك معنائه الاراغة همزه نك كسر یله طلب ایتك و اراغة كاه اولور مطلوب
 معنائه اولور يقال اریغونی اراغتكم ای اطلبونی طلبتكم و طلبه طانك فقی و لامك كسر یله مال مطلوب
 معنائه در تركه مال متروك معنائه اولدیغی کی الارتیاع همزه نك و تانك كسر یله بمعناها تقول اراغ
 و اراغ اذا طلب و ارا و تقول ارضت الصید فاذا تریع ای ترید الراوغ رائك جمیله كز او میل ایتك تقول
 راغ الى كذا اذا مال الیه سرا الراغ مائل معنائه و باری تعالی ك فراع علیهم ضرب بالیمین یوردیغی اقبل
 معنائه در و فر البندی مال علیهم معنائه در كویا كه روغ حضرت ابراهیم كفر به تعارض ایدوب آتی
 سقیم دیدیكی جهتندیر المراوغة میك ضمی و اولك فتحيله كیر لنوب اوغر لنقی يقال فلان براوغ فی الامر
 مراوغة اذا طلبه سرا و خفیه و مراوغة كورش طوئمة دخی در لر مصارع معنائه الراوغة رائك كسر یله
 كورش طوئمة قری بره در لر یونك اصلی رواغت ایدی و او یاره منقلب اولدی ما قبلی مكسور و اولدیغی چون
 التراوغ تانك فقی و و اولك ضمیله خلق بری برینه دستان سوبلك یقال تراوغ القوم اذا راوغ بعضهم بعضا
 یعنی بری بریك خفیه خاطرین اله السه (فصل الزاء) الزغریة زغریة زغریة سندن بر طائفة در یقال
 كانه بالزغریة ای بلفظة تلك الطائفة الزغریة زانك فقی و یانك سكونیله میل ایتك یقال زاع زاع من الباب
 الثاني و زیع كور ضعیف اولوب طوئمة دخی در لر و كوش استواندن زائل اولمغه دخی در لر یقال زاعت
 الشمس اذا مال و ذلك اذا فاه الى الزاغة علی وزن الباغرة ایتك جعیدر یقال قوم زاغة عن الشی ای
 زانفون التراغ میل ایتك یعنی اكلك التراغ قحنتله و یانك ضمی و تشدید یله زانك ترینی معنائه
 فصل السین) السابغ بانك كسر یله شول نسند در كه كامل و وافی اوله یقال ذنب سابغ اذا كمل یعنی آلك
 قویرینی مثلا كالن بوسع و سابغ توغلفه نك آردنده اولان اكسلك كه توغلفه فی زرهه اول اولاشدر
 یقال بیضة لها سابغ و سابغ شول ار ككه در لر كه ذكری اوزن اوله و بوكشك مقابلیدر كه كش
 شین معجه ایه ذكری قصه اولادر السبوغ ضمتله نعمت بول اولقی یقال سغت النعمة تسبغ سبوغا
 من الباب الاول اذا اتسعت الاسباع همزه نك كسر یله بر نسنه فی تمام فلق یقال اسبغ الله علینا
 النعمة اذا انعمها و اسبغ الوضوء ابدستی تمام آلفه در لر التسبغ علی وزن التكریم نافه یا وریسن فارنده
 تو یلند كدن صكره و دوشور مكه در لر یقال سغت النافه تسبغا اذا لقت ولدها و قد اشعر السابقة
 بانك كسر یله واسع اولان زره المسبغ ممك ضمی و بانك كسر یله شول كسند در كه واسع زره
 كیه التسبغة تانك فقی و بانك كسر یله شول نسند در كه باشه كیلن توغلفه آنكه زرهه اولاشوب
 بوینی ستر ایدرو بو كانسغه دیدیلر توغلفه آنكه تمام اولدیغی چون و اكر اولسد زرهك بقه سی ایه
 توغلفه ما یئنده آچق بر قالدیدی السبغة علی وزن الزلزلة بر نسنه فی طویراغه و سلیوب پایمال
 ایتك یقال سبغت الشی فی الزراب ای دمسغه فیه و سبغه طعامی زیاده جرب ایتك تقول سبغت
 الطعام اذا اوسعته و سبغه البهه باشه یاغ قویروب صبغه در لر تاكه یاغ سرایت ایده و بونك اصلی
 صبغه در اوچ غینله غین و سبطانی سینه تبدیل ایتدیلر فعل ایه فعله كله سنك ما بین فرقدن اوتری و تبدیل
 سین اختصار اولندی كله ده سین اولدیغی چون و بونك امشالی اولان مضاعفله دره دخی حال بویه در
 لقلق و غنث و كهكع كیه عشه عین مهمله و یاه مثله ایه فساد ایتك و كهكع حبس ایتك معنائه در
 التسبغ علی وزن التزلزل به كیرمك یقال تسبغ فی الارض اذا دخل السلوغ ضمتله حیوان
 النجی باشندن هسكزه دیش راغوب كالن بولقی یقال سلفت البقر و الشاة تسلف سلوغان الذاب الثالث
 اذا سقطت من التي خلف السندیس و سندیس النجی باشه كیرن طواردر السالغ لامك كسر یله
 ذكر اولنان سنده اولان حیوان و یقال سلفت و صلفت فهو سالغ و صالغ ایضا و مؤثنه دخی بفرهه
 استعمال اولنور و بود كر اولنان النجی تمام اولدقه اولور و سلوغ جبال طرقلو اولان طوارد

زغریع

سبغ

سبغ

سلغ

بذول كيدردوه قسمند و سلوغ و بنول ذكر اولندان حبوا نلر كالت بولدقده اطلاق اولنور زيرا
صغرك ولدنه سنه اوليده بخل ديرل بكسر العين و سكون الجيم تبع بعده جذع بالفحتين بعده شي
بفتح الاء و تشديد الياء بعده رباغ بفتح الراء بعده صديس بفتح السين و كسر الدال بعده سالغ ديرل بعده سالغ
سنه و سالغ سنين بالفاء بالغ و فيون ولدنه سنه اوليده جل بالفحتين ياخود جدى بفتح الجيم و سكون الدال
اكر كى ياوري سي اولور سه بعده جذع بالفحتين بعده شي بفتح الشاء و تشديد الياء بعده رباغ بفتح الراء
بعده سد يس بعده سالغ ديرل الاسلغ همزه نك و لامك فحيله فرا رواي اوزره شول اندر ككه
يشمس اوله لكن تمام بشيمه السلغ سينك فحى و لامك سكونيله باس يارمق يقال ساغ را سيه من
الباب الثالث وهو لغة في لغة السوغ سينك فحى و واو سكونيله ايچن بسن بوغاز سهولت ايله داخل
اولمق يقال ساغ الشراب يسوغ سوغا من الباب الاول واسهل مدخله في الحلق و بوغاز سهولت ايله ادخال
ايك معنا سنه ده كلور يقال سغته انا سوغته من الباب الاول كذلك واسيغته من الباب الثاني لكن اجدو باب
افعال دن كلكدرو سوغ بر سنه جائز اولمق معنا سنه ده كلور يقال سساغ له ما فعل اى جاز له ذلك و سوغ
بر و لدر ولدك اردنجه طوغوب اره برده آخر ولد اولمق و ولد مدخى اطلاق اولنور يقال هي اخته
سوغه و سوغته ايضا السبغ سينك فحى و ياك سكونيله كذلك بر ولدك عقبنجه طوغ و ولد يقبال
هنا سوغ هذا و سبغ هذا الاساغة شراي سهولت ايله بوغازه ادخال ايك يقال اسغته اسبغه اساعه
وغصه ارام و برمك معنا سنه ده كلور نقول اسغلى غصنى اى امهلى و لا تجلى وقال الله تعالى يتجرعه
ولا يكاد يشغفه السواغ سينك كسر يله شول سنه در كه آنكله بوغاز طون سنه به علاج اولنور
يقال الماء سواغ القصص يعنى صو بوغاز طورن سنه در كه علاجيدر السويف على وزن التكرم
جائز كورمك يقال سوغته له اذا جوزه (فصل الشين) الشغشة على وزن الزل له كوند كوندرايله
اوران كسند نه تحريك اولنق و ابو عبيده ابتد شغشه كوندري صوقوب چقار قدر و شغشه
برجنس او تكه يعنى صوت ايككه ديرل (فصل الصاد) الصلغ صادك كسرى و ياك سكونيله شول
سنه در كه آنكله بر سنه بو بارل الاصباغ همزه نك فحيله جى و صبغ شول سنه به دخى ديرل كه
آنى اتمك فائى ايدنورل ناخورش معنا سنه و منه قوله تعالى و صبغ لالا كلب الصباغ صادك كسرى
جى الصبغ صادك فحى و ياك سكونيله بويامق يقال صبغت الثوب اصبغه صبغا من الباب الثالث
واصبغه من الباب الاول المصبغة ميمك ضمى و ياك فحى و تشديد يله بويامش سنه يقال يصاب
بصبغة شدد للكثره صبغ صادك فحى و ياك كسرى و مديله بر رجليك اسميدر صبغة الله صادك
كسرى و ياك سكونيله دين الله معنا سنه در و بعضا ابتداي بونك اصلى نصارى اولادن كندولر
صويندن صبغ ايتلرندن مأ خودر الاصبغ همزه نك و ياك فحيله شول اندر كه آنك الى اقدر ياخود
قوير بغيرك اطرافى اقدر و اصبغ طبرجنسندن اكا ديرل كه قوير بى آق اوله الصبغ صادك فحى
و ياك سكونى و الفلك مد يله شول قيوندر كه قوير بغيرك اوجى آق اوله التصبغ على وزن التكرم
خرمك دى اولغه باشلق يقال صبغت الرطبة اذا ثبت الصدغ صادك ضمى و دالك سكونيله كوز ايله
قولاغك آره برى ذكر اولندان محله اينوب صارقن صاچه دخى صدغ ديرل زلف معنا سنه يقال صدغ
معقرب و كا اولور سدغ دخى ديرل سنه قطرب بن محمد بن المستير ابتداي بنى نمجدن بر قوم كه آنلره بلعنبر
ديرل سيني صاده قلب ايدرل درت حرفله جمع اولدقده كه آنلر كبرى طاورى قاف و برى غين و برى
خادر خان بو حرفلر سبندن صكر مواقع اولسه كرك ايكنجى اولسون كرك اوچنجى اولسون كركلر دنجى
اولسون سراطله سراط و بسطه ايله بصطه و سيقل ايله صيقل و سرفت ايله صرفت و مسغه ايله
مصبة و مسدغه ايله مصدغه و سخر لكم ايله و سخر لكم و سخب ايله سخب كى و مسبغه اجله و سخب
صوته ديرل المصدغة ميمك ضمى و دالك فحيله بور يا صدغى مخده معنا سنه و مصدغه ديد كبرى

سوغ

شغشة

صبغ

صدغ

زلف الشئ فونديقتن اوزرودروگاه اولور مردغه دخی دبر زاياله الصدغ صادق فقی و دلك سكوبيله
 بر كسبه يانه سنك ياك راست كلك ابو عبيدروايي، اوزره تقول صدغت الرجل اذا حذبت بصدغك
 صدغه في المشي و صدغ صرف معنائه دخی كلوراصمعي رواتي اوزره يقال ماصدغك عن هذا الامر اي
 ماصرفك وردك ويقال اتبع فلان يعبره فاصدغه اي مائنه مودلك اذا نديعني آني دوندر عسه قد يفي
 حينده الصدغ صادق كسريله بر نشاندركه زلف اولان برده لولور وگاه اولور قنلي
 محلنده دخی استعمال اولور ومنه قولهم فلان ماصدغ غيلة من ضعفه اي مايقبل
 وعربك ماصدغ غيلة من ضعفه ديد كسري ماصرف معنائه دخی مجتهد الصدغ
 صادق فقهيه ضيف اولق يقال صدغ الرجل بصدغ من الباب الخامس الصدغ صادق فقی
 و دلك كسري ومديله تازه طوغ او غلندر يدي كسونه وارنجحه الضلوع ضمتيله جتال
 طر نقلو حيوان ياشده النجي بيل ديش راغوب كالن بولقي سلوغ معنائه كه مزور ايتدي يقال صلف
 البقرة وللشاة من الباب الثالث الصانع لامل كسريله ذكر اولنسان ياشده اولان حيوان الصلغ
 صادق صمعي و دلك فقی و تشديديه جعي يقال كباش صلغ فالرويه والحرب شهد الكباش الصلغ
 و كباش كسبك جعيدر اركك فون معنائه الصمغ صادق فقی و ممك سكوبيله اغاجدن صافز
 مثالده اقان نسته الصمغ ضمتيله جعي و بونك التولقي جوفدرا صمغ عزي ديكري طلع اغاجك
 صمغيدر الصمغ صادق فقی و ممك سكوبيله بر ياره صمغ وفي المثل تركته علي مثل مقرف الصمغ
 ومقرف ممك فقی و فافدن صكره رانك كسريله صمغ جمع اولان اغاج فاني كه آلك صمغ الدقده برده
 اصلانسته قلمار يعني بن آني محل صمغ اولان اغاج فاني كي ترك ايتدم ذكر اولن محلده ارض صمغ فالديني
 حيثندن المصمغ ميم اولك صمعي و ثابتيك فقی و تشديديه صمغله انخساذ اولنسان مركب يقال حبر
 مصمغ جوهر ي ايدر بن بوكه في اشتدم ولكن كيدن اشتديكم يلزم الصامغان ممك كسريله اغرك
 ليكي جاني الاستصحاء همزتك و تانك كسريله بر اغاجدن صمغ لقي ابو الغوث رواتي اوزره تقول
 استصغت الصاب و ذلك ان تشرط شجرة ليخرج منه شيء مرفيع قد كالصبر و صاب صادق ماله يله
 شول صودر كه اغاجدن افار و شرط بارقي و دلكدر الصوغ صادق فقی و واولك سكوبيله قيو مجليقي
 صنعتن ايشليك تقول صفت الشيء اصوغه صوغا من الباب الاول و صوغ بر نسته في رابره دخی
 دبرل يقال هذ صوغ هذا اذا كان على قدره الصوغان صادق فقی و واولك سكوبيله ثنيه سي برابرل
 معنائه سبان كي و صوغ كذب ايتك معنائه ده كلور استعاره وفي الحديث كذبة كذبها الصواغون
 المصايغ يانك كسريله قيو مجي الصواغ صادق فقی و واولك تشديديه بمعناه الصباغ صادق فقی
 و يانك تشديديه بمعناه كذلك في لغة اهل الحجاز و صواغ كذاب معنائه دخی كلور علي ما مرفي الحديث
 الصباغة صادق كسريله قيو مجليقي صنعتي الصبغة صادق كسري ومديله خلقت معنائه يقال
 اصاغه الله صبغة حسنة اي خلقة حسنة و صبغة رفاق نسته بر كسبه نك ايشيدر ممك محلنده دخی استعمال
 اولور يقال سهام صبغة اي عمل شخص واحد و واوليدر لكن واولك مافلي مكسور و اولغين يله منقلب
 اولدي (فصل الضاد) الضيغة صادق فقی و غينك كسري ومديله شول تازه با نجه در كه
 نيسا تانك لوني متغير اولماش اوله و ضيغة صولى خيره دخی دبرل المضعف صادق و غينك كسري
 ومديله بولقي بلي يقال اقنا عند فلان في ضعف اي في خضب و خضب طانك كسريله وسعت لوزره
 اولق الضغضة علي وزن الزلزلة ديشر كسبه نك جيمه سي يقال ضعففت العجوز اذا لاكت
 شيا بن الحكيم ولاسن لها (فصل الفاء) القدغ فانك و دلك سكوبيله بر محوف نسته يي ياروي
 تقول قدغت رأسه فذغذغان الباب الثالث اذا شدخه الغرغ ضمتيله ايشدن قور تلي الغرغ
 فانك قتميله بمعناه تقول فرغت من الشغل افرغ فروغامن البلب الاول و فراغ صود و لكه دخی

صلغ

صمغ

صوغ

ضعف

قدغ

فرغ

دروز تقول فرغ المساء بفرغ فراغا من السلب الرابع مثل سميلا التفرغ ففتحته وزانك ضمني
 بواشديله برخصوص الجون فارغ ولى تقول تفرغت بكذللا تهم لى لهو الاستغفار همره لك وتالك
 كسر يله برنسته مقدورى صرف اىك تقول استفرغت مجهودى فى صكك اذا بذلت لى قدور ولفقه
 الافراغ همره لك كسر يله صوبى كاسعدن دو كلك بقوله افرغت لك اذا صبت و افراغ فان دو كلكه
 دخی درلر تقول افرغت البماء اذا ارقنها فلفرغه ميم ضمي وظللك سكونى ووزانك فخصه شول
 بخلقه در كه دو كه اولوب هر جاي بول اوله التفرغ على وزن التكرير برنسته يلى دو كلك تقول فرغه
 تفرضا اذا صبت و تفرغ ظروفي خالى فلفرغه دروز لا فتراغ همره لك وتالك كسر يله برنسته كيدى
 اورز يله صودو كلك تقول افرغت اذا صبت الماء على نفسك من مفرغ ميم ضمي ووزانك كسر يله برنسته كيدى
 وتشد يله خير قبيله سندن بر شاعر لك اسعيدر التفرغ فانك فنى ووزانك سكون يله فوحيه آخر تده اولان
 انا جارك اناسه صوبو كلك و فرغ كذللك فان هدر اولفه دخی درلر يقال ذهب دمه فرغا
 لذللك بطلابه الفرغ فانك كسر يلى ووزانك سكون يله كذللك فان هدر اولقه الفرغان كذللك فانك فنى
 ووزانك سكون يله منازل قدردن ايكى براق يلدرك اسعيدر كه برى دلو بر جلك مقدمندو بوى موخر نده در
 وينلر نده رويت عين حسبه بش ذراع مقبدرى مسافه واردر وواسم فرغدن مأخوذ بر مخرج
 ماء دلو معناسته نكيم مرو رايندى الفراغه فانك ضم يله ماء و جلدلر نقطه معناسته الفرغ فانك
 فنى ووزانك كسر يلى و مد يله شول آندر كه يورمى واسع اوله الفرغه فانك فنى ووزانك كسر يلى و مد يله
 شول ضرندر كه واسع اوله معنى قوليه ولا جملته اوله الفرغا فانك فنى ووزانك سكون يلى والفك مد يله شول
 دور نمكدر كه واسع اوله ذكر اولنان وجه اورزه يقال طعنه فرغا الفشغ فانك فنى وشدك سكون يله
 برنسته لك اورز يله چقوب آنى سترانك يقال فشغه اذا علاه حتى غطاءه وفشغ دكلك ابله اورز يله
 حواله اولفه دخی درلر يقال فشغه بالسوط اذا علاه الاثناع همره لك كسر يله دكلك ابله اورمى
 يقال افشغه اذا ضرب به جوهر ينك ظاهر كلامندن فهم اولنان يوردر اكن صاحب صراح وصاحب
 مهذب فشغى و افشاعى فرق ايموب ضرب اليه تفسير ايمو درد القشاع فانك فنى وشدك سكونى
 والفك مد يله شول صاحبدر كه طاعش اوله يقال الناصية القشاع اى المنشرة الفشغ ففتحته
 وشدك ضمي وقتد يله يورلك صايج وصال انا منى حوق اولمى يقال تفشغ الشبب اذا كثر وانشر
 و تفشغ فان غلبه ايمكه دخی درلر يقال تفشغ فيه الدم اذا ظلمه ونمشى فى بطنه و تفشغ لوزلك لمراسه
 كيركه مد يلى يقال تفشغ الرجل للبيوت اذا دخل بينها و تفشغ عورتك ايكى باغى اراسه كيروب
 و طه ايمكه دخی درلر يقال تفشغ المرأة اذا دخل بين رجلها و افترعها و افترع طاله و حين مهمله ابله
 لوزاله بكاريت ايمكه درلر الفشاع فانك ضمي وشدك تخفيف و تشدد يله يوردر طكه انا جده چقوب
 صر مشور (فصل اللام) اللغه لامك ضمي ووزانك سكون يله رآى تلفظده عين ايمكه ياخود لام ايمكه
 ياخود سيني تا ايمكه درلر اللغ ففتحته ذكر اولنان صفت اورزه اولمى يقال لغ بلغ لغا من الباب
 الرابع اللغ همره لك وتالك ففتحته ذكر اولنان صفت اورزه اولان كسسه اللغ لامك فنى ووزانك
 سكونى ولفك مد يله موشى اللادغ لامك فنى وذللك سكون يله عقرب صوقق التلادغ تالك فنى
 ولامك سكون يله بمضاه يقال اللغه العقرب تلده لدا و تلدا غامن للسبب التلادغ سوز ابله اجمعه
 دخی درلر يقال اللغه بكلمه اذا نزع بها و نزع نوله ورا و حين مهمت ابله دور نمكدر طعن معناسته
 اللادغ ميم فنى وذللك ضمي و مد يله عقرب صوقش كسسه اللادغ لامك فنى وذللك كسر يلى
 و مد يله بمضاه (فصل الميم) الميزغ على وزن التكرير طوارى اغشغى التمزغ ففتحته ووزانك ضمي
 و تشدد يله طوارى اغشغى يقال مرغه فى الزراب تمر يا فمزغ اذا مكنه فتمك المزغ ميم ضمي ووزانك
 فنى و تشدد يله اغشغى بر المزاع ميم ففتحته بمضاه المزاعه كذللك ميم ففتحته بمضاه ايضا

فشغ

لغ

لمدغ

مزغ

و مراغه جر بر نام شاعرك اناسنك لقييدرو بونی اكا اخطل نام شاعر لقب قلمشدر اوزرنده رجال
اغناسن اشعار انگيچون المرغ ميک فتی و رانك سكونيله طوار اوت اوليق وفي كله سيله استعمال
اولنسه اقامت معناسنه اولور نتکيم قاموسده تصريج اولمشدر و بوتقر بدن صاحب صراحك
مرغ غلطيدن ستوردر علف ديديكی مخالف اولديغي ظاهر اولور المرغۃ ميک کسری و رانك
فتحيه شول بفرسغه ديرل ~~که~~ برجاني طوتقدر منفذی بوقدر واکامعای اعور دخی ديرل
منفذی اولديغيجون و مرغه ديدکری اکثر يا بيانه آتلدیغيجوندر الامراغ همزه نك سکونيله
اغزباری آقق يقال امرغ اذا سال لعابه و امرغ ناصواب کلمات اتمکه دخی ديرل و امرغ خسيره
صوبی چوق قوبوب رفيق اتمکه دخی ديرل التمرغ فتحته و رانك ضمی و تشديديله اعزذن
اغزبارن صاحب يقال تمرغ اذا رش اللعاب من فيه المشغ ميک فتی و شبنك سکونيله برجنس
اکل اتمکدر خبارمک کي مثلاً المضغ ميک فتی و ضادك سکونيله جيمک يقال مضغ الطعام بمضغه
من الباب الثالث و مضغه مضغاً من الباب الثاني المضاع ميک فتحته شول نسنه در که جينور يقال
ما عندنا مضاع و هذه كسرة لينة المضاع المضاعه ميک ضميله جيندک نسنه المضغه ميک ضمی
و ضادك سکونيله ابارسي و بوسيدن قلب الانسان مضغه من جسده ديرل المضغفان ضادك
کسریله ايکي چکه نك ديلبريد آزی ديشی تدبکی ردم و بعضرا بتدی مضغفان ايکي چکه ده ايکي طهر در
المضغه علی وزن الزلزلة فارشقی اختلاط معناسنه الملع ميک کسری و لامك سکونيله شول اخقدر که
فحشيات سويلر يقال بلغ ملغ يعني حاقته مراده و اصلدر واکاه اولور ملغ بالکر ذکر اولتور (فصل النون
النبح نونك فتی و بانك سکونيله ظاهر اولق النبوغ ضمته نيله بمعناه يقال نبح الشئ يذغ من الباب الثالث
و يذغ من الباب الثاني نبحاً و نوحاً اذا ظهر و نوح برکسنه اصلنده شاعر دکلكن شعره هوس ايدوب
شعري ابوديمک يقال نبح الرجل اذا لم يكن في ارض الشعر ثم قال و اجاد و بوندن ما خود در شعرادن بعض
کسنه به نوابغ ديدکری ديباني کي و جعدی کي و بونلردن غیری دخی کيم و اريسسه اماز يادن معوية
الديانية نابعه ديدکری و قد نبغ لينا منهم شؤن ديدیکي قولندن او توريدر النبح نونك فتی و تانك
سکونيله بر نسنه بي تعيب اتمک تقول نبغ الشئ اذا عبت الانتاع همزه نك کسریله سخریه کولم سيله کولمک
تقول انتع اذا ضحك ضحك المستهزئ المندغ نونك فتی و دالک سکونيله بر ماغله دورمک يقال ندغه
اذا تخسه باصبعه و دغدغه و ندغ كذلك کوندر ايله دورمکه دخی ديرل و کلامله آجتمغه دخی ديرل
و ندغ ککک اوتنه دخی ديرل سعت معناسنه ابو عبيدرو ايتي اوزره المندغ نونك کسری و دالک سکونيله
کذلك ذکر اولنان اونه ديرل ابوزيدرو ايتي اوزره بس اختلافی فتحته کسره در غين معجه اولسنده
اختلاف اتمشدر در المندغ ميک کسری و دالک فتحته شول کسنه در که دورمک عادتيدر النزغ
نونك فتی و رانك سکونيله افساد اتمک يقال نزغ الشيطان بينهم يبرغ نزغاً اذا افسدوا غري و نزغ دورمک
معناسنه کلور يقال نزغه بکلمه اذا طعن فيه مثل تسغه و ندغه النسخ نونك فتی و شبنك سکونيله دورمک
نخس کييدرو زنا و معنی يقال نسخ بالسوط اذا تخسه و نسخ سوز ايله آجتمغه دخی ديرل يقال نسخه بکلمه
مثل نزغه و نسخ ~~که~~ ايله دورمکه دخی ديرل يقال نسفت الواصفه اذا غرزت في اليد بالابرة يعني حقان
دو کون اوران عورت اکنه ايله دو کون قلسه که نساء عرک عادتيدر المنسخه ميک کسری و نونك سکونی
و شبنك فتحته قوش قويريقتن جمع ايدوب بريره باغلد قری نسنه در که آنکله اتمکچلرا اتمکي الاجه
و دمور دن اولديغي وقتينه منسخه ديرل الانساغ همزه نك کسریله کذلک دورمک يقال نسخه
و انسخه بمعنی و انساغ اناج قطع اولندقدن صکره شاخ صالو برمه که دخی ديرل النسخ نونك فتی و شبنك
سکونيله بر تبه حيقرق که غشی اولق دائره سنه واره يقال نسخ نسخ من الباب الثالث ابو عبيد بتدی
انساندن نسخ صادر و لماز الا صاحبته تشوقا يا خود ناسفا و يا خود ملاقاته محبة اولور النشوع نونك

مشغ
مضغ

مفع
ملغ

نبح

نبح

ندغ

نزغ

نسخ

نسخ

التائف فختبئله و تائف و تشدید بیه بر کسند بر بدن زائل اولمقی بقال تائف از جل المکان اذا لم یبرحه
 و تائف بر نسبه بی احاطه ایتمکه دخی دیرلر بقال تائفوه اذا تکفوه و تکنف احاطه معنسانه در اگر چه
 صاحب صراح تائف بیک جای بودن و نهان خانه ساختن جای را دیمشدر سهواً بمشدر الاثف الفک
 مدی و تائف کسریله تابع معنسانه در الاثف همزه مک فقی و تائف سکونیه تابع اولمقی بقال ائفه بئفه اثفا
 من الباب الثاني مثل کسره بکسره اذا تبعه و بوتقد بر بدن صاحب صراح ائف بالتحریک بی روی کردن
 دیدیکی مخالف اولدینی ظاهر اولور زبر عبارت جوهریدن و صدر کایده ذکر اولان اصلدن ظاهر
 اولان سکوندر حرکت دکلدر الاذاف همزه مک ضمی و ذالک تخفیفه ذکر آلت رجله معنسانه و فی الحدیث
 فی قطع الاذاف الدیه کذا فی بعض نسخ الصحاح الارفه همزه مک ضمی و رائف سکونیه صنور حد
 معنسانه الارف همزه مک ضمی و رائف فخیله جعی غره ابله عرف کبی پس ارفدن مراد برلر مایتنه وضع
 اولان علامتدرو فی الحدیث عن عثمان رضی الله عنه الارف تقطع کل شفعه کویا که عثمان رضی الله
 عنه جار ایچون شفعه بی جائز کوریه یوب یوکلامی شریکنه نظرا یور مشدر و هم ایتمشدر ای مال
 اقسام و ارف علیه فلا شفعه فیه الارف همزه مک و زای معیه مک فخیله کوچ زمانی قریب اولمقی
 بقال ارف الترحل یا رف از فامن البیاب الرابع اذا دانوا منه قوله تعالى ارفه الارفه یعنی القیمه و ارف عجله
 ایتمکه دخی دیرلر الاثف الفک مدی و تائف کسریله عجله و تائف کسند المتأرف ممیک ضمی و تائف کسری
 و تشدید بیه قصیر القامه اولوب بمجموع الاعضا اولان کسند اوزید ایشدی بر اعرابی به سؤال ایدوب
 ما المحبطی دیم ایشدی المتکلمی و ما المتکلمی دیم ایشدی المتأرف و ما المتأرف دیم انت احق دیوب
 بی اول مکانه ترک ایشدی و روانه اولدی دینی الاسف فختبئله زیاده محزون اولمقی بقال اسف علی
 مافاته من الباب الرابع و اسف غضب ایتمکه دخی دیرلر بقال اسف علیه اسفا اذا غضب الا اسف همزه مک
 کسری و مدیه غضبه کورم بقال اسفه اذا غضبه التأسف فختبئله و سبنک ضمی و تشدید بیه محسر
 تلطف معنسانه بقال تأسف اذا محسر الاسف همزه مک فقی و سبنک کسری و مدیه سریع الحزن
 اولوب رفیق القلب اولان کسند الاسوف همزه مک فقی و سبنک ضمیمه معناه و اسف غضبناک و محزون
 اولان کسند به دیرلر و اسف عبده دخی دیرلر بنده معنسانه ابن السکیت روایتی اوزره الاسفا همزه مک
 ضمی و سبنک فخیله جعی الاسیفه همزه مک فقی و سبنک کسری و مدیه شول بوفقه بر کسند بنوریه
 یوسف باتک و سبنک ضمیمه و یوسف سبنک کسریله و یوسف سبنک فخیله اوچی دخی علم رجلده
 لغتدر فراروایتی اوزره و مزبور همزه ابله دخی روایت ایشدی اساف همزه مک کسریله بر تک آدیر
 صم مخصوص معنسانه که نائله مک فریندر زبر اساف و نائله ایکی بتدر قریش قبیله سنده که آنلری
 عمرو بن لخی صفا ابله مروه اوزرنده وضع ایتمشدر آنلر ایچون مقابله که به ده قریش کسریله بعضلر
 شوبلر عزم ایشدیله که آنلر جرهم قبیله سندن ایکی کسند ایدی بری اساف بن عمرو بری نائله بنت سهل ایدی
 که به شرفها الله فجور ایشدی کلری ایچون مسخ اولوب طاش اولمشاردی و قریش قبیله سی مرور بامله
 آنلری معبود ایشدیله بری الاشی همزه مک کسری و سبنک سکونی و الفک قصر یله بر که بشقه مجبار
 آتندند بری اشقی فعلی و زنی اوزره اولور الاشی همزه مک فقی و فائف کسریله جعی الاصف فختبئله
 کبره دیدکلری اوت که نباتات فسمندندر اما شول نسبه که اصلنده خیابار مثالنده بتر کالصف دیرلر
 لغاله همزه مک ضمی و فائف تشدید بیه قدر اله معنسانه در که قدر فختبئله یا با کلک معنسانه در و افه
 كذلك همزه مک ضمی و فائف تشدید بیه بمعناه تنوین تذکیر ایچوندر نفعه علی وزن المذکور بمعناه التائف
 علی وزن التکریم ایدیم بقال اف فائف تائف اذافاله اف قال الله تعالی و لا تغل لهما ف و بوند لغت التیدر
 اخفش روایتی اوزره بری اف در همزه مک ضمی و فائف کسری اوزره بناسی و تشدید بیه و بری دخی اف در
 همزه مک ضمی و فائف فقی اوزره بناسی و تشدید بیه و بری دخی اف در همزه مک و فائف ضم اوزره بناسی

اذف
ارف

ازف

اسف

اشده
اصف

افف

و تشدید یله و بریده اف در همزه نك ضمی و فانك جر اوزره تنوخی و تشدید یله و بریده افادر همزه نك
 ضمی و فانك نصب اوزره تنوخی و تشدید یله و التبعی اوف در همزه نك ضمی و فانك رفعی اوزره تنوخی
 و تشدید یله و گاه اولور افا و نقادخی دیرلر بطریق الاتباع الاف همزه نك كسری و فانك تشدید یله
 حین معنایه منه قولهم كان ذلك على افه ای علی حینه الافان همزه نك كسری و فانك تشدید یله
 بمعناه یقال ایضا كان ذلك على افانه ای علی اوانه الثقة فانك فقی و همزه نك كسری و فانك تشدید یله
 تفعله و زنی اوزره كذلك حین معنایه یقال جاء علی ثقة ذلك مثل تعنه ذاك الاکاف همزه نك كسریله
 مركب بالانی و وكاف دخی لغتدر الاکف ضمتیله جمعی الایكاف همزه نك كسری و مد یله مركبه بالان
 اورمق یقال اكفت الحمار و او كفته اذا شدت علیه الاکافی الالف همزه نك فقی و لامك سكونیله یك
 هزار معنایه و بومذ كر در یقال هذا الف واحد و لا یقل واحدة و هذا الف اقرع ای تام و لا یقال قرع
 و این السكت ابتدی هذه الف دیمك جائز در هذه الدراهم الف اعتبار یله الالوف ضمتیله و الالاف همزه نك
 و لامك مد یله جمعی و الف ركسندیك عدد نسنه و بره كه دخی دیرلر یقال الفه یا لفه الفا من الباب الثاني
 اما اعطاء الفا الایلاف همزه نك كسری و مد یله یك عددی تمام اتمك و یك عدد تمام اولمق بقول الفت
 القوم ایلافا اذا كلمهم الفا و الفواهم بانفسهم اذا صاروا الفا و یقال ایضا آلفت الدراهم بنفسها و الایلاف
 مأنوس فلیق معنایه دخی كلور تقول الفه هذا الموضع غیره اذا جعله مأنوسا له و الایلاف الفت طوئغه
 دخی دیرلر تقول الفت الموضع اولفه ایلافا و منه قوله تعالى لا یلاف قریش ایلافهم یعنی خدای تعالی
 اصحاب فیلی هلاك ایتدی طائفه قریشی مكه مشرفیه مأنوس اتمك ایچون و آنلك شتا و صیف رحلت
 جمع ایتلر ایچون بندن فارغ اولد قریشه برینه شروع اتمكله پس لا یلاف قریش ایلافهم قوی و لا یلافهم
 تقدیرنه اولوب حرف عطف محذوف اولور تكیم ضمیر بدل كذا لكذا قولنده و اوی حذف ایدرلر
الموالفة میك ضمی و لامك فتح یله بمعناه الالاف همزه نك كسریله بمعناه و كذلك یقال آلفت الموضع
 اولفه هو الفة و الایلاف اس افعل یله فاعلی فعل ماضیه صور تبار اولور الالف همزه نك كسری و لامك
 سكونیله انیس و همذ یقال حنة لالف الی الف و حنة ماء مهمله نك كسری و نونك تشدید یله آرزو
 معنایه در الایف همزه نك فقی و لامك كسری و مد یله بمعناه الایلاف جمعی تدعی یله تبایع كبی
 و اقبل یله افاثل كبی و تدعی صغیر یا و ریسنه و اقبل كوچرك دوه معنایه در الالف همزه نك مدی
 و لامك كسریله الفت طوئجی و یك عدد نسنه و بریجی الالاف همزه نك ضمی و لامك تشدید یله جمعی
 الفت طوئجیله معنایه كافرا یله كفار كبی التالیف علی وزن التكریم ایكی نسنه بی بریه كنور و ب جمع
 اتمك و تالیف تكمیل معنایه دخی كلور یقال الف مؤلفه ای مكمله جوهر نك یك كلامی الف مذ كر در
 الف واحدة دینر دید كه مخلف اولور مكر كه تاویل اولنه یا خود الف مد همزه یله و ضم لامه در جمع
 قلت اولغه افعل و زنی اوزره دینله الاشلاف همزه نك و تاتك كسریله كذلك برده جمع اولمق
التألف فتح یله و لامك ضمی و تشدید یله ایكی نسنه بریه جمع اولمق یقال الفت بین الشبثین فتألفا و اشتلعا
 و تألف اسلامه یا قدر معنه دخی دیرلر یقال تألفته علی الاسلام و منه الموالفة قلوبهم الانف همزه نك
 فقی و نونك سكونیله بورن بینی معنایه كرك انسانك كرك خیر نك الانف همزه نك مدی و نونك
 ضمی یله جمعی الانوف ضمتیله كذلك جمعی الاناف كذلك همزه نك مد یله جمعی و انف بر نسنه نك
 اولنه و اشدینه دخی دیرلر پس دیشك اول ظهور ایدن برینه انف التاب دیرلر و طاعك طشره چقلین برینه
 انف الجبل دیرلر و صوغ و غث شدتسه انف البرد دیرلر یعقوب روایحی اوزره و زیاده سكر تمكه انف
 اشدید دیرلر یقال جاء بعد و الانف الشداى اشد العدو و شدشین معجه نك فقیله سكر تمك معنایه در
 و انف ركسندیك بورنه اورمغه دخی دیرلر یقال انف الرجل اذا ضربته علی انفه و بر نسنه بورنه
 ابر شكمه ده دیرلر یقال انفه الماء اذا بلغ انفه و ذلك اذا نزل فی النهر و دوه و انفسه ش مرعایه واقع اولغه

اكف

الف

انف

دخی در بر یقال انف الابل اذا وطئت ككلاء انفا الانافي همزة نك ضمی ویا نك تشدید بیدیه بوری
 یولك كسنة الانوف همزة نك فحی و نونك ضمیله شول عور در كه بور نك رایحه سی خوب اوله الانف
 ضعیفله شول جن زار در كه آتی كسنة او تلاماش اوله یقال روض انف اذا لم رعه احد وانف شول
 كاسیه در بر كه مقدما آتی كسنة ایحماش اوله كك و یا كه آنك شری استیناف اولمندر روضه انف
 دیدك كری كبی و انبك من ذی انف در بر كلك زمان معنایه شكیم من ذی قبل در بر فیما یستقل معنایه
 الانساف همزة نك ككسری و مدیه دوه و یا اولمناش مرعایه ایلنك تقول انقته انا اذا انبت
 بها انف المری و انفا دوه نك بوری بزونت اعلیه مجروح ایككده در بر تقول انقته انا انفا
 اذا جعلته بشكی انقه الانیفة اوقی تیز بن بر یقال ارض انیفة اذا سرعت النبات الانف همزة نك مدی
 و نونك قحیلله اوقی زیاده تیز شورن بر یقال تلك ارض انف بلا دالله الانف قحیلله اجتاب واسنكاف
 ایتك الانفة كذلك قحیلله بمعناه یقال انف من الشیء بانف نفا وانقته من الباب الرابع اذا استكف
 و یقال ما رأیت احی انفا من فلان ای اشد استكافا و لا انف و لا انف من فلان و انف دوه نك بوری مجروح
 اولمغه دخی در بر یقال انف البعیر اذا اشتكى انقه من البرة یعنی بوری بورنسا الغیدن مجروح اولسه الانف
 همزة نك فحی و نونك ككسریله بوری مجروح اولان دوه یقال انف فهو انف مثل نعف فهو نعف
 و فی الحدیث المؤمن ككاجل الانف ان قید انف اذا كان اسفنج علی مخضرة استنخ و ذلك للوجع الذی به
 فهو ذلول منقاد و استنخا خاء معجیه ایلله دوه فی جوكر كمك و دوه جوكر كمك اطلاق اولنور و ابو عبید
 ابتدی اصله ا نوف دینك ایدی زیرامف عول به در تكیم مصدور در بر وجع صدری اولانه و مبطون
 در بر وجع بطنی اولانه و جیع اعضای بدنه متعلق اولان او جاع و امر اضده حال بویه در و لكن انف بو
 جله به مخالف اولوب شاد اولمندر الاستیناف همزة نك و ناك كسریله برنسته به باسلیق ایتداعتاسنه
 الایناف همزة نك و ناك كسریله بمعناه الانف همزة نك و ناك كسریله بمعناه الانف همزة نك
 فحی و مدی و نونك ككسریله الان معنایه تقول قلت كذا انفا و سالفا التانف ممك ضمی و نونك
 ككسری و تشدید بیدیه كذلك انقه معنایه در یقال قلت كذا انفا التانف التانی و نونك التكریم برنسته نك
 كازن كسكن ایتك الافه همزة نك مدیه معروف و نونك بلا معنایه یقال انف الزرع بكسر الهمزة و مدھا
 علی مالم یسم فاعله الموموف ممك فحی و همزة نك ضمی و مدیه معروف ككی آفت ایزش نسته
 فصل الثاء الحقة تانك ضمی و حاك سكوبیله برنسته به ارمغان ایلدن نسته لطقدن و احساندن
 هر نه ایسه الحقة تانك ضمی و حاك فحیلله بمعناھا الحف تانك ضمی و حاك فحیلله جمعی الزفة
 تانك ضمی و رانك سكوبیله دبلجك دیدك كری نسته كه بو غار زده اولان كك و حاك دبل در الاراف
 همزة نك كسریله نعمت خلافته دوشور مك یقال انرفه النعمة اذا طغته التلف تانك فحی و فاك
 تشدید بیدیه طرف كبری و سخم المظفر معنایه كذا فی بعض نسخ الصحاح التلف قحیلله هلاك
 معنایه یقال تلف الشیء من الباب الرابع و تلف هدر معنایه كذا یقال ذهب نفس فلان
 تلف او طغفا معنی و لحد ای هدر الا تلاف همزة نك كسری ایلله هلاك ایتك یقال اتلفه غیره التلاف
 ممك كسری و تانك سكوبیله زیاده تلف كار اولان كسنة یقال رجل متلاف اذا كان كثیر الاتلاف لسانه
 التوفقة تانك فحی و نونك ضمی و مدیه زبه اولان رمقاره معنایه التوفقة كذلك تانك فحی و نونك
 ضمی و یانك تشدید بیدیه بمعناھا تكیم دو و دوه در بر زیرامنوب منسوب البها كبی بردن عبارت در بس
 نسبی صحیح اولور و دو و دوه دخی داله همله ایلله مغازه معنایه (فصل الثاء) التافة تانك فحیلله
 حاذق و جست اولمق یقال ثقف الرجل خافقه من الساب الخامس الثقف تانك فحی و فاك سكوبیله
 حاذق و خفیف اولان كسنة یقال ثقف فهو ثقف مثل صختم فهو صختم و ثقف برنسته به طوش اولمق
 معنایه كذا یقول ثقفته ثقف من الباب الرابع ای صادفته المساقفة ممك ضمی و فاك فحیلله

ایف

تحف

زف

تفف

تلف

تف

تقف

ذکر اولسان معنایه در باب مغالیه دن حذاقند غلبه ایمک معناسه الثقاف ثلث کسریله کوندر
 طوغرله احق نسنه التثقیف علی وزن التکریم کوندر طوغر لثقی الثقف فثقبسله حاذق وزکی
 اولقی یقال ثقف ثقفان الباب الرابع الثقف ثلث فثقی وفاقک کسریله حاذق اولان کسنه الثقف
 ثلث فثقی وفاقک ضمیمه بمعناه مثل حذرو حذر ثقیف ثلث فثقی وفاقک کسری و مدبله هوازدن
 برقیله ثلث باباسی اسمیدر که اسمی فبسر قافک فثقی وفاقک تشدیدیه الثقی فثقبسله وفاقک تشدیدیه
 ذکر اولسان کسنه به منسوب اولان نسنه السقیف ثلث کسری وفاقک کسری و تشدیدیه
 زیاده اکشی اولان سر که یقال خل ثقیف مثل بصل حریف (فصل الجیم) الجاف جیمک فثقی
 و همزه ثلث سکونیه بر اقی یقال جافه و هو لغه فی جعفه اذا صرعه و قور فثقی معناسه ده کلور یقال
 جافه بمعنی ذعره و یقال جثف اشد الجاف المجوف میمک فثقی و همزه ثلث ضمی و مدبله مجعوف
 کبی در خائف معناسه و مجوف آج معناسه ده کلور جامع کبی ابو عبید رواجی اوزره یقال
 جثف علی البناء للجهول الاجفاف کیدر مک اذا هاب معناسه یقال يجحف به اذا ذهب و یقین
 اولغه دخی دیرل یقال يجحف به اذا فار به و دنامنه و یقال مر الشیء مضیا و يجحف ای مقار با و اضرار
 ضاد مجمله زیاده قریب اولقی معناسه در و اجحف عدو غارت ایتمکه ده دیرل یقال يجحف هم العدو
 و یقوم قریب اولوب بغما دخی دیرل یقال اجحف السماء و الغیث اذا دنا منهم و اخطأهم کذا فی
 بعض نسخ الصحاح المجحفه میمک ضمی و حانک فثقیله من اجه ایمک یقال جحفه اذا زاحه و داناه
الجحف جیمک ضمیمه شول سیل در که اطرافن یقوب الوب کیده یقال سبل يجحف اذا جرف کل شیء
 و ذهب به و يجحف ثورت مونه دخی دیرل ابو عمر و رواجی اوزره یقال يجحف یذهب کل شیء و يجحف
 بر کسنه ثلث تخمه دن اسمال اولوب ایچی بوریمه سنده ده دیرل المجحف میمک فثقی و حانک ضمی
 و مدبله تخمه اولوب اسمال اولان کسنه الجحف جیمک کسریله قوغه قوینک اغزینه ارشوب صوی
 دو کلن و گاهی رتقی الجحوف جیمک فثقی و حانک ضمی و مدبله شول قوغه در که آنکله صو چکرل
 جوفه دیرل صوی کو تورب الوب کندیکچون جحفه جیمک ضمی و حانک سکونیه که ایلمه دینه
 ارا سنده اولان موضع در که اول شام حجاجنک میقاتیدر و انک اسمی مهبه اندی میمک و یانک فثقیله
 اهلی سبل کو توردی ایچون جحفه دیرل و جحفه بر پاره ثیده معناسه ده کلور قالوا انا بقصه لیس
 بها الاجحفه یعنی ثیدله کتوردی چناق طلوع کل ایدی کذا فی بعض نسخ الصحاح الجحف جیمک فثقی
 و خاء مجمله ثلث سکونیه یو کلنک تکیر معناسه الجحف جیمک فثقی و خاء مجمله ثلث تشدیدیه متکبر اولان
 کسنه جقاق کبی الجحف جیمک فثقی و خاء مجمله ثلث کسری و مدبله بر کسنه قدر تندن زیاده نسنه اظهار
 ادوب افتخار ایتمکدر اما شول جحفه که ابن عمر رضی الله عنهما حدیثنده واقع اولشد رانه نام و هو
 جالس حتی سمع جحفه بعضرا یتدی حالت نومه اولان خور لمه در غطیطه معناسه و ابو عبید یتدی بن
 جحفی صوت معناسه بو حدیثدن غیر دره الجدوف جدوف ضمیمه قندی کسین قوشک اوچا سیدر
 یقال جدف الطائر يجدف جدوفا من الباب الثاني اذا کان مقصود صلیغاً یستهلذا طائر بر جناخیه الی
 خلفه یعنی فسادن اردنه صار کبی کورسک الجداف میمک کسری و جیمک سکونیه کی کوره کی ییل
 کشتی معناسه بو ذکر اولسان اصمعی روا یتدر و قوشک دخی ایکی فسادنه يجدف اطلاق اولنور
 ابن درید یتدی يجدف سفینه دال ایل و ذال ایل لغتان فصیحتا در الجدف فثقبسله قبره معناسه در
 جدشدن ابدال اولتمه در فر ایتدی عرب فائله ثانی بر برینه تبدیل ایدر جدث و جدف و اجداث و اجداف
 دیر و جدف كذلك مشر و باندن اغزی اور تلین نسنه در و فی حدیث عمر حین سأل المفقود الذی کان
 الجن استهوته ما کان طعمهم فقال الفول و ما لم یذكر اسم الله عليه و ما کان شرابهم فقال الجدف که
 جد فی و حدیث شر یفده اغزی اور تلین شراب ایل تفسیر ایتمشدر در و بعضرا یتدی جدف و لایسته

جاف

يجحف

يجحف

جدف

بمنده براوندر که آتی بین کسسه اوزرینه صوابیچکه محتاج اولماز و قول که حدیث مذکورده واقع
اولمشدر فانک ضمیمه بقله معناسنه و بعضی نغود معناسنه دردی الجدید علی وزن التکریم
کفران نعمة اولمقدرا صمعی روایی اوزره یقال جذف تجدیفا و اموی ابتدی تجدیف خدای تعالی نک
ویردیکن آز کور مکدرونی الحدیث لاتجذف و ابنة الله الجنادف جیمک ضمی و دالک کسر یله قصیر القامه
و غلیظ الخلقه اولان کسسه الجنادفة کذلک جیمک ضمی و دالک کسر یله موثی یقال امرأة جنادفة
الجذف جیمک فحی و ذالک سکون یله کسمک قطع معناسنه نقول جذف الشیء جذفان الباب الثاني
اذا قطعتہ وجذف یوریمه ده سرعت ایتکه ده دیرل یقال جذف الرجل فی مشبته اذا أسرع وجذف
قنادی کسلش قوش او چغه دخی دیرل و وجذفه لغتدر المجذاف میمک کسر یله و جیمک سکون یله
کمی کوری مجذاف سفینه معناسنه که دال مهمله ایله در نکیم الان مرو را ابتدی و مجذاف کاه اولور
طوار سور دکلی عصایه دخی اطلاق اولور کچی کور کنه تشبیهها الجرف جیمک فحی و رانک سکون یله
برنسنه ی اخذ کثیر ایله اخذ ایتک نقول جرف الشیء اجر ف جرفان الباب الاول اذا ذهبت به کله
او حله و جل برنسنه نک اکثرینه دیرل و جرف بالحق کوریمکه دخی دیرل نقول جرف الطین اذا سحنته
و کسح سوریمکه دیرل الجرفة میمک کسری و رانک فتح یله شول نسنه در که آنکله بالحق چکرل
چایه معناسنه الجرف جیمک ضمی و رانک سکون یله و الجرف ضمیمه عسرایله عسری شول نسنه در که
آتی سبل بچش و سبل قازمش اوله و منه قوله تعالی علی شفا جرف هار و شفا کنار معناسنه در
و هار یقلبی معناسنه در الجرفة جیمک کسری و رانک فتح یله جعی سبل بچکری معناسنه جرایله
جرحه کی و جرحشرات یواسنه دیرل التجریف علی وزن التکریم و التجرف فتح یله و رانک ضمی
و تشدید یله ایکسیده سبل بچمک معناسنه در یقال جرفته السیول تجریفا و تجرفته الجارف رانک
کسر یله شول موت عامدر که خلقت مالن سپورر و جارف برطاعونک اسمیدر که ابن الزبیر زماننده
واقع اولمشدر الجرف جیمک و رانک فتح یله و قاموسه جیم مضموم اولوب راسا کن اولسن دخی
جائر کورمش و بو بر علامتدر که دوه او یلغی اوزرنده ایدرل بر مقدار در یسن صوبوب کسوب ابرمه
نیکم بومقوله علامتی دوه نک برونی اوزرنده ایتسه ل قرمه دیرل قافک ضمی و رانک سکون یله الجراف
جیمک ضمیمه شول سبله دیرل که او غرایبی نسنه ی کوتره و جراف شول رجله دیرل که زیاده اقول اوله
و بردر لو کبله به دخی دیرل الجراف جیمک کسر یله کذلک کبل من یور معناسنه لغتدر الجرف
جیمک فحی و رانک سکون یله برنسنه ی حسابن یلدن کیف ماتفق الملق المجازفة میمک ضمی و رانک فتح یله
و الجراف جیمک کسر یله کذلک یلدن کیف ماتفق الملق فارسی معربدر کذا فدن تعریب اولمشدر
الجحف جیمک فحی و عینک سکون یله با صمقی و دوشورمک نقول جحف الشیء اذا صرته و جحف
برنسنه ی قوبارمه دخی دیرل نقول جحف الشیء ف الجحف ای قلعه فانقلع جعی جیمک ضمی و عینک
سکونی و آخرنده یانک تشدید یله بمندن بر قبیله نک باباسی آیدر که اول جعی بن سعد العشر بن مدحیم در
و من یوره نسبت وقتنده کذلک جعی دیرل و عبدالله بن الحراف جعی دخی بونلردندر الجحف جیمک فحی
و فانک تشدید یله ناسدن بر جماعت یقال دعیت فی جفة الناس و جاء القوم جفة واحدة و جمع
معناسنه ده کاور قال ابن عباس لاتفل فی غنیمه حتی تقسم جفة ای کلها الجحف جیمک ضمی
و فانک تشدید یله کذلک جماعت معناسنه ده کاور و جف خرمانک اول ظاهر اولان مبه سنک
قانه دخی دیرل و جف شول اسکی قریه به ده دیرل که اورنه سندن کسوب قوغه کی ایدرل و کاه اولور
جف خرما کو کندن ایتد کوری قوغه به دخی دیرل الجفاف جیمک ضمیمه شول قوری اوندر که
پراکنده اولوب طاعله کرک چایده بن اوت اولسون کرک یونجه اولسون جفاف الطیر بکرایله
تیمدن هبارتدر که ایکی قبیلدر الجفافه جیمک ضمی و فانک فحی و مد یله بره موضع اسمیدر الجحف

جذف

جرف

جرف

جحف

جحف

جیمك فنی وفاء اولك كسری ومدیله قورویان اوتدی بقال الابل فیما شاءت من جفیف وقعیف وقعیف
 قافك فنی وفانك كسری ومدیله زیاده قورویان اوت الجفیف جیمك فنیله وفانك مایینده سكونیله
 شول بوسك یردر كه برك اولیه الجفاف جیمك فنیله قوریمق یوست معناسنه الجوف ضمیمه
 بمعناه بقال جف الثوب وبخیر بجف جفا و جفوفامن الباب الثاني و بجف دخی روایت اولمشدر
 جیمك فنیله ابوزید روایتی اوزره لکن كسائی روایت مزبوره بی ردایمشدر الجفیف علی وزن
 الزلزل یاش بزقوریوب فی الجملة نماله اولق بقال بجفیف الثوب اذا ابل ثم جف وفیه ندی و ندی
 نونك فنیله بمعناسنه درو كایله قوزید قده قف الثوب دیرلو و بجفیف كله سنك اصلی بجفیف ایدی
 قاف وسطی یرینه قاف فمك مثلن كوردیلر تبشیش كله سنده كوردكری كبی كه اصلنده تبشیش ایدی
 و تبشیش كوز یوزلو اولق معناسنه در الجفیف علی وزن انكرم قوریمق بقال جفیفه انا بجفیفه
 و بجفیفه آنه بجفیفه كیدر مكددر الجفاف فانك كسری و جیمك سكونیله آت زرهی كه
 جنك كوند آت كیدر لر الجافیف فانك فنی وفانك كسری ومدیله جعی ابوعلی الهوی ایندی
 بجفانك اولنده اولان تازانده در الجلف جیمك فنی ولامك سكونیله برنسنك قاین صومیق بقال
 جلف الطین عن رأس الدن اجلفه جلفامن الباب الاول و دن دال مهمله ایله كوب معناسنه درو جلف
 قطع معناسنده كلور تقول جلفت الشی اذا استأصلته یعنی اصلندن قطع ابلسك الجالفة
 لامك كسریله شول باش بار یغیدر كه دری بی واتی قوباره و طعنه جالفه شول دورتمكه دیرلر كه
 ایجرویه واصل اولیه كه جالفه نك مقابلدیر زیر جالفه ایجرویه واصل اولاندرو جالفه شول یله دخی دیرلر كه
 خلقك اموالنی اهلاك ایده الخلیفه جیمك فنی ولامك كسری ومدیله آت ایرشمك الجلفة جیمك فنی
 ولامك سكونیله بمعناها كذا فی بعض النسخ بقال اصابتهم جلیفه و جلیفه عظیمة اذا جلفت اموالهم
 المجتلفون ممك ضمی ولامك فنیله مالی هلاك اولمش كسنه الجف ممك ضمی ولامك فنی و تشدیدیه
 شول نسنه در كه اطرافندن آتمش اوله و مجلف كذلك شول كسنه به دیرلر كه مهمك اولان یلار آنك
 مالن هلاك آتمش اوله الجلیف مهمك اولان یل مالی اهلاك آتمك بقال جلفت كل و كل كافك فنی
 وحاء مهمله نك سكونیله قنلق اولان یلدر معرفه اولغین غیر منصرف استعمالی جائزدر الجاف
 جیمك كسری ولامك سكونیله مروندن خالی اولوب جفا اوزره اولان كسنه بقال اعرانی جلف اذا كان
 جافیا و بونك اصلی اجلاف شانن مأخوذدر و اجلاف شاة شول قیونله دیرلر كه درسی صوبولوب
 الی وایغی كسلوب قارنی بوشالمش اوله نظر اولنه شبهه واردرو ابو عبید ایدی جلف اصلنده بوش
 كویه دیرلر و مزبونی ایدی مسلوخ اولان قیونه دخی دیرلر قارنی بوشالدیغی حینه و الوعر ایدی جلف
 هر طرفه و هر قله اطلاق اولنور الجلوف ضمیمه جعی الجنف فنیله میله دیرلر بقال جنف بجنف
 جنفا من الباب الرابع و منه قوله تعالى فن خاف من موص جنفا الاجناف همزة نك كسریله میل كنورمك
 بقال اجنف الرجل اذا جاء بالجنف كما يقال الام اذا اتى بما يلام عليه و اخس اذا اتى بخسبس الجانف
 فانك فنی و نونك سكونیله میل آتمك بقال نجانف لآثم اذا مال الاجنف همزة نك و نونك فنیله آرقه سی
 اكری اولان كسنه جنفی جیمك ضمی و نونك فنی و الفك قصریله بر موضعك اسمیدر ابن السكیت
 روایتی اوزره الجوف جیمك فنی و وواوك سكونیله الحق بر ارض مطمئنه معناسنه و جوف انسانك
 قارنه دخی دیرلر و عر بله اخفی من جوف جارد بلكری وجهی بودر كه جارد اولانده بر دره نك اسمیدر كه
 آند ما و شجر اولغین آتی جارد آدلو ركسنه قور بمشیدی و مزبورك ربیحه اوغلی و ارابدی آنلری
 صاعقه اوروب هلاك آتد كده كفر عظیمة كافر اولوب مسلمیدن هر كیمی كوردیسه قتل آتد كده
 خوف جارك اسفلندن بر آتش بید اولوب مزبوری و ذكر اولنان اغاچلری باقوب و صوصو غالدقه
 طائفة عرب مثل ضرب ایدوب اكفر من جار و واد بكوف الحمار و بكوف العیر و اخب من جوف

جلف

جنف

جوف

چار ديدلر و عبر دخی چار معنا سنه در الاجوفان همزه نك و واو ك فتحيله قاريله فرج سدن
 عيار ندرن الاجافه يانك كسريله شول ياره در كه البحرويه اشلمش اوله و ابو عبيد ابندی جاينه البحرويه
 اشلين و اونه جانبه بكن ياره در الاجافه همزه نك كسريله ياره بي البحرويه اولاشدر متق تقول
 اجفته الطمنه و جفته بها على روايه الكسابي في باب افعلت الشي و فعلت به و اجافه قبوي اورنكه دخی
 ديرل تقول اجفت الباب اذار دده المجوف ميم ك فتي و جيم ك ضمي و مديله شول كسنه در كه عظيم البطن
 اوله الاستحافه همزه نك و تانك كسريله و الاستجواف همزه نك و تانك كذللك كسريله ايكبسي دخی
 واسع و لمق معنا سنه در الاستحاف و الاستجواف على الاصل اذا اتسع الجواف جيم ك ضميله بر نوع بالقدر
 الجوف في جيم ك ضمي و مديله و يانك تشديديله بمعناه الجوف فتحتهيله اجوف لفظنك مصدر دير جوهر نك
 الجوف و كلامي اجوفك ثلث بدن فملي كلام حسن اشعار ايدر الجوف جيم ك ضمي و مديله اجوفك جيم دير
 يقال دلا جوف اي واسعة المجوف ميم ك ضمي و واو ك فتي و تشديديله ايجي بوش نسه اجوف معنا سنه
 و مجوف شول طواره درل كه باعنهك الاجهسي قازفته يار شه الاجتياف همزه نك و تانك كسريله و التجوف
 فتحتهيله و واو ك ضمي و تشديديله بر نسه ايجنه كبرمك يقال اجتافه و تجوفه اذا دخل جوفه و تجوف
 بر نسه نك البحرويه سنده اولان نسه بقمعه قريب اولغه ده درل يقال تجوفت الخوصه العرفج و ذلك قبل
 ان تخرج وهي في جوفه و هر فم بجهنم د بكنسك ايدر و خوصه پير اضير الجوف جيم ك فتي
 و واو ك سكوتی و يانك تشديديله ايجي واسع اولان نسه الجيفه جيم ك كسري و مديله ميم ك بديدر كه
 رايحه باعناش اوله الجيف جيم ك كسري و يانك فتحيله جيم جيفه ل معنا سنه الاجتياف همزه نك فتحيله
 جيفك جيم دير كه جمع اولور عبارت جوهر يدن فهم اولسان بودا كر چه صاحب صراح
 اجتياف جيف كي جيم در ديمشدر التحييف على وزن التكرم برامز رايحه باغليب جيفه و لمق يقال
 جيف نجيفه الحنف حاك سكوتيله اولم موت معنا سنه الحنوف ضمتهيله جيم يقال مات حنف
 انفه اذ مات من غير قتل ولا ضرب ولا يني منه فعل الحنفان حاك فتي و تانك دخی فتحيله ايكبسي كسنه در
 عيار ندرن كه آنلرك برى حنف و برى قرينداشي سيفدر كه بزور لر اوس اوغلر دير كه جدا علار لري بر و عدر
 الحنفه فتحتهيله شول قلقيه درل كه در بدن اولوب آنك اغا جي و سكيري اوليه و يومقوله قلقيه و رقه
 دخی ديرل الحنف فتحتهيله جيم الحنفه فتحتهيله و تانك حالت وقفه سكوتيله كذللك قلقيان
 معنا سنه در حالت وقفه هاء تانيث نا اوزرينه وقف ايدن كسنه لغتي اوزره طلمحت و خير الذرت كي
 طاري انكي معنا سنه المجاف ميم ك ضمي و جيم ك كسريله جفته صاحي و المجافه ميم ك ضمي و جيم ك
 فتحيله معارضه معنا سنه در يقال حاجف فلانا اذا عارضته و دافعه الاحتجاف همزه نك و تانك
 كسريله منع ايمك تقول احتجفت نفسي عن كذا اذا ظلفتها وظلف نطاء مجبه نك فتي و لامك سكوتيله
 منع معنا سنه در الحنف حاك فتي و ذال مجبه نك سكوتيله دوشرك و قو پارمق اسقاط معنا سنه
 يقال حذف من شعري ومن ذنب الدابة اي اخذت واسقط و اتمق معنا سنه ده كلور تقول حذف العصى
 اذ ارميته بها و حذف ضرب مخصوص معنا سنه ده كلور تقول حذف رأسه بالسيف اذ اضربه
 و قطعت منه قطعة الحذف حاك ضميله دري بي و غيري نسنه بي كسر كن دو كيان خردوات و حذفه
 بر مقدار طعام معنا سنه دخی كلور يقال في رحله حذفه اي شئ من الطعام و يقال ايضا احمل رحله فاترك
 منه حذفه و بوبعقوب روايت دير حذفه حاك فتي و ذال سكوتيله خالد بن جعفر بن كلابك آنك
 اسعبدو التحذيف على وزن التكرم بر نسه بي حاضر ليوب ايشلمكه مباشرت ايمك يقال حذفه
 تحذيفا اذ اهاه و صنعه الحذف فتحتهيله شول قبول ندرر كه اوافاق و سياه اولور كه انلر حجاز قبول ندرر
 الحذفه فتحتهيله و احدي وفي الحديث كأنها نبتات حذف الحرف حاك فتي و راء مهمله نك
 سكوتيله هر نسنه نك طرفه و كسكن برينه درل و منه حرف الجبل و هو اعلاه المحد و محمد كسكن

خف

جف

حذف

حرف

معناسته درو حرف حروف هجاءن بر حرفه دیر و حرف نوع معناسته دخی کلور قال الله تعالى ومنهم
من يعبد الله على حرف قالوا على وجه واحد وهو ان يعبد على السراء دون الضراء یعنی شاد بلیق زماننده
عبادت ایدر لرغم و غصه زماننده انجزل و حرف شول ناقصه دخی دیر که آندف اشاغه اوله و برک اوله حرف
جمله تشبیه اطلاق اولش در و اصمعی ابتدی حرف آرق اولوب زبون اولان ناقصه دیر و اصمعی
ابتدی ا حروف ناقصی دیر بقان ناقصی آرقلدوب زبون ایتسه و غیره بر ا حروف ناقصی دیر لر نامه مثله ایلله
ذکر اولانان معناده و حرف بر کسه عیا لیخون کسب اتمک معنا سنده کلور بقال هو بحر ف لعلاله
ای یکسبت من ههنا و ههنا مثل یقر و حکمی ابو عینده حرف الشی عن وجهه بمعنی مسرفت الاحراف
همزه نك کسریله بر کسه نك مالک ارتوب او کتی بقال احرف الرجل اذا غاماه و صلح و احراف مال و افره
دخی دیر و بقال جاء فلان بالخلق و الاحراف ای بالمال الکثیر و خلق عامه مهمله نك کسری و لامک سکونیه
مال کثیره دیرل الحرفه ممک ضمی و رانک کسریله مالی زیاده اولان کسه الحار ف ممک ضمی
ورانک فتحیه ممنوع و محروم اولان کسه بقال الرجل محارف ای محدود و محروم پس محارف مبارکک
مقابلیدو الحار فه ممک ضمی و رانک فتحیه بر کسه نك دخی زائل اولق بقال حور ف کسب فلان
اذا شدد علیه فی معاشه کانه میل بر فقه عنه و فی حدیث ابن مسعود موت المؤمن عرق الجین تنی علیه
البقیة من الذنوب فی حار ف بهما عند الموت ای شدد علیه لیمحص عنه یعنی مؤمنک حالت هونده آتی
در لبوب زخت چکمی بقیه ذنوبن ازاله ایچوندن الحرف حانک ضمی و رانک سکونیه اوزر لک تخمی
دید کلری دانه لدر سپند ای معناسته و مال اکسک اولغه دخی دیرل رجل محارف قولندن اسم اولق
اوزره الحرفه حانک کسری و رانک کسری و تشدیدیه شول نسخته در که حرافتیه دیری بقار ذکر اولانان
نخم معنا سندن ما خود در و کسک بصل حریف دیرل حانک کسری و رانک کسری و تشدیدیه
حریفه دیمک جائز دکلدر حانک فتحیه الحرفه حانک کسری و رانک سکونیه بمعناه و فی حدیث
عمر رضی الله عنه الحرفه ا حدهم اشد علی من عبلته یعنی کم نصیب اولق عیالند اوله دن اشد در
و حرفه صنعت دخی دیرل المحترف ممک ضمی و رانک کسریله اهل صنعت اولان کسه الحرفه
حانک فتحی و رانک کسری و مدیه هم صنعت اولان کسه بقال فلان حرفی ای معاملی الحرفه
ممک کسری و حانک سکونیه شول میلدر که آنکه جراحانک عقی یلنور الحریف علی وزن التکریم
کلامی برندن آرمق و تحریف قلی محرف کسمک یعنی او جن طوغری کسمیوب محرف کسمک
الانحراف همزه نك و حانک کسریله و التحرف فتحیه و رانک ضمی و تشدیدیه و الاحراف
همزه نك کسری و رانک کسری و مدیه میل ایدوب عدول اتمک بقال انحر فیه و تحرف و احروف اذا
مال و عدل الحرف ممک فتحی و رانک کسریله ایلق بقال مالی عن هذا الامر محرف و مالی عنه مصرف
بمعنی واحد ای منحنی الحرفه حانک و جبک فتحی و رانک سکونیه صفوق یل ربح بارده معناسته
الحرفه حانک و شبنک فتحیه بالق پولی فلوس شبنک معناسته و حرفه السلاح سلاح حانک اوزرینه
تر زین ایچون ابتد کلری کومش پوللر و حرفه بر اوتک آیدر که اکالسان فار سیده کنکرو ترکیده
شک دیکنی دیرل الحرفه حانک و شبنک فتحیه برک اولان برارض غلیظه معناسته جوهری ایدر
بولغتی بن کتاب اعتقاد بن نقل ایتدم کسه دن استماع ایچکسرن الحرفه حانک و حانک فتحیه یان
باشنده اولان نك رأس الورک معناسته بقال المریض اذا طالت بجمعه دیرت حرافه یعنی مریض
چوق با تبه بانتری باغرا و نور الحروف حانک و قافک ضمیه آرق اولان حیوان الحسافه حانک
ضمیه برامز خرمدان ایزیلن نسخته و حسافه کینه و عداوته دخی دیرل الحسيفة حانک فتحی
و شبنک کسری و مدیه بمعناه و منه قولهم فی صدره علی حسیفه و حسافه ای غیظ و عداوة
الحسف حانک فتحی و شبنک سکونیه خرمانک برامزن آرنق نقول حسفت الثمر احسفه حسفا

حرف جف

حرف شف

حرف قف

حرف هف

حشف

من الباب الثاني اذا تقيته الانحشاف طبا غلق يقال انحشف الشيء اذا تفتت في يدك الحشف
فحشبه خرمالك برامز وفي المثل احشفا وسوء كيله يعني هم خرمابرا مزوهم كيله برامز
اولق روا اولورمي الاحشاف همز نك كسر يله خرمانا جنك خرماسي برامز اولق
يقال احشفت النخلة اذا صار تمرها حشفا وحشف صوغلان ممبه دخي ديرلر الحشفه فحشبه سنت
برينك اوستي رأس ذكر معناسه الحشيف حانك فتي وسينك كسري ومديله شول بزدر كه اسكيش
اوله الحشف ميمك ضمي وسينك كسري وتشديد يله شول كسند در كه اوزرينه اسكي لباس كيش
اوله الحصف فحشبه قوري كيچيك جرب يابس معناسه يقال حصف حلقه يحصف حصفا
من الباب الرابع الحصف حانك فتي وصادك كسري ومديله عقلي محكم اولان كسند الحصافه
حانك فحيله عقلي محكم اولق يقال حصف حصافه الاحصاف همز نك كسريله برایشی محكم
ايتمك واحصاف براي محكم نوكت معناسه ده كلور واحصاف سرعت اينكه دخي ديرلر يقال احصف
القرس اذا مرمر اسريعا الاستحشاف برنسه برك اولق يقال استحصف الشيء اذا استحكّم ويقال
استحصف عليه الزمان اذا اشتد المستحصف ميمك ضمي وصادك كسريله طار اولان نسه يقال فرج
مستحصف اي ضيق الحصف ميمك كسري وصادك فحيله سريع اولان ات الحصاف ميمك
كسريله سريع اولان ناقه الحف حانك فتي وفانك تشديد يله سربين ديدكري اناج كه جلاح انك اوزرينه
طقوديني بزي صارو شول نسه كما كاحف ديرلر اول طرا قدر منسج معناسه وابوسعيد ايدي خفه
سربين دروسر مينه حف ديمزلر حف ديدكري طرفدرو بعض نسخده روايت ابى سعيد مذكور
دكلدر الحفان حانك فتي وفانك تشديد يله دوه قوشى ياوريلى الحفان كذللك حانك فحيله واحدى
بونده مذكر وموث برادر وحفان خدمتكارلر خدم معناسه وبومقامده صاحب صراح حفاني
خدمتكارلر بفسير ايدوب مفردظن ايتشد رفسر برجوهري به مخالف درزيراجوهري حفاني خدمله تفسير
ايتشد رخدم خود خادمك جميدرو حفان طولى معناسه ده كلور يقال اناه حفان اي ملان
الحفاف حانك كسريله جانب معناسه يقال بلغ الكيل حفافيه اي جانبيه يعني كائل جاني وانك مقابلي كه
بونلر كيله نك جانب انيسبي وجانب وحشبي اولور وحفاف طازلق اولان باشك اطرافنده فلان قلاره
دخي ديرلر يقال بتي من شعره حفاف وذلك اذا صلح وبقيت من شعره طره حول رأسه الاحفه همز نك
فتي وحانك كسريله جعي باش اطرافنده فلان قلاره معناسه الحف حانك فتي وفانك تشديد يله
عورت بوزين قلدن پاك ايتك الحفاف حانك كسريله بمعناه يقال حفت المرأة وجهها من الشعر
تحفها وحفا وحفا من الباب الاول وحف برنسه نك اطرافن دور ايتكه دخي ديرلر يقال حفا وحفوا حوله
يحفون حفاى طا فوا به واستدار واوقال الله تعالى وترى الملا شكة حافين من حول العرش وحف ستر
ايتك معناسه ده كلور يقال حفه بالشئ يحفه كما يحف اليهودج بالثياب وحف خدمت ايتكه دخي ديرلر
يقال من حفنا اورفنا فليقه تضديعني بزه خدمت ايدن يا خود محبت ايدن ورعايت ايدن طوغريلق اوزره
ايدسون وحف بر كسندني حاجت مضطر قلغه دخي ديرلر يقال حفتهم الحاجة تحفهم اذا كانوا محاويج
وحف فرقه دخي ديرلر رحيثيله كه تراش مشليه سنده اوله يقال حف شاربه ورأسه يحف حفا اذا
احفاه واحفابر نسنه بي دندن فرقتدر التحفيف على وزن التكريم ستر ايتك حف معناسه الحاف
فانك تشديد يله خدمت ايدن كسند يقال مالفلان حاف ولاراف الاحتفاف همز نك وتانك كسريله
كذللك عورت بوزين قلدن پاك ايتك يقال احتفت المرأة كما يقال حفت على مامر ايضا واحتفاف جوملكده
اولان طماحي جمله بيمكه دخي ديرلر نيكيم اشتفاف كاسه ده اولان شرابي جمله ايجمكه ديرلر الحفف فحشبه
برامز درلك وقله مال يقال ماروى عليهم حفف ولاضفف اي اترعوز وعوز عين مهمله وزه معجه ايله
فقر معناسه دروضفف ضاد معجه ايله كثر عيال معناسه در كه مقصود كير وفقردر الحفه ميمك

حصف

ححف

کسری و حاکم فحیه شول نسته در که طوار اوزرنده نساطا نفه سی بشک ایچون ایدر اوزرنده
 قبه سی اولانه هودج دبر لر الحفوف فتمتله باشه خیلی مدت باغ سور لمکن باش خراب اولتی بقال
 حف را سبه محفه حقو فاعن الباب الثاني اذا بعد عهده بالدهن الاحفاف همزه نك كسریله باشی
 باغ سور بمکله خراب اتمك تقول احففته انا واحفاف آتی سکر بمکله آواز حاصل فلیق تقول احففت
 الفرس اذا حله علی ابن بکون له حقیف الحقیف حاکم فقی وفانك كسری ومذله آنك سکر نمسندن
 آواز حاصل اولتی تقول حف الفرس بحف حقیف فاعن الباب الثاني ايضا حقیف قوس فتمتله ادنك
 شول آواز نسته دخی دبر لر که اوجار کن حاصل اولور الحقف حاکم كسری وقافك سكونيله اكری
 اولان قوم رمل معوج معناسنه الحفاف حاکم كسریله جعی الاحفاف همزه نك فحیه كذلک جعی
 اكری اولان قوم بغلری معناسنه واحفاف عاقومك ولا نسته دخی دبر لر قال الله تعالی واذكر احقاد
 اذ اندر قومه بالاحفاف الاحفاف همزه نك وقافك كسریله اكری اولتی بقال احقوقف الرمل
 والهلال اذا اوج الحفاف قافك كسریله اكری بن نسته وفي الحديث انه مر بطي حاکم فقی ولامك
 شمره وهو الذي انحنى وثني في نومه يعني حالت نومها كلبوب ايكي فانت اولته الحلف حاکم فقی ولامك
 سكونيله آند اجمك الحلف حاکم فقی ولامك كسریله بمعناه الحلف حاکم فقی ولامك فقی ومذله
 بمعناه كذلک و بوم فقول ورنی اوزره كان صدر لر ك بریدر محلود و فقول ومسور كین تقول
 حلف يحلف حلقا وحلفا و محلود فاعن الباب الثاني الاحلاف همزه نك كسریله اندوزك التحليف علی
 وزن التكریم معناه الاستحلاف همزه نك وتانك كسریله بمعناه كذلک يقال احلفته انا وحلفته واستحلفته
 كله بمعنى الحلف حاکم كسری ولامك سكونيله شول عهد در که قوم بدنده واقع اولور المحالفة بمك فقی
 ولامك فحیه عهد ایدشك يقال حالقه اذا عاهده وقرداش او قسمتی معناسنده كور وفي الحديث انه
 حلف بين قريش والانصار يعني اخابهم لانه لا حلف في الاسلام يعني بوم عقول برده آند اجمك زمان
 جاهلیته اولور دی اسلامده اولماز الاحلاف همزه نك فحیه بری بریدر تناص عهد ایدوب آند اجمك
 قیللر الحلف حاکم فقی ولامك كسری ومذله بر كسره ايله عهد ایدوب آند اجمك كسره محالف معناسنه
 الحلفان حاکم فقی ولامك كسری ومذله بری بریله عهد ایدوب آند اجمك قیلتین وحلف اللسان دلی
 كسكین اولوب فصیح اللسان اولان كسره الحلفان ممك فقی ولامك كسریله آندو بریجلمه معناسنه ومعه
 قولهم حضارو الورن محلفان و بوله دیدك رنك وجهی بودر که حضار ووزن ایکی بلد ووزن سهیل
 بلد نسته شبه اولدقلمچون هر كم آنره نظر قلسه بمضمر سهیل در دیو آند اجمك بمضمر دكدر دیو
 آند اجمك وابضامنه قولهم كبت محلف یعنی آنك طوزی اولسنده اختلاف اولنسه كبت محلفه دبر لر
 الحلفاء حاکم فقی ولامك سكونی والفك مذله بر اوتد رسوده بتر ووزن یوری زمحشری لسان فارسیده
 غبشه ايله تفسیر اجمش وغبشه شول سازه دبر لر که آندن حصیر اورر لر وچوال اوروب ایچنه صمان قورر
 الحلفه فتمتله واحدی قصبه و طرفه کبی که قصبه فامس و طرفه ایلغون معناسنه در و بولوز بدرواچی
 اوزره در و اصمعی ابتدی واحدی الحلقه در حاکم فقی ولامك كسریله دو الحلیفه حاکم فقی ولامك
 فحیه تصغیر ورنی اوزره بوموضعك اسمیدر الحنف فتمتله ایاغك اكری اولسیدر بر حنیسه كذلک ایاغك
 باش بر فقلزنی بری برینه مائل اوله و ابن الاعرابی ابتدی حنف ایاغك صرجه برمانی جانبته اولان شقی
 اوزره بور بمكدر الحنف حاکم فقی وونوك سكونيله ایاغی ذكر اولنان صفت اوزره فلیق بقال
 ضربت فلانا علی رجليه فحقها الاحنف همزه نك وونوك فحیه شول كسره در که ایاغك باش نزه فقی
 بری برینه مائل اوله یاخود بور بمسی ذكر اولنان وجه اوزره اوله واحنف فقی قبه احنف دیدك كری
 معنای اوله بناء ایدی زیرامن بورك اسمی صخر ایدی الحنف حاکم فقی وونوك كسری ومذله مسلم اولان
 كسره وگاه اولور مستقیمه حنیف دبر لر شی نقیضه نسیمه شكیم غرابه اعور دبر لر شدت نظری واحدت

حقف

حلف

حنف

بصری اولدغندن اوتوری التحف فتحته و نونک ضمی و تشدیدله ابوحنیفه قولی ایله عال اولمن
 یقال تحف الرجل اذا عمل عمل الحنیفة و بعضی ایتدی تحف سنت ایتکدر اختان معناسنه و بعضی
 ایتدی تحف اصنامدن فراغت ایدوب عبادنه یوز طومقددر الحنفاء خاڤ فقی و نونک سکونی و الفک
 مدیله حنیفه بن بدر فزارینک آنک اسمیدر و الحنفاء ککذلک بنی معاویه بن عامر بن ربیع به منسوب
 اولان صونک اسمیدر حنیفه خاڤ فقی و نونک کسری و مدیله بر جاعتک باباسنک آدیدر که اول حنیفه
 بن حمیدر که جدا علاری وائدر اخوف خاڤ فقی و واول سکونیه بر دریدر که شقی ایدوب ازارش کلنده
 حیض کرین عورتلر و اغلاجه لکیرلر الحفان فانک فتحیه جانبان معناسنه یقال حاف الوادی
 طرفیه الخوف فتحته و واول ضمی و تشدیدله کسلیتمک یقال تحوفه اذا تنقصه الحیف خاڤ
 فقی و بانک سکونیه جور و ظم معناسنه یقال حاف علیه اذا جار الحیف فتحته و بانک ضمی و تشدیدله
 اکسلیتمک تنقص معناسنه تقول تحیف الشیء مثل تحوفته اذا تنقصته من حافاته (فصل الحاء) الحنیفة
 علی وزن الدحرجة بر جنس یوزیمکدر که اول یوزقه لقی طریقه اولان یوزیمکدر دیمشردر و شویله
 زعم ایتدیلر که الیاس بن مضرک زوجه سنه خندف دیو تسمیه او تسمی یوزیمسی ذکر او انسان وجه
 اوزره اولدیغیچون اوله و مزبور نک اسمی ایل در الیاسک اولادی مزبوره به نسبت اولمشدر که آنلرک
 جلیله و الدهسی اولدر یقال خندف الرجل اذا مشی مغا جلیله قدمیه کانه یخترق بهما یعنی ایاقلرین
 آچه آچه یوزوب و بردن برنسنه بی چالوب آلورکی ایاقلرین دوندره دوندره یوزیسه الخندف جاء مجیه نک
 فقی و ذال مجیه نک سکونیه آنقی الخندف میم کسری و ذالک فتحیه صیاکه آنکه طاش
 اتارلر باخود مطلقا برنسنه بی اتحقی آلت الخدوف خاڤ فقی و ذالک ضمی و مدیله دبشی مرکب که
 سرعته یوزیمکین ایاقلرله طاشی آت الخدروف خاڤ و رانک ضمی و ذال مجیه نک سکونیه عصفور
 وزنی اوزره برنسنه در که صبیان آتی براییه طاقوب ایکی السیله دوندر و اول حانده آنک فرلدیسی
 و قشلدیسی ایشیدیلور الخذاریف خاء مجیه نک فقی و رانک کسری و مدیله جمعی یقال ترک السیوف
 رأسه خذاریف ای قطعه اکل قطعه مثل الخدروف و خذروفک تفسیری الان مر و رابتدی الخذراف
 خاڤ کسری و ذالک سکونیه شور اولان اولتدرن بر جنس اولندر الخذرافه خاڤ کسری و ذالک
 کذلک سکونیه و احدی الخرفه خاڤ ضمی و رانک سکونیه دیوشلرین مویه یقال الخرفه خرفه الصائم
 الخرفه میم و رانک فقی و خاڤ سکونیه بستان معناسنه در و مخرفه بوله دخی دیرلر الخرف میم
 و رانک فتحیه کذلک بوله دیرلر الخرف میم کسری و رانک فتحیه شول طرفدر که دیوشلرین مویه بی
 دیوشلرینک آنک ایچنه قورلر الخروف خاڤ فقی و رانک ضمی و مدیله قوزی بره معناسنه و خروف
 کاه اولور که آت قولنه دخی اطلاق اولنور خان آتی ایلوق باخودیدی ایلوق اولسه اصمعی روایتی
 اوزره تنکم کتاب فرسده ذکر ایتشددر الخرایف خاڤ فقی و بانک کسریله شول خرمانا جلدیدر که
 دیوشلرینک مویه سی اغاج باشنده ایکن تقدیر اولنه ابوزید روایتی اوزره الخریف خاڤ فقی و رانک
 کسری و مدیله کوز فصلیدر که آنده مویه لکالین بولوب دیوشلرینلور و خریف دیوشلرین مویه دخی
 دیرلر و خریف کوز ایا منده یغان یغموره دخی دیرلر خرفنا ای اصابتاه طریقه الخریف و خرفت الارض
 الخروفة میم فتحیه شول دردر که اکا کوز یغموری یاغش اوله الخرفی خاڤ فقی و رانک سکونی
 و بانک تشدیدله خریفه منسوب اولان نسنه الخرفی فتحته بمعناه علی غیر قیاس فیهما یعنی قیاس
 فعل صیغه سنک نسبتده فعلی کلکدر حرف مدک اباتیه الخرافه میم ضمی و رانک فتحیه کوز
 ایا منه وعده ایله معامله ایتک کسائی روایتی اوزره یقال عاملته مخرافه من الخریف کایقال مشاهرة
 من الشهر خرافه خاڤ ضمی و رانک تخفیفله برکسنه نک اسمیدر عذره قیله سندن که آتی جن المشدی
 طائفه جنک حبلرین سوبلدیکه آتی تکذیب ایتکین حدیث خرافه بی مثل منسوب ایتشددر و نیدن

صلى الله عليه وسلم روايت اولمشدر كه خرافه حق بيورمشردى و بونك راسى مخففدر تنكيم مرور
ايتدى والى لام داخل اولماز معرفه اولديغيمون مكر كه خرافه ايله شول بلان حكايه لر مراد اولنه كه
كيجه ايله حكايه اولنور الخرف خالك فتى و رانك سكوبيله ميوه ديرمك يقال خرفت الثمار اخر فها
من الباب الاول اى اجتنبها و خرف كوز يغمورى باغفه دخى ديرلر تنكيم مرور ايتدى الخرف
ميك فتى و رانك ضميله ديشري لان ميوه الخرف فتحته زبانه پير اولغله عقل فاسد اولمى يقال
خرف الرجل خرافا من الباب الرابع الخرف خالك فتى و رانك سكوبيله عقل فاسد اولان كسسه
الاخراف همزه نك كسريه قيون كوز ايامنده طوغرمق يقال خرفت الشاة اذا ولدت فى الخريف
واموى ايتدى چان ناقه حامله اولسه و كلجك بل حامله اولديغى وقتده طوغرمسه اخرفت الناقه ديرلر
واخراف قوم خريفده داخل اولغده ديرلر الخرفه ميك فتى و رانك كسريه شول حامله اولان
ناقه در كه هرنه وقتده حامله اولديسه اول حامله اولديغى وقتده طوغره خارف رانك كسريه و يار
يام مثناله ايكى قبيله نك اسميدر يمدن الخرف خالك فتى و رانك سكوبيله بوركن الن صاله صاله
بورمك الخرف فتحته دستى و هرنه كه بالحقدن اولوب آتسه بشه اكخراف ديرلر الخسف ضمته
برمك برباريلوب بره باقى يقال خسف المكان بخسف خسوفان الباب الثاني اذا ذهب فى الارض
وخسوف كوز زبانه ضعیف اولدن باتوب ايجرى كتمكه دخى ديرلر و آى طوغله دخى ديرلر خسوف
القمر معناسنه و اولى و اقصى بودر كه خسوف قره كسوف شمشه نسبت اولنور خسف القمر و كسوف
الشمس ديد يلىر ثعلب روايتى اوزره الخسف خالك فتى و سبك سكوبيله برمك برباريلوب بره باقى يقال خسف
الله به الارض خسف من الباب الثاني ايضا اذا غاب به فيها ومنه قوله تعالى فخسفناه و يداره الارض
و خسف به دخى ديرلر بناء مجهول اوزره و قرى خسف بناء على ما لم يسم فاعله و عبد الله رضى الله عنه
مصحفده لا خسف بنا واقع اولمشدر باب انفعال دن صيغه مجهول اوزره تنكيم انطلق بنادرلر و خسف
نقصانه دخى ديرلر يعطى فلان بالخسف اى بالنقصه و خسف اجلى معناسنه دخى استعمال
اولنور يقال بات فلان بالخسف اى جابعا و مذلت معناسنه ده كلور يقال سامه بالخسف و سامه
خسفا و خسفا ايضا بالضم اذا اولاه ذلا يعنى مذلت و اصل فلسه بعضلر كلام مذكورك معناسنى مشقت
و ذله تكليف قلمدن ديدى و خسف الر كيه قيونك صوتى جقد ينى بردر اوزر د روايتى اوزره و ركه
راء مهمله و ياء مشدده ايله يقين اولان قيوه ديرلر بالخسف سبك سكوبيله ارق اولان كسسه مهزول
معناسنه بالخسف خالك فتى و سبك كسرى و مديله شول قبودر كه طاشلى برده قازيله صوتى كور
اولديغنه بناء منقطع اوليه بالخسف فتحته جنى بالخسف همزه نك فتى و سبك كسرى و مديله
بومشق برى يقال وقعوا فى بالخسف من الارض و هى اللينة بالخسف خالك فتى و سبك سكوبيله حس
و حركت يعنى برنسنه نك حركت ايمدهسى و حركتك آوازي خنى اولمهسى تقول خشف الانسان
بالخشف خشف من الباب الثاني بالخشف فتحته بمعناه و بوتقير بدن صاحب صراحك بالخشف
جنيبدن و درياقتن ديديكى غير مناسب اولديغى ظاهر اولورزرا حس بومقامه صوت خنى معناسنه در
عظم و شعور معناسنه دكلر تنكيم قاموده و ساثر كتب لغته تصریح اولمشدر و بالخشف التلج
دخى ديرلر فاروق يا غوب اوزر زنده بورند كده آوازي ظاهر اولسه و بالخشف باش بارمقه دخى
ديرلر يقال بالخشف رأسه بالجر اذا فضخته و فضع فائله و ضاد و خاء مجتنب ايله باش بارمق
معناسنه در بالخشف خالك فتى و سبك كسرى و مديله قارلج معناسنه بالخشف خالك فتى
و سبك ضميله رجل سر بعه ديرلر و بالخشف كيه ايله بوريان دويه دخى ديرلر بالخشف خالك فتى و سبك
فتى و تسديد بيله كيه ايله بوريان دوهل بالخشف سبك كسريه و بالخشف كذلك سبك كسريه
واحدى كيه ايله بوريان دوهل برى معناسنه بالخشف ميك كسرى و خالك سكوبيله و سبك فتحته

خرف
خسف

خشف

شول کسند در که کیمه ابله باد را وله الحشاف خالك ضمی و شبنك تشد بدله بزه سه دید کیری قوشدر
 شیر معناسنه بعضی رقر لنعجد در دید یلر خطاف معناسنه الحشف خالك ضمی و شبنك فتحیه صرد
 وزنی اوزره بشل سلك ذباب اخضر معناسنه كذافی نسخ الصحاح خشاف خالك فقی و شبنك
 تشد بدله بر جلك اسعیدر الخشوف خمتبئه یزوزنده بوریمك بقال خشف یخشف خشو فامن الباب
 الاول اذا ذهب فی الارض الخصف خالك فقی و صادك سکونیه شول هرب نعلیندر که برنجه قاندن
 اوله الخصفه خالك فقی و صادك سکونیه شول ظرفدر که خرما یراغندن ایشلوب ایچنه خرما قورلر
 الخصفه فتحیه بمعناه الخصف فتحیه جمعی الخصاف خالك کسریله كذالك جمعی ظروف
 نمر معناسنه خصفه فتحیه بر قبیله نك بابامنی آیدر که اول خصفه بن قیس عبلان در و خصف
 نعلین دیکمه دخی دیرلر تقول خصف النعل اذا خرزتها و منه قوله تعالى و طفقنا یخصفان علیهما
 من ورق الجنة ای یلر قان بعضه بعض لیسزابه عورتها الاختصاف همره نك و تانك کسریله كذالك
 بری برینه دیکمک و یاشدر مقی و منه قرأ الحسن یخصفان خالك و صادك کسریله تانی صاده ادغام ایدوب
 خایه اجتماع ساکنندن اوتری کسره خرکت و بر مکله و بعضی عینی ایه تانك فحقن خایه نقل ایدوب خای
 مفتوح قبلورلر اخفش روایتی اوزره الاخصف هجره نك و صادك فتحیه بو کرلی آق اولان آت
 یا خود قیون که آنلرک ابلق بو کرلر بنه جمعش اوله و اخصف شول لونه دیرلر که کل لونی کئی آت و سیاهه
 مائل اوله بقال جبل اخصف و ظلم اخصف ای فیه سواد و بیاض الخصف خالك فقی و صادك کسری
 و مدله کل رنکنده اولان عسکر که دمور کیمه ل بنه شاء لون مزبور اوزره اوله ل بقال کتبه خصف
 و هو لون الخدیو و بعضی ایتدی بو شول عسکر در که آردلر نده بر بلوک آلولری اوله بو سیدن خصفه
 هاء تانیث لاحق اولدی فعل بمعنی مفعول اولدی یغیجون ز برامد معناسنه اولور واکره مزبوره لون
 حدیددن اوتری خصف دیسه ل ایدی کتبه خصفه دیمک لازم اولور دی ز رافعیل بوتقد برجه
 بمعنی فاعل اولور و هرایی لون که جم اوله لرا کا خصف دیرلر و خصف شول نازه سوده دیرلر که آنک
 اوزر بنه بو غدد و کله واکر آنک اوزر بنه خرما و صای یاغی دخی قورلر سه عو بثنای دیرلر عین مهمله نك
 و بام مو حده نك فتحیه و ثاء مثله و بام مشدده ایه و خصف دیکلمش عرب نعلینه دخی دیرلر الخصف
 میك کسری و صادك فتحیه بیر که سراجلر قوللور درفش معناسنه الخصاف خالك کسریله ناقه
 ولدین طغوز ابلق اولدقدن صکره براقی بقال خصف الناقه تخصف خصفا من الباب الثانی
 الخصوف خالك فقی و صادك ضمیله طغوز ابلق ولد براغن ناقه و بعضی ایتدی خصوف شول
 ناقه در که چفتلشد کد نصکره بزیل برای یکد کده ولد کتوره واکر ایکی آی یکد کده ولد کتوره
 اکا جر و ز دیرلر جمیه و راین مهمله نك ایه خصاف خالك فقی و فانك کسری اوزره بناسیله بر آنک اسعیدر
 وفی المثل هو اجر من خاصی خصاف و بونك اصلی بودر که ملوکدن بعضی ذکر اولان آتی صاحبندن
 دول ایچون طلب ایتد کده صاحبی منع ایدوب آتی خادم ایش که دولی کسند ده بولیمه الخصف بلانك
 خروج رخ معناسنه بقال خصف بها اذاردم خصاف خالك فقی و فانك کسری اوزره بناسیله بلانجی
 و منه قبل الامة باخصاف الخطف خالك فقی و طانك سکونیه فایمق اسنیلاب معناسنه بقال خطفه
 یخطفه خطفا من الباب الرابع وهی اللغة الجیده و فیه لغة اخری حکاها الاخفش وهی خطف یخطف
 خطفا من الباب الثانی وهی قلیله ردیه لانکا دت عرف و قد قرأ بها یونس فی قوله تعالى یخطف ابصارهم
 الاختطاف همره نك و تانك کسریله فایمق الخطف فتحیه و طانك ضمی و تشد بدله بمعناه بقال اختطفه
 و یخطفه بمعنی و حسن که الامن خطف الخطفه قرئت ایتد رباب افتعال دندر اصلده اختطف ایدی
 تانك حرکتی ماقبله و یریلوب ادغام اولند قد نصکره همره حذف اولندی غنا کدیکندن اوتری تنکیم
 باب لامده قل تفسیرند کاسه کر کدران شاء الله تعالی الخطاف خالك ضمی و طانك تشد بدله قرلر عوج

خصف

خصف

خطف

دیدکری طائر معروف در و خطاف شول اگری دمور در که بکره نک ایکی جاننده اولور محورد بدکری
از قری طوران دمور آنلرک اوزرنده دورا بدر الخطاطیف خانک فحی و طانک کسری ومدیلہ جعی
و خطاطیف السباع برتی جانور لرک طرقتلر بدر الخطاطیف خانک ضمی و طانک تشدیدیلہ شیطان
معناسنه استعمال اولنور تکیم حدیث شریفده واقع اولشدر و شیطانہ خطاف دینلدی ملا اعلادن
ایشدیکن قابوب سرقه ابتد یکیمون خاطف ظله بر طائرک اسمیدر ابن سلمه ابتد می یوز بر طائر در که
اکار فراف دیرلر رانک فحیلہ فحیکه صوده کولکه سین کورسه آتی قائمہ نوحه ایدر الخطاطیف طانک
کسریله قوردرک اسمیدر و برقی خاطف کوز نورین قبان یلدر بعدر بر الخطاطیف همزه نک کسریله
خطا ایتک معناسنه بقالرمی الرمیة فخطفها اذا خطفها مخطف میم ضمی و خانک سکونی و طانک
فحیلہ شول اندر که قولن برینک خلقتده لولان حشاسی یعنی قارنی دیرنکلو اوله الخطیفه خانک فحی
و طانک کسری ومدیلہ شول اندر که سودا و زرنه دو کیلور و طبع اولنوب قاشقله اصکل اولنور
خطیفه دیدیلر قاشقله خطاف اولند یغیمون و ابن الاعرابی ابتد اول جبوله دیدکری طعما مدر جیمک
فحی و بانک ضمی و الفک مدیلہ الخطیف خانک فحی و طانک کسری ومدیلہ غایت سر مع اولان دوه
کویا که غایت سر عتدن حالت مشبنده بوین چکر و آلور کیدر الخطیف فحیلہ و الفک مدیلہ ذکر
اولمان سر عتک اسمیدر و خطفی کذلک شاعر معروف اولان جریرک جدیدک نقیبدر که آنک اسمی عوفدر
الخطیف خانک فحی و طانک سکونی و الفک قصریلہ بمعناها الخطر فة بالظاء المجهدة علی وزن المدحرجة
دوه بوریمده سرعت ایدوب آدیمن واسع قلبی خذرفه ده لغتدر ذال مجهدیلہ الخف خانک ضمی و طانک
تشدیدیلہ دوه نک ایاغنده اولان دری که سائر حیواناتک طرناغی مثلبه سنده در و خف ایدیکه دخی دیرلر که
ایاغه گیرلر و خفک نعل دیدکری ادا کدن فرقی بودر که خفک بره کلن بری نعلدن اغلظدر الخفاف
خانک کسریله خفک جعی دوه ایاقری و ادا کدر معناسنه الخف خانک کسریله خفیف اولان نسنه و خف
جاعت قلبیه دخی دیرلر بقالخرج فلان فی خف من قومه ای جماعه قلیلة الخفیف علی وزن التکریم
برنسده بیینک که تشبیهک مقابلیدر الاستخفاف همزه نک و تانک کسریله برنسده بیینی بولوق که
استخافک مقابلیدر و استخفاف خورقلوق معناسنه دخی کلور بقالاستخفه اذا هانه الخفیف خانک فحی
و فانک کسری ومدیلہ ینجک اولان کسنه الخفاف خانک ضمیله بمعناه خفاف خانک کذلک ضمیله
بر رجلاک اسمیدر که خفاف بن ندبه الشامیدر که عربان عربندر یعنی عربک زمان جاهلیتده اولان اولولر ننددر
الخف خانک کسریله بیینی اولوق بقال خف الشیء یخف خفقه من الباب الثاني اذا صار خفیه و زجت آن و لوق
معناسنده کلور و خدمتده چایک اولوق معناسنده کلور بقال خف زجتهم و خفله فی الخدمة یتخف
خف الخفوف ضمیله آن اولوق بقال خف القوم خفوا اذا قلوا الاخفاف همزه نک کسریله برکسنه نک
یوکی بیینی اولوب سبکار اولوق بقال اخف الرجل اذا خفت حاله و فی الحدیث ان بین ایدی ساعقه کوود
الایحوز الا الخف و کوود کافک فحی و همزه نک ضمی ومدیلہ صعب معناسنده در و اخفاف قومک طواری
بیینی اولوق بقال خف القوم اذا كانت دواهم خفافا الخفان خانک فحیلہ بریرک اسمیدر که ارسلانی چوقدر
الخلف آرد که قدامک نقیضیدر و خلف برقرند نصکره کلن قرنه دخی دیرلر بقال هو لا خلف سود
بو کلامی شول کسنه لر حقتده سوبلرلر که کندولردن اککتر اولان قومک آردنجه کلش اوله لر و خلف
برامز سوزه دخی دیرلر بقال سکت القوافط خلقا یعنی بیک ابوسوز مخلتده ساکت اولوب برسوز
سویلدی و آتی دخی برامز سویلدی ابوسوف ابتد ابن الاعرابیدن روایتدر که براعرانی برقومله
او نوررکن یلاندی و خجالت لازم اولدقدده باش برمغیله دبره اشارت ایدوب ابتدی انها خلف نطقت
خلفا یعنی دون و کر به اولان کسنه نک کلامی دخی حالنه کوره دون و کر به اولور و خف قبوذن
صوچکه که دخی دیرلر بقال خلف یخلف من الباب الثاني و خلف اورنه سی اسکی برک اسکی برین

خطرف
خفف

خلف

چقاروب ایکی جانین بری برینه دیکمه که دخی دیرل یقال خلیف ابوب الخلفه اذابی وسطیه و اجرحت
 الیه الی منه ثم لغتته و خلف بهلوده اولان ایا کو کککرتک قصه سینه دخی دیرل و خلف برکسته نیک
 خانه قامیه دخی دیرل و خلف بعد معناسنه دخی کلور یقال جلست خلف فلان ای بعده الخاوف ضمتله
 جمعی قصه ایا کلور معناسنه و خلف خرما خوریده حق بره دخی دیرل مرید معناسنه یقال و زاء بتک خلف
 جید الخلیف خاتک فقی و لامک کسری و مدبله شول بزدر که کهنه برین چقاروب مریت قیس اولمل
 ذات الخلفین ایکی باشل اولان بالته الخلف فختنه قائم مقام معناسنه یقال هو خلف سوء بن ایه
 لمدلکم مقامه اخفش ابتدی بونده فغ و سکون برادر اضافت و افراد حالنده و بعضا اضافتده نحر یک
 ایدوب خلیف صبیق دیر و افر اده ساکن قیلوب بونکله اضافت و افراد حالتلر بتک فرقن ایدرو خلف
 خلیفه نصیب اولنات کسینه به ده دیرل الا خلف همزه نیک و لامک فختله شول دوه در که بر جانیه مائل
 اوله ابو عبیدرو ایچی اودره الخلف خاتک ضمی و لامک سکونیه اسمدر اخلافتن و خلف مستقبلا نه نظیر
 استعمال اولنور کتب ما ضیره نظرا استعمال اولنده یچی کبی الخلف خاتک کسری و لامک سکونیه
 ناخلفه کسری باشلر بدر کرک مقدم کرک مؤخر اولسون الخلفه خاتک کسری و لامک سکونیه
 بری کسری بری کلک تحلیفه استعمال اولنور یقال هین بمشین خلفه ای تذهب هده موتی هده و خلفه
 مختلف اولم معناسنه ده کلور یقال القوم خلفه ای مختلفون و بو اوزیدرو ایدرو خلفه اولادک بارسی
 دیکور بارسی انات اولم دخی دیرل یقال بنو فلان خلفه ای شطره نصف دکور و نصف انات و خلفه
 کیجه نیک و کوندرک مختلف اولسنه دخی دیرل و منه قوله تعالی و هو الذی جعل اللیل والنهار خلفه ان اراد
 ان یدکر و خلفه اد بخانه یاروب کلکه دخی دیرل یقال اخذته خلفه اذا اختلف الی المتوضاً و دیو
 حکم حک محله دخی دیرل یقال من ابن خلفکم ای من ابن تستقون و خلفه شول اویه دخی دیرل که نباتات
 قور یفدن صکره ریذن ظهرو ایدرو خلفه الشجر شول میوه به درل که جوق میوه دنفکره خروج ایدر
 و ابو عبیدر ابتدی خلفه یای کونلرنده بن اوندلر الخلف خاتک فقی و لامک کسری بله حامله اولان ناقه
 الخلفه کذلک خاتک فقی و لامک کسریله واحدی الخلف میم ضمی و لامک کسریله شول دوه در که
 بانلر بره سن یکمش اوام و بازل آریسن یارن دوه به دیرل و مخلف مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور و بازل
 فریه سن نجاور ی بریل اولسه مخلف عام دیرل ایکی ییل اولسه مخلف عامین دیرل الخلفه کذلک میم
 ضمی و لامک کسریله شول ناقه در که کندور بن عامله کوسر لر حاله که حامله دکر در الخلف
 کذلک میم کسری و خاتک سکونیه و عده سینه جوق مخالفت ایدن کسینه و مخالف یمن اطرافنده اولان
 کو یلرک برینه دخی دیرل الخلیف میم فقی و لامک کسری و مدبله جمعی یمن کو یلری معناسنه اگر چه
 دکر اولنات مخالفتلر هر بر بتک بر مخصوص اسمی واردر و لکن جمله منه مجالیف دیرل الخلفه لامک
 کسریله کبر الخلف اولان کسینه یقال رجل خالفه اذا کان کثیر الخلاف و خالفه مطاعه الناس معناسنه
 دخی کلور یقال ای خالفه هو ای ای الناس هو بس خالفه لای نصیر قدر تأیید و تعریفدن اوتری و تعریفنه
 ذلیل ای الناس هو قولنده معرف باللام اولان الناس الیه نفسرا اولند یفیدر و خبر سز اولان کسینه به دخی
 خالفه دیرل یقال فلان خالفه اهل بته اذا کان لاخبر فیه و خالفه قره اودر کلرندن بر دیرک دخی
 مستحیدر عود الخلفه معناسنه الخوالف خاتک فقی و لامک کسریله جمع عودلر معناسنه و خوالف
 فسطاطفه سندن دخی عبارت اولور قال الله تعالی رضوانا یكونوا مع الخوالف ای مع النساء الخالف
 لامک کسریله قیودن صوچکن کسینه الخلفی خاتک کسری و لامک کسری و تشدیدله و الفک قصریه
 خلافت معناسنه دیقال عمر رضی الله عنه لواطبق الاذان مع الخلفی لاذنت یعنی مؤذنلک الیه خلیفه لک جمع
 اولسه اذان خدیتمه ادا ایدردم الخلیف خاتک فقی و لامک کسری و مدبله شول بولدر که ایکی طاعتلک
 ارایسنه در و منه قولهم فی الخلیف کا یقال ذنب غضاضه ذیل مذهبک کسری و مدبله و خاء مجهله الیه

بالي قورده که سباع دندرو غضاغين وضاد معجمله براناجک اسميدرو خليفه الناقه ناقه نك قولتقاري
 الخليفة خانك فتحي ولامك كسري ومديله اولوبادشاه سلطان اعظم معنا سنه وگاه اولور خليفه تراکب
 کلامده مونت اعتبار اولنور الخلاف خانك فتحي ويا نك كسري به جمعي خليفه معنا سنه بوجع
 اصل اوزره درکريله کرايم کي الخلفا خانك ضمي ولامك فتحي والک مديله كذلك خليفه نك جعيدر
 لكن خليفه مذکردن غير به اطلاق اولمدي ينجون هاسي معدوم مرتبه سندن عدا اولنوب فعلا وزي
 اوزره جمع اولندي طر بقله طر فاکي زيرافعله فعلا ن وزي اوزره جمع اولنماز الخلافه خانك كسري به
 برکسنه به خليفه اولمق يقال خلفه في قومده خلافة من الباب الاول ومنه قوله تعالى وقال موسى لآخيه
 هارون اخلفني في قومي ويقال خلفته ايضا اذا جئت بعده الخلف ضمتله صائما اولان كسنه نك اغزي
 رايحه باغلق يقال خلف في الصائم من الباب الاول خلوا اذا تغيرت رايحته وسود وطعام متغير اولمغه دخی
 ديرل يقال خلف اللبن والطعام اذا تغير طعمه وزايحته و برکسنه فاسد اولمغه ديرل يقال خلف فلان
 اذا فسد و يوب يعقوب روايتدر و خلف غائب اولان كسنه نك دخی ديرل يقال خي خلف اي غيب
 و خلف حاضر اولانره دخی ديرل يعني متخلف ومتأخر اولوب غائب اولمدي پس خلف اضدادن
 اولور الاخلاف همزه نك كسري به اغزي رايحه سي متغير اولمق يقال اخلف فوه فهو افة في خلف اذا تغير
 واخلاف اسكي بزي مرت ايمكه دخی ديرل تقول اخلفت الثوب فهو افة في خلفته اذا اصلحته واخلاف
 عوض و برمكه دخی ديرل يقال لمن ذهب له مال اولود اوشي يستعاض اخلف الله عليك اي رد عليك مثل
 مذهب و اگر هلاك اولان عوضه قابل دكاسه والد کي بالاخ کي باغم کي خلف الله عليك ديرسن القسز
 يعني خدای تعالی کدی لطفتي والد که ياخوداخر هلاك اولان نسنه که خليفه قلسون واخلاف وعنده به
 مخالفت ايمكه ده ديرل يقال اخلفه ما وعده اذا قل شيأ ولا يفعله على الاستقبال و برکسنه في خلف
 وعدايمش بولمغه دخی ديرل يقال اخلفه اذا وجد موعده خلفا واخلاف بلدر قور قلقي ايجاب ايمكه دخی
 ديرل جاهليت اهلنك زعي اوزره بقولون اخلفت النجوم اذا انحلت فلم يكن فيها طر و انحلال حاء مهملة الله
 خط اولمغه دخی ديرل واخلاف رانسه ضايغ اولد قد نصكره برينه برن كسب ايمكه دخی ديرل يقال تلف
 واخلف يعني خرج ايت وقران واخلاف فليح صير معيجون ال اورا تمغه دخی ديرل يقال اخلف الرجل
 اذا هو يبيده الى سيفه لبسه واخلاف اوت قور يد نصكره ناره اوت تورمكه دخی ديرل يقال
 اخلف النبات اذا اخرج الخلفة وخلف براوتدر ك قوربان اوتك برينه بترواخلاف دوه نك
 فاسق باغي د كسري نك اوزرينه كلوب افشان ايمكه قانع اولمدين فاسق باغين خصيته يقين
 ايمكه ديرل افشانه مانع اولمسون دبو يقال اخلفت عن البعير اذا حولت الحقب فبعمله مما يلي خصني
 البعير وحقب حاء مهملة نك وفاقك فبعيله دومك فاسق باغي واخلاف ناقه ده استعمال اولنماز
 زير ناقه نك بولي فرچندن اولمدين فاسق باغي ا كاواصل اولماز واخلاف قيودن صوچكمكه
 دخی ديرل يقال اخلف اذا استنى الاستخلاف همزه نك و نك كسري به كذلك قيودن صوچكمك
 يقال استخلف اذا استنى واستخلاف برکسنه بي خليفه ايدمكه دخی ديرل يقال استخلفه اذا جعله خليفة
الخلاف خانك كسري به مخالفت ايمك معنا سنه ومنه قوله تعالى فرح المخلفون بمقعدهم خلاف رسول الله
 اي مخالفة رسول الله وشجر الخلاف سكوت اغاجي بيد معنا سنه وخلاف برکسنه غالب اولد قدن صكره
 زوجه سنه آخر كسنه وارمغه دخی ديرل منه قولهم هو يخالف الى امرأة فلان اي يا تبها اذا غاب عنها
 زوجها المخالفة ميک ولا نك فتحي و خانك سكونيله سكوت اغاجي جوق بتدي بر الخلاف علي وزن
 التكریم ناقه نك برمه سن باهمغه ديرل تقول خلف بنافته تخلفا اذا صر منه ساخلفا واحدا وخلف مده باشنه
 ديرل خانك كسري ولامك سكونيله علي مامر و صر صاد وراه مهملة بيله باغلق و تخلف كبري راقمغه دخی
 ديرل تقول خلفت فلانا فخالفت عني الخلف فتجنه ولامك ضمي وتشديد بيله كبري قالمق ياخر معنا سنه

خنف

خوف

الخلقنة خائف كسرى ولامك فتي وقالك سكونيله در فسه وزني اوزره بر كسند ده عناد و مخالف اولق
 يقال في خلف فلان خلفته اي خلاف والنون زائدة ودر فسه دال وسين مهملة ايله و فاليه فرموده
 اولان ناصيه ديرل الخفاف خائف كسرى له دوه بك كرنده اولان ملاعتر تقول خنف البعير يخنف
 خناها من الباب الثاني اذا سلك فقلب خف به الهمزة وحشبه بعني بورر كن اولك اباغن طشره دوندرسه
 وخناف دوه بولاردن بوررن دوندرمكه دخی ديرل بولار يستمدكي جهندن يقال خنف البعير يخنف
 خناها اذا لوى انفسه من الزمام وابو عبيد ايتدي خناف بويته اولور بعني دوه بويته طرفي خلافة الكندر
 بخاف بولاري حكلوب يدملك مراد اولئسه الخنوف خائف فتي ونونك ضمي ومديله دكر اولنان صفته
 موصوف اولان دوه يقال نافة خوف الخائف نونك كسرى له شول كمنه در كه كبردن بوررن بوقاري
 طو تر يقال رايته خانقا بانفسه الخيف خائف فتي ونونك كسرى ومديله شول آق كنان بزيدر كه قال اوله
 الخيف ضمتيله جعي وفي الحديث فخرقت عن الخيف ابو مخنف ميمك كسرى ونونك فتحيله من بوررن
 اوزره لوطن بيجانك كه بتيدر كه مر بورر سير نقل ايدن كمنه در دندر الخوف خائف فتي وواوك سكونيله
 قور خوق الخيفة خائف كسرى ومديله والخافة ميمك فتحيله بولرد دخی كذلك قور خوق معناسنه در
 يقال خاف يخاف خوفا وخيفة ومخافة من الباب الرابع وخيفة اسم دخی كلور خوف معناسنه الخيف
 خائف كسرى وبانك فتحيله جعي خوفه معناسنه اصلي ولودر بابه دوغشدر ماقبلنك كسردن اوزرني
 والخائف بانك كسرى له قور خجي كمنه الخوف خائف ضمي وواوك فتي وتشديد بيله خائفك جعي اصلي
 اوزرني الخيف خائف ضمي وبانك فتي وتشديد بيله كذلك خائفك جعي لفظي اوزره خف خائف
 فتي وقالك سكون اوزره بناسله امر در خوف ايت معناسنه الخاف علي وزن الحال قور خجي معناسنه
 يقال رجل خاف اي شديد الخوف بس بوني فعل وزني اوزره صفت قلمشدر در فرق وفرع كبي كه بولر
 دخی قور خجي معناسنه در تكيم رجل صات در برل شديد الصوت معناسنه المخاوفة ميمك ضمي وواوك
 فتحيله قور خشمه باب مغالبه دن يقال خاوفه فخاوفه وخوفه غلبه بالخوف اي كان اشد خوفا منه الاخافة
 همز مك كسرى له قور ختمق الخويف علي وزن التكريم بمعناه واخافه فحاج مني خيفه قونعه دخی
 ديرل يقال اخاف القوم اذا اتوا خيف مني فز لوه وخيف صواقند بسندن بوكسك به ديرل الخيف
 ميمك ضمي وخائف كسرى ومديله قور خديجي يقال وجمع مخيف اي يخيف من راء المخوف ميمك فتي
 وخائف ضمي ومديله قور خلو معناسنه يقال طريق مخوف ولا يقال مخيف لانه لا يخيف وانما يخيف به
 قاطع الطريق الخوف فتحتهله وواوك ضمي وتشديد بيله قور ختمق يقال تخوف عليه الشئ اي خفته
 وتخوف اكسلك تنقص معناسنه كلور ومنه قوله تعالى يا اخذهم علي تخوف الخافة علي وزن
 الحالة بر ديدر كه بال صغان كمنه آني استعمال ايدر الخيف خائف فتي وبانك سكونيله طاعك انيس
 اولوب برك اولان بري وصواقند بسك بوكسك بري بوسيدن مني ده اولان مسجد شريفه مسجد
 خيف ديد بولور خيف صرقش عربه دخی ديرل الخفاء خائف فتي وبانك سكوني والفك مديله در بمني
 صرقش نافة الاخيف همز مك وبانك فتحيله شول دوه در كه ذكرنك بخلاف صرقش اوله يقال خيف
 يفتح الحاء وكسر الاء من الباب الرابع اذا وسع جلد المزبورة واخيف شول آه دخی ديرل كه ركوزي كوك
 وركوزي سياه اوله الخيف فتحتهله آنك ركوزي كوك وركوزي سياه اولق وصا حيو انده دخی
 استعمال اولتور الاخيف همز مك فتحيله فارش اولان قوم ومنه قبل الناس اخيف اي مختلفون
 واخيف شول غرندا شله ديرل كه انالزي برو بابلزي متعدد اوله يقال اخوة اخياف اذا كانت امهم واحدة
 والا بآه شق الخيفان خائف فتي وبانك سكونيله شول خسكر كه در كذا نه خطوط مختلفه اوله بعني آق
 وصاري خط لري اوله الخيفان خائف فتي وبانك كذلك سكونيله واحدي آندن صكره خيفانه آه دخی
 اطلاق اولندي چكر كه به تشبيهه جست وچاپك اولمن اشعار ايجون (فضل الدال) الدف دلك

دوف

فحقى وفانك تشديد يله بان جنب معناسنه دى البعير دوه لك ايتكى ياني ديمكدر الدلف دى دالک ضمى ونونك كنكلك تشديد يله دف كه سازنده لرخلا و ابو عيدر و ايمى او زده بونده فحقى لغندر الدلف ميمك ضمى و خاه اولك فحقى وتشديد يله شول دوه اورى كجى در كه دوه لك ياني اور زده و شمش لوله بقال ستم مده فحقى فحقى سقط على دق البعير الدلف دالک فحقى وفانك كسرى ومديله آهسته سير ليمك ودق البعير الطير وفوش يره يقين او جق بقال عاب دوفو الدلف بدونى الارض فى طبرانه اذا انقضى وانقضا ضناد ميمك يله فوش فوش قومعه توجه ايمى در الدلف فانك تشديد يله آهسته سير ليدن جهاعت بقال دفت عيلانم نى فلان دافه ودافه عسكه دى درلر عدو جائنه سير ايتكى يكون الدافه ميمك ضمى لركنه فى تمام قتل ايمك الداف دالک كسرى يله معناه تقول دافقت الرجل مدافه ودافا اذا اجهرت عليه واجها ارتقله دبرلر ومنه حديث خالد بن الوليد من كان معه اسير فليدافه اى فليقتله الداف فانك فحقى خلق من اجمه ايدوب برى اورى اوزر يمهك بقال تداف القوم اذار كب بعضهم بعضا الاستداف همزة لك ونونك كسرى يله آسان اولق بقال خدما استدفاى ما امكن ونسمل الاستداف استقامت واستعدله معناسنه ده كالور بقال استدفا امرهم اذا استتب واستقام الاستداف همزة لك ونونك كسرى يله كذلك شيو وصلاح معناسنه در استطافك طاسى الدلن دونمشر الدلاف دالک فحقى ولاك كسرى ومديله كيمه بورمك بقال دلف الشيخ من الباب الثانى اذ امشى وقارب الخطو ودلف عسكرك حريده ايلرو وار مسنه دى درلر بقال دلف لا كسرى فى الحرب اذا تقدمت ويقال دلفناهم فحقناهم الدلف لامك كسرى يله شول او قدر كه نشانك اشعه منه ايت شوب دكدى بردن آخر جائنه فحقول لوله ودلف شول كسنى يله ده درلر كه اغر يوك كوتور مكين ادمن از لاده دالح كجى كه ناب ساه ميمك ساه ميمك ساه ميمك ساه ميمك الدلف دالک ضمى ولاك فحقى وتشديد يله جى راسكه له ريم كجى الدلف فحقى تشديد يله ولاك ضمى وتشديد يله برنسنه يقين وارمى بقال تدلف اليه اذ امشى ودنا بود دلف دالک ضمى ولاك فحقى همريك كينارندندر الدلفين دالک ضمى ولاك سكوفى وفانك كسرى ومديله در ياد بر جانور در كه غرق اولناره نجات وبرر الدلف فحقى تشديد يله لو كوتور خسته لك مرض لازم معناسنه ودق مرضه دى اطلاق اولنور يقال رجل دلف وامرأة دلف وقوم دلف يستوى فيه الذكرو والمؤنث والتشفيه والجمع ودق مرضه مريض آخر لفعه دى درلر بقال دلف المريض دلفا من الباب الرابع اذا ثقل ودق كون بفعه قريب اولفعه دى درلر بقال دلف الشمس اذا دنت للغروب الدلف دالک فحقى ونونك كسرى يله مرض لازم له مريض اولان كسندونف مكسور او ليحق مذكر وموئث ممتاز اولوب رجل دلف وامرأة دلف دى درلر كذلك تشبيه سى وجعى دى ممتاز اولور الدناف همزة لك كسرى يله كذلك مريض اغر لنق بقال ادنف المريض اذا ثقل من المريض وادناف اغر قلعه دى درلر بقال ادنفه المرض يتعدى ولا يتعدى وادناف كون بفعه قريب اولفعه دى درلر بقال ادنف الشمس اذا دنت للمغرب واصفرت الدنف ميمك ضمى ونونك كسرى يله مرضه ثقل اولان كسند الدنف ميمك ضمى ونونك فحقى تشديد يله مرضه ثقل قلنان كسند الدوف دالک فحقى واولك سكوفى يله برنسنه فى تعلق تقول دفت الدواء وغيره اذا بلاءه اواء او بغيره الدوف ميمك فحقى ودالک ضمى ومديله اصل شمس دوا ياخود غيرى نسنه الدوف ميمك ضمى ودالک سكوفى واولك ضمى يله كذلك اصل شمس نسنه ومنه يقال مسك مدوف اى مبلول وبعضنا مسك مدوف مسك مسجوق معناسنه در ديبى اجوف واوى اولوب ثلاثى اولان يده صبة مفعول تمام كلسدر الا ايتكى كلمه كه برى مسك مدوف وبرى ثوب مصوون در بوايكى كله نادر واقع اولمشر اصل مدوف ومصون ديمكدر واو اوزر يله ضمه تقبل اولد يميمون وحرف بانك نقلت ضمه به تحملى ارنوق اولد يميمون ثلاثين اجوف ياني اولان نام وناقص كلسى جائز بولدى ثوب مجيد ومحبوب كجى نكيم باب الطاءه تفسير اولمشر دى داف دالک كسرى يله جز يرمده بر موضعك سيمك اول

دلف

دنف

دوف

موضعك اهلی شام بوركلريدركه آنله نبط الشام دیرل الیافی دالك كسری ویا، اخیره نك تشدیدله
 شول دوه دركه عظیم فرموده اوله (فصل الذال) الذرف ذالك فقی ورائك سكونيله كوزباشی جاری
 اولقی الذرفان فحینه بمعناه بقال ذرف الدم یذرف ذرفا وذرغانا من الباب الثاني اذاسال منها الدم
 وذرغان ضعیف اولان بوریمكه دخی دیرل المذارف ممك فقی ورائك كسریله كوزباشی افان برل مدامع
 معناسنه التذریف علی وزن التكریم زیاده اولقی بقال ذرف علی المأة تذرفا اذازاد الاذرعاف
 همزه نك ورائك كسریله كندی قولاینه كتمك بقال اذرعفت الابل بالذال والذال جیعا اذامضت علی
 وجوهها واذرعاف الیری وارمعه دخی دیرل بقال اذرعف الرجل اذاستنل من صف القتال
 واستنل تائبین یبینه نوله الیری واروب تقدم ایتمكه دیرل الذعاف ذالك ضمیله وعین مهمله ایله
 زهرسم معناسنه وذعاف زیاده سریع اولان مونه دخی دیرل وذعاف دخی لغتدر بقال موت ذعاف
 ای سریع یجمل القتل المذعوف ممك فقی وعینك ضمیله زهرلوا اولان نسنه بقال طعام مذعوف
 الذعف ذالك فقی وعینك سكونيله زهریدرمك تقول زعفت الرجل اذاسقیته الذعاف الذیف ذالك
 فقی وفانك كسری ومدیله سریع اولان نسنه ذمیل کی كه ذمیل دخی ذال معجه ایله سریع معناسنه دریقال
 ذف یذف من الباب الثاني اذاسرع وبقال ایضا خفیف ذیف ای سریع الذف ذالك فقی وفانك
 تشدیدله بحره كسینه نك قتل انما ایتمك الذفاف ذالك كسریله بمعناه ابو عبید ایتدی دالله واذالله لغتدر
 وسم قائله ذفاف دیدكاری بوندن مأخوذدر وذفاف ماء قلیله دخی دیرل التذیف علی وزن التكریم
 برکسینه بی قتل ایتمده سرعت ایتمك تقول ذففت علی الجرح تذیف اذاسرعت قتله ذفافه ذالك ضمیله
 بررجهك اسمیدر الذلف فحینه برون كوچك اولوب بورنك ارنه سی یعنی بومشق یری دوراولقی
 یقال ذلف الرجل من الباب الرابع الاذلف همزه نك ولامك فحینه بورنی ذكر اولنان وجهه اوزره
 اولان كسینه الذلاء ذالك فقی ولامك سكونی والفك مدیله موثی یقال امرأة ذلفاء الذلف ذالك
 ضمی ولامك سكونيله جعی بقال نسوة ذلف وذلغاء اسم امرأة دخی كلور الذیقان ذالك كسری
 ومدیله زهرقاتل معناسنه الذیقان ذالك فقی ورائك سكونيله بمعناه (فصل الراء) الراءه رانك فقی
 وهمزه نك سكونيله زیاده رجعت معناسنه الراءه فحینه والفك مدیله والراء فحینه بمعناها بقال
 رأفت بالرجل اروق به راءه ورأفة من الباب الخامس ورأفت به رأف من الباب الثالث ورأفت به
 رأفان الباب الرابع ابو زید ایتدی بونلرجه كلام عربدر الرووف رانك فقی وهمزه نك ضمی ومدیله
 رجعت ایتدی معناسنه الرووف رانك فقی وهمزه نك ضمیله بلامك كذلك رجعت ایتدی معناسنه
 الرجفة رانك فقی وجیمك سكونيله زلزله معناسنه بقال رجفت الارض رجفت رجفا من الباب الاول
 الرجفان فحینه اضطراب شدید معناسنه الرجاف رانك فقی وجیمك تشدیدله بحر معناسنه بحره
 رجاف دیدكاری موجندن واضطرابندن اوتریدر الارجاف همزه نك كسریله یلان خبررجان كیرك
 ضبطی كسرهمزه ایله دروسرا حك ضبطی فتح همزه ایله دراولك وجهی ظاهر ثانینك وجهی ظاهر
 دكدرمكر كه ارجاف فتح همزه ایله رجفك جعی اوله نعم كاب مزبورده اراجیف ارجوفه نك جعیدر
 دیمشدر ارجافك جعیدر دیمش الاراجیف همزه نك فقی وجیمك كسری ومدیله یلان خبرلر وفتنه
 خبریری وارجاف برنسینه به مشغول اولوب طالمغه دخی دیرل بقال ارجفوا فی الشیء اذاحضوا فیه
 الرخف رانك فقی وخانك سكونيله بوفقه فیمك زید رقیق معناسنه ورخف برنوع بویاه دخی دیرل
 الرخفة رانك فقی وخانك كذلك سكونيله بمعناه ورخف كذلك صولی اولان خبره دیرل كه صوبق
 وكوشك اوله وذكرا اولنان معنایه تشبیها صارا الماء رخفة دیرل ای طینا رقیقا وكاه اولور حرق حلقندن
 اوتری نحریمك ایدرل الرخف فحینه خبركوشك اولقی بقال رخف العین رخفان الباب الرابع
 الارخاف همزه نك كسریله خبری صولی فیمك بقال ارخفته انا الردف رانك كسری ودالك سكونيله

را کب اولان کسینه ک آردنه بن کسینه دروهر نسنه که برنسنه به تابع اوله کارد ف دیلر بقال هذا امر لبس له
 رد ف ای تبعه وردف شعرد شول حرف ساکنه دیرل که حرف مدو حرف لیندن اولوب حرف رویدن
 مقدم اوله و کند و ایله حرف روینک ارا سنده آخر حرف اولیه اگر رد ف الف اولور سه آنکله آخر حرف
 جائز اولماز و اگر و او اولور سه آنکله به قارن اولوق جائز اولور و رد ف زمان جاهلیته و زبر اولان
 کسینه به ده دیلر تنکیم کلوران شاء الله تعالی و رد ف صغری به و قو برغه دخی دیلر المرتد ف مینک ضمی
 و دالک کسریله کذلک آردنه بن کسینه الارداف همزه نك کسری و رانک سکونیه برکسینه بی
 آردنه بندرمک بقال اردفته انا اذا ارکبه معک الرداف رانک کسریله آردلشن کسینه نك بندکی بر
 اردفان رانک کسری و دالک سکونیه کیجه ایله کوندر اردافه رانک کسریله اسمدن زمان جاهلیته
 اولان ملوک اردافندن مأ خود در و ارداف رد فک جمعیدر و رد ف شول کسینه به دیلر که او تور دقه
 ملکک صاغ جاننده او تور و چان ملک برنسنه شرب ایسه رد ف ساثر ناسدن مقدم شرب ایدر و چان
 ملک غزایه کسه ملکک قائم مقامی اولوب ولایتی اول ضبط ایدر ملک غزادن عودت ایدنجه به دك و چان
 ملک غزادن کسه مال غنیمتک دورته بری رد ف و برلمور و زمان جاهلیته رد فک بنی ربوعک ایدی
 زبر املوک حیره اوزره بنی ربوعدن غارتی چوق کسینه بوغدی بس مصالحه اولنوب رد فنی آنلره
 تخصیص ایشلردی تا که اهل عرفدن ضرر لری مندفع اوله اردیف رانک فقی و دالک کسری
 و مدیه برکسینه به اردلشن کسینه مرتد ف معناسنه ارداف رانک کسریله جمعی رد ف بقر معناسنه و ردیف
 شول بلد زه دیلر که نسرواقعه قریب اولور و شول بلد زه دخی دیلر که مشرقدن ظهور ایدر مقابلی
 مغربده غروب ایلدکده اردف رانک فقی و دالک سکونیه برنسنه به تابع اولوق بقال رد ف من الباب
 الرابع بقال کان نزل بهم امر و رد ف لهم آخر اعظم منه اردافه دالک کسریله تابعه معناسنه در الرواف
 رانک فقی و دالک کسریله خرماتنا جنک بدندن بن شاخو اردافی رانک ضمی و الفک قصر به جاری
 وزنی اوزره برکسینه نك اعوان و انصاری و مزبور اردافی دبیلر بری عاجز اولدقه بری آنک برینه خف
 اولد یحییون الارداف همزه نك کسریله تابع اولوق بقال اردفه و هو لغه فی رد ف مثل تبعه و تبعه بمعنی
 المراد فة مینک ضمی و دالک فحیله ایکی نسنه بری بری آردنجه کلک و مراد فة الجراد جکر که نك ارکی
 دبش بسی اوزره بنوب آنک دخی اوزرینه ثالث نك و مراد فة طوار آردلشغه تحمل آنکله دخی دیلر بقال
 هذه دابة لا تراد فی ای لا تحمل ردیف الاستداف همزه نك و تانک کسریله آردلشقی طلب ایتک بقال
 استردفه اذا سألهم یرد فة الاستداف کذلک همزه نك و تانک کسریله برکسینه نك آردندن بشوب طوتمق
 بقال ایننا فلان فاراد فناه ای اخذنا من و رائه الترادف تانک فقی و دالک ضمیله برنسنه بری بری آردنجه کلک
 اصمعی ابتدی تعاونوا علیه و ترادفوا بونبر بمعناه در دبدی از سف رانک فقی و سبنک سکونیه یاغی
 بوقاعلی کی بوریمک الرسفان فحینه به بمعناه بقال رسف برسف و برسف رسفا و رسفا من الباب الاول
 والثانی معا الارسف همزه نك کسریله دوه بی یاغی باغیله سورمک ابو زیدروایتی اوزره بقول ارسف
 الابل اذا طردتها مقبدة الرشف رانک فقی و شین معجمک سکونیه امک و صور مقصص معناسنه بقال
 رشفه یرشفه رشفان من الباب الاول والثانی و فی المثل الرشف النفع یعنی صوبی آزار ایتک صوسراغی
 قائدرمه ده انفع در صوبی دفعه ایچمه دن الارتشاف همزه نك و تانک کسریله کذلک صور مق
 بقال ارتشفه اذا امتصه الرشوف رانک فقی و شبنک ضمی و مدیه شول عورتدر که اغزی خوب اوله
 طیه الفم معناسنه الرصفه فحینه به شول طاشلردر که بری بری اوزره دیلر اوله الرصف فحینه به
 جمعی و رصفه کذلک شول سیکرله دیلر که اوق تمرنک اوسند صا رلر از صاف رانک کسریله جمعی
 از صاف رانک فقی و صادک سکونیه بوا یکی معنادن مصدر در تقول رصف الحجاره فی البناء
 ارسفها رصفان من الباب الاول اذا ضمت بعضها الی بعض و رصفت السهم ارسفها رصفان

رسف

رشف

رصف

اذا شدت على رطله عقبه ورعظ راوعين مهملين ابله وظاه مجبه ابله اوقلت بمرن كبرجك بري وعقبه
 فتحتهله عصب معناسنه درورصف لياقت معناسنه ده كلوز يقال هذا امر لا برصف بك اي لا يلبق
 وورصف ايكي نسنه بي بري برينه ضم ايمكه ده ديرل تقول رصف قدميه اي ضم احديهما الى الاخرى
 التراصف تانك فتي وصادك ضميله صف بغلمه ده خلق بري برينه صقشوب متصل اولغه ديرل يقال
 تراصف القوم في الصف اي قام بعضهم الى لرق بعض الرصوف رانك فتي وصادك ضمي ومديله
 شول عورتدر كه فرجي طاراوله ضبقة الفرج معناسنه الرصيف رانك فتي وصادك كسري ومديله
 محكم معناسنه يقال عمل رصيف وجواب رصيف اي محكم رصين رصافه رانك ضميله برموضك
 اسميدر الرصف فتحتهله شول قزمش طاشلدر صكه آنلره سودقير دررل الرضفة كذلك
 فتحتهله واحدي وفي المثل خذ من الرضفة ما عليها يعني رانجي آل براميان ترك ايله الرصف رانك فتي
 وصادك سكونيله ذكر اولنان طاشله سودقير درمق يقال رصفه رصفه من الباب الثاني
 اذا كواه بالرصفه وكى داغلمغه ديرل الرصيف رانك فتي وصادك كسري ومديله شول سوددركه
 ذكر اولنان طاشله قزمش اوله الرصوف ميمك فتي وصادك ضمي ومديله شول براندر كه طاش
 اوزرنده بشوررل الرضوفة كذلك ميمك فتي وصادك ضمي ومديله شول جو ملك در كه قيرمش
 طاشله بشمش اوله الرعاف رانك ضميله شول فان در كه بورندن جقر الرعف رانك فتي وصيدك
 سكونيله بورندن فان كللك يقال رعف الرجل رعف من الباب الاول وبعرف من الباب لثالث
 ورعف الرجل من الباب الخامس كله لغة فيه لكن الاخير لغة ضعيفة ورعف آت ايلو كيمكه دخي ديرل
 يقال رعف الفرس رعف وبعرف اذا سبق وتقدم الاسترعاي همزه نك وآنك كسريله كذلك
 آت سبقت ايمك يقال استرعاي الفرس اذا سبق واسترعاي طاش دوه نك اياغن فتحته دخي ديرل يقال
 استرعاي الحصى منسم البعير اذا دامه ومنسم ميمك فتي وصيدك كسريله دوه اياغن ديرل وادما فاعنه
 ديرل الراعف رانك فتي وعينك كسريله كوندلر معناسنه در يقال رماح رواعف انلره رواعف
 ديدنك كرى يامقدم او قلمش بهادر يا خود او جلدن فان طملمدغه بناء در الراعف عينك كسريله
 شول آت در كه سائر انلردن سبقت ايدرو راعف بورن او جند دخي ديرل طرف اربنه معناسنه وطاغ
 بورنه دخي ديرل الراعف ميمك فتي وعينك كسريله بورن وبورنك اطرافى يقال فطت ذلك
 على الرغم من مراعهه مثل مراغه الارعاف همزه نك كسريله ايدرمك يقال ازعه اذا اعجله وادعاف
 قربه بي طولدرمغه دخي ديرل يقال ارعف قربه اي ملاها حتى رعف الراعوفة على وزن القارورة
 شول قيادر كه قبوقزار كن دينده آلفورلرنا كه وقت حاجته قيوارتلندي حينه قبوي ايرتلاين
 مزبور قيانك اوزرنده اوزوب ايرتلايه وبعضراي ندي راعوفة شول طاشدر كه قبودن صوچكن
 اول طاشك اوزرنه بصردخي چكروفي الحديث انه حين سحر جعل سحرة في جف طلعة ودفن تحت
 راعوفة البروجف جيمك ضميله خرملك ميوه سي دروظا هر بودر كه حديث شريفده راعوفه رأس
 بترده اولان طاشدر الارعوفة همزه نك وعينك ضميله راعوفه معناسنه لغت در ابو عبيد روايتي
 اوزره الرغيف رانك فتي وغين مجمه نك كسري ومديله كرده ديدنك كرى اتمك خير مخصوص معناسنه
 الارغفة همزه نك فتي وعينك كسريله جيم كرده لم معناسنه الرغف ضمتهله كذلك جيم الرغقان
 رانك ضمي وعينك سكونيله كذلك جيم الرغف رانك فتي وفانك تشديديله راف ديدنك كرى نسنه در كه اولك
 ديوارنده ايدرلر پروازه مخانه معناسنه ورف رانك بلدرمغه دخي ديرل يقال روف لونه روف رفا من الباب
 الثاني اذا برق الرغيف رانك فتي وفانك كسري ومديله كذلك لون بلدره مق يقال روف ريفا اذا
 برق ورفيف ياش اولان نسنه به دخي ديرل يقال ثوب رفيف وشجر رفيف اذا تددت وتندى نوله
 ودال مهمله ايله ياش اولق وتازه لملك معناسنه در ازفوف ضمتهله جيم رافلم معناسنه ورف برلوك

رصف

رعف

رغف

رفف

قیومه دخی دیرلر بقال هذارفه من چندان ای چای عقمه ورف امکه دخی دیرلر من معناسنه بقال رفت
 وراف بن اللیل الاول ورف بهایک ایدوب خدمت ایتک معناسنه ده کلور بقال فلان برضای بچو طنا
 ورفی المثل بن حفت المور فنه اطلب قصه یعنی بزم خدمت و رعایت اوزره اولان رشد و استقامت اوزره
 اولسون اراف فانک فتنه بیلله خدمت و رعایت ایدن کسینه بقال ماله حاف و لراف یعنی انکیچون
 نه خدمت ایدوبه اعانت ایدر کسینه و ایدر المور فنه رالک فتنه جعفر و زنی اوزره شول بیل قاشدر که
 آدن عجب سلی یعنی چرده لی انجا اذالوند و ورف چادرک بره قریب اولان جانبیری و دوعک دخی اشنه
 صبار قن جانلر ایدر ارفره علی المورن المور و ورف و فرفه قوش بره قوش دیکه
 اطرافنده فتنه نحرک ایتکه دخی دیرلر بقال ورف الظاهر انا حاکم جناحه حول الشیء بیدان بقع
 علیه المور فنه رانک فنی و فانک سکونیه شول قوشدر که در باده اولور و اکا خا طف ظله دخی دیرلر
 کند کیولکه من چاقق ایستد کندن اوتری و که اولور دوه قوشک ارککنه دخی و رف ایدر لر ایدر
 فساد لر نحرک ایدوب آدن صکره صکره که مباشرت ایدر کندن اوتری و بوابو سلمه رو ایدر
 اراف رانک فنی و نونک سکونیه بر خوب رایحه لو اونک اسمیدر که قرمز اولور و ویشل اولور
 صحرالده بتر بهراج معناسنه المور فنه نونک کسریله قوشدر که ایشنه جانجی و انساک اوتوراق برینک
 حالت قیامده بردن جانب اولان بری الاراف همزه نک کسریله دوه بور و لمده دن قولقرن صالیو برمه در
 و فی الحدیث انه کان اذ لزل علیه وهو علی القصواء تدر ف عیناه و ترف باذنیه من ثقل الوحی
 الاراف همزه نک کسریله قلبی بوفقه ایتک یعنی کسکین ایتک بقول ارفهت سبی اذ ارفهت
 المور فنه ممک ضمی و هانک فتنه بوفقه و کسکین اولان قایج اراف رانک کسری و مدله شول
 پور که آنده مزارع مور ایتک و لوب اونی و صوبی چوق اوله الاراف همزه نک فتنه جعی اونی و اکی
 بول بول معناسنه الریف رانک فنی و بانک سکونیه طوار چایرلو چنلو برده اوتلق بقال ارافت الماشیه
 اذ ارفهت الریف الاراف همزه نک کسریله اونی صولی بره داخل اوتلق بقال ارفهت الماشیه
 الی الریف و ارافت بر اونی صولی اوتلق بقال ارافت الارض اذ ارفهت الریف رانک فنی و بانک کسری
 و تشدیه اونی و صوبی بول اولان بر بقال ارض ریفه ای خصص (فصل الزاه) الزحف رانک فنی
 و هانک سکونیه بور ملک مشی معناسنه بقال زحف الیه و حفا من الباب الثالث اذا مشی و بقال
 زحف الدبا قداما و دبا دلی مهمله نک فتنه قنادی بحدک چکر که و قدما فانک ضمیمه مقدمه
 معناسنه در و زحف شول عسکر در که صد و جانبیه بورر و زحف او غلانیجی سور و عسکر ده
 دیرلر بقال الصبی زحف علی الارض قبل ان یمشی و دوه بورلر یغندن اباغن سوریه رک
 کتمه که دخی دیرلر بقال زحف البعیر اذا اعیاء جرف فرسنه و فرسن فانک و سبنک کسریله دوه
 اباغی زحف ببعیر معناسنه الزحف هانک کسریله شول او قدر که نشانک یاروسنه دوشوب سور بزرگ وارر
 الزواحف رانک فنی و هانک کسریله اباغن سورین دوه الزحف هانک کسریله واحدی الارزاحف
 همزه نک کسریله کذلک دوه بورلر یغندن اباغن سوریم بقال زحف البعیر فهو من زحف بکسر اطاء
 و ازحاف برکسینه نک طواری بورلغه دخی دیرلر بقال زحف الرجل اذا اعیاء بعیر اودابنه المرحاف
 ممک کسری و رانک سکونیه شول دوه در که اباغن سوریم عادی اوله مزاحف الحیات ممک فنی
 و هانک کسریله یلان بوریدی برل الزحف فتنه و هانک ضمی و تشدیه بله تکلفه بوریم بقول
 تزحف الیه اذا تمشی الزحوف رانک فنی و هانک ضمی و مدله شول نافه در که اباغن سوریه رک بورر
 نار الزحفتین رانک فنی و هانک سکونیه بوشن دیکلری اونک و لایم دیکلری اغاجک آتشدر که
 بونلرک طو تشمی خایت سریع اوملغین اطرافنده اوتورنلر بونلردن کبری کند کیچون بونلرک آتشنه
 نار زحفتین دیدیلر نساء عربدن برینه نندر که سزدن برکسینه بی صغر لو کورمز دیرلر ایدر ار سحنا

رنف

رهف

ویف

زحف

زحاف

نار از حقیقت یعنی هر زمان آتشیدن کیرو چکنم کن صغر لو اولما زردیدی و ارساح سین و حاء مهملتین ایله
صغری ارق اولمقد زحلوقة زانك و لامك ضمی و حاء مهمله نك سكونيله ده اوزرندن اوغلتقلىك
آشغه صیرلدقلىك نسانی و بواهل عالیه نك لغتیدر و تمك لغتی قافله در فائله دكلدر زحالیف
زانك فحی و لامك كسری و مدیله جمی ذكر اولنان نشانلر معناسنه الزحاف زانك فحی و لامك كسریله
بلامد كذاك جمی و ابن الاعرابی ابتدی زحلوقة اندش و صیرنچق اولان برد رآند زحاف و آق
اولدیغچون اكاز حلوقة دیرلر و زحلف بوالتمعه دیرلر تدحرج معناسنه الزحلقه زانك و لامك فحی

زحرف

و حاك سكونيله بوالق و دفع اتمك دحرجه كیدر و زنا و معنی یقال زحلقه فتر حلف الزحرف
زانك و رانك ضمی و ماییننده حاء مهمله نك سكونيله آتون ذهب معناسنه پس آتون بالدرلونسنه یه
تشبها هر قلب و مزور اولان نسنه یه مزخرف دبدبلا المزخرف ممك ضمی و رانك فحیله باطل
و مزین اولان نسنه علی مامر اتفا الزخارف زانك فحی و رانك كسریله صوبولاری طرایق معناسنه
الارراف همزه نك كسریله یوریمده سرعت اتمك یقال اررف فی المشی اذا اسرع و ازراف ناقه
قدر معده دخی دیرلر قول ازرف التاقه اذا حثتها الزروف زانك فحی و رانك ضمی و مدیله سریع اولان

زرق

فاقه المزراف ممك كسری و رانك سكونيله بمعناه یقال ناقه زروف و مزراف ای سریعه الزرف
زانك فحی و رانك سكونيله كذاك سرعت اتمك یقال زرف التاقه الزرف فحیله یاره او كولدقندسكره
آرمق یقال زرف الجرف یزرف زرفامن الباب الرابع اذا غفر و انتقص بعد البئر و غفر غین معجه ایله
و فایله یاره آرمق معناسنه الزرافه زانك فحیله جماعت معناسنه و فانی زرافه فی فاك تشدیدله در دیدی
الزرافات جمی جماعات معناسنه الزرافه زانك فحی و ضمیله مخففة الفاء شول حیواندر كه

زعف

اكازر نبادیرلر تكیم اسان یار سیده اشتر كافیلك دیرلر زعف زانك فحی و عینك سكونيله ركسنه یی
طور دینی برده قتل اتمك الارعاف همزه نك كسریله بمعناه یقال ازعفا اذا قتله قتل سریع الزعف
زانك ضمیله تیر قتل ایدن نسنه یقال سم زعاف و هو زعاف ای سریع القتل و زواف دخی همزه ایله لغتدر
زعاف كبی الزعفة زانك كسری و عینك سكونی و نونك فحیله قصه قصیر معناسنه و بونك اصلی
زعافدن مأخوذ در دیرنك اطراف و مجقلری معناسنه زعفة فحیله و غین معجه نك سكونی دخی لغتدر

زعف

زعف

ملائم اولان زره معناسنه و شبانی ابتدی زغف و اسع زره معناسنه در الزغف فحیله جمی الزغف
زانك فحی و عینك سكونيله كذاك جمی اصمعی ابتدی زغف فی حدیثه دیرلر فان خبرنده زیاده لك اولسه
الزغف ممك كسری و رانك سكونی و عینك فحیله بر نسنه یه زیاده طلب و رغبت اتمك اوزره اولان كسنه
الزف زانك كسریله دوه قوشی یلكنك اوقاقلری و سائر قوشك یلكمه ده اطلاق او انور الارف فحیله

زف

یلکی خرده اولان دوه قوشی یقال هیق ارف یعنی خرده یلكلری اونن دوه قوشی ار كکی كه
یلكلری بری برینه صرمشق اوله زف زانك فحیله كللی كواکی اوینه كوندرك الزفاف زانك كسریله
معناه یقال رفقت العروس الی زوجها زف و زفافان الساب الاول الزفاف همزه نك كسریله
والازدفاف همزه نك و دالك كسریله ایکسی دخی زوجہ یی زوجك اوینه كوندرك معناسنه در

تقول از فقتها و از فقتها المرفة ممك كسری و رانك فحیله شول محفه كه اوررینه نساطا نفه سی بز
كلین اولدقلى حینده خلیل روایتی اوزره الزفیف زانك فحی و فاك كسری و مدیله سریع معناسنه
ذفیف سریع معناسنه اولدینی كبی ذال معجه ایله و زفیف سرعت اتمك دخی دیرلر یقال زف الظلم
و البعیر یزف یفان الساب الثاني اذا اسرع و ظلم ظاء معجه ایله دوه قوشك ار ككیدر و قوم
یوریمده سرعت اتمك دخی دیرلر زف القوم فی مشیم اذا اسرعوا و منه قوله تعالی فاقبلوا الیه یزفون
و یقال لاطعائش الحلم قدر ف رأه و طائش الحلم حاء مهمله نك كسریله خفیف العقل معناسنه در
و رأل راه مهمله و همزه ایله دوه قوشی باور یسیدر تشبیه و تمثیل اولور و بل ملائم اسمكه دخی دیرلر یقال

زفت لرح اذاهب هو باغیر شدید و لکنه فی ذلک ماض یعنی بل ملائمتله سرعتدن خالی اولسه الارزاف
 همزه نك کسریله سرعت ایتدرمک بقال ارزف البعر صاحبه الزففة علی وزن الزنفة بل اسرکن
 اشجاره طوقوب آواز و برمیسی الزفافة زانک فحی و فانک سکونیه شول یلدر که اسرکن آواز و بره
 الزفرف علی وزن البعر بمعناه بقال ریح زفافة و زفرف الزلفة فحینه شول صو جمع اولاجق
 یدر که صوایله طولش اوله الزلف كذلك فحینه جمعی المزلف میمک فحی و لامک کسریله شول
 شهرل در که برجای بیابان و برجای اوی و صوی جوق اولان شهرل اوله المزلفه میمک و لامک فحی
 و زانک مایندده سکونیه واحدی وصف مزبور اوزره اولان شهرل دن برشمر معناسنه الارلاف
 همزه نك کسری و زانک سکونیه قریب قلقل بقال ارزفه اذافیه الزلفة زانک ضمی و لامک سکونیه
 و الزنی زانک ضمی و لامک سکونی و الفک قصر یله قریب و منزلت معناسنه درومنه قوله تعالی و ما اموالکم
 و لا اولادکم بالنی تقریکم عندنا زانی اس زانی اسم مصدر در کویا که بالنی تقریکم از دلا فایور لمشدر و زلفه
 زانک ضمی و لامک سکونیه کیجه نك اولندن بریلو که دخی دیرل الزلف زانک ضمی و لامک قحبله
 جمعی الزنقات كذلك زانک ضمی و لامک فحینه جمعی کیجه نك اول ساعتی معناسنه و لامک سکونی
 و ضمن دخی جائز کور مشلر غرافات و غرافات کبی الزلف زانک فحی و لامک سکونیه تقدم
 معناسنه ابو عبیدروایتی اوزره الزلف فحینه و لامک ضمی و تشدیدیه و الارلاف همزه نك و دالک
 کسریله كذلك تقدم معناسنه بقال زلفوا و اوزدلفوا اذ اتقدما و مزدلفه میمک ضمی و دالک فحی
 و لامک کسریله بر موضعک اسمیدر مکة مشرفه ده الزفف فحینه خفت یعنی یشجکک الاردهاف
 همزه نك و دالک کسریله ابو درمک و ابو مک بقال ازدهفه ای عجله و فیه ازدهاف ای استعجال و تقم و تقم
 برنسنده صو قلقدرد و ازدهاف برنسنه بی آلوب کتمکه دخی دیرل بقال ازدهف الشی ای ذهب به
 علی البناء للمجهول و هلاک ای که ده دیرل بقال ازدهفه اذ اذهب به و اعلمکه الارفاف همزه نك کسریله
 یلان خیر کتورمک بقال ازدهفه حذیه ای اینه بالکذب و ازدهاف برکسنه بی طوارره و ده دخی
 دیرل بقال ازدهفه الدابة اذا صرعه و ازدهاف هلاک ایتمک معناسنه ده کلور بقال ازدهفه فلان
 اذ اذهب به و اهلاک الزیف زانک فحی و یانک سکونیه دوه صالنی صالنی بورمک یتخر معناسنه بقال
 زاف البعیر اذ یتخر فی مسبته و زیف برامز اقجه به ده دیرل بقال دراهم زیف و زیف اقجه برامز اولغه
 دخی دیرل بقال زافت علیه الدراهم الزیافه زانک فحی و یانک تشدیدیه شول ناقه در که بورمسنده اسنغا
 و احتیال اوله و کو کر چند دخی حال بویه در زاف الحمام دیرل چان دیشی کو کر جن قنده قور یغن
 یره سور یوب کو کسن کروب اطراف طولشسه زایف یانک کسریله كذلك برامز اقجه بقال درهم
 زایف التزییف علی وزن التکریم اقجه بی برامز جقار مق تقرل زیفتها انا (فصل السین) الساف فحینه
 ال یارلق بقال سفت یده تساف سافا من الباب الرابع اذا تشقت و تشعت ماحول الاظفار مثل
 سعتت یعنی طرقلرینک اطراف صوبلسه السجف سینک کسری و جمیک سکونیه و السجف
 سینک فحی و جمیک سکونیه پرده ستر معناسنه الاسجاف همزه نك کسریله پرده بی صالی و یرمک تقول
 اسجف السرا اذ ارسلته و اسجاف کیجه قرا کو اولغه دخی دیرل بقال اسجف اللیل مثل اسدف اذ اظلم
 السجفة سینک فحی و حاء مهمله نك سکونیه شول باغدر که ابکی کورکک ارا سندن سکر دنلره وارر
 ابن السکیت روایتی اوزره السجف سینک فحی و حانک سکونیه طوارک ارقه سندن یاغن صو یقدر تقول
 سجف الشحهم عن ظهرا الشاه سجف من الباب الثالث اذ اقرت من کثرته ثم شوبت و سجف باش راش
 ایتمکه دخی دیرل بقال سجف رأسه من الباب الثالث ایضا و صرا حده باب اوله اشارت اولمشدر سهو در
 السجفة سینک فحی و حانک کسری و مدله شول باغدر که طوارک ارقه سندن صوبلر و سجفه شول
 یغموره دیرل که او غز دینی بری صوبار السجوف سینک فحی و حانک ضمیله شول قبوندر که لحم و لحمی

زلف

زدهف

زایف

ساف

سجف

سجف

ذکر اولنان مرتبه ده اوله السخيف سبنك فتي و خاك كسرى ومديله ذكر من آوازي به سال سمعت
 حفيف الرحي وسخيفها وحفيف حاء مهملة ايده صوت معنسانه در تنكيم مرور ايندي السخاف
 سبنك كسريله سيل مرصيد كه اطاقتند معر وفدر المسخوف سبنك فتي و خاك ضمي ومديله
 ذكر اولنان مرصه مبتلا اولان كسسه السخفة سبنك فتي و خاء معجمه نك سكوبيله آجلقند حاصل اولان
 آرقلق يقال به سخفة من جوع اذا كان به زال منه السخف سبنك ضمي و خاك سكوبيله عقل آزاو لمق
 رفة عقل معنسانه السخافة سبنك فتيله مصدر در ذكر اولنان معنبايه به ال سخفف الرجل سخافة
 من الباب الخامس السخيف سبنك فتي و خاك كسرى ومديله عقل آزاو لان كسسه المساخفة ميمك
 ضمي و خاك فتيله قلت عقلمه بر كسسه به مساعده ايمك يقال ساخفته مثل حامة و محامه دخي حاقته
 مساعده ايمكه ديرل السدف سبنك ضمي و دالك سكوبيله والسدفه سبنك فتي و كذلك دالك سكوبيله
 ظلمت معنسانه در اهل نجد لغتي اوزره و غير يلاغتي اوزره ضوء معنسانه در پس اضداددن اولور
 و بود ذكر اولنان اصمعي روايتي اوزره در السدف فتيله ذكر اولنان معنبايه در وابوعبيده ايندي
 سدف في بعض ارضونك ظلمة اختلاط در بدني طلوع فجر دن وقت اسفاره دك اولان اختلاط كسي
 و سدف كچه نك كندويه اطلاق اولنور و سدف كدك صبحه و اقبال صبحه اطلاق اولنور فرار و ايتي
 اوزره الاسداف همزه نك كسريله كچه قراكو اولمق يقار اسدف الليل اذا اظلم و طك بري اغار مغه دخي
 ديرل يقال اسدف الصبح اذا اضاء و اسداف ضيا كل سون ديوقبه آچغه دخي ديرل يقال اسدف الباب
 اي افقحه حتى يضي البيت و لغت هوا زنده اسداف چراغ اوبار مق معنسانه ده كلور يقواون اسدفوا
 اي اسرجوا السديف سبنك فتي و دالك كسرى ومديله دوه اوركي كوهان معنسانه السرف
 فتيه نيله اعتدال دن خارج اولمق قصدك مقابليدر كه قصد اعتدال اوزره اولمقدرو سرف اغفال و خطا به
 دخي ديرل تقول سرف الشيء من الاسباب الرابع اذا اغفلته وجهلته يعني ترك ايدوب اونسك و اصمعي
 بعض اعراب دن حكايه ايدوب ايندي من نور اصحابي ايله بره كاند بولش مق وعده ايدوب خلاف ايندي كنده
 نيمون خلاف ايندي ديدير ايندي مررت بكم فسرقتكم يعني سرزكلمه مواعده ايندي بكم كهانه واردم
 و سري آنده بولدم و سرف ضراوته يعني اعتباده دخي ديرل وفي الحديث ان اللحم سرفا كسرف الخمر
 بعض اير ايندي حديث شريفده سرف اسرافند در السرف سبنك فتي و رانك كسريله قلبي غافل
 اولان كسسه يقال رجل سرف الفؤاد اي غافله سرف سبنك فتي و رانك كسريله رموضك اسميدر
 الاسراف همزه نك كسريله مهم اولاندن زياده خرج ايمك تبذير معنسانه مسرف ميمك ضمي و رانك
 كسريله مسلم بن عقبه نك لقيدر كه من نور حاره بخار به سنك صاحبدر مسرف ديدير ذكر اولنان
 بخار به ده اسراف ايندي كيچون علي بن عبد الله بن العباس ايندي هم منعوا دماري يوم جاءت كاتيب مسرف
 و نبي الكعبة و ذمار ذال معجمه نك كسريله حاجتي لازم اولان نسنه در عار دن و ناموس دن السرفة سبنك
 كسري و رانك سكوبيله بر جانور جكدن كه اغاچ خرده ز بن جمع ايدوب اغري باريله كندى ايچون بره ربع
 اويابوب اول او ده داخل اولوب آنده هلاك اولور بعض اير اول جانور اق قرنجه در بال آريسي كي كندى
 ايچون بوايبار ديمس السرف سبنك فتي و رانك سكوبيله سرفه ديدير جانور اغاچ پراغن نك
 يقال سرفت السرفة الشجرة تسرفها سرفا اذا اكلت ورقها و بوان السكيت رو ايندير به سال ايضا
 سرفت الشجرة المسروقة ميمك فتي و رانك ضمي و فتيله شول اغاچدر كه آنگ پراغن سرفه بمشدر
 السرفة سبنك فتي و رانك كسريله شول بر در كه آنده سرفه ديدير جانور اوله يقال ارض سرفة
 اذا كانت كثيرة السرفة اسرافيل همزه نك كسرى و سبنك سكوبيله و فاك دخي كسرى ومديله اسم
 انجميدر كويا كه لفظ ايله ضافدر اخفش ايندي بعض لغته لام بدله نون كتورب اسرافين ديرل تنكيم
 جبرين و اسماعين و اسرافين ديرل السرعوف سبنك و عينك ضمي و رانك ماينده سكوبيله هر نسنه در كه

سخيف

سدق

سرف

سرعف

نازه و تراووب خفیف اللحم اوله السر عوفه سنک و عینک ضعیله و ر انک سکو نیله شول عورتدر که
 نازه و تراووب طویں القامه اوله و سر عوفد چکر که به دخی دیرز و چکر که به تشبیها آه دخی اطلاق اول نور
 السر عفته علی وزن الدرجه او غلا خفک غدا سن خوب ایتمک تقول سرعت العصبی اذا احسنت غداه
 و سر هفت دخی بو معنایه در السعفه سبک فقی و عینک سکو نیله شول چناندر در که او غلا خفک لک
 باشده چقا تقول منه سعف الغلام من البناء للجهول المسعوف ممک فقی و عینک ضعی و مدبله
 باشی چنانلی اولان او غلان السعفه فحقینه خرمابوداخی السعف کذلک فحقینه جعی و سعف
 طر فک اطر فی صوب یلوب دید که دخی دیرل یقال سعفت بده من السحاب الرابع مثل سفت علی مامر
 و ابن السکیت ایندی سعف بر مر صدر که دو نک اغرینه عارض او لوب بورنک قلری و کوزلر پنک
 اطرافنک قلری دو کور السعفاء سبک فقی و عینک سکو نی و الفک مدبله شول نافه در که
 ذکر اولان مرضه مبتلا اوله الاسعاف همزه نک و عینک فحقینه مذ کری یقال نافه سعفاء و بهر اسعاف
 و یقال سعف بسعف من الباب الرابع ایضا و ذکر اولان مرض قیونده اولسه غرب دیرلر غین مجمله ایله
 و راه مجمله نک فحقینه و اسعاف شول آه دخی دیرز که آلی آق اوله فی الجملة و اگر آلی جمله آق اولسه اکا صغ
 دیرلر صاد مجمله و غین مجمله ایله الاسعاف همزه نک کسریله بر کسینه حاجت بتورمک تقول اسعفت
 الرجل یحاجته اذا قضیتها له المساعفة ممک ضعی و عینک فحقینه بر کسینه مساعده و موافقت ایتمک
 السعف سبک فقی و فاک کسری و مدبله شول قولاندر که دو بالاننه چکر لر و سف شول نسبه
 دیرلر که خرمایرا غدن طوقورل السف سبک فقی و فاک تشدیدیه ذکر اولان نسبه فی طوقورم
 تقول سفت الخوص اسفه سفامن الباب الاول اذا فحقته و سف دوا بی غبار ایکن بلا تخمیر اکل ایتمک
 دخی دیرلر یقال سفت الدواء اذا اخذته غیر ملتوت و سوبق اکل ایتمه ده دخی حال بویه در الاسفاف
 همزه نک کسریله بمعناه تقول اسفقه اذا نسجت ایضا و اسفاف بر نسبه فی مسفوف صا چر کی
 صا چغه دخی دیرلر یقال اسف وجهه التو و نو و نو و نو فقی و همزه نک ضعی و مدبله شول
 دوده در که اکه ایله دو کون اور نلر استعمال ایدر دو کون یشل رنک باغلسون ندیو فی الحدیث کما
 اسف وجهه ای تغیر وجهه فکله ذر علیه شی غیره و اسفاف شدت و حدت نضره دخی دیرلر فی الحدیث
 ان السعی کره ان یسف الرجل النظر الی امه و ابنته و اخوه و اسف بلوت بره یقین اولمغه دخی دیرلر یقال
 اسف السحاب اذا ادنت من الارض کذلک اسفاف قوش او چرکن بره فرب اولمغه دخی دیرلر و اسفاف
 امورک خرد و اتنه فید اولمغه دخی دیرلر یقال اسف الرجل اذا تلغ مDAQ الامور السعوف سبک فقی
 و فاک ضعی و مدبله شول دوا در که تخمیر اولمغوب غبار ایکن استعمال اولنه سفوف حب ازمان کی
 و آنک امالی نه که و ارایسه السفه سبک ضعیله بر نسبه در براره یقال سفه من السوبق ای حبه منه
 و قبضه وجهه حاء مجمله ایله قطعه معناسنه در الاسفاف سبک فقی و فاک سکو نیله بر نسبه در امری
 و حقیر اولان نسبه فی الحدیث ان الله یحب معانی الامور و یکره سفافها و بروی و یغض و سفاف
 طبر اخک خرده سنه دخی دیرلر غبار معناسنه المسعف ممک ضعی و سین اولک فقی و ثانی نک کسریله
 بخشیشی حقیر اولان کسینه المسعفه ممک و سین اولک فقی و ثانی نک کسریله شول یلدر که طیراخی
 سوروب بر بوزینه قریب حرکت الیلد انفسقه علی وزن از زینه اولک و اون مثلاً و آنک انفسی انفسال
 معناسنه السقف سبک فقی و فاک سکو نیله اولک توانی آسمانه خاله معناسنه السعوف سبک
 ضعی و فاک ضعی و مدبله جعی السقف ضعیله کذلک جعی اخفش روایتی اورزه رهنه رهن کی
 و قری سقامن فضة و فر ایندی سفق سقیق جمیدر کثیله کتب کی و کتب ثاء مثله ایله قومدن اولان
 دبه به دیرلر و سفق سبک فقی و فاک سکو نیله مصدر دخی کور او و سفق ایتمک معناسنه تقول سفق
 الیت اسفقه سقامن الباب الاول و سفق کو که دیرلر آسمان معناسنه و سفق اوزن و صافی اولان

سقف

سقف

سقف

چگونه دخی دیرل بقال طی سقف ای طویل مسترخ و طی لامک فقی و حاک سکونیه منبت لویه در
 السقا ئف سبنک فقی و یانک کسریله کی تخت لری الواح سفینه معناسنه السقیفه واحدی بردانه کی
 تخت سی معناسنه و سقیفه صفیه دخی دیرل و منه سقیفه بی ساعده و سقیفه بی ساعده قبله مز بوره نک
 مکة مشرفه بنا ابتدکاری صفه لیدر که اومه ابه سنده آند ساکن اولورل دی و اما حاجک ایای
 و هذه السقا ف دیدیکی قولنده جوهری ایدر بزیز که سققادن مرادی نه در السقف فختینه طول
 فانتدر که آند فی الجمله اگر یاک دخی اوله الاسقف همزه نک و فاک فختیه ذکر اولان صفت اورزه
 اولان کسنه الاسقف همزه نک و فاک ضمی و سبنک سکونیه طائفة نصارانک دین باطلارنده رئیساری
 اولان کسنه و مز بوره اسقف دیدکاری سقفا دلالت ایتدی یکی معنای انحدادن مأخوذ در مز بوره نخاشع
 اورزه اولدیغنه بناء الاسکاف همزه نک کسری و سبنک سکونیه بشمعی کفشر معناسنه الاسکاف
 همزه نک فقی و کافک کسریله جمی بستمعجار معناسنه الاسکوف همزه نک ضمی و کافک ضمی و مدیه
 اسکاف معناسنه لغتدر و شول کسنه که هراهل صنعته عرب طائفة سی اسکاف دیر دیمشدر آنک
 بو کلامی معروف دکلدر الاسکاف همزه نک و کافک ضمی و سبنک سکونی و فاک تشدیدیه قبواشیکی
 عتیه الباب معناسنه السلف سبنک فقی و لامک سکونیه بری دور ایتک تقول سلفت الارض اسلفها
 سلفان الباب الاول اذ اسوینتها بالسلف و سلف بیوک طغر جغه دخی دیرل انبان فرخ معناسنه المسلفه
 میم کسری و لامک فختیه بر دور لاجک آت المسلوقة میم فقی و لامک ضمی و مدیه دور لاجک بر
 و فی حدیث عید بن عمر ارض الجنة مسلوقة اصمعی ایتدی بو حدیث شریفه مسلوقة دور لاجک
 معناسنه در السلف فختینه کچمک مضی معناسنه یقال سلف یسلف سلفان الباب الاول مثل طلب
 یطلب طلب اذ مضی و سلف الرجل رجلاک سابقا کن انا لینه دخی دیرل آباء متقدمون معناسنه الاسلاف
 همزه نک فختیه جمی و السلاف سبنک ضمی و لامک تشدیدیه کذلک سلفک جمی متقدم اولان کسنه
 معناسنه و سلف کذلک یعدن بر نوعدر که آند غن تجیل اولنوب میعک اوصافی ضبط اولنورتا که
 مدت معلومه قبض اولنه الاسلاف همزه نک کسریله سلف طریقیه احقو بر مک الاستسلاف
 همزه نک و تانک کسریله سلف طریقیه احقه طلب ایتک السلف فختینه و لامک ضمی و تشدیدیه کذلک
 سلف طریقیه احقه طلب ایتک تقول اسلسفت منه دراهم و تسلفت فاسلفنی السلفه سبنک ضمی
 و لامک سکونیه شول طعامدر که صباح بمکندن اول استحال اولنور صفرا کش معناسنه السلیف
 علی وزن التکریم ذکر اولان طعامی بدرمک تقول سلفت الرجل تسلیفا و تسلیف تقدیمه دخی دیرل
 السلف سبنک فقی و لامک کسریله برکه نک سه روجه سنک همشیره سنک زوجی یحناق معناسنه
 السلف سبنک کسری و لامک سکونیه بمعناه لغه فیه مثل کذب و کذب و کذب و کذب و کذب و کذب و کذب و کذب
 و لامک کسریله شول عورندر که فرق بش باشنه کبرمش اوله و بو بر صفتدر که نسا طائفه سنه
 مخصوص صدر یعنی رجل مسلف دیمزل السافه لامک کسریله کر دنده کویه اصلان پردر کو بریمک
 دیمکله معروف اولان ککلک چقور اولان برینه کانجه السالف لامک کسریله و السلیف سبنک
 فقی و لامک کسری و مدیه مقدم اولان نسنه السلوف سبنک فقی و لامک ضمی و مدیه شول نا فیه
 دیرل صوایچمه کلن دوه لک مقدمی اوله السلاف سبنک ضمیله شول شیره در که اوزم صغیردن
 اول اقه و بو مقوله اولان شیر نک شرابه دخی سلاف دیرل السلافة سبنک ضمیله هر نسنه که صقلور
 آنک ابتدا چقان نسنه سنه دیرل السلفان سبنک کسری و لامک سکونیه ککلک باوریلری السلف
 سبنک ضمی و لامک فختیه واحدی بردانه ککلک باوریمی معناسنه صردایله سردان کی و صرد
 دیدکاری قوش که اکا کزکن و کز کس و کز کسه دخی دیرل و ابو عمر و ایتدی مؤنثه سلفه استماع
 اولنمشدر اگر سلفه سلفانک و احدیدر سلکه سلکانک و احدی اولدیغی کی دینسه احسن اولوردی

سکف

سلف

سلف

سنف

سوف

دیدی و سلفه سین مهمله ناک خیمه کذلت ککلت یاوریسنه دیرل السلفه سبنک ضمی و لامک فخیله
 قیلویه السلف سبنک فخی و حانک کسریله جعی قیلو بغلر معناسنه السلفیه سبنک ضمی و لامک
 فخی و فانک کسریله کذلک سلفانده لغتدرا بو عیدروایتی اوزره بلهینه وزنی اوزره پس سلفیه خجاسی ده
 الفله الحاق اولمشدر الفک یاه انقلابی ماقبلک کسریدن اوئوردو بلهینه معبشده وسعت اولغده دیرل
 السنف سبنک کسری و نونک سکونیه رخ دید کلری آغاجک بیر اضیدرو رخ شول آغاجدر که عرب
 طاقه سی آندن آتش چیقارر السناف سبنک کسریله دوه نک کوکسی باغیدر نکیم اب سائر طوارک
 کوکسی باغیدر و اصمعی ایتدی سناف شول ایدر که قولانه باغلنوب دوه کوکسده اولان کر که نک
 ورا سندن آلتورق اولان برندن آبرلسون دیوبون دوه نک قارنی چککدی بکی زمانده ایدرل السنف سبنک فخی
 و نونک سکونیه دوه نک کوکسده ذکر اولتان ایی باغلق نقول سنفت اسنفه من الباب الاول و اسنفه من
 الباب الثاني سنفا اذا شدت عایه السناف الاسناف همزه نک کسریله بمعناه و اصمعی ایتدی دوه په سبنه
 بند باغلق معناسنده اسنافدن غیر سی استعمال اولتاز و اسناف آت سائر ایلردن ایلرو اولغده دیرل
 حقان شعرده سنف واقع اولسه نونک کسری ایلرو کلن آت مراد اولور و اگر سنف
 واقع اولسه نونک فخیله کوکسده سبنه بند باغلنسان ناهه مراد اولور و اسناف محکم قلغه دخی دیرل
 ذکر اولتان معنادن اخذ اولمشدر استعاره یقال اسنفوا امر هم ای احکموا و فی المثل من تخیر
 فی امره عی بالاسناف یعنی تخیر اولان سناف باغلغده دخی قادر اولان همزه نکه دکلوانی باغلق آسان
 ایسه المسناف مپک کسری و سبنک سکونیه شول دوه در که بالانک کروا غن آنکچون سناف لنور
 بهضیلر ایتدی سناف بالانی ایلرو سورن دوه در السوف سبنک فخی و واولک سکونیه فخلوق نقول
 سفت الشی اسوفه سوفا اذا شمته الاسناف همزه نک و تانک کسریله فخلوق اشتام معناسنه
 المسافه مپک فخیله بمعناسنه در و نونک اصلی شم دن اخوذ فخلوق معناسنه زبانه ده دلیل
 اولان کسینه عزم ایتدی بکی جهمی تشخیص ایده مسه اراغی فخلو ناکه توجهنده استقامت اوزره میدر
 یاخود دکلدره هاوم ایدینه حقان دوه نجاستی رایحه سین آسه یلوردیکه استقامت اوزره در آند انصرکه
 کثرت استعمال ایلر بعده مسافه تسبیح اولندی السافه علی وزن الناقه دیوارک قوریکه بنار
 فتند معروفدر و سافه قومه برک بریننده اولان بره دیرل السافه یانک کسریله اوفقی قومده دیرل
 الاسواف همزه نک فخیله مدینه منوره در موضعی اصمیدر ابو عیدروایتی اوزره السواف سبنک
 فخی و واولک تخفیفیه ماله عارض اولان مرض و هلاک یقال وقع فی المال سواف ای موت ابن السکیت
 ایتدی اصمیدن مروی اولان بودر که سبن مضوم او و مزبور ایتدی جمع امر اضده فعال صیغه سی
 اوزره حرف اول مضوم اولور تحارود کاغ و قلاب و خال کی و ابو عمر و اصمیدن بوروایتی اشند کده
 تصدیق ایدوب فی الحقیقه سواف سبنک فخیله دکلدریدی و تحارونله و حاراه مهملین ایلر و کسریک
 سهال معناسنه و د کاغ دالوعین مهملینله کوکس اغریسی و جمع صدر معناسنه و قلاب قافله بورک
 اغریسی و جمع قلب معناسنه و خال حاء معجه ایلر ایاغی اغریسی در در د پای معناسنه سوف سبنک فخی
 و واولک سکونیه کله تنقیسدر هنوز وجوده کله بی فعلده استعمال اولنور کورنلزمی که سوفته دیرل
 چنکه مراراً سوف فعل دبک و سوف کله سی ایلر فعالک مابینی فصل اولتاز زیرا سوف سیفعلده
 اولان سبن کیدر انفصالی قبول ایتمه ده و سوف کاه اولور مراد اوزره دیمک محلنده استعمال و انور
 ومنه قولهم فلان یقتات السوف ای یعیش بالامانی و امانی امنیه نک جمیدر مراد معناسنه و سوف
 هلاک معناسنه دخی کلور یقال ساف یسوف اذا هلاک السوفیف علی وزن التکریم اکثردمک
 مطال معناسنه و تسویف برکسده بی برخصوصه مالک ایتکه دخی دیرل نقول سوفت الرجل امری اذا
 ملکنه امرک و حکسده فیه بصنع ما یشاء الاسافه همزه نک کسریله برکسده نک مالی هلاک اولوق

یقال اساف الرجل اذا هلك ماله واسافه هلاك ماله معتاد اولمغه دخی دیرل یقال اساف حتی ما یشتکی
 السواف یعنی حوادث دهره شوبله معتاد اولدیکه حوادث واقع اولدوقده کسنه به شکایت ایترا اولمشدر
 واسافه یونجی دلمکه دخی دیرل تقول اسفت الخرز اذا خرمته وخرم خاء معجمه وراء مهمله ایله یونجی
 دلمک السیف سبنک فتنی وبانک سکونیه قلیج وقلجله اورمق معناسنده کلور یقال ساف دیسیقه سیفا
 من الباب الثاني اذا ضرب به بالسيف الاسياف همزه نك فتحيله جمع قلجلمر معناسنه واساف سبنک
 دخی جمعی کلور سواحل بحر معناسنه علی ماسیجی السبوف ضمتنه کذلک جمعی السیفان سبنک
 فتنی وبانک سکونیه شول کسنه در که اوزن و آرق اولوب قارنسز اوله السبقانة سبنک فتنی وبانک
 سکونیه کذلک موثنی السائیف یانک کسریله قلجله اوران کسنه یقال سفته فانا سائف وسائف قلیج
 صاحبی اولان کسنه به دخی دیرل السیاف سبنک فتنی وبانک تشدیدله قلیج دوزن کسنه السیافة
 سبنک فتنی وبانک تشدیدله جمعی قلیج دوزن بحر معناسنه المسیاف ممیک ضمی وسبنک کسری ومدله شول
 کسنه در که قلیج طافمش اوله المسایفة ممیک ضمی وبانک فتحيله قلجله ایکی کسنه بری برن اورمق
 مجادله معناسنه المسایف تانک فتنی وبانک ضمیله برنچم کسنه قلجله اورشقی یقال تسایفو اذا تضاربوا
 بالسيف السيف سبنک کسری ومدله دربانک ساحلی اب دریا معناسنه وسیف کذلک خرما
 بودا قلیرنک دبنده لیف مثالنده اولان نسنه که لیفه زباده شیه درولیف دکلدرو جوهری ایتدی
 یونی برکتابدن نقل ایتدم بلاسماع وبوک کلامدن مرادی صحاحک صحتیده کال اهتمام من اشعاردر
 (فصل الشین) الشافة فتحتنه شول چابندر که اباع التنده ظاهر اولوب داغلمغه افافت بولور
 یقال فی المثل استاصل الله شافته ای اذهب الله کما اذهب تلك القرحة بالکی تقول منه شفت رجله شافا
 من الباب الرابع علی مثال تعبت تعباً اذا خرج بها الشافة الشاف سبنک فتنی وهمزک سکونیه بغض
 ایتک تقول شفت فلانا شافاً من الباب الرابع ایضاً اذا بغضته الشدف فتحيله شخص معناسنه
 الشدوف ضمتنه جمعی کاب عینده بولکه سین مهمله ایله واقع اولمشدر ابن درید ایتدی سین مهمله ایله
 اولمی تصحیف در اشرف فتحتنه علوشان ومکان عالی به دخی دیرل المشرف ممیک ضمی وشبنک
 سکونی ورائک کسریله عالی معناسنه یقال جبل مشرف ای رفیع الشریف شبنک فتنی ورائک کسری
 ومدله شول کسنه در که حال علوشان صاحبی اوله الشرفاء شبنک ضمی ورائک والفک مدله جمعی
 الاشراف همزک فتحيله کذلک شریفک جمعی یتیمه ایتام کی یقال شرف من الباب الخامس فهو شریف
 اليوم الشارف رانک کسریله شول کسنه در که عن قریب شریف ولیدر قراروایتی اوزره
 وشارف باشاوناقه به دخی دیرل وشارف اسکی اوقه ده دیرل یقال سهم شارف اذا وصف بالعق والتقدم
 الشرف ضمتنه جمعی بازله بزل وعائذ ایله عودک کی بازل آریسن یازن دوه وعائذ یکی طوغران
 حیوان در الشریف علی وزن التکریم شرف قماق یقال شرفه الله تشریفاً الشرف سبنک فتنی
 ورائک سکونیه شرفده غالب اولمق تقول شرفته اشرفه شرفاً من الباب الاول اذا غلبته بالشرف
 المشروف ممیک فتنی ورائک ضمی ومدله شرفده مغلوب اولان کسنه الاشراف همزک ورائک فتحيله
 زیاده شریف اولان کسنه واشرف بوجه واوزن نسنه به دخی دیرل یقال منکب اشرف ومنکب
 ممیک فتنی وکافک کسریله چکین او موز معناسنه الشرفاء شبنک فتنی ورائک سکونی والفک مدله
 موثنی یقال اذن شرفاً ای طوبیلة الشرفه شبنک ضمی ورائک سکونیه قصرک کناری کنکره
 قصر معناسنه الشرف شبنک ضمی ورائک فتحيله جمعی کنکره معناسنه وشرفه المال مالک
 اعلاسنه دخی دیرل الشرف فتحتنه ورائک ضمی واشدیدله برنسنه بی شرف عدایمک تقول تشرفت
 بكذا اذا عدته شرفاً الاشراف همزک کسریله برنسنه نک اوزرینه جمعق تقول اشرفه اذا علوته
 وبرکسنه برکسنه به یوقارودن باقوب مطلع اولمغه دخی دیرل تقول اشرفت علیه اذا اطلعت علیه

شاف

شدف

شرف

من فوق المشرف ممك ضمی ورائك فتحيله اسم موضع در یوقاری چقبلوب باقلجق برمعناسنه
 المشارف ممك فتحی ورائك كسریله جعی ومشارف الارض رك یوجه لرلی المشارفی ممك ورائك
 فتحی ورائك تشدیدله فلج سیف معناسنه یقال سیف مشرفی وسیوف مشرفیه ابو عبید ایدی مشرفی
 مشارفه منسوب اولان فلج در و مشارف شول **ك** و یلدر در كه ریفه قریب در اكن سیف مشارفی
 دیمك جائز دكلدر زیر اصیغه جمع علم اولد قیحه نسبت جائز دكلدر مثلا مهایی وجعا فری و عباقری
 دیمك جائز دكلدر المشارفه ممك ضمی ورائك فتحيله تفاخر اید شمه نقول شارفت الرجل اذا اخرته
 ابنا اشرف یعنی بر برینه فقهرن اشرف در دیمك در و مشارفه برنسنه نك اوزرینه حواله اولقی یقال شارفت
 الشی اذا اشرفت علیه الاشتراف همزه نك و تانك كسریله دیکلمك انتصاب معناسنه یقال فرس
 مشترف ای مسرف الخلق یعنی بوكك و ستلك اولان آت الاستشراف همزه نك و تانك كسریله بر كسنه ان
 قاشی اوزرینه قویوب برنسنه به دقت نظر ایله بافق نقول استشرفت الشی اذا رفعت بصرك الیه تنظر الیه
 ویسطل كفك فوق حاجبك كالذی یستطل من الشمس واستشراف برنسنه بی بعینه **ك** و ركه
 دخی دیرل یقال استشرفت ابلهم ای تعینتها ویقال تعینت فلانا اذا رأیته بعینه **ك** ذافی القاموس
 الشریاف شبنك كسری ورائك سكونیله اكن یراغی كه اوزانوب چوغله بر مرتبه ده كه ضرر اید ربو
 قطع اولنسی لازم **اوله الشریفه** علی وزن الدحرجة ذكر اولنان یراغی كسبك نقول شریفت الزرع
 اذا قفنت شریافه الشریف شبنك ضمی ورائك فتحی ورائك سكونیله بر صویك اسمیدر كه بی غیره
 منسوبدر الشاروف علی وزن الكافور بر طاعك علیدر و بوكلام مولدر و شاروف سپور كه به دخی
 دیرل مكسنه معناسنه فارسیدن معربدر الشراسیف شبنك فتحی و شبنك كسری و مدیله ایا كو كو كلیرنك
 قارن اوزرینه حواله اولان طرفلری الشرسوف شبنك و شبنك ضمی ورائك سكونیله شول كر نكدر كه
 ایا كو اوجنده در كور كده اولان كر نك كبی الشاسف شبنك كسریله ارقلیوب ایلکمه دن قوری اولان
 حیوان شاسب **ك** بی یعقوب روایتی اوزره یقال ششف البعیر یشف شسوفان من الباب الاول
 و صراحده باب خامسه اشارت اولمشدر اكر چه قاموسه باب خامسه دخی اشارت اولمشدر و لكن نسخ
 جوهر بده مضبوط اولان و مصادرده منصوص علیه اولان باب اولدر الششف شبنك فتحی
 و شبنك كسری و مدیله شول اندر كه قوریمغه قریب **اوله** یقال لحم شسیف ای كادییس الشطف
 شبنك وظاء معجمه نك فتحيله شدت و مضایقه ضفف كبی ضاد معجمه و فتحینه و شطف اوق اتله دری
 اراسنه كبرمكه دخی دیرل یقال شطف السهم اذا دخل بین الجلد و اللحم الشطاف شبنك فتحيله بمعناه
 الشطیف شبنك فتحی و طانك **ك** كسری و مدیله شول اغاچدر كه صوین تماما ایچمكن قوریمغه
 یوزطو تمس اولور هنوزر طوبی كتمامش **اوله** یقال شطفت الشجرة من الباب الخامس الشطف
 شبنك فتحی و طانك كسریله شول دوه در كه دوه سور یسنه اختلاطی زیاده **اوله** یقال بعیر شطف
 الخلاط ای تحالط الابل محالطه شديدة الشعنة فتحینه طاع باشی رأس جبل معناسنه و شعفه اكسه به
 این صاچه دخی دیرل كسو معناسنه یقال شعفه الغلام اذا كان له ذوابة الشعف كذلك فتحینه
 جعی الشعوف ضمنینه كذلك جعی الشعاف شبنك كسریله كذلك جعی الشعفات فتحینه
 كذلك جعی رؤس جبل معناسنه و كاه اولور شعاف ایله باشد اولان قل مراد اولور یقال رجل
 اصهب الشعاف یعنی باشك قلالری قومال اولسه و یقال ایضاماعلی رأسه الاشعفات علی
 صبغة التصغیر ای شعيرات من الذوابة و ذوابة ذال معجمه نك ضمیله اكسه به این صاچدر كسو معناسنه
 الشعاف شبنك كسری و نونك سكونیله طاع باشی رأس جبل معناسنه الشعوف شبنك و عینك
 ضمیله بمعناه و شعاف طویل القامة اولان رجله دخی دیرل فون رائده در الشعف شبنك فتحی
 و عینك سكونیله محبت قلبی یفحق حالا **ك** اول یغمه ده لذت دخی مشاهده قلنه یقال شعفه الحب

شرف

شف

شطف

شعف

اذا احرق قلبه مع لذته واوريد ابتدئ شفعه امر ضمه معناه سنه در يقال شفعه بكذا وشفع دوه به قطراتی
 جوق سورمکه دخی دیرل يقال شفعت البعير بالعطران اذا اشعلته به واشعال عين مبهله ايله قطراتی
 جوق سورمکدر المشعوف ممك فقی وعینک ضمی ومدیله ذکر اولسان محبه مبتلا اولان کسنه
 وحسن قد شفعها حبا قرابت ایدوب اتی بطنها حبا ايله تفسیر ایتشد در شفعین شبنک فقی وعینک
 سکونی وفانک کسری ومدیله بر موضعک اسمیدرو فی المثل لکن بشفعین کنت جدودا و مثلاً اصلی
 بود که بر کسنه ذکر اولان بردن رفیع کتوروب بسلشی دی مزبور به مقدار یوب افرانیه اونیار کن
 درت یا قلوب اولوب احلبونی فانی خلفه دیمش یعنی بن سودلو ناقه یعنی صاعک دیمش مزبوره نک
 بویه دید و کن آتی بسلین کسنه ایشته کده لکن بشفعین کنت جدودا دیمش وجدود جبک فقی ودالین
 مهملتنه سودی زیاده آراولان زبون قیوه دیرل الشفاف نسخ جوهر یده شبنی فحقه ضبط ایتشد در
 اگر چه سواف تفسیر یده ذکر اولان قاعده به نظر مضموم اولمی کر کدر که اول قاعده جمیع فعال و رقی
 اوزره اولان امر اصلک اولی مضموم اولقدر پس شفاف شول مر ضه دیرل که ایاگو او جاربک التده
 اولور و ابو عید ابتدئ ذکر اولتان مرض صناع جانیده اولور و شفاف کذلک خلاف قلبه دخی دیرل
 وغلاف قلب شول در یدر که یورک اوزرنده برده کی اولشد در بقال شفقه الحبا ای بلغ شفاه و قرأ
 ابن عباس قد شفعها حبا وقال فی تفسیره دخل حبه تحت الشفاف وجوهر یتک والشفاف ایضاً
 خلاف القلب دیدو کی مرض معناسه اولان شفاف شبنی مفتوح اولسن مشعردر الشف شبنک
 فقی وفانک تشدیدله یوفقه برده به دیرل و یوفقه بزه دخی دیرل بقال شوب شف و شف ار قلمغه دخی دیرل
 يقال شفقه الهم بشفعه شفا من الباب الاول اذا هله الشفشفه علی وزن الرزله بمعناه يقال شفشفه الهم
 اذا هله ایضاً ابو نصر ابتدئ شف یوکدن اولان فریزی برده به دیرل که ماوراسنده اولان نسنتک
 کوراسنه مانع اولیه الشف شبنک کسریله فضله و ربحه دیرل و شف مصدر دخی کلور زیاده اولمی
 معناسه بقال منه شف شف شفا من الباب الثاني مثل حل یجمل جلابن السکیت ابتدئ شف نقصانه
 دخی دیرل پس اضداددن اولور و شف رفیق معناسنده کلور الشفوف ضمتنه و الشفیف
 شبنک فقی وفانک کسریله بز یوفقه اولوب ماوراسنده اولان کور نمکدر بقال شف علیه ثوبه بشفه
 شفوا و شففا اذ ارق حتی بری ما خلفه و شفوف بر کسنه ار قلمغه دخی دیرل بقال شف جسمه بشف
 شفوا فاذا نحل الاشفاف همزه کسریله بعض ولدی بعض اوزر بنه تفضیل ایتکه دخی دیرل تقول
 اشففت بعض ولدی علی بعض ولدی اذا فضلتم الشفیف شبنک فقی وفانک کسری ومدیله
 صفوق بقمغه دیرل و شفیف صفوقدن دخی عبارت اولور بقال فلان یجد فی اسنانه شففا ای بردا
 الشفان شبنک فقی وفانک تشدیدله شول روز کاردن حاصل اولان برودندر کسانده نم اثری اوله
 يقال هذه غداة ذات شفان الشفشفاف شبنک فقی وفانک سکونیه شول یلدر که آنک برودی ملائم
 اولور الشفافه شبنک ضمه کاسه ده باقی فلان صودر الشفاف نانک فقی وفانک تشدیدله کاسه ده
 اولان صوبی جله ایچوب اصلانسنه باقی قومقدر تقول تشافت مافی الاناء اذا شربته کله ولم تسر
 یعنی باقی سنه قومسک و تشاف کام اولور باقی فلان صوبه ده اطلاق اولنور کافلی فی المثل لبس الزی
 عن الشاف یعنی کاسه ده باقی فلان جرعه ايله تشنه به شفا کلر سائر امورک استقصا سنده دخی حال بویه در
 بقیه سنده خیر اولماز الشفاف همزه نک و نانک کسریله بمعناه وفی حدیث ام زرع فان شرب اشف
 الشف شبنک فقی ونونک سکونیه یوقرو اولان کوبه قرط اعنی معناسنه الشفوف ضمتنه جمعی
 فلسله فلوس کی وشفن کر به نظر ايله نظرای که دخی دیرل تقول شفت الی الشیء شفا من الباب الاول
 الشفیف علی وزن التکریم کوبه طاقق الشفیف فحمتنه ونونک ضمی وتشدیدله کوبه طاقفقی

شف

شف

شف

تقول شفت المرأة فلتشت مثل قرطها فقرطت للشفت فتحته به بفض وعداوت ايتك تقول شفت له
بالكسر اشفت شفا من الباب الرابع اذا ابغضته حكاه ابن السكيت وهو مثل شفته بالهمزة الشف
شبتك فتي ونونك كسر به بفض ايدن كسبه الشخف شبتك كسرى ونونك فتي وتشديدى
وخاء مجمله نك سكون به جرد حل كبي اوزن وطويل معناسنه وفي الحديث انك من قوم شخفين
وجرد حل جملة وخاء مجمله ايله قالن وفرموده اولان دوه الشوف شبتك فتي وواو ك سكون به
برسنه بي اچوب جلا ويرمك تقول شفت الشى اذا جلونه وشوف عورتى تزيين ايتك دخی دبرل يقال
شفت الجارب على البناء للمجهول تشاف شوا اذا زينت المشوف ميمك فتي وشبتك ضنى ومدله
جلا ويريلن نسته يقال ديتار مشوف اى محلو الشوف تانك فتي وواو ك ضنى وتشديد به عورت
اوزن تزيين ايتك يقال تشوفت الجارية اذا تزينت وتشوف برسنه به جقوب باغفه دخی دبرل تقول
تشوفت الى الشى اذا اطلعت و برسنه نك اره برندن اوزانوب باغفه دخی دبرل يقال النساء يشوفن
بين السطوح اى ينظرن ويتطاولن الاشياف همزه نك وتانك كسر به برسنه به اوزانوب نظر ايتك
تقول اشتاف الرجل اذا تطاول ونظر ويلدوم بلودينك يعمورى نه محله واقع اولوردو نظر ايتك
دخی دبرل يقال اشتاف البرق اذا شامه وشيم شبن مجمله وباليه يلدرم بلودينه نظر ايتك الشفة
شبتك فتي و يانك كسرى وتشديد به قومك ديدبانى كه عدونك احوالن بلمكيجون ايلرو كوند ررل
الاشافة همزه نك كسر به برسنه نك اوزر بنه حواله اولمق يقال اشاف على الشى اذا اشرف عليه
وهو قلب اشفى عليه (فصل الصاد) الصخفة صادق فتي وحانك سكون به چناق بس صحفه قصعه
كبي اولوردو زناو هنى كسائى ابتدى كاسدرك اعظمى جفته آندن صكره قصعه در كه جفته به قريدر
اون كسبه به وفايدر آندن صكره صحفه در كس بهش كسبه به وفايدر آندن صكره ميكه در كه
ايكى يا وچ كسبه به وفايدر آندن صكره صحفه در كه صيغة تصغير اوزره كه هين بر كسبه به
وفايدر الصخفة صادق فتي وحانك كسرى ومدله كتاب معناسنه در الصخف ضمتنه جعي الصخايف
صادك فتي و يانك كسر به كذلك جعي المصحف ميمك ضنى وحانك فتحه بمعناه المصحف ميمك كسرى
وحانك فتحه والمصحف ميمك وحانك فتحه بمعناه كذلك فرايتدى عرب بر قاج كلمه ضمه بي ثقل
كوروب ميمى مكسور ايتد بارجالا كه اصلى ضمير اول كلمه لك برى مصحف وبرى مخذع وبرى مطرف
وبرى مجسد وبرى مغزل در زبرامصحف اصمختدن مأخوذ در رجعت فيها الصخف معناسنه ومخذع
اخذ عدن مأخوذ در ككذلك امساك وجع معناسنه كه مخذع خزانه معناسنه در وه طرف اطرف
فى طرفه علمانن مأخوذ در ومجسد اجسدن مأخوذ در الصق بالجسد معناسنه ومغزل اغزلدن
مأخوذ در اديروقتل معناسنه التصحيف على وزن التكريم صحفه خط ايتك معناسنه در الصدف
صادك فتي ودالك سكون به يوزد وندر مكال صدف عنى اذا عرض الصدف صادق فتي ودالك
ضنى ومدله شول عورتى كه يوزن عرض ايدو وعقبه اعراض ايدو الاصداف همزه نك كسر به
ايتك اماله معناسنه يقال اصدفى عنه كذا وكذا اى امانى الصدف فتحته ايتجو قاني كه معروفدر
وصدف يرتفع اولان منقطع جملة دخی دبرل كه طاعنك نه ايت بولدينى بردر الصدفة كذلك فتحته
واحدى وابو يوسف ايتدى صدف وحشى جانبته طريق اكرى اولمقدرو اصمعى ايتدى صدف دوه
اباغلك وحشى جانبته اكرى اولمى در كرك ائده كرك اياقده اولسون واكرا اكر يك جانب انسبده
اولسه كا افقد دبرل الاصدف الفك ودالك فتحه شول آندر كه اوباقلى برى برنه قريب اولوب
طرقلى برى برندن ارق اوله بلكرى بورلمش اولدينى سبدن الصدف ضمتنه كذلك يرتفع
اولان طاعنك نه ايت بولدينى بردر وفتحته دخی جائز در نكيم مورايتدى وقرئ بهما قوله تعالى
بين الصدفين واصمعى ايتدى صدف همز مرتفعه اطلاق اولنور هدف كبي المصادفة ميمك ضنى ودالك

شخف

شوف

صخف

صدف

صرف

فخبله برکسته راست کت نقول صادفت فلانا اذا وجدته الصواف صادق وذاك كسريله
 شول دوه سور بسيدر که حوضه اولان دوه سور بسنک اوزرينه کلوب آنلر صوابچنه اردلرند
 طورب آنلر کتسه منتظر اولر الصرف صادق فتحي ورائک سکونيله توبه معاسنه دريقال لابقبل
 منه صرف ولا عدل بونس ابتد صرف حبله معاسنه در ومنه قولهم انه ليتصرف في الامور وقال الله
 تعالى فليستطيعون صرفا ولا نصرا و صرف الدهر دهرک حدثاني يعني حواديد و صرف تبديله
 دخی دیرل يقال صرف الدراهم بالدنانير و صرف فضله دخی دیرل يقال بين الدرهمين صرف الجودة
 فضة احدهما و صرف كلامي زباده قلمغه دخی دیرل وفي الحديث من طلب صرف الحديث قال ابو عبيد
 صرف الحديث ترينه بال زيادة فيه و صرف دندر مکه دخی دیرل يقال صرفت الرجل فانصرف و صرف
 او غلبه قلمري معلم خاندن صالی و بر مکه دخی دیرل يقال صرفت الصبيان اذا قبلتهم و صرف بلاي دفع اتمکه
 دخی دیرل تقول صرف الله عنک الاذی المنصرف ممک ضمی ورائک فخبله دونجک برود و غمک معاسنه در
 کلور الصرفان صادق فتحي ورائک سکونيله ليل ونهار الصرفة كذلك صادق فتحي ورائک سکونيله
 منازل قمر دن بر منزلک اسميدر که اول بر منور يلدز در که زهره ديدکری يلدزک مقابله سنده در و اول
 يلدز قلب اسد دیرل تکيم زبر کاهل اسد دیرل کاهل اموزده اولان بين دبنه دیرل و مزبور صرفه دیرل
 آنک ظم و رنده صفوق منصرف اولوب حرارت متوجه اولد ينجون و صرفه كذلك شول بونجقدر که
 افسون بونجقدر دن عدا و لتور الصرف صادق کسری ورائک سکونيله بر قمری بويادر که آنکله فعلين
 تصه سنی بويارل و صرف خالص معاسنه در کلور يقال شراب صرف اذا كان بجنا غير مزوج و بحت
 بامو حده و حاء مهمله و تاء مثاله كذلك خالص معاسنه در الصرف صادق فتحي ورائک کسری
 و مديله صوچکر کن حاصل اولان بکره آوازيدر يقال صرفت تصرف من الباب الثاني و صرف
 الباب قيو آوازی و صرف ناب البعير دوه ديشلرينک آوازی و ابن السکيت ابتد صرف کومشه
 دخی اطلاق اول نور و صرف ممدن چيقان السيق سوده دخی دیرل الصرف صادق فتحي
 ورائک ضمی و مديله شول نافه در که ديشلرينک آوازی ايشيده صرفون صادق فتحي ورائک کسری
 و مديله عراقده بر موضعک اسميدر الصرفه صادق فتحي ورائک کسری و مديله و يانک تشديديله ذکر
 اولان موضع منسوب اولان خالص الصرفان فحقيه قلاي رصاص معاسنه و صرفان بر جنس خرمايه
 دخی دیرل الصرف صادق ورائک فخبله و يانک سکونيله اموزده تصرف و حبله قادر اولان کسته
 الصيرفي كذلك صادق ورائک فتحي و آخرنده يانک تشديديله بمعناه و صرفي صرف معاسنه دخی کلور
 مصارفه دن و مصارفه ثمنک بر جنس جنس آخره بوز معه دیرل الصبارفه صادق فتحي ورائک
 کسریله جمعی صيرفيلر معاسنه آخرنده اولان هامعناي نسبي افاده ايچون کلشدر الصباريف كذلك
 جمعی بعض اشعارده ضرورت وزن ايچون کلديکنه بناء رانک حرکتی اشباع اولوب حرف بامتولد
 اولشدر الصارف رانک کسریله شول ديشي کلدر که ارکک طلب ايدر الصرف ضمتيله ديشي
 کلب ارکک طلب اتمک الصرف صادق کسریله بمعناه تقول صرفت صرف صروفا و صرافا
 التصريف علی وزن التکریم برکسته تصرف اتمکه رخصت و بر مک تقول صرفت الرجل في امری
 تصرفا و تصرف فيه الاصطراف همزه مک و طانک کسریله طلب کسبه او جابه و بوجابه و غمک
 يقال اصطرف في طلب الکسب الاستصراف همزه مک و تانک کسریله برنسنه مک برکسته دن
 انصراف طاب اتمک تقول استصرف الله المکاره الصعف صادق فتحي و عينک سکونيله بر شرابک
 اسميدر که اهل غمه مخصوص اوزیمی صوبوب بر قاب ايچنده قنيوب کويکن آتجه ترک ايدرل و اهل
 يمنک جاهلاری اکاخر دیرل مخصوص اسمي اولد يفتدن اوترو الصف صادق فتحي و فانک تشديديله
 حربه باغیری برده الاي باغلين کسنهل الصفوف ضمتيله جمعی وصف الاي باغله دخی دیرل

صعف

صفف

وصف سود صاغر کن سود قابلین صره وردی دیزمکه دخی دیرل وصف اتی آتش اوزرینه دیزمکه
 دخی دیرل بریان قلمغیچون تقول صففت اللحم صفا وصف اگر ک ایکی فاشک اراسنه صفه قلمغه دیرل
 تقول صففت السرج اذا جعلت له صفه المصافه ممك ضمی وفانك تشدیدله الای بسامق تقول
 صافوهم فی القتال المصف فتختبئه حریده الای باغلیچق بر المصاف ممك فتحیله جعی الصفه
 صادق ضمیله اولک بوسک بری که معرو فردرو اگر ک ایکی فاشک آره برینه دخی دیرل الصف صا
 ضمی وفانك فتحیله جعی الصفوف صادق فتخی وفانك ضمی ومدیله شول ناقه در که آتی صغار کن بریجه
 قاب دیرل سودی چوق اولدیغندن اوتری شکیم قرون دیرل فافک فتخی ورائك ضمیله وشفوع دیرل
 شین مجمه نك فتخی وفانك ضمیله وقرون شول ناقه در که ممد سنك باشلی بریره کلس اوله وشفوع شول
 ناقه در که بر صغده ایکی قاب طولدره بعضی برایتدی صفوف شول ناقه در که صغور کن اللرن برابر
 طوته الصفیف صادق فتخی وفانك کسری ومدیله شول اتردر که آتش اوزرنده بریان اولغیچون
 دیزلش اوله الاصطفا همزه نك وطانك کسریله صف باغلق تقول صففت القوم فاصطفوا اذا اقمهم
 فی الحرب صفا الصافه فانك تشدیدله شول دوه لر در که اباقلرن برابر طوته الصواف صادق فتخی
 وفانك تشدیدله جعی يقال صفت الابل قوائمها الصفف صادق صا دلک فتحیله دور برارض مستویه
 معناسنه الصفصاف صادق فتخی وفانك سکونیه سکوت آغاجی شجر الخلاف معناسنه الصلفاء
 صادق فتخی ولامك سکونی والفك مدیله شول بر در که برک اوله ارض صلیبه معناسنه الاصلف
 همزه نك ولامك فتحیله برک اولان مکان الصلیف صادق فتخی ولامك کسری ومدیله بونیک رجانی
 الصلیقان صادق فتخی ولامك کسری ومدیله بونیک ایکی جانبی و صلیقان شول ایکی آغاجدر که آنکله
 محفله بوکلتور جوهر نك بوکلانندن تبادر ایدن بودر که صلیقان محفله باغلنسان ایکی آغاجدن
 عبارتدر که محفله بوکلنسی آنلرک بری برینه یکمسی اله اولور اگر چه صاحب صراح صلیقان
 دو چوپ که بر دو جانب بالان باشد که محمل را بروی نهند دیمشدر الصلف صادق فتخی ولامك
 کسریله شول کاسه در که صوبی آزاله و صلف شول بلوده دیرل که رعدی چوق یغوری آزاله
 الصلف فتحیله بلوت یغور سز اولقی و فی المثل رب صلف تحت الاعداء یعنی چوق قلت مطر
 واردر که ذات رعدا اولان بلوده مشاهده اولنور و بومل شول کسنه حقده ضرب اولنور که خصمه
 و عبدل ایدوب وقوعه کنوره و صلف بغدادک فائده می آزاله دخی دیرل اونلک قونی آرا اولدیغنی
 جهندن قلت نزل طعام معناسنه و صلف عورت اربانده حرم سزا لقه دخی دیرل يقال صلفت
 المرأة صلفا اذا لم تحظ عند زوجها وابغضها و خلیل ایتدی صلف ظرافته حددن زیاده دعوی
 ایتکدر تکبره بناء الصلف صادق فتخی ولامك کسریله ذکر اولنان صفت اوزره اولان کسنه
 التصلف فتحیله ولامك ضمی وتشدیدله تکلفه اظهار ظرافت ایدوب بی وجه عرض تکبر ایتک
 الصلغة صادق فتخی ولامك کسریله بی حرمت اولان عورت الصلائیف صادق فتخی ولامك کسریله
 جعی يقال امرأة صلانة من نسوة صلائیف اگر چه صلائیف صلیقه نك جعی اولقی کرک بحسب
 الظاهر قال القطامي يذكر امرأة لها روضة في القلب لم ترع مثلها فروك ولا المستعيرات الصلائیف
 الاصلاف همزه نك کسریله بی حرمت ایتک يقال اصلف الله رفعلک ای بفضلک الی زوجک و رفع
 راء مهمله اله وفاد نصکره غین معجه الهه معبشده وسعت اوزره اولقی و دین بانشده ضرب اولنسان
 مثلر دندر برک من بیغ فی الدین بصلف دبدکاری یعنی خلایق قتنده بی حرمت اولوب آنلرک
 محبندن بی نصب اولور دین صیانت ایتیم کسنه الصنف صادق کسری ونونک سکونیه نوع
 و ضرب معناسنه در الصنف صادق فتخی ونونک سکونیه ذکر اولنان معناده لغتدر و صنف بر موضع
 دخی اسم بدر الصنفی صادق فتخی ونونک سکونی ولامك تشدیدله ذکر اولنان موضعه منسوب اولان

صصف

صلف

صنف

صوف

بسنه يقال عود صنفى الصنفه صادق كسرى ونونك سكونيله ازانك صفا قسز جاني طره الازار
معناسته بعضرايتدى صنفه ازانك جانيدن مطلقا صفا قسز اولسون اولسون التصفيف على وزن
التكريم برسنه بي صلف صنف قبلوب بعض بعطندن تميز ايتك الصوف صادق ضمي ومديله
قيون يوكى الصوفه كذلك صادق ضمي ومديله يوكدن براره الصاف على وزن الحال كذلك يوك
معناسته وصاف كثير الصوف اولنه دخی دبرل يقال كبش صاف اذا كان كثير الصوف يقال اخذت بصوف
رقبه وبصاف رفته وبطوف رفته وبطاف رفته بالمهمله فبها وبطوف رفته وبطاف رفته بالمجه
فبها وبطوف رفته وبطاف رفته بالالف فبها كالمعنى وابن الاعرابي يوتي جلد رفته اليه تفسير ايتدى
يونيدريسي معناسته وابو السعيد ع ايتدى يوكلامى بر كسنة نك اردندن يشمكى محال ظنى ايدركى ناكاه
يشمكه استفعال ايدركى كرك رفته سنه ياشسون كرك ياشماسون وابن دريد ايتدى يوك معناسته
اكسه جقورنده اولان صاچه ياشمقدور وقر ايتدى مجموع رفته سنه ياشمقدور وابو الغوث ايتدى
قهر اطوندى ديمكدرو بعضرايتدى اعطاء بصوف رفته دبرل جمله ويردى ديمك محله نكيم
اعطاء برفته دبرل وابو عبيد ايتدى اعطاء بصوف رفته ديمك اعطاء مجانا ولم ياخذتمنا ديمكدرو
صوفه صادق ضمي ومديله مضردن رقيه نك باباسى اديدر كه اول غوث بن مراديدركه جدا علالرى
مضردن زمان جاهليتده كفته مشرفه به انلر خدمت ايدردى وحجاج انلر معرفتله حج ايدردى
واثنائى حده اجبرنى صوفه دبرلدى معنى طوافى جائز كورك دبرلدى الصوف صادق فحقى وواوك
سكونيله قيون تولى نك الصوف ضمتيله معناسته يقال صاف انكبش بعد ما زمر بصوف صوفا
وصوفا وزمر نوى كتمك معناسته درو صوف عدول معناسته دخی كلور يقال صاف السهم
عن الهدف بصوف اذا عدل عنه ومنه قولهم صاف عنى شرفلان الاضافه همزه نك كسريله دفع
شرايتك يقال اصناف الله عنى شرفه الا صوف همزه نك وواوك فتحيله تولى اولان قيون الصائف
بانك كسريله معناسته الصوف فتحيتيله قيون كذلك تولى نك يقال صوف الكبش من الباب الرابع
فهو كبش بين الصوف و ابو عبيد روايتدر الصيف صادق فحقى وبانك سكونيله فصول سنه دن
برفضلك اسميدركه ربع الاول دن صكره وشدت كرمادن اولدر وصيف شول ياغموره دخی دبرل كه
صيف فصلنده ياغرو صيف برمكانه بار اولمه دخی دبرل يقال صاف بالمكان اذا قام به الصيف
وبال صيفنا على الملم يست فاعله اى اصابنا مطر الصيف مثل خرفنا وربنا ويقال صيفت الارض
اذا اصابها مطر الصيف وصيف اوق نشاندن عدول ايتك دخی دبرل الصيفوفه صادق فحقى
وبانك سكونى وفانك ضميله كذلك اوق عدول ايتك يقال صاف السهم عن الهدف بصيف صيفا
وصيفوفه اذا عدل الاضطيف همزه نك وطانك كسريله بار اولمق معناسته المصطاف ممك ضمي
وميدل سكونيله بار لايجق بر مصيف معناسته الصايف بانك كسريله بلفظ درنا كيدا ذكر اولنور
يقال صيف صايف كبا يقال ليل ليل وهمج هامج وهمج فتحيتيله خرده سنك ذباب صغيره معناسته
الصيف صادق فحقى وبانك سكونى واخرنده بانك تشديديله صيفه منسوب اولان نسبه وصيفى
يرللك خالتيه طوغن ولد دخی دبرل المصيف ممك فحقى وصادك كسرى ومديله صوافنديسى اولان
برك اكبرى اولان محلى وبونك اصلى صافدن ماخوددر عدل معناسته مضيف كى كه صافدن
ماخوددر و مصيف بار لايجق بره دخی دبرل تكيم مرو رايتدى الصايف بانك كسريله حار معناسته در
يقال يوم صائف اذا كان حار الصايفه مؤنثى يقال اليمه صائفه اى حاره وصائفه القوم بارن
جكلىن تركه به دخی درو صايفه روم غزاسنه ده دبرل قبش فارو صغوق اولوب غزايه محال
اولمديجقون الصاف على وزن الحال معناسته ادومما يقال يوم صاف كما يقال يوم راح ويوم طمان معنى
بلا وكون وبانخلو كون المصايفه ممك ضمي وبانك فتحيله ايام صيف اوزره معامله ايتك مياهره كى

صيف

آی ابله اولان معاصله ده ومباومه کبی کونله اولان معاصله ده ومعاومه کبی یل ابله اولان معاصله ده
 الاصفه همزه نك كسريله بر كسنه نك نير لك وقتنده اوغلي اولق واصافه فصل ضيفه دخوله دخی
 دبرل بقال اصف القوم اذادخلوا فی الصیف واصافه دفع شرايمكه ده دبرل تقول اصف الله عني
 شرفلان ای صرفه صيني صادك فخي وباء اولك سكوني وباء ثانيه نك تشديديله بر جلك اسميدر كه اول
 صيني نكتم در التصيف على وزن التكریم ياره كفايت ايتك تقول صيفي هذا الشيء ای كفاي لصيفي
 الصيفة صادك فخي وبالك كسري وتشديديله يازن ياغن يعمور بقال اصابتنا صيفة غزيرة وغزيرة
 مجتنب وراه مهمله ابله ككثيره معناسنه در التصيف فتحتهيله وبالك ضمي وتشديديله يازن لقي يقال
 تصيف من الصيف كما تقول تستأمن الشتاء (فصل الضفاد) الضعف ضادل فخي وعينك سكونيله
 بي مجال اولق كه قوتك خلا فيدر الضعف ضادل ضمي وعينك سكونيله مجناه يقال ضعف من الباب
 الخامس الضعف ضادل فخي وعينك كسري ومديله ضعفله متصرف اولان نسنه الضعاف ضادل
 كسريله جمعي الضعفاء ضادل ضمي وعينك فخي والفك مديله كذلك جمعي الضعفة فتحتهيله كذلك
 جمعي الضعاف همزه نك كسريله ضعيف فليق يقال اضعه غيره واضعاف برنسنه نك اوزينه مثله
 زياده قلعه دخی دبرل تضعيف معناسنه يقال اضعت الشيء اذا ضعفته واضعاف بر ككعه منه
 ايجون برنسنه بي مضاعف قلعه دخی دبرل يقال اضعف القوم اذا ضوعف لهم واضعاف
 بر كسنه نك دابه سي ضعيف اولق معناسنه ده ككلمور يقال اضعف الرجل اذا ضعفت دابته
 ويقال هو ضعيف مضعف فالضعيف في بدنه والمضعف في دابته كما يقال قوى مقوى الاستضعاف
 همزه نك وتاك ككسريله ضعيف عدايتك يقال استضعفه اذا عده ضعيفا التضعيف
 على وزن التكریم برنسنه نك اصلي اوزينه مثله زياده ايدوب مثله ياخودا ككرايتك وتضعيف
 بر كسنه نك طوارن برنسنه ضعيف ايتكه دخی دبرل يقال ضعفه السير اذا اضعفه وتضعيف
 بر كسنه بي ضمه نسبه ايتكه دخی دبرل المضاعفة ممك ضمي وعينك فتحتهيله بمعناه يقال ضعفت الشيء
 واضعفته وضاعفته بمعنى ومضاعفه شول زرهه دبرل كه حلقه لري ايكبشر ايكبشر كشمش اوله
 الضعف ضادل كسري وعينك سكونيله برنسنه نك مثلي الضعفات ثنيه سي مثله معناسنه
 الاضعاف همزه نك فتحتهيله جمعي امثال معناسنه وقوله تعالى اذا لاقناك ضعف الحياة وضعف للممات
 لى ضعف العذاب حيا وميتا يعني عذابك مضاعف قلور زدياده واخرته واضعاف اثنا
 معناسنه دخی ككلمور ومنه قولهم وقع فلان في اضعاف ككله فانه براديه توقعه في اثناء السطور والخاصية
 المضعوف ممك فخي وعينك ضمي ومديله مضاعف اولان نسنه يقال اضعت الشيء فهو مضعوف
 على غير القياس الضعيف ضادل وفالك فتحتهيله بر كسنه نك عيال جوق اولق ومالك بن دينار
 ابتد حديث الحسن قال لم يشع رسول الله صلى الله عليه وسلم من خبر ولحم الاعلى ضعف مالك ابتد
 ضعفك معناسن بر بدوي عربدن سوا ايتدم ابتد تنا ولا مع الناس يعني كبرت جاعته اكل ايتكدر
 واخلل ابتد ضعف طعام اوزرنده ال جوق اولقدر واوزن يذ ابتد ضعف شدت ومضاعفه
 معناسنه در ابن الاعرابي دخی بويله بدی تقول منه رجل ضعف الحال واصمعي ابتد ضعف حال قليل
 اولوب اكل ايدنر ككثير اولقدر وفرا ابتد ضعف احتياج معناسنه در وضعف بحله
 معناسنه ده ككلمور تقول لقيته على ضعف اي على بحلة وضعف كذلك صوا اوزرنده خلايقك از دخلته
 دخی دبرل الضفة ضادل فخي وفالك تشديديله بشاء مره در بر كره مزاجه ايتك معناسنه التضاف
 فالك فتحتهيله صوا اوزرنده مزاجه ايتك بقال تضافوا على الماء اذا كثروا عليه المضوف ممك فخي
 وفالك ضمي ومديله شول صودر كه اوزرنده از دحام اوله اصمعي رواي اوزره بقال ماء مضعوف اذا كثر
 عليه الناس مثل مشغوف ومضغوف شول كسنه به ده دبرل كه يانده اولان نسنه قالمش اوله الطف

ضعف

ضعف

ضیف

ضادك فتحيله ناقه بي صاغر كن ال ايه سنك جبعيله صاعق الضفة ضادك كسريله خرقك برجاني
 الضفتان ضادك كسريله تشنه سي خرقك ابكي جاني معناسنه الضيف ضادك فتحى وبانك سكوبيله
 قونق مهمسان معناسنه واحد و جمع كلور و كاه اولور صيغه اخر ايله جمع اولور و ضيف ميل ايتك
 معناسنه ده كلور يقال ضافت الشمس اذا مالت و اوق نشان دن عدول ايتكده دبرل يقال
 ضاف السهم عن الهدف مثل ضاف اذا عدل و ضيف غم و غصه حاصل اولمغه دخي دبرل يقال ضافه لهم
 اذا نزل به الاضياف همزه نك فتحيله جبعي الضيوف ضمتيله كذلك جبعي الضيفان ضادك كسرى
 و مديله كذلك جبعي و ضيفك مذكره و مؤنثه اطلاق جازدر يقال رجل ضيف و امرأة ضيف و كاه اولور
 ناه تأنيث دخي الحاق اولور الضيفة ضادك فتحى وبانك سكوبيله مؤنثه يقال امرأة ضيفة الاضافة
 همزه نك كسريله بر كسنيه بي قوندر و ب قونق و اضافه بر نسنه بي اكوب ميل ايتدر مكده دبرل
 يقال اضفت الشيء الى الشيء اذا ملته و خوف ايتك معناسنه ده كلور تقول اضفت من الامر اذا اشقت
 و خدرت اصمعى ايتدى مضوفه ديدكلى دخي بوندن مأخوذر و مضوفه قورخولى نسنه دبرل
 على ماسيجي و اضافه مضطر فمغه دخي دبرل و اضافه بر اسمي بر اسم اولشدر مغه دخي دبرل غلام
 زيد كمي كه غلام مضاف زيد مضاف اليه در و اضافله مقصود تخصيص و تعريف در بوسيدن شئ
 كند و نفسنه مضاف اولماز بر اكدى نفسيله بلك لازم اولور كندى نفسى بلند كده خود اضافه
 احتياج فالماز التضييف على وزن التكريم بمعناها تقول اضفت الرجل و ضيفته اذا انزلته بك ضيفا
 و قرينه الضافة ضادك كسريله بر كسنيه قونق اولق تقول ضفت الرجل ضافة اذا انزلت عليه
 ضيفا التضييف فتحته و بانك ضمي و تشديد بلك كذلك بر كسنيه قونق اولق تقول تضييفت الرجل
 اذا نزلت عليه ضيفا و تضييف كون غرو به ميل ايتكده دبرل يقال تضييفت الشمس اذا مالت للغروب
 المضوف بميك فتحى و ضادك ضمي و مديله قورخولى اولان نسنه المضاف بميك ضميله حربه اطرافى
 احاطه اولن كسنيه و مضاف بر قومه ملحق اولان نسنه دخي دبرل الضيف ضادك كسرى و مديله
 بان جنب معناسنه الضيفن ضادك وفانك فتحى وبانك سكوبيله شول كسنيه در كده قونقله بلك كله
 و نون زائده در پس ضيفن فعلى و زنى اوزره در فعل دكلدر (فصل الطاء) الطخاف طانك فتحيله
 و خاء معجمه ايله بوفقه اولان بلو ندر سحاب رقيق معناسنه الطخف طانك فتحى و خانك سكوبيله
 شول غصه در كه قاي اورتر طخفه طانك كسرى و خانك سكوبيله بر موضعك اسيدر و منه يوم طخفه
 يوم طخفه دبرل شول محابه كونه كه موضع مذكورده بي بوعله قابوس بن المنذر بن ماء السماء
 بننده واقع اولشدر الطخف طانك كسرى و لاءك فتحى و خانك سكوبيله حجير و زنى اوزره بر نسنه بي
 بك اورمق يقال ضرب طخف اى شديد و حجير حاء مهمله و باء موحده ايله قالن اولان نسنه پس
 طخفه لام زائده اولور الضرف طانك فتحى و رانك سكوبيله كوز عين معناسنه و بوجع اولماز بر
 بواصلنده مصدر اولديغيجون واحد و جمع اولمغه صالح اولور قال الله تعالى لا يرتد اليهم طرفهم و طرف
 كذلك ابكي بلد در كه جبهه دن در آنلر اسدك كوزلى مشابه سنده در قرآنلر نازل اولور و طرف
 صرف معناسنه ده كلور يقال طرفه عنه اذا صرفه و بكي اولان نسنه بي مرغوب كوروب اسكى
 اولاقى اوتمغه دخي دبرل تقول يطرفك الادنى عن الابعداى تسطرف الجدي و تنسى القديم و طرف
 كوز قباقرين برى برينه قيامه دخي دبرل تقول طرف بطرف طرفا من الساب الثاني اذا اطبق احد
 جفتيه على الآخر الطرفه كذلك طانك فتحى و رانك سكوبيله واحد يركره كوز قباقرين معناسنه
 و سرعت معناسنه دخي كلور يقال اسرع من طرفه عين و طرف كوزه بر نسنه در كرمك ايله كوزى
 بشرتمغه دخي دبرل تقول طرفت عينه اذا اصبها بشئ قدمعت و طرفه كوزده فاندن اولان قره زى
 نقطه به دخي دبرل كه باضربدن يا غيرى نسنه دن حاصل اولور الطرف طانك كسرى و رانك

طخف

طرف

سكونيله آنك اعلا سنه دبر را جمعی روائی اوزر یقال فرس طرف من خیل طرورف الطرورف ضمتبيله
 جمعی و ابو زید ابتدی طرف اركك اولان آتہ مخصوص صفتدر و طرف بكنرك اعلا سنه دخی دبر
 جوان کریم الخصال معناسنه الطرف فختبيله جانب ناحیه معناسنه الطرفان تشه سی وگاه اولور
 طرفانله والدو والده مراد اولنور یقال فلان کریم الطرفین برادیه نسب ایله و نسب امه قال ابو زید
 و کیف باطراف ادا ما شمتنی و ما بعد شتم الوالدین صلوح الاطراف همزه نك فختبيله جمعی وگاه اولور
 اطرافله والدین و اخوه و اعمام مراد اولنور و بالجملة هر قریب مراد اولور که اول محرم اوله و طرفان ایله
 گاه اولور لسان ایله ذکر مراد اولور و مننه قولهم لاندری ای طرفیه اطول ابن الاعرابی ابتدی بو کلامده
 طرفیندن مراد ذکر ایله لساندرو گاه اولور طرفینله اغز دبر مراد اولور یقال لا یمک طرفیه ابن السکیت
 ابتدی بو کلامده طرفینله مقصود غایله دبر درختن دو ایچیه باخوده ست اوله و طرف مصدر دخی کلور
 ناقه مرعائک برجا بنده و اولوب آخر ناقه فارشماقی معناسنه یقال طرفت الناقه اذا رعت
 اطراف المرعى و لم یختلط بالنوق التطرف فختبيله و رانك ضمی و تشدیدیه كذلك ناقه طرف
 مرعای طومنی الطرفه طانك فتی و رانك کسر یله شول ناقه در که مرعای واحده قرار ایتمیه
 الطرف كذلك طانك فتی و رانك کسر یله شول رجدر که برعورت اوزره ثابت اولیه
 و بر مصاحبه قرار ایتمیه و طرف شول کسنه به دخی دبر که قعددک نقیضی اوله و قعدد
 قافک و دال اولک ضمیمه شول کسنه در که جدا کسینه و سابطی از اوله اباسی معمر اولساغله
 المضراف ممیک کسری و طانك سکونیه شول ناقه در که بر مرعی ده او تلامز مرعای اخرده او تلامز
 یعنی تفنن اوزره او تلامز الطرفاء طانك فتی و رانك سکونی و الفک مدیله بستانی اولان ابلغون اغابی
 الطرفه فختبيله و احدی و طرفه بن العبد بر کسنه نك اسمیدر لفظ مزبور دن مأخوذ در و سبویه
 ابتدی طرفاء واحد و جمع کلور المضروف ممیک فتی و طانك سکونی و رانك ضمی و مدیله شول عورتدر که
 کوزن رجاله دیکوب نظرن زوجندن غیره صرف ایله یقال امرأه مطروفة بالرجال اذا طمعت
 عنها البهيم و صرفت بصرها عن بعلها الى سواه و ابو عمر و ابتدی فلان مطرف العین فلان دبر یقان
 آندن غیر کسنه به نظر ایتمیه و مطروفة نصی دیدکاری اوقی چوق اولان بره دخی دبرل المضرف ممیک
 ضمی و طانك سکونی و رانك فختبيله مطارفک واحد در المضرف ممیک کسری و رانك فختبيله كذلك مطارفک
 واحد در المضارف ممیک فتی و رانك کسر یله ذکر اولان نك جمعیدر کارنده علمری اولان ردال
 معناسنه که مربع و لوب خز دیدکاری نسنه دن طوقمش اوله و فرا ابتدی بونده اصل ممیک ضمیدر
 زیرا اطرفدن مأخوذ در ایکی طرفنه علم قلندی معناسنه و لکن ضمه بی ثقیل کور ممیک کسره به تبدیل
 ابتدی دیدی الاطراف همزه نك کسری و طانك کسری و تشدیدیه بر نسنه بی یقینه آلتی یقال
 اطرفت الشیء اذا اشتربه حدیثا پس بویاب افعال دن اولور المضرف ممیک ضمی و طانك تشدیدیه
 و رانك فختبيله شول نسنه در که تازه آلتش اوله یقال بعمر مطرف الاستطراف همزه نك و تانك کسر یله
 بر نسنه بی طریف عدا یمک و طریف یکی انسان نسنه به دبرل و بر نسنه بی یکیدن ایدنمکه دخی دبرل
 تقول استطرفت الشیء اذا استحدثته المستطرف ممیک ضمی و رانك فختبيله یکی اولان نسنه و یقینه
 کچن کونلره دخی دبرل و مننه قولهم فعلت ذلک فی مستطرف الایام المضرف ممیک ضمی و رانك فتی
 و تشدیدیه بماء و مننه قواهم ایضا فعلت ذلک فی مضرف الایام ای فی مستأنف الایام الطارف رانك
 کسر یله یکی اله کبرن مال الطریف طانك فتی و رانك کسری و مدیله كذلك حادث اولان مال و تانك
 و تیلدک خلا فیدر که تالد و تیلد تالی مثالیله مال قدیمه دبرل و طریف جدا اعلا سنه واسطه نسبی چوق
 اولان کسنه به دخی دبرل که قعددک مقابیدر تکیم طرف تفسیرنده و ورا ابتدی و بواوصاف حیده دندن
 بونکله مدح اولنور و علب ابتدی الاطراف الاشراف الطرافه طانك فختبيله صفت مزبوره اوزره اولن یقال

طرف طرافه من الباب الخامس الطرف طانك ضمی ورائك سكونيله اسمدر نوپیدا اولان مال
معناسنه وبقال طرف فلان من الباب الخامس ايضا اذا جاء بطرفه الاطراف همزه نك كسريه كذلك
طرفه ككورمك بقال اطراف فلان اذا جاء بطرفه ايضا الطرفه طانك فتحي ورائك كسري ومديله
نصي ديدك كرى اولك اسميدر اغارديغي حيزده بقال طرف البلد من الباب الخامس اذا كثرت طريقته
وابو يوسف ابتدى طريقه نصي وصدیان ديدك كرى اونه اطلاق اولنور فغان كالتن بولسه الطراف
طانك كسريه دریدن اولان اودر يبت من اديم معناسنه الطرافه رانك كسريه مال كثير محلده
استعمال اولنور بقال جاء فلان بطرافه عين اي جاء بمال كثير الضوارف طانك فتحي ورائك كسريه
شول خيمه لر در كه اطرافي قالدر لمس اوله طشره سي كور لسون ديو وطوارف كوزلر معناسنه دخي
كلور عيون كبي ومنه قولهم لاتراه الطوارف التطريف علي وزني التكرم عسكرك چوره سنده
مقاله قلمق بقال طرف فلان اذا قاتل حول العسكريه يعني بطرفه جمله ايدوب اول بر طرف اوزر يسه
بر اقد ينجون تطريف دبرلر المطرف ممك ضمی ورائك كسري وتشديد بيله ركسنه نك اسميدر مطرف
ديدلر ذكر اولنان معناسدن اوتري ومطرف ممك ضمی ورائك فتحي وتشديد بيله ومطرف ممك ضمی
ورائك كسري وتشديد بيله شول آه دخي دبرلر كه باشي وقوي ريني آق اولوب سائر جسدی غبري
رناك اوله المطرفه ممك ضمی ورائك فتحي وتشديد بيله شول قيوته دبرلر كه آق اولوب قوي رينك اوجي
سياه اوله المطرفه ممك ضمی وطانك سكوني وهانك كسري وفانك تشديد بيله شول ذي حسن اولان
كسنه در كه حسني تمام اوله التطريف طانك فتحي وفانك كسري ومديله قبل معناسنه در الطراف
طانك فتحي وفانك تخفيف بيله كيله جميع جوانيله طولقي يعني تمام سله وطولقي اولقي الطراف طانك
كسريه بمعناه الطف طانك فتحي ايله والطف فتحت بيله كيله بي وجهه زور اوزره اولحمك وفي الحديث
كلكم بنو آدم طف الصاع لم تلوه واه يعني كيله بي تمام طولدر بمقدد يكسانسز وطف بر موضعك اسميدر
كوفه ناحيه سنده وطانك اشغه سنده دخي دبرلر سفح الجبل معناسنه الطرافه طانك ضمی ايله
والطراف كذلك طانك ضمی ايله كيله نك باشي وكاه اولور طرفك كندوبه دخي اطلاق اولنور بقال انا
طراف اذا بلغ الكيل طرافه يعني كيله باشو اواسه الاطراف همزه نك كسريه كيله بي باشلو ايتك
التطريف علي وزن التكرم كيله بي اكسك ايتك يعني تمام طولدر ممق وتطريف آن صحرانغه دخي دبرلر
باليه استعمال اولندوره ومنه قول ابن عمر حين ذكر ان النبي صلى الله عليه وسلم سبق الخيل كنت
فار سابو منذ فسبقت الفاس حتى طفف الفرس بي مسجدني زريق حتى كاد يساوي المسجد يعني وشبي
ووشبه ناء مثله ايله صحرانغه دبرلر الطرافه علي وزن الزلزله بوكر خاصره معناسنه الطراف
طانك فتحي وفانك سكونيله آنا حاك اطرافي وقولهم خذ ما ضف لك واطف واستطف لك اي خذ ما
ارتفع لك وامكن الطلف طانك فتحي ولا نك سكونيله والطف فتحت بيله هدر وضابع معناسنه در
وطلف كذلك عطابه وهديه ده دبرلر الاطلاق همزه نك كسريه هبه قيق بقال اطلقني واسلفني واسلاف
برنسنه بي سلف ويرمكد رواطلا برنسنه بي هدر قيقه دخي دبرلر يقال اطلقه اذا اهدره الطلف
فتحت بيله طاعك يومري اولان بري وقيله زرين بري المطف ممك ضمی ونونك كسريه طاعك باشنه چيقان
كسنه وطف كذلك ديوارك ككوره سنده دبرلر ووقوسنك اوزر يسه ياد فري ساياه دخي دبرلر وطف
كذلك قبله دخي دبرلر سيور معناسنه وطانك ضمی دخي اعتدرونلر جميع سنده الطوف طانك
فتحي وواوك سكونيله برنسنه نك اطرافك طولشقي الطوفان فتحت بيله بمعناه يقال طاف حول الشيء
يطوف طوفا وطوفا وطوف شول طولدر دبرلر كه اوفروب ري برينه باغلوب سطح اسلوبنده قلوب
عظيم صولده اوزر يسه بنزلر بعضي نسنه ده بوكد رزوكاه اولور آني انجندن دخي ايدرلر وطوف
غائطه دخي دبرلر تقول منه طاف يطوف طوفا اذا ذهب الى البراز ليقوط وبرا باه موحده نك كسريه

طرف
طرف

طلف

طلف

طوف

واسع بر معنای آنست انتطوف فحتمنله وواو ک ضمی و تشدید به معناه الاستطافه همزه نك و تانك كسریله
معناه كذلك يقال تطوف حول الشيء واستطافه الطائف يانك كسریله عسس كه كجه ايله شهرى
طوشور و طایف قبیله تعیفك ولا یتدرو طایف یای خانه سنه دخی دیرلر الطائفة ك ذلك یانك
كسریله برنسنه نك بر باره سنه دیرلر وبارى تعالینك ولبشهد عذابها طائفة من المؤمنین دیدوكی قول
شریفند طائفة بنی ابن عباس واحد و ما فوق واحد ايله تفسیر ایتدی الطوفان طانك ضمی و مدیه
مبالغه ايله یاغن یغموره و مبالغه ايله كن سیله دیرلر بر حتمنله كه هر نسنه یی اورته قال الله تعالى فاخذهم
الطوفان وهم ظالمون الطوفان ك ذلك طانك ضمی و مدیه طوفانك واحد و در اخفش روایتی اوزره
و مقتضای قیاس اوزره و كاه اولور كجه قرا كوسنه دخی طوفان الظلام دیرلر الطوف طانك ضمی
و مدیه اكسه چقورنده بن قبل الطواف علی وزن الحال بمعناه یقال اخذ بطوف رقبته و بطاف
رقبه مثل صوف رقبته و طاف كثیر الطواف اولان كسنه به دخی دیرلر التطویف علی وزن التكریم
چوق طواف ایتك یقال طوف الرجل اذا كثر التطواف تانك فتنی و طانك سكونیله طواف
ایتم الاطافه همزه نك كسریله بربره قونق با خود اكابین و ارمق یقال اطاف به اذا الم به وقاربه
الطهف طانك فتنی و هانك سكونیله شول طعمدر كه آنی طاریدن ایشلر الطهفة ك ذلك
طانك فتنی و هانك سكونیله صلیان دیدكلى اولك اعلاری الطهاف طانك فتنیه یوكسك
اولان بلوت صحاب مرفع معنایه الطهافه طانك ضمی ايله فلیج قبضه سنده اولان باغ الطیف اثنای
نومه خیال بورعسی المنطاف ممك فتنی ايله بمعناه یقال طاف الخیال یطیف طیفاً و مطافاً و عر بلرك
طیف من الشیطان دیدكلى لم من الشیطان معنایه در یعنی شیطان مكری جن مكری دیدكلى
كی الطایف یانك كسریله بمعناه وقری قوله تعالى اذا مسهم طیف من الشیطان و طائف من الشیطان
وهما بمعنی (فصل الظاء) الظرف طانك فتنی و رانك سكونیله قاب و عام معنایه و نحو یونك
ظرف زمان و ظرف مكان دیدكلى یوندن مأخوذ و ظرف ظرفه دخی دیرلر كاست معنایه
الظرافه طانك فتنی ايله معروف و در یقال ظرف الرجل ظرفه من الباب الخاء س الظرف طانك فتنی
و رانك كسری و مدیه ظرف اهل اولان كسنه الظرفاء طانك ضمی و رانك فتنی و انك مدیه جمعی
الظراف طانك كسریله ك ذلك جمعی الظروف ك ذلك ظرفك جمعیدر بعض قول
اوزره كویا كه ظرفانی جمع ایتدی لر زوائد دن حذف ایتد كدن صكره و خلیل ایتدی بو مذاكیر
منزله سنده در كه مذاكیر ذكر ك جمعیدر لكن ذكر صیغه سی اوزره جمع اولنم شددر الاظراف
همزه نك كسریله ظرف و ولد صاحبی اولى یقال اظرف الرجل اذا ولد بنین ظرفاء انظرف
فحتمنله و رانك ضمی و تشدید به تكلفه ظرف یفتمق یقال انظرف فلان اذا تكلف الظرف طانك
كسری و لامك سكونیله قیون و صغیر و كبك طرفقرینه اطلاق اولنور و عمر بن معدی كرب و خیل
نطأ كم باطلا فها قولنده آت طرفنه اطلاق ایتدی استعارة الظلف طانك ضمی و لامك فتنی
و تشدید به رك طرف معنایه استعمال اولنور تاء كیدا یقال ظلوف ظائف ای شداد الظلف
ظانك فتنی و لامك سكونیله طرفه اوزره یقال رمیت الصيد فظافته اذا اصبت ظلفته و ظرف منع
معنایه كور یقال ظلف نفسه عن الشيء یظلفها ظانك من الباب اثنای و ظلف اتری كیز لكه دخی
دیرلر یقال ظلف اتری ادا مشبت فی الحزونة لثلاثین اترك فيها و حزنوت حاء مهمله وراء مجمله ايله
یورك اولمق الاظلاف همزه نك كسریله ك ذلك اترك اترك لك برك برده یورك بركه یقال اظلفته اذا مشبت
فی الحزونة لثلاثین اترك المظلوف ممك فتنی و لامك ضمی و مدیه طرفناغه اور لمش حیوان یعقوب
روایتی اوزره الظلیف طانك فتنی و لامك كسری و مدیه برامز عالو اولان كسنه یقال رجل ظلیف
ای سی الخلق و ابری اولان یره دخی دیرلر یقال مكان ظلیف ای حسن وقوی اولان شرده دیرلر یقال

طهف

ظرف

ظلف

ثم ظليف اى شديد وظليف برسته نك بهاسى و برلمك محنده دخی استعمال اولنور يقال ذهب
 فلان بغلامى ظليفا اى ذهب به بلا غن و ظليف كوترى معناسنه دخی استعمال اولنور يقال اخذ
 الشئ بظليفه اذا اخذه كله ولم يترك شأ و ظليفك بها و برلمك خصوصنده جوهر نك تفسيرى
 مكرر واقع اولشدر برى ابو زيد دن روايت ذيلنده و برى ابو عمرو دن روايت ذيلنده الاظلوقة
 همزه نك و لامك ضمى ايله شول بر در كه آنده كسكين طاشلر اوله كويا كه اول بر ك برادلى طاع برادلى
 كى اوله الاظايف همزه نك فتحى و لامك كسرى و مديله جعى الظلف فتحته نه هدر معناسنه
 يقال ذهب دمه ظلفا و ظلفا بالنسبة كى اى هدر باطلا ابو عمرو و ابتد بن بونى ظا ايله و طائله
 استماع ايندم و ظلف امتناع معناسنه دخی كلور يقال ظلفت نفسي عن كذا تظلف ظلفا من الباب
 الرابع اذا كت و ظلف معبث شدت او زره اولغه دخی دبرل الظلفة طانك فتحى و لامك كسرى
 شول عورتدر كه نفسى عز بر طوته يقال امرأة ظلفة النفس اى عز بره عند نفسها و ظلفه شول
 بر ك يره دبرل كه آنده ابر بلوا و اوليه و شدت معاشه ظلف ديدكلى بوندن ما خوددر و ظلفه دوه
 بالا نر نك اغا جنه دخی دبرل الظلفات طانك فتحى و لامك كسرى له ظلفه نك جعيدر شول اغا جدر
 معناسنه كه انلدر رت اغا جدر دوه نك ايكي ياننده خان پالان يره قونسه آنلر كا و جى يره بشور
 پالانك اوله قاشنده ايكي ظلفه و آرد قاشنده ايكي ظلفه و آرد الظوف طانك ضمى و مديله اكسه ده
 بن قل الطاف على وزن الحال بمعناه يقال اخذه بظوف رقبة و بظاف رقبة و هو لغة
 فى صوف رقبة (فصل العين) العتريف عينك كسرى و تانك سكوبله و رانك كسرى و مديله خيث
 و فاجر اولان كسسه كه جرمى و مقدم اوله العتروف عينك و رانك ضمى و مايننده تانك سكوبله بمعناه
 يقال رجل عتريف و عتروف اى خيث فاجر جرمى ماض العتوفان عينك و رانك ضمى ايله خروس
 ديك معناسنه العجف فتحته نه ارقلى هنال معناسنه الاعجف همزه نك و جيك فتحيله ارق
 اولان نسته مهنرول معناسنه يقال عجف من الباب الرابع و يقال عجف المذلول باب خامس دن دخی كلور
 يقال عجف المذلول المعجف عينك فتحى و جيك سكوبنى و انك مديله موئى المعجاف عينك كسرى له جعى
 ارقار معناسنه على خلاف القياس زيرا افعال و فعلاء فعال و زنى او زره جمع اولنماز لكن مزبورى
 سمان او زره بنا ايتديلر و عرب طايغه سى شئ ضدى او زره بنا ايدرلر تكيم صديقه او زره بنا ايدوب
 هدوة ديديلر حالا كه فعول فاعل معناسنه اولسه اكا تاء تانك داخل اولنماز و اعجف بوفقه اولان
 نمره دخی دبرل يقال نصل اعجف اى رقيق الاعجاف همزه نك كسرى له ارقلمتى يقال اعجفه اذا هزله
 اعجف عينك فتحى و جيك سكوبيله طعامده بر كسسه بن كيندو نفسى او زره اختيار ايتك يقال عجف
 نفسه على فلان من الباب الثانى اذا اثره بالطعام على نفسه التعجف على وزن التكرم طويجه
 يملك التعجرف فتحته نه و رانك ضمى ايله ابومك و بنى بك اولمى العجرفة على وزن الدحرجة
 بمعناه العجرفة عينك و رانك فتحى و جيك سكوبنى و تانك تشديديله بمعناه كذلك يقال جبل فيه
 تعجرف و عجرفة و عجرفه اذا كان فيه خرقا و قله مبالاة لسرعته و تعجرف بر كسسه نك او زرينه كربه
 كور ديكى نسته بنى نحميل ايتكده نك چكملك يقال فلان يتعجرف على اذا كان بر كبه بمايكره
 و لا بهاب شأ المجروف عينك و رانك ضميله بر جنس كچوك جانور در بعضيلر ايتلى او زون
 قارنجه در ديمش العجارف رانك كسرى له حوادث دهر العجارب عينك فتحى و رانك كسرى و مديله
 بمعناها يقال عجارف الدهر و عجاربها براد بها حوادثه العدوف عينك فتحى و دالك سكوبيله نك
 اكل معناسنه يقال عدوف يعدف عدفا من الباب الثانى اذا اكل و عدف ما كولاندن بر شئ معناسنه ده
 كلور العدوف عينك فتحى و دالك ضمى ايله كذلك ما كولاندن بر شئ معناسنه العدا ف عينك ضمى
 ايله بمعناه ايضا يقال ماذقت عدفا و لا عدوفا و لا عدافاى شأ و يقال باتت الدابة على غير عدوف اى على

ظوف

عترف

عجف

عدوف

غير علف هذه لغة مضر العلف فتحته به نسنه به دوشن برام نسنه كرك كوزه دوشن چوب اولسون
 كرك غيري اولسون قذى معناسنه العدة عينك كسرى و دالك سكونيله اون عددون الى عدده
 وارنجيه اولان ر جالدر و عده بر قطعه ماله دخى ديرلر يقال اعطاء عده من مال اى قطعه منه
 العدى عينك كسرى و دالك سكونيله كيجنه بك بر قطعه سنه ديرلر يقال مر عدى من الليل اى
 قطعه منه العدة عينك فتحى و دالك كسرى به نك صجاقسز اولان جاني صيفه كى العدى
 عينك فتحى و ذال معجه الله ريعه لغتدر دال مهمله ايله مضر لغتى اولديغى كى يقال ما ذقت عذا
 ولا عذوفا اى شيا و يقال بات الدابة على غير عذوف المعرفة ممك فتحى و رانك كسرى به نك العرفان
 عينك كسرى و رانك سكونيله بمعناه تقول عرفته معرفة و عرفانا و معرفت كاه اولور اعتراف
 معناسنه دخى كلور تقول ما اعرف لاحد بصر عني اى ما اعترف العرف عينك فتحى و رانك سكونيله
 آت يلبس كسمك تقول عرفت الفرس اذا حزن رت عرفة و عرف عين مهمله نك ضمي ايله آت يلبس
 ديرلر تكيم كلور و عرف رايحه به دخى ديرلر كرك رايحه طيه اولسون كرك خيشه اولسون يقال
 ما طبيب عرفة و فى المثل لا يعجز مسك السوء عن عرف السوء يعنى يتلوم مسك يتلور رايحه دن قالماس
 العرفة عينك فتحى و رانك سكونيله شول چساندر كه ال ياسندن چقار ابن السكيت روايتي اوزره
 المعروف ممك فتحى و رانك ضمي و مديله شول كسند در كه النده اول مقوله جراحتي اوله يقال عرف
 الرجل فهو معروف اذا خرجت به تلك القرحة و معروف مقبول اولان نسنه به ديرلر نكر ك
 مقابلدر و معروف احسانه دخى ديرلر العرف عينك ضمي و رانك سكونيله بلمك ك
 نكر ك ضد در و عرف عاده و احسانه دخى ديرلر يقال اولاه عرفا و عرف اسم دخى كلور
 اعترافدن منه قولهم على الف عرفا لى اعتراف بس بونا كيد اولور و عرف آت يلبس دخى ديرلر
 وقوله تعالى والمرسلات عرفا مستعار من اعرف الفرس يعنى ارسال اولان نسنلر آت يلبس تشبيه
 اولنسنلر برى برينه متابع اولمقده و بعضلر ايندى آت كرمه ده عرف احسان معناسنه در يعنى
 احسانله ارسال اولان نسنلر المعرفة ممك و رانك فتحيله شول موضعدر كه آت يلبس آت يلبس
 العرف ضمتيله بوكسك اولان قومه ديرلر ملة مرتفعه معناسنه و رانك سكونى دخى جائزدر عسرايه
 عسركى العرفة عينك ضمي و رانك سكونيله بمعناه العرف عينك ضمي و رانك فتحيله جمى بوكسك
 قوملر معناسنه الاعراف همزه نك فتحيله كذلك جمى و اعراف كه قرآن عظيمده واقع اولمشدر
 اول جنتله جهنم بننده چكلمش سوردر الاعراف الفك و رانك فتحيله شول نسنه در كه آت عرفى اوله
 يعنى شول آت كه اوزن يلبس اوله مثلا الاعراف همزه نك كسرى به آت يلبس اوزن اولقى الاعراف
 همزه نك كسرى و رانك كسرى و مديله عرف صاحبى اولقى يعنى آت بلى صاحبى اولقى يقال اعروى
 الفرس اى صار ذا عرف و شر حاضر لغته دخى ديرلر يقال اعروى الرجل اذا تم بالاشرودر بار ياده
 نموج اتمكه دخى ديرلر يقال اعروى البحر اذا ارتفعت امواجه العرفاء عينك فتحى و رانك سكونى
 والفك مديله يالى قورد كه سباعند در زبوره عرفاء ديدلر اكسه سنك قبلى چوقى اولديغى چون
 العرف عينك كسرى و رانك سكونيله نسنه به صكره بلك بس عربلر ماعرف عرفى الا باخرة
 ديدلر قولا رنده عرف معرفت معناسنه در كه ماعرفى الا خيرا دمك اولور عرفه فتحته تنوين
 والف لام داخل اولمسنن عرفه كونك اسميد در يقال هذا يوم عرفه عرفات فتحته بر موضعك
 اسميد و يوجع صغى سى اوزره بر اسميد رجع اولما زوفا ايندى بونك صحت اوزره واحدى دخى بوقدر
 و عربلر نلنا برفة ديدلر كرى كلام مولده شيهدر عربى محض دكلدر و بومعرفه در هر چند جمع ايسه
 دخى زبرا ما كن رائل اولديغى سبدن شى واحد مشابه سنه اولمشدر پس زدين كله سنه تخالف

هذف

عرف

اولور که زیدلر هر بری قابل زوال در تقول هو لام عرفات حسنه تنصب التعت لانه نكرة یعنی عرفات
 مرفوع ایکن وحسنه حقیقته نعت ایکن اعرایده تابع قلزل موافقت بولناد یچون و عرفات
 منصرف در قال الله تعالی فاذا افضتم من عرفات اخفش ایندی مزبوره منصرف اولدی لیرا آنک
 آخرنده اولان تامسلونک و مسلمینک آخرنده اولان و اوایله یاه شیده در زیر بولنراقله نایله اولان جعک
 ند کیریدرس تنوین حالی اوزره ترک اولندی مسلمونده نون حالی اوزره ترک اولندیغی کی واذرعات
 و عانات و عربشات دخی بویه در بولنر بریرولک اسمیدر العارف رانک کسر یله صبر ایدی صبور
 معناسنه یقال اصعب فلان فوجد عارفا و عارف بلیجی معناسنه ده کلور عالم کی العروف عینک
 فقی و رانک ضمیله بمعناه العارفة رانک کسر یله صاره معناسنه درو عارفه معزوف معناسنه دخی کلور
 المروفة عینک فقی و رانک ضمیله زیاده بلیجی کسنه آخرنده تامبالغه ایچوند ر العریف هینک فقی
 و رانک کسری و مدیله بلیجی معناسنه در علم کی و عریف نقیبه دخی در لکه نقیب رئیسک مادونیدر
 العرفاء عینک ضمی و رانک فقی و الفک مدیله جی نقییر معناسنه العرافة عینک فقیله رئیس اولمق
 تقول عرف عرافة من الباب الخامس علی مثال خطیب خطابة اذا صار عریفا العرافة عینک کسر یله
 نقیلق ایشلک تقول عرف فلان علیا سنین یعرف عرافة من الباب الاول علی مثال کتب یکتب کتابة
 التعریف علی وزن التکریم بلد ر مک اعلام معنیا غنوت و تعریف آرمش کسنه بی صاحبی بولسون
 دیوانشاد ایتکه دخی دیرلر و تعریف برنسنه بی رایحه طیبایله طیبلمغه دخی دیرلر عرفدن ماخوذ اولمغه
 عینک فقیله تنکیم مزور ایندی و قوله تعالی عرفها لهم یعنی طیبها علی ماقبل و تعریف عرفانده
 و قوف ایتکه دخی دیرلر یقال عرف الناس اذا شهدوا عرفات الم عرف ممک ضمی و رانک فقی و تشدید یله
 و قوف ایدجک بر که اول عرفاندر العراف عینک فقی و رانک تشدید یله فالجی اولوب معنیان خبر
 و بره دیرلر کاهن معناسنه یاخود طیبیه دیرلر الاعتراف همزه نک و ناک کسر یله اقرار ایتک تقول
 اعترفت بالذنوب اقررت به و اعتراف بلمکچون خبر صوره دخی دیرلر یقال اعترفت القوم اذا
 سألتهم عن خبر لعرفه و کاه اولور اعتراف کله سن عرف برینه وضع ایدرلر تنکیم عرف کله سن اعتراف
 برینه وضع ایدرلر التعرف فحتمیله و رانک ضمی و تشدید یله برکسنه نک امرارینی و احوالی طلب ایدوب
 بلمک تقول تعرفت ما عند فلان اذا تطلبت حتی عرفت الاستعراف همزه نک و ناک کسر یله بلمک طلب
 ایتک تقول ائت فلانا فاستعرف الیه حتی یعرفک التعارف تانک فقی و رانک ضمیله خلق بری برن
 بلمک یقال تعارف القوم اذا عرف بعضهم بعضا المعارف ممک فقی و رانک کسر یله عورنک بوزنی
 بوساظر ظاهر اولان برلری تقول امرأ حسنه المعارف المعارف ممک فقی و عینک سکونی و رانک فقیله
 واجدی العرف عینک کسری و رانک سکونیه دوه بالانک فاشنه وضع ایندک لری عظیم
 چویلدردر که اول درت چویدر بالان اغاجنک فاشلرین برره کنور میکچون ایدرلر هر فاشده ایکی
 چوی اولور که سیکرایله یاخود دوه در یسیره باغلنور و عر صاف الاکاف شول اغاج پاره سیدر که
 بالانک اولک فاشی اراسنه باغلرلر و اکا عصفور الاکاف دخی دیرلر العراف صیف عینک فقی و صدادک
 کسری و مدیله جی ذکر اولان چویلر معناسنه العرفوف عینک و صدادک ضمیله و مایندده
 رانک سکونیه بالانک اولک فاشنه باغلد فتری اغاج پاره سی عر صاف معناسنه تنکیم مرور ایتسی
 المروف عینک ضمی و رانک ضمی و مدیله برنسنه دن بور جو ربوب پرهر اوزره اولمق تقول
 عزفت نفسی تعزف و تعزف من الباب الاول و اتسانی ادا زهدت فیه و انصرفت عنه العزف عینک
 فقی و رانک کسری و مدیله جن چاغرمق تقول عزفت لجن تعزف عزفا من الباب الثاني المعارف
 عینک فقی و رانک تشدید یله شول بلوتدر که آتیله بعد آوازی اوله و عراف بنو سعاد قیله سنه منسوب
 بر قومک ایدرلر بل مخصوص معناسنه المعارف ممک فقی و رانک کسر یله علامی الت له و فیلتنشنه

عرص

عزف

العارف زانك كسريله ذكر اولسانالت لهو ايله اويناين كسنه و ساز چالنه دخي عازق ديرل العارف
 عينك فتي و زانك سكونيله ساز چالاق و لعب ولهو ايتك بقال عزف عزفان الباب الثاني وعريف
 الريح بل و آرزنده ديرل العصف عينك فتي و سبتك سكونيله برنسنه بي فواسوز طوعق العصف
 فختنبيله و سبتك ضمي و تشديديله بمناه الاعصاف همزه نك و تانك كسريله بمعناه كذلك و عصف
 بيوك قدحه دخي ديرل العسوف عينك فتي و سبتك ضمي و مديله مبالغه ايله ظلم ايدن كسنه ظلوم
 معنائه العاصف سبتك كسريله شول ناقه در كه غده مرصندن موده قريب اولوب زياده حصوله
 ابو يوسف روايتي اوزره العاصف عينك ضمي ايله نفسي اضطرابه المقدرا صهي ابتد اهل باديه دن
 بر كننده ما العاصف ديلم ابتد بوغر صقلوب نفس زحمله التقدر العصف عينك فتي و سبتك
 كسري و مديله اجر تله طوتلا كسنه اجر معنائه العصفاء عينك ضمي و سبتك فتي و الفلك مديله
 جعي اجر لر معنائه عصفان عينك ضمي و سبتك سكونيله بر موضعك اسيدر العصفه علي وزن
 الد حرجة كوز محمد اولوب اغلغه قادر اولمق يقال عصف الرجل اذا جدت عينه وذلك
 اذا هم بالنكاه فلم يقدر عليه العصف عينك فتي و صادق سكونيله اكين كه دانه دن غير سنه اطلاق
 اولنور كرك صابي اولسون كرك پراغي اولسون فراروايتي اوزره قال الله تعالى فجعلهم كعصف ما كول
 قال الاخفش اي اكل حبه و بقي نينه و عصف اكين يتشمر دن اول بحسكه دخي ديرل تقول عصف
 الزرع اذا جزته قبل ان يدرك و عصف بل فتي اسمكه دخي ديرل يقال عصف الريح عصفاء و عصفوا
 من الباب الثاني اذا اشتدت و عصف كسبه دخي ديرل و هلاك ايتكه ده ديرل با ايله استعمال اولسه يقال
 الحرب نعصف بهم اي تحلكهم الاعصاف همزه نك كسريله اكين ظهور ايتوب كدن كوسترك يقال
 اعصف الزرع و اعصاف بل فتي اسمكه دخي ديرل يقال اعصف الريح و ات سرعتله سيرايتكه ده ديرل يقال
 اعصف الفرس اذا مر اسر بها و هو اغرق اخصف و اعصاف هلاك اولغه دخي ديرل يقال اعصف
 الرجل اذا هلك العصف ممك ضمي و صادق كسريله اكين چوق اولان بر يقال مكان معصف
 اي كثير الزرع و عصف قاني اسنيله دخي ديرل يقال ربح معصف و معصفه العاصف صادق
 كسريله محكم اسن بل و بوم عاصف شول كونه ديرل كه آتده روز كار فتي اسه پس عاصف بو كلامده
 مفعول فيه معنائه اولان فاعل در ليل نام و هم ناصب كي بني اسد لغتي اوزره العسوف عينك فتي
 و صادق ضمي و مديله قاني اسن بل يقال ربح عسوف و عسوف سيرده سربع اولان ناقه و دوه
 قوشنه دخي ديرل يقال ناقه عسوف و نعامه عسوف اي سريعه في السيره هي التي يعصف رايكها
 فختنبيله العصفه عينك فتي و صادق كسري و مديله شول جمع اولمش پير قلدر كه سنبله آلك ايجنده
 اولور العصافه شول نسنه در كه سنبله دن دو شرك زك صمان اولسون كرك غيري اسنه اولسون
 العطف عينك فتي و طانك سكونيله ميل ايتك تقول عطفت اذا ملت و عطفت اذا جى اككه
 دخي ديرل تقول عطفت العود فان عطفت و عطفت برنسنه بي ايني قات ايتكه دخي ديرل تقول عطفت
 الوساده اذا ثيتها و وساده بصدق درل بالين معنائه و عطفت شفت ايتكه ده ديرل تقول
 عطفت عليه اذا شفت العاطفه طانك كسريله موجب شفت اولان طالت يقال مايتني عليك
 عاطفه من رحم ولا قرابة و عطفت حله ايتكه دخي ديرل يقال عطفت عليه اذا كر العاطف طانك
 كسريله شول آهودر كه بناغه ياتد قدده بوين اكه يقال طيبة عاطف اي تعطف جيدها اذا ربضت
 العطفه عينك فتي و طانك سكونيله شول بونجدر كه آنكه نسا طائفه سي رجاله افسون ايدرل
 المعطف ممك كسري و صبتك سكوني و طانك فختنبيله ردا العطف عينك كسريله كذلك ردا
 معنائه درو عطاف قلعه دخي ديرل ردايه تشبها العطف فختنبيله و طانك ضمي و تشديديله ردا
 بقلنتي تقول تعطف بالعطفه اذا لار ديت بال ردا و تعطف شفت ايتكه دخي ديرل يقال تعطف عليه

عصف

عصف

عصف

عطف

اذا اشفق التعاطف تانك فحی وطانك ضمیله برنیجه كسبه بری برینه میل وشفقت ایتك بقال
 تعاطفوا ای عطف بعضهم علی بعض العطف عینك فحی وطانك ضمیله شول ناقه دركه
 بو اوزرینه میل وشفقت ایلده و بو تانك فحی وواوك تشدیدیه شول دریدر كه اولن دوه باور یسندن
 چقروب ایچنه صمان طولدروب آنه سنه كوسترزل تاكه باور یسی صانوب اكامل ایلده الاستعطف
 همزه نك و تانك كسریله شفقت طلب ایتك بقال استعطفه علیه فعطف التعطیف علی وزن التكریم
 ایتك بقال عطف العبدان وعبدان اغاج بوداقلریدر تشدید تكثیر ایچون اولور المعطفه ممك
 ضمی وطانك فحی وتشدیدیه اكلمش نسبه بقال قسی معطفه ودوه باور یسنه باقلن ناقه یه دخی دیرل
 بقال لقاح معطفه وقسی قافك كسری و تانك تشدیدیه قوسك جعبدر ولقاح لامك كسریله
 وقافله و حاء معمله ایلده طوغرمش ناقه لر زرا كاه اولور بر بلوك ناقه یی بردانه دوه باور یسنده یا قوب جله
 سن آنك واسطه سبله صغارل المعطوفه ممك فحی وطانك ضمی ومدیه شول عربی بابه دیرل كه
 قولاقلرین زیاده اكری ایدوب آنكه نشان آتارل العطفان عینك كسری وطانك سكونیه برنسبه نك
 ایکی جایی وعطف الرجل ر جلك باشند اشغه اوتراق برینه وار نیجه ایکی جانبدر و برنسبه دن عطی
 دوندرمك كاه اولور آدن اعراض ایتدند كنایت اولور تقول شی فلان عی عطفه اذا اعرض
 عنك المنعطف ممك ضمی وطانك فحیله دره نك اكلدی یبقال منعطف الوادی ای منعرجه
 ومنحناء العف عینك فحی و تانك تشدیدیه برهیر واجتباب ایتك وعف برهیر ایدیمی كسبه معناسنه ده
 كلور بقال رجل عف العفة عینك كسریله بمعناه العفافة عینك فحیله بمعناه ایضا بقال عف عن
 الحرام بعف عفافة وعفافة من الباب الثاني اذا كف العفیف عینك فحی و تانك كسری ومدیه كذلک
 برهیر ایدیمی كسبه العفة عینك فحیله برهیر ایدیمی عورت العفیفه عینك فحی و تانك كسری ومدیه
 بمعناه بقال امرأة عفوة وعفیفه الاعفاف همزه نك كسریله حرامدن بری فحی بقال اعفاه الله الاستغفار
 همزه نك و تانك كسریله استغنا ایدوب سوأل ایتك بقال استعف عن المسئلة اذا عف التعفف
 تانك فحی و تانك ضمی وتشدیدیه تكلفه عف كسب ایتك بقال تعفف اذا تكلف العفة وتعفف
 معده ده باقی فلان سودی ایچمكه دخی دیرل بقال تعفف الرجل اذا شرب العفافة العفافة عینك ضمیله معده ده
 باقی فلان شود العفة كذلک عینك ضمیله بمعناها العفاف تانك فحیله سودی تکرار صغمو بقال
 تعاف باهذا نافتك ای احلبها بعد الحلبه الاولى العفان عینك كسری و تانك تشدیدیه زمان
 معناسنه در منه قولهم جاء فلان علی عفان ذلك وبلغت در علی افان ذلك دبدكری قوللریده
 علی حینه واوله معناسنه العفف عینك فحی و تانك سكونیه ایتك معناسنه در عطف کی الانعفاف
 همزه نك كسریله ایتك بقال عقت الشیء فانه عقت ای عطفته فانه عطف العفاف عینك ضمیله
 برمرضدر كه قیونك ایاقلرینه عاض اولوب ایاقلری اكلور التعقیف علی وزن التكریم ایتك تعویج
 معناسنه الاعقف همزه نك و تانك فحیله برامزلق ایسلین كسبه بقال اعرابی اعقف ای جاف
 العقف عینك فحی و كافك سكونیه حبس ایدوب البقومق بقال عكفه بعكفه من الباب الاول
 وبعكفه من الباب الثاني عكفا اذا حبسه ووقفه ومنه قوله تعالى والهدى معكوفاً بقال ما عكفك
 عن كذا وعكف برنسبه نك اطرافن طولشغه دخی دیرل الاعتكاف همزه نك و تانك كسریله ركسبه كندن
 منع وحبس ایتك ومنه الاعتكاف فی المسجد العكوف ضمیله برنسبه نك اوزرینه اولوب مواظبت
 ایتك بقال عكف علی الشیء بعكف من الباب الاول وبعكف من الباب الثاني عكفوا اذا اقبل علیه
 مواظبا وعكف برنسبه نك اطرافن دور ایتكه دخی دیرل بقال عكف الجواهر فی النظم العاكف كافك كسریله
 برنسبه مشغول اولان كسبه بقال فلان عاكف علی فرج حرام قال الله تعالى بعكفون علی اصنام لهم

عطف

عقف

عكف

العلف فتحينه لم كه دواب آنكله غدانور العلاف عينك كسريله جعي مثل جبل و حبال
العلف عينك فتي ولامك سكونيله دوابه يم وورك يقال علفت الدابة علفا من الباب الثاني المعنف
ميمك كسري ولامك فتحيله علف ويرجك ير العلف عينك ضمي ولامك فتي وتشديديله طلع
ديدك لري اغا جك يمشي در تازة بقله كبي ظهور ايدوب آني دوه اولنار العلفه عينك ضمي ولامك
فتي وتشديديله واحدي در ذكر اولن يمشك بريسي قبريله قبره كبي كه قبره برجنس قوشك اسمير
الاعلاف همزك كسريله طلع اغا جعي يمش وورك يقال اعلف الطليح اذا خرج علفه العلوقة عينك
فتي ولامك ضميميله شول ناقه يا خود شول قبوندر كه يم ويريلوب اولنلاغه صالويوريله العلفه
عينك فتي ولامك كسري ومديله بمعناها العلافات عينك كسري ويانك تشديديله شول فرموده
بالان ردركه قضاغه قبيله سندن علاف نام كسنيه نسبت اولنورل ابتدا انلري اول اشدليكيون
العلفوف عينك وفانك ضمي وماينده لامك سكونيله رجالدن فعلي برامز اولوب مسن اولان
كسنيه يعقوب رواحي اوزره العنف عينك فتي ونونك سكونيله شدت كه ملايمتك ضدتي در
تقول عنف عليه من الباب الخامس وعنفة به دخی دبرل بالله العنيف عينك فتي ونونك
كسري ومديله شول كسنيه در كه آتة شدتله سوار اوله العنف ضميميله جعي الاعتاف همزك وفانك
كسريله برنسنه بي شدتله طومتق تقول اعتفت الامر اذا اخذته بعنف واعناف بريري كرية كورمكه دخی
دبرل تقول اعتفت الارض اذا كرهتها المعتنفة ميمك ضمي ونونك كسريله شول دوه ردركه آلنره ببرك
هواسي موافق دوشميه التعنيف على وزن التكریم بر كسنيه بي عارلندروب ملايمت ايتك العنفوان
عينك وفانك ضمي ونونك مايينده سكونيله برنسنه نك اولنه دبرل يقال هو في عنفوان شابه يعني
حوانلك ابتدا سنده در وعنفوان النبات اونك تازة بتمنه دبرل العوف عينك فتي وواك
سكونيله حال معناسنه در يقال نعم عوفك اي نعم حالك وشانك وابوعيد ايتدي بعض كسنيه لعوفي
فرجله تفسير ايدردی آني ابو عمروه نقل ايتدم انكار ايدوب عوف فرج معناسنه كز ديدى العوفان
عينك فتي وواك سكونيله تنه صيفه سي اوزره سعد قبيله سندن ايكي كسنيه نك اسمير كه آلنرك بری
عوف بن سعد وبری عوف بن كعب بن سعد در ام عوف عينك فتي وواك سكونيله چكر كه جراده
معناسنه وعربلك لاحر بوادی عوف ديدك لري قولارنده عوفنده مرادر جالدن بر كسنيه دروبو كلامك
اصلي بودر كه ملوكدن بری عوف بن محلم بن ذهل بن شيساندن بر كسنيه طلب ايتدي كه سابقا كانده
وارمغه اجازت و برلشدی عوف آني منع ايديجك ملك مزبور لاحر بوادی عوف ديدى يعني هر كيم وادی
عوف نزول ايدرسه عوف قولی كبي اولورا كا اطاعت ايتديكي جهندن عوافه عينك ضمي اليه بر جلاك
اسمير العياف عينك كسريله طعامي يا خود شرابي كرية كورمك يقال عاف الرجل الطعام والشراب
يعافه عيافاذا كرهه فلم يشربه العيافة عينك كسريله طيور قسميله تطير قلقى يعني برامز فال قلقى تقول
عفت الطير اعيافها عيافاذا جرتها يعني آنكله فال طونسك مثلا اسميله وقودوغی بر ايله وآنلرك
اصوانيله فال انسك العائف غايدن خبر و برن كسنيه متكهن معناسنه العيف عينك فتي ويانك
سكونيله قوش برنسنه نك اوزر بنده قومده دردد ايتك تقول عافت الطير تعيف عيفا من الباب الثاني اذا
كانت تحوم على الماء او على الجيف وتتردد ولا تغضي زيد الوفوع العائفه يانك كسريله ذكر اولنار
صفت اوزره اولان قوش العيفة عينك كسري ومديله اسمير قوش قومده دردد ايتك معناسنه العيوف
عينك فتي ويانك ضمي ومديله شول دوه در كه صوبي قوليوب ايجميه حالا كه صوسز اوله (فصل الفين)
الغداف عينك ضميميله اغنوس قرغه سي ديدك لري قوش غراب القيقظ معناسنه وزباده نوبلى اولان كركسه
دخی غداف دبرل و كذلك اوزن وسياه اولان فله وسياه اولان قناده دخی غداف دبرل الاغداف
همزه نك كسريله برده بي آشفه صالويورك يقال اغدفت المرأة فناعها اذا ارسلته على وجهها وقناع

عنف

عوف

عيف

غدف

قافك كسريله بوراور تسيدر واغداق صباد صيداور زينه شبكه صامغه ده ديرلوفي الحديث ان قلب
 المؤمن اشد ارتكاضا من الذنب يصيبه من العصفور حين يغد فيه يعني مؤمنك قلبي كنهان
 مضطرب اولمق سرجه نك شبكه دن مضطرب اولمسندن اشد در الفرف غينك فني ورائك سكوني
 ويانك تشديديله شول در ندر كه غرف ديدك لري اغاجله دباغت اولنور يقال سقاء غرفي اي مدبوع بالغرف
 الغرف ففتحيله بمعناه علي روايه يعقوب وغرف دوه غرف اغاجن اولمسغله خسته اولمغه ده ديرل
 يقال غرفت الابل تغرف غراف من الباب الرابع اذا اشتكت عن اكل الغرف الغريف غينك فني ورائك
 كسري ومديله شول اغاجل در كه جوق اولوب بري زينه صار لمش اوله هرنه جنس دن اولور سه اولسون
 الغريفه غينك فني ورائك كسري ومديله شول دري ياره سيدر كه فلج قينه اصارل برقارش مقداري
 اولور وكاه آني التولوب تزين ايدرلر تنكيم چرا كسه طئغه سنك قليج لري دبنده اكه كرا آني ايدرل
 وبوتنر ردن صاحب صراحك غريفه دوال ياره كه از قبضه شمشير او بران باشد ديدكي سهوايد بكي
 ظاهر اولور زير افراب قليجك قيندر بنام معناسنه قبضه سي دكلدر وغريفه نغله دخی ديرلر بني اسد
 لغني اوزره الغريف غينك كسري ورائك سكوني ويانك فتحيله برجنس اغاجلر الغرف غينك فني
 ورائك سكونيله غرف ديدك لري اغاج كه آنكله دباغت اولنور وغرف كسمك معناسنه دخی كلور
 نقول غرفت الشيء فانعرف اي قطعته فانقطع وتقول غرفت ناصية الفرس اذا قطعتها وجززتها يعني
 آنك آننده اولان صابحي قرفسك اصمعبدن ابو عبيد روايتي اوزره وغرف دري غرف اغاجله
 دباغت اينكه دخی ديرل وغرف صوبي البله جالوب آلفه دخی ديرلر نقول غرفت الماء يدي غرافا
 الانعرف همزه نك وغينك كسريله كسمك انقطاع معناسنه علي مامر الاعتراف همزه نك ورائك
 كسريله كذلك صوبي البله جالوب آلفه الغرفه غينك فني ورائك سكونيله بر كه صوبي جالوب آلفي
 بناء مره اولمق اوزره الغرفه غينك ضمي ورائك سكونيله ذكر اولنان طريقله النان صوتك اسميدر پس
 معني اسم مقعول اولور زير امدكور صوبه غرفه ديمر زنا المندقمه وغرفه جار طاقه دخی ديرلر عليه
 معناسنه الاعتراف غينك كسريله جمي وجه من بور اوزره النش صولر معناسنه نطفه ايله انطاف كي
 وشوبله زعم ايتديلر كه ابنه الجلندي ديمكلمه معروف اولوب حياقتله مشهور اولان عورت قلاده سن
 بحري اولان بغلر كرينك بوشنه اصدقه بغه بحره طاليحي ايتدي باقوم زفاف زف الميق في البحر غير
 غراف وجوه رينك بوكلامنده شائبه تناقض وارد زير اغرفه البله المندقمه ذكر اولنان صوبه اطلاق
 اولنار ديمشي حالا كه ابنه الجلندي آنك كلامنده اطلاق اولنار سن كوستر نامل اولنه وغراف كذلك
 بولك كبله ديرلر جراف كي جيمك كسريله الغرافات غينك ورائك ضمي له غرفه نك جمي جار طاقلر
 معناسنه الغرافات غينك ضمي ورائك فتحيله كذلك جمي الغرافات غينك ضمي ورائك سكونيله كذلك
 جمي الغرف غينك ضمي ورائك فتحيله كذلك جمي المغرفه ميمك كسريله ورائك فتحيله كفجه كه
 آنكله آش قوررل الغرضوف غينك وضاد ميمه نك ضمي ورائك سكونيله مكك اوچنده اولان
 بومشق بوا كاغضروف دخی ديرل الغضريف غينك كسري وضاد ميمه نك سكوني وراء ميمه نك
 كسري ومديله باسمين ديدك لري جيمك كذا في بعض نسخ الصحاح انغضف غينك فني وضادك
 سكونيله جوعني اوافندقدن صكره كسوب آرمق نقول غضف العود اذا كسره ولم تنعم كسره
 وغضف كلب قولان صارقغه دخی ديرلر يقال غضف الكلب انه يغضفها غضفا اذا ارخاها
 وكسرها الغضف ففتحيله قولقه اولان صالقليق استرخاء اذن معناسنه وغضف كيجه قراكو
 اولمغه دخی ديرلر يقال غضف الليل غضفا من الباب الرابع وكلبك قولان صارقغه دخی ديرلر يقال
 غضف غضفا من الباب المذكور الاغضف همزه نك وضادك فتحيله قولان صارقش اولان كلب
 الغضف غينك ضمي وضادك سكونيله جمي يقال كلاب غضف وغضف شول بوغر دلق قوشه دخی

غرضف

غضف

دبرل که سیاه اوله سنک خواره سیاه معناسنه واغضف شول اوقه دبرل که یلکی قالن اوله سم غلیظ الریش
معناسنه و بواصمک مقابلد رصاد و عین مهملتنه واغضف فراکو کجه به ده دبرل واغضف ابودر لکه
دخی دبرل عیش ناعم معناسنه الاغضاف همزه نك کسر به کجه فراکو اولوق بقال اغضف اللیل اذا
اظلم واسود الغاضف ضادك کسر به قلی رفاهینده اولان کسنه و ابودر لکه دخی دبرل بقال عیش
غاضف التغضف فحتنه و ضادك ضمی و تشدید به میل ائمه و ایکی فات اولغه و او فامغه دخی دبرل
بقال تغضف علیه اذامال و ثنی و نکسر و تغضف قوی یقلغه دخی دبرل بقال تغضف البر اذا تهدمت
اجوالها و اجوال جمیه قیونک اطرافیدر الانغضاف همزه نك و غینک کسر به نور ایجنه کرمک تقول
انغضف القوم فی الغبار اذا دخلوا فیه الغطف فحتنه معبشت و سعت اوزره اولوق بقال عیش
اغطف مثل اغضف علی مامر آتفا غطفان فحتنه برقیله نك باباسی آدیدر که اول غطفان بن سعد بن
قبس عیلان در العطریف غینک کسری و طانک سکونی و رانک کسری و مدیله اولو سید معناسنه
و طوغن یاوریسنده دبرل فرخ البازی معناسنه العطرقة علی وزن الدرجه و التغطرف فحتنه
و رانک ضمیه و التغترف طابله ناله بونلرک اوجی دخی نکبر معناسنه در الف غینک ضمی و فانک
تشدید به کفایت مقداری وجه معاش الاغتاف همزه نك و فانک کسر به کفایت
مقداری کوکک کسائی روایی اوزره و بعضی لرایندی برمه مدار سمرک معناسنه در و ابوزید
ایتدی اغتاف المال اغتافا دبرل چان اولته ده و سمرمه ده اوره حاله اوله الغلاف غینک
کسر به قلیج قنی و شبشه قایددر الغلف غینک فحی و لامک سکونیه شبشه بی قابنه
قویق تقول غلفت القارورة من الباب الثانی اذا جعلتها فی الغلاف و غلف غایه سور نمکه دخی
دبرل التغلف فحتنه و لامک ضمی و تشدید به کذلک غایه سور نمک تقول تغلف الرجل الغایه
و غلف بها الحیة غلفا الغفاء غینک فحی و لامک سکونی و الفک مدیله معدی کرب بن الحارثک لقبیدر
زیرا اول مسک سورن اول ایدی دبرل عر بلرک زعی اوزره و غلفا قاب ایچنده اولان یاه دخی دبرل بقال
قوس غلفاء الاغلف همزه نك و لامک فحیه شول قلددر که برنسنه حفظ ائمه کافا در اولمه غلافتمش
مباه سنده اولدیغندن اوزی الغلف غینک ضمی و لامک سکونیه جمی و قالو قلوبنا غلف و اغلف
سنسنز اولانه دخی دبرل بقال رجل اغلف اذا کان اقل و بالجملة هر ظرف ایچنده اولان نسنه به
اغلف دبرل بقال سيف اغلف و قوس غلفاء علی مامر الغیف غینک فحی و یانک سکونیه صاعه
و صوله میل ائمک التغیف فحتنه و یانک ضمی و تشدید به بمعناه بقال غافت الشجرة غیفانا و تغیف
اذا مالت بمینا و شملا و تغیف آت برجانبه میل ائمه دخی دبرل بقال تغیف الفرس اذا تعطف و مال فی احد
جانبه التغییف علی وزن التکریم قورقوب برجانبه ایرلغه دبرل تقول جل فلان فی الحرب فغیف
اذا کذب و جبن الغاف علی وزن الحال برجنس اولوا غاچدر که قومده بترطلو مویه سی اولور تازه
بقلاکی اوزن اوزن بونور مثالنده بتر (فصل الفاء) القوف فانک ضمی و مدیله شول آق دانه دبرل که
خرماچکر دکنک ایچنده اولور خرما غاچی آندن بتر و قوف شیء معناسنه دخی کلور بقال ما غنی
فلان عنی قوفا ی شیء القوفه فانک ضمی و مدیله واحدی و بعضی لرایندی قوفه شول بوفقه قابنه دبرل که
چکر دک اوزرنده اولور المقوف ممک ضمی و واولک فحی و تشدید به بردیدکری قاشدر که اوزرنده
آق خطری اوله و مقوف بوفقه برده دخی دبرل چکر دک اوزرنده اولان بوفقه فابق معناسندن ا خوددر
تکیم الان مرو رایتدی بقال بردمقوف ای رفیق الافواف همزه نك فحتنه فوفک جمی بقال برد
افواف بالاضافه که مقصود بردی رفته نسبت اولور الفف فانک فحی و یانک سکونیه دوزیر
مکان مستوی معناسنه و فیف الریح عرب کونلریدن برکونک آدیدر الافواف همزه نك فحیه جمی
دوزیرل معناسنه القیوف فحتنه کذلک جمی الففاء فانک فحی و یانک سکونی و الفک مدیله شول

غطف

عطف

غقف

غلف

غیف

قوف

قیف

خف

که اوق و صوبی اولیه و میردایندی فیماثلک فی زائده درن بر اعراب طائفة سی قیف دخی دیرلر فجا
 محمده (فصل القاف) القحف قافک کسری و حاک سکونیه دماغک اوزنده شول مکدر که
 دماغی جمع ایدو مثل مشهور در صیغه جعله کلدیکی رماح باخاف را سدرلر فجان خصمک اوزینه
 بر بلا کتوروب آنکه اسکات ایسه و خف اغاجدن شول قدجه دیرلر که ذکر اولسان کنک مثالنده اولور
 کوبا که یارم قدحدر یقال ماله قدو لاخف بس قدردن اولان قدحدر و خف اغاجدن اولان قدحدر
 القحف قافک فقی و حاک سکونیه خف دیکلری مککه اوزمقدر نقول خفته خفا اذا ضربت خفه واصبت
 خفه و خف کاسه ده اولانی جمله ایچمکه دخی دیرلر نقول خفت خفا اذا ضربت جمع مانی الاناه و یقال
 ضربت بالقحف یعنی خف معناسن بو طریقه دخی ادلیرلر القحاف قافک کسریله صحبت ایدوب
 خراجمک ومنه قولهم اليوم خاف وغدا انقاف و نقاف نون مکسوره دن صکره قافله باشی اوروب
 اوفاتقی یعنی بوکون مطایبه یارن مضارب می القحاف قافک ضبیه قعاس کیدر و یوترلک ایکسی دخی
 خجاف کیدر و خجاف شول سیله دیرلر که هرینه اوغراسه کتوره الاقحاف همزمتک و تانک کسریله
 زیاده ایچمکه دیرلر شرب شدید معناسنه القاحف حاک کسریله شدله یغان یغسوره دیرلر
 القذف فحتمله اوزاق صحرا یقال تیه قذف و قذاف ای بعیده قذاف عن یسلکها یعنی سالت
 اولتیری کوبا که اتر و تیه تاه شانک کسری و مدبیه صحن اعنایسه در القذف صحنه معناه یقال تیه
 قذف علی مثال صدق و صدق و طنط و طنط القذفة قافک ضمی و ذالک سکونیه کنکره سرای
 و قله جبل معناسنه در القذف قافک ضمی و ذالک فحتمله جمعی القذات کذلک صحنه جمعی غرقه نک
 جمعی غرق و غرقات کلدیکی کی قال ابو عبید و بها شبهت الشرف یعنی کنکره داره قذفه دیکلری
 قله جمله تشبیهادر فی الحدیث ان ابی عمر رضی الله عنهما کان لا یصلی فی مسجد فیه قذات هکذا
 یحدثونه اصمعی ابتدی حدیث شریفه قد فاندن مراد قد قدر شرف معناسنه واحدی قذفه در
 للمقذف مینک ضمی و ذالک فقی و تشدیدله کثیر اللحم اولان کسینه یقال رجل مقذف کانه قذف باللحم
 قذفا القذف قافک فقی و ذالک سکونیه طاشله اعمقد یقال هم بین حاذف و قاذف حاذفه مراد
 اغاجله انا در و قاذفه مراد طاشله انا در و قذف استغراغ ایچمکه ده دیرلر یقال قذف الرجل اذا غاب
 و قذف بر اهل عرض کسینه سوککه ده دیرلر یقال قذف المحضنه اذا رماها بالقذف تانک فقی
 و ذالک ضبیه آشقی ترمی معناسنه القذاف قافک کسریله سرعته سیر ایچمک المقذف مینک ضمی
 و ذالک کسریله تبر سکردن آت تبریع العدو معناسنه القذوف قافک فقی و ذالک ضمی و مدبیه بعد
 اولد یغیجون و اربلیان شهر القذیف قافک فقی و ذالک کسری و مدبیه اراق اولان منزل یقال منزل
 قذیف ای بعید القذیفه قافک فقی و ذالک کسری و مدبیه اتلان نسنه القرفه قافک کسری و رانک
 سکونیه هر نسنه نک قابضه دیرلر قشر معناسنه و منه قرف الزمان و قرف الخبر که یوترلر اراقانه و اعمک
 قانه اطلاق اولنور و اعمک قانی اولدر که اعمکدن صوبلوب نوره یابشه القرفه قافک کسری
 و رانک سکونیه واحدی قشره معناسنه و قرفه ادویه دن اولان معروف نسنه و قرفه تهمت اولنان
 کسینه ده دیرلر یقال فلان قرفی ای هو الذی انهمه و بنو فلان قرفی ای الذین صند هم اطن طلیح
 و طلبه طلبک فقی و لامک کسریله مطلوب معناسنه و یقال سل بنی فلان عن قافک فانهم قرفه
 ای تمجد خبرها عندهم و قولهم فی المثل امع من ام قرفه هو اسم امرأه القرف قافک فقی و رانک
 سکونیه دیرلر بر طرقد که انا قایله دباغت اولنور و اول نظرک ایچنده خلج دیکلری آتی وضع
 ایدرلر و خلج شول ادر که آتی اهلان حوایج ایله بشوروب اول طرفه فورلر و قرف چانک
 اوزرندن درین صوغه دخی دیرلر نقول قرف القرحه اقرقها قرفا من الباب الثانی اذا قشرتها
 و ذالک اذا یست و قرف کسینه قشیت ایچمکه دخی دیرلر نقول قرفه الرجل اذا غشبه و همت ایچمکه ده

قذف

قرف

دیرل یقال هو یقرف بکذلک ای بریحی به ویتهم المهر وف قهذهت اولئک انکم سبه الاقراف همزه تک
 کسر یله قریب اولقی اصمعی روایتی اوزره یقال ما ابصرت عینی ولا افرقت یدی ای مادست منه و یقال
 ما افرقت لذلك ای عادیته ولا خالطت اهله المقرف ممک ضمی ورائک کسر یله شول کسسته در که
 آنک اناسی عربی اولهو بابائی عربی اولیه وسائر حیوانده دخی حال بویه در زیر اقراف بابا جاننده اولان
 نقصانندن حاصل اولور تشکیم هجنت انا جاننده اولان نقصانندن حاصل اولور التقرف فتحته یله
 ورائک ضمی وتشبیه یله لجان قور یوب صوبلوق یقال تقرفت هی اذا تقرفت المقرف ممک فتحی ورائک
 کسر یله انا جندن صمغ قور دقلری محل ومنه قولهم ترکته علی مثل عرق الصمغ وهو موضع العرق
 ای التشر وهو شبه بقولهم ترکته علی مثل لبله الصدر که خالی ترک ایتدم دیک اولور الاقراف
 همزه تک ورائک کسر یله کسب یقال فلان یقرف لعیاله ای بکسبه اقراف عیب ایتک معنایسته ده
 کلور یقال قرفته بالشی فاقرفته المقرف ممک ضمی و قافک سکونی ورائک فتحیه یقینه آلکان ده وه
 یقال بعیر مقرف اذا اشتی حدیثا الفرق فتحته مر ضه قریب اولقی یقال اخشی علیک العرق
 و یقال قرف قرفا من السباب الرابع اذا دنی منعوفی الحدیث ان قوم اشکوا الیه و باء رضهم فقال تحولوا
 فان من العرق التلف وقرف منهم اولنه دخی اطلاق اولور یقال هو قرف من ثوی للذی نهضه
 یعنی ثوبه منهم اولان کسسته به بویه دینور المقارفة ممک ضمی ورائک فتحیه و باله هر تکب
 اولقی یقال قارف فلان الخطیئة اذا خالطها ومقارفة مجامعته دخی دیرل یقال قارف امرأه اذا جامعها
 ومنه حدیث عائشه رضی الله عنها ان النبی صلی الله علیه وسلم کان یصبع جناب من قراف غیر احتلام
 فیصوم القرف علی وزن جعفر شول برده در که کوملک اوزرینه اور تنویرلر محقری اولور قطعده
 معنایسته القرف علی وزن العرخر جری معنایسته ابو عبید ایتدی بو اسدر و بونک اصلنده
 صفت اولد یقنه و در تمک معنایسته دلالت ایتدی که وخر شارک دتر یدیکچون قرف دیکلر بنه
 انکار ایلدی القشف قافک فتحی و شبنک کسر یله شول کسسته در که بورک رنکین یا کنش یا خود
 فقر تعیر ایلده القشف فتحته بورک لونی ذکر اولان وجه اورر معتر اولقی یقال اصابعهم
 من الغیش قشف القشف ممک ضمی و شبنک کسری وتشدیده شول کسسته در که برلقمه و برخرقه ایلده
 قناعت ایلده القصفه قافک فتحی وصادک سکونیه او فاعق کسر معنایسته یقال قصفت الیرج
 السفینه وقصف الهو و لجه دخی دیرل بعضی بونی کلام مولد در یدی القاصف صادک کسر یله
 شول یلدر که تشدید اوله یقال ریح قاصف ای شدید و قافق آواز لور عده دخی دیرل یقال رعد قاصف
 ای شدید الصوت القصیف قلن اواز و بر ممک یقال قصف الاعدو غیره قصف لانی الباب الثاني
 وقصیف اغا جندن قور یوب دو کلن نسته به دخی دیرل القصف فتحته ضعیف اولقی یقال
 قصف العود بقصیفه قصفه من السباب الرابع وقصف دوه آواز بنه دخی دیرل هر بر بعیر معنایسته
 القصفة فتحته کذلک دوه اوازی القصیف قافک فتحی وصادک کسر یله ضعیف اولان نسته یقال
 عود قصف ورجل قصف ای خوار و خوار خاه معجه تک فتحی وواو تشدیده ضعیف معنایسته در
 وقصف شمل عتدن نیر من کسر اولان کسسته به دخی دیرل الاقصاف همزه تک وصادک فتحیه شول
 کسسته در که اولک دیشک نصی ناو فاعش اوله و بوا قصم معنایسته لغتدر القصفة قافک فتحی
 وصادک سکونیه شول قوم یاره سیدر که بر عظیم قومدن بر یلوب دوشش اوله بن دیردروایتی اوزره
 القصف قافک فتحی وصادک سکونیه جمعی القصفان قافک ضمی وصادک سکونیه کذلک جمعی
 تمه و عمر و عمران کی وقصفه زردبان یا غنه دخی دیرل قصمه معنایسته و قصف القوم قومک بری بر بنه
 من اجه و بر مسنده دخی دیرل فی الحدیث لانا و النبیون قراط القاصفین و ذالک علی باب الجنة و قراط
 ذالک ضمی ورام میله تشدیده بر قومدن مقدم بره واروب معنایسته کورن کسسته در دیرل

قرطف

قرفف

قشف

قصف

قضف

قطف

الانقصاف همزه نك و قافك كسريله برنسنه دن فراغت ايتك يقال انقصوا عنه اذا تركوه ومروا
 القضف قافك وصاد معجه نك فتحيله ايتجه نك دقت معناسنه القضاء قافك فتحيله ايتجه اولمق
 نحافت معناسنه يقال قضف قضافة من الباب الخامس القضيف قافك فتحى وضادك كسرى ومديله
 نحيف معناسنه القضاء قافك كسريله جعبي القطف قافك فتحى وطانك سكونيله اوزم كسمك
 تقول قطفت العنب قطفا من الباب الثاني وقطف طوار بطى اولمغه دخى ديرلر يقال قطف قطفا
 وقطف براوته دخى ديرلر كه بيراغى اينلو اولور واكلسان فارسيد سرنك و تركيده سر كن ديرلر
 القطف قافك كسريله وطانك سكونيله صلقم عنقود معناسنه انقطوف ضمتيله جعبي قال الله تعالى
 فطوفها دانية وقطوف ضمتيله قطفك جعده كلور طر ملق معناسنه خدشله خدوش كبي يقال
 قطفه بقطفه اذا خدشه وخدش خاوشين معمتيله طر ملق معناسنه القطاف قافك كسريله
 والقطاف قافك فتحيله ايكسیده اوزم كسمك زمانى معناسنه درو قطاف قافك كسريله طوار بوريمده
 وسكرتمده بطوار اوزره اولمق معناسنده دخى اسمدر القطافة قافك ضمتيله اوزمى كسر كن اوزم دن
 دوشن نسنه جرامه كبي جيمك ضمتيله خرما كسلور كن خرمان دن دوشن نسنه معناسنه الاقطف
 همزه نك كسريله اوزم كسمك زمانى قريب اولمق يقال اقطف الكرم اذا دنا قطافه واقطاف قوفك
 اوزم كسد يكي زمانى قريب اولمغه دخى ديرلر يقال اقطف القوم اذا حان قطاف كروهم واقطاف
 ركسندك طواري بطى الحركه اولمغه دخى ديرلر يقال اقطف الرجل اذا كانت دابته بطيشة انقطوف
 قافك فتحيله شول طواره ديرلر كه بطى اوله واوزيد ايتدى قطوف اشكني طار اولنده ديرلر القطيفة
 قافك فتحى وطانك كسرى ومديله شول برده كبي ارقهيه آلن كايمدر كه اوجارنك سچاقلرى اوله
 القطايف قافك فتحى وبانك كسريله جعبي وقطايف شول نسنه دخى ديرلر كه اكل اولور كويا كه
 سچاغه تشبه اولنوب قطايف ديمشدر در الغطف ضمتيله كذلك جعبي صحيفه ايله صحف كبي
 كويا كه قطبك وصحيفك جعيدر القعاف قافك ضمتيله شول سيلدر كه اوغرا دبعي برى باره
 حاف كبي القاعف عينك كسريله قاحف كبي قاقى يغان يغموره ديرلر القعف قافك فتحى وعينك
 سكونيله اصلندن قو برمق تقول قعفت النخلة اذا اقتلعتها من اصلها وقعف جناقه اولان نسنه
 جله ايجمكه دخى ديرلر وبوقف معناسنده لغتدر الانعاف همزه نك وقافك كسريله ديوار دندن
 يلقى القف قافك فتحى وفانك تشديديله اولك تازهنك وصافيسنك قوريمسى القعوف ضمتيله
 يكاسى بود قدن صكره قوريمق يقال قف الثوب قفوا صمعى ايتدى قف العشب ديرلر قفان او ت زياده
 قوريسه يقال الابل فيما شامت من جفيف وقفيف وقفوف قورقودن دهر اور پر مكه دخى ديرلر يقال
 قف شعري اى قام من الفرع القفاف قافك فتحى وفانك تشديديله شول كسنه در كه برماغى اراستندن
 اقجه اوغريله يقال قف يقف من الباب الاول ويقف من الباب الثاني القف قافك ضمتيله رك صحتندن
 بوكسك اولان محلى القفة قافك ضمتيله كذلك بوكسك اولان بر القفاف قافك كسريله جعبي بوكسك
 برلر معناسنه ومنه قولهم كبر فلان حتى صار كاه قفة اصمعى ايتدى قفه قوريمش جوريمش اغاجه ديرلر
 وقفه قورى قباغه دخى ديرلر وكاه اولور خرماير اغندن ذكر اولان قباق هيئنده ايتليلوب
 نسا طانه سى ايجنه بنه قودقلى نسنه دخى ديرلر الاستقاف همزه نك وتانك كسريله بير اولان
 كسنه نك بوزلوب دوشر لمسى الاقفاف همزه نك كسريله طاوق بودمر طلمسى كسلك يقال اقف
 الدجاجة قفا فاذا انقطع بيضها وبواصمى روايندرو كسانى ايتدى اقفاف طاوق قارنده بومرطه جمع
 ايتكدر القففة على وزن الزلز تصغوف قدن ترمك تقول قفقف الرجل قفقه اذا ارعد من البرد
 الاقلف همزه نك ولاملك فتحيله سنسر اولان كسنه القلف فتحيله سنسر لك القلفة قافك ضمتي
 ولاملك سكونيله شول ديرلر كه سنت حالنده آنى كسرلر القلف قافك فتحى ولاملك سكونيله سنت ايتك

قعف

قفف

قلف

نقول قلفها الحاق قلفا وعرب طائفة سي شوبله زعم ايدرلر كه براوغلان كيجه آي ايدن ايكن طوضه
 اول سنلو كي طوغه و قلف اغاجك قان صوبغه دخي ديرلر تقول قلف الشجرة اذ نحت
 عنها الحاقها ولحاء مهملة اليه اغاج قانده ديرلر و قلف كوك اوزرندن بالحقن قالدرمغه دخي ديرلر
 تقول قلف الدن اذا قضضت عنه طينة و قلف كينك نخته لزن بري برينه ليف اليه ديكوب يا بشدرمغه
 دخي ديرلر تقول قلف السفينة اذا خرزت الواحها بالليف وجعلت في خلها القار وقار فافله زقه
 ديرلر القلفة فتحته له سنت اولنا جق برقطعه كي قطع او لنا جق محل معنائه القليف فافك فقي
 ولامك كسري ومديله شول ظرفه ديرلر كه ايچنه خرما قورلر حلة الترمعنا سانه الاقف همزه نك ونونك
 فتحيله شول آندر كه اكسه سي آي اوله واقف قولقاري كوجرك اولوب غليظ اولان كسنيه ده ديرلر
 القفاء فافك فقي ونونك سكوني والفك مديله قولقاري كوجرك اولان عورت القيف فافك فقي
 ونونك كسري ومديله ناسدن برنجه جصاعت قتب كيدير وزنا ومعني ابوعمر وروايي اوزره و اين ديرلر
 ايتدي مرقيف من الليل ديرلر كيجه نك برباره سي معنائه وبعضه قيف من الليل طائفة من الليل
 معنائه در ظاهر بودر تفسير اول اعمدرو قيف چوق يغمور او بلوده دخي ديرلر القيف فتحته له
 قولقارلر كوجرك اولوب غليظ اولسي القاف فافك ضميلة بورني بويك اولان كسنيه القوف فافك ضمي
 ومديله قولاغك بوقاريسي اعلاي اذن معنائه وكوتري بون معنائه ده كلور القاف علي وزن الحل
 كذلك كوتري بون معنائه يقال اخذته بقوف رقبته وبقاف رقبته اي رقبته جمعا فاف
 علي وزن الحال برطاغك اسميدر كه كوتري بر يوزن احاطه ايتشدر القائف بانك كسريله شول كسنيه در كه
 ايزا زلي معني ايزي بري بندن تشخيص و تميز ايدر القافة علي وزا الحالة جعي تقول قفت اثره اذا تبعه
 مثل قفوت اثره الاقنواف همزه نك وتانك كسريله كذلك ايزه تابع و لقي يقال اقنواف اثره مثل قاف
 الاقوف همزه نك و واوله فتحيله زياده ايزه تابع اولان كسنيه يقال هوا قوف الناس (فصل الكاف)
 الكنف كافك كسري وتانك سكونيله والكف كافك فقي وتانك كسريله كذبله كذب كي شول
 كورك ككي كه انسانك ارقه سنده اولور شانه معنائه وكف آهسته بوريمكه دخي ديرلر وكف آت
 بورر كن فروع كني يعني كوركك اوجلري قالفرق بوريمكه دخي ديرلر تقول كفت الخيل الكنف
 فتحته له وتانك ضمي وتشديديله كذلك كني قالفرق بوريمكه ديرلر يقال كفت الخيل اذا ارتفعت
 فروع اكافها في المشي وكف كذلك بالان اغاجك اكر بسن بري برينه باغلمغه ديرلر وكف بر كسنيه نك
 الن اردينه باغلمغه ده ديرلر كافديد كربي ايله الكاف كافك كسريله برنوع ايدر الاكف
 همزه نك وتانك فتحيله كورك ايتلوا اولان كسنيه وكف شول آنه ديرلر كه كورك اوجنده اولان كورك نك
 ايله اموزي بيننده اراقي اوله الكتيفه كافك فقي وتانك كسري ومديله شول ايتلور دموردر كه قويه
 اوررلر وكتيفه قلبه اولان حقه و كينه دخي ديرلر الكنفان كافك ضمي وتانك سكونيله شول
 چكر كه در كه سائر چكر كه لردن اول اوجار الكنفان كذلك كافك ضمي وتانك سكونيله واحدي
 بعضه ايتدي كنفان شول چكر كه در كه غوغاد نصكره اولور كه آنك اولنه سرودرلر سين مهملة نك
 كسري و واوله سكونيله آدن صكره دبار ديرلر دال مهملة نك فتحيله آدن نصكره غوغاد برلر غين
 معجه نك فقي و واوله سكونيله آدن نصكره كنفانه ديرلر الكنف فتحته له شول اقسيدر كه طوارك
 كوركنه عارض اولان وجعدن حاصل اولور ابن السكيت روايي اوزره الاكف شول دوه در كه
 ذكر اولنان مرضه مبتلا اوله الكنف كافك فقي وتانك سكوني والفك مديله مؤثي يقال جل اكف
 وناقه كنفاء الكافة كاف مفتوحه دنصكره ثاء مثله ايله فالنلق غلظت معنائه يقال كنف
 الشيء من الباب الخامس الكشف كافك فقي و ثاء مثله نك كسري ومديله غليظ اولان نسنه التكناف
 تانك فقي وتانك ضميلة كذلك غليظ اولقي يقال تكاف الشيء الكرف كافك وتانك سكونيله

قوف

كنف

كف

كرف

کرسف

کسف

کشف

کشف

ارکک مرکب دیشی مرکب بولن قوخلوب باشن یوقاری فالدروب دوداغن دوبرک یقال کرف
 الجار اذاشم بول الانان ثم رفع رأسه وقلب شفته الکرناف کافک کسری ورائک سکونیه کسلن بوداقلک
 دبیریدر که خرما اغاجنک اورد کنده فالور وکسلن بوداقلده فلانه کرب دبرل الکرنافه کذلک کافک
 کسری ورائک سکونیه واحدی الکرناف کافک فنی ونونک کسری ومدیله کرفافک جعی الکرسف
 کافک وسینک ضمیمه بنه قطن معناسنه و بوندن مأخوذ در دواتک لقاسنه کرسف دبیکری که لقامر کی
 حفظ ایتک ایچون قودقاری نسنه در کک حر بردن اولسون کک بنه دن الکسفه کافک کسری وسینک
 سکونیه بر نسنه کک بر پاره سی یقال اعطی کسفه من ثوب الکسف کافک کسری وسینک سکونیه جعی
 الکسف کافک کسری وسینک فخیله کذلک جعی پاره لر معناسنه و بعضی ایتدی کسف کافک کسری
 وسینک سکونیه واحده در کسفه واحدا ولد یغی کی اخفش ایتدی شول کسنه که کسفا من السماء قرأت
 ایتدی کافک کسری وسینک فخیله آتی جمع قادی الکسف کافک فنی وسینک سکونیه دوه بی سکر ملک
 تقول کسفت البعیر من الباب الثاني اذا قطعت عرقوبه وعرقوب عينك وقافک ضمیمه اولجه سکر بنه دبرل
 وکسف بیر کسکه دخی اطلاق اولنور یقال کسف الثوب اذا قطعت وکسف اکشی یوزلوا ولغه دخی
 دبرل و فی المثل اکسفا و امسا کایعنی ترش رولق ایله امسا کبر رده اولور و فی الکسفی علی وزن التکریم زیاده
 کسمک تقطع معناسنه الکسوف ضمیمه ای و کون طوئلق تقول کسفت الشمس نکسف کسوفان
 الباب الثاني و کذلک تقول کسف القمر الان الاجود فیه ان یقال خسف القمر و العامة تقول انکسفت
 الشمس و کسوف رکسنه کک حالی تلوا ولغه دخی دبرل یقال کسفت حال الرجل اذا ساءت کاسف البال سیء
 الحال معناسنه در و کاسف الوجه اکشی یوزلوا معناسنه در ترش روکی الکسف کافک فنی و شین معجه کک
 سکونیه بر نسنه بی آچق الانکشاف همزه کک و کافک کسریله و الکشف فخیله وسینک ضمیمه و تشدیدیه
 اچلق یقال کشف الشیء من الباب الثاني فانکشف و نکشف و برق کولک یوزن ضمیمه طوادر معده دخی
 نکشف دبرل یقال نکشف البرق اذا ملاً السماء المکاشفة ممک ضمیمه و شینک فخیله اظهرا ایتک یقال
 کاشفه بالعداوة اذا ناداه بها الکشاف ناک فنی و شینک ضمیمه اچشمی یقال لو نکاشفتم ما ندافتم ای
 لو نکشف عیب بعضکم لبعض یعنی بری بریکزدن کرلدیکیز عیکنز آجلسه الکسوف کافک فنی
 و شینک ضمیمه و مدبله شو ناقه در که اول حامله ایکن اکارکک آشه الکشاف کافک کسریله ناقه ذکر اولان
 صفت اوزره اولق یقال کسفت الناقه کشافا و اصمعی ایتدی اگر ارکک ایکی بیل بری بری اردنجه
 ناقه کک اوزر بنه صالسنه اکا کشاف و ناقه به کسوف دبرل دیدی الکشاف همزه کک کسریله قومک
 دوه سی کسوف اولق یقال کشف القوم اذا کسفت ابلهم الکشف فخیله آن نهایت بولد یغی
 یردن قارک یوقاری مائل اولسیدر یعنی آننده اولان قارک یاقی یوقاری اولسیدر و کشف آن قسمند
 قورق بتدیکی برده اولان بور و شق قدر الکشف همزه کک و شینک فخیله ذکر اولان صفت اوزره
 اولان کسنه و اکشف شول کسنه به دخی دبرل که حین محاربه ده قلفانی اولیه الکشفه فخیله
 ذکر اولسان قارک بتدیکی بر الکف کافک فنی و فاک تشدیدیه الیه سی الکف همزه کک فنی
 و کافک ضمیمه جعی و کف بیرک اطرافنی ایلد کد نصکره محکم دیکمه دخی دبرل تقول کففت الثوب
 اذا خطت حاشيته و هو الخياطه الثابته بعد المل و کف منع معناسنه ده کلور یقال کففت الرجل عن الشیء
 کف اذا منعته فامتنع بعدی و لا بعدی و المصدر واحد کف کف کافک ایکی بنسند دخی فخیله
 و آخر لریک ففخ اوزره بناسیله مواجهه معناسنه در بولر اصلنده ایکی اسمدر کله واحده قلوب خمسة
 عشر کی ففخ اوزره مینی اولشدر در منه قولهم لقینه کف کف ای استقبلته مواجهه الکف کافک ضمیمه
 شول نسنه در که کوملاک یا خود قفتان ایتکنن چوره سن طولاشور و اصمعی ایتدی هر اوزان نسنه به کف
 دبرل کف الثوب و کف الرمل کی حاشیه الثوب معناسنه الکفاف کافک کسریله جعی الکف کافک

کسر یله هر مستدير اولان نسنه در کفه مبران و کفه صباد کبی یعنی ترازو کوزی و د کرمی اولان اوجی شبکه سی کبی و کفه دیش دینده مدور اولان دیش اتنه دخی دیرلر الکفه کافک فتحیله ترازو کوزی کفده لغتدر کافک کسر یله الکفف کافک کسری وفانک فتحیله جعی و کفف کذلک شول مدور نقشلردر که اکنه ایله ال اوزرنده ایدرلر که اکثر عرب نسا سنده اولور الکفاف کافک کسر یله برنسنه نك اولوسی اولان نسنه الکافه جعی خلایق یقال لقیتم کافه ای کلهم و کافه شول ناقه به دیرلر که دیشلری زیاده یاشلور اولدیغندن آشوب نایدید اولغه قریب اوله الکاف مذکری ذکر اولنان وجه اوزره اولان ارکک دوه معناسنه الکفوف فتمینله دوه یاشلور دیشی آتمق یقال نکت الناقه تکفف کفوفامن الباب الاول الکفوفه ميمک فتحی وفانک ضمی و مدیله شول جامه داندلر که ایملکشمس اوله الکفوف کذلک ميمک فتحی وفانک ضمی و مدیله کوزی کورمین کسنه ضریر معناسنه الکافیف ميمک فتحی وفانک کسری و مدیله جعی یقال کف بصره علی البناء للمجهول و یقال کف بصره ایضاً علی البناء للمعلوم من الفعل اللازم علی رواية ابن الاعرابی الکفاف کافک فتحیله برنسنه نك مثلی و مقداری و کفاف کذلک قوت اولاجق مقداری رزقه دیرلر و قوت اولاجق رزق دینله دن مغنی اولان رزق درو فی الحدیث اللهم اجعل رزق المحمد کفافاً الاستکفاف همزه نك و تانک کسر یله برنسنه بی کورم کده دقت ایدوب ان قاشی اوزره قوه قدر کونشه قرشوان قاشی اوزره قوبوب کو لکه ایدن کبی تقول استکففت الشيء اذا استوصيته بان تضع يدك على حاجبك الذي يستظل من الشمس ينظر الى الشيء هل يراه واستكفاف خلقه ال اوزادوب چراجمکه دخی دیرلر واستکفاف برنسنه بی خلق اورتیه آلوب کوزنمکه دخی دیرلر فرا وای اوزره یقال استکف القوم حول الشيء اذا احاطوا به ينظرون اليه التکفف تانک فتحی و کافک ضمی و تشدیدله کذلک ال اوزادوب چراجمک یقال استکف فلان و تکفف اذا مد کفه یسأل الناس الکفکفة علی وزن الزنة منع ایتک تقول کفکفة الرجل اذا کففته الکفف فتمینله برنسنه در که سمسم دانه سی کبی یوزه عارض اولور و کلف شول لونه دیرلر که کذلک یوزده اولور قرمز ایله سیاه بیننده که اکا بنه میمی دیرلر و کلف برنسنه به حریص اولغه دخی دیرلر تقول کلفت بهذا الامر من الباب الرابع اذا ولعت به الکففة کافک ضمی و لامک سکونله اسمدر ذکر اولنان معناده حرث کبی و کلفت زحمتله ایشلن نسنه به دیرلر کرک لخلق اولسون کرک اولسون الکاف همزه نك و لامک فتحیله شول کسنه در که ذکر اولناس لونه ملون اوله یقال کیت الکلف للذی کلفت جرته فلم تصف وتری فی اطراف شعره سواد الی احتراق ما هو یعنی حقیقته سواد اولیه و اسمعی ابتدی فکان دوه شدید الحمره اولوب و حرثنه سواد مختلط اولوب خالص اولسه یومقوله رنکه کافت دیرلر وارکک دوه به کلف و ناقه به کلفادیرلر الکلیف علی وزن التکریم بره شقنلور نسنه امر ایتک یقال کففة تکلیفا ای امره بما یشق علیه التکلف فتمینله و لامک ضمی و تشدیدله بره شقنلور ایشی ایشلمک له زحمت چکیمک یقال تکلفت الشيء اذا تجشمت به المتکلف ميمک ضمی و لامک کسری و تشدیدله شول کسنه در که میمی اولمیان ایشه مرتکب اوله التکلفه تانک فتحی و لامک کسر یله زحمتله ایشلمک تقول جملة الشيء تکلفه اذا لم تقطعه الا تکلفاً پس تکلفه تفعله ورنی اوزره اولور الکنف کافک فتحی و نونک سکونله برنسنه بی احاطه ایدوب صافمق تقول کنت الرجل اکنفه من الباب الاول اذا حطته وصنته و حوط جاء مهمله نکت فتحیله جع معناسنه در و کفف دوه به اغل یا معغه دخی دیرلر یقال کنت الابل اکف من الباب الاول و اکف من الباب الثاني و تقول کفت عن الشيء اذا عدلت الاکناف همزه نك کسر یله باردم ایتک تقول کنته اذا اعنته المکافه ميمک ضمی و نونک فتحی ایله معاونت معناسنه در الکف فتمینله جانب معناسنه در و کنف الطائر قوشک ایکی قنادی الکففة فتمینله دوه نك ساکن اولدیغی جانب ناحیه الابل معناسنه الکفوف کافک فتحی و نونک ضمیله شول ناقه در که دوه باتدیغی برک برجاننده یاتور قدور کبی

کفکف

کف

بوقدر وار که کنوف دو مردن اراق با نمر قدور اراق باندینی کبی وقذور فافک ففتی و ذال معجمه نك ضمیمه
 نجاستدن اجتناب اینده دیرل الکنفاء کافک ففتی ونونک سکونی والفک مدبله اراق اولوب صاغر یسنتک
 مککری ظاهر اولان قیون یقال شاه کفاه ای حدباه وحدی با حوال مهملتنبله ذکر اولان معنایه در
 التکف ففتیبله ونونک ضمی وتشدیدله احاطه ایتک الاکتشاف همزه نك وتانک کسر یله معناه یقال
 تکنفوه واکنفوه ای احاطه وایه اکتشاف دوه آغلی با معنه دخی دیرل یعقوب روایتی اوزره یقال اکنف
 القوم اذا اتخذوا کنیفا لابلهم التکفیف علی وزن التکریم کذلک احاطه ایتک یقال صلا مکنف
 ای احیط من جوانبه و صلا صادمه نك کسر یله استمعیون یا قد قری آتشد دیدیلر الکنف کافک
 کسری ونونک سکونیله شول ظر قدر که چوان آندہ آلتن قور و بونک تصغیر یله کلشدر حدیث
 شریفده که کیف ملی علمایور لشددر الکنف کافک ففتی ونونک کسری ومدیله سزایدیچی
 معناسنه درو قلفانه دخی کنیف دیرل ستر ابتدیکند اوتری واد بخانه دخی کنیف دیدکاری بوجه تنددر
 وکنیف آغا جدن اولان دوه آغلنه دخی دیرل حظیره الابل معناسنه الکوفه کافک ضمی ومدیله
 قرمزی قوم رملہ حرام معناسنه وکوفه شهرینه دخی بوسیدن کوفه دیدیلر کوفان کافک ضمی
 ومدیله کذلک کوفه نك اسمیدر وکوفان خرزه وعسکره دخی دیرل و دکر می اولان برده دیرل یقال
 ترکهم فی کوفان ای فی امر مستدر وکوفان زجته ومشقته ویش دوغکه دخی دیرل التکویف
 علی وزن التکریم کوفه یه کتمک تقول کوفت تکویفا ای سرت الی الکوفه التکوف ففتیبله وواوک
 ضمی وتشدیدله دکر می اولمق یقال تکوف الامل والقوم اذا استداروا و تکوف اهل کوفه بکره مک
 قصدا یتکدوا نکره منسب اولغه دخی دیرل الکاف علی وزن الحال حروف هجادن بر حرفک اسمیدر
 تذکیری و تأنثی جائز درو سائر حروف هجاک حالی بودر و کاف حروف معایندن دخی اولوب حرف جر
 اولور معنای تشبیه دلالت ایتکله وکاه اولور موقع اسمیه واقع اولوب اوزرینه حرف جر داخل
 اولور وکاه اولور ضمیر مخاطب اولوب محل جرده و محل نصبده واقع اولور تقول غلامک وضربک یفغ
 للمذکر و تکسر للمؤنث للفرق وکاه اولور مجرد علامت خطاب اولوب اعرابدن محلی اولماز تقولک ذاک
 واولئک ورویدک لانها لبست باسم هبنا وانما هی للخطاب فقط نفغ للمذکر و تکسر للمؤنث
 الکفف کافک ففتی وهانک سکونیله اوکبی برنسنه در که قیا دن کسر لر مغاره معناسنه
 اکثر طاعلرده اولور الکفف ضمیمه جمعی وکفف صغیر مکان معناسنه دخی کلور یقال
 فلان کفف ای ملجا کفف کافک ففتی ویا نك سکونیله و آخرینک فغ اوزره بناسیله بر اسم
 مبهدر نیجه معناسنه آخری تحریک اولدینی التقاء ساکنین دن اوتریدر و فغ اوزره مبی اولوب
 کسر اوزره اولدینی یادن اوتریدر یس کیف احوال دن استفهام ایچون اولور وکاه اولور تعجب
 ایچون اولور کقوله تعالی کیف تکفرون بالله وچیکه کیف کله سنه ماضی اولنه معنای شرطی
 افاده ایدوب جزایه احتیاج اولور تقول کف ماتفع لافعل (فصل اللام) اللف ففتیبله
 دره نك اوزره سی سرة الوادی معناسنه بعضا ابتدی لطف قیونک بر جابنده قازیلن چقور در
 التلیف علی وزن التکریم قیونک اطرافن قازمق تقول لفت البئر تلخیصا اذا احفرت فی جوانبها
 التلیف ففتیبله وجمک ضمی وتشدیدله قوی او برلق اصمعی روایتی اوزره یقال لفت البئر
 اذا انخسف التلیف مبهک وجمک کسری وتشدیدله او برلق قیو یقال بئر فلان تلخیصا
 الالتخاف همزه نك وحاء مهمله دن اول تانک کسر یله زایله بورنگ تقول التخف بالتوب المخاف
 لامک کسر یله شول بزرگ اسمیدر که آنکله بورینورل الخف لامک ففتی و حانک سکونیله برکسنه نك
 اوزرینه بزرافق یاخود زایله بورنگ تقول لفت الرجل الخف لخمف من الباب الثالث اذا طرحت علیه
 المخاف او غطیته بثوب الملاحفة مبهک ضمی و حانک ففتیبله معاونت معناسنه در تقول لاخف الرجل

کوف

کفف

لطف

لخفة

ملاحظه اذا كانت الحاف همزة مكسرة ابرام معانسه يقال الحف السائل اذا الح الملقف ميم
ضمي وحاك كسريه ابرام ابدن كسنة يقال لبس للملقف مثل الرد يعني مبرم اولي ردائك كبي نسنة
اولماز الملقف ميم كسري وحاك فتحيله جار شمعانسه الملاحف ميم فتي وحاك كسريه
جمعي جار شمعانسه الحاف لامك كسريه وخاء مجبه اليه بياض رنكلو اولان طاشله ديرل
وزيد ابن ثابتك حديثه وارد اولشدر ابو بكر رضي الله عنهما اكا قرآن عظيمك جمع اولمسيه
امر ايتد كده ايتدي فجمعت اتبعه من الرقاع والعصب والحاف ورقاع رقعتهك جمعيدر كاغدياره سي
معانسه وعصب فتحته خرمابودا قريشه ديرل عسيك جمعيدر الملقف لامك فتي وحاك سكويته
واحدى جر ايض معانسه الملقف لامك فتي وحاك سكويته بوقفه اولان قايمق رخف كيدر
وزنا ومعنى ابو عمرو روايتي اوزره ولحف ضرب شديده دخی ديرل ابو عبيد روايتي اوزره اللصف
فتحته خيار كبي رنسنه در كه نبا تادن كبره ديدك لري اولك دبنده بزولصف كذلك رجس خرمابه
ديرل اما ابو الغوث بو معنابه انكار ايتدي لصف لامك فتي وفاك كسراوزره بناسله قطام كبي نعيم
منزل لرندن برمكك اسميدر وطائفة عربدن بعضى بوني معرب قلوب لا ينصرف مجراسنه جاري
فماشدر اللطافة لامك فتحيله كوچك اولمق صغر معانسه يقال لطف الشئ بلطف لطافه من الباب
الخامس اذا صغر اللطيف كوچك اولان نسنة صغر معانسه اللطف لامك ضمي وطانك سكويته
مملده رفق وملايمت اوزره اولمق ولطف خدای تعاليدن توفيقه وعصمته ديرل يعني ركنهك ايشين
راست كوروب خطادن صافلغه ديرل اللطاف همزة مكسريه احسان معانسه يقال الطفه
بكذا اذ ابره والطاق اركك دوهك ذكرين ديشي دوهك فرجنه ادخال ايتكه دخی ديرل فجان طربق
بولسه يقال لطف الرجل البعير اذا دخل قضيبه في الحباء وذلك اذا لم يهتم موضع الضراب اللطف
فتحته اسمدر احسان معانسه اللطفة كذلك فتحته احسان اولنان نسنة يقال جاءنا لطفه
من فلان اي هدية الملاطفه ميم ضمي وطانك فتحيله احسان ايدشمك مبارت معانسه التلطف فتحته
وطانك ضمي وتشديده برامره رفق كوسترمك الاستطاف همزة مكسريه وطانك كسريه اركك دوه ديشي
دوميه كندی جاع ايتكه قادراولوب معينه محتاج اولمق يقال استلطف البعير اذا ادخله فيها بنفسه
مثل استخلط واخلاه غيره الف لامك فتي وفاك تشديده دورمك تقول لففت الشئ لفاف من الباب
الاولوف منع ايتك معانسه ده كلور يقال لفه حقه اذا منعه ولف انتساب معانسه دخی كلور يقال
جاوا ومن لف لفهم اي من عديهم وتأشب بهم وتأشب طوشمغه ديرل التلفيف على وزن التكرم كذلك
دورمك معانسه در تشديد مبالغه ايجودر التلفف فتحته وفاك ضمي وتشديده بورمك الالتفاف
همزة مكسريه معانسه يقال تلفف في ثوبه والتف بثوبه والتفاف اوت چوغلغه
ديرل الملقف ميم ضمي وفاك فتي وتشديده سودطلو منه ديرل يقال الملقف في اليعاد
وبجاد بانك كسريه الاجه كلمه ديرل اللطافة لامك كسريه اباغه باخود غيري به صار دقري
صارقي طولاق معانسه اللطائف لامك فتي وبانك كسريه جمعي صار قلم معانسه اللقيف لامك
فتي وفاك كسري ومديله قبائل مختلفه دن جمع اولان قوم يقال جاوا بلقهم ولقهم
اي واخلاطهم وقال الله تعالى وجئنا بكم لفيفا اي مجتمعين مختلفين ولقيف شول طعامه
ديرل كه ايكي جنس دن دخی زياده دن قارشمش اوله ولقيف دوسته دخی ديرل يقال فلان
لقيف فلان اي صديقه ولقيف علم عربدن برابدر كه اول ايكي حرف علت بكلمه ده
جمع اولمقدر ذوي وحى كبي وذوي ذال مجبه اليه اوت صولوب قوريمغه يوز طومقي
الافاف همزة مكسريه فتي اليه شول اغا جلددر كه بعضى بعضه طولشمش اوله ومنه قوله تعالى وجئات
الفا فا الف لامك كسريه الفاك مفردى مجتمع منه معانسه قولهم جئنا لفا اي مجتمعين

لحن

صف

لفف

فی موضع الالف فتحته شول عاجز کسند در که احق او اوب کلا منده بطی اولمغین سوبلر کن دبی
 اعزن طولدری طولدری سوبلیه یقال رجل الف اذا کان عییا بطی الکلام اذا تکلم ملاسا نهغه
 والف كذلك رجل ثقیله دخی دیرلر واصمعی ابتد الف شول موضعه دیرلر که ملتف اولوب کبیر
 الاهل اوله اللفاء لامک فحی والفسک مدبله شول عورتدر که اوبلقلری فرموده اولوب طولی اوله
 اللقاوان لامک فتحته صیغه ثنیه در معنای من بوردن الانفاق همزه نك کسریله قوش باشن
 قنادی الشه صوق بقال الف الطائر رأسه تحت جناحه التلافيف تانک فحی وفانک کسری ومدبله
 چوق اولان اوت نبات کثیره معناسنه یقال فی ارض بنی فلان تلافیف من عشب ای نبات ملتف
 اللقف لامک فحی وفانک سکونبله ال صنوب برنسنه بی ترجک المقی التلقف فتحته وفانک ضمی
 وتشدید بله بمعناه تقول لقفت الشیء القعه لقفان السباب الرابع وتلقفته ذاتنسا ولته بسرعة اللقف
 لامک فحی وفانک کسریله جست وحاذق اولان کسند یقال رجل تقف لقف ای خفیف حاذق ولتف
 دبی او برلن حوضه دخی دیرلر اللقف فتحته دیوار دو شک سقوط حایز معناسنه اللقف فتحته بله
 حوضک دبی یقلغه واسع اولمغه دخی دیرلر یقال لقف الحوض لقفان الباب الرابع ایضا ذاتهور من
 اسفله واتسع وتهور او برلغه دیرلر اللقف لامک فحی وفانک کسری ومدبله دبی او برلر واسع اولان
 حوض وبعضیلر حوض لقف طلو اولان حوض درددی ملان معناسنه لکن اصم معنای اولدر
 الانفاق همزه نك فحیله قوینک وحوضک اطرافی جوانب البئر معناسنه اللقف فتحته لمفردی
 قوینک برجای معناسنه لقف ابله الخاف کبی وزنا ومعنی اللهف فتحته لمجزون اولمق ونحسر حکمک
 یقال لهف لهف لهف لهف اذا حزن ونحسر اللهف فتحته وهانک ضمی وتشدید بله بمعناه یقال تلهف
 علی الشیء اذا نحسر اللهف لامک فحی وهانک سکونبله برکله در که آنکله فوت اولان نسبه به نحسر
 مراد اولور یقال بالهف فلان الملهوف مبهک فحی وهانک ضمیله شول مظلوم در که مدد طلب ایدر
 الملهف لامک فحی وهانک کسری ومدبله مضطر اولان کسند اللهفان لامک فحی وهانک سکونبله
 منحسر اولان کسند اللیف لامک کسری ومدبله خرما غا جنک فانی پوست درخت خرما معناسنه
 اللیفه كذلك لامک کسری ومدبله وحیدی بر باره خرما فانی معناسنه (فصل النون) الالف
 فتحته طعمادن بیک ابو زید روایتی اوزره تقول ثقت من الطعام انا ف نأف نأفان الباب الرابع اذا اكلت
 منه وابوزید بن غیربسی صویه قائم معناسنه کلوریدی یقال ثقت فی الشرب اذا ارتوی الثقت نونک
 فحی ونانک سکونبله یولمق یقال ثقت الشر نأفان الباب الثاني الانثاف همزه نك ونانک کسریله
 قل یولمقی الثناف ناء اولک فحی وناء ثانی نك ضمیله كذلك قل یولمقی یقال انثاف الشر وثناف الثناف
 علی وزن التکریم كذلك قل یولمقی یقال ثقت الشر شد دللکثرة المناف مبهک کسری ونونک سکونبله قل
 یولمقی آلت متناخ معناسنه نونک سکونبله واخرنده خاء معجمه ابله النافه نونک ضمیله فلی بولر کن دوکلن قلا
 النافه نونک ضمی ونانک سکونبله بر ما غله بولن کرک اوت کرک غیر نسنه الثفت نونک ضمی ونانک فتحته
 جمعی البله بولن نسند معناسنه النافه نونک ضمی ونانک فتحته همزه وزنی اوزره شول کسند در که علمدن
 برنشئه اخذ اید واصلی ابله بله الجف فتحته شول بر در که اکصو حقمز اوله ومستظیل ومنقاد اوله
 یعنی اوزن اوله وصر ب اولیه الجفه كذلك فتحته بمعناه الجفاف نونک کسریله جمعی ذکر اولان
 یلر معناسنه ونجاف قوینک اشنی اشکند دخی دیرلر اسکفة الباب معناسنه اصمعی روایتی اوزره وصاحب
 صراح نجاف باشنه در ابله تفسیر بایتمسی مناسب دکلد در زبر باشنه در قونک بله دیرلر که قوآنک اوزرنه
 دو زونجفه قومدن اولان طاع قولغنه دخی دیرلر ونجاف نکه نك ذکرن با باغنه ویا خودار قاسنه با غلقددر
 ناکه کبه وارمغه قادر اولیه الجیف نونک فحی وجمک کسری ومدبله شول اوقدر که عمر فی بصری اوله
 الجیف ضمتبله جمعی ذکر اولان اوقلر معناسنه ومنه یقال نجفت السهم المجوف مبهک فحی وجمک

لقف

لهف

لیف

نأف

ثقت

نصف

ضمی و مدبله بصی تمرن طاقلان اوق و مخجوف و اسع اولان مغاره به دخی دیر بقا لغار مخجوف ای موسع
و مخجوف شول تکه به دیرل که بکجه اشما سون دیود کری بغلمش اوله بقال تیس مخجوف لا تخجاف همزه نك
و ناك کسر یله برنسنه بی تمام چقار مق استخراج معناسنه تقول ان تخجف اذا استخراج اقصى ما فی الضرع
من اللبن و ان تخجاف روز کار بلودک یغموری نوکنجه یغدر مغه دخی دیرل بقال ان تخجف الريح السحاب
اذا استقر غثه الخجافه نونك فتحي و حاء مهمله ايله ارقلامق هزال معناسنه بقال تخجف بن الباب الخجاف
التخجف نونك فتحي و حانك کسری و مدبله ارقلا بن کسنه الانخجاف همزه نك کسر یله ارقلمق بقال الخجافه غیره
الندف نونك فتحي و دالك سکون یله بنه اتمق بقال ندف القطن من الباب الثاني اذ ضرب به بالندفة المندفة
مبك کسری و نونك سکون یله بنه اتمق توقی نتکیم قاموسدن و ترجمه مختار دن فهم اولان بودر و اما
صاحب کشف مقدمه سنده و صاحب مذهب مندوفه حلاج یابی در دیمش لوندف کا اوله ر بنه اتمقدن
غیری ده دخی استعمال اولنور و ندف کولق فار یغدر مغه دخی دیرل بقال ندف السماء بالنج اذ ارمت به
وندف طوار بورر کن ایاغن تبر المغه دخی دیرل بقال الدابة ندف فی سیر هاندفا و هو سرعه رجع بدیها
الندف نونك فتحي و دالك کسری و مدبله آلمش بنه قطن مندوف معناسنه الترف نونك فتحي و زانك
سکون یله قیونك صوبن هب چکمک تقول الترف من الباب الثاني اذ اترخته كله و قیونك صوبن هب
چکلمکه دخی دیرل لازم و متعدی کاور و ندف الترف دخی دیرل بناء مجحول اوزره و ندف قان چوق افاغله
صاحبنی ضعیف اتمکه دخی دیرل بقال ندف الدم اذا خرج منه دم كثير حتى يضعف و ندف حجت
منقطع اولمغه ده دیرل بقال ندف الرجل فی الخصومة اذا انقطعت حجتة الا نراف همزه نك کسر یله
قیونك صوبن توکنمک فرا روایی اوزره بقال اترفت البئر اذا ذهب ماؤها و اتراف کوزیا شن توکنمکه
دخی دیرل بقال اترف العبرة صاحبها و اتراف سرخوش اتمکه دخی دیرل قال الله تعالى لا یصدعون
عنها ولا یزفون ای لا یسکرون و اتراف قومک شرابی توکنمکه دخی دیرل بقال اتراف القوم اذا انقطع
شرابهم و قری و لا یزفون بکسر الزای و اتراف قومک قیول ینك صوبن دوکنمکه ده دیرل بقال اتراف القوم
اذا ذهب ماء بئرهم و انقطع اتراف نونك فتحي و زانك کسری و مدبله قانی چوق اقوب ضعیف اولان
کسنه و نرف مست اولان کسنه به ده دیرل عقلی توکوب قالدیغی ایچون المزوف ميمك فتحي و زانك
ضمی و مدبله بمعناه و فی المثل اجین من المزوف شرط و شرط ضاد مجمه نك فتحي و زانك سکون یله یلمنك
خروج ریح معناسنه المزوف ميمك ضمی و زانك قحبله قانی چوق اقان کسنه مزوف معناسنه بعض
روایت اوزره الترف فحبله کوزیا شن توکنمک بقال نرف عبرته من الباب الرابع الترف نونك ضمی
و زانك سکون یله از اولان صوبن اخود شراب غرقه کبی و زان و معنی الترف نونك ضمی و زانك قحبله
جمعی از اولان صول معناسنه النسف نونك فتحي و سبنك سکون یله بنی دبندن یغمق اوزریدروایی اوزره
تقول نسفت البناء نسفا من الباب الثاني اذا قلعت و نسف دوه اولنر کن اوقی دبندن قور مغه دخی دیرل
بقال نسف البعیر الکلاء ینسفه اذا اقلعه باصله و نسف بغدادی سلکوب ارتغه دخی دیرل المنسف ميمك
کسری و نونك سکونی و سبنك قحبله برنسنه در که آنوکه بغدادی پاک اولنور حتی ترجانده و غیریده
آنی غریبال ايله تفسیر اتمش لر لیکن جوهر ینك تعبیرندن غریبال اولمدی یعنی ظاهر در المنسافة نونك ضمی
و سبنك تخفیفه منسفن یعنی بغدادی پاک ایده چک نسنه دن دوکلن فضلات در بقال اعزل المنسافة
و کل الخالص المنسفة ميمك کسری و سبنك قحبله شول آلت در که آنکه بنا بقولر اوزریدروایی
اوزره الانساف همزه نك و ناك کسر یله برنسنه بی قور مق تقول ان نسفت الشيء اذا اقلعته
و انساف لون متغیر اولمغه دخی دیرل بقال انساف لونه اذا امتنع و امتناع قافله و عین مهمله ايله
حزندن و یاخود خوفدن رنگ متغیر اولمق در النسیف نونك فتحي و سبنك کسری و مدبله مرکب
ایصر دیغی برده قالن ارود و نك بن کسنه ایکی جانبندن ایاغله اوردیغی بره دخی دیرل که نوبی بولما غله

مخف

مدف

نرف

نسف

معلوم اوله التناسف تانك فتي وسبك ضميلة كبر لو سولشمك يقال همايتنا سفان اي
 بنساران النسوف نونك فتي وسبك ضميلة شول دوه در كه اوتی او تترك كن اغزنك
 مقدميله اوتی ك و كندن قوپره يقال بعير نسوف التناسيف ميمك فتي وسبك كسری ومديله
 جمعی ذكر اولسان دوهل معنا سنه يقال ابل مناسيف ونسوف شول آه دیرلر كه سكر در كن
 طر نقلن يره قریب له يقال فرس نسوف السبك اذا ادناه من الارض في عدوه وسبك سبن مهمله تك
 وباه موحدك ضميلة له آنك طرنغك ككاردرو كذلك نسوف شول آه دیرلر كه دیر سكرن قولانه قریب
 قله و بودر سكری بری برینه قریب اولغله اولور كه آت اهلی اولمر مایینده بومقبولدر النشف
 نونك فتي وشبك سكوبيله بز يا خود بر رنسنه بی ایچمكددر يقال نشف الثوب العرق نشفان النبات
 الرابع ونشف الخوض الماء شربه ونشف قرة طاشلره ده دیرلر نشفده لغندر فختنبيله النشفة نونك فتي
 وشبك سكوبيله واحدی بره مقدار قرة طاشلر معنا سنه و ابو عمر وابتدی نشفه شول طاشلر كه باغده
 سوررلر كبرن آسون دبو النشف فختنبيله وشبك ضمی وتشدیديله بمعناه تقول نشفه كذا النشفة
 نونك فتي وشبك كسریله صواچن بر النشف فختنبيله ذصكر اوانان صفت اوزره اولوق ونشف
 كذا شول قرة طاشلورلك طاشلریدر كه بنمش كیددر النشافة نونك ضمی وشبك فتي وتخفيفه
 شول سود كویكیدر كه صاغلور كن سودك بونه كلور الانتشاف همزه تك وتانك كسریله ذكر اولسان
 نسنه بی ایچمك تقول انتشف اذا شربتها الانتشف همزه تك كسریله نشافة ویرمك يقول الصبي انتشفي
 ای اعطني النشافة اشربها ونشافة تك تفسیری الان مرور ابتدی التنشيف علی وزن التكریم دوه
 ذكر اولسان وجه اوزره سود ویرمك يقال امست ابلکم نشف غی اذلها نشافة ورغوة ورغوة
 رانك ضميلة سودك اوزرینه كلان كوك كف شیر معنا سنه النصف نونك كسری وصادك
 سكوبيله برنسنه تك یاریسیدر ونصف انصافدن اهم معنا سنه دخی كلور النصفه فختنبيله اسمدر
 انصاف معنا سندن النصف نونك ضمی وصادك سكوبيله نصف معنا سنه لغندر ناری معنا سنه
 وقرآزیدن ثابت فلهما النصف النصفان نونك فتي وصادك سكوبيله شول كاسه در كه یاریسی
 طولش اوله يقال انه نصفان اذا بلغ الماء النصف منه النصف فختنبيله شول عوریدر كه اوریه یا شلو
 اوله النصف نونك ضمی وصادك فتي وآنك سكوبيله تصغیر درهه تأیث ايله تصغیر اولمندیخی
 صفت اولوب و صفت موصوفیه بیلنوب فرقه احتیاج اولمندیخی ایچوند الانصاف همزه تك
 فختنبيله جمعی يقال نساء انصاف ونصف مذکره دخی اطلاق اولنوریه لرجل نصف وقوم انصاف
النصفون فختنبيله ك كذاك جمعیدر یعقوب روابی اوزره ونصف خدمتكار معنا سنه ده كلور
النصف صادك كسریله نصفك واحدی خدمتكار معنا سنه النصفه صادك كسریله صو
 آفنبسی بحر ای ماه معنا سنه النواصف نونك فتي وصادك كسریله جمعی صوجاری اوله جاق برلر
 معنا سنه ونواصف فضا له دخی دیرلر ساحلر معنا سنه النصف نونك فتي وصادك كسری
 ومديله عورتلر باشه اورتدی نسنه تركب معنا سنه ونصیف رجنس اولجكه دخی دیرلر مكیال مخصوص
 معنا سنه وفی الحديث ما بلغتم مدا حدهم ولا نصيفه النصف نونك فتي وصادك سكوبيله برنسنه بی
 یاریلقی تقول نصف الشيء من الباب الاول اذا بلغت نصفه ونصف عمره ونصف رأسه ونصف
 الارزاقه ونصف كون یاری اولغله دخی دیرلر نصف نهار اولوق معنا سنه الانصاف همزه تك
 وتانك كسریله كذاك كون یاری اولوق يقال نصف النهار وانصاف بمعنى وانصاف انصاف ایچمكه
 بخی دیرلر یقال انصفت منه وانصاف عورت تركب كیمكه دخی دیرلر یقال انصفت الجارية النصف
 فختنبيله وصادك ضمی وتشدیديله كذاك عورت تركب كیمك یقال نصف الجارية اذا اخبرت ونصف
 خدمت ایچمكه دخی دیرلر یقال نصف اذا خدم النصيف علی وزن التكریم عورته تركب كیدرمك

نشف

نصف

وبرئسته بی ایکی بولکه دخی دیرلر النصافة نونك كسریله والنصاف كذلك نونك كسریله خدمت
 بلك يقال نصفهم بنصفهم نصافة ونصاف من الباب الاول اذا خدمهم النصف ميمك وصادك
 فتحيله بولك ياريسى نصف طريق معنائه النصف ميمك كسرى وصادك فتحيله خدمتكار اصمعي
 روي اورره المناصف ميمك فتحى وصادك كسریله جمعي خدمتكار لمعنايه الانصاف همزة نك
 كسریله كون يارى اولمى يقال انصف النهار اذا انصف وانصاف عدل ايكة دخی دیرلر نقول انصف
 اذا عدل وانصاف برئسته بی قوله حقه راضى اولمغه دخی دیرلر يقال انصفه من نفسه الناصف
 تانك فتحى وصادك ضميله خلق رى برینه انصاف ايمك نقول تناصفوا الى النصف بعضهم بعضا من نفسه
 الانصاف ميمك ضمى وصادك فتحيله برئسته بی يارى بولشيمك نقول ناصفت لمال اذا قسمت على النصف
 الانصاف همزة نك وتانك كسریله وصادك ميمه ايله دوه ياوريسى دوه نك ممد سنده اولان سودى جمعه
 ايمك يقال انصف الفصيل مافى ضرع امه اذا امتك وامتك ممدك سودن جمعه صور مغه دیرلر
 للنصف نونك فتحى وصادك سكونيله بمعناه يقال نصف نصفاً من الباب الرابع النطفة نونك ضمى
 وطاء ميمه نك سكونيله صافى اولان صور كرك آر كرك حوق اولسون النطف نونك كسریله جمعي
 ونطفه ارك صونه دخی دیرلر معنائه النطف نونك ضمى وطانك فتحيله نطفه نك جمعي منابر
 معنائه الناطف طانك كسریله بسمينه حلوا كه ايمك اولور النطفان فتحيله صو آقق
 سيلان الماء معنائه يقال نطف نطف من الباب الاول وينطف من الباب الثانى النطوف نونك
 فتحى وطانك ضمى ومديله شول كيمه به دیرلر كه صاحبه دل آند يعمور يا عد يقال ليله نطوف اذا كانت غطر
 الى الصباح النطفة فتحيله كويه قرط معنائه النطف فتحيله كذلك جمعي كويه ل معنائه
 ونطف عيله متصف اولمغه دخی دیرلر يقال هم اهل الرب والنطف وبركسته منهم اولمغه دخی دیرلر
 يقال نطف الرجل اذا تهم برية ورية رانك كسریله تهمته دیرلر ونطف برئسته فاسدا ولغه دخی دیرلر
 ورجراحت الحبر والبشك كد دخی دیرلر كرك باش بارعى دماغه كرك ياغ الحبر و به اشلسون يقال نطف العبر
 من الباب الرابع ونطف بنى ربوعدن بركسته نك اسميدروى لئل او كان عنده كثر النطف ما عاده معنای
 مثل بودر كه نطف بنى ربوعدن بر فقير كسسته نك اسمى ايمش باذان كسریله كوندردىكى مالدن غارت
 اتيد كده من نور مال كثره واصل اولمغن ضرب مثل اولمش يعنى نطف كى ماله مالك او اسه ظم ونجاوز
 ايمردى النطف فتحيله وطانك ضمى وتشديديله كويه طعمقى يقال تنطف المرأة اذا تقرطت النطفة
 ميمك ضمى وطانك فتحى وتشديديله كويه طاقنان عورت يقال وصيفة نطفة ووصيفة صاد ميمه ايله
 وفائله خدمتكار اولان عورت جاربه معنائه النطفة نونك فتحى وطاء ميمه ايله كلك تفاوت معنائه
 يقال نطف الشئ من الباب الخامس النطف نونك فتحى وطانك كسرى ومديله باك اولان نسته
 التنطف على زن التكریم بك ايمك نقول نطفته انا تنظيفا اذا نقيته التنطف فتحيله وطانك ضمى
 وتشديديله باك اولمه تكلف حكيمك الاسنطاف همزة نك وتانك كسریله برئسته بی جمعه آلق نقول
 استنظفت الخراج اذا اخذته كله ولا يقال نطفته اسف نونك فتحى وعينك سكونيله طاعك صرب
 برندن اشغه اولوب دره به اينجك بردن يوقرو اولوب مابين اولان بر درود كر اولان محله سرود دخی دیرلر
 وخيف دخی دیرلر وسر و حرفين مهملتين ايله و آخرنده واوله وخيف خاء ميمه وياه مثاله در العاف
 نونك كسریله جمعي ذكر اولنان برلر معنائه النعف نونك ضمى وعينك فتحى وتشديديله برلفظ در كه
 نعافه تا كيد اكر اولنور يقال نعا نعا كما يقال نطاح نطح واعوام عوم نطاح نونك كسریله نطح
 جمعي در بوزله اولمش طوار يا خود يرام رجل معنائه واعوام عامك جمعي در بيل معنائه الاتعاف
 همزة نك وتانك كسریله برئسته بی بركسته به ترك ايمك نقول اتعفت الشئ اذا تركته الى غيره
 النعاف ميمك ضمى وعينك فتحيله بولى آرقر يلق نقول ناعفت الطريق اذا عارضته النعفة

طف نصف

نطف

نعف

نصف

نصف

نصف

ففتحته شول در بدر که دوه بالانک آرد قاشنه تعلیق ایدرل ابو عیدر وایتی اوزره و ابو عید ایدی
 اکاغذیه و ذوابه دخی درلر نصف ففتحته و غین مجله ایل شول قوردر که دوه نک بورندن
 دوش اصمعی روایتی اوزره النصف كذلك ففتحته واحدی بردانه قوردر معناسنه و ابو عید ایدی
 نصف كذلك شول آق قوردر که چکر دک صوبه اصل منغله ظاهر اولور بونلر دن ماعدا اولان
 قورده نصف دیمزلو فی الحدیث ان یا جوج و ما جوج یسلط علیهم النصف فیأخذ فی رقابهم
 النصف علی وزن العرعری برایله کولک ارا سندا اولان هوادر و هرا یکی طاعک ارا سنده اولان هوایه ده
 نصف درلر النصف نونک ففتحی و قافک سکونیه باشک دهن اوفاتمقدر بر خیتله که دماغ کورنه
 المناقفة ممک ضمی و قافک ففتحله باشک دهن اوفاتمقی النفاق نونک کسر یله بمعناه بقال ناقفت الرجل
 مناقفة و نفاق و بقال اليوم خاف و غدا انفاق یعنی بو کون صحبت و شرب خریارن بر غیری امر و نصف دانه
 حنظلی یار مغه دخی درلر تقول نصف الحنظل اذا شققت عن الهید و هید هانک ففتحی و باد و وحده نک
 کسری و مدیله حنظل دانه سنه درلر و حنظل قرغه دو کاکلی دیمکله معروف نسنه در که اطبا قنده
 مشهور در الانفاق همز نک کسری یله بر کسنه یه ایلک چقره ففتحی و نک ویرمکه درلر تقول انفتک
 الخ ای اعطیتک العظم لتستخرج الخ و انفاق چکر که عور طه سن کویمکه دخی درلر منه قولهم لانکونوا
 کالجاردی وادی و انفق وادی یعنی چکر که کبی پروا دیده او تلقی آخر و دیده عور طلق ایتک الانفاق
 همز نک و نانک کسری یله بر نسنه یی چقرمقی تقول انفتک اذا استخرجت النفاق ممک کسری و نونک
 سکونیه قوش بورنی منقار طارث معناسنه و منقاف قاتر بونجی دبد کری آق بونجغه دخی درلر المنقوف
 ممک ففتحی و قافک ضمی و مدیله خفیف الاخذ عین اولوب قلبل اللحم اولان کسنه در و اخذ عین شاه
 طمردن منشعب ابکی طمردن النکف ففتحته شول کچرک بزدر که چکه نهایت بولد یعنی برله قوای
 بوشاغنک پیننده اولور النکفة كذلك ففتحته واحدی غده صغیره معناسنه التنکف علی وزن
 التکریم طوارده ذکر اولان بزظهور ایتک یعقوب روایتی اوزره بقال نکفت الابل اذا ظهرت نکفانها
 المنکفة ممک ضمی و کافک کسری و تشدید یله بز جقارن طوار انکفتان ففتحته چکه ده اولان
 ابکی سودی نک النکاف نونک ضمی و کافک تخفیف یله بر شبدنر که دوه نک ابکی چکه سی نهایت بولد یعنی
 بره عارض اولور ابو الغوث روایتی اوزره و ابو الغوث ایدی بوشول مر ضرر که دوه نک بو غرنه عارض
 اولوب فی الحال قتل ایلر المنکوف ممک ففتحی و کافک ضمی و مدیله شول دوه در که ذکر اولسان مرضه
 مبتلا اوله المنکوفة ممک ففتحی و کافک ضمی ابله كذلك مؤنثی بقال بعیر منکوف و ناقه منکوفة ذات نکف
 نونک ففتحی و کافک کسری و مدیله بر موضعک اسمیدر بوم نکف كذلك نونک ففتحی و کافک کسری یله
 بر محاربه نک اسمیدر که قریشله بی کناهه پیننده واقع اولمش در النکف نونک ففتحی و کافک سکونیه یغموری
 قطع ایتک یعنی یغمور سندن منقطع اولمق تقول نکفت الغیث من الباب الاول و تقول هذا غیث لا ینکف
 و رابنا غیثا ما نکفه احد سار بوما و بوهین ای ما قطعته و نکف صوچکلوب نوکمکه دخی درلر بقال فلان
 یجر لا ینکف ای لا یزح و نکف کوز باشن سلمکه دخی درلر تقول نکفت الدمع انکفه نکفا اذا نهضت عن خدک
 باصبعک و نکف بر نسنه نک ایزن یاوی قلد قدن صکره بولغه دخی درلر تقول نکفت اثره نکف من الباب
 الاول اذا غلاظ لظفان الارض لا یؤدی اثره اعترضته فی مکان سهل و ظلف ظاء مجمه نک و لامک ففتحله
 صرب یرونکف بر نسنه دن امتناع ایتکه دخی درلر نکفده اغندر ففتحته و نکف بر نسنه دن عدول ایتکه
 دخی درلر تقول نکفت عن الشیء اذا عدلت مثل نکفت الانکاف همز نک و نانک کسری یله كذلك عدول
 ایتک بقال ضرب هذا فانکف ف ضرب هذا یعنی بو اوردی و ندی کی بودخی اوردی و انکاف
 یغموری قطع ایتکه دخی درلر یعنی یغمور سندن منقطع اولمغه درلر بقال انکفت الغیث اذا قطعته
 و انکاف ایتچوریمکه دخی درلر انکاف کی اولور و نا و معنی الانکاف همز نک و نانک کسری یله

برسنه نك ايزن باوى قلده قد نصكره بولق يقال اسنكفه اذا علا ظلفا من الارض فوجسه في مكان
سهل وظلفك معناسى صرب بر در تنكيم الان مرو رايتدى واسنكاف برسنه دن اركلوب امتناع ايكه
دخى ديرلر يقال كفت من هذا الامر واسنكفت لئنكف فتمتبه كذا امتناع معناسه يقال نكفت
من هذا الامر من الباب الرابع اذا امتعت النوف نونك فتي واولك سكوبيله دوه اوركي سنام معناسه
الانوف همزه نك فتمتبه جعي ونوف برسنه اورمغه وبوكسلكه دخى درلر اين دريد روايتي اوزره يقال
ناف الشئ بنوف اذا طال وارفع بنوف بانك فتي ونونك ضمي ومديله بركيكر طاعك اسميدر كه طي
قبيله سنه منسوبدر تنكيم امره القيسك شعرنده واقع اولمشدر عبدمناف ميمك فتمتبه هاشمك وعبد
شمسك باباسي دروناف برصمك اسميدر المتافي ميمك فتي وآخرنده بانك تشديديله عبدمنافه منسوب
اولان كسنه وقباس عبيدي ديمك ايدي لكن دفعالا لتباس قياسدن عدول اولمشدو النيف نونك
فتي وبانك سكوبيله والنيف نونك فتي وبانك كسري وتشديديله تخفيف وتشديد ايكسي دخى لغندر
زياده معناسه وبونك اصلي واودر يقال عشرة ونيف ومائة ونيف وهر سنه كه مراتب اعدادده رعهك
اوزره زياده اوله كاياف بر رعهك ثابته واربعه التنييف على وزن التكرهم زياده اولمق يقال نيف فلان
على السبعين النيف نونك كسري ايله بوقاري جانبه اوزون اولان يقال قصرياف وناقه نياف وجل
نياف ذا كان طويلا في ارتفاع الانافه همزه نك كسريله برسنه نك اوزرينه جيقوب حواله اولمق يقال
اناف لي الشئ اذا شرف وانا فهدرايد اولمغه دخى ديرلر يقال نافت الدراهم على المائيه اذا زادت (فصل
الو) الوجيف واولك فتي وجيمك كسري ومديله برسنه ديرنوب مضطرب اولمق يقال وجيف الشئ
اذا اضطرب ووجيف دونه نك وآنك برجنس بورعسي اوجيف واولك فتي وجيمك سكوبيله كذا لك
طوارك برجنس بورعسي يقال وجيف الهمير يوجف وجفا ووجيف من الباب الثاني الانجاف همزه نك
كسري ومديله آتي ودوهي بورعك يقال اوجفته انا ووجف فاجف يعني بورعك زبون ايتدي
ويجف فلولمغه دخى ديرلر وقال تعالى فاوجقم من خيل ولا ركاب اي ما علمتم اوجف واولك فتي
وجانك سكوبيله جوق اوت نباتات كثيره معناسه يقال عشب ووجف اي كثير حسن الوجف فتمتبه
كذلك جوق اوت ديرلر الوحوفه فتمتبه الوحافه واولك فتمتبه قبل جوق اولمق يقال ووجف شعره
من الباب الخامس ذا كثر الوحفاء واولك فتي وجانك سكوبيله وآنك مديله قره طاشلوا اولن كه طاشلري
بامش كبي ارله الوحوفه واولك فتي وجانك سكوبيله سياه قياصخره سودا معناسه الوحاف واولك
كسريله جعي سياه قباله معناسه ووجف برسنه كندوبي بره اورمغه دخى ديرلر دوه ده دخى حال بويله در
يقال ووجف لرجل اذا ضرب بنفسه الارض وكذلك العبر ووجاف الفهر واولك كسري وآنك فتي
وجانك سكوبيله بره وضعك اسميدر كه ابيدك شعرنده واقع اولمشدر التوجيف على وزن التكرهم كذا لك
برسنه كندوبي بره اورمق يقال ووجف لرجل توجيفا اذا ضرب بنفسه الارض واورعروايتدي توجيف
عصايله اورمقدور المواحف ميمك فتي وجانك كسريله دوه بتاجق برلر مبارك الايل معناسه
المواحف ميمك ضمي وجانك فتي وتشديديله ارق دوه بعبرمهر زول معناسه واحف جانك كسريله
برموضعك اسميدر الوخف واولك فتي وخاء مجهمه نك سكوبيله خطمي ديمكله معروفه واونو دو كوب
لجان جقره قدر تفور ووجف الخطمي اذا ضربته حتى تلزج الوخفه واولك فتي وجانك كسري
ومديله خطميدن دو كولوب ينجيلن سنه المواحف ميمك ضمي وجانك كسريله احق اولان كسنه
واحقه موخف ديكاري كندى مهملاتن فارسدر دغن اشعار ايجوندر خطمي دوكن كسنه خطمي
فارسدر دغ كبي واحقه عجان دخى ديرلر كه عجان خبر بره غريجي ديمكدر كندى مهملاتن بوغزدر دغن اشعار
ايجون بونلر عرب طائفه سنك كينا يلزي قيلنددر الودف واولك فتي وذاك سكوبيله طيله مق
يقال وودف الاناه من الباب الثاني اذا قطر الاسيداف برسنه في طلمتق اسقطار معناسه يقال

نوف

وجف

وجف

وخف

ودف

استودفت الشحمة اذا استقطرتها فودفت الودفة واولك فتحي ودالك سكونيله بائجه در كه نباتان دن
يشل اوله روضه خضر معنا سانه الوديفة واولك فتحي ودالك كسرى ومديله بمعناها يقال اصبح
الارض وودفت اذا اخضرت كلها واخصت واخصاب خاء مجه وصاد مهمله ايله بر بوزى اوتلى اولقى
وابوصاعد ايتدى ووديفة من بقل ومن عشب ديرل وضعفة من بقل ومن عشب ديرل بسان روضه
تازه لوب انواع نباتات ايله طونسه وحلواني ووديفة منكرو وفي غديمة منكرو ديرل ديدى بوتعيردن فهم
اولنور كه ووديفة مطلق روضه دن دخى عبارت اوله وضعفة شول تازه بائجه در كه نباتانك لوني متغير
اولمش اوله وغديمة غين ودال مجتنبيله اوت بترن بره ديرل التوذف فتحنبيله ودال مجتنبيله ضمي
وتشديديله بورر كن آدمى برى برينه قريب ايدوب اوموزلى تحريك ايتك بقال بر توذف اذا امر بقارب
الخطو وجرحرك منكبيه وفي الحديث خرج الحاج توذف في سبطين وسبطينه سين مهمله نك كسرى له رجس
اباق قابنه ديرل كه اكثر عرب طائفة سى استعمال ايدرو ابو عمرو ايتدى توذف صالتي صالتي بورر بمكدر
بجتر معنا سانه وابوعبيد ايتدى توذف سرعت ايتكدر الوارف رانك كسرى له واسع اولان كوكله سايه
فراخ معنا سانه فرار وراي اوزره يقال ظل وارف اي واسع ووارف تازه اولوب ز ياده يشل اولان اوزه
دخى ديرل يقال بنت وارف اي رفاف شديد الخضره ورفاف راء مهمله ايله وقابله تازه ديمكدر
الورف واولك فتحي وراء مهمله نك سكونيله واسع اولقى الوريف واولك فتحي وراك كسرى ومديله
بمعناه يقال ورف ورفا وورفا اذا اتسع وورف اوت تازه لوب طراوت بولمغه دخى ديرل الوريف
واوك فتحي وزاي مجتنبيله كسرى ومديله سيرده سرعت ايتك رفيف كبي در ورنامعنى يقال ورف
من الباب الثاني اذا سارع وقري فوله تعالى فاقبلوا اليه بر فون بالتخفيف التوسف فتحنبيله وسبكن
ضمي وتشديديله بر نسبه فاولوب قاي صويلس تو سف القرح ديرل وودوه نك كيجكي اوكلغه باشلسه
اولان چان وچيكن چان قور يوب قاي صويلس تو سف القرح ديرل وودوه نك كيجكي اوكلغه باشلسه
توسف جلد وشفش جلد وشفش ديرل جلد سى بر معناه در الوصف واولك فتحي وصادك
سكونيله بر نسبه بي صف تلقى الصفة صادق كسرى له بمعناه يقال وصف الشئ وصفا وصفة والهاء
عوض من الواو وصفت بر كسبه نك ذاتيله قائم اولان حالته دخى ديرل علم كبي سواد كبي امانحويون
صفتيله بومعنا بي ديرل زير صفت انلر قشند شول لفظدر كه بر نسبه نعت واقع اوله بالاسم فاعل
اولمغه يا خود اسم مفعول اولمغه يا خود انلر معنا سنده اولان نسبه اولمغه شبهه مثل كبي مثلا راي
اخاك النظر يف ديدكدر نه اخ ووصوف والنظر يف صفت در ديرل بوجه تدن بر شئ صفتيله مضاف
اولماز ديرل بنفسه مضاف اولمديغى كبي زير انلر قشند صفت موصوفدن عبارت در نظريف اخ كندى
اولديغچون التواصف ناك فتحي وصادك ضمي ايله بر قاج كسبه بر نسبه بي برى برينه نهر يف ايتك
يقال تواصفوا الشئ الانصاف همزه نك كسرى ونانك كسرى وتشديديله بر نسبه بر حاله موصوف
اولقى بيع المواصفة ممك ضمي وصادك فتحنبيله بر نسبه بي كورمدن وصف ايتك صامق الوصف
واوك فتحي وصادك كسرى ومديله خدمتكار كرك اوغلان اولسون كرك جاريه اولسون الوصفاء
على وزن النباء جمى خدمتكار لمعنا سانه ووصيف هنوز خدمته برا بن خدمتكاره ديرل يقال وصف
فهو ووصيف وتعلب ايتدى كاه اولور جاريه ايجون وصيفة بينة الوصافه ديرل الانصاف همزه نك
كسرى ومديله خدمتكار اولقى الوصافة واولك فتحنبيله خدمتكار خدمت ايتك مرتبه سنه ابرشك
يقال وصف الغلام اذا بلغ الخدمة الوصايف واولك فتحي وبانك كسرى له وصيفة نك جمى تعلب
روايتي اوزره الاستيضاف بر نسبه بي وصف ايتكي طلب ايتك تقول استوصف الطبيب لدائي
اذا سألته ان يصف لك ما تعالج به الاوظف واولك وطانك فتحنبيله شول كسبه در كه قاشى وكر پكى
كور اولوب قيلارى چوق اوله يقال ر جل اوظف اذا كان صكبير الشعر فى العنين والحاجين

ووسف

ووظف

ووقف

ووقف

و اوطف و سئل اولی دیر لکه دخی دیرل الوطفاء و اوک فقی و طانک سکونی و الفک مدینه شول
 بلوت در که صوبی چوق اولد بندن اطراف صارقش اوله یقال سخا به و ططفاء اذا کانت مسترخیه
 الجوانب للکثرة ماءها الوظيف و اوک فقی و طاء مجیه کسری و مدبله طوارک الیک و یا غنک
 ایجه بری الاوظفه همزه نک فقی و طانک کسریله جمعی اصمعی ابتدی یستحب من الفرس ان تعرض
 اوظفه رجلیه و تحذب اوظفه بیده و حدب بومری اولغه دیرل الوطف و اوک فقی و طانک سکونیه
 دوه نک باغن قصه قلغه دخی دیرل تقول و طفت البعیر من الباب الثاني اذا قصرت قیسده و تبعیت
 معناسنده کلور یقال من یظفهم ای یضعهم الوظيفه و اوک فقی و طانک کسری و مدبله شول
 نسبه در که هر کون تعیین اولنه کرک طعام اولسون کرک ضری رزق اولسون التوظيف علی
 وزن التکریم و ظیفه تعیین ایتمک تقول و طفته توظیفه الایضاف همزه نک کسری و مدبله
 و غین مجیه الیه تیر سکرتمک سرعت عدو معناسنه الوغف و اوک فقی و غینک سکونیه بمعناه و و غف
 ضعیف بصره دیرل و شول نسبه به دخی دیرل که تکه نک فارینه بغلزل کبه صجره مسون دیو
 الوقف و اوک فقی و قافک سکونیه شول بلزک که فیل ککندن ایدوب قوله طقر لرو و وقف طواری
 طو رغه دخی دیرل یقال و قفتها انا و وقف بر کسینه کندی کناهنه مطمع قلغه
 دخی دیرل تقول و قفته علی ذنبه اذا اطلعت علیه و وقف بر ملکی بیع و شرادن الیقوب منفعت
 فقرابه تعیین ایتمک دخی دیرل تقول و قفت الدار المساکین و قفا و اوقفتها بالالف لغه
 ردیه و ایس فی الکلام اوقفت الاحرف واحد وهو قولک اوقفت عن الامر الذی کنت
 فیه اذا اقلت یعنی برکسینه برایشدن البقومق معناسنه باب افعال دن استعمال اولتور علی
 ماسیحی التوفیق علی وزن التکریم بلارک طمعق تقول و قفت المرأة توقفت اذا جعلت
 فی بد بها الوقف و توقیف اناک اللزده و ابقلزده بلزک برل زده بیاض اولغه دخی دیرل و توقیف
 حجاج و قفه به طور مغه دخی دیرل و توقیف شرع شریفه نص معناسنده کلور الموقف
 میک ضمی و قافک فقی و تسدیلله شول آت در که النده و یا غنده بلزک برل زده بیاض اوله
 نه یوقر و نجوا زاید و نه خود اشغه نجوا زاید الو قوف ضمیمه طوار طو ر مق
 یقال و قفت الدابة تعقف و قفا و یقال و قفتها انا تعدی و لا یعدی الایضاف همزه نک
 کسری و مدبله برکسینه برایشدن البقومق تقول اوقفت عن الامر الذی کنت فیه و بر سوزی
 سوب طوب ساجکت اولغه دخی دیرل بو عمر و وایتی اوزره تقول کلنهم ثم اوقفت ای سکت و هر
 نسبه که اندن امثالک اوزره اوله سن اوقفت دیو سن و ابو عید مصنف نام کتاینده ابو عمر و بن
 العلادن وایت ایدوب ابتدی اگر بر طور رکسینه به مر و ایدوب ما و قفک ههنا دیسک حسن اولور
 و ابن السکیت کسایدن روایت ایدوب ابتدی ما و قفک ههنا وای شی اوقفک ههنا دیرل سنی و قوفه
 محتاج ایدن نه در معناسنه الموقف میک فقی و قافک کسریله شول بر در که انده طور رسن هر نه
 مقوله بر اولور سه اولسون الموقفان میک فقی و قافک کسریله ایکی بوش بکر تهیکاه معناسنه
 و موقفان اعضادن عورتک یوزی والی معناسنده کلور یقال المرأة انها الحسنه الموقفین و هما الوجه
 و القدم علی روایت یعقوب و بعضیلا ابتدی عورتک موقفی کوزلی والری و سائر اظهاری لازم
 اولان اعضا سیدر التوافق تانک فقی و قافک ضمیمه ایکی عسکر بری بر یله محاربه به طور شتی یقال
 توافق الفریقان فی افعال الموافقة میک ضمی و قافک فحیه به معامله ده سوزی بره قرار لشدر مق
 الایضاف همزه نک و تانک کسریله و قوف طلب ایتمک تقول استوقفته اذا سأله الوقوف التوقف
 فتمتله و قافک ضمی و تسدیلله بر نسبه به منتظر اولوب اکلمک الوقیفه و اوک فقی و قافک کسری
 و مدبله شول بیان کچسی در که اتی آوایشری بر قیاه مضطر فیهل بر وجهه که انکه قادر اولوب

وکف

صیده اولنه واقف فافک کسریله انصار دین بر جاعتدر که انلر بنی سالم بن مالک بن اوس دیر الوکف
 واولک فغی وکافک سکونیه بنموردن او طمله مقی الوکف واولک فغی وکافک کسری و مدیده معناه
 التوکاف تانک فغی وواوک سکونیه بمعنیاه ~~کذلک~~ یقال وکف الیت وکفا ووکفا ووکفا
 من الباب الثاني اذا قطر ووکف شول نطعه دخی دیرلر که نطع دریدن اولان مقعد معناه سنده در
 الایکاف همزه نک کسری و مدیده ~~کذلک~~ او طمله مقی ذکر اولنان معناه لغتدر یقال اوکف
 الیت وایکاف مر که بالان اورمغه دخی دیرلر تقول اکفت البغل واکفت و بغل باء موحده
 وغین معجمه ایله قاطر استر معناه سنده التوکف ففحینه وکافک ضمی و تشدید یله برسنه بی اومقی
 نوقع معناه یقال مازلت انوکفه حتی اقبته الوکف ففحینه کاه اثم معناه یقال وکف یوکف
 من الباب الرابع اذا اثم ووکف عیب معناه سنده دخی کلور یقال لبس علیک فی هذا وکف ای منقصه و عیب

ولف

الوکاف واولک کسریله بالان که مر که اورورلر واکف دخی دیرلر همزه نک کسریله الولاف
 واولک کسریله الاف کبی الفت قلیق موافق معناه وولاف بر جنس سکر عککه دخی دیرلر ایاقلری
 برا ووردن فالدروب قومعه الولیف واولک فغی ولامک کسری و مدیده معناه وولاف وولیف کذلک قوم
 برا ووردن کلک وبری وولیف دیرلر بری بری اردنجه کلن یندرمه الوهف واولک فغی وهانک سکونیه
 اوت نازه لوب بیرا قلیق الوهف واولک فغی وهانک کسری و مدیده معناه یقال وهف بهف
 وهفا ووهفا اذا اوردق واهتر مثل ورف ورفا وورفا الابهاف همزه نک کسری و مدیده برسنه فالقوب

وهف

هتف

مرتفع اولقی ومنه قولهم ما یوهف له شیء الا خذه ای ما يرتفع (فصل الهاء) الهتف هانک فغی وتانک
 سکونیه صوت معناه یقال هتف الجماعه بهتف هتفا من الباب الثاني الهتاف هانک کسریله
 بمعناه یقال هتف به هتافای صاحب الهتافه هانک فغی وتانک تشدید یله شول بایدر که آوازی
 زیاده جعه الهتفی هانک وتانک سکونی والفت قصر یله بمعناه یقال قوس هتافه وهنی ای ذات
 صوت الهتف هانک کسری وجیک فغی وفانک تشدید یله موزی اولوب ثقیل اولان کرک دوه

هحفه

هدف

قوشی اولسون کرک انسان اولسون الهدف ففحینه همر مرتفع اولان سنه در کرک بنا کرک قوم
 یعنی کرک طاع واولق نشانه دخی هدف دید کلری وفرموده اولان کسنه به ده هدف دید کلری
 بوندن مأخوذ در الاهداف همزه نک کسریله ده اوزر بنه جفمق یقال اهدف علی التل اذا
 اشرف وتل ناه مثانک ففحینه کوچک ده به دیرلر واهداف صغیق معناه سنده کلور یقال اهدف
 لیه اذا انجا واهداف برسنه برکسنه به متعین اولغه دخی دیرلر یقال اهدف لک الشیء اذا انتصب
 المهدفة ممک ضمی ودالک کسریله اتلی اولان عورت الاستهداف همزه نک وتانک کسریله برسنه
 برکسنه به متعین اولقی یقال استهدف لک الشیء اذا انتصب المستهدف ممک ضمی ودالک کسریله اینلو
 اولان کوشه یقال رکن مستهدف ای عریض الهدف هانک کسری ودالک سکونیه برقطعه

هرف

کرک اولردن برقطعه اولسون کرک خلا یقندن برقطعه اولسون خطه کیدر و زمانه معنی وخطه
 شاه معجمه وباء موحده وطاه مهمله ایله در الهرف هانک فغی وورانک سکونیه برسنه ده مدحی وثنائی
 اوز اتمق ایشدن کسنه لری عجمه کنورمک ایچون یقال لانهرف بما لا تغرف من الباب الثاني وهرف
 خر ما اغاجی مبه سن تیز ویرمکه دخی دیرلر یقال هرف التخل اذا عجلت اتاه ها و اتاه مثاله فعال

هرسف

وزنی اوزره خر ما مبه سنه دیرلر الاهراف همزه نک کسریله برکسنه نالی زیاده اولقی یقال اهراف
 بالرجل اخانی ماله الهرشفه هانک کسری وورانک سکونیه وسبنک فغی وفانک تشدید یله اردیه وزنی
 اوزره شول زیاده سی یاخود کلیم باره سیدر که آنکله بردن باغور صوب الوب بر قوغه ایچنه صقرلر
 وپونی صوتک قاتی زماننده ایدرلر وایو عید ایتدی بعضلر هرشفه زیاده قاری اولان عورتدر دیدی
 الهرف هانک کسری وزاء معجمه نک فغی وفانک تشدید یله شول دوه قوشیدر که موزی اولوب ثقیل اوله

هرف

هفف

پس هفف هفف کبی اولور و زنا و معنی الهف هانک کسری و فلانک تشدید بله شول بوفقه بلوتند
 یغوری اولیه وهف شول بال کو مجنه دیرلر که آنک بال اولیه ابن السکیت روایتی لوزره وهف شول
 آکنه دخی دیرلر که آنک بچلمنی تاخیر اولمغه دانه سی دوکله وهف خورده لولان بالقره دخی دیرلر
 الهفاف هانک فقی و فلانک فقی و تشدید بله براق اولان نسنه و خفیفه اولنه دخی دیرلر وهف ف معتل
 اولان کولکه یه دخی دیرلر و شول کوملکه دخی دیرلر که رقیق و شفاف اوله قیص شفاف معناسنه
 الهفف هانک فقی و فلانک کسری و مدبله براق و خفیف اولق یقال هف هفیف و هفف سرعت سیره
 دخی دیرلر الهفاه هانک فقی و فلانک تشدید بله معتل اولان بل ریح طیه معناسنه الهفف هانک فقی
 و فلانک سکونیه کذلک شول کوملکه دیرلر که رقیق و شفاف اوله و شول بلکه دیرلر که شفاف اوله الهففه
 میک ضمی و هانک فقیله شول عوردر که قاری از اوله المسفقه میک ضمی و فلانک فقی و تشدید بله کذلک
 قاری از اولان عورت یعقوب روایتی اوزره الهفف و فلانک فقی و هانک سکونی و فلانک ضمی و مدبله یعقوب
 وزنی اوزره قورق اولان کسنه جبان معناسنه و بعضی ایدی جری اولان کسنه در حدی القلب
 معناسنه الهلوف هانک کسری و لامک فقی و تشدید و واول سکونیه شول کسنه در که ثقیل
 و اهل جفا اولوب عظیم الحبه اوله الاهف همزه نک کسریله شول کوملکه در که لنده نوع فتور اوله
 سخریه به آن کسنه نک کولسی کی المهانف میک ضمی و نونک فقیله بمعناه التهانف نانک
 فقی و نونک ضمیله بمعناه کذلک الهوف هانک فقی و واول سکونیه شول یلدر که اسی اوله ریح حاره
 معاسنه الهف هانک فقی و نانک سکونیه کذلک شول یلدر که اسی اوله ریح حاره معناسنه و اول
 بمن جانیندن کلور نکباد بکری یلدر که بخونیه دیور بیننده جاری اولوب سهیل یلدر نک عجر اسی
 التندن کلور و فی المثل ذهب هفف لادیانها ای لعاداتها لانها تحفف کل شئی و بیسه یعنی هر نسنه نک
 صوین چکوب قوردر التهیف فقیله و نانک ضمی و تشدید بله ذکر اولان اسی بله داخل اولق یقال
 تهیف لرجل من الهیف کایقال تشأ من الشاء الهافه علی وزن الحافه شول نافه در که تیز صوسر
 اولور و بونک اصلی باقی در المهیاف میک کسری و هانک سکونیه بمعناه الاهف همزه نک
 و نانک کسریله صوصقی یقال اهتاف اذا عطش الهفان هانک فقی و نانک سکونیه صوسر عطشان
 معناسنه یقال رجل هفان اذا کان عطشاناً و مهیاف صوسر اولان رجه دخی اطلاق
 اولنور اصمعی روایتی اوزره الاهافه همزه نک کسریله قومک طواوی صوسر اولق یقال
 اهاف القوم اذا عطشت بهم الهیف فقیله قارن و بونک رانجه اولق الاهف همزه نک
 و نانک فقیله شول کسنه در که قاری و بونک کری انجه اوله الهفاه هانک فقی و نانک سکونی
 و الفک مدبله موتی یقال رجل اهف و امرأة هفف الهف هانک کسری و مدبله
 جعی یقال قوم هفف و هفف فرسه دخی صفت واقع اولور یقال فرس هفف ای ضامرة

هففه

هلاف

هفف

هوف

هیف

* باب القاف من رجة الصحاح الجوهری *

ایق

فصل الالف) الایاق همزه نک کسریله قول قاجق یقال ابق العبدی ابق و ابق من الباب الاول
 و الثانی اذا هرب التایق فقیله و نانک ضمی و تشدید بله کبر نانک یقال ابق اذا استر بعضی ایدی
 ابق برکسنه کنندی نفس جنس ایتکه دیرلر الایق فقیله شول ایه که کندی بردن اولور قنب
 معناسنه الارق فقیله و ایاقلق تقول ارق من الباب الرابع اذا سهرت الاراق همزه نک
 و نانک کسریله او غقی تقول ارق علی وزن افتعلت الارق همزه نک فقی و نانک کسریله او یانق
 اولان کسنه التاریق علی وزن التکریم او یاندره یقال ارقی کذا تاریقنا ای اسهرنی الارقان
 فقیله یقان معناسنه لغندر و رقان شول آقندر که آکنه ایرشور و انسانه دخی عارضی اولوب
 بکزن سرردر الماروق میک فقی و نانک ضمی و مدبله دکر اولنانه آفنه او غره یان آکنی یقال

ارق

یدیع مأزوق و معروق ایضا الاریق همزه نك ضمی و رانك فعی و بانك سكونيله آفت داهیه معناسنه منه
 قولهم جاء نایام رریق علی اریق و ام رریق راه مهمله و باء موحده ايله كذلك داهیه نك اسمیدر ابو عبید
 ابتدی بونك اصلی حیادت مآخوذدر یعنی اریق اصلنده و ریق ایدی و وریق اورقك تصغیردر
 بوزنك و معناسنه كه ایلان دیمك اولور اصمعی ابتدی عرب طائفه سی شوبله زعم ایدر لكه بوشول
 كسنه نك قولندن مأخوذدر كه غولی یعنی یسان آدمیسن بر بوزدوه نك اوزرنده كورددم دیمشدر
 اراق همزه نك ضمیه له غراب وزنی اوزره بر موضعك اسمیدر الارق همزه نك فعی و زاء معجه نك
 سكونيله طاراق ضیق معناسنه ارك كیدر و زنا و معنی المأرق میك فعی و زانك كسریله طاراق محلی
 مضیق معناسنه بوسیدن موضع حربه مأرق دیونسمیه اولندی التارق فحتميله و زانك ضمی
 و تشدیديله طار اولقی بقال تارق صدري و تارك اذا ضاق الافق همزه نك ضمی و فانك سكونيله
 و الافق فحتميله عسریله عسری كه جانب ناحیه معناسنه الافاق همزه نك مدیه جمعی و افق چایك آه
 دخی دبرل الافقی فحتميله و اخرنده بانك تشدیديله شول كسنه در كه اطراف ارضدن اوله افاق
 ارضه منسوب معناسنه و بعضلافی دیدی فحتميله قیاس دخی بودر الافق الفك مدی و فانك
 كسریله فاعل وزنی اوزره ابو لكبه نهایی مرتبه به واصل اولان بقال فرس آفق قویل
 من افق و افقه اذا كان كرم الطرفين الافق فحتميله مصدر در دكر اولسان معناده
 يقال افق باقی افق من الباب الرابع اذ بلغ النهایة فی الكرم و افق دباغی تمام اولین در یلوه دبرل افقك
 جمعی در ادمله ادم كبی علی ماسیحی الافق همزه نك فعی و فانك كسری و مدیه شول دریدر كه دباغی
 تمام اولیه و اصمعی ابتدی افق شول دری به دبرل كه دخی دیکلماش اوله الافقه همزه نك مدی
 و فانك كسریله افعله وزنی اوزره جمعی ادمله ادمه كبی و رغیله ارغفه كبی الافق همزه نك فعی و فانك
 سكونيله دری بی دباغی ایتك بقال افق ادیمه باقیه افق من الباب الثاني اذ ادبغ لی ان صار افقا و بوزرنده
 كتمكه دخی دبرل بقال افق فلان اذا ذهب فی الارض و بعض كسنه بی بعض اوزرنه ترجیح ایدوب زیاده
 یغشش و برمكه ده دبرل بقال افق فی العطاء ای فضل و اعطی بعضا اكثر من بعض التائق فحتميله
 و لامك ضمی و تشدیديله شمشك یلدره می بقال تائق اذ الماع الاشتاق همزه نك و تانك كسریله معناه
 الاتاق همزه نك كسری و لامك سكونيله قورت تشبیه معناسنه الالفه كذلك همزه نك كسری و لامك
 سكونيله موئی دیشی قورت معناسنه الاتاق همزه نك كسری و لامك فحتميله جمعی و كاه اولور الفه
 دیشی می و نه دخی اطلاق اولور وار ككه فرد دبرل و رباح دبرل راه مهمله نك كسری و باء موحده نك
 تشدیديله و حاء مهمله ايله التی دیمزل الاولی همزه نك و لامك فعی و مایینده و اوك سكونيله فوعل وزنی
 اوزره جنون معناسنه در المألوق میك فعی و لامك ضمی و مدیه دیوانه اولان كسنه مجنون معناسنه
 و اگر دبرل سك اولقی افعول وزنی اوزره قبلور سن زبرالقی الرجل فهو مألوق دبرل مفعول وزنی اوزره
 الاتقی فحتميله و الفك فصریله شول عورتدر كه برندن تیر صحرایه سریع الوشیه معناسنه الاتقی همزه نك
 كسری و لامك فعی و تشدیديله امع وزنی اوزره یلدره بن سنه الالوفه همزه نك فعی و لامك ضمی و مدیه
 شول طعامدر كه فیقه ایدرل الاتقی فحتميله فرح و سرور معناسنه بقال انقی یا انقی انقامن الباب الرابع
 اذ افرح الانقی همزه نك فعی و نونك كسری و مدیه خوب و غریب اولان سنه بقال شیء انقی ای حسن
 معجب الانقی همزه نك كسری و مدیه عجبه كنوره نك بقال انقی الشیء ای عجیبی التائق فحتميله و نونك
 ضمی و تشدیديله بر سنه ده دقت ایدوب بواشلك بقال تائق فی الامر اذ اعمله ببقفه و بقیه نونك كسری
 و مدیه بر سنه بی ابواشك پس تائق تنوق كبی اولور و زنا و معنی و تائق بر كسنه بر سبره زاره كیروب
 استخسان ایتكه دخی دبرل بقال تائق فلان فی الروضه اذا وقع فيها معجبها بالانافه همزه نك كسری
 و فحتميله بر سنه بی ابواشك بقال له الالفه و انافه الانوق همزه نك فعی و نونك ضمی و مدیه بر فوشدر كه

اگر چه در برل و ر خه رانك فتي و خاء مجبه نك سكونيله قر نال ديدك گري قوشدر صاحب كشاف تفسيرى
اوزره و كر كس ديدك گري بدر صاحب مذهب تفسيرى اوزره و صاحب صراح هر دار خوار نه تفسير
ايشدرو مشهور بود كه مندر خوار چيلق ديدك گري اوله پس مقامه مناسب اولساز ز راجيلا فلك
عمر طه سى كز اولدكله و حالا كه مثل مشهوره هاعن بن بىض الانوق ديزل و مثلك و جهمى بود كه انوق
عمر طه سن زياده كر طمن بوزل و اسنه ظفر بولفماز بوجده داغلرده صرب برلده بمرطلده بچون حالا كه
من بوز جاقاله موصوفدر الاوق همزه نك فتي و واولك سكونيله اغراق نقل معناسنه يقال انى
على ارقه و اوق بر موضعك دى اسميدر النأوبى بر كسنه به شفت و بروب استمدىكى نسنه فتي تحمیل
ايتك نقول اوقته تا وبقا اذا حلتها المشقة و المكروه الامهقان همزه نك فتي و يانك سكونى و هانك
ضميله بيان تره سى جرجير برى معناسنه (فصل الباء) البق يانك فتي و ثناء مثله نك سكونيله سيل
برى يارمق يقال بىق السيل موضع كذا بىق بىق من الباب الاول البق يانك كسرى و ثنائك
سكونيله معناه يقال بىقه بىق اعلى روايه يعقوب اذا خرقه و بشقه الانشاق همزه نك و يانك كسرى به
يارمق انفجار معناسنه البق يانك فتي و خاء مجبه نك سكونيله بركوزى جهمى نقول بخت
عينه البقه باخفام الباب الثالث اذا عورتها البق فخبيله بركوزى اواق كوزى ايجروا بقاءه البق
يانك و نونك ضميله شول بپاره سيد كه عورت اى باشنه اور زروا و جنى چكه سى النزه الورز كى باغ اولمسون
ديو يا خود باشنه سوردى كى باغ تور اولمسون ديو البروق فخبيله بيلدره مقي يقال برق السيف بروقا
من الباب الاول اذا تلالا و برق رقت جهمى دى كور على ماسيحى البريق يانك فتي و رانك كسرى به
اسميدر مقي معناسنه البرق يانك فتي و رانك سكونيله شمسك كه بلود ايجنده ظاهر اولور و بر كسنه
قور خوخبرن و بر مكه دى ديزل يقال رعد ال جل و برق اذا تهد و تهد دهنده دبرل و برق عورت
بزنگه دى دبرل يقال رعدت المرأة و رقت اذا تربت و برق ناهه كندوى بوكلو كوستروب بوكلو اولمغه
دى دبرل يقال رقت الناقه اذا شالت اى رقت بزنبها و تلفت و لم تلفع و برق طعامه زيت باغى دو ككه
دى دبرل يقال رقت الناطعما زيت اوسمن برق و برق كوز مخبر اولمق حائده بيلدره ده دبرل يقال
برق البصر من الباب الاول اذا اظهر البريق حين شخص و برق خلب خاء مجبه نك فتي و لامك فتي
و تشديد به شول بر قدر كه نده بغمور اوليه يقال برق خلب بالاضافه و برق خلب بالتوصيف التناوب
نانك فتي و رانك كسرى و حذيله شول طعامه در كه كافى اطلعه باغ قالمش اوله و باغى جوق اوليه البرقان
فخبيله بيلدره مقي يقال رعدت السماء و رقت برقانا اذا ملحت الابرار همزه نك كسرى به برق ابر شمسك يقال
ابرق القوم اذا اصابهم البرق و بعض الابرار برق متاخى اولمق معناسنه در زيبى برق السماء كى نكيم
باب دالده ارعد تفسيره مفر و بر ايجده در و ابراقى بر كسنه فليجن بيلدره مقي ديزل يقال ابرق الرجل
اذا لمع سيفه و ابراق ناهه كندوى بوكلو كوستروب بوكلو اولمغه دى دبرل يقال ابرقت الناقه اذا شالت
بزنبها اى رقت و تلفت و لم تلفع و ابراق صويك اور زنبه زيت باغى دو ككه دى دبرل يقال ابرقوا الماء
بزيت اذا صبوا عليه زيتا قليلا البروق يانك فتي و رانك ضمى و قديله شول ناهه در كه اوزن
بوكلى كوسترو حالا كه بوكلو اوليه المبرق ميمك ضمى و رانك كسرى به معناه الما بريق ميمك فتي و رانك
كسرى و ميميله جهمى اوزن بوكلى كوسترن ناهه مقي معناسنه البريقه يانك فتي و رانك كسرى و قديله
شول سودر ككه اوزر زنبه چرويش باخود فى الجسلة ساده باغ دو ككه و صاحب صراح بو مقامده
بريقه فتي طعام از شير و آرد بوقفسر ايشد رسم و در زيرا آردونه ديزل و عبارت جوهر يده اولان
اهاله خود چرويش معناسنه در اون معناسنه دكلدر الابرار يانك ضميله چار بار دن شول حيوانك
اسميدر كف معراج كيهه نى اكار سول اكرم صلى الله عليه وسلم سوار اولمشد البرق فخبيله كوز مخبر
اولوب قيمتا مقي يقال برق البصر يعرق برقان البق الرابع اذا اخبر لم بطريق و برق برق ديدك گري

اوق

بىق

بىق

برق

اغاجك پيراغن بملكه طوارك قرنی زجت حاصل قلمغه دیرل یقال برقت الغم بیرق برقاذا اشتك
 بطونهم امن اكل البروق و برق فوزیه ده دیرل جل معناسنه فارسی معربدر البرقان بانك كسری
 و رانك سكونیله جمعی فوزیلر معناسنه البروق علی وزن جعفر بر کجیرك اغاجدر که بلوت
 کورد کدمازه لثوب بشرر للبروقه واحدی وفي المثل اشکر من بروقه اشیرق علی وزن التکریم
 کوزی واسع قلوب برنسنه به دفته نظر فلق یقال برق بمینه تبر یقاذا اوسعها واحد النظر
 الابرق همزه نك كسری و رانك كسری ومدیله معروف در فارسی معربدر الابریق همزه نك فتحی
 و رانك كسری ومدیله جمعی ابر یقلر معناسنه و ابریق كذلك شول قلیچده دیرل کز یاده براق اوله
 الابرق همزه نك و رانك فتحیله شول برک دیر که آنده طاشلوق و ملرا اولوب جاجا بالحقلو اوله البرقاء
 بانك فتحی و رانك سکونی و الفک مدیله معناسه و برقاء ابرق موئی دخی کلور اقی الیه سیاهله الاجه
 معناسنه حتی کوزه برقا دیرلر الاجه اولد یغیچون الابریق الفک فتحی و رانك كسریله ابرق جمعی
 طاشلور برک برل معناسنه البرقاوات بانك فتحی و رانك سکونیله كذلك برقانك جمعی ذکر اولان معناسه
 البرقه بانك ضمی و رانك سکونیله كذلك طاشلوق و قوملور برقا معناسنه البراق بانك كسریله جمعی یقال
 قغذبرقه کایقال ضب کدیه علی طریق الاضافه و قغذ فانك ضمی و نو نك سکونیله کبری دیدکری جالوز
 و ضب کلرو کدیه کافک ضمیله برک برالبرق بانك ضمی و رانك فتحیله برقه نك كذلك جمعی طاشلور برل معناسنه
 بومقامده جوهر نك کلامنده نوع خفاوار دیرلر ابرق معناسنه ابرق جمعی راق ثانی ابرق کلور دیمشدر که
 صبارتی بودرو البرقه بالضم مثل البرقاء و الجمع براق یقال قغذبرقه کایقال ضب کدیه و الجمع برق بس
 ایکی دفعه و الجمع کذا دیمشدر مکر تأویل اولنوب براق جمع غیره مطرده و برق مطرده بناده دیرینه الابرق
 همزه نك و رانك فتحیله شول ایدر که آنده ایکی درلور نك اوله و ابرق دیرلر هر نسنه به که آنده سواد و یاض
 اوله یقل تیس ابرق و عزیز برقاء علی مامرو تیس ارک کجیمه و عزیز دیشی کجیه دیرلر البراق رانك كسریله
 شول بلوتدر که آنک شمشکی اوله البارقه موئی یقال سحاب براق و سحابة بارقه و بارقه كذلك
 قلیچلر ده دیرلر و براق بمندن برقیله نك آیدر که شعرا ی عربدن معقرین حار الابریق آنلردندر و معقر
 میك ضمی و فانك فتحی و تشدیدله درو براق کوفه به قریب بر موضوعك دخی اسمیدر الاستبرق همزه نك
 كسریله و سبنك سکونی و نانك و رانك قحطیه قالن اطلنن دیباج غلیظ معناسنه و بعض نسخده بعمل
 بالذهب دخی واقع اولمش تنکیم قاموده دخی اشارت اولمشدر بو تقدیر بخره آتولنلو قاش معناسنه
 اولور فارسی معربدر که مطربدن مأخوذ در قالن معناسنه الابرق همزه نك ضمی و بانك فتحی و رانك
 كسریله استبرقك تصغیردر الابریق بانك فتحی و رانك معجمه نك كسری و مدیله برنسنه نك جماعتی
 المبرنشق میك ضمی و رانك فتحی و سبنك كسریله مسرور اولان كسنه الابرشاق همزه نك و رانك
 كسریله فرحناك اولمق یقال ابرنشق الرجل وقال الاصمعي حدثت الرشيد يحدث فابرنشق و ابرنشق
 اغاج چچیکلر که دخی دیرلر یقال ابرنشق الشجر اذا ازهر البراق بانك ضمی و رانك تخفیفله غراب
 ورنی اوزره اغز باری نوکرك معناسنه البرق بانك فتحی و رانك سکونیله نوکرك یقال برق برقا
 من الباب الاول البساق بانك ضمیله كذلك نوکرك البسق بانك فتحی و سبنك سکونیله نوکرك
 برق کیدر و زناو معنی یقال بسق بسقامن الباب الاول كذلك البسوق ضمیله خرما اغاجی اوزره مق
 یقال بسق الخمل من الباب الاول كذلك بسوقا ذاطال و منه قوله تعالى والخمل باسقات لها طلع نضيد
 و بسوق برکسنه افرانه غالب اولمغه دخی دیرلر یقال بسق فلان علی اصحابه اذ اعلام الابساق
 همزه نك كسریله ناقه طوغر مزدن اول معناسنه اغز کتورمک یقال ابسقت الناقه اذ اوقع فی ضرعها
 اللباء قبل التاج المبسق میك ضمی و سبنك كسریله معناسنه اغز کتورن ناقه المباسق میك فتحی
 و سبنك كسری و مدیله جمعی اغز کتورن ناقه معناسنه البساق بانك ضمی و صداد مهمله نك تخفیفله

برق
برق

برق

بسق

بسق

نو کرک براق کید روز ناومعنی البصق بانک فحی وصادک سکونیه نو کر مک یقال بصق بصقامن الباب
 الاول و بصاق خرما غا حنک برجنس نه دیرل بصاقه القمر بانک ضمیمه کذلک شول آق طاشه دیرل که
 براق اوله البطاقه بانک کسر یله شول کاغذ باره سیدر که بز ایچنه قورل آندنه براقی بارل دیغیچون
 و بواهل مصر لغتیدر بعضی ایندی مزبور بطاقه دینک کیری شرابی یازد قد نصکره آتی بز صیحاغش
 برقانه باغلد قریچوندر البطریق بانک و رانک کسری و طانک ماینده سکونیه روم طاشه سنک دینی
 اولوسی معربدر البطارقة بانک فحی و رانک کسریله جمعی دین اولوری معناسنه الباق بانک ضمیمه
 شول بلوندر که شدتله یغدر رال انباق همزه نک و بانک کسریله یغصور بلوندن شدت اوزره انک و انباق
 برنسنه اوزره که علی الغفلة وارد اولغه دخی دیرل و فی الحدیث ان الله یکره الانباق فی الکلام فرحم
 الله عبدا و جز فی کلامه یعنی پرکوی اولوب دله هر نه کلمور سه سولک کریده در التبقی فحینه
 و عینک ضمیمه و تشدید یله کذلک یغصور یلوت شدتله نازل قلیق التبقی علی وزن التکریم برنسنه
 باروب ایچنده اولنی آفتقی بقول یعقوب زرق الخمر یعقا اذا شققتنه و فی الحدیث یبعقون لقاحنا ابو عبید
 معنای حدیث دوه لریمزی ذبح ابدوب قان آقدرل دیگدر دیدی البعق فحینه شول طوشیچله
 دیرل که طرنی کسکین اوله عینقات کیدر و زناومعنی البقه بانک فحینه عینک بعوضه معناسنه البق
 بانک فحینه جمعی سنکدر معناسنه و بقه حیره به قریب بر موضعک اسمیدر و بقی سور جوق اولوق
 و اولاد جوق اولوق معناسنه کلمور یقال بق المرأة اذا کثر ولدها و کولک یغصور یحکم باغدر مغده
 دیرل بق السماء اذا جات بمطر شدید البقاق بانک فحی و قافک تخفیفه کثیر الکلام اولان کسنه
 البقافه وزن مذکور اوزره ذکر اولنان معنایه در آخریده اولان هامبالغه ایچوندر یقال رجل یقاق
 و بقافه البقاق بانک فحی و قافک سکونیه بمعناها الانباق همزه نک کسریله کثیر الکلام اولوق یقال
 ابی الرجل اذا کثر کلامه و اباق عورت جوق اولاد طوغر مغده دیرل یقال بق المرأة اذا کثر ولدها
 البقیة علی وزن الزلزة برنسنه نک آوارن حکایت اینک یقال بقی الکوز البقی علی وزن جعفر
 خرمان برنوعدر اصمعی ایندی عمان شهره منسوب اولان خرمانک اعلامی فرضدر و بلعقد
 و فرض فالیه و ضاد معجمه الیه در تکیم مر و ایندی البقی فحینه آله قره دن اولان الاجه لقدر و بلق
 قره او ده دخی دیرل قطاسة معناسنه البقه بانک ضمیمه و لامک سکونیه کذلک ذکر اولنان الاجه لقدر
 الابلق همزه نک و لامک فحینه الاجه اولان نسنه البقاء بانک فحی و لامک سکونی و الفک مدیه مؤثی
 یقال فرس ابلق و فرس بقاء و ابلق بر حصارک اسمیدر که سمول بن عاد بابنا یجتدر تیما و لابنده و فی المثل
 ثمر مار دوغز الابلق یونلرایکی حصارک یسمیدر که ملکه جزیره یونلری آتی قصدنه و اروب آلفه
 قادره اولمقدنه بو کلامی سولمش و بلقا ولایت شامده بر شهرک آدیدر الابلقاق همزه نک و لامک
 کسریله الاجه اولوق یقال ابلق البقا بلیق بانک ضمیمه و لامک فحینه بر آتک اسمیدر و فی المثل یجری
 بلیق و یدم یعنی بلیق جله آتلی کمر کن بنه دم اولنور عیلودردیو الباق بانک فحی و لامک سکونیه
 قوی جله آچق الابلق همزه نک کسریله بمعناه الانبلاق همزه نک و بانک کسریله آچلق بقول
 بلیق الباق و ابلقها اذا فحمت کله فانیلق الابلق بانک فحی و لامک کسری و مدیه صحرار البوقه
 بانک فحی و لامک ضمیمه و تشدید یله واحدی مقارنه معناسنه موامی کبی الابلق بانک فحی و نانک کسریله
 شول صورلدر که برره جمع اولمشدر البقیة بانک فحی و نونک کسری و مدیه کولک خشنکی البیقنان
 کذلک بانک فحی و نونک کسری و مدیه ایکی دائره در که آنک کو کسنده اولور البندق بانک و دالک
 ضمیمه و نونک ماینده سکونیه شول مدور نسنه در که آنلور البندقه بانک و دالک کذلک ضمیمه
 واحدی برندق معناسنه البنادق بانک فحی و دالک کسریله جمعی بندقه لر معناسنه و بندقه یچنده
 بر قبیله نک باباسی آدیدر که اول بندقه بن مظفر بن سعد العشره در و منه قولهم حد حد و رانک بندقه

بطق

بطرق

بعق

بعق

بطوق

بلق

بلق

بنق

بنق

بوق

تکیم باب همزه مرور انشد در مراد بنده دن ماری به میدر با خود حد و بنده ایکی قبیلہ نک اسمیدر
 البوق بانک ضمی ومدیلہ بوری که اوفورمک ایلہ چلرلر وبوق باطله دخی دیرلر تکیم حسان بن ثابت
 حضرت عثمان حقنہ اولان مرثیه سنده واقع اولمشدر مافتلوه علی ذنب المبه الا الذی نطقوا بوقا
 ولم یکن البوقه كذلك بانک ضمی ومدیلہ دفعه کلن یغمور منه قولهم اصابتهم بوقه منکره
 ای دفعه من المطر انبجت ضربه وانبعاج برنسنه یارلوب دو کلکه دیرلر الباقه بانک کسر یله
 بلاد ردا هیه معناسنه البواق بانک فحی وبانک کسر یله جعی وبواق ظلمه دخی دیرلر وفی الحبیب
 لا یدخل الجنة من لا یأمن جاره وبواقه وبقناده روایتی اوزره درو کسائی ابتدی بواق حدیث شریفه
 شر معناسنه در وتقول دفعت عنک باقعه فلان ای شره البوق بانک فحی وواوک سکون یله بلا وافت
 ابرشکم یقال باقتهم الداهیه تبوقهم بوقا اذا اصابتهم البوق بانک فحی وهمزه نک ضمی ومدیلہ
 كذلك آفت وبلا معناسنه الانباق همزه نک وبانک کسر یله آفت ابرشدر که توجیه یتک یقال انباق علیهم
 اندهر اذا عجم علیهم بالداهیه کما یخرج الصوت من البوق انباقة علی وزن الحاله بر باعوت حرمه معناسنه
 البهیق فحینه شول یا صدر که بدیه عارض اولوب شول لونی تغیر ایدر که بر صدن دکلدر (فصل الثاء
 التاق فحینه شول یقال تاق الشقاء تاق تاقا ن الباب الرابع اذا امتلا تاق غضبته طولغه دخی دیرلر
 یقول تاق الرجل اذا امتلا غضبا التاق تانک فحی وهمزه نک کسر یله غضبناک اولان کسنه وفی امثال
 العرب انت تاق وانامق فکیف تنفق یعنی سن غضبناک بن خوفناک الفت وموافقته وجهله اولور
 واموی ابتدی تاق شره سریع اولان کسنه درو اعمی ابتدی جری اولان کسنه در الاناق همزه نک
 کسری وتانک سکون یله طولدر می تقول اتاقت الاناء اذا ملأته التأفة فحینه شدت غضبه وشره
 سرعت یتکه دخی دیرلر یقال هو تاق وبه تأفة التریاق تانک کسری وورانک سکون یله بر دوا در که زهر لری
 دفع ایدر فارسی معرندر وعرب طائفه سی خیره تریاق دیو تسمیه ایدرلر غصه کیدر دیکی ایچون
 التریاقه تانک كذلك کسری وبانک سکون یله واحدی وخیره دخی تریاقه دیو تسمیه ایدرلر تکیم مرور
 ابتدی الترقوه تانک فحی وورانک سکونی وفاق ضمی وواوک فحیه شول ککدر که امور له یون
 مایننده در که اکا کوپو جک ککی دیرلر وضم نایله ترقوه دیمک جائز دکلدر الترقاة تانک فحی وورانک
 سکون یله کوپو جک کککه اور می تقول ترقیت الرجل ترقاة اذا اصبحت ترقوته التوق تانک فحی وواوک
 سکون یله برنسنه به مشتاق اولمی التوقان فحینه بمعناه تقول باقت نفسی الی انشی نوقا ونوقانا
 اذا اشتقت التواق تانک فحی وواوک تشدید یله برنسنه به مشتاق اولان کسنه یقال المرء تواق
 الی مالم یزل بعض التواق اسم رجل دخی کاور دیدی (فصل الثاء) التادق هالک کسر یله افعی یقال
 سحاب تادق وواد تادق ای سائل یقال تادق المطر اذا جد یعنی محکم یا غسه وتادق کاه اولور برانک
 اسمی اولور التفریق تانک وورانک ضمی ایلہ عصفور وزنی اوزره شول نسنه در که خرمانک چوی
 بتدوی برده اولور کویه زده اولان کورسه اسلو بنده وعبدس ابتدی تفریق ذکر اولخان نسنه نک خرما
 یا شد یعنی بره دیرلر کسائی ابتدی تفریق خرما قور و غنده اولان چوپ دبدر (فصل الجیم) جمیله
 قاف کلام عربده بر کلده جمع اولماز مکر که معرب اوله با خود صوت اوله الجر دقة علی وزن الدر حرجه
 کرده دیند کاری انمک رغیف معناسنه کرده دن معریدر الجر موق جمک ومجک ضم یله خف اوزرنه
 کلن جزمه غالباً سر موزه دن تعریب اولمشدر الجر امقه جمک فحی ومجک کسر یله موهلده ساکن
 بر جاعتک اسمیدر که اصلی عجمندر الجر سق علی وزن جعفر قصیر اولان نسنه خلق جمک
 کسری ولانمک کسری وتشدید یله بر موضعک اسمیدر شام شریفه الجوالقی جمک ضمی ولانمک
 کسر یله جوال دبب کاری ظرف الجوالقی جمک فحی ولانمک کسر یله جمی جو للرمق سینه الجوالقی
 جمک فحی ولانمک کسری ومدیلہ كذلك جمی الجوالقات جمک فحی ولانمک کسر یله كذلك جمی

تاق

ترق

توق

تدق

تفرق

جردق

جرسق

جوسق جلاق

جلهق

جوالر معنا سنه ولكن سبويه جوالقات وزني اوزره جمع اولماسين جائز كور مشدر الجلاهق جيك
 ضمي وهالك كسريله فتدق طاشي كه رمي اولمور ومنه قوس الجلاهق ويونك اصلي لغت فارسيد
 جيله دروجه ايلك طوپنه ديور كه الغزل معنا سنه كه لغت فارسيد كثيره جلهاد برلرس قوس
 الجلاهقه اضافت لادني ملايسه اولور و جلهديه جلاه ديدكيري دخي بوندن مأخوذ در جليلق جيك
 ولايك فتحي و بلك و لامك كذلك فتحيه يوك فتحيه بونك آجلوب اور تلسنك آوانيدر كه جلي آجله سنك
 ويلق اور تله سنك آوازي حكايته المخبني ميبك فتحي ونونك سكوفي و جيك فتحي ونونك كسري ايله
 شول نسنه ديور كه آنكه طاش آتارلر و بومر بدر اصلي لسان فارسي اوزره من چه نيكدر كه بنه بخوب
 كسنه ميبك اولور ما جودني معنا سنه و مخنيق مؤنث سماء بدر فرا ابتد يونك تقديري منفيلدر
 هر بلرك كنجق مرة و زشق اخري ديدكيري اوتري كه بوركلام مخنيقه اولان ميبك زائده اولسين
 و بر و نجبي مخنيق آه رز ديمكدر و زشق رانك فتحي و شبنك سكونيله اوق آتقدر المخبقات ميبك
 و جيك فتحي ونونك ثابنك كسري و مديله جعي سبويه ابتد من بورك تقديري فعمليدر مع نفس
 كله دندر جمع مكسرنه مجانيق و تصغيرنه مخنيق ديدكيري اوتري ميبك ضمي و جيك فتحي ونونك
 كسري و مديله و ردي بوندن اوتريكه اكرم زائده اولسه كله نك اولنده ايكي حرف زائده جمع اوق لازم
 كلوردي زيرانون زائدر حالا كه اسمك اولنده و افعال مزيده اوزره اولين صفاتك اولنده ايكي
 حرف زائده جمع اولماز و اكر نون نفس كله دن اواسه رباعي اولور و رباعي اولان كله لك اولمه زباده
 لاحق اولماز مكر كه افعال اوزر نه جاري اولان اسمادن اوله مدحرج كي مثيلا الحوق جيك فتحي
 و واولك سكونيله ناسدن بر جماعت (فصل الحاء) الحيق حاك فتحي و بانك كسريله يلنك ردام معنا سنه
 يقال حيق يحق حيقا مني الباب الثاني الحيق فتحته بجنس اوتدر كه طيبيلر فتندره مع وفدر فارسي
 ديلنده بونك ديرلر عذق الحيق عينك فتحي و حاك ضمي و بانك فتحيه صيغة تصغير اوزره برامز
 خرماندن برنوعدر وفي الحسيد انه نهي عن لوين من التمر الجعور و ولون الحيق يعني صدقه مانده
 بونلردن نهي ابتد الحيق فتحته بولاك فتحي و تشديد بيله شول خرده قبونلردن كه بيوم زلام مشدده
 زباده اولنمشدر حدقه العين فتحته كوزك قره سي سواد العين معنا سنه الحدق فتحته و الحداق
 حاك كسريله جعي التحديق على وزن التكريم برنسنه زباده نظر ايتك و تحديق احاطه ايتكه دخي
 درلر الاحداق هـ من ك كسريله بمعناه يقال حدقوا بالرجل واحد قواه اذا احاطوه الحدقة حاك
 فتحي و دالك كسري و مديله شول باعجه در انجده اشجاي اوله وقال تعالى و حدائق غلبا و غلب آغا جلري
 بري برنه صار مشن باعجه در و بعضا ابتد هـ بيله شول بستانه درلر حكه اطرافده ديوراي اوله
 الحدقوق حاك و دالك فتحي و قافك ضمي و مديله قره بونجه ديدكيري اوت ديوسيت معنا سنه بطلي
 معر درولاتقل الحدقوقا الحدقة على وزن الدحرجة بزباده اللام مثل التحديق يعني دقت نظرا بيله
 نظر ايتك معنا سنه دري قال حدق الرجل اذا داره دقته في النظر الحدقة حاك ضمي و دالك فتحي
 و لامك كسريله هـ بديكي يوك اولان كوز قره سي حدقه كبيره معنا سنه و هـ بديقوي سوده ديرلر
 و عر بلرك اكل الذئب من الشاة الحدقة ديدكيري قوللرنده ابو عبيد ابتد من يلز مكه حدقه جسدن
 فتحي عضودر و ابو الحسن اللبياني ابتد حدقه كوزدر عين معنا سنه الحدق حاك كسري و ذال
 مجمه نك سكونيله برنسنه ده مهارت تحصيل ايتك الحدق حاك فتحي و ذالك سكونيله بمعناه الحدقة
 حاك فتحيه بمعناه كذلك الحداق حاك كسريله بمعناه ايضا يقال حدق الصبي القرآن والعمل بمحدق
 حدقا و حدقا و حدقا و حدقا من الباب الثاني اذا مرفيه و حدق الرجل حدقا دخي باب رابعدن لغتدر
 مصدر ي مكسور الفا اولق اوزره علم كيكي يوم الحدقة حاك كسريله اوغلن قرآن ختم ابتدكي
 كون الحداق ذالك كسريله صنعتنده استاد اولان كسنه يقال فلان في صنعتنه حاذق باذق و باذق

جوق
حبقحلق
معدق

معدق

حرق

بطریق التبعه ذکر اوله در مستقل معناسی بوقدر و حاق قاطع معناسه ده کاور الحندق حانک
 فقی وذلک سکونیه کسمک قیل معناسه تقول حذقت الجبل احذقه حذقا من الباب الثاني
 اذا قطعتہ الحذوق ضمتله اکثرک یقال حذق الخ یحذق حذوقا من الباب الثاني ایضا
 اذا خض وحذق اغزی ایجتلمک معناسه ده کاور یقال حذق فاه الخ اذا حزه وحرزاه مهم حله وراه
 مجیه الیه اغزی ایجتلمک الحذیق حانک فقی وذلک کسری ومدیلہ کسلمش مقطوع معناسه الحذاق
 حانک ضمی و آخرندہ بانک تشدیدله فصیح للسان اولان کسنه الحذلقه علی وزن الدرجه حذافت
 دعوی ایدوب قادرا ولد یغندن زیاده نسنه اطها ایتمک الخ الحذلق فحتمله ولامک ضمی الیه بمعناه یقال
 حذلق الرجل ونحذلق اذا اظهر الحذق وادعی اکثر ما عنده الحرق فحتمله آتش نار معناسه یقال
 فی حرق الله وحرق کذلک ثوبه دوکلدن عارض اولان یا عنقدرو کاه اولور راتسکین دخی اولور وحرق
 قبل دوکلکه دخی دیر یقال حرق شعره من الباب الرابع اذا تقطع و نسل ونسل نوله وسین مهم حله الیه قبل
 کندی دوکلکه دیر الحرق حانک فقی ورائک کسریله قبل و قنادی دوکلن قوش یقال هو حرق الشعر
 والجناح وحرق برقی محکم اولان بلوده دخی دیر یقال سحاب حرق ای شدید البرق الاحراق همزه ناک
 کسریله باقی یقال حرقه بالنار التحریق علی وزن التکریم بمعناه شد دلل کثره المحرق ممیک ضمی
 ورائک کسری وتشدیدله عمر و بن هندک لقبید دخی تمیدن یوز کسنه و بنی دارمدن طقسان طقوز
 کسنه و براجم دن برکسنه آتش باقد یغی ایچون محرق دیدیلر و محرق حارث بن عمرو کدخی اقییدر که
 آل جفنه دن ملک شام ایدی و مزبوره محرق دیدکری کندی و لایله رنده عرب طاقه سن آتشه ابتدا اول
 یقمشدی و انله آل محرق دیر الحرق فحتمله ورائک ضمی وتشدیدله باقی الاحتراق همزه ناک
 و ناک کسریله بمعناه یقال تحرق الشیء بالنار واحترق الحرقه حانک ضمی ورائک سکونیه و الحریق
 حانک فقی ورائک کسری ومدیلہ اسم لرر باقی معناسه الحرق حانک فقی ورائک سکونیه برنسنه
 ا که ملک و بری برینه سورمک یقال حرق الشیء حرقا اذا برده و حککت بعضه بعض و حرق دیشلری
 حالت غضبنده بری برینه سورمکه دخی دیر منه قولهم حرق الیه بحرقة و بحرقة من الباب الاول والثانی
 لهذا سحقه حتی سمع له صریف و یقال فلان یحرق عليك الارم عیضا وارم همزه ناک ضمی وراه مهم حله ناک
 فقی وتشدیدله آری دیشلری دیر و قرأ علی رضی الله عنه لخرقه ای لیرده الحراق حانک ضمی ورائک
 تخفیفله زیاده طورلی اولان صو و حراق شول آتیه دیر که سکر تمده زیاده منشوق اولوب آتش مثالی
 نیز اوله یقال فرس حراق العدو اذا کان یحترق فی عدوه و حراق و حراقه شول فاه دیر که حقه مقدن
 آتش حقدقه آنک اوزرینه دوشور عامه آتی تشدیدله استعمال ایدرل الحرقه حانک فقی ورائک ضمی
 ومدی والفک دخی مدیلہ کذلک فاه معناسه لغتدر الحرقه حانک فقی ورائک تشدیدله برنوع یکدر که
 ایچنده دشمنه انلیج آتش ایشی واردر الحرقه رانک کسریله شول عورتدر که فرجی طار اوله
 وفی حدیث علی رضی الله عنه خیر النساء الحارقه الخازقان رانک کسریله اوباق باشلری در که بان
 باشلرنده اولور بعضلر ایدی بان باشلرنده اولان ایکی سکر در که اوباق اوجلرنده اولور المحروق
 ممیک فقی ورائک ضمی ومدیلہ شول کسنه در که آنک اوبلغی باشی کسلس اوله بعضلر ایدی اوبلغی باشی
 زائل اولاند کرک خلقی اولسون کسک عارضی اولسون الحرقه حانک ضمی ورائک فتحله اسماء
 رجالدنر الحرقان نیم وسعددر کد قس بن نعلیه ناک اوغلر ایدر الحرقه حانک فقی ورائک
 کسری ومدیلہ شول طعامدر که حسادن اغلظدر و حسا اول طعامه دیر که صواوزرینه باخود سود
 اوزرینه اون دوکوب قرشدر مغله اواره الحرائق حانک فقی ورائک کسریله جمعی یقال وجدت نخی
 فلان مالهم عیش الا الحرائق الحرقان حانک ضمی ورائک سکونیه بوررکن اوبلقر بری برینه طوفقی
 الحارقه ممیک ضمی ورائک فتحله مجامعت ایتمک الحرق حانک کسری و زای مجیه ناک سکونیه ناسدن

حرق

یا بطور دن یا خود نخلدن یا غیریدن بر جاعت و فی الحقیقت کانهم احرزان من طیر صواف الحرق حانک
 کسری و زانک فتحیه جمعی فرقه ایله فرق کبی و زناوه معنی الحارقه زانک کسریله بمعناه الحزب بق حانک فتحی
 و زانک کسری و مدیلله و الحریقه كذلك حانک فتحی و زانک کسری و مدیلله بمعناه الحزب ضمیتله و قافک
 تشدیدله قصیر القامه اولوب آدم لری قریب اولان کسسه الحزفه ضمیتله و قافک تشدیدله كذلك بمعناه
 منه قولهم حرقه حرقه ترق عین بعه و ترق ارق معنایه در ترقی فی الدرجه دن یعنی ما حرقه بو آهسته لکله
 عین بعه به چقشک روادر و بعه سنکدر بعوضه معنایه الحرق حانک فتحی و زانک سکونیه اعناق بق ل
 بحر قته با حبل احرقه حرقه من الباب الثانی اذا شدته المحرق میم ضمی و زانک کسریله بخیل اولوب
 الی باغلی اولان کسسه الحارق زانک کسریله ابغی قافی طار اولان کسسه یقال لاری لحاق و لا الحارق
 و حاقن زیاده افشانی کلن کسسه در الحاروق علی وزن الکافور اسماء رجاله ندر و حوار جدن
 بر کسسه نکه اسمی در که زوجة سی مز بوردن غریبه سنده حراق دیو تعبیر ایشدر ضرورت شعر دن
 اوتری الحزقه علی وزن الدرجه طاراق ضیق معنایه یقال حرقه اذا حبسه وضیق علیه
 المحرق میم ضمی و زای معیه نکه فتحیه تضییق اولان کسسه تکیم اعشی نعمان بن منذر که مرثیه سنده
 بسا باط المدا بن حتی مات وهو محرق دیمشدر یعنی مز بوری کسری سا باط نام موطعه حبس ایتدی
 و حبسده وفات ایتدی و ابو عمر و الشیبانی محرق در دیر ایتدی زای معیه نکه تقدیمه الحق حانک فتحی
 و قافک تشدیدله باطلک مقابل اولان نسنه در الحقوق ضمیتله جمعی و حق غلبه ایتکه دخی دیرل یقال
 حقه اذا غلبه فی دعوی الحق و حق بر کسسه فی قور قتمق معنایه کاور یقال حقت خذره احقه حقا
 اذا فعلت ما کان یحذره و بر نسنه فی ثابت قلغه دخی دیرل یقول حقت الرجل و احقته اذا لبته یعنی بالانی
 بحکم قلبک و بر نسنه فی یقیناً ایتکه دخی دیرل یقول حقت الامر و احقته اذا حقت و صرت عنه علی
 یقین و بر نسنه فی ایشلمک جائز اولغه دخی دیرل یقال حق لك ان تفعل هذا من الباب الثانی و حقت
 ان یفعل هذا من الساب الرابع و حق له ان یفعل کذا علی البناء للمجهول و حق و جوب معنایه کاور
 یقال حق الشیء یحق من الباب الثانی اذا وجب الحقه حانک فتحیه حقدن انحصدر یقال هذه حتی
 ای حق الخصوص و حقه حقیقت معنایه کاور یقال لما عرف الحقه بنی هرب و قولهم لحو لا آتیک
 هو عین للعرب لفظ مز بوری فحان لامله استعمال انسه لمر فوع ایدزلر بلاتنوب و فحان لای ازاله
 قلبلر حقا لا آتیک دیرلر و عربلرک کان ذلك عند حق لقاحها و حق لقاحها بدکر نده لفظ حقه حانک
 فتحی و کسری جائز در حین ثبت ذلك فیها معنایه در و لقاح لامک فتحیه ناقه حامله اولقدر الحقه حانک
 ضمیتله شول نسنه در که ایچنه معجون باغیری نسنه قورلر الحق حانک كذلك ضمیتله جمعی الحقق حانک
 ضمی و قافک فتحیه و الحقاق حانک کسریله كذلك حقه نکه جمع لریدر الحق حانک کسریله شوله
 دوه در که اوج باشن تمام ایدوب در دینه کیره و حق ناقه بریل تمام بحوب طوخر معغه دخی دیرلر یقال جازت
 الحق وانت الناقه علی حقها ای الوقت الذی ضربت فیه عام اول الحقه حانک کسریله مؤثی و مؤثیه
 كذلك حق دخی دیرلر حانک کسریله و مز بوزه حق دینک لری بوک اور معنی و انتفاع اولغه سحقه فی
 اولد یغیچوندر و حقه مصدر دخی کاور یقول هو حق بین الحقه یعنی حقه لغی ظاهر در الحق فی حانک
 کسریله جمعی و حقاق خصوصه دخی دیرلر یقال ماله فیه حق و لاحقاق ای خصوصه الحقق حانک
 کسری و قافک فتحیه جمعی و بعض نسخه نو محمله مثل کتاب و کتب و واقع اولشدر صحیح دکلدر
 الحقق ضمیتله حقا قن جمیدر که جمع اولور کتاب ایله کب کبی الحقایق حانک فتحی و یانک کسریله
 كذلك حقاق جمعی کاور اقال ایله فائل کبی و اقال هسنه نکه کسریله و قافله صغار ایله دیرلر الحاق قافک
 تشدیدله و سخته معنایه یقال سخته فلان علی حاق رأسه اذا سقط علی وسط رأسه و یقال ایضا جثته
 فی حاق الشتاء ای فی وسطه الحاقه كذلك قافک تشدیدله قیامت کونی و بونکله تسمیه اولندی ذرا حواف

حق

امور آنده در معنی ثوابت امور ثوابت و جزا دادن هر نه و ارایه آنده در پس اول کونه حاقه دید کلاهی
 کندوده واقع اولانه بناء اولور الحاقه میمک ضمی و قافک تشدید به خصوصت ایدشمه مخاصمه معناسنه
 بقال حاقه اذامخاصمه و ادعی کل واحد منهما الحق و اذا غلبه قبل حقه نزع الحقاق نونک فتنی و زانک
 کسری و حانک دخی کسریله امور جزیه دعوی ایدن کسنه بقل انه لئزق الحقاق اداخاسم فی صغار
 الاشیاء الحقاق نونک فتنیله خصوصت ایدشمه مخاصم معناسنه الاحتقاق همزه نونک و نونک کسریله
 بر قاج کسنه خصوصت ایتک اختصاص معناسنه بقال احتق فلان و فلان پس خصوصت طرف واحد دن
 اولسه احتق دیمزل اختصم دیمد کلاهی کی و احتقاق آن ارفلعه دخی دیرل بقال احتق الفرس اداضم
 و احتقاق صیده بر نسنه آتوب بعضن قتل ایدوب بعضی یاره لی فور تلق بقال رمی فلان الصید و احتق
 بعضا و شرم بعضا اذ اقل بعضا و اقلت بعض جربحسا و افلات فایله و تاء مثاله خلاص بولق
 و تشریم شین معجبه ایله صیدی برالی قر مقدر الحقیقه میمک ضمی و نونک فتنیله شول دور نکدر بر جانینه
 اکلیوب اونه جانینه بکسه بقال طعنه محتقه ای لازیع فیها و قد نفذت الحقیق بر نسنه بی ایشلمکه
 لایق اولان کسنه المحقوق به بمعناه بقال هو حقیق به و محقوق به ای حلیق له الاحقاء همزه نونک
 فتنی و حانک کسریله جمعی المحققون میمک ضمی و قافک ضمیله کذلک جمعی الاحقاق همزه نونک کسریله
 ثابت فلیق نقول احققت الرجل اذا اثبتته علی مامر و احقاق بر نسنه بی یقینا بلمکه دخی دیرل نقول احققت
 اذا انحققت و احقاق بر نسنه بی واجب فلعنه دخی دیرل بقال احققت السی اذا او جتیه الاستحقاق
 همزه نونک و نونک کسریله بر نسنه نونک وجوب طلب ایتک بقال استحققت اذا استوجبت التحقیق فتنیله
 و قافک ضمی و تشدید به بر نسنه صحیح اولق بقال تحقیق عندی الخبر اذا صحیح التحقیق علی وزن التکریم
 تصدیق ایتک المحقق میمک ضمی و قافک فتنی و تشدید به محکم اولان نسنه بقال کلام محتق ای
 رصین و صق طوقش زه دخی دیرل بقال ثوب محقق اذا کان محکم النسیج الحقیقه حانک فتنی و قافک
 کسری و مدیله مجازک مقابلیدر و حقیقت شول نسنه در که انسانه آنک جانی لازم در عار و ناموس
 و وعده به و فایته و بونک امثالی نه که و اریسه و بعضرا بتدی حقیقت سنخ معناسنه ده کاور
 رایت کی الاحق همزه نونک و حانک فتنیله شول آندر که در لمز و احق شول انه دخی دیرل که باقرن
 اللری یصدیقی به بصدایلو و کبر و بصیمه الحقیق فتنیله مصدر در ذکر اولان معناده
 الحقیقه علی وزن الزلله شول سیر در که شدید او لمغله طوار ارفه سنه تعبی زیاده اوله و فی الحدیث
 ان مطرف بن الشخیر قال لایله لما اجتهد فی العبادة خیر الامور او ساطها و الحسنه بین السببین
 و شر السیر الحقیقه و بعضرا بتدی حقیقه اول لیلده اولان سیر در حال بو که اندن نهی اولمشدر
 الحلقه حانک فتنی و لامک سکونیه زره درع معناسنه و فیه حلقه سنه دخی دیرل و اهل صحبتک
 استدارت او زره اولمسنه حلقه دیرل و به مقامده صحاح نسخه لرنده الحلقه بالنسب الدروع
 واقع اولمشدر ظاهر بودر الف لامه معنای جمعی مضمحل اولمغین معنای مفرد مراد در تنکیم
 قاموسه مفزله تعیر اولمشدر الحلق فتنیله جمعی علی غیر القیاس و حلق آنک و یا خود حارک
 ذکر ی دیشسنه اشغالیه قزروب قاو ایوب خراب اولمقدر که اکا آئی انه مکله علاج ایدرل بقال حلق
 الفرس یحلق من الباب الرابع اذا سدف فاصابه من نقشر فی قضیه فساد و احرار فیدای بالخضاء
 الحلق حانک کسری و لامک فتنیله کذلک جمعی اصمعی روا بی او زره بدره ایلهدر کی و قصه ایله
 فصع کبی و بونس ابو عمرو بن العلاء دن روایت قیلوب ایتدی حلقه واحدده فتنیله در وجعی
 حلق در و حلقا ندر کذلک فتنیله و ثعلب ایتدی بونلرک جمعی قائنده الفله نایله جمع اولنمی ضعف
 او زره در و ابو یوسف ایتدی اباعمر و الشیبانی ایشندم که کلام عریده حلقه بو قدر دیرل ایدی
 فتنیله الاها و لاء قوم حلقه دید کلاهی قولار ندم حالفک جمعی اولق او زره قیل تراش ایدی معناسنه

الخلق حاك فتي ولا ملك سكو نيله بوغاز حلقوم معناسنه الخلق ضمتيله جمعي وحلق باش تراش
 ايتك معناسنه ده كلور يقال خلق رأسه من الباب الثاني الخلق على وزن التكريم كذلك باش تراش
 ايتك يقال خلق رأسه شدد لكثرة وتخلق قوش او چركن يو كسلكه دخی دير لر وحلق بكسك تو بن
 كسمكه دخی دير لر يقال خلق معز ولا يقال جزءه الا في انضآن واوز يدا يدي عزز محلوقة وشعر
 حلق وحلقه حلق دخی دير لر ولا يقال حلقه الاحتلاق همزه نك وتلك كسر يله كذلك تراش
 ايتك الخلق حاك كسري ولا ملك سكو نيله خاتم ملك يعني شول مهر كه ملك حالت حكومتده اني
 استعمال ايدر وحلق مال كسره دخی دير لر يقال جاء فلان بالخلق والاحراف واحرف دخی
 همزه نك كسر يله وحاء مهملة وفايله مال كسره دير لر المحلقة ممك ضمي ولا ملك فتي وتشديد يله
 شول دوه در كه حلقه حلقه داغسري اوله محلق ممك ضمي ولا ملك كسري وتشديد يله ني عامردن
 برگسنه نك اسميدر المحلق ممك ضمي ولا ملك كسري وتشديد يله شول بزدر كه زاده ايري اولديفندن
 قبلاري تراش ايدر كي اوله ثوب خشن معناسنه الخلق لامك كسري ايله شول بمدر كه سوديله طلواوله
 كويا كه حلقه نك يعني بوغاز نه دك طولشدر وخالق اسمه چو غلك اغاچه طولشن نسنه سنده دخی دير لر
 وخالق يو كسك طاغنه دخی دير لر جبل مرتفع معناسنه يقال جاء من خالق اي من مكان مشرف وخالق
 تراش ايدني معناسنه دخی كلور منه قولهم لا تفعل ذاك ايتك خالق اي ايتك الله حتى تخلق شعرا
 يعني حق تعالى سني هلاك ايدوب والدة كي مصيبتها او غرتسن الخلق حاك فتي ولا ملك سكوتني والتك
 قصر يله بوغاز اغر بسنه مبتلا اول ديمك اولور فعل محذوف اعتبار يله اونصر احمد بن خاتم
 ايتدي بر نسنه دن تعجب اولنسه خشي وخدشي وعقري وحلق دير لر كويا كه خشي
 خاء معجمه نك فتي والفك قصر يله طرملق معناسندن در خدشي كذلك طرملق معناسندن در وعقري
 جراحت معناسندن در و في الحديث حين قيل له ان صبغة بنت حي حائض فقال عقري حلق ما راها
 الاحاسنا و ابو عبيد ايتدي اول اصلنده حلقا وعقرا در محدثون عقري وحلق دير لر ديدني و بونك
 معناسني اصلنده عقرها الله وحلقها الله ايتدي يعني عقر جسدها وحلقها اي اصابعها الله بوجع في حلقها
 و بو عر بلر كراسته وعضدته و صدر نه ديدك لري كي در چان باشنه و قولنه و كوكسنه اورسرو حلقه
 دخی بويله در چان بوغز نه اورسرو حلاق حاك فتي وقافك كسر اوزره بناسني ايله قطام
 كي اولك اسمي در موت معناسنه كسر اوزره بنا اولنديغي عدل و تأنيث وصفت غالبه دن اوتري در
 زيرا حلاق حلقه دن معدول در الخلافة حاك ضمي ايله بكنيك بدندن فرقلن قبل الخلاق كذلك
 حاك ضمي ايله بوغز نه بر نوع اغري در الخلاق حاك كسري يله برگسنه نك تراش اولمسي يقال ان رأسه
 لجيد الخلاق الخلق فتمتيله ولا ملك ضمي وتشديد يله حلقه حلقه اولمق يقال فخلق القوم اذا جلسوا
 حلقه حلقه فخلق المم تلك فتي و حاك سكوتني ولا ملك كسري و ممك فتح يله بر كوتك اسمي در كه
 اكايوم فخلق المم دير لر كه اول تغلب قبيله سنك بكر بن وائل اوزره كلكاري كوتن در كه اول كونده
 صبحلر ن تراش ايتك عاد نلري در ولم شول صاحبه دير لر كه قولن اردنه نازل اوله واموزه واصل
 اوليه الخلقان حاك ضمي ولا ملك سكو نيله شول خرما قورغي در كه ششيني رطب اولمش اوله الخلق
 ممك ضمي و حاك فتي وقافك كسر يله بمعناه الخلقانة كذلك حاك ضمي ولا ملك سكو نيله الخلقانة
 ممك ضمي وقافك كذلك كسر يله مؤنثري يقال بسرة حلقانة ومحلقة الحواقة حاك فتي و واوك
 سكوتني ولا ملك فتح يله لاحول ولا قوة الا بالله ديمك ابن السكيت رواجي اوزره يقال قد اكثرت من الحواقة
 اذا كثر من قول لاحول ولا قوة الا بالله الحمق حاك ضمي و ممك سكو نيله والحمق ضمتيله
 عقل اكسك اولمق و حق ممك سكو نيله احقنك و حقاء نك جمعي دخی كلور يقال قوم ونسوة حق
 الحماقة حاك فتح يله كذلك عقل اكسك اولمق يقال حق الى جل حفاقة من الباب الخامس

حواق

حق

فهو احق و يقال ايضا حق بحق فما مثل غم غما فهو حق و يقال حق حق من الباب الخامس
وكذا حق من الباب الرابع اذا كسدت الاحق همزه نك وميمك فحقه والحق حانك فحق وميمك
كسر يله صفت مزبوره اوزره اولان كسبه قال يزدي الحكم الثقي قد يفترا حول النقي ويكسر الحق
الايم يعني كاه او اور صالح اولوب اهل حيله اولان فقير او ورو كاهكار اولوب بي حيله اولان غني اوله
و حق بر كسبه نك اسميدر كه اول عمرو بن خزاعينك باباسيدر الحمقاء حانك فحق وميمك سكوي
والفك مديله احقك مؤثي الحمق حانك فحق وميمك سكوي والفك قصير يله جعي والحق في حانك
فحق والفك آخرنده قصير يله كذلك جعي بقول نسوة حق وحق وحق في اسبلة الحمقاء حانك
فحق وميمك سكوي والفك مديله بالدران اوتي كه معرو فدر و بعضير بر بر مدبكر ي او تدر بر
خرقه معناسه الاحاق همزه نك كسري و حانك سكوي يله عورت احق او غلن طوغرمه و يقال
احقت المرأة اذا جاءت بولد احق و احق بر كسبه بي احق بولمغه دخي ديرل تقول احقت الرجل
اذا وجدته احق المحق ميم اولك ضمي و حانك سكوي وميم ثابتنك كسر يله احق ولد طوغرن
عورت المحقة كذلك في الوزن والمعنى المحق ميمك كسري و حانك سكوي يله شول عورت تدر كه
عادي احق او غلن طوغرمه اوله التحقيق على وزن التكريم بر كسبه بي حاققه نسبت ايتك تقول
حقته تحميقا اذا نسبت الى الحق المحقة ميم اولك ضمي وميم ثابتنك فحقه بر كسبه نك حاققه
مساعده ايتك تقول حاققه اذا ساعدته على حقه الاستحماق بر كسبه بي احق عدايتك تقول
استحسنته اذا عدا دته احق التماق تانك فحق وميمك ضمي اليه احق دلكن حاققت ظهار ايتك
يقارن حاق فلان اذا تكلف الحماقة الانحماق همزه نك و حانك كسر يله بازار كساد اوزره اولاق
يقال انحمت السوق اذا كسدت وانحماق بر اسككمه دخي يرل يقال انحمت الثوب اذا احق
الحماق حانك ضمي اليه سعال وزني اوزره جيمك بي رنسنه در كه انسانه عا ض اولور الحق ميم
اولك ضمي و حانك سكوي وميم ثابتنك كسر يله ذكر وانن مرضه مبتلا اولان كسبه الحلاق
حانك كسري وميمك سكوي يله كوز قباغك سورمه ابرشن بر ي يقال جاء فلان متملا
لا يظهر من حسن وجهه الاحباب خدقته وتام يشق طوتفه ديرل مضرايتدي حلاق كورل
شول ياضيدر كه كوز قباغك غنك التذه قالور الحلقه على وزن الدرجه كوزي زياده آجوب
برنسنه نظر ايتك يقال حلق الرجل اذا فتح عينه ونظر نظرا شديدا الحق فحق يله حشم ايتك غيظ
معناسه الحناق حانك كسر يله جعي خسر يله معناسه جبل اليه جبال كي يقال حنق عليه
من الباب الرابع اذا اغتصاظ الحق حانك فحق ونوك كسر يله خشمه كلن كسبه الاحناق همزه نك
كسر يله خشمه اتورمك يقال احقعه غيره فهو محق و احناق دوه نك اور كجي ارق اولوب اينجه اولاق
الحق ميمك ضمي ونوك فحق وما يبتند حانك سكوي يله شول حاردر كه ديشبسه جوق وارمغله
ارقمش اوله الحناق ميمك فحق ونوك كسري ومديله ارق اولان دوه لابل ضمير معناسه جبل الحقيق
حانك فحق ونوك كسري ومنه يله غاف طاعني جبل قاف معناسه كذا في بعض نسخ الصحاح الحق
حانك فحق و ووك سكوي يله سو برنك كنس معناسه تقول حق اليت احوقه اذا كنسته الحواقة
حانك ضمي يله سو پرندي كاسه معناسه الحوقه ميمك كسري و حانك سكوي و ووك فحق يله سه بر كه
مكسه معناسه الحوق حانك ضمي ومديله ذكر باشنك چوره سي كراكر دحشفه معناسه الحق
حانك فحق و يانك سكوي يله احاطه ايتك يقال حاق به الشيء بمحق به اذا احاط به ومنه قوله تعالى ولا يحق
المكر السي الا باهله و حاق هم العذاب اي احاط بهم ونزل (فصل الخاء) الحقيق حانك كسري و يانك
فحق و فانك نشدينيله هجف رزني اوزره اوزن طويل معناسه و هجف ثقيل اولنه ديرل و اكر درسك
خبي دهبابي مكسور ايدر سن خايه تابع قلوبن يقال فرس اشق خبي اي طويل واشق دخي همزه نك

و شبنك فتحيله طويل معناسنه دروكاه اولور سررع اولان اته خبق دبرل الخبق خاك كسرى و بانك
 فتحى و قافك تشديديله و اخريده الفك قصريله سكرتمه دهر سررع اولان آت دفعى كچي معنائى مذ كورده
 وزن مزبور اوزره الخندق خاك كسرى و دال غير مجمله و رانك سكوتى و نونك فتحيله
 اور مجك عنكبوت معناسنه الخسارن خاك فتحى و رانك كسرىله جمعى اور مجكلر معناسنه حرف اخبرى
 حذف ايمك اوزره الخندق خاك فتحى و دال مجمله سكوتيله قوس نجاستن اتقى صاغنه مق معناسنه
 يقال خندق الطائر يخدق من الباب الاول والثاني و معاويه تذكر القبل ديديلر ايتدى اذ كر خدقه
 يعنى فلك نجاستن رمى اتمه سن تذ كرايده رم ديدى الخدقة ميمك كسرى و ذالك فتحيله دبر كه مخرج
 نجاستدر الخرق خاك فتحى و رانك سكوتيله زى بر تمقى التخريق على وزن التكرم معناه الانحراق
 همزه نك و خاك كسرىله و التخريق فتحيله و رانك ضمى و تشديديله و الاخر براق همزه نك و رانك
 كسرىله بر تلق يقال خرق الثوب و خرقة بالشد بدفان خرق و تخرق و اخرورق و خرق بر تنك كدويه
 دخى دبرل يقال فى ثوبه خرق و هو فى الاصل مصدر و خرق برى قازوب بارمغه دخى دبرل يقال
 خرق الارض خرقا اذا اجتباها و خرق واسع بره دخى دبرل كه رباح آتمه مخرق اولور يعنى يار راكده
 اولور و تخرق سخاده و سعت اوزره اولمغه دبرل و تخرق كذب ايمكه دهر دبرل تخدقه اغتدرو بو مقامه
 صاحب سراحك اخروراق دريدن ديديكى لفظا و معناسنه مخالف اولديغى ظاهر اولور اما لفظا
 ظاهر بودر كه و اوبيله منقلب اوله اما معنى دريدن بر تمقى معناسنه در حالا كه اخر براق و اخو اوى بر تلق
 معناسنه در تنكيم خرق و تخريق در ايندن ديديكى دخى مخالفدر نامل اولنه الخروق ضمته جمعى
 واسع برله معناسنه الخريق خاك فتحى و رانك كسرى و مديله شول دوز بر در كه انك نباتى
 اوله و فرايتسى مررت بخريق من الارض بن المسحا و بن دبرل ذكر اولنان معناسنه و مسحا ميمك فتحى
 و سن و حاء مهملة طاشلو بره دبرل الخرق ضمته جمعى دوز برله معناسنه الخراق همزه نك
 و رانك كسرىله يارك مرورى المخرق ميمك ضمى و رانك فتحيله بل اغراغى بر المخرق ميمك ضمى
 و رانك فتحيله بل اسدوكى بره ب: معناسنه الخرق خاك كسرى و رانك سكوتيله جو مرد اولوب
 كريم انفس اولان كسنة سنى كريم معناسنه يقال هو يخرق فى السخاء اى يتوسع فيه الخريق
 خاك كسرى و رانك كسرى و تشديديله و مديله فسق و رنى اوزره ذكر اولنان معناسنه در الخرقه
 خاك كسرى و رانك سكوتيله اسكى زياره سى الخرق خاك كسرى و رانك فتحيله جمعى خرقه
 معناسنه و خرقة تور به دخى دبرل كه دستمالى بو كرل آنكله بر كسنة يى اور مفيجون دره معناسنه
 ذوالخرق خاك كسرى و رانك كذلك فتحيله جاهليت زماننده اولان شاعر لدن بر بك سميدر
المخرق ميمك كسرى و خاك سكوتيله كذلك تور معناسنه در هرئى صحبحدر و فى حديث
 على رضى الله عنه قال البرق مخاريق الملائكة و مخراق اهل حرب اولان كسنة به دبرل يقال فلان
 مخراق الحرب اى صاحب حرب يخف فيها يعنى حربه چابك اولور المخرقة ميمك و رانك فتحيله
 مخراق معناسنه در و لكن كلمه و ائمه در بود كر اولنان جوهر نيك سوق كلامندن ببادر اينددر پس
 صاحب سراحك بو مقامه مخرقة لفتح شرمندكى و طركى ديديكى محل كلامدر الخرق فتحيله
 دهشت در خوفدن يا خود چا دن يقال خرق خرقا من الباب الرابع و خرق رفق اوزره اولمغه دخى دبرل
 يقال خرق يخرق خرقا من الباب المذكور الخرق ضمته اسمدر معنائى مزبور دن الخرقا خاك
 فتحى و رانك سكوتى و الفك مديله نادان و نا هموار اولان كسنة و فى المثل لا تعدم الخرقا علة و معناه العلة
 كيرة موجوده تحسنها الخرقا فضلا عن الكس يعنى عالمه بهانه چوق اتى نادان اولنر صورت
 حسنه كوستور عاقل اولنر قندم قلدى پس بو ميل اغذارى استفساح محالنده استعمال اولنور
 و خرقا شول قيو نه دخى دبرل كه قولا غنده مدور دل كى اولو و خرقا بر عورتك اسميدر كه ذوالر معنام

خندق

خندق

حرق

خریق

خرق

خسق

خفق

شاعر ك صاحبہ سی در اول بنی عامر بن ربیعہ قبیلہ سندن در و خرقا باوریلہ دخی دیرلریخ شدیدہ معناسنہ
 الخربقہ علی وزن الدخرجۃ بارمق شق معناسنہ یقال خربقت الثوب اذا شققته و كاه اولور خربقت
 دخی دیرلریخ بوجیدالیہ جذب كی اولور چكسك معناسنہ و خربقہ كسك معناسنہ دكلور یقال
 خربقہ الشیء مثل خردلته ای قطعته و خربقہ عملی فاسد قلمغه دخی دیرلریخ یقال خربق عملہ اذا افسده
 الخرباق خالك كسری و رانك سكونیلہ ضرط اورمق یقال جد فلان فی خرباقه ای فی ضرطه
 و خرباق صحابه دن ركسنه نك اسمیدر كه كاذو البیدن دیرل الخربق علی وزن جعفر ادوبه دن اولان
 نباتندن برنوع عدد كه بیواغی لسان الحمل كی دراق اولور سیاه اولور الخربق ممك ضمی و خالك
 سكونیلہ و بانك كسریله ساكت اولان كسنه و فی المثل الخربق لیساع ای لیب اذا اصاب فرصة یعنی
 سكونی فرصتند بر بلا ابرشدرمك ایچوندر الخربق خالك و نونك كسری و رانك مایند سكونیلہ
 طوشن باوروسی و لدارنب و خرق برشاعر عورتك دخی اسمیدر كه اول خرق بنت هفاندرا عشی نام
 شاعر ك جماعتندند ابرو عبیدرواتی اوزره الخرقه ممك ضمی و خالك و نونك فتحیلہ شول بردر كه انده
 طوشن باوروسی چوقدر الخرق خلك فقی و زاء معجمك سكونیلہ دورمك طعن معناسنہ الخارق
 رانك كسریله كوندردوری میان معناسنہ یقال هوا مضی من خارق واه ضمی كسكن معناسنہ در
 و خارق شول اوقه دخی دیرل كه نشانه ابرشمس اولاسهم فقرطس معناسنہ الخرق خالك فقی و رانك
 سكونیلہ اوق نشانه ابرشمك یقال خرق السهم الخرق بن الباب الثاني و خرق اوقه اورمغه دخی دیرل
 یقال خرقهم بالنبل ای اصبتهم بها و نبل عرب اوقه دیرل الخاسق سبك كسریله خارق معناسنہ
 لغندر علی مامر انفا الخفق خاك فقی و فانك سكونیلہ سبجق دبرنوب مضطرب اولمق الخسقان فقتیلہ
 معناسنہ یقال خفت الزایة تخفق خفقا و خفقانا من الباب الاول والثانی وكذلك القاب والسراب یعنی
 قلبك و صرابك اضطرابه دخی خفقان دیرل و خفق یلدرم دیرمكه دخی دیرلریخ خفق البرق
 خفقا و بل اوازو برمكه دخی دیرلریخ خفق الزیخ خفقانا و اما شاعر ك شعرند سته الاعلام
 لماسع الخفق فانك متحرك اولد یعنی ضرورت ایچوندر و خفق ایزغن كسنه نك باشین نحر بك
 ایتسه دخی دیرل و فی الحديث كانت رؤسهم یخفق خفقه او خفقتین و خفق برایشلو نسنه ایله
 بری اورمغه دخی دیرلریخ خفق الارض بنقله و كذا كل شیء عریض تضرب به و خفق
 خفت او زره اورمغه دخی دیرلریخ خفقه بالسيف یخفق و یخفق من الباب الاول والثانی ایضا اذا
 ضرب به ضربه خفیفه و خفق قوش اوچمه دخی دیرل الاخفاق همزه نك كسریله قوش اوچركن
 قنادین صالمق یقال خفق الطائر اذا طار و اخفق اذا ضرب بجناحیه و اخفاق ركسنه لباسن یلدرمغه
 دخی دیرلریخ خفق الرجل بثوبه اذا لمع به و اخفاق یلدرطو لمغه دخی دیرلریخ خفقت النجوم
 اذا نزلت للمغيب و اخفاق غزابه كیدوب غنیمت المغه دخی دیرلریخ و صیاد صید المغه دخی دیرلریخ
 اخفق الرجل اذا غزا ولم یغنم و اخفق الصائد اذا رجع ولم یصطد و اخفاق بر كسنه مطلقا بر حاجت
 ایچون توجه ایدوب بولمغه دخی دیرلریخ طلب حاجه فاخفق الخفقه ممك كسری و فانك فتحیلہ
 نوره كه آنكله ضرب اولنوردده معناسنہ الخفق ممك كسری و خالك سكونی و فانك فتحیلہ اینلو قلم
 الخقوق ضمیمه یلدرطو الخفق یقال خفقت النجوم خفقا اذا غابت و خقوق كاه اولور وقت غروب
 محلندہ استعمال اولنور یقال وردت خقوق النجوم ای وقت خقوق الزیاء تجعله ظرا و هو مصدر
 الخفاق خالك فقی و فانك تشدید یله یا غنك صدری اینلو اولان كسنه یقال رجل خفاق القدم اذا كان
 صدر قدمه مر بضا الخفاقة خالك فقی و فانك كذلك تشدید یله قارنی ارق اولان عورت یقال امرأه
 خفاقة الحشا اذا كانت خیصه و خبسه خاء معجمه و صادمه یله قارنی اینجه اولان عورت الخفاقان
 فانك كسریله مغرب ایله مشرق افق ابن السكيت ایندی مزبوره خافقان دیدیلر لیل و نهارد ذكر اولان

افترده متحرک و مضطرب اولد یغیجون الخیق علی وزن جعفر واسع اولان صحرايه دیرلر که آنده
 سراب یعنی صومثالنده کورتی نسنه صوکی مضطرب اولور یقال فلاه خبیق ای واسعه یخفق فیها
 السرب او خبیق چایک اولان آنه دخی دیرلر یقال فرس خبیق ای سریع جدا و کملک ظلم خبیق
 وظلم ظاء معجه ایله دوه قوشنه دیرلر الخفقی خالک و قافک فقی و فونک سکونیه زنجیل وزنی اوزره
 آفت داهیه معناسنه یقال داهیه خفقی و خفیه اولوب جریه اولان عورته دخی دیرلر سبویه ابتدی
 نون زائده در خفق الریح دن مأخوذ اولق اعتباریه الخقوق خالک فقی و قافک ضمی و مدیه شول
 دخی مرکب در که فرجی زیاده ارقلندن آواز و پرور الخقیق خالک فقی و قافک کسری و مدیه فرج
 آواز و پرور یقال خق الفرج یخق خقیق من الباب اثانی و اتک دکرک غلاقی آواز نه دخی دیرلر الخقیقه
 علی وزن الزنه کذلک فرجک و غلاف ذکک آوازی در یغان مضاعف و زنه ارجاع اولنسه
 الاحقاق همزه نک کسری و خالک سکونیه بکره نک دایکی واسع اولق یقال اخفت البکره اذا اتسع
 خرقها الاخقوق همزه نک و قافک ضمه لحقوقه لغت در و لحقوق برده اولان یل و غه و بلیکه دیرلر
 وفی الحدیث فوقصت به ناقه فی خاقیق جردان ای فی شقوق فی الارض و وقص قافله و صاد
 مهمنه ایله طوار صا خبی زده ملک و جردان جنمله و راه مهمله ایله یسان فاده لبردرو اصمهی اخقوقه
 انکار ایدوب لختوقدر دیدی لامله الخق خالک ضمی و قافک تشدیدیه شول کوله دیر که قوریوب
 چکلمش اوله الخلق خالک فقی و لامک سکونیه تقدیر یعنی اورا نلق نقول خلقت الادیم اذا قدرته
 قبل القطع یعنی دربی کسک ایجون اورا نلسک و حجاج ابتدی ما خلقت الا فریت و ما وعدت الا وفیت
 و فری فائله و راه مهمله ایله قطع معناسنه در و خلق کذب احداث اتسکه ده دیرلر یقال الخلق الافک
 و منه قوله تعالی و تخلقون افکا و افک کذب کیدر و زنا و معنی الخلیقه خالک فقی و لامک کسری و مدیه
 طبع معناسنه الخلاق خالک فقی و بانک کسریله جمعی طابع معناسنه و خلیقه خلايقه
 دخی دیرلر مخوقر معناسنه یقال هم خلیقه الله و هم خلق الله ایضا و هو فی الاصل مصدر الخلقه
 خالک کسری و لامک سکونیه براداش فطرت معناسنه و خلیقه شول بلوده دیرلر که آنده یغمر اثری
 اوله الخلق خالک فقی و لامک کسری و مدیه شول کسسه در که هر عضوی کمال اوزره اوله تام الخلق
 معناسنه المخلق میمک ضمی و لامک کسریله بمعناه و خلیق لایق معناسنه ده کلور یقال فلان خلیق
 بکذا ای جدیر به یقال خلق لذلک من الباب الخماس کویا که بو تقدیر معناسنه اولان خلقدن
 مأخوذ در لایق اولان نسنه آنده تقدیر اولنوب اثری ظاهر اولد یغیجون الخلقه میمک و لامک فتحیه
 برسنه جاری و جائز اولاجق محل یقال هذا مخلقه لذلک ای مجردله الخلقه خالک فقی و لامک کسریله
 شول بلوت در که آنده یغمر اثری اوله الخلقه میمک ضمی و لامک فقی و تشدیدیه تامه الخلق اولان
 جنبه یقال مضغه مخلقه اذ کانت فی تمام الخلقه المخلق میمک ضمی و لامک فقی و تشدیدیه شول او قدر که
 اصلاح اولنوب ملایم قلنش اوله المخلوقه میمک فقی و لامک ضمی و مدیه شول قصیده در که اهلی اولینه
 نسبت اولنور یقال هذه قصیده مخلوقه ای مخلوله الی غیر اهلها الخلق خالک ضمی و لامک سکونیه
 خوی صحت معناسنه الخلق خالک ضمی و لامک دخی ضمه بمعناه الخلقه میمک ضمی و لامک فتحیه
 مدارات ایدوب در ونده اولین خوی اظهار ایتک یقال خالص الموء من و خالق الفاجر یعنی موء من ایله
 خلوص اوزره اولوب فاسق ایله مدارات ایدوب حسن خلق اوزره اول الخلق فتحیه و لامک
 صمی و تشدیدیه برکسنه خوی اولین نسنه بی خوی اتسکه تکلف چکک و تخلق خلوق دید کری
 طیه طیلغنه دخی درلر الخلاق خالک فتحیه نصب معناسنه یقال لا خلاق له فی الاخره الا خلق
 همزه نک و لامک فتحیه بکساره و هموار اولان نسنه الخلقاء خالک فتحیه و لامک سکونی و الفک مدیه
 شول قیادر که کدی و صغی اولیه یقال صخره خلقاء بینة الخلق ای لیس فیها و صم و لا کسرو و صم صاد

خفق

خلق

مهمله ايله شول اوفانقه ديرلر كه ايريلوب دوشميه و خلقه شول عورنه دخي ديرلر كه فرجي بشك اولوب
 جاعه قابل اولميه و مزبوره به خلقه ديدكاري معنای سابقدن اوتوردير معنی كسر اولديغنه بناء در
 الخلق فحتميله اسكي بزيقال ملحقه خلق و ثوب خلق و ملحقه ميمك كسريله چارشوب و بونده مذكر
 و مؤنث برابر اولور اصلنده اخلقك مصدرى اولديغنه بناء الخلقان خالك ضمى و لامك سكونيله
 جحى الخلق خالك ضمى و لامك فتحى و بانك سكونيله اسكي معناسنه اولان خلقك تصغيرى يقال ملحقه
 خلق بلاهاء لانها صفة والهاء لا يلحق تصغير الصفات كما قالوا نصف في تصغير امرأة نصف ونصف
 اورية باشلوعورت ديمكدر الخلقوه ضمتيله اسكي اولمى يقال خلق الثوب خلقه من الباب الخامس
 الاخلاق همزة نك كسريله بمعناه يقال اخلق الثوب و اخلاق اسكتمكه دخي ديرلر يقال اخلقت الثوب لازم
 و متعدى كلور و اخلاق اسكي بزكدر مكه دخي ديرلر يقال اخلقته ثوبا اذا كسوته ثوبا خلقا لا خلق
 همزة نك فتحيله هر بربرى اسكي اولان بزيقال ثوب اخلاق اذا كانت الخلق فيه كذا كما قالوا برية عشار و ارض
 سباسب و برمه بانك ضميله جوملك و اعشار الفك فتحيله باره باره معناسنه در و ارض سباسب ارض صحرا
 ديمك اولور الخلق خالك فتحى و لانك ضمى و مدليه برنوع طيدر الخلق على وزن التكرم خلق
 ديدكاري طيله طيلندرمق تقول خلقته اذا طيته بالخلق الخلق خالك ضمى و لامك فتحى و الفك مدليه
 آن برونك الدن بكا اولان جاني اعلاى انف معناسنه كه انسانده اكا عرين ديرلر عين مهمله نك كسرى
 و راى مهمله نك سكونيله الاحلاق همزة نك و لامك كسريله بلوت برابر اولوب دور اولمى و صغر
 بلوت يغموره صالح اولمى معناسنه در ديدى و اخلاق اولك رسمى بره برابر اولمغه دخي ديرلر يقال اخلوق
 الرسم اذا استوى بالارض الخلق خالك فتحى و نونك كسريله بوغنى مصدر در خلقه بخفة قولندن باب
 اول اوزره و صاحب صراح باب ثابته اشارت انمشد سهدور الخلق على وزن التكرم معناه
 يبال خفة الخلق خالك فتحى و نونك تشديدله بوغنى كسسه الخلق خالك كسريله بوغنى بوغاجق اب
 رسن خفه معناسنه الاختاق همزة نك و نانك كسريله بوغنى الاختاق همزة نك و نانك كسريله كذا
 بوغنى يقال انخفت الشاة بنفسها الخفة ميمك ضمى و نونك كسريله كدى بوغنى فة ن الخلق ميمك
 ضمى و نونك فتحى و تشديدله بوغنى و يقال بلغ منه الخلق و اخذت بخفة الخلق خالك ضميله
 كذلك بوغنى و بوغاجق بر يقال اخذ بخافة الخفة ميمك كسرى و نونك فتحيله بون قصدى ديدكاري
 نسنه كه نسا طائمه سى بو بترينه اصار زينت الجون كردن بند معناسنه الخلق نونك كسريله طار
 بولكه طاغرده اولور و اهل عن صوفاعه دخي ديرلر الخلق ميمك ضمى و نانك و نونك فتحيله طار و مضيق
 معناسنه الخلق خالك فتحى و واولك سكونيله حلقه كرك قو حلقه سى اولسون كرك غبرى اولسون
 الخلق فحتميله مصدر در مقارعة خوف و بتر خوف ديدكاري قوللرندن على ماسمى و خوق كيجيكده
 ديرلر جرب معناسنه الخوق خالك فتحى و واولك سكونيله و الفك مدليه و اسعه معناسنه ل مقارعة خوفه
 و خوقا كيجيك اولان ناقصه دخي ديرلر الاخوق همزة نك و واولك فتحيله شول دوه در كه كيجيك اولان
 خوقاك مذكر دير الخاق باق قاف اولك كسرى و نانينك كسر اوزره بناسيله فرجك اسمدر و سعى
 اولديغندن اونورى اسم مزبور ايله تسميه و انمشدرو اسم مزبورك كسر اوزره بناسى خاز بار كلمه سنك
 بناسى كيدر و خاز بار خاوراء معتميله سنك در باب معناسنه (فصل الدال) الدبق دالك كسرى
 و بانك سكونيله غراء كى بر ياشقن نسنه در كه انكه قوش اولر و غراء غين مجهلك كسرى و را مهمله
 ايله شول طر يقال در كه باقندن اولور الدبوقه دالك فتحى و بانك ضمى و مدليه و الفك دخي مدليه نجاست
 انسان عنده معناسنه دابق بانك كسرى ايله بر شمر ك اسميدر و اغلب بودر كه مذكر و منصرف اوله زرا
 بو اصلنده بر نهرك اسميدر حلب قرينده و كا اولور مؤنث قيلنوب لا يتصرف قيلنور الدحق دالك
 فتحى و حالك كسرى و مدليه شول اراق بر در كه شلكدن و خبردن برى اوله الدحق دالك فتحى و حالك

خلق

خوق

دبق

دحق

سکونيله برنسنه بي اعتبار دن سا قطبيلو به قايرمقي يقال دحقه الناس اي لا ينال به ويقال دحقه
الرحم اذارمت بلاء ولم تقبله ويقال فجع الله امار دحقه به اي ولدته الاحقاق همزه مك كسر يله كذلك
اعتبار دن دوشرو وبقايرمقي يقال ادحقه الله واسمعه واسحقا رحتن دن دورايمكدر الدحقوق دالك
فحقى وحانك ضمى وديله شول ناقه در كه طوغر دقد نصكره رجى جفه الاندحاق همزه مك كسر يله و دالك
كسر يله ناقه مك رجى طشره جقمق يقال لدحقه رحم الناقه اذا اندلقت وانلاق برنسنه خلاف معناد
طشره جقمق قدر اندرقة فحقنيله شول قلعايدر كه صلافي ديردن اولوب خشبي وعصبي اوليه جفه
معنا سنه جاء مهملمك فحقيله الدرق فحقنيله جحقى ذكر اولنان قاله نازمنا سنه الدرباق دالك كسرى
ورانك سكونيله تر يا قده لغندرو ترباق معرو فدر الدردق على وزن جعفر باطقال يقال ولدان در دق
وكاه اولور دونه خرد له سنه دخى در دق ديرلواصمعى كتاب الترفيده ابتداي در دق هر رنسنه مك
خرد سنه اطلاق اولنور الدرداق دال لولك فحقى ودال نائيك كسر يله جعفر اصمعى رواي اولورده
و در دق شراب اولخى سنه دخى ديرلوشو يله طن اولنور كه بو فارسي هعرب اوله اندر نفق مهمك ضمى
ودالك سكونيله وفانك كسر يله سيرده سرعت ايدن كسنه لا در نفاق همزه مك و رانك كسر يله سيرده
سرعت ايمك يقال در نفق مر معلاي امض راشدا وار معلال زاوعين مهمك بيله رشدا اوزره اولمق
الديسق على وزن جعفر صرايك يضاى وبلدره مسى وكاه طلو اولان حوضه دخى ديسق ديرل
و ديسق سبني ديدكاري بولك طبقه دخى ديرل ابو عبيد ابتداي ديسق معر بدر لسان فارسيده اكا
طشخو ان ديرل سرفره الكنى معناسنه كه سبني ديمك اولور الدمشق على وزن جعفر شول ناقه در كه
غايث سريغ اوله يقال ناقه دمشق اذا كانت سريغه جدا الدمشق دالك كسرى وميك فحقنيله حضجر
وزنى اوزره معناسنه يقال ناقه دمشق وحضجر بولك مسكه ديرل قرينه عظيمه معناسنه و دمشق قصه
شامك دخى على در المدعوق ميمك فحقى وعينك ضمى وديله چكنمش بول يقال دعق الطريق على
البناء للمجهول فهو مدعوق اذا كثر عليه الوطء الدعوق د لك فحقى وعينك سكونيله برره باصوب ناثير
ايمك يقال دعتقه الدواب اذا اثرت فيه يعني طريقه ناثيرا سنه ويقال دعتق الابل الحوض دعتقا
اذا خبطته حتى ثلثه من جوانبه يعني حوضى چكنوب اطرافتده كدكلر ورخندل قلسه و دعتق
اور كتمكه دخى ديرل تغير معناسنه يقال دعتقه دعتقا ولا يقال ادعتقه اما شول ادعاق افطنى كه
ليدك شمرنده واقع اولمندر اول كسر هسه ايله دكلدر فحقيله در دعتق جعفر مصد راسم
توهم ايدوب افعال وزنى اوزره جمع ايمك طريقه يله لدعشوق دالك وشبنك ضمى ايله عصفور
وزنى اوزره طكوزنى بوجكى كى رنو چكدر الدعشق دالك وفانك فحقى وغين فحقه مك سكونيله برلك
وسعت اوزره اولمق يقال عبش دعتق اي واسع وبواصمعى رواي اوزره در و ان الاعرابي ابتداي عام
دعشق دخى ديرل اوجوزلق ييل معناسنه الدفق دالك فحقى وفانك سكونيله دو كك تقول دفتق الماء
ادفقه دفتقا من الباب الاول اذا صبته الدفق فانك كسر يله دو ككش صومد فوق معناسنه تكيم سر كاتم
ديرل مكنوم معناسنه زبر ابو دفق الماء دن ما خود در بناء مجهول اوزره دفق الماء جائز اولاد يعجبون بناء
معلوم اوزره و يقال دفق الله روحه اذا دعى عليه بالماء يعني ذكر اولنان كلام دعاء عليه در التدقيق
على وزن التكريم كذلك دو كك معناسنه يقال ايضا دفتق كفاه الندى اي صبنا ونشديد تكثيرا يجو ندر
وندى نواك فحقى والفك قصص ايله احسان معناسنه در الاندفاق همزه مك ودالك كسر يله دو كك
انصباب معناسنه التدفق فحقنيله وفانك ضمى ونشديد يله كذلك دو كك انصباب معناسنه الدفاق
دالك ضمى ايله شول سيل در كه كتر يله دره يي طولدره يقال سيل دفاق اي عملا الوادي الدفاق دالك
كسر يله شول ناقه در كه سيره سرعت اوزره اوله يقال ناقه دفاق اي متدفقه بالسيل الدفق دالك كسرى
وفانك فحقى وفانك نشديد يله محف وزنى اوزره سر عتله سير ايدن دوه وهجف ثقبيل كسنه به ديرل الدفق

دق

دسوق

دشق

دعق

دعشق

دعشق

دفق

دالک کسری و فافک ففقی فافک تشدید و انشک قصری ایله کذلک سرعت معناسنه در یقال مشی فلان
 الدقی اذا سرع الادفق همزه نك و فافک ففخیله سریع معناسنه یقال سیرادفق ای سریع و ابو عبید
 ابتدی ادقی اقصای عنقدر یعنی عنق طریقله اولان سیرک نهایی درو عنق نوبله و ففخیله برکونه سیردر
 و ادفق شول دو به دیرلر که دیشلری طشره طوره الدقی ففخیله دوه نك دیشلری طشره طوره
 یقال بعیرادفق اذا کانت اسنانه منتصبه الی خارج الدفقه دالک ضمی و فافک سکونیه دفعه معناسنه
 یقال جاء القوم دفعه واحده اذا جاء بمره واحده الدقی دالک ففقی و فافک کسری و مدیه ایجه که
 غلیظه قایلیدر و دقی او نه دخی دیرلر طحین معناسنه الدفاق دالک ضمیله بمعناه الدق دالک کسریله
 بمعناه ایضا و منه حی الدق و دق کاه اولور از نسنه محله دخی استعمال اولور یقال اخذت جله و دقه
 کایقال اخذت قلبه و کثیره یعنی قالنن و ایجه سین اخذ اندم که مقصود آرن و جوعن الدم دیک اولور
 الدقه دالک کسری ایله بر نسنه ایجه اولقی یقال دق الشیء دق دفعه من الباب الثاني و ترجمه مختار
 صاحبی باب اوله اشارت اتمشدر سهودر الادفاق همزه نك کسریله بر نسنه بی ایجه اتمک یقال ادقه
 غیره و ادفاق ایجه نسنه و یرمکه دخی دیرلر یقال اتمه فا دقنی و ما جلنی یعنی نه ایجه سن و یردی و نه خود
 قالنن التدقیق علی وزن التکریم کذلک ایجه اتمک و تدقیق بر نسنه بی یومش دو که دخی دیرلر المدافقه
 میک ضمیله بر نسنه ایجه حساب ایدشمه و یری بر نه طوقشوب معارضه ایدشمه الاستدقاق همزه نك
 و فافک کسریله بر نسنه ایجه اتمک یقال استدق الشیء اذا صار دقیا الدق دالک ففخیله بر نسنه بی دو که
 سحق معناسنه الاندفاق همزه نك و دالک کسریله دو که یقال دقت الشیء من الباب الاول فاندق
 الدقه دالک ضمیله شول طیرا قدر که آتی یل بردن سوپر الدقی دالک ضمی و فافک ففخیله جمعی المرق
 میک کسری و دالک ففخیله و المدقه کذلک شول نسنه در که ایچنده بر نسنه دو کرلر هوان معناسنه الدق
 ضمیله بمعناه ایضا و یوشول اسم اتملرک بریدر که مفعول وزنی اوزره کمشدر میک و عینک ضمی ایله المدیق
 میک ضمی و دالک ففقی و فافک سکونیه نصغیری المداق میک ففقی ایله جمعی الدفقه دالک ففخیله
 طوار طریقان عدل حاصل اولان آواز طقطقه کبی و زنا و معنی الاندلاق همزه نك و دالک کسریله بر نسنه
 ایلرو اولقی تقدم معناسنه و هر نسنه که آتک خروجی نادر اوله اول مقوله خروجه اندلاق دیرلر یقال اندلق
 السیف اذا خرج من غیرسل یعنی قلیج کندی چقه و انی صیر مقسرن کذلک اندلاق دیرلر قحان
 قلیج قنی بار یلوب طشره چقه و اندلاق بفرسق صیرلوب چقمغه دخی دیرلر یقال طعنه
 فاندلقت اقصاب بطنه ای خرجت واقصاب قافله و نایله بفرسقلر معناسنه در و سل
 هجوم اتمکه ده دیرلر یقال اندلق السیل علی القوم اذا هجوم وات دخی هجوم اتمکه دیرلر یقال
 اندلقت الخیل الدلق دالک ففقی و لامک سکونیه فلیجی صیرمق یقال دلقت نادلقا من الباب الاول
 الاندلاق همزه نك کسریله بمعناه یقال ادلقت السیف من غمده الدلق لامک کسریله و الدلوق
 دالک ففخیله و لامک ضمیله و مدیه فندن چقماسی آسان اولان قلیج یقال سیف الدلق و دلوق اذا کان
 سهل الخروج و عمارة بن زیاده دالقی دیرلر دی غاری چوق ایتدیکندن اوتوری و دلوق دفعه اولان
 نسنه بی دیرلر یقال غارة دلوق الدلق ضمیله جمعی یقال خیل دلقی اذا کانت متدله شیده الدفه
 و دلوق شول ناقیه دیرلر زیاده یا شلو اولدیغندن دیشلری آشمس اوله بر حیثیله که صوایچد کده اغزنندن
 دو که الدلق دالک ففخیله و لامک سکونیه و الفک مدیه بمعناها الدقم دالک و فافک کسریله
 و آخرنده میم زیاده اتمکه کذلک ذکر اولنان ناقیه دیرلر دقعا ایله دفعم کبی و در دایله دردم کبی
 و دقعا طیرا قدر تراب معناسنه و در دیشی دو که ن کسسته به دیرلر و ابو زید ابتدی ناقیه بر ولایت
 مرتبه سند نصکره یعنی اضی دیشن بار دقد نصکره شارف دیرلر بعده عوزم بعده لصلط بعده حمرش
 بعده جوهاء بعده دلقم دیرلر قحان اضی دیشلری دو که سه زیاده یا شلو اولدیغندن اوتوری الاندفاق

دق

دق

همزه نك و دالك كسريله بر كسنه نك اوزر بنه آكسز بن داخل اولق يقال اندمق عليهم بغته اذا دخل
 بغیر اذن الدموق ضمتله بمعناه يقال دمق دموقا من الباب الاول ودموق واندماق صياد از به سنه
 كبر كه دخي ديرل يقال دمق الصائغ في قتره واندماق فيها الادماق همزه نك كسريله آكسز بن داخل
 فلق الدمق دالك فحق وميمك سكوبيله ديشلري اوافاعغه دخي ديرل نقول دمقت فاه اذا كسرت اسنانه
 الدمق فحقته قاروبيله دخي ديرل فارسي معربدر دمعه دن تعريب اولمشدر المدملق ميمك ضمي ودالك
 ولامك فحقيله دوز اولوب مدور اولان سنه كرك طاش اولسون كرك طوار طراغي اولسون مدملك
 ومدملج كبي ذكر اولسان معنابه الدائق نونك فحقيله والدائق نونك كسريله بر در همك آتي
 بلوكده برلوكي سدس درهم معناسنه السائق كذلك دائق معناسنه استعمال اولنور ودائق ارق
 اولوب دوشكون اولنه دخي ديرل المندق ميمك ضمي ونونك كسري وتشديديله برنسنه بن نقشبش
 وتفحص اوزره اولان كسسه حسن ابتداي لاندنقوا فبدنق عليكم التديق على وزن التكريم برنسنه به
 نظري دائم فلق تريق كيدر وزنا ومعنى يقال دنق اليه النظر ورنق ونظر ضعيف اولديغنه بنه
 برنسنه به نظري دائم قلعه دخي اطلاق اولنور ودينق كون غرويه قريب اولغه دخي ديرل وگوزباتق
 اولغه دخي ديرل غوورالعين معناسنه الدوق دالك ضمي ومديله زباده حافت الدابق بانك كسريله
 زباده احق اولان كسسه يقال احق مائق دائق الدوق دالك فحق وواوك سكوبيله والدووق
 ضمتله جلوس ورنى اوزره والدواقة دالك فحقيله حافت يقال داق بدوق دوقاودووقاودواقة
 الادهاق همزه نك كسريله كاسه بي طولدرمق يقال ادهقت الكاس اذا ملائتها وادهاق صوبي
 زباده دو ككه دخي ديرل يقال ادهقت الماء اذا فرغته افرا غاشديدا الدهاق دالك كسريله طولوكاسه
 يقال كاس دهاق اي مملئة الدهق فحقته برنوع عذابدر كه كاسان فارسيده اشكجديرل الدهق
 دالك فحق وهانك سكوبيله اوافاعق كسر معناسنه نقول دهقت الشيء اذا كسرنه وقطعته الدهقة
 على وزن الزلزلة بمعناه نقول دهقته الدهمقة على وزن الدر جة بمعناه ايضا زباده الميم واصمعي
 ابتداي دهقته طعامك ملايم اولوب خوب اوله سيدر وهرنسنه كه ملايم اوله آنك ملايمته ديرل ومنه
 حديث عمر رضی الله عنه لو شئت ان يدهمق لي لفعلت ولكن الله عاب قوما فقال اذهبم طيبتكم
 في حياتكم الدنيا واستمتعتم بها يعني اطعمتم نفسيه والبسه حسنه استعمال انيسم اولوردي لكن زباده
 دنيا نقصان آخرتي موجبدر (فصل الدال) الذرق ذالك ضمي ورائك فحقيله قره يونجه دبلكري
 اوت خنده فوق معناسنه الادراق همزه نك كسريله بر ذكر اولنان اوتق تورمك يقال اذرق
 الارض اذا ابتته الذرق ذالك فحق ورائك سكوبيله قوش نجاستي يقال ذرق بذرق من الباب
 الاول وبذرق من الباب الثاني اذ اذرق وزرق دخي زاي مجه ايله قوش صاعغه ديرل المذرق ميمك
 ضمي ورائك فحق وتشديديله شول سوددر كه اكصوقا رشمشدر بن مذيق معناسنه الذعلوق ذالك
 ولامك ضميه وعين مهمله نك سكوبيله براوتدر كه كندنايه شبيهه در الذلق فحقته اضطراب حركت
 انك معناسنه يقال ذلق بذلق من الباب الرابع وذلق كسكين اولغه دخي ديرل يقال ذلق السنان اذا ذرب
 وذربت ذال مجه وراء مهمله ايله حدث معناسنه در الاذلاق همزه نك كسريله اضطرابه صالمق
 يقال اذلقته انا واذلاقا كلبوا سنه صودوكك معناسنه در نقول اذلق الصب اذا صبت في حجره الماء
 ليخرج وجر جبك ضمي وحاء مهمله نك سكوبيله بوا معناسنه الذاق ذالك فحق ولامك سكوبيله بكره ده
 محوردوندي بر محور ميمك كسري وحاء مهمله ايله بكره ده اولان اوقه ديرل كه بكره آنك اوزر بنه دور
 ايدر وذلق هرنسنه نك طرفه ونهائنه دخي ديرل وذلق دبلك كسكين اولسنه دخي ديرل يقال ذلق
 اللسان ذلقا من الباب الخامس وذلق كسكين اولان ديله دخي ديرل يقال لسان ذلق طلق الذواق
 ذالك ولامك فحقيله كذلك طرف معناسنه در وذلق ديل اوجنه دخي ديرل طرف لسان معناسنه

دقيق

دوق

دهق

ذرق

ذعلق

ذلق

الذلق ذالك فحقى ولامك كسريله كسكين اولان نسنه وذلانى كذلك سوزى كسكين وفتح اولان كسنيه
ديرل يقال خطيب ذلقى الذلق ذالك فحقى ولامك كسريله موئى الاذلق همز نك ولامك فتحه
كذلك كسكين اولان نسنه الذلق ذالك فحقى ولامك كسرى ومديله كسكين اولان ديل وذلنى
كذلك كسكين اولان ديل صاحبته ديرل يقال خطيب ذلقى الذلق ذالك فحقى ولامك كسرى
ومديله موئى الذلق ذالك ضمى ولامك سكويه بمعناه الذلق كذلك ذالك ضمى ولامك فتحه
معناه ايضا يقال ذلقى طلقى وذلنى طلقى وذلنى طلقى ففيمها اربع لغات الحروف الذلق
ذالك ضمى ولامك سكويه شول حروفه در كه ديل اوجيله طود قدن صادر اولور الاذلق همز نك
ولامك فتحه ذالك واحد حروف ونبور مدن بر حرف معناسنه وذكرا اولنان حروف آتيدر
الذواقه ذالك فحقى وواوك سكيونى ولامك فحقى وبالك تشديده ذكرا اولنان حروفك اوجيدر
آتيرلر اولاندر نوندر اوجى دخى شقويه در كه آتيرلر ويدر وواوك اولنان حروفه ذلقى ديدلر
زرا تكلمده حديث وطر افت ذلك طرفيله طود قدرن ناشى او اور ووهذه الحروفك منسى ومخرجى خود
يونلر در اكنشاء اسم مزبور اليه تسميه اولنديلر المذاق ميمك ضمى ولامك فحقى وتشديده هراوجى
كسكين اولان نسنيه اطلاق اولنور الذوق ذالك فحقى وواوك سكويه طامق الذوق ذالك
وواوك فتحه بمعناه المذاق والمذاقه فتحته بمعناه ايضا يقال ذقت الشىء اذوقه ذوقا وذوقا
ومذاقا ومذاقا طامق اذلى نسنيه دخى اطلاق اولنور يقال ما ذقت ذوقاى شيئا وخر المغمه
ديرل تقول ذقت ما عند فلان اذا خبرته يعنى آتق فتده اولنى بلسك وبالك بركاكن بلعك چون كرسن
چككه دخى ديرل تقول ذقت القوس اذا جذبت وترها لنظر ماشدتها الاذقه همز نك كسريله
طامد رمق تقول اذقه الله وبان امره ووال ثقلت معنا سندر الاذق فتحه وواوك ضمى وتشديده
تدريجها طامق تقول تذوق شيئا اذا ذقته شيئا بعد شىء المستدق ميمك ضمى وتالف فتحه مجرب
ومعلوم اولان نسنه الذواق ذالك فحقى وواوك تشديده غناك اولان كسسه ملول معناسنه
(فصل اراء) الربق رانك كسرى وبالك سكويه شول ايدر كه آتق جابجا حلقه لى واردر آكله
قوزى واو غلق اغلرل الربقه رانك كسرى وبالك سكويه اول حلقه لى لى وفى الحديث خلع ربقه
الاسلام من عنقه وخلع حقره مغه ديرل الربق رانك كسرى وبالك فتحه جيمى ذكر اولنان حلقه لى
معناسنه الارباق همز نك فتحه كذلك جيمى الرباق رانك كسرى وبالك كسرى جيمى وفى الحديث
لكم العهد ما لم تأكلوا الرباق يعنى عهد كرسى اولان نسنه ضايغ اولد فحه اربى رانك فحقى وبالك سكويه
قوزينك واو غلغلق بوين ذكر اولنان حلقه لى كورمك تقول رقت الجرى اربقه واربقه من الباب لاول
والثانى اذا جعلت رأسه فى الربقه الارباق همز نك وبالك كسرى وبالك فحقى وبالك سكويه
حلقه لى كيمك يقال اربق النطى فى حبالى يعنى آهونم دامه دوشدى الربقه رانك فحقى وبالك
كسرى ومديله شول قوزى در كه ذكر اولنان حلقه لى باغلغشدر الزريق على وزن اشكر م قوزى
بوين باغلغله حلقه حاضر لى منه قولهم رمدت الضأن فربق ربقى اى هى الارباق يعنى قيونك سودى
كلكه باشلدى قوز بلسى فريد قوز بچون باغ حاضرله وكبيده رنق رنق ديرل نوله وتريق انتظار
معناسنه در كچى سو ورمكه بلسد قد عبقجه قوز بيلد بى سيدن رنق ديرل ام الربق رانك ضمى
وبالك فتحه صيغه تغير او زره آتق داهيه معناسنه الرنق رانك فحقى وبالك سكويه رنسه نك شقن
تورمك فتقك مقابلدر تقول رنقت الفتق ارتقه من الباب الاول الارنق همز نك وبالك كسريله
برجراحت بتوب او كلى يقال رنقت الفتق فارتق اذا التأم منه قوله تعالى كاترا تقا فتقناهما الرنق
فتحته عورتك فرجى باشك اولنى برحبه لى كه جاعه قابل اوليه الرنقاء رانك فحقى وبالك سكويه ذكر
اولنان صفت او زره اولان عورت الرنق رانك كسره لى كزدر كه رى رنسه ديك اربقه آلورلر

رحق

يقال الجارية في الرقاق الرحقى رانك فحقى وحاء مهمله نك كسرى ومبدله خرك صافسى الرزق رانك كسرى وزانك سكونيله شول نسنه در كه آنكه انتفاع اولنور الارراق همزه نك فتحيله حمى ورزق بخشش ويرمكه دخى دبرلرزقه الله قولندن مصدر دروكاه اولور بغوره دخى رزق دبرلر نكيم بارى تعالى بيور مشدروما نزل الله من السماء من رزق فاحياه الارض بعد موتها وفى السماء رزقكم وما توعدون وبو لغنده اولان اتساع قيلندند التمر فى قعر القلب دبرلر حالاه كه مراد خرمابى قوبى صوبيله صورامقدر سقى نخل معناسنه وقلب قافيله قيو معناسنه در الرزقه رانك فحقى وزانك سكونيله بناء مره در كه بركره بخشش ويرمكه معناسنه الرزقات فتحته جمى ورزقات عسكرايجون تعيين اولنان رزقه دخى دبرلر الارزاق همزه نك وزانك كسرى به عسكروظيفه سن المي يقال اتزق الجن اذا اخذوا ارزاقهم وبارى تعالى نك تجفلون رزقكم انكم تكذبون نكده بون ديديكى قول شكر رزقكم معناسنه در تقدير مضافله واسئل القرية كيدر اهل القرية معناسنه المرزوق همك فحقى وزانك ضمى ومبدله مختلو اولان كسسه الرزقيه رانك كسرى وبانك تشديديله آق كان بزي الرزداق رانك فحقى وزانك سكونيله رستاقك تمر بينده لغندرو ستاذن تعريب اولمشد رقرية معناسنه الرزوق جعفر وزنى اوزرته خرما انما جلدن برصره وخراب قدن برصدربود دخى معر دراصلى لسان فارسى اوزره رسته در صف معناسنه الرساق رانك ضمى وسبك سكونيله قرطاسه لمقدر فاك ضميلة الرسداق والرزداق دخى دبرلر نكيم مرور ايندى فربه معناسنه الرسابق رانك فحقى وزانك كسرى ومبدله جمى كويلر معناسنه الرشق رانك فحقى وشين معجمه نك سكونيله آتمق رضى معناسنه تقول رشقه بالنبل ارشقه رشقه من الباب الاول اذارميه ونبل نوك فحقى وباء موحده نك سكونيله اوق معناسنه الرشق رانك كسرى وشينك سكونيله بركونه انمقدر رجان قوم رجا بنندن اوق سربلر رمينار شقاد برلر الارشلق همزه نك كسرى به آهوبوين اوزنمق يقال ارشقت الظبية اذا مدت عنقها الرشيق رانك فحقى وشينك كسرى ومبدله قامتى خوب اولان كسسه بقارجل رشيق اذا كان حسن القد لطيفه الرشاقه رانك فتحيله بر كسسه نك قامتى خوب اولق يقال رشق رشاقه من الباب الخامس الرشابق رانك فحقى ونونك كسرى ومبدله سودان قبيله سندن بر جاعت رالرفق رانك كسرى وفانك سكونيله ولايمته طوتمق كه عنقك ضد يدريقال رفق به رفق من الباب الاول الارفاق همزه نك كسرى به معناه على رواية اخرى ويديقال رفته به وارفته الرزقى فتحته وفانك ضمى وتشديديله معناه ايضا يقال رفته به وارفاق نفع ويرمكه دخى دبرلر تقول ارفته اذا نفعته الرفقة رانك ضمى وفانك سكونيله شول جاعتدر كه سفرده المله بولداس اولور سن الرفقة رانك كسرى به معناه الرفاق رانك كسرى به جمى بولداس اولان جاعتلر معناسنه المرافقة همك ضمى وفانك فتحيله بولداس اولمق الزفاق تانك فحقى وزانك ضميلة معناه يقال رافقه ورافقا فى السفر الرفيق رانك فحقى وفانك كسرى ومبدله بولداس مرافق معناسنه الرفعاء رانك ضمى وفانك فتحيله جمى وحقكه بولداسلر بر بندن ايرلسه رفق اسمى زائل اولور رفق اسمى زائل اولمازور رفق واحده وجهه اطلاق اولنور صديق كبي قال الله تعالى وحسن اولئك رفيقا ورفق حليم وسليم اولان كسسه به ده دبرلر اخرقت ضد يدركه اخرق خاء معجمه وراء مهمله ليله نادان وناهماوار اولان كسسه در الرفق رانك فحقى وفانك سكونيله دوه نك قولن بطريقه باعقلدر سرعت ايمسون دبوتقول رفقت الناقه ارفقه ارفقا من الباب الاول اذا شدت عضدها لتخل عن ان تسرع اى لتقطع عن السرعة وذلك لداخيف ان تنزع الى وطنها الرفاق رانك كسرى به ذكر اولنان طريق اورده ووه قولنده باعلمان ايب المرفق همك كسرى وفانك فتحيله بلاك بازويه وصل اولندي بر دبرسك معناسنه المرفق همك فحقى وفانك كسرى به معناه وكذلك مرفق وجهين اورده برنسه ده استعمال ابدوب انتفاع ايندوك نسنه به دخى اطلاق اولنور شول كسسه كه بجى لكمن من امركم مرفقا قرأت ابتدى همك كسرى به آنى مقطوع كبي قلدى وشول كسسه كه مرفقا قرأت ابتدى همك فحقى وفانك كسرى به آنى اسم قلدى معجمه كبي ومرفقا دخى جائدر همك وفانك فتحيله

رحق

رحق

رحق

مطلع الیه مطلع کی لکن بوجه اوزره قرأت واقع اولمشدر المرافق بمک فقی وفانک کسریله اولک صوبن
دو کک و سوسو برندی قویه جتی بری و یونلره بکزر دخی نه وار ایسه المرفقه بمک کسری وفانک فقیله
یوز بصدیقی مخده معناسنه بمک کسری و خاء معجه نك فقیله الترفق فقیته وفانک ضمیله یوز بصدیقی
اوزره باقی بقال ترفقی اذا اخذ مرفقه المرفق بمک ضمی وفانک کسریله دیرسکن بصدیقی کسنه
بقال بات فلان مرفق ای متکشی علی مرفق بده الرق فقیته دوه نك دیرسکی بایلدن طشره
بورلش کی اولق و رفق شول صویه و شول مرعیه دیرل که وصولی آسان اوله یه ل ماه رفق بر مرفق رفق
ای سهل المطلب الارفق همزه نك وفانک فقیله دیرسکی طشره بورلش اولان دوه الرقاء رانک فقی
وفانک سکونیه و الفک مدیه موئی الرافقه فانک کسریله برشهرک اسیدر الرق رانک کسری وفانک
نشیدی ملکدن برنوعدر که اول عبودیت طریقه یله اولان ملکدر ورق بوقفه نسنه به دخی دیرل رفق
مضاسنه بوجه تندی ملائم اولان بره رفق دیرل اصمی روابی اوزره الرق رانک فقیله شول بوقفه
دیرلر که انده یازی بازرو منه قوله تعالی فی رق منشور ورق كذلك فلبو بغانک یو کنه دیرل الرقوق
ضمتیله جعی الرقه رانک فقیله شول بذر که دره فر بنده اولغین سبل زماننده زینه صو بایلور
بککله کده فیکره اکن ایچون خوب اولور ورقه کذلک لام تعریفله برشهرک دیرل الرقاق رانک فقیله
شول دوز بذر که اوزری ملائم والی برکدر الرق فقیته ذکر اولان بر معناسنه در بعضی شرده
وارد اولدینی اوزره که رفاق مقصوری در ورق ضعه دخی دیرل و قلت معناسنه کاور فر روابی
اوزره بقال فی ماله رفق ای قله الرقاق رانک ضمیله بوقفه انک خبر رقی معناسنه ثعلب ابتد عندی
غلام بخبر الغلیظ و الرقی دیرل و اگر بخبر الجردق دیرل سه مقابله سنده و الرقاق دیرل راجردق و رفاق
اسلمدر رفق و غلیظ صفتلر اولدینی کی جردق کرده دیدکاری انکدر الرقی رانک فقی وفانک
کسری و مدیه بوقفه اولان نسنه غلیظک و تخنیک ضد در ورق مملو که دخی دیرل واحد وجهه
اطلاق اولنور الرقه رانک کسریله بوقفه اولق بقال رقی الشی برق رقه من الباب الثاني الارقاق
همزه نك کسریله بوقفه انک و ارقاق برکسنه بی مملوک ایدمکه دخی دیرل بقال ارق مملو که اذا استرق
التریق علی وزن التکریم بمعناه بقال ارقه و رقه و تریق الکلام سوزی خوب ایدمکه دخی دیرل
وفی مثل عن صبح رفق و صبح صادق فقیله وقت صبحه ایچان شرا به دیرل یعنی تحسین کلام
شرب صبحه بشاء در المراق بمک فقی ایله قارنده ملائم اولان برزه مراق بطن دیرل التریق
فقیته وفانک ضمی و تشدید یله قلب بر نسنه به رقت و شفقت ایتک تقول رقتله ادارق قلبک له
الاسترقاق همزه نك و نانک کسریله بوقفه اولق استغلاظک مقابلدیر بقال استرق الشی
واسترقاق برکسنه بی مملوک ایدمکه دیرل بقال استرق مملو که اذا رقه و هو نقیض اعتقه التریق
علی وزن التزلزل بلدره می بقال تریق الشی ذالمع ازرقاق رانک فقیله صحرالده اولان
سرایک بلدره مه سنی یعنی کبدوب کلسی و هر نسنه که انک بلدره مسی اوله اکارقاق دیرل الرقرة
علی وزن الزلزله صوبی کنورب کیدرمک تحریک معناسنه بقال رقرق الماء فترق ای جاء و ذهب
و کور قیاعتک اطرافنده کوز باشن دور ایدرمکه دخی دیرل تقول رقرق الدمع اذا درنه فی الحلاق
و حلاق جاء مهمله نك کسریله کوز قیاعنده سورمه دکن ریدر الرق رانک فقی و بمک سکونیه
بر نسنه به نظر ایتک تقول رفته ارمقه رقه من الباب الاول التریق علی وزن التکریم بر نسنه به
متصل نظر ایتک تریق کیدر وزن و معنی الرق فقیته بقره روحه دیرلور رقی بر سوزی قویه دخی
دیرل معرب و فارسی رقه در المرافقه مملو اولک ضمی مملو نیک فقیله رقی که ضمزمک بقال هذه
الخلة ترامق بقرق لانحبالا تموت المراق مملو اولک ضمی و ناینک کسریله شول کسنه در که قلبنده
محبکدن جزئی نسنه فالش اوله الرقه فقیته و المراق رانک کسریله قوت بومی بلغه معناسنه

رفق

رفق

[illegible]

وَلَوْ

روفي

کاسه به دخی را ووق دیرل الروق رانک فقی وواوک سکونیه عجب کنورمک زیاده حسن سبیله نیال
 رافقی الشی بروقنی ای عجینی الروقة رانک ضمی ومدبله حسن داراولان نسنهل منه قولهم غلمان
 روفه وجوار روفه اذا كانوا احسانا الرايق بانک کسر یله روفک مفردی فاره ایله فرهه وصاحب ایله
 صحبه کی الروق رانک ضمی ومدبله كذلك رانقت جمعی بازل ایله بزل کی بازل آضبن یارن دوه به دیرل
 الروق فختینله یوقاری اوک دیشلری اشغه اولک دیشلرندن اوزن اولمق وروق شراب صافی اولمغه دخی
 دیرل یقال راق الشراب بروق روقا اذا صفا الاروق همزه نك کسر یله صوبی وغیرنسنه بی دوکک الیهق
 اوک دیشلری اشغیدن اوزن اوله الارافه همزه نك کسر یله صوبی وغیرنسنه بی دوکک الیهق
 فختینله برنسنه بی یوریمک یقال رهقه رهقا من الباب الرابع اذا غشیه منه قوله تعالى ولا یرهی وجوههم
 فتزول اذله ویرهق فختینله كذلك محرماته مرکب اولمغه دخی دیرل یقال رجل فیه رهق ای غشیان
 للمحارم من شرب الخمر ونحوه وغشیان غین معجه نك کسر یله برفعی ایشلمکله قریب اولمقدرو رهق
 ظلمه دخی دیرل منه قوله تعالى فلا یتخاف یخسا ولا رهقا ای ظلمه وسفه وطعیان معناسنه ده کلور ابو عبید
 رواجی اوزره کافی قوله تعالى فزادوهم رهقا ای سفها وطفیانا ویرهق برکسنه بی طلب ایدرکن قریب
 اولمغه دخی دیرل کرک اخذ ایتسون کرک ایتسون یقال طلعت فلانا حتی رهقه رهقا ای حتی دنوت منه
 فر بما اخذه وربع الم یأخذ وکوج زمانی قریب اولمغه دخی دیرل یقال رهق شخص فلان اذا دنا
 وشخص شخصین وخاء معجتینله برشهردن برشهره کنکه دیرل الارهاق همزه نك کسر یله كذلك برنسنه بی
 اورتمک وفي الحديث اذا صلی احدکم الی شیء فلیرهقه ای فلیغشه فلیایده منه ویقال ارهته طغیانانا اذا
 اغشاه اياه ونحمله معناسنه ده کلور یقال ارهقنی فلان اتما حتی رهقه ای حلتی اتما حتی حلتله له یوزید
 ابتدی ارهاق تکلیف معناسنه دخی کلور یقال ارهقه عسر اذا کفغه اياه ویقال لارهقنی لارهقک
 الله ای لا تعسر فی لا عسرک الله المرهق میمک ضمی ورائک سکونیه وهانک فختینله شول اوخلاند که بلوغه
 اولدرمک ایچون اردندن یریشه المراهق میمک ضمی وهانک کسر یله شول اوخلاند که بلوغه
 قریب اوله یقال راهق الغلام فهو مراهق اذا قارب الاحتلام الارهاق همزه نك کسر یله نمازی
 تاخیر اتمک وقت آخر داخل اولمغه قریب اولمغه دهک المرهق میمک ضمی وهانک فقی وتشدید یله شول
 کسنه در که انده بربرامزلق ظن اولنه وفي الحديث انه صلی علی امرأة ترهق ای تهتم وتؤنب بشروئا بین
 بره من لعله یاد اولمغه دیرل ویرهق شول کسنه به دیرل که اینده سی ورونده سی ومهمانی چوق اوله
 الرهاق رانک کسری وضمی وهانک سکونیه عددن برمقداره دیرل یقال القوم رهاق مائة
 ای رهه مائة ومقدار مائة یوزیددن روایت اولندیعی اوزره وزها زای معجه نك ضمیمه
 مقدار معناسنه الیهقان رانک فقی وبانک سکونی وهانک ضمیمه زعفران معناسنه
 الرايق رانک کسری ومدبله اغزیاری رضاب معناسنه الیهقه كذلك رانک کسری ومدبله
 واحدی اغزیارندن برمقدار معناسنه الارباق همزه نك فختینله جمعی وریق آج قارنه دیمک
 محله دخی استعمال اولنورمنه قولهم ایتنه علی ریق نفسی ای لم اطعم شیأ الرايق رانک فقی وبانک
 کسری وتشدید یله آج قرن اولان کسنه فیعل وزنی اوزره الرائق بانک کسر یله معناه یقال ایتنه ربقا
 وایتنه رائقا ای علی ریق لم اطعم شیأ علی روایه یعقوب وریق هر نسنه نك افضلنه واوانه دخی دیرل
 منه ریق الساب وریق المطر لا ولهم اوراق شول صویه دیرل که صباح آج قرنه ایچله صودن غیره
 اطلاق اولماز الرايق رانک فقی وبانک سکونیه آج قرنه اولان کسنه ربقک مخفیدر وریق سراب
 یلدرهغه دخی دیرل یقال راق السراب بریق ربقا اذا منع فوق الارض التریق فختینله وبانک ضمی
 وتشدید یله كذلك سراب یلدرامق الیوق ضمیمه جان ویرمک کسائی روایتی اوزره یقال هو راق
 بنفسه ربوقا ای یجود بها عند الموت (فصل الزاء) الرايق رانک فقی وباء موحد نك سکونیه قل یولمق

رهق

ریق

ریق

يقال زبق شعره بزقه زبقمان الباب الاول والثاني اذا تفعه الزباق همزة نك ورائك كسريله كبرمك
 دخول معانسه وبوازق كلسك مقلوبدر الزبق رائك وبانك قحيله وماينسند نونك سكونيله
 باسمين ياغي روغن باسمين معانسه الزبق رائك كسري وباء ووحده نك فتحي ايله زيوه فارسي
 معرب دروكاه اولور همزه ايله دخي استعمال اولور وبعض مكسنة باي دخي راكي مكسور قلد يلبس
 آني كاه زبهره وضيله ملحق قلد يلبز زبهره درلر وضيل بلايه ديرلر آفت معانسه المرائق مبيك
 ضمي ورائك وبانك فتحي وهمزة نك ماينسند سكوني ايله زيوه لنمش افعه المرائق مبيك ضمي وبانك فتحي
 وتشديد يله كذلك زيوه لنمش افعه معانسه دراصلنده مرائق درعامه تغيير وتحريف ايدوب مرائق ديرلر
 الزرقه على وزن الدحرجة برنسني صارويه بوياق يقال زبرقت الثوب اذا صفرت الزرقان رائك
 ورائك كسريله اي قرمعانسه وزبرقان برجلك اسميدر كه اول بدر الغزاري او غليدر ابو يوسف ابتد
 مزبوره زبرقان ديدكاري دولندي صاري اولد ينجوندر اسمي حصين در ديد الزحاليق رائك فتحي
 ولامك كسري ومديله طيانا جق يرل نجي نيم لغتي اوزره در زعاليف معانسه الزحلوقه رائك ولامك
 ضمي ايله واحدي طيانا جق برمعانسه الزحافه دحرجه كي طياندره ق معانسه يقال زحلوقه
 الزحلق فحتميله ولامك ضميه طيانق الزنديق ثويدن برطاشه در كه ثوي مشرك اولوب تكري
 ايكيدرد ييندرلر زاده ارائك فتحي ورائك كسريله جعي زنديق معانسه و آخريده اولان هاباء مخذوفه دن
 عوضدر زراصلي زنديق در الزندق فحتميله ولامك ضميه زنديق اولمق يقال زندق الرجل الزندقه
 رائك ولامك فحتميله زنديق معانسه اسمدر الزرق فحتميله كوك اولمق الارزق همزة نك ورائك
 فحتميله كوك اولان نسنيق سان رجل ازرق العين وازرق شول ناملي در كه زياده صفا اوزره اوله وازرق
 صافي صويه دخي ديرلر الزرقه رائك فتحي ورائك سكونيله والفق سديله موثي يقال امرأة زرقاء العين
 كوك كوزلي اولان عورت معانسه ويقال زرق عيناك من الباب الرابع الارزقاق همزة نك ورائك
 كسريله كوك اولمق يقال ازرق عينه ازرقا الزرق رائك وقافك ضميه وبيك زياده سيله كوكاكي
 زياده اولان نسني وزرق عورته دخي اطلاق اولور الزرق رائك ضمي ورائك سكونيله كوندرلر اسني
 معانسه وكوندرلر زرق اطلاق اولنديني لونده مناسبت اولد ينجوندر وزرق بلاد نيم ده دهنام
 موضعده اولان قوم يغلرله دخي ديرلر الزرق رائك فتحي ورائك سكونيله قوش نجاستن القايتك يقال
 زرق الظائر زرق ويزق من الباب الاول والثاني اذا ذرق فهو بالذال والزاى المجتنب لغة ونظر
 قلور كن كوزك بياضي ظاهرا ولغه دخي ديرلر يقال زرق عينه تحوي اذا انقلب وظهر بياضها وزرق
 مرائق ديدكاري كوندرايله آغمه دخي ديرلر وزرق ناهه بالان كير وسورمكه ديرلر يقال زرق الناقة
 الرجل اذا اخبرته الى وراهها الزرق همزة نك ورائك كسريله بالان كير وسورمك المرائق مبيك كسري
 ورائك سكونيله قصه اولان كوندردر رخ قصير معانسه الزرقان رائك ونونك ضمي ورائك ماينسند
 سكونيله ايكي مل در كه قبوا وزينه بابوب اورينه بكرة اصمق ايچون ارقري اناج قورلر واکراول
 ميللر بنسان اولوب اغچون اولور سه دعامتان ديرلر وارقي اولان اناج عجله ديرلر وقوغه اول
 عجله يه اصلور الزورق على وزن حيدر برنوع خرده كي الزرق رائك ضمي ورائك فتحي وتشديد يله
 برجنس طوغندر كه آنكه صيد اولور فر ابتد اي اولان طوغندر بازي ابيض معانسه الزارايق
 رائك فتحي ورائك كسري ومديله جعي طوغانلر معانسه الارزاقه همزة نك فتحي ورائك كسريله
 خوار جدن برطاشه در كه نافع بن ازرقه منسوبدر كه نافع بن حنيفه جامعنددر الزرقان رائك
 ضمي ونونك كسريله صوفدن برجنس حبه در وفي الحديث ان موسى عليه السلام لما قى فرعون
 انا و عليه زرقا نفعه يعني جبة صوف ابو عبيد الله بن بوني عبرانيه طن ايدرم وتفسير حديث شريفده در
 بعضرايتدي بو فارسي معربدر بونك اصلي اشترايه در دو جعي متاعي معانسه الزرق رائك فتحي

زبرق

زحلق

زندق

زرق

زرق

وعینک سکونیه چاغرمی بقال زعفت به زعفتنا الزعق فختبئله مصدر در حالت سرور و ده فرج
 اوزره اولوب صحه قلبی معناسنه بقال زعق برعق منی الساب الرابع زعق زانک فقی و عینک
 کسر یله شول کسینه دد که سرورنده فرج اوزره اولوب حبقره الارعاق همزه مک کسر یله چاغرمی
 الارعاق همزه مک و زانک کسر یله چاغرمی بقال ارعقه الخوف حتی زعق و ازعق المزعوق
 میمک فقی و عینک ضمی و مدیده قور خود لوب چاغردن کسینه بقال ارعقه فهو مزعوق علی غیر القیاس
 کذا قال الاصمعی و قال الاموی بقال زعقته فهو مزعوق و مزعوق طور لول اولان طعما مدخی دیر بقال
 طعما مزعوق اذا کثر لمحه الزعاق زانک ضمی و عینک تخفیف یله طور لی صو بقال ما مدخل ای لمخ
 الزعوق زانک و فانک ضمی و عینک سکونیه بدخو اولان کسینه سی الخلق معناسنه الزعاق
 جمعی و انشد ابو مهدی فی اذا ما خلق الزعاق واضطربت من تحتها العنفاق الزی زانک کسری
 و فافک تشدید یله طلوم سقا معناسنه الارفاق همزه مک فخبیه جمعی قلبی زفاق زانک کسر یله
 جمع کزنی الزقان زانک ضمی و فافک تشدید یله کذلک جمعی ذیاب یله ذوبان کبی ذیک جعده
 قور در معناسنه و زقان زفاق دخی جمعی کلور علی ماسیحی حواریله حوران کبی حاء میده ایل و لد
 ناقه معناسنه التریق علی وزن التکریم در پی باشی جانبندن صوب چقر می خلقک معنادنه بحالف
 الزقاق زانک ضمیله صوق سکه معناسنه تکریم کبر و تانی جاتر در اخفش ابتدی اهل جاز طریق
 و صراطی و سبیلی و سوقی و زقاقی و کلامی که کافک فقی و لامک تشدید یله سوق بصره دن عبارت در
 موشت قبلور و نو نیم بونتری جمله مذکر قبلور الارقه همزه مک فقی و زانک کسر یله جمعی صوقا فلر
 معناسنه حواریله احوره کبی تکیم الان مرور ابتدی الزق زانک فخبیه قوش یاوریسنه
 اغز یله غدا یدرم بقال قه رقه من الساب الاول اذا طعم فرخه بیه الزرقه علی وزن الزلزله
 طفلی او یتحق ترقیص النطق معناسنه الزاق فختبئله طایبق بر دحض معناسنه و بواصلده
 زلفت در جمله دن مصدر در یقل زلفت ترقی زلقا من الباب الرابع و زلق دوزیره دخی دیرلکه
 آند برسنه اولیه منه قوله تعالی فصیح صعبا زلقای ارضاملساء لبس بهاشی و زلق کذلک
 طوارک عجزنه دخی دیرل الزلق زانک فقی و لامک سکونیه تراش ایتک بقال زلق رأسه بر لقه زلقا
 من الساب الثانی اذا حلقه و ترجمه مختارده باب اوله اشارت انشدر سهودر الارلاق همزه مک
 کسر یله طایندر می بقال ارلقته انا و ارلاق ناقه ولدن اسقاط اتمکه دخی دیرل بقال ارلقه اساقه
 اذا اسقطت و ارلاق باش تراش اتمکه دخی دیرل التزلیق علی وزن التکریم کذلک باش تراش ایتک
 بقال ارلقه و زلقه تزلیقا المزاق میمک و لامک فخبیه طایبق بر الزلافة زانک فقی و لامک
 تشدید یله بمعناها المزلاق میمک کسر یله و زانک سکونیه شول سنه در که آنکله قو بکد اور
 و اچلورده فتاح حسن زلاج کبی و زنا و معنی و مزلاق شول آه دیرل که ولدن چوق اسقاط ایلیه الزلیق
 زانک فقی و لامک کسری و مدیده آنه سی فرندن دوشن ولدن زلق زانک فقی و لامک کسر یله شول کسینه دو
 که جماع ایتزدن اول انزال ایده الزلق زانک ضمی و میمک فقی و لامک کسر یله هدد و زنی اوزره معناه
 الزلق زانک ضمی و لامک کسر یله بمعناه ایشا الزلق زانک ضمی و میمک فقی و تشدید یله بمعناه کذلک
 بقال رجل زلق و زلق اذا کان بزل قبل ان یجامع الزلیق زانک ضمی و لامک فقی و تشدید یله و بانک
 سکونیه بر جنس شفتالودر که تویی یوقدروا کالسان فارسیده شفته رنک دیرل ازناق زانک کسر یله
 بر باغدر که او یانه جکه التندن باغلر که ترکیده اکا کلفسر دیرل و زانک مکسور اولمی صاحب
 مهبذک تصریحنه و نسخ صحاحک ضبطنه بشاره اما قاموسه زامخوم اولفه اشارت او انشدر
 ایکسیده لغت املی احتمال و اردر و زناق نسا طائفه سنک زینندن بیون قصدی دیدکاری سنه
 دخی دیرل الزنق فانک فقی و ونونک سکونیه اتمک کلفسرن بغلق بقال زنقت الفرس الزنق فختبئله

زفوق

زاق

زاق

زوق

كلمه سر بعلحق بر الزنقة زانك فحق ونونك سسكونيله طار اولان صوفى سكة ضيقه معناسنه
 المزوق ممك فحق ونونك ضيقه عامر بن الطغياك آنك اسميدار از ووق على وزن الكافور زوقه
 اسميدار اهل مدینه لغى اوزره وزبوه جيع بالدر زده استعمال اولنور ريرار بويه النون ايله دور
 اوزرينه وضع ايدلر آتش اوزره فو بحق زبوه كيدوب النون دمور اوزرينه قالسون ديو
 المزوق ممك ضمي وواوك فحق وتشديديله ذكر اولنان معناسن مأخوذ در هر مزي اولان نسنيه
 مزوق دبرل اگر چه آنده زاووق يعنى زبوه بوسه ده التزويق على وزن التكريم رينت ايتك يقال
 زوقت الكتاب والكلام اذا حستته وقومته الزنى زانك كسرى ومديله كو كلك بقاسندن بيوتى احاطه
 ايدن يزويق بن بسطام قبيله شيباندى بر كسنةك اسميدار التزيق فحقيله وياك ضمي وتشديديله
 تزين معناسنه در يقال تزيفت المرأة وتزيفت بالقاف وبالعين المجمة اذا تزيفت واكتحات الزوق
 ضمتيله مكده ايلك چوق اولمى يقال زهق الخ يزحق من الباب الثالث اذا كتزفهم وزهاق وبويعقوت
 روايتى دروزهاق شول طواره دبرل كه سمين او اوب ايلكلو اوله وزهوق روح حقه دخی دبرل يقال
 زهقت نفسه زهق زهوقا اذا خرجت وفي الحديث ان النحر في الخلق واللثة وافر والانتفس حتى
 زهق يعنى دوه بي ايكي بردن ذبح ايدوب روحي حقه توفيق ايلك ولله تعالى وتزهق انفسهم وهم
 كافرون وزهوق مصحح اولغه دخی دبرل قال الله تعالى وزهق الباطل اي اضمحل وزهوق
 جاعندن ايلرو كتمكه دخی دبرل يقال زهقت الراحلة زهق زهوقا اذا سقت وتقدمت مام الخيل
 وزهوق اوق هدفه تجاوز قلعه دخی دبرل وابوعبيد مصنفه ايتدى بوزكر اولنلرك فعلنده زهق
 بوقدر هانك كسريه بلكه زهق در هانك فحقيله اگر چه بعض كسسه زهق كسريه لغتدر زهق ده
 فحقيله ديشدر ديدى الزهاق هانك كسريه شول ايلك در كه ككده جع اوله ب يحكم اوله وزهاق
 ايلرو كيدن كسسه معناسنه كلور ووسكرده صنوف ايلرو فحقيله دخی دبرل الزنى زانك ضمي وهانك
 فحقى وتشديديله جفى ايلرو چلار معناسنه الارهاق همزهك كسريه اوفى نشاندر تجاوز ايتدر مكه
 دخی دبرل يقال ازهق السهم صاحبه وازهاق كاسه بي طولدر مغه دخی دبرل تفر زهقت الانا اذا
 ملائه وازهاق طوارا كرى بويينه كنور مكه دخی دبرل يقال ازهقت الدانة السرج اذا قتمته والقمة
 غلى عقهها وكاه اولور ايله دخی استعمال اولنور وازهاق اولدر مكه دخی دبرل قتل معناسنه المرهق
 ممك ضمي وهانك كسريه سرعت ايدى يقال رأيت فلانا زهقا اذا كان غدا غدا غدا غدا غدا
 فحقيله سرعت ايتكه دبرل و مزهق اولدر يحبه دخی دبرل قائل معناسنه المرهق هانك فحقيله
 مقبول معناسنه الارهاق همزهك فحقى وهانك كسرى ومديله سرعت ايله سيرايتك يقال فس
 ذات اذا هيق اذا كانت ذات جرى سريع الزهق زانك فحقى وهانك كسريه چاك اولان كسسه يقال
 فلان زهق اي نزق الزهق فحقيله لخلق اولان ودور اولان بر الزموق زانك فحقى وهانك ضمي
 ومديله دخی درين قوبى بى بعبدة القعر معناسنه وطاعده زباده اينش اولان بول الاترهاق همزهك
 وزانك كسريه طوار اور قدن صخر مقي ياخود چاركن صخر مقي يقال زهقت الدابة اذا ماتت
 من الضرب او اسفار الزهوق زانك ولاملك ضيقه سمير اولان كسسه ولام زباده اولمشدر الزهاق
 زانك فحقى ولاملك كسريه شول بيان چارلى در كه زباده سمير لكدن ارقدرى دوز اوله اصمير
 روايتى اوزره الزهقة على وزن الزنة شدله كولك ضحك شديد معناسنه (فضل السن) السبق
 سبك فحقى وياك سكونيله يقال سابقته وسبقته سابقا يعنى آنكه يار شده وسبق ايتدم باب مغالده دن
 اولور الاسباق همزهك وتانك كسريه يارش ايجون سكر دشك يقال اسبقا فى العدو اي اسبقنا
 واوق الشمه ده بار شمه دخی دبرل نكيم باري تعالىك ذهبا نسبق ديدى كه لنده مراد شملدر
 ديشدر بعضلرو انتضال اوق الشمه دبرل السابقة بانك كسريه ايلرو ويحك يقال له سابقة

زهق

زهق

زهق سبق

فی هذا الامر اذا سبق الناس اليه يعني ساير لردن مقدم ايشلش اوله السبق ففتحته شول معتبر نسنه دركه
 يارش اهلي اولنراق مابنلرنده وضع ايدرلر اوكلد معناسنه سباق الباري سبنك كسريله طوغنك ايكي
 باغنده اولان باغ كرك قابشدن كرك غيري نسنه دن اولسون السئوق سبنك ضمني وتانك ضمني
 ونشد يديه ومديله وسبنك فحقيله دخي اغتدرو الباقى على حاله برامز ايقه زيف ونهرج معناسنه وهركله كه
 يو اسلوب اوزره اوله اول مفتوح الاول در الادرت كله نادر در كه آنلرك برى سبوح و برى قدوس و برى
 ذروح و برى دخي ستوق در لکن ذروح دن ماعداسي مفتوح و مضوم اولور و ذروح مضوم اولور
 مفتوح و لما روضروح برقرمزي بوجكدر كه نقطه لري واردر سمو مدن در المسائق ميمك فتي وتانك
 كسريله شول كوركدر كه يكرى اوزوندر المستقه ميمك فتي وسبنك سكوفى وتانك فحقيله واحدى
 ذكر اولسان كورك معناسنه وابوعبيد ابندى بونك اصلي لسان فارسيد مسته در تعريب اولنشد
 السحق سبنك فتي وحانك سكونيله برنسته يي بوشحق يقال سمحت الشئ وسحق اسكى بره دخي ديرل
 وسحق سكرمه دن اشغه بوو ريمدن بوقر و اولان بيله دخي ديرل الاسحاق همزه نك وسبنك كسريله
 يو مشعه در يقال سمخته فالتحق السحق سبنك ضمني وحانك سكونيله اراق اولق معناسنه در
 وسحق دخي جاتدر ضمتنه عسرايه طمركي يقال سحق الشئ من الساب الخامس وسحق اوزن اولان
 خرمانا جاتره دخي ديرل سحقك جعندر على ماسي السحق سبنك فتي وحانك كسرى ومديله
 اراق اولان نسنه بعيد معناسنه الاسحاق همزه نك كسريله اراق ايمك يقال اسحقه الله اى ابعده
 و براسكمك معناسنه ده كلور يقال سحق الثوب اذا اخلق و لم يوبعقوب روايتي درو اسحاق
 دوه اباغى اشغه دخي ديرل يقال سحق خف البعير اذا مرن و مرانت راه مهمله ايله دوه نك اباغى
 خلاص اولغه ديرل اشغه دن واسحاق همزه نك سودى كيدوب همسى چكلوب قارنه باشمغه دخي ديرل
 واسحاق اسماء رجالدندرا كر بونوله اسم عجمي مراد اولور سه معرفده لا ينصرف اولور اصلندن
 تغيير اولتوب كلام عربده غير معروف واقع اولديغندن اوترى و اگر اسحقه السفر دن اولوب
 مصدر دن منقول مراد اولور سه ابعدا السفر معناسنه بوجيده منصرف اولور ز بر كلام اصلنده
 تغيير اولمىش اولور السحق سبنك فتي وحانك ضمني ومديله اوزن اولان خرمانا جاتى نخل
 طويل معناسنه وسحق مركب اوزونه دخي ديرل اركك اولسون ديشي اولسون يقال اتان
 سحق وجار سحق اذا كان طويلا السحق عل وزن حيدر اوزن معناسنه در السحق سبنك
 وحانك ضمني وميمك سكونيله كذلك اوزن خرمانا جاتى در ميم زايده در السحق سبنك كسرى
 وميمك سكونيله باش كمينك اوزرنده بر يوفقه دريدر و اول دريه اين باش بار يغه سحق
 ديدكلى بوندن مأخوذ در سماحق السماء سبنك فتي وممانك كسرى ومديله كوك بوزنده اولان
 يوفقه بلوتر معناسنه در و ايم باغى اوزرنده اولان اينجه در يله دخي سماحق ديرل جوهرى ايدر
 بن ظن ايدرم كه اشبو ميملر زايده اوله صاحب قاموس حروف اصول دن اعتبار ايمشدر السودق على
 وزن جوهر والدال مهمله بلرك سوار معناسنه بوذكر اولنان صاحب قاموسك نصريحنه بناء در
 اگر چه نسخ صححه صحاحده و ساير لغاتده ذال معجمه ايله واقع اولمشدر و سودق كذلك بلبانه دخي ديرل كه
 طوغن جنسندندر السوديق سبنك ودالك فتي ونونك كسرى ومديله كذلك بلبان صقر معناسنه
 وكاه اولور صقر حقه دخي اطلاق اولنور السيدوق سبنك ودالك فتي ونونك ضمني ومديله كذلك
 بلبان معناسنه السوداق سبنك ضمني ومدى ونونك كسريله بمعناه ايضا السدق ففتحته سابه
 كيه سى ديدكلى كيه كه تر سال آده اود يقر لسان فارسى اوزره سده لفظندن معربرد سبن
 مهمله ايله السرق ففتحته او غلق يقال سرق منه مالا يسرق سرقا من الباب الثاني وكاه اولور
 سرقه مالا دخي ديرل سرق منه مالا معناسنه وفي المثل سرق السارق فان سرق يعنى اصل مال صاحبي

کندن بوغز لبوب صبر ابتدی سارق صبر ابتدی و سرق کذلک او غریبقی معناسنه اسمدر و سرق
 حر بردن اولان قاشلره دخی دیرلر علی ماسبی السرقه کذلک سبنک فتنی و رانک کسریله اسمدر
 او غریبقی معناسنه الاسریق علی وزن التکریم او غریقه نسبت اتمک یقال سرقه اذافیه الی السرقه
 و قری ان ایتک سرق الاستراق همزه نک و تانک کسریله برنسنه یی کبر لوائیکه دیرلر یقال استرق
 السمع ای سرق مستخفا موجود اولان نسخ صحاحده بویه واقع اولمشدر لکن ظاهر بوا یندی که ای سمع
 مستخفا دیرلیدی المسارقه ممک ضمی و رانک فتحیه برنسنه یی او غزین بقسغه دیرلر یقال هو
 یسارق النظر الیه اذا هتبل غفلته لی نظر الیه و اهتبال فرصت دوشر مکه دیرلر للسرقة فتحیه
 حر بردن اولان قاشلر و ابو عید ایتدی سرق آق حر بردن اولنه دیرلر و سرق او غریقه دخی دیرلر علی
 مامر آنفا السرقه فتحیه واحدی و بونک اصل یی لسان فارسیده سره در جید معناسنه تعریب
 اولنوب سرق دیشدر نیکم ره جل معناسنه تعریب اولنوب برق دیشدر و بیه فقنان معناسنه
 تعریب اولنوب یلق دیشدر استبرق همزه نک کسری و تانک و رانک فتحیه و سین و بایک سکونیه
 قالن اولان اطلس سرق سبنک ضمی و رانک فتنی و تشدیدیه مسرقان ممک و رانک فتحیه مزبورلر
 بر موصعک اسمدر و بعض نسخده رانک ضمیمه دخی روایت اولمشدر سراقه ضم سبنله صحابه دن
 برکسنه نک اسمدر که اول سراقه بن جعشدر جمک و شبنک ضمیمه السراق سبنک ضمی و دالک
 کسریله سر ابرده السراقات وزن مزبور اوزره جمعی و هرا و ککه بزین اوله کاسراق دیرلر
 المسردق ممک ضمی و سبنک و دالک فتحیه سر ابرده لو اولان او یقال بیت مسردق المسردق جعفر
 وزنی اوزره سرکن دیدکری اوت السبق سبنک فتنی و فائک سکونیه قیوتی اورتک الاسقای
 همزه نک کسریله کذلک قیوتی اورتک الانساق همزه نک و سبنک کسریله قیوتی اورتک یقال
 سفت الباب و اسفقه اذ اردده فانسق السبق سبنک فتنی و فائک کسری و مدیه صق طوقمش
 اولان بر سفق معناسنه و سفق بی حیا اولوب یه زی برک اولان کسنه یه دخی دیرلر یقال رجل سفق
 الوجه ای و فح السفاقه سبنک فتحیه بر صق طوقمش و بوز برک اولوب بی حیا اولمی یقال سفق سفاقه
 من الباب الخامس السفاق سبنک اولک فتنی و تانک کسریله قلیک یوزده اولان بوللر طرائق السبق
 معناسنه فارسی معر بدر و ابو عید ایتدی سفاق سق قلیک یوزده اولان جوهر بدر فرند سیف
 معناسنه السلق فتحیه دوزیر قاع صفصف معناسنه السلقان سبنک ضمی و لامک سکونیه جمعی
 خلق الیه خلکان کی اسکی بر معناسنه السلق علی وزن حیدر کذلک دوزیر معناسنه ممک زیاده سبله
 السملق سبنک فتنی و لامک کسریله جمعی دوزیرلر معناسنه السلق سبنک فتنی و لامک سکونیه
 برکسنه یی آرقسی اوزره بر اقی یقال طعنه فسلقه اذ القیه علی ظهره و ساق چاغرق معناسنه ده
 کلور صلقده لغندر صداد مهمله الیه و فافله و سلق دل الیه برکسنه یه اذ اتمکه دخی دیرلر شده قول
 باللسان معناسنه قال الله تعالی سلقوکم بالنسبه حداد و ابو عید ایتدی بالفوا فیکم بالکلام معناسنه در
 و سلق طغر جفی یا غلغه دخی دیرلر یقال سلق المزاده اذ ادهمتها و مزاده ممک فتحیه ازق قویاجق
 انیه دیرلر و سلق برنسنه یی چولکه قویوب فی الجملة فینغه دخی دیرلر نقول سلق البقل و البیض
 اذ اغلیته بالنار اغلاخغه و سلق طوارک ارقه سنده یا غر یندن قان بیاضنه دخی دیرلر و سلق جوالک
 بر قولین اول بر قولینه کچور مکه دخی دیرلر السلقاء سبنک کسری و الفک مدیه کذلک ارقه اوزرینه
 بر اقی یقال سلقیه سلقاء اذ القیه علی ظهره آخره یازیده قلیغه نیکم جمعیه جعباء دیشدر در
 جعبه دن مأخوذ اولغه صرعه معناسنه و عورتی ارقه سی اوزره یاروب جاع اتمکه دخی دیرلر
 یقال سلقها و سلقها اذ ابسطها ثم جامعها الاستلقاء همزه نک و تانک کسریله برکسنه ارقه سی اوزره
 یاتقی یقال استقی الرجل اذ انام علی ظهره و هو افعلی الاستلقاء همزه نک و لامک کسریله بمعناه یقال

مردق

سردق

سفق

سلق

اسلنق وهو افعلى السلاق مېك كسرى وسېنك سكونيله خطيب بلغ اولان كسسه آوازی
 بلند اولوب كلامی فصیح اولنق جهتندن السلاق سېنك فتنی ولامك تشديديله بمعناه المسلق مېك
 كسرى وسېنك سكونی ولامك فتحيله بمعناه ايضا مقصور منه بقا ل خطيب مصقع مسلق و مصقع
 سېنله وصاديله لغتدر السلاق سېنك ضميله شول سبوجليردر كه ديك دینده چقر بعضی ایتدی
 دیش دینك درسی صوبلقد السلق سېنك كسرى ولامك سكونيله قورد كه سباع قسمی دندر
 السلقه سېنك ك ذلك كسرى ولامك سكونيله مؤثی كاه اولور بوز سز اولان عورنه دخی سلقه
 دیرلر و سلقه بازی دبدكاری اونه دخی دیرلر كه اكل اولنور السلقه سېنك فتنی ولامك كسرى و مدیله
 دوه نك باندله قولن یرندن باقی فلان اتردر و سلقه طبیعتنه دخی دیرلر یقال فلان بتكلم بالسلقه ای بطبعه
 لاعن تعلم پس كلمات صادره محضاً طبعندن ناشی اولدیغیچون طبیعتنه منسوب اولور السلق فتحینه
 ولامك ضمی و تشديديله دیوار اوزرینه چقمق یقال تساق الجدار اذا نسوره السلق سېنك فتنی
 ولامك كسرى و مدیله شول نسنه در كه انجندن دوكلور سلق سېنك فتنی ولامك ضمی و مدیله بمن
 ولا بندنه برقریه نك اسمیدر كه اكادروغ و كلاب نسبت اولنوب دروغ سلوقیه و كلاب سلوقیه دیرلر
 بعضی ایتدی سلق لان دیمكله معروف شهر ك اسمیدر كه كلاب سلوقیه اكانسبت اولنور السلق
 ضمینه بو كسك و اوزن اولنق یقال سلق سلق سموقا من الباب الاول اذا علو طول السلق سېنك
 ضمی و مېك تخفیفيله خالص یلان كه انجنده كرجك نسنه اولیه یقال كذب سلق ذ كان خالصا
 السیقان سېنك فتنی و مېك كسرى و مدیله او كوز بیوندور غنده اولان ایکی انجدر كه او كوزك بویین
 احاطه ایدر طرق مثالنده السلق سېنك فتنی و مایندنه مېك سكونيله بر خوب قو خولی اوتر كه
 اكاه زركوش دیرلر بعضی زركوش حكیم دبدكاری معروف چیچكدر دیمس كذا فی بعض نسخ
 الصحاح السلق فتحینه تخمه اولنق یقال شرب الفصیل حتی سلق من الباب الرابع و فصول هابله
 و عساد مهمله ابله دوه باور سیدر السلق علی وزن الحال ایاغك انجكدر و السلق سېنك ضمی
 و مدیله جمی اسد ابله اسد كی تكیم عن قریب اشارت اولنور السیقان سېنك كسرى و مدیله اذلك جمی
 انجكدر معاسنه الاسوق همزه نك فتنی و واولك ضميله كذا جمی السوق سېنك فتنی و واولك سكونی
 و النك مدیله بالدری خوب اولان عورت الاسوق همزه نك و واولك فتحيله بالدری اولان ارواسوق
 بچقاری اوزون اولان اره دخی دیرلر طویل الساقین معاسنه و ساق بری بری آر نجه معاسنه دخی كلور
 یقال ولدت فلانة ثلاثة بنین علی ساق واحدة ای بعضهم علی الریهض ایست یذهبهم جارب و ساق
 اغاجك اوزرینه دخی دیرلر جذع شجر معاسنه و ساق حرقرتك ار كنده دخی دیرلر و ساق شدت معاسنه
 ده كلور منه قوله تعالی بوم یكشف عن ساق ای عن شده المساوقة مېك ضمی و واولك فتحيله شدت
 فخر ایدشه منه قولهم ساوقه اذا اخره ایهما شد ساقه الجیش عسكر ك اخرنده اولان الای السوق
 سېنك ضمی و مدیله بار چار شوم معاسنه تدكیری و تأیثی جائز در و سوق الحرب او غراش یرنه دیرلر و سوق
 ساقك دخی جمی كلور انجكدر معاسنه اسد كی تكیم مرور ایتدی و سوق ساقه نك دخی جمی
 كلور نوكرلر معاسنه اسوق فتحینه و واولك ضمی و تشديديله كم صانم اتمك یقال تسوق القوم
 اذا باعوا واشتروا السوق سېنك ضمی و مدیله الالته اولان ادملر عابونوكرلر معاسنه بونده مذكر
 و مؤنث و واحد و جمع برابر اولور السوق سېنك فتنی و واولك سكونيله سور مك السباق سېنك
 كسریله بمعناه یقال ساق الماشیه بسوقها سوقا و سباقا و سوق بر كسسه نك انجكده اور معه دخی دیرلر
 نقول سقت الرجل اذا صبت ساقه و سباق تزعر و حده دخی دیرلر یقال رأیت فلانا سوق ای بمنزع
 عند الموت السابق بانك كسریله سور یحی السواق سېنك فتنی و واولك تشديديله بالغه ابله سور یحی
 الاسباق همزه نك و تانك كسریله سور مك الانسباق همزه نك و سېنك كسریله سور مك

سقى

سقى
سوق

یقال استاقها فانساقف السیفه سبنك فقی و یانك كسرى و تشدید یله شول طوار در كه انی عدو غارت
 ایدوب سور مش اوله و سبیه كسرى و سبى ابو زیدر و ایچی اوزره شول بلوت در كه انی یل سور
 و یعموری اولیه الاسافه همزه نك كسرى یله سورمك ایچون طوار و یرمك یقال اسقك ابلا
 ای اعطینك ابلا تسوقها السوبق سبنك فقی و و او ك كسرى و مد یله پسته دیدن لری معرو ف
 نسنه كه ما كولات قسمندر السهوق سبنك و و او ك فخبیه و هانك سكو نیله جالدن اوزون
 اولان كسنه و شدید اولان یله دخی دیر لر فرار و ایچی اوزره (فصل الشبن) الشبق فخبیه شهوت
 غالب اولمق یقال شبق یسبق من الباب الرابع الشبرقة علی وزن الدحر جسه بزیر تمق الشبارق
 شبنك كسرى و یانك سكونیه بمعناها تقول شرفت الثوب شبرقة و شبارقا اذ امر قته و شبرقه قطع
 معنای سنه دكور یقال شرفت اللحم و شر بفته ای قطعه الشبرق شبنك و رانك كسرى و یانك
 سكونیه بر جنس دیکندر كه نازه سنه شبرق و یاسنه ضریر دیر لر كعبه یول لر نده چوق اولور بره یابلور
 ساقی اولمار قورید قده كسرى طرناغی كبی دیکنلری اولور الشبارق شبنك ضمی و رانك كسری یله
 شول زدر كه هر یی اسكمش اوله معر بدر عذافره ملحقدر و عذافره عینك ضمی یله یوك اولان
 دوه در اشدق شبنك كسرى و دالك سكونیه اغر لك بر جایی یقال یغخ فی شد قیه ای فی جانی
 غه الاشدق همزه نك فقی یله جعی اغر جانب لری معنای سنه الشق فخبیه اعز لك كوشه سی
 یوك اولمق الاشدق همزه نك و دالك فخبیه اغزی كوشه سی یوك اولان كسنه یقال خطیب اشدق
المشتق ممك ضمی و دالك كسرى یله شول كسنه در كه غزنك كوشه سن سو یلر كن دیوشره
 فصاحتله سو یلك قصدایدون الشرق شبنك فقی و رانك سكونیه كون طوعجی بر مشرق
 معنای سنه و شرق كونشك كندویه دخی دیر لر یقال طمع الشرق شرق كون طوعغه دخی دیر لر
 الشرق ضمی یله بمعناها یقال شرفت شرقا و شرقا من الباب الاول اذا طلعت و شرق قیونك قولاغی
 یار معغه دیر لر یقال شرفت الشاة اشرقها شرقا اذا شقت اذنھا الشرق فخبیه قیونك قولاغی
 یار لمق یقال شرفت الشاة شرقا من الباب الرابع و شرق غم و غصه یه ده دیر لر یقال شرق بر یقه اذا غص به
 یعنی كسرى اغزی یار یله بوغلسه و فی الحديث خروج الصلوة الى شرق الموقی یعنی نمازی
 تأخیر ایدر لر كونشدر بر لمعه قالمجه عند الموت كندی اغزی یار یله بوغلین كسنه نك حیناقی مقدار نجه
 الشارق رانك كسری یله ضمی بمعناها یقال لا یتك ما در شار قی ای ما طلع نیر و ذر و ر ذال معجمه یله
 طلوع معنای سنه در المشرق ممك فقی و رانك كسرى یله یار كونلر نده و قیش كونلر نده كونش
 طوع یعنی مطلع المشرق ممك فقی و رانك ضمی یله شول موضعدر كه انده كونشچون اوتر لر
المشرق ممك و رانك فخبیه بمعناها الشرق شبنك فقی و رانك سكونیه بمعناها ایضا المشرق
 ممك كسرى و شبنك سكونیه بمعناها كذلك پس اشبو ذكر اولنان در رت لغت اولور كونشچون
 اختیار اولن بر معنای سنه در المشرق فخبیه و رانك ضمی و تشدید یله كونه فر شو اولان برده او نور مق
 تقول تشرق اذا جلست فيه الاشرق همزه نك كسری یله ضمی او لمق یقال اشرق اذا اضاءت
 و اشرق كونشك ضیاسنه داخل اولغه دخی دیر لر یقال اشرق وجهه اذا اضاء و تلا احسن الشرق شبنك فقی
 و اشرق وزن نورانی اولغه دخی دیر لر یقال اشرق وجهه اذا اضاء و تلا احسن الشرق شبنك فقی
 و رانك كسری یله شول ات در كه اوز رنده اصلا باغی اولیه الشرق علی وزن التكریم ات قور تمق
 تقدید اللحم معنای سنه ایام تشرق یقه ایام تشرق دیکلری بوندن ما خود در و ایام تشرق اوج كوندركه
 انلر قر بان یرامینك اول كوندن صكره كان كونلر در زیر اقر بان اتری اول كونده كونشسه قر شو
 سر له ب قور یلدور بعضیلر ابتدایام تشرق دیدیلر حجاجك اشرق شیر کما غیر قول لر ندرن او ترو
 و شیر ناء مثله نك فقی و بام مو حده نك كسرى و مد یله مكه مشرفه بر طاعنك اسمیدر و اغارت

سہق
شبق
شبرق

شبق

شرق

سرعت اتمك معنا سنده در و بو یعقوب روایي اوزره در و ابی الاعرابی ابتدی قربان کنش مشرق
 اولنججه ذبح و اوندی یغیچون ایام تشریق دیدیلر و تشریق مشرق جاننده کتمکه دخی دیرل یقال شتان
 بین مشرق و مغرب المشرق میك ضمی و رانك فقی و تشدیدله مصلی معنا سنده در و مشرق
 مسجد خیفه دخی دیرل شریق شبنك فقی و رانك کسری و مدیله برر جلاک اسمیدر الشفق
 فتنبله کنش ضیا سنك بقیه سی و جرتی در ابتداء بلدن یلسونمازی و قته قریب اولنججه
 و خلیل ابتدی شفق غرب و ب شمس دن واقع اولان جرتندر عشاء اخیره و قته دك و فرا ابتدی بعض
 عربدن ایشندم که علیه ثوب کانه الشفق دیر ایدی قرمزی کین کسسه حقه ده و شفق رنسنه نك برارنه
 دخی دیرل و شفق شفقه دخی دیرل الشفقه فتنبله اسمدر مرحت معنا سندن المشفق میك
 ضمی و فانك فقی و تشدیدله کذلک یا مزه دخی دیرل یقال عطاء مشفق ای مقلل الاشفاق
 همزه نك کسریله شفقت اتمك تقول اشفقت منه علیه و اشفاق حذر اتمك معنا سنده کلور تقول
 اشفقت منه حالا که ذکر اولنان معناره دلالت ایدن اشفاق نلا یسی مرحت معنا سندن غیره
 دلالت ایتمک مثلاً شفقت دیرل حذرت معنا سنده این دریدا ابتدی شفقت و اشفقت دیرل بر معنایه و اهل
 لغت بونی انکار ایدوب شفقت کلمه سن جائز کور مدیلر المشفق میك ضمی و شبنك سکوی و فانك
 کسریله شفقت ایدیچی کسسه الشفیق شبنك فقی و فانك کسری و مدیله بمعناه الشق شبنك فقی
 و فانك تشدیدله یارق معنا سنده الشقوق ضمتبله جمعی یارقلمر معنا سنده و شق اصلنده مصدر ایدی
 تقول بیده و بر جله شقوق و لا تقل اشق و شق صحیح معنا سنده کلور و یارق مقی معنا سنده کلور
 یقال شفقت الشیء فان شق و یقال شق فلان العصا اذا فارق الجماعه یعنی یو بر کلامدر که
 جاعته مفارقت ایدن کسسه حقه ده استعمال اولور و شق دوه نك آضه سی حقه ده دخی دیرل
 یقال شق ناب البعیر اذا طلع وهو لغته فی شقاء و شق مشقتلو معنا سنده کلور یقال شق علی الشیء
 یشق شقامن الباب الاول و شق مبت بر جانیه یعقوب قالمغه دخی دیرل یقال شق بصرا المبت اذا فطر
 الی شق لایر تدایله طرفه و لا تقل شق المبت بصره الانشقاق همزه نك و شبنك کسریله یارلمق
 فان شق العصار خصوص پرا کنده اولغه دخی دیرل یقال انشقت العصا اذا تفرق لاهر
 الشق شبنك ضمیله بر ضرر که طوارك بلکه عارض اولور و کاه اولور اینجکینه دخی سرایت ایدر
 یعقوب روایي اوزره الشق و الشقة ایکسنده دخی شبنك کسریله بر نسنه نك نصنی یقال اخذت
 شق الشاة و شقة الشاة و شق طاعنک بر جانیه دخی دیرل و فی حدیث ام زرع و جدنی فی اهل غنیمه
 بشق و ابو عبید ایدی شق بر موضه ک اسمیدر و شق یاره دخی دیرل یقال هواخی و شق نفسی و شق مشقت
 معنا سنده کلور و منه قوله تعالی لم تکنوا بالغیه الا بشق الانفس و کاه اولور مفتوح قلنور ابو عبیده روایي
 اوزره و شقه شول یاره دخی دیرل که تختنه دن باخودا بخودن قو بر غضبناک اولان کسسه ایچون احدث
 فطارت منه شقة دیرل یعنی زیاده حدنه کلوب اندن بر پاره قو یوب هوایه او جدی دیرل و شقه اراق
 اولان سفره دخی دیرل یقال شقة شاقه اذا كانت ذات مشقة السقة شبنك ضمیله بر پاره قاش و صاحب
 صراح شقه بی اوکی تون اولمن قفتاله تفسیر اتمشدر جوهر نك و صاحب قلموسک تصریحه مخافدر
 نظر اولنه و شقه سفره بیده دخی دیرل یقال شقه شاقه الشق شبنك فقی و فانك کسری و مدیله بر پاره نك
 اشق و مقابلی مثلاً رنسنه ایکی بونسه هر بر نصنی آخرک شقی اولور یوسیدن فلان شقی فلان دیرل
 قریداشی معنا سنده الشقیقه شبنك فقی و فانك کسری و مدیله ایکی قومدن اولان دبه نك ارا سنده
 اولان اولنی بر الشقایق شبنك فقی و یانك کسری ایله جمعی و شقایق النعمان کلنجک چیچکی
 دیمکله معروف اولان چیچکدر که کالاله کوهی دخی دیرل واحدی و جمعی راردر نعمانه اضافت
 اوندیغک سبی بودر که نعمان نام کسسه بریری قور بمشدی ذکر اولنان چیچکی تکثیر ایچون بناء علی

شقی

شقی

ذالك شقايق النعمان ديديلرو شقيقه شول آغريد رله باشك وبوزك نصفين اخذايدرو شقيقه نعمان بن
 المنذر ك جده سنك دخی اصميدر الاشق همزه نك وشبنك فتحيله اوزون اولان آت يقال فرس اشق
 اى طويل الشقاء شبنك فتحى والفك مديله مو شى اوزون اولان بوند معناسه المشاقه ممك ضمى
 وقافك تشديديله مخافت وعداوت ايمك الشقاق شبنك كسريله معناها الاشتقاق همزه نك و ناك كسريله
 برسنه نك بارى من المقي واشتقاق كلاتده و خصوصتده طوغريس تركايدوب صاغ جاني وصول جاني اخذ
 ايمكه ده ديرلر و بر حرفك بر حرفدن اشتقاقى حرف اولى حرف نايدين اخذايمكدر الاشقى فتحينه
 وقافك ضمى وتشديديله بارلى يقال شقت الحطب فشقى الشقيقة على وزن الزلزلة اركك او نك يقال
 شقق الفحل شقيقة اذا هدر و العصفور شقق فى صوبه يعنى شقيقة سرجه صوتنده دخی استعمال
 اولور الشقيقة شبنك كسريله شول نسنه در كه دوه كو كردكى زمائده اى قرمزى جكر كى اغزندن چقر
 و بيان خطيه ذوشقيقه ديسلر اى كو كره بن دويه تشبيه اولور الشقاق شبنك فتحى وقافك كسرى
 و رانك تشديديله وشبنك كسرى لغتدر شول قوشدر كه كايون بورن ديرلر شكرى اولور كاسكنه
 معناسه و عرب طائفه سى آكاخيل دخی ديرلر و اى شوم عدايدرلر الشقاق شبنك و رانك كسريله
 بمعناه لغه قبه على مثال سراط و سراط و سبين مهمله ايله يالوده ديرلر الشقق شبنك و ميمك
 فتحيله اوزون طويل معناسه ابو الشقق وزن مذكور اوزره شعرا دن اولان مروان بن محمد ك كبتدر
 الشق فتحينه رانك نصابده ايكى فرضك مابيننه ديرلر و شق باش اوزون و لمغه دخی ديرلر الشاق
 شبنك كسريله ايكى فرضك مابينندن صدقه المقي و فى الحديث لاشقاق اى لا يواخذ من الشق حتى يتم
 و شق ديت مرتبه سندن ادنى اولان ارش جنابته دخی ديرلر يعنى ديتة تحمل ايدن عافله ديتى سوق
 ابتدا كده نك يا نكجه باره ارشى دخی اولسه اكاشق ديرلر كوا كه اول ديت عظمائك متفرعانندن اولور
 الاشقاق همزه نك فتحى ايله جعي جراحت ارشلى معناسه و شقاق قربه آغزن بغلدقلى ايه دخی
 ديرلر الاشقاق همزه نك كسريله قربه آغزن بغلق تقول اشقت القرية اذا شدتها بالاسقاق و اشقاق
 دويه اوزرنده اولان كسنه يه بولار يله نوسكور مكده ديرلر يقال اشق بعيره اذا كف بزمامه و هو راكه
 و اشقاق دوه كندى باشن بوقار و فالدره ده ديرلر يقال اشق البعير بنفسه يعدى ولا يعدى
 الشق شبنك فتحى و نونك كسرى و مديله اوغل قلن كسنه متبني معناسه الشق شبنك فتحى و نونك
 سكونيله دويه اوزرنده اولان بولار يله نوسكور مك تقول شقت البعير اشقة شقاق من الباب الاول اذا
 كفقه بزمامه و انت راكه الشقاق شبنك فتحيله اوزون كسنه المشق ممك ضمى و نونك فتحى و تشديديله
 باره لئس ات كساقى روايتى اوزره يقال لحم مشق اى مقطع و بواسقاق ديتن مأخوذ در تنكيم الان
 مرور ايتدى و اموى ابتداى مشق شول خير باره لئنه ديرلر كه زيت يا غيله ايشلرل الشوق شبنك فتحى
 و واو ك سكونيله برسنه يه نفسى چكمك يقال شاقنى الشى يشوقنى الشايق بانك كسريله نفسى كندويه
 چكيي نسنه المشوق ممك فتحى و شبنك ضمى ايله برسنه يه چكنن كسنه الاشفاق همزه نك و ناك
 كسريله نفس برسنه يه چكنوب ارزوقلى يقال اشتاقه و اشتاق اليه التشويق على وزن التكريم
 برسنه يه مشوق فلى الشوق فتحينه و واو ك ضمى و تشديديله برسنه يه ارزومند اولوق تقول
 شوقنى فشوقت اذا هيج شوقك المشاق ممك ضمى و شبنك سكونيله برسنه يه ارزومند اولوق و كاه
 اولور ضرورت شعرايچون الفن همزه يه قلب ايدوب مفتوح قلورل الشق شبنك كسرى و مديله
 طاع جبل معناسه ابن الاعرابى روايتى اوزره بعضيلر ابتداى شق طاعك زياده صرب بريدر الشاق
 شبنك كسريله برسنه يه ايب بغلق يقال شقت الطيب الى الوند مثل نطه پس شياق نياط كى اولور
 وزناومنى و طيب طاء مهمله ايله چا راينه ديرلر و صاحب قاموس اشياق بومعادن مأخوذ در
 ديمشدر و بعض نسخده شوق شق اوزره تقديم اولئس بعضنده تأخير اولئشدر غالباً شيق باسى

شوق

شق

شق

شوق

اصطلاحی در با خود و او دمی منقلب اوله در تردد اولنم بن در الشهوق ضمیمه مرتفع اولق یقال
 شهوق بشهوق من الباب الثالث اذا ارتفع الشاهق هانك كسريه بوكك اولان طاع جبل مرتفع معناسنه
 وشاهق كاه اولور غضب شديده دخی اطلاق اولنور یقال فلان ذو شاهق اذا كان يشتد غضبه
 الشهيق شبنك فحی وهانك كسری ومديله جارك صوتك ابتداسی وزفير صوتك آخر يدرو شهيق
 جار جار مرغه بشلق معناسنه ده كلور یقال شهيق بشهوق من الباب الثالث وبشهوق شميم يقام الباب
 الثاني بعضيل ابتدى شهيق نفسي الحور ودايتك وزفير اخراج الحيدر الشهقة شبنك فحی وهانك
 سكونيله جافره في صبحه معناسنه یقال شهيق فلان شهقة فوات الشهاق تانك فحی وشبنك سكونيله
 شدتله جافره في شهيق معناسنه یقال ضحك تشهاق (فصل الصاد) انصدق صادق كسری ودالك
 سكونيله خبر كرك او ثوب واقعه مطابق اولق یقال صدق في الحديث وبه لايضا صدقه الحديث
 يعني الكا خبري كرك سويلدي وفي المثل صدقني سن بكرة يعني كرك خبر ويزدي بكرك سن خبر
 ويرن وبكره موحدك فحی وكافك سكونيله ناره اولان دوه به درل يعني وقتا كه ذكر اولان دوه فرار
 ابتدى صاحبي نكبن ايجون هده ديدى وهده ركله در كه آنكله دوه لك خرده لى فرار ابتد كده
 نكبن اولنور وبقال صدقوهم القتال يعني انلزه قتال خبرن كرك سويلدي لى التصديق تانك فحی
 ودالك ضمی ابله برى بن خبرده باخود محبته تصديق ايتك یقال تصديق الحديث وفي المودة المصدق
 ممك ضمی ودالك كسری وتشدیده شول كسنه در كه سنى خبر كده تصديق ايدوب كرك سن ديه
 ومصديق يون زكاتن جمع ايدنه دخی درل المصدق ممك ضمی ودالك كسری وتشدیده صدقه
 ويرن كسنه ومصديق صدقه الان كسنه به دبزل یقال مررت برجل يسأل الصدقة ولايقال يتصدق
 والعامه نقوله وقوله تعالى ان المصدقين والمصدقات بشديد الاصاد اصله المصدقين فقلت النساء
 صادا وادغث في ثلها الصدقة صادق فحیله دوستاق المصادقة ممك ضمیمه دوستاق
 المصدق صادق فحی ودالك كسری ومديله دوست اولان كسنه الصدقة مؤثي الاصدقا
 همزه لك فحی ودالك كسری والفك مديله جعی وكاه اولور واحد وجهه وموثة صدق اطلاق
 اولنور یقال عن صدق كواقع في الاشعار عاين اعداء وهن صدق الصدق صادق ضمی ودالك فحی
 وبانك كسری وتشدیده تصديق اخلص اصدقا معناسنه یقال فلان صدق اى اخص اصدقاى سن
 تصغير مدح ايجوندر الصدق صادق كسری ودالك كسری وتشدیده فسبق وزنى اورزه دائم تصديق
 اورزه اولان كسنه وفوان فعلی ابله تصديق ايدن كسنه الصدق صادق فحی ودالك سكونيله اولان
 كوندرخ صلب معناسنه بعضيل ابتدى طوغرى كوندرخ معناسنه درو ملاقاته ونظر نده اسفاقات اورزه
 اولنور دخی درل یقال رجل صدق اللقاء وصدق النظر الصدق صادق ضمی ودالك سكونيله جعی
 یقال قوم صدق مثل فرش ورد وافر اس ورد وجون وجون وورداشقر اولان آت درل وجون اى
 اولان درل المصدق ممك كسری وصادك سكونيله برسنه تصديق ايدن شى یقال هذا مصداق
 لهذا اى ما صدقه ذوالمصدق ممك فحی وصادك سكونيله جله سى درست اولان اروسكر نده سى
 درست اولان آت یقال انه لذو مصداق اى صادق الجملة وصادق الجری كانه ذو صدق فيما بعدك
 من ذلك الصدقة فحیله شول نسنه در كه انى فقرة تصديق ايدرسن الصداق صادق فحیله
 والصداق صادق كسريه غورتك مهرى الصدقة صادق فحی ودالك ضمیمه كذا لك مهر
 معناسنه كزمنه قوله تعالى وآتوا النساء صدقاتهن نحله ونحله فونك كسريه برسنه بی دعو اسر وزاعسن
 احسان ايتك الصدقة صادق ضمی ودالك سكونيله معناها الاصدقا همزه لك كسريه غورتك
 نكا خنده مهر فونك يقول اصدقت المرأة اذا سميت لها اصدقا الصدوق صادق ضمی وفونك
 سكونيله شول معروف ظرف در كه ايجنه متاع فورل صادله در يعقوب رواى اورزه اگر چه سبيله دخی

دخی دبرل تقول صلفته بالعصا اذا ضربته الاصلاق كذلك همزه نك كسريه بمعناه الاصطلاح
همزه نك و طانك كسريه دوه آخني ديشلرن بری برينه اوروب آوازن چقرمق الصلقات فختينله
دوه نك شول آخني ديشلريدركه بری برينه سورمكله آواز و برور التصاق فختينله ولا مك ضمی
ونشدیدله عورق اوغلان بورسی طوبندقد فریادایلمی و فرایتدی صلفوكم بالنسبة حداد و سلموكم
بونلرك ایكیسی دخی لغتدر الصلق فختينله دور برقاع صفصف معنائه الصلایق صادق فختی
وبانك كسريه بوفقه اتمكار بنوا المصطلق ممك ضمی ولا مك كسريه خزاعدهن رجاعتك اسمیدر
الصه صلق صادق فختی ولا مك كسريه برك اولان آواز یقال صوت صه صلق ای شدید و صه صلق
شول قاریه دبرل كه شدیده الصوت اوله الصه صلیق صادق كذا كذا فختی ولا مك كسری و مدیله معناه
الصیق صادق كسری و مدیله تور غبار معنائه الصیق صادق كسری و بانك فختيله جمعی غبار معنائه
جیفه ابله جیف كی (فصل الضاد) الضیق ضادك فختی و بانك سكونیله طار اولق و ضیق ضیقك
تخفیفی اولغله طار اولی معنائه ده كلور میله میت كی و ضیق ضیقك جمعی دخی كلور فقر و سوء
حال معنائه الضیق ضادك كسری و مدیله كذا كذا مصدر در طار اولق معنائه بقال ضاق الشئ
یضیق ضیقاً و ضیقاً برك ضقت به ذرعا دیکلری قوجا غمه صغمدی معنائه در ضاق ذرعی معنائه
و ضاق یجل معنائه ده كلور بقال ضاق الرجل اذا یجل الضیقة ضادك فختی و بانك سكونیله كذا كذا طار
اولق ضیق معنائه و بقال ضاق عنك الشئ یعنی سكا حش و برمدی بقال یسعی بشئ و یضیق عنك
یعنی سكا حش و برمن نسبه بكاده حش و برمن الاضافة همزه نك كسریله مال ضایع اولق بقال ضاق
فلان اذا ذهب ماله الضیق علی وزن التكریم طار فایق یقال ضیقت عليك الموضع التضايق تانك
فختی و بانك ضمیله برقاچ كسره بری برينه وسعت و برمك یقال تضایق القوم اذا لم یسعوا فی خاق او مكان
الضوقی ضادك ضمی و مدی والفك دخی قصریله و الضیق صادق كسری و مدی والفك كذا كذا
قصریله بونلرك ایكیسی دخی اضیفك مؤنیدر و اوبایه قلب اولنشد در ساكن اولوب ماقبلی مكسور
اولد یغیون (فصل الطاء) الطیق فختينله شول معروف نسبه در كه ایچنه میوه و سائرماً كولات
قسمن قورلر و صاحب صراح بومقامده طیقی قات ابله تفسیر ایدوب طبق تاه چیرنی دیشدر الاطباق
همزه نك فختيله جمعی طبقه معنائه و طبق هر نسبه به اطلاق اولنور كه برنسنه نك اوزرنده اولوب
آنی احاطه ایش اوله و طبق کیچه نك و كوندرك اكرینه دبرل بقال مضی طبق من اللیل و طبق من التماز اذا
مضی معظم منه و طبق شول بوفقه ككه دبرل كه ارقه ده اولان او كره مككردن ایكی مكك اراسته اولور
و بنت طبق قیلو بغایه دبرل و بوسیدن بلایه و آفتاحدی بنات طبق دیدیلر و وجهی بودر كه عرب
طائفه سی شوبله زعم ایدرلر كه قیلو باطلسان طقوز بومر ده یومر تلبه كه جله سی قیلو بغا اوله و بر دخی
بومر تلبه كه اول سیاه ایلان اوله و طبق جاعت معنائه ده كلور بقال انا نا طبق من الناس و طبق
من الجراد یعنی نی آدمدن و چكر ككه دن رجاعت و طبق قون سور یسك بعضی بعضی آردنجه
طوغر میسی بقال ولدتها الریلاء و ولدتها طاقا و رجلاء رانك ضمی و جیمك فختی والفك مدیله كذا كذا
بری آردنجه طوغر می و طبق شول یغموره دبرل عام اوله و طبق حال معنائه ده كلور و منه قوله
تعالی لتركن طبقاتی طبق ای حالاً عن حال يوم القيامة و طبق ال اجتماعه دخی دبرل یقال طبقت يده طبقاً
من الباب الرابع اذا كانت لا تنبسط طبقة فختينله اباد نام برقیله نك ایچندن رجاعتك اسمیدر و برمك
وافق شن طبقه دیکلرن تفسیر ایدوب ابن السكیت ابتدی شن برقیله نك باباسی آدیدر كه اول شن بن
عبد القیس درو طبق اباد قیله سندن رجاعتدر تنكیم مرور ابتدی و شن قیله سی شدید قیله اولوب كسره
آنلرله مقاومت ایده میچك طبقه جاعتی آنلرله راست كلرب مقاومت ابتدكرنده وافق شن طبقه وافقه
فاختنقه دیدیلر و اعتناق عین مهمله ابله بری برینك بوننه صار مشعقدر الطبقة فختينله قیون سور یسی

صیق
ضیق

طبق

بعضی بعض آورده طوغرمق بقال ولدتها طبقا وطبقه الطبقات ~~مکذک~~ فتنه مراتب
معنا سنده در بقال طبقات الفاس ای مراتبهم الطباق طانک کسر یله بری بری اوزینه اولی بقال
السموات طباق ای بعضها فوق بعض و طباقی بر یوزنه عالی اولان نسنه به دخی دبرل الطباق طانک
ضمی و بانک تشدید یله بر اغاجک اسمدر که اکثر بامکه مشرفه طاغلر نده بترش بری و باقیسی زهر زله
و حازه نافعدر الطباق طانک فقی و الفک آخر نده مدیله شول ارکک دوه در که جاعدن عاجز اوله
و شول رطلدر که هر نسنه دن عجز اوزره اوله التطبيق علی وزن التکریم نماز ایچنده حالت رکوعده
الری اولی اوزره قومق و تطبيق قلبی الی برنه ابرشدر مکه دخی دبرل بقال طبق السیف اذا اصاب
المفصل فابان العضو یعنی قلیج الی برنه ابرشوب عضوی ابرسه و بومعنادن برکسنه دعوا سنده موافق
حجت ابراد ایتمکه تطبيق دبرل بقال انه بطبق المفصل اذا اصاب الحجة و تطبيق الفرس آن سکر در کن
ایکی الز معارف ابدوب معاوضع ایتمکه دبرل و تطبيق بلوت یغمورین ججع یه تور مکه دخی دبرل
المطبعة میمک ضمی و بانک کسری و تشدید یله شول بلوتدر که یغموری هر جانبه ابرشه بقال سحابة
مطبقة المطبعة میمک ضمی و بانک فتحیله موافقت معنا سنده درو مطابقت ایکی نسنه بری برنه تطبيق
ایتمکه دخی دبرل بقال طابقت بین الشیئین اذا جعلتهما علی حد واحد و الزفتها و ابن السکیت ابتد
مطابقة مرآت معنا سنده کلور یعنی برایشده رسوخ بولمغه دبرل و مطابقة باغی بعلو اولان کسنه نک
یوریم سنده دخی دبرل و آت و رر کن ابقلین الری بصدعی یه بصمغه دخی دبرل التطابق تانک فقی و بانک
ضمیله تضاق ایتمک الاطباق همزه نک کسر یله بر نسنه به ال السوب اتفاق ایتمک بقال اطبقوا علی
الامر اذا اصغقوا علیه و اطباق بر نسنه بری اوریمکده دبرل بقال اطبقت الشیء اذا غطیته و جعلته مطبقا
التطبیق فتنه و بانک ضمی و تشدید یله اوریمک بقال اطبقت الشیء فطبق هو و منه قولهم لو تطبیقت
السماء علی الارض ما فعلت کذا لحمی المطبعة میمک ضمی و طانک سکونی و بانک کسر یله کیجه
و کوننده آرام و برمبوب علی الدوام طوق استه در الحروف المطبعة میمک ضمی و طانک سکونی
و بانک فتحیله درت حرفدر که بری صاد و بری ضاد و بری ط و بری ظادر الطابق بانک فتحیله بول
کرمد آجر کبر معنا سنده فارسی معربدر الطریق طانک فقی و رانک کسری و مدیله بول سبیل معنا سنده
تذکیر و نائیث جائزدر تقول الطریق الاعظم و الطریق العظمی و طریق طریقک جعی دخی کلور
اوزین خرمانا جعی معنا سنده علی ماسیحی الاطرفة همزه نک فقی و رانک کسر یله جعی بولر معنا سنده
الطریق ضمیمه کذلک جعی الطریقه طانک فقی و رانک کسری و مدیله زیاده اوزون اولان خرما
اغاجی و طریقه شول نسنه در که بوکدن یا خود قیلدن طوقرلر بر آرشین اتی اولوب اوزونی اوله دار بجه
اولور برکوشه دن برکوشه و ارنجه اراق اولان برله وضع ایدرلر و طریقه قومک برار نه
و کزیده لرنه دخی دبرل بقال هذا رجل طریقه قومده و هو لاء طریقه قومهم الطرائق طانک فقی
و بانک کسر یله جعی شریفلر معنا سنده بقال هو لاء طرائق قومهم للرجال الاشراف حکما یعقوب
عن انقراء و منه قوله تعالى کلا طرائق قددا ای کافرا مختلفه اهو او نا و طریق برکسنه نک مذهبه دخی
دبرل بقال ما زال فلان علی طریقه واحدة ای حالة واحدة الطریقه طانک فقی و رانک سکونیه
برکره معنا سنده بقال اختضبت المرأة طریقه او طرقتین ای مره او مرتین و بقال ایضا ماتی فلان فی الیوم
طرقتین ای مرتین و طریقه برکسنه نک ایسهنه دخی دبرل برالدن حقمه معنا سنده بقال هذه النبل طریقه
رجل واحد ای صنعه رجل واحد و نبل نونک فقی و بلاء واحد نک سکونیه عرب طافه سی استعمال
ابتدی او قلر الطریق طانک فقی و رانک سکونیه شول ابرککش یغمور صویدر که ایچنه طوار نیول
ابدوب نجاسنن الفایده المطروق میمک فقی و رانک ضمی و مدیله بمعنا مونه قول ابراهیم الفحی الوضوء
بالطریق احب الی من التیم و طریق کذلک ارکک اولان کسنه نک منبسی ماء الفحل معنا سنده و طریق

طرق

طوار صوبه نجاست القايمکه دخی دبرل بقال طرقت الابل الماء اذا بالت فيه وبعرت وطرق طاش
صاغله فال آچغه دخی دبرل که کاهنلکدن برنوعدر و طرق بحاد اولان کسنه بوی عصايله اوروب
بومشتق و نجاد دوشک و بصدق اصلاح ایدن کسنه به دبرل المطرقة ممیک کسری و طانک سکونی
ورائک فتحيله بولک بومشد حق آت و مطرقة دمورجی چکو چنه دخی دبرل الطراق طانک ضمی
ورائک تشدیديله رجاندن کاهن اولان کسنه ل الطوارق رانک کسریله نسادن کاهنه اولنلر
الطرق طانک ضمی و رانک فتحيله شول بوللر یا خود خطلردر که باید اولور اساریع القوس معناسنه
الطرقة طانک ضمی و رانک سکونيله واحدی و طرقة اسلوبه وعادته دخی دبرل بقال مار الذلك طرفک
ای دایک الطرق طانک کسری و رانک سکونيله قوت معناسنه منه قولهم مابه طرق ای قوة و طرفک
اصلي شحم در پس شحمه دلالت ایدن طرقة قوتدن کایت اولندی زیراکه قوت شحمدن اولور
الطرق فتحيله صراواردی اولان نسنه زعرق وصف و زردق و جباله صائد کبی که ذت کف اوله
یعنی حله لری اوله و دوه ایزی کبی که صراواردی اوله و عرق عین و رانک فتحيله و قفله خرما
اغاجلینک و طيور قشمنک صغیر و زردق راء مهمله و زاء معجه ايله کذلک خرما اغاجلینک و انساک
صغیر و بوتقردن فهم اولور که صاحب صراحک بومحمد طرق بالبحر یک رسته و عرق سرای
و حوض و جزان دیدکی تشوشدن خالی دکلدر الطرقة فتحيله واحدی ذکر اولنان نسنه لردن
برصف معناسنه بقال جاء الابل علی طرقة واحدة و علی خف واحدای علی ائرواحد و طرق کذلک
قر به نک بوکندیسنه لرل الاطراق همزه نک فتحيله جعی قر به بوکندیلری معناسنه و بوقر به بوشلوب
بوش قد اولور و طرقة صمما کاندیکي بره دخی دبرلر منافع ماء معناسنه و قر الندی طرق دوه نک دیزلنده
اولان ضعه دبرل و طرق قوش بلکنک بری بری اوزرینه اولمنه دخی دبرلر اطراق همزه نک کسری
و تشدیديله اعتعال و زنی اوزره قوش قنادی یا کلکنک بقال اطرق جناح الضار اذا انف الاطرق
همزه نک و رانک فتحيله شول دوه در که دیزلنده ضعی اوله انظر فاء طانک فتحی و رانک سکونی
و انک مدیه مؤشی المطروق ممیک فتحی و رانک ضمی و مدیه شول کسنه در که سواپک اولوب
ضعیف اوله بقال رجل مطروق اذا کان فيه رخاوة وضعف الطریقة طانک و رانک کسری
و تشدیديله ذکر اولنان معنادن مصدر در سواپک اولوب ضعیف اولق معناسنه
يقال ان تحت طریقت لعند اوة ای ان فی لینه و انقیاده احيانا بعض العسر پس عنداوه عینک کسری
و نونک سکونيله عناددن اولور المطراق ممیک کسری و طانک سکونيله برنسنه نک نظیری المطار بق
ممیک فتحی و رانک کسری و مدیه جعی بقال جاءت مالايل مطار بق اذا جاءت نفع بعضها بعضا
الطروق مجتنبه کيجه ايله کلک بقال انا فلان طروقا اذا جاء بايل و بقال طارق بطرق طروقا
من الباب الاول و طوق ارکک دوه دیشبسی اوزرینه عجمراغه دخی دبرل بقال طرق بطرق طروقا
اذا قعی علیها الطروقة طانک فتحی و رانک ضمی و مدیه شول ناقه در که ارککه برایه بقال نفقة طروقة
الفعل للی بلغت ان يضرها الفعل الطرقة رانک ضمی و طانک فتحيله همزه و زنی اوزره شول
کسنه در که اخشام اهلنه ابرشک بچون علی الدوام بوریه الطارق رانک کسریله کيجه ايله کلن
کسنه و طارق شول بلد زه دخی دبرلر که بخر و فتنده طوغر که اکاکوک الصبح دبرل الضار فاة
رانک کسریله کشینک اقر باسندن اولان جاعی فتحی و عسیرت معناسنه الاطرق همزه نک کسریله
سکوت ایدوب تکلم ایتامک بقال اطرق الرجل اذا سکت فلم تکلم و اطراق بره بقعه دخی دبرل
وفي المثل اطرق کر اطرق کر ان النعام فی القرى و نعام دوه قوشلرینه دبرلر و کر اطوی دیمکله معروف
اولان قوشدر یعنی دوه قوشی عظمتيله صید اولمشدر سن دخی حالکی اذن قیاس قبل و بومثل کندن
ککوروب متکبر اولانلر حقه ابراد اولور و اطراق برکسنه دن دیشی طوارم اشسون دیوارکک

دینک یقال اطرقی فلک ای اعزنی فلک لیضرب فی ابلی واطراق دوه بری بری اردنجه کتمکه دخی
 دیرل یقال اطرق الابل اذا ذهب بعضها فی اربعاض واطراق برنسنه به دری و سیکیر کچورمکه دخی
 دیرل یقال اطرق بالجدو العصب یعنی قلقة نه دری وعصب کیدرلدی المطرق ممیک ورائک فتحله
 شول قلقاترکه دری و سیکیر قایلمش اوله المطرق ممیک ضمی ورائک کسریله خلقه یه بافق
 عادی اولان کسنه اطرقا هسنه نک فقی ورائک کسریله صیغه تنبیه امر حاضر اوزره برشهرک اسمیدر
 الاستطراق هسنه نک و تانک کسریله دول ایچون ابرکک طلب اتمک یقال استطرقه خللا اذا
 طلبته منه لیضرب فی ابلیک التطارق تانک فقی ورائک ضمیله بری بری اردنجه کتمک یقال تطارق
 الابل اذا ذهب بعضها فی اربعاض المطرقه ممیک ضمی ورائک فتحله شول دریدن اولان قلقاترکه
 بری بری اوزرنه تطیق اولنوب کسلیش اوله وری بری اوزره کسلن نعلینره دخی دیرل اطراق
 طانک کسریله شول نعلیندرکه تطیق اولنوب دکلمش اوله و طراق بری بری اوزرنه اولان بلمکه دخی
 دیرل یقال ریش طراق اذا کان بعضه فوق بعض المطارقة ممیک ضمی ورائک فتحله ایکی قسانی
 بری بری اوزرنه کیمک یقال الرجل بین اثوبین اذا ظاهرینهما ای ایس احدهما علی الآخر و مطارقه
 ایکی نعلینی بری بری تطیق ایتمکه دخی دیرل یقال طارق بین النعلین اذا خصف احدهما فوق الآخر
 و خصف خاء معجمه الیه بری بری راست ایدوب دیکم کدر التطریق علی وزن التکریم بوغر تلک
 دیکمکه معروف قوشک بومرد طلسی قریب اولمق اصمعی روانی اوزره یقال طرقت القطة اذا حان
 خروج بیضها و یوقر بردن صاحب صراخک تطریق وقت کفایتدن سنک خوار یضه رادیدیک
 مخالف اولدینی ظاهرا اولور زرا کفایتدن بومرطه یارمه دیرلو ابو عبید ایتدی تطریق طیر
 قسمنده قطاندن غریده استعمال اولنور و تطریق نافه نک ولدی طوغاسی آسان اولمق و نسا
 طائفه سنده دخی استعمال اولنور یقال طرقت الناقة بولدها اذا نشب ولم یسهل خروجها و كذلك طرقت
 المرأة و تشبه اصله دیرلو و تطریق برکسنه نک حقه نکا رایتد کبصرکه افرایتمکه دخی دیرل یقال
 طرقت فلان یحقی اذا کان قد یجده ثم اقر به بعد ذلك و تطریق دوه بی اولنمه دن و غیری نسنه دن مع
 ایتمکه دخی دیرلو و تطریق بول ایتمکه دخی برلر نقول طرقت اللیل اذا جعلت له طریقا العسق
 طانک فقی و سبن مهمله نک سکونیه بر خراجی فارسی معریدر عمر رضی الله عنه عثمان بن حنیفه
 یکی اسلامه کلمش کسنه حقه نامه یازوب ایتدی ارفع جزیه عن رؤوسهم اخذ الطسق من اراضیهم
 الطسق ففتحته برنسنه بی اسلمکه باشلامق یقال طسق یفعل کذا یطسق لفقان الباب الرابع الطسقة
 علی وزن الزلزلة طوارک طرنغی آواری دقدقه کبی وزناومعنی وکاه جبط طسق دیرلو کویا که بولفضله
 طوارک بولمسی آواری حکایت قیلورلو بولفظ مازیدن نقل اولمشدر مزبور ککایتدن غیری یرده
 واقع اولمشدر الطلق طانک فقی ولامک سکونیه کولر بوزلی اولمق خنده رولق معناسنه و طلق دوه
 صوارمق ایچون اولان سیره دخی دیرلر تکیم کلوران شأ الله تسالی یقال طلق طلقا و طلق البدن الی
 اچوق معناسنه ده کلور یقال رجل طلق البدن ای سمع وامرأة غلقة البدن و طلق اللسان فصیح
 اللسان معناسنه ده کلور یقال رجل طلق اللسان و ذلق اللسان الطلیق طانک فقی ولامک کسری
 و مدله بمعناه یقال رجل طلیق اللسان و ذلیق اللسان انطلق ضمته یله بمعناه یقال رجل طلق اللسان
 و ذاق اللسان الطلیق طانک ضمی ولامک ففتحله بمعناه ککک و طلق باغدن اطلاق اولنن دوه به
 دخی دیرلر تکیم تفصیلی کلوران شأ الله تعالی یقال رجل طلق ذاق فیه اربع لغات و طلق فتح طبا
 و سکون لامه شول کیجه به و شول کوندزه دیرلر که انده صغری اولیده و سائر مورباتدن دخی بری اولیده
 یقال بوم طلق و لیل طلق اذا لم یکن فیهما قر و لاشی یودنی و طلق کذلک بردوانک اسمیدر که آنکله
 طلاولنسه اودیانغین منع ایدرو طلق کذلک اوغلان بورسنه دخی دیرل یقال طلقت المرأة تطاق

طسق

ططق

طلق

طلقاً علی مالم بسم فاعله الطلق طانك فتی ولامك كسرى ومدله كولر بوزلی اولان كسنه خنده رو
 معناسنه وطلق شول اسیره دیرلر که بتدین اطلاق اولنه الطلاق طانك فتحيله كولر بوزلی اولمق یقال
 طلق طلاقه من الباب الخامس المطلق فتحته اسمر اوغلان بورسی معناسنه وجع ولادت کبی وطلق
 دریدن اشلور برنوع بوقا عیدر وطلق آنک بر کره سکرتمه سنه دیرلر یها عدا نفرس طلقا وطلقین ای
 شوطا و شوطين وطلق كذلك دوه صوار معیچون اولان سیره دیرلر خان اول سیرایی کیجه لك سیر
 اولسه که اول کیجه ده اولان سیره طلق دیرلر چوبان اولان كسنه دوه بی اطلاق ایتمکین گاه کیدوب گاه
 اولتلا دیغیچون پس ذکر اولتان دوه لره ليله نایبه دن اول طواق دیرلر وایله نایبه ده، ارب دیرلر الصلوق
 ضمتنه ذکر اولتان سیرك مصدری یقال طلق القوم طلو قامن الباب الاول الاطلاق همزه نك كسریله
 قومك دوه سی صالمه اولمغه دیرلر یقال اطلق القوم اذ اطلقت ابلهم واسیری صالور مکه دخی دیرلر
 تقول اطلقت الاسیر اذا خلیته واطلاق ناقه بی باغندن بوشندرمغه دخی دیرلر تقول اطلقت الناقة
 عن عقالها فطلقت هی من الباب الاول ایضا واطلاق خیر ایتمکیمون ال اچمه دخی دیرلر اطلق
 طانك ولامك ضمیله شول دوه در که باغدن اطلاق اولنه یقال بعیر طلق وناقه طلق ای غیر مقید الاطلاق
 همزه نك فتحيله جعی باغدن اطلاق اولتمش دوه لرمعناسنه وطلق فصیح اللسان اولنه دخی دیرلر نكیم
 مرور ایتدی وطلق قید وبتدینر حبس ایتمکه دخی دیرلر یقال حبس فلان فی السجن طلقای بغیر قید
 وطلق آن ایاغنك سکی اولمغه دخی دیرلر یقال فرس طلق احدى القوائم اذا كانت احدى قوائمها
 لا تحجیل فیها الطلق طانك كسرى ولامك سكونيله حلال معناسنه در یقال هولك طلقا و خارج
 معناسنه کلور یقال انت طلق من هذا الامر ای خارج منه الانطلاق همزه نك و طانك كسریله كتمك
 ذهاب معناسنه تقول انطلق علی مالم بسم فاعله كما یقال تقطع به المطلق ممك ضمی و طانك فتی و بانك
 سكونيله منطلقك تصغیر یدر المطلق ممك ضمی و طانك فتی ولامك كسرى ومدله كذلك منطلقك
 تصغیر یدر نوندن عوض باورلك تقدیری او زره التطلیق نونك ضمی و طانك فتی و بانك سكونيله
 ولامك كسرى ومدله انطلقك تصغیری در زیر احرف اولك ضمی لازم کلکین همزه وصلدن غنا
 کلد کده نطلاق باقی قلوب الف در دنجی واقع اولمغین عوض واجب اولمشدر نكیم دینیرده
 عوض ویرلشدر زیر حرف این در دنجی وقع اولسه بدل لازم اولوب ضرورت شعر اولمدخه
 یاخود کندیبدنصکره یا واقع اولمدخه ساقط ولسار نكیم اتقیه جعنده ساقط اولوب ائاف
 دیمشدر پس یونك او زرنه باقیسی دخی قیاس اولنسون الاستطلاق همزه نك و تانك كسریله
 اسهال اولمق التطلیق تانك ضمی و طانك فتی ولامك كسرى ومدله تصغیری التطلیق شاء
 مجهول دن ایلان صوفن كسنه نك و جعی ساکن اولمق یقال طلق السليم علی مالم بسم فاعله اذا رجعت
 الیه نفسه وسكن وجعه بعد العداد وعداد عین مهمله نك كسریله ایلان صوفن كسنه نك و جعی
 مشد اولمق و تطلیق زوج زوجة سن بوشمغه ده دیرلر یقال طلق الرجل امرأه تطليقا اطلاق
 طانك فتی ایله بوش اولمق یقال طانك اطلق طلاق من الباب الاول الطانك لامك كسریله بوش
 اولان عورت و طانك بوش اولوب صالمه اولان ناقه به وقبه نه ده دیرلر یقال ناقه طانك ونجعة طانك
 ای مرسله ترعی حیث شاءت و طانك شول دوه به دخی دیرلر که راعی اتی کندی نفسیچون الی قوبوب
 صویه سورمه الطانقة كذلك لامك كسریله بمعناه یقال امرأه طانك و طانقة و اخفش
 ایتدی طلق دینر لامك ضمی ایله المطلاق ممك كسرى و طانك سكونيله حوق طلاق و بری
 كسنه یقال رجل مطلق ای كثیر العلاق للنساء الطلقة طانك ضمی ولامك فتحيله بمعناه یقال
 رجل طلقه علی مثال همزة التطلق فتحته ولامك ضمی و تشدیدله اهو طوغر یسنه کیدوب برجانبه
 میل ایتمه مك یقال تطلق الضبی ای مرلا یلوی علی شیء الاطلاق همزه نك كسرى و طانك كسرى

طوق

و تشدید به نفس منشرح اولوب اچلیق یقال ما تطلق نفسی لهذا الامر ای لا تشرح الطریق طانک
ضمی و تانک فحی و لایک کسری و مدله اطلاقک تصغیری طانک تشدید به طانی تابه قلب اتمکله
طاه اولی متحرک اولدیغدن اوتری نتکم اضطرابک تصغیرنده ضتیریب دیرل ضاد متحرک اولدیغدن
اوتری طانی تابه قلب اتمکله لماطوق طانک فحی و واولک سکونیه شول نسنه در که بوینه ططرلر کرک
دمور دن اولسون و ککری نسنه دن اولسون الاطواق همزه نک فتحیه جمعی و طوق
طاقه و وسعت دخی دیرل التطویق علی وزن التکریم طوق کیدرمک تقول طوقته اذا البسته
الطوق و برکسنه به بر نسنه بی تکلیف اتمکله دخی دیرل یقال طوقتك الشیء ای کافتکله و تطویق
طاق و قدرت و بر مکله دخی دیرل یقال طوقنی الله اداء حقک ای قوائی و رخصت و بر مکله دخی
دیرل یقال طوقته له نفسه اذا رخصت و سهلت فهو لغة فی طوعت التطوق فتحتهله و واولک ضمی
و تشدید به طوق کیمک یقال طوقته فتطوق ای البسته الطوق فلبس المطوقه ممک ضمی و واولک
فحی و تشدید به شول کوکر جندر که بوینده بدنتک رکنه مخالف رنکدن طوقی اوله الاطاق
همزه نک کسریله طاق کتورمک تقول اطق الشیء اطاقه الطاق علی وزن الحال کمر قطره
معناسته الطاقات علی وزن الحلات جمعی کرل معناسته الطبقان علی وزن الحوان کذلک جمعی
فارسی معربدر و طاق دسته معناسته کلور یقال طاق نعل و طاق ربحان و طاق برجنس ثوبه
دخی دیرل و بعضیلر طاق ارقه به الدقلری طلسانه دخی دیرل دیمش الطایق یانک کسریله
طاغدن طشره چقن بری و قیونک طشره چقان برینه و کینک ایکی اغچ اره سنده طشره چقان برینه
دخی دیرل و بالجمله اگر اجماردن و اگر اشجاردن اولان یانک سیور یلوب طشره چقان برینه
طایق دیرل (فصل العین) العبق فتحتهله بر نسنه به طیب یا شماق یقال عبق به الطیب عبقا
من الباب الرابع اذا لزم به العباقة عینک فتحتهله ثمانیه و زنی او زره بمعناه یقال عبق عباقة ایضا
و عباقه داهیه به دخی دیرل افاقت معناسته و عباقه کذلک شول باره ارنه دیرل که بورده باقی قالور
یقال به شین عباقة اذا بقی اثر جراحه فی حر وجهه الاعبقاء همزه نک و یانک کسریله بلا اولقی یقال
اعبقی الرجل اذا صار داهیه العبقاة فتحتهله و نونک سکونیه شول عبقاب در که کسکین
طر نعلری اوله یقال عبقاب عبقاة و عبقاة ای ذات محالب حداد و عبقاته عبقانک مثلی جذب ایله
جذب کی در العقه فتحتهله باغ بولاشغی در که باغ تلومنده باقی قالور یقال ما فی العقی عبقه ای شیء
من السمن العقی عینک کسری و تانک سکونیه کرم و لطف یقال ما بین العقی فی وجهه یعنی نه عجب
ظاهر در کرم انوک وجهنده و عقی حسن و جاله دخی دیرل و عقی حرینه دخی دیرل العناق عینک
فتحتهله و العناقة کذلک عینک فتحتهله حریت معناسته در نقول عقی العبد یعنی عناق و عناق و عناق
من الباب الثاني و مولی العناقة عقی سبیلها ولان ولا یتدر و عقی دری قالن ابکن یوسفه او لغه
دخی دیرل یقال عقی فلان بعد استعلاج یعقی اذا رقت بشرته بعد الغلظ و فرا ابتد عقی صلاح ماله
دخی دیرل یقال اعتقت المال فعقی ای اصلحته فصلح ابو عبیدر و ابی او زره که مصنفده واقع اولشدر
وات البر و کجوب قور تلغه دخی دیرل یقال عقت فرس فلان یعقی عقا اذا سقت فحیت و عناق
اسکمه که دخی دیرل یقال عقی الشیء عناق اذا قدم و صار عقی عقی یعقی دخی بو معنایه در باب اولدن
و برکسنه قدیمدن رعایت عین او زره به اولغه دخی دیرل یقال عقت علیه عین یعقی من الباب الاول
و عقت ایضا من الباب الخامس اذا قدم و وجبت کانه حفظها فلم یحث العقی عینک فحی و تانک
کسریله و مدله ازاد اولسان کسنه یقال هو عقی و فلان مولی عقی یعنی ازاد اولان جالندن در
العقاء عینک ضمی و تانک فحی و تانک مدله جمعی یقال هم و العقاء و عقی اسکی به دخی دیرل حتی رجل
عقی دیدلر اسکی اولان کسنه به و عقی بر نسنه نک کر بمنه و مختار نه دخی دیرل و عقی چاک انه دخی

عقب

عقی

دبر لر فرس را بع معناسنه العتاق عینک کسر یله جعی چایک اتر معناسنه و عتاق برنجی قوشلره
 دخی دبر لر وار حیات عتاق دوه نك اوسنه دبر لر نجائب معناسنه وار حیات همزه نك و حاء مهمله نك
 فحی و یانك تشدید یله بر قب یله به منسوب اولن لر در و بیت عتیق **ك** عبه به دبر لر شرفها الله تعالی
 و عتیق ابو بكر صدیق لقی در رضی الله عنه حسن و جمال صاحبی اولد ییچون بعضی لر ابتدی
 رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انت عتیق من النار دید ییچون عتیق د بئشدر اسمی عبدالله بی عثمان در
 العتیقة عینك فحی و ناك كسری و مد یله اراد لو اولان جار به یقال هی مولاة عتیقه یعنی اراد لو اولان
 نسادن در العتاق عینك فحی و یانك كسری یله جعی یقال هن نساء عتاق و ذلك اذا اعتق و عتقه
 اسکی كره دخی دبر لر یقال فطيرة عتیقه بالهاء و فطيرة جدید بلا هاء لان العتیقه بمعنی الفاعل و لجید
 بمعنی المفعول لفرق بین ماله الفعل و بین ماله الفعل واقع علیه الاعتاق همزه نك كسری یله اراد ایتك
 نقول اعتقته انا و عتاق مالی اصلاح ایتك كه دخی دبر لر نقول اعتقت المال اذا اصلحته و عتاق بر نسنه بی
 عجله و زره خلاص قلمغه دخی دبر لر یقال اعتقها صاحبها اذا عجلها و انجأها العتاق **م** نك كسری
 و عینك سكون یله طواری سور و ب خلاص قلم كسره یقال فلان معتاق الوسیقة اذا طرد طریده
 انجأها و سبق بها و لا تنقل معتاق الوسیقة بالنون العتاق ناك كسری یله ازاد لو اولان كسره
 یقال هو عتاق و اسکی شرایه دخی دبر لر و بعضی لر ابتدی شول خرد كه مهر بن كسره اچامش اوله
 و عتاق اسکی اولوب قدیم اولنه دخی دبر لر یقال هو عتاق ای قدیم العتاقه ناك كسری یله شول
 یا ی در كه اسکیوب فرر مش اوله عتاك كه معناسنه العتی ضمینه اسکی اولان نسنه لر یقال دنایر
 عتیق و عتاق نازه قبره دخی دبر لر كراهلنك اوندك كان یولوب ز و جنك اوینه كوندن لر ماش اولور سه
 و عتاق شول قوش باور یسنه دبر لر كه ناهضه دن یوقر و اوله و ناهضه ضاده مجمله یله شول قوش
 باور یسیدر كه قنادنك یلكی جو غلوب او چغه یلتنه و او چابه یقال اخذت فرح قطة عتاق و ذلك
 اذا طار فاستقل و عتاق اوموزده ردایرینه دخی دبر لر تذكیری و تأنیی جائز در یقال رجل
 امل العتاق ای موضع ارداد منه معوج التعتیق علی وزن التكریم اسکی فلیق یقال عتقه انا تعتیقا
 المعتقة **م** نك كسری و ناك فحیه شول خرد در كه بر زمان حفظ اولوب اسكدمش اوله العتی عینك
 فحی و ذلك سكون یله خرما غا جی **ك** كه اوز رنده مویه اوله و عتیق خور مابدا غن كسمكه
 دخی دبر لر نقول عتیق النخلة اذا قطعت سعة فها و عتیق قیو نك بو **ك** كسره رنكی محاف
 اولان یوكله علامت اصمات یقال عتیق شانه یعتیق عتیق من الباب الاول اذا ر بطت
 فی صوفه یحالف لونه و عتیق **ر** كسره به سو **ك**وب حقه نده برامز سو **ك** یلكه دخی دبر لر نقول
 عتیق الرجل اذا رمته بالقمح و وسخته به و عتیق اذا خردید كاری اوتك بمشی ظاهر او لغده دبر لر یقال
 عتیق الاذخر الا عتیق همزه نك كسری یله **م**عناه یقال عتیق الاذخر اذا ظهرت ثمرة العتیق عینك فحی
 و ذلك سكون یله قیونه اصلن علامت العتیق عینك كسری و ذلك سكون یله خرما صالقمی خوشه
 خرما معناسنه التعذیب علی وزن التكریم خرما بدا غنی كسمك عتیق معناسنه تشدید تكثیر و مبالغه ایچوندر
 العرق بر نسنه دن صر و ب چقان نسنه و عرق در ملك معناسنه ده كلور یقال عرق الرجل من الباب الرابع
 و عرق دول معناسنه ده كلور منه قولهم ما كثر عرق الله ای تاجها و عرق سرامعناسنه ده كلور كرك
 آلر صراسی اولسون كرك طبور صراسی اولسون و بالجملة هر صف اولان نسنه به عرق دبر لر و عرق
 خرما بر اغندن اورولن نسنه به دخی دبر لر زنبیل اولمز دن اول كاه اولور زنبیل دخی دبر لر و بو مقامده
 ترجمه مختار صاحبك عرق خرما بر اغندن اورولمش كی دیدیكی سهو اولد بغی ظاهر اولور كو یا كه
 سفینه بی فائینه سفینه توهم ایتشدر و عرق الخلال دبر لر شول نسنه به كه محبته بناء و بر بلور و عرق قریه
 دبر لر شدت معناسنه اصمعی ابتدی عرق القریه شدیدن عبارت اولندیغنه و اقف اولامدم و غیر یلر ابتدی

عتق

عرق

عرق رجلك صفتيد قربه نك صفتي دكادر ووجهي بودر كه قربه بي اكثر جوارى و اراذل خدام كوتري
كلش ايكن لازم كلوب اهل عرض اولنلر آي كتورد كده قربه نك ثقلتندن و رذالت حجابندن درلكين
نجه شمت لك عرق القربة ديرلر و عرق آب بر ميدان ايكي ميدان سكر نمكه دخي ديرلر يقال جري القرس
عرقا و عرقين اي طلقا و طلقين العرقه عينك ضمني و رانك فتحيله همزه كي چوق درلن كسنه العرق
عينك فتي و رانك كسريله شول بوغورنر كه دوه نك ياننه اصد قلرنده بوغورنر ك طرفيله دوه جسمنك
اراسنده حايل اولما معين دوه نك عرق بوغوده تا نيرايوب رايحه سن و طعمن تغبير ايدر العرقه
فتحيله خيمه نك اطرافنه ديكن قولن و ديوار قورلر نك اراسنه ارقري قودقلى انجدر و عرقه عرقك
واحدى دخي كلور آلردن و ياخود قوشلردن بر صره معناسنه العرقا فتحيله جعيدر قولانلر معناسنه
العروق ضمتيله بر صاري اوت در كه آنكه برنسنه بويارلر و عروق انج كوكلر ينه دخي ديرلر و عروق
كنك معناسنه دخي كلور تقول عرق عرو قامن الباب الثاني اذا ذهبت العرق عينك كسرى و رانك
سكونيله ذكر اولنان جمعك واحدى انج كوكي معناسنه و في الحديث من احيا ارضا ميتة فهي له و ليس
لعرق ظالم حق و عرق ظالم اولدر كه بر كسنه آخر ك احيا اينديكي بره يا انج ديكر و ياخود اكن اكر برى
كندى المعجون و عرق طمره و اوزه دخي ديرلر يقال في الشراب عرق من الماء ليس بالكثير ذات عرق عينك
كذلك كسرى و رانك سكونيله بر به ده بر لك آيدر العرق عينك فتي و رانك سكونيله مك اوزرنده
اولان اى جمله مك المعرق مك و رانك فتحيله بمعناه يقال عرق العظم اعرقه عرقا و معرقا قامن الباب
الاول اذا كانت مما عليه من اللحم و عرق كذلك شول ككه ديرلر كه آنك اى جمله النمش اوله العراق عينك
ضميله جمى اى النمش ككلر معناسنه ابن السكيت ايندى جعه فعال و زنى اوزه همين بر قاج كله ككشدر كه
انلر ك برى توأم در كه توأمك جعيدر تانك فتي و واولك سكونيله ايكر اشى معناسنه و برى دخي
ر باب در كه برى نك جعيدر و رنى رانك ضمني و الفك قصريله شول قيوندر كه يكي طوغور مش اوله و برى
دخي طوآردر كه طوترك جعيدر طاء مجمله ايله دابه معناسنه و برى دخي عراق در كه الان مرور ايندى و برى
دخي رخالدر راء مهمله و حاء مجمله ايله قيون قور بسنك ديشبسى معناسنه و برى دخي فرادر كه فربك
جعيدر فالله و رانين مهملتين ايله بقرو حشى ولدى معناسنه ابن السكيت ايندى كلام عربه بو جعلارك
نظري يوقدر المعروف ممك فتي و عينك سكونى و واولك ضمني و مديله شول كسنه در كه كككلى اوزرنده
او آراوله المعترق ممك ضمني و رانك فتحيله بمعناه يقال رجل معروف العظام و معترق اى قليل اللحم
العرق فتحيله و رانك ضمني و تسديديله ككده اولان اى جمله مك يقال تعرق العظم مثل عرقه على
مامر انفا العرق عينك كسرى له بلاد معروفه في جامع اراضيك اسيدر و عرق شول قربه ديرلر كه
دينه ايكي قات تختبان قوبوب ديكرلر و اسكر بقات قورر سه كا طباب ديرلر طاء مهمله نك كسرى له
العرق ضمتيله جمى قربه لمعناسنه و اصمعي ايندى عراق شول طبابه در يعنى شول دريدر كه ديكش
اوزرينه قورلر دكشك كوزلرى طو تلسون ديوار عراقان كذلك عينك كسرى له صيغه شيه اوزه كوفه
ايله بصره در الاعراق همزه نك كسرى له عرافه كنك تقول اعرق الرجل اذا صار الى العراق و اعراق
صيغه مجهولدن ايواصلدن اولمعه ديرلر يقال اعرق الرجل اذا صار عريفا يعنى ايواصلندن اولسه
و بوآنده دخي استعمال اولنر و اعراق اغاج كوك صاغد دخي ديرلر يقال اعرق الشجر و النبات اذا امتدت
عروقها في الارض و اعراق شرايه في جمله صوفا تنه دخي ديرلر المعرق ممك ضمني و رانك فتحيله شول
كسنه در كه آنك اصلنده كرم ياخود دناءت اوله يقال اعرق فيه اعمامه و اخواله و يقال ان امرأ ليس
بينه و بين ادم اسحى المعرق له فى الموت كما يقال للمرق له فى الكرم اى له عرق فى ذلك يموت لا محالة عارق
رانك كسرى له بر شاعر ك اسيدر و معرق فى الجملة صوفا تلمش شرايه دخي ديرلر يقال اعرقت الشراب
فهو معرق اى فيه عرق من الماء و ليس بالكثير التعريق على وزن التكريم شرايه فى الجملة صوفا تلمش

تقول عرفت الشراب تعریقا اذا من جته من غیران تبانغ فيه وتعریق کاسه به شرابی قویوب تمام
 طولدرمق یقال عرق فی الاناء ای اجعل فيه دون الملی و قیودن قوغه بی تمام طولدرمغه دیرلر تقول
 عرفت فی الدلو اذا استقبت منه ادون الملی المعرق ممک ضمی ورائک فحی و تشدیدله شول شرابدر که
 اکاصو آرقالمش اوله منه قولهم طلاء معرق و طلاء طاء مهمله نک کسر یله اشر به ددر قسمدرو معرق
 الخدین شول کسینه به دیرلر که یوزینک اتی آراوله یقال فلان معرق الخدین اذا کان قابیل لحم الخدین ان عرقه
 عینک و لاوک فحی و قافک ضمیمه قوغه نک باشند صلیب اسلوبنده اولان ایکی اغاجک بری عینک ضمی
 جائز کلدیر برابور و زنده اولان کله نک اولی اول وقت مضوم اولور که حرف ثانی نون اوله عنصوه کبی
 للمرقوتان وزن مزبور اوزره تشبیه سی و عرقوتان شول ایکی اغاجه دیرلر که بالان اغاجنک اولک فاشیه ارد
 فاشینک اراننده اولوب مزبورلری بری برینه بغلار العراقی عینک فحی و قافک کسر یله جمعی قوغه
 اغاجلری معناسنه العرقی عینک فحی ورائک سکونیه و قافک کسر یله کذلک عرقوه نک جمیدرتانک
 حد فیه قوغه اغاجلری معناسنه تقول ثلث عرق فعل به مافول بثلاثه احق فی جمع حقوق یعنی احق اصلنده
 احق و ایدی کلام عربده آخرنده و او اولوب ماقبلی مضوم اولان کله بولند یغیچون و اوبیه قلب اولنوب
 قاض اعلالی کبی اعلال اولندی العرقات عینک فحی ورائک سکونیه قوغه به اغاج بغلی تقول عرقبت
 الدلو عرقا نه اشدتھا علیا ذات العراقی بلا و اف داهیبه معناسنه بعضیلا یتدی بو عراقی اکامدن
 مأخوذ درو عراقی اکام شول صرب دیرلر که زیاده مشقته جقه العرق عینک فحی و زاء معجمه نک
 سکونیه بری یارمق تقول عرفت الارض اعزقھا عزقا اذا شفقتها ابو عبید ایدی بو یر یارمده استعمال
 اولنور غیر ی نسنه یارمده استعمال اولنور المعرفه ممک کسری ورائک فتح یله بری بره جی آلت قازمه
 و کلنک کبی مثلا العسق فتح یله برنسنه بریص اولق یقال عسق به من الباب الرابع اذا و اوع به
 و بعضیلا یتدی لازم اولوب بالشمعه دخی دیرلر زنه و لزق به معناسنه خلیل ایتدی عسقت اما قه بالفعل
 دیرلر فحان ناقه ارککدن ابرلسه التعسق فتح یله و شینک ضمی و تشدیدله کذلک برنسنه بریص
 اولق یقال تعسقه به العسق عینک کسری و شینک سکونیه و العسق فتح یله محبت زیاده
 اولق تقول عسقه عسقا و عسقا من الباب الرابع بعضیلا فتح یله کلسی اصل اوزره دکلدر لضر و رده در
 دیمش العسقی عینک کسری و شینک کسری و تشدیدله کثیر العسقی اولان کسینه فسیق کبی
 کثیر العسقی اولنده و بو یعقوب روایتی اوزره در التعسقی فتح یله و شینک ضمی و تشدیدله تحصیل
 عسقه تکلف حکمک العاسق محبت ایدیچی کسینه مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور فیرا
 روایتی اوزره یقولون امرأه محباز وجهها و عاشق العسقی فتح یله و نونک دخی فحی و تشدیدله
 اوزن اولان کسینه که تقبل و فرموده اولیه العساقه عینک فحی و نونک کسر یله جمعی العسقه کذلک
 فتح یله و نونک فحی و تشدیدله مؤنثی یقال امرأه عسقه ای طوبیله کذلک العسقی عینک ورائک
 کسری و شینک مایننده سکونیه براتوک اسمیدر العسقی عینک فحی و فافک سکونیه کثرت
 مجامعت یقال عسقی الحمار الانان من الباب الثاني اذا نزع لیا مرة بعد اخرى و عسقی یلنکه دخی دیرلر
 یقال عسقی بها اذا حبی و عسقی برنسنه بی تیر کنور مکه و جوق کنور مکه دخی دیرلر و دوه هر کون
 صوبه دو نمکه دخی دیرلر یقال عسقت الابل تعسقی عسقا اذا کانت یرجع الی المساء کل یوم العاسق فانک
 کسر یله کثرت رجوعی اولان کسینه العسقه عینک فحی و فافک سکونیه غائب اولق یقال لایزال
 فلان تعسقی الفقه ای تعیب الغیبه التعسقی علی وزن التکریم قیون سور یسن کبر و دوندرمک یقال
 انه یلعسق الغم بعضھا علی بعض تعسقا ای بردها من وجهها المنعسقی ممک ضمی و فافک فتح یله دو نمک
 بر منعطف معناسنه بعضیلا صودن دو نمک بره دیرلر دیدی منصرف الماء معناسنه العساقه عینک فحی
 و فافک تشدیدله و نونق بره دیرلر معناسنه یقال کذبت عساقک اذا حبی یعنی یلنسه ریح مننه بی خبر

عرق

عسق

عشق

عسقی

كاذبه تشبيه اولور الانعقاق برکسنه حاجته کیدوب سرعت ایتک یقال انعقاق القوم فی حاجتهم
 اذامضوا فیها واسرعوا المعقاق ممک کسری وعینک سکونیه جوق زیارتہ کان کسنه یقال رجل
 معقاق از زیارتہ ای لایزال یحیی و یذهب اثرًا عقاق عینک کسریله برکسنه نک اسمیدر ککافی باهله
 قبیلہ سی قتلک بلنده اکل انجملرا بدی العقاق عینک فقی وفانک سکونی ولامک فحجله شول فرموده
 کسنه به دیرل که مسترخ اوله یعنی سولیک اوله وکاه اولور فرج واسعه دخی عقیق دیرل وکذلک شول
 عورته دخی عقیق دیرل که احق اولوب افعالی و احوالی برامز اوله لام زائده در العقیقه عینک فقی
 وفاقک کسری و مدیلہ آنه قرندن جقن نوی در کرک بی آدمده اولسون کرک حیوانده اولسون شعر
 مولود معناسنه و عقیقه شول اوقه دیرل که کو که آترل ایش تنکیم تفصیلی عن قریب کلور انشاء الله
 تعالی و عقیقه دو به علف ابتد کلمی ملائم حکرد که دخی دیرل العقه عینک کسریله معناسه کذلک
 و ابو عبید ابندی عقه بی آدمده و حار و مخصوص صدر غیریده استعمال اواز و عقیقه شول طواره دیرل که
 یکی طوغان او غلامک هفته سنده بوغزلل ذکر اولنان معنادن مأخوذ در و عقیقه البرق شول شمشکه
 دیرل که بلوده کیره الانعقاق همز مک وعینک کسریله انشقاق معناسه در هر انشقاقه انعقاق
 دیرل و انعقاق بلوت یغموری دفعه دو که ده دیرل یقال انعت السحابه اذا انجبت بالماء العق
 عینک فحجله قومده اولان یارق و قومده اولان خرک ده اسمیدر و عقی صوبه دخی دیرل رفع کبی
 العقیق عینک فقی وفاقک کسریله و مدیلہ یوزک فاشی قد قلی معروف طاشدر و عقیق مدینه
 منوره نک طشره سنده بر در مک اسمیدر و هر صواقندیزی که انی سبیل یارب و اسع قله کا عقیق دیرل
 و عقیق انه قرندن جقن توبه ده دیرل تنکیم عیقه ده مرور ابتدی الاعقه همز مک فقی وعینک
 کسریله عقیق جمعی العق عینک فحجله کولک جائنه اوق انقی یقال عقی بالسهم من الباب الاول
 اذ ارمی به نحو السماء و یونک وجهی بودر که زمان جاهلیتده برقبیلہ ده فان اولسه کولک جائنه اوق آترل
 ایشا کر ذکر اولنان اوق پاک ایز سه دیته راضی اولوب دیت اوزره صلح ایدرل ایش واکر
 فانه بولاشش ایز سه قوددن غیری به راضی اولمازلر ایش و عقی طوغان او غلام ایچون هفته سنده
 طوال بوغزله دیرل یقال عقی عن ولده یعق عقا من الباب الاول ایضا وکذلک ولدی ابتد انرش
 ایتکه دخی دیرل العقوق ضمتله والد و والدہ نک سوزلر بن طوتمیوب رنجیده ایتک المعقه فحجله
 معناه یقال عقی والدہ یقه عقوقا و معقه من الباب الاول ایضا العاق علی وزن الحاج والدينه
 مخالفت ایدن کسنه العقی عینک ضمی وفاقک فحجله معناسه که امر و عمر العقه فحجله جمعی کافله
 کفره کبی و فی الحدیث ذق عقی ای ذق جزء فعلک باعاق یوسوزی عربدن بعضی کسنه سولشدر
 جزء قتل اولندی بی محله الاعقاق همز مک کسریله عقوق ایشک یقال عقی فلان اذ جاء بالعقوق
 واعقاق آت حامله اولغه دخی دیرل یقال اعقت الفرس اذ احلت واعقاق ای اتمک معناسه ده کلور
 یقال اعقه الله ای امره مثل افعده واعقاق اغاجک دبندن زوائد خاخر جقمغه دیرل یقال اعقت الخلة
 والکرمه العقوق عینک فقی وفاقک ضمتله حامله اولان آت و معقی دینر الاغت ردیده پس
 یونادر دندر و فی المثل طلب الابل العقوق یعنی محال طلب ابتدی زیر ابلق ارککه دیرل وارکک خود
 حامله اولز العقی ضمتله جمعی رسوله رسل کبی ونوی العقوق شول چکر دکر که ملائم اولمغین
 آتی دو به علف کلور و عقی حامله اولان یون طرقلو طواره دخی دیرل العقاق عینک کسریله جمعی
 قاص ابله فلاص سلب ابله سلاب کبی و قاص تازہ ناقه ر دیمک اولور قاصک جمعیدر قافک فحجله
 پس فلاص جمع اولور و سلب ضمتله و لدی دشورن ناقه ردر و جوهری باب باده سلاب سلبک
 مفردیدر دیمشدر رکک ابله کتب کبی و سلبک جمعی سلاب اولدیغه تعرض انجمشدر العقاق عینک
 فحجله حامله اولان طوارک حلی یقال اظهرت الانان عقاقا و انان دیشی مرکبه دیرل العقی فحجله

بمعناه العلق علی وزن العر سفسفان دیدکری قوش عکه معناسنه العققه علی وزن الزلزلة
 سفسفان اوعلک عقه غمر بن قاسط دن بر جاعتدر العفان عینک ککمر به خرما غاجک وباع
 جیو غنک دبندن چقان شاخورد شویله که آنی ککسدر اشجارک اصولن افساد ایدر العلق فحتمنه
 قوی قان دم غلیظ معناسنه وعلق علقه کجی دخی کلور سلوک کمر معناسنه وعلق القربه قربه دن
 صرن صویا خود بلاد اهی معناسنه که عرق القربه لغندر یقال جتعت البک علق القربه وذو عاق
 بر طاعک استیدر وعلق کذلک شول نسنه در که اکاقو بکره سن اصزل ووجه بکره آنسه دخی دیرل
 یقال اعرنی علق ای اداة بکرتک وعلق کذلک هوایه دیرل محبت معناسنه یقال نظره من ذی
 علق ویقال علقها وعلق جها بقلبه ای هو بها ورایشه طولاشمه دخی دیرل یقال علق یقول کذا
 مثل طفق یعنی بر نسنه بی ایشلمکه باشلدی بعضلر ابتدی علق یقول کذا احبه واعتاده معناسنه در
 ورنسنه بر نسنه به بغلغه دخی دیرل منه قولهم فی المثل علق معالقها وصر الجندب و بومثک اصلی
 بودر که بر کسنه بر قویه واروب این اول قبولک اینه باغداد قدن صکره ذکر اولسان قبولک صاحبه
 وزوب حق جوار دعر اسن ایدجک قبول صاحبی باعش سوأل ایتد ککده بنم اییم حال سنو ک اییکه
 یغلور دیدی قبول صاحبی امتداع ایدوب اکا اول موضع دن کو چه سن امر ایتد کده ایتدی علق
 معالقها وصر الجندب یعنی قبولک التی بغلندی وهو انک حرارتی غلب ارلوب چکر که اوتدی پس
 بوموضع دن ارتحال بکاحا ادر و عورت حامله اولقی معناسنه کلور و آهو طور اغه طوباق معناسنه ده
 کلور بقال علق اعلی فی الحبانه وطوارک اغرنه سلوک باشقی معناسنه کلور یقال علق الدابة اذا
 شربت الماء فعلق بها العلفه وعلق تعلق معناسنه کلور یقال علوه علقه اذ تعلق به
 وعلق اشجار دن شول نسنه به دیرل که آنی طوار قوت ایدوب آنکله بکنور وعلق اسبابه
 طولشوب چکن نسنه به دخی دیرل یقال اصاب ثوبی علق وهو ما علقه فحذه العلق
 ضمتنه قان او بوشمی و عورت حامله اولغه دخی دیرل یقال علق المرأة علوقا اذا حبلت الملقه
 عینک ضمی ولامک سکونیه شول نسنه در که انسان معناسنه آنکله قناعت ایدر العلقه
 فحتمنه علقک واحدی بر باره او بوشمش قان معناسنه وعلقه سلوک که دخی دیرل که صوده اولور
 انسانه وحیه انه با بشور یا بشد قد قان صورر العلق عینک کسری ولامک سکونیه هر نسنه ک
 نغنه دیرل بقال علق مضنه یعنی شول نفیس نسنه که اکاخل اول نور و غلام فاسده دخی علق دیدکری
 بوندن مأخوذ در الاعلاق همزه نک فحتمنه جمعی العلقه عینک کسریله شول ککوچوک
 قمتاندر کک اطفاله ابتداء دیکر لر العلق عینک فحتمنی ولامک ضمی و مدبله شول نسنه در که
 انسانه یا بشور وعلق اوله دخی دیرل موت معناسنه وعلق شول نافه به دیرل که ولدندن غیره
 باقلد قد اکارام اولوب هر بار یقب کسه آنی استشمام ایدوب اکا سودن و بر مبه وعلق مطلقا
 لبن معناسنه دخی کلور یقال ما بالناسه علق ای شیء من اللبن وعلق دوه او تلاد یعنی نسنه به
 دخی دیرل تقول رعين العلق حتی لاط بهن الاجرار من اللبن والخصب بعضلر علق ولد
 معناسنه در نبات معناسنه دیدی العلق عینک فحتمنی ولامک سکونیه او تلاد یقال علق الابل
 العضاء تعلق علقا من الثاب الاول اذا تسمتها وتنا ولتها باقواها وفي الحديث ارواح الشهداء
 فی حواصل طیر خضر تعلق من ورق الجنة العلقه عینک فحتمنی ولامک کسری و مدبله شول دوه در که
 آنی صاحبی رفقه ارق کتورمک ایچون قوشوب بر قاج الحقه ویرور ناکم آنکله ارق الیه اکا نخل
 ایدر لبقال علق مع فلان علقه وارسلت معه علقه المعلق عینک کسری و عینک سکونیه اصلان
 نسنه کرکات اولسن وککرتک باش اوزم اولسون و ذومعلق شول کسنه به دیرل که شدید
 الخصومه وله الملقه کذلک عینک کسری و عینک سکونیه شول نسنه در که آنکله بر نسنه اصارل

المعاليق ميمك فتي ولامك كسريله غلاب صفار در يعني سود قود قلري ظرفك كوچر كلري در المعلق
ميمك كسري ولامك فتييله واحدي و بونقر بدن فهم اولور ككه صاحب صراحك معاليق
سوسماران خرده و معلق بيكي ديدوكي سهودر تنكيم جوهر نيك اسنشهدا ايندوكي بيت مؤيد اولور
وان لمخني بالا كفر ماخا اذا ارعشتا بديكم بالمعاليق زيرا بونقده معاليق پالهره جل اولمق اقر بدر
كلره جل اولمقدين نه كم ذوق سليمي اولنه خفي دكلدر خصوصاً جوهری باب باده غلاب پالهره
معنا سنه كلستي تصريح ايشدر سوسمارلر معنا سنه كلستي تصريح ايشامشدر المعاليق ميمك
ضمي ولامك كسريله شول ناهه در كه ولد نيك غيره باقلوب راجحه سندن غير اولديغي بيلوب سود و برمه
نه كم علوقك تفسيرنده مرور ايتدي العليق عينك فتي ولامك كسري و مديله طواره و بريلان اربه
شعير دابه معنا سنه و بو مقامده صاحب صراحك عليق سبست ايله تفسيرى مخالف اولديغي
ظاهرا اولور زيرا جوهری عليق قضيله تفسير ايشدر قضيم خود اربه در بونجه دكلدر المعلق
ميمك فتي ولامك ضميله اصيلا نسنه كركا ت اواسون كركا اوزم اولسون العلاقه عينك كسريله
ياي اصما عيجون يايه باغلد قلري و قايحي اصما عيجون قايحيه باغلاد قلري نسنه در العلاقه عينك فتييله
خصوصت علاقهي و محبت علاقهي سيدر و علاقهي كذلك شول نسنه در كه معيشه آنكله اكتفا اولور
منه قولهم ماها من علاق اي شي من مرتع و مرتع ميمك و تانك فتييله مرعي معنا سنه در و منه مايقال
ما ترك لحاب بالنسافة علاقا اذ لم يدع في ضرعها شبا العلاقه على وزن الثمانية شول كسنه در كه
بايشدوغي نسنه دن ابريله العليق عينك ضمي ولامك فتي و تشديديله و يانك سكونيله اكلج ديدكلري
اوتدر كه اغاچه طولاشوب افاجي قوريدر بيراي و كوكي اولماز كه اكاسان فارسيد سر نيدد يرل
العليق عينك ضمي ولامك فتي و تشديديله و الفك قصريله كذلك ذكر اولتان صرمشق معنا سنده
لغتدر قبطله قبطي كي بشمينه حلوا معنا سنه العواق على وزن حيدر بيان آدهسي كه آندن
غول ايله تعبير اولور و حريض اولان ديشي كلبه دخی در لر و قوروق معنا سنه دخی كلور منه قولهم
هذا حديث طويل العواق اي طويل الذنب الاعلاق همزة نك كسريله بر نسنه به بر نسنه اصمق
يقال اعلق اطفا ره في الشئ اي انشها فيه واعلاق برره سلوك بايشدر مغه دخی ديرل و في الحديث
اللدود احب الي من الاعلاق ولدود لامك فتي و دال مهملة نك ضميله اغزه دوكلن دوا در واعلاق
بر نسنه بي قابوب كوتور مكه دخی ديرل يقال اعلفت المرأة ولدها من العذرة اذا رفعته ابيدها يعني عورت
او غلات افشا كهدن قالد سر بود كر اولتان صاحب صراح تفسيره بناء در لکن عبارت جوهری
بودر الاعلاق ايضا الدخر يقال اعلفت المرأة ولدها من العذرة اذا رفعته ابيدها و دغر دال مهملة
وعين هجيه ايله ديلچك زحسته علاج ايتك وعذره عين مهملة نك ضميله ديلچك زحسته ديرل پس
اعلاق ديلچك قالد رمق اولور او غلات افشا نكاهدن قالد رمق معنا سني خطا اولور و منشأ خطا
ضم عينه اولان عذره بي فتح عينه اولان عذره دن تمير ايتك اولور كه فتح عينه نجاسته ديرل و اعلاق
بر نسنه به باغ طاقعه دخی ديرل تقول اعلفت القوس اذا جعلت لها علاقة واعلاق صيادك صيدا نسنه
دخی ديرل يقال اعلفت فادرك اي علق اصيد في حباتك واعلاق بر كسنه به بلا كنور مكه دخی ديرل منه
قولهم اعلفت وافلت اي جئت بعلق فلق العلق عينك ضمي ولامك فتييله عروزي اوزره بلا
معنا سنه در لا ينصرف در استعمال فلق كله سني ايله در وزن زبور اوزره و عوسي بلا وافت ديمك
اولور داهيه معنا سنه بعضيلر ايندي علق جمع كبير معنا سنه در العلق على وزن التكرير اصمق
يقال علفت الشئ تعليقا وعليق محبت علاقهي سنده دخی استعمال اولور يقال علق الرجل امرأة
على البناء للمجهول الاعتلاق همزة نك و تانك كسريله محبت ايتك تقول اعتلقه اذا احبه العلقه ميمك
ضمي ولامك فتي و تشديديله زوجي مفقود اولان عورت يعني زوجك حباتي و ماني نامعلوم اولان

بجدة العنق مناسنه العنق عینک کسریله ایکی کسسه بری برنک بوینه صار مشفق المصانفة مینک
 عینی ونوک فحبله بمعناه العنق عینک فقی ونوک سکونیه برکسسه نک بون قوجا فلق بقال علقه
 اذا جعل به علی عنقه وضعه الی نفسه اعناق تانک فقی ونوک فحبله برکسسه نک بوینه صار لقی الاعتناق
 همز نک ونانک کسریله بمعناه یقل تعاقوا واعتقا العنق عینک فقی ونوک کسری ومذله بوینه
 صار مثلن کسسه یقال هو عبقه العنق عینک فحبله کنی یا وریمسک دبشبی الاعنق همزه نک
 فقی ونوک فحبله جمعی دبشی او غلاقلر معنائه العنوق ضمیمته کذلک جمعی وعناق قره قولاق
 دید کلر غی جانوره دخی دیرلر که ساعدندر سیاه کوش معنائه وعناق آفته دخی دیرلر داهیه معنائه
 بقال لقی منه اذنی عناق ای دهبه و امر اشید او عناق نومید اولغه دخی دیرلر الغنقاء عینک فقی ونوک
 سکونی والک مذله آفت معنائه یقال خلقت به عنقاء مغرب وطارت به العنقاء وتخلق قوش
 او جاکن بوکسکه دیرلر ومغرب غین معجه نک سکونی وراه مهمله نک کسریله اطراف بلادده حسن
 اولیان معنائه دروها تانک بله استعمال اولغدی امرأ عاشق قیلندن اولد یغیمون وعنق ناک
 اصلی معروف الاسم مجهول الجسم برقوشدر وعنق اعرب طائفه سندن برکسسه نک لقبیدر که اسمی
 ثعلبه بن عمرو در المصنفة مینک کسری وعینک سکونی ونوک فحبله بون باضی قلاده معنائه العوق
 عینک فقی وواوک سکونیه برکسسه بی منع ایدوب آلقومق وقلبه دخول ایتک مجلده دخی استعمال اولور
 ما عانت المرأة عند زوجها ولافت دیرلر قلبیه کیرمدی معنائه الاعتناق همزه نک ونانک کسریله
 بمعناه یقال عاتقه عن کذا یعوقه عرقا واعتاقه اذا حبسه وصرفه عنه العوائق مانع اولان نسئل
 وعوا یبن الدهر زمانه ده وایع اولان حودنه دیرلر التعوق فحبله وواوک ضمی ونشدیدیه عوق اولوق
 بالتعویق علی وزن التکریم عوق ایتک العوق عینک ضمی وواوک فحبله له یوالدا شرب عوق ایدمی
 کسسه العوقه عینک ضمی وواوک فحبله علی وزن همزه بمعناه العوق عینک فقی ومانک ضمی
 وقت دیدیه برقرمزی شعللی بلد زدر صاع جابنده اولان کهکشسان باندنه برمانک اردنجه کیدوب
 بریادن ایلر وکچمز بونک اصلی فیقول در وقتا که واره یاجع اولوب اول ساکن اولدینه اذ نام اولوب
 مشدد اولدی بعوق بونک فقی وعینک ضمی ومذله برنک اسمیدر که نوح علیه السلام قومی اگا
 طیارلردی العوق علی وزن حیدر اورن طویل معنائه بوندن ذکر و تانک برار اولور وخیل
 ایتدی عوقی رطاعن اسمیدر که زمان اولدن دوه لک اعلاسی اگا نسبت اولور وگاه اولور اون
 عوه قله هیه ونک مراد اولور یا خود سیاهه مائل اولان مراد اولور جوهری لیدر بی سلیم هر بلر دخی
 برنه مال العوق دیم ایتدی الطویل من الید وریده راء مهمله نک ضمی الیدوه قوشلری معنائه العوقه
 عینک فقی ومانک سکونیه بحرك ساحلی وجامی القوعین صنف نام کلبنده ذکر ایتدی اوزره
 فصل الغین العوق فحبله احشام وقتنده عینک الغین عینک فقی ومانک سکونیه احشام
 طیران اچرمک نقول من عرفت الرجل اغرقه غرقا من الباب الاول فاضیق الاعتناق همزه نک ونانک
 کسریله احشام شرا بن اچمک الغرق فحبله جوق ماء کیره معنائه یقال ماء غرق اذا کان کثیرا
 وایضا یقال غرق عین الماء من الباب الرابع اذا غررت الغرق علی وزن حیدر روتازه اولان صورت
 ان غرق غینک فقی ومانک سکونیه بمعناه یقال شاب غرق وغرقا اذا کان ناعما وغرقا رجل کریمه
 دخی دیرلر وکلر لکنه دخی دیرلر یجده سوسمار معنائه اوزید ایتدی کلر یا وریمسک اولنه حسن
 دیرلر حارسین مهمله نکه بعده غرقا دیرلر بعده مطبخ دیرلر بعده ضرب دیرلر واوزید مطبخ تصکره
 خضرمی ذکر ایتدی اگرچه خلف جرد ذکر انمشر الغرق عینک فقی وذلک کسری ومذله لائلر
 حیات معنائه الغرق فحبله غرق اولوق یقال غرق فی الماء غرقا من الباب الرابع الفرق غینک فقی
 ورا نک کسریله غرق اولان کسسه الغارق کذلک رانک کسریله غرق اولان کسسه الغرق همزه نک

عوق

هوق

هوق

هوق

هوق

كسريله غرق ايتك بقال اغرقه غيره واغراق باي كركي كبي چككه دخي دبرلر بقال اغرق النازع
 في القوس اذا استوفى في مدها التفريق على وزن التكريم كذلك غرق ايتك بقال غرقه فيره وتغريق
 قتل ايتكه دخي دبرلر وونك اصلي بودر كه قافله اولان عورنلر قتلقل بلنده طوغن اوغلان سلاصوبنده
 بوغارلردى وسلاشول دريه دبرلر كه اوغلانله بله طوغار بر خطسه كه اوغلانك يوزندن آنسه اوغلان
 بوغار اولدر ريس كرت استعمالله هرقله تغريق دبديلر المغرق ميمك ضمي ورائك فتي وتشديدله صويه
 غرق اولان كسسه ومغرق كومش ايله ترين اولنه دخي دبرلر بقال لجام مغرق بالقضه اي محلي اغريق
 غينك فتي ورائك كسري ومديله صويه غرق اولان كسسه الاستغراق همزه نك وتاك كسريله برنسندي
 احاطه ايتك اسنيهاب معناسته الاغراق همزه نك وتاك كذلك كسريله ات سروه كيروب بعده جله سته
 سبت ايتكه دخي دبرلر بقال اغترق الفرس الخيل اذا خالطها ثم سبها واغترق النفس حالت صوتده
 نفسي زياده جكمك الغرقه غينك ضمي ورائك سكونيله برايم سودياغري نسسه الغرق غينك ضمي
 ورائك فتحيله جعي ابو عبيدك مصنفده ذكر ايتديكي اوزره الغريق غينك ضمي ونونك فتي وراويناك
 سكونيله صوقوشلرندن بوني اوزن اولان قوش الغريق غينك كسري ورائك سكوني ونونك فتحيله
 والغريق كذلك غينك كسري ورائك سكوني ونونك فتحيله شولر جلدلر كه طول غنقله صفتلنه
 الغريق غينك ونونك ضمي ورائك سكونيله تازه وراويناك يكت شاب ناعم معناسته الغريق غينك
 ضمي ونونك كسريله معناه الغريق غينك فتي ونونك كسريله جعي تازه وتر بكتلر معناسته اغريق
 غينك فتي ونونك كسري ومديله كذلك جعي اغريقه كذلك غينك فتي ونونك كسريله جعي الغسق
 غينك وسبتك فتحيله كيجكه ابتداقرا كولغي اول ظلمة ليل معناسته انفسوق ضمتيله كيجكه ابتداقرا كو
 اولق بقال غسق الليل غسق من الباب الثاني اذا اظلم وغسق كوزقرا كو اولمغه دخي دبرلر بقال غست
 عينه اذا اظلم الغاسق سبتك كسريله كيجكه دبرلر شفق غائب اولديغي حينده وباري تعالى نك
 ومن شر غاسق اذا وقب دبوكي اذا دخل معناسته در حسن روايتي اوزره بعضيلر غاسقندن مراد قدر در
 دبدي الغسقان فتحيتيله ياره نك جراحتي آفتق بقال غسق الجرح غسقا ناذا سال منه ماء اصفر الاغساق
 همزه نك كسريله مؤذن اذا نى اخشام وقتك آخرنه ناخير ايتك بقال اغسق المؤذن اذا اخر المغرب الى
 غسق الليل الغساق غينك فتي وسبتك تشديدله بارد اولوب بدر ايجه اولان شراب تخفيف وتشديد
 جائز درو ابو عمرو جيم وغساق قولنده غساق تخفيفله قرائت ابتداي وكسالي تشديدله قرائت ابتداي
 التغفق فتحيتيله وفاتك ضمي وتشديدله شرابي كوناك ججع ساعتده ايجمك بقال ظل يتغفق الشراب
 اذا شربه بومه اجمع ووان الاعرابي روايتدر الغفق فتحيتيله دوه هر ساعت صويه كلك المغفق ميمك
 فتي وفاتك كسريله مرجع كيدر وزنا ومعنى المغفق ميمك ضمي ونونك سكوني وفاتك فتحيله كير
 دونه جك برمنصرف معناسته واصمعي ابتداي منففق منعطف معناسته در يعني بول اكملدوكي
 وصو صايدني بر در الاعلاق همزه نك كسريله قيوبي باغلق نقول اغلقت الباب
 وكاه اولور اغلاق نكثير ايجون كلور بقال اغلقت الابواب كما بقال غلقت الابواب بالتشديد
 الغلق فتحيتيله اسمدر معنای مذكور دن قيو باغلق معناسته وبعضيلر غلق غلقت الباب غلقادن
 مأخوذ در دبدي لغت رديه مژو كه اوزره وغلق كليده وسائر قيو باغليحق نسبه دخي دبرلر وغلق
 مرتهن رهته مستحق اولمغه دخي دبرلر بقال غلق الرهن غلقا اذا استحققه المرتهن وذلك اذا لم يفكك
 في الوقت المشروط وفي الحديث لا يعلق الرهن وغلق دونه نك ارقه سي جراحتدن بري اولمغه دخي
 دبرلر بقال غلق ظهر البعير لكثيره الدر غلقا لا يبراه التغلق على وزن التكريم جوق قيو باغلق بقال
 غلقت الابواب فالتشديد للتكرير الغلق ضمتيله يكتمش قيو بقال باب غلق اي مغلق پس بومعقول
 معناسته اولان فعل اولور مثل فارورة فتح وجذع فطل وجذع اغلجك بدنه دبرلر وطل قافله وطاء

غسق

مهمله اليه مقطوع معنایه در المغلاق ممك كسرى وغينك سكونيه قيو باغليحق آلت المغلوق
 ممك ولاك ضميه بمعناه المغالق ممك فحق ولاك كسريه قار او قلى سهام مبسر معنایه المغلق
 ممك كسرى ولاك فتحيله واحدى سهم مبسر معنایه الاستغلاق همزه نك و ناك كسريه برنسنه
 باغلو اولقى يقال استغلق عليه الكلام اذا رجع عليه وارتاج رجع بندر اغلاق معنایه الغلق غينك فحق
 ولاك كسريه مشكل اولان سوز يقال كلام غلق اذا كان مشكلا غلاق غينك فحق ولاك تشديد يله
 بنى تميدن بر جلك اسميدر المغلوق ممك فحق ولاك ضمي ومديله دباغت اولمش درى كه غلقه
 ديدكلى اغاجله دباغت اولنه الغلقه غينك فحق ولاك سكونيه براغاجك اسميدر كه اهل طائف
 آنكه درى دباغت ايدرل الغلق غينك وفانك فتحيله شول يشل نسنه در كه صواوز رينه عارض
 اوله ربوصوم معنایه وبعضلر ايتدى شول اوتدر كه صوده بتر باصى ميراقلى اولور و غلق آسان
 وجهله اولان معيشه دخى ديرل يقال عيش غلق وملايم يله دخى ديرل يقال قوس غلق اى رخوة
 وبعضلر ايتدى ذكر اولنان كلمه زائده در الغمق فتحته يله بره رطوبت غالب اولمى يقال غقت
 الارض اذا صارت ذات ندى وندى نوله ودال مهمله اليه رطوبته ديرل الغمقة غينك فحق وممك
 كسريه رطب اولان نسنه يقال ارض غمقة وليله غمقة لغمة ولثقه ناه مثله اليه وقافله باش اولان نسنه
 معنایه دروغ غق شول اونه دخى ديرل كه آنك زباده رطوبتندن رايحه سى فاسد اوله غاق قافك كسر
 اوزره بناسيله فرقه آواز بن حكيتدر بس لفظ غاق مراد اولوب معرفه اولور چنان آنى نكره فلسك
 منون قيلور سك التقيق على وزن التكريم بر كسنه رأينده ثابت اولمى يقال غيق الرجل فى رأيه
 تفيقا اذا اختلف فلم يثبت على شىء وبابو عبيده روايتدر (فصل القاء) اتفق فانك فحق و ناك سكونيه
 بارمى شق معنایه تقول ففتت الشىء فتقامن الباب الاول اذا شققته وفق مشكك ابجته برنسنه ادخال
 ايتك اليه برام زرايحه چقا رفقه دخى ديرل وفق جاعتك ييشنده عصا منشق اولمغه يعنى مايدلر نده محاربه
 واقع اولمغه دخى ديرل كه شق عصا صلح بوزلادن كيتدر وفق برعاتدر كه قارتك بوقفه برلنده واقع
 اولور دبه اولان آدمده واقع اولد ينى كى التفتيق على وزن التكريم كذلك بارمى يقال ففتقه تفيقا اذا
 شققته لتفتي فتحته يله و ناك ضمي وتشديد يله بارمى الاتفاق همزه نك وفانك كسريه بارمى يقال ففتقه
 ففتق وانفق الفتق فتحته يله عورتك فرجى بنشك اولمى فتقائك مصدر يدر وفق صحبه دخى ديرل
 وفق واجوز لى يله دخى ديرل تقول منه فتق من الباب الرابع الفقاء فانك فحق و ناك سكونيه
 والفك مديله شول عورتدر كه فرجى بنشك اولميه رتقائك مقابليدر كه رتق شول عورتدر كه فرجى
 بنشك اولميه جاعه قابل اولميه الاتفاق همزه نك كسريه قومك اوزرندن بلوت كتمك يقال افق
 القوم اذا اتفق عنهم الغيم ابن السكيت ايتدى افق قرن الشمس ديرل چنان كون بلوت ارالغنه كلوب
 اندن برله ظاهر اولسه و اتفاق بلوت باغور باغين بره وارمغه دخى ديرل تقول افقة اذا صادقم فتقا
 وهو الموضع الذى لم يمطر وقد مطر ناحوله الفتق ضمته يله شول عورتدر كه حوق سوزلى اوله يقال
 امرأه فتق اذا كانت متتقة بالكلام الفتق فانك فحق و ناك كسرى ومديله شول كسنه در كه دبلى
 كسكين اوله يقال رجل فتيق اللسان على فصيل اى حديد اللسان وفتق شول دويه دخى ديرل كه زياده
 سمن لكندن دريسى بر برنار يله واصمى ايتدى صبح فتيق شول صبح در كه مشرق اوله يعنى ضياى اوله
 الفتيق على وزن حيدر دور كرنجار معنایه الفرق فانك فحق و ناك سكونيه ابكى نسنه اراس
 ابرمى الفرقان قافك ضمي و ناك سكونيه بمعناه تقول فرقت بين الشيئين افرق فرقا وفرقا من الباب
 الاول وقوله تعالى وقرأنا فرقا من خفف قال يينا من فرق يفرق ومن شدد قال انزلنا مفرقا
 فى ايام ويقال فرق له الطريق يعنى چنان بول ايرلسه الفروق ضمته يله ناهى او غلان بوروسى طومق
 يقال فرقت الناقة تفرق فروقا من الباب الاول اذا اخذها الخاض فندت وكذا لانان يعنى ديشى

علق

غق

غق

غق

غق

فرق

مرکبه دخی حال بویه درو مخاض او غلان پوریسی طومغه دیرل الفارق رانک کسریله ذکر اولسان
 ناقه الفوارق فانک فخی و رانک کسریله جمعی کا اولور بریلوتدن ایریلن بلودی ذکر اولسان
 دویه تشبیه ابوب فارق دیرل الفرق فانک ضمی و رانک فخی و تشدید بیه کذلک فارقک جمعی ذکر
 اولسان ناقه لمعنا سته التفريق علی وزن التکریم والتفرقة فانک فخی و رانک کسریله کذلک ایرمق
 بقال فرقه تفریقاً وتفرقة الانفراق همزه نك وفانک کسریله ایرمق الافتراق همزه نك وفانک
 کسریله بمعناه التفرق فتحته و رانک ضمی و تشدید بیه کذلک ایرمق بقال فرقت الشئ تفریقاً فانفرق
 وافترق وتفرق والتفريق فانک فخی و رانک کسری و مدبیله برسنه آری آری اولق بقال اخذت
 حتی منه بالتفريق الفرق فتحته و رانک سکونی دخی لغتدر برکیله در که مدینه منوره ده معروفدر
 واول اوج صاعدر که اون الی رطل اولور جوهری فتحته استعمالی قلیل اولسنه اشارت ایشدر
 وصاحب قاموس فتحته افصح در دیشدر الفرقان فانک ضمی و رانک سکونیه جمعی و بوجع لغتبنک
 ایکسنده جمعی اولور بطنله بطان وحله جلان کبی و فرقان حقه باطلک بین فرقه سبب اولنده
 دیرل و بوجهندن قرآن عظیمه فرقان دیرل و کذلک بومعادن باری تعالی و لغد آیتناموسی و هرون
 الفرقان یوردی و فرق خوفه دخی دیرل تقول فرق من الساب الرابع و تقول فرقت منك ولا تقول
 فرقک و فرق ایکی اولک دیشلری بری برندن ابراع اولغده دیرل و دویه ایاقلری بری برندن ابراع اولغده
 و آنک برابیلوغی اول برابیلوغی اوزرینه حواله اولغده دیرل و خرو سسک تاجی ایرق اولغده ده دیرل
 و فرق الن آحق اولغده دیرل و صقال طاغیق اولغده دیرل و فرق یرک اوقی متفرق اولغده دیرل
 برحیثیله که بری برینه متصل کبی کورغیه الافراق همزه نك فتحته فرقک جمعی و فرق طاک بری
 آغرمغه دیرل فلق صبح معنا سته بقال هو این من فرق انصبح ای من فلقه فیه اولغده فیه الفرق
 فانک فخی و رانک سکونیه کذلک فرقان معنا سته در خسریله خسران کبی الفرقه فانک ضمی و رانک
 سکونیه اسمدر فارقته دن المفارقة ممیک ضمی و رانک فتحته ایراق الفراق فانک کسریله بمعناه بقال
 فارقته مفارقة و فراقا الفاروق علی وزن الکافور بر اسمدر که بونکه امیر المؤمنین عمر بن الخطاب
 رضی الله تعالی عنه تسمیه اولمشدر المفرق ممیک فخی و رانک کسریله باشک اورتیه بری وسط رأس
 معنا سته و بوشول موصدر که باشد اولان قلارنده بری برندن ایریلور المفرق ممیک کسری و رانک
 فتحته کذلک باشک اورتیه سید و طریقک دخی مفرق و مفرق دخی شول یردر که انده بول ایرله و عربلرک
 مفرقه مفارق دیکلری باشک مفرقندن هر برجی بر مفرق اعتبار ایتکله در الفروقه فانک فخی
 و رانک ضمی و مدبیله قورق عورت و قورق اره دخی دیرل بقال امرأة فروقه و رجل فروقه و بونک جمعی
 کلمزوفی المثل رب عجلة نهب ریشا و رب فروقه بدعی لیسابعی حوق عجلة تأخیری مورث
 اولور و حوق خائف وارد که آتی ارسلان سانورل الفرقه فانک فخی و رانک سکونیه
 شول برتریکه اوقی پراکنده اوله منه قولهم هذه ارض فرقه و فی نبتها فرق اذا کان
 متفرقا الفرق فانک کسری و رانک سکونیه باره فلق معنا سته حان برسنه دن برسنه من فلق اولسه اکا
 فرق دیرل منه قوله تعالی فکان کل فرق کالطود العظیم و طود اولوطاغه دیرل و ذات فرقی بصره ایله
 کوفه اراسنده برالحق طاغدر الفرقه کذلک فانک کسری و رانک سکونیه ناسدن برجاعت الافراق
 همزه نك فتحته فرقه نك جمعی الافاریق همزه نك فخی و رانک کسری و مدبیله افراقک جمعی و منه
 افاریق العرب الواقعة فی الحديث الفرق فانک فخی و رانک کسری و مدبیله شول طاقه در که فرقه دن
 اکثر اوله الافراق همزه نك کسریله خسته اولکه یوز طومق براعرانی برعریه ایتدی ماما افراق
 المورود فقیال الرخصاء یعنی خسته افاقت بولسنک علامتی نه در دیکده عرفدر دیدی و رخصاء
 مهله نك ضمی و خاء مهله نك فخی و ضاد مهله لیه عرق معنا سته در المفرق ممیک ضمی و فانک سکونی

ورائك كسريله شول نافع در كه آنك ياوري سي اندن موله ايرلس اوله الفرقة فانك فتي ورائك كسري
 ومديله شول خرمادر كه سودله بشور در لحوه اولان خانويه بدر مكچون وقبون سوريسنك فرقه سي
 اولدر كه برايكي قيون سوريدن كيجه وقتنده ايري دوشه مفرق النعم ممك ضمي ورائك كسري
 وتشديدله طريان ديدكاري جانوردر زير ايجان طربان دوه سوريسي ايجنده يالنه دوه سوريسي
 طاغلو رآنك بدرايحه سندن وطر بان طاء مجمه نك فتي وراه مسهله نك كسريله بر جانوردر كه بزه بلنسه
 اول بزا سكر وآنك زايحه قبيحه سي اندن زائل اولماز و صاحب كشاف طرباني پورسقي ديدكاري جانورله
 تفسير ايشدر الفراق فانك ضمي ونونك كسريله شول كسند در كه ارسلان كليور دوقور قو خبرن و بروه
 بوبروانك لفظنك معر يندر كه پروانك لسان فرسده بكيجي ديمكدر و كاه اولور عسكر كراو كجه كيدن دليلنه
 فرائق دبرل الافريقه همزه نك ورائك كسري و بانك تشديدله بر قاج پاره واسع شهر لر در اندلس جاتبنده
 الفرزدق فحشيله و دل همزه نك دخی فحشيله خير پاره سي الفرزدقه وزن مزبوره اوزره واحدي
 برخير پاره سي معناسنه واصلی لسان فارسيده برزده در و فرزدقه فرزدق ديدكاري برونه اورلس
 بوغرلس معناسنه بوندن مأخوذ در و فرزدق اسمي هماد در الفراق فانك فتي ورائك كسريله
 جمعي زير اسم جان بش حرفلواولسه و جله سي حروف اصول اولسه جمع ايتلواولسك حرف آخيري
 حذف ايدرسن تصغيرده دخی حال بويله در و فياس قاف حذف اولنوب فرزند بخت ابدی لکن دالك
 مخرجي تاخر جي اولوب و تاخر حرف زواندن اولوب حذفه اولي و اخري اولندي بني جهنتدن دال حذفه
 اولندي لکن فرزدق تصغيرنده دال حذفه تعين اولنوب الفرزدق الفرزدق جاز اولدي و بو تفر بدن
 صاحب مذهبك الواحدة فرزدقه والجمع فرزند ديدكي مخالف اوله بني ظاهر اولور و اگر در سلك
 جعنده و تصغيرنده باعوض و بروب فرزدق و فرزدق دبرسن و اگر اسم بش حرفلواولوب بري زائد
 اولسه ذكر اولنان حرف زائدك حذفی اولي اولور مدحرجله جعفل كي كه تصغيرنده دحرج جعفل
 دبرسن و جعنده دحارج و جعفل دبرسن و جعفل جعك و جانك و فانك فحشيله غلط الشفه معناسنه در
 القسوق ضمتبنه طشره جعشق خدای تعالينك امرندن طشره جعشمي معناسنده كلور الفسق فانك كسري
 وسينك سكونيله بمعناه يقال فسق الرجل يفسق ويفسق فسوقا و فسقا من الباب الاول والثاني اذا فجر
 ويقال فسق عن امر به اي خرج وهذا كقولهم انهم عن الطعام اي عن ما اكله انهم يعني خدای تعالی منك
 امرندن جعشمي امره اطاعتدن جعشمي معناسنده در تكيم طعاهدن نخمه اواني طعامك اكلندن نخمه اولقي
 معناسنده در و خرماتك رطي قسرندن جعشمي معناسنده كلور يقال فسقت الرطبة اذا خرجت عن قشرها
 وبوا خفش روايتدر الفاسق سينك كسريله فاجر معناسنه يعني طريق صلاحدن ميل و خروج ايدن كسند
 اخفش ايتدي ابن الاعرابي ايتدي كلام جاهليتده و اشعار جاهليتده فاسق لفظي و افع و اوما شدر
 و ابن الاعرابي ايتدي و كلامي غريبدر زير فاسق انظي كه عربي خالص اوله مزبور لك كلامنده واقع اولمق
 بعيدرددي الفسق فانك كسري وسينك كسري وتشديدله داتما فسي اوزره اولان كسند
 الفويسقه فانك غمي وواو فتي وسينك كسريله صبحان ديدكاري جانور فاره معناسنه فسي فانك
 ضمي وسينك فحشيله ركله در كه حرف نديله استعمال اولنوب بافسق دبرل بابها الفاسق معناسنه
 تكيم باخييت دبرل بابها الخبيث معناسنه و بومعرفه در بودليله كه معرف باللامه صفتنوب بافسق
 الخبيث دبرل و جوهرينك بواسنده لالندامل و اردر زير اخرف نداد اخلا اولدقد نصكره نكره دخی
 معرفه اولور نكيم بارجل لفظنده تفصيل اولشدر قائل فاسق فانك فتي و فانك كسري اوزره
 ناسيله بافاسقه محنده استعمال اولنور موشه خطاب ايجون يقال بافاسق مثل قطام الفسق فحشيله
 وشين مجمه ايله سرور و نساط معناسنه و ابو عمر و ايتدي فسق رنسته به نفس مخرك اولوب حريص
 اولمقدر يقال فسق من الباب الرابع المفاشقة ممك ضمي وشينك فحشيله اكسرن كلك مباغته و مفاجاه

فرزق

فسق

فرزق

اذا جمعت الغيبة في ضرعها وفي فمك تفسيري در عقب ذکر اول نور انشاء الله تعالى الغيبة فانك كسری
 ومدیله شول سودك اسمیدر که ایکی صاغنك ازه برنده حاصل اولور یعنی طوار بر کره صاغلوب بعده
 ولدی صالیویرلوب تکرار صاغد قدده حاصل اولور الفیق فانك کسری ومدیله جمعی بین الخلتین
 جمع اولان سودر معناسنه الافواق دخی کاور شکیم . وروایتدی فیک ک جمعی اولق اوزره شبرایله
 اشار کی الافواق همزه نك فتی وواوک کسری ومدیله افواق جمعی در ذکر اولان سودر معناسنه
 وافواق شول بلوتده جمع اولان صوبه دیر که ساعة بعد ساعة یعنی المصق میك ضمی وفانك کسری ومدیله
 شول نافه در که انك معناسنه ایکی صاغن یننده جمع اولان سود اوله المعیقة ک ذلك میك ضمی
 وفانك کسری ومدیله بمعناه وواو عرور وایتدر المقابوق میك فتی وواوک کسری ومدیله جمعی ذکر
 اولان نافه بمعناسنه الفاقه علی وزن الخالفة فقر و احتیاج در الافتیاق همزه نك وفانك کسریله فقیر
 اولق افتاق بمعناسنه یقال افتاق الرجل اذا فقر ولا یقال فاق الافتاق بانك ک سر یله باشك
 بونه اولدینگی بره نه قدر که فایق اوزون اولسه بیون اوزون اولور الاستفاقة همزه نك وفانك
 کسریله مرضدن بری اولق ومستلکدن ایلق یقال استفاق من مرضه ومن سكره الافاقه همزه نك
ک سر یله بمعناه (فصل القاف) الفرق قافك فتی ورائك کسریله دوزیر مکان مستوی معناسنه
 یقال فاع فرق القربق قافك ضمی ورائك سکونی و بانك فتحیله بر موضعك اسمیدرو ابو عید
 ایتدی قریق بصره نك اسمیدر ونضرن شمل ایتدی قریق فارسی معربدز کلبه دن تعرب اولمشدر
 حجره معناسنه که دکان دیمك اولور القلق فتحیله حرکت ایتك اضطراب معناسنه العلق قافك
 فتی ولامك کسریله حرکت قلن سنه مضطرب معناسنه یقال بات فلان فلان فلاق همزه نك
 کسریله مضطرب قلیق یقال اقلقه غیره القوق قافك ضمی ومدیله زباده اوزن اولان کسنه القاق
 علی وزن الحال بمعناه یقال رجل قوق وقاق ای فاحش الطول القیقاء قافك کسری ومدیله و همزه نك
 فتحیله ومدیله برک برارض غلیظه معناسنه همزه سی یادن تبدیل اولمدر ویا اولی وادن تبدیل اولمدر
 القواق قاف اولك فتی وقاف انك کسریله جمعی وقیقاء فعلاءوزنی اوزره در سراج لفظنه ملحق در که
 سراج ملایم بره دیرلوز زباده دخی بویه در زبراکلام عربده قلقل بوقدر الامصدرده وزباده کذلک برک بره
 دیرلوز ان مجتنبه القیاق قافك اولده فتی و تائیده کسری ومدیله کذلک قیقاء نك جمعی در لفظی
 اوزره و بعض شعرده قیقاء نك جمعی قیق دخی واقع اولمدر قافك کسری و بانك فتحیله قیقه نك
 جمعی اولق توه میله (فصل اللام) اللیق لامك فتی و بانك کسریله استاد اولوب برنسنه بی رفیق و ملا میله
 طوتن کسنه اللیق لامك فتی و بانك کسری ومدیله بمعناه یقال رجل لبق ولبق اذا كان حاداً قاف
 رفیقاً بعمله اللبقة لامك فتحیله برنسنه ده استاد اولق حذاقت معناسنه یقال لبق لباقه من الباب الرابع
 ولباقت لباقه معناسنه ده کلور یقال لبق به الثوب اذا لاق الملبق میك ضمی و بانك فتی وتشدید یله
 جروش ایچنده زباده نرم اولان ترید یقال تریده ملبقة اللیق فتحیله باش اولق یقال لبق الشئ
 من الباب الرابع الالتاق همزه نك وفانك کسریله باش اولق الالتاق همزه نك کسری ولامك سکونیله
 باش ایتك یقال لبق الشئ واشقه غیره اللیق لامك فتی وفانك کسریله باش اولان سنه یقال طائر لبق
 ای مبتل اللحاق لامك فتحیله اولمقی ویتسمك یقال لحقه وحق به من الباب الرابع اذا ادر که
 الاحاق همزه نك کسریله بشدر مک یقال لحقه به غیره والحق یتسمك معناسنه ده کلور یقال لحقه
 بمعنی لحقه الملق میك ضمی و حانك کسریله لاحق معناسنه در تنکم دعاء قنوتده واقع اولمدر و حانك
 فتی دخی صوابدر و ملحق اوغل ایدان کسنه به دخی دیرلوز معناسنه الملق ضمیله ارقیق یقال
 لحق لحو قاض الباب الرابع ايضا الاستلحاق همزه نك وفانك کسریله بر کسنه بی اوغلاعه دعوت ایتك
 یقال استلحقه اذا دعاه التلاحق نانك فتی و حانك ضمی ایل طوار بری بر بنه اولمقی یقال تلاحقت

المطابا اذ الحق بعضهم البعض الحق فثبت له شيء ثابت در كه اوله اول شمس او له ولحق شو زخرمايه
 دبرل كه اوله عقبه ابرشش اوله لاحق حاك كسر يله معاويه بن سفيانك آتاك اسميد فرس
 مخصوص معناسنه الحقوق لامك وفاقك ضمي وخاء مجبسه نك سكوبيله برده اولان يارق الملتحق
 لامك فتي وفاقك كسري ومديله جمعي يارق لمعناسنه وفي الحديث ان رجلا كان واقفا مع النبي
 صلى الله عليه وسلم فوقصت به ناقته في اخافق جرذان اصمعي ابتد اشبو حديث شريفده واقع اولان
 اخافق دكلدر لحاق بقدر برده اولان يارق لمعناسنه وقص قافله وصاد مهمله ايله باشي اوزره
 دوشروب بوين شكسته فلمقدر وجرذان جميع كسري وراه مهمله نك سكوبيله ذال مجبسه ايله فاره ل
 معناسنه در الازوق ضمتبيله باشمقي الالتزاق همزه نك وتاك كذلك كسري يله باشمقي يقال لزق به
 لزوقا من الباب الرابع والتزق به اذ الصق به الازاق همزه نك كسري يله باشمدرمقي الازق لامك
 كسري وزانك سكوبيله قرب وجنب معناسنده استعمال اولنور يقال فلان لزق وبلزق اي يجني
 المزق لامك فتي وزانك كسري ومديله قرب معناسنده يقال فلان لزق اي يجني اللاروق
 على وزن الكافور ردودا در كه ياره يله باشمدر زانوا والجه ياشور طورر الملزق ميك ضمي ولاك
 فتي وزانك فتي ونسبديله محكم او لمين نسبه اللسوق ضمتبيله باشمقي اللصوق كذلك ضمتبيله
 باشمقي معناسنده يقال لسق به ولصق به من الباب الرابع الالتساق والاتصاق ايكيسنده دخی
 همزه نك وتاك كسري يله كذلك ياشمقي معناسنده يقال التسق به والتصق به الالتساق والاتصاق
 همزه نك كسري يله باشمدرمقي يقال السقه به غيره والصقه به غيره اللسق والاصق لالمرك كسري
 وما يبدك سكوبيله قرب وجنب معناسنده استعمال اولنور يقال فلان لسق ولصق وبلسق وبلصق
 اي يجني اللسبق وللصيق لامك فتي وما بعدك كسري ومديله قرب معناسنده يقال فلان
 لسق ولصق اي يجني اللسق والاصق فثبت له ايكيسنده دخی او يكن بكرة ياشمقدر عطش
 سبي ايله يقال لسق البعير واهق من الرابع اذ الصق رينه يجنبه من العطش المصلى ميك ضمي
 ولاك سكوبوني وصادك فتحيله او غل فلن كسند دخی معناسنه اللعق لامك فتي وعينك سكوبيله
 يلامقي تقول لعقت الشيء بانكسر العقدة لقمان الباب الرابع اذ الحسة ولعق فلان اصبعه دبرل مات
 معناسنه كابت اولنور كو نا كه نعمت حياتي تمام ابدى ودينادن الچكدي دمك اولور نكم طعام اكل
 ايدلر ده حال بودر المنعقة ميك كسري ولاك سكوبيله فاشق كه آنكله طعام اكل ايدر الملاءق
 ميك فتي وعينك كسري يله جمعي فاشق لمعناسنه اللعقة لامك ضمي وعينك سكوبيله فاشقه بر فاشق
 طلوسي نسبه اللعقة لامك فتي وعينك سكوبيله فاشقه بر كره المقي بناء مره اولمق اوزره يقال
 في الارض لعقة من ريع لبس الا في الرطب بلعقها المسال لعقا يعني يربوز نده او ندن طوارا يجون
 برع نسبه فالمشدر اللعوق لامك فتي وعينك ضمي ومديله شول نسندد كه يلا نغله اكل اولنور اللعق
 لامك فتي وعينك كسري يله حريص معناسنده دخی لفظنه تبعيله استعمال اولنور يقال رجل دخی
 لعق اي حريص اللفق لامك فتي وفانك سكوبيله بر يارب يله ديكمك يقال لفقت الثوب اللفق لفق
 من الباب الثاني اذ اضممت شفه الى اخرى فخطبهما اللفق لامك كسري وفانك سكوبيله ايكي ايندن
 ديكله مش ازارك براين و بوم سامده صاحب صراح يكي كراهه در ز ديمشدر مفسر مفسره
 مطابق دكلدر تامل اولنه التلافي تانك فتي وفانك ضميله قومك مصلحتي صلاح بولمق يقال تلافق
 القوم اذ تلاءمت امورهم الملتفة ميك ضمي وفانك فتي ونسبديله مز خرفه اولان كلات يقال
 احاديث ملتفة اي كاذب مز خرفه اللق لامك فتي وفانك تشديديه ايله كوزه اورمقي يقال اتي
 عينه اذ اضربها يده الملق على وزن العرعرد بل اسان معناسنه وفي الحديث من وفي شر لقلقه
 ولقلق لكك ديمكله معرف اولان قوشده دبرل اقلا قدن فصرا اولنور نكم كلور ان شاء الله تعالى

لحق

لرق

لسق لصق

لعق

لفق

لقق

اللقاق لام فتنی و قافن سکونیه صوت معنایه و لقاق لکک دیکری قوشدر که معروفدر
 اللقاق لام اولک فتنی و لام ثانیکن کسریله جعی لککلم معنایه اللعنه علی وزن الزلزاله لکک
 آواری و عمر آوار که انده حرکت واضطراب اوله کافقه دبرلر و فی حدیث عمر مالم بکن بقع
 و لافقه و ابو عبید ایتدی اقلقه شدت صوت دبرلر و تقع نون و قاف و عین مهمله بله تور معنایه دبر
 و لقلقه برنسنه بی تحریک ایتمکه دخی دبرلر بقال لافقه الشیء اذا فقلته کویا که لافقه فقلقه دن
 مقلوبدر التلقی علی وزن التزلزل آواز و بر مکدرت قلدن مقلوبدر اللقاق میم ضمی و لامین
 فخیله شول کوزدر که تیر حرکت ایدوب بریده قرار ایتمه التلقی لامک فتنی و میم سکونیه
 محو ایتمک بونس ایتدی بر اصرای فی ایشتم که لافقه بعد ما تمغه دبر ایدی و مزبور ک بوسه کلامی
 ذکر اولان معنای مصدقدر که یازد قن صکره محو ایتدی دیمک اولور و صمی ایتدی ق ک
 آیه سی ایه کوزه او رمقدروا و یوزید دخی بویه دیمشدر و لمی برنسنه یه قوب قافله دخی دبرلر بقال
 لمقته بصری مثل رمقته اللقاق لامک فخیله شئی معنایه استعمال اولور بقال مادقت الماقای شیئا
 و بوا کله و شر به متاول اولور التلقی فخیله و میم ضمی و تشدید بله طامق بقال مالتی شئی
 ای مالتی و تلج طامق در لفظ کبی و بوا بوا لعشیل وواخی در اللوقه لامک ضمی و مدیده قایم
 کسائی وواخی او زره و اب لکلی ایتدی لوقه فخیله تاره خرمادن اولان طعما در و بونده یکی
 لغت وارد بری لوقه و بری لوقه در همزه نک فتنی و لامک ضمی ایه مزبور دن ابو عبیدر وایت
 ایتدوکی او زره التلوی علی وزن التکریم طعما فخیله اصلاح تمک و طعما میم بلائم فلفقه دخی
 دبرلر بقال لا کلیل الامالوق ای لین لی حتی یصبر کازید فی لیه اللواق لامک فتنی و واولک
 تخفیفه شئی معنایه استعمال اولور بقال مادقت لواقا ای شیئا الماهق فخیله اق رلان
 نسنه ایض معنایه واهق لها قدن قصر اولوب اق صغر معنایه ده ک مور و لوق
 اغرمق معنایه ده ک مور بقال لهق لها من الیاب الرابع اذ ایض و لوق شدید الیاض
 معنایه ده ک مور بقق کبی ذکر اولان معاده الماهق لامک فتنی و هانک کسریله کذلک شدید الیاض
 اولان نسنه بقق کبی در ذکر اولان معاده الماهق لامک فخیله کذلک اق اولان نسنه ولمق
 اق صغره دخی دبرلر لهق لامک فتنی و هانک سکونیه برنسنه اق اولاق بقال لهق اشئی لهما
 من الباب الثالث اللوقه لامک و واولک فتنی و هانک سکونیه شول نسنه در که آند جود وقت اولمیه
 کرک کلامه اولسون کرک عملده اولسون و یوفر اربابی او زره در تفر لاهوق کذا التلهوق بمعناه
 بقال تلهوق فیه و ابو الغوث ایتدی لهوقه رخوب نسنه اطهار ایدوب باطنک آنک خلاقی او زره اولمده
 اللقی لامک فتنی و بانک سکونیه دویه لقا قو مغله مرکبی الشقی و الشدر مقی بقال لاق الدوة تنیق
 اذ الصفت و لغتها ایتدی و لایتدی و عورت ارک قلبیه کیرمکه دخی دبرلر بقال ما عافت عندز وجهها
 و لا لاق ای ما عافت بقلبه و برکسنه کید بکی لباس یا فشمعه دخی دبرلر بقال لاقیه اثوب اذ البق به
 و بقال لاقیه فلان ای لا ذیعی صغمتی معنایه دکلور اللیقه لامک کسری و مدیده دونه قونان قما کرک
 حرر اولسون کرک غری نسنه اولسون الملیقه میم فتنی و لامک کسری و مدیده لقا قوب رکی اصلاح
 اولان دوات الالافه دوا لقا قیه ب اصلاح ایتمک بقال لقا قیه الالافه هولفقه فی ایت الدواة فلیسه
 و لاقه طومغه دخی دبرلر بقال فلان مایلیق در همان جوده ای مایسکه و لایلیق و الالافه برنسنه فی
 ایشدر مغه دخی دبرلر بقال الالافه بانفسهم ای الزفوه اللیافه لامک کسریله برنسنه بر اقی بقال
 هذا الامر لایلیق ای لایلیق اللیاق لامک فتنی و بانک تخفیفه اولناق مر تعه اسنه والله اعلم
 فصل المیم المایفه فخیله انحقرق کبی برنسنه که در انفسه آغز کن عارض اولور کر یا که کو کسندن
 نفس آوز المایق فخیله ذکر اولان حالت او زره اولاق بقال متقی الصبی مایق ما قمن الباب الرابع الامتاق

اق

لوق

اهق

لقی

ماقی

همزه نك و ناك كسريله كذلك ذكر اولنان حالت اوزره اولمق يقال اماق الصبي الاماق همزه نك كسرى وميم سكويه اخلاقى اثنا سنده ذكر اولنان حالت داخل اولمق يقال اماق الرجل اذا دخل في المافه وفي الحبث مالم نضمر والاماق يعنى العليظ والبكا بما يلزمكم من الصدقه ويونكده مراد غدر ونقص عهد دردمش لر يعنى ويرد بكثر صدقه صفه اى نيت و خلوص طوبى له اولمده المتق ميم ففتحى وهمزه نك كسريله ذكر اولنان وجه اوزره اخليجى كسبه وفي المثل انت ثنى انامق كيف تنفق يعنى سن غضوب ون ضيف اللقب بس حسن معاشرت فان مبسر اولور الموق ميم ضمى وهمزه نك سكويه كوزك بوندن حاجى تنكم لظ فقله دن طرفه دبرل الاماق همزه نك اولده مديله جعي الاماق همزه نك اولده مديله جعي الاماق همزه نك اولده ماقى العين ميم ففتحى وهمزه نك سكوى وقافك كسرى و ناك تخفيفه كذلك موق العين معانسه دررس بوفعل وزنى اوزره اوله رمفعل وزنى اوزره اولما زبر ايم نفس كله دندر آخره بارزاده اولنشدن لظاق المحون لكن اى لظاق انكجه نظير اولديلز برافعلى لامك كسريله نادر انك مثل بوق پس اى مفعله لظاق ابتدلىر بوسيدن ماقى وزنى اوزره جمع ابتدلىر ميم ففتحى وهمزه نك مدي وقافك كسريله مفعول وزنى اوزره اولمق نهمى الملو ابن السكيت ابتدى ذوات الاربع اولنلرد مفعول بوقدر عينك كسريله الا ابكى كله واردر برى ماقى العين وبرى ماوى الابل فرا ابتدى بونلرك يكسى كسر عينه در حاله كه كوترى كلام بونك امثالنده فتحاه در نحو رينه مر مى و دعوه مدعى وغزوه مغزى جوهرى ابتدى بوا لامك طهرى بزرگرا ابتدى كمن اوزره غلط در اكر تاويل اولما ز ايسه ديدى و غلط اولديشك وجهى بودر كه ماقى مفعول وزنى اوزره دكلدر تنكم الان مورايتدى و تاويلك وجهى مفعول وزنى اوزره در ديدكلى حكساد زيراجى ماقى كله رذاتاد كلدرد ينسكدر المحق ميم ففتحى و حاك سكويه باطل قلوب محو انك يقال محفه بمحفه محقا من اناب الثالث اذا بطله ومحاه ومحق اسى باقعه دخى دبرل يقال محفه الحز اذا حرقه ومحق برسنه نك ركن رائل قلمه دخى دبرل يقال محفه الله اى ذمب بر كته ومحفه لغه فبه رديه التحق فتحينه له و حاك ضمى ونشديله والامتحاق همزه نك و ناك كسريله بونلرك ايكسده باطل اولمق معناسنده در المحاق ميم ضمى الله ايك آخرنده اولان اوج كيجهدر المحق ميم ففتحى و حاك كسرى ومديله شول نامليدر كه بوفقه اولوب كسكن اوله پس بوفعل وزنى اوزره اولور محقه دن و ابن ديدك بومفعول وزنى اوزره در ديدكى بعددر الماحق حاك كسريله زاده اسى اولان كون يقال بوم ماحق اى شديد الحز اى انه محق كل شى ويحرقه و ماحق الصيف يازاسبنه دخى دبرل يقال جاء ماقى ماحق الصيف اى فى شدة حره الاحاق همزه نك كسريله برسنه محاق هلاك اولمده اندر ابو عمرو و ابنى اوزره المذيق ميم ففتحى و ذالك كسرى ومديله صوبله فارشمش اولان سود المذوق ميم ففتحى و ذالك ضمى ومديله بمعناه يقال مذقت اللبن من الباب الاول فهو مذيق ومذوق وبوندن ماخوذ در عربلرك فلان يمدق الود ديدكلى فى ان محبى خلوص اوزره اولمه المذاق ميم فتحيله و ذالك تشديديه محبى خلوص اوزره اولمان المذاق ميم ضمى و ذالك كسريله بمعناه المردق فتحينه شوربا كه طعام قسمنددر المرتفه فتحينه كذلك اخص در معنى رمقدار شوربا معناسنده در مرقى برآقندر كه اكنه عارض اولور المرق ميم ففتحى و رانك سكويه چوملكه شورباى چوق فوق الاراق همزه نك كسريله بمعناه بقال مرقف الغدر مرقاومر قها اذا كثرت مرقها و مرق نوبن بولما غيجون اصله بيان درينك نوبن بولمغه دخى دبرل بقول مرقف الاسباب اذا تفتت عن الجلد المعطون صوفه و معطين نوبن بولمغيجون كرجه و با آخر سنه براغلن دريه دبرل و مرق كذلك امه و ساژاداقى قسمك تغنى طريقه ايرلسنده دبرل و بواسمدر المرافقه ميم ضمى و رانك تخفيفه بولنان نوى كه سخيسان قلان در بدن حاصل اولور و كا موه ايچون اولناقدن بولسان اونه دخى مرافقه دبرل الامراق همزه نك

محقق

عَذَقِي

حرف

کسر یہ

کسر یله درینک تویی بولمغه قریب اولیق بقال امرق الجلد اذا حان له ان يتنف المرق بم اربك ضمی
ورائک کسری وتشدید یله شول ابرلجی کسنه که کد الزور کسن وارادل سوزلن ابرله التمریق علی
وزن التکریم وجه مزبور اوزره ابرلجی بقال مرق تریقا المروق فخبته جفتی خروج معناسنه بقل
مرق السهم من الرمية مروفا ای خرج من الجانب الاخر المسارفة راک کسر یله خوارج طائفه سی
خروج معناسدن مأخوذ در تکیم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم یورمشدر بمرقون من الدبر کیم ق
السهم من الرمية المراق مینک ضمی ورائک تشدید یله مارفک جعی خارجلر معناسنه التریق فخبته
ورائک ضمی وتشدید یله کذلک جفتی وفی المل روید الغزوترق ومثلک اصلی بودر که بر عورت
غزازمانی اولدجه غزابه کیدر مش انفاق حامله بولدقد غزابه تکلیف اولنجق روید الغزوترق
دیمش یعنی مهل ویرک ما که اوغلان دنسایه کلسون دیمش المرق مینک فقی وزاه معجمه ک سکونیه
یرمقی نقول مرقت الثوب امرقه مزفا اذا خرقته ومرق قوش صاعمغه دخ درلر افا انجست معناسنه
یقال مرق الطائر یمرق یمرق من الباب الاول والثانی اذا رمی بزرقة الزریق علی وزن انکر یمرق
تخریق معناسنه التریق فخبته ورائک ضمی وتشدید یله یرنلق بقال مرقت انشی غز بقا تخریق المرق
مینک ضمی ورائک فقی وتشدید یله فرار وایتی اوزره بر شاعر لقیید رو کسر زابه دخی روایت او لنور و نوره
یمرق دیکلری بعض شعر نه یمرق ذکرا بتد کچون و یمرق کذلک مصدر در تریق معناسنه ومنه قوله
نعالی و مرقنا هم کل یمرق المرق مینک کسری ورائک فخبته بزاده دیرلر المرق مینک کسری ورائک
سکونیه بزاده سی مرقک واحدیدر المراق مینک کسری ورائک تخفیف یله سریع اولان ناهه نراق کیدر
وزناو معنی مز بقاء مینک ضمی ورائک فقی ورائک سکونی وفاق کسری والفق مدیه بن ماکرندن
برینک لقییدرو مز بقاء دیکلرینه باعث بودر که هر کون ابکی خلعت کیدی واخشا م اولدقه ابر
بارن کبرو کیمکی کر به کوروب وغیری کسنه کیدر یکندن دخی عار ایدوب اول خلعتلری پارلردی
المشق مینک فقی وشبنک سکونیه دورمه واورمه ده وبعده دیر باز مهده سرعت ایتک نقول مشق
یمشق من الباب الاول و مشق طرامغه دخی دیرلر مشط معناسنه و مشق برنسنه یچکمه که دخی دیرلر
اوزانسون دیون بقال بمشق السرجی بلین یعنی قایش چکلور ملائم ولسون دیو و مشق بزی برنمغه
دخی دیرلر خرق معناسنه المشاق مینک ضمیله برنسنه یطرر کن دوشن نسنه در ک رل قلی
طرر کن دوشسون کرک کتان طرر کن دوشسون الامشاق همزه نک ورائک کسریله برنسنه ی
قامق اختلاس معناسنه نقول امتشق الشی من یده اذا اختلفت و امتشقته اذا اقطعت و برنسنه ی
کسوب المغه دخی دیرلر المشق فخبته برکسنه نک اول قلری بری برنسنه نک بقال مشق الزجل
من الباب الرابع اذا اصاب احدی ربلته الاخری و ربله راء مهمله و باء وحده ایل اولق ایچ بوزنه دیرلر
الامشق همزه نک وشبنک فخبته اول قلری بری برنسنه قریب اولان کسنه المقاء مینک فقی وشبنک
سکونی ولفک مدیه موثی ذکر اولسان صفت اوزره اولان عورت معناسنه المشق مینک کسری
وشبنک سکونیه اشی دیکلری قرمزی طیراق غره معناسنه المشق مینک ضمی وشبنک فقی
وتشدید یله اشیه بوغش نسنه یله الوب بمشق ای مصبوغه المشق مینک فقی وشبنک کسری و مدیه
شول کاسیدر که کیش اوله و مشق شول اده دخی دیرلر که ارفاش اوله المشق مینک اربک فقی
وشبنک ضمی و مدیه کذلک ارفاش اتیه لفرس مشق و بمشوق ای ضامر المشقة وزن مزبور
اوزره شول فیردر که قامتی خوب اوله بقال جاریه تمشوقه ای حسنة القوام وقوام فافک فخبته قامت
معناسنه در التطق فخبته و طانک ضمی وتشدید یله برنسنه ی طادر کن دیله دماغی بشندن صحت
ید اقلق در المعق مینک فقی و عینک سکونیه اراقلق بعده معناسنه عوق دن مغلوب در المعق
فخبته بمعناه فهو لغة فیه کنه و نهر المعق مینک فقی و عینک کسری و مدیه در بن عقی معناسنه

مرق

مشق

مشق

مشق

الامعاق همزه نك فتحه به نك انظر اخنه دور مغلک جعفر اعناق معناسنه الامعاق همزه نك
فتحی وعینک کسریله الامعاق همزه نك كذلك فتحی وعینک کسری ومبدله جمع جمع در الملق میمک
فتحی وقافک تشدیدیه ارکک خرما بمش باره قدر دیشی خرما به تلفیح ایتمکچون تقول مقف الطلعة
اذا شققم اللابار واطعله خرما نك اول جحق بمشنه دبرل وبارازار ورنی اوزره خرما اغاجنه ارکک
خرمادن نسنه اشلقه دبرل الامعاق همزه نك ونانک کسریله دوه باور یسی انه سنک عمه سنده اولان
سودی جله اتمک در یقال اتمق الفصیل مافی ضرع امه اذا شربه کله مثل اتمک التملق فتحه نبله
وقاف اولک ضمی وتشدیدیه شرابی شأ بعدشی ایچمک درو تمق متأثر اولمغه وقایره مغه دخی دبرل یقال
اصابه جرح فاقمغه اذالم بضره ولم یساله وبو ابن السکیت روایحی در الامق فتحه نبله شول آنه دبرل که
اوزن اوله یقال فرس امق ای طویل المقامق میم اولک ضمی و نانیک کسریله شول کسینه در صکه
بوغزندن سو یلیه بس بو فعاقل ورنی اوزره در فائی تکرار فلما غله مفانق دینلزن نوله المقمغه مملک
فتحی وقاف اولک سکونیه بوغزندن سو یلمک ابو عیدایندی یقال فیه مقمغه ولقاعات ولقاعه لامک ضمی
وقافک تشدیدیه بوغزندن سو یلمک معناسنه در تنکیم قاموسه تصریح اولمشدر الملق میمک فتحی
ولامک سکونیه محو ایتمک لمق کبی وملق الثوب بزی بومغه دخی دبرل وملق الفصیل امه دوه باور یسی
آنه سن اتمک دبرل ابن الاعرابی روایحی اوزره وملق اورمغه دخی دبرل یقال ملقه بالعصا اذا ضربه وملق
سیر شدیده دخی دبرل ملج کبی در خاء مجمه ایله وزنا ومعنی التملق فتحه نبله ولامک ضمی وتشدیدیه
والتلاق کسری نبله ولامک تشدیدیه برکسینه به محبت کوسرو ب لطف ایتمک یقال غلقه وغلوق له غلقا
وغلقا فاذ اتودد الیه وتلطفه الملق فتحه نبله محبه ولطف شدید دبرل ابو یوسف ایندی بونک اصلی
ملا یتم در یقال ملق ملق ملق ملق من الباب الرابع وملق دوزره دخی دبرل الملقه كذلك فتحه نبله
واحدی وملقه دوز قیامه دخی دبرل صفاة ملساء معناسنه الملق میمک فتحی ولامک کسریله شول
گمسه در که قلبنده اولین نسنه بی دبلیله اظهار ایده الملق میمک ولامک فتحی وبانک سکونیه سماع
اولان کسینه الاملاق همزه نك ومیمک کسریله والاملاق همزه نك کسری ومیمک کسری
وتشدیدیه نونی میمده ادغام ایتمکله بر نسنه زیاده هموار وملق والاملاق الدن قور تلوب قاجنه
دخی دبرل یقال اتملق منی اذا قلت الاملاق همزه نك کسری ومیمک سکونیه احتیاج اقتصار
معناسنه وقال الله تعالى ولا تقتلوا اولادکم خشية املاق الموق میمک ضمی ومبدله حاقف که اصلا
نسنه ادراک ایتمک مرتبه سنده اوله الموافقه میمک فتحه نبله والمروق ضمه نبله بمعناه یقال ماق بموق موقا
وموافقه وموقا وموق ایضا ایچ ادک اوزره کلین نسنه فارسی معر بدر موزنه درن تعریب اولمشدر
المایق بانک کسریله صفت مزبوره اوزره اولان کسینه یقال احق مایق الموق میمک فتحی والفق
قصیر به حقی ونوکی کبی مائیک جمعی ونواکت دخی حاقفه دبرل بود کر اولسان جوهر بک ظاهر
کلامندن فهم اولساندرا ماقیاس بود که موقی اموقک جمعی اوله تنکیم حقی احقک ونوکی انوکک
جمیدر الموق میمک فتحی وواوک سکونیه بازار او جزلق اوزره اولمق یقال ماق البیع بموق
اذا رخص الامهق همزه نك وهانک فتحه نبله زیاده اق اولان نسنه که اکافره می رنکدن نسنه
فار شماس اوله وبارق دخی اولیه کرج واکا بکزن نسنه کی اوله المهق فتحه نبله صوده اولان باشلق
المهتاء باشل اولان صوب یقال عین مهمقاء التملق فتحه نبله وهانک ضمی وتشدیدیه صوبی دبکنی
دبکنی ایچمک تقول تمهقت الشراب اذا شربته ساعة بعد ساعة ومنه قولهم ظل غمق شکونه وشکوه
سودامن او غلق در یسندن اولان ظلوم در (فصل النون) التلق نونک فتحی وبانک سکونیه بارمق
کتابت معناسنه ونیق نبقک تخفیفی در وبقی سدر دبکله معروف اولان اغاجک بمشی در النبق نونک
فتحی وبانک کسریله دکر اولسان بمش کامر آنفا النبقه كذلك نونک فتحی وبانک کسریله واحدی

مق

ملق

موق

موق

النبقات على الوزن المزبور مثل كلم وكلمة وكلمات النبق ممك ضمی وبانك فحقی وتشديدیه بر صره به
 دیزل خرمافا جری بقال نخل منبق ای مصطف علی سطر واحد وهر نسبه كه دور اولوب مهذب
 اوله كاسبق دیرل التنبیق علی وزن التكریم یازمق تنبیق كیدر وزناومعنی بقال نبق اذا كتب
 ونسببق خفته بلانكه دخی دیرل اخراج الريح معنسانه بقال نبق ما اذا حب حبقا غیر شدید الاتباق
 همزهك كسریله كذلك بلانك بقال نبق الرجل الاتباق همزهك وبانك كسریله سوزایله بر كسنةك
 اوزرینه اتباق بقال اتباق علینا بالكلام ای اتبعث مثل اتباع بومقامده جوهری كلتین مزبور تینده
 النی زاندا اعتبار انشیدر اچار دن اولان الف زیاده سی کی اكر چه صاحب قاموس باب اجوف دندر
 جوهری غلط اتمش دیمشدر النبق نونك فحقی وبانك سكونیه ار غلق وسل كسك بقال تنفته اتفه نقا
 من الباب الاول و ابو عبید اتندی باری تعالینك واذ تنقنا الجبل دیدیكى قولنده نبق صر صقی معنسانه در
 ونبق چككم معنسانه ده كلور بقال نبق الغرب من البزیهی قوی دن قوغه بی چكدی ودوه بوكن
 صالمغه دخی دیرل بقال نبق البعیر حمله اذا تر عزع وجذب عری حباله حتی تسرخی وعری
 حلقه لدیمكدر ونبق دربی صومغه دخی دیرل سلخ جلد معنسانه نقول تنق الجلد اذا سلخه الاتقی
 نانك كسریله شوك آب در كه اوزرینه اولان كسنة بی بورر کی سلكه وناقی اولادی چوق اولان عورت
 وناقی شول ناقه بی دیرل كه تیر حمله اوله بقال ناقه ناتی اذا اسرعت الحمل وناقی تیر طوئش چقمغه
 دخی دیرل بقال قند ناتی ای وارووری چقمغك اود طومعنه دیرل المتناق ممك كسری
 ونونك سكونیه شول عورتدر كه چوق اولاد طوغری بی اوله النوق ضمتیله عورت چوق اولاد
 طوغریقی النوق فحقیله خفت اوزره اولوب حرن ارمق بقال نرق نرق نرقا من الباب الرابع
 النراق نونك كسریله شول ناقه در كه سر یع اوله بقال ناقه نرق ای سر یع جذا فهو كالمراق وزناومعنا
 النرق نونك فحقی وبانك سكونیه والنزوق ضمتیله ایكسیده ایركك دیشی اوزرینه اشغه دیرل
 بقال نرق الفرس یزق نرق نرقا من الباب الاول الاترق همزهك كسریله صاحی ایركی
 دیشبه اشدریق النزریق علی وزن التكریم بمعناه بقال اترقه صاحبه ونزهه تتریقا السقی فحقیله
 دور اولان دیش بقال نرق اذا كانت الاسنان مستویة ودور دیزان بونجه دخی دیرل بقال خرز
 نسق ای منتظم ونسق ردوریه اولان كلامه دخی دیرل النسق نونك فحقی وسبك سكونیه
 مصدر در كلامی نظم واحد اوزره سوق اتمك معنسانه نقول نسقت الكلام اذا عظفت بعضه
 علی بعض یعنی كلامی بری بری ببطایوب نظام واحد اوزره فلسك التنبیق علی وزن التكریم بمعناه
 فهو كالنظم وزناومعنی النشوق نونك فحقی وشبك ضمی ومدیله شول دوا در كه بورن دلكارینه
 چكرل الانشاق همزهك كسریله ذكر اولسان دوا بی استعمال اتمك بقال انشقة انشاق الانشاق
 همزهك وبانك كسریله بورنه صو وصودن غیرى نسبه چككم نقول انشقت الماء وغیره اذا دخلته
 فی الانف وانشاق فوقولمق بقال نشقت منه ریحا طیبة من الباب الرابع اذا شممت وقو قو معنسانه ده
 النشق فحقیله فوقولمق بقال نشقت منه ریحا طیبة من الباب الرابع اذا شممت وقو قو معنسانه ده
 كلور هذره ریح مكر وهه النشق دیدكری مكر وهه الشم معنسانه ونشق طوزاغده وشمكه دخی دیرل بقال
 نشق الطی فی الحباله اذا علق فیها یعنی آهودوزاغده وشمه النشق نونك فحقی وشبك سكونیه
 شول حلقه در كه اوغلاغك بوینه طفرل انشق نونك فحقی وشبك كسریله شول كسنة در كه
 خلاصی مشكل اولان ایشاره مباشرت قلاردن اوله المنطق ممك فحقی وبانك كسریله سوز كلام
 معنسانه المنطق نونك ضمی وبانك سكونیه سوز سونك بقال منطق نطقا الانطاق همزهك كسریله
 سونك بقال انطقه غیره المناطقه ممك ضمی وبانك فحقیله سونك المنطق الاستطاق همزهك
 وبانك كسریله سونك طلب اتمك بقال ناطقه واستنطقه اذا كلمه المنطق ممك كسری ونونك

مکونی و طانک کسری ومدیله بلیغ اولان کسنه الناطق طانک کسریله سوبلیجی وکا. اولور
 ناطقه حیوان دیر لمنه قولهم ماله صامت ولا ناطق زبرا بو کلامده ناطقه مراد حیوان دروصا منه
 مراد حیوان دن ماعداد در الناطق نونک کسریله بریزاره سی در که ناطقا یغه سی آتی بلینه
 بغلیوب صالیو برده یوقوسی دیزدن آشفه انوب آشفه سی یرده سورینه آنک نه او حقور
 کچور جک بری اوله ونه خود آعی ونه پاچدری اوله النطق ضمتنه جمعی ذکر اولان ازارل معاسنه
 ذات لظافین نونک کذلک کسریله صیغه تنبیه اوزره اسمائیت ابی بکر لکشی در رضی الله عنهما
 زیر نطق فی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم غاره خروج اندکده ایکی باره قلوب و بعض مهماته
 صرف یتشدی ذات النطق کذلک نونک کسریله برده نونک اسمعیدر که عربله منسوب در
 الانطق همزه نونک و نونک کسریله عورت نطق کبک بقال انتطقت المرأة اذا لبست النطق
 و انتطقت ارقوشق قوشنغه دخی دیرل بقال انتطق الرجل اذا لبس النطق و انتطقت برنسه ایله
 قوت بولغه ده دیرل فی المثل من یط لهن ایله ینتطق به یعنی شول کسنه که بابا سنک اولادی
 چوقی اوله ایلرله قوت بولور و هن در کن عبارتدر الترجل معاسنه المطلق میبک کسری و طانک فحیه
 هر نسه در که آتی بیه بغلرل المنطقه میبک کسری و طانک فحیه معروف قوشقدر که اکا کر دیرل
 المنطق علی وزن التکریم کر قوشق المنطق فحیتنه و طانک ضمی و تشدیدله کر قوشا نغ نقول
 فطقت الرجل فتطلق اذا شدتها فی وسطه المطلق میبک ضمی و طانک فحی و تشدیدله کر
 قرشان کسنه منه قولهم حبل اشم منطقی یعنی طانک ارتغای شول حده در که بلوت اعلا سنه
 یحتموب و سطنده کر کی قالور المنطق میبک ضمی و طانک کسریله شول کسنه در که آخی بدکنه
 آلمش اوله بقال جا فلان متعلقا فرسه اذا جنبه و لم یرکب الناطقه بوکور که اعضا قیلندن در
 خاصره معاسنه و بو مقامده صاحب صراح ناطقه فی میان ایله تفسیر یجتهدر مناسب کادر النطق
 نونک فحیه عینک کسری ومدیله حیوان اولان کسنه نونک قیده جقر میسی النطق نونک ضمیمه
 بمعناه النطق فحیتنه بمعناه کذلک بقال نفق الراعی یغمه بنفق نطقا و نطقا نمن الباب الثاني
 اذا صاح بهاوز جرها و ابن السکیت ابتدی قرغه آواز نه دخی دیرل بقال نفق الغراب انما عصفان
 عینک کسریله کراکب جوزادن ایکی کوکب اسمعیدر النطق نونک فحی و غیب میبک کسری
 ومدیله قرغه چاغرمی بقال نفق الغراب بنفق نطقا من الباب الثاني اذا صاح و غی شول نطقه دیرلر که
 احیا نا چاغره و صونی فصاحت اوزره اولیه یعنی صافی اوازله چاغرمیه النطق ضمتنه اولمک بقال
 نفقت الدابة تنفق نفقا اذا ماتت النفاق نونک فحیه رواج معاسنه بقال نفق البع نطقا اذا راج
 النفاق نونک کسریله منافق فعلی و نفاق نفقه نونک جمعی دخی کاوردر اهرام معاسنه بقال نفقت
 نفاق القوم من الباب الرابع اذا فنت النفق فحیتنه ارق و کمنک بقال نفق الزاد بنفق نفقا
 من الباب الرابع ابضا اذا نفق نفقا فائله و دال مهمله ایله دو کمنک معاسنه درونفق برآئنده اولان
 اوه دیرلر که آنک آخر جائیه جقر یولی اوله و فی لئل ضل در بص نفقه و در بص دال مهمله نونک ضمی
 و راه مهمله نونک فحی و بانک سکونیه فاره باورسی اکاشیه اولان نسنه النطق نونک فحی و فانک کسریله
 شول آت در که سکرتمه سن نیز قطع ایله بقال فرس نفق الجری اذا کان سریع انقطاع الجری الانفاق
 همزه نونک کسریله قریک اراری رواج اوزره اولمک بقال انفق القوم اذا فقت سوفهم و انفاق
 افتقار معنیاسنه کلور بقال انفق الرجل اذا افتقر و ذهب ماله و منه قوله تعالی اذا لامسکم
 خشیة الانفاق و انفاق نفقه و یرمکد دخی دیرل نفق الدراهم اذا جعلته نفقة النفاق میبک
 کسری و نونک سکونیه کسره نفقه اولار کسنه النفاق فانک کسری و الفک مدیله عرب طاوشانی
 دیدکری فاره نونک بواسنک بری در که آتی کتم ایدوب غیری بواسن اظهار ایدر بر حیثیه که آنک

نفق

نفق

نفق

سقن بوقه قلوب پروزه قریب ایدر پس آنک اوز نه قاصعا نام بواسندن کئسه باشی ایله قناتک
 سقنک دلوب طشره جقر التوافق نونک فتحی وفاتک کسر یله جمعی ذکر اولسان بولر معناسنه التفاقه
 نونک ضمی وفاتک فتحیله همزه وزنی اوزره کذلک نافعا معناسنه در التفق علی وزن التکریم ذکر
 اولسان فاره نافعا سانه کرمک المنافقه ممیک ضمی وفاتک فتحیله بمعناه یقال لذق البرقع تنفیقا
 وناق کذلک اذا اخذ فی نافعا ومنه اشتقاق النافق فی لدین یعنی منافقه منافی دیکلری دینده
 حبله و خدعه اوزره اولدیغنه بناء در التفق نونک فتحی ویا نیک سکو نیله کولک ایشتک اغی در
 سراویک موضع مذمعی معناسنه وعامه نونی مکسور قلوب نیفق دیرل الاتفاق همزه نیک
 ویا نیک کسر یله جمعی خروج معناسنه المنفق ممیک ضمی وفاتک کسر یله رجاندن برکسنه نیک اسمیدر
 ویا نیک المنفق بسطام بن قبیسی قتل ایدن کسنه در التفق نونک فتحی وفاتک کسر یله و مدیله
 قور بغه و عقر و طواق مثلثونک آواز و بر مسندریقال بق الضفدع والعقرب والدجاجة بنق
 نطقا اذا صوت وکاه اولور پس آوازه دخی دیرل صوت هر معناسنه التفاقه نونک فتحی وفاتک
 تشدیدله دیشی قور بغه ضفدعه معناسنه التفاقه علی وزن الزلزله قور بغه آواز و برک لجان باب
 مضاعفه نقل اولسه و طواق آواز و بر مکه دخی دیرل یقال الدجاجة تنفق للبيض ودوه قوشنده
 دخی استعمال اولور التفق نونک کسر یله ویا نیکه کسر یله ویا نیکه کسر یله دوه قوشنک اراکی
 القافق نون اولک فتحی ویا نیک کسر یله جمعی اراک دوه قوشلری معناسنه التفق نونک فتحی ویا نیک
 سکونیه یازمق کاتب معناسنه یقال غمق الکتاب تنقه من الباب الاول اذا کتبه التفق علی وزن
 التکریم کتبله تزیین اتمک یقال تنقه تنقیقا اذارینه بالکتابه التفرق نونک ویا نیک ضمی ویا نیک
 سکونیه کوچک یصدق و سادّه ضعیفه معناسنه التفرقه علی وزن المزور بمعناه
 التفرقه نونک ویا نیک کسر یله ذکر اولسان معنادّه لغته یعقوب روایتی اوزره وکاه اولور
 دوه بالانی اوزره اورتکلری الاجده نهالی به دخی تفرقه دیرل عیدروایتی اوزره اساقه علی وزن
 الحافه دیشی دوه و بواصلنده مفتوح العین در فعله وزنی اوزره التوق نونک ضمی ویا نیک جمعی ویا نیک
 جمعی فوق کلمسی مفتوح العین اولسنه دلیل در بدنه ایله بدن و خسته ایله خشب کی زرافعل وزنی اوزره
 اولوب ساکن العین ارنک جمعی فعل وزنی اوزره کلمه ضمه نیله الاولی همزه نیک فتحی ویا نیک ضمی ویا نیک
 مایندنه سکونیه ویا نیک نه ضمی ثقیل کوروب قلب مکان اتمکله جمعی قلی بعض ط ثیندن
 یعقوب روایت تبدیکی اوزره اندنصره وای بایه قلب ایدوب الایق دیدیلر همزه نیک فتحی ویا نیک
 ضمیله نافعه معناسنه الایق همزه نیک فتحی ویا نیک کسر یله جمعی ریجیه بلرک نافعه معناسنه التیق
 نونک کسر یله کذلک نافدنک جمعی ثمره ایله ثار کی بوقدر وار که ویا نیکه قلب اولمخدر ماقلی مکسور
 اوادیغندن اوزری ویا نیک نونک دخی جمعی کلور طاغک یوکھک بری معناسنه علی ماسیحی المرق
 ممیک ضمی ویا نیک فتحی تشدیدله شول نافعه در که قولله لاش زبون اولمش اوله یقال بعیر منوق ای
 مدلل مروض و نافعه منوقه التواق نونک فتحی ویا نیک تشدیدله رجالدن شول کسنه در که تدبیر اموره
 و اصلاح مصالحه قادر اوله الاستباق همزه نیک ویا نیک کسر یله نافعه اولق و فی المثل استونق الحبل
 ای صار نافعه بوشل شول کسنه حقه مد ضرب اولور که بر خیر نقر برنده باخود بر صفت توصیفنده ایکن
 خلط کلام ایدوب آخر نسنه به انتقال ایده و بومثلک اصلی بودر که طرفه بن العبد بعض ملوک مجلسنده
 ایکن مسبب علس ردوه وصفنده بر شعر افشاد ایدر کن کلام بر نافعه نیک وصفنده تحول تبدیکی حینه
 طرفه قد استونق الحبل دیدی یعنی اراک دوه نافعه تحول اولدی دیدی التیق نونک کسر یله ویا نیک
 طاغک ایوکسک بری التوق فتحیله ویا نیک ضمی ویا نیک تشدیدله زینت اتمک اکر سوزده واکر غیری
 نسنه یقال تنوق فی الامر اذا تنوق و بعضهم لایقول تنوق التبقه نونک کسر یله اسمدر زینتو

تقی

تقی

تفرق

توق

الفعل المودق ۰ بک فحی ودالك کسريله اسم مکان در موضع قرب معناسنه ذات ودقین واولک فحی ودالك سکونيله صیغه تنبيه اوزره آفت داهیه معناسنه کوبا که آفت ایکی جانبندن کلشدر الودوق واولک فحی ودالك ضمی ومديله ارکک استین دیشی حیوان یقال اتان ودوق و فرس ودوق الودیق بمعناه یقال اتان ودیق و فرس ودیق ابضا الوداق واولک کسريله ذکر اولان حیوان ارککه حریص اولمق یقال بها وداق ای حرص للفعل الودیقه واولک فحی ودالك کسری ومديله غایت اسی هوا شدت حر معناسنه الوداق دالك کسريله دمور جدید معناسنه الورق واولک فحی وراک کسريله سکله اورلمش الحه درهم مضروب معناسنه الرقه راک کسريله بمعناه والهاء عوض عن الواو وفي الحديث فی الرقه ربع العشر الرقین راک کسريله جمعی سکله اورلمش الحه بمعناسنه ارة الیه ارن کبی واره آتش معناسنه درهمه قولهم ان الرقین تعطی افن الا فین الحه احق اولنلرک حاقن ستر ایدر و افن همزه نک وفانک فحیله ضعف رأیه دیرلر وحالت رفعنده واوله کتوروب هذه الرقون دیرسن وورقده اوج لغت واردر فرار وایچی اوزره که بری ورق در واولک فحی وراک کسريله شکم مرور ایتدی و بری دخی ورق در واولک فحی وراک سکونيله و بری دخی ورق در واولک کسری وراک سکونيله کبدله وکبد وکبد کبی کله وکله وکله کبی زیر اعراب طائفه سندن بعضی راک کسری واوله نقل ایدر تخفیفدن صکره و بعضی حالی اوزره ترک ایدر الوراق واولک فحی وراک تشدیدله شول کسندره که کاغدی اصلاح ایدوب یازی بازه ووراق الحه سی جوق اولان کسندره دخی دیرلر کثیر الدرهم معناسنه الورق فحیله اغاج پیراغی و کتاب کاغدی الوراق همزه نک فحیله جمعی پیراقلر معناسنه الورقه فحیله واحدی بر بیرق معناسنه ورق مدور اولان قانه دخی دیرلر برطله اوله بعد بصیره دیرلر که دودو طائی مقداری اوله بعد جدید دیرلر که اندن زیاده اوله بعد اساءه دیرلر کسر همزه الیه استدارت مرتبه سندن چقوب اوزر امش اولور سه که جمعی اسانی در و ابو یوسف ایتدی ورق قومک تازه جوان اولانلرینه دخی دیرلر و ورق ماله دخی دیرلر کرک درهم اولسون کرک غیر اولسون الورقه واولک فحی وراک کسريله جوق پیرقلی اغاج کثیر الوراق معناسنه الوریقه واولک فحی وراک کسری ومديله بمعناها الوراق واولک فحی وراک تخفیفله ربوزینک نباتاتله یشر مسیدر ورقدن مأخوذ دکلدر الورق واولک فحی وراک سکونيله اغاج پیراغی دیرمک تقول ورق الشجرة ارقها ورقها من الباب الثاني اذا اخذت ورقها الوراق همزه نک کسری ومديله اغاج پیراغی خروج ایتک یقال اوراق الشجرة اذا خرج ورقه واصمعی ایتدی ورق الشجرة دخی دیرلر لکن الیه الوراق الشجرة کتردر و اوراق برکسندره مالی جوق اولمغه دخی دیرلر یقال اوراق الرجل اذا کرم ماله و صیاد آو اولمغه دخی دیرلر یقال اوراق الصائد اذا لم یصد وغازی غنیمت بولامغه دخی دیرلر یقال اوراق الغازی اذا لم یغنم و طالب مراده واصل اولمغه ده دیرلر یقال اوراق الطالب اذا لم یصل التور بق علی وزن التکریم كذلك اغاج پیراقلق الوراقه راک کسريله شولیشل اغاجدر که پیراغی جوق اولوب خوب اوله الورقه واولک فحی وراک سکونيله باید اولان کیرلر عیدر که اول یای اغاجنده اولان بوداق بری در که کیرلر اوله الوراق همزه نک وراک فحیله شول دوه در که آنک لوننده سواده مائل اولان بیاض اوله که بولونده اولان دوه نک اتی اطیف اولوب لذتلا واولر کر چه قول للمسی وسیری جهتی مقول اوله زبوزکر اولان اصمعی زوایتی در یوسیدن کوله اوراق دیدیلر اونی ذکر اولنان وجهه اوزره اولمغین و ابو زید ایتدی ورق شول دوه در که لونی یلاکه مائل اوله و اوراق شول یله دخی دیرلر که انده یغسور اوله الورقه واولک ضمی وراک سکونيله جمعی ذکر اولان یلار معناسنه الوراقه واولک فحی وراک سکونی و الفک مديله کوکر جین و قورث ذئب معناسنه مزبور زه دخی ورق ایدن کیری ذکر اولنان لونه بناء در یعنی کول رنکه الفریق همزه نک ضمی وراک فحی وراک سکونيله اورفک تصغیر ایدر اصلنده و رقی ایدی وای

همزه تبدیل اولتشد و قنک واوی همزه قلب اولنوب اقلت اولدیغی کبی و عربلرک جاء بام الریق
 علی اریق دیدکری ام رریق راء مهمله نك ضمی و ناك فتحه یان آدمسی دیدکری نسنه در عربلرک زعی
 اورره شول کسنه نك قولندن مأ خودر که بن غولی ذکر اولنان اولنی بر دوه نك اوزر نه غمش کوردم
 دیدی و رقاء و اول فحی و رانك سکونی و الفک مدله رجالدن بر کسنه نك اسمیدر الوراقی و اول فحی
 و قافک کسری و مدله جعی الوراقی و اول و قافک فحی و الفک قصر بله کذلک جعی صکاری
 و صکاری کبی الوراقی و اول فحی و رانك سکونی و ناك تشدیدیه و رقاءه منسوب اولان کسنه همزه
 تأنیثی و او مهمله قلب ایتمکله مورق میك و رانك قهبله روم بکرنیدن بر کسنه نك اسمیدر شاذدر موح کبی
 زیر القیاس کسری الیدی الوسق و اول فحی و سبنك سکونیه مصدر در بر نسنه بی جمع ایدوب یوکلنك
 معناسنه یقال و سقت الشی اذا جمعت و حلت و منه قوله تعالى و اللیل و ماسق زرا کیمه فکنک طاعلری
 و طاعلری و اغاجلری و بحرلری و جله ربوزن احاطه ایتسه آنی جمع ایدوب یوکلنك کبی اولور و وسق
 بر نسنه بی سور ووب الوب کیمکه دخی دیرل و وسق اتش کبله به دخی دیرل ستون صاعامعناسنه و خلیل
 ایتدی و وسق دوه یوکید رو و قرقار و مرکب یوکیدر و وسق کوزباش کتور مکه دخی دیرل منه قولهم
 لا فاعله ما و سقت عینی الماء ای حلت و وسق ناقه نك یاغیر بنک رحمی ارکک صونی کتور ووب حامله اولغه
 دخی دیرل یقال و سقت النافه و غیرها تسق و سقا اذا حلت و اغلقت رجمها علی الماء الواسق سبنك
 کسریله حامله اولان ناقه الواسق و اول کسریله جعی نائم ایله نیام صاحب ایله صحاب کبی و بوبر جعدر که
 علی خلاف القیاس در الوسیقه و اول فحی و سبنك کسری و مدله شول دوه لر که چنان بری سرقه
 اولوب سور له جله سی بیله سور یلور بری برندن ایلان زنجی آدمده اولان رفقه کبی که بری برندن ایلان ز
 الاتساق همزه نك و ناك کسری و تشدیدیه انتظام معناسنه التوسیق علی وزن التکریم ترکیبی یوکلنك
 ایدوب ارمق یقال و سقت الخطة توسیقا اذا جعلتها و سقا و سقا الاستساق همزه نك و ناك کسریله دوه
 بربره جمع اولق یقال استوسقت الابل اذا اجتمعت الایساق همزه نك کسری و مدله دوه بی یوکلنك نقول
 اوسقت البعیر اذا حلت جله و ایساق خرمانا جانک خرمانی چوق اولغه دخی دیرل یقال اوسقت الخلة
 اذ کثر جملها المباسق میك کسری و مدله شول قوشدر که قنادن بری برینه اوره اوچار کن المباسق میك
 فحی و سبنك کسری و مدله جعی ذکر اولنان قوشلرمعناسنه الوشیق و اول فحی و سبنك کسری و مدله
 و الوشیقه و اول فحی و سبنك کذلک کسری و مدله یونلرک ایکسیده شول اندر که بر کره قیندوب اندر کسره
 قور دوب سفره کورلور ووب بصدرمه قسمنك چوق طورانیدر و ابو عبید ایتدی و شیق بعضلر قنده
 شول بصدرمه در که آتش کورمیه و فی الحدیث انه انی بوشیقه یاسنه لحم صید فقال انی حرام ای محرم
 الوشق و اول فحی و سبنك سکونیه آنی ذکر اولنان وجه اوزره قور تمق الاتساق همزه نك
 و ناك کسری و تشدیدیه بمعناه نقول و سقت اللحم اشقه و شقامن الباب الثاني و اتشقه اذا جعلته
 و شیقه و اشق سبنك کسریله برکلبک اسمیدر و رجالدن بر کسنه نك دخی اسمیدر و بروع بنت و اشق یوندن
 مأ خودر الوعیق و اول فحی و عینک کسری و مدله و الوعاق و اول ضمیمه بر آوازدر که طوارک
 یورر کن قرنندن اشیدلور آنک و ورکبک ارقا دیغی حینه یورر کن حیا سندن حاصل اولان آواز کبی که
 اکا خبق دیرل جاء معجمه ایله و قافیه نقول و عقی الفرس یعی و عیقا و وعانا الوعق و اول فحی و عینک
 کسریله شول کسنه در که جتن خوبلی اوله الوعقه فتحه نله بدخا و ملق شدت خلق معناسنه الوفاق
 و اول کسریله و الموافقة میك ضمی و فالفک فتحه و التوافق ناك فحی و فالفک ضمیمه اوجی دخی
 بر کسنه به یار داه اولق معناسنه در و و افقت و وفاق بر کسنه به راست کیمکه دخی دیرل یقال و افقته
 اذا صادفته التوفیق علی وزن التکریم بر کسنه نك ایشن راست کتور مک یقال و فقه الله تعالى
 الاتساق همزه نك و ناك کسریله توفیق طلب ایتک نقول اسو فقت الله اذا سألته التوفیق التوفیق

وسق

وشق

وعق

وفق

همزه نك عدی و رانك كسریله ذكر اولنان لوقی او تلبین دوه الاریکه همزه نك فتی و رانك
 کسری و مدیله باره نك صحیح اولان اتی که جراحی زایل اولدقدن صکره ظاهر اولوب اوزرینه
 دری تمدن غیر ی سنسه قالمش اوله واریکه شول نخته دخی دیرلر که کله مخصوص اولان
 اواجینده یا خود کلن ایچون قبه شکله ضرب اولنان چادر ایچده اوله و کراند تخت اولار ایسه
 اکا جله دیرلر واریکه دیمزلر و بو کلامدن جله ده سر برک عی شرط اولوق لارم کلز حتی که
 جوهر نك جله تفسیر نده بیت بزین بالیاب والاسره دیدیکی کلامیله بو مقامده اریکه تفسیر نده
 ذکر ایتدیکی کلام یکننده تنافض لازم اوله بلکه جله نك اعم اولسی لازم اولور قنبر لاری
 له اذا قبل کل ذی روح فیه نطق فهو انسان و اذا لم یکن فیه نطق فهو حیوان لایلزم اعتبار عدم
 النطق فی مفهوم الحیوان مطلق قبل فی حواشی الکشاف من ان الاریکه لایقال الالسر بالذی
 یكون فی الکله اوشی بكون کالکله والکله الشی الرقی یخاط کالیت الاریک همزه نك فتی ایله
 مساجد و زنی اوزر واریکه نك جمعی تختلر معناسه الاریک همزه نك فتی و رانك کسری
 و مدیله در ده نك اسمیدر ارك صمته یله بر مکاک اسمیدر الارک فتحته یله دوه ارك اغاجن اولنلام غیب بورکی
 اغریقی بقا اركت الابل نارك اركا اذا اشتکت بطونها عن اكل الارک همزه نك فتی و رانك
 کسریله بلامد ذکر اولنان اغاجی او تلبوب خسته اولان دوه الارای همزه نك فتی و اخرنده النك
 قصر یله جمعی ذکر اولنان وجه اوزره خسته اولان دوه معناسه طلحه ایله طلحی و رمنه ایله
 رمائی کبی و طلحه حرفین مهمله یله طلح دیدکری دیکنلی اغاجی او تلبان دوه و رمنه راء مهمله و ناء
 مشه ایله رمث دیدکری شور اوی او تلبان دوه الاسکان همزه نك کسری و سبک سکو نیله فرجک
 ایکی جاننی کار کس معناسه الماسو که ممیک فتی و همزه نك سکونی و سبک ضمی و مدیله شول
 عورتد که عورت سنجیمی آتی سنتر کن خطا بدوب سنت برندن غیری موضعی قطع بده افک
 همزه نك کسری و فاک سکونیله کذب ایتک الافک همزه نك فتی و فاک کسری و مدیله بمعناه
 الافاک همزه اولینک فتی و ثانیه نك کسریله جمعی یلان سوزر معناسه الافاک همزه نك فتی و فاک
 تشدید یله زیاده یلانجی کذاب معناسه الافک همزه نك فتی و فاک سکونیله برسنه بی دوندر مک
 و برسنه دق مع ایتک و منه قوله تعالی قالوا اجئننا فکننا عن انهننا الاثک همزه نك و فاک کسریله
 شهر منقلب اولوق یقال اشفکت البلد قبا هلهای انقلب المرفک همزه نك ضمی و فاک کسریله
 شول قوملردر که خدای آتی لوط قومی اوزره قلب ایتدی و موسکات شول یلره دخی دیرلر که
 انلرک اسد یکی برلر مختلف اوله و جان مختلف لار جوق اسسه عرب طائفه سی رکت الاض دیرلر یعنی
 برنک اولدی دیرلر المافوک ممیک فتی و همزه نك سکونی و فاک ضمی و مدیله عقلی و فکری ضعف
 اولان کسنه مافون کیدر و زنا و معنی و قوله تعالی یوفک عنه من افک قال مجاهد یوفن عنه من افن
 و مافوک اصمعی رواجی اوزره شول رجل در که خبره ابرسمیه یقال رجل مافوک اذا لم یصب خیرا
 المافوک ممیک فتی و فاک ضمی و مدیله شول در که اکایغور ابرشمیوب انده نباتات اولیه الاکة همزه نك
 فتی و فاک تشدید یله هوانک زیاده اسی اولسی اجه کیدر و زنا و معنی یوقدر وار که اکا شول شدت
 حرر که انده بل اسمیه و اجه شول شدت حرر که انده بل اسوب حرارت یالکله الایتک همزه نك
 و فاک کسریله کون اسی اولوق یقال ایتک یومنا اذا اشتد حره فهو افتعال من الاکة الاک همزه نك
 فتی و فاک تشدید یله اسی اولان کون الاکک همزه نك فتی و فاک کسری و مدیله کذلک اسی اولان
 کون یقال یوم اک و یوم اکب و اک که شاید دنیادن اولان شدته دخی دیرلر الاولوک همزه نك فتی
 و لامک ضمی و مدیله رسالت معناسه المألک ممیک فتی و همزه نك سکونی و لامک ضمیله کذلک
 رسالت معناسه المألوک و زن مزبور اوزره بمعناه انک همزه نك مدی و نونک ضمیله قورشن

اسک

افک

اکک

الک

انک

اسرب معنائه و فی الحدیث من استمع الی قنینه صبغ فی اذنه الا انک یعنی سازنده دینکینک قولاً غنه قورش
 آقدلور و افعل وزنی جمعه مخصوص وزن در هیچ بر مفرد بو وزن او زره کلمه صدر الا انک و اشد قوت
 معنائه الا انک همزه مک فتنی و بانک سکونیه شول اغا جلدرد که جوق اولوب بری برینه صارلش اوله
 الایکة وزن من بو زره واحدی بر مقدار بیشه معنائه پس شول کسته که قرآن عظیمده اصحاب
 الایکة قراءت اندی ایکه مدشه معنائه اولور غیضه کنی مجتنبه و شول کسته که لیکه قراءت استدی
 برقریه مراد اولور و بعضی استدی ایکه ولیکه برقریه نک اسمیدر مک الیه بکه کنی (فصل الباء) البتک
 بانک فتنی و تانک سکونیه کسمک قطع معنائه یقال بتکه بیتکه وینتکه من الباء الاول و الثاني اذا
 قطعته و بتک كذلك برنسه فی قبض ایدوب چکمک معنائه ده کلور الابتک همزه مک و بانک کسریله
 چکلمک البتک بانک کسری و تانک سکونیه اول قبض اولوب چکلن نسنه دن برقطعه البتک بانک
 کسری و تانک فتحیه جمعی قطعه لر معنائه و بتکه او اخر لیلده اولان ظلت معنائه ده کلور
 البانک تانک کسریله کسکین اولان قلیج یقال سیف بانک ای صارم البتک علی وز الکرم طوارک
 قولاً غن کسمک یقال بتک اذان الانعام اذا قطعها شدد للکثرة البروک ضمتله دوه چوکک یقال برک
 البعیر برک بروک من الباء الاول و ثبوت واقات معنائه ده کلور یقال برک الشی اذا ثبت واقام و بولک
 چوکش دوه لر معنائه ده کلور علی ماسیحی الابرک همزه مک کسریله دوه بی چوکرمک یقال ابرک
 البعیر فبرک و بوقیل در کثیر الاستعمال اولان انخته فاستناخ در المبرک سمک و تانک فتحیه دوه چوکک بر
 یقال فلان لبس له مبرک جل البرک بانک فتنی و تانک سکونیه شول دوه لر در که جوق اولوب
 چوکش اوله لر جمعی بروک کلور بروک كذلك کوکسه دیرو صدر معنائه البرک بانک کسری و تانک
 سکونیه کفلمک کوکس معنائه در تانک دخولی فتنه یابی منگسور ایدر لر بر که بر دور لو چوکک ده
 دیرل یقال ما احسن برکه هذه الناقه بناء نوع اولوزر که الیه جلسته کبی و بر که حوضه دخی
 دیرل البرک بانک کسری و تانک فتحیه جمعی بعضی استدی حوضه بر که دید کتری انده صواقامت
 اندیکندن او تریدر الابتک همزه مک و تانک کسریله کوکسی بر قومق یقال ابتک ال رجل اذا لقی
 برکه و ابتک برکسته بی بصوب کوکس التمه المغه دخی دیرل تقول ابتک اذا صرحت به و جملته تحت
 برکک و ابتک سرکمه ده سرعت ایتمکه ده دیرل یقال ابتک اذا اسرع فی العدو وجد البراکه بانک فتنی
 و آخرنده الفک مدیه حالت حریده ثابت قدم اولوب جد و جهد ایتمکه ده دیرل و بونک اصلی
 بروک سدر ثبات معنائه راک بانک فتنی و کافک کسر او زره بتاسیله ثابت اول معنائه در یقال
 راک راک ی ابرکوا البرکة فیمتنبه غماور یاده معنائه در التبرک علی وزن التکریم رکتله دعا تانک
 التبرک فیمتنبه و تانک ضمی و تشدیدله برنسه الیه ممیت طلب ایتمکه دیرل تقول تبرکت به اذا تمت البرک
 بانک فتنی و تانک کسری و مدیه طعامه اطلاق اولنور یقال طعام برک کانه مبارک المبارکة ممین ضمیله
 برکت و برک یقال بارک الله لك و بارک الله فیک و علیک و بارکک و قال الله تعالی بوزک من فی النار التبارک
 تانک فتنی و تانک ضمیله بمعناها یقال تبارک الله ای بارک مثل قاتل و تقابل الا ان فاعل یتعدی و تفاعل
 لا یتعدی البرکة بانک ضمی و تانک سکونیه شول آق قوشدر که معیشی مادندر البرک تانک ضمی
 و تانک فتحیه جمعی ذکر اولنور قوشلر معنائه البراکة بانک ضمی و کافک کسری و بانک تحقیرله
 کلردن برنوعدر البرنکان عل وزن الزعفران ارقه فی النسان کللردن برنوعدر البروک بانک فتنی
 و تانک ضمی و مدیه شول عورتدر که بالغ اولمش او علی و ارا بکن تزوج ایلید برک بانک کسریله و تانک
 سکونیه ناعجه عمد بر موضعه اسمیدر تبارک تانک کسری و بانک سکونیه ککذلک بر موضعه
 اسمیدر البشکی بانک فتنی و شبنک سکونی و الفک قصر یله یوریمسی خفیف اولوب سبک روح اولان
 ناقه البشک بانک فتنی و شبنک سکونیه سرعت ایتمک یقال بشک التاقه بشک بشکا من الباب الاول

ایک

بتک

برک

بشک

بک

ویشک بزى سیرک دیکمه که دخی دیرل تقول بشکت الثوب اذا خطبته خياطة متباعدة ویشک کذب ایچکه
 دخی دیرل يقال هویشک الکذب ای یخلفه یعنی بالاقی دوریدر البشاک بانک فخی ویشکت تشدیدله کذاب
 معنایه در البکة بانک فخی وکافک تشدیدله مزاجه فقی ویکه بطن مکة نک دخی اسمیدر داخل مکة
 معنایه بکه دیدیلر انده خلایق از دحام اوزره اولدیغیجه ن بعضلر ایتدی بکه دیدیلر جابره نک بوینلری
 انده دق اولندیغیچون یعنی اکابر امن قصدایدنلر نهزم و منکسر اولدیغیچون انساک تامل فخیله برفاج
 کسینه بری برینه مزاجه فقی يقال تباک القوم اذا اردحوا الیک بانک فخی وکافک کذلک تشدیدله
 برکسینه نک بوینه برنسه اله اوردق تقول بک عنقه اذا قها الایک همزه نک وایک فخیله برو وضعک
 اسمیدر بعلیک باه اولک ولامک وباه ثانینک قحیلله وکافک تشدیدله برشهرک اسمیدر وواصلنده ایکی
 لفظدر که ترکیب اولوب کله واحده قلمشدر و بونک اعرابی حضر موت ده ذکر اولمشدر باب راده
 البلی بانک فخی وآخرینه بانک تشدیدله بعلیکه منسوب اولان کسینه البکی بانک فخی وآخرینه بانک
 تشدیدله کذلک بعلیکه منسوب اولان کسینه جزاینک هر برینه نسبت جائزدر تنکیم عبدشمسده ذکر
 اولمشدر البعکوه بانک فخی وکافک ضمی ومدیلله خلقت جمعی اولان برجمع ناس معنایه البعلک
 علی وزن جعفر شول ناقه در که باشلو اولوب سولیک اوله و بعلک بلعده لغت دخی اولور برجنس خرما
 معنایه البک بانک ضمی و نونک سکونله اصل معنایه معر بدر که لسان فارسیده بن اصله وکو که
 دیرل يقال هو لامن بک الارض و بک بر معروف طیبک دخی اسمیدر عربی الاصل در ابن دیردروایتی
 اوزره التینک قحنبه و نونک ضمی و تشدیدله برده قیم اولمق تناءه بی همزه یله افت معنایه
 يقال تینکوفی موضع کذا اذا قاموا به البنادک بانک فخی و دالک کسریله کوملک حسنی که کوملک
 قولتغه دیکدکاری پاره جقلدر ابو عبیدروایتی اوزره البوک بانک فخی و وادک سکونله ارک مرکب
 دیشی من کبه اشقی يقال باک الحمار لاتان یبوکها بوکها وکافک اوزر اعلیها و بوک کاه اولورشی محلنده دخی
 استعمال اولور يقال لقبه اول بوک ای اولشی و بوک سمر مک معنایه ده کلور بقل باکت لناقه
 تبوک کاه اسمنت و بوک برره افاج صوقوب ارغله دخی دیرل صوبی زیاده کلسون دیو غزوه تبوک
 فاک فخی و بانک ضمی ومدیلله عز وات رسولدن بر معروف غزاتک اسمیدرواندن اوزری اکاغرای تبوک
 دیدیلر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم وقتا که اصحابدن برجاعتی کوردی که برغناک بره اوق صوقوب
 تحریک ایدرلردی صوققسون دیو پس انلره رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ایتدی مازلم تبوکونها
 بوکا اشبو کلام شریفه بناء اول غزابه غزاه تبوک دیدیلر که تبوک بوکدن تفعل صیغه سی اولور و بوک بردن
 صوققرمغه دیرل علی مامر انفا البایک بانک کسریله شول ناقه در که تاره اولوب خوب اوله البوایک
 بانک فخی و بانک کسریله جمعی تاره ناقه لمعنا سنمومن کلامهم انه لم یحاربوا ثکها یعنی مهسان ایچون
 دوه سنک برارلین ذیح ایدر (فصل التاء) التزک نانک فخی و رانک سکونله برنسته دن فرغت ایتک تقول
 ترک الشیء ترکا داخلته المارکة ممک ضمی و رانک فخیله برنسته بی حالی اوزره ترک ایدشک يقال
 تارکته البیع یعنی آنکله مبادله مالی ترک ایدشدم ترک نانک فخی و کافک کسری اوزره بناسیله اسم فعل در
 امر معنایه که ترک دیمک اولور الاراک همزه نک کسری و نانک کسری و تشدیدله باب افتعالدن ترک ایتک
 يقال قال فیه ما ترک ای ما ترک شیا من القول التزک نانک فخی و رانک کسریله میراث میت التزکة نانک فخی
 و رانک کسری ومدیلله نسا طائفة سندن شول عورندر که آتی کسینه زوج ایچمه و ترکیه شول دوه قوشی بر طه
 سنه دیرل که دوه قوشی آتی ترک انجش اوله و ترکیه شول اولاغه دیرل که قوم آتی و تلامیوب ترک انجش اوله
 التزکة نانک فخی و رانک سکونله دموردن اولان طوغلغه که حین محاربه ده باشه کیرل ترک نانک فخی
 و رانک سکونله جمعی توغلغه لمعنا سنه ترک بانک ضمی و رانک سکونله ناسدن بر طائفة نک اسمیدر التزکة نانک
 کسری و کافک تشدیدله اوچقور از اربند معنایه انتک نانک کسری و کافک فخیله جمعی اوچقورل

بعک بعلک

بنک

بندک

بولک

ترک

معنائه التاك كافك تشديد بيله رلفظ در كه فالك لفظه تبعيله ذكر اول نور يقال فلان احق فالك تالك
 وفالك احق اولوب سوليك اولان كسبه ديرلر وبعضه مستقلا استعمال ايدوب احق تالك دبرلر التكرار
 ضمتنه احق اولوق يقال ما كتب تا كاول قد تككت من الباب بالاشاني ويقال ايبت الا ان تحقق ويتك يعني
 جاقندن خالي اولدك التاك تالك فتي وكافك تشديد بيله تشديد كني ارسلك بسمال نكه التبيد اذ ابلغ منه
 التكتكة على وزن الرزله برنسنه بي باعمال ايدوب شكسته فلتق تقول تككت الشئ اذا وطئته حتى شدخه
 وشدخ شين وخناء مجتنبه باش يارمغه ديرلر التاك تالك فتي وميمك سكونيله دوه اوركي اورابوب
 بوكسك اولوق تقول تمك السنام تمك تكامن الباب الاول اذ اطل وارفع التامك ميمك كسريله بوكسك
 اوزان اوركج (فصل الحاء) الحاء حالك كسريله قومده اولان بول طريق في الرمل معنائه الحيكه
 حالك فتي وبالك كسري وميديله بمعناه الحيكه ضمتنه حبايك حبي الحبايك حالك فتي وبالك كسريله
 حيكه نك جمعي قومك ايچنده اولان بولر معنائه وباري تعالى نك و اسماء ذات الحيكه ديدكي قولنده
 حيكدن مراد يلدزك سريته ديدكي بولر در طرائق نجوم معنائه و فراتندي حيك هر نسنه نك شكني در
 شول قومده اولان شكن كبي كه اكلام اولان بل طوقند قده موج موج اولور وشول طوارن صوده
 اولان شكن كبي كه اكارور كار طوقند قده موج اولور ودمور زره دن اولان بولر كبي وقور جق
 صاحبه اولان شكنه دخی حيك ديرلر وفي حديث الدجال انه شعره حيك الحيك حالك فتي وبالك
 سكونيله بري خوب طوق يقال حيك الثوب يحبك حيكامن الباب الثاني اذا اجاد فجه الاحتماك
 همزه نك وتاك كسريله برنسنه بي خوب ايشلك وفي الحديث ان عايشه كانت تحبك تحت الدرع
 في الصلوة يعني درعك الته ازار ما غلب بصلوته تستري خوب ايدردى واحتماك احتيايه دخی ديرلر
 چوملوب اوتورمق معنائه الحيوك ميمك فتي وبالك ضمي وميديله اعصاى محكم اولاند ركرك آت
 اولسون كرك غري اولسون الحيكه فتحته بيله پسته ديد كلري طعمه دانه سي جبه السويق معنائه
 پس حيكه عيكه كي اولور ووزنا ومعنى الحيك حالك فتي وتاك سكونيله بورمك بوجهه كه ادملري
 قريب ايدوب سرعت ايله الحيكان فتحته بيله بمعناه بقال حيك الرجل يحك حيكاه وحتكا لادامشي وقارب
 الخطو واسرع وحتك توجه معنائه ده كلور يقال لادري على اي وجه حتك اورمقا وحتكوا اي
 توجهوا الجركي حاك وتاك فتي وواوك سكونيله و آخرنده ياك تشديد بيله شول كسند در كه قصير
 القامه اولوب آرق اوله الحيواتك حاك فتي وتاك كسريله دوه قوشى ياور يلدرد الحيكه فتحته بيله
 وراك سكوتى والفق قصير بيله كنده ديدكلري نسنه كه اكتر باحيواناته اولور قراد معنائه الحيكه
 وزن مزبور اوزره مؤثي ابو عراجر ايتدي بعضه حيك ده اولان التي تأنيث ايچون قبولوب
 لا ينصرف قبولوب وكاه اولور يلدندن بوقاروسي اوزن اولوب باقترى قصه اولان رجه حيكه ديرلر
 كنده تشبيه الحيكه حاك ضمي وبالك فتي وراك كسريله حيك كالك تصغيري در زوا الفه مقصوده
 تصغيره حذف اولور خامسه اولد قده كرك الف تأنيث اولسون صكر كرك اولسون پس قر قرانك
 تصغيره قريب در سن وقر قري برموضعك اسميدرو وحيج حاك تصغيره وحيجيد ورسن وحيجي
 انصار دن بر قومك اسميدرو وحيلا ياك تصغيره وحيلا ياك اسميدرو وحيلا ياك اسميدرو وحيلا ياك
 الف همين مدوده اولد قده ثابت اولور الحركه فتحته بيله قدامق كه سكونك ضد ديرلر الحريك
 على وزن التعظيم قليد فتي الحركه فتحته بيله وراك ضمي وتشديد بيله حركه التاك يقال حركه قهقرك
 الحراك حاك فتحته حركه معنائه در الحركه ميمك كسري وحاك سكونيله آس نحر يك ايدو حك
 آلت محرث معنائه ناه مثله ايله الحراك حاك فتي وراك كسريله نك اولوب سبك روح اولان كسته
 يقال غلام حرك اي خفيف ركي الحراك رانك كسريله آنك اومرنده كوركك التي وحاك ككذلك
 بيون دينه ديرلر اصل عنق معنائه الحركه حاك فتي وراك سكونيله آنك كوركك ككذلك

تمك

حك

حتك

حريك

حرك

اولنخس بر او درو عذق مر جب کسر عین مهمله و فتح جیم ایله شول خرما صلقمه دیرلر که طالن
 اوفاتسون دیو طباق اورلمش اوله و تصغیرلر یعنی جذبیل و عذیق بو کلامده باهضم نفس ایچون اوله
 باخود تعظیم ایچون اوله و بوندن مقصود قائل کندی بی رأی تدبیری ایله ساثرلرک شفای صدری
 اولدغن اشعاردر الحلوکه ضمتبله زیاده سیاه اولمق بقال حنک الشیء یحلك حلوکه اذا شتد سواده
 الاحلیاک همزه نك کسری و لام اولک کسری و مدبله بمعناها بقال حلولا الشیء اذا شتد سواده کذلک
 الحنک فتحتنبله قرالق سواد معنائه بقال اسود مثل حنک الغراب ای سواد واکرمه مثل حنک الغراب
 دیسک غرابک منقارن دیلرسن الحانک لامک کسریله زیاده سیاه اولان نسنده استعمال اولنور بقال
 اسود حالک واسود حانک بمعنی الحلوک فتحتنبله و کافک ضمی و مدبله زیاده سیاه اولان نسنه شدید
 السواد معنائه الحاکه حانک ضمی و لامک فتحتنبله همزه وزنی اوزره کرن کلده دن برنوع و بعضلر ابتد
 حنکه بر جانوردر که قومه طالر مائی اولنلر صویه طاللدیعی کی و بو مقامده صاحب صراح حنکه بی نوعی
 از پوشش ایله تفسیر ایدوب خطا ایتشد رکوبا که عبارت جوهریده ضرب من العظام دیکند عین
 مهمله وطاء معجه ایله اولان کله بی علی العکس نوهیم ایدوب غین معجه وطاء مهمله ایله تصور ایتشد
 الحنک حانک فتحی و لامک سکونی و الفک مدبله عنقاء و زنی اوزره کذلک کرن کلده دن برنوعدر الحاکه
 فتحتنبله بت کله معنائه الحنک کذلک فتحتنبله جمعی و بعضلر ابتد حنک خرده قرنبجه دیرلر
 و هر نسنه نك خرده سنه حنک دیرلر الحنک حانک فتحی و نونک سکونبله آنک اغزنه اب طالق بقول
 حنک الفرس احنکه حنکا من الساب الاول و احنکه من الساب الثاني اذا جعلت فی فیه الرسن
 و حنک بر نسنه بی فهم ایتکه دخی دیرلر بقول حنک الشیء اذا فهمته و احکمه و حنک خرما بی باخود
 خیری نسنه بی جنبوب او غلیجفک دماغنه سورمکه دخی دیرلر بقول حنک الصبی اذا مضغت تمر
 او غیره ثم دلکته بحنکه الحنوک مینک فتحی و نونک ضمی و مدبله ذکر اولنان صبی الاحتناک همزه نك
 و نانک کسریله بمعناه بقول احتنک الفرس یضا و احتناک چکر که بر بوزنده اولان نباتاتی اکل ایتکه ده
 دیرلر بقال احتنک الحراد الارض اذا اکل ما علیها و اتی علی نبتها و احتناک هر نسنه نك اوزرینه غالب
 اولغه دخی دیرلر قال الله تعالی حاکیا عن ابلس لا حتکن ذر بته قال الغراء بریدلا ستولین علیهم و احتناک
 برکسنه قوی و محکم اولغه دخی دیرلر بقال احتنک الرجل اذا سحکم الحنکه حانک ضمی و نونک سکونبله
 اسمدر محکمک معنائه و حنکه کذلک شول قشده دیرلر که دوه پالانک فاشنده اولان چولری محکم
 قلمغیچون صررل الحناک حانک کسری و نونک تحفیفله جمعی برمه ایله برام کی و برمه چوملکه دیرلر
 و بو ابو عبیدر و ابیدر الحنک فتحتنبله قرشک بورنی منقار معنائه بقال اسود مثل حنک الغراب و حنک
 انساندن و غیر بدن اکل اتنه دخی دیرلر ماتحت ذقن معنائه الحانک نونک کسریله زیاده سیاه معنائه
 استعمال اولنور بقال اسود حانک مثل حالک التحنک علی وزن التکریم برکسنه بی امور نجر به قلمق
 الاحناک همزه نك کسریله بمعناه بقال حنکه السن و احنکه اذا حکمته التجارب و الامور و حنک
 بر نسنه بی جنبوب طفلک دماغنه سورمکه در بقول حنک الصبی اذا مضغت تمر اثم دلکته فی حنکه
 الحنک مینک ضمی و نونک فتحی و تشدیدله ذکر اولنان طفل و محنک شول کسنه به دیرلر که اتی امور
 نجر به قلمق اوله الحنک مینک ضمی و حانک سکونی و نونک فتحتنبله بمعناه التحنک فتحتنبله و نونک ضمی
 و تشدیدله دولبندی چکه التندن المی تلحی معنائه الاحنک همزه نك و نونک فتحتنبله شول دوه در که
 زیاده اکول اوله منه قولهم هذا البعیر احنک الابل مشتق من الحنک و هو شاذ لان الحلقة لا یقال فیها ما فاعله
 یعنی فعل یجمله افعل تفضیل وادی و احددندر الحوک حانک فتحی و و اوک سکونبله بر نسنه بی طوقق
 نسج معنائه و حوک باذروج دیدکری اوته دخی دیرلر که طیلر قنده معروفدر الحیاکه حانک کسریله
 بمعناه بقال حانک الثوب بحوک حوکا و حیاکه الحانک نانک کسریله بیر طوفیجی کسنه جلاه معنائه

حنک

حنک

حنک

حوک

الحاکة علی ون الحاکة حاکتک جعی بائعه کبی الحوکه فختنبله کذلک جعی وای الفه قلب
 ایتدیلر تکیم خونه ده دخی قلب ایتدیلر واولک الفدن نوع تباعدی اولدیغیچون صله رد او انسان
 برزده قلب اولندیغه بناء اما باونک خلافتجه در ککه بانک الفه قری اولدیغیچون قلب اقتضا ایدر
 اما غیب و صید کله رنده قلب اولندیغنک وجهی مخلنده ذکر اولمشدر الحوایک حاکت فخی و بانک
 کسر یله جمع موثی الحیکان فختنبله قصیر القامة اولانک بور عسی یقال حاک یحک جیکانا اذ احرك
 منکبه و فحج بین رجليه یعنی اومزلرن تحریک ایدوب آبقارن اچاراق بور یسه الحیکانه حاکت فخی
 و بانک سکون یله شول کلردر که فرموده اولوب آبقارن آجرق بور یه الحیک حاکت فخی و بانک سکون یله
 قلیج تأثیر ایدوب که منک الاحاکة همزه نک کسر یله بمعنا یقال حاک فیه الیف واحاک و یقال
 ضربه فاحاک فیه السیف اذ الم یعمل و حک قلبه کلام تأثیر ایتکه دخی دبرل یقال ما یحک فیه اللام
 اذ الم یؤثر فیه (فصل الدال) الادراک همزه نک کسر یله ابرشمنک لحوق معنایه یقال مشبت حتی ادرکته
 و عشت حتی ادرکت زمانه و ادراک برنسنه بی کورمکه دخی دبرل یقول ادرکته بصری اذ ارنه و ادراک
 میده ابرشمنک دخی دبرل یقال ادرک التمر اذ اباع و برنسنه نهایت بولغه دخی دبرل یقول و ادرک اندق
 یعنی فنی الاستدراک همزه نک و تانک کسر یله ضایع اولان سنه بی برنه کتورمک ایتدراک تانک
 فخی و رانک ضمیمه بمعنا یقول استدراک ما فات و ندراکته بمعنی و ندراک قومک اخیری اولنه
 ابرشمنک دخی دبرل یقال ندراک القوم اذ اتلا حقوا ای لحق اخرهم اولهم و مطلقا لحوق معنایه ده
 کلور یقال ندراک الثمان اذ ادرک ثری المطر ثری الارض یعنی یغمورک نمی رنک نمند و اصل اولدی
 یغمور قعر زمینه تأثیر ایتکه الادراک همزه نک و دالک کبری و تشدید یله کذلک بری برنه ابرشمنک
 معنایه در قال الله تعالی حتی اذ ادرکوا فیه جعسا و بونک ادلی ندراکو ایدی تادالده ادغام
 اولنوب اولنه ابتدا ایچون همزه کتورلدی دراک دالک فخی و کاف کسری اوزره بناسیله فعل
 امرک اسمیدر ادرک معنایه کاف کسور اولدی زیر اقی ساکن اولماغدی امر ایچون اندریکه
 دالک فخی و رانک کسری و مد یله طریده معنایه در و طریده سور یلن صیده و سرقه اولنان دومیه دبرل
 الدراک فختنبله شول ایس پاره سیدر که قیو ایسک قوغه دن جانبه اولان اوچنه بغلر قیو ایی
 اصلنوب چور بمسون دیو و درک ضمانه دخی دبرل تیه معنایه تحریک و تسکین جا نزد یقال
 ما لحقک من درک فعلی خلاصه و درک جهنمک آخر طبقه سنه دبرل الدراک دالک فخی و رانک
 سکون یله جهنمک آشفه طبقه سی فختنبله دخی اقتدر دلی مامر و درک ضمانه دخی دبرل فختنبله
 دخی لغتدر علی ما مضی الدراک دالک کسر یله بری بری اردنجه متوالیا چاغرمق یقال دارک
 الرجل صوته اذ تابعه و دراک بر کلک دخی اسمیدر و ده علیه ده لایارک الله و لایارک و لایارک دبرل
 مجموعی بر معنایه در مدر که میمک ضمیمه و رانک کسر یله عمرون الیاس بن مضرک لغتدر و لقب
 مزوری عمروک بابامی وضع ایتشدی دوه به ابرشد کیچون الدراک دالک فخی و رانک تشدید یله
 کبر الادراک اولان کسنه و کاه اولور فعل یفعل دن دخی کلور یس عمروک حساس دراک دیدکری
 بالغتدر یا خود حساسه ازد و اجادر الدراک علی وزن جعفر اق بغدادی اونی دخی الحواری
 معنایه هاء مهمله نک ضمیمه و واولک تشدید و الفک فصر یله الدرونک دالک و نوک ضمیمه و رانک
 سکون یله بساطدن برنوعدر که اطرافنده صحافقری و اردرگاه اوله ردوه در یسی آکانشیه اولور
 الدراک دالک فخی و رانک فخی و الفدن صکره نوک کسری و مد یله در نوکک جمعیدر الدراک
 دالک فخی و عینک سکون یله اومق لک کیدر و زنا و معنی نقول دعکت الادیم و الخصر اذ المته
 الداعک تانک فخی و عینک ضمیمه ایکی کسنه بری بر یله لجم و عناد ایتشمک حریده الدعک دالک فخی
 و عینک کسر یله لجم و عناد صا حی اولان کسنه الدعکة دالک فخی و عینک سکون یله دوه

درک

درک

درک

دهک

دکک

سورسندن بر بلوک در دغه معناسنده لغتبر الدك دالك فتى وكافك تشديديله دو كك دق
معناسنه تقول دككك الشئ اد كه دكا من الساب الاول اذا ضربته وكسرتة حتى سويته بالارض
ومنه قوله تعالى فدكتا دكة واحدة واخفش ابتد دك كندی دن عبارت در الدكوك ختمينه
جمعدر قال الله تعالى جعله دكا واحتمالدر كه دكا مصدر اوله ز براوقتا كه جعله دبديسه كوپا كه
دعش اولورو وقتا كه حقيجه دكا دبندبديسه دكه دكا مائه سنده اولور يا خود دكا دن مراد
دكك ديمكدر مضف محذوف در وبعضيلرمديله قرأت ابديوب جعله دكا دبدي اي جعله ارضا
دكا تقديرنده زيرا جبل مذكر در دكا اكاصفت اولما ز ارض تقديرندن لا بدردوك قيوبي طراعله
اورنكه خي ديرل يقال دكسكت الركبة اذا دفت بالتراب المدكوك ميمك فتى وكافك ضمي ومديله
شول كسنة در كه آنى حى شكست اتمش اوله يقال دك الرجل على النساء للمجهول فهو مدكوك
التدكك على وزن التزلزل طاعلركو چرك دبر اولق يقال تدك الجبال اذا صارت دكا وات
الدكاوات دالك فتى وكافك تشديديله شول خرده دبر در كه بالحقندن اوله واور كچي اولين دوره
دخى ديرل الدكا دالك فتى وكافك تشديدى والفك مديله واحدى كچرك ديه معناسنه وشول
نافه معناسنه كه اور كچي اوليه الدك دالك ضميله جعي دكاوات جعي اولدغى كچي حمرا مك جبرايه
حرا وات جعي اولدغى كچي ودك الجسق طاعه دخى ديرل ودك يره باقن اولوب ارقه مبي يصي
اولان آتله دخى ديرل الدكك دالك كسرى وكافك فتحيله جعي جبرايه جيره كچي الإدك فتحيله
واحدى ذكر اولسان صفت اوزره اولان آت معناسنه المدك ميمك كسرى ودالك فتحيله قوى
اولوب يره رك بصن كسنة تقول رجل مدك اذا ^{كان} قويا شديد الوطء للارض المدك ميمك
ودالك فتحيله شول جاريه در كه ابسه قوى اوله الدكك دالك فتى وكافك سكونيله شول
قومدر كه يره متصل اولوب رفعله مرتفع اوليه وفي الحديث انه سأل جرير بن عبد الله عن منزله
فقال سهل ودككك وسلم وارك الدككك دال اولك فتى وثانينك كسرى به جعي اندكايك
دال اولك كذلك فتى وثانينك كسرى ومديله كذلك جعي الدكك دالك فتحيله دكان كه آتله اوتورور
الدكان دالك ضميله بمعناها الدكك دالك فتى ولا مك سكونيله اومق مالايدن معناسنه تقول
دلكك الشئ بدي ادلكه دكا من الساب الاول الدكوك ختمينه كون زواله وارمق يقطن دلكك
الشمس دلو كا ازال و قال تعالى اقم الصلوة لدلوك الشمس الى غسق الليل وبعضيلر ابتد دلوك شمس
غروب شمس معناسنه در المدكك ميمك ضمي ولا مك فتحيله بر كسنة حق اكلندروب ويرمق يقال
ذلك الرجل غريمه اى ماطله وخسندن سأل اولنوب ايدالك الرجل امرأته ديدلر ابتد نعم
اذا كان ملغيا يعنى بالهرو والافاح افلاسه ديرل الدكوك دالك فتى ولا مك ضمي ومديله شول نسنه در
يدنه سورررك طيب واسون كرك غير نسنه واسون الدكك دالك فتى ولا مك كسرى ومديله شول
طراقدر كه آنى بل صاورر ودليك شول طعامه دبرر كه قباغله خرمادن ايدرلر تيد كچي جوهرى
ايدرلر ظن ايدرم كه اول لسان فارسيد جنكال خست ديدكاري طعامدر دكه اكا اوماج
وبعجمور ديرل الدكك فتحيله ولا مك ضمي وتشديديله بر كسنة صكندى جستن اومق يقال
تلك الرجل اذا دلك جسده عند الاغسال المدكوك ميمك فتى ولا مك ضمي ومديله الما جنى بوكسك
اولان آت بقال فرض مدكوك الحجة اذالم يكن لحجة اشراف ولحجة آنك بوكره قريب رده اولان
سورى مكندر كه اكا المساجق ديرل الدكك على وزن جعفر شول نافه در كه فرموده اوله وسوليك
اوله الدكوك دالك فتى وميمك ضمي ومديله شول بكره در كه دورينه سرعت اوزره اوله وهر حر كنى
سريع اولنه دموك ديرل يقال ربحي دموك اى سريعة الطحن ودموك برآك اسميدر الدمك دالك فتى
وميمك سكونيله طوشن سكرتمه سنك اسرى كه نهايت مقدورى اوله الدكوك ختمينه بونسنه دور

دلك

دلكك

دمك

وصبر نجح اوله يقال دمك الشيء يدملك من السباب الاول اذا صار لمس الدامكة ميمك كسريه
 آفت داهيه معنائه يقال اصابتهم دامكة من دوايم الدهر اي داهيته المدمك ميم اولك كسري
 وثانينك فتحيله شول اغا جدر كه انمك بيلرا نكله انمك خيرن اچار المدمك ميم اولك كسري وثانينك
 فتحى ومديله بنالك برقورى يعنى طاشلرينك برصره سى المدمك فتحيله وميم ثانينك دخی فتحيله
 شد بدمعنا سنه دريقال رجي دمكك اي شديدة الطحن المدمك ميمك ضمى وذلك ولا ملك فتحيله
 صبر نجح ومدور اولان نمر يقال نصل مدمك اذا كان لمس مدورا المدمك على وزن الدر حجة
 مدور ووزن قلبي التدمك على وزن التدرج مدور ووزن اولي نقول دملكك الشيء فتدمكك
 المدمك ميمك ضمى ولا ملك فتحيله مدور اولان نسبه يقال حافر مدمك فهو مثل مدملق ومدلج وزنا
 ومعنى الدملوك دالك ولا ملك ضمى وميمك مايننده سكونيله دكرمى ماش حجر مدور معنائه ادوك
 دالك فتحى وواوك سكونيله برنسه بي دو كوب بوشتمق سحقي معنائه المداك ميمك فتحيله بمعناه يقال
 دالك الطيب بدو كه دو كا ومدا كا اذا سحقه ومداك كذلك شول طاشه ديرل كه اوزرنده طيب دو كرل
 ودوك خلق برى برينه فارسوب سيران ودوران ايمكه دخی ديرل يقال بات انقوم بدو كون دو كا اذا باتوا
 في اختلاط ودوران المدوك ميمك كسري وواوك فتحيله شول طاشدر كه انكله طيب دو كرل الدوكة
 دالك فتحى وواوك سكونيله خصوصت وشر الدوكة دالك ضمى ومديله بمعناها يقال وقومافي دوكة
 ودوكة اي خصوصه وشر التدواك نالك فتحى وواوك ضميله بر فاج كسندر بد مبرى برينه مضايقه
 ويرمك يقال تدواك القوم اذا تضايقوا في حرب او شر الدهك دالك فتحى وهانك سكونيله برنسندي
 اوفادوب او كمت ابن الاعرابي رواه اوزره يقال دهك الشيء يد هك دهك من الباب الثالث داطعنه
 وكسره الدهوك دالك فتحى وهانك ضمى ومديله او كيدي آت الدهك ضمته بنله جعي او كيدجك
 آلهم معنائه الديك دالك كسري ومديله خروس كه معروفدر الديكة دالك كسري وبانك فتحيله
 جعي خروس لم معنائه الديوك ضمته بنله كذلك جعي والله اعلم (فصل الرابع) الربك رانك فتحى وبانك
 سكونيله برنسنه في فارسدرمق تقول ربكت الشيء اربكه ربكا اذا خلطته وربك ثريدي اصلاح ايمكه دديرل
 الاربتاك همزه نك وبانك كسريه فارسحق تقول ربكته فارتبك اذا خلطته واربتاك برايشه طولاشوب
 خلاص بولامغه ديرل تقول ارتبك الرجل في الامر اذا انشبه فيه ولم يكذب بخلص منه الربيكة رانك
 فتحى وبانك كسري ومديله شول خرمادر كه باغله وكشكله خاط او انوب حيسدن رقيق قلنور وحس
 اليه دخی خرم او باغله وكشكله اولور لكن زياده خلط وتركيب اولنمازود بير به نام كسندر ايندي ريكه اوله
 كسكندن اولور اوزرنه ربكه خلط اولنمش باغ دوكله وفي المل غر نان فاربكواله بوبو ثاك اصلي
 بودر كه براعراي بياندن اهلي فانه كلكده اكابر ولدي دنبايه كلكله بشارت خبري ويرد كلرنده ايندي
 ما اصنع بها آكله ام اشربه يعنى ولد مسافري اكله مي يا خود شربله مي رعايت ايدله لم يدكده زوجه سى
 ايندي غر نان فاربكواله يعنى آج انجق اني ريكه ايله طويرك ديدى وقتا كه اعراي نك فارني طويدى كيف
 الطلاوامه ديدى يعنى صبي ايله اناسنك حاله نه در ديدى الزنكان فتحيله دو بورقلا ركن آدن برى برينه
 قريب اتقى پس رنكان دوه دن غيرده استعمال اولنماز الزنك رانك فتحى وبانك سكونيله بمعناه يقال رنك
 برنك رنكالور نكانا لارنك همزه نك كسريه دوه به ذكر اولنان بوريمكي ايندرمك يقال رنكه صاحبه الزك
 رانك فتحى وكافك تشديد ايله محبوسك الن بويته دمورلك تقول رنكت الغل في عنقه ار كه ركان الباب الاول
 اذا غللت يده الى عنقه ورك برنسنه نك كاهي بويته بوكلمكه دخی ديرل تقول رنكت الذنب في عنقه اذا الزمته
 اياه ورك برنسنه نك بر مقدارن بر مقدارى اوزره برافقه دخی ديرل تقول رنكت الشيء بعضه على بعض اذا
 طرخته ورك برنسنه ضعيف اولمغه دديرل يقال رنك الشيء اذا رنق وضعف منه قولهم اقطعته من حيث رنك
 اي من حيث ضعفه والعامه تقول من حيث رنق الزك رانك كسريه ضعيف اولان يغمر الزك رانك

کسريله جي ضعیف یغمور لمعنا سنه الارکاک همزه نك کسريله ضعیف یغمور یغمور مقیال ارکت السماء
 اذا جاءت بالرك و ارکت الارض علی البناء للمجهول الرکک رانک فخی و کافک کسری و مدیله ضعیف
 معناسنه یقال ثوب رکب المنسج الاسترکاک همزه نك و نانک کسريله برنسنه بی ضعیف عد اتمک یقال
 استرکه اذا استضعفه الرکاکه رانک فخی و کافک تخفیفله شول کسنه درکه اهلی اوزره غیرت چکمه
 و فی الحدیث نه لعن الرکاکه یعنی بی حبت اولانله امن ایتدی راک فختنه بنله برصونک اسمیدر اصمعی
 ایتدی بعض اشعارده راک واقع اولشد درکه ادغامله ضرورت شعر ایچوند راصلی راک در زیر راک
 واقع اولدیغی اشعاردن بعض ذکر ایدر کن براعرایه راک نه در د بوسوال ایتدکده ایتدی یوارایه
 قریب برصو وارد راک درلریدی المرتک ممک ضمی و رانک سکونیه و نانک فختیه شول کسنه درکه
 زیاده مست اولدیغندن کلایمی متمیز اولماغی فهم اولنجه الرکاکه رانک فخی و کافک سکونیه شول
 عورتدرکه صغریسی و اولقلری عظیم اوله الرک رانک ضمی و کافک تشدیدله والفک قصر یله فعلی
 وزنی اوزره شول باعدر که تیراریه و فی المثل شحمة الری بومثل شول کسنه حقتده ضرب اولنور که
 رفیقنک مهمنه بولنمده بایدار اولنجه المرکوک ممک فخی و کافک ضمی و مدیله شول قریبه به درلرکه معالجه
 اولنوب اصلاح اولنه الرموک ضمتنه بر مقامده مقیم اولقی نقول رمک بالماکان برمک رمو کا من الباب
 الاول اذا قام به الارماک همزه نك کسريله مقیم قلیق نقول ارمکنه انا الرمکه فختنه بنله بارکبر قسمنک
 موئی بوند معناسنه الرماک رانک کسريله جي بوند لمعنا سنه الرماک فختنه بنله كذلك جي
 الارماک همزه نك فختیه كذلك جي فراوانی اوزره ثمارایله اثمارکی الرماک ممک کسری و الزامت
 ممک فختیه بولنر شول سیاه نسنه به اطلاق اولنور که مسکه قارر رکافال المسک قد یستحب الرماکا الرمکه
 رانک ضمی و ممک سکونیه دوه رنکندن برنک در ابو عبید ایتدی الارمک همزه نك و ممک قصه یله
 شول دوه در که آنک طور یلغی غالب اولوب سیاهه مایل اوله یقال جل ارمک الرمکه رانک فخی و ممک
 سکونیه والفک مدیله موئی به نافه رمکه الارمک همزه نك و ممک کسريله دوه در اولنان الوان اوزره
 اولقی یقال ارمک البعیر ارماکا بوموک بانک فخی و رانک سکونیه و ممک ضمی و مدیله ناحیه شامده و
 موضعک اسمیدر بوم الیرموک دیکلری ذکر اولنان موضع نظرادر التزهوک فختنه و اولوک ضمیله
 بورر کن موج اورر کی بورر بکدر یقال مر فلان یزهو کانه بموج فی مشبه (فصل الزای) الزحک
 زانک فخی وحاء مهمله نك سکونیه دوه بورلوق یقه لرحک بعیره اذا عی الزحاک همزه نك کسريله
 برکسنه نك طواری بورلوق یقال ازحک الرجل اذا عبت دابه مثل ازحف الارعی همزه نك و عین
 مهمله نك فخی و کافک تشدیدله قصر اولوب بد طبع اولان کسنه الزحکوک زانک و کافک ضمی و عین
 مهمله نك ماینده سکونیه بمعناه و زحکوک دوه نك سمنز او انهنه دخی دبرل الزحاکیک زانک
 فخی و کافک کسری و مدیله جي سمنز دوه لمعنا سنه الزحاک زانک فخی و کافک کسريله
 كذلك جي الزکک زانک فخی و کافک کسری و مدیله فارش بورر مک مشی مقرمط معناسنه
 الزک زانک فخی و کافک تشدیدله و الزکوک ضمتنه بونک ایکسیده صالنی صالنی بورر بکدر
 یقال زک الدراجة کایقال زافت الحماقه و در اجه دالک ضمی و رانک تشدیدله توراج دیکلری قوشده
 و زک ارق کسنه به دخی دبرل الزکازک زانک ضمی و کافک تخفیفی و زاء ثانینک کسريله مذموم اولوب
 فیصل العرض اولان کسنه الزکی زانک و ممک کسری و کافک تشدیدله والفک قصر یله قوشک
 قور یلغی بتدی بر زجی کیدر و زنا و معنی الزونک فختنه و نونک فخی و تشدیدله قصر یله قوشک
 اولوب مذموم اولان کسنه الزونک فختنه و زاء ثانینک دخی فختیه ذکر اولنان معناده کاه اولور
 استعمال اولنور (فصل السین) انسک سبنک فخی و بانک سکونیه کومشی یاغیری نسنه بی ارتمک
 نقول سبکت الفضة و غیرها اسبکها سبکمن الباب الاول اذا ذبت السبکة سبنک فخی و بانک کسری

زحک

زحک

زکک

زکک

سبک

و مدبلة اربن كوش السبايك سبنك فتي و بانك كسريله جعي اربمش كوشلر معناسنه السبنك
سبنك و بانك ضمي و ماينده نونك سكونيله بتون طرنقلى طوارل طرفنك كلارك عدهيدر السبايك
سبنك فتي و بانك كسريله جعي طرنق كلارك معناسنه و في الحديث بخر جكم الروم منها كفا كفا
الى سبنك من الارض ضميرنا حبة شامدر و كفا كفا فتيه فري به معناسنه در و مقصود اخراج
اولان محلك غلظتند و قلت خير نده سبنكه تشبيه در الاحكامك همزه نك و حاك كسريله كيمه
قراكو اولمق يقال اسحنك الليل اذا ظلم المسحنك مبنك ضمي و حاك فتي و كافك كسريله زياده
قره اولان نسبه يقال شعر مسحنك اي شديد السواد السبك فتيه لزوم معناسنه بل سدك به
من الباب الرابع اذا زمه السبك سبنك فتي و فانك سكونيله دو كك نقول سفكت الدم والدمع
اذا هرقت السفاك سبنك فتي و فانك تشديده كلامه قادر اولان كسسه سفاح معناسنه السك
سبنك فتي و كافك تشديده سمار مخ معناسنه السكاك سبنك كسريله جعي سمارلر معناسنه و سك
حلقه لري طار اولان زرهه دخی دیرلر و سك قبواشيكينه بصي دمور مخلصه دخی دیرلر تضبيب
البا معناسنه و سك قولاغی دبندن كسمكه دخی دیرلر يقال سكك يسكه اذا اصطلم اذبه و سك لبنت اوزره
اولمغه دخی دیرلر يقال هو يسك سا ذارق مايجي منه من الغايط السكي سبنك فتي و كافك و بانك
تشديده كذلک مخ معناسنه در سك كبي شي كندی نفسنه نسبت اولور دوله دوی كبي كه
دو دال مهمله نك فتيه بيه معناسنه درودوی دخی اي مشدده ايله كذلک ذكر اولان معناسنه در
السك سبنك و كافك فتيه فوق كوجك اولمق السكاك سبنك فتي و الفك بدله فني كوجك اولان
كسسه يقال كل سكاك تبيض و كل شرفاء نلد و سكارن مراد قولاغی اولين در و شرفان را قولاغی
اولندر اكرچه قولاغی بارق دخی اولور سه و بيض به مرطابق معناسنه در الاستك هدر نك و نانك
كسريله قولمق صاغر اولوب قولمق دليكي طراولمق يقال استك سماعة اي صمت و ضفت
واو تدر ياده كز تندن بري ربه سار لمغه دخی دیرلر بقا سبك لبنت اذ التفوا نسد خصاصه
و خصاص خاء مجهمه و صاد مهمله ايله اراغه دیرلر خلاص معناسنه السكة سبنك كسريله شول
دمور در كه چقيج بلر آنكه بر سورلر كه اهل زراعت اكاسبان دموري دیرلر و سكه خرما قزيرنه
دیرلر كه بول بول ديكلمش اوله و منه قولهم خير المله موره و سكه مأبوره و ممه مأبوره
كثير الناج اولان ات دوله دیرلر و مأبوره اركك خرما صلوب اصلاح اولان خرما غاخنه دیرلر
واسمعي ابتداي سكه ايله مراد هر بلر بولك بولك لاند صبان دموري در و مأبوره ايله مراد اصلاح
اولنمش دمور در و مقصود مالك خير لوسي باناج يا خود زرعدر ديكدر و سكه صوفاغه دخی دیرلر
و سكه اخنه نك بوزنده اولان نقشه دخی دیرلر السك سبنك ضميله شول قيود كه اغرتدن دينه
وارنجه طار اوله بوزيد و اتی اوزره و عقرب بواسنه دخی سك دیرلر و سك كذلک طيدن بر نوعدر
السكاك سبنك ضميله و السكاك كذلک ضم سبنله شول هوادر كه كوك بوزنه ملا في اوله و منه قولهم
لا فمل ذلك ولو زوت في السكاك اي في السماء و زو صجره غه دیرلر السكاك سين اولك فتي
وسين نايك كسريله يندن بر قبيله نك باباسي اديدر كه اول سكاك بن وائل بن جبر بن سبادر السككي
سبلك فتي و اخرنده بانك تشديده سكاك سكاك منسوب اولان كسسه السكاك سبنك كسري و لامك
سكونيله ايلك خيط معناسنه السكاك سبنك فتي و لامك سكه نيله مصدر در رسته في ادخال ايتك
معناسنه الانسلاك همزه نك و سبنك كسريله داخل اولمق تقول سلكت الشئ في اشي فانسلت
اذا دخلته فيه و منه قوله تعالى كذلک سلكتاه في قلوب المجرمين الانسلاك همزه نك كسريله
ذكر اولان معناده لغتدر تقول اسلكته فيه اذا دخلته فيه السكاك سبنك ضمي و لامك فتيه كلك
ياوريسي السلكته سبنك ضمي و كذلک لامك فتيه و شئ السلکان سبنك كسري و لامك سكونيله

سبك

سدك

سفك

سكك

سلك

جی ککک یاور یلری صدرله صدران کی سلیک سبنک ضمی ولامک فخبه صیغه تصغیر اوزره
 برر جلاک اسمیدرا هلی تعدیدن که ا که سلیک المقانب دیرلردی والده سنک ادی سلکه اولوب مقانب
 جاعت ناس معناسنه اولدیغیچون السلیکی سبنک ضمی ولامک سکونی والفک قصر بله شول
 دور نمکدر که طوغری اولوب مواجهه دن اوله یقال طعنه سلیکی اذا کانت مستقیمه تلقاء وجهه
 السمک سبنک فخی ومیک سکونیه یوجلمک رفع معناسنه یقال سمک الله السماء سمکامن الباب الاول
 اذار فمها وسمک الیت اولک سفینه دیرل السمک ضمیله یوجلمک ارتفاع معناسنه یقال سمک الشیء
 سموکاذا ارتفع وسموک سمکک جی دخی کلور بالقلم معناسنه السامک سمک کسر یله یوجمه معناسنه
 یقال سنم سامک نامک ای عال و سنم دو واور کک و جنه دیرل السموکات میم اولک فخی وثابتک
 ضمی ومدیله کوکدر سمک ات معناسنه و یقال اسمک فی الیم و ریم راء مهسله نک فخی وبانک سکونیه
 درجه معناسنه در المسامک میم کسری وسبنک سکونیه شول خیمه اغاجدر که خیمه انکله ارتفاع یولور
 السماکان سبنک کسری ومیم تخفیفه ایکی براق یلدردر که برنه سماک اعزل دیرل که منازل فردندر
 و برنه دخی سماک راخ یلر که منازل فردن دکدر بعضی ایتدی یولر اسدک ابقری مثابه سنده در
 السمک فخبته بالقی له مخوقات مائه دن در السمک فخبته واحدی السامک سبنک کسر یله جی
 بالقلم معناسنه السامک سبنک ضمی ومیم فخی وبانک سکونیه والفک مدیله خرده بالقی که قور بدرل
 السیهک سبنک وهانک فخی و مایینده بانک سکونیه قاتی بل ریم شدید معناسنه السیهوک سبنک
 فخی وبانک سکونیه وهانک ضمی ومدیله بمعناه سهجله سهجک کی کذلک ریم شدید معناسنه
 و سهک بل صاور دخی طراغه دخی دیرل السیهک سبنک فخی وهانک سکونیه بل قاتی السیهک یقال
 سهک الریم اذا مرت مر اشیداو یلر لک طراغ صاور مغه دخی دیرل یقال سهک الریم الارض
 اذا طارت تراها و سهک طوارچایکک اوزره یوریمکه ده دیرل و سهک برنسنه یی دوکوب بو مشقه
 دخی دیرل محقه لغتدر یقال سهک یسهک من الباب الثالث اذا سحقه المسک میم کسری
 وهانک فخبه سرعتله اشن ات یقال فرس مسهک ای سریع الجری السیهک فخبته بالقی راجحه سی
 و د مور باصی یقال بدی من السمک ومن صده الحید سهک کایقال بدی من اللبن والذبد و صرة
 ومن اللحم غمره که وضره ضاد مجمه وغمره غین مجمه و راء مهسله ایه راجحه کریمه به دیرل الساهک
 هانک کسر یله کوکدر یق و کوز کیحک تقول بعینه ساهک ای رمد السیهوک سبنک وواوک فخبته
 برنسنه یی ضایع قلوب هلاک ایتک السیهوک فخبته وواوک ضمیله برنسنه ضایع اولوب هلاک اولق
 یقال سهوکته فسیهوک اذا درو هلاک السواک سبنک کسری ایه والمساوک میم کسری وسبنک
 سکونیه مسواک اغاجی معناسنه در السوک سبنک ضمی ومدیله جی ابو زیدرو ایی اوزره مسواک
 معناسنه کبله کتب کی النسویک علی وزن التکریم اغزه مساوک و یرمک یقال سوک فاه تسویکا
 الاسیابک همزه نک و تانک کسر یله مسواک کلتمک النسوک فخبته وواوک ضمی وتشدید یله کذلک
 مساوک کلتمک معناسنه حان باب تفعلدن ذکر اولسنه فم ذکر اولنور و باب افتعالدن وتفعلدن
 ذکر اولسنه فم ذکر اولغاز المساوک تانک فخی وواوک ضمیله برجانه یورر کن میل ایتک یقال
 جاءت الابل تساوک ای تمایل من الضعف فی مشیها (فصل الشین) الشیک سبنک فخی وبانک
 سکونیه برنسنه یی قارشدرد مغله بعضی بعضنه کرمک خلط وندا خل معناسنه الشیک علی وزن
 التکریم برمقاری ملابری برنه ادخال ایتک منه قولهم شیک اصابعه الشیاکه شبنک ضمی وبانک
 تشدید یله بنجره دمورلری که بری برنه کورمه اولور الشایک شبنک فخی وبانک کسری ومدیله
 جی بنجره دمورلری معناسنه الشیک همزه نک و تانک کسر یله اورلمک یقال الریم
 مشیکه واششیک کیجه قراکو اولغه دخی دیرل یقال اششیک الظلام ای اختلط الشیکه شبنک ضمی

سمک

سهک

سوک

شیک

شرك

وبانك سكونيله اختلاط يقال بين الرجلين شبكة رحم اى قرابة الشبكة ففتحته شول نسنه دركه
 آنكله صيد اولنور الشباك شبنك كسريله جعي وقبول فخان برده جوق اولوب برى بره
 قريب اولسه آنلره دخى شباك ديرل انشريك شبنك فنى ورائك كسرى ومديله بر نسنه ده اورتق
 اولان كسنه الشركه شبنك ضمى ورائك فنى والفك مديله جعي اورتقار معناسنه الاشراك
 همزه نك فتحيله كذلك جعي شريفه شرفا و اشراف كبي الشريفة شبنك فنى ورائك كسرى ومديله
 مؤشى يقال المرأة شريكى الشرائك شبنك فنى وبانك كسريله جعي اورتق اولان عونلر معناسنه
 المشاركة ممك ضمى ورائك فتحيله بر كسنه اورتق اولق يقال شارك فلانا اذا صرت شريكه
 الاشتراك همزه نك وبانك كسريله كذلك اورتق اولق انشارك تانك فنى ورائك ضميله معناه
 يقال اشاركنا وشاركنا فى كذا المشترك ممك ضمى ورائك كسريله كندى نفسيله سو بلسن كسنه
 اصمى رواجى اوزره يقال رأيت فلانا مشتركا اذا كان يحدث نفسه كالمهموم ومهموم محزون
 ومضطرب معناسنه در الشركه شبنك كسرى ورائك سكونيله كذلك اورتق اولق يقول شركت
 فى البيع والميراث اشركه من الباب الرابع الشرك شبنك كسرى ورائك سكونيله اسمدر اورتق
 معناسنه الاشراك همزه نك فنى وشبنك سكونيله جعي شبرله اشبار كبي وشبر قارشه ديرل وشرك
 كفره دخى ديرل الاشراك همزه نك كسريله خدای تعالى به غیری شريك فلق يقال اشرك فلان
 بالله فهو مشرك ومطافا شريك فلفغه دخى ديرل قال الله تعالى واشركه فى امرى اى اجعله شريكى
 فيه واشراك نعلينه قابش فلفغه دخى ديرل يقال اشركت نعلی اذا جعلت لها شركا التشريك على وزن
 التكریم كذلك نعلينه قابش فلق معناسنه در الشرك شبنك كسريله نعلين قصه سى وشرك
 طريق معناسنه ده كلور الشرك ضمتيله جعي بوللر معناسنه منه قولهم الكلا فى بنى فلان
 شرك اى طريق المشرك ممك ضمى ورائك كسريله المشركى كذلك ممك ضمى ورائك كسرى
 وآخر نه تانك تشديد بله ايكبسى بر معنایه درد و ايله دوى كبی بره معناسنه وسكله سككى كبی مخ
 معناسنه وقسريله قسرى كبی فرموده وشديد معناسنه الشرك فتحته صيادك طور راجحون
 قوللندغى ايلر وشرك اولوبوللر معناسنه ده كلور الشركه كذلك فتحته واحدى ذكر اولنان
 ايلردن برى معناسنه وشركه اولوبوله وبولك اورتق سنه دخى ديرل الشركى شبك ضمى ورائك
 فنى وبانك تشديد بله تير اولان طنجيه يقال لطمه لطمه اشركا اى سريعا متتابعا كاطم لمتقش
 من البعر ومنقش ممك ضمى وقافك كسرى وشين مجه ايله شول دوه دركه اباغنه بر نسنه كبر مكين
 اياغين تير تير به ره الشك شبنك فنى وكانك تشديد بله بر نسنه ده شبهه اوزره اولق كى يقينك
 مقابلي در الشكك فتحته وكاف اولك ضمى وتشديد بله معناه يقال شكك فى كذا وشكك
 وشك دوه بر مقدار اقصمه ده ديرل يقال شك البعير شك شكك من الباب الاول اذا طلع ظلعا خفيفا
 وشك بر نسنه به لازم اولوب متصل اولغه ده ديرل وشك كوندلرله بر نسنه به برغمه دخى ديرل تقول
 شككت بالرح اذا خرفت به التشكك على وزن التكریم بر كسنه به شكه صلق يقال شككتى فيه فلان
 الشكوك شبنك فنى وكافك ضمى ومديله شول نافه دركه آنك سمن لكندو وار فلفغه توبى جوق
 اولد بيجون شبهه اولنوب اور كنه پادشور نجر به ايجون الشكة شبنك كسريله سلاح وشول آناج
 خرده لرى كه بانه صانى كردى بره قورلر اوغسون دبو الشاك كافك تشديد بله سلاحي مرتب
 اولان كسنه يقال رجل شاك السلاح وشاك فى السلاح والشاك السلاح لشكك شبنك ضمى وكافك
 تشديد بله جعي سلاحي مرتب اولنر معناسنه يقال قوم شكك فى الحريد الشككة شبنك فنى
 وكافك كسرى ومديله خلايقدن بر فرقه در الشكك شبنك فنى وبانك كسريله جعي فرق معناسنه
 الشوك شبنك فنى وواوك سكونيله ديكن خار معناسنه واصمى ابتدى شاكتنى الشوكه

شكك

تسوكنى دبرل چنان ديكن داخل اولسه وكسائى ابتداى شكت الزجل اشوكه دبرل شبنك ضميمه
باب اولدن چان جسده ديكن داخل قنسه وشبك يشاك شوكا دخى دبرل بنه مجهور اوزره
وشوك بر كسنه نك شوكنى ظاهر اولغه ده دبرل يقال يشاك الزجل يشاك شوكا اذا ظهرت شوكنه
وحدنه وقيرك مدهسى مرتفع اولغه ده دبرل يقال يشاك شاك شاك اذا نهيا للهودود وملك
اضبسى ظهورايمكه دخى دبرل يقال شاك الحيا البعير اذا طلعت انبائه الشويك على وزن التكرم
كذلك دوه نك اضبسى ظهورايمك يقال شوك الحيا البعير تشويكا وقيرك مدهسى ظهورايمكه
دخى دبرل يقال شوك تشويكا وتشويك باش تراش اولدقدن صكره قبلى بتمكه دخى دبرل
يقال شوك الرأس بعد الخلق اذا نبت شعره وتشويك باورينك تويى بتمكه ده دبرل يقال شوك الفرخ
اذا نبت وتشويك ديوارك اوزرينه ديكندن سحاق ايمكه دخى دبرل تقول شوكت الخياط اذا
جعلت عليه الشوك الشوكه كذلك شبنك فحقى وواوك سكونيله واحدى وشوكه شدت منعه
وقدرته دخى دبرل وسلاحك كسكه نكه ده دبرل وشوكه اعقرب عقربك ايكنه سنه دبرل وشوكه
الحائك شول ديكن دركه جلاح آنكله برك ارشن وار بچين اصلاح ايدرا الشايك ياك كسريله
ديكى اولان اعاج الشاكة على وزن الحالة ديكنى جوق آهچ ان السكيت رواتي اوزره يقال
هذه سجرة شاكة اذا كانت كثيرة الشوك وشاكة كذلك ديكنه دوشمكه دبرل الشبكه شبك
كسرى ومديله بمعناه تقول شكت فاننا اشاك شاكه وشبكه من الباب الرابع اذا وقعت فى الشوك
وكسائى ابتداى شكت الزجل اشوكه دبرل چان جسده ديكن با ترسلر الشايك ياك كسريله سلاح
طريقان كسنه الشاكى كافك كسريله بمعناه مقلوب منه يقال هو شايك السلاح وشاكى السلاح
الشويك سبك ضمى وواوك فحقى وياه تانيه نك تشديده شول دوردر كه اضي ديشن يار مش اوله
منه قولهم ابل شويكته الشوكاه شبنك فحقى وواوك سكونيله واليك مديله شول برده به دبرل كه
يكي اولد ينجون ياشد قده الده خشونى ظاهر اوله الاشواك همزه نك كسريله خراماغا حنك
ديكى جوق اولمق يقال اشوك النخلة اذا كثرتشوكها المشوكه ميمك ضمى وواوك كسريله شول
اغجور كه ديكنى جوق اوله يقال شجرة مشوكه اى كثيرة الشوك ومشوكه شول برده دخى دبرل ديكنى
جوق اوله يعنى آند سحاق وقناد وهراس ديكرى ديكرى نوعى اوله (فصل الصاد) الصاك
فحقيله بركه رلد كده آند برامزرايحه پيدا اولمق كرك زعفرانجه سى اولسون صكره غيرى
اولسون يقال صكت الزجل الصاك كان الباب الرابع اذا عرق فهاجت منه ريح سفة من زفر
او غير ذلك الصعلوك صاك رلامك ضمى وعينك سكونيله فقير اولان كسنه الصعاليك صادق فحقى
ولامك كسرى ومديله جيمى وصعاليك العرب عرب طايغه سنك قوردرلى كه عربك اوغريلرى
ديمك اولور عروبة الصعاليك عروبة بن الوردك اسميدر باعث تسمية بودر كه فقراني برده اغلنده جمع
ابدوب مار غنيمته ايلرى رز قلندرردى الصعلوك فحقيله ولامك ضميمه فقر معنائه در وتصلطك
دوه تون. وككه دخى دبرل يقال تصعلكت الابل اذا طرحت اوبارها الصك صادق فحقى وكافك
تشديده اوزمق يقال صكه اذا ضربته ومنه قوله تعالى فصكت وجهها وصل قبوى اورنمكه دخى دبرل
تقول صكت الباب اذا طبعته وصل كلبه دخى دبرل فارسى معر بدر الاصل همزه نك فحقى وصادك
ضميله جيمى الصكك صادق كسريله والصكوك ضميمته كذلك جيمى كلبه عناه اصلك هن نك
وصادك فحقيله شول كسند در كه بورر كن دزلى بر برينه طوقنه ودوه قوشنه دخى اصك دبرل اياقلى
اوزن اولوب دزلى بر برينه قريب اولوب كاهى بورر كن رى برينه طوقنه وديمك المصك ميمك
كسرى وصادك فحقى وكافك تشديده قوى وشديد اولان طوار يقال جل مصك وجار مصك اى
قوى شديد المصكة ميمك كسريله وصادك فحقيله مؤثى الصكة صادق فحقيله ايله اسبسنك زباده

صاك

صعلك

صكك

شدیدی بقال لقینه صکته عی بعضلر ابتد عی عینک ضمی و بانک تشدیدله برکسنه نك اسمیدر رجالدن
 بعضلر ابتد اعماک تصغیریدر ترخیم طریقله الصمکوک فتحینله و کافک ضمی و مدیله والصمیک
 کذلک فتحینله و کافک کسری و مدیله رجالدن شول کسنه در که غلیظ اولوب مودی اوله و یلشک اولان
 سوده دخی دیرل بقال این صمکوک و صمیک ای لرج و نسخ صرا حده صمکوک و صمیک واقع اولمشدر سهو
 کاتیدر بر ا کاف مکرر در الصمکوک صادک و صمیک فتحینله قوی اولان نسنه الاصمیکاک همزه نك
 و صمیک کسریله سودز یاده قوی اولق بقال اصمکاک اللین بالهمزة اذا ختر جدا حتی صار کالجین
 واصمیکاک غضبه کله که دخی دیرل بقال اصمکاک الرجل اذا غضب و بواو زیدر وایتدر الصوک صادک
 فقی و واک سکونیه بولکله سی ایله استعمال اولدقده اولشی معناسی مراد اولور بقال لقینه اول
 صوک بولک ای اولشی الصیک صادک فقی و بانک سکونیه طیب بدنه یا شمی بقال صاک به الطیب
 یصیک صیکاکا الصقبه (فصل الضاد) لضیراک صادک کسری و بانک سکونیه فرموده اولان نسنه
 یقال رجل ضیراک و جل ضیراک ای ضخم الضیراک صادک فقی و بانک کسریله جمعی الضحک صادک
 فقی و حانک سکونیه والضحک صادک کسریله و حانک سکونیه والضحک صادک فقی و حانک کسریله
 والضحک صادک و حانک کسریله درت لغتدر کولمک معناسه بقال ضحک بضحک ضحکا و ضحکا و ضحکا
 و ضحکا و کذلک ضحک صادک فقی و حانک سکونیه شول ابتد احقن خرمایمشیدر که یارلش اوله و میمون
 چاغر مغد دخی دیرل بقال ضحک القرد اذا صوت الضحک صادک فقی و حانک سکونیه بناء مره در
 برکه کولمک معناسه بقال ضحکتبه و منه بمعنی التضاحک تانک فقی و حانک ضمیه کک و لشمک
 الاستضحاک الفک و تانک کسریله بمعناه بقال تضاحک الرجل و استضحک الاستضحاک همزه نك کسریله
 کولدرمک بقال اضحک الله الضحک صادک ضمی و حانک فتحینله همزه و زنی اوزره کولمسی حوق
 اولان کسنه الضحک صادک ضمی و حانک سکونیه شول کسنه در که خالق آنی کولج ابدنه ل الاضحو که
 همزه نك و حانک ضمی و صادک سکونیه کولمکه باعث اولان نسنه الضحاک میمک کسری و صادک
 سکونیه کثیره الضحک اولان عورت بقال امرأة مضحک ای کثیره الضحک الضاحک حانک کسریله شول
 بلوندر که عارض دبدکلری بلوت کبی افقده ارقری اوله لکن ضاحک ایله مسمی اولان بلودک برقی اولور
 هر بار که برق بلدریه قد ضحک السحاب دیرل الضاحک حانک کسریله شول دیشلدر که آضی دیشله
 سوری دیشک اراسنده اولور بولدر درت دیشدر که در دنده دخی ضوا حک دیرل الضحوک صادک فقی
 و حانک ضمی و مدیله شول طریقدر که واسع اوله الضیرک صادک فقی و رانک کسری و مدیله کور اولان
 کسنه اعمی معناسه و درویش و فقیر اولنه دخی دیرل و بوندن فعل نصرف اولنماز یعنی ضر که دمنز
 ضره معناسه الضیراک صادک فقی و بانک کسریله جمعی اعمال و فقر بمعناسه الضیراک
 صادک ضمی و رانک فقی و الفک مدیله کذلک جمعی ذکر اوانسان معنایه در الضکضکة علی وزن
 الزلزاله رنوع بوریمکدر که انده سرعت واردر الضکضاک علی وزن الخلل حال قصیر القامه اولان کسنه
 الضکضاکة علی وزن المزبور مؤنثی بقال رجل ضکضاک و امرأة ضکضاکة الاضکضاک همزه نك
 و میمک کسری و همزه ثانیه نك سکونیه براوت بتورمک بقال اصمکاکت الارض و اضبکاکت اذا خرج
 نبتها و ابو زید ابتد اصمیکاک اوت صوبه قانوب منحضر اولغه دیرل بقال اصمکاک التت اذا روی
 و اخضر الضنک صادک فقی و نونک سکونیه طاراق ضیق معناسه الضنک صادک فتحینله
 شول هورندر که اتی طوی اوله مکترة اللحم معناسه الضنک صادک ضمیه زکام دید کلری
 علت معروفه در المصنوک میمک فقی و نونک ضمی و مدیله زکام اولان کسنه بقال رجل مصنوک
 ای مزکوم (فصل العين) العبکة فتحینله پسته دید کلری طعما مک ایچنده اولان دانه لردنر بیسی
 حکه کبیدر وزنا و معنی بقال ماذقت عبکة و لا بکة و لیکه کذلک فتحینله ترید باره سیدر و عبکه باغ

صبرک

ضمک

ضرك

ضکضک

ضنک

ضنک

علک

عنتك

عرك

عفتك

پاره شده اطلاق او انور عقبه کبی وزنا ومعنی بقال ما فی النخی عبکة ای شیء من السمن ونخی نونک
 کسریله وحاء مهمله ایلہ باغ تلومیدر ومنه قولهم ما ابالیه عبکة باغ پاره سی بی قدر اولسنه مینی
 کلامدر العتک عینک ففتحی وتانک سکونیه والعتوک ضمتله بدنه بر نسنه بالشیق بقال عتک به
 الطیب اذالزق به وبقال عتک البول علی فخذ الناقه اذایس العانکة تانک کسریله شول اغاج
 بایدر که اسکوب قزارمش اوله وعانکة اسماء نساندر قال النبی صلی الله علیه وسلم یوم حنین انا
 ابن العوائک من سلیم یعنی عوائک اسمیه منشی اولان جداندن در ولادتم که انلر طغوز عدد کسنه در
 بری عانکة بنت هلال در که هاشمک جدنک انا سی در وبری دخی عانکة بنت مره بن هلال در که
 هاشمک انا سی در وبری دخی عانکة بنت الاوقص در و هب بن عبد منافک انا سیدر که وهب
 رسولک انا سبنک بابا سیدر یونلر بنی سلیمدن غیریدن در عتیک عینک ففتحی وتانک کسری و مدیلہ
 عربدن بر جاعتک اسمیدر العتکی ففتحله و آخریده یای مشدده ایلہ ذکر اولنان جاعته منسوب
 اولان کسنه العرک عینک ففتحی و رانک سکونیه اومقی دلتک معناسنه تقول عرکت الشیء اعرکه عرکا
 من الباب الاول اذادلکته و عرک دوه دیر سکبله یاقن اومغه دخی دیرلر بقال عرک البعیر جنبه
 بمر فقه و عرک حالت حربده قومہ مزاجه ایتکه ده دیرلر تقول عرکت القوم فی الحرب عرکا و عرک
 دوه نک سمن لکن بلا کیچون اورکنجه بالشیغه دخی دیرلر تقول عرکت السنام اذالمسته تنظر ایه
 طرق ام لا و طرق طاء مهمله و راه مهمله ایلہ کذلک سمنلک معناسنه در المارکة ممیک ضمی
 و رانک ففتحله او غراشقی قتال معناسنه المعتزک ممیک ضمی و رانک ففتحله او غراش بری موضع حرب
 معناسنه المعزک ممیک و رانک ففتحله والمعرکة علی الوزن المزبور والمعرکة ممیک ففتحی و رانک ضمیله
 یونلر جله موضع حرب معناسنه در الاعتزک همزه نک وتانک کسریله موضع حربده مزاجه
 قنقی بقال اعتزکو ای از دجوا فی المعتزک و عرک صوا و زرنده اولان مزاجه به دیرلر بقال اور دالیه
 العرک اذا اوردها ججا الماء ونصب نصب المصادر ای اوردها عرا کا ثم ادخل علیه انف
 واللام کا قالوا مررت بهم الجماء العفیر والحمد لله فن نصب ولم یغیر الالف واللام المصادر عن حاله
 العریکة عینک ففتحی و رانک کسری و مدیلہ بقیه معناسنه بقال هی عریکة السنام لبقیته
 و عریکة طبعیت معناسنه ده کلور بقال فلان لیلین العریکة اذاکان سلسا یعنی مطمع و متقاد اولسه
 و متکبرلک زایل اولقی محللنده دخی استعمال اولنور بقال لانت عریکة ته اذاکسرت نخوة ونخوت
 کبر و عظسته دیرلر العرک عینک ففتحی و رانک ضمی و مدیلہ شول نافه در که سمن میدر یاد کلیدر
 دیو اورکنجه بایشوب صفه لشکوک کبیدر وزنا ومعنی والمعزک ممیک ففتحی و رانک ضمی و مدیلہ
 شول صودر که اورزرنه ازدحام اولنه بقال ماء معزوکای مز دحم علیه المعزکة ممیک ففتحی و رانک
 ضمی و مدیلہ شول به دیرلر که طوار اورزرنده مزاجه قلوب نباتاتی ضایع قلمش اوله ل العرک ضمتله
 عورت حیض کورمک بقال عرکت المرأة نعرک عروکا من السباب الاول اذا حاضت العرک
 ففتحله شول کسنه لدرکه بالق اولزل العرک ففتحله و آخریده یای مشدده ایلہ واحدی
 عرب ایلہ عربی کبی و کیچیلره دخی عرک دیککاری بالق اولد قلدن اوتریدر عرک کیچیلرک حقیقته اسمی
 اولدیفیچون دکادر و عرک صوته دخی دیرلر العرک عینک ففتحی و رانک کسریله کذلک صوت معناسنه
 و عرک زیاده کورش طونان کسنه به ده دیرلر العرکون عینک ففتحی و رانک کسریله جمعی زیاده کورش
 طونلر معناسنه بقال قوم عرکون ای اشداء صراع العرکة عینک ففتحی و رانک سکونیه برکه محللنده
 استعمال اولنور مره معناسنه بقال اقبه عرکة بالنسکین ای مره العرکات ففتحله جمعی مرهات معناسنه
 العرکة عینک و رانک ففتحله فرموده اولان عورت العرکک علی وزن المزبور محکم و فرموده
 اولوب قوی اولان دوه الاعفتک همزه نک وفانک ففتحله لحق معناسنه در العفتک ففتحله جنافت

عكك

العكك عكك فتي وكافك تشديد به ركسته في حاجته دن آي قوم فتي تقول عككته اذا حبسته عن حاجته وير
كسته بك حقن الكا سدروب و برمكه ده دبرل تقول عككته اذا ما طلته بمقد وعك برسورك نكر ارجبر
و برلسن طلب ايمكه دخي دبرل تقول عككته الحديث اعكه عككمن الباب الاول اذا استعدته الحديث حتى
كر رعيك مر تبين وعكك زياده اسي اولان كونه دخي دبرل يقال عكك يومنايك من الباب الاول ايضا
وعكك شول رجله دبرل كه بك اولوب قوتلو اوله وعكك فحيله اورمغه دخي دبرل يقال عككه بالسوط
اذا ضرب به وعكك معدك برادري آبدرد كه جوهرى زمانده يمنده ايمش ودك ازارك يكي اوجن
صاليو ربوب اورمغه سن كندويه ضم ايمكه دخي دبرل منه قولهم اتر فلان ازره عكك وك وازره عكك دخي
دبرل الف قصوره ايله ووك دفع معاسنه در كه ازارك صاليو برلسندن عبات راولور وعكك ستمه لازم
اولمغه دخي دبرل يقال عكسته الحى اذالزته واجته المعكوك ميمك فتي وكافك ضمي ومديله محبوسه
اولان دوه معاسنه در العككه عيكك ضميمه باغ قودقلى قاب انبه السمن معناسنه ابن السكيت ابتد
شكوه مثاليو طولوم كه انده باغ ازله عكه دبرل وشكوه شين معجه ايله سودامن او غلق در بسيدر كه اكاسود
قورلر وعككه العشار بر دورلو رنكدر كه ناقه حامله اولد قده اولونه كيرر العكك عيكك ضمي وكافك
فحيله جعي العكك عيكك كسريه كذلك جعي كو چييك باغ طولوم اري معناسنه وعكه اسبك زياده
بالكلمه سنه دخي دبرل وعكه كذلك شول قومدر كه كوش اسي سينده قزمش اوله وعكك اسبك زياده
بالكلمه سنه ده دبرل العككه عيكك فحيله كونك زياده اسي اولسي عكه كذلك عيكك فحيله برشرك اسيدر كه
سرحدردن دروفي الحديث طوي لمن رأي عكه فر ايتدي هذه ارض عكه دبرل كاه مضاف فيلورلر وكاه
صفت فيلورلر ارض حاره معناسنه انكي عيكك فتي والفك قصريه كذلك ازارك ايكى اوجن
صاليو ربوب ماعداسن كندويه ضم ايمكدر العكك عيكك فتي وكافك كسري ومديله اسبك بالكلمه
واسي اولان كونه دخي دبرل يقار يوم عيكك اي شديد اخر المعك ميمك كسري وعيكك فحيله شول آندر كه
برمقدار حركت قبله بعده ضربه محتاج اوله المعكوك فحيتله وواوك فتي ونشديد به سيمز وقصير اولان
كسته كه انده نوع صلابت دخي اوله پس بوفعلع وزني اوزره اولور نكر رعيته باب مضاعفدن اولماسار
وعكك اري ورك اولان به دخي دبرل انكك عيكك كسري ولاملك سكونيله سافر كه جيزلر العكك
عيكك فتي ولاملك سكونيله سافر جيمك يقال عككه من الباب الاول وعكك آت لجامن جيمكه دخي دبرل
العكك عيكك فتي ولاملك كسريه بلاشك اولان سنه يقال شي عكك اي زوج العولك عيكك ولاملك فحيله
يجهده بر طمرلر اسيدر العولك عيكك فتي ولاملك كسريه جعي لا عكك همزه نك ولاملك كسريه صاح
سياه اولوب برره جمع اولق يقال اعككك الله مر اذا احلتك واجتمع العولك ضميمه والعكك عيكك
فتي ونونك سكونيله سود قوي اولق العاكك نونك كسريه شول قوم بغيدر كه منعقد ومحكم اولمغه دوه
آنك اوزنده بور بيمكه قار اوليد الادري اوزنده سور نمكله وعكك قريه دخي دبرل يقال دم عاكك اي
لجر الاعكك همزه نك ونونك كسريه دوه ديزي اوزنده سور نونك عيكك عيكك كسري ونونك
سكونيله كيجه نك ثلث اخيري وابوعمر وابتدي اتانا بعد عكك من الليل دبرل بعد طائفة من الليل معناسنه
وعكك قيو به دخي دبرل بلب معناسنه اهل بن لغتي اوزره المعكك ميمك كسري وعيكك فحيله كاسيد
خلق معناسنه (فصل الفاء) الفاك فاك كسريه جري اولان كسته الفاك فاك ضمي ونونك تشديد به
جعي جريلر معناسنه الفاك فاك فتي ونونك سكونيله بر كسته على الفقه خصمي اوزره كلك آتي بند
ابدوب قتل ايمك ايجون وبونده اوج لغت واردر بري فاك در نيكيم مرو رايتدي وري دخي الفاك در
ضم فاو سكون تاليه و برمي دخي الفاك در كسرهاو سكون تاليه و دوو دوو كبي وزم وزم كبي
يغال فاك به فاك ويفكك من الباب الاول والثاني وفي الحديث قيد الايمان الفاك لا يفكك ووزم يعني
ايمان فساد فكي مانع در فاك فحيتله بر قريه نك اسيدر خبرده ابو فديك فاك ضمي ودالك فحيله

علاك

عكك

فكك

فكك

نحرک

حصیر و زنی اوزره بر حلت اسمعیدر الفرك فانك فحق ورائك سكونيله برنسنه بی اومق نقول فرکت الثوب
 والسنبیل بدی افرك فرکامن السباب الاول الافرك همزتك كسريله تركه نك باشی كالن بولوب اكاه
 صالح اولق نقول افرك السنبیل اذا صار فریکاهو حین یصلح ان یفرک فیوكل وبالجملة بننه یعنی اوته اول
 ظهور ایتد كده نجم دیرسن بعده فرخ وقصب دیرسن بعده اعصف دیرسن بعده سبل دیرسن بعده
 سنبیل دیرسن بعده احب والبید دیرسن بعده اسفی دیرسن بعده افرك دیرسن بعده احصدد دیرسن الفرك
 فانك كسری ورائك سكونيله بغض ایتك معناسنه درتقول منه فرکت المرأة زوجها نكره که فرکامن الباب
 الرابع اذا بغضته الفرك فانك فحق ورائك ضمی ومدبيله زوجنه بغض ایدن عورت الفارك رانك
 كسریله بمعناه مقول فرکت المرأة فنی فروك وفارك وفرك زوج وجه سنه بغض ایتك دخی دیرلر بوكله
 زوجیک غیر بیده استعسالی مجموع اولما مشد ر المفرک بمك ضمی ورائك فحق وتشدید بیده شول اردر که
 نساطا ثقه سی اكا بغض اوزره اوله وامر القبس که افصح شعرادن در مفرک ایدی الانفراك همزتك
 وفانك فحقيله اوموزدوشك اولق الفرك فحقبيله قولاق دیندن صالقی اولوب دوشك اواق الفركاه
 فانك فحق ورائك سكونی والفك مدبيله دوشك اولان قولاق الفركه فانك فحق ورائك كسریله بمعناه
 یقال اذن فرکاه وفرکه بویعقوب روایتدر الفرك فانك وسبك كسری ورائك سكونيله برنوغ
 شفتالودر که چکر دکندن ایرلار الفك فانك فحق وكافك تشدید بیده برنسنه بی فورنارمق وهرایکی نسنه
 که بری برینه اورلمش اوله بری برندن ایرمغه فك دیرلر وفك چکه به دخی دیرلر یقال مقتل الرجل بین فکبه وفك
 صبیك اغرته دواد وککه دخی دیرلر نقول فککت الصبی اذا جعلت الدواء فی فیه وفك پیر اولدی چکه سی
 دوشدی دیمك محلنده دخی استعمال اولنور یقال للشیخ الکبیر قد فك وفرج یعنی اشغه چکه سی دوشوب
 بوقاروچ که سندن ایرلدی وبوحالت پیرك غایبه ایرشد که اولور الفكوك ضمیمه بمعناه یقال فك
 بمك فکاو فکوکاو فك رهنی خلاص ایتك دخی دیرلر یقال فك الرهن اذا اخلصه وفك رقبه قول آزاد
 ایتك ده دیرلر یقال فك الرقة اذا عطفها الانفكك همزتك وفانك كسریله قول آزاد اولق وانفكك
 برعضو ایرلوب دوشك دخی دیرلر یقال سقط فلان فانفك قدمه واصبعه اذا انفرجت وراث الانفكك
 همزتك ورائك كسریله كذلك رهنی خلاص ایتك یقال فك الرهن وانفكك معنی التفكك علی وزن
 التكریم ایکی نسنه بی بری رندن ایرمق فك معناسنه علی مامر انفكك فانك فحقيله شول نسنه در آنكله
 رهنی خلاص فلورر الفكك فانك كسریله بمعناه لغت فیه حکاه الکسانی ما انفك رائن اولدی
 معناسنه در یقال ما انفك فلان فائما ای ما زال قائما الفكك فحقبيله قدم ایرلوب دوشك واصمعی ایتدی
 فكك وفك ایکیسی بر درزیراهمین فکه بفسکه فکادرلر بس فكك فك ادغامله ضرورت شعرایچون
 واقع اولمشدر بدی وفكك ضعفدن واسترخادن اوتری بکسنه نك منکبی مفصلندن ایرو
 اولمغه دخی دیرلر نقول ما كنت افك ولقد فككك تفك فككامن الباب الرابع العكة فانك فحقيله حافت
 واسترخا ر یقال ما كنت فاكا ولقد فككك تفك فکه من السباب الرابع ایضا وفك شول بلدزلر در که
 دائره شکنده سماك را محك خلفنده در اصمعی ایتدی اول بلدزلر صبیان قصعة المساکین دیو سمیه
 ایدرلر دائره شکنده اولدیغیچون الفاك كافك تشدید بیده احق معناسنه در یقال فلان فاك ناك وناك
 ناء مثاله فا که اتباعدر مستقل معناسی بوقدر التفكك فحقبيله وكافك ضمی وتشدید بیده صالقی اولق
 یقال فلان بتفكك اذا لم یكن به تماك من حق الافك همزتك وفانك فحقيله شول كسنه در که
 منکبی مفصلندن ایرلمش اوله ضعفه واسترخایه بناء الفلكه فانك فحق ولامك سكونيله اغر شق که
 ایلك اگر دکلری ایکنه اولور فلكه دیدکلری استدارت اوزره اولدیغیچون وصاحب صراح
 وصاحب ترجه المختار فلكه بی جفر قیله تفسیر ایتلر در کتب معتبره به مخالف اولدینی خنی دکلدر
 وفلكه بر قطعیره باخود بر قطعهم قومدیرلر که مدورا ولوب اطرافنده اولنلر دن مرتفع اوله الفلك

فرسك
فكك

فلك

كذلك

كذلك فانك فتحي ولامك سكونيه جعي اغر شقلر معناسه التفلنك غلي وزن التكرم قيرك مسمي
 اغر شقلنقي يقال فلانك ثدي الجارية تغليكا التفلنك فتحتهيله ولامك ضمي وتشديده بمعناه وتفلنك
 چوبان قيلدن اغر شق مائلده برنسه قلوب بعده دوه ياور بسنك ديلي اوزر نه بغمدرانه سن امسون
 ديو الفلك فانك ضمي ولامك سكونيه كي سفينه معناسه واحد معناسه وجمع معناسه كلورو مذكر
 وموئث او لور باري تعالينك في الفلك المشحون قولنده مذكر كمشدر والفلك تجري قولنده موئث
 كمشدر ومحمددر كه موئث كلدي صورته جمع او لب مذكر كلدي واحد اولدوغنه بناء اوله
 وباري تعالينك حتى اذا كنتم في الفلك وجرين بهم قولنده جمع كمشدر جو هري ايدر كويا كه واحد
 اولدوقده ضمير مكره ارجاع اولمغله مذكر قطنور وسفينه ارجاع اولمغله موئث قطنور وسبويه ابتد
 جمع اولان فلك واحد اولان فلكك جمع تكسيري درو بو جنب كي وطفل كي واحد وجمعه اطلاق
 اولسان اسم لردن دكلدر زيرا فعل ضم فلو سكون عينله وفعل فتحتهيله شي واحدده مشتر كلدر
 عرب ايله عرب وعجم ايله عجم وور هب ايله هب وفتحتهيله اولان فعلك خود فعل وزني اوزره جمع
 اولنسي جائزدر اسدله اسديكي پس فعلك فعل اوزره جمع اولنسي محال اولان الفلك فتحتهيله كو كدر
 فلك نجوم معناسه الافلاك همزه نك فتحتهيله جعي كو كدر معناسه الفلك فانك ضمي ولامك سكونيه
 كذلك فلكك جعي اولماسي جائزدر اسدله اسدوخشبه خشب كي الفلكون فانك ولامك فتحي
 وبانك سكونيه فيلسوف وزني اوزره شول اوتدر كه اندن حصير اوررلر ومسجدله اورلدن دخی دوشرلر
 بردي معناسه الفلك فتحتهيله عناد ايتك كساني وابوعبيده روايتي اوزره يقال فلك في هذا الامر بفلك
 من الباب الاول فنوك اذالج فيه ويرده اقامت ايتكه دخی دبرلر اموي روايتي اوزره يقال فلك بالمكان
 فنوك اذ اقام به وفنوك متصل طعامي بيوب اندن برنسه ترك ايتكه دخی دبرلر يقال فلك في الطعام
 بفلك فنوك من الباب الاول اذا استمر على اكله ولم يعف منه شياً وعفاف كسر عينله طعامي كره كور مكه
 دبرلر وبونده بر لغت دخی واردر كه اول فلك في الطعام فنوك در باب رابعدن الفلك فتحتهيله شول
 جانوردر بسيدر كه اندن كورك ايدنورلر صاحب قاموس فلك كورك جنسك اشرفي واعديلدر ديمش
 وصاحب صراح سكسار كوركيدر ديمش پس بري برينه مخالف اولور تامل اولنه ابو عبيد ابتد
 براعرايه فلان كمنه ابق طونه فلك كوركي قبلشدر ديدلر ابتد التي الثريان يعني فلك فيلاري ايله
 دبري فيلاري جمع اولدي ديمش والتي الثريان كلامني طائفة عرب يغفور قمر زمينده اولان
 نمناك طير اغده واصل اولدوقده استعمال ايدر پس كلام اعرايده استعمال روجه تشبيه اولور
 الفنيك فانك فتحي ونونك كسري ومديله چكه او جلري وطودق الشده اولان فيلار چوره سيدر
 وبعضيلراني الافنيكدر ديدى همزه نك كسري وفلك سكونيه ونونك كسري ومديله وكسائي
 فنيكك اصلي افنيكك اولمنه انكار اينسدي وفي الحديث اذا توضع فلان تنس الفنيكين يعني جانبي
 العنقه عن يمين وشمال وهما المغنلة وعنقه عين مهملة نك وفلك فتحتهيله اشعه طودق الشده اولان
 بر بلوك قبلدر كه انوك ابكي جانبي قيلدن خالي اولمغن غسده محل غفلت اولور (فصل الكاف) الكركي
 كافك ضمي ورايك سكوفي وبانك تشديده طورنا كه طيور فسمنددر الكراكي اولنده كافك فتحي
 واخرنده بانك تشديده جعي طورنا معناسه الكرك كافك فتحي وعين مهملة نك سكونيه
 بكسماد كه سفرله كوترلر (فصل اللام) اللبك لامك فتحي وبانك سكونيه قرشدر مق خلطه معناسه
 يقال لبكت الامر البكه لبك من الباب الاول ويقال لبكت السويق بالعسل اذا خلطه اللبك لامك فتحي
 وبانك كسر يله قارشق اولان نسنه يقال امر لبك اي مختلط الالتباك همزه نك وتايك كسر يله قارشق
 اختلاط معناسه الليكه لامك فتحي وبانك كسري ومديله بري برنه قارشمش قوين يقال لبكواين الشاه
 اي خلطوا اينه پس بوبيله كيدر كلاي رواينده اللبكه فتحتهيله ثريد پاره سي يقال ماذقت

فلك

كرك

كرك

لبك

عنده عیبه ولا بکته و عیبه عین مهمله نك و بانه موحد نك فتحيله سوبق ایچنده اولان جه در الحک
لامک فتنی و حانک سکونیه بر شیک بر شیه کر شیه سی و یا شیه سی الملاحکه ممیک ضمی و حانک
فتنی ابه بمعناه یقال لوحک فقار ظهیر اذ ادخل بعضها فی بعض الملاحک ممیک ضمی و حانک
کسر یله بر نه کیرش نسنه یقال شیء ملاحک ای متداخل الملاحکه ممیک ضمی و حانک کسر یله
شول نافه در که خلقی استبحاکم او زره اوله الحککه لامک ضمی و حانک فتحيله کسرتن کله دن
مقلوب اوله ابن السکیت ابتدی لحکه حشرات ارضدن بر جانور در که کسرتن کله به شبهه در کول
رنکلور بر قی اور ری یعنی ایشرفو بر یغی اوز و ند کلدر کسرتن کله قو بر یغی کبی و ابقری خرده
و کبر او اولور اللک لامک فتنی و کافک تشدید یله اور مق صک کبی یقال لکنه من الباب الاول
اذا ضربوه لک کذلک شول قرمزی نسنه در که انو کله کبی و کچک غیر یک در یسن بو بار لک
لامک ضمیله شول سیاه نسنه در که بحقیق یلر انو کله بحیثک صابنه ناملبسن یا بشدر الانکاک
همزه نك و تانک کسر یله خلایق ازد حام ایتک نقول انک القوم اذا ازدحوا اللک لک لامک فتنی
و کافک کسری و مد یله اتی صق و طولی اولان کسنه دخیس و ایدیم معانسه که الله اتلش دیمک اولور
اللک لک لامک کسر یله جمعی صق اتلی کسنه لمعانسه الالکالک لام اولک ضمی و لام تانک کسر یله
فرموده یقال جل الکالک ای ضخم الالک لامک فتحيله طعمادن شیء قبل یقال مادقت لسا
کما یقال ما ذقت لما جالو یوسف ابتدی ماتک عندنا یلک برلر ما تلیمج عندنا بلماج معانسه التلک
فتحینه و ممیک ضمی و تشدید یله تلفظ کبدر لفظا و معنی و تلفظ بر نسنه اکل ایدن دیله طوداغی
بلامغه برلر و تلک دوه چسکه سن او بکا بو بکا دوند مکه دخی دیر ل یقال تلک البعیر اذ الوی لویه
اللوک لامک فتنی و واک سکونیه بر نسنه بی اغزده دوند مک جیمک ایچون نقول لکت الشیه
فی فی الوکه اذا علکته و ات لجان تحریک ایتکه دخی دیر ل یقال لاک انفرس الجمام و لوک خلقت
عرضه مککه دخی دیر ل یقال فلان یلوک اعراض الناس ای یقع فیها الکئی همزه نك فتنی و لامک
کسری و کافک سکونیه بر لفظ در که شعرا بونی رسالت یخلنده استعمال ایدر لرارسلنی معانسه پس
الکئی او کدن مأخوذ کلدر الوکدن مأخوذ در که الوک رسالت معانسه در و الوکده خود همزه
اصلی در و اگر الکئی او کدن اولیدی قیاس بو ایدی که الا که یلکه الا که دینلیدی پس بو عنایوزندن
الوکدن مأخوذ در فقط بو زندن کلدر زبر الوکده همزه فاء فعل در مکر که تو هما مقلوب بدر دینه
یعنی انو کده همزه لامدن تأخیرا و لنوب لوک اولوب بعده باب افعل یقل اولوب الکئی اولسدر دینه
جوهر ینک کلامندن فهم اولان بودر که افعاله همزه نك قلب مکار او لمسی لاک جوهری
یائنده ثابت اولمدیغه بنیاء اوله پس صاحب قاموسک الکئی لاک یائنده ذکر اولتی کرک ایدی
لوک یائنده ذکر اولتی جوهر ینک توهمنه راجع اولور دینکی وجیه اولمزالا که الکئی صور تا صیغه
اجوفه را کبناء لوکده ذکر اولمشدر (فصل لمیم) التلک ممیک ضمی و تانک سکونیه شول نسنه در که
آنی سنجی اولان عورت نسا طائفه سنده سنت ینده آلقور و متک اصل معناسی زماورد در و زماورد
تور فنده اولان مویه دیر بعضی ابتدی متک ترجیح معناسنه در اخفش روایتی اوز و قریء قوله تعالی
واعتدت لهن متکاء المتکاء ممیک فتنی و تانک سکونیه و الفک مد یله شول عورتدر که سنتا نماش اوله
الحک ممیک فتنی و هانک سکونیه صناددر لاج معانسه یقال محک محک من الباب الثالث المحک ممیک
فتنی و حانک کسر یله شول کسدر که معاند اوله الماحک مم اولک ضمی حانک کسر یله بمعناه
الملاحکه مم اولک ضمی و حانک فتحيله معاند معانسه در التماحک تانک فتنی و حانک ضمیله کذلک عناد
ایدشک یقال تماحک الخصمان اذا تعاندا الامساک همزه نك کسر یله حفظ ایتک التمسک فتحینه
وسبک ضمی و تشدید یله بمعناه الاستمساک و الامساک همزه نك و تانک کسر یله بمعناه یقال امسکت

لکک

لوک

ف

متک

محک

مسک

فی الشیء و تمسکت به و استمسکت به و امسکت به کلمه بمعنی اعتصمت یعنی جله سنی حفظ ابتدای معنای معنای در
وامسالت بخل معنای معنای در کلام و یقال فیہ امسالت ای بخل التمسک علی وزن التکریم کذلک برنسنه فی حفظ
ایمکت یقال امسکت به تمسک و قری و لا تمسکوا به مصمم الکوافر و عصمدن مراد عند کاح و آنک متفرعان
و کوافر کافره نکت جعیدر و مقصود موثقی آیین شرک او زره اولان نکاحدن نهیدر و امسالت سالت
اولمغه دخی برلر تقول امسکت عن الکلام ادا سکت التماسک فانک فقی و سبتنک ضمیله قدرت معنای معنای
یقال ما تمسک ان قال ذلك انی ما تمسک المسک ممک فقی و سبتنک کسری و مدله بخل معنای معنای المسک
ضمینله کذلک بخل معنای معنای المسک ممک فقیله و لا سالت کذلک ممک فقیله بخل معنای معنای در یقه
فیه مسالت و مسالت ای بخل و مسالت کذلک شول بر در که صوبی طور المسک ممک ضمی و سبتنک سکونیه
بقیه معنای معنای در فیه مسک من خیرای بقیه و مسک کذلک شول قبیه به دیرل که بری برک اول غین ایچی
طاشله اورلماش اوله مسک ممک کسریله طیبه معروف در فارسی معروف در عرب طاشقه سی مسکه مشوم
دیرلر المسک ممک اولک ضمی و سبتنک فقی و تشدیده مسکه رایحه لشمس اولان نسنه یقال ثوب ممک ای
مصوغ به المسک ممک فقی و سبتنک سکونیه در جلد معنای معنای و منه قولهم انانی مسک ان لم اقل
کذا و ممک ذابیعنی سبیلین اولایم المسک فقیله شول بلز کلر در که ذکر بقیه سی ککدن و فیل ککدن اولور
المسک فقیله واحی ذکر اربان بلز کلر بری معنای معنای المسک ممک ضمی و سبتنک فقیله همز موزنی
اوزره بخل معنای معنای بعضی بری مسکه شول کسنه در که اولشد یقی نسنه الندن خلاص اولیه
المسک ممک ضمی و سبتنک فقیله جمعی بخل معنای معنای المعک ممک فقی و عینک سکونیه برکسنه نکت
حقن الکندر و بریمت یقال معک بدینه ای مطایبه به و معک برنسنه فی اولمغه دخی دیرلر یقال معکت
الادیم اذ ادلیکنه المعک ممک فقی و عینک کسریله حتی الکندر و بریمن کسنه مطول
معنای معنای المعک ممک ضمی و عینک کسریله ماطل معنای معنای در المعک فقیله و عینک ضمی
و تشدیده طوار غنی یقال تمسکت الدابة اذا تمسکت التمسک علی وزن التکریم طواری اغتمو یقال
معکها انامعک المعک و ممک فقی و عینک سکونی و کافک ضمی و الفک مدله شر معنای معنای یقال
وقع فی معک و ای فی شر المک ممک فقی و کافک تشدیده امک مص معنای معنای تقول ممکت الشیء اذا
مصصنه المكان ممک فقی و کافک تشدیده شول خسب کسنه در که قیونی کندی امه صاعیده تا که
سود صاعید یقی یشوب کسنه کلیمه مصان و ملجان معنای معنای التمسک فقیله و کاف اولک ضمی
و تشدیده ککدن یقال حرق منقول تمسکت العظم اذا خربت تحرق و تمسک برنسنه فی جله المغه دخی
دیرلر فی المحدث لا تمسکوا علی غرائکم ای لا تستقصوا یعنی غرائکم جمیع ماملکنی المسک الماکه
ممک ضمی و کافک تخفیفه الماک معنای معنای الاستکک همزه نکت و تانک کسریله دوه باور بسی اتانسنک
سودن جله امک یقال امکت الفصل ما فی ضرع امه داش به کاه مکه بیت حرام شرفها الله تعالی
و مکه دیوتسمیه اولنسی جمع کاهی ازاله ابتد کچون در المکول ممک فقی و کافک ضمی و تشدیدی
و مدله تورونی اوزره بر اول کدر که اوج کلمچه در و بر کلمچه برمن و برمد بدی نمیدر و برمن ایچی
یظفر و برطل اون ایچی اوقیه در و اوقیه راستار و راستار ایچی شی و راستار درت شغال و تصف
شغال در و برشغال بر در هم و بر در همک ثلثه اسباعی در و بر در هم التی دانی در و بر دانی ایچی قیراطدر
و بر قیراط ایچی طسوج در و بر طسوج ایچی جبه در و بر جبه در در همک ثمنک سد سیدر و بر در همک ثمنک
سدسی قرق سکر جزیدن بر جز در الماکیک ممک فقی و کاف ثانیکن کسری و مدله جمعی ذکر
اولان اول کلام معنای معنای الماک ممک کسری و لامک سکونیه بر نه به مالک اولتی یقال ملک الشیء
املکه ملک من الباب الثاني و ملک و ملک ممک کسری و فقیله بر معنای کاور یقال ما فی ملکه و ملکه شیء
ای لا یملک شیء و یقال ایضا لا ذین فاما ملک و اما هلاک و اما ابن السکبت قال و یقال ایضا فاما ملک و اما هلاک

معک

مک

ملک

بأنفخ وملك بولك اوريه سنه دخی د برل الملك مېك فتي ولامك سكونه خبری ابو یوغریق تقول ملكك العجین
اذا شدت عجنه و صاحب صراح و صاحب ترجمه ملكی تفسیرده خبری محکم الملك دیمشدر در ظاهر
مراد جوهری بزم ذکر ابتدکزدر شکیم جوهر بنک املاکی تفسیرده کلام آتسی و صاحب قاموسک
ملك العجین اذا انعم عجنه د بیکي نأید ایدرو ملک مملوک معناسنه ده کلور یقال هذا شیء ملك یعنی وملك
یعنی بفتح الیم وکسرها و الفتح افصح و ملك تزوج ایتمکه دخی د برل تقول ملكت المرأة اذا تزوجتها و ملك
ملکدن تخفیف اولمغله مالک معناسنه دخی کلور علی ماسچی المملوک مېك فتي ولامك ضمی و مدیده قول
عبد معناسنه التملیک علی وزن التکریم رنسنه بی برکسنه یه ملک ایتمک تقول ملکة شیء تملیکه اذا جعله
ملککله و تملیک نعهده بملکه معروف اولان اغاجی کشنده قور تمغله برک ایتمکه دخی د برل یقال ملک النبعة
اذا صلبها و ذلك اذا یسها فی الشمس مع قشرها المملک مېك ضمی ولامك فتي وانشد بدیده شول
کسنه در که کامال و ملك و بره الاملاک همزه نك کسر یله خبری خوب بو غریق تقول املکت
العجین لغة فی ملکته اذا اجدت عجنه و املاک تزویج معناسنه ده کلور تقول املکت فلا نافلة اذ لزوجه
اباها و تقول جشامن املاکه و لا نقل من ملاکه یعنی تزویجدن املاکله تغییر اولنور جشاعتد تزویجه معناسنه
ملاکله تغییر اولنور اگر چه قاموسده ایکسن دخی جائز کور مشدر المملکوت فتحته و کافک ضمی و مدیده
ملکدن مأخوذ در رهوت رهندن مأخوذ اولد یعنی کی خوف معناسنه یقال له ملکوت العراق المملکوة
مېك فتي ولامك سکونی و کافک ضمیله تر قوه ووزنی اوزره ملک و عز معناسنه و تر قوه بیون نهایت بولدی
برده اولان نک که اکا کور برك دخی د برل الملك مېك فتي ولامك کسری و مدیده مملکت صاحبی اولان
کسنه الملك مېك فتي ولامك کسریله بمعناه و ملک دخی سکون لامله ذکر اولن ان معنایه در کوبا که سکونه
اولان کسری لامله اولادن مخفف در فتحته فخذ کبی و کسری لامله اولان دخی باملکدن و باخودد ملکدن
مخفف در المملوک ضمتنه ملک جمعی مملکت صاحبی معناسنه الاملاک همزه نك ففتحته کذلک جمعی
و ملک اری بکنه دخی د برل یعسوب نحل معناسنه الملك مېك ضمی ولامك سکونله اسمدر مملکت صاحبی
و تصرف صاحبی اولتی معناسنه المملکة ميم اولک ولامك ففتحته اسم مکان در معنای مذکور دن و عبد مملکت
شول قولدر که اوزی اسیر اولوب باباسی و اناسی اسیر اولده و فی الحدیث ان الاشعث بن قیس خاصم اهل
بحران الی عمر فی رقابهم و کان قد استعبدهم فی الجاهلیة فلما اسلموا ابو اعلیه فقالوا یا امیر المؤمنین انا غما کا
عبید مملکة ولم تکن عبید فن کسائی ابتد قن اولدر که اوزی و باباسی و اناسی اسیر اوله و عبید مملکت
اولدر که اوزر لر بنه غلبه اولمغله استعباد اولنر حالا که اصلرنده احرار اوله و بعضا ابتد قن عبد
مشرقی اولندر التملک فتحته ولامك ضمی و تشدید یله رنسنه یه جبر له مالک اولتی یقال ملکة اذا ملکة
قهر المملکة فتحته و ملک اولتی ملک معناسنه اقتدر یقال مافی ملکته شیء و ملک قولدر بنه حسن
خلق اوزره اولمغه دخی د برل یقال فلان حسن المملکة اذا کان حسن الصنع الی ما یکد و فی الحدیث
لا بدخل الجنة شیء المملکة الملاک مېك کسریله و الملاک مېك فتحته شول تسنه در که برامرک
قیامی آنکله در یقال القلب ملاک الجسد و ملاک مېك فتحته قدرته دخی د برل یقال ماله ملاک ای تماسک
الملاکة مېك کسریله مالک اولتی یقال لبس افلان مولى ملاکة دون الله التماسک ناک فقی
و لامک ضمیله اقتدار یقال ما تمالک ان قال ذلك ای ما تماسک الملاک مېك و لامک ضمتنه طوارک
اباقری و بویجی در منه قولهم جاء ناقوده ملکه و ابو عبیدرو ابیدر الملاک فتحته بنه فرشته
الملاکة مېك فتي و بانک کسریله جمعی کسائی ابتد بونک اصلی ما لک ایدی همزه نك تقدیمی ایل
الو کدن مأخوذ اولمغله رسالت معناسنه بعده قلب مکان فلنوب لام تقدیم اولنوب ملاک دینلدی بعده
همزه تخفیف اولندی الملائک مېك فتي و بانک کسریله کذلک جمعی فرشته لر معناسنه و صوبه ملک
الامر اطلاق اولنور هر امر آتو کله قائم اولد یغیجون مالک الحزین لام کسریله و حاء مهمله و زاء

[illegible]

اذا صار شجاعا الانتهاك همزه مك وتاك كسر يله بر كسنة مك حرم من نقض ايمكدر حلال اولين
 نسبه يله النايك ياك كسر يله جاع ايدمي كسنة النيك نونك فحق وبانك سكونيله جاع ايمك النايك
 نونك فحق و انك تشديد يله مبالغه ايله جاع ايدمي تشديد تكثير ايموندر وفي المثل من يك العبريك نبا كا
 يعني عبره و طء ايدن مبالغه ايله جاع ايدن اولور و غير فحق عين مهمله ايله جاعه دير كر كه اهل اولسون
 كسر كه وحشي اولسون (فصل الواو) لودك فحقته انت باغي در الوديك والوديكه واوك
 فحق و دالك كسرى ومد يله سمن وان نسبه يقال ديك و ديك و دجا جة و ديكه اى سمن الاولوك الفك
 و دالك فحقته سمن ان كسنة و كا اولور ناس معناسى اراده اولور يقال مادري اى اودك هو اى
 اى اناس هو الودك واوك فحق و دالك سكوفى و لك مد يله بر قوفى يك ايدن الورك واوك فحق
 و رانك كسر يله اولور و لك اوستى ما فوق الفخذ معناسه و ورك لفظى مؤنث در و كا اولور تخفيف
 اولونوب ورك دير رانك سكونيله فخذ ايله فخذ كى و كا اولور شى ورك فخر ديرل باغي بو كوب آندن اندى
 معناسه الورك ضمتنه بان اوزر بنه باغى يقال ورك ورك وروكا اذا ضطجع كانه وضع وركه على
 الارض التورك فحقته و رانك ضمى و تشديد يله ورك اوزر بنه اوزر و التورك على اليمنى وضع
 الورك فى الصلوة على الرجل اليمنى و اما ابراهيم حديثى كه صلونه تورك كربه دريور لمشدر مقصود
 اليمنى ياخو داليتك بر بنى را اوزر نه وضع ايمكدر و بو قيلدندر شول حديث كه نهى ان يسجد الرجل
 متوركا يور لمشدر و يقال تورك على الدابة اذا نثر رجله و وضع احدى وركه فى السرج لتورك على
 وزن التكرم معناه و تورك عورت او غلاى وركى اوزر كوزمكه دخى ديرل يقال تورك المرأة الصبي اذا
 جلته على وركه و تورك طاعى آشمسغه دخى ديرل تقول وركت الجبل نور يكا اذا جاوزنه و تورك حدوت
 ايمكه دخى ديرل يقال ورك اذا عدل و تورك بر كسنة بر كانهى بر كسنة به نسبت ايمكه دخى ديرل تقول ورك
 فلان ذنبه على غيره اى عرفه به و عرف فافله و راه مهمله يله بر كسنة به نعت ايمكه ديرل المورك ممك
 ضمى و رانك فحق ايله كانه اولان كسنة يقال انه لمورك فى هذا الامر اى لبس له فيه ذنب الورك واوك
 فحق و رانك سكونى ايله بر نسبه و بردك مقابله سند الموق يقول وركه وركا اذا جعلته حبال وركك
 و بو ابو عبيدروايشدر كه مصنفده ابراد ايمشدر نعل مور كه ممك فحق و رانك كسرى و واوك مايشده
 سكونى ايله نعل خف در ابو عبيدرواى اوزر نمل مور كه على الوزن المزبور بمعناه و ابو عبيد ايدى
 مورك و مور كه بالاندن شول محله برل كه راكب اولان كسنة مك اباغنه كلال كلده اباغنه بالانك اولك
 قاخك خارجنه فور استراحت ايجون الورك واوك كسرى ايله شول نسبه در كه بالانك اولك قاشنه كبدر لوب
 ايكى قات قلندور ترين ايجون الورك واوك ضمى و رانك فحق ايله جحى ذكرا اولان زينت معناسه
 الوشك واوك فحق و شبك سكونى ايله سرعت معناسه يقال وشك داخروجا بوشك وشا كامن الباب
 الخامس اذا سرع الوشكان واوك فحق و شبك سكونيله والوشكان واوك ضمى و شبك سكونيله كذلك
 سرعت معناسه در تقول عجب من وشك هذا الامر و وشك اى من سرعته و بو يعقوب رواى دروشكان
 واوك فحق و شبك سكونى واخرند نونك فحق اوزر بناسيله كذلك سرعت ابتدى معناسه اسماء افعال دندر
 يقال وشكان داخروجاى عجلان وشك الين واوك فحق و شبك سكونيله سرعت فراق معناسه در الوشك
 واوك فحق و شبك كسرى ومدى ايله بنزع على الفور معناسه يقال خرج وشكاى سر يعا و امر أقوشك
 الانسان همزه مك كسرى ومد يله سبرى سرعت اوزر فلى يقال اوشك فلان بوشك ايشا كا اى اسرع
 السبر و منه قولهم بوشك ان يكون كذا و الامه تقول بوشك بفتح الشين و هى لغة ردية الوشاك واوك
 كسر يله بمعناه بول و اوشك بوشك و شا كا مثل اوشك الموشك ممك ضمى و شبك كسر يله مسارع
 معناسه در بودر اولان ابو يوسف روايتيدر و احدين يحيى ثعلب ابتدى كلمه مزبوره باب افعال الدن
 ك لور باب مفاعله دن كلز الوعك واوك فحق و عبك سكونيله اسمته اور ملك يقال وعكته الهوى

نيك

ودك

ورك

وشك

وعك

من الساب الشاق اذا عنته ومعت غيب حجة وثمة مثله باله ضعيفه فليق الوعوك هيك فقي وعيك
ضميله جادن ضيف اولان كسنة الابعالة همزة نك كسرى ومدله طراعه اورضك يقال اوعك
للكلاب الضيف اذ من غنة في التراب وتم ربعه مهمله وغين مجهاله طراعه هو المقدور وايضا خوص
قنده دونه من اذنه ابعاله دخی دیرل يقال اوعك الابل عند الخوص اذا ازوجت فرکت بعضتها بعضا
الوعك واوك فقي وعيك سكوبله اسم دراز دحام وعليه معانسته ووعكه طو اربور كن وسكر در كن
مچكم دوشمكه دخی دیرل ووعكه بارزل لئاوغراشي رينه دخی دیرل بری برله طو تشد فلی حبنده
الو كواك واوك فقي وكافك سكوبله فورق كسنة بددل معانسته (فصل الهاء) الهك هانك فقي
وتانك سكوبله برده بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری
جنا حب ترجمه نك هك برده بری اردن برقی دیکي غلط اولدنی ظاهرا ولورالتمه كه همزه نك وهانك
كسیرله برده بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری
للكزة الهك هانك ضمی وتانك سكوبله اسمدر برده بری بری بری بری بری بری بری بری بری بری
كسیرله هند طائفسی كافزا ندر هنده نسبت او لشارد ر علی خلاف القياس الهك هانك فقي ودالك
وهانك كسیرله عورت طو ضر كن چایسی ابرلق يقال انهك صلا المراتم انهك كاذان فرج عند الولادة
الهك هانك فقي وكافك تشدیده نیدر كسنة به كيف ورمك بفالك فلا تالید اذ ابرغ منه تكة
وتكه تمام كفه دیرل ووهك قوا ورفعه دخی دیرل تهور بر معانسته وقلله اورمه دخی دیرل يقال هكه
بالشيف اذا ضرب به الهلاك هانك فقیله والهلوك ضمینه والمهلك میك ولامك فقیله والمهلك
میک فقي ولامك ضميله والتهلكه تانك فقي ولامك ضميله بونلر جله سی به معناه دروزیدی ابتد
تملكه مصدر لك نوادر ندر قیاس اوزره جاری اولان لدن دكدر الهك هانك ضمی ولامك سكوبله
لسمدر هلاك معانسته الهلاك همزه نك كسیرله هلاله فلی بقل اهلكه غیره الاستهلال همزه نك وتانك
كسیرله معناه يقال استهلكه غیره المهلكه میك ولامك فقیله والمهلكه میك فقي ولامك ضميله به معناه
معانسته الهلك هانك فقي ولامك سكوبله هلاك فلی نیم لغی اوزره ابو عیدر وایندة تقول هلكه
مهلكه هلكا من الباب الثاني بمعنى اهلكه كما يقال لیل غاص ای غص وتاضی عظم معانسته در الهالك لامك
كسیرله هلاك اولان نسنة الهلكی هانك فقي ولامك سكوبلی وانك قصیرله جعی هالك معانسته
المهلك هانك ضمی ولامك تشدیده كذلك جعی الهواك هانك فقي ولامك كسیرله هالك
جعی در علی خلاف القياس تكیم قوارسده ذكر اولمشدر وقد جاء فی المثل فلان هالك فی الهواك
المهلك ضمینه برافطدر كه علی كل حال موضعده استعمال والنور كافی قولهم افعل ذلك اما هلك
هلك وهلك لفظك استعمالی منع صرفه وارد اولمشدر التهلك تانك فقي ولامك ضميله دوشمك
معانسته كلور يقال نهالك الرجل علی الفراش اذا سقط الاهتلاك همزه نك وتانك كسیرله ركسنة
اضطرابندن كندی نفس مهلكه به صالقی بقل اهنتك القطاة خوف البازی ای رمت نفسها
فی المهالك وقطاة بوغرلق دیکری قوشدر الهلوك هانك فقي ولامك ضمی ومدله شول غوردر كه
نفسن رجال اوزره برانته غایت حرصندن وهلوك رجله صفت واقع اولماز الهلك فقیله شول
نفسنه در كه اشفه دوشر المهلكه كذلك فقیله هلاك معانسته در ومنه قولهم هی التهلكة الهلكه
وهو توكید لها كما يقال هاجع هاجع وهاجج خرد سكه دیرل الهلكی لایك كسری ویاك تشدیده
دمورجی خداد معانسته هالك بن عمرو بن اسد بن حذیمه نسبت اولمه در ككه مزبور حدادی
بوسیدن بنوا عسده قیون دیرل كه قیون دمورجی دیمكدر تهلك ضمینه باطل معانسته در لایك صرفدر
تخب كبی يقال وقع فی وادی تهلك وتهلك الله تخبیک معانازی باطل دیمكدر الانهك همزه نك وهانك
كسیرله برخصه صده بجدولج ابعكدر التهلك فقیله ومیک ضميله معناه يقال انهك الرجل

وكوك هتك

هندك

هكك

هكك

هكك

في الامور التي فيها اجدوا في القبول فحسبته وواو له فحسبته وتشدبيله غير معناه في دروي الحبيب
 امتهوكون انتم كما هو صحت اليهود والنصارى ابن عون ايندي خستندن ستوال ايندونه
 متهوكون ندرديم ايندي متخرون معناسينه در التهوالك تانك فتي وهما لك سكونيله
 نهوور معناسينه برتسبه به دوشي كندر اندن پروا اتوب قارمق ايله والله اعلم بالصواب
 بابه الام من راجه الصحاح الجوهرى

ايل

فصل الالف (الابل) كسر يذله بركه در كه كندی لفظندن واحدي بوقدر پس ايل بر سوزي
 دوه همزك او لور و بومو ث در زباشوله اسماء جوع كه كندی لفظندن واحدي اوليه جان بني آدم
 ايون اولسه اكانت لازم اولور و جان آني تصغير ايلور اولمك هاء تانيته احوال ايدوب ايله و غنيه
 در سن پس الابله همزه نك ضمي وبانك فتي وبانك سكونيله بريلو جك دوه همزك اولور الابل
 همزه نك كسري وبانك سكونيله كدلك دوه سوريسي ديمك اولور كسريته اولان تابلندن مخفف اولور
 الابل همزه نك فتي ومديله جعي دوه سوريلري معنامنه الابلان صيغه تفعيل اوزره ايكي سوريلري
 دوه غمناقه دخي حال بيله در يعني قين سوريسندن ايكي قطعه ديمك اولور المابه ميمك وبانك فتيه
 دوه سي جوق اولان بر الابل همزه نك كسري وبانك فتي وبانك تشديديله ايله منسوب اولان نسبه
 يان مفتوح فلور در نوال كسراندن حذر ايتد كرنندن اوتري والي صاحب اله دخي درلر الابل همزه نك
 ضمي وبانك فتي وتشديديله قعوزني اوزره شول دوه در كه صامه اوله و قرفا قله و باده مو حده ايله رجنس
 قوشك آديدر الموبله ميمك ضمي وبانك فتي وتشديديله شول دوه در كه مهمله اولوب دول ايجول
 وكندی مضيقون اليقونمش اوله وصاحب مزاح بوايكنسن فرق ايتوب ايل ايل مثل قيراي مهمله
 وكنتك موبله ميمشدر الابل همزه نك فتي وبانك كسريه دوه جوق اولد قيه استعمال اولون
 يقال ايل ايل الابل همزه نك فتي واه تايك كسري ومديله بولو كرفق معناسنه يقال جاءت
 ايلك ابايل اي قراوا ابايل قوش قرفلري معناسنه دكلور اخفش رواي اوزره يقال طبر ابايل واخفش
 ايتري معنای نكثير مراد اولد قده بوجه اوزره كلور و بوشول جمع قيلندندر كه ايلك واحدي بوقدر
 الابل همزه نك كسري وبانك فتي وتشديديله وواو لك سكونيله ابايلك واحديدر عند البعض الابل
 همزه نك كسري وبانك كسري وتشديدى ومديله بايلك واحديدر عند البعض الاخر واخفش
 ايتدي طائفة عربن برفر دبولدم كه ابايلك واحدن بلور اوله الابل صمبته دوه و خبري جوابيه
 رطب ايله صودن اكفا ايتكدر يقال ايلك لابل والوحش تابل اولامن الباب الاول و لك في اي خبر ايت
 بالرطب عن الماء واول ارضو نك جاعندن ابايكمه دخي دريلر يقال ايل عن الرجل امرأته اذا امتنع من
 غسانها الابل همزه نك سدي وبانك كسريله رطب ايله صودن اكفا ايدن دوه الابل همزه نك ضمي وبانك
 تشديديله جعي كافرله كفاركي اتا تابل فحسبته وبانك ضمي وتشديديله ارعورتك بجاعندر ابايكمه
 وفي الحديث اعد تابل آدم على ابنه المقول كذا وكذا عاملا يصيب حواء الابل همزه نك فتيه
 دوه مصليتين تدارك ايمده حاذق ايلق يقال ايل الرجل ابالة من الساب الرابع مثل شكس شكاسة
 وانه تماهة اذا كان حادقا مصلحة الابل وشكاست بدخوي اولقدر و غمناقه ناي مشالته
 بدر ايمده اولق الابل همزه نك فتي وبانك كسريله مصلحت ايلده حاذق اولان كسبه الابل
 همزه نك سدي وبانك كسريله بمعناه يقال ايل فهو ايل و ايل الابل همزه نك سدي وبانك فتيه اسم
 تفضيل در كر اولان معناه يقال فلان من ايل الناس اي اشد هم تأمقا في رعية الابل واعلمهم بها
 وتأتق رتسبه في خوب اشك كدر اتا تابل على وزن التكرم ويكسبه دوه ايدوب دوه في كندی
 نفسيون صفتق يقال ايل الرخل اذا اخذ ابلا واقفاها المسأولة ميمك فتي وبانك ضمي ومديله شول
 دوه در كه اختيار اولوب اليقونمش اوله يذل ايلت الابل على النسبه للمجهول اذا قيلت الابل

همزه نك و تانك كسري به دوه اوز رنده اوتور مق و دهنك مصالحن كور مك بقال فلان لا يا تبل اي
لا يثبت علي الا بل اذار كسرها و كذلك اذا لم يقم عليها فيما يصلحها و بود كر اوتسان ابو عبيد
روايتي در الابه ففتحته نك كثر الكدن نقت حاصل قلوب تخمه اولق وفي الحديث كل مال اديت
ز كونه فقد ذهب ابنته و اصله و بنته من الوبال فابل بالواو الالف كقوله لهم احد و اصله و احد
الابه همزه نك كسري و تانك تشديد به رباع اودونو في المثل ضغث علي ابالة و ضغث ضاد
و غين مجتنبه و ثا مثله ابله برطوتم و نكه قور يسي و ياشي فارشق اوله و مقصود بلا اوزره بلا اولدغن
اشعار اولور و ابساله ديمك صحیح دكدر ز براسم فعاله و زني اوزره اولسه هاء تا بيله تضعيف
حرف رينك بري يابه قلب اولغار صناعه و دنامه كبي بلكه يابه قلب اولحق هاسزا ولدني و قنده اولور
دينار و قيرط كاه لري كبي و صناعه ايك باشنه و دنامه قصير اولي نسينه ديرلر الابه همزه نك
كسري و تانك تخفيف به ذ كر اولنن معنا به در بعضي لغتند الابه ضمتنه و لامك تشديد به
بر باره خرما قطعه من جله التمر معنا سنه و ابله كذلك بر شهر در بصره ياننده الابل الفك فتي و تانك
كسري و مدله راهلرك باشي ايل الابلين علي وزن المذكور فيهماراهلرك ئيسر و ساسي
نصاري طافعه سنك حضرت عباس به ايل الابلين ديد كاري بومعاندن اوزري در الاتلان ففتحته نك
بور ركن ادمن خرده اتمق غضبك اولن كسسه بور يسي كبي بقال اتل الرجل يا تل اتلانا من الباب
الثاني الاتل همزه نك فتي و ثاء مثله نك سكونيه ايلغور اغاچندن بر نوعدركه و لاق ايلغور در
ديملدر الاتله همزه نك فتي و تانك سكونيه واحد ي الاتلات ففتحته نك جعي الغون اغاچلري
معنا سنه و بومعاندن ركسسه نك اصله دخي الله اطلاق اهل نور يقار فلان ينكت اثنتا اذا قال
في حسيه قبيحا التا بيل برنسينه بي اصلي و محكم قلق المثل ممك ضمي و تانك فتي و تشديد به
اصلي و محكم اولان نسينه الابل همزه نك فتي و تانك كسري و مدله بمعناه يقال مجد مؤنل و ابل
و مال مؤنل التا بيل ففتحته نك و تانك ضمي و تشديد به برنسينه بي اصل مال اتخاذا تمك و في الحديث
في وصي النبي انه كل من ماله غير متا بيل مالا و تا بيل كاه اولور قيقا ز مغنه دخي ديرلر بقا و نك
بئراي حفرتها الاتال همزه نك فتي ابل اولق مجد معنا سنه اتال همزه نك ضمي ابله برطا شك علمي در
بوسيدن رجادن بعضنه اتال ديدلر الاجل ففتحته نك برنسينه مدق الاجل همزه نك فتي و جيمك
سكونيه اوزري معنا سنه يقال فعلت ذلك من اجلك بفتح الهمزة و كسرها و من اجلك اي من جرك
يعني سندن اوزري الاجل همزه نك كسري و جيمك سكونيه اوزري معنا سنه لغت اولد يغندن غيري
بقرو حشيدن رقطعه در و اجل بيون اغرسي معنا سنه ده كلور يقال اجل الرجل من الباب الرابع اذا نام
علي عنقه فاشكاهما الاجال جعي بقرو حشي قطعه لري معنا سنه التا بيل ففتحته نك و جيمك ضمي بهام
قطعه قطعه اولق يقال تا بيل البهائم اي صارت اجالا تا بيل بريره صو جمع اولغه دخي ديرلر يقال
تا بيل الماء التا بيل علي وزن التكريم بيون اغر يسنه بتار اتمك و منه يقال بي اجل فاجلوني اي
داووني منه كلبا يقال طينته اذا عاجلته من الطننا و مرضته اذا عاجلته من المرض و طننا طبا مهمله نك
فتحته نك طلاق زباده صوسز نقدن بوكره با شمعدر و تا بيل مدت و يرمكه دخي ديرلر الاستيصال
همزه نك و تانك كسري به مدت طلب اتمك يقال استأجلته فاجلني الى مدة الاجل همزه نك كسري
و جيمك فتي و تشديد به ايل معنا سنه لغتدرياه مشانه و ايل بيان كسسه ارك كنه ديرلر و بعض لغتدري
اجل بيان صفره ديرلر كه لسان فارسيده اكا كوزن ديرلر كافك ضمي به ابو عمرو بن العلاء ايتدي بعض اعراب
باه مشدده بي جيم قبلورلر هرنه دكلو طر فدن غيريده دخي اولور سه لاجل الفك مدی و جيمك كسري به
والاجله علي الوزن المزبور عاجل اليه عاجله نك ضد ديرلر كه اجل كلكج زمان و عاجل اشبه زمان ديمك
اولور الاجل همزه نك فتي و جيمك سكونيه شري فحريك اتمك يقال اجل عليهم شرا بجل و يا بجل

اتل

اتل

اجل

اجل من الباب الاول والثاني اذا جناه و هيجه يعني اوزر ليه شري چكوب نحر يك اينسه الما جل ميک
 و جبک فتحيله صو جمع اوله جق رمسه تقع الماء معنائه الما جل علي وزن المساجد جي صواير كيه جک
 بر معنائه الما جل ميک ضمي و جبک کسريله بر رده ابر کان صو الاجبل همزه مك فتحي و جبک
 کسري و مديله بمعناه يقال ماء متا جل و ماء اجل اي مجتمع اجلي فتحته و الفک قصريله فعلي و زني
 اوزره بر موضعه اسميدر که اول عربلرک معروف و اوتلا غير اجل فتحته نهم کي کله جوابدر
 اخفش ايندي بو قدر و ار که اجل نعمدن احسن در تصديقه و نعم اجلدن احسن در استفهامده مثلا
 انت سوف تذهب دينسه جوابنده اجل ديمک احسن اولور نعم ديمکدن و اگر تذهب دينسه جوابنده
 نعم ديمک احسن اولور اجل ديمکدن الادل همزه نک کسري و دالک سکونيله بيونده اولان اغريدر
 اجل کي کسر همزه بله تکيم الان مرور ايندي و ادل شول قويي سوده دبرلر که زياده اکشمش اوله يقال
 جاءنا بادل ما تطاق خضاي من خوضتها الازل الفک فتحي و زانک سکونيله طار اولق ضيق معنائه
 يقال ازل الازل يازل ازل من الباب الثاني اي صار في ضيق و جذب يعني طار لغه و قتلغه واقع اولدي
 و ازل حبس اتمکه دخي دبرلر يقال ازلوا مالهم يازلونها اذا حبسوها عن المرعي من خوف الما زل ميک
 فتحي و زانک کسريله طارلق چکچک برمازق کيدر و زانومعني التا زل فتحته و زانک ضمي و تشديديله
 كذلك طار اولق فرار و ابي اوزره يقال تا زل صدري و تارقي اي ضاق الازل همزه نک کسري و زانک
 سکونيله کذب معنائه در الازل فتحته قدم معنائه در يقولون هوازلي و بعض اهل علم ايندي
 بو کله نک اصلي قديم اولان نسنه لم يزل ديد کلر نندراندر نصکره هذه الکلمه به نسبت اولند قدده
 اختصار دن غير بحال اولمغي زلي اند نصکره ياني خفتدن اوزري الفه قلب ايدوب ازلي ديديلر تکيم
 ذي وزن نام ملکه که حير ملوک نندراندر نسبت ايدوب رمح ازني دبرلر و يثربه که مدينه منوره در نسبت
 ايدوب فصل اثری دبرلر الامل فتحته نهم بر جنس اغا جدر بعضيلر ايندي هر اغاج که
 انک اوزون ديمکني اوله انک ديمکنه اسل دبرلر و کوندرلره دخي اسل دبرلر الاسله كذلك
 فتحته نهم ديمک و فو لک اينجه اولان يري مستدق اللسان و مستدق الذراع معنائه و بو
 مقامده صاحب ترجمه نک اسله تفسير بنده ديلي و قولی اينجه که حسنه ديد و ي سهو
 اولدغي ظاهر اولور الاسل همزه نک فتحي و سبنک کسري و مديله شول کسنه در که
 بوزي ملائم اولوب طو يل اوله يقال رجل اسبل الحد اذا كان بين الحد طويله و هر نسنه که
 صلتي اوله اکا اسبل دبرلر الاساله همزه نک فتحته صلتي اولق يقال اسل اساله من الباب الخامس
 اسال همزه نک فتحي و مديله اخلاق و علامات منه قولهم هو علي اسال من ايه مثل اسان
 وزنا ومعني يعني اتاسنه شبه در علاماته و اخلاقنده و ابن السکيت ايندي اسالک و احدى نه
 ايدوکنه بنم سماع و شعورم اولما مشدر الما سل ميک و سبنک فتحته بر قومک اسميدر رمله
 مخصوصه معنائه الاصل همزه نک فتحي و صادق سکونيله کوك ببح معنائه الاصول
 ضمته جي و کسائي ايندي هر برلرک لا اصل له و لا فصل ديد کلري قوللر نده اصله مراد حسب
 و فصله مراد اساندر المواصل ميک ضمي و صادق فتحي و تشديديله قوي و محکم اولان نسنه
 يقال اصل موصل اي قوي الاستعمال همزه نک و نالک کسري و مديله بر نسنه بي دبتدن
 قو برهق يقال استأصله اذا قلعه من اصله الاصيل همزه نک فتحي و صادق کسري و مديله اينکدي
 وقتدن اخشام و قنه و ارنجه اولان زماندر و اصيل قوي معنائه ده کلور يقال رجل اصيل الرأي
 اي محکم الرأي و اصيل اولي معنائه ده کلر يقال مجد اصيل اي ذو اصالة و فخامة الاصل
 ضمته جي ذکر اولان و قنلر معنائه الاصل همزه نک فتحي و مديله كذلك جي الاصيل
 همزه نک فتحي و بانک کسريله كذلك جي کوبا که اصيله نک جي عيدر الاصلان همزه نک ضمته كذلك اصيلاک

ادل

ازل

امل

نصل

جعبددر بعبره بعبران کبی الاصلان همزه نك ضمی وصادك فتنی و بانك سكونيله جمعك تصغیر بدر
 الاصلال همزه نك ضمی وصادك فتحيله وزن مزبور اوزره كذلك جمعك تصغیری در
 نون لامه تبدیل اولمدر الاصلان همزه نك ضمی وصادك فتنی و بانك تشدیديله كذلك جمعك
 تصغیری در ذکر اولنان معنایه لطیفی راوی اوزره بقال لقیته اصیالا الاصله همزه نك فتنی
 وصادك کسری و مدیله جمع معناسنده در ابو یوسف رواینی اوزره واصیله برنسنه نك کوترسی
 یعنی اصلی و کوکی ایله شوبله اولدی. دیمك معناسنده کلور بقال اخذ الشیء باصلته ای کله
 باصله و بو معنایی صاحب صراح تکرار صنوب معنای اول اوزره اقتصار ایتمدر الاصل
 همزه نك کسری و مدیله وقت اصیله داخل اولمق بقال اصلنا ای دخلنا فی الاصل الموصول بمك
 ضمی و مدی وصادك کسریله وقت اصیله داخل اولمقی بقال اینامو صلین الاصله همزه نك
 فتحيله اولی وجسیم اولمق بقال اصل اصالة من الباب الخامس مثل ضخم ضخامة فی الوزن والمعنی
 الاصله فتحيله رجس ایلاندر که ایلان قسمك اخشی در وفی الحدیث فی ذکر الدجار کان رأسه
 اصلا الاصل فتحيله جعی ذکر اولنان ایلا نلومعنا سنه الاصلط همزه نك کسری وصادك
 سکونی و طانك فتحيله آخور که آنده طوار باغلنور واصلطك اولنده ارلان اف نفس کله دن در
 زاید دکلدر زیر اذوات الاربع اولان اسمانك اولنه حرف زاید داخل اولن سکر افعال اوزره
 جاری اولان اسم اوله پس ذوات خمس اولنك اولی حرف زاید اولمق ابعدر و ابو عمرو ایتدی
 اصطلط کلام عربدن دکلدر اذ بطل همزه نك و طانك فتحيله بوکر خاصره معناسنه الاطل
 همزه نك کسری و طانك سکونيله كذلك بوکر معناسنه و طانك کسری دخی لغتدر ایل کبی
 الاطل همزه نك مدیله اطلک جعبددر بوکر معناسنه الاطل همزه نك فتنی و طانك کسریله
 ایطانك جعبددر كذلك بوکر معناسنه الاقول ضمتيله غایب اولمق بقال اطل من لباب الاول
 والشانی اذا غاب وكون طول لغمه دخی در لر بقال اطلت الشمس تأفل افولا اذا غابت من البابین
 المذكورین ایضا اطل همزه نك کسریله والا طانك همزه اولیک فتنی وثانیه نك کسریله
 دوه کوچکری صفار ایل معناسنه بنات مخاض کبی وغیری کبی الا طانك همزه نك فتنی و طانك
 کسری و مدیله واحدی ذکر اولنان دوه نك برسی معناسنه الا فتنه همزه نك فتنی و طانك
 كذلك کسری و مدیله موثی الاکل همزه نك فتنی و کافك سکونيله بمك اما اکل ممك فتنی
 و همزه نك سکونيله بمعنا تقول اكلت الطعام اكلا و ما کلا و اكل آتش اودون باقعه
 دخی دیر لر بقال اكلت النار الحطب الاكلة همزه نك فتنی و کافك سکونيله برکه بمك ناطونجه به
 دکن الاكلة همزه نك ضمی و کافك سکونيله برقمه تقول اكلت اكلة واحدة ای اقمه و اكلت فرصة
 دیدکری انمکه دخی در و اكل مطلقا بیجك نسنه به دخی دیر لر خورش معناسنه بقال هذالشیء
 اكلة لك ای طعمه لك الاکل همزه نك كذلك ضمی و کافك سکونيله اکل اولان نسنه بقال فلان
 فواکل اذا کان ذا حظ من الدنيا ورزق واسع الاكلة همزه نك کسری و کافك سکونيله غیبت
 معناسنه و ضم همزه الله دخی لغتدر بقال انه لذ و اكلة و اكلة اذا کان یفتاب الناس کانه مأخوذ من
 قوله تعالى يحب احدکم ان يأکل لحم اخيه ميتا و اكله کیچیکه دخی دیر لر حکم معناسنه الا کال
 همزه نك مدیله جعی کیچیکر معناسنه بقال انی لاجد فی جسدی اكلة من الاکال و اكله برنوع
 بمکه دخی دیر لر جلسه ورکه کبی بقال انه لحسن الاكلة الاکل ضمتيله خرمانا جنك و سائر
 اغا جنك میوه سنه دیر لر و هر نسنه که مطلق اکل اولنه اکا اکل دیر لر ومنه قوله تعالى اکلها دائم
 و بقال لانیت انقطع اكله و اکل برك باخود اکا شیه اولان نسنه نك ایچنه داخل اولان نسنه به
 دخی دیر لر بقال ثوب ذواکل اذا کان کثیر الغزل صفیقا و قرطاس ذواکل و اکل عقله دخی دیر لر

اصطبل

اطل

اقل

اکل

بقال رجل اذا كان ذا عقل وزأى وبوانو نصرروا بنى در كه اصمعيك مصاحيد در
 الاكله فتحمله الكلك جعي كافله كفر كبي وعربلك هم اكله رأس دید كلری معنای قلنی
 اشعار ایچوندر یعنی آنر قبل در رأس واحد آنلری اشباعه کفایت ایدر التا کیل علی وزن
 انسكریم بر سنه بی اكل ايدك دیو دعوی قلیق الایكال همزه نك كسری ومدیله بمعناه تقول
 کلتی مالم اكل بالشدید والکتی مالم اكل ایضا بالمداى ادعیه علی وایكال برکسنه بی برکسنه به
 قار قلغه دخی دیرل تفرل کلتك فلانا ذا امكته منه ومنه قول النعمان لا اكلک ولا اراکلك غیری
 اول ائندن ثانی ایکال ندر یعنی نه بن ضرریتشدرم ونه غیره ضرریتشدرمکه قدرت ویررم وایكال
 بین الناس خلقی ایچنده نیمه ابله سعایت ایتك یعنی قورغجیلقی ایتك وایكال که افعال باندن اوله
 بدرمک معناسنه اولور تفرل اكلته ایکالا ذا اطعمته ومفاعله باندن اوله بیله بیک معناسنه اولور
 تفرل اكلته مؤکله اذا اكلت معه پس اعلت ابله فاعلت صورت واحده ده اولور ووا اكلته دیمک
 جائز دکلر واوله وایكال آتسه اودون یا ندرمغه دخی دیرل تقول اكلت النار الحطب اذا اطعمها
 اياه وایكال اغاخ باغیری تسنه حاصل ویرمکه ده دیرل تقول اكل الخلل والزروع کل شیء اذا اطعم
 الاكل همزه نك مدیله قومك اولور لیدر که قومدن ربع وربعه شیهه اولان تسنه بی آلورل
 انا اكل ممیک وكافك فتحمله قزنج کسب معناسنه المأكله ممیک وكافك كذلك فتحمله شول
 موضعه در که انده اكل او انور المأكله ممیک ففتی وكافك ضمیه بمعناه لغه فیها تقول انخذت
 فلانا مأكله ووأكله المبکله ممیک كسری ومدیله شول خفیف تسنه در که قوم انوك ایچنده ات
 باخود عصبه پشورلر تاوه کبی مثلاً الاكله همزه نك ففتی وكافك ضمی ومدیله شول فیوندر که
 ممک ایچون ابرلمرب سمر دلوروز کات جمع ایدر کسنه به فی اخذ ایتك کره اولور المأكله همزه نك
 ففتی وكافك كسری ومدیله بن فیونه دیرل بقال هی اكله لسمع وبوکاهاء تأنث داخل اولور وغلک
 وجهی اسمیت غلبه انمیدر زبر فاعیل بمعنی مقوله تذکروا بآیت ربار اولمق کر کر لاکل همزه نك
 ففتی وكافك كسری ومدیله شول کسنه به دیرل که سنو کله بیله اكل ایدر واکیل اكل معناسنه دخی کلور
 الاكال همزه نك فتحمله ناقه نك قرننده ولدی تو یلمکین زجت چکمک بقار اكلت الناقه کالا
 من الباب رابع اذا اشعر ولد ه فی بطها حکها ذلک ونأذت یعنی ولدك شمري ناقه نك رجن
 متأذی قلبه واکال طعام معناسنه دخی کلور بقال ماذقت کالای طعما المأكله همزه نك ففتی
 وكافك كسریله قرننده ولدی تو یلمکین زجت چکن ناقه الاكال همزه نك ضمیه ناقه نك در بن
 زجتی بقال بها اكل واکال کبک معناسنه ده کلور حکمک کبی اصمعی روتی اوزره الاكل
 فتحمله دیش زیاده بیرلکدن اشتق بقال اكلت اسنانه من ایلکرا اذا احنکت فذهبت وفی اسنانه اكل
 ای انها مؤکله الایتكال همزه نك كسریله دیش اشتق انا اكل فتحمله وكافك ضمی وشد یا بله
 معناه وایكال غضبدن یا نغمه دخی دیرل بقال فلان یا اكل من لغضبای بحترق ویتوهج وناکل
 قلیج زیاده قلیق او اوب کسکن اولغه ده دیرل بقال ناکل السیف اذا توهج من الحدۃ انا اكل
 علی وزن التکریم بطوار کندی قیلایه اوتاق من قولهم ظل مالی یوکل ویشرب علی البناء للمجهول
 ای برعی کف بشاء وناکل طماوازی خلقت ایدر که دخی دیرل بقال فلان اكل مالی وشر به ای اطعمه
 الناس الا همزه نك ففتی ولامک تشدید بیه خربه ده رتمک بقال الله یؤله من لباب الاول اذا طعمه
 بالخریقه وبقال مانه ال ولاغل علی البناء للمجهول یعنی انکیچون شدا ایدن بر سنه یوقدر نه جرح
 اولمحاق ونه خود قید بش اولمق وال لون صافی وراق اولغه دخی دیرل بقال ال لونه یؤل الا
 اذا صف ویرق وسرعت ایتك معناسنه ده کلور بقال ال یعنی اسرع وال ایتك معناسنه ده کلور
 انین کبی بقال ال یؤل الاول شول خربه لدر که انلرک د موری بصی اوله الاله همزه نك فتحمله

ال

اول

بمعناه الاهلات همز مک فحق و هاتک سکونیه بجای الاهالی همز مک فحق و لامک سکونیه کتلت جعی
 آخره علی خلاف الفیض بازاده اولمشدوت کیم لیل جمعده زیاده اولنوب لبالی دشتدز الاهالی الفک
 مدیده اهلیک جمعده بعض اشعارده وارد اولد بقی اورده فرخ ایله افرخ وزنده ازاد کی و فرخ خطاه جمعه
 ایله یاوری معناسنه ورنده جاقق معناسنه در کدسان فارسیده آکس زنه دیرل الاهل همز مک فحق
 و هاتک کسریله اهلندن خالی اولیان مکان بقل منزل اهل ای به اهل الاظهاله همز مک کسریله جزویش
 یاغنی و دک معناسنه المستأهل میم ضمی و هاتک کسریله شول کسسه در که خرویش یاغنی اولور یاغود
 خوریش یاغنی بر الاهل و صحنه له تروح ایلک تقول اهل فلان یا اهل هو لامن الباب الاول و اشانی اذ تزوج
 التاهل فحینه له و هاتک ضمی و نشدیده معناه کیانی ابتدی الیهال همز مک کسری و مدیده اولتدر مک
 تقول اهلیک الله ثم الی فی الجنة ایلا ای اندخلکم و زوجک فیه التاهل محلی وزن التکریم رکسنه بی
 برسنه به اهل فبقی بقال اهلیک الله الخیر تاهیلانکه همز مک فحق و یاتک سکونیه بر موضعک اسمیدر ایل
 همز مک کسری و مدیده اسماء الله دن و اسمدر صبرانی یاغود سر باقی در و غریلمک خبر ایل و یکنایلی
 دیندکری عبد الله و تم الله دیندکری کیدر و تم الله نامشاک فحق و یاتک سکونیه عبد الله معناسنه در و الله
 ایل (فصل الباء) التادله یاتک و دال مملکت فحق و یاتک سکونیه شول تدر که قوت اظهاله ارك
 معنی اراسته در التادله یاتک فحق و همز مک مدی و دالک کسریله جعی ذکر اولنان التله معناسنه بابل
 یاه تاتیک کسریله عرافده بر موضعک اسمیدر که اکاسحر و خرمشیت اولنور احقش ابتدی بابل
 لا یصرفدر تانیدن اوتری و یونک و جعی بودر که هر اسم موث که اوج خرمشیت زیاده اوله اول معرفه
 اوله فقه لا یصرف و لور البیل یاتک فحق و یاتک سکونیه کسوت ارمی تقول ثلث الشیء الله بلامن
 الباب الثانی اذا لیت من غیره التله یاتک فحق و یاتک سکونیه کذلک کسوت ارمی منه قولهم طلقها بانه
 تله التول یاتک فحق و یاتک ضمی و مدیده تساططه سندن شول بگردر که ز جالدن منه طغه اوله بعضا
 ابتدی شول تساططه سندن شول کسسه در که دیان منقطعه اولوب خدائی ته لی به منوجه اوله و شول
 شول خرمافسانه دیرل خرمافاناجک کو کندن توب بشعه کوک تغلیوب اناسندن مستغنی اوله التله
 یاتک فحق و یاتک کسری و مدیده کذلک ذکر اولنان خرمافدانه دیرل و مدیده هر خصوصه دخی دیرل که یله اوله
 انندن یککی ابرلش اولیه التاهیل یاتک فحق و یاتک کسریله جعی المبتل میم ضمی و یاه موخذک شکونی
 و یاتک کسریله شول خرمافاجیدر که ذکر اولنان فدان آنک کو کندن حاصل اولور بونده و احد و جمع برابر
 اولور المبتله میم ضمی و یاتک فحق و نشدیده شول و ورنده که خلی تمام برلور بونده اولوب اغصاسک
 اتلری بری بری لوزنه کش اولیه و بونکله راجل صفتلر التاهیل فحینه له و یاه یاتک ضمی و نشدیده لیدان
 منه قطع اولوب جانب حقه متوجه اولمق التاهیل علی وزن التکریم معناه و منه قوله تعالی و تبدل التله بتیلا
 الاینال همز مک و یاتک کسریله منقطع ارمق المبتل میم ضمی و یاتک کسریله منقطع معناسنه بقال التاهیل
 فحق و مبتل ای انقطع فهو منقطع بس مبتل منبت کیدر و زنا و معنی یحیله یاتک فحق و جیم کسری و مدیده
 یعدن رنج عتدر ایحی فحینه له و آخرنده یاتک نشدیده یحیله جاعته منسوب اولان کسسه بعضا ابتدی
 یحیله جاعته یعدن در راجر بر بن عبدالله الیحلی افرع بن حابسه فاجوب و ارد قدده که ظاهره یاتک
 حکمی ایدی ابتدی یا افرع آنک ان بصرع اخوک تصرع و افرع انسه معدن ایدی پس جری که افرع
 اخو او او ایدی معدن اولور و تصرع اعرابی رفعه روایت اولمشدر حالا که حتی جزم در رفعه
 اولمی تقدیری فایه بناء در تنکیم من یفعل الحسنات لله یشکرها فاقولنده فاحدر در فالحه یشکرها تقدیرنده
 در پس فاک ما بعدی کلام مبدا اولور و سیدویه ابتدی جریک بولکلامی تقدیم خبره مبیدر کویا که تقدیر
 کلام آنک تصرع ان بصرع اخوک در و اما من یفعل الحسنات کلامنده فاک مقدر اولمی
 منفق علیه در یحیله یاتک فحق و جیم سکونیه بنی سلجیدن رجاعتک اسمیدر الیحلی یاتک فحق و جیم

ایل

بازل
بدل

تل

بجل

سكونی و آخرند بانك تشدید یله ذکر اولنان جاعته منسوب اولاندر الیجیل همزه نك و جیمك فخیله
 شول طمرک اسمیدر که اول آند و دوه ده و انسانده اولان اکل طمری متابه سنده در و اکل الده فان
 الدقلری طمر در الیجیل جیمك کسریله شخم و لخمی حوق اولان کسنه یعقوب روایتی اوزره و ناقه ده
 و جلده یعنی ارکک دوه ده و دیشی دوه ده استعمال اولنور الیجیل بانك فخی و جیمك تخفیف یله فرموده
 معناسه الیجیل بانك فخی و جیمك کسری و مدیله بمعناه یقال شیخ یجیل و یجیل ای جسم و ابو عمرو ابتد
 یجیل اولو کسنه به دیرلر سید معناسه الیجیل همزه نك کسری و بانك سکونیه کفایت اتمک یقال الیجیل
 الشی اذا کفاه الیجیل علی وزن التکریم تعظیم معناسه در یجیل فختینله و آخرند لاک سکونیه
 حسب معناسه در اخفش ابتد یجیل آخری ساکن در ابد الیجیل دیرلر تکیم فطک دیرلر بوقدر وار که
 یجلی دیمزلر قطنی دیکلری کبی بلکه یجلی و یجلی دیرلر اولده جیمك فخی و ثانیله سکونیه یجیل بانك
 و دالک فخی و حاء مهمله نك سکونیه رجالدن برکسنه نك اسمیدر الخطله بانك و ظاء مجهله نك فخی
 و حاء مهمله نك سکونیه در حرجه وزنی اوزره فار و ربوع صحرامسی کبی صحرامق تقول یحطل الرجل
 یحطله اذا قفر قفران الربوع و قفران قافله و رای مجهله صحرامق معناسه الیجیل بانك ضمی
 و خانك سکونیه و الیجیل بانك فخی و خانك سکونیه و الیجیل فختینله بونلر کتوریسی بر معنایه در که
 اول برکسنه نافع اولان نسنه بی امسالک اتمه در الیجیل خانك کسریله و الیجیل بانك فخی و خانك
 کسریله یجیله متصف اولان کسنه یقال یجیل الرجل بکذا من الباب الرابع فهو باخل و یجیل الیجیل
 همزه نك کسریله برکسنه بی یجیل بولق تقول یجیله اذا وجدته یجیلا الیجیل علی وزن التکریم
 برکسنه بی یجیله نسبت اتمک تقول یجیله اذا نسبته الی یجیل الیجیله ممک و خانك فختینله محل یجیل و مبدأ
 یجیل اولان نسنه یقال الولد یجیله یجیله یعنی ولد یجیل و خوفك منشأی در الیجیل بانك فخی و خانك
 تشدید یله زیاده یجیل اولان کسنه البیدل بانك فخی و دالک کسری و مدیله برنسنه نك قائم مقامی ابدل
 فختینله برشك عوضی و خانی اولان نسنه البیدل بانك کسری و دالک سکونیه بمعناه لغه فیه مثل
 شبه و شبه و مثل و مثل و نکل و نکل و غیره و نکل شول رجه دیرلر که عدوی منعه قید و بند متابه سنده اوله
 و ابو عیبه ابتد فعل و فعل و زنی اوزره کلام عربده بودرت کلمه دن غیری استماع انعدم و بدل فختینله
 براغر بدر که الار و ایاقره عارض اولور و بدل ذکر اولنان مرضه متبلا و لغه دخی دیرلر یل بدل بدل
 من الباب الرابع الابدال همزه نك کسریله برنسنه بی بدل فلهغه دیرلر تقول ابدلت الشی بغيره التبدیل
 علی وزن التکریم كذلك برنسنه بی بدل فلهغه دیرلر یقال بده الله من الخوف انا و تبدیل برنسنه بی تغییره
 دخی دیرلر برنسنه بی بدل فلهغه نك الاستبدال همزه نك و نانك کسریله و التبدیل فختینله و دالک ضمی
 و تشدید یله برنسنه بی برنسنه دن بدل المق یقال استبدل الشی بغيره و تبدله اذا اخذته مكاله المبادله ممک ضمی
 و دالک فختینله برنسنه بی برکسنه ایله برنسنه به دكشمك التبادل نانك فخی و دالک ضمیله كذلك دكشمك
 الابدال همزه نك فختینله صلحادن بر قومدر که دنیا انلردن خالی اولماز فان انلردن بری وفات ايسه
 خدای تعالی مکانه برن بدل فیلور البیدل بانك فخی و دالک کسری و مدیله ابدلک و احدیدر ان درید
 روایتی اوزره البذل بانك فخی و ذال مجهله نك سکونیه احسان طریقه یله برنسنه و برمك تقول بذات الشی
 لبذله بذلا اذا اعطيته و جدت به یعنی جو مردلک طریقه یله و برمك البذله بانك کسری و ذالک
 سکونیه و المبدله ممک کسری و بانك سکونی و ذالک فختینله بونلرک ایکسیده شول اباسدر که ایش
 ایشند کده کیلور المبادل ممک فخی و ذالک کسریله جعی ایش ایچون کیلر اباسلر معناسه یقال جاهنا
 قلان فی مبارزه ای فی ثیاب بذلته الابدال همزه نك و نانك کسریله برنسنه بی قول للمق کرک ثوب اولسون
 کرک غیری اولسون التبدیل فختینله و دالک ضمی و تشدید یله برنسنه نك صقماسن رلک اتمک الرایل
 بانك ضمی و بانك کسریله خروسک و طوی دیمکله معروف اون لا قوشك بو بنده استدارت اوزره یقن توی

یجیل

یجیل

یجیل

بدل

بدل

البرأه علی وزن الدحرجه خروس بوبنده او لان توبی طاغی جنک ایثدیکی حیده نقول برأل الدیک
 و أنه اذا نفس برأیه البرطیل بانک و طانک کسری و رانک سکونیه او وزن طاش جرح طویل معناسنه
 البراطیل بانک فحی و طانک کسری و مدیلہ جمعی او وزن طاشلر معناسنه البرطل بانک و طانک ضمیلہ
 برجنس نقیه در قلنسوه مخصوصه معناسنه و کاه اولور لاملک تشدیدیلہ دخی استعمال اولنور البرغیل
 بانک و غین مجیمه کسریله شول شهر در که ریقلہ بر پشندہ اولہ یعنی او تلی وصولی بر لایله یابس برل
 مانعندہ اولہ انبارله قادیسه کی مثلاً و یونلر بر شهرک اسعیدر البرزل ضمیلہ دوه ضمیمین یارق یقال
 برل لبعیر بیزل بزولمن الباب الاول اذا فطر نابه یعنی اضمیمی یاراسه البازل زانک کسریله اضمیمین
 یارن دوه مذکره و موثه اطلاق اولنور و یو طقوز نجی بلده اولور و کاه او اور سکون نجی بلده دخی او اور
 ایزل ضمیلہ جمعی اضمیمین یارمش دولر معناسنه البرل بانک ضمی و زانک فحی و تشدیدیلہ کذلک
 جمعی البوازل بانک فحی و زانک کسریله کذلک جمعی و بازل دوه نک شول اضی دیشنه دخی دیرلر که
 اول هنوز ظهواریمش اوله و یو مقامده صاحب صراح بازل دندان کودلک که برابد دیمشدر سهو در
 زربا بزل دوه دیشنه مخصوص صدر تکیم صاحب قاس بازل وقت بزولده ظهواریدن دیشدر دیمشدر
 و ربه لی و ه اضمیمین یارمقله تفسیر ایشدر البرل بانک فحی و زانک سکونیه شرابی سوزوب صافی
 قلیق البارله زانک کسریله شول باش یاریغیدر که فانی افه یقال شجعه بارله آدا سال دمها التیرل
 فتحیلہ و زانک ضمی و تنسه بدیلہ یارلق یقال تبرل اذا تشقی الانبرال همزه نک کسریله کذلک یالقی یقال
 انبرل الطلع اذا تشق و طلع شول بمشدر برل که ابتداء اخر ما فاجنده ظهواریدر البارله زانک کسریله شئی
 معناسنه استعمال اولنور یقال ما بقیت لهم بارله کما یقال ما بقیت لهم ناعیه و لا راغبه ای واحده و ناعیه دن
 مراد قیوندر و راغبه دن مراد دوه دریه یعقوب ابتدای ماعنده بارله درلر لیسر عنده شئی من مال معناسنه
 و لایرک الله عنده بارله و لم یعطهم بارله درلر لم یعطهم شیاً معناسنه البرل بانک فحی و زانک سکونیه شدت
 معناسنه یقال هذا امر ذو زلی ای ذوشده لیرل میمک کسری و بانک سکونی و زانک فحیله شول سوز کدر که
 آکله شرابی سوزب صافی قلمورلر البرل بانک فحی و زانک سکونی و الفک مدیلہ خوب اولار رأیه درلر یقال
 فلان نهاض بر لاء اذا کان من يقوم بالامور اعظام البسل بانک فحی و سینک سکونیه حرام معناسنه در
 الابسال همز نک کسریله حرام قلیق تحریم معناسنه و ابسال برکسنه بی مهله که به تسلیم ایتمکه ده درلر نقول
 ايسل فلان اذا سلمت لله الهة البسل میمک ضمی و سینک فحیله مهله که به تسلیم اولمش کسنه و منه قوله تعالی
 ان تبدل نفس بما کسبت قال ابو عبیده ای تسلم البسله بانک ضمی و سینک سکونیه فسون ایدی کی که نه و برلن
 اجرت ابساله بانک فحیله شجاعت معناسنه الباسل سینک کسریله شجاعت اولان کسنه یقال بسل فهو باسل
 من الباب الخامس ای بطل البسل بانک و سینک ضمیلہ جمعی نهادرلر معناسنه بازل یله بزل کی المباسله میمک
 ضمی و سینک فحیله حیده حمله ایدشمه مصاوله معناسنه البسل بانک فحی و سینک کسریله فیج اوجه
 اولان کسنه و بسل نبذک نقیه سیدر که نبذک ظرفنده ارنوب کیجه دن صاحب قلمش اوله لمستبسل بانک
 ضمی و سینک کسریله شول کسنه در که نفسی مویه یا خود ضریه مقررقله لا احتیصال همز نک و زانک کسریله
 برکسنه یا اولدرمک و یا خود او لمکیچون نفسی مهله که به القا تمک یقال استبسل فلان اذا استقبل و هو ان
 یطرح نفسه فی الحرب و یرید ان یقتل او یقتل لا محاله البسله علی وزن الدحرجه بسم الله دیمک یقال
 بعمل الرجل اذا قال بسم الله و یقال اکثرت من البسله ای من قول بسم الله البصل فتحیلہ ضمیمین و غن که
 معروفدر البصله کذلک فتحیلہ واحدی الباطل طانک کسریله حقیق مقابلیدر الا باطل همزه نک
 فحی و طانک کسری و مدیلہ باطل جمعی در علی خلاف القیاس کوبا که ابطلی جمع ایشلر در البطل
 بانک ضمی و طانک سکونیه باطل اولمق البطول ضمیلہ و البطلان بانک ضمی و طانک سکونیه کذلک
 باطل اولمق یقال بطل الشئی بطل بطلا و بطولا و بطلانا من الباطل الاول و بطل هدر معناسنه در دیرلر

برطل

برغل

برل

بسل

بسل

بصل

بطل

بقال ذهب دمه بطلای هدر الا بطلال همزه نك كسريله باطل فليق يقال ابطله غيره البطل فختبئله بهادر
 اولان كسنه شجاع معناسه البطلة فختبئله موثي بهادر اولان عورت معناسه البطولة ضمتبئله بهادر ليق
 البطال بانك فختبئله كذلك بهادر ليق يقال بطل الرجل بطل بطولة وبطالة من الباب الخامس اذا صار
 شجاعا وبطاله ايشجي اولان كسنه آواره قالغه دخی دیرل يقال بطل الاجير بطاله من الباب الاول اي تعطل
 فيها البطل بانك فختي وطانك تشد بديله ابشدين آواره فلان ايشجي البعل بانك فختي وعينك سكونيله زوج
 البعولة ضمتبئله جمی ازواج معناسه وبعل وزوجه به دخی اطلاق اولنور البعلة بانك فختي وعينك سكونيله
 زوج به پس عورته بهل وبعله اطلاق اولنور زوج وزوجه اطلاق اولنور دخی کبی وبعل زوج وعلغه دخی دیرل
 يقال بعل الرجل من الباب الثالث اذا صار بعلا وبعل صاحب معناسه ده کاور يقال من بعل هذه الناقصة اي
 من صاحبها وبعل شول خرما غاچنه دخی دیرل که کوکی بردن صوايچه آتی صواره مقسرن و ابو عمرو
 ابتد بعل وغدی ایکسی بر در که اول ماه سماله صوار لندر و اصمعی ابتد غدی ماه سماله صوار لن و بعل
 کدی کو کندن صوار لندر آتی کسنه صوار مقسرن و ماه ايله صوار مقسرن وفي الحديث ما شرب
 بعلا فقيه العشر و بعل برصمك اسميدركه الياس نبينك صلوات الله عليه قومك ایدی و بعل شول مر تفع
 برده دیرل که اکاصرو و سبل چقميه بعلک بر شهرک اسميد رو بونک حر کاتنده قول سام بر صده اولان قول
 کيدر که انده ديلرسک اسم اولی اعراب ايدوب اسم ثانيه مضاف قيلورسک و اگر ديلرسک اسم اولی فتح
 اوززه مینی قلوب اسم ثاني بی معرب قلوب سن لا ينصرف اعرابه دینشد رباب صادق اوائلنده البعل
 بانك كسريله ارعورتيله او يتقدرو في الحبيت ايام اكل وشرب و بعل المباعلة ميک ضمی وعينك فختبئله
 عورت اريله او يتق يقال المرأة تباعل زوجها اي تلاعبه البعل فختبئله متغير او لمق يقال بعل الرجل من
 الباب الرابع اذا دهش البعلة بانك فختي وعينك كسريله متغيره اولان عورت البعل بانك فختي وعينك مجهمك
 سكونيله قاترا ستر معناسه البعل بانك كسريله جمی قاترلر معناسه المبعولة ميک فختي وبانك سكر في وعينك
 ضمی والفك مديله اسم جمعدر قاترلر معناسه البعل بانك فختي وعينك تشد بديله قاتر صاحب التبغيل على
 وزن التكریم دوهك بر جنس بوريم سيدر که اول عطفه همليه يينده درو عنق اوزانی اوزانی بوريمکه دیرل
 و همليه بور غلغه دیرل البعل بانك فختي وقافك سكونيله تازه اوت البعلة بانك كذلك فختي وقافك سكونيله
 واحدی وبعله بر برم او تنه دخی دیرل خرفه معناسه که اکا بعلة الحقاء دخی دیرل المبعلة ميک وقافك فختبئله
 اونی چوق اولان برو بعضرا ابتد هر نسنه که برده بتوب بر آنکله باشل اوله اکا بعل دیرل البقول ضمتبئله
 ساده رو اولان او غلناک صقال بلورمك يقال بعل وجه الغلام يقل بقولان من الباب الاول ولا تغل بقل
 بالشدید و ابن السکيت ابتد بقل ناب البعير دیرل چان دوهك آری دیشی بلورسه الا بقل همزه نك كسريله
 شور اولان او تدرن رمث ديدکری اوت يشرمك يقال بقل الرمث اذا ظهر خضرة ورقة و ابقال و بورنده
 اوت بتک تقول ابقلت الارض اذا خرج بقلها کما قال الشاعر ولا أرض ابقل ابقالها جوهری ابتد شاعر
 ابقلت ديمدی زيرا ارضك تأنيثي غير حقيقي درمز بورك بو کلامندن فهم اولنور که تأنيث غير حقيقيده
 ضميره مسند اولده مطابقت واجب اوليه حالا که واجد بر پس اولی ارضی مثبت ايله با اکاشيه نسنه ايله
 تاويل ايتمکدر الباقل قافك كسريله شول رمثدر که يشرمش اوله يقال ابقل فهم و باقل ولا يقال مبقل کما قالوا
 اورس فهو وارس ولم يقولوا مورس وهو من النوادر و ابراس رمث ديدکری اوت صررمق الابتقال
 همزه نك وتانك كسريله او تليق تقول ابقل الحمار اي رمی البقل التبقل فختبئله وقافك ضمی وتشد بديله
 بمعناه تقول تبقل الحمار اذا رمى البقل الباقلاء قافك كسريله اگر لامی مشدد قلورسک التي قصر ايدر سن
 و اگر لامی مخفف قلورسک التي مدايدر سن الباقلاء الف بمدوده ايله باقلاء نك واحدی در لام مخففيه باقل
 قافك كسريله عربدن بر كسنه نك اسميدر که تکلمدن عجزله معروف درو في المثل اعی من باقل ومثلک اصلي
 بودر که مزبور اون برا حقيبه بر آهو صا تون الدقه نچه به الدلکد بسؤال ايتدکری حيند مجواب و برمکه

بعل

بعل

بعل

عاجز و لغین الارینک بر مقفل برین آچوب دین بخرمش تا که اون بر آید به اشارت ابد و بحالند آهو
مزبور لاندن خلاص بولوب قاجش کاشاء ذکر اولان مثل ضرب اولمش البکله بانک فقی و کافله
کسری و مدیده شول باغ ره کسکله خلط اولنور البکاله بانک فقیله ذکر اولسان معنایه در و ابو زید
ایندی بکله و بکاله شول اویندر که پسته ایل خلط اولنوب صویله یا خود یا غله و یا خود زینله ترقلنور و بعضونه
ایندی بکله پسته ایل خرما به دیرلر که بر کاسه ایچنده سودله ترقلنور و کلایی ایندی بکله شول او کمنش
کسکدر که آتی صویله خلط ایدوب خیر کچی به غره سن و بکله قیون بری وینه قاریشوب یکسان اولغه
دخی دیرلر یقال ظلت الغم بکله واحدة و عیثه واحدة ذا خلط بغضها بعض و عیثه عین مهمله وانه
مشه ایل شل ز قیون سور سیدر که ایکی سورینک بری برینه قارشیدن حاصل اوله طعام مزبور و تشبیه
اولور البکل بانک فقی و کافک سسکونیل بکله قلیق تقول بکلت البکله ابکله باکلانم الباب الاول
اذا اتخذت اربک پسته بی اونه خلط ایتمکه دخی دیرلر تقول بکلت السویق اذا خلطته و بکل مطاقا
قارشدر همدخی دیرلر تقول بکل فلان علینا حدیثه اذا خلطه البکل فقیله و کافک ضمی و تشدیدیه
کذلت خلط ایتک معنایه نقول بکل لرجل فی الکلام اذا خلط و بکل برکسته نک اوزر نه شم و ضربله
غلبه قلعه دخی دیرلر یقال بکل القوم فلان اذا غلبوه بالشتم والضرب و بکل غیبت معنایه ده کلور
بکیر بانک فقی و کافک کسری و مدیده همدانده برجاعتک اسم سیدر البله بانک فقی و لامک تشدیدیه
فما اولان فست یقال یح بله ای فیها بللی و بله خیر معنایه ده کلور یقال جاء فلان فلم یأتها بله و لا بله
ان السکت ایندی هله هانت فقیله فر حدن و استهلا ندرو بله بلدن و خیر دندر یعنی سروری و خیری
موجب نسته کتور مدی و بله کاه اولور شی معنایه ده کلور منه قولهم ما صاب هله و لا بله ای شیا
ایله بانک ضمیمه ماره اوتک یا شقیدر البله بانک کسریله مطلقا یا شقیدرنداوت معنایه البل بانک
کسریله مباح معنایه در منه قول العباس بن عبد المطلب فی زمزم لا احلم الم غسل و هی لشارب حل و بل
اصمعی ایندی ن ظن ایدرم که بل کله سک ذکری اتباعا لوله حتی معمر بن ساجان بل لغه حیرده مباح
معنایه در دیدی و ابو عید ایندی بل شفا معنایه درمن قولهم بل الرجل من مرضه و ابل اذا برأ و اما
خالد ابن ولیدک و اما بن الخطاب حی فلاولکن ذالک اذا کان الناس بذی بلی و ذی بلی دیکو قولنده
ابو عید ایندی ذی بلله مراد تفرق ناسدر و خلقتک بلامام طوایف مختلفه اولوب بعضی بعضندن
بعید اولسور دیدی و ابو عید ایندی کذلک هر نسته که سندن بعید اولوب آنک موضعن بلسک هو بذی
بلی دیرسن ابو عید ایندی بونده بر لغت دخی واردر که اول ذی بلیان در بانک کسری و لامک کسری
و تشدیدیه و بانک تخفیفه فلعلیان وزنی اوزره صلیان کبی و صلیان بر اوتک اسم سیدر بلال بن حسان بانک
کسری و حاک فقی و میمک تخفیفه رسولک صلی الله و علی مؤذیندر حبشه طافه سندن و بلال صو
معنایه ده کلور یقال مافی سفاتک بلالی ای ماء و هر نسته که آبکله بوغز تراولور کرک صو اولسون کرک
سود اولسون اکا بلال برلور منه قولهم انضو الرحم بلالها ای صطوها باصلتها وندوها یعنی رچی صله
قلعه فیهک الباله لایک تشدیدیه خیر معنایه یقال لا تبکلت هندی باله ای لا یصیبک منی ندی و لا خیر
بلال بانک فقی و لامک کسری اوزره بناسیله قطام کبی کذلک خیر معنایه در تقول لا تبکلت هندی بلال
البله بانک ضمی و لامک تشدیدیه و البلاله بانک ضمی ایل و البلول ضمیمه و مدیده و البلیله ضمیمه بلالها
و البلیله بانک ضمی و لامک فقیله یقولنر لجله سی عیب و اساءت معنایه کلور تقول طوبت فلان علی بلیله
و بلالته و بلو له و بللته و بللته اذا حتمته علی ما فیه من الاماءه و العیب و دائرته و فیه بقیه من الود و بلله
ضمیمه قر به نک نمنا کله دخی دیرلر تقول طوبت السقاء علی بلیله اذا طوبته و هوند یعنی قر به بی
فوج قدلم حاله نمنا کله ایدی البطل بانک فقی و لامک کسری و مدیده و البلیله بانک فقی و لامک
کسری و مدیده کذلک یونلرک ایکسیده شول بلدر که انده نمنا کاک اوله و جنوب بلی سابر ملاردنه

بل

و با عیب تول اولان نهنه به دخی دیرل یقال البشرا ببوله المبوله ممیک کسری و واوله فحبله
 تیول اولن کاسه آب زمعنا سنه الاباله همزه نك کسر به افشان ایتدر ملک کما یقال لنیلین الخیل فی
 عرصا تکم بولان بانک فحی و واوله سکونیه طی قیله سندن بر جاعتک اسمی در البسال علی وزن
 الخال کوکل قلب معناسنه نقول ما یخطر فلا باهلی ونفسک معاشی خوب اولق معناسنه ده کلور
 یقال فلان رخی البلال ای رخی العیش و حال معناسنه ده کلور یقال ما بالک و بال مبالا اولنوب قایلن
 نهنه به دخی دیرل یقال بس هذان بالی ای بما بالیه و بالدر بالقرندن بر یوک بالغه دخی دیرل حوت
 عظیم معناسنه و بواسلنده عربی دکهدر البله علی وزن الحاله طرب قود قاری طرفه دیرل
 قاری مهر بدر که فارسی بیله در و باه قایمق معناسنه ده کلور یقاله لا بالیه باله تنکیم باب معتل
 اللامده کلوران شاء الله تعالی البهل بانک فحی و هانک سکونیه لر نهنه سیر معناسنه اموی ابتدی بهل
 ارضیه به دیرل و بهل لعنه دخی دیرل یقال علیه بهله الله ای لعنه الله و بهل برکسنه فی ایستدی اوزره
 قومغه دخی دیرل نقول بهلته اذا خلینته و ارادته باهله نفس عیلادن بر قبیله نك اسمی در و بواسلنده
 همداندن بر عورتک ایدر که معنی بن سعد بن قیس عیلان عورتی در پس آنک ولدی باهله به نسبت
 اولنوب اول قیله به باهله دیدلر و عربلرک باهله بن اعصر دیرل قیله دخی مراد اولق اویلله در
 تنکیم معنی بنتمرد دیرل قبیله مراد اولق تا و بلیله جمیع زمانه حال بوله در ککری قبیله دن عبارت
 اولان اسم اصلنده ر جل اسمی اولسون کرک عورت اسمی اولسون باهل هانک کسریله شول
 ناقه در که صراری اولیه و صرار ناقه نك معناسنه باغلد قاری باغلر عرب طاقه سندن بر عورت
 ار نه ابتدی ایتک باهلا غیر ذات صرار و صرار را مهمله ایله تفسیری الان مرورایتدی و بعض
 نسخه ده صدار واقع اولشد در دال ایله و صدار شول ککوچک کوککه دیرل که بدن اوزرینه کیلور
 و شول ناقه نك کوکسه اورد قاری داغه دخی دیرل اول هو الاصح و باهل شول ناقه به ده دیرل که
 آنک عراقی اولیه و عران عین مهمله نك کسریله شول انا چه دیرل که سرکش دوه نك بورنه بکوردل
 و شول ناقه به ده دیرل که آنک صدار اولیه و صدار صادق کسریله دوه کوکسه اورد قاری طراغیر
 البهل بانک ضمی و هانک فحی و تشدید به جعی الابهال همزه نك کسریله ناقه بی ذکرا و ملان
 علامتله علامت نك آنک و اهل برکسنه فی ایستدی اوزره قومغه دخی دیرل نقول البهله اذا
 ترکته و ارادته المبهله ممیک ضمی و هانک فحیله فی علامت اولان ناقه الماهل ممیک فحی
 و هانک کسریله جعی الاستیهال همزه نك و تانک کسریله فی علامت قلوب فی ضبط آنک
 ومنه قیل فی غیبهان استیهال السوا لجل لانهم کاناوارلین بسط الحجر لایصل الیهن
 السلطان یفعلون ماشاؤا الماهله ممیک ضمی و هانک فحیله لعنت اید شمک ملاعنه معناسنه
 الابهال همزه نك و تانک کسریله نضر عجمده و دعابی خالص قلب معناسنه ده کلور
 منه قوله تعالی ثم ینتهل ای یخلص فی الدعا البهلول بانک و لامک ضمی و ما ینده هانک سکونیه
 ر جالدن زیاده کولبی اولان کسه ضحاک معناسنه الابهل همزه نك و هانک فحی و ما ینده بانک
 سکونیه سر و انا جنک یمشی جل عرب معناسنه البهل علی وزن جعفر باطل معناسنه در
 احمر ابتدی هو الضلال بن بهل دیرل لا یصرف اولق اوزره باطل معناسنه شهل کیسدر
 ثاء مثله ایله وزنا و معنی البهصل بانک و صاد مهمله نك ضمی و هانک ما ینده سکونیه مجسم
 اولان سنه یقال جار بهصل ای غلیظ البهصله علی وزن المزبور شول عورتد که قصیره
 القامة اوله بهدله بانک و دالک فحی و ما ینده هانک سکونیه تعجدن بر جک اسمیدر و بهدله
 بر عورتک دخی اسمیدر که عامر بن بهدله که آنی البجودک اوغلیدر مزبوره به اضافتله
 شهرت بولشد در (فصل الثانی) البهل بانک فحی و بانک سکونیه عدوت بقسال اصیب ینبل ای

بهل

بهصل

بهل

نیل

غداوة التبول ضمتبلة جعی غذاوتلرمعناسنه الاتبال همزة نك كسریله عداوت ایتك یقال
 تلبه تبالا من الباب الاول واتبله اتبالا اذا اضاع ونسخ جوهریده انبله تبالا واقع اولشدر ظاهر
 انبله اتبالا درو یقال ایضا تلبهم الدهر واتلبهم اذا افناهم وتبل واتبال محبت ركنه بی خسته
 فلفه دخی دیرل یقال تلبه الحب واتبله اذا اسقمه وافسده التبايل بانك كسریله والتايل بانك فتحبله
 طعامه لذت ویرسون دیو خلط اولان محسنات التوابل تانك ففنی و بانك كسریله جعی جو ملكه
 قوتان حوايج طعام معناسنه التوبلة علی وزن الدحرجة جو ملكه طعامك حوايجن قرمق نقول
 تویت القدر و بو ابو عیدك مصنفنده اولان روايته بناء در تباله تاه اوليك فتحبله عنده بر شهرك
 امیدركه وسعتله و او جوز لفته معروف درو فی المثل اهون من تباله علی الحاج ومثلك اصلی بودركه
 عبد الملك حجاجی تباله والی قلدقده تباله بی كوردو كی خنده محاج حقیر عد ایتش ایدی
 التفل تانك ففنی وفانك سكوبله توكرمك كه بزقه شبیه در زرا توكرمك انواعی وارد رابتداسی بزق
 بعده تفل بعده نفس بعده نفخ در یقال تفل تفل من الباب الاول والثانی ومنه تفل الرافی یعنی
 افسون اوقبه نك اوفورمسی التفل تانك ففنی وفانك كسریله فحوسی متغیر اولان كسینه یقال
 ر جل تفل ای غیر متطلب یعنی رایحه مطیبه صاحبی اولسه المتقال ممك كسری و تانك سكوبله
 بدرایحه اولان صورت الانفال همزة نك كسریله رایحه بی متغیر ففنی یقال انقله غیره التفل تانك
 ففنی وفانك ضمی وما یبشده تاه تانك سكوبله دلکی باور یسی ولدتعلب معناسنه التفل تانك
 وفانك ضمی وما یبشده تاه اخیره نك سكوبله بمعنا لفة فیه والتاء فیهما زائدة التل تانك ففنی ولامك
 تشدید یله دبه پشته معناسنه التلال تانك كسریله جعی وتل رافعه دخی دیرل یقال تله للبحین
 اذا صرعه كما نقول كبه لوجهه كه بوزی اوزره بر ایدی دیمك اولور اتسارلا مك تشدید یله
 والتلاله تانك فتحبله والتلال كذلك تانك فتحبله بونلر جمله سی تبعیت طریق یله ذكر اولنان فظلمر
 مستقل معناری یوقدر یقال رجل تال و جاء تابا الضلالة والتلاله وهو الضلال ابن التلال المثل ممك
 كسری تانك فتحبله شد بد معناسنه در یقال ریح مثل تل به یعنی آنكه كم اوریلور سه دوشر یلور المائل
 ممك ضمی ولامك تشدید یله بوند ایچون ایقر طلب ایتك منه قولهم ذهب تبال یطلب لغز سه خلا
 پس یو باب فاعله دندر التلیل تانك ففنی ولامك كسری ومد یله بیون كدر دن معناسنه التلثة
 علی وزن الزلزلة شول مشربدر كه طلع قانندن ایشارلر وطاع خرمانك ابتدا حقان عیشه دیرل وتلته
 ار ضلغه دخی دیرل یقال تلته اذا زعزعه و اقلقه التلات تاه اولك ففنی وتانك كسریله شدايد
 كچی در وزن و معنی التلة تانك ففنی ولامك نشد بد یله حالت معناسنه یقل هو تله سوء انما هو كقولهم
 بیثة سوء ای بحالة سوء الاعمال همزة نك و ممك كسریله اوزره فی اوزرید روایتی اوزره یقال تمهل
 الشیء تمهلا اذا طال و یضار یندی تمهل اعتدال معناسنه و التماز دخی راه مهمله الله بومعنايه در
 یعنی طال واشتد معناسنه در التولة تانك ضمی و واولك فتحبله ولدولة كذلك دالك ضمی و واولك
 فتحبله همزة وزنی اوزره آفت و بلا داهیه معناسنه التولات تانك ضمی و واولك فتحبله جعی دواهی
 معناسنه یقال جاء تابلولة ودولانة ای بد واهیه و خلیل ایتدی توله تانك ضمی و واولك فتحبله
 وتولة تانك كسری و واولك فتحبله برنسنه در كه مهره شبیه در و اصمعی ایتدی توله تانك كسریله شول
 افسوندر كه انكلمه زوجك زوجة به محبتی زیاده اولور و تولات كاه اولور لطف و احساندن عارت
 اولور ابن الاعرابی روایتی اوزره یقال ان فلانا لذو تولات اذا كان ذا لطف و تانك حتی كانه یسحر صاحبه
 یعنی احسانه جذب قلوب ایدر سحر الله ایتدكری كچی (فصل الشاء) التولول تانك ولامك ضمی
 وما یبشده همزة نك سكوبله شكل كه بدنده دانه ظاهر اولور قانی و جراحی اولماز آرخ معناسنه
 فتح راء عجبله التايل تانك ففنی و همزة نك مدی ولامك كسری ومد یله جعی سكلر معناسنه

تفل

تلل

تال

ثقل
ثقل

البدل ثلك وثلك فحق وما ينفتح ياتك سكو نبه شول بيان كسيدر كه باشلو اوله وثيل بطاخن
دحي عيلدر الثقله ثلك ضمي وجيك سكونيله قارن واسع وبوك اولق عظيم البطن معناسه الاجل
همزه نك و جيك فحقيله قارن بوك اولان كك حسنه الثقله ثلك فحق و جيك سكوني
والقك مديله موثي قارن بوك غورت معناسه وثقله واسع اولان طفر جق الثقله ميم ضمي
وجيك فحق و تشد بديله فر موده وعظيم اولان نسبه الاجل همزه نك وجيك ولاك فحقيله
كلام مو لم معناسه كويا كه ككلام كلتن دن مركب اولد يغنه بناء صيفه تنبيه اورده
استعمال اولمشدر منه قولهم طعن فلان فلانا الاجل اي رماه بدهيه من الكلام الثقله ثلك
وميم فحقيله طعامي سوء ادب اورده نك يعني طعامي ركن سقلى اورده بوكوب اللحن
بولشدر مقي الثقله ثلك وميم ضميله دللك دشسي اثنى الثالب معناسه مور جالدين بركسنة نك
اسميدر الثقل ثلك ضمي وعيك سكونيله شول كچيرك ميه باشي در كه سكل كي ميه باشلي ازانسته
اولور نلقه ده اولور وقبونده اولور يقال في التعجب ما لئن فعل هذه الشاة الثقل ضميله جعي
ذكر اولنان ميه باشلي معناسه الثقل فحقيله ديشده زياده لك اولوب ومنبتنده اختلافه
اولنغين بعضي بعض اورده نك الانمل همزه نك وعيك فحقيله شول كسندر در كه ديشلي
ذكر اولنان وجه اورده اوله اشعلاء ثلك فحق وعيك سكوني والقك مديله موثي ديشلي فحيح
اولان عورت معناسه الانمل همزه نك كسريله مخالفت نك يقال افعلى القوم علينا اذا
خالقوا ثعالة ثلك ضمي وعيك تخفيفيله دلكي ديدكلى جانور معرفه لا يتصرف در علم جنس
اولغه لثقله ميم وعيك فحقيله دل كيسي حقه اولان برارض كثيرة الثالب معناسه تنكيم
معقرة ديزن ارض كثيرة المقاربه معناسه نك ثلك ضمي وعيك فحقيله طي قبيله سندن
برجاستك ادبدر كه باباسي ثقل بن عمرو در الثقل ثلك ضمي وقالك سكونيله برنسنة نك چوكنديسي
دردى معناسه المائل ميم ضمي وقالك كسريله برنسنة نك چوكنديسن اكل ابدن كسنة منه
قولهم تركت في فلان مشاقلن اي يا كلون الثقل يعني انلري حبوبات كل ايدركن ترك ابدن
يعني يدوي طائفة سنك اول وقتن طلي بتلوا اولور كك سوده مالك اولوب حبه الله كچنلر
الثقال ثلك فحقيله بطي الحركه اولان دوه يقال جمل ثقال اذا كان بطيا الثقال ثلك
كسريله شول دريدر كك دوشوب اورنده ال دكمه ميه بچكرلر اون دكر اولنان دري اورنده
دوكلسون ديو وكاه اولور دكر ميمك الت طاشنه دحي ثقال ديلر الثقل ثلك كسري وقافك
سكونيله بوك الاثقال همزه نك فحقيله جعي حمله احوال كي اولور وزنا ومعنى وثقل برنسنة نك
ورنده مقدارنه دحي درلر منه قولهم اعطه ثقله اي وزنه وقوله ثقل واخرجت الارض الثقال قالوا
اجسادني آدم الثقل ثلك كسري وقالك فحقيله خفتك مقابلى اغرق معناسه يقال ثقل الشيء ثقلا
من الباب الخامس ثل صغر صغرا الثقل ثلك فحق وقالك كسري ومديله اغر اولان نسبه يقال ثقل
فهو ثقل الثقل فحقيله مسافر ك متاعى وحشى يعنى خد متكارى الثقلان فحقيله انس وجن
طائفة ممي الثقله فحقيله بدنده اولان اغر لى فتور معناسه تقول وجدت ثقله في جسدى اي ثقل
وفتور او بركسنى ووايددر اشقله ثلك فحق وقالك كسريله قولك احوال واثقال يقال احمق القوم
بثقلهم اي بالثقلهم كلها ثقل ثلك فحق وقالك سكونيله برنسنة برنسنة اغر كك يقال ثقل الشيء ثقل
في لوزنه ثقله ثقل من الباب الاول وطرفه دحي ديلر تقول ثقلت الشاة اذا وزنتها وككذلك قوبى
قادر مغه دحي ديلر سركن وار قلن بلك ايجون تقول ثقلت الشاة ايضا رزنتها وذلك اذا رفعتها للتظن
ما ثقلها من خفتها الثقال ثلك فحق وقالك تخفيفيله صغر لى اولان عورت يقال امرأة ثقال اذا كانت ذات
ما اكم وكفل واماكم ساجدونى اورده وكفل فحقيله صغرى معناسه بدر الثقل على وزن التكريم

ثقل

ثقل

ثقل

ثقل

تخفیه ک ضدی بر رسته بی اغرقیتی معناسنه الاغالی همزه نك كسریله یونك برکسنه به اغرکک بقال
 أهله الحمل وبرکسنه اغر لیمغه دخی دیرل بقال انقلت المرأة اذا ثقل حملها في بطنها واخفش ابتد انقلت
 ذات ثقل اولدی دیمکدر نیکیم ائمرا دیرل صرنا دوی نمر معناسنه المثل حمك ضمی وقافك كسریله
 جهلدن اغر لن عورت بقال انقلت فهي مثل المثل حمك كسری وناك سكونیله التون وزنی
 اولان نسنه الماقیل میك فقی وقافك كسری ومدیله جمی مثقاله معناسنه ومثقال برنسنه نك میرانته
 دخی دیرل كندی مثلندن وموؤنت معناسنه ده كلور منه قولهم انی علیه ماقیل ای موؤنته وبواونصر
 روابتدر الماقیل قافك كسریله تمام وزن اوزره اولان التون اصمعی روائی اوزره بقال دینار باقل
 اذا كان لا ينقص التوافل ثاك فقی وقافك كسریله كذلك تام الوزن اولان التونلر التكل ثاك ضمی
 وكافك سكونیله عورت اوغلان یاوی قلی التكل فتحته به معناه بقال ثكلته امه ثكلا من الباب اربع
 التكل كافك كسریله اوغلان یاوی قلی عورت التكل ثاك فقی وكافك سكونیله والفك قصریله
 بمعناه التكلول ثاك فقی وكافك ضمی ومدیله كذلك اوغلان یاوی قلی عورت التكله میك وكافك
 فتحته اوغلان یاوی قلی بری بقال الحرب للوالدات مشكله كما يقال الولد بخلة ومحنة یعنی وأد خوفه
 وبخلة باعث اولور ورمحه یعنی كوندره دخی للوالدات متكة دیرل الاثكال همزه نك كسریله
 ولدی یاوی قلی درمق تقول انك الله امه یعنی خدای تعالی فی والده سنه یاوی قلی درمق الاثكال
 همزه نك كسریله شول صلقم چو بی در صكه اوزرنده خرما قوریغی اوله الاثكلول همزه نك
 وكافك ضمیله بمعناه بس انكاله اثكلول عكالیله عكولده لغت در الاثكل همزه نك فقی
 وكافك كسریله اثكلول جمی ابو عمر وشعر نده ابتد قد ابصرت سعیدی بها كتابی طویله
 الاقواء والاثكل صلقم چو یلری معناسنه التله ثاك فقی ولا مك تشدید به قیون سور یسی وچکی
 سور یسنه لله دیمزل بلکه حیلله دیرل عامه مهله ایلله وباء مثاله التل ثاك كسری ولاك فتحته
 جمی بدره ایلله بدرکی ویدره كك وچك طلمر مه دیرل وچنی قیوله یچی فر شوب سور ی اولسه لر
 اول رمانده مجموعنه لله دیرل و لله یوكه دخی دیرل صوف معناسنه بقال كساء جید التله یعنی كلیك
 یوكی خوب اولسه وبقال جبل ثله یعنی ایب یوكدن اولسه ودوه تویندن وقیلدن اولان ایبه
 لله دیمزل واما ونلرك اوچی بریره جمع اولسه عند فلان ثله كثیره دیرل و لله قیودن جقران طیراغه دخی
 دیرل الاثلال همزه نك كسریله برکسنه نك قیونی سور یسی چوق اولمق بقال اثل الرجل اذا كثرت
 عنده اثله واثلال بقلان دیوارك اصلاحه امرایك دخی دیرل بقال اثلته اذا امرت باصلاح مائل منه
 اثل میك ضمی وناك كسریله شول كسنه در ككه قیونی سور یسی چوق اوله التل ثاك فقی
 ولا مك تشدید به طوار ترسك بقال ثلت الدابة ثل من الباب الاول اذا رأت هرتون طرنقلوا لنده
 استعمال اولنور وثل قیو به طیراق دو ككه دخی دیرل بقال ثلت العرب فی البر وغيرها اذا هلته
 واخوه دو ككه دخی دیرل تقول ثلت الدراهم ثلا اذا صبیته او ثل اوی دفعه بعهغه دخی دیرل دیوارك
 ثلن قازوب بعده جهل سن ای ووروب یقلغه كك اوی یقه نك زیاده صعب اولان طریقی نودر كه
 سقف وجددر ان معا نال اولور وبقال ثل الله عرشهم ای هدم ملكهم وبرقو ملكه عز وودولی
 كسنه قذیل عرشهم دیرل بناء مجهول اوزره التل فتحته به هلاك معناسنه درتقول عنه ثلت الرجل
 الله ثلا وثللا من الباب الاول ايضا اذا هلكته وصاحب صراج نوه مقامه ثلات لازم متعدی
 كلور دیمشدر اما جوهری وصاحب قاموس وغیری متعدی معناسدن غیری به تعرض ایتشدر در
 وجوهرینك ثلی هلاك ایلله تفسیری دلیل قطعی اولامز ذرا جاتر كه ذرا اولنان تفسیر معنای اصمعی
 تفسیر اوله یا خود هلاك هلاك معناسنه اوله نكیم هر ورایتشدر التله ثاك فقی و میك كسری
 ومدیله قیاده باقی قالن صوب یا خود درده باقی قالن صوب التل كذلك ثاك فقی و میك كسری ومدیله

نكل

ثل

ج می باقی فلان صولر معناسنه و ثمله طوارک قرننده یمندن و صویندن باقی قان سننه به دخی دبرل و هر
 ص به یه ثمله دبرل و یونس ابتدی ماعلت شرابی بشی من طعام دبرل و بونک معناسی شرب انیزدن اول
 طعام یدم دیمکدر پس طعامدن اول ایچلنه ثمله دبرل الثمله فختنه کاسه دینده و غیره باقی قان
 سننه در و ثمله شول بونک پاره سنه دبرل که دومه آنکه فطران سوردر الثمله میم اولک کسری و ثانینک
 فختنه کذلک فطران سورده جک بونک دبرل الثمله ثالث ضمی و میم سکونیه کذلک کاسه ده و غیره
 باقی فلان سننه الثمال ثالث ضمی و میم تخفینیه شول زهر در که مر فی اوله صم منفع معناسنه پس منفع
 مر فی دیمکدر رتکیم باب عین ده مرور انشدر و صاحب صراحتک سم منفعی زهر کشنده الیه تفسیری
 مناسب دکلدر و ثمال سودک قیماقرینه دخی دبرل ثمالهک جمیدر علی ماسیحی الثمل میم اولک ضمی
 و ثانینک فختی و تشدیدله کذلک سم مر فی معناسنه در کویا که زهر کاسه ده تربیه اولنوب
 باقی و ثبات فلنشدر الثماله ثالث ضمی و میم تخفینیه سودک قیخی و ثماله کاسه دینده یا حوض
 دینده باقی فلان سننه به ده دبرل ثماله کبی و ثماله عربدن رجاعتک دخی ایمی در الأعمال همزه نک
 کسریله سودک قیخی جوق و اقی بقال ائمل اللبن اذا کثرت ثمالته و ثمال برسنه فی باقی قومغه
 دخی دبرل بقول ائملت الشیء اذا البقیة التمثیل علی وزن التکریم کذلک برسنه فی باقی قومق
 ثقل ثملته یبلا اذا بقیت الثمال ثالث کسریله باردم غیاث معناسنه بقال فلان ثمال قومغه ای غیاث
 لهم یقوم بامرهم التمثیل میم اولک فختی و ثانینک کسریله صغیق برملج معناسنه التمثیل قهتنله
 کسنه به شراک کیفیتی تأثیر ائمتک بقال عمل الرجل ثمال من الباب الرابع اذا اخذ فی الشرب ائمتک
 فختی و میم کسریله شراک تأثیر یله مست اولان کسنه نشوان معناسنه ائمتک فختی و واولک
 سکونیه بال اربینک بر فرقه سی جاعت نحل معناسنه اصمعی ابتدی بونک لفظندن و احدى یوقدر
 الثوبله ثالث فختی و واولک کسری و مد یله شول جاعت که بیوت مختلفه دن کلش اوله لولدری
 و ماللری دخی مواضع مختلفه دن کلش اوله ائمتک فختنه و واولک ضمی و تشدید یله شتم
 و ضرب یله غلبه فلیق بقال شول علیه القوم اذا علوه بال شتم والضرب الشول فختنه شول
 جنون در که قبونه عارض اولوب انی سور به تابع اولمه دن منع ایلر و اولاد و غی برده
 دوز طورر الشولاء ثالث فختی و واولک سکونی و الفک مد یله ذکر و اولسان معناسنه
 صیغه تأییدر الاول همزه نک و واولک فختنه صیغه تذکر در بقال شاه ثولاد و یونس ثول الانبیا
 همزه نک و ثالث کسریله دو کلک بقال ائمتک علیه القرب اذا انصب و انبیا بر کسنه نک او زرنه خاق
 اوشکه دخی بر بقال ائمتک علیه الناس من کل وجه ای انصب و ائمتک فختی و هانک سکونیه بر طاغک
 علمیدر ثمال ثالث و لامک فختی و هانک سکونیه باطل معناسنه در بقال هو الضلال ان ثمال اس ثمال
 بهل کیدر و زنده و معناده و لایه صرف اوله ده ابو عید ابتدی بواسمه باطلدندر الثیل ثالث کسری
 و مد یله دوه ذکرینک غلافی و ثیل نباتدن بر جنس اومتک اسمیدر الاثیل همزه نک و یانک فختنه ذکرینک
 غلافی بونک اولان دوه (فصل الحیم) جبال جمک و همزه نک فختی و یانک مایندن سکونیه سباعدن
 بالی قورت دیکلری جانورک اسمیدر فیل و زنی اوزره و بوالف لامسز معرفه در جباله وزن مذکور
 اوزره موشی بالی قوردک دبشبی معناسنه جبل فختنه کذلک ضبع معناسنه در جبالدن تخفیف
 اولمه در ابو علی لکوی روایتی اوزره و جیلده باقی الفه قلب ائمتک بر تاب لفظده و آنک امثالنده
 ابتدکلری کبی بر همزه هرنه دکلر لفظدن طی و لشمس ایسه یننده باقیدر پس آو که مایثت غیر
 مخدوف معامله سی الیه معامله اولنور و همزه نک وجودی قنده خود یا الفه قلب اولنور ساکن
 اولد یغندن اوزی الجبل فختنه طاغ الحبال جمک کسریله جمعی طاغله معنا سنه الحبال فختنه
 ابکی طاغدن عبارتد طی قیله سنه منسوب که انلرک بری اجأ وری سلمیدر الجبل جمک فختی و یانک

تول

ثمل

ثیل

جبال

جبل

سکونیه یرتقی بقال جنبه الله ای خلقه الاجال همزك كسریله قویی قازدن برك بره ارشك بقال
 اجعل القوم اذا حقروا قفلوا المكان الصلب واجبال طاعه توجه اتمكه دخی دیرلر بقال اجبل القوم اذا
 صاروا الى الجبل وبوانی السكيت روابندر جنبه بن ایهم جيك وبانك فقحله ملوك غسانك آخر بدر
 وغسان غین هجمه وتشديد سین مهمله ايله بر قومك اسمندر الجبله جيك كسری وبانك سكونیه
 برادش خلقت معناسنه وفرموده اولق معناسنه ده كلور بقال للرجل انه اذا وجله اذا كان غليظا
 الجبل جيك كسری وبانك سكونیه كسر معناسنه در بقال مل جل ای كسرو بقال ايضا جی جل ای
 بمعنی كسر الجبال میك كسری وجيك سكونیه فرموده اولان عورت بقال امرأه عجبال اذا كانت عظيمة
 الخلق الجبل جيك فحق وبانك كسریله غليظا اولوب جفا اوزره اولان كسینه الجبله جيك ضمی وبانك
 سكونیه اور كج سنام معناسنه الجبل جيك ضمی وبانك سكونیه ناسدن رجاعت وبونده بر نیجه لغت وارد
 بری ذكر اولان در وری دخی الجبل در ضمتنه وری دخی الجبل در جيك كسری وبانك سكونیه وری
 دخی الجبل در جيك وبانك كسری ولامك تشديد وری دخی الجبل در ضمتنه ولامك تشديد وری
 وباری تعالینك ولغده اهل منكم جبلا كسرا دیکي قول ذكر اولسان لغات اوزره قرات اولمشده
 اولکی جبل در ابو عمر وروای اوزر مد رثانی که جیلادر کسائی روای اوزره در ثانی که جیلادر اعراس وعبسی
 بن عمر وروای اوزره در رابع که جیلادر اهل مدینه روای اوزره در خامس صکه جیلادر حسن
 وای اسحاق روای اوزره در الجبله کسل بطله ولامك تشديد برادش خلقت معناسنه ومنه قوله
 تعالی وبالجبله الاولین وقرأها الحسن بالضم والتشديد الجبلات كسرتيله ولامك تشديد جعی
 برادش لمعناسنه الجبل جيك وبانك ضمی ونونك مابیننده سكونیه اغاجدن اولان قان قدحه دیرلر
 الجبل جيك فحق وناه مثله نك سكونیه جوق قبله دیرلر بقال ناصبه جئله الجبله جيك فحق وثانك
 سكونیه كثر شعر معتدل اولق وتقولون بسحب فی نواصي الجبل الجبله ای الاعتدال فی الكثر
 والطول الجبله ضمتنه ذكر اولان معناسنه اسمندر الجبله جيك فقحله كذلك ذكر اولان معناسنه
 اسمندر وجمه فرجه به دخی دیرلر غل معناسنه وجمه شول اغاجه دیرلر که میرا قری جوق اولوب فرموده
 اوله بقال شجرة جئله اذا كانت كثيرة الورق ضخمة الاجشلال همزه نك وبانك كسری وهمزه
 ثانیه نك سكونیه قوش تون قبار غمی بقال اجثال الطائر اذا نفش ريشه ويقال جاء الشتاء واجثال القبر
 وقبر قافك وبانك ضمیله حكلوك دیدك كری قوشدر که سرجه به شیدرو واجشلال غضبه كلوب ممانه به
 حاضر اولغده دخی دیرلر بقال اجثال الرجل اذا غضب ونهبال للقال واجشلال اوت قباروب بولغده قابل
 اولغده دخی دیرلر بقال اجثال النبات اذا اهتز وامكن لان يقبض عليه المجثلة میك ضمی وهمزه نك
 كسریله دكوب طورن نسته الجحمال جيك ضمی وهاء مهمله نك تخفیفه زهر سم معناسنه واه
 جحمال خاء مبعه ايله ابوسجد اكانكار اتمندر الجحل جيك فحق وحالك سكونیه آری بکیدر بهسوب
 معناسنه وچكر که جاعتندن شول یوك چكر که دره دوشدیکي رده قنادن دوشموز وچحل یوك
 مشکه دخی دیرلر سفله عظم معناسنه وشول کر تنکله به دخی دیرلر که اولام جیك ار ککیدروام حبیب
 خاء مهمله نك ضمی وبانك فقحله برجنس کر تنکله درو بعضلرا بندی جحل جحل دیدك كری بوجکدر که
 لجحاست بوالو وچحل رکه سنه بی مه اورمغه دخی دیرلر الجحل علی وزن التکریم كذلك بره اوروق
 تشدید صالغه ایچوندر وکاملور جحلله دخی دیرلر میم زائده ايله الجحل علی وزن جعفر شول
 کسندر که مجتمع الاعضاء اولوب سمز اوله الجحذلة علی وزن الدخرجة برکسنه بی بره دوشورمك
 بقال جحذله انا صرعه الجحل جعفر وزنی اوزره عسکر جیش معناسنه وعظیم القدر معناسنه دخی
 کلور قال رجل جحل انا كان ذا قدر ومزله الجحفلة علی وزن الدخرجة بره اورمق بقال جحفله
 انا صرعه ودمله وکاملور جحفله دخی دیرلر عین مهمله ايله وجحفله بیون طر نفطوطواک طوداغنه

جبل

جبل

جحل

جحل

جدل

دخی درلر انسانک طوداغنه شفه دیکتری ضعیفی التجهیل علی وزن التدرج جمع اولی بقضائ
 تجعقل القوم اذا اجتمعوا الجعقل فتجنس له سمند ورنی اوزره طوداغی قالن اولان کسنه غلبه
 الشفه معناسنه نون زامدر الجدل جیک فتنی و دالک سکونیه عضو معناسنه الجدل ضمتنه جعی
 عضول معناسنه الاجدل همزه نک و دالک فتحیه طوغن صفر معناسنه الجدل میک کسری و دالک
 فتحیه قصر کو شک معناسنه الجدل جیک فتحیه خر مافور یغندر که باشل اولوب مدور اوله و هنون
 برک اولماسمش اوله اهل نجد لغی اوزره الجدل جیک فتحیه واحدی و جداله بره دخی درلر ارض
 معناسنه الجدل علی وزن التکریم بره براتی مضای مذکور دن مأخوذدر الانجدال همزه نک
 و جیک کسریله بره دوشک بقال جدله فاجدل ای رماه بالارض فسقط الجدل میک ضعیفی و دالک فتحیه
 خصوصت ایدشک الجدل جیک کسریله معناه بقال جدله فاجدل و جداله اذا خاصمه الجدل
 فتحیه اسمدر شدن خصوصت معناسنه الجدل جیک فتنی و دالک سکونیه ای زیاده بوکک بقول
 جدلت الجدل اجده جدلا من الساب الاول اذا قلته فتل محکما الجدل میک فتنی و دالک ضعیفی
 و مدیه اعضامی قوی اولوب خوب اولان فیر معنای مذکور دن مأخوذدر و مجدوله محکم اوراش
 زرهه دخی درلر الجدل کذلک جیک فتنی و دالک ضعیفی و مدیه ضعیف اولان کسنه کسری
 ارتخندن اوله الجدل دالک کسریله قوی اولان اوغلان و جال شول دوه باور بسنه دخی درلر که
 آه سیله بوریمکه قادر اوله و بوراشندن قوی اولان در کس اشع بکی طوغش دوه باوریمیدر که آه سیله
 هنور وریمکه باشیه الجدل ضمتنه داه سنلنده برک اولی بقال جدل الحب فی سنله من الباب الاول
 اذا قوی الجدل جیک فتنی و دالک کسری و مدیه شول بولاردر که مختیار دن اورلمش اوله و کاه
 اولور و شاحه جدیل دیرلر و شاح و اوک کسریله شول سختیادن اورلمش سنه در کسره نساء عرب
 سینه بند کبی طغورلر جدیل جیک فتنی و دالک کسری و مدیه براکک دوه نک اسمدر که
 نعمان المذکر دوه سمیدر که مرنورک ایکی بنام ارکک دوه سی و ارادی بری جدیل و بری دخی
 شدیم الجدل جیک فتنی و دالک کسری و مدیه اسلوب و طریقت مشاکله معناسنه بقال کل
 یعمل علی جدیاته ای طریقت و جدیه قبیله معناسنه ده کلور و جدیه طنی قبیله سندن بر جاعتک
 دخی اسمدر و جدیه ذکر اولان جاعتک انه لربک اسمدر که جدیه بنت سیددر حمیر قبیله سندن
 اکانسبت اولمشلر در الجدل فتحیه له ذکر اولان جدیه به منسوب اولان کسنه شقی کبی نقیبه به نسبتده
 و نقیبه دخی بر قبیله نک باباسی ادبدر الجدل جیک فتنی و دالک سکونیه و الفک مدیه شول زره در که
 اورلمش اوله الجدل جیک و دالک فتنی و مایننده نونک سکونیه طاشلر حجاره معناسنه و بومعاندن
 کاه اولور و جدله جدل سمیه و انور الجدل جیک و نونک فتنی و دالک کسریله شول بر در که انده
 طاشلر اوله الجدل جیک و اوک فتحیه کو چک خرق نهر صغیر معناسنه الجدل جیک کسری
 و ذال مجده نک سکونیه بولک او طون کوکی اصل حطب عظیم معناسنه الاجدل همزه نک فتحیه
 جعی اصل حطب معناسنه الاجدل دالک کسریله شول سنه در که برنده دکلوب ثابت اوله و مکاتبدن
 اریله الجدل جیک کسری و ذالک سکونیه شول انجسدر که دوه یا تدو فی برک اوزره سنه دیکرلر
 بیک اولان دوه لکافاشنسون دیو و معنای جادل بوندن مأخوذدر و حجاب بن المذکر دخی انا جدیلها
 المحکک دیکوکی دخی معنای مزبور دن مأخوذدر و جدیل جدلک تصغیری در ذکر اولان معنایه
 و تصغیر تمظیم ایچوندن و محکک حکدن در فاشیق معناسنه و جدل مال شول کسینه دیرلر که مالک
 ضبط و صیانتنه بولداش اوله الجدل فتحیه شاد اولی فرح کیدر و زنا و معنی بقال جدل یجدل
 جدلان الباب الرابع الجدلان جیک فتنی و ذالک سکونیه شاد اولان کسنه الاجدل همزه نک
 کسریله شاد فتنی بقال جدله اذا فرحه الاجدل همزه نک و نونک کسریله مسرور اولی ایتهاج

جدل

جدل

معنا سنده بقال اجتذل فلان اذا انتهج الجزل فتحتهله طاخلر جباره معنائه الجرول جبك وواوك
 فتحتهله ورائك مايننده سكونيله معناه وواو جعفره الحساك ايجون درو جرول حطيله نام شاعرك
 لقبدر الجزلة جبك فتحه ورائك كسريله شول بر دركه طاشلو اوله الجزل كنلك جبك فتحه ورائك
 كسريله مدضكسرى يقال ارض جرله ومكان جرله الاجرال همزه نك فتحتهله جعي طاشلو برل
 معنائه واجرال كاه او لور جرل كجعي او لور جربه اجبال كبي الجزبال جبك كسرى ورائك
 سكونيله قرمزى بويه صنع اجر معنائه اصمعى روايى اوزره وجر مال الذهب التونك قرمزى بلغى
 وجر بال خمره دخى اطلاق اولور وجر بال اسميله مسمى اولان خمر سلافندن ادنى در ابلوكده
 وبعضيلر ايندى جربال الخمر خرك لوفى در الجزل جريك كسرى وذاك فتحه ورائك
 وجاه مهمله نك سكونيله بيوك و فرموده اولان دوه الجزل جبك فتحه ورائك سكونيله بيوك اودون كه
 قورشمس اوله وجرل عظيم معنائه كلور بقال فلان جزل الزاى اى عظيم الزاى ولفظ جزل
 شول كلامدر كه ريك اوليه وجرل كسريله دخى دبرل قطع معنائه بقال جزلت الشئ جزلتن
 اذا قطعت قطعتين الجزيل جبك فتحه ورائك كسرى و مديله عظيم معنائه بقال عطاء جزل
 وجريل اى عظيم الجزالى جبك كسريله جزيلك جعي عظيم اولان نسته له معنائه الاجزال
 همزه نك كسريله انصاحي ياده فلق تقسول اجزالت له من العطاء اى اكثر جزل الجزلة جبك
 فتحه ورائك سكونيله رآى صاحبي اولان عودت الجزالة حسن تدبير يقال امرأه جزلة اذا كانت
 بينة الجزالة وذات رآى الجزلة جبك كسرى ورائك سكونيله خرمابلوكسندن قطعه عظيمه
 الجزال جبك كسريله خرما كسمى زمانى الجزل فتحتهله صوچكن دوه نك ارقه سى كه ياغير اولفين
 ارقه سندن كك جقر لعله برى جوقرقاله الاجزل همزه نك ورائك فتحتهله ذكر اولان دوه الجوزل
 جبك ورائك فتحه وواوك سكونيله كوكر جين باوريسى وكاه او لور تازة بكسيده دخى جوزل دبرل
 وجوزل زهره دخى دبرل و ابو عبيد ايندى تازة بكسيده و زهره جوزل اطلاق اولتق ابنى مقبلك شعرندن
 خبرى برده استماع اولندى الجمل جبك فتحه وعينك سكونيله فلق الجمل مبلك وعينك فتحتهله بمعناه
 بقال جعلت ككنا جعله جعللاو محملا من الباب الثالث و برصفتدن برصقه و نذر مكه دخى دبرل
 كقوله تعالى جعله نبا اى صبره ونسيه فلقه دخى دبرل كقوله تعالى وجعلوا الملائكة الذين هم عباد الرحمن
 انا اناى سموهم وجعل كوچك خرما ناچار منه دخى دبرل الجمله جبك فتحه وعينك سكونيله واحدى
 كوچك خرما ناچارندن برى معنائه الجمل الجمل ضمى وعينك سكونيله بر كسريله برايش مقابل سنده
 معين اولان عوض الجماله جبك كسريله كذلك برايش مقابل معنائه و بريلن عوض الجماله جبك
 فتحه وعينك كسرى و مديله معنائه ايضا الجمل جبك ضمى وعينك فتحتهله نجاست بوالين سياه بوجك
 سر كين كردان معنائه الجملان جبك كسرى وعينك سكونيله جعي من بور بوجك معنائه
 وبومق امده صاحب صراح بومعادنى خبرى و جانونر سياه ابي ديمشدر جعلك تفسيرنده ذكر اولان
 معنائه قاموسده وسائر لغتده اشارت بولمادى و ظاهر بودر كه جوهر منك جعل الماء بالكسر جعللا
 اى كرفيه الجملان ديدوكى سر كين كردان معنائه كتحققنه دليل او لور سر كين كردان معنائه
 خبرى معنائه دليل اولماز الجمل فتحتهله صويه ذكر اولان بوجك جوق او شملك بقال جعل الماء
 جعللاى ككرفيه الجملان الجمل جبك كسريله شول بزازه صيدر كه آنكه جوملك آتشندن
 ايندر لور الجمل فتحتهله جعي كتاب ايله كنب كبي الاجفال همزه نك كسريله جوملكى ذكر اولان
 بزله آتشندن ايندرمك تقول اجعلت النار اذا ازلتها بالجمل واجعلت بكسريله على مقابل سنده عوض
 و بر كده دبرل واجعل ديشى كلب وسائر رنجى جانونر اركك طلب ايمكه دخى دبرل بقال اجعلت
 الكلبه اذا ارادت السفاد وسفاد سين مهمله ايله و قابله جماع معنائه در الجمل مبلك ضمى وجبك

جزل

جعل

جفل

سكونيله وعينك كسريله اركك طلب ايدن ديشي كلب يقال اجعلت الكلبة فهي مجمل الاستعمال
همزه نك وتاك كسريله كذلك ديشي كلب اركك طلب ايتك يقال استجعلت الكلبة اذا ارادت السفاد
الاجتماع همزه نك وتاك كسريله فلحق جعل معنائه يقال اجتمع وجعل بمعنى الجفل جبك فتي وفانك
سكونيله شول بلوتد كه صوبي دوكلوب حال قالمش اوله الانجفصال همزه نك وجبك كسريله بلوت
ذكر اوليان صفت اوزره ارمق الجفال جبك ضميله جوق يوك صوف كثير معنائه منه ما قالت الضأنة
اولدر خالا واجز جفالا واحلب كسبا نك لا ولم ترمثي ملا لا ورخال رانك كسريله وخاء مجمله ايله فوزيلر
معنائه درو جفال دفعه صوف كثير ورمكه اشار تدر وكرت معنائه دال اولديغتك اصلي بودر كه
قيون تاقر قلمجه فلي دوكلز پس قرقده جله قرقور وكسب يقال بيوك قد حلدرد بكدر يعني بواكلاحي
قيون لسان حاله اهلنه بيان ايلر كندی نفسني تعريف ايجون وجفال كذلك شول نسته در كه اني
سبل سورر الجفالة جبك ضميله شول كويكدر كه كفجه ايله اني چو ملك كن الورر وجفاله ناسدن
برجاعته دخي ديرل الجفلة جبك ضمي وفانك سكونيله يساغى جزءه معنائه پس بواسم مفعول
اولور غره اغترافدن اسم مفعول اولديغي كي كه غره كفجه ايله برنسته چالوب المقي معنائه در
الجفلي فتحته ايله وافك قصريله والاجفلي همزه نك وفانك فتحيله والفك قصريله خاصة معناسن
افاده ايجون ذكر اولور لفظ در يقال دعو تكم الجفلي والاجفلي اذا دعي في الخاصة لافي العامة
وبعض ايلر ايدى اجفلي وار فلي هر نسته نك جاعته ديرل الاجفلة همزه نك وفانك فتحيله جاعت
معنائه در فرار واتي لور ره يقال جاء القوم اجفلة وار فلة اي جاعة ويقال جاءوا باجفلكهم
وار فلتهم اي بجماعتهم الجفول فتحته سرعت ايتك يقال جفل جفولا من الباب الثاني اذا اسرع
الجامل فانك كسريله مضطرب اولان كسبه منز عجم معنائه الاجفيل همزه نك كسرى
وجبك سكوني وفانك كسرى ومديه قور خق جان معنائه يقال ظليم اجفيل اذا كان يهرب
من كل شي وظليم ظاء مجمله ايله دوه قوشنك ارككيدر الاجفصال همزه نك كسريله فاجده
سرعت ايتك يقال اجفل القوم اذا هربوا مسرعين واجفال يل سرعت ايتك كه دخي ديرل يقال
اجفلت لريح اذا اسرعت واجفال يل طراغى صاور غه دخي ديرل يقال اجفلت الريح بالتراب
اذا اذهبت وظربه الجفل ميمك ضمي وفانك كسريله سرعت ايديجي بل الجافلة فانك كسريله كذلك
سرعت ايديجي بل يعل هي مجمل وجافلة الانجفال همزه نك وجبك كسريله قوم برندن كو چوب سير
ايتك در لريه ل الجفل القوم اذا انقلعوا كلهم فاضو الجلل جبك فتي ولايك تشديده كي يكتني بادبان
كشتي معنائه الجلول فتحته جمعي الجلة جبك فتحيله دوه نجاستي يقال ان بنى فلان وقودهم الجلة
ووقودهم الواله وواه واولك فتي همزه نك سكونيله مطلقا طوار نجاستي خشكي معنائه الاجتلال
همزه نك وتاك كسريله دوه نجاستي دوشور ملك يقال هم يحتلون الجلة اي يلقطون البعر ولقط
وردن فالدرمي معنائه در الجلل جبك ضمي ولايك تشديده طوار چلي بوشش ستور معنائه
الجلال جبك كسريله جمعي الاجلة همزه نك فتي وجبك كسريله جلالك جمعي جلالر
معنائه وكاه اولور جل كل معنائه استعمال اولنور وردكي فارسي معرب ارمق اوزره نكيم
بعض اشعارده واقع ايلدر وجلر نسته نك معظمنه دخي ديرل الجلى جبك ضمي ولايك فتي
والفك قصريله امر عظيم معنائه الجلل جبك ضمي ولايك فتحيله جمعي كرى ايله كبركي امور
معظمه معنائه الجلة جبك ضميله خبر ما قودقاري ظرف وعاء نمر معنائه الجلل جبك كسريله
اكنك حصاد عالنده اولان قشمنه ديرل وجل جليل معنائه ده كلور يقال ماله دق ولاجل اي
دقيق ولاجليل الجلة جبك كسريله باشلاو اولان دوه جليلك جمعي در صبي ايله صبه كي وجهه
يشلو اولان آدميره دخي ديرل يقال مشيخة جلة ومشيخة ميمك وبانك فتحيله شينك جمعي دله

جلل

یشلو یرلر معناسنه المجلة ممك وجيك فتخيله شول صحيفه در كه انده حكمت سوزلری باز یلور اوله
 و ابو عبيده ايندى هر كتاب عرب طائفة سی قنده مجله در الجلال جيك فتخيله عظمت معناسنه در
 فقولهم جلال الله بمعنى عظمة الله و جلال اجل معناسنه كلور منه قولهم فعلته من جلالك اى
 من اجلك الجلالة جيك فتقى و لامك تشديد به شول اينكدر كه بوش كزوب نجاست قرشدره
 وفي الحديث نهى عن لبس الجلالة اى بقرة تنبع النجاسات و بواجلدن مأخوذ در دوه نجاستن
 دبو شور مك معناسنه على ماسيحى و جلالت باشلو اولغه دخی دبرل يقال جل ال جل اذا اسن
 و يقال جلت الناقة اذا اسنت و ابو النصر روايتى در و كاه اولور معنای صفرى دخی افاده ايدر
 كافي المثل جلت الها جن عن الولد اى صغرت و هاجن كوك اولان حيوان در كه طوغر مغه
 و ولد كور مك صالح اوله پس جلت اصل معنایه نظرتزهت عن الولد معناسنه اولور الجلال
 جيك ضمي و لامك تخفيفه عظيم معناسنه در الجلالة جيك كذلك ضمي و لامك تخفيفه ناقة
 عظيمه در الجلل فتخيله امر عظيم در و جلت قولای نسته به دخی دبرل پس بواضداد دن اولور
 و جلت اجل معناسنه دخی كلور يقال فعلت ذلك من جلتك اى من اجلك الجليل جيك فتقى
 و لامك كسرى و مدليه امر عظيم و جليل تمام ديد كبرى ضعيف اونه دخی دبرل كه انكه اولرك
 بارقرن سد ايدر الجليلة جيك فتقى و لامك كسرى و مدليه واحدى ذكر اولنان اونك بردانه سي
 معناسنه الجلائل جيك فتقى و بانك كسريه جعي ذكر اولنان اوتلر معناسنه الجليل
 جيلرك ضمي و مايننده لامك سكونيه دف بولى ساز قسندن در الجلاجل جيم اولك فتقى و جيم ثائينك
 كسريه جعي دف بوللرى معناسنه الجليطة على وزن الزلزلة دف بوللرىك آواز و بر مى
 و جليطه رعد آوازه دخی دبرل و جليطه مطلقا بر نسته بي البله تحريك اتنسته دخی دبرل نقول جليطت
 الشئ اذا حركته بيدك المججل مجلها ضمي و جيم ثائينك كسريه شول بلوندر كه انده رعد آوازی اوله
 التججل على وزن التزلزل به كبر و بكتك يقال تججل فى الارض اذا ساه فيها و دخل و سوخ سين
 مهمله و خاء مجهله به كبر مك غرق زمين معناسنه و تججل بقلوب بوزلماغه دخی دبرل يقال
 تججلت قواعد البيت اذا تضعفت وفي الحديث ان فارون خرج على قومه يتختر فى حلة
 فامر الله الارض فاخذ به فهو تججل فيها الى يوم القيامة و حله حاء مهمله نك ضميله فاخر اولان خلعتدر
 الجلاجل جيك اوله ضمي و ثانيا كسريه آوازی صافى اولان مركب يقال حار جلاجل اى صافى
 النهيق جلاجل جيم اولك فتقى و ثائينك كسريه بر موضعك اسميدر الجللان جيلرك ضمي و لامك
 مايننده سكونيه كشير تخمى و ابو الفوت ايندى جللان سوسم تخميدر كه فاني ايننده اوله هنوز حصاد
 اولندن و جللان يورك ايننده اولان سياه فان قطره سنده دخی دبرل حبة القلب معناسنه يقال اصبت
 جللان قلبه فان يور كنه اورلسه الجلول ضميته قوم شهر دن چقوب كتمك يقال جل القوم
 عن البلد يجلون جلولا من الباب الاول اذا جلوا و خر جوا الى بلد آخر الجالة لامك تشديد به
 شول قومدر كه بر شهر دن بر شهره چقمش اوله لريقال استعمل فلان على الجالة يعنى شهر دن
 طشره بقتلر اوزره عامل قلندى و استعمل على الجالية دخی دبرل جز به جعنه وضع اولان كسسه به
 الجل جيك فتقى و لامك تشديد به دوه نجاستنى دبو شرمك يقال جل البعر مجله جلا من الباب الاول
 اذا التقطه الاجلال عمره نك و ثائينك كسريه كذلك دوه نجاستنى دبو شرمك الجلالة جيك فتقى و لامك
 تخفيفه عظيم القدر اولمق يقال جل فلان بجل جلالة من الساب الثاني اذا عظم قدره الجليل جيك
 فتقى و لامك كسرى و مدليه عظيم القدر اولان كسسه الاجل فتخيله زباده عظيم القدر اولان كسسه
 و بعض شمرده فك ادغامه واقع اولوب اجلد بنمى ضروره در شكيم كاه اولور باجل ما بعدت دبرل
 باقوم ما اجل ما بعدت معناسنه فعل تعجب اولمق اوزره الاجلال همزه نك كسريه تعظيم و تكريم

جل

ایمان بقابل اجلته فی آیه و احلال جوق عطا قلعه دخی دیرل بقال اثبت فلانا جلنی و لا احسانی
ای ما اعطانی جليلة و لا جاشیه و یفعل ما جلنی و لا ادقنی ای ما اعطانی کثیرا و لا قلیلا الجليلة جیم
فقی و لامک کسری و عدله برقرار طوع و نود و جاشیه حاء مهمله و شین معجه ابیه کو جک
اولان دوه و یقال مالہ جليلة و لا دقیقه ای مالہ نافه و لا شاة التحلیل علی وزن التکریم برنسنه عام
اولی بقال جلی الشی تجللا اذا عم و تحلیلته حول کیدر مکه دخی دیرل بقول جلالت الفرس اذا البسته
الجلل الجلل ممک ضمی و لامک کسری و تشدید بله شول بلوندر که یغموری بروزنه عام اوله التحلیل
فخترینه و لامک ضمی و تشدید بله برنسنه نک اوزدینه عالی اولی بقال تجلله اذا علاه و برنسنه نک
معط من المعه دخی دیرل بقال تجلله اذا اخذ جلالة التحال تالک فقی و لامک تشدید بله یو کلتمک
بقال فلا یقال عن ذلک ای یزفع عنه جکولام جیمک فقی و لامک ضمی و الفک مدله نا حبة فارسیده
برقرینه نک اسعیدر الجلی جیمک فقی و لامک ضمی و آخرینه بانک تشدید بله جلولایه منسوب اولان
نسبه علی خلاف القیاس مثل خریر فی النسبه الی حروراء و حروراء مهمله نک فقی و الفک مدله
و شهرک اسعیدر الجلیل فخبیده دوه و فر التدی جل باقه نک زوجی اولان دوه دربعی ارکک دوه به
محسوس و مدر الجلیل جیمک کسری بله جعی الاجل همزه نک فخبیده کذلک جعی الجمالات کذلک
جیم کسری بله جعی الجلیل جیمک فقی و بانک کسری بله کذلک جعی دوه در معانسه الجامل
ممک کسری بله ریلو لیه دوه در صکه جو بانتری و صاحبی بله اوله و صاحب صراح جامل شربانان
والای و اسباب آن دیمیدر و فیه ما لا یخفی الجماله جیم کسری بله شول دوه سورسیدر که جله ارکک
ارلوب ایچنده دیشیسی اولیه بقال هذه جماله فی فلان و قری کمانه جماله صفر الاستیحال
همزه نک و تالک کسری بله دوه جلی اولی مرتبه سنه ایشیک بقال استیحمل البعیر ای صار جلا
و انما سمی جلا اذا اربع یعنی دوه درت دیش صاحبی اولد قدره بجل اولور و بیدی باشنه
کیرد صکه اولور الجماله جیمک فقی و ممک تشدید بله دوه صاحبی اولان کسنه ل
اصحاب جلال معانسه خیاله و خار کبی الجمال جیمک فقی و ممک تخفیفه کورلک حسن
معانسه بقول جل الرجل جمالا فی الباب الخامس الجمل جیمک فقی و ممک کسری و مدله صاحب
جان اولن اروجله ایشیش باغه دخی دیرل الجلیله جیمک فقی و ممک کسری و مدله کذلک صاحب
جمال اولن عورت الجمال جیمک فقی و ممک سکونی و الفک مدله کذلک صاحب جمال اولان عورته
الجمالی جیمک ضمی و ممک تشدید بله زیاده خوب اولان کسنه الجلی جیمک ضمی و ممک فقی و بانک
سکونیه برجنس فوشک اسعیدر صیغه قصه غر اوزره وضع اولشیدر الجلال جیمک کسری و ممک
سکونیه جعی ذکر اولن فوشلر معانسه کهنیه کعتن کی و کعت بله دیرل جل فخبیده مدحج دن
برقرینه نک بابائی اسعیدر صکه اول جملن سنه العشر مودر که هندی عرو الجلی الیردن در که
امیرالمومنین علی الیه بله ایدی قیل اولیدی جل جیمک ضمی و ممک سکونیه برعورتک اسمی در الجملة
جیم ضمی و ممک سکونیه خیالک مجموعی الجمال جیمک ضمی و ممک فخبیده جعی جامل معانسه
الاجل همزه نک سکریله حسابی جمله رد اثبت بقول اجملت الصنیعة عند فلان اذا حسنت
برکعتیه ایلک انک و بریشی خوب ایشیکه دخی دیرل بقول اجملت الصنیعة عند فلان اذا حسنت
واجل فی صرعة اذا جادها و کاه اولور اجل باغ ارتمکه دخی دیرل ابو عبیدروانی اوزره بقول
اجلن لشعم و قومک دوه سی جوق اولفه دخی دیرل بقول اجل اقوم اذا کثرت لهم و بوکاتی
روانی در اجل جیمک فقی و ممک سکونیه باغ ارتمک بقول جللت السحیم اجله جلا اذا دنته الاحتماله
همزه نک و تالک کسری بله کذلک باغ ارتمک بقول جللت السحیم اذا دنته المجامله ميم اولک ضمی
و ییم تالک فخبیده برکسنه ایه احسانه معامله ایتک الجمالی جیمک ضمی و بانک تشدید بله فر موده اولان

کسنه

کسبه الجمالة على وزن المزبور شول نافع در که اعضاسی قوی اولمه ده ار که که شبه اوله الجبل
 جبک ضمی و مبهک فعی و تشدیدله بزوع حساب و جبل کی اینه دخی دیرلر جبل سفینه معناسه و اول
 شول ایلردر که برقاچن برره کتوروب باعلی و ابن عباس رضی الله عنهما حتی یلج الجبل فی سم الحیاط قرات
 ابتدی التجمیل علی وزن التکریم برنسنه بی تزیین ایدوب خوب ایتمک تقول جله اذ اینه التجمیل فخبینه
 و جبک ضمی و تشدیدله برکسنه نکلنله خوش اولغی اظهار ایتمک و فخبیل جبل بکه دخی دیرلر و جبل
 اریمش ات یاغی شحم مذاب معناسه قالت امرأه لا یبتها یجعلی و تعفی یعنی شحم یاغی اکل ایدوب صفافه
 ایج و عفافه عین مهمله مک ضمیمه معده قالن سوت درو خفی دکل در که بوکلام جمال صاحبی و عفت
 صاحبی اول دیمکی دخی ابهام ایدر الجول جبک فعی و واولک سکونیه جولان ایتمک و برنسنه بی اختیار
 ایتمک دخی دیرلر تقول جلت هذامن هذا ای اختیره منه الجولان فخبینه معناه بقال جال یجول جولان
 و جولان و جولان المال مالک خرده سی و بره می فرار و ابی اوزره الاجتال همزه نک و تانک کسرله
 و الاجتال همزه نک و جبک کسرله کذلک جولان ایتمک و اجتال اختیار ایتمک دخی دیرلر تقول اجتلت
 منهم جولان ای اخترت الجولان جبک فعی و واولک سکونیه شام شریفه برطافک علی در الاجالة
 همزه نک کسرله دور ایندر مک بقال فی لبس راجل السهام یعنی قار او قلن دوندر التجوال تانک فعی
 و جبک سکونیه طواف ایتمک تطواف کی در روز ناومعنی التجویل علی وزن التکریم جوق جولان
 ایتمک تقول جول فی البلاد اذ اطوف التجوال تانک فعی و واولک ضمی ایله جولان ایدشک بقال تجاولوا
 فی الحرب ای جال بعضهم علی بعض و کات بینهم محاولات المجول میبک کسری و واولک فخبیه شول قصه
 قنادر که آنکه جاره جولان ایدر و کاه اولور قلقانه دخی مجول دیرلر الجول جبک ضمی و مدیده قیونک
 دیواری در جدار البئر معناسه و ابو عبید ایتدی جول قیونک اعلا سندن اسقلنه و ارجحه هر جانبدر
 الجال علی وزن الحال معناه الاجوال همزه نک فعی و جبک سکونیه جوی قوی دیواری معناسه
 و جول عقله و ادرا که دخی دیرلر بقال ماله جول ای عقل و عزیمه تمنعه مثل جول البئر الجهل جبک فعی
 و هانک سکونیه علمک مقابلی الجهالة جبک فخبیه کذلک علمک مقابلی بقال جهل فلان جهلا و جهالة
 من الباب الرابع التجاهل تانک فعی و هانک ضمیمه جاهلک اظهار ایتمک برنسنه بی یلور کن تقول بجاهل
 اذ اری من نفسه دلاک و لبس به الاستجهال همزه نک و تانک کسرله برکسنه بی استخفاف ایدوب جاهل
 عدا یتک تقول استجهله اذ اعده جاهلا و استخفه و فی المثل نزه الغرار استجهل الغرار و فرافانک ضمی
 و راثن مهمله بیه بیان صغیر نک ولدی در که هنوز رسیده اوله و نوزارک دیشی اوزرنه صحرادق در
 یعنی رسیده اولان صحره دیغن کوروب اولمیلر دخی صحرادقده کله یکی رسیده اولنلرک صحرامسی
 اولمیلرک استخفافی موذی اولور و بو بر مثلد که ارمز کسنه نک همدی اولمیلرک اجتناب لازم اولغی
 محلنده ضرب اولنور تا که آنک فعلی کی فعل ایشک آکا دخی سراپت انجیه التجهیل علی وزن التکریم
 برکسنه بی جهله نسبت ایتمک المجهله میبک و هانک فعی و جبک سکونیه برکسنه بی جهله جل ایدن
 سنه منه قوامهم الولد المجهله المجهل میبک و هانک فخبیه شول بیه در که آنده علامت طریق اولیه تقول
 رکتها علی مجھ و لم الجھلا جبک فعی و هانک سکونی و الفک مدیده رافظدر که محل تا کیده استعمال
 اولنور منه قولهم کان ذلک فی الجاهلیة الجھلا زیرا جهلا جاهلیت لفظی تا کید ایچون افظ مزبور دن
 مشتق اولمشدر و ندواندو همج هاجمه ایله لبلا و یوم ایوم دیکلری کی و نفازع و همج فخبینه خرده
 سنکه دیرلر الجبل جبک کسری و مدیده ناسدن برطائفه در مثلاً التزکفة جبل و الروم جبل دیرلر جلان
 جبک فعی و تانک سکونیه عبد القیس قبیله سندن بر جاعت در و جلان الحصى شول اوفی طاشلردر که
 اتی بل شدتله اسمکین دوندرمش اوله (فصل الحاء) الجبل حانک فعی و تانک سکونیه اب رسن معناسه
 الجبال حانک کسرله جعی ایلر معناسه الاحبل همزه نک فعی و تانک ضمیمه کذلک جعی و جبل عهد

جول

جهل

جبل

جبل

واما دهخی دیرل و اما ن قرب معناسه قریب معنادر و حیل و صاله دهخی دیرل یوسیدن اوزان قوم ده حیل
 دیرل رمل مستطیل معناسه و حیل العائق برسیکیردر او موزده و حیل الورد بر طمر در پیونده و حیل
 الذراع بر طمر در قویله و فی المثل هو علی حیل ذراعک ای فی اقرب مک الحبله حاک ضمی و بانک
 سکونیه ردیکلو اناج بمشی درو فی حدیث سعدی قدر انا مع رسول الله صلی الله علیه وسلم و مالنا طعام
 الا الحبله و ورق السم و سمر بریده را غا جک اسمیدر و حبله شول زینته دهخی دیرل که نسا طائفه سی
 طافند یعنی قلابه زده قیورلر الحایل بانک کسریله شول کلردر که ذکر اولان حبله بمش اولنر الحیل
 حاک کسری و بانک سکونیه آفت داهیه معناسه الحیل ضمیمه جمعی ذکر اولان داهیه لر معناسه
 الحیل حاک فتی و بانک کسری و مدبله رلفظدر که حیل راح دینند که اسیدمر ادا اولور یقال للواقف
 مکله کلا سید لا یفر حیل راح الحیل فتمتله فارنده اولان ولد حیل معناسه یقال حیل المرأة من الباب
 الرابع الحلی حاک ضمی و بانک سکونی و لفک قصر یله یو کلی عورت معناسه الحالی حاک فتی و القف
 قصر یله جمعی یو کلی عورتا معناسه الحالیات حاک و لامک فتمتله كذلك جمعی و یونک جمعی
 حالیات کلدی ربا و نکیمون افعیل و قدر یس صغری کلم سنک جعته مخاف اولدی و یونک اصلی
 حالی ایدی لامک کسریله زبرا هر جمع که آنک او جنحی حرفی الف در الفک عقبنجه کلمن حرف
 مکسور اولور مساجد کبی و جعفر کبی اندر صکره الف تأیث دن مقلوب اولان یابی الفه
 قلب ایوب حالی دبدیلر لامک فتمتله ناکه الفین بینی فرق اولنه تنکیم صحاری ده مرور ایتمشدر
 و هم حالی دهخی حلی کبی اوله زک صر فده زبرا اکبریا الفه قلب اولنسه ساقط اولور دی
 تنوین داخل اولدیغیمون تنکیم جوارده ساقط اولور الحلی حاک ضمی و بانک سکونیه و بانک
 تشدید یله حلی به منسوب اولان نسنه الحلی کذلک حاک ضمی و لامک فتی و بانک تشدید یله
 حلی به منسوب اولان الحلی حاک ضمی و بانک سکونی و بانک تشدید یله کذلک حلی به
 منسوب اولان نسنه و ابو زید ابتدی هر طریقی اولان حیوانده حلی دیرل الحیل میم و بانک
 فتمتله رمان حیل یقال کان ذلك فی محبل فلان ای فی وقت حیل امه به حیل الحبله فتمتله حاک
 یاروسی تنج استاج و ولد الجین معناسه و فی الحدیث نهی عن حیل الحبله و بعض نسخه بیع
 الحبله واقع اولمشدر ظاهر بودر که نسخه اولی ده دهخی مضاف مقدر در و حیل کذلک اصمه بد اخنه
 دیرل قضیب کرم معناسه الاحبال همز مک کسریله یو کلی فلیق القاح معناسه یقال حبله اذا القحه
 الحبله حاک فتی و بانک سکونیه کذلک اصمه بد اغی بعض لغت اوزره الحباله حاک کسریله
 طریاق که آنکله آو اولر الحالی بانک کسریله شول کسنه در که طوزاق نصب ایدر و حایل ارش
 معناسه ده کلور و فی المثل اختلط الحایل بالنابل و نابل ارفج در لحسه معناسه الحبول میم فتی
 و بانک ضمی و مدبله شول و حشی در که طوزاغه طولشمش در الحبول علی وزن الکافور شول
 ایب که آنکله خرم انا جنه جفرل الاحبال همز مک و تانک کسریله طوزاعله آو اولقی المحتل
 میم ضمی و بانک فتمتله آت بلی خرد پای فرس معناسه حبال حاک کسریله بر جلاک اسمی در
 طلیحه بن خویلد الا دی اصحاب بدن الحیل حاک و بانک فتی و یونک مایبند سکونیه
 قصر القامه اولنر جل و کورک معناسه ده کلور فرو کبی و بر جلاک دهخی اسمیدر الحناتل
 حاک ضمی و یونک سکونیه خلوبه معناسه یقال ما جدمه حناتلای بد او بور بد همزه الیه روایت
 فلوب مالی عنه حناتل دیدی بد معناسه الحیل حاک کسری و ناه مثله نک سکونی و یاه مثانک
 فتمتله همغ و زنی اوزره طلعه بتن انا جلدن بر نوع درو همغ غین معجمه الیه موت معجمه دیرل و کاه
 اولر ر جل و صیره دهخی حیل دیرل الحناتل حاک ضمیمه اربه دن و برنجدن و خرمدان دو ککن قاید
 باجمه هر قاب عاصحی اولنر نسنه دن پاک اولنر خرد وانه حبله دیرل و حناتل الدهن یا غل دبنه

خل

جمل

چو کن در دیر کو با که حثاله هر نسنه نك يرامنه اطلاق اولنور الاحثال همزه نك كسريله
صبيك غدا سن برام فلق نقول احثال الصبي اذا سأت غداه الحثال حاك فتي وحيك سكونيله
ابق باغي قيد باهنا سنه و خلتال معناسنه ده كلور و حاك كسري دخی لغت در يومه منازده الاحال
الفك فتيه جعي يقال انه الذات اجمال التحجيل على وزن التكرم آت ك درت باغي با و ج باغي
و يا خود ايكي باغي اق اولمقدرا كسر يلكلرند نجا و زايدوب ديزلر نواكر بحجر ليرن كجر سه زيرا
خلخال يرلري بونلر در يقال فرس محجل وقد جلت قوائمه تحجلا پس اق اكر انك درت باغنده
اولور سه محجل الاربع ديزلر و اكر تحجيل ايكي ابقده اولسه اكا محجل الرجلين ديزلر و اكر بر ابقده
اولسه و يلكلرند نجا و ز قلسه اكا محجل الرجل البني يا خود محجل البسري ديزلر و اكر اوج يا غنده اولوب
برنه اولمزه اكا محجل الثلث مطلق يدا و رجل ديزلر يعني اوج باغي شكل بر باغي يا خود يرلري خالي ديزلر
و اكر بر جانبد اولان الي و باغي اق اولسه مسك الايمان مطلق الاياسر يا خود مسك الاياسر مطلق
الايمان ديزلر و اكر يرلري و بر باغي اق اولور سه من خلاف اكا مشكول ديزلر و بوتفر بر دن فهم
اولنور كه ايكي الي فقط يا خود يرلري فقط اق اولان آه محجل ديمبلر و بر باغي اق اولنه محجل ديزلر
اكر چه جوهر ي اول كلامند ما التحجيل بياض في قوائم الفرس او في ثلث منها او في رجله ديبوب رجل
واحد ي اق اولان محجل اولسا مسن اشعارا يمشد پس جوهر ي كلامك اوليله آخري پينده نوع
مدافعت و اردر الحجلان فتيه باغي بغلو اولانك بور بمسي كبي بور بك يقال حجل الطائر يمحجل جملانا
من الباب الاول والثاني و حجلان اثنائي مشيده صجره مغه دخی ديزلر سكير لشمش دونه اوج باغي اوزره
بور بمسي كبي يا خود او غلاك بر باغي اوزره يا خود ايكي باغي اوزره صجر ارق بور بمسي كبي الاحال
همزه نك كسريله دونه صول لندن باغي جوزوب صاغ الهه بفلفقد نقول احثال البعير اذا اطلقفت
قيد من بده البسري و شد دته في البني الحمله فتيه كلبن اوي الحثال حاك كسريله جعي كلبن
اولري معناسنه و كلبن اوي شول اودر كه فاشلرله و فاشلرله و پرده لره تزين اولنه و حله ار كل كلكه
دخی ديزلر كه طيور قسمند در فيحه معناسنه الحثال فتيه جعي الحجلان حاك كسري وحيك
سكونيله كذلك جعي الحثال حاك كسري وحيك سكوني والفك قصريه كذلك جعي ار كل
كلكلر معناسنه و فملي وزني اوزره جمع كلدي الا ايكي كله بر ي طرفي كه نظر بانك جعبدر بر ديزلر و
جانور معناسنه و بر ي دخی جلي در حثال جعبدر و حجل دونه خرد لره دخی ديزلر صفار الابل معناسنه
و حله فتيه واحدنه ديزلر الحثال حاك فتي وحيك سكوني والفك مديله شول قيوند كه اينجك لري
اغمش اوله و صاحب صراح حثال كوسفند سفيد سمها ديمشدر سهودر زير اسم طرفه ديزلر حالا كه
جوهر ينك عبارتنده واقع اولان اوظفه افظي اينجك لر معناسنه در طرفه معناسنه دكلدر الحوجه
حاك وحيك فتي واولك سكونيله شول كوچك شته در كه باشي واسع اوله التحجيل كوز
ايچرو باقى يقال جلت عيه تحجلا اذا غارت محجل نانك فتي و حاك سكوني وحيك ضمله بر آت
اسميدر كه ليديك شعرند و واقع اولمشر الحذل حاك فتي و دالك سكونيله بر كسنه به ظلم اينكه ميل اتمك
يقال حذل عليه يحدل حدلا من السباب اثنائي اذا مال عليه بالظلم و حذل ظلمه ميل ايدن كسنه به دخی
اطلاق اولنور يقال رجل حذل غير عدل الاحذل همزه نك و دالك فتيه شول كسنه در كه بر باني
اكر ي اوله براوموزي اول براوموزندن بوكسك اولمغه و شباني ايندي احدله شول كسنه در كه
آت او موزلي و بويي كو كسي اوزره حواله اوله الحذل حاك فتي و دالك سكوني والفك مديله
شول باني در كه كريس ري انده زياده چوقرا و له الحذل حاك ضمي و دالك سكونيله ازارك كاري
و كوكل كانه دخی ديزلر وفي الحديث هاتي حذل فتيه المال اكر نسيخه فجل فائه واقع اولمشر
و بعضنده فته فجل واقع اولمشر ظاهر بودر كه وجه اوله نظر فجل كلام راويدن اولور اي قل

حدل

حدل

هاتی حذلک فجعل ووجه ثانیة نظر جواب الامر اولوب ثمه حدیثدن اولورو بوم قامده صاحب صرح
 حذل میان پیراهن دیمشدر کار پیراهن کرک در الحذل فختنبله کوز قیاسنده سو جلیجر قضاغی
 کر بکاری دو کمل بقال حذات عینه فحذل حذل من الباب الرابع اذا سقط هدهیه من برة نکون
 فی اشغاره او حذل کذلک برجنس دانه به دیر که اندن اتمک بشوررل الحذل حانک فخبیله برنسنه در که
 سمانچانک کوکندن چقرانی سوداچنده ایصلدوب اکل ایدرلر ابو عیدایندی حذل شول فان کی
 نسنه در که سمر اغاجندن چقرانی اکل ایدرلر الحرجل حانک وچمن ضمی ومانینده رانک سکونیه
 طویل معناسنه در الحرجل علی وزن جعفر شول دانه در صکه کا اوزرلک دیرلر سبند معناسنه
 الاحز بلال همزه نک وزاء مجهمک کسریله یوقری قالمق ارفساع معناسنه بقال احزالت الابل
 فی السیر اذا ارتفعت واحزأل الحبل اذا ارتفع فی المرباب الحزبل حانک وزانک وبانک فخبیله
 ومانینده نونک سکونیه قصه اولوب اعضاسی محکم اولان کسنه الحسل حانک کسری و سبنک
 سکونیه کرباور بسی که هنوز بمردن چقمش اوله الحسول فخبیله جمی کرباور بلری معناسنه
 ابا الحسل کلرک کتبیدر ذکرا اولسان معنادن. أخذ درو عر بلرک ضروب امثالندن در لایک سن
 الحسل دیدکاری که ادا معناسنه در راحساک دیشی اصلادوشمن تا اولجه الحسل حانک فخی
 و سبنک کسری و مدیله او کوز باور بسی ولد بقر معناسنه مزورک کندی لفظندن واحدی یوقدر
 الحسیله حانک فخی و سبنک کذلک کسری و مدیله مؤنثی اصمعی رواقی اوزره و حسیله خرمانک
 بره مزنه دخی دیرلر که آنک قورینی لذیذ اولسان قوریهاتی سودله باخود صویله ایصلدوب بر مقدار
 لذیذ خرما قورلذت بواسون دیو بقال بلوالان تلک الحسیله وبلوالان ایصاتی معناسنه الحسالة
 حانک ضمیله اربه نک و سائر حبوبانک دانه سندن دوکلن قانی در حثاله کی در وزنا و معنی الحسول
 ممیک فخی و سبنک ضمی و مدیله رذالت اوزره اولان کسنه بقال حسیله من الباب الثانی اذا رذله
 وبقال حسل به اذا اخس حظه یعنی نصیبی نقص اولسه التحسیل علی وزن التکریم بر کسنه
 تقصیر ایدوب اوزین رذالتیه دوشمرک بقال فلان یحسل بنفسه ای تقصرو بر صکب
 بها الدناءة الحسکل حانک وکافک کسریله هر نسه نک صغیر اولان ولدنه دیرلر صغیر اولدینی حیثیتدن
 کرک ولد اخیر اولسون کرک اولسان و صاحب صراح الک صکره طوغن ولد معناسنه حل
 اتمشدر سه اولدینی عبارت جوهریدن معلوم اولور شول کسنه به که ترا کب عربیه الیه نوع الفی اوله
 الحسا کل حانک فخی وکافک کسریله جمی خرده یاوریلر معناسنه الحسکله حانک وکافک کسری
 و سبنک سکونیه کذلک جمی ظاهر عبارت جوهریدن فهم اولنان بودرولکن مفرد بلا ناء اولوب
 جمع مع التساو لقی خلاف مشهور در مکر که کاء الله کاء. کی اوله که کاء بلا ناء واحد مع التاء جمع در
 دیمشدر تکیم باب همزه ده مرور اتمشدر التحصیل علی وزن التکریم برنسنه فی حاصل قلمق تقول
 حصلت الشیء تحصیلا و تحصیل الکلام کلامی محصولته ربا تمک الحاصل صادک کسریله و الحاصل
 ممیک فخی وصادک ضمی و مدیله برنسنه نک باقی قلانی الحاصل حانک فخی وبانک کسریله باقی
 قلان نسنه الحصیله حانک فخی وصادک کسری و مدیله واحدی باقی قلن نسنه معناسنه الحصلة
 ممیک ضمی وصادک کسری و تشدید یله شول عورت در که معدن طیراغن تحصیل ایدر الحصیل
 حانک فخی وصادک کسری و مدیله راوتک اسمیدر الحصل فختنبله ذکر اولنان اونک طیراغن اکل
 اتمکله آنک قرنی اغریق بقال معصل الفرس حصلا من الباب الرابع اذا اشتکی بطنه من اکل تراب
 هذا الذب وحصلا خرما قور فنه دخی دیرلر رک اولمزدن وری برندن امتیاز بولمزدن اول الحصلة
 فختنبله واحدی الا حصلا همزه نک کسریله خرما انخی قورق کتورمک بقال احصل النخل
 الحصالة حانک ضمیله خرمن برنده باقی قلان دانه در خرمن کوتولد کدن صکره که خرمن سورنده سی

حرجل
 حرم
 حزل
 حزبل
 حسل

حسکل

حصل

حظ

اولور الحوصله حانك وصادك فتى وواوك ماينفنده سكونيله قوش قورشنى وحوصله قوش
 قورشقن طولدرمه دخی دیرلر یقال حوصل اذاملاء حوصلته یقال حوصلی وطیری یعنی فرنگی
 برقلوب پروازايله الحظ حانك فتى وظانك سكونيله تصرفدن وحرکتدن منع ایتك یقال حظ
 علیه یحظ من الباب الاول وحظ یورین کسبه بعض یوریمسی کتم ایتکه دخی دیرلر یقال حظ
 المشی یحظ من الباب المذکور اذا کف بعض مشیه الحظ حانك فتى وظانك کسریله شول ممسک
 کسبه در که اهلی اوزره اتفاق ایتیکی نسنه بی حساب ایدر الحظ حانك فتى وظانك اشد بدله
 بمعناه الحظ حانك کسری وظانك سكونيله اسم در اسماء اوزره اولق بمعنایه الحظ لان
 فتحته غصباتك اولان کسبه نك یوریمسی الحظ حانك وظانك فتى ونونك سكونيله قرغه دوککی که
 اکانو جهل قانونی دخی دیرلر و صاحب صراح حظلی در تحت الحظ الیه تفسیر ایتشدر مناسب دکلدر
 الحظ فتحته دوه قرغه دوککن چوق نك یقال حظ البعیر من الباب الرابع اذا کتر من اکل
 الحظ حانك فتى وظانك کسریله قرغه دوککن چوق بین دوه الحظ حانك فتى والک
 قصریله جعد یقال ابل حظ الحظ حانك وظانك فتى ونونك سكونيله نیم قبیله سنک اکرمی وافضلی
 اولان قبیله در که آنر حظ الاکرمون دیرلر انلر باباسی حظ بن مالک بن عمرو بن نیم در الحظ
 حانك فتى وظانك سكونيله قوم جمع اولق وحظ یغمر کرکی یغمره دخی دیرلر یقال حفت النساء
 حفتا اذا جد وفعها وحظ برنسنه بی پاددن اچوب جلا ویرمه دخی دیرلر یقال حفته اذا جلوت
 وبومقامده صاحب ترجمه المختار حفتی شهر دن سور مکله تفسیر ایتشدر غلط ر جلوت کله سن کوپاکه
 عبارت جوهریده جلای وطن دن صمشر و مصادره حفت زدودن دبدکی بزم کلامی مؤیددر
 وحظ قایمق بمعنایه کلور یقال حفت کذا ای بالیت به و یقال لا تحفل به الاحتفل هزه نك
 وتانك کسریله كذلك جمع اولق یقال حفت القوم من الباب الثاني واحتفلوا اذا اجتمعوا وحفل جمع
 اولان جماعته دخی دیرلر یقال عنده حفل من الناس ای جمع و بواصله مصدر ایدی واحتفال برنسنه
 اچلوب مجلا و لغه دخی دیرلر و صاحب ترجمه المختار احتفالی برشهره کتمیکله تفسیر ایتشدر غلطدر
 واحتفال دره سبل ایل طومغه دخی دیرلر یقال احتفل الوادی بالسبل اذا امتلأ التحفیل علی وزن التکریم
 تصریه کبی درو نصریه اکادیرلر که قبونی صماغچون براق کون صاغیرمه سنده سوت جمع اولسون
 دیو ونهی النبی علیه السلام عن النصریه والتحفیل الحفلة ممک ضمی وفانك فتى ونشد بدله ذکر
 اولان قبون التحفیل فتحته وفانك ضمی ونشد بدله كذلك اچلوب مجلا و اولق و صاحب ترجمه
 بونده دخی غلط ایتشدر ذکر اولان زده غلط ایدی کبی الحفل ممک فتى وفانك کسریله جمع اولق بر
 الحفل ممک ضمی وفانك فتحته كذلك جمع اولق بر الحفل فانك کسریله شول ممد در که سوله
 طولی اوله یقال حافل ای ممکلی ایلنا و صوبله طولی اولان دره به دخی دیرلر یقال حافل و شعبه
 حافل اذا کتر سیلها و شعبه شبت کسریله طاعده اولان بوله دیرلر الحفلة حانك ضمیله برنسنه بی
 پاك ایدرکن دوکان نسنه حثاله کبی وزنا و معنی یقال هومن حفاتهم ای من لاخیر فیه منهم و ب
 اصمعی روایتی در اصمعی ایتدی حفا له نسنه نك رذانه و دونه دیرلر الحفلة حانك فتى وفانك
 سكونيله برنسنه ده جد و مبالغه ایتك یقال هور جل ذو حفلة اذا کان مبالغه فیه و حفله کوزی
 بمعنایه کور یقال جاءوا بحفلاتهم ای باجمهم و حفله برنسنه ده اولان جد و مبالغه به دخی دیرلر
 یقال اخذنا لمرحلتها اذا جد فیه الحفل حانك فتى وفانك سكونيله شول اکین در که بیرقری طاعده
 هنوز ساقی قالناتندن الاحفال همزه نك کسریله بمعناه یقال احفل الزرع و حفل كذلك پاك بره دیرلر
 الحفلة حانك فتى وفانك كذلك سكونيله واحدی برقطعه پاك بمعنایه و فی المثل لا تبث البقلة
 الا الحفلة و اصمعی ایتدی حفته بر جمع در که بطنده اولور و ابو عبید ایتدی بر جمع در که اوئی طراغی ایل

حفل

حفل

فارشق بمه دن حاصل اولور بقل حقلت الابل حقله من الباب الرابع مثل رحم رحمة الاحفال همزه نك
 فحيلة جعي ذكر اولنان مرضلر معناسنه وقاموسده حقله نك بووجه اوزره جعي نكسنة تعرض
 ايتاشد در زرافعله وزنده غالب فعال در الحيلة حاك فقي وقافك كسرى ومديله تازه اوت بمكدن
 بغير عده حاسسل اولان صودر حقلل حاك فقي وقافك كسرى ومديله بر موضعك اسميدر
 المحاقلة ميمك ضمي وقافك فحيلة سنبله ده اولان دانه بي حالدر انبار اولان دانه به بيع انمكدركه
 بوندن نهى اولمشدر الحوقلة حاك وقافك فحيلة والحيقال حاك كسرى ومديله بر كسنة زياده پير
 اولد بوندن جاعه قادر اولمقدرو حوقله سولك اولان ذكره دخی دبرل جوهرى ابتدى متأخر بوندن
 بعضى حوقله بي قابله زعم ابدوب بيوك اولان ذكر باشدر حلفدن مأخوذ در ديمشدر لكن بومسوع
 وكلا ردیدی وهم جوهرى ابتدى بن ابوالغوث دن سوال ابدوب حوقله نه در ديدم ابتدى حوقله
 زياده پير اولان كسنة نك ذكرى در الحكل حاك ضمي وكافك سككونيله آوازي ايشدين نسنه
 فرنجيه كنى مثلا الحكلة حاك ضمي وكافك سككونيله كلام فارشق اولوب فهم اولماق يقال فى اسانه
 حكلة نى بحجة لا بين الكلام الاحكال همزه نك كسرى به خبر مشكل اوابق فرا و ايتى اوزره يقال
 احكل على الخبر اذا اشكل الاحكال همزه نك وتاك كسرى به كذلك مشكل اوابق بقل احكل الخبر
 اذا اشكل الحكل حاك وكافك فقي وما بونده نوك سككونيله قصير القامة اولوب دنى الطبع اولان
 كسنة الحل حاك فقي ولا مك نسد بديله دو كوم چوز مك تقول حلت العقدة حلها حلان من الباب
 الاول اذا فتحها وحل قونغه دخی دبرل نزول معناسنه اخلول ضمتيله كذلك قونغى وحلول قربان
 شول موضعها ابرشكه دخی دبرل كه انده آنك ذبحى حلال اولور يقال حل الهدي يحل حلولا اذا بلغ
 الموضع الذى يحل فيه غيره وحل العذاب يحل دبرل باب ثابدين وجب معناسنه ويحل دبرل باب اولدن
 ينزل معناسنه ويوابكى معنى اوزرنه قرايت اولندى بارى قد لينك فيحل عليكم غضيبي ديدى كى قولى واما
 اولحل قربان من دارهم ديدى كى همين ضمله قرايت اولمشدر منزل معناسنه وحلول دنى حال اولمغه
 دخی دبرل نقرل حل الدين يحل حلولا من الباب الثاني احل ميمك وحاك فحيلة بمعناه ايضا
 يقال حل بالمكان حلولا ومحلا اذا نزل نزولا محلا نزل اولسان مكله دخی دبرل وحلت القوم
 وحلت بهم دخی دبرل معنساى واحد اوزره وحل شير لغز ياغنه دخی دبرل الحل حاك كسرى به
 حلال كه حرامك تعالى در يقال هو حل بل وبلد زقى حلاله دبرل وحل احرامدن چقهغه دخی دبرل
 يقال رجل حل من الاحرام اى سالو بقل انت حل وانت حرم وحل مك مشرفه ده حرم دن طشره
 اولان به دخی دبرل وحلال برل بميندن استباقيل ديمك محلنده بقل اسفن يا حاف واذا كر حلالا الحلة
 حاك كسرى به قنوب اوتران قوم كه كسنت اوزره اوله بقل قوم حله اى نزل وفيهم كثره وحله
 صحيح قربانى محلنه ابرشكه دخی دبرل يقال حل الهدي وحله محل معناسنه دخی كلور بقل هو فى حلة
 صدق اى بمحله صدق الحلال حاك كسرى به كذلك قنوب اوتران قوم بقل مى حلال وحلال
 هو به لانتك نتاعنه دخی دبرل المحلة ميمك وحاك فحيلة قومك منزلى احلال ميمك كسرى وحاك
 سككونيله شول مكادر كه اكافوم نزول ايندن خالى وليه ل المحل ميمك فقي وحاك كسرى به شول
 موضعه در كه انده قربان بوغر لنور منه قوله تعالى حتى يبلغ الهدي محله ومحل الدين دينك مدق نهايت
 بولد بفى زمان الحل حاك ضمي ولا م اولك فحيلة ميمك بلى در الحلة حاك ضمي ولا مك فحيلة
 اراره ردادر حله به حله بخر ايكى توب اولمبجه الحليل حاك فقي ولا مك كسرى ومديله زوج
 اطليله على الوزن المذكور زوجة حليل وحليله دبرل براوده حلول ابدنله يقال هذا حليله وهذه
 حليلته لمن بحال فى دار واحدة الاحليل همزه نك كسرى وحاك سككونى ولا م اولك كسرى ومديله
 صدك بولى مخرج بول معناسنه وممده دن سود چقد بفى به دخی دبرل مخرج لبن معناسنه الحلال حاك

حکل

حل

فحمله حرامك مقابلی در تقوّل حلّ لك الشئ محلل حلال و حلال الامن الباب الثاني و حلال محرم احرام بدن
 چقمغه دخی دیر بر بقول حلّ المحرم محلّ حلال امن الباب المذکور و عورت بدن چقمغه دخی دیر بر
 و گاه او لور حلّ دمك محمله فحلّ ماضی اولمق او زره حلّ دیر بر حاك كسریله و بونده ایکی احتمال
 وارد دیر یاور که حلّ اصلنده صیغه مجهول اولوب لامك كسری ماقبله نقل اولمش اوله یا خود كسری
 صریح اولیه اشتمام طریقه اوله قبل زوم اولند یعنی صکبی و بواسطه او زره استعمال یکنار لك سایر
 کلمه زده دخی اغتری یومنونال او زره در شدورد کی الاحلال همزه نك كسریله قوندر مقی ازال کی
 و احلال حلال قلمغه دخی دیر بر بقول احلال الشئ اذا جعلت له خلا لا و احلال عورتی اربنه حلال
 قلمغه دخی دیر بر بقول احلال المرأة لزوجها و احلال محرم احرام بدن چقمغه دخی دیر بر حلّ
 معناسنده لغتدر و احلال حرمدن حله چقمغه دخی دیر بر یا خود عهده اولان میش قدن چقمغه دیر بر
 و احلال شهور حله داخل اولمغه دخی دیر بر احرام شهر حرمه داخل اولمغه دیر بر کی و احلال
 قبونك همه سوت نازل اولمغه دخی دیر بر طوغر مقسرن و احلال كندی نفسنه عقوبتی واجب
 قلمغه دخی دیر بر بقول احل بنفسه اذا استوجب العقوبة المحلّان ممك ضمی و حاك كسریله چوملك
 و دیگر من معناسنده را بویوسف و ابی او زره المحلات ممك ضمی و حاك كسریله جعفر چوملك
 و دیگر من وقوعه و یحیی و بالته معناسنه یعنی هر كسند که انك قنده بو التلرجع اوله هر قنده حلول
 و نزول انسه و اولور و الابرقومه قمر سب زول انك لازم اولور تا که انلردن ذكر اولان ادواتك
 بعضن استعاره ایدلر المحلل فی السبق ممك ضمی و لام اولك كسری و تشدید یله ایکی او كدل قوین
 كسسه نك اربنه سینه کیرن كسسه یه دیر بر حیثیله که اگر كرسه او كدل اله اگر كسلور سه غرامت چكسیه
 المحلل فی النكاح وزن من یور او زره شول كسسه در که اوج طلاق بوش اولان عورته تزویج اولنه
 زویج اوله حلال اولسون دیو المحلل ممك ضمی و لام اولك فحی و تشدید یله شول مكندر که انده
 خلا بقلّ حلولی جوق واقع اوله الاحلال همزه نك و تانك كسریله بر محمله نازل اولمق یقال احتل
 اذا نزل المحلل فحینه له و لام اولك ضمی و تشدید یله بمینده استئنا قلمغه دیر بر یقال محلل فی مینه اذا
 استئنی الاستحلال همزه نك و تانك كسریله بر نسندی حلال عدایك بقول استحل الشئ اذا عده حلالا
 المحلّلة علی وزن الزلزله بر قومی برندن ابرمق بقول حلّلت القوم اذا از عجتهم عن موضعهم و حلّله
 ناقه فی سور بوز جرایك دخی دیر بر بقول حلّلت بالناقه اذا قلت لها حل بالنسكین که حلّ ناقه فی
 سور مفرده استعمال اولنور و ناقه فی سور مفرده حلّ دخی دیر بر حاله وصلده تنوینله التحلل علی
 وزن التزلزل ركسند مكانندن زایل اولمغه دیر بر یقال محلل عن مكانه اذا زال الحلال حاك ضمی
 و لامك تشدید یله انه قرنندن النان او غلق تكلم باب نونده كلور انشاء الله تعالی التحلل علی وزن التكریم
 حلال فلق التحلة تانك فحی و حاك كسری و لامك تشدید یله بمعناه یقال حلّلته تحلیلا و تحلّله كما بقول
 ضررته تغیر او تغیره و عربلر كحلّه القسم دیر كری یمن ال و یرد یکی مقداری دمك او لور بقولون
 فعلته تحله القسم ای لم فعله الا بقدر ما حلّلت به یعنی و لم بالغ و فی الحدیث لا عوت للمؤمن ثلثه اولاد
 قسمه النار الا تحله القسم ای قدر ما یرا الله تعالی قسمه فیه لقوله تعالی وان منكم الاوارد ها كان علی
 ربك حتما مقضیا یعنی خدای تعالی هر كسی آتش جهنمه وارد قلمسن مقرر قلمشدر آتش جهنمه اولادی
 اولان مؤمنك و رودی و مقارنتی بودكلو اولور بوندن زیاده اولماز و بوندن صكره هر مبالغه اولمان
 نسبه به تحلیل دیدلر یقال ضررته تحلیلا الحلل فحینه له دوه نك اگر یجه زنده ضعف او لمقدر و اگر
 ضعف دیر زنده اولسه اكا طر ق دیر بر فحینه له الاحل همزه نك و حاك فحینه له شول دوه در که انك
 فی لرنده ملایمت و استرخا اوله و بو هر حیوانده مذمومدر الا قورنده مذمومدر دكلدر الحلال حاك
 اولك ضمی و حاك تانك كسریله شول اولی در که صاحب وفار اوله سیدر كین معناسنه الحلال حاك

اولك فتي وحاء ثابتيك كسريه جعي صاحب و قار اولان اولير معناسنه الحمل حاك فتي وميك
سكونيله كوترمك تقول جلت الشئ على ظهري امله جلا بن الباب الثاني ومنه قوله تعالى جلت جلا
خفقا وجل اسم معناسنه دخي كلور فارنده اولان ولدوا غم باشنده اولان ميوه معناسنه الحمل
حاك كسري وميك سكونيله ارقه و باش ايله كوترن نسنه بود كر اولان ابن السكيت و واي اوزره در
الحامل ميك كسريه يو كلى عورت الحاملة كذلك ميك كسريه بمعناها يقال امرأة حامل
وصالفة اذا كانت حبل شول كسنة كه حامل ديمشدر بوصفت فسا طائفه سنه مخصوص صفت اولوب
ناه ثابته احتياج اولد يغه بناء ديمشدر وشول كسنة كه حامله ديمشدر جلت اوزر نه بناقlob جلت
فهي حاملة ديمشدر فتي عورت ارقه سي اوزره باباشي اوزره بر نسنه كوترسه اول وقت حاملة دبر ل
حامل ديمشدر ريراها نأيت غرقه احتياج اولان برده لازم اولور بود كر اولان اهل كوفه قولى در
واما اهل بصره بود كر اولان اصل مقرر دك كلدرد بر لر زير طائفة عرب بر جل يم وامرأة ايم دبر ل
زوجسن معناسنه ورجل عانس وامرأة عانس دبر ل اشتراك وارا يكن وامرأة فقصبة وكتبة مجرية دبر ل
اولاد طوغرن عورت شوا اولاد طوغرن كلب معناسنه اشتراك و قايكن پس اهل بصره ابتد
صواب بود كه ابده ل حامل وطالق و حائض و بونلك اشباهي اوصاف مذكرة در كه بونلكه اثاث
صفتلشدر نيكيم ربه اور تهبوبلي رجل معناسنه وراو به مبالغة ايله ر وايت قليجى رجل معناسنه
ونجاة جوقى كاخ ابد جعي رجل معناسنه اوصاف مؤنثة در كه بونلكه ذكور صفتلشدر
واين در بد ابتد جلت شجره ده ايكي لغت وارد در برى حاك فتي و برى حاك كسري در وجل
قومك مايننده افساد ايتمه كه دبر ل تقول جلت على غي فلان اذا ارشيت بينهم وارش افساد ايتمه كه
دبر ل بس صادر كبرى صاحبي بو معناسنه تفسير نده وديت دادن ديديكى صواب اولد يغي
ظا هر در كويا كه تفسير مزور ده واقع اولان ارشيت جناب معناسنه توهم ايتمشدر وجل
بر كسنة كندى نفسنه زجت و بره كه دخي دبر ل يقال جلت على نفسه فى السير اذا جهدها فيه
وجل ناز كوتر مكه دخي دبر ل تقول جلت ادلالة الجملة فقتهيله حاملك جعي كوتر مجر
معناسنه يقال جملة العرش جملة القرآن الجملة حاك فتي وميك سكونيله هجوم ايتك يقال
جل عليه فى الحرب جملة الاحتمال همزة مك وتاك كسريه كذلك ناز كوترمك تقول احتمات
ادلاله واحتمال كوچك معناسنه كلور ارتحال كبي يقال احتمله بمعنى ارتحلوا الحمل فقتهيله
قوزى برق معناسنه و برق لسان فارسي اوزره بره معناسنه در الحملان حاك ضمي وميك سكونيله
جعي قوزيلر معناسنه وجل كو كده اولان بر جلرك اولنه دخي دبر ل الاحمال همزة مك كسريه بوك
يوكلمه كه معاونت ايتمه كه دبر ل تقول اجلته اذا اعنته على الحمل واحمال نافه بوكلى اولادن سود كوتر مكه
دخي دبر ل يقال اجلت النافه اذا نزل لبناهم من غير جل عورته دخي استعمال اولنور الحمل ميم اولك
ضمي وثانيك كسريه ذكر اولنان وجه اوزره سود كوترن نافه الاستحمال همزة مك وتاك كسريه
بر نسنه مك كوتر مهن طلب ايتك تقول استحملته ذاتا نسان تحمله التحميل على ورن التكرم بر
نسنه بي كوتر مكي تكليف ايتك يقال جلتها الرسالة اذا كلفتها اجلاها الحسالة حاك فقتهيله كفل اوابق
تقول جلت به جملة اذا كفت و بر قومدن چكلن ديتنه با حود غرامته دخي دبر ل التحمل فقتهيله وميك
ضمي ونشد يديه بر نسنه بي كوترمك تقول تحمل الحمل اذا حملها وتحمل كوچك معناسنه كلور
تقول تحملوا اذا ارتحلوا التحامل ناك فتي وميك ضميله ميل ايتك يقال تحامل عليه اذا مال وتحامل بر
زجتى نفسى اوزر نه المفه دخي دبر ل تقول تحاملت على نفسى اذا تكلفت اشئ فى مشقة التحامل ميم
اولك ضمي وميم ثابتيك فقتهيله اسم مكان اوله مصدر دخي اولور تقول فى المكان هذا تحاملنا وتقول
فى المصدر ما فى فلان تحامل اى تحامل الحمل ميم اولك فتي وثابتيك كسريه طينجى بر يقال ماعلى

فلان مجمل ای معتمد مجمل بوک و طوار و ده دخی دیرلر و منه محملن الحاج المحمل ميم اولك كسرى و ثابتنك
 فتحه مرجل و زنى اوزره قلم باغى علاقه السيف معنا سنه بو شول قلايتدر كه قلم طماقنى كسسه آنى
 بوينه طاقرو ميرجل توچدن لولان چوملكمدير الحسالة حالك كسريله قلم باغى علاقه سيف معنا سنه
 مجمل كجى الجاهل حالك فتحى و ياك كسريله ججى قلم باغلى معنا سنه بو ذكركر اولنان خليل قوليدر
 و اصمعى ليتدى جليل سيفك كندى لفظندن و احدى بو قدر زير آتاك و احدى مجمل در و حاله طليحة
 الاسديك آتاك اسيددر الحول حالك فتحى و ياك ضنى و منيله شول دوه در كه اوزره بوك اوزرلو كذاك
 برطوار كه قبيله كلبوك اوزر كر كجسار كر كضيرى كاجوله ديرلر ك اوزر زنده بوك اوسون كرك
 اوسون و صيغة مفعول كه معنى مفعول اوله اگاه نأيت داخل اولور الحوله ضمتيله بوكر اجمال معنا سنه
 الحول ضمتيله بلاهه شول دوه در كه آتاك اوزر زنده محفل اوله كرك اول محفل زياچنده نسا اوسون
 كرك اوسون ابو زيد رواهى اوزره الاجال همزه نك فتحيله بنى ربوعدن برجعتك آيددر كه انزلعله
 و عمرو و حارث در الحبل حالك فتحى و ياك كسرى و مدله شول كسسه در كه كندى و لايتندن صغيرا
 ككورلمش اوله و لايت اسلامده طوغيه و حبل سبل ككورديكى سيلنديه و حبل كنيه و اوغول ايدان
 كسسه دخی دیرلر حول حالك و ياك فتحيله بر موصط اسيددر الحول حالك فتحى و واولك سكوتيله عيله
 و قوت معنا سنه و حوليله دخی دیرلر سنه معنا سنه و حوليله كجك معنا سنه ده كلور بقال حال صلبه
 الحول من الباب الاول اذا هر و بقال حال الدار و حال الغلام اذا انى عليه حول و حول باى اولكى حالتندن
 دو نوبه و ج ا و لغه دخی دیرلر و لونی متغيرا و لب قرعنه دخی دیرلر بقال حال اونه اذا غير و اسود و حول
 بر مكالم بر مكالمه انتقال ايمكه دخی دیرلر بقال حال لى كان آخرى حول حولا و الحول و تحرك معنا سنه ده
 كلور بقال حال الشخص اذا تحرك و كذا كل محول عن حاله و حول حوره معنا سنه ده كلور بقال قعدوا
 حوله و حواله و حوله و حواله و لا نقل حواله بكسر اللام الحول حالك فتحى و واولك سكوتى و ياك
 تشديسه بتون طر نقل حيوانك ولدی اول سنه ده الحوايه وزن زور اوزره مؤنثى الحوايات حالك
 فتحى و واولك سكوتى و ياك تشديديله ججى الحوول ضمتيله بر كسسه صجر ابوب طوارك ارقسنه نك
 بقال حال فى متن فرسه حوولا ذوا شبه وركب و حوول عهددن دو نمكه دخی دیرلر بقال حال عن العهد
 حوولاى انفا و بر سنه ماينه حایل اولغه دخی دیرلر بقال حال الشئ مبنى وينه بحول حوولا اذا جرز
 الجبال حالك كسريله نقيه اركك اشوب حامله قالمغه دیرلر و خرما اناجنه اركك خرمان سنه اصوب
 عيش و بر ككه دخی دیرلر بقال حالت الناقه حبالا اذا ضربها الفعل فلم تحمل وكذلك الغنل و حبال شول
 دوه در كه كرا و ننان و چه اوزره اوله بقال هى ابل حبال پس حبال حایل ك ججى اولور ناغله نيام كجى
 الحایل ياك كسريله بوكلی قالمين دوه و حایل شول ناغه باور سنه دیرلر كه ديشى اوله زير ناغه طوغر دخی
 كجى و اى مذ كرك رموشكلمه موصوف اولغه صالح و اور مذ كرا اولور مده سقب مؤنث اولور سه
 حایل دیرلر بقال تجت الناقه حبالا حسنه و لا فعل ذلك ما رزمت ام حایل و اريام باه مصله و ذاء مجمله
 ناغه و اى اوزره حنين ابدوب چاغر مقدر و حبالى بر سنه نك مقابلى بقال قعد عباله و بحباله اى بازائه
 و اصله الوالو الحول حالك ضنى و مديله حایل جعيدر بوكلی قالمين ناقدر معنا سنه و حبال حائل حوله
 ايضا قله استعمال اولسه كلجك لى دخی حامله قالمين دوه يه دیرلر بقال حایل حول اذالم بحمل السنه المقلبه
 ايضا الحول حالك ضنى و مدى و لام اولك فتحيله كذاك بود دخی حول كيدر كلجك بيل بوكلی قالما فى
 معنا سنه حالت اضفده تقول حایل حوالى تكيم باب طاده عابط و طوط و عوط نفسيزده مروتايتدر
 و عابط كلك بوكلی قالمين در الحولة حالك ضنى و مديله آفت داهيه معنا سنه الحول حالك ضنى و واولك
 فتحى و تخفيفيله و ظموسد و او لك سكوتيه دخی اشارت اولمشدر حوله نك جعيدر بقال هو حوله فى حول
 الدهر اى داهيه من السواهى الحولا حالك ضنى و واوله فتحى و الفك مدله و ولدك باشنده شول دیرلر كه

ولدطوغدبنی حینده بله طوغر که آنک بوللری و قره زی و یا شل الاجه لر ی واردر ابوز یدا بتدی حواله
شول صویه دیرل که ولدک باشی ایله بله جفر طوغدبنی حینده و بونده رلفت دخی واردر که اول حانک
کسری و واولک فتنی و الفک مدبله در خلسیل ایندی کلام عربده فعلا یوقدر فانک کسری و عینک فتنی
و الف بمدوده ایله الاحواله و عینا و سیرا که عینا لغتدر عینده و سیرا برجنس بردر که آنده خطوط
واردر الحاله لامک تخفیفه کبفت انسان الحالات جمعی الاحوال همزه نک فتحبله کذلک جمعی الحال
علی وزن البال حالتک کذلک جمعی و حال قره بالجفه دخی دیرل و فی الحدیث ان جبریل قال اخذت من
حال البحر خشوت فیه یعنی فرعونک اغرنی در یانک قره بالجفله طولدر دم و حال شول هر به جکه دخی
دیرل که او غنا فخر یور بمکه بشلقدقه آنک اوزرنه قویوب یور دیرل و حال شول ثوبه دیرل که انسان آتی
ارقه سی اوزره کوتور و حال آنک ارقه سنک اوزرنه برنه یعنی نکلتکه دخی دیرل التحول فتحسبله و واولک
ضمی و تشدید بله بریدن برره انتقال ایتک و تحویل برکسنه ارقه ایله ترکوزم که دخی دیرل بقال تحویل الرجل
اذا جل الکارة علی ظهره و کاره ارقه ده کوتزلن بزه دیرل و تحویل حبله ایتکه دیرل بقال تحویل الرجل
اذا احتال من الحيلة الحول حانک کسری و واولک فتحبله اسمدر انتقال معناسنه منه قوله تعالی خالدين
فیها لا یبقون عنها حوالا الاحالة همزه نک کسریله محال نسنه سوبلک بقال احوال الرجل اذا انی بالحوال
و تکلم به و احواله صیغه یوب آن ارقه سنه بمکه دخی دیرل بقال احوال فی متن فرسه مثل حال اذا و ثوب و ركب
و احواله برکسنه نک دوه سی ارککله جمع اولوب حامله قالما معده دخی دیرل بقال احوال الرجل اذا حات ایله فلم
تحمّل و احواله برکسنه بی اورمغه توجه ایتکه دخی دیرل بقال احوال علیه بالسوط یضربه اذا قبل و فی المثل
تجنب روضه و احوال بعدو یعنی وسعت معاشی ترک ایدوب تعب و مضایقه بی اختیار ایندی و احواله یل
دو نمکه دخی دیرل بقال احوال علیه الحول ای حال و احوال الدار و احوال اذا انی علیها حول و کذلک الطعام
و غیره و احواله برکسنه بر مکانه بریل اوزره بقال احوال بالمكان و احوال اذا قام حوالا و بوکسانی روا یندر
و احواله قوغه دن صود و ککه دخی دیرل بقال احوال الماء من الدلو اذا صب و قلبها المحیل بمک ضمی و حانک
کسری و مدبله و التحویل بمک ضمی و واولک کسریله اوزرنه بریل بکن کسنه و احواله دین حواله قلمغه
دخی دیرل بقال احوال علیه بدینه الحولة حانک فتحبله اسمدر برکسنه بدینی یوز ایتک معناسنه المحولة
مبک ضمی و واولک فتحبله برنسنه بی طلب ایتک تقول حاولت الشی اذا اردته الحویل حانک فتنی و واولک
کسری و مدبله اسمدر طلب معناسنده التحویل علی وزن التکریم دونمک معناسنده کلور بقال
حواله فتحول و حول ایضا بنفسه بقال حول الظل ای تحویل فهو یتعدي و لا یتعدي المحالة بمک فتحبله
حبله معناسنه بقال المرء یجزی لا المحالة و محاله خلور معناسنده کلور منه قولهم لا محالة ای لابد بقال
الموت لا محالة الحولة حانک ضمی و واولک فتحبله جوق حبله قلیجی کسنه الاحول همزه نک و واولک
فتحبله حبله سی جوق اولان کسنه بقال هو احوال منك ای اکثر حبله و احوال شاشی معناسنده کلور
ما احواله فعل یحب بر حبله معناسندن الحول قحمتبله شاشی اولقی بقال حولت عینه احوالا کوزی
الرابع الاحول همزه نک و واولک کسریله شاشی اولقی بقال حولت عینه احوالا کوزی
شاشی قلیق تقول احولتها انا الحول حانک ضمی و واولک فتنی و تشدید بله تصرفات اموره بصیرت
اوزره اولان کسنه بقال رجل حول ای بصیرت یحویل الامور الحویل وزن مزبور اوزره آخرنده
یاه مشدده ایله بمعناه بقال رجل حولی قلب الاحتيال همزه نک و تانک کسریله حبله قلیق و احتیال
حواله بی قبول قلمغه دخی دیرل بقال احتال علیه بالدين عن الحوالة و بومعانی صاحب مصادرك
الاحتیال حواله پذیرفتن دیدیکی مؤید الموعین صاحب ترجمة مختارک المحتال حبله ایدمی و حواله
ایدمی دیدیکی مخالف اولدبنی ظاهر اولور و بالجملة محیل مدبون اول اولور و محتال حواله قبول ایدن
طالب دین اولور و محتال علیه مدبون ثانی اولور و محتال به نفس دین اولور پس محیلله محتال راهنله

مرنه کی اولور نعم جوهر نك اختال عليه بالدين ديدىكى كلامك ظاهرى بزم ذكر ايتديكمز مخالف
 كور بنور اما عليه كلمه سى مديون ثابته نظر اولجه كلام تمام اولور الاستحالة همزه نك و تانك كسريه
 برنسنه نك شخصه نظر ايتك حركت ايتدو كن نك ايچون واستحاله برنسنه محال اولغه دخی دیرل يقال
 استحالة الكلام لما حاله يعنى كلام كلام محال اولدى محال برنسنه نكلم ايتديكى حينده المستحيله دوز
 اولمين برارض معوجه معناسنه و حديث مجاهده و افع اولان ارض مستحيله دخی بومنايه در كوياكه
 استواندن اعوجاجه دوغمشدروبايده دخی حال بوبله در الحيلة خاتك فتي و تانك سكونيله چوق كچى
 همزاي كبر معناسنه الحيلة خاتك كسرى و مديله اسمدر احتيال دن حيله قلمقى معناسنه و بواصلنده
 و او در الحيل خاتك فتي و تانك سكونيله قوت معناسنه يقال لا حيل ولا قوة و هوافة فى لا حول
 الاحيل همزه نك و تانك قصبه زياته حيله صاحبي اولان كسنه يقال هو ا حيل منك واحه ل اذا كان
 اكثر حيله ما حيله همزه نك و تانك قصبه فعل تعجدر حيله دن ما حوله معناسنه الحاحه ميمك
 قصبه و الحاح ميمك ضميه حيله معنا سنه در ابو زيد روايتي اوزره كه مزبور ايتدى ماله
 حيله و لا محالة و لا احتيال و لا محال دیرل برمهبايه (فصل الحاء) الحيل خاتك فتي و تانك سكونيله فساد
 معناسنه در الحيل خاتك فتي و تانك سكونيله جمع يقال لثاني فلان دهاء و خبول يعنى قصاص نفس و اردروال
 و ايتك كسرك و اردرو خيل فساد و يرمك معناسنه كور يقال خيله بخيله خلا من الباب الثاني
 اذا افسده الخيل فخبيله جن معناسنه يقال به خيل اى شئ من اهل الارض الخيل على وزن
 التكريم فاسد قلمقى الاختيال همزه نك و تانك كسريه كذلك فاسد قلمقى يقال خيله و اختيله
 اذا افسد عقله او عضوه يعنى جن اكاضر بشدرسه الخيل ميمك ضمي و تانك فتي و تشديد يله جن
 طوتمش كسنه يقال جل خيل كانه قطعت اطرافه و مخيل بر شاعر ك دخی اسمدر نى سعدون الخيل
 خاتك فتي و تانك كسريه شول زماندر كه خلقك مالن مضارع تلوب مضايحه و برمش اوله يقال دهر
 خيل اى ملتو على اهله و اتوا بوزلغه دیرل الخيل ميمك ضمي و تانك كسرى و تشديد يله دهر ك
 اسمدر الخيل خاتك فتي و تانك تخفيف يله زح و مشقت يقال فلان خيل على اهله اى عناه و خبال
 فساد معناسنه كور و اما شول خبال كه حديث شريفده واقع اولمشدر كه بيورلشدر من قفا و منا
 بما لئس فيدوقه الله فى ردغة الخبال حتى يحمى بالخرج منه كه بو حديث شريفده خبالدن مراد اهل ناردن
 اقن صبارى صودر ديمشدر و قفا قذف ديمكر سوكلك معناسنه و ردغه فخبيله صولى بالحق
 و حتى يحمى بالخرج منه قولندن مراد حتى حق عداد اولنوب عهده سندن چقبحه ديمك اولور
 و خبال كاه اولور بر فرسك اسمى دخی اولور الاختيال همزه نك كسريه بر طوارى سودى ايچون
 ياخود غزا ايچون عاريت و يرمك نفل اخيله ناقة اذا اعرتة ليتفع بالانها و او بارها و فر سايعز
 و عليه پس اخبال اكفاء كى اولور و زناو معنى الخيل خاتك فتي و تانك سكونيله الده مق المحالة
 ميمك ضمي و تانك فخبيله كذلك الده مق يقال خيله من الباب الثاني و خاله اذا خادعه الخيال
 ما اولك فتي و تانك ضميه الداشق خادع معناسنه الخلة خاتك فتي و تانك مثنه نك سكونيله
 كوكب اليه فاسق ما بين در الخلة فخبيله بمعنا هالغه فيها الخيل فخبيله اوتنديغندن مختير
 و مد هوش اولمق يقال خيل خيل من الخلامن الباب اربع و خيل غنيله صغما يوب برامزاق اتمكه دخی دیرل
 و فى الحديث اذا شعثن خيلن اى اشرق و بطرق و اشر و بطر حرن و كوره اولغه دیرل الاحبال
 همزه نك كسريه خيل قلمقى سال انجمله غيره الخيل خاتك فتي و جبك كسريه اوتنجي كسنه يقال
 رجل خيل به جملة اى حياء و خيل اوتى چه ق به دیرل بر حيليله كه اوتى برى برينه صار لمش اوله
 و فى حديث اى هريره ان رجلا ضلت له ايتق فاني على واد خيل مغن معشب فوجد ايتقه فيه و ايتق
 بآنك نقد بميله ناهه نك جمعى و مغن كذلك اوتلى بر معناسنه در ميمك ضمي و غين معجمه نك كسرى

حیل

خبل

خبل

خبل

خبل

خندل

ونونك تشديد بيله الخندل فتحته بيله بيلك وطوبق فرموده اولق الخنداله خاتك فتحيله بمعناه الخندلاه
 خاتك فتحى وذلك سكوتى والفك مديله شول عورت در كه بيلكى وطوبقى فرموده اوله يقال امرأه
 خندلاه اذا كانت بينة الخندل الخندل خاتك ولاملك كسرى وذلك مايندند سكوتى وميك زياده سيله
 كذلك بيلكى وطوبقى فرموده اولان عورت الخندل خاتك فتحى وذلك سكوتيله فرموده اولان
 نيسنه يقال مخجلها خندل اى ضخم الخندلان خاتك كسرى وذل مجهمك سكوتيله عون ونصرتى
 ترك ايتك يقال خندله خندلاه نامن الباب الاول اذا ترك عونه ونصرته اصمعى ايتدى حان اهو سوريسندن
 ايرلسه خندل ديرلر وخندل وحشى اولان حيوان ولدى اورنه اولمغه دى ديرلر يقال خندل الوحشة
 اذا قامت على ولدها ويقال هو مقلوب لانها هى المتروكة بمعنى بعضيلر ايتدى خندل ذكر اولنان
 كلامده معنای اصلى اوزره در اكن كلام بقلير در ز بر اترك نصرت ولدجا بنندند رام جان بنندند كلددر
 الخندل تانك فتحى وذلك ضميله بمعناه يقال خندل الوحشة وتخاذل ابق ضعيف اواق معناسنه
 دى كاويرل يقال خندل رجل اذا ضعفتا وتخاذل برى برندن نصرتى ترك ايتك بده دى ديرلر يقال خندلوا
 اذا خندل بعضهم بعضا الخندل على وزن التكرم ركسندى ترك نصرته جل ايتك يقال خندل عنه
 اصحابه خندلوا اذا حلقهم على خندلاه الخندله خاتك ضمى وذلك فتحيله هسه وزنى اورزه دائمارك
 نصرت اورزه اولان كسنيه يقال جل خندلاه خندل لايزل يندل الخندل خاتك وعين مهميله ك
 كسريله وما بننده ذال مجهمك سكوتيله احق اولان عورت امرأه حقساء معناسنه الخردل على
 وزن جعفر حبوبات قسمندن معروف اولان دانه در الخردله وزن ميزور اورزه واحدى وخردله
 اى اوفق طوغرمغه دى ديرلر نقول خردلت اللحم اذا قطعت صغار اذيله وذاليله لغتدر الخردل
 خاتك وميك كسرى ومايندند راه مهميله كسكوتيله احق اولان عورت خندل كى دروز ناومعنى
 الانخزال همزه كسريله كسلك انقطاع معناسنه يقال انخزل انشئ اذا انقطع الاختزال
 همزه كسريله بر نيسنه دن بياره كسبوق الموق انقطاع معناسنه يقال اختزله
 عن القوم مثل اختزعه وزناومعنى الخورلى خاتك فتحى وواوك سكوتى والفك قصريله والخيرلى
 وزن مذك وور اورزه بر جنس يور بكددر كه انده طغلق وپریشانلى اوله خيرى كى دروزناومعنى
 الخزعلة على وزن الد حر جة احسق يور بيمك يقال خزعلى فى مشبه اذا عرج الخزعال خاتك
 فتحى وزانك سكوتيله احسق فرا ايتدى كلام عر بده فعال بوقر مفتوح اشاء مضاعف اولنردن
 غبرى الابركله كه اول خزعال در يقال ناقة بها خزعال اذا كان بها طلع وتعلب قهقار كنه سن
 زياده قلدى كبرود وملك معناسنه وساژناس اكاخفت قلوب قهقهه ركله سى دكلدر لسان عر بده جارى
 اولان بلكه قهقر در ديدلر واولمك دى قسطالى زياده قلدى كه قسطال غباره ديرلر امام ضاعفده
 فعال وزنى حوقدر زل ال قلفال كى ولفال تحريك معناسندن اسعدر الخزعيل خاتك ضمى وزانك
 فتحى وبانك كسرى ومديله اطل نيسنه در جرمى دولتى اورزه الخزعيله وزن مزور اورزه مشول
 نيسنه در كه آنكه قومى كولدرلر يقال هات بعض خزعيلانك الخسول ممك فتحى وخاتك سكوتى
 وسبك ضمى ومديله رذيل ولوب دى اولان كسنيه خاتكه وحالبه لغتدر الخندل ممك ضمى وسبك فتحى
 وتشديد بيله كسندل اولان كسنيه الخندل خاتك ضمى وسبك فتحى وتشديد بيله رذيل اولوب
 منعنه برامى كسندل الخندل خاتك ضمى وسبك تشديد بيله كذلك رذيل وضعيف اولان كسندل يقال
 رجائى خسل وخسالى اى ضعفاء الخسل خاتك فتحى وشين مجهمك سكوتيله قلد ديدكلى دارونك
 قور بيمى كه اكاخرماى هندى ده ديرلر بعضلر ايتدى خسل ذكر اولنان دارونك چكر ديدر الخسل
 فتحته بمعناه الخشاة خاتك فتحى وشيك سكوتيله واحدى بردانه قلد معناسنه وشيك فتحى دى
 جائر رو خسل لركلرك وخيلالرك باشلر نه دى ديرلر وبعضلر ايتدى خسل هر نيسنه كسندلر

خندل
خردل

خردل

خزل

خزعال

خزعيل
خسل

خسل

خصل

الخصل فتحته وشبك ضمي وتشديد به بر امر اولق يقال فحصل الشيء الخشيل زنجيل وزني ووزره
 كسكين اولان نسنه ماضى معنائه يقال رجل خشيل اذا كان ماضيا الخصل خالك فحى وصادك
 سكونيه شول نسنه در كه اوق اشعه ده انى او كدل قورل يقال اخرز فلان خصله واصاب خصله
 اذا غلب يعنى اوق اتمه ده غالب اولوب او كدان كسه وخصل اوق اشعه دخی دیرل وخصل اوق اتمه
 دخی دیرل تقول خلصت القوم خصلا من الساب الثاني اذا نضلتهم الخصال خالك كسريه كذلك
 اوق اتمق يقال خصلت خصالا ايضا الخصال تالك فحى وصادك ضميه اوق اشعه او كدل
 قومه يقال خصل القوم اذا تراهوا فى الرمي الخصلة خالك فحى وصادك سكونيه خوى الخصلة
 خالك ضمي وصادك سكونيه بر طوتم صاج الخصل خالك ضمي وصادك فتحه اناجك اطر افنده اولان
 بود قلى كه اشاعه صار قش اول الخصلة خالك فحى وصادك كسرى ومديه هزات در كه عضوده
 اولوب برندن ابر ماش اوله كرك اولقه ده اولان ات اولسون كرك بارزوده اولان ات اولسون
 الخصل مبعك كسرى وصادك فتحه كسكين قناج سيف قاطع معنائه مفضل كى دروز ناومعنى
 قاف ايله وصاد ممله ايله الاخضال همزه تك كسريه بر نسنه ياش اتمك تقول اخضلت الشيء
 اذا بلته الخصل خالك فحى وصادك كسريه ياش اولان نسنه يقال شىء خصل اى رطب وخصل
 نازه اونه دخی دیرل الخصلة خالك فحى وصادك كسرى ومديه جابلو وجنلو اولان بره دیرل
 الاخضال همزه تك وصادك كسريه بر نسنه ياش اولق يقال اخضل لشيء اخضالا اذا ابتل
 الاخضضال همزه تك كسرى وصادك كسرى ومديه كذلك ياش اولق يقال اخضوضل الشيء
 اذا ابتل الاخضضال همزه تك كسرى وصادك كسرى ومديه اناجك بود قلى و بيرقلى چوق
 اولق يقال اخضالت الشجرة اخضلالا اذا كثر اغصانها واوراقها الخطل خالك وطاء مهسله تك
 فتحه قولق دوشك اولق اذن مسخرة معنائه وخطل كلام فاسده دخی دیرل كه مشوش
 ومضطرب اوله ووزكر اولنان وجهه اوزره كلات اتمكه دخی دیرل يقال خطل فى كلامه خطلا من الباب
 الرابع الاخطال همزه تك كسريه معناه يقال اخطال فى كلام اذا الخش الاخطال خالك فحى وطانك
 سكونى والفق مديه قولاغى دوشك اولان حيوان الخطل خالك ضمي وطانك سكونيه جمعى قولاغى
 دوشك حيوانه معنائه كرك قيون اولسون كرك كلب اولسون يقال ثلثه خطل اذا كانت مسخرة
 الاذان وثله ناي مثله تك ضمي ولا مك تشديد به سورى كله معنائه واخلط نلم كسنه به يومه نادى
 اخلط ديو تسميه اولندى الخطل خالك فحى وطانك كسريه شول كوندردر كه نجر بك اولندقه
 حركت قبلور يقال ربح خطل اى مضطرب وخطل سر ربح الاحسان اولان جوهره دخی دیرل يقال
 رجل جواد خطل اذا كان سر ربح الاعطاء الخطل خالك وطانك فحى وبانك ماينده سكونيه بسى
 سنور معنائه الخنطول خالك وطانك ضمي وماينده نونك سكونيه اوزون اولان ذكر واوزون
 اولان بونوزه دخی دیرل الخنطولة كذلك خالك وطانك ضميه خناطيك واحدى الخناطيل خلك
 فحى وطانك كسرى ومديه صغر سورى لى قطعان البقر معنائه ودوه سور بلرينه دخی دیرل
 الخيل خالك وعين ممله تك فحى وبانك ماينده سكونيه شول كوكلدركه آك يكرى بوقدر يقال
 قص خيل اى لا كى له وكله لا كى له دن نون نشيه دوشمدر اضافت اجلى ايجون زير الام رائه در
 وبوملاو برده حرف رائه اعتبارا ولفظا نكسكم لاعبى لك دیرل لاعبديك محلده لكن نونك خذفى
 حائر كلدز الام ايله سائر حرف ولفظ ايله حذف اولتماز سائرى معنائه اضافتى افاده اتمد بكمون
 الخيلة على وزن الازحرجه بكسر كوكلك كبدرك الخيل على وزن اند حرج بكسر كوكلك كبك
 يقال خيلته فحى اذا البسته الخيل فلسبه الخل خالك فحى ولا مك تشديد به سر كه مطعومات
 قيلنددر يقال ما فلان بخل ولا خراى لا خير فيه ولا شر كذا قال ابو عبيد واخل قومده اولان بوله

خصل

خصل

خصل

خلل

دخی دیرل طریق فی الزمل معنایسته کیر و نانی جائر در یقال حبه خلی کایقال افعی صبره عفو و صبره
صادمه علیه قوم کسینه دیرل و خلی رجل یحیفه دخی دیرل که مخمل الجسم اوله و خلی که نه اولان
ثوبه دخی دیرل و خلی ات از اولغه دخی دیرل قلت لم معنایسته کسائی روایتی اوزره الخلول ختمینله
بمعنا یقال خل لحمه یخل خلا و خلولا من الباب الاول اذا قل ونحف و خل دعا ی نحف یحیی ایتمکه
دخی دیرل یقال عم فلان فی دعائه و خل ای خص و خل دوه باور یسند دیرلن یارمغه دخی دیرل نه سن
امسن دیو بقول خللت لسان الفصیل اخله اذا شقت لثلا بر قضع ولا یقدر علی المص و خل برده بی
خلاله اصلاح ایتمکه دخی دیرل و فقیر اولغه دخی دیرل یقال خل الرجل اذا افتقر و ذهب ماله الخلة
خاک فتمیله خوی خصلت معنایسته و خله حاجته و فقره دخی دیرل و خله ابن محاض و بنت محاضه دخی
دیرل اصحی روایتی اوزره که ابن محاض بر باشند لولان دوه باور یسی دیرل یقال انا هم بقرص کانه فرسن
خله و فرسن فانک و سین مهمله نک کسر به دوه یا غده برل و خله کد که دخی دیرل رخنه معنایسته یقال
للمیت اللهم اسد و خله ای التلمه التي ترک و ثله ثاء مثله نک ضمیله کدک معنایسته در و خله اکشی
شرابه دخی دیرل خر حامضه معنایسته الخلة خاک ضمیله شور اولین برده بتن اوت یقال الخلة
خبر الابل و الحمض فا کهتها و یقال لهما و خله دوسه دخی دیرل خلی معنایسته که آنده مذکر الیه مؤنث
برابر اولور زرا خله اصلنده مصدر ایدی الخلوله ضمتنه کذلک مصدر دوسلن معنایسته یقال
خلیل بین الخلة و الخلوله الخلال خاک کسر به جمعی دوسلر معنایسته قله الیه قلال کبی الخلی خاک
ضمی و یانک تشدید به شول دوه در که شور اولین اونی اوتله یقال بعیر خلی و ابل خلیه الخلة میمک
و خاک فتمیله شور اولین اونی جوق اولان بر یقال ارض مخله اذا کانت کثیره الخلة لبس بها حص الخلة
خاک کسر به شول غلافه دیرل که التوله یا غیری نسنه الیه منقش اولان قلیج قنرلن آنک ایچنه قورل
حفظا یسون دیو و خله کذلک شول فایسردر که یانک باشن آنکله حفظ ایدرل و خله کذلک شول طعامه
دیرل که دیش ارا سنده مقلور و خله دوسه دخی دیرل صدیق معنایسته الخلل فتمیله ایکی نسنه بیننده
اولان اولغه دیرل الخلال خاک کسر به جمعی ارا قلم معنایسته جبل الیه جبال کبی و قری بهما قوله تعالی
فتری الودق یخرج من غلاله و خله که نونر الیه مراد شول بلونده اولان ارا قلمدر که آندن یغمر
خروج ایدرل و خلل نسنه ده اولان فساد دخی دیرل و خلل شول اغاج باره سنه دخی دیرل که آنکله
دیش ایدرل و خلل شول اغاج باره رنه دخی دیرل که آنکله باره لیش بر اولی قنوب اصلاح قنور الاخلة
همنه نک فقی و خاک کسر به جمعی خلل معنایسته فی الحدیث اذا خلل نابغ و خلل دوسلر سغه
دخی دیرل مصادف معنایسته الخلال خاک فتمیله خر ما قور یغنه دخی دیرل که ابتدا ظهوره قریب اوله
الخلل خاک فقی و لامک کسر ی و مدیله دوست صدیق معنایسته الخلیه مؤنثی و خلیل شول فقیره
دخی دیرل که مخمل الحال اوله الخلاله خاک ضمیله و الخلل خاک ضمی و لامک فتمیله و الخلل خاک
کسر ی و لامک فتمیله شول نسنه در که دیش ارا سندن چقار خلاله دیشی ایدرل کن یقال فلان بأکل
خلاله و خلله و خلله ای ما یخرج من اسانه اذا فخل و بو به ثندر که طایفه عرب بیننده استعمال اولور
الخلالنه خاک ضمیله کذلک و الخلاله خاک فتمیله و الخلاله خاک کسر به دوسلن صداقت و مودت
معنایسته الخلول میمک فقی و لامک ضمی و مدیله شول دوه باور یسی در که اناسن امسون دیو دیرلن
یارد قلمچون آرق اوله فی الحدیث انه صدقا اناه بفصل محول ای مهرول و محلول مهرول معنایسته
اولد یغفک وجهی ما تقدمد یعنی هزاله شق لسان سبب او لمقدر الاخلال همزه نک کسر به فقیر قلیق
یقال اخل به دلی النبا للمجهول اذا ذهب ماله و افتقر و اخلل محتاج قیغه دخی دیرل یقال ما اخلک الی
هذا ای ما احوک و اخلل دوه بی شور و لیب لذیذ اولان اوتده اولتمغه دخی دیرل نقول اخللت الابل
اذا رعیتها فی الخلة و اخلل خر ما غایبی بمشی برامز تور مکه دخی دیرل یقال اخلت الخلة اذا ساءت

الحمل و بوابو عبیدر و ابیدر جوهری ابیدر بن ظن ابیدم که بوخلالدن مأخوذ در و خلخال خرما قور یغنه
 دیرلر شکیم البج الخخل و ارطب الخخل دیرلر خرما ناجی قورق ابتدی و رطب ابتدی معناسنه و اخلال
 برکسنه بوردن ترک ایتکه دخی دیرلر یقال اخل الرجل برکزه اذاترک موضعه الخخل دعای تخصیص
 ایتکه دخی دیرلر یقال عم فلان فی دعائه و خال اذا خص و تخلیل سرکه طه تمغه دخی دیرلر وصه لی
 خلخال لغه دخی دیرلر یعنی برمقلری صقلک ارالقلربنه ادخال ایتکه دخی دیرلر الاختلال همزه نك وتانک
 کسر یله محتاج اولقی یقال اختل الی الشیء اذا احتاج الیه ومنه قول ابن مسعود علیکم بالعلم فان احدکم
 لا یدری منی فخل الیه ای منی محتاج الناس الیه بما عنده و اختلال آرق اولغه دخی دیرلر یقال اختل جسمه
 اذا هزل و اختلال اولقه صانحه غه دخی دیرلر یقال اختله بسهم اذا انتظمه الخخل فخبثته و لام اولک
 ضمیمه بعد الاکل خلال الیه دبشی آرتقی و برنسنه تمام اولغه دخی دیرلر یقال فخل الشیء اذا نفد و فخل
 یغسور مخصوص بریره یا غوب عموم اوزره یا غمغه دخی دیرلر یقال فخل المطر اذا خص و لم یکن عاماً
 و فخل برجاتک اره سنه کیرمه دخی دیرلر یقول فخلت القوم اذا دخلت بین خلیلهم و خلالهم و فخل
 خلخال لغه دخی دیرلر یقول فخلت اذا فعلت الخخل الخخل خالک فخبثه شول زبنددر که نساطه سی
 آتی ایاقلربنه طاقرز الخلال خال خاء اولک فخی و ثانیة کسری و مدیده جعی الخخل علی وزن العرعر
 ذکر اولان معناده لغتدر یا خود مذکور در مقصور در الخخل خالک فخی و میم سکونیه صحیح که بزرگ
 کارنده اولور و خخل خالیه و نه ایه دخی دیرلر طنفسه معناسنه الخیمه خالک فخی و میم کسری و مدیده
 شول اغاچلدر که بریده مجتمع اولوب بری برینه اولشمش اوله و خبله شول قومه دیرلر که اشجار بتوره
 اصمعی دیو اتی اوزره الخمال خالک ضمی و میم تخفیف یله اخسق اولقی عرج معناسنه و ابو عبیدر ابتدی
 بخال دو ایا عنده اولان شول اخسقلق در که اکا بعض طمر کسملکه دو اولورلر الخمال میم کسری یله
 شول ساقط کسنه در که آنک شرفله اشتهاری اولیه الخمول ضمیمه نك کر اولسان صفت اوزره اولقی
 یقال خمل خولامن الباب الاول الانخال همزه نك کسری یله برکسنه بی شرفله اشتهاردن ساقط قلنق
 نقول الخلاء انا الخایل یانک کسری یله برنسنه بی حفظ ایدن کسنه و خایل برمالی کرکی کبی کوزدوب
 رعایت ایتنه دخی دیرلر یقال هو خایل مال ای حسن القيام علیه الخول خالک فخی و واول سکونیه حفظ
 ایتکه یقال فلان بخول علی اهله ای برعی علیهم و خول برمالی کرکی کبی رعایت ایتکه دخی دیرلر یقول
 خلت المال اخوله اذا احسنت القيام علیه الخال علی وزن الحال برنسنه بی کرکی کبی کوزدوب
 رعایت ایدن کسنه یقال هو خال مال الخولی خالک فخی و واول سکونی و آخرنده یانک تشدید یله بمعناه
 یقال هو خولی مال ای حسن القيام علیه و خال یاق معناسنه ده کلور یقال فحولت فی فی فلان خالامن
 الخیر ای اخلت و توسمت و توسم برنسنه بی فراسله یلکه دخی دیرلر و خال انافرنده دخی دیرلر طایبی
 معناسنه و خال سجاغه دخی دیرلر و او معناسنه و بردید کلری فاشک برنوعه دخی دیرلر الخالة علی وزن
 الخالة انافرنده دخی دیرلر و خاله خالک دخی جعی کلور متکبرلر معناسنه یا یعله باعه کبی علی ماسیحی
 الخوالة خالک ضمی و همزه نك ضمی و مدیده طایبی اولقی یقال هو خال من الخوالة و لیبینی وین فلان الخوالة
 الاستخالة همزه نك و آنک کسری یله برکسنه بی طایبی ایدمک الاستخوال همزه نك و تانک کذلک کسری یله
 معناها یقال استخول خلا غیر خالک و استخول خلا غیر خالک ای اتخذه و استخوال استخبال معناسنه ده
 کلور و استخبال باه موحد ایه برکسنه دن مال طلب ایتکه در نفع یله منفعت اولوب اصلن کبرو صاحبنه
 رد ایتکه اوزره الخویل علی وزن التکریم برکسنه بی تملیک ایتکه یقول خوله لله الشیء اذا
 ملک ایه الخول فخبثته و واول ضمی و تشدید یله صافیق تعهد معناسنه و فی الحدیث کان النبی صلی
 الله علیه و سلم یخولنا بالموعة تخافة السأمة و سأمت و لام معناسنه در و اصمعی یوحدث شرفی
 یخوناد یور وایت کلور دی نونه کذلک تعهد نامعناسنه و فحول اصلاحه دخی دیرلر منه ما قالوا فحولت

خجل

الربح الارض اذا تمهتها ونحو قول علامت اكله دخی دیرلر نقول نحو قول فی بنی فلان خالامن الحیرای اخلت
وتوسمت وتفسیر توسم الان مرورابتدی الخول فحینه خد منکار لحشم معانسه و اخدی خایل در
مال اوزر طورن کمنه معانسه تنکیم مرورابتدی وخول کام اولور خادم واحد اطلاق اولور کرک هبد
اولسون کرک امه اولسون و فرابتدی خول خایلک جمعی وخایل چوباندر رای معانسه خواله خانک
فتی و واولک سکونبله بنی کلب قبیله سندن برعونک اسمیدر که طرفه نام شاعر آتی اشعارنده مدح ایتشدر
الخولان خانک فتی و واولک سکونبله بنندن برقبیلک اسمیدر اخول اخول همزه نک و واولک فحینه
و آخر لیک فتح اوزر بناسبله ایکی اسمدر که واسم حکمنده فامشد و متفرق معانسه یقال انظار اشهر
اخول اخول ای متفرقا و اول شول شررد که قرمش دموردن طاغور چله اولور دقیری خینده و یقال
ذهب لقوم اخول اخول اذا تفرقوا شتی الخیال خانک فحینه و الخیاله كذلك خانک فحینه برکمنه نک
مخصیدر که واقعه عالمده برکمنه به لایج اولور طیف معانسه و خیال شول اغاجه دخی دیرلر که اکا
سیاه بزر سررلر طور قسمی و بهام قسمی انسان صانوب اور کسون دیو و خیال بریک اسمیدر که بنی ثعلبه
منسوبدر الخیل خانک فتی و بانک سکونبله آتدر لور فرسان معانسه منه قوله تعالی و اجلب علیهم بخیلک
ورجلک ای بفرسانک و رجالتک و رجالت رانک فتی و جمیک نشدیدلر راجلک جمعیدر یالر معانسه
وخیل كذلك آتدر معانسه ده کلور الخیول ضمیمه جمعی و منه قوله تعالی راحیل و البغال و الحمیر
لترکوها و خیال ظن و خیال یتک معانسه ده کلور نقول خلت الشی خیلا ذاتنیت الخیاله خانک فتی
و بانک نشدیدلر آتدر صحاب خیول معانسه الخال حال و رنی اوزر به که انسانک بدتنده اولور
الخیلان خانک کسری و مدبله جمعی بکرم معانسه و حال اناقریداشنه دخی دیرلر طای معانسه الاخوال
همزه نک فحینه جمعی طایلم معانسه و حال طای معانسه اولاسن جوهری حول ده دخی اشارت ایتشدر
پس کله مزبور نک و اوی و بانی او لماسی محتمل اولدیغنی اشعار اولور لکن جمعی احوال کلور دیدیکی
و اوی اولق جانب تأید ایدر و حال بره دخی دیرلر بقول هو ذو حال ای ذو کبر و حال برطاعک
اسمیدر دیننه فرشونده و دیننه دان مهمله و ثاه مثله ایلر موضعک اسمیدر و حال برجنس
فقتاندر که جاهلار محضر صدر و حال بله ده دخی دیرلر غیم معانسه و حال بلوت یغصور
باغدر می ایاقتنده اولغه دخی دیرلر بقال ما احسن خالها ای خلا قها للسطر و حال خیره
استعداد معانسه ده کلور یقال اخلت فیخه خالامن الحیر و نحو فیخه خالای رایت
فیخه و محیل و محیل ایاقت معانسه در الاخیل همزه نک و بانک فحینه چوق کلری اولان کمنه یقال
رجل اخیل اذا کان کثیر الخیلات الخیل میمک فتی و خانک کسری و مدبله کذلک بکری اولان کمنه
الخیول میمک فتی و بانک ضمی و مدبله بمعناه مکبل ایلر مکبول کی الخول میمک فتی و خانک ضمی و مدبله
کذلک بکری اولان کمنه مقول کی یوم قامده جوهر بنک ظاهرا عبارتندن فهم اولان بودر که اخیل
و اخوانی کثیر الخیلات معانسه اوله و لکن ظاهر بودر که اخیل و اخه ای مطلقا صاحب خال معانسه
اوله تنکیم صاحب مذهب اشارت یتشد و هم محیلک رنجورلک کثیر الخیلات معانسه دلالتی بعید اولدیغنی
خفی دکلدر و اخیل یون و ون دبدکری فوشه دخی دیرلر که نک بنک بکری اولور به ضیلر سیاه
مارتیدر دیمشدر تنکیم اوایل کلبده مرور ایتشدر و ذکر اولان قوشی عرب طائفه سی مبارک
عدا بنز و نکره لکی حالنده منصرف فیلر لحن بونکله برکمنه بنی سیمه قلوب لاینصرف قماش اولدهلر
و بعضیلر معرفه لکی و نکره لکی حالنده دخی لاینصرف مدبلر اصلنده صفت اولمغین تخیلدن
مشتق اولق اعتبار ایلر الخیال خانک ضمی و باه اولک فتی و ثابنک سکونبله خالک تصغیری مخیل
و مخول دینلر قمتده و مخول دینلر قمتده تصغیری الخویل کله رخانک ضمی و واولک فتی و بانک
سکونبله الخیلاء خانک ضمی و بانک فتی و انک مدبله بولکلمک کبر معانسه الخیله میمک فتی

و خانك كسرى و مديله كذلك كبر معنا سنه بقال هو ذ و تخيله اى ذ و كبر الاختيال همزه مك و تانك
 كسرى به كبر ضا حنى او لمق بقال اختال فهو مختال الخا بىل يانك كسرى به منكبر او لان كمنه بقال خال
 فهو خا بىل اى مختال الا خا بىل همزه مك ضمى و يانك كسرى به كذلك منكبر او لان كمنه بابت و ادا بر كى
 و ابا بر قطع رحم ايند كمنه در و ادا بر دخی ذ كسرى او لان معنا به در الاختال همزه مك كسرى به
 بلوت بعمور علامتن كو متر مك الاختيال همزه مك كسرى و خانك مكنونيه بمعناه الخايلة
 منك ضمى و يانك فتحيله بمعناه ككذلك بقال اخالات السحاب و اخيلت و خا بىل اذ كانت ترجى المطر
 و اخالة و اخيال سخا بى ذ كر او لان حالت اوزره كور مكه دخی در بر لى تقول اخلت السحابه و اخيلتها
 اذ اربأ بها تخيلة للمطر و اخاله اشباه معنا سنه ده كلور بقال خالى الشئ اذا اشبهه بقال هذا من
 لا تخيل اى لا يشبهه و اخيال دوه يا ورسنك ياننه خيال قومغه دخی در بر لى كه قورت كور و ب خوف ابد
 تقول اخيلت اذا وضعت قرب ولد ها خيا لا يفرع منه الذئب و خيال انسان شكلنده بر نسته
 قلمه در بر لى على مامرا نسا و تخايله خصمك ايشلد يكمنه كوره ايشلك مبارات معنا سنه الخيل
 ميكن فتحى و خانك كسرى و مديله كذلك بلوت بعمور يا غدر مه ليا فتنده او لمق بقال ما احسن
 تخيلتها اى خلافتها للمطر و تخيله ظن ايتك معنا سنه ده كلور تقول خلت الشئ تخيله اذا ظن منه الخيل
 ميكن ضمى و خانك كسرى و مديله خيره لابق او لان كمنه بقال فلان تخيل الخبير اى خيلقه الخيل
 فتحيله و يانك ضمى و تشديد به كك و ك بلوت لاوب بعمور حاضر لمق بقال تخيلت السماء اذا تعجبت
 و تهيأت للمطر و تخيل بر كمنه ده خيرا كلوب انى اختيار ايتكه دخی در بر لى بقال تخيلات على الرجل
 اذا اخترت و نفرست فيه الخير و تخيل بر كمنه به بر نسته مشبه او لمغه دخی در بر لى بقال تخيل له انه كذا
 و تخيل بر نسته بى فكر ايتكه دخی در بر لى تقول تخيلته فتخيل لى كبا بقال تصورته فتصور و تبينه فتبين
 و تحققيه فتحقق الخا بىل تانك فتحى و يانك ضمى ايله كذلك بر نسته مشبه او لمق بقال تخايل له
 انه كذا اذا تشبه التخيلة لميكن ضمى و يانك كسرى و تشديد به و التخايلة لميكن ضمى و يانك كسرى به
 شول بر در كه آنك اوتى كان بو لو ب چيكن كمنهش اوله بقال و جدت ارضا مخيلة و مخيلة اذا بلغ
 نته المدي و خرج زهرها الخيلة خانك كسرى و مديله ظن ايتك الخيلولة خانك فتحى و يانك
 سكوتى و لامك ضمى ايله كذلك ظن ايتك تقول خلت خيله و خيلولة اذا ظننته و فى المثل من يسمع يخيل
 پس خلت باب ظنت دن درمبند او خبر اوزره داخل او لور اكر اشوا فاعاله ابتدا اولور سه
 بو نلر عمل اولوب مفعولين منصوب او لور و اكر بو نلر مفعولين بينه توسط او لنسه باخود
 مفعولين دن تاخير او لنسه اعماله الغايبنده مخير او لور سن و بو نك مستقبلنده اخال دبر سن همزه مك
 كسرى به افصح بودر و بنواسد اخال دبر همزه مك فتحيله قياس اوزره انخيل على وزن التكريم
 دوه يا ورسى باننده انسان شكلنده بر نسته پيدا قلمدر قورت اى كور و ب خوف ايتسون دبو تقول
 خيلت للناقة اذا وضعت قرب و ادها خيا لا يفرع عنه الذئب فلا يقربه و تخيل تشبهه معنا سنه ده كلور
 بقال فلان بضمى على الخيل اى على ما خيلت اى شبهت بضمى على غرر من غير يغين و تخيل
 بر نسته بى خيال و وهمه القا ايتكه دخی در بر لى بقال خيل اليه انه كذا على مالم بسم فاسله من التخيل والوهم
 و تخيل بر كمنه به بر نتم اسناد ايتكه دخی در بر لى اوزر دبر و اى اوزره بقال خيلت على الرجل اذا وجهت
 التهمة اليه و تخيل كوك كور ابو ب شمشك شعلوب بلوت بعمور حاضر او لمغه دخی در بر لى
 بقال خيلت علينا السماء اذ عذت و برقت و تهيأت للمطر و تخيلته بعمور يا غسه تخيل اسمى زابل او لور
 بشو الا خيل همزه مك و يانك فتحيله بى عقيل قبيله سندن بر جاعتك اسميدر كه لى الا خيله نام شاعره
 غور نك جماعتيدر و اخيل هين بر كمنه مك اسميدر و مزوره نك بعض اشعار نده نحن الا خيل
 بو حشيه لجمع اوزره كتور دى خيل بن معوية العقيل اسمنى قبيله ده اولنلره تغليه بناء دو والله اعلم

دال

(فصل الدال) الدال دالک فتنی و همزه نك سکونيله الدمق ختل معناسنه و اوزر يدايتدی دال بر جنس
 بور بمکدر سباعک صیدی الدمعه اولان بور بمسی کبی یاخود بوکی اغرا اولان کسنده بور بمسی کبی
 واصمی کتاب خیلده الیک بور بمسی وصفده ایتدی الدالان فتنینه شول بور بمکدر که ادمی بری بره
 مقارن اولوب بوکی اغرا نمیش کسنه کبی بور به الدولول دالک و لامک ضمی ایله تصغور
 وزنی اوزره آفت داهیه معناسنه الدالیل قنایدل وزنی اوزره جمعی داهیه معناسنه دولول
 قار شقلغه دخی دیرلر بقال وقع القوم فی دولول ای فی اختلاط من امرهم الدیل دالک ضمی و بانک
 کسریله کلجکه شیه بر جانور دراجدین بمی ایتدی قیل وزنی اوزره کلام عربده بواسمندن
 غیري ایشده لما مشدر اخفش ایتدی هذا الاسم ایله مسمایه نسبت اولندی ابو الاسود الدیلمی بودر وار که
 حالت نسبتده همزه مفتوح قلندی نسبتده اولان قاعده لری اوزره بیه نسبتله نوالی کسرتینی ثقیل
 عدایدکرنه ناه تنکیم نمر کله سن نسبتده نمری دیرلر فتنینه و نمر قیلان دیکلری جانورلر در سباع
 چنندن و کاه اولور ابو الاسود الدولی دخی برلر و او مفتوحه ایله زبراهمه مقن مفتوح اولوب ماقبل
 مضموم اولسه آنک تخفیفی همزه بی واوه دوندر مکله اولور تنکیم چوئن کله سنده جون و موئن کله سنده
 مون دیرلر و چوئن عطارد طبله سنده برلر که سختیان قیلنمش اوله و موئن نفعیه دیرلر و ابن الکلبی
 ایتدی اول ابو الاسود الدیلیدر همزه بیه قلب اولندی مکسور اولدیغیچون و دال دخی مکسور اولدی
 صیانه للیه تنکیم قبل و بیع کله لنده قلنمشدر و ابو الاسودک اسم ظالم بن عمرو بن سلیمان در که جه
 اعلاسی دیل بن بکری کانه در واصمی ایتدی عیسی بن عمر ایتدی دیل بن بکر الدناتی همزه ایله در
 همزه سن اهل حجاز ترکه ایشدر الدیل دالک فتنی و بانک سکونيله برنسنه بر مقارله جمع ایتک
 بر مقارله لعمه جمع ایتک کبی مثلاً و دیل الاضری اصلاح ایتک معناسنه در کرک اصلاح خشکی
 صاچاغله ولسون کرک اخر طر بقاله اولسون تقول دلت الشیء و دلمته من الباب الاول پس دیل
 هر نسنه بر اصلاحه اطلاق اولور الدول ضمتیه خرده اولان نهرلر در اصلاح اولندیغیچون دبول
 دیرلر الدیلة دالک ضمی و بانک سکونيله معنفدن و غیر بدن جمع اولسان نسنه کتله کیدر و زنا
 و معنی و محفلدر کده دبله دیمکله معروف اولان طعام بوندن مأخوذا و له طایح ایدن کسنه
 یوفقه بی جمع ایدوب طایح ایدیگچون ایتدیل علی وزن التکریم برنسنه بی جمع ایتک تقول دلت
 الشیء الدیل دالک فتنی و بانک کسری و مریله بر لفظدر آفت معناسن تا کیدایچون ذکر
 اولنور الدیل دالک کسری و بانک سکونيله آفت داهیه معناسنه بقال دبلادیل کما بقال تنکلا
 تا کلا و کل مونه و هلا که دیرلر الدیلة دالک ضمی و بانک فتنی و بانک سکونيله داهیه معناسنه در
 تصغیر ابرایچون در بقال دبلنهم الدیله ای اصابتهم الداهیه و ابو عیدر و ابی اوزره در الدول
 دالک و بانک فتنی و اولک سکونيله شول جار صغیردر که بیویه و اخطل نام شاعره بومعیندن دویل
 دیواقب قومشاردی الدجال دالک فتنی و جیمک نشد بیدله سفر بولداشیری که کترت اوزره اوله
 الدجله کتدک دالک فتنی و جیمک تشد بیدله بمعناه و دجال مسیح کذابک دخی اسمیدر دجله
 دالک کسری و جیمک سکونيله بغدادده اولان نهر عظیمک اسمیدر ثعلب ایتدی عبرت دجله دیرلر الف
 لام سر المدجل میمک ضمی و جیمک فتنی و تشد بیدله فطران سورلس دوه بقال بعیر مدجل اداکان
 مهنوء بالقطران ابو عید ایتدی فغان دوه نک جله بدن قطرانلسک اکاندجیل دیرسن و اگر قولتو قله
 و سائر قسقی برلر نه سورسک اکادس دیرسن الدجل دالک فتنی و حانک سکونيله شول حقوردر
 دوز برلر دوه درده که ابتدای اولوب صکره واسع اولور اندحول ضمتیه جمعی الدجال دالک
 کسریله کذلک جمعی الدجال همزه نك فتنیه کذلک جمعی الدحلان دالک ضمی و حانک سکونيله
 کذلک جمعی ذکر اولسان حقورلر معناسنه و دحل ذکر اولسان حقوره کبر مکده دخی دیرلر تقول دحلت

دیل

دجل

دجلی

فیه ادخل من الباب الثالث اذا دخلت في الدحل ودخل قوبی فانوب او صکره فیه دخی دیل یقال
 دخلت البئر اذ حلها اذا حفرت فی جوانبها ومنه قول ابی هريرة لرجلی سأله فقال لفر رجل بصرا
 فادخل المولعة معی فی البئر قال نعم فادخل فی الکسر ومصرادک کسر یله شول کسنة در که اکاصخوق
 تیر تا تیر اید و کسر کافک کسر یله اولک بوجاعه در و موله میل کسر یله ابریزه معنا سنده در و ابو صید ایندی
 ادخل دحل دن مأخوذ در که اولک کوشه سینه کروب قوی یطلق مراد در الدحول دالک فقی وجانک
 ضمی ومبدله غول قوبی در که او بر لاش اوله الدحول علی وزن الکافور آهو صیادک دیکدیکی اغا جلدو
 الدحل دالک فقی و خانک کسر یله خیش و بدخو اولان کسنة ابو عمرو و رواجی او زره و ابو زید ابتدی
 دخل اهل حبله و اهل خدعه اولان کسنة در و دخل بمن اولوب قصیر اولان کسنة دخی دیل که
 فارنی طشره چقمش اوله الدحول دالک و خانک میجه مک خیمه کیر مک یقال دخل دخولاً من الباب الاوله
 و دخل الیث دیل حالا که مقصود دخل الی الیث در حرف جر حذفه او انوب لفظ یث مفعول به
 انتصبا یله منصوب اولش در زیر امکانه ایکی قسم در بری مهم و بری محدود در مهم اولان جملک
 جهات متی در که اول خلف و قدام و یمن و شمال و فوق و تحت در و بونلک بجر اسنه جاری اولان در
 امام کی و ودا کی و اعلی و اسفل کی و عند ولدن کی و وسط کی سبک سکونله بین معناسنه و قبله کی
 پس بود کرا و لئان و بونلره شبهه اولان امکانه ظروف در زیر اغیر محدود در کیر لیمزی که سبک خلفک
 کاه اولور سندن غیره قدام اولور و محدود اولان آنک خلفی و شخصی اولان در جهته یله که آنک
 حدود و ممان سی اوله طماع کی و وادی کی و سوق کی و دار کی و مسجد کی که بونل ظروف اولسازلر
 زیر اقعده الدار و صلیت المسجد و تحت الجبل وقت الوادی دخی بلککه حرف جر واسطه سبله دیلر
 و شولک بونلندن حرف جر سز استعمال اولنه آنده حرف جر حذفله در دخلت الیث و نزلت الوادی
 و صلیت الجبل کی الا دخال همز مک کسری و دالک کسری و تشدید یله باب افتعالیدن در کیر مک
 معناسنه الا دخال همز مک و دالک کسر یله کذلک کیر مک معناسنه بعضی اشعارده وارد اولشدر
 ولكن فیهیم کلدر التداخل فکتهله و خانک ضمی و تشدید یله از این کیر مک تدر یج یله یقال تدخی الشی
 اذا دخل قلیلاً لا یلا التداخل تالک فقی و خانک ضمیله کیر شک یقال تداخلنی منه شی الدخل دالک
 فقی و خانک سکونیه کلن مال که خرج مک مفا بلیدر و دخل عیه دخی دیلر و من کلامهم تری الفئان
 کل الخجل و ما یدریک مال الدخل یعنی جوانلک ظاهری معصور و باطنی مستور در الدخل فکتهله کذلک
 عیب معناسنه یقال هذا امر فیه دخل و دخل بمعنى و دخل مکر و حیلله دخی دیلر منه قوله تعالی
 ولا تأخذوا ایمانکم دخلاً یا نکم ای مکر او خدیعه و دخل بر کسنة اوزن بر قبلیه نسبت قلعه دخی دیلر
 آلودن دکلکن یقال هم دخل فی بنی فلان انا انتسوا معهم و اسوا منهم المداخل میل و خانک فقیله
 کیر مک دخول معناسنه و کیر مک بر موضع دخول معناسنه تقول دخلت مدخلا حسنا ای دخولا حسنا
 و دخلت مدخل صدق ای محل دخول منه المداخل میل ضمی و خانک فقیله داخل قلیق ادخل
 معناسنه و داخل اولش معناسنه کاور ادخله دن اسم مفعول اولقله تقول ادخلته مدخل صدق
 الداخلة خانک کسریله بر نسته نک ایچ بوزی یقال داخلة لازار احد طرفه الذی یلی الحد
 و داخلة الرجل بر کسنة نک سرینه دیلر الدخلة دالک ضمی و خانک سکونیه کذلک سر معناسنه در
 یقال هو عالم بدخلته ای بسره الدخیل دالک فقی و خانک کسری و مبدله بر کسنة نک هم سری اولوب
 امور نه فارش کسنة الدخیل دالک و لامک ضمی و ما یبینه خانک سکونیه فنفذ وزنی او زره بمعناه
 اندخل دالک ضمی و خانک فقی و تشدید یله بر کوجک قوشدر که اکاچیان سر جده سی دیلر بنجشک
 کوهی معناسنه و دخل شول چلره دخی دیلر که اصول اشجارده تمش اوله یعنی اغاچ دیلرنده تمش اوله
 الدخایل دالک فقی و خانک تانیف کسری و مبدله جعی المداخل دالک صکره و خانک تخفیفله

دخلی

برگزیده صوابی دوه بی ایکی صوابی دوه نك اراسته قویوب حوضه ایلمکه دیرل کالبله صوابی محمد یسه
 ایچسون دیو المدخول ممك فقی و خانك ضمی ومدیله شول کسنه در که عقلمده نقصان اوله یقال
 دخل فلان علی البناء للمجهول فهو مدخول ای فی عقله دخل و دخل عیبه دیرل تکیم الان مروو
 ابتد و مدخول ارق اولان کسنه یسه دیرل مهرول معناسنه المدخوله ممك فقی و خانك كذلك
 ضمی ومدیله شول خرما اضا جیدر که ایچی جوریمش اوله الدوخله دالك و خانك فقی و واوله مایندنه
 سکونیه شول نسنه در که خرما یراغدن اوروب ایچنه نازه خرما قورلر و اخرنده اولان لای کاهه شد
 و کاهه مخفف قیلورل یعقوب رواتی اوزره الدخول دالك فقی و خانك ضمی ومدیله بره موضعک اسمیدر
 للمدریلة دالك و بانك فقی و زانك سکونیه برجنس بوریمکه دیرل الدوقل دالك کسری و رانك
 فقی و فافك سکونیه برجنس نباتدو الدرکه دالك و كافك کسریله و مایندنه رانك سکونیه شول
 او بوندر که انی عجم طغنه سی او یز و ابو عمرو ابتد در کله برنوع رقص ایتمک در و فی الحدیث انه مر علی
 اصحاب الدرکه فقال جدو یا بنی ارفده حتی تعلم لیهود و النصری ان فی دیننا فسحة الدعل
 دالك و بانك کسری و عینک سکونیه شول ناهه در که یوکسک اوله و دعل حزاعه قیله سندن برشاعره
 دخی اسمیدر الدغل ففتحته فساد دخل کیدر و زنا و معنی و دغل چوق غا جله دخی دیرل که
 بود قلمی بری برنه کیرمش اوله اشجار کثیره المتفه کی الادغال همزه نك کسریله برنسنه فی فاسد قیلر نسنه
 ادخال ایتمک یقاله ادخل فی الامر اذا دخل فیها ما یخالفده و یفسده و ادخال برچوق اغاخ بتورمه دخی
 دیرل یقال ادغلت الارض الدواغل دالك فقی و عینک کسریله آقلمر دواهی معناسنه ابو عبید
 رواتی اوزره الدغفل دالك و فافك فقی و عینک سکونیه فیل باور یسی و بررچلک دخی اسمیدر
 بنی شباندن و دغفل واسع اولان در که ده دیرل یقال عبش دغفل ای ذوسعه و بواسمی رواتی در
 و او حراق اولان یله دخی دیرل ابن الاعرابی رواتی اوزره الدقل دالك کسری و فافك سکونی
 و الفک قصر یله برآچی اوتدر و صاحب مذهب دقلی اغوا غاجی دیمکه معروف اغا جدر دیمش
 و بو واحد اولور و جمع اولور و منون اولور و غیر منون اولور شول کسنه که دقلی کله سنک
 آخرنده اولان انی الحاق ایچون قلمشدر نکره لکی حالنده منون قلمشدر و شول کسنه که
 انی تأیث ایچون قلمشدر نکره لکی حالنده منون قلمشدر الدقل ففتحته بمشی چوق
 خرما غاجی حساب معناسنه صاد مهمله الیه الدقلة كذلك ففتحته واحدی برخرما غاجی
 معناسنه و دقه نمی در که دخی دیرل تبرکشی معناسنه و کی در کنه دقل دیکلری ذکر اولسان
 معنادن مأخوذدر یعنی خرما غاجنه دقل دیکلر نه بنیاددر و دقل برامز خرما یه دخی دیرل
 اردأ تمر معناسنه الادفال همزه نك کسریله خرما غاجی بمشی برامز و یقال ادقل النخل الدوقلة
 دالك و فافك فقی و واوله سکونیه برکسنه طعانی مأ کولادن برنسنه یه مخصوص قلنق یقال دوقل
 فلان اذا اختص بشی من مأ کول التکل ففتحته و كافك ضمی و تشدید یله نازایتمک یقال تکل
 ای تکل الدکلة ففتحته صولی بالحق طین رقی معناسنه و دکه كذلك سلطانہ اطاعت یتین قومه
 دیرل یقال هم یتکلون علی السطان ای یتدللون الدلیل دالك فقی و لامک کسری و مدیله شول
 نسنه در که آنکله برنسنه یلور و دایل قولاغوزه دخی دیرل الدلالة دالك فقی و کسریله و فتح افصحدر
 یول کوسرک الدوله ففتحته كذلك قولاغوزایق ایدوب یول کوسرک الدلیلی دالك کسری
 و لامک دخی کسری و تشدید و آخرنده الف مقصوره الیه دلالت ایتمک و جوهری دلیلی بی دلیل الیه
 تفسیر ایتمی سه و اولقی احتمالی اولوب قاموسه مراجعت اولندقد انده دخی سه و یته تصریح
 اولمش یواندی خصوصاً که حثانی جوهری باب ثابده معنای مصدر یله تفسیر ایتمشدر اندل
 دالك فقی و لامک تشدید یله نازایتمک یقال دلالت المرأة تدل من البسبب الثاني و دل هدی معناسنه

دیرل
دوقل

دعل

دغل

دغفل

دقل

دقل

دکل

دلل

قریب در که بونلر ایکسیده سکونه و وفاره دلالت ایدرلر و فی الحدیث کان اصحاب عبد الله یرحلون
 الی عمر فینظرون الی ستمه و هدیة و دله فی شہونہ التذلل فحقیقہ و لا یمکن ضمی و تشدیدہ کذلک
 نازلحق الدلال دالک فحقیقہ و لام اولینک تخفیفہ کذلک نازلحق الادلال ہمزہ نک کسریلہ کذلک
 نازلحق یقال ادل فامل و املا لیلالت و یرمکہ دیرلر و ادلال حالت حر بدہ افران اوزر مجلہ ایتمکہ دخی دیرلر
 یقال فلان بیل علی اقرانہ فی الحرب کالہ سازی بیل علی صیدہ و ادلال اعتماد ایتمکہ دخی دیرلر نقول ہویدل
 بفلان ای یبقیہ الدالۃ لامک تشدیدہ اسمدر نازر معناسدن التذلل فحقیقہ و دال ینک ضمیہ
 برنسہ قوزغہ مشالندہ اصلوا بکن حرکت ایتمک الدلال دل اولک فحقی و لا یمکن سکونیہ برنسہ
 حرکت و اضطراب ایتمک الدلال دالک ضمی و لام اولک سکونیہ بولک کر بی ففزعظم معناسہ
 و رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم قاترہ دادل دیدکری غالباً قرر نکلو اولوب ککری لونندہ
 اولدیفغہ بناہ در یاخود حرکت معناسدن مأخوذ در اندمال دالک فحقیقہ فحقی سرجین معناسہ
 و دمال جور عیش خرمایہ دخی دیرلر الدمل دالک فحقی و یمکن سکونیہ برہ فحقی صاچق نقول دملت
 الارض اذا سرقتم او قومک ارا من اصلاح ایتمکہ دخی دیرلر نقول دملت بین اقوم اذا صلحت المداۃ
 مینم اولک ضمی و یمکن تائینک فحقیہ مدارات ایتمک یقال دال القوم ای اطوہم علی ما فہم یعنی قوملہ
 مدارات ایدوب عداوتلر اظہار ایتمکہ بحال قوزغہ الانعمال ہمزہ نک و دالک کسریلہ بارہ اوکوابی
 یقال اندمل الجرح اذا تماثل الدمل دالک ضمی و یمکن فحقی و تشدیدہ چنان الدمال بیل دالک فحقی
 و یمکن کسری و مدیلہ جمعی چنانلر معناسہ و کاه اولور دملک مینی تخفیف ایدوب صرد وزنی اوزرہ
 استعمال ایدرلر الدولۃ دالک فحقی و واولک سکونیہ حر بدہ رجاعت رجاعت اوزرہ ظفر بواق
 یقال کانت لنا علیہم الدولۃ الدول دالک کسری و واولک فحقیقہ جمعی الدولۃ دالک ضمی و مدیلہ مالہ
 مناوبہ ایلہ مالک اولق یقال صار الی دولۃ بینہم ای بتداولونہ تگون مرۃ لہذا و مرۃ لہذا الدولات
 دالک ضمی و مدیلہ جمعی الدول دالک ضمی و واولک فحقیقہ کذلک جمعی و ابو صید ابتد دوات دالک
 ضمیہ بعینہ برنسہ نک اسمدر ککہ الدن الہ او شدر و ب تداول اولنور و دوات دالک فحقی و واولک
 سکونیہ فعل در لککہ مناوبہ معناسہ دیدی و بے ضلر ابتد دولت و دوات اغلر معناسی واحد
 اوزرہ و محمد بن سلام ابتد یونسدن سوائل ایدوب باری تعالینک کیلا بکون دولۃ بین لاغنیابہ منکم
 قولک معناسی نہ در دیدکہ جواب و یروب ابتد قال ابو عمرو بن العلاء الدولۃ بالضم فی المال و الدولۃ
 بالفتح فی الحرب و قال عسبی بن عمر کلتہما بکون فی المال و الحرب سواء و اما انا فواللہ ما ادری ما بینہما
 دیدی الادالۃ ہمزہ نک کسریلہ انتقام المغفور و یرک نقول اذ النسا للہ من عدونا و اذ الہ علیہ
 معناسہ دخی کلور یقال اللہم ادرنی علی فلان و انصر فی علیہ و یقال دالت الايام ای دارت المداولۃ
 یمکن ضمی و واولک فحقیقہ دور ایدرلر نقول للہ تداول الايام بین الناس التداول فحقیقہ و واولک ضمیہ
 برنسہ فی الدن الہ او شدر مق نقول تداولتہ الایدی ای اخذتہ ہمزہ مرۃ و ہمزہ مرۃ دوا بک دالک و لامک
 فحقی و یاتک سکونیہ برہ فحقیقہ کدتداولابہ تداول معناسہ در و برنسہ اسکدی دیک محلندہ استعمال
 اولنور یقال دال الثوب بدول اذا بلی و یقال جعل و دہ بدول ای بلی الابدال ہمزہ نک و دالک کسریلہ
 قارن بوشمق یقال اندال بطہ اذا استرخی و اندال قوم بر مکاندن بر کالہ انتقال ایتمکہ دخی دیرلر یقال
 لندال القوم اذ نقولوا من مکان الی مکان الدول دالک ضمی و مدیلہ تخفیفہ قبیلہ سسندہ برکستہ نک
 اسمدر کہ دولی المرۃ نسبت اولنور الدیل دالک کسری و مدیلہ عبد القبس قبیلہ سسندہ برکستہ نک
 اسمدر کہ اهل عمان آنک جماعت دندر و عمان یمکن تخفیفہ بر شرک اسمدر و اما بیل ہمزہ مکسور ایلہ
 ککہ ذن بر قبیلہ نک اسمدر کہ بوندن اخدم ذکر اولنور کہ ابوالاسود الدیل آنلرہ نسبت اولور حالت
 نسبتہ ہمزہ مفتوح فلنور توالی کسر اتدن اهتران اولنور اغین بوجلہ ابن السکیت روایتی در الدول

دمال

دول

دالک فتی و اوک کسری و مدبله شول اوتدر که آنک اوزرینه بریل یکمیش اوله پس دو بل فعل بمعنی
 مفعول اولور الدوله دالک ضمی و اوک فتحیه همزه وزنی اوزره آفت دایه معناسنه پس بوتوله ده
 لغت اولور یقال جاء بدولته ای بدو اهبه (فصل الذل) الذالان فتحیه آهسته یوریمک مشی
 خفیف معناسنه یقال ذالت النافه تذال ذه لا و ذه لان من الباب الثالث ذواله ذالک ضمیله قوردک
 اسمیدر معرفه ولا ینصرف در یقال خش ذواله بالحباله معنی قوردی طوزا غله قورخت الذالبل
 ذالک و همزه نک فتی و لامک کسری و مدبله ذالک جمعیدر قورت یوریمسی معناسنه و بوجعک لاله
 کلمسی نادر در زبراقیاس بایدی که ذالین دینلیدی نون ایله الذباله ذالک ضمیله فیه معناسنه
 الذبال ذالک ضمیله جمعی فیهل معناسنه الذبل ذالک فتی و بانک سکونیه اوت صولوب یور شمی
 الذبول ضمیله معناه یقال ذبل البقل یذبل ذبلا و ذبولا من البسبب الاول اذازی و ذبل دخی دیرل
 باب خامسدن و آتار قلغه دخی دیرل یقال ذبل لفرس اذا ضمرو ذبل در یا بغه سنک ارقه سنده اولان
 نمکه دخی دیرل که ذبل مکنه شبیه در آندن باز کلرا یشلر الادبال همزه نک کسریله تازه اوق حرارت
 هو امثلا صولوبی یقال اذبله الحری یذبل بانک فتی و ذالک سکونی و بانک ضمیله برطاغک علیدر
 الذحل ذالک فتی و حاک سکونیه حقد و عداوت یقال طلب بذله ای یشاره الذحول ضمیله
 جمعی اذحل ذالک ضمی و لامک تشدیدیه ذیل اولق و الذله ذالک کسریله و المذله میک و ذالک
 فتحیه معناه الذلیل ذالک فتی و لامک کسری و مدبله خور و حقیر اولان کسره الادلاء همزه نک
 فتی و ذالک کسری و الفک مدبله ذلیلک جمعی الادله همزه نک فتی و ذالک کسریله کذلک ذلیلک
 جمعی الذل ذالک کسری و لامک تشدیدیه رام و بلازم اولق که سرکش و بدخواه و لمانک مقابلدر منه
 قولهم بعض الذل بالکسر سابق للاهل و المال الذلول ذالک فتی و لامک ضمی و مدبله رام اولن طوار
 یقال دابة ذلول ای یبته الذل الذل ضمیله ذلولک جمعی غیر المذله عینک فتی و بانک سکونیه
 قازق معناسنه در باشه اور قبری ایچون غیر المذله دیرل و غیر عین مهمله نک فتحیه اصلنده حار
 معناسنه در الذلال ذال اولک فتی و ذال ثانی کسریله کک و کک انکندن بره قریب اولان دیرل
 الذلل ذالک ضمی و لام اولک سکونیه ذال ذالک و احدى قمقمه ایله قاقم کی و قمقمه قمقمه دیکلری
 نسنه در که ایچنه کلاب قورل الذلل ذال اولک و لامک فتی و ذال ثانی کسریله
 کذلک کوکک انکند بره قریب دیرل ذال ذال ذال مقصود در الذلال همزه نک کسریله ذیل قاق
 التذلیل علی وزن التکریم معناه الاستدلال همزه نک و تانک کسریله معناه کذلک بقول اذله و ذاله و استدله
 و باری ذالک و ذلک قطوفها تذلیلای دیکلری قریب سویت عنایقه ها و دلایت معناسنه در یعنی
 صالقمیلری هموار صلوب آسان قلندی و اذلال برکس نه نک اصحاب ذیل اولغه دخی دیرل یقال
 اذل الرجل اذا صار اصحابه اذلا و التذل فتحیه و لامک ضمی و تشدیدیه خشو و مسکت ایتک یقال تذال
 اذا خضع الازلال همزه نک فتحیه وجه و حال معناسنه در یقال جاء به علی اذلاله ای علی وجهه و یقال
 دعه علی اذلاله ای علی حاله و یقال امور الله جاریه علی اذلالها ای علی مجاریها و طرقها الذمیل
 ذالک فتی و میمک کسری و مدبله دوه سرنندن برنوددر ابو عبید ایتدی چان سیر عقی مرتبه سندن
 فی الجملة نجواز ایتسه کاترید دیرل و اندن صکره ذیل دیرل و چان ذمیلدن فی الجملة نجواز ایتسه رسم دیرل
 یقال ذمل ذمل ذمیل من الباب الاول اصمعی ایتدی و لا یذمل بعیر و ما ولیله لامهری و مهری برجنس
 دوه در که مهره قبیله سنه منسوب در اذهل ذالک فتی و هانک سکونیه رنسنه در غفلت اولغتی
 تفو و ذهلت عن الشی اذهل ذهلا من الباب الثالث اذانسته و غفلت عنه و بونده براغت دخی
 واردن که اول ذهلت ذهولادر باب رابعدن ذهل ذالک ضمی و هانک سکونیه بکر قبیله سندن
 بر جاعتک باباسی ایدر و ذهل ایکی در بری ذهل بن شبیان و بری ذهل بن صکابه در و ذهل کیجه نک

ذال

ذبل

ذحل
ذلل

ذمل

ذهل

دیل

برمقدارنه دخی دیرلجانی روائی اوزره بقال جاء بعد ذهل من اللیل ای بعده ذهل الذیل ذالک ففتی
 وبانک سکونیه انک دامن معناسنه الاذیل همزه نك فتحله جعی انگمر معناسنه الذبول
 ضمتنه کذلک جعی وذل الیج روز کارک یروزنده اسنی در وذل صالئوب انکی بره سور برك
 یوریمکه دخی دیرل بقال ذالت المرأة تذیل اذا جرت ذیلها علی الارض وتخترت واذیل خلقک
 او اخرنه دخی دیرل منه قولهم جاء ذبال من الناس ای او اخر منهم قلیل الذیل میم ضمی وبانک
 ففتی وتشدیدله اوزون اتکلی اولان لباس یقال ذیل ذیل ای طویل الذیل وملاء میم ضمی والاک
 مدله چارشبه دیرل الادالة همزه نك کسرله یسماعی عورت یوزندن صالیو برك بقال اذا ذالت المرأة
 قناعها اذا ارسلته واذاله اها تشدد دخی دیرلر یاده قولهم معناسنه فی الحدیث نهی عن اذالة الخبل وهو
 امتها بها العمل والحمل علیه وامتهان ضعیف ایتمکه دیرل المذالة میم ضمیله خدمت یورلن جاربه
 وفی المثال اخبل من مذالة یعنی شول قراواشدن تکبری زیاده در کما اکا خدمت ویرلور واول
 صالئاسن اکسک ایتم الذایل بانک کسرله قریغی اوزن اولان آت بقال فرس ذایل ای طویل
 الذنب الذایل بانک کذلک کسرله مؤثی الذیل ذالک ففتی وبانک تشدیدله کذلک قویغی اوزون
 اولان آت بقال فرس ذبال ای طویل الذنب بود کراولشترات کندی بمقدار نهج او اوب قویغی
 اوزون اولسه در اما کرات قصه بویلی اولما غن قویغی اوزون اولسه ذبال الذنب دیرل ذنبک ذکر یله
 وذایل انکی اوزون اولان زرهه دخی دیرل الذیل الذایل خور وحقیر املق بقا ذیل ذایل ای هوان
 وخرنی (فصل الراء) ازال رانک ففتی وهمزه نك سکونیه دو قوشی یاوریسی الرأه کذلک رانک ففتی
 وهمزه نك سکونیه مؤثی ازال علی وزن الجبال جعی دوه قوشی یاوریسی معناسنه وریال برقاج
 یاد زره دخی دیرل کواکب مخصوصه معناسنه اریلان رانک کسری وهمزه نك سکونیه کذلک
 جعی ذات الریال همزه نك کسرله برروضه نك اسمیدر الاسترأل همزه نك وتانک کسرله دوه
 قوشی یاوریسی بیومک بقال استرأت اریلان اذا کبرت واسترأل اوت اوزرافه دخی دیرل که دوه
 قوشی یاوریسنک بوینه تشبیه اولور بقال استرأل النبات اذا طمال المرائل مک ضمی وبانک
 کسرله سریع معناسنه بقال مرفلان مرأیلا اذا سرع الریل رانک ففتی وبانک سکونیه شول
 اغاچلردر که صغوق اورد قدن صکره هو ملام او اوب یاز کوفی کورتا یامنه دوغملکه یشروب
 یبراقله از بول ضمتنه جعی ذکر اولنان اغاچلر معناسنه وقوم چوغله دخی دیرل بقال ریل القوم
 یربلون اذا کثروا الریلة فتحتهله اویلغک ایج یوزی باطن الفخذ معناسنه بانک تحریک وتسکینی
 جائز در اصمعی ابتدی تحریک افصح در الریلات فتحتهله جعی الریال رانک کسری وهمزه نك
 سکونیه ارسلان اسد معناسنه الرایل رانک ففتی وهمزه نك مدی وبانک کسری ومدله جعی
 ارسلانر معناسنه وریال مطلقا جری معناسنه دخی کلور بقال اص ریل وذب ریلال التریل
 فتحتهله وهمزه نك سکونیه وبانک ضمیله ناس اوزرنه جرأت ایدوب ارسلان کنی قلتمو بقال فلان
 یتره بل ای یقر علی الناس ویفعل فعل اسد واولو سعید ابتدی بونده همزه نك ترکی ده جائز در التریل
 فتحتهله وبانک ضمی وتشدیدله کوزایمی کلد که یروزی یشرمک بقال تربلت الارض اذا اخضرت
 بعد البیس عند اقبال الخریف وتریل برکسینه نك ای جحق اولغه دخی دیرل بقال تربلت المرأة
 اذا کثر لحمها الریل رانک ففتی وبانک کسرله زیاده تلی اولان کسینه بقال رجل ریل ای کثر اللحم الریلة
 رانک فتحله اسمدر سرنک معناسندن الریلة رانک ففتی وبانک کسری ومدله سرنک سمن معناسنه
 الریلة رانک کسری وبانک ففتی وحاء مهمله نك سکونیه فرموده لان حاره بقال جاربه محله
 اذا کانت ضخمه فهو مثل سحله وزناو معنی التریل علی وزن التکریم قراونی برلو برنده اوقیه ب
 واضح وروشن اوقی ازتل فتحتهله واضح وروشن اولان سور بقال کلام رتل ای مرتل ورتل دوز

رأل

ریل

رنخل

رتل

بن دیشه دخی دیرل یقال نغر رتل اذا کان مستوی النبات الرتل رانک ففنی وناک کسریله دبشلی
 دوزنمش اولان کسنه یقال رجل رتل اذا کان بین الرتل ای مفالچ الانسان الرجل رانک کسری وجیمک
 سکونیه ایق پای معناسنه الارجل همزه نک ففنی وجیمک ضمیمه جمعی ایقلم معناسنه ورجل عهده
 وزمانه دخی دیرل منته قولهم کان ذلك علی رجل فلان ای فی عهده وزمانه ورجل چکر که جاعته
 دخی دیرل خاصه پس بولاعلی لفظ الواحد اولان جملردن اولور وبونک امشلی کلام عربده چوقدر
 جاعت بقره صوارد بدکلی کی صادمه محله نک کسریله ودوه قوشی جاعته خبط بدکلی کی
 خاء مجیمه نک کسریله وخر جاعته عانه بدکلی کی صین مهمله ایله وخیل ابتدی رجل القوس
 کرش نقد قلوی یرک اشغه سی بدالقوس بوقاروسی در ورجل الطائر برجنس داغدر که انوکله طوار
 داغلر لسان ترکیده قازا ای بدکلی کی ورجل انغراب برجنس باغدر که انوکله دوه نک هم سن
 باغلر لاورنسی امسون دیو ارجله رانک کسری وجیمک سکونیه بقلة الجماد بدکلی کی اوت در که
 مسیل ماده بتر و مسیل ماده بتدی کی چون بقلة الجماد بدکلی کی اوت در که ااکالسان
 تور کیده پریم دیرل ولسان فارسیده خرفه دیرل لغت جارا الله دن فهم ازلان بودرومنه قولهم هو
 احق من رجله والعامه تقول احق من رجله ورجله كذلك صواقند بسی اولان بره دخی دیرل
 الرجل رانک کسری وجیمک ففنیله جمعی صواقند بسی اولان یرل معناسنه الرجل ففنیله پیاده
 اولغه دیرل تقول رجل رجلا من الباب الرابع اذا بقی راجلا ورجل اوغلاغی انه سبيله ارسال ای که ده
 دیرل هر فخن دیلسه امسون دیو ورجل ذکر اولان اوغلاغی دخی دیرل یقال بهسه رجل الارجل
 همزه نک ففنیله جمعی یقال بهم ارجل و بهم باه موحد نک ففنیله اوغلقلم معناسنه در و جوهری رجلی
 راجلا ای قالمق معناسنه مکرر ذکر ایتمدر موضعه منده اولی رسیله اکتفادر الارجل همزه نک
 کسریله پیاده قالمق یقال ارجله غیره وارجل اجمال معناسنه ده کلو تقول ارجله اذا اهماه وارجل
 دوه باور سن انه سبيله ترک ای که دخی دیرل نیجه دیلر سه امسون دیو تقول ارجلت الفصل الرجل رانک
 ففنی وجیمک سکونیه دوه باورنسی اناسن هر فخن دیلر سه امک در ورجل قیونی اباغندر اصمغه
 دخی دیرل تقول رجلا الشاة اذا علقها برجلها ورجل راجلا جمعی دخی کلو پیاده لر معناسنه
 صاحبله صحب کی الارجل همزه نک وجیمک ففنیله شول آندر که انوکله رایغده بیاض اوله و بو آنجیلر
 قنده کر به در مکر که اول آنک ساژرنده الاجه لغی اوله ذکر اولان بیاضدن ماعدا اقرح اولق کی
 مثلا و اقرح قافله وحاء مهمله ایله شول آندر که النده درهم مقدارندن اقل بیاضنی اوله الارجل رانک
 ففنی وجیمک سکونی والک بدله شول قیوندر که رایاغنده آق اوله ورجله شول سیاه طاشلو بره دیرل که
 دیرل که آنک طاشلی هر زنده چوق اولغین آنده بور بمک مشکل اوله الارجل همزه نک وجیمک ففنیله
 اباعی یولک کسنه المرجل میم کسری وجیمک ففنیله باقردن اولان چوملک الرجل جیمک کسریله
 پیاده که آنلونک مقابلدر الرجال رانک ففنی وجیمک تشدیدله جمعی رجل کی شکیم مرور ابتدی
 الرجال رانک ضمی وجیمک تشدیدله كذلك جمعی الرجال رانک ففنی وجیمک سکونیه كذلك پیاده
 معناسنه در الرجل رانک ففنی وجیمک سکونی ولفق قصریله جمعی پیاده لر معناسنه الرجال رانک
 کسریله رجلاک جمعی عجل و عجل کیدر ورجل رجلاک دخی جمعی کلو راکشیرل معناسنه
 ورجل پیاده عورتلر معناسنه کلو ورجل رانک ففنی جیمک کسریله كذلك پیاده معناسنه الرجال
 رانک ففنی و آخرنده لفق قصریله جمعی پیاده لر معناسنه عجل ایله عجل کی الرجل رانک ففنی وجیمک
 سکونی ولفق قصریله یاه اولان عورت عجل کی الرجل رانک ففنی وجیمک ضمیمه ارکشی الرجال
 رانک کسریله جمعی رجال جمعی اولدینی کی شکیم لار مرور ابتدی جل له جمال و جالات کی الرجال
 همزه نک ففنی وجیمک کسریله كذلك رجلاک جمعی الرجل رانک ففنی وجیمک ضمیمه رجلاک مؤنشی

ارسمیاسنده اولان عورت معنا سنده يقال للمراة رجله و يقال كانت عابسة رجله الراى الرجل رانك ضمی
 و جیمك فتحه لرجلك تصغیری الزوج لرجل رانك ضمی و واولك فقی و جیمك كسریله ككذلك رجلك
 تصغیری علی خلاف القیاس الزجله رانك ضمی و جیمك سكونیله رجلك و رجلك مصدری
 و الزجله و رجلك ضمتنله و الزجله كذلك ضمتنله و بانك تشدیدله بمعناها يقال رجل بین الرجل و الزجله و الزجله
 و الزجله و رجلك جید الزجله و فرس ازجل بین الرجل و الزجله و ازجل بریاغنده بیاضی اولان آندر
 نكیم الان مر و رابتدی الزجله رانك ضمی و جیمك فقی و بانك سكونی و الفك مدیده قیون كه بری بری
 اردنجه طوغوره يقال ولدتها الزجله و یومعه صباء و زنی اوزر مدر كه عمصا بری لك اسمیدر الرجل رانك
 فقی و جیمك كسری و مدیده شول آندر كه طرناغی آشفه و رجلك شول اره دخی دیرلر كه بوریمكه قوی اوله
 يقال رجل رجل ای قوی علی المشی الرجل رانك فقی و جیمك كسریله شول قیل در كه نه زیاده قورجق
 و نه زیاده هموار اوله الترجل علی وزن الكرم قیل طراغله طرا یوب صالیو برلك كه ذكر اولنان معنادن
 مأخوذ در الارجمال همزتك و تانك كسریله ركسینه بی باغندن طوتمق تقول ارجملت الرجل
 اذا اخذته رجلاه و ارجمال خطبه بی یاخود شعری بدیهه ابرادانك آتی مقدما احضارا یمكسرن و ارجمال
 آت اشكمك یورغلنی بری برینه خلط ایدوب كاه اندن و كاه بوندن احداث یمككه دخی دیرلر يقال ارجمل
 الفرس اذا خلط العنق بشيء من الهلجۃ فراوح بین منی من هذا و منی من هذا و عنق فتحته بنله دور
 یوریم و همیل یورغلنی درومر او حدر او حاء مهملتنله یكی نسنه دن كاه بوندن و كاه بوندن ایشمك
 و ارجمال حكركه دن بریلو كی جمع یمككه دخی دیرلر بشورمكیمون يقال ارجمل فلان اذا جمع قطعه
 من الجراد بشو بها الترجل فتحته بنله و جیمك ضمی و تشدیدله پیاده بوریمك تقول ترجل اذا مشی راجلا
 و ترجل قبوله ایسر اینكه دخی دیرلر يقال ترجل فی النهر اذا نزل فیه من غیر ان یلی ترجل ككون
 یوكسلوب كوندز روشن اولغه دخی دیرلر يقال ترجل النهار اذا ارتفع الرجل رانك فقی و حانك سكونیله
 ركسینه ك مسكنی و اثابتی هر نه كه و ارایسه و رجل شول دوه بالانته دخی دیرلر كه قتب دن اصغر اوله
 و یومقامه جوهرینك ككلامی نو عتدافه دن خالی دكلدر زیراقبك تفسیرنده رجل صغیر علی قدر
 السنام دیمشدر تا مل اولنه الرجل رانك كسریله جمی الارجل همزتك فقی و حانك ضمی و ما یبندنه رانك
 سكونیله كذلك جمع فقی منه قولهم فی القذف یا ابن ملتی ارجل الزبكان كویا كه ملقای ارجل محل نستر
 اولغین زانی اشعار اولو رور حال حیری اولان خالیاره دخی دیرلر و حیره كوفه یا بنده برشهرك سمیدر كه
 انده خانی اسلنور و رجل دو منك ارقه سنه بالان اورمغه یاخود یوك اورمغه دخی دیرلر تقول رحلت
 البعیر ار حله رحلا من البسب الثالث اذا شدت علی ظمهره از حل و اذیه تحسل مقامنده دخی استعمال
 اولنور تقول رحلت له نفسی اذا صبرت علی اذیه و دخی معنای اوله راجع اولور نفسی استعاره بالكنایه
 طریقله استخدام اولنان بعیره تشبیه یمككه الزجله رانك كسری و حانك سكونیله كوچك يقال دنت
 رحلت ای ارجمالنا الارجمال همزتك و تانك كسریله بمعناها الترجل فتحته بنله و حانك ضمی و تشدیدله
 بمعناها كذلك تقول رجل فلان و ارجمل و رحل الرجل رانك فقی و حانك كسری و مدیده اسمدر كوچ
 معنا سنه و رجل سیره قوی اولان دوه به دخی دیرلر يقال رجل رجل اذا كان قو با علی السیر الاستعمال
 همزتك و تانك كسریله و مدیده بالار اورلسون یاخود یوك اورلسون طلب یمكك يقال استرحه اذا سألته ان
 یرحل له الرحله رانك ضمی و حانك سكونیله توجه اولنان جانب يقال انتم رحلتی ای الذین ارتمل الیهم و رحله
 سیره قوی اولمغه دخی دیرلر يقال انها الذات رحله المرط المرطل یمكك ضمی و حانك فقی و تشدیدله شول
 خزند طوقمش ازاردن كه او جنده الاجدری اوله و مرط برجنس فاشه دیرلر الارحال همزتك
 كسریله دوه ارقلدنصكره سمیروب كوچه قادرا و لمق يقال ارحلت الابل اذا سمت بعد هزال فاطافت
 الرحله و ارحال كوچكمه ماوت یمككه دخی دیرلر تقول ارحلت فلانا اذا عاونه علی رحلته و ارحال كوچه

براردوه و بریکه دخی دیرل تقول ار حلتہ اذا اعطیتہ راحلہ و راحلہ کوچہ براردوه به دیرل شکیم کلور
 ان شاء الله الرحیل علی وزن التکریم برکسنه بی بره کوندر مک تقول رحلتہ اذا اظعنتمہ من مکله و ارسلتمہ
 و اظعان ظای مجھے ابلہ سیرایتدہ مکہ دیرل المرحل میمک ضمی و رانک سکونی و حانک کسریلہ شول کسنه درکہ
 آنک چوق کوچہ براردوه لری اولہ بقال رجل مر حل اذا کان لہ رواحل کثیرہ کما یقال معرب اذا کان لہ خیل
 عراب و خیل عراب عینک کسریلہ عربی آنلرہ دیرل الرحیلہ رانک فحی و حانک کسری و مدیلہ شول ناقہ درکہ
 سیرہ قوی اولہ الراحل حانک کسریلہ کوچہ براین ناقہ الرحول رانک فحی و حانک ضمی و مدیلہ بمعناھا
 و بعضرا بتدی راحلہ بنکہ براین دوه در کرک ارکک کرک دیشی الارحل همزہ نک و حانک فحیلہ شول
 آندر کہ ارقہ سی آق اولہ ایض الظہر معنا سنہ الرحلاء رانک فحی و حانک سکونی و الفک مدیلہ شول
 قیوندر کہ ارقہ سی آق اولوب سائر جسدی سیاه اولہ باخود ارقہ سی سیاه اولوب سائر جسدی آق اولہ
 اما ات جنسنده همین ارقہ سی آق اولوب سائر جسدی سیاه اولاندربوذ کر اولنان ابوالغوث روا بتدیر
 الرحالہ رانک کسریلہ شول اگر در کہ آق صافی دیدن ایدرل آنک اغاجی بو قدر و بمقوله آق آق زیادہ
 سکر تکلر ندہ استعمال ایدرل الرحیل رانک فحی و یانک کسریلہ جمعی ذکر اولنان اگر لر معنا سنہ و فی المثل
 استقدمت رحالتک یعنی اگرک آدن مقدم اولدی و بو کلامی برکسنه صاحبہ شرا یسئلہ کہ استعجال
 ایند کدہ سویلرل المرحلہ میمک و حانک فحیلہ برقوناق بر المراحل میمک فحی و حانک کسریلہ جمعی رفاق
 قوناق بر معنا سنہ بقال بینی و بین کذا مرحلہ او مرحلتان از حال رانک فحی و خاء مجھے نک کسریلہ شول قین
 قوزیسیدر کہ دیشی اولدوا کرارکک اونسہ اکاجل دیرل الرحال رانک کسریلہ جمعی ذکر اولنار قوزیلر
 معنا سنہ الرذل رانک فحی و ذالک سکونیلہ دون و خسبس اولان کسنه رذلہ رانک فحیلہ و الرذولہ ضمیتلہ
 خسبس و ذنی اولقی بقال رذل فلان رذل رذالہ و رذولہ من الباب الخامس الرذال رانک ضمی و ذالک
 تخفیفیلہ کذلک ذنی اولان کسنه الرذل ضمیتلہ جمعی دیلرہ معاسنہ الارذال همزہ نک فحیلہ کذلک جمعی
 الرذلاء رانک ضمی و ذالک فحی و الفک مدیلہ کذلک جمعی و بو یعقوب رواجی اوررہ در ورذال ہر نسنہ نک
 برامزہ دخی اطلاق اولنور الارذال همزہ نک کسری ابلہ برکسنه بی ذنی و خسبس فلما الرذل رانک فحی
 و ذالک سکونیلہ کذلک خسبس فلما الرذول میمک فحی و ذالک ضمی و مدیلہ خسبس و لار کسنه بقال
 رذله فهو مردول من الباب الاول الرسل رانک فحی و سبک سکونیلہ صالی و برلن صاحب بقال شعر رسل ای
 مسترسل و رسل بورمسی ملائم اولان دوه به دخی دیرل بقال بعیر رسل ای سہل السیر الرسالہ رانک فحی
 و سبک سکونیلہ مؤثی بقال ناقہ رسالہ از رسل رانک کسری و سبک سکونیلہ برنسنہ سہولت اوررہ اولقی
 منہ قولہم افضل کذا و کذا علی رسلک تشد فیہ و اناد تانک تشدیدیلہ برایشی رفقہ ایشلم کدر کما یقال
 افعلہ علی ہینک و فی الحدیث الامن اعطی فی نجاتہا و رسلہا یعنی شدت و رخصا حائندہ یعنی صدقہ
 مالن طواری سمن اولوب اخراج ایتدہ کدہ صاحبہ اداسی شدیدا یکن ادا کلور و ارق اولوب
 اداسی آسان ایکن ادا کلور و رسل سوده دخی دیرل الارسال همزہ نک کسریلہ قوم طوارری
 جہتندن سود صاحبی اولقی و ارسال برکسنه بی ایلچیلک طریقہ بریرہ کوندر مک المرسل میمک ضمی
 و سبک فحیلہ کوندر یلن کسنه الرسول رانک فحی و سینک ضمیلہ بمعنا یقال ارسلت فلانا فهو مرسل
 و رسول الرسل ضمیتلہ جمعی و باری تعالی بک انار رسول رب العالمین دیدیکی قولی فقول و فعیلہ
 تذکیر و تأنیش و افراد و جمع برار اولدیغنه بناء در عدو کی و صدیق کی و رسول رسالت معنا سنہ کلور
 بقال ارسلتم بر رسولای برسالہ از رسل فحیلہ دوه سور یسندن و قیون سور یسندن بر قطعہ
 الارسال همزہ نک فحیلہ بلوک بلوک دیمک و لور یقال جاء الخیل ارسالای قطیعا قطیعا انما اسالہ
 میمک ضمی و سبک فحیلہ خبر اشک المراسل میمک ضمی و سبک کسریلہ خبر کوندرن کسنه الرسل
 رانک فحی و سبک کسری و مدیلہ بمعنا یقال راسلہ مراسلہ فهو مراسل و رسل و مراسل شول عورہ

رخل

رذل

رسل

دخی دیرل که زو جی وفات ایش اوله یا خود زو جی کندویه طلاق و بر مسین ظن ایدوب آخر کسنه
ایچون اوزن ترین ایدوب اکا خبر کو ندره و بر کسنه نک رسیلی شول کسنه در که آنکله او فی انشده
یاغیری خصوصده خبر شمش و شریک اولمش اوله المرسلات مینک ضمی و سبنک فقیله روز کارل
ریاح معناسنه منه قوله تعالی و المرسلات الایه و بعضیله مرسلاتن مراد ملائیکه در دیمش در
المرسال مینک کسری و رانک سکونیه شول او قدر که قصه اوله سهیم قصیر معناسنه و مرسل
شول ناهیه دخی دیرل که یور عسی ملائم و هموار اوله المراسیل مینک فقی و سبنک کسری و مدله جمعی
یقال ابل مراسیل الرسال رانک کسریله دوه ایقلری قوایم بعیر معناسنه الاسترسال همزه نک و نانک
کسریله فیل کندن صالیو و روب فیور جق اولماق یقال استرسل الشعر اذا صار سبطا و سبطا سبن
مهمله نک فقی و نانک کسریله فیور جق اولمان صاچ و استرسال بر نسنه به دوشنوب انس تحصیل ایتک
یقال استرسل الیه اذا انبسط واستأنس الترسل فختیله و سبنک ضمی و تشدید یله رفق و تانی فلق یقال
ترسل فی قرابه اذا اتشد فیها و اتا ادر فق اوزره اولغه دیرل ارطل رانک فقی و طانک سکونیه رجا لدن
صالیق اولان کسنه و رطل یارم بطمانه دخی دیرل که بر بطمان ایکی یوزالتش در همدرو مهذبده
بطمان ایکی یوزاللی یدی در هم و سبع در همدرو دیمش و مشهور اولان اول ذکر اولنان در
و و قله شرحنده بر بطمان یوز سکسان متقالدر دیمش بو تقدیر جده عوامک بر ثقال بر یقی در همدرو
دیدکی راست کلز و الا بر بطمان ایکی یوزتیش درهم اولقی لازم اولور و قاه و سده رطل اون ایکی و قیه در
و و قیه فرق در همدرو بطمان رطلاندر دیمش بو تقدیر جده رطل درت یوز سکسان درهم و بطمان
طقوز یوزالتش درهم اولوب چوق مخالف اولور مکر که الفاظ مشترک و اصطلاحات مختلفه اوله
التربیل علی وزن التکریم قبلی یاغلیوب ملائم ایتک الرعله رانک فقی و عینک سکونیه آت سور یسندن
بر بلوک و رعله فیونک قولاغنی جله کسمیوب بر مقدارن کسوب کو به کی اصبه قومغه دخی دیرل
خدای اولان کو به کبی الرعل رانک فقی و عینک سکونیه بمعناها و رعله اوزون خرماتنا جنه
دخی دیرل و رعله اوزون لباسه دخی دیرل رانی الاعرابی و اتی اوزره یقال مرقلا بجر رعلته ای ثیابه
و رعله چه قیباله دخی دیرل یقال ترک عبالا رعله ای کثیرا الرعل رانک فقی و عینک کسری و مدله
بمعناها الرعال رانک کسریله جمعی سور یلم معناسنه الاسترعال همزه نک و نانک کسریله فیور جی
بری اردنجه کتمک یقال استرعلت الغنم اذا تابعت فی السیر و استرعال فیور نک سوری او کجه کسنه
دخی دیرل یقال استرعل اذا خرج فی اول الرعل الاراعیل همزه نک فقی و عینک کسری و مدله
بلک اوللری اوایل ریاح معناسنه الرعلاء رانک فقی و عینک سکونی و والفک مدله شول فیور ندر که
قولاغنی کو به مثالنده کسلیش اوله تنکیم ذکر اولندی و ناهیه دخی اطلاق اولنور و رعل قولاغنی اوزون
قیونه دخی دیرل الرعل ختمیله جمعی ذکر اولنان صفتله موصوفی فیور لم معناسنه الارعال همزه نک
کسریله عوسج دیدکری دیکن طومر قلغه دخی دیرل یقال ارعلت العوسجه خرجت ردلتها و ارعال
تیزدور نمکه و قاتی دور نمکه دخی دیرل الارعل همزه نک و عینک فقیله اشغه صارقن لباسدر
الرعل عینک کسریله برام زخماد قل معناسنه المرعل مینک ضمی و عینک فقی و تشدید یله مالک
کزیده سی خیار المال معناسنه الرعلول رانک و لامک ضمی و عینک سکونیه بر اوانک اسمیدر بعضیله
طرخوندر دیدیلر رعل و ذکوان رانک فقی و عینک سکونیه و ذکوان دال معجه نک فقی
و کافک سکونیه ایکی قبیله نک اسمیدر نی سلیدن الرعله رانک و نانک فقی و عینک سکونیه کسمک قطع
معناسنه یقال رعلت اللحم اذا قطعت المرعل مینک ضمی و نانک فقیله ریش نز یقال ثوب مرعل
ای ممزق الرعایل رانک فقی و نانک کسری و مدله اسکی لباس یقال جاء فلان فی عایل ای فی اطمار
و اخلاق و اطمار دخی اخلاق کی اسکی لباس معناسنه در الرعل علی وزن جعفر بر رجلاک اسمیدر که

رطل

رعل

رائك فتي وميمك سكونيله واحدى پاره قوم معناسنه ورمل حصير طوقومغه دخي ديرل تقول رملت
 الحصير اذا سفتنه وسف سين مهمله ايله طوقومقدرو تخت اوتراغنه ياييدن ياخودن واردين برنسنه
 اورمكه ديرل يقال رمل سريره اذارمل شريطا وغيره فجعله ظهر الهوشريط شين مجمه ايله خرماير اغندن
 بوكلن ايسه ديرل ام رمال رائك كسريه ياللى قورت كفتار معناسنه ابن السكيت روايتي اوزره رمله رائك
 فتي وميمك سكونيله شام شريفده برشهر كاسميدر الرمل ففتحته يلك لاملان ففتحته بلمعناه يقال
 رملت بين الصفا والمروة رمل اورملانا ورمل عروصندن برحج درورمل آزيغموره دخي ديرل مطر قبل
 معناسنه الارمال همزه نك ففتحته جعي آزيغمورل معناسنه ورمل كذلك شول خطر دره بقر وحشيك
 اياقلى رنده اولور كندى لونه مخالف لونه الارمل همزه نك وميمك ففتحته شول قبولندر اياقلى ريه سياه اوله
 از رمل رائك فتي وميمك سكونى والفك مديله ذكر اولنان قبولنك موثي وارمل شول اره ديرل كه عورتى
 اوليه الارمله همزه نك وميمك ففتحته شول عورندر كه اري اوليه الارمل همزه نك فتي وميمك
 كسريه مسكين اولندر در رجالدن ونسادن ابن السكيت روايتي اوزره مزبور ايتدى مزبورله ارامل
 ديرل اكر ايجل رنده نساو غبسه ده و ابن السكيت ايتدى ارملة ضعفادن بر جاعته دخي اطلاق اولور بقل
 جاءت ارملة من نساء ورجال محتاجين و مزبور ايتدى رجال محتاجينه كه ضعفا اوله لارله ديرل اكر چه
 آنلك ايجنده نسا طائفه سندن كسنه اولسه وارمل يغمورى از اولان سنيه ديرل يقال سنه رمل و بوان السكيت
 روايتي اوزره در الارمال همزه نك كسريه عورتك اري اولمك يقال ارملة المرأة اذ اامت عن زوجها
 وارمال حصير طوقومغه دخي ديرل تقول ارملة الحصير اذا سفتنه وارمال تختك اوتراغنه ياييدن
 ياخودن واردين برنسنه اورمكه دخي ديرل نكيم بعض كرسيله دخي اورل بر يقال رامل سريره اذارمل
 شريطا وغيره فجعله ظهر الهوشريط خرماير اغندن بوكلن ايسه ديرل نكيم الان مزبور ايتدى وارمال
 قومك زادي نو كيمكه دخي ديرل يقال ارملة القوم اذ انفذوا هم التزميل على وزن التكريم قانه
 بولندرمق الارمال همزه نك وتانك كسريه بولشحق التزميل ففتحته بلمعناه وميمك ضمى وتشديد بلمعناه
 يقال رمله بالندم فتمل وارمل اذ انطاع الارمعال همزه نك وميمك كسرى وعين مهمله نك سكونيله
 صينك اغزندن سلبا راقق وكوزدن ياش برى اري نجه افقه دخي ديرل يقال ارملة الصبي ارملا
 اذا سال لعابه ويقال ارملة الدرع اذا تابعت قطارنه عينه وغينه لغندر وارمعال بريانك باغى افقه
 دخي ديرل يقال ارملة الشواء اذا سال دمه وارمعال قاني آواز بيله چاغرمغه ديرل يقال ارملة الرجل
 اذا شق المرملة ميمك ضمى وعينك كسريه رشد و سداد اوزره اولنه دخي ديرل منه قولهم ادرنقى
 مرمعلاى ايمنى راشدا الترويل على وزن التكريم تمكى باغله زياده اومق يقال رولت الخبرة بالسنن
 ترويل اذا دلكتها به دلكا شديد وترويل الفرس آت افشان ايمكيجون ذكرن صار فتمق در يقال
 رول الفرس اذا دلى ايميل وترويل اغز يارى افتمغه دخي ديرل يقال الفرس رول فى مخلاته ترويل
 ومخللة ميمك كسريه اوتاق قودقلى بردر الروال رائك ضميه فعال وزنى اوزره لعاب كيدر
 وزناومعنى كه اغز يارى ديمك اولور يقال فلان يسيل رواله الراوول على وزن الكافور كذلك اغز
 يارى لعاب معناسنه وعرب طائفه سى فاعول وزنى همزه ايله استعمال ايتمزول و بر قوم شوبله رعم
 ايتديلر كه راوول انسانده و فرسده زياده اولان ديشه اطلاق اولنه لكن اصمعي بومعنايه انكار ابدوب
 ابن السكيت ايتدى راوول و مرغ ميمك ففتحته ولعاب و بصاق لامك وبانك ضميه بونلرك جمله سى
 بومعنايه در الزهل ففتحته بر كسنه نك انى سوليك اولوب بورر كن حركت ايمك يقال رهل لجه
 من الباب اذ ابع الزهل رائك فتي وهانك كسريه صفت مزبوره اوزره اولان آت يقال فرس رهل الصدر
 الترهيل على وزن التكريم ات صاحبني مضطرب ومسترخى فلقى يقال رهلة اللحم ترهلا الرهلة

رمعل

رول

رهل

علی وزن الدحرجه برجنس یوریمک الترهیل علی وزن التذحرج بمعناها یقال جاء فلان یترهل
 فصل الزاء الزیل زانک کسری وبانک سکونیه خشکی شرحین معناسنه المزیله میبک وبانک
 فتحیه خشکی اولان بر الزیل زانک فتحی وبانک سکونیه خشکی دوکک تقول زیلت الارض من الباب
 الاول اذا سمعتها للزراعة وتسمید سبن مهمله ایله بره خشکی صاچغه دیرل الزایل بانک کسریله والزایل
 بانک فتحیه قصه اولان نسنه قصیر معناسنه الزیل زانک فتحی وبانک کسری ومبدله زنبیل دیدکری
 آلت که آکله خشکی باغیری نسنه طاشرل الزیل زانک کسری وبانک کسری وتشدیدله بمعناه
 هربار که زامکسور قلنسه بانک تشدید یلارم اولور زیرا کلام عربده فعلیل بوقدر فانک فتحیه
 بو ذکر اولسان جوهر بنک اداسنه بناء درنکیم ایشدر فاذا کسرتنه شدیده فقلت زیل اوزنبیل لانه
 لبس فی الکلام فعلیل بالفعل لکن تعلیل مذکورک سوفته ملائم اولان فاذا شدیده کسرتنه دیمکدر نیکیم
 خفی دکلدر زیرا فعلیل وزنی تشدید کلدکن صکره حاصل اولور پس کسری ایجاب ایدن تشدید
 اولور عکسی اولماز زباله زانک ضمی وبانک تخفیفیه بر موضعک اسمیدر وشی معناسنه دخی کلور
 یقال ما فی الاناء زباله ای شی زباله زانک کسریله شول نسنه در که انی قارنجه اغزله کورر وبودخی
 شی معناسنه کلور یقال مارزانه زباله ای شی و بومعنا یاولدن مأخوذدر ورز ناقص قلیق معناسنه در
 الزحله زانک ضمی وجیمک سکونیه ناسدن بر طاقه الزحل زانک ضمی وجیمک فتحیه جمعی طوابع
 معناسنه الزحل زانک فتحی وجیمک سکونیه آتمق یقال زحل به زحلامن الباب الاول اذا رمی به
 یقال لعن الله امارجلت به ورجل مکان یلن کو = رجنی اراقدن صالیه برمه که دخی دیرل المزل
 میبک کسری وجیمک فتحیه قصه کوندر که اکا مزراق دیرل الزاحل جیمک کسریله شول
 اغا جدر که طولم باغلد قلمری اییک اوجنده اولور الزاحل زانک فتحی وجیمک کسریله جمعی الزاحل
 جیمک فتحیه دوم قوشنک ارکنک منبسی در کاه مهموز قنور وکاه قلمار الزحل فتحیه آوازدر
 صوت معناسنه الزحل زانک فتحی وجیمک کسریله صوت صاحبی اولان نسنه یقال سحاب زحل
 ای ذورعد الزنجیل زانک وجیمک فتحی وبانک کسری ومبدله معروف اولان نسنه که ادویه قسمندن در
 وزنجیل خره دخی دیرل الزنجیل زانک وجیمک کسری وماینده همزه مک سکونیه ضعیف
 البدن اولان زحل فراروایی اوزره بعضلر ضعیف البدن معناسنه اولان زنجیل در دیدی نوله
 وابوعید ابندی محفوظ اولان فراروایت ابتدیی در الزحول زانک وحاء مهمله مک ضمیر یله برکسنه
 مکانشدن ایرلق یقال زحل عن مکله رجولامن الباب الثالث الزحل فتحیه وحاء مک ضمی وتشدیدیه
 بر مکانشدن اراغ ولوق یقال زحل اذا نخی وتباعده الزحل زانک فتحی وحاء مک سکونیه اراغ اولان
 نکسنه الزحل زانک ولامک کسریله بمعناه یقال زحل فهو زحل وزحل زحل المزل میبک
 وحاء مک فتحیه اراغ اولاجق مکان وکاه اولور مصدر معناسنه دخی استعمال اولنوب ارلی عندک
 لمزحلادیرلر مند حام معناسنه زحل زانک ضمی وحاء مک فتحیه خنس سمیه مسمی اولان یلد زردن
 بری در عمر کبی لاینصرف در الزحل فتحیه سرور ونشاط الزحل زانک فتحی وعینک کسریله
 مسرور اولان کسنه یقال زحل زحلا من الباب الرابع فهو زحل وزحل اجل فندن فریاد ایدنه دخی دیرل
 یقال کلب زحل ای متضور جوعا و متضور ضاد مجمه ایله صباح کلبه دیرل الارعال همزه مک
 کسریله مسرور قلیق یقال ارعله غبره وارعله الامرع وامرع همزه مک فتحی ورائک ضمی وعین
 مهمله ایله مریمک جمعی در وسعت ورخا اولان برلر معناسنه الزحل علی وزن جعفر برکسنه مک
 اسمیدر وزحل احق اولان عورته دخی دیرل یقال هبلته الزحل ای شکاته امه الحقاء وزحل کذلک
 شول صبی در که آلت غداسی هضم اولمعن قانی بیوبوب وبنی ایجمله الزحله زانک ضمی وغینک
 سکونیه بولدن وغیردن آلتل نسنه الارعال همزه مک کسریله نافه بوان آتمق تقول ارعلت النافه

زحل

زحل

زحل

زحل

زحل

بولها ای رمتبه رما و قطعه زغله و ازغال دور تمک ایله فان آتلمغه دخی برل یقال ازغلت الضعفة بالدم
 مثل اورغت و زناومعنی و ازغال قوش یا ورسته اغز یله غذا و برمکه دخی دیرل یقال ازغل الطائر فرخه
 اذازقه و ازغال برمه دارسته دوککه دخی دیرل یقال ازغلی زغله من سقالت ای صب لی نیأ بن ابن
 الزغلول زانک و لامک ضمی و غینک سکونیه رجاندن خفیف اولان کسینه و زغلول طفله دخی دیرل
 الارفله همزنک و لامک فتحیه جماعت یقال جاوا باز فلتهم ای بجماعتهم الارفله همزنک و فانک
 کسری و لامک تشدید یله خفت معناسنه در سبویه روایتی اوزره یقال اخذته ازفله ای خفة
 الارفلی همزنک و فانک فحی و الفک قصر یله اجلی کچی دروزناومعنی یعنی جماعت خاصه معناسنه در
 الزونکل فتحیه غضنفر و زنی اوزره قصر القامه اولان کسینه الزلیل زانک فحی و لامک کسری
 و مد یله یا بالجمعه یا کلام ده طایغی لغزیدن معناسنه یقال زلت بافلان تزل زلیلا اذازل فی طین
 او منطقی الزل فتحیه کذلک طایغی در فرار وایتی اوزره تقول زلت زلیلا من الباب الرابع
 الزلة زانک فتحیه اسمدر طایغی معناسنه الزلیلی زانک کسری و لامک کسری و تشدید و مدی
 و الفک قصر یله کذلک اسمدر معنای مذکورده الاستزال همزنک و فانک کسریله طایندر موق
 یقال استزله غیره الزل زانک ضمی و لامک تشدید یله صیر یحی اولان یقال زحلوقة زل ای زقی
 و زحلوقة زای معجمه نک ضمی و جاء مهمله نک سکونیه شول یوقش در صکه او خنجر اندر اشغه
 صیر یلورل الزل فتحیه کذلک صیر یحی اولان بر الزلول ختمیه و زنده اکسک اولقی یقال زلت
 الدرهم تزل رلولا اذ انقصت فی الوزن الزال لامک تشدید یله ناقص اولان درهم یقال درهم زل
 الزل زانک فحی و لامک سکونیه بر در تمک الزل زانک کسری و لامک سکونیه کذلک بر
 در تمک الزل فتحیه و زانک ضمیمه بری در تمک یقال زل الله الارض زل الله و زل الله
 الزل زانک فتحیه اسمدر در تمک معناسنه الزلال زانک فحی و یانک کسریله شدا بد معناسنه الزل
 زای اولک و لامک فحی و زای تائینک کسریله اثابت و متع معناسنه المزاله ممیک فحی و زانک کسریله
 طایغی بر موضع زل معناسنه الزل فتحیه صغریسک اتی از اولان کسینه ابو عمر و روایتی اوزره
 الزلاء زانک فحی و لامک تشدید و انفق مد یله مؤتی صغریسک اتی از اولان عورندر سحاه معناسنه
 و سمع ازل سکردنی از اولان قورت که قورده بالی قورددن متولد اولور تکیم بالی قورده ضیع عر جا
 دیرل فی المثل هو اسمع من الذئب الازل و سمع سبک کسری و ممیک سکونیه جنسیدن مرکب
 اولان قورندر الزل زانک ضمی و لامک تخفیف یله شول صورت که طئلوا له الازل همزنک
 کسریله نعمت و برمک تقول ازلت الیه نعمه اذا اسدیتها و فی الحدیث من ازلت الیه نعمه قلبش کرها
 و ارلال بر کسینه به حق و برمکه دخی دیرل یقال ازلت الیه من حقه شیأ ای اعطیت الزایه زانک کسری
 و لامک کسری و تشدید یله و یانک تشدید یله شول بساطدر که زلی دیمکله معروف در الزلال زانک فحی
 و لامک کسریله جعی زلیله معناسنه الارمل همزنک و ممیک فتحیه آواز صوت معناسنه تقول سمعتله
 از ملا اذ اسمعت صوته و گاه اولور اولنده وزن یحیون همزنه بی اسقاط ایدرل تکیم و بل امه دیرل و ازل
 هر فسنه نک کلبدنه دخی دیرل یقال اخذت الشیء بازمله و کثیر معناسنه ده کلور یقال حیالات ازمله
 ای کثیره الازموله همزنک و ممیک ضمیمه آواز ویرن سنه کرک بسان کچپسی اولسون کرک غیر
 اولسون الازمول همزنک کسری و ممیک فتحیه فردوس و زنی اوزره بمعناها الارموله کذلک
 همزنک کسری و ممیک فتحیه بمعناها ایضا تقول هو ازمول و ازموله و بعض نمخده و یقال هو
 ازموله واقع اولشدر بنه علی ذلک صاحب صراح اختلاف توهم ایدوب و قبل هو ازمول و ازموله
 دیمشدر حاله که جوهر ینک مرادی تصویر در بیان خلاف دکلدر الارمیل همزنک و ممیک کسریله
 و زانک مایندنه سکونیه یحی دیدکری الت که کفشکرل آنکله سختیان کسرل الزل زانک ضمی

زل

زل زل

زل

وَمِمَّا فَتَى وَتَشَدِيدُهُ قَوْرُ خُ كَسَنَهُ جَبَانُ مَعْنَا سَنَهُ الزَّمَالُ زَانِكُ ضَمِي وَمِمَّا تَشَدِيدُهُ بِمَعْنَاهُ
 الزَّمِيلُ زَانِكُ ضَمِي وَمِمَّا فَتَى وَتَشَدِيدُهُ وَيَانِكُ سَكُونُهُ بِمَعْنَاهُ كَذَلِكَ الزَّمِيلَةُ زَانِكُ كَذَلِكَ ضَمِي
 وَمِمَّا فَتَى وَتَشَدِيدُهُ وَيَانِكُ سَكُونُهُ ضَعِيفُهُ أَوْلَانُ عَوْرَتُ مَعْنَا سَنَهُ الزَّمَالَةُ مِمَّا كَسَرِيْلَهُ شَوْل
 دَوَاهُ دَرَكُهُ صَاحِبِي سَفَرُهُ أَنْكَلَهُ اسْتَدَادَ ابْدُوبُ أَوْزَرُهُ مَتَاعُنْ وَطَعْمَانْ يُوَكَّدُرُ الْمَزَامِلَةَ مِمَّا أَوْلَاكَ
 ضَمِي وَثَابِتُنْكَ فَخْتِيلَهُ ابْنِي كَسَنَهُ دَوَاهُ أَوْزَرُنْدَهُ بَرِي بَرْنَهُ دَنَكُ أَوَّلَاتِي الزَّمِيلُ عَلِي وَزْنُ التَّكْرِيمِ بَرْنَسَنَهُ بِي
 ثَوْبُهُ دَوْرُمُكَ بِقَالَ زَمْلُهُ فِي ثَوْبِهِ إِذَا لَفَهُ الزَّمْلُ فَخْتِيلُهُ وَمِمَّا ضَمِي وَتَشَدِيدُهُ بِرَكْسَنَهُ لِبَاسُهُ يُوْرَمُكَ
 بِقَالَ تَزْمِلُ بَثِيَابُهُ إِذَا نَدَّرْتُ رَوْتُهُ يُوْرَمُكَ دِيرَلُ الْأَزْدِمَالُ هَمَزُنْكَ وَدَالِكُ كَسَرِيْلَهُ بَرْنَسَنَهُ بِي كَوْتَرُمُكَ بِقَالَ
 أَرْدَمْلَهُ إِذَا احْتَمَلَهُ الزَّمِيلُ زَانِكُ فَتَى وَمِمَّا كَسَرِي وَمَدِيلُهُ طَوَارُ أَوْزَرُنْدَهُ بِرَكْسَنَهُ نَكُ أَرْدَنَهُ بَنِ كَسَنَهُ
 رَدِيفُ مَعْنَا سَنَهُ الزَّوَلُ زَانِكُ فَتَى وَوَاوُكَ سَكُونُهُ عَجَبُ مَعْنَا سَنَهُ الْأَزْوَالُ هَمَزُنْكَ فَخْتِيلَهُ جَمِي
 وَزَوَلُ ظَرِيفُ أَوْلَانُ رَجُلُ خَفِيفُهُ دَخِي دِيرَلُ ابْنِ السَّكْبَتِ ابْتَدَى زَوَلُ شَوْلُ كَسَنَهُ دَرَكُهُ أَنْكَ ظَرِافَتُنْ
 نَجَبُ أَوْلَانِهِ الزَّوَلَةُ زَانِكُ فَتَى وَوَاوُكَ سَكُونُهُ مَوْتِي ظَرِافَتُنْ نَجَبُ أَوْلَانِ عَوْرَتُ بَعْضُ ابْتَدَى
 عَاقِلُهُ وَذَكِيَّهُ أَوْلَانُ عَوْرَتُهُ الزَّوَالُ زَانِكُ فَتَى وَوَاوُكَ تَشَدِيدُهُ شَوْلُ كَسَنَهُ دَرَكُهُ يُوْرُكُنْ جَوَقُ حَرَكَتِ
 أَيْدِهِ وَقَطْعُ أَنْبِيكِ مَسَاغُهُ أَزْأَوْلُهُ الزَّأِيلَةُ يَانِكُ كَسَرِيْلَهُ هَرْنَسَنَهُ كَهُ مَحْرُكُ أَوْلُهُ الْأَزْدِيَالُ هَمَزُنْكَ
 وَدَالِكُ كَسَرِيْلَهُ زَائِلُ قَلْقُ أَرَالَهُ مَعْنَا سَنَهُ تَقْوَلُ أَرْدَنُ أَرْدِيَالِهَا إِي زَاتِهَا الْمَزَاوِلَةُ مِمَّا ضَمِي وَوَاوُكَ
 فَخْتِيلَهُ بَرْنَسَنَهُ دَوْرُ شَوْبُ مَعَالِجُهُ ابْنُكَ التَّزَاوُلُ فَخْتِيلُهُ وَوَاوُكَ ضَمِيْلَهُ عِلَاجُ ابْنِ شَمِكُ بِقَالَ تَزَاوُلُوا إِذَا تَعَالَجُوا
 الزَّوَالُ زَانِكُ فَخْتِيلَهُ بَرْنَسَنَهُ مَكَانَتُهُ يَرْلَقُ بِقَالَ رَالُ الشَّيْءِ مِنْ مَكَانَتِهِ يَزِلُ زَوَالًا وَقَالَ زَالُ اللَّهُ زَوَالًا وَارَادَ
 اللَّهُ زَوَالَهُ بِمَعْنَى وَبَوَاوُكَ كَلَامِي بِدَعَا مَحْلَنَدَهُ اسْتَعْمَالَ ابْدِرَلُ الْأَرَالَةُ هَمَزُنْكَ كَسَرِيْلَهُ بَرْنَسَنَهُ بِي مَكَانَتُنْ اِبْرَمَقُ
 التَّزْوِيلُ عَلِي وَزْنُ التَّكْرِيمِ بِمَعْنَاهَا الْأَتْرِيَالُ هَمَزُنْكَ وَزَانِكُ كَسَرِيْلَهُ زَائِلُ اِبْلَقُ بِقَالَ أَرَالَهُ غَيْرُهُ
 وَزَوَلُهُ فَا تَزَالُ وَبِقَالَ مَارَالُ فَلَانُ يَفْعَلُ كَذَا وَحِكِي ابْنُ الْخَنْصَابِ مَارَزِيلُ يَفْعَلُ كَذَا وَقَدْ فَسَّرَ فِي كَادِ
 الزَّهْلُولُ زَانِكُ وَلَامُكَ ضَمِي وَهَانُكَ مَا يَبْنَدُهُ سَكُونُهُ صِيرُ نَجَقُ أَوْلَانُ بَرُوْرُهُ لَوْلُ بَرَطَاغُكَ دَخِي اِسْمِيدِرُ
 الزَّيْلُ زَانِكُ فَتَى وَيَانِكُ سَكُونُهُ بَرْنَسَنَهُ بِي مَكَانَتُنْ اِبْرَمَقُ بِقَالَ زَلَّتْ الشَّيْءُ مِنْ مَكَانَتِهِ اَزِيلُهُ زِيلًا وَهُوَ
 لَغْتُهُ فِي أَرَلْتِهِ وَزِيلُ تَمْيِيرُ وَتَقْرِيقُ ابْنُكَ دَخِي دِيرَلُ بِقَالَ زَلَّتْ الشَّيْءُ اَزِيلُهُ زِيلًا اِذَا مَرَّتْهُ وَفَرَقَتْهُ وَبِقَالَ
 زَالُ ضَانُكَ مِنْ مَعْرَاكَ وَمَعْرَى كَيْفَهُ دِيرَلُ ضَاْنَ قِيَوْنَهُ دِيدُ كَلَرِي كَبِي الزَّوِيلُ زَانِكُ فَتَى وَوَاوُكَ كَسَرِي
 وَمَدِيلُهُ قَلْبُ بِقَالَ زِيلُ زَوِيلُهُ إِذَا زِيلُ قَلْبُهُ مِنَ الْفَرْعِ التَّزِيلُ عَلِي وَزْنُ التَّكْرِيمِ طَاغَتْهُ تَقْرِيقُ مَعْنَا سَنَهُ
 التَّزِيلُ فَخْتِيلُهُ وَيَانِكُ ضَمِي وَتَشَدِيدُهُ طَاغَتْهُ بِقَالَ فَرْقَتْهُ فَرْقُ وَمَدِيلُهُ قَلْبُهُ اَعَالِي تَزِيلُهُ نَيْبُهُ وَبِقَالَ تَزِيلُ
 عَيْنُكَ تَشَدِيدُهُ زِيرَامُ صَدْرُنْدَهُ تَزِيلًا دِيرَلُ وَكَرْفِيْلَتُ اُولِيدِي مَصْدَرُنْدَهُ زِيلُهُ دِيرَلْدِي الْمَزَالَةُ مِمَّا
 ضَمِي وَيَانِكُ فَخْتِيلَهُ اِبْرَسَمَقُ مَفَارَقَتُ مَعْنَا سَنَهُ الزَّيَالُ زَانِكُ كَسَرِيْلَهُ بِمَعْنَاهُ بِقَالَ زَالَهُ مِنْ زِيْلَتِهِ وَزِيَالًا
 إِذَا فَارَقَهُ التَّزَايِلُ نَانِكُ فَتَى وَيَانِكُ ضَمِيْلَهُ ابْنِي نَسَنَهُ بَرِي بَرْنَهُ مَخَافُ اُولَمَقُ تَابَانِ مَعْنَا سَنَهُ اِنْزِيلُ
 فَخْتِيلُهُ بِرَكْسَنَهُ نَكُ اُولَمَقَرِي بَرِي بَرْنَدُنْ اِبْرُوْ اُولَمَقُ فَخَجُ كَبِي فَا نَكُ وَحَامُ مَسَالَتُكَ فَخْتِيلَهُ (فَصَلِّ السَّيْنِ)
 السَّرُّلُ سَبْنُكَ ضَمِي وَهَمَزُنْكَ سَكُونُهُ شَوْلُ كَسَنَهُ دَرَكُهُ اِفْسَانُ اِنِّي سَوَالُ اِبْدِرُ وَفَرِيءُ قَوْلُهُ تَعَالَى
 اَوْتَيْتُ سَوَالُكَ اِمُوسَى بِالْهَمَزِ وَبِغَيْرِ الْهَمَزِ السَّوَالُ سَبْنُكَ ضَمِي وَهَمَزُنْكَ فَتَى وَخَفِيفُهُ بِرْنَسَنَهُ بِي
 صَوْرُمَقُ الْمَسْأَلَةُ مِمَّا وَهَمَزُنْكَ فَتَى وَسَبْنُكَ سَكُونُهُ بِمَعْنَاهُ بِقَالَ سَأَلْتَهُ عَنِ الشَّيْءِ سَوَالًا وَمَسْأَلَةً
 مِنَ الْبَابِ اَشَالْتُ وَبَارِي تَعَالَيْتُكَ سَأَلَ سَائِلُ لِعَذَابٍ وَاقَعَ دِيدُكَ قَوْلِي عَنْ عَذَابٍ مَعْنَا سَنَهُ دَوَاخْفُشُ
 اِبْتَدَى خَرَجْنَا سَأَلَ عَنْ فَلَانُ وَبِقَلَانُ دِيرَلُ وَكَاهُ اُولُورُ سَأَلَ كُلَّهُ سَبْنُكَ هَمَزُهُ سَبْنُكَ تَخْفِيفُ اَوَانُوبُ سَالُ
 اِسَالُ دِيرَلُ وَبِقَوْلُهُ بِرَحْمَةِ امْرِئِ سَلْ كُلُّوْرُ حَرْفُ نِي مُسْتَقْبَلُنْدَهُ مَحْرُكُ اُولَدُ يَعْجُونُ وَتَقْدِرُ اُولُورُهُ
 اَسَالُ كُلُّوْرُ السَّوْأَةُ سَبْنُكَ ضَمِي وَهَمَزُنْكَ فَخْتِيلَهُ هَمَزُهُ وَزْنِي اَوْزَرُهُ كَسَرِيْلَهُ السَّوَالُ اَوْلَانُ كَسَنَهُ
 الْاَسَالُ هَمَزُنْكَ كَسَرِي وَسَبْنُكَ سَكُونُهُ بِرَكْسَنَهُ نَكُ حَاجَتُنْ يُوْرُمُكَ تَقْوَلُ اَسَأَلْتُ سَوَأَلْتُهُ وَمَسْأَلْتُهُ

زول

زهل
زيل

سأل

اذ قضيت حاجته السبل فتحت له بغيره طر معانسه وسبل اكين باشنه دخي ديرل سنبيل معانسه
 وسبل كوزده بر مرصنه دخي ديرل كه اول قرمني طمر رايله اورجك غي كبي بر پرده در الاسبال همر دنك
 كسري وسبنك سكونيله اكين باش باغلق يقال اسبل الزرع اذا خرج سنبيله واسبال بغيره يا خود كوز
 ياشي بري اردنجه ايمكه دخي ديرل يقال اسبل المطر والدمع اذا هطل وابوزيد ايتدي اسبلت السماء
 ديرل و بوندن اسم سبل كلور كه سبل بلودايله برار اسنده اولان بغيره در بلودن چقوب بره واصل
 اولدن واسبال ازاري صاليو بر مكه دخي ديرل يقال اسبل ازاره اي ارخاه وسبل عربده بر معتبرك
 اسميدر كه اول غني نام كسبنك آني اولان اعوجك انه سيدر واعوج ابتدائي اكلك يدي صكره ني
 هلازين عامرك اولدي السبل سبنك فتحي وبانك كسري ومديله بول طريق معانسه مذ كر وموت
 اولور قال الله تعالى هذه سبيلي فانته وقال الله تعالى وان يرأسبيل الرشدا لا يخذوه سبيلا فذكر وسبل
 سبيه ووصلته دخي ديرل منه قوله تعالى يالبتني اتخذت مع الرسول سبيلا اي سببا ووصله السبيل
 علي وزن انكريم برنسنهي في سبيل الله فلوب وقف ايمك يقال سبا ضيعته اذا جعلها في سبيل الله
 السالبة بانك كسريله شول ابناء سبيل در كه طرق مختلفه دن اوله الاسبال همر دنك فتخيله قوغه دنك
 اطراف شفاء الداء معانسه المسبل ممك ضمي وسبنك سكوني وبانك كسريله قمار او قمر دنك
 التجي اوق در كه كام صفع دخي ديرل ممك ضمي وفانك فتخيله السبله فتختنه بيق كه رجالك بوقري
 طوداغنده بترشارب معانسه السبال سبنك كسريله جعي بيقلم معانسه السبله سبنك وبانك ضمي
 وماينده نونك سكونيله اكين باشي وسنبيله كو كده بر رجك دخي اسميدر السبال سبنك فتحي
 وبانك كسريله جعي اكين باشاري معانسه السبله علي وزن الدحرجه اكين باش باشيق يقال
 سنبيل الزرع اذا خرج سنبيله السلسبيل سبنك فتحي وبانك كسري ومديله جتنده بر بكارك اسميدر
 قال الله تعالى عينا فيها تسمى سلسيلا اخفش ايتدي سلسبيل معرفه در و صرفي ممنوع در كن آيت
 كرمي سبنك آخري اولوب قرينده اولنلر ممنون اولديسه الف زياده قبلنوب بوني دخي ممنون قلديلر
 قرار براقوا ريرا قولنده ممنون اولديني كبي السجل سبنك كسري وبانك فتحي وحاء مهمله دنك سكه بنيله
 هجف وزني اوزره كلر جنسندن ودوه جنسندن ومشك جنسندن فرموده اولان نسسه السجله
 سبنك كسري وبانك فتحي وحاء مهمله دنك سكونيله موثي ربحله كيدر وزناومعني را وحاء مهمله دنك
 السجل سبنك كسري وبانك ولام اولك فتخيله كذلك ذكر اولنان اشيا دن فرموده اولان در ابن السكيت
 روايتي اوزره السجله علي وزن الدحرجه سبجان الله ديمك يقال سبجل ارجل اذا قل سبجان الله
 الاسفلار همر دنك وبانك كسريله نوصيله ياش اولمق يقال اسبجل الثوب اسبلا اذا ابتل وبوار بعل كيدر
 وزناومعني ونسخ صحاحده وصر احسده اربعل كله سي زاي هجوه باء موحدله ايله واقع اولمشدر در كر
 اولنان وجه اوزره لكن اربعل ابتل معانسه كلسي بلكه اربعل كله سبنك كلام عربده وقوعي غير ظاهر در
 پس صواب ودر كه نصحيح تاسخه جل اولنوب اصلي ارمعل در دينيله راه مهمله وعين غير هجوه ايله
 وميمله السبيل سبنك وبانك ولاملك فتخيله باطل معانسه در ابوزيد روايتي اوزره يقال هو الضلال
 بن السبيل يعني بمجموع ترك باب باطل ديمه دن عبارتدر وسبيل بهوده حركت ايمكه دخي ديرل
 اصمعي روايتي اوزره يقال جاء الرجل بمشي سهلا اذا جاء وذهب في غير شي وقال امير المؤمنين عمر
 رضي الله عنه اني لا كره ان اري احداكم سهلا لا في عمل الدنيا ولا في عمل الآخرة ونهي كل معانسه ده
 استعمال اولنور كسائي روايتي اوزره يقال جاء نافلان سهلا اي ايلس معه شيء السجل سبنك فتحي
 وجيك سكونيله لفظ مذ كر در شول قوغه معانسه كه آنده ازو چوق صواو لهوش اولديني حالده
 اكاسجل وننوب ديمزلر وسجل دوكل معانسه كلور يقال سبجلت الماء فانسجل اذا صبته فانصب
 السجل سبنك كسريله جعي ذكر اولنان قوغه معانسه السجله سبنك فتحي وجيك كسري

ومدله بولك قوغده در دلو كير معنا سنه الاسجال همزه نك كسريه حوضي طولدرمق نقول
 اسجلت الحوض اذا ملأته السجل سبك فتحي وجبك كسري ومدله اوزون اولان ممة ضرع طويل
 معنا سنه السجل سبك فتحي وجبك سكوبيله والفق مدله اوزن ممة لو اولان نقه السجل سبك
 وجبك كسري ولاك تشديد بيله قاضي دفترى السجل على وزن التكریم حاكم برنسنه بي سجه قبله
 ايتك السجل سبك كسري وجبك كسري وتشديد بيله شول طاشلردر كه باري تعالينك حجارة
 من سجيل ديديكی قولنده واقع اولمشدر واول شول بالحق در كه جهنم آتشنده پخته اولوب اوزنه قومك
 اسمري يازيلور زير باري تعالي و قولنده پور مشدر لنزل عليهم حجارة من طين الاية المساجلة ميمك
 ضمي وجبك فتحيله فخر ايدشمك يعني خصمه اولولق چكشمك در خصمك ايشلديكي ايشك مثان
 ايشلكه كرك آت سور مكد كرك صو چك مكد كرك غيري نسنده ده بونك اصلي سجيله دن مأخوذ در
 بولك قوغده معنا سنه اسجال سبك كسريه بمعنا هامة قولهم الحرب سجال يعني حربك شاني ظفر
 چكشمكدر يعني كا، غاب اولوب وكا اول غالب ولقندر المساجل تالك فتحي وجبك ضميله براق كنه
 بري برينه فخر ايدشمك يقال تساجلوا اذا تفاخروا المسجل ميمك ضمي وجبك فتحيله مبدوا وباح
 اولان نسنه كه كسنه دن منع اولميه و مسجل مطلق معنا سنه دخی كلور تكيم باري تعالينك
 هل جزاء الاحسان الا احسان ديديكی قولنده محمد بن الحنفية رضي الله عنهما ابتد هي مسجلة لابر
 والفاجر يعني بوظفم شريف مطلق در صالحدن وط لحدن زيرا اصمعي ذكر او انسان مسجلة
 قولنك تفسير نده اي مرسله لم يشترط فيها بردون فاجرد بمشدر الاسجال همزه نك كسريه
 كلامي ارسال ايتكدر يعني مطلق سويكدر بقرار اسجلت الكلام اذا ارسلته السجل سبك
 وجبك فتحي وماينده نونك سكوبيله آينه مرأة معنا سنه بولفظ درومي دن معبردر السجل سبك
 فتحي وحاء مهسله نك سكوبيله بمن نزلندن شول اق بزدر كه پشه دن اوله ر السحول ضمينه
 جمعي ذكر او انسان نزل معنا سنه السحول ضمينه كذلك جمعي سقوله سقف كبي سهل دراهم دن
 نقد اولنه دخی دبرل وسهل بوككه دخی دبرل نقول سحلت الحبل وسهل برنسنه بي دو ككه دخی دبرل
 سحق معنا سنه نقول سحلت لشي اذا سحقته وسهل اخيه نك يوزن دو زيمكه دخی دبرل يقال سحلت
 الدراهم فان سحلت اذا املاست وسهل اخيه بي على السجل صايغه دخی دبرل نقول مهلت مائة درهم
 اذا سحلت له نقد ها وسهل اخيه بي بره قوبوب نحيك ايتكه دخی دبرل مجلا اولسون ديو وسهل قجي ايله
 اورمغه دخی دبرل نقول سحله مائة سوط اذا ضرب به وسهل اصل معنا سندن برنسنه نك قاس جقر مغه
 دبرل قشر معنا سنه وسهل بل يوزن صويغه دخی دبرل بق سحلت الارض اذا كسحت
 ادمتها وسهل برنسنه بي دو ككه دخی برل صب معنا سنه نقه ليات السماء لسجل ايلتها اي اصب
 السحول سبك وحالت ضمي ايله رموضعك اسميدر يمنده السحولية سبك فتحي وحالت ضمي وبانك
 تشديد بله ذكر او انسان موضعه منسوب اولان نسنه وكفن رسول الله صلى الله عليه وسلم في ثنية
 اثواب السحولية كرسف وكرسف كافك ضميله پشه دبرل السحولية سبك ضمي وحالت فتحيله شول
 كوچك طوشن در كه باور بليق مرتبه سندن بجاور ايدوب انه سندن هنوز ابرمش اوله المسجل ميمك
 كسري وحالت فتحيله كه ديدكاري آت كه دمو رده استعمال اولنور مبرد معنا سنه وسهل فصيح
 اولان لسانه دخی دبرل يقال ركب الخطيب مسجله اذا ضي في خطبته وسهل جار وحشيه
 دبرل المسجلان كذلك ميمك كسري وحالت فتحيله صغف تنبيه اوزره او بان كيك اغر اچنده ارقري
 طوران دمورك ايكي باشه كچمش ايكي حلقه در السجل سبك فتحي وحالت كسري ومدله شول
 بزدر كه آنك ايكي بقات ايله بوني انو نصر عيسى اولان اصمعي دن روايت فلنشد و مبرم ميمك ضمي ايله
 شول بزدر كه ايلكي ايكي بوكلس اوله و متأم ميمك كسريه شول بزدر كه اريشي وارخي ايكيشر

سهل

قات اوله و بو که مبرم و سخیل دیمزل و سخیل شول ایسه دخی دیلر که برکه بوکلس اوله درزی ایلیکن
 بو کدیکی کی و مبرم شول ایسه دیلر که ایکی بوکلس اپی بریره کتور و ب بو کوپ براب ایدم و سخیل
 مرکبک سینه سنده دور ایدن اوازه دخی دیلر یقال سخیل الحمار یسخل من الباب الثاني الان سخل
 همزه نك و سبنك كسریله سوزده جریان ایتك تقول انسخل الخطيب بالكلام اذا جرى به السخل
 سبنك ضمی ایله حصارك سینه سنده دور ایدن اواز السخالة سبنك كذلك ضمی ایله التویند و کومشدن
 دوکلن نسنه براده کی که براده برنسنه بی که لکن اکدن دوشنه دیلر الساحل حانك كسریله
 دریا کاری در شاطی البحر معناسنه این درید ایدی ساحل مقلوبدرز براحقته مسحول معناسنه در
 بحر انی سخل اندیکچون یعنی صونذ یغیچون المساحلة ممك ضمی و حانك فتحیله خلق ساحل بحره
 جغه دیلر یقال ساحل القوم اذا اخذوا علی الساحل الاسخل همزه نك و حانك كسریله برجنس
 اغا حك اسمیدر السخل علی وزن جعفر واسع اولان دره وادی فراخ معناسنه و فرموده اولان
 کله و قریبه به دخی دیلر پس یو فعلل وزنی اوزره اولور و سخیل برمعین دره نك دخی اسمیدر السخلة
 سبنك فتحی و خاء مجهمه نك سكونیله قیونك و كجینك اولاد نه دیلر طوغدینی حینه كرك اركك اولسون
 كرك دیشی اولسون سخله اطلاق اولنور السخل سبنك فتحی و حانك سكونیله جمعی ذكر اولان
 فوزیلر معناسنه السخل سبنك كسریله كذلك جمعی و سخل معین بر موضعه دخی دیلر السخل
 سبنك ضمی و حانك فتحی و تشدیدیهلر جالدن ضعیف اولان كسینه له دیلر جعفر واحدی یو قدر
 و سخل جكردی كرك او لمابن خرمابه دخی دیلر اهلی مدینه لغتی اوزره السخيل علی وزن التكریم
 خرمالغی ذکر اولنن اوزره خرمایر مکه دیلر و سخیل ركسنه بی تعیب و تضعیف ایتك دخی دیلر
 تقول سخلت الرجل اذا عتبه و وضعفه و بوهزل لغتیدر المسخولة ممك فتحی و حانك ضمی و مدیه
 شول یلدزل در كه كو كده كور نه واسمی و وصفی معلوم اولمیه السدل سبنك فتحی و دالك
 سكونیله لباسی اشغه صالیو یرمك یقال سدل ثوبه یسدله من الباب الاول اذا رخاء المسدل ممك
 ضمی و دالك كسریله اشغه صالیو یرن صاچ یقال شعر منسدل السدل فتحیله محفه اوزر نه اورتلن
 نسنه كه او جلری اشغه صار قد لمش اوله السدیل سبنك فتحی و دالك كسری و مدیه بمعناه السدول
 ضمتیله جمعی و سدول جوهر دیزیلر نه دخی دیلر سدل جمعی اولمق اوزره كسریله علی ماسیجی
 و السدائل سبنك فتحی و بانك كسریله و الاسدال همزه نك فتحیله كذلك جمعی محفه اورتلری
 معناسنه السدل سبنك كسری و دالك سكونیله ایلكه دیزلمش جوهر السدلی سبنك و دالك
 كسری و لامك تشدید و الغك قصر یله شول او در كه ایچنده اوج اوده سی وارد راسان فارسیدن
 تعرب اولمش در اصل سه دله در اوج بور کلی دیمك اولو ایچنده جره اولدیغیچون كین ایله جاری کی که
 یساقی مرور ایشدر قال فی القاموس السندل طائر بالهند لا یحترق بالنار و بوکا سمندر قوشی
 دخی دیلر كه آتسه کیروب تأثیر اتمز مش دیلر السندل عل وزن جعفر بر قوش که پیش اکل ایدر
 و پیش بانك كسری و مدی و شبن مجهمه ایلد یارهندده برجنس اوندر كه سم مقوله سندن درو بو جاحظ
 روایتی در السربال سبنك كسری و رانك سكونیله كوكلك بغیص معناسنه السربله علی وزن
 الدرجه كوكلك كیدر مك التسربل عل وزن التدرج كوكلك كیمك تقول سربلته
 فیسربل السراویل سبنك فتحی و واولك كسری و مدیه و كوكلك ایشی تسان معناسنه تذکری
 و تأنیجی جاتردر السراویلات سبنك كذلك فتحی و واولك كسری و مدیه جمعی كوكلك ایشلری
 معناسنه سبویه ایشدی سراویل اسم مفرد در اعجمیدر تعرب اولمشدر صور تا حالت تعریفده و تنکرده
 لای نصرف اولمشه شیهه در لکن اول فیلدن دکلدر پس یومصر فدر واکر یونکله بر شخص
 نسمیه اولمشه لای نصرف اولور و كذلك علم اولدینی حالده تصغیر اولمشه بنه لای نصرف اولور زیرا

سخل

سدل

سربل

مؤثر اندل الثلاث اولور عناق ككي ونحو بوندن بعض كشنه سراويل حالت تكبرده دخی
 لا ينصرف ديدى سروالك وسروالتك جعی اولمق اعتبارله واستعمال اهل اسان منصرف اولمق
 اوزره در اكر چه لا ينصرف اولمق قیاسه او قدر السرولة على وزن الدر جة كوك ملك اشى
 كيدر ملك السرولة على وزن التدرج كوك ملك اشى كيمك نقول سرولته اذا البسته السراويل
 فسرول السرولة ممك ضمی وسبك وواوك فتحيله يا غنده توبلى اولان كو كرجين يقال حمامة
 مسرولة اذا كان في رجلها ريش وفرس الملق مسرول دير لشول آتة كه يا غنك بياضی قوللر نه ويا قلر نه
 نجاور قلله اسطل سبك فتحی وطانك سكونيله ستل ديدك رى باقر آتی كه اوزرندن قولي او لور وكاه
 تعميم ايدوب مططاطاس برنه استعمال ايدولر كرك باقر دن اولسون كرك انجندن اولسون
 السبعل سبك وطانك فتحی ويا نك سكونيله معناه السعال سبك ضمی وعینك تخفيفله او كسر ك
 مرضی بقول سعل سعل سعال من الباب الاول السعال ممك وعینك فتحيله بو غز ده اولان او كسر ك
 یرى السعلاة سبك كسرى وعین مهملة نك سكونيله غول طائفه سنك اخشى كه انلردن ديوايله
 وبيان آدمه سى الله تعبير اولور السعلاء سبك كسرى وعینك سكونى والفك مدی وقصرى الله
 معناه السعال سبك فتحی ولامك كسرى ومدى الله جعی خيث اولان غوللر معنائه الاسعال
 همزه نك ويا نك كسرى له عورت بدزبان اولوب بوز سزاو لمق يقال اسعلت المرأة اذا صارت
 سعلاة عذابة بذية يعنى غول مثانده اولسه وصنخاه صادمه له وخاه معجه الله چاغرى مجى وبذيه
 ذال معجه وبای مشدده ايله فحش كوى معنائه در السغل سبك فتحی وعین معجه نك كسرى له
 اعضاسى مضطرب اولوب خلقى وغداسى اداو لان كسنة السغل فتحيله ذكرا ولسان صفت
 اوزره اولمق يقال صبى سغل اذا كان بين السغل المسفلة ميم اولك ضمی وثانينك فتحی وعینك
 كسرى ولامك تشديدله شول ناقه در كه اوزون اوله ميم ثانی دخی ميم اول ككى زائده در
 السفلة سبك ويا نك فتحيله طعامى اربمش چرو شله باخود يا غله اصلاح اتمكدر وباشى يا غه
 طوبر نجه يا غلمقدر السغل سبك كسرى وفانك سكونيله واسفول ضمتيله والسفال سبك
 فتحيله والسفالة سبك ضميلة جله بر معناه در كه بر سنه نك اشغه سى ديمكدر نككم العلوعينك كسرى له
 وانعلو ضمتيله والعلاء عينك فتحيله والعلاوة عينك ضميلة بر سنه نك يوقاروسيدر وسفاله مهب ريمك
 مقابلنه دخی دير ليقال فعدت بسفالة لريم وعلاوتها وتلاوه بل اسدكى برو سفاله آنك مقابلى در
 السافلة فانك كسرى له الحى اولان سنه كه عانك مقابلى در السفالة سبك فتحيله دنائت وخساست
 يقال سفل سفالة من الباب الخامس السافلة فانك كسرى له بر سنه نك اشغه سى ودير معنائه
 دخی كلور السفلة سبك فتحی وفانك كسرى له دوه نك ايقلى قوائم البعير معنائه وسفله خلا يقدن
 ساقط اولان كسنة ليقال هو من السفلة ولا يقال هو سفلة لانها جمع وعوام ناس رجل سفلة من قوم
 سفل ديرلر وان السكيت ايتدى بعض عرب تخفيف ايدوب من سفلة الناس ديرلر فانك كسره سن سبنه
 نقل اتمككه التسفل على وزن التكریم بر سنه نك اشغه فلقى تصوب كيدر وزنا ومعنى التسفل
 فتحيله وفانك غمى وتشديدله بر سنه نك اشغه اولمق تصوب كيدر وزنا ومعنى وبومقاعده صاحب
 هراح تسفلى آواز دادن وتسفلى آوار كردن ايله تفسير ايدوب غلط اتمشدر غالباً تسفلك تفسيرينه
 واقع اولان تصوبى كه جو هوى ايراد اتمشدر ناء مثالبه توهم اتمشدر الاسفل همزه نك فتحی وفانك
 كسرى له دوه نك اوفانى صغار الابل معنائه السفل رجل سبك وفانك وجمك فتحيله ابو ديدك رى
 معروف مبوه السفارح سبك فتحی ويا نك كسرى له سفل جلاك جعی ابو له معنائه السفل سبك
 فتحی ولامك تشديدله بر سنه نك حكر ب چقرمق نقول سلالت الشى اسله سلا من الباب الاول الاستلال
 همزه نك ويا نك كسرى له طبع صيرمق نقول سلالت السبف واستلته بمعنى السلة سبك فتحيله

سطل

سعل

سغل

سفل

سفل رجل

سفل

كذلك قلیح صرمی يقال انهم عند السلة ای عند استلال السبوف وسله او غرله دخی دیرل سرقه
 معناسنه یعارلی فی بنی فلان سله وسله زیاده سکر نمکه دخی دیرل یقال فرس شدید السله و یقال خرجت
 سله علی الخیل وسله تمک قودقلمی سیده دخی دیرل السال درده صواقندیسند طار اولان بر
 السال سبنک ضمیمه جعی طار اولان صواقندیلری معناسنه خایله حوران کبی و حایر صوجع
 اولدینی بره دیرل المسله ممک کسری وسبنک فتحبله چوالدوزاره عظیمه معناسنه المسال ممک
 فتحبله جعی چواندوزلده اسنه سلول سبنک فتحی ولامک ضمیمه و مدیله هوازندن برقیبله نک آدیدر که
 مره ابن صعهه او غلریدر که جداعلاری هوازندر سلول والد له سبنک اسمدیر که ذکر اولان قبیله
 مزبور به نسبت او انمشدر شاعر سلولی دخی اول قبیله دن اولدیغیچون اکافسبت او انمشدر السبل
 سبنک فتحی ولامک کسری ومدیله ولد معناسنه السبله وزن مزبور اوزره موئی واصعی ابتدی ناقه ولدن
 وضع ابتدی عاده مذکر لکی وموئ لکی بلنمزدن اول سلول دیرل وسبلل شول بول دریه دیرل که انده
 سلم اغاجی و سمر اغاجی بتریق سلول من سمر کما یقال غال من سل و غال لامک تشد بدیله شول چقور بر در که
 انده اغا چلریتر و سبله برکواته قبله دخی دیرل که قبلی حلاج آتقدن صکره اوزون اوزون دورب ادم
 قولنک اینجه بیرر مقداری قان ایدوب بریره بغلوب شیاً فشیاً اکروب ایشلر السال سبنک ضمیمه
 سل مرصیدر که معروفدر المسلول ممک فتحی ولامک ضمیمه سل مرصنه مبتلا اولان کسنه یقال اسله
 الله فیه و سلول و بوشوا ذقیلندندر السال سبنک ضمیمه ولامک تحفیه برنسه دن صیرلوب چقان
 نسنه ونظفه به سلاله الانسان بدکلمی بومعنادن مأخوذدر الاسال همزه مک کسریله او غراق
 اتمک یقال اسل یسل اسلالا اذا سرق واسلال رشوته دخی دیرل وفی الحدیث لا غلال ولا اسلال
 واغلال خبانه دیرل واسلال سرقیه دیرل ومحمدلر که اسلال رشوته وسرقه به شامل اوله جیعا
 الاسلال همزه مک وسبنک کسریله برنسنه دن صیرلوب قورتمق یقال انسل من ینهم اذا خرج وفی المثل
 رمتمنی بداء بها وانسلت یعنی رحنن بکا حواله قلوب کندی خلاص بولدی و تسلمات دخی بومعنا به در
 اتسلسل علی وزن الترزل متصل افع یقال تسلسل المساء فی الخوض اذا جرى و بعضیلر ابتدی
 تسلسلک معناسی صوجریان اندکجه یاخودرور کارطوقندقه زنجیر کبی اولقدر السلسله علی وزن
 الزلزله دوکک یقال سلسله اتافی الخوض ای صیته فیه السلسل سینلرک فتحی ولامک سکونیه
 شول صودر که بوغزه دخولی اسان اوله زیاده لذیذ اولوب صافی اولدیغیچون السلسال سبنک فتحی
 ولامک سکونیه بمعناه السلسل سین اولک ضمیمه و ثانیلر کسریله بمعناه کذلک المسلسل ممک ضمیمه
 وسینلرک فتحیه متصل اولان نسنه یقال شیء مسلسل ای متصل بعضه بعض السلسله سینلرک
 کسری ولامک سکونیه دمور زنجیر که معنای اتصالدن مأخوذدره سلسله البرق شول شمشک در که
 بلوت آره سندن اوزون اوزون کور نور السلسل سین اولک فتحی وسین ثانیلر کسریله شول قومدر که
 بری بریله منعقد اولوب بری برندن ابریه بریک برهم گرفته معناسنه السمل فتحبله اسکبی بیر یقال
 ثوب اسمال کما قالوا ریح افصاد و رمة اعشار یعنی جمع مفرده صفت واقم اولور اجزا ایدله یعنی
 بیرلر هر جزئده هجرانی واردر کوندلرک هر جزئده صنقلنی وچوملکک هر جزئده شکسته لکی
 اولدینی کبی السمله فتحبله از اولان صوکه حوضک دیننده قاله یاخود کاسه نک دیننده قاله تمیل
 معناسنه ناه مثله الیه السمل فتحبله جعی السمول ضمیمه کذلک جعی کاسه دیننده باقی فلان
 صولر معناسنه اصمعی روایی اوزره الاسمال همزه نک فتحیه کذلک جعی ابو عمرو روایی اوزره
 السمله سبنک ضمیمه و ممک سکونیه حوضده یاخود کاسه ده باقی فلان صودر سمله کبی فتحبله تنکیم
 مرور ابتدی ابوسمال سبنک فتحی و ممک تشد بدیله بنی اسددن برکسنه نک کیتی در السمل سبنک فتحی
 و ممک سکونیه فرمش دمورله کوزن چقرمق یقال شملت عینه تسمل اذا فقت بمجدیده محماده براهی

ابتدی بزم جدمز رکسته کوزن چقد ریغچون بیره بنی شمال دیرلر یوتقیر بدن شویله فهم اولور که سمل
 مطلقا کوز چقرمغه اطلاق اولنه و سمل بر جاعتک مابین اصلاح ایتمک دخی دیرلر تقول سملت بین القوم
 سمل اذا اصلحت بینهم و سمل حوضی آرتمغه دخی دیرلر تقول سملت الحوض اذا نقیته من الحمأة والطین
 و جاء ماء مهمله یله فره بالجفعه دیرلر الاسمال همزه نك کسر یله کذلک اصلاح ایتمک تقول ایضا سملت
 بین القوم اذا اصلحت و اسملت براسکمکه دخی دیرلر یقال سمل الثوب اذا خلق السامل ممیک کسر یله
 صلاح معاشنه سعی ایدن کسسه السمول ضمتبته براسکمک تقول سمل الثوب سمول اذا خلق السمول
 سبتک و ممیک فتحته کوچک فیضان الاستئلال همزه نك و ممیک کسر یله ارفلق یقال سمل
 استئلالا اذا ضر و ضر ضاد معجمه نك ضمیمه ارفلق قدر سمول فتحته و واولک سکونی و همزه نك فتحته
 بلامدر جالدن سمول بن عادیاه اسمیدر مهموز درفعویل وزنی اوزره السهل سبتک فتحی و هانک
 سکونیه طاعک مقابلدر که دوز بر دیمک اولور یقال ارض سهله السهل سبتک ضمی و هانک
 سکونی و بانک تشدید یله سهله منسوب اولان نسبه علی غیر القیاس زیر اقیاس سین مقتوح اولما غدی
 و سهل الخ خلق اطفی اولان کسسه الاسهل همزه نك کسری و سبتک سکونیه دوز بر داخل اولق
 یقال سهل القوم اذا صار و الی السهل السهله سبتک کسری و هانک سکونیه شول قومدر که قتی خرده
 اولیه رمل غبر دفاق معنا سبه السهل سبتک فتحی و هانک کسر یله شول ارمقدر که قومی قتی خرده اولیه
 بق ل نهر سهل ای دوسهله السهوله ضمتبته حزنوتک مقابلدر که حزنوت بر بر صرب اولمغه دیرلر یقال
 سهل الموضع من الباب الخامس الاسهل همزه نك کسر یله دواطبعی نرم ایتمک تقول سهل الدواء طبیعته
 السهل علی وزن التکریم آسان فلیق تیسیر معاشنه الساهل تانک فتحی و هانک ضمیمه برنسنه بی آسان
 کورمک تسامح معاشنه الاسهل همزه نك و تانک کسر یله برنسنه بی سهل عدا تمک یقال اسهل الشیء
 اذا عده سهلا سهل سبتک ضمی و هانک فتحی و بانک سکونیه بریلدزک اسمیدر که معروف قدر السویل علی
 لوزن التکریم برنسنه بی تیرین ایتمک یقال سولت له نفسه امرای زبته له السول فتحته کوبک الشده قارندن
 اولان و مشق برک سولیک اولسی السول همزه نك و واولک فتحته ذکر اولنان بری سولیک اولان کسسه
 السوله سبتک فتحی و واولک سکونی و الفک مدیه موثی السول سبتک ضمی و مدیه جمعی ذکر اولنان صفتله
 موصوف اولان کسسه له معاشنه السبل سبتک فتحی و بانک سکونیه شول صودر که جرانی طعنان اوزره
 اوله و سبل صوبک و غیری نسبه نك افسنه دخی دیرلر جرین معاشنه السبلان فتحته کذلک صوبک
 و غیری نسبه نك افسنی یقال سال الماء غیره سیلا و سیلاناً ساله همزه نك کسر یله افسنی السبیل علی وزن
 التکریم کذلک افسنی یقال ساله غیره و سیله ایضا المسیل ممیک فتحی و سبتک کسری و مدیه صواقند بسی
 اولان بر موضع سیلان معاشنه المسایل ممیک فتحی و بانک کسر یله جمعی مواضع سیلان معاشنه و المسل
 ضمتبته و الامسلة همزه نك فتحی و سبتک کسر یله و المسلان ممیک ضمی و سبتک سکونیه علی خلاف
 القیاس مسیلک جلمری در زیر اسبل مفعول وزنی اوزره در مفعول ذکر اولنان وجه اوزره جمع اولنماز
 لکن مسیلی فعلیه تشبیه ابتدیلر تکیم رغیف و رغف و رغف و رغفان دیدیلر المسل فتحته کذلک
 صواقند بی برانسانیه بانک کسر یله شولات التده اولانیه اضدر که اینلو و اوب الله و قصبه نفعه یله یقال
 سالت الغره اذا استطالت و عرضت فان دقت فیهی الشمر اخ یعنی التده اولانیه باض که بورشته اینر یغجه
 اولور سه کاشمر اخ دیرلر اینلو اولد قده سائله دید کلری کی المسایل تانک فتحی و بانک ضمیمه عسکر هر
 جانبین اقوب کلمه دیرلر السبلان سبتک کسری و مدیه فلجک و کر یجاعتک صاسپه گیرن بریدر ابو عبید
 ابتدی بونی اگر چه ووجه اوزره ایشتم لکن اهل علمدن ایشتم المسالان ممیک ضمیمه ایکی جانبده
 سفلیتن برلدر المسال ممیک ضمیمه واحدی و مسالان آدمک ایکی جانبنه دخی دیرلر السبال سبتک
 فتحته له برجنس اغاجدر که آنک دیکنی وارد در عضاه قیلندند در وعضاه شول شجر عظیمه دیرلر که آنک

سهل

سول

سبل

دیکلری اوله (فصل الشین) الشل شبنک کسریله ارسلان یاوریمی ایشل همزه نك فتحی و یانک
 ضمیمه جی ارسلان یاوریمی معناسنه المشل ممک ضمی و یانک کسریله شول دیشی ارسلاندر که
 یاوریمی کند یله یله اوله یوزیدروایتی اوزره و مشل شول ناقه به دخی دیرلر که ولدی قوی اولوب
 کند یله یله یوریه الاشال همزه نك کسریله عورت اوند نصکره اولانک موئننه صبرایدوب تزوج
 ایقامک کسائی روایتی اوزره یقال اشیلت المرأة بعد بعلها ادا صبرت علی اولاده فم تزوج واشال میل
 ایدوب الکک دخی دیرلر یقال اشیل علیه اذا عطف الشول ضمیمه یله بریده نشو و نما یوق یقال شیلت
 فی نی فلان من لباب الاول اذا نشأت فیهم و یقال شیل الغلام احسن شول اذا نشأ الشل شبنک فتحی
 و ناء مثله نك سکون یله یرم قلمری قان اولار کسنه یقال رحل شل لاصابع اذا کان غلیظها و هو ابدال
 من شین علی ما یجی فی باب النون انشاء الله تعالی شراحیل شبنک فتحی و حانک کسری و مد یله بر
 رجلاک اسمیدر لایصر فدر سبویه قنده کرک حالت تعریفده کرک حالت تنکیده ز پرامتهای جوع
 صیغه سی اوزره در و اخفش قنده حالت تنکیده منصرف در و اصکر تصغیر یانک منصرف اولور
 مزبورین قنده ز اللفظ مزبور لفظ عریدر سراویل لفظ یونک خلافتجه که حالت تصغیرده سراویل
 منصرف اولماز لفظ اعجمی اولدی یغیچون و کاه اولور شراحیلی ترخیم ایدوب شراحی دخی دیرلر نالک
 غیرنده تنکیم بعض اشعارده واقع اولمدر المشله شبنک ضمی و عینک سکون یله آتس بالکی لهب
 معناسنه و شله قورقده اولان بیاض دخی دیرلر تنکیم کلور انشاء الله تعالی الشمل شبنک ضمی و عینک فتحیله
 جی بالکرم معناسنه المشله شبنک فتحی و عینک کسری و مد یله شول فتیله در که او جنده آتشی اوله اشمل
 ضمیمه جی صحیفه یله صحف کی المشله ممک و عینک فتحیله شول نسنه در که آنک اورنده آتس
 یقرل المشعل ممک فتحی و عینک کسریله جی مشله لرمعناسنه المشعل ممک کسری و عینک فتحیله
 شول نسنه در که آنی اهل بادیه دیرلر دن دیکوب نطع کی قلوب بعده درت کوشه سن درت
 اغاچه بغلوب حوض کی قلقد نصکره ایچنده دیرلر کسری نسنه لری اصلدرلر عرب طایفه سی اهل
 بادیه اولوب کولری اولدی یغیچون یوله قیلورلر الشاعل عینک کسریله ذواشعال معناسنه لابن و نامر
 صکی و یونک فملی کلز الاشعال همزه نك کسریله آتشی بالکلندر قی یقال اشعل النار فی الخطبای
 اضررها و اشعال غارت عسکری پراکنده اولغه دخی برلر یقال اشعلت الغارة اذا تفرقت و اشعال دوهی
 قطر الله زیاده طلائیکه دخی دیرلر یقال اشعل الله بالقطران ای طلائهاله و اکثر و اشعال قربه نك
 و طول مک صوبی متفرقا فقهه دخی دیرلر یقال اشعلت القرية و المزاذا اسال ماؤها متفرقا و اشعال
 دور تمکله اولان یارنه قانی متفرقا فقهه دخی دیرلر یقال اشعلت الطعنة اذا خرج دمها متفرقا
 المشله ممک ضمی و عینک کسریله طاعان عسکر یقال کثیبه مشعله اذا انتشرت و طاعان جکر که به
 دخی دیرلر یقال جراد مشعل اذا انتشر و جری فی کل وجه و یقال جارءا کالجراد المشعل المشعل ممک
 ضمی و عینک فتحیله شله دار قلن نسنه منه قواهم جاء ولان کالحربق المشعل النار الاشتعال همزه نك و تانک
 کسری و عینک فتحی و مد یله بالکلنمی یقال اشعلت النار اذا اضطربت و اشعال صایح اغرغه دخی دیرلر
 یقال اشعل أسه شیا الشعل فتحیله قورقده بیاض اولمدر اصمعی ابتدی جان بیاض قورقده اولسه
 هرقی اوند اولور سه اولسون اکاشله دیرلر الاشعل همزه نك و عینک فتحیله شول آنه دیرلر که
 قورغنده بیاضی اوله الشعله شبنک فتحی و عینک سکونی و لک مد یله مئی الاشعال همزه نك
 و عینک کسریله قورقده آق اولقی یقال اشعل اشعلا اذا اکا فی ذنبه بیاض و قاز قو رق جمله آق
 اولسه یاخود قورغنک اوجی حاة آق اولسه اکا اصع دیرلر شعل شبنک فتحی و عینک سکون یله بر رجلاک
 اسمیدر الشعالیل شبنک فتحی و لام اولک کسری و مد یله متفر قلمعناسندر یقال ذهب القوم شعالیل
 شعار برکی جان طاعلوب کسملر الشعل دورن لغندر ضمیمه و فتحیله و ضم اول و سکون ثانی یله

و فغ اول و سکون ثانیله و بونلرک جله سنک معناسی برنسنه بی ایشلمکه مقید اولمق که فراغک مقابله و
 و شغل ایشک کندوسنه دخی دیرلر الاشغال همزه نك فتحيله جمعی ایشلر معناسنه و شغل سینک فتحی
 و غینک سکونیه مشغول قلیق معناسنه دخی کلور بقال شغلت فلان من الباب الثالث فاناشاغله و لاتقل
 اشغنته لانها لغز دثیه و قاموسده دخی شغله کنعنه دیمشدر پس صاحب صراحتک شغل متعدی شغول
 لازم دیدوکی صاحب ترجمه نك شغلت فلاناشغلا برنسنه به دومک اولمق دیدیکی مخاف اولور الشاغل
 غینک کسر بله مشغول اولان کسنه و شاغل گاه اولور تا کبد ایچون استعمال اولور بقال
 شغل شغل مثل ایل لایل و گاه و اورینا مجهول اوزره استعمال اولنوب شغلت غینک بکذا و کذا دیرلر
 سندن فارغ اولدم معناسنه الاشتغال همزه نك و ناك کسر بله برنسنه به مشغول اولمق ما شغله همزه نك
 و غینک فتحيله فعل تعجب درنه عجب مشغول اولدی معناسنه شاذدر زرباء مجهولدن فعل تعجب کلز
 الشکل شینک فتحی و کافک سکونیه مثل معناسنه درو شکل آنک یا خود قوشک یا غنده ایپ بغلغه
 دخی دیرلر که اول ایپه شکل دیرلر و شکل دوه نك و کس یا غله قاسق یا غنک اره سنه ایپ
 بغلغه دخی دیرلر بقول شکلت افرس بالشکال من الباب الاول و شکلت عن البعیر اذا شدت
 شکله و شکل کتابه اعراب قومغه دخی دیرلر بقول شکلت الکتاب اذا قیدته لاء اب الاسکال همزه نك
 فتحی و شینک سکونیه جمعی مثله معناسنه الشکول ضمتیه کذلک جمعی الاسکال همزه نك و کافک
 فتحيله مشبه اولان سنه بقال هذا الشکل بکذا ای اشبه و اسکل بوکری آق اولان قیونه دخی دیرلر
 الشکله شینک فتحی و انک مدیه موئی و شکلا حاجته دخی دیرلر و شکلا شول کوزه دخی دیرلر که آنک
 یا ضنده قرمزاق اوله و اسکل شول کسنه در که آنک کوزی ذکر اولسان وجهه اوزره اوله و اسکل شول
 قانه دیرلر که یا ضنه مائل اوله بقال دم اسکل اذا کان فیه بیاض و حرة تنکیم ابن درید ایتدی قانه اسکل
 شول وقت دیرلر که یا کایاض قاریشق اوله و اسکل طاعنه بتن سدر اغاچنه دخی دیرلر الشکل شینک
 کسری و کانک سکونیه ناز بقال امرأه ذات شکل الاشکله همزه نك و کافک فتحيله حاجت معناسنه
 بقال ناقبلک اشکله ای حاجه الشکله شینک ضمی و کافک سکونیه جرث و زنی اوزره و کورک
 یا ضنده قرمزاق اولمق شهله کی سو ادنده یعنی کور فراسنده کوکلک و اسکا شهل دیرلر الساکله
 کافک کسر بله بوکر خاصر معناسنه و ساکله طریقه وجهته دخی دیرلر منه قوله تعالی کل بعمل علی
 ساکله الشاکل کانک کسر بله قولاعله عذار بیسنده اولان بیاض الشکال شینک کسر بله دوه نك
 دیزی باغی بقال معناسنه الشکل ضمتیه جمعی و شکل شول ایپه دخی دیرلر که دوه نك کو کس یا غیه
 قاسق یا غنک اره سنه باغلرلر که قاسق باغی دوه نك ذکرر انجیمه واکازار دخی دیرلر و شکل آنک
 اوج یا غنده اولان یا ضنه دخی دیرلر که را باغی مطلق اولوب کندی رنگنده اوله بوکه شکل دیدکری
 هقاله تشبه ادر یا خود اوج باغی کندی رنگنده اولوب را یا غنده بیاض اولغه دیرلر و ابو عبید ایتدی
 شکل ایپده اولور الداء المماز المشکول میک فتحی و کافک ضمی و مدیه اوج یا غی آق اولوب یا خود
 را باغی آق اولان آتوبو مکروه در حدیث شریفه نئی اکرم صلی الله علیه وسلم شکلی آت قسمنده کربه
 کور مشدر الاسکال همزه نك کسر بله برنسنه مشکل و لمق یعنی غیره ملتبس اولمق بقال اسکل الامر
 اذا التبس و اشکال خرما اغاچک بیوه سی خوب اولوب ایرسکه دخی دیرلر و اشکال کتاب اعراب یوب
 تقید دایمکه دخی دیرلر کویا که آندن اشکال ازاله اولور جوهری ایتدی نه بی برکتندن نقل ایتدم
 سماع یا قع و لمفسزن و بوندن مقصود صحاح کمال صحتن اشعار اولور الشکل فتحيله و کافک
 ضمی و شبیه اولور الاجه اولمق بقال تسکال العنب اذا البع بعضه و یبع بلاء مشاء و عین مهمله بله
 مبه اولغه دیرلر المشاکله میک ضمی و کافک فتحيله و وافقت معناسنه در الشاکل ناک فتحی و کافک
 ضمتیه معناسها الشکل فتحيله قیونک بوکری آق اولمق و کوزده قرمزاق اولمق و شکل عرب

شکل

شل

طائفه سندن برجاعتك اسميدر الشل شبنك فتي ولامك تشديديه دوه بي سورمك تقول شلت
الابل اسلمها شلا من الباب الاول اذا طردتها وم. فلان يشلمهم بالسيف اي بكسأهم ويطردهم وكساء
همز به برسنه نك اردنجه كتمكه درلر وشل بزي درزي اولان كسنه ايله كه دخي درلر تقول شلت الثوب
اذا خطنه خياطة خفيفة الشل فتمتبه اسمدر سورمك معناسدن وشل شول بزه ابرشن لكه به دخي
درلر كه بو مغله كتمه يقال ما هذا الشال في ثوبك وشل كذلك ال چولي اولمغه ده درلر يقال شلت
يده تشل من الباب الرابع ويقال في الدعاء لا تشل ولا تكل من الكلال وهو العجز ويقال شلت بارجل
من الباب المذكور اي صرت اشل وحقن بكسنه ابو اوق اتسه يا خود ابو كوندرو اوبنه لاشلا ولا عي
درلر و لاشل عشر ك درلر كه مقصود اون پرمغي در الاشل همزه نك وشبنك فتمتبه الى چولي اولان
كسنه الشلاء شبنك فتي ولامك تشديديه والفك دخي مديله موثني الشلشة على وزن الزلزله صوبي
طملىق تقول شلت لما اذا اقطرته فهو مشل وبقال الصبي يشل بيوله الشل شل شبنك فتي
ولامك سكونيله طمله والشلشال كذلك شين اولك فتي ولامك سكونيله بمعناه يقال ماء ذوشلش
وشلشال اي ذوقطرات الشلال شبنك كسريله متفرق اولان قوم وشلل دوه سور مجلري معناسنه ده
كلور بقل جاوشلا لا اذا جاوا ويطردون الابل المشلش ميمك وشين اولك فتي وثانينك كسريله
ات بورشوب متشخ اولمق وصاحب صراح شلش لاعرشدن كوشت ديمشدر مناسب كلدر تكيم
سار كتب معتبره به نظر قيلانه خفي دكلدر الشلش شبنك ضمي ولامك سكونيله خفيف اولان كسنه
الشلل شبنك فتي ولامك كسري ومديله شول نسنه در كه درك الشه كيرلر كرك بزدن اولسون
كرك غير بدن اولسون و بواو عبيده روايي درو ابو عبيده ابتدي كاه اولور در عتلايك تحت كيدكاري
در ع قصيره دخي شليل درلر الاشلة همزه نك فتي وشبنك كسريله جعي ذكر اولنا ثياب صغار
معناسنه وشلل شول بلاسه دخي درلر كه دوه نك صغر بسنه اوررلر وشلل دره نك اورنه سنده عظيم
ضمواقن يره دخي درلر الشلة شبنك ضمي ولامك تشديديه نيه وبعيد نسنه به دخي درلر الشول
ضممتبه برسنه بي احاطه اتمك يقال شلمهم الامر شلمهم من الباب الرابع اذا عهم ويقال شلمهم يشلمهم
من الباب الاول لغة فيه ولم يعرفها الاعمى وشمول رور كار دونوب شمالدن اسمكه دخي درلر يقال
شملت الريح شمل شمول اذا تحولت شمالا الشامل ميمك كسريله جهل بي احاطه قان نسنه الشمل
شبنك فتي وميمك سكونيله طاعلن نسنه وجعي اولان نسنه به دخي اطلاق اولنور بقل جمع الله شمله اي
ما تشنت من امره وفرق الله شمله اي ما اجتماع من امره وجوهري بوني اضداددن در ديمدي زير اجاز كه
شمل مطلقا مر معناسنه اولوب معنان مذكور ان قرينه دن فهم اوانه وشمل قبولك ممد من كسبه به
قومه دخي درلر تقول شملت الشاة اسلمها شمالا من الباب الاول الشمل فتمتبه دوه بوكل قالمق
يقال شملت ناقتنا انقاحا من خل فلان شمل شمالا اذا التحت وشمل شمل معناسنه دخي كلور ميمك
سكونيله معنای مز بورده لغت درو ابو عمر وجرمي ذكر اولنا لغته انكار ايدب هجين بو بريته واقف
اولمشدر ديدى وشمل يغموردن شي قلبه دخي درلر يقال اصابتنا شمل من مطر واخطا نا صوبه
وواله اي اصابتنا منه شي قليل ورأيت شملا من الناس والابل اي قليلا ويقال ماعلى النخلة الاشملة
الشماليل شبنك فتي ولام اولك كسري ومديله كذلك شي قليل معناسنه در بقال ماعلى النخلة الاشماليل
اي الاقليل من حبلها وشماليل كذلك اغاج باشنده طاعلش طورن بودقره دخي درلر ومتفرق اولان
قومه دخي درلر يقال ذهب القوم شماليل اذا تفرقوا وشماليل بارلوب ناره لنز به دخي درلر يقال
ثوب شماليل مثل شماطيط الشملة شبنك فتي وميمك سكونيله بركلهم در كه آنكه بور بنورل احرام
ديدكاري نسنه نالنده ابن السكيت ابتدي تقول اشريت شملة تشملني الشمل ميم اولك كسري
وثانينك فتمتبه شول غبه ديدكاري فليجدر كه اني صاحبي طافندقه لباسيله ستر ايلر المشملة ميم

اولك كسرى وثانينك فتحيله شول كلجدر كه كيجه وقتند قطبغه ديدكلى اور تينك الشه اور نورل الشمال شبنك فتحيله شول روز كاردرد كه قطب جانبندن اسرو بونده بش لغت واردر برى ذكراولنان و برى شمل مميك سكونيله و برى شمل مميك فتحيله و برى شمال مميك سكونى و همزه نك فتحيله و برى شامل ميم و همزه نك قلب مكائيله حرف شين جيه مسنده مفتوح اولقى اوزره و كاه او اور لامى مشدد دخی قیلورل الشمالات شبنك فتحيله جعی شمال یلاری معناسنه الشمال شبنك فتحی و یانك كسریله كذلک جعی شمال یلاری معناسنه علی خلاف القیاس کوبا كه پوشمانه كلمه سنك جیه بدر حاله الله جایل کبی و شمال شملک دخی جعی کور کسریله علی خلاف القیاس قال الله تعالی عن الیین و الشمال و شمال خلق معناسنه اولان شمالک جعی دخی کور علی ماسیحی المسمول ميم اولك فتحی و ثانينك ضميله شول کولدر كه آتی شمال یلی ادره غین برودت حاصل قاور یقال غدیر مسمول اذا ضربته ریح الشمال حتی یبرد بوسیدن خیره مشول دیرل یقان یارده الطعم اولسه و مشموله شول او دخی دیرل كه كاشمال یلی طوفنور المسمول شبنك فتحی و مميك ضمی و مدله خبر معناسنه در الشمال شبنك كسریله وصول ال كه صاع لك قابلیدر الاشمل همزه نك فتحی و شبنك سكونی و مميك غمیله جعی عافله اعنق و ذراعله ادرع کبی زبر اشمال موئت درواکر مذکر اولیدی جعی افعله و زنی اوزره اولوردی تنکیم جعی علم صر فده بیان اولشدر و عناق صینك فتحيله او غلق درو و مسکور افاء و مضموم الفاء و مفتوح الفاء اولك بقایده حکمی برابر اولمغین عناقی ایراد ابتدی و شمال خلقه دیرل و طیر شمال شول قوشه دیرل كه انكله نسأم اولنور و شمال كذلک كبسه کبی برنسنه در كه قیونك همه سن آلك ایچنه قورل و شول ز باره سنه دخی دیرل كه خرما صلفلر آنك ایچنه قورل و اوزیلوب دوشمسون دبو الشملة شبنك و مميك كسری و لاسك تشدید یله شول نافقه در كه خفیف اوله اشملال شبنك كسری و مميك سكونيله معناها الشملیل شبنك و لامك كسری و مایندمه مميك سكونيله معناها ایضا الشملة علی وزن الد حرجه سرعت ایتمك یقال شملل شملله اذا سرعت الشملال شبنك كسری و مميك سكونيله كذلک سرعت ایتمك و شلال وصول ال دخی دیرل برابره و ابتدی شملال ایله شمال برابر در و شملال خفیف اولان قویه دخی دیرل الاشمال همزه نك كسریله شمال یلنده داخل و لقی یقال اشمل القوم اذا دخلوا فی ریح الشمال و اگر انلر شمال یلی طوفندی دیمك معناسن دیلسه لرشمالو افهم مشمولون دیرل بناء مجمل اولورره و اشمال ارکك نافقه سور یسك نصفه جماع ایتمكه دخی دیرل ثلثنه و ارنجه اگر تمام جماع انسه اقام دیرل فاف ایله یقال اشمل الفحل شوله شمالا اذا فتح الصف منها الى اثنين فاذا فتحها كلم قبل افها و شول شبنك فتحيله نافقه معناسنه در و اشمال خرمانا جنك خرمانس سلکوب از سنه قومغه دخی دیرل یقال اشمل فلان خرمانه اذا لفظ ما علیها من الرطب الا قلیلا و خراف خاء جمعه نك فتحيله یمشی اولان خرمانا جیدر الاشمال همزه نك و تانك كسریله ركسنه لاسمیه نور نمك یقال اشمل ثوبه اذا تلفف و اشمال الصمیا احرامله و یازار ایله بدنی جمله اور نمك در الشمر دل علی وزن السقر جل بدال غیر مجتهد سر یع اولان دوه و دوه نك غیرنده دخی اشمال اولنور و انور باد کلابی ابتدی شمردل شول نافقه در اندامی خوب اوله الاشملال همزه نك و مميك كسریله قوم برنسنه بی طلب ایتمده استجماع الابد و ب متفرق اولقی یقال اشمل القوم فی اطلب اشملالا اذا بادروا فیه و تفرقوا الشملة علی وزن الد حرجه یهود طایفه سنك او قیاسی یقال شملة الیهود لقرآتهم المسمول مميك اولك ضمی و عینك كسری و لامك تشدید یله شول نافقه در كه سر یع اوله یقال اشملت الناقة فهی مشملة و خلیل ابتدی اشملت الابل دیرل یغن سیرا یدرك فرح و نسیاط اوزره طاعله لرو اشملال غارنده سرعت ایتمكه دخی دیرل یقال اشملت الغار قنی اعدو الشول شبنك فتحی و اولك سكونيله برنسنه بی قالد رقی یقال شلت بالجره اشول بهاشولا اذا رفعتها ولا تقل

شمردل
شمعل

شول

شلت بكسر الشين و برنسنه مرتفع اولمغه دخي ديرل يقال شال المير ان اذا ارتفعت احدي كفتيه
 و نافقه قو يروغن قالدر مغه دخي ديرل يقال شالت النافقه بذنها تسول به و نافقه نك قو يروغن قالقمه دخي
 ديرل يقال شال ذنها اذا ارتفع و شول قربه دبنده قالن از صوبه دخي ديرل الاشوال همزه نك فتحه جعي
 قربه دبنده قالن صولر معناسنه و شولر جل خفيه دخي ديرل خفي كرك عملنده اولسون
 كرك خدمنده اولسون و شول كذلك شول نافدر ديرل كه سودي آزاووب همزه سي قالقمش اوله
 و طوغردون مسكره بدى سكر آي كچمش اوله الشائيه واحدى پس شول شائيه نك جعي اولسي
 على غير القياس اولور الاشانه همزه نك كسريه قالدرمق يقال اشلت الحجرة فانشات و اشاله
 نافقه قو يروغن قالدرمغه دخي ديرل تقول اشالت النافقه ذنها اذا رفعت الاشبال همزه نك و ناك كسريه
 كذلك نافقه قو يروغن قالدرمق يقال اشالت النافقه ذنها اذا رفعت الشويل على وزن التكريم نافقه
 شول اولمق و شولك تفسري الان مرور ايتدى تقول شولت الابل اذا صارت ولا السابل بانك كسريه
 هاسر شول نافقه در كه ار ككله جمع اولما غيچون قو يروغن قالدره و اصلاسو دى اوليه السول شينك
 ضمي و واولك تشديد يله جعي قو يروغن قالدرمق نافقه در معناسنه را كعله ر كعي الشولة شينك فخي
 و واولك سكونيله شول عقرب قو يريغيدر كه يوقار و قالقمش اوله و شوله شول انكي شوقلي يلدزه دخي
 ديرل كه قرآنك اوزره نازل اولور انله حبه العقرب ديرل حانك ضمي و ميمك تخفيف يله زهر عقرب
 معناسنه و شوله بر جاريه نك دخي اسميدرو في مثل انت شولة الناصحة ابن السكيت ايتدى ذكر اولنان
 جاريه عدوان قبله سنك ايتدى رعنا ايتدى يعني احق بدى مواليسنه نصيحت ايتدى كج انلري و باله قوردي
 جاقته بناء پس بومثل خلقه يهوده نصيحت ايتدى ضرب اوله را و ليدى الشولة شينك فخي
 و واولك تشديد يله شول عقرب بدر ككه قو يروغن قالدرمق يله اوله الشاول نانك فخي و واولك ضمي
 قوم اوغر شقمده برى برنه صوغمق تناول في القتال معناسنه يقال تناول القوم اذا تناول بعضهم بعضا
 في القتال بالرمح المشاولة ميمك ضمي و واولك فتحه قوم كذلك اوغر شده برى برنه كرنه له صوغمق
 المشول ميمك ضمي و شينك سكوني و واولك فتحه شول كوچك اوراقدر كه آنكلاهون بجرله بخل صغير
 معناسنه الشوال شينك فخي و واولك تشديد يله حج آيلرينك اوليدر السوالات شينك فخي و واولك
 تشديد يله جعي الشواويل شينك فخي و واولك كسري و مديله كذلك جعي الشهله شينك
 صمي و هانك سكونيله كوزك قره سي كو كه مائل اولمقد الشهلاء شينك فخي و هانك سكوني
 والفك مديله شول كوزدر كه ذكر اولنان صفت اوزره اوله و شهلا حاجته دخي ديرل الشهل فتحه
 كوزدر كراولنان صفت اوزره اولمق الاشهل همزه نك و هانك فتحه شول كسنه در كه كوزينك قراسي
 كك و كه مائل اوله الشهله شينك فخي و هانك سكونيله شول اوزره باشلي عورتدر كه عافله اوله
 و بوعورته مخصوص اسم در بونكلاه صفتلر شهل شينك فخي و هانك كذلك سكونيله رجالدن
 بر كسنه نك اسميدر كه اول شهل بن ثيباندر كه فنديمكلاه ملقيدر المشاهله ميمك ضمي و هانك فتحه
 سو كشمك و برى برنه جواب دوندرك مشائمه معناسنه و صاحب صراح بومقامده شاهله شكر كفتن
 باهم و جواب كردندين ديمشدر شين مجمله مناسب اولمديني خفي دكلدر (فصل الصاد) الصحل
 فتحه آواز بوغملقي بوحوت معناسنه يقال الصحل ال رجل بصل صحل من الباب الرابع اذا صار امح
 الصحل صادق فخي و حانك كسريه آوازي بوغلن كسنه يقال رجل بصل الصوت الاصل همزه نك
 و حانك فتحه بمعناه الصندل صادق و دالك فخي و ماينده نونك سكونيله باشي بولك دوه و صندل
 شول اغاچه دخي ديرل ككه رايحه سي خوب اولمغه معروفدر الصندلاني صادق و دالك فخي
 و ماينده نونك سكوني و اخرنه بانك تشديد يله چر چي بيلور معناسنه و بو و صيدلاني نون اول
 بدله ياياله صيدلاني ده لغتلدر الصعل صادق فخي و عين مهمله نك سكونيله باشي كوچك اولان

شهل

صلح

صدل

صعل

صفصل
صقل

کسسه و باشی کو چک اولان دوه قوشنه دخی دیرلر یقال دیرلر یقال رجل صعل وامرأة صعل و صعله شول
خرمانغا جند دیرلر که آگری اولوب بود قلیرتک دیرلر یچلیق اوله و صعل توبی کشش مرکبه دخی دیرلر
یقال چهار صعل ای ذاهب الوبر الصعل قختنبله برنسد ایجه اولق الصفصل صادرک کسری
وفاق سکونیه برجنس اوتدر الصقل صادرک ضعی وفاق سکونیه بوکر خاصره معناسنه
الصقله صادرک ضعی وفاق سکونیه کذلک بوکر معناسنه و هر بار که آنک بوکر لری اوزون اولوب
یانلری قصه اولسه عیب عد اولور یقال فرس سقل اذاکان بین الصقل طویل الصقلین الصقل صادرک
فتی وفاق سکونیه و الصقل صادرک کسریله قلیچی اچوب جلا و برمک یقال صقل السیف و سقله
ایضا صقل و صقلان من الباب الاول اذا جلا الصائل قافک کسریله قلیچی اچوب جلا و برن کسسه
الصقله قختنبله جمعی قلیجی کسندر کاتبه کتبه کی الصقل علی وزن حیدر شول کسسه در که
قلیج اچمق صنعتی اوله انصیقله صادرک فتی وفاق کسریله جمعی قلیج اچمق صنعتی اولان کسسه در
معناسنه الصقل صادرک فتی وفاق کسری و مدبله آچلن قلیج المصقله ممیک کسری وفاق فتیله
شول نسنه در که آنک قلیج اچر و قلیج مثلاً و نسنه لراچر مصقله ممیک وفاق فتیله رجالدن
برکسسه ک آیدر الصقل صادرک کسریله آتی سلوب تیمار اتمک یقال الفرس فی صقاله ای فی صولته
و صنعته الصقل صادرک کسری وفاق فتی و عیدک سکونیه سچل و زنی اوزره قوری خرماندر که
تازه صاعغش سوده قونورا بو عیده روایتی اوزره الصقله صادرک فتی و لامک تشدیدله قوری بر
ارض یابسه معناسنه و صله در به دخی دیرلر جلد معناسنه یقال خف جلد الصقله و صله شول یغصوره
دیرلر که بری بری اردنجه پاره پاره یغز الصلال صادرک کسریله جمعی ذکر اولنسان یغصورل معناسنه
و صلال نباتاته دخی دیرلر عشب معناسنه که مطر اسمیله تسمیه اولنمش اولور الصل صادرک فتی
و لامک تشدیدله ادیکه دری دیکمک یقال صلت الخف اذا جعلت له الصلة الصل صادرک کسریله
شول ایلان در که اکافسون کا اتمز یقال انها الصل صفا اذا كانت مسکرة مثل الایچی و صفا قیایه دیرلر
و خان برکسسه زیاده زیرک اولسه انه اصل اصلال دیرلر یعنی حیاندن برحیه درد دیرلر یعنی اول کسسه آفت
روز کار اوله حبه به تشبیه اولنمغه و صل برجنس اوتد دخی دیرلر الصلیان صادرک کسریله و لامک کسری
و تشدیدله فعلیان و زنی اوزره برجنس اوتدر الصلیانه وزن مزبور اوزره واحدی ذکر اولنن
اوتدن پاره پاره معناسنه و خان برکسسه آندایچه که سرعت ایدوب رد ایتسه جندھا جلد الصلایه دیرلر
یعنی فلاں کسسه یعنی کسدی پسان مرکبی تازه اونی کسدی کی و بونک اصل ی بودر که مرکب کا اوور
صلیان دیدکاری اونی اوتارکن کو کندن کسری پس بین ایدنه عینه میل رعیتی کا تشبیه اولنمندر
الصصل صادرک ضعی و لامک ماینده سکونیه اوکیک دیدکاری قوش فاخته معناسنه و صصل
آنک الننه دخی دیرلر الصصله صادرک ضعی و ماینده لامک سکونیه ظرفیه و حوض دیدنه باقی
فلاں صو الصصل صادرک فتی و لامک سکونیه شول صافی بالچدر که قومه خلط اولنور
و ذکر اولنسان بالچغه صصل دیرلر قوریدقد و صصل ابتدی کیچون یعنی آوار و ردی کیچون و خان
طبع اولسه اکاخر دیرلر الصصله علی انورن الزنه شول لجام او ایدر که او بانک لجامی دیوشلر کده
ظاهر اولور الصصل علی وزن الترازل قبیله خلقت برره کادکارنده آوازی یقال صصل
الحی اذا صوت الصلول ضمتبله ات راحه باغمسی کرک جلت اولسه ن کرک پشمش اولسون یقال
صل اللحم یصل صلولان من الباب الثانی اذا نمن مطر و خا کارا و نیا الاصلال بمعناه یقال اصل اللحم
اذا نمن الصلیل علی وزن التکریم اتمز کذلک راجحه یغلق یقال صلت المعام شدت لکثرة و لجام لایک
کسریله جمد رجوم معناسنه الصل صادرک فتی و لامک کسری و مدبله آواز و برمک یقال صل
السمار و غیره یصل صلیلان من الباب الثانی ایضا اذا صوت و صلیل طوارک و سزلقدن ایچروسی

صلل

آواز و بر مکه دخی در بر یقال جائت الخیل فصل عطش او ذلك اذا سمعت لاجواها صليلا اي صوتا
 الصلال صادق فتي ولام اولك تشديد يله قور يدقه آواز و برن بالحق المصلا ميمك كسرى
 وصادك سكون يله كذلك آواز و برن بالحق يقال طين صلال و مصلا اي بصوت كما بصوت الخرف
 الجدي وفي بعض النسخ كما بصوت المسمار الصالة لامك تشديد يله آفت داهيه معناسنه يقال
 صلته الصالة تصلهم من الباب الاول اذا اصابتهم الداهية الصمول ضمت يله برنسنه برن اولم
 يقال صمل الشئ صمولا من الباب الاول و صمول اغاج قور يمعنه دخی در بر یقال صمل الشجر اذا لم يجد
 ربا فخنس يعني صوبه قائم يوب خشونت بغلسه الصامل ميمك كسرى يله يابس معناسنه در الصمل
 ضمت يله ولامك تشديد يله اعضاسى قوى اولان كسسه شديد الخلق معناسنه الاصمبال همزه نك
 و ميمك كسرى يله برنسنه برن اولم يقال اصمبال الشئ اصمبالا اذا اشتد و انت كثر آواز و برن بربى برنه
 صر مشغه دخی در بر یقال اصمبال النبات اذا انف المصمالة ميم اولك ضمي وصادك سكون يله
 و همزه نك دخی كسرى ولامك تشديد يله آفت داهيه معناسنه الصول صادق فتي وواوك سكون يله
 اوز اتق وحله فلق معناسنه ده كلور الصولة صادق فتي وواوك سكون يله بمعناه يقال صال عليه
 اذا استطال وصال عليه وثب صولا و صولة يقال رب قول اشد من صوله جار و حشى مركب سور يسه
 هجوم ايتكه دخی در بر یقال صال العير اذا جل على العانة وعانه مركب سور يسه در بر و صولة تقدير
 ايتكه دخی در بر یقال صبل لهم كذا اذا اتبع و اتاحت حامه حله ايله تقدير اولمغه در بر المصولة
 ميمك ضمي وواوك فتح يله برى برنك اوز رنه صجر يوب حله ايتك موثبت معناسنه الصبال صادق
 كسرى يله بمعناها الصباله كذلك صادق كسرى يله بمعناها ايضا التصاول ايتكى ارك برى
 برنك اوز رنه صجر ايتكى يقال الفحلان يتصاولان اي يتواشيان الصالة صادق فتي و همزه نك
 مد يله دوه آد مجل ولى يقال صول البعير بالهمزة بصمول صالة من الباب الخامس اذا صار يقتل الناس
 و بعد عليهم الصول صادق فتي و همزه نك ضمي و مد يله آد مجل اولان دوه يقال جل صول
 المصول ميمك كسرى وصادك سكون يله وواوك فتح يله شول نسنه در كه آتك ايجنده قرقه دو كاكي
 ديدك لرى معروف نسنه بي اصل در لر آجيسى كنسون ديو الصيلة صادق كسرى و مد يله فچينك او جنده
 اولان دو كوم صوله صادق ضمي و مد يله بره موضعك اسميدر الصميل صادق فتي و هانك كسرى ا
 و مد يله آت كشمك صوت فرس معناسنه الصمال صادق ضمي و هانك تخفيف يله بمعناه نهيقه نهاق
 كى يقال صهل بصهل صهيلا من الباب الثاني الصمال صادق فتي و هانك تشديد يله كشنجى
 آت يقال فرس صمال (فصل الضاد) الضئيل صادق فتي و همزه نك كسرى و مد يله جسمى
 نحيف اولان كسسه يقال رجل ضئيل اذا كان صغيرا الجسم نحيفا الضانة صادق فتي و همزه نك مد يله
 ضعيف اولم يقال صول ضالة من الباب الخامس ورأى ضعيف اولمغه دخی در بر یقال صول رأيه ضالة
 اذا صغر و قال رأيه و فبولت قاله رأى ضعيف اولمغه در بر المتضائل ميمك ضمي و بانك كسرى يله اينجه
 اولان كسسه دقيق معناسنه الضولة صادق ضمي و همزه نك فتح يله نحيف اولان كسسه الضئيلة
 صادق فتي و همزه نك كسرى و مد يله اينجه اولان يلان حبة دقيقة معناسنه الضئيل صادق و بانك
 كسرى و همزه نك مايننده سكون يله آفت داهيه معناسنه زير كيدر و زنده و معناده و كا و اور
 بامضوم دخی قلندور ثعلب ابتد كلام عربده فعلل بو قدر فاك كسرى و لام اولك ضم يله اكر ضئيل يله
 زير و ارد اولمشمه نواردن او اور ديدى وان كيسان ابتد چان بوكلدرد كراولنان وزن اوز رنه
 كاسر همزه زاندا اولمشمه دلالت ايدر زير اچان كه بر كده حرف زاندا اوله بناء اصولدن خارج اولمى
 جائز او اور لكن همزه حروف اصولندر پس حروف اصولدن اولد يفي چون ضمله كلسى جائز
 اولدى مثالين مزبور ينده ديدى الضحل صادق فتي و هانك سكون يله آواز اولان صوما قبل معناسنه

ضم

صول

صهل

ضال

ضحل

ضکل
ضلل

ضمضاح کبی ومنه قولهم اتان الضحل واتان الضحل شول قیاه دیرلر که صوا یچنده اوله وآنی صو
اورنجه الاضحلال همزه نکه و میم کسریله برنسه کتمک یقال اضحل الشی اذا ذهب وکلا بین لغتده
امضحل دیرلر میم تقدیمه بوزید حکایتی اوزره واضحلال بلودک آچماسنه دخی دیرلر یقال اضحل
السحاب اذا تشع الضیكل ضادک وکافک فقی ویا نکه سکونیه فقردن عربان اولان کسنه به
دیرلر یقال ترکاهم ضیا کله ای فقراء الضلال ضادک فتحله برنسه ضایع اولوب هلاک اولوق یقال
ضل الشی بضل ضلالا من السباب الثاني اذا ضاع وهلك الضل ضادک ضمی ولامک تشدیدیه
اسمدر معنای مذکور دن منه قولهم هو ضل بن ضل اذا کان لا يعرف ولا يعرف ابوه وكذلك قولهم
هو الضلال بن الضلال وتلال كذلك ضلال معناسن تأید ایدر لغظدر الضالة لامک تشدیدیه
از مش اولان حیو ان مذکره وموئته اطلاق اولنور المضلة میم و ضادک فتحله شول
بردر که آندبول از بلور یقال ارض مضلة ای بضل فیها طریق المضلة میم فقی و ضادک کسریله
معناه لفته فیها الضلة ضادک فتحله بر لغظدر که عدم هدایت معناسن افاده ایدر یقال
فلان یلومنی ضلة اذالم یوفق للرشاد فی عذله وعذل عین مهمله و ذال معجمد یله قنایوب
ملا مت ایتمکدر الضلیل ضادک کسری ولامک کسری وتشدیدیه زیاده آرمش کسنه
المضلل میم ضمی ولام اولک فقی وتشدیدیه بمعناه یقالر جل ضلیل ومضلل ای ضال جدا و هو
الکثیر التبع للضلال یعنی ضلالته زیاده طالب وتابع اولور و امری القیسه الملك الضلیل دیرلر دی
الضلل ففتحله وضاد ثانی نکه کسریله غلیظ اولوب برک اولانیر الضلضلة علی الوزن المزبور
معناه اصمعی ابتدی کوبا که بوضلا ضلک قصری در وضلا ضل دخی مضلل معناسنه در صلبط
علا بطک قصری اولوب بر معناه اولدینی کبی وعلبط فرموده دیمکدر الضلضلة ضاد اولک
ضمی وثانی نکه کسری ولامک مایندنه فتحله شول طاشدر که انی برادم کو ترکمه قادر اولور که لام
هریده وزن مزبور اوزره مضاعف بو قدر بوندن غیری الضلال ضادک فتحله والضالة كذلك
ضادک فتحله آرمق که رشادک مقابلدر یقال ضللت اضل من الباب الثاني قال الله تعالى تل ان ضللت
فانما اضل علی نفسی فهذه لغة نجد وهی الفصحی واهل العالیة یقولون ضللت اضل من الباب الرابع
وضلات خفا معناسنه کلور قال الله تعالى اذا ضلنا فی الارض ای خفینا وضلال هلاک معناسنه ده کلور
قال الله تعالى ان الحجر من فی ضلال وسعرا فی هلاک الضال لامک تشدیدیه از ن کسنه یقال هو ضال
ثال وهی الضلالة والثلاثة پس تال وتلا له معنای ضلالنی تأکید ایچون تبعیت طریقیه لده ذکر اولمه
لغظدر در الاضلال همزه نکه کسریله ضایع فلق وهلاک فلق یقال اضله ای اضعاه واهلکه واضلال
دفن معناسنه ده کلور یقال اضل الميت اذا دفن ابن السکیت ابتدی اضلت بعیری دیرلر فین بعیر سندن
کبدوب غایب اولسه وضالت المسجد والدار دیرلر فین انلرک موضعن بلسک و بندوب وجد اوزره در
هرنسه که مقیم اولسه واکاهدایت بولسک و فی الحدیث لعلی اضل الله برید اضل عنه ای اخنی علیه
وحدیث شریفک اصلی بو در که عصاة خائیفیندن بعضی وصیت ایدوب فچن بن وفات ایدر سم بنی
آتشه یقوب کولم یله و برک جائز که بواسلو بله خدای ته لی به خفی اولم دیمش غایت جهالتدن واضلال
طریق بدندن جقمه دخی دیرلر تقول اضله الله فضل المتضال میم ضمی وثانک فتحله از مقه راغب
اولان کسنه تقول انک نهدی الضال ولا نهدی المتضال تضلیل علی وزن التکریم ضلالته منسوب
فلق تضلل ثانک وضادک ضمی ولامک کسری وتشدیدیه و آخری لا یصرف او لمغین بلاتوبین
اولما غله باطل معناسنه در یقال وقع فی وادی تضلل معناه الباطل مثل تحجب وتهاک که بونلرک جله سی
لا یصرفدر ضل بضلال ضادک اولده ضمی ولامک تشدیدیه وثانیده ثانک فقی و ضادک سکونیه
باطل معناسنه مضلل میم ضمی ولام اولک فقی وتشدیدیه بنی اسدندن برر جلتک اسمیدر الضهل

ضلل

ضادك فتي و هانك سكوني اليه بلا مقاتلة ولا مغالبة رجوع اليك معانسته يقال ضهل اليه من الباب
 الثالث اذ ار جمع على غير وجه المقاتلة والمغالبة وضهل برنسته في ازاد دفع اليك دخی درل يقال ضهله
 اذ ادفع اليه قليلا قليلا و شراب از اولوب رفيق اولمغه دخی درل يقال ضهل الشراب اذ اقل و ورق
 و خبر اولمغه دخی درل يقال هل ضهل اليكم خبرای وقع وضهل از صوبه دخی درل ما قليل معانسته
 ضهل سكي اولور و زناو معنى الضهله ضادك فتي و هانك سكونيله از مال يقال اعطيه ضهله
 من مال ای زرا و زرنوله و زاه معجه اليه شئ حقيره درل و يقال اعطيه عطيه ضهله ای زرة الضهول
 طاهله فتي و هانك ضمی و مديله صوبي از اولان قويي يقال بترضهول اذ اكان يخرج ماء و هاقليلا
 و سودی از اولان قوبه دخی درل يقال شاه ضهول ای قلیله اللبن و يقال ضهلت الساة من الباب
 الرابع اذ اقلت لبنا الضاهلة هانك كسريله صوبي از اولان قويي يقال جبه ضاهلة اذ اكانت
 قلیله المساء و جبه فتح حمله و تشييد ميلة قيونك صو قرار ایدن بر پير الاضهلان همزه لك كسريله
 خرماتاجك اوزرنده اولان ميوه سی رطب اولق يقال اضهل انجلیه اذ ارب طبت و كاه اولور
 اضهل باسیر دخی درل اوزرنده رطب اولق نقطه لري ظهور اشیه الضال حال و زنی اوزرنه
 شول سید راغا جدر که یابی اوله سدری معانسته الاضهلان همزه لك كسريله بر سید زوری تورمك
 الاضهلان همزه لك كسريله معانسته يقال اضیلت الارض و اضیلت الارض و اضیلت الارض و اضیلت الارض
 المراء و اضیلت الارض و اضیلت الارض و اضیلت الارض و اضیلت الارض و اضیلت الارض و اضیلت الارض
 اوزره استعجال ابتدكري كي و بو مقامه نسخ جوهر بده ضالی كله سلك و اوی اولیسته سرخه اشارت
 او انمشدراكن اضیلت تعبیردن و سا تركب فاندن فهم اولنان بودر کوبانی اوله زرا اکر و اوی اوایدی
 اضولت دینوردی و الله اعلم (فصل الطاء) الطبل طبانك فتي و هانك سكونيله شول معروف نسته در که
 انی چارلو علمه نجر بف ایدوب طول درل و طبل دراهم اوزرنده فجه صا يدقري نخچه که طبله دراهم
 ديك او اور و طبل اقبه لك عبرنده دخی استعمال اولور كرك اتمك قسمنده كرك ميوه قسمنده اولسون
 و طبل خلق معانسته و كور يقال مادری ای الطبل هوای ای الناس هو الطوبالة طبانك ضمی
 و مديله دیشی قو بن الطوبالات و زن مزبور اوزره جعی دیشی قو بنر معانسته اركك قوبه طوبالة
 دیمز لو الطحله طانك ضمی و هانك سكونيله اق اليه بور ما بینده بر نكدر الاطحل همزه لك و حانك
 فیحمله كراولنان لونه لمون اولان كسسه يقال رما اطحل و شراب اطحل اذالم يكن صاقا و يقال فرس
 اخضر اطحل للذي يعلو خضرته قليل صفرة يعني آلك كوكبك نوع صفرة فارشه اطحل همزه لك
 و هانك قحيله مكده مشرفه بر طابغك علمیدر که نور بن عبدمنات كانسبت و اضافت اولوب نور
 اطحل درل زبر اور اول طابعه نزول بتمشدر الطحال طانك كسری و حانك تخفيله طلاق ديدكري
 نمته که اعضاي داخله دندر يقال الفرس لا طحال له بس نولشدر انك سرعت و جربانده تكيم البعير
 لامرارة دير دوه لك جرأني اولد بغه بناء الطحل طانك فتي و هانك سكونيله طلاغه اوزرق يقال
 طحله لك اصبت طحاله اطحل ميمك فتي و هانك ضمی اليه طلاغه اولان كسسه الطحل فحمله
 ركسسه لك طلاغي افرمقي يقال طحل بطحل طحلان الباب الرابع اذ اكانت طحاله و صو فاسد اولمغه
 دخی درل يقال طحل المساء اذ افسد و تغيرت راحته و طحل دخی درل هيله ذكر اولان معانسته الطربال
 طانك كسری و هانك سكونيله ميوه ارك يوقري اولان قطعه سي يوقري اولان قوری كي مثلا و شول
 عظيم قبايه دخی درل که طبل اخندن طسره جقهش اوله الطربال طانك فتي و هانك كسری و مديله
 ضوامع معانسته يقال طربال الشام ای صوامعها الطربلة علی وزن الدحرجة يوقري و قاله دوق
 يقال طربل يوله اذ امد الى فوق که چو صكدرمك معانسته اولور الطرجهالة طانك و جبك فتي
 و ما يندبه رانك سكونيله فحلان معانسته درو فحلان كي معبردر و كاه اولور طرجهاله دخی درل رايه

ضبل

طبل

طحل

طربل

طرجهل

طسل
طفل

الطسل حیدر و زنی او زره خو ق دیمک او اور بقال ماء طسل و نعم طسل ای کثیر و نعم مطلق
 درت ایقلو حیوانه درل چار یا معنسانه و طسل غبار دهخی دیرل نور معنسانه الطسل طانک فنی
 و سبک سکونیه سربک بر نه ده خرکت ایوب مضطرب او لمسی الطفل طانک کسری و فنانک
 سکونیه انه دن طوغن و کدو هوز و حشبنک دهخی ولد نه طفل اطلاق اول نور الاطفال همزه مک فحیه
 جمی و طفل کا، او اور جمع معنسانه دهخی کلور جنب کی که واحد و جعه اطلاق اول نور قال الله تعالی
 و الطفل الذین لم یظهروا علی عورات النساء الاطفال همزه مک کسریله صورت طفل کثور مک بقالی
 اطفال المرأة المطفل مبتن صمی و فنانک کسریله شول آهودر که کندیله طفلی بیه او له حاله کد اول
 طفلک انه سندن دو غمی قریب العهد اولو ناله دهخی حاله بیه در المطفال مینک فنی و فنانک کسریله
 جمی المطفال مینک فنی و فنانک کسری و مدیه کذلک جمی تازه باورنی اهور معنسانه الطسل
 طانک فنی و فنانک سکونیه تازه و تراو لمی بقال چار یه طفله ای ناعته و بقال بتان طفل و بتان برحق
 او چار نه درل جمع درل شول جمع که آنک مفردی جعندن هاء و سندنه فرق اولنه آنک واحد
 اطلاق جاز اولوب مذکر اولمی روا اولور النطفال علی وزن النکریم کونش غرو به مینک
 بقال عدا و فت تطفیل الفتن ای مینک الترو و نقطه بل کینه مک قرأ کوا و لغته بور طومسته
 دهخی برل بقال طفل الفیل ادا اقل طلامه و تطفیل دوه بی اهسته بور تمکه دهخی دیرل اولادی
 ار دندن ارشسه ند بو توفل طفلک لابل تطفیل ادا رفعت بهانی السیر جی تطفیل اطفال لم
 ای اولاد ها اطفال فحیه مکدی و قند نصکره به دیرل کسری و غرو به بیلد بیهون
 بقال اینده طفلک و طفل کذلک بغموره دهخی دیرل طفل طانک فنی و فنانک کسری و مدیه طانک
 طانک الطغلی طانک طغلی و فنانک فنی و بیه اولک سکونی و فنانک کسریله شول کینه مک که ضیاعه
 بلا غوه داخل اوله و یعقوب استدی طفلی طفل نام رجله مسوب معنسانه در کسره مر به اهل
 کوفدن عبد الله بن عطفان اولاد ندر عادی دعوت اولمابن ضیاعه وارقی ایدی و کلا طغلی
 الاعراس و طفیل الغراس دیرل دی و اعراس عرسک جعندر ضم عینله و عراس عرسک جعندر
 فح عینله و مقصود ضیاعه نسبت و اضافت و مر تور ایدری و دختان الکوفه بر کتضم هر جعه
 فلا یحی علی شی یعنی شوبله ایسترم که کوفه شهری نظر مرده کر خلیه بایش حوض کی اوله و آید
 جعندن بر سنه فوت ایجم و عرب طانقه سی طفلی معنسانه و ارس لفظ استعمال ایدری که
 بی دعوت ضیاعه کلجی دیمک ولور التطفل فحیه مک فنی و تشدیدله بی دعوت ضیاعه
 کلک بقال طفل ادا دخل و لیجه لم بدع الیهما الطل طانک فحیه ضعیف اولان بغمور الاطفال طانک
 کسریله جمی ذکر اولان بغمور معنسانه و طل بغمور بری اصله معنسانه دیرل بقال طل الارض
 علی البناء للمجهول و طلمه الندی و ندی نونک فنی و الفک فصرله هم معنسانه در و طلی فانی قدر فله
 دهخی دیرل بقال طل لله دمه ای اهدره و لا بقال طل دمه علی البناء للمجهول و ابو عبیدموا الکسانی
 بقولاه و قال ابو عبیده فیه ثلث لغات طل دمه و طل دمه و اطل دمه المطفون مینک فنی و لامک طغلی
 و مدیه اصلینیر الطل طانک فنی و لامک تشدیدله بر کسره مک صمدی بقال هیه طله فلان ای
 امرأه و طله طلمو اولان شرایه دهخی دیرل بقال خیر طلمه ای لیدیة الصل فحیه مک فنی و تشدیدله شول فیه در کسره
 اثر دزدن باقی قالور الاطلاق همزه مک فحیه جمی الطالول بیه مک کذلک جفی انا و بنار معنسانه
 و طلم السفید مک بکنه دهخی دیرل جلال السفینه معنسانه و طلم شخص معنسانه مک کلور الطلاله
 طانک فحیه کذلک فحیه معنسانه در بقال فی الله طلمک و طلالک ای شخصک الطل طانک
 ضعی و لامک تشدیدله معنسانه بقال ما بالک اقه طلی ای علیها لن الاطلاق طله اولک ضعی و فنانک
 کسریله شول مرضه در که آنک دواسی اوله و آفته دهخی دیرل داهیه معنسانه المطلول مینک فنی

طلم

ولامك ضمی ومدیله قانی هدر اولان کسنه یقال ظل دمه علی البناء للمجهول فهو مظلون الاطلاع
 همزه نك كسر یله قانی هدر قلی اطل الله دمه ای اهدره واطلال برسنه نك اوزرنه مشرف اولغه
 دخی دیرل یقال اطل علیه اذا شرف المطل میك ضمی وطانك كسر یله ثابت اولین نسنه یقال
 هذا امر مظل ای لبس بمسافر بمقامده جوهری وقاموس نسخله ری اختلاف اوزره در بعضنده
 نایله وقافله واقع اولمشدر استقرارد نو بعضنده قایله لبس بمسافر واقع اولمشدر اسقاردن لسن
 اطلالک سار اشتقاقی معنای اوله مناسب اولدینی خنی دکلدر التطلالی تانك فقی ولامك ضمیله برسنه
 بعید اولدیغیچون بوین اوزدوب بعمق یقال تطل ای مدغغه یخطر الی الشی بعد عنه الطملة
 طانك فقی ومیم سکونیه وفخیله دخی اندر قره بالحق که حوضك دینده قالور یقال صار الماء طميلة
 کایقال دکلک و دکلک شوق بالحقه دیرل طین رقی معناسنه الاطسال همزه نك کسری و طانك
 کسری وتشدید یله حوضده اولان صوی بجمه الوب قره بالحق قو قی اطمل مافی الخوض
 فلم یترك فیه قطرة وهو اقل منه الطمل طانك كسر ی ومیم سکونیه اوغری اص معناسنه
 المطملة میم اولك کسری ومیم ناینك فخیله شول آلت در که آنکله انك خبرك آجوب
 توسع ایدرل الطمل طانك فقی ومیم سکونیه وافر سیر اندر مک یقیال طملت الناقه طملا ای
 سرتاسیرا فسمجا ونسخ جوهر یده بواسطوب اوزره وقوی سار متغدی کلد یکنه بنا در الطول
 طانك ضمی ومدیله برسنه نك اوزونی که انیك مقابلدر طال الشی اذا عتد یقال طلت اصله طوات
 يضم الواو لانك تقول طویل فنقلت الضمة الی الطاء وسقطت الواو لاجتماع الساکنین ولا یجوز
 ان تقول منه طلته لان فعلت لا تغدنی فان اردت ان تعدیه قلت طولته واطلته واما قولک طاولنی فلان
 فطلته فانما تعنی بذلك کنت اطول منه من الطول والطول جمعایعنی باب مغالبدن اولدیغه بناء
 طلته کلد در کنت اطول منه معناسنه کرک طولدن اولسون طانك ضمیله اوزنلق معناسنه کرک
 طولدن اولسون طانك فخیله منت معناسنه الطول طانك کسری وواوک فخیله عمر معناسنه الطیل
 طانك کسری ویاک فخیله کذلک عمر معناسنه یقال طال طولک وطیلک ای عرک وبعض غریبک معناسنه
 در دینی ای مدغغیتک الطیل طانك کسری ومدیله وللطول طانك ضمی ومدیله والطول طانك
 ضمی وواوک فخیله والطول طانك فخیله یونلرک جمعی بر معنایه در ابن السکیت روایتی اوزره
 یقال طال طیلک وطولک وطوالک اما طول لفظی ایندن عبارت اولدقده همین طانك کسری
 وواوک فخیله کلور تقول ارخ للغرس من طوله یعنی مرعاده فرسک این اوزرت الطویله طانك فقی
 وواوک کسری ومدیله کذلک او نماغیچون اولان ایپ معناسنه در التطویل علی وزن التکریم انک
 مرعاه طویله سن اوزنمغه برل یقال طول فرسک ای ارخ طویلته فی المرعى ويطویل برسنه مهلت
 ویرمک یقال طولله تطویلا اذا امهله الطوال طانك ضمی وواوک تخفیفله اوزن طویل معناسنه
 یقال طویل وطوال الطوال طانك ضمی وواوک تشدید یله افراطله اوزون اولان نسنه الطوال
 طانك كسر یله اوزون اولان نسنه لوطیلک جمعی الطوال طانك فخیله طول معناسنه در یقال
 لا اكله طوال الدهر وطول الدهر یعنی الطیال طانك کسریله کذلک طویلک جمعی در یقال فلانس
 طیل وطوال الاطول همزه نك وواوک فخیله اوزون اولان نسنه واطول اوست طوداغی اوزون اولان
 دویمه دخی دیرل الاطوال همزه نك فقی وواوک کسریله جمعی اوزون اولان نسنه ل معناسنه الطولی
 طانك ضمی ومدی والغک قصر یله اطولک مؤنثی الطول طانك ضمی وواوک فخیله طویلک جمعی
 کسری یله کبرکی الطویل طانك فقی وواوک کسری ومدیله عروضدن بر بحرك اسمیدر کله
 مولده در الطایل یانک کسریله فایده معناسنه در یقال لم یحل منه بطایل یعنی آندن بر فایده استفاده
 ابتدی و بوکلام استعمال اولمار الاصوررت نفیده الطایله یانک کسریله عداوت معناسنه در یقال

طمل

ظول

بينهم طائفة اى عداوة و ترة و ترة ناك كسريله كينه ديرلر الطول طائفة فتي و واولك سكونيله تحت ايتك
 يقال طال عليه اى امن التطول فتحته و واولك ضمي و تشديديه معناه يقال تطول عليه اذا امن عليه
 المطاولة ممك ضمي و واولك فتحته برنسنه اى اوزادوب اكلندرمك تقول طوائفه فى الامر اذا ما طلته
 الاطالة همزه ناك كسريله اوزنقى الاطوال همزه ناك كسري و طائفة سكونيله معناه يقال اطلت الشئ
 و اطلت بمعنى يعنى اعلاله و اعلا السراستعمال اولنور و اطاله عورت اوزون او غلى طو و غره دخی
 ديرلر يقال اطالت المرأة اذا ولدت ولد اطوا و الا فى الحديث ان القصيرة قد تطيل الاستطالة همزه ناك
 و ناك كسريله متكبرك و سر كشك ايتك التطاول ناك فتي و واولك ضمي معناه يقال استطال عليه
 اذا تطاول و استطاله خصما قتل ايتديكندن زياده قتل ايتك دخی ديرلر يقال استطالوا عليهم اذا قتلوا
 منهم اكثر مما كانوا قتلوا و كاه استطال طال معنا سنده استعمال اولنور و تطاول تطال معنا سنده
 استعمال اولنور كه تطال بر كسنة برنسنه دن اراغ اولما عين بوين اوزدوب بقصه ديرلر الطول طائفة
 ضمي و واولك فتي و تشديديه برجنس قوشك اسميدر بعضلر صوقوشلرندن بورزىكلو ايلرى اوزن
 قو برينى سياه قوشك اسميدر ديمش الطيلة طائفة فتي و ناك كسري و تشديديه شول روز كاردر كه
 بر روز كاراسر كن آنك قرشوسندن اسه ارقى اسميه الطهيلة طائفة و لامك كسري و هانك سكونيله
 بلوت و بلوت اترى ديمك اولور يقال ماعلى السماء طهيلة اى شئ من قيم پس بوفعة و زنى اوزره اولوب
 همزه سى زياده اولور كرفته همزه سى كى و غرقى همزه سى كى و كرفته همزه ناك اوست فانه و غرقى الت
 فانه ديرلر الطهمل طائفة و ممك فتي و هانك سكونيله برادلى قبيح اولان بحسب قبيح الخلقه معنا سنده
 الطهمل على الوزن المزبور موثى بدقا اولان عورت معنا سنده (فصل الغناء) الغل طائفة كسري و لامك
 تشديديه كوكه سايه معنا سنده الظلال طائفة كسريله جى كوكه لمعنا سنده و ظلال كذلك شول بلوده
 و بلوت امثالنه ديرلر كه سايه صاله و ظل الليل كيجه قرا كوسنه دخی ديرلر يقال انا فى ظل الليل و كيجه
 قرا كوسنه ظل ديمك استعاره اولورز برا كوكه كوشك شول ضيا سيدر كه انده شعاع اوليه پس بخان
 ضوء اولسه كا ظلمت ديرلر كوكه ديمر و روبرك ترك الظبي ظله ديدكارى قوللرى مثلد زياده اوركك
 كسنة حفته زبرا آهورنسنه دن اور كسه ابدالاباد كا عودت ايمز الظل الظليل طائفة كسريله اولده
 و فتحته و لامك كسري و مديله ثابده دائما كوكه لو اولان نسنه و مكان ظليل دخی بومعنايه در و ظل
 بر كسنة ناك كفته دخی اطلاق اولنور يقال فلان يعيش فى ظل فلان اى فى كفته الظلة طائفة ضمي صفة
 اندامنه اولان بر در و قرى فى ظل على الارائك متكون و ظله شول بلوده دخی ديرلر كه ابتدا كوكه ايليه
 اوز زيادى و عذاب بوم الظلة قولند مراد شول كوندركه بلوتلى اولوب بلودك التند سموم بلى اولان
 المظلة ممك كسري و طائفة فتحته قبلدن اولان بيوك اوييت كيرمن الشعر معنا سنده المظلل ممك ضمي
 و لامك فتي و تشديديه شول تحت در كه اوزرينه كوكه لك وضع اولنه ظلدن مأخوذ و در و فى المثل لكن
 على الامثال لحم لا يظلل بوكلاى بهس نام كسنة سويلشدى قتل اولنان برادر لرى حفته شول دمده كه
 ظلوا لحم جزور كم ديمش لردى الاظل فتحته دوهمك اياغى التندر الاظلال همزه ناك كسريله سايه دار
 اولقى يقال اظل بومنا اذا كان داخل و يقال اظلتنى الشجرة و غيرها و قريب اولقى معنا سنده كلور يقال
 اظلك فلان اذا دانمك كاهه التى عليك ظله و بومعنا سندن اظلك امر و اظلك شهر ديدلر معناى قرب مراد
 اولقى اوزره الاستظلال همزه ناك و ناك كسريله برنسنه ايله قوتنامقى يقال استظل بالشجرة اذا
 استدرى بها و استدرى ذال مجهم و راه مهمله ايله برنسنه ايله قوتنامقدر الظلول ضمتنه برنسنه فى كيجه
 اشجوب كوندركه اظلك تقول ظلمت اعمال كذا ظلو لامن الباب الرابع اذا علمته بالنهار دون الليل و منه قوله
 تعالى فظلمت نفكهم و ظلمت كاهه سنده كه احد لامين حذف اولنمشر شاد اولان تخفيفا رندركه كيم مى
 كاهه سن تصحيح ده ذكر اولنمشر (فصل العين) العبل عينك فتي و ناك سكونيله فرموده معنا سنده يقال

طهل

ظهمل
ظلل

عبل

رجل عبل الذراعین ای ضخمها و فرس عبل الشوی ای غلیظ القوائم و عبل بونکه دخی دیر بر یقال عبل
الحبل عبل اذا فلتنه و عبل اغاج پیراغن سلک مکه دخی دیر بر یقال عبل الشجرة عبلها عبلها اذا احتسور قها
وحت حاه مهمله ایله پیراق دیوشور مک درو و عبل اوقه تمرن بکوره مک دخی دیر بر یقال عبل السهم اذا
جعلت فيه معبله و معبله ناملی به دیر بر علی ماسیحی العباله عینک فقی و بانک تخفیفه فرموده اولمق یقال
عبل عباله من الباب الخامس العباله عینک فقی و بانک سکونیه فرموده اولان عورت یقال امرأه عبله ای
نامف الخلق العباله عینک فقی و بانک سکونیه جمعی العبال عینک کسریله کذلک جمعی ضخمانه ضخام کبی
عبله عینک فقی و بانک سکونیه برجاریه نک اسمیدرو ایه الصغر آتک دخی اسمیدر که انلور یشدن برجاعتدر
العباله فحقینله جماعت مزبور نک اسمیدر العبل عینک فقی و آخرنده بانک تشدیدله ذکر اولانسان
جماعته منسوب اولان کسنه حالت نسبتده واحده رد اولنور زیر انلرک والده سنک اسمی عبله در العبل
عینک و بانک فحقینله صحاق و هر قیور لمش اولان پیراغه دخی عبل دیر بر ارطی پیراغی و ائل پیراغی و طرقا
پیراغی و یونلره شبیه اولان اغاجلرک پیراغی کبی الاعبال همزه نک کسریله پیراق زیاده قیورق اولوب
قزاروب کمال بولمسی یقال عبل الارطی اذا غلظ هده فی القبط و احروصلح ای بدیع به و هده فحقینله
اینلو اولمان اغاج پیراغی در سر و پیراغی کبی مثلاً و قبط قافک فحقینله یا زاسبسنه دیر بر و اعبال پیراق اغاجدن
دوشکه دخی دیر بر یقال عبل الشجرة اذا سقط و قها و فی الحدیث فی شجرة سر تحتها سبعون نبیافهی
لا تسرف ولا تعبل ولا تجرد یعنی آتی فرنجه بمنز و پیراغی دو کلز و چکر که اولن که لا تسرف سرفه دندر آتی
فرنجه معناسنه و لا تجرد در چکر که معناسنه الاعبل همزه نک و بانک فحقینله آتی طاشلر در حجاره
بعض معناسنه العباله عینک فقی و بانک سکونی الفک مدبله آتی اولان قبا حخره بیضا معناسنه العباله عینک
کسریله جمعی بطحا ایله بطاح کبی و بطحا صواقد یسوی اولان اوفق طاشلی بره دیر بر المعبله تمیک کسری
و بانک فحقینله اینلی و اوزن اولان ناملی الاعبال عینک فقی و بانک تخفیفله طاع کلیدر ورد جلی معناسنه
العباله عینک فقی و لامک تشدیدله اغراق ثقل معناسنه یقال الی علیه عباله بالشدید ای ثقله العبل عینک
و بانک ضمی و نونک مایندنه سکونیه شول ات پاره سیدر که عورتلر ده سنت برنده باقی قالور العبله وزن مزبور
اوزره ذکر اولان معناسنه در العبال عینک ضمی و بانک کسریله جمعی المعبله علی وزن الدحرجه افعال
ایتمک یقال عبل الابل اذا اعملها مثل اهلها یعنی عین همزه دن دوفه در المعبله تمیک ضمی و عین
و هاتک فحقینله ترک اولنمش یقال ابل معبله ای لاراعی لها و لاحافظ العباله عینک فقی و هاتک
کسریله عینده شول ملو کدر که ملکلری اوزره ثابتر دره ملکلرندن زائل اولزلر العتله فحقینله دو لکر
اکلرندن ای دموری دیدکلری نسنه و فدان کسجک آتده دخی دیر بر و عتله قالن عصابه ده دیر بر و عتله
ناقیه دخی دیر بر که بوکللی قالدوب دائما قوت و قدرت اوزره اوله و عتله عتلك واحدنه دخی اطلاق
اولنور که انلور فارسی اولان بایلر در یعنی عجم بایلریدر و عتله جدیله جماعتده دخی دیر بر که طی قبیله سندندر
العتیل عینک فقی و نانک کسری و مدبله اجر تله طوتلان کسنه اجیر معناسنه العتلاء عینک ضمی و نانک
فقی و الفک مدبله جمعی اجیرلر معناسنه العتل عینک فقی و نانک سکونیه بر کسنه بی محکم چکمک نقول
عتلت الرجل اعتله و اعتله من الباب الاول و انشائی اذا جذبته جذبا غیفا المعتل تمیک کسری و نانک
فحقینله زیاده چکیچی اولان کسنه ابن السکیت ایندی عتله و عتله لاملر نوون ایلر بر معناسنه در العتل فحقینله
و لامک تشدیدله غلظ اولوب اهل جفا اولان کسنه قال الله تعالی عتل بعد ذلک ز نیم و نیم ایم معناسنه در
و عتل فان کوندره دخی دیر بر رخ غلظ معناسنه العتل عینک فقی و نانک کسریله شره سریع اولان
کسنه التعتل نانک و عینک فقی و ناء نانینک ضمی و تشدیدله مکندن ابرلمق تقول لا اعتل معک ای لا ابرح
مکانی العتول عینک کسری و و اوک فقی و لامک تشدیدله صلیق اولوب کوشک اولان کسنه قول کلیدر
وزنا و معنی العتول عینک و نالرک فحقینله عتول معناسنه در کتاب سبویه ده اولان اشارت اوزره

عبل

عبل

عتل

عتل

عجل
عجل

ام عجل عینک کسری و نانک سکونی و بانک فتحیه بالی قورت که سباع قیلندندر العجل جعفر وزنی
 اوزره عظیم البطن اولان کسسه العجل کیدر وزنا و معنی العجل عینک و کافک ضمی و نانک سکونیه
 خرما صلفنک چوپیدر اوزم سلقسی شلنده العجل عینک کسری و نانک سکونیه بمعناه العجل
 علی وزن التدحرج خرما صلفنک چوبی چوق اواق یقال تعجل العذق ای کثرت شتار یخه و عذق
 عین مهمله نک کسری و ذل هجمه نک سکونیه خرما سلقسی و شمر اخ شین هجمه نک کسری و راه مهمله
 و خاه هجمه الیه ذکر اولان سلقمک چوبی العجل علی وزن الدحرجه زیناتک یقال عجل الهودج
 ای زین العجل عینک کسری و جیمک سکونیه اینک بوزاعسی ولد البقرة معنائه العجل وزن زبور
 اوزره مؤنئی ابو جراح روائی و زره و عجله سقایه دخی دیرلر شک معنائه العجل عینک کسری و جیمک
 فتحیه جمعی قریه الیه قرب کی و زنا و معنی و عجل شول مخفیقلره دخی دیرلر که آنکه قیودن صوچکرل
 عجله نک جعفر علی ماسیحی العجل عینک کسریله کذلک جمعی ره هجمه الیه راهام و ذهبه الیه ذهاب کی
 و ره هجمه ضعیف یغموره و ذهبه دخی یغموره دیرلر و عجله برجنس اوتیه دخی دیرلر بیت مخصوص معنائه
 العجل مینک ضمی و عینک سکونی و جیمک کسریله بوزاغلی اینک یقال بقیه عجل ای ذات عجل عجل
 عینک کسری و جیمک سکونیه ربیعنه دن برقیله نک اسمیدر که المک باباسی عجل بن لحیم درو جده اعلاسی
 و ایل در العجله فتحیه عربی که آنی صفر چکر العجل فتحیه جمعی عربی له معنائه العجل
 همزه نک فتحیه کذلک جمعی و عجله شول مخفیقلره دخی دیرلر که آنکه قیودن صوچکرل و کلابی ایتدی
 عجله شول ارقری اولان اغاچدر که قیونک کنارنده یا پلا بیل اوزره قنور و قوغه اول اغاچ اوزره
 اصلور و عجله ایومک یعنی سرعت معنائه دخی که رک بطینت قلی درو و عجله سبقت یکنکه دخی دیرلر
 منه قوله تعالی عجلتم اربکم ای اسبقتم العجل فتحیه کذلک یوک معنائه در یقال
 عجل عجل من الباب الرابع العجل عینک فتحی و جیمک کسریله عجله صاحبی اولان کسسه العجل عینک
 فتحی و جیمک سکونیه بمعناه العجل عینک فتحی و جیمک ضمی و مدله بمعناه کذلک العجل عینک
 فتحی و جیمک سکونیه بمعناه کذلک و عجل شول دو به دخی دیرلر که اولدن باوی قله العجل عینک
 فتحی و جیمک سکونیه و الفک فصریه مؤنئی یقال امرأة عجلی بل رجلی و رجلی پیاده اولان عورته
 دیرلر العجل عینک فتحی و الفک فصریه جمعی رجالی کی العجل عینک کسریله کذلک جمعی تنکیم
 رجال دیرلر رجلی نک جعنده العاجل جیمک کسریله و العاجل کذلک جیمک کسریله آبل اجله نک
 مقابلیدر که آجل زمان آتیده اولاجق استنددر و عاجل زمان حاضرده اولان در العاجل عینک
 ضمی و جیمک فتحیه برکسنه بی دلی الاستعجال اخذ اینک یقال عاجله بذنبه اذا ذبحه ولم یعجله
 العجل همزه نک کسریله سبقت یتک ورنسنه قندرق معنائه کور یقال عجله اذا سبقه
 واستعجله الاستعجال همزه نک و نانک کسریله بمعناه و عجله طلب اینک معنائه کور یقال
 استعجله اذا نسعه او طلب عجله العجالة عینک ضمی و جیمک تخفیه یله عجله و انسان نسنه یعنی
 ما حضری اولان نسنه یقال العجالة الراكب و فی المثل الشب عجالة لراكب العجل علی وزن التکریم
 برنسنه بی ما حضری کتورمک یقال عجلتم کما یقال لهنتم و نلهین نخی ما حضری کتورمکه دیرلر و عجل
 برنسنه قندرقه دخی دیرلر یقال عجله عجل لا ذ استعجل و عجل برنسنه نک عینم مقدم ویرمکه دخی دیرلر
 یقال عجلت له من الثمن کذا ای قدمت و تعجل ای تبرأ ویرمکه دخی دیرلر یقول عجلت اللحم اذا طبخته
 علی عجله العجل فتحیه و جیمک ضمی و تشدید یله برنسنه بی المسده استعجال اینک یقول عجلت
 من الکری کذا العجل مینک ضمی و جیمک کسری و تشدید یله شول کسسه در که اهلله عجله کتوره
 الاجالة همزه نک کسریله برکسنه صاغن زماننده اول کتور دیک سو ددر العدل عینک فتحی و دالک
 سکونیه برنسنه بی محله وضع اینک که ظلمک مقابلی در یقال عدل علیه فی القضية من الساب الثاني

عجل

وعدل عادل معنای سه دخی کلور یقال رجل عدل ای رضی و منعنی فی الشهادة و بواصله مصدر در
العدل ضمت به جمع یقال قوم عدل و عدول و عدل مثل معنای سه دخی کلور شکیم کلور ان شاء الله
تعالی و عدول بولدن صیغه دخی دیرل یقال عدل عن الطريق اذا حار و ارتکک دیشی ایل جمع او انی
توکه اتمکه دخی دیرل یقال عدل انفعّل عن الابل اذا ترك الضراب و عدل ایکی کسینه نک بین برابر قلعه
دخی دیرل یقال عدل فلانا بفلان اذا سویت بينهما و عدل فدیة معنای سه دخی کلور منه قوله تعالی
لا تقبل منها مصرف الا عدل فالصرف التوبة و العدل الفدية و منه قوله تعالی و ان تعدل کل عدل ای تعد
کل فداء و قوله و عدل ذلك ای فداء ذلك و اما عن بلك وضع فلان علی یدی عدل دیکلری ابن السکیت
ابتدی عدل بو کلامه عدل بن جن در سعد العشره قبله سندن که مزبور تبعك صواب شدی که
تبع بر کسینه بی قیل مراد ابدنسه مزبوره و برردی پس خلق محبوس مزبور دن یأس اتمک محمده وضع
فلان علی یدی عدل دیرل یبنای علی ذلك بوسه کلام یدلرنده مثل اولوب هر یأس اولانان نسنده
ضرب اولنور اولدی العادل دالک کسر یله ذکر اولانان صفتله و صرف اولنجی کسینه المعدلة ممیک
فتی و عینک سکونی و دالک کسر یله کذلک عدل معنای سه یقال بسطه اولی عدله و معدله و فلان
من اهل المعدلة ای اهل العدل العدالة عینک فتخيله عادل اولتی یقال عدل الرجل عدالة
من الباب الخامس العدل عینک کسری و دالک سکونیله مثل معنای سه در اخفش روایتی اوزره
و عدل عینک فتخيله کذلک مثل معنای سه در عدل بهذا عدلا حسنا قولنندن مأخوذ در اصلنده
مصدر در بعده مثل ایچو ن اسم قلندی عدل متاع معنای سندن فرق اولسون دیو شکیم امرأة رزان
دیرلر نک فتخيله اهل و قار معنای سه و عجز رزین دیرلر تقبل معنای سه مایندلرین فریدن اوتری و فر ایبتدی
عدل بر نسنده معادل و لایدر خلاف جنسندن و عدل کسر یله مثل معنای سه در تقول عدی عدل غلامک
و عدل شاک اذا کان غلاما یعدل غلاما و ساءه عدل شاة و خان خلاف جنسندن قهین دلسک عینی
مفتوح قلور سن و کاه اولور بعض عرب مکسور قلورلر کویا که غلط ایدرلر الاعدال همزه نک فتخيله
عدالک جمع در عینک کسر یله فرار وایتی اوزره العدیل عینک فتی و دالک کسری و مد یله شول
کسینه در که وزنده و قد رده سکا بر اوله المادلة ممیک ضمی و دالک فتخيله بر خصوصه تردد اتمک
یقال فلان یعدل امره و بقسمه ای عینک بین امرین ایما یا تی و معادله ایکی نسنده نک مایین برابر قلعه
دخی دیرلر یقال عادل بین الشبثین اذا سویت بينهما العدل عینک کسر یله ایکی کسینه بری بری ایل تراع
ایدشوب بری فلان نسنده بقیه فالشدر دیوب آخری فالماشدر دیمکدر الاعدل بولدن صیغه
دیرلر یقال العدل عن الطريق التعديل علی وزن التکریم بر نسنده بی طوغر لقی و تعدیل شاهدل
عادل ردیمک معنای سه کلور الاعدال همزه نک و تانک کسر یله طوغر لقی یقال عدلته فاعدل
ای قومته فاستقام المعدل ممیک ضمی و دالک فتی و تشدید یله طوغر لیس اصلاح اولمش کوندر
العادل دالک کسر یله صفت عدله موصوف اولان و شول کافر معنای سه کلور که رینه شریک
قوشمش اوله منه قول تلك المرأة للحجاج انک لغاصط عادل فان مرادها به اکفاره العبودية فتخيله
و واولک سکونی و بانک تشدید یله شول کیدر که بحر بنده عدولی نام قریبه منسوب در فتخيله و الفک
قصر یله العدولی فتخيله و واولک سکونی و بانک تشدید یله کجی ملاح معنای سه العدل عینک
و ممیک ضمی و دالک سکونیله قدیم معنای سه در العدمول عینک ضمی و دالک سکونی و ممیک ضمی
و مد یله کذلک قدیم معنای سه در العدل عینک و دالک فتی و ماینده نوک سکونیله باشی بیوک اولان
دوه تذکیری و نانی برابردر و ابو عمرو و ابتدی عدل اوزن معنای سه در المعدلة عینک و دالک فتخيله
موشی ابو عمرو و روایتی اوزره و عدله بلبل او تمکه دخی دیرلر یقال البلبل یعدل ای بصوت العنديل
عینک و دالک فتی و لایمک کسری و مد یله هزار دیکلری قوشدر و جوهر نک بومقامده کلامی

عدل

عدل

عذل

بلبل عندلیک غیری اولماسن موهم اولوروز برالبلل یعدنل دید کدن صکره اندلیب طائر یقال
له اله زاردیمشدر لکن بلبل عندلیک غیری دکلدر ظاهر بودر که مرادی تفنن در العذل عینک فتنی
و ذال مجبیه ک سکونیه رسوای و ملامت ایتک تقول عذله من الباب الاول العذل فتنیه اسمدر ملامت
معناسندن الاعذال همزنک و تانک کسریله کشتی کندن لوم ایتک یقال عذنا فلانا فاعذل ای لام
نفسه و اعتب العذله عینک ضمی و ذالک فتنیه همزه و زنی اوزره شول کسنه در که خلقی جوق لوم
ایلیه صحنه که و هزه کبی العاذل ذالک کسریله شول طمر در که استحضاضه فانی اندن جریان ایدر و ابن
عباس رضی الله عنه استحضاضه فاندن سوال اولند قدغه ابتدی ذالک العاذل یعدو و لستشقر ثوب و لصل
و یعدو یسبل معناسنه در و استنفارک اصل معناسی کلب قوبر و غن ابقاری ارسنه المقدور و عاذل
ملامت ایدچی معناسنه دکلور لکن جوهری تعرض ایتدی برمو جب قاعده معلوم اولدیغیچون و یونک
امثال جوق مرور ایتشدر المعتذلات ممیک ضمی و ذالک کسریله زیاده اسی اولان کونری یقال ایام
معتذلات ای شدیدات الحز المعذل ممیک ضمی و ذالک فتنی و تشدیدیه شول کسنه در که زیاده سخی
اولوب سخاذه افراط و اسراف اوزره اولدوغنه بناء لوم اولنور تشدیدتکثیر ایچوندر العرجله
علی وزن الدحرجه شول کسنه در که بیان یوررر و آنلره عرجله دیمزل تار قاج کسنه بر بره جمع اولوب
بیان یورر نیمجه و خلیل ابتدی عرجله آت سور یسندن بر بلو کدر که لغت نیمده اکا حرجله دیرلر
العزرا عینک کسری و رانک سکونیه شول و وضعدر صکه باغچوان اغاج باشند کندی ایچون
پیدا ایدر سباع فورخ یسندن و عزرا شول قوری آت دیرلر که صیاد از به سنده جمع ایدر العرطل علی وزن
جعفر فرموده اولان نسبه العرا قبل عینک فتنی و فاقک کسری و مدیه آفتلر دواهی معناسنه و عراقیل
الامور و عراقیل الامور امورک مشکلا رینه دیرلر الاعتزال همزنک و تانک کسریله برنسنه بی اربوب
چقرمق التعزل فتنیه و رانک ضمی و تشدیدیه بمعناه یقال اعتزله و تعزله العزله عینک ضمی
و رانک سکونیه اربوب چقرماق معناسنه اسمدر یقال العزله عباده الاعزل همزنک و رانک
فتنیه شول کسنه در که آنک سلاخی یوقدر العزلا عینک ضمی و رانک سکونیه جعی سلاحسن
کسنه معناسنه العزل عینک ضمی و رانک سکونیه کذلک جعی العزل عینک ضمی و رانک فتنی و تشدیدیه
کذلک جعی یقال قوم عزلا و عزلا و عزلا الاعزل همزنک و رانک فتنیه سما کین دیدکری
ایکی بلدزک بری و اکا عزلا دیرلر سلاخی اولما دیمچون تکیم راح دیدکری بلدزه راح دیرلر ریح مثالده
سلاخی اولدیمچون و اعزل شول آت دیرلر که قور یغی بر جانه مایل اولعالتی اولدوغنه بناء که بوا تخیلر
قتنده عیب عدا اولنور و اعزل شول بلوده دخی دیرلر که آتده یغمور اولیه الاعزله همزنک و رانک
فتنیه بر فوضعه اسمدر العزلاء عینک فتنی و رانک سکونی و الفک مدیه طفر جلقک آشفه اغزی
العزالی عینک فتنی و لامک کسریله جعی طفر جلقک آشفه اغزلی معناسنه و اگر دیرلر سک لایمی مفتوح
و بلورسن صحاری و صحاری و عذاری و عذاری کبی العزل عینک فتنی و رانک سکونیه برنسنه بی
آرمق یقال عزله من الباب الثاني و عزلا بر کسنه بی برایشدن آرمه دخی دیرلر یقال عزله عن العمل
اذ انحاء عنه فعزل و عزلا حالت جاعده حین انزالده رخل آلتن اخراج ایتکه دخی دیرلر یقال عزلا
عن امته المعزل ممیک فتنی و رانک کسری و عینک مایینده سکونیه موضع افتراق یقال ناعن هذا الامر
بمعزل ای بموضع بعید المعزال ممیک کسری و عینک سکونیه شول کسنه در که مرعی ده طواری
خلقه دن اراق برده اولنده المعازیل ممیک فتنی و رانک کسری و مدیه جعی طواریله خلقدن اراق
اولان کسنه لره معازیل کذلک سلاخی اولمین کسنه لره دیرلر و معزال ضعیف اولوب احق اولان کسنه به
دخی دیرلر المعزل ممیک کسری و عینک سکونی و رانک فتنیه شول کسنه در که دنا نندن قاراهلنه
قارشمیه العزاهیل عینک فتنی و هانک کسری و مدیه شول دوه سور یسندر که اهمال اولنه المعزول

عرجل

عرطل

عرقل

عزل

عزله

عینک

هينك ضمی و زانك سگونی و هانك ضمی و مدیله و احدی اهما لولان دوه و لدن بری معناسته العسل
 فختنبله باله ندگیری و تانبی جا یزدر و عسل یلك معناسته ده كلور العسلان فختنبله كذلك یلك
 معناسته بقال عمل الذیب عسلا و عسلانا اذا عنق و اسرع و انسا نه دخی استهمال اولور
 و فی اطدیث كذب عليك العسل ای عليك بسرعه المشی و عسلان كوندرد ترمكه دخی دیرلر بقال
 هسل الرح عسلانا اذا اهتز واضطرب العسل عینك فخی و سبنك مسكونیله طعامه بال قاتمی منه
 بقال عسلت الطعام عسله و اعسله من الباب الاول و الثاني اذا عملته بالعسل التعسل علی وزن
 التكریم برنسنه بی بالیه تربیه قاتی بقال زنجیل معسل ای ممول بالعسل و تعسل زاد ایتیمكچون بال
 و یرمكه دخی دیرلر بقال عسلهم تعسلا ای زودتهم العسل العاسل سبنك كسر یله قواندن بال صفان
 كسنه العاصله سبنك كذلك كسر یله بال و یربخی قوان بقال خلیه عاصله العاصله عینك فخی
 و سبنك تشدید یله بال و یرن آری جمیع العسلی فختنبله و آخرنده یلك تشدید یله یهودی علامتی بقال
 عسلی اليهودی علامتهم العسینه عینك ضمی و سبنك فخی و بانك سكونیله جامعده اولان لذت كه
 عسله تشبیه او انشدروها ایله تصغیر اولندی زراعسه غالبه اولان تانبی درو بعضی را تندی عسله مراد
 اولند و ختنه باموئش اولمشدر زرا مقصود قطعه عسل معنا سپدر كه ناه و حدندن حاصل اولور تنكیم
 ذبه قطعه ذهب معناسته در العسل عینك فخی و سبنك كسری و مدیله عطارك شول سپور كه
 سپدر كه آنكه عطری سپور و یرره جمع ایدرو عسل فیلك ذكرنه دخی دیرلر قطبیه القیل معناسته
 الاسعصال همزه نك و تانك كسر یله بال طلب ایتك بقال جاءوا یسعسلون ای یطلبون العسل العاسل
 سبنك یسكسر یله شول قورندر كه یلجی اوله العسل عینك ضمی و سبنك فخی و تشدید یله جمعی
 العواسل عینك فخی و سبنك كسر یله كذلك جمعی یلجی قورنلره معناسته العصال عینك فخی و سبنك
 تشدید یله شول كوندرد كه دتره یجیدر العسل عینك فخی و سبنك كسر یله شول كسنه در كه الی تبر
 اولوب اورمسی محكم اوله الغسل عینك فخی و سبنك فخی و نونك كسریله سر یله اولان ناهه
 یس عسلده نون زا ید اولور العسقله علی وزن انه جر حیه عسقول دیدكاری بنترتدوی برده
 موج اورمقی العساقیل عینك فخی و قافك كسری و مدیله بیخص منقردر العسقول عینك و قافك
 همیله واحدی ذكر اولان منترك ییری معناسته كملون یا حی او اوب یونك اولان منقردر كه كاشحه
 الارض دیرلر عسقلان عینك و قافك فخیله برشهر كه اسمیدر كه كاعروس شام دخی دیرلر العصل
 فختنبله شول بفرسقی كه معددن صكره طعام اكواردر الاعصال همزه نك فخیله جمعی ذكر اولان
 بفرسقلر معناسته و عصل قویری اورنكك بور و لمسیدر بر حیثیله كه آلتند قلسر اولان بری كورنه
 و عصل عصله نك دخی جمیدر و عصله شول انا چدر كه دوه آتی اكل ایتدكه اسهال اولور و عصل
 دیشك زیاده اكر یلكه دخی دیرلر الاعصل همزه نك و صادك فخیله زیاده اكری اولان دیش بقال
 ناب اعصل ای بین العصل معوج شدید و اعصل بجاغی اكری اولنه دخی دیرلر بقال دیرلر اعصل
 ای معوج الساقی العصله عینك فخی و صادك كسر یله اكری اولان لغاج بقال حجره عصله هوجاه
 العصل عینك ضمی و صادك سكونیله اعصاك جمعی اكری انا چار معناسته بقال سهام عصل
 عوج المعصل همك ضمی و صادك كسری و تشدید یله شول او قدر كه آلتدقه چاوب بابانه
 كیدر المعصل عینك و صادك ضمی و مابنده نونك سكونیله یابان صوغنی بصل بری معناسته
 و صادك فخی دخی لغندر العنصلا عینك و صادك ضمی و نونك سكونیله و الفك مدیله و صادك فخی
 دخی لغت اولمظه ذكر اولان معناسته در العنصا عینك فخی و صادك كسر یله جمعی بیان صوغنری
 معناسته و یواولدر كه اطبا اكاسقال دیرلر بوندن سر كه اتخاذ ایدرلر كه براو كسور كه نافع اولور
 اسرافیون روایتی اوزره و عصل یرك یرك دخی اسمیدر و چان بر كسنه نك یولی از سه اخفی طریق

عسل

عصل

عضل

الفصلین دیرلر و طریق عضل بامعه دن بصره به کدر بر بولک اسمیذر العضلة عینک ضمی وضاد
 مجھے نیک سکونیه آفت داهیه معناسنه العضل عینک ضمی وضادک فتحبله جمعی آفتلرمعناسنه
 یقال انه لعضلة من العضل ای داهیه من الدواهی وعضل برفع فاربه دخی دیرلر جرد معناسنه
 العضلان عینک کسری وضادک سکونیه جمعی جردان کبی اولوروزناومعنی العضل فتحبتله
 بالدرده اولان بالق اتلوی العضلة فتحبتله واحدی وهر بالق اتی که بدیده برسیکرده واقع اولوراکا
 عضلة دیرلر یقال عضل الرجل من السبب الرابع اذا کان کثیر العضل العضل عینک فقی
 وضادک کسریله عضله سنی یعنی بالق اتی چوق اولان کسنه عضل فتحبتله برقبیه نیک
 اسمیذر که اول عضل بن الهون بن خزیمه در العضال عینک ضمی وضادک تخفیفیه امر
 مشکل یقال داء عضال و امر عضال ای شدیداعی الاطباء الاعضال همزه نیک کسریله عاجز
 فقی یقال اعضالی فلان ای اعیانی امره و اعضال بر امر مشکل اولغه دخی دیرلر یقال اعضال الامر
 اذا اشتد واستغلق الامر المعطل ممیک ضمی وعینک سکونی وضادک کسریله مشکل اولان
 نسنه یقال امر معطل ای لا یتهدی لوجهه العضلات ممیک ضمی وضادک کسریله جمعی
 شدید معناسنه العضل عینک فقی وضادک سکونیه برکسنه اقر باسندن طول اولان غاقونی اره
 وارعدن منع اتمک یقال عضل الرجل اعمه یعضل و یعضل من البات الاول والثانی اذا منعها
 من التزیج التعطیل علی وزن التکریم برکسنه بی بر خصوصه تضییق اتمک نقول عضلت تعطیلا
 اذا ضیقت علیه فی امره و حلت ینهمو بین ما یرید و تعطیل قبول طوغر مده اضطراب یحکمکه دخی
 دیرلر یقال عضلت الشاة تعطیلا اذا نشب الولد فلم یسهل فخرجه و عورته دخی استعجال اولور
 و تعطیل برخلقه طولغه دخی دیرلر یقال عضلت الارض باهلها اذا غصت ای امتلأت العضلة
 فیک و هادک کسری و تشدید به شول قبولد که طوغر مده ضمی ضرب اوله یقال شاة معضلة و معطل
 ايضا بلاهاء المعاطیل ممیک فقی وضادک کسری و مدله جمعی طوغر مده ضمی ضرب قبولد معناسنه
 یقال غم معاطیل المعطلة ممیک ضمی و همزه نیک کسری و لایک تشدید به بوداقری چوق اغاخ
 من قولهم اعضاألت الشجرة اذا کثرت اعضاءها و التفت العطل فتحبتله شخص معناسنه در
 یعنی امر معناسنه در طلل کبی که طلل اترد از دن مشخص اولان نسنه به دیرلر یقال ما احسن عطله اذا
 استحسن شطاطه و عمامه و شطاطه طوله و اعتدال قامته دیرلر و عطل خرما سلسنک چوقی و عطل
 صورتک بو بی فلاحه دن خالی اولغه دخی دیرلر یقال عطلت المرأة اذا خلی جیدها من القلا بد و کاه
 اولور بر نسنه دن خالی اولغه دخی عطل دیرلر اصغر جزء اصل وضعی ارایشدن خالی اولمق در یقال
 عطل الرجل من الماء و الادب العطل ضمتله بو بی ارایشدن خالی اولان صورت العاطل طائک
 کسریله بمعناه المعطل عینک کسری وعینک سکونیه بمعناه كذلك و عطل مالدن وادیدن خالی
 اولان کسنه به دخی دیرلر یقال هو عطل قبل عصر و عطل کرشستر یابه دخی دیرلر یقال قوس عطل
 اذا لم یکن علیها و تر الاعطال همزه نیک فتحبتله شول دوه در که بو خلوئده ایلمری اولیه و اعطال
 صلاحه اولان کسنه به دخی دیرلر العطلة عینک فقی و طائک کسریله خوب اولان ناقه العطلات
 عینک فقی و طائک كذلك کسریله جمعی خوب ناقه معناسنه یقال ناقه عطلة و فوق عطلات ای حسان
 التعطل فتحبتله و طائک ضمی و تشدید به برکسنه علدن خالی اولمق یقال تعطل الرجل اذا بقی لاعمل له
 العطلة عینک ضمی و طائک سکونیه اسمدر معطل اولمق معناسنه التعطل علی وزن التکریم
 بر نسنه بی خالی فقی تغریغ معناسنه و فی الحدیث عن عائشة رضی الله عنها فی امره توفیت فقالت
 عطلوها ای اترعو اخلها المعطلة ممیک ضمی و طائک فقی و تشدید به اهلندن خالی اولان قوی و معطلة
 چو باندن خالی اولان دوه به دخی دیرلر یقال ابل معطلة ای لاراعی لها المعطل ممیک ضمی و طائک

عطل

فقی

فقی و تشدید ایه ارض موافق که کلوب بحلیه عطائه عینک فقی و طانک تخفیفیه بنی تم ایچون اولان
 طاعلردن بر طاعت اسمعیر العیطل عینک و طانک فقی و بانک مایند سکوئله بوخی اوزون اولان
 عورت و نافع لیک و آنلردن دخی بیجی اوزونه اطلاق اولور و نه عطاول عینک و بانک فقی و طانک مایند
 سکوئله نشاطا نه سندن شول کشته در که خوب اولوب لعضاضی کال اوزره اوله اعطایل عینک فقی
 و بانک کتری و مدله جوی ذکر اولان صفت اوزره اولان عورت نر معانسه اعطایل عینک فقی و بانک
 کسریله کنلک جوی المعاطل عینک صبی و طای مجیدک فقیله کلاب جاع ایدر کن روی بر نه چانشوب
 بغلق المعاطل عینک کسریله معناه المعاطل ناک فقی و طانک صبیله معناه کذلک بقال عاظت الکلاب
 معاطله و عطا لا و تعاطلت لکرم بعضها بعضا فی الفساد کذلک الجراد و کل ماینتش و صاحب صراح
 بو معاطله معاطله ای لکرت آنلردن شول اردنه و شوب کتمکله تقسیرا بدوب جوهر بنک و کلی ماینتش
 دیکلر کجندن ذهل ایشدو و عطا لک قولقیده صبیله درو و زمین بودر کف و خراولان قافیه کف می
 مقدم اولان قافیه به مربوط و متعلق اوله قال فلان لا يعاظم بين القولی المعاطل طانک کسریله حالت جاعله
 بری ترینه باغیان حکم که العطلی عینک فقی و طانک سکونی و طانک قصر بله عونی سگری کی قال جراد
 عاظم و عاظمی يوم المعاطل عینک صبی و الفک قصر یله خجانی کی عرت طاعل معنیه مخصوص برکونک
 اعطیلر يوم عطالی اسمیه حمله اولاندی ر براخلای کی انده خجانی تر ایشدو کون بری بری اوزر بنه بر
 و بعضا ایشدی ایکدی اوچی بر طوانه بند یکجیون تسمیه اولاندی العقل فقیله و طانک صبی
 و تشدید یله قوم بره جمع اولی قال تعطل القوم علی فلان اذا اجتمعوا علیه العقل عینک فقی و طانک
 سکونیله طوانه ایکی ایشی اراشده ارفقن و سیر لکن بسکجیون باشلان برذر العفله فقیله و العقل
 کسریله فقیله رشیددن که بعض نشاطا نه سندن فرخنده و نافع دخی فرخنده اولور بعض
 کسریله خلیه سنده اولان شیش کی کذا کادر در بر العقل عینک فقی و طانک سکونی و الفک مدله
 ذکر اولان صفت اوزره اولان عورت العقل لیل علی وزن الترخیل شول رجل در که اهل جفا
 اولوب تعیل اوله و عاظمی شول قاری عورت دخی در کانی سلیک اوله مسترخیه اللجم معانسه
 و جری لینه عیله لیل غلظه اولان کلمه دخی در بر العقل عینک فقی و طانک سکونیله انسانه قلم
 برمنده در که انسانا ناکسینه نسته نر ایشدو و نه ایلر و عقل مصدر دخی کلور برمنه نر ایشدو
 ایتک معانسه المعقول عینک فقی و طانک سکونی و طانک صبیله کذلک مصدر در بقال عقل عقل
 و معقولا من الباب الثاني و سبیه به معقولک مصدر اولاسنه انکار ایدوب مصدر معانسه کن معقولی
 نالو بل ایدوب ایشدی برمنه تعقل اولاندو کوبا که آنکجیون برمنه حبس اولور و سبیه ایشدی
 بویه کله مفعول و زنی اوزره اولان مصدر در دخی استغنا حاصل اولور یعنی زهنده حاصل اولان
 صورت و احتیاله محبوس لواند یعنی کی راعتبارله دخی محل حبس اولور و عقل برمنه فی قبض با کله
 دخی در بر عقل بکر و این کسریله الصدوقه دخی عقلها الساعی و عقل دوا برکشته ک الحروس امتانک
 ایتک دخی در بر طاق عقل الدوا ایلنه اذا امسکه و عقل عورت ضاخن طر و مفعله دخی در بر یقال
 عقل المرأه شعرا اذا عقلت و اما عر بلک ما عقله عنک شبا ایدبکی دخی عنک الشک معانسه
 بر کله در که سبیه بو فی باب الاستداه بصر فیه مانی علی الاستداه دینی برده ذکر ایشدو که
 حاصل معانسه ما اعلم شبا اقول دخی عنک الشی دینک اولور و بویه کله استدلال اولور کلام عربده اختصار
 ایچون اضمار صحیح اولاندیغه تکیم عر بلک دخی عنک و سرتک دینک رنده و افع اولشدو بکر هارنی ایشدی
 نالو ویده و ایشدی و ایه مالک و تخفیفه جیه ابو حرق اصطن سوال ایشدو بونک حقیقن بلر زبوجواب
 و بر بلر و تخفیفه ایشدی بن خلق اولاندی و فی سوال ایشدو رم دینی لکن بویه جیه جوهری سهل ایشدو
 ماعقله لکسریله عقله و زمین صحیح لاله و طایله دیشلر اما سبیه و یلک باب الاستداه دینک یکنده مراد ایشدی

عطیل

عطل

عقل

عقل

مصطلح ایسه جوهر نیک دید وکی اقرب اولور عقل اعلم معناسنه اولوب دواخل مبتدا و الخیردن
اولخله و عقل دینه دخی دربر اصمعی ابتدی دینه عقل دید کار نیک و جیبی بودر که دیت و برین دوه ولی
مقولک اوی اوکنه بخل نور اند نصکره بوکلمه نیک استعمالی شایع اولوب هر دیت و برین نسنه به عقل
دید بلر کرک دراهیم کرک دنا نیر اولسون و عقل قرمز ی محفه اور نسنه دخی دربر و عقل مقولک دین
و برمه دخی دربر نقول عقل القبل اذا اعطيت دینه و عقل دیت ایچون قودی ترک ایکنه دخی دربر
نقول عقل له دم فلان اذا ترک القود لایعقل برکسنه دن بدیل اولوب آلازم اولان دخی ادا ایکنه
دخی دربر پس بودر کر اولان ایله عقله و عقلت عنه و عقلت له یکنده اولان فرق ظاهر اولور و فی الحدیث
لا یعقل العاقله عمدا ولا عبدا ابو حنیفه ابتدی بوحد نیک معناسی عبد حر اور برنه جنایت ایکنه کدر
و ابن ابی لیلی ابتدی حر عبد اور برنه جنایت ایکنه بر اصمعی ابن ابی بلانک قولن صواب ~~صواب~~ و روبر
ابتدی اگر مراد ابو حنیفه دید یکی اولیدی عیباریت حدیث لا یعقل العاقله عن صیدا و اوریدی لا یعقل
عبدا و اناردی و اصمعی ابتدی بن ابو یوسف قضای ایله محلس رشیده مکالمه ایتمد عقله ایله عقلت
عنه معناسن فی ایتمدی حتی اکا انی تفهم ایتمد دیدی و عقل دوه نیک دین ایکی قات ایدوب ذراعن
اور نه بردن بغلغه دخی دربر نقول عقل العبر عقله عقلا من الباب الثاني العقل عینک کسری و قافک
تخفیه شول اییدر که آنکه دوه نیک دین بغلر و عقبال بریلده لایزم اولان صدق نه دده دربر بقال
علی بن فلان عاقلان ای صدق سنین ~~ای عقل~~ صبیله جمعی در بغلری معناسنه العاقل قافک کسری یله
اهل عقل اولان کسنه و عاقل بیان یکسری نه دخی دربر وجه طاعه جقد ایچون علی ماسیچی ان شاه
الله تعالی و عاقل بر معین طاعک دخی اسمیدر العقول عینک فقی و قافک صبی و مدبله عاقلی اولان
کسنه و شول دوادر که آدمک ایچور سن امسالک ایدوب اسهال دن منع ایدر العقله عینک صبی و قافک
سکونله باغ بن معناسنه بقال فلان عقله یعقل بها النیاس ادا صبار ع یعنی کورس طوند قنده اول یکنده
خلقه بندکر و عقله سحر ده اولان بنده دخی دربر بقال به عقله من اسحر و قد علت له النیر و نشره
نوک ضمی و شینک سکونله افسونه دربر العقل ممک فقی و قافک کسری یله بلجأ ساه معناسنه و کاه
اولور عقل ایله بعضی رجل نسبه اولور و معقل بن یسار صحابه دن برکسنه در مضردن اولان برنه
قبیله سندن که اکا بصره ده برنهر نست اولور و رطب معقلی نسبت اولور و اما معقل بن سنان که
صحابه دن در اول اشجع قبیله سینددر المعقله ممک فقی و قافک صبیله دهنسا نام موضعیه بر در
و مزبور رمعه قله دیدیلر صوری امسالک ابتدی کیچون دواطنی امسالک ابتدی کیچی و معقله دینه دخی دربر
بقال لسان عد فلان صمدن معقله ای بقیه من دینه کات علیه و معقله عرامت طری بقیه ادا اولان ماله
دخی دربر بقال صار دم فلان معقله علی قومه ادا صبار و ایدونه ای صبار غر ما یوده دونه من اموالهم
المعقل ممک فقی و قافک کسری یله جمعی ذکر اولان مال بر معناسنه و منه عقل الدین علی معاقلهم الارلی
ای علی ما کالو اتعافلون فی الجاهلیه تعافلون فی الاسلام العقل عینک صبی و قافک تشبیه یله شول
اجسم قدر که طوارک ایاقر نه عارض اولور ذو عقل عینک صبی و قافک تشبیه یله بر اولک اسمی در
العاقل علی زن الکافور آگری اولان نه ره و در نه و قومه اطلاق اولور العاقل عینک فقی
و قافک کسری و مدبله جمعی و عواقل لا نور مشکله ملتبس ایشله دخی دربر عقل عینک صبی
و قافک فحیه صیغه تصفییه و اورره بر قبیله نیک اسمیدر عقل عینک فقی و قافک کسری و مدبله بر جلک
اسمیدر العقله عینک فقی و قافک کسری و مدبله بر قبیله نیک ابوسبی کریمه الحی معناسنه و دوه نیک دخی
او صمد دربر کریمه لایل معناسنه و هر نسنه نیک اگر نه عقله دربر و ایچونه عقله ~~العاقل~~ دربر و العقل
صبیله عقلک جمعی و عقول بیان یکسری بوکلمه طاعه حقوب صیر بلغه دخی دربر بقال عقل الواعل
یعقل عقول من السباب الی انی اذا اذنت فی الخیل العالی و کولکه او یله و قنده قرار بر بلغه دخی دربر عقله

البطل اذا قام قائم الظهيرة العاقلة فافك كسر يله بركنسه نك عصبه سي در كه قبل خطا ايله ديت لازم
 اولد بيله ديتن چ كر لر و اهل عراق ايندي عاقله اهل ديواندر و عاقله ماشطه به دخی دیرلر عورتلرك
 صاچن طیرا یوب باشن بغلدیغچون المعاقلة ممك ضمني وقافك فتحيله دیتده بزار اولق منه قولهم
 المرأة تعاقل الرجل الى ثلث ديتها ای توازيه فاذا بلغ ثلث الدية صارت دية المرأة على النصف من دية
 الرجل یعنی دية مادون نفسه اولسه عورتك ديتك ثلثه وارنجاه ايله عورتك فرقی اولماز و ثلثه وار دقه
 عورت ایچون لازم اولان ديت ار ایچون لازم اولانك نصی او اور و معاقله عقلمه غلبه ایدشمكه دخی
 دیرلر یقال عاقلمه فمقلته اعقله بالضم ای غلبته بالعقل الاعقل هنر منك وقافك فتحيله شول دوه در كه
 ایاقبری طیشره بروق اولوب بری برندن اراق اوله العقلاء عینك فتی وقافك سكونيله و افك مدیله
 موئی یقال بعیر اعقل و نافقه عقلاء ای بنیه العقل العقل فتحینله دوه ذكر اولسان صفت اوزره اواق
 و ابن السكيت ايندي عقل ایقبر مرمریه ده طشره سنه یورق اولقدرد كه یوركن سیکرلری بری برینه
 طوقنه و بومند و مدر الاعقال هنر منك كسر یله كوله كه قصه اوب قومك یقینه كلك یقال اعقل بهم
 الظل اذا جأ و قلص عند انتصاف النهار و قلو ص دیوشر یلوب قصلغه دیرلر التعقيل علی وزن
 التكریم دوه نك دیرلر یعلق نقول عقلت الابل اذا شدت عقله شدد للسكره الاعتقال هنر منك
 و تانك كسر یله قبونك ایقنر اولمقلرك اراسنه یاخود انجكلرك اراسنه المقدر صاغی ایچون نقول
 اعتقلت البشاء اذا وضعت رجلها بین فخذيك اوساقبك لتخلها واعتقال كوندرا نجلكه اوزنكي اراسنه
 المقدر یقال اعتقل رجحه اذا وضعه بین ساقه وركابه واعتقال بركنسه حبس اولمغه دخی دیرلر یقال
 اعتقل الرجل علی البناء للمجهول اذا حبس واعتقال كلامه قادر اولمغه دخی دیرلر یقال اعتقل اسانه
 اذا لم يقدر علی الكلام واعتقال یاغی بری برینه طولشدر مغله زبون ایمكه دخی دیرلر یقال صارعه فاعتقله
 الشغرية و شغرية شین معجمه نك فتحيله بغدمه معنا سنه در كه كورش طو تنلری بری برینه ابق علولر العقل
 فتحینله وقافك ضمني و تشد بدیله برینه بی تكلف ايله بلك یقال تعقل اذا تكلف العقل كیقال فحم و كنكس
 التعاقل تانك فتی وقافك ضميلة بركنسه كمدوبی عاقل و دانا كوسترك جالا كه عاقل اولیه العقنقل فتحینله
 وقاف تانك دخی فتحيله شول قوم یعنی در كه قوم لری بری برینه یشوب تداخل ایتس اوله العقافل عینك
 فتی وقاف تانك كسر یله جچی قوم بغلری معنا سنه و كاه اولور كلریفر سغه دخی عققل دیرلر العقواله
 عینك ضمني و بانك دخی ضمني و مد یله شول سوللردر كه طود دقه مرض صوكنه جقرا و حق معنا سنه
 العقبول وزن من نور اوزره ذكر اولسان معنایه در العكل عینك فتی و كافك سكونيله متاعی بری بری اوزرنه
 دیزمك نقول عكلت الماع اعكله من الباب الاول اذا نضدت بعضه علی بعض و عكل حبس ایتك معنا سنه
 دخی كلور یقال عكله اذا حبسه الماعل ممك و كافك فتحيله حبس ایدجك بریقال عكلوهم معكل سوء
 یعنی برامنزه حبس اولندی و عكل یره دوشرمك معنا سنه دخی كلور یقال عكله اذا امرعه و عكل
 برخصو صده جد و سعی ایتكه دخی دیرلر و عكل سورمكه دخی دیرلر یقال عكله اذا ساقه و ابو عمر و ایندی
 عكل دوه نك دیزن باغلمغه دیرلر نقول عكلت البعير اعكله عكلا اذا عقلت برجله و عكل فكر یله هر نسته بی
 فحمین ایتكه دیرلر نقول عكل رأیه اذا حدس و عكل اولمك معنا سنه ده كلور یقال عكل فلان اذامات و فرا
 ایندی عكل خبرمشوش و مشكل اولمغه دخی دیرلر یقال عكل علی الخبر اذا اشكل الاعتكال هنر منك
 و تانك كسر یله خبرمشكل اولق یقال اعتكل علی الخبر مثل حكل و احكل و اعتكال ایکی صغرری بریله
 طوقوشمغه دخی دیرلر یقال اعتكل الثوران اذا تناطح الماعل عینك كسر یله شول اید دیرلر كه آنكه دوه نك
 دیزن بغلرلر عقال كیدر روزنا و معنی الماعل فتحینله چراغك دردی یعنی چو كندیسی بره جمع اولق
 یقال عكلت المسرجة من الباب الرابع اذا اجتمع فيه الدردی مثل عكرت عكل عینك ضمني و كافك سكونيله
 برقیله نك و برشورك استمدر العوكل علی وزن حیدر شول عورتدر كه احق اوله و عوكل بوك قوم

عقل

عكل

بغنه دخی دیرلر بود کوار که عینقلدن ادنی در العوکل و زن من بور اوزره کذلک بیوک قوم بغنه دیرلر
 العل عینک فحی و لامک تشدد بدیلہ ارق اولان کیه و عل شول باشلو کسنه به دخی دیرلر که جسمی صغیر اوله
 ذکر اولان کنه به تشبیه اولور بنی العلالت عینک فحی و لامک تشدد بدیلہ برکسنه نک متعدد نسا دن اولان
 اولاد نه دیرلر سمیت بک لان الذی بزوجه اعلی اولی قد کانت قبلها ناهل ثم عل من هذه موجود اولان
 جوهری و قاموس نسخنه زنده ذکر اولان وجه اوزره واقع اولمشدر لکن قد کان قبلها ناهلا و لم یلقی ظاهر
 کورند کده صراح نسخنه زنده ذکر اولان وجه اوزره بولندی و ناهل اول مرتبه ده صوابن دوه در
 و عال ایکنجی مرتبه ده ایچندر یعنی زوج زوجة اولی الیه بر کره تمتع امتشیکن زوجة ثانیة الیه دخی امتش
 اولور العلل فحینه الیه ایکنجی مرتبه ایچمک یقال علل بعد نهل یقال علیه بعله و بعله من الساب الاول
 و الثانی اذا سقاها السقیة الثانیة و عل بنفسه یتعدی و لا یتعدی الاعلال هجره نک کسر یله قومک طوازی
 ایکنجی مرتبه ده صوابن ایچمک یقال اعل القوم شربت ابله سم العلل و اصلال دوه بی صویه فتنزدن اول
 دوندز مکه دخی دیرلر یقال اعلا الابل اذا صدر منها قبل ریهها و اصحاب اشتقاق دن بعض ذکر
 اولان کلک بی غین مجیه الیه در دیدی عطش معناسی ملاحظه اولنما غله لکن مسموع اولان
 عین مهمله الیه در و اعلال مرض ایرشدر مکه دخی دیرلر یقال لاعلاک الله ای لاصابک بعله العل
 عینک فحی و لامک تشدد بدیلہ بری بری اردنچدار مق یقال عل الضارب المضروب العالة
 لامک تشدد بدیلہ ایکنجی مرتبه ده صوابن یلان و فی الملل عرض علی سوم عالة یعنی عرضده مبالغه
 یتعدی زبرا ایکنجی مرتبه ده صوابن یلان طواره صو چندان عرض اولنما از ابتدا عرض
 اولندی بنی کبی العلل عینک کسر یله مرض و شول حدث که صاحبی توجه ایدیکجی جهندن
 آیقور کویا که اول مرض اکاشغل ثانی اولور که شغل اولدن مانع اولور العلالت عینک کسر یله
 جمعی و علالت حالات معناسنه دخی کاور منه قولهم علی علاه ای علی کل حال العلل عینک فحی
 و لامک کسری و مدیلہ مرض معناسنه الاعتلال هجره نک و تانک کسر یله مرض او لمق یقال اعتل
 اذا مرض و اعتلال برکسنه بی برنسنه دن الیقومغه دخی دیرلر یقال اعتل علیه بعله و اعتله اذا عاقفه
 عن امر و اعتاق عوق دند و اعتلال برکسنه نک ایشلدو کی ایشی اوزرینه دعوی ایتکه دخی دیرلر
 یقال اعتله اذا نجنی علیه التعلیل علی وزن التکریم بر کره صور دقدن صکره صور مق و مبه بی بر کره
 دیوشر مکدن صکره دیوشر مک و برنسنه الیه برکسنه بی او تمق یقال علیه بالشی اذا لها بذلك کایعلل
 الصبی شی من الطعام یجنزأه عن اللبن التعلل تانک فحی و عینک کسری و لامک تشدد بدیلہ او دجق
 فمنه یقال فلان یعلل نفسه بتعلل التعلل فحینه و لام اولک ضمی و تشدد بدیلہ او تمق یقال تعلل به
 اذا نلهی و یجنزأ المعلول مبلک فحی و لامک ضمی و مدیلہ عللتمش اولان نسنه یقال عل الشی علی البناء
 للمجهول فهو معلول المعلل مبلک ضمی و عینک فحی و لامک کسری و تشدد بدیلہ بر دنجو زدن برکونک
 اسمیدر معلل دیرلر فی الجملة تخفیف ردایمکله خانی اوتدیمچون و صاحب صراح یوبقامده حرفین
 اولنک فحینه و تانک کسره اشارت ایشدر و جهی ظاهر دکلدر خصوص صاحب قاموس محدث
 ورنبله تصحیح ایشدر العلالة عینک ضمی الیه شول نسنه در که انوکلہ اکنبوب او نور سن و علاله
 شول سوده دخی دیرلر که مده باقی قالمش اوله و ابکی صاغن بیدند اولان صاغن دخی دیرلر و انک
 سکر تمبه سندن باقی قلاشه دخی دیرلر و هر نسنه نک بقیه سنه علاله دیرلر التعلل تانک فحی و لام
 اولک ضمی الیه نافه بی کرکی کبی سور مکه دیرلر نقول تعلالت النافه اذا استخر جت ماء عدها من السیر
 العلایه عینک و لامک کسری و لایک و یانک تشدد بدیلہ چار داق غمفه معناسنه العلای عینک فحی
 و لام تانک کسر یله جمعی یوکلله باب معتمد دخی ذکر اولمشدر عل عینک فحی و لامک تشدد بدیلہ
 و فتح اوزره بناسی الیه و عل فحینه و لام اخبرک تشدد بدیلہ و فتح اوزره بناسی الیه بولنرک ایکبسی

بر معنای در که اول معنای ترجی در تنکم کلور انشاء الله تعالی يقال عملک تفعل وعلی افعل وکاه او اور علی وعلنی دخی دیرل بعضرا ابتدی لعل کلمه سنک اصلی عل ابدی لام توکید ایچون زیاده اولمشدر و بونک معناسی بر مراد اولمان نسنه بی او محق یا خود قور قلو اولان نسنه بی او محق در و بونده نوع طمع و نوع خوف واردر و بوان وان ولبت وکان وکن کی حرفدر و بونلر فعل علی کی عمل ایدرلر فعله مشابه اولدقلمیچون پس اسملرن نصب ایدوب خبرلرن رفع ایدرلر افعال ناقصه اولان کان واخوانی اسملرن رفع ایدوب خبرلرن نصب اندکری کی و بعضرا لعل کلمه سنک مابعدن بحرور قلاب لعل زید قائم وعل زید قائم دیدیلر و بواسطه معالی اوز زید بنی عقیل قبیله سندن استماع ایشدر الععل عینلرک ضمی ولام اولک سکونله کوکس نه باینده قارن اوز رنده دل مثالنده اولان کک رهابه معناسنه وعل طوبغار دیدکری قوشک ارک ککنه دخی دیرلر وعللر جلک لکنه دخی دیرلر ذکر معناسنه الیعالیل انک فقی ولامک کسری و مدیلر شول بولتدر که بری بری اوز رنده اوله و یعالیل صوا و رنده اولان قیر جقلمه دخی دیرلر العمل فحتمنله ایش ایشلک يقال عمل علامن الساب از اناغ الاعمال همزه نک کسریله ایشلک الاستعمال همزه نک و تانک کسریله بمعناه يقال اعلمه غیره واستعمله معنی واستعمال ایش طلب ایشکله دخی دیرلر يقال استعماله اذا طلب الیه العمل الاعمال همزه نک و تانک کسریله ایشده مضطرب اولمق يقال اعتمل فلان اذا اضطرب فی العمل عمل فحتمنله برر جلک اسمیدر العمل عینک فقی و ممیک کسریله ایشده معناد اولان کسنه العمل عینک فقی و ممیک ضمی و مدیلر بمعناه العمله بانک و ممیک فقی و ماینده عینک سکونله ایشلک اولان ناقصه که اندامی خوب و عمله تحمل اوله العمل ممیک اولک ضمی و تانک کسری و عینک ماینده سکونله ایشلک اولان بول يقال طریق معمل ای لحب مساول العمال ممیک کسریله کو ندر در ممیک الی بانی عامله کذلک ممیک کسریله عیندن برجامعک اسمیدر که انلر سبب او غلار یدر امانساب مضرمز بولر قاسط او غلار یدر دیمشدر العمل فحتمنله و ممیک ضمی و تشدیدله رایش ایچون زحمت چکسک يقال تعمل فلان لکن اذا تعنی و صاحب صراح بومقامده عمل کاری گرفت از خود دیمشدر مناسب دکلدر تنکم قاموسه و مصادره نظر قینه خنی اولمز العمل علی وزن التکریم برکسنه بی رایش اوز رینه ولی فلیق نقول عملت فلانا علی البصره اذا جعلته عاملاً علیها العمله عینک ضمی و ممیک تخفیفله عامل ایچون تعین اولمان وظیفه العسبل فحتمنله و بانک سکونی و تانک فحتمنله و برغن سورین حیوان و خلیل ابتدی عمیل شول بطی کسنه در که اکن سوریرک بولر شول ایشدن فارغ اولمش کسنه کی که انکن بیه صوقعه احتیجی اولمیه و عمیل ارسلان دخی دیرلر العمله وزن مزبور اوزره فرمود اولان ناقصه در اوزید روایتی اوزره که کاتب المده ذکر ایشدر عندل علی وزن جعفر اوزون او نسنه در ابو عمرو روایتی اوزره و اوزید ابتدی باشی بونک اولاندر قندل کی العنادل عینک فقی و دالک کسریله عندلیک جمی در بلبلر معناسنه آخری حذف اولمشدر زیر اهر اسم که دورت حرفدن نجا و زقیله رباعیه رد اولند قدن صکره جمع و تصغیر اولنور اگر حرف رابع حرف مد و حرف لاین اولور سه رباعیه رد اولنور اذین بنان اولنور العوله عینک فقی و واولک سکونله اغلر کن اوازی قالدلر مغله اغلر العول وزن مزبور اوزره بمعناه العویل عینک فقی و واولک کسری و مدیلر بمعناه کذلک و عول برکسنه عیالنه نفقه و بر مکده دخی دیرلر العیاله عینک کسریله کذلک نفقه و بر مک يقال عیاله یعولهم عولا و عیاله ای قاتهم و انفق الیه و تقول علته شهر اذا کفته معاشه و عول مبل معناسنه ده کلور يقال عال المیزان العایل بانک کسریله مائل معناسنه در منه قوله تعالی ذلک ادنی الاتعول اقال مجاهد لا تعملوا ولا تجور و اقبال عال فی الحکم ای جار و مال و عول غلبه معناسنه ده کلور يقال عالی الشیء یعولنی ای غلبنی او ثقل علی و عول برنسنه بیوب مشد اولمغه دخی دیرلر يقال عال الامر اذا اشتد و تقام و يقال

علل

عمل

عمیل

عندل

عول

عبل صبری ای غلب و قولهم عبل ما هو عائله ای غلب ما هو غالبه یعنی غلبه دن خالی اولسون پس
 بو مثل ضرب اولنور کلماتند. تعجب اولنان کمنه حقتند دعا طریقی اوزره و عول فرائض عولنه
 دخی دیرلر بقال عال الفریضة اذا ارتفعت وهو ان یزید سهما فیدخل النقصان علی اهل الفرائض
 ابو عبیده ابتدی بن شویله ظن ایده رمکه بو میلدن مأخوذ اوله و وجهی بودر که فریضة جن عول
 اولسه اهل فریضة اوزره میل ایدوب حصه لری نقص ایدرو عال زید الفرائض دخی دیرلر تعدی
 ولایم کلور الاعالة همزه نك کسر یله کذلک فرائضی عول اتمک تقول اعال الفرائض و عول و یب
 معناسنده کلور که و یب و یل دیمک اولور بقال عولک و عول زید و عول زیدای و یلک و و یل زید
 و قد ذکر فی تفسیر و یب الاعوال همزه نك کسر یله کذلک رفع صوته اغلق و فی الحديث المعول
 عابه یعذب یعنی اوزر بنه رفع صوته اغلن مبتدع عذاب اولنور و اعوال یای اواز ویرمکه دخی دیرلر
 بقال اعولت القوس اذا صوتت و اعوال حر یص اولمغه دخی دیرلر بقال اعول الر جل اذا حرص
 التحويل علی وزن التکریم ناز اتمک ابو زید روایتی اوزره تقول عولت علیه ای ادلت علیه دالته
 و حلت علیه و داله ناز اتمکه دیرلر یعنی اکا ناز یو کنی تحمیل اتم و بقال عول علی بما ثبت یعنی بکاهرنه
 درسک تحمیل ایلو تعویل عاله بنافلمغه دخی دیرلر و عاله نك تفسیری کلور انشاء الله تعالی المعول
 ممک ضمی و واولک فقی و تشدید یله اعتماد اولنجق یر بقال ماله فی القوم من معول العول عینک
 کسری و واولک فتحیله اسمدر اعتماد معناسنه الاعالة لامک تخفیف یله قو اوزرنده اولان سابعان
 شاننده شول بر در کاه انوکه یغموردن احتراز اولنور عواله عینک ضمی و واولک تخفیف یله
 بر جاعتد بنی عبدالله بن عطافاندن المعول ممک کسر یله شول عظیم کولنک در که آنکله قیاد لر
 المعاول ممک فقی و واولک کسر یله جمعی کولنک معناسنه و معاول بر قبیل نك اسمی دخی
 کلور العیهل علی وزن جیدر سربع اولان ناقه در ابو حاتم ابتدی بواسم ناقه به مخصوص صدر
 جل عیهل دیمزلر العیله علی الوزن المزبور و کاه اولور عیهل دخی دیرلر لامک تشدید یله
 ضرورت شعر ایچون العیهل عینک و هانک فقی و لامک تشدید یله ینجک اولوب بریده قرار اتمین
 عورت بقال امرأه عیهل و عیله و عیهل قاتی یله دخی دیرلر بقال ریح عیهل ای شبدیه العاهل هانک
 کسر یله دلاک اعظم خلیفه معناسنه ابو عبیده ابتدی اری اولین عورته دخی عاهل دیرلر العیهل عینک فقی
 و یانک سکون یله آن زیاده اصل اولدوغنه بناء اول جانبیه بوجانته یل ابدلک یوریمک بقال عال الفرس یعل
 عیلا اذا تکفافی مشبه و تمایل و رجل صالنی صالنی بورسه اتمه دخی استعمال اولنور و عیلا ازدهشی نه
 جانبیه طلب اتمک کر کدر اتی بلمکه دخی دیرلر العیلان فتحه یله معناه بقول عات الضالة اعبله عیلا
 و عیلا ناواجر ابتدی عیلا بر کسنه بی عاجز قلمغه دخی دیرلر بقال عالی الشیء یعنی عیلا اذا اعجزک المعیلا
 ممک فقی و عینک کسر یله مصدر در کذلک عاجز فلیق معناسنه التعییل علی وزن التکریم بر کسنه اتی بریه
 صالو بریمک عیلان عینک فقی و یانک سکون یله قیس عیلانک اسمیدر که اول الناس من ضرین تراد در
 و کلام عربده من بوردن غیر ی عیلان ایله مسمی کسنه یو قدر پس عیلان من یورک اتمک اسمیدر بعضلر
 ابتدی عیلان مضرک لقیدرز برامز بوره قیس بن عیلان دیرلر العیلان عینک فقی و یانک سکون یله
 ضباعدن مذکر اولونه دیرلر که یالی قوردک ارکبدر العیله عینک فقی و یانک سکون یله فقر الاعالة
 علی وزن الخالة کذلک فقر معناسنده العیول ضمت یله کذلک فقیر اولقی بقال عال یعل عیله
 و عیلا اذا افتقر قال الله تعالی وان خفتم عیله العائل یانک کسر یله فقیر اولار کسنه و آزمشی نه جاننده
 طلب اتمک کر کدر اتی یلین کسنه العیله عینک فقی و یانک سکون یله جمعی بقال قوم عیله ای فقراء
 العیلى عینک فقی و الفک قصر یله فقر معناسنده در یقال ترک اولاده تباهی عیلى ای فقراء العیال
 عینک کسر یله شول کسنه لر در که انلری بسلیوب نفقه لرین و پرور العیلى عینک فقی و یانک کسری

عهل

عيل

و تشدید یله واحدی الغیاب عینک فنی و بانک کسریله جمعی جیدله بجایایدکی الاعالة همزه مک
 کسریله برکسه کثیر العیال اولق یقال اعال الرجل اذا کثر عیاله و اخفش ابتدی اعال صار ذا عیال
 معنسانه درو اعاله حرص اولغه دخی دیر یقال اعال الرجل اذا حرص المیل میم ضمی و عینک
 کسری و مد یله کثیر العیال اولان رجل المعینة وزن مذکور او زره کثیره العیال اولان عورت (فصل العین
 الاغرل همزه مک فنی و غین معجه مک سکونی وراء مهمله مک فتحیله و ستهله اولان دیرلک یقال عیش
 اغرل ای واسع و اغرل سنسز اولان کسنده ده دیرل یقال غلام اغرل ای اقلف الغرله غینک ضمی و رانک
 سکونیه شول دیرلکه افی سنت انک مخلنده صیدان کسرلر و یومقامده صاحب صراح غرله بی خنتکی
 غلام ایله تعبیر ایدوب معنای مصدر یله تفسیر ایتشد در مناسب دکلدر زیراجوهری غرله بی قلفه ایله تفسیر
 ایتشد و قلفه ذکر اولنان دریدر و معنای مصدری افاده ایدن قلفدر قحجتهله الغرل غینک فنی
 و رانک کسریله بردلشی استرخا و زره یعنی صالعلق او زره اولان کسنه الغریل غینک کسری و بانک فتحیله
 و غین وزن زبور او زره حوضده و کواده باقی فلان صودر که ایجنده ایت بالغی و سایر یو جکر قالور
 و قاروره مک دینده فلان چو کندیه دخی دیرلر بودکر اولنان ابو عمرو و رواجی در و اصمعی ابتدی غریل
 شول یوفقه قوری بالقدرد که یوزنده سیل صوبی الکنوب جکلد کدن صکره حاصل اولور و ابو زید
 کتاب مطرده ابتدی غریل سیلدن فلان بالقدرد کرلک رطب اولسون کرلک یاس اولسون الغریال
 غینک کسری و رانک سکونیه قالور دیرلکری آلت که انوکله طیراق و طیراغه شبیه اولان سنه الر
 الغریله عل وزن الد حرجه اولان اله مک و سائر سنه اله مک اطلاق اولور نقول غریلت الد فبق
 و غیره و غریله کسمکه دخی دیرلر یقال غریله اذا قطعه الغریل میم ضمی و بانک فتحیله و مقول او اب
 منتفخ اولان کسنه الغرقله علی وزن الد حرجه ایضا یمرده ییدن اولوب فاسد اولق یقال غرقلت
 البیضة اذا مذرت الغرمل غینک و میم ضمی و ماینده رانک سکونیه ذکر قضیب معنسانه
 الغزال غینک فتحیله شول آهو یاوریسیدر که حرکت ایدوب کر مک بشلش اوله الغرله غینک
 کسری و رانک سکونیه جمعی آهو یاوریلری معنسانه الغزلان غینک کسری و رانک سکونیه
 کذلک جمعی هله ایله غلمان کی غلامک جهنده الاغزال همزه مک کسریله آهو یاوری طوغرمق
 یقال اغزالت الظبیه و اغزال ابک دوندر مک دخی دیرلر یقال اغزالت المرأة اذا دارت المغزل المغارله
 میم ضمی و رانک فتحیله نساطا یفه سیله برکسنه مک عاشقانه مصاحبت و ملاطفه قله سی نقول غارلتها
 و غارلتنی الغزل فتحیله اسمدر ذکر اولنان مصاحبت معنسانده و غزل آهو ارا بن کلب آهو بی طلب
 ایجده فتور یولعه دخی دیرلر رحیبتله که ارر کن ابر شوب یا بشمق مخلنده آهونک اوزندن خوف ایدوب
 طلبدن فارغ اوله و غزل مصدر دخی کلور ذکر اولنان مصاحبت صاحبی اولق معنسانده یقال غزل
 غزل من الباب الرابع الغزل غینک فنی و رانک کسریله ذکر اولنان مصاحبت صاحبی اولان کسنه
 الاغرل همزه مک و رانک فتحیله بمعناه یقال فی المثل هو اغزل من امری العیس التفرل فتحیله
 و رانک ضمی و تشدید یله ذکر اولنان مصاحبت و ملاطفه بی تکلفله اله کنور مک التغازل تانک فنی
 و رانک ضمیله نساطا یفه سی عاشقانه مصاحبت قله سی یقال تغازلوا الغزله غینک فتحیله کج
 قوشلق اول الضمی معنسانه یقال جاءنا فلان فی غزاة الضمی و بعض ایتدی غزاه کنشک ذاتندن
 عبارتدر الغزل غینک فنی و رانک سکونیه ایلک اکر مک الاغزال همزه مک و تانک کسریله کذلک
 اکر مک یقال غزات المرأة القطن تغزله غزل من الباب الثاني و اغزله یعنی و غزل اکر لمش ایلکه دخی
 دیرلر مغزول معنسانه المغزل میم ضمی و کسری و رانک فتحیله مک که اکر جک آتند در و فر ایتدی
 صل میم مضموم اولمقدر اغزلدن مأخوذ اولوب و اغزل ایدر و قتل معنسانه اولد یغیجون الغسل
 غینک فنی و سبک سکونیه یومق نقول غسلت الشی غسلا من الباب الثاني الغسل غینک ضمی

غرل

غریل

غرقل

غریل

غرل

غسل

وسپنك سكونيله اسمدر يونمق معناسندن وسپنك ضمي دخی اغندر الغسل غينك كسرى وسپنك سكونيله
شول نسنه در كه انكه ماش بورل كرك خطمى اولسون كرك غیری اولسون الغسلين غينك كسرى
وسپنك سكوني ولاك كسرى ومديله جنهم اعلمك نلرندن قان صـ اری صو وغیری كویا كه
اهل جهنم اتلری انوكله یونور غایت كرتندن پس كله مذكوره ده یاونون زیاده اولمشدر عفرین كچی كه
عفرین برشهر ك اسمدر الغسله غينك كسرى وسپنك سكونيله باشه سوریلن طیبه دیرل كه مرین ايله
وغیری ايله تركیب اولنور یقال غسله معطره وهی اس بطری باقویه الطیب واس همزه نك مدله مرین
اغاجیدرو باقویه طیبه قاتلن اجزادر وغسله ده غينك فقی جائز كلكدر الاعسال همزه نك وتانك كسریله
یونمق یقال اغسلت بالماء الغسل غينك فقی وسپنك ضمیه شول صودر كه آنكه اغسال اولنور المغسل
ميك ضمی وسپنك فقی وسپنك كسرى دخی اغندر یترغسل اولندیغی بر المغسل ميك فقی وسپنك
كسریله جمی ذكر اولان برل معناسنه الغسله غينك ضمی وسپنك تخفیه یله شول صودر كه انوكله برنسنه
یونمش اول الغسل غينك فقی وسپنك كسرى ومديله یونمش اولان نسنه وحظله ن راهبه غسبل
الملايكه درل احد غزاسنده شهید اولدوقده انی ملاكلر یودیغیچون المغسل ميك فقی وسپنك ضمی
ومدیه بمعناه یقال لمحة غبل وربما قالو اغسله یذهب به اذهب الذنوب نحو التطیحة یعنی
غلبه اسمیه تاد اخل اولان صفات مجراسنه جاری اولمشدر اكر چه فیه لی معنی مفه واده مذكبر وتأنیث
برابر اولق كرك درو ملحقه ميك كسریله چارشب معناسنه در الغسله علی وزن الهسرة شول
اركك در كه حوق جاع ایده وحامله قلبه یقال غل غسله الاغسلال الفك وضادك
كسریله اغا جك بودقلری حوق اولق اخضیلال معناسنه الغسل علی وزن حیدر
شول اغا جلددر كه زیاده كرتندن بری برنه صارلمش اوله العیطة وزن مزبور اوزره
واحدی ذكر اولسان اغا جلدن بری معناسنه وغیطیه شول آهویه وشول اینكه دیرل كه
سودلو اول الغیاطل غينك فقی وطانك كسریله جمی سودلو اهورل معناسنه وغیطیه خللك
حالت كرتنده اولان صورتیه وغوغا وغلبه سنه دخی دیرل وغیطیه كچه نك زیاده قراكو اولسنه ده
دیرل الغفلة غينك فقی وفانك سكونيله برنسنه دن غافل اولق انغفول ضمیه بمعناه یقال غفل
عن الشيء يغفله غفلة وغفولا من الباب الاول الاغفال همزه نك كسریله غالی قاتی یقال اغفله عنه
غیره واغفال برنسنه بی اكه طورركن ترك اینكه دخی دیرل تقول اغفلت الشيء اذا تركته علی ذكر
منك واغفال طواره داغ اورمیوب علامت قلمقه دخی دیرل تقول اغفلها اذا لم اسمها استغفل
تاتك فقی وفانك ضمیه غفلت اظهار ایتك غالی دكلكن التغفل فحتمیه وفانك ضمی وتشدید یله
بمعناه تقول تغفلت عنه وتغفلته اذا اهتمت غفلته واهتبال حیله اینكه دیرل الاغفال همزه نك
فحیله خالی وخراب اولان برلارض موات معناسنه الغفل غينك ضمی وفانك سكونيله شول بردر كه
آك علامتی واثماری اولیه یقال ارض غفل لاعلمها ولا اثر عماره كسانی ایدی غفل شول بره دیرل كه
اكایغور یغمیه وغفل شول طواره دخی دیرل كه آنك علامتی اولیه وغفل امور تجر به ایتجن
كسندیه ده دیرل المغفلة ميك وفانك فحیله دوداغ اننده مجتمع بن قیلارك ایکی جانی و حدیث شریفده
واقع اولان مغفله بودرو صاحب تاموس مغفله ذكر اولان قیلاردردیمشدر عنقه معناسنه اكن
حين غسله محل غفلت اولفه مناسب اولان ذكر اولان قیلارك ایکی جانی درنكیم جوهری اختیار
اغشدر الغلة غينك فقی ولاك تشدید یله برنسنه نك محصول الغلات غينك فحیه جمی محصول
معناسنه الغلل فحتمیه شول صودر كه انجلار اراسنده اولور الاعلال فغ همزه یله جمی واعلال
خلاك جمی دخی كلور یونه اورل دمور بمعناسنه وابوعمر وابتدی غلال شول صودر كه آنك جریانی
اولیوب ریورند، كا، باقوب كا، ظاهر او، غلال شول سور كیه دخی دیرل كه آنكه برنسنه سوزرل مصفاة

غضل

غفل

غفل

غلال

معنای سه میم کسر یله الغلغلة علی وزن الزلزلة سرعت سیره دیرلر المغفلل میم ضمی وغیرلرک
فخجله بر شهر دن بر شهره ایله ان رسالت الغال لامک تشدید یله شول جو قریر دیر که آنده اغاچ لر بر
وسلم و طلم دید کلمی اغاچ لر کتیا اولمقوله یزده بر یقل غال من سلم کما یقل عبص من سدر و قصیه
بن غضا تمسح جوهر یدیه نویله واقع اولمش درو بو کلامدن فهم اولان بودر که عبص اغاچ بر یکی بدن
عبصارت اوله لکن جوهری باب صادده عبص شجر کثیر ملتف والنبت معبص دیمشدر و قصیه فتح
قاف و کسر صادده سدر بر یکی بره دیرلر و غال کذلک بر اوتک اسمیدر الغلان غینک ضمی و لامک
تشدید یله جمی ذکر اولان او تکر معنای سه الغلان غینک فتحی و لامک کذلک تشدید یله زیاده صوسر
اولان دوه یقال بر غلان اذا کان شیدا العطش ظمأ ن معنای سه المغل غینک ضمی و ناک فتحیه
معنای الغلول غینک فتحی و لامک ضمی و مدیه شول طعمادر که چیمدن خوفه داخل اولور یقال
نم غلول الشیخ عذابی نه رعنا برل طعمای در بو الغلاله غینک کسری و لامک تخفیف یله شول
کومل کدر که قصه اولور قفطان الته وزره الته کبرل الغل غینک کسر یله برسته ایچنده اولان
بره برسته غش معنای سه و قایده اولان کینه دخی دیرلر یقال غل صدره یغل غلامن الباب الثانی اذا کان
ذغش وضعن و حقد الغل غینک ضمی و لامک تشدید یله پیونه اورد قلمی دمو رجفی اغلال کلور
تکیم مرور ایتدی یقال فی رقبته غل من حديد ومنه قبل للسرأة السیة الخلق غل قل و قل فافک فتحی
و میم کسر یله تلی معنای سه در که قمله کله معنای سه در و یونک اصلی بودر که غل اصلنده دریدن
اولور دی و اول درینک قیلاری اولما غین بت اوشردی اغل غینک فتحیه اله و پیونه دمور اورو یقال
غلات یله الی عنقه و یقال غل علی البناء للجهول فهو مغلول الغل غینک فتحی و لامک کسری
و مدیه کین معنای سه در غل کبی و غلال شول چکر د که دیرلر که یونته ایله قارشد لوب نافیقه و برلر و غل
داخل قنعه دخی دیرلر یقل غلة فاعل ای ادخله فدخل قال بعض العرب منها ما یغل یعنی قوچی
قیونه صالدفقرنده قوچک بعضی قوین قو برض قادر مقسرن اغلال ایدر و دخول معنای سه در کلور
یقال غل اذا دخل فهو یعدی و لا یعدی و یقال غل فلان المقاور اذا دخلها و توسطها الغلول
ضمیمه خیانت ایتک تقول غل بن المغم غلولا و شجار یبند صواقعه دخی دیرلر یقال غل المساء
بن الاشجار اذا جرى فيها یغل من الباب الاول فی جمع ذلك التغافل علی وزن التزلزل اغاچه صو
یوریمک یقال تغافل المساء فی الشجر اذا دخلها و بن السکیت ایتدی مغم خیانتده غل غلیل دن غیری
اشد یمدی و ایتدی باری تعالی ک قرآن عظیمده ما ان انبی ایتده ان یغل و یغل قرأت اولاندی
اولده بناء معلوم نایدنه بنا مجهول اوزره اس یغل کله سنک معنای سه یخون دیمک اولور و یغل کله سنک
معنای سه دخی اریکی وجه محتمل در اول وجهلرک بری نبینک غنیمت مائندن التی جائز اولمقدور و بری دخی
نبی خیانتده نسبت اولمقی روا اولمقدور و ابو عبید ایتدی غلول غنیمتده اولان خیانتده مخصوص صدر برانی
مطابق خیانت و حقد معنای سه بلز زیددی و یونی مبین اولور بو که معنای خیانت مطلقه قصد
اولمده اغل یغل دیرلر و اگر حقد معنای سه یعنی کین معنای سه قصد اولمده غل یغل دیرلر باب نایدن
اماغول دن اولمده غل یغل دیرلر باب اولدن و یقل غل البعیر ایضا اذا لم یقض ربه یعنی تمام صوبه
قامتده الاغلال هم منک کسر یله خیانت ایتک تکیم مرور ایتدی یقال اغل الرجل اذا خان
و فی الحديث لا غلال ولا اسلال ای لا خیانت ولا سرقة و قبل لارشوة و شرح رضی الله عنه ایتدی ايس
علی المستعیر غیر المغل ضمان یعنی عاربه ان کسنه خیانت و غدر ایتدکجه ضمان لازم اولماز و نبینک
صلی الله علیه وسلم ثلث لا یغل علیهن قلب مومن دیدیکی قولنده شول کسنه که یغل روایت قلدی بانک
فتحیه انی حقد معنای سه جل ایتدی و اغلال برغله و برمه که دخی دیرلر یقال اغلت الضیاع اذا صارت
ذات غلة و اغلال غله ایشمه که دخی دیرلر یقال اغل القوم اذا بلغت غلهم و اغلال برکسنه عیالنه غله

کتورمکه دخی دیرل یقال فلان یغل علی عباله ای یاتیم بالغه واغلل قصاب دربی صویر کن
 دریده ات قومغه دخی دیرل یقال اغل الجازری الاهاب اذا سلخ فترك شيئا من اللحم ملتر قابلا لاهاب
 واغلل دره غال دیدکری اونی بتورمکه دخی دیرل یقال اغل الوادی اذا نبت الغلان وغلان غالك
 جمعیدر تنکیم الان مرور ایتدی واغلل برنسنه دفت نظرله بقمغه دخی دیرل یقال اغل الرجل بصره
 اما شد النظر الاستغلال همزه نك وتالك کسر یله غله تکلیف ایتک یقال استغل عبده اذا کلفه ان یغل
 علیه واستغلال مستغلاتک غله سن المغه دخی دیرل التغلل فحتمله ولام اولک ضمی وتشدید یله غالبه
 ادخال ایتک ابو نصر ایتدی اصمعیدن سوال بدوب تغلل من الغالبه جائز اولور می دیدم ایتدی اگر لجه که
 یاخود شار بکه غالبه ادخال ایتکی دیرل سکا جا تراووردیدی التغلل علی وزن التکریم بمعناه یقال
 غللت بها حتی شدد للکثرة الغمل غینک فحی ومیم سکون یله دربی دروب بریده دفن ایتک نا که یوم مشیوب
 توین بولسی آسان اوله واکر بر ساعت اول دریدن غفلت اولنسه فاسد اولور وخرماده دخی حال بویه در
 چان خرما اولسون دیویره کومسلر وغل بر موضعه دخی اسمیدر الغمل غینک فحی ومیم کسری
 ومد یله ذکر اولنان دربی یقال هو غمل وغمین المغسول میم اولک فحی وثانیک ضمی ومد یله شول کسنه در که
 اوزیه بنزل وکپسلر اوررل زلسون دیو کذلک نباهه دخی غمور دیرل چان بعضی بعضی اورتوب مجتمع
 اولسه الغملول غینک ضمی ومیم سکونی ولامک ضمی ومد یله شول دره در که اغا جلری اوله ووافر اونی
 بتوب بری برینه صارلش اوله وکذلک هر کثیر ومجتمع اولان نسنه در کرک اغاج قسمی کرک بلوت قسمی
 کرک ظلت قسمی اولسون حتی اولک بوجا غنه غملول دیرل الغول غینک فحی وواوک سکون یله برنسنه بی
 اکسنن المی الاغتيال همزه نك وتالك کسر یله بمعناه یقال غاله الشی واغته اذا اخذه من حیث لم یدر
 موجود اولان نسخ جرهریده بویه واقع اولشدر لکن صواب یا ضمیر یله یاخود شی ابله اکفادر وشی
 فاعل اولوب اخذ اولماسی مشهوره مناسب دکلدور وغول چوق طراغه دخی دیرل تراب کثیر معناسنه
 وغول بر موضعه اسمی دخی کلور وغول مفارزه بعیده به دخی دیرل کندوده سیر ایده فی اکثر باضایع
 قلد یغیمون وغول باش اخر سنه دخی دیرل قال الله تعالی لا فیها غول لاهم عنها یزفون ای لیس فیها
 غایله الصداغ ولا یسکرون لانه قال فی موضع اخر لا یصدعون عنها وابوعبیده ایتدی غول عقلی ضایع
 قلندر الغول غینک ضمی ومد یله بیان ادهمسی که اندن جتله دخی تغییر اولنور الاغوال همزه نك
 فتحمله جمی الغیلان غینک کسری ومد یله کذلک جمی بیان ادهمسی معناسندو بالجمله هر نسنه که
 انسانی هلاک ایدوب ضایع قله اکا غول دیرل یقال غالته غول اذا وقع فیها هکتو یقال الغضب غول
 اطام لانه یغاله و یذهب به الاغول همزه نك وواوک فتحمله زباده مهلاک اولان نسنه یقال ایه غول
 اغول من الغضب الاغتيال همزه نك وتالك کسر یله برنسنه بی سترایدوب بلور غماکه دخی
 دیرل یقال هذه ارض قتال المشی ای لایستین فیها المشی من بعدها وسعنها ورنسنه بی زایل قلمغه
 دخی دیرل کا قبل فی وصف صقر لا یغاله الشیع ای لا یذهب بقوة الشیع واغتيال حمله ابله قتل ایتکه
 دخی دیرل یقال اغتاله اذا قتله غيلة واصله من الواو التغول فحتمله وواوک ضمی وتشدید یله متلون
 ومنغیر اولی یقال تغولت المرأة اذا تلونت المغاوله میم سکونی وواوک فتحمله دکشمک مباد له معناسنه
 المغول میم کسری وواوک فتحمله شول ایتکه فلج در که اکثر ایکی بوزلو اولور وآنک قنی قچی کی
 یاخود عصا کی نسنه اولور بادی نظرد قلی اولدیغی بلغمزوه غول کذلک بر جلاک اسمیدر الغولان
 غینک فحی وواوک سکون یله شور اولان اولنردن براونک اسمیدر الغیل غینک کسری ومد یله
 مبهشه وارسلان باندوغی ره دخی غیل دیرل خبس کی در خطا معجه ابله وزناومعی وبو که هاد اخل اولماز
 الغیول ضمتنه جمی مبهشل معناسنه واصمعی ایتدی غیل شول اغا جلدر که کتریدن بری برینه
 صا دلشدر التغیل فحتمله ویاوک ضمی وتشدید یله اغا جلر چوغولوب بری برینه صار لقی ذکر اولنان

غل

غول

معنادن مأخوذ در بقال تغیل الشجر الغيلة غینک فتنی و یانک سکونیه سمن اولان عورت الاغتبال
همزه نك و تانك كسریله سمن اولوب فرموده اولمق بقال اغتال الغلام اذا غلظ و سمن الغيلة غینک
كسری و مدیله بر كسنة بی حیلله بره ایلدوب اكسرنانده قتل ایلک اغتبال کبی تنکیم و اویده
مرور ایتدی و مناسب اولان بومعنا به کلن غیله دخی و اویده ذکر اولمق ایدی بقال قتل غیله و هو ان
یخذه فیدهب به الی موضع فاذا صار الیه قتل و غیله عورت او غلنی امزردی کی حالتده جماع اولمق
یاخود حامله فالد قد نصكر امزرمك وفي الحديث لقد همست ان انهي عن الغيلة الغیل غینک فتنی
و یانک سکونیه ذکر اولان فاسد سودك اسمیدر فالت ام تأبط شر اولارضه غیلا الاغالة همزه نك
كسریله عورت ذکر اولان فاسد سودی او غلانه امزردك و اغالة او غلان امر کن اناسنه جماع
ایتمکه دخی دیرل بقال اغال فلان واده اذا غشی امه و هی ترضعه المغیل ممك ضمی و غینک كسری
و مدیله شول عورتد ك ذکر اولان سودی امزردی بقال هی مغیل الغیل غینک فتنی و یانک سکونیه
بروزنده افن صوو فی الحديث ماسق بالغیل ففیه العشر و ماسق بالدو ففیه نصف العشر و غیل كذلک
شول بیلکه دیرل که طولی اولوب سمن اوله ساعد ممكلی معناسنه الغایله یانک كسریله شرم معناسنه المغالة
ممك فتحیله بمعناها الغوائل غینک فتنی و یانک كسریله آفتل دواهی معناسنه كسائی روائی اوزره ام غیلان
غینک فتنی و یانک سکونیه سمن دیمکله معروف اغاجك میوه سیدر غیلان غینک فتنی و یانک سکونیه
ذوالرمه نك اسمیدر که شاعر معروف و باباسنك اسمی عقبه در (فصل الفاء) القائل فانك فتنی و همزه نك
سکونیه فال اچق که معروف در ان السکیت ایتدی فال بر رجل مر یمن ایکن اخردن یاسالم خطین
ایشته در یاخود بر نسنه طلب ایدر کن یا واجد خطابن ایشته در که خیرله نقال یانک اولور و فی الحديث
انه کان یحب الغال و یکره الطيرة الاقوال همزه نك فتنی و واولك ضمیله فالك جمعی الغال فتحیله
و همزه نك ضمی و تشدیدیه بر نسنه یه فال اچق بقال نقالت بكذا الاقوال همزه نك و تانک كسریله
كذلک فال اچق معناسنه در الغال فانك كسری و همزه نك مدیله بر او بندر که او غلچقار او یز
بر نسنه بی طیر اقد كرتلوب اول طیر انی بولشور و اول نسنه فتنسك حصه سنده چقار سدا کا
بر نسنه تعیین ایدرل الغیلة فانك فتنی و تانک كسری و مدیله قتل که چراقد یار ذیاله معناسنه المغل
ممك ضمی و تانک فتنی و تشدیدیه بولكش قتل یقل ذبال مغل شد دل کثرة القتل فانك فتنی و تانک
كسری و مدیله خرما چکر دکنك شقنده ایلک کبی اولان نسنه و بعضه لرایتدی قتل ایکی بر مرق ارمه سنده
جمع اولان کیره دخی دیرل المغل فانك فتنی و تانک سکونیه بولك تقول فتل الحبل و غیره من الباب الثاني
و بقال ما زال فلان یقتل من فلان فی الذروة و الغارب ای بدور من وراء خدیعت و ذروه اور کچ و غارب
اور کچ ایله یون ارمه بریدر یعنی حیلله و خدعه ایله انی غلوب ایدمکه ساعی در و قتل صرف ایتمکه دخی
دیرل بقال قتل عن وجهه فان قتل ای صرفه فانصرف بس بولکلامده قتل لغت دن مقولدر القتل
فتحیله دومك دیرسکری یا نلردن ابراع اولمق الاقوال همزه نك و تانک فتحیله شول دیرسك که
ذکر اولان صفت اوزره اولور بقال مرفق اقل بین القتل القتل فانك ضمی و تانک سکونیه جمعی بقال
قوم قتل الایدی الفجل فانك ضمی و جیمك سکونی و ضمیله ترب که سبزوات قسمند در الفجيلة فانك
كذلک ضمی و جیمك سکونیه و احدى الفجيلة فانك و جیمك فتنی و ماینده نونك سکونیه پیر اولان
كسره لور بمسی کبی یورمك الفجل فانك فتنی و حاء همزه نك سکونیه اركك که دیشی نك مقابلی در
الفجول ضمیله جمعی الفجال فانك كسریله كذلک جمعی الفجالة فانك كذلک كسریله جمعی فجاله
کبی و عرب طایفه سی سهل نام یلدره فجل دیرل دوهمك اركك تشبیه ایدوب ساثر یلدرل ذردن اراق
طورد یچم و دوه نك ارككی دخی ناقه سور سیله جماع ایتد كدن صکره انلردن اراق برده
طور و روعلمه نام شاعره دخی فجل دیرل ام جندی زوج ایتدی کیچون امری القبس ام جندبه طلاق

و برد کده مزبورہ علمہ بی امری القبس دن شعرده ترجیح ایندی یکچون و كذلك قبل دیشلره ارکک
 صاا برمه که دخی دیرل تقول فحل ایل ادا ارسلت فہما فحلا و قبل خرما ارککک پیراغندن قلنان حصیرہ
 دخی دیرل و فی الحدیث انہ علیہ الصلوٰۃ والسلام دخل علی رجل من الانصار و فی ناحیۃ البیت قبل
 من تلك الفحول فامر بناحیۃ منه فرشت ثم صلی علیہ ورش صوصہا غہ دیرل انفحله فانک کسری
 و حانک سکونیلہ مصدر درار کککک معناسنہ الافحال همزہ نک کسریلہ برکسنہ یہ عاریفہ ارکک
 دوہ و برمک دیشی دوہ لرینہ جاع ایدوب دول حاصل اولسون دیوتقول فحلتہ اذا اعطیتہ فحلا یضرب
 فی الہ الفحل فانک فحی و حانک کسری و مدیلہ دول ایچون اولان دوہ نک ناقہ یہ اشمدہ ماهر اولانی
 یقال قبل قبل الفحال فانک ضمی و حانک تشدیدیلہ شول خرما فدانلری درکارک اولہ یعنی
 اوزی مہوہ و برمبوب دیشی خرمانک مہوہ و برمہ سی انک مقارنتی الہ اولہ انفحاجیل فانک فحی
 و حانک ثانیٹک کسری و مدیلہ جعی وارکک معناسندہ قبل و قول استعمال اولنور و فحال خرما غاجندن
 غیر ی بردہ استعمال اولنور الاستفحال همزہ نک و تانک کسریلہ برامر عظیم اولمق یقال استفحال
 الامر ای تقاضا اذ اعظم التفحل فتحتیلہ و حانک ضمی و تشدیدیلہ ارکک او یکمک یقال تفحل اذا تشبه
 بالفعل الفحله فانک فحی و حانک سکونیلہ یوز سز اولان عورت سلیطہ معناسنہ الفرعل فانک و عینک
 ضمیلہ بالی قورت اور بسی ولد الضبع معناسنہ و فی المثل اغزل من فرعل و اغزل غزلدن و مر او دہ دندر
 یا بودر کہ مزبورک شطارتی غزالہ تشبیہ اولمق طریقہ اولہ یا خوداعلم من جدار قبیلندن اولہ الفصل
 فانک فحی و سبتک سکونیلہ رجالدن دنی و نا کس اولان کسنہ المفصول ممیک فحی و سبتک ضمیلہ بمعناہ
 الفسالة فانک فتحیلہ نا کس اولمق الفصولہ ضمیلہ بمعناہ یقال فصل فسالة و فسولة من الباب الخامس
 فهو فصل افسلاء فانک ضمی و سبتک فحی و الفک مدیلہ جعی دنی طبع لہ معناسنہ الافسال همزہ نک
 فتحیلہ کذلک جعی الافسال فانک کسریلہ کذلک جعی الفصولہ کذلک جعی الفسالة فانک ضمی
 و سبتک تخفیلہ دموری الکراکن دوکلن خردوات یقال فسالة الحدید سحالتہ المفسلة ممیک ضمی
 و سبتک کسری و تشدیدیلہ شول عورت در کہ زوجی کندویلہ جمع اولمغہ شوقد کسہ بر عذر اظہار
 ایدوب مانعہ اولہ الفسیلة فانک و سبتک کسری و مدیلہ اوفقی خرما غا جلیزینہ دیرل الفسیل علی وزن
 المزبور بمعناہ الفسلان فانک ضمی و سبتک سکونیلہ جعی خردہ خرما غا جلیری معناسنہ الفسکل فانک
 و کافک کسری و سبتک سکونیلہ شول آت در کہ او کدیلہ قوس اترک الہ عمو کندہ کہ کدانلرک اولی محلی در
 ممیک ضمی و لامک کسری و تشدیدیلہ اندن صکرہ مصلی دروزن مزبور اوزرہ اندن صکرہ مصلی در
 وزن مزبور اوزرہ کذلک اندن صکرہ تالی در لامک کسریلہ اندن صکرہ عاطف در طانک کسریلہ اندن
 صکرہ مرناح در ممیک ضمیلہ اندن صکرہ مؤمل در ممیک اولک ضمی و ثانیٹک فحی و تشدیدیلہ اندن صکرہ
 حظی در حانک فحی و بانک تشدیدیلہ اندن صکرہ لطیم در لامک فحی و طانک کسری و مدیلہ اندن صکرہ
 سکت در سبتک ضمی و کافک فحی و بانک سکونیلہ کہ کافسکل و فاشور دخی دیرل الفشل فانک فحی
 و سبتک کسریلہ قورحق اولان رجل ضعیف الافسال همزہ نک فتحیلہ جعی قہ رخی کسنہ لر معناسنہ
الفشل فتحتیلہ قورحق یقال فشل فشل من الباب الرابع اذا جین الفشل فانک فحی و سبتک
 سکونیلہ محفہ التلرندن برانک اسمیدر الفشل فتحیلہ و سبتک ضمی و تشدیدیلہ صواقی یقال فشل
 الماء اذا سال الفسیلة فانک و سبتک فحی و ما بدہ بانک سکونی یلہ ذکر باشی خشفہ معناسنہ الفصل
فانک فحی و صادک سکونیلہ موسم کہ اجزاء سنہ دہ اعتبار اولنور یقال فصل الربیع و فصل الشتاء
الفصول ضمیلہ جعی موسملر معناسنہ و فصل کسکہ دخی دیرل یقال فصلت الشیء فانک فصل ای
 قطعہ فاقطع و جقمق معناسنہ دخی کلور یقال فصل من الناحیۃ اذا خرج الفصال فانک کسریلہ
 او غلانی مہدن کسمک تقول فصلت الرضیع عن امہ فصلا من الباب الثاني اذا فطسته و فصال فصلاک

فرعل

فصل

فسکل

فشل

فصل

جمعی دخی کلور دوه باور بلری معناسنه الافصال همزه نك و ناك كسریله بمعناه المفاصله ميمك
 ضمی و صادك فتحيله شریکدن ایرلی بقال فاصلت شریکی لمفصل ميمك فتحی و صادك كسریله امعضاده
 اولانك بری المفاصل ميمك فتحی و صادك كسریله جمعی ك برلری معناسنه و مفصل طاع انكده قوم
 نهابت بولدینی برده افن ارماغه دخی دیرلر المفصل ميمك كسری و صادك فتحيله بدل لسان معناسنه
 انفاصله شعرك عرض صغری و عرض كبری سنده اولان جزلری در صغری اوج متحرك اولان
 حرف در كه در دنجی ساكن اولور ضربت كبی و كبری دورت متحرك در كه بشنجی ساكن اوله ضربت كبی
 و شول فاصله كه حدیث شریفده واقع اولمشدن انقی نفقه فاصله قله من الاجر كذا مراد شول نفقه در كه
 صدقه و بره نك كسریله ایمانی بین فصل ایده الفصل فانك فتحی و صادك كسری و مدیله شول حوالیدر كه
 سور بلدن و قلعده دیوارندن از اوله و فصل دوه باور سنه دخی دیرلر كه اناسندن ایرلمش اوله الفصلان
 فانك ضمی و صادك سكونیله جمعی ذكر اولنان دوه باور بلری معناسنه و جمعی فصال دخی کلور اكیم
 مرور ایتدی الفصله فانك فتحی و صادك كسری و مدیله بر كسنة نك قریب اولان جماعتی بقال جاوا
 بفصلتكم ای باجمعه المفضل ميمك ضمی و صادك فتحی و تشدیدیه شول اینجودر بیدر كه هر ایکی
 اینجوتك یینی بریو تحفه فصل اولمش اوله بقال عقده فصل اذا جعل بین اولوئین خرزة التفصل علی
 وزن التكریم زیاده تفصیل ایكه دخی دیرلر و قصاب قیونی كالك پاره لغه دخی دیرلر الفصل حیدر
 وزنی اوزره حاكم معناسنه درو بعضا ایتدی فصل حقه باطلك اره برن فرقی ایتكدر الفضل
 فانك فتحی و صادك ميمك سكونیله بر سنه زیاده اولمق الفضيلة فانك فتحی و صادك كسری و مدیله بمعناه
 پس فضل و فضیلة نقص و نقیصه كبی اولور الافصال همزه نك كسریله احسان معناسنه در بقال
 افضل علیه اذا احسن و افضل بر سنه بی زیاده ایشلك دخی دیرلر بقال افضل منه الشیء الاستفضال
 همزه نك و ناك كسریله بر سنه بی كذلک زیاده ایشلك بقال استفضلت منه الشیء المفضل ميمك كسریله
 زیاده احسان ایتدی كسنة المفضاله كذلک ميمك كسریله موثی بقال رجل مفضل وامرأة فضاله
 علی قومها اذا كانت ذات فضل سمحة التفضل فتحته و صادك ضمی و تشدیدیه كذلک احسان
 ایتك بقال تفضل علیه و تفضل عورت او نده بقات كسی كیمكه دخی دیرلر بقال تفضلت المرأة فی بیتها
 اذا كانت فی ثوب و اجد كالخيل ونحوه و خیل یکسر كو كلكه دیرلر المفضل ميمك كسری و صادك
 فتحيله ذكر اولنان كسی الفضل ضمتیه جنب وزنی اوزره ذكر اولنان عورت واره دخی اطلاق
 اولور الفضله فانك كسری و صادك سكونیله ذكر اولنان كسی بی برنوعیه كیمك بقال انه احسن
 الفضله مثل الجليلة والركبة كذا روی عن ابی زید المتفضل ميمك ضمی و صادك كسری
 و تشدیدیه شول كسنة در كه افرانی اوزره زیاده لك دعوا قله و منه قوله تعالى یریدان یتفضل علیكم
 التفضل علی وزن التكریم بر كسنة نك غیر یلردن زیاده اولسنه حكم ایتك باخود غیر یلردن ای زیاده
 قلمق بقال فضلته علی غیره تفضیلا اذا حكمت له بذلك او صیره كذلک المفاضلة ميمك ضمی و صادك
 فتحيله فضیلت كیمك بقال فاضلته و فضلته اذا غلبته بالفضل یعنی باب مغالبه دن بووجه اوزره
 استعمال اولور الفضلة فانك فتحی و صادك سكونیله بر سنه دن باقی قلان سنه الفضاله فانك
 ضمیله كذلک باقی قلان سنه بقال فضل منه شیء یفضل من الباب الاول و یونده بر لغت دخی واردر كه اول
 فضل یفضل در حدیث یحذر كبی باب رابعدن ابن السكیت روایتی اوزره و بر لغت دخی واردر كه بوا یکی
 لغتدن مر كیدر كه اول فضل یفضل در ماضیده كسری و مضارعده ضم عینله و بوشاد در بونك نظیری
 یوقدر سبویه ایتدی فضل نرم اصحاب بر قنده همین ایکی لغت اوزره کلور و سبویه ایتدی نعم ینعم و مت
 تموت و كدت نكاد دخی بویله در نسخ جوهری بووجه اوزره در لکن و مت تمامت اولسه اوچی دخی باب
 رابعدن كسنة اشارت اولوردی باب اولدن كلكلری كبی الفضل فانك كسری و طانك فتحی و حانك

فضل

فضل

سكونيله انسان خلقى اولمىزدن اول اولان زمان جرمى ايتدى ابو عبيده دن فطحتك معنا سن سوال
 ايتدم ايتدى اعراب قشند فطحت شول زمان سابق دن عبارتدر كه انده طاشلرتان ووزم ايتدى فطحت
 على وزن جهمش بر جلك اسميدر الفعل فانك فتحي وعينك سكونيله مصدر در فعل يفعل دن ابشلك
 معنا سنه وقرأ بعضهم واوحينا اليه فعل الخيرات الفعل فانك كسريله اسمدر ابش معنا سنه الفعل
 فانك كسريله جمعى قد حله قدح وبنزله بنار كى وقدح بلكسر اوقه ديرل الفعل فانك فتحيله كرم معنا سنه
 وفعال مصدر دى كلور ذهب ذهابا كى الفعل فانك فتحي وعينك سكونيله براش ابشلك معنا سنه
 يقال كانت منه فعلة حسنة اوقية الافتعال همزه نك وناك كسريله برنسته بى پيدا قلىق مثلاً بلاتى پيدا
 قلىق محلىده افتعل عليه كذب ووزور ديرل اختلق معنا سنه الانفعال برنسته فعل قبول ايتك تقول فعلت
 الشىء فانفعل كقولك كسرت فانكسر الافعل همزه نك وكافك فتحيله دترمك وپوندن فعل نبا ولمان
 يقال اخذه افعل اذا ارعد من برد او خوف وپوالت تنكرد منصرف اولور وراكرونك برجل تسميه
 اولسه لا ينصرف اولور وزن فعل دن وتمر يفدن اوترى الفل فانك فتحي ولامك تشديديله فلك
 يوزنده اولان كدك انفعال ضمتيله جمعى قلم يوزنده اولان كدكار معنا سنه وفول منهد اولان
 عسكره دى ديرل الافل فتحيله شول فلدبر كه يوزنده كدكارى اوله المفلل ميمك ضمى
 ولام اولك فتحي وتشديديله كدلمش ناملى يقال نضى مفلل اذا اصاب الحجارة فكسرت ونضى نونك فتحي
 وضاد ميمكه كسرى وناك تشديديله اوقى نونك ناملى التفال فتحيله ولام اولك ضمى وتشديديله
 براغك يوزى كدلك يقال نقلت مضاربته اى تكسرت الفل فانك فتحي ولامك تشديديله صنف عسكر يقال
 جاء فل القوم اى منهد موهم يستوى فيه الواحد والجمع يقال رجل فل وقوم فل الفلال فانك كسريله
 فلك جمعى كلور فلول كد بى كى صممش عسكر معنا سنه تكيم مرور ايتدى وفل عسكرى صممش دى
 ديرل يقال قلت الجيش من الباب الاول اذا هزمته الانفعال همزه نك وفلك كسريله صممش يقال فله
 فانفل اذا كسره فانكسر يقال من فل ذل ومن امر فل يعنى قليل اولان ذليل اولور امر اولان قوى اولوب
 ديلدكن كسرايدر الفل فانك كسريله شول ير در كه اكابغور بغم يوب انده نباتات قسمدن نسنه
 بنيمه الافلال همزه نك كسريله ذكر اولمان به داخل اولمى يقال افللسا اى صرنا فى فل من الارض
 وافلال بكسره ضايع اولوب كنهكه دى ديرل يقال افل الرجل اذا ذهب ماله الفل فانك فتحي ولامك
 كسرى ومديله شول صاچدر كه بره جمع اوله الفليه فانك فتحي ولامك كدلك كسرى ومديله بمعناه
 وفل دوه اضبسته دى ديرل چان كدلسه يعنى رخنه بنشسه الفل فانك ضميله بير كه معروفدر
 المفلل ميمك ضمى وفلك فتحيله شول شراب در كه فلغل كى دلى بقه التفلفل على وزن التزلزله
 باشلى قرامق يقال تفلل فادما الصرع اذا اسودت حلماتها وفادمتان دوه حمه سنك ايبى ابلروده
 طوران باشلرته ديرل حمتان مدمتان معنا سنه بافل فانك ضمى ولامك ضم اوزره بناسيله وتخفيفيله
 يافلان معنا سنه در بعض حروفى حذف اولمشدر وپو ترخيم دكادر وراكرونك اويلدى يافلا ديرل دى
 حرفان اخبارك زخمى طريقه حذفى جائز اولمى يعنى چون شرطى بولمى يفته بناء كه اول كلمه نك درت
 حرف اوزره زائد اولمى دروكاه اولور فل ندان غبرده دى استعمال اولنور ضرورت شعر دن
 اوترى فهلل جعفر وبنى اوزره بر كنهكه بال محل محلى استعمال اولنور تهلل كى يقال هو ضلال
 ابن فهلل اخرى منصوب وبلاتون در لا ينصرف اولمى يفته بناء الفل فانك كسرى ومديله معروف
 جاورددر الاقبال همزه نك فتحيله جمعى الهياول ضمتيله كدلك جمعى الفيله فانك كسرى وناك
 فتحيله كدلك جمعى ابن السكيت ايتدى اقبيله ديمك جائز دكدر و سيدويه ايتدى فلك اصلى فبل اولمى
 جائزدر فانك ضميله مكسور قلندى يادن اوترى تكيم ايضله بيض ده ذكر اولمشدر اخفش ايتدى
 سيدويهك قولى مفردده ممشى اولمى بلكه جمعه مخصوصدر وفيل الزاى ضعيف الزاى معنا سنه

تعل

فكل

فقل

فهل

فيل

کلور القبال فانك فتحی وبانك تشدید یله قبل صاحبی اولان کسنه القبال علی وزن الحال ضعیف
 لرأی اولان کسنه یقال رجل قال لرأی ای ضعیف لرأی مخطی الفراسه القبوله ضعیفه لرأی
 ضعیف اولی یقال قال لرأی یقبل فیوله من الباب الثاني التقیل علی وزن التکریم لرأی ضعیفه نسبت
 قلمق یقال قبل رأیه تقیلا اذاضعفه القبل فانك فتحی وبانك کسری وتشدید یله ضعیف لرأی اولان
 کسنه یقال رجل قبل لرأی ای ضعیف لرأی القابل بانك کسریله شولات در که یان بشی اوزرنده
 اولور و بعضی قابل اولوقده بر طمرک اسمی در دیدی وگاه اولور فایلدن قال یله تعبیر اولور حر فلرن
 قلب مکان ایتمکله نیکم هایدیه قلب مکان ایدوب هارن دیرلر و هار یقایی قوم یغمته دیرلر القبول فانك
 ضعی و مدیله بقله که حیوانات قسمندن در و بعضی ن خود در دیدی (فصل القاف) قبل فانك فتحی
 وبانك سکونیه ایلر که کرونک مقابلی در القبل فانك ضعی وبانك سکونیه اولک که اردک مقابلی در
 و قبل نشانک اوسته دخی دیرلر یقال وقع السهم بقبل الهدف ویدره و یقال قسقه صه من قبل و من دیر
 بانك ضعیله دخی لغت در من مقدمه و من مؤخره معناسنه و قبل طاع دیدنه دخی دیرلر یقال انزل بقبل
 هذا الجبل ای بسفحه و سفح سین و حاء هسلتنه طاع: بیند دیرلر و قبل رموسک اولنه دخی دیرلر یقال
 كان ذلك في قبل الشتاء في قبل الصيف ای فی اوله و قبل جهت معناسنه کلور یقال اذن اقبل قبلك
 ای اقصه قصدك و اتوجه نحوك القبلة فانك ضعی وبانك سکونیه اولمک بوسه فاتی معناسنه القبلة
 فانك کسری وبانك سکونیه نماز ایچنده توجدا اولان جانب و قبله مطلقا جهت معناسنه کلور یقال
 ماله قبله ولا ذرة اذالم بهتد لجهة امره و یقال ما کلامه قبله ای جهته و من این قبلتک ای من این جهتک
 القباله فانك ضعی وبانك تخفیه یله مقابله معناسنه در یقال فلان جلس قبالة ای تجاهه پس قبالة اسم
 در ظرف استعمال اولور القبال فانك کسریله نعلک اوکرده شول قایشه دیرلر که اورتیه بر غیله یاننده
 اولان بر مغک اراسنده اولور المقابلة ممیک ضعی وبانك فتحیه نعله ذکر اولان قایشی ربط اتمک
 الاقبال همزه نك کسریله بمعناه تقول قابلت النعل و اقبلتها اذا جعلت لها قبالة و اقبال کوز قره سن
 بورن جانبته کتور مکده دخی دیرلر تقول اقبلت العين انا و اقبل رنسنه به توجه ایتمکدر که ایدارک مقابلیدر
 یقال اقبل علیه بوجهه و اقبال رنسنه بی برکسنه نك اوکده کتور مکده دخی دیرلر یقال اقبلته الشئ اذا
 جعلته يلي قبالة و یقال اقبلت ازماح نحو انقوم و اقبلت الابل اقواء الوادی و اقبال رنسنه به باشندن
 بشغفه دخی دیرلر یقال اقبل امره اذا استأنفه القوال قبل فانك فتحی وبانك کسریله اوائل معناسنه در
 تقول اخذت الامر بقواله ای باوایله و حدثانه القباله بانك کسریله کلجک کججه المقابلة ممیک ضعی
 وبانك کسریله بمعناها یقال قبل و اقبل بمعنی یقال عام قابل ای مقبل و یقال فبح الله منه ما قبل و ما دیر یحی
 خدای تعالی آنک اوکن و صوکن برامز ایلسون و بعضی یوم معناده ثلاثین فعل کله سن جائز کور مدیلر
 و قابله اوغلان طه غدقه طوتن ایهیه دخی دیرلر القبل فتحتنه وبانك ضعی وتشدید یله رنسنه بی
 قبول اتمک القبول فانك فتحی وبانك ضعی و مدیله بمعناه تقول قبلت الشئ و قبلته قبولاً من الباب الرابع
 و قبول مصدر شاذ در زیرامز خوردن ماء داسی ضم فائله در یزیدی عمرو بن العلاء دن روایت ایدوب
 ابتدی قبول دن غیری مصدر مفتوح الفاء کلامش در و یقال علی فلان قبول اذا قبلته النفس و قبول
 صابانه دخی دیرلر و صبا شول یلدر که دیوردیه کله معروف اولان یله مقابل در و قبول قبولدن صوچکن
 کسنه دن قوعه بی المغه دخی دیرلر و قبول دایهیه دخی دیرلر قبله معناسنه القبول ضعیفه مصدر در
 ذکر اولان صبا یلی اسمک معناسنه یقال قبلت الريح فقبل قبولاً من الباب الاول پس اسم مفتوح الفاء
 و مصدر مضوم الفاء اولور القبل فتحتنه شول بوکسک بر در که مقابله به کله یقال رأیت بذلك القبل
 شخصاً و قبل فبح معناسنه کلور و فبح ایقارک بوری بری برنه قریب اولوب اوچکدر لری بری برندن اراغ
 اوله در و قبل هلال ابتدا کورمکه دخی دیرلر یقال رأیت الهلال قبلًا اذالم یکن روئی قبل ذلك و قبل

كوزك قاره سی بورن جاننده اقبال اتمكه دخی دیرل یقال قبلت عینه من الباب الرابع وقبل دوه چشمه ده
 صو ایچر کن صودونه ک باشنه دو کله دخی دیرل دوه ایچون صو ایچمکه بر حاضر بولماغن و قبل
 برسنه بی علی الفور سو یلوب ایو سو یلمکه دخی دیرل یقال تکلم فلان قبله فاجادوه و ان یسکلم ولم
 یستعده اصمعی ابتدی رجنه قبله دیرل فچن بی توقف رجنه کورسه یعنی رجنه بحرنده شعر سو یلمسه
 و قبل کذلک قبلتک جچی در و قبله شول بونجقد که اغر شغه بکرزانی آت بوننه اصرل افسون
 قسمندر ساحر اولان کسنه با قبله اقبله دیروگاه اولورانی سائر طوارک دخی بوننه اصرل کوزد کسون
 دیو و قبل مقابله معناسنه ده کلور یق لرا ایتنه قبله و قبله ای مقابله و عیانا الا قبل همزه نك و بانك فتحیه
 شول کسنه در که کوزنك قراسی بورنی جاننده یقه القبلاء قافک فتحی و بانك سکونی و القل مدبله شول
 قیوندر که بونیوزلی یوزی جاننده متوجداوله قبل قافک کسری و بانك فتحیه مقابله معناسنه قال لله
 ذی اویا بهم العذاب قبلای عیانا و قبل عند معناسنه دخی کلور یقازلی قبل فلان حق ای عنده و ذی
 قبل کلجک زمان معناسنه دخی کلور یقال لا اکت الی عشر من ذی قبل ای فیما استأنف و قبل طاقت
 معناسنه ده کلور یقال مالی به قبل ای طاقت القائه قافک کسری یله او غلان طومو قی و لات چپنده یقال
 قبلت القابله المرأه تقبلهم اقباله من الباب الرابع اذ اقبلت الی و لدنلقیه عند اولاده و فی بعض النسخ ی
 تنبیه عند الولاده و القابله من باب التفعیل بدل تلقیه عند اولاده و لکل وجهه و قبله کفل اولمه و بر
 جاعتک کنخداسی اولمه دخی دیرل یقال قبل به یقبل قبالتن الساب الاول و الثاني و یجن فی ثباته ای
 فی عرفته القابل بانك کسریله قیوندر صوجکن کسنه دن قوغدی الا کسنه القیل قافک فتحی
 و بانك کسری و مدبله به قابله معناسنه و قبیل کابل و برجاعتک کنخداسنه دخی دیرل و قبیل شول اوچ
 یادخی زیاده اولان کسنه در دیرل که طوایف مختلفه دن جمع اولور و مله رنج دن و عربدن جمع اولان
 کبی و قبیل شول ایپلاک در که اکرن عورت اککر رکن آتی کند و به چکر بوجهتدن مایر ف قبیل
 من دیرل دیرل اوکن اردن بلز دیمک محنده القیل ضمتله جچی طوایف مختلفه دن جمع اولان جاعتلر
 معناسنه قال الله تعالی و حشرنا علیهم کل شیء قبله قال الاخفش ای قبیل قبیل و قال الحسن عیانا القیل
 قافک فتحی و بانك کسریله بائده اولان کت پاره لری در که بری برنه یا بنوب بتمشد در و قایل عربک هر
 برنه قبیله دیکلری بوندن مأخوذ در و انلر شول جاعتدر که جمله سی بریا بانك او غلار بدر القیل میم ضمی
 و بانك فتحیه و جاید جک محل یقال قبل قبله مثل ادخلنی مدخل صدق فی الحدیث سئل الحسن عن
 قبيله من العرب المقابله میم ضمی و بانك فتحیه و اجبه انه بل تانك فتحی و بانك ضمه بمعناها و مقابله ابکی
 کابی ری برینه عرض اتمکه دخی دیرل و مقابله شول قیونه دخی دیرل که قواغندن بر پاره بی کسوب ابرمه در
 ارکنده شوبله اصلی طور و اگر اردنده اصلی طور رسد اکامداره دیرل المقابل میم ضمی و بانك فتحیه
 نسبی شریف اولان کسنه یقال رجل مقابل ای کریم النسب من قبل ابویه الاقتبال همزه نك و تانك
 کسریله بیکلاک کالنده و لقی یقال رجل مقتل الشباب اذ الم بین فیه اکر و اقبال خطبه بی بدیهه اوقعه
 دخی دیرل اولدن احضار اتمکسزین الاسبقبال همزه نك و تانك کسریله برسنه یونک که استدبارک
 مقابلدر القتل قافک فتحی و تانك سکونیه اولدر مک انتقال تانك فتحی و قافک سکونیه معناه و قتل
 برسنه بی زیاد بطکه دخی دیرل یقال قتل الشیء خبرای علما قال الله تعالی و ما قتله و یقتلای لم یحبطوا
 به علما و قتل شرابه صو قافه دخی دیرل یقول قتل الشراب اذ امر جنه بالماء اقتله قافک کسریله و تانك
 سکونیه بر نوع ابله اولدر مک یقال قتل قتله سوء المقاتل میم ضمی و تانك کسریله قتل او یجنی دیرل
 یعنی بدندن شول موضعلدر که راق مرقسنه راست کسه قتل ایله المقتل میم و تانك فتحیه و احدى
 و یقال قتل الرجل بین فکبه یعنی کشتنک هلاکی ابکی چکه سی ارسنده دبلن ضبط اتمه در المقابله
 میم ضمی و تانك فتحیه قتل ایدشک القتال قافک کسریله بمعناها القتال قافک کسری و مدبله بمعناه

قتل

كذلك يقال قاتله قتالا وقبلا المقاتلة ميمك ضمي ونا، اولك كسر يله شول قومدر كه قتاله صالح اولدر
 القتل فافك كسرى وناك سكويه عدومعنا سنده و قتل برنسته نك مثله دخي ديرل يقال هما قتلان
 اي شلان الاقتال همزه نك كسري يله بر كسني بي قتله عرض ايمك تقول اقات فلانا اذا عرضته للقتل
 التقبل على وزن التكرم اولدر مده مبالغه وكثرت وزره ارمي يقال قتلوا تقبلا المقتل ميمك ضمي
 وناك فمي وتشديد يله نجي به او انسان كسني يقال رجل مقتل اي مجرب ومقتل شول قلبه دخي ديرل كه
 عشق آني ذليل اغش اوله يقال قلب مقتل اي مذل قتل العشق الاستقتال همزه نك وناك كسري يله
 قتلن بي پروا اولى يقال استقتل اذا سمعت يعني موتى طلب ايلسه القتل فافك فمي وناك كسرى
 ومديله قتل اولمش كسني يقال رجل قتل اي مقتول وامرأة قتل القتل فافك فمي وناك سكوي
 والفك قصريله جعي يقال رجال قتلى ونسوة قتلى واكر قتل صيفه سي ايله امرأ بي ذكر ايمزست نايه
 فرق ايدوب هذه قبيله بني فلان ديرسن و كذلك مررت بقبيلة ديرسن زيرا اتي مسلك اسمك سالك
 قيلورسن القتل فافك فمي وناك ضمي ومديله اولدر يمي قاتل معنا سنده يقال امرأة قتل اي قاتله القاتل
 فافك فمي وناك تخفيف يله نفسه و اتي جسمه ديرل يقال نافه ذات قتال اذا كانت وثيقة يعني جسه دار اواسه
 وبوجه تندن قتله ديرل آنك جسده اوردى معنا سنده نكيم صدره ورأسه وفأده ديرل كو كسني وباشنه
 ويور كنه اوردى معنا سنده الاقتال همزه نك وناك كسري يله اولدر شكم وبر كسني بي جن اولدر مكم وعشق
 اولدر مكم دخي ديرل واقتالده ناد غام اولمدي نا غير لازم اولدر يميچون وبعض كسمل ادغام ايدوب
 ماضيه سنده ومضارعنده قتلوا تقتون ديديرل ناك حركت فافه نقل ايدوب همزه بي حذف ايمك زيرا
 همزه فافك سكويندن او ترى كلش ايدى وبونك تصديقي حسنك الاين خطف الخطفة قرأت ايمسبه در
 وبعضه لوفاني ايكسند دخي كسور قلدلر اجتماع ساكبيندن او ترى پس اسم فاعل وجه اولده مقتل كلور
 ميمك ضمي وفاقك فحيه وزيده مقتل كلور ميمك ضمي وفاقك كسري يله واهل مكمه مقتل ميمك ضمي وفاقك
 ضمه ضمي ضمه تابع قيلون وسبويه ايتدى بن خيلدن وهر وندن ايشتم مكمه برجاعت مردفين ديرلردى
 مردفين معنا سنده بر كسني الت قتلله اولدر لسه قتل الرجل ديرل و اكر آني عشق وياجن اولدر سده اقتل
 ديرل قتل ديمز فرناك كسايدين نقل ايتدى بي روايى اوزره التقتل فحيتنه وناه ثاينك ضمي وتشديد يله
 برنسته بي غريقه طومق يقال تقتل الرجل حاجته اذا تاتي لها وتقتل عورت نازله بوريمكه دخي ديرل
 يله تقتل المرأة في مشيتها اذا تقلبت وثنت ونكسرت انتقتل ناء اولك فمي وناه ثاينك ضمه اولدر شكم
 اقسامه مناسنه يقال تقاتل القوم واقتلوا القوم فافك كسرى وناه مثله نك سكوي وواوك فمي ولا نك
 تشديد يله عاجز اولوب صليق اولان كسني غنول كبي دروز ناومعني القحول ضمه يله قوريمق يقال قتل الشي
 بفعل في لامن الباب الثالث قاحل حاك كسري يله يابس اولان نسنه المتحول ميمك ضمي وحاك كسرى
 وتشديد يله شول رجلمدر كه يابس الجلد اولوب سي الحال اوله القحل قحيتنه كذلك يابس الجلد اولوب
 سي الحال اولى يقال قتل الشي قحلا من الباب الرابع وقح شيجز باده مسن اولوب دريسي كك اوزرنده
 قوريمغه دخي ديرل القحل فافك فمي وحاك سكويه ذكر اولنان شيج يقال شيج قحلا لا نقحل همزه نك
 كسرى وفاقك فمي ونونك وحاك سكويه ذكر اولنان شيج يقال شيج نقحل اي مسن جدا القحل فافك
 فمي وحاك كسري يله دريسي يابس كسني لا قحلا همزه نك كسري يله يابس قحلي تقول اخلت الشي اذا دبسته
 القحلا فافك ضمي وحاك تخفيف يله شول مرصدر كه قيون سوريسنه واقع اولدر قنده دريلن قوريدر القحلا
 فافك فمي وذلك تخفيف يله باشك اكسه سي كه اويان باشلغي طور دايغي بدر آت النك اردنه بعضه
 ايتدى قذالان اكسه ده اولان سوري ككك مينا و سارا بي جانبنده اولان يرلدر الاقذله همزه نك
 فمي وذلك كسري يله جعي القذل ضمه يله ككك جعي القذل فافك فمي وذلك سكويه يله اكسه به
 اورمق تقول قذله اذا ضربت قذاله وبعضه ايتدى قذله و جوره ديرل القذل فافك كسرى

وذلك فتحيله سخل و زنی اوزره قولای اولوب خسبس اولان کسنه و سخل سین و حاء مهمک بنه فرموده
معناسنه در الاذعلال همزه نك و ذلك كسرى وعینك سکونیه برنسنه مشکل اولوق یقال اذعل
اذا عسر القذعلة فافك ضمی و ذلك فتحی و ممك كسریله شیء معناسنه یقال ماعنده قذعلة ای شیء
وقذعله قصیر القامه اولان عورت که خسبسه اوله القذیم فافك ضمی و ذلك فتحی وعینك كسریله
قذعلتك تصغیری و بعضی لایندی قذعل و قذعله فرموده اولان دوه معناسنه در القذیل قافك
و ذلك فتحی و فافك كسرى و مدیه فرموده اولان ناقه یا خود غیری جوهری ایدر بن ظن ایدر مکه بو عرب
اولوب لسان فارسیده کندیل دن تعریب اولمش اوله کویا که ناقه فیله تشبیه مراد اولور قرزل
فافك و رانك ضمی و مایینده راء مهمله نك سکونیه برانك اسمیدر که اول طفیل بن مالک ایدی و قرزل
لیم اولان کسنه به دخی دیرل القرطالة فافك كسرى و رانك سکونیه سید که ایچنه میوه قورل القرطال
وزن مذکور اوزره جمعی القرطالنه فافك و رانك و بانك فتحی وعینك سکونیه برافانی یوک بصی
جانور در یو نك اصلی قرعل در اوج حرف زیاده اولمش در زیر اسم بش حرفلوا اولور زیاده اولماز
القریبة فافك ضمی و رانك فتحی وعینك كسریله قسریله علاننه کله سنك تصغیری القراقل قاف اولك
فتحی و ثانینك كسریله نسا طائفه سی کیدیکی کوملکر القرقل علی وزن جعفر واحدی و بو اولدر که
عامه کافر قردیرل القرمل علی وزن جعفر ایضا برضعیف اغاچدر که آنک دیکنی بو قدر و فی المثل
ذایل عاذ بر قمرله یعنی شول دلیل در که قمرل اغاچن پناه ایدمشدر القرمل فافك و ممك كسریله و رانك
مایینده سکونیه بسرك دوه نك یاوریسی القرامل فافك فتحی و ممك كسریله ایکی اور یکلی اولان
دوه لزوات السنابین معناسنه و قرامل عورتلر صاچنه بغلدیغی صاچ باغی القزل فتحینه فاحش
اولان اخسقلی یقال قزل بقزل من الباب الرابع الاقزل همزه نك و رانك فتحیه زیاده اخسقل اولان
کسنه القزلان فتحینه اخسقل کبی بوریمك هرجان کبی یقال قزل قزلا من الباب الثاني
اذا مشی مشیه العرجان و عرجان عینك ضمی و رانك سکونیه اعرجك جمعیدر القسطل جعفر
وزنی اوزره القسطل كذلك وزن مزبور اوزره توز غبار معناسنه سینله و صادله لغت در
القسطال فافك فتحی و سینك سکونیه ذکرا و ننان غبار معناسنه لغت در کویا که قسطال
قسطالک محدودی در یو نك بله که فعلال وزنی فافك فتحیه مضاعفدن غیریده قلیل در القسطالنه
فافك فتحی و سینك سکونی و بانك تشدیدیه قوس قزح دید کلری نسنه الکم ساغمه معناسنه
و شقی قمر سنه دخی دیرل الفصل فافك فتحی و صادك سکونیه کسمك قطع معناسنه المفصل
ممك كسرى و فافك سکونیه کسجی فلج سیف قطاع معناسنه الفصل فافك فتحی و صادك تشدیدیه
معناه الفصل تازه ابریشن اربه که آنکله طواری کوکله درلر و فصلیه فصل دید کلری معنای قطع دن
ماخوذ در حصا و قندن اول قطع اولند یغیچون الفصل فافك فتحی و صادك سکونیه طواره
فصل و یرمك نقول فصلت الدابة من الباب الثاني اذا علق الفصل الفصل فافك كسرى
و صادك سکونیه ضعیف اولوب دنی الطبع اولان کسنه الفصله فافك ضمی و صادك تخفیفله شول
نسنه در که خرمن برنده بغدایی اور ندلیوب النذقدن صکره باقی قلاتی تکرار ابقلیوب چکنیهلر الفصل
فتحینهلر ترکه ایچنده زوآن کبی برنسنه در وزوآن شول سیاه دانه لر دز که ترکه ایچنده اولور و بعضیلر
ابتدی فصل کسمك دید کلری نسنه در که ترکه نك قشندن فلان پاره لر در الفصله علی وزن الد حرجه
کسمك قطع معناسنه یقال فصله اذا قطعه المقصل ميم اولك ضمی و فافك فتحی و ميم ثانینك كسریله
شول چواندر که عصاسی محکم اوله الفصل فافك وعینك ضمی و مایینده صادك سکونیه لیم اولوب
دنی الطبع اولان کسنه قرزل کی در روزنا و معنی القطل فافك فتحی و طوانك سکونیه کسمك قطع
معناسنه یقال قطله من الباب الثاني المقطول ممك فتحی و طوانك ضمی و مدیه کسلس نسنه مقطوع

قذعان

قذول

قرزل

قرطل

قرعل

قرقل

قرل

قزل

قسطل

قصل

قصل

قصل

قطل

معنای القطیل قافک فتحی و طائک کسری و مدیه بمعناه یقال نخلة قطيلة اذا قطعت من اصلها فسقطت القطيل ضمتله مقطوع معنای در یقال جذع قطل اذا كان مقطوعا المقطلة میك کسری و طائک فتحیه شول دمور در که آنکه قطع از نور الماطل میك ضمی و طائک کسریله جعی کسجک دمور در معنای القطيلة قافک فتحی و طائک کسری و مدیه کلیدن و ثوبدن بر قطعه در که سونکر مثابه سنده آنکه بر نسنه دن صو النور القاطول علی وزن الکافور در جله اوزرنده بر موضعک اسمیدر قطر بل قافک و رائک ضمی و بائک دخی ضمی و تشدد یدله عرافده بر موضعک اسمیدر افعال قافک ضمی و صینک تخفیفیه اوزم جعی نور اعنب معنای الافعال همزه نیک کسریله اوزم جعی اچلوب طاغلق یقال افعال الکرم اذا نشق فعاله و تناثر افعاله عینک کسریله اوزن طاغ جبل طویل معنای الفواعل قافک فتحی و عینک کسریله جعی اوزن طاغله معنای الفعولة علی وزن الدحر جة برکنه بورکن بر ایاغیه اول ربابی اوزره طیراق صحیق ابقارینک بورنی بری برنه قرب او اوب او یکدلی طشره اوله غله یقال قعول از جل اذا مشی مشیه من یحی التراب باحدی قدمیه علی الاخری لقبل فیهما الفعلة علی وزن الدحر جة برور بمکدر که قعول بور بمسنه شیه در تکیم الان مرور ابتدا می المفعیل میك ضمی و قافک سکونیه و عین و ثائک فتحاری و لامک تشدد یدله شول او قدر که ابو یونلماش اوله المفعیل قافک ضمی و فانک سکونیه کلیدر که معروفدر المفعیل قافک فتحی و فانک سکونیه قوریمش اغاج المفعیل قافک فتحی و فانک کسری و مدیه کذلک قوریمش اغاج و قفیل برجنس اولک اسمی در القفلة قافک فتحی و فانک سکونیه شول افجه در که وزنی تمام اوله یقال درهم قفله ای وزن المفعول ضمتله سفردن دو میك یقال قفل یقول من الباب الاول و قفول قوریمش دخی دیرل یقال قفل یقول من الباب ثانی المقابلة فانک کسریله شول جماعتدر که سفردن دو نمش ازله رجوه رینک بو تعبیردن فهم از نور که جماعت مزبوره به قافله اطلاق اولیمه سفردن عودت ایتمکجه حاله که بو مشهوره و صاحب قاموسک اطلاق قدیمه لغه در پس اولی بودر که قافله به قافله دبدری تناله محمول اولوب جوهرینک رجوع من السفر قیدی اتفاقی اوله الفواهل قافک فتحی و فانک کسریله جعی قافله لمعنای فواهل ارق و قوری اولان طوارله دخی برل ضوامر معنای الافعال همزه نیک کسریله قوریمش یقال افعله اذا ایدسه و افعال کسری و دندر مکه دخی دیرل یقول افعلت الجن من معشهم و افعال قیوکلدمکه دخی دیرل التفعل علی وزن التکریم کذلک قیوکلدمک یقال افعل الباب و قفل الابواب مل اغاق و غاق یعنی تشدید تکثیر اچون اولور مفعول الیدین میك ضمی و قافک سکونی و فانک فتحیه بخیل اولاب کسنه المفعیل قافک کسری و مدیه الده بر طمرک اسمی در که ندن فان الورل مرعب در الافعال همزه نیک و فانک کسریله ال دیوشراوب بوزلک افعلت بداه اففعلا لا اذا تقبضت و تسجبت القفیل علی وزن الزنجیل کفجه که آنکه آش قوریمش رله عرفه معنای فارسی مرعبدر القفیل قاف اولک فتحی و ثائینک کسریله خزر جدن بر قوم در السوقلة علی وزن الدحر جة طاغله چقمق طایفه مزبوره قواقل دبدر کلیمه باعث بودر که جن برکنه مدد طلب ایدوب مدینه منوره به وارسه قو قل ثم قدامت دیرلیمش یعنی بو طاغله حق تا که امین اوله سن دیرلیمش القایل قافک فتحی و لامک کسری و مدیه از اولان نسنه یقال شی قبل القفل ضمتله جعی سر رکبی القلیون قافک فتحی و لامک کسری و مدیه کذلک جعی یقال قوم قلیون و قلیل جمعه دخی اطلاق اولور قال الله تعالی و اذکروا اذا تم قبل و عریلم بترك قلیلا ولا کثیرا دیرل او عیده ابتدی عریک عادی در بو که از اولنله باشلرتکیم القمران و العمران دیرل زوریمه و مضرو سلیم و عامر دیرل القفة قافک کسری و لامک تشدد یدله از اولمق یقال ذل الشی یقول قلة من السباب الثانی و قلت اکسکک معنای سنده کلور القفل قافک ضمی و لامک تشدیدله کذلک اکسکک معنای پس قلمته ذل ذلته ذل کی اولور یقال

قصرل فعل

فعل

فعل

قفعل

قفعل

قوعل

قال

الحمد لله على القل والكثير وما له قل ولا كثير وفي الحديث الربوا وان كثروا في القل وقيل مجهول معنائه ده
استعمال اول نور يقال هو قل ابن قل اذا كان لا يعرف هو والابوه الاقلال همزه نك كسر يله برنسته بي
از ايتك التقليل على وزن التكريم بمعناه يقال اقله غيره وقله وتقليل برنسته بي از كوسته كه دخی دبرل
يقال قلله في عينه اذا اراد اياه قليلا واقلال احتياج معنائه ده كله ريقال اقل اذا افر واقلال برنسته به
قدرت ايرشدر مکه دخی دبرل يقال اقل الحجرة اذا اطاق حملها القلة قافك ضمي يله طاعك اعلاسي وهر
نسته نك اعلاسنه قلله دبرل حتى انساك ناسته دخی قلله دبرل يقال قلله الطفل اي رأسه القل قافك ضمي
ولامك فتحيله جعي وقله عرب طاعه سي ايجون جزء ككبره المنده برظرك اسيدرو كاه اولور قلل
ذكر اولان ظرفلر معنائه جمع دخی كلور القلال قافك كسر يله كذلك ذكر اولان ظرفلر معنائه اولان
قله نك جعي يقال قلال هجر شبهة بالجاب يعني هجر نام شهر لك دستلری كويلره شيهدر القل قافك
كسر يله دترم كبي برحات در يقال اخذه قل من الغضب الاستقلال همزه وتاك كسر يله برنسته بي
از عدد ايتك يقال استقله اذا عده قليلا واستقلال ارتفاعه دخی دبرل يقال استقلت السماء اي ارتفعت
وكوچوب كتمكه دخی دبرل يقال استقل القمر اذا مضرا وارثلوا القلال قافك ضمي ولامك تخفيله
قليل معنائه در القل قافك ضمي وما يينده لامك سكونيله چابك وينجك اولان كسند بقال رجل
قليل اي خفيف قلقل چابك اولان انه دخی دبرل يقال فرس قافل اي سريع القلقل اي قافلرك ضمي
وما يينده لامك سكونيله واخرينده بانك تشديديله اوكيك ديدك لری قوشه شيهه برقوشدر القلقل كذلك
قافلرك ضمي ولام اولك سكونيله برجنس اوت در القلقل قافلرك كسر يله وما يينده لامك سكونيله
برجنس اوت در كه آتک سيا تخمي اولور وفي المثل دقك بالمخاز حب القلقل وعاطه حب القلقل دبرل فاه
مضموم لره اصمعي اندي عامه نك بوكلامی تصحيفند روز اقل كه قائله در آتک دانه سي جيع دانه لردن
محمكيدز ومخاز ميم كسر يله وعاطه هميله وزي مجحه ايله هاوان دسته سيدر القلقلة على وزن الزالة
آواز ورمك كه صوتي حكيت اولور يقال قلقل اذا صيرت وقلقله برنسته بي ارغلمغه دخی دبرل
القلقل قافك كسری ولامك سكونيله كذلك ارغلمق القلقل فتحتهيله وقاف ثائديك ضميه
ارغلمق يقال قلقله قلقله وقلقله لا تقلقل اي حر كه فترك واضطرب پس قلفاكت
قاف اولن چان مكسور فلك مصدر اولور وچان مفتوح فلك اسم اولور ززال ايله
ززال كبي القمل قافك فتحی وميم سكونيله بت كهله معنائه القملة وزن مذكور
اوززه واحدي بر كهله معنائه القمل فتحتهيله بلي اولى يقال قل رأس فلان من الباب الرابع قارن
بيوك اولغه دخی دبرل يقال قل بعطنه اذا ضخم وكاه اولور قوم قبيله چوق اولغه دخی دبرل يقال
قلت بطونكم بمعنى كثرت قبائلكم القملی فتحتهيله وبانك تشديديله رجل حقير معنائه
القل قافك ضمي وميم فتحی وتشديديله شول بو جكدركنه جنسندن كه كنه دن برك دراكشربا
دوه ارفندقه دوه اوشرو قل قلة الزرعك دخی جعي كلور على ماسيجي عقبب ذلك انشاء الله تعالى
قلة الزرع قافك ضمي وميم فتحی وتشديديله ربو جكدركنه چكر كه كبي اوچر بيوك كنه اندامنده اولور
الا قال همزه نك كسر يله عر فح يدك لری ديكك بيراي ابتد باروب طومر جلقمغه دبرل وكوبا كه
قله به تشبيهها اولور القميل فتحتهيله ويا سا كنه دن صكره نانك دخی فتحيله بور عيسى چركن
اولان كسند قبيح المشي معنائه القيلة قافك وبانك فتحی ونونك سكونيله آت بلو كنه دبرل او نوزدن
فرقه وارنجنه وات مثلولك بلو كنه دخی دبرل القابل قافك فتحی وبانك كسر يله جعي ذكر اولان
آت بلو كسري معنائه وقيله خلا بقدن بر بلو كه دخی دبرل القندل على وزن جعفر باشي بيوك اولان
كسند عظيم الرأس معنائه عندل كبي دروزناو معني وابوعمر وقندل عظيم الرأس معنائه اولمقه ده
ابوزيله متفقد لکن عندل طويل معنائه در ديمشدر القنديل قافك و دالك كسری ونونك

قل

قل
قبل

قندل

فعل
قول

سكو نيله معروف التدر که چراق قیلندن در پس فعلیل و زنی اوزره در یعنی نون حرف اصلیدر
 القفل علی زن جوهر بیوک کبله مکیل ضخیم معناسند و کسری نام پادشاهک بر تاجی و ارادی ادی
 قفل ایدی القفل قافک فتحی و واول سکونیه سولک تکلم معناسنه النولة وزن مذکور اوزره
 بمعناه والمقال میک فتحیه بمعناه كذلك یقال قال بقول قرلا و قوله و مقالا القیل و اقال قافک
 کسری و مدبله اولده و حال وزنی اوزره ثانیده اسملر در کلمات معناسند یقال ~~کبر~~ انقیل و اقال
 و فی الحدیث نهی عن قیل و قال و فی حرف عبداللہ ذلک عیسی بن مریم قال الحق اذنی فیہ میتر و ن و قال
 شول اغاجہ دخی در لر که آنکلا و غلجملر بر قرش مقدار ی برا غاج باره سن اور و ب او یزل و اول
 کو چک اغاجه لسان عربده قله در لر قافک ضمی و لامک تخفیه و ترکیده چلک در لر القالة علی وزن
 الحاله بمعنی القال ایضا یقال کثرت قاله الناس و قلت کلمه سنک اصلی قول ایدی فتحیه و واول ضمی بله
 اولی محتمل دکلدر ز بر اقلت ممدی در القومول قافک فتحی و همزه نک ضمی و مدبله متکلم اولان
 کسبه یقال رجل قو و ل القیل ضمتله جمعی یقال قوم قول مثل صبور و صبر و اکرد یلر سک
 همزه بی ساکن فیلر سن المقول میک کسری و قافک سکونیه کثیر القول اولان کسبه المقول
 میک کسری و قافک سکری و واول فتحیه بمعناه القوالة قافک ضمی و واول فتحیه همزه وزنی اوزره
 بمعناه ایضا القوال قافک فتحی و واول تشدیدیه بمعناه ایضا القوالة تانک کسری و قافک سکونیه
 بمعناه ایضا یقال رجل مقوال و مقول و قوله و قول و تقواله علی روایه انکسائی ایسن کثیر القول
 المقول میک کسری و قافک سکری و واول فتحیه دبل لسان معناسند و مقول لک فذل القل
 معناسند ده کلوز جبر لفتی اوزره المقول میک فتحی و واول کسری بله جمعی القیل قافک فتحی
 و بانک سکونیه جبر بکلرندن ملک اعظمک التي بانسد اولان بکدر القیلة قافک فتحی و بانک سکونیه
 موثقی و بونک اصلی قبل ایدی بانک تشدیدیه ک و یا کد اول نافذ قول اولدی عجمی و قبل یلشددر
 الاقوال و الاقیال همزه زک فتحیه جمعی و شول کسبه که اقیال وزنی اوزره جمع ایشدر واحدن
 مشدد قلماسه رز بر امشدد اولحق جعنده و اوظاهر اولمنی لازم او او ر القول قافک ضمی و واول
 فتحی و تشدیدیه قافک جمعی سو یلمجی معناسند را کله رکع کبی انقبول علی وزن انتکریم رکسبه نک
 اوزر نه دیمبکی نسبه بی بدک دیو دعواتکم الاقوال همزه نک کسری بله بمعناه یقال قوتنی مالم
 اقل و اقواتنی ای ادعیه علی انقبول فتحیه و واول ضمی و تشدیدیه بر کسبه افتر الیدوب حقه
 بلان سو یلک یقال نقول علیه ادا کذب علیه الاقیال همزه نک و بانک کسری بله بر کسبه نک اوزر نه
 حکم ایتک بقول افسال علیه اذ تحکم المعاولة میک ضمی و واول فتحیه بر کسبه بله بر خصوصده قول
 ایدشک یقال فاولته فی امری التناول تانک فتحی و واول ضمی بله بر کسبه بله سو یلشوب مصاحب ایتک
 یقال نقاولنا ای تفاوضنا و عرب طایفه سی نقول بکله سن استفهامده نظن کلدسی مجر اسند اجر البدر لر
 عماده یعنی نظن کبی نقول بله مفعولینی منصوب قلو ر لر و بنو سلم فی به سی قلت کلمه سنک تصرفتی
 استفهامک غیر نه دخی ظن مجر اسند اجر الیدوب مفعولینه تعدیه بتدر لر پس انلرک لغتی اوزره
 قولدن صکره فتح همزه بله ان کلمسک استعالی جائز او لور انقبول فتحیه و هانک ضمی و تشدیدیه
 بر کسبه فقیر الحال شکنده اولوب حالی تدر اولمق کسائی و اجی اوزره و لاحتیاج اولان شکسته دخی
 نقهل در لر المقهل میک ضمی و هانک کسری و تشدیدیه باس الجملد او او ب سی الحال اولان
 کسبه متقبل کیدر وزنا و معنی القهل قافک فتحی و هانک سکونیه کفران نعمت اولمق یقل
 قهل یقل قهلا من البسب الالهات اذا ثنی ثانی قیصا الاقوال همزه نک کسری بله بر کسبه همهی
 اولسان نسبه جدوسی ایتکله نفس مکدر و لموت قلی یقال قهل الرجل اذا تکلف مالا یمنه
 و دنس نفسه الانقها همزه نک و قافک کسری بله ضعف و ساقط اولمق یقال نقهل اذا ضعف و سقط

فهل

قبل

الفائله يانك كسريله اوله وفتي يقال انا ناعند القائله وكاه اولور قبلوله معناسنه اولور قبلوله
 فافك ففتي ويانك سكوفى ولا ملك ضمى ومديله اوله وقتنده اوبقى المقييل ميمك ففتي وقافك كسرى ومديله
 معناسنه ايضا تفول قال يقبل قبلوله وقيلوا وقيلوا وهوشاذ يعنى مصدر ميم باب ثابدين كسرييله
 كلك شاذدر القيل فافك ففتي ويانك سكوفيله قائله جيمى قبلوله ايدن كسره لمعناسنه صاحبيله
 صحب كيمى القائل يانك كسريله واحدى رقبلوله ايدن كسره معناسنه رقبل قبلوله ايدى معناسنه دكور
 وقيل نصف نهارد او لان شربه دخى دبرل يقال هوشروب للقبل اذا كان مهيا فادقيق الحصر
 يحتاج الى شرب نصف النهار ومهيا فميمك كسريله صوسن عطفشان معناسنه وخصر بوكر
 معناسنه در التقييل على وزن التكريم نصف نهارد ايجورمك التعيل ففتحيله ويانك ضمى
 وتشديديله نصف نهارد ايجمك يقال قيلمه ففتحيله اي سقيته نصف النهار فشرب قبل فافك ففتي
 ويانك سكوفيله عاد قبيله سندن برر جلك اسميدر قبله فافك ففتي ويانك سكوفيله اوسك وخزر جلك
 والده سى اسميدر القيل فافك ضمى ويانك ففتي وتشديديله كلك جيمى مالا كلك ففتحيله يعنى
 قبلوله نومنده نه تحب تاخير او زره اولدى وما قبله ديمز نكيم تركت ديرل وعت ديمز لالعله الاقالة
 همزه نك كسريله بازارى نوزم قدر بقل افله اسبع افاة وكاه اولور قبلته البيع دخى دبرل فافك كسريله
 وبو اغت قبليله در الاستفالة همزه نك وتاك كسريله اغاله طلب ايمك تقول استقلت البيع فاقالى اياه
 استقبل ففتحيله ويانك ضمى وتشديديله بر كسره باباسنه بكر ك يقبل قبل فلان اياه اذ اشبهه يقال
 فافك كسرى ويانك تخفيفيله بر به بر وجه طساك سميدر (فصل كافي) الكرال ففتحيله
 وهمزه نك سكوفيله ولا مازلك ففتحيله قصير لانسنه الاكويلا بر كسره قصير اولمق يقبل
 اكويلا لرجل فهو مكويلا الكيل كاك ففتي ويانك سكوفيله فرموده بقاغي كسيل ذكر اولتان
 بوقاغبه اور ففتحيله دبرل التكيل على وزن التكريم معناه نقول كبت الاسير وكلمه اذ اقيمه به و كبل
 ففتحيله كنارنده بوكلن در به دخى دبرل كبتن ابدال اولمعه در نونى لام تبديل ايمكله و كبل تاخير
 وحسب ايمكه دخى دبرل يقال كبتك ديتك المكول ميمك ففتي ويانك ضمى ومديله بوقاغبه كسره
 المديل ميمك ضمى ويانك ففتي وتشديديله معناه الكيل ففتحيله قصه اولان كورك يقال فروكلى اي
 قصير المخلطه ميمك ضمى ويانك ففتحيله حبس و تاخير ايمك ومكبله جوار كده صاتن اولك اشتراسن
 تاخير ايدوب صاتن قد بصكره شفعه دعواسن ايمكدر كه بوكر به در وحديث عثمانه رضى الله عنه
 اذا حدث الدرور فلا يحبس احد عن حقه يور لمشدر كوا كه عثمانك را بنده شفعه جار بوعثماندر
 الكلمة كافك ضمى ويانك سكوفيله صمدن وغير بدن جمع اولمش باره المكل ميمك كسرى ويانك ففتحيله
 زنبيله شبيه بر نسنه در كه ايجنه اون بش صاع صغر المكل ميمك ضمى وتاك ففتي وتشديديله قصير
 اولان نسنه الكيلة كافك ففتي وتاك كسرى ومديله طى اغنده شول خرما اغا جيدر كه اكال ايرشيه
 التكل ففتحيله و تاء ثابدينك ضمى وتشديديله بر جنس نور بمكدر التكل كافك ضمى ونونك سكوفيله
 قصه اولان نسنه قصير معناسنه نون رايددر التكل كافك ففتي وتاك تخفيفيله برامز دبرنكه دبرل
 سوء عيش معناسنه ابن ريد ايتدى اتى على كابة دبرل تغلة معناسنه الكرثل بالهاء المثله على وزن
 حيدر كينك فتي مؤخر السفينة معناسنه الكوثل على الوزن المزبور وتشديد اللام لغة فيه ككل
 كافت ففتي وحانك سكوفيله قتل على سنه مجديه معناسنه وبومعه در بو كه انف لام داخل اولماز
 بناء على ذلك كاه منصرف اولور وكاه اولماز وككل قتل ايرشكه كده دبرل بقال كلهم السنون اي
 اصابتهم واموى ايتدى ككل كو كه دخى دبرل آسمان معناسنه ويقال صرحت كلى اذ لم يكن فى السما
 غيم وككل بر معروف صفر كدخى اسميدر ومن امثالهم باهت عمار يكحل اذا قتل القاتل بمقتوله و ايتيه
 اولور كاه عمار ايله ككل ايكي صفر ايمش بريسى برن قتل ايمش واول برن دخى قتل ايتد كاه باهت

مكيل

مكل

مكل
مكل

عرار بکحل دبشرو بوقصاص اولغه دیرلر وکل کوزه سورمه چکسکه ده دیرلر بقال کلمات عینی
 التکحل فتحته و حانک ضمی و تشدیدله کذلک سورمه لئک الاکتحال همزه نک و تانک کسریله
 بمعناه بقال تکحلت و اکحلت بمعنی التکحل کافک ضمی و حانک سکونیه سورمه که کوزه چکرل و کل
 مال کیره دخی دیرلر ابو عبیدرو ابی اوزره بقال لفلان کل ای مال کثیر الاکل همزه نک و حانک فتحه
 الده برطمر در که اندن فان الورل و عرق الاکل دیمک جائز دکلدر و اکل شول کسسه در که کوزی
 قباغنده سورمه برلری خدای سیاه اوله سورمه چکسکه سزن التکحل کافک فتحی و حانک کسری
 و مدله سورمه چکلن کوز بقال عین کحل الکحلاء کافک فتحی و حانک سکونی و انک مدله سورمه
 چکلن عورت بقال امرأه الکحلاء المکحل مپک کسری و حانک فتحه میل که آنکله سورمه چکرل
 المکحل مپک کسری و کافک سکونیه بمعناه المکحلان وزن مزبور اوزره آنک قولنده ایچی مککدر
 المکحله مپک و حانک ضمیه سورمه دانکه ایچنه سورمه قورلر و بوضم میله کلن اسم التلک بریدر
 التکحل فتحته و حانک ضمیه سورمه دان ایدنک التکحل کافک ضمی و حانک فتحی و بانک سکونیه
 صیغه تصغیر اوزره دوه به کیچیک ایچون سورلن نفط یاغی اصمعی روایچی اوزره و اصمعی ابتدی دوه به
 کیچیک ایچون سورلن نفطدر و قطران یاغر ایچون و کنه ازاله سیچون و بونلک اما ایچوندر دیدی
 الکربله علی وزن الدحرجه ابق سست اولقی بقال جاء بمشی مکر بلا ای کانه بمشی فی طین و کربله
 بغدادی قلدور لغه دخی دیرلر تقول کر بلت الخطه اذا هذبتهما مثل غر بلتها الکر بال کافک کسری
 و رانک سکونیه حلاج توقفی مند فی معناسنه و صاحب صراح بومقامده مند فی چوب باره ایله تفسیر
 ایتشدرو اب فاده کمان حلاجله تفسیر ایتشدر کر بلا کافک فتحی و رانک سکونی و بانک فتحی و الفک
 مدله بریدر که امیر المؤمنین حسین بن علیک رضی الله عنهما مزار شریفی انده در الکسل فتحته
 اغر لغقدر بقال کسل بالامر من الباب الرابع الکسلان کافک فتحی و سبنک سکونیه اغر اولان کسسه
 الکسالی کافک ضمی و الفک قصر یله جمعی بقال قوم کسالی واکر استرسک لامی مکسور قیلور سن
 نکیم صحاریده مرورا ایتشدر الکسال مپک کسری و کافک سکونیه شول عورتدر که اوتور دینی بدن
 ایرلیه بقال امرأه مکسال اذالم تبرح عن مجلسها و هو مدح لها مثل نوم الضحی یعنی نوم ضحی قیام لبله
 دلالت ایتدی کیچون مدحی شعر اولدینی کبی الکسال همزه نک کسریله برکسسه اهلی ایله جماع
 ایدوب ازال ایتدی بقال اکسل الرجل فی الجماع اذا خالط اهله ولم یبزل و بودوه نک ارککنده دخی
 استعمال اولنور الکفل کافک کسری و فانک سکونیه ضعیف معناسنه در ضادک کسریله قال الله تعالی
 یونکم کفلین من رحمتی و بعضلر ابتدی کفل نصیب معناسنه در ذواکفل ایتسادن بر نبینک اسمیدر
 صلوات الله علیهم و بو کفالتدن مأخوذ در و کفل آت ارقه سنده ثابت اولجای کسسه دخی دیرلر و کفل
 اکتفال اولسان بره دخی دیرلر و اکتفال دوه به بن کسسه احرامن دوه نک اور کجنه طواشدر و ب
 اوزرینه تنکدر و منه حدیث ابرهیم لاتشر بوا من ثلثه لانا و لامن عروته فانه کفل الشیطان یعنی کوزه نک
 کد کندن و قولندن ایچمک که اول شیطانک مکابدر الکفیل کافک فتحی و فانک کسری و مدله
 برنسنه بی عهده سنه الن کسسه ضامن معناسنه بقال کفلت به کفاله و کفلت عنه بالمسال لغریمه
 من البساب الاول الکفل کافک فتحی و فانک سکونیه اور بی اولشدر و قی قول کفلت کفلا اذا واصلت
 الصوم و کفل کفل اولغه دخی دیرلر الکفول ضمته بمعناه تقول کفلته المال فکفل هو به کفلا
 و کفولا الاکفال همزه نک کسریله برکسسه بی کفیل قلمق تقول کفلته المال ای ضمته اناه و کفل
 هو به بومقامده صاحب ترجمه اکفالی اود تمکله تفسیر ایتشدر مناسب دکلدر الکفیل علی وزن التکریم
 کذلک کفیل قلمق الکفل فتحته و فانک ضمی و تشدیدله کذلک کفیل اولقی معناسنه بقال تکفل
 بدینه تکفلا اذا کفل بنفسه الکافل فانک کسریله شول کسسه در که برانسانی بملکی عهده سنه اله

کرل

کسل

کفل

کل

ومنه قوله تعالى وكفلها زكريا واخفش وكفلها دخی قراءت اولنشدردیدی فانك كسریله معنای
 مذکور اوزره الكفل فتحتهله صاغری معناسنه در كرك طوارك صاغری اولسون كرك غيرك
 الا كنفال همزه نك وتانك كسریله برنسنیدی اردنه المی تقول اكنت بكذا اذا اوليته كفلك انك فلیله
 كافك وفانك فخی ونونك سكونی ولامك كسری ومذبله یوك سقل لیه عظیمه معناسنه الكل كافك
 فخی ولامك تشدیدیه عباله وثقله دیرل قال الله تعالی وهو كل علی مولا الكلول ضمتله جمعی وكل یشبه
 دخی دیرل وكل ولدی اولینه ده دیرل الكلاله كافك فتحتهله ولامك تخفیفیه بومه عساندن مأ خوددر
 یعنی ولدمعساندن مأ خوددر يقال كل الرجل بكل كلاله من الباب الثاني وعرب طائفه سی لم یرثه
 كلاله دیرانی خار جدن تصرف ایتدی بلکه قریله واستحقاقه تصرف ایتدی معناسنه وابن الاعرابی
 ایتدی كلاله اراقدن اولان عم او غلاری درو بر اعرابی دن حکایت اولنشدرد که مال کثیر و برتی كلاله
 مترخ نسیم دیمش و بعضی ایتدی كلاله تكله النسب دن مأ خوددر تطرفه معناسنه کویا که ولد و والد
 قرابتك ایکی جانبن اخذ ایتدی یعنی آنلرك برندن اولمیدی پس كلاله مصدرله تسمیه اولنشدرد و عرب
 طائفه سی هو ابن عم الكلاله و ابن عم كلاله دیرل چان لغ یعنی نسبی اولاشق اولمسه بلکه عشیرتدن
 بریسی اولسه و كلاله بورلمغه دخی دیرل الكلال كافك فخی ولامك تخفیفیه كذلك بورلمق
 معناسنه در تقول كلت من المشی اكل كلاله و كلاله من الباب الثاني اذا اعیت و بعیره دخی
 حال بویه در و قلیده و یلده و نظرده دخی استعمال اولور يقال كل السیف والریح والطرف
 یعنی قلیج حدندن بری اولدی كذلك روزگار و نظردخی بری اولدیلر كلاله البصیره كافك فخی
 ولامك تشدیدیه والفك مذبله بر موضعك اسیدر و خلافتدن بر طایفه بونی كل دن فعلا و زنی اوزره
 اعتبار ایدوب لا ینصرف فیلشدر بور موضعدر که روزگار سائریده ایتدی علی انده ایتکه قادر
 دكلدر الكله كانك كسریله شول اینجه بزدن اولان پرده در که انی اوکی قلوب آسکه سئکدن صفیرل كل
 كافك ضمی ولامك تشدیدیه بر کلمه در که لفظی مفرد و معناسی جمع در بوجهندن كل حضور و كل حضورا
 دیمك جائزدر که لفظنه نظرا و کاه معناسنه نظرا و كل و بعض کلملری معرفه لر در که کلام عربده
 معرف باللام کلمه مشلدره بونلر معرفه اعتبارا و اناسی جائزدر زیر معنای اضافتی متضمنلر در كرك
 مضاف اولسونلر كرك اولسونلر الا کلیل همزه نك كسری و كافك سكونی ولامك كسری ومذبله
 عصابه مثالنده در که انی جواهرله تزیین ایدوب باشه بغلرلر و مطلق ناجمه کلیل دیرل و اکیلل منازل قردن
 بر منزلک اسمیدر که اول درت یلدر در صراوردی دیرلشدر و اکیلل شول بلوده دخی دیرلر که کویا انك
 اوزرینه پرده چکلمشدر و اکیلل الملك بدوانك اسمیدر که نباتات قسمنددر انککل علی وزن عرعر
 کو کس سینه معناسنه الكلال كافك فخی ولامك سکونیه بمعناه وضو و ضرورت شعرده کاه
 اولور اخرده اولان لامی مشدد قلو در الكلال كاف اولك ضمی و كاف ثانینك كسریله بمعناه
 اولوب غلیظ و شدید اولان کسنه الكلال كاف اولك ضمی و كاف ثانینك كسریله بمعناه
 الا کلال همزه نك كسریله بر کسنه دوه سن بورمق يقال اكل الرجل بعیره ای اعیاه و اكلال
 بر کسنه دوه سی بورلمغه دخی دیرل يقال اكل الرجل اذا كل بعیره المکل ممیک ضمی و كانك كسری
 ولامك تشدیدیه شول کسنه در که اقربا صاحبی اولوب انلرك نفقه سی اوزرینه لازم اوله يقال
 اصبت مکلا ای ذاق ربات وهم علی عبال المکل ممیک ضمی ولامك فخی و تشدیدیه شول بلوندر که
 برقله ملع اوله و بعضی ایتدی اطرافنده بلوت پاره لری اوله کویا که انلر ایل اول مکلل اوله التکیل
 علی وزن التکریم تاج کیدرمك يقال کلمه اذا البسه الا کلیل و کاه اولور تکلیل خوف انك معناسنه ده
 کلور يقال حل فاکل ای فاکذب و ما جین المکلمه ممیک ضمی ولام اولك فخی و تشدیدیه شول با
 غچه در که چمکلر له من اوله يقال روضه مکلمه اذا حفت بالنور المکلل ممیک ضمی ولام اولك كسری

کاکل

و تشدید بیه برایشی ابوابش این کسسه یقال جل و کمال یعنی حله ابتدی و حله سنده توقف و ثانی انمدی
 پس بودند اقدام تکلیف دگر او انسان خوف معناسیه اضداد قیامندن او اور الانکلال همزه نك
 و كافك كسریله تبسم معناسنه در بقال انكل الرجل انكلا لا اذا تبسم و عرب طایفه سی کسرو و افتر و انكل
 دیرل و بونارك جب معسند دیش کورنچك قدر کولمکی مراد ابد نورل و انکلال الغیم بالبرق بلودك
 برق بلدره مغله افندن سیاهی سچلم سیدر الکمال كافك فتنی و ممیک تخفیفه تمام معناسنه در و بونك
 فغانده اوج اغت و اردر کمل دیرل ممیک ضمی و فتنی و کسریله و کسری لغات مزبور نك ادناسی و اخسیدر
 التکامل نانت فتنی و ممیک ضمیله برنسنه کالن بولمق اء کمال همزه نك كسریله برنسنه کالن بولدرمق
 یقال اكله انا الکامل ممیک كسریله کال ايله متصف اولان کسسه انکسله كافك و ممیک فتنیله جمعی
 یقال رجل کامل و قوم کامل و قوم کسسه مثل حافد و حفدة و حافد ولد و ولد معناسنه در انکمل
 فتنیله کوتوری معناسنه در بقال اعطه هذا المال کسلا ای کسله کامل ممیک كسریله برآنك اسمیدر
 انکسیر علی وزن التکریم برنسنه کالن بولدرمق کال معناسنه الاستکمال همزه نك و نانت كسریله
 برنسنه نك تمامن طلب اغت یقال استکمله اذا استتم الکملول كافك و لامك ضمی و ممیک سکونیه
 بریه معناسنه در و خللی ابتدی کملول براونك اسمیدر که کاسسان فارسیده برغت دیرل و برغت
 خیرك دیدگری اوتدر که طیار قنده قاری دیمکله معروف در انکمل كافك فتنی و هانك سکونیه
 رجالدن شول کسنه در که اوتوزن باشند تجاور ایلوب جائحافر سیمکه باشلمش اوله انکسله كافك
 فتنی و هانك سکونیه مؤننی یقال رجل کهل و امرأة کهلة انکامل هانك كسریله که هولته متصف
 اولان کسنه و فی الحدیث علی فی اهلک من کاهل قال ابو عبیده و یقال من کاهل ای من اسن و صار کهل
 یعنی حدیث مزبوره ایکی وجه احتمال و اردرو کادل حار که دخی دیرل و حارکاء مهمله یله ایکی
 کورک اوره بریدر قال النبی صلی الله علیه و سلم تبسم کاهل مضمر و علیها التحمل یعنی تبسم قبیله سی
 مضمرک شول کاهلی کیدر که اوزرنده محملی و اردر کاهل كذلك هانك كسریله بنی اسبدن
 برقبیه نك باباسی آیدر که اول کاهل بن اسبدن خزیمه در که امری القیسک باباسن انلرقتل انشدرد
 الا کتهال همزه نك و نانت كسریله برکسنه اوتوزن کجوب که هولت صفی اوزره اولمق یقال انکمل
 ال رجل اذا صار کاهلا و اکتهال اوت اوزانوب چچکلمک دخی دیرل یقال اکتهال النبات اذا غمطوله و ظهر
 نوره کهل كافك و هانك كسری و نمایندن نونك سکونیه بر مو ضعت یا خود صوبك اسمیدر
 انکمل فتنیله و نانت دخی فتنی یا خود ضمیله بر جنس اغاخ در انکولان فتنیله براونك اسمیدر که
 اکا بردی دیرل التکول فتنیله و واولك ضمی و تشدید بیه جمع اولمق معناسنه یقال تکول القوم علی
 فلان اذا تجتمعوا علیه انکل كافك فتنی و نانت سکونیه برنسنی اولجه حك آت معناسنه و کیل
 مصدر دخی کلور اولجهك معناسنه المکل ممیک فتنیله كذلك اولجهك المکیل ممیک فتنی و كافك
 کسری و مدیله بمعناه كذلك تقول کلت الطعام کیلا و مکیلا لکن مکیلا کلمی شاذ در زبر باب
 نایدن مصدر ممی فتح عینه لکلور یقال مافی رلك مکال و کاه اولور مکیل دخی دیرل محبص کبی
 اخفش روایتی اوزره و کیل الطعام دخی دیرل كافك كسری و مدیله بناء محمول اوزره و اگر دیلرسک
 کافی مضموم قلوب بابی مکسور قلوب رسک و به مضمر کیل الطعام و بوع و اصطود الصید و استوق ماله
 دیرل و استاق سورب الوب کته که دیرل بولکلرده یا اووه دو نمشد زبر بابا سانه حرف مضموم دن
 صکره واقع اولمق و کیل حتمقندن او دجه مقامه دخی دیرل یقال کال لزند بیکل اذ لم یخرج نارا انکمل
 ممیک فتنی و كافك كسری و مدیله اولجلش نسنه انکیل ممیک فتنی و نانت ضمی و مدیله بمعناه بونلرک
 ایکسند جائر در محیطله غنیطه کبی انکسله كافك كسری و مدیله اسمدر اولجهك معناسندن
 یقال له حسن الکبلة مثال الجلسته و ال کفه فی المثل احسنه و سوء کبلة یعنی برامز خر مایله برامز اولچی جمع

کمل

کهل

کیل

اولمق دائرة انصافدن خروج زیاده اولور وکاه اولور کله دیر لر کلت له معناسند قال الله تعالی واذ
 کانهم ای کالوالهم الاکتبال همزه نك وتانك کسر یله اولجوب المقي يقال کال المعطى واکتال الاخذ
 المکایله ممیک ضمی ویا نك فتحه اولجشمک التکابل تانك فتحی ویا نك ضمیله بمعناه تقول کایلتک و تکیانک
 اذا کالک وکلت له وقوله لا تکابل بالدم یعنی قاتلندن غیری بی قتل جائز دکدر زر اقلندک مساوات
 معتبر دکدر یعنی اگر قاتل فضلده مقتوله برابر اولسنه قاتلی قتلندن تجاوز اولماز المکایل ممیک ضمی
 ویا نك کسر یله بلا همزة ذکر اولنان طریقه اولجیحی الکبول کافک فتحی ویا نك ضمی وتشدید یله
 صغیرک مؤخری وفي الحديث ان رجلا اتى رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو یقاتل العدو فساء له
 سیفا یقاتل به فقال له فلهک ان اعطیتک ان تقوم فی الکبول فقال لا فاعطاه سیفا فجعل یقاتل به
 وهو برتجز ویقول انی امره عاهدنی خلیلی ان لا اقوم الدھر فی الکبول اضرب بسیف الله وارسول
 وبائی اضربده ساکن قلدی کثرت حرکاتندن اوثری که اختلال وزنی موجبدر استکلی فتحینله
 ولامک کسری وتشدید یله صف مؤخرده طورده یقال نکلی الرجل ای قام فی السکبول و نکلی
 کله سنک اصلی تکبل ایدی یا یله لام قاب مکان قلندی (فصل اللام) لعل فتحینله و آخرنده لامک
 فتحی وتشدید یله کله شکدر و بونک اصلی عل ایدی اولنده اولان لام زایددر یقال لعلی افعل ولعلنی
 افعل بمعنی اللیل لامک فتحی ویا نك سکون یله کیجه شب معناسنه لفظی مفردو معناسی جعدر و بر قوم
 ایتدی لیل اغاج دلن دیدکری قوشک یاوریمی ونهار طوی دیمکله معروف قوشک یاوریسیدر تنکیم
 بعض اشعارده کلشدر و کتاب فرقه اصمعی نهاری ذکر اولنان معنایه اراد ایتدیر لیل اراد ایتامشدر
 خنی دکادر جوهر ینک ایل تفسیرنده اولان اداسی سائر مواضعده اولان اداسنه مخالفدر بر سائر
 مواضعه نظر الیل جعدر واحدی لیلته در دیمک کرکدی اللیلة وزن مزبوره اوزره واحدی
 نمره یله عمرکی اللیالی لام اولک فتحی ولام ثانیته کسری ومد یله جعی بازیده اولمشدر علی خلاف
 القیاس و بونک نظیری اهل واهالی درو بعضیلا ایتدی بونک اصلی لیلته ایدی الی حذف اولمشدر
 زبوانصغیری لیلته در ولسالی اسم امراه اولان لیلانک دخی جعی کلور اللیل همزه نك ویا نك
 فتحیه ولفظدر که لیلک عقبنده ذکر اولنور تا کید ایچون یقال لیل الیل ای شدید الظلمة اللیلة
 لام اولک فتحی ویا نك سکونی والفک مد یله کذلک تا کید ایچون ذکر اولنور ولفظدر یقال لیلته لیلته
 اللیل یا نك کسر یله کذلک تا کید ایچون ذکر اولنور یقال لیل لایل مثل قولک شعر شاعر الملا یله
 ممیک ضمی ویا نك فتحیه کیجه ایله ایشنک یقال عاملته ملا یله کاتقول میاومه من الیوم لیلی لامک فتحی
 والفک قصر یله برصورتک اسمیدر (فصل المیم) المثل ممیک کسری ویا نك سکون یله یا خود فتحینله
 کله نسویه در یقال هذامثله ومثله کما یقال شبهه وشبهه المثل ممیک ضمی ویا نك فتحیه مثنک تصغیری
 الامثال همزه نك ضمی و ممیک فتحیه امثالک تصغیری یقال هو مثل هذا وهم امیه لهم و بونکلامده
 اولان تصغیره مشبهه اولان نسنه نك حقیر اولسنه اشارت اولور مشبه حقیر اولدیغی کی المثل
 فتحینله معروف اولان کلامدر که ضرب اولنور و مثل بر نسنه نك صفتنه دخی دیرل المثل ممیک کسر یله
 دوشک فراش معناسنه المثل ضمینله جعی واکردیلرسک نك ضمه سن تخفیف ایدرسن و مثل مثلك
 دخی جعی کلور و مثال معروفدر الامثلة همزه نك فتحی ویا نك کسر یله جعی التمثیل علی وزن
 التکریم بر نسنه نك مثالن تصور یا تمک یقال مثلته کذا تمکلا اذا صورت له مثاله بالکتابه وغیرها
 التمثال تانك کسری و ممیک سکون یله صورت التماثل تانك فتحی ویا نك کسری ومد یله
 جعی صورتنر معناسنه المثل ضمینله برکسنه نك اوکنده باغ اوزره طور مق یقال مثل بین یدیه
 مثلاً اذا انتصب قائماً ومثول به یا شمه دخی دیرل یقال مثل اذا انطأ بالارض وهو من الاضداد المثلثة
 تانك کسر یله چراغیا که اوزرنده چراغ یقرلر ذکر اولنان معنادن مأخوذدر المثل ممیک فتحی ویا نك

لعل

لیل

مثال

سكونيله بر كسنه به عذاب ايدوب غيره عبرت قلىق يقال مثل به مثل ثلاثين الباب الاول اذا اكل به المثلثة
 ميمك ضمي وثانك سكونيله اسمدر عبرت ايجون اولان عذاب معناسنه ومطافعا عبرت معناسنده دخي
 استعمال اولنور يقال مثل بالقتيل اذا جده يعنى بورن وقولا غنى كسسه المثلثة ميمك فتحى وثانك ضميلة
 عقوبت معناسنه المثلثات ميمك فتحى وثانك ضميلة جمعي عقوبتله معناسنه الامثال همزهك كسريه
 عقوبت وعبرت قلىق يقال امثله اذا جعله مثله وامثال سلطان قصاص ايمككه دخي ديرلر يقال امثل
 السلطان فلانا اذا قتله قودا ويقال للامك امثلى واقصنى واقضى الامثل همزهك وثانك فتحيله خبره
 قريب اولان كسسه يقال فلان امثل بنى فلان اى ادناهم للخبروا مثل ايو لكه دون خسته به دخي ديرلر يقال
 هو اليوم امثل الامثال همزهك فتحى وثانك كسريه جمعي يقال هو لاء امثال القوم اى خيارهم المثلثة
 ميمك فتحى وثانك تخفيفيله فاضل اولمق يقال مثل لرجل من الباب الخامس مثالة اذا صار فاضلا المثلثي
 ميمك ضمي وثانك سكونى والفك قصيريله امثلك مؤثى قومك خير لوسى اولان عورت معناسنه قصوى
 كبي كه اقصانك مؤثيدر المثلث تانك فتحى وثانك ضميلة خسته ايلو كه دونك يقال تمثال من علته ي
 اقبل التمثل فتحينه وثانك ضمي وتشديديله بر كسسه وصف حاليجوز بر نسنه سويلك بقال تمثل بهذا البيت
 ومثل هذا البيت بمعنى الامثال همزهك وثانك كسريه امر اطاعت كوسترمك بقال امثل امره ذا احتذاء
 واحتذاء النقاد معناسنه در حاصم حله وذل مجمله ايله الجمل ميمك فتحى وجميك سكونيله ايش ايسلمكندن ال
 قبره قى يقال مجلته يجمع مجلا من الباب الاول اذا تخطت من العمل لمجل فتحينه معناه بقال مجلته يجمع
 من الباب الرابع ومجل قباران قبر جغه دخي ديرلر يقال جاءت الابل كاهم الجمل اى مملكة كاملا التمثل
 الالجمل همزهك كسريه ايش القبر تمق يقال الجمل العمل يده التمثل ميمك فتحى وحاء مهسهك سكونيله
 قتلوق اولمق يغمور بانغموب اولنر قور يغمقه المحول ضمته جمعي يقال ارض محل وارض محول كما قالوا
 بلد سبب وبلد سبب وارض جدبة وارض جدوب يردون بالواحد الجمع وسبب بربه وجولمك
 اولان يردو محل مكره وفتنه به دخي ديرلر يقال محل به اذا سعى به الى السلطان الماحل حانك كسريه
 قتلوق اولان يرو قتلوق اولان زمان يقال بلدا ماحل وزمان ماحل وما لى سلطانه سمات ايدوب
 غمازلق ابدنه دخي ديرلر المحول ميمك فتحى وحانك ضمي ومديله كذلك غمازلق ابدن كسسه
 وفي الدعاء ولا تجعله ماحلا مصدقا الاحمال همزهك كسريه شهر قتلوق اولمق ابن السكيت ابتدئ التحل
 البدوه واما حل ديرلر محل ديمزلر اگرچه بعض اشعارده واقع اولمش درو محول قوم قتلوق اولمق اواغه
 دخي ديرلر يقال محل القوم اذا جدبوا المماحله ميمك ضمي وحانك فتحيله مكر ايدشتمك مماكره معناسنه
 التمثل فتحينه حيله ايمك يقال تمحل اذا احتال التمثل ميمك ضمي وحانك كسريه وتشديديله حيله
 ايديجي كسسه المماحل ميمك ضمي وحانك كسريه اوزون بويلي اولان كسسه بقال رجل مباحل اذا كان
 طويلا ومماحل بعيد دخي ديرلر يقال سبب مباحل اى بعيد ما بين الطرفين وفي الحديث امور مباحلة
 اى قتن بطول امرها وسبب بربه معناسنه در كاهر انما المحال ميمك فتحيله والمحال كذلك ميمك فتحيله
 بيوك بكره در كه آنكه دوه قيودن صوچكرو ومخاله ارقه ككه دخي ديرلر فقاره معناسنه الممثل ميمك
 ضمي وحانك فتحى وتشديديله شول سوددر كه آنك تازه اكي حلاوقى كتمش اوله المدل ميمك كسري
 وذلك سكونيله شول كسسه در كه قليل اللحم اولوب خفى الشفص اوله داله وذل الله اغتدر التمثل
 فتحينه وذللك ضمي وتشديديله مندبل اورتمك ومندبل مقرمه كبي بيوك بزه ديرلر يقال تمدل بالمندبل
 وهولعه قى تندل المدل ميمك كسريه وذللك سكونيله جسمي صغير اولان كسسه مدلى كيدير وزناومعنى
 المدل ميمك فتحى وذل مجمله كسريه كندى قاتنده اولان نسنه يي بدل ايدن كسسه كرك مال اولسون
 كرك سراسون ومذل نفسى ضبط ايدنه مبن كسسه يده ديرلر المدل ميمك فتحى وذللك سكونيله
 افشاي سرده مضطرب ومتضجر اولمق تقول مذات بسري امذل مذلا من الباب الاول اذا قلقت

وضجرت حتى افسبته وكذلك المذل فحجبته بمعناه يقول مذلت بسري من الباب الرابع ويركسنة مك
 سوزنده اضطراب حكيم كه دخی دیرل تقول مذلت من كلامه اذ قلعت وابق اولشغه دخی دیرل
 تقول مذلت رجلی مذلا اذ اخذرت ومذل قبوره دخی دیرل الابدلال همزه مك وذلك كسر يله صلقى
 اولوب سست اوله دیرل المذبل ممك فحقی وذلك كسری ومذبله شول خسته در كه قراری قائمه زیاده
 ضعف اولمغین المبرجل مم اولك ضمی وحبك فحجبته ثاب جنسندن بر كونه الاجه سی اولان تودرد بمشله
 المراجله ممك فحقی وحبك كسر يله جمی سیدویه ابتدی مراجلك همی نفس كله دندرو مارجله ثاب وشیدر
 وثاب وشی بر كونه الاجه سی اولان بزله دیرل المرطلة علی وزن الد جرجة بالحقله یاغیری نسنه ايله
 صرافق يقال مرطلة بالطين وغيره اذ الطبخه المسل فحجبته صوافد سی مسبل الماء معنائه المصل
 ممك فحقی وصادك سكونيله كشك دید كلری نسنه كه طعمه قنزل ومصل الاقط كشك ایشلكه دخی
 دیرل واتی ایشلكه خرما چوبندن ایشلكه ظرفه قوبوب صوبی سوزمكه اولور ومصل باره دن جزئی
 نسنه انقه دخی دیرل يقال مصل الجرح ذاسال منه شیء یسیر وحكى الاصمعي مصلت استه اذ اقطرت
 واست دیره دیرل المصالة ممك ضمی وصادك تخفقه اولطرفدن افس صرو مصاله كذا ككوبدن
 صرن صوبه دیرل المااصل مصادك كسر يله شیء ثیل معنائه در یفا اعطاء عطاء ماسلا ی قلبلا
 واه یحلب من النافله اما سلا الامصال همزه مك كسر يله مالی لمحل به صرف اتمك يقال امصل ماله
 اذ افسده وصرفه فی لاخیر فیه وامصال عورت او غلات مضغه ایكن دوشر مكه دخی دیرل يقال امصات
 المرأة اذ اقلت ولدها وهو مضغه وامصال چوبان قیونی جلة صاخر ب نسنه آیه ومغه دیرل المصل
 ميم اولك ضمی وثانینك سكونی وصادك كسر يله شول قیوندر كه سودی علیه به صاغلدینی كی زایل
 اوله سائر سودر له جمع المفسرن المصال ميم اولك كسری وثانینك سكونيله بمعناه يقال شامع لی
 ومصال اذ ازال لهن ما قبل ان یحقق المظلم ممك فحقی وطانك سكونيله دو كوب دوری اوزانقی یقل
 يقال مطلت الحیدة ابطلهام مطلا من الساب الاول اداضربتها ومدتها طول ومنه لمطل بالدين یعنی
 مدیون دخی اوزادوب ویرمكه مطل یدكلری بومعنادن مأخوذ در الماطلة ميم اولك ضمی وطانك
 فحجبته كذا دخی اكلندروب ویرمك يقال مطله وماطلة بحقه والماطلة المكافهة یعنی بماطلة خصم بر حاصر
 اوار قد اولور بری غایب اوله بماطلة دیمزل المطول ميم اولك فحقی وطانك ضمی ومذبله مرازش
 نسنه به اطلاق اولور الممل ممك فحقی وعینك سكونيله بر نسنه بی فاعق تقول معت الشیء معلان الباب
 الثالث اذ اختلسته ومعل سبرده سرعت اتمكه دخی دیرل وركنه بی اودر مكه دخی دیرل يقال معانی
 عن حاجتی ای اعلمنی الامعل همزه مك كسر يله مایه ل معانی عن حاجتی كذا مك ومعل طواری
 اتمكه دخی دیرل تقول امعلت الحمار وغيره اذ استلثت خصیة واستلث بر نسنه بی صبروب چقرمغه دیرل
 ومعل بر خصیة عجنه قلبه آتی فساد ویرمكه دخی دیرل يقال معلت امرك ای عجلت به وقطعته
 وفسدته وطواری بری برندن كسمك معنائه دكلور يقال لانه ملوار كاكم ای لا تقطعوا به من بعض
 وركاب امك كسر يله سبر ایچون بنلی نافله دیرل جمع در مفردی راحله در المسهول ممك فحقی وعینك
 مدی وخذله اتمش طوار حصی معنائه المفل ميم رغین مجه مك فحجبته طوار اولر كن اوله طاریغی به
 بمك فارنی آخر مقدر المغلة ممك فحقی وعینك سكونيله ذكر اولنان اغری يقال به معللة شديدة ومغله
 صاحبی اولان طواره كو بکی النسته اوج ردند غلغله علاج اولور ومغلة شول قیونه وشول كه دیرل كه
 بریده ای بی كره قوزلر الامغال همزه مك كسر يله قوزك طواری ذكر اولنان مرضه مبتلا اوله يقال امغل
 انقوم اذ امعلت ابلهم وامغال قیون ذكر اولنان حالت اوزره اولق يقال امعلت غم فلان اذ اكاث ثلاث
 حایها یعنی بریده ای بی كره قوز یله وامغال ركسنة بی سلطان غم اتمك یقل امغل بی فلان عندنا لمطان
 ای وشی بی المغال ممك كسر يله جمی ذكر اولنان قیونلر معنائه يقال هی غم مغال المسفل

مرجل

مرطل

مصل مسبل

مطل

معل

معل

ميم اولك ضمي و ثابتنك سكوني و غنك كسريله ابو عمرو و روائي اوزره شول عورتدر كه او غلاني ممدن
 كسمدن حامله قاله و هر بيل طوغره المغل ميمك فتي و غنك سكوني به ركسنه ركسنه طواشوب دل
 اوزرقى يقال خل فلان عند فلان بمغل مغلان اباب الثالث اذا وقع فيه المعنة ميمك فتيه صفت مزبوره
 اوزره اولتى يقال انه لصاحب مغالة المغل ميمك ضمي و قافك سكوني به دوم ديكله معروف اغا جك
 يمشي در كه ادويه قيلندن در و بعضي دروم خرماي هندی اغا جی در ديمشدر المعنة ميمك ضمي و قافك
 سكوني به شول كوزده اولان يا غدر كه كوزك اقبيله قره سن جمع ايدرو اما سن مسعود رضی الله عنه حديثه
 واقع اولان مقله كه موضع سجده دن مسح حصا ايمك حقه به بورلمش در مرة و تركها خبر من مأية ناقة
 لمقابلة أي من مأية ناقة يختارها الرجل على عيذ و نظره كبريد يعني كورر كوزدن خير لو اولسه اول ناقل
 المغل ميمك فتي و قافك سكوني به نظرايم كدر ابو عبيد روائي اوزره يقال ما دقت عيني منذ اليوم و مقلته
 نظرت ليه مقله عيني معنسانه در ابو عمرو و روائي اوزره و مقل طالدر قى معنسانه در كور و في الحدث
 اذا وقع الذباب في الطعم اقم اقلوه فان في احد جناحيه سماً وفي الاخر شفاء وانه يقدم السم و يوشى شفاء
 المسئلة ميمك فتي و قافك سكوني به شول اوفق طاشدر كه صواولشدر ما و ولد قد اول طاشي بر كاسيه
 قوبوب صوبي اول طاشي اور تيجك مقداري قورلرنا كه صواستين جماعتك بعضه زياده و بعضه ناقص
 و برله و بوفى به ده صواوز اولديني برده ايدرلر القائل تالك فتي و قافك ضميلة ايكي كسند بري بر صوبه
 باطريق يقال للرجلين هما غاقلان اذا غاط في الماء المكلول ضميلة قبولك صوبي از اوله ب و سطنده
 قليلا قليلا جمع اولتى يقال سكت ابتر من الباب الاول ان اول ماؤها واجتمع في وسطها المكلة ميمك فتي
 و كافك سكوني و ميمك ضميلة دخي اغت در شول صويك اسميدر كه قبولك ديدند از جمع اولشدر ايحي
 چكسك زمانندك يقال اعطني مكلة ركبتك اي جهر كيتك وجه جيمك فتي و ميمك تشديد به جمع اولك
 جبهه سي وركبه راء مهله و تشديد يا لله يقين اولان قون معنساندر المكل ميمك فتي و كالك ضمي
 و مديله صوبي ازن ازن جمع اولان قوبي المكل ضميلة جمعي كتابه كب كبي كذا في لقاموس الملل
 فتنه به بر نسنه قلبه ثقل كلكين قواوت چكسك الملة ميمك فتي و لامك تشديد به كذلك قساوت چكسك
 الملة ميمك فتنه به معناه ايضا تقول ملات الشيء المله من الباب الرابع ملات مند ايضا ملالة و ملالة
 اذا ستمته الاستملا همزة و تالك كسريله كذلك قساوت حاصل فلقى قبول استمته اذا ستمته ايضا
 المل ميمك فتي و لامك تشديد به قساوت و اولان كسند و مل ثوبى ابتدا جتنه دخي ديرلر يقال ملات الثوب
 امل من الباب الاول اذا خطته الحياطة لاولى قبل الكف و كف يكسك كارن بر كتمكه ديرلر نكتم كوكاك
 ديكمه ده مشاهددر و مل تمكي يا خود اتي بشورمك ايچن كوله كويمكه دخي ديرلر يقال ملات الخبزة
 ملازل سر عتله كجوب كيكه دخي ديرلر يقال مل فلان مل اذا مرر اسريها المول ميمك فتي و لامك
 ضمي و مديله معناه دوملة ميمك فتنه به معناه ايضا يقال رجل مل و ملول و ذوملة المنولة ميمك
 فتي و لامك غمي و مديله مؤثي يقال امرأة ملو لة الاملال همزة و كسريله قساوت ويرك يقال
 امله و امل عليه ان السأمة و يقال امل فامل يعني نار لفته قساوت و بردى و املال كتابت ايمك معنسانده
 كلور املا كبي يقال املاات عليه الكتاب الاملال همزة و تالك كسريله كذلك ايمكي كوله كويمك
 تفل استلها اذا علمتها في الملة الليل ميمك فتي و لامك كسري و مديله كوله كويلن اتمك يا خود اتي
 المسدل ميمك فتي و لامك ضمي و مديله معناه يقال اطعمنا خبزة و اطعمنا خبزة مدلا و لا تغل اطعمنا ملة
 الملة ميمك فتنه به اسي كوله ديرلر بوسيدن اطعمنا ملة صحيح اولما زرد ابو عبيد ايتدي ملة اتمك
 كيمد كرى جقور ك اسميدر الميلة ميمك فتي و لامك كسري و مديله شول حرارت در كه انسان اتي
 كند و ده مشاهد ايدر كه اول ككلره تاثير ايدن حي در الملال ميمك ضمي و لامك تخفيف به معناه يقال
 به ديلة و ملال ايضا التلعمل على وزن التزلزل خسته اضطرابندن دوشك اوزنده حركت ايمك

مقل

مكل

ملل

اتمل فتمتله ولام اولك ضمی و تشدید یله بمعناه اقال هو اتمل علی فراشه و یتمل اذالم یستقر
 من الرجوع کانه علی مله دمل فتمتله بر موضعی اسمیدر الممل میم اولك ضمی و ثانیک فتمتله اشکات
 از لان بول بقال طریق بل ای لحب مسدوك المله تمتلك کسر یله دینه و شریعت اطلاق اول نور الممول
 میم اولك ضمی و ثانیک ضمی و مدیده میل که انوکه شورمه چکرلر المال معروفدر المویل میم ضمی
 و واولك فتمتله تصغیری و عاده مویل دیرلر بانك کسری و تشدید یله و مال کاه اولور کثیر المساله دخی
 اطلاق اول نور بقال رجل مال ای کثیر المال المول میم فتمی و واولك سکون یله برکسته مال صاحبی
 اولمقی المول غمتله بمعناه بقال مال از جل میل و یمال مولا و موثولان الباب الاول و الرابع اذا صار
 دامال المول فتمتله و واولك ضمی و تشدید یله کذلک مال صاحبی اولمقی المویل علی وزن التکریم
 مال صاحبی قلمی بقال موله غیره المول میم ضمی و مدیده اور مجت عنکوت معنائه الموله وزن
 مذکور اوزره واحدی جوهری ابتدی بعض قوم لفظ مولی ذکر اولان اوزره اور مجت معنائه در
 دیو بعض اشعارده انشاد ایلمدی لکن معتد علیه کسنه دن ایشراست دریدی المهل فتمتله
 بر نسنه فی اهسته طوتمقی الاسهل همزه نك کسر یله مهلت و یرمک التمهیل علی وزن التکریم بمعناه
 ایضا بقال المهل و مهله تمهیل اذ انظره المهله میم ضمی و هانک سکون یله اسمدر معنای مذکور دن
الاسهل همزه نك و تانک کسر یله مهلت طلب اتیک استظار معنائه تمهل فتمتله و هانک ضمی
 و تشدید یله بر نسنه ده ناخبر اوزره اولمقی بقال تمهل فی امره اذ اناء الاسهل همزه نك و میم کسر یله
 طوغری طور و فی بقال تمهل تمهلا اذ اعتدل و انتصب و تمهلل سکونه و فتوره دخی دیرلر مهلا
 میم فتمی و هانک سکونی و اخرنک نصبه یله برکله در که امهل معنائه دلالت ایدر مذکره و وائنه
 فواحد و تشدید یه وجه اطلاق اول نور حلال که کندی لفظ واحد در منه قولهم مهلا ارجل فاذا قبل لك
 مهلا بقول لامهل الله و لا تنقل لامهلا و الله و تقول مامهل الله غنیمتک شأؤ ذکر اولان جوهری
 کلامی در لکن ظاهر بودر که مهلا ساژمه صا و محذوفه الافعال کبی معنای انشابه دلالت ایدر
 فعل مقدر در لفظ مهلا کادر المهل میم ضمی و هانک سکون یله اریس باقر ثمان مذهب معنائه
 و ابو عمر و ابتری مهل جراح حدن قان ابر که و صاری صبه دخی دیرلر فی حدیث ابی بکر رضی الله
 عنه اذ فونی فی ثوبی هذین فانما هما للمهل و التراب المیل میم فتمی و بانک سکون یله بر نسنه ده توجه
 اتیک المیلان فتمتله بمعناه الممال میم اولك غمتله و المیل میم اولك فتمی و ثانیک کسری و مدیده
 بمعناه بقال مال الشی میم میل و یلا و یلا تا و میلا و میلا مثل معاب و معیب فی الاسم و المصدر و میل حقدن
 عدول اینه که دخی دیرلر بقال مال عن الحق و جور اینه که دخی دیرلر بقال مال علیه فی الظلم امانه
 همزه نك کسر یله میل ایدر مک یعنی اینه بقال امان الشی فمال المیل فتمتله خلقتده اگری اولمقی
 الابل همزه نك و بانک فتمتله اموزی کری اولان کسنه معنای مزبور دن مأخوذ در بقال
 رجل امیل العاتق ای فی عنقه میل و امیل شول کسنه ده دخی دیرلر که اگر اوزرنده طوغری او تورمه
 الملاء میم فتمی و بانک سکونی و الفل مدیده شول یولک قوم یعنی در که بری برینه یا شمش اوله و بود قلمی
 جوق اولان اغاحه دخی دیرلر التایل تانک فتمی و بانک ضمه یلور رکن اولان نه بوجانبه اینه بقال تمیل
 فی شبهه تمایلا الاستماله همزه نك و تانک کسر یله برکسته نك قلمی کدو که میل ایدر مک یقال استماله
 و استمال بقلبه التمییل علی وزن التکریم ابکی نسنه نك اراسنه متردد او لب برن ترجیع اینه
 المیل میم کسری و مدیده کور ابرمی اولان برمت میمد البصر معنائه و میل سورمه چکچک و جراح
 یوقلا بحق التوب بولده علامت اینه یون باید قلمی بنسبه دخی دیرلر و میل رفر منک اوج بخشوده بر بخشه
 دخی دیرلر و فرسخ اون ابکی یک ادمدر و هر ادم اوج قدمدر پس هر فرسخ او تورانی بیک قدم
 و یرمیل دورت بیک ادم یا خود اون ابکی بیک قدم اولور (فصل النون) الال فتمتله برکسته باشن

مول

مهیل

میل

نیل

فاندر رق یوریک شول کسنه کبی که ارقه سنده یوک وارا یکن سکر تسه باشن قالدر در النوول نوک
 فخی و همزه نیک ضمی و مدیله صفت مزبوره اوزره یورین کسنه یقال ر جل نوول وضع نوول
 اذا فعلت ذلك النیل نوک فخی و بانک سکونیه عربط یقه سنک اوقلری سهام عربیه معناسنه
 و بوموئث سماعی در و جمع در اکن کنندی لفظندن واحدی بوقدر النبال نوک کسر بله جعی
 ذکر اولنان اوقلمعناسنه الاسبال همزه نیک فخیله کنذک جعی پس نیلی کاه اولور که بود ذکر اولنان
 صیغله اوزره جمع قلو رل هرند کلو جمع ایسه ده و نیل اوقله اقمعه دخی دیر لر تقول نیلت فلا تانبه نیلا
 من الباب الاول اذار میته بالنیل و نیل دوه نیک مصلحن تدارک ایتمکه دخی دیر لر تقول نیلت الابل اذ اقلت
 بمصلحنها و دوه بی محکم سور مکه دخی دیر لر تقول نیلت الابل اذ اسقتهاسوقا شیددا النبال نوک فخی
 و بانک تشدید یله ذکر اولنان اوقلمعناسنه النبال بانک کسر بله اوق اشلین کسنه لکن قیاس
 بوایدی که اوق اشلینه نیل دیه لردی تشدید بایله و نایل برایشده ماهر اولته دخی دیر لر یقال فلان نایل
 و ابن نایل ای حاذق و ابن حاذق النباله نوک کسر بله اوقایق صنعتی الانتبال همزه نیک و تانک
 کسر بله منته اولمق یقال ما نایل نبله الاباخره ای ما نبله و لابی به و یعقوب بابتدی بونده دورت
 لغت دخی وار در که انر نبله در نوک ضمی و بانک سکونیه و نیلاته در کذلک نوک ضمی ایله و نیله
 و نیلاته در نوک فخی و بالرک تخفیف یله النبله نوک ضمی و بانک سکونیه عطیه معناسنه انیل
 نوک ضمی و بانک سکونیه فضل معناسنه در النباله نوک فخی و بانک تخفیف یله کذلک فضل معناسنه در
 یقال نیل نباله من الاسباب الخامس النیل نوک فخی و بانک کسری و مدیله فضله متصف اولان کسنه
 النیل فختنه جعی فاضله معناسنه کریمه کبی بود ذکر اولنان جوهری تقریر یدر و سائر کتبه
 کریمک جعی کریم کسنه تعرض اولتمامشدر نعم قاموسده نبل فختنه جمع کسنه تعرض ایتمشدر
 لکن نبیلک جعی اولسنده تصریح ایتمامشدر و بومحمدلر که کسر م مصدر دن منقول اولماغه
 واحده و جماعته اطلاق اولته کریمک جعی اولدیغی حیثیتدن دکل و نیل بکل معناسنه دخی کلور
 و نیل صفاره دخی اطلاق اولنو راضداددن در النیل نوک ضمی و بانک فخی ایله استبحاطا شلری
 و فی الحیث اتقوا الملا عن واعدوا النیل و محدثلر نیل روایت قلو رل فختنه و ملا عن بول اورتهمسی
 و قونق برلری دیمک اولور و بعضیلر ایتدی استبحاطا شلرینه نیل دیدکلری صغیرا و الدقارینه بناء در
 المنابله میمک ضمی و بانک فخیله اوق انشقی تقول نابلته قبلته اذا کنت اجود نیلامنه یعنی باب
 مغالبه دن بو وجد اوزر کلور و کاه و نیلده دخی ایراد اولنور یعنی معنای فضلدن مغالبه مراد اولسنه
 بو وجه اوزره دیرل الاستنبال همزه نیک و تانک کسر بله اوق طلب ایتمک التنبیل علی وزن التکریم
 اوق و یرمک تقول استنبلی قبلته ای ناولته نیلا و تنیل استبحاطا شلری و یرمکه دخی دیرل یقال
 نیلنی حجارة الاستبحاء ای اعطینها و تنیل شأ فشیأ طعام و یرمکه دخی دیر لر تقول نیلت فلا نابطعای
 اذ اناولته شیأ بعد شیء المتنبیل میمک ضمی و بانک کسری و تشدید یله اوق کوثر کسنه تقول هذار جل
 متنبیل نبله النیل فختنه و بانک ضمی و تشدید یله فضل ایچون تکلف حکمک و تنیل برنسنه نیک انیلنی
 المعنی یعنی احسننی و افضلنی اخذ ایتمکه دخی دیرل یقال تنیل ای اخذ الابل فالنیل و نایل دوه اولمکه
 دخی دیرل یقال تنیل البعیر اذ امانت و ابن الاخرابی ایتدی تنیل بعیرک غیرنده دخی استعمال اولنور
 النبله نوک فخی و بانک کسری و مدیله جیفه معناسنه النبال تانک کسری و نوک سکونیه قصه
 قصیر معناسنه الاستنبال همزه نیک و تانک کسر بله صفده سائر اصحابندن تقدم ایتمک یقال استنبل
 من الصف اذا تقدم اصحابه و استنبال برنسته به حاضر لیمغه دخی دیرل یقال استنبل الامر اذا استعده
 النل نوک فخی و تانک سکونیه برنسته بی ایلر و حکمک و نل کذلک شول دوه قوشی عورطه سیدر که
 ایچنه صوطو لدر و ب بریده کومرلر وقت حاجنده چقر د و ب استعمال ایتمک ایچون النل فختنه

نیل

كذلك ذكر اولسان دوه قوشى يمورطه سى نائل تانك ققيله عرب طائفة سندن بر كسنة نك
 اسميدر التنايل تاه اولك فتقى وثانينك ضمى ايله اوت برى برنه صارلوب بعضى بعضندن اطول اولمق
 يقال تنايل النبت اذا التفت وصار بعضه اطول من بعض الثلثة نونك فتقى وناه مثله نك سكونيله واسم
 اولان زره نتره كيدر و زناو معنى النل نونك فتقى و تانك سكونيله زرهى كين كسنة اكنندن
 براقى و نل قبو دن طپراق جقرمغه دخى ديرلر تقول ثلث البئر ثلا و نل قبور دن او قلرى جقرمغه
 دخى ديرلر تقول ثلث كنانى اذا استخرجت ما فيها من النبل و نبل اوقه ديرلر تكيم الان مرو رايتدى
 و نل طغر جقده اولان اربى جقرمغه دخى ديرلر تقول ثلث ما فى الجراب من الزاد اذا انفضت و انفض
 سلكه كه ديرلر ان السكبت ايتدى بقل نل درعه اذا القاها عنه ولا يقال نل نرها النيلة نونك فتقى و تانك
 كسرى و مديله قبو دن جقرلن طپراق نيشه كيدر و زناو معنى الانثال همزه نك و تانك كسرى له
 قبو دن طپراق جقرمق تقول انثلتها اذا استخرجت رايها النل فتقيله فاز لمش جقور تقول
 حفرك نل اى محفورة الذيل نونك فتقى و تانك كسرى و مديله طوار ترسى روث معناسنه و اجر
 ايتدى هر طرئق صاحبي اولان طواره ده نل و نل ديرلر ان معناسنه النجل نونك فتقى و جبك سكونيله
 نسل معناسنه در و نجل و لد حاصل قلغه دخى ديرلر يقال نجله ابو اى ولده و نجل بر نسنه فى اتغه دخى ديرلر
 يقال الناقة نجل الحصى بمناسمها نجلا اذارمى به و مناسم دوه ابقا ليردر و نجل كوند له دور توب
 جراحتى توسع اتمكه دخى ديرلر يقال نجله اذا طعنه فوسع شفه و نجل قبونك در بسنى جقر ركن ابتدا
 بجاقلر ن بار مغه دخى ديرلر تكيم فى زماننا معناد اولان بودر تقول لنجلت الاله اب اذا شقفته عن
 عرقويه ثم سلخته و نجل برصولق اولغه دخى ديرلر لى لنجلت الارض اذا نزلت و نجل اياغك مقدمه
 بر كسنة فى اوروب و المعغه دخى ديرلر تقول لنجلت الرجل نجله اذا ضربته بمقدم رجاك فدر حرج يقال
 عن نجل الناس نجلوه اى من شارهم شاروه و مشار ت خصوصه ديرلر و نجل بر نسنه فى جقرمغه
 دخى ديرلر تقول لنجلت الشئ اذا استخرجت و نجل بر دن چقان صويه ده ديرلر الناجلن جبك
 كسرى و لامك فتقيله صيغه ثنيه اوزره و الدين معناسنه ديرلر يقال قبح لله ناجليه بخفيف الباء فى قبح
 الناجل جبك كسرى له انا و الد معناسنه و ناجل شول ايه دخى ديرلر كه نسلى خوب اوله يقال فرس
 ناجل اذا كان كريم النجل الاستنجال همزه نك و تانك كسرى له بردن ظاهر اولان صو چو خلق يقال
 استنجل الموضع اذا كثرت به النجل اى الماء الظاهر منه النجل نونك فتقى و جبك كسرى و مديله
 هرم ديدك لرى اوتدن متكسر اولنه ديرلر و هرم راه مهمله نك سكونيله شور برده تين اوتلر دن بر جنس
 اوتلر النواجل نونك فتقى و جبك كسرى له شول دره لدر كه نجل اوتلر النجل ميمك كسرى
 و جبك ققيله شول التدر كه انوكله نجل كسلور و اكالسان تركيده اوراق ديرلر و نجل شول
 كوندره دخى ديرلر كه باره فى بيوك اجار بقا لسان نجل اى واسع الطعنة الانجل همزه نك و جبك
 فتقيله واسع معناسنه يقال الصححان الانجل اى واسع و صححان صادين مهملته نك فتقيله و حامين
 مهملته نله و زبرد را الانجل همزه نك كسرى و جبك كسرى و مديله حضرت عيسى به صلوات الله عليه
 نازل اولان كتاب نائى و نك كبرى جائز درمؤث قان صحيفه ديلدى و مذ كر قلن كتاب ديلدى
 النجل نونك فتقى و حاك سكونيله بال اربى مذكره و مؤثته اطلاق اولنسى جائز درمكر كه نجل
 بهسوب و نجل احل ديلر كه بوجيه مذكره مخصوص اولور و بهسوب اربى بكنه اطلاق اولندين كى
 اركلر اربى دخى ديرلر النحلة وزن من بورا و زره و احدى و نجل بر كسنة به بر سوزى اسناد اتمكدر
 حالا كه اى غيرى كسنة سويلشدر تقول نخلته انقول النخله نخلاد اداضفت اليه قولاه غيره وادعيته
 عليه النخل نونك ضمى و حاك سكونيله مصدر در بخشش و برمك معناسنه تقول نخلته من العطية
 النخله نخل من الباب الثالث و نجل عورته مهربن صفائى خاطر ايله و يرمكه دخى ديرلر دعوى و طلب

نجل

نجل

نجل

اینگسزین تقول نخلت المرأة عن طيب نفس من غير مطالبة اشغالها وبعضها ابتدى نخل عورته مهرنی
 بلا عوض ویرمکدر التحلی نونک ضمی و خانک سکونی والیک قصرله عطیه معناسنه در النخله نونک کسری
 و خانک سکونیه عورتک مهرنی ویررکن تحدید و تبیین اثبت یقال اعطاهامهرها نخله ابو عمرو
 ابتدی نخله صدق یعنی مهری نسبه و تعیین قلوب نخلها کذا و کذا دیمکدر و نخله دعواه دخی دیر
 النحول ضمتبته ارفلق یقال نخل جسمه یخل من الباب الثالث و یقال نخل نحو لا یضامن الباب
 الرابع والفخ افصح الامحال همزه نونک کسریله ارفلق یقال نخله الهم الناحل خانک کسریله ارق
 اولان طوار یقال جل ناخل ای مهزول الواحد نونک فقی و خانک کسریله شول قلیچلر در که
 انوک کسکین بری اشمنش اوله کثرت استعمالدن الانحال همزه نونک و تانک کسریله برکسنه
 آخرک شعرن یا خود قولن کندویه اضافت ایتک یقال انخل فلان شعر فلان او قول غیره اذا دعاه
 لنفسه و انحال انسابه دخی در بر یقال فلان یخل مذهب کذا و قبیله کذا اذا انتسب الیه النخل نونک
 فقی و خاء مجمه نونک سکونیه خرما اناجی النخل نونک فقی و خانک کسری و مد یله بمعناه
 النخله نونک فقی و خانک سکونیه و احدی و نخل اون المکه دخی در بر تقول نخلت الدقیق اذا غریبلته
 النخاله نونک ضمیله اوندن چقن فضلات که اونک کیکدر المخل ممک و خانک ضمیله الک
 دیدکاری آت که انوکله اون الر ممک و عین الفعلک ضمیله کلن اسم آتله بری بودر و خانک فقیله دخی
 لغتدر منصل ابله منصل کی که منصل قلیچدر سیف معناسنه الانحال همزه نونک و تانک کسریله
 برنسنه نونک افضلن ارامق النخل فقیله و خانک ضمی و تشدید یله برنسنه بی اختیار ایتک و بومقامده
 صاحب صراحک انحال استصفا کردن و بهترین کزیدن و نخل لرزیدن دیدوکی براق خطابی
 مشتمل اولد یغنی خنی دیکلدر زبراهترین کزیدن نخلک معنا سیدر انخالک معناسنه خلط انشددر
 و نخلک معناسی لرزیدن کلک جوهر نیک و صاحب قلوبک و سائر اهل انک نقلته محالفدر ناخل الصدر
 خانک کسریله ناصح معناسنه در یقال رجل ناخل الصدر ای ناصح طین نخله نونک فقی و خانک سکونیه
 بر موضعه اسمیدر مکایله طایف بدنده المخل ممک ضمی و خانک فقی و تشدید یله برشاعره
 اسمی یقال لا افعله حتی یووب النخل کایقال حتی یووب القارظ العززی و یاب رجوع معناسنه در
 وقارظ سلم پیرانی دیوشرنه در بر مزبور سلم پیرانی دیوشر مکه کند کیده نایدید اولوب حیاتی و مماتی
 نامعلوم اولماغن حتی یووب القارظ العززی بدیلر و منخلده دخی حال بویه در المخل ممک ضمی و خانک
 کسری و مد یله کذلک هذیل قبیله سندن برشاعره اسمیدر که اول مالک بن عویمدر در الندل نونک
 فقی و دالک سکونیه برنسنه بی نقل ایتک و قابوب کو ترمک اختلاس معناسنه یقال ندلت الشی و ندلت
 الدلواد اخرجهما من البئر المندل ممک کسری و دالک فقیله نقل ایدیمی و قابوب کو ترمیمی معناسنه المندیل
 ممک کسری و نونک سکونیه و دالک کسری و مد یله شول درت کو شدی بزدر که باشه اورتر
 و دستماه دخی اطلاق اولنور الندل فقیله و دالک ضمی و تشدید یله مندیل استعمال ایتک
 و ندلت تفسیری لا مرو را بتدی التمدل فقیله و دالک ضمیله بمعناه یقال تندلت بالمندیل
 وانکر الکسائی تمدات یعنی کسائی مندیلک مین حروف اصلیه منزله سنه تنزیل ایدوب تدخرج
 بابتیه نقل ایتکه انکار ابتدی المندلی ممک و دالک فقی و آخرنده یانک تشدید یله شول عطر در که
 مندله منسوبدر و مندل هندشهر لرندن برشهرک اسمیدر التیدلان نونک و دالک فقیله شول نسنه در که
 او بخوبه وارمش کسنه به عارض اولور و اندن اغر بصمغه تعیر اولنور و اکا کابوس دخی در بر و دالک
 ضمی دخی لغتدر التودلان نونک و دالک فقیله ابکی ممد ثیان معناسنه المنودل ممک ضمی و نونک و دالک
 فقیله شول بیردر که زیاده مسن اولدو غندن اعضاسی دتره به التودله نونک فقی و واولک سکونی
 و دالک فقیله برنسنه صلیق اولق یقال نودلت خصیاه اذا استرخنا المنودل ممک ضمی و نونک فقی

نخل

ندل

وذلك كسريه صليق اولان كسنة يقال مشى الرجل منودلا اذا مشى مسترخيا الانديال همزه مك
وذلك كسريه بر كسنة يك فارى اسهال اولمق يقال اندال بطن الانسان والدابة اذا سال وجوه ريك
بوكه بى ابراند كلام واردر زبراسا زترصرفانده واودالدين مقدم ايكن بونده مؤخر اولمشدر
پس بونك محلى درل يدي تنه كم صاحب قاموس اشارت ايتمشدر النذالة نونك فتحيله وذل معجه ايله
دناه وخساست معاسنه دريقال نذل من الباب الخامس اذا سفل انذل نونك فتحى وذللك سكوتيله
دنى اولان كسنة النذيل نونك فتحى وذللك كسرى ومديله بمعناه يقال نذل فهو نذل ونذيل اى خبس
الزول ضمتيله شول نسنه در كه بر منزله قونى كسنة ايجون احضار اولنور الانزال همزه مك فتحيله
ججى رلار معناسنه ونزل ربع معناسنه دخى كلور كه ربع زياده لك وفائده لواولمق معناسنه در
ونزل قوم برى برى اوزرينه قونمغه دخى ديرز قال الله تعالى جنات الفردوس نزلا ويقال ما وجدنا عندكم نزلا
الزول فتحتهيله كذلك زياده لك معناسنه دريقال طعام كثير الزول والنزل النزلة نونك فتحيله يغنى
يغمر ويرك اولمغن ره نفوذ ايتيم ب روان اولمق الزول نونك فتحى وزانك كسريه يغنى يغمرورى
ايحسين ريقال ارض زلة ومكان زل اذا كان بين النزلة ويقال نزل المكان من الباب الرابع ونزل صق
اولان خط، دخى - يرل يقال خط زل اى مجتمع النزلات نونك فتحى وزانك كسريه منازل معناسنه در
ابن الاعرابى روايتى اوزره يقال وجدت القوم على نزلاتهم اى منازلهم وفرا ابتدى نزلات استقامت
حال معناسنه دريقال الناس على نزلاتهم اى على استقامتهم المنزلة ميمك فتحى وزانك كسريه قونى
برى كه محم الزده مسافر لوقوزواوه دخى منزل ديرل المنزلة على وزن المنزور بمعناه ومنزله مرتبه
معناسنه دخى كلور وبومعنايه اولان منزله جمع اولنازا كرجه ترجمه مختار صاحبي ججى كلسنه اشارت
ايتمشدر الاستنزال همزه مك وتالك كسريه بر كسنة مرتبه سندن دوشمك بقال استنزول فلان
على البناء للمجهول اذا حط عن مرتبه واستنزال انزال معناسنه دخى كلور يقال استنزات فلان وانزته
المنزل ميمك ضمى وزانك فتحيله انزال معناسنه در تقال انزلى منزلا مباركا المنزل ميمك وزانك فتحيله
نزول حلول معناسنه در تقول نزلات منزلا منزلا الانزال همزه مك كسريه ايندر مك يقال انزله
غيره وانزال زاله دن دخى كلور نونك ضميه ماهر جل معناسنه تنكيم كلور انشاء الله تعالى يقال انزل
اذا اخرج النزلة انتزيع على وزن التكريم بمعناه يقل نزله تنزيلا وتنزيل ترتيبه دخى ديرل نزال
نونك فتحى ولا مك كسرى اوزره بناسيله انزل معناسنه منازل دن معدول در ومنزله دن معدول
اولد يعيچون مؤنث عتبار اولنور الانزال نونك كسريه محلى حربه ايكن عسكر قونمق الانزال
فتحتهيله وزانك ضمى وتشد بديله تدريجيه ايتيم النزلة زانك كسريه شدايد دهر دن برسنه كه
خلقه نار اولور النزله نونك ضميله مئى ماهر جل معناسنه الانزال ضمتيله ايتيم ومنايه قونمغه
دخى يرل يقال نزل لقوم اذا توايمنى النزلة نونك فتحى وزانك سكوتيله زكام كى بر مرصدر كه باشند
اينز يقال به نزله ويقال نزل فلان على البناء للمجهول ونزله كاه اولور مرة معناسنه در كلور قل الله تعالى
ولقد رآه نزله اخرى فاراه اخرى النزول نونك فتحى وزانك كسرى ومديله قونمق ضيف معناسنه
النسل نونك فتحى وسبك سكوتيله ولد معناسنه در ونسل مصدر معناسنه دخى كلور يقال نسلت الناقة
بولد كثير نسل من الباب الاول ونسل قوش بلكن براقهه وقوشك بلكى دوشمكه دخى ديرل يقال نسل
الطائر يشه نسل ينسل من الباب الاول والثانى ونسل ريش الطائر يتعدى ولا يتعدى ونسل بر
كسنة دن كيا سبسي دوشمكه دخى ديرل نسل الشوب عن الرجل سقط ونسل سرعت ايتيمكه دخى ديرل
يقال نسل فى العدو ينسل سلا اذا اسرع قال الله تعالى الى ربهم ينسلون النسلان فتحتهيله كذلك
سرعت ايتيم الناسل تالك فتحى وسبك ضميله بعضى بعضندن طوغقى يقال تناسلوا اذا ولد بعضهم
من بعضهم النسولة نونك فتحى وسبك ضمى ومديله شول طواردر كه نسل ايجون اليقونمغش اوله انسل

نذل

نزل

نسل

ففتحته شول سوددر که ممدون کنندی چقه صغفه سرن انسیل نونک فتی و سبتک کسری و مدیله
شول بالدر که صروب مومدن کنندی ابرله انصال نونک ضمی و سبتک فتحته شول دوشن بلاك
ودوه دن دوشن تویه دخی دیرلر و نونک ماعدا هرنه که وارایسه انصال همینک کسریله کذلک
قوش بلكن براقمق و قوشک یلکی دوشمک بقال انسل انطار ریشه و انسل ریش الطر بتریدی
ولا بتعدی الناشلة سبتک کسریله قبل الحکم اولان اویلق بقال فتحته شول انسیل نونک فتی و سبتک
کسری و مدیله شول ات در که حواجی من ریشه انسل نونک فتی و سبتک کسریله اتی جو مکندن
چقمرق الانصال همزه نونک و نونک کسریله بمعناه بقال انصال الحکم من القدر انصال من الباب الاول
و انصاله اذا انزعته منها المنسل همزه کسری و سبتک فتحته شول سبتک کسری دیمور که آنکله
جو مکندن ات چقرلر المنسل همزه کذلک کسریله بمعناه المنسل همزه و سبتک فتحته شول صرجه بر مقدمه
بورک طور دوغی و موضع خاتم معنایه سبتک کسریله شریفه واقع اولمدر انصل نونک فتی
و صادق سکونیه نامی کرک فالج نامی کرک بحقی نامی کرک اوق نمزی کرک کوندر دیموری
اولسون انصال نونک کسریله جعی و نصول فتحته شول کذلک جعی علی ماسیجی المصل همزه
و صادق ضمیه قلیج سیف معنایه المنصل همزه ضمی و صادق فتحته شول بمعناه انصول فتحته
طوارک طرنی بریدن چقمرق بقال فصل الحافرا اخرج من موضعه و نصول فیلک بویاسی چقه
دخی دیرلر بقال فصل الشعر بصل نصولا اذ ازال عنه الخضاب بقال الحبة ناصل و نصول تمرن
اوقدن چغغه دخی دیرلر بقال فصل السهم اذا خرج منه النصل ومنه قرلههم رماه بوق ناصل
و اوق شول اوقه دیرلر که کزنی او نغمش اوله و نصول اوق تمرن برید صلبوب چقه دخی
دیرلر پس بواضداددن اولور کذا قال الجوهري وفيه تأمل و نصول انصلا جعی دخی کاور انصلا
علی وزن التکریم اوق تمرن چقمرق تقول فعلت السهم تنصلا اذا انزعت نصله و بوعر برك
قردت البعير و قدبت العين دیکری کی اولور دوه دن کنه بی زله قلوب کوزدن جری چقمرق
معنایه و تنصلا اوقه تمرن بکور مکه دخی دیرلر پس بواضداددن اولور انصال همزه نونک
کسریله کوندر کدیمورن چقرمغه دیرلر تقول انصلت لرح اذا انزعت نصله منصل الاسنة همزه ضمی
و نونک سکونیه و صادق کسریله شهر رجک اسمیدر انده کوندر دیمورن چقرو غزانی ناخبر
ایتد کلر بته بناء منصل الاسنة دیرلر منصل الال کذلک رجب ابدا اطلاق اولور و الالک انصدیده
دیموری بقی اولان حربه دیرلر انصلا نونک فتی و صادق کسری و مدیله بونه اش اراسنده ولان
رمضناک اسمیدر که بکه انده در انصل فتحته شول و صادق ضمی و تشدید بکه اهدن بری اواق
بقال تنصل فلان من ذنبه اذا تبرأ و تنصل استخراج معنایه دخی کلور انصال همزه نونک و نونک
کسریله کذلک استخراج معنایه در بقال تنصلت الشی و انصلته اذا استخراج منه و انصلت اسقط
معنایه دخی کلور بقال انصل الهیف الاله اذا اسقطته و هیف شول دور کاردر که اسی اسر
اکا بنه بانی قورنغله معروف درو مقاسیم همزه الیه و قایله بیهی دیموله معروف اوتک دیکنیدر
و بومعه ماده صاحب صراح سقانی طیراق معنایه جل ادوب انصل الهیف السقا کلان تقسیده
افکد باد کرم خالک را دیمدر عطا درو بزم کلامی باید ایدر صاحب قاصوسک اسفت ایهی سقط
سقا هادی بکی المناضلة همزه ضمی و صادق همزه فتحته شول اتمق بقال ناضله اذ ارماء و ناضله برکنه
جایندن عذر بیان ادوب دفع محذور اتمکه دخی دیرلر بقال فلان بفاضل عن فلان اذا حکم عنه
بمذموم دفع النضل نونک فتی و صادق سکونیه اتمق و اتمقه غایه اتمق فلان باب مغالیه در بنا
اولسه بقال ناضل فلان ناضله اذا غلبته الانصال همزه نونک و نونک کسریله اتمق الناضل
تاک فتی و صادق ضمیه بمعناه بقال انضل التوم و تناضل اذا رمو للسبق ومنه قبل انضلوا بالکلام

نصل

نصل

نصل

والاشعار یعنی کلامه و شعرده مباحثه ابتدایر وانتضال دوه اللزن ترق بوریمک وانتضال اختیار
معناسنه ده کلور تفرق انتضلت رجلا من القوم وانتضلت سهامان الکنا نعا اذا اخترت وکانه اوق
قود قاری ظرفه دیرل فضله نونک فتحی وضادک سکونیه بر جلاک اسمیدر وهشام ی عبد منافه بانضله
دیرل دی التاضل طانک کسر یله بلاهمزة بر کوزه نک اسمیدر که آنکله خرا و لجرل التاضل نونک
فتحی وطانک کسر یله جعی البطل علی وزن حیدر قوضه دلو معناسنه ونیطل آفتدخی دیرل
داهیه معناسنه انطویل نونک فتحی وطانک ضمی ومدیلده والیجون ادویه یله قینش صو النطل نونک
فتحی وطانک سکونیه ادویه یله قینش صوی خسته نک باشنه اراز دو نک بقا انطلت رأس العایل
بالنطول اذا جعلت الماء المطبوع بالادویه فی کوز ثم تصبه علی رأسه فلیلا قلیلا النعل نونک فتحی
وعینک سکونیه عر یلک ناشتی برینه کیدکری نسنه که اکاحداخی دیرل حاصه له نک کسر یله ونیل
موت سماعیدر النعيلة نونک ضمی وعینک فتحیه نعلک تصغیری ونعل شول برک یه دخی دیرل که
طاشلری بری اوررنسنه بتورمز ونعل السیف قلیج دیلکنه دیرل کرک ده وردن اولسون کسرک
گومشدن اولسون ونعل شول سکیره دخی دیرل که پای دونجه صررل النعل فتحیه نعل کیمک
تقول نعلت من الباب الاربع الانتعل همزة نک وتانک کسر یله کذلک نعل کیمک تقول انتعلت اذا
احتذيت الناعل عینک کسر یله نعل کین کسنه الناعلة کذلک عینک کسر یله موتی وفی المثل اطری
فانک ناعلة یعنی نه دکوار ایدرسک یله کسه نعل کیشسن و بیان حمارنه دخی ناعل دیرل طرفی برک
اولدیفیمون الانعال همزة نک کسر یله نعل انک تقول نعلت خفی وداتی ولا یقال نعلت وانعالک
بلکی نهایت بولمونی برده طر نی اوررنده اولان قیللراق اولمغه دخی دیرل که مدور اولیه یقال فرس
منعل یکذا اورجل کذا وقان طر نی اوررنده اولان قیللاردن نجا وزایدوب بلکنک بره مقداری اق
اولوب بمدور اولسا کا نعال دیمزل نحدیم دیرل المدعة مبع ضمی وعینک فتحی وما یبد نونک سکونیه
شول خرما فدان در که انه سندن کوکیله قورلش اوله النعل علی وزن جعفر بالی قورلک اراکی
نعل وزن مزبور اوزره برکسنه نک اسمیدر که سقلی اوزون ایدی وحضرت عثمان رضی الله عنه
اعداسی دخل ونعيب ابتدکرنده محاسنی اوزون اولماغن ذکر اولان رجله تشبیه ایدرل دی النعلة
علی وزن الد حرجه ییرلر یوریشیدر نعله کیدر وزناومعنی النعل نونک وغب معجیه نک فتحیه دری
فاسد اولقی یقال نعل الادیم من الباب اربع اذا فسد ونعل قلب کین طومغه دخی دیرل یقال نعل قلبه
علی ای ضغن ونیت بران اولمغه دخی دیرل یقال نعلت بآتهم ای فسدت وجراحتده اولان فساد
دخی دیرل یقال بری الجرح وفیه شی من نعل ای فساد ونیل خلک اره سن نجه یله افساد ایتمکه
دخی دیرل النعل نونک فتحی وعینک کسر یله فاسد اولان موری ومنه قولهم فلان نعل اذا کان فاسد
النسب وعاءه نعل دیرل سکون غینله انقل نونک فتحی وفانک سکونیه شول عطیه در که لاعن وجوب
اوله الساقلة فانک کسر یله بمعاه ومنه نافلة الصلوة وناقله ولدوله دخی دیرل الانتال همزة نک وتانک
کسر یله برنسنه دن صیراوب قورنلق یقال انتقل من الشی اذا انتی منه وتصل کا نه ابدال منه بودر
اولان جوهری کلامیدر وانتقال انقلادن قلب بکان اولقی احتما دخی بعیدد کلد که انقلات برنسنه دن
خلاص بولمغه دیرل نکیم باب تاده مورو ایشدر النفل فتحیه غنیت مالی الانفال همزة نک فتحیه
جعی غنیت مالی معناسنه ونفل بیان فسلکانی دیکری اوده دخی دیرل التفل علی وزن انکریم غنیت
مالن وبرمک تقول نفلک تفیلا ای اعطینک نفلا التفل فتحیه وفانک ضمی وتشدید یله برشی لاعن
وجوب یسکک النفل نونک ضمی وفانک فتحیه غرردن صکره اولان اوج کیجه در و غرر غینک ضمی
وراک فتحیه آیک ابتدا سندن اولان اوج کیجه در النوفل علی وزن حیدر بحر دریا معناسنه ونوفل
کمبر العطا اولان کسنه یه دخی دیرل ونوفل بر جلاک دخی اسمیدر النوفلة نونک وفانک فتحی وواوک

نعل

نعل

نعل

نعل

نفل

نقل

سکونیه طور از آن نمکدان معناسنه النقل نونک فحی و قافک سکونیه برنسنه بی بره و وضعدن بره موضعه
ایاتک و نقل اسکی ایچ ادیکه واسکی نعله دخی دیرلر که بمانش اوله النقل نونک کسری و قافک سکونیه بمعناه
بقال جاء فی نقلین له النقل نونک کسریله جمعی اسکی ایچ ادیکر معناسنه المنقل ممیک و قافک فحی و نونک
سکونیه کذلک اسکی ایچ ادیک معناسنه درو فی حدیث ابن مسعود مامن مصلی لاهرأة افضل من اشد
مکان فی بیتها ظلمه الامرأة قد یئس من العولة فهی فی منقلبها ابو عبیدایندی اسکر روایت حدیثه
و شعرده فغ میم اوزره متفق اولسه کسردن غیریمی نیم فعمده جائز اولمازدی ز برادیکه آلت نقل
انسبدرو منقل طاغده اولان بوله دخی دیرلر المنقلة ممیک و قافک فحیله سفر قونقلرندن بره مرحله
معناسنه النقل نونک ضمی و قافک سکونیه شول نسنه در ککه شراب اوزره مزه طریقیله اکل اولنور
النقله نونک ضمی و قافک سکونیه بره موضعه دن اتقال ایاتک معناسنده اسمدر النقل فحیله شول
یلکدر که بر اوقدن نقل اولنوب آخر اوقدو وضع اولنور و نقل کذلک شول طشلردر که اغاچا و برده اوله
و ابن السکیت ایندی نقل شول طشلردر که کثرتده و یا ضلیقه نهرلر مثالنده اوله و نقل بره ضرر که دوه مک
ایاغنه عارض اولدقده ایاتک درین باره لرو نقل برنسنه فی عایوب مرمت ایاتک که دخی دیرلر بقال نقلت
ثوبی نقل اذ ارعته و نقل دوه بی صوبه ایاتک که دخی دیرلر النقل نونک فحی و قافک کسریله شول بردر که
انده ذکر اولان طشلر اوله بقال هذامکان نقل و نقل شول کسنه به دخی دیرلر که حاضر جواب اوله
المنافله ممیک ضمی و قافک فحیله خبر لشمک تقول ناقلت فلانا الحدیث اذا حدثته و حدیثک و منافله آت
طشلی برده خوب بوریمی بر حبشیه که الن و یاغنی طاش اولمین بره وضع ایده النقل نونک فحی و قافک
کسری و مدیله ل طریق معناسنده و هر طریقه نقیل دیرلر و نقیل برکونه سیره دخی دیرلر که اول سیره
مداومت اوله المنقله نونک فحی و قافک کسری و مدیله کذلک غریبه اولان عورت بقال هو ابن نقله
ابن السکیت ایندی نقله شول دری باره سیدر که آنکله دوه مک خفی مرمت اولنور یا خود ابق قانی مرمت
اولنور النمایل نونک فحی و بانک کسریله جمعی ذکر اولان دری باره لری معناسنه الانتقال همزه مک
کسریله مرمت و اصلاح ایاتک تقول اسلت خفی اذا اصلحته الثقیل علی وزن التکریم بمعناه بقال نقل
منقله و تنقیل جوق نقل ایاتک که دخی دیرلر بقال نقله تنقیلا اذا اکثر نقله الثقیل فحیله و قافک ضمی
و تشدید یله دوغک تحول معناسنه المنقلة ممیک ضمی و قافک کسری و تشدید یله شول باش یاربغدر که
یککی نقل ایده یعنی اندن خرد مککل ظاهر اوله النقال نونک کسریله دوه نهلی و عالی کنیدی ایچسکدر
غیری کسنه سه ق ایاتک کسرن و نهلی دوه مک اول مرته ده ایچدیکی صو و علل ایچدیکی مرته ده ایچدیکی
صردر المنقل ممیک کسری و نونک سکونی و قافک فحیله زیاده خوب حرکت ایدن آت المنافله قافک
کسریله خلافتدن شول جماعتدر که کوب اهل اوله مقیم اوله الانقلاء همزه مک و قافک کسری
و الفک مدیله و لایت شامده بر جنس خرماک اسمدر النقله نه مک و ثاب شش مک فحی و مایندنه قافک
سکونیه بیر فایتنک بوریمی بر حبشیه که یورر کن طیراغی صاوره النکل نونک کسری و کاذک سکونیه
بقاغی قید معناسنده و نکل کذلک او یان دورینه دخی دیرلر حدیده الحمام معناسنه و ابو عبیدایندی نکل
رسالت طریقیله بره کوند یلن کسنه مک قوللندیغی لجامه دیرلر و نکل شول کسنه به دخی دیرلر که شدید
اولوب اعداسنه لجامه ثاب سنده اوله و نکل برکسنه بی زبون ایدن بلایه دخی دیرلر بقال رماه الله شکله ای
بما شکله و نکل کذلک شدید اولان کسنه علی ماسیجی النکل فحیله نکلده لغتدر شمله شیه کبی
التکیل علی وزن التکریم برکسنه به عقوبت ایدوب خلقه آتی عبرت ایاتک بقال نکل به تکیلا اذا جمعه
نکالا و غیره النکل ممیک و قافک فحیله شول نسنه در که آنکله خلقه عقوبت اولنور کرک قیاجنسی
ولسون کرک دور جنسی کرک غیریمی اولسون نسخ صحاحده ممیک فحیله واقع اولمشدر و قاموسده
ممیک فحیله قیامعناسنده و کسریله مطلق مابه العقوبه در دیمش النکل و ضمینه عدودن و میندن

نقل

نکل

قورقوب ايركك يقال نكل عن العدو وعن اليمين نكل من الباب الاول اذا جبن وانو عبیده ايتدی نكولده
 نكل دخی اغت در باب رابعدن واصمعی بوکا انكار ايتدی الناكل كافك كسریله قورخق اولوب بی مجال
 اولان كسینه جبان ضعیف معناسنه النكل فتحتهله شول كسینه در كه قوی ومجرب اوله ونكل قوی
 ومجرب اولان آه دخی دیرلر وفي الحديث ان الله يحب النكل على النكل یعنی الرجل القوی المجرب علی
 الفرس القوی المجرب النمل نونك فتحي وميك سكونيله قریحه كه معروفدر النملة وزن مزبور اوزره
 واحدی بر قریحه معناسنه ونمل شول خرده سولجیره دخی دیرلر كه از شبشه پیدا اولور بعده یوریوب
 یا بلور كه كا اطبسا ذباب دیرلر ومجوس طایفه سی ایدر بر كسینه ك اوغلی همشیره سندن حاصل اولمش
 اولسه واول كسینه غله اوزره خط چكسه صاحبی شفا بوله ونمله آند اولان عیوبدن بری در كه اول آتک
 طرغی آتک باغنده نوبی نهایت بولدیغی بدن بولان بیر وارنجه یارق اولمقدار النملة نونك فتحي وميك
 كسریله شول بر در كه قریحه او اوله یقال ارض غله ای ذات غل النمل ميم اولك فتحي وثانینك صمی
 ومدیله شول طعمادر كه اكافرنجه او شمش اوله النمل نونك فتحي وميك كسریله ابقاری بر برده قرار
 ایتین آت یقال فرس غل القوائم اذا كان لا يستقر وغل قویغی معناسنه ده كلور غمام كبی النملة نونك
 ضمی وميك سكونيله حرکت یقال فلان ذو غله ای كثیر الحركه ونمله غمایدی دخی دیرلر یقال فلان رجل
 غل ای غمام وقدر آفا النملة همزه نك وميك فتحیه رفق اوجی رأس اصبع معناسنه الانامل همزه نك
 فتحي وميك كسریله جمی رفق او چلری معناسنه المنوال ميم كسری ونونك سكونيله سر مین دیدكری
 اغا چدر كه جلاح كالو قودینی زی صرر انول نونك فتحي وواوك سكونيله بمعناه ونول احسان ایتك
 معناسنه ده كلور تقبل ملت به العطية نول نول اولته العطية الانوال همزه نك فتحیه جمی ذكر اولنان
 اغا چر معناسنه وچان بر قوم اخلافة برابر اولسه لاندزه هم علی منوال واحد وروا علی منوال واحد دیرلر
 ای علی رشق واحد ورسق رانك كسری وشبنك سكونيله بر نوع اتمق درو منوال وجهه معناسنه ده كلور
 اگر چه ذكر اولان معنار دخی معمای وجهی متضمد یقال لادری علی ای منوال هوای علی ای وجه
 هو ونول حق معناسنه ده كلور منه قولك نونك ان تفعل كذا ای حقل وما ینفخ لك ونونك اصلی تناول دندر
 كویا كه تونك كذا وكذا یمكدر ومنه ايضا قولك مانولك ان تفعل كذا ای ما ینفخ لك وانوال نالك دخی
 جمی كلور نال عطاسی چوق كسینه در علی ماسیحی انشاء الله تعالی النوال نونك فتحیه عطا معناسنه در
 النابل بانك كسریله بمعناه ونوال صوابه دخی دیرلر یقال لبس ذلك بالنوال ای بالصواب التوبل علی
 وزن التكریم عطا ویرمك تقول نولته اذا عطيت نوالا النال علی وزن الحال انما می چوق اولار كسینه
 یقال رجل نال ای كثیر النوال ورجلان نالان المناولة ميم ضمی وواوك فتحیه بر نسنه بی الازادوب
 ویرمك النال نالك فتحي وواوك ضمیه الازادوب المق یقال ما لوله الشی فتناوله المسهل ميم وهانك
 فتحي وما یندیه نونك سكونيله شول یوزنده قینان پكاردر كه او تلفردیه وولر كلوب انده صولور وونهلی
 بریده شول قونق برلری در كه مسافر لاندیه قوزلر واكل منهل دیدكری صوبی اولدیغیچون در المناهل
 ميم فتحي وهانك كسریله جمی قونق برلری وصولا ینحق برلر معناسنه الناهلة هانك كسریله شول
 جاعتدر كه صولان ینحق بره مراجعت ایدرلر الناهل كذلك هانك كسریله صوصین كسینه عطشان
 معناسنه و صوبه تانی كسینه دخی دیرلر بیان معناسنه اضداد دندر ابو زیدرو اتی اوزره النهل فتحتهله
 ناهلك جمی صریه محتاج اولان یا خود صوبه قانی كسینه معناسنه طاب ابله طلب كبی النهل
 نونك كسریله ناهلك جمی ذكر اولنان معنایه جبل ابله جبال كبی ونهل شرب اوله دخی دیرلر یقال نهل من
 الباب الرابع اذا ورد الماء بنفسه ز برادوه اول صوار بشده صوبی ابحه ب تاغند كلور ايكیجی مرتبه ده
 صوارلده مرعایه رداو لنور و بود فعه صوارلغه عل دیرلر الانهال همزه نك كسریله
 دوه بی اول مرتبه ده صور مق تقول انه لته انا منهال ميم كسری ونونك سكونيله بر جلك اسمیدر

نكل

نول

نهل

النهل علی وزن جعفر قورت که سباعدن درو نهشل بلان دید کلری طوغانه دخی دیرلر و جعفره دخی
 دیرلر نهشل كذلك جعفر وزنی اوزره برو جلك سمیدر سیویه ابتدی نهشل منصرف درز برا کلام
 عربده فعل وزنی شایع اولماغن جعفر کی ثلاثیونک زباده سنه حکم اولمندی تا که وزن فعل اعتبار اولنه
 ولقیطن زراره النجمة بالنهل الیه کتبت و یرلدی النبل فونک فحی و بانک سکونیه ابرنمک بقال
 نال خیر ایتال بیلانم الباب الرابع الامالة همزه نك کسر یله ابرشدرمک بل فونک فحی و لامک سکونیه
 امر در و نفس منکلمنده نونی مکسور قیلوب نلت دیرسن الامالة همزه نك کسر یله ابرشدرمک بقال
 اناله غیره النبل فونک کسری و مدیه مصر د کزی فیض مصر معناسنه که ماء زبوره نبل مصر
 دید کلری کی فیض مصر دخی دیرلر نایله بانک کسر یله رعو رتک اسمیدر و نایله رتک دخی اسمیدر که
 قریش قبیلہ سی اکا طرلردی (فصل الواو) المویل ممک فحی و بانک کسر یله صبیغی برملجأ
 معناسنه الموائه ممک و همزه نك فحی و مایند و اوک سکونیه مهله که وزنی اوزره بمعناه الوأل و اوک
 فحی و همزه نك سکونیه صغیق معناسنه الوأل ضمتیه بمعناه یقال و آل الیه یل و آل او و آل من الباب
 الثاني اذا جأ الموائه ممک ضمی و همزه نك فتحه نجات طلب ایتک یقال و آل منه اذا طلب النجاة الموائه
 و اوک فحی و همزه نك سکونیه و عله وزنی اوزره سو برندی و خشکی سرچین معناسنه یقال
 ان بی فلان و قودهم الموائه و قوداقش طوقشدر جق نسبه دیرلر الاینال همزه نك کسری و مدیه
 طوار یاندیغی بره بول و نجاستیه تأثیر ایتک یقال و آلت الماشیه فی الکلاء اذا اثرت فیه بولها و ابعارها
 الاستیال همزه نك و تانک کسر یله بریده جمع اولق یقال استوائت الابل اذا اجتمعت الاول
 همزه نك فحی و واک فحی و تشدید یله برنسنه نك ابتدسی که آخرک مقابلی درو بونک اصلی اوأل ایدی
 همزه و اوه قلب اولوب ادغام اولمشدر و بونک اصلی آل اولوب افعیل صغیه سی اوزره اولمسنه
 دلالت ایدندر هذال اول منک دید کلری قوللری و جمعی اوایل کلسی الاولیل همزه نك فحی و بانک
 کسر یله جمعی اوللر معناسنه الاولی همزه نك فحی و لامک کسری و مدیه كذلك قلب مکال فاتی
 اوزره و برجاعت ابتدی اولک اصلی و وال ایدی فوعل وزنی اوزره و اوایل همزه یه قلب ایدوب
 اول قلبیلر و جمعی اوأل وزنی اوزره یکدی و اوینک اجتماعن ثقل کورد کلرندن اوتری اراسنده الف
 جمع بولمغاغه پس لنظ اول صفت قلنسه لای نصرف اولور نقول لقیته عامما لواکر صفت قلنسه
 منصرف قلنور نقول لقیته عامما و لاقال ابن السکیت و لا تنقل عام الاول و تقول مارأیت مذعام اول و مذعام
 اول فن رفع الاول جعله صفة ل عام کله قار اول من عامما و من نصب جعله کاظرف کله قال مذعام
 قل عامما و نحن ایداهذا اول دینسه غایتی اوزره مضموم اولور افعیل قبل یدو کک کی و نحن محذوفی
 اظهار ایتک اولی منصوب ایدوب ایدابه اول فعلک دیرسن و برکسنه بی دون کورمسک مارأیت مذامس
 دیرسن و اگر دوندن مقدم اولان کون کورمسک مارأیت مذاول من امس دیرسن و اگر ایکی کون مقدم
 کورمسک مارأیت مذاول من امس دیرسن و بوندن زباده به نجاور ایزسن و تقول هذال اول بین الاولیه
 یعنی اسمیت اوزره استعمال اولنسه منون قیلنور الاولی همزه نك ضمی و مدی و الفک قصریله اولک
 مؤنثی الاول همزه نك ضمی و و اوک فتحیه جمعی آخری الله آخر کی و جماعت رجاله دخی اول اطلاق
 اوننور جمده مؤنثک اولدیغیچون نقول اقوام اول الاولون همزه نك و و اوه مدیده نك فتحیه
 كذلك جمعی و ایل بانک کسر یله رقبیه نك بااسنک ایدی در که اول و ایل بن فاسطدر که جد اعلاری
 دغیدر الویلة فتحیه ثقلت ابلة کی دروزنا و معنی الویل و اوک فحی و بانک سکونیه ثقیل اولوب
 منضم اولماقی الویل و اوک فتحیه بمعناه یقال و بل المرتع و بلا و و بالان الباب الخامس و قاموسه
 و بل بدین و بول واقع اولمشدر و مصادره دخی و بل ابراد او نماشدر و و بل یغور شدت اوزره
 یغغه دخی دیرلر یقال و بل السماء تیل من الباب الثاني الویل و اوک فحی و بانک کسری و مدیه

نیل

وأل

ویل

نقیل ووخیم اولان نسنه وویل قالن عصایه دخی دیرلر وویل شدید معناسنه ده کلورمنه قوله تعالی
 اخذوا ویلای شدید او ضرب ویل وعذاب ویل ای شدید الویل فختیله دیشی قیون ارککنه
 ریاده میل ایتک یقال بالشاقه وبله شدید ای شهوة للفحل الاستیبال دیشی قیون اوکک طلب ایتک
 یقال استوبلت الغم واستیبال بریری وخیم یونق معناسنه ده کلور تقول استوبلت البلاد اذا استوخنته
 وذلك اذا لم یوافقک فی بدنت وان کنت تحبه المویل ممیک فخی ویاک کسر یله قالن عصاو بر باغ اودنه
 دخی دیرلر الوایل یاک کسر یله شول یغمر در کز یاده قوتلی اوله مضر شدید معناسنه الوایله
 یاک کسر یله اوموز طریفی بازو نهایت یولد یقی بر معناسنه و بال واک فخیله خی اسده منسوب بر صویک
 اسمیدر الویل واولک وئیه مثله نک فخیله لیقندن اولان ایپ الویل واک فخی ویاک کسری ومد یله
 لیف معناسنه وویل بر جلاک دخی اسمیدر وائل یاک کسر یله کذلک بر جلاک اسمیدر الوجیل
 فختیله قورخی خوف معناسنه الموجل ممیک وجیم فخیله بمعناسنه تقول منه وجل وجل ووجل ووجل
 الباب الرابع الموجل ممیک فخی وجیم کسر یله موضع خوف شکیم وعد تفسیر بنده مرور ایتشد که
 معتل القانک که مضار عنده واکمش اوله انک اسم مکانی کسر عینله کلور هر نه بایدن او اورسه
 او اسون ووجل کله سنه مستقیلده دور لغت واردر بری یوجل در یاک وجیم فخیله وبری داخی
 یاجل در کذلک جیم فخیله وبری داخی ییجل در یاک وجیم فخیله وبری داخی ییجل در یاک
 کسری وجیم فخیله وکیرو حال بویه در باب ثالذین وجل کله سنه مشابه اولانده فخی فعل لازم اولسه
 شول کسنه که یاجل دیدی اول کسنه وای الفه قلب ایلدی ماقبل مفتوح اولدی یغندن اوتری وشول
 کسنه ییجل دیدی اول خی اسد لغته تابع اولدی که انلر انا یجل وخی نیجل وانت نیجل دیرلر
 جله سنه حرف مضارعنی کسرا یکلده وخی اسد تعلم کله سنه یایی مکسور ایتزل یا اورز بنده کسری بی
 نقیل کورد کلرندن اوتوری و ییجل کله سنه یایی مکسور قلمه لری احدی الیائینه اخرله قوت کلدو کندن
 اوتور ییدروخی اسدندن شول کسنه که ییجل دیدی یاک فخیله اول کسنه بنه یولفته ذاهب اولدی یعنی
 یایی مفتوح قلدی یعلم لفظنده مفتوح قد قلمی کی ییجل همزه نک کسری وجیم فخی واکخرنک
 جزم اورزه بناسیله امر حاضر در وایا به قلب اولمشدر ماقبل مکسور اولدی یغندن اوتری وتقول
 انی منه لا وجل الوجله واک فخی وجیم کسر یله خوفناک اولان عورت وجلک مؤثی در
 وجله دینک جأیز کلدلر الوحل واک ویاک فخیله صولی بالحقدر طین رفیق معناسنه الموجل
 ممیک ویاک فخیله مصدر در بالحق اولقی معناسنه وکسر له اسم مکاندرو اسمدر الایحسان همزه نک
 کسری ومد یله بالحق ایتک یقال او حله غیره المواحله ممیک ضمی ویاک فخیله بالحق ایتشد تقول
 واحله فوحله ای غلبه فیه یعنی باب مغالبه دن کلد کده ثلایدن دخی متعدی کلور الوذیله واک
 فخی وذل معجزه نک کسری ومد یله آینه مرآه معناسنه هذل روایتی اورزه که من نور زم لغتمزده
 ذکر اولنان معنایه در دیمشدر و ابو عید ابندی و ذیله کومش پاره سی معناسنه در الوذایل واک
 فخی ویاک کسر یله جیمی کومش پاره لری یاخود آینه لر معناسنه الوذاله واک کسر یله
 فصایک لاعلی طریق النقصه کسروکی اندر استوذ فختیله وذلک ضمی وتشدیدله ذکر اولنان وجه
 اورزه کسک یقال تو ذلوا منه اذا قطعوا الورل واک وراه مهمله نک فخیله بر جانور در کلر مثالنده
 الورلان واک کسری ویاک سکون یله جیمی الاورال همزه نک فخیله کذلک جیمی الوسیله
 واک فخی ویاک کسری ومد یله شول نسنه در که انو کله غیره تقرب حاصل قیلور الوسیل واک
 فخی ویاک کسری ومد یله جیمی الوسیل واک فخی ویاک کسر یله کذلک جیمی التوسیل علی
 وزن التکریم وسیله فلیق التوسل فختیله ویاک ضمی وتشدیدله بمعناه یقال و سل فلان الی ربه وسیله
 وتوسل الیه وسیله اذا تقرب الیه بعمل وتوسل سرقه معناسنه ده کلور یقال اخذ فلان الی توسلا

ویل
وجل

وجل

وذل

ورل
وسل

ای سرقه الواسل سبک کسریله خدای تعالی به راغب اولان نسنه بقال کل ذی دین الی الله واسل
ای راجع مو بسل ممیک ضمی وواوک فتی و سبک کسریله طی قیلله سنه منسوب برصونک اسمدر
الوشل واولک وشین مجیه نک فتحله از صوما، قلیل معناسنه الاوشال همزه نک فتحله جمعی
از صول معناسنه وواوشال بری برینه تابع اولان قومه دخی دیرلر بقال جا، لقوم او شالا ای بنج بعضهم
بعضا و فی المثل وهل بالمل او شالا الوشلان فتحته صوطا ملق بقال وشل الماء وشلانا من الباب
الثانی اذا قطر الواشل سبک کسریله صوبی طاملین طاع بقال جیل و اشل ای یقطر منه الماء وواوشل
الحظ شول کسنه به دیرلر که کم نصب اوله ناقص الحظ معناسنه الوشل ضمته بر کسنه نک غناسی
قلت اوزره اولوب ضعیف اولغه دیرلر الوشل واولک فتی و سبک کسریله و مدبله شول ناقه در که سودی
چوق اوله بقال ناقه و شول ای کثیره اللین بود کر اولنان جوهری کلا میدر لکن و شولک کثرت
لبنه دلانی و شولک اصل معناسنه محالفدر که اول فلک معناسنه در مکر که اضداددن اوله تنکیم قاموسه
اشارت اولمشدر الوصل واولک فتی وصادک سکونیلله اولاشدر مقی الصلة صادق کسریله بمعناه
تقول ووصلت الشئ وصلاصلة ووصل اولاشقلق معناسنه دکلور هجر ابرواق معناسنه کلدوکی کبی
ووصل ثوبک یاخود خفک بری برینه اولاشماسنه یعنی مرمت اولمسنه دخی دیرلر الوصلة واولک ضمی
وصادک سکونیلله اسمدر اولاشقی معناسندن الوصل واولک ضمی وصادک فتحله جمعی الوصول
ضمته ابر شمک تقول وصل الیه ووصولا من الباب الثانی اذا باغ ووصول اتصال نسب معناسنه دکلور
یعنی نسنه دعوی جاهلیت انکه دخی دیرلر که اول انلرک یال فلان دیدکدر بقال لله تعالی الا الذین
یصلون الی قوم ای یصلون الا یصل همزه نک کسری و مدبله ابرشدر مک بقال اوصله غیره الوصلة
واوک فتی وصادک کسری و مدبله شول یکیدر که بدی قارن ایکر طغوره وهر طوغرد بغی دبشی
او غلاقر اوله واکر سکر بجی مرتبه در کلک طوغور رسه اول طوغردوغنی الهمه یچون ذبح ایدرلر
واکر ار کلک الیه دبشی بی ما طوغور رسه وصلت اخاهادیوب ارککی دبشی خاطر یچون ذبح نیزلر
وانک سودن نساطا یغسی ایچمبوب جله رجاله صرف ایتمکه سایه اولان دوو بحر اسنه اجر ایدرلر
ووصله عماریه و مزارع و مراع الیه مملو اولان بره دخی دیرلر وارض واسعه به دخی دیرلر و شول بن
قشانه دخی دیرلر که بول بول الاجه سی اوله الوصلة صادق کسریله برصاچی برصاچه اولان
کسنه المستوصلة ممیک ضمی وصادک کسریله صاچنه صاچ اولادن کسنه و فی الحدیث لعن الله
تعالی الواصلة والمستوصلة التوصل فتحته وصادک ضمی و تشدید بله برسنه به حیلله طریقه
ولطف و سبله سبله واصل اولقی بقال توصل الیه ای تلطف فی الوصول الیه التوصل ثالث فتی
وصادک ضمه اولشقی که نصارمک ضدی در و نصارم تقاطع معناسنه در التوصل علی وزن
التکریم برسنه بی چوق اولشدر مقی بقال وصله توصیلا اذا کثر من الوصل المواصله ممیک ضمی
وصادک فتحله اولاشدر مقی الوصال واولک کسریله بمعناه تقول واصله مواصله ووصالا ومنه
المواصله فی الصوم و غیره المواصل ممیک فتی وصادک کسریله دونه نک قوبر و غیه اوله غلک
اره بری و موصل شول ایله دخی دیرلر که برسنه به اولانمش اوله و موصل ر شهرلر دخی اسمدر الموصولان
ممیک فتی وصادک کسریله ایکی شهر دن عبارتدر که انک بری موصل و بری جزیره در واصل صادق
کسریله برر چلک اسمدر الاواصل همزه نک فتی وصادک کسریله جمعی اصلی وواصل ایدی واول
همزه به قلب اولندی اجتماع واونی کر به کور مکین الوعل واولک فتی وعبیک کسریله بیان
کچسبک ارککی الوعول ضمته جمعی الاوعال همزه نک فتحله کذلک جمعی و فی الحدیث تظهر
التحوت الوعول ای بغالب الضعفاء من الناس اقویاء هم و تحوت نوله وحاء مهمله اله ادانی معناسنه در
ام اوعال همزه نک فتحله بر معروف لغا غلک اسمدر الوعل واولک فتی وعبیک سکونیلله اباکی ضلع

وشل

وصل

وعل

وغل

معنایه یقال هم علیه وعل واحد ای ضلع واحد واصلی ابتدی وعل ملجأ معنایه در وعل خلو
 معنایه کلو رخیل روایتی اوزره یقال مالی عن ذلك وعل ووعی ای مالی منه بدو فرا ابتدی مالی عنه
 وغل در غین مجمله ابله مالی عنه لجا معنایه یعنی اندن قاچوب التجا ایده جک بریوقدر الوغل
 واولک و غین مجمله ضمیمه برکسته آغا جلاره سته کیروب کیر لیمک یقال وغل الرجل یغل وغولامن الباب
 الثاني اذا دخل فی الشجر وتواری فیہ الوغل واولک فقی وغینک سکونیه برجا عتک اوزرینه دعوت
 اولنمادین داخل اولوب انلرک شرابی بله ایچمک الواعل غینک کسریله ذکر اولنمادین صفتله متصف
 اولان کسسته شرایده واعل طعماده وارش مثابه سنده در یعنی وارش دخی اول کسسته به دیرل که برقولک
 اوزرینه دعوت اولنمادین داخل اولوب طعمالین بله ییه وایعمر وابتدی وغل شول شرابه دخی دیرل که
 اتی واعل اولان کسسته ایچر ووعل دنی الطبع اولان کسسته به ده دیرل و فرائیدی وغل بد معنایه کلو رخیل
 یقال مالی عن هذا لامرو غل ای بدعلی مامر فی وغل الوغل واولک فقی وغینک کسریله غداسی برامز
 اولان کسسته الایغال همزه نک کسری ومدیلہ سرعتله سیرایدوب برکسته سیرنده دقت ایتمک التوغل
 فتحتهبله وغینک ضمی وتشدیدله سیرایدوب اوزاغه کتمک یقال توغلی فی الارض اذا سار فیها فابعد
 الوقول واولک فقی وقافک سکونیه مقل آغا حیدر ومقل هند خرما سته دیرل التوقل فتحتهبله وقافک
 ضمی وتشدیدله طاغیه حقیق یقال توقلت الجبل اذا علونه الوقول واولک فقی وقافک کسریله طاغیه حیقان
 کچی یقال وغل وغل وقافک ضمی دخی لغتدر مثل ندس وحذر وندس کیرلی وحذر قورخلی معنایه در
 الوقول ضمیمه بیان کچی طاغیه حقیق التوقل فتحتهبله وقافک ضمی وتشدیدله بمعناه یقال
 وغل من الباب الثاني اذا توقل فی الجبل ای تصعد الاول و همزه نک وقافک فتحتهبله طاغیه حیقان کسسته
 وفی المثل اوقل من غفر وغفر غین مجمله ضمی وقافک سکونیه بیان کچی سیک یاور مسیدر الوقول واولک
 فقی وقافک کسریله طاغیه حقیق می خوب اولان آت یقال فرس وغل اذا احسن الدخول بین الجبال
 الوکل فتحتهبله شول کسسته در که کند واورنده عاجز اولغین مصلحن غیره اصمرلیه الوکله واولک
 ضمی وقافک فتحتهبله همزه وزنی اوزره بمعناه التکله ناک ضمی وقافک فتحتهبله بمعناه کذلک یقال
 فلا وکله تکله ای عاجز بکل امره الی غیره ویتکل علیه المواکله ممیک ضمی وقافک فتحتهبله طوار
 برامز سیرایتمک یقال واکت الدابة اذا اساءت السیر الواکل کافک کسریله شول آت در که یوریمده
 امرن صاحبیه اصمرلیوب ضربه محتاج اوله الوکال واولک فقی وکسریله طوار قلب اولوب سوریمکه
 محتاج اولوق یقال دابة فیها وکال شدید الوکیل واولک فقی وقافک کسری ومدیلہ شول کسسته در که
 اکبر کسسته ایشن اصمرلش اوله التوکیل علی وزن التکریم برکسته بی وکیل قلیمق یقال وکله بامر
 کذا توکیلا الوکله واولک فقی وکسریله اسمدر معنای مزبور دن التوکل فتحتهبله وقافک ضمی
 وتشدیدله اظهار عجز ایدوب غیره اعتماد ایتمک التکلان ناک ضمی وقافک سکونیه اسمدر معنای
 مزبور دن التکل همزه نک کسری و ناک کسری وتشدیدله برکسته به اعتماد ایتمک تقول اتمکت علی
 فلان فی امری اذا اعتمدته و بونک اصلی او تمکت ایدی وایابه قلب اولندی ماقبلی مکسور اولدیقندن
 اوتری بعده باتایه قلب اولنوب تاء افتعالده ادغام اولندی پس مثالدن برنیچه اسمربو ادغام اوزره
 بنا اولندی اگر چه علت مزبوره انلرده موجوده دکلسده تا اصلیه اولماسین توهم ایتمکه هیچ
 برحاده ذکر اولان ادغامک اظهاری جائز اولماد بغیچون یعنی تکله وتکلان کلمه لنده
 وایابه تبدیل اولنقی اتمک تاسن اصل توهم ایتمکه در ونخمده دخی وایاته تبدیل اولنقی انخم تاسن
 اصل توهم ایتمکه در ونخمده دخی انهم تاسن اصل توهم ایتمکه در التکلیه ناک ضمی وقافک فقی
 و ناک سکونیه تکله نک تصغیر یدر عاجز معنایه تخمجه کچی وحرف تاء تصغیرده وایاته تبدیل اولندی هر نه
 دکلو تصغیر وجمده هر گاه نک اصلنه ارجاعی لازم ایه ده زبر ابو حروفده بدلیت لازم اولمشدر تا حرف

وقل

وکل

اصلي اولمق توهمنه بناء نكيم الان مرور ايندى الوكل واوك فتي وكافك سكونيله اصمير لمق الوكول
ضمينيله بمعناه يقال وكله الى نفسه وكلاو وكلاو وهذا الامر وكول الى ايك المواكفة ممك فتي وكافك
فتحيه ابكي كسنيه برينه ايشن اصمير ابوب اعتماد ايتك تقول واكلت فلانا. واكفة اذا تكلت عليه وانكلى
هو عليك الولولة على وزن الزلزلة رفع صوتله اغلق الولوال على وزن الزلزلة بمعناه يقال ولولت
المرأة ولولة ولولا اذا اعولت واعوال عين مهملة اليه شدت صوتله اولان بكادر الوهلة واوك فتي
وهناك سكونيله جزع معناسنه در تقول لقيته اول وهلة اي اول كل شى كوبا كه معناسى معنای اصلينه
نظر اول فريادنه ابرشدم ديمك اولور الوهل فتحيته بي صبر اولمق جزع معناسنه يقال وهل يوهل
وهلا من الباب الرابع وهو غلط ايتكه دخي ديرل اوزنيدر واتي اورزه تقول وهل في الشى وعن الشى
يوهل وهلا اذا غلط فيه وسها الوهل واوك فتي وهناك كسريه صبر سز اولان كسنيه جزع معناسنه
الوهل واوك فتي وهناك سكونيله برنسنده وهم ايتك تقول وهلت اليه اهل من الباب الثاني اذا ذهب
وهلك اليه وانت تريد غيره مثل وهمت ويهل واوك فتي ويانك سكونيله كله ويح كيدر بوقدر وار كه
ويل كله عذاب در خشم وغضب معناسنه استعمال اولنور ويح كله رجعت در ترجم معناسنه استعمال
اولنور يقال ويه وويلك ويويل وحالت تنديده ويلا دخي ديرل وكاه اولور اوزرينه كله نادا داخل قلوب
وبله ديرل وتقول ويهل ليدو ويلان زيد فالنصب على اضممار الفعل والرفع على الابتداء ويوذ كراوانسان
مضاف اولد فجه دروا كرمضاف اولسه نصبدن غيرى جائز اولما زير ارفع اولسه انكي چون خبر
ميسر اولمز وعطابن بسار ايندى ويل جهنده بر دره نك اسميدر كه اكر طسا غلر براغلسه اريوب محو
اوليدى زياده حرارتندن (فصل الهام) الهيل فتحيته مصدر در انا ولدن ياوى قلمق وي ولد اولمق
معناسنه تقول هيلته امه من الباب الرابع اذا تكلته الالهال همزه نك كسريه انايه ولدن ياوى قلدر مق
انكال معناسنه الهول هانك فتي وبانك ضمي ومديله ولدن ياوى قيلن عورت شكول معناسنه المهيل
ممك فتي وبانك كسريه رجك غايي اقصاى رحم معناسنه بعضر مهيل طريق ولدن در ديدى وطريق
ولدن فرجه رجك اره سيدر الهباله هانك فتي وبانك تخفيفله اسماء بنت خاز جه نك ناه سنك اسميدر
الهيل هانك كسرى وبانك فتي ولا مك تشديده هجف كبي اكر انساندن واكر دوه دن ثقيل ومسن
اولان كسنيه التهليل على وزن التكريم بر كسنيه زياده سمر نكندن ات باصمق يقال هيله اللحم اذا كثر
عليه وركب بعضه على بعض الالهبال همزه نك كسريه بمعناه المهيل ممك ضمي وبانك فتي وتشديده
زياده اتلي اولان كسنيه الالهبال همزه نك وبانك كسريه برنسنه بي غنيت بولمق وحيله فتاق يقال
اهتلت غفلته اي احتلت واغنمت الهبال هانك فتي وبانك تشديده شول صياددر كه صيدى حيله
اياله كنور الهيل هانك فتي وبانك كسريه شول قوردر كه اهل حيله اوله يقال ذيب هيل اي محتل
الهيل هانك ضمي وبانك فتحيه برنك اسميدر كه زمان جاهليتده كعبه مشرفه دايدي الهيل هانك
وبانك فتي وماينده نوك سكونيله بالي قورده افسيرق يور عيسى الهبال تانك فتي وهناك سكونيله
رعد سز و برق سز داتما يغن يغمور تهان كيدر وزن ومعنى وتهال ذكر اولنان يغمورك بغسنه دخي
ديرل الهيل هانك فتي وتانك سكونيله كذلك ذكر اولنان يغمورك يغمسى الهيلان فتحيته بمعناه
كذلك يقال هتلت السماء هتلاو هتلاو تهتلا من الباب الثاني الهيل هانك فتي وتانك كسريه شول
بلوتدر كه ذكر اولنان يغمورى يغدره يقال سحاب هيل الهيمنه على وزن الدرجه كبر اولان
سور كلام خفي معناسنه قال هيل فلان الهيل هانك فتي وحيك سكونيله شول چقور بر در كه ابكي
طاغك اراسنده اولور التهجيل على وزن التكريم بر كسنيه فيج سوزايشد دروب سوكن يقال هجل
نهجلا اذا سمعه القبيح وشمته وتهجيل قاض اتمعه وقامه شديه نسنه اتمعه دخي ديرل يقال هجل
بالقصبة وغيرها اذا رمى بها الهوجل هانك وحيك فتي وواوك سكونيله سرعتلو اولان دوه هوجل شول

هدل

مقدم

هذل

هذه مل هر جل

هرطل

هرقل

هركل

هرمل

● ۱۰۰ روز

هزل

ہمز پل

اوزون آدمه دخی د برل که سرعتی و حقایق اوله اهوج معنا سنه و هو جل شول بریه به دخی د برل که انده
 علامت اولیه و هو جل اصمعی روا یسنده شول برل که غایت وسعت دن و بعد ندن گاه صاغنه کیدیه و گاه
 صولنه کیدیه طوغری کیدیه الهدیل هانک فخی و دالک کسری و مدیله ارکک کو کر جین و هدیل
 کو کر جین آوازینه دخی د برل بقال هدل القمری بهدل هدیل من الباب الثاني و هدیل شول کو کر جین
 یاور یسنه دخی د برل که نوح خی صلوات الله تعالی علیه زماننده واقع اولمشدی آتی برنجی قوش الدقه هج
 بر کو کر جین اولمدیکه آنک اوزرینه بکایا غماش اوله الهدل هانک فخی و دالک سکونیه برنسنه بی اشغه
 صار فخی بقال هدلت الشیء اهده هدا لمن الباب الثاني اذا رخیته وارسلته الی اسفل و دوه طوداغن
 صار فغمه دخی د برل بقال هدل البعیر هدا و بوشول وقت اولور که دوه نشاطه کلمسکین طوداغن
 صار فیده الهدل دالک کسریله طوداغن صار فیدی دوه بقال فصل هادل و فصل دوه یاور یسنه
 دبرل الهدل هانک فخی و دالک کسریله طوداغن اوزون اولان دوه که بودوه مک صفات حیده سندن
 الهدل فخیله دوه اوزون طوداغلی اولقی بقال هدل البعیر بهدل هدا لمن الباب الرابع الاهدل همزه مک
 و دالک فخیله طوداغن اوزون اولان دوه بقال بعیر اهدل التهدل فخیله و دالک ضمی و تشدیدیه
 صار فقی بقال تهدل شفته اذا استرخت یعنی سولیک اولسه و تهدل اغصان الشجرة اذا تدلت یعنی
 اشغه اینسه الهدل هانک فخیله اشغه صار فن اغاج طالی الهدل هانک و میمک کسری و دالک
 سکونیه اسکی بر ثوب خلق معنا سنه الهدله هانک کسری و دالک فخی و میمک سکونیه سبجیه
 وزنی اوزره رمله کثیره الشجر معنا سنه و سبجیه فرموده معنا سنه در الهذلول هانک و لامک ضمی و ذال
 میمکه مک سکونیه خفیف اولان ر جل و خفیف اولان اوقه دخی د برل و هذلول کوچک طاعه دخی د برل
 الهذلیل هانک فخی و لامک کسری و مدیله جعی کوچک طاعله معنا سنه الهوذله علی وزن
 الدرجه دوه مک سدیک متحرک اولقی بقال هو ذل البعیر بوله اذا اهتز بوله و متحرک و مشک چلغمه دخی
 د برل بقال هو ذل السقاء اذا تمخض و برکسنه سکر در کن مضطرب اولغه دخی د برل بقال هو ذل الرجل
 اذا اضطرب فی عدوه و قیودن جعفر کن قوغده دخی حال بویه در هدیل هانک ضمی و دالک فخی
 و بانک سکونیه مضربیه سندن بر جاعتک اسمیدر که انلرک باباسی هدیل بن مدر که بن الباس بن مضر در
 الهزمله علی وزن الشرحه برجنس بوریمکدر الهزمله علی وزن الدرجه ایضا بوریمده
 فارشد رمقی بقال هر جلت الهرجل هانک و میمک و جیمک فخیله تیر بورین دوه میم زانده در و بورید
 ابتدی هر جل شول ناقیه دبرل که دوزنی خوب اولوب بتمکه باریه الهزمال هانک کسری و رانک
 سکونیه اوزون طویل معنا سنه هر قل هانک و کافک کسری و رانک سکونیه ملک روم معنا سنه در بعضی
 هر قل در دبیدی هانک کسری و رانک فخیله ده شقی وزنی اوزره الهزکوله هانک کسری و کافک فخی
 و واک سکونیه بر ذونه وزنی اوزره شول جاریه در که فرموده اولوب بورر کن صغریسی حرکت
 ایده و رذونه بار کیره دبرل الهراکله هانک فخی و کافک کسریله موجی چوق اولان دکر صوی در
 الهزمله علی وزن الدرجه برکسنه مک قبلن یولقی بقال هرمله اذا تنف شعره الهرا میل هانک
 فخی و میمک کسری و مدیله دوشن قبل بقال شعر هر امیل اذا سقط الهزوله علی وزن الدرجه برجنس
 سکر مک در که اول بوریمکله سکر مک یسنده اولان حرکت در الهزل هانک فخی و زانک سکونیه
 جدک مقابلیدر و جذر نسنه بی لطیفه ایله بتمیوب قصیده ایتمکه دبرل بقال هرل بهزل من الباب الثاني
 و هرل طواری ارفغمه دخی د برل نقول هرل انما المهرزل میمک فخی و زانک ضمی و مدیله ارفلین
 طوار الهزل هانک ضمی و زانک تخفیفه ارفلین بقال هرل الدابة تهزل هرل الاعلی البناء للمجهول
 الازهر الهمزه مک کسریله قومک طواری ارفلین بقال هرل القوم اذا اصاب مواشهم سنة فهزلت
 الهزبلیله هانک و بانک فخی و لامک کسری و مدیله شیء معنا سنه در ابن السکیت روا تی اوزره بقال

مافیه من بلیله ای شی الهیسه هانک فتی و شبنک کسری و مدبله شول دوه در که اتی برکسته
 صاحبندن اذنسنر قوللنوب دبلدی بره وار دقد نصکره صاحبنه ردایله الهیسه هانک وضادک
 فتی و بانک سکونیه شول عورتدر که فرموده اولوب اور نه بشلو اوله و شول ناقه به دخی دبرل که سودی
 چوق اوله و هیضله خلقک آواز نه دخی دبرل بو ذکر اولنان ابو عیدک فرادن اولان و اینی در
 الهیضل هانک وضادک فتی و بانک سکونیه چوق عسکر جیش کثیر معناسنه بو فرادن و ابو عیددن
 غیری کسنه نکر و اینی در الهیضل هانک فتی و طانک سکونیه یغمور ک و کوز باشک بری بری
 اردنجه اغسی الهیضل فحینه و التهطال تانک فتی و هانک سکونیه بمعنا یقال ههطلت السماء
 تهطل ههطلا و ههطلا ناو تهطالا الهیضل هانک فتی و طانک کسریله علی وجه التتابع اینن یغمور یقال
 سحاب ههطل و مطر ههطل اذا کان کثیر الهیضل طانک کسریله متتابع اولان
 یغمور یقال سحاب ههطل الهیضل هانک ضمی و طانک فتی و تشدیدله جمعی یقال سحاب ههطل
 الهیضل هانک فتی و طانک سکونی و الفک مدبله موئی یقال دیمعه و ههطلا و دیمعه یغموره دبرل
 و لایقال سحاب ههطل و هذا کقولهم فرس روعه و هی از کعبه یعنی روعه شول اندر که تیر اولوب
 حیدبالقبا و له و لایقال لذکرار و ع و کقولهم امرأه حسنه و لم یقولوا رجل احسن و ههطلا شول
 ناقه به دخی دبرل که یغور به یقال ناقه ههطلا ای عشی و بدا الهیضل هانک کسری و طانک سکونیه
 شول دوه در که بورلمش اوله الهیضل هانک فتی و طانک تشدیدله برطاعت اسمیدر الهیضل هانک
 و طانک فتی و بانک سکونیه برج ساعتدر که انزل غرا اولور لکن چوق اولمازل و ههطل دلکو به
 دخی دبرل عند البعض الهیضل هانک فتی و طانک کسریله نادن برطاعت در که انزل شوکتی
 و غلبه سی و ارایدی طبرستان شهر لری انزل ایدی و خلیج و جیحینه ترکی انزل بقایاسندن در
 دبرل الهیضل هانک کسری و قافک سکونیه دوه قوشنک جوانی و اصمعی ابتدی مفل دوه قوشنک
 ارکی در الهیضل هانک کسری و قافک سکونیه دوه قوشنک دشبسی الهیضل هانک
 و کافک فتی و بانک سکونیه شول اندر که اوزون اولوب فرموده اوله و هیکل بو کسک بنایه
 دخی دبرل و نصاری ایچون اولان بنخاله به دخی دبرل بیت الاصنام معناسنه الهلال هانک کسریله
 یکی ای که اول کیجه و ابکیچی و اوچنی کیجه کورنه اند نصکره قدرلر هلال دبرل و هلال
 ابکی اوج نسنه بی بره برکدرن چنبره دخی دبرل کرک دمور دن اولسون کرک اغاچدن الاهله
 همزه نکت فتی و هانک کسریله جمعی هلالر معناسنه و هلال قبولک دیننده اولان از صوبه دخی دبرل
 و هلال شول کوندر دمور نه دخی دبرل که انوک ابکی بوداغی اولور چتال حربه دوری کبی که
 انوکله و حوش عبید اولنور و هلالر کبرمنک کارنه دخی دبرل چان و فانس هلال هانک کذلک
 کسریله هوازندن برج ساعت اسمیدر التهلل فحینه و لام اولک ضمی و تشدیدله شول بلوتدر که
 آنک برقی یلدر به یقال تهلل السحاب بیرقه اذا تلا لا و تهلل برکسنه نکت فرحندن یوزنده طراوت
 مشاهده اولنغه دخی دبرل یقال تهلل وجه الرجل من فرحه و تهلل کوز باشی اقع دخی دبرل یقال
 تهلل دموعه ای سالت الاستهلال همزه نکت و نانک کسریله کذلک فرح جیننده یوزنده طراوت
 کورنک و استهلال کوز یغمور یغور یغور بملق و بعضلر ابتدی استهلال یغمور ک دوشدکی
 حینده آوازی ظاهر اولمق در و استهلال اوغلان طوغدیغی کبی اغلغه دخی دبرل و استهلال
 ابی کور مکده دبرل یقال استهل علی الناء لاجبهول و ای کور نمکده دبرل یقال استهل هواذا تبین
 الانهلال همزه نکت و هانک کسریله دو کذلک یقال انهلت السماء اذا انصبت یعنی کوز یغموری یغور دینی
 ایچون انهلال کوز که استاد اولندی و انهلال یغمور شدنیه یغمغه دخی دبرل یقال انهل المطر انهلال
 اذا سال بشده التهلل علی وزن التکریم لاله الا الله دیمک یقال هل الرجل انما یقال لاله الا الله و تهلیل

بر نسنه دن قور خوب کبر و چکلکه دبر لر یقال جل فاهلل ای فاجبن الهیلة علی وزن الدحر جة
 كذلك لاله الا الله یمک یقال قد اکثرت من الهیلة ای من قول لاله الا الله الهلل فتحته لله قور خق
 خوف معنائه یقال هلل فلان هلا ای فراقوا هلل یغمو رک او انه دخی دبر لر الالهلال همزه نك
 کسر یله حج ایدن کسنه لبیک دیمده آوزن فالدر مق یقال اهل المعتمر اذارفع صوته بالتلیه واهلال
 ای کور غمکه دخی دبر لر یقال اهل الهلال علی البناء لاجمهم ولولا یقال اهل و یقال اهلا ناعن لیله
 کذا و لایقال اهلا ناه فهل کایقال ادخلناه فدخل وهو قیاسه الهلهل هازک فتحه ولامک سکونیه
 زهر سم معنائه معر بدر و هلهل یوقفه طوقن بزہ دخی دبر لر یقال ثوب هلهل ای سخیف التبع
 و نازک اولان شعره دخی دبر لر یقال شعر هلهل ر قب ق مهلهل ممک ضمی و هاء ثانیه نك کسر یله
 امر و القیسک لقیدر شعری ابتدا اول نازک ابتدا یکچون و بعضی ابتدا بعضی اشعار نده هلهل
 دیدیکچون در الهیلة علی وزن الزلزله بزى یوقفه طوقن یقال هلهل الساج الثوب اذارق
 نسجه و خففه و قریب اولق معنائه استعمال اولنو یقال هلهل ادر که کایقال کدت ادر که
 الهلال هلهل هانک اولاضمی و ثانیاً کسر یله شول صودر که چوق اولوب صافی اوله هلیان هانک
 کسری و لامک کسری و تشدید یله بلور سزا اولوب کتک مقامنده استعمال اولنو یقال ذهب بذی
 هلیان ادا ذهب بحبت لایدری هلا هانک فتحی ایله بر افظدر که انوکله اتی زجر ایدر لر هال علی وزن
 الحال كذلك زجر فرس ایچون استعمال اولنو ر لفظدر اقر بی معنائه در هل حانک فتحی و لامک
 سکونیه حرف استفهام در چیان اتی اسم قلک لامی مشدد قیلو رسن خلیل ابتدا ابو القبشه
 هل لك فی ثریده دید کده ابتدا اشد الهل یعنی لامی مشدد قادی حرف اصول اسمده تکسیر اولنسون
 دیوا بن السکبت ابتدا چیان سکا هل لك فی کذا دیسه لر فیه دیر سن یاخو دان لی فیه و یاخو دمالی
 فیه دیر سن وان لی فیه هلا دیم سن زیر اهل لك فی کذا قولنده تقدیر هل لك فیه حاجه در پس حاجت
 حذف اولمشدر قرینه مقامله معلوم اولدیغنه بنه جوتکه سائل سؤالنده حذف ابتدا محبب دخی
 جوابنده حذف ایلر و هل کاه اولور قد معنائه استعمال اولنو ر منه قوله تعالی هل ای علی الانسان
 معناها فداقی قاله ابو عبیده و کاه اولور هل مامعنا سنه اولور یقال هل هی الانطریق و لهذا دخلت
 لاهله هانک فتحی و لامک تشدید یله می معنائه در یقال ما صاب عنده هله و بلة ای شیاً تنکیم یله ده
 تفسیر اولمشدر هلا هانک فتحی و لامک تشدید یله کله فحیض و استعمال در یقال حی هل الثرید و معناه
 هم الی الثرید و هل کله سنک لامی مفتوح اولدی اجتماع ساکنین دن اوتری و بو مقامده نسخ صحاحده
 بامفتوح اولدی اجتماع ساکنین دن اوتری دیمشدر اجتماع ساکنین دن اوتری مفتوح اولان هل
 کله سنک لامی در که التریدک لامیله جمع اولمشدر حی کله سنک یاسی دکلدر و هل کله سنک سکونی دخی
 ثقلت ترکیبی تخفیفدن اوتری هلانک اخرندن لاحذف اولندقد نصرکه اولور تنکیم هم کله سنده
 شجر رضی ذکر ایشدر وحی کله سی مینی اولدی هل کله سی ایله مرکب اولوب اسم واحد اولدوغندن
 اوتری خسته عشر کی و فعل امره اسم قلنوب واحد و جمع و مؤنث برابر قلندی و حقن بونک اوزرنه
 وقف اتسک حی هلا دیر سن الف حرکت اخری بیان ایچون کلور کایه حسابه قولنده ها کلدوی کی
 ز بر الف مخرج هادن در و فی الحدیث اذا ذکر الصالحون فی هل بعمر و معناه علیک بعمر و ادع
 عمرای انه من اهل هذه الصفة و یجوز فی هلا بالتوین یجعل نكرة و اما فی هلا بالتوین فاما یجوز فی
 الوقف و اما فی الادراج فهی لغه ردیه و کاه اولور حی کله سن هل کله سرن ذکر ایدر لر من ذلك
 قولهم فی الاذان حی علی الصلوة وحی علی الفلاح که بوصوله و فلاحه دعوت اولور و سیبویه ابی
 الخطاب دن نقل ایدوب ابتدا عرب طائفه سندن بعضی حی هل الصلوة در لر صلوتک جری ایله
 هل کله سی ایله فعلی صلته لندر مغله علی کله سی ایله صلته لندر دقلمی کی که بونک معنائه اتوا

الصلوة وافر بوا من الصلوة واهلوا الى الصلوة ديمك اولور الحيلة على وزن الدرحة مؤذن
 على الصلوة ديدى ديمك دريقال حيل الموزن كايقال حواق وتشمشم كه حلق لاحول ولا قوة
 الا بالله ديدى ديمك درو تششم باه مو حده ايله عبد شمس قبله سندن اولدى ديمك درو كاه او لور
 حيله كله سنه كاف الحاق اولوب حيله ك دري تكيم رويك دبرل وبوكاف مجرد خطاب ايجو زدر
 اغرابدن محلى بوقدر زير اسم دكلدر ابو عبيد ايتدى ايه مهديه الاعرابى بر رجل بر حله اسان فارسى ايله
 زود ديدكن ايستد كده بندن سوال ايدوب نه دبر ديدى بن ايتدم عجل دبر ابو هديه ايتدى ايجو ر حيله
 ديمك ديدى يعنى هلم وتعال ديمك ديدى وبعض اشعارده كه هيه - او - و حيله واقع اولمشدر همز نك
 ولامك ضممه سى ايله اسميت مراد در معنای قبل مراد دكلدر الهمل هانك فتي وملك سكونيله
 كوز ياشي طاشوب اقندر الهملان فختنه بمعناه تقول هملت عيه تهمل هملاو هملا من الباب
 الاول والثاني اذا فاضت الالهمل همز نك وهانك كسريه بمعناه يقال انهملت عيه الهمل
 فختنه شول دوه سور يسي در كه چو باقى اوليه نفس كبي در لكن نفس فختنه وشين ميم ايله دوه نك
 كيجه ايله چو باقى اوليه مقدر وهمل كيجه ده وكوند زده چو باقى اوليه مقدر وفي المثل اختلط المرعى
 بالهمل ومرعى ميم وعينك كسريه چو باقى اولان دوه به دبرل الهمل ميم كسريه كذلك
 چو بانسر اولان دوه الهمل هانك ضمي وميمك تشد يديه جعفر ذكرا اولان دوه لمعناسته
 الهوامل هانك فتي وميمك كسريه كذلك بمعناها يقال ابل همل وهاملة وهمال وهوال وهمل
 بالكلية ترك ايمكه دخي دبرل يقال تراهملاى سدى اذا رسلتم تراعى لبلانها رابلاراع وهمل شول
 صوبه دخي دبرل كه هيج انك مانعي اوليه ماه بلامانع معناسته الالهمل همز نك كسريه بر كسنة نك
 بر نسته ايله نفسنك ماين تخليه قلوب ترك ايمكدر المهمل ميم اولك ضمي و نك فختنه ترك اولان
 كلام كه مستعمل اولان كلامك مقابلى در الهول هانك فتي وواوك سكونيله فور ختى يقال
 هاله الشى هوله هول اذا فزع الهمل ميمك فتي وهانك كسريه ومديله مخوف اولان ير قبل
 مكان مهبل اى يخاف فيه المهمل ميمك فختنه بمعناه يقال مكان مهال الالهمل همز نك وتلك
 كسريه فور ختى يقال هاله فاهتال اى فزعه فزع التهويل على وزن التكريم فور ختى فزيع
 معناسته تهويل عورت بزيمكه دخي دبرل يقال هوات المرأة اذا تزيت بحاياتها وتهويل بر كسنة بى اندايه
 فور ختى دخي دبرل رازمان جاهلية بر كسنة به اندو بر ملو اولسر آتش اوزره ايلدر لر يش واول
 انشك خدمتكارى اولك خبرى بوغيكن آتش طور راغوب اتى فور خدر لر يش يقال هول القوم
 على الرجل لهولة هانك ضمي ومديله ذكر اولان انك اسميدر التهويل تلك فتي وواوك كسريه
 ومديله شول نسته لر در كه شكخوف ويره وتهويل كذلك الوان مختلفه به دبرل قره زى دن وصار بدن
 وياشلدن التهول فختنه وواوك ضمي وتشد يديه ناقه بى قورت صر رسته كيروب فور ختى تقول
 تهوات للناقة تهولا اذا تذب لها تكيم ذيب تفسيرنده مرورا تشدر الهاله على وزن الحالة اى اعلى كه
 ايك اطرافنده احيانا كورنى دايره در الهول هانك فتي وواوك سكوني ولامك ضمي ومديله ينى اولان
 كسنة در خفيف معناسته وبعض نسخده لام اول بدله نون واقع اولمشدر فعول وزنى اوزره
 والاصح هو الاول الهمل هانك فتي وبانك سكونيله بر نسته بى بر طرفه اولچسرد وكن تقول
 هملت الدقيق فى الجراب اذا صيته من غير كبل وهر نسته كه اتى كيف ما تفق دو كسك كرك قوم
 اولسون كرك طيراق اولسون كرك طعام اولسون هلمه اهله هيلاد برسن الالهمل همز نك وهانك
 كسريه دو كرك يقال هلمه فاهمال اى جري وانصب وفي المثل محسنة فهيل و بومل بر كسنة علمنده
 اصابت اوزده اقمده ضرب اولوز الهمل فختنه وبانك ضمي وتشد يديه بر نسته دو كرك انصب
 معناسته الالهله همز نك كسريه دو كرك تقول اهملت الدقيق فهو لغقى هملت المهمل ميمك ضمي

همل

هول

هل

ادم

اذا كرهته من المداومة عليه واجم شام شربغه فراديس قرننده بر موضعك اسميد رالاجم همزه نك مدی
 وجميك كسر يله برطعامی كثر اكلدن اوتري كربه كورن كسنه الادم فتحته نيله اديك جعي افق ايله
 افق كبي وافق دباغت اولمش دريه دیرلر الادیم همزه نك فتحی ودالك كسری ومديله ادمك واحدی
 سخنيان معناسنه در الادمة همزه نك مدی ودالك كسر يله كاه اولور اديك جعي كلورر غبيله ارغفه كبي
 ورغيف كرده ديدكلري اتمكدر و كاه اولور بر بوزينه دخي اديم دیرلر الادمة فتحته نيله درينك ايچ بوزی كه
 ات جانينه كلورر و بشره درينك طشره بوزنه دیرلر وادمة مقتدی معناسنده ك لور يقال جعلت
 فلانا ادمه اهلي ای اسوهم المودم ميم ضمي ودالك فتحه ليجر و سی ملائم اولان يقال فلان مودم بشر
 ای قد جمع بين الادمة وخشونة البشر الادمة همزه نك ضمي ودالك سكوت يله قره ياغزا و ابق كندم كون
 اولمق معناسنه وادمة برنسنه به وسيله اولانه دهه دیرلر وادمة دوه دهه زياده اق اولوب كوزلی سیاه اولمق
 معناسنده كلور الادم همزه نك فتحی ومدی ودالك فتحه ليه قره ياغزا اولان كسنه ني ادمدن وادم شول
 دوه به دخي دیرلر كه زياده اق اولوب كوزلی سیاه اوله الادمان همزه نك ضمي ودالك سكوت يله جعي ادم
 همزه نك كذلك فتحی ومديله ابو البشر صلوات الله عليه وسلامه و بونك اصلي ايكي همزه ايله در زير ابو افعل
 وزی اورزه در لکن همزه ثانيه تخفيف اولمش در و فحان سن همزه ثانيه بي تحريك ايمكه محتاج اولسك
 آتی و او قلب ايدرسن مثلاً الادام دیرسن جعنده زير ابو مقوله كلمه نك اصلي بائی اولديغي معروف دكلدر
 لکه و او ی اوله كلشدر آخر ايله و آخر كبي بس و او ی اولسي جائی غالب اولور و ابو اخفش روايتدر الادم
 همزه نك ضمي ودالك سكوت يله اق اولوب اه زنده بوز خطري اولان آهولدر كه طاغده ساكن اولمغين
 ساكن اولدقلری طاغذر ريكده اولور الادماء همزه نك فتحی ودالك سكوت يله والفك مديله ذكر اولان
 صفت اورزه اولان آهوكه ادمه واحدی اولور يقال طيبة ادماء وادما شول ناقیه دخي دیرلر كه زياده
 آق اولوب كوزلی سیاه اوله الادمانه همزه نك ضمي ودالك سكوت يله بعض اشعارده ادماء معناسنه
 كلشدر اگر چه اسمعي انكار ايتسدر الادام همزه نك كسر يله شول طعمدر كه تمكه قاتق قلوب اتمه كله
 مله اكل اولنور ادم همزه نك فتحی ودالك سكوت يله برنسنه بي اتمك قاتق قلوب اتمه اكل
 بآدم من الباب الثاني و ادم ايكي كسنه نك مابين اصلاح ايمكه دخي دیرلر يقال ادم الله بينهما ای اصلح
 والف الادام همزه نك كسری ومديله كذلك اصلاح اتمك معناسنه يقال ادم الله بينهما بالمد ففعل
 و افعل فيه معني واحد وفي الحديث او نظرت اليها فانه احرى ان يودم بينكما يعني ان يكون بينهما المحبة
 والامان ادمي همزه نك ضمي ودالك فتحی والفك قصريله بر موضعك اسميد رالادیم همزه نك فتحی ودالك
 كسری ومديله بوسك ورك اولان برلر تنون ارض معناسنه مفردی بوقدر الارم همزه نك كسری و ورانك
 فتحه ليه شول طاشلدر كه صحرا ده علامت ايجون ديكلور الارام همزه نك مديله جعي الاروم
 ضمته نيله كذلك جعي ضلع ايله اضلاع و ضلوع كبي و باری تعالى ارم ذات العباد ديدكي قولنده مضاف
 قلوب لا ينصرف قلن كسنه عاد لفظني عاد قومك باباسنك اسمين قلدي وارم لفظن بر قبيله نك اسمين
 قياوب عاددن آتی بدل قيلدي و مضاف قياوب لا ينصرف قلن كسنه ارمي اول قبيله نك انار نيك اسمي
 قيلدي ياخود بر شهر ك اسمي قلدي الاروم والفك فتحی و ورانك ضمي ومديله انا جك و بونك كو كي اصل
 شجر و اصل القرن معناسنه الاريم همزه نك فتحی و ورانك كسری ومديله احم معناسنه الارم همزه نك
 فتحی و ورانك كسر يله معنا يقال ما بالدار ارم و ما بالدارم ای ما بها احمدر و ايمه عن ابي زيد الارم همزه نك فتحی
 و ورانك سكوت يله برنسنه بي اصرمق يقال ارم على الشيء ارم من الباب الثاني و صاحب صراح باب سادسه
 لشارت اتمشدر سه و در و اكل اتمك معناسنده كلور يقال ارمه اذا اكله و منه قولهم ارمت السنة باموالنا
 ای اكلت كل شيء و ابي محكم بونكه دخي دیرلر تقول ارمت الحبل ارمه ارما اذا فتلته فتلاشديدا الارمة
 همزه نك مدی و ورانك كسر يله شول قلوب بلي در كه هر نسنه بي اصلندن قطع ايله سنه متأصله معناسنه

ارم

الارم همزه نك ضمی و رانك فتنی و تشدید یله اضی دیشلری کویا که ارمك جعی در الفك مدی و رانك
 کسر یله یقال فلان یحرق علیك الارم اذا تغیظك اضر اسه بعضها بهض و حرق حاوراء مهملة یله
 دیشلری بری رنه سور مکهدیرلر و بعضلر ارم بحاره به دیرلر دیدی حصی معناسنه المارومة ممك فتنی
 و همزه نك سکونی و رانك ضمی و مد یله شول جاریه در که اعضاسی قوی اولوب برلورنده اوله یقال
 جاریه اارومة اذا كانت حسنة الارم بمجدولة الخلق الارمة همزه نك فتنی و زای معجده نك سکون یله قحط
 و غلابه یقال اصابتهم سنة ارمهم ازما من الباب الثاني استأصلتهم واستیصال برنسنه بی کوکندن
 کسمکه دیرلر و یقال ارم علیه الدهر یا ارم اذا اشتد و قل خیر و ارم برکسنه یه مقارن اولوب ابرلاءغه
 دخی دیرلر یقال ارم الرجل بصاحبه اذا لم یروا یله عن ابی زید و ارم اصمرغه دخی دیرلر یقال ارمه
 اذا غصنه و امساك یتكده دیرلر یقال ارم عن الشیء اذا امسك عنه و ارم برهیر یتكده دیرلر و فی الحدیث
 ان عمر سأل الخ رثن كلد ما الدواء فقال الارم یعنی الحقیقه و جیهه عامه حله نك کسر یله و هیر معناسنه در
 و حارث عرب طائفه سنك طیبی ایدی و ارم ای محکم بوککه دخی دیرلر یقال ارمه الخط اذا فلتت بالراه
 و الزای لغه و ارم برنوع صاچ و مککه دخی دیرلر الارم همزه نك مدی و رانك کسر یله شول کسنه در که
 طود و قری بری رنه ضم ایده یعنی برهیر اوزره اوله التارم فتنیله و رانك ضمی و تشدید یله اوده طول
 مدته اقامت ایت یقال تارم القوم دارهم اذا اطالوا الاقامة بها التارم ممك فتنی و رانك کسر یله طاریر
 مائل کیدر و زانومعنی و ارم هر ایکی طاعك ارسنده اولان طاریر یله دخی دیرلر و موضع حربیه ده دیرلر
 و یوسیدن مشعر له عرفه یتسده اولان موضعه مأرمین دیدیلر و اصمعی ایدی مأرم عرفه ایلده دزدغه
 یتسده بر طاریرك امیدر و فی الحدیث بین المأرمین و اب فاده جوهری عرفه عرفه دیدکاری کلام
 مولد در عربی تخصی کادر دیشدر اسامیه همزه نك ضمی و سبتك تخفیف یله ارسلاک اسمیدر معرفدر
 تقول هذا اسامه عادی و اعاری جری معناسنه در و اسامه برر جلك دخی اسمیدر و اما اسم کله سی معتل
 الالم بحسده کلور اسامه الله تعالی زیر اولنده اولان همزه زائده در الاضم فتنیله غضب معناسنه در
 الاضمت فتنیله جعی و اضم غضبه نك معناسنه در استعمال اولنور یقال اضم علیه باسم اضما من
 الباب الرابع اضم همزه نك کسری و ضارک فتنیله بر طاعك اسمیدر الاطم صبتیله اجم کی طانك
 ضمی و سکرنی جائز راخی بدینه نك حصار لری معناسنه الاضام همزه نك مد یله جعی و اطم الاضبط
 یمده بر حصارك اسمیدر که آتی اضبطن قرع بنایم شدر اهل صنع ابی غارت ایتدیکی حینده الاطمة
 فتنیله اطمك واحدی الاطام همزه نك ضمی و طانك تخفیف یله بر مرصدر که اول ابحر و ده اولان
 فضلات حبس و لنمیدر الاطام همزه نك و تانك کسر یله ذکر اولان مرضه مبتلا و لمق یقال او طم
 علی البناء المعجول المأطوم ممك فتنی و طانك ضمی و مد یله ذکر اوانسان مرضه مبتلا اولان
 طوار یقال بعیر مأطوم و یقال اطم علی البناء المعجول و ذلك اذا لم یبل من داء یتکوب به الاطمة
 همزه نك فتنی و طانك کسری و مد یله آتش بالکلندر جقی بر موقد النار معناسنه الاطوم همزه نك
 فتنی و طانك ضمی و مد یله در قلوب و نفسی سالحفات یجر معناسنه التاظم فتنیله و طانك ضمی و تشدید یله
 غضب شدید و لمق یقال فلان بتاظم علی فلان ای بتاظم و ناظم آتش غضب بالکلنغه دیرلر و اصمعی
 ایدی تاظم سل قاقوب و ج ربایکی بوکسلوب بعده یله لغه دیرلر دیدی یقال تاظم السبل اذا ارتفعت
 فی وجهه کلام و اجم نك بعضها علی بعض الاکمة فتنیله کبیر لکده پشته معناسنه الاکات
 فتنیله کذلک جعی الاکم کذلک فتنیله جعی الاکام همزه نك کسر یله اکمک جعی جملله جبال کی
 الالم ضمتیله اکامک جعی کابله کتب کی الاکام همزه نك مد یله ضمتیله اولان اکمک جعی عنقه له
 اعناتی کی نیکم عمره کله سنك جعنده ذکر او لنمیدر الماکمة ممك فتنی و کافک کسر یله عودنك
 اوجه سی که صغر سنك بو قرو سیدر الماکم علی وزن المساجد جعی اوجه ل معناسنه الالم فتنیله

ارم

اسم

اضم

اظم

اکم

اللم

اغری وجع معنائه بقال الم یألم الماسن الباب الرابع وعربلک الم بطنک دبکری تاه خطابه وفتح
 نوله رشت امرک دبکری کبدر که الم اطنک ورشد امرک معنائه در التالم فتحینله ولامک
 ضمی وتشدیدله وجع حاصل قلغه دبرل الایلام همزه نک کسری ومدیلله اغرتقی اجماع معنائه
 الایم همزه نک فقی ولامک کسری ومدیلله اغر دبی موجه معنائه سمیع کی مسجع معنائه الام
 همزه نک ضمی ومبک تشدیدله اصل معنائه وام القری مکة شرفه نک اسمیدر وام والدیه دخی دبرل
 وبقال لامک وهوذم وربما بوضع موضع المدح الامات همزه نک ضمی ومبک تشدیدله جمی
 الامهات همزه نک ضمی ومبک فقی وتشدیدله كذلك جمی امک اصلی امه اولد بغنه بناء وبعضه
 ابتد امهات انسانه مخصوصه وامت حیوانه مخصوصه وام شول علمه دخی دبرل که عسکر
 اکتاب اولور الای بیراغی معنائه وام التانیف بعید اولان بریه به اطلاق اولنور وام شوی منزله
 اولان صاحبیه دبرل واما البیض دوه قوشنه دبرل وام القوم رئیس قومه دبرل وام النجوم کهکشانه
 دبرل وام الدماغ شول دری به دبرل که دماغی اول جمع ایدر واکام الرأس دخی دبرل وباری تعالینک
 هن ام الکتاب دیکنده امهات بیورلدی حکایت اولد بغنه بناء تکیم برکسته لبس لی معین دیسه
 فحن معینک دبرل وکرو بویه در باری تعالینک واجعلنا للمتقین اما ما قولى که کاه اولور بویه علمای
 علم بدیع مشاکله دبرل الامومه همزه نک ضمی ومبک ضمی ومدیلله انه والقی بقال ما کنت اما ولقد
 امت امومه من الباب الاول بود کراولان صاحب مصادرك وصاحب مختارک اختیاریدر اما صاحب
 قاموس ماضیه کسر عینه تصریح ایشدر الامیه همزه نک ضمی ومبک فقی وبانک سه کونیه
 تصغیری امیه وزن مزبور اوزره بر عورتک اسمیدر امت همزه نک ضمی ومبک تشدیدله وتانک
 کسری اوزره بناسیله امی معنائه در بقال یا امت لا تفعلی وبابا فاعل علامت تانیثی پای اضافندن
 بدل قلوب حالت وقفده هـ الیه وقف ایدرسن الامیه همزه نک ضمی ومبک تشدیدله جماعت
 معنائه در اخفش ابتدی بولفظدر که صور نامر دو معنی جمعد روحیه اندن هر جنسه امت دبرل
 وفی الحدیث لولان الکلاب امه من الام لامرت بقتلها وامت قائمه دخی دبرل کما قبل حسان الوجوه
 طوال الام وامه دبنده اولان طریقه دخی دبرل بقال فلان لاسه له ای لادین له ولا نخله له ونخل مذهب
 وملت معنائه در وباری تعالینک کنتم خیر امه قولنده اخنش ابتدی امتدن مراد اهل امتدر کنتم
 خیر اهل دین معنائه وامه حین معنائه ده کلور قال الله تعالی واذکر بعد امه وقال الله تعالی واثن
 اخرنا عنهم العذاب الی امه حدوده الامه همزه نک کسریله نعمت معنائه در وامه كذلك امه
 معنائه لغتدر ضم همزه الیه طریقت ودين معنائه وبله واولک فقی ولامک ضمی ومبک کسری
 وآخرنده ضمیرله برانظدر که وبل لاه معنائه در بعض حروفی حذف اولمشدر کلامه کثرت
 استعمال اولد بغنه بناء عندم زید بعض اشعارده که عندم واقع اولمشدر عینک ودالک کسری ومبک
 تشدیدله اصلی عندی ام زیدد بوقتا که الکی ساقط اولدی عنددن باحذف اولدی اجتماع ساکنیندن
 اوتری الام همزه نک فقی ومبک تشدیدله قصد ایتک بقال امه من السباب الاول اذا قصده التأمیم
 علی وزن التکریم بمعناه التأمیم فتحینله ومبک ضمی وتشدیدله بمعناه ایضا و تأیم رهو رتی ام انخاذا بکده
 دبرل تقول تأیمت اذا انخدت اما وام باشی ام دماغه وارنجیه بار مغه دخی دبرل بقال امه اذا شجعه امه بالمد
 یعنی ام دماغه دک بارسه وام دماغ دماغی جمع ایدن بوقفه دریدر الایم همزه نک فقی ومبک کسری
 ومدیلله شول کسنه در که ام دماغه ضرر کلکین هذیان سوبلیه الموم میم اولک فقی وثانینک ضمی ومدیلله
 بمعناه وامیم شول طاشه دبرل که آنکله باش باریلور الامام همزه نک فقی وبانک کسری به جمعی ذکر
 اولان طاشله معنائه ومأموم شول دوه به دبرل که اور کجک داخلی بخلوب فاسد اولش اوله
 الامامه همزه نک کسریله نمازده خلقه مقتدی اولقی الایتام همزه نک وتانک کسریله افتد ایتک

ام

يقال ايشم به اذا اقتدى به الامام همزه نك كسريله شول اغا جدر كه بنا اولان كسنيه ياني انوك اوزرينه
 ترتيب وتسويه فلور بنا ايچون استعمال اولنان اب كبي خشية البنا معنيسنه وامام یرك بر جانبينه
 دخي ديرلر وبولك هر جانبينه ده ديرلر ناحية الارض وناحية الطريق معنيسنه قال الله تعالى وانهما
 لبامام ميين وامام كآب معنيسنه ده كلور قال الله تعالى وكل شيء احصيناه في امام ميين وامام شول
 كسنيه به دخي ديرلر كه اكاقتدا ايدرلر الائمة همزه نك فتي وبانك كسريله امامك جحي اصلنده
 ائمة ايدى همز تيله اناه ايله انبه واله ايله الهه كبي وبعد الادغام همزه مكسور وما قبله مفتوح اولمغن
 بايه قلب اولندي اجتماع همز تين لازم كلسون ديوبو واخفش روايتي در وقرئ به قوله تعالى
 فقاتلوا ائمة الكفر الائمة همزه اولينك فتي واثانك كسريله كذلك امامك جعيدر اجتماع
 همز تين كربه كوز مينلر قنده الائمة همزه نك ضمي وواوك فتي وميمك تشديد يله تصغير بدر
 همزه مفتوح وما قبله مضوم اولمغن واوه قلب اولندي الائمة همزه نك ضمي وباه اولك فتحيله
 كذلك تصغير بدر مازني قولي اوزره واوه قلب ايتكسرن امام همزه نك فتحيله ظرف در اولك معنيسنه
 تقول كنت امامه اي قدامه امامه همزه نك ضمي وميمك تخفيف يله بر عورتك اسميدر الامم فتحته يله
 قريبه بعيدك ما بيني وقريب معنيسنه ده كلور وشي يسيره دخي ديرلر يقال ما سالت الا انما ولو ظلمت
 ظلمنا وما قال اخذت ذلك من امي من قرب وامم مقابل معنيسنه ده كلور تقول داري ام داره اي مقابلتها
 الموام ميم اولك ضمي واثانك تشديد يله مقارب معنيسنه ده كه امدن مأخوذ در قريب معنيسنه يقال
 هذا امر موام علي وزن مضار اي مقارب ام همزه نك فتي وميمك سكون يله معنای استفهام ده
 حرف عطقدرو املك ابيكي محلي وار در بری الف استفهام معادل ذكر اولنجه در كه ايكسندن
 اي معنای حاصل اولور تقول از يدني الدار ام عمرو والمعني ايها فيها و بر محلي دخي ما قبلدن منقطعة
 ذكر اولنجه در كه كرك خبر طريق يله اولسون كرك استفهام طريق يله اولسون خبرده ايدر سن انها لابل
 ام شاء يافتي وبوني اول وقت دير سن حيان بر جسمه نظر فيلوب اتى دوه توهم ايد سن بعده ظنكه
 قيون اولسي غالب اولمغن اولكي كلامدن دونوب ام شاء ديه سن پس ام بموقوله محله
 اضراب ايچون اولوب بل معنيسنه اولور لكن بل كلسندن صكره واقع اولان يقيني اولوب ام
 كلسندن صكره اولان ظني اولور واستفهام ده هل زيد منطلق ام عمرو يافتي دير سن پس زيدك
 انطلاقتدن سواء الائمة دن اضراب ايدوب عمروك انطلاقتدن سواء ايدر سن پس ام كلسيله
 ظن واستفهام واضراب حاصل اولور وباري تعالى نك لارب فيه من رب العالمين ام يقولون
 افتريه ديديك قولي اصلنده استفهام دكلدر وام يقولون شكه بناء دكلدر بلكه كفره نك
 صنعتلرن تعجب ايچون در كه مابعدنده بل هو الحق من ربك بيور لمش در كويا كه ديدك لري قول
 باطله تنبيه اولور تكليم بر كسنيه اخير احب اليك ام الشر ديسك انوك اخير احب ديجكن بطور
 كن بوني سواء ايدر سن آنك فعلن تعجبندن اوزي پس استفهام انكار ايچون اولوب تو بيج
 و سرزنش مراد اولور وجوه ربك اصلنده استفهام دكلدر ديديكندن مراد حال حقيقت استفهام
 مراد دكلدر ديمك اولور وكاه اولور كه ام هل كلسي اوزره داخل اولور تقول ام هل عندك عمرو وكاه
 ام همزه استفهام اوزره داخل اولمياز لا تقول عندك زيد ام عندك عمرو ولان اصل ما وضع للاستفهام
 حرفان احدهما الف فلا تقع الا في اول الكلام والثاني ام فلا تقع الا في وسط الكلام وهل انما اقيم
 مقام الالف في الاستفهام فقط فلذلك لم يقع في كل موقع الاصل يعني افاده استفهام ده واقتضاي
 صدرده اصل ربه طور مدني وام كاه اولور زائد واقع اولور تكليم اما كان ديرلر ما كان معنيسنه التأويم
 علي وزن التكريم بر نسبي سمر قلوب بيوك قلبي يقال اوامه الكلاء تأويما اذا سمنه وعظم خلقه
 التأويم ميمك ضمي وواوك فتي وتشديد يله عظيم الخلق وعظيم الراس معنيسنه در الاوام همزه نك

بانك ضمی و رانك سكونيله چو ملك كه آنكله طعام طبخ اولور قدر معناسنه البرام بانك كسریله جمی
 چو ملكر معناسنه البرام بانك ضمی و رانك تخفیفی ايله كنه كه طواره دوشور ادمعناسنه الیرم
 علی وزن حیدر شول ای ده وری كه دولكرل آنكله برنسنه او برلر و كامنقاردخی دیرلر و بو فارسی
 معربدر البرجه بانك و جیمك ضمی و رانك ماینده سكونيله بارمق بوغنلریدن اورته ده اولان بوغن كه
 راجله اشاجع بینده درو و راجب بارمق اوچنده اولان بوغندر و اشاجع برمك ایابه اولشدیفی برده
 اولان بوغندر البراجم بانك فقی و جیمك كسریله جمی بوغندر معناسنه و انلر شول بوغندر در كه
 بر كسنه یومرغن یومسه انلر مرتفع اولور و راجم بی نمیدن بر قومك اسمیدر ابو عبیده ابتدی براجم
 حفظه اولادندن بش كسنه نك اسمیدر و فی المثل ان الشقی و افدا البراجم شقی شینك و قافك فقیله بدبخت
 اولق و وافر ایلمی معناسنه درو یونك یساقی بود كه عمر و بن هند بی دارمدن طقسان طقوز كسنه
 احراق بالنار ایتشدی و انلردن یوز كسنه احراق ایتسنه بمن ایتشدی قرینداشی اسعد بن منذر لك فانی
 مقابله سنده براجم طایفه سندن بری اولارادن كچوب بریان رایحه سن الدی و شویله ظن ایتدی كه
 ملك ضیافت ایتشد بر یولدن صابوب اندن حصه رجایت كده اكاسنه قومدن سن دیوسول ایدیچك
 بر اجد غم دیو جواب و پردیكی حالده افی دخی اتشه صالوب ماهی نكیمل ایتدكازنده بو مثل ضرب
 اولندی و برندن عرب طایفه سی عمر و بن هنده محرق دیو تسمیه قلدیلر البرسام بانك كسری و رانك
 سكونيله بر علتدر كه اكازجه مختارده اوچق در دیمش و ترجانده یان اغر سیدر و شامل اللغده
 كوكسده اولان سنجودر دیمش لکن مشهور اولان بود كه غذای غلیظدن حاصل اولور بر علتدر كه
 سرسام آناری کی آناری وارد و صاحب صراح بانك فتنه تصریح ایتشد لکن مشهور و مخالفدر زیر
 قاموسده و سایر كتب معتبره ده كسری بامنصوص علیه در نعم نهذیدن فقی بادخی نقل اولمشدر
 و لکن اصح بزم ذكر ایتدو كزدر البرسم ممك ضمی و سبنك فقی ایله ذكر اولنان علتنه بتلا اولان كسنه
 بقا برسم الر جل علی البناء للمجهول فهو برسم الابرسم همزه نك و رانك كسری و سبنك فقیله
 ارشیم كه معرب و قدر اصلنده معربدر و بونده اوچ لغت وارد در برا عرب طایفه سنك كندی كلامده
 اولان كلمه دن تخلیط ایتك معنادری در و ظاهر بود كه اوچ لغت سبنك فقی و ضمی و كسری در
 قاموسده و ابث اولنان او زره و ابن السكبت ایتدی كلام عربده افعیل و زنی یوقدر كسریلام ایله اما
 افعیل فیل لامه چوقدر اهللیج و ابرسم کی و ابرسم منصرف در هر نه دكلو بونكله علی وجه التلقیب
 بر كسنه تسمیه اولنور سه ده ز برا عرب طایفه سی بونی نكره ای حالده معرب قلوب او زرنه الف
 لام داخل قلوب كندی اصلاری او زره بنا اولنان كلسه لر مجرسانه جاری قلمشدر در فرندو دیساج
 ورافودر و سهریزو آجر و نیروز و زنجیل كلمه زنده دخی حال بویله در اما اسحاق و یعقوب و ابراهیم
 كلمه زنده حال بویله دكلدر زیر عرب طایفه سی بونلری سالت تعریفده معرف قلمشدر در تعریفدن
 تكبره نقل ایتده مشلدر و فرند قلیوزنده اولان جوهره دیرلر و سهریزو بونوع خرمابه دیرلر و آجر كرده
 دیرلر البرشمة علی وزن الد حرجة اظهار حزن ایتك بقا برشم الر جل اذا اظهر الحزن و برشمه
 برنسنه به یعقوب قامعه ده دیرلر البرشام بانك كسری و رانك سكونيله حدت نظره ده دیرلر البرعوم
 بانك و عین مهمله نك ضمی و ماینده رانك سكونيله اجملاش چچكدر انبرم بانك و عینك ضمی
 و رانك سكونيله بمعناه البرعمة علی وزن الد حرجة اغاجك چچكی طومر قلمق بقا برعمت
 الشجرة اذا اخرجت براعیمها البرطام بانك كسری و رانك سكونيله قان طود قلی اولان كسنه
 البرطسة علی وزن الد حرجة غضبیدن شیمك التبرطام فقیته و طانك ضمیله بر سوزدن غضبه
 كلك بقا برطم الر جل ای تغضب من كلام البرهمة علی وزن الد حرجة ابضا نظری دائم
 قلوب كوز قباغن دیرمك ابراهیم اسم اعجمی در و بونده اوچ لغت دخی وارد بری ابراهام و بری

برجم

برسم

برشم

برعم

برطم

برهم

ابراهیم هانک فتحیه و بری دخی ابراهیم هانک کسریله یابی حذف ایند کدن صکره ایره همزه نك ضمی
 و بانك فتحی و بانك سکونیه ابراهیمک نصغیر بدرز ابراهیمزه حروف اصولند در همزه نك مابعدنده
 درت حرف اصل اولد یغیچون و همزه بنات الاربعه نك اولنه زیاده اولمادیغیچون پس بوحات
 تصغیرده کلمه نك اخرنده حذف اولغنی ایجاب ایدر نیکم سفر جلدن حذف اولوب سفیرج درل
 و اسماعیلده و اسرافیلده دخی حال بویه درو بود کر اولنان مبرد کولی درو بعضیله همزه نك زاید
 اولماسن توهم ایدوب اسم اعجمی اولاغین اشتقاقی معلوم اولمادیغیچون ابراهیم برهم لفظی اوزره
 و اسماعیل سمیع لفظی اوزره و اسرافیل سربیل لفظی اوزره تصغیر اولنوردر و بود کر اولنان
 سیریه قولی درو قول حسن بودا کر چه اول ذکر اولنان قیاس اوزره درو بعضیله ابراهیمک تصغیرده
 بریه درل همزه نك و میمک حذفیه البراهمه بانك فتحی و هانک کسریله شول قوم در که انلرباری تعالی
 رسل کوندر مکی جائز کور مزل البرم بانك فتحی و زانک سکونیه بر نسنه بی اولک دشیله اصره ق
 یقال برم علیه بریم و بریم من الباب الاول والثانی اذا عصى بمقدم اسنانه و زم ناقصی بش برماغیله و شهادت
 برماغیله صغیره دخی درل البرمه بانك فتحی و زانک سکونیه بر کون برکیجه ده برکه مک وجهه و وزمه
 معنسانه الایزم همزه نك و زانک کسریله مکر باشند اولنان توفقه مکر ساز معنسانه الایزم همزه نك فتحی
و زانک کسری و مدیله جمعی البرم بانك فتحی و زانک کسری و مدیله قلاده ای خط القلاده معنسانه
 التسمی ففتحیه ضحکدن ادنی اولان کولمک در و ضحک اولدر که همین کنندی استماع ایده جوارده
 اولان استماع ایتمه التسمی بانك فتحی و سینک سکونیه تسمی ایتک یقال بسم بسم بسم من الباب الثاني
الباسم سینک کسریله تسمی قلمی کسته یقال بسم فهو باسم الایسم همزه نك و تانک کسریله کذلک
تسمی ایتک التسمی میمک فتحی و سینک کسریله اولک دیشی مجلس کی مجلس یجلس دن التسمی میمک
 کسری و بانک سکونیه تسمی جوق اولان کسته التسمی بانك فتحی و سینک تشدیدیه کذلک
 تسمی جوق اولان کسته یقال زجل مسم و بسام اذا کان کثیر التسمی بسطام بانك کسری و سینک
 سکونیه اسماء رجالند و لکن اسماء عربدن دیکلدر و قبس بن مسعود اوغلنه بسطام دیو نیمه قدی
 بسطام فارس ملکرندن بر ملکک اسمی اولدیغنه بناء تکیم قابوس و دخترتو سه تسمیه فلورل پس
 بسطامی تعریب ایدوب یابی مکسور قلدیله البشم ففتحیه تخمه اولتی تقول شمت من الطعام
 من الباب الرابع و حیوانده دخی استعمال اولنور یقال بشم الفصل من کثرة شره اللبن و بشم طعامدن
 او صغیره دخی درل یقال بشمت منه بشما ای سمیت الایسم همزه نك کسریله تخمه فلیق یقال البشمه
الطعام البسام بانك فتحی و شبتک تخفیفیه بر خوب رایحه لو انا جدر که انا مسواله قلو لوال بصم
 بانك فتحی و صاد مهمله نك سکونیه صرجه بر مغک اوچنک مایینی صرجه بر مق یانده اولان بر مغک
 اوچنه وارنجده ایلدینی حالد و عتب عین مهمله ایل و تابلده کر اولنان برماغیله اوره پارماغک مایینی
 ورتب اوره برماغیله شهادت برماغک مایینی و فتر فانک کسریله شهادت برماغیله باش پارماغک
 مایینی و شیر باش برماغیله صرجه برماغک مایینی در و فوت کذلک فائله هر ایکی برماغک مایینه
 درلر البطم بانك ضمی و طانک سکونیه منوش دیدکری باشل دانه لر که اغا جده بتر که کاچتک
 دخی درلر حبه الخضرا معنسانه البغام بانك ضمی و عین مجهمک تخفیفیه آهو آوازی صوت الطیبه
 معنسانه و ناقه نك شول آوازه دخی درلر که فصیح اولیه البغوم بانك فتحی و غینک ضمی و مدیله
 چاغرن آهو یقال طی البغوم ضمه آهو چاغرمق یقال بغمت الطیبه بغم من الباب الثاني
البغم بانك فتحی و غینک سکونیه بر نسنه بی آشکاره سولیمک تقول بغمت الرجل الم تفصح له عن معنی
 مانعده به المباحه میمک ضمی و غینک فتحیه ملائمله سولیمک البغم بانك فتحی و فافک فتحی و تشدیدیه
 قرمز یویا که معروفدر غنم معنسانه جوهری ایدر بن ابوعلی فارسدن بوافظ عربی میدردیو

سؤال ابتد که ابتد معربند ز را کلام عربی فعل وزنی اوزره هبش اسم وارد در که اول حضم
 بن عمرو بن عمید و بنعم در که صبح معروف است و بنعم در که شام شریفه بر موضع است و بنعم در که
 بنظر لفظ انجیل در و بنظر در که عرب صولر بن در صولک است و بنظر در که بر موضع است و بنظر در
 و بنظر در که بنظر فعله تسمیه اولش اوله پس ثابت اولدی که فعل لسان عربی در اصول اسماء
 دکل در بلکه فعله مخصوص وزن در پس بنظر بر جل تسمیه اولسه لا بنصرف اولور تعریفدن و وزن
 فعلدن اوزری و بنظر نکره قلنسه منصرف اولور الایکم همزه نکه و کاف فتحیه داسر اولان کسسه
 اخرس معناسنه البکم بانک فتحی و کاف کسری و مد یله بمعناه الایلام همزه نکه کسری یله نافه نکه
 حیاسی ششم در ارکی زیاده طلب ابتد کنند اوزری یقال الیلت النافه اذ اورم حیاء هامن شده
 الضمه و ضمه ضاد معجمه و عین مهمله الیه دیشی ارکک طلب الیلت التلیم علی وزن التکریم بر نسنده
 یروب قبیح کو سترمک یقال لا تلیم علیه امره ای لا تفتح امره الایلم همزه نکه و لامک ضمه یله هند خرماسنک
 پیراغیدر و صاحب سراج ذکر اولنسان اغاجک قانی در دیشدر قاموسه و سوا بر کتبه بخالفدر و یونده
 اوچ لغت وارد در همزه نکه ضمی و فتحی و کسری و صاحب سراج حرکات ثانی همزه الیه لامده معا اعتبار
 ابتدا در لکن قاموسک عارندن فهم اولنسان بودر که الیلفظنده و حرکات ثلث همین همزه ده اوله
 و الیه لفظنده همزه ده و لامده معا اوله و عبارت قاموس بودر و الایلم خصوص المقل و یثالث اوله کالایله
 مثله الهمزة و اللام الایله وزن مزبور اوزره واحدی ذکر اولنسان پیراغک بری معناسنه الیلم علی
 وزن حیدر ای دموری که دو لکر را نکه اغاج او برل بیرم کله سنده لغتدر الیلمه علی وزن الدحرجه
 بدل غیر معجمه بر نسنده ن قور خوب ساکت اولقی یقال بلدم الرجل اذ افرق فسکت الیلم علی
 وزن جعفر انک حلقومنده محترک اولان یردرد الله و ذال الله جبعه لغتدر ابو زید روایتی اوزره و اصمعی
 کتاب فرسده ابتد بن ذکر اولنسان لفظی ابی سعید اوزره ذال معجمه الیه قراءت یندم الیلم علی وزن
 غضنر شولر جل ثقیل در که اعضاسی حرکت یدر الیلم بانک و عین مهمله نکه ضمی و لامک
 سکونیه بو غزده طعام جاری اوله حق بر که اکامری دیرل ممیک فتحی و رانک کسری یله الیلم
 بانک ضمی و عینک ضمی و مد یله بمعناه الیلمه علی وزن الدحرجه بر نسنده یونقی ابتلاع معناسنه
 الیلم علی وزن جعفر جوق اکل ایدوب زیاده بودی اولان کسسه کثیر الاکل و شدید الباع
 معناسنه اخرنده میم را یده در الیلم بالغبین المعجمه علی وزن جعفر ایضا طبایع اربعة نکه
 بری در که تترك باقبسی صفر اودم و سودادر الیلم بانک فتحی و ممیک تشدید یله عود دید کلری
 سارک قان اولان کریشی در الیوم بانک ضمی و مد یله یغوش که اکثر یا کیمه الیه اوچار البومه وزن
 مزبور اوزره ذکر اولنسان یغوش مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور مکرر که صدی باخود فیا دینله که
 مذکره مخصوص اوله الیهم بانک ضمی الیه همک جمعدر الیهم بانک فتحی و هانک سکونیه همک
 جعی الیهمة بانک فتحی و هانک سکونیه قیون فوزیسی مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور و مخال کچی
 اوغلا غنه دیرل و بنظر قوزی الیه اوغلاق جمع اولسه مجموعه بهام دیرل و بهم دخی دیرل و کاه
 اولور بهام اولاد بقره دخی اطلاق اولنور تکیم بعضی اشعارده واقع اولشدر الیهم علی وزن التکریم
 قوزوی انه سندن ارمق یقال هم یهمون الیهم بهما اذ افرده عن امهانه فرعه و حده الیهمة
 بانک ضمی و هانک سکونیه شول تاو در که قندن کلند کی بلغمه زیاده شوکتی و صوتی اولدو غنه بناه
 الیهم بانک ضمی و هانک فتحی الیه جمعی ذکر اولنسان اولور معناسنه و بهمه عسکره دخی دیرل و منه قولهم
 فلان فارس بهمه و لبث غایه و غایه بو که دیرل بمشه معناسنه الیهم ممیک ضمی و هانک فتحیه شول
 نسنده در که طریق بلغمه یقال امر بهم ای لا ماتی له الیهم همزه نکه کسری یله قیون یغلق نقول الیهمت
 الباب اذا خلقت و اسماء بهمه یون فتنده اسماء اشارتدر هذا کچی و هو لاه کچی و ذلک و اولک کچی

بکم
یلم

بلدم

بلم

بلم
بعم
بوم

بهم

وایهام برهمی دیدکری دیکنی چوق شور مکه دخی دیرل بقال ایهمت الارض اذا کسر بهماها
 الاستبهام همزه نك و تانك کسر یله سوز نامعلوم اولمق یقال استبهم علیه الکلام اذا استعلق انهم
 فتحته و هاء نك ضمی و تشدید یله بمعناه یقال تبهم علیه الکلام اذا ارنج علیه و ارنج راء مهمله و جیمه فیه
 بعلمه دیرل الهم بانك ضمی و هانك سکون یله اسبابدن عاری اولان کسهل و فی الحدیث بحشر الناس
 حفاء عراة بهما ای لبس معهم شیء و قبل اصحاء ای لبس معهم شیء من الامر اض الایهام همزه نك
 کسر یله بیولک برحق که اکباش برحق دخی دیرل مونث در الایهام همزه نك فتحی و هانك
 کسری و مد یله جمعی یاش بر مقارنه عا سنه البهجة بانك فتحی و هانك کسری و مد یله دورت ابقلو حیوان
 چار یامعنا سنه الهم بانك فتحی و هانك کذلک کسری و مد یله شول حیوانه دیرل که لونه اخر اون
 قار شه مش اوله یقال هذا فرس بیه و هذه فرس بیه ای مصمت و هو الذی لا یخلط لونه شیء سوى لونه
 الهم ضمت یله جمعی یك رنگ اولان حیوانه معنا سنه رغفه رغفه کبی البهی بانك ضمی و هانك سکونی
 و المک قصر یله بر نوع دیکنی در واحدی و جمعی بر بردر و الفی تأنیث ایچوندره منون اولما سبویه
 روایتی اوزره و بعضی برایتدی الفی الحاق ایچوندر واحدی بهما تدر و بر دایتدی جمعی منصرف
 اولما ز و فعلی و ز نك الفی تأنیثدن غیری نسنه ایچون کلز (فصل الثناء) الایهام همزه نك کسری یله
 برقرنده ایکی طوغرق یقال تأت المرأة اذا وضعت ثنین فی بطن المئثم مئثم ضمی و تانك سکونی
 و همزه نك کسری یله برقرنده ایکی طوغرقن عورت المئثم علی وزن المفتاح شول عورت که برقرنده
 ایکی طوغرق عادت اوله التوامان تانك فتحی و واولک سکونی و همزه نك فتحیه ایکر اولان و لدلر یقال
 هذا توأم هذا علی فوعل و هذه توأمة هذه التوأم تانك فتحی و همزه نك کسری یله جمعی ایکر زل
 معنا سنه فقه عمله فقه اسم کبی و قشقم مسن اولنده برل التوام تانك ضمی و همزه نك تخف فی ابله کذلک
 جمعی عراق کبی اتی کیدن کلکرم معنا سنه و توأم کذلک شول قصبة عمامه دیرل ساحل جابنده که اینجو
 اکانست اولنور یقال درة توأمیة التوأمون تانك و همزه نك فتحیه کذلک جمعی و اوایا نوله جمع
 اولماسی بخا دمندن اولمق اعتبار یله در نیکیم موثی لفته تایل جمع اولنور و توأم قار او فربنک ایکنجسنه
 دخی دیرل و خلبل ایتدی توأمک تقدیری فوعل و زنی اوزره اولما غله اصلی و وایم ایدی پس و اوزل
 اولکسی تابه قلب اولاندی نیکیم توجلده قلب اولمشدر که اصلی و وایم ایدی و لجن و توجل و حشی بتاغنه
 دیرل المئثم مئثم ضمی و بانك کسری یله فاعل و زنی اوزره شول ات در که بر کره سکرند کدن صکره
 تکرار سکرده المئثم مئثم کسری و تانك سکونی و همزه نك فتحیه شول زدر که ایشی و ارفجی ایکش
 قات اوله المئثم علی وزن المفاعلة کر اولنان طریق اوزره بطریق تقول تاهمت تاهمت تاهمت اذا نسجته
 علی خیطین خیطین الایهام عورتک اردن و اوکن برایتک افضا معنا سنه تقول انما اذا افضاها
 الاتخمی همزه نك و هاء مهمله نك فتحی و اخرنده بانك تشدید یله بر دیدکری قشاک بر نوعی التخم
 تانك فتحی و هاء مجهمه نك سکون یله هر قر به نك باخود هر ارضک متعاسی یقال فلان علی تخم من الارض
 ای علی منهاها التخم ضمت یله جمعی فلسه فلوس کبی و فرا ایتدی تخوم صنور لره دیرل حدود
 معنا سنه تخمک جمعی اولمق اوزره تشکیم مرور ایتدی و تشکیم بعض شاعرک شعرنده و افع اولدی
 و ابن السکبت ایتدی و افع اولان تخومدر تانك فتحی و هانك ضمی و مد یله که جمعی تخم کلور ضمت یله
 صبور یله صبر کبی ابو عمرو دن استماع اولند یفی اوزره التخمه تانك ضمی و هانك فتحی ابله امتلا اولمق
 معنا سنه اصلی و خه در و اوایله تشکیم فصل و اوده بیان اولنور انشاء الله تعالی توأم تانك کسری و وایم
 سکونی و بانك فتحی ابله بر موضعک اسمیدر التلام تانك فتحی و لامک تخفیه شاکر در اصلنده تلامید ایدی
 اخرنده ذال ساقط اولمشدر التام تانك فتحیه بر سنه اخر اولمق یقال تم الشيء تماما من الباب الثاني
 الایهام همزه نك کسری یله بر سنه فی تمام ایتک تقول اتمه غیره التیم علی وزن التکریم بمعناه الاستحمام

نام

تخم

زم

نلم

نم

همزه نك و ناك كسر يله معناه ايضا يقال محمد واستمد يعني واتمام حامله اولان عورت مدن تمام
 اتنكه دخي ديرلر التيم ميمك ضمي و ناك كسر يله مدن تمام ايدن حامله عورت يقال اتنت الحلي فهي ميم
 اذ اتنت ايام حمله او ولدت لتام التام ناك كسر يله ولد تمام وقتنه طوغني يقال ولدت لتام و تمام بالفخ
 والكسر و ولد المولود لتام و تمام و تمام اي بدر او لمغه دخي ديرلر يقال قمر تمام و تمام اذا تم ليلة البدر
 ليل التام ناك كسر يله در فتي جائز دكلدرا طول ليالي كه بلده بر واقع اولور شب يلدا معناسته التيم
 ناك فتي و ضمي و كسر يله اوج لغتدر تمام معناسته يقال اي قائلها الاتماي مضى على قوله ولم يرجع
 عنه يعني سوزن تمام اتنجه و از كجمدى التيم ناك فتي و ميمك كسرى و مديله بر ك شديد معناسته
 التيمه و زن مزبور او زره شول نسخنه در كه اتى كوتر لر و في الحديث من علق تيمه فلا تم الله له
 بعض رايتدى حديث شريفه منهي اولان نعو يذ بونجقدر خرزه معناسته و اما شول نسخنه لر كه انده
 قرآن عظيم و اسماء الله يازه اتى كوتر مدن منع بو قدر تيم و زن مزبور او زره بر قبيله نك باباسنك
 اسميدر كه اول تيم بن مرددر كه جدا عللارى مضر در ميم اولك ضمي و ناك كسرى و تشديد يله
 بخي ربوعدن بر شاعرك اسميدر كه اول تيم بن نو بر در التام ماء اولك فتي و ميمك سكوبيله كلا سندن
 حرف ناكلكده بر ديدن كسنة التيمه على وزن الزل زلة تكلمده در اولنسان صفت او زره
 اولق التام ناك فتي و ميمك تشديد يله تمام اولق يقال تشاموا اي جاءوا كلهم و تموا المستم ميمك
 ضمي و ناه ناك كسر يله شول كسنة در كه صوف و دوه بوكي طلب فله طوقى طور ديفى نسته بي
 تمام اتنكيچون التيمه ناك ضمي ايله هبه اولنسان بوك باره سى التيم ناك فتي و نونك ضمي و تشديد يله
 شول اناچدر كه ناك بر جنس اوفى بمشى اولور كه چكر دكسندن ابر لور اتى اهل باده اكل ايلر
 التيمه ناك فتي و نونك ضمي و تشديد يله كذلك ذكر اولنسان اناجك واحدى التيمه ناك ضمي
 و مديله شول نسته در كه كوشدن ايشلرلر انيچودانه سى كي تيمه ناك كسر يله بر شهر ك اسميدر
 التيمى ناك كسرى و اخر زده ياك تشديد يله ذكر اولنسان شهره منسوب اولان نسته تيم ناك
 فتحيله كذلك تيمه به منسوب اولان نسته فتحيله ناي مفتوح فتحيله سن باي مشدده كسور مزن
 نكيم تمان و شام ديرلر بو قدر وار كه تيمه الف اصلى در و يمان و شام كله لر نده باي نسبتدن
 عوض در التيمون ناك فتي و هانك تخفيفيله جمى يقال قوم تيمون كافالو ايمانون سيمويه ايتدى
 طابغه عربدن بعضي تيمى و يمانى ديرلر ناك فتي و ياك تشديد يله التيمه ناك فتي و هانك سكوبيله
 تيمه ده لغتدر التيم فتحيله مصدر در تيمه به كلك معناسته الاتيم همزه نك كسرى و ناك
 سكوبيله تيمه شهره كلك تقول انهم الرجل اذا صار الى تيمه المنهام ميمك كسرى و ناك سكوبيله
 شول كسنة در كه تيمه شهره نك كلسى چوق اوله التيمه ناك ضمي و هانك سكوبيله بر كسنة به
 سوء ظن ايمك اصلى و همه در فصل واوده كورا فشاء الله تعالى تيم الله ناك فتي و ياك سكوبيله
 بكر قبيله سندن بر جاعتك اسميدر كه انره لها زام ديرلر بالارى تيم الله بن ثعلبه در و غمره تيم الله بن واسطك
 دخي اسميدر و بعض نأخذ لفظه الله بيه اللات واقع اولمشدر اصح اول ذكر اولن دره تيم الله كله سنك
 معناسى عبدالله ديمك اولور تيمه الحب ديدكلرندن مأخوذ در عبده و ذلله معناسته التيم ميمك ضمي
 و ياك فتي و تشديد يله محبندن دليل اولان كسنة التيم ناك فتي و ياك سكوبيله دليل فلقى يقال
 تأمنه فلانة و تيم قريش دن بر جاعتدر كه ابو بكر صديق رضى الله عنه انلردن در و اول تيم بن مره در
 جدا عللارى نضر در و تيم بن غالب دخي قريش دن بر كسنة نك اسميدر و تيم بن قيس و تيم بن شيان بكر
 قبيله سندن بر كسنة نك اسميدر و تيم بن ضيه و تيم اللات كذلك ضيه قبيله سندن بر كسنة نك اسميدر و تيم
 اللات كذلك خزرج قبيله سندن بر كسنة نك اسميدر كه انصار دن در كه اول تيم اللات بن ثعلبه در كه
 اسمى نجاردن و بنو تيم بن ثعلبه طى قبيله سندن در التيمه ناك كسرى و مديله شول قيوندر كه اتى

تم
توم
تيم

يقال انهم جسم فلان اذا ذاب بس انهم كبي دروز ناومعنى التهمة نالك ضمي وميك تشديد بلفه برقبه
 قوری اولقی التمه نالك ضمی ابله متاع بیت که تلوم واوانی مقوله سی درمنه قولهم ماله تم ولازم وما یملك
 ولازم اورم اورم متنه صرف اولان نسنله درلر تم نالك ضمی ومیک تشدید بلفه حرف عطف در
 رتب و تراخیه دلالتا بدر وگاه اولور آنک اوزرنه نادی اذخا ایدوب عت درلر تنکیم شاعرک شعرنه
 فضیت تمت قلت لایعیننی واقع اولشدر تم نالك فتی ومیک تشدید بلفه اول اراده دیمک اولور هناك
 معنائه وتم افاده بعد ایخده هنا کیدر افاده قرب ایخده التمه فتختینله آنک کوبکی کسلدی برمنقطع
 السرة معنائه التمه وزن زبور اوزره بمعناه التیم علی وزن التکریم ایکی اولاشق کسکی
 بری برندن ابرقی ابن السکبت رواهی اوزره بقال تمت العظم تيمما اذا کان عتافاته التمام نالك فتی
 ومیک سکونیه شول کسنه در که طوبیغی نسنه بی افاده التوم نالك ضمی ومدیله صرمسقی سیر معنائه
 التومة نالك كذلك ضمی ومدیله قلیج بلجای ری زبان شمیر معنائه (فصل الجیم) الجوم ضمتیله
 قوس به کوکسن و بروب باقی بقال جیم الطایر یجتم جئوما من الباب الاول والثانی اذا تبدل بالارض
 وبوا انسانه دخی استعمال اولور الجئمة جیمک ضمی ونالك فتخیه شول او یخو جی کسنه در که سفره
 قار اولجبار الجئامة جیمک فتی ونالك تشدید بلفه بمعناها الجئمة میمک ضمی ونالك فتی وتشدید بلفه
 شول حیواندر که دری ایکن جنس اولنوب بعده رمی اولنوب قتل اولنه مصبوره معنائه لکن بجئمة
 طیر قسمته وطوشن قسمته وانلره شبیه اولند مخصوصدر و بوندن نهی اولشدر الجئسان جیمک ضمی
 ونالك سکونیه بدن جسد معنائه ابوز بدر واهی اوزره بقال ما حسن جئمان الرجل وجئمانه ای جسد
 واصمعی ابتدی جئمان شخصدر یعنی معین نسنه در کرک بدن دیمک صالح اولسون کرک اولماسون
 وجئمان جسمدر یعنی بدندر مثلاً کعبه شرفها الله که بعض اشعارده اندن جئمانه تعیر اولشدر شخصدر
 جسد کلداریو بقال جاء نابری مثل جئمان القطاة وقطاة بغور تلق دیکلری قوشدر اسفرو معنائه الجیم
 جیمک فتی وحاک کسری ومدیله آنش املنندن در وهر نار عظیمه جیم درلر جان حقور برده اولسه باری
 تعالیک بو قولنه بناء که بیور مشدر قالوا ابنا والهبنا نالقه وه فی الجیم الجاحم حاک کسریله زیاده اسی اولان
 مکان الجحمة جیمک فتی وحاک سکونیه کوز عین معنائه جیر لغی اوزره وبقال جیم الرجل اذا فزع عینه
 کالشاخص وشاخص کوزن اجوب فلان کسنه به درلر الجاحمة حاک کسریله شول کوز که اجق
 قالش اوله التیم علی وزن التکریم حدتله نظر قلیق بقال جیمتی بعینه محججای احدالی النظر الاجم
 همز مک وحاک فتخیه کوزنک قرمز یلغی زیاده اولوب کوزی واسع اولان کسنه الجحماء جیمک فتی
 وحاک سکونی وانفک مدیله مؤثی ذکر اولان صفتلوعورت معنائه الجحام جیمک ضمی وحاک تخفیه بلفه
 برمرضدر که انسانه عارض اولدقده کوزلری شبشر الاجحام همز مک کسریله برانسنه دن کبر وچه کلسک
 بقال اجم عن الشئ اذا کف عنه مثل اجم وزناومعنی الجحمة علی وزن الدحرجة طارلق وبدخولق
 الجحرم علی وزن جعفر بدخو اولان کسنه بقال رجل جحرم ای سبی الخلق الجحشم علی وزن المزبور
 شول دوه در که بانلری شمش اوله منتفخ الجنین معنائه الجحطم علی الوزن المزبور ایضا کوزلری
 بیوک اولان کسنه عظیم العینین معنائه الجحلمة برکسنه بی یصق بقال جحلمه ای صرعه الجحمة
 فتختیله رجالدن قصیرا قامه اولان کسنه الجحدم كذلك فتختیله جمعی قصیرا قامه اولان کسنه له معنائه
 وجدمه برامز قویه دخی درلر شاه ردیة معنائه الجحدم جیمک کسری و ذال معجمک سکونیه
 برنسنه نک اصلی وگاه اولور جیمی مفتوح قلو رلر وجدمه برقطعه به دخی درلر کرک ابی قطعه سی اولسون
 کرک غیری و قمیجه دخی جذمه درلر الجحدم جیمک فتی و ذالک سکونیه کسک قطع معنائه
 نقول جذمت الشئ جذما من الباب الثاني اذا قطعه الجحدم جیمک فتی و ذالک کسری ومدیله
 کسلس نسنه مقطوع معنائه الجحدم فتختیله برکسنه الی کسلس اولقی بقال جذم الرجل جذما

توم
جیم

جیم

جیم

جیم

جیم

جیم

جیم

من الباب الرابع اذا صار اجذم الاجذم الفلک وذلك فحيلة مقطوع اليه اولان كسبه وفق الحديث
 من تعلم القرآن ثم نسيه الى الله وهو اجذم الجذمي جيك فتي وذلك سكوتي والفلک قصر يله جعي
 حق ونوكي كي ونوكي دخی احقر معنا سنده در الاجذام همزتك وجيك كسريه كسلك انقطاع
 معنا سنده الجذام جيك ضمي وذلك تخفيفه بر مر ضرر كه معروفه بقال جذم الرجل على صيغة
 المجهول وجذام يندن بر قبيله نك اديدر كه حسي طاعنده سسا كن اولورل ومضر قبيله سنك نسب
 شناسلري انلزي معدسندن در دبرل المجذوم ميكن فتي وذلك ضمي ومديله جذامه مبتلا اولان
 كسبه ولا يقال اجذم الجذامة جيك ضمي وذلك تخفيفه اكني بحد كدن صكره باقي فلان جذمة
 جيك فتي وذلك كسري ومديله عبد القيسدن بر قبيله نك ادي وجذمة حيزه ملكي اولوب جزيره
 ملكه سي اولان زبائك صاحبي اولنك اسميدر كه اول از قبيله سندن جذمة الارش بن مالك در
 الجذمي فحتمنله جذمة به منسوب اولان نسبه وجذمي جذمة بنی اسده منسوب اولنه دخی دبرل
 سيبويه ابدی بكار اعتداد ايتد كم كسبه خبر وريدي كه عرب طاسا يفه سنك بعضندن ايشدم كه
 بنی جزيمه به نسبتده جذمي دبرل دي جيك ضيله وابوزي ابدی هر بار كه سيبويه حدثي من اثن به ديه
 يعني راعتماد ايتد كم كسبه بكا خبر وريدي ديه مرادي بنم ديدی المجذامة جيك كسري وجيك سكوتيله
 محسن تبر كسيحي كسبه يقال جل مجذامة اي سريع القطع للسودة الاجذام همزتك كسريله دوه
 سريده سرعت ايتك يقال اجذم العبر في سيرة اذا اسرع واجذام بر نسبه دن قور بعه دخی دبرل
 الجرم جيك ضمي ورائك سكوتيله كاه ايتك ذنب معنا سنده الجرمة جيك فتي ورائك كسري ومديله
 معناه وجرمه كاسب معنا سنده كلور يقال فلان جرمة اهله اي كاسبهم الاجرام همزتك كسريله
 كذلك كاه ايتك الاجرام همزتك ورائك كسريله كذلك كاه ايتك يقال جرم من الباب الثاني
 واجرم واجترم كله معني الجرم جيك فتي ورائك سكوتيله كرم معنا سنده فارسي معربدر الجرم
 ضمتيله اسي شهرل تكيم سرود صادمه حله نك ضمله صفوق شهرله دبرل ايكدسده فارسي معربدر
 وجرم ايكي جماعت در عريده بري قضا عده كه اول جرم بن زابن در وري دخی طيشده در وجرم قطعه
 دخی دبرل وجرم قيونك بو كن قر قعه ده دبرل تقول جرمت صوف الشاة اذا جز زنه وجرم المقه
 دخی دبرل تقول جرمت مقه اذا اخذت منه مثل جلت وزنا ومعني وجرم كسب معنا سنده كلور يقال
 جرم يجرم من الباب الثاني اذا كسب وجل معنا سنده كلور قال الله تعالى لا يجر منكم شأن قوم اي
 لا يحملنكم وبقي لا يكسبنكم وشأن بغضه دبرل الاجرام همزتك ورائك كسريله كذلك كسبك يقال
 جرم النخل واجترمه اذا صرمة يعني خرما كسبه الجرام رايك كسريله خرما كسيحي كسبه وبنو
 جارم عربدن بر قومك اسميدر الجرم جيك ضمي ورائك فحيلة جارمك جعي خرما كسيحله معنا سنده
 الجرام جيك ضمي ورائك كذلك تشديده كذلك جعي الجرام جيك كسري وفتي ورائك تخفيفه
 خرما كسيحي يقال هذا من الجرام والجرام وجرام كسر جيله جرمتك جعي كلور كرمه كرام كي
 يقال جله جرام اي عظام الاجرام ومله كسر جيم وتشديده لمله باشلوه دوه دبرل الجرم جيك كسري
 ورائك سكوتيله جسد معنا سنده در واون معنا سنده كلور وجرم صوته دخی دبرل ابن السكيت روايتي
 وغيره روايتي اوزره وابو حاتم ابدی عامه فلان صافي الجرم ديمكه حريصلدر صافي الصوت
 و صافي الحلق معنا سنده لكن بو خطا در ديدی الجرمة جيك كسري ورائك سكوتيله خرما كسن
 طائفة الجرامه جيك ضمي ورائك تخفيفه خرما كسلور كن انا چدن دوشن خرما الجرم جيك
 فتي ورائك كسري ومديله انا چدن كسبن خرما وجرم جكر دك معنا سنده كلور ابو عمرو روايتي اوزره
 الجرام جيك فتي ورائك تخفيفه كذلك جكر دك معنا سنده در مزبورك روايتي اوزره ومن بور ابدی
 بونلر يعني جرمله جرام قوري خرمايه دخی اطلاق اولورل تكيم ابن السكيت باب فبل وفعاله ذكن

ایتشدر شعیب ابله شحاح کبی بخبل معنسانه کهم ابله کهام کبی مسن معنسانه وعقیم ابله عقام کبی ولد
 کتور مز معنسانه و بجبل ابله بجال کبی جستم معنسانه و صحیح الادیم ابله صحاح الادیم کبی بی جراحت
 معنسانه المجرم میک ضمی ورائک فتی و تشدید ابله تمام اولان بل الحزمة وزن مزبور اوزره موئی
 بقال حول مجرم و سنة مجرمة ای تمامه الجرم فختنله ورائک ضمی و تشدید ابله کچمک نقول
 مجرمت السنون ای انقضت و مجرم اللیل اذا ذهب و مجرم برکسنة اوزره ایشلدی کاهی اسناد
 ایتکه دخی دیرل بقال مجرم علی فلان ای ادعی ذنبالم اقله لاجرم فختنله و اخرنک فتح اوزره بناسی ابله
 فرا ایتدی بو برکله در که اصلنده لابد و لا محالة معنسانه در وقتا که بومعناده استعمالی کثیر اولدیسه
 معنای قسمه تحول ایتدی و حقا مزله سنه نازل اولدی بواجلدن جوابنه لام داخل اولدی تنکیم جواب
 قسمه لام داخل اولور الجرثومة جبک و ناک ضمیله اصل معنسانه و جرثومة النمل قرنبه بواسی
 الجرم فختنله و ناک ضمیله جمع اولق الاجر تمام همزه ناک کسریله بمعناه یقال فجرثم الشیء
 و اجرثم اذا اجتمع الجرابة جیم اولک فتی و ثانیکن کسریله بمجملدن رقوم در که جزیره ده ساکن
 اولورل بقال الجرابة بظ الشام و بظ فختنله بر قومک بور کنه دیرل الجرجم علی وزن الد حرج
 وحشی یا غنده دیو شربوب ساکن اولق بقال تجرجم الوحشی فی و جاره اذا تقبض و سکن الجردمة
 علی وزن الد حرجه برکسنة صول الن طعام اوزره قومقدر مکسنة اکل ایتسون دیو جرده کیدر
 وزنا و معنی و جرده سوزی چو غلغله دخی دیرل بقال جردم اذا اکثر فی الکلام الجرسام جبک
 کسری ورائک سکونیه بر علت در که غلیظ غداردن حاصل اولوب سر سام اثرلی کبی اثرلی
 اولور بر سام کیدر وزنا و معنی الجرسة علی وزن الد حرجه برکسنة خسته لکدن افاق بولق
 بقال جرثم الر جل اذا اندمل بعد المرض والهزال فهو مثل جرشب وزنا و معنی و رسته حدت
 نظارله نظر ایتکه دخی دیرل بر شمه کبی بقال جرثم الر جل اذا احد النظر الجرضم جبک وضاد
 معجمه ناک ضمیله زیاده چوق بین کسنة اکول معنسانه الجراضم جبک ضمی وضاد کسریله بمعناه
 جرهم جبک و هانک ضمیله یمن و لا یبندن برقیله ناک اسمیدر که انرا اسماعیل نبینک صلوات الله
 علیه اصهارندن در یعنی اهل یبندندر الجراهم جبک ضمی و هانک کسریله فرموده
 اولان دوه فرار و ابی اوزره بقال جل جراهم و نافه جراهسة الجزم جبک فتی و زای معجمه ناک
 سکونیه کسنتک قطع معنسانه و ناک جزم الحرف دیدکری بندن در که جزم اعرابه سکون کیدر
 بناده نقول جزم الحرف فان جزم و جزم قریبه بی طولدر معنی دخی دیرل نقول جزم القریبة اذا ملاتها
 و جزم خرمای تقدیر و تخمین ایتکه دخی دیرل جزم کبی راء مهمله ابله نقول جزم النخل و جرمنه
 اذا خرسته و حرزه و عرب طایفه سی زم متعارف اولان خطمه جزم دیرل جبر طایفه سنک
 خطندن مقطوع و مأخوذ اولدیغیچون و قلم الجزم شول قلمه دیرل که آنک اوجی محرف قطع اولماش
 اوله و جزم شول سینه به دخی دیرل که نافه ناک فرجنه اد خال ابدوب براخر دوه باور سینه بغلور تا که
 کندی ولدی در صنه الحزمة جبک فتی و ناک سکونیه بر کره بیک اکل و واحده معنسانه التجزم
 علی وزن التکریم قریبه بی طولدر مق و تجزیم عاجز اولغه دخی دیرل نقول جزم القوم ای تجزوا الحزمة
 جبک کسری و ناک سکونیه دوه سور بسندن بر قطعه به دیور و قیون سور بسندن بر قریبه دیرل
 الجسم جبک کسری و سبنک سکونیه جسد الجسمان جبک ضمی و سبنک سکونیه جسد معنسانه
 جثمان کیدر وزنا و معنی و اسمی ایتدی جسم و جثمان جسد معنسانه در و جثمان شخص معنسانه در
 و مزبور ایتدی جسمان جسم انسانک جمی دخی کلور ذیب ابله ذوبان کبی قورنر معنسانه بقال له
 الجسمان ای اجسام کثيرة الجسم جبک فتی و سبنک کسری و مدیه فرموده اولان کسنة بقال
 جسم الشیء من الباب الخامس اذا عظم الجسمان جسمان جسمان جسمان جسمان جسمان جسمان

جرثم

جرجم

جردم

جرسم

جرشم

جرضم

جرهم

جزم

جسم

و وجیم و جسم الجسام جیمك كسر به جسمك جیمی الجسم فتحته و سبك ضمی
 و تشدید به تركسته بی اختیار انك یقال تجسمت فلان من بین القوم ای اخترته کویا که آنک جسم
 قصد انش اولور سن تنکیم تأیته دیر سن انوك علامتن و شخصن قصد ایندم دیمك مخلده و تجسم
 بریری طلبایوب توجه انك که دخی دیرل تقول تجسمت الارض اذا اخذت نحو هاترید ها و تجسم
 جسم اولمغه دخی دیرل و رسته انك اعظمه مباشر ب انك که ده دیرل این السکیت روانی اوزره تقول
 تجسمت الامر اذا رکت اجسمه و جسمه ای معظمه و تجسم بوکسك قومده بوکسك طاعه حقهغه
 دخی دیرل مزبور روانی اوزره تقول تجسمت الرمل والجبل اذ رکت اعظمه الاجسم همزه انك
 و سبك فتحه فرموده اولان رسته جاسم سبك كسر به شام شریفه برقر به نك اسمیدر الجسم
 فتحته برسته بی زحمته تحصیل انك الجسم فتحته و سبك ضمی و تشدید به معناه تقول جسمت
 الامر جسمان من الباب الرابع و تجسمته اذا تكلفته على مشقة الجسم علی وزن التكرم برسته بی
 کوجه تحصیل ایندر مك الاجسام همزه نك كسر به بمعناه تقول جسمته الامر فتحته ما واجسمته
 اذا كلفته اياه الجسم جیمك ضمی و سبك فتحه دونه نك کوكسی صدر بعیر معنسانه جسم وزن مزبور
 اوزره انصار دن بر جاعتك اسمیدر که انك باباسی جسمن خزر جدر و جسمن بی ثقیفه دخی
 بر جلك اسمیدر که اول جسمن ثقیفه در و جسم تغلب قیله سندن بر قومك دخی اسمیدر که انك اراقم
 دیرل و جسم هوا زندن دخی بر جلك اسمیدر که اول جسمن معاویه بن یکر بن هوا زندر الجسم جیمك
 و عین مهمله نك فتحه طمع یقال جمع بجمع جمع من الباب الرابع و جمع انك زیاده اشتها اوزره اولوب
 انی زیاده اكل انك که دخی دیرل یقال جمع اذ اقم الی اللحم و هو فی ذلك اكل و جمع دوه شور اوت
 و دیکن بولوب عظامه و نجس کلابه میل اینسته دخی دیرل و جمع طعامه اشتها اولمغه دخی دیرل
 یقال جمع الرجل اذ لم یسته الطعام الجمعاء جیمك و عینك سکونی والتمك مدله باشلو اولان ناقه
 و مد کرده اجمع دیمزل الجسم جیمك و سبك ضمیه قصیر القامه اولوب زیاده غلیظ اولان کسته
 و قرابتی سبك فقی اقص در الجلم جیمك فقی و لامك سکونیه کسمك قطع معنسانه تقول جلمت
 الشیء جسمان من الباب الثاني اذا قطعت و جمك اوزرنه اولان انی صوبوب المغه دخی دیرل یقال
 جلمت الجزر و احملها جلمها اذا اخذت ما علی عظامها من اللحم الجلمة جیمك فقی و لامك سکونیه
 کوتری حله معنسانه تقول اخذت الشیء جلمته اذا اخذته اجمع الجلمة فتحته کوتری انك که
 طوار کوده سنده وارد ر تقول هذه جلمة الجزر و ای لحمها اجمع و جلمه قبونك کوده سنده دخی دیرل
 ایچی حقوب ایقاری کسلد کدن صکره الجلم كذلك فتحته بچاق که آسکه قبون انی قطع و انور
 الجلمان فتحته ایکی بچاق که برقنده اوله الجلام جیمك كسر به او غافلر جدا معنسانه الاجلجمام
 همزه نك و لامك كسر به جمع اوتق یقال اجلجم القوم اجلجمها اذا اجتمعوا و بعضا ایندی
 اجلجمام بپو کتمك استکار معنسانه الجلمة جیمك و هانك ضمی و ما یبده لامك سکونیه دره نك
 ککاری و فی حدیث ابی سفیان کدت تأذن لی حتی تأذن لخماره الجلمة بن ابو عبیدة ایندی اشبو حدیث
 شریفده جلمه بنله مراد دره نك ایکی جانبیدر اما معروف اولان جلمه تاندر جیمك و هانك فتحه
 مزبور ایندی بن بونی ضمه بنله بو حدیثدن غیر ی برده ایستدم و لکن فی اصل کلامشدر بدینی الجلمة
 جیمك و هانك كذلك ضمیه بر جلك اسمیدر الجلم جیمك فقی و ممك تشدید به کثیر معنسانه قال الله تعالی
 و یحبون المال حبا جاو یقال جم المال و غیره من الباب الاول و الثاني اذا اکثر و جم قیوده جمع اولان
 صوبه ده دیرل و جم کله نك اوزرنه باش بغمغه دخی دیرل تقول جمعت المكیال اذا ملأته فوق الطفاف
 و جم آن دیکلمکه دخی دیرل یقال جم الفرس جامن الباب الاول و الثاني اذا ذهب اعیاءه و کذا
 اذا ترك الضراب جم جیمك فقی و ممك تشدید به سلفده یکن پادشاهلردن برینك اسمیدر الجمة جیمك

فقی و ممیک تشدیدیه شول مکنادر که انده قبونک صوبی جمع اولور الجسام جیمک کسر یله جمی
 صو جمع اولاجق برل معناسنه الجموم جیمک فقی و ممیک ضمیمه شول قیودر که صوبی جوق اوله
 وجوم کذلک شول آندر که برکه سکر تمکدن سکره تکرار سکرده الجموم ضمیمه قیوده صو
 جوق غلق بفصال جم الماء بحجم جوم اذ اکثر فی البئر واجتمع بعد ما استقی ما فيها وجوم برکسنه نک کلی
 قریب اولغه دخی دیرل بفصال جم قدوم فلان جوم اذ اذنا و حان الجمه جیمک ضمیمه جماعت عظیمه
 و جیمک فقی دخی افتدر و جده ضم جیمه باش قلی که قولقدن اشعه ایتروبو و فره دن اکثر و و فره
 قولغه دکل ایتدر و لمه او موزه دکندر و بو مقامه صاحب صراحک جده انبوهی موی سرو غامی
 ان دبدیکی تفسیر مطابق دکلدر الجمانی جیمک ضمی و ممیک و یانک تشدیدیه شول مکنادر که باشند
 این صاچی اوزون اوله طویل الجمه معناسنه و تون علی خلاف القیاس زیاده اولتمشدر و اگر جده ابله
 برکسنه نسیمه اولنوب ا کانسبت اولنسه جی دیرل الجمام جیمک ضمی و کسری و ممیک تخفیفیه شول
 فسنه در که کیه طولد قد نصکره اوزرنه بغلور کیه باشی معناسنه و جام جیمک کسر یله برنسنه نک
 صوبله طولسنه دیرل و جیمک ضمیمه اوله طولسنه دیرل بفصال عندی جام القدح ماه بالکسر و جام
 المکوک دقفا بالضم و لا بفصال الجمام الا فی الدقیق و اشباهه یقال اعطنی جام المکوک اذا حط ما بحمله
 رأسه فاعطاه الهم فتمتینه بمعناه الاجام همزه نک کسر یله کیه باش بغمه دیرل تقول اجمت
 المکیال اذا بلغ الکیل جامه الجمان جیمک فقی و ممیک تشدیدیه باشی اولان کیه الججم جیمک فقی
 و ممیک تخفیفیه آت دیکلنوب راحت اولق بفصال جم الفرس جاما اذا هب عیاؤه و کذا اذا ترک
 الضراب الاجام همزه نک کسر یله بمعناه یقال اجم الفرس علی البناء للمجهول اذا ترک ان یرکب
 و یقال اجم نفسك یوما و یومین و اجام برنسنه حاضر اولغه دخی دیرل بفصال اجم لامر اذا نادوا حضر
 و یقال اجم الفراق اذا حان الاجم فتمتینه شول بنادر که ککره سی اولیه یقال بنیان اجم ای لاشرفه
 الجماء جیمک فقی و ممیک تشدیدیه و الفک مدیه موثی و جاء شول صورت دخی دیرل که دیرسکی
 سوری اولیه یقال امرأه جاء المرافق و اجم شول رجه دخی دیرل که او غرا شده آنک کدری اولیه
 الجماء الغفیر جیمک فقی و ممیک تشدیدیه و الفک مدیه جماعت ناسه دیرل تکیم باب راده مرور
 ایتشدرو جاشول قویه دیرل که بو یزی اولیه یقال شاة جاء ای لاقرن لها الاستجمام همزه نک
 و تانک کسر یله ان و اگر قوی بر مقدار دیکلنمک یقال استجم الفرس و البئر اذا جم و یقال انی لاستجم
 قلنی بشی من الله لاقوی به علی الحق الجمجمه علی وزن الزلزله کلامی آشکاره سوبلک الجمجم
 علی وزن التزلزل بمعناه یقال جمجم الرجل و جمجم اذ لم یبین کلامه الجمجمه جیملک ضمی و ممیک
 اولک سکر نیله قفا ککی که دماغی مشتمل اولور و جمجمه انجسندن قدحه دخی دیرل و جمجمه شول
 قویه دیرل که شور برده قازلمش اوله دیرل الجما جم جیم اولک فقی و تانیک کسر یله بر موضعک اسمیدر
 ابو عیدر ابندی موضع مزبوره دیرل الجما جم دبیدلر انده اغاج قد حلا ایشلند کدن اوتری جاجم العرب
 وزن مزبورا و زره شول قیه لدر که برکسنه نسبت اولنسه انلره نسبت اولنور جمع بطونی جمع
 ایتد ککری جهندن کلب بن و بره قیه سی کبی که لخال کلپی دینلسه بطوندن شی اخره نسبتدن
 استغنا کلور الجمجم جیمک فقی و ممیک کسری و مد یله شول اوند که بر مقدار او را تمش اوله و هنوز
 کان بولیه الجمجم جیمک فقی و هانک سکونیه دورک اولان بوز یقال رجل جهم الوجه ای کالج الوجه
 و جهم برکسنه نک بوز نی دورک قلغه دخی دیرل الجمجم فتمتینه و هانک ضمی و تشدیدیه کذلک بوزی
 دورک ایتل تقول جهمت الرجل فجهمت ادا کلجت فی وجهه المجهومه صمیمه بوز دورک اولق
 بفصال جهم جهوم مقن الباب الخامس اذا صار باسرا الوجه المجهوم جیمک فقی و هانک ضمی و مدیه
 عاجز اولان کسنه یقال رجل جهوم ای عاجز لا یقدر علی شی الجمجمه جیمک ضمی و هانک سکونی ابله

جهضم

او آخر ليلك ابتداسی فرار واتی اوز ره الجهم جیم فقی و هانك تخفیفی الیه شول بلوتر که آنک
 بهموری اولیه جیم علی وزن حیدر بر موضعك اسمیدر الجهم علی وزن جعفر باشی بیوک
 اولوب یوزی دکر می اولان کسنه و جهضم ارسلانه دخی دیرل الجهم فقیته و هانك سکونی
 وضاد معجمه نك ضمی الیه متکبرا و لمق تعظمه تعظرس کیدر وزن و معنی جهنم جیم و هانك فقی
 و نونك فقی و تشدید یله شول آتشك اسم لرندن در که خدای تعالی اخرته آنکله قوللار نه عذاب ایدر
 و اول خاسیه الحاق اولمشدر حر فالثی مشدد قلیا غله و لای نصرفدر تعریف و ثانی نشدن اوتری
 و بعضی جهنم فارسی معر بدر دیدی جهنم کسرتینله و نونك تشدید یله درین اولان قوی بر ربعدیه
 القصر معانیه یونس و ایتی اوز ره و جهنم عمر بن قطنك لقیدر و بعضی جهنم اعشانك نابعه سنك
 اسمیدر دیدی و نابعه شول جنه دیرل که بر کسنه نك اردنجه بورر هر قدیه کیدر سه یسه کیدر
 (فصل الحاء) الحتم حانك فقی و نانك سکونی سه برنسنه بی محکم قلیق و حتم حکمه دخی دیرل قضا
 معناسه الحتم ضمیمه جعی و حتم برنسنه بی واجب قلیقه دخی دیرل نقول حتم علیه الشی
 اذا وجبت الحام نانك کسریله قاضی اولان کسنه و حاتم قره قرغه دخی دیرل و دن بوره حاتم دیدیلر
 طایفه عرب زعی اوز ره فراقه حکم ایتد کیچون تطیرا حاتم الضائی نانك کسریله شول کسنه در که
 سخاده آنکله مثل ضرب اولنور و اول حاتم بن عبدالله بن سعد بن الحشر جدر و بواسطه منصرفدر
 و بعضی اشعارده که لای نصرف شکلنده بلاتون رابع اولمشدر ضرورنه بناء در اجتماع ساکنیدن
 اوتری سونی کسره و یرمک مخلطه تنوخی حذف ایشلدر الحما حانك ضمی و نانك تخفیفی الیه خوان
 اطعام اوزرنده دوکان خرد و اندر الحتم فقیته و تاء نانك ضمی و تشدید یله اکل اولان نسنه نك
 دو کذبسی دو کلک هشاشه الطعام معناسه یقال هو ذو تخم المتختم میك ضمی و تاء نانك فقی
 و تشدید یله طعامن دو ککان نسنه و هو غرض المتختم و عض نازه معناسه در الحتم حانك فقی
 و تاء مثله نك سکونیله و یرمک اعطا معناسه یقال حیم له حتم من الباب الثاني اذا اعطاه و حتم برنسنه بی
 او مغه دخی دیرل نك معناسه نقول حشمت الشی اذا دلکته الحمة حانك فقی و نانك سکونیله قره می
 اولان دپه اکسه حرام معناسه و بوسیدن نساطفه سنك بعضه حشمت دیدیلر الحزمه حانك و نانك
 کسری و نانك ماینده سکونیله شول مدو برنسنه در که یوقر و طودا غلک اوزنه سنه در چسان براره
 اوز و نجه اولسه صاحبیه بنظر دیرل الحجم حانك فقی و جیم سکونیله برنسنه نك یومر بسی جبه سی
 حیدر معاسند و اکثر نسخده و عبارت جوهری حیم الشی حیر و واقع اولمشدر زای معجمه الیه لکن صواب
 دال مهمله الیه در یقال بس لرفقه حیم ای تو و حیم حانك شیشه حکمه سنه دخی دیرل یقال حجمه بحجمه
 من الباب الاول و حیم اوغلان نه سنکله دخی دیرل یقال ما حیم الصبی ثدی امدای مامصه و حیم دوه نك
 اغزنه ایدر مسون دیو حجام وضع ایتد که دخی دیرل که بودوه نك هیجانی حینده قلیقور نقول حجمه
 اذا جعلت علی قد حجام و حیم منع ایتد که دخی دیرل یقال حجمه عن الشی الحجمه من الباب الاول اذا کفته
 عنه الاحجام همزه نك کسریله ممنوع اولمق یقال حجمه فاجیم ای کفته و کف و هو من النوادر مثل
 کینه فاجیم المحجوم میك فقی و جیم ضمی و مدبیه حجامت اولسان کسنه و محجوم شول دوه
 دخی دیرل که اغزنه ایدر مسون دیو حجام وضع ایتد که دخی دیرل یقال حجمه عن الشی الحجمه من الباب الاول اذا کفته
 حانك فقیله اسمدر حجامت فلن ایتد معناسه الحجم میك کسری و جیم فقیله حجامت الاجق شیشه
 الحجمه وزن مزبور اوز ره كذلك حجامت شیشه سی الاحجام همزه نك و نانك کسریله حجامت المق
 یقال الحجمت من الدم الحجام حانك کسریله شول نسنه در که دوه نك اغزنه وضع ایدرل ایدر مسون دیو
 الحجام حانك فقی و جیم تشدید یله حجامت فعان ایدن کسنه و عر بلرک افرغ من حجام سا باط دیدک
 بر مندر که بطلال اولنور حقه ضرب اولنور زیا سا باط نام موضعك حجامی غایت کسادندن مرود

حتم

حجم

حزم

حجم

ایدن عسکری و بر سینه خجامت ایدر مشی دونش اولد قده حقلشقی قولیله پس ثناء علی ذلک مثل من پوری
 ضروب اینجیلردر الحوجمة حاک و جمیع فقی و واک ماینده سکونیه فرمزی کل ابو عبید
 رواجی اوزره الحوجم وزن من بوراوز ره جمعی فرمزی کلار معناسنه الاحتدام همزه نك و تانک
 کسریله اودیالکلمتی بقال احتدمت النار اذا التهب و بقال احتدم صدر فلان غیظا و احتدام
 فان زیاده فرمزی اولغه دخی دبرل بر مرتبه ده که قر او لغه مایل اوله بقال احتدم الدم اشتدت حرته
 حتی یسود المحتدم همک ضمی و ذالک کسریله زیاده اسی اولان کون بقال یوم محتدم اذا کان شدید الحر
 الخدمة فختبئله آنش بالکلمتک آوازی الخدمة حاک ضمی و ذالک فختبئه شول جو ملک در که
 فایمسی سر یغ او له صلودک مقابلدر الحدم حاک فقی و ذال مجهم نك سکونیه کسمک قطع معناسنه
 نقول خدمت الشی اذا قطعته و خدم فختبئه پوریمکه دخی دبرل و هر نسنه که سر عتله اواله
 ا کاحدم دبرل بقال خدم فی قرانه من الباب الثاني و قال عمر رضی الله عنه اذا اذنت فترسل و اذا اذنت
 فاحدم الخدم حاک فقی و ذالک کسری و مدبله که سکین قلیج بقال سف خدم الخدم
 حاک ضمی و ذالک فختبئه قصیره القامه اولان عورت خدمه حاک فقی و ذالک کسری و مدبله
 رجالدن بر کسنه نك اسمیدر که اول خدمه بن ربوع بن غیظ بن مرعدر حدام حاک فقی و میک
 کسراوزره بناسی ایل بر عور نك اسمیدر قطام کهی حدام علی وزن جعفر بر حاک اسمیدر
 و نیم بن حدام الضی تابعیدن در الحدم لمة علی وزن الدرجه سرعت ایتک بقال مریم حدام اذا مر
 کانه یتدحرج و تدحرج بوالحق معناسنه در الحرم حاک ضمی و رانک سکونیه احرام ایتک عایشه
 رضی الله عنها ایتدی کنت اطیبه لحله و حرمة ای عند احرام الی صلی الله علیه و سلم اخره
 حاک ضمی و رانک سکونیه بر نسنه به مباشرت حرام اولق و جوهر نك بو مقامده حرمتی مالاحیل
 انها که قولیله تفنیر انجسی مساحیه مبنی در بقال حرم الشی حرمة من الباب الخامس الحرم
 حاک ضمی و رانک که ذالک سکونیه بمعناها بقال حرمت الصلوة علی الحائض حرما و حرمة
 بر کسنه نك اهل و عیالنه دخی دبرل الحرم حاک ضمی و رانک فختبئه جمعی اهل یتلرم معناسنه المحرمة
 مبن فقی و رانک فقی و ضمایه که ذالک مباشرتی حلال اولم بن نسه الحرم حاک فقی و رانک
 تخفیفله احرام کین کسنه بقال رجل حرام ای محرم الحرم ضمتبئه جمعی قد الله قدل کی و قدل باسک
 اردنه دبرل قفامعناسنه و حرم شهو ریننده درت ایه دخی دبرل که اول ذوالقعدة و ذو الحجة و محرم
 و رجب دو که انلرک حقنه ثلثه سردو و احد فردا دینشدر و سرد سین مهمله ایل طوفنق و وی برنه
 او اشقی معناسنه در عرب طایفه سی ذکر اولان آیلر ده قتالی حلال کور در دی الایکی جامع که ایلر
 خشم جامعته طی جامعتی در زبر ایلر ده قتالی حلال کور در دی پس شول کسنه که من بور ایلر ده قتالی
 تا حرایدر در دی حرمانه ایلرکم لقتال فی هذه الشهور و الادماء المحلین در در دی یعنی عرب طایفه سی شهو
 من نوره ده قتالی حلال که و رانلرک قتلنی حلال کور در دی خاصه الحرم حاک فختبئه حلالک
 ضد بدر الحرم حاک کسری و رانک سکونیه بمعناه و قری به قوله تعالی و حرم علی فریة هلکناها
 و کسان ایتدی نوک معناسی واجب دیمکدر الحرمة حاک کسری و رانک که ذالک سکنه سکونیه جماعه
 حریم ایلرک غلت معناسنه و فی الحدیث الذین تدرکهم الساعة تبعث علیهم الحرمة و یسلون اطیاء یعنی
 حرص مجامعت ایلر مسلط اولوب خیالی زایل اولور و حرمة که ذالک محروم لغه دخی دبرل حرمی
 حاک کسری و رانک سکونی و اخرنده یانک تشدیدله حرمة منسوب اولان کسنه الحرمة وزن
 من بوراوزره موثی و حرمة حرمة منسوب اولان او قلره دخی دبرل حرم الله فختبئه مکه مشرفه
 الحرمان فختبئه صبیغة نثیه اوزره مکه مشرفه و مدینه منوره و حرم فختبئه کاه اولور حرامه
 اطلاق اولور و یونک نظیری زمن ایلر زماندر الحرمة فختبئه فیونده اولان شهوت مجامعت تنکیم ناهده

خدم

خدم

خدم

حرم

اولان شهوت مجامعت ضمه دیرل ضد معجه و باء موحد و عین مهمله ایلله و اینکده اولنه حناء دیرل
 حاء مهمله ایلله و نونله الاستحرام همزه نك و تانك کسریله قیون و قیونك غیری چتال طرقلی اولنلر
 مجامعت حریص اولمق یقال استحرم الشاء وکل اثی من ذوات الظلف خاصة اذا شئت الفعل و اوی
 ایندی استحرم الکلبه و الذئبه دخی دیرل خان ار ککله مجامعت طلب اینسه لخرمی حانك فتی و رانك
 سکونی و الفک قصر یله شول مؤنندر که مذکر طلب ایلله الحرام حانك کسریله جعی لخرمی حانك فتی
 و الفک قصر یله کذلک جعی بحالی ایلله بحال کبی کویا که مذکری کللو اولسه حرمان کور دی محارم الابل
 میك فتی و رانك کسریله کیجه ایلله قور خلو اولان بولار که قورخق اولان کسنه یه کا کتک حرام اولور
 المحرمات میك فتی و رانك ضمیله حرمت ایجاب ایدن نسنه لاصمی روایتی اوزره یقال ان لی محرمات فلا
 تهکها و هنک حرمتی نقض ایتمکه دیرل المحرمه میك فتی و رانك ضمیله کذلک و احدی حرمت ایجاب
 ایدن نسنه معنانه المحرم میك ضمی و رانك فتی و تشدید یله شول آی در که شهو رسنه نك ابتدا سیدر
 و محرم شول در یه دیرل که هنوز دباغت اولغا ماش اوله و شول قمچیه دیرل که هنوز ملائم اولمه و شول
 ناقیه دیرل که هنوز باش او کر غماش اوله ابو زید روایتی اوزره التحريم علی وزن التکریم حرام
 قلیق که تحلیک ضدیدر الحريم حانك فتی و رانك کسری و مدیله برنسنه نك اطراف یقال حريم
 البئر و غیرهای ما حوالها من مرافقها و حقوقها و حريم محرمک ثوبه دخی دیرل و طایفه عرب
 طواف ایدر کن عربان طواف ایدوب ثوبلرن جفروب اوکار نه قورل مش و حريم اسم رجل دخی اولور
 تنکیم بعض اشعارده وارد اولشدر الحرمة حانك فتی و رانك کسری و مدیله هر طبع اولان
 نسنه در که فوت اوله و حریمه برنسنه حرام اولغه دخی دیرل یقال حرمة الشئ بحرمة الحرمة
 حانك فتی و رانك کسریله برنسنه برکسنه یه حرام اولمق الحرمان حانك کسری و رانك سکونیه بمعناه
 یقال حرمة الشئ بحرمة حرمان الباب الثاني مثل سرقة سرقا و حرمانا الاحرام برکسنه دن برنسنه بی
 منع ایتمک یقال احرمة اذا منع اياه و احرام بر حرمة داخل اولغه دخی دیرل که هتک اولغه قابل اولیه
 یقال احرم الرجل اذا دخل فی حرمة لاهتک و احرام شهر حرامه داخل اولغه دخی دیرل یقال احرم
 الرجل اذا دخل فی الشهر الحرام و احرام حج ایچون و عمره ایچون احرام کیمکه دخی دیرل و بو که
 حرام دیدیلر هر حلال اولان نسنه بونکله حرام اولد یغیچون قتل صید حرام اولد یغی کبی و نسا حرام
 اولد یغی کبی احرورم میك فتی و رانك ضمی و مدیله معبشتی مشکل اولان کسنه تنکیم باری نعا اینک
 للسائل و المحروم دبدکی قولنده این عباس ایندی محروم محارف اولان کسنه در و محارف وجه معاشی
 کدوم شقله اولان کسنه در الحرمة حانك و رانك فتیله صغیر بقره معنانه الحريم علی وزن
 حیدر جعی صغیر معنانه لآخر نجام همزه نك و رانك کسریله ازدحام و برمک یقال احرنجم القوم
 اذا ازدحوا المحرجم میك ضمی و جیمک کسریله چو قلیق نسنه عدد کثیر معنانه الحرجة علی
 وزن الدحرجة دوه لری کیر و توسکروب ری ری اوزره جمع ایتمک تقول حرجت الابل فاحرنجمت
 اذا رددتها فارتد بعضها علی بعض الحزم حانك فتی و رای مجهمک سکونیه برنسنه بی بعلق تقول
 احزمت الشئ احزمت حرامن الباب الثاني اذا شدته و حزم حزن دن مرتفع اولان بره دخی دیرل حزن
 بوکسک و برک اولان یردر و حزم برکسنه کندی احوالی ضبط و تداوک ایتمکه دخی دیرل الحزاة
 حانك فتیله برکسنه احوالنده رشدا و زره اولمق یقال حزم الرجل حزامه من الباب الخامس الحزام
 زانك کسریله رشدا و زره اولان کسنه الحزم حانك فتی و زانك کسریله بمعناه الاحترام همزه نك
 و تانك کسریله برکسنه بلنه قوشق بعلق التحزم فتیله و رانك ضمی و تشدید یله بمعناه یقال احترمت
 و تحزمت بمعنی ای تلب و ذلک اذا شد وسطه بحبل الحرمة حانك ضمی و زانك سکونیه رباغ اودن
 باخود غیری نسنه و حزمه برانك اسمیدر الحزام حانك کسریله قولان که آنک بلنه بغلر لر و منه قوام

حرجم

حزم

جاءوا الحرام الطيبين وطبي محمد رثي معنائه وتقول حرمت الدابة اذا شددت في وسطه الحزام
وحزام او غل بغر دغنه دخي دبرل که بشکده اؤکله اللرن بغلزل الحزم ميمک فتي وزانک کسريله
قولان بغليحق رحمل حزام معنائه الحزم فتحتهله کؤکسده اولان طونفلق غصص کيدرو زنا
ومعنى يقول منه حرم بحرم حرمنا من الباب الرابع وحرم آتک بانلری قبا اولمق که هضمک ضدیدر وهضم
آتک بانلری بری برنه منضم اولمق یعنی بالق قرنلی اولمق در که آت اهلی اولنلر قتده اول مثلوعیب عد
اولنور الحزمتان حانک فتي وزانک کسری ومديله ايکی کسنددر باهله قبیله سندن که انلر حزمه
وزینه در وکا اولور زینتان دبرل الحیزوم حانک فتي ویا نک سکونی وزانک ضمی ومديله کؤکس
اورتسی وقولان ابرشدکی بز الحزیم حانک فتي وزانک کسریله بمعناه بقال شدت لهذا الامر حزمی
حیزوم حانک کذلک فتي ویا نک سکونی وزانک ضمی ومديله ملائکه جنسک آتک اسمیدر وقاموسده
جبریلک آتک اسمیدر دیمش الحسم حانک فتي وسبنک سکونیه کسمک قطع معنائه وحسم
طمری داغلوب قانی کسکه دخي دبرل وفي الحديث انه انی بسارق فقال اقطعه ثم احسموه اکووه
بالتار ليقطع الدم وفي حديث اخر علیکم بالصوم فانه محسنة للعروق ومذهبه للاشرواشر کوره
اولوب حرن اولمغه دبرل الاحتسام همزه نك وهانک کسریله کسمک انقطاع معنائه الحسوم
ميمک فتي وسبنک ضمی ومديله غداسی رامز اولان صبی الحسوم ضمتبه متتابع اولان کونلرتکیم
باری تعالینک وثمانیه ايام حسوما قولنده متابعه معنائه دیمش در وبعضرايتدی حسوم
شوم معنائه در یقال الیالی الحسوم لانها تحسم الخیر عن اهلها الحسام حانک ضمی وسبنک
تحقیقه کسکین قلیج سبف قاطع معنائه وحسام السبف قلیج کسکین اولان بری حسم ضمتبه
بر موضعت اسمیدر حسمی حانک کسری وسبنک سکونی والفک قصر یله بادیده بریرک اسمیدر که
انده بوکسک واطرافی هموار طساغلوارد که انلرک توزی خالی دکلدرو فی حدیث ابی هریره
مخرجکم الروم منها کفرا کفرا الی سبنک من الارض قبل وما ذلک السبنک قال حسمی جذام وکفر کافک
فتی وفانک سکونیه قریه معنائه در وسبنک سبن مهمله نك ویا نک ضمیله طوار طراغیدر که
بو مقامده برک بردن عبارتدر مجاز او جذام رقبیله نك اسمیدر که ذکر اولان طساغلوارد ساکن
اولور الحشمة حانک کسری وشین ميمه نك سکونیه او تانمق وغضبه کلک واصمعی ایتدی
حشمت همین غضبه کلک در او تانمق معنائه دکلدرو فصحاى عربدن بعضی ان ذلک لما
بحشم بنی فلان دیرلردی ای بغضهم وانوزید ایتدی حشمت ال جل واحشمته دبرل بر معناه که بو نلرک
معنایی مقابلکده او تورن کسند فی ایذا ایدوب غضبه کتور مکدر واین الاعرابی ایتدی حشمته بن اتی
خجل قلدردیمکدر واحشمته غضبه کتور دمکدر دیتدی الاحتشام همزه نك ویا نک کسریله
برکسنددن حیایتمک وانلرک غضبندن خوف ایتک تقول احتشمته واحشمت منه بمعنی الحشیم حانک
فتی وشبنک کسری ومديله شول کسنددر که اندن او تلوو قورخلر الحشیم ميمک ضمی وشبنک فتي ايله
بمعناه حشیم فتحتهله برکسندنک خدمتدو توابنه دبرل که اندن او تری غضبه کلور اولمور ونضرايتدی
حشمت الدواب دبرل صلت معنائه یعنی چان طوار سمر یوب براسه حشمت الدواب دبرل وبعض
نسخه ده صلت بدلنه صاحبحت واقع اولمشدر حتی صاحب صراح حشمت کله سن صاحبحت ايله تفسیر
ایتمشدر لکن اصع اولکیدر زبرا قاموسده حشم الدابة فی اول الریغ اصابت منه شینا فسمت وصلت
دیمشدر الحصم حانک فتي وصادک سکونیه یللمک خروج معنائه یقال حصم بها اذا حقی
الاحتصام همزه نك وحانک کسریله شول اغاجدر که مکسر او له یقال انحصم العود اذا انکسر
الحصرم حانک ویا نک کسری وصادک مهمله نك مایند سکونیه نك اولوب بنجیل اولان کسند
الحصرم ميمک ضمی ویا نک فتحتهله بمعناه یقال رجل حصرم ومحصرم ای بنجیل وحصرم او ز مک

حسم

حسم

حسم

حصرم

ابتداسه دخی دیر لغوره معناسنه الحصرمة علی وزن الدحر جفایک کر بشن برك اتمک تقول
 حصرم قوسه اذاشد تویرها الحصرمة علی وزن الدحر جفایک کر بشن برك اتمک تقول
 اعراب مخالف قلوقی ابو عیدرواتی اوزره یقال حصرم الرجل حصرمة اذا الحن وخالف الاعراب
 فی کلامه الحصرم حاک وراثک کسریله عطاسی جوقی اولان کسینه وهر کثیر اولان کسینه به حصرم
 دیرل جوهری ایدر بو تصحیف و صواب حصرم مدرخاء مجیدله الخطم حاک فقی و طانک سکونیه
 اوفاتقی یقال حطمة من الباب الثاني اذا كسره لا حطام همز نك و حاک کسریله اوفاتقی انکسار
 معناسنه الخطم فتحته و طانک ضمی و تشدیدله معناه الخطم علی وزن التکریم اوفاتقی نکسر
 معناسنه الخطمة حاک فقی و طانک سکونیه قتلقی بلی یقال اصابتهم حطمة ای سنه و جذب
 و حطمة السيل سلیک دفعة کلیسی طحمة السیل کبیدرو و ناومعنی الخطم حاک فقی و طانک کسریله
 کندی نفسندن اوفاتقی سنه متکسر فی نفسه معناسنه یقال للفرس اذا تهدم لطمه ل عمره حطم الخطم
 فتحته طوار یا شلی اولقی یقال حطمت الدابة من الباب الرابع اذا اسنت الخطم حاک فقی و طانک
 سکونیه یثلاو لا غله زبون اولقی الخطمة حاک ضمی و طانک فتحته اسماء نارد ندر زرنار کندو به
 القا اولان سنه فی کسریله یارب ایدر و حطمة کثیر الاکل اولان کسینه یده دیرل یقال رجل
حطمة اذا كان کثیر الاکل و حطم و حطمة حیوانه شفقتی از اولان کسینه یده دیرل شو یله که
 حیواناتی رجریله یارب برنه قائمظه منکسر قله و فی المثل شر الرعاء الخطمة و رعا راک کسریله راعینک
 جمیدر چو بان معناسنه و حطمة الی دن یوزه و اربحه اولان دوه سور بسی و یولره حطمة دیدیلر
 هرینه او غرر لایسه منکسر قله فیلرندن اوتری الخطم حاک فقی و طانک کسری و مدیده
 بر دیوار در کعبه نک شرفها لله مغرب جانبدنه واقع اولمشدر بو کسک دیوار دکلدر قال ابن
 عباس رضی الله عنه الخطم الجدر یعنی جدار معهود در که کعبه مشرفه نک دیواری دیننده در
الخطام حاک ضمی و طانک تخفیفله بریاس سنه دن منکسر اولان سنه به حضر قوری او تخرده سی
 دیمشدر حک یاره یوزه خشک معناسنه الحکم حاک فقی و فاق سکونیه طیر جنسندن بر نوعدر
 بعضلر کو کرجین در دیمشدر جام معناسنه الحکم حاک ضمی و کاف سکونیه مصدر در
حکم بنهم بحکم قولندن باب اول اوزره حک ان قاضیا قی اوزره فصل خصوصت اینسه یقال
حکم له اذا اتفق الحکم و حکم علیه اذا تضرر به و حکم علیه و حکسته دخی دیرل الحکم حاک فقی
 و کاف کسری و مدیده عالم و صاحب حکمت معناسنه و حکیم او موری بحکم فله دخی دیرل یقال
 حکم من الباب الخامس اذا صار حکما الاحکام همزه نک کسریله بر سنه فی حکم فائق و احکام لجامی
 طوارک الکنه کچو و مکده دخی دیرل تقول احکمت الدابة اذا جعلت حکمة اللجام فی حنکها و احکام
 سفیهی منع اینکه دخی دیرل یقال احکمت السفیه اذا اخذت علی یده الاستحکام همزه نک و ناک کسریله
 بر سنه بحکم اولقی تقول احکمت الامر فاستحکم ای صار بحکما الحکم فتحته حاکم معناسنه و فی المثل
 فی ینته یونی الحکم و یونی ابتادندر اعطاء معناسنه و حکم کنه لک یمندن رقیبه نک باباسی ایدر الحکمة
 فتحته قبولک اککی ذقن الشاة معناسنه و حکمة اللجام اوبان کینک چکه فی احاطه قلن بری الحکم
 حاک فقی و کاف سکونیه لجامی الکه کچو و مکده دخی دیرل تقول احکمت الدابة حکما من الباب الاول اذا جعلت
الحکمة فی فیها و عرب طایفه سی حکمه فی صرمدن و سجدد ایدر لزن بور لک رادی شجاعه
 اولوب زینت اولی حکم و حکم سفیه اولان کسینه فی منع اینکه دخی دیرل تقول احکمت السفیه
 اذا اخذت علی یده الحکم علی وزن التکریم بر کسینه فی یدله کی سنه دن مع اینک تقول حکمت
 الرجل حک یا اذا مضه مما ارد و تعکیم بر کسینه فی کندی ما لکده حکم قلمغه دخی دیرل تقول حکمت
 فی مالی اذا جعلت الیه الحکم فیه فاحتکم علیه فی ذلك الاحکام همزه نک و ناک کسریله حکم اتمدن

و بما كه طور شقی التحاكم تانك فقی وكافك ضمی الیه كذلك حاكه طور شقی بقال احتكموا الى الحاكم
ونجا كوا بمعنى المحاكاة ميمك ضمی وكافك فتحمله حاكم او كنده خصوصت ايد شكم محكم الیامة ميمك
ضمی وكافك فقی وتشديد بیه بر جلد بر كه انی خالد بن ولید مسیله كونده قتل ابتدی المحكمه ميمك
ضمی وكافك كسری وتشديد بیه خوار جك اسمیدر وانله محكمه دیدكاری حكیمك امر نه انكار ایدوب
لاحكم الله دیدكاری قه للردن اوتری در وحكمیندن مراد ظاهر بودر كه ابو موسی الاشعری وعمر و
ابن یحیی القاضی در المحكم ميمك ضمی وكافك فقی وتشديد بیه شول بیر مجربدر كه حكمته نسبت اولنور
نكیم بعض شعرده واقع اولمشدر و اما شول كسسه لر كه حدیث مشریفده ان الجنة للمحكمین بیورلمشدر
انلر اصحاب اخدوددن شول قومدر كه كفری قبول ایتك له قتل یستندة تخیر اولند قترنده اسلام
اوزره ثابت اولوب قتل اولمغی اختیار ایدیلر الحلم حاكك ضمی ولا مك سكونیله دوشدر كه او بنحو به
وارن كسسه كورر نقول منه حلم الر جل من الباب الاول ونقول حلت بكذا وحلمه ايضا الاحتلام
همزة مك وتانك كسریله كذلك دوش كورمك نقول احتلم الر جل اذا رأى فی مناسمه شیاً الحلم حاكك
كسری ولا مك سكونیله بواسلق اناءت معناسنه نقول منه حلم الر جل اذا صار حلیماً التحلم فتحتمله
ولا مك ضمی وتشديد بیه كوجیهه حلیمك ایتك بقال فحلم اذا تكلف الحلم وتحلم او غلانی یاخو دكار سمر وب
انی در یسنه طولغه دخی دیرلر بقال فحلم الصبی والضب اذا سمن واكثر التحالم تانك فقی ولا مك
ضمی الیه حلم اظهار ایتك حد ذاتنده حلیمك مرادی دكلكن بقال فحلم اذا ارى من نفسه ذلك الحلم
ولیس به الحلم فتحتمله دری دباغت اولنور كن كوه یوب دلنوب فاسد اولق الحلمة فتحتمله مع
باشی رأس ندی معناسنه الحلمتان كذلك فتحتمله ایكی معه باشی وحلمه نباتندن براونك دخی اسمیدر
واصمعی ابتدی ذكر اولنان اونه حلمه ونمخه دیرلر وحلمه بیوك كنه به دیرلر كه علی دیدكاری كنده دن ایلرو
اولور بیوك كده الحلم فتحتمله جعی بیوك كنه لر معناسنه وحلمه كذلك شول قورنذر كه قیونك
ظاهرده اولان در یسنه وباطنده اولان در یسنه دوشرا صمعی روایتی اوزره وچان دری دباغت اولنسه
اول محل رفیق اولور نقول منه تعین المجد وحلم الاریم وتعین دریده بوفقه برلر اولمقدركه بوعب عداوا ور
الحلم حاكك فقی ولا مك كسری ومذیله سمن اولان دوه بقال بعیر حلیم اذا كان سمیناً حلیات حاكك
ضمی ولا مك فقی ویاك سكونیله بر موضعك اسمیدر كه اول بطن فلیجده اولان دهر در محلم ميمك
ضمی ولا مك كسری وتشديد بیه بر نهر ك اسمیدر كه عین هجر دن وارد اولور و محلم كذلك بر ر جكك
اسمیدر التحلم علی وزن التكریم یرسنه فی یواشتمق نقول حلت الر جل اذا جعلته حلیماً الحلام
حاكك ضمی ولا مك تشديد بیه شول او غلا قدس كه انه سی قرننده هنو ز النش او له واصمعی
ابتدی حلام و حلال مبهله ونونله قیونك كوچك كنه دیرلر صفار غنم معناسنه الحالوم علی وزن الكافور
شول سوددر كه زیاده قوی اولدیغندن تازه پیزكی اولور حالا كه پیز مرنبه سنه وارمشد الحلقوم
حاكك وقافك ضمیه بوغز حلق معناسنه الحلقسة علی وزن الد حرجة بوغزی كسك نقول حلقمه
اذ قطع حلقومه الحلم حاكك فقی وميمك تشديد بیه قافردق كه قویرق ارید كدن صكره باقی قالور
الحمة حاكك كذلك فتحمله واحدی وحم ارین باغه دخی دیرلر وحم قوبریغی ارتمكه دخی دیرلر نقول
حمت الالیه اذا اذتها وجهه شول قایز بكاره دخی دیرلر كه خسته لر او كه شفا طلب ایدر لوفی الحدیث
العالم كالحمة وحم قصد معناسنه ده كلور نقول حمت حاكك ای قصدت قصدك وحم تعجیل معناسنه ده
كلور قرار روایتی اوزره نقول حمت ارتحاله اذا عجلته وحم صوبی استغفه دخی دیرلر نقول حمت الماء
اذا سخنته وكلمه من الباب الاول وتقدير معناسنه ده كلور بقال حم علی البناء للمجهول بمعنى قدر
وانش قرار معه دخی دیرلر نقول حمت الجرة نحم من الباب الرابع اذا صارت حمة وجمه كوه ره دیرلر
وصواسی اولغه دخی دیرلر بقال حم الماء ای صار حار وحم علی البناء للمجهول ومجوم اولدی

حلم

حلقم

حلم

معنای سنده کلو بر تقول حم الرجل اذا صار محموما وحم هم معنای سنده کلو وبقال ماله سم ولا حم
غيرك ای ماله هم غيرك وکاه اولور سبتك وحالتك ضمیله دخی استعمال اولور وحم حالك فتی وضمیله
بد معنای سنده کلو وبقال مالی منه حم ای بد الاحام همزه نك كسر یله تقدیر معنای سنده بقال احم الشیء
على البناء للمجهول اذا قدر ورنسنة هم اولمغه دخی دیرل بقال احمه امر اذا احمه واحام قریب اولمغه
دخی دیرل تقول احم خروجا اذا نادوا صمعی ابتدی قریب معنای سنده اولان احمدر جمیله وحایله اولان
تقدیر معنای سنده درو کسائی ابتدی اجم واحم جمیله وحایله حان وقته معنای سنده کلو وواحام محموم قلمغه
دخی دیرل بقال احمه الله فهو محموم وهو من الشواذ واحام براسنلو اولمغه دخی دیرل بقال احت الارض
اذا صار ذات حنی واحام اسی صوبیله بو مغه دخی دیرل تقول احمحت فلانا اذا غسلته بالحميم واحام
صو استمغه دخی دیرل بقال احو النائم الماء ای استخنوا واحام برنسنه بی سیاه ایتمکه دخی دیرل
بقال احمه الله ای جعله احم المحموم ميم اولك فتی ونا نيك ضمیله استمغه طوتی نكسنه وحموم مقدر
اولان نسنه به ده دیرل حم الشیء واحم فهو محموم ای مقدر الظمیم حالك فتی وميمك كسری ومیدله
اسی صو الحمیمة وزن مزبور اوزره بمعناه وحمیم شول بغموره دخی دیرل که شدت حره دغفار
وحمیم دره به دخی دیرل عرق معنای سنده وحمیم شول یقین خصمکه دخی دیرل که آنک امر بنده اهتمام اوزره
اولور سن وحمیم کنش اسبسنه دخی دیرل وحمیمه مالک قمتلو سنه دخی دیرل الحاسم حالك فتیله
جمعی کریم المال معنای سنده بقال اخذ المصدق حائما لایل ای کرایمها المحم ميمك كسری وحالك
فتیله کوچک کوکم که انوکله صواسیدرل الاستحمام همزه نك وتانك كسریله اسی صوبیله بوغغ
تقول استحممت به اذا اغتسلت یعنی استحمام اصلنده اسی صوبیله بوغغقدر بعده مطلقا اغتسلاده
استعمل اولندی هر نچه صوبیله او اوزره اولسون و استحمام درلکه دخی دیرل بقال استحم اذا عرق
الحمیم علی وزن التکریم عورته طلاقد نصکره معنه ویرمکه دخی دیرل بقال حم امرأته اذا امتعها
بشیء بعد الطلاق ونحمیم قوش یاوریسنك بلیکی چقمغه بشلوب قرر مغه دخی دیرل وباشك تراشی
کلوب قرر مغه دخی دیرل بقال حم رأسه اذا اسود بعد الخلق ونحمیم برکسنه نك یوزن کورله قرر مغه
دخی دیرل تقول حم الرجل اذا استحمت وجهه بالفحم الحميم حالك كسری وميم اولك سکونیه
زیاده سیاه اولان نسنه الاحم همزه نك وحالك فتیله زیاده سیاه اولان نسنه بقال رجل احم او بین
الحم وبقال کیت احم الحمة یعنی شول طوری آن که اللری وایقری وایلسی وقوی برغی سیاه اوله واصمعی
ابتدی طوری آن ایکی درلودر بری کیت مدمی وبری کیت احم وآنرا ایچنده در یسی زیاده برک اولوب
طرنفی زیاده برک اولان کیت احمدر بدی الحم حالك ضمی وميمك تشدیدیه جمعی سیاه اولان نسنلر
وحم حالك دخی جمعی کلو و انسانك دیری معنای سنده نكیم عن قریب کلو و انشاء الله تعالی الحم حالك ضمی
وميمك فتیله کول وکورو هر نسنه که آنشدن اولور اکاحم دیرل الحمة وزن مزبور اوزره واحدی آنشله
اولان نسنلرک بری معنای سنده الحمیمة علی وزن الزلزلة آنیم طلب ایندکده آواز چقر مسی
الحمیم علی وزن الزلزل بمعناها بقال حمم الفرس ونحمیم اذا صوت عند طلب العلف المحموم
بانك فتی وميمك ضمی ومیدله نعمان بن منذرک آنک اسمیدر وحموم توتنه دخی دیرل الحماء حالك
فتی والفق مدیله انسانك دیری الاحتام همزه نك وتانك كسریله اهتمام معنای سنده تقول احممت
اذا اهتمت الحامة ميمك ضمیله اولو تشدیدیه ثانیامطالبه ایتك اموی رواخی اوزره تقول حاتمته
اذا طالبت الحمام حالك كسریله موتی تقدیر ایتك قال فی القاموس الحمام ککتاب قضاء الموت
وقدره وبقومقامده صاحب ترجمه نك حامی موت یله تفسیری مخالف اولدنی ظاهر اولور الحمة
حالت ضمیله قره سودا معنای سنده وحة الحریوک اسی معظم الحر معنای سنده وحة الفراق فرافدن تقدیر
اولان نسنه اصمعی ابتدی عجلت بشاوبکم حة الفراق دیرل تقدیر فراق معنای سنده واما حة العرق

كذلك الخواتيم خاتك فتي و تانك كسرى و مدبله جعي بور كثر معناسنه الختم ففتنه و تانك ضمی
 و تشد ببله بور ك طافنى نقول نختم اذا البسته الخاتمة تاء اولك كسر يله رنسنة ك اخرى الخاتم
 تانك كسر يله بمعناها يقال محمد صلى الله عليه وسلم خاتم الانبياء عليهم السلام الختام خاتك كسر يله شول
 بالحقدر كبر رنسنة بى انوكله مهر لر و ختام اخر معناسنه دخى كا و ر قال الله تعالى ختامه مسك اى اخره
 لان اخر ما يجدونه راحة المسك الختم ففتنه مهر لو بالحق يقال عليها ختم اى عليها طينة مخنومة
 مثل نقض بمعنى منقوض و قرض بمعنى مقوض و نقض نوله و فائله انجندن دو كان رنسنة براق اولسون
 و ميوه اولسون الختم خاتك و تاء ثلثة تك ففتنه بور ن بصى اولى بقال ختم المعول من الباب الرابع
 اذا صار مفرط حايعنى كللك او جى جونكلوب بصى اولسه الختمه ميمك ضمی و تانك فتي و تشد ببله
 بصى اولان نعل يقال نعل ختمه اى عريضة ختمه خاتك و تانك فتي و يانك مابنده سكونيله برر جلك
 اسميدر الختارم خاتك ضمی و رانك كسر يله شول كسند در كبر رنسنة دن بران قال طوته متغير
 معناسنه و ختارم برر جلك دخى اسميدر و عمرو بن الختارم الجلى معروف در ختم على وزن جعفر
 بر قبيله بك باباسيدر كه اول بمندن ختم بن اعمار در بعضيلر ائدى معددن در عنه صكره وار مشدر
 الختمه خاتك كسرى و دالك سكونيله بر كسند به قوللى انك بقال خدمه بخدمه خدمه من الباب الاول
 الختادم دالك كسر يله خدمتكار كرك غلام اولسون كرك جاربه اولسون الختم ففتنه جعي
 خدمتكار لمعناسنه الاخرام همزه تك كسر يله بر كسند به خدمتكار و برمك بقال اخدمه اذا اعطاه
 خادما الخدمه ففتنه دوه يلكند اولان قابندر كه اكادوه اياغده دك كرى جارغى بفلر لر
 و بوسيدن خلخاله دخى خدمه دبر لر برا كه كاه اولور خلخالى قابندن ايدوب اوررنه اتون و كومش
 ترين ايدر لر الختادم خاتك كسر يله جعي قابندن اولان خلخاله لر معناسنه و كاه اولور قومك حلقه سنه
 دخى خدمه دبر لوفى الحديث فض خدمتكم اى فرق جهمكم الخدم ميمك ضمی و دالك فتي و تشد ببله
 ايقده اولان خلخال برى الخدمه وزن زبور اورره بمعناه التخصيم على وزن التكريم تك اياغده
 اولان بياض كه انجكلر نه وار مبوب بلكرى اوزده مستبر اولطرفنى اوررنه دائره كچى اولان قيلردن
 بوقرى و اكر براغنده اولور سه اكاز جل دبر لر الخدم ميمك ضمی و دالك فتي و تشد ببله كر اولان
 صفت اوزره اولان ات الاخدم بمعناه يقال فرس مخدم و اخدم و مخدم شول كسند به دخى دبر لر كه
 انوك خدمى و حشمى جوقى اوله يقال هو لاء قوم مخدمون اذا كثر لهم الخدم و الخشم الخدموم
 ميمك فتي و دالك ضمی و مدبله شول كسند در كه انوك طافنه جندن تابعه سى اوله و تابعه شول
 جنه دبر لر كه بر كسند به تابع اولوب هر فنده كيدر سه انوكله بلكده الخدماء شول قيون در كه
 انوك اللرى و ابقلى اى اوله جلا كيدر و زناو معنى الخدم خاتك فتي و ذال معجمه تك سكونيله كسمك
 قطع معناسنه يقال خدمه خدما من الباب الثانى الخديم على وزن التكريم باره باره ايدوب كسمك
 تقطع معناسنه الخدم ميمك كسرى و خاتك سكونى و ذالك ففتنه كسجى فلي الخدم خاتك فتي
 و ذالك كسر يله شول اندر كه تير و چاك اوله يقال فرس خدم اى سريع و خدم شول كسند به دخى دبر لر كه
 جومر داو لوب سريع الهطاوله يقال رجل خدم اى سمح عند اعطاه الخدماء خاتك فتي و ذالك
 سكونى و الفك مدبله شول كيدر كه قولاغى ارقرى كسله و لكن ايرلمه الختم ففتنه سبرده سرت
 انجكد دبر لر الخدموم خاتك فتي و ذالك ضمی و مدبله شول دوه قوشدر كه سريع اوله يقال ظالم
 خدم و ظالم ظا، معجمه ايله دوه قوشك از كنده دبر لر بان خدام خاتك كسر يله شعراى عربدن برر جلك
 اسميدر الخرم خاتك فتي و رانك سكونيله طاف بورنى انف جبل معناسنه و خرم سخبانك ديكشن
 سوكك نقول خرم الخرم اخره من الباب الثانى اذا انايته و انله ديكشى سوكب كيدر مك و خرم
 اكسلكه دخى دبر لر نقض معناسنه و خرم عدول انجكد دخى دبر لر بقال ما خرم الدليل عن الطريق

ای ماعدل الاخرم همز مک و رانک فتحبله شول کسند در که بورنک دبری کسلش اوله باخود بورنک
برجانی کسلش اوله شوبله که جدع مرتبه سنه وار همش اوله وجدع بورنی هب کسمکدر و اخرم
قولغی دلک اولنه دخی دبرل قولغک دلیکی برلسون واکر برلسون اخرم دبرل بود کراولسان
نسخ صحاحده موضعینده راه مهمله ایله اخرم واقع اولدوغنه بنا درلکن سوق نحر یونی کوسرر که
قولغی دلکی براسه راه مهمله ایله اخرم دیه لرو برلسنه اخرم دبرل معجینله و اخرم الکشف کورک
ککککک اورنه سنه اولان بومری کککک طرفنه دبرل الخزومه فتحبله قولغه دلن بر الخرم مینک
فتحی و رانک کسر بله طاعک بورنی نهایت بولدوغی بر الخرم مینک فتحی و رانک کسر بله جمعی که
بوللر ایلدغی برلدر و مخارم صوفیندغی برله دخی دبرل یقال عین ذات مخارم ای مخارج مخرمه مینک
و رانک فتحبله بر رجلاک اسمیدر الاخترام همز مک و ناک کسر بله اصلندن کسک الخرم فتحبله
و رانک ضمی و تشدید بله بمعناه یقال اخرم همم الدهر و تخرم هم ای اقطع هم واسأصلهم و تخرم
برکسند مک غضبی ساکن اولمق محلنده دخی استعمال اولنور یقال تخرم زید فلان ادا سکن غضبه و تخرم
خرمیه طایفه سبک دینه تابع اولغه دخی دبرل که انرا اصحاب تناسخ و اباحتدر الخرمان خاک ضمی
و رانک سکونیه بلان کذب معناسه بود کراولسان صاحب قاموسک و سایر اهل لغتک تنصیصی
و اشارتی اوزره در پس صاحب صراحک بالضم و تشدید الراه دیدکی مخالف اولور الخورم خاک
و رانک فتحبله شول قیادر که انوک یارقلری وارددر الخورمه علی الوزن الزبور انسا مک بورنک
بو مشق بری ارنیه الانف معناسه الخرنشم مینک ضمی و شبنک کسر بله مکر اولان کسند و مخرنشم
کذلک ارقلوب متغیر اللون اولنه دخی دبرل ابو عمر و و ای و اوزره الخروطوم خاک و طانک ضمی
و رانک سکونیه بورن انف معناسه الخراطیم خاک فتحی و طانک کسری و مدبله جمعی و خراطیم
قومک اولور بنه دخی دبرل ساداة القوم معناسه و خروطوم خمره دخی دبرل الخرنظم مینک ضمی
و طانک کسر بله غضبناک و متکبر اولوب باشن یوقر و طوقی کسند به دخی دبرل و جسم بر الخرنج
وعوف بن الخرنجه خروطومان دبرل الخزم فتحبله شول اغاجدر که انوک قانندن ایب بوکرلر
الخزومه کذلک فتحبله واحدی ذکر اولان اغاجلردن بری معناسه و مدینه منوره در بازار
وارددر که اکاسوق الخزامین دبرل الاخزم همز مک و رانک فتحبله ارکک ایلان اخرم بر رجلاک
دخی اسمیدر الخزومه خاک کسر بله قیلدن بر حلقه در که دوه مک بورنه کجروب اکابولار بغلرلر
پس الخزوم مینک فتحی و رانک ضمی و مدبله هر دلش سنه به اطلاق و انور و طیب و رفیسی جمله
مخزوم و مدر بر نلری دلک اولد یغندن او تری و لذلک یقال نعمام مخزوم و نعمام دوه قوشنه دبرل
الخزم خاک فتحی و رانک سکونیه دیز مک نظم معناسه بقول خزمت الجراد فی العود اذ انطسته
یعنی جکر که بی شبهه در سک الخازمه مینک ضمی و رانک فتحبله ایکی کسند بری رنه مخالف طریق
اخذایمک بر مکانه بولش معجیون الخزومه خاک فتحی و رانک ضمی و مدبله اینک بقره معناسه هذیل
لغتی اوزره الخزای خاک ضمی و اخرنده الفک قصر بله خیری دبدکری جیجیکک بابا نسیدر و خیری
بر جیجیکدر که اطبا فتنده معروفدر آقی و فرمزیسی و صاروسی اولور مخزوم بر قبیله ناک بابا سیدر
قریشدن که اول مخزوم بن بقطه در که جدا عللاری لوی بنی بن خالد ابو خازم رانک کسر بله بر شاء ک
بابا سی اسمیدر بنی اسدندن که اول بشر بن ابی خازمدر الخبشوم خاک فتحی و شبنک ضمی و مدبله ککر
بورنک نهایت بولدیغی بردر الخشم خاک فتحی و شبنک سکونیه برکسند مک ککر بن اوفاتقی بقول
خشمه خشم اذا کسرت خبشومه الخبشیم خاک فتحی و شبنک کسری و مدبله خبشومک جمعی
و خبشیم الجبال طاع بورنلری الخشام خاک ضمی و شبنک تخفیفه بورنی قالن اولان کسند یقال رجل
خشام و کذلک الجبل الذی له انف غلیظ الخشم فتحبله شول مرصدر که بورنه عارض اولور

خورم

خرشم

خرطم

خزم

خشم

الاخشم همز مك وشبك فتحه ذكر اولئان مرغه مبتلا اولان كسبه يقال رجل اخشم اذا كان بين
 الخشم الخشم منك ضمي وشبك فتحى وتشديد به زاده سرخوش اولان كسبه الخشم على وزن
 التكرير لك راجحه شى متغير اولق بضال خشم اللحم اذا تغير بود كر اولئان نسخ جوهر بده بولئان ضبطه
 ومصدره واقع اولان نقله بناء درو قاموسه ثلاثى اولوب باب رابعه كسبه دخی اشارت اولئشدر
 الخشم على وزن جمع واغول اریمنی که مشهور در و سائر بابی اریلر نه دخی اطلاق اولئور واصهی
 ابتدی خشم بر جمدن که اغظندن واخدی یوقدر وکله اولور خانه زنبوره دخی خشم دیرلر وخشم
 شول طاشلره دخی دیرلر که اندن کیرج بقزلر الخشم خاںک ضمی وراںک کسبه اولاز اصوات
 معنائه خشم على وزن جمع ايضا بر جلك اسم بدر الخشم خاںک فعی وصادك سکونیه معرفه و قدر
 و بونده جمع مؤنث را در راصلنده مصدر اولد یغندن اوزی و عرب طاشائه سندن بعضی خصمی
 تنیه و جمع قبلور الخصمان خاںک فعی وصادك سکونیه تنیه سبی الخصوم ضمیله جمعی الخصم
 خاںک فعی وصادك کسری ومدیه كذلك خصم معنائه الخصماء خاںک ضمی وصادك فعی والفک
 مدیه خصم جمعی الخصامه مین ضمی وصادك فتحه خصوصت ایدشک الخصام خاںک کسریله
 معنائه تقول خاصته محاصره وخصاما الخصومة ضمیله اسم در و باب مغالیدن خاصت فلانا
 تخصمه اخشمه دیرلر کسریله اخشمه دیرلر ضمه بس یوشا اولور و نه قرأ حرة تا خدمهم وهم یخصمون
 وشا اولد یفک وجهی بودر که فاعله فاعله بونده مضارع خشم در اولور یعنی باب اوله زدا اولور
 خاںک حروف حلقدن بری اولشه و حروف حلقدن بری اولشه باب ثالثن اولور هر بونده حال بوله در
 الحان اول باب صحیحدن اولشه تقول عالمه نعمته اعلمه بالضم و فاعله فاعله فاعله و اما الحان
 باب عتدن اولشه و جنت و بیت و ریت و خشیت و سعیت کبی یونلرک جیفنده کسره در و نورمکر که
 اجوف و اوی بانافص و اوی اوله که بوم مصنوم اولور تقول راضیت فرضوته ارضوه و خاوی فحقته
 اخوفه اما بوهر دره جاری اولماز ملا نازعه فتر عته دیرلر زرا غلبه لفظی بابه استغنا حاصل اولئشدر
 اما شول کسبه که قرآن عظیمه یخصمون قراءت ایتشدر قرادی یخصمون در نائی صاده قلب
 ایدوب ادغام ایتد کدن صکره حرکن خایه نقل ایتشدر و بعضی لاجری کنی نقل ایتوب خانی مکسور ایتشدر
 اجتماع کتبدن اوزی بر اسا کنی فحیک اولشه کسریله فحیک اولئور و ابوجر و خاںک حرکن
 اختلاس ایدر یعنی حرکت غیر متمیز ایه قراءت ایلر جمع بین ساکنین الحن اولد یغمین الخشم خاںک
 فعی وصادك کسریله شدید الخصومة اولان کسبه الخصم خاںک ضمی وصادك سکونیه یوکاک رجاوی
 عدل معنائه و یوکاک برکوشه سنده دخی دیرلر و بالجملة هر نسته مک جاننده خصم دیرلر بقال للمعناه اد اوقع
 فی زاویه الوعاء فی جانب الوعاء من خرج اوجوالی اوعیه قد وقع فی خصم الوعاء و فی زاویه الوعاء
 الاختصاص همز مک فتحه کوزک اطرافی که کوز قاعک کوشه لری و کوزک دیلری دیک لولور الاختصاص
 همز مک و ناک کسریله خصوصت ایدشک الخصم ناک فعی وصادك ضمیله معناه بقال اختصاص
 القوم و تخصوا یعنی و يقال السیف یختصم جفته اذا کله من حیدنه و جفن جملة و فایله فلی فنه دیرلر
 الخضم خاںک فعی وصادك معجم مک سکونیه اغزک جملة فاعله اصهی روایتی اوزره تقول خضمت
 الشیء اخضمه خصما من الباب الرابع الخضمة ضمیله و میمک تشدید به قولت قال بری مستقل
 الذراع معنائه و بعضی ایتدی اخضمه هر نسته مک اولو سنده دیرلر الخضم خاںک کسری وصادك
 فعی و میمک تشدید به و جف وزنی اوزره انعامی جوق اولان کسبه کثیر العطاء با معنائه و هجف
 اهل جفا اولوب ثقیل اولان کسبه در و خصم جمع کیره دخی دیرلر و خصم ابی و جزه روایتی اوزره
 باشاء دوه به دخی دیرلر الخضمة خاںک فعی وصادك کسری ومدیه شول بغدادی در که بویه
 بشورلر تاملایم اولئجه خضم خاںک فعی وصادك فعی و تشدید به بقم و زنی اوزره هبیری تمیمک

اسمیدر که فیله ده دخی است عمال اولونوم و شویله نغم اولندی که من بورلیه خضم دید کلمی کثرت
 اکالردن و وفور مضمر ندن اوتری در بریا خضم صیغه سی انیه افعال اندر ابنه ماسدن دکلدر
 و خضم رصوبک دخی اسمیدر و باشد در تکیم بقیم تفسیر نده ذکر اولمخضر یعنی اصول اسماده صیغه
 فعل یوقدر و واقع اولان علی وجه التثنی و ذکر بمشدر المخضرم میمک ضمی و خاک و رانک فخیله شول
 اب در که مجهول الحال اوله یعنی ارکک طوار ایچدر یا جود دیشی طوار ایچدر بلایه و مخضرم
 گذلک شول شاعر دیرل که زمان جاهلیتله زمان اسلامه ایشیش اوله ایچدی مثلاً و مخضرم الذب
 شول کسینه در که برکسینه انی اوغل ایچمش اوله الخضره وزن من بور اوزره شول ناقده دیرل که
 قولانک بر طرفی کسلیش اوله و مخضرمه شول عورته دخی دیرل که سنت اولنمش اوله الخضرم خاک
 و رانک کسری و ضادک سکونیه عطاسی چوقی اولان کسینه بحر خضرمه تشبیه اولشدر که اول
 کثیر الم اولان بحر در لکن اصمعی بحره کثرت مادن اوتری خضرم دیدکله انکار ایندی و هر نسته که
 کثیر اولوب واسع اوله اکا خضرم دیرل الخضارم خاک فخی و رانک کسریله جمعی کثیر و واسع اولان
 نسته معنایه الخضارمه خاک فخی و رانک کسریله شام شریفده بر قومدر و بونک بیانی بودر که
 بحم طایفه سندن بر قوم ابتدای اسلامه چقوب بلاد عرب طاعیلر انلردن شول کسینه در که
 بصره ده اقامت ایچدی انلره اشاره دیدیلر و شول کسینه در که کوفه ده اقامت ایچدی انلره اشاره دیدیلر
 و شول کسینه در که شامده اقامت ایچدی انلره خضارمه دیدیلر و شول کسینه در که جزیره ده اقامت ایچدی
 انلره جرمقه دیدیلر و بعضی ایچدی جزیره ده و موصله ساکن اولنلره جرمقه دیرل الخضرم خاک
 ضمی و ضادک فخی و رانک کسریله جلیط و زنی اوزره کلر یا وریدر ولد ضب معنایه و جلیط فرموده
 دیمکدر و احرایندی ولد ضبک اول مرتبه سی حسلی ایکنی مرتبه سی مطبخ اوچخی مرتبه سی خضرم
 و کالنی بولقد ضب در دینی و غیذاق اول یعنی مرتبه بی ذکر بندی تکیم یوزید ذکر ایچشدر الخضم
 خاک فخی و طاء مجهله تک سکونیه هر قوشن بورنی منقار معنایه و هر طوارک بورنک اوچنه
 و اغزینک اوچنه دخی دیرل الخاطم میمک فخی و طانک کسریله بورنلر انوف معنایه الخطم
 میمک فخی و طانک کسریله واحدی بورون معنایه الاخطم همزه تک و طانک فخیله بورنی
 لوزون کسینه طویل الاف معنایه الاخطام خاک کسری و طانک تخفیفیه بورنلر مام معنایه
 الاخطم خاک فخی و طانک سکونیه دوه یه بولار اورمق تقول خطمت البعیر من الباب اثانی
 اذارت الخطومه میمک فخی و طانک ضمی و مدیه بولار لشم ناقه الخطمة میمک ضمی و طانک فخی
 و تشدیدیه بولار لشم ناقه یقال نایه مخطومه و فوق مخطومه و تشدیدیه لاکثره الخطم میمک ضمی
 و طانک فخی و تشدیدیه شول خرمه اوردی در که اوزرند خطلم و بولار اوله قس بن الخطم خاک
 فخی و طانک کسری و مدیه بر شاعرک اسمیدر خطمة الانصار خاک فخی و طانک سکونیه عبد الله
 بن مالک بن اوس اوغلری در الخطمة خاک ضمی و طانک سکونیه طاع بورنی و بومقاده صاحب
 صراح خطمه بی بلندیک کوله تفسیر ایچشدر مخالفدر زیرانی جوهری رعن جبل ایله تفسیر ایچشدر
 و رعن جبل طاع بورنه دیرل الخطمی خاک کسری و طانک سکونی و بانک تشدیدیه تا تادن شول
 نسته دو که اوکله باش بورلر الخطم خاک کسری و لایک سکونیه دو ست صدیق معنایه و خاک
 اصل کلمی الطی در بعضی احویتا غیر که معنای انبی مشعردر الخالفة میمک ضمی و لایک فخیله
 دو متنی ایچشمک مصادق معنایه الاخلام همزه تک فخیله اصحاب معنایه الخطم خاک
 و جیمک فخی و لایک سکونیه اوزون طویل معنایه الخمام میمک تشدیدیه در ایچ اولان بشمش
 انطم منتی معنایه الخم میمک ضمی و طانک کسریله معنایه الخم خام و خم اذا کان منتی الخوم
 منتی لایک در ایچ اولان یقال یکیدن صکره یقال خم الخم خیم من الباب اثانی اذا انت و هو شواء

خضرم

خضم

خلم

خلم

خیم

او طبع و فی المثل هو السمن لا یخیم یعنی اول کسینه حسن خلفه صه باغی کیدر رانجه بغلن پس
 بو مثل بر کسینه بی مدح و ثناء معانده ضرب اول نور الاخام همزه نك كسر به كذا كذا رانجه بغلن
 الخم خاك فتحي اليه فوي يي ياك ايتك يقال خم البري تخمها من الباب الاول اذا كسحها وانقاها وكسح
 سين وحاء مهملة تنه سو رمك معانسه در و او ياك ايتمه ده دخی استعمال اول نور الاخام همزه نك
 و تانك كسر به كذا كذا المحموم ميمك فتحي وميمك ضمي ومديله ياك اولان نسبه يقال قلب محموم اذا كان
 نعيان الغل والحسد نكيم بعض حديث شر يفده واقع او لمشدر الحماة خاك ضمي وميمك تخفيله
 سو برندي قاءه معانسه وقو بی ایچندن جقار لن طراغه دخی دبرل الخمان خاك ضمي وميمك
 تشديده ناكس و دنی طبع اولان كسنيه الخمان خاك فتحي وميمك تشديده بمعناه يقال ذاك رجل
 من خان الناس و خان الناس بضم الخاء وفتحها ای من رذالهم و خان خاك ضمي اليه ضيف اولان
 كوندرو دخی دبرل الخفصة على وزن الزلزلة خنخه كيدرو زناو معنی و خنخه كزردن سويلوب
 سوزن اكلنا مقدر نكيدرو اوتري و خنخه كذا كذا برجنس قبيح ميمك يكدرو الخنخم خارك كسري
 و جيمك سكوبله برجنس اوتدرو كه اوك تخمن دو به علف قلو رل و بهضلر خنخم خاء مهملة اليه درديدي
 غدير خم خاك ضمي وميمك تشديده بر موضعك اسميدرو كه مكه مشرفه اليه مدينة منوره نك اره سنده
 جقه دميكله معروف برده در الخمخام خاك فتحي وميمك سكوبله بر جلك اسميدرو الحامة على وزن
 الحالة باش و تاره اولان اوت و في الحديث مثل المؤمن مثل الحامة من الزرع تميلها الى مح مرة هكذا و مرة
 هكذا الحيمة خاك فتحي و يانك سكوبله شول اودرو كه غرب طائفة سي اتي اغاج بو قلردن بير الخيمات
 فتحته نله جعي الخيم خاك كسري و يانك فتحته كذا كذا جعي بدره اليه در كي و بدره او غاق در بسندن
 اولان طلومو دبرل الخيم خاك فتحي و يانك سكوبله خيمه كيدرو الخيام خاك كسر به جعي خيمه در
 معانسه فرخه فراخ كي الخيم على وزن التكريم برنسنه بي خيمه كسي فليق و تخيم بر رده خيمه
 فور معنه دخی دبرل يقال خيمه اذا جعله كالخيمه و خم بالمكان اذا قام الخيم فتحته و يانك ضمي
 و تشديده بر مكه خيمه قورمق نقول تخيم مكان كذا اذا ضرب خيمته به الخيم خاك كسري و مديله
 طبع كندی لفظندن واحدی بو قدر خم خاك كسري و يانك فتحته بر طاعك علميدرو الخيمومة
 خاك فتحي و يانك سكوبني وميمك ضمي ومديله قور خق يقال خام عنه يخم خيسومة اذا جبن الخيم خاك
 فتحي و يانك سكوبله ابق قالدرمق نقول لخت رجلى خيما اذا رفعتها (فصل الدال) التدوم فتحته نله
 و همزه نك ضمي و تشديده صو برنسنه بي اورتك يقال تدوم الماء الشب اذا دومت و تدوم اركك دوه ناقه نك
 اوز رينه جقهغه دخی دبرل يقال تدوم الفعل الناقه اذا تجلها التدوم تانك فتحي والفك مدی و همزه نك
 ضمي اليه من اجه فليق يقال تدومه الامور اذا تراكم عليها و تراحم الدماء دالك فتحي والفك مديله دكر
 بحر معانسه يقال والليل كالدأماء مستشعر من دونه لون الدأماء دالك فتحي و همزه نك سكوبله برنسنه بي
 ايتك دفع معانسه نقول دأمت الحائط اذا دفعته مثل دعت الدحم دالك فتحي وحاء مهملة نك سكوبله
 برنسنه بي محكم ايتي و بر مك دفع شديد معانسه دحان دالك فتحي و حاك سكوبله بر جلك اسميدرو
 دحم دالك ضمي و حاك فتحي و يانك سكوبله كذا كذا اسم رجلا در معاني دفعدن مأخوذ در الدحمان
 دالك و مبدك ضمي و ماينده حاء مهملة نك سكوبله دحسانك فليدرو قه باغز اولوب سمن اولان كسنيه
 معانسه دحشم على وزن جعفر بر رجلك اسميدرو الدرم دالك كسري و رانك فتحته طوشان
 ياخود غير جانور آدمي بري برنه قريب ادمق الدرمان فتحته بمعناه يقال درمت الارنب وغيره ندرم
 درماو درما من الباب الثاني و ابو زبديدي درمت الدابة ديول اذا دبت ديبا يعني تأنيله بورسه
 دارم رانك كسر به بر كسنيه نك لقيدرو كه اول دارم بن حفظله در جدا لاسي ميم در و انك اسمي مجرور
 دارم ديولقب قمشلردی ز براتوك باباسنه ديت خصوص صنده معاونت رجاسيله رقوم كلكده ذكر

خيم

دأم

دحم

دحسم

دحشم درم

اولنان او غله خطاب ایدوب ابتدی با بحر ایتنی بخریطه و کان فیها مال فجاء بحملها و هو یدرم تحتها
من ثقلها و خریطه دری کبسه به دیرل یعنی ذکر اولنان کبسه زیادہ اغر اولوب التندہ ادمن متقارب
ایتدیچون دارم دیمشدری الدرہم فختبیلہ طویغی ات اور تمکدر بر مرتبہ دہ کہ طویغک جچی
بلور مزاولہ یقال درم من الباب الرابع الادرم همز نک و رانک فختبیلہ ذکر اولنان صفتلہ متصف اولان
طویغ یقال کعب ادرم و ادرم شول کسنہ به دخی دیرل کہ دیشلری اشتمش کتمش اولہ و ادرم شول زرہ
دیرل کہ ملائم اولوب حلقہ لری منتظم اولہ و ادرم شول آت یا غندہ اولان سکرہ دیرل کہ انوک ابرہ سی
عظمیہ اولہ و ابرہ آت یا غندہ سکل مثاندہ نسنہ در و موجود اولان نسخ صحاحدہ بولغت واردر لکن
قاموسدہ و صراحده و ساثر کتب لغتدہ ترک اولمشدر الدرماہ دالک فختی و رانک سکرنی و الفک
مدیلہ شول عورتدر کہ طویغی ذکر اولنان صفت اوزرہ اولہ صحاحدن و قاموسدن فہم اولنان بودر
لکن قیاس بو ایدیکہ ادرم طویغی اتلی اولان اردن عبارت اولہ یا خود درماہ دخی مذکری کبی اتلی
طویغدن عبارت اولندی و جوہرینک و المرأہ درماہ دیدیکن و المؤنث درماہ معناسنہ حل ایتیک
بعیدر و درماہ شور اولان او تدر دن براونک اسمیدر و درماہ طوشانہ دخی دیرل رانک معناسنہ الدرہم
دالک ضمی و رانک سکونیلہ جچی یقال مرافقہ ادرم الدرہم فختبیلہ بر کسنہ نک دیشلری اشوب یتک
یقال درمت اسنان الر حل من الباب الرابع اذا انحسرت بنوالادرم همز نک و رانک فختبیلہ بر قبیلہ نک
اسمیدر الادرام همز نک کسر یلہ دوہ قولن دیشلرن براغوب غیری دیشی یتک یقال ادرمت الابل
للاجنذاع اذا ذهب روضها و طلع غيرها الدرہم دالک کسری و رانک مابندہ سکونیلہ شول
ناقہ در کہ بشلو اولہ سنہ معناسنہ الدرماہ دالک فختی و رانک تشدیدلہ شول عورتدر کہ قصیرہ القامہ
اولہ درم دالک فختی و رانک کسری یلہ نجی شباندن بر جلاک اسمیدر کہ آنک حقندہ اودی درم دیمشدر
قتل اولوب انتقامی التدیچون بعضلر حریدہ نابید اولدیغیچون دیشلر اوودی ہلاک معناسنہ در
الدرخین دالک ضمی و رانک فختی و یمیک کسری و مدیلہ شرحیل و رنی اوزرہ آفت دایمہ معناسنہ
و شرحیل ر جالدن بر کسنہ نک اسمیدر الدرہم دالک کسری و ہانک فختیلہ فارسی معربدر و ہانک
کسری دخی اغتدر الدرہام دالک کسری و رانک سکونیلہ درہم معناسنہ کذلک لغتدر الدرہام
دالک فختی و ہانک کسریلہ درہمک جچی الدرہام دالک فختی و ہانک کسری و مدیلہ درہامک
جچی الادرہام همز نک و رانک کسری و دالک و ہانک سکونیلہ زیادہ بشلو اولمشدن
دوشمک یقال ادرہم ادرہما اما اذا سقط من الکبر المدرہم میم اولک ضمی و دالک سکونیلہ و ہانک
کسری و یمیک تشدیدلہ شول پیردر کہ زیادہ بشلو اولہ یقال شیخ مدرہم ای مسن الدسم
فختبیلہ باغچر ویش معناسنہ تقول منه دسم الشیء من الباب الرابع التدریم علی ورن التکریم
بر نسنہ نک اوزرینہ باغ دو کسک الدسم دالک فختی و سبتک سکونیلہ یعوریری ایصلدوب
مبالغہ ایلہ یغمامق و دسم قولاغہ نسنہ قونمق یا خود جراحنہ نسنہ قونمق معناسنہ دہ کلور تقول
دسمتہ ادرسمہ دسمان الباب الاول دسامدن مأخوذ در تنکیم کلور انشا اللہ تعالی الدسمہ دالک ضمی
و سبتک سکونیلہ ر جالدن دنی و خبیس اولان کسنہ الدسم دالک ضمی و سبتک سکونیلہ کیرلو
اولان برل یقال ثباب دسم ای و سخته الدسام دالک کسریلہ شول نسنہ در کہ قولاغی یا خود جراحی
انوکلہ سدایدرل و دسام سداده دخی دیرل کہ سداد شیشہ و شیشہ بہ شیدہ اولان نسنہ نک اغزہ
بغلدقلری نسنہ در الدیسیم دالک و سبتک فختی و بانک سکونیلہ قور دیاورسی ولد ذب معناسنہ
جوہری ایدر ابو القوثہ سوال ایدوب دیسم قور دیلہ دیشی کلب دن اولان و ادر دیرل واقعہ بدر
دیدم ابتدی دیسم آبی یاودیسمدر غیری دکلدر و دیسمی صراح نسخہ لنده بچہ خرکوش ایلہ تفسیر
ایمشدر ظاہر بودر سہو ناسخدر بچہ خرکوش دن تصحیف اولمشدر و دیسم نباتاندن براونک دخی

درم

درخ
درہم

دسم

اسمیدر که کالج خروس و سلطان بوری دیرلستان افروز معناسنه الدیسمة دالک و سبک
 فتنی: بآلک سکونیه فرجه که زیاده خرده اوله مورچه معناسنه الرسوم صمته ائریوز لقی یقال دسم
 الارمن الباب الثاني مثل طسم و زنا و معنی الدع دالک فتنی و عین مهمله نك سکونیه دیرل و کک
 تقول دعت الشیء دعامن الباب الثالث اذا جعلته دعامه و دعم قوته و سمن لک دخی دیرل یقال لادعم
 بعلان اذالم یکن به قوه و لاسمن الدعامة دالک کسریله اولک دیری عماد الیت معناسنه و اولویه دخی دعامه
 دیرل سید معناسنه الدعامة دالک کذلک کسریله ایکی میلدر که قیونک ایکی جانبده ایدرل بکره
 اغاجن اقری انلرک اوزرنه قویق ایچون کرک اغاجدن اولسون کرک بنسادن اولسون الادعام
 همزه نك کسری و دالک کسری و تشدیدله دعامه به طمغی تقول ادعت اذا انکبت علیها و ابواب
 افتعالند دخی دالک ضمی و عینک سکونی و بآلک تشدیدله رقیبه در که باباری دخی ی جملیه در که
 حد غلاسی معدر الدع دالک فتنی و عینک سکونیه رکسنه فی اسی احاطه ایتک تقول دغهم
 الحرف من الباب الثالث و دغهم ایضاً من الباب الرابع اذا غشیهم و دعم دالک فتنی و عینک سکونیه بوری
 اوفاتغه دخی دیرل رقیبه که بون کنکاری ریزه اولوب ایچروته و هو من الباب الثالث ایضاً
 الادعام همزه نك کسریله بمعناه تقول ایضاً دغهم الحرف الارغم همزه نك و عینک فتنیه شول آندر که
 یوزی و طود قری جانبی سیاهه ما یل اولوب بدنک لونته مغایر اوله و بواولدر که عجم طایفه سی اکا
 ریز و ریزه دخی دیرل ال مهمله و زای معجمه ایله لیکن ریزه لونته غبرت یعنی بوزه مایلیقی اولاندر
 دیمسردر الدعامة دالک فتنی و عینک سکونی و الفک مدیده موئی یقال الشاة دعامة و فی مثل الذئب
 انعم زبرافورت کرک فان ایچسون کرک ایچسون انوک اغز نك اطرافی سیاه در و کاه اولور قورت
 اغز نك اطرافی سیاه او لما عین فان ایچسکله تهمت اولنور حاله که آنک قاری ایدر فان ایچمک قائده
 قالدی یوم مثل شول کسنه حفته ضرب اولنور که بر تیه و اصل اولقسنز اکا رشک ایدرل یوم مثل
 صاحب قاروس و صاحب صراح کنور بمشردر الدعامة دالک ضمی و عینک سکونیه رجالدن سیاه
 اولان کسنه الادغام همزه نك کسریله آه او بان اورمق تقول ارغمت الفرس اللجام اذا دخلته فی فیه
 و ادغام بر حرف ایچنده درج ایتکه دخی دیرل الادغام همزه نك کسری و تشدیدله و دالک کسری
 و تشدیدله باب افتعالدن ذکر اولان معنایه در تقول ادغمت الحرف و ادغمت الدع دالک فتنی و قافک
 سکونیه رکسنه نك دیشلرن اوفاتغی یقال دغ فامه مثل دغ علی القلب اذا کسرا سنانه الادلم همزه نك
 و لأمک فتنیه رجالدن و حار جسنندن سیاه اولان نسبه الادلیام همزه نك و لأمک کسری و دالک
 سکونیه سیاه اولمق تقول ادلام الرجل و الحمار ادلیما ابودلایه دالک ضمی و لأمک تخفیفله برکسنه نك
 که بتدر الدلم علی وزن حیدر خلا یقندن بطایفه نك اسمیدر و دیم آفته دخی دیرل داهیه معناسنه
 و ضمیمه قیله سنه دخی بعض اشعارده دیم دیمشدر در اکثری قره یاغز اولدیفته بناء و بعضلر ایتدی دیم
 اعداومعناسنه در و بعضلر دیم خلا یقندر لاعلی التعین رجاعت معناسنه در دیدی و دیم فرجه جاعته
 دخی دیرل که خیمه قورلن برلر و دوه بتاقلرنده اولور و دیم توراج دیدکری قوشک ارکسنه دخی دیرل
 الدلقم دالک و قافک کسری و لأمک ماینده سکونیه شول ناقه در که زیاده باشلور اولدیغندن دیشلری
 اشمنس کش اوله اخرنده اولان میم زایده در نیکیم باب القافده ذکر اولنمشدر المدلهمة ميمک ضمی
 و لاک فتنی هاک کسری و ميمک تشدیدله فرا کو اولان کیجه یقال لیلته مدلهمة اذا کانت مظلمة
 دلهم علی وزن جعفر برجلک اسمیدر الدمام دالک کسریله بر دوا در که او غلجک نك الننه و کوز نك
 طشره سه سوزلور و هر نسنه که طلا اولنور اکا دام دیرل لدلم دالک فتنی و ميمک تشدیدله بر نسنه ایله
 برشی سورمک طلا لقی معناسنه تقول دمت الشیء ادمه من الباب الاول اذا طلته بای صغ کان
 و دم عرب طوشانی بواسن یومغه دخی دیرل یقال دم الیروع حجره اذا کبسه المدموم ميم اولک فتنی

دعم

دغم

دغم
دل

داف

دلهم

دمم

و نائیک ضمی و مدبله قرمزی اولان نسنه احره معناسنه و مدوم شخم و لجه طلو اولان طواره دخی
 دیرلر کرک دوه اولسون کرک غیری اولسون بقال دم بال شخم ای اوقر المدمومه وزن مزبور اوزره
 شول چوملک که طحال ايله مرمت اولنش اوله الدمیم دالک فحی و ممیک کسری و مدبله بمعناها
 بقال قدر مدمومه و دمیم ای مطلبه بال طحال و دمیم قبیح معناسنه ده کلور بقول دمت بافلان دم
 من الباب الاول و تدم من الباب الثاني ای صرت دمیا الدمه دالک ضمی و ممیک تشدیدله براو بوند
 طایفه عرب بیننده معروفر و دمه طریقه دخی دیرلر و دمه عرب طاوشانی بواسنه دخی دیرلر الدمه
 دالک ضمی و ممیک اولک فحیه جمه وزنی اوزره کذلک ذکر اولنان بواوجه مکوره و کوله دخی دیرلر
 الدمه دالک کسریله دوه نجسی بعنه معناسنه الدماء ممیک تشدید و الفک مدبله عرب طوشنی
 بوالرندن رینک اسمیدر راهطه کبی الدوام دالک فحی و ممیک تشدیدله جمی ذکر اولنان بوالر معناسنه
 الدماء دال اولک فحی و نائیک کسریله شول دیه چکلر در که اوزرینه جفسی آسان اوله الدمه
 علی وزن الزلزله برنسنه بی باعال ایدوب بره باشدر مقی بقال دمدمت الشی اذا لفته بالارض
 و طحطحه و طحطحه باعال ایدوب بره بره اینه که دیرلر و دمه هلاک اینه که دخی دیرلر بقال دمدم الله
 علیهم ای اهلکمهم الدمومه دالک فحی و نائیک سکونیه شول بره در که اولک صوبی یوقدر الدم
 ممیک اولک ضمی و نائیک فحی و تشدیدله شول دبی یقین قوی در که ایچی بالیش اوله الدنامه دالک
 کسری و نونک تشدیدله قصبه اولان نسنه الدمه کذلک دالک کسری و نونک تشدیدله بمعناها
 مثل الدنابه و الدنیه و زنا و معنی الدوم دالک فحی و واولک سکونیه دائم اولق و دوم مقل اغا جنه
 دخی دیرلر که اکاخرمای هندی دیرلر و دوم ظل دائمه دخی دیرلر الدوام دالک و واولک فحیه کذلک
 دائم اولق الدمومه دالک فحی و نائیک سکونی و ممیک ضمی و مدبله بمعناها کذلک بقال دام الشی
 یوم من الباب الاول و بدام من الباب الرابع دوما و دوما و دوما و دوما ساکن اولغه دخی دیرلر
 و فی الحدیث نهی ان یبال فی الماء الدائم ای الساکن الادامه همز نیک کسریله دائم فالحی بقال ادامه
 غیره و ادامه چوملک فیمه سن صوبله یا غیری نسنه ايله ساکن قلغه دخی دیرلر بقول ادمت القدر
 اذا سکنت غلبانها بشی من الماء التدوم علی وزن التکریم دائم اولق بقال دومت الشمس فی کبد السماء
 یعنی کانه لا تمضی و تدوم خبری ایچن کسنه نیک باشن چکر ندر مکه دخی دیرلر بقال دومت الخسر شار بها
 اذا سکر فدار و تدوم چوملک فیمه سن ساکن قلغه دخی دیرلر بقول دومت القدر اذا سکنت غلبانها
 بشی من الماء و تدوم برنسنه بی باش اینه که دخی دیرلر بقول دومت الشی اذا بلته و زعفرانی ر قلغه
 دخی دیرلر و فرابتدی تدوم دبی اغزده کزدر مکدر اغز یاری قوریمسون دیو و تدوم الطیر قوشک هواده
 دور ایدوب ایلندر مسیدر یوکسک اچون و فته صادق بعضی شعر نده تدوم بریوزنده دور ایدوب
 ایلندر مقی معناسنه دخی استعمال ایشدر و لکن اصمعی اکا انکار ایدوب ذوی فی الارض و دم فی السماء
 دیرلر دیمشدر و بعضی تدوم فی الارضی صواب کوروب تدوم دوامه دن مشتدر دالک ضمی و واولک
 تشدیدله دیمشدر الدوامه دالک ضمی و واولک تشدیدله شول اغز شق کبی نسنه در که اوغلنجق لانی ایلله
 اتوب بریوزنده دوندیرلر و بعضی دخی اصمعی جانبندن جواب و بروب دوامه به دوامه دید کلری
 دومت القدر دن مشتدر فحان قدرک صوبله غلبانی تسکین اولنسه پس دوامه نیک سرعت دورانی
 اولدیغندن ساکن کبی کوریمکین دوامه دیمشدر بریوزنده دور ایدوب کچون دکل در دیمشدر و تدوم
 کلک باخود غیری نسنه نیک سکر عمده ارغه کسنه دخی دیرلر الدوام دالک ضمی و واولک تخفیفله
 باش چکر نیک دوار کیدروزنا و معنی بقال اخذه دوام ای دوار ال رأس التدوام نالک فحیه تدوم
 معناسنه در که الان مرورابتدی دومه الجندل دالک ضمی و مدی و جمیک و دالک فحی و نونک سکونیه
 بر حصارک اسمیدر و دالک مضموم اولسی اصحاب لغت فتنده در و اهل حدیث دالی مضوح قلورله

دغ

دوم

المدام ميمك ضميلة شراب خمر معناسنه المدامة كذلك ميمك ضميلة شراب معناسنه در المديم ميمك
 ضمني ودالك كسرى ومديله بورق قانين كسسته راعف معناسنه الاستدامة همزه نك وتالك كسريله
 برنسنده ناني قلميق يقال استدمت الامر اذا تانيت به المداومة ميمك ضمني وواوك فتحيلة برنسنده مشغول
 اولوق مادام بر كنه در كه متعارف در ماء صدر به ايله فعل ماضى دن مركب در و بونك استعمالى داغما ظرفيت
 اوزره در نيكيم مصداق ظرفيت اوزره استعمال اولور تقول لا اجلس مادمت قائما معنى دوام قيامك
 كما تقول وردت مقدم الحاج اى وقت قدوم الحاج الدووم دال اولك ضمني وواوك فتحى ودال تانينك
 كسريله هديدوزنى اوزره قان كي برنسنده در كه سمره اغا جندن اقروا كاحذال دخی ديرل حاء همملنك
 فتحى و ذال مجمله ايله و فحان اول ظهور اتيسه حاضت السمرة ديرلر وهديد قوبى سوده ديرلر وشب
 كورلك معناسنه ده كلور الدهم فتحنبيله كسرن ابر شكم يقال دههم الامر وقد دهمتهم الخيل
 من الباب الرابع ودههم دخی لغندر باب ثالث دن ابو عبيده روايتى اوزره الدهم دالك فتحى وهانك
 سكونيله عدد كثير معناسنه الدهوم ضمننبيله جنى اعداد كثيره معناسنه الدهمة دالك ضمني وهانك
 سكونيله قرالى سواد معناسنه الادهم همزه نك وهانك فتحيلة شول نسنده در كه قير نكلو اولوب
 سوادى بياضنه غاب اوله يقال فرس ادهم وبعير ادهم وناقه دهماء اذا اشتدت ورقته حتى ذهب
 البياض الذى فيه فان زاد على ذلك حتى اشتد السواد فهو جوف يعق الجيم وادهم بقاغيه دخی ديرل
 وصاحب مذهب ادهمى پاي بند چو پينيله تفسير ايتشدر تومرق معناسنه الادهمام همزه نك وهانك
 كسريله قرايه مائيل اولوق يقال داهم الفرس ادهما ما اذا صار ادهم الادهمام همزه نك كسرى
 وهانك كسرى ومديله بمعناه يقال ادهام الفرس اذا اسواد المدهامة ميم اولك ضمني وتانينك
 تشديد بيله شول باغچه در كه نياتانى زياده باش اولديغندن سواده مائيل اوله قال الله تعالى مدهامتان
 اى سوداوان من شدة الخضرة من الزرى ورى صوبه طوبى غه ديرلر وعرب طائفة سى هر اخضر اولنان
 نسنده اسود ديرلر وقرای عراقه سواد عراق ديرلر حضرى كبر اولديغچون الدهماء دالك فتحى
 وهانك سكوفى والفك مديله چو ملك قدر معناسنه الوطاة الدهماء شول ايزدر كه اشكى اوله والوطاة
 الحمراء شول ايزدر كه يكي اوله ودهماء بر كسسته نك سبماسنه وهيشته دخی ديرلر والنساء الدهماء شول
 قيوته دخی ديرلر كه قرمز سى خالص اوله ودهماء الناس خلقك جاعته دخی ديرلر الدهماء دالك
 ضمني وهانك فتحى وبانك سكونيله آفتدر دهمانك تصغيرى اولوق اوزره داهيه معناسنه وآفته دهيا
 ديدكلى مظلم اولديغنه نساء در الدهيم دالك ضمني وهانك فتحيلة صيغة تصغير اوزره كذلك آفتدر
 داهيه معناسنه ام الدهيم وزن من بور اوزره كذلك آفت معناسنه در داهيه اسم لرندن در و آفته
 دهيم ديدكلى بنك اصلى بودر كه دهيم عمرو بن الزبان الذهلى نام كسسته نك ناقه سنك اسمى ابدى مزبور
 وقرند اشلى قتل اولنوب بشلى ذكر اولنان ناقه به بوكتندكلى رنده اقل من حل الدهيم واشام
 من الدهيل ديدكلى الدهمة على وزن الدر جة دوزير يقال ارض دهمة اذا كانت سهلة الدهيم
 على وزن جعفر شول كسسته در كه خوي ملائم اوله التدكم على وزن التد حرج برنسنده كسرن
 كلك انقحام معناسنه الدهكم على وزن جعفر بيرفانى اولان كسسته الديعة دالك كسرى ومديله
 شول يعمور در كه انده رعد و برق اوليه كه انوك اقل ثلث النهار يا خود ثلث الليل در و اكثر ثلثه حد يوقدر
 المديم دالك كسرى وبانك فتحيلة جعى ذكر اولنان يعمور لر معناسنه وفى الحديث كان عليه ديمة التديم
 على وزن التكرم كوك مطرى دائيم يغدر مق يقال ديمت السماء ديمما الديعومة دالك فتحى وبانك
 سكوفى وميمك ضمني ومديله شول بيه در كه دائمة البعدور الدياميم دالك فتحى وميمك كسرى ومديله
 جعى ذكر اولنان بيه لر معناسنه المديعة ميمك فتحى ودالك كسرى ومديله شول بر در كه انوك يعمورى
 ايام بغير بريدى روايتى اوزره (فصل الذال) الذام دالك فتحى وهمزه نك سكونيله عيب همزه ايله

دهم

دهم
دهم

دم

وهمزة سزا استعمالی جائز در بقال ذامدینه من الساب الثالث اذا عابه وحقره مثل ذأبه المذوم
 ميث فتي وهمزة مك ضمي ومبدله تعيب اولئان كسنة الادام همزة مك كسرى وذلك سكوتيه بر سنده
 اكراه ايتك فرا وواى اوزره نقرل اذ اتمنى على كذا اى اكرهتني عليه الذم ذلك فتي وميثك تشديد بيه
 يرك كه اوكنتك مقابله بيه يقال ذمه من الباب الاول قال بن السكيت يقال فعل كذا وكذا او خلاك ذم
 قال ولا تغل وخلاك ذنب والمعنى وخلا منك ذم اى لا تدم اندم ذلك فتي وميثك كسرى ومبدله
 مذوم اولان كسنة وماه ذميم مكروه اولان صوبه دخی دبرل ودهم بورندن فان سومكه دخی دبرل
 مخاطب معنائه وشول بول كه تكه نك كزندن اقرا كادخی ذميم دبرل وقيونك بم سندن افان سوده
 دخی دبرل وذميم شول خرده بساض فسنه دخی دبرل كه بورن اوزرنده اولان دليح كزده قرجه
 بومر دسى كبي جقر يقال ذم انفه وذن ايضا لذمجة ذلك فتي وميثك كسرى ومبدله صوبى از اولان
 قوبى يقال بزو ذم اى قلبية الماء الذمام ذلك كسرى بيه جمعى صوبى از اولان قوبى لم معنائه وذمام
 حرمته دخی دبرل الذمة ذلك كسرى وميثك تشديد بيه عقبيه لهم اهل الذمة اى اهل للعقد وابو عبيد
 ابتد ذمه امان معنائه در بو حديث شريفه كه بو لمشدر وبعى بدمهم اذناهم الاذمام همزة مك
 كسرى وذلك سكوتيه امان ويرك يقال اذمه اذا جاره واذا مام بر سندن مذوم بولمغ دخی دبرل
 يقال اذمه اذا وجد مذوم و ما تقول ايت موضع كذا فاذمه اذا وحده مذوم و ما اذمام بر سنده تكاسل
 ايتكه دخی دبرل يقال اذمه اذا تهاون واذا مام ذم ولحق ايش ايشك يقال ذم ال رجل اذا اتى بما يذم
 عليه وطوار بورلمغ دخی دبرل يقال اذمه به غيره واذم ركاب القوم اذا اعيت وتأخرت عن جعة
 الابل لم يلحق بها وركاب راك كسرى بيه بول كوترن دونه دبرل المذمة ميثك فتي وذلك فتي
 وكسراه بر كسنة به رقب ايتك وانوك ترك حرمتن عار ايتك يقال اذهب مذمتهم شى اى اعطهم شى
 فان لهم ذماماى حرمة وفى الحديث ما يذهب عني مذمة الرضاع فقال غرة عبد او امه ومذمة الرضاعة
 مقصود ذمام مرضعه در حرمة مرضعه معنائه ونحى رضى الله عنه بو حديث شريفك تفسير بنده ابتد
 طائفة عرب او غلني ممدن كسد كده اجر تندن زياده بيه بر سنده بر سنجي مستحب كور ردى كويا كه
 دايه به نورلك كر كدر تا كه حق ارضاعى تمام ادا بمر اوله دوسوال اولمشدر ومذمه بخلة استعمال
 او نفسه ذال مفتوح قلنور غري جائز كدر بقل الخلل ذمة اى بما يذم عليه وهو خلاف المحبة
 الاستدمام همزة مك وتلك كسرى بيه ذم ولحق ايش ايشك يقال استذم لرجل الى الناس اذا اتى بما يذم
 عليه اندم فحنبله وميثك ضمي وتشديد بيه بر سندن استكاف ايتك يقال بولم ترك الكذب تأمنا
 لتركته تذم ما بى اكر كذبتن كاه اولد يعجبون اجتناب اتسم اذن استكراه ايتك ايتك اعتبار ايدرم
 المذم ميم اولك ضمي وثانيك فتي وتشديد بيه زياده مذوم اولان كسند يقال رجل ذم اى مذوم جدا
 المذم ميثك ضمي وذلك كسرى بيه شول كسنة در كه انوك حركتى جذشى يوقدر يقال رجل ذم لاحراز به
 ومذم عيل معنائه ده كلور يقال شى مذم اى عيب الذم ذلك فتي وميثك سكوتيه عيب الذم على
 وزن الحال معناه تقول منه ذمته اذمه ذم وذا ما وذا مته وذمته كله بمعنى وفى المثل لا تعدم الحسناء ذاما معنى
 خوب اولان عيسن اولن وعن الاحفش فهو مذم على النقص ومذوم على التمام ومذوم اذا هزرت
 ومذوم من المضاعف (فصل الزاء) ريم رانك كسرى وهمزة مك سكوتيه نافقه ولذنه محبت
 ايدوب اوزر ينه حنين ايتك بقل ريمت النافقه ولذها ريمان اذ حبت وحنت عليه وريمان ياره او كلفه
 دخی دبرل يقال ريم الجرح ريمان احسان من الباب الرابع اذا التأم الرأم رانك فتي وهمزة مك سكوتيه
 نافقه ولدى وشول درى كه ايچن طوب اوروب ولد شكلده قيوب نافقه مك او كنه قور رانى ولدى
 صوب سودى چكما سون ديو الرؤوم رانك فتي وهمزة مك ضمي ومبدله شول نافقه در كه ولد ينه
 باخود دكر اولئان در بيه محبت اوزره اوله ورؤوم شول قيو نه دبرل كه بانندن كين كسنة مك كياسن

دم

رأم

الرجامان كذلك رانك كسر يله شول اغا جلد در كه قوي او زرنده ديكيوب اكا بكرة اضمر الترجه
 على وزن الدرجه بر كلامي اسان اخر له تفسير ايتك المترجمان ناك وجيمك فتحيله زعفران
 وزني اوزده بر كلامي اسان اخر له تفسير ايدن كسنة المترجم ناك فتحي وجيمك كسر يله جيمي ترجمه
 قلبي كسنة له معنائه زعفران ايله زعفران كي و صحیحان ايله صحاصح كي و صحیح نصاد و حاء مهملة بنه
 دور يره دبر ز و ترجمان دخی جائز در ناك فتحي وجيمك ضميلة و ثانی دخی مضموم قلبي جائز در جيمك
 ضمندن اوزري يسر و عله يسر و ع كي و يسر و ع بر فرمزي قورندر كه صكره پروانه اولور الترجه رانك
 فتحي و حاء مهملة مك سكويه له رفت و شفقت الترجه ميك و حاك فتحيله بمعناه ايقال ترجمه
 من الباب الرابع الترجم فتحيله و حاك ضمي و تشديد يله مر جت ايتك تقول رجت عليه المترجم ناك
 فتحي و حاك ضميلة برنج م كسنة بري برينه مر جت قلبي بقال تراحم اقوم اذ ارحم بعضهم بعضا
 الرجوت فتحيله و ميك ضمي و مد يله مر جت بقال رهوت خير من رجوت اي لان ترهب خير
 من ان ترجم يعني تخو يف او لنمق مر جت او لنمقن انفعدر المرحوم ميك فتحي و حاك ضمي و مد يله
 رجم اولنان بقال رجلي مرحوم المرحم ميك ضمي و حاك فتحي و تشديد يله ذكرا اولنان معناه در
 تشديد مبالغه ايجوندر و مرحوم شول نافه به دخی دبر له رجمي نتاجدن صكره اغربه الر حاء رانك
 فتحي ايله نافه نك رحي بعد التاج اعرق ارحم فتحيله بمعناه بقال رجت رحامة و رجت رحا
 من الباب الخامس والرابع ارحم رانك فتحي و حاك كسر يله كنف و زني او زره عورنده اولان او غلان
 يتاغى و بوموئث سما عيدر و رجم قرابته دخی دبر له رجم رانك كسر يله بمعناه ارحم رانك فتحي
 و حاك سكويه فعلا و زني اوزره رجت ابد جي ارحم رانك فتحي و حاك كسري و مد يله ايكبسي
 دخی رجتدن مشتاق اولمش اسملدر و بونلك نظيري لفته ند يله ندماندر و ندیم و ندمان بر معناه در
 و ايكب اسمك اشتق في تفق اولسه على وجه التوكيد ذكر او لنمق جائز در كفا بقال جاد مجد بوقدر وار كه
 رجمان بر اسم در كه باري تعالى به مخصوص صدر انوكله غيري كسنة نسبه او لنمق جائز دكلدر
 كورلمز مي كه خدای تعالى قل ادعوا الله او ادعوا الرحمن يور مشدر و رجاني شو لاسم ذاته معادل
 قلندر كه انده بر احد شريك دكلدر و مسئله كذبه رجمان الجاهه ديونسيه قلملردی و رجم كاه
 اولور مرحوم معنائه دخی استعمال اولور ارحم رانك ضمي و حاك سكويه ترجمه معنائه در
 قال الله تعالى واقرب رجاء و كاه اولور حادثي مضموم قلندر پس بوعسر ايله سر كي او اور
 ام رجم رانك ضمي و حاك سكويه سكه مشرفه نك اسملردن در الترجه فتحيله شول قوشدر كه
 ابقدر يعني ابقدر خلقه كده كر كه شبهه در و اكانوق دخی دبر له رجم كذلك فتحيله جيمي
 و رجه رجه قريب معناه دخی كاور بقال وقعت عليه رخته اي محبة و لينه قال الاصمعي القيت
 عليه رجة امه اي جها و الفها الترجه رانك فتحي و حاك سكويه ترجمه معنائه در اوزيد
 روايتي اوزره بقال رجه رجه من الباب الرابع كفا بقال رجه رجة الترجه رانك فتحي و حاك سكوي
 والفك مد يله شول قيوندر كه باشي اق و سائر جسدی سياه اوله المخمرة ميم اولك ضمي و ثانیك
 فتحي و تشديد يله بمعناها ولا تقل مر جة يعني زبورك استعمالی قلب حر و فله شایع او لدوغنه
 بناء اصلي او زرينه استعمال اولمار الارخم همزه نك و حاك فتحيله كذلك شول آت در كه كندی
 سياه و باشي اق اوله بقال فرس ارحم ارحم رانك فتحي و حاك كسري و مد يله ملائم اولان كلام بقال
 كلام رجم اي رفيق الرحامة رانك فتحيله ملايمت تقول رجم صوة رحامة من الباب الخامس
 الترخم على وزن التكرم ملايم قلبي و بعضا ترخم حذف معنائه در دبدی و اسمي حالت نداده
 ترخم ايتك بوندن مأخوذ در كه اول مناداك اخرندن بر حرف بادخی اكثر حذف او لنمقن الارحام
 همزه نك كسر يله ناوق برده سن قادی الته المتی بقال ارحمت الدجاجة على يرضها اذا حصته المرحم

رحم

رحم

میک ضمی و رانک سکونی و خانک کسریله بمرده سن قنادی السه الی ناوی المرحمة میک کذلک ضمی
و خانک کسریله بمعناها یقال ارخت فهی مرخم و مرخمه رخم ناک و خانک ضمی و رانک سکونیه
بلور سن کسنه دیمک محلیله استعمال اولنو ر یقال ما دیری ای رخم هوای ای الناس هو و یقال ای
رخم هو یضم التاء و فتح الحاء مثل جندب و جندب و طحلب و طحلب و عنصر و عنصر و جندب
برجنس جکر که به و طحلب صو بوزنده اولان یشل بوسه و عنصر اصله دیر لر و رخم کذلک ناک
و خانک ضمی الیه جیردن بر قبیله ناک اسمیدر الرخام رانک ضمی و خانک تخفیفه شول اق طاشدر که
ملا یمدر و قاموسه قمر مبینی و صیاروسی و الاجهسی اولو رد یمش و بود کر اولان الوان کوفکه
طاشده دخی و جوددیر و بالجملة عامه کتب لکنک تفسیردن فهم اولان بودر که رخام نرم طاشدن
عبارت اوله اگر چه مشهور بودر که رخام مرمر اوله رخام کذلک رانک ضمی الیه بر موضعک اسمیدر
الرخامی رانک ضمی و اخریده الفک قصر یله بر اعاجک اسمیدر که بریده ضلال دیدکاری اغاجک مانتیدر
الردم رانک فقی و دالک سکونیه بر کدی سدایتک تقول رد مت التلماز د مهمان الباب الثاني
اذا سدن تها و ردیم اسم دخی کلور سده معانسه الردام رانک ضمی و دالک تخفیفه بللمک خروج رخ
معانسه یقال ردیم ردیم ردما الردیم رانک فقی و دالک کسری و مدبله اسکی ز ثوب خلق معانسه
التردیم علی وزن التکریم بزه بعه اوردی یقال ردیم الثوب تردیم فیه و ردیم و ردیم اسکی و علی
معانسه التردم فتحته و دالک ضمی و تشدید یله ز اسکیک و علی و لمق و بامق معانسه ده کلور
یقال تردیم الرجل و به ای رفعه تعدی و لا تعدی المبردم میک ضمی و دالک فقی و تشدید یله بامق
الاردام همزه ناک کسریله استه بری برینه اولشوب دایم اولمق یقال اردمت الحمی اذا دامت المردم
میک ضمی و رانک سکونی و دالک کسریله شول نسبه در که دایم اوله یقول ورد مردم و سحاب مردم
و ورد صلو نو بنه و حی نو بنه اطلاق اولنور الردم رانک فقی و دالک معجمک سکونیه بر نسبه طولوب
افق یقال ردیم الشئ یعنی حاله و هو مملی الردم رانک فقی و دالک ضمی و مدبله طولی اولان کاسه
یقال جفته ردوم کان سبل دسه لاسلاها الردم فتحته معناه الردم ضمتیه بمعناه کذلک مثل
عمود و عمود و لا تقل ردیم الاردام همزه ناک کسریله زیاده اولمق یقال فلان اردم علی الحسین
اذا اراد الرادم رانک کسریله شول دوه در که بره یا بشه قاله و برندن طولی ریمه ارفلغندن الردم
ضمتیه و الردام رانک صمله ناقه یاغ اوردی و ب ارفلغندن حرکت ایده میک تقول ریمت الناقه
ردم و تردم و ز و ماور زامن الباب الاول و الثاني اذا قامت من الاعیاء و الهزال فلم یغمرک فهی رارم
و یقال ردیم الرجل علی البناء لاسجهول اذا ضرب به المرض الردم رانک ضمی و رانک فتحته شول
نسبه در که بر او ز رنده ثابت و قائم اوله المرارمه میک ضمی و رانک فتحته بر مسکنه جوق او ز رنده
کسائی و ابی او ز رنده یقال رارم القوم دارهم اذا طالوا الاقله بها الردمه فتحته ناقه ناک بوغزیدن
اخراج ایدوی آواری اعزن اچق سزن و بونی و لدینه محبت ایدکی حیده ایدر و حین ر زمه بدن
اشد اولاندرو فی المثل ر زمه و لادیره ای بلالین بضرب لمن بعد و لایق و ر زمه اصوات سابعه دخی دیر لر
الارزام همزه ناک کسریله ناقه ذکر اولان وجه او ز رنده حین ائمتک یقال لا فعل ذالما ر زمت ام حایل
و حایل دیشی اولان دوه یاور سیدر و ارکت اولسه اکاسق دیر لر و ر زام رعد آواز و ر مسنه دیر لر
وار زام دوه اولنر کن ابکی مرعانک مایندن اولشدر معده دخی دیر لر و فی الحدیث اذا کلتم و از مواجعی
اکل ایدر کن حسی بری بر بنه اولشدرک الردم رانک فقی و رانک کسری و مدبله کو کسندن پیدا
اولان آواز که ارسلانند صادر اولور المرزمان میک کسری و رانک فقی و رانک مایندمه سکونیه
ابکی بلند در که انله مرزمان العشر بسین دیر لر و ابی ابکی بلند در که بری شدراده و اجری
زارعه در ام مرزم میک کسری و رانک فتحته شمال یلی الردم رانک فقی و دالک سکونیه بر نسبه

ردم

ردم

جمع اتمك تقول رزمت الشئ اذا جمعه الرزمة رأاك كسرى ورأاك سكونيله برارقه بوى اولان
 بركاره من الباب معنائه و بونده فخرادخى اغتدر التزيم على وزن التكريم برنسنه فى بلوك بلوك
 ايدوب هر بلوكى ارقه بوى مقدارى بعلق تقول رزمتها زرمها اذا شدتها زما الرزم رأاك
 كسرى ورأاك فخبيله رزمتك جمعى ارقه بوى كسرى معنائه المرامه ممك ضمى ورأاك فخبيله
 برنسنه فى اولشدرى اتمك موالاتى الاكل معنائه تكيم حكر كه ايله خرمابن اولشدرى يسنه
 الارز عمام همزه نك كسرى ورأاك كسرى ومديله غضبه ملك يقال ارزآم الرجل ارز عماما اذا غضب
 رزام رأاك كسرى بربيله نك باباسى اديدر عيدين كه اول رزام بن حنظله در كه جدا علاسى نميدير
 الرسم رأاك فخي وسبك سكونيله ارمعناسته ورسم الدار اودن شول باقى قال ائردر كه بره برابر اولشدر
 ورسم ركسنه ايچون وظيفه يارمغه دخی ديرل يقال رسم على كذا وكذا اذا كتبت ورسم بر كسنه
 برنسنه فى يارمغه دخی ديرل كا كوره ايشلسون دبو الارقسام همزه نك ورأاك كسرى بيله اول يارلته كوره
 ايشلك يقال رسمتله كذا من الباب الاول فارسى اى امثله وارقسام تكبير ايدوب دعا بلكه دخی ديرل
 يقال ارسم الرجل اذا كبر ودعا التزيم فخبيله وسبك ضمى وتشديد يله او برنك رسمى تأمل فلقى
 وكذلك اوك تلى نه بره فارملودر و بناسى نه وجهه اولودر اى تأمل اتمك الروسم على وزن حيدر
 كذلك رسم معنائه درو بعضيلر ايتدى رسم برنسنه در كه آنكه التولره جلاور بر لودر رسم
 شول اناجه دخی ديرل كه آنك يازيسى وار در آنكه بغدادى مهرلر لوشين معجه ايله دخی اغتدر
 الرواسيم رأاك فخي وسبك كسرى ومديله شول كابلر در كه زمان جاهليته وار ايتدى الواسيم سبك
 كسرى افر صوماء جارى معنائه الروسم رأاك فخي وسبك ضمى ومديله شول ناقه در كه بره محكم
 بصدغندن اياغى برده تاثير ايله الرسم رأاك فخي وسبك كسرى ومديله ناقه بره محكم بصوب برده
 تاثير اتمك يقال رسمت الناقة ترسم رسماس الباب الثمانى ورسم دوه نك برجنس سبرينه دخی ديرل كه
 اول زميل دن ربا ده در يقال رسم بر رسم رسيانم الباب الثانى ايضا ولا يقال ارسم الان ربا ده از سمنها
 صاحبها الرسم ممك ضمى وسبك فخي وتشديد يله خطلى اولان قشاش يقال ثوب مرسم
 اى مخطط الرسوم رأاك فخي وسبك ضمى ومديله شول ناقه در كه بركون ركيبه على الدوام سيرايد
 الرسم رأاك فخي وسبك سكونيله بغدادى روتم بدلكارى باز لو نخته ايله مهرلك تقول رشتت الطعام
 ارسمه من الباب الاول اذا ختمه الروسم على وزن حيدر شول نخته در كه اوكله خرمنده اولان
 نحو باقى مهرلر رشتن ايله وسبك ايله اغتدر الرسم فخبيله اول ظهو رايدن نباته ديرل ورسم طعامى
 خر صله فخورمغه دخی ديرل يقال رسم الرجل من الباب الرابع اذا شمت الطعام خر صاعليه الارسم
 همزه نك وسبك فخبيله صفت مزبوره ايله متصف اولان كسنه وارسم شول نسنه دخی ديرل كه انده
 الاجهلق وخطوط اوله وارسم شول بغموره دخی ديرل كه قليل اولوب مذموم اوله الارشام
 همزه نك كسرى بيله بلدرم از يلد رقى يقال ارسم البرق مثل اوشم الرسم رأاك فخي وضادك سكونيله
 شول عظيم قال در كه بناده برى برى اوز رينه ترتيب اولور الرزمة وزن مزبور اوزره واحدى
 ذكر اولان قيسار كبرى معنائه الرضام رأاك كسرى به جمعى ورضم ذكر اولان طشلى
 برى برى اوز رينه قومغه دخی ديرل يقال رضم عليه الصخر رضم رضمانم الباب الثانى ويقال رضم فلان
 يينه بالحجارة ورضم برى زراعت ايچون سورمكه دخی ديرل يقال رضمت الارض اثرها للزرع ويره اوره
 معنائه ده كلور يقال رضم به الارض اذا جلد به الارض ويقال رضم البعير بنفسه اذا رمى نفسه الارض
 يعنى دوه كندن بره اونسه المرصوم ممك فخي وضادك ضمى ومديله شول بار كيدر كه سبكى بوزلمش
 كى اوله يقال رزون مرضوم العصب اذا كان عصب قد تشنج الرطم رأاك فخي وطانك سكونيله ركسنه فى
 يالعه بولقى الارطام همزه نك وطانك كسرى به بالعه بولقى يقال رطمته فى الوحل رطما من الباب

رسم

رسم

رضم

رطم

الثانی فارطم هو اذا ارتبك فيه وارتابك راه مهمله اليه برنسته به گرفتار اولمغه دیرلر وارنظام برایشه
 طولشوب عهده سندن چقه محق معناسنه ده کلور بقال ارتطم علیه امر اذالم بقدر علی الخروج منه
 الرطوم رانک فقی وطانک ضمی ومدیلہ احق معناسنه ورطوم شول عورته دیرلر که فرجی واسع اوله
 وبقال رطم الرجل اذانکج الراطم طانک کسر یله برنسته به لازم اولان شیء الرعوم رانک فقی وعینک
 ضمی ومدیلہ شول قیوندر که بورنندن خسته اولماغین سومکی سیلان ابدہ الرعم رانک فقی وعینک
 سکونیه قیون بورنندن سومک احق بقال رعت الشاة من الباب الاول ورعم کونشک غروبته منتظر
 اولمغه دخی دیرلر تقول رعت الشمس ارعها اذ ارقبت غیو بها وبوطرماس نام شاعرك شعرته واقع
 اولمشدر الارعام همزه نك كسر یله کذاک قیون بورنندن سومک احق بقال ارعت الشاة
 الرعامی رانک ضمی والفق قصر یله جکر زیاده سی جکر کوشه معناسنه عینله وغینله اغتدر الرغام
 رانک فتحیله وغین مجھے ایلہ طیراق تراب معناسنه الارغام همزه نك كسر یله طیراغه سورمک
 بقال ارغم الله انفه ای الصقه بالرغام ومنه حديث عائشة رضي الله عنها في الحضاب اسلبته وارغبه وسلبت
 حنا باغن الدن جوزوب کیدرمک در الرغامی رانک فقی والفق قصر یله رعای کیدر عینله وغینله
 جکر کوشه معناسنه وبعضه لر رعای قصب الیه در دیدی وقصب الیه بوغزده بحر ای نفس
 اولان طمر در المراجعة ممیک ضمی وغینک فتحیله برکسنه برکسنه ایلہ چکسوب برلشقی بقال ارغم فلان
 قومہ ای نایدهم وخرج عنهم التزغم قهتنبه وغینک ضمی وتشدید یله کذاک غضب ایتک وکاه
 اولور زائله دخی استعمال اولنور الرغم رانک فقی وغینک سکونیه طیراغه دوشوب بره برار اولق
 رانک ضمی وکسری دخی لغتدر برنسته بی کریمه کور مکه دخی دیرلر المراجعة ممیک وغینک فتحیله بمعناه
 قال النبي صلى الله عليه وسلم بعثت مرغمة ای علی رغم الکفار وکراهم لبعی ورغم برکسنه دن اوج المعغه
 دخی دیرلر بقال رغم فلان من الباب الثالث اذالم بقدر علی الانتصاف ورغم تواضع معناسنه ده کلور
 بقال رغم اني لله رغا بالحركات الثلاث في الراء وقاموسه باب ثالثة وباب رابعة اشارت اولمشدر المراجع
 ممیک ضمی وغینک فتحیله کبدجک وحقا حق رمذهب ومهرب معناسنه ومنه قوله تعالى یجد فی الارض
 مراغما کثیرا وسعة وفرا ابتدی مراغم محل اصطرابه وموضع ذهابه دیرلر الرقم رانک فقی وقافک سکونیه
 کأبت ایتک ومهر اورمق من الساب الاول قال الله تعالى کأب مرقوم ورقم الماء صواور زنده یازوق
 منه قولهم هو ورقم الماء یعنی حذاقنی بردا برده در که کأبت قرار ایتین برده کأبت ایدر ورقم الثوب برک
 فنانی وعلامتی کأب الثوب معناسنه وواصلنده مصدر ایدی بقال رقت الثوب ورقم کذاک
 پردید کلری قشاشک برجنسیدر الترقیم علی وزن التکریم کذاک بره نشان ایتک تقول رفته رفقا
 الرقة رانک فقی وقافک سکونیه در ملک برجای وبعضه لر ابتدی رفقه روضه به دیرلر یعنی چن زایه دیرلر
 المرقومة ممیک فقی وقافک ضمی ومدیلہ شول بردر که ایتک نباتی ازدر الرقتان رانک فقی وقافک
 سکونیه قیونک اباغنده ابکی طرفق کبی نسته در که بری بره مقابل در ورقتان کذاک آتک ومربک
 قوللری ایچنده اولان ازدر که کک مثالنده در الرقیات رانک فقی وتانک سکونی ویتانک تشدید یله
 شول او قلدر که مدینه منوره ده بر موضعه منسوبدر یوم الرقم رانک وقافک فتحیله عرب کونلرندن
 رکونک ایدر که انده عامر بن الطفیلک قرانام اتی سیکر لمشدر الرقم رانک فقی وقافک کسر یله آفت
 داهیه معناسنه بنت الرقم دخی آفت معناسنه در الرقاء رانک فقی وقافک سکونی والفق مدیلہ شول
 لغظدر که انوکله ذکر اولنان معنی نأکید اولنور بقال وقع فی الرقم الرقاء اذ اوقع فیما لا یقوم به یعنی
 طاقت کتور یمدی بلایه واقع اولسه الارقم همزه نك كسر یله وقافک فتحیله شول ایلاندر که انوک اقی وقره سی
 اولوب الاجه اوله الاراقم همزه نك كسر یله وقافک کسر یله شول جماعت در که اول تغلب قبیله سندن در
 وانلره چشم دخی دیرلر الرقم رانک فقی وقافک کسری ومدیلہ بارلمش نسته کأب معناسنه وقوله تعالى

رعم

رعم

رقم

اصحاب الکھف والرقیم یقال هو لوح فيه اسماءهم وقصصهم یعنی رقیم شول لوح در که اصحاب
کم فک انده اسمی وحکایه لری وارد و عکر مه ابن عباس دن روایت ایدوب ابتد من نور ایتشد که
بن یلمزم که رقیم ندر کتاب میدر یا خود بنامیدر دیمشدر الرکم رانک فقی و کافک سکونیه برنسنه بی
جمع ایدوب بری اوزنه بر قدر یقال رکم الشی برکه من الباب الاول اذا جمعه والقی بعضه علی بعض
الارنکام همزه نك و تانک کسریله جمع اولی الزاکم تانک فقی و کافک ضمیمه بمعناه یقال ارنکم الشی
وتراکم اذا جمیع الرکه رانک ضمی و کافک سکونیه برره جمع اولان بالحق الرکام رانک ضمی
و کافک تخفیفه شول قومدر که برره جمع اوله رمل تراکم معناسنه و بلوده و بلوده شبه اولننه دخی
اطلاق اولنور مرتکم الطریق ممیک ضمی و کافک فقیله بولک اورته سی جاده الطریق معناسنه
الرم رانک فقی و ممیک تشدیدله برنسنه بی اصلاح ایتک المرمة فقیته و ممیم اخیرک تشدیدله اصلاح
ایتک تقول رمت الشی ارمه رما و مرمه من الباب الاول والثانی اذا اصلحته و برکسنه نك حالی
اصلاح ایتکه دخی دیرل یقال قدرم شانه اذا اصلحها و رم یمک معناسنه ده کلور اکل کی یقال رمه اذا اكله
وفی الحدیث البقریم من کل شجرای تأکل وفی حدیث عروہ بن الزبیر کاهل ثمة و رمة حتی استوی
علی عمه ابو عبیدہ ابتد اهل حدیث اولنر ثمی و رمی ضمله روایت فمشردر لکن وجهه و رمه در
فقیله دیدی که ثم اصلاح ایتکه و رم اکل ایتکه دیرل و رم ضمیمه جسد معناسنه در یعنی حتی یوب
جسدی کالن بوا دی و مرمت طوار طودا غنه دخی دیرل علی ماسیحی انشا الله تعالی الاستزمام
همزه نك و تانک کسریله مرمت زمانی قریب اولی یقال استزمام الحائط اذا حاله ان یرم و ذلك اذا بعد
عمره بالطين یعنی دیوارک بالحق نمسی قریب اولسه المرمة ممیک کسری و رانک فقیله صغر طودا غی
شفة البقره معناسنه و هر چنال طر نقلی اولنلرک طودا غنه اطلاق اولنور زبرا انلر طودا قری ایل اکل
ایدلر و مرمه ممیک فقیله دخی ذکر اولنان معناسنه اغتدر الارتام همزه نك و تانک کسریله قیون
یربوزدن برنسنه اکل ایتک الرم رانک فقی و ممیک تشدیدله برنسنه مرمت ایتک تقول رمت الشی ارمه
رما و خلو بد معناسنه دخی کلور یقال مالی منه حم و رم ای خلو بد یونلرک اولی مضوم اولی دخی جا بزدر
و شی معناسنه دخی کلور یقال ماله حم و لارم ای لبس له شی و ابن السکبت ابتد ماله ثم ولارم و ما یمک
ثم ولارم ایدر و رمله مراد او مرمت اولی بقی نسه در الرمة رانک ضمی و ممیک کذلک تشدیدله جورک
ایب پاره سی الرم رانک ضمی و ممیم اولک فقیله جعی جورک ایب پاره لری معناسنه الرمام رانک
کسریله کذلک جعی و رمم جورک ککله دخی دیرل علی ماسیحی انشا الله تعالی و ذوالرمة نام شاعره
ذوالرمة دید کلری بعض شعرنده رمه لغظن ذکر اید کنندن او تریدر و رمه جمله معناسنه دخی کلور
یقال دفع الیه الشی برمه ای بجمکته واصله ان رجلا دفع الی رجل بعیر الجبل فی عنقه فقیل ذلك
لکل من دفع شأ بجمکته الرمة رانک کسری و ممیک کذلک تشدیدله جوره ش ککله غظام بالیه معناسنه
الرم رانک کسری و ممیم اولک فقیله جعی جورک ککله معناسنه الرمة رانک کسری و ممیک
تشدیدله کک جوریمک یقال رم العظم یرم من الباب الثانی اذا بلی الریم رانک فقی و ممیک کسری
و مدله جوریمش نسنه و باری تعالی من یحی العظام و هی ریم یوردی زرافیل و فعیل و فعیل کاه اولور انلرک
تذکیری و تانی و جعی برابر اولور رسول و عدو و صدیق کی الرم رانک کسری و ممیک تشدیدله مال
جوق اولی یقال جاء بالطعم الرم اذا جاء بالمسال الکثیر و طعم طاء مهمله یله شی کثیر در و رم کک ایچنده
اولان ایلکه دخی دیرل الارمام همزه نك کسریله کک ایلکنمک یقال ارم العظم اذا جری فیه الرم
و یقال للشاة المهزولة ما یرم منها مضرب ای اذا کسر عظم من عظامها لم یصب فیه مخ و ارمام سکوته
دخی دیرل یقال ارم القوم اذا سکتوا الرم ممیک ضمی و رانک کسریله شول ناقه در که فی الجملة ایلکی
اوله یوزید روایتی اوزر یقال ناقه مریم ای بهاشی من نقی و نقی نونک کسری و قافک سکونیه ایلک

رکم

رم

معنای معنایه الزام را نك فتحی و ميم تشدیدى و الفك مدیه شول قبولند كه ایلگی اوله بقال انچه
 رماء بیضاء الترمم على وزن التزلزل تكلم انكيجون اغز دیرتمك بقال ترمم اذا حرك فاهل الكلام
 الزم المرام را نك فتحی و ميم سکونیه برنوع انما جدر و ربيع فصلنده اولان اونه دخی دیرل ارما همزه نك
 فتحیه بر موضعك اسمیدر یرم ميمك و رالك فتحی و ماينده ميمك سکونیه بر طاعنك علمیدر و كاه اولور
 اكالم دخی دیرل الترمم فتحیه اولور و یرمك صوت معنایه بقال رنم من الباب الرابع الترمم فتحیه
 و نونك ضمی و تشدیدیه بر كسبه آوازینی خجیره سنده دوندر مكله چقرمق بقال رنم اذا رجع صوته
 الترنم على وزن التكریم معناه و ترنم قوش ذكر اولنان وجهه اوزره او نمكه دخی دیرل بقال رنم الطائر
 فی هدیره و بای كرشى آواره دخی دیرل چكلوب صالبورلدكى زمانده الترنم ناك و نونك فتحی
 و ميمك ضمی و مدیه كذاك آرازی خجیره ده دوندر مكله اخراج انك و اوتاز یاده اولتمشدر مكوتده زیاده
 اولندیغی كبی الروم را نك فتحی و واولك سکونیه طلب انك تقول رمت النشي ارومده روم اذ اطلبته
 و روم الحركه كه سبویه ذكر ایتمشدر مكله نك اول شول كز او حركتدر كه نوع تخفیفیه حاصل او اور
 و بو استامدن اكثر در زرا حركت اسلو شده در استماع اولنور هرنه دكلو مخلصه ایسه ده یعنی خفی
 ایسه ده بین بین اولنان همزه نك حركتی كبی و باری تعالی شهر رمضان دیدكى قولى كبی اخفایله قرات
 ایدن كسسته قتنده كه بو تقدید برجه را نك حركتی مخلصه او اور و راه اولی ساكن قلمتی جائز دكلدر زرا
 رادن اول هسا كندر پس ساكنین حالت وصلده جمع اولمق لازم او اور انلردن اول حرف لین
 اولمق سرن و بو خود كلام عربده واقع اولماشدر و كرو و بوجلب در انان نزلنا الذكر قولى و امن لا یهدى
 قولى و یحتمسون قولى و بونلره بكرز هرنه كم و ارایسه و فرانك شهر رمضان خوانده و نونك امثالنده ادغام
 اولتمشدر دیدكاری معتبر دكل در زرا مانحن فیه دن غفله راجع اولور و شول كسبه كه اختلاس
 حركت جائز اولمین برده ساكنین بین جمع ابتدی اول خطا ابتدی قرات جزء كبی باری تعالی البك
 فاستطاعوا دیدكى قولنده زیر اسین استفعالك وجهه امن الوجوه فخریكی جائز دكل در التروم
 على وزن التكریم بر كسبه بی برنسته طالب قلى ابن اعرابی رواى اوزره تقول رومت فلانا و رومت
 بفلان اذا جعلته يطلب النشي المرام ميمك فتحیه مطلب رامة على وزن الحاله بر موضعك اسمیدر
 بریده و فی المثل تسألنی برأمتین شلجمه اوزر ككر اولنان موضع اشعارده اكثر صیغه تنذیه اوزره
 ابراد اولنور و شلجم شلغم معنایه در الرامی ميمك كسری و بياك تشدیدیه رامة به منسوب اولان نسبه
 و موجود اولان جوهری نسخده لنده بو نسبت على غیر القیاس در دیمسدر لكن بونك على غیر القیاس
 اولندیغك وجهی ظاهر دكلدر زرا عانهك نسبتنده عانی و عابیه دیدكاری شایعدر و كذاك
 رام هر منام شهرك نسبتنده رای دیدیلروا كدر لسلك هر منی دیرسن الرام على وزن الحال بر جنس
 انما جدر رومان را نك ضمی و مدیه بر رچلك اسمیدر ازوم كذاك را نك ضمی و مدیه بر طایفه ده كه
 انلر روم بن عیصون اسحاق اولادیدر بقال رومی و روم مثل زنجی و زنج بس واحدایله جمع بیسته فرق
 یاه مشدده ایله در نكیم قرایله نمره بینده فرق ها ایله در ازهمه را نك كسری و هانك سکونیه شول
 ضعیف یغموردر كه متصل یغیر الزهم را نك كسری و هانك فتحیه جمعی ضعیف یغمورل معنایه
 الزهم را نك كذاك كسریله جمعی و اوزید ابتدی رهمه شول دیمه دیدكاری على الدوام بغان
 ضعیف یغمور جنسنددر لكن رهمه دیمه دن وقوعی شدید و ذهابی اسرع اولان در الارهام
 همزه نك كسریله بلوت ذكر اولان ضعیف یغموری یغدرمق بقال ارهمت السحابه اذا انت الارهام
 الارهم همزه نك و هانك فتحیه اوتلی اولان بقال نزلنا بفلان فكنا فی ارهم جانبیه ای فی اخصهما
 رهم را نك ضمی و هانك سکونیه بر عورتك اسمیدر المرهم ميمك و هانك فتحیه جراحت اوزره
 وضع اولنان دوامعیدر الریم را نك فتحی و بياك سکونیه برنسته دن ابریلو باراغ اولمق بقال رامة

بریمه ریمه اذ ابرجه بقال لا ترمداي لا تبرحه وبقال رمت فلانا ورمت من عند فلان اذ ابرمت من مقارنته
 و فرقت منه و ریم شول ککه دبرل که دوه بی بوغن یوب اولشدر دقدن صکره باقی قالور و ریم فیه
 دخی دبرل ابن لاعرابی روایتی اولوره مزار معناسنه و ریم درجه به دخی دبرل اهل بن لغنه بوغن و
 روایتی اولوره و ریم زیاده به و فضله دخی دبرل بقال لهذا علی هذا ریم ای فضل ریم کونزدن اولور
 ساعته دخی دبرل بقال قد بق ریم من النهار و هی الساعة الطويلة وبقال ریم بلر جل ادا قطع به یمنی
 برعضوی قطع اولسه الترمیم علی وزن التکریم بریده مقیم اواق بقال ریم فلان بلکل تریم ادا
 و ترمیم بلوت برقرار اولوب متصل یعمور یغصه دخی دبرل بقال ریمت استحابه فاغضبت داد است
 فام تقاع واعضار غین وضاء معجبته یعمور دائم اولغه دبرل ریم ناک کسری و بانک فقی و مایند
 زانک سکونیه بر موضعه اسیدر مریم میمک و بانک فقی و زانک سکونیه رام بریدن مفعول صغفه سی
 اولور اولور جوهر ینک کلامندن فهم اولان بودر که مریم اناغ اولمق و عزات ایتک معناسندن اوله
 وقاموسده مریم کاکا برز که رجاله سوزش کی سوه و لکن فخور ایتجه دیمش تناسیده مریم لغت عبیدر
 خا مه و عابده معناسنه در دیمش اصبح دخی بودر دیمش در (فضل الزای) لراة زانک فقی و همز ناک
 سکونیه فاتی چاغرمق صیوت شدید معناسنه و زامة زیاده اکل ایدوب شرب ایتکه دخی برلور بقال
 زیم به من الباب الرابع اذا صاح به یعنی کا حقیقسه وبقال ریم علی البناء للمجهول اذا غریعی
 قور خدلسه و زامة بر سوز سوزش کی سوه و لکن فخور ایتجه دیمش تناسیده مریم لغت عبیدر
 بقال زام لی لان زامة من الباب الثالث ای طرح لی کله لادری احق هی ام باطل و مطلقه بارکله
 معناسنده کلور بقال ما یوصیه زامة ای کله وبقال زام اذ مات الازام همز ناک کسریله اکره
 ایتک تقول ازامة علی الامر اذا اکرهت من اذامة بالذل المجهول الزوام زانک ضمیمه و همز ناک
 دخی فقی و مدیده سریع اولان اولوم بقال موت زوام ای و حی و ریحی جمیله اصلنده برکنه ناک بیون
 اورغله اولدریم که دبرل الزججه زانک فقی و حی و زانک سکونیه خبر و بردک معناسنه قریب بر معنادر بقال
 ما نکلم بزججه ای بنسده و بنسده نونک فقی و بانک سکری و سین مهمله ایه تکلم معناسنده دبرل بقال سکت فارجم
 بحر ف ای مانس و زججه شی معناسنده دخی کلور بقال ابعصیه زججه ای شی الزجوم زانک فقی و حی و
 ضمی و مدیده شول بای در که کریشی برک اولیه الزیمه زانک فقی و حاء مهمله ناک سکونیه مزاجه فلیق
 یعنی خلق غلبه ایدوب بری برین صقمق الزحام زانک کسریله به مناهیا بقال زججه من الباب الثالث و زاحته
 الازحام همز ناک و دالک کسریله خاق بری برین صقوب غلبه ایتک بقال از دحم القوم علی کذا
 و تراحو اعلیه الزرم فقتبتله افشاش کسملک انقطاع بول معناسنده و هر نسد که تقطع اولسه انده
 دخی استعمال اولور و نجات منقطع اولغه دخی دبرل بقال زرم انکب از زرم ذوبه فی جاعته
 یعنی نجاستی دبرنده منقطع اولسه وبقال زرم به امه ذاولده و برانوب عبیدروایتی در الاررام همز ناک
 کسری و زانک سکونیه برکنه به بران کسدر مک بقال از زرمه غیره فی الحریث لاترزموا ای ای
 لاتقطعوا غلبه بوله الزرم زانک فقی و زانک کسریله خاق طار اولان کسینه و بخله دخی زرم دبرل الزرم
 علی وزن التکریم برکنه بی بخیل ایتک بقال زرمه غیره المیزم میم اولک ضمی و همز ناک کسریله و همز
 تشدیدله منقبض اولان نسده بقال از زام از زیماما الازدرام همز ناک و دالک کسریله بومق ابتلاع
 معناسنده و بومق ماقده صحاح نسخنه لری آشوشدر خالی کادر زیار از زرم دم نصر فاتی ستمنده
 یازمشلدر حال که از درام زرم دندر افعالک تاسی داله قاب اولمشدر الزرمده علی وزن الدرجه
 بودجوق بر موضع ابتلاع معناسنده و زرم برکنه ناک بوغن صغفه دخی دبرل بقال زرمه اذ احصر
 حلقه الزعم زانک فقی و ضمی و کسری و عینک سکونیه سوزش کی سوه و لکن فخور ایتجه دیمش تناسیده مریم لغت عبیدر
 قال و زعم کفیل اولمق معناسنده کلور الزعامه زانک فقی ایه کذلک کنبل اولمق تقول زعمت به ازعم

زأم

زجم

زحم

زرم

زعم

زعم

و زعماء و عامه من الباب الاول اذا كفلت به و زعماء و اولو لغة دخي دبر لر سبادت معنائه و زعماء سلاح
معنائه و كلور يقال الزعماء للغلام اي السلاح لانهم كانوا اذا اقساموا الميراث دفعوا السلاح لي الابن
دون الابنة الزعيم زانك فتي و عينك كسري و مديله كليل معنائه و في الحديث الزعيم غارم و زعيم
اولو معنائه و كلور يقال زعيم القوم اسيدهم الزعيم فختبيله طمع يقال زعيم زعم زعمان الباب الرابع
اذا طمع الزعام همز مك كسري به طمع به برحق يقال از عمته انا المزعم ممك و عينك فختبيله محل
طمع و طمع معنائه و مزعم اعتماد اولمان نسبه به دخي دبر لر يعني شول نسبه به دبر لر كه اكا اعتماد
اولمان معني اولك حقه بعضي بر دبر لر و بعضي بر دبر لر و سويابه المزاعم ممك فتي و عينك كسري به جعي
يقال في قول فلان مزاعم الزعيم فختبيله و عينك ضمي و تشديد به كوجه بلان سويلك تكذب معنائه
الزعم زانك فتي و عينك ضمي و مديله شول ناقه در با خود شول قوندر كه اليه بولقمش اوله سمي يدر
دكلميدر بلنكيجون الزعيم فختبيله و عينك ضمي و تشديد به غضب و حذله سو يلك در و زعيم
دوه باور بسنك انسه حنين ايدوب چاغر مسيدر حنين خفيقه الز قوم زانك فتي و قافك ضمي
و تشديد به عرب طعاملرندن بر طعامك اسيدركه اول خرميله فيقدن اولور الزم زانك فتي و قافك
سكونيله ذكر اولنان طعامي يك ابن عباس رضي الله عنه ابتد و قنا كه باري تعالىك ان شجرة الز قوم
طعام الا شيم ديدكي قولي نازل اولدي ابو جهل ابتد خرميله قيساغي اكل ايدر زيس باري تعالى انها
شجرة تخرج من اصل الجحيم طلعهها كانه رؤوس الشياطين اي نازل قلدي يعني ز قوم جحيم قمرنده
برانشدن اناجدر كه ميوه سي رؤوس شياطين مة لنده در الزقام همزه مك كسري به بر نسبه في بوندره قدر
الازد قام همزه مك و دالك كسري به بونق تقول از قته الشئ فارذ قدا ابلعه فابتله الزم فختبيله
و قافك ضمي و تشديد به بر كسبه بر نسبه في ندر يمج و تأنيله بونق تلغم معنائه و ابن دريدا ابتد زوم افراطه
يمكه دخي دبر لر يقال زقم فلان اللبن اذا افراط في شربه انز لقوم زانك ضمي و قافك ضمي و مديله حلقوم
كيدر و زناو معني ابن دريدر و اني اوزره الزكام زانك ضمي و كافك تخفي اليه بر ضرر كه بورن
دلكر بنه نازل اولور يقال كم الزجل على البناء لا مجهول الاركام همزه مك كسري به زكام
مرضنه مبتلا فليق يقال انكه الله فهو من كوم و مزكوم صيغة مجهولدن اولان كم اوزره بناو لنشدر
الركه زانك ضمي و كافك سكونيله ك صكره طوغن ولده دبر لر يقال فلان ركبة ابو به اذا كان اخر
ولدها الزل زانك ضمي و فتي و لامك سكونيله بر نسبه مك قد و قافتي و هيئي الزل زانك ضمي
و فتي و لامك دخي فتي اليه بمعناها يقال هو العبد زل زل زل اي قد قدا العبيد و كسائي ابتد حقا
معنائه در و لحياتي ابتد زلده همين نكره استعمال اولنور و عبده استعمال اولندوغي كي جاريه ده
دخي استعمال اولنور يقال هو العبد لما يافتي اي قدا و حذو و حذو هيت معنائه در الزل زانك ضمي
ضمي و لامك فتي و تشديد به اوزون او لمين عورت يقال امرأ مزلمة مثل مقذ و قور جل مزل اي مقذ
اذا كان مخفف الهيئة يعني دبر نكلي اولسه المزل ممك ضمي و لامك فتي و تشديد به شول او قدر كه
طولي اعتدال اوزره اولوب صنعني خوب اوله الزلم زانك فتي و لامك كسري و مديله بمعناه يقال
قدح مزل و زلم اي طرواجيد قدح و صنعت و طرواقك غرق كسين انكه دبر لر و يقال ايضا عصا
مزل و مزل غداسي رامز اولان كسبه يده دبر لرسي الغداه معنائه الزلم على وزن التكرم او في
ذكر اولنان صفت اوزره فليق يقال ما احسن ما لم سهمه الزلم فختبيله يلكسز او قدح معنائه
الزلم زانك ضمي و لامك فختبيله بمعناه الزلام همزه مك فتي اليه جعي ذكر اولنان اوقله معنائه
وازلام شول اوقله ده دبر لر كه اهل جاهليت اتى بر نسبه بولشمكه استعمال ايدر لردي و زلم كذلك
برجنس جانور كه دخي دبر لر كه قور قور زرد او زده ساكن اولور و اكاو بره دخي دبر لر كه جعي
و بار كلور و صحاح نسخنه ريتك اكثر نه الزلم الو بار واقع اولشدر حالا كه الزلم واحد الو بار

زعم
زعم

ركم

زلم

کر کدر نامل اولنه وارلام کذلک زلمت جمعی کورد کر اولنان جانور لر معناسنه و بو ابو عمر و رواجی در
 وزام کذلک شول نسنه در که چنل طرفلو حیوانک طرفنک اردنده اولور الزلمه فحینه شول
 نسنه در که کچنک بو بنده کو به کچی اصلش اولور ایکی اولور سه زلمتان دیرلر و اگر قولاغنده اصلی
 اولور سه زلمه دیرلر نوله الارلم همزه نك ولامک فحیه در کر اولنان صفتلی اولان کچی الزلمه
 زانک فحی ولامک سکونی والفق مدیه موئی بقال ما عننا زلم وازم و ما عننا زلمه و زغاه الارلام الجذع
 همزه نك ولامک فحی وچیک وذلک فحیه در معناسنه در الزلم زانک فحی ولامک سکونی بله طولدر بق
 تقول زلمت الخرض اذا ملاه وزلم بخششی ازویمکه دخی دیرلر تقول زلمت عطاه اذا قلته الارانام
 همزه نك ولامک کسری و همزه نك سکونیه بر نسنه در سر عتله یوزد و ندر مکه دیرلر بقال زلام القوم
 الزانما ماذا اولو اسرا عاوا بو زید ابتدی ارشام ارتحال معناسنه در وازانام بر نسنه دیکمکه
 دخی دیرلر بقال زلام الشی اذا تصب و نه سار مرفع اولغه یعنی کواش بو کسمکه دخی دیرلر بقال
 ازلام النهار اذا ارتفع صحاؤه الزمام زانک کسریله شول ایدر که دونه بورق نولوب پکورد کسری
 بقر حلقه به با خود اناج حلقه به بغلرلر وانک اوجنه بولار صاب بغلرلر وکاه اولور بولار صابنه دخی
 زمام دیرلر وزمام النمل شول فایشه دیرلر که نعلین نصمه سی اکا بغلنور نیکیم عرب نعلینرند مشهور در
 انزم زانک فحی و میمک تشدیدیه بولار لمق تقول زمت النمل و زمت البعیر اذا خطسته و خطم خا معجه
 و طاه مهمله ابله بولار لمق معناسنه در وزم سیرده ایلر و بوریمکه دخی دیرلر بقال زم فلان اذا تقدم
 فی السیر و زم متکبرک فلفه دخی دیرلر بقال زم بانقه از تکبر و زم قالد رمق معناسنه در کور الاردهام
 همزه نك وذلک کسریله کذلک قالد رمق بقال زم الذئب مخله و ازدمها و سخله قوز به دیرلر الزام
 میمک تشدیدیه متکبر اولان کسنه الزم زانک ضمی و میمک اولک فحی و تشدیدیه جمعی تکبر فان کسنه لر
 معناسنه بقال رجل رام و قوم زم ای شیخ بانوفهم من الکبیر و شیخ شاحک جعبدر بورق یوقری
 طوتلره معناسنه و زام قالد رمق معناسنه دخی کور بقال اخذ الذئب مخله فذهب بها زامارأسه
 ای رافعا الزمزه علی وزن الزلزه کور کور لک زعدا واری معناسنه بو زیدروایتی اوزره
 وزمزه مجوس طایفه سکن طماهرکن سوه اش معناسنه دخی دیرلر زم علی وزن عمر مکه مشرفه ده
 اولان معرو فقیونک اسمیدر وزمزم و عیطل کذلک و ناقه نك اسمی در نیکیم باب لامده ذکر
 اولمشدر الزمزه زانک کسریله جماعت معناسنه الزمزم زانک کسریله دوه سور یسی شبانی
 روایتی اوزره الزمزم زانک کسری و نایینک کسری و مدیه بمعناه الزمزم زانک و میمک فحیه
 قریب معناسنه تقول داری من داره زم ای قریب وزمزم مقابل معناسنه در کور قال اعرانی لاوالذی
 وجهی زم یته ما کان کذا و کذا ای نجاهه و نلقاه و المراد بالیت الکعبه شرفها الله تعالی و زم صلاح
 و سداد معناسنه در کور بقال امر بنی فلان زم ای قصد کا بقال امزم زانک ضمی ابله بر موضعک
 اسمیدر الزمزه زانک فحی و نونک سکونیه و الزمزه زانک ضمی و نونک سکونیه و الزمزه زانک و نونک فحیه
 و الزمزه زانک ضمی و نونک فحیه بولر جمله قد و هیئت معناسنه در بقال هو العبد زعمه و زعمه و زعمه ای
 قد و قد امید و کسائی ابتدی حقا معناسنه در زعمه فحینه بر نسنه در که دونه نك قولاغنک بر مقدارن
 کسوب اصلشله ترک ایدرلر و بونی دونه نك اعلارنده ایدرلر الزم زانک فحی و نونک کسریله شول دوه در که
 ذکر اولنان صفت اوزره اوله الارزم همزه نك و نونک فحیه بمعناه الزمزم میمک ضمی و نونک فحی
 و تشدیدیه بمعناه کذلک وزم شول کسنه به دخی دیرلر که بر قومه ملحق اولوب محتاج الیه کسنه اولیه
 زیم کی علی ماسیحی انشا الله تعالی و زم صغار ابله دخی دیرلر و مضلر ابتدی زم نخل اوللرک
 اسمیدر الزمزه زانک فحی و نونک کسریله زمک موئی الزم زانک فحی و نونک سکونی والفق مدیه
 ازیم موئی الزمزه میمک ضمی و نونک فحی و تشدیدیه زمک موئی بقال ناقه زعمه و زغاه و زم زعمه

زم

زمزم

الزيم فقهية غلة لغند زلم معنا سنده وزلم شول نسته در بر که چنان طرقلو حیوانک طرفی اردنده
اولور و اما شول زیم که حدیث شریفده واقع اولوب الضائفة الزیمة یور لمشدرد مراد قبولک یوسی
دیمک در بر قبولنده زیم اولماز یکجده اولور ان زیم زانک فقی و نونک کسری ومدیله شول کسند در که
بر قومه ملحق اوله وانلردن اولیه واکا احتیاج اولمده ده اول زیمه مثالنده اوله وباری نعل الینک عل
بعد ذلک زیم دیدکی قولنده عکر مضر ضی الله عنه ابتدی زیم شول لیمدر که لومی ایله معروف اوله
شاه زیمه سی ایله معروف اولدییگی کی ان زیم همزه نونک فقیله بی یروعدن بر جاعتک اسمیدر الزیم
زانک ضمی و هانک سکونیه باغ شخم معنا سنده زیمان زانک ضمی و هانک سکونیه بر کلک اسمیدر
الزیمه زانک ضمی و هانک کذلک سکونیه بدر ایجه اولان بل ریخ منته معنا سنده الزیم فقیته
مصدر در زهم و متدن بدر ایجه بغلق معنا سنده نقول زهمت بدی من السباب الرابع ای دست الزیمه
زانک فقی و هانک کسریله یغلو اولان ال دسمه معنا سنده الزیم زانک فقی و هانک کذلک کسریله سمن
اولان نسته سمن معنا سنده المزاهمة میمک ضمی و هانک فقیله یقین اولوق قریب معنا سنده یقال زاهم
الخمسين ای دناها الزهم علی وزن جعفر بر آتک اسمیدر ونسخ صحاحده و فارسه یقال له فارس
زهم و واقع اولمشدر تا مل اولنده و زهم طوغنه دخی در صفره معنا سنده و بعضی ابتدی زهم طوغن
یاور یسنه در بر و بونکله رجالدن بعضنه دخی تسیمه اولمشدر ان زهمان زانک و دالک فقی و هانک
سکونیه ابکی قرداشک اسمیدر که انلر بی عبس قبیله سندن در برینک ادی زهم و برینک ادی قیسدر که
جداعلاری بغضدر و ابو عبیده ابتدی انلرک برینک ادی زهم و برینک ادی کردمدر الزیم زانک
کسری و یانک فقیله شول متفرق اندر که بر موضعه جمع اولمشین ظاهر اولیه یقال لحم زیم لبس
بجمع مکان فیرز زیم وزن مزبور اوزره بر آتک اسمیدر که لایصر قدر تانیث و عملیتدن اوزری
(فصل السین) انسام فقیته ملائک السامة کذلک فقیته بمعناه السام سبنک و همزه نونک
فقی ومدیله بمعناه ایضا السامة سبنک فقی و همزه نونک فقی ومدیله بمعناه کذلک نقول سمنت من الشیء
اسام سامو سامو سامو سامو من الباب الرابع اذا ملته السوء وم سبنک فقی و همزه نونک ضمی ومدیله
ملول اولان کسند السهم سبنک و هانک ضمی و مایند تانک سکونیه صغریسی بیوک اولان کسند
استه معنا سنده میم زائده اولوق اوزره المسجوم ضقیته افق سبلان معنا سنده السجام سبنک کسریله
معناه یقال سجیم الدمع سجوم و اسجما من الباب الاول اذا سال لانسجام همزه نونک و سبنک کسریله کذلک
افق المسجیم سبنک فقی و جیمک سکونیه افقی یقال سجیمت العین دمعها اذا سالت المسجوم سبنک
فقی و جیمک ضمی ومدیله اقدیمی یقال عین سجوم المسجومة میمک فقی و جیمک ضمی ومدیله شول
ردر که اکا بغمور یا غش اوله یقال ارض سجومة ای بمطورة الاسجام همزه نونک کسریله بغمور متصل
بغقی اسجام کیدر وزن و معنی یقال اسجمت السماء اذا صبت وصاحب قاموس اسجامی بغدردق
معنا سنده ابرادیدوب اسجمت السماء اذا صبت ماء هاد بمشدر اگر چه اسجامی معنی لازم ایله تفسیر
ایدوب جوهریه موافقت اتمشدر الاسجیم همزه نونک و جیمک فقیله شول دوه در که چاغرمیه السحمة
سبنک ضمی و هانک مهمله نونک سکونیه قره افق معنا سنده الاسحیم همزه نونک و هانک فقیله قره اولان
نسته اسود معنا سنده و کاه اولور اسحیم ایله بوینوز مراد اولور قرن معنا سنده و کاه اولور بلوت مراد
اولور سهاب معنا سنده و کاه اولور عر بلر عادی اوزره اندا یجشمک محلنده قاه بویش ال مراد اولور و کاه
اولور رجم مراد اولور و و کاه اولور مهباشی راد اولور حیلۀ الثدی معنا سنده و کاه اولور شراب طلومی
مراد اولور و زرق الخمر معنا سنده شکیم بعض اشعارده واقع اولمشدر که بونلر جمله سوادى مشعر نسته در
السحیم فقیته براغا جک اسمیدر السحاه سبنک فقی و هانک سکونیه براغا جک اسمیدر کذلک
اسحمان همزه نونک و هانک کسریله بر معین طاغک اسمیدر السحمة سبنک ضمی و هانک معجمه نونک سکونیه

قره اقی سواد معنائه اسخیم همزه نك و خاك فحقيله قره رنكلو نسنه اسود معنائه اسخیم
سبنك ضمی و خاك تخفیه قره سی سواد القدر معنائه و سخام ملائم اولنه دخی دیرل یقال
هذا ثوب سخام المس اذا كان لبس خزكي و قزكي و یقال لبس سخام و وطن سخام ای لبس المس
ولیس هو من معنی السواد و منه قبل للفسر سخام و تخمیه اذا كان لبنة ساسة التسخیم علی وزن
التكریم رنسنه بی قره فلی یقال سخیم الله وجهه ای سوده السخیمه سبنك و خاك كسری و مدیله نفسده
اولان كیه دیرل السدم فحقینه ندانته و حزنه دیرل یقال سدم الرجل من الباب الرابع اذا ندیم و یقال
ماه هم ولا سدم الا ذلك ای لبس له و هم ولا ندیم غیر ذلك الامر السادم ذلك كسریله نادیم اولان كسنه
یقال رجل نادیم سادم السدمان نوكت فحقی و دالك سكونیله كذلك نادیم معنائه یقال رجل ندیمان
سدمل و بعضه را بتدی سادم و سدمان صورتین مزبوریننده نادیمه و ندیمانیه اتباع طریقه ذی کر اولنه در
السدم ضمیمه و سبنك ضمی و دالك سكونیله عسریله عسری طولمش قوی جاء اباشنه معنائه
السدم سبنك فحقی و دالك كسریله شول ار كسدر كه دبشیم الله جمع اولغه خریص ارله و غضبه ككش
كسنه معنائه و كاور یقال رجل سدم ای معقظ المسدم مینك ضمی و دالك فحقی و تشدید یله شول
كو كرن دوه در كه اغزن با علیه یقال فنیق مسدم اذا جعل علی فیه سكعام و فنیق فایله و نووله جوان
اولان ار كك دوه به دیرل و كعام كاك كسریله دوه نك اغزن با غند قنری نسنه در السدم سبنك فحقی
و دالك ضمی و مدیله لوط قومك قره سبنك اسمی كه فاضی سدوم دیمكله معروف كسنه اول قره به دندر
اسرم سبنك ضمی و رانك سكونیله طریغری اولان بغرسك اویچی كه اندن مهملات چقر مخرج ثقل
معنائه و بولكه مولده در السرجم علی وزن جعفر اوزون طویل معنائه سنجیم كیدر و زناومنی
الاسم علی وزن جعفر كذلك برسیاه اعاچدر السرجم علی وزن المزبور اوزون طویل معنائه
الاسطمة همزه نك و طانك ضمی و مینك تشدید یله رنسنه نك و سطی یقال فلان فی اسطمة قومه
ای فی وسطهم و اشرفهم واسطمة الحسب حسبك و سطنك و جمع اویلق نه دخی دیرل و اطسمة
كذلك ذكر اوانسان معنائه در قلب اوزنه الاساطم همزه نك فحقی و طانك كسریله جعی و نغم قبیله سی
الاساطم دیرل طایفه تابینه ته قبه نظر قلیون الاساطم همزه نك و طانك ضمی و مینك تشدید یله دربانك
اوزنه سی مجمع ماء البحر معنائه الاساطم سبنك كسریله فلیحك كسكین بری حد السیف معنائه
وفی الحديث اعرب ساطم الناس ای حدهم السقم سبنك فحقی و عینك سكونیله دوه سیرندن برئو عدر
یقال سقم یسقم من الباب الثالث اذا سارسیرا مخصوصا السقوم سبنك فحقی و عینك ضمی و مدیله بر در او
سیرا بنی ناقه یقال ناقه سقوم السقم سبنك و عین مجیدك فحقیه بر كسنه روجه سبه بر كزاد خال ایدوب
علی اغور اخراج ابعده در انزال ایتامك ایچوز یوین شیل رو اینیدر كذا فی بعض النسخ السقام سبنك فحقی
و فاك تخفیه قبله خسته لك رض معنائه السقم فحقینه بمعناه كذلك یونلرك ایكسی دخی اغندر حزنله
حزن كی یقال سقم یسقم سقام من الباب الرابع و سام بر دره نك دخی اسمیدر هذیل قبیله سه مقسودر
السقم سبنك فحقی و فاك كسری و مدیله مریض اولان كسنه الاسقام همزه نك كسریله بر كسنه فی
خسته فلیق یقال اسقمه الله المسقام مینك كسری و سبنك سكونیله چوق خسته اولان كسنه كثیر
السقم معنائه السلم سبنك فحقی و لامك سكونیله شول قه غدر كه انوك قوایی بر در مقار قوغه سی كی
وسلم بر در جلك دخی اسمیدر و سلم در بی سلم یله داغت ایتامكه دخی بر لر نقول سلت الجلد اسلمه
من الباب الثاني اذا دغته ته بالسلم المسلوم مینك فحقی و لامك ضمی و مدیله ذ كر اولسان و جهله داغت
اولسان دری سلمی سبنك فحقی و لامك سكونی و الفك قصر یله بر عو رنك اسمیدر و سلمی طی قبیله سی
طاع لرندن بر نك دخی اسمیدر و سلمی دارم قبیله سندن بر جاعتك دخی اسمیدر سلمان سبنك و لامك
فحقی ایله ایكی كسنه دن عبارتدر كه انلرك بری سلمه بن قشیردر و اكاسلمه الشر دیرل كه انوك والده سی

سدم

سرم

سرجم

سردم

سقم

سقم

سلم

لیکن بنت کعب بن کلاب در وبری دخی سلمه بن قشیر در واکا سلمه اخیر دبر که اول ابن القسریه
 دیکله معر وفسدر سلمه سبنک ضمی ولامک فقی وایک سکونیه برقبیلہ در قبس عیسلاندن ووسلم
 کذلک حذامده برقبیلہ در بندن وگاه اولور سلمه ابیہ سلیمان بن داود مراد اولور علیهما السلام
 تنکیم نابغه نک شعر بنده واقع او لشدر وفسج سلمه کل قضاء ذایل وقضا قافله وضاد مجھے نک تشدیدیه
 محکم اولرن زره وذا بل طویل الذیل اولان در ابو سلمی سبنک ضمی ولامک سکونی والفک قصر یله
 شاعر اولان رهبر بن ابی سلمان والدی در وطا یغه عریده مزبور در غیر ابو سلمی یوقدر وآنک اسمی
 ر یعه بن ریاحدر که بنی مازن قبیلہ سندندر سلمان سبنک فقی ولامک سکونیه برطاعک علمیدر
 وبری جلاک دخی علمیدر سلم سبنک فقی ولامک کسریله بر جلاک اسمیدر وسلم کوزله بورن اراسته
 اولان در به دخی دبرل وعبده ملک بو معنای دیلدی حجاجه جواب نامه یازدوغی حینه که انت سالم
 دیمدر ای انت عندی کسالم السلم فخبینه سلف معناسنه در یعنی برنسنه نک بهاسن مقدم ورمکدر
 وسلم استسلام معناسنه کلور واستسلام برنسنه به بیون صنوب اطاعت ایتکدر علی ماسیحی
 انشاء الله تعالی وسلم بریده بر دیکنلی اغاجک دخی اسمیدر السلمه کذلک فخبینه واحدی بر دانه
 سلم اغاجی معناسنه وسلم عیدن بری اولغه دخی دبرل وقری ورجلا سلمه اولان صوفش
 کسنه به دخی دبرل سلاته تعالی قلماغن و بعض نسخته سلام دوشمشدر الفله سلمه کذلک فخبینه
 بر جلاک اسمیدر سلمه سبنک فقی ولامک کسریله کذلک بر جلاک اسمیدر وبنو سلمه انصار دن
 بر جاعتک اسمیدر وعرط طایغه سنده مزبور در غیر بنو سلمه یوقدر و سلمه الیله نابغه قابل اولان
 طاشه دخی دبرل السلام سبنک کسریله ذکر اولنان طشله معناسنه تنکیم بری وراه ی بالسم واصله
 دیمشدر در جبر لغتی اوزره که مراد واصله دیمکدر و بوندن فهم اولنور که لغت مزبوره ده الف
 میم تعریف ایچون استعمال اولندوغی کبی الف لام دخی استعمال اولنور بر امثال مزبوره ایکسی ده
 جمع اولمشدر السلم سبنک ضمی ولامک فقی و تشدیدیه زردبان که انوکله بر به جقرل وگاه اولور
 قایشدن اولان اوزرنکی به دخی سلم دبرل غرزدیدکاری کبی سلام سبنک فقی ولامک تشدیدیه
 اسماء رجالدندر وگاه اولور سلامه حضرت سلیمان بن داود مراد اولور علیهما السلام تنکیم خطیه
 نام شاعرک شعر بنده واقع او لشدر جدلاء محکمه من صنع سلام ای من صنع سلیمان و جدلاء فرموده
 اولان زره معناسنه در سلامه کذلک سبنک فقی ولامک تشدیدیه اسمی ناسنددر السلم سبنک کسری
 ولامک سکونیه اطاعت و انقاد ابو عمرو وادخلوا فی السلم كافة قرأت ابتدی که اسلام معناسنه راجعدر
 وسلم صلحه دخی دبرل و سلمه سبنک فقی وکسری جائز در تذکیر و تأیید جائز اولدینی کبی وسلم
 صلح ایدن کسنه به ده دبرل نقول اناسلمن سالمی السلام سبنک فقی ولامک تخفیفیه صاغلی سلامت
 معناسنه و سلام استسلامه دخی دبرل یعنی اطاعته و سلام تسایم معناسندن اسم دخی کلور و سلام
 باری تعالی انک اسملندن بر بدر و سلام بر اغاجک دخی اسمیدر سبنک فقی وکسری لغتدر و سلام عیو بدن
 بری اولاق و سلم اولغه دخی دبرل السلامان سبنک فقی ولامک تخفیفیه بر اغاجک اسمیدر السلامیات
 سبنک ضمی و میم فقی ولامک وایک تخفیفیه بره قله ده اولان مککدر ر عظام الاصابع معناسنه
 السلامی سبنک ضمی والفک قصر یله واحدی و ابو عبید ایدی سلامی اصلده شول مککدر که دوه
 یاغنده اولور دوه زیاده ارقلدغی زمان الک صکره باقی قلان ایلک ذکر اولنان مککده وکوزده اولور
 دیمشدر وچان ایلک که بونلردن دخی زایل اوله تمام زایل اولمش اولور و بونک واحدی وجعی بر اردر
 وگاه اولور جمعه سلامیات دبرل تنکیم مرور ابتدی السلم سبنک فقی ولامک کسری و مدیه ایلان
 صوفش کسنه کو با که سلامت رجاسی الیه تعالی سلم دیمشدر و سلم صحیح معناسنه کلور بقال
 قلب سلم ای سلم ذی سلم ناک ولامک فخبیه بر لغتدر که محل بمینده استعمال اولنور ابن السکیت

روایتی اوزره تقول لابدی تسلیم ما کان کذا و تثنیه قلوب لابدی تسلیمان دخی دیرسن و جمع
ایلوب لابدی تسلون دیرسن و موثنی ایچون لابدی تسلین و جمع ایچون لابدی تسلن دیرسن
و ابن السکیت ابتد بونک تأویلی لا والله الذی یسلمک ما کان کذا و کذا معنایه اولمقدر و بعضی
ابتدی لا و سلامتک ما کان کذا و کذا تقدیرنده در تنکیم اذهب بیدی سلم یافتی و اذهب بیدی تسلیمان دیرل
اذهب بسلامتک معنایه و اخفش ابتد ذی لفظی تسلیم کلمه سه مضافدر و یوا در درز برافعله
اسماء زماندن غیری نسته مضاف اولماز کقولهم هذا یوم یفعل ای یفعل فیہ السلامة سبتک فیتی
ولامک تخفیفیه افتدن بری اولمق تقول سلم فلان من الافات سلامة من الساب الرابع الفلیم
علی وزن التکریم افتدن بری فلیق تقول سلمه الله منها و تسلیم برکنه یه برنسنه و برمکه دخی دیرل و تسلیم
حکمه رضای بدل ایدوب قبول تامله قبول ایتمکه دخی دیرل و تسلیم سلام و یومکه ده دیرل الفلیم
فختبته لامک ضمی و تشدیدیه تسلیم اولسان سنه فی الملق تقول سلمت الیه الشیء فتسلمه ای اخذته
الاسلام همزه نک کسر یله سلف و یرمک تقول اسلم الرجل فی الطعام اذا سلف فیہ و تقویض
معنایه کله کلور یقال اسلم امره لله ای سلم و اطاعت و انقیاده داخل اولمغه دخی دیرل یقال اسلم
الرجل اذا دخل فی السلم و هو الاسلام و ین اسلامه داخل اولمغه دخی دیرل و اسلام خور و حقیر
قیمغه دیرل یقال سلمه اذا اخذله و اسلام یلان صوقوب سلیم و لدیغ اولمق معنایه کله کلور یقل
اسلم علی البناء للحجه و ول الله اسلم ناک فیتی و لامک ضمیله برنجه کسنه صلح ایدشک تصالح معنایه
المسانه سبتک ضمی و لامک فخبیه ایکی کسنه بری بریله صلح ایدشک مصالحه معنایه الاسلام
همزه نک و ناک کسر یله حجر اسودی زیارت ایتک با و یمکنه یاخو ذعظیم و جهیله الدکور مکه
بو و همزه ایله استعمال اولنار و اسلامدن مأخوذ در حجر معنایه تنکیم اسنوق الجبل دیرل ناه
معنایه اسندن اخذایدوب و بعضیله مزبور یهمزه ایله دخی استعمال ایتشد نسخ صحاحده بورسمه
واقع اولمشدر و لکن مزبورک مهموز اولمسی نه طریقه اولدیغی صحاحده وسائر کتیده یان اولمشدر
ظاهر بودر که مهموز فلنر اسلام الحجدیمشدر لامدن مأخوذ اولمغه موافقت و انقیاد معنایه
الاسلام همزه نک و ناک کسر یله یون و یرمک انقیاد معنایه الاسلام همزه نک ضمی و سبتک
فیتی و لامک کسر یله برطمر در که سرچه بر مغضله یا ندغی بر ماغک مایینده در السلام سبتک
کسر یله رسولک اسمیدر السلام سبتک و ناک کسر یله آفت داهیه معنایه و غول که اندن دیو یا بانی ایله
تعبیر اولنور و فتلقی الی سینه صعبه معنایه السلیج علی وزن جعفر اوزون طویل معنایه
السلاج سبتک فیتی و جیمک کسر یله شول او قیلدر که عمر فی اوزون اوله سهام طویل النصال
معنایه و سلجیم اوزون دوه یهدخی دیرل السلاجیم سبتک ضمی و جیمک کسر یله کذلک اوزون دوه
یقال جال سلجیم و سلاجیم و سلاجیم جیمی ضم سبتله سلاجیم کلور رفع سبتله سلهم سبتک و هانک
کسری و لامک سکونیه بر جیمک اسمیدر المسلمهم میم اولک ضمی و هانک کسری و میم ثانیه
تشدیدیه لونی مغیرا لان نسته ابو عیدروایتی اوزره یقال اسلمهم لونه اسلمهم اما السم سبتک
فیتی و میمک تشدیدیه دلک ثقب معنایه و منه سم الحیاط ایکنه بور دیمی معنایه و سم اغز و بورن
و قولی دلکنه دخی دیرل و سم زهر مدخی دیرل سبتک فیتی و ضمی جائز در و سم جم معنایه ده
کلور یقال ماله سم و لاجم ای هم و گاه اولور ایکسندن مصموم ایدر لور سم زهر ایچور مکه
دخی دیرل یقال سمه ای سقاء السم و سم الطعام ای جعل فیہ السم و سم قصد معنایه ده
کلور تقول سممت سمک ای قصدت قصدک و اصلاح ایتک معنایه ده کلور تقول
سممت بینهما سمای اصلحت و سم شبهه نک اغزن طومغه دخی دیرل تقول سممت القارورة
و نحوها اذا سدت و سم نعمت خاص اولمغه دخی دیرل تقول سممت النعمت ای خصت و سم برنسنه نک

سلجیم
سلجیم
سم

غوره نظر آنکه دخی دیرل تقول فلان یسم ذلك الامر من الباب الاول ای یسره ونظر ماغوره
 السام میك تشدید یله خاصه معناسه وزهر او جانوره دخی دیرل سموم الانسان ضمیمه انسانك
 اغزی وپورنی و قولای دلكری سموم الانسان سینگ کسری و میك تخفیف یله معناه و سموم و سموم
 سینگ دخی جی کلور زهر معناسه السم سینگ ضمی و میك تشدید یله واحدی فتح سینگ دخی واحدی
 اولد یغی کی و سم سینگ ضمیمه قار یونجی د بکاری ای یونجی که در بادن چقار و هر در بادن چقنه
 سم دیرل المسام میم اولك فقی و ناینگ تشدید یله دلكر و مسام الحسد بدنده اولان منفذ معناسه در
 السمان سینگ فقیله آن بورنی ایچنده ایکی طسردر سام ارض میك تشدید یله و همزه نك و رانك
 فتح یله یوك کر تنکله اهل المسمه میك و سینگ فتح یله خاصه و اقربا معناسه در و خاصه و اقربا و اولیا نه
 اهل النجاة دیرل السموم سینگ فقی و میك ضمی و مد یله هر وف اولان اسی بلدر که بریده اسره و عش
 استعمال اولنور السما میك سینگ فقی و ناینگ کسر یله سمومك نجی ذکر اولان بلدر معناسه و ابو عبید
 ابتد سموم کوننده اسن اسی بلدر و کام اولور کیچه ده اسنه دخی دیرل و حرور کیچه ده اسندروگاه
 اولور کوننده اسنه دخی دیرل السموم میك فقی و سینگ سکونی و هم اخبرک ضمی و مد یله ذکر اولان
 بل اسدی کی کون یقال له یوم سموم و سم یو منا هذا السم سینگ فقی و میك تخفیف یله برجنس
 قوشه دیرل و چایك اولان نافیه دخی دیرل السمامة وزن من بورا وزره واحدی ذکر اولان قوشلرك
 بری معناسه ابو زید روایت ایلدی کی اوزره السمسم علی وزن العرعر تلکی ثعلب معناسه و سمسم
 كذلك بریرك ادیدر السم سینگ فقی و میك سکونیله چایك اولان ادم یقال رجل سمسم ای
 خفیف سریع السمسم سینگ ضمی و مایند میم اولك سکونیله بمعناه السمسم سینگ کسریله
 شیروغن یاغك دانه سی صوصام معناسه السمسمه وزن من بورا وزره قزل قارنجیه غله حرام معناسه
 السمسم سینگ اولك فقی و ناینگ کسر یله جی السم سینگ فقی و نونك تخفیف یله اور کج که دوه نك
 ارقه سنده اولان مرتفع درر الاسمه همزه نك فقی و نونك کسر یله جی اور بکله معناسه و سمم الارض
 برک اورنه سی وسط الارض معناسه اسم همزه نك فقی و نونك ضمیمه بر معروف دبه نك ادیدر
 تخفیف نام موضع قربنده السم سینگ فقی و نونك کسر یله اور بکی یوك اولان دوه یقال بعیر سم
 اذا كان عظیم السم و ربوزنده افان صوبه دخی دیرل یقال ماء سم علی وجه الارض و مرتفع معناسه
 دخی کلور یقال بنت سم ای مرتفع و هو الذی خرجت سمته السمته فتح سینگ اولك او جنده سینگ
 ماننده اولان نسبه دیرل الاسم همزه نك کسر یله مرتفع اولق یقال اسم الدخان اذا ارتفع السم
 ناینگ و سینگ فتح یله و نونك ضمی و تشدید یله یوكسك اولق علو معناسه یقال نسبه اذا علا تسیم
 علی وزن التکریم جنده بر ابرمك ادیدر قال الله تعالی و مزاجه من تسیم و مزوره تسیم دیدیلر جنت چار
 داقلری و قصر لری اوزنده اود یغندن او تروو تسیم القبره برك اوزن سمم مانده یوكسك ایدوب دوز
 ایتمك السومه سینگ ضمی و مد یله شور علامتدر که قیونه قلو رلر و حریده قلنان علامته دخی دیرل یقال
 منه تسوم و فی الحديث تسوموا فان الملا یکه قد تسومت الله ویم علی وزن التکریم برکسته بی مال اوزنه
 حاکم فلیق تقول سومت فلانی مالی اذا حکسته فی مالک و یو ابو عبید روایتی درو تسوم برکسته بی دیلدی
 نسبه ایلرک ایتک تقول سومت الرجل اذا خلیه و سومه ای و ما بریدو تسوم بر قومی غارت ایتکه دخی دیرل
 تقول تسومت علی القوم اذا غرت علیهم فغث فیهم و عیث عین مهمله و ناء مثله ایلر فاسد فلیقدر المسومه
 میك ضمی و و اولك فتح یله و تشدید یله کودیلن آنلر و منه قوله تعالی و الخیل المسومه و مسومه علامتی
 معناسه دکلور کقوله تعالی مسومین و اخفش ابتد مسومین معلین معناسه و مر سلین معناسه اولور
 من قولك سوم فیها الخیل ای ارسلها و او ایلر و نوله جمع اولندی ز بر آنلر ارسال اولندقه اوزنده را کبلر
 دخی و ایدی و باری تعالی نك حجارة من طین مسومه ای علیها امثال الخواتیم یعنی شول طاشلر در که

سم

سوم

مهر مانند اوزر زنده نقش وارد اوزیدروای اوزره السائمه بانك كسریله بیانده اوتلیان طوارد کراولان
 معنادن مأخوذ در السام علی وزن الحاله التون طمرلی که معنده اولور عروق الذهب معناسه
 السامه علی وزن الحاله واحدی مزبورل دن بر طمر معناسه وسام مونه دخی دیرل سام نوح
 علیه السلام اوغلرندن بریدر که عرب طایفه سنک باباسی اولدر انسوام سنک فنی وواولک تخفیهله
 اوتلاقده یورین طوار السائمه بانك كسریله بمعناه السوائیم سنک فنی وبانك كسریله سائیمک
 وسائمه نك جعی اوتلاقده یورین طوارلر معناسه السوم سنک فنی ووارك سكونیله طوار اوتلاقده
 یوریمك بقال سامت الماشیه نسوم سو ما اذ ارعت فنی سائمه وسوم بر متاعه بها تعین ایتك وسوم
 بر كسندیه مذات ابرشدروب خور فلغه دیرل تقول سمته خسفاى اولیه ایا واردته علیه وخسف خاه
 میجه نك فنی وسینه مهمله نك سكونیله مذله دیرل وسوم مرور معناسه دكلور بقال سام فلان اذا
 مروسوم الرباح مرها یعنی بللر اسوب مرو رایتك الاسامه همزه نك كسریله طوارى اوتامق
 بقال اسمتها اذا اخرجتها قال الله تعالى فيه نسیمون السوام سنک كسریله بهاسو یلشك بقال
 سامته سواما الاسیام همزه نك و تانك كسریله بر نسنیه بهاسو وضع ایتك بقال استام علی السوام
 تانك فنی وواولك ضمیه بهاسو یلشك تقول تساومنا السیمه سنک كسری و مدله بر نوعه بها تعین ایتك
 تقول سمك بعبدك سیمه حسنه وانه لغی السیمه وغالی بهالی دیمكدر السیمه سنک كسری ومدی والفك
 قصر یله وایدر علامت معناسه قال الله تعالى سیمهم فی وجوههم من ار السجود السیمه والسیمه
 سنک كذلك كسری ومدی والفك ایكسنده دخی مدله كذلك علامت معناسه السهم سنک فنی
 وهانك سكونیله اوق السهام سنک كسریله جعی اوقلر معناسه وسهم نصیبه دخی دیرل السهمان
 سنک ضمی وهانك سكونیله جعی نصیلر معناسه وسهم الیت اولك ایچنده ارقری قودقری اوق
 اغا جیدر که سائر اغا جیری انك اوزرینه ترتیب ایدرلر واکادو کرد دخی دیرلر ولسان فارسیده تره و تبرخانه
 دیرلر یوتقرردن صاحب صراحك سهم الیت کردا کرد خانه دیدکی سهوا وایغنی ظاهرا ولور زبرا
 جوهری بومقاصده سهم البیت حافلر تفسیر ایتشدر و باب زاده الجاثر الجذع الذی یقال له بالفارسیه
 نیرو هو سهم الیت دیمشدر السهم میك ضمی وهانك فنی وتشدیدله بر دق سیدن شول قاشدر که
 اوزون اوزون خطلری اوله السهمه سنک ضی وهانك سكونیله قرابت معناسه وسهمه نصیبه
 دخی دیرل السهام سنک فنی وهانك تخفیهله سهم بسیدر حر السهم معناسه بقال سهم
 الرجل علی البینه للجهول اذا اصابه السهم سنک ضمی وهانك تخفیهله ارقلیه بمتغیر
 اولق واموی ایتدی سهم بر مرشدر که دوه عارض اولور بقال بعیریه سهم المسهم
 میك فنی وهانك ضمی ومدله مرض مزبوره مبتلا اولان دوه المسهمه میك ضمی وهانك فنی
 وتشدیدله مرض مزبوره مبتلا اولان دوه بقال بعیر مسهم وابل مسهمه السهم ضمیمه
 مصدر در ارقلیه بمتغیر اولق معناسه تقول سهم وجهه سهم سهم ما من الباب الاول
 والخامس والمصدر فهما واحد المساهمة هانك كسریله ارق اولان ناقه المساهمة میك
 ضمی وهانك فتحیهل فرعه صالحتی مقارعه معناسه و تقول من باب المغالبه ساهمته فسهمه اسهمه
 بغض الهاء فی المضارع یعنی انوكله فرعه صالحتم واکا غالب اولدم فرعه الاسهام همزه نك كسریله
 فرعه صالحق یقال اسهم بنهم ای اقرع الاسهام همزه نك و تانك كسریله فرعه صالحتی بقال
 استهموا اذا اقرعوا الاسهام تانك فنی وهانك ضمیه كذلك بر نیچه كسنه فرعه صالحتی بقال
 تساهموا اذا اتقارعوا سهم سنک فنی وهانك سكونیله بر قبیله نك اسمیدر قریشدن وسهم كذلك
 باهله دن دخی بر قبیله نك اسمیدر الاسلهم همزه نك ولا مك كسریله بر نسنیه نك ریحده سی متغیر اولق
 یقال اسلهم الشی اسلهم اذا تغیر ریحده و سلهم مدحج قبیله سندن برجاهتك اسمیدر موجود اولان

سهم

سهم

صاح نسخ زنده بوجه اوزره واقع اولمشدر لکن خفی دکلدر که مکرر در زیر اسلهم صم تفسیر زنده
مقد مابرد فعه ذکر اولمشدر نتم اصلی اولوب زاید اولقی احتمالی الله تکرار ذکر اولمشدر دینسه اولوردی
لکن زاید اولوندوغی اعتبار یله اجر له ممتاز یاز لماق کرک ایدی بلکه متفرعات سهک ذیلنده سواد له
یاز لماق کرک ایدی (فصل الشین) الشام شبنک فقی و همزه نک سکون یله برنجیه شهرک اسمیدر که
مجموعه ولایت شام دیورتد کیری و تانیثی جائز در و شام مصدر دخی کلور نامبارک اولقی معناسنه
یقال شام فلان علی قوم یسأمهم فهو شائم اذا جر علیهم الشوم یعنی اندن انله نامبارک کلاک سرایت
ایسه و یقال شتم علیهم فهو مشوم اذا صار شوما علیهم و قوم مشائم الشامی اخرنده یانک تشدید یله
شام شریفه منسوب اولان نسبه الشام شبنک فقی و همزه نک مدیله فعال و زنی اوزره کذلک شامه
منسوب اولان نسبه یمان کی یمنه منسوب اولنده الشامی شبنک فقی و همزه نک مدی و اخرنده یانک
تشدید یله کذلک شامه منسوب اولان نسبه سبویه و ای اوزره ولا تقل شام بسکون العین
و ما جاء فی ضرورة الشعر فمحمول علی انه اقتصر من النسبة علی ذکر البلد الشامية شبنک فقی
و همزه نک سکون یله و یانک تشدید یله مونثی الشامية شبنک فقی و همزه نک مدی و یانک تخفیف یله
معناها و صاحب صراح و امراه سامة و شامة بالتخفیف فی سادیمشدر لکن جوهر یانک باب نونده
من استیئده یقال قوم عمانية و عمانون مثل ثمانية و عمانون و امراه عمانية بضادیدو کی کلامی تخفیف یله
اولان صورته مخصوص او لما سین اشعار ایدر بزدر کرایتدکز اوزره المشامة میک و همزه نک فقی
و شبنک مایئنده سکون یله بیره معناسنه در که یمینه نک مقابلیدر که صول جانب دیک او اور الشامة
شبنک فقی و همزه نک سکون یله بمعناها یقال فعد فلان شامة المشامة میک ضمی و الفک مدی و همزه نک
فقیله صول جانب او تور مق یقال یا فلان شیم یا بحکم ای خذ بهم شامة ای ذات الشمال و یقال نظرت
یمنه شامة یعنی صاعقه و صولمه نظر قاسم الشوم شبنک ضمی و همزه نک سکون یله نامبارک کلاک که
یمنه نقیضی در المشوم میک فقی و شبنک ضمی و مدیله نامبارک اولان کسنه المشوم میک فقی
و شبنک سکونی و همزه نک ضمی و مدیله بمعناه الاشائم همزه نک فقی و یانک کسر یله شامم جمعی
شوم معناسنه و صول المعناسنه دخی کلور پس الشائم یا یمنه نقیضی اولور که یا یمنه ایمنه جمعیدر
مبارک معناسنه و صاغ المعناسنه دخی کلور ما شام فعل تعجدر حاصل معناسی نه تعجب شوم
اولدی دیمکدر یقال ما شام فلا نوال العامة نقول ما یسمه الشام فقیله و همزه نک ضمی و تشدید یله
شوم عدا یمنه یقال تساموا به و تسام برکسنه اوزره شامه نسبت ایتکه دخی دیر لریقال تسام الرجل
اذا تنسب الی السام مثل تقبس و تکوف الاشام همزه اولی نک و همزه ثانیه نک فقیله افعیل و زنی
اوزره مصدر معناسنه کلور پس شوم اسمندن اشامة تعبیر اولمشدر نه کیم ضرر اسمندن اضربه
تعبیر اولور بوسیدندر که شاماء دیمز لریکیم مذکر ایچون ضرر دیمز لریصلنده مصدر اولمغین الاشام
همزه نک کسر یله افعیل و زنی اوزره شامه کلک یقال اشام الرجل اذا اتی الشام الشیم فقیله
صوغق برده معناسنه یقال غدا ذات شیم و صوغق اولقی معناسنه کلور یقال شیم الماء من الباب الرابع
اذا برد الشیم شبنک فقی و یانک کسر یله صوغق اولان صو و ابو عمرو و ابتد شیم شولی کسینه در که
قار فی اوج ایکن صوغوغه او غریبه الاشام شبنک کسر یله شول اغاجدر که او غلا غک اغز نه ار قری
قولر اناسن امسون دیو و شبامان ایکی ایدر که یچیه غله بانی فساط یفیه سی یچیه لند کده اکسه سنه
بغلار لرو شام عرب طایفه سندن برقیله نک ایدر الشیم شبنک و رانک ضمی و مایئنده یانک سکون یله
برده در که نخوده شبیدر و شبرم رجالدن قصیر و بنیل اولان کسینه و شبرم بر جلاک دخی اسمیدر
شبرمان شبنک و رانک ضمیله بر موضع اسمیدر الشیم شبنک فقی و یانک سکون یله سوک کلاک سب
معناسنه الشیم شبنک فقی و یانک کسر ی و مدیله اسمدر سوک کلاک معناسندن الشام تاه اولک فقی

شام

شیم

شبرم

شتم

و ناهائیک ضمیمه بر نیجه کسسه سو کشمک تساب معناسنه المشامه ممک ضمی و ناک فتجه ایکی کسسه
 ری برینه سو کشمک مساب معناسنه الشیم شبنک فتی و ناک کسری و مدبله شول ر جلدلر که قیج
 الوجه و کر به المنظر اوله و شیم ارسلانه دخی دیر لر یقال فلان شیم الحیا و محیا ممک ضمی و یانک
 تشدیدله یوز وجه معناسنه الشامه شبنک فتی ایله کر به ارلق یقال شتم شتامه من الباب الخامس
 اذا کره الشحم شبنک فتی و حانک سکونیه لانه حاصل اولان باغ که ایچ باغنه دخی متاولدر
 الشحمة وزن مزبور اوزره واحدی ذکر اولان باغک بر باره سی معناسنه و شحمة الارض اق منتر
 و شحمة لادن قولقه کویه اصدقلری بومشق برو شحم یاغیدر مکده دخی دیر لر یقال شحم فلان اصحابه
 اذا اطعمهم الشحم الساحم حانک کسریله یاغیدر کنسه المشحم ممک ضمی و شبنک سکونیه
 و حانک کسریله او نه یاغی چوق اولان کسسه یقال رجل مشحم اذا کان کثیر الشحم فی بینه الشحم
 شبنک فتی و حانک کسری و مدبله سمن سمن معناسنه الشحامة شبنک فتی ایله سمن اولوق یقال شحم
 شحامة من الباب الخامس الشحم شبنک فتی و حانک تشدیدله یاغ صتان کسسه الشحم شبنک
 فتی و حانک کسری و مدبله یاغ ممکی سون کسسه یقال شحم من الباب الرابع اذا کان مشتمله الاشحام
 همز ناک کسریله سودر ایچ سی متغیر اولوق الشحم فتجه طعام فاسد اولوق یقال شحم الطعام
 من الباب الرابع الشحم ضمیمه کذلک طعام فاسد اولوق یقال شحم الطعام من الباب الثالث الشحم
 علی وزن التکریم طعامی فاسد فلیق یقال شحمه اذا افسده شدم علی وزن جعفر رار کک دوه نک
 اسمیدر که نعمان بن منذرک ایدی السدقیات شبنک فتی و دالک سکونیه و یانک تشدیدله ذکر اولان
 دوه به منسوب اولان دوه ل الشدم شبنک و فافک فتی و دالک سکونیه اغزینک کوشه سی بیوک
 اولان کسسه و اسع الشدم معناسنه مهم زایددر الشیدمان شبنک فتی و یانک سکونی و ذالک ضمیمه
 قور دذیم معناسنه الشروم شبنک فتی و رانک ضمی و مدبله فرجی و دیری و اولان عورت مرأة
 مفضاة معناسنه الشرم شبنک فتی و رانک کسری و مدبله بمعناه الشرم شبنک فتی و رانک سکونیه
 در یانک بر باره سی خلیج بحر معناسنه و شرم و یلو اولان او نه دخی دیر لر یقال عشب شرم ای کیر بو کل
 اعلاه و لا یحتاج الی وسطه و اصوله و شرم یارمق معناسنه دخی کلور یقال شرمه اذا شقه الاشرام
 همز نک و شبنک کسریله یارلق یقال شرم الجلا فاشرم اشارم رانک کسریله شول او قدر که نشان
 کوشه سنی باره و شرم مالدن از نسنه عطا فله ده دیر لر یقال شرم له من ماله اذا اعطاه قلیلا الشرم
 علی وزن التکریم صید باره نوب فاجقی و تشریم یارمغه دخی دیر لر تشقیق معناسنه و فی حدیث ابن
 عمر انه اشتری ناقة فوجد بها شرم الظنار فردھا و ظنار ظنک کسریله شول زدر که نافع نک ولدینه
 سوروب بورنه بغلار تا که انک رایحه سیله و لداخری یادر قیه الشرم فتجه و رانک ضمی و تشدیدله
 باره لثمک یقال تشرم الشیء اذا غرق و تشقیق اشرمه شبنک ضمی و رانک سکونیه بر طاعن
 علمیدر الاشرم همز نک و رانک فتجه یورننک اوجی کسلن کسسه بوسیدن ابر همیه اشرم دبیدلر
 المشروم ممک فتی و رانک ضمی و مدبله بمعناه یقال رجل اشرم مشروم الاف الشرم فتجه یورن اوجی
 کسلنک الشردمة شبنک و ذالک کسری و رانک سکونیه خلقدن رجاعت و بر نسنه دن بر قطعه
 الشراذم شبنک فتی و ذالک کسریله جمعی باره ل معناسنه یقال ثوب شراذم ای قطع الشیظم
 علی وزن حیدر اوزون و محکم اولان نسنه و آنک کرملو اولوب محکم اولانته دخی دیر لر الشیظمة
 وزن مزبور اوزده مؤثی الشیظمی شبنک و ظانک فتی و یانک وسطده سکونی و اخرده تشدیدله
 فرموده اولان بکت فتای جسم معناسنه و بو کر که آنه دخی دیر لر فرس رابع معناسنه الشغوم شبنک
 و ممک ضمیمه اوزون طویل معناسنه الشغامیم علی وزن القادیل اوزون و خوب اولان نسنه لر طوال
 حسان معناسنه الشکم شبنک ضمی و کافک سکونیه عوض جزا معناسنه اما یقان عطا ابتداء و اوسه

شحم

شحم

شدم

شدم

شردم

شیظم

شغم

شکم

یعنی بلاعوض اولسه اگاشکد در برل شبنک ضمی و کافک سکونبله واخر نه دال ابله نقول منه شکمه
 ادا جزینه و فی الحدیث انه صلی الله علیه وسلم اخبهم ثم قال اشکوه ای اعطوه اجره الشکیم شبنک
 فحی و کافک کسری ومدبله جو ملک قولبری عرای قدر معناسنه وشکیم اویانک اغزده ارقری طورن
 دمرنه دخی دبرل که اویان بالته جفی انده اولور الشکیم وزن مزبور اوزره کذلک ذکر اولنان اویانک
 دمورنه دبرل الشکیم شبنک فحی و یانک کسریله جعی ذکر اولنان دمورل معناسنه وشیده
 الشکیم شول کسسه در که شدید النفس اولوب ایاوامتناسع اوزره اوله وذو شکیم شول کسسه به
 دبرل که کسسه به اطاعت الجیه بقال فلاں ذو شکیم ادا کان لابنقاد الشکیم شبنک فحی و کافک سکونبله
 رشوت و برمک نقول شکست الوالی عن السباب الاول اذار شوته کاتک شدت فیه بالشکیم وشکیم
 اصربه دخی دبرل الشکیم شبنک فحی و کافک کسری ومدبله کذلک اصربه بقال شکمه شکمه
 وشکیم ادا غصه و یو بعض قومک قولی اوزره در مشکیم ممیک کسری و کافک فحبله بر جملک اسمیدر
 شلم شبنک فحی و لامک فحی و تشدیدله بقم وزنی اوزره بر موضعت اسمیدر شام شریفه و به مضیلر اندی
 شلم شبنک مقدسک شهرینک اسمیدر لفظ عبرانی اوزره لایتنصرفدر عجمه دن و وزن فعادن اوتری
 الشلم علی وزن جعفر شلم دیکری نسه در که اکل اولور و برا عرای تسألنی برأستین شلم جملک بمکین
 مثل اولشدر و برأستین بریده بریدن عبارتدر الشم شبنک فحی و ممیک تشدیدله فحی و لمق وشع عدول
 اتمک معناسنه که ر بقال شمو ابعنی عدلوا الشیم شبنک فحی و ممیک کسری ومدبله کذلک فحی و لمق
 نقول شیمت الشیء اسم شمو و شیمما من الباب الرابع و اوعیده ابتد باب اولدن دخی لغتدر وشیم
 مرتفع معناسنه دخی کلور بقال قتب شیم ای مرتفع و قتب دوه بالاتنه دبرل الشامه ممیک تشدیدله فحی و لمق
 عورت و عربلرک ابان الشامه الودرة بدیکی سوککه رحمل شتمه استعمال اوامور و وزره ذال معجمه به
 ات پاره سیدر الاسام همزه نک کسریله فحی و لمق نقول اسمته الطیب فشمه و استمام رجانه میل اتمک
 معناسنه کلور ابو عمرو و ابی اوزره بقال اسم الفم اذا جار و لغن وجوههم مینا و شمالا و اسام
 ال صومغه دخی دبرل نقول ال ال اسم یلک و هو احسن من ناوائ علی ر وایة الخلیل و ولی بیع الجون
 الرطونش کسسه در و اسام الحرف حرفه ضمه باخود کسره شم ابتد مرکدر و اسام و مدن
 اقلدر زبرار و م اختلاس حرکت اولمغین حرکت خفیه اولوب ایشد لکه قابل اولور و اسام مجرد
 طوداغله ضمه و کسره اشارت اولمغین ایشد لکه قابل اولماز پس اسام اولنان حرفه متحرک دینلر
 ضعیفی اولد بغدن اوتری باسکن و باخود مساکنه مشابه دینلور و یونک مثال شاعرک قولیدر متی امام
 لا یور فنی الکری ابلا و لا نسمع اجراس المطی سیدیه ابتد عرب طایفه سی فافه ضمه دن بر فسنه اسام
 ایدروا کر اسام سیدیه قافک حرکت اعتبار اولندی بیت مزبوره ناموزون اووردی زبرار فنی الکری
 لفظیک تقطعی متغ اعلی اولور و متغ اعلی خود بحر کاملده اولور و بیت مزبور بحر جزدندر
 و بیت مزبوره تاریق اویندر مق معناسنه در و کری کافک فحی و رانک کسریله مکاری معناسنه در
 یعنی غنه مکاری اویندر رونه چنقرق آوازی اویندر در الاسام همزه نک و نانک کسریله فحی و لمق
 نقول اسمته فاشم الشیم قحجته و ممیک اولک ضمی و تشدیدله بر فسنه فحی و لمق نقول
 شیمت الشیء ادا شیمته فی سهلة المشامة ممیک ضمیمه باب مفاعله دندر شمدن الشام نانک فحبله
 کذلک باب تفاعل دندر شمدن و مشابه عدویه قریب اولمغه دخی دبرل ایکی لشکری بری کورمل محله ده
 نقول شامت الر جل اذا فارتبه و دونت منه و مشابه بر کسسه نک ضمیر نه اولنی ملکه مقید اولمی بقال شام
 فلا نای انظر ما عنده شام شبنک فحبله بر طاعک علیدر و اول طاعک ایکی قله سی وارد که انده
 انی شام دبرل الشیم قحجته بورن مککک بوکک و دوزا و لمسی واکرا و زنه سی بوککک اولور سه
 اکافنی دبرل قافک فحی و الفک قصریله الاسم قحجته صفت مزبوره اوزره اولان بورن بقال رجل

شام

شلم

شم

اشم الانف وپوکسک اولان طماعه دخی دیورل بقمال جل اشم ای طویل الرأس الاشمام همزه نك
 کسر یله برکسنه باشن یوقر و طو توب تکبر طریقه یله کچمک بقال اشم الی جل بشم اشماما اذ امر را فاعلا رأسه
 الشیم میم اولک ضمی و شبنک کسر یله برنسنه بی دیلین کسنه تقول عرضت علیه کذا فاذا هو مشم لا یریده
 المشموم میم اولک فقی و ثانینک ضمی و مدیله مسک معناسه در که معروف در الشیم شبنک فقی
 وهانک سکون یله قور ختی بقال شیمه من الباب الثالث اذ افرعه الشهامة شبنک فقیله تر فهم
 اولوب قوی القلب اونق بقال شیم الی جل شهامة الشیم شبنک فقی وهانک سکون یله صفت مزبوره
 اوزره اولان کسنه الشیم علی وزن حیدر اریک کر پی که حشرات ارض قسمندر قفذه معناسه
 الشام علی وزن الحال بک خال معناسه الشامة علی وزن الحالة واحدی و بولکله اصلده یا ثیر زبرا
 صفتنده مشیم و مشیم و در سن مکسل ایله مکبول کپی وشامه سیاه ناقه به دخی دیورل بقال ماله شامة
 ولار هراء ای ناقه سوداء ولا یضاه وشامه برطاسک دخی اسمیدر الاشیم همزه نك و بانک فقیله شول
 کسنه در که انک بکی اوله الشیم شبنک کسری و مدیله جعی بکلی کسنه معناسه و شیم کذلک
 برنوع بالفدر الشوم شبنک ضمی و مدیله جعی سیاه لرم معناسه سود کپی که اسودک جعیدر اصمعی
 ایتدی شومی بعض اشعارده سود معناسه اشدیم ن شویله ظن ایدرم که بوجع اولوب بونک واحدی
 اشیم اوله و ابو عمرو شومک بعض اشعارده کسنه انکار ایدوب واقع اولان شیدر دبیدی المشیة میم
 فقی و شبنک کسری و مدیله شول دریدر که ولدانه سی فرندن جعیدنی وقتده باشنده بله چقار واکر
 بر ساعت زک اولنوب و لدباشندن النسه بوغار اولدر و بونک اصلی مفصلة در یاتسکن اولمشدر
 المشام میم فقی و بانک کسر یله جعی ذکر اولنان در یلم معناسه معبشت ایله معایش کپی الشیم
 شبنک فقی و بانک سکون یله قلیبی فقه و بقی تقول شمت السیف اذا جملة فی غمدته و قلیبی فندن
 چقار معنه دخی دیورل بس اضداد دن اولور و شیم برنسنه نك دقایقه نظر قلمغه دخی دیورل تقول شمت
 مخایل الشی اذا طلعت نحوها بصرک منتظرا و شیم برقه نظر قلمغه دخی دیورل بلودی فقی جابه
 باغدر ردبو الشیم فقیله و بانک ضمی و تشدید یله داخل اولق بقال تشیبه الغفرام اذا دخله و ضرر
 ضاد مجهمه نك کسر یله آتش شعله لیمک الانشام همزه نك و شبنک کسر یله برکسنه منظور الیه اولق بقال
 انشام الرجل اذا صار منظور الیه و انشام برنسنه به داخل و لغه دخی دیورل الشیة شبنک کسری و مدیله
 شول طیر اقدر که یردن فاز بلور الاشجان همزه نك و بانک فقیله ایکی یزک ایدر صله بن اشیم کذلک همزه نك
 و بانک فقیله تابعیدن برکسنه نك ایدر (فصل الصاد) الصم صادلک فقی و نانک سکون یله فرموده
 معناسه در بقال جل صم ای غلیظ و رجل صم کذلک و صم محکم معناسه ده کلور بقال شی صم
 ای محکم تام الصم صادلک ضمی و نانک سکون یله جعی و حروف صم حروف ذلک معناسه دخی دیورل
 و حروف ذلق التدر اولام و نون و باء و میم وفادر الصم فقیله کذلک فرموده معناسه این السکبت
 رواجی اوزره بقال عبد صم و جل صم الصم کذلک فقیله موثی بقال ناقه صم و ثعلب فخرک عینه
 انکار ایدوب تسکندن غیر یسن جائز کور مدی و صم سکون عینه تمام معناسه ده کلور فرار و اجی
 اوزره بقال الف صم و مال صم ای نام و بقال اموال صم ایضا التصیم علی وزن التکریم
 برنسنه بی تمام انک تکمیل معناسه بقال الف صم ای مکمل الاصم همزه نك و حانک فقیله شول
 قره در که صارویه ما یل اولور اصمحه همزه نك و حانک فقیله بر حانک اسمیدر الصم صادلک فقی
 و حانک سکونی و الفک مدله توزلی اولان شهر کثیر الغبار معناسه و صم صم بر اونک دخی اسمیدر الاصم صم
 همزه نك کسری و حانک کسری و مدیله اوت ضرر فی بقال اصمحات القلعة اذا اصفارت الاصطختم
 همزه نك و طانک کسر یله اباغ اوزره طور مق تقول اصطختم المصطخم میم ضمی و حانک کسر یله
 اباغ اوزره طور ن کسنه تقول انا مصطخم اذا انتصبت قائما و جوهری نسخدر نده اصطخمت

شهم

شیم

صتم

صهم

صخم

صدم

صرم

فاما مصططخ اذا انتصبت فاما المصططخ المنتصب فاما واقع اولشدر ظاهر بود که اول ثانیدن
مغنی درو بعض نسخه ده المصططخ واقع اولش مم اخبرك تشدیدله بودخی صحیح دکلد زری
افتعال بابی در افعال بابی دکلد الصدم صادق فقی ودالك سکونیه برکنه بی جسدله اورمق نقول
صدمه صدمان الباب الثاني اذا ضرب به بجده وفي الحديث الصبر عند الصدمة الاولى یعنی هر مصیبتک
نهایتی صبر در لکن محمود اولان مصیبتک ابتدا از ولنده اولان صبر در و جوهری بوحدیث شریفی
صدمتان تفسیر نندن صکره کتور مشدر مناسب اولان مقدم کتور مکدر المصادمة ممک ضمی
ودالك فتحیه بری برین جسدی ایله اورمق التصادم ناک فقی ودالك ضمیله طو قشقی الاصطدام
همزه ناک و طانک کسر یله بمعناه نقول صادمه فتصادما واصطدما الصدمتان صادق فقی ودالك
کسر یله النک ایکی جانبی دو طرف یشانی معناسه الصدم صادق کسر یله برمرضدر که طوارک
باشنه عارض اولور و عامه صادی مضموم قلو رلقباس دخی بودر الصرم صادق فقی و رانک
سکونیه کسک قطع معناسه نقول صرمت الشی صرمان الباب الثاني اذا قطعه وصرم برکنه ناک
کلامن قطع ایتمکه دخی دیرلر نقول صرمت الرجل اذا قطعت کلامه وصرم خرما غانک بمبشنی
قطع ایتمکه دخی دیرلر یقال صرم الخل اذا جذه وجذ جمیله و ذال مجمه ناک تشدیدله خرما گسمکه
دیرلر وصرم درمی معناسه دخی کاو رجد کبی فارسی معر بدر الصرم صادق ضمی و رانک
سکونیه اسمدر کسک معناسه الاصرام همزه ناک کسر یله خرما گسمک زمانی قریب اولمق یقال
اصرم الخل اذا حان له ان يصرم واصرام فقیر اولمق دخی دیرلر یقال اصرم الرجل اذا افتقر الانصرام
همزه ناک وصادک کسر یله کسک انقطاع معناسه التصارم ناک فقی و رانک ضمیله کسشمک
تقاطع معناسه التصريم علی وزن التکریم تقطیع معناسه و تصريم الحبال ایلری کسوب باره پاره
قلق تشدید نکثیر ایچو ندر و حبالی جمع صیفه سی اوز ره کتور دی هر بار ایب کسلد کجه جل متعدد
اولد بقیچون و صاحب صراح بو نکتهدن غفلت ایدوب حبالی حاه مهله ایله جبال صاندی و تفسیر نده
تصریم پاره پاره کردن کوه دیدی التصرم فتح بنله و رانک ضمی و تشدیدله تقطیع معناسه المصرمة
ممک ضمی و رانک فقی و تشدیدله شول ناقه در که اولمق همزه ناک کسر لر سودی چقما مغلناقه به قوت
کلسون دیو و ابو عمر و ابتد مصرمة الاطباء کاه اولور ممه به برتنه عارض اولوب دو کون با قاعله
اولور بر حبشیه که اصلاسودی کلز اولور و طوی طاه مهمله ناک ضمی و بانک سکونیه دوه ناک ممه سیدر
الصرم صادق کسری و رانک سکونیه خلاقی مجتمعه ایله طولان اولدر الاصرام همزه ناک فتحیه
جمعی بیوت مجتمعه من الناس معناسه الاصرام همزه ناک فقی و رانک کسر یله کذلک جمعی الاصرمة
صادک کسری و رانک سکونیه برقطعه دوه سور یسی که او تو ز عدد مقدار ی اوله و بر بلوت الصرم
صادک کسری و رانک فتحیه جمعی دوه سور بلری معناسه الاصرمان همزه ناک و رانک فتحیه
قور دایله قرغه ذئب و غراب معناسه ابن السکیت ابتد من بور له اصرمان دیدلر خلا بقدن منتقطع
اولد قلزیدن اوزری الصرم صادق فقی و رانک سکونی والفک مدیله شول بریده در که انده صوا و لمبه
الصرام صادق کسر یله خرما کسمی الصرام صادق فتحیه بمعناه و بو تفسیر دن صاحب صراحک
صرام بالغف و الکسر بر زهه درخت بریده دیدو کی غلط اولد بقی ظاهر اولور زری جوهری باب
دالده اجد الفضل حان له ان یجد و هذا من الجداد و الجداد مثل الصرام و الاصرام و القطاف و القطاف
دیمشدر و قطاف اوزوم کسمه دیرلر جداد خرما کسمه دیدکاری کبی پس لازم اولور که صرام دخی
خرما کسمی اوله الصرام صادق ضمیله شول سوددن فلان نسنه در که نغز یردن باقی قلوب عند
الاحتیاج صاغلور و نغز برغین مجمه ایله و زاه مجمه ناک نغز بمبسه کو زاشری صاغه اغه دیرلر طوار
ضعیف اولد بقیچون و اسمعی ابتد صرام اسماء حریدن و اسماء داهیه دندر یعنی افت و بلا اسملر دندر

المصرم مېك كسرى و رانك فحبله ايك ايشلېن كسنة نك اكرى دور يكد انك ايله ايك تراش ايلر مېجل
 المغازلى معناسنه و بو مقامده صاحب صراح مصرمى داس خشاوه ايله تفسير ايتشدر صحیح دكلدر
 و صبح اولور و غنه جوهر بنك المصرم مېجل المغازلى ديدوكى دلالت ايدرز برامغازلى مغز لينك
 جمعى در و مغزلى ايك ايشلېن كسنة در و خشاوه خود لسان فارسيده طاشسز اولان اكين پرينه ديرل
 پس معنای مراد ايله بينلرنده بون بعيد اولور الصارم رانك كسريله كسيجي قلع و صارم بهادر اولان
 كسنة به دخی ديرل يقال رجل صارم اى جلد شجاع الصرامة صادق فحبله شجاعت كيدر و زنا
 و معنى يقال صرم صرامة الصريم قرا كو كيجه ليل مظلم معناسنه و صريم صجده دخی ديرل پس
 اضداددن اولور و صريم كسلان نسنه به دخی ديرل مقطوع معناسنه قال الله تعالى فاصبحت كالصريم
 اى احترقت واسودت الصرمة صادق فحلى و رانك كسرى و مدله عزيمت معناسنه يعنى بر نسنه
 مراد ايدوب توجه ايتك معناسنه در و صريم عريوك قومدن ايريلان پاره به دخی ديرل يقال افعى
 صرمة و صريم بلوك نسنه به دخی ديرل يقال صرمة من غضاو من سلم و غضاو سلم ايكي جنس
 اغاجدر بر به ده و صريم عريوك شول بره دخی ديرل كه اكني مجلش اوله الصيرم على وزن حيدر بركون
 ريكيجه ده بر كره يمك يقال فلان بأكل الصيرم اى بأكل فى الليل و النهار سرة و صاحب صراح بو مقامده
 صيرمك تفسيرنده بروى افتادن بخور دن ديدوكى مخالف اولور زيراجوهرى صيرمى وجه ايله
 تفسير ايتشدر و وجه بركون ريكيجه ده بر كره اكل ايتكدر الصكم صادق فحلى و كافك سكونيله اورمق
 و يمك تقول صكمته اذا ضربته و دفعته الصكمة صادق فحلى و كافك سكونيله محكم ايتى و يمك
 صدمة شديده معناسنه الصواكم صادق فحلى و كافك كسريله شدايد در معناسنه يقال صكمته
 صواكم الدهر و يقال الفرس يصكم اذا عض على الخامة و مدرأسه يعنى اوباقى اصروب باشن اوزاتسه
 الاصم همزة نك و لامك فحبله قولقري ديدن كسلن كسنة يقال رجل اصم اذا كان مصلم الاذنين
 كانه مستأصل الاذنين خلقة الصلاة صادق كسريله ناسدن رجاعت الصلوات صادق كسريله
 كذلك جمعى جاعتلر معناسنه الصليم صادق و لامك فحلى و بانك سكونيله افت داهيه معناسنه و قليجه
 دخی صليم ديرل الاصطلام همزة نك و طانك كسريله اصلندن كسمك استيصال معناسنه
 الاصطخام همزة نك و لامك كسريله اياق اوزره طور من يقال اصليخ اصليخا ما اذا انتصب
 قائما المصليخ مېك ضمى و لامك كسرى و اخرنده يمك تشديديله اياق اوزره طورن كسنة ثابت
 معناسنه الصليخم صادق و لامك و دال مهمله نك فحلى و خاء مجه نك سكونيله برك اولان دوه برل
 ايل شديده معناسنه و اخرنده اولان همزة نك و دال كسريله و دال كسريله برل
 اولان ات يقال فرس صليدم اى صلب شديده الصلدمة وزن مزبور اوزره موثنى الصلادم
 صادق ضمى و دال كسريله برل اولان باش يقال رأس صلام اى صلب الصلادم صادق فحلى
 و دال كسريله جمعى برل اولان باشلر معناسنه الصلقة على وزن الدر جة اضنى ديشلرى برى پرينه
 طوقمقى و بعضلر صلقة نك اخرنده اولان همزة نك در ديدى الصمام صادق كسريله شبيهه اغزن
 برل ايتكلى نسنه الصم صادق فحلى و يمك تشديديله شبيهه اغزن برل ايتك تقول صممت القارورة
 من الباب الاول اذا شدتها و صم عصا ايله اورمغه دخی ديرل يقال صم بالعضاى ضربه به ساوطاشك
 اورمغه دخی ديرل يقال صم بحجر اذا ضرب به و صم هلاك اولمق معناسنه ده كلور يقال صم صداد
 اى هلاك بولكلام بدعا محلنده ذكر اولور زيرا بر كسنة هلاك اولدقه آوازي چقمن اولور اوزانك
 صداسى ايشدلك قنده قالدى و عريوك صمت حصاة بدم ديتكلى قان زباده چوق اقمه دن كيايدر
 يعنى قان شول قدر اقديكه بره طاش بر خاشه آوازي ايشدلىز دى بره دوشميه ب قان اوزرینه دوشدوكا ايتد
 و بو معنای دلدلى امره القيس صمى ايتك الجبل ديديكى قولنده و بعضلر ايتك الجبلدن مراد صدادر ديدى

صكم

صلم

صلخم

صلدم

صلقم

صم

الاصمام همزه نك كسر يله شبهه نك اغزن باعلقى يقال اصممت القصارورة اى جعلت لها
 اصمما واصمام شبهه قباغنه دبرلرتكيم الان مرور ايندى الصمم فتحته صاغر اولقى الاصم
 فتحته صاغر اولان كسنة واصم بك وصق طاشه دخی دبرلر و زمان جاهلینده رجب اینه شهر الله
 الاصم دبرلر ایدی خلیل ایندی رجب اینه اصم دیدکلری اشهر حرمدن اولوب انده آواره قال
 وهنكاه جنك وجدال اوليوب وزمزه صباح وقععه سلاح ایشلدی یکنه بناء دریدی صمام
 صادق فتحی وميمك تخففي واخرينك كسر اورزه بناسيله فظام کبی اقتدر داهیه معناسنه يقال
 صمی صمام اى زیدی ويقال صمی اینه الجبل و اینه الجبل بلايه وزجه دبرلر بعضه لرقتنه
 وحصانه دخی اطلاق اولور تنکیم الان مرور ايندى صمام صمام برکله در که اسم اسم ديمک محمله
 ذکر اولور تصاموا فى السنکوت معناسنه الصماء صادق فتحی وميمك تشديد يله والفق مدله
 آفت داهیه معناسنه وصماء شديد معناسنه کور يقال فته صماء اى شديدة واشتغال الصماء
 جسدی ثوبله اعراب اورتدیکی کبی اورتمکدر و اعراب احراى صباغ جانبدنن صول جانبنه اتوب
 صول الله او موزن معناسنه ترايد بعده اى اردندن البوب صاغ الی وصاغ او موزنی ستر ایدر و ابو عبد الله
 ایندی اشتغال صماء فتحه ایدیدی اوزره بریزی اورتمه در بر حیث ايله که اکنده اندن ارتق ثوب اولیه
 پس نك بر جانبی فالدر و ب متکب اخری اوزره وضع ایده شوبله که اندن فرجی ظاهر اوله یعنی تمام ستر
 ایدمه و حان که اشتغل فلان الصماء دبرلر کویا که اشتغل فلان الشمله الی تعرف بهذا الاسم ديمک معناسنه
 دبرلر زبر ابو اشتغال دن برنوعدر یعنی زاور تمدن برنوعدر الصمم صادق كسرى وميمك تشديد يله
 ارسلان اسم لرندن در داهیه دخی صم دبرلر افت و بلاه معناسنه الصمه صادق كسرى يله مهادر اولان ار
 رجل شجاع معناسنه وصمه ارکک بلاه دخی دبرلر الصمم صادق كسرى وميمك فتحه جعی
 و دریدن الصمه بو معنادن تسیمه اولمشدر الصمتان صادق كسرى وميمك تشديد يله ابو درید ايله
 عمندن عبارتدر الصمیم صادق فتحی وميمك كسرى ومدله برنسنه نك خالصی يقال هو فى صميم قومه
 وصميم برنسنه نك اشدنه دخی دبرلر صميم الحرو صميم البرد لاشده وصميم شول رحله دخی دبرلر که غلیظ
 اوله و بعضه لر ایندی صميم جری اولوب کسکین اولنه دبرلر الصمان صادق فتحی وميمك تشديد يله
 برک برارض غلیظه معناسنه وصمان رمل عاج جانبنده برک دخی اسمیدر الصمصام صادق فتحی
 وميمك سکون يله شول کسکین قلیچ در که برنسنه به اورد قده یوزی دوغیه الصمصامة صادق فتحی
 وميمك سکون يله معناه وصمصام عروبن معدی کرک قلیچنک دخی اسمیدر التصمیم علی وزن التکریم
 سیرده یا غیر نسنده مضی اوزره اولغه دبرلر يقال صمم فى السبر وغيره اذا مضى وتصميم برنسنه بی
 انی دشبله ایصروب صالی و بریمکه دخی دبرلر يقال صمم اى عض و ینب فلم یسل ما عضی وتصميم قلیچ
 ککه ابر شوب ککی دخی کسکه دبرلر يقال صمم السیف اذا مضى فى العظم وقطعه و حان الک برنه
 راست کلوب قطع ایلسه اول وقت طبق السیف دبرلر الاصمام همزه نك كسر يله و کسنة صاغر ایتک
 يقال اصمه الله فصم واصمام صاغر اولغه دخی دبرلر يقال اصم عن السؤال واصمام برکسنة بی صاغر
 بولغه ده دبرلر تقول اصمته اذا وجدته اصم التصام ناك فتحی وميمك تشديد يله صاغر دکل ایکن صاغر اق
 اظهار ایتک يقال تصام اذا ارى من نفسه انه اصم و ايس به الصمم فتحته نك که کافر لری بعضه لر صمم
 شمتک معرفتی دروشمن و ن معناسنه دریدی جوهر نك عبارتی بودر لکن اغات فارسیده شمن ته
 طبان کافر در دیمش لرحتی بویتله اسنشهد اولمشدر بت برسنی گرفته ایم همه این جهان چون بنست
 وما شتمیم مکر که لفظ مشترک اولدیغی ثابت اوله الصهمیم صادق كسرى وهانك سکون يله خیره
 و شرده خالص اولان نسنه صمیم کبی جوهری ایدر هابتم فتمده زائده در وصهمیم بدخوی اولان
 دویمه دبرلر وصهمیم شول کسنة به دخی دبرلر که مراد ایندیکی نسنه دن اخر جانبه میل ایتمز الصوم

صادك فتي وواوك سكونيله ايسم اولق خليل رواجي اوزره وطماعدن امسا كه دخي صوم دبرل
الصيام صادك كسريله بمعناه يقال صام الرجل بصوم صوما و صاما الصوم صادك ضمي وواوك
فتي و تشديده صامت جعي الصيم صادك كسري و بانك فتي و تشديده كذلك جعي يقال قوم
صوم وصيم وصوم كون اوزره اولغه دخي دبرل يقال صام النهار صوما اذا قام قائم الظهيرة وصوم
يل ساكن اولغه دخي دبرل ركود ريح معناسنه وصوم آتيم بمحكه دخي دبرل يقال صام انفرس
صوما اي قام على غير اعتلاف وصوم سكوت معناسنه دخي كلوره منه قوله تعالى في نذرنا للرحمن صوما
قل ابن عباس صوما وصوم دوه قوشى نجسناه و كافر كلبسانه و برجنس اغاجه دخي دبرل هذبل اغني
اوزره انصومان صادك فتي وواوك سكونيله صائيم معناسنه المصام ميم فتحيله آت طور جقير
موقف فرس معناسنه لمصامة كذلك ميم فتحيله بمعناه الصائمة بانك كسريله شول بكرة دركه
دو نمبه يقبل البكرات شهر من الصائمة يعني التي لا تدور وقبل التي لا تصوت الصائيم كذلك بانك كسريله
طماعدن و كلامدن و سبردن نفع من منع ايدن كسنة ابو عبيده رواجي اوزره (فصل الضاد) الضارم
ضادك ضمي ورائك كسريله شول ارسلاندر كه شديد الخلقدر يعني اعضاسي قويدر الضيم على وزن
حيدر اسد معناسنه در ضيفم كيدر و زنا و معنى و ديمشدر كه ضيئك ثاني غين مجهدن تبديل
اولمشدرو اصحاب اشتقاق دن بعض كسنة ضيم در ديدى باء موحده ايله ضيذن مشتق
اولق اوزره قبض معناسنه آخرنده اولان ميم زائده اولمغه الضيم فتحيله اكر بلك عوج معناسنه
و ضيم بورن بر جانه اكرى اولق و اموزك برى اكرى اولمغه دخي دبرل التضاجم تانك فتي و جيمك
ضيله اختلاف يقال تضاجم الامر بينهما اذا اختلف الاضجم همزه نك و جيمك فتحيله بورنى
اكرى اولان كسنة التضاجم ميم ضمي و جيمك كسريله اغزى اكرى اولان ضيعة اضجم ضادك
ضمي و بانك فتحيله صبة تصغير اوزره و اضجم همزه نك و جيمك فتحيله عرب طائفة سندن بر قومك
اسميدر الضخم ضادك فتي و خانك سكونيله هر سنده نك فرموده سى الضخمة وزن مزبور اوزره
موشى الضخمان ضادك فتي و خانك سكونيله جعي فرموده نسندل معناسنه خاصا كن
اولدبغى صفت اولدبغه بناء در زير انحرىك عين سم اولدبغى وقتده اولور جفات و ثمرات كسرى
الضخام ضادك كسريله كذلك ضخك جعي يقال قوم ضخام الضخامة ضادك فتحيله فرموده
اولق معناسنه الضخم ضادك و خانك فتحيله بمعناه تقول ضخيم ضخامة و ضخمان الباب الخامس مثل
عوجا الضخام ضادك ضيله كذلك ضخمن صفة فرموده اولبغى معناسنه الاضخم همزه نك و خانك
فتحيله زباده فرموده اولان نسندل هذا الضخم منه و كاه اولور اخرن شهرده مشدد قيلورلر حالت
وقفده زرا طائفة عرب بدن بعضى حيان ما قبل متحرك اولان حرف اوزره وقف ايلسه انى مشدد
قيلور بقولون هذا محمد و عامر و جعفر الاضخومة همزه نك و خانك ضمله شول نسندل دركه عورت
انى صغرى سنده بغلار صغراو كور تكيجون عظامة لمراة معناسنه الضرام ضادك كسريله اتشك
شعله لمسيدر حلقايله با كاشيه نسندل ايله و حلقاه مهمله ايله شول ايتده دبرلر كه انوكله حصير اولورلر
و ضرام دخي شول خرده اودوندر كه انوكله اتش طو تشدرلر الضرمة فتحيله خرما بود اغيدر كه
اوجنده اتش اولور با خود باوشن ددبكرى اوتدر كه اوجنده اتش اوله و تا فغ ضرمة كاه اولور
احد معناسندن كابت اولور يقال ما بها نافع ضرمة اى احد الضرم فتحيله جعي و ضرم حرارت
غالب اولمغه دخي دبرل يقال ضرم الرجل اذا اشتد حرارته و بر كسنة نك اجلنى محكم اولمغه دخي دبرل
يقال ضرم الرجل اذا اشتد جوعه و اتش بالكلية دخي دبرل يقال ضرمت النار اذا التهمت و الكلى
من الباب الرابع انضرم ضادك فتي و رائك كسري و مدبيله يا تمش حريق معناسنه انضرم فتحيله
و رائك ضمي و تشديده اتش بالكلية الاضطرام همزه نك و طانك كسريله كذلك اتش بالكلية فتي

ضميم
صم

ضجم

ضخم

ضمم

و نضرم غضبه کلمه دخی دبرل بقال نضرم علیه اذا نفضب الاضرام همز نك كسر يله اثني
 بالكندر مق التضریم علی وزن التکریم بمعناه يقال اضرمتها انا و اضرمتها شدد للمبالغة الضرم
 ضادك فتي و رانك كسر يله شولات در كه زياده برك سكرده يقال فرس ضرم اذا كان شديد العدو
 و ضرم اج اولان كسبه به ده دبرل جامع معنائه و ضرم طوشجمل ديمكله معروف اولان قوشك
 باور و سنده دخی دبرل فرخ العقاب معنائه الضرمة علی وزن الدرجة زياده ابصر مق و ابصر مق
 اوزره مصر اولمق الضرم ضادك و رانك كسر يله زياده ابصر يحي اولان ابلان يق ل افعي ضرم
 ای شديدة العنصر و ابن السكيت ايندی ضرم شول ناقيه دخی دبرل كه سودی ازاوله قلبلة اللين
 معنائه ضمركي اولور و زناو معنی بلکه اندن مقلوب اولور تكيم مرو رايندی و ابن السكيت ايندی
 ضرم عر بلرك رجل ضرزديدكاري قوللزنن مأخوذ در ضادك و رانك كسري و اخرنده رانك
 تشديد يله بخل معنائه اخرنده اولان ميم زائد اولمق اوزره و بعضيل ايندی ضمير ناقيه قويه به دبرل
 و ضرم شول ناقيه به دبرل كه مسنه اوله و لكن انه في الجملة يكتل كدن اثر باقي قالمش اوله الضرغامة
 ضادك كسري و رانك سكونيله ارسلان اسند معنائه الضرغمة علی وزن الدرجة بهادرل
 بری برينه ارسلان كي حمله قلمق يقال ضرغم لا بطل بعضها بعضا في الحرب اذا فعل فعله الضغم
 ضادك فتي و غنك سكونيله ابصر مق تقول ضغمته اذا عضضته الضغامة ضادك ضميره شول
 نسنه در كه انی ابصر و براقش اوله سن ابن در بدر و اتي اوزره الضيغم علی وزن حيدر ابصر يحي
 معنائه در بار زياده در ابو عبيده رواتي اوزره و ضيغم ارسلانه دخی دبرل الضم ضادك فتي و ميک
 تشديد يله رنسنه بي رنسنه به فوشمق الانضمام همزه نك و ضادك كسر يله رنسنه به فوشمق تقول
 ضمنت الشيء الى الشيء فانضم اليه المضامة ميم اولك ضمي و ثابتنك تشديد يله ايكي نسنه بری رنسنه
 منضم اولمق التضم تانك فتي و ميک تشديد يله رفاج كسره بری رنسنه ضم اولمق يقال تضام القوم
 اذا انضم بعضهم الى بعض الاضطام همزه نك و طانك كسر يله رنسنه قلمق اشتمل معنائه
 يقال اضطمت عليه الضلوع اذا اشتملت الاعظام همزه نك كسري و ضادك سكونيله رفاج اوراق
 بريره جمع ايتك اضباره معنائه كه عامه تحريف ايدوب صيره دبرل الاضام همزه نك فتي و ميک
 كسري و مد يله جي صيره له معنائه يقال جاء فلان باضامة من كتب و اضامة جماعة دخی دبرل
 و انه سباق الاضام دبرل جاعتلري يحي معنائه الضام ضادك ضمي و ثابتنك كسر يله شول نسنه در كه
 انوكه رنسنه برنسنه به ضم اولنور الضامض ضادك ضمي و ثابتنك كسر يله شول ارسلان در كه
 هر نسنه بي بری رنسنه ضم ايدر الضمض علی وزن العرعر بمعناه و ضمض خشنك اولان كسبه به
 دخی دبرل يقال رجل ضمض ای غضبان ضمض علی وزن المزبور بر رجلك اسميدر الضيم
 ضادك فتي و بانك سكونيله ظلم ايتك معنائه در يقال ضامه يضمه الاستضمام همزه نك و تانك
 كسر يله بمعناه يقال استضمامه اذا ظلمه المضيم ميک فتي و ضادك كسري و مد يله ظلم اولنان كسبه
 المستضمام ميک ضمي و تانك فتحيله بمعناه يقال رجل مضيم و مستضمام ای مظلوم و يقال ضمت
 ای ظلمت علی البناء المجعول وفيه ثلاث لغات ضمير ال رجل و ضمير ال رجل و ضمير ال رجل و ضمير ال رجل
 في بيع الضيم ضادك كسري و مد يله طانك رجائي ناحية الجبل معنائه (فصل الطماء) الطحمة
 طانك فتي و حاء مهمله نك سكونيله دفعه كلان بولك سل و طحمة الليل كسبه نك دفعه قرا و اولمسي
 و طحمة جماعة معنائه دخی كور يقال اتنا طحمة من الناس ای جماعة الطحمة طانك ضمي و حاء
 فتحيله همزه و زني اوزره زياده جنك ايدن كسبه به ال رجل طحمة ای شديد العراك الطحمة طانك
 فتي و حاء سكونيله رجس او تدر الطحمة علی وزن الدرجة طولدر مق يقال طحمت القوس اذا ورتها
 و طحمره بمعنى اذا ملأه و طحمره ياه كسريش طقمعه دخی دبرل تقول طحمت القوس اذا ورتها

مصرزم

ضميرهم

ضمغ

ضمم

ضميم

طحيم

طحرم

الطخمة طانك ضمی وخاء معجمه نك سكوبله بون اوز رنده اولان قرادر الاطخم همزه نك و خانك
 فتحیه شول طوار در كه ذكر اولان صفت اوز ره او له بقال كبش اطخم و فرس اطخم بود كراولان
 ادغمه لغندر كه ادغم دخی بونی اوزری سیاه اولنده دیرل الطرم طانك كسری و رانك سكوبله
 قیوز بد معناسنه و طرم كذلك بعضی لغتمه باله دیرل عسا معناسنه اطرم طانك فتحی و رانك
 كسری و مدیله قالن بولوت سحاب كشیف معناسنه الطرامه طانك ضمی و رانك تحفی فی ابله دیشلر
 اوز رنده اولان باشلاق الاطرام همزه نك كسریله دیشلر باشل اولق یقال اطرمه اسانه الطارمه
 رانك كسریله انا جدن اولان اوفارسی معربدر الاطرخام همزه نك و رانك كسریله بون یوقارو
 قالدر و ب تكبرا یتك بقال اطرخم اطرخاما داشمخ بانقه و تمظم المطرخم مېك ضمی و خانك
 كسریله و اخرنده مېك تشدید یله شول بكت در كه خوب اولوب خلمت اعضاسی تمام اوله الط سیمه
 علی وزن الدحرجه بر كسنة كوزی او كنه باقی بقال طرسم الرجل اذا طرق مثل طلسم الاطرها م
 همزه نك و رانك كسریله معتدل بكت فو یقی بقال اطره م الرجل اطرها ما المطرهم مېك ضمی
 و هانك كسری و مېك تشدید یله معتدل اولان بكت طسم طانك فتحی و سېنك سكوبله عا ددر بر قیله نك
 اسمیدر كه منقرض الیشلردر الطسوم ضمیمه بول ز بلوب محمولق یقال طسم الطریق مثل
 طمس علی القلب فهو من الباب الاول والثانی اطواسیم طانك فتحی و سېنك كسری و مدیله طسم
 سوره لیدر كه قرآن عظیمه و اردر علی خلاف القیاس جمع اولمشدر و طواسین دخی بویله در
 علی ما قبل و بالطواسیم التي قد ثلثت و بالحوامیم التي قد سبعت و صواب ذوات ابرادیدوب فردینه
 مضاف یتكلمه جمع و لنمقدر مثلاً ذوات طسم و ذوات حم دیمكدر الطعام طانك فتحیه هراكل اولان
 نسنه و كاه اولور طعام بغدادیه تخصیص اولور بر معناسنه و فی حدیث ابی سعید كاتخرج صدقة الفطر
 علی عهد رسول الله صلى الله علیه وسلم صاعاً من طعام او صاعاً من شعیر الطعم طانك فتحی و عینك
 سكوبله شول نسنه در كه ذرقه معلوم اولور یعنی طامغه بلنور بقال طعمه مر اولحو و طعم اشتها
 اولان لذته دخی دیرل یقال لبس له طعم و ما فلان بذی طعم اذا كان غش و غش ارق اولوب فی لذت اولنه
 دیرل الطعم طانك ضمی و عینك سكوبله طعامدر و مصدر دخی كلور طامق معناسنه بقال طعم
 یطعم طعام من الباب الرابع و طعم اكل معناسنه كلور بقال فلاں قل طعمه ای اكله اطعام
 عینك كسریله طعام اكل یدبجی یاخود طادبجی مثل غنم یغنم فهو غام تكیم باری تعالی فاذا طعتم فانشروا
 بیور مشدر فاذا اكلتم معناسنه و كذلك من لم یطعمه من یور مشدر من لم یذقه معناسنه الطعمه
 طانك ضمی و عینك سكوبله اكل اولحق محل كاه معناسنه یقال جعلت هذه الضیعة طعمه لفلان
 و طعمه جهة كسبه دخی دیرل یقال فلان عقیف الطعمه و خبث الطعمه اذا كان ردئی الكسب
 الطعمه طانك كسری و عینك سكوبله بر نوعله اكل یتك تقول فلان حسن الطعمه و الشر به
 الاستطعام همزه نك و تانك كسریله طعام طلب یتك یقال استطعمه اذا سأل ان یطعمه و فی الحدیث
 اذا استطعمكم الامام فاطعموه یعنی صلوة ایچنده امام حصر اولد قده فتح طلبا یتسه سزانی فتح ایدك
 الاطعام همزه نك كسریله طعام یدرمك تقول اطعمته اطعام و اطعام خرما غاچی بمشی ایشمكه
 دخی دیرل یقال اطعمت النخلة اذا درك ثمرها الاطعام همزه نك و طانك كسری و تشدید یله
 خرما قوروغی لذت بقلق بقال اطعمت البصرة اذا صیار لها طعم و اخذت الطعم پس یوطعمدن
 افعال اولور اطلب كی طلبدن و اطر دكی طرددن الطعم طانك فتحی و عینك ضمی و مدیله یتك بکیرانی
 طیار كه نه اریق و نه سزاوله الطیم طانك فتحی و عینك كسری و مدیله بقال جزور طعم و طعم
 اذا كانت بین الغنة و السمينة و جزور جمك فتحی و زاء معجمه نك ضمی و مدیله بوغزانش دوه المستطعم
 مېك ضمی و عینك فتحیه لك طود قلی بحافل فرس معناسنه اصمعی ابتدی یسحب فی الفرس ان یدق

طخم

طرم

طرخم

طرسم

طرهم

طسم

طعم

مستطعمه یعنی آنک طود قلمی بوفقه اولوق مستحب اولور و نسخ صحاحده اذیدق دالله ورا الیه واقع
 اولمشدر و لیکن را الیه انسدر المطعم ممیک کسری و عینک فتحله زیاده بیجی اولان کسنه شدید الا کل
 معناسنه المطعم ممیک ضمی و طانک سکونیه و عینک فتحله بمختلوا اولان کسنه مرزوق معناسنه
 المطعمه ممیک ضمی و طانک سکونیه و عینک کسریله بای قوش معناسنه و بایه مطعمه دیدکلمری
 صاحبیه صید اطعام ایتدیکچوندر ابن الاعرابی روایتی اوزره المطعم ممیک کسری و طانک
 سکونیه اطعامی و ضیافتی حوق اولان کسنه التطعم فتحتنله و عینک ضمی و تشدیدله برنسنه بی
 طتمق و منه قولهم تطعم تطعم یعنی طعامدن اولاطادوب چاشنسیب کورنا که اشتها بولور سهیه سن
 المطعمتان ممیک ضمی و طانک سکونی و عینک کسریله قوشک ایاقلرنده ایلر و طورن پر مقلری
 الضعام طانک فتحی و عینک مجهدک تخفیفله شول کسنه لر در که دنی اولوب بوغزی طوقلغنه
 خدمت ایده واحد و جمع بونده برادر و طعام کذلک قوشلرک الحاحنه دیرل الطعامه وزن مزبور اوزره
 طعامک واحدی ادنی قوشلرکری معناسنه مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور نعمه الیه نعمام کی
 دوه قوشی معناسنه یعقوب روایتی اوزره و بواقظدن فعل تکلم اولنور بوبدن برنسته مشتق اولد بیجی
 معلوم دکلدر الطیلة طانک ضمی و لامک سکونیه شول لمکدر که خلق اکامله دیرلر اگرچه حقیقتده
 مله اتمک کومدکلمری چقور در و اتمک کندوبه طلمه دیرلر و خبره دیرلر و ملیل دیرلر و فی الحدیث انه
 صلی الله علیه و سلم امر برجل معالج طیلة لاصحابه فی السفر و قد عرق فقال لا یصبیه خرجهنم ایدا
 الاطخام همزه ناک و لامک کسریله بورق یوقار و طونوب تکبر ایدن کسنه اطرخام کبیر و زنا و معنی
 یقال اطلخهم الی جل اذا شمع بانفه و تکبر و اطلخام کیجه فتحی قرا کو اولغه دخی دیرلر اطلخهم اللیل اذا
 اسخکک طخام طانک کسری و لامک سکونیه بر موضعک اسمیدر اطلخام وزن مزبور اوزره
 قبل ماده که دیشی قبل دیمک اولور اطلخوم طوا و طانک ضمی و لامک سکونیه طادی ولونی متغیر
 اولان صوماء اجن معناسنه الطم طانک فتحی و ممیک تشدیدله سبل باغیری نسنه جو غلوب غلبه قلمق
 یقال جاء السبل فطم الرکبة من الباب الاول ای دفتها و سوبها و رکیه رانک فتحی و بانک تشدیدله
 صوبی یاقن اولان قونی و طم قلی قرقاغه دخی دیرلر یقال طم شعره اذاجزه الطامة ممیک تشدیدله
 حوق و غالب اولان نسنه یقال فوق کل طامة طامة و بوسیدن فیامته دخی طامه دیرلر الطموم ضمتنه
 صاحبی قال دروب باش اوزرنده بریره جمع اتمک یقال طم شعره طمو ما اذا عقصه الطموم ممیک فتحی
 و طانک سکونی و میم ثانیث ضمیمه باش اوزرنده کتوریلوب بریره جمع اولنان صاحب یقال شعره طموم
 الاطمام همزه ناک کسریله قبلی قرقنک زمانی قریب اولوق یقال اطم شعره اذاحانله ان یطم ای یجز
 الاستطام همزه ناک و نانک کسریله بمعناه التطمیم علی وزن التکریم قوش بوداغه قونقی یقال طم
 الطایر تطیما اذا وقع علی غصن الطمیم طانک فتحی و ممیک کسری و مدیده آهسته سکرتمک یقال
 مریطم طمیما من الباب الثانی ای بدیدر عدواسه لا اطمطم طانک کسریله و مایندده ممیک سکونیه شول
 کسنه در که لساننده طو و تغلق اولوب سوزن تمام آشکاره سوبیله الطمطمانی طانک ضمی و ممیک
 سکونی و بانک تشدیدله بمعناه الطم طانک کسری و ممیک تشدیدله در باجر معناسنه و بوسیدن
 مان کشره دخی اطلاق اولنور یقال جاء بالطم و الزم ای بالمال الکثیر و رم رانک کسریله طموم معناسنه در
 المطهم ممیک ضمی و هانک فتحی و تشدیدله هر نسنه دن نام اولوب فایق الجسال اولان و مطهم مدور
 اولان بوزه دخی دیرلر و منه الحدیث فی وصف النبی صلی الله علیه و سلم لم یکن بالمطهم و لا بالکثم
 ای لم یکن بالمدور الوجه و لا بالمدور الوجه و موحن یکلمری بومری اولان بوز و مسنون
 شول کسنه در که بوزنده و بورنده فی الجملة طول اوله یقال رجل مسنون اذا کان فی انفه و وجهه
 طول الطهم فتحتنله و هانک ضمی و تشدیدله برنسنه بی کره کورمک نقول تطهمت الطعام اذا کرهته

الظلم طانك فتحي وهانك سكونيله برلفظدر كه محل استكراه ده سويلور يقال ما-ري اي الظلم هم هو
 طهمان طانك فتحي وهانك سكونيله برجلك اسميدر الظلم طانك فتحي ويانك سكونيله بركنسه خير
 اوزره خلق ايتك يقال طامه الله على الخير يطيمه اي جيله مثل طانه (فصل الظلم) الظلم طانك
 فتحي وهمزه نك سكونيله سوزوكليجي واور ظاء مجمله ايله اولان ظاب كيدر لفظا ومعنا الظلم طانك
 ضمي ولامك سكونيله بركنسه نه تعدي ايتك وبونك اصلي برنسته بي محلنه وضع ايتيوب غيري يره وضع
 ايتكدر قال الله تعالى ولم يظلم منه شيئا ويقال من اشبه اياه فظلم وفي المثل من استرعى الذئب فقد ظلم
 يعني قورددن قيون كوغمكي طلب عين ظلمدر بود كر اولسان جوهرى روايتيدر وقابوسده مصدر
 حقيق طانك فتحيله دردمشدر الظلامه طانك ضمي ولامك تخفيفيله شول نسته در كه ظالمدرن
 طلب اوانور الظلميه طانك فتحي ولامك كسرى ومديله معناها وظلميه بوغرت اولمادن ايجلان سوده
 دخي ديرل المظلمه ميم اولك فتحي ولامك كسرىله معناها ايضا انظلم فتحيله بركنسه نه ظلم ايتك يقال
 نظلمنى فلان اي ظلمنى مالى ونظلم بركنسه نك نظلمندن شكابت ايتك دخي ديرل يقال نظلم على الباء
 للعجهول اذا اشتكى ظلمة الظالم فانك فتحي ولامك ضميله ظلم بوغيك اظهار ظلم ايتك يقال تظالم
 القوم انتظلم على وزن التكرم بركنسه بي ظلمه نسبت ايتك تقول ظلمت فلانا تظلمنا اذا نسبته
 الى الظالم الانظلام همزه نك وطانك كسرىله ظلمه تحمل ايتك يقال انظلم اذا حمل الظالم الاظلام
 همزه نك وطانك كسرىله ظلمه بون صوغى وبو افتعال در ناسى طابه قاب اولمشدر وبونده وج لغت
 وارد رى دكر اولنان وبرى ظابى طاء مهمله ايجنده ادغام ايدوب اظلام ديمكدر كه اكراه ت بودر
 وبرى دخي حرف اصلي حرف زائده ادغام ايتكى كربه كورمكين طابى ظاء مجمله قلب ايدوب ظابى
 طابه ادغام ايتكدر واما اضطجع كلمه سنده لغت ايتكدر وبرى دكر اولنان وبرى اضجع در نكيم رور ايتدى
 الظلم طانك كسرى ولامك دخي كسرى وتشديده ظلى جوق اولان كسره كبر الظلم معناسنه
 الظلمه طانك ضمي ولامك سكونيله فراكولى كه نورك مقابليدر الظلمه ضميله دكر اولنان معناده
 لغدر الظلم طانك ضمي ولامك فتحيله جمعى فر كواقر معناسنه الظلمات ضميله كذلك جمعى
 الاظلام همزه نك كسرىله فراكولى اولق يقال اظلم الليل ما اظلم همزه نك ولامك فتحيله فعل
 تعجب در ما اضواءه كبي على خلاف القياس الاظلام طانك فتحي ولامك تخفيفيله اولان معناسنه واطلام
 مصدر دخي كلور ذهاب نور معناسنه يقال ظلم من الباب الرابع بمعنى اظلم الظماء طانك فتحي ولامك
 سكونى والفك مديله ظلمت معناسنه وكاه اولور صفت معناسنه دجى كلوب ليله ظلمه ديرل مظلله معناسنه
 ادنى ظلمه فتحيله برلفظدر كه هر نسته دن اول معناسنه استعمال اولنور يقال لقيه ادنى ظلم اي اول
 كل شي واموى ايتدى بونك معناسى اول ظلم القريب در كه هر يقين اولان نسته نك يقينندن اول ديمكدر
 ظلم فتحيله شخص معناسنه اولق اوزره واخليل ايتدى معناسى اول ذى ظلمه ديمكدر يعني هر زاده
 يقينندن بصرى سدايدن نسته دن اول ديمكدر وبوندن فعل مشتق اولماز انظلم طانك ضمي ولامك
 فتحيله شول اوج كيمه در كه درع كيمه لريك عقبنده اولورودرع كيمه لرى شول اوج كيمه در كه ايام
 يمض كيمه لريك عقبنده اولور و ايام يمض كيمه لرى اون اوچيكي اون در دنجى اون بشي كيمه در
 وقياس سكون لامه تلك ابدى زيرا ظلماء نك جيمدر حراء ايله حركي المظالم ميمك فتحي ولامك
 ضمي ومديله شول سوددر كه بوغرت اولمدين ايجله الظلم طانك فتحي ولامك كسرى ومديله معناه
 وظلم اركك دوه قوشه دخي ديرل الظلم طانك فتحي ولامك سكونيله ظلموك سودى بوغرت اولمدين
 ايجر لك يقال ظلم وطبه ظلم اذا سقى منه قبل ان يروب ويخرج زبد وظلم دوه بي بلامرض بوغرت لغه
 دخي ديرل نقول ظلمت البعير اذا تحركه من غير داء ودره نك صوبى اول ارسندوك يره ابرمكه دجى ديرل
 يقال ظلم الوادى اذا بلغ الماء منه موضعا لم يكن بلغه قبل ذلك وظلم ديشك صفا سنده وجوه رينه

دخی دیر لر رحبت ابله زیاده اقل ولد یغندن سواده مایل اوله قلیچک جوهری کی الظلوم ضمتبله
 جعی دیشده اولان جوهر لر معاسنه المظلومه عینک فقی ولامک ضمی ومدبله شول قازیلان بردر که
 مقدسما قازلمش اوله (فصل العین) العیام عینک فقیله عاجز اولوب تقبل اولان کسسه وصاحب
 صراح عیامی معنای مصدری ابله تفسیر ایدوب عیام در مانده کی دیمشدر العتمة فقیته بله تسو غازی
 وقتیدر خلیل ابتدی عتمة کیجه نک قرا کوسنه دخی دیر لر ظلام اللیل معناسنه وعتمة شول سوده
 دخی دیر لر کهانی طوارمه سنه صاغن عقبنده کتورر بقال حلب اعمتة الهم عینک فقی وناک سکونبله
 کیجه قرا کواولمق وعتم الکلمه که دخی دیر لر بقال عتم قرا ای ابطأ العتوم عینک فقی وناک ضمتبله
 ومدبله شول نافه در که سود و برمه الاقرا کواقل اولد قسن صکره العتم ناک کسر بله کیچ کلان کسسه
 بقال جله ناضیف عتم ای بطی وبقال قری عتم ای بطی کذلک العتم علی وزن التکریم کذلک
 الکلمک بقال عتم قرا نعتیما اذا ببطأ وبقال ماعتم ان فعل کذا ای مالبث وما ببطأ وبقال ضربه فماعتم
 وحمل علیه فماعتم ای فما احتبس فی ضرب به و عامه ضربه فماعتب دیر لر تخفیف بله و بابله وعتیم رنسنه دن
 امتناع ایتم که دخی دیر لر وعتیم تسو وقتنده باخود کیجه قرا کوسنه سیر ایتم که دخی دیر لر بقال عتم
 نعتیما ای سرنافی ذلک الوقت وعتیم فتدان کیچ بکه دخی دیر لر بقال غرست الودی فماعتم منها شی
 ای ما ببطأ وودی دال مهمله ابله خرما فانه دیر لر الاعم همز نک کسر بله کیجه قرا کوسنه داخل
 اولمقی نقول لاعتما من العتمة کما نقول اصحننا من الصبح العتم عینک ضمی وناک سکونبله بیان زبونی
 اغاجی العتم عینک فقی وناک مثله نک سکونبله اوفانی کک اگری صرلمق و اوفانی کک اگری صرمق
 بقال ضم العظم المکسور اذا انجسر علی غیر استواء وعتمة انیتعدی ولایتعدی وعتم عرت در ادبی یعنی
 طغر جفی سیرک دیکم که دخی دیر لر بقال عتم المرأة المزیادة اذا اخرزتها غیر محکم الاعدام همز نک
 وناک کسر بله دیکشی برامزدیکم و فی المثل ان لاکن صنعافانی اعتم یعنی اگر استاد کسسم قادر
 اولدوغم قدر ایشلرم واعتماد استعانه دخی دیر لر بقال خذ هذا واعتم به ای استعن العتمة عینک
 وناک فقیله شدید اولان نافه ابو عمر وروایتی اوزره العتم عینک وناک کذلک فقیله عتمة نک
 مذکری شدید اولان ارکک دوه معناسنه وعتم ارسلانه دخی دیر لر ابو عمر وابتدی مزبوره عتم دیدیلر
 بره برک بصد وغندن اوزری العتوم عینک فقی وناک سکونی وناک ضمتبله اولو عظیم معناسنه
 وعتوم دیشی فله دیر لر غوی وروایتی اوزره و باللی قورده دخی عیوم دیر لر الوعیده وروایتی اوزره
 العیام عینک فقی وناک سکونبله براغاجک امیدر عثمان عینک ضمی وناک سکونبله امیر المؤمنین
 عثمانک امیدر وطوی دیمک ابله معرف فوشک باور وسنه دخی دیر لر فرخ الجباری معناسنه العجم
 عینک فقی وجمک سکونبله قورق دبی اصل الذنب معناسنه عجب کی که کا عصبه دخی دیر لر
 وعتجم دوه نک خرده سنه دخی دیر لر بنات مخاض وبنات لیون کی جذع مرتبه سنه وارنجه بونده مذکر
 وموئث برار اولور العجوم ضمتبله جعی اصول ذنب و صفار ابل معناسنه وعتجم ایصر مغه دخی دیر لر
 بقال عجت العود اعجمه من الباب الاول اذا عضضته لتعلم صلابته من خوره وخور خاه معجمه وواو
 ساکنه ابله ضمهغه دیر لر وعتجم تجر به معناسنه دخی کلور بقال عجت عوده ای بلوث امره وخبرت حاله
 وکوز طومغه دخی دیر لر بقال ما عجمتک عینی منذ کذا ای ما اخذتک وکوز ایصرمق معناسنه دخی کلور
 بقال رأیت فلانا فجمعت عینی تجمه کانهاتعرفه وصغر بونوزن امتحان ایتم که دخی دیر لر بقال الثور یجم
 قرنه اذا ضرب به الشجرة یبلوه وعتجم السیف قلیچی فجر به ایچون نحر یک انتم که دخی دیر لر وعتجم سیاه ابله
 نقطه قومغه دخی دیر لر بقال عجت النساء اذا وضعت علمها النقطتين العجم فقیته بله خرما جکر دی
 نوی معناسنه وهرنسه که ما کول اولان نسنه نک ایچنده اوله کا عجم دیر لر اوزوم جکر دی کی مثلا
 العجمه فقیته بله جکر دکه معناسنه قصبه ابله قصب کی بقال لبس اهدا الزمان عجم قال بعقوب والعاءة

عتیم

عتیم

عتیم

تقول عجم بالنسبة وعجم عرب اولينه ده دبر لر وعجم جگر دكدن بتن خرما غاجنه دخي دبر لر الهجات
 فتحته برك اولان قبال صخور صلاب معناسنه العجمي فتحته برك واخرنده يانك تشديد برك عجمك
 واحدی روم اليه روى كبي العجم عينك ضمي وجبك سكو نيله عجم معناسنه در نيكيم عرب عرب
 معناسنه در الهجة وزن مزبور اوزره كلام واضح اولماق يقال في لسانه عجمة وعجمة اربل قومك
 اخرينه دخي دبر لر العجم عينك ضمي وجبك فتحتي وتشديد برك شول دوه در كه ديكنلو اغاجنر اولما غله
 شور اولان اولنري اولندن اكنفا يدبر عجم العضاء وعجم القنادن مأخوذ در ذكر اولنان اشجارى
 ايصرق معناسنه الهجاء الهجاء عينك فتحتي وجبك سكو نيله حيوان بهم معناسنه وفي الحديث جرح
 الهجاء جبار وجبار جبك ضمي وبانك تحفة برك هدر معناسنه در وحيوانه عجماء ديد برك لطفه قادر
 اولد ينجون وعجماء عجمك موثي دخي كلور واضحة لكلام اولمان عرت معناسنه وصلوة النهار
 عجماء ديد كلري صلوة نه سارده جهر ايله قراءت بولندي ينجون در الاعجم همزه نك وجبك فتحته
 هر نطقه وتكلمه قادر اولينه اطلاق اولنور المستعجم ميكن ضمي وجبك كسر برك معناه واعجم كذلك
 واضح سو بلينه دخي دبر لر عرب طابفة سندن اولور سه دخي ومنه زياد الاعجم الساعر واعجم كذلك
 لسانده عجمك ائري اولنه دبر لر نه دكلو عجمي تكلمنده فصيح دخي اولور سه ده الاعجمان
 همزه نك وجبك فتحته تشبيه سي الاعجمون كذلك مزبور لك فتحته جعي الاعجم همزه نك فتحتي
 وجبك كسر برك كذلك جعي قال الله تعالى ولولوا نزلنا على بعض الاعجمين الاعجمي همزه نك وجبك
 فتحتي واخرنده يانك تشديد برك معناه منسوب اولان تشبيه لسان اعجمي وقلب عجمي وكتاب اعجمي
 ولا تقول رجل اعجمي يعني رجل اعجمي جائز دكلدر شي كنو ونفسه نسبت لازم اولد ينجون
 مكر كه اعجم واعجمي بر معناه اوله دوار له دوازي وقمر ايله قمرى كبي وقمر فرموده دوه به دبر لر
 وبوز كر اولنان تاويل دخي شول برده اولور كه فصحا كلامنده واقع اولوب رده قابل اوليه واعجم شول
 در يامو جنبه دبر لر كه صوبي صالحه و آوازي ايشد برك العواجم عينك فتحتي وجبك كسر برك
 ديشلدر در المعجم ميكن وجبك فتحته نفس معناسنه يقال رجل صلب المعجم اذا كان عزيز النفس
 الهجة وزن مزبور اوزره سمنك وفرت معناسنه ده كلور يقال نامة ذات معجمة اي ذات سمن وفرة
 وبقيده على السير الاعجم همزه نك كسر برك نقطه قومق تقول اعجمت الحرف اعجمي على وزن
 التكريم معناه ولا يقال اعجمت ومنه حروف اللجم وهي الحروف المقصعة التي تختص اكثرها بالنقط
 من بين ساير حروف الامم ومعناه حروف الخط المعجم كاتفل مسجد الجامع وصلوة الاولى
 مسجد اليوم الجامع وصلوة الساعة الاولى وبعض حروف اللجم حروف الاعجم معناسنه در
 ديدى خرج اخراج معناسنه ومدخل ادخال معناسنه اولدوغى كبي كه اعجم شاندن اولان
 حروف دبك اولور واعجم كاي بهم قلوب غير فصحا بانه كه دخي دبر لر تقول اعجمت الكتاب
 على خلاف قولك اعربت المعجم ميكن ضمي وجبك فتحتي اليه كليل قيو يقال باب معجم اي
 مقفل الاستجم همزه نك وبانك كسر برك مبهم ومغلق اولوق يقال استجم عليه الكلام اذا استهم
 المعجم عينك وجبك فتحته شد بدا اولان ناقة عشمه كيدر وزن او معناه ابو عمرو روى اوزره
 المعجم عينك ورائك كسرى وجبك ماينده سكو نيله قصير لقامه اولوب شديد لجم اولان كسنة
 المعجم عينك ضمي ورائك كسر برك شديد اولان كسنة وكاه اولور بونكله دكر دن دخي كاي اولنور
 المعجمة عينك ورائك كسر برك رجس اغاجك اسيد در المعجمة على وزن الدحرجة سرعت انك
 العدم فتحته برك بر سنه يباوى فلماق تقول عدمت الشي * اعدمه عدم ما من الساب الرابع بمعنى فقدته
 على خلاف القياس لان القياس في المصدر المتعدى سكون العين وعدم فقر معناسنه دخي كلور العدم
 عينك ضمي ودالك سكو نيله كذلك فقر معناسنه در حان اولي مضوم قلست عين الف على ساكن قبلور سن

عجم

عدم

مفتوح قلبیك وقتی متحرك قبلور سین جحدله جحد و صلب ايله صلب ورشدله رشد و حزن ايله
 حزن کی ورنسته بی قیوب گنکه دخی دیرلر بقال مایه دمنی هذا الامر ای مایه دمنی ای یحسا ورنی
 الاعدام همزه نك کسر یله یوق ایتک بقال اعدمه الله و اعدام فتقا رمعنا سنه ده کلو بقال اعدم الرجل اذا
 فقر المعدم ممک ضمی و ذالک کسر یله فقیر اولان کسنه العدم عینک فتخی و ذلک کسری و مدیله کذلک
 فقیر اولان کسنه العدم عینک فتحیله ربطدن برنوعدر که مدینه منوره دهر طب جسنک اخرنده
 کلور العمامه عینک فتخی و ذالک تخفیف یله برصوبک اسمیدر که بنی جشم قبیله سنه منسوبدر العدم
 عینک فتخی و ذالک معجمه نك سکون یله برنسنه بی جفا ايله ایصر مق و اکل ایتن و عزم برکسنه بی دبلوب
 لوم ایتک دخی دیرلر و عزم دفع معنا سنه دخی کلور بقال عذمه عن نفسه من الباب الثاني ای دفعه
 العذبة عینک فتخی و ذالک کسری و مدیله اسمدر لوم معنا سندن العدم عینک فتخی و بانک کسر یله
 جچی العزم عینک فتخی و ذالک کسر یله جفا ايله یصرن آت بقال فرس عزم للذی یعزم باسانه
 ای یکدم العزم عینک فتخی و رانک کسر یله شول یوکسک طیرا قدر که صوبی بغلمیچون ایدرلر و نك
 لفظدن و احدی بقدر و بعضی لایتدی و احدی عزمه درو عزمه بدخوا و لته دخی دیرلر عزم معنا سنه
 علی ماسیحی ان شاء الله تعالی العزم عینک فتخی و رانک سکون یله مک کورمک تقول عزم العظم اعزمه
 و اعزمه عزم من الباب الاول و الثاني اذا عرقته و عرق ککدن اتی المعه دیرلر و عزم دوه اغاچی و لته
 دخی دیرلر بقال عزم لابل الشجر ای الت منه العزم فتحیله و رانک ضمی و تشدید یله ککدن اتی
 صوب المتی تقول تعزم اذا تعرفت العزم عینک ضمی و رانک فتخی و تخفیف یله شول ککدر که اتدن
 ایرلش اوله عراق کیدر و رنا و معنی و عزم بدخوا و لته دخی دیرلر العزم رانک کسر یله بدخوا و اولان
 کسه بقال صبی عزم ای شرسن و عزم شول اغاچدر که پیراغی کتمش اوله العزمه عینک فتحیله
 بدخوا و لقی بقال عزم بعزم عزمه من الباب الاول و الثاني الاعزم همزه نك و رانک فتحیله شول
 نسنه در که لته سواد و یاض ايله و عزم شول سوریه دیرلر که قیون ايله کچی فارسق اوله بقال قطع اعزم
 اذا کال ضنا و معنی العزم عینک ضمی و رانک سکون یله اعزمک جچی بقال یض القطاعرم و قطا
 بوغر تلی دیمکله معروف اولان قوشدر العزمه مؤنثی بقال حبه عزمه ای فیها سواد و یاض العزمه
 عینک ضمی و رانک سکون یله قیون طوداغنه اولان بیاضدر العزمه فتحیله قوم جمع اولدیغی بر
 مجتمع الزمل معنا سنه و عزمه کذلک شول خرمنه دیرلر که دو کولد کدن صکره صاور معیچون برره جمع
 اولنه العزمه عینک ضمی و رانک فتخی و بانک سکون یله بنی فزاریه منسوب قومدر رمله مخصوصه
 معنا سنه العزم عینک فتخی و رانک فتحیله جمع عسکر جیش کثر معنا سنه عزم لجیش عینک
 ضمی و رانک تخفیف یله عسکر کثریدر العزمه علی وزن الد حرجه بورنک ایلر و سیدر مقدم الالف
 معنا سنه بقال کان ذلک علی رعم عزمه ای علی رعم انفه و رعم طیراغه سور مکه دیرلر و عزمه عربیه
 کیدر و رنا و معنی نکیم اب باره مرو را یتشد و عزمه دخی دیرلر ثاء مثلثه ايله لکن لغت مقبوله دکلر
 العزم عینک کسری و رانک سکون یله شول اغاچدر که اوجنده سلقم چوبی اوله العزم عینک
 و رانک کسر یله برک اولوب مجتمع اولان نسنه الاعترام همزه نك و رانک کسر یله جمع اولقی العراهیم
 عینک ضمی و هاک کسر یله فرموده اولان ناقه جراهیم کیدر و رنا و معنی بقال ناقه عراهیمه ای ضخمة
 العزم عینک فتخی و رانک سکون یله برنسنه بی ایشلمه تمام توجه ایتک العزم عینک ضمی و رانک
 سکون یله بمعناه العزمه عینک فتخی و رانک کسری و مدیله بمعناه کذلک العزم عینک فتخی
 و رانک کسری و مدیله بمعناه کذلک تقول عزم علی کذا عزمنا و عزمنا و عزمنا و عزمنا اذا اردت فعله
 و قطعت علیه قال الله تعالی و لم نجعله عزمنا ای عزمه امر و عزم اندا یچمکه دخی دیرلر بقال عزم
 علیک یعنی اقسمت علیک الاعترام همزه نك و رانک کسر یله کذلک اندا یچمک بقال اعترمت

عزم

عزم

عزم

عزم عزم

عزم

عزم

علی کذا یعنی عزمت و اعتزام بوریمده قصد دایم اوزره اولمغه دخی دیرلر العزائم عینک فحقی و بانک
 کسریله افسونلر قافعا معنایه العورم علی وزن الکوسج شول باشلور نافه در که اندیکتک دن بقیه
 قالمش اوله اصمعی راویخی اوزره و عوزم قاربه دخی دیرلر عجوز معنایه العسم فحقیله بر عارضه
 در که الده و ایقده اولور مثلاً الده بلكك مفصلی قور یوبال اکری اولمق الاعسم همزه نك وسینک
 فحقیله ذکر اولنان صفت اوزره اولان کسینه العسماء عینک فحقی وسینک سکونی والک مدبله مؤثی
 یقال رجل اعسم وامرأة عسما المعسم مینک فحقی وسینک کسریله محل طمع یقال مالک فی بنی فلان
 معسم ای مطمع العسوم ضمتیلله و المعسم عینک فحقی وسینک سکونیه بر قوم ایچنه داخل اولمق یقال
 عسماً الرجل بنفسه وسط القوم من الباب الثاني اذا اقمهم حتی خالطهم غیر مکرث فی حرب کان
 او غیر حرب و اکثر اث قارم قدر مبالات معنایه و عسم کسب ایچکه دخی دیرلر یقال فلان بعسم ای بجهت
 فی الامر و عمل نفسه فيه و عسم طمع ایچکه دخی دیرلر یقال هذا الامر لا بعسم فده ای لا بطمع فی خالته
 و قهره الاعصام همزه نك کسریله سندن طمع اولنان نسنه بی و برک الاعصام همزه نك و تانک
 کسریله قیون طوغر قدن صکره چوبان هر قیونک قور یسنی انه سنه سوق ایچمکدر العشمة عینک
 و شین معجمک فحقیله زیاده پیر اولان کسینه عشیه کیدر لفظاً و معنی یقال شیخ عشمة و عجوز عشمة
 ای هم و همة و عشمة قوری اتمک باره سنه دخی دیرلر العسم فحقیله قوری اتمک عاشم عالج نام
 موضعه بر قوم بغتدر که مغر و قدر العیشوم عینک فحقی و بانک سکونی و شینک ضمی و مدبله قوزی
 قولای دیکلری اوتک قور یسنی العیشومة وزن مزبور اوزره واحدی ذکر اولنان اوتک بر دانه سی
 معنایه العصم عینک فحقی و صادق کسری و مدبله هر نسنه نك بقیه سنه و اثره دیرلر کرک قطران
 اثری اولسون کرک حنا اثری اولسون کرک غیر ی اولسون العصم عینک ضمی و صادق سکونیه
 بمعناه اصمعی ابتدای راعرا به بی ایشتم که قو کشی سی اولان عوریه ایتدی اعطینی عصم خنایک
 ای ماسلت منه و سلت سبتک فحقی و لامک سکونیه خنای صیروب بر قغه دیرلر العصمة عینک کسری
 و صادق سکونیه مع اتمک یقال عصمه الطعام ای منه من الجوع و عصمه حفظ معنایه ده کلور
 تقول عصمت من الباب الثاني ای حفظته و عصمه یون باغنه دخی دیرلر قلاده معنایه الاعصام
 همزه نك فحقیله جمی قلاده معنایه العاصم صادق کسریله حفظ ایدی بی و کاه اولور معصوم
 معنایه دخی کلور قال الله تعالی لا عاصم الیوم من امر الله فانه قبل یحوزان براد لامعصوم ای لا داعصمة
 فیکون فاعلاً یعنی مفعول ابوعاصم صادق کسریله یسته دیکلری طعامک کبتیدر سوبق معنایه
 و اکا ابوعاصم دیکلری جوئی منع ایتدو کیچوندر نیکیم ذکر اولندی المعصوم عینک فحقی و بانک سکونی
 صادق و ضمی و مدبله جوق بیچی کسینه اکول معنایه الاعصام همزه نك و عینک کسریله صقلتمق تقول
 عصمت فانه عصم الاعصام همزه نك و تانک کسریله ممنوع اولمق تقول اهتصمت بالله اذا امتعت بلطفه
 من المعصية و اعتصام بر نسنه ایله طور اوزر رنده محکم اولمغه دخی دیرلر الاستعصام همزه نك و تانک
 کسریله بمعناه یقال اعتصم به و استعصم معنی العصم عینک فحقی و صادق سکونیه کسب اتمک
 تقول عصم بعصم عصمان الباب الثاني اذا اکسب المعصم مینک کسری و صادق فحقیله قواده
 اولان بلازک بری موضع سوار معنایه الغراب الاعصم همزه نك و صادق فحقیله شول قرغه در که
 اوتک قنادنده اق بانک اوله زیراقوش جنسک قنادی ال مشابه سنه در و بعضی ایتدی نور کلادر که
 عزیر الوجود محلده استعمال اولنور نیکیم الابق العقوق و بیض الانوق دیرلر و ابق ارکاک آه
 و عقوق حامله اولان آه دیرلر و بیض الانوق کرکس بومر طه سنه دیرلر و اصمعی ابتدای اعصم شول
 آه و به و شول بیان یکی سنه دیرلر که اوتک قوللر رنده بیاض اوله و ابو عبیده ایتدی اعصم بر اندیه بیاض
 اولاندر الاعصاء عینک فحقی و صادق سکونی والک مدبله مؤثی یقال عز عصماء النده بیاض اولان

عسم

عشم

عصم

كجى معنائه العضم عينك ضمى وصادك سكونيله جمى النده يياض اولان كچيلر معنائه وحقان
 آنك النده يياض اولسه اكا اعصم البنى باخود اعصم البسرى ديرلوا كرىياض ابكى النده ييله اولسه
 اكا اعصم الدين ديرلوا حقان آنك ابكى الى اق اولديغندن ماعدا يوزنده دخى يياض اولسه اكا محجل
 ديرلوا اعصم ديرلوا حقان رالى اق اولديغندن غيرى يوزنده يياض اولسه اكا اعصم ديرلوا محجل ديرلوا
 رالك يياضنه مقارن اولان يياض وجهاندن اعصميت اسمن زائل فلان العظام عينك كسرىله شول
 ايدركه انوكله قربه نك اغزن بغلارلر وشول فائشه دخى ديرلوا كه قربه يي انوكله كتورر لر وعر بلرك
 ماوراءك يا عظام ديدكلى قولارنده عظام نعمان نى مندرك قيو جيسك اسميدرو فى المثل
 كن عظام اولانكن عظاما يوبو مثل شاعر ك بوشعردن ماخود در نفس عظام سودت عظاما وعلته
 الكرو والاقدا مابعدى عظامه منسوب اول عظيتمه وتكبره منسوب اوله تنكيم معنای شعر دن عظامك
 كبرى وعظمتى فهم اولنور الاعظام همزه نك كسرىله قربه اغزنه باغ ايتك باخود قربه به قواب ايتك
 تقول اعصمت القربة اذا جعلت له عظاما و اعصام سمره باخود ابره باغ ايتكه دخى ديرلوا و شما مكيجون
 تقول اعصمت فلانا اذا هبأت له فى الرحل والسر ح ما يعنصم به لئلا يسلط واعصام برنسنه ايله طوار
 اوز ره محكم طور وب طوار دن دو شما مككه دخى ديرلوا يقال اعصم اذا تشدد واستمسك بشئ
 من ان يصرفه فرسه اورا حلتها واعصام بر كسته صاحبته ملازمت قلغه دخى ديرلوا يقال اعصم از جل
 بصاحبه اذا زامه العواصم عينك فتحى وصادك كسرىله بر نيجه شهر لر ك اسميدركه انلرك قصبه سى
 انطا كيه در يعنى كزیده سى العظم عينك فتحى وضاد مجه نك سكونيله شول بصى انجدر كه
 انوك باشنه صيان دمورى قولر جفت سور مكيجون وعظم شول انا جحه دخى ديرلوا كه او جنده
 بر مقبرى واردر آنكله بغداد يي پاك ايتكيجون خرمن صاورزلر وعظم باي قبضه سنه دخى ديرلوا
 وعظم دوه قو يروغى دنبه دخى ديرلوا كه قو برق بتديكى بر درو صاحب صراح ضم عينله قيد ايدوب
 قبضه معنائه اولدن فرق ايتشد رحالا كه صاحب قاموسك وضيرك كلامندن فهم اولمان
 ابك بسنده دخى عين مفتوح اولمقدر الاعضمة همزه نك فتحى وصادك كسرىله جمى العظم عينك
 كسرى وظانك فتحيله اولواق يقال عظم الشئ عظاما من الباب الخامس العظم عينك فتحى وظانك
 كسرى ومديله عظمتله منصف اولان كسنه العظام عينك ضمى وظانك تخفيفيله بمعناه العظم
 عينك ضمى وظانك سكونيله برنسنه نك كبرى ومعظمى عظم عينك ضمى وظانك سكونيله
 بر ككه در كه تعجب معنائه استعمال اولنور يقال عظم البطن بطنك بمعنى عظم پس تخفف ومنقول
 اولور يعنى ظانك ضمه سن تخفيف ايدوب حر كتن ماقبلنه و برزلر و بومدح مقامنده ياخود دم
 مقاضده استعمال اولنور وهرنسنه كه نعم طريقنده وبئس طريقنده اولمق صحح اولمشدر انوك
 تخففى ووسطنك حر كتن ماقبلنه نقل صحح دروشول نسنه كه نعم وبئس طريقنده اولمى صحح دكلدر
 انده نقل مزبور صحح دكلدر هرنه دكلو تخفيف جائز اولور سه يعنى حسن الوجه وجهك دير سين بضم
 السين وحسن الوجه وجهك دير سين بسكون السين وحسن الوجه وجهك دير سين بضم الحاء
 وسكون السين وقد حسن وجهك دير سن بضم الحاء وسكون السين زير انعم كلمه سى قد ايله استعمال
 اولمق جائز اولما زاما قد حسن وجهك دير سين بفتح الحاء وسكون السين تخفيف بلا نقل جائز
 اولديغندن اوزرى وساثرلى دخى بونك اوزر نه قياس الله الاعظام همزه نك كسرىله برنسنه به تعظيم
 ايتك التعظيم على وزن التكريم بمعناه يقال اعظم الامر وعظمه اذا فحسه الاستعظام همزه نك
 و ناك كسرىله برنسنه بى عظم عدايتك يقال استعظمه اذا عده عظيما واستعظام تكبره دخى ديرلوا
 التعظم فحظيله وظانك ضمى وتشديد له تكبر معنائه در كذللك العظم عينك ضمى وظانك سكونيله
 اسمدركه معناسدن التعظيم ناك فتحى وظانك ضميه برنسنه اولو كور نك تقول تعاضله امر كذا

عظم

تعظم

وتقول اصابتنا مطر لا يتعاطمه شيء اى لا يعظم عند شيء العظيمة عينك فحقى وظانك كسرى ومديله
تارله شديد كه شديد دهر دن برادر العظيمة عينك ضمى وعينك سكونيله بمعناها الاعظامه
همزة نك كسرى وعينك سكونيله بصدق كى برنسه در كه نسا طيفه سى ارد نه بغلر صغرو كوور نك
ايچون العظامه عينك كسرى له بمعناها العظامه عينك ضمى وظانك تشديد له بمعناها كذلك
العظيمة فحقى عينك اولوق كبريا معنائه وعظيمة الذراع قولك قالن رى مستغلف لذراع معنائه
العظم عينك فحقى وظانك سكونيله كككك استخوان معنائه العظام عينك كسرى له جمعى كككك
معنائه وعظم الرجل دوه بالانك اغاچى كه آلات واسباب سزاوله العظم عينك ولامك كسرى وظانك
مايننده سكونيله چويدا ويندر كه انكله كوك بو بارلر ولسان فارسيد انايل ديرلر و بعضا رايندى عظم
وسمه ديدكارى نسه در كه عورتلر فاشنه چكرلر وعظم قراكو كچه به دخی اطلاق اولنور على سبيل
التشبيه العقم عينك فحقى وقافك سكونيله برجنس الاجه العقمة كذلك عينك فحقى وقافك سكونيله
بمعناه العقمة عينك كسرى وقافك سكونيله بمعناه كذلك وعقم مصدر دخی كككك لور عورت
طوغر ماق معنائه الاعظام همزة نك كسرى له عقيم قلبى يقال اعقم الله رحمها فعقمت على مالم بسم
فاعله اذ الم نقل الولد وعضو قور بعقه دخی ديرلر يقال عقت مفاصل بديه ورجليه على البناء للمجهول
اذا ليست وفى الحديث يعقم اصلا ب المشركن الاعظام عينك فحقى وقافك تخفيفه ولد كككك ورمين كككك
عقيم معنائه وحرب شديد دخی ديرلر و بدخوى اولان كككك به ده ديرلر سى الخلق معنائه وعظام
كذلك شول مرضه ديرلر كه صحنه قابل اوليه وقياس عين مضموم اولمقد رلكن مسموع اولان فحقى
المعظام عينك فحقى وقافك كسرى له تده اولان مفصللر در المعقم عينك فحقى وقافك كسرى له واحدى
يقال للرسغ عند الحافر معقم والركبة معقم وللعرقوب معقم ومعقم صمان چوينده اولان عقده به
دخی ديرلر بوغون معنائه العقم عينك ضمى وقافك سكونيله رحم منسد اولوب طر و غنقه دخی ديرلر
وعقم طوغر مين عورتلر دخی ديرلر العقمى عينك ضمى وقافك سكونى و آخرنده بانك تشديد له
مغلق اولان سوز يقال كلام عقمى اى غامض العقيم شول كككك در كه انك ولدى اوليه يقال
رجل عقيم اى لا يولد له والملك عقيم لان الرجل قديقل ابنه اذا خافه على الملك ورجع عقيم شول به ديرلر كه
اشجاره نافع اوليوب بلوتريد اوليه وبوم عقيم ديو بوم قيامته ديرلر اندنصكره آخركون كككك كككك
الاعتظام همزة نك وتانك كسرى له قيو بى قازوب صوبه قريب اولد فده بر كچرك قيو بى قازمغه
ديرلر صوبك طعم من تلك ايچون تا كه طعمى اياو اولور مه باقبسى رضى قازيلوب توسيع اولنه التعقم
فحقى عينك ضمى وتشديد له قيو قازمق يقال تعقم اذا احتقر المعاقمة عينك ضمى وقافك فحقى له
خصوصت ايدشك تقول عاقت فلانا اذا خاصمتها العكم عينك كسرى وكافك سكونيله بولك طر فده عند
معنائه العكم ان وزن منور اوزره تشديد سى بولك طابرى معنائه وعكم شول كلمه ديرلر كه نسا طافه سى
اكاذخيره سن قور العكم عينك فحقى وكافك سكونيله متاعى بغلق تقول عكمت المتاع اذا شدته
وعكم دوه به بولك بولك كلمه دخی ديرلر تقول عكمت البعير اذا شدت عليه العكم وعكم بولك طابره ديرلر
نكيم الان مرورا ايندى وعكم بر كككك زيارتن منع اولنغه دخی ديرلر يقال عكم عناقلا عكما اذا صرف
عن زيارتك وعكم انتظاره دخی ديرلر يقال لم يعكم فلان اى لم ينظر العكم عينك كسرى له شول
ايب در كككك اوكله بولك بغلارلر التعكم على وزن التكرم بر كككك ر كككك بولك بولك كلمه تقول
عكمت الرجل العكم اذا عكمت له مثل قولك حلبه النافقه اى حلبته هاله وتعكم دوه زياده سى مكه دخی
ديرلر يقال عكمت الابل تعكبا اذا سمت وحلبت شخصا على شحم العكم عينك ضمى وكافك كسرى
وتشديد له اتى صق رجل يقال رجل معكم اى مكثز اللهم الاعكام همزة نك كسرى له بولك بولك كلمه
معانوت انك تقول اعكمته اذا عته على العكم العكرمة عينك كسرى وكافك سكونيله دبشى

عظیم

عن

م

محکم

علم

کو کر جین کو تر ماده معناسنه وعکرمه برقیله نك دخی باباسی ادی در که ال عکرمه بن حفصه بن قیس
 عیلان درو کا، اولور عکرم دخی دیرل بلاندا ضره رت شعر ایچون العلم فحقنه علامت وعلم طاعه
 دخی دیرل رجل معناسنه وعلم قفتانه قلد قلدی علامته دخی دیرل وعلم سجاغه دخی دیرل رات معناسنه
 وعلم برکسنه نك اوست طوداغی بارق اولقی معناسنه ده کلور یقال علم الرجل بعلم علما من الباب
 الرابع اذا صار علم یعنی یوقار و طوداغی بارق اولسه العلم همزه نك ولامك فتحیه یوقار و طوداغی
 یارلش اولان کسنه نكیم الان مرور ابتد العلماء عینک فتحی ولامك سکونیه والفق مدیه موتی اوست
 طوداغی بارق اولان عورت معناسنه العلم عینک کسری ولامك سکونیه بلك تقول علمت الشیء اعلمه علما
 من الباب الرابع ايضا اذا عرفه و باب مغالبه دن عالت الرجل فعلته اعلمه در سین ضمه یقان علمده
 اکا غلبه فلسک العلم عینک فتحی ولامك سکونیه طوداق یارمقی تقول علمت شفته اعلمه علما
 من الباب الثاني مثل کسرنه اکسره کسر اذا شفته العلامة عینک فتحی ولامك تشدیدیه
 زیاده عالم اولان کسنه یقال رجل علامه ای عالم جدا والهاء للمبالغة کلمهم بریدون به داهیه یعنی
 علم دهافت روز کار معناسن دیرلر الاستعلام همزه نك وتانک کسریله برسنه نك بلمه سن طاب
 ایتک الاعلام همزه نك کسریله بلد رنک یقال استعلمنی الخبر فاعلمته اياه واعلام علامت قلمه دخی
 دیرل یقال العلم القصار الثوب واعلام سباهی کندی نفسنه بهادر علامتی قلمه دخی دیرل یقال
 اعلم العارس اذا جعل لنفسه علامة الشجعان فهو معلم المعلم میمک ضمی ولامك کسریله علامت قلان
 کسنه المعلم میمک ضمی ولامك فتحیه علامت قلنسان نسنه التعليم علی وزن التکریم او کر تمک
 التعلم فتحیه ولامك ضمی وتشدیدیه او کر تمک تقول تعلمت الشیء فتعلم ولبس التشدید للتکثیر وکا
 اولور تعلم دیرل علم برینه وابن السکیت ابتدی تعلمت ان فلانا خارج دیرل علمت متشامده و مزبور
 ابتدی اعلم ان زیدنا خارج دیسه قد علمت در سین وحقار تعلم ان زیدنا خارج دیسه ز علمت در سین
 التعلم تانک فتحی ولامك ضمه بلك معناسنه یقال تعالما لجمع ای علموه الايام لمعلومات میمک فتحی
 ولامك ضمه ومدیه ذی الحجه ایتک عشر اولی در علماء عینک فتحی ولامك سکونی والفق مدیه
 وهمزه نك کسریله برکله در که علی الماء لفظ نون تخفیف اولمشدر علانک لامیه الف لامک الفنی طی
 ایتکله یقال علماء بنو فلان بریدون علی الماء المعلم میمک ولامك فتحیه شول اردر که انوکاه بول یلنور
 العلم عینک ضمی ولامك تشدیدیه حنا که انی نسا طأ بفسه سی الارنه یقرر العلم عینک ولامك فتحی
 وما یبینه یانک سکونیه شول یقین قوی در که صوی چوق او او عیم تازو واولان کسنه دخی دیرل
 العلم عینک فتحی ویا نک سکونیه بالی فوردک ارکیکی کفتار ز معناسنه العالم لامک فتحیه خلق
 معناسنه العوالم عینک فتحی ولامك کسریله جمعی العالمون لامک فتحیه کذلک جمعی اصناف خلایق
 معناسنه العلجوم عینک وجمک ضمه ارنک فور بغه وعلجوم چوق صویه دخی دیرل ماء کثیر
 معناسنه وعلجوم کجه قراک و سنه ده دیرل ظلمات لیل معناسنه وعلجوم برک اولان دوهیه دخی دیرل
 العلاجیم عینک فتحی وجمک کسری ومدیه جمعی کلانی ابتدی علاجیم دوه نك برک ورعنا اوللریه دیرل
 العلقم علی وزن جعفر راجی اغا جک اسمیدرو بعضیلا ابتدی ابو جهل فاوتنه وهر راجی نسنه یعلقم
 دیرل دیدی علقمه عینک وفاقک فتحی وما یبینه لامک سکونیه برشاعرنک اسمیدر که اول علقمه
 بن عبده در که اکا غل دیرل و بر علقمه دخی واردر که اکا خصی دیرل و یونلرک اکسی دخی
 ریه الجوع قبیله سندن دره اما علقمه بن علان اول بنی جعفر قبیله سندن در العلجوم عینک وکافک
 ضمه برک اولان دوه علجوم کبی دروزنا ومعنی مذکروموشی بونده برابرر العلم عینک فتحی وکافک
 کسریله بولک دوه لرا بل عظام معناسنه العلم عینک فتحی ومیمک تشدیدیه باباقرنداشی اخ الاب
 معناسنه الاعمام همزه نك فتحیه جمعی باباقرنداشلری معناسنه العمومه عینک ضمی ومیمک ضمی

علم

علم

علم

ومدله كذلك جعي بعله بعوله كبي وعمومه عم اولغه دخي دبرل يقال ما كنت عما ولقد عمت عومة
وبني وبين فلان عومة كما يقال ابوه وخوؤه وتقول هما ابناعم ولا تقل هما ابناخال وتقول هما ابناخاله
ولا تقل هما ابناعمة لا يقال لم لا يجوز ان تزوج اخت زيد عمرو واخت عمرو يد او يكون اخت زيد عمة
للولد الحاصل من زيد واخت عمرو عمة للولد الحاصل من عمرو واخت زيد ونصح ان يقال هما ابناعمة لانا
نحول الكلام في منع اخوان عند اخوة المضاف اليه لا مطلقا فانه يجوز ان يكون الشخصان ابني عم والعمان
اخوان ولا يجوز ان يكونا ابني خال والخالان اخوان للزوم تزوج الشخص اخته فتأمل يا ابن عم عينك
ففتي وميمك كسري وتشديد بيله اصلي يا ابن عمي درياء متكلم اكتفاء بالكسرة حذف او لتشدر عم عينك
فتي وميمك ففتي وتشديد بيله اصله عما ايدي نه شي دن معانسه تكريم باري تعالى بك عم يساهلون بدبكي
قولنده واقع ولشدر پس كله استفهام دن تخفيفا الف حذف او لتشدر الميم ميم اولك ضني وعينك
فتخيله كثير الاعمام وكرم الاعمام اولان كسبه يقال رجل مع ورجل مخول اذا كان كثير الاعمام
وكرمهم وكاه عني وواوي مكسور دخي فلورز الاستعمام همزه نك وتلك كسريه بر كسبه
عم اي ذلك تقول استعمته عما اذا اتخذته عما بوسخ جوهر يده واقع اولاندر لكن ظاهر بودر كه
استعمته اذا اتخذته عما بيله فتدبر التعميم فتحتهله وميم اولك ضني وتشديد بيله بر كسبه
يا عم دبو جا غرق و بواو زيد روايتي در العمامة عينك كسريه دليند كه باشه صررل العمام عينك ففتي
وبانك كسريه جعي دوليندر معانسه التعميم على وزن التكريم بر كسبه دوليند كيدرمك تقول
عمته اذا لبسته العمامة وتعميم بر كسبه اولوغه دخي دبرل يقال عمم الرجل على البناء للمجهول
اذا سودلان العمامة نيجان العرب كما قيل في العجم توح وتعميم سودكو بكلمته دخي دبرل يقال
عمم اللبن اذا ارغى كان رغوته شبت بالعمامة وبومغامده صاحب صراحك ثم عمم روغن بر سر او ردن
شريدكي سهو اولد وغي ظاهر اولورز برار غوة كف در روغن دكلدر العمة عينك كسري وميمك
تشديد بيله بر كويه دوليند اورتك يقال فلان حسن العمة اي حسن الاعمام همزه نك وتلك كسريه
دوليند صار نقي التعميم فتحتهله وميمك ضني وتشديد بيله معناه يقال اعتم بالعمامة وتعميم بها بمعنى واعمام
اوت اور بوب كالان بولغه دخي دبرل يقال اعتم الثب اذا اكمل وجوان اولان كسبه بوي چكوب اورا مغه
دخي دبرل يقال اعتم الشاب اذا طال الععم عينك ففتي وميمك كسري ومدله تمام اولان نسته يقال شيء
عمم اي نام الععم ضمتنه جعي تمام اولان نسته معانسه سريره سرور غيظه رغف كبي وعمم
بر كسبه نك قدي واعضائي تمام اولغه دخي دبرل يقال استوى فلان على عمه يريدون به تمام جسمه وشابه
وحاله وفي حديث عروة ابن الزبير حين ذكر حجة بن الجلاح وقول اخو الهبة كاهل عمه وره حتى استوى
على عمه وقد يشدد الميم للازدواج يعني عمه كلمة سنك ميمي ادغام اولنوب مشدد قلنور مناسبت
ايچون و هم ورم مرمت واصلاح معانسه در يعني مزبوري بيودوب حاصل فلدق وعمم ميمي ديدكاري
اولك دخي قور يسه دبرل وعمم صميم معانسه دكلور كه خالص ديمك اولور يقال هومن عميم
اي من صميم العمة عينك ففتي وميمك كسري ومدله اوزون خرما غا جعي العم عينك ضني وميمك
تشديد بيله جعي اوزون خرما غا جري معانسه يقال نخيل عم اذا كان طوا او عميمه شول عورته دبرل كه
قدي تمام وخلقني كامل اوله يقال امرأة عمة تاممة القوام والخلق العم فتحتهله تمام اولان جسم
يقال جسم عمم اي نام العامة ميمك تشديد بيله خاصه نك مقابل العموم ضمتنه شامل اولقي يقال عم
الشيء يعم عموما من الباب الاول اذا شمل الجماعة ويقال عمهم بالعطية العمة عينك ضني وميمك
كسريه وبانك تشديد بيله عية كبي بيوكلك كبر معانسه العمام عين اولك ففتي وعين نايتك كسريه
متفرق اولان جاعلر معتم ميمك ضني وتلك فتخيله بر جلك اسميدر الميم ميم اولك ضني وتايتك
فتي وتشديد بيله شول آت در كه قولقاري والنك ابتداسي ساير بدنه نظراق اوله المعمة وزن

مزبور او زر شول قبولند که آنک ده سنده بیاضی اوله العموی فقیته بنده و آخرنده بانک تشدیدله
 عمه منسوب اولان کسینه کویا که عمایه نسبت اولمشدر و بوخلیل روایتی در الغم فقیته بنده را غا جدر که
 بود قری بلاه و لغین جاریه لک بر مغزی آکاشیده اولنور و بعضی لر غم بر قور د جفر لک اسیدر دیدی
 جوهری ایدر شاعر لک فخر خص کان بنانه غم علی اغصانه ام یقه د دیدی قوی اشجار قسمندن
 اولدوغنه شاهد در دیدی الغم عینک ضمی و نوک فقی و تشدیدله بوبالی اولان نسبه بقال بنان معنم
 ای محضوب العوم عینک فقی و واولک سکونیه صوده یوزمک ساحت معنسانه بقال العوم لایبسی
 و دو سینه دکی سینه دخی عوم دیرل العومه عینک ضمی و مدیده بر قور تجزدر که صوده یوزمک
 قاشی کی مدور و صیرنجق اولور العوم عینک ضمی و واولک فقیهله جمی ذکر اولنان قور تجزدر
 معنسانه العام علی وزن الحال یل سنده معنسانه العوم عینک ضمی و واولک فقی و تشدیدله جمی
 بقال سنون عوم و هوتو کیدللاول کا تقول شغل شاغل و عوم کویا که عایمک جمیدر لکن عایم
 مستقلا ذکر اولنار زیبا و اسم دکلدر بلکه همین نا کیدایچوندر و عام بر ره جمع اولنان اکین بغیلری
 معنسانه دخی کلور عامتک جمی اولق او زر علی ماسیحی ان شاء الله تعالی العایم عینک کسری
 و بانک تشدیدله بله مش معنسانه در بقال نیت عایم ای بایس اتاعلیه عام عایم بانک کسریله بر صمک
 اسیدر که عرب طایفه سی اکا طهر لردی المعاومه عینک ضمی و واولک فقیهله خرما اغاجی بریل
 یمش و ربوب بریل و بریمک و معاومه اجیر اولان کسینه بله ایشتک معنسانه ده کلور تکیم مشا هره ایله
 ایشتکه دیرل و بعضی لرتدی نهی اولان معاومه بر یلک اکن ابکی بله اوچ بله بیع ایشتکر ذات العوم
 عینک ضمی و واولک فقی و بانک سکونیه بلارده دیمک محلنده استعمال اولنور منه قولهم لقیته ذات العوم
 و ذلك اذ لقیته بین الاعوام کا بقال لقیته ذات الزمین و ذات مرة العوام عینک فقی و واولک تشدیدله
 بر جلاک اسیدر و عوام کذلک شول اتدر که صوده یوزمک سکرده یعنی سکر عسی هموار اوله
 العوم علی وزن التکریم بچیلان کنی قبضه قبضه ایدوب قوماق زحفا نکه بر ره جمع اولسا کا
 العامة دیرل علی وزن الحال جمع اولنان حصاد قبضه لری معنسانه و عامه کذلک طوفه دخی دیرل
 و طوف طانک فقی و واولک سکونیه شول طلوملدر که اولوصو لده او فوروب بری برینه بغلوب
 او زر بنه بزلر و کاه اولور او زر بنه بولک دخی و کادر ل و کاه اولور بومقوله ای غا جدر دخی ایدر که
 طلومدن اولنه کلک و اغا جدر اولنه صال دیرل و بوتقر بردن صاحب صراح عامه شول نسبه در که
 صود بورن کسینه ای کو کسینه باغایوب انکله صودن کچر دیدی کلامی مخالف اولدوغی ظاهر اولور
 و عامه دولبدیشه دخی دیرل کور عمامه معنسانه العیم عینک و هانک فقی و بانک سکونیه شول
 ناقه یه دیرل که سریع اوله و عیم برک اولنه دخی دیرل شیده معنسانه العیمان عینک و هانک فقی
 و بانک ماینده سکونیه شول کسینه در که کیجه ایله بوریه میوب بول او زرنده او بویه عیم علی وزن
 جعفر بر موضعک اسیدر العیمه عینک فقی و بانک سکونیه صوده اشتها اوراق شهوة اللبن معنسانه
 یقال عام الزجل عیم و یعام عیمه من الباب الثاني والرابع العیمان عینک فقی و بانک سکونیه صوده
 اشتها سی اولان کسینه العیمی عینک فقی و بانک سکونی و الفک قصیر یله مؤثی صوده اشتها سی اولان
 عور معنسانه و عیمان مالک اعلامی کیدن کسینه بقال زجل عیمان ایمان اذا ذهبت الیه و ماتت
 امرأته الاعلیه همز نکه کسریله صوده محتاج ایتمک بقال اعامه الله اذا ترکه بغیر لبن و ابن السکیت
 ابتدی بجان بر کسینه کسریله صوده اشتها سی اولسه اشتها سی فلان اللبن دیرل بجان اشتها سی افراطله اولسه
 عام الی اللبن دیرل قرم دخی بوبله درانه اشتها معنسانه و دحم دخی بوبله در عورت حامله اولوب رنسنه
 ارز و ایتمک معنسانه العیمه عینک کسری و مدیده مالک اعلامی الاعیان همز نکه و تانک کسریله
 مالک اعلامی المق بقال اعتام الزجل اذا اخذ العیمه (فصل العین) الغم عینک فقی و تانک سکونیه

عوم

صم

غم

برسنه ز ياده اسي اولغه دبرل بردا يوده كه نفسي هلاك ايتك مرتبه سنه واره واسي زياده اولماز
 الاجور ابرجنده اولان شعري بلدرى طلوع ايتدوكي حينده الغمة غيتك ضمي وتلك سكوتيله
 عجمه معناسنه در الاغم همزه نك وتلك فتحه اصلا حصا حمله سوبلجين كسسه انغم غيتك ضمي
 وتلك سكوتيله جوي في فصاحت اولان كسسه لمعاسنه الغمي غيتك ضمي وتلك سكوتيله واخرنده
 ياك تشديديه عجمه به منسوب اولان كسسه الاغم همزه نك واء مثله نك فتحه شول قبلدر كه
 ياغي سواده غالب اوله الغمة غيتك ضمي وتلك سكوتيله كول رنكنده اولوب بوز اولق ورقه كيدر
 وز ناومني انغم غيتك فتحي وتلك سكوتيله بر كسسه فمعة مال نفيس و يرمك تقول غمت له شعا
 من الباب امانى اذ ادفعت اليه دفعة من المال جيدة الغمة غيتك فتحي وتلك كسرى ومديله شول
 طعما مدر كه ترتيب اولوب ايچنه چكر كه قورل الغم غيتك فتحي و ذال معجمه نك سكوتيله بر كسسه به
 دفعة مال نفيس و يرمك غم كيدر وز ناومني تقول غذمت له من المال غذما من الباب الثاني مثل غشت
 وغذم جفائله وشدله كل ايتكه دخي دبرل يقال غذمه من الباب الرابع الغدزم غيتك و ذال لرك
 فتحه جزاف ماسنه يقال يكتالون كبلاغذمة ذما بهني جزفا الغذم فتحته و ذال ضمي وتشديديه
 چوقا كل ايتك يقال هو يغذم كل شئ اذا كان امرا لا كل الاغذام همزه نك وتلك كسرى
 دوه ياو ريمي انه سينك سودن هب مك يقال اغذم الفصل مافي ضرع امه اذ اشرب جميع ما فيه
 الغذام غيتك ضمي اليه بر ياره سود اغدم فتحته بر جنس او ندر الغذمة غيتك فتحي و ذال ك
 كسرى ومديله شول ردر كه غدم ديدكاري او في بتورر اغذمة على وزن الدحرجة برسنه في
 جزافا صتق تقول غذرت الشئ و غذمرته اذا بعته جزاها الغذام غيتك ضمي و رانك كسرى به
 كيف ما تنق اولان كليه يقال كيل غذارم اي جزاف و ابو عبيده ايتدى غذارم چوقا صوبه دبرل
 ما اثر معناسنه غذارم كي الغرام غيتك فتحي و راه مهمله نك تخفيفه رايم اولان فسنه به دبرل
 وعذابه دخي دبرل قال الله تعالى ان غذا بها كان عرا ما قال ابو عبيده اي هلاك و زامانهم و غرام حرصه
 دخي دبرل ولوع معناسنه اغرام همزه نك كسرى به حريص فليق يقال اغرم بالشئ اي اوقع به
 و اغرام بر كسسه بي مدبون ايتكه و اورنمكه دخي دبرل التغريم على وزن التكرم بمعا المغرم
 ميمك ضمي و رانك فتحه برسنه به مبتلا اولان كسسه منه قواهم رجيل مغرم بالجلب حب النساء
 و بو ابو عبيده و اي دور مغرم مدبونه دخي دبرل غرم مدني ديدن مأخوذ در التغريم غيتك فتحي
 و رانك كسرى ومديله شول كسسه در كه انوك او زرنده دين ار در يقال حذمن غرم السوء
 ماسخ و كاه اولور غريم دين صاحبه خي دبرل انغرامه غيتك فتحي و رانك تخفيفه ادا سي
 لارم اولان سنه الغرم ضمتيله بمعناها المغرم ميمك و رانك فتحه بمعناها كذلك يقال غرم
 الرجل الدين من الباب الرابع غراما و غرامه كذا في مقدمة جار الله وغير هاهنا ان المفهوم
 من تفسير الجرى كه و نهما ممين على ما ينجي فانه قال الغرامه ما يلزم ادائه و بذلك
المغرم و لنرم الغرم فتحته غسق كيدر ظلمت معناسنه و نضر ايتدى غسم ظلمت فار شمعدر
القسوم ضمتيله كيجه قراكو اولق يقال من الباب الثاني اذا اظلم الغشم غيتك فتحي وشبك سكوتيله ظم
القسوم غيتك فتحي وشبك ضمي ومديله ظالم معناسنه به ل الحرب غشوم يعني حب ظالمدر صوجسره
 دخي ضررى سرايت ايدر الغشم ميمك كسرى وشبك فتحه بهادر شجاع الغشم غيتك وشبك
 فتحه شول كسسه در كه باشن كنوره بوزنى طوغر سنه كدر توجه ايتديكي جاليدن دوغمز ياده
 شجاع اولد يغندن او ترى اغظم غيتك كسرى وطا مهمله نك فتحي و ميمك تشديديه صوبي زياده چوق
 اولان دريا يقال بحر عظيم مثل هجف هجف ثقل و جفا كارا و انه دبرل و غظم جمع كثره دخي دبرل
 جمع غظم و غظم خلق خوب اولان كسسه به ده دبرل يقال رجل عظيم اي واسع الخلق الغلام غيتك

غم

غذم

غذرم

غرم

غشم

غضم

غظم

غولم

ضمي

ضمی و لامک تخفیه بیه شول او غلاند که خدمت ایچکه برابه الغلیم غینک ضمی و بانک کسری و تشدید بیه
 غلامک بصغری اغلیمه غینک کسری و لامک سکون بیه غلامک جمی الغسن بینل کسری و لامک
 سکون بیه کذلک جمی خدمته براین او غلندر معناسنه و غلیمه ایله اغلیمه دن استغنا قلدیر یعنی
 کلام غزیده اغلیمه کلمه احتیاج فالاری الاغلیمه همزه نک ضمی و غینک فحی و بانک سکون بیه و لامک
 کسری بیه غلیمه نک تصغیر بدیر مکرره محال قدر کویا که اغلیمه کلمه سن تصغیر ایغشدر اگرچه استعما للرنده
 اغلیمه یوقدر نکیم اصیبه درلر صبیبه کلمه سن تصغیرده و صبیبه صبیث جمیدر علیهم غینک
 ضمی و لامک فحی و بانک سکون بیه کذلک غلیمه لفظک تصغیردر اصل یاسنه باه بعضی قولی اوزره
 الغلیمه ضمیمه غلام اولقی الغلیمه ضمیمه و بانک تشدید بیه کذلک غلام اولقی الغلیمه غینک ضمی
 و لامک تخفیه بیه غلامک موثی الغلیمه غینک ضمی و لامک سکون بیه جاع اشتهاشی شهوت صرب
 معناسنه بقال غم البعیر غلیمه من الباب الرابع الاغلام همزه نک و نانک کسری بیه کذلک جمی معنه جریض
 اولقی بقال اغلیم البعیر اذا هاج و هیجان برنسنه مشد و مزاید اولغه درلر الغلیم غینک و لامک فحی
 و بانک ماینده سکون بیه شول جاریه در که جاعه اشتها اوزره در غلیمه معناسنه و غلیم اراک اولان
 قبلو بغلیمه دخی درلر و غلیم زموضه دخی اسمیدر الغلیم غینک کسری و لامک کسری و تشدید بیه
 جاعه زاده اشتهاشی اولان کسنه شدید الغلیمه معناسنه الغلیمه علی وزن الد حرجه رأس
 حلقه و مدر که اول غزیده اولان بومری بردر و غلیمه ذکر اولان بری کسکه دخی درلر بقال غلیمه
 اذا قطع غلیمه الم غینک فحی و ممیک تشدید بیه غصه الغلیمه ضمیمه غینک غلیمه معناسنه
 و غم غصه و رم که دخی درلر بقال غم فاعظم و غم مرکب اغزین غماهمه ایله بغلیمه دخی درلر غمت
 الحمار و غیره اذا لغمت فده و بخیره الغما و لغام اغز بغلیمه درلر و غماهمه عن قریب کاوران شاء الله
 تعالی و غم کون زیاده ای اولغه دخی درلر بقال غم بونه بالفتح اذا کان بأحد بنفس من حده لحرقه و
 بوم غم و لیله غم ای غما و وصف المصدرا بقول ما غور و غم خبر مهم اولغه دخی درلر بقال غم علیه
 الخبر علی مالم یسم فاعله ای استعجم الاغمام همزه نک کسری بیه کذلک کون غایت سی اولقی بقال غم
 بومنا لفاستد حره و خلیل ابتدی بوم غم لیله غم درلر غسان مظلم اولسدر و غم کور بواولتی اولغه
 دخی درلر بقال غم الهلال علی الناس علی البه للمجهول داستره غم غم او غیره الضمی غینک
 فحی و الفک قصر بیه شول کیمه که اچقلق اولیه ابو عبیده روایتی اوزره الغمه غینک فحی بیه معناه
 بقال لیله غم و لیله غمه اذا کان علی السماء غم علی وزن رمی غمی غینک ضمی و الفک قصر بیه
 کینک شول کون که اچقلق اولیه ابن السکیت روایتی وزره و فغ دخی جائزدر الغما غینک
 فحی و الفک مدیه معناه ایضا بقول صمد لغمی اغما غینک کسری بیه شول نسند در که انکه طورک
 اغزین بغلیمه الغمام غینک فحی و نانک کسری بیه غماهمه نک جمی طوار اغزین بغلیمه نسند الاغمام
 همزه نک و نانک کسری بیه غصه لغمه درلر الغمیم علی وزن السکریم برنسنه و اورمک الاغمام
 همزه نک و غینک کسری بیه اورتمک بقول غمته فانم اذا غطیه الغمه غینک ضمی و ممیک تشدید بیه
 ناسه کره معناسنه و ابو عبیده ابتدی بونک طریق ظلمیدن و مضایقه دندر و غم کذلک در باقعه
 و غیره نسند و غم دخی درلر الغمام غینک فحی بلوت سحاب معناسنه اغما غینک فحی
 واحدی برپاره بلوت معناسنه الاغمام همزه نک کسری ایله بواولتی اولقی بقال اغم السماء الغم
 فحی بیه اولان قبل اشعه ایغز بر حبشت ایله که النی و فقای طار ایله الاغم همزه نک و غینک
 فحی بیه فحی اشعه ایغز بونک و فقای طار ایگسنه الغما غینک فحی و الفک مدیه موثی
 ذکر اولسان صقنده اولان هوررت معناسنه بقال رجل اغم وجهه و غماهمه آن النده کره درانک
 فحی جوق اولماسین اقتضا اچدی گندن اوزری الغمیم غینک فحی و ممیک کسری و مدیه شول بازه

اوند که توری اوتک التند اوله و غیم شول سود در که قوی اولمچون ابصیده کراع الغیم کافک
ضمی و رانک تخفیفله و غیم فتحله بجزارده بر موضعک اسمدر الغیمه علی وزن الزلزله صغرل
آوار بدر وحالت قتله بهادر آواره دخی درلر الغیم علی وزن الزلزله شول کلامدر که آشکاره
اولیوب مبهم و مشوش اوله الغیم فتحله اسم مؤنذر که قیون جنسی یحیون موضوعه ذکرده
واناله اطلاق اولنور و مجموعیه دخی اطلاق اولنور مختلط اولد قلنده الغیمه غینک ضمی و نونک
فقی و بانک سکونیه غیمک تصغیری هادخال اولندی زراشول اسماء جوع که انک لفظندن واحدی
اولیوب بی امدن غیر یحیون اوله کانیبشلازمدن یقال له خمس من الغیم ذکره قیون العبد
وان غیت الکباش یعنی غیم ذکر اولنوب هر نه دکلو ارنک لمراد اولنور سده عکس تأیث رعایت
اولنور زراعدن کبرده و تأیید لفظ اوزرنه جاری اولور معنی اوزرنه جاری اولسار و ابل لفظی
غیم کیدر جمیع ذکر اولنده الغیم مینک و نونک فتحله طویلک مالی الغیمه غینک فقی و نونک
کسری و مدله معناه الغیم غینک ضمی و نونک سکونیه غیمت یولی یقال غیم انقوم غیم من الباب
الرابع الغما غینک ضمی و نونک تخفیفی و اخریده الفک قصر یله غایت معنایه یقال غما مالک ان تفعل
کذا ای غایتک و الذی یغیمه یعنی غایه امرک و نهایت استغادک فلان فعلده در الغیم علی وزن
التکریم مال انعام ایتم بقول ضمه تغیم اذ انقلبه الاعتام همز مک و تانک کسری یله رنسنه غیمت
بک الغیم فتحله و نونک ضمی و تشدید یله معناه یقال اغتمه و تغمه اذ اعده غیمه غیمت غینک
فقی و نونک تشدید یله ردوه تانک اسمدر غیم غینک فقی و نونک سکونیه تغلب دن برقیله تانک باباسی
ادیدر که اول غیم بن تغلب بن وائلدر الغیم غینک فقی و بانک سکونیه بلوت سحاب معنایه و کون
بلوتی اولی معنایه کور و غیم صوسن اولوب یورک بنعمه دخی درلر الغیمان غینک فقی
و بانک سکونیه صوسا یوب یورکی بانک کسره الغیمی غینک فقی و بانک سکونی و الفک قصر یله
موتی یقول غام یغیم فهو غیلان والمرأة غیمی الاغامة همز مک که یله کذلک هو ابلک تلی اولی الاغام
همز مک که سر یله و غیمک سکونیه کذلک بلوتی اولی الغیم فتحله و بانک ضمی و تشدید یله
معناه ایضا التغیم علی وزن التکریم معناه کذلک یقال غامت السماء و غامت و اجمعت و تغیمت
و غیمت کله بمعنی و اغیام خلفه بلوت ابرسم که دخی درلر یقال اغیم القوم اذ اصابهم غیم و یوایعرو
روایتدر (فصل الفاء) الاقام همز مک کسری و فانک سکونیه دوه بالان یول ایتم یقول افأیت
القتب والرحل اذ اوسعته وردت فیه و رخل قیدن کوچک اولان بالانه درلر التغیم علی وزن التکریم
معناه یقال فائمه و فیما المقام مینک ضمی و فانک سکونیه و اسع فلان بالان المقام مینک ضمی
و همز مک فقی و تشدید یله معناه یقال رخل مقام و مقام شعیم و لحمله طلو اولنه دخی
درلر یقال افیم حارک البعیر اذ امتلاه شحما فهو مقام و حارک حاء همزه یله طلو اولنه و موزید
المقام فانک فقی و همز مک سکونیه طلو اولی یقال فام البعیر من الباب الثالث اذ
ملاطه من العشب الفام فانک کسری و همز مک تخفیفله جماعت معنایه در کندی
لفظندن واحدی یوقدر و عامه فام دیزلر بابه و فام کذلک شول بیددخدر که محفه ده
و مشاجر ده استعمال ایدرلر و مشاجر اوستی احق اولان محفه یه دیزلر القوم محمله جمعی حارله
جر کی الغیم فانک فقی و حاک سکونیه کور که آشدن سویدرلر الغیمه وزن مزبور اوزره
واحدی و کاه اولور غائی تحرک ایدرلر له غیمی و غیمه العشاء کیمه تانک انداظمی الاغام همز مک
کسریله کیمه تانک ابتدله اولان فلان کور مک یقال الحموان اللیل ای لا تسبوا فی اول محفته
وهو اشد اللیل سویدرلر کون الهمزة للسلب فی المعنی التغیم علی وزن التکریم معناه و تغیم قرأتمه
دخی درلر یقال غیم وجهه فجمعا اذ اسوده و اجماع اسکات معنایه کور یقال کله حتی الغیمه

غیم

غیم

قام

غیم

اذا اسكنه في خصوصه او غيره واخام ساكت بولمعه دخی در بر بقال الختمه ای وجنته معصما لا يقول
 الشرو بقال هاجيناكم فالحمام ومهاجات هجو ابدنمکدر الفحيم فالك فتحي وحالك كسري
 ومعله كذلك كور فحم معناسه الفاحم هالك كسريه سياه اولان نسته فمال شعر فاحم ای اسود
 الفحوم ضمتله او غلالت اغلقدن آوازی جقمز اولق الفحام فالك ضمني وحالك تحفه بيله بمعناه
 بقال فحم الصبي فحم فحوما و فحاما من الباب الثالث اذ ابکی حتی یقطع صوته و فحوم قبونك جافرم قدن
 آوازی بوغله دخی در بر بقال بغا الکبش حتی فحم ای صارت فی صوته بحوجه الفحامة فالك فتحي
 وخاء معجمه ک تحفه بيله فرموده اولق بقال فحم الرجل فحامة من السباب الخناس ای فحم الفحيم
 فالك فتحي وحالك سکونيله اولو اولان کسنه بقال رجل فحم ای عظیم القدر وفحم فصاحت وسلاست
 اوزره اولان سوزه دخی در بر بقال منطوق فحم ای جزل و جزل رکیک اولمیان کلامه در بر التفحيم
 علی وزن التکریم اولو لوق تعظیم معناسه و تفحيم الحرف حرفی فیما تلفظ ایتک که اماله نك مقابلی در
 المقدم میك ضمني وفالك سکونی ودالك فحمله قوی اولان بو یا بقال ثوب مقدم اذا کان مصوغا
 بحمره مشعاو بقال صبع مقدم لایضا ای خمر مشع الفدام فالك کسریه شول نسته در که اربوق اغزیه
 فورنا کما نوکله ابرقده اولان نسته سورله الفدام فالك فتحي ودالك تشد بيله بمعناه وفدام کذلک
 شول بز باره سته در بر که بحوسی انوکله اغزن بغلار التفحيم علی وزن التکریم بز باره کاسه نك اغزن
 بغلار ایچنده اولاق صافی قلما عیجور تقول قدمت الایة تقدیم المقدمات میك ضمني ودالك
 فتحي وتشد بيله اغزی ذکر اولنان طریق اوزره بغلو اولان ابرقرو کوبلر القدم فالك فتحي ودالك
 سکونيله بر نسته نك اغزن ذکر اولنان نسته بيله اورنگ بقال قدمت علی فیه بالفدام قدما من الباب الثاني
 اذا عطيت القدماء فالك فحله عاجز و قبل اولق القدموه ضمتله بمعناه بقال رجل قدم ای عی
 نقیل بین القدماء والقدموه القدم علی وزن جعفر رجال دن شول کسنه در که فرموده اولوب
 صاحب جمال اولوب و خوب اولوب طواو اولان بوز دخی در بر بقال خد فدم ای حسن علی الفرم
 فالك فتحي وزان سکونيله شول علاج در که عورت انوکله فرجین طار ایدر الفرم فالك فتحي وزانله
 سکونيله کذلک بمعناها الاستغرام همز نك و ناك کسریه ذکر اولنان علاجی استعمال ایتک بقال
 استغمرت المرأة المستغمة میك ضمني و ناك کسریه شول عورت در که ذکر اولنان دوا ای استعمال
 اید منه ما کتب عبد الملك الى الحاج بایان المستغمة بعجم الزبيب وعجم الزبيب قوری اورم جکر دکنه
 در بر لا فرام همز نك کسریه کاسه طولدر منق تقول افرمت الاناء اذا لانه بلغة هذیل فرما
 فحمله و الفک مد بيله بر موضعک اسمیدر و نعلب ابتد نسیه لام عربه فعلا بوقدر الاناء و فرما
 و فرما سخناه فی دخی زیاده قلیدی ابن کسان ابتدی تأدی و سخناه نك نحر یکی حرف خلقدن
 او تو بدین تکیم هر ده نهر و شعر ده شعر جا نزد و فرما ده اگر چه بوعلت موجوده کلدیر لکن شویله
 ظن ایدیم که لصلته مقصوده اولوب شاعرانی ضرورت ایچون مد ایتش اولوبونک نظیری چیز یی
 باب قصید دیدی و نادا جار بیه در بر امه معناسه که صغوی زجین کور ش اولوب و سخناه هذیه
 و قیافه در بر و جزئی سرعت معناسه در الفروم هالك و ناك ضمني و مایینده رانک سکونيله شول
 مدوز اغلجدو که اوزرنده باشم جیلر ایش کسر و اهل مدینه اکا جیه در بر جیک فتحي و بامه موحد نك
 سکونيله جوهری ایدر اوسعیددن بوجه اوزره فرأت ایتدم یونی ابن کسان تعلبدن بویه روایت قلیدی
 اما و کله ابن در نیک کاند قافله واقع اولمغین بادیه ده بادیه خلقنه سول ایتدم بلور کینه بولندی دیدی
 الفرطوم فالك و طانک ضمني و مایینده رانک سکونيله جفک قوش بورنی کی سوری اولان طر فیدر
 بقال تخفف مفرطه الفحيم فالك و حاء ممله نك ضمني و مایینده سین مهمه نك سکونيله کوکبی
 بول اولان کشفه واسع الصدر معناسه الفصم فالك فتحي و صاندل سکونيله بر نسته ای او فاعقد راره قسرن

الاتقصام اوفاتحق ابر لمقرنن يقال فضمته فانقصم قال الله تعالى لا انقصام لها التخصم فخصمته
 وصادك ضمي وتشديد به بمعناه الافصام همزه مك كسر به يغسورا خلق يقال انقصم المظروا اذا دفع
 وافصام حتى مندفع اولغه دخی درل يقال انقصم عنه الحمى انقطاع فانك كسر به لوعلان
 بمدد كسلك يقال فطمت الام ولدها العظيم فانك فتي وطانك كسری ومدبه بمدد كسكن اوغلان
 العظيم فتمتبه جعی مثل سرور سر الفطم فانك فتي وطانك سكوبله بر كسبه فی عاد نندن وندر مك تقول
 فطمت الرجل عن عادته وابو نصر ابتد فطم قطع معنساند كلور تقول فطمت الحبل اذا قطعت
 المقاطم طانك كسر به شول نافع در كه ولدی بر باشند او لمغن اناسندن كسله الفقم فانك فتي
 وعینك سكوبله طلو اولان نسبه يقال ساعد فقم ای ملو طلو اولان بك معنسانه الفقامه فانك فتي
 وعینك تخفیفه طولق الفقومه فتمتبه بمعناها الافصام همزه مك كسر به طولدر مرق تقول
 افعمت الاناء اذا ملأته وتقول افعمت البيت بريح العود عودا غاجی رایحه سیله او ی طولدر دم معنسانه
 وتقول افعم المسك البيت رایحه مسك او ی طولدر دی معنسانه واقعام بر كسبه فی غصله طولدر مرقه
 دخی درل تقول افعمت الرجل اذا ملأته غضبا الفقمه فانك فتي وغین معجك سكوبله رایحه
 معنسانه تقول وجدت فقمه الطبيب ای رایحه الفقم فانك فتي وغینك سكوبله رایحه طیه دماغی
 طولدر مرق تقول فقمی الطب وفقم او معك دخی درل يقال فقمه اذا قبله الفقمه معك ضمی وغینك
 فتمتبه كذلك او معك الفقوم فتمتبه كل اخلق انقم فتمتبه وغینك ضمی وتشديد به بمعناه يقال
 فقم الورق من الباب الثالث وتقم اذا انقم الفقم فتمتبه حریص اولمق يقال فقم بك اذا اولعه وحرص
 عليه الفقم فانك فتي وغینك كسر به حریص اولان كسبه يقال كلب فقم علی لصیدای حریص الفقم فانك
 ضمی وقافك سكوبله جكه لی معنسانه وفي الحديث من حفظ مابين فقمه ای مابين خفيه الفقم فتمتبه
 اولدیشلر بك اشغاسی ایلر واولوب اوست دیشلری اوزرینه راست كلكه درل وفقم بر نسنه طولغه
 دخی درل امتلاء معنسانه این دریدروای اوزره يقال اصاب من الماء حتى فقم لا فقم همزه مك وقافك
 فتمتبه شول كسبه در كه اولدیشلر بك اشغاسی اوست دیشلرندن طسره اوله واقم اشك اكر نسبه
 دخی درل التفام فانك فتي وقافك فتمتبه بر نسنه اولو اولمق يقال تفقم الامر اذا عظم المفاة معك
 ضمی وقافك فتمتبه جاع ایتك فقم فانك ضمی وقافك فتي وبانك شكوبله كانه دن برجاعتك اسعیدر
 الفقمی فانك ضمی وقافك فتي وبانك تشديد به مزبور جاعته منسوب اولان كسبه يقال فقمی
 مثل هذی و هم نساء الشهو ر یعنی اشهر حرمی تا خیر ایدلر در تنكیم باب همزه ده نشاء تفسیر نه
 مزور ایتندر والفلم علی وزن حیدر ر جالند عظیم اولان كسبه ابو عبیدروای اوزره
 وقلم واسع معنسانه ككولر يقال برفلم ای واسعه وفلم شول كسبه دخی درل كه باشك
 صاحبی جوق اوله القبطان فانك ولا مك فتي وبانك مایند سكوبلی وآخرنه تشديد به عظیم
 وفرموده اولان كسبه وفي ذكر الدجال رايته فطمانا الفقم علی وزن تخمطروا مع اولان
 تسه الفقم فانك فتي ومیم تخفیفه اغزدهن معنسانه وفم اصلنده فوه یدی اندن های حذف
 ایتد كلرنده واوا عرابه محتمل ولما سغب واودن عوض میم كنور لدی وچنان فی تصغیر ایتك اصلنه
 ردایدوب القویه دیرسن فانك ضمی ووالف فتي وبانك سكوبله وجه منده الافواه دیرسن همزه مك فتمتبه
 الفاه دیرسن وفده رنجه لغت واردر يقال هذا فم ورأيت فما ومررت بفم وبعضه فانی مكسور
 قبلور علی كل حال وبعضه فنی ایكی اعرابه معرب قبلوب هذا فم دیرل فانك ومیم فتمتبه ورأيت فم
 درل فانك ومیم فتمتبه ومررت بفم دیرل فانك ومیم كسر به واما میمی مستد فلی همین شعرده
 جابز در الفمی فانك فتي واخرنه بانك تشديد به اغزه منسوب اولان نسبه الفموی فتمتبه
 واخرنه بانك تشديد به ككذلك اغزه منسوب اولان نسبه ذكر اولمان وجه دخی حایز در عوضه

فطم

فقم

فقم

فقم

فلم

فلم
فهم

معرض عنه اولان حرفي جمع اتمکله تنکیم تشبه سنده خوان دیرلر زبرا بولنده حرف اخر محذوف
وارد که اول ها در کوبا که بوحینده معنی هادن عوض طورلر و اودن عوض طومنز لر القوان
تشبه سی تنکیم شاعرک شعرند هسانغا فی من فتویها و اوقع اولمشدر و دیمشدر که نوشه نردنم صیغه
جمع اوزره کلمت کرکدی زیره رایکی نسنه که ایکی نسنه به ضافله ذکر اولنسه اصل بودر که صیغه
جمع اوزره کله باری تعالیک فقر صفت قلو بکما دیدکی قولنده واقع اولدینی کی لکن بعض
نسنه نك شعرده کلسی روا اولور شعرک غیرنده روا اولمز القوم فانک ضمی و مدیده صر مساق نوم
کبیدر و زنا ومعنی و عبدالله قراءتده و نومها واقع اولمشدر و بعضلر قوم بغدادی معناسنه در دیدی
وان درید قومه سنبله در یعنی بغدادی باشد دیدی و بعضلر قوم نخود در دیدی لغت شامیه اورره
القامی میک کسری و بانک تشدیدله صر مساق صتن کسنه قومی دن تغییر اولمشدر زرباطا نفع عرب
کاه اولور نسنده تغییر ایدر لر تنکیم سهلی و دهری دیرلر القوم علی وزن التکریم بغدادی اتمکی
بشورمک بقال قوم و النساءای اختر و او فرا ایتدی بولفت قدیمه در القوم فانک فتنی و بانک ضمی
و تشدیدله مصر نو اچسندن بزرگ ایدر که مروان بن محمد که ملوک بنی امیه نك آخریدر انده قتل
اولندی الفهم فانک فتنی و هانک سکونیه نك الفهمه فانک فتنی و بانک تخفیفله بمعناه تقول فهمت الشیء
فهما و فهمیه من الباب الرابع اذا علمت الفهم فانک فتنی و هانک کسریله بونسنه فی بلیحی کسنه بقال
فلان فهم ای ذوعلم الاستفهام همزه نك و تانک کسریله بونسنه نك بلسن طلب اتمک الافهام
همزه نك کسریله بلدرمک تقول استفهني الشیء فافهمته التفهیم علی وزن التکریم کذلک بلدرمک
بقال فهمته تفهیم التفهم فتنبئله و هانک ضمی و تشدیدله بونسنه فی شیء فشبأ بلمک بقال تفهیم
الکلام اذا فهمه شیء بعدشی فهم فانک فتنی و هانک سکونیه بقیبیه نك اسمیدر (فصل الف ف) اقام
فانک فتنی و تانک تخفیفله توزعبار معناسنه القمه فانک ضمی و تانک سکونیه شول لوندر که انده
بورلق و قرمز یلق اوله الاقم همزه نك و تانک فتنیه ذکر اولسان لونده اولان نسنه یقل باز اقم
الرشء قتم سیاهه دخی دیرلر الاقام همزه نك و تانک کسریله ذککر اولنان لونده اولمق بقال
اقتم اقاما القام تانک کسریله ذکر اولنان لونه مایل اولان سیاهه و قاتم صافی سیاهه دخی دیرلر تنکیم قاهوسده
اشارت اولنشددر بقال اسود قاتم و قاتم بالنون ابن السکیت روای اوزره تنکیم قلب وابدال کابنده
ذکر اتمشدر و قاتم وزلی بره دخی دیرلر بقال مکان قاتم الاعماق ای مغیر التواخی القم فانک فتنی
و ناء مثلثه نك سکونیه برکسنه به دفعه مال نفیس و یرمک بقول قتم له من المال اذا اعطاه دفعه من المال
جیده مثل قدم و غم و غم قتم فانک ضمی و تانک فتنیه برر جلاک اسمیدر قاتم معدول در که
و یریمی دیمک اولور و بقال للرجل اذا کال کثیر العظام ای قتم واضعی ایتدی رجل قتم و قدم دیرلر
زیاده و یریمی معناسنه معطاء کی ابو عمر و ایتدی قتم خیری جامع اولندر القوم فانک فتنی و تانک ضمی
و مدیده کذلک خبری جامع اولان و شرده دخی قتم و اقم دیرلر و قتم بالی قور دخی اسمیدر قنام
حذام وزنی اوزره بالی قور دخی شبسنه دیرلر و اقام دیدکری ملوث اولوب نجاشنه بولشد یفندن
او تیرد و قرا و اشنه دخی قنام دیرلر دفا کی دال مهمله ابله ناپاک معناسنه القام تانک کسریله و یریمی کسنه
القیم فانک فتنی و حاک سکونیه زباده پیر اولان کسنه بقال شیخ قتم ای هم مثل خل و زنا ومعنی
القوم فتنبئله برکسنه برایشه بلا فکر کند و بی کتور و ب اتمق بقال قتم فی الامر فجو ما من الباب
الثالث می نفسه فیمن غیر رویه القمه فانک ضمی و هانک سکونیه مهله که معناسنه و حمه قنام
معناسنه دخی کلور یقال اصاب الاعراب القمه اذا اصابهم خطفد خلوا بلاد الریف و یریف اولتو
و صولی بره دیرلر القیم فانک ضمی و حاک فتنیه صرب اولوب مهله که اولان برره منه بقال قتم الطريق
لمصاعبه و منه بقال للخصومة قتم ای انها قتم بصاحبها علی ما لا یرید الاقام همزه نك کسریله

قوم

فهم

قتم

قتم

قتم

كذلك قلنغه داخل اولق يقال اقيم اهل البادية على ما لم يسم فاعله اذا اجد بوا فدخلوا الى بؤر نفك
 تفسيرى الان هر ورايتدى واخام آنى مثلا بيرة اذ دخل انككه دخى دبرل يقال اقيم فرسه النهر فاقم
 واقم النهر ايضا اذا دخله وفى الحديث اقيم يا ابن سيف الله التقيم على وزن التكرم آت برسنه بى
 بوزى اوزره اتقى يقال اقيم الفرس فارسه تقيما على وجهه اذ ارماه نسخ محاحده بوبله واقع اولشدر
 لكن مناسيب اولان اذ ارماه على وجهه در تنكيم قاموسه اولبه واقع اولشدر ونقيم بلا ملا حظة
 نفسى بيرة اذ دخل انككه دخى دبرل الاقحام همزه نك وتاك كسر بله محل مضايقة به داخل اولق
 تنكيم هر ورايتدى و برسنه بى حقير كورمكه دخى دبرل يقال اقحمته عيني اذ اذرتنه وارداراى مجبه
 ودال مهمله ايله خور كورمكه دبرل و كاه اولور اشبو حقير كورمك نفس امره مخالف اولور مثلا بروه بى
 حقه باخود جذع اعتقاد ايدوب اول سنه نظرده حقير كور رسن حالا كه اول ابن لبوندر المقحم ميمك
 كسرى و حاك فخبلة شول دوه در كه بربله هم التى ياش وهم يدى ياشد يشن براخوب بربله ايكي درلور
 باشه دخول كو ستر اصبغى ايتدى دوه به بوحالت ايكي يشل دوه دن حاصل اولمغن اولور القدموم
 ضمتيله سفر دن كلك المقدم ميمك ودالك فخبلة بمعناه يقال قدم من سفره قدوما ومقدما وكاه اولور
 مصدر ظرف محلننه استعمال اولنوب وردت مقدم الحاج دبرل وقت مقدم الحاج معنائه القدم
 فاك ضمى ودالك سكونيله مقدم اولق معنائه يقال قدم يقدم قدمامن الباب الاول اذا تقدم قال الله
 تعالى يقدم قومه يوم القيمة فاورد هم النار القدم فاك كسرى ودالك فخبلة برسنه قديم اولق يقال
 قدم الشىء بالضم قدما فهو قديم وقدم حدودك مقابليدر التصادم تانك فتى ودالك ضمتيله بمعناه
 الاقدام همزه نك كسرى بيه برسنه نك حصوله تمام مقبدا ولقى يقال اقدم على الامر اقداما واقدام
 شجاعته دخى دبرل واقدام برسنه بى مقدم قلنغه دخى دبرل يقال اقدمه معنى قدمه اقدم همزه نك
 فتى ودالك كسرى وميمك سكون اوزره بناسيله بلفظدر كه انوكه آت سورلور كويا كه اكا قدميله
 امر اولنور وفى حديث المغازى اقدم حيروم بكسر الهمزة والصواب الفتح التقديم على وزن
 التكرم برسنه بى مقدم قلنق يقال قدمه اذا جعله مقدما وتقدم معنائه سنده كور يقال قدم بين يديه
 اذا تقدم قال الله تعالى لا تقدموا بين يدي الله ورسوله القدم فاك كسرى ودالك سكونيله قدم معنائه
 ايچون اسمدر اسماء زماندن قلنشددر القدم ضمتيله تقدم مضى سنده در يقال مضى قدما اذا تقدم
 ولم يثنى يعنى ايلرو كيدوب اول جانب بوجانبه اكلمه القدم فخبلة ايتى رجله معنائه بعضرا يا غل التدر
 وبعضرا ايلرو سيدرد بمشرا الاقدام همزه نك فخبلة جي ايقدم معنائه وبونده اعتبار تذكير جافزدر
 تنكيم ارى قديمى اراقى مى دكلاى دلالت ايدر پس نسخ جوهر يده القدم واحدا اقدام واقع
 اولوب واحده اقدام اولمدينى اكا بناء در اگر چه صاحب قاموس واحده اقدام كر كدر بوجوهر بى
 نخطئه ايتشددر وقدم سابق اولان اثره دخى دبرل يقال فلان قدم صدق اى اثره حسنه واخفش ايتدى
 قدم تقديم معنائه در كويا كه اول كسسه خير تقديم ايتشددر القدمه فاك ضمى ودالك
 سكونيله كذلك سبقت معنائه در القدمية فاك ضمى ودالك سكونيله و تانك
 تشديد بيه تقدم معنائه در يقال مشى فلان القدمية اى تقدم القدم فاك فتى ودالك كسرى ايلرو
 اولان سنه يقال رجل قدم اى متقدم المقدام ميمك كسرى وقاك سكونيله عدد اوزرنه اقدامى جوق
 اولان كسسه المقدامة وزن مزبور اوزره بمعناه المقاديم ميمك فتى ودالك كسرى ومديه ايلرو اولان
 اعضادن عسارندر يقال ضرب فركب مقاديمه اذ اوقع على وجهه الاستقدام همزه نك وتانك
 كسرى بيه تقدم معنائه سنده در يقال استقدم وتقدم بمعنى كايقال استحباب واجاب وفى المثل استقدمت
 رجالك يعنى سر جلك اى سبق ما كان غيرك احق به يعنى اول آت اندن مسكره اگر تدارك اولنقى كر كدر
 المقدم ميمك ضمى ودالك فخبلة اقدام معنائه در يقال هو جرى المقدم اى جرى هه اقدام

قدم

مقدم العين ميمك ضمی وقافك سكونی ودالك كسر به كوزك بورن جانبته اولان كوشه سی تنكیم مؤخر
 كوزك زلفه جانبته اولان كوشه سیدر المقدمة ميمك ضمی وقافك سكونی ودالك كسر به بر جنس
 طرمق يقال مشطها المقدمة غالباً طراغی اردندن اوكنه چكمله اولان طرمق قدر القوام قافك فقی
 ودالك كسر به قوشك قنادنده اون يلكه وارنجه مقدم اولان يلكردر القاسمة دالك كسر به
 واحدى العدا می قافك ضمی والفك آخرنده قصير به كذلك واحدى مقدم اولان قناد يلكر ينك بری
 معنائه القاسم دالك كسر به افسانك باشی يقال قادم الانسان والمراد رأسه القوام قافك فقی ودالك
 كسر به جعی وواحدك استعمالی نادر در القيد م قافك فقی وياك سكونی ودالك ضمی ومديله طاغك
 بورنی وهرنسنه ك صدرنه قیدوم دیرل المقدم ميمك ضمی ودالك فقی وتشديد به برنسنه ك
 ایلرومی كه مؤخر ك مقابلدر يقال ضرب مقدم وجهه المقدمة ميمك ضمی ودالك كسری
 وتشديد به عسكرك ایلروكیدن بلوكی التقديم قافك ودالك ضمی وياك تشديد به ایلرو اولنلر
 يقال مضی القوم التقديمية اذا تقدموا وقال سبويه التاء زائدة يقدم بانك فقی ودالك ضميلة برجلك
 اسمیدر كه اول يقدم بن عزه بن اسد بن ربيعة بن زاردر قدام قافك ضمی ودالك تشديد به ایلرو
 معنائه در كه وراك مقابلدر التقديم قافك ضمی ودال اولك فقی وياك تشديد به قدامك
 تصغير بدروية كی وراك تصغيرنده بونلك ايكیسی دخی شاذ در زيار باعینك تصغيرنه تالاحق
 اولن القادمان دالك كسر به نافه ك ايكی ایلرو اولان معسی باشلريد كه كوك جانبته قریب در
 القاسمان كذلك دالك كسر به معنائه وقادمان بالان فاشلرنه دخی دیرل وبنوده التي اغت وادر
 بری مقسم ومقدمه در ميمك ضمی ودال مخففه ك كسر به وری دخی مقدم ومقدمه در ميمك ضمی ودال
 مشدده ك فخیله وقادم وقادمه در و آخره ال حله بواغتر بعینه جاریدر القدوم قافك فقی ودالك
 ضمی ومديله كسر كه دولكر التلر نندر ابن السكيت ابتد ولا تفل قدوم بالتشديد القدم ضمتله
 جعی كسرل معنائه القدام قافك ضمی وياك كسر به كذلك قدسك جعی قلص اليه فلا یص كی
 وقلص جوان اولان ناقله دیرلر وقدوم بر موضعك دخی اسمیدر كه شام شریفه قریدر القدم قافك
 كسری وذل معجمك فقی وميمك تشديد به هجف كی رك اولان نسنه شديد معنائه وهجف
 ثقل اولان كسنيه دیرلر وقدم سریع معنائه دخی كلور الانتقام همزه ك وقافك كسر به سرعت
 اتمك تقول انقدم بمعنى اسرع ويقال قدمت له من المال مثل قمت یعنی مال نفیس ویردم معنائه در
 القدم قافك ضمی ودالك فخیله كبر العطا اولان كسنيه بقال رجل قدم مثل قمت القدم قافك كسری
 ودالك فقی وميمك تشديد به كذلك كبر العطا اولان نسنه خضم كیدر وزناومعنی يقال رجل قدم
 اذا كان سدا يعطى الكثير من المال وياخذ الكثير المكرم ميمك ضمی وراك فخیله شول دوه در كه
 معزومكرم اولوب اوزنه بولك اورل بول قوللنجه بلكه مجرد دول ایچون حفظ اولنه الاقرام همزه ك
 كسر به دوه دول ایچون حفظ اولنق تقول اقرمه فهو مكرم القرم قافك فقی وراك سكونیله كذلك
 دول ایچون حفظ اولنوب قوللنمین دوه وبوسیدن خلقك اولوسی اولوب معزومكرم اولان كسنيه
 قرم مكرم دینلر ذككر اولنان دوه به تشبیها واما حديث شریفه كه كا بعیر الاقرم واقع اولنشد
 اولنفت مجهول در قرم صبی یاخود اوغلان ابتدا اكلنده ضعف اوزره اكل اتمك در القوم
 صمتله كذلك صبی اكل ضعيفه اتمك ابتدا اكلنده يقال قرم الصبی والهم قرم وقرما اذا اكل
 اكلنا ضعيفان اول ما یاكل القرم ناك وقافك فقی وراك ضمی وتشديد به معناه القرمه قافك ضمی
 وراك سكونیله دوه ك بورندن براره دری كسوب ابرمقدر علامت ایچون تقول قرت البعیر من الباب
 الثاني القرامه قافك ضميلة معنائه وقرامه تنورده یا شوب قالن اتمك دخی دیرلر وقرامه حسبه
 اولان هیهده دیرلر يقال ما فی حسب فلان قرامه ای عیب المقرم ميمك ضمی وراك ضمی ومديله ذكر

قدم

قرم

اولسان علامته موصوف اولان دوه القرم فختنه انه اشتها زياده اولمق تقول قومت الى اللحم
من الباب الرابع اذا اشتبه القرام قافك كسريله شول پرده در كه انده الاجهز ونقشها واور المقم
ميك كسرى ورائك فختله بمعناه المقرمه ميك كسرى ورائك كذلك فختله بمعناه ويقال للبيت
كاشهد وائررقم في سراه قرام الاستقرام همزه مك ورائك كسريله دوه دول همچون اولماغه برحق يقال
استقرم بكر فلان قبل اناه اى صار قراما و بكر يكيت دوه يه ديرل وانا كسر همزه ايله وقت معنا سنه در
القرممانى قافك ودالك صمى والفا خيرك قضريله شول دوادر كه كا كر اويا ديرل لسان روميدن
تغريب اولمشدر القردمانى قافك ودالك كذلك صمى ورائك تشديديله شول شبه لو قفتاندر كه انى
حالت خرنده كيرل فارسى معرب كه لسان روميده يا خود لسان نبطيده كيرل ديرل قافك فختي ورائك
سكوبيله القردجه قافك كسرى ودالك فختي ورائك ورائك سكوبيله طاعلى فرار و ايتى اوزره
بشال ذهواشعالب بقردجه اى تفرقوا وشعالب شين بجه وعين مهمله ايله متفرق معنا سنه در
القرشوم قافك صمى و شبك صمى ومديله بيوك كنه قراد عظيم معنا سنه القرم قافك وطانك
كسرى ورائك سكوبيله عصفر تخمى حب العصفور معنا سنه القرم قافك وطانك صمى ورائك
سكوبيله بمعناه المقرم ميك صمى وقافك فختله شول صيددر كه انى سود اوردغندن اورى بويايه
ولسان فارسيد كا شير زده ديرل القرمه على وزن الد حرجه صيكن غدا سن برامز ورمك تقول
قرمت الصبي اذا سأت غداه القرم فختنه رذالت ودناءت وقزم خلك الحقرنه وارا ذلته
دخى ديرل مذكرو موثفه وواحد وجهه اطلاق اولنوراصلنده مصدر اولديغندن اورى وقزم مالك
برامز نه دخى ديرل القرمه فختنه كذلك الحق اولان قيون يقال شاه قزمه القرم قافك كسريله الحق
ودنى طغ اولان كسره ايام كيدر وزناوه معنى القرموم قافك ورائك صمى وماينده رانك سكوبيله
بشمقيلر اوزرنده سخنيان كسدكارى مدور تخمه يا خود مدور كوتك لوح الاسكاف معنا سنه كه
كا اولوردوه كو كسند دوه طباني كى اولان سنه كا شبيه اولنو بو قافله ولمق ابن دريدر وابتيدر
اما قافله اولمق اصوبدر القسم قافك فختي و شبك سكوبيله بولمق تقول قسمت قسم من الساب لثانى
وقسم تقدر معنا سنه ده كا ور قال يعقوب هو يقسم امره قسم اى يقدره وينظرفيه الانقسام همزه مك
وقافك كسريله بولمق يقال قسمت الشئ فانقسم المقسم ميك فختي و شبك كسريله محل قسمت اولان
فسنه مقسم ميك كسرى و شبك فختله بر رجلك اسميدر القسم قافك كسرى و شبك سكوبيله
خبردن حصه ونصيب اولان سنه مثل طحنت طحنا والطحن الدقيق يعنى قسم فغ قافله مصدر
وكسر قافله اسم اولده طحن كيدر مصدر بده واسميده الاقسام انما يحكم تقول اقسام
اذا حلفت وبولك اصلى قسامت دندرو قسامت بر محله مقبول بولند قد محله حلقه عيني تقسم ايمه در
بود كر اولسان ظاهر حاله بناء در اما عبارت جوهرينك مؤداسي بولك خلافى در زيرا ايمشدر
وصله من القسامه وهو الايمان تقسم على الاولياء فى ادم مكر كه تقسم تحلف معنا سنه در
يا خود اوليا اهل محله دن عبارتدر دنه ايكسنى دخى بعه اولديغنى خنى دكلدر ويزم ذكر
ابتدكزى در رغر صاحبك كلامى موثدا ولور القسم فختنه عين معنا سنه در المقسم ميك صمى
و شبك فختله ذكر اولان معنا سنه در مصدر در مخرج كى ومقسم موضع قسمه دخى ديرل القسمه
قافك فختي و شبك كسريله بوز وجهه معنا سنه وبن الاعرابى ابتد قسمه بكاف ايله بوزك ايره ريدر
ما بين الانف والوجهين معنا سنه سبك كسرى و فختي جائز در القسم قافك فختي و شبك تخفيفيله
كوزلك حسن معنا سنه القسم قافك فختي و شبك كسرى ومديله كوزل اولان بوز المقسم
ميك صمى و شبك فختي وتشديديله بمعناه يقال فلان قسم الوجه ومقسم الوجه ومقسمه طلقا محسن
معنا سنه ده كا و يقال شئ مقسم اى محسن وقيل فى ارقمى ابراهيم عليه السلام ورب هذا الامر المقسم

فردم

فردم

قرطم قرشم

قرم

قرم

قسم

القسمه فاقن فحق وسبك كسرى و مدله ~~فكذلك~~ الددر حلف معناه سبه بعضيلر كوزلر بورلر
عورت معناسنه در دبدى المقاسمه ~~ميك~~ ضى وسبك فحقيله اندا بحشتك يقال قاسمه اندا حلفيله
وبولشك معناسنه دخی كالور التقاسم تانك فحق وسبك ضيله كذلك بولشك الاقسام همزه نك
وتانك كسرىله كذلك بولشك يقال قاسمه المال وتقاسمه واقسماء بينهم بمعنى القسمه فافك كسرى
وسبك سكوبله اسمدر بولشك معناسندن وقسمت اكر چه مؤشدر ولكن بارى تعالى نك قار قوهم
فنه ديوكى قولنده مذكر ضميرى ارجاع اولمى واذا حضر القسمه فوليد نصكره ميراث معناسى
ياخود مال معناسى مراد اولنديغنه بناء در بود كر اولنان جوهرى نوجيه بدر وقاتا مصدر اولما عين
انابه مصدر فعل معناسنه در يعنى ان يقسم معناسنه در ياخود مراد معناسى اقباسمدر ديك دخی
وخودن خارج دكلدر التقسم فحقيله وسبك ضى وتشدد بدله اربوط طاعنى وطاعله فبقال
قسمهم الدهر فقسما اى فرقم ففرقوا الاستقسام همزه نك وتانك كسرىله اوق برقه بولشك
طلب ايك يقال استقسم اى طلب انقسم بالازلام وازلام الفك فحقيله او فخر در سهام قسمت معناسنه
القسمى فافك فحق وسبك فحقيله شول كعنه دكسرى لرى ابتداء دور ميله دور ناكه سكرى اولك
اوزوبنه مقور اولوب قاله القسم فافك فحق وسبك سكوبله ملك اكل معناسنه وقسم اوزوبنه ملكه
دخی دبرلر بقول قسمت الطعام فقسما اذا تفرقت الروى منه وقسم خرماسر اعنى طوبى عاجزون بارمغيم
دخی دبرلر بقول قسمت الخوص فقسما اذا شققت له سفه اى لنجسه المقسم ميك فحقى وقافك سكوبله
وسبك فحقيله محل اكل يقال مالصاب الابل فنه مقسما اى لم يصبها زعاه القسم فافك كسرى
وسبك سكوبله جسم معناسنه يقال ارى صبيكم متلا فذهب قسمه اى لجمه وشجبه القسم فحقيله
شولاق بغدادى در كه ابرشمن دن اول اكل اولوز اول جينه لند اولدو غنه بناء القسم فافك ضى
وسبك تخفى الله خير ما اغناه افت ابرشوب ميوه سى قورق اولوز دن اولدو كلك وقسام سفره اوز رنده
طعامه بيق قالوب مقعنه برمان تسخره دخی دبرلر القسامه فافك ضيله كذلك سفره ده باقى قالن
ن مقعنه نسفه قسام فافك ضى وبه نك تخفى ضيله در جلاك اسمدر القسم فافك وعينك فحقى وشبك
سكوبله باشل اولان كعنه خالدين بولشك وكعنه دخی در ان باشل اولدوده ام فقسيم بينهم در موت
معناسنه وافت معناسنه دخی ككوز القسم همان فافك وعينك ضى وشبك سكوبله ثعلبان وعقربان
كچى كر كس جنسندن ار كك فاقوب بولك اولاندرو ثعلبان تانك ولا ملك ضيله بار كك تاركيدرو عقربان
كذلك عينك ورائك ضيله كك عقربدر القسم فافك فحقى وصادك سكوبله رسيه اى اوافوب
ايرمقدن الاتصايم همزه نك وفافك كك سهريله اوفاقوب ايرلق المقسم فحقيله وصادك ضى
وتشدد بدله كذلك اوفاقوب ايرلق بقول قصمت اثنى من البزب الى فانقسم وقسم الاقسام همزه نك
وصادك فحقيله ديشى لوفاق كعنه يقال رجعل الاقسام الشدا كان منكسرها من النصف بقدر القصم
فافك فحقى وصادك سكوبلى والفك عدله مؤهى ويقال بما انكم القمصنا به هاج به الى تانك المديه
يعنى قصمناك تانك سبه نك مؤشدر اولمى سبه در وقتيه اولمى ديشه در اولوز ايرلر پدا ايدى قصما
طشربو نوزى اوفاق كچى در نيكيم فقسما ايج بونوزى لوفاقندرو كك ايج بونوزى لايجرود هلايم اولان
لوز نوزى در القصم فافك كسرى وصادك سكوبله شول باره در كه اوفك نسندن ابرلور
وقا الحديث استغوا اولوعن قصم السواك القصم فافك فحقى وصيان لك سكوبله نر دبان اياغى
مرقات الدر جدمعناسنه قصفه كى الاقسام الفك وصادك فحقيله ترا وفاقن نسفه يقال رجعل قصم
اى سريغ الانكسار القصم فافك ضى وصادك فحقيله قسم وزن دكوزن شول نسندن كه هر نيه
طوقسه ياره ليه القصم فافك فحقى وصادك كسرى و مدله شول قومدر كه ديكلوا عاجلر بنود
القصم فافك فحقى وصادك كسرى و مدله بجى القسم فافك فحقى وصادك معجه نك سكوبله ديشن

قسم

قسم

قسم

قسم

اطرافه بمکدر بقال قضمت الدابة شعيرها من الباب الرابع تقضمه قضما وعبر بلرك يبلغ الحضم بالقضم
 ديدك لري الشبعة قد تبلغ بالاكل باطراف الفم معنا سنده در يعنى مقصد بعبده به تأنى وتحمله ابرشلو و
 القضم قافك فخبيله ما كولات قسمندن اولان سنه تقول ما ذقت قضما ما شى المقضم ميمك وضدك
 فخبيله موضع قضم اصمعى ابتدئ ابن ابى طرفه شوبله وابت ابتدئ كبر عرابى مكفم شرفيه كلكده
 ان هذه بلاد مقضم وليست ببلاد مخضم ديمش وخضم اعزك جملته سى اليه بمكدر شكيم قضم اطراف
 اسنان اليه بمكدر ومقصود مكه مشرفه ده ذخيره از اولدوغن باهمل مكه اهمل رباح اولدوغن
 اشعار در القضم فخبيله شولاق در يلدرد كه اوزرينه بازى بارارلر وقضم او فاعنه دخى دبرلر
 تكسر معنا سنده القضم قافك فخبيله وضادك كسرى ومديله واحدى ذكر او انسان در يلدرد كسرى
 معنا سنده وقضى اتار به سنه دخى دبرلر شعير الدابة معنا سنده الاقضم همزه لك كسرى به طوار او به
 ورك تقول اقضمتها اذا علقها القضم قافك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر كه اسكى
 او لما غن چالم برندن او فاعن لري اوله القضم قافك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر كه اسكى
 المقطم فخبيله مجامعت اشتها سى وات يمك ار زوسيدر بقال قطم القطم من الباب الرابع اذا احتج
 واراد الضراب وقطم الصقر الى اللحم اذا اشتها القطم قافك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر
 قبيله سندن برشاعر ك لقبدر اسمى عمرى شيمدر وقطامى طرفه دخى دبرلر صفر معنا سنده قافك فخبيله
 وفخبيله جازر در المقطم ميمك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر قطم قافك فخبيله
 فخبيله ميمك كسرى او زره بنا سيله اهل جازر فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر قطم قافك
 اجر المكدلر شكيم باب شبنده رقاش تفسير بنده ذكر او لشدر الافعام همزه لك كسرى به شول فخبيله
 برمرض برشوب فى الحال قتل ايمك بقال اقم الرجل على الساء للجهول اذا اصابه داء فقتله ولان
 صوفوب قتل ايمك دخى دبرلر بقال اقمته الحية الققم فخبيله بو رنده اولان كريك در بقال
 فى نفسه ققم اى ميل القم قافك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر ققم قافك فخبيله
 وزن التكريم كذلك طريق كيمك تقول قلمت اظفارى شدد لكثرة اظلامه قافك فخبيله وضادك كسرى
 تخفيفه طريق كسور كن دوشن ياره لري مقوم الظفر ميمك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر
 ضيله ضعيف وبيجاره معنا سنده در وكيلى الظفر دخى دبرلر القلم فخبيله شول سنه در كه انوكله
 بازى بارارلر قلم قافك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر قلم قافك فخبيله وضادك كسرى
 اولتور الاقلم همزه لك كسرى ولامك كسرى ومديله شول ولايت كه اقاليم سعه دن برى اوله الاقاليم
 همزه لك فخبيله وضادك كسرى ومديله اقبلك جنى القلم قافك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر
 او تدر كه شور اولان برلر ده بتر القلم ميمك كسرى ولامك فخبيله دوه ذكر كريك خلا قدر القلم ميمك
 كسرى ولامك فخبيله قلمدان مقام الرمح ميمك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر قلم قافك
 اولان كو تدر ده ظاهر در ابو قلمون قافك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر قلم قافك فخبيله
 قوماشدر كه نظر اولند فقه دورلر دورلر كورنو كه كاشمدر وورى دبرلر القلم قافك كسرى
 ولامك كسرى فى حالت فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر قلم قافك فخبيله وضادك كسرى
 اولد فخبيله انقليتم قافك ولامك وذل مجعنه فخبيله شول فخبيله دبرلر قلم قافك فخبيله وضادك كسرى
 مزبور او زره شول بحر در كه صوبى چوق اوله قلم قافك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر
 خرو فخبيله اقيدمك قلمه مدن تاخرن اقضايدر لكن يازيد او اوب ها صلى اولفبين قديم
 تقديم ولشدر القصة قافك كسرى وميمك تشديله بوى قامت معنا سنده بقال القى عليه فخبيله
 وفلان حسن القمة والقامة القومية بمعناه وقه باخك بوقره سنه دخى دبرلر وهر سنه لك بوقره سنه
 اطلاق اولتور القمة قافك فخبيله وضادك كسرى به شول فخبيله دبرلر قلم قافك فخبيله وضادك كسرى

قظم

قضم

قلم

قلمم

قلم

قلمم

قسم

المقمة ممك كسرى و فافك ففخيله صغرك و هر چنال طرفي حيوانك طود قلمی و ممك ففخی دخی
 لغتدر القم فافك ففخی و ممك تشديد طوارياوت او تلاقى الاقسام همزه نك و فافك كسرى به بمعناه
 يقال فافك من الارض و اقامت اذا اكلت و هو مقدمه نك مأخوذ در طوار طود داعی معنائه
 تنكیم الان مر و را بندي و اقامت سفره اوز رنده اولا فی جمله بمكده دیر لوطوار او تلامقیدن استعاره
 اولش دیر بقال اقم الرجل فافك الخوان و فافك اذا اكله كك و فافك اوسپور مكده دخی در لر نقول فافك
 البيت اذا كسره المقم ميم اولك كسرى و فافك ففخيله كك و اولان كسره بقال جل مقم المقمة
 ميم اولك كك كسرى به سپور كه مكسره معنائه المقمة فافك ضمی و ممك تخفيفه سپور ندی
 كك معنائه المقام فافك ضمی و ممك تخفيفه جعی سپور ندی بلر معنائه القسم فافك ففخی
 و ممك كسرى و مدله قوری اوت ندیس البقل معنائه الاقسام همزه نك كسرى به اركك دوه جمله
 ناقله بحسامت ايتك بقال اقم العمل الايل اذا اضربها كلها حتى ففت يعني جمله سی ضربه طوبه
 التفم ففتنه و فافك ضمی و تشديد به اركك طوار ديشك اوز رینه چقق بقال شد الفرس على
 الحجر ففقمها ای نسجها یعنی ايفر قسری افر اوز رینه چفدی و تقم سپور ندی ارمغه دخی در لر بقال
 تقم اذا تبع القسام فی الكائنات نسخ صحاحه و اقم اولان بود لك اذا تبع القسام كسمايت ایدردی
 غالب فی الكائنات فیدن قسام لفظ مشترك اولوب قسامه جماعت معنائه مراد اولاد یغن تصریح
 ایچون كنور مشدر المقمة على وزن الزلزله رنسه فی جمع ایدوب قبض ايتك بقال ففقم الله غضبه
 ای جمعه و قبضه المقمة فافك ضمی و ممك اولك سكويه شول اندر كه ایچنه كلاب و اكاشیه
 ندر لر قور لر اصمعی ایددی بولفظ رومندر المقم فافك ضمی و ما بدنه ممك سكويه ففقمه نك
 جمعدروكاه اولو ر خبردن عبارت اولو ر بقال دلی هذا دار المقم ای الى هذا صار معنی الخبر
 و یوتل برخصو صدن خبردار اولان كسره ایچون ضرب اولو نور و یوتل كیدر عربلر ك علی بدی
 دار الحیث دیدك لری قوللری كویا كه خبرك كسره تشديه اولو ر خلاقی بری رینه و اشدر دینی جهندن
 اقسام فافك ففخی و ثانیك كسرى به كك كك جعی المقم فافك اولك ضمی و ثانیك كسرى به
 هر خصوصدن خبردار اولان اولی معنائه بقال سید ققام لكر خبره المقم فافك ففخی و ممك
 سكويه بحر معنائه در و فقم عظیم ایشه دخی در لر بقال وقع فی ققام من الامر و ققام هلقا اولوبه
 دخی در لر سید معنائه و عدد كسیره دخی در لر و ققام كوچك كندر دخی در لر و رجس به
 دخی در لر كه قیلارك دیرینه محكم باشور و ایددی قسامه در و یومقامه جوهری قسامی صغار
 القردان ايله نفسیر ایتكین صاحب سراج و رجه مختار صاحب قردانی قردك جعی ظن ایتدك یچون
 اوفق مینو نلرله نفسیر ایدوب غلط ایتشار در حاله كه قردان قردك جعی دكدر قردك جعدركنه
 معنائه المقمة فافك و فافك ففخيله نك و سایر باغلرك رایحه سی برامز اولوق المقمة فافك ففخی
 و فافك كسرى به برامز رایحه ايله متصف اولان نسبه بقل بدی من الزیت ففقه و فافك رایحه سی اوفقه
 و جوز فاسد اولوفه دخی در لر بقال ففم سقاؤه ففم من الباب الزایع اذا تمه و تمه تاه مثله متغیر و فاسد
 اولوفه دیر لر و ففم لوز ففم فافك ای فاسد الاقسام همزه نك ففخی و فافك كسرى و مدله اصول
 معنائه در الاقوام همزه نك و فافك و فافك ففخيله واحد معنائه جوهری ایدر بی ظن
 ایدر كك بولفظ رومی اوله القوم فافك ففخی و اولك سكويه رجاهل مخصوص صدر نسا به شول دكدر
 كدی لفظندن و ایددی یوقدر و كاه اولو فساد دخی داخل اولو ر تبار اهر نینك قومی رجاهل بالكن
 دكدر بلكره رجاهل و نساك مجموعدر الاقوام همزه نك ففخيله جعی الاقوام همزه نك ففخی و اولك
 كسرى به جمعه جمعه و قوم لفظی مذكرو مؤنث شولور و راشول اسماء جموع كه انوك واحدی
 ایلایه نك ایدم ایچون اولو ر سینه كسری و ثانیك جابز در رهط و نفرو قوم كی ثلاثا قال الله تعالى و كذب به

فم

قوم

قومك فذكر وقال وكذبت قوم نوح فانك واكرمز بور لرى نصغيرا ينسك اكلاه داخل قلبوب قوم
 ورهبط ونفیر ذبرسن وعلامت تانی هیمن فعلده الحاقی ایدرسن واکراسم جمع بنی ادمك غیر یحون
 اولور سه اولور وقت تصغیرنده هاداخل قلوبورسن ایل غنم کبی زبرانا نیت بومقوله له لازمدر واما جمع
 نکیزده جال ومساجد کبی مثلاً کیر اعتبار اولند قده جمع مراد اولور ونا نیت اعتبار اولند قده جماعت
 مراد اولور القیام قافلک کسر یله طور حق بقال قام الرجل قیاما وقیام بواشک اولور بنه قائم اولان
 کسینه به دخی دیرلر بقال فلان قیام اهل بیته ای الذی یقیم شأنهم وقیمت قوله تعالی ولا تؤثوا السفهاء
 اموالکم الی جعل الله لکم قیاما القومة قافلک فقی وواوک شکو یله بناء مرده در بر کره طور مق معناسنه
 و بر سنیه مباشرت اتمکه دخی دیرلر بقال قام بامر کذا ووضو طوکعه دخی دیرلر بقال قام الماء اذا جئت
 وطوارز بونلغدن طوز مغه دخی دیرلر بقال قامت الدابة اذا وقفت من الکلال و بازار کساد اولور
 اولغه دخی دیرلر بقال قامت السوق اذا کسدت کانهما وقفت وقرالتهی قامت السوق نفعت معناسنه در
 یعنی رواج بواهی معناسنه در المقامه میمک ضمی وواوک فتحیله کورش طو یسمده و غیرده باشد
 باش طر شمی بقال قاومه فی المصارعة و غیرها التقاوم تانک فقی وواوک ضمیله کذلک حربه طو یسحق
 یقال تقاوموا فی الحرب ای قام بعضهم لبعض الاقامة همز نک کسر یله برده طور مق بقال قام
 بالمكان اقامة والهاء عوض عن عین الفعل لان اصله اقواما و اقامه بر کسینه بی بدن قالدر معناسنه دخی دیرلر
 یقال قام من موضعه و اقامه بر سنیه بی دائم قلمغه دخی دیرلر بقال اقامة الشی اذا دامته من قوله تعالی
 یتیمین الصلوة المقامة فیمک ضمیله اقامت معناسنه در المقامة میمک فتحیله مجلس معناسنه و جماعت
 ناس معناسنه در المقام میمک فتحیله والمقام میمک ضمیله کاه اولور بونلرک هت بری مضدر معناسنه
 اولور و کاه اولور موضع معناسنه اولور بر اقام یقوم دن اولور سه میم مفتوح اولور واکر قام یقیم دن
 اولور سه مضسوم اولور زبراناتار بعده مشابه اولور دخر جود خرجتا وهذام دخر جناسکی
 وباری تعالیک لامقام لکم دیدیکی قوی که لامقام لکم دخی قزانت اولنشد در ضم ایله لا اقامة لکم
 معناسنه در باری تعالیک وحسنت مستقر او مقام دیدیکی قوی موضع مقام معناسنه در القيمة قافلک
 کسری ومد یله بر سنیه نک ذکر ی القيم قافلک کسری ویا نک فتحیله نجی قیتلو معناسنه و بونک
 اصلی واولور زبرانسنه نک فقی تونک مقاسنه قائم اولور وقیم قافلک دخی جمی کلور بکره معناسنه
 تارة یله تبرکی علی ما سبی انشاء الله تعالی وانسانک بوی معناسنه اولان قافلک دخی جمی کلور کو یا که
 قیم اصلده قیام ایدی تغییر اولندی حرف علتدن او تری رحمة الیه رحاب بونک خلا فحیه که بونده رجب
 دیمد بلر حرف علت اولدی یغیچون ورخیه حرفین مهملتنک فتحیله مساحه داوم معناسنه در التقوی
 علی وزن التکریم بر سنیه فی قیمه طو تمق تقول قومت السلعة وتقویم طو غر لغه دخی دیرلر القویم
 قافلک فقی وواوک کسری ومد یله طو غری اولان نسنه تقول قومت الشی فهو قومیم ای مستقیم
 الاستقامة معناه عند اهل مکة تقول استقامت السلعة واستقامه عند الله دخی دیرلر بقال استقام له الامر
 وقوله تعالی فاستقموا الیه ای فی التوجه الیه دون الالهة ما اقومه همزه نک وواوک فتحیله
 فعل تعجب در نه عجب طو غری معناسنه و شاد در برامن بدقیه دن فعل تعجب کاز القيمة قافلک
 ویا نک کسری وتشدید یله طو غری معناسنه منه قوله تعالی وذلك دین القيمة تانی صیغه سنی
 اولور کلمتی مله حنیفه اعتبار یله در العوام قافلک فقی وواوک تحفیله عدل معناسنه قال الله
 تعالی وکان بین ذلك قواما وقوام الرجل قامته وحسن طولنسه دیرلر وقوام برخصوصک
 اولور بنه قائم اولان کسینه به دخی دیرلر بقال فلان قوام اهل بیته ای الذی یقیم شأنهم وقوام
 الامر بر سنیه نک اصلنه وما یقوم به اولان نسنه سنه دخی دیرلر وکاه اولور قافی مفتوح دخی قبلور لول اقامة
 علی وزن الحاله بکره در قیودن صوچکسکه لازم اولان آلات واسبایله و فقلت انسانک بیونه دخی دیرلر

القائم بانك كسريله فليجك فضده سي القائمة كذلك بانك كسريله بمعناه يقال قائم السيف وقائمه
 اذا اريد مقبضه وقائمه طرارا ياغنه دخي ديرلر القوائم قافك ففحي وبانك كسريله جمعي المقوم ممك
 كسري وقافك سكوني وواوك ففخيله شول انا جدر كه اكين اكن كسنيه جفت سور ركن اكا يا بشور
 القوام قافك ضميلة برمر صدر كه طواره عارض اولور وابن السكيت ابتد مافعل قوام كان بعزى
 هذه الدابة ديرلر فافك طوار ياغ اوزره طور سه وكتمه كفاذ راو لمسه وكسائي ابتد قوام شول
 مر صدر كه قوتك اياقارنه عارض اولوب ياغ اوزره طور ر ياغز القيوم قافك ففحي وبانك ضمي
 وتشديد يله اسماء الله دن براسمدر القيام قافك ففحي وبانك تشديد يله قيوم معنائه لغندر عمر رضى
 الله عنده الى القيام قراءت ايتشددر يوم القيمة قيامت كوني كه معروفدر الاقهام همزه نك كسريله
 طعامة ماشها اولمق يقال اقهم الرجل اذا لم يشتهه مثل اقهي واقهام بر كسنيه بي كره كور كه دخي
 ديرلر نقول اقهم الرجل عنك اذا كرهك واقهام كوك يوزندن بلوت كتم كه دخي ديرلر يقال اقهمست
 السماء اذا انقش الغيم عنها (فصل الكاف) الهم كافك ففحي وبانك سكونيله برسنه بي كزالم ينهان
 اتمك معنائه الهمان كافك كسري وبانك سكونيله بمعناه الاكلام همزه نك كسري وكافك
 سكونيله كذلك كزلك يقال كتم الشئ كتما وكتمانوا كتمه ايضا وكتم آت نفسين مضايقه ايله المعه دخي
 ديرلر يقال كتم الفرس الربوا اذا ضاق مخفره عن نفسه وربوراء مهمله نك ففخيله بنفسه ديرلر المكنم
 ممك ضمي وتاء تانينك كسريله رعد من بلوت قال صحاب مكتم لارعد فيه الهم نك كسريله كبرلو
 نفسه يقال سر كاغم اي مكوم المكنم ممك ضمي وبانك ففحي وتشديد يله ذكر اولان معنائه در تشديد
 مبالغه ايجوندر الاستكمام همزه نك وبانك كسريله برسنه نك كبر لمه من طلب اتمك تقول استكتمته سري
 اي سألته ان يكتمه المكتمه ممك ضمي وبانك ففخيله برسنه بي بر كسنيه دن كزلك يقال كاغمي سره الهمه
 كافك ضمي وبانك ففخيله همزه ووزني اوزره سري صفلاحي كسنيه الهم كاتوم كافك ففحي وبانك ضمي ومديله
 شول بايدر كه اتمك انا جك شقي وضري اوليه وصاحب صراح كتومي كان سوفارنا كرده ايله نفسير
 ايدوب غلط ايتشددر وسوفار كرش طورن كزه ديرلر وغلط اولديغنه جوهر نك اسنشهد ايجون
 ايراد ايتدي شعر دلالت ايدرز بر اشعر من بورياك مدحي ايجون وارد اولشددر كرش ري اولمق جهت
 مدح اولديغني ظاهر در وعبارت قاموس دخي غلط من بوري تأييد ايدركه قوس كتوم لا صيدع
 في نبعها ديمشدر ونوع باي انا جنه ديرلر وكتوم شول ناقه به دخي ديرلر كه اوزره نبلد كده چاغرميه
 وصاحب مذهب كتوم اتلدفده آوازي چقمين باي دردش الهم كافك ففحي وبانك كسري
 ومديله شول ناقه در كه كذلك اوزره نبلد كده چاغرميه وكتيم شول قربه نك ديك بيشه دخي ديرلر كه
 اذن صوصر ميه يقال حرر كتيم وسقاء كتيم لا يخرج منه الماء الهم ففخيله شول اه ندر كه لقي
 راستغه فارس دروب بويه ايد نورلر گمان كافك ضمي وبانك سكونيله بر طلائع هلي در كانه كافك
 ضمي وبانك ففخيله بر بدن بر قبيله نك ايددر الهم همزه نك كسريله وشله مثله ايله قربه بي
 طولدر مق يقال اكنم قربه اذا ملاها الاكنم همزه نك وبانك ففخيله قرني يوك اولان كسنيه
 واسع البطن معنائه وبعضه لرايتدي اكنم قرني طوق اولان كسنيه در شعبان معنائه الهم كافك
 ففحي وبانك سكونيله بر كسنيه بي برسنه دن منع اتمك يقال كتمه عن الامر اذا صرفه عنه اكنم همزه نك
 وبانك ففخيله بر رجلك اسيددر الهم كافك ففحي ودالك سكونيله اغز اوجيله اصرومق خر جنسي
 بري برن ايصرد يغي كي يقال كدمه يكدمه ويكدمه من الباب الاول والثاني وكدم بر دمور ايله نشان
 اتمك دخي ديرلر الهمه كافك ففحي ودالك سكونيله نشان يقال مابالبعير كدمه اذا لم يكن فيه
 اثره ولا رسم واثره ضم همزه ايله ياره او كادفده صكره فلان علامته ديرلر ووسم داغه ديرلر المكنم
 ممك ضمي ودالك ففحي وتشديد يله ايصر لمش معضض معنائه الكدامة كافك ضمي ودالك ففخيله

هم

كنم

كنم

كنم

اکاد بن باقی فلان نسبه اکرم فتح بن له لومک یعنی بدنام اولمک مقابلیدر و بلوت یغور کتور مکه
دخی دبرل یقال کرم الصحاب اذا جاء بالغیث الکریم کافک فتی ورائک کسری و مدله نیک نام اولان
کسبه یقال کرم من الباب الخامس فهو کریم و کریم اهل عفو اولان کسبه به دخی دبرل صفوح معاسنه
انکرام کافک کسریله کریمک جعی الکرماء کافک ضمی ورائک فتی و الفک مدله کذلک جعی یقال
قوم کرام و کرماء الکرانیم کافک فتی و بایک کسریله جمع موثی یقال نسوة کرانیم و کرم صفت
معاسنه دخی استعمال اولنور بوتقد برجه مذکور موثی و مفردی و جعی برابر اولور یقال
رجل کرم و امراء کرم و نسوة کرم انکرام کافک ضمی ورائک تخفیفله کریم معاسنه الکرام
کافک ضمی ورائک تشدیدله مبالغه ابله کریم اولان کسبه یقال رجل کرام اذا فرط فی الکریم
المহারمة ممک ضمی ورائک فتحله کرم اظهار اید سمک یقال کارمته فکرته اکرمه من باب المغالبة
الاکرام هم منک کسریله برکسبه به حرمت ایتک تقول اکرمت الرجل اکرمه واصله اکرمه مثل
اد حرجه فاستغفوا الاجتماع الهزین خذوا الثانية ثم اتبعوا فی حروف المضارعة الهزیه و کذلک
یفعلمون الاتراهم حذفوا الواو من بعد استغفوا لالو قوعها بین باء و کسرة ثم اسقطوا مع الالف والتاء
و النون یعنی عربلک اطرا دال الباب بعض نسبه فی ایشک عاد تلید رعلت موجه یوغیکن و کاه اولور
ضرورت شعر دن اوتری اصلنه رد اولنوب همزه مخذوفه فی اثبات ایدر لو اکرام اولاد کرام صاحبی
ار لغه دخی دبرل یقال اکرم الرجل اذا فی اولاد کرام ما اکرمه فعل تعجید را کرامدن و ناذدر
زیرار ماعیدن فعل تعجب کلز یقال ما اکرمه لی بکانه عجب اکرام ابتدی معاسنه المکریم ممک ضمی
ورائک فتی و تخفیفله اکرام معاسنه مصدر در تنکیم خفش ابتدی به ضلوعدن یهن الله فماله من مکریم
قراءت ابتدی رائک فتحله اکرام معاسنه مدحل و مخرج کبی ادخال و اخرج معاسنه الکریم
کافک فتی ورائک سکونیه اوزم چیوغی نکک معاسنه و کرم قلا ده دخی دبرل یقال رأیت فی عنقه
کرما حسنا من لؤلؤ انکرمة کافک فتی ورائک سکونیه شول کریمی مکدر که جوز مثانده
اولقی نهایت بولد یعنی برده دوزر المکرمة ممک فتی ورائک ضمیه صفت حیده در المکرم ممک فتی
ورائک کسریله جعی اوصاف حیده معاسنه و مکرمة کاه اولور محل صقده دخی استعمال اولنور یقال
ارض مکرمة للنمات اذا کانت حیده لها المکریم ممک فتی ورائک ضمیه مکرمة کیدر روزنده
و معناده کسائی ابتدی مد کرده مفعل کلدی الایکی کله که ایلرک بری مکرمة و بری معوندر الاکرومة
همزه نک ورائک ضمیه کرمدن اعجوبه کیدر عجبیدن مابه لا کرام معاسنه تنکیم عجبوبه مابه التعجب
معاسنه در المکرمان ممک ورائک فتحله کرمله موصوف اولان کسبه ملا مان لومله موصوف
معاسنه اولد یعنی کبی یقال للرجل یا مکرمان التکریم فتحته ورائک ضمی و تشدیدله تکلفه کریم اولقی
یقال تکریم لغتاً الجلیل الاستکرام همزه نک و تانک کسریله برا یونسه حادث فلیق یقال استکرم
اذا استحدث علقا کریم و اعلی عن مهمله نک کسریله هر نسبه نک اوسنه دیرو فی ایشل استکرمت فار بط
یعنی اونسنه حاصل قلرک حفظ ابله الکرام بالضم و التشدید اکرم من الکریم جوهرینک بو کلاهی
تکراردن خالی دکلدر در اول بخنده مرور استدر الکرامون کافک فتی ورائک تشدیدله جعی
التکریم تانک فتی ورائک کسری و مدله و کسبه به حرمت ایتک اکرام معاسنه الکرامة کافک فتی
ورائک تخفیفله اسعدر حرمت معاسنه یقال نعم و حبا و کرامة و کرامة کذلک قبو باغنه یا خود کوب
قیاعه دبرل اکثر نسخ جوهریده جبا و اقع اولمشدر جمیله قبو معاسنه و بعضنده حاه مهمله ابله واقع
اولمشدر کوب معاسنه و کرامة نزول معاسنه ده کاور یقال جل الیه الکرامة و هو مثل الغزل بضم النون
جوهری ابتدی بادیه کرامة نزل معاسنه سو ال ابتدی بلد بلدی الکریم کافک ضمی ورائک سکونیه
کذلک حرمت معاسنه در کرامة کبی ابن السکیت روایت و در حال نعم و حبا و کرامة کافک ضمی ورائک

کرم بشی کسمون دیو تنکیم حریردن اولان کرمیشلرده شتعار قدر و صاحب صراحتک بشی مقایده
قطعه و دوالی که برکن بندیدیدیکی مناسب تکدر زیرای قضیه سنه بطن قاشه دخی متاول
اولود لکسم کافک کسر یله شول نسنه در که دوه کبردیکی زما ده اغزنه بظفر تقول کعمت البعر
من الباب الثالوث اشدت به فدی میا به المکعوم مهک و عینک ضمی و مد یله اغزی بغلمش دوه
کالمکم کافک فقی و عینک سکو نیله دوه اغزن بطن وقاب اغزن اور تمکه دخی درلر تقول کعمت
ماله و اع اشدت دنا سه و کم فور خودن بطنوبه فالقه دخی درلر بقال کعمت الخوف فلا رجوع و کم
نلو تمکه دخی درلر المکعوم عینک ضمی و عینک فقیله کذلک اویمک یقال کعمتها و کاعها اذا التفتها
فی التفتیل یعنی او برکن اغزنه اغزنه الله الکلام کافک فقی و لامک تخفیفه اسم جنددر قلبه و کثیره
متاول اولور الکلم کافک فقی و لامک کسر یله اوج کله دن اقله اطلاق اولنماز زیر کلمه کجیدر
نجه یله بق کی و نبق مدر اغنا جنک عینک درلر و کلمک جمع اولسنه دلیل و در که سبویه کابنده هذاب
طلم کلام من العریذ عینک درلر الکلام دیمشدر زیر اکلم ایله اوج نسنه دیشدر آنلرک بری اسم بری فعل
و بری بحر قدر بری حصه قطعی دلالت ایدن نسنه بی ابراد اشددر و احده و جاعته احتمالی اولنی
اکتور عینک الکلمه کافک فقی و لامک کسر یله کلم واحد در و تم فقیله سی کلمه در در کافک کسری و لامک
سکو نیله کید و کید و کید کی و ورق و ورق و ورق کی و کله قصیده دخی درلر اولندن آخره و ارجعه
الکلم کافک فقی و لامک کسری و مد یله شول یکسنه در که سنو کله سواشور الکلم علی وزن التکریم
و یکسنه سواشور سواشور الکلام کافک کسری و لامک تشدید یله معناه یقال کلمه تکلیما و کلاما مثل کذب
تکذبا و کذا الکلمه تشدید یله لامک ضمی و تشدید یله سواشور تقول تکلمت کلمو کلمه الکلمه میک ضمی
و لامک فقیله تجوابا شقی تقول کلمه اذا جاوبت الکالم فانک فقی و لامک ضمیله کذلک جوا بلسق
تقول تکلمه بعد التهجیر یعنی ابرشد قدر صکره خبر لشک و یقال کافا مصار من فاصحا تکلمان
ولا تطل یتکلمان یعنی بری رندن فقه طعنا یدی جوا بلسد بلر المتکلم میک ضمی و لامک فقی و تشدید یله
محل کلام یقال ما بعد متکلم ای موضع کلام الکلمانی فقیله و بانک تشدید یله فصیح الکلام اولان
کسنه منطبق معنانه کسر یله الکلم کافک فقی و لامک سکو نیله باره جراحت معنانه الکلم
ضمینله جمعی باره ل معنانه الکلام کافک کسر یله کذلک جمعی و کم باره ل معنانه ده کلور
جرح کی و باغ اور مغه دخی درلر تقول کلمه کلم و فرای بعضهم دابه من الارض تکلمهم ای فخر هم
و نسهم الکلم علی وزن التکریم جوف باره ل فخر یج کی تشدید یله کثیر ایچوندر کلمه الله کافک
فقی و لامک کسر یله حضرت عیسی علیه اطلاق اولور صلوات الله علیه و کلمه الله اطلاق اولندیغی دینه
نافع اولدیغیچوندر الکلام حقه فقه حاصل اولدیغی کی شکیم سبف الله و اسد الله درلر و بعضی ایتدی
کلمه تشدید کسری بلا ایتدی اولوندر کلام خدا یله حاصل اولدیغی جادر انکلموم کافک و نانک ضمی
و لامک میکو نیله بوزی اقلی اولان کسه کثیر یلم الخدی و الوجه معنانه مکلمه میک ضمی و کافک
و نانک فقیله بوز اقلی اولوب دیورک اولما قدر یقال امراة مکلمه اذا کانت ذات و جنین من غیر ان
تلفظها جهومه الوجه ام کثوم کافک و نانک ضمی و لامک سکو نیله رسولک صلی الله علیه و سلم
کثره و رندن و نیک کیتدر رضی الله عنها الکلم کافک ضمی و میک تشدید یله کوکاک یکی آستین
معنانه الکلام همزه نانک فقیله جمعی بکلمه معنانه الکلمه کافک کسری و میک فقیله کذلک جمعی
حب ایله حبیه کی و حب کوب معنانه در الکلمه کافک ضمی و میک تشدید یله شول تقیه در که
مد و در یاشی اور ترکی ایچوندر درلر الکلم کافک کسری و میک تشدید یله یکی ظهور ایدن یمشک
و جبهک نور زنده اولان فانی الکلم کافک کسر یله جمعی جبهک فانی معنانه و کام دوه
زیر همون دیو اغرنه تخفیفه فانی نسنه دخی درلر لاکه همزه نانک فقی و کافک کسری و میک تشدید یله

کلم

کلم

کذلک

كذلك كك جعي الاكام همزه نك فحيلة كذلك جعي الاكام ككذلك جعي بونلر جمله ججك قابلری
معنا سندر المكموم ميم اولك فتي و نائتك ضمي ومديله شول انا جدر كذا نك بمشي ظهور اتمش اوله
يقال كك النخلة على البناء للمجهول وكم الفصل دخي دبرلر بنا مجمحول اوزره بخان دوه ياور ميم
طوغد فقه قوت بولنجه اورنلسه ومكموم ابصر مسون ديو اغزي بغانمش دوه به دخي دبرلر الاكام
همزه نك كسريله اناج ميمه فابن اظهار ايتك التكميم على وزن التكر بمعناه يقال كك النخلة وكمت
اذا اخرجت كامها و الاكام كوكا ككه يك ايتك دخي دبرلر تقول اكمت القميص اذا جعلته كبن الكم
كافك فتي وميك تشديدك برنسنه بي ستر ايتك تقول كمت الشئ اذا غطينه وكوب اغزي بغلفه دخي
دبرلر يقال كمت الحب اذا شدت رأسه وحب جاء مهملة نك ضمي ايله كوه دبرلر الكمكام كافك فتي
وميك سكونيله اعضاسي صق اولان كسنه مجتمعت للثاني معنا سنه كم كافك فتي وميك سكون اوزره بنا سيله
اسم ناقص مهمدر و بونك استعما ليمون ايكي محل واردر بری استفهام و بری خير بيان استفهام
ايتك كم رجلا عندك ديو مابعدن تميريت اوزره منصوب ايدرسن و بيان خبر ايتك كم درهم انفت
ديوب مابعدن كذلك تميريت اوزره مخفوض قبلرسن معنای تكثير افاده ايتك تكم تكيم معنای تقليل افاده
ايتك كبر ايله دخي مخفوض قبلرسن بس كم رب ككه سنك نقضي او اور افاده ده و اكر كم ككه سن اسم
كوم
تلم قبلورسك اخرن مشدد قبلوب منصرف ايدرسن تقول اكثر من الكم وهو التكمية الكوم كافك
فتي و واولك سكونيله ايفر قسرق اوزر بنه صجرحه قيقال كام الفرس اشاء يكو مها كوما اذا نزل عليها
الكومة كافك ضمي ومديله بر مفقدار طيراغی جمع ايدوب باشن بوكسك ايتك و بواسعمالده صبرة
من الطعام كيدر التكوم على وزن التكر يم بغن يغن ايتك تقول كومت الزاب اذا جعلته كومة كومة
الكوما كافك فتي و واولك سكوني والفق مديله شول ناقه در كه اور بكي بيوك اوله عظمة السنام
معنا سنه الكوم كافك ضمي ومديله دوه سور بسندن برقطعه الكيمياء كافك كسري ومدى وميك
كسري والفق مديله سيما و زني كبي شول معروف جوهر در كه بعض معدنيات ذهبه قلب ايتده
استعمال اولتور و سيما و سمان نشان معنا سندر الكهام كافك فتي و هانك تخفيفه كسري اولاب قلم
يقال سيف كهام اي كليل و عاجز اولان ديله دخي دبرلر يقال لسان كهام اي عي و قلب اولان اته
دخي دبرلر يقال قس كهام اي بطي و كهام حملدن قالمش پيره دخي دبرلر يقال رجل كهام اي مسن
لاغناء عنده و غناغين مجهمه نك فحيلة منفعت معنا سندر و يقال قوم كهام ايضا الكهم كافك فتي
وهانك كسري و مديله كذلك مسن اولوب عمل نمائده اولان بير الاكهام همزه نك كسريله بصر
لثم
ضعيف و لمق يقال اكهم بصره اذا كل ورق (فصل اللام) اللثم لامك فتي و همزه نك كسري و مديله
دق الاصل اولوب تخيل النفس اولان كسنه اللثم لامك كسريله جعي لثيم لره معنا سنه اللوهم لامك
ضمي و همزه نك سكونيله صفت مزبوره اوزره او لمق الملازمة ميك و همزه نك فتي و لامك ماينده
سكونيله معنا الملازمة لامك فتي و همزه نك مديله بمعناه ايضا يقال لوهم الرجل لوها و ملازمة و ملازمة
الملازمان ميك و همزه نك فتي و لامك سكونيله لوله متصف اولان كسنه مكرمان ككه سنك نقضيه و
الملازم ميك كسري و لامك سكوني و همزه نك مديله لثم اولتور كعذرنه قيام كوسترن كسنه الملازم
وزن مزبور اوزره همزه نك قصريله بمعناه و انوزر يدايتدي ملازم لثيم لري معذور طوق كسنه در
اللاثم همزه نك كسري و لامك سكوني و همزه اخبره نك مديله لثم اولان كسنه لرفصلن اشلك
ابوزيدروايتي اوزره يقال الاثم اما اذا صنع مايعوه الداس عليه لثيما اللوهم لامك ضمي
و همزه نك فحيلة جفتي قو للندغى جفت التي و هر نسنه كه اول خوب و معتبر اولدو غنه بناء عاربه
و رليه مناع يتدن و هيري نسنه دن اللازمة لايك فتي و همزه نك سكونيله زره كه حالت حربه كيرل
اللاثم كذلك لامك فتي و همزه نك سكونيله جعي زره لره معنا سنه اللوهم لامك ضمي و همزه نك

فخيله مفر دصغه سي اوز ره نگر کي کذلک جعي على خلاف القياس کو ياکه اوئمه کله سنک جهيدر
 ونغر نوک ضمي وعين مجه نك فخي وراء مهله ايله سر چه مثالنده بر جنس ولام او قه ايو نك
 وضع ايمکه دخی دير تر نقول لائمه السهم لاما ولام شول او قه دير لر که اولک اوز رنده لوام بلکي
 اوله لوام بلکي تفسيري کلور ان شاء الله تعالی ولام ياره بي اعليوب اير کلمغه دخی دير تر نقول لائمه
 الجرح والصدع ادا شد نه فالنام ولام مجتمع معناسنه دخی کلور يقال شي لائمه اي مجتمع مله نيم
 الاستلام همزه نك وتانک کسر يله ره کيک يقال استلام الرجل اذ البس اللامه الملاثم معيت ضمي
 وهمزه نك فخي وتشديد يله ره کين کسسه لائمه لائک فخي وهمزه نك سکون يله بر ر جلاک اسميدر
 اللوام لائک ضمي وهمزه نك فخي وتخفيف يله شول قنات بلکيدر که قوش قنات نديو شرد کده بلک
 التمه کبر موب اوز رنده کلور واو خيلر قنده مقبول اولان دخی بوزر يابوصق اوله ب شکر اوزر
 التمه کبر ن جانب کي اولماز الملاثم ميمک ضمي و لائک مديله جمع ايدوب اصلاح ايتک تقول لائمه
 بين القوم ملاثم ادا صحت وجهت واذ اتفق الشيار فقد اتما ومنه قولهم هذا طعام لا يلائمني ولا تغل
 لا يلائمني فانما هذا من اللحم اللامه لائک ضمي و ميمک تخففي ايله بر اسنه نك مثلي ومناسبي يقال ليتزوج
 الرجل من النساء لئنه اي شکله ومناسبه و لئه اخر يله اولان هاوسطندن حذف اولان همزه در
 عوضدر اللائم لائک کسري وهمزه نك سکون يله صلحه وخلق بيننده اولان تفافه دير لر يقال
 تبين لئم اذ اظفر علامه الوفاق وقد بين همزه نك کابلين في الليام جمع ائم اللائم لائک فخي وتانک سکون يله
 بر کسسه نك کو کسسه دور تمک لت کيدر وز ناو معني و ذکر اولان جوهر نك عبارتندن فهم اولان در
 لکن جوهر ي باب ناده لت کله سن ذکر اولان معنيه ياره ز پس مناسب اولان بودر که لت ناده شده ايله
 لت بدن تخفيف او تشديد يله ناه مثانندن صکره بام مو حده ايله اللائم لائک فخي و ثانه مثلك سکون يله
 دوه اياغيله طاشي اوفاتمق نقول لئم البعير الحجاره بخفه يلثمها من الباب الثاني اذا کسرها و ائمه
 دخی دير لر قبله معناسنه نقول لئم فاها من الباب ربع اذ قبلتها و کا او اور فخي دخی کلور باب نايدن
 اللائم ميمک کسري ولامک سکوني وتانک فخيله طاش و فاديجي يقال خف لئم بصک الحجاره وطاش
 دوه نك ياغن بحر و ح ايمکه دخی دير لر يقال لئم الحجاره خف البعير اذ اصابته وادته وادما دال
 مهمله الله فتمغه دير لر المثلوم ميمک فخي وتانک ضمي ومديله بحر و ح اولان ابق يقال خف مثلوم مثل
 مرثوم اللائم تانک کسريله بغيله طاش اوفادن دوه اللائم لائک ضمي وتانک سکون يله جعي ذکر اولان
 دوه لر معناسنه اللائم لائک کسريله نقايدن اغز اوز رنده کلن نسنه نكيم لغام نقايدن بورون اوز رنده
 کلن نسنه در اللائم لائک فخي وتانک سکون يله اغز بشيق اوردق نقول لئم المرأة يلثم لئمن الباب الثاني
 الالتام همزه نك وتانک کسريله بمعناه اللائم فختينله و تانک ضمي وتشديد يله بمعناه ايضا نقول التمث
 وتلثم ادا شدت للتام و لئام بشمغه دخی دير لر نكيم الان رور ايتدي اللئه لائک کسري وتانک
 سکون يله رد ور لو بشيق اوز تمک بقال هي حسنه اللئه باللجام لائک کسريله اويان لکام معناسنه
 و لجم کذلک حبض کورن عورت بغلندغي نسنه اللئيم فختينله و جيمک ضمي تشديد يله لجام بغلق
 وفي الحديث تلجمي اي شدي لجاما يعني حبض بدن بغلن و بواسفغري کله سنه بکر معناده واستفاد
 اردانکن ايکي اياغي اره سندن الوب قوشاغند صو ققدر عر بلرک جاء فلان وقد لفظ لجامه ديدک لري
 شول کسسه حقه دده که مصلحتندن زجت و مشقه بورغن و صوسر عودت ايدن نكيم جاء وقد قرض
 رباطه دير لر يعني جيع قيودني قطع ايمکه کلدي دامن خلاص بولان اهو کي ملجم ميمک ضمي
 و جيمک فخي وتخففي ايله بر ر جلاک اسميدر اللئم لائک فخي و حانک سکون يله ات کوش معناسنه
 اللئم لائک فخي و حانک سکون يله کذلک واحدي ات ياره سي معناسنه اللئم لائک کسريله جعي
 اللئم لائک ضمي و حانک سکون يله کذلک جعي اللئم فختينله کذلک جعي و لجم اي کسکدن

لثم

لثم

لجم

لجم

صوب بیکه دخی دبرل تقول لمت العظم الجم من الباب الاول اذا عرقته اللحمه لامك ضمی وحاتك
 سکونيله قرابت معناسته در ولجه برك ارفجته دخی دبرل لامك ضمی وفتی جائز در ولجه البازی
 شول اندر که طوغنه صید ایدو کی نسته دن و برزل بونک دخی لامك ضمی وفتی جائز در اللحمه
 مبلک وحاتك فتی ولامك سکونيله رفته ده عظیم محاربه اولق الاستحمام همزه تک وناک کسر بله عدو
 رکسته بی اورنه به الملق يقال استلحم الرجل علی البناء للمجهول اذا احتوشه العدو فی القتال واحتواش
 حاء مهمله وشین مجمله ابله اورنه به الملق المتلاحه مبلک ضمی وحاتك کسر بله شول باش یاری در که
 نا ثیر ایلیم وسمحاقه ایرشیمه وسمحاق سبک کسری وحاء مهمله ابله باش کسککک او زر نده اولان
 یوفقه مدری الملم مبلک ضمی وحاتك فتی بله برجنس بزه دبرل ولحم کذلک شول کسته به دبرل که
 اکا صداتی بدر له تقول لمت القوم الجمهم من الباب الثالث اذا اطعمتهم اللحم ولا تمل الجمهم ولا صمعی
 بقوله الا لحم حاتك کسر بله شول کسته در که ات بدر یحی اوله ولاح لحم صاحبته دخی دبرل لان
 ونامرکی الحمام لامك فتی وحاتك تشدید بله شول کسته در که ات صتر تابع اللحم معناسته الاطعام
 همزه تک کسر بله طور و ب بوزیمه ده ضر به محتاج اولق يقال الحم الذبابة اذا وقفت
 فلم یبرح فاحتاج لی الضرب والطم برفسته فی قولایله دخی دبرل تقول الجمک عرض فلان اذا امکنک
 منه تشتمه والحمته سبی یعنی اکا فلجم قولایلم والطم بزه ارضای آتفه دخی دبرل و فی المثال الحم
 ما اسدیت ومعنای مثل ارشن بجوزدکک نسته تک ارضای دخی ات دیک او لوزی یعنی احسانی عام
 قل والطم رکسته تک او نه ات جوق اولغه دخی دبرل يقال الحم الرجل اذا صکر فی بیته اللحم
 والطم اکمک دانه سی اولغه دخی دبرل يقال الحم الزرع اذا صار فیه حب والطم حری مشد قلغه
 دخی دبرل الا لطم همزه تک وناک کسر بله حرب مشد اولق تقول لمت الحرب فاللحمت
 والطم باره بیکه دخی دبرل يقال اللحم المرح للبره لحم مبلک فتی وحاء مجمله تک سکونيله بندن
 برقیله در که ملوک عرب زمان جاهلینده آنلردن اولوردی که آنلرل عمرو بن محمد بن نصر النخعی در
 اللحم لامك ضمی وحاتك سکونيله در بابا القلریدن برجنس بالقدر که اکا کوسج دخی دبرل اللدم لامك
 فتی ودالک سکونيله لصحی وروایی اوزره شول طاش صدر که آواز ویره وشول یوه دوشن نیسته تک
 آوازیدر که شدت اوزره لوله فی حدیث وایله لا کون مثل الضم یجمع اللدم حتی تخرج فصا دی یعنی
 شکیم بللی قورده کادیدر کوازیب دوت طشره جقمه قله دوراضه دوشک و یومعاندن اورمغه لدم
 دیدیلر یصل لدمت اللدم لدما من الباب الثاني ولدم عوزت کندی ابله بوزنه اورمغه دخی دبرل يقال
 لدمت المرأه وجهها اذا ضربت وکولی المجننه یضن انک کولی کنسون یو اورمغه دخی دبرل يقال لدمت
 خبر الملة اذا ضربت وطلولم فزی مرمت ایتکه دبرل تقول لدمت الثوب لدما اذا رفته اللدم دالک
 کسر بله اور یحی اللدم فختبله جعی اور یجبار معناسته خادمه خدم کی الالتدام همزه تک وناک
 کسر بله اضطراب والندام النساء عورتلری صاغی صغری کنی الربله کو کستر نه اورمغه دخی دیول
 اللدم لامك فتی وهاک کسری ووسیلله اسکی بز ثوب خلق معناسته ولدم مرمت اولتان بزه خجی یولو
 يقال ثوب لدم ای مرقع مصلح اللدم مبلک ضمی ودالک فتی وشدید بلیه کذلک مرمت اولتان بز
 التلدم علی وزن التکریم بز مرمت ایتک بفسل لدمت الثوب نعلها اذا رفته اللدم لامك
 کسر بله شول نسته در که انوکله خف وخلق غیری مرمت اولخو نعل کیدر جوهر تک مثل الرقاق
 دیدیکته ن فهم اولتان بود که لدام دخی رقاق کی جمع اوله لکن صاحب من یصل لدمی معنای مفر بله
 تفسیر ایتشد ووجوهر بلیه صغیر مفر دار جلع ایدوب اللدام مثل الرقاق لدم به الحقی دیدی دخی
 بونی تأید ایدر یونان اعرب صاحب صراطک لدما معنای معدری ابله تفسیر ایدوب دروه
 کردن جامه و مؤزه دیکه و یو بوجه تک یوفتی اولورد که لدام افسلند معدر در و اجمده وجمه

لحم
لدم

اطلاق اولنوردنه التلدم فتحته و دالت ضمی و تشدید به براسکوبه مرمت اولنه محتاج اوانی
یقال تلدم الثوب اذا خلق واسترفع وتلدم یزیمایوب مرمت ایکنه دخی دبر یقال تلدم الرجل ثوبه
ای رفته بعدی ولا بعدی مثل تردم الالدام همزه مک کسریله جعی دائم اولق یقال الدم علیه الحمی
اذا دامت ام المدم میک کسریله ولامک سکونی و دالت فتحه حانک کتبی المدم میک کسری
ولامک سکونی و دالت فتحه شول رجل احق در که کثیر اللحم اولوب ثقیل اوله وعلدم شول
طاشدر که اولکه چکر دک او فادر رواکا مرضاخ دخی دبر المذام میک کسری ولامک سکونیله
بعناه اللدم فتحه قرابنده اولان حرمتارو حرسته لدم دید کارینک وجهی بودر که حرمت قرانی
اصلاح ایدوب او شدر وعر بلرک اللدم اللدم دیدکاری اندا یجدرکون تأکید اچوندر و معناه
حرمتا حرمتکم و بینا یتکم لافرق بینا دیمک اولور اللدم لامک فتحی و ذال معجمه مک سکونیله و برده
ثابت اولوب طو رفق ابوزیدروانی اوزره تقول لذمت المكان لزمان من الباب الرابع اذا رسته و جعبه
کتور مک معنائه ده کلور یقال لذهه الشی اذا عجمه کافی شعر الهذلی الالدام همزه مک کسریله
لارم قلنی تقول الذمت فلانا فلان الذما والذام حر بص قلنی معنائه ده کلور یقال الذم به علی الشاء
المجهول اذا اولع به والذام دائم قلنی معنائه ده کلور یقال الذم فلان کر امنک ای ادمهاله المذوبه میک
ضمی و دالت فتحه حر بص قلنان نسنه الزوم ضمتبه بر نسنه به اولشقی یقال لزم الشی لازمه
لزوما و لزم به ایضا الملازمه میک ضمی و زانک فتحه بر نسنه دن ابرماقی یقال لازمه الزم لامک
کسریله ملازم اولان نسنه ضربه لازم زانک کسریله ترکیب اضنا فیدر ثابت معنائه در ضربه
لازم کبی الزام همزه مک کسریله بر نسنه بی لازم قلنی الالتزام همزه مک و نانک کسریله لازم ایدمک
تقول لزم الشی فانزمنه و التزام ایکی کسره بری رینک بوینده صار شبهه دخی دبر یقال التزام
لذا اعتقا و صاحب صراح بومعاری فرق ایتوب التزامی مطلقا بکردن کردن ایه تفسیر ایتشدر
لزام لامک فتحی و میک کسری اوزره بناسی ایه قطام کبی لازم معنائه ده در یقال سببه سبه تكون
لزام ای لازمه المزم میک کسری ولامک سکونیله شول ایکی انا چدر که اوزره لربی دومرله بکدوب
قیلچیلر و اکنه جیلر قوللا نور کلیدن مثالنده اولور اللطم لامک فتحی و طانک سکونیله ال ابا سبله
اوزرق طنبجه معنائه ده فی التل له ذات سوار لطمین و بونی شول عولت دیمشدر که اتی طنبجه ایه
پورن عورت اندی ادفی ایش اللطم لامک فتحی و طانک کسری و مدیه شول آدر که اولک البنده
اولان بیاضی یوزینک بر جانیه انمش اوله به سال لطم الفرس علی مالم بسم فاعله فهو لطم واطیم
شول او خلاصه دبر لکه ناسی وانه سی اولش اوله و عی عین مهله ایه و جم ایه انه سی اولنه دبر
وهم با مای اولنه دبر و لطم شول دوه باور یسینه دخی دبر که چوبان سهیل یلدری طوغد یفی کبی
اتی طونوب سهیل یلدرن کوردکی شمدن صکره بر قطره سودا مع دیوب یوزنه طنبجه اوروب
بر جانیه ابر واطیم او کدل آکربنک طقور نجیسه دخی دبر الملطم میک ضمی و طانک فتحی و تشدید به
شول یوز که طنبجه اورلشدر یقال خدمه لطم شد دل اکثره لاطمه لاکم فتحی و طانک کسری و مدیه
شول دوه در که طنب کوزرو نچار اسبان کوزرو کا اولور عطار از چارشوسنه دخی لطمه دبر
الملاطمة میک ضمی و طانک فتحه طنبجه ایه لور مق التلاطم تانک فتحی و طانک ضمه طنبجه ایه
پور شقی یقال لاطمه قلاطه الالتطام همزه مک و تانک کسریله در با مو جتک بری بر نه طوقمه سی
یقال التلطمت الامواج اذا ضرب بعضها بعضا التلسم فضته و تانک ضمه بر کسره و ایشده تانی
قیلوب کاکمک یقال تلسم الرجل فی الامر اذا تمکث فيه و تانی و خلیل ابتدی فاعلم بر نسنه دن ابرکوب
تأمل اینه در اللغصام لامک ضمی و غین معجمه نک تخضیغه دوه مک لغزنده اولان کوبک زبد البعیر
معنائه الملاغم میک فتحی و غینک کسریله اهرک اهراتی دل ابر شد بکی بره و ارنجه و بولغام بعیر دن

الذم

لزم

العلم

三

٢٠

مفعول صنفه سی اولمق احتمالی وارد و لغام بعیرک تفسیری الان مرور ایدم التلغم فختنبله و غینک
ضمی و تشدید یله برنسنه بی اغراض افرقه سورمک تقول لغمت بالطیب اذا جعلته فی الملائم و تلغم
برنسنه بی تذکر معنای سنده استعمال اول نور قال ابن الاعرابی قلت لاعرابی منی المسیر فقال تلغموا
یوم السبت ذکروه و تغلمک تذکر معنای کلمی حین تکلمده ملاغم یعنی اغراض اطرافی متحرک
اول یغنه بنا و در اللغ لأمک فخی و غینک سکون یله مصاحبک اولان کسنه یه یقینا لمدکی سنه بی
خبر و بر مکدر کتابی روایتی اوزره یقال لغمت الغم لغما من الباب الثالث اذا اخبرن صاحبک بشیء
لا یستغنیه اللغام لأمک کسریله و فائله تعابک بورن اوچی اوزره اولنی و اصمعی ابتدی خان نقاب اغز
اوزریده اولسه کالغام و لنام دیرل فائله ثانی بری برنه تبدیل ابعکله دفائی و دثاء دبدکاری کبی عجمی
ورنی اوزره باز یغسوری معنای اللغ لأمک فخی و فائک سکون یله عورت اغزیه یسقی طو تنقی یقال
لغمت المرأه فاهها بلغامها من الباب الثانی اذا نغبت التلغم فختنبله و فائک ضمی و تشدید یله کذلک یسقی
طو تنقی الانتقام همزه نک و فائک کسریله بمعنای یقال لغمت و نغبت اذا شدت اللغام و اوزریده ابتدی لغمت
تلغما دیرن خان دلبدکی اغزک اوزریدن الوب نقاب کبی ایدنسک بورن او حنه ابرشمنه و اکر بورکی
اوزریده یا خود بعض اوزریده اول وقتی تلغمت دیرن زرا که اول بو حینه لغام اولماز نقاب اولور
دیدکی و بتویم بومعاده ثلث تلغما دیرل القم لأمک و فائک فخیله بولک اوزریده سی و سطر طریق معنای سنده
القم لأمک فخی و فائک سکون یله بولک یا غیری سنه نک اغزن طو تنقی تقول لغمت الطريق و غیره
انقمه من الباب الاول اذا شدت فحی و لقم لقمه بومعاده دخی دیرل تقول لغمت اللقمه من الباب الرابع
الانتقام همزه نک و فائک کسریله کذلک لقمه بی بومقی تقول لقممت اللقمه اذا ابتلعها التلغم فختنبله
و فائک ضمی و تشدید یله لقمه بی تدیرج و ثانی ایله بومقی التلغم علی وزن التکریم لقمه بوترقی
تقول لقمتها غیری تلغما الانتقام همزه نک کسریله کذلک بوترقی تقول لقممتها حجر علی
طریق الاستعارة التلغامة تانک کسری و لأمک سکون یله لقمای جوق بودن کسنه لقمان لأمک ضمی
و فائک سکون یله کر کسر صاحبی اولان کسنه نک اسمیدر که شعرانی عاده نسبت قلوب لقمان بی
عادر دیرل لکم لأمک فخی و فائک سکون یله برکسنه بی بومقی ایله اوزریده تقول لقمته الکمه لکما
من الباب الاول اذا ضربته بجمع کفک الملکمه میمک ضمی و فائک فخی و تشدید یله شول کلیمه دیر که
یومر غله بالمش اوله اللغام لأمک ضمی و فائک تشدید یله شام شریفه بر طاعک علمیدر و لکموم میمک فخی
و فائک ضمی و مد یله مکه شرفه بر صوبک اسمیدر اللم لأمک فخی و میمک تشدید یله برنسنه بی جمع
ابدوب اصلاح انک یقال الم الله شعبه ای اصبح و جمع متفرق من اموره و منه قولهم ان دارکم لومعه
ای تم الناس و یجمعهم ولم برنسنه بی جمع ابدوب المعه دخی دیرل و منه قوله تعالی و تأکلون الثراث
اکلامای نصیبه و نصیب صاحبه و قال ابو عینده یقال لممت اجمع حتی اتیت علی اخره الا لمام
همزه نک کسریله بومقی نزول معنای سنده یقال الم به ای ترکیه و المام قریب اولمعه دخی دیرل و فی الحديث
وان عابثت الی ربع ما یقتل خطا ابوی ای یقرب من ذلک و یحط حاء همزه نک و ذلک فخیله یومر ضد که
طوارک قارئ شبر و و المام ذنب صغیر ایست که دخی دیرل و بعضرا ابتدی المام و باله قریب و لمقدر
و نالی ایست که سزن المام میمک ضمی و لأمک کسریله شول او غلاند و که باو غه قریب اوله اللغم
فختنبله و باله قریب اولان فعل ولم کذلک جنون دین رحاندر الموم میم اولک فخی و ثانی ضمی
و مد یله شول کسنه دیر که نده حالت جنون اوله اللغه لأمک فخیله شئ قلیل و برنسنه یه ال ذکر مک
یقال باصابت فلانا من الجن لیه یعنی ارا منهم و لیه حادنه دهر و شدت روز کار معنای سنده ده کلور
المه میم اولک ضمی و ثانی کسریله شیدا بدیادن نازل اولان سنه العین اللامه میمک تشدید یله
شول کوردر که آنک نظرندن بر ابر لوق ابرشه یقال عینده من کل هامة و لامة هامة هو امک و احدیدر

لغم

لغم

لکم

لم

حشرات ارض معانسه اللمة لامك كسريله شول باشدن اين صاچدر كه قواقد اولان كوپه برندن
تجاوز قله و چان اموزله اينسه اكاچه دبرلر چيك ضميمه اللم لامك كسرى و ميمك فحيله جى اموز اين
صاچدر معانسه اللام كذلك لامك كسريله جى و لام احيان معانسه ده كورينال فلان بزور نالما
اى فى الاحاين مالمه انقبيل ميم ولك ضمى ولا ملرك فحيله فلاك خرطومى و مالمه مجتمعه معانسه ده كلور
ود كرمى اولوب برك اولان اسنه معانسه ده كلور يقال كنية مالمه اى مجتمعه مضموم بعضها الى بعض
وصخرة مالمه اى مستدرة صلبة المومة ميم اولك فحى و ثابتنك ضمى ومديله كذلك مجتمعه معانسه در
ود كرمى اولوب برك اولان معانسه دخی كلور يقال كنية مالمه مجتمعه وصخرة مالمه اى مستدرة صلبة
يلامك ولا ملرك فحيله رموضه لك اسميدر كه اول اهل يملك بقاتيدر الم همزه لك ولا ملرك فحيله معناه
لغة فيه لمسا لامك فحى و ميمك تشديد يديه بلاتونى لماعت سنه در فرار و اى اوزره نكتم باري نعالينك
وان كلالا يوفينهم ديدكى قولنده واقع اولشدر ميمك تشديد يديه قراءت اولنقى اوزره وقتا كه لمعاده ميمار
چوق اولديسه برى حذف اولندي وزهرى لماقرا ت ابدى جمع معانسه و بعضه لماي الامعاسه در
دبشدر لكن لغته لماك الامعاسه كله سى معروف دكلدر لم لامك فحى و ميمك سكوتيله حرف نفيدر
ماضيه اولقى اوزره تقول لم بفعل ذلك يعنى ذلك الفعل انذن زمان ماضيه صادر اولمادى و بوحروف
جازه دندر و حروف جازمه لم بماوان شرطية و لاه ناهيه و لام امر غايدى و سبويه ابدى كلمة لم فعل
معانسن نى ايجوند ر زمان ماضيه ايشلدى معانسه و لن سيعمل معانسن نى ايجوند ر زمان مستقبله
اصلا ايشلر معانسه ولا بفعل فيما اى معانسن نى ايجوند ر زمان مستقبله ايشلر معانسه و ما بفعل الان
معانسن نى ايجوند ر زمان حاله ايشلر معانسه و لما قد بفعل معانسن نى ايجوند ر زمان ماضيه البتة
ايشلدى معانسه بركنه قدمات فلان ديسه كا اولور آنك جوابنده لما ولم بمت دبرلر و لماك اصلى
لم در اوزر بنه ما داخل اولشدر و كا اولور الم محله استعمال اولنور تقول ايتك و لما اصل البك اى ولم
اعل اليك و كا اولور لماك معانسن لم معانسن متغير اولوب واقع اولنچون و اولما ايجون سبب و جواب
واقع اولور تقول ضربه لما ذهب و لم لم يذهب و فعل لما نضكره مرفوع اولوب عملدن منقطع اولمق
جائز در مدخول لما حذف اولنما غلة تقول قارب المكان و لما تر يدوما دخله على تقدير و لما تكن تريد و لما اكن
ادخله و لم دن صكره انقطاع جائز دكلدر لم لامك كسرى و ميمك فحى اوزره شاسيله بر حرف در كه
اكسره رنسه استفهام اولنور قال الجوهرى و لم بالكسر حرف يستفهم به تقول لم ذهبت ولك ان تدخل
عليه فاقم تحذف منه الالف كذا فى اكثر نسخ الجوهرى ولا يخفى غلطه و فى بعض النسخ واصل لم لام الجر
دخل عليه ما وحذف منه الالف وهو الصواب ولك فى توجيه النسخة الاولى ان الضمير فى عليه راجع
الى حرف المكسور المتفهم من قوله بالكسر اى ولك ان تعتبر دخول ما على حرف الجر وتعتبر حذف
الالف بعده كما قال الله تعالى عفا الله عنك لم اذنت لهم ولم اوزرته هاء وقف ادخال ايدوب لمه ديمكه
جائز ر اللوم لامك و واولك سكوتيله و اللومة لامك فحى و واولك سكوتيله كذلك فحى هذل معانسه
تقول لامه على كذا لوم او لومة الموم ميمك فحى و لامك ضمى ومديله فنامش كسنة التلوم على وزن
للكريم كذلك فنامق يقال لومه شدد للمباغة اللوم لامك ضمى و واولك فحى وتشديد يديه لا يملك
جسيدر را كه ر كع كى اللامحة همزه لك كسريله ملامت معانسه در اللومى لامك ضمى ومدى واللك
قصيره بمعناه اللوامم لامك فحى و ياك كسريله لا يملك جى اللوم ميمك فحى و واولك كسريله
ملامتك جى اللامة على وزن الحالة شول فستدر كه آنك اوزرته لوم اولنور الامة همزه لك
كسريله لوم اولنقى ايش ايشلر يك يقال الام الرجل اذا اتى بما يلام عليه و ابو عمرو ابدى المنه دبرلر
لمنه معانسه الميم ميمك ضمى و لامك كسرى ومديله صفت مزبوره ايله متصف اولان كسنة يقال
لام فلان غير مليم يعنى كاه ايشلر قنادى و فى المثل رب لا يلم مليم يعنى تعيب ايدن كسنة لك جوغى

لوم

عیلودر الاستلام همزه نك و ناك كبريله ملائمہ لابق اولوب رسوا باق طلب اتمك بقال استلام
 الرجل الناس ای استدم الملاومه ميك ضمی و واولك فتحيله ایکی كسنه بری برن قنایق اللام
 ناك فتحی و واولك ضمیله برنیجه كسنه بری برن قنایق بقال تلاوموا اذا لام بعضهم بعضا اللومه
 لامك ضمی و مدیله شول كسنه در كه خلق اتی قز اللامه لامك ضمی و همزه نك فتحيله شول كسنه
 در كه خلق اول قز هزأه الله هزأه كبی اتاوم فتحینه و واولك ضمی و مدیله برنسنه ده اكانوب منظر
 اولق لام الانسان علی وزن الحال انسانك شخصی اجودر مهموز دكدر اللام حروف
 زایدن در ایکی نوع اوزره در بری متحرك و بری ساكندر اما متحرك اولان لاملا اوجدر بری
 لام امر و بری لام تا كیو بری لام اضافتدر اما لام امر بقم زید كبی كه بونكه غایبه امر ایدر لر و كاه او اور
 بونكه مخاطبه دخی امر ایدر لر و قری و بذلك فلتفر حوا بالثناء وكاه اولور شعرده لام اری حذف
 ایدر ب بطریق الاضمار علی باقی قلو رل و امر حاضر لامنده دخی حال بویه در و اما لام تا كید
 بش نوع اوزره در بری لام ابتدا در كك قولك زید افضل من عمرو و بری دخی ان مشدده
 و مخففه نك خبرینه داخل اولندر كك قوله تعالی ان ربك لبالمصادق قوله تعالی وان كانت
 لكیرة و بری دخی لو و لولانك جوانیه داخل اولان لامدر كك قوله تعالی اولایا اقم لكیة
 مؤمنین و قوله تعالی لو تر بلوالعینا الذین كفو و او بری دخی نون تا كید لاحق اولمش مضارعه داخل
 اولان لامدر كك قوله تعالی لیسجنن و لیكونا من الصاغرين و بری دخی جواب قسم اولان لامدرو تا كید
 لامر نك جبعسی جواب قسم اولمغه صالح اولور كك قوله تعالی وان منكم لمن لیطئن بس لام اولی
 تا كید ایچون و ثانیه جواب قسم ایچوندر ز بر اقسام بر جمله در كه جمله آخری ایله صله لور كه اوله قسم
 علیه در ثانیه اولایله و كدا و لسون دیو و بو ایکی جمله نك مابین برنجه حرف ایدر بط ایدر لر كه اول
 حرفله فحو یون جواب قسم ایله تسبیح ایدر لر و اول حرفلر كبری ان مكسوره مشدده در و بری
 قسم ایله جوابی یننه داخل اولان لامدر كه بونلر ك ایکیسی بر معنایه در كه قولك والله ان زید اخیبر منك
 و والله زید خیر منك و والله لیقومن زید یحسان لام قسمی فعل مضارعه داخل فلسفه اخرینه بانون
 مشدده و بانون مخففه داخل ایدر لر معنای استقبالی تا كید ایدوب معنای حالن اخراج اتمك ایچون
 و بری دخی مكسوره اولان ان در كه مخففه اوله و بونلر ك ایکیسی بر معنایه در كه قولك والله ما فعلت
 و والله ان فعلت و والله ما ان فعلت بمعنا هما و بری دخی لادر كك قولك لا فعل و حلف محذوفه متصل
 اولماز الا بوحروف خمسة نك بیه و كاه اولور بونلر لفظدن حذف اولنوب كلامده مقدر او اور لر
 اما لام اضافت سكون نوع اوزره در بری لام ملكدر كك قولك المال زیدو بری دخی لام اختصاص در
 كك قولك اخ زیدو بری دخی لام استفایه در كه قولك باللهاء كه تقدیر كلام باقو مالماء اذ عوكم در لامی
 بو مقوله پرده مستوح قلو رل مستغاث به ایله مستغاث له بین فرق ایچون بالله رجال ایوم الاربعا كبی
 و اكر مستغاث به اوزره لام آخری ایله عطف اینسك معطوف اولان لامی مكسور ایدر رسن التباس
 من دفع اولد ایچون و بری دخی لام تعجبدر كه مقنوحدر كك قولك بالعجب والمعنى بالعجب اجضر فهاذا
 اوانك و بری دخی لام هلندر كی معانسنه در كك قوله تعالی لتكونوا شهداء علی الناس و ضربته لیتأدب
 ای لکی یتأدب و لاجل التأدب و بری دخی لام عافیتدر كه كك قوله فللموت تعدد والوالدات
 سخالها یعنی والد لرقوز یلرن موت ایچون یسلر لر یعنی یسلمك عافیتی و تدر و بری دخی لام جدددر
 ماكان و لم یكن دین صكره و بو همین نفیدن صكره واقع اولور كی قال الله تعالی و ماكان الله لیه عذهم
 و یتنهم ای لان بعدهم و بری دخی لام ناریخدر كك قولك ككبت لثلاث خلون ای بعد ثلاث
 و اما ساكن اولان لاملر ایکی نوع اوزره در بری لام معرفدر لر جمل كبی و لام تعریف ساكن
 اولد یغیچون اوزره همزه وصل داخل اولدی انوكاه ابتدا صحیح اولسون دیو یحسان لام ماقبله

متصل اولسه همزه ساقط اولور و بری دخی لام امر در حقان لام امر له ابتدا اولسه مکسور اولور
واکر انوک اوزر بنه حرف عطفدن بر حرف داخل اولسه انده کسر و تسکین جائز اولور کقولته تعالی
ولیحکم اهل الانجیل اللهم لامک فتنی وهانک سکونیه یومقی ابتلاع معناسنه یقال لهجم من الباب الرابع
اذا ابتلع اللهم لامت ومیک ضمی الیه شول ناقه در که سودی چوق اوله واهوم زیاده منخی
اولنه دخی دیرلر و یوکر که آه دخی اهوم دیرلر اللهم لامک فتنی ومیک کسری ومدله جمعی
جومر در معناسنه اللهم لامک ضمی وهانک تخفیه چوق عسکر کو یا که انلر هرنیه راست کلورلر
ایسه بودرلر اللهم لامک ضمی وهانک فتنی و یانک سکونیه افت داهیه معناسنه ام اللهم وزن
مز بورلر و زنه معناه اللهم لامک کسری وهانک فتنی ومیک تشدیدله عطف وزنی اوزره شول
اندر که زیاده یوکر که اوله کوبا که اولیری بودر و عطف ثقیل اولدن کسینه دیرلر واهم یوکر
و فرموده اولان کسینه دخی دیرلر واهم کثیر العطا اولان کسینه ده دیرلر خضم کیدر و زناو معنی
لهم هانک ضمی ومیک فتح اوزره بناسی و تشدیدله اصلنده اللهم ایدی بالله معناسنه اخر ند اولان
میم مشدده حذف اولنسا حرف ندادن عوضدر ملهم میمک وهانک فتحله بر موضعک اسمیدر که
انده حرمانا جری چوقدر یوم ملهم وزن مز بورلر و زنه بنی تمیم الله حنیفه راسته واقع بر حرک
اسمیدر الالهام همزه ن کسری به بر سنه بی قلبه القا اتمک و قلبه القا اولسان نسنه به دخی دیرلر یقال
الهم الله الاستلهم همزه ن و تانک کسری به الهام طلب اتمک تقول استلهم الله الصبر الهم
همزه ن و تانک کسری به دوه باور یسی مده اولان سودی جله اتمک تقول التهم الفصل مافی لضرع
اذا استوفه اللهم علی وزن جعفر شول واسع بوله دیرلر که چکنامش اوله یقال طریق لهجم
ای واسع مذلل و لهجم یوکر کاسه به دخی دیرلر قدح عظیم معناسنه اللهم علی وزن لند حرج
بر سنه به حر بیص اولنق و جهری ایدر یجملدر که بونده میم رأید اولوب اصلی لهج اوله حرص
معناسنه اللهم علی وزن الدرجه کسمک قطع معناسنه یقال لهزمه ای قطع الله ادمه لامک
فتنی و ذالک کسری به و غر بلر لصوص معناسنه ابو عمر و رواتی اوزره اللهم علی وزن جعفر
کسکین کوندر عمر فی الهمزه علی وزن الدرجه کسینه به فیر سیمک یقال لهزم الشب خدیبه
اذا اطعمهما الهمزتان لامک و رانک کسری به شول ایکی سیوری ککدر که قونق اننده چکنه نایت
بودیغی رده اولور و بعضیلر قونق دینده اولان ایکی یومری ایدر دیدی الهمزه لامک و رانک کسری به
واحدی ذکر اولنن ککدر که بری معناسنه اللهم لامک فتنی و رانک کسری به جمعی و لهزم تمیم الله
بن ثلثه بن عکله سلسله سنه دخی دیرلر که انلری عجل خلقا سنددر (فصل المیم) الموم میمک ضمی و خدیله
شع معناسنه در موم برسام علمته دخی دیرلر و برسام برمر صدر که غدا ی غلیظدن حاصل اوله ب
برسام اناری کبی ناری اولور الموم میم اولف فتنی و یانیک ضمی و مدله ذکر اولنان علمته مبتلا اولان
کسینه یقال میم الراجل فهو موم مامه طالع وزنی اوزره بر اسمدر که ابن مله الا یانیک لقی اذن
ما خودر و میم حروف هجادن بر حرفک اسمیدر میم میمک و یانک فتنی وهانک ماینده سکونیه
کله استفهامدر ندر حالک و ندر شانک معناسنه و صاحب صراح اخرنک سکونیه تنصی ایتمدر
فصل النون) النامة نونک فتنی و همزه ن سکونیه آواز صوت معناسنه یقال اسکت الله نامة ای نغمته
و صوتو بعضیلر نامة دخی دیدیلر میمک تشدیدله پس یوتقد بر جه مضاعفدن ایلور التیم نونک فتنی
و همزه ن کسری و مدله شول آوازدر که انده ضعف واردر انین کبی یقاز نام یثم من الباب الثاني
و ثم یای اواز و بر مک دخی دیرلر یقال نامت القوس نثما و ارسلان کورد سنه دخی دیرلر یقال
سمعت نثم الاسد النجوم ضمتله ظهور معناسنه یقال نجم الشیء نجم بالضم نجوما اذا ظهر و طلع
یقال نجم السن والقرن والتب ونجم الخارجی و خارج شول کسینه در که اولونق کوسره اصلنده

لهجم

لهجم

لهزم

لهزم

موم

نجم

لؤلؤ لؤلؤ بوعكرى و يقال لؤلؤ ناجة موضع كذا الى بعت وتزوج غين معجده اليه نظم ورمعناسته در النجم
ميتونو جيك فحمله معجده مناسسته در فقال فلان منجم الباطل والضلالة الى معجده النجم
كسرى و جيك فحمله معجده مناسسته در فقال فلان منجم الباطل والضلالة الى معجده النجم
فنى و جيك فحمله معجده مناسسته در فقال فلان منجم الباطل والضلالة الى معجده النجم
لؤلؤ دير ك فنى نككى كى مثلا قال الله تعالى والنجم والشجر يسجدان و النجم بللوه دلخى دير ك كو كعبه
معناسته و النجم لام نككى ربا يلندى در كه اول كر ديمكله معروفه و النجم فكر اولان بلدر ك علميدن
ز يد كى و عمو كى همان طالع النجم ديسر لر باي دير ك و نغان الف لامي اخراج اينسه لركه او اور
و نجم اصل معناسته در كور بلك لاس لهذا الحديث نجم اى اصل النجم ميل كضى و جيك كسرى
و تشديد به شول كسبه در كه تعيين وقت ايله و مجحه منجم ديد كلى بو جته ندر النجم
على و زن النكرين تعيين وقت ايتك و اوقات معينه اداى مال ايتك بقول انجمنه المثل ان امدته فجو ما
الانجام همزه نك كسرى له كوكب نوري اجمعى يقال انجمنه المثل ان امدته فجو ما
على الاستمرار فمعجده دير و انجام صفوق و معروفه من دفع اولفقه دلخى دير كى فنى النجم البرد و النجم المطر
اذا افلق النجم نونك فنى و طالك كسرى و مديله نككى ايتك يقال نجم الزجلى نجم من الباب
الثاني اذا افلق النجم نونك فنى و طالك كسرى و مديله نككى ايتك يقال نجم الزجلى نجم من الباب
شكند و اولان فرموى قوس كه ايتك انقد دير زو امان فارسيد سرخ اوى دير ك و لجام كذا لك
بر امان اسير كه اول سايك بين السلكه السعد نك ايتك اجمعى كتاب المفسره و وايت ايتك
اوروه النجمه نونك ضنى و طالك تخفيفه اغز يارى اى بدهن معناسته و صاحب مشراح اب يبنى
اليه تفسير ايتك در النديم فحمله بيشيان اولمى و فى الحديث النديم توبه القدامه نونك فحمله معناه
يقال ندم حلى ما فعل ندم او ندمه من السباب الرابع النديم فحمله ودا لك طمى و تشديد به
معناه يقال ندم الامام هسره نك كسرى بيشيان فلى يقال ائمه الله فندم الخدمان نونك فنى
وذلك سكونيله بيشيان اولان كسبه نادم معناسته و ندمان هم قد خد دلخى دير كى فقال فلان
على الشرب فهو ندمانى المديحه نونك و ذلك فحمله بيشيان اولمى فقال النديم خفت اوستد مة
الندامة ميل كضى و ذلك فحمله بيشيان اولمى فقال النديم خفت اوستد مة
و مديله هم قدح اولان كسبه يقال نادى على الشرب فهو ندمى النديم نونك كسرى له نككى جنى
الندامى نونك فنى و الفك قصر له ندمانك جنى هم قدح لومعناسته الندامة نونك فنى و ذلك
سكونيله ندمانك مؤنثى الندامى كذلك نونك فنى و آخر ندم الفك قصر له جنى قال امرأه فماعت
ونسوة ندامى و بعضه ايتك مدامه مدامه ندمان مقلوبه در شرب اوروه مدام اولمى معناسته و ندم
هم كسبه ندميله شربه ادمال ايتك كلام عربيه قلب جوى واقع لولور هسى كى كه قوموسدن مقلوبه
و جذب اليه جند كى و ما طيبه اليه ما يطبه كى و خزن النجم بللوه من النجم كى و واحد اليه و ساد كى
و خزن مجتهله ايتك در ايتك فحمله دير كى النديم نونك فنى و سبك كسرى و مديله خوب و سلايم اولان
نور كار و نسيم روز كار ملايم ايتك دلخى دير كى النديم نونك فنى و سبك كسرى و مديله خوب و سلايم اولان
نسبت الريح فيما و فيما من الباب الثاني النسيم فحمله روكار له ملايمه بيشيان قائم دن اول
و منه الحديث بشت فى نسيم الساحة اى حين ابتدائت و اقبلت اوائلها و ما اغتدتن مراد قيامت كوتيدو
و نسيم كذلك نسيمه كلاسك بجهد النسيمه فحمله نفددر و فنى المده مقلوبه در و فى الحديث
تنبكوا الغبار فده تكون النسيمه نونك فنى و نسيمه مقلوبه نونك فنى و نسيمه مقلوبه نونك فنى
انبطه دلخى دير كى النسيم فحمله و سبك كسرى و تشديد به نككى نككى نفس معناه و نسيم و نسيمه
ارن بولفقه دلخى دير كى الحديث لانسيم و اوج ايتك اى وجد و انسجهما و بعض نسيمه در رخ ايتك

نجم
نجم
ندم

نسم

دخی واقع اولمش بل معناسنه روح فتح رائله نسیم معناسنه اولمیشی کبی المنطقه مینک ضعی و سبک
 فحیه بله فحی و لمی شامه معناسنه یقل اناسیم اذا شامه المنسم مینک فحی و سبک کسر بله دوه طباقی خف غیر
 معناسنه و کسائی ابتد منضم فعله من مشتهر یقل اناسیم نسیم نسیم نسیم نسیم نسیم نسیم نسیم نسیم نسیم نسیم نسیم
 و اصمعی ابتد منسم دوه قوشی اباعنده دخی استعمال اولنور دوه اباعنده اولند فحی کبی و نسیم و جهت
 معناسنه دخی کلور یقال من این منسم ای من این وجهتک التسمیم علی وزن التکریم ان متغیر
 اولوب برامز رایحه بقله بشلیم و نسیم بر فاسد ایشه بشلیمه دخی دیر یقال نسیم القوم فی الامر
 اذا اخذوا فیه و لایکون الا فی الشر و منه قولهم نسیم الناس فی عثمان رضی الله عنه المنسمه یونک
 فحی و شبنک کسر بله برامز رایحه بقلین نسیم یقل بدی من الجین و تحوه نسیمه التسم فحیه بله شول
 انما جت اسمیدر که اندن بای ایشلر و نسیم کذلک نمش کله سنک قلیدر و نمش بر نسیمه اق و سیاه
 نقطه اولمی یقال نسیم من السباب الرابع التسم یونک فحی و شبنک کسر بله شول صغردر که
 اق و سیاه نقطه لری اوله منسم مینک فحی و شبنک کسر بله مکه مشرقیده بر عماره غورتک اسمیدر که
 جان حزانعه و جرم قبیله سی قتال انک دیطسه لک طیبیه طیلنور لری و جان که منوره لک
 طین استعمال ایشلر ماینلرنده قتال جوق اولوردی اکاشاه انام من عطر منسم کلامی مثل
 اولمشدی و بعضلر عطر منسم حب بلما ندر بدی النظم یونک فحی و طانک سکویه اینجوی
 ایلکه دیزمک نقول نظمته اللؤلؤه اذا جمعت فی السک النظمیم علی وزن التکریم بمعناه و نظم شعره
 دخی نظم لؤلؤه لو دن ما خود در نقول نظمته الشعر نظاما و نظمته نظمیا و نظم ایچودیز سنه دیر یقال
 نظم من لؤلؤه و هو فی لاصل مصدر و نظم حکمر که سور مسکه دخی دیر یقال جاءنا نظم من جراد
 و هو الکثیر و جوزادن اوج بلدزه دخی نظم دیرل النظام یونک کسر بله شول ایلکدر که اکا ایجو
 دیرل النظام همزه نک و تانک کسر بله دیزمک لتساق معناسنه و دیزمک معناسنه ده کلور یقال
 طعنه فانظمه ای اختله و اختلال خاه مجمله بله بر نسیمه صبیغه دیرل النظامان یونک کسر بله کلرک
 قارنده ایکی یوکرک جاسلرنده ایکی اوزن باعدر النظام همزه نک کسری و یونک سکویه تاوغک
 قارنده یومورده اولمی یقال انظمته الدجاجة اذا صار فی بطنها بیض النعمه یونک کسری و عینک
 سکویه ال بد معناسنه و صبیغه یشه معناسنه و نمت و انعام اولسان سنه بخشش معناسنه النعمی
 یونک ضعی و عینک سکوی و الفک قصر بله کذلک نعمت معناسنه و فحی یونک مفتوح قلک انی مدوده
 قیلر سن النعماء یونک فحی و عینک سکوی و الفک مدیه بمعناها انعم یونک فحی و عینک کسری
 و مدیه بمعناها و نعمت مال معناسنه دخی کلور یقال فلان واسع النعمه ی واسع المال نعمت یونک
 کسری و عینک سکویه خوب اولدی معناسنه درمغه قولهم ان فعلت ذاک فهو اوعت بریدون و نعمت
 الحصله و نعمت اخرنده اولان تا حالت وقفه ثابتدر نعم و نمت فعل ماضیلر در لکن افعال نصرفی کبی
 نصرف اولنار لری بر بونلر ماضیلر در حال معناسنه استعمال اولنلر در برس نعم مدح ایچون و نمت دم
 ایچوندر و بونلر در درت افت وارد بری نعم در یونک فحی و عینک کسر بله و بری دخی نعم در یونک
 و عینک کسر بله کسری کسری به نافع قلغه و بری دخی نعم در یونک کسری و عینک سکویه
 و بری دخی نعم در یونک فحی و عینک سکویه نقول نعم الرجل زید و نعم المرأة هند و ان شئت نقول
 نعمت المرأة هند بری رجل فاعل و زید مرفوع در ایکی جهتن بری مبتدا اولوب خبر مقدم اولمی
 اوزره و بری دخی مبتدا ای محذوفک خبری اولمی اوزره کویا که نعم لرجل دینلکه مخاطب من هو
 دیمکن تقدیرا جوابنده هوزید دینور هو لفظن حذف انک اوزره شکیم عرب طایفه سنک عادتنددر
 مبتدا حذفی باخود خبر حذفی جان نعم رجلا دیسک نعم کله سن معرف باللام اولان رجلی مضمیر
 ملوب انی رجلا قولی الله تفسیر ایدر سن زیرا نمت و نمت کله سنک فاعلی بالالف لامه معرف اولان

نسم

نظم

نعم

کلمه در یا خود الف لامنه معرف اولنه مضاف اولان کلمه در لکن الف لامدن مراد تعریف جنسدر
 تعریف عهدی دکلدر و یا خود من بورلک فاعلی شول ضمیر مبهم در که انی نکره منصوبه نفسیر ایدر
 نعم کلمه سنک فخره مسخر اولان ضمیر مبهم اولدقدن پس حقیقته فاعل نعم رجا زیددر رجل اولور
 وبالجملة نعم وئیس کلمه زیده فاعل نکره اولمق کرک باصویره و یا خود معنی فاعل من بور خبر اولد بنفدن
 اوتزی زیرا نعم الرجل زید حقیقته زیدر جل جید مشابه سنده در و بوم مقامده عبارت صحاحده نوع
 اغلاق او اب نسخ صحاح تصرف ساخله اختلاف اوزره اولد یحیون صاحب مختار الصحاح
 و صاحب صراح حله متوجه اولمسلر در و نعم وئیس کلمه لرن علمو علمک غیر معنی معرفه که انده نوع
 ایهام اولمده ولی اعتراف ایلره ضمیر مصل اولماز مثلا نعم زیددیمزل و ایزدون نعموا دیمزل نعمان نونک
 کسری و عینک و میم اولک سکونیه ساکنین بین جمع ایتمک اوزره کقوله تعالی نعمنا بهضکم زاکر
 دیرلر سک نونی ده مقنوح قبلر سک عینی مکسور قلدن صکره و نقول غسلت غسلا نعمنا تکفی بامع نعم
 عن صلته ای نعم ما غسلتک نعم نونک ضمی و عینک سکونیه وسعت و رفاهیت که بوسک مقابلدر
 بقال یوم نعم و یوم بوس الانعم همزه نونک فعی و عینک ضمیمه جمعی بوس بوسک جمعی اولد یعنی کبی
 النعمه ضمیمه برسته و ترو لایم اولمق بقال نعم النبی نعمه من الباب الخامس و انعم بنعم دخی کلور باب
 را بعدن حذر یحذر کبی و بونده لغت ثانی دخی وارد در که من بورزدن در کبدر که اول نعم بنعم در ما ضیده
 عینک کسری مضارع ضمیمه و لغت رابعه دخی وارد در که اول نعم بنعم در عینک کسریله ایکسند دخی
 و بولفت شاده در النعم فخریه و عینک ضمی و تشدیدله ناز و نه بیه بومک الحمة نونک فعی و عینک
 سکونیه بمعناه التعمیم علی وزن التکریم برکنسه بی ناز و نعمده فلیق المناسعة بمیک ضمی و عینک
 فخریه بمعناه بقال نعمه الله و انعمه فتمیم و مناسعه ناز و نه بیه برورس بوان عوره دخی دیرلر و نعم
 ببرک هواسی موافق اولغه دخی دیرلر بقال اتت ارض فلان فتعمتنی اذا وافقته المنعمه بمیک ضمی
 و عینک فعی و تشدیدله کذلک ناز و نه بیه برورس بوان عورت المنعم بمیک کسری و نونک سکونیه زیاده
 انعام ایدمی کسنه مفضل بمعنا سنه الانعام همزه نونک کسریله نعمت و برک بقول انعم الله علیک ای
 جعلک ذانعمه و انعم الله صاحبک ای چه له ذانعمه و ظاهره و انعام نعم دیمکه دخی دیرلر بقال انعم له ای
 قال له نعم و زیاده فله دخی دیرلر بقال فعل کذا و انعم ای زاد و کوزی ایدن فله دخی دیرلر بقال انعم الله بک
 عینا ای اقر الله عینک عن تحبه النعمه نونک ضمی و عینک سکونیه کذلک کوزی ایدن فله دیرلر
 بقال نعم الله بک عینا نعمه من الباب الرابع مثل غلم غلسه و زهره و غلمه مجامعنه حر بصر اولغه و زهره
 المذن بری اولغه دیرلر بقال نعمک عینا یعنی خدا کوزی ایدن ایسور و بقال نعمه عین و نعم عین
 بمعنی افعیل ذلک کرامه لک و انعاما لعینک الانعام همزه نونک فخریه اولدقدن بورین طوارلر النعم
 فخریه و احدى اولدقدن بورین طوارلر بری بمعنا سنه و بوسمک اطلاق اکثریاد و چه قسمه در
 و فرایندی نعم مذکر در مؤنث استعمال اولماز بقولون هذا نعم وارد النعمان نونک ضمی و عینک
 سکونیه جمعی حل ایلر جلان کبی قوزیلر بمعنا سنه و انعام کاه مذکر و کاه مؤنث اولور قال الله تعالی
 فی موضع مما فی بطونه و فی موضع مما فی بطونها بود کرا و انان جوهری کلامیدر لکن انعام
 نعمک جمعی اولد یعنی تقدیرجه علی کل حال مؤنث اولوب ضمیر مذکر ارجاع اولمان صورده تاویل
 لازمه اولور الانعم همزه نونک فعی و عینک کسری و مدبله جمله سنک جمیدر و بونکله نکریم مراد اولور
 یا خود انواع مختلفه مراد اولور نعم فخریه برکنسه به وعده ایتمک و برکنسه بی تصدیق ایتمک
 و استفهامه جواب و برک بمعنا سنه در و کاه اولور نعم بلی مفهومک مناقضی اولور نعم تصدیق
 ایچون و بلی نکذب ایچون اولغه ملایرکنسه بنم سنک فکده امانتم وارد ردیه نعم دیرلر
 صدیق و بلی دیرلر نکذب اولور نعم نونک فعی و عینک کسریله نعمده لغتدر کسائی روایتی

اوزره انعام نونك فتي وعينك تخفيفه دوه قوشی شتر مرغ معانسه النعمه وزن مزبور اوزره
 واحدی تذکیر و تأنیثی جائز در حجام ابله خامه و جمد له جراده کی یقال ثالث نامتم اذا رنحوا
 عنی اهلهم و نفر قوا و منهل صوا در صوا یحییك بر معانسه و نعمه براتك دخی اسعد و نعم عین و نعمه
 عین قره عین معانسه ده کلور یقال نعم عین و نعمه عین فی جواب شخص ۴ فی اقل ذلك کرامه لك
 و انعاما لعیك و صاحب مذهب بونی بر سر و چشم معانسه تفسیر استدر مراده مخالف اولد یغی
 ظاهر در بر اعلی الرأی و العین مفهومیله انعاما لعیك مفهومیك فرقی ظاهر در و نعمه شل
 انما حه دیرل که قبونك ابکی جاننده اولان میلار اوزره ارقری قورل ابن النعمه نونك فتيحه براتك
 استمیدر فرس معین معانسه و قرا مصنف ادلو کائنده ابتدی ابن النعمه ابقده بر طسرك اسمی
 عر بلردن بووجه اوزره استماع اولمشدر دیدی و ابو عبیده ابتدی ابن النعمه شدت حربك استمیدر
 و یحیی بر تعیر درانه لقی و او غایق معانسی مراد دکلر نونكیم داء طی کلامنده مرض مقصود دکلر
 و جا و اعلی بکره فایدهم کلامنده حقیقت بکره مقصود دکلر و نعمه ماغ التمه دخی دیرل و نعم
 و نعمه بریده علامت طریق ایچون دکلر نعمه دخی دیرل نعم نونك فتي وعينك كذلك تخفيفه
 و موضعیك استمیدر یقال فلان من اهل بك و نعم بولدر یمن اطرافندن ابکی موضعك استمیدر النعمه
 نونك فتي و بانك کسریله مارل فمردن بر مزلک سمیدر که اول سکر بلددر موج اولان سر بر اندامه
 شیه در دوردی طشمره متوجه و دوردی ایچر و متوجه در نعمه نونك فتي وعينك تخفيفه
 بهس نام گسنه نك القیدر النعمی نونك ضمی وعينك سکونی و الفک قصر یله قره العین معانسه در
 بحال فی مقابله امر نعمی عین یعنی اقل ذلك کرامه و انعاما لعیك النعمی نونك ضمی و الفک
 قصر یله جنوب بلیدر و بوجیع یلرک اطیبی اولدیفیچون نعمی دیدیلر و نعمه مالک دخی دیرل قصارک
 معانسه که نهابت امر بودیمک اولور نعمان بن المنذر نونك ضمی وعينك سکونیله عرب طائفه سن
 ملک بدر که کاشا غایق نسبت اولنورانی صیانت اید و ب فورید یغی ایچون و ابو عبیده ابتدی
 عرب طائفه می ملوک حیره نعمان دیرلر بر نعمان بن منذر انلرک آخری ایدی و حیره ماء مهمله نك
 کسریله کوفه فر بنده بر شهرک استمیدر و كذلك نعمان طائفه بولنده بر دره نك استمیدر که بر حاجی
 عرفات طاغنه جقروا کانه نعمان الارک دخی دیرل نعم عینک کسری و سکون اوزره بناسیله کله دعا
 و تحیدر منه قولهم عم صباحا کویا که نعم بنم دن مأخوذ در باب سادسدر کله کل اکل یا کل دن
 مأخوذ اولد یغی کی استخفافا همزه سن حذف ایتکله النعمیه نونك فتي وعينك کسری و مد یله
 برانما جک استمیدر النعم علی وزن التکریم بر موضعیك استمیدر مکة مشرفه طایفه اندام همزه نك ضمی
 و نونك فتي و بانك سکونیله كذلك بر موضعیك استمیدر نعم نونك ضمی وعينك سکونیله و عورتك
 استمیدر النعم نونك فتي و غین مجیه نك سکونیله کلام خنی تقبل منه نعم بنم من الباب الثانی و بنم
 من الباب الثالث نعم و نعم تکلم معانسه دخی کلور یقال سکت فلان فاقم بحرف النعم ففتیله
 و غینک ضمی و تشدید یله كذلك تکلم معانسه در یقال سکت فلان فاقم بحرف النعمه نونك فتي
 و غینک سکونیله صوت معانسه یقال فلان حسن النعمه اذا کان حسن الصوت فی القراءة النعم
 نونك فتي و قافک سکونیله رکنه به عتاب ایتک یقال نعمت علی الرجل انعم نعمان الباب الثانی
 اذا عتبت حایه و یقال ما نعمت من الا لاحسان ای ما رأیت منه العتاب غیر الاحسان و کسائی ابتدی
 نعمت دخی کسرافله لغتدر و بر سنه بی کره کورمکه دخی دیرل بقول نعمت الامر ایضا بالغی
 و نعمت بالکسر اذا کرهه الانتقام همزه نك کسریله عتاب ایتک یقال انعم الله منه ای عاقب النعمه
 نون فتي و قافک کسریله استمیدر عتاب معانسه النعمات نونك فتي و قافک کسریله جمعی النعم نونك
 فتي و قافک کسریله كذلك جمعی کلمات و کلم کلد یکی کی و اگر دیرل من قافی ساکن فلو صر

نعم

نعم

حر کنی فونه نقل ایتمکله نفسه دبرسن النقمه نوک کسری وفاقک سکونیه بمعناها علی مامر انفا
 النقم نوک کسری وفاقک فقیله جمعی عتایلر معناسنه نعتک جمعی نعم کادیکی کبی النقمه نوک
 فقی وفاقک کسری ومدیلله نفس معناسنه بقال فلان میون النقم ای مبارک النفس وبونقیه دن
 ابدال او انمه در تکیم مر ورا بتدی ناقم فاقک کسریله عامرک نقیدر النقم نوک فقی ومبت تشدیدله
 قو غیجلیق ایتمک بقل نم الحیث بنه وبعده من الباب الاول والثانی ادا فقه وقت فاقله وناه مثاله
 غمازلق یتکه دبرلر وغم غمازه دخی دبرلر انعام نوک فقی ومبت تشدیدله کذلک غماز معناسنه در وغم
 کذلک براوند که رایشه سی خود برلسان فارسیده اکا سبسنر دبرلر غتابد بارعر بده عوامک نم نم
 دید کلری اوند که ریاحین حسنه دندر الشیمه نوک فقی ومبت کسری ومدیلله اسمدر قو غیجلیق
 معناسنه ونفس وحرکت معناسنه کلور منه قواهم اسکن الله نامته ای مایتم علیه من حرکنه وکاه اولور
 همزه ایله استعمال اولنوب یاشدن مشق اعتبار اولنور صوت معناسنه النقمه علی وزن الزلزله
 برسنه بی تزیین ایدوب یاند رلق بقال نم الشی نحمه ای رفسه وزخر فیه المنعم الاجه اولان بزقال
 ثوب منعم ای موشی النقمه نوالرک کسری ومبتک مایتم سکونیه شول یاصندر که تازه اولانرک
 طرنا غنده اولور النقم نوک کسری ومبتک ویا نک تشدیدله اسان روم اوزره منقور فلس معناسنه
 ونوک ضمی دخی لغدر النقمه وزن مزبور اوزره واحدی وابوعیده ایتدی نمی شول در همدر که
 آده قورشون باخود نحاس وارد روغی کاه اولور احمده معناسنه دخی کلور بقال مابهاغی ای مابها احد
 النوم نوک فقی ووارک سکونیه او یخو ووا یخلی بقال نام بنام نومامن الباب الرابع و بازار کساد
 اوزره اولغله دخی دبرلر نقول نامت السوق ویزا سکیمکه ده دبرلر بقال نام الثوب اذا الخلق النائم
 یانک کسریله او یخو به وارن کسنه ونا تم محل نومه دخی اطلاق اولنور بقال لیل انم ای بنام فیه
 کقولهم یوم عاصف وهم ناصب وهو فاعیل یعنی مفعول فیه النیام نوک کسریله جمعی
 النائمة یانک کذلک کسریله موشی النوم نوک ضمی و و اوک فقی وتشدیدله نا تمه
 کله سنک جمعی اصل اوزره النیم نوک ضمی ویا نک فقی وتشدیدله کذلک نا تمک
 جمعی لفظ اوزر بنه جوهر نک بوتقر برندن فهم اولسان بودر که نوم ونیم موشه مخصوص
 اوله لکن مخصوص دکلدر تنکیم قائمک جمعه قوم و فیم و صائمک جمعه صوم و صیم دبرلر و تنکیم
 قام و سده دخی نائمک جمعه نوم دبد کلر نه اشارت اولمندر نمت نوک کسری ومبتک سکونیه
 نفس متکلم در و یونک اصلی نومت ایدی و اوک کسریله رفا که وارن سکیم اولندی اجتماع سا کبندن
 اوزری حذف اولنوب کسریله سی ماقبله ویرای و یونک حتی مضوم اولمندی و او محذوفیه دلالت
 ایتمکچون قلت کله سنده قاف مضوم قلندی کی لکن نمتده مکسور قلندی مضوم ایله مکسور
 بین فرق ایچون یعنی قات ملوا لمت ملو نوک اصلاری مغایر اولدیغن اشعار ایچون وصحاح نسخ لری نک
 اکثرده للفرق بین المضوم والمفتوح و انع اولمندر وجهی ظاهر دکلدر مضوم له مفتوح دن مقصود
 مستقبل اولمک بعدی خفی دکلدر و اگر عبارت للفرق بین المفتوح والمکسور اولسه اظهر اولوردی
 و اما کلت کله سنده کاف مکسور اولمسی با ساقطه به دلالت ایتمک ایچوندر امامذهب کسائی اوزره قیاس
 مستردر زیر کسائی قال کله سنک اصلی قول در در و اوک ضمیمه و کال کله سنک اصلی کبل در در یانک
 کسریله بس جوهر نک بو کلامدن لازم کلور که کسائی نمت دیه ضم نوله نم نوک فقی ومبتک سکون
 اوزره بناسیه امر حاضر در نومدن و نوک فقی مستقبلده مفتوح اولدیغنه بناء در زیر الفه قلب
 اولنسان و او اجتماع سا کیدن اوزری ساقط اولمندر یا نومان نوک فقی و و اوک سکونیه با حوق
 او یوی کسنه دیمکدر کثیر النوم معناسنه رجل نومان دیمزل ندایه مخصوص اولدیغچون الانامه
 همزه نک کسریله اویقی التویم علی وزن التکریم معناه بقال انمه ونومه اذا جعلته ناعما

النوم نونك ضمی وواوك تخفیفه ایومغه بشلق یقال اخذه نوام اذا جعل النوم یعتبره النام تانك
 فنی وواوك ضمیله ایومه شكلن كوسترمك اویومز ایكن یقال تناوم ای اری من نفسه انه نائم وایس به
 المناومة میك ضمی وواوك فحیله ركسنة ركسنة ایله اویخوده یارشقی تقول ناومه فناومه بنومه
 ونغزل رجل بضم النون اذا غلبته بالنوم الاستنامة همزتك ونانك كسریله ركسنة ایله آرام بولقی
 یقال استنام الیه اذا سكن الیه واطمان النوم نونك ضمی وهمزتك سكونیله شول كسنة در كه
 اعتباره صایله النومه نونك ضمی وواوك فحیله كثیر النوم اولان كسنة النیمة نونك كسری ومدیله
 برجنس اویومق یقال انه حسن النیمة المناومة میك فحیله قطیفه دیدكاری اوزون صحافلو كلیدركه
 انی اورتنورل ومناوده كانه دخی دیرلر ووبومقاده صاحب صراح منامه جای خواب وپستر دیمشدر
 وصاحب مذهب كلیم كه شب پوشتند دیمشدر جوهر بنك قطیفه ایله تفسیرنه وبارادیدیكى شعره قول
 ثانی اوفقدر النیمة نونك فنی وهانك سكونیله برنسنده كمال همت اولقی المنهوم میك فنی وهانك
 ضمی ومدیله حریص اولان كسنة یقال نهم یكذفهم منهوم ای موع به وفی الحدیث منهومان لا یسبعان
 منهوم بالمال ومنهم بالعلم النهم نونك فنی وهانك كسری ومدیله شدتله نفس الموزحیر معناسنه
 حاء مهمله ایله یقال نهم نهم نهما من الباب الثاني اذ ارحرو هولعة فی نهم ینجم علی مامر ونهم ارسلان
 آوارنه ویدل آوارنه دخی دیرلر لثم کی اسمهم فحیله طعامة زیاده اشها اولقی یقال نهم نهم نهما
 من الباب الرابع النهم نونك فنی وهانك سكونیله دوه بی زیاده یوریسون دیو حیقروب سورمك تقول
 نهمت الابل انهمها نهما من الباب الثالث اذ ارجرتها وصحت بها لتجد فی سیرها ونهم اوافق طاشله
 وطاشه شبیه اولان نسنه ایله اتغفه دخی دیرلر زیاده بی سورن كسنة اكثر یا اول مقوله نسنه اتعدن
 خالی اولماز ونهم قل چاغرمغه دخی دیرلر یقال نهم القیل نهم نهما المنهم میك كسری ونونك
 سكونیله شول دوه در كه سورمكه مطیع اوله النهمی نونك فنی وهانك تخفیفه ویاك تسندیله
 دمورجی حداد معناسنه انهم نونك ضمی وهانك تخفیفه برجنس قوشدر وعضلری قوشدر
 دیمشدر النیم نونك كسری ومدیله شول بوللردركه قومده بل اسمدن حاصله اوزویم كهنة اولان
 كور كه دخی دیرلر پوسنین كهین معناسنه ونیم وكنم كه بعض اشعارده واقع اولمشدر بر انا جك
 املمریدر (فصل الواو) المواومة میك ضمی وهمزتك فحیله موافقت معناسنه در الواوأم وواوك
 كسری وهمزتك فنی ومدیله بمعناها یقال واهمه مواومة ووا ما اذا فعل كما یفعل فی المثل لولا الواوأم
 لهلك الانام یعنی خلافتك صحبته وعشرته بری بریله موافقتی اولمسه هلاك واقع اولوردی ونیقال
 لولا الواوأم لهلك للیام یعنی دنی اولنلرك كرامه تقلید یتمككه مساهاة بمنسی اولمسه هلاك اولوردی
 یعنی انلرك افعال حسنه اخلاقندن صادر اولمه دكلدر اهل كرم اولنلره تسبیهار الوهم وواوك
 فنی وناه مثله نك سكونیله برنسنه بی دوكلك واوفاقتی دق وكسر معناسنه وونم كرتكه دخی دیرلر
 یقال ونم نیم من الباب الثاني اذا عدا المیثم میك كسری ومدیله برك بصن ادك یقال خف میثم
 ای شدید الوطء كانه نیم الارض ای بدقها الوثیة وواوك فنی ویاك كسری ومدیله اولنلق الیه بعدای كه
 برره جمع اولمش اوله یقال ثم لها ای اجمع لها یعنی ذكر اولنان اولنلق وبعداى جاعتن جمع الله وونیمه
 قیابه دخی دیرلر خنخره معناسنه منه قولهم لاوالذی اخرج النارنم الویمة ای من الخنخره الویثم وواوك
 فنی ویاك كسری ومدیله اتی صق اولان كسنة مكشز اللحم معناسنه الونامة وواوك فنی ویاك
 تخفیفه ات صق اولوب مجتمع اولقی ویقال وثم وثامة من الباب الخامس الوجوم ضمیله
 غصه دن ساكت اولقی یقال وجم من الامر وجوما من الباب السادس اذا اشتد حزنه حتى اسك
 هن الكلام الواجم جبمك كسریله صفة مذكوره اوزره اولان كسنة یقال مالی اراك واجا یعنی
 نه دن سنی غصه دن ساكت كوررم ویقال لم اجم عنه ای لم اسكت عنه فزعای خوفا الوجم وواوك

نهم

نیم
وام

وجم

يقال وذمت على الحسين بوزن ماى ذدت عليها اوزام واول كسر يله شكته وبعسر سفلر الودمة
فختنه واحدى ثمره ايله تاركي وفي حديث على رضى الله عنه لئن وابتى امة لا نفضمهم نفص
القصاب التراب الودمة اصمعى ابتدى شعبه دن بوحديث شريفك معناسن سوال اندو كده ابتدى
بوحديث نقل اولنان اوزره دكلدر بلكه نفص القصاب الودام التربة در وتر به تانك كسر يله اعضاء
حبواندن شول نسنه در كه بره دوشوب طبراغه بولشمش اوله بس قصاب اتى پاك ايتك ايجون سلكه
الايدام همزه نك كسرى ومديله بر كسنة كندو به حجي واجب فائق يقال اوزم الحج اذا وجهه
على نفسه الودمة واولك فتي وذاك كسرى ومديله بيت الله الحرامه كوندن يله هديه در الودام
واوك فتي وياك كسر يله جعي نذر اولنان مالار معناسنه الورم فختنه شيش الورام همزه نك
فختنه جعي شيشلر معناسنه يقال ورم جلده بر م من الباب السادس وهو شاذو يقال ورم انفسه
اذا غضب التورم فختنه ورائك ضمي وتشد يله شيشك بفل تورم جلده اذا ورم التورم
على وزن التكرم شيشورمك يقال ورمته تورما وتكبر معناسنه دكلور يقال ورم فلان بانفغ تورما
اذا شخ بانفغ وتجيبر الايرام همزه نك كسرى ومديله ناقصه نك مسمي شيشك بفل اورمت الناقصة
اذا ورم ضرعها الودمة واولك فتي وزاء معجمه نك سكويه بر كون بر كجهه بر كره نك زمه ووجهه كى
وصاحب صراح يومقامه دخی بر روى افتادن ايله تفسير ايتسدر سهو در الودم واولك فتي وزانك
كسرى ومديله شول اندر كه قوريدر لر ابو سعيد ابتدى كلالى دن استماع ايتد مكه وزيمه
اولدر كه كلر قسمنى بشروب قوريدر لر بعده دو كوب اكل ايدر لر وچكر كه دن اولان وزيمه نك دخی
حالى بودرد يدي ووريم اتى صق اولان كسنة به دخی در لر يقال رجل وزيم اذا كان مكنتز اللحم ووزيم
بر بره دوشور يله تازه اوته دخی در لر ابو سعيد وابتى اوزره وبعضيلر ابتدى وزيم يكي ظهر رايدن
خرما جيجي در كه ار كل خرما دن اسلقق ايجون شق اولنور بعده خرما يراغيله بغلنور الودمة
واوك فتي ورائك كسرى ومديله واحدى التورم ميمك ضمي ورائك كسرى وتشد يله ياغن بره نك
بصن كسنة يقال رجل متوزم اى شديد الوطء الوسم واولك فتي وسبك سكويه نسان وداغ السمعة
سبك كسر يله بمعناه تقول وسمه وسماسمة اذا رفبه بسمه وكى والهاء عوض من الواو الودمة
واوك فتي وسبك كسر يله شول نسنه در كه نساطفقه سى اتى راستق كى استعمل ايدر لر ولسان
فارسيد اكارك بل ديرلر وسبى ساكن فله دخی استعمال ايدر لر وواوك ضميله وسمه نك صحيح
دكلدر التوسم فختنه وسبك ضمي وتشد يله وسمه بافتق تقول فى الامر منه توسم التوسمى
واوك فتي وسبك سكوى واخرنه ياك تشديد يله شول يغور در كه اوله هارده يعركو باكه برى
نباتات ايله يوبار الموسومة ميمك فتي وسبك ضمي ومديله اوله هارده نباتاتى ظهور رايدن بر يقال ارض
موسومة اتوسم فختنه وسبك ضمي وتشد يله هارده بناتى طلب ايتك بفل توسم الرجل اذا طلب
كلاء التوسم ميمك فتي وسبك كسر يله شول وقته ديرلر كه انده ججاج جمع اولو رو موسم
ديد كلرى علامت جمعيت اولدوغه بناء در اتوسم على وزن التكرم خلو ذكر اولنان وقته حاضر
اولق يقال وسم الناس توسم اذا شهدوا الموسم كما يقال فى العبد عبدوا الميسم ميمك كسرى ومديله
وسبك فختنه داغ اورجق دور ووبياك اصلى واوايدى المباسم ميمك فتي وسبك كسر يله كذلك
جعي يعنى ديلرسك جعنده مباسم ديرسن لفظى اوزر بنه وديلرسك موسم ديرسن اصلى اوزر بنه
ومبس جاله دخی در لر يقال امرأة ذات ميسم اذا كان عليها اراجال الودم واولك فتي وسبك
كسرى ومديله كوزل بوزاوو كوزل سى الوالان كسنة خوب روى وخوب قيافت معناسنه الوسام
واوك كسر يله جعي بفال قوم وسام ووسام جمع مؤنث دخی كلور يقال امرأة وسيمة ونسوة وسام
طريقة ايله ظراف وصيحة ايله صباح كى الوسامه واولك فتي وسبك تخفيفه كوزل بوز او اولق

ورم

وزم

وسم

الوسام واولك فتي وسبك كذلك تخفيفه بمعاها فله لوسم الرجل وسامة ووسام من الاب الحامس
 مثل جل جبال الموسوم مبك فتي وسبك ضمي ومديله علا تلي ولا ن كسبه يقال فلان موسوم بالحبر
 التوسم فختبته وسبك ضمي وتشد يدله بكسبه لك علامتن فراسته بلك تقول توسمت فيه الخير
 اي تقرست الموسمة مبك ضمي وسبك فختبته باب مغالبه دن حسنده غلبه ايدشك يقال واسمت
 فلانا فوسمته اذا غلبته بالحسن الانسام همزك كسرى وتاك كسرى وتشد يدله بكسبه في بسونلردبو
 علامت قول للمق يقال اسم رجل اذا جعل لنفسه سمعة يعرف بها واصل لثاء واو الوشم واولك فتي
 وشبك سكوبله بدن برعضوه اكمه باور وب اوزر ينه جوبت وضع ايتك علامت اولسون دبو يقال
 وشم بده وسما ذا غرر هابارة ثم ذرعها ال ودر وهو الشبلج يعني بوزر جوبت معنا سده در وحاصل
 اولان علامته دخی وشم دربر اوسام ووك كسره جمعي ذكر او لان علامتكم معنا سده ووشم
 برشرك اسميدر كه انك خر ماسي وافر در وانه ريعة ومضر دن نيجه قبيله ساكن درو بامه به فر بيدر
 اكاوشم اليامه دربر الاستيسام همزك كسرى وتاك كسرى ومديله ذكر اولان علامتي طلب
 ايتك وفي الحديث ان الله الواسمة والمستوشمة الوشمة واولك فتي وشبك سكوبله كنه معنا سده در
 يقال ماعصيته وشمة اي كلفه وشمة يعمره دخی دربر يقال ما صابنا العام وشمة اي فطرة مطير
 الرشمة واولك فتي وشبك كسرى ومديله شر اولان سوز وعداوة يقال بينهما وشمة الاستيسام
 همزك كسرى ومديله بر يوزر بك اوتى ظاهرا ولمو يقال اوشمت الارض اذا ظهر نباتها وايشام برق
 في الجبهة يلد مغر دخی دربر يقال اوشم البرق اذا لمع لمعا نا حقيقا واوزر يدايتدي ايشام برق ابتدا
 يلد در مسير روايت م رفته به نظر لفته دخی دربر يقال اوشمت السبي اذا نظرت فيه الوشم واولك فتي
 وصادك سكوبله بار نق صدع معنا سده رحبته كه باره لري ايرله يقال بهذه القناه وشم ووشم
 برنسه في سرعته صار مغر دخی دربر يقال وصمت الله من الباب الثاني اذا شدته بسرعة ووشم
 عيه وعاره دخی دربر يقال ماني لالان وصمة التوسيم على وزن التكر ثم جسده انكسار وفترت
 وكسل عارض او لمغدير ل وتوصيم حي زبون ايتك كنه دخی دربر الوشم فختبته وضاد مجه ايله
 هر نسه در كه ات جنسي طيرا اولسون دبو بدن صقوب انك اوزر ينه قورل كرك اغاج قسمندن
 اولسون كرك بور باقمه س اولسون الوشم واولك فتي وضادك سكوبله ذكر او لان نستهك
 اوزر ينهات قومق نقول وضمت اللحم اضمه وضما من الباب الثاني اذا وضعت على الوشم الابيضام
 همزك كسرى ومديله ات ايجون وضع اولنا جقي يريدا فليق نقول اوشمته اذا جعلت له وضما
 ابن در يدايتدي اوشمت اللحم واوشمت له دربر الوشم ووك فتي وضادك سكوبله بري برينه
 قريب اولان جاعت منه قولهم الحى وضمة واحدة اي جماعة متقاربة ووزر لاعراني ايتدي وضمة
 ووضمة جاعتندن بر يولكدر كه انه ايكي بوزر يا خود او جبور كسبه اوله الوضمة واولك فتي وضادك
 كسرى ومديله اول بهارده چغان اوندرو نيه كيبدرو زنا ومعنى وفرا ايتدي وضمة ماعده طبع اولنان
 طعامدر ووضمة شول قليل اولنان جاعتدر كه بر قومك اوزر ينه نزول ايدر يقال وضم بوفلان
 على بنى فلان اذا حملوا عليهم الاستيضام همزك وتاك كسره بده بكسبه به ظم ايتك نقول
 استوضمت الرجل اذا ظلمته واستضمته التوضم فختبته وضادك ضمي وتشد يدله عورته جماع
 ايتك يقال توضم الرجل المرأة اذا وقع عليها الزعم واولك فتي وغين مجه ك سكوبله يقين حاصل
 اولان بر خيري سويلك نقول لغت بالحرا غم غم من الباب الثاني اذا اخبرت به من غير ان تستبهم لغته
 كيبدرو غين مجه ايله وغم كنه دخی دربر الوغم فختبته كين ايتك يقال وغم عليه من الباب الرابع اذا حقد
 اتوغم فختبته وغينك ضمي وتشد يدله خسه كك يقال توغم اذا غنط لاوغم همزك فختبته
 جمعي كينر معنا سده الوغم واولك فتي وقاوت سكوبله رد ايتك اصمعي روايتي اوزر به يقال وقه

وشم

وشم

وشم

وغم

وغم

من الباب الثاني اذا اردت ان تعرف ما في يدك وقم فهايكه دبرل ووقم او بائي عنقه حكه دخی دبرل
 ووقم برکسته بی حاجتندن عنقه دوند ركه دخی دبرل يقال وقت الرجل عن حاجته اذا رددته
 افجج اردو ووقم برکسته نك عرض کسر ایدوب ذابل ایتمكه دخی دبرل يقال وقم الله العدوا اذا داه
 ووقم برچکنوب اوقی بتمكه دخی دبرل يقال وقت الارض اذا وطئت واکل نباتها واکاه اولور وکت دخی
 دبرل کافله وكذلك الموكوم یعنی موکوم دخی موقوم کیدر شدید الحزن معنائه اولمقهه علی ماسیجی
 الموقوم ميمك فتي وقافك ضمي ومدبله غصه سی زیاده اولان کسته شدید الحزن معنائه التوقم
 فختنبله وقافك ضمي وتشديد يله آوی قتل ایتمك تقول توقت الصيد اذا قتله وتوقم برکسته نك کلامك
 حفظ ایتمكه دخی دبرل يقال فلان يتوقم کلامی ای یحفظ کلامی وبعه ووعی دخی حفظ معنائه در
 واقم قافك کسر يله مدینه منوره حصار لرندن بر حصارك اسیدر حره واقم حاصمه نك فتي ورائك
 تشديد يله علی طریق الاضافة من بور حصارك اطرافه قره طاشلو اولان بر در الموكوم ميمك
 فتي وكافك ضمي ومدبله محزون اولان کسته موقوم کبی يقال وکمه الامر اذا حزنه الوکم واولك
 فتي وكافك سکونيله غصه لوقمق وطوار بری چکنوب اوقی بتمكه دخی دبرل يقال وکت الارض
 علی البناء للمجهول اذا وطئت واکل نباتها الولبة واولك فتي ولامك کسری ومدبله زوج جمعبتنده
 اولان طعامدر الایلام همزه نك کسری ومدبله ذکر اولنان طعامی ایجاد ایتمك تقول اولت اذا جعلت
 طعام الولبة وفي الحديث اولم ولو بشاة الوئيم واولك فتي ونونك کسری ومدبله سنك نجاستی يقال
 ونم الذباب اسلحه وسلح سینك فتي وحاء مهمله يله طيور نجاستدر يقال ونم الذباب بنم ونجم من الباب
 الثاني الوهم واولك فتي وهانك سکونيله حسابده سهوايتمك الوهم فختنبله بمعناه تقول وهمت
 في الحساب اوهم وهما من الباب الرابع اذا غلطت فيه وسهوت ووهم هانك سکونيله برنسته بی
 يكلش اکنغه دخی دبرل تقول وهمت في الشيء اوهم وهما من الباب الثاني اذا ذهب وهمك اليه
 وانت تريد غيره ووهم هانك سکونيله فرموده دوه به دخی دبرل که قول للمش اوله الوهمه وزن من بور
 اوزرهموئى ووهم بول يوله دخی دبرل طریق واسع معنائه ووهم خلوم معنائه دخی استعمال اولور
 يقال لاوهم من کذا ای لابد منه التوهم فختنبله وهانك ضمي وتشديد يله ظن ایتمك تقول توهمت
 اذا ظننت الابهام همزه نك کسری ومدبله برکسته نك وهمنه برنسته القايتمك تقول اوهمت غيري
 ايهاما التوهم علی وزن التکریم بمعناه وايهام برنسته نك کلبن ترك ایتمكه ده دبرل يقال اوهمت
 الشيء اذا تركته كله وايهام حسابدن بمقدار نسته ترك ایتمكه دخی دبرل يقال اوهم في الحساب مائة
 ای اسقطواوهم من صلاته ركعة الاتهام همزه نك کسری وتانك کسری وتشديد يله برکسته ده برامز
 نسته توهم ایتمك تقول اتهمت فلانا بهذا التهمة تانك ضمي وهانك فختيله اسعدر توهم اولنان برامز صفت
 معنائه تانك اصلي ووایدی نكیم وکلده ذکر اولنشدن الاتهام همزه نك کسری وتانك سکونيله
 برکسته بی تهملوا اعتبار ایتمك ابو زیدر وای اوزره يقال اتهمت انها مثل ادوات ادواء وادواء دخی
 دال مهمله يله برکسته بی متهم اعتبار ایتمه درواتهام برکسته تهملوا اولغه دخی دبرل يقال اتهم الرجل
 اذا صارت به الريبة وريبه رانك کسر يله برامز نسته کان اولنغه دبرل (فصل الهام) اتهم هانك فتي
 وتانك سکونيله اولك دبشلى دبندن اوفاتمق يقال ضربته فهتم فاه من الباب الثاني اذا اتى مقدم اسانه
 الاهم همزه نك وتانك فختيله شول کسته در که اولك دبشلى صمشن اوله يقال رجل اهتم ای بین
 الهم واهم سنان بن سمي بن سنانك لقبیدر زبرا کلاب کوننده من بورك اولك دبشلى کسرا اولنشدی
 التهم فختنبله وتانك ضمي وتشديد يله اولك دبشلى اوفاتمق يقال تهمت اسانه ای تکسرت الهتامة
 هانك ضمي وتانك تخفيفيله برنسته دن اوفانوب دوشن نسته الهم هانك فتي وناه مثله نك سکونيله
 برکسته مالنك اعلاسنی برکسته به دفعه ویرمك يقال هم له من ماله کانقول فتم حکاه ابن الاعرابی

وکم

ولم

ونم

وهم

ههم

هم

الهیتم هانک و نانک فتی و بانک مایند سکونیه حیدر و زنی اوزره طوشنجل یا ورسیدر فرح عقاب
 معناسه بوسیدن رجالدن بعضی کسنه یه هیتم دیو سیمیه اولندی و هیتم قرمز ی قوم بغنه دخی دیرلر
 الهجوم ضمتنه برنسنه ک اکسرن جملیه قلیق یقال هجمت علی الشیء بقعه الهجوم هجو ما
 من الباب الاول و هجمت غیر ی بتعدی و لا بتعدی و هجوم قبش موسمی داخل اولغه دخی دیرلر یقال
 هجوم الشتاء اذا دخل و کوزا بحر و بتمغه دخی دیرلر یقال هجمت عینه ای غارت و دوه ک نمه سنده اولان
 سود ک جله سن صمغه دخی دیرلر یقول هجمت مافی ضرع الباقه اذا حلبت کل مافیه الهجوم هانک
 فتی و جیک سکونیه خراب ایتک یقول هجمت الیبت هجما اذا هدمته و هجوم بولک قدحه دخی دیرلر
 کاسه بزک معناسه الهجوم هانک فتی و جیک ضمی و مدیله شول بلدر که اوغرا دینی اولری
 یقوب خراب ایلر و تمام دبد کاری ضعیف اولتری قلع ایدر الانهجام همزه نک و هانک کسر یله کوز
 باشی دو کک یقال انهجمت عینه اذا دعت الهجوم هانک فتی و جیک سکونیه شول دوه
 سورسیدر که اقلی فرق عدد اوله الی مایع و هیده صمغه تصغیر اوزره یوزعد ددر فقط و هجومه
 الشتاء شده شتایه دیرلر و هجومه الصیف شده حره دیرلر یوزکر اولسان ابو عبید روایتی اوزره در
 الهجوم هانک فتی و جیک کسری و مدیله شول سود در که بکی مشکه قونوب ترس اولسان ایلچلور
 و ابو یوسف ایتدی ابو عدی کلای بی ایشتم که دیرایدی هججه شول سوده دیرلر که هنوز اونیوب
 تمام قوی اولیه لکن قوی اولغه بسلیه الهیجان هانک فتی و بانک سکونی و جیک ضمله بولک انجو
 مروارید بزک معناسه و هیجانه وزن مزبور اوزره برعورتک استمیر که عنبر بن عمرو بن تمیمک قولیدر
 الهدم هانک فتی و دالک سکونیه یققی و هدم هدر معناسه ده کلور علی ما سچی انشاء الله تعالی
 الانهدام همزه نک و هانک کسر یله یققی الهدم فتحته و دالک ضمی و تسدید یله معناه تقیرل هدمت
 الشیء هدمه من الباب الثاني فانهدم و تهدم غنصب افراطله اولغه دخی دیرلر یقال تهدم علیه
 من الغضب اذا شد غضبه التهديم علی وزن التکریم کذلک یققی یقال هدموا یونهم شد لکبره
 الهدم هانک کسری و دالک سکونیه اسکی یز که چوریمش اولنوب بانی معناسه الانهدام همزه نک
 فتحله جچی چوریمش بزلر معناسه الهدم فتحته شول طاشلریدر که قیونک برجانینده یقنوب ایچنه
 دوشرو هدم هدر معناسه ده کلور یقال دمه هم ینهم هدم ای هدر و هدم دخی دیرلر دالک سکونیه
 یعنی انلرک قانلری ایچون دیت لازم دکدر انهدمه هانک فتی و دالک سکونیه یغورک دفعه کلکی
 الهدمه هانک فتی و دالک کسر یله شول ناقه در که ارککه اشتها سی محکم اوله فرا ایتدی هدمه
 شول ناقه در که شدت اشتها سدن چو که یقال هدمت من الباب الرابع المنهدم مپک ضمی و هانک
 و دالک فتحله شول نسنه در که مقدار نجه اصلاح اولنه و بومر بدر اصل ی لسان فارسی اوزره
 انهدم مهندس کی که اصلی انداره در الهدم هانک فتی و ذال معجه نک سکونیه کسمک قطع معناسه
 و سرعتله کل ایتمکه دخی دیرلر الهدم هانک ضمله و ذال معجه نک تخفیه یله کسچی قلیج المنهدم مپک
 کسری و ذال معجه نک فتحله زیاده کسچی قلیج مجدم کیدر و زنا و معنی الهیدام هانک فتی و بانک
 سکونیه بهادر شجاع معناسه الهدمه هانک و رانک فتی و مایند ذال معجه نک سکونیه دخرجه
 و زنی اوزره قراءتده سرعت ایتک یقال هدم و رده ای هده یعنی و ردن سرعتله اوقدی و کلامده
 دخی حال بولده در الهرم هانک فتی و رانک شکونیه شو را اولان اولنردن برجنس او ندر الهرمه
 و زنی مزبور اوزره ذکر اولسان اولک واحدی و یقال هو اذل من هرمة الهارم رانک کسر یله
 مزبور اونی اولنبدوه الهوارم هانک فتی و رانک کسر یله جچی ابن هرمة هانک فتی و رانک
 سکونیه بر شاعرک اسمیرک الهرم فتحته یله یس زیاده اولوب پیرا و اقی یقال هر م الرجل من الباب الرابع
 الاهرام همزه نک کسر یله پیرا ایتک یقال اهرمه الله الهرم هانک فتی و رانک کسر یله یز اولان کسنه

وهرم نفس وعقل معنسانه ده کاور يقال انک لاتدری علام نیرأهرمک ولاندری بم برام هر مکن یعنی
 نفسک وعقلک نه شبهه حربص اولد یغن بلزن ونیرأهرمک ایلله و بنا مجهول اوزره دروعلام ویم علی ما
 و بمعنا سنه ماه استفهامک الی حذف اولنشدن الهرمی هانک فحی و رانک سکونی والفک قصر یله
 جعی يقال رجل هرم وقوم هرمی هرم هانک فحی و رانک کسر یله برکسنه تک اسبدر که اول هرم بن
 سناندر که اول بنی مره دندر زهر نام شاعرک مصاحیدر و اماهرم بن قطبه که بنی قراره دندر اول شول
 کسنه در که عامر ایلله علقمه اکا البحاء ایتشدردر اهرمان هانک ضمی و رانک سکونیله عقل خرد معنسانه
 يقال ماله هرمان التهامر تانک فحی و رانک ضمیله برکسنه پیر لک اظهار ایتک پیر دکل ایکن اهرمان فحینهله
 مصرده بر تانک اسبدر و قام وسده هرمان ایکن تانک اسبدر که انلری ادریس نی علیه السلام بنا ایتشدرد
 طوفاندر علومی حفظ ایتک ایچون دیمشدر پس بوتقریدن هر مانک مفرد اولسی و تشبه اولسی جائز
 اولقی فیم اولنور که اعراب بالحر که و کاه اعراب بالحر ف ایلله استعمال اولتیق بو که بناء در تشبه ده
 اعراب بالحر که لغه اولدیغه بناء کلدنرتکیم بعضی علما دن بویه نقل اولنشدن و معرف باللام اولسی
 و ضاع علم اولمان اشعار ایدر المهرمة میلک و رانک فحینهله پیر اولتیق يقال رنک العشاء مهرمة و عشاء عینک
 فحینهله کیجه طعما میدر اهریمه هانک و بناء مثله تک فحینهله و رانک سکونیله ارسلان اسد معنسانه و بوجه تدن
 رجالن بعضنه هریمه تسمیه اولندی الهریم هانک کسری و شبک فحی و میلک تشدید یله یومشاق اولان
 طش حجر رخو معنسانه و ابوزید ایتدی هریمه قاز لغه قابل اولان ملائم طاعدر الهریمه وزن مزبور
 اوزره سودی چوق دوه فراه روایتی اوزره الهریمه هانک فحی و زاء معجمه تک سکونیله کوکس نهایت
 بولدیغی برده اولان چقور جه بر درو لماده چقور اولان بر درال ایلله صقلدیغی حین ده وهریم الضریع
 ضریع دیکنک پاره سی قطعه الضریع معنسانه و ضریع شول دیکندر که بره یا بلور ساقی اولسار
 کدی طرفنی کبی دکنلری اولور التهمز فحینهله و زانک ضمی و تشدید یله اوفاتقی نکسر معنسانه يقال
 تهمز السقاء اذایس و نکسر و تهمز کوک کور لمکه دخی دبرلر يقال تهمز الرعد تهمز ما الهریم هانک
 فحی و زانک سکونیله عسکری صمی الهریمه هانک فحی و زانک کسری و مدیله بمعناه الانهمز
 همز تک و هانک کسر یله عسکر صتیق يقال همز مت الجیش همز ما و همز مت من الباب انشاق فانهزموا
 و همز مدی یقین اولان قویه دخی دبرلر رکبه معنسانه الاحترام همز تک و تانک کسر یله ات
 سکریمه سنک آوازی و اهترام قیون بوغا زلفه دخی دبرلر تقول اهترمت الشاة اذاجتهدت الهریم
 هانک فحی و زانک کسری و مدیله کوک کور لمک صوت رعد معنسانه يقال همز م الرعد اصوصه
 الهریم هانک فحی و زانک کسر یله شول یغور در که متصل یغوب اراق و برمه بقال غیث همز
 ای متبعی لا یستمک و تبعی عین مهمله ایلله یغور و شدله نازل اولتیق الهریم هانک فحی و شین
 معجمه تک سکونیله رباس نسته بی اوفاتقی يقال همز الترید و منه سمی هاشم بن عبد مناف یعنی قومنه
 رید اوفاند یغیچون هاشم دیدیلرادی عمرو در الهریم هانک فحی و شبک کسری و مدیله شول اولندر که
 قور بوب پاره لنه و شول چورک اغاجدر که اودنجی اتی ابستدو کی کبی دوشوره و هشیم ضعیف
 البدن اولان کسنه یده دبرلر يقال رجل هشیم اذا کان ضعیف البدن هشیمه الکرم هانک فحی
 و شبک کسری و مدیله سخنی اولان کسنه منه قواهم ما فلان الا هشیمه الکرم ای کان جوادا سهل
 المأخذ الهریم فحینهله و شبک ضمی و تشدید یله شفقت ایتک يقال الهریم علیه فلان اذا تعطف
 الاهتمام همز تک و تانک کسر یله همده اولان سودی جله صاغتی يقال الهریم مافی ضرع الناقة
 اذا احتلبه الهریم هانک فحی و صادق سکونیله اوفاتقی کسر معنسانه البصم علی وزن حیدر
 ارسلان اسد معنسانه و بصم رجالدن قوی اولان کسنه به دخی دبرلر الهریم هانک فحی و ضاد
 معجمه تک سکونیله اوفاتقی کسر معنسانه الاهتمام همز تک و تانک کسر یله بمعناه يقال همزیمه

هرم
 هرشم
 همز

هشم

همص
 همض

حقه و انضمامه اذا ظلموا كسر طبعه حقه و هضم بر که دخی در بر نقول هضمك من حق طایفه
 را تركه و هضم بر نوع بخوره دخی در بر الهضم فحقنه و ضادك ضمی و تشدید به ظلمك
 نقول نهضمه اذا ظلمه و نهضم طایفه اطاعت ایدو بر بونلق کوسر مکه دخی در بر نقول نهضمت
 نهضمه اذا انقضت لهم و ناقضت الهضم هانك فحقی و ضادك كسری و مدیه مظلوم معانسه
 الهضم مینك ضمی و ضادك فحقیه بمعناه و هضم خرمانك شول اچماد فی چمکنه دخی در بر که
 هنو ز فانی اچمده اوله و مز بوره هضم دیر بر بری اچمه کرد و کندن او زری و هضم شول
 عورقه دخی در بر که بوکر لری خوب اوله لطیفه الکسحین معانسه الهضم مینك ضمی و ضادك
 فحقی و تشدید به شول بوکر در که نازه و را ولد و غندن او زری شکندر نیک بعضی بعضه منضم اوله
 بقال کسح مهضم الهضمه هانك فحقی و ضادك كسری و مدیه قوم رخصه صیده ظلمك الاهضام
 همز نیک کسریله دوه نك قولن دیشلری دوشوب غیری دیشلری ظهور را نیکه دیر بر او ز بدر واتی
 او زه بقال اهضمت الابل للاجذاع وللأسد اس جیعا اذا ذبتر واضمها و طلع غیرها و اجذاع
 جیمله و ذال مجمه ایله دوه بش باشه کبر مکه دیر بر و قیونده دخی حال بویه در الهاضوم علی وزن
 الکافو رجوارش دیدکاری فسته در که طعمی هضم ایلر الانضمام همز نیک و هانك کسریله طعام
 هضم اولق بقال هذا طعام سریع الانضمام و بطی الانضمام الهضم هانك كسری و ضا لك سكونیه
 الحق برارض مضمه معانسه الاهضام همز نیک فحقیه جعی الحق بر معانسه الهضموم
 ضمتیه كذلك جعی و منه قولهم فی اتخذ من الامر الخوف اللیل و اهضام الوادی یعنی کیسه دن
 و دره قویسندن حذر قل حایر که عدودن با خود جاقو ردن ضرر یشه الهضم فحقیه طوارك
 یانلری بری برینه قریب اولق انضمام اجنبین معانسه و بو آند عیب عدو لثو رو بو ذکرا و انا
 ابن السکبت و ایتی درد یشلر که اهضم اولان ات یعنی قاریلی او لمین ات اصلا و راغنه سکره
 اصمعی ایتدی او کدل میدانده اهضم اولان ات بکمل احتمالی بو قدر بر اناك سکر نمسی قاریلی
 و بو یخی ایلدر دیدی الهضمه هانك فحقی و ضادك سکونی و الفک مدیه اهضمك مؤتی قاری از
 اولان دیشی ات معانسه و اهضم كذلك فارسز اولان رجله دخی اطلاق اولغور و بو رجله جهت
 مدحدر الهقم هانك فحقی و محافه کسریله شول کسند در که باده انج بوله تشدید الخوع معانسه
 الهقم فحقیه باده اج اولق بقال هقم هقمه من الباب الرابع الهقم هانك كسری و فاقك طقی و مینك
 تشدید به کثیر الاكل اولان کسند و هقم در بابه دخی دیر بر الهقم علی وزن جیدر شول از کاشدوه
 قوشیدر که او زون اوله و بعضیلر بو هقددر مین باده در دیشلر و هقی ارکک دوه قوشیدر بر
 و صاحب صراح بومقامه هقم شتر مرغ دراز و المی زایدته دیشلر قصوری حق دکلدر بر ابراهیم
 زایدته اولسی اصلی هقدن اولد و غی تقدیر جسه درم طلیق دکلدر و هقم در بانه جملک آیازن
 حکایت دخی استعمال اولغور و لقمه بو نمک صوئی سکا تده دخی استعمال اولغور الهقم
 فحقیه و فاقك ضمی و تشدید به ابری لقمه بو نمق بقال فلان تهقم الطعام اذا ابتلجها یقما
 عظاما الهکم فحقیه و کافك ضمی و تشدید به قوی بقمق بقال تهکمیت الیه اذا نهضمت و نهکم
 زباده غصیه کلکه دخی در بر یقما لتهکم علیه اذا اشته غصیه و نهکم فحقی به دخی در بر یقما لتهکم
 لوانفست الهکم علی وزن لتهکم فحقی قالدن مق بقال الهکم غیری نهکم اذا غلبته یعنی
 اوازیه کورسك الهکم مینك ضمی و کافك كسری و تشدید به متکبر معانسه هلم هانك فحقی و لامك
 ضمی و مینك تشدید به دفع او زه بناسیه کل دیمکدر نعال معانسه خلیل اتری بونك اصلی لم ایدی
 لم الله شغه فو لنندن ما خود اولون ججه معانسه کوبا که معنی لم نفسك لیادیمکدر اقرب معانسه
 و هانیه اچو ندر النی حذف اولغور کثرت استعمالدن او زری و هانیه ایلهم ایکسی کلغوا حده فلتوب

هـ

هـ

هـ

واحدی و تشبیهی و تانیی برار قلندی اهل بحار لغتی اوزره قال الله تعالی و القائلین لاخوانهم
 هم البینا و اهل نجدانی منصرف قلوب تشبیه سنده هملا و جعنده هملا و مو تشبیه همین دیر لر لکن
 اقصیح اهل بحار لغتیدر وگاه اولور لامله صله لندروب هم لک و هم لکما دیر لر تنکیم هبت لک دیر لر
 و هبت لک هم لک معنایند در و خان بونک اوزرینه نون ثقبه داخل فلسک همین یار جل دیر سن و مو تشبیه
 ایچون همین دیر سن میمک کسریله و تشبیه سنده همسان دیر سن کرک تشبیه مذکر اولشون کرک مؤنث
 اولشون وجع مذکر نده همین یار جال دیر سن میمک ضمیمه وجع مؤنثنده همسان یا نسوة دیر سن و خان
 سکا هم الی کذا و کذا دیر سدر لام اهل دیر سن الی و هابی مفتوح قلغه کویا که الی مال الم دیوب هابی حالی
 اوزره ترک ایتمش اولور سن و خان هم کذا و کذا دیر سدر لام اهل دیر سن لا اعطیکه معنایند و جوهر بیک
 بوسک لامتدن فهم اولنور که هم کله سی قریب اولقی معنایند استعمال اولندیغی کبی اعطا
 معنایند استعمال اولنور پس مناسب اولان بویادی که معنای اعطایه دخی اول کلامنده اشارت
 او انیدی مکر که لا اعطیکه کله سبیله مقصود لا اعطی المسؤولدر لا اقرک معنایند دینله الهیلمان
 هانک و لامک فحبله و یانک مایند سکونیه رکله در که مال کثیر دیمک محبته استعمال اولنور بقال جاءنا
 بالهبل و الهیلمان اذا جاء بالمال الکبیر و لامک ضمی دخی جائزدر هیلانده الهیاقامه هانک کسری
 و لامک سکونیه فرموده و اوزون اولان کسینه هلقام هانک کسری و لامک سکونیه بر جلاک
 اسمیدر انهم هانک فحبله و میمک تشدیدیه غصه الهموم ضمیمه جعی غصه معنایند و هم
 ارتحل معنایند دخی کلور نقول همتی المرض ای اذانی و هم بر نسبی دلمک معنایند دخی کلور نقول
 همت بالشی اهم همامن الباب الاول اذا اردت الالهام همز نیک کسریله غصه واضطراب و بر مک
 نقول اهنی الامر اذا اقلقت و حزنت و يقال همک ما همک المهم میمک ضمی و هانک کسریله زیاده
 احتیاج اولتان نسبه الانهم همز نیک و هانک کسریله اریمک بقال انهم الشهم و البرد اذا باورد
 فحقیقه کولدن یقان طلوه دیر لر الهمام همز نیک و نانک کسریله غصه لنقی اغتمام معنایند
 يقال اهتم له بامر الهاموم علی وزن الکافور شول دوه اور یکجیدر که اریمش اوله سنام مذاپ
 معنایند و صاحب صراح هاموم شتر کداخته کوهان دیمشدر مناسب دکلدر الهمة هانک کسری
 و میمک تشدیدیه بر نسبه قصد و توجه یقال فلان بعد الهمة الهم هانک کسری و میمک فحبله جعی
 همتلر معنایند الهمة هانک فحبله بمعناها و هم هانک کسریله زیاده پیر اولان عورته دخی دیر لر
 الهمة میمک و هانک فحبله مراد اولقی همام هانک فحقی و میمک کسری اوزره بناسیله بمعناها یقال
 لامهته و لاهمام ای لاهم بذلك و لافله پس همام قطام کبی اولور اخرینک بناسنده الهمیم هانک
 فحقی و میمک کسری و مدبله آهسته بوریمک دیب کبیدر وزن و معنی نقول همت اهم همامن الباب
 الثاني الهم هانک کسری و میمک تشدیدیه زیاده پیر اولان کسینه شیخ فانی معنایند الهمام هانک
 ضمیمه و میمک تخفیفیه عالی همت اولان یک ملک عظیم الهمة معنایند الهموم هانک فحبله
 و میمک ضمی و مدبله شول قوی در که صوبی جوق اوله همهام هانک فحقی و میمک سکونی و میمک نایند
 کس اوزره بناسیله اسماء افعالدن اولقی اعتباریه بود ککر ابتدو کز نسخ معنایند واقع
 اولان ضبطه بناء در اگر چه کتب موجوده کس اوزره بناسیله تصریح بولما مشدر الهامة میمک
 تشدیدیه حشرات ارشدن بخوف اولنور دن برسی الهوام هانک فحقی و میمک سکونیه كذلك تشدیدیه
 جعی بخوف اولان حشرات معنایند و گاه اولور که جار بایه دخی اطلاق اولنور نم الهامة هذا دیر لر
 الهمة هانک فحقی و میمک کسری و مدبله شول ملائم اولان یغمر در که قطره لری خرده اوله
 الهمة علی وزن الزلزله کو کیده صوتی تردید ایتمه در ابن السکیت روایتی اوزره الهمهم هاء
 اولک کسری و میمک سکونی و هاء ثانیته کسری و مدبله سینه سنده صوتی متردد فلان حار التهمیم

هلقام

هم

علی وزن التکریم عورت اوغلان او یق ایچون انجه آواز ایله نغمه قلیق بقال هممت المرأة فی رأس
 الصبی وذلك اذا نومت بصوت ترققه له التهم فحبتله وبیم اولک ضمی وتشدیدله برکسنه بی ارامق
 تقول ذهبت اتهمه ای اطله الهیمة هانک ونونک فقی وما یبده بایک سکونیه خنی اولان آواز
 الهیمة هانک کسری ونونک فقی وتشدیدله هله وزنی اوزره شول یونجقدر که نسا طایفه سی انکله
 رجاله افسون ایدر التهویم علی وزن التکریم برکسنه او بخوبه وار ماغله باشن نحر یک ایتک بقال هوم
 الرجل اذا هز رأسه من النعاس وهن راء محجه الله نحر یککه دیرل التهویم فحبتله وواوک ضمی وتشدیدله
 كذلك او یورکن باشن نحر یک ایتک بقال تهو مناسخ جوهر یدیه هوم الرجل اذا هز رأسه من النعاس
 دید کد نصرکه وقدهو منا واقع اولمشدر باب تفعیلدن لیکن ظاهر اولان تهو منا اولمقدر باب تفعیلدن
 تا که تکرار لازم بلیه الهامه علی وزن الحاله باشک دیه سی الهام علی وزن الحال جمی وهام
 یقوش معناسنه اولان هامه تک دخی جمی کلور علی ماسیحی وهامه القوم قومک ریسنه دخی دیرل
 وهامه کیجه قوشنه دخی دیرل یقوش معناسنه وعرب طایفه سی شوبله زعم ایدرل که بر مقتولک
 قاتلندن انتقام انسه آنک روحی یقوش شکله تمیل ایدوب قبری اوزرنده اسقونی اسقونی دیو یعنی
 بی صواروب عهشیم ساکن قیلک دیو صدا و برر شول وقت که انتقام الله طیران ایدر الهیم هانک
 فقی ویا ناک سکونیه برکسنه عشقندن باشیری نسنه دن سرگردان اولوب کتمک الهیجان فحبتله
 بمعناه بقال هام علی وجهه بهم هیماو هیما اذا ذهب من العشق او غیره المستهام ممیک ضمی وتانک
 فحبتله سرگردان اولان قلب بقال قلب مستهام ای هانم الهیجان هانک ضمی ویا ناک تخفیفله زیاده
 صوسز اولقی اشد العطش معناسنه بقال هامو اهیما و هیام جنون کی برحانددر که عشقندن حاصل
 او اورو هیام دوه به عارض اولور برر ضددر که مر عاده کرر یورر اولمز الهیجان هانک فقی ویا ناک
 سکونی والفق مدیله شول ناقه در که ذکر اولندن مرضه مبتلاوله الهیجان هانک فقی ویا ناک تخفیفله
 شول قومدر که زیاده ملائم اولد یغندن الدن اقوب کتیری برن طوند یغجون الهیم ضمتنه
 جمی قذال ایله قذل کی که قذال باشک اردنه دیرز ققام معناسنه الهیجان هانک فقی ویا ناک سکونیه
 صوسزدوه الهیجان هانک کسریله جمی الهیجی هانک فقی ویا ناک سکونی والفق قصر یله موثنی
 عطشان وعطاش وعطشی کی واصمعی ابتدی برکسنه حالت صحته صوسز اولسه هیجان دیرل
 واکر صوسزانی مرضدن اولسه مهیم م دیرل المهیوم ممیک فقی ویا ناک ضمی ومدیله مرضدن صوسزاین
 برکسنه نکیم الان مرور ابتدی الهیم هانک کسری ومدیله صوسزاین کسنه بقال قوم هیم ای عطاش
 قال الله تعالی فشاربون شرب الهیم ای کالابل العطاش یعنی صوسز امش دودر کی وبعضلر همدن
 مقصودر ملدر دیدی یعنی قوم اجدیکی کی ایچرز و بو اخفش روایتدر التهم فحبتله ویا ناک ضمی
 وتشدیدله برجنس خوب یوریمکدر مشبه حسنه معناسنه هیجان هانک ضمی ویا ناک فقی والفق مدیله
 غیره وزنی اوزره بی مجاشعدن بر قومک اسمیدر والفق قصر یله دخی جائزدر (فصل الباء) الیثم یانک
 فقی وتانک کسری ومدیله او کسز وهر نسنه که بالکز اولوب نظیری چوق یونجه اکا بتم دیرل بقال
 دره نیمه الایتام همز مک فحبتله جمی او کسز معناسنه الیثم یانک فقی ویا ناک فقی والفق قصر یله
 كذلك جمی الیثم یانک ضمی وتانک سکونیه بتم اولقی الیثم یانک فقی وتانک كذلك سکونیه
 بمعناه بقال یتیم الصبی یتیم الیثم یانک فقی والفق قصر یله ویا ناک فقی والفق قصر یله
 انا ولسامق جهتنددر المزمع ممیک ضمی ومدی وتانک کسریله اولادی ایتام اولان عورت بقال
 ایت المرأة فهی مومع اذا صار اولادها ایسما الیتیم علی وزن التکریم بتم قلیق بقال بتم الله
 یتیم ای جعلهم ایسما الیتیم فحبتله بطو اوزره اولقی بقال فی سیره یتیم ای ابطاء الیاسمین سینک
 وممیک کسریله وسینک فقی دخی جائزدر و بو معریدر وبعض عرب شممت الیاسمین وهذا یاسمون

د یوب مجرای جعه اجراء اندر نکیم نصیبینده ذکر اولمشد در ایامم سنک کسربله یاسمین معناسنه
 نکشددر بعض اشعارده یلم یانک ولاملرک فتحبله بر موضعک اسمیدر که اهل یانک میقائدر والمنده
 لغندر التیم علی وزن التکریم قصد ایتمک بقال جمعه ای قصده وبرکسنه نک اورزینه کرندر
 طوغر لغفه دخی دیرلر تقول بجمعه بر محی تیمما اذا توخینه وقصدته دون من سواء وتیمیم ویرمه
 دخی دیرلر تقول بجمت المریض للصلوة فتیم التیم فتحنبله ومیم اولک ضمی ونشدیدبله کذلک
 قصد ایتمک تقول بجمته اذا قصدته وتیم ادست بدلنه طبراً غله طهارت شرعیه فبغه دخی دیرلر تقول
 تیمت للصلوة واصله التعمد والتوخی یعنی تیم تيمتک وتامتک قولندن مأخوذ در قصدتک معناسنه
 وابن السکیت ابتدی باری تعالیک شمیموا صعباً طیباً بدیکی قول شریفی اقصده الصعید طیب
 معناسنه در زیر اعر بلرک تیمی طلب وقصد معناسنه استعما لی کثیر اولمشد لفظ تیم ترابه یوزی مسح
 مسح ایدوب اللری مسح ایتمک مخصوص اولمصدک الیام یانک فتحبله ومیمک تخفیفله وحشی
 کوکر جین معناسنه در اصمعی روانی اوزره الیمه واحدی بیان کوکر جینلرینک برسی معناسنه
 وکسانی ابتدی بیا مه اولر مألوف اولان کوکر جینه دیرلر ویمامه شول کوک کوز او جاریه نک اسمیدر که
 آتلوی اوج کرینک برن کورردی بقال ابصر من زرقاء الیمامه ویمامه بر نیجه شهرک دخی اسمیدر که
 انلرک سمی جو در پس ذکر اولنان جاریه نک اسمبله نسمیه اولمشددر یمامیه اکثر اوقانده اضافت اولنوب
 جو الیمامه دیدکرندن اوتری الیامی باء اولک فتحی واخیرک تشدیدبله بیا مه به منسوب اولان نسمه
 الیم یانک فتحی ومیمک تشدیدبله در یانجر معناسنه المیموم میم اولک فتحی وثانینک ضمیمه در بیا ه التمش
 کسنه بقال یم الرجل فیه میموم اذا طرح فی البحر الیم فتحنبله نباتات قسمندن بر درلر اولندر الیمه
 فتحنبله واحدی ذکر اولنان اولک بری معناسنه الیموم یانک فتحی وواوک شکونبله کون که معروفدر
 الایام همزه نک فتحی ویا نک تشدیدبله جمعی کونلر معناسنه وبونک اصلی ایوام ایدی اذ غام اولنما غله
 ایام اولدی واخفش ابتدی باری تعالیک اسس علی تقوی من ازل یوم بدیکی قول شریفی من اول
 الایام معناسنه در نکیم کل رجل بد کده کل الرجال دیرلر سن بدی المساومه میمک ضمی وواوک فتحبله
 کونله ایتمک تقول عاملته مساومه کما تقول مشاهرة الایوم همزه نک وواوک فتحبله بر لغظدر که شده
 مقامنده استعمال اولنور یوم یوم دیرلر نکیم لیلۃ تلباء برلر وکا اولور الیوم الی دیرلر نکیم بعض
 اشعارده واقع اولمشد و یوم مقلوبدر اصلی الیم الایوم در همزه حذف اولمشددر خیردن حذف
 اولند یغی کبی وواو تأخیر اولنوب میم تقدیم اولمشددر بعده واط فیه واقع اولد یغیجون بیا ه قلب
 اولمشددر نکیم دلوجعه ندل دیمشدردر یام وخارف بمندن ایکی قبیله نک اسمیدر ویا م نوح
 علیه السلام طوفانده غرق اولمشددر الایهمان همزه نک وهانک فتحبله سبل وآدمجل اولان دوه در که
 اهل بادیه قنده یونلر دن استعاده اولنور که یونلر اعماز وایکم در یعنی کوز سن و دلسز اولان باغیلر در
 واهل امصار قنده ابهمسان سبل وحر یقدر یعنی یانغندر و ابو عبید ابتری یونلر ابهم دیدیلر دفعه
 بحال اولیوب نطق اهل اولمقلرندن اوتری تا که ابلاک الیه ویتلوی الله تکلم اولنوب خلاص او نه
 یوسیدن بولی بلور سن اولان وادیلره و صحر ایه بهما دیدیلر الایهم کذلک همزه نک وهانک فتحبله
 رجالدن صاغر اولان کسنه اصم معناسنه وحله فی الایهم ملوک غسانک آخریدر والله اعلم بالصواب
 باب النون من کتاب ترجمة الصحاح الجوهری

فصل الالف) الابن همزه نک ضمیمه ویا نک سکونبله رکسنه فی همته وظن ایتمک بقال ابنه بشی یابنه
 من الباب الاول والثانی اذا اتهمده الابنه همزه نک ضمی ویا نک سکونبله اغاج بوداغنده اولان
 دو کدر عفة العود معناسنه الابن همزه نک ضمی ویا نک فتحبله جمعی واین عداوتلره دخی دیرلر بقال
 بینهم ابن ای عداوات التاین علی وزن التکریم برکسنه فی برا مز لغله باد ایتمک نکیم رسولک صلی الله

علیه وسلم مجلس شریفک وصفنده لایقین فیہ الحرم بیور شد یعنی انده حرمت خلایق قبضه ذکر
 اولناز و ابوزید ابدی تأیین برسنه بی کور نمکه دیرل تقول ابنت النبی اذ رفبه واصمعی تأیین برسنه نک
 ایزن سور مکه دخی دیرل دیدی و تأیین برکسنه اولد کد نصکره آنک صفات حیده سن آکوب
 اغلغده درلر الابان همزه نک کسری و بانک تشدید یله برسنه نک وقتی یقال کل القوا که فی ابانهای
 فی وقتها ابانان همزه نک فتحی و بانک تخفیف یله ابکی طاغدر و مزبور له ابانان دیدک لری تغلیب در قران
 کبی زیر برینک آدی ابان و برینک آدی متالعدرم بیک ضمی و لامک کسری یله و هذان ابانان حسنین دیوسن
 یعنی حالت اوزره منصوب فناء غله نعت ککره اولوب منعوت معرفه اولدیغندن اوتری زیر امکالری برندن
 زایل اولما معین شیء واحد حکسنده قلمشدر یعنی علم تشبیه قلمغه نکره اولمق لازم کلا مشدر شیء واحد
 شخص واحد حکسنده اولدیغیچون اما حیوان قسمی بونک خلافتجه در مثلاً هذان زیدان حسان
 دیسک نعتی رفوع قنور سن نکره نکره به صفت اولدیغندن اوتری الابان همزه نک فتحیله و نانک
 تخفیف یله دیشی مرکب چهاره معناسنه و نانه دیمز سن افش همزه نک فتحی و مدی و نانک ضمیله جمعی
 عناق الیه اعتق کبی و عناق عینک فتحیله او غلاق معناسنه در الاتن ضمیله کذلک جمعی و اتن دخی
 جائز در نانک سکون یله و اتان قیو باشد صو چکن کسنه نک طور دینی یره دخی دیرل و قیو اغزنده
 طورن قیاهه دخی دیرل و شول قیاهه دخی دیرل که فرموده اولوب برک و مدور اوله و اگر ذکر اولسان
 قیادی یقین صوده اولور سد اکاتان الضحیل دیرل و کاه اولور اکا ناقه تشبیه اولور برک اولدیغنه بناء
 المأثونه بیک فتحی و همزه نک سکونی و الفک مدیه کذلک دیشی در کبرل اتن معناسنه معیه راء کبی که
 معیور ا دخی عبرک جمیدر مرکب معناسنه الاثنان همزه نک و نانک کسری یله کندی نفسیچون
 مرکب صانوق الموق و اثنتان دیشی مرکب اولمق معناسنه کاور منه قولهم کان حمار افاستاق
 ای صار اتانا و یومثل شول کسنه حقه ضربه اولور که شریف ایکن حقیر اوله الاثنان فتحیله
 یور کن آدم من بری برینه قریب آتمق یقال اتی الی رجل اتنا من الیاب الثاني و هو اغه فی ایل اثلانا الاتن
 همزه نک فتحی و نانک سکون یله بریده اقامت اتمک الاتون ضمیله کذلک اقامت اتمک یقال اتی بالمکان
 اتنا و اتونا اذا اقام به الاتون همزه نک فتحی و نانک ضمی و تشدید یله شول معمود آتش بقدر لری
 چقور در که اتمکچیلر انده اتمک بشور لر و کر جیلر کر جمی بقار و عامه بونی تخفیف ایدرلر الاتین
 همزه نک فتحی و نانک کسری و مدیه جمعی ذکر اولان چقورلر معناسنه و بعضلر ابدی بوم و ایدر عربی
 خالص دکادر و بومقامده صاحب همرا ح اتانینی آتسان آهین الیه تفسیر اتمشدر مناسب دکادر
 الاجن همزه نک فتحی و مدی و جمیک کسریله شول صودر که لذی ورنکی متغیر اوله الاجن فتحیله
 صومته را و لمق یقال اجن یا جن اجنا من الباب الرابع الاجن همزه نک فتحی و جمیک کسری یله معناه
 الاجان همزه نک کسری و جمیک تشدید یله کسان دیدک لری یو ک کاسه که لکنه شبیه در الاجانین
 علی وزن المصابیح جمعی کسانلر معناسنه الاجنه همزه نک فتحی و جمیک سکون یله و جنه ده
 لغتدر و و جنه یکا عدد دیرلر خسار معناسنه الوجنات فتحیله جمعی بکافله معناسنه الاجن
 همزه نک فتحی و جمیک سکون یله قصار یزد و کک یقال اجن القصار لثوب اذا ذقه الاجنه همزه نک
 کسری و حاء مهمله نک سکون یله کین حقه معناسنه یقال فی صدره علی احنه ای حقه
 و لا تنقل حقه و یقال احنت علیه المراحنه بمیک ضمی و حانک فتحیله عدوت ابدشک معاداة معناسنه
 الاذن همزه نک کسری و ذال مجهم نک سکون یله برسنه به دستور و بر مک یقال اذن له فی الشیء اذا
 اذن همزه نک کسری و مدی و ذالک فتحیله امر حاضر در طلب اذن معناسنه یقال اذن لی
 علی الامر و کاه او اور تیزن دخی دیرل تکیم بعض شعرده واقع اولمشدر بونک اصلی لتأذن ابدی
 و شعرده لامک حد فی جائز اولد یغینه بناء انت تعلم دیرلر لغتی اوزره نانک کسری یله تیزن ده دبندلی

اجن

اجن

اذن

تکیم فذلک فلتفرخوا فراءت اولئک در تانک کسر بله و کاه اولور اذن علم معناسنه کاور قال الله تعالی
 فاذنوا بحرب من الله ورسوله الاذن ففتحبله ای شتمک معناسنه بقال اذن له اذنا اذا سمع و فی الحدیث
 ما اذن الله لشيء کاذنه لشيء بتغنی بالقرآن و بعض نسخده کاذنه لمن بتغنی بالقرآن دخی واقع اولمشدر
 الايدان همزه نك کسری و مدبله اعلام معناسنه در تقول اذنتک بالشيء ای اعلمتک به الاذان همزه نك
 فتحی و ذالک تخفیه قبله معروض و جوه رینک بو مقام سهده اذن اذنا دید و کی اتی اشعار ایدر که اذان
 اسم مصدر دخی کله سلمت سلاما کبی تکیم قام و سهده الاذان والا ذین و التأذین من النداء الی الصلوة
 دیمشدر الاذین همزه نك فتحی و ذالک کسری و مدبله معناه و اذین کفبله دخی دیر لر و اذین شول مکانه
 دخی دیر لر که اکاهر جانیدن اذان آواری ابر شه المیدنه میبک کسری و مدبله و ذالک فتحبله مناره
 معناسنه در الاذن همزه نك ضمی و ذلک سکونبله یا خود ضمتبله فوق کوش معناسنه الاذین
 همزه نك ضمی و ذالک فتحی و بانک سکونبله تصغیری تأنث اوزره کلشدر و حقان بونکله بر رجل
 تسیم قلندور نصکره تصغیر او لفسه اذین دینلور تأنث اولنار مذکره نقل اولنار غله مؤنثک
 زایل اولدوغندن اتری و اما عر بلرک اسم علمده اذینته دید کسری مصغیر اولدقد نصکره تسیمه
 اولیا عیندر الاذان همزه نك مدبله اذینک جعیدر الاذن همزه نك فتحی و ذالک سکونبله قولاغده اوزرق
 تقول اذنته اذا ضربت اذنه الاذانی همزه نك ضمی و ذالک تخفیی و بانک تشدیدبله و لقلری بیوک
 اولان کسینه الاذناه همزه نك فتحی و ذالک سکونی و والفک مدبله و لقلری بیوک اولان دشقی قبون
 بقال فجأة اذناه الاذن همزه نك مدی و ذالک فتحبله و لقلری بیوک اولان ارک قبون بقال کبش
 اذن الاذن همزه نك مدی و ذالک کسریله قبوجیه دیر راجب معناسنه اذن و یر دو کندن اوزری
 التأذین علی وزن التکریم بر نسیمه قولاق ایتمک تقول اذنت الفعل و غیرها تأذینا اذا جعلت لها
 اذنا و تأذین او غلامک قولاغین بور ما غسه دخی دیر لر تقول اذنت الصبي اذا عرکت اذنه و عرک عینک
 فتحبله بر نسیمه او مقدر التأذن فتحبتبله و ذالک ضمی و تشدیدبله بر نسیمه بیدر مک ایدان معناسنه
 بقال اذن و تأذن بمعنی کما بقال یقن و یقن معنی و یقال تأذن الامیر فی الناس ای نادى فیهم و یوحمل
 تهدید و نهید اولور یعنی امیر مقله ماتئیه و اعلام ایدر و منه قوله تعالی و اذنا اذن ربک ای اعلم اذن
 همزه نك کسری و ذالک فتحی و اخریده نوک سکونبله بر کله در که بر نسیمه نك جز اسنده و جوابنده
 ذکر اولنور اگر کله مزوره فعل مستقبل اوزره مقدم قلور سک فعل مزوری انوکله منصوب
 قلور سن نصبدن غیر ی نسیمه جائز کلدیر حقان بر کسینه اوزرک اللیل دیسه اذن اگر مک دیر سن و اگر
 اذن کله سن فعلدن تأخیر ایدر سک عملدن الفاء ایدوب اگر مک اذن دیر سن رفعلیه و اگر اذن سکره
 کلن فعل حال ایچون اولور سه اذن عمل قلمساز زیر حالده عوامل ناصبه عمل قلز و اگر اذن اوزره
 وقف ایدر سک اذادیر سن افعلله زید ایدر کسری کبی حالت وقفده و اگر اذنی متوسط قلوب مابعدده کلن
 فعلی ماقبلنه معتمد قبلور سک عملدن الفاء ایدر سن کقولک انا اذن اگر مک دیر سن زیر عوامل فعلده اذن
 عوامل اسماده ظنه مشابه در یعنی باب ظننده تکیم حال بویه در و اگر اذن اوزرینه حرف عطف داخل
 قلور سک و او کبی و فاکبی محسب اولور سن دیرلر سن انشاء ایدر سن دیرلر سک اعمال ایدر سن الارن
 فتحبتبله دوه نشاط اوزره اولمی بقال اران البعیر یأرنا من ابواب الارباع اذامرح مرحا الارن
 همزه نك فتحی و رانک کسریله نشاط اوزره اولان دوه و یوفراه و ایدر الارن همزه نك فتحی
 و رانک تخفیه بله انا جدن اولان تابوتدر و اران وحشی بیدوغی ره دخی دیر لر المیران میبک کسری
 و همزه نك سکونبله کذلک وحشی یتاغی المأربین میبک فتحی و همزه نك فتحی و مدی و رانک دخی
 کسری و مدبله جمعی وحشی یتاقلری معناسنه الارنه همزه نك ضمی و رانک سکونبله کرتن کله یتاغی
 اولان اناج و داعی حقانک اوزرنده کرتن کله فایم اولسه الاربون همزه نك ضمیله عصفور و رنی

ارن

ار

اس

افن

افن

امن

اورزه تا كيد بيع ايجون سلفدن ويردكاري برقاج اخه كه اكا عوامي ديرلار اربان همزه نك ضمي ورائك
 سكرينه كذلك تا كيد بيع ايجون سلفدن ويريلن برقاج اخه و بولغندر عربون ايله عربانده وعامه بوكه
 رويون ديرلر و بومقامده صاحب صراح اربان اخه في عربان يعني كول ديمشدر سهوا و اولدغي خفي دكلدر
 الاسن همزه نك مدي و سينك كسريله طعي و لوني متغير اولان صواحن كيدروزنا و معنى الاسون ضمتيله
 صود كر اولنان صفت اورزه اولق يقال اسن الماء باسن اسونا من الباب الاول و باسن من الباب الثاني
 الاسن فتحته معناه يقال اسن الماء باسن اسنا من الباب الرابع واسون بر كسبه قيوه كيرد كده قيوه نك
 برامه زايحه سي اكا تاير ايدوب لا يعل باخو دياشي چكر نكه دخي ديرلر يقال اسن الرجل اذا دخل البئر
 فاصابه ريح منته من ريح البئر او غير ذلك فعشي عليه او دارر اسه الاسن فتحته و سينك ضمي و تشديديله
 صومغير اولق يقال اسن الماء اذا تغير و اسن بر خصوصده نعلل ايدوب اكله نكه دخي ديرلر اوز يدر
 روايتي اوز ره يقال اسن على تا سنا اذا اعتل و ابضا و ابو عمر و ايدى تا سن الرجل اياه ديرلر فان انك
 اخلاقي طو تسه الاسن ضمتيله خلق كيدروزنا و معنى الاسن همزه نك مديله جي اخلاق معناسنه
 يقال هو على اسان من ابيه اي على شمائل من ابيه و اسن كذلك اسانك و احدي درواسن قولانك و اينك
 فانلر يته ديرلر طافات النسع و طافات الحبل معناسنه ابو عمر و روايتي اوزره و اسن كذلك بقه شخصه ديرلر
 يقال سمعت ناقته على اسن اي على شخص قديم يعني اسكي باغ او زره باغ بيلدي و جوهر ي بومقامده تا سن
 كله سي اعتل معناسنه كاد كن نكر ارنه كرايمشدر نظر اولانه المافون ميمك فقي و هانك ضمي و مديله شول
 كسبه در كه عقلي و فكري ضعيف او و الجوز المافون جورك قوزه ديرلر الافن فتحته بر كسبه نك
 فكري ضعيف اولق يقال افن الراس من الباب الرابع و يقال ايضا افن على البلاء للمجهول فهو مأفون
 و افن ناقه نك سودي از اولغه دخي ديرلر يقال افنت الناقه اذا قل لها افنة همزه نك فقي و هانك كسريله
 سودي از اولان ناقه الافن همزه نك فقي و هانك كسري و مديله فكري ضعيف اولان كسبه و في المثل
 ان الرقبين يغطي افن الافين و رقبين فافله خطك و سبر نسته نك اعرايه و محسنانه ديرلر يعني رقبين ضعفي
 و عبي ستر ايدر الافن همزه نك فقي و هانك نك و نيله عقلي فاسد قلبي يقال فنه الله بافته افنه افنه و مأفون
 و افن اكسليمكه دخي ديرلر نقص معناسنه و افن دو ميوريسي آه سينك ميمه سينده اولان سودي جمله ايجمه كه
 دخي ديرلر و افن سودي صاغن كسبه جمله صاغنه دخي ديرلر و افن سودي بلا تعين وقت صاغنه دخي
 ديرلر تحيينك مقابلدير المافن ميمك ضمي و هانك كسري و تشديديله كسليجي نسته ديرلر متفص معناسنه
 الافان همزه نك كسري و هانك تشديديله وقت حين معناسنه ابو عمر و روايتي اوزره يقال جاءنا على
 افان ذلك اي حين ذلك الافنة همزه نك ضمي و هانك سكونيله شول او در كه طاشدن بتا اولنه الافن
 ضمتيله جي ذكر اولنان اولر معناسنه ركه ايله ركب كي ديرلر معناسنه الامانة همزه نك فقي و ميمك
 تخفيفيله امين اولق الامان همزه نك فتحيله كذلك امين اولق الامن همزه نك مدي و ميمك كسريله
 امين كسبه يقال امن من الباب الرابع فاننا امن بالامان همزه نك كسري و مديله بر كسبه في امن وامان
 او زره قلمق نقول امن من غيري من الامن والامان و امان تصديقه دخي ديرلر المؤمن ميم اولك ضمي
 و تا نيك كسريله تصديق ايله متصف اولان كسبه و مؤمن امين قايجه دخي ديرلر و باري تعالى به
 مؤمن ديدكاري قوللري اولك ظلم ايمشندن امين اولديغه بناء دروا من اصلنده من ايدى همزه نك ايله
 همزه تايه تليدين اولندي على ماسيحي من الاصل في هذا الباب المهيجن ميمك ضمي و هانك فقي و هانك
 سكوني و ميمك كسريله كذلك امين قايجي معناسنه دروونك اصلي امان ايدى همزه تايه يايه قلب
 اولمغه تليدين اولدقد نصكره همزه اولي هابه قلب اولنوب همي دينلدي الامن همزه نك فقي
 و ميمك سكونيله امين اولق كه خوفك مقابلدير و امن بر كسبه به نسته في ايناغنه دخي ديرلر يقال امنه
 حلي كذا من السباب الرابع و قرئ قوله تعالى لا تأمنا على يوسف بين الادغام والاطهار و قال الاخفش

والادغام احسن الامنة فتحتهله كذلك امين اوراق ومنه قوله تعالى امانة نعاسا ونعاس ائوتك ضيله
او خويه ديرز و امانه كذلك شول كسبه ديرز كه هر كس اعتماد قيله الامنة همزه نك ضمي وميك فتحيله
كذلك هر كس اعتماد قلن كسبه الايمان همزه نك وتاك كسر يله كدالاث بر كسبه يبرسندي اينانقي
تقول ائمنه على كفا وتقول اوئمن فلان على مالم بسم فاعله اكر كلفه سز بوره ابله ابتداء قلست همزه
ثانيه بي واو قبلرسن ز بر اركله نك كه اولنده ابكي همزه جمع اوله وثاني ساكن اوله همزه ثانيه بي واوه قلب
ايدرسن اكر ما قبل مضوم اولورسه وبابه قلب ايدرسن اكر ما قبل مكسور اولورسه نحو ائمنه والفه
قلب ايدرسن ما قبل مفتوح اولورسه نحو امن الاستيمان همزه نك وتاك كسر يله بر كسبه نك امانته داخل
اولمق يقال استامن اليه اذا دخل في امانه الامين همزه نك فتحي وميك كسري ومد يله امن اوزره اولمجي
قال الله تعالى وهذا البلد الامين قال الاخفش يريد الامن يعني اخفش امين حافظه معناسه درديدي يعني
كندويه داخل اولني حفظا بدر ضايع ائمن امين امانتي ضايع ائمندي كي شيكم اصل دخي بودرو بعضيلر
امين ما مون معناسه در يعني ده ادندن وغوايلدن محفوظ معناسه درديديلر الامان همزه نك ضمي
وميك تشديد يله امين معناسه الامون همزه نك فتحي وميك ضمي ومد يله شول ناقه در كه اعضاسي
بر دلشده استحكام اوزره اولوب ضعيف اولماسندن صاحبي امن اوزره اوله امين همزه نك مدني
وقصر يله رلفظدر كه دعاده استعمال اولنورومي مشده قلمق خطا درو بعضيلر ائندي امينك معناسي
كذلك فليكن ديمه درو بونك آخري فتح اوزره مبنيدر اين وكيف كي اجتماع ساكنيندن اوتري ائنا امين
على وزن التكريم امين ديمكدر يقال امن فلان تأمينا اي ظلا امينا الا انهم همزه نك فتحي ونونك كسري
ومد يله ايكلمك يقال ان الرجل من الوجع يئن ائنا من البساق الثاني الا انهم همزه نك ضمي ونونك
تخفيفه بمعناه التآنان تانك فتحي وهمزه نك سكونيله بمعناه ايضا الاله همزه نك مدني ونونك
تشديد يله قبون معناسه در قبون آوازن ايكلمكه تشبها يقال ماله حانة ولا ائنه اي ناقه ولا ائنه
ان همزه نك فتحي ونونك تشديد يله فعل ماضيدر كان معناسه يقال ما افعله ما ان في السماء نجم
اي ما كان في السماء نجم وهو لغة في عن ويقال ايضا ما ان في الفرات قطرة اي ما كانت في الفرات
قطرة ولا افعله ما ان السماء سماء وان وان همزه نك كسري وفتحيله ونونك كذلك تشديد يله شول
حرف درندر كه اسمي نصب ايدوب خبري رفع ايدر لر پس مكسوره اولان ابله خبرا كيد اولنور
ومفتوحه اولنله مابعدى تاويل مصدرده اولور يعني هرنه دكلا افاده تا كيد ائنه ده مشر كرايسه ده
ان مكسوره نك امتياري خبرنه حرف تا كيد داخل اولمغه ومفتوحه نك امتياري مابعدى تاويل
مصدرده اولمغه دروكاه بونلر تخفيف اولنور وحقان تخفيف اولنسه رد بلسك عمل ايدررسن
دبلسك عمل ايدر مزن سن وكاه اولور ان اوزرينه كاف تشبيه زياده قلوب كله شمس ديرسن وكاه اولور
تخفيف اولنور وتخفيف اولند قده بر شبنده عمل قلمازلفت فصيحجه اوزره وان تخففة ناصبه حقان
خذف اولنسه دبلسك عمل ائندروب مابعدن منصوب قبلرسن دبلسك مرفوع قبلرسك قال الله تعالى
قل افغير الله تأمروني اعبدا بها الجاهلون وجوه ربك بوه قامده عبارتي استخدام احيا جدن خالي
اولديغي خفي دكدر تأمل اولنسون و اكر چه مسئله سز بوزمك حتى وان قد تكون مع الفعل المستقبل
قولندن تاخير اولمق ايدى لكن اعمال واهمال مناسبيله تقديم اولنشدرواني واني بر معنايه دروكاني
وكافني وكلفني وكلفني دخی بوله در زبر ابو حروفك استعمال چوق او اوب تضعيفي ثقیل کورر کلر بچون
بابه قریب اولان حرفی حذف ائمشدر درو لعلی ولطینی ده دخی حذف اولنشدرو زبر لام نوبه قریب
اولمغین بنه حرف تضعیف حکمنده اولمشدر واکران مکسوره او زده ماز یاده اولنسه معنای ثقیلی یعنی
حصري افاده ایدر کفوله تعالی انما الصدقات للفقراء والمساكين زیر الفا حکمی مذکور اچون
اثبات وما عدادن نفی افاده ایدروان همزه مفتوحه ونون ساکنه ابله کاه اولور فعل مستقبل ابله

ان

معنای مصدری افتاده ایدوب نصب عمل ایدرتقول ایدان تقوم المعنی اید قیامک واکران فعل
 معنی اوزره داخل اولسه ماضی بی وقع یوان مصدره معناسنده قبلور لیکن عمل قبلرتقول اعجبی
 انفت والمعنی اعجبی قیامک الذی مضی وانگاه اولورمقله دن تخفیف اولورس مابعدنده عمل قبلر یعنی
 عملی ظهرا اولورمق واجب اولورهرندکله ضمیرشان مقدرده عامل اولوردمشرا بیه ده وبتقر برابله
 جوهر بنک بومقامده اولان کلامیه اول محثده وان خففتا وان شئت اعلت وان شئت لم تعمل
 دیدیکی کلامک بینده تدافع ظاهر اولورتقول بلغنی ان زید خارج واما ان مکسوره حرف جرذرائشی
 ایقاع ایچوند راولک وقوعدن اوزری تقول ان تأتی انک وان جئتی اکرمتک وکاه اولورما نافیله
 معناسنده دخی اولور کقوله تعالی ان الکافرون الا فی غرور وکاه اولورمالیله ان بدین دخی جمع ایدرل
 تا کید ایچون مان رأیتا کی مارأیتا معناسنده جوهر بنک بومکلامدن فهم اولنور که بوصورت
 ماد نصکره ان زاید اولمقدن تغیری صورت اوله حالاکه غیری دکلد رتکیم عن قریب ذکر اولنور
 انشاء الله تعالی وکاه اولور جواب قسم دخی واقع اولورتقول والله ان فعلت ای مافعلت واه کاه اولور
 علی وجه الاختصار آخر کلامده انه قد کان معناسنده واقع اولور رتکیم بعض اشعارده واقع اولمشدر
 ویقلن شب قیدعلاک وکبرت فقلت لیه ای انه قد کان کما تظن ابو عبیدیه بیکلام عربده اختصار
 قیلند ندر ضمیرایله اکتفا اولمشدر معناسی معلوم اولدیغه بناء واما اخفشک انه نعم معناسنده در
 دیدیکی تاویل مذکوره بناء در بود کلد که انه نعم معناسنده موضوع اوله لیکن اخفش ایشدی آخرنده
 اولان هاهاء و قفدر وان کله سی که مفتوحه شده در کاه اولور لعله معناسنده اولور کقوله تعالی
 وما یشکرکم انهم اذا جاءت لایؤمنون فی قراءه ای لعلها وان مفتوحه خفیفه کاه اولورای معناسنده
 اولور کقوله تعالی وانطلق الملائمهم ان امشوا واکران تفسیریه ده معنای قول مروندن لایددر
 و بوایت کریمه ده ذکر اولنان معنی بوقدر دینلسه انطلاقدن مراد انطلاق السین در پس معنای قول
 موجود اولور دیو جواب و برر لیکن لازم اولور که مشی دن مراد متشی تعارف اولوب هر نسنه نک
 اوزر بنده مستمرا ولیق اوله وکاه اولوران لمایه صله اولور کقوله تعالی ولما ان جاء البشر وکاه اولور زائده اولور
 کقوله تعالی وما لهم ان لا یعذبهم الله برید وما لهم لایعذبهم الله جوهر بنک بومکلامدن فهم اولنور که
 ماد نصکره کلن ان زائده اولیه حالاکه اول دخی رائده در رتکیم معنی اللبیده تصیر یج اولمشدر وکاه
 اولوران مکسوره خفیفه مادن صکره زائده اولور کقوله ما ان یقوم زید وکاه اولوران مشده دن
 مخففه اولور و بونک خبر نه لام داخل اولماسی لازم اولور حذف اولنان تسدیددن عوض اولسون دیو
 کقوله تعالی ان کل نفس لما علیها حلف فذکر کقوله ان زید لاخوک وان نافیله به ملتبس اولسون دیو
 بومقامده جوهر بنک عبارتده ایکی حرف علت بر فعله تعلیق ایتمشدرا و بیلدن لایددر آملرک بری عوضا
 وری الایلیتسن در و تاویل حرف تانی مجسوعه تعلیق فلیخذه در تأمل اولنه انا فحبتله اسمید ره حکم
 وحده دن کاید رفیع اوزره مبنی اولسی فعلی منصوب قلن لایف فرقی اولنما ایچون و آخرندا اولان
 الف حالفه وقفده اولان حرکتی بیان ایچوند عبارت جوهری بویه واقع اولمشدر و الانف الاخیره
 انما هی لیان الحرفه فی الوقف واکر لیان حاله الوقف دینلسه اظهر اولور دی واکر انا کلیسی کلامک
 وسطنده واقع اولور سه الف ساقط اولور مکر که افت ردیه اوله وکاه اولور نایه بناء خطاب
 اولمشدر لوب شی واحد کی قلنوا رضنا فت قصدا و التمسین تقول انت وتکسر الموائت وانهم لجمع
 المذکروانن لجمع الموائت وکاه اولور بونلرک اوزر نه کاف تشبیه داخل اولورتقول انت کانا وانا کانت
 تنکیم بعض عربدن بویه حکایت اولمشدر اگرچه کاف تشبیه مضمرة متصل اولما ز مظهره متصل
 اولدیغی کی تقول انت کز بولا نقل انت کی لیکن ضمیر متصل اسم مظهر منزله سنده اولدیغیچون انت
 کانا حسن اولوب ضمیر متصله مقار اولدی الاون همزه تک ففی وواو لک سکونیه رفاهیت وحضور

وسكون ورفق اوزره اولمق بقول منه انت او و اونام الباب الخامس واون هكبه نك بر كوز نه
 دخی دبرل بقول خرج ذواونین وهما كالمدلین الا بی همزه اولینك فقی و ثابته كسر یله ایدل
 حضور و ایدل سكون اولان كسبه بقال رجل ای ای رافه و ادع و و ادع عن مهمله ایله ساكن
 معناه سنده در و اون اهسته یوریمكه دخی دبرل و بو هون دن ایدال اولمصدر ان همزه نك ضمی و نونك
سكونیله امر حاضر در نفسكه تعب و برمه معناه سنده بقول ان علی نفسك ای ارفق فی اسیر و اتدع
 الا و ای همزه نك فقی و یانك كسر یله جعفر حضور اوزره اولان كچه لزم معناه سنده بقال یثابته و بین
 مكه ثابته ایال او ای ای روافه اثبات همزه نك مدی و یانك كسر یله كذا لك جعفر و ادع ان
 معناه سنده بقال عشر لیل اثبات ای ذات سهوله و رفاهیه التاوین علی وزن التكریم مركب زیاده
 یوب ایجاد كدن فار نك ایکی جائی قیمر و ب هكبه کی اولمق و بو اوندن تا خودر هكبه معناه سنده
 بقال اوان الحار اذا اكل و شرب فامتلا بطمه و امتدت خاصرته فصار مثل الاوان الاوان همزه نك
 فقی و واولك تخفیه یله وقت حین معناه سنده الا ویه همزه نك فقی و مدی و واولك كسر یله جمعی احیان
 معناه سنده زمانه ز منه کی و اینه مرار معناه سنده دخی كلور بقال فلان يصنع ذالك الامر اونه ای يصعنه
 مرار و ایدع مرارا الاوان همزه نك كسر یله یوك صنفه ارج معناه سنده همزه نك و راه معیه نك فقیله
 و جملله الا ویه همزه نك كسری و مدیه كذا لك یوك صنفه و منه ابوان كسری الا ویه همزه نك
 ضمی و مدیه ازانك جمعی خوان ایله خون کی ابوانات همزه نك كسری و مدیه ابوانك جمعی الا ویه
 همزه نك فقی و واولانك كسری و مدیه جمعی یوك صنفه معناه سنده دیوان ایله دواوین کی زیر ابونك
 اصلی او ان ایدی ایدی الوایین بیه قلب اولمصدر الا هان همزه نك كسر یله خرما سلتقت جبو غی
 عرجون معناه سنده الا ویه همزه نك فقی و یانك سكونیله یورلمق اعبا معناه سنده اوزید ایدی بوندن فیل بنا
 اولمنازه بو خصوصه اختلاف اولمصدر و این ایلان معناه سنده كاور حیه کی و ایم کی و این حین
 معناه سنده كلور بقال ان لك ان تفعل كذا یثابته ای حان و وائی لك كیدر مقارب اولمق اوزره و بو
 ذكر اولان اوزید و وائی اوزره در این همزه نك فقی و یانك سكونی و نونك فقی زره بناسی ایله مكاندن
 سوال ایچوندر چان این زید ديسك زیدك مكاندن سوء ال اولور ایا ان همزه نك فقی و یانك تشدید یله
 زماندن سوال ایچوندر ای حین معناه سنده منی کی قال الله تعالی یان مرساها ایا ان همزه نك كسری و یانك
 كذا لك تشدید یله ذكر اولان معناه سنده شقیم قبیله سنك لغتدر و به قراءه السلی ایا ان یهشون الا ویه
 همزه اولانك فقی و لامك سكونی و همزه ثابته نك فقی و مدیه بروقت ایچون اسمدر كه سن اول
 وفته حاضر سن و الا ظرف غیر متمكن در معرفه واقع و لمصدر و بو كه انف لاد قمر یفدن اوزری
 داخل اولمش كادر زیر اول وقت حاضر ایچون موضوعدر و وقت حاضر مشارك برسته بوقدر
 تا كه الف لامه زمین اولنه و كا و اور لایم مقبوح قلوب همزه لری حذف ایدر بقال لان علی وزن
 باع بمعنی الان كذا قال الجهری و فیه تأمل لا یحق فانه یقتضی ان لا یكون التعین من اللام كافی الیوم
 و ان لا یكون لان موضوع ظرف من الزمان مطلقا مع انهم بقولون اننا فانا الا ان بقال كلام بالنظر
 الى الان الموضوع للوقت الحاضر لای لان المطلق و بیث استقلاله فی الیه ضعی (فصل الباء) السنه
 یانك فقی و ثابته مثله نك سكونیله ملائم اولان برارض لینه معناه سنده البینه یانك ضمی و یانك فقیله
 صبغه تصغیر اوزره بر صورتك اسمدر البینه فقیله و یانك تشدید یله بر بعد ای در كه شام ش یفده
 برره منسوبدر و فی حدیث خالد فلما اتی الشام بوائینه و صار بشنة و عسلا عزلی و استعمل غیر
 و بوائین شول یا پله دبرل كه كر شلری قصه و لما غین ایدن ارغ اولوب معب ایله مقصود شامك
 فتد لری كدوب و سعت و رخا اوزره اولماسن یا ندر و این لغوث ایشدی هر نه ای كه دوز برده یز
 اكابینه درل جلیه نك مقابلدر پس ابو لغوث بشینه بی معنای اولدن یعنی ارض لینه دن قلدی

یتن

یحییٰ بانی فنی و حاء مهله الیافک سکونیه بر عورتک اسمیدر که اکاوی فر بنده اولان خر ماغا جلری
 نسبت اولمدر من زور مذکر اولان اغا جلر حقه من بنای دیمکین انزه بنات بحقه دمسلدردر الجوفه
 بانی و واولک فنی و حاک ماینده سکونیه شول فر به در که قاری ییولک اوله البدن فحینه انسانی
 جسدی قال الله تعالی فالیوم ننجی بدنک قالو الجسدک لاروح فیه قال الاخفش واما قول من قال بدرک
 فلبس بشی و درع زره معناسنه در علی ماسیجی بودکر اولان جوهری کلامیدر و بعضی تفسیرده
 نخی کلاه سن نجوایه القا ایتمکله تفسیر ایتملدردر سو پرندیک معناسنه لکن قرآن عظیمده حاکم و واضعده
 واع اولان نخی جله نجات معناسنه در بدن مسن معناسنه کور یقال رجل بدن ای مسن
 و وعل بدن مثله و وعل عین مهمله ایله یحسان یکسیدر و بدن قصه زرهه دخی دیرلی البدن فحینه
 شول نافه در باخود شول اینکدر که مکه مشرفه ده بوغرزلر و مزبور به بدنه دیدکاری زیاده
 سمن لکندن اوزیدر البدن ختمینه جمعی و بدن کذلک طوار سمر مکه و فی صق اولمغه دخی دیرل
 و بدن دخی جا بزدر دالک سکونیه عسرله عسرکی تقول منه بدن ال رجل بدن بدنا اذا ضخم البدن
 بانی فنی و دالک تخفیفیه کذلک طوار سمرک وانی ضقی اولمق تقول بدن بدن بدانه من الباب
 الخامس الباب دالک کسر یله سمن اولان طوار و بادن مؤنثه دخی اطلاق اولنور یقال امرأه بادن
 البدن بانی فنی و دالک کسری و مدیه بمعناه التبدن علی وزن التکریم مسن اولمق یقال
 بدن اذا سن فی لحیث انی قد بدنت فلا تبادرونی بالركوع و السجود البرنی فحینه و بانی تشدیدیه
 بر جنس حر مادر وکا، اولور بعض لغت اوزره برنج دیرل بانی جمیع قلب ایتمکله البرنی فحینه
 شول قلدردر که صفیدن اولور بیرس بانی فنی و بانی سکونی و رانک کسری و مدیه بر موضعک
 اسم بر کدرمل بیرس دیرل البراس بانی فنی و بانی مثله کسر یله طبور جنسک و سماع مقوله سنک
 پنجه سی که انسانک بر مقبری مشابه سنده در البرنی بانی و بانی ضمی و رانک ماینده سکونیه واحدی
 و برن بنی اسدن بر جاعتک دخی اسمیدر البردون بانی کسری و ذال مجیه ک فنی و رانک و واولک
 سکونیه طوار دابه معناسنه البردونه وزن مزبور اوزره مؤنثی کسائی روای اوزره البرنی بانی
 و راء مجیه ک کسری و رانک ماینده سکونیه شول مشربه در که اول ظهور بدن خر ماغاندن
 اتخاذ ایدرل البرمان بانی ضمی و رانک سکونیه حجت یقال برهن علیه اذا نام الحجة البرن بانی و بانی ضمی
 و راء مجیه ک ماینده سکونیه طلس سندس معناسنه بسن فحینه و بانی بلفظدر که حسن لفظنه تبعیله
 ذکر اولنور یقال حسن بسن یسان بانی فنی و بانی سکونیه نواحی شامده بر موضعک اسمیدر
 البطن بانی فنی و طانک سکونیه قارن که ارفه ک مقابلیدر و بطن مذکر در و ابو حاتم ابو عیینده
 بطنک نانی لغت اولماسن نقل ایندی و بطن قیلده دن از اولان جاعته دخی دیرل و بطن بر کسینه ک قارنه
 اور مغذ دخی دیرل تقول بطنه اذا ضربت بطنه و بطنه له دخی دیرل بعض لغت اوزره شکره و شکرته
 دیدکاری کی و بطن دره ک ایچنه کبر مکه دخی دیرل تقول بطن ال وادی اذا دخلته و برسنه ک بطن
 بطنک دخی دیرل تقول بطن هذا لا مراد اعرفت بطنه و تقول بطن بفلان اذا صرت من خواصه
 و تقول بطن ال رجل علی مالم بسم فاعله اذا اشتکی بطنه و بطنک اوزون اولان جانبده دخی دیرل که
 قوش قدن بوشر دکه ایچر و ده فالور البطنان بانی ضمی و طانک سکونیه جمعی بطنک اوزون
 جابلری معناسنه ظهرله طهران کی بطنک قصه جابلری معناسنه عبدالله عیدان کی و بطنان
 کذلک حقور بر معناسنه اولان بطنک جمعی کلورل و بطنان الحجة جنک اوزره سنده در برل البطن
 فحینه و بطنک قاری ییولک اولمق یقال بطن بطن بطنان البطن الرابع اذا عظم بطنه من الشح
 البطنان بانی کسریله دوه بالانک شول قولانیدر که دوه ک قرنی الله بطنور یقال التفت
 حلقه البطنان لا مراد اشتد و بور حلاک تصدیری مشابه سنده در و ر حل حاء مهمله ایله

یحییٰ
 بدن

رون

برش

بردن

برهن برن

بس

بطن

دوه پالانك كو چكنه دبرل الابطن همزه نك كسر يله دوه پالانك قولان تباخلق تقول ابطن
 ابطانا اذ شدت بطنه و ابطن بر كسني خواص كدن فليق معنا سنده كلور تقول ابطن الرجل
 اذا جعلته من خواصك و ابطن بر نسني بطانه فليق معنا سنده كلور تقول ابطن السيف كشني
 يعني قلمي يا نمد الدم الابطن همزه نك و طانك فتح يله شول طمر در كه انك قولنك ايچ بوزنده اولور
 الابطنان همزه نك و طانك فتح يله ايكي طمر در كه انك ايكي قولنده اولور البطانة بانك كسر يله
 اسطر كه قفان بوزنك مقابلدر و بطانة الرجل بر كسنيك خواصندن اولان مصاحبي وليجه
 معنا سنه البطن على وزن اشكر يم بر نسني به اسطر قلقى تقول بطن الثوب تبطينا اذا جعلت له
 بطانة الاسبطان همزه نك و طانك كسر يله بر نسني بر كنز لوطو عمق و كبر لوطو عمن طلب انك
 تقول اسبطنت الشيء البطن فتح يله و طانك ضمي و تشديد يله عورقي بر كسني جاع ايچون الله
 المن تقول تبطن الجارية و تبطن مرعك ايچن طوشه دخی ديرل تقول تبطن الكلاله اذا جولت
 فيه الابطنان همزه نك و طانك كسر يله دول الملق يقال ابطنت الناقه عشرة ابطن اي تجتها عشر
 مرات يعني اون دفعه دولن الدم البطنة بانك كسري و طانك سكوبيله طعما له قارن ز ياده پراونق
 يقال لبس للبطنة خير من خمسة تبنيها يعني نخه اولف عبقجه كن اچلقدن خير لونسه يوقدر
 البطن بانك فتحي و طانك كسر يله شول كسنددر كه قارندن غيري نسني به هني ايامه المبسون ميم فتحي
 و طانك ضمي و مديله شول كسنددر كه قارن اغري سني او غرايه المبطنه ميم كسري و بانك سكوبيله
 كثر الكلدن قارني بيوك اولدن خالي اولين كسنيه البطن ميم ضمي و طانك فتحي و تشديد يله شول
 كسنددر كه قارني ارق اوله المبطنه ميم ضمي و طانك فتحي و تشديد يله مؤثر قارني ارق اولان
 عورت البطن بانك فتحي و طانك كسري و مديله عظيم البطن اولان كسنيه و بطن اراغ اولان نسني به
 دخی ديرل يقال شاء و بطن اراغ اولان خد غابت معنا سنه البطن بانك ضمي و طانك فتحي و بانك
 سكوبيله اوج كچيرك بيلدزددر كه منازل قردندر ساج ايچي كي تلتی برابر در و كا بطن جل ديرل و صفة
 تصغير اوزره وارد اولدي زير اجل نجوم كسنيه در قوزي شكننده سرطان ايكي بوزني
 ماثه سنده در و بطن قارني ماثه سنده در و ثر باغو بريغي ماثه سنده در البطن بانك و سبك ضمي و ماثه
 لامك سكوبيله شول دانه در كه مرجك كيدر لكن مرجك دكلدر البطني بانك ضمي و لامك فتحي
 و نوك كسري و بانك فتحي و تخفيف يله و سته و رفاهيه ديرل يقال هو في بطنه من العيش اي سعة
 و رفاهية و بهنيه خاسي به ملحمة در اخرنه الف زياده فلما غله لكن الف يله مغلب اولشدر ماثي كسور
 اولديغندن اوتري الابطن همزه نك كسر يله بر يده اقامت انك يقال اي بانك اذا قام به البنة بانك
 فتحي و نوك تشديد يله رايحه معنا سنده در كرك خوب اولسون كرك كزيه و لسون المين ميم ضمي
 و بانك كسر يله رايحه صاحبي اولان بر يقال كاس ميني دورايحه بعر الطباء و بعر الطباء آهونچا سنده ديرل
 البنان بانك فتحي و نوك تخفيف يله بر مقي او جلري اطراف اصابع معنا سنه البانة وزن مزبور اوزره
 واحدي بر مقي اوجي معنا سنه البانات بانك فتح يله جمع قلتي و كا اولور عدد كثري قليل ايچون
 استعاره قلوب خمس بنان ديرل حالا كه مراد خمس من البنان ديمكدر و بنان مخضب دخی ديرل زيرا
 هر جمع كه انك بيني ايله واحدي بين هادن غيري نسني ايله فرق ايتملر انك واحد اعتبار اولما ميني
 و منذ كرا اعتبار اولما سي حائر اولور بنانه بانك ضم يله بر عورتك اسميدر كه اول سعدن لويك تحتند
 ايدى و سعدك جله و لدی اكانسبت اولور كه انلر ثابت البنانى جماعتدر بوانه بانك ضم يله بر وضعك
 اسميدر و كا اولور هابي حذف ايدوب بوان دخی ديرل بوان بانك فتحي و واول تشديد يله بلاد فارسده
 روم وضعك اسميدر كه اكاشع بوان ديرل البوان بانك كسر يله خيمه ديرل كرنن بر ديرك اسميدر
 البون بانك ضمي و مديله جمعي ذكر اولنان ديرلر معنا سنه البان على وزن الحال براغا جك اسميدر

يلسن
 بلهن

بن

بون

بن

بهکن
بین

الباقی علی وزن الحاله واحدی ذکر اولنا ن اغاجک بری معناسنه و منه دهن البان الهنانه بانک
فقی و هانک سکو نیله شول عورندر که نفسی خوب و راجحه سی اظیف اوله بهان بانک فقی و نو تک
کسر اوزره بناسی الله بر عورتک اسمیدر قظام کی الهکنه بانک و کافک فقی و هانک مایینه سکونیه
ناره و تراولان عورت بقال هی ذات شباب بهکن ای غرض و گاه اولور بهکل دخی دیر ل لامله البین
بانک فقی و بانک سکونیه اراق فراق معناسنه اییونه بانک فقی و نو تک ضمی و مدبله بمعناه تقول
مه بان بین دینا و بنونه و بین وصله دخی اطلاق اولور اضداد دندر و قری لقد تقطع بینکم بازفع
والصبر رفع فعله مرفوع و اوتق اوزره در نصب حذف اوزره درای ما بینکم و بین فضله و مزینه
دخی دیر لر علی ماسیحی البون بانک فقی و واولک سکونیه فضل و مزیت معناسنه بقال بانه یینه
ویدینه من الباب الاول و الثانی و بینهما یون بعید و بین بعید و الو او اوضح و یونک مقامی یون تفسیرنده
ذکر اولمقی ایدی لکن بانه مشترک اولده غیکون بو محله ذکر اولندی و لجان معنای بعدمراد اولسه
ان بینهما الینادیر لر غیر دیمزل البیان بانک فقی الله فصاحت معناسنه درو فی الحدیث ان من البیان
اسحر او بیان شول نسبه دخی دیر لر که انو کله برنسنه مبین او اور کر لک دلالت طریقی الله اولسون کرک
غیری اولسون و بیان برنسنه ظاهر اولمغه دخی دیر لر بقال بان الشیء یبانا اذا اوضح الایین همزه نک
وبانک فقیله اوضح معناسنه در بقال فلان آیین من فلان ای اوضح منه و اوضح کلاما آیین كذلك
الفک و بانک فقیله برر جلاک اسمیدر که عدن شهری کا نسبت اولوب عدن آیین دیر لر البین بانک
فقی و بانک کسری و تشدیدیه ظاهر اولان نسبه یقتل ملن فهو بین الاییناء همزه نک فقی و بانک
کسری و الفک مدبله جمی هینه اهینا کی الابانه همزه نک کسریله برنسنه ظاهر اولمق معناسنه دخی
کلور و ابانت ایر معغه دخی دیر لر بقال ضرر به فابانر أسه من جسده و فصله المین ممک ضمی و بانک
کسری و مدبله ظاهر اولان نسبه و مبین باشی کوده دن ایرن کسنیده دخی دیر لر مبین ممک ضمی
و بانک کسری و مدبله بر صوبک اسمیدر بقال انان الشیء فهو مبین و ابنته انا اذا وضحت الاستبانة
همزه نک و بانک کسریله كذلك برنسنه ظاهر اولمق و علی وجه الظهور بانک معناسنه کاور بقال
اسبان الشیء اذا ظهر و استبنته انا اذا عرفت انین فقیله و بانک ضمی و تشدیدیه برنسنه ظاهر اولمق
و ظاهر فقی معناسنه کاور بقال تین الشیء اذا ظهر و تبینته اذا ظهرت و بتعدی هذه الثلاثه ولا بتعدی
التبیین علی وزن التکریم برنسنه بی واضح فقی و تبیین واضح اولمق معناسنه کاور و فی الملل قد بین الصبح
لذی عینین ای تبیین و جوهر ینک بو کلامندن فهم اولور که تبیین دخی لازم و متعدی کله حاله که
بوندن اقدم هم لازم و هم متعدی کلسن افعاله و تفعیله و استفعاله مخصوص التبدل تانک
کسری و بانک سکونیه مصدر در آشکاره فقی معناسنه شاذ در بر ارمصدر تانک فقیله کاور تفعال
وزنی اوزر ند کار و تکرار و نو کاف کی کسریله مبین ابکی کله کلشدر که اولو تری تبیان و بری
تلفاء در و نو کاف یغمور دن و طمعغه دیر لر البانیه ممک ضمی و بانک فقی الله ابر لمق مضارقت
معناسنه التبان تانک فقی و بانک ضمی الله ابر لمق بقال تبیین القوم اذا تهاجروا التبان بانک کسریله
شول کسننده در که سودن صاغدی طوارک صولندن کله و علی ممک ضمی و لامک فقی و تشدیدیه
صاغدن کله دیر لر البانیه كذلك بانک کسریله شول طلاقه دیر لر که انده مر اجعت صحیح او لیوب
نکاحه محتاج اوله پس بانه فاعله اولور و معناه و جوهر ینک بو کلامنده تامل و اردر زربانیه
تطبیقه نک صفتی اولیحق مفعول معناسنه جلاک وجهی ظاهر اولما زربا کله طلاقدر ز و جینی و بی
برندن ابرجی و بایینه شول بایه دخی دیر لر که کریشدن جوق اراق اوله و اما کریشی زیاده
فریب اولوب بایه دکسلو اوله بایه دیر لر باه مو حده دن صکره نو تک یا اوزرینه تقدیمی الله
بوزلرک ایکسی دخی بایه عیب عدا اولور و بایه شول قبو به دخی دیر لر صکه دخی رقی اولوب واسع

اوله البیون بانک فقی و بانک ضمی و مدله بمعناه و ذکر اولسان قبویه بیون و بانیه دیرل
 زراقویه صالنان اب بوتقدیرجه قبونک یوارندن اراق اولور و سعتندن اوتری غراب الین بانک
 فقی و بانک سکونیه شول قرغه در که الاجه اوله ابقع معناسنه و ابو الفوث ابتدی غراب الین شول
 قرغه در که بورنی و ابقلری قرمزی اوله اما سیاه قرغه به عام دیرل و حاتم دید کلری بطریق التطیر
 فراقه حکم ابتدا بکیچون درعر بلرک زعی اوزره بین بانک فقی و بانک سکونی و فونک فغ اوزره
 بناسیله براق نسنه نک آره می وسط معناسنه سکون سیله تقول جلست بین القوم کما تقول جلست
 وسط القوم پس بین ظرفدروا کراقی اسمک اوزره استعمال ابسک معرب قبلورسن تقول لقد تقطع
 بینکم برفع النون بعیدات بین بانک ضمی و عینک فقی و بانک سکونیه کله بین مجرور و مضاف الیه
 اولقی اوزره احبانا معناسنه قریب استعمال اولور تقول لقبه بعیدات بین اذالقیته بعد حین
 ثم امسکت عنه ثم آتیه بین بین بارک فقی و بارک سکونی و فونلرک فغ اوزره بناسیله ایواله یلومایندی
 یقال هذا الشيء بین ای بین الجید والردي پس یونلرایکی کله در که کله واحده مثابه سنده قلوب
 آخری مینی قلتمشده و همزه بین بین شول همزه در که تخفیف اولمشدر یعنی همزه حرکتیه موافق
 اولان حرف علتک یتنیده قلتمشدر مثلاً اگر همزه مفتوحه اولسه همزه الیه الف یتنیده فلنور سأل کبی
 و اگر همزه مکسوره اولسه همزه الیه یائشده فلنور سئیم کبی و اگر مضومه اولسه همزه الیه واو
 یتنیده فلنور اوئم کبی و همزه بین بین ابتداده واقع اولماز ابدا ساکن کبی ضعیف اولدیغندن اوتری
 لکن بوهرند کلو ساکنه قریب اولوب همزه مصر بحه مرتبه سنده و اصل اولماش ایسه متحرک اعتبار
 اولور و همزه بین بین دید کلری ضعفندن اوتری در تکیم بین بین ضعیف معناسنه استمال اولور
 بینا بانک فقی و بانک سکونی و الفک قصر یله که آخرنده اولان فتحه دن متولد اولور فتحه فی اشباع
 انجمله بینما بانک و فونک فقی و ما یتنیده بانک سکونیه کذلک بینا معناسنه در میم زائده در تقول بینا
 نحن زقبه اتانا ای بین اوقات رقبنا ایاه پس اوقات حذف اولنوب اوقاتک مضاف الیهی اولان جمله
 بین کله سن ولی انمشدر و اسأل القرية آیت کریمه سنده مضاف حذف اولدیغنی کبی وظروف
 زمانک جمله به اضافتی خود شایعدر کقولک آیتک زمن الحجج امیر و اصمعی یتنیده سنک مابعدن
 مجرور ایدردی فغان بین معناسنه اولوب موضعه بین وضع اولنوب صحیح اولسه و اصمعی دن
 غیر بی بینا و بینما کله لند نصکره کلن کله لری مرفوع قلدر میند و خبر اولقی اوزره الین بانک
 کسری و مدله بر باره بر که کوزا بر می مقداری اوله البیون عتمة له جعی و بین ناحیه معناسنه دخی
 کلور ابو عمرو و رواجی اوزره (فصل التاء) التین تانک کسری و بانک سکونیه صمان کاه معناسنه التینه
 تانک کسری و مانک کذلک سکونیه واحدی و تین بیوک کاسه به دخی دیرل قدح کیر معناسنه
 کسائی ابتدی تین شول بیوک کاسه در که یکرمی آدمه کفایت قله آندن اشغه اولنه سخن دیرل که
 اکا قریب اوله نفوس کثیره به کفایت ائمه آندن اشغه اولنه عس دیرل عین مهمله نک ضمیمه و سین
 مهمله الیه که اوج دورت آدمه کفایت قله آندن اشغه اولنه قدح دیرل که ایکی کسنه به کفایت قله
 آندن اشغه اولنه قعب دیرل قافله و عین مهمله الیه آندن اشغه اولنه عذر دیرل عین معجمه نک ضمی و مینک
 فتحه التین تانک فقی و بانک سکونیه صمان و یرمک تقول ثبت الدابة آتیهاتینا من الباب الثاني
 اذا علفتم التین التین تانک فقی و بانک تخفیفیه عقل و ادراک فطنت معناسنه التین فتحه
 اهل ادراک اولقی یقال تین الرحل بین تینا من الباب الرابع الین تانک فقی و بانک کسریله اهل ادراک
 اولقی فطن معناسنه التین علی وزن التکریم برسنه ده زیاده فکرایدوب دقت نظر اوزره اولقی
 یقال تین تینینا اذا دق النظر و فی حدیث سالم بن عبدالله قال کما نقول فی الحامل المتوفی عنها
 زوجها انه ینفق علیها من جميع المال حتی یتیم ما یتیم ای حتی ادققم النظر فقلتم غیر ذلك التین

تین

تألف فني وبانك تشديد بيله صمان صتان كسسه كاه فروش معناسنه واکر تيان فعلان وزني اوزره اولور سه
تبدن هلاك معناسنه لايتصرف اولور التيان تانك ضمي وبانك تشديد بيله شول تماندره كه چيلر كبر
برقارش مقداري اوزوني اولور همين عورت غليظه بي ستر ايدر وفي حديث عمارانه صلى في تيان
فقال اني عمون وعمشون ثناء مثله ايله مشانه سنده علت اولنه ديرلر يعني صوبولنده زحمتي اولنه ديرلر
الاتقان همزه نك كسري وتانك سكونيله برنسنه بي محكم فليق التقن تانك كسري وقافك سكونيله
استاد اولان كسسه حاذق معناسنه يقال رجل تقن اي كامل في صنعته تقن كذلك تانك كسري
وقافك سكونيله برنسنه نك اسميدر كه ابواق اتمانغله معروف در ابواقه انوكله مثل ضرب اولنوب
ارمي من ان تقن ديرلر ويوم مقامه جوهرى كلامى مسامحه دن حالى دكلدر براز ياده ابواق اتن تقن
نام كسسه نك اوغلي اولور تقن اولماز وبونك امثالى مرور ايتشدرو تقن طبيعته دخي ديرلر يقال الفصاحة
من تقنه اي من سوسه وطبعه اتقنه ضميميله ونونك تشديد بيله وتانك فخييله دخي لغتدر حاجت معناسنه
يقال لي قيك تلتنه وتلتنه اكلتكم معناسنه دخي كلور ان السكيت رويي اوزره يقال لي فهم تلتنه وتلتنه
اي ايت تلان تانك فخي ولامك تخفيفيله ونونك كذلك فخييله الان معناسنه در اصمعي روايتي اوزره
ابوعبيد ايتدي تلان كلمه سنك اصلي الاندن تخفيف اولنان لان در اولنه ناز ياده اوانمدر تخمين
كلمه سنده ناز ياده اولنديغي كي حين معناسنه التان تانك كسري ونونك تشديد بيله برنسنه نك
همناسي حن معناسنه يقال فلان تن فلان وهما تانان اي هما مسنويان في عقل اوضعف او شده
ومروءة الاتان همزه نك كسري وتانك سكونيله مرض اوغلاني ضعيف دوشرك يقال اتن المرض
الهي ادا قبضه فهو لا يشب التان تانك كسري ونون اولك كسري وتشديد بيله برجنس ابلاندر
اوتنين كوكده برك اسميدر وبعضلر كوكده اولان باض خفيدر كه بروج اوزره واقع در ديمشدر
التان تانك كسري ومديله انجبر كه ميوه قسمندر النينه وزن من بور اوزر واحد ي رانجبر معناسنه
وباري تعالينك والتان والزيون وطور ديد يكي قولنده ابن عباس رضي الله عنه ايتدي تيندن
وزيتوندن مراد معروف اولان انجبر وزيتوندر وبعضلر ايتدي تيله وزيتونه مراد ابكي طاغدر
جبلان معناسنه (فصل اثناء) التان ثناء مثله نك فخي وبانك سكونيله نيك اوجين بوكوب ديككم
التان تانك كسري بيله معناه تقول ثنيت الثوب اثنه ثناء وثانان من الباب الثاني اذا ثبت طرفه وخطنه
وثان كوكلكك اتمكندن اولان طرفه دخي ديرلر ثان كوكلكك اتمكندن برنسنه قونسه التان
فختميله وبانك ضمي وتشديد بيله برنسنه بي كوكلكك اتمكندن ثنيت الشئ اذا جعلته فيه
وحملته بين يديك وكذلك لفقت عليه حجرة سراويلك من قدام يعني كوكلكك ايشنك اوكنه برنسنه
قونسه التان فختميله بدر ايجه بعلق يقال ثن اللحم من الباب الرابع ثن كيدر نيك ثنيت ديرلر
دبشي اتلري بدر ايجه بعلديغي معناسنه ولئه لامك كسري وتانك تخفيفيله دبش اتنه ديرلر التان تانك
فخي وخاء ميمه نك تخفيفيله قالن وبرك اولمق يقال ثن الشئ اذا غلظ وصاب الثخن تانك فخي
وخانك كسري ومديله قالن اولان نسنه وثخن برسلاح اولان كسسه به دخي ديرلر يقال رجل ثخن
السلاح اي شاكي السلاح الاتخان همزه نك كسري بيله برنسنه بي زبون اتمك يقال اتمكته الجراحة
اذا وهته واثنان برنسنه بي جوق اتمكته وغالب قيمه دخي ديرلر الاتخان همزه نك وتانك كسري
وتشديد بيله جوق اولمق وغالب اولمق اصلي اتمخان ايتدي ادغام اوانمدر اشدن فختميله اتمك
رايجه سي متغير اولمق يقال ثن اللحم من الباب الرابع اذا تغيرت رايخته اشدن تانك فخي ودالمك
سكونيله اتن جوق اولان كسسه كثر اللحم معناسنه المثن ميمك ضمي ودالمك فخي وتشديد بيله
كذلك كثير اللحم معناسنه در ومثن الدن نقصاني اولان كسسه به دخي ديرلر ناقص اليد معناسنه
وفي حديث ذي السديقه انه مثن اليد قالوا معناه نخذج اليد ناقص اليد وابوعبيد ايتدي مثن

تقن

تلن

تنن

نين

ئين

ثخن

ذکر اولسان معنایه کلمسی تند و دن ما خود اولدیغنه بناء در وشد و همه به دیرال قصه اولوب
بربر جمع اولدیغیچون تشبیهامشند دیدیلر دیو توجیه ایشملردر حال ذکر اولسان منوال
اوزره اولسه شددیمک کرک ایدی قیاسا مکر که مغلوب اوله دیمشلردر الثغنه ثانی فقی وفانک کسر یله
دوه نیک کو کسندن شول برک بردر که چو کده انوک اوزرینه چو کر دیرلنده اولان وسائر عضو نده
اولان برک برکی الثغنه ثانی فقی وفانک کسر یله جمعی ذکر اولسان برک برلر معنایه ذی الثغنه
وزن من بور اوزره عبدالله بن هب الراسی نام کسینه نک نقیدر ریس خوار جدر و مزبوره ذی
الثغنه دیدیلر بر طول سجود انوک حالت سجده دهره قوت اعضا سنده تأثیر ایشمدی المضافه
میک ضمی وفانک فتحیله بر کسینه ایلر برده او تور مقی یقال ثافت فلا ناذا جالسته بعضیلر ایدی بونک
اشتقاقی ذکر اولسان معنایه کویا که سن یزک ثغنه سن انوک دینک ثغنه سنه الصاق ایدرسن
حالت جلوسده و مضافه بر کسینه به معاونت بیکه دخی دیرلر قال ثافت الرجل علی الشی اذا اعنته علیه
الثمن ضمتیله طغر جفک و سفره نک اطرفی که چپ چوره دکلشدر الثمن ثانی فقی وفانک سکونیه
دوه بر سنه ی دیر یله او رمق با خود دوشی التمه المقی یقال ثغنه الدافه ثغنه ثمان الباب الثانی اذا ضربته
بشفتها اشمن فتحیله ال عملدن ناسور بعلوب برک اولمق یقال ثغنه یده من الباب الرابع اذا غلظت
الاشقان همز نک کسر یله بر ایشک ایشلمسی الی برک ایشک ناسورانی بغلغله یقال ثمن العمل بده ایشک
ثانک ضمی و کافک سکونیه بر سوری کو کر جین دن با خود غیر ی سنه دن اشکن ثانک ضمی و کافک
فتحیله بولک اوره سی یقال خل له عن ثکن الطريق ای عن سجد و سجد سین مهمله نک و جمیم ضمیله
وحاء مهمله ایلو وسط طریقه دیرلر ثکن فتحیله بر طاعک اسمیدر الثغنه ثانی فقی وفانک کسر یله
سکر که مراتب عدد دندر یقال ثمانیه رجال و ثمانی نسوة و بواصلنده ثمنه منسوب درن یرا ثمن ثانک
ضمیله شول جز در که ایلو کله ییدی عدد سکر اولور پس حرف اولن مفتوح قلندیلر برانسته کاه
اولور تغیر ایدرلر تکیم دهری و سهلی دیرلر اولرک ضمی ایلو مفتوح الا و اولان دهرک و سهلاک
نسبده پس یونده یاه نسبتک بری حذف اولوب بدله الف و یدیلر تکیم ثمنه نسبتدیمان دیوب وجه
مزبور اوزره قلمشدر پس ثمانیک یاسی اضافت حائده ثابت اولور قاضینک یاسی ثابت اولدو ضمی کی
تقول ثمانی نسوة و ثمانی مائة تکیم قاغی عبدالله دیرلر و رفع خبر حائده حذف اولور ثمنه مقارنله
و نصب حائده ثابت اولوب منصرف اولور زیر ابو جمع دکلدر تا که جوار و سوار بحر اسنه جاری
اولوب حالت نصبده لا بنصرف اوله و جوار جاریه کلمه سنک جمعیدر اقبی معنایه و سوار ساریه
کلمه سنک جمعیدر کیجه ایلو بر بن بلوت معنایه و بعض اشعارده ثمانی حالت نصبده لا بنصرف واقع
اولسی صیغه جمع توهم اولتماغه بناء در وعر بلرک انشوب سبع فی ثمان دیدکلرینک حتی فی ثمانیه دیمک
ایدی بر طول ذراعله اولچولور ارشون معنایه و ذراع مؤنث در و عرض شبر ایلو اولچولور قارش
معنایه و شبر مذکر در مؤنث کلدیکی ایشار صریح ذکر اولتمادیغنه بناء در و بوعر بلرک معنایه
من الشهر خسادید کلری کیدر حالا که صوم ابامده اولور لیا ایده اولماز و ابام یومک جمعیدر و یوم
مذکر در و اگر ابام ذکر اولیدی خیمه دیمک لازم اولور دی رعایت تذکیر ایچون ثمانیه وزن
مزبور اوزره بر موضعک اسمیدر الثغنه ثانی ضمی و میمک فقی و نونک کسر یله ثمانیه کلمه سنک
تصغیری در ایشک حذفیه و اگر در لک بابی حذف ایدوب ثغنه دیر سن الی بابیه قلب اندوب بابی
تصغیر ایچنده ادغام ایشکله و جایز در که ایکسند دخی آخرک ماقبله یاه ساکنه فی عوض و یرهن
مغلظه مغایم دیدکلری کی ثمان عشرة بعض اشعارده که ثمان عشرة واقع اولمشدر حالا که حتی
ثمانی عشر دیمک ایدی بابیه یاسی حذف اولندیغی طوال الابد لغتی اوزره در که حتی طوال الابدی
دیمکدر الثمن ثانک فقی و میمک سکونیه بر مالک سکرده برن المقی تقول ثمن القوم اثمهم من الباب

نق

شکن

ثمن

الجرن ففتحته بك برارض غليظة معناه اسنه ابو عمرو و وابتى اوزره و بعضيلر ابتدى جرن جردن
 مبدلدر الجرن جيك ضمي و رانك سكونيله خبر ما قور تفخون خرما سر جك بر الجرن
 و جيك فتي و رانك كسرى و مديله بمعناه الجرن جيك كسرى و رانك تخفيله دو لك بوينك
 او كمد بوغز اتجق برندن كو كسسه و ارنجه اولان بره دبرلر و صاحب ترجمه مختار بالكسر
 و الفسديد بمشدر قاموسده اولسنة و غيريه مخالفدر الجرن ضمتيله جعي و بوافظلر اتده دخی
 استعمال و لنور جراب العود جيك كسرى و عينك ففتحته غير قبيله سندن مستورد نام بر شاعرك
 لقبدر كه دوه در بسندر قعبي ايتشدى عورتلرن دو كك ايجون و عود زباده ياشلو اولان دويه
 دبرلر الجربان جيك كسرى و رانك سكونيله قمرى بويه جربال معناسنه لغندر جيرون جيك
 فتي و يانك سكونى و رانك ضمي و مديله برقبونك اسمى دمشق فبولرندن باب مخصوص معناسنه
 الجوشن على وزن حيدر كو كس سبنه معناسنه و جوشن زره معناسنه دخی كالور و جوشن بر جرك
 دخی اسميدر و جوشن الليل وسطيله دخی دبرلر و صدر ليله دبرلر يقال مضى جوشن بن الليل اى صدر
 منه الجفن جيك و يانك كسرى و ماينده عينك سكونيله صلبان ديدكلى اوت له باتات بره دندر
 جفن ورن مزبور اوزره فرزدك فرزنداشك اسميدر و بوقامده صاحب صراح جعنى دكر اولثان
 معناه جفن ايله تصحيح ايتشدر ثامثله بنى عين مهمله اوزره تقديم اتمكله لكن نسخ صحاحه و قاموسه
 مخالفدر اجفن جيك فتي و فانك سكونيله كوز قباغى و جفن قلع قينه دخی دبرلر و جفن بر موضك
 دخی اسميدر و جفن باغ جو غنه دخی دبرلر قضبان الكرم معناسنه الجفنة وزن مزبور اوزره
 واحدى بردانه باغ جوعى معناسنه و جفنه كاسه به دخی دبرلر الجفان جيك كسرى به جعي الجففات
 ففتحته كذلك جعي زرافعة و زنتك جعنده حرف بنى محريك اولنور جفان اسم اولسه مكر كه حرف
 مذكور و او يا خود با اوله بودم ساكن اولور جفه جيك فتي و فانك سكونيله بمندن برقبيله
 اسميدر جفيه جيك ضمي و فانك فتي و يانك سكونيله بر كسنة ك اسميدر و عربلك عند جفيه الخبر
 البقن ديدكلى قوللرنده جفيه بر خر صانجى كسنة ك اسميدر ابن السكيت روى اوزره پس
 عربلك بوقومده وافع اولان جفيه در جفيه دكار و ابو عبيد كتاب امثاله ابتدى بواصمى قوليدر
 اما ابن هشام الكلبي ابتدى بوجهينه در و بونك حقا به سى بود كه حصين بن عمرو بن معاوية بن عمرو بن
 كلا بن سيرة جقدى حالا كه كند و ايله جهينه سندن ركسنة و اربدى كه اخنس دبرلر دى پس
 مزبور حصينه خصوصت ايدوب حصين كلا بنى بنى قتل يدوب مالى الدقه صخره بنت معاوية
 انشوب ايدردى تسابل عن حصين كل ك و عند جهينة الخبر البقن ابو عبيد ابتدى ابن الكلبي
 بومقرله نسندر اسمعبدن اعلمدر ديدى الجملة جيك ضمي و ميك تخفيله شول دانه در كه كوشدن
 اينجو مثالده ايشلر الجان جيك ضمي و ميك ك ذلك تخفيله جعيدر ذكر اولسان داهلر
 معناسنه الجون ضمتيله كچه قراكو اولق يقال جن عليه الليل بمن جنونا من الباب الاول و يقال
 ايضا جنه الليل و جنون ديوانه اولغه دخی دبرلر يقال جن الرجل جنونا على البناء للمجهول و جنون
 اعاج اوزامغه و اوت اوزا بوب پرى برينه صار لوب جيك كسنة دخی دبرلر يقال نخلة مجنونة و جن
 انبت على البناء للمجهول جنونا اذا طال والتف و خرج زهر و جنون سنك اوزى چوق اولغه
 دخی دبرلر يقال جن الذباب اذا كرسوته على البناء للمجهول ايضا الاجنان همز لك كسرى
 بمعناه يقال اجنه الليل ايضا و اجنان ديوانه قبه دخی دبرلر يقال اجنه الله فهو مجنون و لا تقل بمن
 الاجنان او غلى انه سى رجنده صلفق يقال اجنت المرأة و لذا قال فى لقاموس جن فى الرحم بمن
 جنا و اجنت الحامل و منه يعلم ان مقال صاحب الصراح فى تفسيره بالفارسي كودك اذا ختن يكون
 غير مناسب ما اجنه ففتحته و نونك تشد بديله فصل نيجدر نه عجب مجنون اولدى معناسنه شدوذ

حمتن

جن

جن

قیلندیر بونک اوزر نه قیاس جایز دکلدیر زیرا مضروبده ماضربه و مسلولده ماسله جایز دکلدیر
 و مسلول صیرلوب چمن نسنه بدرل الجن جیمک کسری ونونک تشدیدله انک مقابلیدر الجن
 جیمک کسری ونونک تشدیدله واحدی رومله رومی کبی بعضیلر ابتدی جنه جن دبدکری مزبورلر
 کورغریلا اولوب انلردن احتراز اولندیغیموندر وجن قلبه دخی اطلاق اوانور وجن بر نسنه
 ابتدا سنه دخی دیرل بقال کاندک فی جن شابه ای فی اول شابه و تازله معناسنه دخی کلور تقول افع
 ذلک الامر یمن ذلک و یحدثانه الجن جیمک فقی ونونک تشدیدله اورنک الاجنان همزه نک کسریله
 بمعناه یقال جنت المیت واجنته اذا وارته واجنان کر لکه دخی دیرل تقول اجنت الشی فی صدری
 اذا اکنته واکنان نونله کبر لک معناسنه در الجن جیمک فقی ونونک کسری و مدبله فارنده اولان
 اوغلان الاجنه همزه نک فقی و جیمک کسریله جمعی فارنده اولان اوغلانلر معناسنه و جنین قبره
 قرین مینه دخی دیرل الجنه جیمک ضمی ونونک تشدیدله شول سلاحدر که انوکله بدنی ستر ایدرل
 بو تعیردن ظاهر اولان بودر که حنه قلندین ایم اوله جالا که بعض مختصر اتده جند قلندیر دیمشدر
 و جنه ملقا پرده دخی دیرل الجن جیمک ضمی ونونک فقیله جمعی پرده ل معناسنه الاستحان
 همزه نک و نونک کسریله پرده قوللنقی یقال استجن بحنه ای اسنر بستره الجن میک کسری و جیمک
 فقیله قلغان سیر معناسنه الجنان میک فقیله جمعی الجنه جیمک فقیله بستان الجنان جیمک کسریله
 جمعی بستانلر معناسنه الجنات جیمک فقیله کذلک معنای مزبور دن جعدر و عرب طایفه سی خرما
 افاجلر مینه جنت برل الجنان جیمک فقیله قلبل معناسنه و جنان اورته به دخی دیرل بقال ما علی
 الجنان الاماری یعنی کوردک کن غیری اکنه لباسم یوقدر و جنان الابل کیسه نک قرار مسنه
 دخی دیرل و جان الناس خلقة ن بر جاعته دخی دیرل الجنه جیمک کسریله جن معناسنه در مینه قوله
 قسالی من الجنه و الناس و جنه دیوانه اوله دخی دیرل جمون معناسنه و جنه اسم دخی کلور دیوانه لک
 معناسنه اسم و مصدر و صورت واحده اوزره کلشدر مینه قوله تعالی ایه جنه الجن فقیله قبر مزار
 معناسنه الجن جیمک و نونک ضمیله دیوانه اولتی جنون معناسنه و اوای حذف اولمشدر الجنان
 نونک تشدیدله جنس لک با ماسی ابو ابان معناسنه الجنان جیمک کسری و نون اولک تشدیدله جمعی
 حایط الله حیطان کبی و جان کذلک اق ایلا نه دخی دیرل الجن فقیله دیوانه لک اظهار اتک دیوانه
 دکل ایکن الجنان نونک فقی و نون اولک ضمیله بمعناه الجنان نونک فقی و نونک تشدیدله بمعناه
 ایضا بقال نجانی و نجان اذا رى من نفسه انه مجنون المجنة میک و جیمک فقیله شول بر در که آنک
 جنی چوقدر ارض ذات جن معناسنه و مجنه جنونه دخی دیرل و مجنه کذلک بر موصه اسمیدر که
 مکة مشرفه دن رقاچ میل از اودر و ابن عباس ابتدی مجنه و ذوالجود و عکاظ شول بازار لردر که
 زمان جاهلیته موجود ایدی المجنة میک کسری و جیمک فقیله شول مکاند که انده کیرلنورل
 الاجتنان همزه نک و نونک کسریله کبر لک استعار معناسنه اجنک همزه نک فقی و جیمک کسری
 و نونک تشدیدله و کافک فتح اوزره بنا سبله سندن اوزری دیمک معناسنه در مینه قولهم اجنک کذا ای
 من اجل انک کذا فخذ فی الام و الالف اختصارا و نقلوا کثرة الام الی الجیم الجنان جیم اولک
 فقی و نونک کسریله کو کیده اولان کککلر عظام المصدر معناسنه الجنین جیمک کسری و مابینده
 نونک سکونیه واحدی ذکرا ایان کککلر کبری معناسنه الجنه و زن مزبور اوزره ذکر
 اولسان معنایه و کاه اولور جنین و جنینه دیرل جیمک فقیله الجنون میک فقی و نون نونک
 ضمی و مدبله شول و لایدر که صوچکرل المجنین میک فقی و نون نونک کسری و مدبله بمعنایه
 و بونلر موشدر الجنون جیمک فقی و واولک سکونیه ای اولان نسنه ایض معناسنه و خون سیاه
 اولان نسنه به دخی دیرل پس اضداددن اولور الجنون جیمک ضمی و مدبله جمعی بناس اولان باخود

سپاه اولان نسنه رستم ابه صتم کبی و صتم صاد مپهله و تاه مشانله غلیظ اولان نسنه به درلر
و چون آندن دوه دن زباده سپاه اولنه دخی دیرلر و چون براتک دخی اسمیدر الجونه جبک فقی
و واولک سکونیه کونشک جرمی عین الشمس مناسنه و مزبوره به جونه دبدری عند الغروب
سپاهه بتدیغیچوندر و جونه شول ککو به دخی دیرلر که زفته طلا اولنش اوله الجونه جبک ضمی
و مدبله مصدر در چون معناسدن که زباده سپاه اولان امت معناسنه در غبسه ایل و رده صکی
و غبسه غین مجمه و سبن مپهله ایل و زور نکلو اولمغه دیرلر و ورده الی نکه مایل اولمغه دیرلر
و جونه کذلک عطار طبله سنه دخی دیرلر و کاه اولور همزه ایل دخی استعمال اولور
الجرین جبک ضمی و واولک فقیله جمعی عطار طبله لی معناسنه و عربلرک لا افعله حتی تبیض
جونه القار دبدری جبک ضمیله استعمال اولند فقهده سواد مراد اولور و جبک فقیله
استعمال اولند فقهده زفته طلا اولنش کوب مراد اولور و یقال الشمس جونه غینه الجونه یعنی کونش
عند الغروب زباده قرار مشدر الجونی جبک ضمی و مدی و بانک تشدیده بو غرتلق دبدری
قوشک برنوعی اسفر و دمعناسنه که قارلری و قنادلی سپاه اوله و جونی کدری دبدری نوعدن
جهنده اعظم اولور شوبله که بر جونی ایکن کدری مقدار نجه اولور جهینه جبک ضمی و هانک
فقیله برقیله نک اسمیدر و فی المثل و عند جهینه الخبر البقی و ابن الاعرابی و عند جفینه روایت فمشدر
جبک ضمی و فانت فقیله و اصمعی دخی ابن اعرابی کیدر روایت مزبوره ده جوهرینک یومقامده
اولان کلامی جفن تغیر بنده اولان کلامنه مخالفدر برانده اصمعی جهینه و ابن الکلبی جفینه روایت
ابتدی دبدر پس جوهری کلامنده سهوا یکی جهندن اولور بری بودر که اصمعی را و بیسی
اولان جهینه در جفینه دکادر ایکجسی بودر که جفینه روایت فلان ابن الکلبی در ابن الاعرابی دکادر
مکرکه بن الکلبی و ابن الاعرابی شخص واحد اولدینی یا خود را وی متعدد اولدینی ثابت اوله
فصل الحاء الاحبن همزه نک و بانک فقیله شول کسنه در که انده استسقامرضی اوله الحبن
فقیله ذکرا و لان مرصه مبتلا اولق یقال حبن لرجل یحبن حیوانا الباب الرابع الحبن حانک
کسری و بانک سکونیه بر نسنه در که چبان مثالنده بنده ظاهر اولور الحبن حانک کسری و بانک
کذلک سکونیه بمعناه ام حبن حانک ضمی و بانک فقی و بانک سکونیه بر جنس حائورد و واول
کر تله در دبدر نیکم مذهب الاصماده اشارت اولمشدر و یومعرفه در ابن عرس و اسامه و ابن اوی
و سام ابرص و ابن قتره کبی لکن بونک تعریفی تعریف جنسدر یعنی عامه میدر و کاه اولور ام حبنک
اولنه لام تعریف داخل قلوب ام الحبن دیرلر و لکن بعد الحذف کراه اولار و اما بن مخاض و ابن لبون
بونلر نکره لدر لام تعریف ابه معرفه اولور و ابن عرس کلجک و اسامه ارسلان و ابن اوی جقل
و سام ابرص کر تنکله و ابن قتره قافک کسریله بر جنس خرده بلان معناسنه در الحبن حانک فقی و تانک
سکونیه مثل معناسنه و حانک کسری دخی لغندر یقال هما حتان و حتان ای سیان و ذلک اذا تساوبا
فی الرمی موجود اولان نسخ مجاحده فی الرمی و اقع اوله در مجله لکن حنی مطلقا مثله تفسیر ایند کدن
صکره اذا تساوبا فی الرمی بمکده نوع بعد اولدیده خفا بو قدر مکره که فی الرمی مثلاً تقدیرنده در دینله
التحان تاه اولک فقی و ثانیکن ضمی ایل بر ابر اولق یقال تحانوا اذا تساوا و اهرایکی نسنه که بری برته
مخالف ارفه انله متاان دیرلر الحنی حانک فقی و تانک سکونی و الفک فصرله برابر معناسنه یقال
وقعت النبل حنی ای منساوبه الحن حانک فقی و تانک سکونیه اسی برک اولق یقال حنی الحرا اذا
اشند الحان تانک کسریله شول کوندر که اولی و اخری اسی اولمقده برابر اوله یقال یوم حانی اذا استوی
اوله و اخره فی الحن الحن میکن ضمی و تاه ثانیکن کسریله شول هموار نسنه در که بعض بعضه
مخالف اولیه الاختان همزه نک و تانک کسریله برابر اولق یقال حن اذا استوی حوتشان

جهن

هبن

جین

حزن

حانك و تانك فتحيله بر شهرك اسيدر الحزن قهتيله اكرى اولق اعوجاج معناسنه الاجن همزه نك
 و جيك فتحيله اكرى اولان نسنه يقال صفر اجن الخالب اى معوجها و صفر طوغله و مخالب طرقلنه
 ديرل الحزن ممك كسرى و حانك سكوفى و جيك فتحيله شول اغاج در كه او جى اكرى اوله چوكان
 كى الحزن حانك فتحى و جيك سكوفيله بر نسنه بي اكرى اغاجله چككمك الاجن همزه نك كسرى
 بمعناه تقول حجت الشئ واجبته اذا جذبه بالحزن الى نفسك واجبان تمام ديدكلى اولك پيراضى
 خفمه دخی ديرل يقال اجن التم اذا خرجت حجتته و هى خوصه و خوصه خاه معجه نك ضميله
 پيراقدر الاجن همزه نك و تانك كسرى بر نسنه بي برى چككمك و منه قول قيس بن عاصم
 فى وصيته عليكم بالمال و احتجانه يعنى لازم درمالى كندى نكسكه چككمك الحزن حانك ضمى و جيك
 سكوفيله ايكك باشنده اولان اكرى دمور و حجتته تمام ديدكلى اولك پيراضه دخی ديرل على مامر
 الحزن حانك فتحى و جيك ضمى و مديله مكه مشرفه قرينده بر طاعك اسيدر كه مرارستان درو حجون
 بهيد معناسنه دخی كلور يقال غزوه حجون اى بعيده و سمرنا عقبه حجون او هى الطويلة البعيده يعنى
 اوزاقى اولان بوقشه سيرا اولندى الحزن حانك و ذال معجه نك ضمى و توك تشديديله ايكى
 قولق اذ تان معناسنه الحزن حانك فتحى و زانك ضمى و مديله شول اندر كيدليه و شدله
 سكر در كن طوره يقال فرس حرون اى لا ينفاد و اذا اشتبه الحزن وقف و حرون طاع
 قله سندن آئين صيده دخی ديرل و حرون حبيب مهلك دخی لقيدر الحرون ضمتهله ات حرون
 اولق يقال حزن بحر حزن و امن الباب الاول و بعدن ياده و نقصان انما مكه دخی ديرل يقال حزن
 فى البيع اذا لم يزد و لم ينقص الحزن حانك كسرى له حرون و تلق حرون حانك فتحى و زانك ضمى و مديله
 ابو صالحك اتك اسيدر كه اول اعوج نسلدن ادى حرون ديديلر يو كرك مبدانده بارش اتلر نى
 كيد كدن صكره ميدار او راسنده حرون تلق ايدوب كتر دى تا كبر و ده اولان اتلر كلوب برابر اولدوقدن
 صكره كراز كتر دى الحزن ممك فتحى و زانك كسرى له شول بالار بسى و ركه بال كوجنه پاشوب
 كتر تا بال صغان كسنة اى بال صاغديغى البه از اله اتيجه حزن حانك فتحى و زانك تشديديله بر شهرك
 اسيدر و بوفعال و زنى او زره در و فعلا و زنى او زره اولق دخی جائزه الحزن حانك فتحى
 و زانك سكوفى و اخرنده يانك تشديديله حرايه منسوب اولان كسنة و بونست على خلاف القياس در
 تكيم مانى كلمه سنك نسبتده منافى ديديلر حالا كه قياس مانوى و حرائى در عامه استعمال اندوكى او زره
 الحزن حانك كسرى و زانك سكوفى و ذال معجه نك فتحيله بر جانور در و بعضيلر كلرك
 اركى در ديدى الحزن حانك ضمى و زانك معجه نك سكوفيله غصه چككمك كه مسرور اوله نك
 مقابلدر الحزن فتحيله بمعناه يقال حزن الرجل من الباب الرابع الحزن حانك فتحى و زانك كسرى
 غمناك اولان كسنة الحزن حانك فتحى و زانك كسرى و مديله بمعناه الحزن حانك فتحى و زانك
 سكوفيله محزون فلق الاحزان همزه نك كسرى له كذلك محزون فلق يقال حزنتم و احزنه غيره مثل
 سلكه و اسلكه و حزنه قريش لغى و احزنه تميم لغتيدرو قرآن عظيمده ايكسيله دخی قرآن واقع
 اولمشدر المحزون ممك فتحى و زانك ضمى و مديله غمناك اولان كسنة حزنه دن مأخوذ در الاحزان
 همزه نك و تانك كسرى له غصه لغمك الحزن فتحيله و زانك ضمى و تشديديله بمعناه يقال احزن
 فلان و محزون الحزن حانك ضمى و زانك تخفيفيله بر كسنة نك عبالى كه انلردن اوزرى محزون اولود
 الحزن على وزن التكرم رقت صوت ايله قرآن او فلق يقال فلان يقرأ بالحق بى ارق صونه به الحزن
 حانك فتحى و زانك سكوفيله غليظ اولان برو حزن هره منسوب اولان شهرلر بلاد عرب معناسنه
 و بقبيله نك دخی اسيدر غساندن الحزن و نه ضمتهله برده اولان غلظت الحزن حانك فتحى و زانك
 سكوفى و يانك تشديديله شول دوه در كه بر كبرده اوليله يقال بغير محزونى اى برعى فى الحزن من الارض

حزن
حزنحزن
حزن

حسن

الجزن حالك ضمی و زانك فخبيله برك اولان طاغیر جبال غلاظ معانسه الحزنه حالك ضمی و زانك
 سكونيله واحدى ذكر اولان طاغیر لبرى معانسه بس حزنه ايله حزن صبره ايله صبركى اولور
 الحزنون حالك فحقى و زانك ضمی و مدبيله شول قبولندر كه بدخوى درشاه سببه الخلق معانسه احسن
 حالك ضمی و بس سكونيله خوبلى كه فبحك مقابله در احسن ميمك فحقى و سببك كسر بيله حالك
 جعفر على خلاف القياس كوياكه محسنت جعفر و محسن او صاف جعبه يادخى دير لر كه مساو بلك
 مقابله در و حسن خوب او لمق معانسه مصدر ده كاور يقال حسن حسنا من الباب الخامس و اگر
 دير لك ضمه فى تخفيف ايدوب حسن دير سن سبك سكونيله و سبك ضمه سن حابه نقل ايتك جاثر كقدر
 ز را احسن خير در و نقل فعل مدح يا خود فعل ذم اولدوغى و قتده اولور ز برامدح و ذم ايجون
 او لمحق نعم و بش كله رينه مشابه او لماز و جوار نقلده خود اصل و بنى حرف ثانى تسكين اولوب
 حركتى ماقبله و برلده اصل نعم و بش كله لر بدر الحسن فخبيله حسنه متصف اولان نسن دو كاه
 اولور بو كه سن لفظى تابع و لمق بوجله حسن سن دير لر الحسنه فخبيله كذلك مؤنخ يقال امرأه
 حسنة الحسناء حالك فحقى و سبك سكونى و الفك سبيله كذلك صيغة تأنيث در فالو امرأه حسناء
 ولم يقولوا رجل احسن بس حسناء و اسعدر كه تذكير سن تأنيث او لمشدر نكم غلام امر در بر
 و غار بقره مرداء ديمز لر امر تأنيث سن مذكر اولور الحسن سبك كسر بيله اى قر معانسه الحسن
 على وزن التكريم ترتيب ايتك تقول حسنت الشئ تحسنا اذا زينه الاحسان همزه نك كسر بيله
 بر كسبه بيله ايتك تقول احسنت اليه و به واحسان بر نسنه بيله كه دخی دير لر يقال هو يحسن الشئ
 اى يعلم الاحسان همزه نك و تانك كسر بيله بر نسنه بيله خوب عدايتك يقال هو يستحسنه اى يعبده
 حسنا الحسنه فخبيله ابو لك كه سبيله نك مقابله در الحسنى حالك ضمی و سبك سكونى و الفك
 قصر بيله ابو لك كه سوانك مقابله در سبك ضمی و مدى و همزه نك فحقى و مدبيله بيله لق معانسه الحسان
 حالك ضمی و سبك تشديد بيله بر كسبه در كه حسن معناسندن احسن و بلغ در الحسانه حالك كذلك
 ضمی و سبك تشديد بيله مؤنخى المحامنه ميمك ضمی و سبك فخبيله ابو لك ايتك و ابو لك ايتك فخر ايتك
 تقول انى احسن بك الناس المحسنة ميمك و سبك فخبيله بر نسنه بيله راي نسنه يقال هذا طعام محسنة
 للجيم اى نافعه له جيمان حالك فحقى و سبك تشديد بيله بر جلك اسيدروا كراتى حسندن فعال و زنى
 اوزره قيلر سبك منصرف ايدرسن و اگر حسندن فعالان و زنى اوزره قيلرسن كه حسن فخبيله قتل
 معانسه در يا خوب كسر حابه ادر لك معانسه اولان حسندن فعالان قيلر سبك لا ينصرف ايدرسن
 الحسبسن حالك ضمی و سبك اولك فحقى و سبك تا نيتك كسر بيله فعال و زنى اوزره اولان حسناك
 تصغير بدر الحسينان حالك ضمی و سبك كذلك فخبيله فعالان و زنى اوزره اولان حسناك تصغير بدر
 الحسن والحسين حالك اولده فحقى و تا بده ضمی و سبك لك فخبيله امير المؤمنين عليك او غلارى
 رضى الله تعالى عنهم و حسن و حسين طي قبيله سندن ابى جاعتك ايدير و حسين و حسن بنى سعه
 منسوب بر قومك دخی ايدير رمله مخصوصه معانسه كه ابو الصهبانده قتل او لمشدر و انك فاقلى
 عاصم بن خليفه و مبردايدى ذكر اولان قوم لر ابى يقين قومدر كه انده نوع استطالت وارد ريعنى
 بفتلى مدد ر دكدر الحسان فخبيله ذكر اولان قوم لر معانسه در على طريق انقلاب تشبيه
 اولتمدر الحسنه حالك كسرى و سبك سكونيله كين حقه معانسه الحسن فخبيله قربه برامدح
 بخلق ايجنده اولان نسنه ابركوب بو نما مقبله يقال حسن البقاء من الباب الرابع اذا انتن نان حقن
 فيه ولم يتعهد بالفلس و حقن بر طرفك ايجنده بر نسنه بيله جمع ايتك در بر الحسن حالك كسرى
 و صادق سكونيله حصار الحصون ضمتيله جعبى حصار لر معانسه الحصين حالك فحقى و صادق
 كسرى و مدبيله محكم حصار يقال حصن حصين لاهى بين الحصان الحصين على وزن التكريم

حسن

حسن

حصار باحق نقول حصن القرية اذا ثبت حولها التحصن فتحصنه وصادك ضمي وتشديده
 حصاره صغتي نقول تحصن العدو الاحصان همزة مكسري وحالك سكونه بر كسنة اولئك
 تزوج معنائه يقال احصن الرجل اذا تزوج وقرى فاذا احصن على ما لم يسم فاعله واحصان عورت
 مستوره او لمعه دخي دبر ل يقال احصنت المرأة اذا عفت واحصان زوج وجهه من حرامدن
 صافتمعه دخي دبر ل يقال احصنها زوجها احصن ميمك ضمي وحالك سكوني وصادك فتحيله تزوج
 قبلان رجل وافعل فهو مفعول وزني اوزره كلنرك بربى بودر المحصنة ميمك ضمي وحالك سكوني
 وصادك كسريه شول عورتدر كه مستوره اوله المحصنة ميمك ضمي وصادك فتحيله شول عورتدر كه
 زوجي ن صيات ايد وعلب ابتد هر عورت كه مستوره و برهبر كار اوله اول محصنه در كسر
 صادله ومحصنه در دفع صادله وهر عورت كه من وجهه اوله اول محصنه در صادك فتحيله لا غير الحصن
 حالك ضمي وصادك سكونيله عورت برهبر كار اولمق الحصانة حالك فتحيله بمعناه يقال حصنت
 المرأة حصنا وحصانته من الباب الخامس الحاصن صادك كسريه برهبر كار اولمجي عورت
 الحصان حالك فتي وصادك تخفيله بمعناه الحصانة حالك فتي وصادك كسري و الفك مديله
 بمعناه ايضا الحصان حالك كسريه شول اندر كه تحصين و تحصن اوزره اوله يعني مبنسي صيات
 اوزره اولوب كرمه اولان بوندن غير بسنه وارميه بعده كثرت استعماله هر ايقرا اولان انه حصان
 ديدلر حصان حالك كسري وصادك سكونيله بر شهر ك اسميدر بزيدي ابتد مهيدي بكاو كسائي به
 سوال ايلوب ابتد بحر بنك نسبتده و حصنك نسبتده ببحر حاصني و بحراني دبر ل ديدى
 كسائي جواب و بروب ابتد حصاني ديدملر نو بنك اجتماعن كرمه كه رد كلرندن اوزرى و بن ابتد
 بحري ديمكي دخي كرمه كوردلر بحره نسبة شبه اولسون ابو الحصين حالك ضمي وصادك فتي
 و بانك سكونيله نعلك كنيتي درو عرب طائفه سى اولاد نه حصنله و حصين ايله سيمه قلو رل
 عاد تلى در الحصن حالك كسري وصادك ميمك سكونيله قوا نعلك التيدر بوكره وارنجه مابين
 الابطوالكش معنائه و حصن بالي قوردك ابند دخي دبر ل و جار الضع معنائه الحصان
 حالك كسري وصادك كذلك سكونيله بر نسته نك ابني جاني الاحصان همزة مك فتحيله بر نسته مك
 جواني و نواحيسي المحتضن ميمك ضمي و تانك وصادك فتحيله كذلك قول توغله بوكرمه مابين حصن
 معنائه الحصن فتحينه قوشك شول بومرده سيدر كه قنادى الله الوي حفظ ايلر كندو نفسه
 ضم ايمكله و حصن نجد ولايتك نم ابند بر طاغك دخي علميدر عرب طائفه سى انجدمن راي حصنادير ل
 يعني حصن نام طغى كورن لايت نجد داخل اولور و حصن قبل كو كنه دخي دبر ل عاج معنائه
 ابن السكيت روايتي اوزره الحصن حالك فتي وصادك سكونيله قوش بومرده سن قنادى الله المني
 يقال حصن الطائر بيضه من اناب الاول اذا ضمه الى نفسه و حصن بر كسنة بي بر نسته دن اروب
 انده سن مستقل اولمعه دخي دبر ل على ماسجي و حصن منع ايمكله دخي دبر ل نقول حصنته عن حاجته
 احصنه اذا حبسته عنها الحصانة حالك كسريه عورت او غل صلتق يقال حصنت المرأة ولدها
 من الباب الاخر ايضا اذا قامت في تربته الحصانة صادك كسريه او غل بلسين عورت الحصانة
 حالك فتي وصادك تخفيله بر كسنة بي بر نسته دن اروب انده سن مستقل اولمعه دبر ل نقول حصنته
 عن كذا احتضا و حصانته من الباب الاول اذا تحبته عنه واستبدت به دونه الاحتضان همزة مك
 و تانك كسريه منع ايمك نقول احتضنته عن كذا اذا منعه و احتضان بر نسته بي قولته المفعله دخي دبر ل
 نقول احتضنت الشيء اذا جعلته في حضنك الحصون حالك فتي وصادك ضمي و مديله شول قيودكه
 برمه سى اول ترندن اوزرون اوله الحصان حالك كسريه صفت مزوره اوزره اولمق يقال شاة
 حصون اذا كانت بينه الحصان الاحصان همزة مك كسريه بر كسنة بي خور كورمك نقول احصنت

حصن

بالرجل اذا انديت به الحفنة حناك فتي و فاك سكونيله ايكي اوج طلوسی اولان نسنه ملا الكفین
معن سنه و منه نماخن حفنة من حفات لله يعني حق تعالینك ملائكة و ر حنه نسبت امر يسير و شي
حقیر ذو حفة شي قليل معن سنه دخی استعمال اولنو ر تقول حفت لفلان حفة اي اعطيت قلبلا
الحفین حناك فتي و فاك سكونيله بر نسنه ايكي الكلة كند و نفسكه چكمك تقول حفت الشی
من المبات ثانی اذا جرفته بكاتي يدك ولا يكن الا من الشی الباس كك الدقيق ونحوه الاحتقان
همزة لك و فاك كسر بله بر نسنه كندی نفیكه یچون الملق ابوید رواتی اوزره تقول احتفت الشی
لنفسی اذا اخذته و احتقان بر نسنه اصله دق بر معن دخی دیر لر تقول احتفت الشی احتقان
ال فاعتمد الاصل هو ابو عیدر و اتی در الحفنة حناك ضمی و فاك سكونيله فارلمش حقور حفة
معن سنه الحفن حناك ضمی و فاك فتحه لجمی حفة رله معن سنه الحفن حناك فتي و فاك تشدیدیه
دوه قوشی اوزر یسی و تحتلر که بونك اصل اشتقاق ضاعفدن اوله تنكم باب فاده ذكر اول تشدر
و كاه اولو ر که نسفه اولان دوه رله دخی حفات دیر لر الحفنة حناك فتي و فاك تشدیدیه واحدی
مذكرة و هو نسفه اخلاق اولور الحفن حناك فتي و فاك سكونيله سودی طلومده جمع ایدوب
تأه سن ایكسی اوزر یسه و كك و حفن قانی دو كدن منع ایتمكه دخی دیر لر تقول حفت دمه
اشدنه ان یسك و حفن افسانی منع ایتمكه دخی دیر لر و كسانی حفت البول دیر لر حفت دیمز دیدی
الحفن حناك فتي و فاك كسری و مدیه ذكر اولان و جه اوزره جمع اولسان سود و فی المثل
این الحفن العظمی یعنی ذكر اولان سود عذرا ستمز و بوخر الطعام ما حضر معن سنه فریب در
الحفن میك كسری و فاك فتي الیه ذكر اولسان طوم الحفن فاك كسریله شول كسند در که
زیاده اشد فی و اریكن افسان ایتمه الحافنة فاك كسریله بیون طسری الیه كو پر چك كی اراسته
اولان حقور بر در الحافنان فاك كسریله بیونك ایکی جانبده اولان ایکی حقور بر در که ك پر چك
كیك رسنده در فی المثل الحفن حوافك بذوافك و ذوافك ذافنة ك جمعیدر و ذافنه بو غرك
نهاینه دیر لر طرف حفرم معن سنه و منه قول عائشة رضی الله عنها فی رسول الله صلی الله علیه و سلم
بین سحری و نحری و بین حافنی و ذافنی و بر وی شجر ی بالجلم الساكة به الشین المجیبة و هو
ماین المجبین یعنی ایکی حكه كاره بر بدز و مخر فحسین و سكون حابه جكره و نحر كو كسك نهاینه
دیر لر و بوجه من مقصود رسول اكرم صلی الله علیه و سلم الحفنة و فاك فتي و فاك كسریله
ابتدی حافنة قارن الحفنة شیدر لر اصل بطن معن سنه الحفنة حناك ضمی و فاك سكونيله شول
ادویه در كسری صك جانب امقلدن جو فته جمع اولور و صاحب ترجمه مختار حفته بی طفر جفله
تفسیر ایشدرا دانی جوهری به مخالف در الاحتقان همزة لك و فاك كسریله حفته ایتمك یقال احتقن
الرجل احتقان میك كسری و حناك سكونيله شول كسند در که بون جنس ایتمك یقول ایتدكه
چوق ایلیه الحلان حناك ضمی و لامك تشدیدیه شول او غلا فیدر که هنو زاناسی قرتندن النمش اوله
و بوفعال و زنی اوزره در را حلالن بدل در که ایكسده بر معنایه در و اگر بونی حلالدن قبلر سك
فلاضوری اوزره بوفعه امر با عكس اولوب حلامد اولان عیم نوندن مبدل اولور و اصمعی ابتدی
حلام و حلالن میخله و نوله قیونك خرد لر بدر صفار الغم معن سنه و ابن السكبت ابتدی حلام حج
سرفده قریله بر این قیونه دیر لر و حلالن قریله بر این او غلاغه دخی دیر لر دیدی و بعضی لر ابتدی
كلرك خرد سنه حلالن و عرب طاوشانك خرد سنه جفره دیر لر دیدی اگر چه جوهری باب راده
جفره انه سندن مستغنی اولان او غلاغه دیر لر دیمشدر و ابو عیدر ابتدی حلامد بر تفسیر دخی واردر
و اول تفسیر بودر که زمان جاهلیته بر او غلاق طوغسه قولاغر كسوب ایدر لر دی اللهم ان عاش
فقی و ان مات فدی یعنی اگر صاغ غلورمه انتفاع ایچون صقلش طوار اردن اولسون و اگر اولورمه

حفن

حلقن

حلزون
حلقن

حن

بوغا لشاردن اولسون پس صاغ قالدقده ديلد كلري اوزره منفع اولور لدی واکر اولسه
بوغا لشاردن ديو اکل ايدر لدی الحارون فختنبله وزای مجبه نك ضمی ومديله مر عارده اولور
بريو جك در که اتی معدیه به وقودز ایت طلا دغی چرا حنه نافعدر الحلقنه علی وزن الدحرجه
خرماک ایکی ثلثی رطب اولق بقال حلقن البیسر اذابلغ الارطاب ثلثه الحلقن ممیک ضمی وقافک
کسر یله شول خرماند رکد کر از انان صفت اوزره اوله حنه حانک فقی وممیک سکونیه برعورتک
اسمیدر الحنه حانک فقی وممیک سکونیه کنه که طواره یا شور اصمعی ایتدی کنه نك اولنه که زیاده
خرد اوله قنامه دیر لقافک فختنبله بعد حنه بعد قراد قافک ضمیله بعد حمله فختنبله بعد عل
عن مهمله نك فختنبله بعد طلم دیر لطم مهمله نك فختنبله الحوامنه حانک فقی وواوک سکونیه شول
برک دیر که عرب اولیه الحن حانک فقی ونون اولک کسری ومديله بر سنه به شرف و نفسک
انی ارزواید نمسی بقال حن الیه بحن حننا من الباب الثانی وحنین ناقه نك اوزر نه دخی دیر لر ولدن
ارزوایدنکی حینه الحان نونک تشدید یله ارزو قلبی کسسه الحان حانک فقی ونونک تخفیف یله
رحمت معناسنه در یقال منه حن علیه بحن حنانا ومنه قوله تعالی وحناننا لدنا وعکبره اشوایت
کریمه نك تفسیرنده ابن عباس دن رضی الله عنهما روایت قلوب ایتدی ابن عباس بن یلزم حانک معناسی
نذر دیمشدر و عرب طایفه سی الحانک یارب وحنانیک یارب دیر لافراد ابله و تشدید یله یارب رحمتک طلب
ایدرم معناسنه الحان حانک فقی ونونک تشدید یله رحمت صاحبی اولان کسسه وحنان انکاره اولان
یوله دخی دیر لر طریق واضح معناسنه ابرق الحنان کذلک همزه نك ورا نك و حانک فقی ونونک
تشدید یله بر موضعک اسمیدر الحنانه کذلک حانک فقی ونونک تشدید یله شول پای در که کسری
صالیو یار که اوزره بقال قوس خانه نجن عند الانیاض وانیاض ضاد مجبه الیه کسری چکوب
صالیو رکدر الحن فختنبله ونون اولک ضمی وتشدید یله ترجم معناسنه الحنانه حانک فقی ونونک
تخفیف یله بر چو نالک اسمیدر رای معناسنه الحنه حانک فقی ونونک تشدید یله بر کسسه نك زوجه سی
امراه الرجل معناسنه و حنه البیردوه آوازی الحانه نونک تشدید یله آواز و بر یچی دوه منه قولهم ماله
حانه ولانته ای نافقه ولاشاه وانه انین ایدن قیونه دیر لر المستحن ممیک ضمی و حانک کسر یله آواز و برن
دوه بقبر حان معناسنه الحن حانک فقی ونونک تشدید یله منع ایتمک یقال حن عنی بحن حنان من الباب الاول
اذا صد وبقال ایضا ما نحتی شیاً من شرک ای ما تصرفه عنی یعنی شرکی بندن منع الی الحنون حانک
فقی ونونک ضمی ومديله شول یلدر که دوه صوتی کبی انک صوتی واردر حن حانک ضمی ونونک
فقی ویا نك سکونیه بر موضعک اسمیدر نند کیر و تابی حایز در پس انکله بلاد یا خود موضع مراد
اولور سه مذکر اولوب منصرف اولور واکر بلده یا خود بقعه مراد اولور سه مؤنث اولوب
لای منصرف اولور وحنین بر جاک اسمیدر وعر بلرک رجوع بحقی حنین دیدک یارب اصلی ابن السکیت
روایتی اوزره بود رک حنین وشدید کسسه ایدی عبد المطلب محلیه کلاب بن اصدی هاشم بن عبد
منافک او غلام دیو دعوی قلدقده باغنده قرمزی ادکی اولمغین عبد المطلب ردایدوب ایتدی بوری
بن سنده شامیل هاشمی مشاهده قلزم دیدی یعنی باغنده اولار قرمزی ادکاری اشارت قلدی اولدخی
اول ادکاریله رجوع ایتکده رجوع حنین بخفیه دیدیلر و ابن السکیت غیری ایتدی حنین حیره شهرنده
بر بشمقینک اسمیدر که براعر ابله بر حفت ادک بازار ایتدی اعرانی اتی المالحق بشمقین اکا کین
ایتمکن ادکک برین اعرای نك بولی اوزر بنداصوب برن دخی مزبور لک بولی اوزر رنده بر قدی اعرابی
اصلی طور ندکی کوریمین حنینک ادکفه نه عجب مشاهتی واردر واکر برایشی دخی المه کیر سه دوز
صاقون الوردیم دیو کیدر کن ادکک اول برن دخی بول اوزر رنده بولدقده طوارن اول اراده بغلوب
بازار نیت یله حنینه دوت ایتدی حنین ایدسه بسوده کیر لشمش بلمش اعرای نك طوارن اولوب روانه

اولدی اعرابی کلوب طوارن و حیننی نو لما یحقی قوم قبیلہ سنہ ذکرا و لنان اد کلر له رجوع ایتد کده
 ر جمع یحقی حین دیمشال الحن حانک کسری و نونک تشدیدیلہ طایفه جسندن بر جاعتنک اسمیدر
 و بعضی ایتدی حن جنله انس ییئنده بر جنس مخلوقدر المحنون ممیک فقی و نونک ضمی و مدیلہ شول
 ر جلددر که نونک جنونی واردر محنون معناسنه حن حانک ضمی و نونک تشدیدیلہ بر جلاک اسمیدر
 الحن حانک کسری و مدیلہ وقت معناسنه در جیند و زنی مزبور اوزره اولان حین کله سیدر که
 اذ کلامی ابله ترکیب اولمشدر حین اذ کان کذا معناسنه تحین تانک فقی و حانک کسری و مدیلہ
 کذلک حین معناسنه در اولنده تازه یاده اولمشدر و حین مدت معناسنه دخی کلو رمنه قوله تعالی
 هل فی علی الانسان حین من الدهر الحین حانک فقی و بانک سکونیلہ قریب اولق بقال حان له
 ان یفعل کذا یحین حینا ای ان یوقه ل حان حینه ای قریب و قته و حین هلاک معناسنه ده کلور یقال حان
 ال رجل اذا هلاک الاحانه همزه نیک کسریله هلاک ایتک بقال احانه الله ای اهلکة الحیانة ممیک ضمی
 و بانک فتحیلہ و قتلشکم یعنی بر نسنه بی وقت حسبله ایتک مساو عه کبی ساعت حسبله ایتک معناسنه
 الاحباب همزه نیک کسریله بر رده بر مدت او نور مقی تقول احینت بال مکان اذا لقت به حینا التحین
 علی وزن التکریم ناقه بی بر کون بر کیمه ده صاعیمچون وقت تعیین ایتک تقول حینت الناقه
 اذا جمعت لهما فی کل یوم و لیله وقتا یحلبها فیه الحینه حانک فقی و بانک سکونیلہ بر کره معناسنه
 الحینه حانک کسری و مدیلہ بمعناه تقول فلان بأکل الحینه و الحینه ای المره الواحدة فی الیوم و اللیله
 الاحیان همزه نیک فتحیلہ حینک جمعی تقول فلان یفعل احیانا و فی الاحیان التحین فتحینله و بانک
 ضمی و تشدیدیلہ رنسنه نیک و قته منتظر اولق یقال یحین الوارش اذا انتظر وقت الاکل لیدخل و وارش
 شین معجمه ابله شول کسنه در که دعوت اولنمادن بر قومک طعمانه حاضر اوله الخانات علی وزن
 الخالات شول موضعلر در که آند خیر صترل الحانیه نونک کسری و بانک تشدیدیلہ شول خردر که
 حانیه منسوبدر و خانه شول معروف دکاندر که آند خیر بیع اولنور الخانوت علی وزن الکافور
 دکانکه معروفدر نند کسری و تانی جانی زدر و حانوت اصلی حانوت ابدی زرقوه کبی و قناکه
 و اوزکیان اولندی هاه تأیث تابه قلب اولندی الحوانیت فتحینله و نونک کسری و مدیلہ حانوتک
 جمعیدر و او بایه قلب اولندی حذف اولندی زبراد و رت حرف اوزره یاده اولان کلمه نیک جمعه
 و تصغیرده رنا عیدر داولنمائی حرف رابع حرف مد و حرف لبندن او لمدغی و قته اولور
 فصل الحاء الحن حانک فقی و بانک سکونیلہ بری باغبری نسنه بی قصه قلما غیچون بوکوب
 دیکمک الحنان حانک کسری و بانک تخفیفیلہ بمعناه تقول خینت الثوب و غیره اخینه خینا و خبانا
 من الباب الثانی اذا عطفته و خطته لیقصر و حین طعمائی قتلق ملاحظه سیله کبر لمکه دخی دیرلر
 تقول خینت الطعام اذا غیته و استعدده للشده الحینه حانک ضمی و بانک سکونیلہ شول نسنه در که
 انی بانکده کوزر سن و فی الحدیث و لا یخذه خینه و انه لذو خینات و ذو خینات یعنی انی بانکده صفیلہ زرا
 اول کاه صالح اولور کاه فاسد اولور الحینه حانک ضمی و بانک فقی و بانک کسریله غلبه و شدید
 اولان نسنه عملة کیدر و زنا و معنی الحین فتحینله بر کسنه نیک زوجه سی جانبدن اولان افر مائی
 زوجه نیک بابائی و فرزنداشی کبی مثلا و حنان همزه نیک فتحیلہ خنتک جمعی ذکر اولنان کده لر
 معناسنه و بو طایفه عرب قنده در امامه خنت قبر نیک زوجه دیرلر کوبائی معناسنه الحن حانک
 فقی و تانک سکونیلہ او غلاقی سنت ایتک تقول خنت الصبی خنتان من الباب الاول الحنان حانک کسریله
 اسمدر نسنه معناسنه الحنانه حانک کذلک کسریله بمعناه یقال اطهرت خنانه اذا استقصیت فی قطعه
 و اطهار حروف مهمله ابله حددن ز یاده قلمی و خنان ستنده موضع قطعه دخی دیرلر و منه قول
 الفقهاء اذا التقی الخانان و بعض نمخنه کاه اولور سنت ایچون اولان دهونه دخی خنان دیرلر دیمشدر

حین

حین

خعتن
خنت

الحسن خالك كسرى ودال مهملة نك سكوبيله دوست صديق معنائه الحسن بن خالك فتحي ودالك
 كسرى ومديله معناه وخدن الجار بفتح دخی بوندن مأخوذ در كه عورتك معشوق ديمك اولور وقال الله
 تعالى ولا تخذ ذات اخدان الحسنة خالك ضمي ودالك فتحيله همزه وزني اوزره جوق دوست
 طويحي كسنة الحسنة ميمك ضمي ودالك فتحيله دوست طويحي تقول خادنت الرجل الحزن
 خالك فتحي وزانك سكوبيله مالي كبر لك الاختران همزه نك ونالك كسرى به معناه تقول خزن المال
 واخترته اذا كتمته وسري صفاهه دخی دبرل تقول خزنك السر واخترته الحزن ميمك وزانك
 فتحيله مال صغلياجق ر الحزانه خالك كسرى به خزن به الحزاي خالك فتحي و يانك كسرى به
 جمعي الحزن فتحيله ابرامز رايحه بغلق يقال خزن اللحم من الباب الرابع مثل خزن مقلوب منه
 الحسنة ضمتيله ابريك كه ملايمك مقابليدر يقال خشن الشيء من الباب الخامس الحسن خالك
 فتحي وشبك كسرى به ابري اولان نسفه الاخشبشان همزه نك كسرى وشبك كسرى ومديله برنسفه
 غاي ابري اولمق يقال اخشوش الشيء اذا اشتدت خشونته فهو للبالغة كقولك عشت الارض
 واعشوشبت واخشبشان بر كسنة ابري لباس كيمكي عادت ايدنمكه دخی دبرل يقال اخشوش الرجل
 اذا تعود لبس الحسن الاخشن همزه نك وشبك فتحيله ابري خشن معنائه الحسن خالك ضمي
 وشبك سكوبيله جمعي وخشن سلاح جوق كسنة له معنائه ده كلور يقال معشر خشن وشبك
 شعره تعريكي دخی جائزدر الاخشن همزه نك ضمي وخالك فتحي وشبك كسرى به اخشنك تعري
 وفي الحديث احبسن في ذات الله تعالى الحشاء خالك فتحي وشبك سكوبي والفك مديله اخشنك
 مؤثي سلاح جوق كسنة بفار كتيبة خشنه اي كثيرة السلاح الخاشنة ميمك ضمي وشبك فتحيله
 ابرلشك كه ملاينك مقابليدر التخشين على وزن التكريم بر كسنة بي خشمه كتور ب سبنه سين
 حرارت غضيله بر فلق تقول خشن صدره تخشبت اذا اوغريت وايغار غين وجمه وراي مهملة ايله
 خشمه كتور مكدر وجهه مزور اوزره الحسنة خالك ضمي وشبك سكوبيله ابريك خشونت معنائه
 الخاشنة ميمك ضمي وضادك فتحيله نساط ائفه سيله مصاحبت وراودت فلق مغارله معنائه
 التخمين على وزن التكريم اورانمغه سوزسويك الحمان خالك فتحي وميمك تشديديله ضعيف
 اولان كوئدر مخرج ضعيف معنائه الحمانه وزن مزبور اوزره مؤثي يقال قناة خاتنة وخان خلقت
 ابرامز نه دخی دبرل سفله معنائه الحنة خالك ضمي ونوك تشديديله ككز دن سويلين كسنة الحن خالك ضمي ونوك
 ومعنى الاخن فتحيله ونوك ضمي وتشديديله ككز دن سويلين كسنة الحن خالك ضمي ونوك
 تشديديله جمعي ككز دن سويلي كسنة له معنائه الحنة ميمك كسرى وخالك فتحيله بورن
 انف معنائه الحنة ميمك وخالك فتحيله ييمك رءا كله معنائه يقال فلان مخنة لفلان اي مأكلة ومحنة
 القوم قومك حرمي معنائه در الحن خالك فتحي ونوك تشديديله خرماطر قدن خرمالي ازان
 جعرقمق تقول خن الجله اذا استخرجت منها شي بعد شي وجله جيمك ضمي ولانك تشديديله خرما
 قود قري ظرفه دبرل الحنين خالك فتحي ونوك كسرى ومديله بورندن كولك وبورندن اغلطي
 ضحك في الانفوبك في الانف معنائه يقال خن يخن من الباب الثاني الحنة على وزن الزلزلة
 بر كسنة كلامي ككز دن سويلوب واضع سويلك الحنان خالك ضمي ونوك تخفيفيله بر مرصدر كه
 بورنه عارض اولور وخن كلك بر مرصدر كه قوشلك بوغازينه عارض اولور الحن خالك فتحي
 وواوك سكوبيله بر خصوصه استقامت ايمك الحيانة خالك كسرى به بمعناه الحانة ميمك قصيله
 بمعناه كذلك يقال خانه في كذا مخونه خونا وخيانة ومخانة الاخشان همزه نك ونالك كسرى به كذلك
 استقامت ايمك قال الله تعالى تخانوا نون انفسكم اي يخون بعضكم بعضا الخاني يانك كسرى به
 مستقيم اولين كسنة الحيانة يانك كذلك كسرى به بمعناه واخر نه اولان هاهما باغنه ايجون ده علامه

خزن

خشن

خضن
خن

خن

خون

و نسا به کله زنده مانه ایچون اولد یغی کی الخیرة فتحته خائنه جعی وار الله فالب اولادی
 حو کده قلب اولمادیغی کی و حو کده قلب اولمادیغی کی و حو کده قلب اولمادیغی کی
 اراغ اولوب اصله رد مطلوب اولدیغیچون در نیکم استعجاب مثلوله رعایت اصل اولمادی
 و حو که حایک جمیدر جلا لمر معاسنه الخون علی وزن الکریم خیا نه نسبت قلیق یقال خونه
 اذ انسه الی الخیانة الخون خایک فقی و واولتشد بدیلله رسلان اسد معناسنه الخون فتحته
 و واولتشمی و تشد بدیلله برنسنه به متعهد اواق یعنی امک عهده سنده اواق و و او عمر و وایتی در
 یقال الحمی نخونه ای عهده بومفا مده صحاح نسخهل بنک ضطی نخون و تمهد فعل ماضی اواق
 اوزره در حال که حاده غا لب بودر که موثا و له مکر که تزل الملائکه قی مدن اوله حرف اخیه رفوع
 ارم غله و نخون برنسنه بی نقصان اوزره قلمغه دخی دیرل یقال نخوتی فلان حتی اذ انقصک الخون
 خایک کسریله شول نسنددر که انک اوزر زنده طعام برل معر بدر الاخونه همز نک فقی و واولت
 کسریله جمع قلیق نقول دثه اخونه الخون خایک ضمی و مدیله جمع کثرتی و اوی مضوم قلمارل
 و او اوزر زنده صه نقیل کو رد و کلرندن اوتری الخان علی وزن الخال تجار ساکن اولدیغی پر که
 معر و قدر (فصل الدال) الدینه دالک فقی و ثانی کسری و مدیله بره موضعی اسمیدر که انده
 بنو سبار قبیله سنه منسوب برصو و اردو بعضی ایتدی زمان جاهلیته اکار فیه دیرل دی فائله
 بعده بواسمه شامت فهم ایدوب دینه بدیلل الدجن دالک فقی و جیک سکونیا باوت کولک یوزن
 قلیق الدجون ضمتیله معناه یقل الدجن بومنا بدجن دجنه و دجون من الباب الاول و دجن طر
 کثیره دخی دیرل اوزر بدرواتی اوزر علی ماسجی شاء الله ته لی و دجون بربرده معیم اولمغه دیرل
 یقال الدجن بالکاردجون اذ اقام به الدجنه دالک ضمی و جیک سکونیه شول بلوندر که بری بری
 اوزر بند مطبق اوله و و او اوزر بدرواتی در نیکم ربان شول لموتد که قر که اولد بایک یغموری
 اولمبه و دجنه ظلم معناسنه دخی کلور الدجن ضمتیله جعی الدجنه کدک ضمتیله جعی و دجنه
 دوه الوائندن قبح سیاه اولار اونه دخی دیرل الدجن همز نک و جیک قلیله لون مزبور اوزره
 اولان وه الدجنه دالک فقی و جیک سکونی و الفک مدیله مؤثی یقال بعیر الدجن و الدجنه دجنه
الدجنه ضمتیله و نونک تشد بدیلله معناه یقال به الدجن و یوم دجنه و یوم الدجنه بالوصف
 و الاضافه و یلده دخی حال بو بلدر جهنن اوزره یعنی وصف و اضافت اوزره الداجنه جیک
 کسریله شول لموتد که یغمور یغدره و کولک یوزن قلیش اوله دیمه کی و دجن طر کثیره دیرل
الدجنه میک ضمی و جیک کسریله معناه الداجان همز نک کسریله کولک یوزن بیک یغموری دائم
 اولق یقال الدجنه السماء اذ اقام مطرها و الداجان بربرده معیم اولمغه دخی دیرل یقال الدجن بالکارد
 اذ اقام به الداجن جیک کسریله شول قیوندر که اولره الفک یقال شاء الداجن اذ اقامت
 البیوت و استأنست رعب طائفه سندن بعضی الداجن ها یله استعمال ایدوب الداجنه دیرل و قیونک
 غیرنده دخی حال بو بلدر الداجنه میک ضمی و جیک قلیله صور تاد و سلق اطهار ایتد مدانه
 معناسنه ابو دجانه دالک ضمی و جیک تخفیفه سمالک بن خرشة الانصار بنک کثرتی در الدجن
 دالک فقی و حاء مهمله نک کسریله اصمق و اهل فساد اولان کسینه و قصیر لقامه و لب سبز و قارنی
 طیره چقن کسینه دخی دیرل الدحونه دالک کسری و حائک سکونیه و واولت فقی و نونک
 تشد بدیلله معناه الدحن فتحته الدحن کرا و لان صفت اوزره اولق یقال الدحن الدحن دحنا
 من الباب الرابع الدخان دالک ضمی و حاء معجمه نک تخفیفه آتش و نونی که معر و قدر الدواخن
 دالک فقی و حائک کسریله جعی نیکم عئان و عوائی دیرل علی غیر القیاس و عئان دخی عین مهمله
 و ثانه مثله ایلده دخان معناسنه در ابتدای دخان ایکی قبیله دن عبارتدر که الدروک بری غنی و بری باهله در

دجن
دجن

دحن
دحن

الدخن قحطیه کذلک دخان معناسنه در ومنه قواهم هدنة علی دخن یعنی به رسکوند که غل
 اوزره در مصالحه و مصافات اوزره دکل در دخن کذلک اوان بورا لوب قره به مائل اولمغه دخی دیرل
 ودخی آتش فاسد اولمغن توتمکه دخی دیرل یقال دخنت النار من الباب الرابع اذا القیت علیها خطا
 و افسدتها حتی یهیج لذلک دخان و طعامی توتن چالمغه دخی یل یقال دخن الطیخ اذا تمخت
 انقدر الدخن دالک فقی و خانک کسریله فاسد اولان نسبه یقال رجس دخن الحلق ای سی الخقی
 الدخن دالک فقی و خانک سکونیه آتش توتمک قول دخنت النار دخن و دخن من اباب الاول
 والثنی اذا ارتفع دخانها الادخان همزه مک کسری و دالک کسری و تفتدیده کذلک آتش توتمک
 یقال ادخت النار و هو افعال من الدخان الدخن دالک ضمی و خانک سکونیه طاری که حیوانات
 قسمند در حاورس معناسنه الدخنة دالک کذلک ضمی و خانک سکونیه شول نسبه در که آتش
 صا جمعه انی اولده توتمی ایدور لر و دخنه کذلک الوان قسمند بورا لوب قره به مائل اولندر
 الادخن همزه مک و دالک قحطیه ذکر اولان اوان ابله ملون اولان نسبه الدخنة دالک فقی و الفک
 مایله موئی یقال کیش ادخن و شاة دخنة الدخنة دالک فقی و خانک سکونیه فرا کو و پسار فی
 اولان کیمه الدن قحطیه لهو و لعب الددان فقی داله منفعة برامین کسینه و ددان کسیر قلیجه
 دخی دیرل برکاتک فاسی و عینی جنس احددن او اوب بلا فاصله ایکی سی دخی متحرک اولمق کلام
 عربده بو ایکی کلام غیر یبولنما شد در الدیدن علی وزن جیدر عاده دیرل این معناسنه الدیدن
 دال اولک فقی و باتک سکونیه بمعناه اندیدون دالک فقی و باتک سکونی و باتک ضمی و مدیده
 لهو معناسنه در و دیدون لفظک محلی باب باء موحدہ ایدی نیکم صاحب قاموس اشارت ایتشد
 لکن بعض نسخ صحاحده و نسخ عمرا حده دیدون واقع او لمش بلایه بونقدر جره ایدانک و جهی
 ظاهر او لوب صاحب قاموس کدخی ساقط اولور الدرن قحطیه کبر و نسخ معناسنه و درن کبر
 اولمق معناسنه کلور یقال درن الثوب من الباب الرابع الدرن دالک فقی و رانک کسریله کبر اولان
 نسبه الاران همزه مک کسریله بر نسبه کبر ایتد نقول ادر نه صاحبه الدارین رانک کسری
 و مدیده عدم انصراف اوزره بحر بنده براسکله مک اسمیدر که مسک اکاذیبت اولنور یقال مسک داربی
 الداری رانک کسری و باتک تشدیدله دار بنه منسوب اولان نسبه الدربن دالک فقی و رانک کسری
 و مدیده عامه اولان چور بمش اوندکه طوار انکله منتقم او لماز ام در بن وزن مزبور اوزره قتل
 یلارنده نباتات بتورمین بردرنا دالک ضمی و رانک سکونی و الفک قصر یله بر موضعی اسمیدر
 الدرن دالک ضمی و رانک سکونی و باتک تشدیدله در نایه منسوب اولان کسینه الدرنیه دالک ضمی
 و رانک کذلک سکونی و باتک تشدیدله موئی یقال ر جل درنی و امرأة درنیة الدرنیه دالک فقی
 و باتک کسری یله قوجا بر اوان معناسنه فارسی معزیدر در باندن اخذ اولمندر الدرخین دالک
 ضمی و رانک فقی و خاء معجمه مک سکونی و میک کسری و مدیده شرحیل وزنی اوزره آفت و بلاد داهیه
 معناسنه الدفن دالک فقی و فاک سکونیه کرمک تقول دفنت الشیء دفان الباب الثاني المدفون
 فیک فقی و فاک ضمی و مدیده کومش نسبه الدفن دالک فقی و فاک کسری و مدیده بمعناه و دفین
 معلوم اولمین مرضه دخی دیرل یقال داء دفین ای لا یعلم به و رکیه دفین اذا الدفن بعضها الدفان
 ذالک کسریله دفین معناسنه در الدفن ضمیمه جعی یقال رکیه دفان و رکبا دفن و رکیه دبی باقن
 اولان قویه دیرل الادفان همزه مک کسری و دالک تشدیدله کوملک افعال در دفن دن الاندفان
 همزه مک کسری و دالک کسریله بمعناه یقال دفن الشیء و اندفن و ادفان قول افند بسندن فاجقی
 معناسنه دکلور و اوزرید ایدی ادفان مولا نسبه بر ایکی کون کور نمک در الدفون دالک فقی
 و فاک ضمی و مدیده کذلک مولا بسندن دفان قول یقال عید فین و ابو عید ایدی دفون شول فولندر که

ددرن

ددرن

دفن

مولاسندن غائب اولدوقده شهر دن جقوب کتبه و دفون شول نافه به دخی دیرلکه عادی دوه
 سور یسنک اورته سنده اولقی اوله التداقی تانک فقی و فاک ضمیمه بری برندن سرن صغلق یقال لوتکا
 شقم متداقم یعنی اگر بعضی کزک امور غایبه سی بعضی کزک کشف اولسه کتم سره مجال اولمزدی
 الدافیه فاک کسریله زیاده یشلو اولدیغندن دیشی اشن صغریقال بقرة دافیه الحزم و جزم
 جبک کسریله و ذال مجمه نک سکونی ایل برنسنه نک اصلنه دیرل و دیش دیلر بنه دخی جزم دیدکری
 یونندن در المدفان ممک کسری و دالک سکونیه شول مشک در که چور یمش اوله سقاء بالی معاسنه
 الدفنی فختبته و اخر نه بالک تشدیدله بر نوع بیردر که اوزون خطری وارد الدکته دالک ضمی
 و کافک سکونیه شول اون در که سیاهه ماندر الدکن فختبته بیرد کر اولنان لون اوزره اولقی
 یقال دکن الثوب بدکن دکن الباب الرابع الادکن همزنک و کافک فختبته کر اولنان لون ایل
 ملون اولان سنه الدکن دالک ضمی و کافک تشدیدله معروفدر الدکا کین دالک فقی و کاف
 ناننک کسری و مدیله جمی دکانلر معاسنه خوانیت کبی فارسی معربر الدمن دالک کسری و ممک
 سکونیه قیون قینی بر شاة معاسنه و دمن برنسنه نک اوزر بنه قیون اولان کسنه به دخی دیرل یقال
 فلان دمن مال کا یقال ازاء مال الدمنه دالک کسری و ممک سکونیه کین حقه معاسنه الدمن
 دالک کسری و ممک فختبته جمی و خلقتن باقی مان اترله دخی دیرل اتدمن علی وزن التکریم
 اثر احداث اتمک تقول دمن القوم الدار و دمن الشاء المأ و قیون صوده اترلق نجاستن القا اتمکله در
 المتدمن ممک ضمی و ممک نینک کسری و تشدیدله کر اولنان اترله متأ ترا اولان سنه یقال المساء
 متدمن اذ اسفطت فیها یعار لابل و القم الدمن فختبته برکسنه به کین یغلقی یقل دمنت علی فلان
 من الباب الرابع اذ اضغت الدمن دالک فقی و ممک سکونیه بره رس صاحبی تقول دمنت الارض
 مثل دملتها الادمان همزنک کسری و دالک سکونیه برنسنه به مداومت اتمک یقال فلان یدمن کذا
 ای یدیمه الدمن برنسنه به مداومت ایدن کسنه یقال ر جل مدمن خرای مداوم شر بها الدمان
 دالک فقی و ممک تخفیفله خرمانک چور یوب قرار مه سی دمن دالک فقی و ممک ضمی و مدیله
 بر موضعک اسمیدر الادن فختبته و نونک تشدیدله شول اتر که الری قصه اوله وادن الحق اولان
 اوه دخی دیرل یقال بیت ادن ای مقامن الدن فختبته آنک الری قصه اولقی اصمعی ابتد دورت
 ایاقلو اولان حیوانک عیوب فیمه سندن در الری قصه اووب کو کمی بره بقین اولقی الدن دالک
 فقی و نونک تشدیدله کو پخم معاسنه الدنان دالک کسریله جمی کو پلر معاسنه الدننه علی
 وزن الزلزه برکسنه نک آوازن ایشیدوب نه دیدوکن فهم اتمک و فی الحدیث حولها ندیدن الدندن
 دالک کسری و نونک ماینده سکونیه شول اتر که قور یوب قرارهش اوله اسکی او ندیفدن
 اوتری دون دالک ضمی و مدیله الحق معاسنه فوق کله سنک نقبضی در که غایت مرتبه دن بری دیمک
 اولور پس طرف الماز و دون قرب معناسین افاده ایچون دخی استعمال اولنور یقال هذا دون ذاک
 ای اقرب منه اندون وزن مزو راوزه اسمدر حقیر و سیر معناسنه و یوندن فعل مشتق اولم
 و بعضیلا اشتقاقی جائز کوروب دانیدون دونا و ادین ادانه دیدی دونک دالک ضمی و مدی و نونک
 فخر اوزره بناسی و آخر نه کاف خطاب ایل برنسنه به اغرا اتمک محلنده استعمال اولنور تکیم نیم حجاجه
 اقربا صالحا بدکده یعنی حجاج صالح نام کسنه بی صلب ایتدوکنده دق اتمک اجارت ایتیمک
 حجاج اجازت و یوب دونکموه دیدی اندیوان دالک کسری و مدیله اسمی عسکری باز میچون
 جمع اولنان اوراق دفتز معناسنه و دیوانک اصلی دوان ایدی ایدی الوابن بابه قلب اولنوب
 دیوان اولدی و باوودن قلب اولندیغه دلیل دیوانک جمی دواوین کلسی در واکری اصلی اولیدی
 دباوین کلوردی الدواوین دالک فقی و واونانینک کسری و مدیله دیوانک جمی تکیم الان مرور

دکن

دمن

دنی

دهن

ابتدی دفتر معناسنه التدوین علی وزن التکریم دفتر لری بر بره جمع ایتک تقول دونت الدواوین
 و بو تقر بر دن صاحب مهذبک الدیوان جای نشستن دیران دیدیکی مخالف از ادبی ظاهر اولور
 الدهن دالت ضمی و هانک سکونیه باغ روغن معناسنه الدهان دالت کسریله جمعی باغله معناسنه
 و دهان قرمز سیخته باغ دخی دیرلر و منه قله تعالی ممکنات و رده کالدهان ای صارت جراه کالادیم
 من قولهم فرس و ردوا لاتی و رده و دهان کذلک ضعیف یغمور لره دخی دیرلر که واحدی دهندر
 دالت ضمی و هانک سکونیه و ابوزید ابتدی یغموره دهن الارض دیرلر فان بری فی الجمه نمناک اینسه
 یقال دهنها ولی وهی مدهونه ولی واولک فقی و بانک تشدیدله یغموره دیرلر دهن دالت ضمی و هانک
 سکونیه بمندن برقیله تک ادیر که عمار الدهنی نام کسند کانست اوانور اندهن دالت فقی و هانک
 سکونیه برنسنه بی غلق تقول دهنه بالدهان ادهنه دهنه من الباب الاول و دهن عصايله او رقه
 دخی دیرلر تقول دهنه بالدهان اذا ضربت بها الدهن فتنبله و هانک ضمی و تشدیدله باغلق تقول
 دهنه قندهن هو الادهان همز تک کسری و دالت کسری و تشدیدله افتعالدر باغ سور تک
 معناسنه یقال دهن اذا نطلى بالدهن المدهن میک ضمی و هانک فقی و تشدیدله او زرنده اثر نعمت
 اولان کسند یقال قوم مدهون ای علیهم آثار النعم المدهن میک و هانک ضمی ابله لا غیر یعنی کسریم
 و فقه هانک دکل باخود فقه میله کل باغ حفظ ایده جک شبشه و ضم میله کلن اسم التکریر بری نور المدهان
 میمن فقی و دالت کسریله باغ شبشه لری معناسنه و مدهن طاعده شول چقور بر در که انده یغمور
 صوفی جمع او اور منه حدیث لزهری نشف المدهن و بیس الجمن و جمن جیمک و ثاء مثله تک کسریله
 بر جفس اولک کو کیدر المادهه میک ضمی و هانک فقیه قلبیده او لمن نسنه بی اظهار ایدوب یوزه
 کولمک الاداء همز تک کسریله بمعناه قال الله تعالی و دوا و تدهن فیدهوز و بهضیله ابتدی
 مدهانه ستر معناسند و وادهان برنسنه دغش و حیله فلق معناسند در الدهن دالت فقی و هانک
 کسری و مدیده شول با فقه در که سودی از اوله قلیل اللبن معناسنه لنافقه دهن ای قلبه اللبن
 اندهانه دالت فقی و هانک تخفیف لانه فقه تک سودی از ایاق یقال دهنه لنافقه دهانه من لب الخامس
 و بو ابوزیدر و ابی در الدهنه دالت فقی و هانک سکونی و الیمک مدیده بنت مسجل دیمکله معروف
 عورت اسمیدر که عجاج نام شاعر تک وجه سیدر و عجاج من بوره حقهه دین بولما غله حقهه بعض
 اشعار دیمشدر صحاحده ذکر اولمشر الدهقان دالت کسری و هانک سکونیه کوی سپاهسی
 اولان کسند ده خاندن معروف بدر اگر اخرنده اولان نون حرف اصلی اعتبار او انسه تنکیم تدهن الرجل
 دیرلر و له ده فیه موضع کذا دیرلر فی منصرف قافو سن ز بر یوقدر جده فعالوزنی او زره اولور و اگر
 دهقن مشتق قلنسه لا یصرف یقولر من زبر او دفعه و علانوزنی او زره او اب الف و نون من بدتان
 اولور و دهق اوفاته قدر کسر معناسنه المدهن دالت کسری و هانک سکونی و نونک تشدیدله باطل
 معناسند و وکاه اولور دهر دیرلر رابلهو فی المثل دهر بن و سعد الفین بر عجم دمو ر خاسیدر که
 قراده ایشلر کن ایشی کساد او زره اولد قده دهر و دهر عیش یعنی کویه الوداع دیرمش بنه کیمز ایش
 من بوزرک بولکلامی تعریب اولوب کنیده مثل فامش الدین دالت فقی و بانک سکونیه نورج
 الدیون ضمیمه جمعی تقول دنت الرجل اذا قرضه المدين میک فقی و دالت کسریله و مدیدلر و جلی
 اولان کسند المديون میک فقی و دالت سکونی و بانک ضمیمه بمعناه و دین استقرار معناسنه دخی کلور
 یقال دان فلان یدنی دینا اذا استقرض و صار علیه من فهو داین و مدنون کثیر الدین معناسند و کلور
 یقال رجل مدیون اذا کثر ما علیه من الدین المديان میک کسری و دالت سکونیه دینه جوق کبرق
 کسند استقرار عادت اید نمکله الاداء همز تک کسریله برنسنه بی بوجه و یروب بر کسند تک

دین

او زنده دین قلی قال دان فلان اذ انما اذ اباع الی اجل فصار له علیهم دین بقول منه انی عشرة دراهم
 بشدید النون الادب همزه نك كسری و دالك كسری و تشدید و بانك تخفیفه بورجه الملق
 استقراض معنائه فیه افتعال من الدین و فی الحدیث دان معرضا و معرض شول كسنة در كه
 خلقه اعتراض ایدوب ممكن اولان بردن دین آتور الدین تانك فقی و بانك ضمیمه بر قاج كسنة
 بری برینه بورجه اسباب صمقی بقال تدانیوا الذ تابیعوا بالیدین الاستدانة همزه نك و تانك كسری به
 دین ایدونكی طلب ایتك استقراض معنائه المداینة میك ضمی و بانك فحیه بر كسنة به بورجه بر نه
 صاتوب اندن بورجه بر نسته الملق بقول دایت فلانا اذ اعاملته فاعطیت دینا و اخذت بدین بقول داین
 فلانا و تدانیكا بقول قاتله و تقاتنا الدینة دالك فقی و بانك سكونیه بورجه و برمك بقول بعنه بدینة
 ای تاخیر الدین دالك كسری و مدیله عایت و شان و دین جزایه و مكافاته دخی دیرز بقال دانه دینا
 اذ اجازاه و بقال كماندن ندان ای كماندن تجازی ای تجازی بقعلاک و بحسب ما عنت و باری تعالی بانك
 التالیون دیدیكی قوی مجزیون و محاسبون معنائه در و دین ذلیل فلغه دخی دیرل و ذلیل اولغه ده
 دیرل متعدی و لازم كلور بقال دانه اذ اذله و استعده و بقال دنته و دان و فی الحدیث الكبس من دان
 نفسه و عمل لما بعد الموت و دین جمع معنه سنه دخی كلور بقال قوم دین ای دانیون محاسبون و دین مالك
 اولمق معنائه كلور بقول دنته اذ املكتك و شهره مدینه دیدك رینه باعث در و دین طاعته دخی دیرل
 بقال راله ای اطاعه و دین معروف و فوئدن مأخوذ در الابان همزه نك فحیه جمعی المدین میك
 فقی و دالك كسری و مدیله قول عبده معنائه المدینة میك فقی و دالك كسری و مدیله جار به
 امه معنائه كویا كه انلری خدمت ذلیل قلمشدر و مدینه شهر معنائه ده كلور تكیم الان مرو و راندی
 الدیان دالك فقی و بانك تشدید باری تعالیك صفتلرندن در محاسبه معنائه دن مأخوذ در الابان
 دالك كسری به امور دینی رعایت اورره اولمق التین فحیه و بانك ضمی و تشدید به معنائه الدین
 دالك فقی و بانك كسری و تشدید به اهل دیانت اولان كسنة التین میك ضمی و بانك كسری و تشدید به
 بمعناه تشدید علی و زرا انكریم بر كسنة بی دیننه اصمر لاق بقول دینت الرجل بدیننا ذا و كنه الی دیننه یعنی
 دیننه اعتماد بفسك (فصل الدال) الدوون ذ لك و نوونك ضمی و همزه نك مایند سكونیه بر جنس
 او تدر نباتات قسمندن الداین ذ لك فقی و همزه نك مدی و نوونك كسری و مدیله جمعی ذكر اولان او نلر
 معنائه التانن تانك فقی و نوون اولك ضمیمه بدرج و زنی او زره ذكر اولان او فی دیو شرهك
 بقال خرج الناس بتذا نون ای یاخذون الذ انین الادعان همزه نك كسری به خضوع ایتك
 و بر نسته به مذلت اظهار ایتك بقال اذعن له اذ خضع و ذل الذقن فحیه ایتك كه ایی حكه نك
 قلاوشدیغی بر در و فی الحیل شغل احتیاج بدقه بور مشدر كه بو نكله بر رجل ضعیف كند و مثلاو
 رجل ضعیفه استعانت ایتك سنده ضرب اولنور و بوونك اصلی شول دوه در كه او زرینه حمل ثقیل
 اور لدقه بر نند قیامه قادر او لمیوب ككین بره طبامغه قیام ایتكی او مار و ذقن قوغه نك كاری
 دیکشده اكری كلك معنائه ده كلور بقول دقت الدلو اذ اخرزتها فجاءت شقتها ما ابله الذقن
 ذالك فقی و قافك سكونیه اكه او رمق بقول دفته من الباب الاول اذ اضربت ذقه الذقنه
 قافك كسری به بو غرك نهانده اولان بو كسك بر در و فی الحدیث لا حقه من حیوا فلك بذواقنت
 و حافه بیون دینده اولان چقور بر در و او زید ذواقن اسفل بطن درد میسدر و صاحب صحاح
 كلام مزوری فصل حاده جفن نفسه نده مثلدرد بو كثور مشدر و بو مقامه حدیث اولسته
 اشارت بمشدر فعلبك بالتوفی الدقون ذالك فقی و قافك ضمی و مدیله شول قفه در كه اكن
 بور ركن صالقی طوبه بقال نافقه ذقون ای نخی ذقنها فی السیر و ذقون شول قوغه به دیرل كه كاری
 اكری دكش اوله بقول لدلو ذقون الذین ذالك فقی و نوونك كسری و مدیله بورندن افن سومك

دان

دصن
دقن

دن

الذات ذالك ضمی الله معناه و ذین سومك افعه دخی دبرل بقال ذن بذن ذینا من الباب الثاني اذا سال الذن فحتمله صفت من كوره اوزره اولمق تقول ذنت بار جل ذن ذنا من الساب الرابع الاذن فحتمله ونوك تشديده بورندن سومكى افن كسسه الذناء ذالك فحقى ونوك تشديدى وانك مديله شول عور ندر كه بورندن سومكى افعه و ذنا شول عور نه دخی دبرل كه حضى منقطع اوليه الذئانه ذالك ضمی ونوك تخفیفه شول نسنه در كه ره هلاك اولمق نسنه دن باقى قالوب اولده ندر بحله هلاكه بورطو نمش اوله يقال ان فلان اذا كان ضعیفا الكاهر ما او مرضا المذانه ممك ضمی ونوك تشديده ركسسه بی اراق بر نسنه بی اندن سوال اتمك ایچون يقال فلان یذا فلان على حاجة بصلها منه الذن ذن ذالرك كسرى وما یبینه نوك سكوبله كوكلك اتمك ره قریب اولان جانبی ذل ذل كیدر و زناومعنى الذناذن ذال اولك فحقى و ثانیك كسریله جمعی كوكلك اتمك ره قریب اولان جانبی كه ذل ذل كیدر و زناومعنى الذناذ على وزن اخل عیب ابن السكیت ابتدى ابو عمر وی استتم كه الذام والذیم والذان والذاب بونلرك حله سنك معناسی بر در دیدی معنی حله سبی عیب معناسه در در ایریدی الذهن ذالك كسرى وهانك سكوبله فهم فطنت وحفظ معناسه الذهن فحتمله معناه و ذهن قوه دخی دبرل (فصل الزاء) الرتن رانك فحقى و ناك سكوبله خبره شكم قار شدرمق المرتنه ممك ضمی و ناك فحقى و تشديده شكم الله خلط اولمق اتمك نان و غننه معناسه الرتان رانك كسرى و ناء مثله نك تخفیفه بری بری ار دنج طلمین بغمور قطره لری كه ما یین كاھی سكون فصل ایله الرتنین على وزن التكریم ذكر اولان وجه اوزره بغمور یغدرمق يقال ارض مرتنه ترینا الار افعان همزه نك و ناء مثله نك كسریله بر نسنه صالقی اولمق استر خام معناسه الرجون ضمتله بر رده اقامت اتمك بقه لرجن بالمكان برجن رجونا من الباب الاول اذا اقام به و رجون طوار بر رده كندن حبس ایدوب مرعایه وارفعه دخی دبرل يقال رجنت هی بنفسها رجونا وهی شاه راجن الراجن جیمك كسریله بر نسنه الفت بعلین حیوان داجن كیدر و زناومعنى و فرابتدی رجنت الابل دبرل باب اولدن و رجنت دخی دبرل باب رابعدن و رجنتها نادخی دبرل متعددی و لازم كلورد وه بی مرعایه صلیوب علفه بسلك ایچون حبس اتمك معناسه الزاجنه جیمك كسریله ذكر اولان صفت اوزره اولان دوه الارجان همزه نك كسریله كذلك ذكر اولان وجه اوزره دوه بی حبس اتمك ازرجن رانك فحقى و جیمك سكوبله ركسسه طوارن مرعایه صلیوب اولده حبس ایدوب علفن نقصان اوزره و بر مكین ارقلمق الار بجان همزه نك و ناك كسریله بر نسنه قار شوب مشكل اولمق يقال ار تجن على القوم امرهم اذا اختلط و ارتجبان فیمق حاصل اولمق فاسد و لمفعه دخی دبرل بقال ار تجن الزیاد اذا طبخ ولم یصف و فسد الار رجنان همزه نك و جیمك كسریله بر نسنه اكوب میل اتمك و فی المثل اذا ار جتن شاصیا فارفع یدایه یعنی رجنان بر كسسه و شوب ابقرن بوقرو قالدر سه یعنی مذلت كو ستروب تواضع قلبه اندن لك چك و بو مقامده جوهری شاصیا كلمه سن رافعا و جلبه ایله تفسیر اتمك حالا كه باب القده شصا تفسیر نده شصو بی شخوص بصره تفسیر ایدوب علفجه مثل مزبوری اراد اتمك پس بو طرز مناسب اولان شاصیا كلمه سی مثل مزبوره شاخصا بصره ایله تفسیر اولمك در یعنی بر كسسه بی زبون و متحیر كو رسك اندن لك چك معناسه مكر كه جوهر نك معناسی مزبوری اختیارى شاصیا كلمه سنده تقدیر مضافه ارتكاب لازم كلسون دبو اوله باخود مثل مزبور عرافا هل تواضعه مخصوص اولدو عنه بناء اوله وار رجنان نجر كه دخی دبرل بقال ار جتن الشی اذا هتز و خلل ابتدى ار جنان بر نسنه دفعه دو شكمه دبرل المرجن ممك ضمی و حانك كسرى ونوك تشديده ثقیل اولان نسنه يقال حبس مرجن و رجی مرجنه ای ثقیله الرذن رانك ضمی و دال مهمله نك

ذهن
رى

رثن

رجن

رجن

ردن

سکونیه کوکاک بکنک دبی اصل کم معناسنه بفال قبض واسع اردن الاردان همزه نك فتحيله
 جعی اصول کم معناسنه الاردان همزه نك کسریله کوکاک بکنک دینی قلیق التزدنی علی وزن
 التکریم بمعناه یقال اردنت القبض وردنته ردینا اذا جعلت له ردنا و اردان اسمته دایم اولغه دخی دیرل
 یقال اردنت الحمی نل اردمت المردن میم ضمی و دالک کسریله فراکو اولان نسنه مظم
 معناسنه اردن فتحيله دری یور شوب بریره کلک اشخ معناسنه فرار و ایچی اوزره یقال
 ردن جلدیه بردن دنامن الباب الرابع اذا تقبض و تشخ وردن خزدیکری ملایم قاشه دخی دیرل
 و بعضیلر ردن خزطوق قلی ای کدر دیدی و بوسیدن که ایلک اگر دیکری ایکه مردن دیرل مغزل
 معناسنه و بعضیلر ردن ولدطوغ و غنقه یوزنده بیل طوغی دریدر دیدی یقول العرب هذا مدرع
 الردين و مدرع میم کسریله دراعه در ترک معناسنه اردن رانک فخی و دالک سکونیه اسبابی
 بری بری اوزرینه یعمق تقویله دنت المتاعر دنا اذا نضدته و ردن سلاح بری بری اوزرینه
 دوشمکدن حاصل اولان اوزره دخی دیرل الاردن همزه نك و دالک ضمی و نونک تشدیدیه بمن غنقی
 نعام معناسنه و یوندن فعل مشتق اولدوغی ایشلا مشدر و اردن برنهرک اسمیدر و برشهرک دخی
 اسمیدر و لایت شامک نهانیده و اردن قرمز خزدن برنوعه دخی دیرل ردینه رانک ضمی دالک
 فخی و بانک سکونیه سمری نام کسنه نك زوجه سنک اسمیدر اردن رانک ضمی و دالک فخی و یاه
 اولک سکونی و ثانیک تشدیدیه شول کوندر در که ذکرا و لایان عورته و نسو بدر که مزبوره و زوجیه
 خط هجر نام موضعه کوندر اصلاح ایدر لدی و فی کلام بعضهم و خطیه ردن و رماح اردن و خطیه
 ردن صق اولان کوندر اغاچی قناه صله معناسنه و لدن ضم لامه ملایم معناسنه در اردن دالک
 کسریله زعفران که ادویه قسیمنددر اردنی دالک کسری و بانک تشدیدیه شولان نسنه در که
 انک لونک جرته صفره قارشه یقال بعیر رادی الرادیه وزن مزبور اوزره مؤنثی یقال نافه
 رادیه اذا خلطت جرته صفره کالورس و ورس زعفرانه شیده بر بیه در الاردن همزه نك و دالک
 فتحيله قرمز اولان خزدن برنوعدر و خز بر جنس قاشه دیرل الرزن رانک فخی و رانک سکونیه
 شول بوکسک بر در که انک بعض حقوری اولغین صوبی حفظ ایدر الرزان رانک کسریله جعی
 الرزون ضمیمه کذلک جعی فرخله فراخ و فروخ کبی و فرخ غایله قوش یاور بسی در و ابو عبیداتی
 یزان صوابرکن برلور منافع الملاء معناسنه الرزفه رانک کسری و رانک سکونیه و احدی الرزانه
 رانک فتحيله و قار معناسنه یقال رزن رزفه من الباب الخامس الرزین رانک فخی و رانک کسری و مدیه
 اهل و قار اولان کسنه و قور معناسنه و رزین اغر معناسنه دخی کلور یقال شی رزین ای ثقیل الرزان
 رانک فتحيله اهل و قار اولان عودت یقال رزل رزین و امرأة رزان اذا كانت رزینة فی مجلسها
 الرزن رانک فخی و رانک سکونیه بر نسنه نك اغر لن یلک کچون قالدروقی تقول رزنت الشی اوزنه
 رزنامن الباب الاول اذا رفعت لتظن ما ثقله من خفته الارزن همزه نك و رانک فتحيله شول برک
 اغا جدر که اندن عصا ایدرل الرورنه رانک و رانک فخی و ماینده و اولک سکونیه له بجره کوه
 معناسنه معربر الرسن فتحيله ایب حیل معناسنه الرسن رانک فخی و سبک سکونیه ایب بغلق
 تقول رست الفرس من الباب الاول المرسون میم فخی و سبک ضمی و مدیه ایله بغلقن ات یقال
 فرس مرسون الارسان همزه نك کسریله ایب بغلقن تقول ارسته اذا شدته بالرسن المرسن میم
 فخی و سبک کسریله انک بورینده ایب طورد و غی بر بونک استعمالی شایع اولوب انسان بورنه
 دخی اطلاق اولندی یقال فعلت ذاک علی رغم مرغمه الراشن شبنک کسریله شول کسنه در که
 ضیا فته دعوت اولندن کله و بو که طفلی دخی دیرل و شول کسنه که طعمک و قن کوزد و ب خاق
 طعام برکن اوزرل ینه کلوراکا و ارش دیرل الرشن رانک فخی و شبنک سکونیه بر کسنه ذکرا و لایان

رزن

رزن

رزن

وجه او زده ضایعه حاضر او لمق و کلب باشن قابه ضو قه دخی دبرل ارشون ضعیفه بمعناه يقال
 رشن الرجل اذا تامل و دخل بغير اذن و رشن الکلب في الاقاربه رشن رشنا و رشنا من الباب الاول
 اذا دخل رأسه فيه الزوشن علی وزن حیدر بنجره کوه معنائه الرشن رانک فقی وصاد
 مهمله نك سکونيله برسنه بی کاله ابرشدر مک تقول رصنت الشئ ارصنه و صنامن الباب الاول
 اذا اكلته و رصن سوککه دخی دبرل تقول رصنته بلسانی رصنا اذا شمت الارصان همز نك کسریله
 برسنه بی محکم فلیق تقول ارصنت اذا احکسته الرصین رانک فقی وصاد کسری و مدیه محکم
 و ثابت اولان نسند و رصین برکسته نك حاجتن تو زمکه ساعی اولان کسته به ده بر بقال فلان
 رصین بحاجتک ای حق بهاء حتی جاء مهمله اباه و قابله نهایت مرتبه ده سعی ایدنه دبرل و رصین
 الخوف ایجر و سنده و جعی اولانه ده دبرل الرصانه رانک فقیله برسنه ثابت و محکم اولمق
 يقال رصن رصانه من الباب الخامس الرصینان رانک فقی وصاد کسریله و مدیه
 ات دبرنده اولان سیکرک اطراف الترسین علی وزن التکریم برسنه به علمده غالب
 اولمق يقال رصنت الشئ معرفه اذا غلبته الرطانه و انک فقیله و الرطانه رانک کسریله
 لسان العجمله تکلم اتک تقول رطنت له رطانه المرطانه ممیک ضمی و طانک فقیله بمعناه تقول
 راطنته اذا کلت به او فرائندی فکان دوه بری برنه بولداس اولوب صاحبی انزل له به اولسه اکارطانه
 دبرل الرطون رانک فقی و طانک ضمی و مدیه کذلک ذکر اولمان دوه ل الرطان فقیله و طانک
 ضمیله قوم بربرله لسان العجمله سویشک يقال راطن القوم فباینهم الرعن فقیله صالقی اولمق
 استرخاه معنائه الرعونه ضعیفه بمعناه يقال رعن رعونه و رعنا من الباب الخامس الارعن
 همز نك و عینک فقیله صلیق اولان رجل الرعنا رانک فقی و عینک سکونی و انک مدیه و رشی
 صالقی اولان عورت معنائه يقال رجل ارعن و مرأة رعنا ای بین الرعونه و ارعن عسکره دخی دبرل
 و بورعندن مأخوذ درانف جبل معنائه علی ماسیحی تشبهاله و بصره شهرته رعنا بدکاری دخی
 تشبهادر و بوان دریدروانی درو بعضرا بیدی عسکره ارعن بدکاری غایت کثرتندن مضطرب
 اولد بقندن او تور بدر ما ارعنه همزه نك و عینک فقی و آخرنده ضعیفه منصوبه فعل تعجدر معنای
 هن بوردن الرعن رانک فقی و عینک سکونيله کونش برکسته بی صالقی فلیق يقال رعنه الشمس
 اذا لمت دماغه فاسترخی و رعن طاعک ایلر و سنده اولان بورنه دخی دبرل الرعون ضعیفه جمعی
 الرمان رانک کسریله کذلک جمعی طاع بورنلری معنائه المرعون ممیک فقی و عینک ضمی و مدیه
 کون اسپسندن صالقی اولان کسنه يقال رجل مرعون ای مسترخ ذورعین رانک ضمی و عینک
 فقیله ملوک حیدر بریدن برملک اسمیدر و رعین بر حصارک اسمیدر ملک مز بورک ضبطده ایدلی
 و ذورعین حارث بن عمرو بن حبر بن سباتک ولدیدر و بولنه آل ذورعین دبرل الرعن رانک فقی
 و غین عجمه نك سکونيله برسوزی دیکلمکه قولاق طونمق و رعن برسنه بهیل اتمکه دخی دبرل يقال
 رعن ال الصلح رعنا من الباب الثالث اذا رکن الیه الارغان همزه نك کسریله بمعناه و ارغان
 برکسته به برخصوص ایچون طمع و برمکه دخی دبرل الرعن رانک کسری و فانک فقی و نونک
 تشدیدله قوبروغی اوزون اولان نسنه طویل الذنب معنائه يقال قرس رفن و نونک اصلی رفلدر
 لام مشد دایله لام نونه تحویل اولنشددر الارغان همزه نك و فانک کسریله برکسته قاجوب ضکره
 ساکن اولمق يقال ارغان الرجل ارفغانا علی وزن اطمان اذا نفرثم سکن و غضب ساکن اولمقه
 دخی دبرل يقال ارغان غضبی الرفهیه رانک ضمی و فانک فقی و هانک سکونی و نونک کسری و بانک
 فقی و تخفیفله معبشند و سعت اوزره اولمق يقال هو فی رفهیه من العیش ای سهو و رفاهیه و رفهیه
 خاسی به ملحقدر آخرنه الف زیاده قلفله و الفک یاه و مغلب اولماسی ما قبلک کسر نونک اوزریدر

رصن

رطن

رعن

رعن

رفن

الرقون رانك ففني وقافك ضمني ومديله حنا كه نسا طائفة سى اللرىنه بقرل الرقان رانك كسرىله
 بمعناه الرقن ففخنبه وقافك ضمني واشدبيله حنا يفتنى بقا رقت المرأة اذا اختصبت الارقان
 بمعناه يقال رقى الرجل لحية الرقن على وزن التكريم بمعناه وترقن حساب دفترنده بربرى تسويد
 اتمه درنا كه انده حساب واقع اولسون ديوياض قونمش صميدلر دفترده اولان اسامى في رسيد اتمك كبي
 مثلا الركون صمنبه برنسه به ميل اتمك يقال ركن اليه ركن من الباب الاول اذا مال اليه وسكن
 قال الله تعالى ولا تركنوا الى الذين ظلموا واولوهم بوزيد ركن اليه دخی روايت قلدى باب رابعدن وبوايكي
 روايت اوزره مصدر ركنون كلوروا اما ابو عمرو ك ركن ركن روايت قلدى في باب ثالث اوزره
 مقدما ذكر اولان ايكي لغك ندا خلدن حاصل اوله دراغت مستقلة دكلدر الركن رانك ضمني
 وكافك سكوبيله برنسه نك قوى اولان طرفي يقال هو باوى الى ركن شديد اى عز ومنعة ومنعه
 ففخنبه خيل وحشم معنا سنه در الركن رانك ففني وكافك كسرى ومديله على طرفى اولان
 طاع يقال جبل ركن اى له اركان عالية المكن ممك ضمني وكافك ففني واشدبيله شولممه در كه
 زياده بيوك اوله كويا كه آلك ركنلرى واردر يقال نافه مكنه الضرع المكن ممك كسرى وكافك
 ففخنبه شولمكه در كه آلك ايچنده كيا سى بورلر وبواسمى روايتدر الركن رانك ففني وكافك كسرى
 ومديله اهل وقار اولان كسسه يقال رجل ركن اى وقور الركانه رانك ففني وكافك تخفيفيله وقار
 معاسنه يقال ركن ركانه من الباب الخامس ركانه رانك ضمني وكافك تخفيفيله بر رجليك اسميدر
 اهل مكة دن وبواول كسسه در كه زوجه سنه البتة ايله طلاق ويرد بكنده رسول اكرم صلى الله عليه
 وسلم طلاق ثلثة نيت اتمد بكنه اكايمن وبره مشدر الزمان رانك ضمني وممك تشدبيله انا كه ميوه
 قسمندر الزمانه رانك ضمني وممك تشدبيله كذلك واحدى بر دانه انا ره معاسنه وممبويه ايندى
 خليله سؤل ايدوب زمانه بر كسسه تسميه اولنسه حال نه منوال اوزره اولور ديدم ايندى معرفه
 اولد قده لا ينصرف اولور زير برنسه نك اصلى معلوم اوليه اكثره حمل اولنر واكثر الف ونون
 زياده اولمقدرديدى واخفش ايندى رمانك نونى اصليله در قرص وجا ص كبي وفعال وزنى اكثر در
 فعلا ن وزندن وقرص قافله وصاد مهمله ايله باونج ديدكلى اق چيچك در كه اورنه سى صارو
 اولوروا كالسان تركبه باباطيه ديرلر وجا ص حاء مهمله وضاد معجمه ايله فوزى قولانغى ديدكلى
 اوندر كه طعمى مخوش وچيچكى قرمزيدر زمانه رانك ففني وممك تشدبيله طى قبيله سنه منسوب
 برطاغك عيلدر ارمينية همزه نك وممك ونونك كسرى وياه ثابته نك تخفيفيله روم جاننده بر قصبه نك
 اسميدر وياه اخبرك تشدبدن دخی صاحب قاموس جائز كور مشدر الارمنى همزه نك وممك قصبه
 ذكر اولنان قصبه به منسوب اولان كسسه الية رانك ففني ونونك تشدبيله آواز الزين رانك
 ففني ونون اولك كسرى ومديله آواز و يرمك تصويت معناسنه الارنان همزه نك كسرىله
 بمعناه يقال رنت المرأة زن رنسا من الباب الثانى وارنت اذا صاحت وابوز بيد طائفتك كلامنده
 شجر او ه مغنة واطيلره مرنة واقع اولمشدر وشجر اشبك ففخنبه انا حى جوق بر در واران باى آواز
 ويرمكه دخی ديرلر يقال ارنت القوس اذا صوتت المرنة ممك ضمني و رانك كسرى ونونك تشدبيله
 آواز ويرجى باى الرنان ممك كسرى و رانك سكوبيله بمعناها الزين على وزن التكريم بايك
 آوازن چقرمق تقول رنت القوس زينسا الرن ففخنبه برنسه در كه يازكونلرنده صوده اوتر
 الاروان همزه نك وواوك قصبه آواز صوت معناسنه الاروانه وزن مزبور اوزره شديد اولان
 كيجه يقال ليله ارواناه اى شديدة صعبة الزهن رانك ففني وهانك سكوبيله طوت كه معروفدر
 الزهان رانك كسرىله جى رهنر معناسنه حبله حبال كبي ايلر معناسنه الزهن صمنبه جى
 كذلك ابو عمرو وعلان روايت اوزره واخفش ايندى رهنك جى رهن كلك قيحد رز برافعل فعل اوزره

رکن

رمن

رڤن

رهن

جمع اولئناز الاقبلا شاذانکیم سقف و سقف دیمشردر و اخفش ابتدی رهن ضمیمه بمحمد رکه
 رهانک جمعی اوله که اول رهنک جمیع دفعه فراشله فرش کی و رهن برنسنه بی رهن قومغه دخی دیرل
 الارهان همزه نك کسریله بمعناه تقول رهنه الشیء عند فلان ارهنه و رهنه الشیء من الباب
 الثالث و ارهنه الشیء و اصمعی ارهنه الشیء استعمالن جائز کورمبوب رهنه صکر کدر
 دیمشدر و رهن برنسنه دائم و ثابت اولمغه دخی دیرل بقال رهن الشیء اذا دام وثبت و ارهان برنسنه بی
 بهالی قلمغه دخی دیرل تقول ارهنه الشیء اذا غابت فیها و بولوزید روا بیدرو ابن السکیت
 ابتدی ارهان برنسنه بی سلف و یرمه که دیرل تقول ارهنه بمعنی اسلفت و ارهان برنسنه بی
 او صکدل قومغه دخی دیرل تقول ارهنه به ولدی ارهانای اخطر تهیم به خطرا
 دیمنی و لدی او صکدل قودم و ولد مفرده و جمعه صالح او او و ارهان برنسنه بی دائم
 قلمغه دخی دیرل تقول ارهنه لهم الطعام والشراب اذا ادته لهم الرهان هانک کسریله رهن
 و یریحی کسنه و رهن ثابت معنایه دخی کله و رهن ارق اولان انسانه و ارق اولان دوه به
 دخی دیرل و رهن دائم اولان نسنه به ده دیرل بقال طعام رهن ای دایم المرتهن میم ضمی و هانک
 کسریله رهن الیچی کسنه المرهون میم فقی و هانک ضمی و مدیله رهن و یران نسنه رهن
 رانک فقی و هانک کسری و مدیله بمعناه الرهنه وزن مزبور و لوزره مؤنثی المراهنة میم ضمی
 و هانک فتحبله برنسنه ده و اجاشوب او کدل قوماق تقول رهنه فلانا علی کذا مراهنه اذا خاطرت
 الرهن علی وزن جعفر مکة مشرفه به برجنس کوچک قوشدر سرجه مثانده الرهادن رانک
 فقی و دالک کسریله جمعی و رهن قیه قوشی دیکلری باشی قزله قوشه بکر بر قوشه دخی دیرل
 الارهدنک رنکی دخی قو بجه در و قیه قوشدن جسته دخی بوجکدر الزی رانک فقی و بانک
 سکونیه کبر و یاس اولمق الزیون ضمیمه بمعناه یقال ران علی قابه ذنبه و یارو نمانی الباب الثانی
 ای غلب ابو عبیده ابتدی باری تعالی ذلک کلایل ران علی قلوبهم ما کانوا یکسبون قیولنده ران غلب
 معنایه در و حسن ابتدی هو الذنب علی الذنب حتی یسواد القلب یعنی کلمات قات اولمغه قلمی
 قرر مقدر و ابو عبیده ابتدی کل ما علیک فقد رانک و ران علیک و رانک فی حدیث عمر رضی الله عنه
 انه خطب فقال الا ان الاسیغ اسیغ جهینه قدر منی من دینه و امانته بان یقال سبی الخراج فادان
 معرضا فاصیغ قدرین به یعنی جهینه قبله سندن اسیغ نام کسنه حجاجین سبقت اتمکله خلقدن
 استدان و استقراض اتمکله دین و امانتن تبدیل ایدوب و رطه هلاکه دوشمشدر بوزید ابتدی
 رین بالرجل دیرل فحان چقمغه قادر اولمدیغی به دوشه و یقال ران النعاس فی العین و ران النعاس
 علیه اذا غلبت و نعاس ضم نوله او بخوبه دیرل و فحانی اعرابی ابتدی رین به دیور فحان علی حین اولوب
 منقطع اولسه و رانک نفسه برین رینا دیرل فحان کوکلی بولنوب غشیان او نوره اولسه الارانک
 همزه نك کسریله قومک طواری هلاک اولمق بقال اران القوم اذا هلكت ما بینهم المریون
 میم ضمی و رانک کسری و مدیله طواری هلاک اولان قوم (فصل الزانی) الزانی نانک کسری
 و همزه نك سکونی و آخرنده بانک تشدیدیه قصیر القامه اولان کلب بقال کلبه ننی و لا تغل صنی
 الزوان زانک ضمی و همزه نك مدیله ترکه ارا سنده اولان سیاه دانله که لذنی ایچی اولور الزانی
 زانک فقی و بانک سکونیه دفع اتمک و زین دوه اقلرنده اولان رک برله آورمغه دخی دیرل بقال
 زینت الناقة اذا ضربت بنفقات رجلها عند الحلب و الزین بالنفقات و الرکض بالرجل و الخط
 بالید یعنی زین هذه الاعضایله ضریده استعمال اولنور خاصه الزیون زانک فقی و بانک ضمی
 و مدیله شول باقه در که کندوبی صفان کسنه بی او و روایخی و پرو و حرب زبون شول او غواش
 دیرل که خلقی نو سکروب دفع ایلر و احقی و نادان معنایه اولان زبون کسلام مولد در اهل بلده

رهن

زین

زان

زین

اکلامندن دکدر الزبایه زانک فقی و بانک تحفه فیه محسب و اکامعین اولان کسنه عرب
 طایفه سی من بورله زبایه دیرلر یوسیدن بعضی ملائکه یه ربایه دیدیلر اهل ناری ناره دفع ایتدکارتدن
 اوتری اخفش ایتدی بعضیلر زبایه نک واحدی رباندر دیدی زانک فقی و الفک قصریله و بعضیلر
 واحدی زاندر دیدی و بعضیلر زبایه در دیدی زانک ونونک کسری و بانک مایسته سکونی و بانک
 فقی و تحفه فیه عفریه کبی و عفریه مهیب اولان دیوه دیرلر و ابو عیبه ایتدی عرب طایفه سی
 زبایه نک مفر دی نه در بلزلر و بوی معدی معلوم اولمین جملردن قلدیلر ابابیل کبی و عبادید کبی
 و عبادید ناسدن جماعات متفرقه به دیرلر الزیون زانک فقی و بانک ضمی و تشدیدله اولولتیق تکبر
 معناسنه یقالر رجل فیه زبونه ای کبر و بونه منعه دخی دیرلر یقالر رجل دور بونه ای مانع جانب ظهره
 یعنی اردندن کلنی مانعدر الزبایان زانک ضمی و بانک تحفه فیه عفریه کبی یوینوری یقالر زبایا
 العقب لقرناها و زبایان ایکی براق بلدزه دیرلر که عقرب بر جنک و یوینوری مثابه سنده در که
 قمرانله نازل اولور ربان زانک فقی و بانک تشدیدله بر جنک اسمیدر المزبایه مینک ضمی و بانک
 فتحیه رطبی اغاخ باشده طورر کن خرمایله بیع ایتک که بوندن نهی وارد اولمشدر زیرا بویع مجاز فهدر
 بلاکیل و لا وزن اما عرایده ذکر اولنان بیع جائز کورلشد و عرایا خرمالاجن بر بل برکسنه به
 خرماسن مینک ایچون عاریه و بر مکه دیرلر زبایا عاریه ویرلدکن صکره کاه او اور اغاجی عاریت ان
 کسنه متالم اولوب خرماسن اشترایلر الزبایه زانک فقی و بانک کسری و مدیله برکسنه نک
 اسمیدر که بونک تفسیری حزمه ده مرور ایتددر حزمستان و زبیتان حزمه و زبینه نام کسنه نک
 اسمیدر دیتددر الزحن زانک فقی و حاء مهمله نک سکونیه برنسه کج اولیق یقالر زحن یزحن
 زحمان الباب الثالث اذا ابطأ الزحن فتحته و حاء مهمله نک ضمی و تشدیدله بمعناه یقال
 زحن الشیء اذا ابطأ و زحن برنسه بی کراهته ایتکه دخی دیرلر یقالر زحن علی الشیء اذا فله مع
 کراهیه له الزرجون فتحته و جیم ضمی و مدیله شراب خرمعناسنه و بعضیلر اوزم جیو غیدر دیتددر
 و اصمعی بونی فارسی مغربدر اتون ربکی معناسنه در دیدی و بعضیلر زرجون بر جنس قرمزی
 بویه در دیدی صیغ احمر معناسنه الزرفین زانک ضمی و فانک کسری و مدیله قیو حلقه سی و زانک
 کسری دخی لغتدر فارسی مغربدر ازرفنه علی وزن الدحرجه برنسه بی حلقه کبی فلیق یقال
 زرفن صدغیه و بوکله مولده در و صدغ صناد مهمله و غین مجمله ایلر لف معناسنه در الزرفن زانک
 فقی فانک سکونیه رقص معناسنه در یقالر زرفن زرفن من الباب الثاني الزرفین زانک فقی و فانک
 کسریله و مدیله شدید معناسنه در عندالبعض الزرفن زانک فقی و فانک سکونیه برنسه بی بوکلمتک
 تقول زفنت الجمال ازفنه من الباب الاول اذا حلت الارقان همزه نک کسریله برنسه بی بوکلمه ده معاونت
 ایتک تقول ازفنت فلانا اذا اعتنه علی الجمال الزکن فتحته برنسه بی بلمتک تقول زکنه زکا اذا علمت
 وزکن برنسه بی فراسته ظن ایتکه دخی دیرلر تقول زکنه صالحا ای ظنسته و لا یقال رجل زکن و زکنه
 دیرلر ظنسته معناسنه ازکنه دیرلر اگر چه عامه ازکنه دیمکه حرص کوسرلر زوارکنه اعلمه معناسنه
 استعمال اولانور که بلدر دم بلمک او اور یقالر ازکنه شیء بمعنی اعلمته باء و افهسته حتی زکنه و نوم مقامده
 صحاح نسخدر بیک کترده خط واقع اولمشدر که و لا یقال ازکنه اکثرندن ساقطدر الزکن علی وزن
 التکریم تشبیه و تخییط معناسنه در اصمعی رواحتی اوزره یقالر زکن علیه و رکم داشبه علیهم و لبس
 الارکن همزه نک و کافک فتحیه زیاده اهل فراست اولان کسنه یقالر هوازکن من ایس و هوایاس
 بن معاویه المزنی الارکان همزه نک کسریله بلدر مک علی ما مرنا ازمن فتحته و وقت معناسنه در
 قلیله و کثیره اطلاق اولنور الزمان زانک فتحیه بمعناه الارمان همزه نک فتحیه جعی و قلمر معناسنه
 لازمنه همزه نک فقی و مینک کسریله کذلک جعی الارمن همزه نک فقی و مینک ضمیله کذلک جعی

زحن

زرجن

زرفن

زفن

زکن

زمن

ذات الزمین زانک ضمی و میک فقی و بانک سکونیه بر افظدر که تراخی وقت محلنده استعمال اولنور
 تقول لقیته ذات الزمین یعنی وقت مترا خیده ملاقی اولدم دیر سن تنکیم اقیته ذات العویم دیر سن
 یلار اثناسنده ملاقی اولدم معناسنه المزامنه بهم اولک ضمی و ثانینک فحیه زمان حسینله عمل ایتمک
 کسائی روایتی اوزره تقول عاملته مزامنه من الزمن کا تقول مشاهرة من الشهر الزمانه زانک
 فحیه بر افندر که حیوانه عارض اولوب یوریمه دن مانع اولور الزمن زانک فقی و میک کسریله
 ذکر اولسان افته مبتلا اولان کسینه یقال رجل زمن اذا کان مبتلی به الزمان زانک کسریله
 و صرا حده میک تشدیدنه دخی تعرض ایتمشدر بر قبیله نک با ناسی استیدر که اول زمان بن تیم الله
 بن ثعلبه در که جداعلاری وایلدن و فندز مانی نام شاعر یولردندر الانان همزه نک کسریله
 بر کسینه بر نسنه ایله تهستلو فلیقول از ننه بشی اذا اتممت به و هو یزن بکذا و از نان تهستلو
 ظن ایتمکه دخی دیولر یقال از نه بالامر مثل اظنه اذا اتممت و یوم مقامده صاحب صراح
 یوایی معنایی فرق ایتموب تکرر ملاحظه سیله برن طلی ایتمشدر اوزنه زانک فقی و نونک
 تشدیدله میمون دید کلری جانورک ~~کسینه~~ در فقهده معناسنه الزون زانک ضمی و مدیده بت صنم
 معناسنه و هر فسنه که اتی عمله کتور ووب معبود ایلنور لرا کازون دیولر الزون زانک کسری و واولک
 فقی و نونک تشدیدله قصیر القامه اولان کسینه یقال رجل زون الزونه زانک کسری و نونک کذلک
 تشدیدله موثقی قصیر القامه اولان عورت معناسنه الزوزی فحیه و نونک سکونی و الفک قصریله
 قصیر القامه اولوب مذموم اولان کسینه الزوان زانک کسری ایله بغدادی ایچنده اولان سیاه دانه لکه
 طعمی اجدر الزوان زانک ضمیله معناه و کاه اولود و او برینه همزه کتور ر لرتکیم مرو رایتدی
 الزینه زانک کسری و مدیده بیر لک آرایش معناسنه یوم الزینه و زن مزبور اوزده بیرام کونی یوم
 العید معناسنه الزین زانک فقی و بانک سکونیه بر نسنه بر یوب خوب ایتمک که شبنم مقابلدر
 یقال دانه یزینه من البیاب الثانی و زین خروس تاجنه دخی اطلاق اولور تنکیم بعض اشعار ده
 وارد اولشد و التزین علی وزن التکریم بمعناه المزین میک ضمی و بانک فقی و تشدیدله صفالی
 پرداخت اولان کسینه یقال رجل من بنای مقعد الشعر المزین میک ضمی و بانک کسری و تشدیدله
 صفالی پرداخت ایدن کسینه بر معناسنه التزین فحیه و بانک ضمی و تشدیدله بزغمت الاریدان
 همزه نک و دالک کسریله بمعناه یقال تزیین الرجل و ازمان و از دیان افعال و زنی اوزره در تانک مخرجی
 ملائم اولوب زانک مخرجی شدید اولدو غندن و تری تائی داله قلب ایتمشدر در المذدان میک ضمی
 و زانک سکونیه زین و انمش نسنه المزان میک ضمی و زانک تشدیدله بمعناه بالقلب و الادغام المزین
 میک ضمی و بانک کسری و تشدیدله زدن کلمه سنک تصغیری در خیر مختارک تصغیری اولدو ضی کبی
 المزین میک ضمی و بای اولک کسری و تشدیدله و مدیده کذلک مز دانتک تصغیری در دال دنیای
 ساکن عوض و بر مکله تنکیم جعنده المزان و المزانین دیر سن یاسر و بایله المزانین میک فقی و بانک
 کسریله مز دانتک جعی زین و انمش نسنه المزانین میک فقی و بانک کسری و مدیده
 کذلک جعی ابی عوض و بر مکله تنکیم الانمر و رایتدی الاربان همزه نک کسری و بانک
 تخفیفله باب افهال دزین و لمقی یقال از بنت الارض بعشها الاربان همزه نک کسری و زانک
 کسری و تشدیددی و بانک دخی تشدیدله بمعناه یقال از بنت اصله زینت پس تانکین اولنوب
 و ایچنده ادغام اولند فده ایتمه صحیح اولسوند یواولنه همزه کتور لو با زینت دینلیدی
 فصل السین الاستن همزه نک و تانک فقی و سبنک مایینده سکونیه چور بمش اعاج کوکلری الاستنه
 همزه نک و تانک فحیه واحدی چور بن کوکلردن بری معناسنه السین سبنک کسری و جیمک
 سکونیه حبس معناسنه السین سبنک فقی و جیمک کذلک سکونیه مصدر در حبس ایتمک معناسنه

زن

زون

ستن
سجن

بِقَالَ هَذَا مِنْ بَابِ الْاَوَّلِ اِذَا حَبَسَهُ السَّخِينُ سَبِيكَ كَسْرِي وَجَمْعُ كَسْرِي وَتَشْدِيدِي وَمَدْيَلَهُ
 بِقَالَ ضَرْبُ سَخِينٍ اِي شَدِيدٍ وَجَمْعُهُ سَخِينٌ بِمَوْضِعِ اسْمِ دُرٍّ اَهْلُ فُجُورٍ اَوْ لَنْ تَرْكُ دَفْعَةَ
 بِنِ عِبَاسٍ زَوَاجِي اَوْ زَرَهُ اَوْ بُوَعِيْدَهُ اَبْدِي سَخِينٌ فَعَلِمْتُ سَخِينٌ فَسَبَقُ كَيْ فُسْعِدَن
 سَخِينَهُ سَبِيكَ وَخَاءُ مَهْمَلَةٍ فَتَحْبِلُهُ اَسْلُوبٌ وَهِيَ اَتْرَكَهُ اَوْ لَوْ رَحَائِي نَسَكِبِي اَيْدِي رُلْ بِقَالَ هُوَ لَاءُ
 قَوْمٍ حَسَنٍ سَخِينَتُهُمُ السَّخْنَاءُ سَبِيكَ فَتَحِي وَخَانِكَ سَكُونِي وَفَكَتْ مَدْيَلَهُ بِمَعْنَاهَا بِقَالَ اِنَّهُ لِحَسَنِ السَّخْنَاءِ
 وَفَرَا السَّخْنَاءُ وَالسَّأْدَاءُ دِرْ اَيْدِي فَتَحْبِلُهُ اَوْ بُوَعِيْدَهُ اَبْدِي بِنِ رَاحِدِي اَيْ سَتَقْدَمُ فَرَادَن غَيْرِي كِه
 سَخْنَاءُ وَنَادَاهُ دِه فَتَحْبِلُهُ وَنَادَاهُ اَمَهُ دَر جَارِيَه مَعْنَاهُ سَوَابِي كِبَسَانِ سَخْنَاءُ وَنَادَاهُ تَحْمِرْكَ اَوْلَدُو غِي
 حَرْفِ حَلَقْدَن اَوْ تَرِيدَر دِي الْمَسَاحَنَةِ مَبِيكَ ضَمِي وَخَانِكَ فَتَحْبِلُهُ حَسَنٌ مَعَاشَرَتِ اَوْ زَرَهُ اَوْلُوبِ
 خَلْفَهُ اِخْتِلَافُ اَتَمَكِ السَّخْنِ فَتَحْبِلُهُ وَخَانِكَ ضَمِي وَتَشْدِيدِي بِرَتْسَنِكَ اَسْلُوبِي خُوبِ بُولَقِ
 تَقُولُ فَسَخْنَتِ الْمَالِ اِذَا رَأَيْتَ سَخْنَاءَهُ حَسَنَةُ السَّخْنَةِ مَبِيكَ ضَمِي وَ سَبِيكَ سَكُونِي وَخَانِكَ فَتَحْبِلُهُ
 شَوْلِ اَنْدَرُ كِه نَظَرْدِه خُوبِ كُورَنَه بِقَالَ فَرَسِ مَسَخْنَةٍ اِي حَسَنَةِ الْمَظَرِ السَّخْنِ سَبِيكَ فَتَحِي
 وَخَانِكَ سَكُونِي اَوْ فَا تَقِي كَسْرٍ مَعْنَاهُ تَقُولُ نَخْنَتِ الْجَرِّ اِذَا كَسْرَتِ السَّخْنَةَ مَبِيكَ كَسْرِي وَ سَبِيكَ
 سَكُونِي وَخَانِكَ فَتَحْبِلُهُ شَوْلِ اَنْدَرُ كِه اَسْكَلَهُ طَاشِ اَوْ فَا دَر لَرِ السَّخْنِ سَبِيكَ ضَمِي وَخَاءُ مَجْمَعُكَ سَكُونِي
 اَسِي اَوْ لَانِ نَسَنَه كَرَمِ مَعْنَاهُ السَّخْنُونَةُ ضَمْتُهُ اَسِي اَوْ لَقِي تَقُولُ هُخْنُ الْمَاءِ وَغَيْرُهُ يَسُخْنُ سَخْنُونَةً
 مِنْ بَابِ الْاَوَّلِ وَهِيَ يَسُخْنُ سَخْنُونَةً اَيْضًا مِنْ بَابِ الْخَامِسِ السَّخْنِ عَلِي وَزَنَ التَّكْرِيمِ
 اسْتَقَى السَّخْنَانِ هَمَزَتُكَ كَسْرِي بِمَعْنَاهُ بِقَالَ سَخْنَتِ الْمَاءُ اَسْخَنَتَهُ وَاسْخَانُ اعْتَمَقَهُ دَخِي دِرْلَرُ كِه
 سَخْنَةُ عَيْنِنِ مَا خُودَرِ بِقَالَ اسْخَنُ اللّٰهُ عَيْنِي اَيْ كَاهِ الْمَسْخِنِ مَبِيكَ ضَمِي وَ سَبِيكَ سَكُونِي وَخَانِكَ
 فَتَحْبِلُهُ اَسْمَشُ نَسَنَه السَّخْنِ سَبِيكَ فَتَحِي وَخَانِكَ كَسْرِي وَمَدْيَلَهُ كَذَلِكَ اَسْمَشُ نَسَنَه بِنِ الْاَعْرَابِي
 رَوَاجِي اَوْ زَرَهُ كِه مَزَبُورِ اَيْدِي مَا مَسْخِنُ وَهَخْنِ دِرْ لَمَزُصِ وَ تَرِيصِ وَ مَبْرَمِ وَ بَرِيْمِ دِي كَارِي كِي
 وَ مَقْرَصِ صَادِ مَهْمَلَةٍ اَيْلَهُ بِحَكْمِ مَعْنَاهُ دَر مَبْرَمِ كِي السَّخْنَانِ سَبِيكَ ضَمِي وَخَانِكَ كَسْرِي وَمَدْيَلَهُ
 فَعَاغِيلِ وَزَنِي اَوْ رَهْ كَذَلِكَ اَسِي مَعْنَاهُ دَر وَاَلَامِ عَرَبِيَه بُونَدَن غَيْرِي فَعَاغِيلِ وَزَنِي اَوْ زَرَهُ كَلَه
 اَيْتَلَمَشْدَرِ السَّخْنَةِ مَبِيكَ كَسْرِي وَخَانِكَ فَتَحْبِلُهُ شَوْلِ جَوِ اَيْلَمَكْدَرُ كِه اَوْلُ كِبْجُولِ اَنْدَامَنْدَه دَر
 السَّخْنِ خَانِكَ كَسْرِي اَسِي حَارِ مَعْنَاهُ السَّخْنَانِ سَبِيكَ فَتَحِي وَخَانِكَ سَكُونِي بِمَعْنَاهُ بِقَالَ يَوْمِ
 سَاخْنِ وَ سَخْنَانِ اِي حَارِ السَّخْنَةِ سَبِيكَ ضَمِي وَ خَانِكَ سَكُونِي سَخْنَتُكَ مَوْنِي عَلِي مَامَرِ السَّخْنَانَةِ
 سَبِيكَ فَتَحِي وَ خَانِكَ سَكُونِي بِمَعْنَاهَا بِقَالَ لَيْلَهُ سَخْنَتُهُ وَ سَخْنَتُهُ نَقْصُهُ سَبِيكَ ضَمْتُهُ اَوْ زَرَهُ اَوْلَانِ
 حَرَارَتِدَرُ كِه ضَعْفَدَن كُورْدَه حَاصِلِ اَوْ لُورِقَرَه نَقْصِي دَر وَقَرَه شَوْلِ رُودَنَه دِرْلَرُ كِه سُرُورْدَن
 كُورْدَه حَاصِلِ اَوْ لُورِقَلِ سَخْنَتِ عَيْنُهُ فَهُوَ سَخْنِ الْمَيْنِ السَّخْنَةُ فَتَحْبِلُهُ مَرَضْدَن حَاصِلِ اَوْلَانِ
 حَرَارَتَه دِرْلَرُ تَقُولُ اِنِي لَا جِدُ فِي نَفْسِي سَخْنَةً اِي فَضْلِ حَرَارَةِ تَحْدَهَانِ وَ جَمْعُ السَّخْنُونِ سَبِيكَ فَتَحِي
 وَخَانِكَ ضَمِي وَمَدْيَلَهُ اَسْبَلْنِ اَسْدَرِ السَّخْنَةِ سَبِيكَ فَتَحِي وَخَانِكَ كَسْرِي وَمَدْيَلَهُ شَلْ طَهَامَدَرُ كِه
 اَوْنَدَن اَيْدِرْلَرُ وَ اَكَا سَانِ تَرْكِدَه اَوْ مَاجِ دِرْلَرُ وَ سَخْنَتُهُ بِي وَ نَفْسِي بِي اَتَرْقِي زَمَانِ نَرْنَدَه وَ سَهْرِ بَهَالِي
 اَوْلَدُو غِي وَ قَلَرْدَه اَيْدِرْلَرُ وَ قَرِشْ طَائِفَه سَنِ بُونَكَلَه تَعْيِيْبِ اَيْدِرْلَرُ دِي بَرَا اَلِ سَخْنَتُهُ بِي وَ نَفْسِي بِي
 جَوَقِ اسْتَعْمَالِ اَيْدِرْلَرُ وَ نَفْسِي سَخْنَتُهُ دَن فَوِي اَوْلَانِ اَوْنِ اَسْبِدَرِ السَّخْنِ سَبِيكَ فَتَحِي وَخَانِكَ
 كَسْرِي وَمَدْيَلَهُ شَوْلِ اَيْدِرْلَرُ كِه كَارِلِي اَيْجَرِ وَ سَنَه مَایلدَرُ جِهَ اَسْلُوبِنْدَه وَ بُوَعْدِ الْقَبْسِ غَنْدِرِ
 اَتَسَاخِنِ تَانِكَ فَتَحِي وَخَانِكَ كَسْرِي وَمَدْيَلَهُ اَدَكَلَرُ خَفَافِ مَعْنَاهُ وَ فِي الْحَدِيثِ اَنْهُ اَمَرُ هَمِ اَنْ يَسْخُوَا
 عَلِي الْمَسَاوِذِ وَ التَّسَاخِينِ وَ مَشَاوِذِ اَمَرُ لَمَعْنَاهُ دَر وَ تَسَاخِينِ رَجَعْدَرُ كِه كَدِي لَفْظَتْدَن
 وَاحِدِي بُوَقْدَرُ تَعَاشِبِ كِي مَتَفَرِقِ اَوْ تَلَمَعْنَاهُ اَلْسَادَن دَالِكَ كَسْرِي اَيْلَهُ كَبِهَ بِشَرْفِهَا اللّٰهُ تَعَالٰی
 خَدَمَتِ اَيْدِنِ كَسَنَه وَ بَتْ خَانَه بِهْ خَدَمَتِ اَيْدِرْلَرُ كَسَنَه بِهْ دَخِي دِرْلَرِ السَّخْنَةِ فَتَحْبِلُهُ جَمْعِي ذَكَرُ اَوْلَانِ

سَخْنِ

سَخْنِ

سَدَن

خَدَمَتِ كَارِلِ

خدمتکار معانسه السدن سبنك فتي و دالك سكوبيله والسدانة سبنك كسربله كعبه مشرفيه
ياخو ديت اصة نامه خدمت ايتك تقول سدن بسدن سدن وسدانة من الباب الاول وسدانت وخدمت
لو يعني بيت شريفه خدمت وآنده اولان على فليط زمان جاهليتده بنی عبدالدارك ایدی رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم بنه انلرک او زرنه مقرر قلدی زمان اسلامده وسدن برکسنبه لباسنه
صالبو بر مکده دخی دیرلر بقال سدن الرجل ثوبه وسدن السر اذا ارسله الاسدان همزه نك فتحيله
مخففه دن اشغه صرقن محفه او رتسك او جلری و بواسد آنده لغتدر السرجين سبنك كسرى وراك
سكونى و جيت كسرى و مديله طوارى سى خشكى معانسه فارسى معر بدر وسبن مكسو راو لدوغنه
دلیل بودر که کلام عربده فعلیل بو قدر فتحيله و کاه اولور سرقین دخی دیرلر قافله الاسطوانه همزه نك
وطانك ضميله دیرلر ستون معانسه واسطوانه نك نونى اصلیه درو بوا فاعواله وزن فى اوزره در اخوانه کبی
واخوانه پادیه جیچک کنه درلر بونك نونى اصلیه اولدیغنه دلیل جعنده اساطین واسم مکانده مسطنه
دیلکری درو اخفش بونك اصلیه فطوانه دردی دی بو کلام واوراند اولوب مابعدینه اولان ایکی حرف
زاید اولما سن ایجاب ایدر که انلر الغله نوندر و بونك مثلی کلام عربده بولماز الاساطین همزه نك فتي
وطانك كسرى و مديله جی دیرلر معانسه علی مامرانقه المستطنة ممك و طانك فتحيله دیرلر اولان بر
علی مامرانقه الاسطوان همزه نك و طانك ضميله بو كسك اولان نسبه بقال جل اسطوان ای مرتفع
السفن سبنك ضمی وعینك سکوبيله شول قریبه در که اوزره سندن کسوب ایچنده خرمانیدن اصلیدرلر
و کاه قوغه ایدوب انکله صوحکرلر و کاه اولور انك ایچنه عورت اکر دیکی ایلیکنی و بنه سنی قور السعنه
سبنك كسرى وعینك فتحيله جی ذکر اولان آللر معانسه غصنله غصنه کبی بدافلر معانسه
السعنه سبنك فتي وعینك سکوبيله شیء حقیر دن عبارتدر و غنه قولهم ماله سعنه ولا معنه لبس له شیء
معانسه ومعن دخی ممك فتحيله شیء حقیره دیرلر السفن فتحيله اغاج بونجق آلت المسيف ممك كسرى
وطانك سکوبيله معناه وسفن تمساح دیرلرندن شول ایری اولان دری به دیرلر که فی قلیح فضه سنه بکورلر
السفن سبنك فتي وفانك سکوبيله برنسبه نك فاین عومق بقال سفنت الشیء سفن من الباب الثاني اذا
قشرته وسفن بل طیراغی بوزندن صومعه دخی دیرلر بقال سفنت الريح التراب من وجه الارض السافه
فانك كسربله ذکر اولان وجه اوزره اسن بل السوافن سبنك فتي وفانك كسربله جی ذکر اولان بللر
معانسه السفینه سبنك فتي وفانك كسرى و مديله کبی کشتی معانسه السفین وزن مزبور اوزره جی
وان درید ایدی سفینه فتحيله در فاعله معانسه کوبا که سفینه صوبك یوزن صور السفان سبنك فتي
وفانك تشبیهله کبی صاحب اولان کسبه سدانه سبنك فتي وفانك تشبیهله حاتم طیه قریبک ایدر و کاه
اولور حاتمى زبوره ايله کتیلر بوب ابوسفان دیرلر السكون صمتهله اسم اولمق یقال سکن الشیء
مکونا و سکون ایدر اولغه دخی دیرلر الاسکان همزه نك كسربله اوده ساکن فلیغه دیرلر تقول سکنت
دارى واسکتهم غیرى السکنى سبنك ضمی وكافك سکونی والفك قصر بله اسمدر اسکاندن تشکیم
عنبی اسمدر اعتباردن السکین علی وزن التکریم ساکن قلیق یقال سکنته غیره تسکیتا السکینه سبنك
فتي وكافك كسرى و مديله برنسبه به آرام و برمك و رفار اوزره اولمق السکان سبنك ضمی وكافك
تشبیهله ساکن اولان کسندر یقال هم ساکن فلان و ساکن کینک مخففه دخی دیرلر ذنب السفینه معانسه
مسکن ممك فتي وكافك كسربله کوفه طیراغندن بر موضعك اسمیدر المسکن وزن مزبور اوزره
مترله و یتنه اطلاق اولور و اهل حجاز مسکن دیرلر كافك فتحيله السکن سبنك فتي وكافك سکوبيله
بر اوده ساکن اولان کسبه زو فی الحدیث حتی ان الرمانه تشبع السکن السکن فتحيله آتش
مار معانسه و سکن شول نسبه به دیرلر که اکاصغوب انکله آرام ایدرلر اوکی و اهل و عیال کبی
وفلان ابن السکن دیرلر مزبورلر دن منطك اولماق معانسه واصمى بونده کافی ساکن قیلر سکین

سبنك ضمی و كافك فقی و بانك سكونيله صیغه تصغیر اوزره عرب طاقفه سندن برجاعتك اسمیدر المسكن
 مېك وكافك كسریله فقیرك اسمیدر وگاه اولور ذلت وضعف معناسه اولور التسكن فحقته و كافك
 ضمی و تشدید بديله فقیر و ذابل اولق التسكن فحقته و كافك ضمیله بمعناه كمالو اندر و و تمندل
 من المدرعه و المنديل و مدرعه تركه و منديل نسا طاقفه سنك باشه اوزرند كلری بیره دبرلر و بوضوال
 اوزره كلن فعلا شاذ در ز بر ا بونلر تفعل و زنی اوزره در حاله كی قیاس تفعل و زنی اوزره كلنكدر
 تسكن و تدرع و تندرل كی تكیم تشجیع و تحمیل دبرلر و یونس روا بی اوزره مسكن اولدر كه انك حالی
 فقیرك حالدن بتلواوله دلیلی بودر كه مز بوربر اعرای به افقران تدید كنده لا والله بل مسكن دیمش
 و فی الحدیث ایس المسكن الذی ترده اللغمة و اللقمة و انما المسكن الذی لا یسأل و لا یفطن له
 فیعطی یعنی مسكن اولدر كه انك كیفیت حال بلیمه تا كه ك بر نسنه اعطا اولنه المسكنه مېك
 و كافك كسریله مسكنك موثی یقال امرأه مسكنه و مسكن و انما قبل بالهاء و مفعیل و مفعال بستوی
 فیه المذكر و المؤنث تشبیها بالفقیر المساكین مېك فقی و كافك كسری و مدیله جمعی المسكینون
 كذلك مېك و كافك كسریله جمعی و مسكنك مسكینون و جمعی اوزره جمع اولماسی مسكیناته
 نظر ادر یعنی مفرد موثی مسكنه كلین جمع موثی مسكینات كلسی جمع مذكوری مسكینون
 و جمعی اوزره كلسنه باعث اولمدر السكنه سبنك فقی و كافك كسریله باشك بیون اوزرند قرار
 ابتدایی بدر السكنات سبنك فقی و كافك كذلك كسریله جمعی و سكنات مساكین معناسه دخی
 كلور و فی الحدیث استقر و علی سكتا تكم فقد انقطعت الهجرة ای علی مواضعكم و فی مساكنكم
 و سكنات استقامت معناسه دخی دبرلر یقال الناس علی سكتنا تكم ای علی استقامتكم و بوفرار و ای
 اوزره در السكن سبنك كسری و كافك كسری و تشدید یله بحق كارد معناسه تذكری و تأنیثی
 جائز در اما تذكر غالب در السكون سبنك فقی و كافك ضمی و مدیله یندن برقیله بك اسمیدر سكنه
 سبنك ضمی و كافك فقی و بانك سكونيله حسین بن علیك رضی الله عنهما قزینك اسمیدر و الطرة
 السكنیه منسوبه الیها و طره آنده اولان صاحبو آله سنجف مثالنده بقلد قلری چنبره دبرلر السمن
 سبنك فقی و مېك سكونيله صفر باغی و گاه اولور كی باغنه دخی اطلاق اولور السمن سبنك ضمی
 و مېك سكونيله جمعی عبدالله عدان كی و ظهرا یله ظهران كی و ظهرا رقه معناسه در و سمن
 طعامه باغ قائمه دخی دبرلر تقول سمنت لهم الطعام اسمنه سمن من الباب الاول اذالته بالسمن
 السمن سبنك فقی و مېك تشدید یله اكر باغ صانجی معناسه اولور سه منصرف اولور و اكر سمندن
 قبلور سه زهرانك معناسه معرفه اولدقده لا ینصرف اولور السمن علی وزن التكریم
 باغی راد قلیق تقول سمنت القوم تسمینا دازودنهم السمن و تسمین اهل طائف و اهل یمن لغتی اوزره
 صوغتفه دبرلر تكیم حجاجه پشمش بالق كنور دكلرنه طباخه سمنهادیدی بردها معناسه و تسمین
 سمرنكه دخی دبرلر فی المل سمن كلك یا كلك السمن سبنك فقی و مېك كسری و مدیله سمن اولان
 كسنه كه ارغك مقابلدر السمن سبنك كسری و مېك فحقته سمرمك یقال سمن سمنان الباب الرابع
 و صاحب مخارک فحقته اشارت ابتدایی صاحب قاموسك تصحیحه مخلف اولور كه اول بزم
 ذكر اید بكمز اوزره در السمن فحقته و مېك ضمی و تشدید یله بمعناه السمة سبنك ضمی و مېك
 سكونيله شول دوا در كه آنكه نسا طاقفه سن سمر درلر الامتنان همزه نك كسریله بر سمن نسنه به
 حالك اولق تقول اسمن الرجل اذا اعطاه شیئا سمینا الاستمنان همزه نك و نانك كسریله بر نسنه بی
 سمن عدا نك یقال استمنه اذا عده سمینا و استمنا باغ طلب ایككه دخی دبرلر یقال جاوا استمنون
 ای بطلبون ان یوهب لهم السمن السمنی سبنك ضمی و مېك تخفیفی و الفك قصر یله برجس قوشك
 اسمیدر و لا تقل سمنی بتشدید المیم السمانه وزن مزبور اوزره واحدی ذكر اولان قوشك بری

سمن

معنایه السمانات سینک ضمی ونونک فتحیله جمعی دیگر اولان قوشلر معنایه السمنه سینک
ضمی و میمک فتحیله ونونک کسری و بانک تشدیدیه به طیان کافر لدن بر فرقه که تناسخه قائل
اولوب خبر ایلله علم حاصل اولمسه انکار ایدلردر السن فتحیله طریق معنایه در ووجه معنایه
دخی کلور یقال امض علی سنک ای وجهک یقال تیغ من سن الحبل ای عن وجهه و یقال جاء
من الحبل سن لایرد وجهه ای دوسن السنه سینک ضمی ونونک تشدیدیه معناه السن سینک
ضمی ونونک فتحیله بمعناه ایضافیه ثلث لغات وسن سنک دخی جمعی کلور السان سینک فتحی
و بانک کسریله طریق واحد معنایه کلور یقال جاءت الريح سانی اذ اجاثت علی طریق واحد
لا تخلف وسن سیرنه دخی دیرلر وسن مدینه منوره خرمار لدن بر نوعه دخی دیرلر وسن لوجه
بورک صورتیه و هیا تنه دخی دیر السن سینک فتحی ونونک تشدیدیه بر نسنه بی کرکی کچی کوروب
کو زنگ یقال سن الرجل ابله اذ احسن رعیتهما والقیام علیها حتی کانه صقلها یعنی کویا که
انی مهره لیوب سنن واحد اوزره قلمشدر وسن طبرانی بر اوزرینه سهواتله دو ککه که ده
دیرلر بر وجهه که بریره یفلوب مسناه کچی اوله وسن زدهی کیدرمکه دخی دیرلر یقال سن علیه الدرع
یسنهاسنا اذ صبا علیه وصوبی بوزه دفعه دو ککه دخی دیرلر تقول سننت الماء علی
وجهی اذ ارسلها رسالا من غیر تفریق فاذا فرقته فی الصب قلت بالثین المجمة وسن ناقه بی
فتی سورمه که دخی دیرلر تقول سننت الناقة اذ امرتها سیرا شدیدا وسن تصویر معنایه
دخی کلور تقول سننه اسنه سنا من الباب الاول ادا صورتیه وسن بحق بلمکه دخی دیرلر
تقول سننت السکین اذ احدثه المسن میمک کسری وسینک فتحیله بلکی طاشی که انکله بحق
بلرل المسنون میمک فتحی ونونک ضمی ومدیلله بدر ایلد اولوب متغیر اولان نسبه منه قوله تعالی الجماء
المسنون وجاء حاء مهمله ایلله قره با لطفه دیرلر ومسنون مصور معنایه دخی کلور ومسنون هموار
اولوب صیر بحق اولان نسبه به دخی برلر ومسنون لوجه شول کسنه به دیرلر که بورنده و بورنده
فی الجملة اوزناق اولوب بوزی فتی مدور اولیه الاسنان همزه نک و نانک کسریله آت شوقه
کلوب او یحق یقال استن الفرس اذ اقص وقص قافله و صاد مهمله ایلله آت ایکی اللرن معافاندروب
معافومقله او یغنه دیرلر و فی المثل اسنت الفصال حتی القرعافصال دوه یاور بلرله و قرعافاک فتحیله
بکیک اولوب ضعیف اولنه دیرلر واسنان مسواک استعمال ایتکه دخی دیرلر یقال استن الرجل
اذا استاک المسانه میمک ضمی ونونک تشدیدیه ارکک دوه دیشی دوه بی قومق آتی جو کروب
چفتلشیم ایچون السنان سینک کسریله بمعناها تقول الفحل بسان الناقة مسانه و سنان ادا طردها
حتی تنوخها بلسفدها وسنان بلکی طاشنه دخی دیرلر وسنان کوندر دمورنه دخی دیرلر الاسنه
همزه نک فتحی وسینک کسری ونونک تشدیدیه جمعی کوندر دمورلری معنایه واسنه اسنانک
جمعی دخی کلور اسنان سنک جمعی اولقی اوزره دیش معنایه سنک جمعی اقنان واقنانک جمعی
افته کلیدیکی کچی و فی الحدیث ذاسا فرتم فی الخصب فاعطوا الارب استنها و کب ضمتسنله دوه لر
معنایه در یعنی اشای سفرد طواری مرعادن منع ایتک انسن سینک فتحی ونونک کسری ومدیلله
طاش قازند بی و قدغه دو کلن نسبه در السنون سینک فتحی ونونک ضمی ومدیلله شول نسبه در که
انی مسواک کچی استعمال ایدرلر السن سنک کسری ونونک تشدیدیه دیش دندان معنایه الاسنان
همزه نک فتحیله جمعی دیشلر معنایه السنه سینک ضمی ونونک فتحی و بانک سکونیه سنک تبصیرلد
دیشکیز معنایه و نا ایلله کلشی سن مؤنث بمعنی او اریغنه بناء در وعر بلرک لایک سن الحسل
دیده کلری لایک ایلد معنایه در وحسل حاء مهمله نک کسریله کلر یاور نسبه دیرلر که هنوز بر طه دن
چقمش اوله و حمله اصلادیشی دوشمد یکیمون بویه دیرلر وسن القلم قلمک یونلن برنه دیرلر یقال

اطلسن قلمك و سمنها و حرف قطنتك و ايمنها يعني قلمي اوزون كسوب اتلي كس و قطع ايتد كده و حرف
 قطع ايدوب صاغ جانبنه مابل قطع ايله و سن عمر معناسنه دخي كلور المسان سبك فتي و نونك تشديديله
 بشلو اولان دوولر اوقاتك مقابلدر و افتافتي كله سنك جمعيدر فالبيله و ياه شديده ايله بكت اولان دوولر
 معناسنه السنه سبنك كسري و نونك تشديديله صر مساعك برديشي و سنه شول صبان دمورينه
 دخي ديرلر كه آنكله چغت سوررلر و بومقامده صاحب صراح سنه بي مهر درم زدن ايله تفسير
 ايدوب بزم ايراد ايتد و كز معناسي ترك ايتشدن حالاه كه جوهرى السنه السكة وهى الحديده التى
 تثار بها الارض ديديكندن غيرى مزبورلر ايراد ايتديكي معنابه سائر كتبه قمرض بولنما مشدر
 الاسنان همزه مك كسريله بر كسره مير اولوب عمرى زياده اولاق يقال اسن الر جل اذا كبر واسنان
 نافعك سكرن باش ديشي تمسنه دخي ديرلر يقال اسن سدس الناقه اذا نبت وذلك فى السنه الثامنة
 واسنان ذكر او ننان ديشي بتورمكه دخي ديرلر يقال اسن الله تعالى اى انتبها السناسن سبن اولك
 فتي و ثابتنك كسريله قوي چرخنك ايجنده ارقرى طورن اوفك باشلرى و ارقده اولان مهره
 كككلر بنك باشلرينه دخي ديرلر السنسن سبنلر ك كسري و نون اولك سكونيله و احدى السنه
 سبك فتي و نونك كسري و مديله شول قوم يغيدير كه بوكسك اولوب طولاني بيلمش اوله السناسن
 سبك فتي و بياك كسريله جمعى السبن سبنك كسري و مديله حروف معجمه دن بعنى موضوع لهم
 دال اولمين حرفلر دندروكاه اولور حروف زياده دن اولمقن بعض كله اوزرينه زياده اولنور و كاه
 اولور معنای استقباله دلات قلوب فعل مضارعى زمان مستقبليه خالص قبولر تقول سيفعل و خليل
 ايتدى سبنلر كله سنه جواب اولور يعنى ان نبي ابدى افاده ايتديكي كبي سبن وقوع لاحاله افاده ايدر
 و ابو زيد ايتدى طائفة عربدن بعضى سبنى تيه قلب ايدوب الناس ديمك محلنده مثلا الفات ديرلر
 السنه سبنك كسري و مديله شعبه معناسنه در ابو سعيد روايتى اوزره منه قولهم فلان لا يحسن
 سبنه يرمد شعبه بن شعبه و هو ذو ثلاث شعب و شعبه دن مراد انسانله قائم اولان حالتدر و اول اوچدر
 برى قوت و اهمه كه دماغده حلول ايتشدن و برى قوت غضبيه كه قلبك صاغنده حلول ايتشدن
 و برى قوت شهويه كه صولنده حلول ايتشدن نتكيم ذى ثلث شعب تفسير نده اشارت اولنمشدر بى
 بارى تعالينك بسن ديديكى الم و ح كيدر كه او ايل سوره ده واقع اولمشدر كه بعضلر ذكر اولان
 حرفلر مابعدنده كلن سوره مك اسميدر ديمشدر و عكرمه يسن با انسان معناسنه در ديمشدر زبرا
 مابعدنده انك لمن المرسلين سور مشدر طور سبنه طائف ضمى و مديله و سبك كسري و مديله و الفك
 دخي مديله بر طاعك اسميدر شام شريفده و سبنرا فاجاك اسميدر كه اكاطور ضافت اولنمشدر
 طور سبنن سبنك و نونك كسرلى و مديله بمعناه السنه سبنك و نونك كسرلى و مديله
 و احدى اخفش ره ايتى اوزره و اخفش ايتدى طور سبن سبنك فحيله و طور سبنه سبنك كسريله
 قرايت اولنمشدر لكن فتح سبن احسن در علم نحو حسبيله زبرا فعلاء و زنى اوزره بنا اولنمش اولور
 و كسر قبح در زبرا فعلاء و زنى اوزره كلمسى فانك كسري و الفك مديله شول ابنه عربدن دكلدر كه
 ائده ترك صرف جائز اوله مكر كه اعجمى اولديغنه بناء ترك صرف اولنمش اوله و ابو على ايتدى ترك
 صرف اولديغى اسم بفعه اولوب موش اولديغنه بناء در و ابو عمرو بن العلاء كسري اختيار ايدوب
 طور سبنيله اعشار ايدر دى يعنى سبنن لفظندن سبنك كسريه نظر قبولر دى و قرايده اكثر اولان
 بودروكاسنى فتي اختيار ايتشدن كه قاعده نحوه اوفق اولان بودر (فصل الشن) الشان سبنك
 فتي و همزه مك سكونيله امر معناسنه و حال معناسنه در و شان باش كككك جاتسى كه كوز باشى
 آندن نازل اولور الشوون ضمتيله جمعى الشانان وزن مزبور اوزره تنبيه سى و شانان ايتى طمره
 دخي ديرلر كه باشند فاشلره ابوب بعده كوزره ايتروشان مصدر دخي كلور ايتلك معناسنه تقول

شان

اشان شأنك اى اعلى ما نخسند و قصد معناسند ده كلور تقول شانت شأنه اى قصدت قصد و قاي ر مق
معناسند ده كلور تقول ماشا نت شأنه اى لم اكثر له واكثر ثا، مثا تندن صكره ثا، مثله ايله قاي ر مق
معناسند در الاشان همزه بك كسريله افساد معناسند در يقال لاشان شأنهم اى لافندن امرهم الشن
فخبيله مصدر در ال ابرى اولوب غليظ او لمي يقال شنت كفه من اللب الرابع اذا خشت و غاظت
الشن شبتك ففحق و ثا، مثله بك سكو نيله غليظ و خشن اولان نسند يقال ر جل شن الاصابع وكذلك
سائر العضو و دوه بك طودا غي ديكن بمه دن غليظ اولغه دخي دبرل يقال شنت مشا فر الابل
من اكل الشوك اذا غاظت و شوك شن مجمله بك فخبيله ديكن معناسند در الشجن فخبيله حاجت
هر فنده اولور سه الشجون ضمتيله جعي حاجت معناسند و مشجون در ده اولان بولر معناسند
دخي كلور يقال شجون الاودين و ذو شجون شول حدبته دبرل كه برى برينه كبر ش اوله و شجن غصه
چكمكه دخي دبرل يقال شجن شجن من الباب الرابع و غصه به دخي دبرل الاشجان همزه بك فخبيله
جعي غصه معناسند الشجن شبتك ففحق و جيك سكونيله غصه و برك يقال شجنه اذا حزته و شجن
بركسند بي حاجت منع انكه دخي دبرل تقول شجنني الحاجة تنجني شجننا اذا حبستك و شجن در ده
اولان بوله دخي دبرل طريق الوادي معناسند الشاجن جيك كسريله غصه چكمكه كسند
الشاجنه جيك كسريله موثي و نا جعي جوق در ده دخي دبرل الشراجن شبتك ففحق و جيك كسريله
جعي اغا جري جوق در ده معناسند الاشجان همزه بك كسريله غصه و برك يقال شجنه غيره الشجنه
شبتك كسري و جيك سكونيله شول اتاج طهر ليدر كه برى برينه كبر مش اوله و ضم شبتله دخي لغتدر
و شجنه رحم علاقه سند دخي دبرل يعل يني و بينه شجنه رحم بالكر و الضم ايضا اى قرابة مشبكه
و في الحديث الرحم شجنه من الله اى الرحم مشقة من الرحمن يعني انها قرابة من الله مشبكه كاشا لك
العر و ق شجنه شبتك كسري و جيك سكونيله برر جاك اسميدر اول شجنه بن عطار دين كعب در كه
جدا علال ري نيم در الشجن شبتك ففحق و حاء مهمله بك سكونيله طولدر مق تقول شجت السفينة
اذا ملأها قال الله تعالى في العراك المشجون و تقول شجت البلد بالخيال اذا ملأته الشجنه شبتك
كسري و حاك سكونيله بطوليه ات يقال بالبلد شجنه من الخيل اى رابطه و رابطه بفلو اولان
اتلردن رجاعته دبرل و شجنه عداوته دخي دبرل الشجن شبتك ففحق و حاك سكونيله برنسند بي
سور و ب الوب كسكه دبرل يقال من بشجنهم شجننا اى بطر ذهم و يكسو هم الشجنه شبتك
ففحق و حاك سكونيله و الف مديله عداوت المشا جن حاك كسريله عداوت قوى اولان كسند يقال
عدو مشا جن الاشجان همزه بك كسريله بركسند اغلغه حاضر او لمي يقال شجن الصبي اذا تها
للكام الشدون ضمتيله آهو باور ريسي قوى اولوب بوينوز ري بلور و ب انه سندن مستخني
اولمى يقال شدن الغزال شدو نامى الباب الاول و كاه اولور رات قولنده دخي شدن المهر دبرل لكن
شادن مطلق ذكر اولور فده آهو باور ريسي مراد اولور و مهر جيك ضمتيله ات قولنده و ل الاشجان
همزه بك كسريله آهو بك باور ريسي قوى اولمى يقال اشدت الظية اذا قوى ولدها المشدن مبيك
ففحق و شبتك سكوني و دالك كسريله شول آهو دكه باور ريسي قوى اوله يقال ظيه مشدن اذا شدن
ولدها المشا دن مبيك ففحق و دالك كسريله جعي ولدى قوى اولان آهو معناسند المشا دن مبيك
ففحق و دالك كسري و مديله معناها مطا فل بله مطا فل كيدر و مطا فل كند و بله باور ريسي بله اولان
آهو كه قريب التاج اوله يعني بقنده طوغر مش اوله الشدنات فخبيله و بانك تشديد بله بمندن
بر موصفه مسوب اولان دوبرل الشزن شبتك و زاي مجمله بك فخبيله برك اولمى و شزن بور لوب
عاجز اولغه دخي دبرل الشزن ضمتيله نا حيه جانب معناسند يقال ما بالى على اى شزنه وقع اى على
اى جانب الشزن فخبيله و زانك ضمي و تشديد بله الشزن شبتك ففحق و زانك سكونيله اشقي كه

شطن

انكله او غلبه قراو بزو صاحب قاموس ضمتنه او لماسن دخی جائز كور مشدر الشطن شبنك
 فتحی و طاء مهمله نك سكوبله ايب خليل ابتدی شطن اوزون اولان اینه دبرل الاشطان همزه نك
 فتحیه جمعی ایلر معناسنه و براعرا بی اتی مدح ایدوب یور یوردن ایاغی طشر غز دیمك محمده كانه
 شیطان فی اشطان دیمشدر الشطن شبنك فتحی و طاء نك سكوبله ایهله بملق تقول شطنه اشطنه
 اذا شدته بالشطن و شطن بعده و مخالفته دخی دبرل یقال شطنه یشطنه شطنه من الباب الاول
 اذا بعد الشطون ضمتنه بعد او لمق یقال شطن عنه اذا بعد الاشطان همزه نك كسریله بعد
 قلیق یقال شطنه اذا بعده الشطون شبنك فتحی و طاء نك ضمی و مدیه شول قیودر كه دی اراق
 اوله یقال بر شطون ای بعیده القعر و نوی شطون ای بعیده و نوی نونك فتحیه مسافر قصد ابتدی
 جانبه دبرل الشطان شبنك فتحی و طاء نك سكوبله معرو قدر و هر كسینه كه حدن تجاوز قلوب مترد
 اوله اكاشیطان دبرل كرك جن اولسون كرك انس اولسون كرك حیوان اولسون و عرب طائفه سی
 یلان شیطان دبرل و باری تعالی نك كله رؤس الشیاطین دیدی قیولنده فر ابتدی عربیت جهندن
 اوچ وجه وارد دبری بودر كه انك طلی رؤس شیاطینه تشبیه اولنه شیطان فتحیه موصوف
 اولد یغیون و طلع ابتدا بلور ن میوه دبرل یلجسی بودر كه عرب طایفه سی یلان شیطان
 دبرل پس طلی شول ایلانك باشنه تشبیه اولور كه خروس اییكی مثلنده اییكی وارد كه بوم فوله
 اولان یلان زیاده فتحیه موصوف اولور اوچنجسی بودر كه شول قیج اونه تشبیه اولنه كه اكارتوس
 الشیاطین دبرل و شیطانك نونی اصلیه در و بعضی لر زانده در دیدی اكرانی فیعال و زنی اوزره
 قیلسك تشبطن الرجل دیدكری قوللرندن. احوذا و لغله منصرف اولور و تشبطن نمرده معناسنه در
 اكر شیط دیدكری قوللرندن قیلسك هلاك اولمق معناسندن لایصرف اولور و ربو تقدیر جده قیلان
 و زنی اوزره اولور الاشعیان همزه نك و عینك كسریله باشك صاحبی اور پر مش و نور لنش اولمق
 یقال اشعان شعره اشعیانا المشعان میك ضمی و شبنك سكوبنی و نونك تشبیه شول كسینه در كه
 صاحبی اور پر مش نور لنش اوله اشعث معناسنه الشطن شبنك فتحی و طاء نك سكوبله عاقل و دانا
 اولان كسینه الشفون ضمتنه بر كسینه به كوز قو بر غیله نظر انك تقول شفنه شفنه شفنا
 من الباب الاول والثانی اذا نظرت الیه بمؤخر عینك الشافق فانك كسریله كوز قو بر غیله نظر قلم
 كسینه الشفون شبنك فتحی و طاء نك ضمی و مدیه بمس و غیرتلو معناسنه دخی كاو رغبو رکی و بن
 السكیت ابتدی شفنت الیه و شفنت نونك تأخیری و تقدیمه بر معنایه در كه اولر كسینه به اعراض نظر الیه
 نظرا یمدر و ابو عبید ابتدی انسان بر نسبه كوزن قالدرب و نجب نظر الیه و كراحت نظر الیه نظر
 فلقدر الشطن شبنك فتحی و طاء نك سكوبله بر لغظدر كه قلیله تبعیله استصال اولور و ابو عبید و ابی
 اوزره به سال قلیل شطن مثل ونح و هر یعنی شی و نحو و عردیدكری كبی و عری و نحه تابع قلعغه و شطن
 عطای ارقنغه دخی دبرل یقال شفنت العطیه شفنتها من الباب الاول اذا قلنا الاشطن همزه نك
 كسریله كذلك عطای ارقلق یقال اشفنها السقونه ضمتنه بر نسبه قلیل اولمق یقال قلت عطیته
 و شفنت من الباب الاول و شفنت من الباب الخامس الشطن شبنك فتحی و نونك تشبیه صوصا جق
 یقال شن الماء علی الشراب اذا فرقه علیه الاشطان همزه نك كسریله بمعناه و منه قبل شن علیهم
 الغارة و شن اذا فرقها علیهم من كل وجه الشطن شبنك فتحی و نونك كسری و مدیه صوبك
 طلمسی قطران الماء معناسنه الشطن شبنك ضمی و نونك تخفیفه متفرق اولان صو معناسنه
 السنانة شبنك ضمی و نونك كذلك تخفیفه قربه دن باخودا عاجدن طلمیان صو الشطن شبنك فتحی
 و نونك تشبیه شول قربه كه كهنه اولمفن صو بی طلمیه الشنة وزن مزبور اوزره ذكر اولان
 معنایه در كو یا كه شنه كهنه اولان قربه نك كسینه دبرل و جوهری كلامی در لکن مقتضای قیاس

شعن

شطن

شطن

شطن

نوایدی که تاوحدث ایچون اوله الشان شبنك كسريله جعی كهنه قر بهر معناسنه وفي المثل
 لایقفع لی بالشان یعنی قر به آوازی بنم یا نمده سلاح آوازی بر بنه یگمن الشان شبنك فخی و نونك
 تخفیه بیه بعضی وعداوت شان معناسنه لغتدر همزه نك مدیه الدشن فختبته و نونك ضمی و تشدیدیه
 قر به اسكچك الشان تانك فخی و نونك تشدیدیه بمعناه بقال تشنت القر به و تشانت اذا خلقت
 و تشن انسانك در بسی پیرا ولدوغی ز مانده قور بمق تشنج معناسنه و ابوعروایتدی نشان الجلد دیرلر
 یخاند ری قور یوب دیوشر لسه اسكچكسز بن شن شبنك فخی و نونك تشدیدیه بر قبیله نك
 باباسی ایدیر عبدالقهدن که اول شن بن اقصی بن عبدالقهدر که جدا علازی زار در و اعور
 شنی نام کسنه انلر دندر و فی المثل و افق شن طبقه و طبقه فختبته بر قبیله نك اسمیدرو مثلك اصلی بودر که
 شن قبیله سی غایت شدید قبیله اولمغین کسنه کامقاوم اولزدی طبقه قبیله سی انلره مقاومت ایدوب
 انتقام الدق لرنده و افق شن طبقه دیدیلر الشون شبنك فخی و نونك ضمی و مدیه شول دوه در که نه
 ارق و نه خود سمر اوله و شون اج معناسنه دخی کلور جامع کی الشنشته شبنك كسری و ماینده نونك
 سکونیه خلق و طبیعت معناسنه الاسنشان همزه نك و تانك كسریله ارق قلی خلیل روایتی اوزره
 یقال سنشن الرجل اذا هزل الشین شبنك فخی و تانك سکونیه زبنك خلاقی در که برنسنی قبیح ایتك
 معناسنه در یقال شاه بېشبه من الباب الثاني اذا جعله قبیحا المشاین ممك فخی و تانك كسریله معایب
 و مقایح معناسنه الشین شبنك كسری و مدیه بر حرفك اسمیدر حروف هجا دن (فصل الصاد) الصین
 صادق فخی و تانك سکونیه منع كف معناسنه یقال صبت عنا الهدیه او ما كان من معروف ف بصین صبا
 من الباب الثاني اذا كففت و صین قارا و بنین کسنه النده که بنی اصلاح ایدوب اتقدده قدصین دیرلر
 واجل و لا نصین دیرلر که بنی الیه دور ایتدروب الفاقل اصلاح ایتد دیمك محلنده الصابون
 علی وزن الكافور معروفدر حتی عامه السنه ده اندن تعبیر صابونه در دیرلر الصحن صادق
 فخی و حاء مهمله نك سکونیه بر قومك مایك اصلاح ایتك تقول صحت بین القوم اذا اصلحت و اورق
 معناسنه دخی کلور تقول صحنه صحنات اذا ضربته ضربات و صحن الدار اولك اورتیه سنه دخی دیرلر و بسط
 الدار معناسنه و صحن بیوك كاسه به دخی دیرلر و صحن ذکرا و لنان كاسه ایلر برنسنه و بره که دخی دیرلر
 تقول صحنه اذا اعطیته شأفه و صحن دخی شول لکجه مثالنده اولان سنه به دیرلر که سازنده
 اولنلر آنک ایکبسنی بر بنه اورمغه چلرلر سنج معناسنه و جوهر نك تعبیرندن فهم اولنان بودر که
 صحن ذکرا و لنان سنه لرن برنه اطلاق اولنه و صاحب قاموسك تعبیرندن فهم اولنان بودر که
 مجموعنه اطلاق اولنه مناسب اولان اولکیدر نیکیم جوهر نك اراد ایتدیکی شعر دلالت ایدر نظر اولنه
 نعم زوج کی اولمق دخی محتملدر یقال هماز و جان و هماز و ج الصحن صادق فخی و حانك ضمی و مدیه
 شول نافه در که دیچی اوله یقال نافه صحن ای رموح و بوابو عرور و ایتدیر الصحن صادق كسری
 و حانك سکونی و الفك مدی و قصر یله شول قاتقدر که بالقدن ایدرلر الصحن صادق کذلک كسری
 و حانك سکونیه واحدی ذکر اولنان قاتقدن بر پاره معناسنه الصیدناتی صادق و دالک فخی
 و ماینده تانك سکونی و آخرند اولان تانك تشدیدیه چرچی که چرت الت صا تر بلور معناسنه
 صید لایده لغتدر و صیدناتی کذلک شول جانوره برلر که برالتنده کندی ایچون بوابو اول بوابی
 کرلیوب نایدید ایدر و اکا صیدن دخی دیرلر و صیدن ملکه دخی دیرلر پادشاه معناسنه الصعون
 صادق كسری و عین مهمله نك سکونی و واولك فخی و نونك تشدیدیه دوه قوشك ارکی ظلم
 معناسنه الصفن فختبته انسانك خایه سنك در بسی الاصفان همزه نك فختبته جعی الصفن
 صادق ضمی و فانك سکونیه سفره مثالنده بر دیرلر که انکله صوچکر لروفر ایتدی اول مطهر
 شکلنده برنسنه در که انکله ایدست الورلر و ابوعروایتدی صفن شول دیرلر که چوبان اولان کسنه لره

صین

صحن

صدن

صعن

صفن

اکا ازغن وحقماغن و سائر احتیاجی اوله اغنی نسته بی وضع ایدر التصافین تاملک فقی و فالتک
ضمیله صوبی بولشمن بقال تصافین القوم الماء استسموه بالحد ص و ذلک انما یكون بالمعلة وبقوله میمک
فقی و فالتک سکونله شول طاشه دیرلر که صرقابی ایچنه قویوب هر کس صوبی اول طاشی اورتدی
مقداری و برلر تا که بعضنه زیاده و بعضنه ناقص و برلیه الصافین فالتک کسریله شول آندر که اوج
ایاغی اوزره طوروب برابا عنک دخی طرناغی اوجنی بصره و صافین شول کسینه به دخی دیرلر که ایقلرن
برابر بصر و فی الحدیث اذا صلینا خلفه فرفع رأسه من الركوع فخالقه صفونا و اذا سجد تبعناه
ی قنا صافین اقدامنا یعنی ابقاروی صف ایدوب تبعیت ایدرک و صافین ایچکده اولان طمره
ادخی دیرلر عرق الساق معناسنه الصفون صارتک ضمی و فالتک ضمی و مدیله آت ذکر اولنان وجه
اورره طورومقی تقول صفن الفرس یصفن صفونا من الباب الثاني و صادرده انصفن بسم
تراشیدن اسب زمین را دیمشدر یعنی آت طرنبغله بری قازمقدر صفین صارتک کسری و فالتک
کسری و تشدیدله بر موضعک اسمیدر که حضرت علی و معاویه رضی الله عنهما وقعہ لری انده
اولشدر الصنی صارتک کسری و نونک تشدیدله و بریدک لری جانورک بولدر که زیاده بدرایحه در
و و ربسی دن کوچک قویورقزر بر جانوردر دیمشدر و صین برد عجزور کونلریدن بر کونک اسمیدر
وصیله اندامنده برنسنه در که ایچنه اتمک قورلر الصنان صارتک ضمی و نونک تخفیفله قولتی برامن
رایحه با غلقد در الاصلان همزه نک کسریله برکسینه نک قولتی برامن رایحه بغلق بقال اصن الرجل
اذا صار له صنان و اصنان برکسینه بورن یوقار و قالد بروب تکبر فلفه دخی دیرلر بقال اصن الرجل
اذا شمع نافه تکبر او بوندن ا و ذ در عمر بلك اصنت الناقه دیدک لری خان ناقد حمله قلوب
ارککدن استغافلسه المصن میمک ضمی و صارتک کسری و نونک تشدیدله غصبه بر اولان کسینه
اصمعی رواغی اوزره بقال فلان مصن غضبا ای متلی غضبا الصفون صارتک فقی و و اوک سکونله
برنسنه بی صفیتی الصیانه صارتک کسریله بمعناه تقل صنت الشیء صوتا و صیانه من الباب الاول
و صون آت اوج یاغی اوزره طوروب بر یاغن طرناغی اوجیله بمعناه دخی دیرلر بقال صان الفرس
اذا قام علی طرف حافره من حتی او و جی و حتی حاء مهمله ابله طرنق استغمد و و جی جیمله طرفه
مرض عارض اولمقد ر و صون آت یوریمکه دخی دیرلر و بعضلر ایتدی یوررکن کوه لکه دیرلر
المصون میمک فقی و صارتک ضمی و مدیله صقلش نسنه و لا تقل مصان المصون میمک فقی
و و اوک ضمی و مدیله بمعناه یقل ثوب مصون علی النقص و ثوب مصوون علی التمام یعنی اخلال
و عدم اخلال جائز در تنکیم دوف تفسیرنده مرور ایتمشدر الصوان صارتک کسریله لباس حفظ
ایده جک موضع کرک هند وق اولسون کرک غیری نسنه اولسون الصوان صارتک ضمی و و اوک
تخفیفله بمعناه الصبان صارتک کسریله بمعناه کذلک تقول جعلت الثوب فی صوانه و صوانه و صیانه
الصوان صارتک فقی و و اوک تشدیدله برجنس برک طاشه دیرلر الصوانه وزن مزبور اوزره
واحدی ذکر اولنان طاشلرک بری معناسنه الصن صارتک کسری و مدیله بر شهرک اسمیدر
الصوانی صارتک فقی و و اوک تخفیفی و آخرنده بآلک تشدیدله صبه منسوب اولان قابلر الاوانی
المنسوبة الی الصین معناسنه (فصل الضاء) الضائن ضائدک مدی و بآلک کسریله ما عرک مقابلدیر
یعنی قیون معناسنه در که یکینک خلا فیدر الضان ضائدک فقی و همزه نک سکونله ضائنک جچی
ما عرک جچی معرکله یکی کی و راکبک جچی ركب و سافرک جچی سفرکد یکی کی الضان فقیله
کذلک جچی حارسه حرس کی و حارس حافظ معناسنه در الضین ضائدک فقی و همزه نک کسری
و مدیله ضائنک جچی در غار ابله غزی کی غینک فقی و بآلک تشدیدله الضائنه بآلک کسریله مؤثی
اضوائن ضائدک فقی و بآلک کسریله جچی الاضائن همزه نک کسری و ضائدک سکونله

صنان

صون

ضان

و ممك تخفيفه كقيل اولمق تقول ضمنت الشيء ضمانا اذا كفلت به وضمان اسم دخي كاور بدن علما
اولمق معاسندن الضامن ممك كسريله كقيل اولان كسنة الضمين ضاذاك فقي وممك كسرى
ومدله بمعناه الضمين على وزن التكريم بر كسنة بي بر نسنة به كقيل ايتك تقول ضمنه الشيء
فضمته عني مثل غرمته وتغزيم دخي كقيل ايتك دبرلر ونضمين بر نسنة بي بر ظرفه قومعه خي دبرلر
المضمين ميم اولك ضمي وثانيك فقي وتشد يدله شعره صفت واقع اولسه شول شعره دبرلر كاكا
بريت نضمين اولنه واكر يته صفت واقع اولسه شول يته دبرلر كه معناسي تمام اوليه الاما بعدنه
كلن يتله الضمين تانك فقي وممك ضمي وتشد يدله بر نسنة بر نسنة بي مشكل اولمق تقول فهمت ما فضمته
ككك اي ما مثل عليه وكان في ضمنه الضمن ضاذاك كسرى وممك سكونيله بر نسنة ك داخل
تقول انفذته ضمن كابي اي في طيه الضمنه ضاذاك ضمي وممك سكونيله مرض معناسنه كقولاك
كانت ضمنه فلان اربعة اشهر اي مرضه الضمن ضاذاك فقي وممك كسرى شول كسنة در كه
آك جسد نه بر علني وله مرض جهندن يا كسر جهندن باغيري خصوصندن وكوترم
معناسنه دخي كلور وفي الحديث من اكتب ضما بعنه الله ضمانا اي من كتب نفسه في ديوان الزماني
بمعنى كندوي زميل در دفتر بته باز در وب تليس ايلين معاقب اولور الضمن فحتميله اسمدر ذكر
اولنان معاندين بعني بدن علما اولمق معاسندن وضمن مصدر دخي كاور كوترم اولمق معناسنه يقال
ضمن الرجل ضما من الباب الرابع الضمانه ضاذاك فقي وممك تخفيفه كوترم اولمق ضمانت كيدر
وزنا ومعنى الضمني ضاذاك فقي وممك سكرني والفك قصريله ضمنك ججي زمني ضمانت ججي
اولدخي كبي الضمانه ممك كسرى شول خرما انا جيدر كه شهر لوده ياخود كويلر ده بتمش اوله
وفي الحديث انه صلى الله عليه وسلم كتب الحارث بن قطن ومن بدومة الجندل من كتب لنا الضاحية
من البعل ولكم الضمانه من الفضل وضاحيه شول خرما انا جيدر كه پانده بته وبعل شول خرما
انا جيدر كه صوار لميه ودومة الجندل دالك ضمه له بر حصارك اسميدر وكب بر قبيله لك اسميدر
المضامين ميم اولك فقي وثانيك كسرى ومدله بابانك صلنده اولان ذر بتر ونهي عن بيع المضامين
والملاقح ملاقيج ممك فتحله آنه رعمنده اولان ولعاردو الضمن ضاذاك كسرى ونونك تشديديله بخيل
اولمق الضمنه ضاذاك فقي ونونك تخفيفه بمعناه تقول ضمنت بالشيء اضن به ضنا وضمانه
من الباب الرابع اذا بخلت به وفرا ابتدئ ضمنت اضن دخي لغدر باب ثابدين الضمين ضاذاك فقي
ونونك كسرى ومدله بخيل معناسنه الضمن ضاذاك كسرى ونونك تشديديله بر كسنة به مختص
اولان نسنه يقال فلان ضمني من بين اخواني اي مختص لي من بينهم وفي الحديث ان الله ضمان من خلقه
بجيبهم في عاقبة ويمسحهم في عافية يعني خدای تعاليك بعض مخلوقه رحمة ورا في مختص اولور
حياتنده ومماننده المضنه ممك فقي وضادك كسرى محل بخل اولان نصنه المضنه فحتميله معناها
يقال هذا علق مضنه ومضنه اي نفيس مما يضمن به وعلق عين مهمله لك كسرى ولاهك سكونيله
بر نسنة لك خوبنه دبرلر ضنه ضاذاك كسرى ونونك تشديديله بر قبيله لك اسميدر المضنون ممك
فقي ونونك ضمي ومدله غايه كه طب قسمنددر الضيئون ضاذاك وواوك فقي وماينده يانك
سكونيله اركك بعي سنورمذكر معناسنه الضيئون ضاذاك فقي وواوك كسرى ججي جمعه
واو اعلال اولمادی واحدنه اعلال اولمديجیون وواحدنه دخي ادغام طريقه اعلال اولمادی
ذبرا بر اسم موضوعدر كه بونك وجهي اوزره فعل جاری اولمشدركا كه موجب اعلال اوله
وجوده دخي حال بوله در كه جوده اسم جلددر پس بونر هين وميت وسيدو جيدكله ليه مخالف
اولدى الضمين ضاذاك ضمي وياه اولك فقي وثانيك سكونيله ضيئونك تصغيريدر سبويه رواي
اوزره وضبون اركك بعي به دبرلر تكيم الان مرور ابتدئ پس سبويه تصغير مزبوري اعلال

ضمن

ابتدی اسید اغلال اولندیغی کبی اسودک تصغیرنده اگر چه جعنده اسا و دبرل وشول کسنه که
 من بورك تصغیرنده اسود دیدی ضبونک دخی تصغیرنده ضبیون دیمک محملدر والله اعلم (فصل الطاء)
 الطین فتحته برسنه فی ادراک التک فطنت معنائه یقال طین له یطین طینا من الباب الرابع الطبائنة
 طانک فحی وبانک تخفیفه بمعناه الطبائنة طانک فحی ونونک کسری وبانک تخفیفه بمعناه ایضا
 الطبونة ضمتله بمعناه كذلك یقال طین له یطین طائنة وطبائنة وطبونة من الباب الثاني الطین
 طانک فحی وبانک کسریله عاقل وحاذق اولان کسنه الطین بانک کسریله بمعناه الطین طانک فحی
 وبانک سکونیه آتشی سو غاسون دیو کومک تقول طبت النار اذا فنتها لئلا تطفأ وطین محمول
 الحال مقامنده دخی استعمال اولنور یقال ما دری ای الطین هو ای الناس هو الطابون
 علی ون الکافور آتشی کوملن بر المطبائنة ممک ضمی وبانک فتحه جقوری کومک تقول طابن
 هذه الحفيرة وطامننا المطبین ممک ضمی وهمزة نک کسری ونونک تشدیدله ساکن اولان نسنه
 مطمین کیدر وزناومعنی الاطمینان همزة نک وبانک کسریله ساکن اولنق اطمینان کبی یقال
 اطمین مثل اطمین الطينة طانک ضمی وبانک سکونیه براویندر که کالسان فارسیده سدره
 وتور کیده طغور جون اویونی دبرل که اوج مربع خطی بری بری ایچنه باز مغله اویزر الطین
 طانک ضمی وبانک فتحه جعی ذکر اولنان اویونلر معنائه صبره ایل صبر کبی وصبره چنه دبرل که
 چوبندن اورلر الطین علی وزن حیدر تاوه که اوزرنده برسنه بشورلر الطاجن جبک
 کسری وفتحله بمعناه یونلرک ایکیسی دخی معربدر زیر اصل کلام عربده طائله جیم کله واحده ده
 جمع اولسار الطین طانک فحی وحاء مهمله نک سکونیه اون اوکتک تقول طحتن الریح تطحن
 وطحتن البر من الباب الثالث وایلان ذکر مینلوب کوچ اولغه دخی دبرل یقال طحتن الافعی
 اذا ترحت واستدارت المطحان ممک کسریله ذکر اولنان ایلان الطحن طانک کسری وحانک
 سکونیه اون دقیق معنائه الطاحونة علی وزن القارورة ذکر من حی معنائه للمطواحن
 طانک فحی وحانک کسریله اضی دیشلری که آنکله ما کولات اوکدلولر الطحانة طانک فحی وحانک
 تشدیدله چوق اولان دوه ایل کثیر معنائه الطحون طانک فحی وحانک ضمی ومدیه بمعناها
 وطحون عسکره دخی دبرل اوغرا دیغی نسنه ای اوکتد کلرندن اوتری الطحن طانک ضمی وحانک
 فتحه برجاتوردر الطحان طانک فحی وحانک تشدیدله ذکر من حی اگر طحانی طحندن قیلرسک منصرف
 قیلرسن واکر طحندن قیلرسن دوز بر معنائه لا ینصرف قیلرسن الطعن طانک فحی وعینک
 سکونیه دورتمک یقال طعنه بالرح من الباب الثالث وطعن حیوان بر باشنه داخل اولغه دخی دبرل
 یقال طعن فی السن یطعن طعاما من الباب الاول وطعن برکسینه به سور آغغه دخی دبرل الطعان
 طانک وعینک فتحه كذلك سور آغغی یقال طعن فیه بالقول یطعن طعنا وطعنا من الباب الاول
 انضوا ورا بومعنا رک جیعه سده مضارعه فحی جائز کور وب باب ثالثدن کلرسن روا کوز مشدر
 المطعان ممک کسری وطانک سکونیه عدوسنه طعنی چوق ایدیحی کسنه المطاعین ممک فحی
 وعینک کسری ومدیه جعی طعنی چوق ایدیحی کسنه له معنائه الطعاعن نانک فحی وعینک ضمیله
 دوز تشمک الاطعان همزة نک کسری وطانک کسری وتشدیدله بمعناه یقال طعاعنوا فی الحرب
 واطعنوا علی وزن اقمعوا الطعان طانک فحی وهیک تشدیدله زیاده طعن ایدیحی کسنه
 وفی الحديث لا یكون المؤمن طعنا یعنی مؤمن اولان خلافتک عرضن صغیر طعن ایتمز الطاعون
 علی وزن الکافور وبام ضندن اولمک الموت من الوباء معنائه الطواعین طانک فحی وعینک
 کسری ومدیه جعی الاطمینان همزة نک وممک کسریله ساکن اولنق الطمانينة طانک ضمی
 ونونک کسری ومدیه بمعناه یقال اطمین الرجل اطمینا وطمانينة اذا سکن المطمئن ميم اولک

طین

طینین

طین

طعن

ضمی و همزه نك كسر به برنسنه به صغوب انكله ساكن اولقى يقال هو مطحن الى كذا المصالح اليه
 هم ذلك ضمی و همزه نك فتحه صغنان نسنه واطشان دخی نومعنايه درمجه بانك مبادله سبله
 الطمان طانك ضمی و ممك فتحی و همزه نك كسر به مطحن كذا تك تصغير يدراوندن مبی و آخرنده
 نونك بیرن حذف اتمكله و نسخ صحاحده همزه سكل الفده يارلمشدر اگر چه رسم خط بابه يارلمشنى
 ايجاب ايدر الطمينة طانك ضمی و ممك فتحی و نونك كسر به طمانيتك تصغير يدراوندنك بىرن
 حذف اتمكله صكره دن زياده اولنديغه بناء انصانة على وزن الد حرجة ارقه يى ملادوز
 اتمك الطماننة وزن مزبور اوزره ذكر اولنان معنائه على القلب و طماننه سكون معنائه دخی كلور
 يقول طامت منه ادا سكنت الطين طانك فتحی و نون اولك كسرى و مدله سنك آوازی صوت
 الذباب معنائه و طست آوازی و قاز آوازه دخی ديرلر يقال البطة نطن اذا صوتت و طست لكى كه
 ايجده اسباب يورلر طن مات معنائه ده كلور مصنف ادلو كلبه ذكر اولنديغى اوزره الاطنان
 همزه نك كسر به طستك آوازن چه قرمق تقول اطننت الطست فطنت و اطنان قطع معنائه ده
 كلور يقال ضربه فاطن ساقه اى قطعها پس اطناله حقيقة صوت مراد اولنور الطن طانك
 ضمی و نونك تشديد به فامش دمدى حزمة انقص معنائه الطنة طانك ضمی و نونك تشديد به
 واحدی يردم فامش معنائه الطين طانك كسرى و مدله بالحق معروفدر الطينة وزن
 مزبور اوزره واحدی بر باره بالحق معنائه و طينه خلقة و جبلته دخی ديرلر يقال فلان من الطينة
 الاونة اى على الخلقة القديمة اكثر نسخده واقع اولان بودرو بعض نسخده ده من الطينة الاولى
 واقع اولمشدر مشهوره موافق اولان بودر هرنه دكلو توفيقه بحال دخی اولور سه نسخه اولى
 اسمته و نسخه ثابته صفتيه ميندردبو الطين طانك فتحی و بانك سكونيله برنسنه بى مهرلك
 يقال طان فلان كاه اذ اختمه بالطين و خلق اتمك معنائه ده كلو رابن السكيت رواى اوزره يقال
 طانه الله على الخير و طامه اى جبله عليه التطين على وزن التكریم برنسنه بى بالحقمق يقال طينيت
 السطح و بعضن مزبورك صبغة تفعلدن كلسنه انكار ايدوب طنت السح در ديمشدر در المطين
 ممك فتحی و طانك كسرى و مدله بالحق اتمك نسنه الطان بالحقى جوق اولان نسنه يقال يوم طان
 و مكان طان و ارض طانه اى كثرة الطين فاسطين فانك كسرى و لامك فتحی و طانك كسرى
 و مدله بر شهرلك احمد رشام شريف قرينده (فصل الظاء) الظعن طانك فتحی و عين مهمله نك
 سكونيله سيرايمك يقال ظعن ظعننا من الباب اثالث اذا سار انظعن فتحته بعهنا يقال ظعن
 ظعننا من الباب الثالث ايضا و قرأ بهما قوله تعالى يوم ظعنكم الاطعان همزه نك كسر به سير
 يتدرمك يقال اظعنه اذا سيره الظعنة طانك فتحی و عينك كسرى و مدله محفه كرك انك ايجنده
 نسا طائفه سندن كسنه اولسون كرك اولسون و ظعنه شول عورته دخی ديرلر كه محفه ايجنده اوله
 او اكر محفه ايجنده اولسه اكا ظعنه ديمزل الظعن طانك ضمی و عينك سكونيله جعي محفه لر معنائه
 الظعن ضمنية كذا جعي الظعن طانك فتحی و بانك كسر به كذا جعي الاطعان همزه نك
 فتحه كذا جعي و اوزر يديدى حول ديمزل ضمنية و ظعن ديمزل كذا جعي ضمنية الاشول دودله كه
 اوزر لنده محفه را اوله كرك ايجنده نسا اولسون كرك اولسون الاطعان همزه نك كسرى و طانك
 كسرى و تشديد به من باب لافتعال محفه يه نك يقال هذا بعير تظعنه المرأة اى تركبه الظهون
 طانك فتحی و عينك ضمی و مدله شول دوه در كه قولنمش رام اولمش اوله و صاحب صراح ظعوفى
 شتر هودج كش ايله تفسير اتمشدر اگر چه بحسب الاشتقاق معاى متبادر بودر و لكن بحسب استعمال
 كتب معتبره ده اشارت اولنان نرم ذكر اتمكدر در الظعان طانك كسر به شول ايدر كه انكله محفه
 بغلرل الطن طانك فتحی و نونك تشديد به صمق و كاه اولور كه بلمك معنائه دخی استعمال اولنور

طن

طن

ظعن

نقول ظننت زيدا اباك يعني ضمير منفصل ضمير متصل موضعه وضع ابد رسن كرك مفعول اول
 اولسون كرك مفعول ثانی اولسون زبراونلر اصلنده منفصل الورد در مبتدا وخبر اواد قاری جهندن
 الظنن ظانك فتي ونونك كسرى ومديله منهم اولان كسسه الظنه ظانك كسرى ونونك تشديديله
 نهست الظنن ظانك كسرى ونون اولك فضيله جمعى نهستار معنائه الاطمان همزه نك وطانك
 كسرى وتشديديله نهستار وعد ايتك الاطمان همزه نك كسرى وظاء معجه نك تشديديله بمعناه
 يقال اظنه واظنه اذا اتهمه وفي حديث ابن سيرين لم يكن على يظن في قتلى عثمان رضى الله عنه
 وهو يفعله من الظن فادغم الظننى ففتحته ونونك كسرى وتشديديله ومديله ونسبه ده ظن
 قوله فتي ونونك اصلى نطنن ابدى نونلرك برى يابه قلب اولنوب نطننى اولدى المظنه معك فتي
 وطانك كسرى شول موضع بدر كه برنسته نك آنده اولسى ظن اولنور المظان معك فتي ونونك
 تشديديله جمعى يقال موضع كذا مظنه من فلان اى معلومه الدين الظنون دالك فتي وبانك سكوى
 وطانك فتي ونونك ضمى ومديله شول بور جدر كه الی كسسه نك حالى معلوم اوليه يعنى اداى دين
 ابدرى بالانجى بلميه وظنون بديان اولان كسسه به دخی دبرل كه دائماسوه ظن اوزره اوله
 وظنون شول قويه دخی دبرل ككه صوى وارميدر يوقيدر بلميه وبه ضلر ايتدى ظنون
 صوى از اولان قويه دبرل (فصل العين) العين ففتحته ونونك تشديديله فرموده اولان نسبه
 يقال نسره عين فرموده اولان كركس معنائه وجل عين فرموده اولان دوه معنائه العين ففتحته
 ونونك تشديديله وانك قصريله ذكر اولنان معنائه در فعلی وزنه ملحقدر يازا ده ايتكله وغان
 وقف اولنوب وصل اولنسه منون قلنور العناة ففتحته ونونك تشديديله موثى العنباة وزنه
 مزور اوزره والى يابه قلب ايتكله جمعى فرموده كركسار معنائه مثلا العنان عينك ضمى وناه مثله نك
 تخفيفيله نون كه دخان كيدر وزنا ومعنى العوائى عينك فتي وناه مثله نك سكوبيله جمعى دواخن
 دخانك جمعى اولد بى كى كلام عربده نونلر ايجون نظير كلام مشدر العشون ضمته يله اولك توتنى
 تونك يقال عشنت النار تعنى عشوا من الباب الاول اذا دخلت العين على وزن التكریم برنسته به
 توتنى ورمك تقول عشنت ثوبى بالخور تعنى العشون عينك ونونك ضمى وما يند ناك سكوبيله
 شول اوزون فيلدر كه دوه نك ككه سى التده اولور العناين عينك فتي ونونك كسرى
 ومديله جمعى يقال بعير ذوعشائين ككا قالوا المفرق الرأس مفارق وعشون المطر
 يغسور لك اولى وعشون الرمح بك اولى وابوزيد ابتدى عنائين شول يغسور دبرل ككه
 بلود يله برك اراسنده اوله سبل كى كه سبل ففتحته يرايله كوك اراسنده اولان يغسوردر
 وعنائيك واحدى عشون در ديدى نككم مرورا يندى العجن عينك فتي وجبك كسرى ومديله
 خبر كه معروفدر العجن عينك فتي وجبك سكوبيله خبر بوضر من الاعتجان همزه نك وبانك
 كسره بمعناه يقال عجت المرأة نعين عجان من الباب الثانى واعجت اذا قمضت عجبنا وعجن ناقه
 يور ركن اللزن به اور معبه دخی دبرل يقال عجت الناقة ايضا اى ضربت الارض يديها فى سبها وهى
 عاجز وعجن يسراوان كسسه باع اوزره قالركن اللزن به طباق يقال عجن الرجل اذا نهض
 معتمدا على الارض من الكبر العجن ففتحته ناقه سمرك يقال عجت الناقة عجان من الباب الرابع
 اذا سميت وعجن كذلك شول ورمد دبرل كه ناقه نك فرجيله دبرى اراسنده عارض اولور وكاه اولور
 فرجيله دبرى برى برينه اولشور العجنة عينك فتي وجبك كسره سمرك ناقه الجماء عينك
 فتي وجبك سكوى والفك مديله بمعناها يقال هى ناقه عجنه وعجناه وعجنا شول ناقه به دخی دبرل كه
 فرجيله دبرى اراسنده عجن مرضى عارض اوله وعجن الان مرورا يندى العجن عينك فتي وجبك
 كسره سمي اولان ده يقال بعير عجن اى مكنتز سمنام مكنتز اى صق اولنه دبرل العجان عينك

عين

عش

عجن

کسر به خایه ابله در حلقه شک ما بین الجحان عینک فقی و جیک تشد بدیله احق معناسنه در خلیل
روایتی اوز ره العین عینک و جیک فقی و لامک مایسنده سکونیه احق اولان عورت لام
رایده در الجحان عینک ضمی و هانک کسر به خدمتار و اشجی طباخ معناسنه الجحانه عینک
فقی و هانک کسر به جمعی اشجیلر معناسنه الجحانه عینک ضمی و هانک کذلک کسر به مؤثی
التجهن فقه بنه و هانک ضمیله خدمت و ملازمت ایتمک تقول تعجن الرجل العدن عینک فقی
و دالک سکونیه برده وطن طومق تقول عدنت البلد اذ اتو طنة و عدن دوه بره او کرنوب اندن
ا بر لمانغه دخی دبر لر بقال عدنت الابل بکل کذا اذ اتر منه فلم تبرح و جنات عدن دیدکری بو سعادن
و اخوذ درای جات قائم المعدن ممک فقی و دالک کسر به شول بر در که اندن التون و کومش
و سایر نسله اخرج اولنور و مز بوره معدن دیدکری خلق یاز و فیش انده مقیم اولدقلر بچون در
و عدن توطن معناسنه در نکیم الان مروایتی و هر نسنه ک موضعه معدن دبر لر العارن دالک
کسر به شول نافه در که مرعاسنه مقیم اوله عدن فقه بنه و شهرک اسمی عدان عینک فقه بنه
در یاکاری ساحل بحر معناسنه العیدان عینک فقی و بانک سکونیه اوزون اولان خرما غاچلری
فخ طوال مناسنه نکیم باب دالده ذکر اولمشدر عدنان عینک فقی و دالک سکونیه معدن
باسیدر و معدن بر کسنه ک اسمیدر که عرب طایفه سی جله انک اولادی در العدینه عینک فقی
و دالک کسری و مد به شول در ی پاره سیدر که قوغه ک اشغه سنه بکر ل اندان عینک فقی و بانک
کسر به جمعی ذکر اولتان در ی پاره لر معناسنه المعدن ممک ضمی و دالک فقی و تشدید به
شول قوغه در که اشغه سی کسلد در ی پاره سی دبکلمش اوله العدانات عینک فقی و دالک
تخفیفه خلافتدن جماعت متفرقه العربین عینک کسری و رانک سکونی و نوک کسری و مد به
و نسنه ک اولی العربین عینک فقی و نوک کسری و مد به قومک اولو لر ساداته م معناسنه
و عربین الانف بور نک ایکی قاش بو لشو غی برک التنده اولان جانبیدر که قوت شم انده در
شم العربین شیک ضمی و ممک تشدید به بور نلری بو کسک اولان کسندر که اولدیک اولو ر بقال
هم شم العربین العربیه عینک ضمی و رانک تخفیفه صویک و وجد یوفر و فاقن بری العرب
عینک کسر به شول عاجدر که برک دوه نک بور ننه کچر در ز و عربان البکره شول غاچدر که بکره نک
ایکی باشنده اولان دکلکی دمور لر اکاغلنور و عربان مسماره دخی دبر لر و بعدداره دخی دبر لر
غلی ناسیجی العرب عینک فقی و رانک سکونیه ذکر اولان غاچی و هانک بور ننه کچور مک تقول
عرب البعرا عربنه عربانم الباب الاول العرب ممک ضمی و رانک فقی و تشدید به شول کوندر در که
دموری اکاچلمش اوله امارنه رانک کسر به اراغ اولان او بقل دارهم عارنه ای عبیده العرب
فقه بنه شو لر مضدر که طوارک بلکندن بوقر و ارد جانبنده و قع اولوب جراحترو بار قلم
اولور بقاز عربت ر جل اندانه من الباب الرابع و عربن دوه نک بو بننه عارض اولور بر مضدر که
لقی قاشمدن خالی اولماز و کاه اولور و اغاچک دینه چوکوب متصل اول غاچله قاشوز عربنه عینک
ضمی و رانک فقی و بانک سکونیه بر قبیله ک اسمیدر که انلردن رجاعت مرتد اولمغین رسول اکرم صلی
الله علیه و سلم مرتد اولنلر قتل ایتدی العربی عینک فقی و رانک کسری و مد به ارسلان بتاغی
ماوی لاسد معناسنه العربیه عینک فقی و رانک کسری و مد به معناه بقال لبث عربنه و لبث
غایه و غایه غین معجه ابله بو که دبر لر مبنه معناسنه و عربنک اصل معناسی جعت شهر در و بعضیلر
ایتدی عربی انده دخی دبر لر لحم معناسنه و عربن رجاعتد دخی دبر لر عربنه عینک ضمی
و رانک فقه بنه و بانک سکونیه مجله دن رجاعتک اسمیدر العربیه عینک کسری و رانک سکونیه
شول کور شمی در که انکه کسنه کورش طومغه قادر اولده یو فامده صاحب صراح عربنه افتاده

عینک
عجهن

عدن

عربن

عربن

از بی طاقتی دیمشدر غلطدر و عرنه طبع اناجند دخی در لکه انکله دری د باغت اولنو ر بعضیلر
اول سماق اناجیدر دیمشدر عرنان عینک کسری و رانک سکونیله جناب نام موضعده وادی القری
قربنده بر طاعنک علمدر تا فیده وارنجده و فید مکّه مشرفه بولنده بر منزلک اسمیدر و عرنان بر معروف
قربه در که عرنه ایله دباغت اولنور و عرنه سماق اناجیدر دیمشدر تنکیم الان مرو ر ابتدی العرنه
عینک ضمی و رانک سکونیله عرنتن دیمکله معروف و اونک کوکیدر و عرنتن را وندر که انکله دباغت
اولنور علی ماسیحی انشاء الله تعالی العربون عینک و بانک ضمی و رانک مایینده سکونیله شول
نسند در که عامه آکار یون دیر لر سفته و پیش نزد معناسنه العربون عینک و رانک فقی و بانک
ضمی و مدیله بمعاه العربان عینک ضمی و رانک سکونیله بمعاه ایضا بوز کر اولنان صحاحک نسخ
مصححه سنک روایت موافق و قاموسک ضبط و تصریح مطابق اولندر پس صاحب صراحک
عربون و عربان بالضم فیهم عربان بفحّین دیدیکی افضا و زنا مخالف اولد یغندن غیری لغات
مزبوریه زبون و کول ایله تفسیری خطا اولد و غنده اشتباه بوقدر العربنه علی وزن الدرجه
بر کسنه یه پشین و یرمک تقول صر بته اذا عطبتک ذلك العرن علی وزن جعفر برا وندر که انکله
دباغت اولنور خلیل ابتدی بونک عینی و راسی مقنوح و ناسی مضوم در ز برابونک اصلی عرنتن در
قرنفل و زنی او زره نوئی حذف او انوب عرن قالمشدر و بعضیلر عرفج و زنی او زره در دیمشدر
تنکیم مرو را ابتدی و عرفج بر جنس دیکندر المعرن ممیک ضمی و عینک و رانک فقیله شول دیردر که
ذکر اولنان اوت ایله دباغت اولمشدر عر بنسات عینک ضمی و رانک فقی و باه تحتانیک سکونی
وتاه و قانیک کسریله بر موضعک اسمیدر و بونک آخر زده اولان تنوین مسکونک نوئی مثابه سنده
اولوب منصرف اولد و عینک تفصیلی عرفات تفسیرینه ذکر اولمشدر العرجون عینک و جیمک
ضمیله و مایینده رانک سکونیله صلیک اصلی در که خرما اناجند طور د و غی برده اکور و و جان
خرما صلیقی قطع اولسه اناج باشند و قور قالور العربنه علی وزن الدرجه بر کسنه بی
ذکر اولنان عر جوتله اور مقی العراهن عینک ضمی و هانک کسریله فرموده اوده عراهم کیدر
و زناو معنی العسن فحّنه طوار دیدیکی علف هضم اولوب سمیر اولمق یقال عسنت الابل عسنا
من الباب الرابع اذا جمع فيه الکلاء و سمیت العسن عینک فقی و سبتک کسریله از علفه اکنتایدن
طوار یقال دابة عسن ای شکور و شکور شبن مجله ایله قانع اولان حیوان العسن ضمتنه اسکیدن
اولان سمنک شخم قدیم معناسنه اسن کیدر و زناو معنی الاعشان همزه نک فقی
و عینک سکونیله آ نار و علام معناسنه العسن فحّنه و سبتک ضمی و تشدیدله بکر مک یقال
عسن فلان اباه اذا زح الیه فی الشبه و عسن بر سنه نک اثرن و مکان طلب ایتمکه دخی
دیر لر تقول تعسنت الشئ اذا طلبت اثره و مکانه الاعشان همزه نک و فانک کسریله بر کسنه
کندی رأیله سو یلمک یقال عشن و اعشن اذا قال برأیه العشانة عینک ضمی و شبتک تخفیفله
بوداغک دینی اصل السعفة معناسنه ابو عشانه وزن مزبور او زده بر کسنه نک کنبی در
العشوزن عینک و شبتک و رانک فقیله برک او اوب فرموده اولان نسنه العشوزنه وزن مزبور
او زره مؤنثی العطن عینک فقی و طانک سکونیله دری به طوز و طوار ترسی صاحب قدر باخود
علقی دیدکری اونک پیراغن صاحب قدر نوئی بولنوب ملایم اولسون دیوتا که بعده دباغت اولنه
تقول عطنت الجلد اعطنه من الباب الثاني اذا اخذت علی و هو نبت او فرناو لمحافا لقت الاهداب
فیه و غمته لیفسخ صوفه و یسترخی و غم غین مجله ایله اور تمک ستر معناسنه العطن فحّنه در
دباغت اولنسانده بدر ایجه یعلق تقول عطن الاهداب عطنا من الباب الرابع اذا اتن و سقط فی العطن
و عطن صوبه یقین محله دوه بناغی اولان بر الاعطان همزه نک فقیله جعی و یقال فلان واسع

العطن والبنداذ كل رجب للذراع يعني قولهم وقوا جاعا واسع اولو به قدرت وقوت ما حي اولسه
 العطن عينا فتي وطانك كسر به مذ كر لوليتان حاله اوريد اولان دري الان طان همزه نك
 و عينا كسر به بمعناه بطل افطن الاحاب للمعاطن ميث فتي وطانك كسر به صويه يقين موضعده
 دوه بتدبني رل مبارله الابل عند المساء معانسه يعني دوه بي صور ميجون كنور ديكرى بردنا كه
 بردغه صويه ايجد كد نصكره استراحت ايوب تكرار صوايحه ب مر حاسنه عودت ابد العطن
 ميث فتي وطانك كسر به واحسدي وابن المسكيت ابتد هذا عطن الغنم ومعطها دخی دير لرقبون
 بتدبني بر حان صويه يقينه اولسه لانه عطن ختميله دوه صويه قننه صكره چوكث يقال عطن
 بالابل يعطن من الباب الاول ويعطن من الباب الثاني عطونا اذ اذويت ثم بركت ويقا ضربت الابل
 يعطن اذا بركت الع طنة طانك كسر به ذكر اولنات حالت اوزره اولان دوه العواطن عينا
 فتي وطانك كسر به جعي ذ صكر اولنسان دوه ل معانسه الاعطان همزه نك كسر به دوه بي
 عطنده چو كرمك تعول اعطنتها انا واعطان قومك دوه سي عطنته فتي معانسه دخی كلور يقال
 اعطن القوم اذا عطيت ابلهم واعطان دوه بي صوايحه كچون صواروب عطنته ابلدوب
 صوايحه منظر اولغه دخی دير لرقب اعطن لرجل بعيره وذلك اذا لم يشرب فردة لى العطن
 بتطربه العفوية ختميله چور بمك المعن فتميله بمضاه يقال عفن الحبل ع او عفوية من الباب
 الرابع اذا بلى من الماء المعن عينا فتي وطانك كسر به چور بي نسفه المعده عينا ضى وكافك سكويه
 سمر كدب فارغه اولان نوكم للمكر عينا ضى وكافك فتميله جعي ذكر اوسان بوكلره معانسه
 الاعطان همزه نك فتميله كذلك جعي المتعني فتميله وكافك ضى وشد بديله قارن واكلو اواق
 يقال تمعن البطن اذا صار ذا عكن المتعني فتميله كشر معانسه در يقال نم عكنان اى كشره ونم
 كودلن طواه در لرقب و كاه اولور نسكب اولوب عكنان دخی دير لرقب العلانية عينا فتي ونونك كسرى
 ويانك تخفيله آشكاره اولمق كه سرله مقابلدر المملون ختميله كذلك آشكاره اولمق يقال علن
 الامر يعطن علونا من السباب الاول المعن فتميله بمعناه يقال علن الامر يعطن شلنسان الباب الرابع
 وبه انه السكيت در واجد بالاعلان همزه نك كسر به آشكاره فمق يقول اعلى اذا اظهرته الاعلان
 فتميله كسر به ونسبه آشكاره فتميله المعانسه عينا ضى ولا مك فتميله بمعناه الطنة عينا ضى
 ولا مك فتميله سرفه آشكاره فمق عارنى اولان كسبه علوان الكتاب عينا ضى ولا مك سكويه
 كتاب اجداسي عنوان الكتاب معانسه العلونة على وزن لده حرجه كتابك اولنه عنوان بارمق
 يقول علونته الكتاب اذا حوته العلون على وزن جعفر شول فاقدر كه اتى صن اوله مكتزة
 العلم معن صوبعضلر ابتد هاجنك نونى رايد در وعلجن شول هوونه ديرلر كه ايشلد بكي ايشده
 حالات ايجده امرأه حاجنه معانسه المعن عينا فتي وميث سكويه بربره معن اولمق يقال عن
 بالمكان من السباب الثاني اذا اظلم به عان عينا ضى وميث تخفيله برشهر ك هيدر بنده عمان
 عينا فتي وميث تشديد به برشهر ك هيدر بنده عان عينا ضى وميث تخفيله برشهر ك هيدر بنده عان
 كتمك المعن فتميله رسته عارض اولمق وارقرى كتمك يقال عان كذا بعن من الباب الاول ومعن
 من السباب الثاني عان اذا عرض واعرض ويقال لا فعله ملصق في السماء نجم اى مارض المن
 موك كسرى وعينا فتي ونونك تشديد به عضول ولان كسبه بقل رجل معن اى مريض معن
 خطبه دخی ديرلر العينة عينا كسرى ونونك كسرى و تشديد به ومعدله ايجدر عينا اولمق
 معانسه وصينه شول عورته دخی ديرلر كه ارديله المعن عينا كسرى ونونك كسرى ومعدله
 شول اردر كه عورته ديله بى بوضيل در مفعول معانسه جريج كى كه جريج شفه جين
 شا کرده درلر اتعنين على وزن الاكرم فاضى بر كسبه ك عينا كسبه حكم اتمك يقال عن الرجل

هفن

عكن

علن

علن

عن

هفن

من امراته اذا حكم القاضي عليه بذلك وتعين زوج زوجته سندن سحر اليه منع اولهغه دخی دبرل
 وتعين اولهغه چلبر ایتمکه دخی دبرل وتعين کتابه عنوان یار مغه دخی دبرل نقول غنت الکتاب
 وعنده ايضا بابدال التونات العنة عینک ضمی ونونک تشدید به اسم در عیناککه حکم اولمق
 معنائه وعنه لغا جند اولان فوه الخلفه دخی دبرل حضيرة الابل معنائه وعنه اکسرن معنائه
 دخی کلور نقول رابته عن عنة ابي الساعة من غير ان طلبته وعنه ناه علوم اولان نسبه به دخی دبرل
 نقول اعنت بعنة ما دری ماهی ای تعرضت لشي لا اعرفه العنان عینک کسریله اویان چلبری که
 آشور خنددر الاعنة همزه مک فقی وعینک کسری ونونک تشدید به جعی وعنان معارضه به
 دخی دبرل وعنانا المن ارقمه اولان ابکی طمر وطرف لغان جعت وچایک اولان کسند به
 دبرل بقال الطرف العنان اذا کلن خفقا وشر کذا العنان شتول شرکته دبرل که ابکی کسند به مخصوص ماند
 مشترک اولوب جیع مالکهمه مشترک اولمق کویا که انلر بنسبه به راست کلوب صا تون الدة لویچون
 الله شرک اولمش اولورل بس عن دن ما خود اولور ارقری کلک معنائه شکیم مرور ابتد
 عنانا عینک ضمی ونونک تخفیف به غابت معنائه در قال عنانا ان تفعل کذا علی وزن فصارک
 ای جهدک وغایتک کانه من المعانة من هن یمن اذا اعترض الدن عینک فقی ونونک تشدید به آتی
 چلبر به منع ایتمک نقول عنت الفرس اذا حبسته بعنائه وعن برکاتی وآخر کتابه مقابله ایتمکه
 دخی دبرل نقول هنت الکتاب لکذا اذا عرضته وصرفته الیه الاعنان همزه مک کسریله اویانه
 چلبر ایتمک در کین دیکیم معنائه نقول اعصمت اللجم اذا جطت له عنانا واعنان ککلی آخر
 کتابه مقابله ایتمکه دخی دبرل نقول اعنت الکتاب لکذا اذا عرضته له وصرفته الیه عنوان الکتاب
 عینک ضمی ونونک سکونیه کتابک اولی لغت فصحیه بودرا کر چه نون اول بدله لامله دخی استعمال
 اولور شکیم مرور ابتد وکا اولور عینی مک ورایدوب عنوان دبرل وکا اولور ووا بدله باکتور دبرل
 الامیان همزه مک کسری وضعی ونون اولک سکونیه بمعنائه العنونة علی وزن اد حرجه کتابک
 عنوان یارمق نقول عنوان الکتاب اعنونه الاعنان همزه مک ونونک کسریله برکسند مک ارقری
 اوکنه کلک اعتراض معنائه العنون عینک فقی ونونک ضمی ومدله سیره الیور بورین طووا
 عن عنة عین اولک فقی وثابتک ضمه علی طریق الاضافة ولظن در که خاصه محلته استعمال
 اولور منه قولهم اعطیته عین ضمه ای خاصه من بین اصحابه العنان عینک فقی ونونک تخفیف به بلوت
 سحاب معنائه العنانة وزن مزبور اوزره واحدی العانة نونک تشدید به کذلک واحدی
 بود کراوان صاحب صراحک اخذته بناء در لکن عانه عنوانک واحدی اولمق نوع یجددنی منک
 دکدر پس عبارت جوهریده والعانة ایضا قول اول کلامه مر بوط اولمق انبدر یعنی المعنان
 السحاب والعانة ایضا السحاب معنائه اولمق اوزره الاعنان همزه مک فقیله کولک پوزی
 وکولک اطرافی کویا که عینک جهیدر فقیته وعلیه عنوان المعنائه مدله عینک کسریله
 العنة علی وزن الزلزلة فی تمیم افی اوزره همزه بی عین فلیق اوزره یعنی ان دیمک محله من
 دیمک اوزره عن عینک فقی ونونک سکونیه تجاوب معنائه در نقول یهت السهم عن القوس
 اذا نجازوها واطعمته عن جوع اذا نجحوز عن حالة الجوع بالاطعام وکاه اولور
 کلمه من لفظ عن موقعه واقع اولور بوقدر وار که ص کاه اولور اصم اولوب
 اوزریمه حرف جرد اخل اولور من اولمق نقول جئت من عن بیمه ای من ناحية بیمه یعنی
 اولد یعنی حرفه مشابه اولد یفقدن اوتیدر وکاه اولور عن بعد موقعه واقع اولور وکاه اولور علی
 موقعه واقع اولور العوان عینک فقیله برنسند مک اوزره با شلوسی المعون عینک ضمی ومدله
 جعی اوزره بشلور معنائه وفي المثل العوان لانعم الخمره یعنی اوزره بشلو اولان عوریه چلک اوزرتک

او گرد لمر و حرب عوان شول او غراشه دبرلر که انده تکرار مة تله واقع اوله کوباکه مره اولی بکر
اولور و عوان شول صغره دخی دبرلر که نه فنی بشلونه فنی ناز اوله و عون عانه نک دخی جعی کلور
یوان جارلری معناسنه التعون علی وزن التکریم رکسنه اورنه باشنه داخل اولوق نقول عونت
المرأة تعوننا العون عینک فعی وواوک سکونیه کذلک اورنه باشنه داخل اولوق یقال عانت المرأة
نعون عونا و عون ونفسه به یاردم اولنه دخی دبرلر و یاردم ایتمک معناسنه اسم دخی کلور یقال
ما عندک معونة ولا عون الاعوان همزة نک فعیله جعی یاردم معناسنه المعونة معینک فعی
وعینک ضمی ومدله اسم دبرلر یاردم ایتمک معناسنه المعانة معینک فعیله بمعناها یقال ما عندک معونة
ولا معانة المعون معینک فعی وعینک ضمی ومدله معونک جمیدر فراقتند ز یا مکریم کلام عربده
ابنیه مطرده دن دکلدر نیکیم مکریم تفسیر نده مروا عیدر المعاون معینک فعی وواوک کسر یله
معونک جمیدر نقول ما احلانی فلان من معاونہ المعوان معینک کسری وعینک سکونیه خلقه
معاونی جوق اولان کسینه نقول رجل معوان ای کثیر المعاونۃ للناس الاستعانة همزة نک وناک
کسر یله یاردم طلب ایتمک الاعانة همزة نک کسر یله یاردم ایتمک المعاونۃ معینک ضمی وواوک فعیله
کذلک یاردم ایتمک نقول استعنت بفلان فاعاننی وعاونتی فی الدعا رب اعنی ولا تمن علی واستعانة فاسق
قیلن راس ایتمک دخی دبرلر خلق العانة معناسنه یقال استعان فلان اذا خلق عانته التعاون ناک
فعی وواوک ضمیه خلق بری برنه یاردم ایتمک الاعوان همزة نک وناک کسر یله کذلک خلق بری برنه
یاردم ایتمک یقال تعاون القوم واعتنوا اذا اعان بعضهم بعضا واعتنوا واولان واولال
اولمندی ز براعتونوا تعاونوا معناسنه در و تعاونوا واولال اولما مشدر واکراعتور تعاون معناسنه
اولمه اصلال اولنوردی المعاونۃ معینک ضمی وواوک کسر یله شول عورتدر که باشنه کیرمش اوله
حالاکه شحم ولحم اوزره اوله العانة علی وزن الخالفة یان حارلندن برسوری وعانه فاسق قلبنه
دخی دبرلر عانه وزن مزبور اوزره فرات صوبی اوزرنده برقر به نک اسمیدر که اکاخر نسبت اولنور
العانة یانک تشدید یله عانه به منسوب اولان خرمثلاً عانت علی وزن الحالات کذلک عانه دیمکله
معروفه اولان فریه نک اسمی عرفة ابله صرافات کبی وعاناک منصرف اولسنده کلام عرفانده
وارز عانده اولان کلام کیدر العاهن شول خرما بدا عیدر که خرما کو بکینه قریب یدده به ووبو
اهلی جازا غتی درواهل نجد ذکر اولنان بود قله حوافی دبرلر و صاحب صراح عاهن شاخ درخت
خرما که نزدیک تنه باشد دکلدر زیارته اغا جک اوزدکنه دیر لمقصود قلیدر زرا
جوهری هی السعفات اللواتی تلین القلب دیمشدر و قلبه فافک کسری ولامک فعیله خرما کو بکینه
دبرلر اوزد که دیمزلر العواهن عینک فعی وهاک کسر یله جعی ذکر اولنان بود قله معناسنه
ووبوسیدندر که جوارح انسانه عواهن دبرلر و عواهن ناقه نک رجنده اولان طمرله دخی دبرلر
و عواهن کیف ما اتفی اولان کلماته دخی دبرلر یقال می فلان الکلام علی عواهنه اذالم یبال اصاب
او اخطأ العهون ضمینه خرما اغا جنک ذکر اولنان وجه اوزره بود قله فور یق یقال عهنت
عواهن النضال تعهن من ابواب الاول اذ ایست وعهون بوکرم معناسنه دخی کلور عهمنک جعی اولوق
اوزره العهن عینک کسری وهاک سکونیه بولک صوف معناسنه ابو عیدر زواجی اوزره العهنه
وزن وزن مزبور اوزره واحدی بر باره بولک معناسنه وعهن المال شول کسینه به دبرلر که مالی خوب
کور ووب کوزه ده العاهن هانک کسر یله قدیمی اولان مالدر یقال اعطاه من عاهن ماله واهنه
ای من تلاده ونلاد تانک کسر یله فیم اولان ماله دبرلر و عاهن حاضر و مقیم و ناک اولنه دخی دبرلر
یقال عهن المكان اذا اقام به العین عینک فعی ویا نک سکونیه کوز یعنی شول فوتدر که کورک
انکله اولور حاسة الرویه معناسنه وعین مونت سماعی در الاعین همزة نک فعی ویا نک ضمیه

عنه

عنه

جمعی کوزل معناسنه العیون ضمیمه کذلک جمعی الاعیان همزه مک فتحه کذلک جمعی واعیان
 القوم قومک اشرافنه دیرل واعیان انا انه برقرنداشله دیرل وفی الحدیث اعیان بنی الام بتوارثون
 دون بنی العلات وعبون البقر شام شریفه برجنس تاره اوزمک اسمیدر که ایری و ساه ومدوردر
 وعبون بیکار کوزلینه دخی دیرل تقول حفرت حتی عنت اذا بلغت العیون الاعیان همزه مک
 کسریله بمعناه تقول حفرت حتی اعیت کذلک العینه عینک ضمی وباء اولک فتحی واثانیک
 سکونیه عینک تصغیریدر ذوالعینین عینک کذلک ضمی وباء اولک فتحی واثانیک سکونیه
 جاسوس معنای مزبوردرن مأخوذ درولاتقل ذوالعینین وعبون بیکار کوزلینه دخی دیرل وعبون
 دیر کوزلینه دخی دیرل که اول دیرک مقدمه اولان چغور بردر که بجک اوزرنده در وعبون جرم
 شمسه دخی دیرل وعبون کوزجیه وجاسوسه دخی دیرل وعبون التونه وعبون نقد اولان التونه واجیه
 دخی دیرل وعبون عینک ضمی ووثوک تشدیدیه آشکاره سن رکنه بی کورک واول سنی
 کورمک معناسنه کلور تقول لقیته عین عنه اذ ارایته عیاناً ولم یرک وعبون برنسنه بی عن قصد
 اتمک دیرل تقول فعلت ذاک عمد عین اذا عمدته بجد و یقین وعبون علی عین دخی بوجه در
 واول عین قبل کل شیء معناسنه کلور تقول لقیته اول عین اذا صار قه قبل کل شیء وعبون الشیء
 برنسنه نک خیرلوسنه دیرل وعبون الشیء برنسنه نک نفسنه دخی دیرل قال هو هو عیناً وهو هو بعینه
 وبقال لاخذ الادره می بعینه وفی المثل ان الجواد بعینه فراره بی ابوانک بعینه نظر دیشن یوقای
 مة به سنده در که فرار ضم فایله طوارک دیشن کورمکدر وبعون بعد معاینه معناسنه کلور تقول
 لا اطلب اثر ابعد عین ای بعد معاینه وعبون احد معناسنه دخی کلور یقال ما بها عین ای احد وعبون
 ناسدن برجاعت معناسنه ده کلور یقال بلد قلیل العین ای قلیل اللباس وعبون قیامه عرافک صاع
 جانبنه دخی دیرل یقال نسأت السحابه من قبل العین ای من جانب الیمین وعبون علی الدوام بغن
 یغموره دخی دیرل واول عین ابتدا معناسنه دخی کلور یقال لقیته اول عین ای اول شیء ووسکله
 یوندن اقدام ذکر اولان قبل کل شیء معناسنک فرقی واردرنامل اولنه واسودالین برطاعت
 علمیدر ورأس عین برشهرک اسمدر ورازونک برجانیه مثل اولسنه دخی عین دیرل یقال فی المیزان
 عین اذ لم یکن مستویاً واما رازو کفه سنه عین اطلاق اولنم تکیم مذهب الاسما در تصریح وولم یخدر
 وعبون الناس مشهوردرنک صحته کلام واردرن بر اصحابه وقاموسه مصرح اولان عدم
 استوامعناسی در فقط وعبون هیأته ومنظره دخی دیرل کا قال الحجاج الحسن لعینک اکبرن امدک
 یعنی منظرک اکبرن سنک وعبون حروف مقطعه دن برینه دخی دیرل وعبون عین شول کسنه به
 دیرل که نظرنده اولد قه عبودیت اظهار اید و غائب اول قه انجه یقال هو عبید عین ای هو کالعبدلک
 مادمت تراه فاذا غبت فلا وانت علی عینی برکلامدر که اگر آمده و حفظده استعمال اولنور قال
 الله تعالی ولتصنع علی عینی وعبون دریده اولان بوفقه دائره به دخی دیرل که بوعیب عد اولنور یقال
 بالجلد عین وهی دوائر قبه وذلک عیب قبه ان عین فتحه بینه و بانه ضمی وتشدیدیه دری ذکر
 اولان دائره لی اوملق یقال تعین الجلد وعبون برنسنه به بره منظر اتمک دخی دیرل تقول تعین الرجل
 الملک اذا اصابه بعین وعبون برنسنه بعینه لازم اولخه دخی دیرل تقول تعین علیه الشیء اذ انزه بعینه العین
 عینک فتحی و بانه کسری وتشدیدیه دائره لی اولان دری یقال سباء عین المعین ممیک ضمی و بانه
 کسری وتشدیدیه بمعناه یقال سقاء متعین اذا حککان فیه دائرة المعین ممیک فتحی وعبون
 کسری وممدیه شول صودر که کوزل اوله المعین ممیک فتحی و بانه ضمی وممدیه بمعناه یقال المامعین
 ومعین وعبون برامز نظر اولان کسنه به دخی دیرل یقال عت الرجل فهو معین علی النقص
 ومعین علی التمام العینان فتحه صواحق یقال عان الدمع والمساء عیاناً اذا سال العاین یا ناک

کسر به اقبی اولان صومائل معناسه و عاین باور هک و زله نظر ابدی کسبه به دخی دیرل تقول
 عت الرجل اذا صبت به منك وعاین احد معناسه دخی کلور بقال ما به عاین ای احد التعین
 علی وزن التکریم بقالج نفسه نک ایچندن برن تخصیص ایتک و تعین قر به نک ایچنه صود و ککه
 دخی دیرل کوزلی طوم مسون دیو تقول عینت القر به اذا صبت فیها ماء لفتیح عبون الخرز قنسد
 و نمین ایچو دکه دخی دیرل تقول عینت اللو لوه اذا نقتها و تعین برکسبه نک برامن یوزنه قرشو
 سو بیکه دخی دیرل تقول عینت فلا تا اذا اخبرت بمساویه فی وجهه ابتاعیان عینک فحقبه ایکی خطدر
 بر یوزنه چکرل قوشلری منع ایتک ایچون و حیان قاراوینن کسبه نک اوینی راست کلجکی یلنه
 جری ابتاعیان دیرل و قلموسده ایتک ابتاعیان ایکی خطدر که قیافت یلنلرانی بر یوزنه چکرل باخود
 ایکی قوش پیدا قلوب ابتاعیان لیر عالیان دیرل و عیان شول دموره دخی دیرل که اول حققی
 الترنندر العین عینک کسری و مدیله جمعی ذکر اولسان الترم معناسه فعل و زنی اوزره ابدی
 فانک ضمیمه و او بیه قلب اولمشدر با و اودن اخف اولد یغندن اوتری و عین عینک دخی جمعی کلور
 کوزی بیوک کسبه ل معناسه بو سیدن بقر و حشی به عین دیرل العاینه بانک کسریله ظاهر اولتان
 می تقول لقیته اول عاینه و ادنا عاینه ای قبل کل شی و عاینه مال و مناله دخی دیرل بقال عاینه
 نبی فلان لاموالهم و رعیانهم و رعیان رانک ضمیمه چو بانلر معناسه در العین فحقبه جاعت بقال
 جاء فلان فی عین ای فی جماعه الاعین همزه نک و بانک فحقبه کوزی و اسع اولان کسبه بقال رجل عین
 اذا کان واسع العین و اعین بیان صفرنک ارککنه دخی دیرل العیناء عینک فقی و بانک سکونی
 والفک مدیله مؤنثی العینه عینک کسری و مدیله سلف الترم نفسه و عینه مالک اورند لمتنه
 دخی دیرل خیار المال معناسه عیمه کیدر و زنا و معنی و عینه کوزه خوب کورن نسته به دخی دیرل
 بقال هذا ثوب عینه اذا کان حسنا فی مرأه العین الاعیان همزه نک و نانک کسریله برنسه بی سلفدن
 المی بقال اعتان الرجل اذا اشترى الشيء بنسبته و اعتیان برنسه نک کزیده سن المغه دخی دیرل
 بقال اعتان الشيء اذا اخذ عینه و خیاره و اعتیان برجاعته و زجی و قراول اولغه دخی دیرل
 بقال اعتان لنا فلان اذا صار عینای ریشته و ریشته راه مهمله و باه موحدا بیه دیده بانه دیرل و اعتیان
 اولناق ارا مغه و منزل طومغه دخی دیرل بقال اذهب فاعتن لنا مزلای ارنده و ارتباد راه مهمله بیه
 منزل طلب ایتک العاینه عینک کسریله کذلک کوز جیلک ایتک بقال عان علینا فلان یعین عیناه
 اذا صار لهم عینا والله اعلم (فصل العین) العین عینک فقی و بانک سکونیه برکسبه بی یعده الدفق
 بازارک اهل اولسا مغله تقول غبته فی البیع من الباب الثاني و غبن بزى قصمغه و طعمای کز لککه
 دخی دیرل تنکیم خبث تفسیر نده کسشدن تقول غبث الثوب و الطعام الغبن فحقبه رآیده قصور
 ایتک تقول غن رآیده من الباب الرابع اذا نقص ورأى مفعولیت اوزره منصوب اولوب فاعل اولد یغذک
 وجهی سغه تفسیر نده ذکر اولنوران شاه الله تعالی المضمون مینک فقی و بانک ضنی و مدیله الدغش
 کسبه بقال غبن علی النبأ للمجهول فهو مضمون القین غینک فقی و بانک کسری و مدیله رأی
 ضعیف اولان کسبه العاینه غینک فقی و بانک تخفیفه قصور رأی الغینة غینک فقی و بانک کسری
 و مدیله اصدر الدغمه معناسه شتبه کیدر شمدن التغای نانک فقی و بانک ضمیمه قومک بعضی بعضه
 غن ایتک و بو سیدن قیامت کونه یوم التغای دیدیلر زرا اهل جنت اهل ناره غن ایدرل انلر
 تجارنده ریح اوزره اولوب بولر خسران اوزره اولد یخی جهندن المغای مینک فقی و بانک کسریله
 فصق رری که بدن انسانده موجه ددر قولتی و قولغه شبه اولان برلکی الاضیدان همزه نک
 و رانک کسریله و مدیله قبل اوزانوب کالن بولمق بقال اغدودن الشعر اذا طال و تم و اغدودن اولت صوبه
 قانوب زیاده بشر منه دخی دیرل رجینه که سیاهه مایل اوله بقال اغدودن البت اذا خضر حنی

هین

بضرب الى السواد من شدته به الغداني غينك ضمني ودالك تخفي وبالك تشد بديله نازه اولان
يكلك بقال الشاب الغداني للغض منه وعض غين وضاد مجتبه تاروز اولان نسنه الغدن فتحته
صلي وسست اوتق غدانه غينك ضمني ودالك تخفي بربوع قيسله سندن برجاعت الغرين
غينك كسري وبالك فتحي وراء مهمله نك ماينده سكونيله درهم وزني اوزره شول بالحقدر كه
آني بربوزينه سيل كتورر كرك رطب اولسون كرك يابس اولسون وغريل دخی بومعنايه در نوله
لام بينده تبدل واقع اولمشدر اغسن غينك ضمني وسين مهمله نك فتحته صاح بلوكاري كرك
اكسهده اولان صاح اولسون كرك النده اولان اولسون الغسنه غينك ضمني وسينك سكونيله
واحدی بر بلوك صاح معناسنه الغسنه كذلك غينك ضمني وسينك سكونيله واحدی الغسان
غينك فتحي وبالك سكونيله يكلكك رونقي وحدني اكر فعال وزني اوزره اولور سه بو بادن اولور
وا كرفعلان وزني اوزره اولور سه باب سندن اولور على مامر عسان غينك فتحي وسينك تشديديه
برصويك اسميدر كه اوزرينه اردقيه سندن بر قوم نزول ايتشدر در بناء على ذلك اول صوبه نسبت
اولمشدر و بنوجفته اندر دندر و بنوجفته ملوك طايغه سيدر و بعضا ايتدي غسان برقيه نك اسميدر
الغصن غينك ضمني وضاد مهمله نك سكونيله اغاچ بوداغي الاغصان همزه نك فتحته جحي
بوداقر معناسنه الغصون ضمتبه كذلك جحي الغصنه غينك كسري وضادك فتحته كذلك
جحي قرطه قرطه كهي كويه معناسنه الغصن غينك فتحي وضادك سكونيله كسك قطع معناسنه
تقول غصنه اذا قطعت ابو الغصن غينك ضمني وضادك سكونيله جحي نام كسنه نك كبتيدر
الغصن غينك فتحي وضاد مجه نك سكونيله حبس اتمك تقول غصنت الرجل اذا حبسته وبقال
ماغصنك عناي ما عاقلك عنا الاغصان همزه نك كسريله كوك بوزينك يغموري دايم اولق
بقال اغصنت السماء اذا دام مطرها و غصن درينك ودرعك بوكم برله دخی ديرل الغصن فتحته
كذلك بوكم بريدر الغصون ضمتبه جحي بوكم مر معناسنه وعضن العين كوزك ظهريده اولان
ديرلر الغصين على وزن التكرم رنسنه ديوشروب بورشدر مق بقال غصنته فعضن وتعضن
رجاعه دخی ديرلر رجاع ناقه بي بوكلي اكر كن خلافي ظهور ايتكه ديرلر المغاصنه ميمك ضمني
وضادك فتحته نظر ايدر كن كوز قباغن ديوشرمك الغصنه غينك فتحي وضادك سكونيله رنسنه بي
قلبن نسنه يقال للمجدور اذا لبس الجدرى جلده اصبح جلده غصنه واحده وكاء اولور بايله
دخی ديرلر نون بدله و جدرى جبمك ضمني ودالك فتحي وبالك تشديديه جيمك ديكري معروف مرصدر
الغصن غينك فتحي وميمك سكونيله تويي بولسون ديودري بي يره كومك تقول غمت الجلد اغمه
من الباب الاول اذا غمته ليتفصح عنه صوفه الغمين غينك فتحي وميمك كسري ومديله بره كوملن
دري غيل كهي لامله نه ن بينده مبادله اولما غله و غمين ملايم اولوب لذتلو اولسون ديوره كوملن
خرمابه دخی ديرلر الغه غينك ضمني ونونك تشديديه ككزذن اولان صوته ديرلر الاغن همزه نك
وغينك فتحته شول كسنددر كه ككزذن سويليه يقال طيراغن واغن اوتي چوق اولان دريه دخی
ديرلر يقال واداغن اذا كان كثير العشب واوتي چوق اولان ديه اغن ديكلرينك وجهي بودر كه
دره نك اوتي چوق اولمق سنك بتاغي اولور وسنك آوازي غنه دن خالي دكلدر الغنا وغينك فتحي
ونونك تشديدي وانفك مديله خلقي چوق اولوب اوتي وافر اولان قريه به ديرلر الغن ميمك
ضمني وغينك كسريله شول دره در كه نك اوتي چوق اوله الاغنان همزه نك كسريله
قريه طولغه دخی ديرلر يقال اغن السقاء اذا امتلاء واغن الوادي دخی ديرلر الغين غينك
فتحي وبالك سكونيله بلوت ارمعناسنه و صوسامق عطس معناسنه تقول منه غنت غين
من الباب الثاني ويقال غانت الابل مثل غامت پس غين غيم كهي اولور بلوت معناسنده

و هو سقى معاسنه واورتمك معاسنه ده كلور بقار غين على اجل كذا اى غطى عليه ومنه
الحديث انه ليقان على قلبي الا غايه همزه نك كسر بله كذلك ستر معاسنه يقول اغان الغين السماء
اذا البسها وغين حرف مقطعه دن برادر و اوكل بوانق معاسنه ده كلور يقال غانت نفسه تبين
اذا غنت الغينه غينك كسرى ومبدله شول نسنه در كه جينه دن افر الا غين همزه نك و يانك فحقيله
يشل اولان نسنه اخضر معاسنه انبياء غينك فحقى و يانك سكوتى والفق مبدله بودا فسلرى صق
و پراغى چوق اولان اغاج بقال شجرة غيانه اذا كانت خضراء كثره الاو اق ملتفه الا غصان
الغين غينك كسرى ومبدله جعى ذكر اورنان اغاجار معاسنه الغينه غينك فحقى و يانك سكوتيله
غاجلو پراور مان معاسنه پس عربك الغينه الشجره ديدكلى الغيصه الخضره ديدكلى كيدر
وغبضه غين وضاد معبته كذا اورمان معاسنه در و ابو انميشل ابتداي غينه شول اغاجل در كه
صوبى اوليه و ن صوبى اولسه اكاغيصه در لر غينه ديمز لر ديدى (فصل الغاء) الفتنه فانك كسرى
وتانك سكوتيله صنامق ازمايش معاسنه تقول قنت الذهب اذا دخلت الناولتظن ما جوده قال الله
تعالى ان الذين فتنوا المؤمنين والمؤمنات المقتون ممك فحقى وتانك ضمى ومبدله تجر به ايجون آتسه
كبرن التون ومقتون فتنه معاسنه ده كلور بس بو مصدر او اور مفعول صيغه سى او زره مفعول
ومجلود كى قال الله تعالى يا ايكم المقتون بعضلر ابتداي بايكم قولنده كلمه بارا يده در و كنى بالله ده
زا يده اولد بغي كى بايكم مبتدا مفتون خبرى در مقتون مفعول اولق او زره ومازنى ابتداي مفتون
مبتدا اما قبل خبرى در بالهاق ايجون اولو ب مقتون مصدر اولق او زره كقوا لهم بمن مرورك
وعلى ايهم نزولك وانما اخر لان الاول فى معنى الظرف الفتان فانك فحقى وتانك تشديد يده قبو مجى
صايغ معاسنه وفتان شيطان معاسنه دخى كلور و فى الحديث المومن اخوا المومن بسعها الماء
والشجره و تعاونان على الفتان فانك فحقى وضميله فتحله اولان و ايتنه نظرفتان مفرد اولو و ضميله
اولنه نظرفراجع اولور يعنى شياطينه مخالفتنه برى برينه باردم ايدرل الفتان فانك فحقى وتانك سكوتيله
يفسق احراق معاسنه خليل و ايتى او زره قال الله تعالى يوم هم على النار يقتلون وعامة تسبح جوهريده
بومهم فصل كدر و قن عورت ارى كندوبه عاشق قلغه
دخى در لر يقال فتنه المرأة اذا ولته الا قد همزه نك كسر بله بمعناه واصمعى افتانك عاشق فلق
معاسنه لكسسه انكار ابتداي وافتان اضلال معاسنه دخى كلور على ماسيجى و قن آفتابر شدر مكه
دخى در لر يقال فتن فتنه هو مفتون على البناء للمجهول اذا اصابته فتنه فذهب ماله وعقله وصنامق
معاسنه دخى كلور الفتون ضمتيله كذلك صنامق معاسنه قال الله تعالى وفتانك قن و ما فتون
فتان معاسنه ده كلور يتعدى ولا يتعدى الفتان تانك كسر بله آفته او غرين كسسه يقال تلبسات
اى مفتون و فتن طريق حقدن ازدر يجبه دخى در لر مضل معاسنه فرائدى اهل حجاز ما انتم
عليه بغاتين در لر و اهل نجد بمقتنين در لر افتندن اخذايوب اضللت معاسنه الغين فانك فحقى
وتانك كسرى ومبدله بانمش اولان نسنه بقالور ق قتين اى فضة محرقه وفتين قره طاشلى اولان
بره دخى در لر ط شلرى بانمش كى اولد بغندن اوترى و بومقامده صاحب صراح فتن ايضا جرمه يعنى
سبوى ديديكى غلط اولد بغي ظهرا و لوركو با كه حربه حاء مهمله اليه جرمه صامشدر جيميله
خصوصا جوهرنك كان حجار تها محرقه ديديكى قرينه واضحه در الافتان همزه نك و تاه
اولك كسر بله بر كسسه آفتابرشك يقال افتن الرجل اذا اصابته فتنه الفتن على وزن التكرم
بر كسسه فى از دروب بلايه او غرتمق تقول قنته تفتنه الفتن ممك ضمى وتانك فحقى وتشديد يده
ارمش بلايه او غرامش كسسه مقتون معاسنه الفتان فانك كسر بله شول در بدر كه بالان او زره
اور زرر غشاء رحل معاسنه بو مقامده صاحب صراح فتان بالكسر غلاف از پوست كه در پاى

کشند بدی غلط اولد یغی ظا هر اولو رکوبیا که حاء مهمله ایله اولان رحلی کذلک جمیعله توهیم
 ایتشدرا ایض علی وزن حیدر سزاب دیدکاری اوت که طیبیلر فتنده معروفر و فتنه فتنه فتنه فتنه
 سرای معناسنه الغدان فاک فقی و دالک تشدیدله جفت الی که جمیعیلر فوللنور رس فدار فعال
 وزنی اوزره اولور الفدادین فاک فقی و دال اولک تخفیفی و ثابتنک سری و مبله جمعی انفرن
 فاک ضمی و رانک سکونیه اتمک بشور دکاری برکه معروفر و فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه
 و بانک تشدیدله شول قالن اتمکدر که فریده بشر العربیه وزن مزبور اوزره مؤثی و فی کلام العرب
 هی کالفریه الجراء فرتی فاک و تانک فقی و رانک سکونی و الفک فصر یله برعورتک اسمیدر و عرب
 طایفه سی قراواشه فرتی دیرل و فرتی کذلک برتصیرک اسمیدر مروودده که این خازم در هیرن
 ذویب اعدوی انده محاصره فلشدیکه رهمز بوره هر از مرد دیولقب وضع ایتشدردی المرجون
 فاک کسری و رانک سکونی و جمیع فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه
 علی وزن الدحرجه ات فاشق تقول فرجت الدابة اذا حسنها وحس حاء سین مهمتبه ارفه سن
 قاسمه دخی دیرل الفرس فاک و سین مهمله نک کسری و رانک ماینده سکونیه و ده نک ابای که
 انک طرنغی مشابه سنده در و کاه اولور قیون ابای ایچون استعاره اولنور و ابن السراج ایدی
 فرسند نون زائده در زیر ابو فرستدن مأخوذ در او فاقمق معناسنه نکیم مرور ایتشدردی فرعون
 فاک کسری و عینک فقی و رانک و واک سکونیه و لیدین مصعب نم کسینه نک لقیدر که ملک
 مصر او لمشدر و هر متر اولوب ضلالت اوزره اوله فرعون دیرل الفطنة فاک کسری و طاء
 مهمله نک سکونیه فهم معناسنده در الفطنة فاک فقی و ط نک تخفیفله بمعناها افطانية فاک فقی
 و بانک تخفیفله بمعناها ایضا تقول فطت للشيء فطنة وفطانة وفطانية بن الباب الاول وفطنت
 من باب الراجع المفطنة مبین ضمی و طانک فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه
 و تشدیدله فوت اولان نسبه به نام اولمق الفن فاک فقی و نونک تشدیدله نوع معناسنده در الفنون
 فتنه فتنه جمعی انواع معناسنه و فن سورمه که دخی دیرل فنون فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه فتنه
 فقی و نونک کسری و مدیه اسالیب معناسنده در و اسالیب اجناس کلکاته و طرق کلامه دخی دیرل
 و افانین اغاج بودقلری معناسنده کلو رافانک جمیدر و افان فتنه جمیدر علی ماسیحی المتقن
 مین ضمی و نون اولک کسری و تشدیدله ذوفون معناسنده در الافنان همزه نک و تانک کسریله
 برکسینه حدیثنده یا خطبه سنده اجناس کلام و طرق مختلفه براد اتمک بقا فتنه ر جل فی حدیثه
 او فی خطبه اذاجه بالا فانین وه مثل الاستقاق و اشتقاق صاعده و صوله کلامی سوق اتمکدر
 الفتن فتنه اغاج بوداغی الافنان همزه نک فتنه جمعی اغاج بوداقلری معناسنه الغناء
 فاک فقی و نونک تشدیدلی و الفک مدیه شول غجدر که متعدد بوداقلری اوله لغنوا فاک فقی
 و نونک سکونی و الفک مدیه بمعناها علی غیر القیاس التفتین علی وزن التکریم رتسنه بی فاشدر مق
 فخلیط معناسنه یقال ثوب فیہ تفتین ادا کان فیہ طرامیق لبست من جنسه الفتن مینک کسری و فاک
 فتنه شول کسینه در که اندن عجایب نسل صادر اوله یقال جل من ای بانی بالعجایب الفتنه مینک
 کسری و فاک کذلک فتنه مؤثی به لامر اتمقنه الغدان فاک فقی و نونک تشدیدله حار و حشی که
 سکر در کن انواع مختلفه اوزره ککرده فلان فاک ضمی و لامک تخفیفله محدث عنه اولان کسینه نک
 اسمندن کاتب در غالب بودر کم اسم خاصدن عبارت اوله یاقل فاک ضمی و لامک ضم اوزره
 بناسیله ندابه مخصوصدر اخرنده الفک و نونک حدقی علی وجه الترخیم دکلدر و اگر علی وجه الترخیم
 اولیدی یا فلادیرل دی القله و تانک غیرنده دخی کلسد ضرورت شعردن او تری و فلان انسانک
 غیر ندن کایت اولدوقده الف لامه استعمال اولنور عامه نسخ صحاحده واقع اولان ترتیب بودر لکن

فلان
قین

مقتضای ترتیب حرف و تهنیتی بوایدی که فلان فن دن مقدم اوله الفیلکون فانک ولامک فقی ویا ناک
ماینده سکو نیله حصیرایتی که اکاردی دخی دیرلر و بونک وزنی فعلولدر الفینات فانک فقی ویا ناک
سکو نیله ساعات معناسنه الفینه فانک فقی ویا ناک سکو نیله واحدی ساعت معناسنه و حین معناسنه
دخی کلور بقال لقیته الفینه بعد الفینه ای الحین بعد الحین اگر دیرلر سالف لایمی حذف ایدوب لقیته
فینه برین تنکیم عر بلر لقیته الندری و فی بدری دیرلر و ندری کونلر اسنده دیمکدر بین الایام معناسنه
الفینان فانک فقی ویا ناک سکو نیله صاچی خوب اولوب اوزون اولان کسنه بقال رجل فینان اذا کان
حسن الشمر طویله و هو فعلان (فصل القاف) الثبوت صحتله کتمک تقول قین فی الارض قبونا
من الباب الثانی اذا ذهب حار قبان قافک ویا ناک تشدیدله شول ابقاری چوق بوجکدر که لسان
فارسیده خرکش دیرلر بس بعضلر بومال وزنی اوزره دریدی لکن وجه فعلان وزنی اوزره اولمقدر
تنکیم باب باده مرور اغشدر القبان قافک فقی ویا ناک تشدیدله ترازو قیطاس معناسنه معریدر
قبان امین معناسنه دخی کلور یه مال فلان قبان علی فلان ای امین علیه الاقینان همزه نک ویا ناک
کسر یله دبوشلرک تقبض معناسنه بقال اقبان اذا تقبض مثل اکبان القنانه قافک فقی ویا ناک
تخفیفله طعایم ازیمل بقال قنن الرجل یقن قنانه من الباب الخامس اذا صار قلیل العلم القنن
قافک فقی ویا ناک کسری و مد یله کم طعام اولان کسنه و قین کنه به دخی دیرلر قانی ار اولد یغیچون
الغنیه قافک کذلک فقی ویا ناک کسری و مد یله موئی الفحزنه علی وزن الد حرجه برکسنه بی
یره دوشر مک بقال ضربه فقحزنه اذا صرعه الفحزنه فقحزنه ویا ناک ضمیمه کذلک دوشمک
ابن الاعرابی روایتی اوزره بقال ضربه حتی فقحزنه ای حتی وقع ونضرا یندی فحزنه بیوک غصابه
دیرلر القرن قافک فقی ویا ناک سکو نیله صغریک و غیرک بویزنی و قرن بر بلوک صاچه دخی دیرلر
و بوندنر ابوسفیانک روم حقه ذات القرون دیدیکی اصمعی ابتدی قروندن مرادی صاچ بلوکلریدر
زیرا طایفه روم صیقلین اوزادرلر خلق ایچنده آنکله بلنورلر و بوجهندن للرجل قرنان دیرلر
ضغیرتان معناسنه که ابکی بلوک صاچ دیمک اولور ذوالقرنین قافک و نون اولک فقی ویا ناک
سکو نیله اسکندر رومینک لقبدر و منذر بن ماه سباه ذوالقرنین دیرلر باشک ابکی جاننده اورلمش
صیقلری اولد یغیچون و قرن کوچک طاعه دخی دیرلر جبل صغیر معناسنه و قرن بر کره درلکه دخی دیرلر
جلیه من العرق معناسنه بقال حلبنا الفرس قرنا و قرنین ای عرقناه و قرن سکسان یله دخی دیرلر و بعضلر
ابتدی اوتور یله دیرلر و قرن باشد بر اراولنه دخی دیرلر تقول هو علی قرنی ای علی سنی و قرن بر زمان
اهلنه دخی دیرلر و قرن فساطیغه سندن بعضنک فرچنده اولان شیشه دخی دیرلر که دبه اولان
کسنه نک دبه لکی کیدر اصمعی ابتدی شریحه بر قیچ کسنه بر جاریه نک قرنی خصوصنده مرافقه
اولد قلرنده ابتدی اگر قرنی اوتور دینی حینه یه یشور سه عیب دروا اگر یشور سه عیب کلدر
و قرن محفه قبه سنک دبه سه دخی دیرلر و قرن باشک بر جاننده دخی دیرلر بعضلر ابتدی ذوالقرنین
ذوالقرنین دبد کلرینه باعث بودر که قومی خدای تعالی دعوت ابتدکنده باشک ابکی جاننده ضرب
ایتمشدر و قرنان شول میل در که قیونک ابکی جاننده بنا ایدوب اوزرینه ارقری اغاچ وضع ایدرلر
تا که اول اغاچه بکره آصلر و قرن الشمس کون طوغرکن ابتدا ظهور ایدن بر بدر و قرن ابکی
دوه بی براب: جمع ایتمک دخی دیرلر تقول قرنت البعیرین اقرنهما قرنا من الباب الاول اذا جمعتهما فی جبل
واحد و قرن بر سنه بی بر سنه یا و اشد مرغه دخی دیرلر تقول قرنت الشی بالشی اذا وصلته و قرن آت ارد
ایقلربن اولک ابقاری بصدغی یه بصمغه دخی دیرلر و انکل من الباب الاول القرن فقحزنه اوق قبورینه
دیرلر اصمعی ابتدی قرن شول قبوردر که دریدن دیکر زوا و قفک بلکلرینه هوا بر شسون فاسد
اولسون دیو بر جانین رارل بعده اول یارلن بری دیکرلر و قرن کذلک قیچ و اوقه دخی دیرلر و قرن

قین

قین

قرن

قرن

شول ایبه دخی دیرل که آنکله ایکی دوه بی بری برینه چترل و ابن السکبت ایندی قرن شول دوه در که
آخر دوه به مقرون اوله براییه بغلماغله و قرن بر موضعک دخی اسمیدر که اول اهل نجدک میقاتیدر
واویس القرنیه اوایس القرنی دبدکار نه باعث بود و قرن مصدر دخی کلور مقرون الحاجین دن جاتیق
قائلو اولقی معناسنه القرن قافک کسری و رانک سکونیه شجاعنده مثلاً اولان کسنه القرنه قافک
ضمی و رانک سکونیه هر نسنه در که بر نسنه دن سیور لوب چقمش اوله یقال قرن الجبل و قرن النصل
و قرن الرحم لاحدی شعبید انقرین علی وزن التکریم اسیرلی ایبه دیزمک تقول قرن الاساری
فی الجبل شد دلکرة قال الله تعالی مقربین فی الاصفاد القران قافک کسریله جمله عمره مک ماینن جمع
ایمک تقول قرن بین الحج والعمرة قرانا و قران شول ایبه دخی دیرل که ایکی دوه بی آنده جمع ایدرل
و قران مصاحب اولمغه دخی برل تقول فارته قرانا اذا صاحبته و قران الکوا کب دخی بوندرد و قران
ایکی خرمانک اکله ماینن جمع ایمکه دخی دیرل و قران شول او قلره دخی دیرل که بر کسنه مک ایشی
اوله و قران اوق آشنه ده ایکی اوقی بری برینه قریب آتغه دخی دیرل یقال للقوم اذا تاضلوا اذکروا
القران ای والوا بین ۴۴۰ بین ۴۴۰ یعنی هر ایکی اوقت اراسن اولشدرلک الافران همزه مک کسریله کوندرد
او جن فاند رمق او کنده اولان کسنه به دکسون دیو و اقران چبان دشلا کیچون باش و بر مکه دخی
دیرل یقال قرن الرمل اذا حان ان یفقاء و اقران طمرده قان جوق اولمغه دخی دیرل الاستقران
همزه مک و تانک کسریله بمعناه یقال قرن الدم فی العرق و استقرن اذا کثر و اقران بر نسنه به طاقه
کتور مکه دخی دیرل یقال قرن له و قوی علیه قال الله تعالی و ما کاله مقربین ای طابقین المقرن میمک
ضمی و رانک کسریله شول کسنه به دخی دیرل که کاکینی و نارله سی و قیونی و صغری غلبه قله و آنک
معنی و ظهیری اوله یا خود دوه سن سوار رکن آتی سور و ب تدارک ایدر کسنه سی اولیه ابن السکبت
روای اوزره القرن قافک فقی و رانک کسری و مدیله مصاحب القرنیان وزن مزبور اوزره
ابو بکرله طلحه دن عبارتدر زرا طلحه مک برادی عثمان بن عید الله مزبور لی بر باغده جمع ایتمدی
اکابنه قرینین دبدلر و قرین نفسه دخی دیرل علی ماسیحی القرنیه قافک فقی و رانک کسری و مدیله
بر کسنه مک زوجه سی منه قولهم اذا جازینه قرینه فهرها یعنی زوجه سی اکاسر کشلک اینسه اول آنکله
مقارمه طاقت کور و بانی مغلوبه ایدنور القرن قافک فقی و بابک کسریله چی و قرانی شول اوله دخی
دیرل که بری برینه قرشوا و قرینه نفس معناسنه ده کلور افرون قافک فقی و رانک ضمی و مدیله کذلک
نفس معناسنه در القرویه قافک فقی و رانک ضمی و مدیله کذلک نفس معناسنه یقال اسمحت قرویه و قرینه
و قرونه و قرینه ای ذلت نفسه و تابعته علی الامر و قرون شول ناقه به دخی دیرل که صاغداغی زمانده
ایکی محله بی بر قله و محله سود صاغد قری قلبه دیرل و قرون شول طواره دخی دیرل که تیردر لیه و قرون شول
طواره دخی دیرل که اردایقرن اوله ابقاری بصدغی بره وضع ایده و قرون شول ناقه به دخی دیرل که ایکی
دیزین چو کدیکی چینده بری برینه قریب ایده اصمعی روایتی اوزره و قرون شول ناقه به دخی دیرل که آنک
ایکی ایلروده اولان مملری کزوده اولان مملر نه قریب اوله و قرون شول کسنه به دخی دیرل که خرما
برکن ایکی خرما بی بردنینه و فی المثل ابرما و قرونا و برم شول کسنه در که زیاده بخاندن قارابونه
داخل اولیه یعنی بومرته بخل ایله خرما بی ایکیشیرمک مناسب دکل قارون علی وزن الکافور
بر جلتک اسمیدر که غناده آنکله مثل ضرب اولنور و بولای نصر قدر بحمه دن و تعریفدن اوتری
القارون علی الوزن المزبور و ج دبدکاری دارود که اکالسان ترکیده اکبر دیرل القرویه
قافک فقی و رانک سکونی و نونک ضمیله شول اوندک که پیراغی بوزدر خند فوق پیرا غنه بکرر قوم
نهایت بولادغی برلده پترو و بوزن اوزره کلام عربده اسم کل مشدر الارتفاع و عرقوه و عنصوه
و شندوه کلشدر و عرقوه بیون دینده اولان ککو بر جلتک مکینه دیرل و عرقوه قوغه اغرنده

قطن

اولان ناخچه دیرلر و عنصوه باشیده متفرق اولان قیلردر که بر بانی قالمش اوله و شندوه به
 لته دیرلر لم اندی معناسنه القرنوی قافک و نونک فقی و رانک سکونی و بانک تشدیدیه
 شول دره ذکر اولسان اوله دباغت اولنه المقرنی میک ضمی و قافک فقی و رانک سکونی
 و الفک قصر یله بمعناه بقال سقاء قرنوی و مقرنی اذا کان مدبوغا بالقرنوة الاقسینان همزه نک
 و سینک کسریله برکسنه پیر اولوب عاجز اولمی یقال اقسان الرجل اقسانا اذا کبر و عیبی القسانة
قافک ضمی و سینک فقی و نونک کسری و بانک تخفیفله برسنه برک اولمی یقال اقسان العود و غیره
 اذا اشتد و کیمجه قرا کو اولغه دخی دیرلر یقال اقسان اللیل اذا اشتد ظلامه القطون ضمیمه
 بریده مقیم اولمی یقال قطن بالمكان من الباب الاول اذا اقام به و وطنه القاطن طانک کسریله مقیم
 اولان کسنه القطان قافک ضمی و طانک تشدیدیه جعی القاسطنه طانک کسریله کذلک جعی
القطین قافک فقی و طانک کسری و مدیه کذلک جعی غاز بله غزی و غاز بله غزیب کی و غارب
 از افده اولان دوه له دیرلر که اخشام بناعنه کلیه بوز کراولسان جوهر ینک و صاحب قاموسک
 روایتدر لکن قاطنه طانک جعی اولمی محمل تأملدر براحتملدر که مفرد مژنه اولوب جماعته
صفت واقع اوله قافله کی مثلا و قطین خدمه و اتباعه دخی دیرلر القطینة قافک فقی و طانک
کسریله و مدیه اوده ساکن اولان خدمتکار رومتعلق یقال جاء القوم بقطیتهم القطان قافک کسری
و طانک تخفیفله محقه اغاجی القطن فقی بنه ابکی و رکک اره سی و ورک راه مهمله نک کسریله
 اولمی باشه دیرلر و قطن طافوشک قورغی بندی یکی ردر قطن و زن زبور اورزه ینی اسده
منسوب رطافک اسمیدر القطنة قافک کسری و طانک سکونیه طوارک شکنیه سیله اولان
شیردان که اکالسان فارسیده هزار تو و عامه عرب زمانه دیرلر رانک ضمیمه القطنة قافک فقی
و طانک کسریله مضاهاتل المدة و المعدة لکن کسر طاحسن در قطنة قافک ضمی و طانک
سکونیه بر جک اسمیدر که اول ثابت قطنه العنکی درو استاء معارف دفع الناس ایچون القه اضافت
اولور رخان مفرد بن اولسه لکیم قبس قغه وز ید بطه و سعی کدر ز دیرلر القطن قافک ضمی
و طانک سکونیه بنه که معروف در القطنة قافک ضمی و طانک سکونیه کذلک و احدی پار بنه
معناسنه و طانک ضمی دخی جائز در عسرله عسرکی القطنة قافک کسری و طانک سکونی و بانک
تشدیدیه بله حیوان قمنیدن اولنه اطلاق اولور مرجک بوکر لجه کی القطانی قافک فقی و طانک
تخفیفله و بانک تشدیدیه جعی القطین بانک فقی و قافک سکونی و طانک کسری و مدیه بناتاندن
شول قسنه در که اوله ساقی اولیه تقای تکمی کی مثلا القطینة بانک فقی و قافک سکونی و طانک
کذلک کسری و مدیه واحدی القطون بانک فقی و قافک سکونی و طانک ضمی و مدیه اهل مصر
لغی اورزه خزینة معناسنه القطون قافک فقی و بانک سکونیه و طانک ضمی و مدیه اهل شام افقی
اورزه کذلک خزینة معناسنه القطین علی وزن الکرم باغ چو خک بشروب پرا قلمسی یقال
قطن الکرم تقطینا اذا بذرت زه هاته وزمعه راه معجه و عین مهمله ایله پرا خک ابتدا بلور وب اجلمی
فقی قافک ضمی و عینک فقی و بانک سکونیه نی اسدن بر جماعتک اسمیدر القیون قافک فقی
و بانک سکونی و عینک ضمی و مدیه بناتاندن بر جنس اولک اسمیدر القطنة قافک فقی و فانک کسری
و مدیه شول قوبدر که اکسه سندن بوغز لبل الفن قافک فقی و فانک سکونیه اکته دن بوغز لمی
تقول قطن افضا من الباب الثانی اذا دخض من قفا هاو بومنی هنه درفقنه قیونک باشن کسوب
گوده سندن ایرینه دخی دیرلر تکیم اراهیم تخفینک حد بنه تک القطینة لاباس بها واقع اولشدن
قیونک باغن کسوب ایرمق خصوصه نده و بعض ایندی فقی بنه تک آخرته اولان نون زاید در
ز بر ایونک اصلی قطنه دریاء مشده ایله کاه اولور قفا دیمک مخلنده فقی دیرلر نون مشده ایله و کاه

قطن

اولور ققان دیرلر شداد و زنی اوزده و فی قول عمر رضی الله عنه انی استعمل الرجل الفاجر لاستعین
بقوته ثم اكون على قفانه یعنی علی قضاہ ای علی شمع امره والذون رائدة وابوعبیده اشدی بومیرز
معنسانه اولان ققانک معریبدر القمن فختنبله لایق معنسانه در یقال انت قن ان تفعل كذلك
ای خلیق وجد بر یوتنبه وجمع و تأیث اولنماز واکرمی مکسور انیسک تنبه وجمع و تأیث اولنور
القمن قافک فقی و میمک کسری و مدبله كذلك لایق معنسانه در المقمنه میمک فختنبله لایق اولاجق
محل یقال هذا الامر مقمنه لذلك ای مخلقه له و مجردة له التقمن فختنبله و میمک ضمی و تشدید به
موافقت طلب ایتک تقول تقمن فی هذا الامر موافقتک ای توخبتک القمن قافک کسری و نونک
تشدید به قول عبد معنسانه قن کندی و ابوی بملوک اولسه بونده تنبه و جمع و تأیث برابر اولوروگاه
اولور عبید اقنان دیرلر الاقنان همزه نک فختنبله جمع جعی جائز اولدیجی نقد برجه الاقنه
همزه نک فقی و قافک کسریله كذلك جعی القمن قافک ضمی و نونک تشدید به کولک بکی القنان
قافک كذلك ضمی و نون اولک تخفیف به كذلك کولک بکی یقال قن القميص وقنانه لکمه وقن
کذلك قولتی زیاده بر امر راجحه بغلغه دخی دیرلر القنه قافک کسریله یفدن بوکن ایتک بر قانت دیرلر
القمن قافک کسری و نونک فختنبله جعی ذکر اولنان ایتک قاتلری معنسانه و قنه قصی دید کاری
فسنه در که ادویه فمندن که لسان فارسیده آکا برزد دیرلر القنه قافک ضمی طافک بوفریضی
قله کبیر روزنا و معنی القنان قافک کسری و نونک تخفیف به جعی برمه ایله برام کی و برمه چوسلمکه
دیرلر القمن قافک ضمی و نون اولک فختنبله كذلك جعی القنان قافک ضمی و نونک تشدید به كذلك
جعی الاقنان همزه نک و نونک کسریله بیان یکپسی طافله سنه چقمق یقال قن اولعل اذا انتصب
على القلة القنان قافک فقی و نونک تخفیف به بر طافک علیدر که بنی اسده منسوبدر القمن قافک
کسری و مابینه نونک سکونیه بر فاره لیدن بر نوع فاره و قنن كذلك دایسه دیرلر هادی معنسانه
و قنن کار بر احوالنی یلویب صو خصوصه عالم اولان کسسه القنان قاف اولک ضمی و ثانیث کسریله
کذلك صواحوالنی و صوبوللرینک حالنی یلن کسسه القنان قاف اولک فقی و تأیث کسریله
جعی صوبولنی یلن کسسه لرمعنسانه القینه قافک کسری و نون اولک کسری و مدی و تشدید به
بشراب قودقاری قاب مطلقا جوهرینک و صاحب قاموسک ظاهر کلامندن فهم اولنان اطلاقدر
اکرجه صاحب صراج شبهه تخصیص ایشدر القوانین قافک فقی و نون اولک کسری و مدیله
اصول معنسانه القان علی وزن الکافور و احدى اصل معنسانه و بوعربی دکلدر القین قافک
فقی و بانک سکونیه د مورجی حداد معنسانه القیون ضمتنبه جعی و ابن السکبت ایتدی د مورجی
اولان کسسه جعند ماکان قینا و لقد قان بقین قینشاد برل یعنی قین د مورجیه و د مورجیلک ایتکه
اطلاق اولنور و قین د مورجی اصلاح ایتکه دخی دیرلر یقال قن عتاک هذا صد القین و قنث الشی
اقینه قینا اذا لمتنه و اصلجه فی المثل اذا سمعت بسرری القین فانه معصع یعنی قان دعوی و جنک
کیچم کیدرم دیدیکن ایشمک ایتامه که اول انده صبا حلو د مورجی حلو من اد سعید القین دیمکه
مورجیه د مورجیدرو بو مثل کذب و باطل خصوص سنه ضرب اولنور یقال دهنر بن وسعد القین
و دهنر بن دویه رود دن مأخوذ د روده پدر و دلسان فارسیده قریه به الوداع دیک اولور یعنی
ذکر اولنان د مورجی کساد اولدقه ترک دیار ایتک خبرلر سو یلیوب بعده وقوعه کتور مدکده
مثل ضرب اولنور و قین قوله دخی دیرلر عبد معنسانه بنات قین بانک و قافک فقی و بانک سکونیه
بر موضعک ایتدی که عبدالمک بن مروان زمانده انده محارب اولمشدر بلقین بانک فقی و لامک
سکونی و قافک کسری و مدیله بنی اسد قیلله سندن اولان بنی القین دن ترخیم اولمشدر ترخیم بلحرث
و بلجیم کله لرنده ترخیم اولمشدر القنی قافک فقی و آخرنده بانک تشدید به بنو القینه منسوب اولان

قن

قین

کسسه مزبور نسبتی به وجه اوزره ایدرل بلغنی دیمزل القبان قافک فقی ویاک سکونی و تون
 اخیرک کسریله دوه نك الزنده اولان بوتغی بر الاقتیان همزه نك و تالک کسریله اوت بتوب که دل
 اولق بقار اقاتر التبت اقبانا ادا حسن و قانت الروضة اذا اخذت رخر فها یعنی مزین اولسه القبنة
 میمک ضمی و قافک کسری و تشدید یله ماشطه که کلنری تریین ایدر معنای سابقدن مأخوذ در التقیین
 علی وزن التکریم تریین نقول قینت الماشطة العروس نقینا اذاز بنتها وانما سمیت بذلك لانها تریین
 النساء شهت بالامه لانها تصلح لیت و تریینه کد فی نسخ الصحاح و لا یجنی انه لا یحتاج الیه بعد قوله ومنه
 قبل الماشطة مقبنة لان یقال انه توطئة لک له شهت بالامه لکن فی الکلام فی ان اطلاق القبنة
 علی الجارية اذا کان لتریینها البت یکون مدار التسمیة معنی التریین ایضا التقیین فحتمله ویاک ضمی
 و تشدید یله تریین معنایه یقال تقینت هی اذا تریینت القبنة قافک فقی ویاک سکونیله جاریه امه
 معنایه کک مغنیه اولسون کرک اولما سون القبان قافک کسریله جمعی وقین مذکری عبد معنایه
 ابو عمرو و رواجی اوزره علی مامر که مزبور ایدر هر عبده عرب طایفه سی قین وهرامه به قینه دیرل
 و ناسدن بعضی قینه بی مغنیه به مخصوص ظن ایشلر در اوله دکلر دبدی و الله اعلم (فصل الکاف)
 الکن کافک فقی وباء موحد نك سکونیله شول دیرلر که قوغه نك طوداغنه بوکوب پرواز ایدرلر
 نقول منه کینت الدلو اکنه من الباب الثانی اذا کففت حول شقتها و کف برنسنه نك پروازن دیکمه که
 دیرلر و کین عدول انکه دخی دیرلر نقول کینت عن الشی اذا عدلت و کین برنسنه بی غائب قلغه دخی
 دیرلر پس کین خین کی اولور و زنا و معنی زرا خین خاء معجمه یله برنسنه نك کارن دیکمه که
 و برنسنه بی غائب قلغه دیرلر و کین بره یا شمه دخی دیرلر یقال کین الظلم اذا ظلم بالارض ای لصق
 و ظلم دوه قوشنک ارکنه دیرلر الکن فحتمله سمرک یقال کین فلان من الباب الرابع اذا مین
 الکنه ضتمته و نونک تشدید یله بخیل اولوب منقبض اولان کسسه الا کشتان همزه نك ویاک کسریله
 منقبض اولق یقال اکیان الشی اذا انقبض المکبون میمک فقی ویاک ضمی و مد یله الی علدن برک
 اولوب غلیظ اولان کسسه یقال رجل مکبون الاصابع کایقال شئ الاصابع و شئ شئ الیه و ثامثله الیه
 الی برک و اب غلیظ اولان کسسه و مکبون کبان مرضی عارض اولان دوه مه دخی دیرلر علی ماسجی
 الکبان کافن ضمی ویاک تخفیف یله برمرضدر که دوه به عارض اولوب یقال بعیر مکبون الکبان
 کافک فقی و تالک دخی فقی و تشدید یله شول معروف نسنه در که آتوک ایلکندن بیر طوقرلر و کاه
 اولور بصرورة الفی حذیف ایدرلر الکن فحتمله کیر و سخم معنایه و تون اثریدر که اولورده اولور
 و دوه نك طوداغی اوت بته دن کیرمه که دخی دیرلر یقال کنت جهافل البعیر من اصکل العشب
 من الباب الرابع اذ لرق به اثر حضرتیه الکن کافک فقی و تالک کسریله شول فریه در که کیرلر و اب
 یلسنک اوله یقال سقاء کین اذ انزلج به الدرن و تلزج زاله و جمیع یلسنک اولق و درق داله و راه
 هیلنله کیر معنایه در الکن کافک کسری و دالک سکونیله شول برزد که محفه ده فسا طافه فقی
 اقی کندی نفسی ایچونه دوشر الکیدون کافک ضمی و دالک ضمی و مد یله جمعی و کدن و کدن و کدن
 هوان مالنده شول نسنه در که ایچنده بعضی نسنه دو کرل الکنه کافک کسری و دالک سکونیله
 شخم و لحمه دیرلر یقال لرجلی انه لحسن الکنه و یقال بعیر دو کدنه الکیدن کافک فقی و دالک
 کسریله شخم و لحم صاحبی اولان کسسه الکنه علی وزن المزبور معنی یقال رجل کدن و امرأه
 کدنه اذا کان ذات لحم و شخم الکیدون کافک و دالک فقی و ما یبده و لوک سکونیله سمر اولان
 بار کیر که کاه اولور یلد اولان کسسه اکاشیه اولنور الکنه کافک فقی و کدنه فقی و کدنه معنایه
 الکیدون کافک کسری و دالک فقی و و اوک سکونیله فرجون و ذی اوزره خرده طبر فخر که
 اوزرینه ریت یاغی جو کندیسن دوکوب اکلده زهری آچوب بالا و برلر الکران کافک کسریله

مکین

کین

کدن

کرن

عود که سار قسمیدن مغنی دبدکاری آلت لهودر کرچه ز محشری مقدمه سنده قیوز در دیمشدر ریس
صاحب صراحی عودر بابله تعبیری مناسب اولماز زرار باب مشهور بودر که کما نجه به دیور
و بعضی کران صنیح در دیمشدر و صنیح بر معروف ساز در که لسان ترکیده جنک دیدیلر الکرزن
کافک وزانک کسریله و مایینده رانک سکونیه بالته فاس معناسنه الکرزین کافک کسری وزانک
کسری و مدیله بمناه پس بونلر کرزم و کرزیم کی اولور و رونا و معنی و بوفرار و ابیدر الکفن کافک
فنی و فانک سکونیه بونک اگر مک غزل صوف معناسنه بقال کفن بکفن من الباب الاول استغنه
کافک ضمی و فانک سکونیه رانا جک اسمیدر الکفن فحینه معروف در انتکفن علی وزن
التکریم مینه کفن صرمق نقول کنت المیت تکفینا الکمون ضمیله کبر لکم بقال کن کونا من الباب
الاول اذا اختی الکمین کافک فنی و ممیک کسری و مدیله بصوکه حریده ایدر لذر کراولسان
معادن مأخوذ در الکمون کافک فنی و ممیک ضمی و مدیله شول ناقه در که بونکی اولدغن کرلیه
یعنی بونکی اولان ناقه کی قویرغن فالدرمه الکنن میم اولک ضمی و ثانینک فحینه کر او اولان
نسبه بقال حزن مکمن فی القلب ای مختف الکمون کافک فنی و ممیک ضمی و تشدیدله معروف
اولان فیم در که لسان ترکیده اکمنون دیرر الکن کافک کسری و فونک تشدیدله برده سزه معناسنه
الاکان همزه مک فحینه جعی قال الله تعالی وجعل لکم من الجبال اکنه الاکنه همزه مک فنی و کافک
کسریله برده لمعناسنه قال الله تعالی وجعلنا علی قلوبهم اکنه الکنان کافک کسریله اکنه مک واحدی
برده معناسنه الکن کافک فنی و فونک تشدیدله برنسنه بی صاقوب کبر لکم نقول کنت الشیء
من الباب الاول اذا ستره و صسته من الشمس الاکان همزه مک کسریله برنسنه بی نفسنده کبر لکم
نقول اکنته فی نفسی اذا سررت و ابوزید ابندی کن و اکان بر معنایه در کرک بریده کبر لکم معناسنه
اولسون کرک نفسنده کبر لکم معناسنه اولسون نقول کنت العلم و اکنته فهو مکنون و مکنون
و مکن و کنت الحاربه و اکنته فهی مکنونه و مکنه الکنه کافک ضمیله قیو اوزرنده بنا اولان
سایه بان الکنات کافک ضمیله کذلک جعی قبول اوزرنده اولان سایه بانر معناسنه بنوکنه کافک
ضمی و فونک تشدیدله هرب طائفه سندن بر قومک اسمیدر الکنه کافک فحینه برکسنه مک او غلک
عوزتی زوجه لابن معناسنه الکتابین کافک فنی و بانک کسریله جعی کوبا که کذبه مک جعبدر
قال الزرقان ابغض کائنی الی القبة الطلعة و قبه همزه وزنی اوزره باشن ایچر و چکسی جوق
اولان کسنه و طلعه وزن مزبور اوزره باشن طشره محقر مسی جوق اولان کسنه الکنه کافک
فنی و فونک اولک تخفیفله اوق قود قری طرف کانه وزن مزبور اوزره برقبه مک باباسی ایدر که
اول کانه بن حزمه در که حد اعلا لری مضر در و شو کانه کذلک تغلب بن وائل دن برجاهندر که
انلر شوکب در که انلر قریش تغلب ذیرل الاکتان همزه مک و نانک کسریله کبر لکم استار
معناسنه الاستکان همزه مک و نانک کسریله بمعناه یقال اکتن الرجل و استکن اذا استتر المستکنة
ممیک ضمی و کافک کسریله کین حقد معناسنه الکانون علی وزن الکافور آنش بقاجق بر الکلونه
علی وزن المزمع معناسنه و جالذن ثقیل اولان کسنه به دخی کانون در بر کانون الاول علی الوزن المزبور
و کانون الثانی علی الوزن المزبور ایضا قلب شده ایکی آب اسمیدر روم لغنی اوزره الکون کافک فنی
ولول سکونیه اولوق و کون کفیل اولوق معناسنه دخی کاور علی ماسیحی و کون حالت معناسنه دخی کلور
الاکوان همزه مک فحینه جعی در کان کافک فنی و مدیله و فونک فغ اوزره بناسله فعل ماضی در
اگرانی مجرد زماندن عبارت قیلر سک خبره محتاج اولور نقول کان زید عالم از بر مجرد زمانه دلالتله کلام
قام اولسوا و اگرانی رحذک و قوعدن عبارت قیلر سک خبردن مسنه فی اولور نقول کان الامر
و انا امر فیه کان ای مخلق و کاه اولور کان تأکید ایچون زیده اولور کقولک کان زید

کفن

کن

کن

کون

منطلقا ومعناه زيد منطلق قال الله تعالى وكان الله غفو راحبا وتقول كشتك وكننت اباك
كما تقول طختك زيد او طنتك زيد اياك تضع المنفصل في موضع المصل في الكتابة عن الاسم
والخير لانهما منفصلان في الاصل لانهما مبتداء وخبر الكينونة كافك فتحي وبالك سكوني
ونونك ضمي ومبدله كذلك اولق معانسه تقول كان كونا وكينونة شبهوه بالجدودة والطيرورة من ذوات
البهاء ولم يجي من الواو على هذا الا حرف كينونة وهي عوذة ودعومة وقيدودة وحيدودة معاه
مهملة الاله دونك معانسه وطيروره او جقي معانسه وهي عوذة استفراغ ايتك معانسه ودعومة دائم
اولق معانسه وقيدوده يدك معانسه در وكينونه اصلنده كينونة ابدى بانك تشديده بس ياك
برن حذف ابتديل تنكيم هين ومين وميت كله زنده حذف اولندي واكراصلي كينونة اولوب تخفيف
اولنمش اولسه كينونة ديتك لازم اولوردي واما حيدودة اصلنده فاوله ابدى عينك فتحيله
تسكين اولنوب حيدودة يتلدي لميك بانك فتحي وكافك ضميلة اصلي يكون ابدى وقتا لم داخل اولدي
آخرن مجزوم ايتكله ساكنين جمع اولد يفتحين واوحذف اولندي واستعمال كثير اولنابغين نون
دخني حذف اولندي تخفيفه بس حسان نون تحريك اولنسه اثبات اولنوب لم يكن جل دبرل ووناس
حركات الاله دخني حذف جاي زوردي يعني لم يكن الحاجات ديتك جاي زوردي لا يكون شغل اسناده
استعمال اولنور تقول حاوي لا يكون زيدا على معنى لا يكون الا في زيد التكوين على وزن التكريم
برنسنه في احداث تلك التكون فتحتهله وواوك ضمي وتشديده برنسنه حاشا لقي اثباته كافك
كسريله كفل اولق تقول كنت على فلان اكون كونا اذا تكفت به الاثبات همزتك وتاك كسريله
كذلك تغيل ولقي تقول ا كنت به اثباتا مع الكبان كافك كسري وبالك تخفيفه عجم طائفة سنه
منسوب بر كالك اسميدر الاستكانة همزة بك وتاك كسريله خضوع وخشع بك المكاة ممك فتحيله
مرتب ومغزله معانسه در ومكاة مكان معانسه دخني كلور قال الله تعالى ولو نشاء لمسخناهم على
مكائهم المكان ممك فتحيله موضع معانسه در التمكن فتحتهله وكافك ضمي وتشديده بربرده
مكان طومقي فقاكه مكان لفظتك استعمل كثر اوزره اولديسه ميم جروف اصلنده دن توهم اولوب
تمكن ديديلر تنكيم مسكيندن تمسكن ديديلر فقير اولدي معانسه الكنتي كافك ضمي ونونك سكوني
واخرنده بانك تشديده بير اولنان كسه كويا كه كت في شباني كذا قوله منسوبدر الكاهن هانك
كسريله غائبين خبر ورجي كسء كه معروفر الدهان كافك ضمي وهانك تشديده ججي
غائبين خبر ورجي معانسه الكهية فتحتهله كنلك ججي الكهية كافك كسريله غائبين خبر
ويمكن تقليد تلك تقول كهين كهانة من الباب الاول مثل كتب يكتب كتابة اذا مكهن الكهانة
كافك فتحيله كاهن اولقي يعني غائبين خبر ورجي كهين كهانة من الباب الجاس الكاهنان
هانك كسريله ابكي قبيله لك اسميدر الكين كافك فتحي وبالك سكونيله براءت باره سيدر كه نسلطانله
صنك فرجك را حليمده اولور بر مثالنده الليون ضمتهله ججي ذكر اولنان اب باره لري معانسه
الكينة كافك كسري ومبدله بامر حانت يقال باب بلب بكية سوء اي بحالة سوء كائن كاهك
وهمزك فتحي وبالك كسري وتشديده ونونك سكوني اوزره بناسيله كم معانسه در حبرده
ولستفهامده كه نيجه نيجه ديتك اولور و بوند ابكي لغت وارد بري ذكر اولنان ويري دخني كاي در
كاهن ووزي اوزره ابي بن كمب زرين حبشه ابتد كاي تعد سورة الاحزاب يعني سورة احيمزله
نيجه بر عدايدر سن وخبر اولفده كاي في جل في رأيت دهر سن وبصودك معاني كثير الاله
اولور بس بكري في كاي دن صكره من كاي الاله مجرور ايدر في كاي دن صكره من ادخل ايتك
كايك ما بعدن منصوب اتمدهن كاهن احسندر (فصل في اللام) للسن فتحتهله اسم جنس در صود
معانسه الابان همزة بك فتحيله ججي سوزر معانسه وان كذا بك صدق موافق اولجه دن

كهين

كبن

لبن

حاصل اولان بیون اعر بسته دخی دیرل یقال لیلن الرجل من الباب الرابع ولین قیونک سودی
 چوق اولقی معناسنه ده کلور یقال لیلن الشاة لیلن اذا غزت اللبنة لامک فقی وبانک کسریله سودی
 چوق اولان طوار یقال نافقه لبنة ای غزيرة اللبون لامک فقی وبانک ضمی ومدیله سودی اولان
 طوار کرک قیون کرک صغر کرک سودی چوق اولسون کرک ار اولسون اللین لامک ضمی وبانک
 سکونیه جمعی سودی طوار زره معناسنه اللین لامک کسری وبانک سکونیه کذلک جمعی یونس
 رواتی اوزر یقال کم لیلن غمک ولین غمک ای دوات الدر منها وچان سودی چوق معناسن مراد
 اید نسلر لبون دیمزل لبنة دیرل تنکیم مرور ایلدی وکسانی ایندی مسموع اولان کم لیلن غمک در
 لامک فقی وبانک کسریله ای کم رسل غمک ورسلی رانک کسری وسینک سکونیه برسنه نک برارنه
 دیرل ابن اللبون لامک فقی وبانک ضمی ومدیله شول دوه یاور سیدر که اینکی یاشن تمام ایدوب اوچینی
 باشنه کیرمش اوله بنت اللبون وزن مزبور اوزره مؤثی ووزره ابن لبون دیدکلی ای سی غیری
 واندطو غروب سود کور دیکندن اوتزیدر ولبون نکره درالف لامله معرفه قلاب ابن اللبون وبات
 اللبون دیرل اللین لامک فقی وبانک سکونیه سود ایچرمک تقول لبنة البنة من الباب الاول
 والبنة من الباب الثاني اذا سقيته اللبن ولین عصا ایله اورمغه دخی دیرل یقال لبنة بالعصا یلبنه لبنا
 من الباب الثاني اذا ضرب بهما اولبنة ثلث لبات ای ضربت باولبنة بصخرة دخی دیرل چان طاشله اورسه
 اللین بانک کسریله سود ایچری کسینه تقول لبنة فانالین اذا سقيته وتقول نحن ندین جیرانای
 نسقیم اللین ولاین سود صاحبی اولاب کسینه یده دیرل یقال رجل لاین ای ذولین کقولک نامرای
 ذو غیر الالبان همزه نک کسریله قومک سودی چوق اولقی یقال ابن القوم اذا کرمه هم اللین
 والابان نافقه نک سودی کلکه دخی دیرل یقال البنت النافقه اذا نزل لبنها فی ضرعها الملبن میک ضمی
 وبانک کسریله شول نام نافقه در که معناسنه سودی کلش اوله یقال البنت النافقه فهی ملین اللین لامک
 فقی وبانک کسری ومدیله سود ایله بسلن آت الملبون میک فقی وبانک ضمی ومدیله کذلک سودله
 بسلن آت یقال فرس لین ولبون ای ربی باللین مثل علیف من العلف ولبون شول کسینه دخی
 دیرل که آتی سود اوروب سفیه ایش اوله یقال قوم ملونون اذا طهر منهم سفه یصیهم من البان
 الابل ما یصیب اصحاب اللبنه الملبنة میک وبانک فقیله شول اوتدر که آتی وتلامظه قیونک سودی
 چوق اولور الاستلبان همزه نک وبانک کسریله سود طلب ایش یقال جاء فلان یستاین ای یطلب
 لبنا لیلن ای لصیغانه اللبنة لامک فقی وبانک کسریله کریم که آنکله یاو یبارلر اللین لامک فقی
 وبانک کسریله جمعی کله ایله کلم کی اللبنة لامک کسری وبانک سکونیه کذلک کریم معناسنه لغتدر
 ابن السکیت رواتی اوزره اللین لامک کسری وبانک سکونیه کذلک جمعی رواتی ووزره
 لیده ایله لید کی کجه معناسنه ولبنه کو کلک خستکنه دخی دیرل تنکیم لغت جار الله ده اشارت اولمشدر
 و ترجمه مختار صاحبی لبنة کو کلک یقاسیدر دیمشدر سهودر التلین علی وزن التکریم کریم
 کسمک یقال ابن الرجل تلینا اذا اتخذ الملبن میک کسری ولانک سکونی وبانک فقیله کریم قالی
 ولبن سود فاینه دخی دیرل محلب معناسنه التلین فخبته وبانک ضمی وتشدیدیله بریده اکلمک نمک
 معناسنه الملبن میک ضمی وبانک فقی وتشدیدیله فلاج دیدکلی نسه وفلاج فانک وناه فوقانینک
 فقیله بعضی نسخده لغت نیسان بوری اوزره قرانه در دیمش که پستل دیمک اولور جو هری
 ایدرین طن ایدرم که بو مولد اوله اللبان لامک کسریله ایش رضاعه ککیدر ورنه ووهی
 یقال هو اخوه بلبان امه ابن السکیت ایندی هو اخوه بلبن امه دیمز برلین ایچان سوده
 دیرل اللبان لانک فقی وبانک تخفیفله ککو کسده سینه بند طور دخی بدر اللبان لامک ضمی
 وبانک تخفیفله کونان دیدکلی نسه که ایدو بهندر کندر معناسنه وایانه حاجته دخی دیرل لبان

لامك ضميله برطاعتك عليقدر اللبني لامك ضمي و ياتك سكوني والفك قصريله براغا جدر كه آتاك عسل
 كبي لذبسودي اولورو كا اولور انوكاه بخو رايدنور لر يلبن ياتك و ياتك فتحيله برطاعتك اسميدر
 التلجن فتحيله و جبك ضمي و تشديده بر نمته بلمشك اولق تلن ج معناسنه و تلجن بر كسنه نك
 باشي يوب تمام ياك اولمغه دخی دیر لر و تلجن اغاجدن دوكلن پیراقلری جمع ایدوب د و كوب
 چكر دكله قشدر و ب دوه به بدرمك در بقال تلجن القوم اذا اخذوا الورق و د قوه و حلطوه بالنوی
 الابل التلجن علی وزن التكریم خطمی دیمكلمه معروف تسنه نك صوبي قوبي اولسون دیو دوكل
 تقول لجت الخطمی و نحو تلجیا اذا ضربته لثخن التلجن لامك فقی و جبك كسری و مديله اغاجك
 پیراخی دوشون د یو صر صدفه دوشن پیراقلدر التلجن لامك فقی و جبك ضمی و مديله سیرده
 نقل اولان دوه التلجن ضمته سیرده نقل اولق بقال لجت الناقه تلجن لجونا من الباب الاول
 اذا كانت ثقيلة فی السیر التلجن لامك ضمی و جبك فقی و ياتك سكونيله كسومش فضده معناسنه
 صیغه تصغیر اوزره وار داو لشدن ژیا كبی و كبت كبی التلجن لامك فقی و حاء مهمله نك سكونيله
 اعرابه خطا فلق و لحن حسن صوته آواره قلمغه دخی دیر لر بقال لحن فی قرأته من الباب الثالث
 اذا طرب فيها و غردت و غر بدنع قلمغه دیر لر التلجن ضمته جمعی الا لحن همزه نك فتحيله كذلک
 جمعی و فی الحديث اقروا القرآن بلحون العرب الا لحن همزه نك و حاك فتحيله حسن صوتله قرأت
 ایدن كسبه بقال هو لحن الناس اذا كان احسنهم قراءة و غناء و لحن برنسه بی نیت ایدوب اكامل ایتك
 و لحن كلامه خطا ایتك دخی دیر لر بقال لحن فی كلامه اذا اخطأ و لحن بر كسبه به بر سوز سو لمكدر كه
 اولانی فهم اید و غیر لر فهم ایتك بقول لجت الیه من الباب الثالث بضال لحن لحا اذ قلت له قولا
 يفهمه عنك و یخفی علی غیره و لحنه هو عنی دیر سن باب رابعدن لحن اول سوزی سندن فهم الحسه
 و لحن فحوا ی كلامه دخی دیر لر قال الله تعالى و لتعرفهم فی لحن القول ای فی فحوا و معناه اللحن
 لامك فقی و حاك تشديده اعرابه خطا فلیحی كسبه اللحانة وزن مزبور اوزره مبالغة الله خطا
 فلیحی كسبه التلجن علی وزن التكریم خطابه نسبت ایتك تخطئه معناسنه التلجن لامك و حاك فتحيله
 فهم ادرال ایتك بقال لحن لحن من الباب الرابع و فی الحديث لعل احدكم لحن یحجته ای افطن لها
 الا لحن همزه نك كسریله بر كز لوسوزی ا كلمتی بقول الحسنه ایاها الملا حنه مېك ضمی و حاك
 فتحيله كذلک ا كلمتی بقول لاحت الناس فاطنهم التلجن لامك و حاء مجه نك فتحيله قریه بر اوز راجحه ایتك
 بقال لحن السقاء من الباب الرابع اذا لحن الحناء لامك فقی و حاك سكونی و الفك مديله بدر ایتك او
 اولان عورت و منه قولهم امه لحناء و بعضیلا ایتك لحننا شول عورتدر كه ستلی اولیه الا لحن
 همزه نك و حاك فتحيله ستلی اولسین رجل اللدن لاحت فقی و دالك سكونيله ملایم اولان كوبر
 بقال ریح لدن اللدن لامك ضمی و دالك سكونيله جمعی بقال رماح لدن اللدن فتحيله و دالك ضمی
 و تشديده بر د ا كلمك تمك معناسنه بقال لدن علیه اذا تلکاء علیه و تلکوا ا كلمكه دخی دیر لر لدن
 لامك فقی و دالك ضمی و نو نك سكون اوزره بناسیله شول بر در كه اول غایت و نهایت درو بو طرف
 غیر متمكن در عنده مایه سنده درو بو كه حروف جاره دن همین من داخل اولور قال الله تعالى من ادنا
 و مضاف دخی كلور ما بعدن جرایمكلمه و بونده اوج لغت وار در بری لدن علی مامرو بری لدی در
 لامك فقی و الفك قصريله بری دخی لدر لامك فقی و دالك ضمته و كا اولو رلدن كلمه سن عامل
 قلور لر و لكن صلی غنوة كلمه سن منصوب قلمغه مخصوصدر الازن لامك فقی و زالك سكونيله
 شدت و مضایقه الازن لامك فقی و زالك كسریله مضایقه اوزره اولو بتك اولان تسنه نقل
 عبس زن ای ضیق الازن فتحيله خلق قیواوز رنده صوچكمك ایچون جمع اولق رحبشت ایله كه
 مزاجه اولوب صفشیدل و هر خصوصده اولان مزاجه به اطلاق اولنور اللسان لامك كسریله

لجن

لحن

لحن

لحن

لحن

لحن

شول عضو در که تکلم از کله او و رو کاه او و لور لسان کله دن عبارت اولور و بوا اعتبار ابله مؤنث اولور
شول کسه که انی مذکر قلدی جعنده ثلثة السنة دیدی چار له اجره کبی و شول کسه که مؤنث
ملدی ثلث السن دیدی ذراع له اذرع کبی بر افعال و زنی او زر بنه اولنده افعول و زنی او زر
جمع اولمق قباس در کر که مذکر که مؤنث اولسون و لسان شول کسه به دخی دیرلر که بر جاعتک
جانبندن و تکلم اوله و لسان ترار و دبلنه دخی دیرلر بقال لسان المبران اللسن فتحیدله فصاحت
معنائه بقال مسن استامن الباب الرابع اللسن لامک فتحی و سبنک کسریله فصیح اولان کسه اللسن
همزه نث و سبنک فتحیدله بمعناه اللسن لامک ضمی و سبنک سکونی ابله جمعی کلور اللسن لامک فتحی
و سبنک سکونیله بر کسه بی دبللمک نقول اذا تلسننی السنک من الباب الاول اللسون میک فتحی
و لامک سکونیله و سبنک ضمی و مدبله یلانیجی اولان کسه کذاب معنائه اللسن لامک کسری
و سبنک سکونیله لغت معنائه بقال لکل قوم لسن ای لغة بتکلمون بها الملسن میک ضمی و سبنک
فتحی و تشدیدله شول نعلین در که انده نوع طول او لوب لطافت اوله لسان هبثی او زر و ملسن اندامی
اولاب ایاغه دخی دیرلر بقال امرأه ملسنة القدمین اللسن لامک فتحی و عینک سکونیله خیردن ابراق
ایمک اللعنة لامک فتحی و عینک سکونیله اسم در معنای مزبور دن اللعان لامک کسریله جمعی
اللعات فتحیدله کذلک جمعی اللعین لامک فتحی و عینک کسری و مدبله لعن اولنان کسه و لعین
عورته دخی صفت واقع او لور بقال امرأه لعین الملعون میک فتحی و عینک ضمی و مدبله بمعناه
و لعین مسخ اولنه یعنی بر شکلدن بر شکله تبدیل اولنه دخی دیرلر الرجل للعین لامک فتحی و عینک
کسری و مدبله شول نسنه در که اکینک او رته سنده انسان شکلدن دیکر لرتا که وحوشانی کور و ب
او ر که لرملاء عنة میک ضمی و عینک فتحیدله اندا یحشمک اناسنده شرطله لعن ایدشمک مباحله
معنائه اللعان لامک کسریله بمعناها اللعنة میک ضمی و عینک فتحیدله یولک ایشک یری فارعه الطریق
معنائه و خلقک قونق بر بنه دخی ملعنت دیرلر و فی الحدیث نقول الملاء لعن یعنی قونق برلر بن
افشان زماننده نجاستدن صافنک تا که اول منزله زول ایدنلر متأذی اولیه اللعنة لامک ضمی و عینک
فتحیدله شول کسه در که خلقه لعن ایتمه سی چوق اوله اللعنة لامک ضمی و عینک سکونیله شول
کسه در که اکا خلق لعنت ایدم اللغنون لامک و نونک ضمی و عینک معجمه ک سکونیله بیون نهایت
بولدغی یرله چکده مایستنده اولان ات و بواغسو دده لغت در اللغابین لامک فتحی و نونک کسری
و مدبله جمعی لغت فتحیدله نونک فتحی و تشدیدله بر لفظ در که لعنک معنائه در بعض بنی نمیم
قتده و لعنک کله رجا ر اللعن لامک فتحی و قافک سکونیله بر نسنه بی ادراک ایمک فهم معنائه
اللغابین لامک فتحی و نونک کسری و یانک تخفیفله کذلک فهم معنائه نقول لغت الکلام من الباب الرابع
اذا فهمته التلقن فتحیدله و قافک ضمی و تشدیدله بر نسنه بی تنقین طریقه فهم ایمک نقول تلغنت
الکلام اذا اخذته لقابیه التلقین علی وزن التکریم فهم ایتدر مک اللعن لامک فتحی و قافک کسریله
تبر فهم اولان کسه بقال غلام آقن ای سریع الفهم اللقانة لامک فتحی و قافک تخفیفله اسم در
فهم سریع اولمق معنائه اللکنة لامک ضمی و کافک سکونیله کلام فهم اولمق و کلامی ادا ده عجز
اولمق الاکن همزه نث و کافک فتحیدله تکلمنده نقصانی اولان کسه بقدر جل الکن اذا کان ظاهر
الکنة اکن لامک فتحی و مدی و کافک کسری و نونک تخفیفی و تشدیدله حروف عاطفه دن استدراک
ایچوندر یعنی نفیدن صکره ایجاب ایچوندر اکن نون مشدده ابله اولان ان علی کبی عمل ایدوب اسمی
نصب و خبر نرفع الیر و نقله ایچوندر صکره بونکله استدراک صحیح در نقول ماجا نری بد لکن
عمر اقد جا و ما تکلم زید لکن عمر اقد تکلم و مخففه اولان عمل ایتمه اسمیه و افعاله داخل او ایدخندن
او تری و ایچوندر صکره دخی واقع اولمسی جا یز اولو رجحان مابعدنده کلن کلام مبتدا اولسه نقول

لعن

لعن

لعن

لکن

جاء في القوم لكن عمر ولم يجي فترفع ولا يجوز ان تقول لكى عمر وقسكت حتى يجي بجملة مائة نسخ
 صحاحده مثال يوم نوال اوزره وار داو لمشدر لكى احد مئتين بعد الايجاب واسم انساب اولور دى
 وبو مقامده نسخ صحاحده وبقع ايضا بعد النى اذا ابتدأت بما بعدها تقول جاء في القوم لكن عمر ولم يجي
 واقع اولمشدر لكن ظاهر بعد النى بدلته بعد الايجاب اولمقدر سباق وسباق قرينه سيله و اكراسم
 مفردى اسم مفرد اوزره معطوف فليسك لكن واقع اولمق جائز اولمق الانفبد نصكره واسم ثابته اسم
 اولك اعرانى كى اعراب لازم اولور تقول مار ايت زيدا لكن عمر او ماجا في زيد لكن عمر و بعض نحو بين
 بتديل لكن كله سنك اصلى ان ايله لامدر كاف زياده اولمشدر و بوكه دليل هر بلك خبره لام داخل
 اقمسيدر نكيم ولكنى من جه الكسيد قولنده داخل اولمشدر فرار و اى اوزره و يكدمحزون معناسه در
 و اما بارى تعالىك لكانه والله رى ديدى قولنده اصل لكن نادره همزه حذف اولنوب نونلرك
 اجتماعدر تشديد لكشدر ان لامك فتحى ونونك سكويه لنى استقبال ايجوند ما بعدنه كن مستقبل
 منصوب ايدر اللون لامك فتحى و و او ك سكويه هيئات معناسه در سواد كى و حرت كى و اون
 نوعه دخى دبرل و لون بر جنس خرما غا جنه دخى دبرل دقل معناسه اللينه لامك كسرى و مديله
 واحدى ذكر اولنان خرما غا جربك برى معناسه احفش و اى اوزره و او ك ماقلى مكسور
 اولما غه يابه منقلب اولمشدر منه قوله تعالى ما قطعتم من اينه اتر كتموها و بونك خرماسته سجن الجوه
 دبرل اللين لامك كسرى لينك جمعدر ذكر اولنان خرما غا جلى معناسه ذيب ذياب كى
 التلون على وزن التكرم برسنه بر رنكه و برهياته داخل فلى التلون فتحيله و و او ك ضمى
 وتشديد يله برهيات اوزره اولمق تقول لونه قتلون و تلون بر خلق اوزره ثابت اولمغه دخى
 دبرل و تلون خرما اولمغه باشلوب آند رنك اثرى ظهور ايتكه دخى دبرل يقال لون البسرتلونا
 اذا بدأ منه اتر اضج ونضج مجتنبه برسنه كالن بولوب اولمغه دبرل اللهه لاك ضمى و هانك
 سكويه طعام ابر شجيه دك ما حضرى طعامدر اول اكل اولنان سنه سلفه معناسه التهنين
 على وزن التكرم برسنه ما حضرى طعام و برمك انتلهن فتحيله و هانك ضمى وتشديد يله
 ذكر اولنان ما حضرى طعامى اكل ايتك تقول لهته تلهينا قتلن اذ اسلفته الالهان همزه نك
 كسره بر ركنه سفر دن كد كده هديه كوندركم تقول لهته اذا اهديت له شيا عند قدمه من سفره
 لهته لامك فتحى و هانك كسرى و نونك تشديدى و فتحى و كافك دخى فتحيله بر كده كه تا كيد ايجون
 استعمال اولنور و بونك اصلى لانك در همزه هايه تبديل اولمشدر نكيم اياك كله سنده هياك دبرل
 و لام الله ان كله سنك جعى جائز اولدى ايكبسى دخى تا كيد افاده ايدر كن زيرا كه انك كله سنك همزه سى
 هايه تبديل اوله قد انه لفظى زابل اولوب كلمه اخري كى اولمشدر و ابو عبيد ايتدى كائيدن روايت
 اولنان اوزره لهته الله انك معناسه در لام اول لله دن حذف اولنوب انك دن دخى همزه حذف
 اولمشدر ديدى قول اول اصحدر اللين لامك كسرى و مديله ملايمت كه خشونتكم مقابلدر يقال لان الشىء
 يلين لينا اللين لامك فتحى و يانك تشديد يله ملايم اولان سنه اللين لامك فتحى و يانك سكويه كذلك ملايم
 اولان سنه مشدرن تخفيف اولمده در الالياه همزه مك فتحى و يانك كسرى و الفك مديله تشديد يله
 اولان لينك جمعدر زيرا افلا زنى اوزره جمع اولنان فعيل در فعل دكلدر اللينون لامك فتحى و نونك
 ضمى و مديله كذلك جعى اللين لامك فتحى و يانك تخفيف يله مصدر در ليندن تقول هو فى ايان
 من العيش اى فى نعم و خفض و خفض مجتنبه سهولت و راحتله اولان معبشه دبرل التلين
 على وزن التكرم برسنه ملايم فلى الالين همزه نك كسرى يله كذلك ملايم فلى يلى لبت الشىء
 و انتنه اذ اصيرته لينا و يقال ايضا البته على النقصان و التمام مثل اطلته و اطولته و يوم مقامده حوهرنك
 عيارنده شايه تكرار اولديجئون احد مكررين طى اولندى اللين لامك كسرى يله كذلك ملايم

لون

لهن

اين

مأن

الملائنة ميمك ضمی ویا نك فتحبله بمعناه تقول لابني ملائنة ولينا الاستلانة همزة نك وتانك كسريله
 برنسنه بی ملائم عدائكم التلین فتحبله ویا نك ضمی وتشديد بله بر كسنه به بلدقنوب تعلق ايتك
 فصل الميم المئونة ميمك فتحی وهمزة نك ضمی ومديله فعولة وزنی اوزره همزة ابه وهمزة سر
 جائز و فرا ابتدی بو مفعله وزنی اوزره در ميمك فتحی وعینك ضمیله ابتدی و این تعب و شونده دیرلر و بعضلر
 ابتدی مفعله وزنی اوزره در اون دن هبكه معناسنه بر كسنه نك مؤوننی انسان اوزره نقيـل
 اولديغیچون هبكه نقيـل اولديغی کبی و خلیل ابتدی ا کر مؤوننه مفعله اولیدی مئینه در لر دی معبشت
 دیدکاری کبی و اخفص مفعله اولماسن جائز کوردی هر نه دكلو معبشت کبی قلتما مشسده المان
 ميمك فتحی وهمزة نك سكونيله بر كسنه نك زجنن چككمك تقول ما أنت القوم اما نهم ما نامن الباب
 الثالث اذا جلت مؤوتهم وشول كسنه كه همزة بی ترك ایلر اول منتهم امو نهم در باب اولدن
 و ما ن زجت چككمكی قایر معغه دخی دیرلر تقول اتانی فلان و ما ما نك مأنه ای لم اكثر ثله وكسانی
 ابتدی ای مأنه ت له و سلیم قبیله سندن برا عرابی ما ما نك مأنه كلامك تفسیرنده ابتدی ای ماعلت
 بذلك وهو مأنه یعنی بن آتی بلامد در حالا كه ییلور التثنة تانك فتحی وميمك سكونی وهمزة نك
 كسريله بلامد ماعلام معناسنه تقول ما أنت فلانا تثنة ای اعلمه المثنة ميمك فتحی وهمزة نك كسری
 ونونك تشديد بله علامت وفي حديث ابن مسعود ان طول الصلاة وقصر الخطبة مثنة من فقه
 الرجل اصمعي ابتدی شعبه بندن بو حدیث شربفده مئنه نك معناسن سوال ابتدی بن ایتدم
 علامت معناسنه ولا یق معناسنه در یعنی فقه رجله لایق اولان طول صلوه وقصر خطبه در
 وجوهی ایدر بو كله حدیث شربفده وشعرده بو وجه اوزره روایت اولور لکن بن فائده حق
 مئنه دیمكدر معبنة کبی فعبلة وزنی اوزره ومعبنة معینك مؤئیدر ماء جاری معناسنه در زر برامبی
 اصلیه در مكر كه ميم اصلیه اولیوب اشتقاقی هذه الباب دن اولیه بلكه مئنه مفعله اوله ان مكسورة
 مشدده دن مشتق اولغله نكیم هو معساة من كذا دیرلر مجدرة ومظنة معاسنه كه عسی دن مشتقدر
 و ابو زید بو مئنه در دیر ایدی تاء مثالتله مخلقه ومجدرة معناسنه پس بو مفعله اولورانه بوئه دن
 لکن جوهری باب تانك اولنده انه بوئه اذا غلبه بالحجة ومأنه مفعلة منه دیمشدر و قلموسده دخی بو منوال
 اوزره در پس مجدرة ومخلقه ايله تفسیر تا و بله محتاج اولور الموائنة ميمك ضمی وهمزة ثابته نك فتحبله
 برنسنه بی فكر ايتك اصمعی روایتی اوزره تقول ما أنت فی هذا الامر علی وزن فاعلت اذا روات المان
 ميمك فتحی وهمزة نك سكونيله شان معناسنه تقول اما نك و اسان شانك ای اعل مأنه سنه و ما ن
 بوكر معناسنه دخی كلور خاصره کبی المائنة وزن مزبور اوزره كذلك بوكر معناسنه در المائات
 ميمك فتحی وهمزة نك سكونيله جمعی المئون ميمك ضمی وهمزة نك ضمی ومديله كذلك جمعی بدره ايله
 بدور کبی علی غیر القیاس و ما نك ايله فاسق مایننه اور معغه دخی دیرلر و ما نك بندن ذكرا و لنان
 موضعه دخی دیرلر تقول ما نك التلین المانن الباب الثالث اذا اصبت ما نك و ابو زید روایتی
 اوزره در و ما نك شول انا جده دیرلر كه او جنده دموری وارد جق قبحلر آنكله جفت سوررلر
 ابو عمرو و ابن الاعرابی روایتی اوزره المانن ميمك فتحی وتانك سكونيله شول بدر كه برك اوله و بو كسك
 اوله و متا الظهرا رقه كمكن اورن ات و سكبكر كه صاغنده وصولنده واقع اولور نكیری و نا ئینی
 جائز در و متن ارقه به اور معغه دخی دیرلر تقول متنت الرجل متنا من الباب الاول اذا ضربت متنه
 و متن السهم اوفك بلكندن اشغه سیدر اورنه سنه وارنجبه و متن برك اولان رجله دخی دیرلر يقال
 رجل متن من الرجال ای صلب و متن بركون تمام سیر ايتك كده دیرلر يقال متن به متنا اذا سار به
 یومه اجع و متن قوچك خایه سن باروب بو مرده سن و طمرلرن جفر معغه دخی دیرلر تقول متنت
 الكبس اذا شقت صفته واستخفرت يعضنه بعروقها وصفن صادمه له نك وفانك فتحبله خایه در یسنه

متن

دیرلر المتان مېك كسريله جعي برك برل معناسنه المتانه مېك فتحيله برك اولمق تقول متن الشئ
متانه من الباب الخامس التمتين دلي وزن التكرم ياه سكر صارمق وقر به ني رث اليه اصلاح بتمك
المتانه مېك فتحى وئا، مثبتهك تخفيفله قلاق كه بول طور دىغى بر در المتن مېك فتحى وئانك سكونيله
ركسنةك قاوغنه اورمق تقول مثبتهامنه مثنا من الباب الاول اذا اصبت مثاته المثنون مېك
فتحى وئانك ضمي ومديله قاوغنه اورلن كسنة ومثون مثاته سنده اغريسي اولان كسنة به دىغى دىر
وفى حديث عمار انه صلى في بيان فقال اني مثون وبار قصه اولان كوكك اشته دىرلر المتن
فتحيله بر كسنة بولن طوتامق بقال متن الر جل من الباب الرابع اذا كان لا يستملك بوله ومثن مثاته سنده
اغريسي اولان كسنة به دىغى دىرلر الامثن همزهك وئانك فتحيله بولن طومجن كسنة المثانة مېك
فتحى وئانك سكوى والفك مديله مؤثى بولن طوتامق عورت معناسنه المجون ضمتيله انسان
ايشلدوى ايشى قارمامق المجانة مېك فتحيله بمعناه يقال مجن مجنون او مجانعة من الباب الاول
الماجن جيك كسريله ايشلدوى ايشى قارمجن كسنة المجان مېك ضمي وجيك تشديده جعي
بي پروا اولان كسنة لمعناسنه المجان مېك فتحى وجيك تشديده بلايدل اولان نسنة منه قولهم اخذه
مجاناى بلايدل و بوفعال وزنى او زره در فعالن وزنى او زره دكلدر بود دليل اليه كه منصرف در
المساجن ميم اولك ضمي وجيك كسريله شول نافقه در كه انك او زرينه ار ككلر جوق اشدو غندن
اوزرى حامله اولن المعجن ميم اولك ضمي وجيك فتحى وتشديده اوزاق بول المجنون مېك
وجيك فتحى ونون ثينك ضمي ومديله شول دو لادبر كه انوكله صوچكر لر وابن السكيت ايتدى
منجنون قيو او زرينه ارقرى قوتن اغا جدر كه انك او زرينه صوچكلور ومنجنون مؤشدر فاعلون
وزنى او زره ميم نفس كله دندر تكيم منجينة ذكر اولمشدر باب قاف وفصل جمده زيرا بومتاحين
اوزرينه جمع اولور المنجنين مېك فتحى ونونك اولك كسرى ومديله منجنون معناسنه ده لغت در
المن مېك فتحى وخاء همزهك سكونيله قونك طراغى والحنى جقرلق ومن صنامغه دىغى دىرلر
الامتحان همزهك وئانك كسريله بمعناه تقول محنته وامتحنته اذا اخترته ومن او رمغه دىغى دىرلر
يقال محنة عشر بن سوطا اذا ضرب به ومن بر نسنة ويرمكه دىغى دىرلر تقول ايت فلا نا فامحنى
شيئ اى ما اعطاني اتحنه مېك كسرى وحانك سكونيله شول بلا در كه انسان انوكله امتحان
اولور اسمدرمعناى مزبور در المن مېك كسرى وحانك فتحيله جعي محنت لمعناسنه المن
مېك فتحى وخاء معجهك سكونيله اوزون اولان دجل ومن اغلفه دىغى دىرلر ومن قيو دن
چكمكه دىغى دىرلر از چاه كشيدن معناسنه المدون ضمتيله بر برده اقامت ايتك بقال مدن بالمكان
من الباب الاول اذا اقام به المدينة مېك فتحى و دالك كسرى ومديله شهر بلمعناسنه ذكر اولنان
اقامت معناسندن اترى مدينة به مدينة دىغى دىرلر بس بوفعله وزنى او زره اولور و بعضاير ايتدى
مدينة مفعله وزنى او زره در دنت لفظندن ملك معناسنه المدان مېك فتحى و يانك كسريله جعي
شهر لمعناسنه جوهرى ايدر ابو على فسو به مدانك همزه سندن سؤال ايتدم ايتدى بونده ايكي قول
وارد در شول كسنة كه بوفى مدن بالمكان دن ففعله وزنى او زره قلدى همزه اليه تلفظ ايتدى و
كسنة كه بن دن مفعله وزنى او زره قلدى ملك معناسنه همزه اليه تلفظ ايتدى معايشده تلفظ ايتدى و
كى ديدى المدن ضمتيله كذلك جعي شهر لمعناسنه و دالك تسكينى دىغى جايز در التدوين
على وزن التكرم بر برده شهر بنى ايتك بقال فلان مدن المدان كما يقال مصر الامصار المدنى فتحيله
واخرنه يانك تشديده مدينة رسول صلى الله عليه وسلم منسوب اولان نسنة المدنى مېك فتحى
و دالك كسرى ومديله مدينة منصورة منسوب اولان كسنة المدانى مېك فتحى و يانك كسرى
واخرنه اولان يانك تشديده مدان كسرايه منسوب اولان نسنة بونستلر بوجده او زره مختلف

متن

نجن

نجن

نجن

مدن

کلدوکی دفع التباس ایچو ندر مدین میک و یانک فتحیله قریه شعبیک علیه السلام اسمیدر المدینی
 میک و بیه اولک فتحی و دالک سکونیه مدین شبهه منسوب اولان نسنه المرون ضمیمه بر نسنه ملایم
 اولقی یقال مر ن الشی بمرون و نامن الباب الاول اذ لان مثل جرن جرونا و جرون دخی جمیه
 و راه مهمله ایله ملایمت معناسنه در و مرون بر نسنه به معناد اولوب انک او ز رینه مداوم اولغه
 دخی دیرل المرائه میک فتحیله کذلک معناد اولقی یقال مر ن علی الشی بمرون و ناو مرانته
 اذ اتعوده واستمر علیه و مرون ال عملدن ناسور بغلوب فتحی اولغه دخی دیرل یقال مر ن تیده علی
 العمل اذ اصلبت و مرون بر خصوصده یوزرک اولغه دخی دیرل یقال مر ن وجه فلان علی هذا الامر
 اذ اصلبت و مرانته ملایم اولغه دخی دیرل الممرن میک ضمیمی و رانک فتحی و تشدیدیه یوزی برک اولان
 کسنه یقال انه لمسن الوجه ای صلب الوجه المرن میک فتحی و رانک کسر یله حال معناسنه یقال ما زال
 ذلک مر ن ای حالی و یقال للقوم هم علی مر ن واحد اذ استوت اخلاقهم المرن میک فتحی و رانک
 سکونیه کورک بوستین معناسنه و مر ن دوه نک اباضی التین یلغه دخی دیرل یقال مر ن بعبره یمر نه
 مر نامن الباب الاول اذ اد هن اسفل قوائمه من حتی و حقا دوه نک اباضی طشر غمخه دیرل امران الذراع
 همزه نک فتحی و میک سکونیه قولده بر سکیر ک اسمیدر مرانته میک فتحی و رانک تخفیفیه بر موضعک
 اسمیدر و مرانته بر اقمه دخی اسمیدر که اول ابن مقبلک ناقه سیدر التمرین علی وزن التکریم بر نسنه
 ملایم قلیق تلین معناسنه المارن رانک کسر یله بور نک ملایم اولان بریکه قصبه انقندن فضله
 اولان در و کوندر ک ملایم اولننه دخی مارن دیرل الممارن میم اولک ضمیمی و رانک کسر یله شول
 ناقه در که اکارک چوق و ارد و غندن حامله قلبه مما جی کیدر و ز ناو معنی یقال مار ن التناقة
 اذ اضربت فلم تلحق المارن میک ضمیمی و رانک تشدیدیه کوندرل در رماح معناسنه المرائه و زن
 مزبور او زره واحدی مران کذلک میک ضمیمی و رانک تشدیدیه بر برک ادی در که بصره جانبته
 مکفه مشرفه دن ابکی فونق بر در که تمیم بن مرک قبری انده در المزنه میک ضمیمی و زره میجه نک سکونیه
 اق بلوت در سخا به یضام معناسنه او زیدر و ابی او زره و مزنه یغموره دخی دیرل المزن میک ضمیمی
 و رانک سکونیه جعی بلوتلر معناسنه حب المزن حانک فتحی و میک ضمیمی و رانک سکونیه طالو که
 کوکدن یغر بر د معناسنه المازن رانک کسر یله قرنجیه یومرده سی بیض النمل معناسنه مازن
 کذلک رانک کسر یله بر قبیله نک بابامی ادیدر نمیدن و بی صعه دوه وخی شبانه دخی بر رکنه نک
 اسمیدر ابن مزنه میک ضمیمی و رانک سکونیه هلال ماه نوم معناسنه المزون ضمیمه لمان دیمکه معروف
 شهرک اسمیدر مزینه میک ضمیمی و رانک فتحی و بانک سکونیه مضردن بر قبیله نک باباسنک اسمیدر که
 اول مزینه بن اد بن طابعه بن الباس بن مضرد المزن میک ضمیمی و رانک فتحی و بانک تشدیدیه
 ذکر اولنان قبیله به منسوب اولان کسنه المشن میک فتحی و شبنک سکونیه قعجی ایله او رمقد
 بر نوع یقال مشنه مشنا من الباب الاول و مشن قلجله او ر و بدر یسن صیر مغه دخی دیرل یقال
 مشنه بالسيف اذ اضربه فقشر الجلد و مشن جزوی نسنه الو بر مکه دخی دیرل تقول امشن منه
 ماشن لک ای ما وجدت الامشاش همزه نک و نانک کسر یله بر نسنه کسوب المق و بر نسنه بی قائمق
 اختلاس معناسنه یقال امشنت الشی اذا اقطعت و اختلسته و امشاش بر نسنه بی صیر مغه دخی دیرل
 یقال امشنت السيف اذا استلته المشنه میک فتحی و شبنک سکونیه بده اولان صیرق که بر خشن
 نسنه به سور نمه دن حاصل اولور کرک فانی چقسون کرک چقسا سون و ابن السکبت کلایدن و اب
 قلوب ابتمش مرت بی غرارة فاصابنی مشنه دیرل اصابنی اثر من الجراحة معناسنه و غراره عامه نک
 خرار دیکلری قیلدن اولان جوالدر التشن علی وزن التکریم ناقه سودن کراهته و بر مک یقال
 مشنت الناقة تمسبنا اذ اد رت کارهه المشان میک ضمیمی و شبنک تخفیفیه بر جنس خرما و فی المثل

مرن

مشن

بعله آلو رشان تأكل رطب المشان ولا تقل الرطب المشان بالتوصيف بل بالاضافه وورشان فتحته بله
 طيور جنسندن قریه دیرل یعنی قری بهانه سیله خرما بی تناول ایدرسن المعن ممیک فقی وعینک
 سکونیه شی حقیر ویسیر و معن کذلک طایفه عرب بدن برسخی کسینه نک اسمیدر که اول معن بن
 زائده در که جداعلاسی عمر و شبیا نیدر منه قولهم حدث عن معن ولا حرج یعنی هر نه خبر
 سویلر سک معندن سوله که آنک خبری لطف و کرمی مؤدی دیر حرجی مؤدی دکلدر المعن ممیک
 کسری وعینک فقی و نونک تشدید بله فضولی اولان کسینه یقال رجل معن فی حاجته ای فضولی مبرم
 المعنه ممیک فقی وعینک سکونیه شی حقیر معناسنه در نعال ماله سعنه ولامعنه وسعنه نک اصلی
 اوره سندن کسلیش قریه در که شی حقیردن عبارتدر المدعون علی وزن الکافور براسم در که منافعی بانی
 جاءدر یعنی اوده استعمال اولنا آلات واسبابه دیرل چو ملک کبی و بالته کبی و بونله شبیهه واریسه
 و صوبه دخی ماعون دیرل و ماعون اطاعته و انقیاده دخی دیرل منه ما حکى الاخفش عن اعرابی
 فصیح انه قال لو قدرنا الصنعت بناقتک ضیعا تعطیک الماعون ای تقادک و تطیعک و باری
 تعالینک و بمنعون الماعون دیدیکی قولنده ابو عییده ابتدی ماعون زمان جاهلیتده هر منفعت
 و عطیه به اطلاق اولنوردی و زمان اسلامده ماعون طاعتهموز کاته دیرل دیدی و ناسدن بعض کسینه
 ابتدی ماعون اصلنده معن نفایدی تا حذف اولنوب اندن عوض الف و برلسدر الامعان همزه نک
 کسریله سیرده اوزغه کتمک یقال امعن الفرس اذا تباعد فی عدوه و امعان برکسینه نک حقن آلوب
 کتمک دخی دیرل یقال امعن فلان یحیی اذا ذهب به و امعان برصوبه طویعغه دخی دیرل یقال امعت
 الارض اذا رويت المعین ممیک فقی وعینک کسری و مدیه جاری اولان صوبقال ماء معین ای جار
 و بعضرا ابتدی معین مفعولدر عنت الماء دن صوبی چقدر دم معناسنه الممعون هم اولک فقی وعینک
 ضمی و مدیه شول مرغی در که انده صواقش اوله یقال لاء معون جرى فیہ الماء المعین ممیک ضمی
 وعینک سکونیه دره ده صواقش بر المعان ممیک فقی وعینک تخفیفله یاتی بری و قوی بری
 معان کذلک ممیک فتحیه شام شریعه برک اسمیدر التمكن دلی وزن التکریم قادر فلیق ادمکان
 همزه نک کسریله بمعنا یقال مکنه الله من الشیء و امکنه منه و امکا کلر قرنده بمردده سن جمع ابتمکه
 دخی دیرل یقال امکنت الضیة اذا جئت بیضتها فی بطنها الاستمکان همزه نک و تانک کسریله
 برنسنه به قادر اولق التمكن فتحته بله و کافک ضمی و تشدید بله بمعنا یقال استمکن الرجل من الشیء
 و تمکن منه اذا قدر علیه و امکان برنسنه ممکن اولغه دخی دیرل یقال فلان لا یمكنه النهوض
 ای لا یقدر علیه و نهوض ضمتیه قیام معناسنه در ما امکنه همزه نک و کافک و نونک فتحیه
 فعل تعجدرنه تعجب قدرت تولدی معناسنه منه قولهم ما امکنه عند الامیر و بوشاذ در رباعیدن
 فعل تعجب کلدیدی ایچون المکن ممیک فقی و کافک سکونیه کلر بمورده سی یض الضب معناسنه
 و مکن الضباب عرب طایفه سنک برجنس طعامیدر که عجم طایفه سی اندن حظ ابتمز المکنه ممیک
 فقی و کافک کسریله بو آشیان معناسنه المکن وزن مزبور اوزره جمعی بوالمعناسنه المکنات
 کذلک وزن مزبور اوزره جمعی و فی الحدیث اقرؤا الطیر علی مکاناتها و مکاناتها بضم الکاف
 ایضا و اعراب طایفه سندن اوز باد الکلابی و غیره ابتدی بزمکناتی قوش یواسی معناسنه بلرز
 بلکه قوش یواسی معناسنه و کات درو مکانات کلر یواسی معناسنه در دیدی و ابو عییده ابتدی مکاناتی
 و کات معناسنه استعمال جائز در قوش یواسن کلر یواسنه تشبیها نیکیم مشافر الحبشی دیرل حالا که
 مشافر دوه طوداغنه دیرل و اظفار ارسلان طر نقارینه اطلاق اولنور حالا که ارسلان طر نقارینه
 مخاب دیرل و ابو عییده ابتدی محتملدر که مراد علی امکنتها دیمک اوله یعنی طیوری شول مواضع اوزره
 مقرر فیک که حق تعالی انله اتی تعیین ایتمشدر پس انلری اندن منع اتمک زیرا انلر لا یضر و لا ینفع

قسمندند اول مکنان آخر مکنان نجا و زانچو زو مکنات استقامت احوال معناسنه دخی کلور یقال
 الناس علی مکناتهم ای علی استقامتهم فی الاحوال المکنون ممیک فقی و کافک ضمی و مدله شول
 کلردر که قارنده بمرده سن جمع ایتشددر الممکن میم اولک ضمی و کافک کسر بله بمعنا یقال امکن
 الضبه فقی مکنون و قال ابو زید امکن الضبه فقی ممکن علی ماهو القیاس و چکر که ده دخی استعمال
 اولنور یقال امکن الجراد فقی مکنون المکنان ممیک فقی و کافک سکون بله برجنس اوتک اسمیدر
 و مهزیده مکنانی میم مضمومه باینده کتور مشدر پس صحاحک تصریحند مخالف اولور الممکن
 میم اولک ضمی و کافک کسری و تشدید بله اهل نحو قنده معرب معناسنه در عمر و ابراهیم کبی
 و اسم چان معرب اولدیغندن غیر منصرف دخی اولسه اکامکن امکان دیرلرید کبی و عمره کبی
 و غیر ممکن مبنی معناسنه در کیف و ابن کبی و اهل نحو چان ظرف ممکن در دیسه لر ادلری
 گاه ظرف اولور و گاه اسم اولور دیمکدر کقولک جلست خلقک فتصب و مجلسی خلقک فتزع
 فی کل موضع بصلح ان یکون ظرفا و ظرف غیر ممکن شول ظرفدر که ظرفیه صالح اولان یرده مرفوع
 استعمال اولنیه کقولک لقیته صباحا و وعدک صباحا فتصب فیها و لا یجوز الرفع اذ اردت
 صباح یوم بعینه و عرب طائفه سنک بو وجه اوزره استعمالک علت موجب سی همین سماعدر
 غیر نسنه دکلدرو بو ذکر اوتان حالت دخی برنجیه اسمده موجوده در که انلر صباح و ذو صباح
 و مسا و عشیه و عشا و ضحی و ضحو و سحر و بکر و بکرة و عتمة و ذات مرة و ذات یوم و لیل و نهار
 و بعیدات بین اسملریدر و بحالت که نصب متعین اولقی حالتیدر یوم بعینه مراد اولدقده در اما بو نثر
 چان نکره اولسه لر یا خود اوزرلرینه الف لام داخل اولسه اول وقت رفله نصبله و جرله تکلم
 اولنور سبویه ابتدی بو ذکر اولان معنای بزه یونس خبر و بر مشدر المنة ممیک ضمیله قوت یقال
 هو ضعیف المنة المن ممیک فقی و نونک تشدید بله ضعیف فلیقی تقول منه السیر من الباب الاول
 اذا ضعفه و اعياه و بورق معناسنه دکلور تقول مننت الناقة اذا حسرتها و حسرحر و ف معمله ایله
 بورق معناسنه در و من بطنسته دخی دیرلر یکی رطل و هر رطل یوز اوتوزدر همدر المن ممیک فقی
 و آخرنده الفک قصر یله بمعناه الامان همزه مک فتحیه له منک جمعیدر بطمنلر معناسنه الامناء
 همزه مک فقی و الفک مدیه منانت جمعیدر کذلک بطمنلر معناسنه و من قدرت حملوا سینه دخی دیرلر
 که اول کو کدن پیرا قراوزرینه یغان لذید نسنه در ترکیبن معناسنه و فی الحدیث الکماءة من المن
 و کماة فتحیه له منترید کتری اوتدر که شور یرلده بترغالب من ممیک فقی و نونک سکون اوزره بناسیه
 بر اسمدر که هر خطا به صالح اولان کسنه به اطلاق اولور و بواسم مهم غیر ممکن در یعنی معرب دکلدرد
 و انظا مفرد و معنی جمعه دخی اطلاق اولنور کقوله تعالی و من الشیاطین من یغوصون له و من الیچون
 درت موضع وارددر که بری استفهامدر نحو من عندک و بری خبردر نحو رأیت من عندک و بری
 دخی جزا در نحو من بکره منی اگر مه و بری دخی نکره اولوب موصوف اولمقددر نحو مرت من محسن
 ای بانسان محسن و گاه اولور که منله عمللرو کینتلرو نکره لحکایت اولنور اهل ججاز لغتده مثلاً رأیت
 زیدادیه لر من زیدادیرسک و چان رأیت رجلا دیسه لر منادی برسن نکره اولدیغندن اوتری و چان
 جاء فی رجل دیسه لر منودی برسن و چان مررت برجل دیسه لر منی برسن و چان جاء فی رجلا دیسه لر
 منان دی برسن و چان مررت برجلین دیسه لر منین دی برسن نونک ایکپسند دخی تسکینه وجهده
 دخی حال بویه در یعنی نونلری ساکن قیلر سن چان جاء فی رجلا دیسه لر منون دی برسن و منین دی برسن نصیده
 و جرده و من ایله بودکر اولشندن غیر یسی حکایت اولنماز یعنی رأیت الرجل دیسه لر من الرجل دی برسن
 رجلی مرفوع قلمغه غیر ی وجه جائز دکلدرد کذلک من اوزره حرف عطف داخل قلیسک مابعدن
 مرفوع قیلر سن غیر ی وجه جائز دکلدرد مثلاً فی زید و من زید دی برسن و اگر من اوزره وقف ایتوب

من

من

وصل ایتسك آخره زباده اولنان حرفلری حذف ایدرسن مثلامن باهذابرسن اگرچه بعض اشعارده
 حالت وصلده زیاده دخی کلسدر مثلامنون انتم دیشدر رومو نشنده منده ومنتان ومنتان دیرسن
 بونلرك جبعسی تسکینه وارد اولمشدر واکرموئی وقف ایقبوب وصل ایتسك منه باهذابرسن
 منوینله ومنتان دیرسن وچقان رأیت رجلاوچارادیسدرمن وایا دیرسن اولدن زیاده بی حذف
 ایتمکله یعنی کلمه مندن مفردده و نشنده وجعه اولان زیاده لری حذف ایتمکله وصل
 ایتدیکندن اوتری وچقان مررت بحمارورجل دیسه لری و منی دیرسن وقف ایتدیکندن اوتری
 پس بونك اوزرینه قیاس ایله واهل جباردن غیربسی بود کرا اولنان حکایتلردن برن جائز
 کورمبوب من کله سنك مابعد نده کسان معرفه بی مرفوع قیلرلرك علم اولسون كرك
 کنت اولسون كرك غیری اولسون وجوهری ایدرعامة ناس فی زماننا اهل جبار لغتی اوزره در
 وچقان من کله من اسم متمکن قلسك نونی مشد قیلرسن حرفین اوزرینه اولدیفندن اوتری
 من میك کسری وونك سکونیه حرف جر در ابتدای غایت ایچون کقولك خرجت من بغداد
 الی انکو فذو کاه اولور من کله سی بعض ایچون اولور کقولك هذا الدرهم من الدراهم وکاه واوریان
 وفسیر ایچون اولور کقولك لله درك من رجل پس کله من بوقولده اسم مکئی بی مفسر او اوبانی
 ترجمه اولور وباری تعالینك و نزل من السماء من جبال فیها من بردیدوکی قولنده کی اوج من اقع
 اولمشدر اولی ابتدایات ایچوندرایکنجبسی نبیض ایچوندر او پنجبسی تفسیرویان ایچوندر وکاه
 اولور من تاکید لغو ایچون اولور کقولك ملجائی من احد وویحه من رجل که بونلرك کله من ایله تاکید
 اولمشدر وباری تعالینك فاجنبوا الرجس من الاوثان دیدوکی فاجنبوا الرجس الذی هو الاوثان
 تقدیرنده در و ثوب من خزدید کیری دخی بویه در جوهرینك سوق کلانندن فهم اولسان بودر که
 بونلرده اولان من دخی زیاده اوله ولکن مشهوره مخالف در و اخفش ایتدی باری تعالی نك وتری
 الملائكة حافین من حول العرش دیدوکی قولنده من توکید ایچون ادخال اولمشدر رأیت زیدا نفسه
 دیدیکك فولکده نفسه تاکید ایچون اولدینی کی دیدی وکاه اولور عرب طائفه سی مارأیته من سنة
 دیرلر من ذننه معناه سانه وباری تعالی نك لمسجد اسس علی التقوی من اول يوم دیدی قولنده دخی بویه در
 وکاه اولور من علی معناه سانه اولور کقوله تعالی ونصرناه من القوم ای علی القوم وهر بلر لثابت
 قسمده من ربی ما فعلت دیدو کیری قولنده من حرف جر در باه قسم موضعنه وضع اولمشدر زبرا
 حروف جاره نك بعضی بعض مقامه قائم اولور فحق معناه التباس اولسه وکاه اولور کله من دن نونی
 حذف ایدرلر الف لام معقارن اولدقده اجتماع ساکنیندن اوتری مثلا ملکذب دیرلر من الکذب دیک
 محلنده تنکیم بعض اشعارده واقع اولمشدر المون میمک فقی وواوک سکونیه برکسنه نك رحمن و مؤمن
 چکمک تقول مائه مجونه مونان اذاحتمل موؤنه وقام بکفایته المون میم اولک فقی و ثانی نك ضمی ومدله
 موؤتی چکن کسنه ابن السکیت روایی اوزره المهنة میمک فقی وهانک سکونیه خدمت معناه سانه در
 واوزیدو کسان میمک کسر یله روایت قلدقیرنده اصمعی انکار ایتدی یقال مهین القوم میهنهم مهنة
 من الباب الثالث اذا خدمهم ومهنة ناقة بی صودن دوند کده صغمه دخی دیرلر تقول مهنت الابل
 مهنة اذا حلبتها عند الصدد و صدر فحتمله دوه صودن عودت ایتکه دیرلر الماهن هانک کسر یله
 خدمت ایدن کسنه الامتهان همزه نك و تانک کسر یله برسنه بی مبتدل قلی تقول امتهنت الشی اذا
 ابتذله وامتهان برسنه بی ضعیف قلغه دخی دیرلر تقول امتهنته اذا اضعفته المهین میمک فقی
 وهانک کسری ومدله خور اولان کسنه یقال رجل مهین ای حقیر المین میمک فقی و بانک سکونیه
 بالان کذب معناه سانه المون ضمیمه جعی بالانر معناه سانه یقال اکثر الظنون میون یقال مان میمن مینا
 اذا کذب المائین بانک کسر یله کاذب معناه سانه در المیون میمک فقی و بانک ضمی ومدله کذلک کاذب

مون
 مهین
 مین

نن

نون

وتن

ون

معنائه بقا مان فهو مائون وميون المتائين ميمك ضمي وياك كسريه كذلك كاذب اولان نسنه يقال
ودفلان ممتين (فصل النون) التن نونك فتحي وناك سكويه برمز فخور رايحه كرهه معنائه الاتان
همزه نك كسريه بمعناه يقال تن الشيء من الباب الخامس واتن بمعنى المنن ميمك ضمي وناك كسريه
بدرايحه اولان نسنه المنن ميمك وناك كسريه بمعناه ميمك ضمي ناك كسريه تابع قلمين منن اولمشدر
زيرام فعل وزني ميمك وعينك كسريه ابنيه عربدن دكلدر التين دلي وزن التكريم رنسنه بي بدرايحه
قلبي يقال شنه غير ننبنا اذا جعله منتنا المتائين ميمك فتحي وناك كسري ومديله منتك جعي بدرايحه
اولان نسنه بمعنائه يقال قوم متائين ما نننه همزه نك وناك ونونك فتحيه فعل تعجب درنه عجب
بدرايحه اولدي معنائه نحن نونك فتحي وناك سكوي ونون نائيك ضم او زره بناسي ايله بمعنائه
انا كله سنك جعي درمن غير لفظها واخرى ضم ايله تحريك اولندي التقاء ساك نيندن اوتري
وضمه اختيار اولندي ضمه واولك بعضي اولوب وواو علامت جمع اولوب نحن جعندن كناسيت
اولدو غيچون در النون نونك ضمي ومديله بالق حوت معنائه الانوان همزه نك فتحيه جعي بالقل
معنائه النينان نون اولك كسري ومديله كذلك جعي ونون قلبك كسكين برنه دخی ديورلشفرة
السيف معنائه ونون عرب طايغه سندن بعضيك قلبك دخی اسمي در ذوالنون نونك كذلك
ضمي ومديله يونس بن ماتي نك عبه السلام لقبی درومي حتى وزني او زرينه يونس نيك باباسي اديدر
ونون حروف المجمع دن بر حرف در يعني معناه دلالت ايتم حروف هجاء دن در و بوحروف زياده دن
دخی اولور وگاه اولور تا كيد ايچون فعل مستقبل اخرنه دخی الحاق اولور لام قسعدن صكره كقولك
والله لاضررين زيدا وامرك ونهيك اخرنه دخی داخل اولور تقول اضررين زيدا ولا تضرين عرا واستفهام دن
صكره دخی داخل اولور تقول هل تضرين زيدا او شرطدن صكره دخی داخل اولور تقول اما تضرين
زيدا اضر به حتى ان او زرينه ما زياده قللك فعل شرط او زرينه دخی نون تا كيد زياده قيلور سن قال الله
تعالى فاما تنفقهم في الحرب فشردهم من خلفهم وثنبه سنده لتضربان زيدا بارجلان ديرسن وجعنده
بارجلان اضررين زيدا ديرسن ناك ضميله ويا امرأة تضربن زيدا ديرسن ناك كسريه ويا نسوة اضررتان
زيدا ديرسن وونك اصلي اضررتان ايدى اوج نوله پس نونك بين الفه فصل ابتد كد نصكره تشبيه
تشبيهاتوني مكسور قلديروگاه او اورنون تا كيد خفيفه دخی اولور مشدده اولدوغي كبي لكن خفيفه
ساكن مقارن اولسه ساقط اولور وناك او زرينه وقف ايتك ما قبل مقتوح اولدوده الفه قلب اولور
وگاه اولور حالت وصلده حذف اولور ومخففه هر مشدده داخل اولدوغي بره داخل اولور الا ابي
موضع داخل اولور كه اول ابي موضعك برى تشبيه در نحو بارجلان اضررتان زيدا ويري جمع مؤنث در
نحو يانسوة اضررتان زيدا ويري ابي موضع مشدده دن غير يسي صالح اولمزنون تشبيهه ملتبس اولسون
ديووقف حائده ووضعه ملده يونس خفيفه نك دخولن جائز كور مشدر لكن قول اول اجوددر
التوين على وزن التكريم اسمي منون قلبي تقول نونت الاسم تنوينا وتنوين اسمك اخرنه مخصوص
اولان نون ساكه دخی ديرلر كه تلفظه ظاهر اولور كتابته اولمز (فصل الواو) الوتين واولك فتحي وناك
كسري ومديله يور كده بر طمردر كه منقطع اولدوده صاحبي هلاك اولور الوتن واولك فتحي وناك
سكويه يورك طمرنه اورمق تقيه لوتته من الباب الثاني اذا اصب وتينه الوتن ناك كسريه مكاتنه
ثابت ودائم اولان نسنه الوتون ضمته لده دائم الملق التته ناك كسريه بمعناه يقال وثي الماء وغيره
وتونا تته من الباب الثاني ايضا اي دام ولم ينقطع الوتن ناك كسريه شول كوزلي صودر كه زابل اوليه
معين دائم معنائه المواته ميمك ضمي وناك فتحيه رنسنه به ملازمت ايدوب اتدن از ابراق الوتن
واولك وناك مثله نك فتحيه ضم بت معنائه الوتن واولك ضمي وناك سكويه جعي نلر معنائه الانوان
همزه نك فتحيه كذلك جعي اسدله اسادكي اسدك جعنده الاسنيان همزه نك وناك كسريه

برنسنه بی جو غمقی بقال استوئی الرجل من المال اذا استکثر منه و بواسطه کبی اولور ثامنه ابله و جمله
 واستور کبی اولور کذلک ثامنه و راه مهمله ابله که بونلردخی برنسنه بی جو غمقی دیمکدر الوائن
 ناک کسریله ثابت و دایم او لان نسنه و اتن کبی درلفظا و معنی الوجین و اوک فقی و جیم کسری
 و مدیله برک اولان بردر که فی الجمله بوکسک اوله و صرب اولیه الوجنه و اوک فقی و جیم سکونی و الفک
 مدیله شول ناقه در که برک اوله ذکر اولان بره تشبیه اولمشدر صلابت جهتدن و بعضا برایتدی و جنا
 شول ناقه در که وجننی عظیم اوله الوجنه و اوک فقی و جیم سکونیله یوزده اولان یومری بردر بکاف
 معناسنه و بونده درت لغت وارد بری و جنه در ذکر اولان اوزره و بری دخی و جنه در و اوک
 کسریله و بری دخی و جنه در و اوک ضمیمه و بری ده اجنه در همزه نک ضمیمه و جیم جله سنده سکونیله
 الموجن ممیک ضمی و جیم فقی و تشبیه بکاف لری یومری اولان کسنه عظیم الوجنات معناسنه
 الموجن و اوک فقی و جیم سکونیله دو کک دق معناسنه بقال و جن القصار الثوب
 یجنه و جنان من الباب الثانی اذا دقه المیخنة ممیک کسری و مدی و جیم فقیله
 شول التدرکه اتوکله بز دو کرل الموجن ممیک فقی و جیم کسریله جیمی ذکر اولان التدر
 معناسنه التوجین علی وزن التکریم کذلک دق معناسنه و بقال مادری ای من و جن الجلد هو ای
 ای الناس هو یعنی بو برلام در که تحقیر محله استعما ل اولنور توجین جلد اعمال حقیره دن اولما غله
 الوجین و اوک فقی و جیم کسری و مدیله دره نک کازی شط الوادی معناسنه الودن و اوک فقی
 و دالک سکونیله برنسنه بی یاش ایتک الودان و اوک فقی و دالک تخفیفله معناه تقول و دنت الشی
 و دنا و ودانا من الباب الثانی اذا بلته و ودن کویا که اولن کسنه احوال کرکی کبی تدارک ایتکه
 دخی برلر بقال اخذوا فی و دانه ای فی حسن القيام علی العروس و ودن عورت ضعیف اوغلن
 طغور مغه دخی برلر الابدان همزه نک کسری و مدیله کذلک عورت ضعیف اوغلن طغور و دق
 بقال و دنت المرأة و اولدت و لد اضا و یا و ضاوی ضاد مجمه ابله ضعیفه برلر المودون
 ممیک فقی و دالک ضمی و مدیله اصلتمش نسنه منقوع معناسنه الودین و اوک فقی و دالک کسری و مدیله
 بمعناه و بر قوم بنت الحس نام عورته بر طاش کتوروب بره بونی نعلین کسبو برید کلمه دثوه دبیدی
 یعنی سز ایصلدک بن کسین دیدی طاش خود اصلتمق قابل دکل و مودون انه دن ضعیف طوغان
 اوغلن المودن ممیک ضمی و مدی و دالک فقیله کذلک ضعیف طوغن اوغلن الابدان همزه نک
 کسری و ناک دخی کسری و تشبیه ایصلتمق و ایصلتمق معناسنه کلور بقال اتدن اذا ابل و ابله
 ایضا اذا ابله فهو یعدی و یلزم المیزان ممیک کسری و مدیله ترازو که معر و فدر اصلی موزان ایدو و اوک
 ماقبل مکسور اولدیفیچون یاه منقلب اولدی و میران التهار کون استوایه واره دخی برلر بقال
 قام میران التهار اذا انتصف الوزن و اوک فقی و زانک سکونیله طارتمق الزنه زانک کسری و نوک
 تخفیفله بمعناه تقول و زنت الشی و زنا و زنه من الباب الثانی و وزن برکسنه به برنسنه طارتمق دخی برلر
 تقول و زنت فلا ناووزنت لفلان قال الله تعالی و اذا کالوهم اوزنوهم یخسرون و وزن برنسنه برنسنه به
 برابر کله دخی برلر بقال هذا وزن درهما و وزن بریلد زک دخی اسیدر که حضارد بمکله معروف
 یلد زله طوغر و عر بلرک الحضار و الوزن متخلفان دید کلمه و جیمی بودر که ذکر اولان بلد زلر
 سهیل بلد زدن مقدم طوغه غین کورن کسنه سهیل طن ایدوب سهیل در یو بین ایلر و وزن ناحیه
 معناسنه دخی کلور منه قولهم هو وزن الجبل ای ناحیه منه و زنه مقابل معناسنه دخی کلور یقه ل هوزنه
 الجبل ای حذاء و سبویه ابتدی بونلر یعنی وزن الجبل و زنه الجبل ظرفیت اوزره منصوب برلر الوازن
 زانک کسریله برابر اولان درهم بقال هذا درهم و وزن ای لاز باده فیه و لا نقصان الموازنه ممیک
 ضمی و زانک فقیله برنسنه بی برنسنه به و زنده برابر قلی الوزن و اوک کسریله بمعناه تقول و زنت

وجن

ودن

وزن

بين الشيبين موازنة ووزناو برنسنه برنسنه برار اولمغه يا خود آنك مقابله سنده اولمغه دخي دبر لر
يقال هذا بوازن هذا اذا كان على زنته او كان محاذية الاتزان همزه نك كسرى وتانك كسرى
وتشد بديله برنسنه في طار توب المتق يقال وزن المعطى واتزن الاخذ كما يقال نقدا المعطى واتقدا الاخذ
يعني اقمه في وزن انتخاب ايدوب ويردي والان انتخاب ايدوب الذي پس اتزان باب افتعال دندر
واوتايه قلب اولنوب ادغام اولنشدن النورين واوك فتي وزانك كسرى ومديله شول خنظل در كه
او كومنش اوله يعني اون اولمش اوله وخنظل فرغه دوكلكي ديدكلري سنه در كه اطافتنده معروفدر
ووزين اهل وقار اولان كسنه به دخي دبر لر رزين معناسنه موزن ميمك وزانك فتيه بر موضعك
اسميدر شاذدر موجد وموهب كيدر الوسن فتيه ايمر غمقي نغاس معناسنه السنه سبتك
كسريه كذلك بر غمقي يقال وسن الرجل من الباب الرابع وعبر بلك اوسن يارجل ليلك ديدكلري
قوللر نده همزه همزه وصل وسين مقفوجدر وتقول ماله هم ولاوسن الاذاك يعني همتي واستراحتي
مقصود اولان سنه به مصروفدر وز ياده زبون اولمغه دخي دبر لر يقال وسن الرجل من الباب
الرابع ايضا ذهني عليه من نتي البير مثل اسن اللوسنان واوك فتي وسبتك سكونيله ايمر غمقي كسنه
يقال وسن الرجل فهو وسنان الامتنيان همزه نك كسرى وتانك كسرى ومديله كذلك ايمر غمقي
يقال وسن الرجل واحتوسن بمعنى الايسان بر كسنه في قبولك رايحه سي اورمقي يقال اوسنه البير
الموسنة ميمك ضمي وسبتك كسريه شول قيودر كه رايحه سي كبرن كسنه في اوره يقال ركيه موسنة
وركيه رانك فتي وبانك تشديديله دي يقين اولان قيو التوسن فتيه وسبتك ضمي وتشديديله
بر كسنه نك اوزرنه او بوركن كلك يقال توسنها اذا اناها وهي ثائمه وبوندن مقصود اركك ديشبه
او بوركن كلدی ديمك اونور الميسان ميمك كسرى ومديله اهل وقار اولان كسنه يقال امرأة ميسان
كان بهاسنه من رراتها يعني كويا كه زباده وقارندن او بخويه وارمشر ميسان ميمك فتي وبانك
سكونيله بر موضعك اسميدر الوضين واوك فتي وضاد معجمه نك كسرى ومديله مخفه اوزره
چكدكلري قولن كه قتب ايجون اولان بطان مثابه سنده ورجل ايجون اولان تصدير مثابه سنده
واكر ايجون اولان حزام مثابه سنده در ووضين قابشدن اورلش بصي قولاندر كه زباده استحكام ايجون
بقاچ فاندن ايدر لر الوضين صمبتنه جعي ذكر اولنان قولاندر معناسنه وابوعبيده ابتد وضين دبر لر
موضون محلنده نكيم قتل دبر لر مقتول محلنده الوضين واوك فتي وضادك سكونيله ذكر اولنان
قولاني اورمك تقول وضنت النع اضنه وضنا اذا نسجته ونسج نونك كسريه قولانه دبر لر الموضوعه
ميمك فتي وضادك ضمي ومديله شول زره در كه حلقه ليلك زباده بري برينه كرمه سندن طوقمش
كي اولور وموضونه جواهر ايله طرفمشه دخي دبر لر منه قوله تعالى على سرر موضونه وبجاهد
بوابت كرمه نك تفسير نده اي مرمولة بالذهب والجوهر ديمشدر ومرمولة اورلش معناسنه در الوطن
فتمبتنه انساك اولدبني برورويه نام شاعر شعر نده وطني تخفيف ايدوب وسطن ساكن فمشدر
الاولطان همزه نك فتيه جعي وطنلر معناسنه واولطان الغنم قيون يتاغی اولان يرل الابططان
همزه نك كسرى ومديله بريري وطن طوتقي التوطن على وزن التكرم بمعناه الاسبطان همزه نك
وتانك كسرى ومديله بمعناه ايضا تقول او طنت الارض ووطنها توطينا واستوطنها اذا اتخذتها
وطنا الاططان همزه نك كسرى وتانك كسرى وتشدد بديله بمعناه ايضا وبواب افتعال دندر قلب
واد غامله ابطان اولمشدر وتوطن النفس نفس برنسنه به يا قشدر مقدر البطان ميمك كسرى
ومديله برنسنه نك غاني وميطان شول بره دخي دبر لر كه بوكرك آتربني قوشمغه اورادن تعيين ايدر لر
اول ميدانك اوليدر وميئه وميئه ميمك كسرى ومديله ميدان آخرنه دبر لر المواطن ميمك فتي
وطانك كسريه جنك برلري قال الله تعالى لقد نصركم الله في مواطن كثيرة المواطن ميمك فتي وطانك

وسن

وضن

وطن

وعن

وكن

وهن

هن

هجن

كسريله واحدى جنك برلى معناسنه الوعنه واوك فتحي وعينك سكونيله برلك برارض صلبه
معناسنه التوعن فتحنبيله وعينك ضمي وتشديديه دوه زياده سمرمك بقال توعنت الناقه اذا سمعت غايه
السمن الوكن واوك فتحي وكافك سكونيله قوش بوامى كرك طاعده اولسون كرك ديواره
اولسون عش معناسنه وعش عين مهمله نك ضمي وشبك تشديديه شول بوادر كه قوش آنى
چوب ديوشر مكله يار الموكن ميكن فتحي وكافك كسريله بمعناه واصمعي ابتدى وكن شول قوش
بواسيدر كه چوب ديوشر مكسزن اوله ووكر ايله شول قوش بواسيدر كه چوب ديوشر مكله اوله
ووكن قيش بوم طه سن قنادى الله المعده دخی درلر بقال وكن الطار يعضه يكمه وكن من الباب الثاني
اذا حضنه الوكنه واوك ضمي وكافك سكونيله قوش اوتراغى بر هر قنده اولور سه اولسون الاكنه
همزه نك ضمي وكافك سكونيله بمعناها الوكات واوك ضمي وكافك سكونيله جعي قوش
اوتور قلى معناسنه الوكات واوك وكافك ضميله ككذلك جعي معنای مز بورده لغتدر
الوكات واوك ضمي وكافك فتحنبيله كذلك جعي مز بورده لغتدر الوكن واوك ضمي وكافك
فتحنبيله كذلك جعي تكيم بونك امثلى ركه جعنده مرور لغتدر الوهن واوك
فتحي وهانك سكونيله ضعيف اولق معناسنه در وضعيف اتمكه دخی درلر بقال وهن
الانسان ووهنه غيره بتعدى ولا بتعدى وهن جحق دوه به دخی درلر ايل كثير معناسنه ووهن
كجه نك نصفه دخی درلر الموهن ميكن فتحي واوك سكونيله كذلك نصف ليله درلر
الهمي ابتدى كجه نك ككثرى كجه دخی درلر الوهن فتحنبيله كذلك ضعيف اولق بقال وهن
وهنا اذا ضعف الا هان همزه نك كسرى ومديله ضعيف قلن وانها كجه نك نصفه ياخوذ
اواخرته داخل او المعده دخی درلر تقول او هناى صر فى تلك الساعة التوهين على وزن التكريم
معناه تقول او هته ووهنه توهينا الواهنة هانك كسريله قصه ايكو قصيرى معناسنه كه اسفل
الاضلاع بمك اولور الوهانة واوك فتحي وهانك سكونيله شول عور رندر كه انده ضعيف و قور اوله
قصل الهاء التهن نك فتحي وهانك سكونيله ديمه يدكلى يغمور دن برنوع درو ديمه شول
يغمور در كه اقل باثث نهار باثث ايل اوله واكثره حد اوليه ونضر ابتدى نهان شول يغمور در كه
بر ساعت بغه مقدار كد كد صكره بنه بغه ونهان يغمو رطمه دخی درلر الهن هانك فتحي
وانك سكونيله كذلك يغمو رطمه فى الهتون ضنبيله بمعناه الهان نك كسريله طملى نسه
يقال سحاب هانن الهن هانك ضمي ونك فتحي وتشديديه جعي بقال سحاب هتن مثل راكع وركع
اليتون هانك فتحي ونك ضمي ومديله بمعناه يقال سحاب هتون الهتن ضنبيله جعي عمودله عديكى
الهجان هانك كسريله شول دوه در كه اق اوله و بونده تكبر وتأنيس وجمع واخراد برار اولور يقال
بهر هجان وناقه هجان الهجان هانك فتحي ويانك كسريله هجان جعي بعض روايت اوزره وهجان
شول ره دخی درلر كه طراغى خوب اولوب نبا اتدن خالى اوله يقال ارض هجان مرث اى طيبة التراب
خالبة عن النبات ومرث بوقامده جوهرى تسخه لنده اختلاف اوزره در بعضنده مرث ناه مثانه
تخففه الله واقع اولشدر و بعضنده باه مو حده مشدده ايله واقع اولشدر مجمع ناس معناسنه وهجان
مكرم اولان عورته دخی درلر يقال امرأة هجان اى كريمة واصمعي امير المؤمنين عليك رضى الله
ضنه هذا جنانى وهجان فيه وكل جا بده الى فيه ديدى كى قولنده هجان خبار معناسنه در ديدى وجناحنى
التردن مأخوذ در ميوه ديرمك معناسنه ويزدى ابتدى هجان اولكى ظاهر اولان نسه در تكيم
هجن هجنى وبتلواغى ظاهر اولان در وهجنت اله جان بندين اولور هجان باباسى جنس اولوب الهسى
ناجنس اولسه ولد هجين اولور الهاجن جيك كسريله شول قبر در كه قبل الملوخ تزوج اولنه وكذلك
دو ملك وساير بهايك خرده سنه دخی هاجن درلر وفى المسئل جلت الهاجن عن الولد اى صفر

وجلست الهاجن عن الرقدورف دراء مهمله نك كسرى وفانك سكوبله بولك قد حدر يعنى دوه نك
 خرده سى سودايله بولك قد حى طولدرمز و ابن الاعرابى ايندى جلت العلبه عن الهاجن دبرل كبرت
 معناسنه و عليه دوه در بسندن اولان سودقانه دبرل و ابن الاعرابى ايندى هاجن شول بنت لبندر كه
 بن وقت بوكلى او اوب بنى وقت طوغر محالا كه اول كا صالح اوليه التهجين على وزن التكريم
 بر سنه بن هجين فلق يعنى بداصل فلق و بنى كوهر فلق يقال هجنه اذا جعله هجينا و تهجين بر سنه بنى
 قبيح كور مكه دخى دبرل الاهيجان همزه نك و نانك كسرى له قيره صغيره ايكن و طى ايتك تقول
 اهيجنت الحاربه اذا وطئت وهى صغيره المهيجنه ميمك ضمى و جيمك كسرى له شول تازه خرما
 اغاجيدر كه ابتداء عيش و بر مش اوله الهدون ضمتله ساكن او لمق يقال هدن يهدن هدونا
 من الباب الاول اذا ساكن و هدنه دخى دبرل ساكن قلدى معناسنه متعدى و غير متعدى كلور المهادنه
 ميمك ضمى و دالك فتحيله مصالحه فلق يقال هادنه اذا صالحه الهدنه هانك ضمى و دالك سكوبله
 اسمدر سكوبن معناسندن و مصالحه معناسندن و منه قولهم هدنه على دخن اى سكوبن على غل
 و دخن توتندرد خان معناسنه التهادن تانك فتحى و دالك ضميله احوال منتظم اولوب ايش درست
 اولمق يقال تهادنت الامور اذا استقامت الهدان هانك كسرى له اخق و ثقبيل معناسنه الهدون
 هانك ضمى و دالك ضمى و مديله جيمى اخق و ثقبيل اولنبر معناسنه التهدين على وزن التكريم
 حورث و لدن كلامى ايله ساكن فلق انى او يتحق ديلد كده و تهد بن اكلمكه دخى دبرل بطو
 معناسنه هوازن هانك فتحى و زانك كسرى له قيسدن بر قبيله نك با باسى اديدر كه اول هوازن
 بن منصور در كه جدا علاسى قيس عيلان در الهليون هانك كسرى و لامك سكوبنى و يانك فتحيله
 بر ذون و زنى اوز ره راونك اسميدر و بر ذون بار كيره دبرل المهجين ميم اولك ضمى و هانك فتحى
 و ميم نايتك كسرى له حاضر معناسنه و بولك اصلى غير يلرى خوفدن امين فليجى ديمك اولورو بو حلات
 معنى حضورى اقتضا اتيكيجه لازمه له تعبير اولنوب شاهدله تفسير اولنشد و بحسب الاشتقاق
 اصلى ما امن ايدى مدحرج كى امن فهو ما امن دن همزه ثانيه بايه قلب او لندى اجتماع همز بتنى
 كره كورد كرى سببدن و همزه اولى بايه قلب او لندى اراقى الماء دن هراق الماء ديد كرى كنى
 الهين هانك فتحى و نون اولك كسرى و مديله بر سنه بنى آرزو ايدنوب اكادقت ايتك يقال هن
 بين هينبا من الباب الثانى اذا حن و هين اغلق معناسنه دخى كلور بگا كنى و هنها هانك فتحى و نونك
 تشديد له كاه اولور مكلاه اشارت اولنور هنا كنى تنكيم بعض اشعارده و افع اولنشد الهينانه هانك
 ضمى و نونك تخفيفه قوت و قدرت يقال ما بالهبر هنانه اى طرق و طرق طانك كسرى و و رانك سكوبله
 شحمه دبرل و مقصود قوت و قدرندر الاهنان همزه نك كسرى له قوت و قدرت و بركم تقول
 اهنه الله اى جعله قويا قادرا المهنون ميمك فتحى و نونك ضمى و مديله قوت و قدرت بولش كسنه
 الهينه هانك كسرى و نون اولك فتحيله بر جنس كرى در خار پشت مخصوص معناسنه الهون
 هانك فتحى و واولك سكوبله سكوبن و وقار اوز ره اولمق يقال فلان عشى على الارض هونا و هون
 بر سنه سهولته اولغه دخى دبرل يقال هان عليه الشىء اذا خف التهوى بنى على وزن التكريم آسان
 فلق يقال هونه الله عليه اى سهله و خففه الهين هانك فتحى و يانك كسرى و تشديد له آسان اولان
 نسته فعل و زنى اوز ره در الهين هانك فتحى و يانك سكوبله بمعناه مخفف نه الاهوناه همزه نك
 فتحى و واولك كسرى و الفاك مديله جيمى آسان اولان نسته معناسنه افعلاء و زنى اوزره اولور شىء ايله
 اشبيه كنى الهينون هانك فتحى و يانك سكوبله كذلك جيمى يقال قوم هينون لينون الهون هانك
 ضمى و مديله خور حقيق اولمق الهوان فتحيله اسم در ذكر اولنان معناه الاهانه هين نك
 كسرى له بر كسنه بنى خفيف عدايدوب حقير كورمك يقال اهاناه اذا استخف به المهانه ميمك فتحيله

هزن

هزن

هتن

هون

كذلك خور وحقير اولى يقال رجل فيه مهانة اي ذل وضيف الاستهانة همزة نك وتلك كسر يله
 برنسه بي حقير كورمك التهاون تانك فتي وواوك ضميله بمعناه يقال استهانه وتهاون به اذا استخف به
 هون هانك ضمي ومد يله طائفة عربن كانه نك براد نك اسميدر كه اول هون بن حزمه در كه جد
 اعلاسي مضردر الهينة هانك كسرى ومد يله سهولت معانسه در يقال امش على هينك اي على
 ر سلك ورسل رانك كسر يله اسانلق اوزره اومغه در لر اهون همزه نك وواوك فتي وماينده
 هانك سكوبله دوشنبه كونك اسميدر طائفة عربن اسماء قديمه سندن در الهلون واوك فتيله
 شول معروف نسنه در كه ايجنده برنسنه حل ايدر لر معر بدرو بونك اصلي هاوون ابدى زيراجي
 الهواوون كلور هانك فتي وواو تانك كسرى ومد يله قانونه قوانين كبي پس واو تاني استغلا حذف
 ايدوب واو اولابي مقفوح قلديلك كلام عربده فاعل وزني اولد ينجون عينك ضميله (فصل الياء) البين
 يانك فتي وتانك سكوبله براو غلنك حالت ولاد نده ابتدا بقلري جقمقدر المرى جقمقدرن اول يقال
 ابنت المرأة والناقه اذا ولدت كذلك البيرون يانك فتي ورانك ضمي ومد يله ار كك اولانك صوبي
 مني معانسه ووسميدر وقاموسده سمينه تعرض اولنماشدر صاحب قاموسك خواص اشيا به
 اشارت عاينكن ذوبزن يانك وزاي مجمعه نك فتيله ملوك جبردن برملك اسميدر كه كاكوندر لر
 نسبت اولنور يقال ربح زني الارزي همزه نك وزانك فتي وبانك تشديد يله كذلك ذوبرنه منسوب
 اولان كو ندرده لغتدر البزاني يانك فتي وياي اخبرك تشديد يله والارني همزه نك
 وزانك فتي وبانك تشديد يله كذلك ذكر اولنن معناه لغتدر البين يانك وفانك فتيله
 زياده يشلواولان پير شيخ كبير معانسه البين يانك فتي وقافك كسرى ومد يله برنسنه بي
 اعتقاد ايله صحيح بلمك تقول انا على يقين منه كاه اولور ظندن يقينه وكاه اولور يقين ظن ايله
 تعبير اولنور البين فتيله برنسنه بي ذكر اولنن وجه اوزره بلكده مصدردر الايقان همزه نك
 كسرى ومد يله بمعناه الاستيقان همزه نك كسرى وتانك كسرى ومد يله بمعناه كذلك التيقن
 فتيله وقافك ضمي وتشديد يله بمعناه كذلك تقول يقنت يقانم الباب الرابع وايقت واستيقت
 وتيقنت كله بمعنى الموقن ممك ضمي ومد يله وقافك كسرىله برنسنه بي يقن اوزره بليجي كسره
 باواوه متقلب اولدى ماقبلي مضموم اولد يغندن اوتري الميقن ممك ضمي وبانك فتي وقافك
 كسرىله موقنك تصغيري يااصلي اوزره عودت ايتكله البين فتيله عرب طائفه سندن مخصوص
 شهر لر مد البيني فتيله وبانك آخرنده تشديد يله ذكر اولنن شهر لر منسوب اولان نسنه البيني
 يانك ابتدا فتي وآخرنده سكوبله بمعناه وبونك اصلي يعني ابدى آخرنده باي نسبت تخفيف اولنوب
 الف عوض وريشدر پس الفه باي مشدد جمع اولنن وسبويه ابتدى عرب طائفه سندن بعضي
 بمانى يانك تشديد يله در لر ديدى اليمانية باء اولك فتي وتانك تخفيف يله كذلك بمنه منسوب اولان
 كسنه لر اليمانون يانك فتي ونونك ضمي ومد يله بمعناه يقال قوم يمانية ويمانون مثل ثمانية وثمانون
 ويقال امرأة يمانية ايضا الايمان همزه نك كسرى ومد يله بمنه كلك التيقن على وزن التكريم
 بمعناه اليمانية ميم اولك ضمي وتانك فتيله بمعناه كذلك يقال ايمان الرجل ويمن يامن اذا اتى اليمن
 وكذا اخذ في سيرة يميناي معنى صاغ جانب سير ايتكله دخي در لر يقال يامن يافلان باصحابك اي خذ بهم
 يمينه ولا تنقل يامن بهم والعامه تقوله التيمنى تانك وميمك فتي ولاء تحسانك ماينده سكوبى
 وآخرنده اولان يانك تشديد يله بمن ولايتك اطرافى افق اليمين معانسه اليمين يانك ضمي وميمك
 سكوبله بر كسره معانسه يقال بمن فلان على قومه من الباب الخامس اذا صار مبارك عليهم ويقال
 يمينهم بالغت ايضا الميمون ميم اولك فتي وتانك ضمي ومد يله مبارك اولان كسره من بمن بالغت
 فهو ميمون البامن ممك كسرىله كذلك مبارك اولان كسره من بمن بالغت فهو بامن فمين ومن

ين

برن

يزن

يقن

يقن

يمن

فی الأفعال يكون مثل شميم وشام التين فحسبته وميك ضمي وتشديده براسنه ايله مباركك طلب
 ايمك. الايمان همزه مك فحق وميك كسر ايله مبارك اولان سنه لى وصاع اللز معناسنه ده كلور
 واما ان اشائك مقابليدن مبارك اولان سنه لى وصولي اللز معناسنه واما ان يملك دخی جمی كلور
 كونا كمين ايمن اوزر نه جمع اولغوب ايمن ايان اوزر نه جمع اولغوب رزمى ازان اوزر نه جمع
 اولد يغي كى التينه بانك فحق وميك كسكو تيله صاع جابكده يسرتك مقابليدن صول جانب معناسنه
 يقال فعد فلان يمينه الايمان همزه مك وميك فحقيله صاع جانب التينه ميمك فحقى وبانك سكوفى
 وميم آخرك دخی فحقيله معناه بونلر اسر ايله يسره مك مقابليدن التين بانك فحقى وميك كسرى
 ومدله قوت ويمين دين معناسنه ده كلور معنائى مذكور دين مأخوذ من قوله تعالى تاتونا
 هن التين قال ابن عباس اى من قبل الدين فترنون لنا ضلالتا كانه لرادى تونا عن المائى السهل
 ويمين على درجه به دخی دبر لاصحى ابتدى عربك فلان عندك باليمين ديدكلى بمنزلة حسنه
 معناسنه در ايمن التين كلمه اولى ده همزه مك وميك فحقى بعده ميك كسرى ومدله مبارك
 معناسنه در يقال قدم فلان على ايمن التين اى على التينه ويمين اند ايجمكه دخی دبر ل قسم معناسنه
 الايمان همزه مك فحقى وميك ضيله ييمك جحقى قسم معناسنه الايمان همزه مك فحقيله كذلك
 بجمعى ويمينه يمين ديدلر انه ايجر كنى هو كس صاع التين ولد اشك صاع التينه وضع ايتديكچون
 واكر يمين صاع جانب معناسنه اولوب طرف اولور سه جمع اولغوب زيار طرف جمع اولغوبه صالح
 اولار مختلفه الالفاظ ومتفاوته الالفاظ اولد يغي ايجون كوز لزمى كم قدام خليفه مخالف ويمينه مخالف
 وشماله مخالف در يعنى هر كس يمينه مك يمينى مثلا واحد در ما عدا اولان جهته ليه دال اولان غيرى العاظر در
 يس ييمك جمع اولغوب شخص واحد منظر جائز اولار مكر كه اشخاص متعدده به نظر اوانه
 تنكيم دوه سور بسنده ايمن الابل واشمل الابل دبر لويمين اسائك وعيرك صاعنه دخی دبر ل التين
 بانك ضمي وميك فحقى وبانك كسرى وتشديده ييله ييمك تصغير دبر ل هاسن واما امير المؤمنين حضرت
 عمر ك رضى الله عنه حديثه كه هابله وارد اولد در زودنا يمينه يمينه يمينه يمينه يمينه يمينه
 ديمشدر يعنى كلمه سنك تصغيرى اولما غله كونا كه ياه اول ياه قلب اولغوب رتائيت ايجون اولده دميشك
 اولد غلرى جهندن وهيد فرغيد و كلكتك فحقيله دبر ل فحقيله معناسنه التينه بانك ضمي وميك
 سكوبله يمين رده لردن بر جسن بر دمك اسيد يام ايمن همزه مك وميك فحقيله ر عورتك اسيد ر كس رسول
 اكرمك صلى الله تعالى عليه وسلم اولاد صغارى اتك حصانه سنه ايكن اى آزاد يادوب زيه ترويح
 ايتد كده زيدك ائندن اسامه اولد لوعلى طوعشدر ايمن الله همزه مك فحقى وميك ضيله رلفظدر كه
 موضع فحقيله وضع اولغوب رالى الف وصلدر اكر نجاه فحقيله واماده الف وصل مقبوحه كلمشدر
 بوندن غيرى وكاه اولور بونك اوزر نه تا كيد ايجون لام ابتدا داخل اولور تقول ليمن الله پس حالت
 وصلده التى حذف اند رسن واما يمينه التى نظر يقبله مرفوع اولوب خبرى محذوف اولور تقديرى
 ليمن الله قسمى ولين الله ما قسم به اولغوبه جنان بو نكله لدرى تعالى به خطاب ايتك ليمنك دير سن
 وفى حديث عروة بن زبير انه قال ليمنك لئن كنت ايتلست لهد عافيت وكاه اولور ايمندن توفى حذف
 ايدوب ايم الله در ل همزه مك فحقى وكسربله وكاه اولور يلى حذف ايتوب ايم الله در ل وكاه اولور ميم
 مضنومه ايله اكتفا ايدوب م الله در ل وكاه اولور يمينى مكسور قينلر حرف واحد اولوب ياه شبيه
 اولد يغي ايجون وكاه اولور ميم الله در ل ييمك ونونك ضيله ومن الله در ل ييمك ونونك فحقيله ومن الله در ل
 ايكسك دخی كسربله وابوعيد ابتدى كاه اولور لفظ يمينه دخی قسم فيلوب يمين الله لا افعل در ل
 وكاه اولور يمينى افعل صيفه سى اوزر نه جمع فيلوب يمين ديدكند تصغير لفظ ايمنه قسم فيلوب ايم الله
 لا افعلن كذا در ل وابوعيد ابتدى اولى همزه وصل اولان ايمن ايله قسم قلمخك اصلى بودر بعده كرت

استعماله خفت مقصود و لو لم یمن نونی حذف اولش در لم یکن کله شدن حذف اولوب لم یکن دید کلمه
کی و مرمرور ابتدی بونده حذف نوند علامه الفت کثیره وارد و بومده هیه ذاهب اولوب این کیسان
و این در ستوبه ایتمش اولور در که ایتمک الی الف قطع در یتمک جمعیدر همزه سی تخفیف اولوب
خات وصلده طرح اولندیغی کثرت استعمالدن اوتریدر دیمش اولور و الله تعالی اعلم بالصواب
* باب المهاء من کتاب ترجمه الصحاح الجوهری *

فصل (الف) الایه همزه نیک فحی و بانک سکون بده برسته بی او تمسک منیه اولوب خاطره کنور مک
تقول امث للامراه ابها من الباب الثالث اذا فتمت ثم انشبت له و ما است له تأیه ایهاله دخی درس
مصدیده فحینه له باب رابعین نهبت نیمه ای الایه همزه نیک فحی و بانک فحی و تشدید یله اولوق
عظمت معانسه التائه فحینه له و بانک فحی و تشدید یله برکسته بیو کلتمک تکبر معانسه الایه فحینه له
و هانک تشدید یله آواری و غوق اولان کسته ایچ معانسه خفی دکلدر که اسمک موضوعی ایه و افع
اولان فضل بالی ایکن جوهر نیک یضم لالطال بسین مناسبت فی الجملة الیه بعض الخی بطریق
الاستطراد ذکر ایکن عا دتیدر و محله اعا دتینی بومعانی باییدر پس صاحب قانوس بومعوله
زر زده مزبوری غلطه و هیه نسبت ایتمک وجه دکلدر التائه فحینه له و تاء نایمک فحی و تشدید یله
یضمان عقل تته دن تبدیل اولشدر و معیوه خلق معانسه الاقیه همزه نیک فحی و قافیک سکون یله
طاعت معانسه قاهدن محلوب در که قاه دخی طاعت دیرلر الایه همزه نیک کسر یله عبادت
کسیدر و زانو معنی یقی الله لایه من الباب الثالث اذا عید و منه قرأ فی عیاس و یذرک و لا هتک
بکسر الهمزة معنی و عبادتک و کان یقول ارفر عون ککابر بعد یعنی فرعونیه عبادت اولونیدی
الله فحینه له و لامک تشدید یله و مد یله که اسم ذات متجمع جج صیغته در اصل ذککد اولان
لفظدن مأخوذ ذکر که و اصلشده الایه ایدی فعل و زنی آوزره کیمرفا یله مفعول معانسه پس الایه
مملو معانسه اولور که مفعول همک اولور افعلی که مفعول به معانسه در وقتا که الایه اوور یله
الف لام داخل اولدی همزه حذف اولندی ایت استعمالدن اوتری و اگر الف لام همزه دین
غرض اولیدی معروض عنه الیه جمع اولور هی حاله که الایه دیرلر و همزه حالت نداده همزه قطع
قلندی الف لام لازم قلندی فندن اوتری یفحیم الیه الایه جوهری الیقرین اعلی نحو بی ایستهم که
الف لام همزه دن عوض دیرلر ایدی و عوض اولدیغیه همزه نیک حالت فسمده و طلتند اید
همزه قطع اولدیغیه دلالت ایدر نکیم الله لفضل و یلا الله اغفر لی دیرلر و اگر عوض اولیسه الف لام
حالت نداده ثابت اولور دخی هذا الاصلک غیره نهبت اولدیغی کچی موهه زیمک همزه قطع اولدیغی
کله لازم اولدیغیه نهبت دکلدر و اگر کلمه اولیسه الایه و الی کله نایمک دخی همزه همزه قطع اولوق
لازم اولور دخی و بونک همزه قطع اولدیغیه همزه مملو فحی اولدیغیه یله دخی دکلدر دیرلر
آندن اوتری اولیسه ایم الله ده و ایمن الله ده دخی همزه قطع اولور دخی و کثرت استعمالدن اوتری یخی
دکلدر اگر کثرت استعمالدن اوتری اولیسه سائر کثیر استعمال اولان کله دیرلر دخی اولور دخی پس
معلوم اولدی که مر بونک همزه نیک همزه قطع اولدیغی مر بوره مخصوص رجالدن اوتری در که اول
ابتدای کله اولان حرفی محدود فندن عوض اولدیغیه دیرلر و سبویه الله کلمه سیک صلی لایه اولمن
جایز کور مشدی نکیم فضل لامده کلور انشاء الله تعالی الایه همزه نیک کسر یله جزیره ده بر موضعک
الحقیر و الایه کذلک کونشک اسمیدر لا یصرف دالف لام داخل اولمشون و کایمنا و اور
الف لام داخل قلوب متصرف ایدرلر و اسم معرفه یه کالف لام داخل اولوب کایمنا و کایمنا
غیری یخه برده واقع اولشدر نکیم لقبه النذری و فی نذری دیرلر ککولر اولانسته دیک معانسه
و لقبه القبه بعد القبه و قبه دیرلر حینا بعد حین معانسه و کذلک النسر یعنی النسر و نسر دیرلر

ایه
اته
اقه
اله

برصمك اسمی اولى او زنه بود كز اولنان جوهری كلامیدر لکن بوندن اقدیم تدری وقینه كلك لریك
 وضاعمر فیه اولد قلمره اشارت اینه میشد رتا كه يوم قامده اراد او نهد لیه مناسبت ظاهر اوله وشمسه
 الاله دیونسیه قیلیری شمسه تعظیم ایدوب اكعبادت اندك لیه بنه در الاله همزه نك فقی ومدی
 ولامك كسریله الاله كجی تلمه معناسنه ووزن لوری الهه دیدك لری زعم فاسد لریه انلك معبودیتیه
 مستحق فقی اكید قلمری جهند ندرز برامز بور لریك وضع ایتدك لری اسماء اعتقاد لریه تابع درینس امره
 تابع دكدر الاله علی وزن التكریم عبادت قلدر معنای تعبد معناسنه التاله فحینه له ولامك
 ضمی وتشدیدله عبادت قلمق نكسك وتعبد معناسنه بقال ناله اذا تعبد الاله فحینه له یحیر اوراق
 بقال الاله الاله من الباب الرابع انا یحیر وبنوك اصلی وله بوله ولها ایدی وله بلایه صبر ایدیه ویوب فریاد
 ایچكه دخی دیرل تقول اللهم علی فلان من الباب المزبور ایضا ای اشتد جری علیه مثل ولست الاله
 فحینه له او غق نسیان معناسنه تقول منه انه امها من الباب الرابع وقرأ ابن عباس واذ كر بعدامه
 واما حدیث زهر بدم واقع اولان امه كه اقرار اولعتراف معناسنه در اول لغت غیر مشهوره در الاله
 همزه نك فقی ویمك كسری ومدیده شول سولیلدر كه قیونه عارض اولور خصیه وچچك كی
 وركسنیه بدد علایقه راهیه وامیه در لریك واهیه دیمكی اقتضا ایدن حالت در الاله همزه نك
 ویمك سكونیه ذكر اولنان مر ضیه مبتلا اولق بقال امیت القیم علی البیاء للمحصول يوم امها
 الاله همزه نك ضمی ویمك فقی وتشدیدله ام لفظیك اصلیدر ایه معناسنه الایمها همزه نك
 ضمی ویمك فقی وتشدیدله امك كجی انه لمعناسنه الایمك همزه نك ویمك تشدیدله كذا كجی
 الاله همزه نك فقی ونونك سكونیه صولبق الانوه ضمیمه له بقال انی ایه اسم او اوه من الباب
 الثاني اذا تر حرن نقل مجده فهو مثل امح یا ح صفة ومعنی الاله همزه نك ضمی ونونك فقی وتشدیدله
 لمك كجی بقال قوم له مثل امح امح او همزه نك فقی وولوك سكونی وهالك كسریله بدند وبعوضه
 وجمع عارض اولد یقندن اوتری اوه دیمك منه قولهم عند الشكایه ام من كذا ام همزه نك فقی
 ومدیده ذكر اولنان معنایه در اوده لولان واویا القه قلب ایتك له بقال الله من كذا اوه همزه نك
 فقی وواوك كسری وتشدیدله وهالك سكونیه كذا لك ذكر اولنان معنایه بقال اوه من كذا
 وكاه اولو رهانی حذف ایدر ولوك تشدیدله انك كجی بقال اومن كذا یلاند وكاه اولور حالت
 شكایتیه تطویل صوت یخونه اوه من كذا در لریك همزه نك مدی وواوك فقی وتشدیدله وهالك
 سكونیه بقال اوه من كذا وكاه اولور یا داخیل قلوب لوله دیر لك اهل لوده اولور وكاه اولور
 انما یویه علی وزن التكریم اوه دیمك اولور التأوه فحینه له وولوك ضمی وتشدیدله معنایه بقال اوه
 الرجل ناویها وناوه ناوه لخال اهل اوه الاله همزه نك مدیه حالت ووقی لوده من اسم وراه ایتك
 معناسندن بقال ناوه اوه الرجل الخ من الاله همزه نك فقی وهالك فحینه له یا معنایه قولهم
 فی الهاء علی الانسان الهه لث واوله لثله بعد الاول لثله واوله لث بالواو المعنایه جمع جده الهه
 ایه همزه نك كسری ومدی وهالك كسراو ززمیتیه سیه كسره وانه ایتك كسره واکر عملده ز یانه
 نسف طلبنا ایتك خضو صندیم اتم فعدر اموخا ضرفه معناسنه تقول للرجل لثا یستر فیه من جدید
 ایدمك ایه وایا السمكیت ایدی اكر ایه كله سن وقفه ایتویز واصل ایتك متون قلوب ایه جدشنا
 درینس ووزن شعرده كه طالت وطلده غیر متون واقع اولشد راول وقفه یستله دروان الیكیت
 ایتدی یوسف ایه یار جل دیك اكا حلا سولدیكی حدیث معهودی زیاده قبل دیوامر ایتدی
 اولور سن واکر ایتدیك متونیه كویا كه بر سوز مشروع قبل دیمش اولود سن هات حدیثا معنایه
 زراتونیه تكبر لقاده ایلر وحق بر كسره یسویلر كن جهك قلوب كلامدن منع ایتك دیلسك ایه معنایه
 درینس یحسان بر نسیه نك اراق اولسن بلد وكم دیلسك ایتدیر سن هه زه نك فحینه له هات معنایه

مه

انه

اوه

اوه

اوه

التأیبه علی وزن التکریم دوه فی دعوت ابدوب چاغرمق تقول ایبت بالجمال اذا صحت بها ودعوتها
و جمال جیمک کسر یله جملک جمعیدر ایها ت همزه تک فقی و بانک سکون یله بعید اولدی معناسنه در
بعض افت اوزره تقول ایها ت معنی هیها ت ایها ت كذلك الفک فقی و بانک سکونی و نونک کسر یله
تشیبه صنفه سی اوزره هیها ت معناسنه در (فصل الباء) البداة بانک ضمی و دالک تخفیف یله آنک
ابتدا تکریم سیدر البده بانک فقی یا خود ضمی و دالک سکون یله برسنه اکسرن اولمق تقول بده
امر اذا استقبله بالمبادیه مملک ضمی و دالک فقی یله برسنه اکسرن اولمق يقال باده اذا جاء البداة
بانک فقی و ضمی و دالک تخفیف یله برسنه اکسرن اولمق معناسندن اسمدر البديه بانک فقی و دالک
کسری و مد یله معناها التباده تانک فقی و دالک ضمیله علی الفور برسنه استلک قال هما بادهان
بالشعر المده مملک کسری و بانک سکون یله زباده بدیهه کوی اولان کسنه البرهه بانک ضمی
و رانک سکون یله زماندن مدت طویلله البرهه بانک فقی و رانک سکون یله معناها كذلك قال انت عینه
برهه من الدهر و برهه ای مده طویلله من الزمان ابرهه همزه تک و رانک فقی و بانک سکون یله ملوک
عندن برهه ملک اسیدر که اول ابرهه ت الحارث در که اکاذ و المنار در بر و بری دخی ابرهه ت الصباح در که
بودخی ملوک عندن در که صاحب الفیل در و بعض نسخه ده بری دخی ابرهه ت الاشرف الحبشی در که
صاحب الفیل در دیمش حق صاحب صراح یو نسخه به تابع اولوب ابره او جدر در عیدر لکن
کتاب تفاسیره موافق اولان بودر که صاحب الفیل ابرهه ت الصباح اوله و قاموسه دخی
موافق اولان بودر که ابرهه ایکی اوله بری ابرهه ت الحارث و بری دخی ابرهه ت الصباح اوله
البرهه بانک و رانک فقیله شول عورتدر که بطوبت بدنی و شحم و لحمی غالب اولد یفندن بدنی
حرکت قله پس یوقلمله وزنی اولوب بوند عین و لام مکرر اولمش اولور رهوت بانک و رانک فقی
و هانک ضمی و مد یله رهوت وزنی اوزره خضر موت نام برده برقیونن اسمیدر که ارواح کفارنده در
دیرل اصحی روایتی اوزره و ربهوت خائیف معناسنه در تا اخرنده زایددر و ربهوت دخی روایت
اولور بانک ضمی و رانک سکون یله سبره ت وزنی اوزره و فی الحدیث خبره فی الارض زمزم و شرب
فی الارض ربهوت و سبره ت سبع مہله ایلله و رانک ضمیله اوتسز بره دیرل اخرنده اولان تا اصلی دو البله
فقی یله قلب سالم اولمق البلاهه بانک فقی و لاک تخفیف یله بمعناه التله فقی یله و لامک ضمی
و تمعین یله بمعناه قال یله من الباب الرابع و تبلیه الابه همزه تک و لامک فقی یله شول کسنه در که قلبی
ضانی اومه البلاهه بانک فقی و لامک سکونی و الفک مملک شول عورتدر که ذکر اولمان صفت اوزره
اولور فی الحدیث اکثر اهل الجنة ایلله یعنی اکثر اهل جنت دنیا خصوصه ایلله اولور در دنیا به اهما جاری
از اولد یغیجون همزه تکلو اخرت خصوصه عقلا واد کیا ایسه دخی یوقلمن شاب ایلله یعنی یکتلک
چالنده نوع غرابت اولد یغیجون یکتلکی کاه بلاهه و کاه جنونه صفتلر هذه الاسبابه معناسنی
اولد یغیجون و یقال حبس ایلله اذا کان قلیل للضموم التباه تانک فقی و لامک ضمی ایلله صورته ایلله لک
اظهار اتمک باطنیه بلاهه یوقلمن البهینه بانک ضمی و لامک فقی و نونک کسری و بانک تخفیف یله
معناسنه و سعت اوزره اولمق یقال هو فی البهینه من العیش ای معنی پس بوند الف بایه قلب اولمشدر
مقلی مکسور اولد یفندن اوزری و نون زایددر سبویه روایتی اوزره به بانک فقی و لامک سکونی
و هانک فقی اوزره بناسیله کیف کی برکله دود معناسنه و اخفش ابتدای به کاه اولور مصدر مفرقه نده
استعمال اولور و کاه اولور سوی معناسنه استعمال اولور و فی الحدیث اعددت لعبادی الصالحین
مالا عین رأسوا ذن سمعت و لا خطر علی قلب بشر یله ما طلعم علیه و بعض نسخه ده لهما طاعتهم
دخی واقع اولمشدر باب افعالدن انکسنده دخی عباد مومنینه دیناده اخبار و آثار ایلله معلوم اولندی
غیری نسنه و بریلور و عک اولور البوه بانک ضمی و مد یله یغوشه شبیه رفوش در که یغوشدن اصغر در

یده

بره

بله

البوهه بانك كذلك ضمي ومديله موثي وابوعمر وايتدي بوهه كجرك يوقوشه ديرلر كه اكارجل احق
تشديه اولنور وعربلر صوفه في بوهه ديدكاري قوللر نده مقصود شول هاء مشوردر كه بنجره رده
كونشه قوشو كورنور واندن ذره ايله تعبير اولنور وان السكيت ايتدي مابته له وما بته له ديرلر مافطنت
معناسه الباه على وزن الجاه جاع معناسه باء ده لغتدر الابيه فتحته له وهانك تشديه له اوازي
يوغلن كسبه ايج كه دروز ناومعنى البهيه بارك فتي وهاء اولك سكوني واخر نده بانك تشديه له مجسم
اولان نسبه البهيه بانك فتي وهاء اولك سكوني به دوه كو كروب چاغرمق بنجباخ كي دروز ناومعنى
(فصل اسامه) الزهات نانك ضمي وورانك فتي وتشديه له شول خرده بوللردر كه اولبولدن منسب اولور
الزهه نانك ضمي وورانك فتي وتشديه له واحدي ذكر اولنان بوللر كريسى معناسه فارسى معربدر
اندن صكره باطل معناسه استعاره اولنوب الزهات الباس والزهات الصحا صح ديدلر كه
بيلر كات باطله دن عبارت اولنور اسملردر وگاه اولور اضافت طريقيه دخی استعمال اولنور الزه
نانك ضمي وورانك فتي وتشديه له كذلك اطل معناسه در ناسدن بعض كسبه نك استعمال نده
الزاريه نانك فتي وورانك كسرى ومديله جعي ذكر اولنان استعمال اوزره اتافه فانك كسرى ايله
شي حقيق معناسه يقال نغمة من الباب الرابع وفي الحديث في ذكر القرآن لا يتغنى ولا يتشأن يعني قرآن عظيم
مرور ايامه حقيق اولمز وتداول ايديله كه نه بوب عمل مانده اولمز التمه فتحته له طعام فاسد اولمق يقال نغمة
الطعام من الباب الرابع اذا فسد التماهة نانك فتي وميم تخفيفه له ابرامز رايحه بعلق يقال نغمة اللحم
تماهة من الباب الرابع وسودر رايحه سني متغير اولغه دخی ديرلر بقل نغمة اللبن اذا تغيرت رايحته ونغمة سودده
نفس كي در دسمده يعني يغلي نسبه ده اولان برامز رايحه كي در التماهة ميم كسرى ونانك سكوني به
شول فيوندر كه سودي صاعلده اكلنما بوب برامز رايحه بغايه التمهته على وزن
الزله دلده اولان اكنك در التمهته تاء اولك فتي ونايسنك كسرى به باطل اولان
نسبه لزهات معناسه التيه نانك كسرى ومديله متكبر اولمق يقال تاه ينيه تيهها اذا تكبر
وتيه سر كردان اولوب كز مكه دخی ديرلر التيهان فتحته له بمعناه يقال تاه في الارض ينيه تيهها وتيهها
اذا ذهب متغيرا وتيه بهبه معناسه دخی كاور مغازه كي وري بهبه تيه ديدكاري محل حيرت اولديغندن
اوترى در الانباء همزه نك فتحته له جعي برهل معناسه الاتاويه همزه نك فتي وواوك كسرى
ومديله كذلك جعي التيهه نانك فتي وبانك سكوني والفك مديله موثي يقال فلاتيهه التيهه
على وزن التكريم حيران وسر كردان فلقى يتالته نفسه وتوه بمعنى ما تيهه همزه نك وبانك فتي وماينده
نانك سكوني به فعل تجدر نه عجب متغير اولدي معناسه وما توه دخی بومعنايه در الاتيه همزه نك
وبانك فتحته له متكبر اولان كسبه يقال هو اتيه الناس المتبهه ميم فتي ونانك كسرى ومديله شول
بردر كه محل حيرت اوله يقال ارض متبهه واصله مفعلة (فصل الجيم) الجيهه جيم فتي وبانك سكوني به
انسانك وغيرك التيهه ديرلر الاجيه همزه نك وبانك فصيلة التي بيوك اولان كسبه يقال رجل اجيه اذا
كان بين الجيهه الجيهه جيم فتي وبانك سكوني والفك مديله موثي التي بيوك عورت معناسه
جيههه الاشجعي جيم ضمي وبانك فتي وبانك سكوني ونامك كسبه نك اسمي درواصلنده ذكر اولنان
اسم موثك تصغيري در وجهه اسد بر جنده دورت بلدره دخی ديرلر كه قرا كا نزول ايدر كه اكا جيهه
الاسد ديرلر وجهه ات سوريسنه دخی ديرلر وفي الحديث لبس في الجيهه صدقة وجهه خلايقدر
بر جاعته دخی ديرلر الجيهه جيم فتي وبانك سكوني به كسبه نك التيهه اورمق تقول جيهته اذا صكت
جيهته وجهه ركر به نسبه الله بر كسبه به توجه ايكه دخی ديرلر تقول جيهته بالكر وه وجهه قيو به وارمغه
دخی ديرلر قيو نك الات واساني حاضر دلكن يقال جيهنا الماء جيهها اي وردناه وليست عليه اداة الاعتناء
الجيهه جيم فتي وبانك كسرى ومديله صوده اولان كراهت وعدم نفع اس السكيت ايتدي وردنما له

جیمه در بر صو یا شور اولوب ایچیکه قابل اولم دینی جهتدن یا خود بدیر ایچد اولد غی جهتدن یا خود
 زیاده در بر اولوب چکمه سنده کلی مسفت اولد یعنی جهتدن و بو مقامده صاحب صحاح جیمها
 الاشجعی تکرار ذکر ایتشد در اولی برله اکتفا ایتک ایدی الجراهیه جیمک فقی و هانک کسری
 و نیک تحفیظه هیکامه و غلبه تقول سمعت جراهیه ان قوم ای جایشیم و کلامهم علانیه دون السر
 الجلیله جیمک فقی و لامک سکونیه دره اطرافنده مواجهه که کلن برلر جلپهنا الوادی وزن من بورا وزره
 دره نیک ایکی جانبی الجلاء جیمک کسریله جمعی جوانب الوادی معناسنه الجلیله جیمک فقی و لامک
 سکونیه خرده طاشلری برندن ازاله فاتی بقال جلپهنا الحصى عن المکان من الباب الثالث اذ نخبته
 عنه الجلیله جیمک فقی و لامک کسری و مدبله شول بردر که نیک خرده طاشلری ازاله اولمش اوله
 الجلیله فقیله باشک مقدمنده اولان قیلری احق اولق و بوحالت صلعت ابتداسی درواصلع باشک
 اوکند قیلاری اولمین کسنه در پس جله جلم کی دروزنا و معنی الاجله همزه نیک و لامک فقیله باشک
 اوکند قیلاری اولمین و جله شول صفره دخی برلر که بونوری اولیه ایلج کی دروزنا و معنی کسائی
 روایتی اوزره الجنی جیمک ضمی و نونک فقی و بانک تشدیدله خیرزان دیدکدی معروف اغاج که
 اندن عصا زایدلر و بوقینی روایتدر الجله علی وزن الحال قدر و مزنه بقال فلان ذوجه اذ کان
 ذاقدر الایجاه همزه نیک کسری و مدی ایله برنسنه بی وجه فاتی التوجیه علی وزن التکریم بمعناه
 یقال اوجهته انا و وجهته انا اذا جعلته وجهها جوهری نسخنه زنده بوبله واقع اولمشدر لکن
 صددا جر فیه در و ایچساره و ته جیه خود مشالنددر و اکره قلوب ایسه مقلوبینه تعرض
 اولتی کرک ایدی جاه هانک کسری اوزره بناسی ایله برلر ظدر که ارکت دوه بی سو و مده استعمال
 اولنور دیشی دوه استعمال اولنار و جوهر نیک و صاحب قاموسک شبار نلری زجر للبعیر
 لالافه واقع اولمشدر لکن بعیردنه جمل اولسه اولی اولور دی زیراً بعیر اسم جنس در
 مذکره و مؤنثه متساو اسدر شکیم بب راده دروزر ایتشد در جاه وزن من بورا وزره
 آخرنده اولان هانک تنوبله ذکر اولشان معنایه در اصمعی روایتی اوزره الجوه جیمک فقی
 و واک سکونیه برکسنه به بر مکروه نسنه الله قارشو وارمق بقال جاهه بالکروه حوها اده جیه
 الجهمجه علی وزن الزلزله برنجی جانور ره جبرمق منع اولسون دینه نعل جهجهت بالبع
 اذا صحت به لیکف التجهمجه علی وزن التزلزل برنسنه دن لچکر ب فراغت ایتک تقول تجهمجه
 صناعیاته (فصل الدال) بدره دالک فقی و رانک سکونیه برنسنه دفع ایتک تقول در هت عن
 القوم اذا فعت عنهم مثل درات و هو مبدل منه فحوراق الماء و اراقه المیده مبدل کسری و رانک
 فقیله قومک زعمی اولوب انلره متعلق اولان کلاتی سوبلین کسنه الماده مبدل فقی و رانک کسریله جمعی
 زعماء قوم معناسنه الدله دالک فقی و لامک سکونیه ضایع کیدن نسنه هدر معناسنه بقال ذهب
 دمه دلها ای هدر انتدیه علی وزن التکریم و عشق و هو اذن عقل ضایع اولق بقال دلها الحب
 ای حیره و ادشه الدله فقیله عقل کیدوب مخیر اولق بقال دلها بدله من الباب الرابع الدلوه
 دالک فقی و لامک ضمیمه رمدبله شول نافه در که بولداشنه و ولدینه حنین ایتجه الدله فقیله و اندوه
 ضمیمه نافه بولداشنه و ولدینه حنین ایتک بقال دلها النافه عن الفها و فی ویدها اندله دلها
 من الساب الرابع السدهه علی وزن الزلزله برنسنه بی بوالق السدهه علی وزن التزلزل بوالق
 بقال ددهت الحجر قنده اذ اخرجته فتخرج و کاه اولورهای یا به قلب ایدوب ندهدی الحجر
 و غیره ندهدیا و ددهت ادهدیه ددهه و ددهه درلر چنان بواله سدر الدهدان داللرک
 فقی و هانک مایندسکو نیلجوقی دوزابل کثیره معناسنه الدهداء دالک فقی و هانک سکونیه
 دوه نیک خرده لری و کاه اولور ناس معناسنه استعمال اولور بقال ما لری ای الدهداء هوا

جله

جیه

جوه

دوه

دله

ای الناس هو وکسانی کلمه من بوره فی الفک مدبله روایت قلدی الادب فلاده همزه نك کسری ولامک
تشدیدی وها نك تنو ینبله ثابده دخی فانك فتحبله برکله در که بوخصوص الان اولمز سه بوندن
صکره هرگز اولمز دیمک محله استعمال اولنور اصمعی روایتی اوزره لکن من بورا یندی بنونک اصلی
نه ایدیکن بلزم شو یله ظن ایدرم که بو فار سیدن منقول اوله کویا که ان لم تصیره الان فلا تصیره
ابداء بمش اولور سن یعنی اگر بوخصوصی الان فلز سک ابداء فلز سن وخی دکلدز که اگر این زمان
ندهی هرگز ندهی معناسله اگر این زمان نکنی هرگز نکنی معناسنک قرنی و مناسبتی وار در و نسخ
صحاح بو مقامه مختلفه در حتی افاضلن بعض ان لم تصیره عبارتی ضربدن ظنی ایدوب ضربله ده
بینده مناسبت بو قدر د بوانکار انشددر (فصل الراء) ال ردهه رانک فخی و دالک سکونیه
قیاده اولان چقور بر در که انده صوار کلور ال ردهه رانک فخی و دالک کذلک سکونیه جعی ذکر اولنان
چقور لر معناسنه ال ردهه رانک کسریله کذلک جعی یقال قرب الجمار من ال ردهه ولا تقله
ساء و ساء جاری صویه دعوت ایچون موضوع کله در و خلیل ایتدی ردهه شول کیچرک دپه در که
کثیر الحجاره در و فی الحدیث انه صلی الله تعالی علیه وسلم ذکر المقتول بنهر وان فقال شیطان
ال ردهه و نهر وان بر شهرک ایددر ال ردهه رانک فخی و فانک سکونیه دوه هر کونه وقت دیلر سه
صویه وارنق از فوه ضمیمه بمعناها یقال رفهت الابل تر فده رفها و رفوها من الباب الثالث ال ردهه
رانک کسری و فانک سکونیه اسمدر معنای مذکور دن ال ردهه همزه نك کسریله دوه بی
ذکر اولنان وجه اوزره صویه صالیو بر مک تقول ار فیهما انا وارفاه هر کون با غلنوب صاحب
و صقلن طره مغه دخی دیرلر بوندن نمی اولنشددر ال ردهه فانک کسریله اهل سکون و اهل حضور
اولان کسینه یقال جل رافه ای وادع و وادع عین مهمله ابله حضور صاحبیه دیرلر ال ردهه
رانک فخی و فانک تخفیفله وجه معاش وسعت اوزره اولقی ال ردهه رانک فخی و هانک کسری و بانک
تخفیفله بمعناها ال ردهه رانک ضمی و فانک فخی و نونک کسری و بانک تخفیفله بمعناها کذلک
تقول هو فی رافهه من العیش ای سعة و رافهه و رفهه و رفهه خاسیه به الحقی اولنشددر اف
ز یاده ابلک ابله لکن انک یاه قلب اولنشددر ماقبل مکسور اولدوغندن اوتری ال ردهه فانک کسریله
اشاء سفرد اهنه بورنی کیجه به دیرلر ال ردهه رانک فخی و فانک کسریله جعی یقال بینی و بینک لبله رافهه
و ثلاث لیلر و افه اذا کان یسار فیهن سیرالنا الترفیه علی وزن التکریم غریمه مهمل و بر مک بقال
رفه عن غریمک تر فها ای نفس عنه ال ردهه رانک ضمی و فانک فتحبله صمان نین معناسنه و فی المثل
اغنی من التفع عن ال ردهه و تفع فانک ضمی و فانک فتحبله قره قولی دیدک لاری برنی جانور سیاه کوش معناسنه
یعنی فلان کسینه نك فلان نسنه دن استغناسی ز یاده در قره قولانک صماندن اولان استغناسندن ز برا
قره قولی صمان بمنزله بلی دخی سو من الترفیه فتحبله و بانک ضمی و تشدیدله اول جانبیه بو جانبیه
کیدوب کلک یقال تریه السراب اذا تریع و تریع راو عین مهمله اول جانبیه بو جانبیه یلدر مغه دیرلر
المریه میمک ضمی و بانک فخی و تشدیدله ذکر اولنان وجه اوزره اولان سراب (فصل السین) السبه
فتحبله عقل ز یاده سیرا و لمقدن زایل اولقی المسبوه میمک فخی و بانک ضمی و مدبله عقلی سیر لکدن
زایل اولمش کسینه السبه میمک ضمی و بانک فخی و تشدیدله بمعناه الاست همزه نك کسری و سینک
سکونیه قویرق عجز معناسنه و است حلقه دپه دخی دیرلر و بونک اصلی سته در فتحبله و اصلی سته
اولدو ضنک دلیلی بودر که جعی استاء کلور افعال و زنی اوزره جل ابله اجمال کی و جز عله فقل کی
اولقی احتمالی بودر ز برا حذف اولنسان لام الفعلی کتور و ب عین الفعلی حذف ایتسک سه دیرسن
سینک فتحبله اگر جزع و فقل کی اولسه کسری سته با خود ضم سینله اولوردی بود ذکر اولنان جوهر نك
تقریری در خفی دکلدز که افعال و زنی اوزره جمع اولنمی و سطنک متحرک اوله سن مثبت اولور

اكن وسطی دخی مفتوح اولدوغی ثابت اولمز راجائز كه فخذله افخاذ كبی اوله فانك فخی و خانك
 كسر یله بعض اشعار ده كه است جل واقع اولمشدر مجاز در مراد عجز جل در ز با كلام عربده
 است الجمل یو قدر و عر بلرك باست فلان دیدكری سوكت كدر شتم معناسنه واست مطلقا اخر
 معناسنه ده كلور یقال مازال فلان علی است الدهر مجنونای لم یزل یعرف الجنون و علی است الدهر
 دخی دیرل السه سبنك فخی ایله كذلک است معناسنه در و فی الحديث العین و كاه السه عین الفعلك
 خذفی ایله تكیم الان مرو و ابتد و بروی و كاه الست یحذف لام الفعل و و كاه واولك كسر یله قریه اغزن
 باغلد قری نسبه دیرل الاسته همزه لك و تانك فخیله قو و روغی ییوك اولان كسینه یقال ر جل استه
 اذا كان كبر العجز السهم سبنك و هانك ضمی و ما یبده تانك سكونیله كذلک قو و روغی ییوك اولان كسینه
 السناهی سبنك ضمی و تانك تخفیفیه و یانك تشدیدیه بمعناه كذلک السناه سبنك فخی و تانك سكونی
 و الفك مدیده موئی قو و روغی ییوك عورت معناسنه و ابن السكبت ابتد ر جل استه و سناهی دیرل
 عظیم الاست معناسنه و امرأه سناه و ستم دیرل میم زاید اولمق اوزره الست سبنك فخی و تانك سكونیله
 بر كسینه لك قو و روغنه ا و رمق نقول ستمت الر جل ستهامن الباب الثالث اداضر به علی استه الستهی
 فحتمیله و اخرنده یانك تشدیدیه استه منسوب اولان كسینه الاسنی همزه لك كسری و اخرنده یانك
 تشدیدیه كذلک استه منسوب اولان كسینه اگر حالی اوزره ابقا اولوب اصله ارجاع اولنماز ایسه
 الست سبنك فخی و تانك كسر یله كذلک استه منسوب اولان كسینه تكیم حرج دیدیلر حر و فحتمیله ایله
 فرج نسایه منسوب اولان معناسنه السفه فحتمیله سفاهت كه اهل عقل اولانك مقابلیدر و سفاهتك
 اصل معناسی بر كسینه خفیف و مكر ك اواق در و عر بلرك سفه نفسه و غبن رأیه و بطر عیشه و الم
 بطنه و وفق امره و رشد امره دیدكری قوللر بك اصلی سفهت نفس ز بدور شد امره ایدی و قنا كه
 فعل نحو بل اولوب ر جله صفت قلندی ایسه مابعدی منصوب اولدی فعل انك اوزرینه واقع
 اولدیغدن اوزری زیر اوبتقدیر جسه سفه نفسه معناسنه اولدی عین الفعلك تشدیدیه و بو بصر یون و كسائی
 قوایدرو بو نلرك فتنده هذا المنصوبك تقدیمی جائز در و فرا ابتد و قنا كه فعل نفسدن صاحبه
 نحو بل اولندی مابعدی مفسر بحر اسنه جاری اولدی تا كه سفاهت انه اولدوغنه دلالت قلهو بو نك
 حكمی سفه ز بد نفسادیمك ایدی ز را مفسر نكره اولور غیر ی اولمز لکن بواضافتی اوزره ترك اولوب نكره
 كبی منصوبله ترك اولندی نكره به تشبیها و فرا فتنده بو نك تقدیمی جائز دكلدر ز را مفسر تقدیم اولنماز بو نك
 مثیدر عر بلرك صفت به در عا و طبیته نفسادیمك كری كه معنی ضاق ذرعی به و طسابت نفسی به دیدمدر
 الفلاس سبنك فخیله بمعناه السفاهة علی وزن المزبور معناه یضا نقول سفه فلان سفاهه و سفاهة
 من الباب الخامس و سفه سفها من الباب الرابع بو نلرك ایكسیده لغتدر سفیه اولدی معناسنه لکن
 مابعدن منصوب قلوب سفه نفسه و سفه رأیه دیسلر كسردن غیر بیسی جائز دكلدر ز را فعل كه ضم
 عینله در متعدی اولماز و سفهت الشراب دخی دیرل باب رابعدن چان شرابی چوق ایچیه قائمك
 و اسفهك الله دخی دیرل منی حق تعالی كثر شر به مبتلا فلسون معناسنه السفه فحتمیله و فانك
 ضمی و تشدیدیه بر نسبه بی مایل قلیق یقال تسفهت الریح الشجر اذا مالت به و تسفه بر كسینه
 الدابوب مالن المعده دخی دیرل نقول تسفهت فلان عن ماله اذا اخذ عنه و تسفه بر كسینه به سفیه لکنی
 ایشدر مكه دخی دیرل نقول تسفهت علیه اذا احمته السفیه علی وزن التكریم بر كسینه سفاهته
 نسبت ایتك نقول سفه نسفها اذا نسبه الى السفة المسافهة ممك ضمی و فانك فخیله كذلک سفاهته
 نسبت ایتك یقال سفیه لم یجد مسافها و مسافهه كوی یاخود طلومی یانه قو بوب كاه ایچمهكه
 دخی دیرل نقول سافهت الدن اوانوطب اذا قاعدته فشربت منه ساعة بعد ساعة السموه ختمینه
 آت سكر تمسندنه بورلق یلمك یقال سمه الفرس یحمه سموها من الساب الثالث اذا جرى جریا

لا يعرف الاعياء ورتكسنة مدهوش وفتح اولمعه دخي دبرل بقال سمه فلان اذا دهش السامه
 ميمك كسر بله سكر تمه دن بور لمن آت السمه سبنك ضمي وميمك فتي وتشد يله جعي ذكر اولان آنك
 معناسنه وسامه مدهوش وفتح اولان كسنة به دخي دبرل اسمهي سبنك ضمي وميمك فتي
 وتشديدي والفك قصريله بر كسنة بلديكي به كتمك ابو عمرو ورواي اوزره يقال جري فلان اسمهي
 اذا جري الي غير امر يعرفه وسمهي كنبه وباطله دخي دبرل وسمهي دوه هر جانبه طاعلمعه دخي دبرل
 يقال ذهبت ايله سمهي اذا تفرقت في كل وجه وسمهي يله كوك اراسنده اولان هوايه دخي دبرل
 اسمهي سبنك ضمي وميمك فتي وتشديدي وبانك سكوني والفك قصريله كذب وباطل معناسنه
 السنه ففتحته يل سال معناسنه وبونك بر حرفي ناقصه ونقصانده ايكي وجه واردر بري بودر كه
 ناقص اولان واواوله بري دخي بودر كه ها اولوب اصلي سنه اوله جبهه كي زيرا سنه الخلة
 وتسنت دبرل چنان اسكيوب آنك اوزر نه بلار كسسه ونخله سنه دبرل چنان بريل مبه وپرسه
 وبريل وپرسه وبعضلر ابتد سنه شول خرمادر كه آني قتيق بلي ضعيف اتمش اهله وسنه قتلغه
 دخي دبرل ابو عبيدرواي اوزره يقال ارض نبي فلان سنه اذا كاست مجدية اسمي ففتحته ونونك
 كسري وتشديديله بر كسنة نك بانده بريل اكلتمك السنه ففتحته ونونك ضمي وتشديديله بمعناه
 تقول تسنت عنده وتسنت عنده وتسنة بر نسنة كوفلنوب فاسد اولمعه دخي دبرل تكرج معناسنه
 راء مهمله وجميله كرك اتمك اولسون كرك غيري نسنة اولسون السنه ميمك ضمي ونونك فتي
 وتشديديله كوف طوق نسنة يقال خبر سنه المسانة ميمك ضميلة بر نسنة في يله بارشقي المسانه
 ميمك ضمي ونونك ففتحته بمعناه تقول اسأ جربه مسانة ومسانه يعني يله اجاره به الدم السنه
 سبنك ضمي ونونك فتي وبانك تشديديله سنه نك تصغيري السنه سبنك ضمي ونونك فتي وبانك
 سكونيله كذلك سنه نك تصغيري السنون سبنك كسري ونونك ضمي ومديله سنه نك جعي يبار
 معناسنه چنان سني واوايله نونله جمع ايتسار سبنك مكسور ايدر لر وبعضلر سنون دخي دبرل
 ضمته واما نول كسنة كه سنين ومئين دبوب نوني مرفوع ايدر آت تقر بر نه ايكي قول واردر بري
 بودر كه فعلين اوله غسلين كي احد حروفي حذف اولمعه نيكيم مرور ابتد لكن بو جمع نوادر
 في اندن اولور وصيغه جمع خود نوادر دن اولمق چوق واقع اولور عدي كي مثلا عدونك جعنده
 وبو اخفش قوليدرواي كنجي قول بودر كه سنين فعل وزني اوزره اوله وسبن مكسور اولسني
 مابعدى مكسور اولد يندن اوتري اوله ووكاه اولور كه جمع فيل وزني اوزره كلور كليب ايله
 عبيد كي كليب وعبدك جعنده بوقدر وار كه بوقولك صاحبي سبنك آخريده اولان نوني سنه دن
 محذوف اولان واودن بدل ومائه ده اولان اذن بدل فيلور واما باري تعالينك ثلثائة سنين قولنده
 اخفش ابتد سنين ثلثدن ومائه دن بدلر وتقدر كلام لثوا ثلثائة من السنين ديمكدر وهم
 مزبور ابتد اكر سنون مائه في تفسير اولور سه مجرور اولور واكر ثلثائة في تفسير اولور سه
 منصوب اولور دبدي لكن ثلاثي في تفسير مائه ايله مقيد اولمق اعتبار يله اولور مطلق اولسار علي مالا
 يخفي (فصل الشين) الشبه شينك كسري وبانك سكونيله بكنه مك مشابهت معناسنه الشبه ففتحته
 بمعناه لغت فيه وشبه شبيه معناسنده كلور يقال هذا شبهه اي شبهه ويقال بينهما شبه بالخيريك
 المشابه ميمك فتي وبانك كسر بله جعي علي خلاف القياس كاه ارا محاسن في جمع الحسن نقبض
 القمح ومذاكري في جمع الذر لالة ال رجل وشبه ففتحته يا خود شينك كسري وبانك سكونيله بقدرن
 بنوع معناسنده كلور كه كاربنج دبرل يقال كوز شبه وشبه الشبه شينك ضمي وبانك سكونيله
 التباس المشبهات ميمك ضمي وبانك كسر بله مشكل لان نسنة المشابهات ميمك كذلك ضمي
 وبانك كسر بله بري بر نه شبيه نسنة مماثلات معناسنه الشبه ففتحته وبانك ضمي وتشديديله بكنه مك

يقال تشبه فلان بكذا التشبيه على وزن التكرير برنسته في آخر نسته به بكنمك تمثيل معنائه الاشياء
همزه مك كسريله برنسته به بكنمك المشابهة ميمك ضمي وبانك فتحيله كذلك بكنمك يقال اشبهت
فلانا وشابهته الاشياء همزه مك وبانك كسريله برنسته ملتبس او لمق يقال اشبهت على الشيء
الشبهان فتحتهله وقاموسه ضمتهله اوله سته دخي اشارت انمشدرو موجود اولان صحاح نسخهلرنده
شبنك فتحي وبانك ضميله ضبط اولنمشدرو حتى بمضنده قال ابو عبيده الشبهان بضم الباء واقع اولمشدرو
على كل الوجوه شبهان ديكولو اغاچلردن براغاچدر وبعضلايتدي شبهان تمام ديدكاري
اوتدر كه رباحين قسمندلر الشده شبنك فتحي ودلك سكونيله متخير اولمق يقال شده الر جل شدها
اذا دهش الشده شبنك ضمي ودلك سكونيله اسمدر حيرت معنائه الشده فتحتهله كذلك اسمدر
حيرت معنائه بخل ايله بخل كي وابوزيد ايتدي شده الر جل ديدكاري شغل معنائه در غيري
دكلدر ديدى المشدوه ميمك فتحي ودلك ضمي ومديله متخير اولان كسسته يقال شده الر حل فهو
مشدوه الشده شبنك فتحي ورائك كسريله حرمي غالب اولان كسسته الشده فتحتهله حرصي غالب
اولمق يقال شره الر جل شرها من الباب الرابع الشفه فتحتهله طوداق وبونك اصلي شفهة ايتدي
زيرا تصغيري الشفه وجمعي شفاء كلور هائيله وكسر شنبهله وشفه كاه اولور سو الدن عارت اولور
يقال فلان خفيف الشففى اقليل السوال للناس وشفه دكر جيله دخي ديرلر يقال له في الناس شفه
اي شاء حسن ومنت الشفه كله به دخي ديرلر يقال ما كلمه دينت شفه اي كلمه الشفي شبنك فتحي وفانك
تخفني وبانك تشديدله شففيه منسوب اولان نسته اكر شففي ظاهري اوزره نسبت قلورسك
دخي ويدي وغدي كبي ازيه منسوب معنائه الشففي فتحتهله وبانك كذلك تشديدله
شففيه منسوب اولان نسته اكر شففي اصلي اوزره نسبت قيلورسك وبرجاعت شويله
ظن ايتديلر كه شففه دن ناقص اولان حرف واو اوله زيرا جعنده شفوات ديرلر وجل اشفي ديرلر
چان طودا قلري بري برينه فاوشمه اروق كبي كه اروق بوقارو اولك ديشي اوزون اولنمديرلر
پس اروقك ابرادي اولك ديشي اوزون اوله مك شففي اكر بيا منضم اولديغه بناء اولور
اروق ذكر اولنسان معنائه اولديغه بناء اولنر تنكيم اوله توهم اولنمدي وجوهري ايدر
ججاعت مزبور مك كلامك صحتده دليل بوقدر الشفاهي شبنك ضمي وبانك تشديدله
شول كسسته در كه طودا قلري بيوك اوله الشفه شبنك فتحي وفانك سكونيله شغل ديرلر
يقال شففي عن هذان الباب الثالث اي شغلني وعربلر كمن نشفه عليك المرتع والماء ديدكاري نشغل
عنك معنائه در يعني واقع اولان اتلاق وصوهمين بزه وفا ايدرانده فضله وز ياده بوقدر وشفه
ابرامله بر كسسته مك قنده اولان حاجتي جله المغه دخي ديرلر تقول شففي فلان اذا الخ عليك في المسالة
حتى انقد ما عندك المشفوه ميمك فتحي وفانك ضمي ومديله شول كسسته در كه خلقك آندن طلي چوق
واقع اوله بر حبهله كه انك قنده اولان حاجت دو كنه شمود ومضغوف ومكشور عليه كبي كه بونلر
دخي ذكر اولنسان معنائه در ومشفوه شول صويه دخي ديرلر كه اوزرنده خلق كرت اوزره اوله
المشافهة ميمك ضمي وفانك فتحيله بر كسسته ايله اغراغره ووروب سوكلكشمك الحروف الشففيه فتحتهله
وبانك تشديدله باوفاووم درولاتقل شفوية المشاكهة ميمك ضمي وكافك فتحيله بكنمك مشاهمت
معنائه الشكاه شبنك كسريله بمعناه يقال شا كه مشاكهة وشكاه اذا شابهه وقار به وفي المثل شا كه
ابا فلان يعني يا ابا فلان مدحي بكنمك قبل تنكيم مثل آخرده دون ذابفق الحمار ديرلر مك اصلي
بودر كه بر كسسته مركبي بازاره جقار دقده حين بيعده مشتره ترغيب ايجون بونكله نيجه شكار صيد
اولنمشدرو ياده بوكر كدر ديدكده مشترى بدون ذابفق الحمار ديمش يعني بومالغه سر دخي بازار
اولور ديمش الاشكاه همزه مك كسريله برنسته مشكل اولمق ابو عمرو بن العلاء روايتي اوزره يقال اشكه الامر

شده

شده
شده

شكه

شوه

اذا شكك الشوه شبنك فتي وواوك سكونيله برنسنه قبيح اولمق يقال شاهت الوجوه تشوه شوه
 اذا قبحت الشويه على وزن التكريم قبيح فليق يقال شوهه الله وتشويه كوزد كرمكه دخی دبرل
 ابي السكيت روايتي اوزره يقلل لا تشوه على اي لا تقل ما احسنك قصصيني بعين وتشويه تغيير وضع
 ايمكه دخی دبرل يقال شوه له اذا تنكرو ونغول وتنكر راء مهمله ايله وتوغل غين مجه ايله برحالدن برحاله
 دوه كه دبرل المشوه ميمك ضمي وواوك فتي وتشديد يله قبيح قلنسان نسنه الشوها شبنك فتي
 وواوك سكونيله آنك مجود اولان صقلنندن در كه اول طود اقلري وككزي واسع اولمق در واركك
 اولان آه اشوه ديمزل الاشوه همزه نك وواوك فتحيله تير كوزي دگن كسنه يقال رجل اشوه
 اذا كان سريع الاصابة بالعين الشايه بانك كسريه تير نظر اولان كسنه يقال رجل شايه البصر
 اي حديد البصر الشاة على وزن الذات فيون كوسفند معناسته بونده مذكرومؤنث برابر دزوي يقال
 فلان كثر الشاة والعير وهو في معنى الجمع لان الالف واللام الجنس وشانك اصلي شاهة دزوي را
 الشويه تصغري كلور الشياه جي كلور شبنك كسري و آخرنده هاء ايله عددده ثلاث شياه دبرمن
 عشره يه وارنجه خان عشره دن تجاوز ايسه نايه دبرسن وقبون جوق اولسه هذه شاهة كثيرة دبرسن
 الشاه على وزن الحال و آخرنده الفك مد يله كذلك شانك جي دراصلنده شاه ايدى هاهمه يه
 قلب اولنوب شاه اولدى الشوى شبنك فتي وبانك تشديد يله شاه ك جي كله كلب وعبدله
 عبيد كى وشاه وحشى اولان صغره دخی دبرل الشوه فتحيله وواوك ضمي وتشديد يله
 ذكر اولنان صغرى اولمق تقول تشوهت شاه اذا اصطدتها المشاهه ميمك فتحيله فيون جوق
 اولان براو صيد روايتي اوزره يقال ارض مشاهة اي ذات شاه كما يقال ارض مأبلة اذا كانت
 كثيرة الابل الشاوي آخرنده بانك تشديد يله شاه كله سنه منسوب اولان نسنه واكر بونكه بر كسنه
 تسميه اولنسه شاي دبرسن واكر ديلرسك شاوي دبرسن تكيم هطاوي دبرسن الشاهي كذلك
 آخرنده بانك تشديد يله شاهه منسوب اولان نسنه (فصل الصاد) صد صادق فتي وهانك سكونيله
 براسمدر كه انكله فعل تسميه اولنسندر كه اول اسكت در امر حاضر صيغة سى اوزره بس بر كسنه بي
 اسكات ايمك ديلرسك صد دبرسن و خان وقف ايتوب بر كله يه اولشدر سك صد دبرسن تنوينه ومبرد
 ابتدى فسان صد بارجل ديلرسك تنوينه مرادك تعريفه تكير ماين فرق اولور زير تنوين تكير
 افاده ايدر (فصل العين) المعنوه ميمك فتي وتانك ضمي ومد يله عقلى ناقص اولان كسنه يقال عنه
 فهو معنوه اتعته فتحيله وانه تانك ضمي وتشديد يله كم عقل اولمق تجن معناسته عنه عينك
 ضمي وتانك سكونيله معنوه اولمق ابو عبيد بونى فعلى كين مصدر لاراسنده ذكر ايلشدر العنايه
 عينك فتي باخود ضمي وبانك تشديد يله احق معناسته در ابو العنايه كذلك عينك فتي وبانك تخفيف يله
 بر كسنه نك كتنى در و قاموسه لقدر كنب دكلدر ديمش لكن اب ايله مصدر اولديغى حبشندن
 كنب ديسه اولور هرنه دكلودمه دلالتى حبشندن لقب ديتورسه دخی العجبه عينك وجيمك
 ضمي وبانك تشديد يله كبر وعظمت صاحبي اولان كسنه العجبه عينك وجيمك ضمي وبانك
 تشديد يله كبر وعظمت العجبه عينك وجيمك كذلك ضمي وبانك تشديد يله وتخفيف يله كبر
 وعظمت معناسته فراروايتي اوزره يقال فيه عجبى وعجبه وعجبهانية اي كبر وعظمة
 وبعض ايتدى عجبية جهل و حاقفه دبرل العيده على وزن حيدر والعيداء عينك فتي وبانك
 سكونيله بونلريد خوا اولان نسنه در كرك دوه اولسون كرك غيري اولسون وعيده بد خواغه دخی
 دبرل العيده عينك ودالك فتي وبانك تشديد يله كذلك بد خواغه دبرل يقال في فلان عيده
 وعيدهية فهو عيده وعيدهاء العزاهه عينك كسري وزاي مجه نك سكوني والفك قصر يله شول
 كسنه در كه لعب ولهودن مشوق اوليوب اتى كند ودون اراق ايله العزاهه عينك كسري

صد

عنه

عجه

عده

عزه

وزانك سكوتى والفك مديله بمعناها العزهي عينك كسرى وزانك سكوتى والفك قصريله ونكره
اولدقدن تنوبله العزاهي عينك فتى وهانك كسرى ومديله جعي سغلا تله سعالى كى غول معناسنه
العزهيون عينك كسرى وزانك سكوتى وهانك ضنى ومديله كذلك جعي العزهيون عينك كسرى
ونونك وهانك سكوتى وزانك قخبيله كبرمعناسنه يقال رجل فيه عزهوه اى كبر العضه عينك كسرى
شول بونك انا چدر كه انك دكنى اوله وبوايكى نوعدر برى خالصدرو برى غير خالصدرو وخالص
غرف وطلح وسلم وسدروسال وسمرو بنوت وقتاداعظم وكنهيل وغرب وعوسج دروغبر خالص
شوحط ونج وشربان وسراونشم وعجرم وتالب وبومد كورله عضه القياس ديرلر كه باى انا چلرى
ديك اولورا سكوتى بايى بونلردن ايشلدكلر بنه بناه وديكنلى انا چك خرده رينه حص ديرلر كه
باب ضانده ذكر اولمشدرو شول ديكنى اولان نسنه لره عضه اوله اول تاتدن سكالى
وحلاوى وحادوكب و سلج ديمكله معروف اولان نسنه لدر و بونلر كه هر بريك تفصيلي محسنده
مرورا بيمكن اکتفا اولندى وعضه كاه اولور قولدن دخى عبارت اولور منه قولهم فلا ننجب
غير عضاهه اذا انجخل شعر غيره يعنى غيرك شعرن كندويه نسبت قلسه العضاهه عينك كسرى
واحدى ديكنلو انا چلردن برى معناسنه العضه عينك كسرى وضادك سكوتيله كذلك واحدى
العضه عينك كسرى وضادك فتى وتخفيفيله كذلك واحدى هاء اصليله فى حذف ايتك ايله
شفده حذف اولندي بى كى وبونك نقص اولنان حرفى هادر نكيم ذكر اولندي زيرابونك جعنده
هاء محذوفه در اولنوروه صغيرنده عضيه ديرلر ونسبتنده بعيرعضهى ديرلر عضاه اولتلاذ يعجون
وبعيرعضاهى وابل عضاهيه دخى ديرلر وعضلر نقص اولنان حرف واوردردى بونك جعنده
عضوات ديد كلر بنه ونسبتنده بعيرعضوى وابل عضويه ديد كلر بنه بناه عينك فتىيله على غير
القياس العضه فتختيله دوه ديكنلو انا چى اولتلى تقول عضيه ابل تعضه عضها من الباب
الرابع اذ اعرت العضاه العضاه ضادك كسرى لذكر اولنان انا چى اولتين دوه العضه عينك فتى
وضادك كسرى بمعناه يقال بعيرعضه وعضه وناقه عضه ايضا وعضه ساحره دخى ديرلر على ما
سجى وعضه وعضه شول ايلانه دخى ديرلر كه اوردي بى ساعت قتل ابله الاعضاء همزه نك
كسرى قومك دوه سى عضاه اولتلى يقال عضه القوم اذ اعرت ابلهم العضاه وعضاهم انا چكه دخى
ديرلر تقول اعضهت اى جئت بالهتان المعضه ميمك ضنى وضادك كسرى ديكنلو انا چلرى
جوق اولان برى يقال ارض معضه اذا كانت كثيره العضاه العضيه عينك فتى وضادك كسرى
ومديله بهتان افك معناسنه تقول بالاعضيه بكسر اللام وهى استفائه العضه عينك فتى وضادك
سكوتيله بر كسنه به بهتان ايتك تقول عضه عضها اذ ارامه بالهتان وكسائى ايتدى العضه عينك
كسرى وضادك قخبيله كذب وبهتان معناسنه در العضون عينك كسرى وضادك ضنى ومديله
جعى كذبلر معناسنه عزه ايله عزون كى ناسدن اولان فرقه له معناسنه قال الله تعالى الذين جعلوا القرآن
عضفين وبعضيلر ايتدى بونك نقصانى واورد عضونه دن ما خودذر فرقه معناسنه زيرامشركين
اقوالن قرآن عظيم حقنده تفريق ايدوب در لودر اوسوب ديدلر كه كندرو كاه سحر درو كاه كهات در
وكاه شعر در ديدلر وبعضيلر ايتدى بونك نقصانى هادر واصلى عضيه در زيراعضه وعضين ايت
قربشده سحر معناسنه در و زيرورلر ساحره عاضه ديرلر الله فتختيله مخبر اولتى يقال الله علمها
من الباب الرابع اذا دهش الله عينك فتى ولاملك كسرى له مخبر اولان كسنه العلمان عينك فتى
ولاملك سكوتيله زياده انا اولان كسنه العلمى عينك فتى ولاملك سكوتى والفك قصريله عوشى يقال
رجل علمان وامرأة علمى مثل غرثان وغرثى اذا كان شديد الجوع يقال علمه من الباب الرابع
ايضا وعلمى شول انه ديرلر كه نجم كوردو كده نشاطه كاه وعلهان اركك دوه فوشنه دخى ديرلر

العاله لامل كسرى ايله دوه قوشى العلهاء عينك فتى ولاك سكوفى واللك مديله اكي زدركه
 ارسانده دوديوكى اتوب قيمه شكلنده زرهك الته كيرله علهك اصلى حدت درو برنسنهك تحصيلنده
 سعى و اقوام در العمه فختنبله تردد و تحير در يقال عمه عها من الباب الرابع العمه عينك فتى و ممك
 كسرى له مخير و متردد اولان كسره العامه ممك كسرى له بمعناه العمه عينك ضمى و ممك فتى
 و تشديد له عامهك جمعى العمهاء عينك فتى و ممك سكوفى و للك مديله شول بدر كه انده طاغله
 و علامت اوليه العمهى عينك ضمى و ممك فتى و تشديدى و للك قسرى له ناليد اولوب كتمك
 يقال ذهبت ايله العمهى اذالم بدر اين ذهبت العمهى عينك ضمى و ممك فتى و تشديدى و بانك
 سكوفى و للك قسرى له بمعناها العاهة على وزن اخله آفت معناسه بقل عبد الزرع على البناء
 للمجهول مثل ابف المعبوه ممك فتى و بانك ضمى و مديله آفت ابرش بر يقال ارض معبوه الاعاهة
 همزه نك كسرى له قومك طواره آفت ابرشك يقال اعاه القوم اذا اصابت ما شبتهم العاهة و اموى
 ابتد اعوه القوم دخى ديرل و التوبة على وزن التكرم كيجنهك اخرنده قومق تعريس معناسه
 و تعويه بر كننده محتبس اولغه دخى ديرل بقل عوه فى مكان كذا اذا احتبس (فصل الفاء) العاره رانك
 كسرى له برنسنده حاذق اولان كسره بقل فره بفره من الباب الخامس القاره رانك كسرى له حاذق
 معناسه و بونادر در حاض كى در نادر لقدمه و زافياس بود كه باب خامسدن فره و حوض كله صغرفه و
 صغرو ملح كى و بار كبرايچون و قاروچا رايچون فاره ديرل يوريكن معناسه الفرويه
 ضمتنبله يوريكنك الفراهه فاك فتى و رانك تخفيفى ايله بمعناها الفراهيه على وزن الكراهيه
 بمعناها ايضا الفرهه فاك ضمى و رانك سكوفى له فارهك جمعى صاحب ايله صحبه كى الفره فاك
 ضمى و رانك سكوفى له كذلك جمعى بارل ايله بزل كى جوان اولان دوه معناسه و حائل ايله حول
 كى حامله اولين طوار معناسه و ات ايچون فاره ديمر لر رايچون و جواد ديرل و اصمعى عدى بر زيدى آت
 فاره ديدى كچيون بعض اشعارنده نخطئه ايدوب ات احوال بلز ايمش ديدى لكن اصمعيك بوكلامى
 كندى ات فتنده ماهر اولدوغن اشعار او اور و الافصيحه دزم اولان و جوه استعمالنى بلكدرات
 احوال كرك بلسون كرك بلسون الافراء همزه نك كسرى ايله ناقه يور بكن اولاد طوغرمق يقال
 افرهت الناقه اذا كانت تنج الفره و فره ضم فاليه فارهك جمعى در كامر المفره ممك ضمى و رانك كسرى له
 ذكر اولنان ناقه المفره ورن مزبور او زره بمعناها المره فختنبله كوره اولقى يقال فره
 من الباب الرابع اذا بطر و اشرو منه قوله تعالى و تحتون الجبال يونس افرهين شول كسره كه
 ذكر اولنان او زره قرأت ابتد معنای مزبوري ديلدى و شول كسره كه فارهين قرأت
 ابتد فره دن ضم رايله مشتق قلوب حذاقت معناسن ديلدى العقه فاك كسرى و قافك سكوفى له
 اكلى فهم معناسه بر اعرانى عيسى بن عمره شهدت عليك بالعقه ديدى بالفهم معناسه تقول منه
 فقه الرجل من انساب الرابع و تقول ايضا فلان لا يفقه و لا يفقه و فقه دخى فهم معناسه در الافقاء
 همزه نك كسرى له برنسنه بى بلدرمك تقول افقهك الشىء بود كر اولنان فقهك معنای اصل بسيدر
 بعده فقه علم شريعته مخصوص اولدى الفقه فاك فتى و قافك كسرى و مديله علم شريعتده عالم
 اولان كسره الفقاهاه فاك فتى و قافك تخفيفيله ذكر اولنان علم عالم اولقى تقول فقه فقاهاه
 من الباب الخامس اتفقته على وزن التكرم علم فقهى بلدرمك اتفقته فختنبله و قافك ضمى
 و تشديد له ذكر اولنان علم عالم اولقى تقول فقه الله و تفقه هو اذا تعاطى ذلك المفاهاه ممك
 ضمى و قافك فقهيته علم فقهمه مساحه اتمك تقول فاقهته اذا با حشد فى العام الفا كهة كافك
 كسرى له بمش ميوه معناسه الفوا كه فاك فتى و كافك كسرى له جمعى انواع ميوه معناسه
 و جوه ريك و اجناسها القوا كه ديد كندن تبادر ايدن بودر كه افراد اعتباريله جنس واحد فوا كه

عه

فره

فقه

فكه

دیمه را کر چه ارباب لغتدن چوقی کسینه فوا که مطلقا فاکهه نك جمیدر دیمشدر وفا کسه بن المغیره
 انخره می خالدری و لیدرک جمیدر الفسا کمانی کافک کسری و یانک تشدید بدله میوه صتن کسینه
 الفکا هه فانک ضمی و کافک تخفیفه لطیفه ایجت مزاج معناسنه الفکا هه فانک فقی و کافک کذلک
 تخفیفه بر کسینه حسن خلق اوزره اولوب لطیفه کوی اولق نقول فکهه الر جل من الباب الرابع اذا کان
 طیب النفس مزاجا الفکا هه فانک فقی و کافک کسریله لطیفه جی اولان کسینه وفکهه کوره اولان
 کسینه به دمی درلر حرون معناسنه و قری قوله تعالی ونعمه کانوا فیها فکهن ای اشرین و قری
 فاکهین ای ناعمین الفکا هه میمک ضمی و کافک ففحله لطیفه قلیق بمارحه معناسنه بقال لا تقا که امة
 ولا تبلی علی اکثروا که ده به درلر یعنی امة ایله لطیفه قلیق یوقشه تبول ایجت کیدر ضرر عائد اولمده
 انفعکه ففحینه و کافک ضمی و تشدید بدله تعجب و بعضیلر تفکهه پشیمان اولق معناسنه دریدی قال الله
 تعالی فضلتهم تفکمون ای تندمون و تفکهه بر نسنه ایله فاندلجغه دخی درلر نقول تکفمت بالشی اذا تمت به
 الاممک هه نك کسریله نافه نك نازده اوق او نامله سودی کلک وضع جل ایتردن اول ابوزیدرو ای
 ابوزره بقال الفکا هه النقة اذا درت عندا کل الر بیع قبل ان تضع المنفکمه میمک ضمی و فانک سکونی
 و کافک کسریله ذکر اولسان نافه الافواه هه نك ففحله شول نسنه لردر که طیه فترلر طیبک
 رایحه حسن خوب ایجت ایچون تنکیم ثوابل شول نسنه ره درلر که طعامه قاترلر طعامک لذت خوب
 ایسنون دیو الفوه فانک ضمی و مدیله واحدی اجزای طیبدن بری معناسنه الافاویه هه نك فقی
 و واولک کسری و مدیله افوا هک جعی اجزای طیب معناسنه فوه اولافعال وزنی اوزره جع اولمشدر
 سوقله افاق کبی بعده افاعیل وزنی اوزره جع اولمشدر الفوه فانک فقی و واولک سکونیه فک
 اصطیبر اغز معناسنه ز بر اجعی الافواه کلور هه نك ففحله اغز معناسنه وافواه فوه هک جعی
 دخی کلور صلی غیر القیس فانک ضمی و واولک فقی و تشدید بدله نهر اغزی و بول اغزی معناسنه علی ما
 سخی رفیه سوبک معناسنه دخی کلور بقال فاه بالکلام بفوه اذ الفظه و سوزه اغز اچق معناسنه
 کلور و بقال ما فهمت بکلمه ای ما ففحت فیها و فم کله سنک اصلی اولان فوه ده و فنا که ضمیر غائبه
 اضرت رفینه ایکی فانک اجتماعن کر به کوردیلر ایسه اندن هابی حذف ایدوب هه فوه و فوزید
 دیدیلر و رأیت فازید و مررت فی زید دیدیلر پس فانک حرکتی مابعد نه تابع اولدی و حسان نفسکه
 مضاف قلین هه فانی دیرسن بونده رفع و نصب و جر بر ابر اولور ز بر او او بایه قلب اولنوب ادغام
 و کنور و پونک حالت رفعه و اوله و حالت نصبه الفله اسنعمالی اکثر یا حالت اضافته اولور و کاه
 اولور بلا ضافه دخی اولور و لکن قلیلدر و اما عر بلرک کلمه فاه الی فی دیکلری مشافه معناسنه درو فوه
 هالیت اوزره منصوب اولمشدر بود کر اولنان جوهری کلامه درو خفی دکلدر که حال اولان مجموع
 کلامدر بلرک رفاه دکلدر حتی که منصوب اوله حالا که مشهور اولان فوه الی فی درو جان فوه کله سن
 اضافندن قطع ایسه لر و او توبنه فحمل قلامعین حذف ایدوب هادن بدل میم کنور و ب هه فانی و فغیر
 و فغان دیدیلر و بوند معلوم اولور که میمک عوضتی هادن درو اودن دکلدر ز بر او اودن هوض
 اولیندی میله و اولک بریده جعی جائز اولمزدی و ابوزیدر ایتدی عر بلرک فاه الفیک دیکلری قوللر نك
 سفا حسی الخیة لک دیمکدر و خیه خاء معجمه ایله نومیدلک معناسنه در و ابو عبید ایتدی بونک اصلی
 جعل الله لفیک الارض دیمکدر تنکیم بیک الحجر و بیک الاثلب دیر و اثلب ناه مثله ایله اوقی طاشی
 اولان طیراتی در پس فاه ضمیری ارضه راجع اولور علی طریق الاستعاره ارضه فم اثبات اولنمله
 منیه اظهار اثبات اولندی یعنی کبی الفوه ففحینه اغزیوک اولق سعة الفم معناسنه بقال فوه بفوه
 منی الباب الرابع و بعضیلر فوه اولک دشلری اوزون اوله ب طشره حقیق دریدی الافوه هه نك
 و واولک ففحله اغزی بونک اولان کسینه و الافوه الاودی بر شاعرک اسمی در الفوهه فانک فقی

وواو ک سکونی والک مدبله مؤثی اغزی یوک اولان عورت معناسنه وفوهاشول بکره اغاجنه
دخی دیرلر که بشلری اوزون اوله و دیشلردن مراد شول چویلردر که ایپ تاراسندن یورور الفوهه
فانک ضمی وواو ک فحی و تشدیدله یوک اغزی و ذره اغزی یقال قعد علی فوهه الطریق والجمع افواه
علی غیر القیاس علی مامرو فوهه کاه اولور کلامه دخی اطلاق اولنور یقال ان رد الفوهه اشدید
ای القیاسه یس یوفهت بالکلام دن مأخوذ در تکلمت معناسنه التفویه علی وزن التکریم برکسنه تک
اغزن یوک فلیق یقال فوهه الله ای جعله افوهه التفوهه فحینه وواو ک ضمی و تشدیدله سوزه اغزاجق
تقول مانفوهت بکلمه ای مافحیت فی بها المقوهه ممیک ضمی وواو ک فحی و تشدیدله کثیر الکلام
اولان کسنه منطبق معناسنه الاستفاهه همزه تک وتانک کسری ایله برکسنه طعاعی ازیرکن چوق
یراولق یقال استفاء ازحل اذا اشتد اظه بعد فله الفیه فانک فحی و تانک کسری و تشدیدله زیاده
اکلی ایدیحی کسنه یوک اصلی فیوه ایدی اذ غام اولنوب فیله اولدی وفیه کثیر الکلام اولان کسنه
دخی دیرلر منطبق معناسنه کسری ممیک الفیه همزه وزن مزبور اوزره مؤثی الفیه فانک فحی وهانک
تشدیدله عاجز اولق عی معناسنه الفهامة فانک فحی وهانک تخفیف ایله معماها الفه فانک فحی وهانک
تشدیدله عاجز اولان کسنه الفیه وزن مزبور اوزره مؤثی وفیه طابعه دخی دیرلرله معناسنه
وجهله دم دیرلر فی الحدیث ما سمعت منک فهیه فی الاسلام قال ابو عبید یعنی السقطه والجهله ونحوها
الفیه فحینه عاجز اولق یقال فهیت بارجل فهیه من الباب الرابع ای عیت الفیه فانک فحی
وهانک کسری و مدبله کذلک عاجز معناسنه یقال سفیه فیه التفیه علی وزن التکریم
عاجز فلیق یقال فهیه الله ای جعله فهیه الا فهیه همزه تک کسریله او تدرق یقال خرجت حاجتی
فافهنی عنها فلان حتی فهیت ای انسانیها (فصل القاف) القمه فانک ضمی و ممیک فحی و تشدیدله
شول دوهلدر که باشلرن یوقار و طوب صوایحیه لر فح کی دروزنا و معنی القامه ممیک کسریله
واحدی باشن یوقار و طوتن دوه معناسنه الفاء علی وزن اخال طاعت امونک بنی اسد دن روایتی
اوزره الفاهه علی وزن الحاله حکم و غلبه یقال مالک علی قاهه ای سلطان الایقه همزه تک کسری
و مدبله مطیع اولق الاستفاهه همزه تک کسری و تانک کسری و مدبله بمعناه یقال ایقه الرجل
واسقیه اذا طاع یس یومقلوب اولور زرافاف اوزره باتقدیم اولنمش اولور حاله کاف مقدم در
ایقاهه فیهم ایتکه دخی دیرلر یقال ایقه اذ افهم و یقال ایقه لهدا ای افهمه الفقهیه علی وزن الزلزله
شدتله کولکدر که معروف در واکافه فیه دیدیلر کولر کن قه قدید بکیچون الفه فانک فحی وهانک
تشدیدله کذلک فهقه ایله کولمک یقال قه وفهقه بمعنی و کاه اولور مصدری تخفف
دخی قلورلر ضروره تکیم بعض شعرده وارد اولمشدر وقهقهه سیرشیدیلرله سیر ایتکه
دخی دیرلر هغهقه دن مقلوب در الفوهه فانک ضمی و مدی ایله شول سوت در که لذتی متغیر اوله
لکن انده فی الجملة تاره سوت حلاوق باقی قالش اوله القوهی فانک ضمی و مدبله ای بزر دن برفع
بزر و یومقامده صاحب صبراح قوهی نوع ارکباه سفید دیمشدر غلطدر و کباه ککندن تصحیف
اولق نوع احتیالی بعد دن خالی دکلدر زرافایاب مطلق در کتانه مخصوص دکلدر یوندن ماعداجوهری
قوهی فیه فیلنده اراد ایتشدر حاله کاه قوه ذیلنده اراد اولنقی کرلر ایدی بوشبهه لایح اولدقین
صکره قاموسه مزاجعت اولند قدده ذکر اولنن منوال اوزره بولندی (فصل الکاف) الکهه کافک
فحی و دالک سکونیه طریقی الکهوه ضمیمه بمعناه یقال کده یکده من الباب الثالث فهولقه فی کدح
یکدح یقال اصابعه شیء و کده وجهه و به کده و کدوه و یقال کدحه الحجر اذا صکره و اثر فیه اثر اشدیدا
و کده کدحه لغت اولسندن کدحک جعب دلالت ایتدوکی معناره کده دخی دلالت ایتک لازم کلز
بناء علی ذلک کده کسب و سعی معناسنه کله سینه جوهریده و قاموسده تعرض اولنمشدر اگرچه ترجمه

فه

فه

قوه

فه

کده

کره

مختار صاحبی لازم کلو رطن ایدوب کدهی کسب وسعی الیه تفسیر ایتشدر الکراهه کافک فقی و رانک
تخفیه برنسنه فی قبیح کورمک الکراهیه کافک فقی و بانک تخفیه بمعناها بقال کرهت الشیء کرهه
کراهه و کراهیه من الباب الرابع الکریه کافک فقی و رانک کسری ومدیلہ قبیح کوریلن نسنه
المکروه مبلک فقی و رانک ضمی ومدیلہ بمعناه الکریه کافک فقی و رانک کسری ومدیلہ حریده اولان
شدت در ذوالکریه وزن مزبور اوزره شول قلیحدر که اوریلن نسنه بی شدتله قطع ایلله الکره
کافک ضمی و رانک سکونیلہ مشقت معناسه در ابو عبیده روایتی اوزره یقالفت علی کره ای علی
مشقة الکره کافک فقی و رانک سکونیلہ برنسنه بی اکراهه ایتک و بودخی ابو عبیده روایتی اوزر مدر
یقال فلان اقامنی علی کره اذا اکرهک علیه و کسا فی دن ابو عبیده روایت قلوب ابتدی مزبور
کرهله کرهک بین فرق ایتوب احدهما اخرد لغت در دیر ایدی و کره باشی برک اولان دوه به
دخی در لر جل شدید الرأس معناسه الاستکراه همزه نک کسریله برکسنه به جبر برنسنه بی
ایشتمک تقول کرهته علی کذا اذا حلت علیه کرهها التکریه علی وزن التکریم برنسنه بی برکسنه به
سودر مکت تقول کرهت الیه الشیء تکریمها فهو نقیض حینته الیه الاستکراه همزه نک و تانک کسریله
برنسنه بی کره کورمک تقول استکرهت الشیء الاکه همزه نک و مبلک فقیله شول کسنه در که
انه سندن اعنی طوغه و کاه اولور استعاره عارض اولان عماده دخی استعمال اولنور الکه فقیته
ذکر اولسان وجهه اوزره اعنی اولق یقال که کهما من الباب الرابع الکلامه مبلک کسریله شول کسنه در که
باشن الوب کیده و قلده کندیکن بلیه التکلمه فقیته و مبلک ضمی و تشدیدله ذکر اولان طریق اوزره
کفک یقال خرج بنکمه فی الارض اذا ركب رأسه و لا بدری این بتوجه الکنه کافک ضمی
و نونک سکونیلہ برنسنه نک نهایی تقول اعرفه کنه المعرفه و برنسنه نک و قته دخی کنه دبر و بوندن
فعل مشتق اولماز و عربلرک لا یکنهته الوصف دیدکری لایبلغ کنهه معناسه عربی خاص دکادر
کلام مولدر الکهمکه علی وزن الزلزله ارسلان آواز و یرمک یقال که کهک الاسدی زبره کانه
حکایه صوته وزیر ارسلانک سبنه سنده متردد اولان آوازی در الکهمکاهه کافک فقی و هانک
سکونیلہ برنسنه دن هیئت الن کسنه الکه کافک فقی و هانک تشدیدله برکسنه نفس شدتله
اخراج ایتک یقال که السكران اذا استنکته فکفه فی وجهک یعنی سرخوشک اغری رایحه سی بلتک
مقصود اولد فقه نفس محکم اخراج ایتسه والله اعلم (فصل الام) اللهله علی وزن الفلفل شول
واسع صحرادر که انده سراب کور نمندن خالی اولیه اللهاله لام اولک فقی و ثانیکن کسریله جمعی
اللهله علی وزن العرعر شول بزدر که برامز طوقمش اوله ردی النسیج معناسه و کلامده و شعرده
دخی حال بویه در اللهله علی وزن الزلزله جلاه بزى برامز طوقبق یقال للهله النساء الثوب اذا
هلهله مقلوب منه الیه لامک فقی و بانک سکونیلہ برنسنه ایلله اورتک تستر معناسه و سبویه لفظه
اللهلک اصلی لاه اولما سن جائر کوردی اوزر بنه الف لام داخل اولوب العباس و الحسن کبی بجرای علمه
جاری اولمغه بوقدر و ارکه بوسا بر اعلامه مخالف اولمشدر امانده صفت اولمغه و عربلرک بالله دیدکری
قوللری همزه نک قطعی ایلله حرف یا اوزر بنه وقف نیت ایتکله در هذال اسمته تعظیم قصد ایتدکلرندن
اوتری و اما عربلرک لاهم و اللههم دیدکری قوللرنده میم حرف ندادن بدلدرد و کاه اولور ضرورت
شعرده بریده جمع اولور لر بر اشعر برنسنه بی وقت ضرورتده اصلنه ردایده کلشدر لاهوت
علی وزن الکافور اگر کلمه مزبور نک کلام عربده اولد یغنی ثابت اولور سه اشتقاقی لاهدن اولوب
وزنی فعلوت اولور رغوت و رجوت کبی و مقلوب اولماز طاغوت مقلوب اولد یغنی کبی که
طاغوت طغی دن مقلوب در باتقدیم اولمغه اللات علی وزن الذات طایف نام ولایتده بر صمت
ادیدر که کاتیف قیلله سی طیرلردی و بعض عرب بو نک اخرن تا اوزر بنه وقف ایدر و بعضی ها

که

کنه

کهه

لهه

له

اوزرینه وقف ایدر واخفش ابتدی بعض عربی استماع ایتدم که افرأتم اللات والعزی در ایدی یعنی
 عدم وقف حالنده نابی ابراد ایدردی و بعضی هی اللات در ایدی حالت وقفده دخی و بعضی هی اللات
 فاعلم یدردی یعنی موضع رفعه مکسور ایدردی امس کله سنده مکسور ایتدکری کچی و بو اندن
 احسن اولور زیر الف لام یوندن ساقط او لماسرند کلو زاید او لمشار ایددخی واخفش ابتدی
 اکثر بودر که اللات والعزی ده وقف اولنسه ها اوزرینه وقف اولنیه زبر او اصلده ها ایدی حالت
 وصلده تا او لمشدرو بو کان من الامر کیت و کیت کچی اولور و هیات کچی اولور کسرایدن کسینه
 لغتی اوزره بو قدر وار که هیات جاعتدن عبارت اولق جائز او اور و اللات عبارت اولق جائز
 او لماسر زبانا جاعت ایچون اولق جائز او لماسر الف لام وانی دخی تا کچی زاید اعتبار ایدرسک کله
 بر حرف اوزره باقی قلی لازم اولور (فصل المیم) التمه فحینه بود الک ضمی و تشدیدله او کک تمدح
 معنایه ماده او کچی مادم معنایه ماده میم ضمی و دالک فحی و تشدیدله جچی المیه فحینه
 کوز فاسد اولق کاکخلله معالجه اولتی ترک اولنله المراه میم فحی و رانک سکونی و الفک مدبله
 فاسد اولان کوز و مرها کوزی فاسد اولان عورته دخی دیرل الامر الفک و رانک فحیه کوزی
 فاسد اولان رجل المراه میم ضمی و رانک فحیه شول بیاضدر که اکاغیری زانک فار شده او عید
 روا بئی اوزره و سورمه چکلبن کوزه مرها دبدکاری بو معنادن مأخوذ در دیدی المقه فحینه
 شول بیاضدر که کوه ما بلدر المقها میم فحی و فافک سکونی و الفک مدبله ذکر اولنان لونده
 اولان عورت و او عروایتدی مقها شول عورته دیرل که انک بیاضی قبیح اولوب کرج بیاضی کچی
 اوله الامقه همزه نیک و فافک فحیه ذکر اولنان اوزره اولان نسنه بقال سراب امقه و بعضی ایددی
 مقه دخی مره کیدر و زناو معنی المراه میم فحینه حسن و طراوت و بو نیک هاسی حالت وصلده
 تا او لماز و شول وقت اولور که مهاله فرمزی رنگلو صفر مراد اولنور بو تقدیر جهمه قتل اللام اولوب
 اخرنده اولان تاو حیدت ایچون اولور المیه فحینه سهل یسر اولان نسنه فرار و ابئی اوزره
 بقال فی مثل کل شیء منه ما خلا النساء و ذکرهن یعنی ادم اولان هر نسنه به تحمل ایدر الا حرمه متعلق
 کلماته تحمل ایدم و بعضی ایدم مراه دخی دیرل یعنی هر نسنه حسن در الاحرم ذکر می و مثله
 نسا استنطاق یقبله منصوبدر و مهده اولان تضیی اظهار ایتدیلر فعل ایله فعل یشی فرقدن
 اوزری المیه میم فحی و هانک مایند سکونله اراق اولان ربه مقارنه بعیده معنایه المراه
 میم اولک فحی و ثانیته کسریله جچی ذکر اولنان بریه لم معنایه مه میم فحی و هانک سکون اوزره
 بناسیله براسم در که انکله فعل نسیمه اولمشدر معنایه سی اکف در زبانه لفظی زجر ایچوندر
 وانی وقف ایتمسوب وصل ایتدک حالده منون قلوب مهده دیرسن المهمه علی وزن الزلزله
 زجر ایتمک تقوله مهمته اذ اجرت الماه علی وزن الحال صواب معنایه اخرنده اولان
 همزه همدان مبدلدر اصلی موه در فحینه زبانه جمع قلنده الامواه دیرل همزه نیک فضیله و جمع
 کثرنده الماه دیرل میم کسریله مثل جل و جلال و بو ندن زایل اولان هادر زبانه تصغیرنده
 الموه دیرسن میم ضمی و واولک فضیله بو ذکر اولنان جوهری تقریر دیرلکن خفی دکلدر که اگر هانک
 زایل اولمشدن می اسقاط اولق ایدم اول کلامه مخالف اولور زبانه اول کلامنده ها همزه به
 تبدیل اولمشدر دیمشدر و اگر می ادصور تا زایل اولوب حرف اخره مبدل اولق ایدم هانک تصغیری
 موه به کلسی دلیل اولک ضمتده درج اولنوب مائک اصلی موه در زبانه جمعی امواه و تصغیری موه به در
 دیمک کرک ایدی الماه علی وزن الحاله موه شی جوهر نیک عبارتی بو وجه اوزره واقع اولمشدر و اگر
 الماه و ایدر دیرسه اسلوب سابقه اوفق اولوردی و بقال رجل مای ای کثیر الماه کما بقال رجل مال
 یعنی کثیر المال مای القلب احق معنایه استعمال اولنور بقال رجل مای القلب ای بلید لا یقبل

مده

مره

مقه

میه

موه

قلبه الاشتقاس الامور الذهبية ماء السماء بمن ملوك كندن وملكك اسميدروا كاماء سماء يدكرى قومنه
 فتلقى يرشدك انك موثونن چكك كندن اوترى ابدى كويا كه ماء سماء خلف اولور دى و ماء سما
 دى برعورتك قبيد كه حسن دار اولديغچون ماء سماء ديمشردى واول مندر بن امرى القيسك
 والده سيدر و انك اولادنه بزماء السماء دير لك انك عراق در الموه ميمك فحقى و واولك سكوبيله
 قبولك صوبى ظاهر اولوب جوق اولقى معناسنه و كذلك كى به صوكى به عكه دى دير لك الموه
 ميمك ضمى و همزه مك ضمى و مدليه بمعنا يقال ما هت لك به تموه من الباب الاول و تميه من الباب الثاني
 و تمه من الباب الرابع اذا ظهر ماؤه هاو كز و كذلك السفينه اذا دخل فيها الماء جوهر ينك بوتقر برندن
 اجوف راوى باب ناپندن كلك فهم اولنور نيكيم اول كتابه دى بونك مثلى مرور ايتشدر و كتاب
 مصادر ده دى ذكر اولان معناه استارت ايتشدر لكن باب ناپنده الميه كالموه دى بونك باقى اولماس اشعار
 ايتشدر و صوابچور مكه دى دير لك قول مهت الرجل بكسر الميم من الباب اربع و مهته بضمها
 من الباب الاول اذا سقيته الماء المساهة على وزن الحاله صوبى جوق معناسنه الميهه ميمك فحقى
 و بانك كسرى و تشديد بيله بمعناه يقال بتر ما هت و ميهه اذا كانت كثير الماء الاماهه همزه مك
 كسرى بى قازن كسره صوبه و اصل اولقى يقال اماه الحافر اذا انبط الماء و اماه بر صوبى
 اولغه دى دير لك ما هت لارض اذ ظهر فيها النرون و نون ايله و زاي معجمه ايله رك صوبى اولسيدر
 و اماه صوره دى دير لك قول امهت الرجل و السكين اذا سقيته سا و اماه دواته صوفه دى دير لك
 مر كك غلظن ازاله فلم يفتحون تقول امهت الدواء اذا صيبت فيها الماء و اماه دار كك ديشك رجه
 منس القا ايتك دى دير لك يقال اماه الفحل اذا القى ماؤه فى رحم الاشئ التويه على وزن التكريم
 بر نسبه بى التون صوبى ياخو دكوبمش صوبيله طلاقه دى دير لك قول موهت الشئ اذا طليته
 بفضه او ذهب و تحت ذلك نحوس او حديد و تويه تليسه دى دير لك معنى مذكور دن مأخوذ در
 الماويه و اولك كسرى و بانك تشديد بيله عورت مرأة معناسنه كويا كه مرأة ما در جله منسو بدر
 ماويه و اولك كسرى و بانك كذلك تشديد بيله برعورتك اسميدر مويه ميمك ضمى و واولك فحقى و بانك
 تشديد بيله تصغيرى ماء على وزن الحال بر موضعك اسميدر تدي كبرى و تانيق جازدر الماء همزه مك
 كسرى و بانك تشديد بيله صوبه منسوب اولان نسبه الماوى و واولك كسرى و بانك تشديد بيله كذلك
 صوبه منسوب اولان نسبه يعنى در لك همزه ايله و دير لك و واوله استعمال بدر سن عطاوى دين
 كسره قولوزيه (فصل النون) التيه فحقيله مشهور اولان نسبه التيه نونك فحقى و بانك كسرى بيله
 بمعناه بعضيل ايتدى نيه فحقيله شول ازدهش نسبه در كه على الغفله بولنه و نيه كذلك فحقيله
 اوتديك نسبه تدي تدي كرايتك دى دير لك ابو زيد و ابني اوزده تقول نهيت الامر انيه منها من الباب الرابع
 اذا نسبه ثم انبته له النباهه نونك فحقى و بانك تحفيف بيله شرف و اشتها يقال نه الرجل نياهه من الباب
 الخامس اذا شرف اشتها نيه نونك فحقى و بانك كسرى و مدليه شرف و اشتها رى اولان كسره النابه
 بانك كسرى بمعناه و نابه خاملك خلافى اولور التيه على وزن التكريم بر كسره بى خمولدن فالديروب
 اشتها و بر مك و تيه بر كسره بى بر نسبه به واقف ايتك دى دير لك التيه فحقيله و بانك ضمى
 و تشديد بيله رسته به واقف اولقى تقول نهته على الشئ فتنه عليه المنبهه ميمك و بانك فحقيله
 و ماينه نونك سكوبيله محل اشتها اولان نسبه يقال اشبعوا بالكنى فانها منبهه يعنى كبت شايح
 اولغله شرف زياده اولور الانباه همزه مك و تانك كسرى بيله او يحدون او ينفق يقال انبه من نومه
 اذا استيقظ الانباه همزه مك كسرى بيله او يحدون او يارمق تقول انبهته فانبه و انباه بر كسره مك حاجتن
 او تنغه دى دير لك قول انبهت حاجت فلان اذا نسبته المنبهه ميمك ضمى و نونك سكوبى و بانك
 فحقيله او يبدلن حاجت نيهان نونك فحقى و بانك سكوبيله طى قبيله سندن بر جاعك باباسى آديدر كه

تیه

اول بهمان بن عمرو در النجف نونك فتحي وحيك سكونيله زجره ومنعه دبرل الاتجاه همزه نك
 ونالك كسريه بمعناه النجف فتحته وحيك ضمي وتشديد يله بمعناه كذلك تقول نجت الرجل
 وانجهته ونجته اذ اردته الناجه جيت كسريه شول كسنة در كه برشهره كلكده اول شهرى
 كرية كوره النده نونك فتحي ودالك سكونيله زجره ومنع ايتك تقول ندهت البعير من السباب الثالث
 اذ اذ جرت عن الحوض وغيره ونده دوه بي مجتمعة سور مكه دخي دبرل وزمان جاهليتده بر كسنة
 زوجه منه طلاق ورملا واولسه اذهبي فلانده سربك ديردى وسرب سين وراء مهسلته كودان
 ماله دبرل يعنى دوه ريكى منع ايتك م هر فنده كيدر سه كسئون النده نونك فتحي ودالك سكونيله
 مال جوق اولسي كرك اول مال صامت اولسون كرك ماشه اولسون النده نونك ضمي ودالك
 سكونيله بمعناها النزه نونك وضمي زانك سكونيله اراغ اولق النزه نونك فتحي وزانك كسريه اراغ
 اولان نسته يقال مكان نزه اى بعيد النزه فتحته نسته مصدر در اراق اولق معنائه يقال نزهت الارض
 من السباب الرابع اذا بعدت النزه فتحته وزانك ضمي وتشديد يله يرا من نسته در اراغ اولق يقال
 خرجنا النزه فى الرياض اى تباعد عن السوء بالدخول فيها وان السكيت ابتد خلقت بر كمان غير محمله
 وضع ايتك رى قيلندندر ايتك خرجنا النزه ديدك رى كه بوى باغ سيره چقد خورنده دبرل حالاه
 نزه اولتي وصول اولان برل دن اراق دوشمكه دبرل ديدى لكن مقصود قوم غم والمدين اراق
 اولمه نظرا اولور شكيم الان فى قولنا تباعد عن السوء بالدخول فيه امرور ابتد ومنه يقال
 فلان ينزه عن الاقدار يعنى نجاستدن پرهيز ايدر النزه على وزن التكريم بر كسنة نفسى بر نسته در
 اراغ ايتك يقال فلان ينزه نفسه عن الاقدار اى يبعدها عنها النزه نونك فتحي وزانك تحقيه يله
 بر من نسته در اراق اولق نزه الفلاة نونك ضمي وزانك سكونيله صحرانك اوتس صوسر اولان جاني
النزه نونك فتحي وزانك سكونيله طواري اولتي وصول برل دن اراغ ايتك يقال سقت ابلى
 ثم نزهتها نزا اى باعدتها عن الماء النزه نونك فتحي وزانك كسرى ومديله لوم ايجاب ايدن
 نسته درل دن اراغ اولان كسنة يقال فلان نزه كريم ادا كان بعيدا من اللوم ويقال نزه الخلق معنى كريم
 الخلق نزه خلايقدن بعيد اولان مكانه دخي دبرل يقال مكان نزه اى خلاه بعيد عن الناس ايس فيه
 احد النقه فتحته عاجز اولق يقال نفمت نفسه من الباب الرابع اذا عبت وكلت النافه
 فالك كسريه عاجز اولان طوار كرك دوه اولسون كرك غيرى اولسون النقه نونك ضمي وفالك
 فتحي وتشديد يله جعي الانقاء همزه نك كسريه عاجز فبق النقه على وزن التكريم بمعناه يقال
 انقه فلان يله ونقهها اذا اكلها واعياها المنقه ميمك ضمي وفالك فتحي وتشديد يله عاجز فلان طوار
المنقه وزن مزبور اوزره موثى يقال جبل منقه وناقة منقهة المنقه ميمك فتحي وفالك ضمي
 ومديله قورخق اولوب ضعيف القلب اولان كسنة جبان معنائه المنقه فتحته خسته مرضندن
 هنوز افاق بولق يقال نقه فلان من مرضه نقهها من الباب الرابع النقه ضمته بمعناه يقال نقه نقهها
 من الباب الثالث مثل كلع كلوها وكلوخ حاء مهمله يله كشي بوزلوا اولمه دبرل النافه قافك
 كسريه شول كسنة در كه خسته لكدن افاق بوله وهنوز علتك عقبنده اوله المنقه نونك ضمي
 وفالك فتحي وتشديد يله جعي وجه مزبور اوزره افاق بولن كسنة بمعنائه الاتقاء
 همزه نك كسريه خسته يه افاق ويرمك يقال انقه لله تعالى واتقاء بر نسته قواق
 طومغه دخي دبرل يقال انقه لى سمك اى ارضه وارعاوعين مهمله يله اصغما معنائه در
المنقه فتحته نك فهم ايتك معنائه يقال نقه الكلام نقهها من الباب الرابع المنقه نونك
 فتحي وفالك سكونيله بمعناه يقال نقه من الباب الثالث ويقال فلان لا ينفقه ولا ينفقه اى لا يفهم
 الاستقاء همزه نك ونالك كسريه سورمق استفهام معنائه النكهة نونك فتحي وكافك سكونيله

اغز را بجهت سی ریح اقم معناسنه نکته فخی و کافک سکونیه فغولق اسنشام معناسنه یقال
نکته من الباب الرابع اذا شمتته ونکه شدله نفس و برمه دخی دیرل اغز فغوسی معلوم اولسون دیو
الاستنکاه همزه نک و ناک کسز یله اغز فغوسن بلك طلب ایتک تقول استنکته الرجل فنکه فی وجهی
نکته من الباب الثاني وینکه من الباب الثالث ایضاً نکمه اذا امرته بان ینکه لتعلم اشارب هوام غیر
شارب فکه نکته فخی و کافک فخی و تشدید یله شول دوه در که ضمعقدن آوارلری جقمز اوله
و یونیم لغتیدر نغه معناسنده و نغه ضعیف اولان دوه در دیرل فائله نیکیم الان مرور ایدی و یقال
نکه الرجل علی البناء للمجهول اذا تغیرت نکته من اللفظة و برکسینه دعا محله هتت و لانتکه
دیرل خیره ابرشه سن ضرر کورمه سن دیمک محله التهنه علی وزن الزلزله جزم و منع ایتک
التهنه علی وزن التزلزل ممنوع اولمق تقول نهنت الرجل عن الشيء فتنهنه اذا کففته و زجرته و کف
ونهنه قورد و سائر برتجی جانوره منع ایتکیچون حیقرمق معناسنده کور تقول نهنت السبع
اذا صحت به لتکفه و نهنه نک اصلی نه ایدی اوج ها یله های وسطایی توبه تبدیل ایتدی لر فعلل یله فعل
بین فرقدن اوتری و سائر حروف یننده نون اختیار اولندی کلمه نون اولدیغدن اوتری و بونک
امثالنده حال بویه در علی مامر التهنه علی وزن العرعر شول بزدر که سیرک طوقش اوله لهله ابله
هلهل کی در وزان معنی النوه فخی و واول سکونیه برکسینه نک یوکسک ارمسی یقال ناه الشی
ینوه اذا ارتفع اسائه بانک کسز یله یوکسک اولان کسینه التنویه علی وزن التکریم یوکسکه قلد رقی
تقول نوهته تنویها اذا رفعت و تنویه برکسینه تعظیله اکعه دخی دیرل نقر نوهت باسمه اذا رفعت
ذکره و نوه نفس قوی اولغه دخی دیرل تقول ناهت نفسی ای قویت و اوت اوزامغه دیرل نقر ناه
النباة اذا ارتفع (فصل الواو) الوبه واول فخی و بانک سکونیه برکسینه بی قایرمق یقال فلان لا یوبه به
ولا یوبه له ای لا یبالی به و بلك معناسنده کلور ابن السکیت روای اوزره تقول ما وبهت له من الباب
الثانی و ما وبهت من الباب الرابع ای ما فطنت له تینه تانک کسری و مندی و بانک فتحیه فعل
مضارع در یجکل دین کسندر لغتی اوزره و یجکل و جلدن در خوف معناسنه پس تینه قایررسن دیمک
اولور تالی معناسنه الوجه واول فخی و جیمک سکونیه بور که معروف در الوجوه ضمتیله جیمی
الاجوه کذلک ضمتیله جیمی نیکیم فراخی الوجوه وخی الاجوه حکایت ایتشدر وخی استیخادندر
اوتامق معناسنه و ابن السکیت ایدی بومقوله همزه و اودن مبذل اولمق جوق واقع اولور خان و او
مضموم اولسه و وجه جهته دخی دیرل جهتک ناسی و اودن عوض اولغله و وجه نفس معناسنه
دخی کلور تقول هذا وجه الی ای هو اری نفسه و وجوه البلد شهرک کابره دخی دیرل الشراف
بلد معناسنه الوجهة واول کسری و جیمک سکونیه استدر توبه معناسندن الوجهة واول
ضمی و جیمک سکونیه کذلک استدر معنای مزبور دن و بومقوله و اولر اسماده تانکه جمع اولور اگر چه
مصادر ده جمع اولار مثلاً عده و عدة دیمزل و اسماده واقع اولیق ولده دیرل و ولده و لدک
جهتدر المواجهه مجت ضمی و جیمک فتحیه مقابله معناسنده در الوجه واول کسریله برکسینه نک
فارشوسی الوجه واول ضمی ابله بمعناه یقال قعدت وجاهک و وجاهک ای قبالک الاتجاه همزه نک
کسری و تانک دخی کسری و تشدید یله برکسینه به متوجه اولمق یقال اتجه له رأی اذا سمع و بواصلنده
افعل وزنی اوزره ایدی واول ماقبلی مکسور اولدیغدن اوتری بابه دونوب و بایه دونوب ادغام
اولتمشدر و بونک اوزرینه بنا اولتمشدر الاتجاه قوی تانک فتحیه مقابله معناسنه و الاتجاه قوی تانک
ضمیه کذلک مقابله معناسنده در و تجهت الیک اتجه دخی بونک اوزرینه بنا اولتمشدر باب ثالثن توجه
ایندم معناسنده بر اصل تاونلرده و اوایدی التوجه علی وزن التکریم برکسینه بی برجانبه متوجه قلمق
تقول وجهته فی حاجة و وجهت وجهی ابله و توجه شول حرفه دخی دیرل ککه الف تاسمه له

توه

وبه

وجه

قافیه می‌شد اوله قافیه دن مراد حرف اخیر اولدینی تقدیرجه حاصل و او اصل لفظ لرنده اولان صا دکی
 مثلاً و بو که توجه بدیل بر تبدل و تغییری جائز اولد یغندن اوتری حرف روی مقید اولمسی الف تأسیس
 اولمغه در تکیم امره القیسک شعر نده افرو صبر و قرف لفظاری قافیه دو شمشدر بود ذکر اولان ابو عبید
 قوی در اما غیر یلر توجه ذکر اولان حرفک حرکتک اسمی در روی مقید اولد فده اما حرفک کدونه
 دخیل دیرلر دیمشدر التوجه فختنه و جیمک ضمی و تشدیدیه بر نسیمه بوز طوعی نقول توجهت
 نحول و توجهت الیک و توجه بر کسینه زیاده پیر اولمغه دخی دیرلر بقال توجه الشیخ اذا ولی واد برو توجه
 افشانه او تومغه دخی دیرلر و فی المثل احق مایه توجه یعنی افشانه اوترنارک احق در که توجهله اوترملودر
 یلز الموجه ممیک ضمی و جیمک فقی و تشدیدیه شول نسند در که جهة واحده او زره اولوب انده
 اختلاف اولیه الوجاهه و اوله فخیله قدر و جاء صاحبی اولق الوجیه و اوله فقی و جیمک کسری
 و مدیه و جاهلی اولان کسینه و وجیه و نیجه دخی دیرلر مهره معناسنه و وجیه شول او غلانه دخی دیرلر که
 طوغر کنی انده رجندن ابتداء اللری جغه و ابتداء ایتری چقه تن دیرلر و وجیه برانک دخی اسمیدر اصمعی
 روایی اوزره نقول وجه الرجل من الباب الخامس اذا صار وجیهها اذا قدر و منزله الایجاه همزه نک
 کسری و مدیه و وجیه فلیق بقال او جهه الله ای صیرها وجیهها و ایجاه بر کسینه و وجیه او زره بولمغه
 دخی دیرلر نقول وجهته اذا صادفته وجیهها الاسنیاده همزه نک کسری و تانک کسری و مدیه
 دوه نک برره جمع اولوب سورلمسی بقال استوده الابل و اسنیده اذا اجتمعت و اسنیاده
 خصم مغلوب و مضیع اولمغه دخی دیرلر بقال استوده الخصم و اسنیده اذا انقاد و غلب الوره فختنه
 حاق و بعضیلر بطر و خشونت در دیدی بقال ورهت توره من الباب الرابع الوره همزه نک
 و رانک فخیله احق اولان کسینه الوراء و اوله فقی و الفک مدیه مؤنثی بقال رجل اوره و امرأة
 و رها و ورها شول یله دیرلر که انوک اسمیه سنده شدت و سرعت اوله الوافه فانک کسریله کفره دن
 کلباده فیم اولان کسینه اهل جزیره لغتی اوزره و فی الحدیث لا یغیر و افه عن وفیهته و لافسبس
 عن قسبیهته و لاسقف عن اسقفیهته و قسبس علم و دینده نصا رانک ریسنه دیرلر نسخ صحاحده
 عن وفیهته قوی الفسز و اقع اولمشدر اکر رجه ظاهر سوق عن و افیهته و لاسن اشعاریدر الوقه
 فختنه طاعت فاهدن مقله بدر که فاه دخی طاعت معناسنه اولدینی مرورا تشدد الایقاء همزه نک
 کسری و مدیه بمعناه الاسنیاده همزه نک کسری و تانک کسری و مدیه بمعناه كذلك الوله فختنه
 شدت و جددن عقل کیدوب مخیر اواقی اولهسان فختنه بمعناه التوله فختنه و لامک ضمی
 و تشدیدیه بمعناه كذلك الاتلا همزه نک کسری و تانک کسری و تشدیدیه بمعناه كذلك بقال وله بوله
 ولها و لیهانا من الباب الرابع و توله و اتله واصله افتعل فادغم انواله لامک کسریله مخیر اولان
 کسینه مؤنثه دخی اطلاق اولنور الوانیه لامک کسریله مؤنثی بقال رجل و اله و امراه و الهه و واله و واله
 شول ناقه به دخی دیرلر که ولدی اوزرینه و جدی زیاده اوله المیلاه ممیک کسری و مدیه و ولد اوزرینه
 و جدی عادت ابدنی ناقه و او بایه دو نمشدر ما قبل مکسور اولد یغندن اوتری التولیه علی وزن التکریم
 عورتله او غلنک مابین تفریق اتمک و فی الحدیث لا توله و اللغو لدها ای لا یجمل و اله و ذلك فی السبابا
 یعنی اسیر قلند قری زمانده الموله ممیک ضمی و مدی و لامک فخیله او بر محک عکبوت معناسنه المیله
 ممیک کسری و مدی و لامک فخیله مخیر قلیچی بلاددن عبارت فلنشدر بعض اشعارده و اها و اوله
 فقی و مدی و هانک تنوینیه بر کله در که بر نسیمه ک خوب یغندن تعجب محنده استعمال اولنور بقال و اها له
 ما طیه و یها و اوله فقی و بانک سکونی و هانک نصبی و تنوینیه بر کله در که محل اغراده استعمال اولنور
 نقول و یها بافلان رهوه نخر بض کما بقال دونک بافلان و به و اوله فقی و بانک سکونی ایله كذلك
 بر کله در که مقام حشده استعمال اولنور سبویه سبنک کسری و مدیه و بانک و اوله فقی و هانک

کسر به بوبونک امثال کله را صواتله ترکیب او انوب اسم واحد قلند قدده آخری کسر اوزره مینی قلندی
 غاق کبی اصواته شبیه اولدیغندن اوتری و بوخسه عشره به مغایر اولدی زیراً خسه عشره نك
 آخری صوت اولدیغنه بناء مینی اولمش دك كدر وحالت تنکیرده سبویه مینون
 قلنوروشول کسنه که هذا سبویه و رأیت سبویه دیولا بنصرف اهرابی کبی معرب قلدی اول اتی تنیه
 و جمع قلوب السیویهمان والسیویهمون دیدی اما شول کسنه که اتی معرب قلدی تنیه سنده
 دوسبویه و کلاهما سبویه و جعنده دوسبویه و کلهم سبویه دیدی الو هو هه علی وزن انزل لة ارسلان
 اگر مینی نقال و هوه الا شد فی زره و ز برارسلانک سینه سنده تردایدن اوازی درو و هو هه حار
 و حشبنک ارککی جفر مغه دخی دیرل بقال و هوه الحمار حول عاتنه اشفاقا علیها و عاله حار و حشی
 سورینه دیرل و اشفاق خوفه دیرل الو هو واه و اوک فقی و هانک سکونیدا اگر بان ارسلان
 فصل الهاء) الهوه هاء اولک ضمی و مدیه قورخق اولان کسنه جبان معنا سنده بقال رجل هو هه
 اذا کان ضعیف الفواد هیات هانک فقی و بانک سکونی و آخرنک فتح اوزره بناسیله برکله در که
 تبعید ایچون در یعنی بعد معنا سنده اسم فعلدر و آخرنده اولان نانک اصلی هادر و برجاعت هیات
 کله سنک آخرن هر حالده مکسور قلدی بر تنیه نونی مثابه سنده هیات همزه نك فتحله وزن مزبور
 اوزره ذکر اولان معنایه در اولنده اولان همزه هادن قلب اولنده در تنکیم هراق و اراق دیدیلرد و کک
 معنا سنده کسائی ابتدی شول کسنه که یابی مکسور قلدی اول حالت وقفده ها اوزرینه وقف ایدوب
 هیاه دیدی و شول کسنه که تابی مفتوح قلدی اول تا اوزرینه وقف ایدوب هیات دیدی و اگر دیرلر سه ها
 اوزرینه وقف ایدوب اخفش ابتدی هیات کله سی جماعت ایچون اولق جائزدر پس آخرنده اولان
 تاجم ایچون اولان تاه تأنیث اولور و اعتبار اللات والعزى کله سنده جائز کدر زرات و کیت شلو
 کله نك تاسی جماعت ایچون اولمزالالف زیاده سبیه و اگر اللانده اولان اتی ناکی زائد اعتبار اندر که
 اسم حرف واحد اوزره قالیق لازم اولور (فصل الباء) بابه اولنده بانک ومدی فقی و آخرنده هانک
 سکون اوزره بناسیله برکله در که چومان اولان کسنه بولداسن اراقدن چاغر قدده استعجال یدر تقول
 بابه بمعنی اقبل البهیمه علی وزن الزلزله دوه بابه دیو چاغر مینی تقول بهیبت الالب اذ اقلت لها بابه
 * باب الواو والياء من کتاب ترجمه الصحاح الجوهری *

شویه معلوم اوله که مؤلف کتاب صحاح علیه رجه الملك القنصاح شویه بیور مشدر که بو کتاب
 مستطابده واقع اولان حرف الف باواو دن منقلب در دعا کبی مثلاً باخود بادن منقلب در رمی
 کبی و بوبابده واقع اولان همزه کذلک یابادن و یاخود و اودن مبدلدر قضاء کبی که قصای ایدی زیراً
 بوقضیت دن در و غزاه کبی که اصلی غزاو ایدی زیراً بو غزاهت دندر و هر واقع اولان برده حرف و اوک
 و حرف بانک اصلنه اشارت اولنور انشاء الله تعالی و بوبابده کارده اولان مشتق سدرده قیاس بواید که
 یا بصورت و اوده یاخود صورت یاده بازله لکن نسخ صحاح حده بورسمه بولتمشدر کویا که اصلی و اوله
 یابیننده مزد دغه اولان کله لری رعایت اولور تنکیم و اوو بانق برابده جمع ایتسی دخی اکثانه در علی
 مالا یخنی (فصل الالف) الابه اولنده اولان همزه نك فقی و آخرنده اولان الفک مدیه فامش قصب
 معنا سنده و بعضیلر نیا تادن قوه دید کلری اوتدن و قامشدن اولان مبسه به دیرلر خاصه دیدی
 و بونی جوهری صدر کتابده باب همزه دخی ابراد ایتشدر کویا که مهموز اولسی و ناقص اولسی
 محتمل فیه اولوب احد جائینی مرجع دلیل بولتمادیغنه بناء در الابه همزه نك کسری و انک
 مدیه رنسنه دن امتناع ایتک بقال ابی فلان یائی اباه من الباب الثالث مع خلوه من حروف
 الخلق و شدوده وزمان جاهلینده عربلرک ملوک سلام و بروب دعا ایتک مجلنده ایت اللعن
 وید کلری قوللر نك تفسیرنده ابن السکیت ابتدی بو قولک معنا سنی لمن ایجاب ایدر افعال دن

بی اول دیکدر الابی همزه نك مدی و بانك كسری و مدله امتناع ایدچی كسنه الابی
 همزه نك فتی و بانك كسری و بانك تشدیدیه بمعناه الایسان فختبئله بمعناه ایضا یقال ابی
 فهو آب و ابی و ابیان التابی فختبئله و بانك كسری و تشدیدیه امتناع ایتك تقول تابی علیه اذ امتنع
 و ابی کر به کورمه دخی دیر یقال ابی فلان الماء اذ کرهه و اینته الماء اذ کرهت الماء له الایواء
 همزه نك فتی و بانك سكونی و الفك مدله شول یکیدر که بیان یکسبک بوان فحولغه خسته اوله
 یقال هنر ایواء الایا همزه نك فتی و الفك قصریله یکی ذکر اولنان صفت اوزره اولمی یقال ایت تابی
 ابامن الباب الرابع الابی همزه نك فتی و الفك قصریله علی وزن الاقوی شول ار کک یکیدر که ذکر
 اولنان صفت اوزره اوله یقال تیس ابیا و تیس تانك فتی و بانك سكونیله یکنك ار ککنه دیرل
 الایاء همزه اولینك ضمی و بانك تخفیفیه طعمادن استکراه ایتك یقال اخذه اباه اذ اجعل یابی الطعام
 الاب همزه نك فتی و بانك تخفیفیه بابا و الد معنائه اصلی ابو ایدی فختبئله زیراجعی الایاء کلور
 همزه اولینك مدی و آخر نه الفك دخی مدله قفایله اقفا کی و رحایله ارحا کی و بوندن حذف
 اولنان و اودرز براتنیته سنده الایوان دیرل فختبئله اگر چه بعض عرب مزبورك تنیه سنده الایان
 دیرل نقص اوزرنه و حالت اضافتده ایتك دیرل بانك فختبئله و ابوان بابایله انه به دخی دیرل الایون
 همزه نك فتی و بانك ضمی و مدله کذلک جعی اخون و جون و هنون دخی بویه دروهم هورت
 جابنددن اولان خصم دروهم ذکر کسری قبیح اولان نسنه دن عبارتدر هر نه که اولورسه
 و بوسیدندر که باری تعالی نك الهایک ابراهیم و اسمعیل و اسحق قولنده ایتك الیه مراد ایتك جمیدر
 اصلنده ایتك در اضافتله نون دو شمشدر دیمشدر در الایوة خمتبئله و واک فتی و تشدیدیه بابا اولمی یقال
 ما كنت اباً و لقد ابوت ابوة و ابوة باللقی نسبتده دخی دیرل یقال بینی و بین فلان ابوة و ابوة جمع دخی کلور
 غومه و خو حوله کی غلرو خاللمعنا سنده الایو همزه نك فتی و بانك سكونیله بسلك تربیه معنائه
 یقال ما له اب بابوه ای بغداد الایوی فختبئله و بانك تشدیدیه بابایه منسوب اولان نسنه بابت
 فختبئله و تانك كسراوزره بناسیله برافطدر که بابی معنا سنده در تابی متکلم دن عوض اولغله
 ام کله سنده یا امت دید کلمی کی و بونك اوزرنه وقف ایتلوا و لسك هایل و وقف ایدرسن الاقرآن
 عظیمده تا اوزرنه وقف اولندی بی تا صور تنده ککایت اولندی بندن اوزریدر بعض عرب هاء تأنیثده
 دخی تایل و وقف ایدوب یا طلعت دیرل و ذکر اولنان تا حالت وصلده اب بدن ساقط اولوبوب ام دن
 ساقط اولوب یا ام اقبل دید کلمی کی و جعی بودر که اب وقتا که حرفین اوزریه اولدینسه کویا که
 تانك تفصیله کله به خلل ابرشور پس جبراً للنقصان تا لازم قلندی بعد الحذف عوض ایچون زیاده
 اولمش کی یا ابات همزه نك فتی و آخرنده تانك دخی قح اوزره بناسیله برلفطدر که اصلنده یا ابتادر
 الف تا اوزرنه تقدیم اولمشدر رتکیم بعض اشعارده واقع اولمشدر و ابایاها کله وادن صکره بانك
 کسری و همزه نك فختبئله برکله در که حالت ندیده استعمال اولنور اصلی بابی در بالغه قلب اولمشدر
 بابابی انت دخی ذکر اولنان منوال اوزره در فرابتدی بونك امثالنده کلین کله واحده کی قلتمشدر
 کثرت استعمالدن اوزری یا ابت تانك فختبئله کسرتایله اولان یا ابت ده لغتدر شول کسنه که تابی
 مفتوح قلندی نه به مراد ایدوب حرف ندیه بی حذف ابتدی که اصلنده یا ابتادی لاب لك همزه نك
 فتی و بانك دخی قح اوزره بناسیله برکله در که مقام مدحده استعمال اولنور دنیا به کله ده والده
 محتاج اولماق جهت مدح اولدینغه بناء لابالك دخی دیرل مدح ایچون اسلوب سابق اوزره لابالك
 دخی دیرل لامك حذفله زبر الام زائده حکمنده در الایاء همزه نك کسری و مدله انقطاع معنائه دن
 ابن السکیت روایتی اوزره یقال فلان بحر لایوئی و کلا لایوئی ای لا یقطع من کثرته و کلا جمل و زنی
 اوزره اولناق معنائه در الایواء همزه نك فتی و بانك سكونی و الفك مدله بر موضعك اسمندر

الاتيان همزه نك كسرى وتانك سكونيله كلك مجي معنائه الاتي همزه نك فتي وتانك سكونيله
معناه تقول اتيت انا اتيانا و اتيا و اتوه دخي لغت درواوله الماني ميكن فتي وهمزه نك سكوني و آخرنده
يانك تشديديله صيغه مفعول در فاعل معنائه قال الله تعالى انه كان وعده مأني اي اتيا كما قال حجابا
مستورا اي سا ترا و صيغه مفعول اوزره اولسي مبالغه اي چون در كوي كه حق تعاليتك سكا كلك
امر نه سن استقبال اتش اولور سن و ماني مشدد اولدي و او مفعول ما قبلتك كسريدن اوتري يايه
منقلب اولوب ادغام اولند يفتدن اوتري يعني ساكن حاجز حصين اولند يعني چون آخرده اولان يا
واوك ما قبلتك كسرن اقتضا اتمكله و او يايه منقلب اولمشدر المانات ميكن فتي وهمزه نك سكونيله وتانك
فتي و مديله كلك يرماني معنائه تقول اتيت الامر من مأني اي من ما ناديمني من وجهه الذي يوتي منه كما
تقول ما احسن معناه هذا الكلام اي معناه يات يانك فتي وهمزه نك سكوني وتانك كسريه فعل مضارع در
آخرندن يا حذف اولمشدر و قري به قوله تعالى يوم يأت كما قالوا لا دروهي لغة هذيل وكاه اولور
حالت جزمده يا انبات اولنور كما قال الشاعر الم يأتيك والاباء تمنى وما زني استدى شعره برميك
و يغزوك ديمك جائز اولور يانك و واوك رفيله و قاضي ديمك جائز اولور يانك تنوينيله بونلري حرف
صحح بحر اسنه جاري فلما غله اسماء و افعالده اصل اولديغنه بناء المواته ميكن ضمي وتانك فتي
و مديله موافقت و مطابعت تقول اتيت على الامر مواته اذا وافقته و طابعت و العامة تقول و اتيت
بالواو الابتاء همزه نك كسرى و مديله ويرمك اعطاء معنائه تقول اتيت ابتاء اذا اعصبته و ابتاء كتمك
معنائه دخي كلور و منه قوله تعالى اتنا عدا ناي اثنا به الانا و همزه نك كسريه خراج و اتاوه
خراج و ويرمك معنائه ده كلور الاناوي همزه نك فتي و واوك كسرى و مديله جعي خراجله معنائه
الاتو همزه نك قضي وتانك سكونيله كذلك خراج و ويرمك تقول اتوه اتوه اتوا و اتاوه و اتوطلوم ايچنده
اولان سود چلقشوب بوزنه ياغ كده كني باغه دخي ديرل يقال جاء اتوه ا. المحض و جاء الزبد و اتو
بخشيشه دخي ديرل عطا معنائه و اتوا فقه سبر حالده ال اله سنه دخي ديرل يقال ما احسن اتو
يدي هذه الناقة و اتى هذه الناقة ايضا اي رجع يدما في السبر و رجع بدن زقد بور ركن اللرن كبرو
دوندر مسيدر كه سر غله بور يمه دن عبارتدر الثاني فتحيله و تاء ثابك كسرى و تشديديله برنسنه
حاضر اولقي يقال تاتي له التي اذا تها و تاتي برنسنه به بولندن كلكه دخي ديرل يقال تاتي له اي ترفق
واتاه من وجهه و تاتي برنسنه نك احسانك اميد ايدنوب كلكه دخي ديرل يقال جاء فلان بتاتي
اي تعرض لمعرفك التاتية ناي اولك فتي و تانينك كسرى و ما بينده همزه نك سكونيله برنسنه بي
اصلاح ايدوب آسان قلق ا. ات تانك فتي و همزه نك سكوني و آخرنده يانك تشديديله كذلك
برنسنه بي اصلاح اتمك تقول اتيت لاء تاتية و تاء ثابك اسهلت سبيله لخرج لي موضع صحاحده
و قامو سده و افع اولان بودر و نكن اب تفعيلدن تافصك تفعيل و زني اوزره مصدر ي كلك ماد در و تاتي
كلمه سنك تادر اولديغنه ذكر اولنان كابلرده تعرض ازلتمشدر قال الشيخ الرضي اما اذا كان لام الكلمة
حرف علة ثانه على تفعلة لا غير و ذلك بحذف الياء الاولى و ابدال الهاء منها لاستئصال الياء المشددة
وقر جاء التشديد كما في قوله فهي تزي داوها تزي ا. اتي همزه نك فتي و يانك آخرنده تشديديله
شول خرقدر كه برنسنه قازوب ات كندي تارله سنه كتور بس بوفعل و زني اوزره اولور و اتني
غريب معنائه دخي كلور الاناوي همزه نك فتي و واوك كسرى و يانك تشديديله كذلك غرب
معنائه در الاناوبات همزه نك فتي و واوك كسرى و يانك كذلك تشديديله جعي غريب معنائه
يقال نسوة اتويات الاستثناء همزه نك كسرى وتانك كسرى و مديله ناه اركك طلب اتمك يقال
استأنت الناقة استثناء اذا ضبعت و ارادت الفعل الاتاء همزه نك كسريه كتاب و زني اوزره
خرما اناجك بمشي و غله بي تقول اتت النخلة تاتواتاه المياء ميكن كسرى و مدى والفك دخي

مذنبه او کدل باوشده آتلمر کسکر غمی نهایت بولدیخی بره بداء معناسنه و مبتاء معصور اولان بوله
 دخی دیرلر و برنجیه بوللر جمع بولدیغی بره دخی مبتاء و مبتداء دیرلر و مبتاء و سلبه و مبتاء دخی دیرلر
 یقال بنی القوم بیوتهم علی مبتاء واحد و مبتداء واحدی اسلوب واحد و مبتاء مقابله معناسنه ده
 کلور یقال دار ی بمبتاء دار فلان ای تلقاء داره محازیة لها الاثاوه همزه تک کسریله و ثاء مثله ابله
 غمازلق اتمک الاثاوه بمعناه یقال انا له بأثاوه و اثاوه ای و شابه الاخ همزه تک کسریله و فتنی و خاتک
 تخفیفیه قرنداش اصلی اخو در فتنه ز براجعی الاخاء در اولند همزه تک مدی و آخرند دخی
 الفک مدیه اباجی و بوندن حذف اولمان و او در براتنه سنده الاخوان دیرسن فتنه و بعض
 عرب الاخان دخی دیرلر همزه تک فتنه سنده نقص اوزره الاخوان همزه تک کسری و خاتک
 سکونیه کذلک جعی قرنداش معناسنه خرب خربان کی و خرب خاء مجهمه و راه مهمله ابله طوی دیمکله
 معروف قوشیدر الاخوة همزه تک کسری و خاتک سکونیه کذلک جعی قرنداش معناسنه
 الاخوة همزه تک ضمی و خاتک سکونیه بمعناها فی روایة الفراء و کاه اولور بونده اتساع اولوب ایکی
 کسینه بدخی اطلاق اولنور کفوله تعالی وان کان له اخوة که بوایت کریمده مافوق واحد مراددر
 و بونا فعلن و نحن صنعنا بدکری کی اولور بوسکلامی تکلم ایدن ایکی کسینه اولد قری حالده و اکثر
 بودر که اخوان اصدا قاده و اخوة و لادنده استعمال اولنور و کاه اولور اخ و اوله و نوله دخی جمع
 اولنوب الاخون دیرلر همزه تک فتنی و خاتک ضمی و مدیه و اخو و ابودیمز الاضافه تقول هذا
 اخوک و ابوک و مررت باخیک و ابیک و رأیت اخاک و لباک و کذلک حوک و هونک و فوک و ذومالین
 یونلر الی امعدر که مفرد و مضاف استعمال اولند قده اعرابی و اوله و اباله و الفله اولور ز برابونلر ده
 و اوهرنه دکو نفس کله دن ایسه ده و اوده رفع اوزرنه دلالت وارد روایده و الفده دخی جرونصب
 اوزرنه دلالت وارد و نقول لا اخاک فلان ای لبس هولک باخ الاخوة ضمتنه و واولک فتنی
 و تشدیدیه قرنداش اولمق و قرنداشلق معناسنه کلور یقال ما کنت اخا و لقد اخوت تأخو اخوة
 و هذه اخت یبنة الاخوة الاخت همزه تک ضمی و خاتک سکونیه اخک مؤثی اولنده اولان همزه بی
 مضموم قلیدلر زایل اولان و او اولد یغنه دلیل اولسون دیو و بو خصوص اختده اعتبار اولندی
 اخده اولندی زیرا اختده اولان تاوقفده و وصلیده ثابت اولمقین اسم ثلاثی کی اولندی و اسم ثلاثی ده
 خود فعل و زنی شایع در فلان ضمیله الاخوی فتنه و آخرند یانک تشدیدیه اخه منسوب اولان
 کسینه و اخته منسوب اولنده دخی اخوی دیرلر زرا اخت اخوات و زنی اوزره جمع اولنور و بونس
 اخته نسبت اولند قده اختی دیرایدی لیکن بوقیاس دکلدلر المواخاة مملک ضمیله قرنداشلشی الاخاء
 همزه تک کسری و آخرند الفک مدیه کذلک قرنداشلشی یقال اخاه مؤاخاة و اخاه و عامه و اخاه
 دیرلر التأخی تاک فتنی و الفک مدی و خاتک کسری و مدیه ایکی کسینه بری برله قرنداش اولمق
 التأخی فتنه و خاتک کسری و تشدیدیه برکسینه قرنداش ایدغک تقول تأخیت اخای اخذت اخا
 و تأخی طلب و تحری ایتمکه دخی دیرلر تقول تأخیت النبی اذا تحریته الاخیه همزه تک فتنی و مدی
 و خاتک کسری و یانک تشدیدیه شول ایدر که ایکی اوچنه باغاج باره سی یا خود طاش باره سی
 بغلیوب بره کومرلر تا که طشره قالن بری حلقه کی اولوب اکا طوار بغلیوب برابن السکیت روایتی در
 الاواخی همزه تک فتنی و خاتک کسری و یانک تشدیدیه جعی ذکر اولناب ایلر معناسنه و اخیه
 حرمت و ذمت معناسنه دخی کلور یقال فلان او اخی و اسباب ترعی التأخیه تاک فتنی و خاتک
 کسری و یانک تخفیفیه طواری ذکر اولناب اینه بغلق یقال اخیه تأخیه الاداة همزه تک فتنی
 و دالک تخفیفیه برنسنده استعمال اولناب آلت الادوات فتنه جعی آتلمر معناسنه الاطباء
 همزه تک کسری و مدیه برکسینه معاونت قلوب برایشه قوی یقال ادا علی کذا و دیا ایداه

ای قواه علیه واعانه و يقال من بودی علی فلان ای من یعنی علیه و ایذاء قوی اولی معنای
دخی کلور یقال ادی الی جل اذا قوی من الاداء یعنی اداء دن مأخوذ اولی اوزره و ایذاء سفره
تخاضر اولیغه دخی دیرل تقول ادیت للسفر فاما مؤدله ادا کنت متیثاله علی روایة یعقوب المؤدی
میک ضمی و همزه نک سکونی و دالک کسری و مدیده قوی اولوب پرسلاح اولان کسینه و امامودی که
فیک ضمی و مدیده بلاهمزه اولوب و دالک کسریله اوله اول هه دالک معناسنددر اودیدندر هلاک
معناسنه و اهل حجاز اذیته دیرل افعلته وزنی اوزره حسان کا اعانت قلسته لر الاستدعاء همزه نک
کسری و تانک کسری و مدیده کذلک معاونت طلب ایتمک اهل حجاز لغتی اوزره بقولون استأدیه بمعنی
استعدیه فاعدانی علیه و استعداد ایدم طلب ایتمکه دیرل و استیداء برکسینه دن مصادره طریقه مال
خجری مغه دخی دیرل یقال استأداه مالا اذا صادره و استخراج منه المالی التأدی فحتمله و دالک
کسری و تشدیدیه براغ ایدتمک یقال تأدی اذا اخذ للدهر اذانه یعنی زمانه کوره براغ تدارک
ایسه و تأدی برسنه ابرشوب نهایت بولمغه دخی دیرل یقال تأدی الیه الخبر اذا انتهى الادی
همزه نک فحی و دالک کسری و یانک تشدیدیه برسنه به لازم اولان آت و اسباب تقول اخذت
کذلک ادیه ای اهبت و اهبه ضم همزه و باء موحدله ایه براغه دیرل وادی حاضر اولمغه دخی دیرل
یقال نحن علی ادی المصلوای تهی و وادی واسع معناسنه دخی کلور لحبانی روایتی اوزره یقال ثوب
ادی اذا کان واسعا الیدی باء اولک فحی و یانک تشدیدیه کذلک واسع معناسنه الادیه همزه نک
فحی و دالک کسری و یانک تشدیدیه از قلیل معناسنه اصمعی روایتی اوزره یقال غم ادیه علی فحیله
ای قلیله الا و همزه نک فحی و دالک سکونیه الدمی الادی وزن مزبور اوزره بمعناه تقول
ادوت له و ادیت له اذا خلتله و خلتل خاء معجمه و تاء مثاله الدمغه دیرل وادی سوت قوی اولمغه
دخی دیرل یقال ادی اللبن یا دی ادا اذا اختر لیروب یعنی غلیظ اولسه یوغرت اولمغجون و بعضی
نسخه ده ضم همزه به و تشدیدیه دخی تعرض اولمشدر الادی فحتمله و یانک سکونیه یدین
معناسنه در لحبانی روایتی اوزره یقال قطع الله ادیه بمعنی یدیه التأدیه علی وزن التریه برسنندی
اوده مک یقال ادی دینه تأدیه اذا قضاه الاداء همزه نک فحی و الیه مدیده اسمدر اوده مک معناسنه
الادی همزه نک فحی و مدی و آخرنده الفک قصریه زیاده ادا قلیجی کسینه یقال هو اادی للامانة
منک الاداء همزه نک کسریله مطهره دیدکری صوفی باجق ظرف که عامه تحریف ایدوب
مطره دیرل ادای همزه نک فحی و آخرنده الفک قصریه مطایوزنی اوزره جعی ذکر اولنان
نظر فلر معناسنه و قیاس بونده ادائی دیمک ایدی رساله ده رسایل دیدکری کی لکن بوندن اجتناب
ایدوب مطایاده و خطایاده اولان اعلالی اختیار اینتر یعنی فاعلی فاعلی قلدیلری و اووه دوندن مکله
اصلنده و اوولدیغن اشعار ایچون بس ادای کلمه سنده واقع اولان و اوادوده اولان الف زامدن
یدل اولور آخرنده اولان الف و اوودن بدل اولور بس وادی ادای لفظنده لازم قلدیلر مطایاده یایی لازم
قلدقیری کی جوهر بنک بوتقریرندن ظاهر اولان بودر که ادای لفظنده خروف یشنده قلب مکان
اولیه لکن اول کلامنده فاعلی اولمشدر دیدکندن تبادر ایدن قلب مکان اولمقدر الادی
همزه نک فحی و الفک قصریه برکسینه به مکروه بسیر اصال ایتمک الاداء همزه نک فحی و دالک
تخفیفیه بمعناه الادیه همزه نک فحی و دالک کسری و یانک تشدیدیه بمعناه کذلک یقال آداء بودیه
ادی و اذاه و اذیه و جوهر بنک بوتقریرندن ظاهر اولان بودر که اذانک فعلی باب افعال دن اولوب
مصادری ثلاثی مصدر لری اوسلو بونده اوله ختی قاموسده لاتقل ایذاء دیمشدر لکن صاحب مصادر
بومعاندن مختلف ایدوب ایذاء ازردن کسی را دیمشدر التأدی فحتمله و دالک کسری و تشدیدیه
اذا مبتلا اولی تقول تأدیت به الادی همزه نک فحی و مدی و دالک کسری و یانک تشدیدیه دریا

اذا

اولان موج الاودی همزه نك فتحی و يانك تشديديله جعی امواج معناسنه الاذی همزه نك فتحی
 و ذالك كسرى و مدله شول دوه در كه بریده طور میده و بریده طور ماسی خلقی اولوب لوجع اولیه
 يقال بعبرادی علی فعل و ناقه اذیه اذا كان لا یقر فی مكان من غیر و جع و لكن خاتمة علی روايه ابی عید
 الاری همزه نك فتحی و رانك سکونيله بلوتدن بغمورك دو کسری انصبات مطر معناسنه واری باله
 دخی دبرل و آرینك بال یا معسنه ده دبرل يقال ارت الخلة نأری اربا اذا عملت الغسل واری چوملكك
 ایچنده اولان طعامك ذبی یا نوب یا شمسنه دخی دبرل شیوط معناسنه واری طوار بری برنه الفث
 بغلوب بر آخوردن علف یوب بره منضم اولغه دخی دبرل تقول الدابة نأری الی الدابة اذا انضمت
 الیها و الفث معهما علفا واحدا الا بره همزه نك كسری و مدله طواری بره منضم فلیق تقول
 اربتها انا الاری همزه نك و رانك فتحيله سینه کن طومق يقال اری صدره اذا غر و غر غین معجمه و زاء
 مهمله ایه کن طومق قدر التاری فتحته و رانك كسری و تشديديله بر مکانه اقامت ایتك تقول نأرت
 بالمكان اذا ائت به و ابوزید ایتدی نأری تحریر معناسنه کلمور الاری همزه نك فتحی و مدی
 و آخریده يانك تشديديله آنك علفن قو یا جق بر ابوزید ایتدی بو عوامك غیر موضعنه وضع ایتدی
 کلمه دندن در زیر اری محبس دواب اولان محلك اسمیدر و کاه اولور اخورده طوار بغلد قتری ایه
 دخی اری دبرل واری اصلنده فاعول و زنی اوزره در الاواری فتحته و رانك كسری و يانك
 تشديديله جعی و يانك تخفیفی دخی جائزدر التاریه علی وزن التریه طواری بری برنه ضم ایتك
 تقول اربت للدابة نأریه و نأریه آتشی بالکلندر معغه دخی دبرل تقول اربت النار نأریه ای ذکیتها و یقال
 ارتارک لاره همزه نك كسری و رانك تخفیفيله آتش بری موضع النار معناسنه اصلی اری ایدی
 همزه نك كسری و رانك سکونيله هایادن عوض فلتشدر الارون همزه نك كسری و رانك ضمی
 و مدله جعی مواضع النار معناسنه عزون کبی درو عزون غین مهله و زاء معجمه ایه جا غلر معناسنه در
 ذی اروان همزه نك فتحی و رانك سکونيله برقیونک اسمیدر چاه مخصوص معناسنه الازاء همزه نك
 کسری و الفک مدله حوضه صودوکلن بر مصب الماء معناسنه و ابوزید ایتدی ازاه شول قبادر که
 حوضك صوبی بوشلد قد حوضك دینه فورل صودوکلن بری صیاتندن اوتری و ازاه حوضك
 اوزرنده قیم اولان یکسنه به دخی دبرل و هر نسنه نك اوزرنه قیم اولنه ازاه دبرل يقال هوا زاء هذا الامر
 اوازاء مال ای قیم علیه و ازاه مقابل معناسنه دخی کلور يقال هو بازائه ای بهذا المؤازاة مېک
 ضمی و همزه نك فتحی و مدله مقابل اولق محاذاة کیدر و زنا و معنی يقال اربته اذا احاذيته و لا تغل و اربته
 التاریه علی وزن التریه حوضه ذکر اولنان طاشی وضع ایتك التوزی علی وزن التکریم بمعماها
 يقال اربت الخوض نأریه و توریثا و توریثا مثلوله کلام اتی تفسیرنده شیخ رضیدن نقل طر یقله
 مرور ایتشدر و توریثا اصلنده مهسوز اولوب بو بایده ذکرى استطراد اولمی دخی محتملدر الایزاء
 همزه نك كسری و مدله کذلک حوضه ذکر اولنان طاشی وضع ایتك تقول اربته ازاه اذا جعلت له
 ازاه الازیه همزه نك فتحی و رانك كسری و يانك فتحی و تخفیفيله شول ناقه در که ازاه حوضدن
 غیریدن ایچمه تنکیم غقره شول ناقه به دبرل که حوضك اشغه سندن غیری بدن ایچمه الاری
 همزه نك فتحی و رانك سکونيله بورشقی تقبض معناسنه الاری همزه نك فتحی و رانك كسری و يانك
 تشديديله عمناه و بواسمی روایتدر الایزاء همزه نك كسری و مدله برکسنه نك ایشنه برابر ایشمک
 ابوزید روایتی اوزره تقول اربت علی صنیع فلان ازاه اذا اضعفت علیه یعنی انک ایشی اوزرنه
 بر اولقدر دخی زیاده فلسک التأسیه علی وزن التریه برکسنه بی صبر ارشاد ایتك تقول اسبته
 تأسیه اذا عزبته تعزیه المؤاساة مېک ضميله برکسنه بی بر خصوصده یولداش ایدنوب کیدو که برابر
 فلیق يقال اسبته علی مؤاساة اذا جعلته اسوئک فیه و واسبته مؤاسیه لغه تضعیفه فیه یعنی همزه نك

و اوله استعمال لغت ضعیفه در الاسوه همزه نك كسرى وسبك سكونيله شول كسندركه سكا
 رفیق و غمكسار اوله الاسوه همزه نك ضمی وسبك سكونيله بمعناها لغة فيها واسوه مقتدا اولان
 كسندركه دخي دبرل يقال لي فلان اسوه واسوه اي قدوة وقدوة كافك كسربله پيشوا اولان كسندركه
 الاسي همزه نك فتحی والفك قصريله اسونك واسوه نك جعي غمكسارل معنا سنه بعده ابام غمده
 صبر ايمكه دخي اسي ديديلر واسي برنسنه به مخزون اولمغه دخي دبرل تقول اسي على مصيبتيه يا سي اسا
 من الباب الرابع اذا حزن ويقال اسيت لفلان اذا حزن له واسا برنسنه به دوا قلوب علاج ايمكه
 دخي دبرل واسي حزنه دخي دبرل الاساء همزه نك فتحی والفك مديله مرضك كندوسنه دبرل الاساء
 همزه نك كسرى والفك مديله اسبنك جعيدر طيبيلر معنا سنه رعا راعينك جعي اولديغي كبي
 الاسو همزه نك فتحی وسبك ضمی وواوك تشديديله شول دودار كه انكله باره لري تيار ايدرل فعول
 وزني اوزر در الاسو همزه نك فتحی وسبك سكونيله باره به تيار ايمك واسوايكي كسندركه اراسن
 اصلاح ايمكه دخي دبرل تقول اسوت الجرح اسوه اسوا اذا داوينه وتقول اسودت بينهم اذا صلحت
 المساء مهمك فتحی وسبك ضمی وواوك تشديديله تيار اولنسان باره الاسي همزه نك فتحی وسبك
 كسرى ويا نك تشديديله بمعناه فعليل بمعنى المفعول ويقال هذا امر لايوسي كله وكلم كافك فتحيله جراث
 معنا سنه در الاسيه همزه نك مدی وسبك كسربله سنجي اولان عورت اهل باد به مزبوره به اسيه
 دبرل كايه باره به تيار ابتدايكيون واسيه در كه دخي دبرل شون معنا سنه الاواسي همزه نك فتحی
 وسبك كسربله جعي الاساء همزه نك ضمی وسبك تخفيفيله اسبنك جعي طيبيلر معنا سنه راعي ايله
 رماه كبي الاينساء همزه نك كسرى ومديله بر كسندركه رفیق اولوب آكا اقتدا ايمك يقال اننساء به
 اذللقتدا به ويقال لانا نس عن ايس لك باسوه يعني اقتدا قلعه شول كسندركه سكا مقتدا اولن الناسي
 فتحيله وسبك كسرى وتشديديله بر كسندركه سبيله واقع اولان بلايه صبر ايمك يقال ناسي به اذا تعرضي
 وناسي برفاق كسندركه برينه غمكسار اولمغه دخي دبرل الاشاء همزه نك فتحی وشين معجده دن صكره
 الفك مديله خرده اولان خرما انچلري صغار الخمل معنا سنه الاشاء همزه نك كذلك فتحی والفك
 مديله واحدي ذكر اولنسان خرمانك بردانه سي معنا سنه الاشئ همزه نك ضمی وسبك فتحی ويا نك
 شدديله اشانك تصغيري وبودلات ايدركه اشانك همزه سي يادن منقلب اوله واکر همزه اصليله
 فاولسه تصغير نده اشئ دبرل دي همزه ايله واشئ بمامه ده بر دره نك اسميدر كه انده خرما انچلري
 واردن الاينشاء همزه اولينك وتانك كسربله كك اوفاندقدنصكره اولق يقال اينشي العظم اذا برأ
 من كسر كان به جوهر ي ايدر ابو سعيد مصنف ادلو كائنده بكا بويه تعليم ايندي وابن السكيت ايندي
 بواصبي قولي در و ابو عمرو و فرائشي العظم روايت قلدي ثوله الاصبه همزه نك مدی وصادك
 كسربله برطعامدر كه خرمان ايدرل جساد بدكلري معروف بعام كيدر الاضاء همزه نك فتحی
 وضاد معجده نصكره الفك قصريله كول كه مجمع مادر غدير معنا سنه الاضاء همزه نك فتحی والفك
 قصريله جعي قتاله فنا كبي كونكلر يعني كار بزر معنا سنه الاضاء همزه نك كسرى والفك مديله
 كذلك جعي اكه ايله اكه واکام كبي خرده اولان دپلر معنا سنه الاو همزه نك فتحی ولا ملك سكونيله
 برنصوصده تقصير ايمك تقول الا بالوا اذا قصر يقال فلان لا بالوك نصحا يعني نصيحتن در يغ ايمز
 والوفادراولمغه دخي دبرل يقال الا بالوه الوا اذا استطاعه الاي همزه نك فتحی ومدی ولا ملك كسربله
 تقصير ايدن كسندركه الابه همزه نك مدی ويا نك تخفيفيله موثي الاواني همزه نك فتحی ولا ملك كسرى
 ومديله جعي تقصير ايد بيلر معنا سنه وفي المثل الاخطبة فلا ليه يعني اكر منوك رغب وراغبندنه
 تقصير اولنورسه من همتكده تقصير ايله تنكيم فصل حاده خطا تفسير نده كلور انشاء الله تعالى

اشا

اصا

اضا

الا

و کسائی بعض عربدن اقبل بضربه لایال کلامن روایت قلوب ابتدی مقصود لایاً اودیمکدر و او
حذف اولمشدر لادرسکه لمه سنده باحذف اولندیغی کی التالیة علی وزن التریة تقصیر ایتمک
و برنسنده اکلیمک یقال الی یوئی تألیة اذ اقصر و ابطاء الایلاء همز نك و تانك کسر یله قادر اولمق
منه قولهم لادربیت و لا یبلیت یعنی نه فهم اندک و نه خود فهم یتکه قادر اولدک نه برا یتلاء افتعال
وزیدر مالوت قولندن که ما استطعت معناسنه در و بعضی لادربیت و لالیت دخی دیرلر کلامک
آخرن اولنه مناسب قلمق ایچون اتباع طریقه یله کذا فی بعض النسخ و بعضی لادربیت و لا یبلیت دخی
دیرلر تنکیم فصل ناده تلا تفسیرنده کاور انشاء الله تعالی لکن آند انلا تلودن در تبعیت معناسنه
دیمشدر بوتقدیر جده در بیت درایتدن اولیوب غیری معنایه حل اولمق لازم اولور تنکیم خنی دکلدر
و اگر ذریت ذال معجمه یله اولور سه مزار عکدن و مواشیکدن خیر کورمه دیمک اولور الالاء الفک
اولنده و آخرنده مدیده نعمتلر الالاء همز نك فتحی و الفک قصر یله واحدی نعمت معناسنه و کاه اولور
همزه مکسور قلنوب یایله باز لور معی ایله امعاصی بغیر سقلر معناسنه الایلاء همز نك کسری
و مدیده و آخرنده الفک مدیده آند ایچمک التالی فتحینه و لامک کسری و تشدید یله بمعناه الایلاء
همز نك و تانك کسر یله بمعناه کذلک یقال الی یوئی ایتلاء اذ احلف و تالی و ایتلی مثله و ایتلاء تقصیره
دخی دیرلر یقال ایتلی فی هذا الامر اذ اقصر الالاء همز نك فتحی و لامک کسری و تانك
تشدید یله فویله وزنی اوزره بمن معناسنه الالاء همز نك فتحی و آخرنده الفک قصر یله جمعی
یمینلر معناسنه الالاء همز نك فتحی و لامک سکون یله کذلک بمن معناسنه الالاء همز نك ضمی و لامک
سکون یله بمعناها الالاء همز نك کسری و لامک سکون یله بمعناها کذلک الالاء همز نك فتحی و لامک
ضمی و و اوک تشدید یله عود اغاجی یمکله معروف اغاجدر که انو کله بخورایدلر الالاء ضمتنه
و و اوک تشدید یله بمعناها نفعه فیها و اصمعی ابتدی بوفارسی معریدر الملاء یمین کسری و همزه نك
سکون یله شول که نه زبانه سیدر که نسا طایفه سی انی میت اوزر بنه صاغی صاغوب اغلد یغی
و قنده طوتور المسالی یمین فتحی و همز نك فتحی و مدی و لامک کسر یله جمعی ذکر اولان
زبانه لر معناسنه الالاء همز نك فتحی و آخرنده الفک مدیده شول اغاجدر که کورنشی خوب اوله
و طعمی اجیدر الالاء همز نك فتحی و لامک سکون یله قیون قویروغی و لا نقل الیه بکسر الهمزة
و لایة بلا همزة و الیه ات طرناغک بوخرنه دخی دیرلر و الیه شول انه دخی دیرلر که باش بر معنک دیننده در
تنکیم ضمه شول انه دیرلر که صرجه بر ماغک دیننده ذکر اولان انک مقابله سنده در الایان همز نك
فتحی و لامک سکون یله تشبیه سی و تشبیه سنده علی خلاف القیاس بالحاق اولنماز الالاء همز نك فتحی
و لامک تشدید ی و الفک مدیده شول کسته در که قویروغی صتر الالاء همز نك فتحی و مدی و آخرنده
الفک قصر یله افعمل وزنی اوزره قویروغی بیوک اولان قیون الایاء همز نك فتحی و لامک سکونی
و الفک مدیده مؤثی و الی صغریسی بیوک رجله دیرلر یقال رجل الی ای عظیم الایة و مؤثنده عجزاه
دیرسن نقول امرأة عجزاء و لا تقل الباء و بعضهم نقوله لالی همزه نك ضمی و لامک سکون یله
جمعی الایان همز نك و لامک فتحیه کذلک قویروغی بیوک قیون یقال کیش الیان الایانات
کذلک فتحینه جمعی یقال ککباش الایانات الامة فتحینه قراواش که حره نك مقابله در الاماء
همزه نك کسری و آخرنده الفک مدیده جمعی قراواش معناسنه و اما مصدر دخی کور پسی چاغرمق
معناسنه یقال امت السور تأمو ایاها الام همزه نك مدیده کذلک جمعی الاموان همزه نك کسری و یمین
سکون یله کذلک جمعی اخک جمعی اخوان کلدیکی کی و امة کلمه سنک اصلی اموة در زبر ایهامک جمعی
ام کلشدر و ام افعمل وزنی اوزره در اینق کی افه نك جعنده و فعله فتح نا و سکون عیله افعمل و زنی
اوزره جمع اولنماز الاموم ضمتنه و و اوک تشدید یله جاریه اولمق نقول ما کنت امة و لقد اموث اموة

الامیه همزه نك ضمی و میك فقی و یا نك تشدیدیه تصغیری و امیه كذلك قریشدن بر قبیلہ نك اسمیدر
الاموی همزه نك ضمی و میك فقی و یا نك تشدیدیه ذکر اولن ان قبیلہ به منسوب او لان نسنه و کاه
اولور همزه نك ضمی و میك فقی و یا نك تشدیدیه کاه اولور
ذکر اولن ان قبیلہ به منسوب او لان نسنه به اطلاق اولن و دورت بانك بین جمع اتمك اوزره
وامی اصلنده بر چلك اسمیدر که ذکر اولن ان قبیلہ نك باباسیدر و امیه ایکی در بری اکبر و بری
اصغر در بر نر عبد الشمس بن عبد منافك او غلار بدر الاستیاء همزه نك و تانك کسر به جاریه
ایدمك بقال استام امه غیر امتك بنسکین الهمزه ای اتخذ غیرها التامی فحقینه و میك کسری
و تشدیدیه كذلك جاریه طوتمق تقول تأمیت امه اذا اتخذتها اما همزه نك کسری و میك فقی
و تشدیدیه و الفک قصر به حرف عطف در او مثا به سنده در جمع احکامنده الابر حکمنده که اول حکم
بودر که کلمه اوده بر نسنه به یقینه ابتدا قلنور و شکا کا بعده عارض او لو را ماده ابتدا ی امر دن
کلامه شک ایله شروع او لنور بناء علی ذالك اما نك مکرر کلسی لازم او لو ر تقول لجاء فی امازید
واما عمرو و کاه اولور اما حرف شرطه ما زائده دن مرکب اولور بوجینده تکرار کلسی لازم اولن
تقول اما تانی اکرمک قال الله تعالی فاما ترین من البشر احدا اما همزه نك فقی و میك تشدیدیه و الفک
قصر به بر کله در که افتتاح کلام ایچون موضوعدر و بونك جوابنده فادن لایدر تقول اما عبد الله
فقايم و بونك جوابنده فایه احتیاج اولدو غنمک و جهی بودر که بونك مفهومی و تاویل جزا وارد
کویا که مهمایکن من شیء فبعد الله قائم دیمش او لور سن ایما همزه نك فقی و یا نك سکونیه کسر
همزه ایله اولان اما معنا سنده در اخدمینی یا به تبدیل اتمکله و کاه اولور همزه نك مکیور قلوب ابا مادیرل
اما همزه نك فقی و میك تخفیفیه بر کله در که مابعدنده کلان کلامی تحقیق ایچون او لور تقول
اما ان زید اعاقل یعنی انه عاقل علی الحقيقة لاهلی المجاز و تقول اما والله قد ضرب زید عمرا الانی
همزه نك کسری و بونك تخفیفی و الفک قصر به قریب اولمق تقول انی یا فی اذ احاط انی بر نسنه
ابرشکه دخی دیرل تقول انی الشیء اذا درک قال الله تعالی غیر ناظرین اناه و بر نسنه نك حراری کالنده
او لغه دخی دیرل بقال انی الحجم اذا انتهى حره منه قوله تعالی من جهم ان البناء همزه نك
کسری و مدیه بر نسنه بی حبس و تاخیر ایدوب اکلندر مکه دیرل الانه همزه نك فقی و بونك تخفیفیه
اسمدر حبس و تاخیر معنا سندن الانه اولنده همزه نك فقی و مدی و اخرنده الفک دخی مدیه ساعات
معنا سنده تقول اناه اللیل لساعه اخفش ابتدی انا کلمه سنك و احدی انی در معی کبی بفر سق معنا سنده
ومزبور ابتدی بعضیلر بونك و احدی انی در و انو در دیدی بقال مضی اینان من اللیل و انوان و ابو عبیده
ابتدی بونك و احدی انی در و جی اناه در نمی ایله انحاء کبی و نمی نونله و حاء مهمله ایله تلوم
معنا سنده در التانی فحقینه و بونك کسری و تشدیدیه بر نسنه در فقی و ملایمت اوزره اولوب
حصولنه منتظر اولمق الاستیاء همزه نك و تانك کسر به بر نسنه به منتظر اولمق تقول اسأ فی به
اذا انتظر به و يقال استؤ فی به حولا یعنی بریل کا انتظار چکلدی الامه همزه نك فقی و بونك
تخفیفیه قنانه وزنی اوزره اسمدر انتظار معنا سندن و قنات کاهر بمعنا سنده در تقول تأینتک حتی لا انا فی
و اناه نساطه یفه سندن شول کسنه به دخی دیرل که ایاغ اوزره قیام ایدرکن قنور و تا فی ایله قیام ایلیه
و سببو به ابتدی انا نك اصلی و اناه ایدی احد ایله و حد کیدرو فی دن ماخوذ او لغه ضعف معنا سنده
الانی همزه نك فقی و مدی و بونك کسری و مدیه علم صاحبی اولان کسنه بقال رجل ان اذا کان
کثیرا لانه و الحلم الانه همزه نك کسری و الفک مدیه کاسه و کاشیه اولان نسنه ل که اهل و شر بدیه
استعمال اولنور لانیة همزه نك مدی و بونك کسری به جعی کاسه بمعنا سنده الاوای همزه نك و واولک
فقی و بونك کسری و مدیه اناه نك جعی سقا ایله اسقبه و اساقی کبی الماوی میك و واولک فقی و الفک

قصرتله هر مکندر که کجه ده یا کوندزده اکار جوع اولنور الاوی همزه نك ضمی و واو ک کسری
 و بانك تشدیدیه فعل وزنی اوزره مصدر در بر کسنده منزله رجوع بانك معناسنه الاوای همزه نك
 کسری و الفک مدیه معناه بقال اوی فلان الی منزله یاوی او یاواوای و منه قوله تعالی ساوی الی جبل
 بعصمی من الماء الاوای همزه نك کسری و مدی و الفک مدیه بر کسنده منزله کده کوندزده بق قول او یتنه
 انا اوای او یتنه ایضا اذ انزلته بک فقهه فعلت و افعلت بمعنی الماوی میمک فعی و واو ک کسری و مدیه
 دوه ساکن اولدینی بر خاصه و بوشاذ در تنکیم باب قافده ماق العین تفسیرنده مرور ایتمدر که
 کلام عربده معنی اللامده **مفعول** وزنی اوزره کسر عینله همین ایکی کله کشدر بری ماق العین و بری
 ماوی الابل در دیمشدر التاوی فتح تنه و واو ک کسری و تشدیدیه بریره جمع اولحق یقال تاوت
 الطیر تاوی یا اذ انجمت الاوی همزه نك ضمی و واو ک کسری و بانك تشدیدیه جمع اولان قوشلر
 الاوی همزه نك فعی و مدی و واو ک کسری و مدیه واحدی یا کی ایله بکی کی المتاویات میمک ضمی
 و واو ک کسری و تشدیدیه کذلک جمعدر مجتمع اولان قوشلر معناسنه الاویه همزه نك فعی
 و واو ک سکونیه بر کسنده مرثیه سویلبوب رفت بانك الایه همزه نك کسری و بانك تشدیدیه معناه
 و اوایه قلب اولوب ادغام اولمشدر ماقلی مکسور اولدیشندن اوتری للماویه میمک فعی و واو ک
 کسری و بانك تخفیفله معناه کذلک التاویه میمک فعی و همزه نك سکونیه معناه ایضا تقول اویت
 لفلان فاننا اویله اویه وایه و ما ویدوما وایه اریله وارق اوی چقال دیدکری جاتوردر که
 یسان فارسیده شغال دیرلر بات اوی بانك فتحله جمع و اوی لابنصرف اولحق اوزره افعل وزنی
 اوزره اولوب معرفه اولدیشندن اوتری او همزه نك فعی و واو ک سکونیه بر جرفدر که
 خبره داخل اولد قده شک و ایهام افاده ایدر و امره و نهیه داخل اولسد تخیر و اباحت
 افاده ایلر اما شک افاده ایتمی رأیت زیبا او عمر ایدیک قولک کیدر و ایهام افاده
 ایتمی باری تعالینک و انا و ایاکم علی هدی اوفی ضلال مبین دیدیکی قولی کیدر و تخیر
 کل اسمک او اشرب اللبن دیدیک قولک کیدر اکلده بونلری جمع ایلله معناسنه و اباحت جالس
 الحسن او این سیرین دیدیک قولک کیدر و کاه اولور اولی معناسنه اولور لاضرینه اویتوب
 دیدیک قولک کی و کاه اولور بل معناسنه اولور کلامده بخار و توسع اولد قده تنکیم باری تعالینک
 و ارسنال الی ایه الف او یزیدون قولی کی بل یزیدون معناسنه و بعضلربونک معناسی الی مایه الف عند
 الناس اریزیدون عند الناس دیمکدر باری تعالی شک ایتهدن منزله اولد یغیجون دیدی و فی بعض
 السخ کاه اولور تبیین نوع ایچون کلور ما اکت الامرا اوزیبا کی و واو معناسنه دخی اولور
 کفوله تعالی ان تا کلوا من بیوتکم او بیوت اباکم و لامعناسنه دخی اولور کفوله تعالی و لاتطع منهم
 اثما او کفورا و ان جزایه معناسنه دخی اولور لاضرینک عشت او مت کی و بعض معناسنه ده
 اولور کفوله تعالی و قالوا کونوا هودا او نصاری زبرا معنی قال بعض اليهود و بعض النصاری
 تفسیرنده در زبرا هودیت و نصرانیت اوزره تخیر ایدن جمله سی دکلدر و حتی معناسنه ده اولور کل
 او تشع کی زبرا معنی حتی تشع دیمک اوزره در تاو مقامه کنبه نسخه بوجه اوزره واقع اولمشدر لکن ا
 بود کر اولمان معانینک بعضی محل کلام اولدینی خنی دکلدر ا حرف هجادن بر جرفدر که مدا و لنسی
 و قصص اولنسی جائز در چان مداتسک منون فلورسن و حروف هجانباقبسنده دخی حال بوبله در
 یعنی مدو قصص جائز در و الف ایلله قریبه ندا اولنور بعیده اولماز مثلا زید اقبل دیرسن الف مقصوره ایلله
 و الف حروف مددن و حروف لیندندر پس حرف لین اولد قده الف دیرلر و متحرک اولد قده همزه
 دیرلر و کاه اولور همزه به دخی الف اطلاق اولنور مجازا و بونلرک اکیسی دخی حروف زیاده دندر
 و کاه اولور الف افعاله ضمیر اثنین اولور فعلا و بفعلان کی و اسماده علامت نشیه اولور زیدان

او

ورجلان کي آية همزه نك فتحی ومدی ویا نك فتحی وتخفیقه علامت و یونك اصلی اویه در فتحینه
 سیویه ابتدی ایتدن حذف اولان عین الفعل و اودر زیر عین الفعلی و او اولوب لام الفعلی یا اولان
 عینی و لامی یا اولاندن اکثر در مثلث شویت مثلثو حبیب مثلثو دن اکثر در و بو که نسبت و لندفده اووی
 دیرسن دیدی و فرا ابتدی و فعل یا یتدن فاعله و زنی اوزره در لام الفعلی حذف اولمشدروا اگر تمام
 کاسه آیه اولوردی لکن تخفیف اولمشدردیدی الای همزه نك مدبله جعی علامت معناسنه الایاء
 همزه نك فتحی ومدی و آخرنده الف بمدوده ایله کذلک جعی الایات کذلک همزه نك مدبله جعی و آیه
 برکسنه نك شخصه دخی در برت قول رایت آیه ترجلای شخصه و آیه جاعا عت معناسنه ده کلور تقول
 خرج القوم بایهم ای بجماعتهم لم تدعوا و راهم شیا و آیه کاب الله دن اولان جاعا عت حر و فده دخی
 اطلاق اولنور الابی ناک فتحی و همزه نك مدبله تغافل و زنی اوزره برکسنه نك شخصه قصدایتک
 معنی مذکور دن. احوذ در انتابی فتحینه و بای اولک کسری و تشدید بله بمعنا تقول: آیتنه علی وزن
 تفعلة ذاقصدت آیتنه و تعمده ای همزه نك فتحی و یا نك تشدید بله بر اسم معربدر که آنو کله استفهام اولنور
 و معنای بجزازنده دخی استعمال اولنور ذی عقل اولنه و اولینه دخی اطلاق اولنور تقول ایهم اخوک
 و ایهم بکرمی اگر مدو بو معرفه اولور اضافتدن اوتری و کاه اولور اضافت لفظ ترک اولنوب معناده
 ملحوظ اولور و کاه اولور ای الذی معناسنه اولوب صلیه محتاج اولور تقول ایهم فی الدار اخوک
 و کاه اولور ای نعت دخی واقع اولور تقول مررت برجل ای رجل و ایما رجل و ایما امرأه و ایما امرأتین
 ایما اسرأتین و هذ امرأه ایما امرأه و هذ امرأان ایما امرأتین و بونلرد ما زانده در و معرفه هذ ایما
 رجل د بوب یا کله سن حالت اوزره منصوب فلور سن و هذ امه الله جار یقدر سن و ای امرأه جاعا نك
 و ای امرأه جاعا نك دیرسن فعلک تأنیثی و تذکیر بله یعنی ای کله سنده تا کذبکی حینده وجهین جازدر و آیه
 امرأه جاعا نك دیرسن یعنی ای کله سی تایل اولد فده فعلک تذکیری جازدر کلدرومررت بجزایه ای جاریه
 و جئتک بملاءه ای ملاءه و آیه ملاءه دیرسن و بونلرک جله سی جازدر قال الله تعالی و ما ندري نفس
 بای ارض تموت و ملاءه ملحوظه دیرز چارشب معناسنه و کاه اولور کله ای ایله تعجب اولنور و معنی
 اللبیده معنای تعجب کتور لما مشدر غالباً معنای نعتده مندرج اعتبار اولند یقینه بناء در کعولک زید رجل
 ای رجل و فرا ابتدی ای کله سنده ما بعدی عامل اولور ما قبل اولماز کقوله تعالی لیعلم ای الخربین
 احصی لما نبوا و ارفع و قال الله تعالی سيعلم الذین ظلموا ای منقلب یشقلبون فقصبه بما بعده و کسائی
 ایتدی لاضرربن ایهم فی الدار جازدر و ضربت ایهم فی الدار جازدر کلدرومررت کسائی فعل واقع ایله
 فعل منتظری فرق ایشدر و چان معرف باللام اولان کله به حرف ندا داخل فلسک آنو کله حرف
 ندا یینه ایها لفظن داخل فلور سن تقول یا ایها الرجل یا ایها المرأة بس ای اسم مبهم مقرر معرفه در که
 ضم اوزرینه مبنیدروها حرف تنبیه در که کله ای مضاف اولدیخی اسمدن عوضدر و الرجل مرفوعدر
 زبر ای کله سنک صفتیدرو کاه اولور ای ایله نکره ل حکایت اولنور کک حافل اولسون کک غیر عاقل
 اولسون و ای کله سی ایله استفهام اولند فده نکره دن استفهام اولنسه آتی ذکر اولنان نکره نك اعرابی
 کبی معرب فلور سن مثلاً چان سکا مری رجل دیسه ل ای یافتی دیوب حالت وصلده معرب قلوب
 حالت وقفده اعرابه اشارت فلور سن و اگر رأیت رجل دیسه ل ای یافتی دیوب حالت وصلده معرب
 و منون فلور سن و حالت وقفده الف اوزره وقف ایدرسن و چان مررت برجل دیسه ل ای یافتی
 دیرسن و با جمله رفع و نصب و جرده مخاطبک کلامن حکایت فلور سن کک حالت وصلده کک
 حالت وقفده و تنبیه و جعده کله منده ذکر اولنان کبی فلور سن مثلاً چان جاعا فی رجل دیسه ل
 ایون دیرسن نونک سکونیه و این دیرسن نصبده و جرده و آیه دیرسن موشنده و اگر وصل ایدرسک
 آیه یافتی و آیات دیوب منون فلور سن و اگر بونک کبی استفهام معرفه دن صکره واقع او اورسه ای کله سن

مرفوع ثلورسن علی کل حال حکایه ماقبله تابع فلز سن وکاه اولور ای کله سنک اوزرینه حرف کاف
اندخل اولوب تکثیر عدده نقل اولور کم خبریه معنا سنه و تنوینی نون شکننده یازیلور و بونده ایکی لغت
واردری کاین در کاعن وزنی اوزره وبری دخی کاین در کعین وزنی اوزره تقول کاین رجلا لغت
تنصب مابده کاین علی التثنیه و تقول ایضا کاین من رجل لغت و کاین دن صکره من ادخال ایتک
نصب دن اکثر و احسن درواستفهام ایچون دخی استعمال اولوب بکاین تبعی هذا اثوب دیرلر بکم تبعی
معنایه ایا همزه نیک فنی و انک قصر یله حروف ندادندر که آنکه قریب و بعد ندا اولور تقول
ایازید اقبل ای همزه نیک فنی و بانک سکون یله کی وزنی اوزره بحر قدر که آنکه قریب ندا اولور
بعد اولماز تقول ایزید اقبل وای کذلک بحر قدر که تفسیر دن مقدم کرا اولور تقول ای کذا بمعنی
یرید کذا تنکیم ای همزه نیک کسریله و مد یله برکله در که قسیدن مقدم ذکر اولور بلی معنایه
تقول ای وری وای والله (فصل الباء) الباء بانک فنی و همزه نیک سکون یله اولو لوق کبر معنایه
و فخر معنایه بقال باوت علی القوم الباء باوا الباء بانک فنی و الفک مد یله دوزیرارض سهله معنایه
بفضلیر بر معین برک استخیر بنی سلیم و لایندن دیدی بجاه بانک فنی و الفک مد یله بر قبیله نیک استخیر
البحاویات بانک فنی و واول کسری و بانک تشدید یله ذکر اولان قبیله منسوب اولان ناقدر البخو
بانک فنی و خاء معجمه نیک سکون یله شول تازه خرمادر که برامز اوله رطب ردی معنایه البخوه وزن مزبور
اوزره واحدی ذکر اولان خرمالک بری معنایه البدو صحنه یله و واول تشدید یله برنسنه ظاهر اولوق
تقول هذا الامر یبدو و من الباب الاول مثل قعد قعود اذا ظهر الابداء همزه نیک کسری و الفک مد یله
اظهر معنایه در تقول ابدیه اذا ظهر ته و ایداسوزی حددن بخا و زسویلبوب ظلم ایتکه دخی دیرلر
تقول ابدیت فی منطقک ای جرت مثل اعدیت البدوان فحینه یله کلامده حددن بخا و زسویلبوب ظلم
ایتک معنای مزبور دن مأخوذ در بقال السلطان ذو عدوان و ذو بدوان البادی دالک کسری و مد یله
ظاهر معنایه و قریء قوله تعالی اراذلنا بادی الرأی ای فی ظاهر الرأی و شون کسنه که بونی همزه یله
قرامت ایتدی بدآت دن مشتق البیوب اول رأی معنایه قلدی البدو بانک فنی و دالک سکون یله
قوم صحرا رینه حقیق تقول بد القوم بدو مثل قتل قتلا اذا خرجوا الی بادیتهم بدو صحرا یه دخی دیرلر
بادیه معنایه ابروی فحینه یله صحرا یه منسوب اولان نسنه و بو مقامده بسج صحاحده و النسبه
الیهیم واقع اولمشدرو و النسبه الیه محله و فی الحدیث من یذا جفا فی منزل البادیة فیه جفاء الاعراب
البداء بانک فنی و الفک مد یله برکسنه یه برخصوصده بر رأی پیدا اولوق بقال بدله فی هذا الامر بداء اذا
نشأه فیه رأی البدوات فحینه یله جمعی آرای مختلفه معنایه تقول هو ذویات البداء یلک
فنی و کسریله صحرا ده اقامت ایتک که حضارتک مقابله در حضرده اقامت معنایه و فعلیه ایتدی
بدواتی فحینه یله اوزریدن خبری کسنه دن استماع ایتیم ابدای بانک قصیده نه صکر اولان
اقامته منسوب اولان نسنه المدا مینک فنی و بانک سکونی و الفک قصر یله محضرک مقابله در و محضر
محل قرب اولان رددر المدا مینک ضمی ایه برنسنه بی آشکاره قلوق بقال بادی فلان بالعداوه انما
جاء بها التبادی تانک فنی و دالک کسری و مد یله بر قایچ کسنه یه رینه عداوت اظهرا ایتک تقول
تبادوا بالعداوه اذا جاهروا بها و تبادی اهل بادیهیه مشابه اولغه دخی دیرلر بقال تبادی الرجل اذا
نشب ناهل ابادیه التبدی فحینه یله و دالک کسری و تشدید یله صحرا ده اقامت ایتک بقال تبدی
الرجل اذا قام بلبادیه البدی بانک فنی و بانک تشدید یله بر دره نیک استخیر نام وادی معنایه بادی یله
دالک اولده کسری و ثابده کسری و تنوین یله برنسنه نیک ابتداسی محله استعمال اولور بادی بدی
کذلک دالک اولده کسری و بانک اخرده کسری و تشدید یله و تنوین یله کذلک برنسنه نیک ابتداسی
تقول ففعل ذلك بادی بدو بادی بدی ای اولو بونک اصلی همزه ایدی کثرت استعمال ایه همزه

با
شا
بجا
بجا
بدا

تخفیف او اندی و کاه او اور بادی بدی آفت و داهیه معناسنه دخی استعمال اولور پس بادی
 بدی ایکی کلمه در که بر حکمنده قلمشدر معدی کرب و قالی فلاکی که اول بر رجلاک اسمی واتی بر موضعک
 اسمیدر و اهل حجاز بدینا در باب رابعدن بدأنا معناسنه البذاء بانک فقی و الفک مدیله لایم فحش
 سوینک الابداء همزه نک کسر یله بمعناه تقول بذوت علی القوم و ابذبت علی القوم اذا تکلمت
 علیهم بالفحش البذی بانک فقی و بانک تشدید یله فحشیات سوینک کسنه یقال فلان بذی اللسان
 ابذیه بانک فقی و بانک کذلک تشدید یله مؤنثی یقال المرأة بذیه البذاء بانک فقی و الفک مدیله فحش
 کوی اولوق یقال بذوال جل یبذو بذاء من الباب الخامس اذا صار بدی اللسان واصله بذاء تخفف
 الهاء لان مصادر المضموم انما هی بالهاء مثل خطب خطابة و صلب صلابه و قد یخفف مثل جل
 بجا لابنو بانک فقی و ذالک سکون یله برانک اسمیدر که ابی سراجیه منسوبدر البری بانک فقی و الفک
 قصیر یله طیراق تراب معناسنه البریه بانک فقی و بانک تشدید یله خلق معناسنه و یونک اصلی
 همزه در البرایا بانک فقی و اخر ند الفک قصیر یله جعی البریات بانک فقی و بانک تشدید یله کذلک
 جعی و فوا ابتدی اگر بریه بی بری دن فلسک تراب معناسنه اصلی غیر هموز اولور البرو بانک
 فقی و رانک سکون یله براتقی خلق معناسنه تقول براه الله یبروه بر واپس بود کراولنان معنادن مأخوذ
 اولور المبارة میک ضمیمه بر کسنه نک ایشلدو کی کبی اشلیوب انوکله معارضه ایتک یقال فلان بیاری
 الراج سخاه و روز کار سخایله متصف اولور یغمور یا غدر یغیجون التیاری بر کسنه ایله بر خصوصده
 معارضه ایدشک الانراء همزه نک و بانک کسر یله انفعال دن اعتراض ایتک تقول انبری له اذا اعترض له
 التبری قحچینه و رانک کسری و تشدید یله بر سنه به تعرض ایتک تقول تبریت لمعرفه تبری اذا تعرضت له
 البرایه بانک ضمی و رانک تخفیف ایله یونقه که اغای یونر کن دو کورو بریه دوهیه دخی دیرلر خان اقی
 و یاغی تنون اولوب سیر او زره باقی ایه اسه پس بریه حقیقتده شیم و لحیک اسمی اولور البراء بانک
 ضمیمه کذلک یونقه معناسنه در المبراة میک کسر یله و بانک سکون یله که دبک لری التدر که قبویجی
 و دمورجی انکله بر سنه اکلر البری بانک فقی و رانک سکون یله یونقی تراش معناسنه تقول بریت
 القم بریا و بری طواری زبون ایدوب ار فلتقه دخی دیرلر تقل بریت لبعبر اذا حسرت و اذهبت بلحمه
 و حسرت حاد سین مهملتنبه عاجز قلنی البرة بانک ضمی و رانک تخفیف یله شول بقرحلقه در که دوه نک
 بورنی او رنه سنه طرقلر و اصمعی ابتدی شول حلقه در که بورننک بر جاننه طرقلر و اصمعی ابتدی
 کاه اولور بری قبلدن دخی ایدرلر قبلی بوکوب دوه نک بورننه کچور مکله که اکا خزامه دخی دیرلر
 خا و زای مجتنبه و ابو علی ابتدی بره نک اصلی بره در زیر جعی انبری کلور بانک ضمی و الفک
 قصیر یله قریه ایله قری کی نسخ جوهریده واقع اولان بودر لکن تمثیل غر و ایله عری کی دیسه اولی
 و انسب اولور دی و عروه بر سنه نک قلینه دیرلر و هر حلقه به بره دیرلر کرک بلارک حلقه سی کرک کوبه
 حلقه سی کرک خلخال حلقه سی اولسون الابراء همزه نک کسری و بانک سکونی و الفک
 مدیله دوه نک بورننه ذکر اولنان حلقه بی کچور مک تقول خششت النافه و عرنتها و اخر متها و رمتها
 و خطختها و ابرتها بوجهلک ایچنده همین ابریت کله سین همزه ایله ذکر ایده سن و زم زای مجیه ایله
 دوهیه یولار او زمقدر و خطم خاه مجیه و طاه مهمله ایله کذلک یولار او زمقدرو معادسی دوه بورننه
 بر سنه کچور مکدر پس بو مقامده زمتها و خطمتها ذکر اولنجوب ما عدا ایله اکتفا اولنسه انسب
 اولور دی المبراة میک ضمی و بانک سکون یله شول ناهدر که بورننه ذکر اولنان حلقه کچمشدر
 البرو بانک فقی و زای مجیه نک سکون یله بر کسنه به نطاول قلنی یعنی ظلم ایتک یقال بر اعلیه بیر و بزوا
 و بزو بر سنه نک برابر نه دیرلر یقال اخذت منه بزوا ای عدله و نحوه البازی رانک کسری و مدیله
 طوغن که انکله او اولنور البراة بانک ضمی و رانک تخفیف یله جعی طوغنر معناسنه البروان

بنا

را

زنا

فَحْتَنِلَه صِجَر مَق وَبِه مَعْنَا سَنَه بَزَوَان بَانَك فَحْتِي وَزَانَك سَكُونِلَه بِرِرَجَلَك اَسْمِدَرُ الْبَزَاءِ بَانَك
 فَحْتِي وَزَانَك تَحْفِيفِلَه وَالْفَكْ مَدِيلَه بِرَكْسَنَه نَك كَو كَسِي طَشْرَه جَقُوب اَرْقَه سِي اِجْرَو كِيرْمَك الْاَبْرِي
 هَمَزَه نَك فَحْتِي وَالْفَكْ قَصْرِيلَه دَكْرَاو لَنَان صَفْت اَوْزَرَه اَوْلَان كَسَنَه الْبَزَوَاءِ بَانَك فَحْتِي وَزَانَك سَكُونِي
 وَالْفَكْ مَدِيلَه مَوْ نِي ذَكْرَاو لَنَان صَفْت اَوْزَرَه اَوْلَان عَوْرَت مَعْنَا سَنَه الْاَبْرَاءِ هَمَزَه نَك
 كَسْرِي وَبَانَك سَكُونِي وَالْفَكْ مَدِيلَه بِرَكْسَنَه صَغْرِي سَن بُو قَارَو قَالْدَرَمَقِي بِقَالَ اَبْرِي اِلْحَلْ بِبِرِي اَبْرَاءِ اِذَا
 رَفَع عَجْزَه وَابْرَاءِ قَهْر وَغَلَبَه يَتَكَدَخِي دِيرَل بِقَالَ اَبْرِي فَلَان بِقَالَ اِذَا غَلَبَه وَقَهْرَه الْمَبْرِي مِمَكْ ضَمِي
 وَبَانَك سَكُونِلَه قَوِي وَغَالِب اَوْلَان كَسَنَه بِقَالَ هُو مَبْرِي بِهَذَا الْاَمْرَاي قَوِي عَلَيْهِ ضَابِطْلَه التَّبَارِي تَانَك
 فَحْتِي وَزَانَك كَسْرِي وَمَدِيلَه كَذَلِكَ صَغْرِي سَن بُو قَارَو قَالْدَرَمَقِي بِقَالَ تَبَارِي الرَّجُل الْبَاطِلَةُ طَانَك
 كَسْرِيلَه بِرَجْنَسْ كَاسَه دَرَكَه اَكَا نَا جُود دَخِي دِيرَل شَرَاب قُود قُورِي بِوَلَكْ كَاسَه مَعْنَا سَنَه اَلْطَو بَانَك
 فَحْتِي وَطَانَك سَكُونِلَه بِرَكْسَنَه نَك بِدَسْنَه اَنِي صَقِي وَجَمْع اَوَّلَقِي بِقَالَ لَمْ يَطْلُو مِنْ الْبَابِ الْاَوَّلِ
 اِذَا كَثُرَ لَمْ يَطْلُو بَانَك فَحْتِيلَه وَالْفَكْ قَصْرِيلَه مَكْتَرُ وَجَمْع اَوْلَان اَت بِقَالَ لَمْ يَطْلُو اَصْلَه فَعَل
 الْبَعُو بَانَك فَحْتِي وَغَيْتَك سَكُونِلَه جَرْم وَجَنَائِت مَعْنَا سَنَه اَلْغِي بَانَك فَحْتِي وَغَيْن مَجْمَع نَك سَكُونِلَه
 ظَلَم وَتَعْدِي مَعْنَا سَنَه وَبَغِي سَرَكْشَلَك يَتَكَدَخِي دِيرَل بِقَالَ اِنِّي الرَّجُل عَلِي الرَّجُل اِذَا اسْتَطَالَ وَبَغِي
 يَغْمُورُ شَدْلَه يَغْمُغَه دَخِي دِيرَل بِقَالَ بَغْتِ السَّمَاءِ اِذَا اسْتَدَمَطَرَهَا وَبَاوَعِيد رَوَانِي دُرُوغِي بَارَه
 اَرْوَبْ شَمْسَكَه دَخِي دِيرَل بِقَالَ اِنِّي الْجَرَح اِذَا وُورِم وَتَرَامِي اِلَى فُسَاد وَبَغِي دَرَه سِلَالَه
 طُولُغَه دَخِي دِيرَل بِقَالَ اِنِّي اَلْاَدَى اِذَا طَم وَهَر نَسْنَه دَه حُدُود نَحَاوَز اِلَيْهِ اِفْرَاط
 اَوْزَرَه اَوْلَغَه بَغِي دِيرَل وَبَغِي بَارَه جَرْمِي تَمَامْ حَقْمَه دَن اَوَّلُغَه دَخِي دِيرَل بِقَالَ بَرِي
 جَرَحَه عَلِي بَغِي وَهَوَان يَمُرْ اَوْفِيهِ شَيْءٌ مِنْ نَغْل وَنَغْل نَوَلَكْ وَغَيْن مَجْمَع نَك فَحْتِيلَه فُسَادَه
 دِيرَل وَبَغِي يَغْمُورَه دَخِي دِيرَل تَقُول دَفْعَا بَغِي السَّمَاءِ خَلْقَانَاي مَعْظَم مَطَرَهَا وَبَغِي اَتَكْ شَطَارْتَه
 وَسُرُورَه دَخِي دِيرَل وَلا بِقَالَ فَرَس بَاغ عَلِي وَابَةِ الْخَلِيل وَبَغِي رَنَسَه فِي طَلَب اِيْتَكَه دَخِي دِيرَل تَقَالَ
 بَغِيَتَك الشَّيْءُ اَي طَلَبْتَه لَكَ وَتَقُول اِيضًا بَغِيَتَك الشَّيْءُ مَعْنَى جَعَلْتَك طَالِبًا لَه الْبَغِيَه بَانَك كَسْرِي وَغَيْتَك
 سَكُونِلَه حَاجَتِ الْبَغِيَه بَانَك ضَمِي وَغَيْتَك سَكُونِلَه مَعْنَا هَالَقَه فَمَا نَسَ بَغِيَه جَلْسَه كِي طَلَب اِيْتَكَه
 حَالْتَدَر وَبَغِيَه ضَم بَالِه نَفْس حَاجْتَدَر اَصْحِي رَوَانِي اَوْزَرَه بَغِيَه كَسْرِي بَالِه بَرِي عَالَتِ طَلَب اِيْتَكَه
 مَثَلَعَدَه مَالَك اَوَّلَقِي حَالَتِي كَسْرِي وَبَغِيَه ضَم بَالِه مَطْلُوب اَوْلَان نَسْنَه دَرَكَه اَوْلَعَدَدَر الْبَغَاءِ بَانَك
 ضَمِي وَالْفَكْ مَدِيلَه طَلَب اِيْتَك الْبَغِيَه بَانَك كَذَلِكَ ضَمِيلَه مَعْنَا بِقَالَ بَغِي ضَائِه وَكَذَلِكَ كُل طَلَبَه
 وَطَلَبَه كَسْرِي لَامَلَه مَطْلُوب مَعْنَا سَنَه دَرَكَه مَتْرُوكْ مَعْنَا سَنَه اَوْلَدِي كَسْرِي الْبَغَاءِ بَانَك كَسْرِي وَالْفَكْ
 مَدِيلَه زَنَا اِيْتَك بِقَالَ بَغْتِ اَلْمَاءِ بَغَاءِ اِذَا زَنَتِ الْبَغِيَه بَانَك فَحْتِي وَبَانَك تَشْدِيدِلَه زَنَا اِيْدَن عَوْرَتِ بِقَالَ
 بَغْتِ الْمَرْأَةُ فَهِيَ بَغِي الْبَغَايَا بَانَك فَحْتِي وَالْفَكْ قَصْرِيلَه جَعِي قَالَ اللهُ تَعَالَى وَمَا كَانَتْ اَمَكْ نَغْيَا فَهِيَ
 مَثَل قَوْلِهِمْ مَلْحَقَه جَدِيدَ عَلِي رَوَايَه اخْفَشَ بَعْنِي فَعِيلٌ مَعْنَى مَفْعُولٌ اَوَّلَغَيْن تَذَكِيرَه نَغْيَا رَانِي
 اَوْلُورَقَرَاوَس اَوْلَتَرَه دَخِي بَغِي دِيرَل وَانَك دَخِي جَعِي نَغْيَا اَكُوز وَبُولُفْطَلَه اَلْتَرَه شَم مَقْصُود اَوْلَمَارْ
 اَكْرَجَه اَتَدَه اَبُونَكْلَه تَسْمِيَه اَوْلَتَرِي نَحْوَرَل يَتَدَبَّاه اِنْسَه دَخِي بِقَالَ قَامَتْ عَلِي رُووسَهْم اِنَغْيَا وَنَغْيَا
 شُول بِلُو كَه دَخِي دِيرَل كَه عَسْكَر دَن اَوْل كَبْدَر الْبَغَاءِ مِمَكْ فَحْتِي وَبَانَك سَكُونِلَه طَلَب اِيْدَه جَك مَحَل تَقَالَ
 بَغِيَتِ الْمَسَالِحِن مَغْنَاهُ كَمَا تَقُول تَبِتِ الْاَمْرَ مِنْ مَأْتَاهُ وَالْمَقْصُودُ الْمَأْتَى وَالْبَغِي الْاِبْغَاءِ هَمَزَه نَك وَبَانَك
 كَسْرِيلَه مَطْلُوب اَوَّلَقِي مَعْنَا سَنَه اَفْعَال مَطْلُوعَدَنَدَر بِقَالَ بَغِيَه فَا بَغِيَه كَمَا بِقَالَ كَسْرَتَه فَكَسْرِي وَمَقْنَه
 قَوْلِهِمْ بَغِي لَكَ اَن تَفْعَلَ كَذَا الْاِبْغَاءِ هَمَزَه نَك وَبَانَك كَسْرِيلَه رَنَسْنَه طَلَب اِيْتَكِ التَّبَغِي فَحْتِيلَه
 وَغَيْتَك كَسْرِي وَتَشْدِيدِلَه مَعْنَا تَقُول اِنْتَغِيَه التَّبَاغِي تَانَك فَحْتِي وَغَيْتَك كَسْرِي وَمَدِيلَه خَلَقِي
 سَرَكْشَلَك اِيْدُوب بَرِي بَرِي اَوْزَرَه زِيَادَه لَكَ طَلَب اِيْتَك بِقَالَ تَبَاغُوا اِذَا بَغِي بَعْضُهُمْ عَلَي بَعْضِ الْبَغَاءِ

بَطَا

بَطَا

بَعَا بَعَا

بانك فتي والفق مديله برنسنه نك زمان وجودي تمد اولقي يقال بتي الشئ بتي بقا من الباب الرابع
 وطى قبيله سي بقا وقت دبرل بتي وبقيت محلنده وبونك امثالندن اولان معتل الامده دخی حال بويله در
 ومدت مدیده ايله معسر اولمغه دخی دبرل يقال بتي الرجل زمانا طويلا اذا عاش الماقيه قافك كسريله
 منزله مصدر زده در بقا معناسنه قال الله تعالى وهل ترالهم من باقية اي بقاء اء بقاء همزه نك كسريله
 بركسنه به مر جت ايتك نقول ايقيت على فلان اذا رعبت عليه ورجته يعني اكمل ومر جت قلبك
 ويقال لا يبق الله عليك ان ايقيت على نسخ جوهرينه صارت بوجه اورزه در غالباً بومكلم زياده
 خريص اولدوغى نسنه دن منع اولوب نصيحت اولندوغى محمله سويلور كلامدر البقا بانك
 ضمي وفاقك سكوبيله والفق قصر بيله اسمدر مر جت وشغفت معناسنه البقوى بانك فتي وفاقك
 سكوبيله والفق قصر بيله بمعناها البقي بانك فتي وفاقك سكو بيله برنسنه به منتظر اولقي نقول
 بقبه اذا نظرت وترقبته وفي الحديث بقيا رسول الله اي انتظرناه التيقية على وزن الترية برنسنه بي
 باقى قلبك الابقاء همزه نك كسريله بمعناه التبي فحتميله وفاقك كسري وتشديد بيله بمعناها
 كذلك نقول بقبته بقبه وبقبته وبقبته الاستقاء همزه نك ونانك كسري وبانك سكو بيله برنسنه نك
 بر مقدارين البقوى نقول استقيت من الشئ اذا تركت بعضه واستبقا برنسنه دن شرم وحباً ايتكه
 دخی دبرل يقال استبقا اذا استخبا البكا بانك ضمي والفق مدى وقصر بيله فخان التي مد ايلك
 شل صوت مراد اولور كه حالت بكاده واقع اولور و فخان قصر ايلك كور ياشي دو كلشي مراد اولور
 نقول بكيك الرجل وبكيك عليه بمعنى التبيكة على وزن الترية كذلك اغلقت نقول بكيك الرجل
 وبكيك اذا ابكيك عليه بواصمي روايددر واوز بدخی نك مثلن روايت قلدي الابكا همزه نك
 كسري والفق مديله بركسنه اغلقت نقول ابكيته اذا صنعت به ما يبيك الماكات ميك ضميله اغلده
 ما حنه ايتك نقول باكيته فبكيته اي كنت ابكي منه يعني بكاده اكا غالب كدم الاسبكا همزه نك ونانك
 كسريله كذلك اغلقت ابكا معناسنه نقول اسبكيت ابكيته بمعنى التباكي نانك فتي وكافك كسري
 ومديله كوجه اغلقت يقال تباكي اذا تكلف البكا البكي بانك فتي وبانك تشديد بيله غلبه سي جوق
 اولان كسنه فعيل وزني اوزره انبي ضمته وبانك تشديد بيله باكيك جمعيدر فعول وزني اوزره
 مثل جالس وجلوس وراقدر وفود ووايه قلب اولوب ادغام اولمشدر البور بانك كسري
 ولاك سكوبيله سفرد ضعيف اولان طوار البلي بانك كسري ولاك سكوبيله بمعناه يقال نافه
 بلوشغرو بلي سفر لتي قد ابلاها السفر الابلاء همزه نك فتي والفق مديله جعي البلاء كذلك بانك
 كسري ولاك سكوبيله شدت ومشقت البلية بانك كذلك كسري ولاك سكوبيله بمعناها البلى
 بانك فتي ولاك سكوبيله والفق قصر بيله بمعناها ايضا البلاء بانك فتي والفق مديله بمعناها كذلك
 وبلا نجر به به دخی دبرل كرك خبرده كرك شرده يقال بلاء الله بلاء حسنا وبلاء سكمكه دخی دبرل
 هلي ماسيحي البلايا بانك فتي والفق قصر بيله ذكر اوللرك جعي وبلايا صلتند فعاثل وزني اوزره
 ابدى فعال وزنه ايلمشدر تنكم ادوه ايله ادوي كهل زنده ذكر اولمشدر البايه بانك فتي ولاك
 كسري وبانك تشديد بيله شول نافه در كه زمان جاهليتده صاحبك قبری باننده بغيروب عن وصوب
 وبر زردى تا ولجه وباخود بر جوق رازوب انك ايچنه فورلردى تا ولجه وشوبله زعم ايدرردى كه قيامت
 كوفي بليه سي اولين كسنه محشره پاده كله الابلاء همزه نك كسريله ذكر اولمان نافه بيله
 قلقي التلبية على وزن الترية بمعناه نقول ابلت النافه وبليةها اذا جعلتها على الوجه المذكور
 وابلانجر به به دخی دبرل كرك خبرده كرك شرده يقال ابلاء الله ابلاء حسنا وابلانجر اسكسكه دخی
 دبرل يقال ابلت اثوب ويقال للمجد ابل ويخلف الله يعني يكي لباس كينه خيرله اسكيت حق تعالى
 نعم البدل مبسر قلسون دبرل وابلانجر انك دخی دبرل نقول ابليتة معروف وابلانجر كسنه بي آند

بكا

بلا

ایچمکله منسلی قلمغه دخی دیرلر تقول ابلت فلانا یمینا اذ اطیت بها نفسه الملبات ممک ضعی ولانک
 کسری و تشدید یله نساطا ثغه سندن شول کسنه لردر که میتک قبری اوزرنده اولان راحله سنک
 اطرافن احاطه ایدوب نوحه وزاری قارورر یل بانک فحی و بانک تشدید یله فعلیل وزنی اوزره
 قضاعده دن برقیله نک اسمیدر البلوی فحینه و بانک تشدید یله ذکر اولنان قبیله به منسوب اولان
 کسنه البلو بانک فحی و لامک سکونیه برنسنه بی صنایق نجر به معناسنه تقول بلده بلوا اذ اجرته
 واختبرته الابتلاء همزه نک و تانک کسریله کذلک عساق یقال ابتلاء اذ اختبره التالی تانک فحی
 و لامک کسری و مد یله کذلک صنایق اختصار معناسنه المبالات ممک ضعیله برنسنه بی قایمق منه قولهم
 لا ابالیله ای لا اکثر له و جان لم ابل دیسه ل همزه نک ضعی و بانک فحی و لامک سکونیه آخرندن الف
 نسیم منسیا حذف اولنور ماقبل ساکن قلماغله لادر کبی اولور کثرت استعماله بناء آخرندن الف حذف
 اولنوده و بو حذفی مصدر نده دخی ایدوب ما بالیه باله دخی دیرلر که اصلنده بالیه ایدی عافاه عافیه
 کبی پس کلمه باله اجوف قیلندن دکلدر طاعه و طاقه و جابه کبی و جابه جمیله جواب معناسنه درو عرب
 طاقه سندن بعض کسنه لامک کسریله لم اباله دیوب الف حذف اتحدن غیری تصرف ایتزلر علیط
 کلمه سنده الف حذف اولنور دخی کبی و علیط فرموده معناسنه در البلی بانک کسری و الفک قصر یله
 برتاسکیم یقال بلی الثوب بلی من الباب الرابع و اگر ماقبلنی مقنوخ قنورسک الی ممدوده قنورسن
 علی مامر بلاه بانک فحی و همزه نک کسر اوزره بناسیله قطام وزنی اوزره بلا و محنت معناسنه یقال نزلت
 بلاه علی الکفار احمرک بعض عربدن روایتی اوزره بلی بانک فحی و الفک قصر یله تحقیق ایچونر سکا لقا
 اولنان کلامی ایجاب ایچمکه ز بر ابلی کلمه سنک مفادی ترک نفی درو بلی حرف در لا کلمه سنک نقضی
 اولدیغندن اوزری و سبویه بومعنائی تصریح ایچون لبس بلی و نم اسمین دیمشدر البنی بانک فحی
 و نونک سکونیه بنیاندیریو یا معی معناسنه البناء بانک کسری و الفک مد یله کذلک یابی یا معی یقال
 بنا فلان بننا و بنا بر کسنه اهلنک اوزرنه داخل اولمغه دخی دیرلر تقول بنا علی اهلنا بناء من الباب الثاني
 فیهما اذ رفعها و العامة تقول بنی باهله و هو خطاء و نونک اصلی بودر که اهلنه داخل اولان کسنه
 دخول کیجه سنده برقه ضرب ایدرجینلک کبی مثلاً کابناء هر اهلنه داخل اولان کسنه به بانی دیرلر
 التبنیه علی وزن التریه کذلک بنا فلیق تقول بنی فلان قصور اشددل لکثرة البناء همزه نک و تانک کسریله
 کذلک بنا فلیق تقول ابنی دارا و بنی بمعنی البیان بانک ضعی و نونک سکونیه دیوار حائط معناسنه
 البانیة شول بایه دیرلر که کرشی کندویه قریب اوله یقال قوس بانیة اذ ابنت علی و ترها ی لصقت به
 حتی بکاد یقطع یعنی یای کرشه غالب اولدیغندن کرشک اوزانوب بایه قریب اولسنه باعث اولسه
 بر حیشنه که قلمق مرتبه سنده اوله التبنیه بانک فحی و نونک کسری و بانک تشدید یله فعلیه وزنی اوزره
 کعبه مشرفه نک اسمیدر یقال لا ورب هذه التبنیه ما کان کذا و کذا البنی بانک ضعی و الفک قصر یله
 جمعی بابلس نسنه ل معناسنه البنی بانک کسری و الفک قصر یله بمعناها التبنیه بانک ضعی و نونک
 سکونیه بنانک و احدی ضم بائله التبنیه بانک کسری و نونک سکونیه بنانک و احدی کسر بائله
 پس کسر بائله اولان بنیه ایلنه جزیه الله جزی کبی اولور جمیک کسریله خراج معناسنه و بومقامده
 صاحب صراح بنانی و بنیه بی بالضم و الکسر آفرینش الله تفسیر ایشدر سهو در تکیم سهو اولدیغی
 صحاحک مدلولندن و قاموسک منطوقندن فهم اولنور و بنیه کسر بائله و سکون فوله یاره داش
 معناسنه دخی کلور یقال فلان صحیح التبنیه ای الفطرة البناء ممک کسری و بانک سکونیه نطع که
 اول سختیاندن اولان مقعد درو بغض لمبناه هککه دردی دی خرجین معناسنه البناء همزه نک
 کسری و بانک سکونیه بر کسنه بی او یا پی قلمق یقال ابنت فلانا اذ جعلته بنی یتا و فی المثل المعزی
 یتا و لابنی یعنی یکی اولک خراب اولسنه باعث اولور بنا سنه باعث اولما ز راعرب طاقه سنک بناسی

طرف واخيه در و طرف مشبندن و خا بوكدن اولان اولردر پس انترك اولرى قيلدن اولماز
 وكي ذكر اولنان اولرك اوزرينه چقوب پاره را كائنه خرابنه باعث اولور بناسنه اولماز ديديلر
 الابن همزه نك كسرى و بانك سكونيله اوغل اصلي بنودر بوندن زائل اولان و اودر نيكيم اب دن
 واخ بن رائل اولان و اوبدي و بونك حذف اولان حرفي اخ كي و او اولسنه قرينه و شي بنت
 كلسيدرا خك اخت كلد و كي كي زيرا بومقه له تا بر موئنه داخل اولماز الا انك مذكرى لا بد محذوف
 الواو اولور و بومعه نايه اخوات و هنوات دلالت ايدرواوي رد ايدن نره نظر اوانك وزني فعلدر
 فحتميله زيرا بونك جمعي ابتلا و ر جل ايله اجمال كي و بونك وزني فعل و فعل وزني اوزره دكلدر
 فانك كسرى و ضميمه جزعيله قفل كي هر نه دكلو بونك دخی جمعي افع ل وزني اوزره كلوزسه ده
 زار اوانك اوله نونه جمعنده بنون دبرسن بانك فحمله و بانك اصلي فعل وزني اوزره دخی دكلدر
 فتح فاعسكون عينه زيرا انك جمعي افعول كلور كلبه اكلب كي يا خود فاعول كلور فلسله فاعولس كي
 و فر بعض عربدن هذا من ابناوات الشعب روايت قلمشدر كه مقصود كلب قبيله سندن برجا خندر
 پس بودخی محذوف الواو اوله يغنه دليلار و هذا بين البنوة ديدكلى دخی محذوف اولان و او
 اولسنه دليل اولور البنى بانك ضمي و نونك فحي و بانك تشديدله تصغير بدر فرا ايتدي باي و باي
 باي مشدده نك كسرى و فحمله لغتلدر يا بابت و بابا كي الايناه همزه نك ضمي و بانك فحي و بانك
 سكونيله انسانك تصغيريد روا كر دلرسن اينون دخی درسن مكبرينك لفظنه مفار كويا كه بونك
 واحدی ابن در الف قطعيله اين ديوتصغير اولند قدن صكره جمع اولوب اينون ديشدر البنوى
 فحتميله و بانك تشديديله ابنيه منسوب اولان و بعضرا لاني د بزر همزه نك كسرى و بانك تشديديله
 انك نسبتنده و كذلك بنوى دير لانياء فارسك تصغيرنده يعنى اسم مركبه جزء اوله نسبت ايدرسن
 و حان بنه و بذات طرفه نسبت اولسنه كذلك بنوى دير لر زير الف وصل و اودن عوضدر پس
 الف كلد كي رده و اولك كلسي لازم اولور لكن بونس مزبوره نك تصغيرنده بنى ديرايدى و عربك رأيت
 بناتك ديدكلى فتح تاييله بناتك تاسن نفس كله دن ارلان تاججر اسنه اجرا ايمككه درو بذات الطريق
 شول خرده بولدر كه جاء اولان طريق اعظمندن منشعب اولور و انلره ترهات دخی ديرل الانبارى
 همزه نك فحمله انباء سعه منسوب اولان نسبه و بونك نسبتنده بنوى ديمد يرا نباء فارسده ديدكلى كي
 زيرا انباء سعد برجا عتك يا خود بقبيله نك اسميدرتكيم مداني ديديلر مداني اسم بلد اولد يني اعتباريله
 البنات بانك فحمله شول صنور و اشكالدر كه قز جغر ل انكله او بنار لروفي حديث عابده رضى الله عنها
 كنت الغب مع الجارية بالبنات و بنات خزده طاشلره دخی ديرل رؤيه به رجالدن بر كسند ذكر
 اولند قد ايتدي كال احدى بنات مساجد الله كويا كه مزبور مسجد شريفده واقع اولان طاشلردن
 بريدر ديدى مسجد شريفده سكوى و قرارى جهشدن و بنات بنك جمعي دخی كلور و بنك غيرى
 ط بقله جمعي كلز البنت بانك كسرى و نونك سكونيله قير دختر معناسه الابنه همزه نك كسرى
 و بانك سكونيله بمعناها نقول هذه ابنة فلان و بنت فلان بانه ثابتة في الوقف والوصل ولا تقل ابنت
 لان الانف غما اجلتبت بسكون الباء فاذا حركتها سقطت الهمزة نك كسرى و بانك سكونيله
 اوغل ابن معناسه آخرنده اولان ميم زائددر و بولكه ايكي مكندن معزدر تقول هذا ابنك نونك
 و ميمك رعييله و مررت ابنك نونك و ميمك جرييله و أبت ابنك نونك و ميمك نصبيله اما اولنده اولار انف
 مكسوره در على كل حال التني فحتميله و نونك كسرى و تشديديله ركسند اوغل ايدنك تقول تنيث
 فلا تاذا تخذته ابنا البو بانك فحي و واولك تشديديله شول بوراغي در بسيدر كه ايجي برسنه ايله
 ط ادريلوب آنه سني اكارم ايدر لر خندان ولدى وفات اينسه بوالا تاني همزه نك ضمي و فانك كسرى
 و مديله كول خاكستر معناسه و ائاني ساج اباقر معناسه در كويا كه كولى ذكر اولنان ديه و ساج

بوا

آباغی آنک والده سنه تشبیه او لوردوام مجاورت و شدت مقارنته البویه بانک فحی و وواوک سکونیه
 صحرانک اسمیدر مغازه معناسنه موماة کیدر و زنا و معنی ابن السراج ابتدی بونک اصلی بوبوء ابدی
 فعلله وزنی اوزره و بوباء بر موضع معینک دخی اسمیدر البهائ بانک فحی و الفک مدبله حسن معناسنه در
 تقول بهی الرجل من الباب الرابع و هو من الباب الخامس البهی بانک فحی و بانک تشدیدیه حسن دار
 اولان سنه و بهی الیت دخی دیرلر اوزراب و معطل اولدی معناسنه الابهاء همزه نك كسرى و الفک
 مدبله او ی خالی و خراب قلمی بقال ابهائ غیره و ابها کاسه بی بوشالتمغه دخی دیرلر تقول ابهت الاناء
 اذا فرغته و بوبو ابوعیدر و ابیدر و عر بلرک المعزی تبهی و لا تبنی دیکلری قوللریک وجهی بودرکه
 معزی ممک کسری و الفک قصرله یچی معناسنه در یعنی یچی خیمه لراوزره چقوب آنلری پاره لرحالاکه
 یکیک کلندن خیمه اولماز زبراعریک خیمه لری قوین بوکندن و دوه تویندن اولوز و حدیث شریفده
 وارد اولمشدر که رسول اکرم صلی الله علیه و سلم مکة مشرفة فی فتح ایتدیکنده برکسنه نك ابهوا الخیل
 فقد وضعت الحرب اوزارها دیدیکن استماع ایتدکنده لا تزالون تقاتلون علیها الکفار حتی یقاتل آخرکم
 الدجال دبدی و ابهوا الخیل آنلری غزادن معطل قیلک دیمک اولوز الباهی هانک کسری
 و مدبله خالی معناسنه یقال بیت باه ای خال لاشی فیه و اما شول بهی لفظی که سودن
 صاغن کسنه به ما توس اولان ناهه معناسنه در اول مانحن فیه دن دکلدر باب همزه دندر
 البهوا بانک فحی و هانک سکونیه شول اودر که سائر اولر دن مقدم اوله یعنی آنلرک ایلر و سنده اوله
 المباهات ممک ضمیه مفاخرت معناسنه در التباهی نانک فحی و هانک کسری و مدبله تفاخر معناسنه در
 یقال تباهوا ای تفاخروا الباء حروف هجادر بحر فدر و بیه مکسور حروف جاره دندر فعلی بفعوله
 ایصال ایچوندر تقول مررت بید و استعانت ایچون دخی اولور تقول کنت بالقلم و کا اولورزا ایددخی
 اولور کفوله تعالی کنی بالله شهید او کقولک حسبک بید و لبس اید بقاءم و کا اولور قسم ایچون دخی کاور
 و قسمده اصل بادرو با اصل اولدیغینه دلیل بودرکه مظهره و مضمره داخل اولور تقول بالله لقد
 کان کذا و تقول فی المضمره لافعلن یا بانک فحی و بانک تشدیدیه باب تفعیلدن فعل ماضیدر مالک
 قالدی معناسنه بس عر بلرک حیاک الله و بیاک قولنده اعتدک بالخبیة معناسنه در یعنی بخدای تعالی
 سنی ملک ایله مؤید و معتمد قلسون و حیاک دخی ملکک معناسنه در و ابن الاعرابی بیاک جاءک
 معناسنه در دیدی یعنی سنی ملک عظیمه داخل قلسون و خلف اجر ایتدی بیاک لفظک معناسی
 بواک منزلا دیمک در سنی بر منزل شریفه نازل قلسون معناسنه و قنا که بیاک حیاک کله سیله معاذ کر
 اولندیسه همزه سی ترک اولنوب و او ی بیه قلب اولندی دیدی سلمه بر عاصم ایتدی خلطک قولن
 فراهیه حکایت ایتدکنده استحسن ایدوب احسن ما قال دیدی و فی الحدیث ان آدم علیه السلام
 لما قتل ابنه مکث مائة سنة لا یضحک ثم قبل له حیاک الله و بیاک قال و ما بیاک قبل اضحکک الله
 و ابوعبیده ایتدی بعض ناس بیاک لفظک مستقل معناسی بوقدر حیاک کله سنه اتبا عاذ کر اولنده در
 دیدی لکن بنم فتمده بیاک لفظک معناسی ذکر اولن حدیث شریفده وقع اولن تفسیر اوزره در
 اتباع دکلدر بر اتباع او و عاطفه ایله کلز و بوبو اوله کلشدر دیدی و کذلک ابوعبیده ایتدی عباسک رضی
 الله عنه زمزم حنقه انی لا اخلفکم بمقتل و هی لشارب حل و بل دبدیکنده بل کله سی اتباع کلدشفا
 معناسنه در هی بی هانک و بانک لفظ اولنده و نایده فحی و بالرک تشدیدیه برفظدر که نه کسنه در اول
 دیمک محظنه استعمال اولنور یقال ما دری ای هی بی هوای ای الناس هو هیان بن بیان هانک فحی و بانک
 تشدیدیه اولده و بانک فحی و بانک کذلک تشدیدیه نایده برفظدر که و الدینی و کندی معروف اولمین
 کسنه ده استعمال اولنور یقال هو هیان بن بیان اذا لم یعرف هو و لا ابواه (فصل التاء) التخی نانک
 فحی و غین معجه دن مسکره الفک قصرله ک و لمکی ستر ایتک ایستوب ستره قابل اولمقی یقال

نقا

نلا

تفت الجارية نفا اذا سرت ضحكها فغالبا كذا في بعض النسخ التقي تانك فتي وقافك سكونيله
 برنسنه دن خوف ايتك تقول تقي الله اذا خافه والتاء مبدلة من الواو كذا في بعض النسخ
 ايضا التلوتانك كسرى ولاملك سكونيله برنسنه يه تابع اولان شي وتلو الناقه نافهك شول ولدنه
 دبرل كه اردنجه بورر التلوة تانك كسرى ولاملك سكونيله شول قبوندر كه صفر به دن اول طوغورر
 وصفر به كوز ايامنك اولنده بتن بيا تانه دبرل التلاء تانك فتي والفقك مديله دمت معناسنه در
 التليه تانك فتي وبانك تشديله دندن باقى فلان نسنه التلاوة تانك ضميله بمعناها يقال ثبتت لى
 من حق تلبه وتلاوة اى بقية بقيت منه وبو ابن السكيت روايتى اوزره در التلاوة تانك كسرى به
 اوفومق تقول تلوت القرائن تلاوة التلو تانك فتي ولاملك سكونيله تابع اولمق تقول تلوت لرجل
 اتلوه تلوا اذا تبعه ويركسبه به بولد اشغى ترك ايدوب كا بار دم ايتسكه دخى دبرل تقول تلونه
 اذا خذ لته اوزركه وبو ابو عبيد روايتدر الاتلاء همزه بك كسرى به بر كسبه يى تابع قلمق نقول ما زلت
 اتلوه حتى تلبته اى تفر منه وصار خلقي يعنى اكانابع ايكى انوك متبوعى اولدم واتلاء ناقه به
 ولدى تابع اولمغه دخى دبرل يقال اتلت اساقه اذا تلاها ولدها ومنه قولهم لادريت ولا اتلبت يعنى
 بددعا محبته عرب طائفة سى لا اتلبت دبرل ناقه كه ولد تابع اولسون معناسنه وبو يونس
 روايتدر لكن اتلا بتقد برجه ناقه صاحبك صفتى اولور ناقهك صفتى اولماز وبو محله متعلق
 فصل همزه الو تفسيرنده بعض كلمات مرور ايتشدر واتلا انسانى ولد صاحبى فلمغه دخى دبرل يقال
 اتلاء الله اطفالا اى اتبعه اولادا واتلا بر مقدار حق البقومغه دخى دبرل تقول اتلبت حتى عنده
 اذا بقيت منه بقية واتلا مطلقا سقت معناسنه دخى كلور تقول اتلبته اذا سقته وحواله
 قلمق معناسنده كلور تقول اتلبته اذا حلتها واتلا بر كسبه به بعض نسنه عهد ايدوب دمت
 ويرمكه دخى دبرل تقول اتلبته ذمة اى اعطيته اياها المثالى ممك ضمى ولاملك كسرى ومديله شول
 كسبه در كه سارنده به تابع اوله رفع صوت ايدوب نغمه سن انك نغمه سنه اويد رمغه انتلية
 على وزن التريبة ركسبه دن بقيه روح و آخر رمق قالمق يقال تلى الرجل بالثديد اذا كال باخر الرق
 التلى ففتحته ولا ملك كسرى وتشديله بر كسبه حتى طلب وتبع ايدوب قبض ايتك تقول
 تلبت حتى اذا تلبته حتى استوفيته التلى تانك فتي ولاملك كسرى ومديله برى برى اردنجه اولان
 نسنه يقال جاءت الخيل تنالها اى متباعدة التوى تانك فتي واووك تشد بديله تك فرد معناسنه
 وفى الحد يث الطواف توى والاستجمار توى والاستجمار طاشله استجما ايتك دبرل ويقال وجه فلان
 من خيله بالف توبعنى بالف رجل اى بالف واحد ويقال جاء الرجل توى اذا جاء وحده التوى
 تانك فتي والفقك قصريله مال هلاك اولى يقال توى المسال توى نوى من الباب الرابع الاتواء
 همزه بك كسرى والفقك مديله مال هلاك ايتك تقول اتواء غيره التوى تانك فتي وواوك كسرى
 ومديله هلاك اولان مال يقال هذا مال توى هالك (فصل التاء) اتاى تانك فتي وهمزه بك
 سكونيله قربه بك مثلا در زى سوكلت يقال تائى الخرز تائى منى الباب الثالث اذا نهزم وخرز خاء
 معجه وراه مهمله دن صكره زاء معجه ايله قربه بك ديكسبه دبرل الاتاء همزه بك كسرى وتانك سكونى
 والفقك مديله قربه بك ديكشن سوكله دبرل واتا ابر كسبه يى باره لمغه دخى دبرل تقول اتايت القوم
 اذا جرحتهم فهم التاى تانك فتي وهمزه بك تشد دى والفقك قصريله سوكلت مرمات ايدن
 كسبه به درل التية على وزن التريبة ركسبه بك اوزرينه دائم اولمق اصمعى روايتى اورره تقول
 ثبتت على الشىء تيبة ادا دمت عليه وابوعمر وابتدى تيبه بر كسبه به حال حابنده ايكى شفا قلمقدر
 التية تانك ضمى وبانك فتي وتخفيفه جاعت معناسنده در وبونك اصلى تى در التيات جعى جاعتلر
 معناسنده در التيون ضميتله كذلك جعى التيون تانك كسرى وبانك ضمى ايله كذلك جعى

توا

تا

تيا

الاثنی همزه نك فتحی و آخر نده بانك تشدید یله كذلک جعی ونه كذلک حوضك اورته برینه
 دبرلر كه انده صو جمع اولور پس بونده اولان هاواودن عوضدر وحذف اولنان وسط كلمه در
 زیر اصلی ثوب ایدی تنكم اقام اقامده اصلی اقوام ایدی هاواو محذوفه دن عوض ویرلشدی كه
 اول كلمه نك عین الفعلی در اندی ناك فتحی ودالك سكونيله همه پستان معناسنه نك كبری
 ونا نئی جائزدر و صورت همه سنه وار همه سنه اطلاق اولنور الاثنی همزه نك فتحی و ناك سكونی
 ودالك كسری ومدبيله نيك جعی همه مر معناسنه الاثنی ناك ضمی ودالك كسری و بانك
 تشدید یله كذلک جعی فعول وزنی اوزره الاثنی ناك ودالك كسریله كذلک جعی ناك حركتن
 ما بعده تابع قلمغه الاثنی ناك فتحی ودالك سكونی و الفك مدبيله همه سی بولك اولان عورت
 عظيمة الاثنی معناسنه ولا يقال رجل الاثنی ناك ضمی ودالك تشدید یله مكاه وزنی اوزره
 برجنس اوتدر ومكاه دخی برجنس قوشك اسمیدر ذوالثنيه ناك ضمی ودالك فتحی و بانك تشدید یله
 بر كسینه نك لقییدر كه اسمی ثمله در شول كسینه كه نكی مذكردر دیمشدر انك قنده هانك دخولی
 ید تاوبلیله در زیر اول كسینه نك الی قصه اولمغن همه تشبیه اولنوب ذوالثنيه دیمشدر وبو معنایه
 دلالت ایدر مر بوره ذوالبدیه دخی دیدكاری باء مشاة تحتانیله التندوة ناك فتحی ونونك سكونی
 ودالك ضمیله بلا همزه ترقوة وعرقوة وزنی اوزره همه بتدوکی یدر اما حق ثانی مضوم فلسك
 واو بدلتهمزه كتور رسن وابوعبیده روبه شدوه بی وشه بی همزه ايله استعمال ایدردی
 حالا كه عرب طایفه سی مزبور لر دن برن همزه ايله استعمال اتمز وسینه پای قولاغنه دبرلر
 كوشه كان معناسنه وترقوه بیون ايله كو كس اراسنده اولان كمكدر وهرقوه قرغه اغرنده
 ارقی طورن اغاچدر الثری ناك فتحی والفك قصر یله نمناك اولان طبرق الثریان فتحینله
 تشبیه سیدر يقال الثری الثریان و ثریانه مقصود یغمور له نمناك اولان طبرق اقدر یعنی یغمور قمر زمینه
 تأثیر ایدوب نمناك اولان طبراغنه ابرشدی وعرب طایفه سی شهر ثری وشهر ثری
 وشهر مرعی دبرلر یعنی رای یغمور یغوب بر نمناك اولور و برای نباتات ظهور ایدوب اكا رویت بصر
 واقع اولور و بر اید دخی نباتات اوزره بوب مرعی اولمغه صالح اولور و ثری مسرور اولمغه دخی دبرلر
 يقال ثری بذلك یثری به من الباب الرابع اذا فرح وسرو بواصمی روایتدر و ثری جوق اولمق
 معناسنه دخی كلور يقال ثری الثری الثری القوم یثرون من الباب المذكور اذا كثروا وغوا و مال زباده اولمق
 معناسنه دخی كلور يقال ثری المال یثروا اذا كثروا و ثری كثر معناسنه دخی كلور ابو عمرو وانی اوزره
 يقال ثری الله القوم ای كثرهم وقوم اوزرینه زباده كلمه دخی دبرلر يقال ثروا القوم ای كثر منهم
 الثریاء ناك فتحی و رانك سكونی والفك مدبيله شول یدر كه نمناك اوله الثراء ناك فتحی والفك مدبيله
 كثر مال يقال انه لذو ثراء ای لذو عدد وكثرة مال الثری ناك فتحی و رانك كسری و بانك تشدید یله
 مال كثیر معناسنه الثروان ناك فتحی و رانك سكونيله كثیر المال اولان كسینه الثروی ناك فتحی
 و رانك سكونی والفك قصر یله مؤثی كثیرة المال اولان عورت معناسنه يقال رجل ثروان ومراة
 ثروی الثریاء ناك ضمی و رانك فتحی و بانك تشدید والفك قصر یله تصغیری و ثریا و لكر دیمكله
 معروف اولان یلدره دخی دبرلر و بن معناسنه ثریا و زن مزبور اوزره بر عورتك اسمیدر اینه
 صغیردن كذا كاعرابن ابریه تعاق ایدوب بعض اشعار نده ذكر اتمشدی الثروانك فتحی و رانك
 سكونيله بر كسینه نك صابمی جوق اولمق كثر عدد معناسنه الثروة ناك فتحی و رانك سكونيله
 بمعناه يقال انه لذو ثروة ای ذو عدد وكثرة مال المثرة ميمك فتحی و ناك سكونيله مال جوق اوله جوق
 يقال هذا مثرة لعل ای مكثرة الثری ناك فتحی و رانك كسری ومدبيله غنی اولان كسینه يقال ثریث
 بفلان فان ثریه ای غنی عن الناس به الاثراء همزه نك كسری والفك مدبيله بر كسینه نك مالی جوق

او لمق يقال ائري الزجل اذا كثرت امواله وائرب لك نمناك طبراني جوق ا لمق معناستهذه كلور يقال
 ائت الارض اذا كثرت اراها وائرا طبراني نمناك اتمكه دخی دبرلر يقال ائري المطر اذا بل ائري المثرى
 ممك ضمی ورائك كسری و مدبله شولدر جدر كه منقطع اوليه منه قولهم ما بيني وبينك مثرى انه لم
 ينقطع وهو مثل كانه قال لم ييس ائري بيني وبينك كما قال عليه السلام بلوا ارا حاكم ولو بالسلام
 الترية على وزن الترية به صه صجوب نمناك اتمك تقول تربت الموضع تربة اذا رشتته و تربت
 السويق ايضا اذا بلته ابو ثروان ثالك فقي ورائك سكونيله شعر راو بلرندن بر كسنه لك كنبيدر
 النقاء ثالك ضمی وغبن معجه دن صكره الفك مدبله قيون وكي وانله شبهه اولاك آوازی يقال ثقت
 تنغوا اذا صاححت التاغية غيتك كسریله قيون يقال ماله تاغية ولا راغية يعني نه قبوني ونه خود
 دوه سی وار در وگاه اولور مبالدار تاغ ولا راغ دبرلر مبالدار احد معاسنه الاغية همزه نك
 وفانك ضمی و يانك تشديد بله ساج ابق كه اوزر بنه جو ملك وضع ايدرلر بونك اصلي افعولة وزنی
 اوزره در الا نافي همزه نك فقي وفانك كسری و يانك تشديد بله جعي واكر در لسك تخفيف ايدوب
 اناف در لسك واثية كاه اولور عدد جاعت معناسته دخی كلور منته قولهم بقيت في بني فلان اثية
 خشناء اي بقي منهم عدد كثير وخشناء خاوشين معجته بله سلاحي جوق اولان عسكر المثناة ممك ضمی
 وفانك تشديد بله شول عورندر كه زو جنك كندودن غیری ايكي عورتي دخی اوله جو ملك ساج اباغنه
 تشبيهها اولور ومثناة كذلك شول داغدر كه ساج اباقي شكلنده در المثناة ممك فقي وفانك كسری
 وتشديد بله شول عورندر كه انك اوج اري وفات اتمش اوله المثني ممك ضمی وفانك كسری وتشديد بله
 اوج عورتي وفات ابدنار المثناة على وزن الترية جو ملكي ساج اباغ اوزره وضع اتمك تقول
 ثقت القدر تثقية اذا وضعت على الا نافي الشابه ثالك كسری ونونك تخفيفه شول ايدر كه قيلدن
 يا خود يو كدن بوكش اوله الشاء ثالك كسری والفك مدبله شساينك واحديدر دوه نك ديزی
 باغی معناسته واکا شبيه اولان نسته معناسته كه ايكي فات ايدن اوله كه هرقاته شاد برلر مفرد اولدوغي
 اعتباريله يعني مفرد استعمالی فرض اولدوغي تقدير جه وبو معنادن غفلت ايدوب صاحب
 صراح ثابالمد شكل اشتر ديمشدر وصاحب ترجمه مختارا كا تابع اولوب ثابالكر ثم لمعقال البعير
 يعني دوه بغليقي ايب ديمشدر مطلقا حالا كه ذلك المعنى ده ثالك مفرد استعمالی بو قدر الثناين
 ثالك كسری ونونك فقي وياه اولك فتحيله تشبيه سي تقول عقلت البعير ثناين اذا عقلت بديه جعبا بحبل
 او بطر في حبل و بونك ياه اولان همزه قلمديلر زرا ثناين بلفظدر كه مفردی استعمال اولنار يعني
 شاد بقر ديز باغی معناسته پس ياسی اصلي اوزره ابقا اولندي مذبذوب ابقا اولدوغي كبي
 ومذبزون ياك كرشى طور ديقى به دبرلر كرك بو قار و باشند اولسون كرك اشغه باشند
 اولسون واکر ثنا مفرد استعمال اولنملوا اولسه تشبيه سنده همزه كستوروب ثناان دبرلردي كسان
 وردا ان ديدكلى كبي و بونك اصلي يادرديدك ثبت دن مأخوذ اوله بغسندن اوتري الثني
 ثالك كسری ونونك سكونيله بر نسته نك اراغی داخلی معناسته الا شاء همزه نك فقي والفك مدبله
 جعي يقال انشاء الشيء لتضاعفه تقول انغذت كذا شي كلبي اي في طبه وانفاذ قابله و ذال معجه بله
 بر نسته بي افعال اتمكه دبرلر و ثني دره نك و طاغك اكلن برى منه هلف الوادى معناسته و ثني ايمك
 قاتنه دخی دبرلر و ثني شول ناقه به دخی دبرلر كه ايكي قارن طوغر مش اوله و ثني الناقه ديسه لر
 ناقه نك ايكي قارنده طوغر دوغي ولد مراد اولور و عورنده دخی حال بويله در ولا يقال ثلث
 ولا فوق ذلك وصاحب صراح جوهر نك الثني من النقي التي وضعت بطنين وثنيها ولد هاو كذلك
 المرأة ديدكي كلامن فهم اتمجوب ثني ناقه وزنی كه يك شكمد و ز ايدوبكي ازد و همزاد ديدو كي
 محله غلط اتمشدر زيراجو هری بطنين دبركن بر فرنده ايكي طوغر معناستي مراد اولمق احتمالي

نفا

نفا

ثنا

بوقدر وهم ثنی ولد ثانیہ اطلاق اولنو و مطلق د کلدر ز برافام و سیدہ اذا ولدت ناقہ مرتبہ فیہی
 ثنی و ولدہا ذلک شہاد بمشدر الثنی ثانی کسری والفک قصر یلہ شول نسہ در کہ ایکی دفعہ
 قلندہ و فی الحدیث لاثنی فی الصدقة ای لا یؤخذ فی السنہ مرتین و ثنی بر قومک او لوسنک ماد و نند
 دخی دیر ثنیان معناسہ الثنا ثانی ضمی و نونک سکونی والفک قصر یلہ اسمدر استنادن الثنوی
 ثانی فحی و نونک سکونی والفک کذلک قصر یلہ بمعناھا اسم منہ ایضا مثنی مملک فحی
 و ثانی سکونی والفک قصر یلہ ایکسر ایکسر معناسہ در بقال جاو امثنی مثنی ای اثین اثین
 ثناء ثانی ضمی والفک مدبلہ کذلک ایکسر معناسہ در و مثنی ایلہ ثناء کلہ لری لاینصر فلدر در تنکیم باب
 ثناء ثلاث تفسیرندہ ذکر اولمشدر مثنی الیادی مبعک فحی و ثانی سکونیلہ و نونک و همز مک فحیلہ
 و دالک کسری و مدبلہ شول حصہ لدر کہ قار او یونی ایچون ذیح اولنان دوہ دن فضیلہ کلد کہہ
 کاه اولور سخی اولان کسنہ فی صاتون الوب سائرلہ اعطا ایدرو ابوعمر و ایندی مثنی الیادی حصہ
 مکرر المقدر الثناء مبعک فحی و ثانی سکونیلہ شول شعر در کہ لسان فارسیہ اکاد و بیٹی دیرل
 و فی الحدیث من اشراط الساعة ان توضع الاخبار و ترفع الاشرار و ان تقرأ المثناة علی رؤوس
 الناس فلا تغیر کہ بو حدیث شریفہ مشاہیلہ مراد و بیٹی دید کلری شعر در دیمشدر و ابو عبید
 ایندی بو حدیث شریفک تاو یلندہ ذکر اولناندن غیر معنی بیان اولمق کرکدر الثنی ثانی
 فحی و نونک سکونیلہ برنسہ بی اکک عطف معناسہ تقول ثبت الشئ ثنی اذا عطفتمو شی منع
 معناسہ کور یقال ثناء اذا کفہ و یقال جاو ثانی من عنانہ یعنی آتک اویاتی حکرک کلدی و برکسنہ بی
 حاجتدن آخر نسیمہ فحیلہ ایچک دخی دیرل تقول ثبت اذا صرفتم عن حاجتہ و برکسنہ بی ایکچی
 اولمق دخی دیرل تقول ثبت اذا صرته ثانی التثیة علی وزن التریة برنسہ بی ایکی قلیق تقول ثبتہ
 تثیة اذا جعلته اثین الثیان ثانی ضمی و نونک سکونیلہ شول کسنہ در کہ بر قومک اولوسی اولان
 کسنہ دن انک مرتبہ سی ادنی اولہ و ثنیان تثینک جمعی دخی اولور و تثینک تفسیری یونک عقبندہ کور
 ان شاء اللہ تعالی التثیہ ثانی کسری و نونک سکونیلہ جمعی و تثینہ بر قومک الجاعزہ دخی دیرل یقال فلان
 تثیہ اهل بیتہ اذا کان اردلہم اثنی ثانی ضمی والفک قصر یلہ کذلک بر قومک
 اولوسنک ماد و فی اولان کسنہ ثنیان معناسہ التثیہ ثانی فحی و یانک تشدیدیلہ ایکی اوک
 دبشی کرک اشغہ دن اولسون کرک بوقارودن و تثیہ تثینک مؤثنہ دخی دیرل و تثینک تفسیری یونک
 عقبندہ کور ان شاء اللہ تعالی الثنا ثانی فحی والفک قصر یلہ جمعی اوک دبشری معناسہ و تثیہ
 بوقشندہ اولان بولہ دخی دیرل طریق عقبہ معناسہ و طلاع الثنا امورک ذرور یثہ و اصل اولان
 کسنہ بی دخی دیرل طلاع انجد دید کلری کی الثیات ثانی فحی و یانک تشدیدیلہ جمعی ذکر اولنان
 بولل معناسہ و یونک عقبندہ ذکر اولمق طوارر معناسہ دخی کور جمع مؤنث مراد اولدقندہ
 الثنی ثانی فحی و یانک تشدیدیلہ شول طودر کہ اولک دبشری برا غہ کہ بوجحال طرقلوایلہ یثون
 طرقلودہ او چخی یلدہ اولور و دوہدہ التخی یلدہ اولور الاثنان همز مک کسری و ثانی
 سکونیلہ ایکی عدد الاثنان همز مک کذلک کسری و ثانی سکونیلہ مؤنث الاثنان ثانی کسری
 و نونک سکونیلہ کذلک مؤنث الاثنان لغندر الفک اسقاطیلہ زیر الف ثانی سکونندن اوری کلشدر
 وقتا کہ نامحک قلندی الف ساقط اولدی و بومقامدہ جوهری کلامندہ نوع تکرار اولدیغیچون
 طی اولندی اگر یونک مفردی کلک جائز اولیدی اثنی واثنہ دینوردی ان ایلہ ابنہ کی و ثانی الف
 و صلدر و کاه اولور ضرور یندہ قطع ایدرلر تنکیم بعض اشعاردہ واقع اولشدر یوم الاثنین همز مک
 کذلک کسری و ثانی سکونی و نونک فحیلہ در شبہ کونی و بوتثنہ و جمع اولنماز زیر احد ذاتندہ کندی
 مثنی در واکر جمع اتمک دیلسک اثانین دیرسن و عریلرک هذا ثانی اثین دید کلری احد الاثنین

مقتضاسته در و نالت ثلثه ده دخی حال بویه در یعنی اضافت طریقه در عشریه و ارجحه و اگر عدد اول عدد
 ثانیه مخالف اولسه مخیر اولور سن دیلر سن مضاف قلوور سن دیلر سن متون قلوور سن یعنی هذا ثانی
 واحد و هذا ثانی واحد ادر سن هذائی واحد مقتضاسته در و نالت ثانی و نالت ثانی ده دخی حال بویه در
 یعنی ثالث مقتضاسته در نکتیم باب ناده فر و ایتشد در و عدد دفع اوزره مبنی در احد عشر دن تسعة عشریه
 و ارجحه حالت ز فقه و حالت انصبه و حالت جریده الاثنی عشر که من بوری ابکی حرف و ورینه معرب
 قلوور سن و اگر اثنین ایل بر کسینه تسبیح اولسه یا خود اثنی عشر ایل تسبیح اولسه نسبتده بنوی دیر سن
 شول کسینه نك قولی اوزره که ابنک نسبتده بنوی دیر و اثنی عشر سن شول کسینه نك قولی اوزره که
 ابنک نسبتده اثنی عشر و بعض اشعار ده که شتان کله سین نمیر به مضاف قلوب شتا خنظل دیمشردر
 شتا اعداد تشبیهادر مقصود شتان من خنظل دیمه در اکرجه قیاس اثناس در اهرم و اثناس
 نسوة دیمک ایدی ثلثه در اهرم و اربعه در اهرم دید کلمی کی لکن در هجان و امر آن لفظی ایل اکتفا
 ایدوب اثنان لفظن ابراد ایتدیله الاثناء همزه نك و نالت کسریله اکلک میل مقتضاسته بقال اثنی
 اذا فاعطف الاثناء همزه نك کسری و نونک کسری و مدیه بمعاء یقال اثنوی علی وزن افعول
 الاثناء همزه نك کسری و النك مدیه بر کسینه مدی ایدوب دغا اتمک بقال اثنی علیه خیرا و اثناولک
 دبشی راقعه دخی دیرل القای ثبیه معاشنه اثناء نالت فقی و الفک مدیه اسعیدر مدی اتمک مقتضاسته
 اثنی فمکتبه و نونک کسری و تشدیدیه یورر کن اول جانبیه یوجانبه اکلک بقال ثنی فی مشبته
 المثنی ممک فقی و نونک کسری و مدیه قرآن عظیمدن ایکور ایتدن اقل اولنه دیرل و فاحشه اکتنا به
 دخی مثنی دیرل هر رکعتده مکرر اولد یغیچون عبارت جوهری نورسهمه واقع اولشد در ظاهر بودر که
 رکعتدن مراد شفع صلواتدر قرآن عظیمک جمله سنه دخی مثنی دیرل ایت رخت ایت عذابه مقارن
 اولد یغیچون التواء نالت فقی و آخرنده الفک مدیه بریده مقیم اولقی یقال ثوی بالملکان ثوی ثواء
 من الباب الثاني اذا اقام مثل مضی بمعنى مضاء الثوی نالت ضمی و واولک کسری و نالت تشدیدیه
 بمعناء یقال ثوی ثوی ثوی ثوی ثوی مضی مضی مضی مضی و یقال ثویت البصرة و ثویت بالهضرة الاثناء
 همزه نك کسری و الفک مدیه کذلک بریده مقیم اولقی یقول ثویت بالملکان لغة فی ثویت و ثویت بر کسینه فی
 مقیم قلمغه دخی دیرل یقول ثویت غیر یغدی و لا یغدی الثویت علی وزن التریه کذلک غیر
 مقیم قلمقی یقول ثویت غیر ثویت الثوی نالت فقی و واولک کسری و نالت تشدیدیه مهمان و لا
 کسینه ضعیف معناسته ابوالمثوی ممک فقی و الفک قصریه معزل صاحبی اولان رجل ام المثنوی
 وزن مزبور اوزره و جلاک منزلن ضبط ایدن روجه شنی الثویت نالت فقی و نالت تشدیدیه قیون
 مکانی اولان یزماوی الغنم معناسته الثابت علی وزن الحاله بلا همزة کذلک ماوی غنمدر اوزرید
 زواجی اوزره و ابو زید ایتدی ثابه شول طاشلره دخی دیرل که اثنی عشر مان کیرو و نونکده منزلن بولسون
 دیو دینکر و ابن السکبت ایتدی ثابه دوه مکانده دخی دیرل یقال هذه ثابه الغنم ثابه الابل ای ما و اها
 و هی عاذیه او ما و اها خول البیوت یعنی کرک یقین و کرک ارغ اولسون و ثویه بر موضعک دخی اسعیدر
 فصل الجیم الجای جیمک فقی و همزه نك سکونیه اضر مقیض معناسته و جای اغز بارن اغزده
 حبس ایتکه دخی دیرل یقال الحق لا یجای مرغیه اذالم یحبس لعابه و مرغ راه مهمله و هن معجمه ایل
 اغز بارنه دیرل و قریه صوطو تمامغه دخی دیرل یقال سقاء لا یجای شیا ای لامسکه الحویة جیمک
 ضمی و مدیه بر جنس لوندر که اول سیاهه مائل اولان قرمز بلقدریه الی جی اغرس الاجای همزه نك
 فقی و جیمک سکونی و الفک قصریه ذکر اولان لونه اولان آت الجاواه جیمک فقی و همزه نك سکونی
 و الفک مدیه موثنی و شول عسکر در که دموره غرق اوله و دموره غرق اولغله ذکر اولسان لونه
 اولد یغیچون جاو ادر بر بقال کتبه جا واه الجاواه جیمک کسری و الفک مدیه ایچنه چوملاک وضع

ثواء

ثواء

ابتدکری ظرف با خود شول بسته در که اوزرینه چوملک قورلر کرک دریدن اولسون کرک خرما
 پیراغندن اولان حصیرن داوولسون پس بوجعاوه کی اولور و زانومغا الجاء جیک کسری و الفک
 مدله جعی جراحته جراح کی بود ککراولان اصمعی قولیدر و ابو عمر و ابتدی جیاه ابله و جوا ابله
 كذلك چوملک وضع اولان ظرفه مراد در جا اوه ابله مراد اولدیغی کی و اجر دخی و ابتده ابو عمرو
 کیدر الجواه جیک کسری و الفک مدله چوملک قراسی و فی حدیث علی رضی الله تعالی عنه
 لان اطلی بجواه قدر احب الی من اطلی باز عفیران و اطیلاء طانک کسری و تشدید یله اب
 اقمه الدن برسته سور نمکدر و اما شول بز پاره سی که انکله چوملکی ساخ ابقدن اشغه اندر رلر اکا
 جمال دیرر جیک کسری و عین مهمله ابله الجیا فتمتنبله و الفک قصر یله قیونک اطر افنده اولان
 طیراق که اراقدن کورینور الجی جیک فقی و بانک سکونی و الفک قصر یله فعلی و زنی اوزره و جی
 کی شول عورتدر که مملری قالمش اوله معنای مذ کوردن مأخوذ در و و جی حاء مهمله ابله آش
 برن حامله عورتدر الجیا جیک کسری و الفک قصر یله حوضده و و ایچون جمع اولان صو الجوة
 جیک کسری و بانک سکونیه بمعناها الجیوة كذلك جیک کسری یله بمعناها ایضا الجی جیک فقی
 و بانک سکونیه حوضده صوبی جمع اتمک الجیوة جیک کتک فقی و بانک سکونیه بمعناه نقول جیت
 الماء فی الخوض و جیوة اذا جمعت و بوکسائی روایتی اوزره در الجیایه بانک کسری یله شول حوضدر که
 آنده صو جمع اولور الجیوی جیک فقی و بانک کسری و مدله جعی و منه قوله تعالی و جقان کالجوانی
 نسخ صحاحده کالجوانی بالیله واقع اولمشدر اگر چه مصاحف شریفه در رسم مشهور نامدر و جایه
 بر شهرک اسمیدر شام شریفه الجیایه جیک کسری یله خراج جمع اتمک الجیوة كذلك جیک کسری یله
 بمعناها نقول جیت الخراج جیایه من الباب الثاني و جیوة جیوة من الباب الاول اذا جمعت و لایهمز
 واصله الهمز الاجزاء همزة مک کسری یله اکینی صلاحی ظاهر اولمادن بیع اتمک و فی الحدیث
 من احیی فقد اری واصله الهمز و اربار بایه و حرامه مرتکب اولمقدر التجییه علی وزن القریة
 انسان رکوع ایدن کسینه مک قیامی کی قیام اتمک و فی حدیث ابن مسعود فی ذکر القیامة
 حين ینفخ فی الصور قال فقومون فیجیون تجییه رجل واحد قیامارب العالمین و ابو عبید ابتد فقیه
 ابکی طریقه اولور بری اولدر که برکسینه قیام ایدوب اللرن دیزلزی اوزرینه وضع ابله که بوندن
 رکوع ابله تعبیر اولور و بری دخی اولدر که برکسینه دیزلزی اوزره چوکوب یوزن بره قویه که بوندن
 سجود ابله تعبیر اولور الاجزاء همزة مک و نانک کسری یله برسته بی سحوب اختیار اتمک اصطفا
 معنایه الجیوة جیک فقی و نانک سکونیه جمع اولان طاشلردر ججاره بمجموعه معنایه الجیوة
 جیک ضمی و نانک سکونیه بمعناها الجیوة جیک کسری و نانک سکونیه بمعناها كذلك جی الح
 جیک ضمی و نانک فقی ابله و جیک کسری یله دخی لغتدر جره اتماعله حرم که به ده جمع اولان طاشلر الجیوة
 ضمتنبله و واولک تشدید یله دیزلزی چوکوب اوترمقی الجی جیک ضمی و نانک کسری و بانک تشدید یله
 بمعناه یقال جی علی رکتیه یجئ من الباب الاول و یجئ من الباب الثاني جی و جیایه علی فقول
 فیهما و جی جائبک جعی دخی کلور دیزلزی اوزرینه اوترمقی لمعنایه یقل قوم جی مثل جلس جی و جی
 و قوم جلوس و جی و کلایله کاشاوت ایدر که فقول و زنی اوزره کلنه مخصوص صدر الامر فی المقدمة
 فی صدر الکتاب و منه قوله تعالی و نذر الظالمین فیها جیایه بضم الجیم و جیایه بکسر هاء ما بعده من الکسر
 الاجزاء همزة مک کسری یله برکسینه بی دیزی اوزرینه اوترمقی یقال اجزاء غیره المجائات بمک ضمی ابله
 دیزلزی و ربوب اوتورمقی یقال جائب رکتی الی دکتیه الجیایه نانک فقی و نانک کسری و مدله
 برنجه کسینه دیزی اوزرینه اوترمقی یقال فجاوا علی الکرک سورة الجایه نانک کسری و بانک
 تخفنی ابله سورة دخانک عقیبه کلن سورة در الاجزاء همزة مک و نانک کسری ابله برسته بی

جیا

جیا

جیا

دیندن کسمک یقال اجتهاء فهو قلب اجتاحتہ علی ما مرقی باب الحاء المهملة جحوان جبک فتی
 و حاک سکوئله بررجک اسمی در بنی اسدقیله سندن جحا جبک ضمی والفک قصریله كذلك
 بررجک اسمیدر اخفش ابتدی جحا لابصر فدر زبر اوزده عمر کبی در التجیة بالحاء المهملة بعد
 الجیم علی وزن التریة میل ایتک ومنه قول حدیفة کالکوز مجحبا ای ما یلانه اذا مال انصب
 مافیه فی الحدیث انه جنفی فی سجوده ای خوی یعنی قولنن اجوب قارنن یردن ار اغ ابتدی الجدیة
 جبک فتی ودالک سکوئله اکرم دیکلری نسته در که ایچن طوادروب اگر تختلرتک التته قورل
 ودوه بالانک التته دخی ایدرل الجدیة و زن مزبور اوزره تنبیه سی اکرمک فتی معناسنه الجدی
 جبک فتی والفک قصریله جمی اگر یلمر معناسنه وجدی عام اولان بغموره دخی دیرل یقال
 اسقاغینا غدا وجدی طبقا وغدق غین مجعنهک ودال مهملهک فحیله کثیر معناسنه در وطبق
 فحیته کذلك عام معناسنه در وجدی الدهر دخی دیرل مد الدهر معناسنه که ایدایمک اولور
 الجدیة فحیته كذلك جمی الجدیة جبک فتی ودالک کسری ویا نک تشدید یله فحیله ورنی اوزره
 كذلك اکرم معناسنه در الجدا یا جبک فتی والفک اخرنده قصری ایله جمی كذلك اگر یلمر
 معناسنه ولا تقل الجدیة والعامه تقوله وجدیه فاندن اولان یوله دخی دیرل یعنی اقوب یول کی اولان
 قانه دخی دیرل و جدا بابونک دخی جمی کلور و ابو زید ابتدی جدیه بدنه یا شن قانه وبصره بر اوزرنده
 اولان قانه دیرل الجدی جبک فتی ودالک سکوئله کچی یاوریسی که ارنک اوله بزغاله تر معناسنه
 وجدی نفع طلب ایتکه دخی دیرل تقول جدیته واستجدیته اذا طلبت جدواه الاجدی همزه نک
 فتی و جبک سکونی ودالک کسری ومدیله جمع فتی الجداء جبک کسری والفک مدیله جمع کثری
 ولا تقل الجدا یا ولا الجدی بکسر الجیم و جدی کوکده بر رجک دخی اسمیدر وجدی قطبه قرب
 بریدرک دخی اسمیدر که قبله انو کله یلنور الجداء جبک فتی وواودن منقلب ارنه الف مقصوره ایله
 بخشش عطیه معناسنه الجدی جبک فتی ودالک سکونی والفک قصریله كذلك بخشش الجداء
 جبک فتی والفک مدیله نفع معناسنه یقال فلان لیل الجداء عنک ای قلیل الغضا والنفع
 وغاغین مجعنهک فحیله نفع معناسنه در الجدا یة جبک فتی ودالک تخفیفه اهو یاوریسی
 الجدا یة جبک کسریله بمعناها واصمعی ابتدی جدایه اهو یاوریسنک دیشیسنه دیرل عناق یچی
 یاوریسنک دیشیسنه دیکلری کی الجدو جبک فتی ودالک سکوئله فایده طلب ایتک الاستجداء
 همزه نک و تانک کسری ایله كذلك فایده طلب ایتک تقول جدوت فلانا واستجدیته اذا طلبت جدواه
 الجادی دالک کسری ومدیله احسان طلبنه کلن فقیر سایل عافی معناسنه که عافی عین مهمله ایله
 طالب احسانه دیرل الاجداء همزه نک کسری والفک مدیله بخشش ورمک تقول اجداء اذا اعطاه
 الجدی واجدا بخششه واصل اولغه دخی دیرل یقال اجدی اذا اصاب الجدی ونفع ورمک
 معناسنه کور یقال ما یجدی عنک هذا ای ما یغنی الجدوة جبک فتی و ذال مجعنهک سکوئله
 کوز که آتشده اولور جره معناسنه الجدوة جبک ضمی ودالک كذلك سکوئله بمعناها
 الجدوة جبک کسری ودالک كذلك سکوئله بمعناها الجدی جبک فتی والفک قصریله کوزل
 معناسنه الجدی جبک ضمی والفک قصریله كذلك جمی الجدی جبک کسری والفک قصریله
 كذلك جمی مجاهد ابتدی باری تعالینک اوجذوة من النار دیکلکی قطعه من الحجرة معناسنه در
 و بوجع صربک لغتی در دیدی و ابو عبیده ابتدی جذوة جبک کسریله جذمه کی در و جذمه فرموده
 اولان اوده دیرل کرک اوجنده اتش اولسون کرک اولسه ن الجادی دالک کسری ومدیله
 اوترکن دیرلن دیکوب بر مقلری اوجین یسن کسنه الجداء جبک کسری والفک مدیله جمی
 ذکر اولنان وجهه اوترن کسنه معناسنه نا تمه نام کی و ابو عمر و ابتدی جذوا و جالغندر و جادی

جحا
جدا

جدا

ابا قارنک

ابقارنك اوجى اوزره طوران كسسه در ديدى و ابن الاعرابى ابتد جاذى قدمين ديكوب اوتران
 و جاني ديزري اوزره اوتران درو جاذى قولاجى قصه اولان كسسه دخی دیرلر قصیر الباع
 معناسه الجاذية ذالك كذلك كسريه مؤنثى المجذوذى مېك فتي و ذالك ضمی ومديله و اخرنده
 ياك تشديد يله شول كسسه در كه كندينك منزله و يجملا تته ملازمتدن خالی اولنه و باور و عمرو
 زواجی در الجذو جېك فتي و ذالك سكوبه اناغ اوزرنده ثابت اولوب طوروق و جذو برسته نك
 اوزر پنه ثابت اولغه دیرلر يقال جذى على شي اذا ثبت عليه الاجزاء همزه نك كسرى ايله
 بمعناها و اجزاء دوه باور بسنك اور كچنده باغ زیاده اولغه دخی دیرلر يقال اجذی الفصل اذا حل
 فی سنامه شعما المجذی مېك ضمی و ذالك كسرى و تديله اور كجی سمن اولان دوه باور بسی
 المجذبة مېك ضمی و جېك سكوبه و ذالك كسرى ايله ثابت معناسه در و فی الحديث مثل الارزة
 المجذبة على الارض ای الثابتة و ارزة راه مهملة نك سكوبه برجنس انا جدر التجادی ناك فتي
 و ذالك كسرى ايله ايكي كسسه طاش فالدرز كن الاله و یرمك تنكیم نجاى دیزره و یروب او توره قدر
 الجری جېك فتي و رانك سكوبی ايله افق الجریان ففتحته بمعناه يقال جرى الماء جریا و جریانا
 من الباب الثاني الاجزاء همزه نك كسرى و الفك مديله افتق قول اجرته انا الجریة جېك
 كسرى و رانك سكوبه برجنس افق يقال ما اشد جریة هذا الماء الجری مېك ضمی و رانك فتي
 و الفك قصریله مصدر در اجرا معناسه منه قوله تعالى بسم الله مجزئها و مرساها و مرسا دخی
 مصدر در كی بی طور منق معناسه الجری مېك فتي و الفك كذلك قصریله افق معناسه مصدر در
 تنكیم ایت مزوره ده بسم الله مجزئها و مرساها دخی قرأت اولمشدر مېلك فتيله زبرا جرت
 السفينة و رست السفينة دیرلر الجرایة جېك كسریله جاری اولان و ظیفه در الجرو جېك فتي
 و رانك سكوبه كلك و سایر سباعك باور یمى الجرو جېك ضمی و رانك سكوبه بمعناه الجرو
 جېك كسرى و رانك سكوبه بمعناه كذلك الاجزى همزه نك فتي و رانك كسرى و مديله جعی
 كلب باور یلری معناسه و بونك اصلی الاجرو ابدی و او طرفده اولوب ما قبلی مكسور
 اولد یغیون بایه دوندى و اجرى قبلك خرده لینه دخی دیرلر جروك جعی در قیا خرده سی
 معناسه على ماسیجی و فی الحديث انی النبی صلی الله علیه وسلم باجر زغب و زغب زاوغب
 معنیله خرده معناسه در الجراء جېك كسری و الفك مديله كذلك جعی الاجریة همزه نك فتي
 و رانك كسریله جرانك جعی بس جمع اولورو جرو و جرو و قنادیلكری معروف خبارك خرده سته
 دخی دیرلر و جرو و حظلك یعنی قرفه دوكلكتك خرده سته دخی دیرلر و جرو و الزمان انا خرده سته ده
 دیرلر بی جروه جېك كسرى و رانك سكوبه عربدن بر جاعتك اسمیدر جرو و انبطع
 جېك كسرى و رانك سكوبه ربیع بن عبدالعزیزك لقیدر كه جدا هلاسی عبد منافدر القاء الجرو
 كذلك جېك كسریله صبر معناسه استعمال اولور یقال الفی فلان جروته اذا صبر على الامر
 ضرب الجرو برسته نك فتي رام فلیق منه قولهم ضرب علیه جروته ای وطن علیه نفسه الجری
 مېك ضمی و جېك سكوبی و رانك كسرى و مديله باور یلی اولان كلب الجریة وزن مزور اوزره بمعناه
 يقال كلیة مجرو مجریة اذا كان معها جروها الجرایة جېك فتيله جاریه لك كه ساطا نعه سنده اولان
 تازة لك معناسه در الجراء جېك كسرى و الفك مديله بمعناها الجراء جېك فتيله بمعناها كذلك
 يقال جاریة بیته الجرایة و الجراء و الجراء و منه قولهم كان ذلك فی ایام جراثیها ای صباها و جراثیها
 مصاحب اولق معناسه دخی كاور على ماسیجی انشا الله تعالی جاریة رانك كسریله تازة قبر دختر
 خرد معناسه و جاریه كونه دخی دیرلر شمس معناسه و كی به دخی دیرلر سفینه معناسه المجازة
 مېك ضمیله بر كسسه ايله لك كلك و سوبلشك هصا حبت معناسه يقال جارا جارا و جراثیها اذا جری

جرا

معه ويقال جاره في الحديث التجاري تانك فتي ورائك كسرى ومديله كذلك سويلشمك يقال
تجاروا في الحديث الجزى جيمك فتي ورائك كسرى وياك تشديده وكيل اولان كسنة ورسول
اولان كسنة دخی دیرل يقال جرى بين الجزية والجزية بفتح الجيم وكسرها الاجرياء همزة نك
فتي ورائك كسرى والفتك مديله جعي وكيلا مفساسه واما هادر مفساسه اولان جرى
مهموز اولمغن ذكرى باب همزة ده مرور التمسدر الجزية على وزن الترية وكيل نصب ايتك
الاستجفاء همزة نك وياك كسريه كذلك وكيل نصب ايتك وفي الحديث قولوا يقولكم ولا يستجركم
الشیطان ووكيله جرى ديدكری مؤكل بحر اسنه جاري اولديغچوندر جرالك جيمك فتي ورائك
تخفي ووافك فتحيله من اجلك مفساسه در جرالك جيمك فتي ورائك تخفي والفتك مديله معناه
منه قولهم فعلت ذلك من جرالك ومن جرالك اي من اجلك فهو لغة في جرالك وجرالك تشديد لراه فيها
ولا نقل بحرالك الجزية جيمك كسرى ورائك كسرى وتشديدي وياك دخی تشديده فوصفي حوصله
مفساسه قريه كيدر وزنا ومعنى الاجرياء همزة نك ورائك كسرى وياك تشديده عادت يعني
برنسنه به شروع ايدوب آني معتاد ايدمك الجزى جيمك فتي ورائك سكوني له بمعناها الجزاء جيمك
فتي وزاي معمدن صكره الفتك مديله برنسنه نك عوضن ايتك تقول جزيت به ما صنع جزاء المجارة
جيمك غميلة بمعناه تقول جازيته مجازاة ولب مغاليه دن جازيته جزيت به دخی دیرل غلبته في المجازاة
مفساسه وجزا فضا مفساسه دخی كلور بقال جزى عن هذا الامر اى قضى ومنه قوله تعالى لا تجزى نفس
عن انفس شيئا وفي حديث ابي ردة بن بيار تجزى عنك لا تجزى به ذلك اى تقضى وجرأ كفايت مفساسه ده
كلور يقال جزت عنك شاة اى كفت الاجزاء همزة نك كسرى والفتك مديله كفايت مفساسه در
نجم قولي اوزره تقول اجزأت عنك شاة بالهمزة التجارية تانك فتي ورائك كسرى ومديله دخی
طلب ايتك تقول تجازيت دخی علي فلا اذا تقاضيت التجازى جيمك ضمي ورائك كسرى ومديله
طلب دين ابدن كسنة متقاضى مفساسه الجازى رانك كسرى ومديله كفايت فلا ن كسنة يقال هذا
رجل جاربك من رجل اى حسبك الجزية جيمك كسرى ورائك سكوني له ذمير دن آلن نسنه
الجزى جيمك كسرى والفتك قصصه جعي لحية ابله لحي كبي سفل مفساسه الجفاء جيمك فتي والفتك
مديله برامزلق ايتك كه ايتك ايتك مقابليدر تقول جفوت الرجل احفوه جفاء وجفاء وكرامك ارق سندن
كتمكه دخی دیرل الاجفاء همزة نك كسريه اكرى آت ارقه سندن كيدر مك يقال جفاء السرج
عن ظمهر الفرس واجفيتها اذارفته وقاموسدن فهم اولان بودر كه جفاوا جفا بره عايله اوله كه اول
قلدروب كيدر مك مفساسدر واجفاطواري اولتقدن سوروب اولتغه مانع اولمق مفساسه ده كلور
تقول اجفيت الماشية اذا تبعتها ولم تدعها تاكل المجفأة جيمك ضمي وجيمك سكوني له ذكر اولان
طوار كه اولتغه دن منع اولتمسدر المجفوء جيمك فتي وياك ضمي وواوك تشديده جفا اولان
كسنة وكاشل جفبت وبعض اشعاره محي واقع اولديغك وجهي بودر كه جفبتن اخذ ولتمغن
امم مفعول بناي مفعول طرزي اوزره مني قلنق طريقه در الجموة جيمك كسرى وياك سكوني له
جفا مفساسه در يقال فلان ظاهر الجفوة اى ظاهر الجفاء الجفات جيمك ضميلة اراغ ايتك الجفافي
تانك فتي وياك كسرى ومديله اراغ اولمق يقال جفاؤه عنه فجافي ويقال نجافي جنبه عن الفراش
انانيا الاستجفاء همزة نك وياك كسريه برنسنه برامز عدايدوب جافي اعتبار ايتك يقال استجفا
الفراش اذا عده جافا الجلى جيمك فتي وياك تشديده آشكاره اولان نسنه كه خفبتن مقابليدر
الجلبية وزن مزبور اوزره متيقن اولان خبر الجالية لامك كسريه شول طايغدر كه وطن نندن اراق
دوشمشدر در وچاليه كاه اولور جزية اهل ذمت مفساسه استعمال اولنور يقال استعمال فلان على
الجالية اى على جزية اهل الذمة الجالية على وزن الجالية كذلك جاليه مفساسه در نعي ووطن نندن

جزا

جفا

جلا

اراق دوشن کسندل معنا سنده در و بوتن بر دین فهم اولنور که صاحب ترجمه نک جلیه و جاله خبر
 صادق دبدیکی سهودر الجلاء جیک فقی والفک مدبله شهر دن و وطن دن چقی و وطن دن چقرمه
 دخی دیرل نقول جلوا عن او طانهم و جلوتهم بتعدی و لا بتعدی و جلا باشک او کنده قلاری اولمغه
 دخی دیرل الاجلاء همزه نک کسری و لامک مدبله کذلک و طندن دور دوشمک و دور قلمق معنا سنده
 دخی کلور نقول اجلوا عن البلد و اجلیه هم انا کلاهما بالالف و اجلا برنسنه نک اوزرندن خلق
 طاعلغه دخی دیرل بقال اجلوا عن القبل اذا انفر جوا لا غیر یعنی جلوا عن القبل دیمزل الجلاء
 جیک کسری والفک مدبله برنسنه بی آشکاره قلمق نقول جلوت ای اوضعت و کشف و جلا کوزی
 روشن قلمغه دخی دیرل نقول جلوت بصری بالکحل و قساوت کیدر مکه دخی دیرل نقول جلوت همی
 عنی ای اذهبته و قلمق جغه دخی دیرل نقول جلوت السیف جلاء اذا صقلته و جلا کلنه جلوه قبلور کن
 نظر ایتمکه دخی دیرل جلوه جیک کسری و لامک سکونیه کذلک جلوه قبلور کن کلنه نظر ایتمک الاجلاء
 همزه نک و تانک کسریله کذلک کلنه جلوه ایدر کن نظر قلمق نقول جلوت العروس جلا و جلوه و اجلیتها
 اذا نظرت الیها بحلیه و جلا جلوه حائنه کلنک زوچی کلنه برنسنه و برمکه دخی دیرل بقال جلاها
 زرجها و صیفاغی اعطاها و وصیف صادمه حمله ایله خادم معنا سنده در کرک قول اولسون کرک قراوش
 اولسو و جلوه اول اعطا اولنان نسنه به دخی دیرل بقال ما جلوتها فبقال کذا و کذا و جلا موجب تعظیم
 اولان اسمابه و القابه دخی دیرل بقال ما جلاء فلان ای بای شی میخاطب من الاسماء و الالقاب فی عظم به
 و اجتلا و لبندی صار لو ایکن اونی اوزرین قاندر مغه دخی دیرل نقول اجلیت العمامة عن رأسی
 ادار فعتها مع طبعها عن جیبیک و جلا سورمه معنا سنده دخی کلور الاجلی همزه نک فقی والفک
 قصر یله شول کسند در که باشمک او کنده قلاری اولیه بقال ر جل اجلی اذا کان بین الجلاء المجال
 میث فقی و لامک کسری و مدبله باشک او کسری که قل بتمکه صالح اولان پرلیدر معادیم الرأس
 معنا سنده المجال میث کسری والفک قصر یله و احدی فرار و ابی اوزره و یونک اشتقاقی جلا دندر
 و جلا ابتداء صلعه دیرل و صلعه باشک نصفه دیک قلاری اولمغه دیرل الجله فقتنبه و تخفیفه کذلک
 باشک مقدمک قلاری اولمغه دیرل الجلواء جیک فقی و لامک سکونی والفک مدبله کوک بوزی
 اچققی ارمغه دیرل بقال السماء جلواء ای مصحبه پس جلواء جهوا کیدر و زنا و معنی جلی
 جیک فقی و لامک فقی و تشدید یله رجاء عنک اسمیدر جلا جیک فقی والفک قصر یله بر جلاک
 اسمیدر که فعل ماضی الله تسمیه اولمشدر و عیسی ابن مرادی یحان قل و ضرب مثلی ایله تسمیه اولنسه
 لا یصرف اولو الجحیه علی وزن اتریه نظری دورایتد یروب دقتله باقی طوغن صیده باقدیغی کی
 بقال جلی بصره تجلیه اذا رمی به کما یظهر الصقر الی الصید و تجلیه برنسنه بی آشکاره قلمغه دخی دیرل
 بقال جلی الشیء اذا کشفه و تجلیه تسمیر معنا سنده کلور بقال تجلی عن نفسه ای یعبر عن ضمیره
 الانجلاء همزه نک و جیک کسریله برنسنه اچلق بقال انجلی عنه الهم اذا انکشف الجلی فقتنبه
 و لامک کسری و تشدید یله برنسنه منکشف اولق بقال یحلی الشیء اذا نکشف المجالات میث
 ضمه برنسنه بی برکسنه به آشکاره قلمق اصمعی رواغی اوزره نقول جالیه بالامر و جالخته اذا جاهره به
 الجالی تانک فقی و لامک کسری و مدبله بر قاج کسند نک حالی بری برنه منکشف اولق بقال تجالینا
 ای انکشف حال واحدنا لصاحبه جلوی جیک فقی و لامک سکونی والفک قصر یله خفاف
 بن ندبه نک آتک اسمیدر الجلاء جیک فقی و میث تشدید و الفک مدبله برنسنه نک شخصی الجلاء
 وزن مزبور اوزره کذلک برنسنه نک شخصی الجلی جیک فقی و نونک سکونیه مبه دبو شرمک
 الاجتناء همزه نک و تانک کسریله کذلک مبه دبو شرمک نقول جنب الثمرة اجنبها جنبنا من الباب
 الثاني و اجنبیتها اجننا جیک فقتنبه دبو شرن مبه بقال انا باجتناء طبعه لكل ما یجتنی الجلی جیک

فقی و بانك تشدید بله تازه دیوشان میوه بقال تبرجی حین یحیی الحیة جیمك کسریله صوج ایتك
 یقال جنی علیه جنایة الجنی فیکتبله ونونك کسری ومدیله برکسنه به افتر اولنوب برنسنه اسناد
 اولنقی الاجناء همزه نك فتنی والفت مدیله جنایت ایدن کسنه لرونی المثل اجنب وها ابنا وها یعنی
 هذه الارای هم ایدنلربنا قنلردرو بولوعیدروایتی درجوهری ایدر بن ظن ایدرم که هذا المثلک
 اصلی جنائنها بانها اوله زرافاعل افعال ورنی اوزره جمع ولفظ واما اشهاد واصحاب شهدك
 وصحک جمع بدرشاهدك وصاحبك جمعی دکلدر مکرکه اجنا یله ابنا نوادردن اوله زرافاعل جاری
 اولان نسنه لآخره وضعده جاری اولان الاجناء همزه نك کسریله میوه دیوشلر سی زمانی قریب
 اولمق یقال اجنی الشجر اذا درك ثمرة واجبارك نباتاتی چوق اولغه دخی دیرل یقال اجنت الارض
 اذا کر جناها وهو الکلاء وانکماة ونحو ذلك وکلا جیل ورنی اوزره اونه وکلاء منتره دیرل الجوة
 جیمك ضمی وواو ک تشدید بله قریه به دیکلن بمه وجوه برقطعه بره دخی دیرل که غلیظ اوله وجوه برک برده
 اولان دلکه دخی دیرل نقره معناسنه وجوه حوه معناسنه کلور وجوه حاه مهمله یله قره به مانل
 اوله نهدم وریاسی مثالنله اولان اونه دیرل النجیة علی وزن التریة قریه به بمه اوزمق نقول جویت
 انسقا تجویفة اذ رفعت الجواء جیمك کسری والفت مدیله واسع اولان دره وجوا صمان نام بره وضعك
 اسمی درو صمان زمل فالج نام برده بره وضعدر تنکیم صاحب قاموس باب پنجمه صم تفسیرنده اشارت
 ایتد بر اکر ج فسخ صحاحک بعضنده نون بدلنه الف بمدوده یله واقع اولمشدر لکن صواب
 نون یله اولمشدر وجوا حوملاک قودقتری ظرفه دخی دیرل که جا آوه قدرده لغندر الجواء جیمك
 کسری والفت مدیله کذلک حوملاک وضع ایتد کتری ظرفه لغندر راجر وایتی اوزره الجو جیمك
 فقی وواو ک تشدید بله برله کولک آره سی مابین السماء والارض معناسنه اکر چه بعض اشعارده
 وادی واسع معناسنه ده کیشدر وجو برشهرک دخی اسمی در که اول بمامة زرقادید کتری شهردر
 الجوی جیمك فتنی والفت قصریله یا تمق حرقت معناسنه وشدت عشقندن یا شدت حزنندن
 وبعده کلک معناسنه ده کلور تقرل جوی ازجل من الباب الرابع وجوی برکسنه به برک هوا سی
 موافق کلمه کدخی دیرل تقرل جویت نفسی اذالم بواضك البلد الاجتواء همزه نك ونونك کسریله
 کفلك شهرک هوا سی موافق دیر شممکین انده قائمی کر به کورک تقرل اجتویت البلد ادا کر هت
 المظلم فیدر واکت فی نعمه الجوی جیمك فتنی وواو ک کسری ومدیله وجمه کلن کسنه بقال جوی فهو
 جوی مثل دوی فی الوزن المعنی وبوسیدنه تبراونوب بدر اجمه اولان صوبه دخی جوی دیرل اجن کبی
 لکن جوی تغییر اجمه ده ایتد اولاندرو بعض نسخده اجن بدلنه جبه واقع اولمشدر کسریله لکن اصح
 اول ذکر اوله ندر بر اجمه ده تغییر اجمه معتبر دکلدر علی ماسیحی انشاء الله تعالی الجهی جیمك
 کسری والفت قصریله او خراب اولمق نقول جهی البيت من الباب الرابع اذا خرب الجاهنی
 هانک کسری ومدیله خراب اولان او المجهی جیمك ضمی وها نك کسری ومدیله شول دریم ویدر که
 اوزرنده کچه سی اولیه بقال خباء ججه اذالم یکن علیه ستر الجهوی جیمك فتنی والفت قصریله حق
 اولان نسنه بقال است جهی ای مکشوفة واست همزه نك کسریله اوزرق بریدر وعر بلرک لدان
 بهایم اوزره وضع ایتد کتری کلانندرو بو که کچی به خطاب ایدوب یا صر جاه الفردیمشروایتش
 یا ویلی ذنب الوی واست جهوی بونی ابو عبید کاب الغنمده ذکر ایتشدر وقر قافک ضمی وراتک
 تشدید بله صفوق معناسنه در یعنی قویرو غی مرفوع ودبری مکشوف اولنلره شدت سرماه
 زهی مصیبت دیمشدر الاجهی همزه نك فتنی والفت قصریله ستنی اولیان او بقال بیت اجهی
 ای لاسقف له الجهواء جیمك فتنی والفت مدیله کولک بوزیدر که اچق ای اوله یقال السماء جهواء
 ای مصحیة الاجهواء همزه نك کسری والفت مدیله کولک بوزی اچقلق اولمق یقال اجهت السماء

جها

اذا انتشع عند الغيم واجفاه داخل اولغه دخي دير لر يقل اجهينا السماء اى اجهت لنا السماء
 كلاء بالالف الا ان الف في الاول للصبر ورة وفي الثاني للدخول الجباء جبك كسرى والفك
 جيا مديله جوملك وضع اولتجى ظرفه كه اكاجاً آوه دخي دير لر الجية جبك كسرى وبانك فتي
 وتشديدله شول طودر كه برده جمع اولشدر وبواصلنده مهموزد كلدر بجى جبك فتي وبانك
 تشديدله اصنهان شهرتك اسميدر معر بدر (فصل الحياء) الاحتباء همزه نك وبانك كسرى له
 جيا بر كسندى زن ديكوب اوتور ركن دولينديله اقلرن وارقه سين جمع ايتك تقول احتبى الرجل اذا جمع ظهره
 وساقه بصامته وقد يحبى بديه معنى دليند يرينه كاه اولور احتبى ايله دخي ايدر الجبوة حانك ضمى
 وبانك سكوبيله اسمدر دكر اولسان معادن الجبوة حانك كسرى وبانك سكوبيله بمعناها يقال
 حل جبوته وجبوته الحى حانك كسرى والفك قصير له جعي ذكر اولسان وجهه اوزره اوتور مقار
 معناسنه يقوب روايتى اوزره حابى الشراسيف شينك فتي وسينك كسرى ومديله بانلرى بوكسك
 اولان طوارو وغيرى يقال انه لحابى الشراسيف اى مشرق الحنين وحابى قريب اولنه دخي دير لر
 هرنه اولور سه اولسون الحى حانك فتي وآخر نده بانك تشديدله شول بلوندر كه طاع كى ارفرى
 اولور بوكسك اولوب كو كى قلمردن اول الجباء حانك فتي والفك قصير له كذلك ذكر اولسان
 بلوده دير لر الجبوة حانك فتي وبانك سكوبيله اوغلان بوريمكه بشلد قده اوتور قى اوزره سورمك
 يقال جبا الصبي على استه جوا من الباب الاول اذا زحف وجو برنسنه بى حيايت ايدوب منع ايتكه
 دخي دير لر يقال فلان بجو ماحوله اى بحميه ومعنه التحية على وزن الترية كذلك حيايت ايتك
 يقال جى ماحوله تحية الجبوة ضمتيله واولغه تشديدله قريب اولغه دير لر يقال جبوت للخصين
 اذا د نوت لها وقوم بوكسك دخي دير لر يقال جبا الزمل اذا شرف واولق ابتدا براور زنده صبر لوب
 نشانه اندنصكره واصل اولغه دخي دير لر يقال جبا السهم اذا زلج على الارض ثم اصاب الهدف
 الجبوة حانك فتي وبانك سكوبيله برنسنه ورمك يقال جباء جبوة اى اعطاء الحياء حانك كسرى له
 عطامعناسنه در الحسابه ميمك ضميله عطا فليق يقال حايته فى البيع محاباة الحى حانك فتي
 جيا وبانك تشديدله فعيل وزنى اوزره سويق مقل معناسنه ومقل خرماى هندى ديمكه معروف
 اولان ميه در الخو حانك فتي وبانك سكوبيله كلجك صجبا فن بوكسك تقول خنوت
 حيا هذب الكساء خنوا اذا كففته ملزنا به معنى صجباى كلمه اولشق ايكن بوكسك الخو حانك
 فتي وناه مثله نك سكوبيله طيراق صاچق الحى كذلك حانك فتي وبانك سكوبيله بمعناه الخشاء
 حيا تانك فتي وانك مديله بمعناه تقول خنوا وجهه الزاب يخو خنوا من الباب الاول ويحى خنيا
 من الباب الثانى وخنوا وجو برنسنه ويرمك معناسنه ده كلور تقول خنوت له اذا اعطيته شياً
 يسيرا الخنوا حانك فتي وبانك سكوبيله والفك مديله طيراقى جوق بر يقال ارض خنوا اذا كانت
 كثيرة الزاب الخناء حانك فتي والفك قصير له صبيان اوفاغى ذفاق التبن معناسنه وخرماقشر لينه
 دخي دير لر لجو ضمتيله واولك تشديدله برمكاده اقامت ايتك تقول خنوت بالمكان اذا لغت به التعجبى
 فتحتهله وجيمك كسرى وتشديدله كذلك برمقامده مقيم اولمق تقول تحجبت به ايضا وتحجى برنسنه به
 قصداً ايكه دخي دير لر تقول تحجبت الشى اذا تعمدته وتحجى حريص اولغه دخي دير لر تقول تحجبت به
 وتحجى بريره مقدم وار غه دخي دير لر تقول تحجبت بهذا المكان اى سبقتم اليه ولزمته فليكنم الجبوة حانك
 فتي وجيمك سكوبيله برنسنه به نخل ايتك تقول خنوت بالشى اذا ضنت به يعنى نخل ايلسك وكاه
 اولور بوسيدن رجله دخي ججو تسميه اولنور وجويل كمى سورمكه دخي دير لر يقال حجت الريح
 السفينة اذا ساقها وجوظن ايتك معناسنه ده كلور يقال انى الجبوه خبراى اطن وجز فليق معناسنه
 دخي كذا يقال جبال الرجل القوم كذا وكذا اى جزاهم وظنهم كذلك الجباء حانك فتي وجيمك تخفيفه

شول قبر جقاردر که صوبوزنده یغمور فطره سندن حاصل اولور الحی حاک فقی والفک قصر به
جعی ذکر اولسان قبر جقار معنا سنه و حجاجه معناسنه دخی کلور الاجاء همزه نک فقی والفک
مدیه جعی ناحیهل معناسنه و جعی برسنه به جر یص اولمغه دخی درلر قرار وانی اوزره نقول حجت
بالشیء من الباب الرابع اذا اولعت به و لزمه بهمز ولا بهمز الاجاء همزه نک و جاء مهمله نک ضمی
وبانک تشدید به لاغده و لطیفه به و لغز سویشک یقال بینهم اجیه الحاجی نانک فقی و جبیک
کسری و مدیه لاغ و لطیفه سویشک یقال بینهم اجیه فحاجوز بها المحاجات میک ضمیله لاغ
و لطیفه ایدشک پس باب مغالبه دن حاجیه فحجوه دیرسن چان برکسنه ابه لاغ و لطیفه قلوب اکا
غلبه اینسک الحی حاک ضمی و جبیک فقی و بانک تشدید به اسمر اجیه کی لاغ و لطیفه معناسنه
بقول حاک ما کان کذا و کذا یعنی افغ اولان لعبت و مغالطه نک اصلی بودرید یلر و ابو عبید ابندی
حجی عربلرک اخرج مافی بدری و لک کذا و کذا دبکلی قوللری کیدر و حجاجه لاغ ایدن کسنه به دخی
درلر یقال انا حجاج فی هذا الامر ای من بحاجیک الحی حاک کسری و جبیک فقی والفک قصر به
عقل معناسنه در الحی حاک فقی و بانک تشدید به فعل و زنی اوزره خلق معناسنه در الحی
سانت فقی و جبیک کسری و مدیه کذک خلق معناسنه الحی حاک و جبیک فقیله ذکر اولسان معابه در
عنی مامریقال هو حجی بیک و حج و جعی ای خلق الا لک اذا فقت الجیم لم تن و لم تؤث و لم تجمع
کافلتی فی فن و فن دخی لایق معناسنه در الحجة میک فقی و حاک سکونیه لایق معناسنه در
تقول انه الحجة ارفع لک کذا ای مقصده و انه الحجة و انهم للحجة ما اجاء همزه نک فقی و حاک سکونیه
فعل تعجب عجب لایق اولدی معناسنه احم به همزه نک فقی و جبیک کسریله کذلک فعل تعجب
نه عجب لایق اولدی معناسنه الح و حاک فقی و دالک سکونیه دوه فی فقی ابه سور مکدر تنکیم
عرب طائمه سنک عا تبدر الحداء حاک ضمی و دالک مدیه بمعناه یقال حدوث الابل حدوا و احدها
الحدواء حاک فقی والفک مدیه شمال یلی و مز بوره حدوا و دینلکه باعث ذکر اولسان رور کارک
دوه مثالنده بلودی اوکه قاتوب و مسیدر و مذکر ایچون احدی دینلر الح دی دالک کسری
و مدیه شول حاردر که یشی مرکبی اوکه قاتوب سورر الفیدی فختبیله و دالک کسری و تشدید به
برکسنه ابه حاک ایدوب غالیبت اوزره چکشمکدر نقول فحدیت فلا نا اذ ابارتی فی فعل و نازعتی
الغلة حدیایک حاک ضمی و دالک فقی و بانک تشدید به برلفظدر سیکله باشه باش طوریشالم دیمک
مخندسته استعمار اولتور یقال انا حدیایک ای ابرزی و حدک الحدادی عشر دالک کسری و مدیه اون
برخی معناسنه صای اصلنده و احادیی پس فاه الفعی که و اودر تأخیر اولتوب طرفده واقم اولوب
ما بلی مکسور اولدی یعنی ایچون بابه قلب اولندی و عین اغعلی دخی تقدیم اولتوب وزن فاعل ایکن عاف
اولدی لحدو حاک فقی و ذل معجه نک سکونیه برنلی برنعله برابر فقی نقیل حدت النعل بالنعل حدوا
اذا قدرت کل واحدة علی صاحبها یقال حدو لغدة و قد فافک ضمی و ذلک تشدید به اوق
بلکنده درلر و ابن السکیت ابتدی حدو برکسنه نک مغالبه سنده او تور مقدر نقول حدوته من الباب
الاول اذا قدمت بحذاء الحدی حاک کسری و ذالک سکونیه سرکه اغزی ایچتمک یقال حدوا
الحل فاه یحدیه حدیایمن الباب الثاني اذا قرصه و قرص یحدی یحدی یحدی اللسان
و حدی کسمک معناسنه ده کلور یقال حدیت یحدیه بالسکین و حدت الشفرة النعل اذا قطعها یعنی
یحقی سختهانی کسسه الحدی حاک فقی والفک قصر به طوارک فارننده او غلان یثانی پاره لتوب
اندن خسته اولمقدر الحداء حاک کسری والفک مدیه نعلین و حدوا مغالبه معناسنه دخی کلور یقال
جلس بحذاءه ای بازائه الاحتذاء همزه نک و نانک کسریله نعلین کیمک یقال احتدی اذا نعل
و احتذا برسنه نک مثاله تابع اولمغه دخی در یقال احتدی مثاله اذا اقتدی به الحداء حاک کسری

معدلاً

هنا

والفك مديله وملك وآنك طباقى وفي الحديث معها حذاؤا ماوسة وها الاخذاء همزتك كسرى
والفك مديله بركنسه نعلين ويرمك تقول احذيت نعلانا اذا اعطيت نعلانا واحدا غنيت ما عندك ويرمكه
دخى دبرل الحذيا حانك ضمى وذلك سكوفى والفك قصر يله اسمد رمال غنيتدن اولان قسمت
معناسنه الاستعداد همزتك وآنك كسرى يله بركنسه دن نعلين طلب ايتك تقول استعدت فاحذاني
المحاداة ميمك ضميله برنسنه نك مقابله سنده اولمى يقال حاذاه اى صار بمحاذاه الحذيه حانك فتحى
وذلك كسرى وبالك تشديد يله كذلك مال غنيتدن اولان قسمت معناسنه حذيا كى تكيم مرور ابتداى
الحذوة حانك كسرى وذلك سكوفيله بمعناها وحذوه مقابله معناسنه ده كلور الحذوة حانك ضمى
وذلك سكوفيله كذلك مقابله معناسنه يقال داره حذوة داره وحذوة داره الحذيه حانك كسرى
وذلك سكوفيله شول ات باره سيدر كه لوزا ديسنه كسلىش اوله الحزوة حانك فتحى ورايك سكوفيله
حرارت معناسنه در الحزوة حانك فتحى كذلك حرارت معناسنه در يقال لا اجدها هذا الطعام حزوة
وحزوة وذلك من حرافة شى يؤكل وحرافت طعمه اولان كسكى نكدر الحزوة حانك فتحى
قضاء معناسنه وواطرافى وجانب معناسنه دخى كلور الحزوة حانك فتحى والفك قصر يله بمعناه
يقال اذهب نلأ حركتك بحراى وحرافى ويقال لا تطر حراى لا تقرب ما حولنا وبقال ما زلت
بحراى وعرة دخی عين مهملة ايله او او كنه خبز وحرارة غوفا وغلبة آواز بنه دخى دبرل وآنك
طوتشك آواز بنه دخى دبرل وروز كارلى كونده اشبحاردن حاصل اولان صدایه دخى دبرل
وحرادوه قوشى بمورطه سن وضع ابتداى كى برده دخى دبرل وحررا لياقت معناسنه دخى كلور يقال بالحرا
ان يكون كذا يعنى اثنای مصاحبتده بركنسه مخاطبته كلام مزبورى سويلر لابق اولان بودر معناسنه
وكاه اولو رهو حرى ان بفعل ذلك دخى دبرل خلیق وجد برمعناسنه بوشيه وجع اولمز لكن
حرد بنسره رانك كسرى يله وحرى دبلسه يانك تشديد يله بنسره وجع اولنوب هما حريان وهم حربون
واحرياء وهى حریة وهن حریات وحرابا واتم احراء ذیرسن حرقطك جحى ولمق او زره
الحزوة ميمك فتحى وحانك سكوفيله كذلك لياقت معناسنه در يقال هذا الامر محزاة لذلك اى مقمنة
مثل محجاة ما احراء همزتك فتحى وحانك سكوفى واخرنده ضمير يله فعل تعجب در تعجب لابق اولدى
معناسنه مثل ما احجاء احربه همزتك فتحى وحانك سكوفى ورايك كسرى او زره بناسيله كذلك فعل
تعجب در ذكر اولنان معنایه يقال احربه مثل احجبه التحرى فتحينه ورايك كسرى وتشديد يله برنسنه نك
لايق اولانى طلب ايتك معنای من بوردن ماخوذ در تقمن معنای من دن ماخوذ اولدى كى
وتقمن دخى برنسنه نك لايقن طلب ايتكدر بقاى تحرى فى الاشياء اذا طب ما هو اخرى بالاستعمال
فى غالب الظن وتحرى برنسنه به قصد وتوجه ايتكه دخى دبرل منه قوله تعالى فاوئك تحروا رشدا
اى توخوا وعمدوا وتحرى بریده قرار قلوب تمكین ايتكه دخى دبرل تحرى حانك فتحى
ورايك سكوفيله اكسلىك انتفاض معناسنه يقال حرى الشىء حرا اذا نقص يقال بحرى كلب بحرى
القصر الاحراء همزتك كسرى والفك مديله اكسلىك نقص معناسنه يقال احراء الزمان الحاربة
رانك كسرى يله شول افعى در كه چوق يشاد بندن جسمى اكسلىش اوله كه افعتك زباده خبيثى
بودر يقال رماك الله بافعى حاربه حراء حانك كسرى والفك مديله مكه مشرفه رطافك علميدر
تد كبروتانى جائزدر وكاه اولور مزبورى لا ينصرف قبلور رانده اولان بلده تاويله بودر
اولنان جوهرى كلامى در لكن حراء جبل مزبور كى علمى اولوب تانى جائز اولد فدن صكره ذكر اولنان
تاويله احتياج اولنماز مكره تانىك جوازي دخى ذكر اولنان تاويله بناء در ديتله الحزى حانك فتحى
وزاى مجهمك سكوفيله برنسنه بي نقدر ونخمه بن ايتك الحزوة وزن مزبور و معنای مذکور
اوزره در تقول حزيت الشىء وحزوة احزبه واحزوه اذا قدرت وحرصت وتقول حزيت الخلل

حرا

حرا

اذ قدرت ما عليه وحزى قال درمق معناسه ده کلور بقال حزى السراب الشخص بحزیه و بحزوه
 اذ ارفع الحارزى زانک کسرى و مدبله شول کمسنه در که انساك اعضاسه و بورنک بکر بنه
 نظر قلوب غایبدن خبر و بر مکله کاهنک ایدر الحزوى جانک ضمی و زانک سکونی و الفک
 قصریله بلاد تمیمده دهنا نام موضعده اولان قوم بغلر بنک اعظمی الحزوى جانک ضمی
 و یانک تشدیدله ذکر اولان قوم بغنه منسوب اولان نسنه الحسو جانک فقی و سینک
 سکونیه شوربا ایچمک تقول حسوت المرق حسوا حسوا نظیر جانک فقی و سینک سکونیه
 برلفظ در که قصیر معناسه استعمال اولنور بقال نوم تکسیر للطیر ای قصیر الحسو جانک
 فقی و سینک ضمی ایله فقول وزنی اوزره بر معروف طعماندر که ایچلور الحساء جانک فقی و الفک
 مدبله بمعناه تقول شربت حساء و حسوا و حسوا ذکر اولان طعمای ایچمسی چوق اولان کسنیه
 دخی دیرلر بقال رجل حسواى کثیرا الحسو فنه قوله ان ذبان الرعل ان ابغض الشيوخ الى الحسو
 الفسوا لا قلح الا ملح یعنی زیاده مغوض اولان دیر اولدر که اکول اولوب یلنمسی چوق اوله دیسلری
 صارى اوله صقالی صافی بیاض اولیه الحسوة جانک فقی و سینک سکونیه بر کره ایچمک تقول
 حسوت حسوة واحدة الحسوة جانک ضمی و سینک سکونیه بر کره ایچه جک شور با بقال فی الاناء
 حسوة ای قدر ما یجسی مرة الاحساء همز مک کسرى و الفک مدبله شور با ایچور مک الاحساء
 همز مک و تانک کسریله ایچمک و اجنسا قومی فازوب صو جعفر معده دخی درلر علی ماسیجی و
 تقول احسبه المرق حساء و احتساء بمعنى و مرق ففتنه شور بایه دیرلر الحسی ففتنه و سینک
 کسرى و تشدیدله تدریجیه ایچمک بقال نحساء اذا حساء فی مهلة حاسی الذهب جانک فقی
 و مدی و سینک کسرى ایله ابی جد طانک لقی در زیر انوک بر التون کاسه سی وار ایدی که طعمای
 اندن اکل ایدردی الحسی جانک کسرى و سینک سکونیه شول صودر که اتی رفومدن جذب
 ایدر جان که قوم برک اولوب صوی امساك ایتسه قومی فازر نا که صو ظهور ایده الاحساء
 همز مک فقی و الفک مدبله حسبک جمعی قه ملی برده اولان قبولر معناسه الحساء جانک کسرى
 و الفک مدبله بر موضعک اسمیدر بقال حسبت جانک فقی و سینک کسرى و مدبله فعل ماضی در
 بلدم معناسه حسبت کبی سین ثانی بیاه قلب ایتمکله بقال حسبت الخبر حسبت همز مک و سینک
 فقی ایله بمعناه بقال حسبت الخبر مثل احسست الحسو جانک فقی و سینک معجمه مک سکونیه
 یصدوغی و کاشیه نسنه بی طول درمق بقال حسوت الوساده و غیرها حسوا الاجتساء همز مک
 و تانک کسرى ایله عورت حالت حیضده حیض قان منع تمک ایچون فرجه بز وضع اتمک
 الحسی جانک فقی و الفک قصریله ایا کولرک التده اولان نسنه لکه اعضای داخله در
 الاحساء همز مک فقی و الفک مدبله جمعی ذکر اولان عضولر معناسه حسوة البطن جانک
 کسرى و سینک سکونیه بفرسقا معناسه و جانک ضمی دخی لغتدرو حسوه کسر حایله ربط ففتنک
 ادناسه دخی دیرلر بقال فلان من حسوة بنی فلان ای من رذا لهم الحاشیه شیک کسریله
 برك کنارى الحواشی جانک فقی و سینک کسرى و مدبله جمعی جوانب الثوب معناسه
 ورقیق الحواشی خوب اولان معبشته دیرلر بقال عبش رفیق الحواشی اذا کان رغدا و رغد ففتنه
 واسع اولان معبشت و حاشیه شول خرده دوه لدر که ایچلریده بولک دوه اولیه و خلا یقدن دخی
 شول خرده اولان کسنه لدر که ایچلریده بولک کسنه اولیه الحاشبتان شبنک کسریله ابن مخاضه
 ابن لبون در که ابن مخاض بریاضر دوه و ابن لبون ایکی یاشر دوه در بقال ارسل بنو فلان ایدا
 فانتهی الی ارض قد شبت حاشیتا ها و رائد را و دال مهملتنه بر قومک ایلروا و تلاق طلبنه کیدن
 کسنه سی در الحشیه جانک فقی و یانک تشدیدله شول دوشکدر که ایچی طواشدر پس صاحب

حسا

حشا

مهدبك حشبه بي نهالی ايله تقسیر ایتمی مناسبه دکلدر الحشایا حانك فقی والفك قصريله
 جمعی ذکر اولنسان دوشکلر معناسنه الحشی میك کسری والفك قصريله شول نسنه در که
 نساطا نفه سی انی اردنه بغلر صغرو کورنمک ایچون عظامه معناسنه ضم عینله الحاشی میك
 فقی وشبنك کسری ومدیلہ جمعی ذکر اولنسان باغلر معناسنه واصمعی ابتدی محاشی غلیظ اولان
 لاسلره دیرلر الحشاه میك کسری وحانك سکونیه محاشینك واحدی ذکر اولنسان لاس معناسنه
 الحشا حانك فقی والفك قصريله صولوب نفسی تیز تیز المی یقال حشی بحشی من الباب
 الرابع الحشی حانك فقی وشبنك کسری ومدیلہ ذکر اولنسان صفت اوزره اولان کسنه
 الحشیان حانك فقی وشبنك سکونیه بمعناه الحشیه میك فقی وحانك سکونی وبانك تشدیدیلہ
 صولن کسنه یقال ارنب محشیه الکلاب یعنی شول یوکرک طوشان در که اردنجه صولیمی
 کلبری واردر الحشی حانك فقی وبانك تشدیدیلہ فعل وزنی اوزره قوری اولان نسنه یاس
 معناسنه اصمعی روایتی اوزره حاشی حانك فقی وبانك آخرنده قصريله فعل ماضی در که مقام
 تنزیده استعمال اولنور یقال حشالك وحاشاك بوایکسنك معناسی بر دو وحاشالله دخی دیرلر
 معاذالله معناسنه وایت کریمه ده حاش لله دخی قرأه اولنشدنر کتاب کریمه اولان رسمه تبعیله
 والا اصل حاشی در جوهرینك بویکلامی حزاریدن خالی دکلدر زیر استعمال عریده
 حاشانك آخرندن الفك حد فی جائز اولجی کلمه تبعیله بلا الف قرأه اولندی دیمک نه شی مفید
 اولور حالاکه الفك حد فی جائز اولسی عن قریب کلور انشاء الله تعالی وحاشی برکله در که
 انوکله اسننا اولنور وکله اولور حرف دخی اولور فعل اولدیغی زمانده مابعدن منصوب
 قیوب ضربتیم حاشی زیدادر سبن وحرف اولدوغی زمانده مابعدن مجرور قبولر سبن
 وسیویه ابتدی حاشی حرف درغیری دکلدر زیر افعول اولسه صله اولسی جائز اولوردی خلاکله سی
 صله اولدوغی کبی وقتا که جاء فی القوم ما حاشی زیدامنع اولدیه معلوم اولدی که بوفعل دکلدر
 دیدی ومبرر عریک ما حاشی من احد دیدکلی قوللریله استدلال ایدوب حاشا کله اولور فعل اوور
 دیدی زیر اتصرف فعلیه دلالت ایلر وحاشی زیددیدکلیله دخی استدلال ایدوب اگر فعل اولمیدی
 اکا حرفک تعلقی جائز اولماز ایدی زیر احرفک حرفه تعلقی جائز دکلدر دیدی وحاشانك آخرنده الف
 حذف اولندیغیله دخی استدلال ایدوب اگر حرف اولسه نقص جائز اولمزدی زیر احذف ونقص
 اسماده وافعالده اولور حرفده اولمزدیدی الحصاه حانك فقی وصادك تخفیفله خرده اولان طاش
 الحصى حانك فقی والفك قصريله جمعی وحصى عدده دخی دیرلر منه قولهم نحن اکثر منهم حصی
 ای عدددا الحصات فحتمیله کذلک جمعی بقرة ابله بقرات کبی وحصاه المسك شول برک اولان
 مسك یاره سیدر که فهمسک ایچنده بولنور وحصاه عقیله دخی دیرلر یقال فلان ذو حصاه ای ذوعقل
 ولب الحصات میك فقی وحانك سکونیه خرده طاشلری چوق اولان بر یقال ارض محصاه
 ای ذات حصی الاحصاء همنه نك کسریله بر نسنه بی صایمق یقال احصیت الشی اذا عددته
 الحصى حانك فقی وصادك سکونیه منع معناسنه در تقول حصوتی حتی بمعنی منعه الحصى حانك
 فقی وضاد مجیه نك سکونیه آتشی اولجروب بالکلندر می یقال حضرت النار اذا سعرتها الحضاء
 میك کسری والفك مدیلہ مفعال وزنی اوزره آتش اولجرجک نسنه وبوشول اغاچدر که انوکله آتش
 تحریک اولنور مشتداو لسون دبوخان همنه ايله استعمال اولسه محضاه دیرلر مفعول وزنی اوزره
 الحظوة حانك ضمی وظاه مجیه نك سکونیه بر کسنه نك باننده قدر واعتبار بولمقدر الحظوة حانك
 کسری وظانك کذلک سکونیه بمعناه الحظه حانك کسری وظانك تخفیفله بمعناها ایضا یقال
 حظبت المرأة عند زوجها حظوة وحظوة من الباب الرابع وبقال حظی فلان عند الامیر

حصا

حضا

حظا

اذا كان ذا قدر ومنزلة عنده الخطية حالك فحق وظانك كسرى ويا لك تشديد به قدر واعتبار بولان
 كسسه الخطايا حالك فحق والفق قصر به جمعي قدر بولان كسسه لمعنا سته تقول هي حظتي واحدى
 حظا باي وفي المثل الا خطية فلا الية بمعنى اكرسكار عابته قصور فيلور ل ايسه سن همتد قصور
 قبله احتملدر كه همت سبيله بعض مقصود كه واصل اوله سين و بو مثلك اصلى شول عورت حقته
 واقع او لمندر كه زوجي فتند نصلف قلوب قدر واعتبار دعوا سين قلردى الخطي حالك فحق
 وظانك كسرى وتشديد به شول جلددر كه قدر ومنزله صاحبي اوله يقال ر جل حظي اذا كان
 ذا حظوة ومنزلة الاحتطاء همزه نك و تانك كسرى به قدر واعتبار بولمى يقال احتظي عند الامير
 اذا صار ذا حظوة الاجطاء همزه نك كسرى والفق مديله بر كسسه بي بر كسسه نك اوزر بنه تفضيل
 ايتك تقول احظيته على فلان اذا فضلته عليه الخطوة حالك فحق وظانك سكونيله بر كرك او قدر كه
 اوزر و ني برارشون مقداريدر الخطية حالك ضمي وظانك فحق ويا لك تشديد به ذكر اولنان او قه درل
 حق تمرني او لمسو في المثل احدى حظيات لقمان ولقماندن مراد لقمان بن عاد درو حظياتدن مراد
 انوك اتدوغي او قلدر و بو مثل شول كسسه حقته ضرب اولنور كه شرله معروفا و لوب احيانا
 اندن ايتك صادر اوله الخطوات فحقته جمعي ذكر اولنان او قه معنا سته الخطاء حالك كسرى
 والفق مديله كذلك جمعي الخطات حالك فحق و نو نك سكونيله بر كسسه به كلام مكروه ايشدرمك
 ابن السكيت و ابني اوزر مزو رايتدى حظي به لغتدر عنظي به ديدك لرى قولارنده عين مهمله
 وظاء معجمه ايله كلام مكروه ايشدردى معنا سته الحفوة حالك كسرى و فاك سكونيله بالين اياق
 بورمك الحفبة حالك كسرى و فاك سكونيله بمعناها الحفاية حالك كسرى بمعناها كذلك الحفاء
 حالك كسرى والفق مديله بمعناها كذلك الحافى فانك كسرى ومديله بالين اياق بورين كسسه يقال
 حفى من الباب الرابع اذامشى بلاخف ولا فعل الحفا حاك فحق والفق قصر به بالين بوريمدن
 اياق اشتق يقال حفى من كثرة المشي من الباب الرابع ايضا اذ اذرفت قدمه او حافره الحفى حاك فحق
 و فانك كسرى ومديله اياغى اشنان كسسه الاحفاء همزه نك كسرى به بر كسسه نك اياغين اشندرمق
 الحساوة حاك فحق و فاك تحفقيه بر كسسه دن بر نسنه طلبده مبالغه فيلوب ابرام ايتك وفي المثل
 مأربة لاحفاوة و مأربه ميمك فحق و رانك ضميلة باخود فحق به حاجته درل يعنى مقصود عرض
 احتياجر ابرام دكلدر و حفاوه مبالغه ايله اكرامه دخی درل الحفى فحقته و فاك كسرى ومديله
 كذلك مبالغه ايله اكرام ايتك تقول حفت بهمن الباب الرابع وتحفت به اذا بالغت في اكرامه والاطافه
 الاحفاء همزه نك كسرى و فاك سكونيله اياغى طشرعنى يقال احفى الفرس اذا انسج حافره
 و انسج حاء مهمله دن صكره جميله صوتى درو و احفابر كسسه نك طواري ذكر اولنان وجه اوزر
 او لغه دخی درل يقال احفى الرجل اذا حفت دابته و احفا سو يلشمه نك و متارعه نك نهانن بولقه
 دخی درل يقال احفى شاربه اذا استقصى في اخذه و الزق جزء و الزاق الصاق معنا سته و جز قطع
 معنا سته درو في الحديث انه امر ان تحفى الشوارب تعنى اللحي يعنى يبق قير قلوب صقل صاليو بر لسنه
 امر اولندى الحفى حاك فحق و فاك كسرى ويا لك تشديد به شول عالمدر كه بر نسنه بي كنهله يعنى
 حقيقته يلش اوله و حفى بر نسنه بي طلبده زياده ابرام اوزر اوله دخی درل الحفو حاك فحق
 و فاك سكونيله منع ايتك اصمعى روايتى اوزره تقول حفت الرجل من كل خير احفوه حفوا
 من الباب الاول اذا منعه من كل خير الحفى حاك فحق و فاك سكونيله بر نسنه بي سفارش ايدوب
 اصمى لمه مبالغه ايتك تقول حفت اليه بالوصية اذا بالغت حكا ابو عبيد الحفاة ميمك ضميلة بر كسسه ايله
 سو يلشوب چكشمك اوزر يد روايتى اوزره تقول حافت الرجل اذا مارته و نازعته في الكلام الحفوة
 حاك فحق و فاك سكونيله برو جمع در كه قارنه غارص اولور تقول حفى الرجل على البناء للمفعول

حقا

حقا

المحرمين فتي وحاك سكوني وو او ك تشديده ذكر اول ثان مرصعه متلا اولان كسبه الحقو حاك فتي
 وفاقك سكونيه او طك بلك جاتنده اولان ايضه بري وحقوار اره دخی دبرل الاحق همزه نك فتي
 وفاقك كسري ومدله جمع قلتي يقال ثلاث احق واصلي احقو در فاك ضميه افعول و زنی اور زه لكن
 كلام عريده اخري واو اولوب ما قبل مضموم اولور اسم بولماد بغه بناء فاك ضميه سي كسري به
 تبدل اولتوب واو بايه قلب اولندي بس فاض وغار اغلال كبي اغلال اولندي الحق حاك فتي
 وفاقك كسري وياك تشديده حقلو جمع كسري اصلنده فاعول و زنی اور زه ايدي ضميه بس
 واو ثاني مظهر حده واقع اولدو ويحيون بايه قلب اولتوب وواو اول دخی ادغام الجون بايه قلب اولتوب
 لدغام اولوشدو وخصو بكره وادار عليحق به دخی دبرل مستند از معنائه الخبايه حاك كسري به
 بر كلاله نقتل ايدي وختبر ورمك فقول حكيت حقه للكلام خبايه من الباب الثاني وحقوت دخی
 لغندرو وجر كسبه لك اشئ كبي اهل كسري دخی دبرل الحاك كات وياك ضميه رسته بكرمك فقول
 حكيت مضموله وحاك كسبه اذ مضموله مثل فقه وبنسبه بكرمك دخی دبرل يقال فلان يحيي الشمس حسنه
 وبعاءكم يعني الاحكام همزه نك كسري والفق مدله وحي ركه افاك فقول احكيت العقده فهو لغة
 في احكامكم لغة فوجي لوشدها اخلصو حاك فتي ولامك سكونيه طغلو كه احكيت مفعلا يدور وكاه
 لونور فائده معنائه مكلو رسته فقولهم لم يحل منها باطل اي لم يستفدها كسري فائده وبنسبه
 عسري يركه استعمال اولمار الحلاوه حاك فتي ولامك فحقبه رسته طغلو او لمي يقال حلالو
 حلاوه وحلاوت رسته ركه به شيرين كور شمكه دخی دبرل يقال حلي فلان يعني وفي عني
 و بصدر عني وفي صدر عني يحلي حلاوه من الباب الرابع اذا احكك ومن الباب الاول ايضا يقول حلا
 فلان يعني وفي عني يحلو حلاوه واصمعي ابتدئ حلي باب رابعون كوره شيرين كور نمده استعمال
 اولنور و باب اولده اعزه شيرين كلمه استعمال اولنور ديدني وحتيت المرأه باب رابعون عورت
 حلي صاحبي اولدي معنائه ككورد الحليه حاك فتي وياك تشديده زينت صاحبي اولان
 عورت الحليه لاهك كسري به معنائه الحلو الى حاك فتي ولامك كسري ومدله زينت صاحبي
 اولان عورت معنائه يقال امرأه حاله ونساء حوال الاحليه همزه نك كسري ولامك
 كسري ومدله كذلك رسته ليد او لمي معنائه ويقض اشعاره متعدي دخی ككشدر واقيعال
 بانده متعدي كلمه شدر دكر اولناتن ما عتدا واعر وريت القرسدن ماحد او امر براتي صوب
 صريان ايمك دور الحلاه همزه نك كسري به رسته في طغلو فقول احليت الشئ اذا جعلته حلوا
 ويقال مالم يما حلي اذا لم يقل شيئا يعني اني وطلو رسته سوبلسه واخلار رسته في طغلو بولفده
 دخی دبرل الحلاه ميمك ضميه ركه ايه لاه واطيفه ايد شمك فقول حاله اذ اطايسته الحلو
 حاك فتي ولامك سكوني والفق قصر بله ليد تلوا اولان تشده اخلانك موثي ومارك معنائه
 مرار كموثي د راجي معنائه يقال خدا خلوي واعطه المري يعني ابوسن سن الى بطلو سن اكلو بر
 ديمك محله بوله دبرل و بصورت كسري عتده صغر اهامر عتده ككشدر انما الى حاك فتي ولامك
 كسري ومدله حلاوت وعجب اطهر ايمك يقال تحالت المرأه اذا اظهرت حلاوه وبجاء الحلو
 حاك فتي ولامك سكونيه اجبره او جز شده فقه رسته ورمك اخلوان حاك فتي ولامك سكونيه
 بمعناه تقول خلوت فلا اعلي كداما لافانا اخلوه خلوا واخلوا اذا وهت له شيئا على كل شي بعه لك غير
 الاجرة واجرت معنائه دخی ككورد وفي الحديث عني عن خلوان الكاهن يعني اجرت رمالدن عني اولمشدر
 واخلوان ركه خيبر روجه قز ميمك مهران كسري يعصيون المعه دخی دبرل كه عرب طافه عني
 قتده بومد موقدر فالت امرأة لا تأخذ بالخلوان من بتا ناو خلوان بر شيرك دخی اسمي دكره افق
 اصحابدن ابن حمران بلباغشدر وخلو عورت زينت قلعه دخی دبرل تقول خلوتها من الباب الرابع

اذا جعلت لها حليا الخلي حانك فتي ولامك سكونيله نسا طافعه سنك زيب وزيتي حلي عورته
 زيت قلعه دخي ديرل تقول حليت المرأة احليها حليها من الباب اثاني اذا جعلت لها حلي الخلي حانك
 ضمي ولامك كسري وبانك تشديله جعي زينتر معناسنه ندي ايله ندي كي وبواصلنده فعول وزني
 اورره ايندي وكاه اولور حاي مكسور قبلورل مابعدنده اولان بانك مناسني ايله عصي كي وقرئ
 من جليهم عيلا جسد بالضم والكسر الخلية حانك كسري ولامك سكونيله فلج بدني اولار نسنه
 الخلي حانك كسري والفك قصيرله جعي حيه ايله حلي كي وكاه او اور لام مصهور قبلور وحليه
 ركسنه نك صفينه دخي ديرل حليه حانك فتي ولامك سكونيله ناجيتر عيتم برك اسمي دركه
 ارسلاني جوق اولمغه معروفدر الخلي حانك فتي ولامك كسري وبانك تشديله فعل
 وزني اورره در نصي ديدكاري لوتك قروسي دريس النصي معناسنه الاخليه هيز نك فتي
 ولامك كسري وبانك تخفي ايله جعي ذكرا اولنان او ترم معناسنه الخلية علي وزني التريه برسنه بي
 زيت صاحبي فليق تقول حليت المرأة تحليه اذا جعلتها ذات حلي وبحليه ركسنه بي او صاف
 حليه ايله وصف اعنكه دخي ديرل تقول حليت الرجل اذا وصفت حليته وبرسنه بي صاحبك كوزينه
 شيرين كوستر مكد دخي ديرل تقول حليت الشئ في عين صاحبه وبرطعاي شيرين قلعه دخي ديرل تقول
 حليت الطعام اذا جعلته حلوا وكاه اولور حلاات السويق دخي ديرل غري مهموزي مهور فليق
 طريفه الاستحلاء همزه نك وبانك كسريه برسنه بي شيرين عدايمك يقال الاستحلاء اذاعده
 حلوا كما يقال استجداه اذاعده جدا الخلي فحيتله ولامك كسري وتشديله برسنه زينته برسن
 اولمق يقال تخلي بالخلي اذاترين به الحلاوه حانك فتي ولامك سكوني والفك قصري دخي جايزدر
 الحلاوي حانك ضمي والفك قصيرله ديكلو اوت درو حلاوي باشك اكسه جايتم اولان برك
 اورنه سنه دخي ديرل الحلاوه حانك ضمي ولامك تخفيفيله كذلك باشك اكسه جايتم اولان
 برك اورنه سي الحلاوه حانك فتي والفك مديله بمعناها جان حاي مفتوح فليق الي مداير سن
 وغان مضوم فليق قصرايدرسن تقول وقع فلان على حلاوه القفا اي على وسطانها وكذلك
 على حلاوي القفا وحلاوه القفا الحمايه حانك كسري ايله دفع ايمك تقول حينه جايتم من الباب الثاني
 اذادفت عنه الحمي حانك كسري والفك قصيرله فعل وزني اورره ممنوع اولار نسنه كه اكاه برب
 اولمغه رخصت اوليه قوري معناسنه وفي الحديث لاحمي الله ورسوله الاجاء هيز نك كسري
 والفك مديله بري قوري فليق واجاد موري قزدر معغه دخي ديرل تقول اجبت الحنيد في النار ولا تقل
 جيته الحمي ميم اولك ضمي والفك قصيرله قزمش دهور الجموات حانك كسري وميم فحليه
 حانك تنبيه سي قوري معناسنه كسائي روايتي او زيه ومن بور ايندي حانك تنبيه سنه قياس
 جيسان در لکن مسموع اولان جوان در ديدى جعي الدير حانك فتي وميم كسري وبانك
 تنبيه دي وديك فتي وبانك سكونيله صحابه دن عامم بن ثابت الانصاريك اسمي در جعي فعل ممي
 مفعولدر ومن بوره جعي الدير ديدكاري غزاده اني آري كفاردن صا قلد عيجون در ريرادري
 جاعته ديرل نكم باب راده مرور ايمشدر حاة المرأة حانك فتي وميم تخفي ايله عورتك زوجك
 انه سي درو بونده ذكر اولنان لغدن غري لغت بوقدر بخلاف سايرا حيوانها وسما بالدرده اولان
 باقي اتنه دخي ديرل عضله الساق معناسنه واصمي ايندي ايمك بجاعنده ايكي حاة واردر وانرشول
 انلور كه ايمك بجاعنده سكر مثالبه ارقري كوينوري ايمر ودين وري طشردن الحماوي فحيتله
 جعي ذكرا اولنان اتر معناسنه الحمي حانك فتي والفك قصيرله شول كيسه در كه زوج جايتم در
 خصم اوله ايسر وخواخ زوج كي كه برنه قان تاو برنه قان ديرل الاجاء همزه نك فحليه جعي زوجك
 خصملي معناسنه وبونده وديت لغت واردر بري جعي مثل قني ويري جوي مثل ابو ويري

بجم مثل اب وبری جو در میك سكوفی و آخرتك همزه سی ایله نزار وایتی اوزره وگاه اولور جو
 دخی دیرلر همزه نك تركی ایله وهر كسنه كه عورت چلینندن اوله آكاخان دیرلر و صهر و زوج چلیندن
 اولانه دخی اطلاق اولنور وجم كلمه سنك اصلی جو در فحشینه نزار جمی اجاء كلور اباء كبی ووبندن
 اقدم اخ كلمه سنك تفسیرنده ذكر اولمشدر كه جو شول اسمندن در كه موحد ذكرا و لمار الاضافه
 اكر چه بعض اشعارده هم مفرد و هم بلا اضافه واقع اولمشدر ندرتله الحامی میك كسری و مدیله
 شول اركك دوه در كه عربلرانی جوق قوللشمغن حایت اتمش اوله لار منه قوله تعالی و لا وصیله و لا سلم
 و وصیله شول قیوئه دیرلر كیدی قارن ایكز طوغر و ب جله دیشی طوغره و سكرنجی قرنده بشا یكز
 طوغره لیكن بری اركك و بری دیشی اوله و فر الندی حقان دو همك ولدك ولدی یوكلی قالسه آكا
 حای دیرلر ارقه سن حایت ایندكیچون نزار اكا یلر و تونی قر قلیز و مر عادن منع اولمار ایا حاییتان میك
 كسریله انت ظرفنك ضاع ضایعی و وصول جانی حایمی الحقیقه میك كسریله شول كسینه در كه
 فار لاحق اوله جق بروری حایت قله حایمی الذمار میك و ذاللك كسریله بمعناه الحما حاك ضعی
 و میك تخفیفی ایله جمی حایلر مغایسته اطامیه میك كسریله كذاك جمی بقال هو علی حایه القوم
 ای اخر من یحییهم صفا حده و طافوسنده حایه لفظن جعدر دیمشدر لیكن مفرد و شدر جاعت
 حایه معنایسنده در استعمال حذیف موصوفله شته اربولمشدر دیرلر دخی ممكن ایدی حایمی الحطایم
 اولك كسری و حاك ضعی و میك یانك فقی و یانك تشبیه ایدی و الفك قصریله منزله مختار و انوك
 اطرافن حاییتانیدن كسینه حقه العقر حاك ضعی و میك تخفیفی ایله عقربك زهری و ضرری
 و بونك اصلی جو یا خود جی ایدی هابادن عوض در و اما حقه الحرك تشدیدیم ایله شدت كرما
 معنا سنه در اول باب میدن در ما نحن فیه دن دكلدر الحما حاك ضعی و میك فقی و یانك
 تشدیدنی و الفك قصریله حمر ك اول كیفیتی الحموة حاك و میك ضعی و واولك تشبیه ایله شقی
 الحمیه حاك كسری و میك سكونیله طعنا مدن صافتمق الحموة حاك كسری و میك سكونیله
 معناه تفوق تحت المرضی الطعام حیه وجوه الاحتماء هز نهك و نلك كسریله طعنا مدن برهیز
 اتمك و بعض اشعارده كه احتمای واقع اولمشدر همزه بدلله ایلله اول كلمه ای اصلی اوزونه اخراج در
 نكیم بومضی صریك لغتی در الحمیه حاك فقی و یانك تشدیدیه برنسنده نزار اتمك الحمیه میك
 اولك فقی و یانك كسری و یانك تخفیفی ایله بمعناه تفوق و سخت عن كذا من الباب الرابع اذا اتقت
 منه و دلحك عار و انفة ان فعله الاخی همزه نك فقی و اخرنده الفك قصریله بقال فلان اخی
 انفا و امنع فمارا و انف فحشینه برنسنده دن عار اتمك و ذمار دخی ذكر اولنار معناه در الحما
 میك اولك ضعی ایلله ركسینه بی برنسنده دن صفتق الحما حاك كسری و الفك مدیله بمعناه تفوق
 حاییت عنه الحما و جاء یقال الضروس قحای عن ولدها و ضرروس ضاد مجمله نك فقیله اضیی
 اولان حیوان و بدخو اولان نایقه دخی دیرلر تفوق حاییت ضعی اذا احتفلت و احتمال حاییتله
 ایلله و طیله مهمان ایچون جمعیت ایدوب اولك احوال قایزقی در و خله فذلعتا سینه ده كلور یقال جاء لك
 فی معنی ضاه لك الحمی حاك فقی و میك سكونیله كونی یا خود تنور اسی اولسق تفوق جی
 اله و ونجی التنور حیا من الباب الرابع اذا اتقت حمیه الحموة حاك فقی و میك سكونیله بمعناه
 بقال ایتد جی الشمس و جوهها و یوكسانی و وایتی در و غضب اتمك معنایسنده دخی كلور تفوق
 حایت علیه من الشب الرابع و اموی بونی همزه ایلله استعمال ابتدئ الحما ناك فقی و میك
 كسری و معنی برنسنده دن صافتمق تفوق نهارله الناس اذا توفوه و اجتنوه الحموة حاك فقی
 و نونك سكونیله بر خوب رایحه او اوژ در بیان ریحانی فسنده دن الحموة حاك كسریله اكر خانه سی
 اولان اكری اغاج و بلان خانه سی اولانه دخی دیرلر و بالجملة هر نسنهك اكر سینه جو درلر حتی

طاغلك اكرى بره حنوا جليل دبرلر و حنور مومضك دخی اسمی دو و حنوجانب معنا حسنه دخی كلور
 الاحناء همزه مك فتحيله جعی جانبلمعنا حسنه عنوله اعنا كبی ذكر اولنان معاده و قولهم ازجر
 احناء طبرك ای نواحیه بمناء و شمالا و اماها و خلفا و طبرله مقصود بر كسنة مك خفی و حرنیتی در یعنی
 شكفه و كوره اولسی در الحنیة حانك فقی و بانك تشدید یله بای قوس معنا سانه الحنی حانك فقی و بانك
 تشدید یله جعی بایلمعنا حسنه الحناء حانك كسری و نونك تشدید و الفك مدیله كه قنه
 معنا سانه در باب همزه ده ذكر اولتمشدر الحنی حانك فقی و نونك سكونیله اكك نقول حنبت ظهري
 و حنبت العود اذا عطفته الحنو حانك و نونك سكونیله بمعناه لغه فیه الاحنی همزه مك فقی و الفك
 قصریله اكری اولان نسبه بقال ر جل احنی الظهري ای فی ظهره اجدیداب و احنی الضلوع اشفق
 معنا سانه كلور بقال فلا ب احنی الناس ضلوعا عینك ای اشفقهم علیك الحناء حانك فقی و نونك سكونیله
 و الفك مدیله مؤثی الحنواء حانك كذلك فقی و الفك مدیله بمعناه لغه فیه الحنو حنبتله و واولك
 تشدید یله بر نسبه به میل ایتك نقول حنوت علیه اذا عطفت علیه و حنودیشی قیون اركك طلب ایتكه
 دخی دبرلر بقال حنن النجمة تحنوا اذا اشتبهت الفعل الحانية نونك كسریله شول هو دندر كه اولاندك
 مؤثنه مشغوله اولوب ببالردن صكره تزوج ایتجه بقال حنن علیهم تحنونا الحنی نونك كسری
 و مدیله اركك طلبه ایدر دیشی قیون الحناء حانك كسری و الفك مدیله اركك طلب ایتك بقال حنن
 النجمة تحنوفهی حان و بها حناء و بقره و حشیده دخی حال بویه در زر اعراب طائفه سی نفر
 و حشیه دخی بعد دبرلر الفقی فتحیله و نونك كسری و تشدید یله بر نسبه به میل و شفقت ایتك بقال
 تحنی علیه اذا عطفت مثل تحنن الانحناء همزه مك و حانك كسریله بر نسبه ایتك بقال الفقی الشیء
 اذا انه عطفت الحانی مینك فقی نونك كسری و مدیله دره مك اكلن برای معاطف الاودیه معنا سانه
 النحنیه مینك فقی و نونك كسری و بانك تخفیفله واحدی دره مك اكلن برای معاطف الاودیه حانك
 فقی و واولك كسری و بانك تشدید یله شول كلیم باره میدر كه حلیقه كبی ایدوب ایچن طولدورب و واولك
 اور بکی اطرافنه وضع ایدرلر سو به كیدر وزنا و معنی الحوا یا حانك فقی و آخر نه مالك قصریله
 جعی ذكر اولنان حلقلمعنا سانه و حوا یا بفرسق معنا سانه اولان حویه مك دخی جعی كلور
 علی ماسجی عمر بن وهب الحبی بدر غراسنده اصحاب نبی حزر و تقدیر ایتدیكی كونده ایتدی
 رأیت الحوا یا علیها المنا و مایامیه مك جعیدر تقدیر موت معنا سانه و حویه اركك در و به محصور صدر
 و سو به كاه اولور غیرده دخی استعمال اولمور حویه البطن بفرسق روده معنا سانه حویه البطن
 و واولك كسری و بانك تخفیفله كذلك بفرسق معنا سانه حوا یا ابطن و واولك كسری و آخر نه الفك
 مدیله كذلك بفرسق معنا سانه الحوا ی حانك فقی و واولك كسری و مدیله فواغل و زنی و اوزره حوا یا
 كلمه سنك جعی بفرسق معنا سانه حوا یه مك دخی جعی حكلور الحواء حانك كسری و الفك
 مدیله بر نیجه مجمع اولان اولر كه دوه بوكندن ایشلمش اولمور الاحویه همزه مك فقی و واولك كسری
 و بانك تخفیفله جعی ذكر اولنان اولر معنا سانه الطرة حانك ضمی و واولك تشدید یله طوره مایل
 اولان لوندرد مور باصی ماننده اسمعی ایتدی حوة شول قرمز بقدر كه قره بمایل اولمور حوة آت
 ذكر اولنان لون اوزره اولمور دخی دبرلر علی ماسجی و حوة طوداق سبا به مایل اولمور دخی دبرلر
 و حوة بلا دكیده برلك اسیدر الاحوی همزه مك فقی و الفك قصریله طوداخی سبا به مایل اولان
 كسنة الحواء حانك فقی و واولك تشدید و الفك مدیله مؤثی بقال رجل احوی و امراة حواء و بقال
 حوبت من الباب الرابع و حوی كنه لك شول دوه به دبرلر كه آنوك لونه سواد و صفرت قار شما هله
 خضره مایل اوله الاحوی همزه مك ضمی و حانك فقی و واولك كسری و مدیله احوانك تصغیری
 شول كسنة مك لغتده كه اسودك تصغیرنه اسودد و رواد غام ایلنلر لقی اوزره اخلاقی ایتدیله

حوا

عيسى بن عمر ايندي احي در منصرف اولمق اوزره و سبويه بوقول خطا درز برااكر صواب اوليدي
اصم منصرف اوليدي زيرا اصم اخوان اخفد و تصغير نده دخی اصم دينلدي انصراف اوزره
حالا كه لا ينصرف قدر ديدى و ابو عمرو بن الطاهر بورك تصغير نده احي ديندي باي نالئى محذوف و مقدر
قلقه نكتم احيو ديرلر و سبويه ايندي اكر بود دخی صواب اوليدي عطالك تصغير نده عطلى ديمك
جائز اولور دى ديندي و يونس اخوانك تصغيري احي دود ديندي لا ينصرف اولمق اوزره سبويه ايندي
قباس و صواب بودر و يحيى كلمه سنك تصغير نده يحيى دبرسن براهر اسم كه آند اوج با جمع اولوب
اولى ياه تصغير اوله آنك برن حذف ايدرسن و اكر اولى ياه تصغير اولسه اوچنى دخی اثبات ايدرسن
يسن حبه كلمه سنك تصغير نده حبيه دبرسن و ابوبك تصغير نده اييب دبرسن درت ياليله و بومر تبه به تحمل
اولمق دى ياه تصغير وسطه اولديندن اوتري الاخواء همزه مك و واو ك كسرى و الفك مدبله ذكر اولنان
لوان اوزره اولمق يقال اخو وى الفرس يحو وى اخو واء الاخواء همزه مك كسرى و واو اولك كسرى
و مدبله بمعناه فهو على لغة بعض العرب يقال اخو اوى يحو اوى اخو يوا و بعض العرب يقول حوى يحو
خوة حكام الاصمعي في كتاب الفرس اعطى حاك فحق و يانك تشديد يله جمع ايمك تقول حواء بحويه
حبا اذا جمعه الاخواء همزه مك و يانك كسرى يله كذلك جمع ايمك يقال حواء و احتواء بمعنى و احتواء
اشتمال معنا سنده كلور يقال احتوى على الشئ اذا ائما عليه و النساء همزه مك كسرى يله و الفك
مدبله اشتمال معنا سنده در التحوى فحتمله و واو ك ضمي و تشديد يله دبوش لوب بريره كلك يقال
تحوى اذا انجم و استدار يقال تحوت الحية الحواء حاك ضمي و واو ك تشديد يله و الفك مدبله مكاه
ورنى اوزره برجنس اوتك اسميدر كه لوى قورث لونه شبهه در و مكاه برجنس قوشك اسميدر
الحياة ورن مزبور اوزره واحد دى ذكر اولنان اوتك دى معناسنه و بوا موى روايتدر الحياة
حائ فحق و انك تخفيفله ديرلمك كه اوله مك مقابليدر اعطى حاك فحق و يانك تشديد يله ديرى اولان
كسند و حى قبيله معناسنه دخی كلور الاحياء همزه مك فحتمله جحى المحيا ميمك فحق و حاك سكوفى
و الفك قصر يله مصدر ميمدر حياه معناسنه تقول محياى و ممانى المحياى ميمك فحق و يانك كسرى
و مدبله جحى الاحياء همزه مك كسرى يله ديرلمك يقال احياء الله فحق و حى ايضا و الاد غلام اكثر
لا الحركه لازمه فاذا لم يكن الحركه لازمه لم تدغم كقوله تعالى البس ذلك بقادر على ان يحيى الموتى و يقرأ
و يحيى عن يمينه يسانين على ما وقعت في سورة الانفال و احيا قومك طوارتك حالى خوب
اولمق دخی ديرلر يقال احي القوم اذا حسنت حال مواشيهم و اكر كندى نفسلرى حيات بولم سن
دبلسك حيو ايدرسن و احيا نافعك و لدى ياشوب حيات صاحبي اولمق دخی ديرلر يقال احيت
الناسفة اذا حيو و دها و يكايموت و احيا قوم اوتلى صولى يره داخل اولمق دخی ديرلر يقال احيا
القوم اذا صار و افى الحيا و هو الخصب على ما سيجي و تقول اتيت الارض فاحيتها اى وحدتها
خصبة المحيا ميمك ضمي و يانك كسرى يله ذكر اولنان نافع الحية وزن مزبور اوزره كذلك ذكر اولنان
نافع يقال احيت النافقه فهى محي و محية اى لا يكايموت ولدها الحياء حاك فحق و الفك مدبله و تخق
ابوزيد روايتي اوزره تقول حيث منه حياء من السباب الرابع اذا استحييت و فعل ماضيتك جعنده
حيو ايدرسن نكتم خشي كلمه سنك جعنده خشو ايدرسن سبويه ايندي حيوان النقاء ساكنين دن اوزرى
با حذف اولندي زيرا او جمع ساكنه در و با حركتى ضممه اولدى ضربونك باسى مضموم اولد يلى كبي
و با اوزره ضممه تقبل اولد يقيمون تخفيف اولمق غله اجتماع ساكنين لازم كلكين تخفيف اولد يقدن
صنكه باقى قالن بالاجل الواو مضموم قلندي و بعضلر حيوا ديد يلر تشديد يله كلى ادا غام اوزره ترك
ايمك كلمه و حيا نافعك فرجند دخی ديرلر نسخ جوهر يده فرج نافع بدلنه رحم نافع دوشمندر غلطدر
الاخيه همزه مك فحق و ياه اولينك كسرى يله جحى اصمعي روى اوزره الاستحياء همزه مك و يانك

کسری والفک مدله برکنه دن او تخی تقول استخیا و استخیا منه معنی وتقول ایضا استخیت بیا
واحد یعنی استخیت کله سنک اصلی استخیت ایلی استخیت کی پس بیا اولی اعلال اولوب حرکتی حایه
ویرلوب استخیت دینیلر نیکم استخیت دینیلر نوا ایداخل اولغمله ثقیل عدالمون و ماری ایتدی
الف مریوره نیک حذفی انشاء سا کیندن اوتری دکلدر اگر التقاء سا کیندن اوتری اولیدی
مضارعند یسختی دیمک جائز اولوب یسختی دیمک لازم اولوردی یسبع دینکری کی واسیاعت
طلب مع معناسنه در و اخفش ایتدی استخی بیا و اخده ایله نیم لغتیدر و ایله اهل حجاز لغتیدر که
اصل و در زراشول کله که آنک لام الفعی فعل اوله آنک عین افطن اعلال اتمز نظر اولمز می که
احیت و حیوت کله زنده اعلال اتمز و قلت و بعث کله زنده اعلال ایدر پس یومقوله زنده حذف
کثرت استعماله بناء در تنکیم لا ادری کله سنده لا ادردر لر کثرت استعمالی اولدیغنه بناء و بازی
تعالیک و یسختیون نساء کم قولنده استخیا طلب حیات معناسنه یا خود استخیا معناسنه در و ان الله
لا یسختی ان یضرب مثلا قولنده لا یسختی معناسنه در و جوهر نیک ظاهر کلامتدن لازم مکن بودر که
یسختیون قولنده و بانک حذفی مجرد کثرت استعمال ایچون اوله و فیه مالا یحیی الحیة حانک فقی و بانک
نشد بدله بلان مذبکرو مؤنثه متاولدر فلان حیه ذکر در لر زیر آخرنده اولاب ها و جدت ایچوندر
بطه و دجاجة هائیی کیدر بونک رله بعضی عر بدن رأیت حیة استماع فقی اولنشدن در رأیت
ذکر اعلی شی معناسنه الحوی فحینه و بیا اولینک تخفیفه حیه بمعسوب اولابسته الحیوت حانک
فقی و بانک ضمی و تشدید یله اولا ن یلان الحوی و اولا کسری و مدله لان صاحبی اولان کسنه
پس یو فاعل و زنی اوزره اولوردی کذا معناسنه لان و نامر کی الحیا حانک فقی و والفک قصر یله
یغمور مطر معناسنه و اوجز لغه و بولغنه دخی دیرل الحیان فحینه تشدید سی ایکی دفعه یغمور
معناسنه حرف با اظهار اولنور زیر حرکت غیر لازم در الحیون فحینه دیری اولان
نسنه که مؤنات مقابلی در الحیة میم فقی و حانک سکون یله یلانی جوق الحیوة کذلک میم فقی
و حانک سکون یله بمعناها علی روایة ابن السراج حیوة حانک فقی و بانک سکون یله رر جزئ اسمی در
بوینده ادغام اولندی مین - و همیشه ادغام اولدیغی کی زیر او اسم موضوع در اشتقاقی لای و جه
الفیل در الحیا میم ضمی و بانک تشدید و والفک قصر یله بوزوجه معناسنه الحیة نالک فقی
و حانک کسری و بانک تشدید یله لک معناسنه و بوینده ادغام اولندی فاعله و زنی اوزره اولوب هاء تأنیث
لازم اولابغنه بناء بقال خبایک الله ای ملکک و منه قولنهم الخیات لله ای الملك لله و بویقه بر روایتی در
احیة میم ضمی و بیا اولینک کسری و تشدید یله مالک فلیحی عورت حرف با طهار اولدی
زیراها غیر لازم در الخی میم ضمی و بیا اولک کسری و تشدید یله مذکری مالک فلیحی
ار معناسنه هراسم که انده اوج با جمع اوله اگر شناسی فعل اوزره دکلسه آخری حذف اولنور عطی
کی عطانک نصف زنده راحی کی احوالک تصغیرنده و اگر شناسی فعل اوزرینه اولوزسه ثابت اولور حی
حانک فقی و بانک تشدید و فغ اوزره بناسیله اسماء افعال دن در هم و اقبل معناسنه و آخرنده
اولان یامفتوح قلندی ماقبلی ساکن و کندی ساکن اولدیغدن اوتری تنکیم لیت و لعل کله زنده ذکر
اولندی و عرب طایفه سی حی علی الترید دیرل تنکیم باب لامده همل تفسیرنده ذکر اولنشدن
الحیة حانک فقی و بانک سکون یله کچی دعوت اتمک تقول حاجت تنکیم آخر کابده فصل حاده
ذکر اولنور انشاء الله تعالی (فصل الخاء) الخایة بانک کسری ایله کوب که اینجه صو یا خود
اکا شیده اولان نسنه وضع اولنور و بونک اصلی همزه در زیر خات دن مأخوذ در سرت معناسنه
الخاء حانک کسری و والفک مدله شول خیمه که کوی خقی استعمال ایدر یاده بوکندن و یا خود
قون بوکدن اولور قیلدن اولماز و اول ایکی دیرک اوزرینه یا خود اوج دیرک اوزرینه اولور و بوندن

خا

زياده ازلہ بیت دربر الاستخفاء همزه نك كسرى والفك مديله خيمه قوروق وايچيند كير مك
 نقول استخينا الحياء اى نهجينا و دخلنا فيه الاخفاء همزه نك كسرى والفك مديله خيمه ايستك
 واخبا اودى سويندر مك الفخي فخبيله وبانك كسرى وتشديدله بمعناه الخيبة على وزن
 التزمية بمعناه كذلك نقول اخيت الحياء ونخبته اذا نجلته وكذلك الخيبة الخبو ضميتله اش
 سويترك نقول خبت النار نجو خبرا من الباب الاول اذا اطلقت الحثي خالك كسرى وئا مثلثه نك
 سكونيله صغر ترسي الاخفاء همزه نك فخبيله جعي حلسله احلاس كني وحلس حا وسين مهسلتيله
 شال كه طوارارقه سنه اوررل الحثي خالك فخي وئاك سكونيله مضرد در صغر نجاستن القايتك
 معنسانسه نقول غثي غثي خبا من الباب الثاني الحجو جعي خالك فخي وجعلك فخي والفك قصريله
 شول رجل در كه بقلري اوزون اوله طه بل الرجلين معنسانسه پس بوقوع على وزني اوزره اولور
 الحجو جاء وزن مزبور اوزره مؤنثي الحثي خالك فخي ودالك سكونيله ناقه سرعت ايتك
 يقال خدت الناقة فخذى من الباب الثاني اذا سرعت مثل وخدت وخودت كله بمعنى الخدو خالك
 فخي وذال مجهمك سكونيله برسنه صانقي اولق يقال خذى الشئ يخذو خذوا من الباب الاول
 اذا استرخي ويقال خذى من الباب الرابع ايضا بمعناه الخدواء خالك فخي وذلك سكوفى والهك
 مديله صالقي اولان قولاق يقال اذن خذوا اذ كانت بيته الخذى وذبيشى مر كبدخى خذوا دربر
 قولان صالقي اولاد بغندن اوزرى الاستخذاء همزه نك وئاك كسرى والفك مديله سرفرو وقلوب
 خضوع ايتك وكاه اولور اخرى همزه ايله دخى استعمال اولنور و ابو زيد مجلسنده براه ايه سن
 استخذات كلمه سن نجه استعمال ايدرسن ديدى رتا كه همزه ايله استعمال اولنور جى اتى بيللر اعرابى
 جواب و ربوب العرب لاستخذى ديدى يعنى همزه ايله براد ايتدى الخزو خالك فخي وزاى
 مجهمك سكونيله ركسنه به حكم و غلبه فلق نقول خزاه بخزوه خزوا اذا ساسه وقهره الخزى خالك
 كسرى وزانك سكونيله ركسنه خور و ذليل اولق يقال خزى خزى خزى خزى خزى خزى خزى خزى خزى
 اذا ذل وهان ابن السكيت ايتدى وقع فى بلية واخره الله دربر المخارة ميت ضميله ركسنه ايله
 نزاع ايدوب لهانت ايدشمكه دور شمك نقول خازانى فلان فخر بته اخزبه يعنى باب مغالبه دن
 بوجه اوزره استعمال اولنور وكاه اولور خازانى فلان وكرهت ان اخزبه دخى درسن الخزاة خالك
 فخي وزانك تخفيفيله اوتمقى نقول خزى خزى خزى خزى خزى خزى خزى خزى خزى خزى خزى خزى
 فخي وزانك سكونيله اوتمقى كسنه الخزاء خالك فخي واخرنده الفك قصريله جعي الخزاء خالك
 فخي وزانك سكوفى والفك مديله مؤنثي ثقل رجل خزان وقوم خزبا وامرأة خزباء الخزاء خالك
 فخي والفك مديله نباتان دن براونك اسيددر اگر چه صاحب قاموس بونك اصحى حاه مهمله ايله در
 ديمدر الخسا خالك فخي والفك قصريله عدد دن فرده معنسانسه يقال خسا اوز كاي فردا اوزو جا
 الخشة خاك فخي و شين مجهمك سكونيله خوف ايتك نقول خشى الرجل يخشى خشية
 من الباب الرابع اذا خاف وكاه اولور خشيت علمت معنسانسه كلور تنكيم بعض اشعارده واقع
 اولمشدر وكره كورمك معنسانسه كلور كقوله تعالى فخشيتا ان يرهقهما طغيانا وكفرا قال الاخفش
 معناه كرهنا الخشيان خاك فخي وشبك سكونيله خوف ايديجى كسنه الخشياء خالك فخي وشبك
 سكوفى والفك مديله مؤنثي خوف ايديجى عورت معنسانسه الخاشاة ميك ضميله خوف ايتده
 نزاع ايدشمك نقول خاشانى فلان فخشيت اخشيه مضارعنده شبك كسرى يعنى فخان كا خوفده
 غالب اولسك باب مغالبه دن بويه درسن ابو عبيد روايت اوزره الخشية على وزن التزمية قور خفق
 نقول خشا يخشيه اذا خوفه يقال خش ذو اله الجبال وذو اله ذال مجهمك ضميله قور ذئب معنسانسه
 يعنى قور دى دوزاخ ايله قور خت الحشى خالك فخي وشبك كسرى وبانك تشديديله فعيل

وزنی اوزره قوری یاس معناسنه اصمعی روایتی اوزره حشی کی در حاء مهمله الله وزناو معنی
 الخسوخا نک فقی و شکت سکونیه را از خرما و حشو خرما اغابی برامز خرما و برمه دخی دبرل
 بقار خشت الخلة نخشوا اذا اخشفت الخصة خا نک ضمی و صاده مهمله نک سکونیه خله که اعضای
 تناسلن در الخصى خا نک ضمی والفک قصر بله جعی خایه معناسنه الخصة خا نک کسری
 و صادک سکونیه بمعناها ابو عیده ایندی بنم مسموعم ولان خصیه در ضم خایه کسریله مسموعم
 دکدر دیدی و خصیه در مسموعم اولان صیغه تشبه اوزره خعی ایشدلمشدر صیغه افراد اوزره
 دیدی و ابو عمرو ابتد خصیتان شول ایکی دری در که بومرطه را نوک ایچنده اولور و اموی ایندی
 خصیه بومرطه در و خصی جعی و خصیر تشبه سی در اکاتا الحاق ایتمز سن تنکیم الیه تشبه اولند فقه
 البان دیر سن تا کتور مکسرین یونلر نادرل در دیدی الخصة خا نک کسری والفک مدیه خصی بنی
 اخراج ایتلک تقول خصیت لحل خصام من الباب الثاني اذا سللت خصیبه الخصى خا نک فقی و بانک
 تشدیده خایه سی جقار یلان کسره الخصیا خا نک کسری و صادک سکونیه جعی خایه سی جقار یلان
 کسره معناسنه الخصة خا نک کسری و صادک سکونیه کذلک جعی الخصى مینک فقی
 و خا نک سکونیه خایه دن کسلنی یر موضع قطع معناسنه الخطوة خا نک ضمی و طاء مهمله نک سکونیه
 ادم که ایکی ایاغ اراسیدر حالت مشیده الخطوات ضمتبله جعی الخطوات خا نک ضمی و طانک
 سکونیه کذلک جعی الخطوات خا نک ضمی و طانک فخببله کذلک جعی الخطی خا نک ضمی
 والفک قصر بله جمع کثری ادملر معناسنه الخطوة خا نک فقی و طانک سکونیه بناء مره بر ادم اتمق
 معناسنه الخطوات فخببله جعی الخطاء خا نک کسری والفک مدیه کذلک جعی رکوه بله
 رکابی و رکوه شول صوقای در که سختیا ندن دیگرل الخطیة علی وزن التریة دفع اتمق منه
 قولهم فی الدعاء للانسان خطی عنه بالسوء ای دفع عنه السوء و بقار خطی عنک ای
 امیط و اما طسه از الیه دبرل الخطر خا نک فقی و طانک سکونیه ادم اتمق الاحتطاء
 همزه نک و تانک کسری والفک مدیه بمعناه تقول خطوت من الباب الاول و اخطیت الاحتطاء
 همزه نک کسری بله بر کسره به ادم اتمق تقول اخطیت غیری اذا حلت علی ان یخطو الخطی
 فخببله و طانک کسری تشدیده یکمک نجاو و معناسنه تقول تخطیت اذا تجاوزته و بقال تخطیت
 رقاب الناس و تخطیت الی کذا یعنی تخطی برسنه دن یکمک و برسنه به و اصل اولغه متاول در و لا نقل
 تخطیات بالهمزة الخطو خا نک و طاء معجمه نک ضمی و واول تشدیده بر کسره نک بدتده شیء فی
 اولوب یجتمع اولی تقول خطا لجمه مخطو من لباب لاول اذا صکتز و لا نقل خطی من الباب الرابع
 خطا یظا خا نک و بانک فقی والفک قصر بله ای کلعه در که یجتمع الهم معناسنه استعمال اول نور
 بقال لجمه خطا یظا ی مکتز یجتمع الخطوان فخببله شول کسره در که اتی صتی اولوب یری یری
 اوزر بنه یغلیش اوله الخطیان خا نک و طانک کسری و ماینده نوک سکونیه غشیات اهل اولان
 کسره بقال رجل خطیان اذا کان فاحشا الخطاء خا نک فقی و نوک سکونیه فعله وز فی اوزره
 بر کسره به کلمات کریمه ایشدر مک بقال خطی به اذا ندبه و امعنه المکره و تشدیده نوکله و ایه
 مهملتبله تشهر ایتکه دبرل الخفی خا نک فقی و تانک سکونی ایه برسنه فی کبر ملک و اشکاره قلعه
 دخی دبرل ارضه اددن در اصمعی روایتی اوزره تقول خفیت الشیء اخفه اذا کتمته و خفیه ایضا
 اذا اظهره و ابو عیده دخی اصمعی کی روایت قلمشدر قال خفی المطر الفأرا اذا خرج من انفقهن
 یعنی مطر فاره فی بواسندن جفرسه الاخفاء همزه نک کسری والفک مدیه برسنه فی کبر ملک تقول
 اخفیت الشیء اذا ستره و کتمه و منه قوله تعالی ان الساعة آتیه کاد اخفها و بعضیلا اخفها دخی قراءت
 ایندی همزه نک فخببله اما صورت فخبده اخفها اظهرها معناسنه اولدوغی ظاهر در و اما صورت

عوضا

مخطا

خطا

مخفا

همزه اخفها اظهار معناسته اولاسی همزه سلب انجور اولوب از اله خفاه ادا اولماقده اولور که خطا
 کسر خاله غطا معناسته دو علی ماسیحی پس بواشکینه کی اولور از لت غمهاست کوه معناسته یعنی
 بهمنصور اولدوغی نسته بی از اله قلدیم معناسته الحاقی خانک کسری و مدبله جنه دیر (احتمالی)
 و واتی اوز ره و این صادر ابتدی الخافه فانک کسری به و یلک تخفیفله شول جن در که بنده
 کیر لنور الخافه خانک فقی و بانک تشدید به جن طو غمی اثری یقال به خفیه ای لم و حس و خفیه
 ارسلان بتاغی اولان بره دخی دیر منه قولهم اسود خفیه کقولهم اسود غابه و غابه دخی ارسلان
 بتاغنه دیر و خضه کنکله دخی باق اولان قویه دیر و که معناسته و این السکت ابتدی خفیه شول
 قیودر که بر کره فاز لو ب بعد تر که اولوب طریاضه طو لغین تکرار ایچنده اولان طریاضی اخراج
 اولنه و ابو عبید ابتدی بموقوله قویه خفیه دید کسری اظهار اولد یقندن اوزری و الحاقی خانک فقی
 و بانک تشدیدله کیر لونسه خافی معناسته الخفیان خانک وفانک کسری به تلخیصی و خفیان آوازله ابره
 دخی دیر ل قال بهن العرب اذا حسن من المرأ تخفياها حسن سا ترها یعنی آنری ملائم اولسه که
 بوادب و حیا اهل اولسند دلالت ایدر و ایزی بری بر نه قریح اولوب اثری رده تمام قرار ایسه که
 بوصف رسی و بانری طلولو لمسته دلالت ایچر الخفایا خانک فقی و الفکله قصر به جمعی الخفاء
 خانک فقی و الفکله مدبله بر کسبه اثر و علامت کسیر لو اولسند دیر یقال فقی علی الاثر یعنی خفا
 و بوسیدن عرب یلر روح الخفاء دیر ل فغان رفسنه واضح اولسه لمطوائی خانک فقی و فانک کسری
 و مدبله قوش فاد نه اولان یل سکر لک لوتجی طکندن ماد و نه خوائی دیر ل اصمعی روایتی اوز ره
 و خوائی خرمانا جانک شول بوداقریه دخی دیر ل که خرمانک کونیکه قریب رده بنه و اول بوداقریه
 اهل حجاز لغتی اوز ره عواهن دیر ل الاستخفاء همزه نک و فانک کسری به کیر لک تقوی استخفیت
 منک اذا تواریت و لا تقل اخفیت الخفو خانک فقی و فانک سکونیه برق بلود لک اطرافنده اوزری
 ضحف اوز ره یلدره مقی الخفی خانک فقی و فانک سکونیه بمضاه تقول خفا البرق بخفو خفوا
 من الباب الاول و یخفی خفایا من الباب الثاني اذا لمع لمانا ضعیفا معترضا فی نواحی الضیم و اگر بلوت
 اطرافنده اوزری اولوب یلدره سه بلکه فی الجملة یلدره بوب سا کنی اولسه اگا و بعضی دیر ل
 و اگر بلودی باروب صاغه و صوله میل ایچکیرن وسط سمیه طوغری اوزر اسم کله فقه دیر ل
 لا الخفاء همزه نک و فانک کسری به رفسنه بی جقر مقی تقول اخفیت الشی اذا استخفر جتسه
 الخفی میک ضمی و فانک کسری و مدبله کسفن ضوی بی نباش معناسته و مزبوره مخفی دیدیلر
 کفی استخراج ایدیکندن اوزری الخفاء خانک کسری و الفکله مدبله شول کلبدر که اتی قریه اوزرینه
 اوزر ل الاخفیه همزه نک فقی و فانک کسری و بانک تخفیف ایله جمعی ذکر اولان کلبلر معناسته
 اخلو ضمتبله و واول تشدیدله رفسنه خلی اولمق تقول خلا الشی یخلو خلوا و خلوت به صغیرت به
 معناسته دخی کلور مخیره دن استمر معناسته و بر کشته ایله خلوت اولمق معناسته ده کلور
 قال الله تعالی و اذا خلوا الی شباطینهم و بعضیله ابتدی بونده الی مع معناسته در کما قال الله تعالی
 من انصار الی الله و مضی معناسته دخی کلور کفوله تعالی و ان من امة الا خلا فیهاندرای مضی و ارسل
 و خلی فی بده غنی اولدی معناسته دخی کلور یقال عبد و خلی فی بده ای انه مع عبودیت غنی قال یعقوب
 و لا نقل و خلی فی بده من باب التفعیل الخلاء خانک فقی و الفکله مدبله بری اولمق تقول انا منک خلاه
 ای راه فغان بوی مصدر قلک تشبه و جمع قلز سن و فغان فصل و زنی اوزره اسم قیلوب خلی دیسک
 تشبه و جمع و مؤنث قیلور سن تقول انا خلی منک در سن بری منک معناسته و خلاه منزل معناسته
 دخی کلور و فی الی خلا و ک افقی حیایک ای منزلک اذا خلوت فیه الزم حیایک و خلاه محل طهارته
 دخی دیر ل موصفا معناسته و خلاه شول مکانه دخی دیر ل که انه بر نسه اولیه الخلا خانک فقی

والفك قصر به نازه اوت حبش بر طب معناسنه الخيلة ذكر اولنان وزن اوزره واحدى
 الخلية خانك فتي وبانك تشديد به شول ناهه در كه باغك باغى جوز يلوب صاليو برله ونسا طائفة سنه
 انت خليفة ديدكلى طلاق دن كات در معنای مذكور دن اخذ اولمق اوزره و خليه شول ناهه به
 دخی دير لو كه اخر ناهه ايله ولده واجد اوزر بینه بافكش اوله بر حيثله كه لنى ايكبسى دخی امزره و چان
 برى لمز سه اهل بيت لوليلر اولر بر سن صاعه عيجون خالى بوله و خليه بوله كيه دخی دير ل سفينه
 عظيمه معناسنه و خليه اري قواينه دخی دير ل بيت النمل معناسنه خلا خانك فتي والفك قصر به
 شول كله در كه انوكه استنا اولنور و ما بعدى كاهه منصوب ايدو و كاهه مجر و ايدو تقول جاؤنى خلازيدا
 كله خلائى فعل فلوب تحتنه فاعل مستتر قلعه كويا كه خلا من جاءنى من زيد ادمش اولور سن
 اما قان خلاز يد ديسك جر له بعض نحو بين انى جر ف جرا اعتبار ايلر حاشا منزله سنده و بعضى
 مصدر اعتبار ايدو ب ماعنه مضارع دير اما ما خلا لك ماعنده نصبدن غيرى جاؤ اولماز جاؤنى
 ما خلاز يد ايدو بر سن بوضو رده خلا كيه مابه صله اولوب فاعلى تحتنه مستتر اولور و ما مصدر به
 اولمقين تلو يلى مصدر ده اولو مبر جاؤنى خلوز يد معناسنه اولور بمعنى جاؤنى وقت خلوهم
 من زيد و عمر بلر افعل ذلك و خلا لك ذم ديدكلى قولار نده خلوسقوط معناسنه در يهنى سن انى
 ايشلدن غم چكمه كه ذمندن بى من خلا و خانك فتي و لامك تحفيله اشجع قبيله سندن رجاعتك
 باباسك ادى دى كه اول خلا و من سبيع بن بكر بن اشجع در كه انيس اسير لى قتل ابد كده انارى يه
 ديمش ايمش تكيم باب جيميد و ذكرا و لشميدو الخلى خانك فتي و بانك تشديد به شول كسند در كه
 انوكه غصه مى اوليه و بوشجيتك مفسايليدن شين ميم ايله و جيم ايله غناك معناسنه الخالى لاهل
 كسرى و مدله شول ر جل دن كه اتوز و جسمى اولينه اصمى رواهى اوزره و خالى اوت بيمش
 كسند دخی دير ل الخالون لاهل ضمى و مدله جيم اوت بحيطر معناسنه القربون الخالية ضمتله
 و لامك كسره لکن قرن طو ائف ماضيه معناسنه الخلى خانك فتي و لامك سكويه نازه اوت بيمش
 الاختلاء همزه نك و تلك كسره به معناه الاختلاء همزه نك و خانك كسره به بيمشك تقول خليت
 الخلا و اضليه ف الخلى لذا جز نه و قطعته فانقطع و طواره اوت بيمشك دخی دير ل تقول خليت داجى
 اخلاها فاخرزت لها الخلا و اختلاف كسره دخی دير ل يقال السيف بمخلى اى بقطع المختلون ميم
 و لامك ضمتله اوت بيمش كسره ل الخلى ميم كسرى و خانك سكوى و لملك قصر به شول الت در كه
 انوكه لمور بجزر المختلاف ميم كسرى و خانك سكويه شول طرف در كه انوكه ايجنه بيمش اوت
 وضع ايترو الاختلاء همزه نك كسرى و الفك مدله بر او تلى اولمق يقال اخلت الارض
 اذا خلت خلاها و اخلا بر سنه ايجوفه تما قالعه دخی دير ل يقال اخلت الشئ و لخلالك بمعنى و اخلا
 بر مكانى خالى نولمه دخی دير ل تقول اخلت المكان اذا صادفته خائبا و اخلا بر كسند خالى اولمه دخی دير ل
 تقول اخلت اذا خلوت و اخلا غير كسند فى خالى قلعه دخی دير ل تقول اخلت خبرى تعدى و لا بتعدى
 و اخلا طعمه سندن فارغ اولمه دخی دير ل الخالة ميم ضمى و الفك قصر به ترك ابدشك تقول خاليت
 الزجك لذا تاركه الخلى فختبته و لامك كسرى و تشديد به بر سنه دن فارغ اولمق تقول خليت
 اذا هزعت الخبة على وزن التربة بر سنه فى خالى قلعه و صاليو برمه دير ل تقول خليت عنه
 و خليت سبيله الخلى ميم ضمى و لامك فتي و تشديد به صاليو برش سنه الخلى ميم ضمى و لامك
 كسرى و تشديد به قبدن خلاص قلجى كسند الخنى خانك فتي و الفك قصر به برامز سنه سويلك
 كلام غش معناسنه الخنى خانك فتي و نونك كسرى و مدله فحش قسمندن اولان كلام الخنية
 خانك فتي و بانك تحفيله موئى يقال كلام خن و كلمه خنية الاخفاء همزه نك كسره به كلام غش سويلك
 يقال خنى عليه من الباب الرابع و احنى عليه فى منطقة اذ الفحش و اخلا فلان كسند به غير ايلوب

خنا

خو

هلاک ایتکه دخی دیرل بقال اخنی علیه الدهر ای اتی علیه واهلک و اخنا افسد معنائه ده کلور تقول
 اخبت علیه اذا افسدت الخی خانک فخی و بانک تشدید به بلیدز بقی تقول خوت الجوم نخوی خیا
 من الباب الثاني اذا سقطت ولم تطرفی نوها و نو نوک فخی و واک سکونیه بلیدز منزله نده مقوط
 ایتکه دیرل واه طار یغمور یغدر مقدر الاخوان همز نکه کسری و الفک مدیه بمعناه بقال اخوت الجوم
 اذا سقطت كذلك الخواخا فخی و الفک مدیه خللی اولی تقول خوت الدار جواد اذا خلت و او یقلوب
 خراب اولغه دخی دیرل منه قوله تعالى فک یوهم خاویه ای خالیة و یقال یساقطه کافال فخی خاویه
 علی عروشها ای ساقطة علی سقفها الخوی فخبته و الفک قصر به عورت و لاد و فنده قانی
 خالی و لقی قال خوت الدار امن الباب الثاني و خوت خوی فی الباب الرابع اذا خلا جوفها عند الولاة
 الخوی خاتک فخی و بانک تشدید به بر جنس طعامدر الخویة علی و فی الزیة ذکر اولئان طعام
 ایستلیم تقول خوت لها نخویة اذا عملت لها خوییم ماکها و نخوییم یغذوه چون کدی ردمقارن زدن اراغ
 ایتکه دخی دیرل بقال خوی البعیر نخوییم یغذوه عن الارض فی بوه و کذلک الرجل فی معبوده
 و نخوییم بلیدز طولی منه میل ایتکه دخی دیرل بقال خوت الجوم الفلک السالمغیب الخوی خانک فخی
 و بانک تشدید به فعل و زنی اوزره شول برده کمدوز اوله الخواخا خلیک فخی و واک تشدید به آواز
 صوت معنائه (فصل الدال) الدای دالک فخی و همز نکه سکونیه بوه نکه بد تشدید شول برده که
 بالان اغاجی انک اوزرینه واقع اولمین اتی مخز و ج لیدر بوه بیدن خدر که جراه این دایه دیرل کل
 ایتکه چون دوه نکه بد تشدید اول محله قونم یخون الدایات فخبته جعی ذکر اولئان موضعله معنائه
 الدی دالک فخی و همز نکه کسری و بانک تشدید به دایک جعی ضانک جمعی ضبن و معرک جعی
 معبر اولد یغی کی و دای حبله و خدعه قلعه دخی دیرل اوزرید زواجی ازوره تقول دایب الشی اذنی له
 دایا من الباب الثالث اذا خلت ادوت له و ادوت له کی که بونلر ذکر اولئان معنائه لغیر یقه ل الذنب
 دایا للفرال لیا خدای بخته مثل بادو الدایا دالک فخی و الفک قصر به شول خرده چکر که در که
 هنوز اوچامش اوله الدایة وزن مزبور اوزره واحدی الدایة میک فخی و بانک کسری و بانک
 تشدید به مفعوله و زنی اوزره شول برده که نکه نباتان چکر که بمش اوله الادبایه همز نکه کسری
 و الفک مدیه رمت دید کیری اوک بیراخی یختمه بشلیوب خرده چکر که به شیه لوفو که بودم اکل
 اولمغه صالح اولور الدایة میک ضمی و دالک سکونی و بانک کسری به شول برده که خرده چکر که سی
 جی اوله الدایة میک فخی و دالک سکونیه بمعناها بقال ارض مدیه و مدیة اذ کانه کثرة الدایا
 الدایة دالک ضمی و عن تشدید و الفک مدیه قبی قرع معنائه الدایة وزن مزبور اوزره
 واحدی برقی معنائه دایا دالک فخی برلفظ هر کدر که محل کثرته استعمال اولور این
 اعرابی رواخی اوزره بقال جاء فلان ببقاربا اذا جاء عمار کالدایا فی الکثرة یعنی فایت کثرتده چکر که
 مشند مدر الدی دالک ضمی و الفک قصر به قرا کو ظلمت معنائه المفاجو ختمته و واک تشدید به
 قرا کو اولی بقال دجا اللیل یجدو دجا و اصمعی ابندی دجا اللیل دید کتری البس کل شی معنائه در
 ظلمندن دکلر شکیم دخی الاسلام دید کتری قوی و البس کل شی معنائه در دبندی و الباس اورتمکه
 دیرل الدایة جیم کسری به قرا کو اولی نسبه بقال لیل دایة اذ کانت مظلمة الادبایه همز نکه
 کسری و الفک مدیه قرا کو اولی اندی فخبته و جیم کسری و تشدید به کذلک قرا کو اولی
 یقال ادی اللیل و تدی الدایة دالک فخی و جیم کسری و مدیه کیمه نکه زیاده قرا کو لقری
 ظلمت اللیل معنائه کوبا که بود بجانک جمیدر الدی دالک ضمی و الفک قصر به دجیدک
 جمیدر الدیة دالک ضمی و جیم سکونیه ضیادک اوبیکه خین صبدده آده ساکن اولور
 و ظلمته دخی دیرل الدایة میک ضمیمه مدارات ایتک تقوله اجبته اذا دار به یعنی کوبا که هده اونی آندن

دا

دبا

دجا

سنو ایلدک او و خور و ابتدی مذاجاة باغملله صالیو برک یتنده اولان منه دیرل یعنی بین اولان
منعه دیرل الدجو دالک فقی و جاء معمله تک سکونیه برسته بی دوشک تقول و خوت الشی دحوا
اذا بسمطه قال الله تعالی و الارض بعد ذالک دحاها ای بسطها و آتقی معنائه دخی کلور بقال دخی
المطر الخفی عن وجه الارض و تقول للاعب بالجور ابعده لدی و ادحه ای اره و مدی مسافیه دیرل
و یقال للغرس عن حد حود و خور الداری منه ره لا یخرج علیک من الارض کثیرا و سنک ات طرفه دیرل
دجیه دالک کسری و حاک سکونیه و خجین خلیفه الکلی نام کشته نک اسمیدن که جبریل علیه السلام
نازل تولد فیه انک صور تنه نزل اولو و دی که اول خطفتا جلی و احسنی ایدی دعیید دالک فقی و حاک
سکونیه و دعوه وزن من بور او زره بوایکمی معاویه بن نکرز هو از نک و غازی در المدخی میک
فقی و دالک سکونی و الفک قضا بیه دوه قوشک بلوری جقی دخی بردر اس و افعل زنی او زره اولور دخودن
دو و خوشی باغملله بو اندیک می و یوزلد یکچون که مز بور غیری طریقه یو ایامر الدو افحشینه و الفک
قضا بیه لهو و فیه دیرل بقال هذادما مثل عصی و هفا دیمثل دم و ددن مثل حزن تکیم ماب فو فده
ذکر اولند دخی الدری دالک فقی و و رانک سکونیه برسته بی ملک الدریه دالک کسری و رانک سکونیه
معناه الدریه دالک فقی و و رانک سکونیه بمعناه کذلک الدریه دالک کسری به معناه کذلک تقول
دزیه و دریت به دریا و دریه خود زیه و درایه اذ الحاث به لایدر همز نک فقی و رانک کسری به فعلدر
یازم معنائه اخرندن یا حذیف اولی شدر تخفیفاً کثرت ایه مالمین او تری تکیم لم ابل ولم یک دیرل
ابالیدن یابی اعقاط ایه کدن صکره جاقلمن ساکن قلساغله و یکن دن نونی حذف اتمکله الادراه
همزه نک کسری و الفک هدیه بلیدر مک تقول ادریتنه اذ احلسته و قری قوله تعالی و لادراکم به
قالو جعفر ترک الهمز تبعی اخری محفوظ اولما فی او زره ادرادن اولغله تقویت معنائه المداره
میک فقی و الفین لیله ملائک المتونن اظهار هدایه اتمک اذ الحاث معناه سنه و کاه اولور الف
ثانی بدله همزه دخی کور زل بدریه دالک فقی و رانک تشدید به شول طواد که صیاد اتی برده
اینبوب صیده یقین وارد دهر سنه آرزو و مهمور دکلدر و ابون داندی مهموز در زرا و دیردن در
دفع معنائه و دریه صید جابینه دفع اولنور برده قلما عیچون المدری میک کسری و دالک سکونی
و الفک قضا بیه بو خور قرن معنائه الدریه میک کذلک کسری و دالک سکونیه بمعناه و کاه اولور
مدراه ماشطه الترفه بحوالدر مشینالنده برسته به دخی اطلاق اولنور که آنکله غساطا فیه سنک
صاحبی اصلاح کولنور و هر بلرک لاجنه المدری دیشکری غلیظ القرن معنائه فیه غزالک یاشی آر
ارلسندن عبارتنر ذرا غزالک بیتی اول ظهور اتمکله ظلمت او زره ظهور لیغوب برده
اینجلور التدری فحشینه و رانک کسری و تشدید به عورت صاحبن چوزوب صالیو یوایک فقی و رانک
المرأه اذا سرحت شعرها و حبله فلهغه دخی دیرل بقال ندراه اذ اختله و ختل حبله و خیمه قلمغه دیرل
الادراه همزه نک کسری و دالک کسری و تشدید به برسته به صالقی یعنی تعلق اتمک منه قولهم ازنی
فلان ادر و انکا فاکانهم اعتمدوه بالغز و الغارة و حبله و خدعه قلمغه دخی دیرل بقال ادراه اذ اختله تفعل
واقفل فیه معنی وقد مرا اول الدریه دالک کسری و رانک سکونیه فلیایه و زنی او زره شول
رجله دیرل که فرموده اولوب قصیر القامة اوله دسی دالک فقی و سنک تشدید و الفک قضا بیه
فعل حاشی در کبر لدی معنائه منه قوله تعالی وقد خاب من دسیها ای اخفاها بالجهالة وهو
فی الاصل دسیها فابل من احدی السبین یاه الدعوه دالک فقی و عینک سکونیه طعام جیبی
المعاة میک فقی و دالک سکونیه بمعناها بقال صکانی دعوة فلان و مدعاة فلان و بواصلنده
مصدر در طعام اوفق معنائه و دعوه بنا مره دخی کلور برکه دالک معنائه الدعوه دالک

دحا

ددا

درا

درحا

دسا

دعا

کسری

کسری و عینک سکو نبه نسبه اولان ادعا به مخصوص در الدعی دالک فقی و عینک کسری و بانک
 نشد بدیه نسب دعوی قلیقی بقال فلان دعی ای بسین الدعوی فی النسب کلام عربک اکثری
 بودر الا عدی الی باب قبیلہ سنک لغتده که انتر نسبه دالی مفتوح و طعامده مکسور فیلرل و دعی
 کذلک شول کسنه در که اتی برکسنه اوغل اید نور قال الله تعالی و ما جعل ادعا کم ابناء کم الادعا
 همزه نک کسری و دالک کسری و تشدید بدیه دعوی قلمق نقول ادعیت علی فلان کذا الدعوی
 دالک فقی و الفک قصر یله اسمر معانی مذکور دن و ادعا حربه اعترایه دیرلر و اعترایه حربه مباشرت
 ایدن کسنه اشای حربه بن فلان ابن فلانم دیمکدر التداعی تانک فقی و عینک کسری و مدیه بنا
 یقلوب خراب اولمق نقول تداعت الحیطان للخراب اذا تهاذمت و تداعی لغز سولش مکده دخی دیرلر
 علی ماسیحی الادعیه همزه نک ضمی و دالک سکونی و بانک تشدید بدیه بلججه دیمکله معروف نسبه که
 اکثر با صبیان اثناء لیالیده بری برنه سوال ایدر لغز معناسنه احمیه کیدر روزناومعنی المداعاة ممیک
 ضمی و دالک تخفیف یله لغز سولش مکده حاجاة معناسنه بقال ینهم ادعیه تداعیون بمایعنی مایعنلر نده لغز
 و خالطه و اردر الدعا دالک ضمی و الفک مدیه برنسبه نک و فوعنی طلب ایتک نقول دعوت الله له
 و علیه یعنی لامله خبر دعاده و علی ایله بدعا ده استعمال اولنور و برکسنه بی چاخر مق معناسنه ده
 کلور نقول دعوت فلانا اذا صحت به و دعا اسماء شریفه به و کلمات مأثوره به دخی دیرلر الادعیه
 همزه نک فقی و دالک سکونی و عینک کسری و بانک تخفیف یله جمعی و دعا کله سنک اصلی دعا و ایدی
 ز براد دعوت دن مأخوذ در و اولفد نصکره واقع اولغین همزه به قلب اولندی و مؤنث مخاطبه
 ایچون انت تدعین دیرسن و بونده بر لغت دخی و اردر که اول انت تدعوین در عینک ضمی و و اولک
 کسری و مدیه و بونده لغه ثالثه و اردر که اول تدعین در عینه ضد اشمام التما غله و جمع و مؤنثنده
 انین تدعون دیرسن و بونده جمع مؤنثله جمع مذکر برابر اولور ادعیه اللبن عینک کسری و لامک و بانک
 فحیه شول سوددر که معده الیقورلر مابعدنده اولان سودی دعوت اینسون دیوونی الحدیث
 دع داعی اللبن دواعی الدهر دالک فقی و عینک کسری و دالک فقی و هانک سکونیه زمانه نک
 جوار بی الدعوی دالک ضمی و عینک سکونی و آخرنده بانک تشدید بدیه احد معناسنه استعمال
 اولنور منه قولهم مابالدار دعوی ای احد کسائی ایندی بود دعوتدن مأخوذ در و معنی لبس فیها
 من تدعو دیمکدر و بوسایق بی دن غیری برده استعمال اولنار دیدی الاندعا همزه نک و دالک
 کسری به دعوت اجاب معناسنه در اخفش روایتی اوزره مزبور ایندی بعضی عربی اشتم که
 دیر ایدی لودعونا لاندعنا یعنی دعوت اینسهلر اجاب ایدر دیکما بقال لبو بعثونا لابعثنا یعنی مزبور دن
 ابو بکر بن سراج روایت قلمشدر الدعوة دالک فقی و عین معجمه نک سکونیه برامز خوی خلق ردی
 معناسنه الدعیه دالک فقی و کذلک عینک سکونیه بمعناها الدعوات فحیه و الدعیات کذلک
 فحیه جمعی اخلاق رده معناسنه بقال فلان ذودعوات و ذودعیات اذا کان ذا اخلاق سیئه دغه
 دالک ضمی و عینک تخفیف یله عجل قبیلہ سندن برعورتک لغیدر که حاقته معروفه در بقال احق
 من دغه و بونک اصلی دغو و دخی در ها حرف علتدن عوضدر الدفو دالک فقی و فانک سکونیه
 مجروح کسنه به علاج ایتک نقول دفوت الجریم ادفوه دفوا اذا جهزت علیه المدافات ممیک ضمیله
 بمعناه الادفاه همزه نک کسری به بمعناه کذلک علی روایة ابو عبیده و فی الحدیث انه علیه الصلوة
 والسلام اتی باسرفقال لقوم منهم اذهبوا به فادفوه و بدل الدفاء من البرد فذهبوا به فقتلوه فوداه
 رسول الله صلی الله علیه و سلم یعنی رسولک مرادن اکلبوب قیل ایتد کلری ایچون دیتی و برادی البقا
 دالک فقی و الفک قصر یله برکسنه نک قانی اگری اولمق الادفی همزه نک فقی و لفک قصر یله
 شول کسنه در که قامتده اگر بک ایلوب بکریلک اوله بقال رجل ادفی ای فی صلبه احد بداب

دعا

دعا

وادفی بوشوری زیاده اوزون اولان بیان کیمسته دخی دیرل الدفواء دالک فحق و فالت سکونیه و الفک
 مدبله موئی بقال وصل ادفی و غیز دفواء اذا طال قرنه جدا و ذهب قبل اذنیه و ادفی قتادی اوزون
 قوشه دخی دیرل بقال طایراد فی انا کان طویل الجاح و دفواء یولک اناجه دخی دیرل شجرة عظیبه
 معناسنه و فی الحدیث انه ابصر شجرة دفواء تسمى ذات النواط یعنی شجرة زبوره به ذات النواط
 دیرل دی اکسلا حله اصوب من دون الله انی معبودا یدنکری ایچون و طوشنجل دیمکله معروف
 قوشه دخی دفواء دیرل منقاری اوزون اولدیغیچون اتد فی تالک فحق و فالت کسری و مدبله
 تدارک معناسنه در بقال تدافی ابعبیراذا سار سیرا متجافا یعنی ادمن سترک آطوب سرعت اینسه
 و کلا اولور یونی اوزون اولان خوب نایفه دخی دفواء دیرل الدقا فختنله و الفک قصرله دوه باور بسی
 سودی چوق امددن امتلا اولمق یقال دخی الفصل بدقی دقا اذا اکثر من شرب اللبن حتی یشم و یشم
 شین مجه یله طعمای هضم اتمکدر الدقی دالک فحق و فالت کسری و مدبله فیل و زنی اوزره
 امتلا اولان دوه باور بسی الدقیه دالک فحق و فالت کسری و یالتک تخفیفله موئی ذکر اولنان
 مغذیه الدقوان دالک فحق و فالت سکونیه ذکر اولنان دوه باور بسی بعض اغت اوزره الدقوی
 دالک فحق و فالت سکونی و الفک قصرله موئی الدلو دالک فحق و لالک سکونیه قوغه که
 انوکله قبودن صوچکر لر و دلو کوکده بر جک دخی اسمیدر و دلو بر جنس دوه داغنه دخی دیرل
 و دلو و دیم و ز فیرا و دلیه و منجنون شول دولاک ایدر که آنی صغرد و دور و ناعوره شول
 دولاک ایدر که آنی صود و دیر و دلو قوغای قبودن چکه که دخی دیرل تقول دلوت دلوا
 اذا نزعها و دلو شفاعت طلب اتمک دخی دیرل تقول دلوت بفلان الیک ای استشفعت به الیک
 قال عمر رضی الله عنه لما استسقی بالعباس اللهم انا نتقرب الیک بعمر رسول الله صلی الله علیه و سلم
 و بقیه آباءه و کبر رجاله دلوانه الیک مستسقی و بقیه آباءن مرا دحضرت عباس درو کبر
 رجالدن دخی مراد اولدرو کبر کافک ضمی و یالتک سکونیه اولوه معناسنه ذر الدلاء دالک کسری
 و الفک مدبله جمعی قوغه له معناسنه الدلاء دالک فحق و لالک تخفیفله کذلک قوغه معناسنه
 الدلاء دالک فحق و الفک مدبله جمعی الادلی همزه نک فحق و دالک سکونی و لالک کسری و مدبله
 دلوک جمع فلتی اصلی ادلور و اوایه قلب اولندی آخرده واقع اولوب ماقلی مضجوم اولدیغندل
 اویری ادلی دالک ضمی و لالک کسری و یالتک تشدیدله دلوک جمع کفری دلاء جع کثرت اولدیغی کبی
 علی مامرو بواصلنده فقول و زنی اوزره در التدی فختنله و لالک کسری و تشدیدله استغه
 ضار فحق بقال تدلی من الشجرة و تکی تعلقی قلغه دخی دیرل تدال معناسنه باری تعالی الیک ثم دنی فتلدی
 قولنده تدلی تدال معناسنه اولدیغی کبی تکبیر ثم ذهب الی اهله بمطی قولنده بمطی فمطط معناسنه ذر
 و تمطط کریمکه دیرل الدلاء همزه نک کسری و الفک مدبله قویه قوغه ضالمق تقول ادلیت الدلو
 اذا ارسلنا فی البر و ادلاء رحم واسطه سبله تعلقی اتمک معناسنه دخی کلور بقال هو یکتلی برجه
 انی یمت مهاومت تالک تشدیدله انساب معناسنه در واد لار شوت و بریمکه دخی دیرل بقال ادلی بماله
 الی الخاککم اذا دفعنا الیه و منه قوله تعالی و تدلوا بها الی الحکام یعنی الرشوة الادلاء همزه نک
 کسری و لالک کسری و مدبله سرعت اتمک بقال ادلولی علی و زن افعلوا اذا سرع المدالاة
 میکن خمیله بر کسنه به ملاعت قلوب اتوکله مدارات اتمک تقول دالته اذا رفقت به
 و دارینه التدی علی وزن التریه بر کسنه بر کسنه استدی کبی الدافی بقال دلاء
 بغر واری واقع فجا ازاد من غریره و هو من ادلاء الدلو الدم دالک فحق و میکن تخفیفله فان خون
 معناسنه اصلی دمودر فختنله الی فختنله و الفک قصرله فاقی الی دالک ضمی
 و میکن کسری و یالتک تشدیدله معناه تقول دخی یدی دخی و دیم من البسب الرابع اصلی و اویدر

دقا

دلا

دما

بابه قلب اولنسی واولک مانلی مکسور اولدی یغیوندن تنکیم رضی بری رضی دیرلر رضواندن الیدی
 دالک فنی و میمک کسری و مدله فنا ییجی معنا سنه در یقال دی فیه دم مثل فرق فیهو فرق و فرق
 خایف معنا سنه در الد میان فحشله تنیه سی و بعض عرب دمک تنیه سنه دموان دیرلر و سیبویه
 ابتدی دم اصلنده دی ایدی فعل وزنی اوزره سکون عینله ذیرا الدماه دالک کسری والفلک
 مدله جعیدر والدی دالک ضمی و میمک کسری و یانک تشدید یله کذلک جعیدر ظمیک جی
 ظاه و ظمی و دلوک جی دلا و دل کلدیکی کی واکتوده ک عین الفعی مفتوح اولوب قفا و عسی کی
 اولیدی ذکر اولنان و حده اوزره جمع اولنماری و میرا ابتدی دمک اصلی دمودر فحشله هرندکلو
 جی مخالف کلش ایسه دخی و بونک دلی تنیه سنه دموان دیرلر فحشله و بعض اشارده شاعرک
 اصلنده از جاع ایدوب تقطر الدما دیسیدر و میرا دیان کله سی ايله سوال وارد اولار هر نه دکلو دیک
 اصلی بدی اولسی سکون عینله ایلر قنده متفق جمله ایسه دخی زیرا دیان تنیه کلک بدادی کسه لغتی
 اوزره در و جوهری ایلر قول میرا اصحد و و بیک وسطی ساکن و متحرک اولنده اختلاف اسم
 اولدی فنی تقدیر جمع دیرا اصحد اولدی جینه متحرک اولسی متفق علیه در الیدی دالک ضمی
 و میمک فنی و آخر نه یانک تشدید یله دمک نصیر پدر الیدی دالک فنی و آخر نه یانک تشدید یله دم
 منسوب اولان نسه الدموی فحشله و یانک تشدید یله کذلک دم منسوب اولان نسه دیرلر
 و اوی ابرادیر سن دیرلر سن الدمیة دالک ضمی و میمک فنی و یانک تشدید یله بت منم
 معنا سنه و صم شول صورتدر که قبل ککندن باخودا کاشیه اولان نسه در لولور الیدی دالک
 ضمی والفلک قصر یله جی صم معنا سنه سانی دما یانک کسری و مدله برطاعک علیدر اصلنده
 ایکی کلدیر که ش واحد علم قلنشد رو ذکر اولنان ط غده هر کون فان دو کلدیکچون اسم مذکور له
 مسیه اولندی الیدی میم اولک ضمی و ثانی ک فنی و تشدید یله شول اوقدر که اکافان بولشمش اوله
 وفان آنک اوزرنده قور یغین سیاهه مائل اوله و فان برکسه صویه اوق نسه ذکر اولنان اوق
 برکسه به طوفوب فان بولشد قدن صکره ذکر اولنان اوقی عدو جانیدن کبر و صاحبه انسه
 صاحبی آتی تبرکات کشف قویب صقلا امش و بعضرا ابتدی مدی هر حیوانک زیاده قرمز سنه دیرلر
 کرک آت اولسون کرک غیری لولسون و هر زیاده قرمز اولان نسه مدی دیرلر یقال کت مدی
 و بعضرا ابتدی مدی شول اوقدر که انجیلر آتی بری برنه عرض ایلر و بونک حاصلی ذکر اولنان
 معنایه راجعدر المستمدی میم اولک ضمی و ثانی ک کسری و مدله شول کسه در که غریمندن دینی
 ملائمه استخراج ایلله و مستمدی شول کسه به دخی دیرلر که بونی قاهه معن باشن آشفه طریقه الادما
 همز مک کسریله برکسه بی اوب قانی جفر مقی التدیة علی وزن انزیه بمعناه بقول ادمیه انا و دمیة
 انا ندمیة اذا ضربته حتی تخرج منه الدم الدامیة میمک کسریله شول باشده اولان چرا جدر که باش
 یار لدقه قانی ظاهر اوله و اقبه دم الاخوین دمده دالک فنی و اخوین ده فحشله و یانک سکون یله
 ایکی فرداش قانی دیکلری نسه که ادویه قسمندن رهنم معنا سنه الدمیة فحشله دمک واحدی
 بریاره فان معنا سنه تنکیم بیاضک واحدنه بیاضه دیرلر الدنو ضمتله و واولک تشدید یله بقین اولمی
 تقول دنوت منه دنوامن الباب الاول الادناه همز مک کسری والفلک مدله برنسنی قریب فلق
 تقول ادیت غیری وادنا فقه نک طوغرمسی قریب اولمغه دخی دیرلر تقول ادیت الناقه اذ ادنا تا بها
 الدنیا دالک ضمی و نونک سکونی والفلک قصر یله بوجهان و بو که دینا دیکلری قریب اولدی
 یغیوندن الدنیا دالک ضمی والفلک قصر یله جی صغری ايله صغرو کبری ايله کبر کی و منکر اولدقه
 دنی دیرلر عسی کی و اوالغه قلب اولنوب اجتماع ساکنندن اوتوری حذف اولندی الدنیا وی
 دالک ضمی و نونک سکونی و آخر نه یانک تشدید یله دنبا به منسوب اولان نسه الدنیوی دالک ضمی

وكونك سكوني وبالك فتي وبالي آخيره نك تشديديله كذاك دنياه منسوب اولان نسبه الدينبي
 ذالك ضمي ونونك سكوني وبالي اولينك كسري وثانينك تشديديله بمعناه المدائنه ميمك ضميه
 قريب اولقي تقول دانيث بين الامرين اذا غارت بينهما المدائنه ذالك فتحله كذاك قريب اولقي تقول
 بينهما ذائوه اي قرابة وتقول ما تزداد منا الا قربا وناوه الدني ذالك فتي وبالك تشديديله قريب
 اولان نسبه بحال لغته افق دني اي اول شئ وما شول دني كه دون معناسه درارل مهموز دو
 المتدنيه على وزن الترتيه ونسبه لك اذا ناسن اراق يقال لله ليلتي في الامور تدنيه اي تتبع خبستها وصغيرها
 وتدينك بربها واول اعلمك دني برزوفى الحديث اذا كلمتني واولي كلوا اعماليكم اكرجه بوحديث شريف
 لغته نك اذا قبله فاعنه اشارت اولقي احتمال واردر معنائ اول اورره اللدني ميمك ضمي ونونك كسري
 وتشديديله شول رجلد كه ضعيف اوله التحق فته بيله ونونك كسري وتشديديله برنسبه درجيه
 قرب اولقي التداي تانك فتي ونونك كسري ومديله براق نسبه بري برينه قريب اولقي يقال تداوا
 اذا تداوا بعضهم من بعض الادبيان همزه نك ونونك فتحله ايكي دره نك استيدز الدنا ذالك فتي
 والفتك قصيره لايه نه برزك اسميدر الدني ذالك كسري ونونك سكونيله شول كسبه دركه نك
 فراقى بلا واسطه اوله الدبيل ذالك كسري ونونك سكونيله بمعناه وذالك ضمي دني اقتدر بحان داني
 معنوم قلنسك لا يصرف قلنسك اكر مكسور قلنسك ديلرسك منصرف قلنسك ديلرسك قلنسك
 تقول هو اني عم دني ودينا وديله بحان عي معرفيه مضاف قلنسك دني كله بشده خفض جاثرا واولا
 تقول هو ان عمه دينا وديله اي حا زيرا دينا نكره استعمال اولنه كمشدر پس معرفيه نعت اولنا
 فح لاك فتي وحالك تشديديله ملاصق معناسه در الدواء ذالك فتي والفتك مديله درمان الجحوش
 دوا اولان نسبه الادويه همزه نك فتي وواوك كسري وبالك تخفيفيله جعي دوا ومعناسه الدواء
 ذالك كسريه بمعناه لغه فيه وبعضا ابتدى دوا كسر داله مصدر در دوا وبتة مداواة ودوا قوليدن
 وكداشول نسبه دني ديرلز كه انكله آه علاج اولنور آتي اراق ايتك خصوصنده وجاريه دني
 علاج اولنور جاريه بي سمرتك جهتنده وبولره علاج اولنا ن نسبه دوا ديدكرنه باعث بودر كه
 مزبورله سه داجورمك ايله ونافع تستل بدرمك ايله علاج ايدرلر الداء الف بمدوده ايله درد مرض
 معناسه الادواء همزه نك فتي وذالك سكوني والفتك مديله جعي مرضلر معناسه الدوى ذالك
 فتي وواوك كسري ومديله مرضلن الجحوشى فاسدا ولان كسبه يقال رجل دوا اذا كان فاسده
 الجوف الدويه ذالك فتي وواوك كسري وبالك تخفيفيله موهني يقال امرأه دويه اذا كانت فاسده
 الجوف ودويه شول بر ديزر كه به هو اولوب امه اضي مختلفه في مورت اوله لصحي روايتي اورره يقال
 ارض دويه اي ذات ادواء وادوا ذاك جعيدر الدوى ذالك وواوك فتي والفتك قصيره بمعناه
 تقول رجل دوى يستوى فيه المذكرو الموث والجمع لانه مصدر في الاصل ودوى احق معناسه ده
 كلور يقال رجل دوى اي احق ودوى زياده ضعيف اولان خسته به ده ديرلر تقول تركت فلانا
 دوى ماري به حياه ودوى مريض اولغه دني ديرلر تقول دوى من السباب الاربع اذا مرض وكين
 بفله دني ديرلر تقول دوى صتدره اذا ضغن ودوا ذواتك جعي دني كلور ديد معناسه كه كاتب التلذذ
 فوا ايله فواء كني الدوى ذالك ضمي وواوك كسري وبالك تشديديله جعك جعيدر صفاته صفا وضمي
 كني الدويات فتحته كذاك جعي الادوا همزه نك كسريه مريض فليق يقال ادواء غيره اذا مرضه
 المداواة ميمك ضميه علاج ايتك تقول هو يدوي ويدوي اي يمرض ويعالج ويقال دووي الشئ اي عولج
 ولا يدغم فرقا بين فوعله فعل التداوي تانك فتي وواوك كسري ومديله علاج ايدمك يقال هو يتداوي
 بالشئ اي يعالج به الدوايه ذالك ضمي وواوك فتي ومديله شول بوفقه جعيدر كه سودده وشه بباده
 حاصل اولور التدويه على وزن الترتيه برنسبه نك بوزي قيمه فليق يقال دوى اللبن تدويه اذا ركبته

داو

الدَّوَانَةُ وَتَدْوِيهِ أَرْكَلَيْ حَيَوَانٍ أَوْ رُكْنَيْ آوَارِيكَ فَشِدْدِي سِي يَقَال دَوَى الْفَحْلُ تَدْوِيَةً وَكَذَلِكَ إِذَا سَمِعْتَ
لَهُ دَرَةً يَدْوِيهَا وَتَدْوِيهِ هَؤُلَاءِ حَيَوَانٍ أَوْ رُكْنَيْ آوَارِيكَ فَشِدْدِي سِي يَقَال دَوَى الْكَلْبِ فِي الْأَرْضِ كَمَا يَقَال
دَوَى الْعَطَا فِي الْعَتَا إِذَا لَمْ فِي طَيْرَانِهِ حَوْلَ تَفَاعُلِهِ وَدَوَى عِشْرُونَ كَرَةً يَدْوِي بِرَدِّهِ أَوْلَانِ دَوَانَهُ لِسْتَعْمَالِ
أَوْلَانِهِ تَدْوِيهِ كَوْنَهُ أَوْلَانِ دَوَانَهُ اسْتَعْمَالُ أَوْلَانِهِ كَمَا وَبَعْضُ طَيْرِ الْبَنَدِيِّ يُولِجُ بَيْنَ كَبْسِي دَخِي
مَعْلِقًا جَوْلَانٍ مَعْنَاهُ اسْتَعْمَالُ أَوْلَانِهِ بِوَسْطِ الْإِلَهِ كَمَا دَوَامَةُ الصَّبِيَانِ تَدْوِيَةً مَشْتَقَّةٌ رَحَالًا كَمَا
دَوَامَةُ نِكَاحِي بَرْدِي دَوَامُهُ دَالِكُ ضَمِّي وَوَاوُكُ تَشْدِيدُ يَلَهُ شَوْلُ تَشْدِيدُ رَكَبَةٍ أَوْ غُلْجٍ قَلْبِي بَرْدِي
تَدْوِيَةً بِرَدِّهِ بَرْدِي سِلْعَتِ دَوَانِ الْأَدْوَانِ هَمَزُهُ نِكَاحِي وَدَالِكُ كَعْرِي وَتَشْدِيدُ يَلَهُ مَوْدُودُ أَوْ زَرْبُهُ
كَلْبِي يَوْفَقُهُ فَيُخَيَّرُ بِكَ شَكْبِي أَوْلَادُ هَرَبْتَنِ بَرِي وَالدَّهْ سَتَعْنَةُ غُلْجِي سَتِي يَنْتَدُهُ أَدْوِي بِأَمٍّ وَبَرْدِي كَدَمِ
وَالدَّهْ مَلِي الْجَامِ مَعْلِقُ بِعَمُودِ الْيَتِ صَدِي وَبِي كَلَامِدَنْ مَقْصُودِي ذِكْرُ أَوْلَانِي ضَمِّي يَوْمُ دَخِي عَزَا
يَتَدْوِي كَدَمَانِ سَا كَلْبِي أَوْلَادُ سَوْلُهُ دَعْمَكُ يَانْلَرِي تَدْوِي بِغُلْجِي أَوْلَادِي يَجِيحُونَ الدَّوَى دَالِكُ فَخِي وَبَانِكُ
تَشْدِيدُ يَلَهُ بِرَسْمِي مَلِي آوَارِي كَمَا تَدْوِي فَشِدْدِي يَلَهُ تَصِيرُ أَوْلَانُ يَقَال دَوَى الرِّيحِ لَحْفِيضَهَا وَحَقِيفُ الرِّيحِ
حَاكِي يَلَهُ يَلَهُ طَائِلُهُ يَلَهُ كَا بَا حَانِي دَوَى كَمَا تَدْوِي الْفَحْلُ وَالطَّيْرُ يَجِيحُ أَرِي قَادِيكَ آوَارِيهِ وَقَوْشُ
فَتِيدُ يَلَهُ آوَارِيهِ دَخِي دَوَى مَبْلِكُ ضَمِّي وَوَاوُكُ كَسْرِي وَتَشْدِيدُ يَلَهُ شَوْلُ يَلَهُ دَرَةٍ كَوِي آوَارِي
وَعَدِي أَوْلَادُ الدَّوَانَةِ دَالِكُ فَخِي وَوَاوُكُ تَحْفِيفُ يَلَهُ رَجِي التَّلَرْنِي دَوَانَهُ كَمَا مَقْصُودِي أَدْوِي دَوِي دَوَانِي
جَحِي دَوَى كَلْبِي دَوَى مَامَرِ الدَّوَانَةِ فَخِي وَوَاوُكُ تَشْدِيدُ يَلَهُ رَهْمَقَارِ مَعْنَاهُ الدَّوَى دَالِكُ فَخِي
وَزَاوُكُ فَخِي وَتَشْدِيدُ يَلَهُ دَخِي تَشْدِيدُ يَلَهُ كَذَلِكَ بِرِيهِ مَعْنَاهُ وَبُوشِي تَكْدِي نَفْسُهُ نَسَبُ فَيَلْتَدِنْ دَرِ
قَعْسَرُ وَقَعْسَرِي وَدَرُ دَرِ وَوَاوُكُ دَوَانِي وَقَعْسَرُ فَرَمُودِي وَحَكْمُ مَعْنَاهُ دَرُ دَوَى أَحَدُ مَعْنَاهُ دَخِي كَلُورُ
يَقَال مَاهَادِي أَيْ أَحَدٌ مَنِ اسْكُنَ السُّوْكََا قَالُوا مَاهَادِي وَرِي وَطُورِي أَيْ اخْلُودُوا وَكَذَلِكَ أَرَا ضِي عَرَبِي
بِرِيكَ أَدْبَرُ الدَّوَانَةِ وَوَاوُكُ كَسْرِي وَبَانِكُ تَشْدِيدُ يَلَهُ كَرَاوَلَانِ رَهْمَقَارِ أَوْلَانِ نَسَبُ وَوَاوُكُ يَلَهُ هَرِ
نَهْدُ كَوْنِي كَدَمِ الْفَحْلِ قَلْبِي أَفْكَ طَرِي قَلْبِي وَبَانِكُ أَوْ زَرْبُهُ قَاسِ أَوْلَانِ لَدَاهِي هَانِكُ كَسْرِي لَمَرِ عَظِيمِ
مَعْنَاهُ الدَّوَانَةِ وَهِي دَالِكُ فَخِي وَهَانِكُ كَعْرِي وَمَدِيلُهُ جَمِي وَدَوَانِي الدَّهْرُ شَوْلُ عَظِيمِ آفَتُ دَرِ كَمَا حَلَقُهُ
إِيرْشُورُ دَاهِي دَرِي وَبَرِيضَاجِي أَوْلَانِ كَسْنُهُ دَخِي دَرِي يَقَال رَجُلٌ دَاهِيَةٌ إِذَا كَانَ بَيْنَ الدَّهْيِ وَسَجِي
تَقْسِيرُ الدَّهْيِ الدَّهْيَانِ دَالِكُ فَخِي وَهَانِكُ سَكُونِي وَالفُكُ مَدِيلُهُ شَوْلُ لَقَطْدَرِ كَمَا دَاهِيَهُ نَا كَدِي
أَيُّحُونُ ذِكْرُ أَوْلَانِ الدَّهْوَانَةِ دَالِكُ فَخِي وَهَانِكُ سَكُونِي وَالفُكُ مَدِيلُهُ مَعْنَاهُ يَقَال دَاهِيَةٌ دَهْيَانُ وَدَاهِيَةٌ
دَهْوَانُ الدَّهْيِ دَالِكُ فَخِي وَهَانِكُ سَكُونِي بِجُودَتِ رَأْيٍ وَحَسَنُ تَبِيرِضَاجِي أَوْلَقِ الدَّهْيَانِ دَالِكُ فَخِي
وَالْفُكُ مَدِيلُهُ بِمَعْنَاهُ وَبَانِكُ هَمَزُ سِي يَادَنْ مَنقَلَبُ دَرِ وَوَاوُكُ مَنقَلَبُ دَكْدَرِ الدَّهْيَانِ دَالِكُ فَخِي
وَهَانِكُ سَكُونِي بِتَشْدِيدِ سِي وَمِنْ بَرِي تَشْدِيدِ سِي بِوُجْهِ أَوْ زَرْبِ كَلْبِي هَمَزُهُ مَدِيلُهُ مَنقَلَبُ أَوْلَعِيغُهُ
دَلَالَتُ يَادَرُ بُو ذِكْرُ أَوْلَانِ جَوْهَرِي كَلَامِي دَرِ وَفِيهِ مَا لَا يَخْفَى وَدَهْيِي أَصَابَ مَعْنَاهُ دَخِي كَلُورُ يَقَال
مَادَاهَا أَيْ مَا أَصَابَكَ وَاللَّهُ أَعْلَمُ (فَصْلُ الذَّكَاءِ) الذَّكَاءُ دَالِكُ فَخِي وَهَمَزُهُ نِكَاحِي سَكُونِي دَوَانِي
سُورْمُكَ يَقَال ذَا هَانِي أَمَّا مِنَ الْبَابِ الثَّلَاثِ وَيَذَوُّهَا مِنَ الْبَابِ الْأَوَّلِ إِذَا طَرَدَهَا وَسَاقَهَا وَذَا
تَارَهُ أَوْتُ صَوَابُ ضَايِعُ أَوْلَعِيغُهُ دَخِي دَرِ بِرْمُودِي أَوْلَقِ مَعْنَاهُ يَقَال ذَا يَلَقُ يَذَا وَذَا مِنَ الْبَابِ
الثَّلَاثِ إِذَا ذَبَلَ ذِيَانِ ذَالِكُ ضَمِّي وَبَانِكُ سَكُونِي بِرَقِيلُهُ نِكَاحِي بَابُ سِي آدِي دَرِ كَذِيَانِ بِنِ بَغِيضِ دَرِ
جَدَاغَلَرِي قَسَمِ عِيْلَانِ دَرِ ذِيَانِ ذَالِكُ كَسْرِي وَبَانِكُ سَكُونِي ذِكْرُ أَوْلَانِ مَعْنَاهُ لَقَطْدَرِ الذَّرَا
ذَالِكُ فَخِي هَرْنَسُهُ دَرِ كَمَا أَنْكَلَهُ بَرْدِي أَوْلَانُ يَقَال أَنَا فِي ظِلِّ فُلَانٍ وَفِي ذَرَاهِ أَيْ فِي كَفِّهِ وَسَرُهُ الذَّرِي
ذَالِكُ ضَمِّي وَالفُكُ قَصْرُهُ رَنْسُهُ نِكَاحِي بُو فَاوَرُلَرِي أَعَالِي مَعْنَاهُ الذَّرُورَةُ ذَالِكُ كَسْرِي وَرَانِكُ
بِكُونِيهِ وَاحِدِي رَنْسُهُ نِكَاحِي بُو فَاوَرُوسِي مَعْنَاهُ الذَّرُورَةُ ذَالِكُ ضَمِّي وَرَانِكُ سَكُونِيهِ مَعْنَاهُ لَعْفُهُ فَمَّا
يُذَرُّهُ دَوَى أَوْ رَجُلُكَ بُو فَاوَرُوسِي مَعْنَاهُ دَخِي دَرِ أَعَالِي سَنَامُ مَعْنَاهُ الذَّرِي ذَالِكُ فَخِي وَالفُكُ

دها

ذاأ

ذبا
ذرا

قصير به روزگار او جو زديقي نهنه مناسبت اسيد رود و کلي کوز يا شنگ دخی اسميدر الذوق و ذالك فتي
 و راتك سكونيله كذلك كلامك برهانته دير سلیمان بن صدر دایر المؤمنین علی کرم الله وجهه بهایتی
 بلغنی عن امیر المؤمنین ذروة من قول تشرلی فيه بالوعيد فسررت اليه جوادا یعنی و عیددن پراو
 منعکس اولدی اگرچه تمام نقل اولمادی و تشرشین و ذال معجمله و عیده در لرختی باب راده تشرلی
 بالشم و الایعاد واقع و لمشدر و ذرو و سرعتله کجکه دخی دیرل يقال مرفلان بذرو و ذرو الی مراسعها
 و دخی شیکه دخی دیرل يقال ذرا الشی اذا سقط و ذرو برنسته بی او چرمغه و کیده و مکه دخی دیرل تقول
 ذروته انا اذا طبرته و اذهبه و ذرویل برنسته بی صاوره مقدمه دخی دیرل الذری ذالك فتي و راتك
 سكونيله معناه يقال ذرت الریح التراب و غیره نذروه و تذر به غدو و ذرو یا اذا سقطت التربة علی وزن
 التربة خرم من صاورمق منه قولهم ذری الناس الخطاة و تذر به معدن طراغنده التلون و کمش از لغته
 دخی دیرل و تذر به قیونی قرقر کنی ارقه سنده بره قدیر توبی البومغه دخی دیرل علامت ایچون
 و لو خاصه قیونده و ذروه اولور و تذر به برکنسه حسین مدح ایتمکه دخی دیرل يقال فلان بذری حسبه
 اذا مدحه و رفع من شانه المذری میمک کسری و ذالك سکونی و الفک قصر یله یاه دبدر کسری آتکه
 آنکه خرمنده بغدادی صاورر الداریات راتك کسریله شول شد بدور کالوره دیرل که هرینه
 طوقنسه صاوره الاذراء همزه نك کسری و الفک مدیه برنسته بی به الفاء ایتمک اکیر اکک زماننده
 دانه الفاء ایتمک کبی مثلاً تقول اذريت الشی اذا انقته کالفا نك الحب للزرع و برنسته بی دورتوب
 دوشور مکه دخی دیرل تقول طعنه فاذراه عن ظهر دایته اذا الفاه و اذرا کوز یا شنگ دوککه دخی دیرل
 تقول اذرت العين اذا صبته الاستدراء همزه نك و تاتك کسریله دبشی ارکک طلب ایتمک تقول
 استدرت المعزی اذا شئت الفحل مثل استدرت بالدال و الراء الهملتین و استدرت بالشعر اذا استطلت
 بها و صرت فی دفتها و ذف اسمیافله دیرل سخونت معانسه و استدرا برنسته بی صغغه دخی دیرل
 الذرة ذالك ضمی و راتك تخفی فی الیه طاری دبدر کسری معروف دانه در حیوان قسندن و بونک اصلی
 ذرو یا خود ذری دروها آخریدن حذف اولنان حرف رن و صدر الذری فختنله و راتك کسری
 و تشدید یله دوه نك اور کبی اوزرینه چقمق تقول تذريت السنم اذا غلته و فرعته و فرع عین
 مهمله الیه چقمغه دیرل و تذر ی رقیه نك شریفن تزج ایتمکه دخی دیرل تقول تذريت فی فلان
 و تخصیتم اذا تزوجت فی الذروة منهم و الناصیه و ذروه و ناصیه بر قومک اولوسنه دیرل المذروان
 میمک کسری و ذالك سکونی و راتك فحله البلیک اطرافی یعنی اوترق برنک اطرافی نسخ صحاحده
 البین تالیله واقع اولمشدر سالاکه خصا تفسیرنده الیات تاسر استعمال اولنور علی بخلاف انقیاس
 دبمشدر و مذروانک و احدی یوقدر زبرا بونک و احدی مذری کله ابو عیدد رعم ایندیکی اوزره
 تشبه سنده مذروان دیرل دی زبرا آخرنده الف مقصوره اولوب درت حرفی اولان علی کل حال
 تالیله تشبه اولور مقلی الیه مقلیان کبی و مقلی تاویه دیرل که آتش آلتلندن در و مذروان بایک کرش
 دکن برلری در کرک یوقری باشند اولسون کرک اشغه باشند اولسون و بونک و احدی یوقدر مه
 قولهم جاء فلان بنفض مذروبه اذا جاء باغیا یتهدد و بنفض فایله و ضاد معجمه الیه برنسته بی تحریک ایتمکه
 دیرل الذکاء ذالك فتي و الفک مدیه قلبک کسکینکنه دیرل تر فهم اولمق معانسه يقال ذکی
 بذکی ذکاء من الباب الرابع و ذکاء باشد دخی دیرل سن معانسه يقال بالغت الدابة الذکاء ای السن
 ذکاء ذالك ضمی و الفک مدیه کونشک اسمیدر معرفه در لا ینصرف دراکا الف لام داخل اولماز
 تقول هذو ذکاء مطالعة ابن ذکاء ذالك كذلك ضمی و الفک مدیه صح معانسه در زرا صبح کونشک
 ضیا سندن در و ذکاء کونش معانسه در علی مامر آتفا التذکبة علی وزن التربة و غزلق ذبح
 معانسه و تذکبة آتشی بالکندر مغه دخی دیرل و تذکبه بشلو اولمغه دخی دیرل يقال ذکی الرجل اذا سن

ذکا

المذاكي ميمك فتي وكافك كسري ومديله آتله ديرلر كهديشلري تمام يتد كد نصكره برايكى بل كشمش اوله
 المذاكى ميمك فتي وكافك كسري وتشديديله واحدى وفي المثل جري المذاكى كيات غلامه وضلا عين
 معجهك كسريله غلوهك جعي اوق اتملري معناسته الذكى ذالك فتي والفق قصيريله انش
 شعله لك يقال ذكبت التلوتد يكو ذكا اذا اشتعلت الاذ كاه همزهك كسري والفق مديله انش
 بالكلندر مق قول اذ كيتها انا اذا اشتعلتها واذ كا برسته به كوز جيلر كوندركه دخی ديرلر تقول
 اذ كيت عليه العيون اذ ارسلت عليه الطلائع ذكوان ذالك فتي وكافك سكوبيله ساچدن برقبيلهك
 اسچندر الذكى ذالك فتي وكافك سكوبيله شولفسنه دركه انوكليه ايشر طوطوشدر رلر الاذليله
 همزهك كسري ولا مقي دخی كسري و مديله برعنه به كبرلر انوكلك بقيل اذ لول اذ ليله اذ انطلق
 في استخفاء اللامه ذالك فتي والفق مديله بو غزلنان سنهك فتي حياقي يقين الصناب طول شي
 ذمام ويقال دخی المذوح دخی ذمام من الباب الثاني اذا تحرك ورنسته لك رايمحه سى للم و برمهكه
 دخی ديرلر يقال فتي دخی كذا اي اذني وذمي ارفع معناسته كلور تقول خذ من فلان ماذمي لك
 اي ارفع المذنيان فتي كذا اي اذني وذمي من الباب الثاني ايضا اذا اسرع الاستدعاء
 همزهك ذكبت كذا فتي وكافك مديله برعنه به كبرلر انوكلك بقيل اذ لول اذ ليله اذ انطلق
 استدعيت ما عند فلان ساد اذ تعبهوا اذ تعبهوا فتي واوله كسري وبالك تشديديله تاذ اوت
 صولمق ابن السكيت واني اوزر يقال ذوي المفضل يذوي ذوا من الباب الثاني اذ اذ بل و ابن السكيت
 ايتدي ذوي البعل دخر بنافير ايتدن وابو غليله ايتدي وني ايتدي كهاب رابعدن دخی لغتدر الاذواه
 همزهك كسري والفق مديله صولدر مق يقال اذواه الحر اذا اذيله اذ انفا ايتدي بانه تفسير او لنور
 انشاء الله تعالى (فصل الزاء) الرؤيه رانك فتي وهمزهك سكوبيله كوزله كوزمك وبو برفعوله
 تعديه كلور و علم معناسته دخی كلور وبو ايكي مفعوله تعديه ايلر يقال رأي زيداعا لما الرأي رانك فتي
 وهمزهك سكوبيله معناستها الزاء رانك فتي والفق مديله راعده وزي او زره بمعناه كذلك ورأي
 تدبير معناسته دخی كلور الزاء همزهك فتي وبالك سكوبيله واخرنده الفك مديله جعي تدبيرلر
 معناسته الزاء همزهك فتي ومديله واخرنده الفك مديله جعي قلب مكان او لمغله ورأي فقه علمنده
 قياس ايدوب تأمل قلعه دخی ديرلر يقال رأي في الفقه رأيا وعرب طائفة رأيت رأيا مستقبليده
 همزه في تخفيف ايتدي لكثير استعمال اولد يغيجون وكاه او لور ضرورت جينده همزه بله دخی
 استعمال ايدرلر وكاه او لور ماضيه دخی بلاهمزه استعمال ايدرلر وكذلك ارأيت وارايتك
 كله لنده اريت واريتك دخی ديرلر بلاهمزه وامرنده اصل او زره اخراج اينسك اراء دير سن
 وفرع او زره اخراج اينسك دير سن وابو زيدايتدي بعين ما ريك ديرلر على وكن كافي انظر
 اليك معناسته يعني بن سني كوزلر كهي ايشله ورأي برعنه به كبرلر انوكلك بقيل اذ لول اذ ليله اذ انطلق
 اذا اصبرت ريتيه ورية جكره ديرلر على ماسيجي وتوين دير سن مفرد مؤنث مخاطبه وجمع مؤنث
 مخاطبه دخی حال بويه دزر راياي اولان كلمه مفرد مؤنث مخاطبه وجمع مؤنث مخاطبه برار او لور
 تقول للمرأة انت ترين والجماعة انتن ترين بوقدر واركه مفرد مؤنث علامت رفع وجمع اولان
 نون علامت جعدر واكر نون وقايه داخل فلرسك انت تريني دير سن واكر دلرسك ادغام ايدوب تريني
 دير سن نونك تشديديله تنكيم تضر بني وتضر بني دير سن الرئي رانك فتي وهمزهك كسري
 وبالك تشديديله فعل وزي او زره كذلك جعي تدبيرلر معناسته ضاأله ضيبر كي ورئي جن فعلي
 معناسته دخی كلور يقال به رئي من الجن اي مس الزاء رانك فتي وهمزهك سكوبيله علامت
 حاقت منه قولهم على وجهه رأوه الحق اذا عرفت الحق فيه قبل ان يخبره الا زاء همزهك كسري
 والفق مديله كوسترمك تقول اريته الشئ فرأه واصله اريته الزاء همزهك كسري والفق مديله

الرابية بانك كسرى وبانك تخفيفه بوكسك اولان برتقول ربوت الرابية اذا علوئها الربوة رانك ضمي
 وبانك سكوبله كذلك بوكسك بروونده درت لغت واردر برى الربوة رانك ضمي وبانك سكوبله كاذكر
 وبرى الربوة رانك فحقى وبانك سكوبله وبرى الربوة رانك كسرى وبانك سكوبله وبرى الربوة رانك
 فحقى ايله بونلر جمله سى برمعناه در ورايه زايده معنا سنه ده كلور نكيم فز ابارى تعاليدك اخذهم
 اخذت رايه قولنى زايده ايله تفنيسر اتمشدر نكيم الارباة همزه نك كسرى به برنسنده وبرد يكدن
 زايده المغه ديرل تقول ارييت اذا اخذت اكثر مما اعطيت الربو ضمينه وواوك تشديد به وبرد يكدن
 الرابية رانك فحقى والفق مذيله بمعناه تقول ربوت فى بنى فلان ربوا ورييت رباة اذا نشأت فهم وربا مته
 دخى ديرل ابن دريد روايى اوزره تقول فلان على فلان رباة اى طول وطول طامك فضيله سنه وفضيله
 ديرل الرابية على وزن التهجئة بسمك التزى فضيله وبانك كسرى وتشديد به كذلك بسمك تقول
 ربيته ربيبة وزيته اذا غنوه وتوبسلكه ويومكه قابل اولان يده اولور ولدك وبانات كى المرقى
 مبل كسرى وبانك فحقى وتشديد به بربطه يشلن نكيمه ديرل يقال زنجيل مرقى ومرب اى معجول
 بالرب وزب رانك ضمي وبانك تشديد به قولى اولان نكيمه ديرل حصل ووسطه شبيه اولان سنه كى
 از بار رانك كسرى والفق قصر به بعده اولان فضله ديرل الزوان اخذتله تشبيهه الربيان كذلك
 فحقته تشبيهه الرابية رانك ضمي وبانك سكوبله ربا معنا سنه لغت در وى الحديث فى صلج
 اهل بخران لبس عليهم ربيت ولام قال الفراء انما هورية مخففة سماع من العرب يعنى انهم تكلموا بها
 بالباء وكان القياس ربة بالواو وكذلك الحبيش من الاحباء يعنى ربوه نك باسى ساكن اولدغه
 قياس واوله كلكد رباة دونك موجب اولد يعيكون وخيه حاء مهمله ايله او توركى بزرگ ديكوب
 اباعله ارقه سن برنسنه ايله بخلق در ومعناى حديث بودر كه طائفة مزبوره دن طاب اولان دم
 وسائر حقوق اسقاط اولدى الارووس اموال كه اتي ادا ايتلى و واجب در الرابية همزه نك ضمي
 وبانك كسرى وبانك تشديد به اوبلق دى اصل فحقه معنا سنه وبونك اصلى اربوة در و او اوزرته
 تشديدى تقبل كوره كلى بچون بايه قلب ايتديلر الاربيان همزه نك ضمي وبانك كسرى وبانك
 تشديد به تشبيه سيدروا ربيبه اهل بيته دخى ديرل يقال جاء فلان فى رابية قومه اى فى اهل بيته
 من بنى الاعمام ونحوهم ولا يكون الا رابية من غيرهم الاربيان همزه نك كسرى ورانك سكوبلى وبانك
 كسرى به رجس اق بالقدر اخذ قور تخفزه بكرز كه بصره ده اولور الرابية رانك ضمي وبانك سكوبله
 خشرات ارضدن برنوعدر الربى رانك ضمي والفق قصر به جمعى الربوة رانك فحقى وآنك سكوبله
 ادم خطوه معنا سنه تقول ربوت ارتوا اذا خطوت وفى حديث معاذ انه بتقديم العلماء يوم القية ربوة اى
 بخطوة ويقال بدرجة الربو رانك فحقى وآنك سكوبلى ايله برنسنه فى كوشك وضعيف ايتك يقال
 رناه ربوة اذا ارخاه واواه وورنسنه فى محكم قلمغه دخى ديرل پس بواضداد دندر يقال رناه
 وفى الحديث ان الخزيرة ثرتو فواد المريض اى تشده وتقويه واموى ايتدى ربوت قوده فى
 آهسته چكسكه ديرل تقول ربوت الدلو اوزورتوا اذا مددتها مدارقفا وغير يلى ايتدى ربوت باشله ايجا
 ايتكه ديرل يقال رنا براسه ربوتوا الرتبة رانك فحقى وناه مثلثه نك سكوبله دزده وسائر مفاصله
 اولان وجع در الربيان فحقته جمعى ذكر اولسان وجعل معنا سنه الرتبة مبل فحقى وبانك
 كسرى وبانك تخفيفه ميتك محاسن عدايدوب اغلق كذلك محاسن ميتى شعره نظم ايتكه
 دخى ديرل الربى رانك فحقى وآنك سكوبله مرحت ايتك تقول ربى له اذ ارق ابن السكيت ايتدى نساء
 عربدن برى رنات زوىى نايات ديوب همزه ايله استعمال ايتدى بو حكاية فى ايشدوب فرا ايتدى عرب
 طائفة سن فصاحتلى كاه اولور مهموز اولمى مهموز قلمغه سوق ايدر رنات المية ولبات بالحق
 وحلات السويق فحلية ديرل حلالا كه تحليه حلاوتدن در و امراة رناه ورتا به ديرل فخان زايده نوحه

رنا

رنا

رجا

قلیجی اوله شول کسنه که بونلری مهموز قیز اصلی اوزرینه اخراج اتمش اولور و سقاءه
 و سقایه کله سنده و بونلره شیه اولنده دخی حال بویه در و ابو عمرو ابتدی الرثایه راتک کسریله
 برگسنه دن حدیث نقلی ایتمکه در لر نقول رثیت عنه حدیثه ارثی رثایه اذاد کرته عنه الارجاه همزه نك
 کسری و الفک مدیده برنسنه بی تأخیر اتمش نقول ارجیت الامراء الاخره بهمز ولا همز و قری و اخرون
 مرجون لامر الله و ارجه و اخاه المریجی میمک ضمی و جیمک کسری و مدیده تأخیر ایدیحی کسنه
 المرجیه شول جماعت در که تأخیر ایدیحی اوله لایقال قوم مرجیه المریجی میمک ضمی و بایک تشدیدله
 مرجیه منسوب اولان کسنه نیکم باب همزه مذکر اول تشدید الارجاه راتک فقی و الفک مدیده برنسنه بی
 اومقی امل معناسنه الرجور راتک فقی و جیمک سکونیه بمضاه الرجاوه راتک فتحیه بمعناه کذلک یقال
 رجوت فلان رجوا و رجاء و رجاء و یقال ما اتینک الارجاوه الخیر التزجی فتحیه و جیمک کسری
 و تشدیدله بمعناه کذلک الارجاه همزه نك و تاتک کسریله بمعناه کذلک المریجی راتک فقی و جیمک
 سکونیه بمعناه کذلک نقول ترجته و ارجته و رجته کله بمعنی رجوته و کاه اولو رجوه و رجاء خوف
 معناسنه دخی کلور قال الله تعالی مالکم لارجون الله و فارای لا تخافون عظمه الله الرجیه راتک فقی
 و بایک تشدیدله اولمن نسبه نقول مالی فی فلان رجیه ای ما ارجو الرجا راتک فقی و الفک قصریه
 قیرک برجانی ناحیه البئر معناسنه و هر جانه رجاء بر لر و نسف صحاحده ناحیه البئر حاقها واقع
 اولمش در محل افراد ده صیغه تشبیه اوزره پس تا و یلدن لایدر الرجوان فتحیه تشبیه سی ایکی
 جانب معناسنه طایفه عرب رمیه الرجوان دیسه لر صیغه مجهول اوزره معناسی مهالکه طرح
 لولندی دیمک اولور الارجاه همزه نك فقی و الفک مدیده جیمی جانبر معناسنه قال الله تعالی
 و الملك علی ارجائهم الارجاه همزه نك کسری و الفک مدیده قویه کنار اتمش نقول ارجیت
 البئر و ارجانافمک طوغرمسی قریب اولغه دخی دیرل فقال ارجیت النافه اذ اناننا جهها بهمز
 و لایهم من الارجوان همزه نك فقی و راتک سکونی و جیمک ضمی ایله زیاده قرمنی اولان لون یقل
 فلیفه حمراء ارجوان ابو عید ابتدی بو اول لون در که اکا شستیم بر لر و بهرمان بونک مادی فی
 اولاندرو بعضی لر ابتدی ارجوان فارسی معریدر ارغوان دن نقل و لیمه درو ارغوان براغا جدر که انوک
 قرمنی چیچکی و اردر که لری زیاده خوب در رس هر لون که اکا شیه اوله ارجوان دیرل الرجی راتک
 فقی و ماء مهمله دن مسکره الفک قصریه در کمن اسباب معناسنه مؤث سماعی در الفی یادن
 منقلب در الرجات فتحیه تشبیه سی جوهری ابتدی شول کسنه که رجات الفی بمدوده قلدی
 و تشبیه سنده رجات دبی و الارجه همزه نك فقی و بایک تخفیف ایله جیمی در دیدی عطایه عطان
 و اعطیه کی رجات الغن و اودن منقلب فلیق اعتباریه بلزم که اول کسنه نك جیتی نه ره بوقولک صحت
 و جهی نه در دیدی یعنی بو تفسیردن مراد جوهرینک محل انکاری الف و اودن مقلوب اولمقی قوی
 اولم یغنی اشعار در راعن قریب و اوی اولم سن مشعر کلام کلور انشاء الله تعالی فی انی ممدوده فیمک
 و جهی نه در دیدی الارجی همزه نك فقی و حاتک کسری و مدیده جمع فلیق یقال لث ارج لارجاء
 همزه نك فقی و الفک مدیده جمع کثرتی و ارجا شول قبیلره دخی دیرل ره غیردن مستغنی اوله لر
 و ارجاضی دیشلرنه دخی دیرل علی ماسیحی و رچی بر باره دگر می ره دخی دیرل که بو کسک و له و رچی
 بر قومک اولوسنه دخی دیرل سید الفم معناسنه و رچی لخر بربک عظیمه دخی دیرل و رچی
 السحاب بلودک در مپسنه ده دیرل و رچی دوه کو کسنه اولان دگر می به دخی دیرل و اضی دیشنه ده
 دیرل و رمو ضعتک دخی اسمیدرو رچی شول دوه سه رینه دخی دیرل که ازد حتم اوزره اوله
 ارجو راتک فقی و حاتک سکونیه کرمی دوندرمک الرجی راتک فقی و حاتک سکونیه بمعناه نقول
 رجوت الرحاء و رجیتها اذا ادرتها و دگر می اولغه دخی دیرل التزجی فتحیه و حاتک کسری

و حاء

و تشدیدله

رخا

وتشديد له كذلك ذكرى اولمق يقال رحت الحية وترحت اذا استدارت الرخو رانك كسرى وخاء
 معجمه نك سكونيله كوشك وصالى اولان نسنه الرخو رانك فتحى وخانك سكونيله بمعناه يقال
 شى رخو ورخو اذا كان هشاهش شين معجمه ايله زبون اولان نسنه ديار الرخاء رانك فتحى والفك
 مديله بر نسنه كوشك اولمق وواسع اولمق معناسنه دكلور الرخاوة رانك فتحيله كذلك
 كه نك اولمق يقال رخی الشى رخی رخاء من الباب الرابع ورخو رخو رخاوة من الباب الخامس
 ارجوة رانك كسرى وخانك سكونيله صالى اولان آت يقال فرس رخوة اذا كانت سهلة مسترسلة
 ونسخ صحاحده بوعبارت علامات تأييده واقع اولمق وظاهر فرسه مراد فرس مؤنث اولدغه
 نظرادر الارخاء همزه نك كسرى والفك مديله بر نسنه صالىو برمك تقول ارخت السترو غيره
 اذا رسلته وارخا ناقه نك بانجق اتلرى سواك اولمق يقال ارخت الناقة اذا استرخى صلاها وارخاء
 سكر تمه دن برنوعدر وارخاء اتى كدى اشتهاى اوزر ترك ايتكدر كرك سكر تمه ده كرك غيرى نسنه ده
 المرخاء ميمك كسرى و رانك سكونى والفك مديله شرل آت در كه ذكر اولان صفت اوزره اوله المراخى
 ميمك فتحى وخانك كسرى ومديله جيمى ويقال اتان مرخاء ايضا اى كثيرة الارخاء الارخية همزه نك
 ضمى و رانك سكونى و يانك تشديد له برده و پرده به شبه اولان نسنه الاسترخاء همزه نك و تانك
 كسرى له بر نسنه نك صالىو برملى يقال استرخى الشى التراخى تانك فتحى وخانك كسرى ومديله
 كوكك يغمور يغدر مى كيم اولمق يقال تراخى السماء اذا بطأ المطر ارضى رانك فتحى و يانك تشديد له
 واسع معناسنه در يقال رجل رخی البسال اى واسع الرخاء رانك ضمى والفك مديله ملايم اولان روزكار
 ريح لينه معناسنه قال لاخفش فى قوله تعالى فسخرنا له الریح فجري بامر رخصاء حيث اصاب اى جعلناها
 رخاء الردى رانك فتحى و دالك سكونيله آت يور غلغلق الرديان فتحيله كذلك آت يور غه لمق يقال
 ردى الفرس ردى رديا و رديانا اذا رجم الارض رجمها بين العدو والمشي الشديد و رجم آت سرعته
 حركت فلم يسنه دبرل باغله طاشى آتد يفيجون اصمى اى متجمع بنسبته سواء ايدوب رديا نه در
 دهم ابتدى حارك ابغده غى بر له يم يدكى برار اسنده سكر تمسيدر و ردى زباده ايتك معناسنه دكلور
 الارداء همزه نك كسرى له بمعناه و ادراء هلاك ايتكه دخی دبرل يقال ارداء غيره اذا هلكه تقول رديت
 على الخمسين اذا دنت و ردى بر كسنيه بدله اورمغه دخی دبرل تقول رديته اذا صدمته و ردى
 طاشى او فامق ايجون كوكك باخود بر بوك طاشله اورمغه دخی دبرل تقول رديته بالحجارة اريد رديا
 او بصخره اذا ضربته به التكرسه و ردى طاشله آتغه دخی دبرل تقول رديته بالحجارة اريد رديا
 اذ ارميته و ردى او غلان براياغ اوزره طوروب صخر ارق كتمكه دخی دبرل يقال ردى الغلام اذا رفع
 احدى رجليه وقفن بالاخري وقفن قاف وفارز اى معجمه ايله صخر ارق معناسنه در و قيو به دوشمكه
 باخود طاغدن بو النغمه دخی دبرل الردى فتحيله و دالك كسرى وتشديد له كذلك قيو به دوشمكه
 باخود طاغدن بو النغمه دخی دبرل يقال ردى فى البر و تردى اذا سقط فى البر و تهور من جبل و كتمك
 معناسنه دكلور يقال ماددى ابن ردى اى ابن ردى و تردى ردا و رتمكه دخی دبرل تقول تردى
 اذا لبس الرداء المردى ميمك كسرى والفك قصريله آتلىن طاشدر بوسيدن حى اولار كسنيه به
 مردى الحروب دبرل و مردى كى اتى و بر جك اغاجه دخی دبرل كيمى النده طور الماى ميمك فتحى
 و دالك كسرى ومديله جيمى آتله صالح اولان طاشله معناسنه و مرادى كى اتى و بر جك اغاجه دبرل
 المرءة ميمك كسرى و رانك سكونيله بمعناه وفى المثل ضرب عنده داته يعنى هر كره آتلىن طاش
 آت كنده حاضر در و كاه اولور ناقه مردانه تشبيه اولور صلاته يعنى پر كاه ده فيقال
 ناقه مردانه اى كالمرداة الرداء رانك كسرى والفك مديله سه نه آردان نسنه در كه معروف در
 الردا آن رانك كسرى و همزه نك فتحى ومديله تشبيه سى الرداوان رانك كسرى له كذلك تشبيه سى يعنى

ردا

ردانك تشبهه سی ایکی طرفله کاور زبهر اسم مدودك همزه سی ایکی دن خالی دکلدرد باصلی در
 ویاخود غیراصلی در اصلی اولور سه حالت تشبه ده حالی اوزره باقی قالور خرا آن وخطا آن دیرسن
 وخره خاء مجمه ایله وراء مهمله ایله نجاست که معروفه در واکثر نسخده جمله وزاء مجمه ایله واقع
 اولمشدر لکن اگر جزدن اولور سه بعض معناسنه الف ممدوده ایله کلدیکی ثابت دکلدرد واکر جزادن
 اولور سه عوض معناسنه همزه سی اصلی اولماسا واکر اصلی اولوبوب تأنیث ایچون اولور سه آنی
 تشبه ده واوله قلب ایدوب صفراوان و سوداوان دیرسن واکر واودن یاخود یادن منقلب اولور سه
 کساء کی یاخود ملحق اولور سه غلباء وجر باء کی که سرداحه وشلاله ملحق درس آنده نخیرا اولور سن
 دیلرسک واوله قلب ایدر سن الف تأنیث کی که یعنی کساوان و رداوان دیرسن و دیلرسک همزه
 اصله کی حالی اوزره ترک ایدر سن که احسن دخی بودر یس کساان و غلباان دیرسن و غلبا غین مجمه ایله
 اشجاری چوق اولان باغچه به دیرل وجر بااوتسر اولان بره دیرل و سرداح سین وحاء مهتنبه او تلی
 بره دیرل و شلال شین مجمه ایله خفیف اولان نافه به دیرل الارذیه همزه نك فتی و دالك کسری ویا نك
 تخفیفله ردانك جمعی الارتداء همزه نك کسری والفك مدیله ردا اور تنك نقول اردی فلان
 اذالبس الرداء الرذیه رانك کسری و دالك سکونیه برجنس ردا اور تنك رکه کی رگو بدن و جلسه
 کی جلوسدن بقال هو حسن الرذیه التردیه علی وزن التریه برکنسه به ردا اور تنك نقول رذیه
 انا تردیه المراداة ممیک ضمه یله طاش آنمق نقول رادیته عن القوم مراداة اذار میت بالحجارة
 و مراداة برکنسه دن برنسه طلب ایتمکه دخی دیرل مرادوه معناسنه نقول رادیت فلا نا اذار و دته و هو
 مقلوب منه و مراداة مداراة معناسنه دخی کلمور که معروف در بقال راداه بمعنی داراه علی زوایه
 ابی صید الردی رانك فتی والفك قصر یله هلاک اولمق بقال ردی رادی ردا اذاهلک الردی رانك
 فتی و دالك کسری و مدیله هلاک اولان کسنه الرذیه رانك فتی و دالك کسری ویا نك تخفیفله
 فعله وزنی اوزره موثی نقول رجل رد و امرأة رذیه ای هالک الرذیه رانك فتی و ذال مجمه دن صکره
 یا نك تشدید یله چوق بوریمه دن ارق اولان نافه الرذیا رانك فتی والفك قصر یله جمعی ذکر اولنان
 نافه معناسنه و ابو زید ابتد رذیه شول نافه در که سفردیه بورفن اولماغین کبر و قالوب سار دوه لره
 ایرشمیه و ابو زید ابتد مز بوره نك مذکری رذی در الارذاء همزه نك کسری و دالك مدیله نافه
 سفردیه زبون ایدوب گیری آلیقومق نقول اردیت نافتی اذاهلکها و خلقها الم دی ممیک ضمی والفك
 قصر یله بوله براغلن نسسه صبی منبذ کی مثلاً نقول اردیت اذالقیته الارذاء همزه نك کسری یله
 برنسه به ارقه و ربوب صغتمق نقول اردیت ظهیری الی فلان ای الجهات الیه الرسو ضمتنبه ثابت
 اولمق بقال رسی الشی برسو اذ اثبت ورسو حربه ثابت قدم اولمغه دخی دیرل بقال رست اقدامهم
 فی الحرب اذ اثبت ورسو در یاده کی ساکن اولمغه دخی دیرل نقول رست السفینه برسو ورسو اوردسو
 ارکک دوه دیشی اوزر بنه چقمغه دخی دیرل بقال رسا الفحل بالشول اذ افعی علیها و شول شین
 مجمه ایله دیشی دوه به دیرل الراسیات سبنک کسری یله ثابت اولان طاعلر الرسو رانك فتی و سبنک
 سکونیه کی ثابت اولمق بقال رست السفینه رسوا اذ اوقفت علی البحر ورسو اصلاح ایتمکه دخی برلر نقول
 رسوت بین القوم رسوا اذ اصلحت ورسو برکنسه دن حدیث نقل ایتمکه دخی دیرل نقول رسوت عنه ح
 اذ احدث به عنه ورسو بر خبرک بره قدان سو یلمکه دخی دیرل نقول رسوت اذ اذاکت منه طرفا
 الارساء همزه نك کسری والفك مدیله کی بی طور تمق رنقول رست السفینه اذ اوقفته علی البحر
 المرسی ممیک ضمی والفك قصر یله کی طور تمق و طور یدجق برمنه قوله تعالی بسم الله بحر بها و مرسیها
 من اجريت وارست وقری مجراها و مرسیها بالغی من رست وجیت الرسوة رانك فتی و سبنک
 سکونیه برجنس بو تمق در که ایلمکه دیرلر المرساء ممیک کسری و رانك سکونیه شول دموردر که

رذا

رسا

آنکه دریا بوزنده کمی طور بد در لنگر معناسنه و بومضاد ن القت السحابه مر اسبهاد برل فایکمد بر بونده
 دائم اولسه الرواسی رانک فقی و سبنک کسری و مدبیله نابت اولان طاغیر جبال رواسخ معناسنه الزانیة
 سبنک کسریله واحدی جبل نابت معناسنه الزبانیة نونک و سبنک کسری و رانک سکونیه برجنس
 خرما در یقال تمرة نرسبانه الرشاء رانک کسری والفک مدبیله ایب جنل معناسنه الارشیة همزه نک
 فقی و سبنک کسری و بانک فحقبیله جمی ایلمر معناسنه ورشا خرده یلدزلره دیرل بانق صورتنده که
 اکابطن حوت دیرلر و آنلرک کوبکنده برمنور یلدز واردر که قرأ کانزل اولور الرشوة رانک کسری
 و سبنک سکونیه برطل که معروف در الرشوة رانک ضمی و سبنک سکونیه بمعناها الرشی رانک
 کسری والفک قصریه جمی رشوتلر معناسنه الرشی رانک ضمی والفک قصریه کذلک رشوتک
 جمی الرشوة رانک فقی و سبنک سکونیه رشوت و برمک یقال رشلة برشوة رشوا الارشاه
 همزه نک و نانک کسریله رشوت الحق یقال ارشاه اذا اخذ الرشوة الاسترشاه همزه نک و نانک
 کسریله حاکم حکمنده رشوت طلب ایتک یقاله استرشی فی حکمه اذا طلب الرشوة علیه و استرشاه
 دوه باوربسی ایتک طلب ایتکه دخی دیرل الارشاه همزه نک کسری والفک مدبیله رشوت و برمک
 و معه و برمک یقال استرشی الحاکم و استرشی الفصل فارشته ارشاه و ارشاه قوضیه ایب بغلفه دخی
 دیرل تقول ارشیت الدوا اذا جعلت لها رشا و ارشاه قرغه دو کلکنک الحاخنک بودا قری اوزاغفه
 دخی دیرل یقال ارشی الخنطل اذا امتدت اغصانه شبه بالارشیه یعنی مر بورک بودا قری ایلمر
 تشبیه اولنشد رشی فحقبیله و سبنک کسری و تشدیدیه برکسنه به ملا یمت ایتک تقول ترشیت
 الرجل اذا لابنه المراهة میلم ضمیمه باردم ایتک مظاهرت معناسنه تقول راشبته اذا ظاهر به
 الرضوان رانک کسری و ضادک سکونیه برنسنه دن خشنود اولق رضامعناسنه الرضوان
 رانک ضمی و ضادک سکونیه بمعناه لغه فیه المرضاه میلم فقی و رانک سکونیه بمعناه کذلک
 الارضاء همزه نک و نانک کسریله کذلک برنسنه دن راضی اولق تقول رضبت الشیء و ارتضبته
 المرضی میلم فقی و بانک تشدیدیه خشنود اولن نسنه یقال رضی فهو مرضی المرضو میلم
 فقی و ضادک ضمی و واولک تشدیدیه بمعناه علی الاصل والقیاس الرضی رانک کسری والفک
 قصریه مصدر محض در الرضاء رانک کسری والفک مدبیله اسمدر اخفش روایتی اوزره
 الرضوان رانک کسری و ضادک فحقبیله رضانک تشبیه سی در جوان کبی قوری معناسنه اولان
 حی نک تشبیه سنده کسائی روایتی اوزره حالا که وجه حیان و رضیان در که بونلرک جمعی
 و اودن مقلوبدر و عرب طائفة سندن بعض کسنه رضیان و حیان دیرل اصل اوزرینه لکن و اوبله
 کلمسی اکثر در دبیدی الراضیه ضادک کسریله مرضیه معناسنه کلورکا فی قوله تعالی فی عبس
 راضیه ای مرضیه کقولهم هم ناصب ای منصوب فیه لانه یقال رضیت معبسته علی مالم یسم فاعله
 و لا یقال رضیت و یقال رضیت به صاحباً و ربما قالوا رضیت علیه فی معنی رضیت به و عنه و منصوب
 فیه که مرور انمشد رجت چکلمش معناسنه در الارضاء همزه نک کسری والفک مدبیله راضی
 فلیق الرضیه علی وزن الرزیه بمعناه تقول ارضیته عنی و رضیت به بالتشدید فرضی الرضی فحقبیله
 و ضادک کسری و تشدیدیه کوجه راضی فلیق تقول رضیته اذا ارضیته بعد جهد الاسترضاء
 همزه نک و نانک کسری والفک مدبیله رضاطل ایتک تقول استرضیته فارضانی المرضاه میلم
 ضمیمه رضاشتی تقول راضانی فلان فرضونه ارضوه بالضم اذا غلبته فیه یعنی باب مغالبه دن بویه
 دیرل جن بری بری راضی قلمده مباحنه قلوب بری غالب اولسه و عین الفعلی مضوم اولمی
 و اوی اولدوغنه بناء در و هرنه دکلواصلی و اوی یاه قلب ایدوب رضیت عنه رضیا
 دیدلر شیع شعابد کلری کبی عین الفعلی مکسور اولدوغنه بناء رضوی رانک فقی و ضادک

رشا

رضا

رطا

رعا

سكوني والفك قصير به مدينه متوره ده برطاسك على در الرضوى ففتحته واخرنده بانك
 تشد بيله دكر اولن طاعه منسوب اولان نسبه الارطى همزه مك فحق ورايك سكوني والفك
 قصير به قومده بنى اعلمدين برى در وبوافعل وزنى اوزره در برجهتدين وفعل ورنى اوزره در
 برجهتدين وراديم ما روطه دبرل بن انوك پراغيله دبري دباغت اولسه پس بوالفك زايد اولسه
 دلالت ايدر وادهم مرطى دبرل وارطت الارض دبرل وبوالفك اصلى اولسه دلالت ايدر الارطاه
 همزه مك فحق ورايك سكونيه ولجدي دكر اولن بن اعلمدين برى معناسه پس تاء تاء بك الحافه
 الفك تاء بك همچون اولوبه بالحافه همچون باخوتم كلي انوك اوزر ينه بنا اولسه دلالت ايدر
 الارطاه همزه مك سكوني والفك مدبله رارطى اغاچن بتورمك بقال لارطت الارض اذا خرجت
 الارطى باطيه طانك كسري به بر موضعك اسيدروا راط دخی بر موضعك اسيدروا رعى رانك كسري
 وعينك سكونيه اوت كياو معناسه رعى رانك فحق وعينك سكونيه مصدر در اوتلق معناسه
 بقدر رعى تالابل ارعاه رعاو بقال فلان رعى على ايه اى رعى غمه ورعى اوتلقه دخی دبرل بقال
 رعى العبر انكلاه منفسه رعاو عبر جاره دبرل ورعى بلندزه نظر لمغه دخی دبرل بقول رعبت النجوم
 اذ لم فتمها المرعى ممك فحق ورايك سكوني والفك قصير به اوت معناسه واسم مكان ومصدر
 معناسه ده كلور وفى التل مرعى ولا كالسعدان يعنى مرعى جوق ولكن سعدان كى مرعى بوقدر
 وسعدان سبتك فتحيله بر جيس اوت در ارعى عينك كسري ومدبله چوبان وبرولته والى اولان
 كسريه دخی دبرل الرعه تانك ضمى وعينك تخفيله جعى چوبانلر معنا سنه قاضى اليه قضاة كى
 الرعب رانك ضمى وعينك سكونيه كذلك جعى شائبه شيان كى الرعا رانك كسري والفك
 مدبله كذلك جعى جامع اليه جامع كى وراعى عيدين حزينك لقي در ككه معروف شاعر در
 الرعية تانك فحق ورايك سكوني وفك تشد بيله شوله كسريه در كه دوهى خوب رعى بيله الرعايه
 تانك كسري ورايك سكونيه كذلك دوهى خوب كودوب كوزدن كسريه الرعاوى رانك فحق
 ورايك قصير به شول دوهى در كه قومك اطرافيه وبوت قومك اطرافيه اوتلر ككه انلرى
 قوليد قلمچون اراق مرعاه كوندروزل الرعاوى رانك ضمى والفك قصير به كذلك بمعناها
 المرعاه ميم ضميه بر نسبه مك اخرى يه منجر اولور ديونظر فلق بقول راعبت الامر اذا نظرت
 الام يصير الى ما يصير خذف الالف كما خذف من غم نساء لون ومرعاه مطلقا ملاحظه ايتكه
 دخی دبرل وحقوق رعيت ايتكه ده دبرل وبقال الحمار رعى الحمر يعنى خر ساخر خرله اولوبوب
 انلر ككه حقه مانع اولان ومرعاه بر كسريه مك كلامه قواق طونغه دخی دبرل على ماسيحي الاستعزاء
 همزه مك وتانك كسري والفك مدبله بر كسريه دين چوبانلق خدمت طلب ايتك وفى المل من استرعى
 الفريب فقد ظلم الرعه رانك فحق وعينك تشديد به عامه خلايق بقال لبس المرعى كالرعى الرعه
 رانك فحق وعينك سكونيه بعض اموردن منع ايتك الرعه رانك كسري وعينك سكونيه بمعناها
 الرعوى رانك فحق والفك قصير به بمعناها كذلك ورعوى اسم دخی كلور على ماسيحي الارعواه
 همزه مك وعينك كسري والفك مدبله بمعناها كذلك بقال فلان حسن الرعه والرعه والرعى
 والارعواه وبقال ارعوى عن القبح اذا كف وبوتك تقدرى افعول وزنى افعول در پس اذنام
 چاكر كى ردى بالعه قلب اولنوب ساكن اولدو وعينك اوزرى الرعا رانك ضمى وعينك سكونيه
 والفك قصير به ورعوى رانك فتحيله اسيدروا رمنع مذكور معناسه بقال بيله بقوى كى مرحت معناسه
 الارطاه همزه مك سكوني والفك مدبله بر كسريه به مرحت ايتك بقول راعبت عليه اى رحمت
 وارا بر كسريه مك كلامه قواق طونغه دخی دبرل بقول ارعيت سمعى اذا اصغيت اليه ومنه قوله تعالى
 وراعا اخفش ابتدئ بواصله فاعلنا ايدى مرعاه دين ارعنا سمعك معناسه آخرندن باساقط اولدى

امر اولد بندن اوتري و اخفش ايندي راعنا دخی قرأت اولندی تنوینله قول سابق من بورده عامل
 قلنقی اوزره کانه قال لاتقولوا جمعا ولا تقولوا هجر اوتنقد برجه رعوتندن اولور حماقت معناسنه
 الرعاية رانک کسريله وال ولايتی ضبط اتمک تقول رعی الامر رعینہ رعایه و برکسنه نک حرمتی
 صفاغه دخی دبر لر تقول رعبت حرمتہ الارعاء همزہ نک کسری والفک مدبله نباتات تورمک
 يقال اراعی الله الماشیه اذا نابت لها ما ترعاه الرعاء رانک ضمی وغین مجھدک تخفنی والفک مدبله
 دوه قسمک آواز و بره سی يقال رعی البعیر رغورغاه اذا صبح وفي المثل کنی رغائها نادبا یعنی سخی
 اولان کسنه نک دوه سی آوازی ضیافته دعوتنه کفایت قلور الترعبه علی وزن التریه سود فمقیق
 باغلقی يقال رعی اللبن ترعبه اذا زید المرعی ممیک ضمی وغینک کسری وتشدید بله شول کلا بدر که
 معناسی آشکاره اولیه يقال کلام مرغ اذا لم یفصح عن معناه وترعبه دوه فمقیق سود و برمه دخی دبر لر
 يقال امست ابلهم ثم رعی وتنشف ای لها نشافه و رغوة و نشافه سودک صا غلور کن
 بوزنه کن ککوپکه دبر لر الرغوة رانک ضمی وغینک سکونبله سود بوزنه کن نسنه یعقوب
 روایتی اوزره و بونده اوج لغت وارد دیری ذکر اولنان در الرغوة رانک فقی وغینک
 سکونبله بمعناها و بولت ثانیه در الرغوة رانک کسری وغینک سکونبله بمعناها
 كذلك و بولت ثالثه در کسر حیانینک و اکاتایع اولنلرک روایتی الرعی رانک ضمی والفک قصريله
 جمعی فمقیق معناسنه الرعاية رانک ضمیله و بالیه كذلك فمقیق معناسنه الرغوة رانک ضمی و واولیه
 كذلك فمقیق معناسنه و ابوالمهدی و اوده ضم و پاده کسر روایت قلدی الارتقاء همزہ نک
 و نالک کسريله سود بوزنده اولان کپوکی ایچمک تقول ارتفعت اذا شربت الرغوة وفي المثل یسر
 حسوا فی ارتقاء و بومثل شول کسنه حقتده ضرب اولنور که بر نسنه بی اظهار ایدوب غیری نسنه
 مراد ایدنه و حسوا و سبن مهمله ایله ایچمک معناسنه در شهی دن رضی الله عنه زوجه سنک
 والده سن تقبیل ایدن کسنه سوا ال اولند قده بسر حسوا فی ارتقاء و قد حرمت علیه امر أنه دیدی
 الرغو رانک فقی وغینک ضمی و واولک تشدید بله شول ناقه به دبر لر که رغاسی یعنی صوتی جوق اوله
 بسر رضو ففعل و زنی اوزره اولور یقال ناقه رغوا ی کثیره الرعاء الارعاء همزہ نک کسری والفک
 مدبله دوه فی چاغرمی تقول ارغبته انا اذا جلسته علی الرعاء و ارغاناقه و برمه دخی دبر لر تقول ایتنه
 فغانفی ولا رعی یعنی نه قیون و بردی و نه خود ناقه تنکیم ما احشی و ما جل دبر لر و احشی خرده دوه
 و برمه و اجلال ابری دوه و برمه دبر لر التراخی نالک فقی وغینک کسری و مدبله چاغرمی يقال
 تراغوا اذا رغاوا و احدهما و فی الحديث انهم والله تراغوا علیه فقتلوه الراعية غینک کسری
 و بانک تخفیفبله ناقه به دبر لر تنکیم ناعبه قیونه دبر لر منه قولهم ما له ناعبه ولا راعیه اذا لم یکن له شاة
 ولا ناقه الرغو رانک فقی و فانک سکونبله بری باغبر نسنه بی اصلاح اتمک تقول رفوت التوب ارفوه
 رفوا یهمز ولا یهمز و رفو برکسنه نک خوفن نسکین اتمک دخی دبر لر تقول رفوت الرجل اذا سکنته
 من الرعب و رفو برکسنه فی غضب حالنده ساکن قلمغه دخی دبر لر تقول رفوت الرجل اذا سکنته
 عند انقضب المرافاة ممیک ضمیله اتفاق معناسنه در الرفاء رانک کسری والفک مدبله برکسنه ایله
 امتزاج و اختلاط اتمک منه قولهم للزوج بالرفاء والبن الترفیه علی وزن التریه متزوج اولان
 کسنه به بالرفاء والبنین دیمک و تقول رفیته ترفیه اذا قلت له بالرفاء والبنین ابن السکیت ایندی بولک
 معناسی بالسکون و الطمانینه دیمکدر الرقی رانک فقی و فافک سکونبله جقمق صعود معناسنه
 الرقی رانک ضمی و فافک کسری و بانک تشدید بله بمعناه تقول رفیت رفقا و رفقا اذا صعدت الارتقاء همزہ نک
 و نالک کسری والفک مدبله بمعناه كذلك و عر بلرک ارق علی ظلمک دبدکری کلامک معناسی نفسک
 نحمّل ایندیکی بره حق تحملندن زیاده اولان بره اقدام اتمک دیمک اولور الرقیه رانک ضمی و فافک

رغا

رغا

رغا

سكونيله افسون الرقي رانك ضمني وقافك فتنى والفك قصيرله جعي افسونلر معنا سنه المرقاة
 ميمك فتنى و رانك سكونيله نردبان شول كسنه كه انى آتته تشبيه ايلدى ميمك سكونيله ايلدى وشول
 كسنه كه انى موضع على اعتبار ايلدى ميمك مفتوح قلدى وبويعقوب روايتى در الترقية على وزن
 الترية كلامى تكلم ايدركن رفع صوت ايتك يقال رقى عليه الكلام ترقية اذ ارفع الرقى فتحته و قافك
 كسرى ومديله درجه درجه جقمق تقول رقى فى العلم اذ ارقى فيه درجه درجه ارقوة رانك
 فتنى وقافك سكونيله برفطه قومك دكرمى اوله الاسترقاء همزه نك و نانك كسرىله افسون طلب ايتك
 تهل استرقته فرقانى رقية الرقى قافك كسرى ومديله افسون ايدى ميمك كسنه يقال رقية فهو راق
 رقيه رانك ضمني وقافك فتنى و بانك تشديدله برعورتك سمير الرقية وزن مزبور اوزره جعي و عبدالله
 بن قيس الرقيات بر رجلك اسميدر و مزبورك رقياته اضافت اولنسى انصافى رقيه نام برفاج عورت
 الديقته بناء درو بواصمى روايتى درو غير يلا ايلدى جده لر ينك اسمى رقيه اولديغته بناء درو بعضلر
 ايلدى رقيه نام برفاج عورته تعلق ايدوب اشعارنده آلرى ذكر ايتديك بناء آلره اضافت اولنشد
 ديدى الرقى رانك ضمني وقافك فتنى و بانك تشديدله بر موضعك اسميدر الزكية رانك فتنى و بانك
 تشديدله قوبى بزمعنا سنه الركى رانك فتنى و بانك تشديدله جعي الزكيا رانك فتنى و بانك
 والفك قصيرله كذلك جعي قويلر معنا سنه الركة رانك فتنى وكافك سكونيله شول صوفايديركه
 اكبر يا سخيبيان دن ديكر لر الزكاه رانك كسرى والفك مديله جعي الركات فتحته كذلك جعي
 وثى المشل صارت القوس ركة بوره مثلدركه دولت دونوب احوال منقلب اولق خصوص سنه
 صرب اولنور و ركة كذلك بر موضعك اسميدر المرو ميمك فتنى وكافك ضمني و واولك تشديدله
 بيوك حوض وكوچك حوضه دخی اطلاق اولنور جرموز معنا سنه اء ركة همزه نك كسرى
 والفك مديله صغنى تقول اركبت اليه اذ الجأت و ابو عمر و ايلدى اركتا خيره دخی دبر لر يقال اركنى
 الى كذا اى اخرنى و اركا عسكر حاضر لفعه دخی دبر لر تقول اركبت لبنى فلان جنه اذ اهبائه و اركا
 بركسنه به افترا ايدوب كلامه بوكتمكه دخی دبر لر فرار و ايتى اوزره تقول اركبت عليه الذنب اذ اخلت عليه
 الزكو رانك فتنى وكافك سكونيله دوه نك بوكن مضاعف فتنى تقول ركوت الحمل على البعير اذ اضاعفته
 و ركوبركسنه به اسناد ما لم يكن ايتكه دخی دبر لر تقول ركوت على فلان الذنب اذ اوركتك و توريك افترا
 ايتكه دبر لر و ركوب ايتى فلان كوفى اقامت ايتكه دخی دبر لر تقول ركوت بفيه يومى اى ايتك و ركوبركسنه به
 اصلاح ايتكه دخی دبر لر تقول ركوت الشىء اركوه اذ اشدته و اصلحه الارتمكا همزه نك و نانك كسرىله
 برسنه به اعتماد ايتك تقول انا امرتك على كذا اى معزل عليه المرتضى ميمك ضمني والفك قصيرله
 اعتماد ايتك تقول الى مرتضى الاعليك ارمى رانك فتنى و ميمك سكونيله اتمق تقول رمت الشىء
 من يدي اذ القينه الرمايه رانك كسرىله كذلك اتمق تقول رمت السهم رميا و رماية و رمت
 عن القوس و رمت عليها دبر لر رمت بها ديمز لر ورمى ياردم ايدوب احسان ايتكه دخی دبر لر يقال
 رمتى الله لك اى نصرك و صنع لك ورمى زياده قلوب معنا سنه ده كلور تقول رمت على الخمسين
 اذ اردت يعنى الى باشدن نجا و زابنسك مثلا الارتماء همزه نك و نانك كسرى والفك مديله برسنه
 اتمق تقول رمت الشىء فارتمى و ازتما اتمقه دخی دبر لر التزامى نانك فتنى و ميمك كسرى ومديله
 كذلك اتمق تقول ارتميا و ترا منا و خرجت ارتمى ديسك صيده اتمق ارتمى مراد اولور و خرجت
 ارتمى ديسك نشان اتمق مراد اولور على ماسيحى و تراى ياره ارتمقه دخی دبر لر يقال تراى الجرح
 الى الفساد الرماء رانك كسرى والفك مديله كذلك اتمق المرماة ميمك ضمليه بمعناه تقول رامت
 مرماة و رماء الرمى رانك كسرى و ميمك كسرى و تشديدلى و بانك تشديدلى والفك قصيرله
 حشنى و زنى اوزره اتمق تقول كانت بينهم رمى ثم صاروا الى حجيرى و حجيرى وزن مزبور اوزره

ركا

رما

منعه دبر یعنی ازل تشدید بعدد منع اولند بلر الترمی فحتمله و مبلک کسری و تشدید به نشانه اوقی
اتمق طلب اتمق نقول خرجت اترمی اذا خرجت ترمی فی الاغراض و فی اصول الفصحی الازماء
همزة نك كسری والفك مدیله زیاده قلمق نقول ارمیت علی الخمسین اذا زدت یعنی الی باشند
نجاوزا نیک و ارمایشه دوشمرکه دخی دبرل بقال طعنه فارماه عن فرسه اذا القاه عن ظهر دانه
کما بقال اذراه و ارمالذن طاشی براقه دخی دبرل نقول ارمیت الحجر من یدی اذا القیت و ارماتمه
دخی دبرل نقول سابه فارمی علیه یعنی انوکه سوکشوب اکابر سنه اتدی و ارمایه و برمه دخی دبرل
نقول ارمافلان اذا ربی ترمین ناک فقی و مبلک کسری و مدیله مفرد مؤنث و جمع مؤنث محاطه
نقول للمرأة انت ترمین و انتن ترمین علی سواء یعنی لفظ واحد و برابر و در الازماء رانک فقی و الفک
مدیله سماء و زنی اوزره باخال عمر رضی الله عنه لا تشتر و الذهب بالفضة الا یبدا بیدها و هلالی أخاف
علیکم الرماء کسائی ابتدی بونک سماهی مدایله در الرمية رانک فقی و بانک تشدید به شول صیده دبرل که
اکارمی اولنور بقال بئس الرمية الارنب ای بئس الشی مما یرمی الارنب و رمية ذه اولان ناعدا اذا احماذن
اولد یغنه بناء درو یواصلند و مریمه اولوب بعنده فعل و زنته عدول اولنه دکلدلر المرأة مبلک
کسری و رانک سکونیه شول اوق نمریسه در که مدور اوله پس بوشروه کی در معناده جوهر نیک
بو کلاسنن بنادر ایدن بودر که سروه نمرن معناسنه اوله حالاً که فصل سبتند سروه بی مولانا صاحب
الصباح سهم صغیر الیه تفسیر ایشدر فقط و کذا فی القاموس المرأة مبلک کسری و رانک سکونیه چتال
طرنقی حیوانک طرنقی ظلف معناسنه تنکیم حدیث شریفده واقع اولمشدر لو ان احدهم وعی الی
مر ماتین لاجاب و هو لا یحب الصلوة و ابو عبید ابتدی مرماة ایکی ظلف آراسیدر و مزبور ابتدی مرغان
اشبو حدیده ذکر اولنن الیه تفسیر ابتدیلر لکن بونک وجهی ظاهر دکلدلر دبدی و حدیث شریفک
حاصلی محراب صلونه توجه ایمن سن حیوانک ظلفنی بیننه توجه و رغبت ایدر سن دیمکدر دیو
توجیه ممکن اولور الرمی رانک فقی و بانک تشدید به شول بلوتدر که قطر ملری عظیم و ووقعی
شدید اولوب یاز و کوز بلوتلرندن اوله سقی معناسنه الارمية همزة نك فقی و مبلک کسری و بانک
تخفیفه جمعی ذکر اولنن بلوتلر معناسنه سفینک جمعی اولان اسقیه صکی اولور وزنا و معنی
الرنو ضمیمه و واولک تشدید به برسنه به نظری دائم قلی بقال رناله یزور نو اذا ادم النظر بقال
ظل رانیا الارناه همزة نك كسری و الفک مدیله برکسنه بی برسنه به دائماً بقدرق بقال ارانانی حسن
مارأیت ای حملنی علی الرنو الرنواة رانک و نونک فقی و واولک سکونیه ساکن اولان سنه بقال کاس
رنواة ای دایمه ساکنه و وزنها فعله و بعضرا ابتدی رنواة ابن حجر کلامندن غیر یزورده ایشدلدی
الرنو رانک فقی و نونک ضمی و واولک تشدید به برسنه به باقوب طورن کسنه بقال فلان رنوفلاة اذا کان
یدیم النظر الیهما الرنا رانک فقی و نونک تشدید و الفک مدیله فسا طائفه سنه دائماً نظر اوزره
اولان کسنه بقال رجل رناه اذا کان یدیم النظر الی النساء الرنا رانک ضمی و نونک تخفیف و الفک
مدیله چاغرمق صوت معناسنه الرنا رانک فقی و الفک قصر به شول سنه در که اکدا نمانظر
اولنه این رنا ناک ضمی و رانک سکونی و الفک قصر به برلفظدر که لثم دن کایت اولنور پس محل
تحقیرده بابی ترنادر لر الارویة همزة نك ضمی و رانک سکونی و بانک تشدید به بیان یکسنک دیشبسی
و کاه اولور بونکه نسادن بعضی تسمیه اولنور و یواصلند افعولة و زنی اوزره ایدی و اثنائی بیه قلب
اولنوب ادغام اولندی و واولی مکسور قلندی صیانه للیاء الاروی همزة نك فقی و واولک کسری
و بانک تشدید به افاعیل و زنی اوزره جمع قلی نقول ثلاث اروی الاروی همزة نك فقی و الفک
قصر به جمع کثر تیدر علی خلاف القیاس او هو اسم جمع کذا فی القاموس و اروی کذلک برعوتک
اسمیدر الریان رانک فقی و بانک تشدید به صویه قن کسنه عطشاک مقابیلدر الریا رانک فقی

رنا

روا

و بانك تشديدى والفك قصير به موثى يا ونده واوه قلب اولنوب روى ديد بيلر زربا بى و اوساسم
اولوب موضع لامده واقع اولن بده قلب ايدر ز صفت اولد فده قلب ايجر ز كقولك شروى هذا الثوب
خالها من شربت وتقوى فانها من التقية و ريان برطاسك دخى اسميدر بنى عامر ولا يتنده الروية
رانك فحقى و بانك تشديد به حاجت تقول لنا فلك روية اى حاجه ورو، بونسنه بنى تفكره دخى ديزل
و بو كلام عريده غير مهموز واقع اولمشدر و رويه ديندن بدينه شبيه اولانفسه دن باقى فانه دخى ديزل
الروية رانك كسرى والفك مديله شول ايسدر كه امكنه يومه اوزرنده متاع باغلنور الارويه همزه فك
فحقى و واولك كسرى به جحقى الى رانك فحقى و بانك تشديد به بونسنه بنى باخلىق تقول رويت على الرجل
اذا شدته على البعير لئلا يسقط من النوم وركبته اهل و عياله صوكتور مكنه دخى ديزل تقول رويت
على اهل مالا هلى اذا اتيتهم بالماء ورى صوبه قائمه دخى ديزل روى رفوم ايجون قيودن صو حكمه كه
دخى ديزل تقول رويت القوم بن و بهم ربا اذا اسقيت لهم الماء الى رانك كسرى و بانك تشديد به
كذلك صوبه قائم الزوى رانك كسرى والفك قصير به كذلك صوبه قائم تقول رويت من الماهن الثابت
للرايح لروى ربا و ربا و روى مثل رضى و روى شول حلتو صوبه دخى ديزل كه اى ايجن فاز الارواء
همزه نك و ناك كسرى به كذلك صوبه قائم وارنوا ايك قاتلى قالن اولمغه دخى ديزل يقال ارتوى
الحل اذا غلظت قواه وارنوا اعضاءك مفاصلى قوى اولمغه دخى ديزل يقال ارتوت مفاصل الرجل
اذا اعتدلت و غلظت التروى فحقبسنه و واولك كسرى و تشديد به كذلك قائم الزيه رانك فحقى
و بانك تشديد به صولمق تقول من اين ريتكم اى من اين رتتون الماء و ريه صوبى چه اولان بكاره
دخى ديزل يقال عين ريه اذا كانت كثيرة الماء الروية رانك كسرى به حديث يا خود شعر نقل ايك تقول
رويت الحديث او الشعر رواية من الباب الثانى ولكن اروا القصيدة ديمرسن بلكه انشدها ديمرسن
مكر كه اى ظهر قلبدن او قوبعنى اذ بربيل ديمكى مراد ايدنه سن كه بوكره ارور يتدن اولور
الراوى و واولك كسرى و مديله حديث نقل ايد بيجى كسنه و صوبه قائمى معناسنه دخى كلوز الروية
رانك ضمى و واولك تخفيفه جحقى التروية على وزن التروية بركسنه بنى روايته حل ايك بى ركلامى
نقل ايدر م تقول رويت الشعر تروية اذا جلته على روايته يوم التروية على الوزن المزبور عرفه
كونندن مقدم اولان كوكك اسميدر و يوم ترويه ديد بيلر صواراق اولعين اول كونده طوارى و غيرى
صوبه قائم دقلر ايجون و ورويه بونسنه بنى فكر ايكه دخى ديزل تقول رويت فى الامر اذا نظرت فيه
و فكرت بهسن ولا بهمن الزاية على وزن الحالة سنجاى علم معناسنه الروية و واولك كسرى به شول دوه
و يا خود شول قارو يا خود شول جارد كه ايكه قيودن صو چكر لى و عامه صو چكدر كرى طلومه
و اكاشيه اولند اطلاق ايدر و بوجا زرد استغارة و وجهى ذكر اولنا شعر و رواية الشعر شعر روايت
قلنه دخى ديزل تقول رجل راوية الشعر و الهاء للمبالغة الزاء رانك كسرى والفك مديله صوبه
قائجلر معناسنه يقال قوم رواه من الماء الزاء رانك فحقى و واولك تخفيفه والفك مديله صولمق
عذب معناسنه بعضلر ايتدى رواشون هودر كه اى صولمغه كلنلر ايجون قائم قابل اوله و حقان
روانك راسنى مكسور قبلهك الفن قصرا يدوب يا صو رتنده بازرسن و ماء دوا ديمرسن الزاء
رانك ضمى والفك مديله نظر اولنا جحقى بر تقول زجل له روله اى بجال الزوى رانك فحقى و بانك
تشديد به فاقه حرفى يقال قضبتان على روى واحد و روى شول بلوده دخى ديزل كه قطر لى
عظيم و وقوعى شديدا وله سنى كيدر و زنا و معنى و روى قائم ريجى معناسنه دخى كلوز تقول
شربت شربار ويا الرهو رانك فحقى و هانك سكونيله بركسنه ايقارنك اراسن ايجق ابو عبده روايتى
اوزره تقول رها بن رجله برهور هوا اذا فخم ومنه قوله تعالى و اترك البحر رها و رهوسه لثله
بورمكه دخى ديزل يقال جاءت الخيل رها و اقل ابن الاعرابى رها برهوى فى السير اذا رقى و رهو مكان

رها

مرتفعه دخی دبرل وشول چقه ربه دخی دبرل که انده صوابرکله پس بو اصداددن اولور رهوه
 کذلک رانک فنی وهانک سکونیه مکان مرتفعه و منتهضه دبرل ورهوشول چقور بره دبرل که
 محله نکیل سبیل صوبی باغیری آنده جمع اولور جوبه معناسنه حبله فی الحدیث انه قضی ارلاشفه
 فی فناء ولاقی طربق ولا منقبه ولا ریح ولا رهو وفساوا وکنه ومنتبه طار بوله وریح حاه مهمله ایله
 ساحه داره دبرل ورهودریاسا کن اولمه دخی دبرل بقال رها البحر اذا سکن ورهو برجنس قوشه
 دخی دبرل و بعض لر رهو طور نادیمکله معروف اولان قوشدر دیدیلر کسری معناسنه ورهوه
 برعقبه نیک اسمدر ورهوه سولت و سکرین اوزره اولنه دبرل بقال افعل ذاک رهو ای ساکنای علی
 هینک الزاهی هانک کسری ومدیله دائم اولان طعام ووسعت اوزره اولان معاشه دخی دبرل بقال
 هیش راه ای ساکن رافه وخنس راه وخنس کسر خالیله دوه اوج کون صوب برقبوب رکون و برمکه دبرل
 الزهراء رانک کسری والفک مدیله بجفی ورهوشول عورنه دبرل که فرجی واسع اوله الارها همزه نیک
 کسری والفک مدیله طعما وشرابی علی الدوام و برمکه دبرل بقول از هیت لهم الطعام والشراب
 اذا اذمتهم فقبوب روی اوزره پس ارهارها کبی اولور و زنا و معنی بقال طعما وراهن وراه ای دائم
 وازهار فقی وشفقت ایکنه دخی دبرل بقول اره علی نفسک ای ارفق بها الزهراء رانک فنی والفک
 مدیله بقال اولان باراض و اسعه معناسنه رها رانک ضمی والفک مدیله مدح قبیله سندن بر جاعتک دخی
 اسمدر الزهاری رانک ضمی و بانک تشدیدیه ذکر اولتان جاعته منسوب اولان کسسه (فصل الزای
 الزی زان فنی و بانک سکونیه برنسنه فی کوترمک بقول زیت الشی ازیه زیبا من الباب الثاني اذا
 حلتیه لازدباء همزه نیک و دالک کسریله کذلک کوترمک بقول از دبت الشی اذا حلتیه الزیه زانک ضمی
 و بانک سکونیه شول یو کسک بدرکه کاسو حقمیه الزی زانک ضمی والفک قصریه جمعی و فی المثل
 قد بلغ السبیل الزی ریه شول چقوره دخی دبرل که فی ارسلان صید اتمک بچون فازرل و زبوره زیه
 دیدکل ینک سبی اکرا یو کسک برلده فازدقلرینه بناء در التزی فحتمله و بانک کسری و تشدیدیه
 زیه فازمقی یعنی ارسلان طور اخی اجدات اتمک بقول تربیت زیه الاربی همزه نیک ضمی و زانک سکونی
 و بانک تشدیدیه سرعت و نشاطه دبرل و وافعل و زنی اوزره دزو اووز رینه تشدیدیه نقل کورلکین
 یاه قلب و اندی کذا فی اکثر النسخ و الاحسن ان بقال قلب الو اوامه لیسبقها بانسکون ثم ادغم علی ان آخر
 الکلمه یاء بقرینه قوله بمساقی بیت الشی من الباب الثاني فلا مساع للتشدید علی الواو حتی یحتاج
 الی دفعه بالقلب الی ما هو المشهور وازی شردن برنوعه دخی دبرل و شروامر عظیمه دخی دبرل الارابی
 همزه نیک فنی و بانک تشدیدیه سیردن انواع مختلفه معناسنه وازی سرور معناسنه دخی کلور
 ابوزید روی اوزره بقول لقیتم منه الارابی و بونک دخی و احدی ازبی کلور علی مامر الترجیه
 علی وزن الترجیه برنسنه بر فقه دفع اتمک بقول رجبت الشی ترجمه اذا د فعه بر فقی و بقال کیف ترجمی
 الایام ای کیف تدافعها المزجی میمک ضمی و جیمک فقی و تشدیدیه شول کسسه درکه بر قومه
 صکره دن کلش ایله مزج کیدر و زنا و معنی نیکیم باب جمیده مرو رایتشدر الترجی فتمتله و جیمک
 کسری و تشدیدیه برنسنه ایله کفا اتمک بقول ترجمت بکذا اذا اکتفیت به الارجاء همزه نیک کسری
 والفک مدیله دوه بی سه رمک بقول از جیت الابل اذا سقتها منه قولهم الیج ترجمی السحاب و البقر ترجمی
 و لدهای تسوقه المزجی میمک ضمی و زانک سکونی والفک قصریه ارنسنه به دبرلشی قلیل معناسنه
 المزجاء میمک ضمی و زانک سکونیه موثی قلبه معناسنه الارجاء زانک کسری والفک مدیله خراجک
 جمعی آسان اولمق بقول زجا الخراج بزجو زجا اذا تسمرت جباته و زجا برنسنه به نفوذ ایکنه دخی
 دبرل بقال فلان ازجی هذا الامر من فلان ای اشد نفاذ فیه منه بقال عطاء قلیل بزجو خیر من کثیر
 لایزجو یعنی محله نافذ اولان عطای قلیل غیر نافذ اولان عطاء کثیردن خیر لودر و کواکلمک مقطع

زیا

زجا

اولغه دخی دبرل بقال ضحك حتى زجاى انقطع ضحكك الزدو زانك فحتى ودالك سكونيله اوغلان
جوزى آتوب اوبتى بقال زدى الصبي الجوزو بالجوز زردو واذ العصورى به فى الحفرة وبقال اصد
المدى وارده يعنى ميدانى اوزات جوزى آندن صكره آتو زردو سدوده دخی اقتدر وسدو برسنه به
الاوزاعفه دبرل دوه جالت سبرنده البرين اوزاندو غنى كى المردة بمك فحتى وزانك سكونيله شول
حقوردر كه اوغلان آكا جوز ارجوز اوبند فطرى حينده الزاية زانك كسريله بر كسند به عتاب ايتك
تقول زريت عليه بالفتح زاية التزى فحتى نيله وزانك كسرى وتشد يديله ~~كذلك~~ عتاب افك
تقول زريت عليه اذا عتب عليه الزاى زانك كسريله شول كسند در كه بر كسندك محاسن ذكر
آتموب ايشلديكى ايشه انكزل ايليه الارراء همزه نك كسرى والفك مديله برسنه ده نكاسل ايتك
تقول ازريت به اذا قصرت به الارراء همزه نك ودالك كسريله حقير كورمك تقول ازريت به
اذا حقرته الزيان فحتى نيله بل زياده اسمك بقال زفته الريح زفانما اذا طردنه وزيان چانك اولان
فاقه به دخی دبرل بقال نافه زفان اى سريعه واوفى زياده تير چان يابه دخی دبرل بقال قوس زفان
اى سريعه الاربال للمهم وزفان بر شاعر ك دخی اسميدر يا خود لغيدر الزى زانك فحتى وفالك
سكونيله دوه قوشى فسادن آچق بقال زنى الظلم زفيا اذا نشر جناحه وزنى سراب ونسنه فى
قالدرمغه دخی دبرل بقال زنى السراب الشى زفيه اذا رفعه مثل زهاه الزفو زانك فحتى وفالك سكونيله
يقوش وتمك الزى زانك فحتى وفالك كذلك سكونيله مصدر در يقوش وتمك معانسه الزفاء زانك
ضمى والفك مديله كذلك يقوش وتمك بق ل زنى الصدى زنى من البابه الثانى ويرفون من الباب الاول
زفاء اذا صاح الزى فالك كسرى ومديله هراوتن نسنه به اطلاق اولور صايح معانسه الزقية زانك
فحتى وفالك سكونيله آوار صيحه معانسه الزواق زانك فحتى وفالك كسرى ومديله اوبى قوشلر
منه قولهم هو اقل من الزواق يعنى خروسلردن اقل در وبوشل در ونسنه فى نعل در ديمك محلده
وبوك وجهى بودر كه كجه وقتنده حكايله ومثلا استماع ايدر كن خروس ونسنه فرار بتموب با غلورلر
ايمس اكبناء خروس اوندو كن ثقل عد ايد دبرل ايمس الزكوة زانك فحتى وكافك فحتى ومديله مالدن
اخراج اولسان حصه بعينه كه معروف در التركية على وزن التربة مالك زكائن ويرك بقال
ركى ماله تركية اذا دى عنده ركاه وتركبه بر كسندك نفس مدح ايتكه دخی دبرل بقال كى نفسه تركية
اذا مدحها وباك ايتك معانسه دخی كلور منه قوله تعالى وتركبهم بها قالوا تظنهم هم بها وتركبه ركاه
المغه دخی دبرل بقال ركاه اذا اخذ ركوبه التركي فحتى نيله وكافك كسرى وتشد يديله صندقه
ويرك بقال تركى اذا تصدق الزكى زانك فحتى والفك قصر يله جفت شفيع معانسه بقال خسا
ورك الزكا زانك فحتى والفك مديله نباتات بيومك بقال زكا الزرع يزكوزكلا اذا نما ولياقت معانسه ده
كلور تقول لابزكو بفلان اى لا يلقى به وركافوت زهنه دخی دبرل بقال غلام زكى اى زاك الاركاه
همزه نك كسرى والفك مديله نباتات بيومك بقال زكا الزرع وازكا الله تعالى الزكو زانك وكافك
ضمى وواوك تشديد بله دكى اولقى تقول زكا زكوا وبواخفش روايتى در واموى ابتدى زكا
الرجل يزكوزكو ادرلر خسان نغم اورره اولسه الزناه زانك كسرى والفك مديله بوقصرى دخی
جاو در نسا طائفه سيله فعل قبح ايتك وقصر اهل حجاز لغتيدر قال الله تعالى ولا تقر بالزنا ومد اهل
نجد لغتيدر بقال زنى بزنى الزنوى فحتى نيله وبانك تشديد بله زناه منسوب اولان كسند قصر ايدن
كسند لغتى اورره الزاوى زانك كسرى وبانك تشديد بله كذا لك زناه منسوب اولان كسند
مد ايدن لغتى اورره الزنية على وزن التربة بر كسند فى زناه نسبت ايدوب بارانى ديمك بقال زناه
زنية اذا قال له بارانى الزامة زانك فحتى ونونك تشديد بله والفك مديله دبشى ميمون خردونه ماده
معانسه الزنية زانك كسرى ونونك سكونيله بر نوع زنا ايتك والزنية زانك فحتى ونونك كذلك سكونيله

زرا

زفا

زقا

زكا

زكا

بر کره زنا ایتک وعر بک هوازیه و زیه دید کلری ه ل شده و ر شده دید کلر شک نقیضی در که
 حر امزاده دیمک اولور المزانة ممک ضمیمه زنا ایتک ل زنا زانک کسری والف ممدوده ایله معناه ایقال
 المرأة تزانی مزاناة وزنا ای تباعی و باغات غین مجمله ایله فعل شتیغ ایتکه دیرل انزاویه واولک کسریله
 بوجقی کوشه معناسنه انزاویه زانک فحی والفک قصر یله جمعی کوشه لمعناسنه الزوی زانک فحی
 وواوک سکون یله جمع وقبض ایتک و فی الحدیث زویت لی الارض فازیت مشارقه او معار بها الانزواء
 همزه نك وزانک کسری والفک مد یله بریره جمع اولوب دیوشر ملک نقول انزوت الجلد فی النار
 اذا جمعت و تقبضت الزی زانک کسری ویا نك تشدید یله لباس و ه بیت معناسنه انزویه علی
 وزن التریبة برکمنه قاشن چاتقی بقال زوی الرجل مابین عینیه انزی زانک فحی ویا نك تشدید یله
 برکمنه وارشدن مالن فاجور مق نقول زوی فلان المال عن وارثه زیامن الباب الثاني زو زانک فحی
 وواوک تشدید یله عرافه برطاعک آیدر الزو زانک فحی وواوک تشدید یله قدر تقدیر معناسنه
 یقال قضی عینا و قدر و ز و ح حاء مهمله ایله تقدیر معناسنه در وزو المنیة موة مرتب
 اولان اموره دخی دیرل الزوریه زای اولک ضمی وواوک فحی ویا نك تشدید یله شول بیوک
 چوملکه دیرل که آنک ایچنه بردوه کوده سی صغه الزوازیة زانک ضمی ویا نك تشدید یله
 بمعنا هالفة فیها مثل علبط وعلابط وعلبط عین مهمله ایله فرموده معناسنه در زای الفک
 مدی و قصر یله حروف هجاذن بری در کن قصر ایله اولد فقه کتابت اولمز الایا ایله کتابت اولتور
 پس جوهر ینک الزای حرف جمید و یقصر و لا ینکب الایا ایله دید وکی شقیك هر رینه قید
 اولور اگر چه صاحب قاموس یا ایله الحسن شق ثالث توهم ایدوب جوهری به اعتراض ایشدر
 زیرا جوهر ینک و لا یلفظ دیموب و لا ینکب دید کیدن تبادر ایدن بودر که لازم اولان مجررد
 کتابتی اوله کرک تلفظ اولسون کرک اولتمسون زی زانک فحی ویا نك کسری و تشدید یله
 افر حاضر در زایله قرات قبل معناسنه نقول هی زای فزیها قال زید بن ثابت فی قوله تعالی
 کیف نشترهاهی زای فزیها ای افرأها بالزای الزورات زانک فحی وواوک سکون یله ارفه سن
 طوخر لدوب سر عیله کتمک آدمی اوفی آتغله نقول زوی الرجل بزوزی زای زای
 اذا نصب ظهیر و اسرع مع تقاب الخطوات و یواو عبیدر و ابی درومن نور ایتدی روزات سورمه
 دخی دیرل نقول روزیتیه اذا طردته الزهو زانک فحی وها نك سکون یله شل خرما قورغیدر که
 رنکانش اوله یقال اذا ظهرت الحمرة والصفرة فی الخلل قد ظهرت الزهو الزهو زانک ضمی وها نك
 سکون یله ذکر اولتان معناه در اهل حج زانقی اوزره یقال زها الخلل زها اوزره برنسنه بی خفیف
ه ایتکه دخی دیرل یقال زها اذا استخفه و تنها و نه و زهو دوه صولندقدن صکره برکیجه یادخی
 زیاده بوریمکه دخی دیرل ابو عبیدر و ابی زها یقال زهت الابل زها اذا سارت بعدالورد لیل
 او اکثر زهو تنها دخی دیرل بعدی و لا بعدی و زهو کذب و باطله دخی دیرل و زهو بل اغابی تحریک
 ایتکه دخی دیرل یقال زهت الريح الشجر زها اذا هزته و زهیل اسمکه دخی دیرل علی ماسیحی
 الازها همزه نك کسری والفک مد یله بمعناه لغته فیه علی ر ایه ابی زید و لم یعرفها الا صمعی و زهو
 برنسنه نك غمایشی خوب اولغه دخی دیرل منظر حسن معناسنه یقال زهی الشیء بمیک علی البناء
 للجمیع و لا اذا تعجب من حسنه و زهو قویك ممدسی صار قفه دخی دیرل طوخر ممدسی قریب اولد فقه
 نقول زهت الشاة زهو اذا اصرعت و دنا ولادها و زهو کبره و فخره دخی دیرل یقال زهی
 الرجل المزهو ممک فحی وها نك ضمی وواوک تشدید یله متکبر معناسنه یقال زهی الرجل علی البناء
 للمفعول فهو مزهو ای تکبر و طائفة عرب بعض کلمه لری صیغه مفعول اوزره استعمال ایدرل
 هره دکل و فاعل معناسنه اولور سه دخی مثل قولهم زهی الرجل و عنی بالامر و نجت الشاة و النافقة

زوا

زها

و اشباهها لتره لامك كسرى و تانك ضمی و هانك فغ اوزره بناسيله امر حاضر در بناء مجهول دن سن
 مكبر اول معنا سنه و هر مجهول اولنده امر حاضر بویه اولور تحصیل فعل طلب اولان كسینه مخاطب
 غیری اولدیغندن اوزری تكیم امر غایب اولور لامله كقولهم لیتم زیدو بونده بر لغت دخی و ایدر كه
 اینی درید روایت اینشدر كه اول زها زهو زهو ادر تکر معنا سنه و منه قولهم ما زهاه و لیس هذا
 من زهی علی الباء للمجهول لان ما لم یسم فاعله لا ینجب منه و جوهری ایدر بنی سلیمان براعرابی به
 زهی الرجل كلامك معنا سنه سوال اولندقدده ابتدی العجب بنفسه دیمكدر و پر كسینه افتخار ایتد كده
 زهاه بر رمی دیو سوال اولندقدده ابتدی اما نحن فلا تتكلم به و اصمعی ابتدی زهاه السراب الشی
 بزهاه دیرل خان سراب صحرا ده بر نسنه لك شخص من رفیع كوسترسه و بویاب ثالثدن در فقط الزهو
 ضمتبناه و واولك تشدید بیه بل اسمك تقول زهت الريح زهو اوزره و اذا هبت الازدهاء همزه لك
 و دالك كسریله بر نسنه بی خفیف كورمك بقال زدهاء اذا استخففت و تهاون به الزاهیه هانك كسریله
 شول دوه در كه حضی اولتسبه و حض بر جنس اوتدر كه شور پرده بتر الزهاه زانك ضمی و الفك
 مدیه مقدار معنا سنه در حنه قولهم زهاه مائه ای قدر مائه (فصل السبن) اسأ و سبنك فنی
 و همزه لك سكونیله بنت ایتك و ابو عبید ابتدی سأ و وطنه دیرل و خلیل ابتدی سأ و بر نسنه به همت
 زیاده اولوب انجذاب و شوق قوی اولمغه دیرل تقول انك لذو سأ و بعد ای لعبد الهم و سأه دیرل
 برمز اولدی معنا سنه كه ساء كله سنك قلبی در بقال سأ و نه بمعنی سونه السی سبنك فنی و بانك
 سكونیله اسیر ایتك السباء سبنك كسریله بمعناه تقول سبت العدو و سبا و سبا اذا امرته
 و سبی فساطا ثقه سی رجالك كوكن المغه دخی دیرل بقال المرأة تسبی قلب الرجل و سبا خری بر شهر دن
 بر شهره الوب كتمه دخی دیرل تقول سبت الخمر سبا لاضرب اذا حلتها من بلدالی بلد و خان خری
 ابجكم ایچون صانون السدر سبأت دیرل همزه ایله و سبی ركسنه بی و لا یبتدن دور فلقه دخی دیرل تقول
 سبا الله یسبیه سبا ای غریبه و بعده كما تقول لعنه الله ایدی سبا همزه لك فنی و بانك سكونی و دالك
 كسری و مدی و سبنك فقیله بر لغظدر كه كنیندن مركبدر معدی كرب کی متفرقین معنا سنه در لکن
 بو منصرف در هر زمان حال واقع اولدیغندن اوزری كرك مضاف اولسون كرك اولسون و حال
 ارلان خود كركه اولمغین علمیه صالح اولدیغیچون شرط منع صرف بولماز ایدی سبا همزه لك فنی
 و دالك كسری و مدیه كذلك كنیندن مركب درمز بور کی در حكمده و معاده و سباندن برقیله لك
 اسیدر و ایدی نفس معنا سنه در فقولهم ذهبوا ایدی سبا بمعنی ذهبوا متفرقین بفرق ایدی سبا
 السایاء بانك كسری و الفك مدیه شول دری در كه ولد طو غركی و لد ایلله جقرو ساییا طوارك
 دولنه دخی دیرل ناج معنا سنه پس خان قیونك نسلی جوق اولسه اكا ایایدیرل بقال بنو فلان
 زوج علیهم سایاه من مالهم و فی الحدیث تسعة اعشراء الرزق فی التجارة و عشرق السایاء السوائی
 سبنك فنی و بانك كسری و مدیه جعی الاسابی همزه لك فنی و بانك كسری و مدیه اقن قاللر
 بقال اسابی الدماء لعرائقها الاسباء همزه لك كسری و بانك همزه تانك فقیله مفردی
 ابو عبید روایتی اوزره السبا سبنك فنی و تاه مشاندن صكره الفك قصریله برك ایشی كه ار فاك
 مقابلی در و بوسدی معنا سنه لغت در اوزریدن روایت اولندیغنی اوزره كه مزبور ابتدی سباء الثوب
 و سباء الثوب بمعنیه در الاسباء همزه لك كسری و الفك مدیه برك ایشی چورمك تقول انبت
 الثوب مثل اسدیته الاسبباء همزه لك كسری و تانك كسری و مدیه نافه زیاده ار كك طلب ایتكین
 مست اندام اولتی بقال اسبانت النافه اسبباء اذا استرخت من الضبعة و ضبعة ضد مجده و باجو حده
 و عن مهله نافه زیاده فكل طلب ایتك السجبة سبنك فنی و بانك تشدید بیه خلق و طبیعت
 معنا سنه السجو ضمتبناه و واولك تشدید بیه بر نسنه ساكن اولوب دائم اولتی بقال سجا بسجو سجا

سأ

سبا

سنا

سجا

سحا

اذا سكن ودام قال الله تعالى واللبل اذا سجي اي دام وسكن ومنه البحر الساجي وطرف ساج اي عين ساكنة السجبة على وزن التربة برنسه نك اوزرينه برنسه اوز اتقى تقول سجت الميت اذا مدت عليه ثوبا السحا سينك فتي وخاء مهمله دن صكره الفك قصر يله ياره سه ديمكله معروف اولان قوش شب به معناسه وبونضر بن شميل رواه في در السحا وزن مزبور اوزره واحدي وسحا هرنسنه نك قبوغنده ديرل قشر معناسه سحا جي در وسحا او اوزره سنه دخی ديرل ساحة دار معناسه السحا سينك كسري والفك مديله كاك اوزرينه اولان باغي بندنامه معناسه قال صاحب المذهب في فصل السين المسكورة السحا بندنامه السحا وزن مزبور اوزره واحدي وبومقامده صاحب صراح سحاي مهر نامه ايله تفسير ايتشدر مناسب دكلدر وسحا برديكي اوت دخی ديرل كه بال آريسي اتي اوتلديقه بالك طعمي خوب اولور وسحا بر ياره بلوطه دخی ديرل يقال مافي السماء سحا من السحاب الاسحية همزه نك فتي وحانك كسري به جي كتاب باغلري معناسه مثلا السحو سينك فتي وحانك سكوني ايله كاغدي قاز بق السحي سينك فتي وحانك سكو نيله بمعناه يقول سكوت القرطاس وسحيه اسحا اذا قشرته وسحو بر يوزدن چله ايله بالحق صبرمغه دخی ديرل يقول سكوت الطين عن وجه الارض وسحيه اذا جرفته وجر فجه وراه مهمله ايله بالحق چله چكسكه ديرل ويقال انا اسحا من الباب الثالث واسحو من الباب الاول واسحي من الباب الثاني فقيه ثلاث لغات وسحو كتابي باغله دخی ديرل يقول سكوت الكتاب وسحيه اذا سيدته بالسحا وسحا الان مرور ايتدي الاسحا همزه نك كسري والفك مديله ركسنه نك ياننده كتاب باغلري چوق اولق يقال اسحي الرجل اذا كثرت عنده الاسحية الاسحوان همزه نك وحانك ضمي ايله شول كسنه در كه كثيرا لاكل اوله الساحية حانك كسري ايله شول يغمور در كه وقوعى شديد اولغله بر يوزن صوبه المسحا ميمك كسري وسينك سكو نيله شول التدر كه اوكله بالحق چكرل بحر فدا ايلو بنده در بوقدر وار كه مسحا دموردن اولان چاه به ديرل الساحي حانك كسري ومديله شول كدر در كه سحا ديدكري اوتي اوتلر يقال ضب صاح اذا رعى السماء السحاوة سينك فتي وخاء مجحه ايله جو مر ذلك السحا سينك فتي والفك مديله بمعنا ها تقول سحا يسحو من الباب الاول وسحي يسحي من الباب الرابع سحاه وتقول سحا الزجل يسحو سحاوة من الباب الخامس اذا صار سحيا ونفس برنسه دن مستغنى اولوب اتي ترك ايتكه دخی ديرل يقال سحيت نفسه عن الشي اذا تركه السحو سينك فتي وحانك سكو نيله كولي ارايوب آتشك كوزن اظهار ايتك يقال سحوت النار اسحوها سحو من الباب الاول وذلك اذا اوقدت فاجتمع الجمر والرماد ففرجه وبنده برافت دخی واردز ابو عمرو وايتي اوزره كه اول سحيت النار اسحاها سحا در مثل لبت لبتا واتشه بر ايتكه دخی ديرل تقول اسح نارك اي اجعل لهما مكانا توقد عليه السحا سينك فتي والفك قصر يله بر مر صدر كه دوه ياخورد دوه ياور بسنه اغر بوك كو نور مدن حاصل اولور در بسيله اوموزي اره سنده ربح يدا اولغله السحا سينك فتي والفك قصر يله دوه ذكر اولتان مرضه مبتلا اولق يقال سحي البعير يسحي سحي من الباب الرابع السحي سينك فتي وحانك كسري ومديله شول دوه در كه ذكر اولتان مرضه مبتلا اوله يقال سحي فهو سح مشل عم من عي اذا فقد البصر السحي فحيتله وحانك كسري وتشديدله كوجله سحيتك يقال فلان يشحي على اصحابه اي يتكلف السحا السحاوية سينك فتي وبانك تشديدله شول بر در كه طراغي ملايم اوله بس بوسحا به منسوب اولور يقال ارض سحاوية اذا كانت لينة التراب السحاوي سينك فتي وبانك تشديدله شول مكانه ديرل كه ملايم اوله يقال مكان سحاوي السحاوي سينك فتي وحانك سكوني والفك مديله دوز وواسع اولان بر السحاوي سينك فتي والفك قصر يله جي السحاوي سينك فتي وواوك كسري ومديله كذلك

سحا

سدا

جعی واسع اولان برل معناسه صکاری و صکاری صکی صحراءك جمعنده السدو سبنك فقی
ودالك سكونيله بر نسته به ال اوزاتقی تقول سدت النافه تسدواذا ندرع فی المشی واتسع خطوها یعنی
بوررکن ادمن واسع آتسه بقال ما حسن سدور جلبها واتویدها واتوافه بوررکن الن کبرو
دوندر مکدر الن بزتن قالدر دخیه وسدو قصد معنا سنه دخی کلور یقال فلان یسدو کذا
ای یخونحوه وسدو بر کسته سبرده باشن الوب کتمکه دخی دیرل السوادى سبنك فقی ودالك
کسری ومدیله شول نافه دلر که ادملری بوررکن واسع اوله بقال فوق سواد السدیة سبنك فقی
ودالك کسری ویاك فقی وتخفیله شول خرما قور و غیر که تیر اوله وسدیة نمی زیاده اولان
یه دخی دیرل السداء سبنك فقیله بمعناها یقال بسرة سدیة وسداء السدی سبنك فقی والفلک
قصر یله شول غم در که کیچه وقتنده نیسانه واقع اولور که بوجبات زر عدر دیمشدر و سدی
برک نمی زیاده اولمغه دخی دیرل یقال سدیة الارض اذا کثر ندها من السماء کان او من الارض وسدی
برک ارشته دخی دیرل که لحمه ك مقابلدر وسدی خرما صلقی مسترخی اولمغه دخی دیرل یقال
سدی البس اذا استرخت تفار یقه ونفاز یق بلوکلر دیمکدر السدیان فقیتهلته تنبه سی الاسدیة
همزه نك فقی ودالك کسریله جعی ارشله معناسه الاسداء همزه نك کسری والفلک مدیله برک
اریشن جور مک تقول اسدیة التوب واستبته واسداخر ما غا جنک قور و غی تراو لب مسترخی
اولمغه دخی دیرل واسدا بر نسته بی طلب ایدر کن بولمغه دیرل تقول طلبت امرافا سدت اذا اصبت وارلم
قصبه قلت اعست و اسدا همساله دخی دیرل تقول اسدیة الابل اذا حملتها السدی سبنك ضمی
والفلک قصر یله اهمال اولان نسته یقال ابل سدی ای مهملة و بعضیلر فقی سبنی دخی جائز که ریشدر
السدی فقیتهلته ودالك کسری وتشدید یله بر نسته به چقمق یقال تسداء اذا علا السادی دالك
کسری ومدیله التنجی اولان نسته سادس معناسه سادسک سبنی یابه قلب ایتکله سادی او لندر
نکیم ست کله سی نفسیرنده مرور ایتشدر السرو سبنك فقی ورا نك سکونيله معروف اغا جدر السروة
سبنك فقی ورا نك کذلک سکونيله واحدی بر سرو معناسه و سرو طغ صرپ یر یله صواقند یسی
هاینده اولان بر روی کوه معناسه و جبر ولا یفنده بر محله نك دخی اسمیدر و سرو و نله اولان سخا به
دخی دیرل یقال سرا بر سرو و من الباب الاول و سری یسری من الباب الرابع سرو ایضا
السراوة سبنك فقی ورا نك تخفیله جو مزلک یقال سرو سراوة من الباب الحامس و سرو بر کسته
اکندن لباسن برا فقه دخی دیرل تقول سروت الثوب عنی سروا اذا القیته عنک و سربت دخی بایله
بونده لغندر و زره چقرمغه دخی دیرل تقول سروت عنی درعی بالواو لا غیر السری سبنك فقی
ویا نك تشدید یله ضمی اولان کسته السراة سبنك فقی ورا نك تخفیله جعی اسخیا معناسه و کلام
عربده فعل فعل و زنی اوزره جمع اولمقی عز بزدر بوکله دن غیری استماع اولمماشدر السروات
فقیتهلته سراتک جمعیدر جمع جمع اولمقی اوزره و سراه بر نسته نك ظاهرنده و وسطنه دخی دیرل
و یونك دخی جعی سروات کلور و فی الحدیث لبس للنساء سروات الطریق ای ظهر الطریق و وسطه
ولکنهن یمثن فی الجوانب و سراه النهار و وسط نهار معناسه ده کلور و سری کوچک ارماغه دخی دیرل
نهر صفر معناسه الاسریة همزه نك فقی ورا نك کسریله جعی کوچک ارماقر معناسه السریان
سبنك ضمی ورا نك سکونيله کذلک جعی اجر به ایله جریان کی و بونده اسر یا اوزره جمع استماع اولمماشدر
واجربه جریک جمعیدر بر دوغم بر معناسه التسری فقیتهلته ورا نك کسری وتشدید یله کوجه
جو مرد لك ایتک یقال تسری اذا تکلف السرو تسری او طه لقی حاریه به طومغه دخی دیرل یقال
تسری الجاریة و بوسر یثدن مشتقدر و سربت او طه لقی حاریه به دیرل سره یا خود جاعه منسوب
اولمقی معناسه نکیم باب راده مرور ایتشدر و یعقوب ایتدی تسری سرور دندر اصلنده تسر رایدی

سرا

پس رازك بری یاه قلب اولوب تسری اولدی تقضضه قلب اولوب تقضی اولدیغی کی السری
 سبنك فقی و بانك تشدیدله برقطعه عسکر السرایا سبنك فقی والفك قصرله جعی یقال خیر السرایا
 اربع مائه رجل الاسراء همزه نك وسبنك كسری والفك مدیله غصه كلك تقول انسری عنه الهم
 اذا انكشف السریة علی وزن التزیة غصه فی ازاله قلبی یقال سری عنه الهم علی البناء للمجهول
 اذا انكشف السروة سبنك كسری و رانك سكونیله كوچك اولان اوق سهم صغیر معناسنه السراء
 سبنك كسری والفك مدیله جعی سهام صغیره معناسنه وسروه كذلك حكر كیدهخی دیرلر ابتدا ظهور
 ایدوب قورت شكندنه اولدیغی حالده و بواصانده مهموز در السریة سبنك كسری و رانك
 سكونیله بمعناها كذلك لغة فیها المسروة ممك فقی و رانك ضمی و واولك تشدیدله چكر كه لو
 اولان بریقال ارض مسروة اذا كانت ذات سروة وسروه چكر كیدهخی دیرلر تكیم الان مرو ورایدی السراء
 سبنك فقی والفك مدیله شول اغاجدر كه ائندن بای ایشلر الاسراء همزه نك و تانك كسری والفك مدیله
 اختیار ایتك تقول استریت الابل والغنم والناس اذا اخترتهم ورنسنة لك مختارن المغهخی دیرلر یقال
 الموت استری نی فلان ای اختار سراتهم و سرات مختار معناسنه در الساریة رانك كسریله دیرلر ستون
 معناسنه الساری رانك كسری و مدیله شول بلوت در كه كیجه ایله كلور السری سبنك ضمی والفك
 قصرله كیجه وقتنده سیر ایتك المسری ممك فقی و سبنك سكونی والفك قصرله بمعناه تقول
 سیرت سری و مسری اذا سرت لیللا و سری هداو زنی او زره مصدر قیلدر زرباوا ابنة جعدندر
 حتی بعض عرب سرائی و هدا نی مؤنث استعمال ایتلر در كه انلر نی اسد قبیله سیدر سرائی سریة
 كلمه سبنك جعی و هدا نی هدیه كلمه سبنك جعی توهیم ایتكله الاسراء همزه نك كسری والفك مدیله
 بمعناه كذلك تقول اسریت اسراء و همزه ایله استعمال اهل حجاز لغتیدر و قرآن عظیمده همزه ایله
 و همزه سز واقع اولمشدر السریة سبنك فقی و رانك سكونیله كیجه ایله بر كه سیر ایتك تقول سربنا
 سریة واحدة السریة سبنك ضمی و رانك سكونیله اسم در معنای مذكور دن السروی
 سبنك ضمی و رانك سكونی والفك قصرله كذلك اسم در معنای مذكور دن واسرا سیر
 ایتدر ملك معناسنه دخی كلور یقال اسراء و اسری به كایقال اخذ الخطام و اخذ الخطام
 و مخطام بولار معناسنه در و باری تعالیك سبحان الذی اسری بعیده لیللا دیدکی قولنده لیللا
 كلمه سبنك كلمی تا كید اچوندن كقولهم سرت امس نهارا و البارحة لیللا و بارحه
 دون كیجه دیرلر اسرایل همزه نك كسری والفك مدی و همزه تانك كسری و مدیله بر اسمدر كه
 ایل لفظنه مضاف در و ایل الله معناسنه در عبرائی و یاخود سربانی لغتی او زره همزه ایله و همزه سز
 لغت در اخفش روایتی او زره و اخفش ایتدی كاه اولور اسرایلن دخی دیرلر تكیم جبرین و اسماعیل
 دیرلر السطو سبنك فقی و طانك سكونیله رنسنة فی قوله طوتوب قهر ایتك یقال سطابه السطوة
 سبنك فقی و طانك سكونیله بر كه قهر ایتك السطوات فتنه جعی یقال الفحل بسطو علی
 طر و قیه و طر و قیت طانك فتحله ار كلك دیشسنة دیرلر وسطو و جوان الن ناقة لك فرجه ادخال
 البعوب ایدك دوه نك منسب اخراج ایتكه دیرلر زبرا ار كك ناقة به جوق آشمش اولسه حامله قالن
 تابجیده اولان فضلات چقمیجه یقال سطا الراعی علی الناقة اذا ادخل یده فی رجة لیخرج ما فیها
 من الوری و و زره فله ایله فی فائده اولان منی در وسطوات آدمی اراق آتمغه دخی دیرلر یقال سطا
 الفرس اذا ابعده الخطو وسطو و جوق اولغه دخی دیرلر یقال سطا المساء اذا اكثر الساطی طانك
 كسری و مدیله شول دوه در كه غلبه شهوتدن بدوه سور بسندن آخر دوه سور بسنه كیده و اصمعی
 ایتدی ساطی آت قعمنده شول آت دیرلر كه آدمی بری برنه اراق اوله و ساطی آت سور بسندن شول آت
 دیرلر كه سائر غلبه قله و بعضیلر ایتدی شول آتدر كه سكر در كن قوبروغن فالدره السعی سبنك فقی

سطا

سعا

وعينك سكونيله سكرتمك بقال سعي الرجل يسعي سعيًا من السباب الثالث اذا عدوا كذلك ايشلمكه
وكسب ايتكه دخي ديرل الساعي عينك كسري ومديله شول كسنة دركه برخصوصه والى اوله
وبواكثر باركات جمع ابدن كسنة به اطلاق اولنور عامل صدقه معناسنه بقال سعي علمه اذا عمل عليها
السعة سبنك ضمني وعينك تخفيفيله جمعي عاملر معناسنه المساعي ميمك فتحي وعينك كسري ومديله
شول افعال واوضاع در كه كرمدين وجوددن ناشي اولور السعو سبنك كسري وعينك سكونيله
كيجه دن بر ساعت السعواء مبنك كسري والفك مديله بمعناه بقال مضى من الليل سعوى وسعواء
المساعة ميمك ضميمه سعیده بحث ايدشك تقول ساعاتي فلان فسيعة اسعبه اذا غلبته فيه يعنى
باب مقابله دن بويله ديرسن ومساغات بر كسنة خاصة جا به به زنا ايتكه دخي ديرل بقال فى الامة ساعاها
وفى حرية والامة زنى الرجل وعهر فلا يكون المساعة لافى الاماء وفى الحديث اماء ساعين فى الجاهلية
وانى عمرضى الله عنه برجل ساعى امة السعابة سبنك كسريله بر كسنة بر كسنة بي اهل حكمه غمر
ايتك بقال سعي به الى الوالى اذا وشى به وسعايت مكاتب عتق رقه سيجون كسب ايتكه دخي ديرل
يقال سعي المكاتب فى عتق رقبته سعابة الاسماء همزه نك وتاك كسريله عيبدن اداى قيني ايجون
سعايت طلب ايتك تقول اسدسعت العبد فى قيمته السن سبنك فتحي وفالك سكونيله بل طيراغى
صاورمق تقول سفت الريح التراب تسفيه سفا اذا ذره السن سبنك فتحي وبالك تشديديله صاورلان
طيراغى وبلوده دخي سنى ديرل السفا سبنك فتحي والفك قصريله انك الى از اولق وبواجبيلر قنده
مقبول دكلدر وسنى بهى ديدكلرى اونك دكسنة دخي ديرل الاسنى همزه نك فتحي والفك قصريله الى
از اولان اتدراصمى روايتى اوزر مواسنى شول قاتره دخي ديرل كه سسريع اوله اصمعى ابتداى اتدن
غيرينه اسنى ديمزلر الى از اولان حيوانلرده السعواء سبنك فتحي والفك مديله شول ديشى قاتره
ديرل كه حسوت وچاچك اوله السغو ضميميله وواوك تشديديله بوريمده وواجمه ده سرعت ايتك
الاسفا همزه نك كسري والفك مديله انك قلمچى خشونت اوزره اولقى بقال اسنى الزرع اذا خشن
اطراف سنبله السفا سبنك فتحي والفك قصريله طيراغى السفا وزن سزبور اوزره واحدى بر باره
طيراغى معناسنه سفيان سبنك ضمني وكسرى وفخيله وفالك سكونيله بر جلك اسميدر سفوان
فخيتيله بر موضعك اسميدر بصره قربنده المساعات ميمك ضميميله بر كسنة به سفيه ديمك السفا سبنك
كسريله بمعناه بقال سافاه مسافة وسفا اذا ساقته السفاء سبنك كسري وقاقدن صكره الفك مديله
سود ايجون و صوا ايجون اولان طلسم ووطب مخصوص سود ايجون اولنده ديرل ونجى تاغ ظلومنه
وقربه صوطلومنه ديرل خاصة الاسمية همزه نك فتحي وفالك كسريله جمعي الاسقيات همزه نك فتحي
وفالك كسريله جمعي كذلك وبونلر جمع قلتيدر الاساقى همزه نك فتحي وفالك كسري ومديله جمع كترى
واسقيه سقبك دخي جمعي كلور صوارله معناسنه على ماسيجى واسقيه اري بغموزلى اولان بلودره دخي
ديرل انسقية على وزن الترية بر كسنة به سفاك الله سفا ديمك تسفيه وچوق صوايجر مكه دخي دغرل تقول
سقية الماء شد دللكرة الاسفاء همزه نك كسريله بمعناه تقول سقبت فلانا واسقبتله سقا واسقا
بضمور صويله صوارمغه دخي ديرل بقال اسفا الله الغيث واسقا طواري ويرى هتوارمغه ديرل
وسق انسانى صوارمغه ديرل بقال سقبتله لسقته واسقبتله لاشته وارضه السن سبنك كسري وفالك
سكونيله اسمدر معنای مزبور دن السن سبنك فتحي وفالك سكونيله صوارقى كرك بضموزله
اولسون كرك غيريله بقال سفا الغيث من الباب الثانى وسق اسنقارمضنه مبتلا اولمغه دخي ديرل كه
اول بطنده صاورموجم اولمقدر بقال سق بطنه سقامن للباب الثانى ايضا وسقى قرينه صو
قومغه دخي ديرل تقول اسنقت من البروسق فى القرية اسقا سبنك ضمني وفالك سكونى
والفك قصريله اسمدر معنای مزبور دن السن سبنك فتحي وبالك تشديديله فصل وزنى اوزره

سفا

سقا

شول بلو ندر که قطره لری عظیم و وقوعی شدید اوله وسقی بر دی دید کلری قشه دخی
 دبرلر که ساز قسیمنددر السقیه وزن مزبور اوزره واحدی بر ساز معنا سنه وسقی خرما غا جنه دخی
 دبرلر السقاء سبنک فخی و قافک تشدیدله شول عورتدر که صواولشدرر السقایه سبنک فخی
 و قافک تشدیدله معناها یقال امرأة سقاء و سقایه و فی المثل اسق رقاش انها سقایه ورقاش بر عورتک
 اسمیدر یعنی رقاش سقا اولدیغچون سقیه مسحق در و بومشل شول کسنه حقند ضرب اولنور که
 محسن اولماغن احسانه لایق اوله المسقوی ممک و قافک فخی و بانک تشدیدله شول اکبن در که افر
 صوايله صوايله و یغمرله صوا ریلنه عذی دبرلر عین مهمله نک فخی و ذال مجه نک سکونیه و مسقوی
 فائله استعمال اولنق تصحیف اولور المسقاء ممک فخی و سبنک سکونیه ارق کنارنده اولان شول کد کدر
 که اندن صولنورلر شول کسنه که بونده ممی مکسور قلدی کویا که انی الت اعتبار ایتدی مسقاء الدیک
 کبی و مسقاء الدیک ممک کسریله خروس صوا مجدیکی قابه دبرلر الاستسقاء همز نک و قافک کسریله
 مرض مشهوره مبتلا اولق که اول بطنده صار و صو جمع اولنق در یقال اسفسق استسقاء
 اذا اجتمع فیہ ماء اصفر السقی سبنک کسری و قافک سکونیه اسمدر مرض مذکوره مبتلا اولق
 معنا سندن وسقی شربدن اولان نصیبه دخی دبرلر یقال کم سقی ارضک المسافات ممک ضمیمه بر کسنه ابه
 باغنه و باغچه تیمار ایتک ایچون قول ایتک تیمار ایتدیکی باغدن حاصل اولان محصولدن حصه معینه اوزره
 الفساقی ناک فخی و قافک کسری و مدیه خلق بری برینه ایچور مک یقال نساقی القوم سقی کل واحد
 صاحبه بحمام الاء الذی یسقیان فیہ و حمام جملة طلو معنا سنه در الاستسقاء همز نک و ناک کسری
 و الفک مدیه قبودن صو حکمک و برقر به به صوفومغه دخی دبرلر نقول استقیبت من البره استقیبت
 فی القرية السقایه سبنک کسریله صلیق که آندن آبنده و رونده صوا ایچر و دیمشدر در قرأ عظیمه
 اولان سقایه دن مراد شول قدحدر که ملک آمله ایچردی السلو ضمیمه و اولک تشدیدله بر نسنه دن
 فارغ و منسلی اولنق السلی سینک ضمی و لامک کسری و بانک تشدیدله بمعناه السلوی سبنک ضمی
 و لامک سکونی و الفک قصر یله بر جنس قوشک اسمیدر که اکیلوه دبرلر و اخفش ابتدی سلوانک واحدی
 استماع اولنمادی بکرز که واحدی کذلک سلوی اوله ننکیم قلی کله سینک واحدی و جعی دقلیدر
 و دقلی راجی اونه دبرلر و سلوی باله دخی دبرلر غسل معنا سنه السلوة سبنک فخی و لامک سکونیه معاشده
 حضور و رفاهیت اوزره اولنق یقال هو فی سلوة من العیش ای فی رغد و رغد غین مجه ابه و سعت معاشه
 دبرلر و بو ابوزید رویندر و سلوة سلوان معنا سنه دخی کلور و سلوانک تفسیری هن قریب کلور
 انشاء الله تعالی السلا سبنک فخی و الفک قصیر یله شول یوقفه دریدر که آنه فارنده ولد آنک ایچنده
 اولور اکرط غدیغی ساعت آتی ولدک بوزندن المبرز ایه فی الحال ولدی قتل ایلر و اگر اول
 نافه نک فارنده منقطع ارسه ولدله به جفر سه ولدوانه سالم اولور و اگر جقمز سه ولدوانه سی هلاک
 اولور و فی المثل وقع القوم فی سلا جل ای فی امر صعب و بونک و جعی بودر که جل ارکک دومیه
 دبرلر ارکک دوهده اوغلن بتاغی اولماز پس بوا عزم من الابلق العقوق و من بیض الانوق دید کلری
 کبیدر و ابلق ارکک آنه دبرلر و عقوق حامله اولان حیوانه دبرلر ارکک حامله اولمدیغنه بناء اعز
 من الابلق العقوق دبرلر و بیض الانوق کرکس بومر ده سنه دبرلر که زیاده صرب برده بومر دلر و یقال
 ایضا انقطع السلا فی البطن اذا ذهب الحبله یعنی چنان بر نسنه نک چاره سی فالسه بویه دبرلر ننکیم
 بلغ السکین العظم دخی دبرلر السلبه سبنک فخی و لامک سکونی و الفک مدیه شول نافه در که قرنده
 اولان اوغلان بتاغی منقطع اوله یقال نافه سلبه اذا انقطع سلاها و قرنده اوغلان بتاغی جفر بلان قیونه
 دخی سلبه دبرلر انفسیة علی وزن التریة قیونک فارندن اوغلان بتاغی جفر قیونک سلبت الشاة
 اسلیها تسلیة اذا نزعت سلاها فهی سلبه و تسلیه بر کسنه نک غصه سن ازاله قفغه دخی دبرلر یقال

سلاخی فلان من همی تسلطه اذا كشفه عنه الاسلاء همزه نك كسرى والفك مدیه كذاك غصه بی
 ازله فلقی الانسلاء همزه نك كسرى والفك مدیه بر كسنة نك غصه سی زایل اولو التسلی ففتحته
 ولامك كسرى وتشديدیه بمعناه يقال انسلی عنه الهم وتسلی اذا انكشف السلوانه سینك ضمی
 ولامك سكونیله شول بوجهدك كه آنك اوزرینه بغمور صوبی دو كوب ایچسه لر عاشق اولان كسنة
 عشقدن بری اولور السلوان سینك ضمی ولامك سكونیله ذكر اولنان صوبك اسمی وسقی سلوان
 فراغت اینك معنا سندن كایت دخی اولور قال الاصمعی تقول الرجل لصاحبه سفینتی منك ساوة
 وسلوانائی طیبت نفسی عنك وبعضرا یتدی سلوان شول دوا در كه آتی حزین اولان كسنة ایچد كده
 حزنیدن خلاص بولور واطبا كا مفرح دیرل السماء سینك فقی والفك مدیه كوك آسمان معنا سنه
 تذكری وتأنیثی جائدر الاعمیه همزه نك فقی ومیمك كسریله جمعی آسمانلر معنا سنه واسمیه بغمور
 معنا سنه اولان سمانك دخی جمعی كلور السموات سینك فقی ومیمك فقی ومدیه كذاك جمعی وسما
 بر كسنة نك اوزرینه عالی اولوب كوكه صالان نسته به دخی دیرل هر نه اولور سه اولسون بوسیدین
 سقف یتد سجاد دیرل وسما بغموره دخی دیرل مطر معنا سنه يقال ما زلنا نطاء السماء حتی اتدنا كم
 السماءی سینك فقی وهمزه نك كسرى ومدیه فعائل وزنی اوزره جمعی سحابه ایله سحاب كی
 نكیم بعض اشعار ده وارد اولمشدر وسما ظهر فرسه دخی دیرل السمی سینك ضمی ومیمك كسرى
 وبانك تشدیدیه فعول وزنی اوزره جمعی بغمورلر معنا سنه السمو ضمتنه وواوك تشدیدیه
 بوكسكلك ارتفاع معنا سنه تقول منه سموت وسمیت مثل علوت وعلیت وسلوت وسلبت وبونعلب
 روا یتدرو سمو بر نسته زیاده ظاهر اولغه دخی دیرل تقول سمائی شخص اذا ارتفع حتی استبته وسمو
 بر نسته بی بصر تمام حا طه یتككه دخی دیرل تقول سما بصره اذا علا وسمو اوه جفمه دخی دیرل
 يقال القوم سمو اذا خرجوا للصيد المسامة ميمك ضمیه معارضه معنا سنه يقال فلان لایسای
 وقد علامن ساماة السمای تانك فقی ومیمك كسرى ومدیه جنك ایدوب معارضه ایدشك يقال
 تساموا اذا تباروا السوامی سینك فقی ومیمك كسرى ومدیه باش بوقاری طوتن ار ككلر السمای
 ميمك كسرى ومدیه مرتفع اولاب نسته يقال رددت من سامی طرفه اذا قصرت انبه نفسه وازلت
 نخوته ونخوت نوله وخاء مجیه ایله كبره دیرل یعنی كبرن ازله قلب بوكسكه نظر ایتد من منع اینك
 السماء سینك فتحیه ار كك دیتی اوزره جمله فلقم بق ل سما الفحل سماوة اذا سطا علی شوله
 وشول شبن ميمك فتحیه ناقول معنا سنه وسماوة هر نسته نك شخصه دخی دیرل وسماوة لمیت اولك
 سقغه دخی دیرل وسماوة ناحیه عوامده بریه دن بر رلك دخی آیدبر التسمیه علی وزن التزیة
 بر نسته به آدو یمك تقول سمیت فلان ازید او سمیه بزید یعنی الاسماء همزه نك كسرى والفك
 مدیه كذاك آدو یمك تقول اسمیه التسمی ففتحته ومیمك كسرى وتشدیدیه براد ایله اذ لمق يقال
 سمیه قسمی السمی سینك فقی وبانك تشدیدیه اداش تقول هو سمی فلان اذا وافق اسمه اسمك
 تقول هو كنبه اذا وافق كنبه كنبته قال الله تعالى هل تعلم اسمیای نظیر ایستحق مثل اسمه وبعضلر
 سمی مسامی معنا سنه در دیدی كه معارض دیمك اولور اسماء همزه نك كسرى والفك
 مدیه سماوة دیمك معروف اولان بره كتمك الاسماء همزه نك وتانك كسریله آوه جققم يقال استموا
 اذا خرجوا للصيد السماء سینك ضمی ومیمك تخفیفله آو جیلر صبادلر معنا سنه الاسم همزه نك
 كسرى وسینك سكونیله سموتیدن مشتق در زیر اسم تعظیم ورفقی مویدیدر وبونك تقدیری افع در
 بوندن حذف اولنان واودر زیر جمعی اسما كلور السمی سینك ضمی ومیمك فقی وبانك تشدیدیه
 افعیری واسمك اصلن تقدیر ایتد اختلاف ایشلر در بعضلر اصلی فعل در دیدلر تانك كسرى
 وعینك سكونیله وبعضلر فعل در دیدلر واسماء بوايكسنة دخی جمع اولور جذعه اجذاع وقفله

افعال کی و بومقوله نك صیغه سی بلنمزالاسما علیه و بونده درت لغت و اردبری اسمدر کسر همزه
 و سکون سینله و بری دخی اسم در ضم همزه و سکون سینله و بری دخی سم در ضم سینله و بری دخی
 سم در کسر سینله و بونك النی الف و صلد و کاه اولور شاعر الفین قطع ایدر ضرورت ایچون
 السموی سینک و مینک فقی و آخرنده بانک تشدیدیه اسمه منسوب اولان نسته الاسمی همزه نك
 کسری و بانک كذلك تشدیدیه كذلك اسمه منسوب اولان نسته حالی اوزرینه ترك اولنوب
 اصلنه مراجعت اولمقدوده الاسامی همزه نك فقی و مینک کسری و مدیه اسمانک جعی الاسماوات
 همزه نك فقی و سینک سکونیه كذلك اسمانک جعی نکیم اعیذک بالاسماوات الله درلر فرار و ای اوزره
 السنه سینک فقی و الفک قصر یله یلدر مدن حاصل اولان ضیا و سنا كذلك نیاتندن برادر که
 آنکله دوا اولنور و کاه اولور آنک بعضن مکة مشرقیه نسبت ایدوب سناه مکی دیرلر السنه سینک
 فقی و الفک مدیه بوکسکک رفعت معناسنه السنه سینک فقی و نونک کسری و بانک تشدیدیه بوکسک
 اولان نسته رفیع معناسنه الاسماء همزه نك کسری و الفک مدیه قالد رمق یقال اسناه اذ رفعه
 التسنیه علی وزن التزییه برنسنده ایچوب آسان ایتک یقال سناه اذ افحده و سهله المساناة مینک ضمیمه
 برکنه ایله حسن زند کاه ایچون مدارات ایدوب رضاسی اوزره اولمق السنه فقی و نونک کسری
 و تشدیدیه متغیر اولمق فرار و ای اوزره تقول تسنی اذ تغیر و ابو عمرو ابتدی لم یسن لم یغیر معناسنه در
 و قوله تعالی جاء مسنون دیکبی قولندن مأخوذ در که مسنون متغیر معناسنه در احدی التونات
 یاه قلب اولمقددر تقضض لفظنده تقضی دیکلری کی المسناة مینک ضمیمه و نونک تشدیدیه صوتندی
 عرم معناسنه السانیه نونک کسریله شول ناهدر که آنکله قیودن صوچکرلر السوانی سینک فقی
 و نونک کسری و مدیه جعی ذکر اولنان ناهدر معناسنه و فی المثل سیر السوانی سفر لایتنقطع السنو
 سینک فقی و نونک سکونیه ناهدری صوارمق تقول سنت الناقه تسنو اذ اسقت الارض و بلوت بری
 صوارمق دخی دیرلر یقال سنت السحابه الارض اذ اسقت و خلق کندولر ایچون صوچکمه
 دخی دیرلر یقال القوم یسنون لانفسهم اذ استقوا المسنوة مینک فقی و نونک ضمیمه و واولک تشدیدیه
 شول بردر که صوارمق اوله المسنیه مینک فقی و بانک تشدیدیه بمعناها قلبت و او مسنوة یاه کما قلبت
 فی قنیه لانها من القوة السنایه سینک کسریله برنسته نك ککو تریسی معناسنه تقول
 اخذ الشیء بسنایته و صنایته اذ اخذته كله السنیه سینک فقی و نونک تخفیفیه ییل معناسنه خان بونک
 نقصان و اوقلسک ما نحن فیه دن اولور الاسماء همزه نك کسری و الفک مدیه بربرده بریل اقامت ایتک
 تقول اشئی القوم یسنون اسناه اذ البوائی موضع سنه الاسنات همزه نك کسری و سینک سکونیه
 فتلقی یلننه داخل اولمق و او یی یاه قلب ابتدیر اقامت معناسنه ملتیس اولیسون دیونتکیم بوندن اقدم
 ذکر اولندی عازنی ابتدی بوشاد در بو که قیاس اولمق السواء سینک فقی و الفک مدیه عدالت
 خال الله تعالی فانبد الهم علی سواء و سواء برنسته نك اوزرینه سنه دخی دیرلر قال الله تعالی فی سواء الحیم
 و سواء غیر معناسنه دخی کلور السوی سینک کسری و الفک قصر یله كذلك غیر معناسنه کلور
 و اخفش ابتدی سوا فان غیر معناسنه اولسه یاخوذ عدل معناسنه اولسه آنده اوج لغت و اردر
 اگر سببی مضموم یاخوذ میکسور اینسک النی قصر ایدرسن ایکبسنده دخی و اگر مفتوح فلسک النی مد
 ایدرسن تقول مکان سویی و سوا ای عدل و وسط قیامین القریقین و تقول مررت برجل
 سواک و سواک ای غیرک و تقول همانی هذا الامر سواء و ان شئت قلت سوا آن و هم سواء
 للجنح الاسواء همزه نك فقی و الفک مدیه سوا آنکله سنک جعی تقول هم اسواء و سوا قصده
 معناسنه ده کلور تقول قصدت سوا فلان اذ اقصدت قصده و سواء اعتدال معناسنه دخی کلور
 استوان اسم اولمق اوزره تقول سواء علی فت اوقعدت السواسیه سین اولک فقی و نونک کسریله

ستا

سوا

كذلك جعی يقال هم سواسیه مثل ثمانية ای اشياء علی غیر قیاس اخفش ابتدی بونک وزنی فاعافله در
 بونک ذاهب اولان اوچجی حرف در یعنی سواکله سنک الی حذف اولنوب همزه سی الفه قلب
 اولمشدر براسوا افعال وزنی اوزره دروسیه احتماله در که فعه وزنی اوزره باخود فله وزنی اوزره اوله
 بوقدر وار که فعه وزنی اوزره اولقی اقبس درز بر اکثر بالقاولنسان لام الفعل دروسیه کله سنده
 وایا به قلب اولندی زیر اصلی سوبه در الاسواء همزه نک کسری والک مد یله برسنه بی ترک ایدوب
 اندن غفلت اوزرنه اولقی فراروایتی اوزره نقول اسویت الشی اذا ترکته واغفلته جوهری ابتدی
 بوابوعید روایتی درلکن بن ظن ایدرم که بولکه مهموز اوله دیدی لیلۃ التسواء سنک فقی والک
 مد یله آبک اون اوچجی کیجه سی در المساواة میک ضمیمه برابرک فراروایتی اوزره مزبور ابتدی
 هذا الشی لایساوی کذا دیر لایساوی کذا دیر بمزول وهذا لایساوی به دخی دیر لایعادله معانسه
 ومساواة تسویه معانسه دخی کاورتقول ساویت بنهما اذا سویت النسویه علی وزن التریة
 برسنه بی دوزنک وتسویه خوش حال فله دخی دیرل بقال لوئسوی بهم الارض ای تستوی بهم
 الاستواء همزه نک وتانک کسریله دوز اولقی بقال سوبت الشی فاستوی واستوا اکر بک کدوب
 طوغری اولغه دخی دیرل بقال استوا من اعوجاج واستوا آت ارقه سنده قرار ایتمکه دخی دیرل بقال
 استوی علی ظهر دایته ای استقر واستوا سیمیه قصدا یتکمه دخی دیرل بقال استوی الی السماء ای قصد
 واستوا بر ولایته غالب اولوب اکوالی اولغه دخی دیرل بقال استوی اذا استولی وظهر واستوا
 برکسنه نک بکملکی نهایت بولغه دخی دیرل بقال استوی الرجل اذا انتهى شبابه واستوا اعتداله
 دخی دیرل بقال استوی الشی اذا اعتدل واستوا خوش حال اولغه دخی دیرل کسان دیروایتی اوزره
 بقال کیف اصبحتم فقولون مسوون صالحو نای اولادنا وواشینا مستویة صالحة السویه سببک
 فقی ویا نک تشدید یله برابرک بقال هما علی سوبه من هذا الامر ای علی سواة وتقول قسمت الشی
 بنهما بالسویه یعنی برابر قسمت ایدم وسوبه شول کلیم در که ایچنه اولقی طوله درلر بصدق مثالنده
 السوا یا سنک فقی والک قصر یله جعی وسوبه دو مارقه سنه وضع ابتد کسری نسنه به دخی دیرل
 لکن بوحلفه کیدر دوه اورکنک طرافن احاطه ایدرو بو که حویه دخی دیرل راه مهمله ایله
 سوی الخلق سنک فقی ویا نک تشدید یله اخلاق مطر داوان کسنه بقال رجل سوی الخلق ای مستوی
 السوا ی تانک فقی وواو کسری ومد یله برابر اولقی وخوش حال اولغه دخی دیرل و فی الحديث
 اذا تساوا واهلکوا السهلا سنک ضمیمه شول خنی بلند در که بنات نعش کبری دن که خلق آتو کله
 بضرلن امتحان ایدر و فی المثل اریها السهوا وری القبر السهوه سنک فقی وهانک سکونیه
 صفة مثالنده برسنه در که او اوکنده لینه را جعی دیوایتی اوزره و ابوعید ابتدی اهل یمنک
 نیجه سندن ایستدم که سهوه انما صطلاحه شول کیمزیک اوه دیرل که الحق برده اوله وسقی مرتفع
 اولوب شول خزیننه مثالنده اوله که آنده متاع حفظ ایدرلر سهوه شول باقه به دخی دیرل که یوزر یعنی
 ملازم اوله وسهوه ملائمته وسکونه دخی دیرل السهوا سنک کسری والک مد یله جعی دلو ایله دلاکی
 المساواة میک ضمیمه معاشرنده برسنه نک نهسایتن تقییش ایتمک ترک ایتمک السهوا سنک فقی
 وهانک سکونی والک مد یله کیجه دن بر ساعت وکیجه نک اولنه دخی دیرل السهوه سنک فقی
 وهانک سکونیه غفلت ایتمک بقال سها عن الشی و برسنه نک غوره بر شامک مجلنده دخی استعمال
 اولنور بقال علیه من المال ما لایسهی ولا ینهی ای لایبلغ غایتیه وسهوه عورت حالت حبضیه بامامه
 فالغه دخی دیرل بقال خلعت المرأة سهوا اذا خلعت علی حیض الساهی هانک کسری ومد یله غفلت
 ایدی کسنه السهوان سنک فقی وهانک سکونیه بمعناه و فی المثل بان الموصین بنو سهولان
 و بومثلک معانی سن و صیته محتاج دکلسن وصیته محتاج اولنور غافل اولنور دیرلر یکدیرو نسخ صحاحده

سها

سیا

مثل مزبور سهوك وسهوانك تفسيرندن مقدم ايراد اولتمشدرخني دكلدر كه تأخیری انسیدر السیه
 سبنك كسری ویاك فنی و تخفیفیه یای باشند اولان اكری بر كه كرش آوك اوزرنده طورر كوشه
 كان معانسه آخرنده اولان هاواودن عوضدر السبات سبنك كسری ویاك تخفیفیه جعی یای
 قولقاری معانسه السبوی سبنك كسری ویاك وسطنده فنی و آخرنده تشدیدیه یای قولاغنه
 حنوب اولان نسنه وابوعبیده ابتدی رؤیه سیف القوسی همزه ایله استعمال ایدردی لکن سائر عرب
 همزه ایله استعمال اینتر السی سبنك كسری ویاك تشدیدیه شعم ورفاهیت معانسه كلور بقال
 هوسی رأسه وفی سواء رأسه اذا كان فی النعمة وابوعبیده ابتدی وكاه اولور سی رأسی
 باش قلنك عدد نجه اولان خیره نفسیر ایدر روسی اراضی هر بدن برلك دخی اسمیدر ویسایان معانسه
 دخی كلوروسی مثل معانسه دخی كلور السیان سبنك كسری ویاك تشدیدیه ایکی نسنه كه وی برنه
 شبه اوله مثلاًن معانسه لاسیما سبنك كسری ویاك فنی و تشدیدیه شول كله در كه انوكله استننا
 اولنور وواصلنده سی كله سیدر كه اكماضم اولتمشدرو شول اسم كه لاسیما نصكره واقع اولور
 آنده ایکی وجه جاژردر یلرسن انی مرفوع قبلرسن مأكله سن الذي معانسه قلوب اسم مزبور
 مبدائی بخذوفه نك خبری فانه تقول جاء فی القوم لاسیما اخوك ای لاسیما الذي هو اخوك عبارت
 صحاح بورسمه واقع اولشدر لکن الذي ایله مأكله جعنده كلام اولد یغنی خنی دكلدر واکرد یلرسن
 ججور قبلرسن مابی زائد اعتبار ایدوب مابعد نده کلن اسمی سی كله سنه مضاف ایله قلمغله زیراشی
 مثل معانسه در تقول اضربن القوم لاسیما اخیک ای ولا مثل ضربه اخیک و بومقامده جوهری
 کلانده نوع تکرار اولد یغنه بناء طی اولندی و اخفش ابتدی هر بلر ان فلانا کریم لاسیما ان ائینه فاعدا
 دید کلری قولنده مازانده در مضمحل حذف اولنوب ماآندن عوض و برلشدر ویاك
 تقدیر کلام ولا مثله ان ائینه فاعدا در والله اعلم بالصواب (فصل الشین) الشا و شبنك فنی
 و همزه نك سكونیه برکسنه نك غایبی امد معانسه و شا و سرعته کتمک معانسه ده کلور
 بقال غدا شا وای طلقا و شا و سبق معانسه دخی كلور ابو زیدر وای اوزره بقال شا و القوم شا و
 اذا سبقتهم و شوه دخی دیر لقلب اوزرینه تقول شاء علی وزن رماه مثل شاء علی وزن باعه
 اذا سبقته و شا و شول قیودن جقر لن بالحقه دخی دیر لکه زنبیل ایله جقر لوروزنبیله
 دخی شا و دیر ل بقال اخرج شا و اوشا وین و شا و بالحق جقر مغه دخی دیر لرنقول شا و من البئر
 اذا نزع منها الزبابة المشاة ممك كسری و شبنك سكونیه مسقا و زنی اوزره زنبیل كه آنوكله
 قیودن بالحق جقر لرو مسقا فافله خروك صواجد وکی فله دیرل المشائی ممك فنی و همزه نك
 كسری و مدیه جعی زنبیلر معانسه الشائی تانك فنی و همزه نك كسری و مدیه اراقشقی
 بقال تشاء ای ما بینهما اذا تبع و تشائی تفرقه دخی دیر ل بقال تشاء ای القوم اذا تبعوا المشاة
 ممك جعی و همزه نك فنی و مدیه سبقت اتمك بقال شاء علی وزن فاعله الاشياء همزه نك
 و تانك كسریه الشئ استماع معانسه ابو عبیدر وای اوزره و مفضل ابتدی سبقت اتمك
 معانسه در الشاء شبنك فنی ویاك تخفیفیه حیات و زنی اوزره هر نسنه نك او جنده اولان
 سیوری بری الشا شبنك كذلك فنی ویاك تخفیفیه جعی الشوات فحینه کذلک جعی سوریلر
 معانسه و شوات عقرب ایکنه نه دخی دیرل الشوة شبنك فنی ویاك سكونیه عقرب اکنه سی
 و بولاسن استعمال اولند قده لابنصرف استعمال اولور نکیم بعض اشعارده کلشدر الاشياء
 همزه نك كسری و التانك مدیه برکسنه نك ذکی اوغلی طوغنی بقال اشبالر جل اذا اولده ولد ذکی
 و اشياء اوغلی باباسنه شبنه ایلن بقال انی فلانا اولده اذا اشبهوه و اشبا برکسنه به اعزاز و اکرام
 ایدوب رفعت و برمك تقول اشیت الرجل اذا رفعت و اکرمته و اشبار فاعله دخی دیرل تقول اشیت

شا

شبا

شنا

الشجرة اذا ارتفعت الشاة شبنك كسرى والفلک مديله قش كه يازك مقابلى درومبر ابتدى
 شتاتوه كله سنك جعى اولور الاشنة همزه نك فحقى وتاك كسرىله جعى الشتوى فحقنبله وبانك
 تشديديله شتايه منسوب اولان نسنه الشتوى شبنك فحقى وتاك سكوى وبانك تشديديله كذلك
 شتايه منسوب اولان نسنه خرفى ايله خرفى كى خريفه نسنده وقش كوننده يعنى بغموره دخى
 شتوى ديدكلرى بوندن مأخوذ در الشتو شبنك فحقى وتاك سكوىله بربرده قيشلق التشى
 فحقنبله وتاك كسرى وتشديديله بمعناه تقول شتوت بموضع كذا وتشئت اذا لقت به الشتاء الاشتاء
 همزه نك كسرى والفلک مديله خلق قيشه داخل اولق تقول اشتى القوم اذا دخلوا فى الشتاء
 المشاة ممك ضمى ايله بر كسنى بى قش كوننده الشملك ايجون اجرته طوتمق كساتى روايتى
 اوزره تقول عامله مشاة كما تقول مشاهرة الشى شبنك فحقى وتاك تشديديله على وزن فاعل
 قش كوننده يعنى بغمور التشبة على وزن التربة بر نسنه قش كونى كفايت قلمق يقال هذا الشى
 يشنى اى يكفى فى الشتاء الشجو شبنك فحقى وجبك سكوى ايله غم وغصه يقال شجاء يشجوه شجوا
 اذا حزنه الاشجاء همزه نك كسرى والفلک مديله بر كسنى نك بوغزه بر نسنه طور مق يقال اشجاء
 يشجبه اشجاء اذا غصه الشجى شبنك فحقى والفلک قصيرله غصه چكمك وبوغزه بر نسنه
 طوروب بو غلق معناسنه دخى كلور يقال شجى يشجى شجاء من الباب الرابع وشجاء شول نسنه به
 دخى دبرل كه بوغزه طور ررك كك كك اولسون كرك غيرى نسنه اولسون الشجى شبنك
 فحقى وجبك كسرى ومديله حزين اولان كمسنه يقال روجل شج الشجبة شبنك فحقى وجبك
 كسرىله موئى يقال امرأة شجبة على وزن فعيلة يقال ويل للشجى من الخلى وخلى غم وغصه دن برى
 اولان كمسنه به دبرل مبردايتدى يام خلى مشدده دروياء شجى مخفقه در واکر شجى كله سن فاعل
 وزنى اوزره قيلرسك يامشدد اولور مخفف اولماز تقول شجاء الحزن فهو مشجوب وشجى الشجواء
 شبنك فحقى وجبك سكوى والفلک مديله يولى صرب اولان صحرا يقال مفارة شجواء اذا كانت
 صعبة المسلك الشجوى شبنك وجبك فحقى والفلک قصيرله شول ر جلد ركه ابقارى اوزون اوله
 خجوى كى دروزناومعنى الشجوى فحقنبله وبانك تشديديله بانك تخفيفيله اولان شجى كله سنه
 منسوب نسنه در پس شجوى لفظنده جيمى مفتوح قلديلمر مرده مفتوح اولديفى كى پس بالغه
 منقلب اولوب بعده او ومنقلب اولدى ونمر نوبله بر قبيله نك اسمى در الشجو شبنك فحقى وجاء مهملة نك
 سكوى ايله اغزى اچمق تقول شجافاه يشهو شجوا اذا فتح وشجوا غز اچمق معناسنه ده كلور
 يقال شجافوه يشهو اذا انفتح يتعدى ولا يتعدى الشجوة شبنك فحقى وحائك كذلك سكوىله
 انك ارمى سبك اولق تقول فرس بعيد الشجوة اى بعيد الخطوة الشواجى شبنك فحقى وحائك كسرىله
 ومديله اغزن اچيمى آنلر يقال جاءت الخيل شواجى اى فالتحات افواهما الشدو شبنك فحقى
 ودالك سكوىله دوه بى سورمك تقول شدوت الابل شدوا من الباب الاول اذا سقتها وشدو مد صوته
 برايكى بيت او قومغه دخى دبرل تغنى اسلوبنده يقال شد اشعرا او غناء اذا غنى به او ترنم الشادى
 دالك كسرى ومديله شول كسنى در كه بمقدار ادب يعنى علم عربيت فحصيل اتمش اوله
 كوبا كه اول كسنى مسائل علمى سوق ايدوب برره جمع ايتشدر وشادى معنى معناسنه دخى كلور
 الشدا شبنك فحقى وذال معجه دن صكره الفلك قصيرله اذا وشر معناسنه كلور وشدى كلب سكنه
 دخى دبرل ذباب الكلب معناسنه ومزبور اكثره بناء كلبه اضافت اولمشدر زرا كه كام اولور اخر
 حيوان اوزرينه دخى قوز الشداة وزن مزبور اوزره واحدى ذكر اولنان سكر كبرى معناسنه
 وشدا اجلقه دخى دبرل جوع معناسنه خليل روايتى اوزره يقال ضرم شدا اذا اشتد جوعه وشدا
 طوزه دخى دبرل ملح معناسنه وشدا رايحه حدث اوزره اولمغه دخى دبرل وشدا بقية قوت وشدت

شجاء

شجاء

شدا

شدا

شرا

معنای دخی کلور قال الراجز فی شعره ردی لی شذا من نفسی وما صریم الامر مثل اللبس و کمی
 جنسندن بر نوعه دخی دیرل وشذاه واحدی ذکر اولنان کمیلردن بری معنایه وشذا اغاج پاره سنه
 دخی دیرل وشذا مسکه دخی دیرل الشراء شبینک کسری والفک مدبله وقصر یله دخی لغت در
 برنسنه بی صاتمق والمق معنایه دخی کلور اضداددن در تعول شریث الشی اشریه شری اذ ابعته
 واذا اشتریته ایضا قال الله تعالی ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله ای بیعها وقال الله تعالی
 وشروه بئن بحس دراهم معدوده ای باعوه الاشراء همزه نک و ناک کسری والفک مدبله
 برنسنه بی صاتون المق قال الله تعالی اشتروا الضلالة بالهدی واشتروا اصلنده اشتری بالبدی ضمه
 یا اورزیننه ثقیل اولوب حذف اولند قده اجتماع ساکنین لازم کلد بکیچون یا حذف اولنوب اشتری
 اولد قد نصکره لام تعریفه مصداق اولوب بنه اجتماع ساکنین لازم کلد بکیچون و او ی حرکت باایله
 متحرک قلوب اشتری والضلالة دیدیلر الاشریه همزه نک فحی و رانک کسری یله شری کله سنک جچی
 و بوشاد در زیر افعل فانک کسری و صینک فحیله افعله وزنی اوزره جمع اولنماز الشری شبینک فحی
 و رانک سکون یله حنظل یعنی قرقه دو کلکی یقال لفلان طعمان اری و شری واری باله دیرل غسل
 معنایه و شری قرقه دو کلکنک اغاجنه دیرل شجر الحنظل معنایه قال الشاعر علی خط البرایة
 زنجری السوا عدطل فی شری طوال الشریة شبینک فحی و رانک کذلک سکون یله واحدی و شریه
 شول خرما اغاجنه دخی دیرل که چکر دکن بز الشری شبینک فحی والفک قصر یله مالک برامزی
 ر ذال المال معنایه شوی کی در وزنا ومعنی و شری یلدر مک چوق یلدره مسته دخی دیرل یقال
 شری البرق یشری شری من الباب الربع اذا کثر لعا نه و شری نافعک یولاری چوق مضطرب
 اولغه دخی دیرل معنای مذکور دن مأخوذ در یقال شری زمام الناقه اذا کثر اضطرابه
 و شران سیرنده لج و عناد ایتمکه دخی دیرل و انسان عناد ایتمکه دخی دیرل یقال شری الفرس فی صیره
 و شری الرجل اذا لج و شری خرده سیو جلیر چقمغه دخی دیرل یقال شری جلده اذا ظهه خراج
 صفار له الذع شدید و شری غضب یا لکنغه دخی دیرل یقال شری فلان غضبا اذا استطار غضبا
 و شری سلمی دبمکه معروف جلیک طریقه دخی دیرل که ارسلانی چوق اولغه معروف درو شری
 ناحیه معنایه کلور الاشراء همزه نک و ناک کسری یله لج و عناد اوزره اولق یقال اسشری الفرس
 لا طرافها الاسشر همزه نک و ناک کسری یله ات سیرنده لج و عناد اوزره اولق یقال اسشری الفرس
 اذا لج و انسان عناد اوزره اولغه دخی دیرل یقال اسشری الرجل اذا لج فی الامر الشری شبینک
 فحی و بانک تشدید یله معاند اولان آت یقال هو فرس شری علی وزن فعل الاشراء همزه نک
 کسری و بانک مدبله طو لدر مق تعول اشریث الحوض و اشریث الجفنه اذا ملأ نهما و جفنه کاسه به
 دیرل قصعه کییدر وزن او معنی الشریان شبینک فحی و رانک سکون یله شول اغاج در که اندن پای
 ایدرل الشریان شبینک کسری و رانک سکون یله بمعناه و شریان کذلک شبینک فحی و کسری یله شول
 آتلیجی طمردر که قلدن ناشی اولور الشرايين شبینک فحی و بانک کسری و مدبله جچی ذکر اولنان
 طمردر معنایه الشروی شبینک فحی و رانک سکونی والفک قصر یله برنسنه نک مثلی یقال هذاشروی
 ذاک ای مثله شروی فحیته و اوک سکونی والفک قصر یله برطاغک علیدر الشرات شبینک
 ضمی و رانک تخفیف یله خوارج طایفه سی الشاری رانک کسری و مدبله واحدی ذکر اولنان
 طایفه نک بری معنایه و مزبور له شراه دیدیلر اشریثا نفسنا فی طاعة الله ای بعنا أنفسنا فی الجنة
 حتی فرقتنا الایمة الجایزه دیدیلر کندن او تری الشری فحیته و رانک کسری و تشدید یله
 ذکر اولنان طایفه دن اولق یقال تشری الرجل اذا کان من الشراء المشتری ممک ضمی و رانک
 کسری و مدبله بریلدزک اسمیدر الشصو ضحیته و اوک تشدید یله کوز کوکه دبکمک یقال

شصا

شهابا بصره بشصو شصوا اذا شحص وشصو بلوت بو كسلكه دخي دبر لر يقال شعبي السحاب اذا
 ارتفع الشصى شبنك ضمي وصادك كسرى وبانك تشد بديله ميت ششوب الهري وابقلوي بوفري
 قافلتي يقال شصى بشصى شصيا الشاصي صادك كسرى ومديله كوزلر بي كو كديكن كسند وفي المثل
 اذا ارجعن شاصيا فارفع بدا يعني فسان ركسند وشوب اياقير بن قالدر سه اندن ال جك جوهرى
 بو مثله شاصيا كسرى رفع ر جلله تفسير ايتشدر لكن مناسب اولان رفع بصرا له تفسير ايتشدرى ز برا
 مثل مز بوري شصوه ذبانده ذكر ايتشدر واكر شصى ذيلنده ذكر ايتش اولسه تفسير مز بوري مطبق
 اولور دى الشاصية صادك كسرى له شول طلومدر كه ايحي براونين اياقيرى قالقمش اوله و يقال
 لزنناق المملوه الشايبة القوامم والقرب اذا كانت مملوه او نفع فيها فارفعت قوايمها وطلوا اولان
 قربه به دخي دبر لر الشواصي صادك كسرى ومديله جعي الشاصي صادك كسرى ولا مك
 تشيدي والفك قصر له براونك اميدى لامي مشدد فلسك باقلى كي الفى قصر ايدرسك واكر مخفف
 فلسك حد ايدرسن و بونى صاحب قاموس باب لاندن ايراد ايدوب جوهرى بي نخطه ايتشدر كو يا كه
 مذكو راونك مغنى ارتقا عليه اسبق اولوب حرف لامك ز ياد به نحملى اولين جوهرى بو مقامده
 ذكر ايتشدر الشطا شبنك فتي والفك قصر له ناحيه مصرده برقيه در كه اكايا ب شطويه نسبت
 اولنور الشطبة شبنك فتي وظاء مجمه دنصكره بانك تشيديله شول اعاج فتي در كه عصادن
 وعصابه شيد اولنلردن قوبر الشطابا شبنك فتي والفك قصر له جعي قيفلرم هسانه الشطي
 فانك وشبنك فتي وظانك كسرى وتشيديله برنسنه اعاج مائلنده قوبوب طاعلق يقال تشطي اشئ
 اذا نطار شطابا الشطا شبنك فتي والفك قصر له شول ايتجه كسندر كه قول كسند يا ايتشدر
 وشطاد كر اولنان كك برندن ايرلغه دخي دبر لر يقال شطي الغرس من الباب الرابع اذا نحر ك
 العظم المذكور من موضعه وبعض كسند شطاي مكبر بار لمسي معانسه نجل ايتشدر وشط القوم
 صميم القومك مقابلدر كه اول قومه صكره دن لاحق اولوب خار جدن كلن كسند در الشواء
 شبنك فتي وعينك سكوتى والفك مديله برا كسند اولان غارت يقال غارة شواء اذا كانت فاشية
 متفرقة قال ابن قيس الرقيات صكيف نومي على الفراش ولما شتمل الشام غارة شواء الاسماء
 همزة ك كسرى والفك مديله غارى بالكلندر مق يقال اشئ القوم الغارة اشواء اذا اشعلوها
 الشواصي شبنك فتي وعينك كسرى ومديله متفرق او لجبلر يقال جهات الخيل شواصي وشواصي
 على القلب اشئ متفرقة الشاغبة عين مجنون كسرى له ز ايد اولان دبش يقال سن شاغبة اي ز امدة
 على ما برا لسان و بوشول دبشدر كه ما برد بشرة انك بنسى مخالف اوله الاشئ همزة ك فتي
 والفك قصر له شول كسند در كه دبشي و جدمر نور اوزره بنش اوله الشواء شبنك فتي والفك مديله
 مؤنثي يقال رجل اشئ وامرأة شواء الشغو شبنك ضمي وعينك سكوتيه جعي وطوبى لجل دبكله
 همرو ف اولان قوشه دخي شغواء دبر لر بوقارى منقارى اشغه منقارندن اوزون اولدو غندن اوتري
 الشفا شبنك فتي والفك قصر له شئ قبله دبر لر ابن السكيت روايتي اوزره يقال للرجل عند موته
 وللقمر عند محاقه وللشمس عند غروبها ما بقى منه الاشفاى قليل ومحاق لك اخر كسند لر بنه دبر لر
 وشفا همزة ك طرفه دخي دبر لر قال الله نه الى وكنتم على شفا حفره من النار السفوان فتحبته
 ثنيه مي اخفش ايدي وقتا كه شفا ده اماله جا ز اولد بده واوى اولد بفته علم حاصل اولدى ز اماله باذن
 اولور اشفاء شبنك كسرى والفك مديله خسته صحت بولقي تقول شفاء الله من مرضه شفاء
 من الباب الثاني الاشفاء همزة ك كسرى والفك مديله برنسنه ك اوزر ينه حواله اولوب اكافرب
 اولقي يقال اشئ على الشئ اذا اشرف عليه واشئ المر بوض على الموت الاستشفاء همزة ك وبانك
 كسرى له شفا طلب ايتك و برنسنه ايلهما لجه ايتكه دخي دبر لر تقول امشفت بكذا الاسفاء همزة ك

شطا
 شطا

شما

شفا

شفا

شقا

شکا

شلا

کسری و الفک مدبله برکسنه به شقا و بره جک نسنه و بره ک تقول اشفتک الشی ای اعطیک که نسنه به
 و اشفاء برکسنه برنسنه بی شقا قلعه دخی دیر لر یقال اشفاء الله عسلا اذا جعله له شفاء و بوابو عبیده
 روا بقی در الشقی فختبئله و فالفک کسری و تشدید یله برنسنه دن خلاص بواقی تقول تشفیت
 من غیظی اذا بریت منه و غیظ کینه دیر لر الا شقی همزه نک کسری و شبنک سکونی و الفک قصر یله
 برکه بشمعجیلر التندندر ابن السکیت ابتدی اشقی قر به و قر به به شبیه اولان نسنه لی دیگر کن استعمال
 اولنان بز دور و مخفف عرب نعلین دیگر کن استعمال اولنان بز دریدی الشقاء شبنک فقی و الفک
 مدبله بد بخت اولمق که سعادته مقابلیدر الشقوة شبنک فقیله بمعناه و شقاوت شبنک کسریله
 شقاوت معنای سنده لغتدر و قراءه قتاده شقا و تنابا لکسر و شقاوت و اوایله استعمال اولنو ب عطاءه
 و عباءه کی و اوهمزه به قلب اولمندی ز بر اشقاوت اول احوالده تابه استعمال اولنو ب تادن متفک
 اولمغین حرف اعراب اولمدی عطاءه و عباءه به بونک خلاقیجه که بونلرده حرف علت تاداخل
 اولمزدن اولهمزه به قلب اولمغندر و نهایت دخی شقاوت کییدر یقال شقی الرجل من الباب الرابع
 و اوایله قلب اولندی ماقبلی مکسور اولد و غندن او تری و بشقی لفظ ننده الفقه قلب اولندی ماقبلی
 مفتوح اولد و غندن او تری و مضارع نده بشقیان دیر لر یا الفقه قلب اولنماز ماضینک تشبیه سنده قلب
 اولمندی بیچون الشقوة شبنک کسری و قافک سکونیه بد بخت اولمق و شبنک فقی دخی لغتدر
 الاشقاء همزه نک کسری و الفک مدبله برکسنه بی بد بخت بک تقول اشفاء لا فهو شقی بین الشقوة المشاقاة
 همیک ضمیمه زجت جکوب برنسنه به دور شمت و تقول من باب المعالیه شاقانی فلا فسقوه اشقوه ای
 غلبه یعنی انکه زجت چکمدن مساحنه ایدوب علیه ایدم الشکو شبنک فقی و کافک سکونیه
 برکسنه نک سکا ابتدکی برامز ایشدن خبر و بر مک الشکایه شبنک کسریله بمعناه الشکایه شبنک
 فقی و بایک تشدید یله بمعناه كذلك الشکایه شبنک فقی و کافک تخفیف یله بمعناه كذلك تقول شکوت
 فلا نا شکوه شکوا و شکایه و شکایه اذا اخبرت عنه بسوء فعله بک المشکو همیک فقی و کافک
 ضمی و واولک تشدید یله شکایت اولسان کسنه المشکی همیک فقی و کافک کسریله و بایک تشدید یله
 كذلك شکایت اولسان کسنه الشکوی شبنک فقی و کافک سکونی و الفک قصر یله اسمدر شکایت
 معنای سندن الاشکاء همزه نک کسری و الفک مدبله برکسنه به برامز ایش ایدوب شکایتنه باعث اولمق تقول
 اشکیت فلا ناذا فعلت به فعلا احوجه الی ان يشکوک واشکاء برکسنه دن شکایتنی رایل فلغمه دخی دیر لر
 شکایت ابتدکی نسنه بی دفع اتمکله بس اضداد دن اولور الاشکاء همزه نک و نایک کسریله كذلك
 برکسنه دن شکایت اتمک تقول اشکینه مثل شکوته واشکاء برکسنه برعضوندن شکایت اتمک دخی دیر لر
 تقول شکا عضوا من اعضائه الشکی فختبئله و کافک کسری و تشدید یله بمعناه و تشکی امر اوطلق
 در یسندن طلوم اتمک دخی دیر لر را بر بانی اوزده یقال تشکی اذا اتخذ شکوه و شکوه نک تفسیری
 من قریب کلور ابن سلام الله تعالی مسکاة همیک کسری و شبنک سکونیه شول بجره در که نافذ دکلدر
 ایچینده پیراغ با فقی بیچون ایدر لر الشاکای کافک کسری و مدبله شول کسنه به دیر لر که سلاحن
 طاقیده شول کتودن صاحب اوله را حوض ابتدی بوشا نکدن مقلوب در و شاک دی شول اولانه
 دیر لر دیکن معنای سنده الشکی شبنک فقی و بایک تشدید یله شکایت قلیجی و شکایت اولننه دخی دیر لر
 و شکی آعر بی اولان کسنه به دخی دیر لر فاک الطرماع و سمی شکی و لسانی عارم و سمی من السمیه و شکی
 من الشکوة الشکوة شبنک فقی و کافک سکونیه امر او غلق در بیسی که افی سوت طلومی ایدر لر
 و جات الی ایلن او غلق در یسن طلوم ایتسولر کا و طب دیر لر طاء مهمله ابه الشکی شبنک ضمی
 و کافک تشدید و الفک قصر یله بونی صاحب قاموس رجه الله علیه لجام عسیر ابه تفسیر اتمکدر اگر چه
 جوهری جنس سلاحه متعلق نسنه در دیمشدر الشلو شبنک کسری و لامک سکونیه اعضای

لحمدن بر عضود و فی الحدیث اثبتی بشلوها الایمن الاشلاء همزه نك فتی والفك مد یله جعی واشلاء
 الانسان انسانك بعد الموت جور یوب طاغلن عضوری واشلاء بر قومك بقیه سنه دخی دیرلر یقال
 فلان اشلاء فی بنی فلان ای بقایا فیهم الاشلاء همزه نك كسری والفك مد یله کلی دعوت ایتمك ابو زید
 روائی اوزره و ثعلب ابتد خلقك اشكت الكلب علی الصید دبد کری خطادر و ابن السکیت ابتد
 اوسدت الكلب الصید واسدت دیرلر فان صید اوزرینه اغرا انسه لاشلیته دیمزلر بر الاشلاء حیوانی
 دعوت ایتمه استعمال اولنور یقال اشلیت الشاة والناقة اذا دعوتها باسمها لعلها یسرها قال الرازی
 وان برکت منها عجاساء جله بحیة اشلی العفاس وروعا وقال الاخر اشلیت حزی ومسحت قعی
 ثم نهأت لشرب قأب وقرل زباد الاجم اتینا باعمر وفاشلی کلابه علینا فکدنا بنین بیتیه نوکل الاستلاء
 همزه نك وتانك کسر یله بر سنه بی خلاص ایتمك الاستلاء کذلک همزه نك وتانك کسر یله بمعناه یقال
 استلاء واشلاء اذا استنفذه وهرکسنه بی که بر مکندن خلاص ایچون دعوت اینسك استشلیته
 واشلیته دیرسن قال القطامی مدح رجلا قتل کلبا ویکرا واشتلیت بنا فقد اردت بان یسجمع الوادی
 الشلیه شبنك فتی ویا نك تشدید یله مالدن ای فلان نسنه ابو زید روائی اوزره یقال ذهب ماشیه
 فلان وبقیت له شلیة الشلاء شبنك فتی والفك قصر یله جعی بقایای مال معناسنه و بومالدن غیری
 نسنه استعمال اولنماز الشی شبنك فتی ویا نك تشدید یله ای بران ایتمك یقال شویت اللحم شیا
 من الباب الثاني الشواء شبنك کسری والفك مد یله بران اسمیدر معنای مذکور دن الشواء شبنك
 فتی والفك کذلک مد یله واحدی براره بران معناسنه الشواء همزه نك وتانك کسر یله بران
 ایتمك تقول اشتویت اذا اتخذت شواء الانشواء همزه نك وشبنك کسری والفك مد یله بران وای
 تقول انشوی اللحم ولا تغل اشتوی الشاوی واولك کسری ومد یله قیون صاحبی اولان کسنه الشواء
 همزه نك کسری والفك مد یله خلیقه بران یدر مک تقول اشویت القوم اذا اطعمتهم الشواء واشولوا کل
 اولان طعاهدن بقیه القیومغه دخی دیرلر تقول نعشی فلان فاشوی من عشاءه ای لقی منه بقیه وعشاء
 صیک فحمله اختام وفتی بن طعاهه دیرلر واشوا اولم بری اولمان بره اورمغه دخی دیرلر یقال رماه
 فاشواء ایدلم یصب المقتل الشوی شبنك فتی والفك قصر یله باش درسی بجلد ال رأس معناسنه
 الشواء شبنك فتی والفك قصر یله واحدی وشوی مقبل اولین عضوه دخی دیرلر یاند ورجلان
 ورأس کسری یوکر اولان چوهری نسجه لرنک ظاهرنین فیهم اولسان درلکن و اسدن مراد جلد
 رأسه یا عظمه رأس ایلقی کرلن دیرلر رأس علی الاطلاق مقل اولنق وجه لولیه فی ظاهر در وشوی
 الفرس انک اللرنه وبقیرنه دیرلر بالسنه دیرلر لولیه ولاق مع الشکر لرنه جل للشوی دیرلر عین لهنه
 ویا موحده لاله الری وبقاری فرمونه دیرلر یحلقه حاله که باش فرمونه اولنق لته جهت مدح
 دکلدر وشوی مالک برانه دخی دیرلر وشوی رنسته مک قول انشوی جرو بسنه دخی دیرلر الشویه شبنك
 فتی ویا نك تشدید یله هلاک اولان قومك بقیه سنه دیرلر الشواء شبنك فتی والفك قصر یله جعی
 بقایا معناسنه الشواء شبنك ضمی ویا واک تخفیفه یوکر نسنه مک بر قطعه سنه دیرلر قیون سورسنه
 قالن قطعه کی مثلاً یقال ما یقال من الشاء الاشواءه وشواءه الخبر کذلک انک یغنی عن براعهه دیرلر
 النیان شبنك فتی ویا نك تشدید یله ایکی فرداش قانی دبد کسری دارودیم الانخون معناسنه وشیان
 بعید الیظر اولان کسنه به دخی دیرلر دورین معناسنه للشواء شبنك فتی ویا واک سکو نله مومله
 وزنی اوزره شول ناعه در که سریع اوله ومومات صخریه دیرلر الشی شبنك فتی ویا اجبرونك تشدید یله
 برلفظدر که عینی کله سنه اتباعا ذکر اولنور یقال عینی شیی وعی عاجز معناسنه در و بعضیلر شونی
 دخی دیرلر وفعل یعجنده دخی بطریق التبعه ذکر اولنور یقال ما اعیاوه شله واشواءه دخی دیرلر
 الشی شبنك کسری ویا نك تشدید یله کذلک عینی لفظنه تبعه ذکر اولنور نسنه در وعی نطقه در

شوا

عاجز اولانه دېرل يقال جاء بالشي والشبي الشهوة شبنك ففتي وهانك سكونيله كوكل آرزو ايتك
اشتها معناسنه يقال شبت الشى شهوة من الباب الرابع اذا اشتبهت الشبى شبنك ففتي وبانك
تشديديله كوكل آرزو ايتديكى نسنه يقال طعام شهي اى مشتبهى الشهوان شبنك ففتي وهانك سكونيله
برنسنه به اشتهاسى اولان كسنه يقال رجل شهوان للشى التشى ففتينيله وهانك كسرى وتشديديله
برنسنه بى آرزو ايتك تقول تشبعت على فلان كذا يعنى فلان نسنه اوزر ننه آرزو ايتدم وفي القاموس
تشهاه اذا احبه النفسية على وزن التزية برنسنه به اشتها كتورمك يقال هذا شى شهي الطعام
اى يحمل على اشتهاه الشاهي هانك كسرى ومديله نظري كسكين اولان كسنه يقال رجل شاهي
البصر اى شاذ به البصر مقلوب منه والله اعلم (فصل الصاد) الصبى صادق ففتي وهمزته نك كسرى
وبانك تشديديله فعيل وزنى اوزره قوش ياوريسنك واكاشيه اولانك آوازي يقال صاى بصي
صبا على مثال صفي صبغا اذا صاح وكذلك الخنزير والفيل والقاروا البروع وبروع عين مهمله ايله
هرب طاوشا نى ديدى كلى جانور در وفي المثل جاء بما صاى وصمت اذا جاء بالمال الكثير
اى بالناطق والصامت وناطقدن مراد دوه وصغرو قيون در وصامتدن مراد آلتون واجه در
ويقال ايضا جاء بما صاى وصمت وهو مقلوب من صاى وفر ايتدى العقرب تصي وتصاى ونصي
دخى دبر وفي المثل تلدغ العقرب وتصي والواو المحال على رواية الاصمعي يعنى عقرب مودى در
حالت صغرنده دخى الصبي صادق ففتي وبانك كسرى وبانك تشديديله اوغلان غلام معناسنه
الصبي صادق كسرى وبانك سكونيله جعي الصبيان صادق كسرى وبانك كذلك سكونيله
جعي وبونك اصلى واودر واصيه ديمد لرصبيه ايله اكتفا اولمغين نكيم اغلمه ديمد لر غلمه ايله
استغنا بمكن الصبي صادق ضمي وبانك ففتي وبانك تشديديله صبيه كلمه سنك تصغري قياس اوزره
لكن بعض اشعارده اصبيه واقع اولمشر قال الشاعر ارحم اصيبي الذين كانهم حلي تدرج في الشربة
وقعوا به شاعرك شعر نده واقع اصبيه اصبيه كلمه سنك تصغري در او غلجلر معناسنه
الصبا صادق كسرى والفك قصريله او غلغلنق الصبا صادق ففتي والفك مديله بمعناه اذا كسرت
قصرن واذا قحت مددت الصبي صادق ففتي وبانك تشديديله تازه اولان عورت الصبايا
صادق ففتي والهك قصريله عليه ايله مطابا صبي الصبيان صادق ففتي وبانك تشديديله فعيلان
وزنى اوزره چكه نك ابكي جانيندر جاني اللحين معناسنه قال ابو صدقة العجلي بصف فرسا عار من
الحلم صابا اللحين موال الاذن اسبل الخدين الصبي صادق كسرى والفك قصريله ميل وشوق
معناسنه التصابي تانك ففتي وبانك كسرى ومديله هوايه ميل ايتك الصبوة صادق ففتي وبانك
سكونيله كذلك جهله وهوايه ميل ايتك الصبو ضمتيله وواوك تشديديله بمعناها يقال صبا يصبو
صبوة وصبوا اذا مال ال الجهل والفتوة يعنى هوايه ميل ايتسه الاصبا همزته نك كسرى والفك مديله
هوايه وجهله مايل قلمق يقال اصبيته الجارية واصبا عورت صبي صاحبي اولمغه دخى دبر لركرك
صبي مذكر كرك مونت اولسون يقال اصبت المرأة اذا كان لها صبي ذكر كان اوانثى انصبا
صادق ففتي والفك مديله او غلغلر ايله او غلغلنق يقال صبي صبا من الباب الرابع مثل سمع سمعا
اذا لعب مع الصبيان الصبا صادق ففتي والفك قصريله شول روز كار دركه كيمه ايله كوندز بار
اولدقه كون طوغديني بدن اسروانك مقابل دبوردر الصبو ضمتيله وواوك تشديديله صبايلي
اصمك تقول صبت تصبوصو او عرب طائفة سى شوبله زعم ايدر كه دبور ديمكله معروف روز كار
بلودي قوپروب هوايه فالدر دقد نصكره سورر غام بوكسلكده صبا كا استقبال ايدوب بعض بعضه
ضم ايدر رجيتيله كه يكاره اولور و جنوب بلي بلودك كرو قنلرين سورروب اكا مدد قنلور و شمال
بلي بلودي باره ليوب طاغيدر الصباية بانك كسرى به نكي ايدى كاري روز كاردر كه صبايله شمال بلي

صا

صبا

ار اسندن اسر المصاابة ممك ضميلة قلمي قننه ترس ادخال ايتك تقول صايت السيف اذا ادخلته
 في غده مقلوباي معكوسا وكوندري واوق غلافنه ترس قومغه دخي ديرلر تقول صايت الرمح
 وصاحب صراح بوء معنادن ذهول ايدوب صايت السيف والرمح اذ اهايته للضرب والطعن ديمشدر
 جوهرى ابراد ايتد وكنه مخائف المصححة ممك كسرى وصادك سكونيله كاسه انا معنبا سبه اصمعي
 ايتدى بن يلزم كه مصححة نه سنه دن اولور قال العشى بكأس واربى كان شرابه اذا صب في المصححة
 خالط بقيا الصحو صادك فتي وحانك سكونيله مست اولان كسسه ايتق يقال صحا من سكره صحوا
 من الباب الاول وصحو كوك بوزندن بلوت كتمكه دخي ديرلر ذهاب غيم معنبا سبه الصاحي حانك
 كسرى ومديله مستلكن ايلن كسسه وصاحي شول كونه دخي ديرلر كه آنده بلوت اوليه الاصحاء
 همزه نك كسرى والفك مديله كوك بوزي اخلق يقال اصحت السماء اذا انفسع عنها الغيم واصحا اچخلق
 زمانه داخل اولغه دخي ديرلر يقال اصحنا اذا اصحت لنا السماء المصححة ممك ضمي وحانك كسرى
 بلوتدن اچلن كوك بوزي وكسائي ايتدى كوك بوزي بلوتدن اچلدقده هي صحو ديرلر مصحبة ديمزل
 الصدى صادك فتي والفك قصريله بايقوش ديمكله معروف اولان قوشك ايرككي وعنديس ايتدى
 صدى شول قوشدر كه كيجد وقتنده اوتوب برردن بروه قللقوب اوچر وخلق آنى جندب ديمكله
 معروف اولان قوش زعم ايدرلر اوليه دكلدز زبرا جندب صديبن اصغر درديدي وصدى شول
 نسنددر كه آواز متعكس اولغله طاعلر دم وطاقلره شبيه اولان بررده سنوك صوتكه شبيه صوتله
 جواب ويرد يقال صم صده واصم الله صده اي اهلكه لان الرجل اذا مات لم يسمع الصدى منه
 شبيها فيحييه وصدى شول كسسه به دخي ديرلر كه دوه احوال بلرب آتق مصالحن تدارك قله يقال نه
 لصدى ايله وصدى صوسر لغه دخي ديرلر عطش معنبا سبه يقال صدي صدي من الباب الرابع الاصداء
 همزه نك كسرى والفك مديله صدا فتي يقال اصدي الجبل التصديفة على رن التربة ركسسه ايتكي
 الن برينه اورمق المصاابة ممك ضميلة برينه في اورمك خساره معنبا سبه ومدارات معنبا سبه
 كلور ومصادات معارضه به دخي ديرلر انصدى فتحيله ودالك كسرى وتشديديله برينه به
 تعرض قلمغه ديرلر واول شول نسنددر كه اكا قيتيله نظر قله سن الصدى صاء ك فتي ودالك
 كسرى ومديله صوسر اولان كسسه الصادي دالك كسرى ومبديله معناه الصديان صادك فتي
 ودالك سكونيله معنبا سبه كذلك الصديان صاء ك فتي والفك قصريله مؤثي يقال رجل صبدو صاد
 وصديان وامرأة صديا الصوادي صنادك فتي ودالك كسرى ومديله اورون اولان خرما عاجلري
 نخيل طوال معنبا سبه كلام اولور صوسر بين خرما عاجلر نه دخي صوادي ديرلر الصري صادك
 فتي والفك قصريله شول صودر كه مبدت مبديله ايله بررده قرار ايتش اوله الصري صبادك
 كسرى والفك قصريله معناه وابوعر و ايتدى صري شول صودر كه آت برده جوق اكلنه سي ايله
 تغيركلش اوله يقال صرى الماء من الباب الرابع الهضرة صادك فتي ورائك تخفيفه شول نطقه دركه
 ترك نكاخله اركلر ارقه سنده جوق قرار ايتش ايله يقال نطقه هذه صرة اي محتبسة الصرى
 صبادك فتي ورائك سكونيله صوبي برده جيس ايتك يقال صرى الماء في ظهره زمانها احتبسه
 قال الراجز في شعره رب غلام قد صرى في فقرته ماء الشواب عنقوان سبته وصرى بولي قطع ايتكه
 دخي ديرلر تقول صرى بوله صرى من الباب الثاني اذا قطع قال ذو الرمة وودعن مشتاقا صبر فواد
 هوا من الم بصره الله قائله وصرى دفع مهنبا سبه ده ككولر يقال صرى الله عنه شره اذا
 دفع والقوم معنبا سبه كلور تقول صرىته اذا منعته وصرى برينه به صوقور ككن باقودن
 صوچكر كن قطع ايتكه دخي ديرلر تقول صرىت الماء اذا استقيته ثم قطعت وصرى فصل معنبا سبه
 دخي كلور تقول صرىت ماينهم صرىا اذا فصلت ويقال اختصنا الى الحاكم فصرى ماينبا اي قطع

صحا

صدا

صرا

ما بيننا وفضل و بر كسنة تك النده محبوس قالمغه دخی دیرلر یقال صری فلان فی بد فلان اذابق فی بد
 رهنا محبوسا التصریة علی وزن لزیة قیونك سودن برقاج كون صغمق مسمده سودی جمع
 اولسون دبو المصرات ممك ضمی و رانك تشدیدله شول قیوندر كه ذكر اولنان وجه وزره اوله
 الصراء صادق فخبيله عراق نهربنك اسمیدر بری صراء عظمی و بری صراء صغری در الصراء
 صادق فخی و رانك تخفیفی و الفك مدیله فرقه دوكلکیدر صرردیغی حیده الصریة صادق فخی
 و رانك تخفیفله واحدی ذكر اولنان دوكلكلك بری معناسنه الصاری رانك كسری و مدیله كمچی
 ملاح معناسنه الصراء صادق ضمی و رانك تشدیدی و الفك مدیله جمعی كمچیله معناسنه قاری ایلله
 قراوكا فرایله كفار كی و اما صراری كه كذلك ملاح معناسنه در باب راده ذكر اولغشدر الصعوة
 صادق فخی و غینك سكونیله كچرك سرجه مئاسده برقو شجغزدر الصعو صادق فخی و غینك
 سكونیله جمعی ذكر اولنان قوشلر معناسنه الصعاء صادق كسری و الفك مدیله كذلك جمعی
 الصغو صادق فخی و غین معجمك سكونیله میل ایتك تقول صفا یصفو و یصغی من الباب الاول
 و الثاني اذ امال الصفاء صادق فخی و الفك قصریله كذلك میل ایتك الصغی صادق ضمی و غینك
 كسری و بانك تشدیدله كذلك میل معناسنه تقول صغی صفا و صغیان من الباب الرابع و یلدر ك غرویه میل
 ایتسنه دخی دیرلر یقال صفت الجوم اذا مالت للغروب الصغو صادق فخی و كسری و غینك
 سكونیله كذلك میل معناسنه الصفاء صادق فخی و الفك مدیله كذلك میل معناسنه یقال
 صفوه معك و صفوه معك و صفاه معك ای مبلله معك الصا غبة غینك كسریله شول
 جع اعتدر كه بر كسنة تك قاتنده حاجتلی اولغین اككا میل ایدوب آك قاتنه جمع اولورلر
 منه قولهم اكروا فلانا فی صاغیته ای فی الذین یملكون اليه و یأتونه و یطلبون ما عنده الصفاء
 همزه تك كسری و الفك مدیله بر كسنة به اكلوب قولق طوتمق تقول اصغیت الی فلان اذ املت
 یسمعك نخوه و اصفا برنسنه بی میل ایتدر مكه دخی دیرلر تقول اصغیت الاناء اذ املت و كاه اولور
 اصفاء انابله نقصان حق مراد اولور یقال فلان مصغی اناؤه ذانقص حقه و اصفا نافعك بالان
 جائنه باش اكسنه دخی دیرلر یقال اصغت الناقه اذ املت رأسها الی الرجل كانها تستمع شیاً حین یشد
 علیها الی حل الصفاء صادق فخی و فاد نصكره الفك مدیله برنسنه تك صافی اولمسی كه كدرك
 مقابلی در یقال صفا الشراب یصفو صفا من الباب الاول التصفیة علی وزن التریة برنسنه بی
 ص فی فلیق تقول صغیة انا تصغیة الصفوة صادق فخی و فاك سكونیله برنسنه تك خالصی یقال
 محمد صفوة الله من خلقه و مصطفاه و بونده صادق ضمی و كسری دخی ایتدر یقال له صفوة مالی
 و صفوة مالی و صفوة مالی و جان هابی حذف ایتسه لله صفو مالی دیرلر فتحه غیری جائز كدر الصفو
 صادق فخی و فاك سكونیله برنسنه تك صاقینس الملق تقول صفوت القدر اذا اخذت صفوتها
 و برنسنه تك خالصه دخی دیرلر علی مامرانفا الصفاء صادق فخی ایلله یوزی دوز اولان طاش صغره
 ملساء معناسنه و فی المثل مانندی صفاه و معنای مثل ایللی قیسی نمناك اولما زدیكدر یعنی انده خخ اثری
 یوقدر الصفا صادق فخی و الفك قصریله بمعجمی الاصفاء همزه تك فخی و الفك مدیله كذلك جمعی
 الصغی صادق ضمی و بانك تشدیدله فعول وزنی اوزره كذلك جمعی ذكر اولنان طاشلر معناسنه
 و صفاه مكه ده بر موضفك اسمیدر و صفا بحر بنده نهرك دخی اسمدر الصفواء صادق فخی و فاك
 سكونی و الفك مدیله طاشلر ججاره معناسنه الصفوان صادق فخی و فاك سكونیله كذلك ججاره
 معناسنه الصفوان صادق فخی و فاك سكونیله واحدی ابو عبیده رواهی اوزره بوم صفوان
 وزن مزبور اوزره كنش صافی اولق یعنی اچقاق اولوب صفوق ریاده اولمق المصفاه ممك كسری
 و صادق سكونیله سوزك كه انكله برنسنه سوزلر راووق معناسنه الصغی صادق فخی و بانك

صفا

صفا

صفا

تشدید به سودی چوق اولان ناهه الصفا یا صادق فقی والفک قصر به جمعی سودی چوق ناقه
معنا سنه یقال ما کانت الناقه والشاة صفیا ولقد صفت تصفو ووصنی قلبن محبته صافی قلبی معنایه
دخی کلور مصافی معنا سنه وصفه مال غنیمت دن ربیض اولان کسنه قبل القسمه اختیار ابتدایی کسنه به
دخی دیرل و صفایا ذکر اولنان ماللر معنا سنه دخی کلور الصغیه صادق فقی و بانک تشدید به
کذلک مال غنیمت دن اختیار اولنان نسنه الاصغاه همزه نک کسری والفک مدیه برنسنه بی خالص
قلبی نقول اصغیه الود اذا اخلصته واصفا برکسنه بی برنسنه ایه اختیار ایچکه دخی دیرل نقول اصغیه
بالشیء اذا اثرته واصفا برنسنه دن خالی اولغه دخی دیرل یقال اصنی الرجل من المال والادب اذا خلا
واصفاه خالی فلفغه دخی دیرل یقال اصنی الامیر اذا فلان اذا خلاها واصفا تاوق بومرطه سی کسلکه
دخی دیرل یقال اصغت الدجاجة اذا انقطع یضها واصفا شاعر شعرین ابوب شعر دیمز اولغه
دخی دیرل یقال اصفا الشاعر اذا انقطع شعره المصافاة میک ضمی ایه بمعناه فی اخلاص الود
التصافی تانک فقی وفانک کسری ومدیه بر قاج کسنه بری برینه خلوص محبت اوزره اولیق یقال
تصافینای تخالصنا الاصطماء همزه نک وطانک کسری به برنسنه بی اختیار ایچک الاستصاف همزه نک
وتانک کسری به برکسنه نک مالن جمله آتی یقال استصافی ماله اذا اخذته کله الصلوة صادق فقی ولامک
فقی ومدیه دعا وصلوة حق تعالی دن رحمت معنا سنه دخی کلور وصلوة ارکان معلومه وافعال
مخصوصه معنا سنه دخی کلور یمش بوشول اسم در که موضع مصدره وضع اولنور یقال صلیت صلوة
ولا یقال صلیت تصلیه تصلیه علی زن الزینة رسولہ صلی الله علیه وسلم صلوات کتور ملک
نقول صلیت علی النبی صلی الله علیه وسلم وتصلیه آتشیه عصای ملائم قلوب طوغر لفته دخی دیرل
وتصلیه آتشیه براقعه دخی دیرل احراق ایچون وقری قوله تعالی ویصلی سعیرا بالتشدید شول کسنه که
تخفنی ایه قرأت ایسی صلی دن قلدی آتشیه بانمق معنا سنه علی ماسیحی المصلی میک ضمی ولامک
کسری و تشدید به قوشی آتور دن ایلر وکلن آتک اردنجه کلن آتک دیرل یقال صلی الفرس اذا جامصلیا
ومزبور مصلی دبیلر باشی سابق یولان آتک صلی بنده اولدی یغیمون وصلون قو رغک ایکی جاننده
اولان اولیق اتلر بنده دیرل علی ماسیحی الصلابة صادق فقی ولامک تخفیه شول بجلاطا شدر که
آتک اوزرنده مشک و مشکه شبنه نسنه از لر الصلابة صادق فقی والفک مدیه بمعناها وصلابة
عمر وغیرتک اوغلی در که قلعتنک بریدر و قلعتن عمر و مزبورک اوغلارنک لقی در المصلی صادق فقی
ولامک سکونیه اتی بریان ایچک تقول صلیت اللحم وغیره اصلیه صلیا من الباب الثاني مثل رميته ربما
اذا شویته وفي الحديث انه اتى بشاة مصلية ای مشویة وصلی برکسنه بی آتش اولدی بی مکتبه داخل
ایچکه دخی دیرل تقول صلیت الرجل نارا اذا دخلته النار وجعلته بصلاه و صلا قورق یاتنه دیرل که
مقصود دخی قرب در وصلی بخصوصه برکسنه به دام قورمغه دخی دیرل مصلاک اولسون دیو تقول
صلیت لفلان اذا علمت له فی امر تریده ففعل به فیه وتوقعه فی هلكة المصالی میک فقی ولامک کسری
ومدیه شول طور اقی ایلری در که انکله قوش طور زور و فی الحديث ان الشيطان فحشا ومصالی و فح
فانله وخاء مجهم ایه شول نسنه در که انکله اوغلان قوش طور زور المصلاة میک کسری وصادک
سکونیه واحدی ذکر اولنان طور اقلرک بری معنا سنه الاصلا همزه نک کسری والفک مدیه
آتشک ایچنه براقق تقول اصلیه اذا القبه فی النار القاء تریدا الاحراق واصلا یونک قورق اطرافنده
اولان اولیق اتلری سولک اولغه دخی دیرل طوغر می قرب اولدغه یقال اصلت الفرس اذا
استرخی صلواها وذلك اذا قرب ناجها المصلی صادق ضمی ولامک کسری و بانک تشدید به آتشی
بانمق منه قولهم صلی فلان النار صلیا من الباب الرابع اذا احترق وصلی برنسنه نک المن چکمه
دخی دیرل یقال صلی بالامر اذا غاسی حره وشدته الاصطلاء همزه نک وطانک کسری به آتشیه استخفی

هلا

التصلي ففتحته ولامك كسرى وتشديد يله بمعناه تقول اصطلت بالنار وتصليت بها واصطلا
 بالنار برنسته طاق كورمك معانسته دخي استعمال اولنور يقال فلان لا يصطلي بناره اذا كان
 شجاعا لا يطاق الصلاة صادق فتي والفك مديله قويرغك مساع طرفنده وصولنده اولان
 اوليق التبريد الصلوان ففتحته تشبيه سيدر الصلاة صادق كسرى والفك مديله شول اشدر كه
 انكه اصنور وريانه دخي صلا ديرلر اتشله اولد يغبندن اوتري الصلا صادق فتي والفك قصر يله
 كذلك اتش بالكسر بمد وبالفق بقصر الصلوات ففتحته كاييس يهودباري تعالينك وبيع وصلوات
 ديدوني قولنده صلوات دن مراد مواضع عبادات دران عباس روايتي اوزره الصبيان ففتحته
 دوغك وصبر اقم وصبيان چايك وبهادر معانسته ده كلور يقال رجل صبيان اي شجاع الاصماء
 همزه نك كسرى والفك مديله صيدى اوروب كوزي او كنده قتل اتمك وفي الحديث كل ما صميت
 ودع ما تميت وانما برنسته نك اولد وكن كورمك درو اصمات قرار اتموب كن كورمك دخي ديرلر يقال
 اصمى القرس على طامه اذا غص عليه ومضى الصمى صادق فتي وميمك سكو نيله صيد كوز
 او كنده اولمك يقال صمى الصيد يضمنى من الشب الثاني اذا مات واشتره للانصماء همزه نك وصادك
 كسرى يله دوكلمك يقال الصمى عليه اذا نصب الصنو صادق كسرى ونونك سكونيله شول خرما
 فصار نونك برنه ديرلر كه برقاچي بر كوكدن چقمش اوله الصنوان صادق كسرى ونونك سكونيله
 تشبيه سي الصنوان وزن مزبور اوزره جعي نون اخيره نك اعز اب بالخر كه اليه عرب اوله سي اوزره
 وفي الحديث عم الرجل صوابيه وصنوان شول ابكي قبويه دخي ديرلر ككه برى برنه قريب
 اولوب صوبي بر كوزدن كله الصمى صادق صمى ونونك فتي ويا نك تشديد يله شول كچرك
 بكاردن كه صبر نتي اولوب بر كسنه اندن صولمبوب آكا اعتبار اتميه پس صني صتوك تصغري اولور
 الصناية صادق كسر ابله برنسته نك كو ترسي محلنده استعمال اولنور يقال اخذت الشيء
 بصنائه اذا اخذته كله الصوى صادق صمى والفك قصر يله طاشدن اولان علامتدر كه بولرده
 وبولره شبه اولان نسفه زده وضع اولنور الصوة صادق صمى وواو ك تشديد يله واحد
 وفي الحديث ان للاسلام صوى ومنار اكنار الطريق الاصوات همزه نك فتي والفك مديله مقبره لـ
 معاني سابقه دن مأخوذ در و اصمى صوى ضم صاد وقصر الفقه برك برك اولوب مرتفع اولان
 محلنه ديرلر كن ارتفاعي بر حبشه كه طاع مرتبه سنه واصل اوليه وصوه روز كار مختلف اوله جق يره
 دخي ديرلر مختلف لرج معانسته الصوى صادق صمى ويا نك تشديد يله قور يقي بيوست معانسته
 يقال صوت الغلة تصوى صوبان الباب الثاني اذا يست الصاوى واو ك كسرى ومديله قورى
 اولان نسفه التصوية على وزن الترية ار ككي دول ايچون بسلك تقول صويت الابل فحلا اذا خترته
 وعديس كاني ايندى تصويه ار كلك اوزر ينيو ك اور ميوب اتني بند اتمك در جماعت امرنده شوقلى
 وقواملى اولسون دبو واصمى ايندى تصويه قوينك سودن قور تمقدر سمر سن دبو يقال صوبها
 فصوص الصوة صادق فتي وهانك سكونيله نك نيك كه آت ارقه سنده نكلى طور ديفي يردن
 وهر طاغك زياده مرتفع برنه صهوه ديرلر وابو عمر وابندي صهوه صواكلى يكي يره ديرلر الصهاه
 صادق كسرى والفك مديله جعي منافع الماء معانسته الصهى صادق كسرى وهانك سكونيله
 ياره بشرق يقال صها الجرح يهصى صها من الباب الثالث اذا ندى وخليل ايندى صهى الجرح
 ديرلر باب رابعدن وصهوه شول برجه دخي ديرلر كه ده اوزرنده بابلس اوله (فصل الضاد) الضبو
 صادق فتي ويا نك سكونيله برنسته بي آتش نصير اتمك يقال ضبته النار قضوه ضبوا اذا خبرته
 وشوته المضابة ميمك صمى وضادك سكو نيله كول ايجنده شين اتمك خبز الماء معانسته الضابى
 يانك كسرى ومديله كول رماد معانسته الاضباء همزه نك كسرى والفك مديله برنسته نك اوزر برنه

حواله اولی اكاظفر بولاق ایچون الضحوة ضادك فقی وحاك سكونيله كوندك اولنه دبرلكه
 طلوع شمسك عقبنجه اولور الضحی ضادك ضمی والفك فصريله ضحوتد نصكره اولان زماندر كه
 اول كنشك تمام ضیا ویدیكى وفسدربونك تذكری وناشی جائزدر شول كسسه كه مؤث قلدی
 كویا كه ضحوة كله سنك ججع اولمن اعتبار ابتدی وشول كسسه كه مذكر قلدی مزبوری فعل
 ورنی اوزره اسم اعتبار ابتدی صردونغر كی وصرودصادورا مهملینه كركسه دیدك كری قوشدر
 وفسر نونله وخبن معجه اله سر حمیه شبیه بر قوش جعفر درو ضحی طرف غیر ممكن در صحر كی بقول لغتیه
 طحی وضحی ادا اردت به ضحی بوم لم تنوته الضحاء ضادك فقی والفك مدله شمس مسام مرتفع
 اولد بغی زمانه دبرلمد كره در وضحاء كوشن جقمغه دخی دبرلر بقول ضحیت الشمس ضحاء
 من الباب الرابع اذا برزت وتقول ضحیت ایضا بالغغ والمستقل اضحی فی اللغتين جميعا فی الحديث
 ابن عمر رأی رجلا محرما قیلا استظل فقال اضح لمن احرمت حديث من بوری محدثو بوجه اوزره
 روایت قلمشدر همزه نك فقی وحاك كسری له امر در اضحیت صیغه سندن لكن اصمعی التبتی
 بواضح لمن احرمت له در همزه نك كسری وحاك فحمله ضحیت فانا اضحی صیغه سندن مأخوذا ولفظه
 زیرا نه ابن عمر مزبوره كوشه جقمغه امر ایخشدرو بوندنرباری تعالینك فاك لا تظنأ فیهالو لا تضحی
 قری وضحافو شلق وقتنه اكل اولنك طعامه دخی دبرلر غذا كی غین معجه نك فحمله و مزبوره
 ضحادید یلر ضحادر قنده اكل اولد یهچون الضحاء همزه نك كسری والفك مدله شمس تمام
 مرتفع اولد بغی زمانه داحل ولفی بقول ضحی اقت بالمكان حتى اضحیت كما تقول من الضحاح اصبح
 ومنه قول عمر رضي الله عنه يا عباد الله اضحوا بصلوة الضحی ای لا تصلوها الى ارتفاع الضحی وضح
 برنسه فی كوندن ایشله كه دخی دبرلر بقول اضحی فلا تظنأ فیهالو كذا كذا بقول ظل بعل كذا كه ظل دخی
 كوندن ایشلدی دیکدر التضحی فحمله وحاك كسری وشدیدله ذكر اولنك طعامی اكل اكل
 بقال هم يتضحون ای يتقدون الضحاء ضادك فقی وحاك سكونی والفك مدله ایدنلق وایوب
 بلونسن اولان كیجه بقال ليله ضحی ای مضیة لاصم فیهالو الاضحیة همزه نك وحاك كسری له
 بمعناها بقال ليله اضحیة وضحیة اضحیة مؤثی دخی كورواضحی قره طوتی اولان آتو دخی در لیل
 وضحیة عمر بن عامر بن ربيعة نك آتلك اسمیدر عامر الضحی ضادك فقی وحاك سكونیله
 عمر قیله سندن بر كسسه نك اسمیدر مزبوره ضحیان دیدك كری وقت ضحاده قوهك یسنده اوتوروب
 قضایه مشغوله اولد بغنه بناء در الضاحیة حاك كسری له هر نسه نك احق اولان جانی بقال هم
 یز لون الضواحی یعنی لایق یلره نزول ایدرلر وضاحیه آشكاره معناسینه دخی كورواضحی فحمله
 ذلك الامر ضاحیة ای غلابة الضاحی حاك كسری یومدله احق اولان بر بقال مكان ضاح ای بارز
 القلة الضحیة ضادك فقی وحاك سكونیله كوشه قرشوا اولان قله وفی الحديث ان لما الضاحیة
 من البعل ولكم الضامنة من الخلل وبعل عن مهمله اله صحراده بن خرما غاجید روضامنه اولر
 ار اسنده بن خرما اغاجیدرتكیم باب نویدرو وناخشدن الضحی ضادك فقی وحاك كسری
 ومدله كوكلر سموات معناسینه الضحوة ضادك فقی وحاك سكونیله آشكاره اولمق قال الاصمعی
 ویستحب من الفرس ان یضحی ای یظهر عجلانه وبعان كسری عن مهمله اله ذكراله دبرلكه ماینددر
 وتلك الورد یدضحی الطریق یضحی وضحی الذابلک وظهر الضحی ضادك فقی والفك فصريله ترمك
 عرق كنورمك معناسینه بقول ضحیت ضحی من الباب الرابع اذا عرفت التضحیة علی وزن التزیة
 بر كسسه قیون قوشلق وقتنه لولتمق بقال ضحی فلا تظنأ فیهالو اضحی وضحیة قربان یرامی
 كوندن قیون بوغزلفه دخی دبرلر بقال ضحی بشاة وضحیة برنسه به رفق وملایمت ایشله دخی دبرلر
 بقول ضحیت من الشی اذا رفقت الاضحیة همزه نك ضمی وضادك سكونی ویاك تشدیدله شول

قیوندر که قربان برامی کونی بوغزلنه اسمعی ابتدی بونده دورت لغت وارد بری ذکر اولنان و بری
 الاضحیه همزه نك كسری و بانك تشدید یله که بونلرک جعی الاضحی کلور همزه نك فتی و حانک
 کسری و مد یله و بری دخی الضحیه در ضادک فتی و بانك تشدید یله فعیله و زنی اوزره بمعناها
 كذلك الضحایا ضادک فتی والفک قصر یله جعی ضحیه لر معناسه و بری دخی الاضحاه در
 همزه نك فتی و ضادک سکون یله بمعناها كذلك الاضحی همزه نك فتی والفک قصر یله اضحانک
 جعی ارطانه ارطی کبی که ارطی ا طانک جعیدر وارطی برجنس اغاحدر که قومده بتر یوم الاضحی
 همزه نك فتی والفک قصر یله قربان برامی کونی ذکر اولنان معنادن مأخوذ در و فرا ابتدی اضحانک
 ند کبری و نأ بیجایز در ند کیریدن کسینه یوم معناسن اعتبارا بنمشدن ضحی رویدا ضادک فتی و حانک
 کسری و تشدید یله و وید الفظنک ترکیبی یله که روید مهمل و بر مکه دیرلر اومه معناسه امر حاضر در
 نقول ضحی رویدا ای لا تجل الضری ضادک فتی و رانک کسری و بانك تشدید یله شول طمردر که
 قانی طور میه بقال عرق ضری لایکانه یقطع دمه الضرو ضحینه و واولک تشدید یله فان ظاهر اولقی
 یقال ضرایضرو اذ ابدانه الدم الضاری رانک کسری و مد یله قانی ظاهر اولان نسنه بقال ضری
 فهو ضار و ضاری او و او کره ق کلبه دخی دیرلر یقال کلب ضار و کلبه ضاریه الضرو ضادک کسری
 و رانک سکون یله شول اغاحدر افن صغدر که اکاکام دیرلر ولایت بمندن کلور و ضرو او کرشم کلب
 یاور یسنه دخی دیرلر الضرو ضادک کسری و رانک سکون یله مؤنثی الاضری همزه نك فتی
 و ضادک سکونی و رانک کسری و مد یله جعی الضراء ضادک کسری والفک مد یله
 كذلك جعی دیب رادوب و ذهاب کبی الضراوة ضادک فعیله کلب او کرشم بقال
 ضری انکلب بالصید ضراوة اذ اعود و انسان برسنه به معتاد اولغه دخی دیرلر منه قول عمر
 رضی الله عنه ابکم و هذا الجار فان لها ضراوة کضراوة الخسر و مجازر رای مجبه نك
 تقدیم یله مجامع در تنکیم باب راده ذکر اولنشدن الاضراء همزه نك کسری والفک مد یله کلبی
 او کرشم بقال اضراء صاحب اذ اعوده و اضراء غیر ایدوب قد رفته دخی دیرلر بقال اضراء به اذ اغراء
 التضریه علی وزن التریه بمعناها الاضراء همزه نك کسری و رانک کسری و مد یله برکسنه نك فارنی
 طعامدن شهبوب تخمه اولقی بقال اضرو ری الرجل اضرباء اذ انتفخ بطنه من الطعام و انتخم
 و بواسطه برادن نصحبف در ظاء مجبه یا خود طاء مهمله ايله تنکیم ازهریدن و صاحب قاموسدن
 و غیریدن روایت اولنشدن رس بونی جوهری فصل ضادده کتور مسی غلط اولور مکر که لغت
 مشترکه اولد بغی ثابت اوله الضراء ضادک فتی و رانک تخفیفی والفک مد یله شول غجلردر که
 زیاده صق اولد بغندن بری برنه صار لمس اوله بقال توری الصید منی فی ضراء اذ امشی مستخفیا فیا
 یواری من الشجر و برکسنه خیمه حبله اینسه هوید به الضراء و عیشی له الخمر دیرلر یعنی اکا خفیه
 ضریه قصد ایدر و خرخاء مجبه نك و میم فعیله كذلك کز لو یور بمکدر الاستضراء همزه نك
 و نانک کسری والفک مد یله برکسنه به حبله و خدعه لبوب اکسن اوزر ینه ککک بقول اسنضربت
 للصید اذ اختلته من حبث لا یعلم ضریه ضادک فتی و بانك تشدید یله مکه مشرفه ايله بصره ما یبتنده
 برقریه نك اسمی در ککه انده بنی کلاب ساکن اولور بصره دن مکبه به افریدر الضعة فعیله
 برجنس انجک اسمی در و یونک اصلی ضعود را خریده اولان ها و اودن عوض دیرلر بر جعی الضعوات
 و نسبتی ضعیوی کلور و بعضا ابتدی ها و اولندن حذف اولنان و اودن عوض در تنکیم باب وضعده
 ذکر اولنشدن الضغو ضادک فتی و غین مجبه نك سکون یله تلکی باخود پیسی بالتره شبهه نسنه نك
 چاغر مسی یقال ضفا الثعلب و السنور یصفو ضغوا اذ اصاح و كذلك صوت کل ذلیل مقهور
 الضغو ضادک فتی و فانک سکون یله اوزون و واسع اولقی سبوغ معناسه بقال ضفا الشی یضفو

ضرا

ضفا

ضفا

ضفا

الضافي فانك كسرى ومديله تام وواسع اولان نسنه يقال ثوب ضافي اى ساغ وضافي الرأس
باشك قبل جوق اولان كسنه به دخی دبرل يقال رجل ضافي الرأس اى كثير شعر الرأس الضفوة
ضادك فتي وفانك سكونيله جهت معاشده وسعت اولق يقال فلان في ضفوة من عبثه الضفو
ضمتيله وواوك تشديديه مال جوق اولق يقال ضفا المال اذا كثر الضناء ضادك فتي والفك مديله
هورتك ولدى جوق اولق يقال ضنت المرأة ضناء اذا كثرت ولدها يهمن ولا يهمن على روابت ابي
عمرو الضنو ضادك فتي ونونك سكونيله ولد معناسنه الضنو ضادك كسرى ونونك سكونيله
معناه بلا همز فبهما الضنى ضادك فتي والفك قصيريله خسته اولق مرض معناسنه يقال منه
ضنى ضنى شديدا من الباب الرابع وضنى مريض اولان كسنه به دخی دبرل الضنى ضادك فتي ونونك
كسرى ومديله كذلك مريض معناسنه يقال رجل ضنى وضنى مثل حرى وحرو حرى حاء
مهمله نك فخبيله لابق معناسنه در تقول تركته ضنى وضنيا فاذا قلت ضنى استوى فيه المذكر والمؤنث
والجمع لانه مصدر فى الاصل واذا كسرت النون ثبتت وجعت كما قلناه فى حر الاضناء همزة نك
كسرى والفك مديله بر كسنه فى مرض ثقل ايتك يقال اضناء المرض اذا اقله المضائة ممك
ضخيله بر كسنه نك زجنن يحكمك معاناة كى دروزنا ومعنى الضوة ضادك فتي وواوك تشديديه
آواز وغوغا وغلبه يقال سمعت ضوة القوم وبو اصمعى اليه ابو زيد روى فى الضوضاة ضادك
فتي وواوك سكونيله خلقك اوازي وغوغا وغلبه سى يقال ضوضو بلا همزة ويقال ضوضبت
ايضا ابدلوا من الواو ياء الضوى ضادك ضخيله ويانك تشديديه برقومه اختلاط ايدوب انلره
قوشلق تقول ضويت اليهم اضوى ضويا من الباب الثانى اذا اويت اليهم وانضمت الاضواء
همزة نك كسرى والفك مديله بر كسنه فى ضيق ايدوب محكم فلملق واضوا عورت ضعيف او غلان
طفورمغه دخی دبرل وفى الحديث اغتروا ولا تضوا وباعنى تزوجى اجنيا بدن قللك اقربادن قللك
زبرا عرب طائفه سى شوبله زعم ابدردى كه زوج اقربادن اولسه ظهوره كان ولد ضعيف اوله
هرنه دكلو كرم الطبع اولورا بسده قومك اصلى اوزره الضواة ضادك فتي وواوك تخفيفيله اوركه
يدنده تركي ظاهر اولور قصر فندق مقدارندن قانون مقدارنه وارنجيه بيور سلعه معناسنه
الضوى ضادك فتي والفك قصيريله ارق اولق يقال ضوى يضوى ضوى من الباب الرابع الضاوى
واوك كسرى ويانك تشديديه فاعول وزنى اوزره نحيف اولوب قليل الجسم اولان كسنه يقال غلام
ضاوى اذا كان نحيفا الضاوية يانك كذلك تشديديه مؤنثى يقال فته ضاوية جاءت نحيفة معناسنه
وامراة ضاوية الضهباء ضادك فتي والفك مديله برجنس ديكئلوا عاجك اسمى دروضهاشول
عورته دخی دبرل ككه حبض كورميه وابوعمر وامراة ضهباء وضهباء دخی روابت قلدى
تاليله وهاليله وبو الفك مقصوره اولسنه دلالت ايدر المضاهاة ممك ضخيله مشاكلك همزة اليه
وهمزة سز استعمال اولنور يقال ضاهبت وقرى يضاهون قول الذين كفروا بضم الهاء الضهى
ضادك فتي وهانك كسرى ويانك تشديديه فاعل وزنى اوزره شبهه معناسنه يقال هذا ضهى هذا
اى نظيره (فصل الطاء) الطاء طانك فتي وهمزة نك مديله على وزن الطاعة قره بالحق حاة معناسنه
جوهرى ايدر ابو سعيدن مصنف نام كتابنده بوجه اوزره قرأت ابدتم وطاعة دخی قره بالحق
دبرل انطوى طانك ضنى ومديله وهمزة نك كسرى ويانك تشديديه على وزن الطوى احد
معناسنه استعمال اولنور يقال ما بالدار طوى اى احد وطوى دخی ذكر اولنان معناه در الطوى
طانك ضنى ويانك سكونيله طرنغى بتون اولان حيوانانك ورنجى جانورلك همه سنه دبرل شكيم
دوه نك وطرغى جتال اولان حيوانانك همه سنه ضرع دبرل وى مثل جاوز الحزام الطيين يعنى قولى
ابكى مبه يه واصل اولدى وبودن مقصود بيان شدايد احوال در وكاه اولور دوه قسمك دخی

ضنا

ضوا

ضها

طأ

همه سنده اطلاق اولور الطبی طانک کسری و بانک سکونیه بمعناه الاطباء همزه نك فتی والفک مدبله جمی الطبی طانک فتی و بانک سکونیه برکسینه برنسنه دن منع ایتک تقول طبیته عن کذا اذا صرفته عنه ودعوت ایتک معناسنه دخی کلور یقال طباه یطیه اذ ادعاه الطبو طانک فتی و بانک سکونیه بمعناه الاطباء همزه نك کسری و طانک کسری و تشدید به بمعناه ایضا یقال اطباء علی وزن افتعله و اطبا برکسینه راست کلوب قتل ایتکه دخی دیرل یقال اطمی بنو فلان فلا نا اذا خالوه فقتلوه الطبی طانک فتی و بانک کسری و بانک تشدید به شول همه به دیرل که بحیب اوله صغن کسینه به اجابت ایدوب سود و بریحی اوله الطوبی طانک ضمی و بانک کسری و بانک تشدید به احد معناسنه یقال ما بالدار طوبی علی وزن طوعی ای احد الطحو طانک فتی و حانک سکونیه دوشمک تقول طحونه مثل دحونه اذا بسطته و بروزنده کتکه دخی دیرل یقال طحا الرجل اذا ذهب فی الارض و یقال ما دری این طحا و یقال طحابه قلبه اذا ذهبه فی کل شیء یعنی قلبی بریده قرار ایتسه الطحا طانک فتی والفک قصر یله دوزیر ارض منبسطه معناسنه الطاحی حانک کسری و مدبله اوزن نسنه متمد معناسنه یقال ضربه ضربه طحا منهاب یعنی الی مدایدوک اوردی المدومه الطو ای ممک فتی و واک فتی و تشدید به شول کر کسلرد که قتل اولنلرک اطرافن دور ایدرل الطحی طانک فتی و ما نک سکونیه بان اوزرینه با تخی ابو عمرو و روایتی اوزره تقول طحیت اذا اضططحت الطحاء طانک فتی و خاء معجمه دن صکره الفک مدبله بو کسلن بلوت سحاب مرتفع معناسنه و طحا قلبک ملائنه دخی دیرل یقال وجدت علی قلبی طحا و هو شبه الکرب الطحیه طانک ضمی و خانک سکونیه بلوت باره سی یقال ما فی السماء طحیة ای شیء من سحاب و بو طحور و رکی در معناده الطحیا طانک فتی و خانک سکونی والفک مدبله قره کو کجه یله مظلمه معناسنه و طحیاء فهم اولنمان کله به دخی دیرل یقال نکلم بکلمه طحیاء ای لا تفهم الطحی الخی خانک کسری و مدبله زباده قره کو محلنده استعمال اولنور یقال طلام طاح الطادیه دالک کسری و بانک تخفیف یله ثابت و قدیم اولان نسنه یقال عادة طادیه ای ثابتة قديمة و بعضرا یندی بو واطده کله سنک قلبی در الطسری طانک فتی و بانک تشدید به تازده اولان نسنه یقال شیء طری ای غرض بین الطراوة الطراوة طانک فتحیه تازده لک الطراوة الفک مدبله بمعناها الطراة الفک قصر یله بمعناها علی راویه قطرب یقال طرو اللحم من الباب الخامس و طری من الباب الرابع طراوة و طراءة و طراة الاطراء همزه نك کسری و الفک مدبله برکسینه بی مدح ایتک تقول اطراء اذا مدحه و اطراء بالی قوامه کنور مکه دخی دیرل یقول اطربت العسل اذا عقدته المطراة ممک ضمی و رانک تشدید به تریه اولنان نسنه یقال غسلة مطراة ای مر باة بالا فایفه و غسله غینک کسری و سینک سکونیه باش باخودال یونجق نسنه و افایه همزه نك فتی ایله و فایله شول خوب راحلو نسنه لدر که طیه خلط ایدرل راجحه سی زیاده اولسون دیو العود المطری حینک ضمی و مدبله و ممک ضمی و رانک فتی و تشدید به شول انجدر که تریه اولنخندر انو کله بخور اولنور نیکیم اکا عوده طیر دخی دیرل الاطریه همزه نك و رانک کسری و بانک تخفیف به هیره وزن اوزره طعا مدن برنو عدر بعضرا یندی تتاج اشی در لاخته معناسنه و هیره قو کتی دینکری نسنه در که باشده صاج انجنده اولور الطغیان طانک ضمی و غینک سکونیه برنسنه حدندن تجاوز ایتک یقال طغا یطغان الباب الثالث و یطغون من الباب الاول اذا جاوز الحد و یقال طخی یطخی من الباب الرابع مثله و طغیان در بانک موج اوزر سنده دخی دیرل یقال طغا البحر اذا هاجت امواجه و فان غلبه ایتکه دخی دیرل یقال طغا الدم اذا تبغ و تبغ غین مجیه ایله فان غلبه ایتک معناسنه در و سبل زیاده کلمکه دخی دیرل یقال طغا السبل اذا جاء بماء کثیر الطاغی غینک کسری و مدبله عصبانده حدندن تجاوز ایدن کسینه الاطفاء همزه نك کسری و الفک مدبله از در مق یقال اطفاء المال اذا جعله طاغیا الطغیه طانک فتی

طحیا

طحیا

طدا

طرا

طفا

وغيثك كذلك سكونيله طاغك زياده مرتفع اولان برى الطغرة طانك فحق وغيثك كذلك سكونيله
 بمناه وهر مكان كه مرتفع اوله اكا طغوه درلر اوزيدروايتى اوزره وطيغه برنسنهك سر بنديسنه
 وارينه دخی درلر الطغيا طانك ضمی وغيثك سكوني والفك قصر تله بقرو حشيك خردسي اصمعي
 روايتى اوزره وطانك فحق دخی لغت در ثعلب روايتى اوزره الطغوان طانك ضمی وغيثك سكونيله
 حددن نجاوز ايتك طغيان معناسنه الطغوى طانك فحق والفك قصر تله بمعناه الطاغية
 غييثك كسرى وياك تخفيفيله روم پادشاهى ملك الروم معناسنه وطاغيه يلدريمه دخی درلر ضاعقه
 معناسنه وصيحه عذابه دخی درلر قال الله تعالى فاما نعوذ فاهلكوا بالطاغية اى بصيحه العذاب
 الطاغوت على وزن الكافور غييدن خبر ورن كاهن معناسنه وشيطانه دخی درلر وهر ضلاله
 برنسنه طاغوت درلر كاه واحد اولور قال الله تعالى يردون ان ياتواكم الى الطاغوت وقد امرنا
 ان نكفروا به وكاه جمع اولور قال الله تعالى اولياؤهم الطاغوت يخرجونهم وطاغوت هره دكولا هوت
 ورنى اوزره ايسطخى دن مقلوبدر ولاهوت خير مقلوبدر زير اولاده دن ماخوذدر رغوت ورهوت
 منزه سنده در ورغوت ميل معناسنه ورهوت خوف معناسنه در الطواغيت طانك فحق وغيثك
 كسرى وميديله جعي رئيس ضلاله ازلنر معناسنه الضمي طانك ضمی وفاقك سكونيله خرمای
 هندی ديدكلى دارونك پيراغى كه طيبتر قنده مقل ديمكله معروفه در الطغية طانك كذلك ضمی
 وفاقك سكونيله واحدی ذكر اولانان پيراغك برى معناسنه ذا الطغيتين طانك ضمی وفاقك سكونيله
 برجس ايلاندر كه ارفه سنده اولان ايكى خط طغيتنه شبهه در يعنى ذكر اولانان مقل پير اجنه شاهه در
 وحديت شريفه ذكر اولانان ايتزدن مراد قورفسر ايلاندر وگاه اولور ذكر اولانان ايلان طغيه درلر
 ذات طغيه معناسنه الطغى طانك ضمی والفك قصر تله جعي ذكر اولانان ايلانر معناسنه الطغارة
 طانك ضمی وفاقك تخفيفيله كونسك وايك اخلنه درلر و بومقامه صاحب صراح طغافوي قرص
 آغنيله تفسير ايتشدر عطله در زير اجوهري الطغافوة دائرة الشمس ديمشدر وداره اعه درلر قوسه ديمشدر
 وطفافوة بهار فصليك بر مقدارنه دخی درلر بقل اصنا طغافوة من الزرع اى شأ مند وطفافوة قوس
 عجلان قيله سندن وجامعك دخی اسمندر الطغوف طانك فحق وفاقك سكونيله رنسنه صوتك يوزينه
 جقوب بانسانه قى الطغى خمتيله وواوك تشديديله بمعناه يقال طغافا شئ فرق انا طغوف وطفوا
 اذا هلا ولم رهنه ورسوف بين مهمله ليله صوبه تخف درلر وطفوا هو بر يوزنده زياده جاك لك اوزره
 سكر نمكه دخی درلر طغال مر الطغى يصفوا داخل على الارض واستعدوه الطلا طانك فحق
 والفك قصر تله بحتان طغونقلى اولان حيوانك ولدى الاطلا همزنك فحق والملك ميديله جعي
 ذكر اولانان ولدلر معناسنه وطلا شخصه دخی درلر يقال انه جميل الطلاء وطلا كذلك قطران
 سورلس دويه درلر ان السكيت روايتى اوزره وطلی ديش كتر اولمغه درلر تقول طلي فوه يطلی
 من البصاب الرابع الطلي طانك فحق وياك تشديديله اولاد غمك خردسي ورنور طلي ديدلر
 اى بر نيجه كون فارغه ايله بطنديبعون زيرا طلو حبس معناسنه در على ماسيحي وطلی بطنش
 معناسنه كلو ورة نول ملبت فهو طلي وطلی ديشده اولان كبره دخی درلر الطليان طانك كسرى
 ولامك سكونيله جعي يقال بانسانه طلي وطلبان مثل صبي وصبيان اى قلع وقلع فافله وحاء مهمله ايله
 ديش كبردر اطلبان طانك ضمی ولامك سكونيله جعي ذكر اولان اولاد معناسنه رقيقه
 رغبان كى ورغيف كرده ديدكلى ايتكدر الطلو طانك فحق ولامك سكونيله قوزيك اياغن
 بغلوب حبس ايتك تقول طلت الطلاء طلو نه اذار بطنه برجه وحبسه ومطلقا حبس ايتككه
 دخی درلر تقول طلت شئ اذا حبسته المظلي ممك فحق ولامك كسرى وياك تشديديله غلنوب
 معبس اولان نسنه طلي طانك ضمی والفك قصر تله بيونلر اعتناق معناسنه الطلية طانك ضمی

طغا

طلا

ولامك سكوبيله واحدى بر بيون عنق واحد معنائه واوله فالبته مى ميزه ركه احدى طلاء در
الاطلاء همزك كسرى والفق مديله بيون اكلك بقال اطللى ارجل اذا ماتت تنفخ الموت واوله
اطلاوة طانك ضمى ولامك فتحيله حسن وقبول معنائه يقال ما عليه طوة لصلارة طانك فتحيله
معناها الطلاء طانك كسرى والفق مديله شول خبره دبر كه ثلثى كبدوب ثلثى قانجه طرخ
اوله وعجم طابغه سى مزوره مى بخند دبر وگاه اولور دبر كه كندوسنه دخى طلاء دبر بخرك اسمنى
خوب ايندن اقورى فى نفس الامر طلاء اولد بخون دكل تكيم قورده حسن تيراشون باجعه دبر
اهل كرم معنائه وطلاء قطرانه دخى دبر وهر نسنه كه دوا بخون سورا رسمى اوله اكاطلا دبر
وطلا شول قاز قده اولان اسبه دخى دبر كه انكه قوزينك اياغى بغلر اطللى طانك فتحى ولامك
سكوبيله بر نسنه دواسورمك تقول طليت بالدهن وغيره طليا من الباب اثانى التطللى فتحيله
ولامك كسرى وتشديدله دواسورمك الاطلاء كسرينه وطانك تشديدى والفق مديله افتعال
بانندن كذلك دواسورمك معنائه تقول تطليت به واطليت التطيبه على وزن التريه بر كسنى
مريض ايتك تقول طليت فلان تطليه اذا مرضته الاطلاء طانك فتحى ولامك تشديدى والفق مديله
مكاه و زنى او زره قان خون معنائه ومكاه قوشك اسميدر المطلاء ميك كسرى وطانك سكوبى
والفق مديله دوز ولام اولان بر كه دكلوا غجره بره اطللى ميك فتحى ولامك كسرى ومديله
شول بر كه وحشى جانور رانده يا وريلرن بسار كرك اهو كرك اكاشيه اولنر الطمو ضمته واولو
تشديديله صوطا شوب مرتفع اولق يقال طما الماء يطمو طمو اذا ارتفع وملا النهر الطمى طانك
ضمى وياك تشديديله معناه يقال طمى الماء يطمى طميا اذا ارتفع كذلك وطمه عورت اره
بمحضور لغه قيام كوستر كه دخى دبر بقول طمت المرأة بزجها اذا ارتفعت الطمى طانك فتحى
وميك سكوبيله سرعتله كحك يقال طمى يطمى مثل طم يطم اذا مر مسرعا الطما طانك فتحى والفق
قصريله طلاغك زياده صوسر لقن بوكره بالشمسى يقال طنى البعير يطنى طنا من الباب الرابع
الطنى طانك فتحى ونونك كسرى ومديله زياده صوسر اولان دوه يقال بطنه التطيبه على وزن التريه
دوه به ذكر اولسان مرضى ازاله ايجون علاج ايتك تقول طنبته تطنبه اذا عاجته من الطنا
الاطناء همزه بك كسرى والفق مديله دبرى قالمسق محلنده استعمال
اولنور يقال هذه حية لا تطنى اى لا يعيش صاحبها يقتل من سائتها وونك اصلى
همزه در تنكيم باب هيزمه ذكر اولمخندر لطنى طانك فتحى وياك تشديديله بر نسنه دوزمك
تقول طوبت الشى طيا من الباب الثانى وطنى اجله قصد ايتك دخى دبر بقال طوى به بوى طيا
اذ تعمد للجوع وركسندن ده شلتنى كسوب اعراض ايتك دخى دبر بقال فلان طوى عنى
كشحه اذا اعرض بوجه الطيه طانك كسرى وياك تشديديله بر دورلى دورمك جلسه وزكه كنى
بناء نوع او زره الفهضى طانك فتحى والفق قصريله آج ارمى بقال طوى طوى من الباب
الرابع اذا جاع الطاوى واولك كسرى ومديله آج اولان كسسته الطيان طانك فتحى وياك
تشديديله معناه يقال طوى طوا وطيان الطوى طانك فتحى وواوك كسرى ومديله قارى
ارق اولان كسسته ضامر البطن معنائه يقال رجل طرى البطن اى ضامره التطوى فتحيله
وواوك كسرى تشديديله دبوشمك يقال تطوت حية اذا تحوت وتحوى حاء مهمله ايله اولان
دبوشمك دبر الطية طانك كسرى وياك تشديديله نيت معنائه وخليل ابتد طه منزل
معنائه ومقصد معنائه دكلور تقول مضى لطيته اى لنبته التى اتواها وبقال بعدت عن طاه وهو
الميزل للذى اتواها وبقاله طيه بعدله اى شاسعه وشاسع شين معجه دن صكره سين مهمله ايله كذلك
بعيده معنائه در طوى طانك كسرى ويا خود ضمى والفق قصريله شام شرفه بر موضعك

طما

طنا

طوا

اسمیدر شول کسسه که بونی منصرف قلدی بروادینک یا خود بر مکانک اسمی قلوب نکره اعتبار ابدی
 وشول کسسه که لا بنصرف قلدی بر شهرک یا خود بر بقعه نک یعنی بنای مشتمل بر برک علنی قلدی
 وطوی ضم طایله طوی کبیدر کسر طایله وطوی مکرر و ضاعف اولان نسبه در بر و مفسرین باری
 تعالینک المقدس طوی دیدیکی قولن طوی مرتین ایله تفسیر ایشلدر در قدس مرتین معناسه حسن
 ابتد المقدس طوی ثبت فی البرکه والتقدیس مرتین معناسه در ذوطوی طانک ضمی والفق
 قصرله مکّه مشرفه ده بر موضعک اسمدر الطویه طانک فقی و بانک تشدیدله ضعیف قلب معناسه
 الطوی طانک فقی و بانک تشدیدله شول قیودر که ایچی بائیش اوله بر مطویه معناسه الطایه
 علی وزن الحاله طام اوزری سطح معناسه و طایه خرماسره جک بره دخی دیرلر و بو مقامده صاحب
 صراح طایه کلمه سنی توده خرما ایله تفسیر ایشلدر مناسب دکادر زبر اتوده خرما خرما یغته دیرلر
 الاطراء همزه نک فقی والفق مد یله ناقه نک بدنده اولان بو کلمه که سمن لکندن پیدا اولور طرایق
 الشحم معناسه الطهو طانک فقی و هانک سکونیه ات بشور مک طایح لحیم معناسه و بر نسبه
 ایشلکه دخی دیرلر و فی الحدیث فاطهوی اذا ای فاعلی ان لم احکم ذلک انطهی طانک فقی و هانک
 سکونیه بمعناه یقال طهاه یطهوه من الباب الاول و یطهاه من الباب الثالث طهوا و طها و طهوه
 کتکه دخی دیرلر یقال طها الر جل اذا ذهب فی الارض مثل طحا و یقال ایضا طهت الابل اذا
 ذهب فی الارض الطاهی هانک کسری و مد یله اشجی طباخ معناسه الطهاه طانک فقی والفق
 مد یله طحا ده لغندر خاء معجه ایله سحاب مرتفع معناسه یقال ماعلی السماء طهاه ای قرعه و قرع
 قافک وزای معجه نک فتحله بلوت باره سنه دیرلر طهیه طانک ضمی و هانک فقی و بانک تشدیدله
 تمجدن بر جماعتک اسمدر که اهل ینه نسبت اولنشلدر در انر مالک بن حنظله نک اوغاری ابو سود
 وعوف و حیشدر الطهوی طانک فقی و هانک سکونی و بانک تشدیدله ذکر اولنان جماعه
 منسوب اولان نسبه و بعضیلهای مفتوح قلدیله قیناس اوزر بنه (فصل الظاء) الظی طهاه
 معجه نک فقی و بانک سکونیه آهوه که معروفدر الاطی همزه نک فقی و بانک کسری و مد یله جمع
 قلنی یقال ثلث اطب و بو اصلنده افعول و زنی اوزره ابدی عینک ضمه سن کسره به تبدیل ایتدیله
 ضبافه لیا و اظی طیه نک دخی جعی کلور اوق او جلری معناسه علی ماسجی الظیه طانک کسری
 والفق مد یله جعی کثری الظی طانک ضمی و بانک کسری و بانک تشدیدله فعول و زنی اوزره کذلک
 جمع کثری ثبیله ندی کی جمه معناسه الظیات فحینه کذلک جعی و ظی کذلک طانک فقی و بانک
 سکونیه بر ذره نک اسمدر الظییه طانک فقی و بانک سکونیه عورنک فرجی و ایهی ابدی نهرتون
 طر نقلو حیوانک فرجه طیه دیرلر و غرا ابتد دیشی کلک فرجه مخصوص صدر لایطی بانک کسری
 و طانک فقی و بانک ثانی نک سکونیه بر کله در محل شمانه ده بد دعا طریقه استعمال اولنوب لایطی دیرلر
 جعل الله ما اصابه لازما معناسه غالبا بو کلام اصلی عرب قنده ظی تندر ستاک ایله معروف اوله یغته
 بنه در الظیه طانک ضمی و بانک تخفیفله اوق او جی طرف السهم معناسه و بونک اصلی ظیو ابدی
 هاواه دن عرض قلدی الظیات طانک فقی و بانک تخفیفله جعی اوق او جلری معناسه
 الظون ضمتنه کذلک جعی و اوله نون ایله جمع اولنق اوزره ظیان طانک فقی و بانک سکونیه
 بر کسسه نک اسمدر بو صاحب صراح تفسیری اوزره در و لکن جوهر نک ظاهر کلامدن فهم
 اولنان بودر که ظیان ایله شخص معین مراد اولمیدر یا یقال فلان بن ظیان دیشدر کلام عربده
 بو مقوله کلمات مقام استخفافده استعمال اولنور مجهول النسب معناسه الظیمه طانک فقی و بانک
 سکونی والفق مد یله صو ساءش اولان کسسه یقال شغه ظیمه بنه الظماء اذا کان فیها سمره
 و زبول یعنی سباهه مایل اولوب سولیک اولسه و لثه ظیمه دیرلر چان قانی آرا و لسه قلیل الدم معناسه

طها

طها

ظها

وانه نام مثله ايله ديش ائله ديزل و عين ظمياء ديزل چقان كوز قاغى بوقفه اولسه رقيق الجفن
 معناسيه وساق ظمياء ديزل چقان انجك اينجه اولسه قليل اللحم معناسيه الاظمى همزه نك فحقى
 والفك قصير يله صوسر اولان كسنه واطمى قوبى كولكه به دخی ديزل يقال ظل اظمى اذا كان اسود
 وقرمه مائل اولان كوندره دخی ديزل يقال ربح اظمى اذا كان اسمر المظمى ممك فحقى وطمائك
 سكوتى و آخرنده يانك تشديد يله مرمى وزنى اوزره شول اكنه ديزل كه بغمور صوبيله صوار يله
 تكيم مسقوى افر صوبيله صوار لته ديزل بود كر اولنان تصحيح عسارت قاموسه موافق اولاندز
 و صاحب صراح مظمى باله من منسوب وقيل مظمى على مفعول والاول اصوبوب ديمشدر قسما مل
 فحقى فحقينه ونونك فحقى وتشديد يله فعمل ماضيدر باب تفعيلن اصلنده نظير ابدى ظندن پس
 فونله مرمى يله قلب اولمشدر بضمضن كله سنده تقضى اولد ينى كى الظليان طانك فحقى و يانك
 تشديد يله بيان يله معنى بس بوقفلان وزنى اوزره اولور (فصل العين) العجا عيناك فحقى والفك مديله
 بر جنس كياسيدر كه معزوقدر العجا به كذلك عينك فضيله والظن صكره ياله بمعناها العجا
 عينك فحقى والفك مديله جمى صال معناسيه التعية على وزن الترية عسكبرى يلو رنده احضار
 ايمك التعبة وزن مزبور واوزره بادن صكره همزه يله بمعناها التعية على وزن التكريم يقال
 حبت الجش تعبى وتعبى اذا هبنا فى مواضعه واوزر ابدى عينا به ديزل همزه ايله
 العنو ضمينه واول تشديد يله حددن تجاوز ايمك العنى عينك ضمى وناك كسرى و يانك تشديد يله
 بمعناه العنى هيك وناك كسرى و يانك تشديد يله بمعناه تقول عتوت بافلان تعوتوا وعتيا وعتيا وعتى
 اصلنده نحو ابدى احد ضميني كسرى به تدبيل ايدوب بعده كسرى كسرى به تابع قلوب عنى ديد يلدل
 تا كيدون اوزرى وعتى جمع دخی كلور حددن تجاوز ايدنر معناسيه و بود دخی اصلنده عتوا بدى اعلال
 مزبور ايله اعلال اولنه مى محمدن السرى ايندى بو ياده فقول وزنى چقان جمع اولسه اناك حتى
 واول يله قلدر وچان مصدر اولسه حتى تصحيح در راجع طائفة عرب فتنده واحدن اقلدر
 المتعنى فحقينه وناه نائينك كسرى وتشديد يله كذلك حددن تجاوز معناسيه تقول تعبت مثل عتوت
 ولاقل عبت وعتى عينك ضمى وناك كسرى وعتى كسرى يله برفاقى اولوب پيركده حددن تجاوز ايمك
 معناسيه دخی كلور يقال حتى الشيخ بعوتو عتيا وعتيا اذا كبر وتولى عتا عينك فحقى وناك تشديد يله هذيل
 وثيف الغيدر حتى معاسته وقرآن عظيمه عتى حين قرأت اولمشدر انعو عينك فحقى وناه مثله نك
 سكوت يله فساد اوزره اولمق يقال عدا فى الارض بعوا اذا افسد العنى عينك فحقى والفك قصير يله بمعناه
 يقال عتى معنى من الباب الرابع قال الله تعالى ولا تعوا فى الارض مفسدين وعتا كثر شعره دخی ديزل
 العوا عينك فحقى وناك سكوتى والفك مديله بالى قورد ديدكلى جانور وضع معناسيه و مزبوره
 عتوا ديدلر قيلرى اولد ليعيون الاغنى همزه نك فحقى والفك قصير يله بالى قوردك اركى وقيل لارى
 چوق كسنه به دخی اعنى ديزل وحقى ثقبه دخی اعنى ديزل وقارى اولوب احق اولانه دخی عتوا ديزل
 العشان عينك كسرى وناك سكوت يله ارك اولان بالى قورد ضبعان كى درو وناو معنى الجمو عينك
 فحقى وچمك سكوت يله هورت اوغله سودا چورمك يقال عجت الام ولد هالجهو عجا اذا سقه اللبن
 الجنى عينك فحقى وچمك كسرى و يانك تشديد يله شول ولد در كه والدسى وفات ايمك صا حى
 غبرى كسنه به امزده العجة عينك فحقى وچمك كسرى و يانك تشديد يله كذلك موشى ذكر اولان
 طريقه امز دلن قير معناسيه الجوة عينك فحقى وچمك سكوت يله مدبنة منوره ده خرمانك اعلاسندن
 بر نوع وناك اعا جنه لينه ديزل المعاجات ممك ضميله ولده انه سنك سودندن غبرى سودا چورمك باخود
 اتى سوددن كسوب طعيلم بدرمك تقول عاجبت الصبي اذا ارضعت بلبن غير امه او منعت اللبن وغدته
 بالطعام الجمو عينك فحقى وچمك سكوت يله غصه وبرمك يقال لى فلان ما عجا اى ماساه وبقال

ظنا
ظيا
عيا

عنا

عشا

عجا

هوادی الدهر عواقبه العدو عینک ضعی و دالک سکونله دره نکر بر جانی العدو عینک کسری
 و دالک سکونله بمعنا هالفة فیها قال الله تعالی و هم بالعدو القصوی العدیات عینک ضعی یا خود
 کسری و دالک فتحه جمعی جوانب وادی معناسنه و ابو عمر وایتدی عدوه و عدوه ضمه و کسر الله مکان
 مرتفعه دیرل العدو عینک فتحی و دالک سکونی و النک قصر یله و الی اولان کمسنه بی طلب ایتمک
 خصم کدن انتقام المی ایچون و عدوی معاونت معناسنه دخی کلور و عدوی سرایت ایدن مرضک
 سراینه دخی دیرل کرک بیک مر ضی اولسون کرک غیری اولسون و فی الحدیث لا عدوی ای لا یعدی
 شیء شیء الاعداء همزه نکر کسری و الفک مدیه سرایت ابتدرمک یقال اعدا فلان فلانا من خلقه
 او من علة به او جرب و اعدام معاونت قلعه دخی دیرل نقول استعیت علی فلان الامر فاعدانی
 ای استعنت به علیه فاعانتی و اعدا آتی سکر تدرمکه دخی دیرل یقال اعدیت فرسی اذا استحضرت
 و استحضار حاء مهمله ایله آتی سکر تدرمکه دخی دیرل و اعدا کلامده تجاوز ایدوب جور ایتمکه
 دخی دیرل یقال اعدیت فی منطقک اذا جرت المعدی علیه مینک فتحی و دالک کسری و بانک تشدید یله
 اوزرینه اطالة لسان اولنوب جور اولان کسنه و او یله دو نمشد راستقا لا الاستعداد همزه نکر و نانک
 کسر یله معاونت طلب ایتمک العدو عینک ضعی و دالک فتحی و الفک مدیه علی وزن الغلواء شول
 مکندر که اوزرنده اوزان برقرار اولیه یقال جئت علی مر کب ذی عدواء ای لبس بمطمن بود کر
 اولان اصمعی و ابو زید و اتی در و غلواء غین مجده یله اول شبیه دیرل که عدواء الشغل کذلک
 موانع شغله دیرل و عدواء کذلک اوار اقلغه دخی دیرل بعد دار معناسنه المتعادی مینک ضعی و دالک
 کسری و مدیه شول مکندر که دوز اولنوب متفاسوت اوله و یقال ارض متعادی ای ذات حجره
 و الحقیق و حجره حشرات یوارنه و الحاقیق رده اولان یارقره دیرل العدوان فتحته یله زیاده سکر دخی
 کسنه یقال انه لعدوان ای شدید العدو و یقال ذئب عدوان یعدو و علی اناس یعنی خلایق اوزره حله
 قبل و منه قولهم السلطان ذو عدوان و ذو بدوان یعنی آتی سر رنده و دلی حکومته جریدر عدوان
 عینک فتحی و دالک سکونله بر قبیله نکر اسمیدر که انک باناسی عدوان بن عمرو بن تیس عیلاندر العادیه
 دالک کسری و بانک تخفیفه شول دوه در که دکنلو اغاچ اولنوب حض دیکلری اونی او تلمه
 العوادی عینک فتحی و دالک کسری و مدیه جمعی ذکر اولان دوه معناسنه العادیات دالک
 کسر یله جمعی و عادیات سکر دخی آتله دخی دیرل و عادیه ظلمه و شره دخی دیرل العدی عینک
 فتحی و دالک کسری و بانک تشدید یله شول کسنه لدر که پیاده اولوب سکر درلر و بوعاد
 کله سنک جمعی در غار ایله غراکی و عدی قریش قبیله سندن عمر بن الخطاب قومی در که اول عدی
 ابن کعب بن اوی در که جد اعلای نضر در و انله نسبتده عدی دیرل و عدی بن مناة ذی الیه
 دیکله معروف شاعر که قومیدر و عدی بن حنیفه و عدی بن فزانه بر کسنه نکر اسمیدر بنو العدویه
 فتحته یله و بانک تشدید یله حنظله قبیله سندن بر قومک اسمیدر العدویه فتحته یله و بانک تشدید یله بهار
 آتی یکد کدن صکره بن نباته تندر که کو چک اغا جبر اول حیده پیرا قلوب اتی دوه او تله یقال
 اصابت الابل عدویه عادیه دالک کسری و الفک مدیه بر کسنه نکر اسمیدر و گاه اولورانی
 قصر ادرلر تکیم بعض اشعارده واقع اولمشدر العدی عینک کسری و ذال مجیه نکر سکونله
 شول اکین در که اتی یغمور صوبندن غیری نسنه صوار میه و عدی کذلک بر موضعک اسمیدر العذاه
 عینک فتحی و ذالک تخفیفه طبر اغی خوب اولان بر العدوات فتحته یله جمعی ارا ضی طیه التراب
 معناسنه العذیه عینک فتحی و ذالک کسری و بانک تخفیفه طبر اغی خوب اولان بر یقال ارض
 عذیه مثل خر به و خر به باه مو حده الله خراب معناسنه در العراء عینک فتحی و الفک قصر یله او اوکی
 و او اورنه سی فنی دار و ساحه دار معناسنه العراء عینک فتحی و الفک کذلک قصر یله بمعناه

عدا

عرا

وعراء كذلك زباده صغوغه دیرل شدت برد معناسنه العراء عینک فقی والفق مدبله اچق بر
 فضا معناسنه قال الله تعالى لنبد بالعراء وهو مذموم عروى عینک فقی ورائک سکونتی والفق
 قصر یله بر دپه نك اسمیدر انعروة عینک ضمی ورائک سکونیله کوکک ایلکی که اکاد وکسه
 کچور لر ووداق قولنسه دخی دیرل که معرو قدر وعرو و شول اغاجه دخی دیرل که یرده بر قرار
 اولوب زایل اولیه وگاه اولور پای دار اولان جماعتی ذکر اولان اشجاره تشبیه ایدرل وعرو وارسلا نه
 دخی دیرل ووسیدندر که رجالدن بعضنه عرو و تعمیمه اولور العرو عینک کسری ورائک سکونیله
 خالی اولمق یقال انغر و منه ای خلو العرو عینک فقی ورائک سکونیله بر نسنه بی احاطه ایدوب ستر
 ایتک تقول عرائی هذا الامر الاعزاء همزة نك و تانک کسریله بمعناه تقول عرائی هذا الامر و اعترانی
 اذا غشیک و عرو بر کسنه نك احسان طلب ایدوب اونه قونمغه دخی دیرل تقول عرو و تارجل
 اذا لممت به و ایتنه طابا و هو معرو و اعتراذ کر اولان وجه اوزره کلوب قونمغه دخی دیرل یقال فلان
 تعرضه الاضیاف و تعتریه ای تغشاه العربیة عینک فقی ورائک کسری و تانک تشدید یله شول خرما
 اغاجیدر که انوک صاحبی فی بر محتاج اولان کسنه به انک موه سن السون ذیو عاریت و یره پس بو فعلیه
 بمعنی مفعول او لور و بو که هاء تأنیث داخل اولدی افراد بالذکر او انوب عداد اسماد
 اولدیغیچون نطیحه و اکسله کبی و نطیحه بوینو زله اور یلوب اولان حیوانه و اکسله جانور لر
 یدوکی حیوانه دیرل و اگر عربیه بی نخله ایله ذکر ایتسک هائی ترک ایدوب نخله عری دیر سن العرایا
 عینک فقی والفق قصر یله جمعی فی الحدیث انه رخص فی العرایا بعد دهنیه عن المزبنة لانه رما
 تأذی بدخوله علیه فحتاج الی ان یستر بها منه ثم فرخص له ذلک و مزبنة باء موحده و صکره نوله
 اغاج باشدنه اولان خرما بی بیع ایتکه دیرل وعربیه شول یله دیرل که صغوق اولور یخ بارده معناسنه یقال
 ان عشبنا هذه لعریة یقول اهلاک فقد اعريت ای غابت الشمس و بردت العربیة یعنی اهلکی صافق
 ز بر اکون طولوب هو ابرو و ده بو زطو یدی العرواء عینک ضمی ورائک فقی والفق مدبله غلواء
 وزنی اوزره استمه نك و دئی که ابتدادر تدوکی خنده اولور یقال منه عری الزجل علی ما لم یسم
 فاعله فهو معرو و غلواء غین معجمه ایله اول شباهه دیرل العری عینک ضمی ورائک سکونیله چلیق
 اولمق یقال عری من شباهه عری عریه من الباب الرابع العاری رانک کسری و مدبله چلیق اولان
 کسنه العربان عینک ضمی ورائک سکونیله بمعناه العربانة وزن زبور اوزره مؤنثی یقال زجل
 عار و عربان و امرأه عربانة ز بر اشول صفت که فعلا نوزنی اوزره و له ضم فایله انوک موه ثی هایل
 اولور الاعراء همزة نك کسری والفق مدبله بر کسنه بی چلیق ایتک واعرا بر کسنه دو سندن یوز
 چور و روب اهمال ایتکه دخی دیرل یقال اصراء صدیقہ اذا تابعه منه ولم یصره التعریة غلی
 وزن المزبنة بمعناه یقال اعربته انا و عربیة التعریة فحتبته ورائک کسری و تشدید یله صوتیق
 تقول عربیة قعری المعاری ممک فقی ورائک کسری و مدبله اعضای انساندن اچق اولان دیرل
 یقال ما احسن معاری هذه المرأة ای بداهه اور جلاها و وجهها و کاه اولور معاری کله سنک یاسنی
 حرف صحیح بحر اسنه اجر البدوب ضرورت شعر اچچون حذف ایتز جوارد محذف ابتدکاری کبی
 تنکیم شاعرک ایت علی معاری و اضحات دیدیکی قولنده واقع اولشدن الاعراب همزة نك کسری
 ورائک کسری و مدبله آتی عربان ایدوب نك تقول عرو و یث الفرس اذار کسبه عرو و یاهو علی
 وزن افعل و بر مشکل نسنه دخی مبتلا اولده استعمال اولور تقول عرو و یث نه امر اقبیا
 ای رگت العرو عینک فقی و زای معجمه نك سکونیله بر کسنه بی باباسنه نسبت ایتک التعریة علی
 وزن الزبنة بمعناه تقول عرو و ته الی ایه و عربیة اذا نمت به الیه و تعریه صر ایتدر مکه دخی دیرل تقول
 عربیة قعری الاعزاء همزة نك و تانک کسریله مشوب اولمق التعری فحتبته ورائک کسری

عرا

و تشدید بدیله بمعناه یقال اعتری و تعزی اذا انتفى و انتسب و تعزی صبر ایتم که دخی دیرل تقو ل عزیته
 فنعزی العزاء عینک فقی و الفک مدیله اسمدر انتساب معنای سندن و فی الحدیث من تعزی بعزاء
 الجاهلیة فاعضوه بهم ایبه و لا تکنوا یعنی شول کسنه که جاهلیت نسبی ایله تفاخر ایده سزا کابا با سنک
 ذکر ن ایصدلک و ذکر بن تصریح ایلک کایت طریقله سو یلک تا که انتساب ابتدایی محک حقارتی
 صریح او لما غله تفاخری بی وجه او لدوغی ظاهر او له و عزاصیره دخی دیرل العزة عینک کسری
 و زانک تخفیفله خلا بقدن بر بلوک اخرنده او لان هابادن عوضدر العزی عینک کسری و الفک
 قصر یله فعل و زنی اوزره جمعی فرق اس معنایه اعز بن عینک کسری و زانک ضمی و مدیله کذلک
 جمعی العزون ضمتبله کذلک جمعی و لم یقولوا عزات کما قالوا اثبات و ثبات ثابث ضمتبله کذلک جماعات
 معنایه در منه قوله تعالی عن الهمین و عن الشمال عزین و قال الاصمعی یقال فی الدار عزون ای
 اصناف من الناس العسو ضمتبله برنسنه قور یوب برک اولمق العساء عینک فقی و الفک مدیله
 بمعناه یقال عسی الشیء یعسو عسو او عساء اذا یس و صلب و عسوال غم لدن برک اولوب ناسور
 یغلفه دخی دیرل یقال عسید عسو عسو اذا غلظت من العمل العسی عینک ضمی و سبک کسری
 و یانک تشدید یله زیاده پیرا و لغه دیرل یقال عسی الشیخ یعسو عسا اذا ولی او کبر مثل عسا و قال
 الخلیل یقال للشیخ قد عسا و یقال للنبات اذا غلظ قد عسا قال و فیه لغة اخرى عسی من الباب الرابع
 العسای سبک کسری و مدیله خر ما علقمی العسا عینک فقی و الفک قصر یله خر مانک قورق
 اولمزدن اول اولان مرتبه سی عسی عینک فقی و الفک قصر یله افعال مقار به دن در و بونده معنای
 طمع و اشفاق وارد و اشفاق حذر معنایه در و بونده تصرف اول نماز زربا بر صیغه ماضیدر که
 حار معنایه در تقو ل عسی زیدان یخرج و عست فلان نه ان یخرج پس زید عساک فاعلی وان یخرج
 مفعولیدر که خر و ج معنایه در بوقدر وار که یونک خبری اسم اولما یعنی عسی زیدم مطلقا دیرل
 و اما عی بلرک عسی الغوی را بوا سدید کلری شاذ و نادر که ابواسام وضع خبره وضع اولمشدر زربا مشدله
 جاری اولان سنسنه غیری موضعده جاری او لما زمتلک اصلی بودر که بر قاج کسنه بر مغاره به صفتد قد
 مغارمانلرک اوز زیننه یقلمش و گاه او لو ر عسی کاده به تشبیه اولنو رکندون صکره
 کلن فعل ان کلمه سن کلور مثلا عسی زید یطلق دیرل و عسبت ان افعل ذلک دیرل سبک
 فخبیله و عسبت دیرل سبک کسریله ایکسی دخی لغتدر و قرئ فهل عسبتم بالکسر و الفتح
 و عست ان تفعل ذلک دیرل مفرد مؤنث ایچون و عسبتن دیرل جمع مؤنث ایچون و عسبتن دیرل
 جمعی مذکر ایچون و بوندن مضارع واسم فاعل کلر و عسی جمیع فرآنده باری تعالی جانبدن
 و جوبه لات ایدر الا عسی ربه ان طلقکن ان یدله از واجابت کسر بمعنی و ابو عیدد ایندی
 عسی باری تعالی دن ایجاب ایچوندر پس بو عرب طایفه سندن صادر او لان ابکی لغتک
 بری اوز رینه اولور زبرامید اول عسی رجاو یقیندر العشی عینک فقی و یانک تشدید یله
 اخشام نمازیدن یسوغار نه و ارنجه کچن و قدر العشیة وزن مزبور اوزره بمعناه تقو ل اتبه
 عشی امس و عشیة امس العشیان عینک ضمی و شبنک فقی و یانک تشدید یله عشبک تصغیری که
 مکبرنه مخالف کلشدر کویاکه عشیان تصغیر ایتمشدر در عینک فقی و یانک تشدید یله العشیات
 عینک ضمی و یانک کذلک تشدید یله جمعی العشیشیان عینک ضمی و شبن اولک فقی و ثابتنک
 کسریله عشی کله سنک تصغیریدر عند البعض العشیشیات وزن مزبور اوزره جمعی العشیشة
 عینک ضمی و شبن اولک کذلک فقی و ثابتنک کسریله عشیة کله سنک تصغیریدر عند البعض
 العشیشیات وزن مزبور اوزره جمعی العشاء عینک کسری و الفک مدیله اخشام ایله یسوغار
 عشی معنایه العشاء ان عینک کسریله تشدید سی اخشام ایله یسوغار معنایه و رقوم شوبله زعم ایتدیلر که

عسا

عشا

عشا زوال شمس دن طلوع فجره دك اولان زمانه اطلاق اولنه العشاء عینك فقی والفك مدبله دگر
اولنان وقتده اكل اولنان طعامك اسمی در غذا كلمه سنك مقابلی در العشی عینك فقی والفك قصر یله
کیجه کورمك شب کورلك معنا سنه وعشی دوه کیجه اوتلغه دخی دیرلر یقال عشبت الابل تشی عشا
من الباب الرابع اذا تعشت العشی فحبتله وشبك كسری ونشدید یله کیجه ایله اوتلامق ونعشی
کیجه طعامن یمکه دخی دیرلر یقال عشوته فتعشی ای اطعمته عشاء اذا قبل تعش قلت مانی تعش
ولا تقل مانی عشاء الاعشی همزه نك فقی والفك قصر یله کیجه کورمین کسینه العشواء عینك
فقی وشبك سکونی والفك مدبله کیجه کورمین عورت العشواوان عینك فحبتله وواوینله
عشواونك تشیه سی وعشوا شول نافعیه دخی دیرلر که اوکنده اولان سنه بی کورمبوب اللریله هر سنه بی
قارشدردن خالی اولنه یقال ركب فلان العشوا اذا خبط امره علی غیر بصیره وفلان خابط حبط
عشواء الاعشاء همزه نك كسری والفك مدبله شب کورقلق یقال اعشاء الله فعشی بعشی عشا
من الباب الرابع وهما يعشان ولم يقولوا بعشوا لان الواو فی الواحد لما صارت باء لكسرة ما قبلها
تركت فی تشیه علی حالها التعاشی تانك فقی وشبك كسری ومدبله کیجه کورمرك اظهارا تانك
یقال تعاشی اذا اراد من نفسه انه اعشی الاعشوی الفك وشبك فقی وبانك تشدید یله اعشاء
مغسوب اولان سنه العشوی فحبتله وبانك تشدید یله عشیه بمنسوب اولان سنه العاشیه شبك
كسریله کیجه بله اولین دوه و فی المثل العاشیه هیچ الا یبه یعنی کیجه اولین دوه اوتلیانی محرك اولور
یعنی اولدخی ای کویوب اوتلغه بنار العشوة عینك فقی وشبك سکونیله برط هر اولین سنه به
مرتكب اولمق العشوة عینك ضمی وكسری وشبك سکونیله بمضاهایقال او طأ ننی عشوة وعشوة
وعشوة ای امرأ ملتبسا وذلك اذا وقعته به فی حیره لوبلیه وعشوة عینك فحبتله کیجه نك اولندن
ریضه وارنج کچن بمابه دخی دیرلر ابوزید روایتی اوزده وعشوة مطلقا کیجه قرا کوسنه دخی دیرلر
یقال اخذت دلیهم بالعشوة ای بالشواء من اللیل وعشوة عینك ضمیه آتش شعله سنه دخی دیرلر
العشو عینك فقی وشبك سکونیله کیجه ایله قصد ایتك تقول عشوته اذا قصده لیل واصل بودن
بعده هر سنه به قصد ایدن کسینه العاشی دبیدلر وعشوة بصیر ضعیفه برآشده استدلال ایتکه دخی دیرلر
تقول عشوت لی النار اعشوا اليها عشوا اذا استدلت علیها یصر ضعیف وعشو ونسنت ذوقوبه
غیری سنه به توجه ایت که دخی دیرلر تقول عشوته عنه اذا صدرت عنه الی غیره منه قوله تعالی ومن یعش
عنی ذکر الرحمن نقیض له شیطانا هوله قرین و تقیض تقدیره دیرلر وعشوا اخشام طه مانی بدومکه دخی
دیرلر تقول عشوته فتعشی اذا اطعمته عشاء التعمیه علی وزن الزیة كذلك کیجه طعامن یدرمك
یقال تمشیه تعشیه و یقال عشی ایتك ولا تقترای لا تغفل وتعشیه برکسینه به رفق وملا بعت ایتکه دخی
دیرلر تقول عشت عنه اذا رفقه به مثل ضحیت عنه ونضحیه دخی ضاد مجیه وحاء مهمله ایله رفق
ایتکه دیرلر العصا عینك فقی والفك قصر یله دكك که موث سماعی در و بونك القنده مدجائز
دكك در فرا ابتدی اول لحق که عرفده پیدا اولدی هذه عصای او کوه علیها ابتده عصاء قرأت
انجری در دمدی و فی اللیل العصامن العصبه ای بعض الامر من بعض و بوجوهی تفسیری در
لکن نسخ مها حده عصبه من عین و فتح صادله ضبط اولتمشدر بونقدر حجه عصا جفدن حاصل
اولور معناسن مشعر اولور الامر العظیم من الشیء اللیل معناسن بوس جوهری تفسیرین مطلق
قلمه انصب اولور دی العصوان فحبتله تشیه سی العصی عینك ضمی وصادك كسری وبانك
تشیدید یله جمعی عصا معناسن العصی كسرتله وبانك تشیدید یله كذلك جمعی و بونك اصلی
فقول ورنی اوزده در عین مکسور قلندی مابعد نه ناع قلغله الاعصی همزه نك فقی وصادك كسری
ومدبله كذلك جمعی عصا معناسن زمن ایله ازمن کی و کاه اولور القای عصایله اقامت معناسن

هنا

دیرلر منه قولهم التي عصاه اذا قام وترك الاسفار وبوعرب طائفة سی مایبته مثل در وگاه اولور رشق
 عصا به تفرق معنای مراد اولور کما يقال في الجوارح قد شقوا عصا المسلمين ای اجتماعهم وابتلاهم
 وانشقاق عصا به مخالفت مراد اولور يقال انشقت العصا ای وقع الخلاف وهر برك لا ترفع عصاك
 عن اهلك دیمه لیه معنای تأذیب مراد اولور وعصا بفرسك دخی علیدر وفي انشل ركب العصا
 قصبر و بومثله عصا به مراد جذیمة الارشك فرسیدر وركب صیغه ماضی اوزره در و قصبر جذیمة
 الارشك مصاحبی اولان كسبه نك اسمیدر كه اول قصبر بن سعد الحمی در و عربك انه لضعیف
 العصاد بدكله مراد چوان رعینده رفقی و ملائمت اوزره در دیمكدر و گاه اولور عصی ذكر اولور
 هینك وصادك كسری و بانك تشدید به و قوش قنادنده اولان كككمر مراد اولور العصى عینك
 فخی وصادك سكونه عصا به اورمق تقول عصوته بالعصا اذا ضربته بها وعصو ياره بی بقلغمه
 دخی دیرل العصى عینك فخی والفك قصبر به مصدر در مطلق اورمق معنای به يقال عصى بالسيف
 بعضی من الباب الرابع اذا ضرب به الاعتصاء همزه نك و ناك كسری والفك مدیه عصا به طینق
 يقال فلان يعصى على عصا ای بركا عليها و فلان يعصى بالسيف ای يجعله عصا العصى عینك
 فخی وصادك سكونه عاصی اولمق العصيان عینك كسری وصادك سكونه بمعناه المعصية
 مین فخی وصادك كسری به بمعناه كذلك يقال عصاه بعصيه عصا و عصبا و معصية الفاصی
 صادك كسری و مدیه عصبان ایدمی كسبه العصى عینك فخی وصادك كسری و بانك تشدید به
 بمعناه عاصی شل طمر مدخی دیرل كه فانی طور به و بود دخی عاصی مذکور كبی یابدر المعاصاة عینك
 ضربه عاصی اولمق الاستعصاء همزه نك و ناك كسری و انفك مدیه بمعناه يقال عاصاه مثل عصاه
 واستعصى عليه الاعتصاء همزه نك و ناك كسری به چكردك برك اولمق يقال اعتصت النواة اذا شدت
 الاعصاء همزه نك كسری و انفك مدیه باغ چوخی شاخرو ورمك يقال اعصا الكرم اذا اخرج عباده
 و عیدان عودك جمعی شاخرو معنای به عصبه عینك ضمی وصادك فخی و بانك تشدید به سلم
 قبیله سندن بر جاجتاك اسمیدر العنصوت عینك وضاك ضمی و فونك مایبته سكونه صاجك
 بر بلوكی العناصی عینك فخی وصادك كسری و مدیه جمعی و عاصی بلوك بلك بكن اولنره دخی
 دیرل كه قلت اوزره اوله يقال فی ارض فلان عناص من النبت هو القليل المتفرق و آزا اولان ماله دخی
 دیرل يقال ما بقی من مال فلان الاعناص ای شیء يسير العضو عینك ضمی و ضاد معجمك سكونه
 اعضاك واحدی كه معروف در العضو عینك كسری و ضادك سكونه بمعناه لغة فيه العضية
 علی وزن التزية قبونی عضوا فعضوا پاره لمق يقال عضيت الشاة تعضية اذا جزيتها و مطلقا تفرق
 معنای به دخی كلور يقال عضيت الشيء تعضية اذا فرقته وفي الحديث لا تعضية في ميراث الا فيما حبل
 القسم یعنی ما لا یحتمل القسم كالخبة من الجوهر ونحوها فلا یفرق وان طلب بعضهم القسم لان فيه
 ضرر اعلیهم او علی بعضهم ولكنه یباع ثم یقسم ثمنه بینهم العضة عینك كسری و ضادك تخفیفه
 پاره و بلوك العضون عینك كسری و ضادك ضمی و مدیه جمعی پاره ل و بلوك معنای به قال الله
 تعالى الذين جعلوا القرآن عضين كه بعضلر بونك واحدی عضه در نقصانی و اودر و بعضلر نقصانی
 هادر دیمشدر تنكیم باب هاده ذكر اولنمشدر و اصمعی ابتدی فی الدار فرق من الناس و عزون
 من الناس و عضون و اصناف دیرل جمله سی بمعنای به در الاعطاء همزه نك كسری و انفك مدیه
 و یرمك و اعطاء و نك مطیع ارمسنه دخی دیرل يقال اعطى البعير اذا انقاد ولم يستعصب العصى عینك
 فخی و انفك مدیه اسمدر بخشش معنای به و بونك اصلی عطا و در و اوله زبرا بوعطو تدن مأخوذ در
 و عرب طائفة سی و اوی و بان همزه یه قلب ایدر فبان الغدن صكره واقع اولسه زرا همزه حر كنی
 تحملده و اودن و اودن اقوی دروهم و او و با اوزبه وقف اتمكی ثقیل كورلر ردای می مثلا كه اصلی

ودای در چنان بونله بای تأیث الحق اینسه لر بعضیلر مهموز قلوب عطساء و رداءه دیلر
 واحده نظر او بعضیلر عطاوه و ردایه دیلر که تشبه سنده عطاوان و ردا بان دیلر الاستعطاء همزه نك
 و بانك كسریله عطا طلب ایتمك التعطی فحتمله و طانك كسری و تشدیدله كذلك عطا طلب
 ایتمك يقال استعطی و تعطی اذا سأل العطاء المعطاء ممك كسری و عینك سكونی و الفك مدبله
 عطاسی جوق اولان كسنه و بوند مذکیر و تأیث برابر اولور زیرامفعال صیغه سنده مذکر مؤنثدن
 فرق اولنر المعطی ممك فتحی و بانك تشدیدله جمعی عطاسی جوق كسن لر معناسنه المعطی ممك
 فتحی و طانك كسری و مدبله كذلك جمعی بقال قوم معاطی و معاط قال الاخفش هذا مثل قولهم
 متناجح و متناجح و اما فی و اما فی مقاصده معناسنه در العطیة عینك فتحی و بانك تشدیدله اعطا
 اولنن سنه ما اعطاء همزه نك فتحی و عینك سكونیله فعل تعجب در نه تعجب و بریحی معناسنه و نوشاذدر
 زیرافعل تعجب افعال دن و سائر مزیداتدن كلز الا برفاج كله كه عربدن استماع او انشدیر بقولون ما اعطاء
 للمسال و ما و لاه للمعروف و ما اكره لی العطوی عینك فتحی و طانك سكونی و الفك قصریله شول
 بای در كه مطیع اولوب ملایم اوله بقال قوس عطوی ای مؤنثیه سهله العطو عینك فتحی و طانك
 سكونیله برنسنه بی ال اوزادوب آلتی نقول عطون الشی اذا تناوالت بالید المعاطات ممك ضمیه
 برنسنه بی الدن الی ورمك و معاطاة خدمت ایتمكه دخی دیلر علی ماسبحی العاطی طانك كسری و مدبله
 البی اخذ معناسنه و فی المثل عاط بغير اواط و اواط طو یجوز برلدر یعنی اخذ اول یجوز برنسنه بو عینك
 اخذه مباشرة ایدر التعطیة علی وزن التزییه خدمت ایتمك نقول هو یعطی و یعطی اذا كان
 یخدمك التعاطی تانك فتحی و طانك كسری و مدبله برنسنه بی ال اوزادوب آلتی بقال تعاطا اذا تناوله
 و تعاطی برنسنه به شروع ایدوب اكاملشول اولغه دخی دیلر یقال فلان یعطی كذا ای یخوض فیه
 و تعاطی باب مغالبدن دخی كلور یقال تعاطینا فعطوته ای غلبه فی المعاطاة و تعاطی باغك برقماری
 اوزرینه قالقوب اللرن فالدر منه دخی دیلر و قبل فی قوله تعالی فاعطای فمقرای قام علی اطراف اصابع
 رجليه ثم رفع یدیه فضر بها المعطی ممك ضمی و عینك سكونی و طانك كسری و مدبله و بریحی و چنان
 بر كسنه نك سكا برنسنه اعطا ایتمك طلب ایتمك هل انت معطیه در سن بانك فتحی و تشدیدله معطی
 كله سن بای متكلمه اضافت ایتمكه و جماعته خطاب اولند قد دخی هل انتم معطیه در سن زیرا
 فون اضافت ایله ساقط اولوب و او بالیچنده ادغام اولند قد نصكره بای متكلم مقفوح قلتمسدر ما فیلی
 ساكنی اولدیغندن اوتری و تشبه ایچون هل انتم معطیه در سن بای ثانیدك فتحیه و سائر دخی
 یونك اوزرینه قیاس ایله العطی عینك ضمی و طانك فتحی و بانك تشدیدله عطاءك تصغیری در
 آخرنده لای حذف ایدوب عطی در سن و یویلدر هر اسم كه آنده تصغیر حالنده اوج باجمع اوله
 علی و عدی كسی كه لام الفعلی حذف اولور چنان فعل اوزرینه بنا اولتمسه محی كی حیاتی فحتمدن
 العطاء عینك فتحی و طاء معجه در صكره الفك مدبله برنسن كرتن كله در كه وزغه دیدكاری كرتن كله دن
 ییوچك در العطاء عینك فتحیه واحدی ذكر اولنن كرتن كله دن بری معناسنه العطاء
 كذلك عینك فتحیه و بالیله معناها عطاء فحتمله و آخرنده ضمیر منصوب متصل ایله فعل ماضی در ساءه
 معناسنه بقال انی فلان ما عطاءه اذ الی شده رجوع دخی برامز قلمق و غم و غصه و یرمك معناسنه در
 و يقال لقاه الله معطاءه ای ماساءه العطاء عینك فتحی و الفك مدبله طیارق تراب معناسنه قال صفوان بن محرز
 اذا دخلت بیتی فاكلت رغیفا و شربت علیه ما فعلی الدنيا العفاء و ابو عیید ابتدی عفاء یغفوه و هلاك
 اولغه دیلر و عی علیهم الدبار دیدكاری كی درید دعا محلنده و دیا كبر و دوتك و رجوع عاتمك
 معناسنه در اعطاء عینك كسری و الفك مدبله جوق اولان دوه قوشی یلكی و جوق اولان دوه
 قوشه دخی دیلر یقال ما فاة ان عفاء العفو عینك فتحی و فاكك سكونیله شول برلدر كه اكا ابق بصممش

عطا

عفا

واستعمال اولشمس اوله وعفو شوربانك جزو يشله قوتارلسنه دخی دیرل تقول عفوت له من المرق
 اذا عرفت له اولاً واثراً به وعفو حولك دبنده شوربانك ادناسن البومغه دخی دیرل تقول عفوت
 القدر اذا تركت ذلك في اسفلها وعفو برنسته بی يقوب ازاله ایتکه دخی دیرل وبقلوب زائل اولغه
 دخی دیرل بقال عفت الريح المنزل اذا درستہ وعفا المنزل بعفو اذا درس بتعدی ولا بتعدی وعفو كاه
 مقابله سنده عقاب ایتوب ترك ایتکه دخی دیرل تقول عفوت عن ذنبه اذا تركه ولم تواقبه وعفو برنسته بی
 جو غلتسه دخی دیرل بقال عفوت انا وفي الحديث امران تخفي الشوارب وتغني الخبي وشارب شاربك
 جعیدر بیق معناسنه وعفو برکسنه نك احسانن رجالدوب ياتنه كلكه دخی دیرل تقول عفوت
 اذا اتيته تطلب معروفة يقال عفا بعفو و فلان تعفو الاضياف وعفو عينك فتي وكسري وضميله
 مركب ياوريسي معناسنه دخی كلور العفا عينك قبي والفك قصريله كذلك مركب ياوريسي
 وابن السكيت عفا دریدی عينك كسريله العفو عينك فتي وفانك سكونيله مؤثي ديشي مركب
 ياوريسي معناسنه وعفو مالك نفقه دن زياده اولنه دخی دیرل بقال اعطيه عفو المال اي بغير مسئلة
 ونسخ قاموسه اعطيه عفو المال بغير مسئلة واقع اولمشدر حرف تفسير من وتفسيرك دخی وجهي
 ظاهر در برانفقه دن فضله اولان مال يعني انفاق اي چون احتياج اولتيان مال عاداتا طلب اولنماز العفرة
 عينك كسري وفانك سكونيله برنسته نك صافيس وناصي يقال ذهبت عفوة هذا نيت اي لينة
 وخيره واكث عفوة الطعام والشراب اي خياره الاعفاء همزه نك كسري والفك مديله برنسته بي
 ترك ايتت تقول اعفني من الخروج معك اي دعني منه واعفا عافيت ورمكه دخی دیرل علي ماسيحي
 واعفا برنسته بي جوق ايتت معناسنه دخی كلور تقول عفوت انا واعفني اذا كثرة الاستعفاء همزه نك
 وتانك كسريله طاب ترك يلق استعفاء من الخروج اذا ساله الاعفاء اي الترك المعافاة ميك ضميله عافيت
 ورمك يقال عافاه الله واعفاء العافية فانك كسري ويانك تخفيفيله براسمدر كه موضع مصدره وضع
 اولنور خدای تعالی بنده دن مضرا اولان نسنه بي دفع ايتك معناسنه بقل عافاه عافية وعافيه طالب
 رزق اولان كسنه له دخی دیرل ترك انسان ترك حيوان ترك طيور قسمي اولسون عافيه صولغنه كلن
 طائفه به دخی دیرل وارده للمال معناسنه العفاوة عينك كسريله شوربانك اول قوتاريلن چرويشنه
 دیرل كه اتی اكرام اولندان كسنه به ويرلر وبعضيلر ابتدي عفاوه عينك كسريله شوربانك اولنه
 واعلاسه وعفاوه عينك ضميله آخرنه دیرل كه اتی جو ملك عافية الندقهده جو ملك صاحبه جو ملكه بله
 ويرلر العافي فانك كسري ومديله جو ملكه ذكر اولنان طعامي ترك ايدن كسنه وعافي صبي اوزون اولان
 كسنه طويل الشهر معناسنه وعافي احسان طلب ايدنه دخی دیرل العفاة عينك ضمي وفانك تخفيفيله جعي
 طلاب احسان معناسنه اعافية فانك كسريله كذلك احسان رجالدن طائفه العفي عينك ضمي وفانك
 كسري وبانك تشديديله كذلك جعي يقال هو كثير العفاة وكثير العافية وكثير العفي التعتي فتعتهله وفانك
 كسري وتشديديله يلقى يقال تعفت الدار اذا درست التعفية غلي وزن التربة يلقى يقال عفتها الريح
 شدد ليل العفة وتعفيه فسايين صكره اصلاحه دخی دیرل بقال عفي علي ما كان منه اذا اصبح بعد الفساد العفي
 عينك ضمي وفانك كسري وبانك تشديديله عافيتك جعیدر يقبي ويقلي معناسنه العفو عينك فتي وفانك
 ضمي وواو تشديديله عفوي جوق اولان كسنه العفو عينك وفانك ضمي وواو تشديديله صوبه برنسته
 قار شيبوب صافي اولقي يقال عفا الماء اذا لم يطاء شي يكدره وقبل واوت جوق اولغه دخی دیرل بقال عفا
 الشعروالنت غيرهما اذا كثرو منه قوله تعالى حتى عفاوا اي كثرو العفا عينك فتي وقافند نصره الفك
 قصريله او ك اورنه سي واطرافي ساحة الدار ونواحي الدار معناسنه العفو عينك فتي وفانك
 سكونيله بمعناه يقال ما يطور بعفوت احدای ما يقرب العفي عينك كسري وفانك سكونيله شول
 نجا است در كه صبي طعام اكل ايتزدن اول احداث ايدر بقال احرص من كلب علي عقي صبي نكيم امن

فوزی نجاسنه و امر قول نجاسنه ردج دیر لر ره مهمله ابله و جملله علی مامر العقی عینک فقی و قافک
 سکونله صبی ذکر اولنار نجاسنی احداث ایتک یقال عقی الصبی یعنی عقباً اذا حدث اول ما يحدث
 وبعد ذلك مادام صغيراً اعتقان عینک کسری و قافک سکونله خالص اولان التون بعضی لر ایتدی
 شول التوندر که کندی ذاتندن بته و طاشدن حاصل اولیه العفو عینک فقی و قافک سکونله
 برنسنه بی منع ایدوب البقومق بفال عقاه یعقوه اذا عاقه علی انقلب منه بتبدیل الحروف عن مکانها
 الاعتقاء همزه نك و تانك کسریله محبوس اولقی احتباس معنسانه پس اعتقاء اعتیافک مقلوبی اولور
 واعتقاف یوقاز کسنه صاغنه و صولنه فازغه دخی دیر لر حقان قبیونک دیندن صو حقیغه مجال
 اولسه الاعتقاء همزه نك کسریله برنسنه زیاده اجی اولقی یقال اعقی اشی اذا اشتدت مرارته واعتقا
 برنسنه بی اغزدن براقغه دخی دیر لر یاده اجی اولدی یغچون و فی المثل لانکی حلوا فاسترط و لامراقعی
 و استرط سین و طاء مهملتنله برلقمه چیمندن یودلغه دیر لر التعقیبه علی وزن التریه اوقی هواه
 اتمق یقال عقی بسهمه اذار منه فی الهواء فهی افعه فی عقدتیکیم راب قافغه کرا و لشمدر و قوش هواه
 یوکسلکه دخی دیر لر یقال عقی الطائر اذا ارتفع فی طبرانه العکوة عینک ضمی و کافک سکونله
 طوارک قوبریغک قلدن عاری اولان یری یعنی قوبرق بتدیکی برنمکی عینک ضمی و الفک قصر یله جمی
 قوبرق بتدیکی برنمکسانه العکوة عینک فقی و کافک سکونله طوارک قوبرغن بغلق نقول عکوت
 ذنب الدابة عکوا اذا اعتدته و عکونا فقه سمرمکه دخی دیر لر یقال عکت الناقة اذا سمت و غلظت
 و صورت صاحبو برنمکه دخی دیر لر یقال عکت المرأة شعرها اذا لم ترسله العکی عینک فقی
 و کافک کسری و بانک تشدید یله قیون سودلرندن شول سوددر که بعضی بعضی اوزره صاغله
 غلیظ اوله المعکاء میک کسری و عینک سکونی و الفک مدیله غلاظ و سمان معنسانه المعکواء عینک
 فقی و کافک سکونی و الفک مدیله شول قیوندر که اردی آقی اولوب سائر جسدی سیاه اوله
 التعکبة علی وزن التریه میل ایتک یقال عکی فلان علی قومه اذا عطف مثل عک علی قومه العلوی
 ضمتنله و واولک تشدید یله مکان جهندن یوکسلک اولقی یقال علی فی المكان یعلو علوا و علو
 غلبه فلعغه دخی دیر لر نقول علوت الرجل اذا غلبته و قلیجله اورمغه دخی دیر لر نقول علوته بالسيف
 اذا ضربته و متکبر اولمغه دخی دیر لر یقال علا فی الارض اذا تکبر و علو برنسنه یوقار یسنه دخی دیر لر
 یقال علو الدار یعنی علوها علی ماسیجی و علو برنسنه به مطلع اولوب انوک امریده مستقل اولقی
 نقول علوت بالامر اذا طلعت و استقلت العلاء عینک فقی و الفک مدیله شرفه یوکسلک اولقی یقال
 علی یعلو علاه من الباب الرابع و بعضی لر علاه دخی دیر لر ایکبسنده دخی ففعله انعلیه عینک کسری
 و لامک سکونله علی کله سنک جمی شریف و رفیع معنسانه صبی ایله صبیله کبی اعلو عینک کسری
 و لامک سکونله برنسنه نك یوقاریسی که سفک مقابلیدر یقال علو الدار العل عینک فقی و لامک
 کسریله کذلک یوقار و معنسانه یقال ایتنه من عل الدار بکسر اللام ای من عال و ایتنه من عل دخی دیر لر
 لامک ضمتنله و کاه اولور من علا دخی دیر لر الفله اما بعض اشعارده که من علو واقعه لشمدر و اوله اول اطلاق
 قافیه ایچوندر سائر کلامده جائز اولور یسنه دکلدر و ایتنه من عال دخی دیر لر المعال میک ضمتنله کذلک
 یوقار و معنسانه دیر یقال ایتنه من معال علو عینک فقی و لامک سکونی و واولک ضمی و کسریله و ففعله
 کذلک یوقا و معنسانه درنیکیم بعض اشعارده ایتنی من علو و من علو و من علو و بیت اولشمدر
 و اوده حرکات ثلاثه ایله عال لامک کسرا و زینه بناسیله امر حاضر در اراق اول معنسانه یقال
 عال عنی و عال یوکلت معنسانه دخی کلور یقال عال علی معنی اجل اعل همزه نك فقی و عینک
 سکونی و لامک کذلک کسرا و زینه بناسیله امر حاضر در اراق اول معنسانه یقال اعل عنی و اعل
 عن الوسادة یعنی نبح و وساده بصدغه دیر لر العلاوة عینک ضمی و لامک تخفیفیه برنسنه نك

عکا

علا

بوقاروسی که سفاله نك مقابلدر بقال كن علاوة الى بح اوسهاتها يعني صيدك بوقار وبنابنده يا اشعة
 جابنده اول آكهرون كان مقار شوا وبلغه صيد رايحه كني الميه ديرلر العلباه عينك فتي ولامك سكوني
 والفك مديله بوكسك اولان مكان العللى عينك ضمى والملك قصرله رفعت وشرف العللاه
 عينك فتي والفك مديله معناه المعلاة مبيت فتي وعينك سكوبله كذلك رفعت وشرف معناه
 المطلق مملك فتي ولامك كسرى وهديله جنى شراطر معناه العللاه عينك فتيه شول طاشدو كه
 اورز مته كسك سرورل قوارسون ديو وكسك كمش ديد كاري طعما مدر كه معروفد روعلاء اورسه
 دخی ديرلسندان معنسانه وناقويه دخی علاء ديرلر برك اولمدلور سده شبيه اولد بغيرون بقال
 ناقة علاء الخلق الطليق عينك فتي ولامك سكوبله كذلك برك اولان عينك فتيه شول رجل غلبان
 مثل غلبان وبقتل امرأة خلتان ايضا يستوي فيه المذكور الوقت العالاه لافك صكسريه
 ولايت نجدك مافوقه ديرلر عرض تمامه به وهوره لكهيه وارنجه كه اول بخار و بخار معلق اولان
 برلر ديز العالى يالك تشديد به عاليه به مثنوي اولان معنه العلوى عينك ضمى ولامك سكوني
 وياك تشديد به كذلك عاليه به جنس واولان فتنه ووجوهيت على غير القياس در العالاه عينك
 ولامك كسرى ولامك وياك تشديد به جار طاق غرقه معنسانه العللى عينك فتي ولامك كسرى
 وهديله جنى جار طاق معنسانه بس عليه فعيه وزنى اورزه اولور مرقه كي ومرتقه مملك ضمى
 وراء مهياله نك كسرى وتشديد به وقافله ممر كه فتيه لك معنسانه در بس عليه نك اصلي
 عليه ابدى ووايه تشديد به وكنوب الدائم بلولنكى زيرا عليه كلمه سنده اولان ياله نسبت اولسه ووا
 تبديل اولز دخی دليلك تسعنده دلوى ديونه تبديل اتمد كاري كي زيرا واول ماقبل ساكن اولسه
 صحيح حكمنده اولوب اعلان اولمارو بولك اصلي خود علوت دت اولديني ظاهر در عينك ضمى
 صكسريه تبديل اولمشدر مابعدنه تبعيت ايچون وبعضيلرا بتدى بوقيله وزنى اورزه مضلع قدر
 كسرفائه وتشديد به زرا كلام حربه فعيه وزنى اورزه كله بوقدر فلك ضمى وعينك
 تشديد به العالاه لافك كسرى وياك تحفيله شول كوندر در كه دمورى ثلثه وارنجه
 كبريش اوله المعلى مملك ضمى ولامك كسرى وتشديد به شول كسره ديز كه سودن هماغديني
 طوارك ضاغندن كاه و معلى شعرادن اسمر نام كسسه نك آتلك دخی اسميدر علوى عينك فتي ولامك
 سكوني والفك قصرله سلك نام كسسه نك آتلك اسميدر يعلى ياك ضمى وعينك فتي وياك ثلثه
 سكوني والفك قصرله اسم تصغير وزنى اورزه بر كسسه نك آتلك اسميدر و بولانصرف درمنون
 استعمال اولمار المعلى مملك ضمى ولامك فتي وتشديد به والفك قصرله قاراقلر نك يدجيسى
 ابو عيدك اسمعدين ابتدكي روايت اورزه الاستعلاء همزه نك وناك كسرى بيه بوكسك ولىق على اولق
 معنسانه يقال استعلى النهار واستعلاء برنسه نك اورز مرقه قوب على اولمغه دخی ديرلر يقال استعلى
 الدابة اذا علاها الاعتلاء همزه نك وناك كسرى والفك حيله بمعناه يقال اعتلى الدابة النعل فحمله
 ولامك كسرى وتشديد به تدر يحمله على اولق يقال تعلّى اذا علا في مهله وتعلّى غورت فحاسبند
 خلاص بولق معنسانه دخی كلور يقال تعلت المرأة من فاحها اذا سلت وتعلّى مرضدن خلاص
 بولمغه دخی ديرلر المعلى عينك فتي وياك تشديد به رفع اولان كسسه الاعتلاء همزه نك كسرى والفك
 مديله بر كسسه في رفع فليق يقال اعتلاء الله اذا رفعه المعلاة مملك ضميه بمعناه يقال علاه اي رفعه
 التعلية على وزن التريه برنسه في قاله روي برنسه قومق تقول علبت الحبل تعلية اذا رفعته الى موضعه
 من البكرة والرشاء ورشاء رانك كسريه قوايته ديرلر بس جوهر نك عبارتنده من البكرة موضعي
 بيان ورشاء ضميري بيان اولور ويجه ع موضعي بيان اولق احتمالي دخی واردر اكر جه من البكرة
 كفايت ابدردى اتعالى ناك فتي ولامك صكسرى ومديله بوكسك ارتفاع معنسانه بس بولك

لمرخصا نرندة تعالى بارجل در بر من لاملك ففعلهم و هو نثنيته تعالى لن در بر من و ثلثه سنده تعالى لدر بر من و جمع
هو نثنيته تعالى لن در بر من و يوم مصاديق فعل ماضى مبتدئ فقلوب تعاليت ديك جائز كذا و هو نثنيته تعالى
فلق دخی جائز كذا و اما جواب نده قد تعاليت در بر من و الى اى شئ تعالى در بر من عليك عينك و لاملك
ففى و بلك سكونی و كافك فغ او زره بنا سبله خذ معنائه در كثر استعماله هم منزله سنده استماع
افعاله و اولش در اگر چه اصلى از نفا عه ندر ضل عينك ففى و الفك فضريله اوج و جها و زره كلور
همرد بابتدى على لفظى اسم و فعل و حرف ما يفتده مشتق ندر بود كذا و كه اقم حرف فمستندن با فعل
فمستندن ما خود اوله لكن حرف ابدا اسم واقع اولد بغي كلامه برى برتند منجن اولماز ما بعد نده كلن
اسم مجرور اولد بغي جهندن مثلا على زيد نوبديستند حرفه واسمه بمثل اولور و على زيد نوب
ذيسك كله على فعل اولقه متعين اولور علا يلون و نوبويه ابتدى على لفظك التى و اودن
منقلب در لكن ضمير متصل اولسه بابه متقلب اولور يقول عليك و بعض من سنانى حال او زره تركه
ايدوب ضمير نده دخی الفله استعمال يادرو بعضا ايتدى ضمير دال الفله استعمال لمجربن كعب ايتدى
و على جروف جاره دندار و اسم اولد فقه او زرينه حرف جر داخل اولور يقال قدت من عليه اى
من فوقه و حرف جر داخل اولد فقه اسم اولمى متعين اولور حرف جر حرف جر او زرينه
داخل اولد بيجون و على كاه فى معنائه اولور كقولهم مكان كذا على عهد فلان اى فى عهد و كاه
اولور فى دخی على موضعنه وضع اولنور و عامه جروف جاره لك حالى بويه در و كاه اولور على
من كاه سنك موضعنه وضع اولنور كقولهم تعالى اذا اكلوا على الناس يستوفون اى من الناس و كاه اولور
على بامعنا سنده دخی كاه و كاه اولور عليك الزم مضى سنده دخی كلور يقول عليك زيد و عليك زيد
معناه الزم زيد العلوان عينك ضمى و لاملك سكونيله كتابك اولن هتولن مضى سنده اخذ در
الطونف على وزن اله جرجه كتابه عنوان با رقى تقول علونف للمكتاب و مطونفه العلان و عينك
كسريه دوه نك بوى تمام اولد فدن صكره او زرينه اوران سربار دوا خود بولك او زرينه اصلن فسنه در
العلان و عينك ففى و الفك فضريله جى سربار نر معنائه ادواته لدا وى كى بالتر معنائه و علان
كذلك انسانك باشه دهر بوى او زرينه اولد فقه بقل ضرب علان اى و انسه العمى عينك ففى
و الفك فضريله كوزك كور مى زابل اولو ذهاب البصر معنائه يقال عى عى من السباب الرابع
و نر سنده ملتبس اولقه دخی در بر يقال عى عليه الارانا التبس و منه قوله تعالى فعميت عيهم
الايا يوعيت الاعى همزة نك و ميك ففى و الفك فضريله بصرى زابل اولان كسره العمى عينك
ضمى و ميك سكونيله جى بى بصرى معنائه يقال قوم عى الاعاء همزة نك كسرى و الفك فضريله
بصرى زابل فلق يقال اعاء الله تعالى التعمى نك ففى و ميك كسرى و مديله كوزك اظهار ايتك
كورد كلكن يقال تعامى الرجل اذا ارى من نفسه نك العمى عينك ففى و ميك كسرى و مديله
جاهل اولوب كور فهم اولان كسره يقال رجل عى القلب اى جاهل العمية عينك ففى و ميك كسرى
و بانك ففعلهم و نثى يقال امرأه عية دن اصواب و عية القلب على فعلة العمون عينك ففى و ميك
ضمى و مديله جى يقال قوم عون العمية عينك ضمى و ميك كسرى و بانك تشديد بيله بلزك يقال
فيهم عيتهم اى جهلهم الا عدى همزة نك و ميك ففى و بانك تشديد بيله اعمايه منسوب اولان
العموى ففعلهم و اخر نده بانك تشديد بيله عى لفظنه منسوب اولان تسنه نككم شجوى در بر شجوى
لفظنه نثنيته و شجوى خصه لود بمكدر الاعيان همزة نك و ميك ففعلهم سله سرمست اولان
دوه در بر الاعى عينك ففى و ميك سكونيله موج كفى و خار و خسى كناره اتمق يقال عى
الموج يعى عيا من الساب الثانى اذا رمى القذى و الزبد النعسة على وزن الترية مضى بى
كيزايوب مبهم فلق المعنى ميم اولك ضمى و نائيك ففى و تشديد بيله معنائه كيزايوب اولوب نامله

جا

مخساج اولان بیت که معروف در وقری فعمیت علیهم الانباء بالشدید المعنی عینک ضمی و ممیک
تشدیدیه و الفک فصریه ربی وزنی اوزره مونه قریب اولان کسنه لر تقول ترکاهم معنی ادا اشر فوا
علی الموت وربی راه دهمله و بابه موحدله ایله جاذی الاولی آیتک اسمیدر الاعاء عینک فحی و الفک مدیه
بلوت سحاب معناسنه و ابو زید ابتد عشاء شول تون کبی نسنه در که طاغیر باشنده اولور که اندن
طمان ایله تعبیر اولنور عماه عینک فحی و ممیک و بایک تخفیه یله برطاغک اسمیدر هذیل طاغیر ندن
المعانی ممیک اولک فحی و ثانیک کسری و مدیه شول برلدر که انده اتر عمارت اولیه الاعاء همزه نک
فحی و الفک مدیه کذلک ذکر اولنان برلدر صکه معنی صادق فحی و کافک تشدیدیه و عینک ضمی
و ممیک فحی و بایک تشدیدیه اولیه اسبسنک ادی در و معنی اعمانک تصغیری در ترخیم طریقیله و بعضیلر
ابتدی معنی عمارت طاقه سنیدن برکسنه نک اسمیدر که اولیه وقتنده شدت حرارتده بر قومی غارت
ایوب انلری جمله هلاک ابتد یکجوزن ذکر اولنان وقت اکا نسبت اولندی الاعاء همزه نک و تانک
کسریله برنسنه بی اختیار ایتک تقول اعیتب الشیء اذا اختاره و بواعتیامک قلبی در و اعتیام عیمه دندر
خیرلو اولان مال معناسنه ماعاء فعل تعجب در نه عجب ازمنش معناسنه پس عربلرک ماعاء
دیدکری ماعی قلبه معناسنه در زیرا اکثر یا ضلالت قلبه نسبت اولنور و عای بصرده ماعاء
دیمز لر زیاده به تحملی اولینده تعجب اولتار العو ضمیمه و واولک تشدیدیه ذلیل اولقی بقال
عنا یعنی من الباب الاول اذا خضع وذل منه قوله تعالی و عنت الوجوه و برکسنه بر قومک مایینده
اسیر اولوب اقامت ایتک معناسنه کلور بقال عنا فیهم فلان اسیر ای اقام فیهم علی اسارة
و احتبس و برکسنه حوادث نزول ایتکه دخی دیرلر بقال عنت به امورای نزات و عنویراوت تورمه که
دخی دیرلر ان السکیت روای اوزره بقال عنت الارض بالنبات تنوعه عنوا من الباب الاول و تعنی
من الباب الثاني علی روایة الکسانی اذا ظهر نبتها و يقال لم تعن بلادنا بشیء ولم تعن اذا لم تنبت
شیء العن عینک فحی و نونک سیکو نیله برنسنه بی اظهار ایتک تقول عنوت الشیء اذا اخرجه
و اظهرته الاعاء همزه نک کسری و الفک مدیه ذلیل قلبی تقول اعنا اذا اذله و اعنا راوت
بجور که دخی دیرلر بقال ما عنت الارض شأی ما انشت التعبه علی وزن التریه حسن ایتک بقال
عنا غیره نتیجه اذا حبسه و تعنی دوهیه سدک سورمه که دخی دیرلر یکجکی کسون دیو تقول عنت
البعیر تعنی اذا طلبته بالاعبة و سحی تفسیرها و تعنی زجت چکدرمه که دخی دیرلر بقال عنته تعنی
العیانی نونک کسری و مدیه اسیر اولان کسنه العنا عینک ضمی و نونک تخفیه یله جمعی بقال قوم
عنا العوانی فحینه و نونک کسری و مدیه جمع موثی بقال نسوة عوان العنا عینک کسری ایله
دیلک تقول عنت بالقول کذا اذا اردت و عناه زجت چکمه که دخی دیرلر تقول عنت بحاجتک
اعنی بها عناية و عناه برنسنه فهم اولمغه دخی دیرلر و فی الحدیث من حین اسلام المرأة که مالا بعنه
ای مالا بعنه للمعنی ممیک فحی و عینک سکونی و الفک فصریه بر لفظک مدلولی که معروف در
للعنا وزن مزبور اوزره بمعناه المعنی ممیک فحی و نونک کسری و بایک تشدیدیه بمعناه کذلک
تقول عرفت ذلك فی معنی کلامه و فی معنائه و فی معنی کلامه و معنی نونک کسری و بایک تشدیدیه
زجت چکمش کسنه به دخی دیرلر بقال انا بحاجتک معنی علی مفعول العنا عینک فحی و نونک
کسری و بایک تشدیدیه فعلیه و زنی اوزره دوه سدکی در که کسده عقد اولنوب ائوکه کجیک
اولانه علاج اولنور رایو معنی و روای اوزره و فی المثل العنا تشقی الحرب العنا عینک فحی و الفک مدیه
زجت چکمشک بقالده معنی عناه من الباب الرابع اذا تعب و نصب التعنی فحینه و نونک کسری
و تشدیدیه زجت چکدرمک و تعنی زجت چکمه که دخی دیرلر تقول عنته و تعنیته فحی لکن لامک
کسری و تانک ضمی و نونک فحیه صیغه مجهولدن امر در زجت چک بمعناسنه تقول لکن

بحاجة السائق فونك كسرى ومديله البحي فان يقال دم عان اى سائل الاعناء همزتك فنى
 والفك مديله جوانب ونواحى معنائه العنوينك كسرى ونونك سكونيله واحدى جانب واحد
 معنائه وغنوبرجاعت معنائه دخى كلور العنا عينك كسرى والفك قصريله جوانب معنائه
 اولان اعنائك واحدى ابن الاعراب روايتى اوزره واعنا قبايل مختلفه دن اولان خلقه دخى دبرل يقال
 جاء ناعناء من الناس العنونة على وزن الرزلة كتابه عنوان باز مق نقول عنون الكتاب
 وعلونته العنوان عينك ضمى ونونك سكونيله اسم درسنامه معنائه
 علوان كسرى دروزنا ومعنى المعنى ميمك ضمى ونونك فنى وتشديديله شول اركك
 دوه دركه برامز او سوب دبشسته خسير ايتديكيچون كسرى بوب دبشلى طلب
 ايتدكه آنى دوه اغلنده حبس ايدرل ويفضلرايتدى معنى اصلنده معن ايدى عتدن آغل معنائه
 المعانة ميمك ضميله برنسينك زحمتن حكمتك التمنى ففحنيله ونونك كسرى وتشديديله بمعناها
 يقال عاناه وتعناه وتعنى هو ومنعناه برمال اوزره طوروب آنى كوروب كوزتمك معنائه ده كلور
 يقال هم يصانون ما لهم اى بقومون عليه العواء عينك ضمى وواو ك تخفى والفك مديله كلب
 چاغرمق ياخود قورت وياخود چفصال چاغرمق يقال عوى الكلب والذئب وبن اوى يعوى
 عواء اذا صاح العواءة ميمك ضميله كلبي چاغروب اوتلك يقال هو يغاوى الكلاب اى يصايحجه
 العى عينك فنى وبانك تشديديله قلى واپى بونك نقول عويت الشعر والحبل عيلمن الباب الثانى اذا
 لوبندوعى ناقه نك باشنى برجانبه اكنكه دخى دبرل الانعواء همزه نك وعينك كسرى ناقه نك باشنى
 اكلك نقول عويت رأس الناقة اذا عجنه فانعوى وناقه بورنى اوزرينده بولارد مورن اكنكه دخى دبرل
 يقال الناقة تعوى رهنها فى خيرها اذا لوثها بخطا مهاو به ذكر اولتان دموره وخطام بولاره دبرل
التعوية على وزن لزيبة كذالك ايب بونك نقول تعويته تعوية وتعويه بركنه فى غيت ايتدى
 تكذب ايتكه دخى دبرل نقول عويت عن الرجل اذا كذبت عنه ورددت على معنائه الاستعواء همزه نك
 وتانك كسرى بركنه دن ايب بونك كسرى طلب ايجنك نقول استعويته ان اذا طلبت منه ذلك ولم تقو
 برجاعتى رفته دفعته معناه وانه طلب ايجنك دخى دبرل العواء عينك وواو ك تشديدى والفك
 مديله شول كلبدر كه چوق اوريجى اوله وهوا الفاك اشقه منه دخى دبرل معنائه وكاه اولور الفى
 قصر ايدرل عواء مثلان لوردن بره تالى اعيندرمدى قصرى جائزدر واول بشن يلددر كه
 اناره ورك الاسد دبرل العواءة عينك فنى وواو ك تشديديله آواز وهوا غلبه به دبرل شوه كيبدر
 وزنا ومعنى يقالى صفت عوة القوم وضوئهم اى بصواتهم وجلبههم وواو زيدا وصحى روايتى دد
 المعبة ميمك ضمى وعينك فنى وبانك فنى وتشديديله معساو ميمك تصغير دبرل وواو اهل بصره فوليدر
 زبراه اسم كه آند اوج باجم اوله وانك اولى ياه تصغير اوله انك بوى حنك اولور ورك كراولتان
 كى ايلمه انلردن بوى حنك اولنمار تنكيم حبه نك تصغيرنده ميه دبرل وياها اهل كوفه بلردن بون
 حنك ايتوب معساو به نك تصغيرنده مضيه دبرل شول كسندك قول اوزره كه اسبه ذير اسودك
 تصغيرنده ومعبوه دبرل شول كسندك قول اوزره كه اسوددبر العى عينك كسوى وبانك تشديديله
 كلامه برسته فى اذا ايدى ميمك كه يانك معنابلدد يقال عى فى منطقة من الباب الثانى وعى ايضا
 من الباب الرابع وعى برسته فى الاشله بصيرت اوزره اولمفه دخى دبرل يقال عى بامر وعى كذالك
 اذا لم يتدل وجهه الادغام اكثر عوا عينك فنى وبانك ضمى وتخفيفيله فعل ماضى عى كله حنك جنى
 هذا كدبر يا تخفيف اولنميشدر تنكيم حوا اكله سنده ذكر اولنميشدر وصبوا دخى دبرل بانك تشديديله العى
 عينك فنى وبانك كسرى وبانك تشديديله فعل وزنى اوزر اهل بسان اولين كسند العى
 عينك فنى وبانك تشديديله فعل وزنى اوزره بمعناه الاعبا همزه نك فنى والفك قصريله زياده عاجز

عوا

اولان كسنه وفي المثل اعيان باقل وباقل شول كسنه نك اعيان كه بركون آهوستون الدقه ثمن
 خبر ورمكدن عاجز اولمغن بر مقوله اشارت ايند كن آهوني قاجر مشدره اعيان دقيه سندن بر جاعتك
 باباسنك ايدركه اول اعيان طريف بن عمرو در كه جدا علالي اسددر الاعوي همزه نك فتي
 وواوك كسري واخرنده بانك تشديدله جاعت مزبور به منسوب اولان نسنه الاعياء همزه نك
 فتي والفك مديله عيك جعيدر تكلمدن يا خود بر نسنه بني ايشلندن عاجز اولانر معاسنه الاعياء
 عيك جعي سبويه ايندي زه بوني بونس خبر وريدي وايندي عرب طائفه سندن بعض ايشتك كه
 اعيان وعية در ايندي فك ادغامه الاعياء همزه نك كسري والفك مديله بر نسنه بني ايشلندن بصيرت
 اوزره اولمق نقول عيت بامري اذالم تهتد او بجهه واعيان هو يعني بكامشكل اولدي اول خصوص
 واعيان بر كسنه بوريلوب عاجز اولمغه دخی ذرل يقال اعبي الزجل في المشي بورغن ابدوب عاجز قلمغه
 دخی ذرل يقال اعيان الله واعيان بر كسنه به برايش ضعب كلمه دخی ذرل اتعبي فحتميله وبانك كسري
 وتشديدله معناه التعابي تانك فتي وباء اولك كسري ومديله معناه كذلك يقال اعبي عايه الامر
 ونعي وتعابا العياء عينك فتي وبانك تخفي والفك مديله شول مرضدر كه علاجه قابل اوليه يقال
 داء عيابه صعب لا يهتدي له الاعيان عينك فتي وبانك تخفي والفك قصير يله بر مصلحه بصيرت
 اوزره اولمق يقال جل عيابه اذالم يهتد لضراب ورجل عيابه اذاعى بالامر والمخط (فصل الغين
 الغية عينك فتي وبانك سكونيله شول يعموردر كه جوق اوليه وبغشه ديدكلري يعمور دن زياده
 اوله وابوعيد ايندي غيه زيه كي برجنس سيره ذرل الاعياء همزه نك كسري والفك مديله كوك
 ذكر اولان يعموري باغدره يقال اغبت السماء المغية ميم ضمي وغيتك سكوني وبانك كسريله
 كوك كه ذكر اولان يعموري باغدره يقال اغبت السماء فهي مغية وكاه او اور ذكر اولان
 يعمورك باغمنه آن بر كه سكرتمه سندن صكره سكرتمسي تشبيه ازلور الغياوة غيتك فحتميله
 قلت عقلدن بر نسنه في فهم ايتمك نقول غيت عن الشيء وغيته ايضا غي غياوة اذالم تقطن له ويقال
 غي على الشيء كذلك اذالم يعرفه الغي غيتك فتي وبانك كسري وبانك تشديدله فعيل وزني
 اوزره احق اولوب عقلي از اولان كسنه وبو واويدندر تنكيم شق كلمه سن تفسيره مرور ايندي
 التعابي تانك فتي وبانك كسري ومديله غفلت اظهار ايتك انشاء غيتك ضمي والفك مديله شول
 قاشدر كه اني سبل كوتر انشاء غيتك ضمي وبانك تشديدله والفك مديله معناه الانشاء همزه نك فتي
 والفك مديله جعي الغتو غيتك فتي وبانك سكونيله سبل مرعاي بوزوب بري برنه فاقمق يقال غتا سبل
 المرتع بغتو غتا اذا جمع بعضه الى بعض واذهب حلاوته الانشاء همزه نك كسري وغيتك سكوني
 والفك مديله معناه يقال اغتا السبل المرتع الغت غيتك فتي وبانك سكونيله كوكل دونك خبت نفس
 معناسنه الغيان فحتميله كذلك كوكل دونك يقال غتت نفسه غتيا وغتيا الغد غيتك فتي
 ودالك تخفيفه يارن معناسنه اصلي غدوايدي اخرندن واوحذف اولندي بلاعوض الغدي
 غيتك فتي واخرنده بانك تشديدله يارنه منسوب اولان نسنه الغدوي فحتميله وواوك كسري وبانك
 تشديدله كذلك يارنه نسبت اولان نسنه ديلرسك واوي كتورر سن ديلرسك كتورر سن الغدوة
 غيتك ضمي ودالك سكونيله صباح نمازي ايله كون طوعمنسك مايننده اولان وقت يقال اتبه غدوة
 پس بوغير منصرفد زيرا سحر كي معرفه در بوقدر وار كه بوظروف ممكنه دندر وغيتك فتي دخی
 جائردر نقول سير على فرسك غدوة وغدوة وغدوة پس بونلردن منون اولان نكره اولمين
 معرفدر الغدي غيتك ضمي والفك قصير يله جعي الغدا غيتك فتي ودالك تخفيفه بمعناها
 يقال اتبك غدا غدا غدا فحتميله جعي قطائله قطوات كي وقضاة برجنس قوشك اسعيدر
 الغدايا غيتك فتي والفك قصير يله غداك جعيدر لكن بوجهله كلمي ارد واجلدر اصلي اوزره

غيا

غنا

غدا

دکلدر نتکیم اتی لایتک بالغدایاوالعشایا بدیکری قوللر نه واقع اولشدر عشایا کلکله سنه مناسبتدن
 اوتری نتکیم هناتی الطعام وهراتی دیرل حالاکه اصل امراتی در الغدو ضمتنه وواوک تشدیدله
 صباح معناسنه در که رواحتک مقابلیدر یقال غدا یغدو غدا وباری تعالیک بالغدو ووالصال دیدیکی
 قولی بالغدوات معناسنه در پس مصدرله و قدن تعبیر اولشدر نتکیم اثبت طذوع الشمس دیرل
 الغداء غینک فتحی والفق مدیله صباح یمن طعامک اسمیدر که بو عشاک مقابلیدر و فحان سکا اذن
 فتد دیرسه لماتی من تغدو لاتعش دیرسن ماتی غدا مولعشادیم سنن برا غدا و عشی طعامک اسمیدر
 بعینه و فحان سکا اذن وکل یسه لماتی اکل دیرسن همزه تک فتحیله المعاداة ممک ضمیمه صباح یقال
 غدا بمعنی غدا علیه الغادیة دالک کسر یله شول بلوت در که صاحب و قدنه ظهرا و لولر الاغداء
 همزه تک و تانک کسر یله صباح یقال غدو معناسنه الغدیان غینک فتحی و دالک سکون یله شول کسند در که
 صباح طعامن یه المتغدی ممک ضمی و دالک کسری و تشدیدله کذلک صباح طعامن بین الغدایا غینک
 فتحی و دالک سکونی والفق قصیر یله مؤثی صباح طعامن بین عورت معناسنه التغذیة علی وزن
 التریة صباح طعامن یدرمک تغزل غدینه فتغدی الغدیی غینک فتحی و دالک کسری
 و تانک تشدیدله هنوز طو غمش قوزی سخله معناسنه الغداء غینک کسری والفق مدیله غدینک
 جعی ذکر اولتان قوز یلم معناسنه فصیلله فصا لکی و منه قول عمر اخصب علیهم بالغداء اغدی
 غینک فتحی و دالک کسری و تانک تشدیدله مالک خرده سی قوزی کبی واکاشبه اولان سنه لکی
 الغدوی فتحته و واولک کسری و تانک تشدیدله بمعناه و بعضیلا ابتد غدوی بر سنه بی سنه
 مغنیه ده حاصل اولاجق تساجه بیع اتمکدر الغداء غینک کسری والفق مدیله شول یسنه در که
 انو کلک غدا النور لک لک ما کولات فسمندن اولسون کر لک مشروبات فسمندن اولسون الغدو غینک
 فتحی و دالک سکون یله بر کسند یه غدا و بر مک الاغداء همزه تک و تانک کسر یله غدا الحق یقال غدوت
 الصبی بالبن فاغذا ای ریته و لایقال غدینه بالیاء الغدو ضمتنه و واولک تشدیدله صواغه و طمردن
 فان افقه دخی دیرل یقال غدا الماء والعرق یغدو غدا وای یسلل دما التغذیة علی وزن التریة
 کذلک طمردن فان افق و تغذیه دوه افشا ایدر کنی افشا کسمکه دخی دیرل یقال غدا البیر بیوله
 تغذیه اذ اقطعه و تغذیه یسکد دخی دیرل تریه معناسنه الغدوان فتحته شول آت در که سریع
 اولوب منشوق اوله الغراء غینک کسری والفق مدیله طو تقال دید کلری سنه که انو کلک بر سنه
 یاشدر در ر فحان غینی مفتوح قلک الی قصر ایدر سن و غرا ایکی سنه تک اره سن اولشدر مغه
 دخی دیرل یقال غرا یتم بین الشهبان غراء اذا و البت و کاه اولور غرافا علت و زیندن مصدر دخی کلور
 حربص اولق معناسنه ابو عبیده ر و ایی او ذره پس بو غریت به دن مأخوذ اولور الغرو غینک
 فتحی و تانک سکون یله بر سنه بی طو تقال یاشدر مق تقول غروت الجند اذا الصقته بالغراء المغروة
 ممک فتحی و تانک ضمی و واولک تشدیدله طو تقال یاشن سنه المغربیه ممک فتحی و تانک کسر یله
 و تانک تشدیدله بمعناه یقال قوس مغروة و مغریة علی رواية ابن السکیت و فی المثل للعرب ادر کنی
 ولو باحدا لغروین ای باحدا السهمین و نعلب ایدی مثل مزبور مک معناسی ادر کنی بسهم لو برح
 دیمکدر الغریان غینک فتحی و تانک کسری و تانک تشدیدله ایکی او زون تانک اسمیدر و بعضیلا
 ایدی اول بنار ملک نام و عقیل نام کسند تک قبر لیدر که مزبور ل جذیمه الارش نام کسند تک مقبره جیلری
 ایدی و ذکر اولتان بنار غریین دیدیلر برانعمان بن منذر مقاتله کوننده قتل ایدیکی کسند لک قانیله
 طاشلرن بری برینه یاشدر دی الاغراء همزه تک کسری والفق مدیله کبی بر سنه یه قندر مق یقال
 اغربت الکلب بالصيد و اغریت ینهم الغراء غینک فتحی و تانک تخفیف یله اسمدر قندر مق معناسندن
 الغراء غینک فتحی والفق مدیله بر سنه یه حربص اولق معناسندن اسمدر یقال غری به من الباب الرابع

غدا

غرا

اذا اولع به وبركسنة غضبته بمقادى او لمغسه دخى دبرل يقال غرى فلان اذا تمسدى فى غضبه
 وبواصله واوى در المفارقات مبك ضميلة ايكي نستهك اره سن اولشدر مق ابو عبيد روايتى اوزه
 تقول غاريت بين الشبين غراء الغرى غينك فتي و رانك كسرى و يانك تشديد به خوب اولان نسته
 حسن معنائه يقال رجل غرى الغر و غينك فتي و رانك سكون به عجب معنا سندر تقول غروت
 اذا عجت يقال لا غرواى لبس يعجب الغر و غينك فتي و رانك سكون به عجب معنا سندر تقول غر و ت
 يقال غر و ت العد و غر و او غر و قصدا يمتك معنائه دخى كلور يقال عرفت ما بغرى من هذا الكلام
 اى ما براد الغراة غينك فتي و رانك تخفيف به اسمدر معنى مزبور دن الغر و غينك فتي و رانك
 سكون به غر و ت منسوب اولان كمسنة الغازى رانك كسرى و مديله غرا ايدن كمسنة الغراة غينك
 ضمى و رانك تخفيف به جى غاز يلمر معنائه قاضى اليه قضاء كى الغرى غينك ضمى و رانك تشديد
 والفت قصير به كذلك جى سابق اليه سبق كى الغرى غينك فتي و رانك كسرى و يانك تشديد به
 كذلك جى حاج اليه جى كى و قاطن اليه قطين كى و قاطن مقيم اولان كمسنة به دبرل الغراة غينك
 ضمى و رانك تشديد و الفلك مديله كذلك جى فاسق اليه فاسق كى الاغراء همزة كسرى
 والفلك مديله بر كمسنة فى غرا اى اوبيله مرتب فلق و اعز انا فقهك يوكلى اولمسي منكل اولق يقال اغرت
 الدابة اذا عسر لقاها و اغرا بر كمسنة او زنده اولان دخى تاخير ايدوب المامق بقول اعزيت الرجل
 اذا مهلته و اخرت ماعله من الدين المغربة مبك ضمى و غينك سكون و رانك كسرى به شول عورتدر كه
 ارى غرا به كمش اوله و مغر به شول ناقه به دخى دبرل كه بر بل كچه وضع حل اتمسه و طوغر مسى
 كچ اولان مر كه دخى دبرل يقال انا مغر به اذا كانت متأخرة الناج ثم نتج لمغرى مبك فتي و الفلك
 قصير به بر كلامه مقصود اولان نسته غر به غينك فتي و يانك تشديد به برقيهك اسميدر
 غر و ان غينك فتي و رانك سكون به بر ر جلك اسميدر الغر و ضميلة و اولك تشديد به كچه قراكو
 اولق يقال غرا الليل بغر و غر و لمن الباب الاول و غسى بنفسى من الباب الرابع اذا ظلم الغشاء غينك
 كسرى و شين مجهد بن صكره الفلك مديله برده غضا معنائه الغشوة غينك فتي و شينك سكون به
 بمعناه الغشوة غينك ضمى و شينك سكون به بمعناه كذلك الغشوة غينك كسرى و شينك سكون به
 بمعناه كذلك الاغشاء همزة كسرى و الفلك مديله برده اليه او نزلت منه قوله تعالى فاغشواهم
 لا يبصرون الغاشية شينك كسرى به قيامت معنائه و موزوره غاشية ديدكرى خاني خو فيله ستر
 ابتدا بكيچون درو غاشية شول غر به دخى دبرل كه ايجر و ده اولور و شول دموره دبرل كه دوه بالانك
 ارد غاشى او زنده اولور و غاشية كره دخى دبرل سرج معنائه الاغشى همزة كسرى و غينك
 سكون به شول حيواندر كه جى اعضاى بيها همين باشى اق اوله ارجم كيدر راء مهله و خاء معجه اليه
 و رناو معنى الغشوة غينك فتي و شينك سكون و الفلك مديله مؤتى يقال غشوا اذا كانت
 بينة الغشاء الغشوة على وزن التثنية برنسته فى ستر اتمك تقول غشيت الشئ غشيت اذا غشيت
 الغشيان غينك كسرى و شينك سكون به بر كمسنة فى او دمق تقول غشيت الزجى بالسيوط اذا ضربته به
 و بر كمسنة فى كلكه دخى دبرل يقال غشيت غشيتا اذا جاءه و غشيان جناع اتمك معنائه دخى كلور
 يقال غشيتا غشيتا من الباب الرابع اذا جاءها الاغشاء همزة كسرى و الفلك مديله بر كمسنة به
 برنسته فى ككتو رمتك تقول اغشاء غيره الغشية غينك فتي و شينك سكون به او غشيت اغشى
 غينك كذلك فتي و شينك سكون به بمعناه تقول غشيت غشيتا على البناء للمجهول لغشية و غشيتا
 الغشى عليه مبك فتي و غشيت سكون و يانك تشديد به او غشيت كسنة الاستغشاء همزة كسرى و ناله
 كسرى و الفلك مديله او ر تك الغشيت فتمت به و شينك كسرى و تشديد به بمعناه يقال استغشى
 بثوبه و غشيت اذا غطى به الغشيت غينك فتي و الفلك قصير به بر جنس انا جدر منه قولهم ذيب غشا

غرا

غشا

غشا

غشا

الغضباء غينك فقي وضادك سكوني والفك مديله ذكراولان اغاجي جوق اولان ير يقال ارض
 غضباء اي كثيرة الغضا العاضى ضادك كسرى ومديله شول دوه در كه غضبايد ككسرى اغاجي
 اولتغين يوركي اغريه يقال بعير غاض اذا كان يا كل الغضاء واشكي بطنه الغاضبة ضادك كسرى له
 مؤثي الغواضي غينك فقي وضادك كسرى ومديله جعي يقال غاضبة وغواض الغضبة غينك
 فقي وضادك كسرى وبالك تخفيفه ذكراولان اغاجي اولتغين دوه الغضبا غينك فقي والفك قصره
 جعي ذكراولان اغاجي اولتغين دوه ل معنائه يقال ابل غضبة وغضبا مثل رمثور ماثا ور مثه ثاء
 مثله ابله رمث بكمه معروف اولتغين دوه الغضوي فحشله وبالك تشديد له ذكراولان اغاجه
 منسوب اولان نسبه يقال بعير غضوي الاعضاء همزه مك كسرى والفك مديله كوز قاغري
 برينه قريب ايتك ادناه جفون معنائه واغضا كيهسه فركوا والمغسه دخي ديرل يقال اغضي الليل
 اذا ظلم المغضي ميمك ضمي وضادك كسرى ومديله قراكو واولان نسبه مظم معنائه يقال ليل
 مغض وبولت قلبه در الغاضي ضادك كسرى ومديله مظم معنائه يقال ليل غاض كثير
 الاستعمال اولان بولت در الغاضبة ضادك كسرى له مؤثي يقال ليل غاضبة
 اي مظلمة وغاضبة روشن معنائه دخي ككورا ضادك در يقال نار غاضبة اي مضية
 الغطاء غينك كسرى والفك مديله شول نسبه در كه انوكه برنسه اورتلور التغطية على وزن التربة
 برنسه بي اورتمك يقال غطيته تغطية الغطي غينك فقي وطالك سكونيه غطاهما يقال
 غطيته اغطي غطيا من الباب الثاني الغطو فحشله وواوك تشديد له كيهه قراكو اولمعة دجل
 الغطي غينك ضمي وبالك كسرى له كذلك كيهه قراكو اولمق يقال غطا الليل يغطو ويغطي اذا اظلم
 وصو جو غلوب يوكسلكه دخي ديرل يقال غطا الماء وهرنسه كه يوكسلب برنسه مك اورنسه
 اورا نسبه قنضط عليه يور وغطى وغطى يفتح الغين وضمها بر كسنة يكسكي ككسنة اولمعه
 دخي ديرل يقال غطى غطيا وغطيا غطا امتلا شياها الاغطاء همزه مك كسرى والفك مديله
 او بومق نقول اغفيت اغطاء اذا غطت ولا تنقل غصوت للغطاء غينك فقي والفك قصره شول نسبه در كه
 طعامن اخراج اولنوب اتلور بغدادى ايجلن جقر فن هو ان كسكي مثلا وروان غلور سياه
 دله در كه تركه ايجنده اولوروا الغطاء كذلك شول آفت در كه تورن مشبه در خر ماقور فقي اورنسه
 هارض اولوب اتى لذت وحلاوت بخله دن مانع اولور الغلي غينك فقي ولا مك ششكونيه
 قنقى الغليان فحشله حماء يقال غلت المقير غلى غليا وغلينا من الباب الثاني الاغلاء همزه مك
 كسرى والفك مديله حماء يقال اغليتها اتلولا يقال غلعت اي من الباب الرابع الغلو فحشله وواوك
 تشديد بديله حمدن جلا ويايتك يقال غلا في الامر فغلوا غلوا اذا جاورهم السهم الغلاء غينك ككسرى
 والفك مديله زخ زباده بهابه جقمق يقال غلا السهم غلا وغلا غلوا مك دخي جعي ككورا صلي مانع
 الاغلاء همزه مك كسرى والفك مديله زخي بهابه جقرمق يقال اغلا الله السهم واغلا برنسه بي
 بهال الله دخي ديرل يقال اغلى بالسهم الغلو غينك فقي ولا مك سكونيه اوق فادر اولد فحه
 اورا غه اتقى نقول غلوت السهم غلوا اذا رميت به ابعدا ما تقدر عليه الغلوة غينك فقي ولا مك
 مكسونه براوق اتمك نهايت وفي المثل جرى المدكيات غلا ومدكيات بشي باشند فجاور ابدن
 اتلور وجرى سكرتمك معنائه در وغلا غلوه مك جعي در المغالاة ميمك ضمي الله برنسه بي
 بهال اتقى يقال غلى بالسهم اذا اشتراه يثنى غال الغالية لامك كسرى وبالك تخفيفه طب قسمندن
 معروف در وغاليه ابتدائه ديوتسميه قلن سليمان بن عبد الملك در التغلى فحشله ولا مك ضمي
 وتشديد له غاليه سورتمك نقول تغليت بالغالية الاغلاء همزه مك وثاك كسرى له ايقارن همواز الوب
 مسرعت ايتك يقال ناقة تغلى اذا تهاقت اخفافها اي تسرع اذا سوت اخفافها في العمل حالة

خطا

غطا

غلا

السبر التغلی تانک فنی ولامک کسری و مدبله طوار ار قلوب انی کتمک بقال تغالی لجم الناقه اذا
ارتفع وذهب الغلواء غینک ضمی ولامک فنی والفق مدبله حددن تجاوز ایتک غلو معنائه وغلواء
یکتک سرعته ابرشکه وانوک اولنه دخی دیرل اوزیدروی اوزره الغمی غینک فنی والفق قصرله
فقا وزنی اوزره اوغن کسبه بقال ترک فلانا غمی ای مغشیا علیه وبقال غمی علیه علی البناء
للسجهول وغمی الیت سققک اوزریده اولان نسبه کرک قامش وکرک طیراق وکرک بزلره شیه
اولان نسبه واکر ضمی مکسور قلک الی ممدود قلوب غماء دیرسن و تقول غمیت الیت اذا
وضعت ماعلی سققه من القصب ونحوه الغمی میم اولک فنی و ثانیک کسری و بانک تشدیدله
مفعول وزنی اوزره اوغنش کسبه الاغواء همزه نک کسری والفق مدبله بر خبری مبهم سو بانک
بقال اغمی علیه الخیر اذا استعجم مثل غم الغمی غینک فنی و میک تشدید والفق قصرله هوا
بلونلی اولق الغمی غینک ضمی و میک تشدید والفق قصرله معناه بقال صمنا الغمی والغمی
اذا غم علیهم الهلال وهي ابله الغما الغنیة غینک ضمی ونوک سکونیه بر نسبه محتاج اولمق بقال
غنی به عنه غنیة الغنیان غینک ضمی و فونک سکونی ابله بر نسبه ابله غیردن مستغنی اولمق بقال
غبت المرأة زوجها غنیانا اذا استغنت الغناء غینک فنی والفق مدبله بر مکانه اقامت ایتک بقال
غنی بالمكان من الباب الرابع اذا اقام به ودرلکه دخی دیرل بقال غنی من الباب المذكور اذا عاش
وغناء فائده ویرمک معنائه دخی کلور نفع کی الاغواء همزه نک کسری والفق مدبله کفایت قلمق
واغنا غنی قلمقه دخی دیرل بقال اغنا الله ای جعله غیا المغنی میک فنی و غینک سکونی
والفق قصرله کفایت معنائه المغناة میک فنی و غینک کذلک سکونیه بمعناه المغنی میک
ضمی و غینک کذلک سکونی والفق قصرله بمعناه المغناة کذلک میک ضمی و غینک سکونیه بمعناه
تقول اغنیت عنک مغنی فلان ومغناة فلان ومغنی فلان ومغناة فلان ای اجزأت عنک مجزأه وبقال
ما يغني عنک هذا ای ما يجزئ عنک وما ينفعك ومعنی میک فنی والفق قصرله شول مکانه دخی دیرل که
اهلی انده موجود اوله المغانی میک فنی ونوک کسری و مدبله جچی ذکر اولنان برل معنائه
المغانية فونک کسریله شول عورت در که زوجله فناعه ابله وکاه اولور حسن وجمالله استغنا
قلنه دخی غایبه دیرل الاغنية همزه نک ضمی و غینک سکونی و بانک تشدیدله آواره قلمق صوت
وترنم معنائه الاطانی همزه نک فنی ونوک کسری و مدبله جچی صوتلر معنائه التغنی فحشبله
وفونک کسری و تشدیدله آواره قلمق التغنية علی وزن المترية بمعناه بقال تغنی و غنی بمعنی
وتغنی غنی اولغه دخی دیرل بقال تغنی الرجل اذا استغنی انقاء غینک کسری والفق مدبله آواره
قلوب ترنم ایتک الغنی غینک کسری والفق قصرله بای اولمق بسیار معنائه بقول غنه غنی
منه من الباب الرابع الغنی غینک فنی و بانک تشدیدله بای اولان کسبه بقال غنی فهو غنی و غنی
خططان قبله سندن بر جاعتک اسمی در التغلی تانک فنی ونوک کسری و مدبله قوم بری برندن
مستغنی اولمق بقال تغانوا اذا استغنی بعضهم عن بعض الغنی غینک فنی و بانک تشدیدله از مق
حبلات معنائه ونو میدلکه دخی دیرل خبت معنائه الغوايه غینک فحشبله بمعناه بقال غوی
یغوی غیا وغوايه من الباب الثاني الغاوی واولک کسری و مدبله از فن اولان کسبه الغوی
غینک فنی و واولک کسری و مدبله بمعناه بقال غوی فهو غاوی و غاوی الاغواء همزه نک کسری
و غینک سکونی والفق مدبله از در مق اضلال معنائه بقال اغواء غیره الغوی غینک فنی
و واولک کسری و بانک تشدیدله فعل وزنی اوزره از مش کسبه بی راه معنائه بقال اغوا غیره
فهو غوی قال الاصمعي لا يقال غيره يعني غوانك باب افعالند بوندن غیری صفت کلز التغاوی تانک
فنی و واولک کسری و مدبله برره جمع اولوب شر اوزره بری برنه معین اولمق که بو غوايت وغی دن

غا

غنا

غوا

مشتق در بقال تعاوا علی عثمان رضی الله عنه فقتلوه الفری غینک و واولک فقی والفلک فصر به
دوه باور و سی باخود قوری سوده طویموب اولک بقال قری الفصل والسکله بغوی غوی اذا
لم روعن لاه امه ولا بوی من اللبن حتی بموت هن الا وایاه لامک کسری ابله اعز دیکری سوددر که
ابتدا اول کلور بوی اسکیت رواجی اوزره دروغ بیلر اشدی غوی دوه باور و سی سودی اچجوب
فحصه و لغین اچجوسی فاسد اولمق در الغوغاه غینک فقی و واولک سکونی والفلک مدله شول
چکر که در کماؤ چغه بسطیه و بوسیدن خلایق کثیره که مختلط اوله غوغاوغاه دبدیلر و اصمعی اشدی
شول سکرکه که قنادی بتوب هوز اوچوب استخلاق بولش اوله غوغاوغاه بولکه کماؤ بولور خلایق
اکا تشبه اولور و ابو عبید اشدی غوغاوغاه رسنه در که سنکه شیه اولور لکن ایتضروف ایضا ایتضروب هول
نصف در شول کسنه که بونی منصرف قلدی مقام منزله سنده قلوب همزه فقی و او دن بدل در
دبدی و شول کسنه که لا ینصرف قلدی اتی عوداه منزله سنده قلوب الی تأتیک اچجون اعتبار
لیندی عاوه علی وزن الحامه رطاهک علمی در الاغویه همزه نک فقی و واولک کسری و بانک
تشبه بدیه اهت زامیه معنایه بقال وقع لناس فی غویه ای فی داهیه المغویات ممکن صمی
و واولک فقی و تشبه بدیه شول چقر در در که ارسلان صبدی اچجون قازل چقور کبی اولور المغواه
میک صمی و واولک فقی و تشبه بدیه واحدی ذکر اولنان چقور لرک بری معنایه بقال من حفر مغوله
وقع فیها العبابه غینک فقی و بانک تخفیف ابله کولش شعاعک ضیاعی در نفس شعاع دکل در
و غبابه قیونک دینه دخی در زعفر بر معنایه غبابه صکیدور زان و معنی و او غر و ایتدی غبابه
هر سنه در که انسانک شی اوزره کونکه صال بلوت کبی و توتور کبی و ظلمت کبی و بولور شیه که و اولیسه
وفی الحدیث نبی البقرة و آل عمران یوم القیمه کما یسمی من ان او غیا نشان المظایه میک صمیه
را کولکه قلیق اصمعی رواجی اوزره بقال ضیاء النور فوق رأس فلان بالتشبیح کانهم اظلموه به القایه
علی و نین الحاله بر سنه نک نهائی القای علی وزن اجمال جی نهائیه معنایه راعه ابله ساع کبی
و غایه علم معنایه دخی کلور و ایت کبی القیمه فانک فقی و غینک کسری و بانک تشدید به علم نصف
ایتمک الاغیاء همزه نک کسری و لفظک مدله بمعنایه بقول غیب غایه و اغیبت اذ انصبت به القیمه
غیبک کسری به ارغلق معنایه در بقال فلان لغیه و هو تقبض قولک لشد و لشد لاه حار و مله
و تشبه بدیه حاصل اولان و لشد دبول (فصل الفاء) الفاء فانک فقی و همزه نک سکونیه بر کسنه نک
باشن شق غینک اوزره و واولی اوزره بقال فاموت رهن الزجل فاموت الباب الثالث فایت ارجل فایا
من اللیل المذکور اذ اهلته بالسيف و جاء ابيک طاعک اراسی ماین الجراین معنایه الاماء همز مک
و فانک کسری به بانک لشفیق معنایه بقال ایتضروف ایتضروف ایتضروف فانک کسری و همزه نک
فحصه طاعه معنایه در هایلک عواض و لقی اوزره الشویه فانک کسری و همزه نک صمی و مدله
جی جی جاعلر معنایه الفی فانک فقی و الفک همزه نک کسری و بانک تشدید به کسری و بانک
نحیفه عودش شابه اولان عورت معنایه و فی صمی معنایه دخی کلور بقال فنی بین الفتوة الضبان
فانک کسری و فانک سکونیه جی بکتر معنایه القیمه فانک کسری و بانک سکونیه کذلک جی
ایتنو صمیه و واولک تشدید به لذلک جی الفی فانک صمی و فانک کسری و بانک تشدید به
حصص کبی کذلک جی سبویه ایتدی و اوی جمعه و مصدر دبه به قلب ایتدی علی خلاف القیاس
الفاء فانک فقی و الفک مدله بکب اولمق بقال فنی یفقی فقاء من الباب الرابع الفقی فانک فقی و بانک
تشددیه بکب اولی کسنه بقیل ملل فی البس بین الفقاء و قد ولده فی فقاء سنه اولاد و فنی
یا شلو اولان طواره دخی در لر الاقاء همزه نک فقی و الفک مدله جمعی نیم ابله ایتام کبی لفق
فحصه و تاه فانک کسری و تشددیه به تله بکر مک قصدا بک بقال املاء بهت تفت ای تشبه

فا

فنا

بالتفتيات وهي اصغرهن التفتية على وزن التربة بركنه بي يكتلك حدنه داخل اعتبار اتمك
تقول فتبت الجارية تفتية اذا خذرت وسرت ومنعت اللعب مع الصبيان التفتان فانك فتحي وتاتك
كسرى وياتك تشديد له كبحه اليه كوندز يقال لافعله ما اختلف انفتيان بغى اللبس النهر كما يقال
ما اختلف الاجدان والجديدان الاستفتاء همزة مك وتاتك كسرى فتوى طلب اتمك الافتاء همزة مك
كسرى والفك مدله فتوى وبرمك تقول استفدت الفقيه في مرثلة فافتاني الفتيا فانك ضمي
وتاتك سكوى والفك قصر يله اسمدر معنای مزبور دن الفتوى فانك فتحي وتاتك سكوى والفك
قصر يله بمعناها التفتي تاه اولك فتحي وتاء تاتك كسرى ومدله فتوا طابنه وارمق تقول تفتاوا
الى انفتية اذا ارتفعوا اليه في الفتيا الفجوة فانك فتحي وجميك سكوى يله اراق وايكي نسنة مك ما ينسده
واسع اولان نسنة وفجوة الدار اولك اورنه سنه دخي ديرلر لتفجي تاتك فتحي وجميك كسرى ومدله
برنسنة واسع اوراقي يقال تفجى الشي اذا صارت له فجوة الفجاء فانك فتحي والفك قصر يله دوه اكر يجدرى
برى برندن اراق اولمق وخباي كرشى ياتك بغرندن اراغ اولغه دخي ديرلر يقال فجت هي تفجا
لجامن الباب الرابع العجواء فانك فتحي وجميك سكوى والفك مدله شول باي در كه كسرى
بغرندن اراق اوله وفجاء ياتك كرشى برندن اراق اتمك دخي ديرلر تقول فجوتها انا فجوا اذا رفعت
وزها عن كبه ها اتخوى فانك فتحي وحاتك سكوى والفك قصر يله كلاتك معناسي يقال عرفت
في ذلك فحوى كلاله مدود او مقصورا التفتية على وزن التربة برنسنة يا قصدا اتمك يقال انه ليفحى
بكلامه الى كذا وكذا الفحاء فانك فتحي وكسرى والفك مدى وقصر يله طعلمه قون نسنة در
طعلمه لذنه اولمق ايجون وكثير الاستعمال اولان فانك فتحي در الافتاء همزة مك فتحي والفك مدله
جمي ذكر اولتان حوايج معنا سنه وفي الحديث من اكل خا ارض لم يضره ماؤها يعني البصل واطبانك
اكل بصل مختلف صورك مضرت دفع ايدرد بدك كزى كويا كه يوم معنادن ما خوددر يقال فح قدرك
تفجوة الفداء فانك كسرى والفك مدى وقصر يله شول بدل در كه كشي آنكه كندن خلاص ايلر
يقال قم فدا لك ابى وامى وخبان فامفتوح اولسه الف قصر اولنور وعرب طافقه سندن بعضى
منون اولان فدانك فاسن لام جاره به مقارن اولد فده مكسور ايدوب فداء لك ديرلر برا بوشول
فكره در كه بونكاه دعا قصدا ايلر سقا وور حياكي وفدى ذكر اولتان بدلى و برمكه دخي ديرلر المقاداة
هيك ضيله كذل فدا و برمك يقال فداء وفاداه اذا اعطى فداء فافده وكندى نفس فدا و برمكه
دخي ديرلر يقال فداء بنفسه التضدية على وزن التربة بركنه به سكافدا اولين ديمك يقال فداء
تضدية اذا قال له جعلت فداك الافتداء همزة مك وتاتك كسرى والفك مدله بركنه بركنه دن
نفسن صئون المقي يقال افتدى منه بكذا التفادى دالك كسرى ومدله قوم برى برينه فدا و برمك
يقال فدا و اذا فدى بعضهم بعضا و تفادى بركنه صاقنوب بر كوشه به چكلمك يقال تفادى فلان
من كذا اذا انحما و اتزوى عنه التضدية فانك كسرى ودالك سكوى يله فدا معناسه الفداء فانك فتحي
والفك مدله شول انبار در كه آند حيويات جم اولنور بغدادن واره دن وخرمادن و بونله شبه
هرنه كه و ارايه الفرو فانك فتحي وراتك سكوى يله كورك كه ملبوسات قمندندر الفراء فانك
كسرى والفك مدله جمى كورك مفساسه وفروه باش در بسنه دخي ديرلر جلد راس معناسه
وفروه بر جلا دخي اسمدر وفروه ثروه دن دخي مبدل اولور تاي فاه تبديل اتمك و ثروه غامعناسه در
يقال انه لذ وفروه قفى المال و ثروه بمعنى على رواية وفروه بر قطعه او نه دخي ديرلر كه بر جمع اولوب
قور بمش اوله الافتراء همزة مك وتاتك كسرى والفك مدله كورك كيمك تقول افترت الفرو
اذا البستها و افتر ايلان يدا اتمك دخي ديرلر يقال افتراه اذا اختلفه الفرى فانك فتحي وراتك سكوى يله
برنسنة في اصلاح ايجون قطع اتمك تقول فريت الشي افريه فريامن الباب الثاني اذا قطعت لتصلحه

وفری قزبه بی واکاشیه اولان نسنه بی ایشلکه دخی دیرلر تقول فریت المیزاد اذاخلقتها و صنعتها
 و مزاده ارق قویاجتی نسنه به دیرلر توشه دان معناسنه و فری برده قطع مسافه ایتمکه دخی دیرلر تقول
 فریت الارض اذاسرتها و قطعنها و فری یلان پیدا ایتمکه دخی دیرلر بقال فری فلان کذا اذاخلقه
 القریة فانک کسری و رانک سکونیه یلان معناسنه اسمدر افتراء معناسدن انفری فانک فحی و رانک
 کسری و یانک تشدید یله غریب اولان نسنه امر عجیب معناسنه بقال فلان بفری انفری اذاکان یاتی
 بالحب فی عمله منه قوله تعالی جئت شیأ فریای مصنوعا مختلفا و یقال عظیما الانفراء همزه تک کسری یله
 بیون طمرلر بی کسمک تقول افریت الاوداج و افرایار مق معناسنه ده کلور بقال افریت الشیء
 اذاشققته و افرء قورت قبولک قارن یارده دخی دیرلر بقال افری الذئب بطن الشاة و کسائی
 ایندی افرء در بی افساد طریقه کسمک و فری اصلاح طریقه کسمک در الانفراء همزه تک
 و فانک کسری یله یارلق التفزی فحینه و رانک کسری و تشدید یله کذلک یارلق بقال
 افریت الشیء فانفری و تفری اذاشققته فانلق و یقال تفری اللیل عن صبحه و تفری بریار یلوب
 صو حقیق معناسنه دخی کلور بقال تفرت الارض اذا انجست و انجاس انفجار معناسنه در
 الفری فانک فحی و الفک قصر یله برکسسه تحیر اولق بقال فری بفری فری من الباب الرابع
 اذاتحر و دهر القسو فانک فحی و سبنک سکونیه یلانمک خروج الريح من الد برمعناسنه بقال
 فسا فسا الفساء فانک صمی و الفک مد یله اسمدر معنای مزوردن التفاسی تانک فحی و سبنک کسری
 و مد یله یلانمک بقال فسا فسا الخفساء اذا اخرجت استها کذلک و خفساء طکوزان قوردی دینکاری
 و جک که حشرات ارضدن در و است در معناسنه در فسا فانک فحی و سبنک سکونیه بر جاعتک
 اسمدر که آنلردن برکسسه ایکی قطعه حیره بردن عکاظ بازارنه کتور و بیو بردر یله زیدن بولقی کیم
 رفع ایدر دیکده مهو قیله سندن بر پیرایلو و کلوب ذکر اولان بردری کیوب اول جمع کثیر محضرنده
 یلانمش تا که اول لقب جماعت مزورده دن رفع اولوب اکا اضافت اولنه بناء علی ذلك اخذ
 صفقه من شیخ مهو کلامی مثل ضرب ایتشلردن و صفقه ال طو تشوب بازار ایتمکه دیرلر القسو فانک
 فحی و سبنک صمی و واول تشدید یله شول کمسنه در که یلانمسی جوق اوله و ابودیان بن الرعل ایندی
 انقض الشیوخ الی الاقلع الحسو القسو و اقلع قافله و جاء مهمله الیه دیشی صاری اولان کمسنه و حسو
 کثیر الاکل اولان و فسو کثیر الريح اولان کمسنه در کما ران المفسا ممک فحی و فانک سکونی و الفک
 قصر یله یلانمک فی المثل ما اقرب مفساه من محساة یعنی نه عجب قریب در اول کمسنه تک اکی خروج
 دیح فیحینه القسو ضمتیله و واول تشدید یله خبر شایع اولق بقال فسا الخبر یفسو فسا اذاداع
 الافشاء همزه تک کسری و الفک مد یله خبری شایع قلسق بقال افشاء غیره التفشی فحینه و سبنک
 کسری و تشدید یله بر نسنه واسع اولق بقال تفشی الشیء اذا اتسع الفواشی فانک فحی و سبنک کسری
 و مد یله برکنده اولان هالدر بیانده اولتین قیون سور یسی و دوه سور یسی کبی و بولردن غری
 نه که و ارا یسه و فی الحدیث ضمو افواشیکم حتی تذهب حممة العشاء یعنی کیجه قرا کونی کیجه پرا کنده
 اولان مانکزی جمع ایلک التفصی فحینه و صادک کسری و تشدید یله برکنده بلادن و مضایقه دن
 خلاص بولق بقال نقصی الانسان اذاتخلص من الضیق و البلیة و یقال ما کدت نقصی من فلان
 ای ما کدت اتخلص منه و تفصبت من الدیون اذا خرجت منها و تخلصت الفصبة فانک فحی و صادک
 سکونیه برنسندن خلاص بولمک اسمدر معنای مزوردن و فی حدیث قیله قالت الحدیباء الفصبة
 والله لا یزال کعبک عالیاف و فصیه تک اصلی مقدمابر کمسنه مضایقه ده اولوب بعده آئدن خروج ایتمدر
 کویا که مزورده دخی بسانتک عی جهندن مضایقه ده اولوب ارنیک صیجره مسی الیه بقال ایلوب
 بو کلامی سوبلشدر و کعب عالی اولق و ایلکه و رفقه ابرشمدن کایت در و بقال فصی اللحم عن العظم

فصه

فشا

فصا

فضا

فعا

ففا

فقا

فلا

اذا انفصل التفصية على وزن الترية خلاص فليق نقول فصيته تفصية اذا خلصته منه الافضاء
 همزة مكسرى والفتك مديله برنسه برنسه دن چقوب آيلق نقول قد افصى عنك الحر اى خرج
 ولا نقول افصى عنك البرد و افصا بعمور آجلعه دخي دير لر نقول افصى المطر اذا قلع افصى همزة مكسرى
 ففتي والفتك قصر يله بر رجلك اسميدر و افصى عربه ابكي مشهور كسنة مك اسميدر برى افصى بن
 دعى در كه جد اعلاسى ريعه در و برى دخي افصاي مز بورك او غلك او غلى در الفضاء فانك
 ففتي وضاد مجهدن صكره الفتك مديله او اورنه سنده يا خود خارجنده اولان واسعر الاك معانسه
 الافضاء همزة مكسرى والفتك مديله الاك يره چقمق نقول افضبت اذا خرجت الى الفضاء
 و افضاء بر كسنة به كشف را زانك كه دخي دير لر نقول افضبت الى فلان بسرى و افضاء بر كسنة زوجه سنده
 مباشرت بانك كه دخي دير لر نقول افضى الرجل الى امرأته اذا باشرها و جامعها و افضاء ارعورته جاع
 ايدر كن سبيلنى برايتك كه دخي دير لر يقال افضاءها اذا جعل مسلكها واحدا و افضاء حالت سجوده
 الى ايه سن بره سور مكه دخي دير لر المفضاة ميمك ضمى وفانك سكونيله سبيلنى براولان عورت الفضاء
 فانك ففتي والفتك قصر يله فارشقى شى مختلط معانسه يقال طعام فضي اى فوضى مختلط و هر كس
 سر سرى اولغه دخي دير لر يقال امرهم فضا بينهم اى لامبر عليهم الافضى همزة مكسرى ففتي والفتك
 قصر يله ايلان حيه معانسه پس بوا فعل وزنى اورره او لور نقول هذه افعى بالتون وكذلك اروى
 و اروى بيان كچلر بنه دير لر الافاعى همزة مكسرى ففتي وعينك كسرى ومديله جمى حيات معانسه
 الافعوان همزة مكسرى وعينك ضميلة افعلرك اركبى المفعات ميمك ضمى وفانك سكونى ايله شول بر در كه
 انك بلانلرى چو قدر يقال ارض مفعاة اى ذات افاع المفعاة ميمك ضمى وفانك ففتي وعينك تشديد يله
 شول داغ در كه افعى شكلى او در مدر التفعى فتعته يله وعينك كسرى وتشديد يله بر كسنة بدخول فده
 افعى كى اولق يقال تفعى الرجل اذا صار كالافعى فى الشر الففوى فانك ففتي وعين مجهدن سكونيله
 جتا چچكى نور الحنا معانسه الفاغية عينك كسرى يله معناه الافعاء همزة مكسرى والفتك مديله
 نياتك چچكى ظهور ايتك يقال اففى النبات اذا خرجت فاغيتة الففا فانك ففتي والفتك قصر يله
 شول خرما قورغى ديد كه متعبر اولوب فاسد اوله يقال منه اففتت الففوة الففوة فانك ضمى وفانك
 سكونيله اوق صكرى فوقة السهم معانسه الفقى فانك ضمى والفتك قصر يله جمى اوق كر زى
 معانسه الفلاة فانك ففتي ولا مك تخفيف يله بيه معانسه الفلاوزن مز بور او زره معانها النلى
 كسرى تبنله و ياتك تشديد يله فلانك جمى عصا يله عصى كى الافلاء همزة مكسرى والفتك مديله بيه به
 داخل اولق يقال افلى القوم اذا صاروا الى الفلاة الفلوى فانك ففتي ولا مك ضمى و واولك تشديد يله
 ات قولنى مهر معانسه و مز بوره فلو دب دير افتلا اولد بى غندن اوترى يعنى انه سنك محمد سندن قطع
 اولد بى غندن اوترى الفلوة فانك ففتي ولا مك ضمى و واولك تشديد يله موثى متكم عبوة دير لر الافلاء
 همزة مكسرى ففتي والفتك مديله جمى عدو يله اعدا كى الفلاوى فانك ففتي و آخرنده الفتك قصر يله كذلك
 جمى خطا با كى و يوتك اصلى فعاثل ايدى تكيم باب همزده مرور بختشدر الفلوفانك كسرى ولا مك
 سكونيله معناه ابو زبدي ايدى فائى مفتوح فلرسك و اوى مشدد فلرسن و فغان مكسور فلورسك
 لامى ساكن قلوب فلور برسن جرو كى و جرو كلب يا ور بنه دير لر الفلوى فانك ففتي ولا مك سكونيله
 ممدن كسمك الافلاء همزة مكسرى والفتك مديله معناه نقول فلوة و افليتة اذا فطمت و فلو
 بسلك معانسه ده كلور نقول فلونه اذار بينه و فلو فجله او ر معنه دخي دير لر نقول فلونه بالسيف اذا ضربته
 المقلى ميمك ضمى وفانك سكونى ولا مك كسرى ومديله شولات در كه باشجه قولنى اوله المقلية ميمك
 ضمى وفانك سكونى ولا مك كذلك كسرى يله معانها كذلك يقال فرس مقل و مقلية فائى ذات فلو يعنى قوائن
 صاحبي آت الافلاء همزة مكسرى و ياتك كسرى يله كذلك ممدن كسمك و بسلك معانسه الفلى فانك ففتي

ولامك سكونيله بر كسنة نك باشنه قلجه اورمق تقول فليته اذا ضربت به رأسه وفلي باشي بتملكه دخي
 ديرل تقول فليت من رأسه من القمل وقيل بته ديرل كهله معناسنه وفلي شرك معناسنه تأمل ايدوب
 استخراج اتمكه دخي ديرل تقول فليت الشعر اذا تدبرته واستخرجت معانیه وغريه علي رواية
 ابن السكيت الاستفلاء همزة نك وتلك كسر يله باشي بتملك استمك تقول استقلي رأسه اذا شتمني
 الي ان يغلي التغالي تلك فتي ولامك كسري ومد يله ايكي كسنة بري بتملك باشي بتملك الغناء فانك
 فتي والفك مد يله برنسنه تو كتمك يقال فتي الشئ فناء من الباب الرابع الافناء همزة نك كسري والفك
 مد يله برنسنه بي دو كتمك التغاي قوم بري برين تو كتمك يقال تغاي اذا فتي بعضهم بعضا في الحرب
 الغناء فانك كسري والفك مد يله اولك جانينده اولان ميدان الافنية همزة نك فتي ونونك كسريله
 بجي ذكر اولنان ميدانلر معناسنه الافناء همزة نك فتي والفك مد يله مجهول ومبتذل اولان كسنة
 يقال هومن افناء الناس اذا لم يعلم من هو الفناء فانك فتي ونونك كسري والفك مد يله بود قلري
 جوق اولان اغاج يقال شجرة فناء اي ذات افنان وهو علي غير قياس لان قياسه فناء بشديد النون
 وهو رواية ابي عمرو الفناء فانك فتي والفك قصر يله ايت اوزمي ديدك لري سنه عنب الثعلب معناسنه
 الفناء وزن مزبور اوزره واحدي بعضيلر امدى فنا براغا جك اسميدر كه انك ميوه بي قرمز يندو كه
 اخن نساطه بي قلاده ايدرلر وفناء صغره دخي ديرل بقدر معناسنه الفناء فتي بتملكه بجي
 الافاني همزة نك فتي ونونك كسري ومد يله برجنس اوندركه تازه سنه افاني ديرل وقور يندو
 جاحط ديرل وجاحط حاء وطاه مهمتيله بيان انجيري ديدك لري اوت در ديمشدر الافانية همزة نك
 فتي ونونك كسري وباتك تخفيفه ثمانية وزني اوزره واحدي ذكر اولنان اولنورون بري معناسنه
 وبعضلر بود دخي ايت اوزمك اسميدر ديدى المفاتاة عيمك ضم يله برنسنه يفرق اولق مدااة معناسنه
 ابو عمرو روايتي اوزره واموي ايتدي فانيته بن اتي جاكن قلدن معناسنه در القوة فانك ضمي وواو
 تشديد يله شول كوكلر ذكر كه آنوكله قزل بويانور كه لسان فارسيده اكلر بويده ديرلر و بوحوه وخوه
 وزني اوزره اولور وخوه حاء مهمله نك ضم يله طودق سيلخني در المعوى عيمك ضمي وواو
 تشديدي والفك قصر يله صمغ مزبور له بونمش بز ياقا ثوب معوى اذا كان مضبوغا بالقوة كما تقول
 شئ معوى من القوة في فانك كسري ومد يله حروف جاره دن معناسني ظرفيت اوزره در و ظرفيت
 ميزله سنه تغزل اولنانو تقول المامق الاء وويه في الدار والشك في الخبز وكاه اولور في علي معناسنه
 دخي اولور كقوله تعالى ولا صليكم في جذوع النخل وجذوع نخل خرما اوزر دك لري معناسنه در
 خرما بود قلري معناسنه دك لري اكلر حذو علماء وملتفت نجوق كسنة او يله حن ايشلر درو يونش ايشدي
 حرب طائفة بي زلت في ايكه دبلر علي ايكه مضغاسنه وكاه اولور في با معناسنه دخي كلور تكمك
 يصبرون في طعن الاباهر والكللي ديرلر اطمعن الكللي معناسنه واهر باه هو حذو وياه مهمله ايه يورك
 طمر لري معناسنه درو كللي كسري نك جعبدر بو كر كر معناسنه (فصل القاف) القاء فانك
 فتي والفك مد يله شول فتي بتملكه اوكي آخني اوله الافنية همزة نك فتي وباتك كسري وباتك
 تخفيفه بجي ذكر اولنان فتي بتملكه معناسنه الفتي فتي بتملكه وباتك ضمي وتشديد يله ذكر اولنان فتي بتملكه
 كيك تقول فتي بتملكه الفتي فانك فتي وباتك سكونيله ايكي طوداغي بري برنسنه بتملك واخليل
 بتملكه وودمشنه همزة مضبوغة معناسنه زيانره نونك كسريله همزة ديرلر كه حروف هجاندنر
 القبه فانك كسري وباتك تخفيفه شيردان كه قبول انك كسنة سنه متصل اولور بس نونك ماسي مشدد
 اولد يغي تقدير جده محتملر كه هذا الباب دن اولوب هاسي واودن عهض اوله فاء فانك ضمي
 والفك مد يله حازده بومضك اسميدر وكاه نك كرو كاه نايث اولنور الفتو فانك فتي وباتك سكونيله
 خدمت اتمك المقي محكم فتي وباتك كسري والفك قصر يله معناسنه تقول فتوت اقوتو وامقي

فنا

فوا

فبا

فنا

قا

قدا

قذا

اذا خدمت مثل غزوت اغز و غز و او مغزی المقتوی ممك فقی و فاك سكونی و و او ك كسری
 و بانك تشدید به خدمت کار خادم معناسنه کو یا که بومقابه منسوب درو معتا خدمت اتمک معناسنه
 مصدر در تنکیم صبغه عجز به دیر ل شول یره که حاصلی خرجنه و خراجنه و فایا تبه و یا نسبتک تخفیفه
 دخی جائز در مقتوین ممك ضمی و فاك سكونی و و او ك كسری و مدله بلفظدر که مقررده و جعده
 استعمال اول نور ابو عیبه ابتدی بی حرما زدن بر کسسه ایتشد بر که هذاجل مقتوین و رجال مقتوین
 دیر ل بولرک جله سی افراد ده و جعده برابر درو موئه شده دخی حال بویه در دیمشدر پس مقتوین
 شول کسسه ره دیر ل که خلقه فارنی طوقلغنه خدمت ایدر سببویه ابتدی خلیله مقتوین کله سندن
 سوال اولند قدده ابتدی بو عرب طائفه سنک الاشعری و الاشعربن دید کیری ککیدر الاخوان
 همزه نك و حانك ضمیمه پاپا دیه دید کیری چچک که اطرافنی اق واورنه سی صاری و رایحه سی خوب
 اولور الاپی همزه نك ضمی و فاك فقی و بانك سکونیه و یا نایندک تشدید به اخوانک تصغیر بدر
 ذکر اولنان چچک معناسنه الاپاچی همزه نك فقی و حانك كسری و بانك تشدید به جمعی النی و نونی
 حذف اتمکله و اگر دیرلسن الاپاچی دیرسن بلا تشدید المقصو ممك فقی و و او ك تشدید به شول
 دوادر که آنوك ایچنده اخوان اوله یعنی پاپا دیه اوله الاخوانه کذلک همزه نك و حانك ضمیمه
 بر موضعک اسمیدر القدوة فاك كسری و دالک سکونیه مقتدی اولان کسسه اسوه معناسنه بقال
 فلان قدوة یقندی و گاه اولور قاف مضموم قلوب قدوة دخی دیرل القدوة فاك كسری و دالک فقی
 و تخفیفه بمعناها القدوة فاك فقی و دالک سکونیه ات یاخود طعام رایحه طیه و برمک القدی
 فاك فقی و دالک سکونیه کذلک طعام رایحه طیه و برمک القدی فاك فقی و الفک قصریه کذلک
 طعام رایحه طیه و برمک نقول قدا اللحم و الطعام بقدو قدوامن الساب الاول و قدی یقندی قدا
 من الباب الثاني و قدی یقندی قدی من الباب الرابع اذا شمت له رایحه طیه و قدی جاعت قلیله ظهور
 اتمکله دخی دیرل بقال قدت القادیه یقندی قدا بقال ابو عیبه المحفوظ عندنا بالذال غیر مجعده و قال ابو عمرو
 بالذال مجعده القراءه فاك فقی و دالک تخفیفه غداة و زنی او زره طعامک رایحه طیه سی بقال شمت
 قداة القدر القدیه فاك فقی و دالک کسری به فعله و رنی او زره شول طعامدر که رایحه طیه سی اوله
 بقال شمت قداة القدوه فی قدیة ای طیه رایحه ماقدی همزه نك فقی و فاك سكونی و الفک
 قصریه فعل تجب درنه خوب رایحه لو طعام معناسنه بقال ماقدی طعام فلان ای ما طیب طبعه
 و رایحه القدیان فحبتله سرعت اتمک بقال قدی الفرس یقندی قدا یا نای اسرع و مر فلان بقدوبه
 فرسه القدی فاك كسری و الفک قصریه مقدار معناسنه در بقال هذ قدی ریح ای قدر ریح
 القدیه فاك كسری و دالک سکونیه بلفظدر که مانحن فیه معناسنی موئدی اولور بقال خذ
 فی هدیتک و قدیتک ای فها کنت فیه القادیه دالک کسری به شول از جاعت که ابتدا طهیر رایده
 بقال اتنا قادیة من الناس ای جاعة قلیله و هو اول ما یطرأ علیک القوادی فاك فقی و دالک
 کسری و مدله جمعی ذکر اولنان جاعت قلیله معناسنه القدی فاك فقی و ذال مجعده دن صکره
 الفک قصریه کوزه دوشن و شرابه دوشن نسنه بقال قذیت عینه تقدی قدی اذا سقطت فیها
 قذاة القدی فاك فقی و دالک سکونیه کوز برنسنه بی اتمق و اصمعی ابتدی قذت عینه تقدی قذا
 دیرل باب ثابیدن چان چاغنه و ایچنده اولان نسنه بی اتسه و اقدا کوزه برنسنه برا فغه دیرل علی ماسی
 و قدی قیون رجند اولان اق صوبی الفا اتمک بقال قذت الشاة اذا لقت بیاضها من رجها یقال
 کل ذکر عذی و کل انشی تقدی القدی فاك فقی و دالک کسری و مدله کسسه در که کوزه برنسنه
 دوشه الاقدا همزه نك كسری و الفک مدله کوزه نسنه براقی نقول اقذیت عینه اذا جعلت فیها
 القدی التقدیه علی وزن التریة کوزده اولان چرکی کیدرمک نقول قذیت العین تقدیه

اذا خرجت منها القذى المقاذاة منك ضميلة برنسنه نك جزاسن قلقى يقال قاذيته اذا جازيته القاذية
 ذالك كسر به خلايقدن برجاعت ابو عمرو ابتد قاذيه ذال مجعده الله در بو تفديرجه هذا بال بدن اولور
 وابو عبيد ابتد ذال غير مجعده ايله در نكتم مرور ابتد القرو قافك فقي ورائك سكونيله شول
 قد حدر كه اغاجدن بوزل و قرو كلب بلاغنه دخي دبرل مبلغ معناسنه و قزو برنسنه بي بولا بدن
 بولايشه جعوب تنبع ايمكه دخي دبرل علي عاسيجي القرو قافك فقي ورائك كذلك سكونيله واحدي
 مبلغ معناسنه و قرو شول خرما كوكنه دخي دبرل كه ايجن اويوب انده بعض نسنه اصلا درل
 و قزو و قرو مضاه نك در بسي بومكدر آنده بابل يا خود صوف يا خود بفرسق جمع اولد بيجون نكتم
 ذبه اولان آدمرده اولور القرواني قافك فقي ورائك سكوني و يانك تشد بد به شول كسنه در كه
 ذكر اولسان مرضه مبتلا اوله و قرو شول حوضه دخي دبرل كه نه كي اوزون اولوب آنده دوه لر
 صولنه و بوسيدن تركت الارض قرو او احدا درل قچان بر يوزك بغير قفطسه و قرو بر سنده اولغله
 دخي دبرل تقول رايت القوم على قرو واحد على طريقة واحدة القرى قافك فقي والفك قصر به
 ارقه ظهر معناسنه القرية قافك فقي ورائك سكونيله كوي كه معروف در القرى قافك فقي والفك
 قصر به قرية نك جمعدر على خلاف القياس زير افانك فقي وعينك سكونيله فعل وزني اوزره اولوب
 معتل اولنلرل جمعي كسر فالو الف ممدوده ايله كلوزر كوه ايله ركا و طيه ايله طلبا كي وركوه در بدن نكلن
 صوفانه دبرل و بعض ابر ابتد قرية قافك كسري ورائك سكونيله اهل عن اختيدر شول به ظن اولنلر كه
 قري لوزرينه جمع اولغسي بولفته ملامد در بر اذروه ايله ذري كي و طيه ايله لحي كي اولور القري فقي فحشله
 و واولك كسري و يانك تشد بد به قرية به منسوب اولان كسنه القرية قافك فقي ورائك سكونيله
 تشيه نبي و باري تعالينك على رجل من القرية عظيم ديدني كلامنده قري بيله مراد مكه و طائف در
 القرى قافك فقي و يانك تشد بد به فعل وزني اوزره باعجه مده اولان صواقند بسيدر بحر الماء
 معناسنه الاقرية همزه نك فقي ورائك كسري و يانك تخفيفه جمعي صواقند يري معناسنه القرية
 قافك كسري ورائك سكونيله كذلك جمعي القرية قافك فقي ورائك كسري و يانك تشد بد به فعله
 وزني اوزره شول اغاجدرل كه اتوك دلعلري وارد اولده اولان در كلرك باشده وضع ايدرل سر عا
 معناسنه القرية قافك كسري والفك قصر به شول كاسه در كه آنوكله مهمان ضيافت اولنلر
 المقرأة قافك كسري به كذا لك شولك بيوك كاسه در كه اكا جفنه دبرل و مقرأة كذلك هر جانبدن بغير
 صتوي جمع اولد بغي به دبرل القارئة رانك كسري و يانك تخفيفه شول فوشدر كه ابقري قصه
 و ارقه سني بشل در و جوطا بغه عرب قتده مرصوب و رانوكه بين ايدوب سخي اولان كسنه في اكانشيه
 ايدرل و يعقوب ابتد عامه طاربه نك ياسني تشديد ايله ايدرل القواري قافك فقي ورائك كسري
 و مذيله طانقر شهدا معناسنه يقال الناس قواري الله في الارض اي شهداء الله و شهداء قواري
 ذيلك قري خلق تسع واستقر ابدوب اعامله فطر ابتد نكرينه بناء در و ابو عبيدك مصنف ادلو كنانده
 اولان روايت در ابو عبيد ابتد طاربه كوندرك او جي و كسكن اولان بري در القرى قافك فقي ورائك
 سكونيله برنسنه بي تنبع ايمك معناسنه الاقرأة همزه نك و يانك كسري به بمعناه الاستقراء همزه نك
 و يانك كسري به بمعناه كذلك تقول قروت البلاد قروا و قريتها و اقرتها و استقرتها اذا تبعتها فخرج
 من ارض الى ارض و قري صتوي حوضه جمع ايمكه دخي دبرل تقول قريت الماء في الحوض
 اذا جئت و قري طوارع زنده اوني جمع ايمكه دخي دبرل يقال البعير يقرى العلف في شدقه
 اي يجمعه و شدق الغرل بر بانه دبرل القاري رانك كسري و مذيله كويده اولان كسنه تقول
 جامي كل قار و باداي الذي ينزل القرية والبادية الاقراء همزه نك كسري والفك مذيله ات ارقه مده
 اجل بر كتم تقول اقريت الجبل على ظهر الفرس اي الزمته اياه القرى قافك كسري والفك قصر به

احسان اتمك القراء قافك فتى والفك مديله بمعناه تقول قريت الضيف قري مثل قلبته قلى وقراء
 اذا احسنت اليه اذا كسرت القاف قصرت وان فحكت مددت وقرى قوته دبرلر و طعامه دخى دبرلر
 التقرى ففتحته ورائك كسرى وتشديدله صوارمقى تتبع ما معنائه تقول تقرت الماء اذا تبعته
 قري قافك ضمى ورائك تشديدله والفك قصريله بربده برصوبك اسمى در القرواء قافك فتى
 ورائك سكوى والفك مديله شول دوه در كه اورى اوزون اوله و بعضيلر ايندى قروا رقه سى برك
 اولان ناهه به دبرلر بينه القراء معنائه و قرا رقه معنائه در نكيم الان مرور ايندى وجل اقرى ديمك
 جائد كدر قرورى ففتحته والفك قصريله طريق كوفه ده بر موضعك اسمى در كه اول تفره اليه حاجز
 ديد كرى منزللر مابينده بر منزلدر القيرون قافك فتى ورائك ضميله حيقطان وزنى اوزره
 قافله در كاروان معنائه فارسى معربردوفى حديث مجاهد يغدو الشيطان بقبروانه الى السوق يعنى
 شيطان كندى نوابيله هر صباح بازار برينه حاضر اولور وكاه اولور قبروان عسكر معنائه دخى
 كلور و حيقطان حامه ماله اليه وقافله دراج ديمكه معروف قوشك ايركيدر القسوة قافك فتى
 وسينك سكوبيله قلبك غليظ اولمى القساوة قافك فتى اليه بمعناها القساء قافك فتى والفك
 مديله بمعناها يقال قسا قلبه قسوة وقساوة وقساء اذا غلظ واشتد وقسو اخفه برامز اولمغه دخى دبرلر
 يقل قست الدراهم تقسو الافساء همزة مك كسرى والفك مديله غليظ اتمك يقال اقساء الذنب
 المقساء ميمك فتى وقافك سكوبيله محل قساوت اولان نسنه القاسى سينك كسرى ومديله برك
 اولان نسنه محكم معنائه يقال حجر قاس اى صلب المقاسات ميمك ضميله برنسنه نك زجنن حكمتك
 مكابده معنائه قسا قافك فتى اليه عصا وزنى اوزره بر موضعك اسمى در القسى قافك فتى
 وسينك كسرى وبانك تشديدله برجنس اخفه در كه زبوف قعمندن در بقل دراهم قسى اى فضة
 ردية لبست بلينة وقسى شديد اولان كونه دخى دبرلر يقال يوم قسى اى شديد من خير او شر وقسى
 ثقبف نام كسنة نك دخى لقبى در ابو عبيد ايندى زرامز بوراى رغال اهل تصديق ايكن قتل اتمسدى
 اكباء قد قسى قلبه دينك كن قسى ديدلر القسيان قافك كسرى وسينك سكوبيله جعى برامز اخفلر
 معنائه صى اليه صبيان كى القسية قافك فتى وبانك تشديدله مؤنث القسيات وزن مزبور
 اوزره جعى يقال دراهم قسية وقسيات وقسية صغوق كيجيه دخى دبرلر يقال ليلة قسية اى باردة
 اقشوا قافك فتى وشبن معجمك سكوبيله برنسنه نك قان صويمق تقول قشوت الشى اقشوا
 اذا قشرته وفى حديث قيلة ومعها صبيب نخلة مقشوغر حوصتين من اهلاء وعسب خر مبادغه دبرلر
 و حوصه خرما بيراغنه دبرلر التقسية على وزن التربة برنسنه نك قان صويمق تقول قشبه
 تقسية المقشى ميمك ضمى وشبنك فتى وتشديدله قان صويمق نسنه مقشر معنائه القصو
 ضمينه وواوك تشديدله بعيد اولمى يقال قصا المكان يقصو قصوا اذا بعد القصى قافك فتى
 وصادك كسرى وبانك تشديدله اراغ اولان برمكان بعيد معنائه القاصية صادك كسريله اراغ
 اولان بر القصية قافك فتى وبانك تشديدله بمعناه يقال ارض قاصية وقصية اى بعده و بر قومدن
 ابرلغه دخى دبرلر تقول قصوت عن القوم اذا تابعدت القصا قافك فتى والفك قصريله اراغ
 اولمى بعد معنائه وناحيه معنائه دخى كلور يقال قصى فلان عن جوار تا بقصى قصا من الباب
 الرابع ويقال حاطونا القضا اى تباعد واعناوهم حولنا وذهب قصا فلان اى ناحية وقال هلم اقاصيك
 ايننا بعد من الشر يعنى كل مباحه ايدلم كورلم قنقمز ابد در شر جهنندن الاقصاء همزة نك
 كسرى والفك مديله اراق اتمك تقول اقصبته فهو مقصى ولا تقل مقصى بفتح الميم وتشديد الياء
 القصو قافك فتى وصادك سكوبيله دوه قولاغتك بر جانينى كسمك تقول قصوت البعير وكذا
 فى الشاة المقصو ميمك فتى وصادك ضمى وواوك تشديدله قولاغتك بر طرفى كسلن دوه القصوا

قسا

قشا

قصا

قافک فتنی والفک مدیله موئنی وقصوا رسولک صلی الله علیه وسلم ناقة سنک اسمی در و من بوره نک
 قولانی کسملش دکلدی المقصی مملک فتنی وقافک سکونی وبانک تشدیدله کذلک قولانی کسملش
 دوه بقال ناقة قصواء وشاة قصواء ولا بقال جل اقصی وانما بقال مقصواء وقصی ترکوا فیها القیاس
 یعنی قیاس بپایدی که فعلا کلدیکی برده افعلدخی کلیدی لکن بوقیاسه مخالف کلدی وهم موئنی
 فعلاء کن افعلد باب رابعدن کلور وقصوت البعیر خود باب اولدن در پس قصواء اصلندن قیاسه
 شفاف کلشدر وامرأة حسناء دخی بونک کی در که صاعلمده وبتلده اکا زجت ویرلیوب رعایة ترک اولنور
 کسری وبانک تشدیدله شول دوه در که صاعلمده وبتلده اکا زجت ویرلیوب رعایة ترک اولنور
 انقصایا قافک فتنی والفک قصریله جمعی برکسنه نک دومل بن اوکملی اولسدر فیه اقصایایق بها
 دیرل یعنی زمانه قتلوق اولوب مشدد اولسه انلرده بقیه بولنور النقصیة علی وزن التریة طرناق
 کسک فراروایتی اوزره بقال قصبت اظفاری بمعنی قصصت وکسائی ایتدی بن طس ایدرم که
 بوطنی دیندن کسک معناسنه اوله ونسائطه سندن بری اول بره ایتش ان ولدلک ابن فقصی
 اذیه ای اخذ فی منها وحذف برسنه دن بره مقدار المعه دیرل الاقصی همزه نک فتنی والفک قصریله
 اراق لان بریقال فلان بالکان الاقصی القصوی قافک ضمی وصادک سکونی والفک قصریله
 موئنی القصیا کذلک قافک ضمی وصادک سکونی والفک قصریله بمعناها بقال الناحیة القصوی
 والقصیا الافصاء همزه نک کسری والفک مدیله برسنه نک نهائنه ابرشکم بقال تزلنا من لا یقصیه
 البصرای لایبلغ اقصاء الاستقصاء همزه نک وتانک کسریله برسنه نک نهائین طلب ایتک النقصی
 فتحته وصادک کسری وتشدیدله بمعناه بقال استقصی فلان فی المسئلة وتقصى اذا طلب غورها
 قصی قافک ضمی وصادک فتنی وبانک تشدیدله اسم تصغیر وزنی اوزره برجلک اسمی در القصوی
 قافک ضمی وصادک فتنی وبانک تشدیدله ذکر اولن اسم منسوب اولان سنه در بالزئیرن حذف
 ایدوب ویرن الفه قلب ایدوب بعده واوه قلب ایدرل شکیم غدوی واموی دیرل القضاء قافک فتنی
 وافک ضاد معجمه دن صکره مدیله حکم معناسنه در بونک اصلی قضای ایدی زیراکه قضبت دن مأخوذدر
 بالعدن صکره وقع اولد یقندر اوری همزه قلب اولمشدر الاقصیة همزه نک فتنی وقافک سکونی
 وصادک کسری وبانک تخفیفله جمعی حکم معناسنه انقصیة قافک فتنی وصادک کسری وبانک
 تشدیدله کذلک حکم القضایا قافک فتنی والفک قصریله جمیدر فعالی وزنی اوزره وبونک اصلی
 فعالیدر قلب مکانه فعالی اولمشدر بقال قضی فلان اذا حکم ومنه قوله تعالی وقضی ربک
 الاتعبدوا الایاه وکاه اولور قضا فراغ معناسنه کاور تقول قضبت حاجتی وقضا قتل معناسنه
 کاور تقول ضربه فقصی علیه ای قتل مکانه کانه فرغ منه وقضا نحوه دخی دیرل اولدی معناسنه که
 مدت عمرندن فارغ اولدی دیک اولور ونحب نونک فتنی وحاء مهمله نک سکونیه مدت معناسنه
 وکاه اولور اذا معناسنه کاور ویرشدر مک معناسنه کاور منه قوله تعالی وقضینا الی اسرائیل
 فی الکتاب وقوله تعالی وقضینا الیه ذلک الامر ای انهنیاه الیه وابلعناه ذلک وکاه اولور کجکم
 معناسنه کاور فرایندی باری تعالینک ثم اقصوا الی اولانظرون قولنده امضوا الی معناسنه در
 نیکم قضی فلان دیرل مات ومضی معناسنه وکاه اولور قضی صنع وتغیر معناسنه کاور بقال
 قضاء اذا صنه وقدره ومنه قوله تعالی فقضا هن سبع سموات فی یومین ومنه القضاء والقدر وقضا
 سوز کوروب حاجت بتور مکه دخی دیرل بقال قضی للبانة اذا انقذه اولبانه حاجته دیرل
 القاضي ضادک کسری ومدیله حاکم قاضی قاتل معناسنه دخی کاور بقال سم قاض ای قاتل الاستقصاء
 همزه نک وتانک کسریله برکسنه قاضی اولسن طلب ایتک بقال استقصی فلان ای صیر قاضیا بمعنی
 طلب ان یصیر قاضیا التفضیة علی وزن التریة برکسنه بی قاضی قاتل بقال قضی الامر قاضیا کما نقول

قضا

امیر او تفصیه برنسنه بی پگور مگه دخی دیرل بقال قضو ایندهم منایای اتندوها و منایا مو تلم معناسنه در
 وبقال قضی اللبانه خان سوزن پگور ووب حاجن تپور سه ولبانه لامك ضمیمه حاجت معناسنه در تنکیم
 الان مرور ایدی الانقضاء همزه نك و فاك كسری والفك مدیده برنسنه تو كمنك التقضى فختبيله
 وضادك كسری وتشدیدله ذكر اولنان معنایه بقول انقضی الشیء وتقضى اذا تم وتقضى قوش
 اوچر كن اشغه سوزلكه دخی دیرل بقال تقضى البازی اذا انقض واصله تقضض فلما كثرت الضادات
 ابدلت من احدهن بیه الانقضاء همزه نك و ناك كسری و انك مدیده نورچ طلب اتمك التقاضی
 ناك فتی وضادك كسری ومدیده بمعنایه بقال اقضى دینه وتقاضاه انقضاء فاك فتی وضادك
 تشدیدله محكم اولان زره معناسنه و بعضلقاق وخشن اولان زره معناسنه در دیدی القضاة
 فاك كسری وضادك تخفیفله براوتنه كه دوز برل ده بتر ابو عبید ایتدی بوشور برلده بتن اولنر
 قسمندنر وقضه اصلنده معتل اللامدر هاعوض طریقيله كلشدر وقضه كذلك بمروضعتك
 اسیدر كه تحلاق اللهم دیدكاری قالانده واقع اولمشدر و تحلاق راش معناسنه و ام صاحبو معناسنه در
 اول اوغرا شده صاحبو تراش اولدینه بنیاء تحلاق اللهم دیمشدر در انقضت فاك كسری
 وضادك تخفیفله جمی ذكر اولنان اولنر معناسنه انقضت فاك كسری وضادك كسری ومدیده
 كذلك جمی القضاة فاك فتی وط نك تخفیفله بوغر تلق دیدكاری قوش اسفرو و معناسنه القضاة
 فاك فتی وط ناك كذلك تخفیفله واحدی ذكر اولنان قوشك بریسی معناسنه القضاة فختبيله
 جمی كسانی روایتی اوزره مزبور ایدی كاه اولور قطبات ولهیات دخی دیرل ولهیات كوچك دیله
 دیرل كه اغز نهایت بولدینی برده اولور و بوتك یایله جمع اولنسنك وجهی بودر كه بونده فعلت كبر
 دكلدر یعنی بوندن فعل مشتق اولمق و اول فعل و ظاهر اولمق چوق واقع اولماز پس شول الف كه
 اصلی و او در یایه قلب اولنوب قطبات دیرل خلاف غز و ناك كه غزبات حایز دكلدر زرا غزوت
 و اغز و كلله نك و اوله استعمالی كلامده معروفدر و قطاة طوارك صغریسنده اردلشن كسنه نك
 یندیكی بره دخی دیرل القطی فاك ضمی وط ناك فتی ناك تشدیدله قطا نك تصغیریدر و فی المثل
 لبس قطا مثل قطی ای لبس الاكراكا لا عاغر ریاض القطا ناك كسری و فاك فتی والفك
 قصر یله بمروضعتك اسیدر القضاة فاك فتی وط ناك سكوبله نشاطدن ادیمی بری برنه قریب
 آتی بقال قطا فی مشیه بقطو الاقط طاء همزه نك كسری وطاء اولك كسری ومدیده والفك
 دخی مدیده بمعنایه بقال اقطوطی فی مشیه انقطوان فختبيله ذكر اولنان طرقله بورچی كسنه
 القضاة فختبيله والفك قصر یله فعول و زنی اوزره در ذكر اولنان معنایه زبرا كلام عربده
 فعه لی بو قدر اما فعول و اردر عشول كی و عشول سو ايك اولان ایاغه درل قدم مسترخ معناسنه
 قضاوان فختبيله بمروضعتك اسیدر كوفهده القضاوان فختبيله و آخرنده ناك تشدیدله شول
 برده در كه ذكر اولنان موضعه منسوبدر الاقضاء همزه نك كسری والفك مدیده كلك ایكی ابقارن
 دوشبوب والرن ديكوب دیری اوزره او تور مسی و صلوتده اقدادن نهی واردر اولمشدر واقعا
 سجدتن بیننده او ترك برلن او ككلی اوزره قومقدر و بوقعها تفسیریدر اما اهل لغت اولنر
 یاننده افعابر كسنه او ترك برلن بره قوبوب انجكلرن ديكوب ارقه سن برنسنه طبابوب او تور مقدر
 و فی الحدیث انه صلی الله علیه وسلم اكل مقعبا القعوا فاك فتی وعینك سكوبله اركك دیشی
 اوزره چوكك القعوا ضمیمه و واولك تشدیدله بمعنایه بقال قعا الفحل علی الناقبة قعوا قعوا
 علی فحول و بوقاع كجدر زرا احد هما اخردن مقلوبدر تنكیم باب عینده مرور ایتشدر و كاه اولور
 فعوظلیده یعنی دوه قوشك ار ككنده دخی استعمال اولنوب قعا الظالم دیرل وقوعه شول ایكی
 الفاچه دخی دیرل كه محوره یعنی اوزرنده بكره دوزن اعلاچك ایكی اوجی انلره پگور و فسان انلره و دردن

قطا

قعا

قفا

اوله الله خطاف دبرل شاه مجنونك ضمی وطـ نك تشدیدله القواء قافك فقی وعینك سكونی
والفك مدیله شول عورته دبرل كه ایقلری انجـ اوله القفا قافك فقی والفك قصر یله یونك اردی
اكسه معناسنه ند كیری ونا بی جانیز در القفی قافك ضمی وفانك كسری ویا نك تشدیدله جمی كه
فهـ لوزنی اوزره در عصا یله عصی كبی الافقاء همز نك فقی والفك مدیله جمع قلی رحا یله رها كبی
الافقیه همز نك فقی وفانك كسری ویا نك تخفیفله كذلک جمع قلی لكن بو علی خلاف القیاس در
زربو معن الا مده مدود اولان اسمله مخصوص صدر سـ یله اسمیه كبی و قفا ادا معناسنه دخی كلور
دهره مضاف اولاند قدّه نقول لافعله قفا لهرای ادا القفی قافك فقی وفانك سكونیله ركسنه نك
اكسه سنه اورمق ابوزیدرو اینی اوزره نقول قفیت الرجل اقیهه قفیانم الباب الثاني اقیهه قافك فقی
وفانك كسری ویا نك تشدیدله شول قیوندر كه اكسه سندن بوغر لشمش اوله ابوزیدرو اینی اوزر یقال
هذه شاه قفیانم مذبو حقه من قفاها و غیر یلر شاه قفیانم دبرل نون زاید یله القفو قافك فقی وفانك
سكونیله بر نسنه نك اردنه دوشوب كتمك القفو ضمتیله وواوك تشدیدله بمعناه نقول قفوت اثره
قفوا و قفوا اذا اتبعته و قفوا ركسنه به بر امر نسنه اسناد ایكده دخی دبرل نقول قفوت الرجل اقفوه و قفوا اذا
رمتهم بامر قفیع القفوه قافك كسری وفانك سكونیله اسمد معنای زبور دن و قفو بر كه نه به غشباله
سوك كه دخی دبرل نقول قفوت الرجل اذا قفوتهم بغير صرر یحافی الحديث لاحد الا فی القفوالین
وقفو بر كسنه بی بر نسنه یله اغر لمغه دخی دبرل نقول قفوتهم به قفوا و اقیهه اذا اثره به و قفو بر كسنه بی
اغر لمق معناسندن اسم دخی كلور نقول قفوتی ای خیرتی من اوزره و قفو تهست معناسنه دخی كلور
كوبا كه اضداد دندر نقول فلان قفوتی ای ته حتی وقل بعضهم قرفتی یعنی بكاهنری طوقن
كسنه در التفقیه علی وزن التریه بر كسنه بی ركسنه نك اردنجه كوندرك بقال قفیت علی اثره
بفلان ای اتبعته ایاه قال الله تعالی ثم قفینا لی آثارهم رسالنا المقی میك ضمی وفانك تشدیدله والفك
قصر یله شول كلامدر كه اداخری بری برینه موافق اوله القافیه فانك كسریله شول حرفدر كه قصیده
آنك اوزرینه بنا اولنور معنای مذکور دن مأخوذ در بعضی بعضه تابع اولد بی جهندن القوافی
قافك فقی وفانك كسری ومدیله جمی قافیه قفایه دخی دبرل وفی الحديث بعقد الشیطان علی قافیه
رأس اخدهم ثلاث عقد عویف القوافی عینك ضمی وواوك فقهـ یله صیغه تصغیر اوزره بر شاعرك
اسمیدر كه اول عویف بن معاویه در كه جدا عیاسی بدر در القفی فانك فقی ویا نك تشدیدله شول
نسنه در كه انی قونق ایچون و صبی ایچون احضار ابدرل القفه كذلک قافك فقی ویا نك تشدیدله بمعناه
الافقاء همز نك وفانك كسریله بر نسنه بی اختیار ایك تـ نقول افقاء اذا اخاره واقفا بر كسنه نك اردنجه
كتمكه دخی دبرل النقی ناك وفانك فقی وفانك كسری و تشدیدله كذلک بر كسنه نك عقبنجه كتمك بقال
اقنی اثره و تقفاه اذا تبعه القلی قافك فقی ولامك سكونیله پسته بی باخود اتی قاورمق نقول قلیت
السویق و اللحم و قلی كذلک اركل دیشی مركب دیشی مركب سو ر مكه دخی دبرل القلو قافك فقی
ولامك سكونیله كذلک اركل دیشی بی سو ر مك بقال قلی العیراته یقلوها قفاوا اذا اردها و ساقها
و غیر كسری عین مهسله یله مركب واتن ضمتیله اتانك جمی دیشی مركب معنای سنه و قلو ناقه صاحبی
ایلو الو ب كتمكه دخی دبرل نقول قلیت الناقه برا كه قلو اذا تقدمت به و قلی او غلجقلر چلك
او یغغه دخی دبرل نقول قلیت اقلی قلبه او قلو قافك فقی ولامك سكونیله كذلک چلك او یغق قلی
معناسنده لغندر القلی میك فقی ویا نك تشدیدله قاور لمش طعام المقلو میك فقی وواوك
تشدیدله بمعناه لغه فیه یقال قلیت السویق و اللحم فهو مقلی و قفوت فهو مقلو القلاء قافك فقی
ولامك تشدیدلی والفك مدیله ات قاورن كسنه القلیه قافك فقی ولامك كسری ویا نك تشدیدله
قاور لمش طعام القلا یا قافك فقی والفك قصر یله جمی ذكرا و لنان طعاملر معناسنه المقله وچك

قلا

کسری و قافک سکونیه تاوه که ایچنده ات قاور در المقلی میم کسری و القفک قصر یله بمعناها
 القلی قافک کسری و لامک فتحی و القفک قصر یله بغض ایتمک و خیار قافی مفتوح ایلمک الی مدایدرسن
 نقول قلاء یقلیه قلی و قلاء من الباب الثانی و یقلی لامک فتحیه لغة طی در القلاء میم کسری و قافک
 سکونی و القفک مدیه مفعاله زنی اوزره شول اتاج باره سیدر که انوکله بر کچرک اتاج باره من
 اورمغله اوغنجقلا و سز القلة قافک ضمی و لامک تخفیه یله ذکر اولان کچرک اتاج باره سی که اکاچلاک
 دیرلر نقول قلو ت القه و قه اصلده قلو ایدی ها و اودن عوض در و فراء ایدر دی که قله نک قافی
 مضموم قلندی و اوه دلالت اینسون ایچون القلات قافک کسری و لامک تخفیه جعی چاکلر
 معنایند انقلون قافک ضمی و لامک ضمی و مدیه کذلک جعی انقلون قافک کسری و لامک ضمی
 و مدیه کذلک جعی القلو قافک کسری و لامک سکونیه شول جار در که خفیف و جاک اوله و قلو
 اشناندن الثانی صویه دخی دیرلر قلی معنایند لغت در علی ماسیح اقلی قافک کسری و لامک
 سکونیه شول صدور که اشناندن اخذ اولور القولی قافک و لامک فتحی و القفک قصر یله شول
 قو شد که او چرکن هواده بوک لمور الاقلیاء همزه نک کسری و لامک کسری و مدیه ارتفاع
 معنایند بقال اقلولی اذا ارتفع و اقلیاء سرعت ایتمک معنایند دخی کلور یقال اقلولی الرجل
 فی امره اذا انکمش و انکماش سرعت معنایند در و اقلیاء استیجال معنایند دخی کلور یقال اقلوات
 الحمر فی سرعتها المقلی میم ضمی و قافک سکونی و لامک کسری و مدیه شول کسند در که
 متجانی و مستجیل اوله قالی فلا قافک فتحی و لامک کسری و مدیه اولده و قافک کذلک فتحی و اخر نک
 بناسی الیه ناید ابکی اسم در که اسم واحد قلنددر ابن السراج ایدی و نلرک هر بری وقف اوزره
 بنالندی ز بریا اوزره و الف اوزره فتحه بی کر به کور مشلر در القوه قافک کسری و نو نک
 سکونیه قونی یا خود غیری طواری صاحبی بسلک ایچون القیوبوب تجارته تعیین قلم اقی القوه
 قافک ضمی و نو نک سکونیه بمعناها القیبه و القیبه علی الوزن المزبور بن بمعناها ایضا نقول
 قنوت الغنم و غیرها قنوة و قنوت قیبه و قنیه اذا جمعتها لنفسک لا للتجارة و قنیه جازیه بی
 اوغنجقلا له و بنجهدن منع ایدوب اوده حفظ و سزایتمک دخی دیرلر یقال قنوت الجارية تقنی قیبه
 علی ما لم یسم فاعله اذا تمتع من التاعب مع الصبیان و سترت فی البیت جوهری ایدر و ابو سعیدک
 ابن السکبت دن اولان و ابی در و مزبور دن قنوت الجارية تقنیه کلمه سن فایله سوال ایتدم بلم دیو
 جواب و یودی دیدی مال قنیان قافک ضمی و نو نک سکونیه و قافک کسری دخی لغت در شول
 حالدر که ذکر اولان طریقله بقونمش اوله الافتناء همزه نک و تانک کسری یله مالی ذکر اولان وجهله
 البقومق و فی المثل لا تقن من کلب سوء جروا یعنی برامن کلبک ولدن صفیله المقتاة میم فتحی و قافک
 سکونیه ز باده کولکه اولان برکه اکا اصلاً کون طوقنیسه مضحاک تقیضی در و مضحاة میم فتحی
 و ضاد مجهمک سکونیه شول بر د که انی کون دو که دن خالی او نیمه و مقناتی همزه سز و همزه الیه
 استعمال جابزدر المقنوة میم فتحی و قافک سکونی و نو نک ضمیمه بمعناه القنی قافک کسری
 و القفک قصر یله غنی او لمق ابو عبیده و ابی اوزره یقال فی الرجل یعنی قنما من الباب الرابع مثل غنی
 یعنی غنا و قنی رضایه دخی دیرلر الافتاء همزه نک کسری و قافک سکونی و القفک مدیه غنی قلی یقال
 افتاء الله ای اعطاء ما یقتنی من القنیه و النش و قنیه نک تفسیری الان مرور ایدی و نشب نو نک
 و شبک فتحیه مالدیرلر و افتاء راضی قلعه دخی دیرلر یقال افتاء اذا رضاء ابو زید ایدی عرب
 طایفه سبک کلامندن در بوکه من اعطی مائة من المعز فقد اعطی القنما من اعطی مائة من الضأن
 فقد اعطی القنما من اعطی مائة من الابل فقد اعطی المعز و معز بکی معنایند و منی میم ضمی
 و القفک قصر یله منیه نک جعی در مقصود در معنایند و افتاء برکسند به انس طو تاجق و اکنجک

نستنه ویر مکده دخی دیرل بقال اغناه الله ولفناه ای اعطاه ما یسکن الیه القنوا قافک کسری و نونک
سکونبله خرماصلقمی غذق معناسنه القنوا قافک کسری و نونک سکونبله جعی خرما
صلقمی معناسنه الافناه همزه نک فقی والفک مدبله کذلک جعی و افنا قافک دخی جعی کلور
کذلک خرماصلقمی معناسنه علی ماسیحی الفنا قافک فقی والفک قصر بله کذلک خرماصلقمی
و فافنا نک دخی جعی کلور کوندر لر معناسنه القناه قافک فقی و نونک تخفیف بله کوندر معناسنه
القنوت فخبته جعی کوندر لر معناسنه الفنی قافک ضمی و نونک کسری و بانک تشدید بله فقول
وزنی اوزره کذلک جعی القناه قافک کسری والفک مدبله کذلک جعی جبله جبال کی و شول
قناه که کونک و کار بر معناسنه دراتک جهنده دخی حال ذکر اوانان وجه اوزره در قناه الظهر
قافک فقی و نونک تخفیف بله ارقه ککلری فقار ظهر معناسنه القناه قافک فخبته جعی معناسنه در
بقال لاقنوتک قنوتک ای لاجزینک جزاء ک المقاتات میک ضمیمه موا فقت معناسنه بقال مایقان فقی
هذا الشی ای حاو افعنی و مقاناه فارشدر معده دخی دیرل بقال قانیت الشی اذا خلطته و بر نسته نک
بر نسته فارشمه سنده دخی دیرل و مقاناه بر نسته بر کسته به دائم اولغه دخی دیرل بقال قاناه ظل باره
القانی نونک کسری و مدبله زاده قرمز ی اولان نک بقال اجر قان ای شدید الحزمه الفنی قافک
فقی والفک قصر بله بورنده اولان احیداب طوغن بورنلو اولمق معناسنه الا فنی همزه نک فقی
والفک قصر بله بورنی ذکر اولان وجه اوزره اولان کسته بقال رجل افنی الانف القنوا قافک
فقی و نونک صکونی والفک مدبله مو ثنی طوغن بورنلی اولان عورت معناسنه و بوات جفنده
حبب عداو لنور القنیان قافک ضمی و نونک سکونبله بر نسته به مداومت و ملازمت اوزره اولمق بقال
قذبت الحباء من الباب الرابع قنایا ای لزمته القوة قافک ضمی و واوک تشدید بله ضعیف مقابله در
بقال غوی الضعیف قرة من الباب الرابع التقوی فخبته و واوک کسری و تشدید بله بمعناه و بقال
قاوینته فقوینته ای غلبه فی القوة و یغمور یغما معده دخی دیرل بقال قوی المطرایضا اذا احتبس و قوی
کله سنده غام اولتمادی جی کله سنده ادغام اولندوغی کبی و اوله باقوی ده جنس واحد دن
اولد یفچون حالا که ابیکسی دخی مخترک در و اما بالکله سنده ادغام اولندوغی کله و لیت لبیا
دیرل حالا که اصلی او بادر احدهما ساکن اولد یغنه بناء در و او باه قلب اولغه و قوه اییک
بر قانته دخی دیرل القوی قافک ضمی والفک قصر بله جعی اییک قانتری معناسنه و قوی مجموع
بنده اولان خلقه دخی دیرل بقال شدید القوی ای شدید اسرا الخلق الا قنوا همزه نک کسری
والفک مدبله اونی و صوبی اولان بره قومق بقال اقوی الرجل انازل به بالقفر و قفر قافک فقی
و فافک سکونبله اونس و صوسزیره دیرل و اقوا از ق توکنمکه دخی دیرل بقال اقوی الرجل
اذا فنی زاده و منه قوله تعالی و متاعا للمقوی و اقوا بر کسته نک طواری قوی اولغه دخی دیرل
بقال قوی الرجل اذا کانت دابته قوی بقال فلان قوی مقو فاقوی فی نفسه و القوی
فی دابته و اقوی شعرده حرف رینک حرکتی مختلف اولوب بعضی مرفوع و بعضی
منصوب و بعضی مجرور اولغه دخی دیرل و ابو عیده ابتدی اقوا عروض بیتدن بر حرف ناقص اولقدر
و بوطاق خبل معناسنه اولان قوتدن ما خود در کویا که عروض بینک قانتریدن بری نقص اولشدر
و بوجر کاملاک غروشنده اولان قطع کیدر و اقوا شاهر ذکر اولسان حرف ناقص قلغه دخی دیرل
بقال اقوی الشاهر اقوا و اقوا بر نسته فی قله دخی دیرل بقال قویته تقویه و اقویته معنی و اقوا
او خالی اولغه دخی دیرل بقال قویته الهار و اقوت اذا خلط و اقوا قوم اونس و صوسز کتمکه دخی
دیرل بقال اقوی القهم اذا صار و بالقوا الفی قافک کسری و بانک تشدید بله اونس و صوسز اولان بر
قفر معناسنه القوی قافک فقی والفک قصر بله بمعناه القوا قافک فقی والفک مدبله بمعناه ایضا

وقواء شول منزله دیرلر که آندہ اندس اولمیه بقال منزل قواء ای لانیس به وبقال بات فلان القواء
 وبات القفر اذابات جاییا علی غیر طعم قو فافک ففی وواوک تشدیدله فیدنام ونباج نام موضع ییئنده
 بریرک اسمی در القواء فافک ففحیلہ علی وزن الکراهة شول یرک اسمیدر که ایکی بغمور یغمش بریرک
 مایئنده اولوب اکا بغمور یغمامش اوله القوی فافک ففی وبانک تشدیدله قوتلو اولان نسنه
 التقویة علی وزن التزیة برنسنه بی قوی قلیق یقال قویته انا تقویة الاقتواء همزه نك وتانک کسری
 والفک مدیلہ برنسنه نک حالت اشتزاده بهاسی نهایتن بولجہ ارتزیمق یقال اشتری الشراک شینا ثم
 افتووه ای تزیاده حتی بلغ غایة ثمنه القوفاة فافک ففی وواوک سکونیلہ جیغروب شماتت ایتلک
 القیقاء قاف اولک کسری ومدی والفک مدیلہ بمعناها نقول قویت فهو مثل وضویت وزنا ومعنی
 وبقال الدجاجة تقوی قوفاة وقیقاء مثل فعلل فعللة وفعلا لا ای نصبح وقویت کله سنده واولیاه
 قلب اولندی زربا واصلنده قو قوت در صمصصت کی خربت معناسنه که بونده فاو لام مکرر کلشدر
 القیقاء فافک کسری ومدیلہ غلیظ اولان یروبو باب قافده ذکر اولمشدر قوق کله سنک نفسیرنده
 الاقتواء همزه نك کسری والفک مدیلہ برکسنه طعامدن اوصانوب اتی بی لذت بولدیغیچون
 کر به کورمک یقال اقهی الرجل عن الطعام اذا اجتواء وقل طعمه واجتواء جمیلہ برنسنه بی کر به
 کورمک در پس اقهی اقهم کی اولور وزنا ومعنی القهوه فافک ففی وهانک سکونیلہ شراب خر
 معناسنه وخره قهوه دیدیلر طعام اشتها سن اقها ایتدو کدن اوتری یعنی ازاله ایتدو کدن صکره القاهی
 هانک کسری ومدیلہ ترخاطر اولوب جست اولان کسنه والله اعلم (فصل الکاف) الکیو کافک ففی
 وبانک سکونیلہ یوز اوزرینه دوشمک یقال کالوجهه کبوا اذا سقط وکبوات ترلکه دخی دیرلر بو عمرو
 روایی اوزره یقال کالفرس اذا حنثه فلم تعرف وحنثاء مهمله وذل معجه ایلہ اتی برایکی میدان
 سکر تندر مکه دیرلر و ابو الغوث ایتدی کبوات صولدوغن بلور نمکه دخی دیرلر وکبو حقمقدن
 آتش چقما مغه دخی دیرلر یقال کالزند اذا لم تخرج ناره وزنداء معجه ایلہ ونوله چقمغه دیرلر وکبو
 برنسنه بی سپور مکه دخی دیرلر تقول کبوت الشیء اذا کسخته وکسج سین وحاء مهملتین ایلہ سپه رمکه
 دیرلر وکبو برنسنه ددن برنسنه بی دو مکه دخی دیرلر تقول کبوت الکوز وغیره اذا صیبت مافیه الکابی
 بانک کسری ومدیلہ یوزی اوزره دوشن کسنه الکیا کافک کسری والفک قصریلہ سو برندی کاسه
 معناسنه الکیاء همزه نك ففی والفک مدیلہ جعی سو برندی لمعناسنه معی ایلہ امعاء کی ومعی
 میک کسر یله بغرسغه دیرلر الکیه کافک کسری وبانک تخفیفله کذلک سو برندی معناسنه الکبوت
 کافک کسری وبانک ضمی ومدیلہ جعی سو برندی لمعناسنه الکیاء کافک کسری والفک مدیلہ
 خوب رایحه او اولان عوددن برنوعدر التکیه علی وزن التزیة برنسنه بی بخور لقی معنای مذکور ددن
 مأخوذدر یقال کاثوبه اذا بخره التکیه ففحیلته وبانک کسری وتشدیدله بخور لقی الاکتباء همزه نك
 وتانک کسریله کذلک بخور لقی تقول تکی واکبی اذا بخر الکبوة کافک ففی وبانک سکونیلہ بر کر به
 نسنه ددن توقف ایدوب طور مق وآتش کول التنده اولمغه دخی دیرلر یقال خبت البار اذا سکن لیهها
 وکت اذا غطاها الراماد والجسر فحتمه وهمدت اذا طغئت ولم یبق منها شیء البتہ کابی الراماد بانک کسری
 ومدیلہ شول کسنه در که غایت سخا وکثرت ضیافتند کول یعنی جوق اولماغین او برلوب بقلا یقال
 فلان کابی الراماد اذا سکان عظیم الرامادینهار الاکتباء همزه نك کسری وتانک کسری ومدی
 والفک دخی مدیلہ برکسنه کندی نفسن مبالغه ایلہ مدح ایتلک قولیلہ عامل اولمقسنزن واکتبا کلامده
 تردد ایدرک سویلکه دخی دیرلر تنفع کی یقال اکتونی اذا تنفع کتوه کافک ففی وتانک سکونیلہ
 جیره وزنی اوزره بر شاعرک لئه سنک اسمیدر الکذبة کافک ضمی ودانک سکونیلہ شول بر در که زیاده
 برک اوله یقال ضب کذبة برک بر معناسنه الکدی کافک ضمی والفک قصریلہ جعی الاکداء همزه نك

قها

کا

کا

کا

کدا

کسری والفق مدبله قبو فازن کسنه زیاده پرک بره کلمکین فازمق ممکن اولماق یقال اکدی الحافر
 اذابلغ الکدیة فلا یکنه ان یحفر وکدیه نك تفسری الان مر ورایدی ومطلقا رک بره کلمکه دخی دیرل
 یقال حفر فاکدی اذابلغ الی الصلب الکنو ضمتیله وواوک تشدیدله بر اونی کج بتورمک ابوزید
 رواجی اوزره یقال کدت الارض نکدو کدوا السکادیة دالک کسری ویا نك تخفیفله شول بر در که
 اونی کج بته الکندی کافک فقی والفق قصریله بر ضرر که کلب انکمه عارض اولوب قیئ وسعالی
 موجب اولور واکایی کوزینک اراسنه داغ اورمغله علاج ایدرل وکدی یقازمقدن برمقلز
 چونکلمکه دخی دیرل یقال کدبت اصابعه من الباب الرابع اذاکلت من الحفر وکدی دوه باورسی
 سود الحوب ایجروسی فاسد اولمغه دخی دیرل یقال کدی الفصیل کدا اذا شرب اللبن ففسد جوفه
 اذ نداء همزه نك کسری والفق مدبله برکسنه بی برنسنه دن منع ایتک تقول اکدبت الرجل عن الشئ
 اذ اردته عنه واکدی برنسنه نك خبری آراولمغه دخی دیرل یقال اکدا الرجل اذ اقل خیره ومنه قوله
 تعالی واعطی قلیلا واکدی ای قطع القلیل اذ کافک فقی والفق قصریله برلقطدر که شی مدن
 کایت اولور تقول فعلت کذا وکذا وکاه اولور عدد دن کایت اولور پس بوتقدیرجه مابعدنی تمیزیت
 اوزره منصوب ایدر تقول له عندی کذا درهما کما تقول له عندی عشرون درهما الکرری کافک
 فقی والفق قصریله او یخویه وارمق تقول کرری الرجل یکرری کرری من الباب الرابع الکرری کافک
 فقی ورائک کسری ومدبله او یخویه وارن کسنه الکرریه کافک فقی ورائک کسری ویا نك تخفیفله
 فعله وزنی اوزره مؤشی یقال رجل کروا وامرأه کریره اکریان کافک فقی ورائک سکریله
 او یخویه وارن کسنه یقال اصبح فلان کریان الغداة ای ناعسا یعنی صح وقتنده نام بولندی الازراه
 همزه نك کسری والفق مدبله کجه بی تأخیر ایتک تقول اکسريت العشاء اذ اخرته واکراسوزی
 اوزرا تمغه دخی دیرل تقول اکرینا الحیث اللیلة ای اطلناه واکراز یاده قلمغه واکرا ناقص قلمغه دخی دیرل
 اضداد دن در الکرری کافک فقی ورائک سکونیه خرق فازمق تقول کریت انهم کر با اذ احفرته
 الکررو کافک فقی ورائک سکونیه قبونک ایجن یا مقی تقول کروت البثر اذ اطوبتها وکروا نك البله بری
 اورمغه دخی دیرل استقامت اوزره یعنی انی ایج یوزه اککسرن وکرو عورت نازله بوریمکه دخی دیرل
 یقال کرت المرأة فی مشتها نکرو کروا الکرروا کافک فقی ورائک سکونی والفق مدبله شول
 عورتدر که انجکلری اینجه اوله دقیقه الساقین معناسنه انکراه کافک کسری والفق مدبله اجاره
 معناسنه زیرا که بوکایت کلمه سنک مصدری در دایل بودر که رجل مکار دیرل ومفاعیل وزنی خود
 فاعلت دن غیری برلده اولمز وپو واید زرا که اعط الکرری کرونه دیرل الکرری کافک فقی ورائک
 کسری ویا نك تشدیدله فعلیل وزنی اوزره کرایه ویرن کسنه مکاری معناسنه وکرایه الی کسنه به
 دخی دیرل مکتزی معناسنه الکررو کافک کسری ورائک سکونیه کرامعناسنه در المکاری مبیك
 ضمی ورائک کسری ومدبله کرایه ویرن کسنه المکارون مبیك ضمی ورائک ضمی ومدبله جعی
 کرایه ویرن کسنه معناسنه یا سا قط اولدی اجتماع سا کنبندن اوزری تقول هو لاه المکارون
 وذهبت الی المکارین ولا نقل المکارین بالشدید وچان مکاری کلمه سنک کندی نفسکه مضاف فلسک
 هذامکاری دیرسن بیه مفتوحة مشدده ایله وجعه دخی حال بو یله درهوه لامکاری دیرسن فون جمع
 اضافله سا قضا ارب او یابه قلب اولوب ویا مکتلم مفتوح قلوب ادغام اولمشدر و هذان مکاری
 دیرسن یا نك فتحیه تشبیه سنده وقاضی ورا می کله لنده وپو نلرک ادشالنده دخی حال بو یله درالاکراه
 همزه نك کسری والفق مدبله کرایه ویرمق تقول اکریت الدار المکراه مبیك ضمی وکافک سکونی ایله
 کرایه ویرلن سنه المکاری مبیك ضمی وکافک سکونی والفق قصریله مذکری یقال هذه دار مکراه
 ویت مکاری الاکراه همزه نك ورائک کسری والفق مدبله کرایه المقی الاستکراه همزه نك ورائک

مکذا

مکرا

کسريله بمعناه تقول اكرت الدار واستكرتها الكربة كافك فتي ورائك كسرى ورائك تشديد به
 راغاجدر كه قومده جعده بمكلمه معروف اوت اوزرينه بتر ولايت نجدده الكربة كافك ضمني ورائك
 تخفيفه بطوب كه جو كاله اورر و بونك اصلي كرو درها عوض در الكرين كافك ضمني ورائك
 كسرى و تشديد به جمعي الكرين كافك كسرى ورائك كسرى ومديله كذلك جمعي الكرات كافك
 ضمني ورائك تخفيفه ايله كذلك جمعي الكرو كافك فتي ورائك سكوبله طويله اويتمق تقول كروت
 بالكره اكر و بها كرو اذ العبت بها المنكرى ميمك فتي ورائك كسرى ورائك تشديد به شول دوه در كه
 بور عيسى ملايم و حر كتي يعنى اوله كراه كافك كسرى والفك مديله بموضعك اسمي الكروان
 فمختبله برجسن قوشك اسمي در كه اول اغاج دلي بمكلمه معروف اولان قوش در ديمش چوينه
 معنا سينه و بعضى طوي بمكلمه معروف اولان قوش در ديمش مشهور اولان دخی بودر الكرى
 كافك فتي والفك قصريله كروانك مذكري يعنى طوي قوشك مذكري و جان صيد اولسه
 اطريق كرى اطريق كرى ان النعامه في القرى ديور و بوني مثل طريقه تكبرى ترك ايت ديمك محله
 دخی ذ كرايدلر و اطريق به بق ديمك درونعامه دوه فوشى در يعنى قراده دوه قوشارى صيد اولمشدر
 سندن عظيم و جسيم ايكن الكروان كافك كسرى ورائك سكوبله كروانك جمعي در على خلاف
 القياس و رشان و رشانك جمعي اولاد بغي صكي و و رشان قري ديمك معروف اولان قوشدر
 و بور و ايدخذ فيله اولان جمع در كوا كه كراي جمع ايتشدر در اخله اخوان كبي الكراوين كافك
 فتي و واولك كسرى ومديله كذلك كروانك جمعي و رشانك جعنده و راشين دخی ديد كلى كبي
 الكسوة كافك كسرى و سينك سكوبله كباسي لباس معانسه الكسوة كافك ضمني و سينك سكوبله
 بمعناها لغت فيها الكسبي كافك ضمني والفك قصريله كسوةك جمعي لباس معانسه و كسوة
 كسر كافه لباس كيدر كه دخی دبرل الاكتساء همزه نك و تانك كسرى لباس كيك يقال كسوة
 ثوبا كسنى الكساء كافك كسرى والفك مديله كلم و كلم فمندن اورتينه بك نسبه الاكسبه همزه نك
 فتي و سينك كسرى و ورائك تخفيفه جمعي كلم معانسه و كسانك اصلي كسا و در زير اوكسوت دن
 مأخوذ در و اوالفدن صكره واقع اولما غن همزه قلب اولمشدر المنكسي فمختبله و سينك
 كسرى و تشديد به كلم اورتينك تقول نكسبت بالكساء اذ البسته الكاسي سينك كسرى ومديله
 كاه اولور لباس كيش معانسه كالور ما دافق و عيشه راضيه كبي زير كسي العربيان دبرل صيفه بمجهول
 اوزره كسي العربيان ديمزل الكسبة كافك ضمني و سينك سكوبله كلر قرنده اولان باغ شحمة
 المضب معانسه الكشي كافك ضمني والفك قصريله جمعي ذكر اولمان باغلم معانسه الكطوي
 ضمته و واولك تشديد به بدنه ات چوغلوب صق اولمق يقال صك خطا لجه يكظوا اذا كثروا كثر
 و يقال خطا لجه و كظا و بظا كله بمعنى الكفاية كافك كسرى و تانك تخفيفه بر نسبه و فابمك
 تقول كفا مؤنثه كفاية من الباب الثاني و يقال كفاك الشيء بكفك الاكتفاء همزه نك و تانك
 كسرى والفك مديله بر نسبه ايله قناعت اتمك تقول اكفيت به واستكفيت الشيء فكفاية المكافات ميمك
 ضمته بر نسبه عوض و بيمك تقول كافيت المكفاة ميمك فتي و كافك سكوبله كفايت معانسه در
 تقول رجوت مكفايت اى كفائتك الكافي تانك كسرى ومديله كفايت قلبي نسبه الكفي كافك
 فتي و ورائك تشديد به بمعناه يقال رجل كاف و كفي مثل سالم و سليم و كافي كاه اولور نشيه و جمع محله
 مفرد استعمال اولور و تقول هذا رجل كافك من رجل و رجلان كافك من رجلين و رجال كافك
 من رجال الكفي كافك فتي و تانك سكوبله كفايت ايد بغي نسبه حسب معانسه يقال هو كفيك
 اى حسبك الكفية كافك ضمني و تانك سكوبله قوت و قدرت الكفي كافك ضمني والفك قصريله

كسا

كشا

كظا

كفا

جمعی قوثر معنایه الکلیه کافک ضمی و لامک سکوئله بو کرک که اعضای باطنه ذن در
 المکوله کافک ضمی و لامک سکوئله معنایه لغه فیها ابن السکیت ابتد کله صحیح دکلدر کافک
 کسریله الکلیات کافک ضمی و لامک کذلک سکوئله جمعی و بانی اولان کله ریحان الف و تباله
 جمع اولنسر انلرک صیغه الفعلی مضموم قلنر الکلی کافک ضمی و الفسک قصریله کذلک جمعی
 بو کرک معنایه و کلی کلیه السحابک دخی جمعی کلور بلودک اشغری معنایه و کلیه شول دکر
 مختیان باره سنه دخی دیرلر که مزاده تک قولی التند مزاده تک در سنه دکرلر و مزاده تک اذق
 قویا حق دریه دیرلر و کلیه بایک قبضه صیغه یله بغری مایند اولان ایغیه بره دخی دیرلر و کلیه اونی
 تمرنک صاعندن یاخود صولندن بر جاننه دخی دیرلر الکلیات کافک ضمی و لامک سکوئله یله
 تشبه سنی ایکی بو کرک و بانی قبضه سنک ایکی ایغیه بری و اوق تمرنک ایکی جانجی صاعندن و صولندن
 و کلیه السحابه بلودک اشغری و کلی بونک دخی جمعی کلور بقال اسجعت کلاه علی فامیه الکلی
 کافک فنی و لامک سکوئله برکسته تک بو کرکه اورمنی نقول کلیته اذ اصبت کلیته الا کلاه برکسته تک
 بو کرکه اورمنی نقول کلیته فاکتلی حمر الکلی حاکم ضمی و ممیک سکوئله و کافک ضمی و انفت
 قصریله ارق اولان طوارلر بو کرک فرمزلتی که ارقلقدن کایت اولور یقال بجا فلان بغضه حجر الکلی
 کلا کافک کسری و لامک تخفیفیه برلفظله که ایکی عدد دلک تا کید یله استعمال اولنور کل لفظی
 جمعک تا کید نده استعمال اولنور غی و کبی و بواسم مفرد غیر ضمی در ریحان اسم ظاهر بونک تخفیفیه
 کلسر فعه و فصبده و جرده حالت واحده اوزره اولوب الفله کلور نقول لرایت کلا الریحان و منرفت
 بکلا الریحان و جانی کلا الریحان و جان مضموره مضاف اولسه الف بایه قلب او انور غیر و نصب
 موضعنده نقول رأیت کلیهما و مررت بکلیهما نقول علیهما و حالت رفعنده حال اوز و جانی قلوور
 و فرا ابتد کلا لفظی تشبه در کل لفظندن مأخوذ در لامی تخفیف لوزر بنه الف زیاده انجمله
 و کلناده دخی حال بوموال اوزره در و بونلر اضافت کلم اولماز و بونلرک مفردی یله تکلم اولماز
 و اگر تکلم اولنسر کل و کلک دینوردی و فراتک بوقولی اهل بصره قنده ضعیف در زیر بوتش اولسه
 ظلت نصبنده و حالت جرده اسم ظاهره مضاف اولدقده بایه منقلب اولوردی و هم کلا لفظک
 معنایه کل لفظنه مخالف در ذرا کل لفظی احاطه افراد ایچون کلا لفظی شی مخصوص ایچون در
 پس ظاهر اولدی که بومی کی اسم مفرد در لکن تشبه به دلالت ایچون ایچون وضع اولنمدر تکبم
 نفس لفظی اسم مفرد در انبیه و ما فوق انبیه دلالت ایچون وضع اولنمدر و اگر رکسته سوال ایچوب
 چونکه کلا لفظ مفرد در پس ضمیر مضاف اولدقده ایچون الی بایه منقلب اولور و درسه جواب
 و برلور که کله کلا و قضا که دائمیه الاضافه اولدقده حلی کله سنه و لدی کله سنه شبه اووب حالت
 نصبده و حالت جرده ضمیر داخل اولدوغی خالده الی بایه منقلب اولدی و برای کله منی یا محل نصبده
 یاخود محل جرده واقع اولور محل رفعده واقع اولماز پس کلا حالت رفعده اصلی اوزره باقی قلوب
 ظلت نصب و جرده علی کله سنه تشبه اولنسی و اما کلا کله سی که تأیید ایچون در سبویه ایدر بونک
 الی تأیید ایچون و تأیید لام الفعللن بدلدر که اول و اودر زیر که اصلی کلور و او بایه قلب اولندی
 تا تأیید ایچون اولوب بومعاده تأییدک تا کیده احتیاجی اولد یقندن اوتری ذرا کاه اولور کلناتک
 الی بایه قلب اولوب علامت تأیید صالح اولماز و او عمرو و جری ابتد کلناده تا ملحقه در و آخرنده
 اولان الف لام الفعللن و لای فیصلدر جوهری ایدر اگر حال ابو عمرو دیک کی اولندی بونک نسبتنده
 کلوزی دینوردی و فنا که مر بونک نسبتنده کلوی دیوب باقی اسقاط استیلرایسه دلالت ابتد که
 اخت کله سنه اولان یا ایچو استعجاری در که اخت کله سنه نسبت اولنسر اخوی دیرلر الکمی کافک
 فنی و ممیک سکوئله تشبه فی کیرلک یقال کافلان شهادته یکمبها اذا کتمها الانکماهم همز تک

و کافک کسریله کیر لئک تقول انکمی اذا استخفی التکمی فخبئله ومبک کسری وتشدیده اورتک
تقول تکمی فلان اذا غطی وتکمی ستروا حاطه معناسه دخی کلور یقال نکست الفتة الناس
اذا غشبتهم الکمی کافک فخی و بانک تشدیده بهادر اولان کسه که ساز و سلاج ایله مرتب اوله
ومزبوره کی دیدکری سلاحله وجیهه ونوعله ایله اوزن سترایتدیکنه بناه در الکماء کافک ضمی ومبک
تخفیه جعی سلاحله مرتب کسینه لر معناسه کویا که کاهی کله سن جمع ایتمشدر قادی ایله فضاء کبی
الکمیاء کافک کسری ومدی ومبک کسری والفق مدیله سیماء وزنی اوزره بر صنعت در که انکله باقری
التون ایدر لر و بوعوی محض در لکن جوهری صیاتی سومده یعنی معقل الیه بنده ابراد ایشدر کیمپانه
قیاس مناسب اولان بوایدی که معقل لامده ابراد ایده وصاحب قاموس دخی بو خصوصیه جوهری اثره
ذاهب اولمشدر و اگر سومده ذکر اولغسی انده علامت و سجا معناسی اولدوغنه بناه ایه کیمپانی
کومده ذکر ابتدیی کفایت ایدردی تا که مناسبیت فوت اولیه الکتابیه کافک کسریله بر سنه بی
تکلم ایدوب غیری نینم دیکل تقول کیت بکذا عن کذا و کنوت الکائی نونک کسری ومدیله کتابة
تکلم ایدی کسینه الکانون نونک ضمی ومدیله جعی کتابة سولیلجیلر معناسه یقال رجل کان وقوم
کانون الکنية کافک ضمی و نونک سکونیه شول اسمدر که ایله باخود امله مصدر اوله الکنية کافک
کسری و نونک سکونیه بمعنا هالغه فيها الکنی کافک ضمی والفق قصر یله جعی ذکر اولن ان اسمدر
معناسه و کنی الرؤیا شول مللر در که واقعه ایچون موکل اولان ملک اتی ضرب ایدوب انکله امور
ظاهره دن کایت اولنور الاکتاء همزه نک و تانک کسری و الفک مدیله کتبتلنک یقال فلان
اکتبی بکذا الکنية علی وزن التریه بر کسینه بی بر کتبتله کتبتلنک تقول فلان یکنی بابی عبدالله ولا نقل
یکنی بعد الله و بفال کتبه ایا یید و بابی زید تکتبه انکنی کافک فخی و بانک تشدیده بر کسینه ایله
کتبتله مشترک اولان کسینه الکی کافک فخی و بانک تشدیده دو کون داغ معناسه و کی دو کون
اورمق معناسه دخی کلور یقال اخر الدواء الکی و لایقال اخر الداء الکی و کی کسکینه نظرله نظر
اینگه دخی دیر لر یقال کواه بعینه اذا احد الیه المظر و کی عقرب ایصر مغه دخی دیر لر تقول کونه
العقرب اذ لدغته الاکتواء همزه نک و تانک کسری و افک مدیله دو کونلی اولمق تقول کوبته فاکتوی
هو المکواة ممک ضمیه بر کسینه ایله سو کشمک تقول کایت الرجل اذا ستمته مثل کواخته المکواة
ممک کسری و کافک سکونیه دو کون اور جی الت و فی المثل العیر یضطرط و المکواة فی لمار یعنی
جار بلانور خبری بوق که داغلاخی آتشد در الکوة کافک فخی و واولک تشدیده شول دولاب
دلکی در که اولک دیوارنده ایدر لر ایچنده چراق یا قاق ایچون باغری سنه ایچون الکواء کافک کسری
و تانک مدیله جعی انکوی کافک کسری والفق قصر یله کذلک جعی بدره ایله بدر کی و بدره اوغلق
در بی که انکله کسینه ایدر نورل الکوة کافک ضمی و واولک تشدیده بمعنا هالغه فيها و بونک دخی جعی
کوی در ضم کافله کی کافک فخی و بانک تخفیه بر کله در که لم فعلت کذا کله سنک جایی در پس
عافت ایچون اولوب لام کی فعل مستقبلی منصوب قبلر تقول فعلت ذلك کی بکون کذا کیت کافک فخی
و بانک سکونی و تانک فتح اوزره بناسیله شویله شویله دیمک محظنده مکرر استعمال اولنور یقال
کان من الامر کیت و کیت ان شئت کسرت الباء و ان شئت ففت و بونک اصلی هادر تا اولسی حالت
وصلده اولور کید و کیه کافک فخی و بانک سکونی و هانک قصیه بمعنا هالغه فيها علی روایه بی عیده
کبهه کافک فخی و بانک سکونی و آخرنده هانک وقف اوزره سکونیه بمعنا هانک یقال لم فی الوقف
الکهاء کافک فخی و هانک تخفیه ببوله ناهه صغرة اکهی همزه نک فخی والفق قصر یله بر طاغک
اسمدر (فصل الام) اللامی لامک فخی و همزه نک سکونیه بر سنه ده زحمت حکوب اکلمک یقال
فعل کذا بعد لای ای بعد شدة و ابطاء و مطلقا اکلمک معناسه ده کلور یقال لای لایا اذا ابطأ

کا

کوا

کها

لا

الاثناء همزة نك و تانك كسرى والفك مديله كذلك اكلحك يقال التأي الرجل اذا بطأ والتأ مفلس
 اولمق معنائه وكلو يقال التأي الرجل اذا اقلس التواء لامك فحقى وهمزة نك سكوني والفك مديله
 شدت ومحت وفي الحديث من كان له ثلاث نبات فصبر على لاوائهن كن له نجاة من النار الا في
 لامك فحقى وهمزة نك صكر الفك قصير يلهى وزنى اورزه بيان صغرى نور وحشى معنائه واحى
 حريص معنائه تدر الاله همزة نك فحقى ولامك سكوني والفك مديله العاء وزنى اورزه جنى
 بيان صغر لى معنائه جبل الاله اجبال كنى الاله لانه لامك فحقى وهمزة نك دخی فحقى ومديله مؤش
 ديشى اولان بيان صغرى معنائه لعاء وزنى اورزه حريصة معنائه لاني لامك فحقى وهمزة نك
 صكره الفك قصير يله برجلك استعذر اللوى لايك ضمى وهمزة نك فحقى وبانك تشديد يله ذكر
 اولان اسمك تصغرى ومنه لوى بن غالب ولائى تعشفت شدت ومحتله اولمق دخی دبرل التلية
 على وزن التربة اثنى جده لنيك ديمك وكاه اولوز نبات ديوز همزه الاله لكن اصلى همزه سزدر
 وركسته يله لنيك ديمك دخی دبرل تقول لنت الرجل اذا قلت له لنيك وبونس بن حبيب القومى ابتدى
 لنيك تديه دكلدر بلكه عليك واليك كى درواو عبيده لخليلدن روايت قلوب ابتدى نليه لك اصلى
 بربرده اقامت ايمك دروز بور ابتدى البيت بالمكان وليت دبرل باه موحده الاله بولر ذكر اولان معنائه
 لغندر بعده استغلا باه ثابتي بايه قلب ابتدى لنيك تظننت كلة سنده تون ثابتي بايه قلب ايدوب
 تظننت ديد بولر وعر بلك لنيك ديد كبرى مثنى درنيكم باذه موزر ابتشدر الملية سيمك ضمى ولامك
 سكوني وبانك كسرى يله شول جماعت در كه ترى يله مضاجعت وملاحث اورزه اولوب برى برندن
 سرنى كم ايمه بقال بينهم الملية غير مهموز اى متفاوتون لايكم بعضهم اعضا نكارا اتى
 همزة نك فحقى ولامك فحقى وتشديد يله و تانك كسرى وحذله شول اسم مبهم در كه مؤشدين عبارتدر
 معرفه در بوندن الف لامى نزع ايمك جازد كدر مكره قلمه دن اوزى وونم نام اولماز الاصله سى الاله
 التى كله سنده اولان لاملر جهمده وسائر تصرفانده كاه بروكاه مكرر بارلق رسم اولماغن وفوقى
 اورزه يازمشدر اللت لامك فحقى و تانك كسرى اورزه بناسى الاله دكر اولان معنائه اتى كله سنده
 لغت در اللت لامك فحقى و تانك سكرك يله كذلك لغتدر اللان لامك فحقى ومدى و تانك كسرى
 ومديله اتى كله سنك جنى وبونده بش لغت وارد برى ذكر اولان وبرى دخی اللات تانك كسرى
 اورزه بناسيله معنائه مزبور اورزه وبرى دخی الله اتى لايك وواوك فحقى و تانك كسرى ومديله
 كذلك جنى معنائه مزبور اورزه وبرى دخی اللوات لامك وواوك فحقى و تانك كسرى اورزه بناسيله
 كذلك جنى معنائه مزبور اورزه وبرى دخی اللو لامك فحقى والفك قصير يله تاي حذف ايمك
 اورزه بود دخی اتى كله سنك جهمده على ماضر اللتيا لامك فحقى و تاء فوقا يله دن صكره بانك تشديد
 والفك قصير يله التبتك تصغرى وكاه اولور اتى واللنا آفت وبلا معنائه اولور يله ال وقع فلان
 فى اللتيا والتى اى فى الداهية وبطش شعر التى اورزه خرف ندا داخل فليشدر لفظة الله دن غسبرى
 معرف باللام اولان كله به خرف ندا داخل اولماز ايكن كويا كه اتى كله سن لفظة الله تشبيه ايمشدر
 لامدن مغارق اولمق جهمشدر اللت لامك فحقى والفك تاء مثله در صكره مضر يله ونسبه نمك اولمق
 بقال تى الشئ يلى من اللب الرابع اذ اندى ولت الثوب برك كبريه دخی دبرل ابو عسرو ابتدى
 تى اغاجدن افن نسبه در صمغ معنائه بى ان محمد اولسه اكاضر ودر دبرل صاد مهمله نك
 ضمى وضمن مهمله نك سكويته اللت لامك فحقى و تانك كسرى ومديله نمك اولوب كبرلن نيسنه
 يقال هذا ثوب لى اذا ابل من الفرق فاسح الاثاء همزة نك كسرى والفك مديله العاء
 صوطم لوب اطراف نمك ايمك يقال لى الشجرة ملخولها اذا كانت بقطر منها ماء الله لامك
 كسرى و تانك تخفيف يله ديشك اطرافى فاحول الاسنان معنائه و تانك اصلى لى درها يادن هو مشدر

لدا

لنا

لحا

الثلاث لأمك كسرى وثانك تخف قبيله جعي اثى لأمك كسرى والفك قصر بيله كذلك جعي
 الملحي لأمك فتحي وحاتك سكونيله انسانك چكه سى كه سقل تدبكي بر در و غيرك چكه سنه دخی اطلاق
 اول نور الحوى لأمك فتحي وحاتك سكوني ويا نك تشديد بيله چكه به منسوب معناسه الحيان لأمك
 فتحي وحاتك سكونيله تشديه سى الاخلى همزه نك فتحي وحاتك كسرى ومد بيله افعول وزنى اوزره جمع فتحي
 لكن حاكم سور قلتمش در بابى صيانت ايجون الملحي لأمك ضمني وحاتك كسرى ويا نك تشديد بيله افعول وزنى
 اوزره جمع كثرى بيله تدى كى ممة معناسه وظيفه ظني كى آهو معناسه ودلوله دلى كى قوغمه معناسه
 الحيان لأمك كسرى وحاتك سكونيله بر قبيله نك باباسى ايدير كه اول الحيان بن هذبل بن مدر كدر
 الحية لأمك كسرى وحاتك سكونيله سقل كه معروفه الملحي لأمك كسرى والفك قصر بيله جعي
 صقل معناسه الملحي لأمك ضمني والفك قصر بيله كذلك جعي صقل معناسه ذروه ايله ذرى
 كى بر سنه نك اعلاسى معناسه وبو يعقوب روابى اوزره در الالتقاء همزه نك ونا نك كسرى بيله
 صقل ملحق بقال التحي الغلام الحياقي لأمك كسرى وحاتك سكوني و آخر نده بانك تشديد بيله صقل بيوك
 اولان كسبه عظيم الحية معناسه وديو الحسن على بن خادوم بويكلمه ملقب ابدى الملحي فتحي بيله وحاتك
 كسرى وتشديد بيله دولندي چكه التندن المق كه عرب طابغسى قتده معروفه وفي الحديث نهى
 عن الاقتطاع وامر بالتحي واقتطاع قافله وعين وطاء مهملته بيله دولندي چكه التندن المقسزن صارق
 الحياء لأمك كسرى والفك مد بيله اغاج قابى قشر شجر معناسه وفي المثل لا تدخل بين العصا والحامها
 والحنازاع اتمكه دخی ديرل على ماسيحي الحوى لأمك فتحي وحاتك سكونيله اغاج قابى صوميق تقون
 لحوت العصا الحوها لحوا من الباب الاول اذا قشرتها وكذلك تقول لحيات العصا لحي الحيا من الباب
 الثالث ولحي بر كسبه ذم اتمكه دخی ديرل يقال لحيات الر جل الحاء الحيا من الباب الثالث ايضا اذا لمته
 ولحو بر كسبه ذم اتمكه دخی ديرل منه قولهم لواء الله اى فجمه ولعنوه وفتح خير دن بعد
 اتمكه ولعن رختدن بعد اتمكه دخی ديرل الملحي ميمك فتحي ولأمك سكوني ويا نك تشديد بيله ذم
 اولنان كسبه الملاحة ميمك ضيله نزاع اتمك يقال لحيه ملاحة وخاء اذا نازعته وفي المثل من لاهك
 فقد صادك الثلاثى تانك فتحي وحاتك كسرى ومد بيله نزاع ايدشك يقال القوم تلاحوا اذا تزارعوا
 الملحي لأمك فتحي وخاء مجه دن صكره الفك قصر بيله امر باطلده سوزى جوق سويلك يقال
 لحي لحي من الباب الرابع اذا كثر كلامه فى لباطل ولحي كثير الماء اولان فرجك دخی صفتير ولحي
 بوره وادوبك الته دخی ديرل منعط معناسه اللحاء ميمك كسرى ويا نك مد بيله بمعناه الاخلى
 همزه نك فتحي والفك قصر بيله شول كسبه در كه باطلده كلكا جوق اوله اللحاء لأمك فتحي وحاتك
 سكوني والفك مد بيله مؤثى باطل كوى اولان عورت معناسه ولخوا شول ناقيه دخی ديرل كه
 بر ديزى اول برندن بيوك اوله ركا معناسه ولحي اكرى اولان سنه به دخی ديرل معوج معناسه
 وطوشجل ديدك لى قوشه دخی لخوا ديرل بوقار ومنقارى اخفه منقار نندن اوزون اولوب اكرى
 اولد بندن اوزى الحى لأمك فتحي وحاتك كسرى ومد بيله شول دوه در كه بر ديزى اول برندن بيوك اوله
 از كسب معناسه الحوى لأمك فتحي وحاتك سكونيله بوره دواورمك الملحي لأمك فتحي وحاتك
 سكونيله بمعناه يقال لحوت الر جل وحيه اذا اسعطته الالتقاء همزه نك كسرى والفك مد بيله كذلك
 بوره دواورمك تقول لحيه و الخيه اذا اسعطته والحامال ويرمكه دخی ديرل تقول مالا لحيه مالا اى
 اعطته الالتقاء همزه نك ونا نك كسرى بيله اصلش اتمك يمك يقال الصبي بانحي اللحاء اذا كل خبر امبلولا
 اللحاء لأمك فتحي والفك مد بيله غداوزنى اوزره اسمدر اصلش اتمك معناسه لدى لأمك فتحي
 والفك قصر بيله ظر فدر بر سنه نك قتده ديمك معناسه عند كى قال الله تعالى والفا سيدها لى الباب
 وبونك مضمراته اتصالى على كلمه سنك اتصالى كيدر يعنى آخر نده اولان الف يابه دوزر الذى الفك

لحا

لدا

لذا

فقی ولامک فقی و تشدیدی و ذالک کسری و مدیه بر اسم مہمدر کہ مذکردن عبارتند مینی
و معرفہ در صلہ سر تمام اولماز و بونک اصلی لذیدر اوزرنہ الف لام داخل اواشد بر حثیلہ کہ انفکای
جائز دکلد و بونکہ درت لغت وارد بری ذکر اولان و بری دخی الذ الفک و لامک فقی و تشدیدی
و ذالک کسر اوزرہ بناسیلہ ذکر اولنان معنایہ و بری دخی اللد ذکر اولنان وزن اوزرہ و ذالک
سکونیلہ و بری دخی اللدی ذکر اولنان وزن اوزرہ و بونک فقی و تشدیدی و بونک تنبیہ سندہ اوج لغت
وارد بری اللدان ہمزہ مک فقی و لامک فقی و تشدیدی و بونک کسریلہ کہ زجالدن ایکی کسندہ دن
عبارتد بری دخی اللدا وزن مزبور اوزرہ بونک خذفیلہ ذکر اولنان معنایہ و بری دخی اللدان
وزن مزبور اوزرہ و آخرین بونک کسری و تشدیدی کذلک ذکر اولنان معنایہ و بونک جمعندہ ایکی لغت
وارد الذین ہمزہ مک فقی و لامک فقی و تشدیدی و ذالک کسری و بونک فحیلہ جماعت ذکر کردن
عبارتد بر حالت رقصہ و نصبندہ و خرنہ اندین دیر لروزی دخی الدی وزن مزبور اوزرہ آخرندہ
بونک خذفیلہ و غرب ظایفہ سندن بعضی کسندہ دخی الذون دیر بر حالت رقصہ و بعضیلر شویلہ زخم
ایدر کہ اندی استندہ ذال اولہ بر اما ذار آیت دیرلر ما ندی رأیت معناسہ جوہری ایدر بوقول بعدد
ذرا کلمہ ثلاثینک اصلی حرف واحد اولی جائز دکلد عبارت جوہریہ واقع اولان بودر لہ کن
ذالک سی حرف واحد اعتبار اولمق الف فحیلہ دن متولد اولد بغنہ بناء در پس لذی ثلاثی لولہ بعددہ
کلام اولور زبر ایدخی کسزدن متولددر مکر کہ اصلی ثابت اولہ اللذی الفک فقی و لامک فقی
و تشدیدی و بونک تشدیدی و الفک قصریلہ الذی کلمہ سنک تصغیری بخان ذکر اولنان تصغیری
تنبیہ باخود جمع اتسک آخرندہ اولان الی حذف ابدوب اللذیان و اللذیون دیر سن المظاہ لاهک فقی
و طاک تخفیلہ الی جہہ معناسہ دائرۃ المظاہ شول دائرہ در کہ طوارک التک اوزرنہ برندہ لولور
و المظاہ نقل معناسہ دخی کلور بقال الی بلطانہ ای بقلہ المظی ممک کسری و لامک سکونی و الفک
قصریلہ باش بار غندہ سجعاق دید کیری جراختدر و سجعاق شول بار غندر کہ کندویلہ مک مایندہ
بر یوفہ در ی قالش اولہ المظاہ ممک کسری و الفک مدیلہ بمعناہا علی لغہ اهل الحجاز المظاہ ممک
کذلک کسریلہ بمعناہا ابضا و ابو عید ایدی شول حدیث شریف کہ ان المظی بدما یوز لشدراک
معناسی بودر کہ باش بار غی واقع ا یعنی ساعت قصاصیجوز او لچسی انور بعدہ حادث اولان زیادہ
و نقصانہ اعتبار اولماز ابو عید ایدی یو ارباب حدیث و لیدر اهل عراق قولی دکلدر المظاہ لامک
فقی و الفک قصریلہ اتسک ارمعناسہ المظاہ لامک فقی و الفک کذلک قصریلہ اسماء ناردن بر اسمدر
معرفہ در لا یصغر قدر الالطہ ہمزہ مک و تانک کسریلہ آتش بالکلتمق انتہاب نار معناسہ التلظی
فحیلہ و طاک کسری و تشدیدی آتش تدر بجلہ بالکلتمق تلہب نار معناسہ اللعو لامک فقی
و عین سکونیلہ اهل شہوت اولوب خریص اولان کسندہ اللعی لامک فقی و الفک قصریلہ بمعناہ
بقال رجل لعلو لعی لعلاک بر کلمہ در کہ طاینب و دوش کسندہ نک دعای خیرندہ استعمال اولور بقالہ
لعلاک غالب اذا ارید الدعالہ بان یبتعث و انتعاش عین مہملہ و شین مہملہ ایلہ دوش کسندہ طور بعضدر
اللعو لامک فقی و عینک سکونیلہ مؤثی بقال کلبہ لعلوہ ای خریصہ و لعلوہ غر بدن بر قولک اسمیدر
و لعلوہ الجوع زیادہ اجلہ دخی دیرلر و قرابتی لعلوہ شول سیاہہ دیرلر کہ تمہ باشک اظرافندہ
اولور و ذو لعلوہ حجر ولا یبتدہ ملکین باخود ملک اعلاتک مادوقی اولان کسندہ دن عبارتد اللعی
عینک کسری و مدیلہ بر سنہ بی بلاس کسندہ بقال ماہا لعی قروای ماہا من یاحس عسا و قروافاک فقی
وراء مہملہ مک سکونیلہ بونک چناعہ دیرلر کاسہ برک معناسہ و عین دخی عین یوسن مہملہ
ذکر اولنان کاسہ و بونک کلام معناسی ماہا احدی مک اولور اللعاع لامک فحیلہ اول ظهور ایدن
اوتدر التلعی فحیلہ و عینک کسری و تشدیدی و مدیلہ ذکر اولنان اوقی دیومک ابن الاعرابی

لطا

لطا

لعا

التلقاء تانك كسرى ولامك سكوني والفتك مدبيله مصدر در لقامعنا سنه وتلقاه مقابل معننا سنه ظرف
 دخي كلور يقال جلس تلقاه اي حذاه التلقاء لامك فتحي والفتك مدبيله شول نسنه در كه حفي
 اولد ينجون بر غلمش اوله الاتقاء همزه تك فتحي والفتك مدبيله جحي بر غلمش نسنه لقامعنا سنه اللقوة
 لامك فتحي وفاقك سكونيله بر مرصدر كه انسانك بوزنه عارض اولوب اغزي اكور و لقوه طوشجمل
 ديدكري قوشك ديشسته و تير حامله اولان ناقه به دخي دبرل وفي المثل لقوة صادفت قيسا و قيس
 قافك فتحي و يانك كسرى و مدبيله شول اركك در كه ديشي تير حامله قيسله اللقوة لامك كسرى
 كذلك كراولان قوشه دبرل و مزبور قوشه لقوه ديدكري اغزي نيك ايكي خايجي واسع اولدوغندن
 اوتري در الملقو ميمك فتحي و لامك سكوني و واو ك تشديديله مرض مزبوره مبتلا اولان كسبه يقال
 لقي فلان على البناء للمجهول فهو ملقو الذي لامك فتحي والفتك قصريله بر نسنه به حريص اولمق
 يقال فلان لقي به لك اذا اولع به و بر كسبه به ملازمث ايمكه دخي دبرل يقال لكيت بفلان اي لازمه
 اللمي لامك فتحي والفتك قصريله طودق سياهه مائل اولمق كه عرب طافه سي قتنده مستحب در
 اللمى همزه تك فتحي و لامك سكوني والفتك قصريله طوداغني ذكر اولنان لون او زره اولان كسبه
 اللمي لامك فتحي و ميمك سكوني والفتك مدبيله شول عورندر كه طوداغني ذكر اولنان وجه او زره اوله
 يقال رجل المي وجارية لمياء والمي شول كوكبه به دخي دبرل كه كشياف اولوب سياه اوله يقال ظل المي
 وشجرة لمي انطال الاتقاء همزه تك و تانك كسرى به يلدراق يقال التمي لونه اذا التمع وكاه اولور
 همزه اليه دخي استعمال اولنور اللمة لامك ضمني و ميمك تخفيفيله بر كسبه نك باشدشي ومثلي ها
 اخر ند حذف اولان حرف علتدن عوض در وفي الحديث ليتز وج الرجل لتهو لتهو بر كسبه نك
 مصاحبه نه دخي دبرل او و جدن او نه وار نجه اللى لامك فتحي يانك تشديديله اي بوكك نقول اوبت
 الحيل اه فلتنه ولي ركسه باشن دو ندر مكه دخي دبرل الالراء همزه تك كسرى والفتك مدبيله بمعناه
 يقال لوي رأسه والوي برأسه اذا مال واعرض و باري تعاليك وان تلو والوتعوضوا قولنده كه
 او و ينه در ابن عباس ايندي مراد قاضي در كه احد خصمين ايجون اول برندن اعراض ايدر
 و او واحد ايله و ضم لامه دخي قراءت ايتشدر در و ليتدن مشتق اولمق او زره بخا هدايتدي معني
 ان تلو الشهادة فتعويها و تعوضها فتعويها و بكمدر ولي والواقفه و يرغن صامغه دخي دبرل
 يقال لوت انه قد ذنبها والوت بذنبها اذا حركت همزه ايله اولدقه بايله استعمال اولنور ولي بر كسبه بي
 غير يلاو زنه اختيار ايمك معننا سنه دخي كلور يقال لويته عليه اذا عطفت والواقوم نو كندكي به
 داخل اولمغه دخي دبرل يقال الوي القوم اذا صاروا الى لوي الرمل وسيحي تفسير لوي الرمل
 انشاء الله ويقال الويتم فازلوا والوا بر كسبه نك حقن الوب كتمكه دخي دبرل يقال الوي فلان بهي
 لذا ذهب به و مطايع الوب كتمكه دخي دبرل يقال الوت به عنقاء مغرب اي ذهب به و مغرب ميمك
 ضمني و يانك كسرى به و والوا بر كسبه كياسيسن تحريك ايدوب اشارت ايمكه دخي دبرل يقال الوي
 بشو به اذ الملع و اشار اللويان لامك كسرى و واو ك فتحي و يانك تخفيفيله ننبه سي قوم نهايت بولديغي
 برل معننا سنه الالوية همزه تك فتحي و واو ك كسرى و يانك تخفيفيله جحي والو به شول خرده
 برافره دخي دبرل كه سحاقدن والاي بير اخندن اشغه در والوا اوت صولمغه دخي دبرل يقال الوي
 البعل اذا ذبل اللبان لامك فتحي و يانك تشديديله ديجي اكندر مك يقال لوا به بدنه لسانا اذا مطله
 التلوية على وزن التري بقبويي بورمق قهر و غلبه معننا سنه يقال لويت اعناق الرجال في الخصومة
 شدد للكثرة والمبالغة قال الله تعالى لو وار و سهم الاتواء همزه تك و تانك كسرى به بوراق
 التلوي فتحته و واو ك كسرى و تشديديله بمعناه يقال التلوي الشيء و تلو اي بمعنى
 والقوا غير ايجون طعام صقلمغه دخي دبرل يقال التوت المرأة لوبقوسيحي تفسير اللوية

لكا

لما

لوا

انشاء الله تعالى لوی الزمل لامک کسری والفق قصر یله قوم تو کند کی بر منقطع الزمل معانسه الاولی
 همزه نك فقی والفق قصر یله شول تو بر قدر که ذاتندن اکر ی اوله کی فور غی کی مثلا والوی اجتناب
 وحذر اوزره اولوب دائما منفرد اولان کسینه به دخی دیرلر اللواء لامک کسری والفق مد یله سنجاق که
 امرابه مخصوص در اللوی لامک فقی والفق قصر یله بر مر صدر که آندن کوبک بور مغله تعبیر اولنور
 ثقول لوی من الباب الرابع اذا مرض به اللوی لامک فقی وواوک کسری ویا نك تشدید یله فعیل وزنی
 اوزره صولن اوت اللوی لامک فقی وواوک کسری ویا نك تشدید یله غیر ایچون صقلان طعام
 اللان لامک فقی ومدی و همزه نك ضمی ومدی ونونك فقی یله الذي کله سنک جعی اللان
 لامک فقی وتشدید یله و همزه نك کسری ومد یله كذلك الذي کله سنک جعی حالت نصیده وحالت
 جرده اللان لامک فقی وتشدید یله و همزه نك ضمی ومد یله نونسر اللای لامک فقی وتشدید یله
 ویا نك اثبات یله علی کل حال كذلك جعی و یونده رجال ونسار ابر اولور و تصغیر اولنما ز برانصغیر
 من بوردن اللیات ایله نسا طائعه سیچون والذ یون ایله رجال طائعه سیچون غنا کیشدر الا لامک
 تشدید یله بلایه ولامد و لاهمه كذلك الذي کله سنک مو ننی ومنهم من یهمز اللهه لامک فقی
 وهانك تخفیه کوجک دبل که سفف فک نه اینده اولور اللهی لامک فقی والفق قصر یله جعی
 ذکر اولنان دبلر معانسه اللهوات فقی یله كذلك جعی اللهیات فقی یله كذلك جعی قطبات کی
 که قطاتک جمیدر بو غر تلق دید کلری قوش معانسه اللهه لامک کسری والفق مد یله كذلك
 لهانك جعی اضایله اضی کی واضی کوله دیرلر غدر معنا سنه اللهوه لامک ضمی وهانك سکون یله
 شول نسنه در که در من چکن کسینه ایله در من اغرنه القا یدر ولهو یخششه دخی دیرلر کمرک
 اغه اولسون کرک غیری اولسون اللهی لامک ضمی والفق قصر یله جعی بقال انه لمعطاء اللهی
 اذا کان جواد اعطى الشئ الکبیر اللهی لامک ضمی ویا نك تشدید یله بر نسنه دن منسلی اولوب
 آنک ذکر ن ترک انک اللهیان لامک ضمی وهانك سکون یله كذلك منسلی اولوق نقول لهیت عن الشئ
 اللهی لهیا ولها یا نا اذا سلوت عنه وترکت ذکره واضرب عنه الالهه همزه نك کسری والفق مد یله
 بر کسینه بی مشغول فلیق یقال الهه اذا شغله التلبیه علی وزن الترضیه بر کسینه بی آو غم یعنی
 منسلی فلیق یقال لهه به تلبیه اذا علله اللهو لامک فقی وهانك سکون یله بر نسنه ایله او بنامق نقول
 لهوت بالشئ السهل وهو اذا لعبت به وکاه اولور لهو جاعدن کتابت اولور وکاه اولور عورندن
 کایت اولور کا قال الله تعالی اوار دنان تخذلهوا لا تخذنا قالوا ای امرأه وقیل ولد السهل فقی یله
 وهانك کسری وتشدید یله كذلك او بنامق نقول تلبیت به اذا لعبت التلاهی نالک فقی وهانك کسری
 ومد یله بر فاج کسینه بری بر یله او بنامق یقال تلاهوا ای لهی بعضهم بعض اله همزه نك کسری
 ولامک سکونی وهانك فغ اوزره بناسیله آخرندن یاساقط اولمغله امر در ترکایت معانسه نقول اله
 عن الشئ ای اترك وفي الحديث في البلى بعد الوضوء الهه یعنی اتروضو فی اعضای وضو اوزرنده
 ترکایله وکان ابن الزبیر اذا سمع صوت الرعد لهی عن حدیثه یعنی کلانندن اعراض ایدردی واصمعی
 ابتدی الهه واله منه بر معنایه در اللهو لامک فقی وهانك ضمی وواوک تشدید یله فقول وزنی اوزره
 ترک ایدی کسینه یقال فلان لهو عن الخبر الالهیه همزه نك ضمی ولامک سکونی وهانك کسری
 ویا نك تشدید یله لهودن مشتق اولما غله افعوله وزنی اوزره شول نسنه در که انی او یجقی ایدینورلر یقال
 بینهم الهیه کا یقال بینهم احمیه واجبه لغره دیرلر یعنی اره لرنده لغر واردر که بری برن آنکله امتحان
 لیدر لر اللهه لامک ضمی والفق مد یله مقدار معانسه یقال هم لهه مائه مثل قولک زهه مائه
 غی قدرها اللیه لامک کسری والفق مد یله نخوده شبه بر نسنه در که اکل اولنورز یاده آقدر اکثر
 حجاز ولاینده اولور ابو عیدر وای اوزره وفي الحديث دخل علی معاویه وهو يأکل لباء مقشی

لها

لها

ای نقش را و چنان بر عورت یا ضله و صف اولیسه کانه الباء در بر الیا لامل کسری و الفک قصر به
 شول بر در که صودن اراد در (فصل المیم) الماؤ میك فقی و همزه نك سکونیه در بی واسع
 ارسون دیو چکمک المای وزن مزبور اوزره ذکر اولنات معنایه در بقال مأدت الجلد مأو اوامته
 ما اذامده حتی تسع و مای فاسد اولغه دخی در بر بقال مای بینهم مایا من لباب الثالث اذافست
 التماقی فحقنله و همزه نك کسری و تشدید به در ی چکمکله واسم المی بقال تماقی الجلد تماقی
 اذ اتسع و تماقی مایین فاسد اولغه دخی در بر بقال تماقی بینهم اذافست المایه میك کسری و همزه نك
 فحقنله وزن که مراتب عدد در راصلی مای در معنی وزن اوزره هایادن عوض اولشدر المئون میك
 کسری و همزه نك ضمی و مدبله جمی و بعضا همزه کبی می دخی مضوم قلوب مئون دیدلر المات
 میك ضمی و همزه نك فقی و مدبله کذلک جبی مات کبی ابن السکبت ر واتی اوزره و بعض عرب
 مائة درهم بر مبه اشمات ضم ایدوب اظهار اتمه کله و بیویه ابتدی الثمات دیدلر و مئون کبی ثلاث
 مئون یا خود ثلاث آیت دیمک ایدی تکیم ثلاثة آلاف در بر بر ثلاثه نك غیر می عشره به و ارنجه جعدر
 ثلاثة رجال و عشره رجال در بر لکن الثمات کله سن احد عشره و ثلاث عشره به تشبیه ایدوب غیرین
 مفرد کیر دیدلر شول کسنه که مئون دیوب نونی مرغوع و نور قلمشدر آنک تقدیرنده ایکی قول واردر
 بری فعلین درنی اوزره اولقی غسلب کبی و بو اخفش قولیدر شاذ درو بری دخی فعل ورنی اوزره
 اولقی در حرف ال مکسور قلمشدر ما بعدی مکسور اولد یغیچون و یونک اصل می در عصی ابله
 عصی کبی بس یا فونه تبدیل اولتمغه مئون اولشدر الاماء همزه نك کسری و میك سکونی و الفک
 مدبله برسنه یوز عدد اولقی بقال مای القوم اذ اسار و امائة و اماء برسنه بی یوز عدد قلمغه دخی در بر
 بقول ما بینهم انا و انکم اوزید ایدی امات غم فلان در بر چان یوز عدد ابریشسه و اماتیه نك در بر
 قچان یوز عدد ابرسدر سک لموا میك ضمی و الفک مدبله بسی چاغرمق بقال مات السنور عوه
 هوا اذ صاحت مثل امت ناموا و الماؤ میك فقی و تانک سکونیه برسنه بی چکمک بقول منوت
 الشی اذامده التقی فحقنله و تاه ثانی نك ضمی و تشدید به یابی اوز اتوب کر نکلک چکمک بقال
 نمی فی زرع القوس اذامد الصلب الحو میك فقی و حانک سکونیه یوزقی المحی میك فقی و حانک
 سکونیه بمعناه بقال محی لوحه بمحور محو امن الباب الاول و بمعناه من الباب الثاني و بمعناه من الباب الثالث
 و محور و موضع دخی اسمیدر المحو میك فقی و واولک تشدید به یوزلش نسنه المحی میك
 فقی و یانک تشدید به بمعناه و او یابه قلب اولندی مافلی مکسور اولد یغندن اوزری و بابه اولی یا ثانیه ده
 اعام اولندی بود کراولنات جوهر نك اذ اسیدر غالباً راد محو کله سنده حانک ضمی لاجل الباء
 کسریه تبدیل اولندی و اوساکن لین طبعندن اوزری اولد یغیچون دیمکدر الامحاء همزه نك کسری
 و میك کسری و تشدید به یوزلش بقال المحی من باب انفعل منه الامحاء همزه نك و تانک کسری بلانغه
 فیه ضغفه محوه میك فقی و حانک سکونیه شمال یلی بلودی محو اید بکیچون محوه دیمشدر در
 معرفه در کسریه بمعناه لا یخسر در اکا الف لام داخل اولمز و یغفور یوزنه عومایغمه دخی
 در بر بقال ترک الارض محوه واحدة اذ اطبقها المطر المعناه فیم اولک کسری و ثانی نك سکونیه
 شول بزاره سیدر که آنکله منی و اکاشیه اولان نسنه نك اولنور التخی فحقنله و حانک
 کسری و تشدید به برسنه دن اجتناب ایدوب بری اولقی الامحاء همزه نك کسری و میك
 کسری و تشدید به بمعناه بقول تخبت من الشی و تخبت منه اذ تبرأت منه و تخرجت و تخرج
 حاء مهمله ایله تخبت معنایه در المدی میك فقی و الفک قصر یله غابت برسنه نك نهایی
 معنایه بقال قطعه ارض قدرمدی البصر و قدرمدی البصر علی روایه یعقوب المدی میك
 فقی و دالک کسری و یانک تشدید به فعیل وزن شول حوضدر که آنک اطرافه طاش

هنا

هنا

هنا

هنا

دیکلمش اوله الامدیة همزه نك فقی ودالك کسری ویا نك تخفیفله جعی ذکر اولان حوضر
 معناسنه المدیة میك ضمی ودالك سکونیه یوک یحق سکن عظیم معناسنه وگاه اولور می مکسور
 ایدرل المدیات میك ضمی ودالك سکونیه جعی والمدی میك ضمی والفک قصریه جعی
 نیکم کلمه کله سنده ذکر اولمشدر وکلیه بوکر که دیرل کرده معناسنه المدی میك ضمی ودالك
 سکونیه شام شریفه منسوب برکله نك اسمی در و بومدک غیری در المدی میك فقی و ذال معجه نك
 سکونیه شول ضودر که رجالدن ملاعبه و تقیل اثناسنده صادر اولور که بونده لازم اولان
 وضودر الامداء همزه نك کسری والفک مدیه بمعناه و امدا آتی مرعایه صالمغه دخی دیرل تقول
 امذیت غرضی اذازسلتها فی المرعى وگاه اولور مذیتبه دخی دیرل ابو عبید روایتی اوزره تقول المدی
 منه الرجل و امذی و یقال کل ذکر بمدی وکل اشی تقدی و قدی رجدن کل اق صوبه دیرل المداء
 میك کسری والفک مدیه مذی کتور شک المعاداة میم اولک ضمیمه بمعناه و فی الحدیث الغيرة
 من الايمان والمذاء من النفاق ابو عبید ابتد مذی مذاء برکنسه کندویه متعلق رجال ونسای بری برینه
 مخلف طوط بری بزند مذی کتور مکدر دیدی و اموی ابتد حنی و مذی وودی بوجه سنده
 یالمشدد در المادی ذالک کسری ویا نك تشدیدله اق باله دیرل عنق ایض معناسنه المادیة
 ذالک کسری ویا نك تشدیدله شول زره در که ملایم اولوب خشونت اوزره اولیه و بوجه شدن
 خیره دخی ماذبه دیرل بوغزدن سهولت اوزره ایندوکنشدن اوتری المرو میك فقی و رانك
 سکونیه شول اق و براق طشاردر که اتی چقاغله استعمال ایدوب اندن اشن جقرلر المرو
 وزن مزوز اوزره و احدی ذکر اولان خقمقلرک بری معناسنه و مکة مش فده اولان مرویه مرویه
 دیدکاری بوسیدن در و مروریا حیندن برنوعه دخی اطلاق اولور المری میك فقی و رانك سکونیه
 ناهه نك ممد سن صفامقدر سودی چقسون دیو تقول مریت الناقة مرایا من الباب الثاني اذا مسحت
 ضرعها لتدر و مری اتی قمچی ابله یاغیری نسنه ابله سوروب قادر اولد بخی دکلو سرعت ایدر مکدر
 تقول مریت الفرس اذا استخرجت ما عنده من الجری بسوط اوغیره و مری آت اللرن ابونارکی
 فحربك ایتکه دخی دیرل یقال مری الفرس بیدیه اذا حرکهما علی الارض کالعاث و مری بل
 بلودی بغدر مغه دخی دیرل یقال الریح تمرى السحاب ای تستدره و برکنسه نك حقن انکار ایتکه
 دخی دیرل یقال مره حقه اذا جمده و قرئ قوله تعالى افتمارونه علی ما بری الامراء همزه نك
 کسری والفک مدیه ناهه نك سودی کلک یقال امرت الناقة اذا ذرلبتها المری میك فقی و رانك
 کسری ویا نك تشدیدله فیل و زنی اوزره شول ناهه در که سودی چوقدر کسائی روایتی اوزره
 و بعضرا ابتد مری شول ناهه در که ممد سی صفامغله سودی کلور ابوزید ابتد بومهموز دکدر
 المرایا میك فقی والفک قصریه جعی المریة میك کسری و رانك سکونیه اسم در اه قمچی ابله
 یاغیری نسنه ابله سرعت ایدر مک معناسندن وگاه اولور میم مضموم دخی ایدرل و مریه شک معناسنه
 دخی کلور و بونده دخی گاه اولور میم مضموم قلرل و قرئ بهما قوله تعالى فلاتك فی مریة
 ثعلب ابتد ضم و کسرا فخر در و اما مریة الناقة یعنی ناهه نك بزوغه سوت و برمی بونده کسردن
 غیرى جائز دکدر ضم غلط در و بوحصری صاحب صراح جری فرسه متعلق اولان مریه ده
 توهم ایدوب مریت الفرس اذا استخرجت من الفرس ما عنده من الجری بسوط اوغیره مریه بالکسر
 لا غیر اسم فیه دیشدر پس بوغلط اولور زرا معنای مریه ده اولان مریه ده ضم و کسرا جازدر
 مکر که کلامی ظاهرندن صرف اولوب تاویل اولنه الامراء همزه نك ویا نك کسری بل بلوده
 یغصور بغدر تمق یقال الریح تمرى السحاب ای تستدره المراء میك کسری والفک مدیه مجذله
 قلنی تقول ماریت الرجل اماریه مره اذا جادلته و امرا نسنه ده شک ایتکه دخی دیرل التمازى

مذا

هرا

تانك فتحي ورائك كبرى ومديله كذلك شك ايتك مرو ممك فتحي ورائك سكونيله بر شهر ك اسمي در
 المروري ممك فتحي ورائك سكوني وواوك فتحي ورائك تشديده مرويه بنسوب اولان نسبه
 رايانه اولمغله على غير القياس كشدر الثوب المروي ممك فتحي ورائك سكوني ورائك
 تشديده ذكر اولان شهره بنسوب اولان بزوبنسبت على طريق القياس در المرورة فتحيته
 وواوك سكونيله فعوله وزني اورزه شول بيه ~~كه~~ انه هيج نسبه اوليه مقارنه بلاشي معناسنه
 المروري كذلك فتحيته والفك قصريله جعي المرورات ممك ورائك فتحي ورائك تخفيفيله
 كذلك جعي المرائي ممك فتحي ورائك كسري ومديله كذلك جعي طاربه داتك كبرى ورائك
 تخفيفيله برعورتك اسمي وفي المثل خذها ولو بقرطى ماريه اس السكيت ابتدي بوملده ماريه يانك
 تخفيفيله ماريه بنت ارقم در كه جدا علاسي من يقاين عامر در ~~كه~~ بونلره عبقا نسبه اولور الماريه
 ممك فتحي ورائك تشديده قطه ملساء معناسنه در وقطه بوغر تلق ديدكاري قوشدر اسفرو در
 معناسنه ولساني بعضيلر جايك ايله وبعضيلر توري هموار اولاله تنسيرايتشدر المزيه ممك فتحي
 ورائك تشديده زليده لك فضيلت معناسنه يقال له عليه مزيه ولايني منه فعل المسي ممك فتحي
 والفك قصريله اخشام كه صباحك مقابل در الامساء همزه نك كسري وممك سكوني والفك
 مديله اخشاملق كه اصباحك نقيضي در المسمي ميم اولك ضمي وثانينك سكوني والفك قصريله
 اخشاملق يقال اسمي نامسي وبومصحبك ضدي در ايكسده مصدر اولوب اسم مكان واقعه المسمي
 ممك ضمي وسبك سكونيله اسم در اخشاملق معناسندن صبح ام اولديغي كي صباحلق معناسندن
 يقال انته المسمي خامسه يعني بشجي كونك اخشامنده وكسر دخی لغت در ويقال انته مسمي امين
 يعني دون اخشام وقتنده المسمان ممك ضمي وسبك فتحي ورائك تشديده مسانك تصغير در
 الامسيه همزه نك ضمي وممك سكوني ورائك تشديده اخشام كه اصوحهك مقابل در المسمي
 ممك فتحي وسبك سكونيله رجدن نطفه في جهره في تكيم مسط تفسيرنده مرور ايتشدر يعني
 ناقبه او بك جوق اشمن اولم اهل اولان كسره رهنده اولان مئي بي اليه اخراج بدر دفعه اخر ادم
 حمله قالسون ديو يقال مشاء بمسيه اذا اخرج الطفه من الرحم تقول مشيت المرأة اذا سطوت
 عليها واخرجت ولدها المشي ممك فتحي وشبك سكونيله بوومك التمشيه على وزن التربه كذلك
 بوومك يقال مشي مشي ومشى تمشيه وشميه به ريمك معناسنه دكلور تقول مشيت تمشيه الامساء
 همزه نك كسريه كذلك به ريمك تقول امشيت وامشاد واركسني اسهال ايتككه دخی درلر يقول
 امشاني الدواء وامشاركسنيك طواري جوق اولمغه دخی درلر تقول امشي الرجل اذا كرت ماشيه
 المشي فتحيته وشبك كسري وتشديده شرابك ابتدا كني ظهور ايتك يقال تمشيت فيه حيا الكراس
 وحيا حاء مهمله نك ضمي وممك فتحي ورائك تشديده شرابك اول سورتى در المشاء ممك فتحي والفك
 مديله عودتك اولادى جوق اولمق يقال مشيت المرأة تمشي مشاء من الباب الثاني اذا كملدها بووماشيه ده
 دخی استعجال اولنور يعني مشيت الماشيه دخی درلر نسلى جوق اولمق معناسنه الماشيه شبك
 كسريه شول ناقه در كه كثره الاولاد اوله يقال ناقه ماشيه اذا كثر اولاده وماشيه مطلقا دويه وقونه
 دخی درلر الماشي ممك فتحي وشبك كسري ومديله جعي المشو ممك فتحي وشبك ضمي وواوك
 تشديده شول دوا در ~~كه~~ اسهال ايلر تقول شربت عشوا يثقل ولا يخفف يعني لك تشديده
 استعجال اولنماز المشي ممك فتحي وشبك كسري ورائك تشديده بمعناه الاستمشاء همزه نك
 ورائك كسريه مسهل دوا ايتك تقول استمشيت اذا شربته المصواء ممك فتحي وصادك
 سكوني والفك مديله ناطنا يفه سندن شول كسره در ~~كه~~ اولمغنده اتى اوليه المضى
 ممك ضمي وضاد معجمه نك كسري ورائك تشديده كتمك تقول مضى الشئ مضيا اذا ذهب

مزا
هتسا

هشا

مضا
مضا

ومضى برنسنه نك اوزرينه قرار اولغه دخى دبرل تقول مضيت على الامر مضيت المضو ضمتيله
 وواوك ضمتي وتشديديله كذلك برنسنه نك كذلك اوزرينه اولق المضو ممك فتي وضادك
 ضمتي وواوك تشديديله معناه تقول مضوت على الامر مضو امثل الوقود والصعود المضو عليه ممك
 فتي وضادك ضمتي وواوك تشديديله شول نسنه در ككه انوك اوزرينه قرار اولغمش اوله المضاء
 ممك فتي والفق مديله برنسنه نافذ اولق يقال مضى في الامر مضاء اذا نفذ قال جرير يجران البحر الحرف
 غير ماضى وبومارى منهن غول تقول وانما رده الى اصله للضرورة لانه يجوز في الشعر ان يجرى الحرف
 المعتل مجرى الحرف الصحيح من جميع الوجوه لانه الاصل الامضاء همره نك كسرى والفق مديله
 برنسنه بي كچورمك تقول امضيت الامر اذا نفذته التضي فختنيله وضادك كسرى وتشديديله
 كچمك نفل ورنى اوزره در ميني مزبور دن المضواء ممك ضمتي وضادك سكوفى والفق مديله
 ايلز كچمك تقدم معناسنه المطا ممك فتي والفق قصريله ارفه ظهرت معناسنه الامطاء
 همره نك فتي وممك سكوفى والفق مديله جتي ارفه معناسنه المطى ممك فتي وبانك تشديديله
 بوك ايجون وبانك ايجون اولان طوار المطية ممك فتي وبانك تشديديله واحدى ذكر اولنان طوارك
 برى معناسنه المطايا ممك فتي والفق قصريله جتي ذكر اولنان طوار معناسنه پس مطى
 واحد وجع ومذكر وموئث اولور ومطايا فعلا اوزره در اصلى فعال در سخطا باده ذكر
 اولنان صيحي تقديم وتأخير اولمشدر و ابو العنبل ابتد مطيه مذكر وموئث اولور و صيحي
 ابتد مطيه شول طواردر كه سيزن اوزاده مطودن مأخوذ در مد معناسنه التمطى فختنيله
 وطانك كسرى وتشديديله اللزن اوزادوب هالنى هالنى يوريمك تختر معناسنه وبعضا ابتد
 تمطى مطيه دن مأخوذ در ومطيه شول قوي صودر كه حوضك دينده اولور وبومقوله صوبه
 مطيط ديد بلسونب اوزدي بيجون پس به تظنيت كيه رظن دن ونقضيت كيدر تقضض دن
 وتقضض قوش اوچر كن اشعه سورلكه ديزل المطواء ممك ضمتي وطانك فتي والفق مديله غلوله
 ورنى اوزره اوزانمق معناسنه اسدر و غلام غين معجه ايله حددن نجاور ايمكه ديزل المطو ممك فتي
 وطانك سكوفيله چكمك مد معناسنه تقول مطوت بالقوم مطوا اذا مدت سهم في السبر الامطاء
 همره نك وتانك كسرى به بطواري مطيه ايدمك ابو زيد روايتي اوزره تقول امتطينها اذا اتخذتها
 مطية واموى ابتد امتطار بطواري مطيه قلعه درل تقول امتطينها اي جعلناها مطايا المطو
 ممك كسرى وطانك سكوفيله خرما صلقى عذق الخلة معناسنه المطاء ممك كسرى والفق مديله
 جتي خرما صلقملى معناسنه جروله جراكي وجر و كلب اوزرسته ديزل ومطو برنسنه نك اظنه
 ومصاحبه دخى دبرل المعاء ممك كسرى والفق قصريله بفرسق كه اعضاي باطنه دندر الامعاء
 همره نك فتي والفق مديله جتي بفرسق معناسنه وفي الحديث المؤمن يأكل في معي واحد والكافر
 في سبعة امعاء وبوتيلدر زراموئمن حلالدن خبري نسنه اكل ايتوب حرامدن وشبهه له اولان
 نسنه اردن اختراز ايدرو كافر مبالا ايتوب هره بولورسه اكل ايدرنه طريقدن اكل اولتوب
 نه كيفيله اكل اولماسن ملاحظه قلزم معاصواقند بسنه دخى ديزل مسبل مامعناسنه المعو ممك فتي
 وعينك سكوفيله شول خرمادر كه رطب اوله ابو عبده روايتي اوزره مزبور ابتد قياس بوايدى كه
 واحدى معوة كله لكن استماع اولنماشدر ديدى المعوة ممك فتي وعينك سكوفيله شول خرمادر كه
 اكافي الجملة ييوسه غارض اوله المقو ممك فتي وفافك سكوفيله فلي آيتوب مجلاق بقى تقول مقوت
 السيف اذا جلوتها على رواية بونس عن الخطاب وايته ده وطشت مثلوده دخى حال بومئوال اوزره
 اولور حتى مقاسنه ديزل ديشلر ياك ابتد معناسنه ومقوماى صفله دخى ديزل يقال امق هذا
 مقولك اي صنه صيا نك مالك المكاء ممك ضمتي وكافك تشديدى والفق مديله چوبان الدنفجتي

مطا

معا

مذا

مكا

دید کاری قوش شان فریب معناسنه المکانی مېک فتنی و کافک کسری و مدبله جمعی ذکر اولنان
 قوشلر معناسنه المکاء مېک ضمی و کافک نخعنی والک مدبله صقلی صغیر معناسنه و صقلی چالمغه
 دخی دیرل المکو مېک فتنی و کافک سکونبله کذلک صقلی چالمی یقال مکایمکو مکوا و مکاء اذا صفر
 قال الله تعالى وما كان صلوتهم عند البيت الامکاء و تصدیقه و تصدیه صادقه همله الاله چالمقدر تصفیق
 معناسنه و بومقامده صاحب صراح مکایی شیخولیدن الیه تفسیر ایتشد در غلط در زیر اشخولیدن
 چاغرمق معناسنه در شعلیدن کر کد رتا که صقلی و یرک معناسنه اوله و مکو وحشی اولان جانور
 ایننه دخی دیرل الامکاء همزه نک فتنی والک مدبله جمعی ذکر اولنان اینلر معناسنه المکاء مېک
 فتنی والک مدبله بالنمک خروج الريح من الدبر معناسنه ابو عیده روایتی اوزره یقال مکت استه مکو
 مکاء المکاء مېک فتنی والک قصر بله تلکی و طوشن و آنله شبیه اولان جانور لایق در التکی
 فتحینله و کافک کسری و تشدید بله آن کوزن دیزنه شوروب قاشقی یقال مکی الفرس اذا حک عینه
 بر کینه و کاه اولور ممتکی متوضی معناسنه ده کلور تنکیم شاعریک شعر بنده کالمتمکی بدم القبل واقع
 اولشد در کالمتوضی و المتصح معناسنه و مکال علدن بر کوب ناسور آقی بغلمغه دخی دیرل یقال مکت
 ید من العمل من الباب الرابع اذا حلت من العمل و مجل جمیله ال ای شدن بر ککه دیرل یعقوب ابتدی
 بن بونی کلایدن استماع ابتد مېکابل مېک کسری ومدی و همزه نک دخی کسری و مدبله بر ایتشد که
 مر کدر مېکال فظله ایل لفظندن و ایل عبرانی باخود سربانی لغتی اوزره الله دیمکدر یمن عبدالله
 استنه شبیه اولور تنکیم مر و رایتشد در مېکابن مېک کسری ومدی و همزه نک کسری بله بمعناه لغتیه
 علی روایت ابن السکیت مېکال مېک کسری و مدبله بمعناه اخفش ابتدی همزه الیه و همزه سز لغتدر
 قال الشاعر فی شعره و يوم بدر لقیاکم لنا مدد فرفع النضر مېکال و جبریل التمیمه علی وزن التریفه
 بر کینه فی برنسنه الیه متاع لندرمق یقال ملاک الله حبیبک ای متعک به و اعاشک معطو یلا قال الشاعر
 فی شعره قد کنت ارجوان املاک حقیه یقال قضاء الله دون رجائنا التملی فتحینله و لامک کسری
 و تشدید بله برنسنه الیه متمتع اولمق تقول غلیت عمری ای استمتعت منه و یقال لمن لبس لجدید الملبت
 جدد یا و غلیت حبیبای یعنی جدیدی اسکدوب حبیبکله مدت مدیده ده معبشت قبیل الملاوه مېک
 فتنی و لامک تخفیفه زمان طویل و مېک ضمی و کسری دخی لغتدر یقول ایت عده ملاوه من الدهر
 و ملاوه و ملاوه ای حینا و بزه و تقول ملاوه ملیه یعنی تمتع و تعیش زمانیدر الملاوه مېک فتنی
 و لامک سکونبله بمعناها و مېک ضمی و کسری دخی لغتدر فراروایتی اوزره الملی مېک فتنی و یانک تشدید بله
 زماندن بر مقدار که طویلله متصف اوله یقال اقام ملایمن الدهر قال الله تعالی و اهجر فی ملای ای طویلا
 و مضی ملی من النهار ای ساعه طویلله الملا مېک فتنی والک قصر بله صحرا و لا کیحه الیه کوندد
 معناسنه اولان ملوانک واحدی دخی کلور علی ما سیجی عقب ذلک المنوان فتحینله صبغه تشبیه
 اوزره کیحه الیه کوندد لیل و نهار معناسنه یقال لافعله ما اختلف الملوان الاسلاء همزه نک کسری والک
 مدبله مد فی اوزاتقی تقول الملبت له فی غیه ای اطلت و املی الله له ای امهله و طول له و املی طوارک
 امین اوزر آغده دخی دیرل تقول الملبت للعیر اذا وسعت له فی قیده و املاح و لی کلابی جمع ایتکه
 دخی دیرل تقول الملبت الکتاب املی و املاطه لغتان جیدتان جاء بهما القرآن المنا مېک فتنی
 والک قصر بله بطمن که آتکه وزن اولنور که اول بوز سکسان مثقال در المنوان فتحینله تشبیه سی
 الامناء همزه نک فتنی والک مدبله جمعی و منان دن افصح در و منا قدره دخی دیرل یقال مثاله المثانی
 ای قدر و منا مقابل معناسنه ده کلور یقال داری منادار فلان ای مقابلتها و فی حدیث مجاهد
 ان الحرم حرم مناه من السموات السبع و الارضین السبع ای قصره و حذاؤه یعنی حرم شریف ذکر
 اولنانلره مقابلدر و کاه اولور منا منازلدن ترخیم اولنور ضروره شعر ایچون تنکیم شعر لیبده واقع

ملا

منا

اولش در و لكن بوضروية فيهمدر المني ممك فقي وبالك تشديد بله اركك ماه رجل معانسه وبونك
استعمال تشديد بله در اكرجه حذى ووذى كلفلر نه استعمال تخفيفله در ومسدنى ووذى ملاعبه
وبرودتة لكن صوردر وچان رجل ازال منى قلدنى معانسن ديلسه منى الرجل دبرل من البساب
الرابع الامناء همزة مك كسرى والفك مدبله كذلك ازال منى معانسه در وقوله نه لى من منى فقى
بالتاء على النطفة وبالباء على المني واما مناه كلكه دخی دبرل ان الاعرابى روايتى اوزره يقال منى القوم
اذا اتوا منى ومنى مكده بره موضعك اسميدر على ماسيجى. الامناء همزة مك ونانك كسرى بله منبك
خروجن طلب ايمك يقال استمنى الرجل اذا استدعى خروج المني المنية ممك فقى ونونك كسرى وبانك
تشديد بله اوزم موت معانسه وموز بوره منبه دبيلر مقدر اولد يقصونه المايا ممك فقى والفك
قصر بله جعى مونكر معانسه المنية ممك فقى ونونك سكوبله مقصود معنى معانسه المني ممك
فقى والفك قصر بله جعى مقصودر معانسه ومنية للنافه شول كونلره دبرل كه نه حامله قالمشيدر
قالا مشيدر اول كونلره يلدنور كه اول اركك نافه به وارد دوى كوندن صكره بكن اون بش كيجه در
يقال هي في منبهم ايمنى نافه ذكر اولنان ايامده در الاستناء همزة مك ونانك كسرى بله اركك مجامعت
انجمن طلب ايمك تقول استنى الفحل على البناء للجهول واما منى نام موضعه كلكه دخی دبرل
على ماسيجى. عقب ذلك يقال استنى القوم اذا اتوا منى على رواية بونس منى ممك كسرى ونونك فقى
وتنوينيله مك مشرفده بره موضعك اسميدر مذكرو منظر فدر الامنية همزة مك فقى ونونك كسرى
وبانك تشديد بله مقصود الامانى همزة مك فقى ونونك كسرى وبانك تشديد بله جعى مقصودر
معانسه التنى فقحنيله ونونك كسرى وتشديد بله ريشنه بي ارمقى التنية على وزن الترية اومدر مقى
تقول نميت الشئ ومبنت غبرى نميفو معنى اوفق معانسه دخی كلور تقول نميت الكتاب اذا قرأه قال الله
تعالى ومنهم اميون لا يعلمون الكتاب الامانى ويقال اهدا شئ رويته ام شئ نميته اى قرأه ونمى
كذب ايمك دخی دبرل يقال فلان بنى الاحادث اى يفتعلها وبومين دن مقولوب در ومين كذبه دبرل
المنو ممك فقى ونونك سكوبله صنامق المني ممك فقى ونونك سكوبله كذلك صنامق تقول
منوته ومنبه اذا ابتليته وابتلا فخر به به دبرل المقاوه ممك كسرى بله جزا معانسه يقال لامبنتك مناوتك
اى لاجزيتك جزاءك المسانات ممك ضميله برنسته بي اكندرمك محاطله معانسه وعمانات انتظاره دخی
دبرل وابوزيد ابتد عمانات مكافات معانسه دخی كلور تقول مانيتك بلاهمر معنى كافاك مائة
ممك فقحنيله عزيل وخزاعه قبله سيجون برينك اسميدر ضم مخصوص معانسه كه مكه مشرفه بله
مدبنة منوره مايته وواقع اولش دى وآخرنده اولان هانايث ايجوندر وبونك اوزر نه تاياله دخی
وقف اولنقى افتدر الدوى فقحنيله وبانك تشديد بله مناته منسوب اولان كسنة وعبد منات بن
ادبن طانجه وزيد بن مناة بن نيم بن مر بر كسنة مك ادبدر مد وقصر جائز وبعنى عبد مناة وعبد
مناة جائزدر المومات ممك فقى وواوك سكوبله بره مغازه معانسه المواجى سيم اولك فقى وثانيتك
كسرى ومدبله جعى مقاوزه معانسه وابن السراج ابتد موماتك اصلى مومودة در فعلله وزنى اوزره
پس بومضا عفدر واومترك وماقبل مفتوح اولديغندن اوترى الفه قلب اولنوب موماة اولشدر
دبدى المها ممك فقى والفك قصر بله بيان صغرى بقرو حشى معانسه المها ممك فقحنيله
واحدى ذكر اولنان صغرك برى معانسه ومهواة بللوره دخی دبرل كه صرجه جنسنددر المهواة
فقحنيله جعى ذكر اولنان صغرل معانسه ومهوات بللور معانسه اولانك دخی جعى كلور المهواة
فقحنيله كذلك جعى بللور معانسه المها ممك فقى والفك قصر بله صغرزباده اق وراق اولنقى
تقول مهت همومها فى ياعنها المها ممك ضميله اركك صوبى در كه نافه رجنده در وبوبانى در
المهي ممك فقى والفك قصر بله جعى ابن السراج روايتى اوزره رطبة ابله رطب وعشرة ابله عشر كى

موما

مها

مهموز اولور پس بو فعل معنی مفعول او اب تصغیری نبی و جی انبیاء کاور انبارة نونک فقیله
 بمعناه النبی نونک فقی و بایله تشدید به پیغامبر و نبی جمع دخی کلور یو کسک برر معنا سنه النابی بایک
 کسری و مدیده واحدی یو کسک برر معنا سنه غار الله غری کی السوائی نونک فقی و نونک کسری
 و بایک تشدید به کمیجه ملا حون معنا سنه النونی نونک ضمی و مدی و بایک تشدید به واحدی
 و جوهر ینک بو کلمه بی بو باده ایراد اتجسی محل کلامدر ز بر نظ هر بودر که بای مشدده بای فسخت اوله
 و بو هابی باب تاده ایراد اتجسی موعید اولور مکر که باب تاده ایرادی جوهر حر و فقه نظر او بو باده
 ایرادی بای مشدده نونک کلمه به لزومنه نظر ادر دینله النانی نونک فقی و الفک قصر یله ث کی در معناه
 بو قدر و ار که ثنا قدیم نونک خبر ده و شرده استعمال اولور و نساخیرده استعمال اولور و خاصه
 الشو نونک فقی و نونک سکون یله اظهار معناه در تقول شوت الخبر شوا اذا اظهرته الثانی نونک فقی
 و نونک کسری و مدیده بر فسنه بی تذکره انک یقال نانو اشئی ای تذکروه النجاء نونک فقی و الفک مدیده
 خلاص بولمق تقول نجوت من کذا النجاء نونک فقی و الفک قصر یله بمعناه و نجاء کذلک سرعت
 و سبقت معناه سنه دخی کلور تقول نجوت نجاء و نجاء سریع اولان نافعیه دخی دبرل و نجاء عصایه و بایه
 شیده اولان نسیبه صالح اولان اغاج دخی دبرل یقال فلان فی ارض نجاة ای ذات اشجار مذکوره
 و نجاة یو کسک بره دخی دبرل رکوز با که سبلدن خلاصه سبیل اولور الناجیه جیمک کسری یله شول
 سریع اولان نافعیه در که اکا کیم بنزه خلاص بولور الساجی جیمک کسری و مدیده مذکری
 سریع اولان دوه معنا سنه یقال البعیر ناج ای یجوه هو و راکبه النجاة مبین فقی و نونک سکون یله نجاة
 بولاجی بر مخلص معناه سنه تقول الصدق نجاة النجاة علی وزن التریة بمعناه و قری بهما
 قوله لی نایوم نجیک بیدنک المعنی لا تفعل بل نهک یعنی البوم استفهام انکاری اوز ره در یعنی
 بدنک نجاة مبرر دکل البته هلاک مقرر در دیک اولور پس کلامده لا تفعل مقدر در و بعضی
 ابتدای نجیک نونک دخی نجاة من الارض فظهرک معناه سنه در و نجوه سو برندی بغنه دبرل ز را
 بیدنک دیدی بروحک دمدی و نجیه بری بو معنه دخی دبرل غرق خوفدن اوتری یقال نجی فلان
 ارضه نجیه اذا کسبها بخیافة الفرق الاستنجاء همزه نونک و نونک کسری یله سرعت انک یقال استنجی
 ای اسرع و فی الحدیث اذا سافرتم فی الجرد بیة فاستنجوا و جدد به قتل زمانه دبرل و استنجوا موضع
 نجاسی مسح انک به با خود غسل انک دخی دبرل و استنجایک کر بشن حکمکه دخی دبرل و مستنجی
 اصل کرش ایشلین در بغر سفدن نجاسیت جقد یغیجون و استنجاء اغاج قطع انک دخی دبرل یقال
 فلا فی ارض نجاة یستنجی من شجرها العصی و القسی و نجاةک تفسیری الان مر و راندی و استنجاء
 ناره خرمایه ابر شمهک دخی دبرل یقال استنجی الناس فی کل وجه اذا اصابوا الرطب و استنجاء خرمای
 اغاجدن دیوشر مکه دخی دبرل تقول استنجیت الخلة اذا النقطت و طنها و استنجاء غایجی کو کندن
 کسکه دخی دبرل تقول استنجیت الشجر اذا قطعت من اصله و بو او زید و ابی در بنو ناجیه
 جیمک کسری و بایک تخفیف یله صرب طایفه سندن بر قومک اسمیدر الناجی جیمک کسری و بایک
 تشدید قوم مزوره منسوب اولان کسینه بای و هابی حذف ایدرل البهو نونک فقی و جیمک سکون یله
 بر کسینه نونک اغزی بی فقی لمق تقول نجوت فلا ناذا استنهنه و نجو السبع بر نبی جانور ک نجاسی و نجو
 مطلقا بندن چقان سنه به اطلاق اولور و نجو بر کسندن حدیث ظهور انک دخی دبرل یقال
 نجاة انما یط نفسه یجوه علی روایة الاصمعی و نجو اغاج بوداغن کسکه دخی دبرل تقول نجوت
 غصون الشجرة اذا قطتها و نجو شول بلوده دخی دبرل که یضموری د و کله النجاء نونک کسری
 و انک مدیده جی ذکر اولان بلوتر بحره به جارگی و نجو سره دخی دبرل و نجو کز لوسو یلشمکه
 دخی دبرل یقال نجونه نجوا اذا سار ربه الانجاء همزه نونک کسری و الفک مدیده قور ترقی تقول

انجبت غیر و انجا تجلیست احداث آنکه دخی دبر لر بقال انجی ای احداث و انجاده و انجا نثر انجسکه
دخی دبر لر بقال شرب دیوانه فاعله ای ما اقله و انجاده و انجا و نه نک در یسن صوبه دخی دبر لر بقول
انجبت اذ اسلمت و انجا بر کمنه به افاج کسدر مکه دخی دبر لر بقول انجبت غیر و انجا افاج بودا حق
کسکه دخی دبر لر اوز بدروانی اوز ره بقول انجبت فضیلا من الشجرة اذا قطعت و انجا بلوت
و نمکه دخی دبر لر ایما السکبر و انجی اوز ره بقال انجت السحابه اذا ولت انجا نونک فنی
والفک قصر یله دوه نک در یسن صوبی بقول تجوئ جلد البه بر عنه انجا سلمه و انجاده و نه نک در یسنه
دخی دبر لر تنکیم بعض اشعار دنجنا بجلد واقع اولدقه فر لایندی نجا کلمه من جلد احتشافت بادی
زیرا عرب طایفه سی کاه اولور شی کندی نسیسه مضاف ایدر لر خفاف لفظی مغاير اولسه باری نجا نونک
حق الیقین و لدار الاخره بیور دینی کی و انجا تحفه اعاجله دخی دبر لر انجوة نونک فنی و جینک
سکونیه بو کسکه ره دبر لر کوبا که سبلدن نجات و برز انجواء نونک فنی و جینک فنی و الفک مدله
کر نک عظمی معانسه مطوئه کیند و زنا و معنی انجواء نونک فنی و جینک تحفه نجه رده و سعت و کفی
ابی الاعرابی و ابی اویزه بقال منی و بن فلان نجواء من الارض ای سعة المناجاة و جینک ضمه کبر لو
سوی شمع بقول ناخسه مناجاة اساسا ره الاتبعاء همزه نک و نونک کسری و الفک مدله خلق برز لاله
کبر لوسوی شمسک انسانجی نونک فنی و جینک کسری و مدله معناه بقال انجاء القوم و نجا و انجاء و
و انجا بر کمنه بی ناچله مخصوص فلغ دخی دبر لر یعنی مخصوص سر د شس ایدمکه دبر لر انجواء
نونک فنی و جینک سکونی و الفک قصر یله اسمدر سر صوبی شمعک معنستادن و نازی نجا نونک و اذ هم
نجوی دینی و جعلهم هم النجوى دینی مجاز و دبر لر انجوى انلر کفلی در انلر ذاتی دکلر تنکیم
قوم رضی دبر لر لاله رضی قومک فعلی در غنی ذکدر پس رجل عدل قیلندن اولور النجی نونک
فنی و جینک کسری و بالئذ سدیدله فعل و زنی اوز ره شول کسند و که بر کمنه به سر له سوبله
الانجاة همزه نک فنی و جینک کسری و نونک تحفه نجه جی اهل سرا و لئذ معانسه و اخفش اندی
کاه اولور نجی جم معنیه استعمال و لنور صدیق کی قال الله تعالی خلصوا النجباء و انجاء و انجاء
اولور نجی بجوی اسم اولور و کاه مصدر اولور النجوى نونک فنی و حاء منهله نک سکونیه
قصد معانسه و طریق معانسه ده کلور بقول نجوت نجوت ای قصدت قصدک و نجو صرف
معانسه دخی کاور نجوت بصری الیه اذ اصرفه و نجو کلام عربی اعراب بچون اولان
علم دخی نجر النجوى ضمه و واوله تشدیدله بجی علوم نجویه معانسه حکمی هن اعرابی انقال
انکم تنظرون فی نجو کثیره قشبهها بصر و هو قلیل یعنی هنو مصدر در مصدر تشبیهها کثرد
زیرا بومقوله جملر ده مطرید اولان یاد تشدیدله و عصا الیه عصی و حقایله حتی کی و حقو
حاء مهمله و خافله از معانسه در الانحاء همزه نک کسری و الفک مدله نظری بریدن ابرمق بقول
انجبت منه بصری ای عدله و انجا اصول جانبیه اعتماد آنکه دخی دبر لر بقال انجی فی بسره افا اعتماد
علی الجانب الايسر الانحاء همزه نک و نونک کسریله معناه و انجا بو معانده اصطلاح اندن مکره
انجا هر فیه یل و اعتماد معانسه استعمال اولندی و انجا بر کمنه به ار قری کلمه دخی دبر لر بقول
انجبت لفلان اذا عرضتله و انجا بر کمنه به ار قری بجای قومغه دخی دبر لر بقول انجبت
علی حلقه الکبن ای عرضت له النجیه علی وزن التزییه و نسه بی مکندن ابرمق النجی فیه
و نونک کسری و تشدیدله بر کمنه مکندن ابرمق بقول نجبت عن موضعه نجیه فنی بنو نجو نونک
فنی دجانی سکونیه عربیدن رقومک اسمدر النجی نونک کسری و حاک سکونیه باغ طلومی رقی
معانسه الانحاء همزه نک فنی و نونک سکونی و الفک مدله جی ذکر اولان طلوملر اوسیدروانی
اوز ره فی المل اشغل من ذات الحین وذات الحین یم الله بن ثعلبه جاعتهن بر عور ندر که رحان

نجا

جاءه لئند باغ صتاردی خوات بن جیبر الانصاری انکله یاغ باز ابادد کن طلومک برن چوزوب یاغن
 کورد کده مزبور به یونی طوت اول برن دخی کوره لوم دیوب عورت ایکی الیه ایکی طلومک اغزن
 طومق لازم کلیجک مزبور نک اوزرینه کلوب مجامعت ایدوب فرار ایتش اکابنه مثل مزبور ضرب
 اولمش بعده خوات اسلامه کلوب غزای بدزه حاضر اولمشدر حتی برکون رسول اکرم صلی الله
 علیه وسلم مزبور کبف شراؤک باخوات دیوبتسم اندکده ایتش یار رسول الله قدرزق الله الخیر واعوذ
 بالله من الحور بعد الکور دیمش و حور فتح حاء مهمله و سکون و اوایله نقصان معناسنه و کوروزن
 مزبور اوزره زیاده معناسنه درو معنی حق تعالی خیر لونسنه دن یعنی دین اسلامدن ابر مسون دیمک
 اولور اهل المنهه ممیک فتی و نونک سکونی الیه اراق اولان قوم در که افر با اولیه و منخاه صوجکن
 نافع نک بولند دخی دیرلر طریق السانیه معناسنه الناحیه حانک کسریله طرف النواحی حانک کسری
 و مدله جعی اطراف معناسنه الخوة نونک فتی و خاء معجه نک سکونیه اولولق کبر و عظمت معناسنه
 الانخاه همزه نک و نانک کسریله اولولق اظهار ایتک بقال انخی فلان علینا اذا فخر و تعظم
 النداء نونک کسری و الفک مدله آواز صوت معناسنه و کاه اولور نونی مضوم ایدر لر دعاء و رغاء کبی
 و رغاء زاء مهمله و غین معجه الیه دوه آوازی در و ندا چاغرمق معناسنه ده کلور المناداة ممیک ضمیمه
 بمعناه یقال ناداه مناداة و نداه ای صاح به و مناداة برکنه الیه محل مکمله اولان برده جمع اولوب
 مصاحبت ایتکه دیرلر یقال ناداه اذا جالس فی النادی و سیحی تفسیر النادی ان شاء الله تعالی النادی
 نانک فتی و دالک کسری و مدله چاغر شقی یقال تنادوا اذا نادى بعضهم بعضا و تنادى مجلس مکمله به
 جلوس ایتکه دخی دیرلر یقال تنادوا ای تجالسوا فی النادی و نادى عن قریب تفسیر اولور ان شاء الله
 تعالی الندی نونک فتی و دالک کسری و نانک تشدیدیه فعل و زنی اوزره قومک برره جمع اولوب
 مکمله و مشاوره ایتد کلری موضع دیرلر الندوة نونک فتی و دالک سکونیه بمعناه النادی دالک
 کسری و مدله بمعناه كذلك المتدی ممیک ضمی و نونک سکونیه و الفک قصر الیه بمعناه كذلك و اگر
 قوم منفرد اولسه لر اکناد بمرز و مکه مشرفه ده اولان دار الندوه که انده جمع اولوب مشاوره ایتک
 ایچون ای قصی نام کسنه بنا ایتشدی بوه منادن اکادار الندوه دیوبتسمیه اولمشدر و نادى کاه اولور که
 اهل نادى معناسنه کلور تنکیم باری تعالی نک فلید ع نادیه قولند نادى عشرت معناسنه در که عشرت
 اهل نادیه دیرلر و نادى آنلرک مکانی و مجلسیدر تنکیم تقوض المجلس دیرلر فافله و ضاد معجه الیه مجلس
 اهل پرا کده اولدی معناسنه اندونونک فتی و دالک سکونیه ذکر اولان مکانه حاضر اولق تقول ندوت
 اذا حضرت للندی الانداء همزه نک و نانک کسریله بمعناه و ندو خلقی ذکر اولان مکله جمع ایتکه دخی
 دیرلر تقول ندوت القوم اذا جمعهم فی الندی و ندو سخا ایتکه دخی دیرلر تقول ندوت اذا جدت و ندو دوه ایکی
 صو ایچمک بایند ده اولسغه دخی دیرلر یقال ندوت الابل تندو و ان الباب الاول اذا رعت بین العلل
 و النهل و علل ایکیجی مرتبه ایچمکه و نهل اول مرتبه ایچمکه دیرلر و ندو انسابه دخی دیرلر یقال هذه الناقه
 تندو الی نوق کرام ای تنزع فی النسب النادیه دالک کسریله و نانک تخفیفیه ذکر اولان دوه لر الندی
 نونک فتی و الفک قصر الیه سخا یقال سن الناس الندی فندو و ندی برکنه نک غاینه دخی دیرلر مدی
 کبی و ندی آواز ارغه کتمکه دخی دیرلر یقال فلان اندی صوتا من فلان اذا کان ابعده صوتا منه و ندی
 ات باضیه دخی دیرلر شخم معناسنه و ندی بغموره و نمنا کفده ده دیرلر الانداء همزه نک فتی و الفک مدله
 جعی یغمور لر و نمنا معناسنه الاندیه همزه نک فتی و دالک کسریله كذلك جعی تنکیم بعض اشعارده
 کلشدر لکن شاددر زیرا بووزن الف ممدوده اولان کلمه به مخصوص در کسائه الیه کسبه کبی و ندی نازه
 آوه دخی دیرلر د کلاه معناسنه و ندی کوندز یغن چه به و سدی کیجه یغن چه به دیرلر و کاه اولور که
 بونلرله برکنه نسیمه اولور و ندی برده اولان نمه دخی دیرلر یقال ندی الشی من الباب الرابع فهوند

نخا

ندا

مثل تعب فهو تعب ويقال ارض تديبة بخفيف الباء ولا تقل تديبة بتشديد الباء التديبان فقصيدله ياش
 الشج يقال شجر تديبان اي رطب نادى الكف دالك كسرى وكافك فقي وفالك تشديدله الى احق كسنة
 سخي معاسنه التدي فتجيدله ودالك كسرى ومديله بكسنة اظهار سخي اتمك يقال فلان يندى
 على اصحابه ودوه ابكي ايجمه نك مايتنده او تلقى بقا لتندت الابل اذا رعت بين العلل والنهل وقد ذكر
 نعتيرهما آتفا الانداء هجره نك كسرى والفك مديله دوه في ذكر اولسان طر يقله او تلقى التديبة
 على وزن التريبة بمعناه تقول انذبت الابل ونكيتها تديبة واندا وتنديه برنسيه في غمك ايجمه دخي ديرل يقال
 التديبه اناوندته تديبة المندى ممك ضمني ودالك تشديدي والفك قصيرله ذكر اولسان دوه نك او تلديوخي
 بزوا صمعي ايتدي مندى آت او تلديوخي برديوخي ديرل تكيم عرب طائفه سندن ايكى قوم برى برله بر ايجون
 خصوصت ايدجك آلرك برسي ايتدي من كرماسنا ومخرج مسامنا ومسرح مسنا ومندى خيلك ابغني
 كوندلر من ديكو مكر يزواسم طشره جعدوخي وزوزيلر من كزديكي برديوخي الندوة نونك
 ضمني ودالك سكونيله دوه نك صوا ايججك بزي المنديات ممك ضمني ونونك سكوتى ودالك كسرى له
 قضاحت وقباحت ويرن تسهل مخزبات معاسنه تقول مايتندت بشي تكرهه من الباب الرابع الزوا
 نونك فقي وزاه ميجمه نك سكونيله صجر مقي الزوان فتجيدله بمعناه يقال زابيزوزوا وزوا نونك او في المثل
 نزال فرار استجمل الفرار او فرار فاك فقي وزاه اولك تخفيفله بيان صغرك ياوريسي يعني مزبور
 وسيد اولوب اينكه صجره دقه اتى كوروب اوليتلر دخي صجر زوزو كوكل برنسيه به ميل ايدوب
 جكمكه دخي ديرل يقال قلبي يزوالى كذا اى ينزع اليه الزاه نونك كسرى والفك مديله اركك
 ديش اوزرينه صجره مق يقال نزالد كره على الاثني نزاله من الباب الاول ايضا بوتون طر نقلى وحتال
 طر نقلى اولان خيوانده وساعده استعمال اولنور الزاه هجره نك كسرى والفك مديله
 ارككي ديشي اوزرينه صجره اتقى التريبة على وزن التريبة بمعناه تقول نزاله تزيبة الزاه نونك ميجي
 وزانك تخفيفى والفك مديله برنسيه كره قيوته عارض اولور نالو لجه صجر امدن خالك اولور التري
 فتجيدله وزانك كسرى ونشديدله سرخت ايدوب صجره اتقى نونك وتسرع معسائه التريبة زانك
 كسرى وبانك تخفيفله دى باقى اولان كاسه قصعة قريبة القمر معسائه النسوة نونك كسرى
 وسبتك سكونيله عوريلر امرانك جيجي ونونك ضمني دخي اعشدر النساء نونك كسرى والفك مديله
 كذلك جيجي النساء نونك كسرى والفك مديله كذلك جيجي بونلر جله امرانك جيجي يدور من غنجر
 لفظها تكيم خلفه نك جغتده محاص ديرل ودالك كله سنك جغتده اولك ديرلر وخلفه نك ميجمه نك
 فقي ولا نك كسرى له بوكلى اولان ناقة محاص ممك قصيدله وخواصاد ميجيدله جيجي در النسبة
 نونك ضمني وسبتك فقي وبانك تشديدله تضعفري النسبات نونك ضمني وسبتك فقي وبانك تشديدله
 جمعك تضعفري النسبان نونك كسرى وسبتك سكونيله برنسيه في اوتقى كه ذكرلك مقابل بدر
 تقول نسبت اشى نسبانا من الباب الرابع ولا تقل نسبانا بالفتحين لان النسبان تشبة نسا العزق والنسبان
 كاه اولور كدرك معناه سنة كاهر ابو عبيد روايى اوزره قال الله تعالى نسوا أنفسهم وقال الله تعالى
 ولا تنسوا الفضل بينكم بعضلر بونده همزه في جاتركو رديلر وميزد ايتدي هر ولو كه مضبوط اوله اتى
 همزه فليق جاتردر الاشول واو كه آتده اختلاف اتملر درر واول بارى تعالينك ولا تنسوا الفضل
 ايتدي قولنده اولان واودر ككه بومللاو جمعلر د اولان واو همزه فليقى جاتردر لكان مختار
 همزه فليقى مسمى دروونك اصلى تنسوا در باساكن فليق اولنغدن صكره واو كره حركته
 احتياجي اولجق بانك ضمسي كتور ملشدر النسبان نونك فقي وسبتك سكونيله شول كسنة در كه
 استبانى غلب اوله الانساء همزه نك كسرى والفك مديله اوتندد مقي النسبة على وزن التريبة
 بمعناه يقال انسانيه الله ونسائه تشبة بمعنى التماسي تانك فقي وسبتك كسرى ومديله برنسيه نك

نوا

نسا

او تناس اظهار ايتك او تنامش ايكن النسا نونك فتي والفك قصر يله اصمعي رواجي اوزره
 شول طمر در ككه قالن اتدن ظهور ايدوب اويلنگ ايچ يوزندن اكر بجلير كچوب امك طرفنه
 ايريشور چقان طوار سمر سه بوط اترمي ظهور اتمك او بلفلري بري برندن ايريلوب نسا طمر
 ايكي اويلنگ ماينده آشكاره اولور چقان طوار ارقلسه اويلقلر ضعيف اولوب ايچ يوزنده اولان
 اترمي بور شوب نسا طمر نابد اولور و چقان منشق النسا ديسمل موضع نسايي ديلرل و چقان
 انه لشيد النسا ديسمل نفس نسايي ديلرل اي السكيت ايندي ذكرا و انان طمره عرق النسا ديلرل اما
 اصمعي ايتشدر الكا عرق النسا ديلرل نسا ديلرل تكيم عرق الاكل و عرق الابلج ديلرل اكل و ابلج
 ديلرل ديتشدر و اكل انسانك قولنده اولان طمر در كه اندن قان الورل و ابلج طوارك قولنده اولان
 طمر در كه اكل ميزله شده در النسا و فحشله و نون ثاينك كسريله نساك تنيه سي النسا
 فحشله و نون اخيره نك كسريله شته بود كر اولانلر اوزيد رواجي اوزره در الانساء همزه نك فتي
 والفك مدله جمعي الفسي نونك فتي وسينك كسري و مدله نسا طمر اغير ين كسره تقول
 نسي از جل ههونس من الباب الرابع اذا اشفيك نساء النسي ميم فتي و نونك سكوي و بانك تشديد يله
 نسا طمره اورلي كسره تقول نسبت ههونس من الباب الثاني الفسي نونك كسري وسينك سكوي يله
 شول اسكي زبانه سيدر كه عورت اتي حالت حيضه استعمال ايدوب بيا ته الفسي نونك فتي
 وسينك سكوي يله معناه فسي ايله نسي و تله و تركي اولور و قري قوله ته لم و كنت نسيام نسي بالقيوم نسي
 نونك كسريله شول ضاع حقيدر كه مسافر لي فتي فونق برلنده راغور يقولون تبعوا النساء كم النساء
 ميم كسري و نونك سكوي يله دكنك عضاه معاسنه و نونك اصلي همزه در تنك باب همزه ممرور
 ايتشدر النسا نونك فتي والفك قصر يله رايحه طيه ايله بكن نسيم و نشانسا سنجه دخي ديلرل فارسي
 سر بدر بعض حقي و ايتشدر منازله مناديد كلري كي النشوة نونك كسري وسينك سكوي يله ذكرا
 او انان رايحه فتي قولون يقال نسيت منه رايحه من الباب الرابع اذا شمت و بر خصوصك
 كسريندن خبر المفعله دخي ديلرل تقول نسيت الخبر من الباب الرابع اذا خبرت و نظرت عن اتي رايحه
 و خبري بلكه دخي ديلرل تقول من ان نسيت هذا الخبر اي من اين علمه و نسيت اصلنده و او ايله ايندي
 ياه قلب اولندي ما عظمي كسور اولد يغندن لوتري الاستنشاء همزه نك و نونك كسريله معناه تقول
 اتنسيت منه رايحه و يعقوب ايندي بسفشي الزج ديلرل همزه ايله حالا كه بو نشيت دن مشتدر
 بلا همزه النسا نونك فتي وسينك سكوي يله خبر اليجي كسره يقال رجل نشان ايجدين النشوة
 و نشيانك اصلي و اوي ايكن بيا به استعمال اولندي بونكه نشوان مايند فرقدن اوزري النشوان
 نونك فتي وسينك سكوي يله سر خوش اولان كسره شمت معاسنه النشوة نونك فتي وسينك سكوي يله
 شمت اولونق و هونس ايندي بونكه نونك كسري دخي استماع و ايتشدر الانشاء همزه نك و نونك كسريله
 شمت اولونق يقال انشي اذا سكر الناصبة ضا لك كسريله الن ناصبه معاسنه النواصي نونك فتي
 و ضا لك كسري و مدله جمعي النواصي معاسنه و نواصي الناس خلقك اشرافه دخي ديلرل النواصي
 نونك فتي و ضا لك سكوي يله بكنه نك النواصي معاسنه تقول نصوبه اذا قبضت على ناصبه قالت عاتشه
 رضي الله عنها ما لكم تخمبون متكم اي تمدون ناصبه كانها كرهت تسريح رأس الميت الناصبة
 الن ناصبه معاسنه طي قبله سي لغني اوزره الناصبه نونك فتي و بانك تشديد يله رنسه نك مختاري
 كرك قوم در كركد و ديد كرك غيري نسنه دن كه نصيبه بقيه ديك اوله و الانشاء همزه نك و نونك كسريله
 رنسه نك اختيار ايتك تقول انصبت الشيء اذا اخبرته و انصا قبل او اتمغه دخي ديلرل يقال انصبي
 الشعر اذا طال النصي فحشله و ضا لك كسري و تشديد يله بر قومك اشر فن المي تقول تذرني
 في فلان و نصبتهم اذا تزوجت في الذروة منهم و نصي عورت صاحب طرمق معاسنه كالور

نسا

نصا

بقا لنصت المرأة اذا رجعت شعرها النصي نونك فتحي وصادك كسري وبانك تشديد به راوندركه
 ناره ايكن نصي ديرل وچان اغارسة اكا طريفه ديرل طاه منه حله نك فحقيله وقايله وچان فرموده
 اولوب يابس اولسه اكا حلي ديرل حاه مهمله نك فتحي وبانك تشديد به الانصاء همزه نك كسري
 والفك مديله برنصي ديد كلري اوق بتورمك يقال انصت الارض اي كثر نصيبها المناصاء ممك
 ضميله ايكي صحراري رنه اولشمق يقال هذه فلاة تاصي فلاة اي متصل بها ومناصاء كذلك ركسته نك
 الله يابشمق دخی ديرل النصو نونك كسري وضاد مجهمك سكوبله ارق اولان دوه بعير مهزول
 معانسه الانصاء همزه نك فتحي والفك مديله ججي ارق دوه لر معانسه النصوة نونك كسري
 وضادك كذلك سكوبله ارق اولان ناهه الانصاء همزه نك كسري والفك مديله ارفاقتي يقال
 انصتها الاسفار ويقال انصتي لان بعيره اي هزله النصي فحقيله وضادك كسري وتشديد به عله
 يقال تنصاء ايضا وانصاء ركسته به ارق دوه ويرمكه دخی ديرل تقول انصبت الرجل اذا اعطيته
 بعير امهين ولا وانصاء بزي قولنوب اسكنمكه دخی ديرل المنصاء ممك ضمي ونونك سكوبله ارقلمش
 ناهه النصي نونك ضمي وضادك كسري وبانك تشديد به سوريسي ايجنده اولان ات سا بوله تقدم
 ايتك يقال نضا الفرس الخيل نضيا اذا سبقها ونضى ات ذكرن جقر مغه دخی ديرل ولوق كسكه
 دخی ديرل يقال نضا السهم اذا مضى وحنانك لوني نكه دخی ديرل نضا خضابه اذا ذهب
 لونه النصو نونك فتحي وضادك سكوبله لباس جقر مغه ديرل يقال نضى ثوبه اذا خلعه النصبة
 على وزن التزنية كذلك لباس جقر مقي يقال نضى ثبا بها شد دللكه ونضو فليج جقر مغه دخی ديرل
 يقال نضاسفه من الباب الاول الانتضاء همزه نك وفانك كسريبه كذلك فليج جقر مقي يقال انتضاء
 اذا سله وانتضاء بزي اسكنمكه دخی ديرل يقال انتضبت الثوب اذا بايسته ونضو شهر لري كزوب قطع
 مسافه ايتكه دخی ديرل تقول نصوت البلاد اذا قطعتها النصو نونك كسري وضادك سكوبله
 اوقك بلكندن اشغه سيدر عمره وارنجه قدح معانسه ونضو اسكي بزه دخی ديرل الانصاء همزه نك
 فحقى والفك مديله اويان دمور لري كه قايشدن ماعدادر النصي نونك فتحي وبانك تشديد به فصيل
 وزني اوزره اوق اولي كه هنوز اوق ايشلماش اوله ونضى السهم اوقك بلسكي ايله عمر نك مايني
 وابوعمر وابتدي نضى اوقك عمر نه ديرل يقلل نضى مقلقل يعني قلقله شينه اولان عمرن اولنده باقود
 اندامه ونضى بيون كه ماشله اموزك ماينيدر الناطي تانك فتحي وطانك كسري ومديله خصوصت
 وهناد ايتك تقول تناطيت الرجال اذا همست بهم ويقال لاتناط الرجال اي لا تهمس بهم الناطو
 نونك فتحي وطانك سكوبله بعيد اولى الناطي نونك فتحي وطانك كسري وبانك تشديد به بعيد اولان
 قلننه الناطية وزن مزبور اوزره موثي يقال مكان ناطي وارض ناطية الانطاء همزه نك كسري
 والفك مديله اعطاه معانسه در اهل بمن لغتي اوزره النطاء نونك فتحي وطانك تخفيفه خيبرده
 بر حصارك امبدر النعي نونك فتحي وعينك سكوبله موت خبري النعيان نونك ضمي وعينك
 سكوبله بمعناه يقال فعاهله نعا ونعا ناو نعي ركسته به كاهن بلدرمكه دخی ديرل يقال فلان نعي على
 فلان ذنوبه اي بظهرها ويشهرها النعي نونك فتحي وعينك كسري وبانك تشديد به فعل وزني
 اوزره كذلك موت خبري يقال جاء نعي فلان ونعي ناعي اولان كيمسه به دخی ديرل الناعي عينك
 كسري ومديله موت خبري كورن كيمسه اصمعي ابتدي طايغه عربدن رذي قد كيمسه وفات اينسه
 ركسته بر آه نوب اطرفه اولان قه م كزوب نعا فلانا ديرايدي يعني متوكله موت خبري ويروب
 آني اعلام واطهار ايدك ديرايدي نعا نونك فتحي والفك مديله كسر اوزره منبدر لر معنا متدر
 دراك وزال كي وفي الحديث بانعا العرب اي انهم المنعي ممك فتحي ونونك سكوبله والفك قصر له
 كذلك موت خبري المنعاة كذلك ممك فتحي ونونك سكوبله موت خبري المناعي ممك فتحي وعينك

نضا

نطا

نعا

کسری و مدله جی اخبار موت معناسه بقال ماکان منی فلان منعاة واحدة ولکنه کان مناعی
 التناعی تانک فقی و عینک کسری و مدله خلق بری برینه موت خبرن و برمک بقال تناعی بنو فلان
 اذ انعو اقلانهم لبحرض بعضهم بعضا الاستعناء همزه مک و تانک کسریله تقدم اتمک بقال اسنعی
 مثل اسلماع و تقول اسنعت الغنم اذا تقدمتها ودعوتها لتبعک واستعنا شر بری بری اردنجه
 یکلمک دخی در بر بقال استنجی بفلان الشر اذا تابع به الشر واستعنا برنسه بمد اولغه دخی در بر
 بقال اسنعی به حب الحمر ای عمادی به واستعنا برنسه شایع اولغه دخی در بر بقال اسنعی دکر
 فلان اذا شاع یا استعنا اور بکسک معناسه قریب معناسه دخی طلاق اولور و بقال اسنعی الابل
 و اقیم اذا تفرقوا من شیء و اندشروا الذعر نونک فقی و عینک سکونیه دوه طوداغنده اولان
 شدر که نفره مثابه سنده در و نفره تانک فقی و فانک کسریله انساک اوست طوداغنده اولان
 چقور درر النعی نونک فقی و عین مجودنک سکونیه سوبلک تکلم معناسه بقال سکت
 فلان فمانعی بحرف ای مانبس بحرف التفتیه نونک فقی و عینک کذلک سکونیه بر خبر نقول سمعت
 نغیه بن کذا کذا ای شیء من خبر و فرا اشدی نغیه نغیه کبی در و زنا و معنی و اصمعی دخی بومعناه
 فر الیه یحقق در و نغیه کلام حسنه دخی در بر بقال سمعت منه نغیه ای کلاما حسنا و جرمی اشدی
 نغیه اول ابریشن خبر درانی کما هو حقه للمکسرین المذغاة عینک ضمیمه قریب اولنق بقال هذا الجبل
 یتاعی السماء ای بدانیها الطوله و مناضة غزل ابراد ایدشکه دخی در بر مغازله معناسه و مناضاة عورت
 او غلاجهن نجیده و سروره الة ایدر کلمات اتمکه دخی در بر بقال المرأة تناعی الصبی ای تکلمه بما یحب
 و یسر النعی نونک فقی و فانک سکونیه برنسه بی سورمک طرد معناسه بقال نقاه اذا طرده
 و فی سورمک معناسه دخی کلور الانتقاء همزه مک و تانک کسریله کذلک سورمک نقول نغیه
 فانتی و فی ایضا بتعدی و لا بتعدی المناقاة ابکی نسته بری برن سورمک التناعی برفاج نسته بری
 برنی سورمک بقال هذا تناعی داک و هما یذان النفوة نونک کسری و فانک سکونیه سورمک
 و سکندر بیلن نسته التفتیه نونک کسری و فانک سکونیه بمعناه التفتیه نونک ضمیمه و فانک
 تخفیه بیه برابو نسته نک ایچندن النوب اتلن برامز نسته النعی نونک فقی و فانک کسری و بانک تشدیدیه
 فعیل و زنی اوزره شول نسته در که انی ازاله ایچون سلکرو و صجار سن بقال فی المطر ما تفتیه و ترش
 و فی شول صوطا ملل برینه دخی در بر که قویه ایشن کسسته نک ارقه سنه ایدن طاملرو فی الريح شول
 طیراغه و طیراقی شلا و نسته دخی در بر که اغاج بیلرینه انی بل سوروب و جمع ایلرو فی عید معناسه
 دخی کلور بقال اتانا نفیکم ای وعیدکم الذی توعد و فی نه النقیان فختنه بمعناه و کاه اولور تفتیه
 تشیه اولنه و عظیم اولان عسکرک رجائی النقاوة نونک ضمیمه و فانک تخفیه برنسه نک ابوسنی
 و مختاری التفتیه نونک ضمیمه و فانک کذلک تخفیه بمعناها و نونک ایکسند دخی ضمیمه کلدوکی
 نغیه نک ضدی اولد یقنه یثاء در زرا فعاله و زنی ساقط اولان فضلهم دره کثیر الاستعمال در النقاوة
 نونک فقی و فانک تخفیه برنسه پاک اولنق بقال فی الشیء نینی نقاوة من الباب الرابع النعی نونک
 فقی و فانک کسری و بانک تشدیدیه پاک اولان نسته نظیف معناسه التفتیه نونک فقی و الفک مدله
 پاکلک نظافت معناسه النقا نونک فقی و الفک قصر بیه قوم بغنی کثیف الرمل معناسه النقاوان
 فختنه تشیه سی النقیان کذلک فختنه تشیه سی النقاوة نونک فقی و الفک قصر بیه نقاه
 و زنی اوزره شول نسته در که طعمی پاک ایدوب ابرتلرکن انی به نه اتارل اموی روایتی اوزره و ضیلر
 ابتدی نقاه هر نسته نک برامز نه در بر خرمدان ماعداد زرا نقاه خرمانک ابوسنه درل التفتیه
 علی وزن التریبه پاک اتمک نظیف معناسه و نغیه ککدن ابلک حقا رغه دخی در بر بقال نغیت
 العظیم نغیه اذا استخرجت نغیه سیمی نفسیر النقاوة انسا الله تعالی الانتقاء همزه مک و تانک کسریله برنسه فی

نقا

نقا

نقا

اورندلیوب اختیار ایتک و انتقاء کذلک ککدن ایلک جقمغه دیرلر نقول ایتختب العظم اذا انتقروا حث
 نقيه ای مح. النقی فحتمله وفاق کسری و تشدیدیه کذلک برنسنه بی اختیار ایتک النقی و نونک
 کسری وفاق سکونیه شول ککدر که ایچنده ایلکی اوله فرا وای او زره الانتقاء همزه تک لحنی
 و الفک مدیه جمی ایلکی اولان ککدر معناسنه النقی نونک کسری وفاق سکونیه ایلک لحن معناسنه
 و سیمز لکدن اولان کوز یا هنه دخی دیرلر النقی نونک فقی وفاق سکونیه ککک ایلک کجقمغه
 الانتقاء همزه تک کسری و الفک مدیه طوار سیمز و ایلک لکدن بقال انقت الابل اذ لیمحت و صار
 فیها نقی و کذلک غیرها المنقیه میمک ضمی و نونک سکونی وفاق کسریله سیمز بی اولان طوار بقال
 هذه نانه منقیه و هذه لانتقی النقاوی نونک ضمی و الفک قصرله شور زده بین او تکرر برنوی الککاه
 نونک کسریله قبل ایتک. یاره لقی نقول نکیت فی العدو و تکابه من الباب الثاني اذا قتلت فیهم و جرحت
 النما نونک فقی و الفک مدیه مال زیاده اولقی بقال نمی المال یعنی ثناء من الساب الثاني
 النمر ضمیمه و واولک تشدیدیه کذلک مال زیاده اولقی بقال نما ینموا من الباب الاولی علی بعض
 الرايات اما کسائی ابتدی بنیه کلمه بی واوله استماع ابتدم الاثنی سلیمدن اولان ایتکی
 برادر دن بعده بنی سلیم قبله سندن سوال ابتدا و ککمه واوله استمع لی معلوم دکلدر دیرلر
 و ابو عبیده ابتدی نمی بنمو و بنمی ایکسیده جائز دیرلریدی و هاتک رنگی زیاده اولغه دخی دیرلر بقال نمی
 الخضاب ای ارداد سواد اوزخ زیاده اولغه دخی دیرلر بقال نمی السمر من الباب الثاني اذا ارتفع
 وغلا السامیه میمک کسریله خلق و فی الحدیث لا تمثلوا بنامیه الله یعنی خدای تعالی کک خلا فقی
 منه قلما یعنی النی یاغنی یا خود بورنی قولاع قطع ایتک و خلقه نانبه دیرلر نما و زیاده اوره
 اولدیفقر بن النبی و النمر نونک فقی و میمک سکونیه و کلامی رکسنه به نسبت ایتک نقول نیت الیه
 الحریث فانا انمو من لایب الاول و انبه من الباب الثاني و رکسنه بی حسبیه نسبت ایتکه دخی دیرلر
 نقول هو ینمو الی الحرب و بنمی و برشی برنسنه بی رفع ایتکه دخی دیرلر و نقول رفعت الشیء علی الشیء
 اذا رفعت علیه و حدیث اسناد ایتکه دخی دیرلر نقول نیت الحدیث الی غیره نما اذا اسندته و رفعت
 و رکسنه بی باباسنه نسبت ایتکه دخی دیرلر نقول نیت الرجل الی ییه نما اذا نسبته الیه و اصمعی ابشیدی
 نیت الحدیث نیا دیرلر میمک تخفیفه لجان خبری علی وجه الاصلاح ابرشدر سدر که نونک اصلی رفع
 معناسنه اولر و نیت الحدیث نیت دیرلر لجان نیمه و افسا اوزره ابرشدر سدر التیمه علی وزن التیمه
 ایشی بالکسر مغه دیرلر اودونی زیاده قلغه نقول نیت النار نیت اذا التقت علیها حطباً و دکتها به
 و نیمه بر خبری علی وجه الافساد بنشدر مک دخی دیرلر علی ما رانقا الانماء همزه تک کسری
 و الفک مدیه زیاده فقی یقال انما الله انما و انما مجروح اولان صیدک کوزدن غایب اولوب هلاله
 اولسنه دخی دیرلر نقول ریمت الصید فانتبه اذا غاب عنک ثم مات و فی الحدیث کل ما صمیت و دج
 ما نیت و اصماء صاد مهله ایله کوز او کنده هلاک اولغه دیرلر انما میمک کسری و مدیه خلاص
 بولیچی کسنه ناجی معناسنه الیه نونک کسری و یاتک تشدیدیه برنسنه عزم ایتک النواة نونک
 فقی و واولک تخفیفه کذلک عزم ایتک نقول نیت نیت و نواة اذا عزم و نواة خرمما چکر دی معناسنه
 دخی کلور و نیت حاجت معناسنه دخی کلور بقال فی بنی فلان نیت ای حاجه و نیت توجه اولان جانب
 دخی دیرلر النوی نونک فقی و الفک قصرله کذلک توجه اولان جانب اراق اولسون بقی اولسون
 و بوموت در اما خرمما چکر دی معناسنه اولان نونک جمی تذکره و نایبی جائز در
 زرا جمع صبیغی دکلدر اسم جنس در الانواء همزه تک فقی و نونک سکونی و الفک مدیه کذلک جمی
 خرمما چکر دی معناسنه الانواء همزه تک و نونک کسریله بمعناه نقول انوبت و نواة حاجه
 دخی دیرلر بقال نواة نواة اذا رده بحاجه و قضاها له و یاره اولغه دخی دیرلر نقول نواة الله انی میمک

نکا

نما

نوا

وا

فيمثله التهمة نونك فقي وهاك كسرى وياك تشد بديله فعليه وزني او زره شول بوغر لبعني دوه در كه
 سمر اوله يقال جزور ضخمة (فصل الواو) الواوى واولوك فقي وهمزه نك سكونيله وعدم معانينه در
 تقول منه وابنه واباسيو به ابتدى خليل دن بناء مجهول نه وجهه كلور وايت كله سنده ديوشو الله
 ايشدم ابتدى وني كلور بن ايشدم شول كسنة كه همزه نبي واودن بدل قلوب اوى ديراك وجهي نه بدو
 ديدم ابتدى زيرا اول كله نده واوان جمع اولما زمازي بوني ايشموب ابتدى خليلك بوسوزى خطادو
 زيرا اولك همزه نبي قلب اولمىنى واوان جمع اولد يجهون دكلدر بلكه واواولك ضمه سندن او زير
 نيكيم وهدك كله سنده اعده ووجهه كله سنده الجوه ديرا ديقى الواوى فحقينه والفك قصريه شول
 جار وحشى در كه فرموده اوله بعده آه وغيره دخی اطلاق اولنور تشبها الوثبة واولك فقي
 وهمزه نك كسرى وياك تشد بديله يولك جوالا رجوالى ضخمة معانينه وكاه اولور چلكه دخی
 صفت قلوب قدر وثبة ديرا ضخمة معانينه وناقه دخی صفت قلوب ناقه وثبة ديرا ضخمة الطن
 معانينه الوجي واولك فقي والفك قصريه آنك اياغى طاشرقوب وجع حاصل قلبي يفاق وبجي
 الغرس وبجي من الباب الرابع اذا وجدو جعافى حافره الوجي واولك فقي وجيك كسرى وهدله
 ذكر اولنان وجهه مبتلا اولان آت الوجباء واولك فقي وجيك سكوني والفك مدليه مؤنثى الابهاء
 همزه نك كسرى ومدليه آنكى ذكر اولنان وجهه مبتلا قلبي وكاه اولور معنای يأسده استعمال اولنوب
 تركه وما فى قلبي منه اوجي ديرا قيمان يأس كسنة يعنى ترك ايشدم انى اميدم زياده ضعيف اولد اياغى
 حالده وابهاء كاه اولور بخل معانينه كلور تقول ساشقه فاوجى على اذ بخل الموحى واولك فقي وهاك
 سكونيله كتاب معانينه در الوسى واولك فقي وهاك كسرى وياك تشد بديله جحى حلى ايله حلى كى
 يترك آرايش معانينه ووحى كذا لك اشارته وكاتبته ورسالته والهامه وكلام خفيه وهر نسته كه غيره
 ابعائيد رسن كا حى ديرا تقول وحيث اليه الكلام اذا تكلمته بكلام خفى الابهاء همزه نك كسرى
 ومدليه كذا لك كلام خفى الفيا ايتك ووحى واوحى كتب معانينه دخی كلور يقال اوحى الله الى انبيائه
 واوحى اشارت معانينه كلور قال الله تعالى فاوحى اليهم ان سبحوا بكرة وعشيا الوسى واولك فقي
 والفك قصريه صوت خفى وصوت دائم معانينه در وحنى كى غبن معجه ايله تقول وحيث لك ببحر كذا
 اى اشرت وصوت به رويد يعنى متصل چا غردم الواحاة وزن مزبور او زره ذكر اولنان معناه در
 تقول سمعت وحاة الرعد وروضونه المهدود الحق ويقال الرعد يوحى وحاة الاستبحاء همزه نك كسرى
 وياك كسرى ومدليه چاغروب مدد طلب ايتك استصراح معانينه تقول استوحينا هم
 اى استصخرنا هم الواحاة واولك فقي والفك مدليه سرعت ايتك والفك قصريه دخی چا زرد يقال
 الوسى الوحى يعنى البدار البدار وباربانك كسريه سرعت ومبادرت معانينه در التوحى تاتك فقي
 وياك كسرى وتشد بديله سرعت ايتك تقول توح يا هذا اى اسرع التوحية على وزن التزينة
 بر كسنة به سرعت ايتدريك تقول وحاء توحية اذا عجله الوسى واولك فقي وهاك كسرى وياك
 تشد بديله فعل وزنى او زره سريع معانينه در يقال موت وحنى الوسى واولك فقي وحاء معجه نك سكونيله
 قصدا ايتك تقول وحيث وحيثك اى قصدت قصدك ووحى سمته دخی ديرا يقال هذا وحنى اهالك
 اى سمتم حيث ساو او وحنى توجه معانينه دخی كلور يقال مادزى ابن وخالان اى ابن توحه
 وحنى ملايت او زره كتمكه دخی ديرا يقال وحنى النافه فحنى وخابا اذا سارت سمر اقصدا المواخاة
 ميمك ضميه قد اشلشنى يقال واخاه وهو لغة ضعيفة فى اخاء بينى على بواحنى التوحى فحقينه وهاك
 كسرى وتشد بديله بر نسته به قصد وفحوى قلبي الاستخاء همزه نك كسرى وياك كسرى ومدليه
 بر نسته دن خبر طلب ايتك تقول استخ لما بنى فلان ما خبرهم اى استخبرهم وبنوا وسعبدروا بنى در
 الودى واولك فقي ودال مهمله نك سكونيله شول تسنه در كه بعد البول خروج ايلر الودى واولك

وجا

حا

وفا

ودا

ففتحی ودالك كسرى ويا ناك تشد بديله بمعناه على رواية الاموى وودى ذكر اولئك نسته في اخراج
ايتمكه دخی دیرل تقول منه وودی بغیر الف یعنی باب افعال دن کلز وودی آن افشان ایتمکچون یاخود
جاء ایتمک ایچون ذکر ن صار قتمغه دخی دیرل تقول وودی الفرسیدی و دیا اذا ادلی لیبول اولی ضرب
ویریدی ابتدی وودی دیرل خان آن ذکر نبول ایچون صار قتمغه وادی دیرل جاء ایچون صار قتمغه
اودی دیرل الدیفة دالك كسرى ویا ناك تخفیغه فان جهادیو ویران مال آخرنده اولان ها و اودن
عوضد رودیة فان بها ویرمکه دخی دیرل تقول وودیت القیتل ادیه دیه اذا اعطیت دیته الدیات دالك
کسر یله جچی دیرل بمعنایه الاتماء همزه نك كسرى ویا ناك كسرى و تشد بديله دیت المی تقول
ان دیت اذا اخذت دیته دال مكسوره ابه امره دیت ویرمعنا سنده تقول دفلانا دیا كذا دالك
کسر یله تشیه سی دوا دالك ضعی و مد یله جمع مذکری الایداء همزه نك كسرى و مد یله هلاک اولی
تقول اودی فلان اذا هلاک المودی میك ضعی و مدی و دالك كسرى و مد یله هلاک اولان نسته
الودی واولی ففتحی و دالك كسرى ویا ناك تشد بديله خمیل وزنی اوزره خر ما فدانى الودیة واولی
فتحی ویا ناك تشد بديله واحدی ذکر اولئك نسته فدانلک بری معنایه الودی دالك كسرى و مد یله
دره که معر و قدر وگاه اولور که کسر یله یادن اکتفا اولتوب المودی دیرل الودیة همزه نك ففتحی واولی
سکونی و دالك كسرى وادی نك جمیدر علی خلاف القیاس کویا که بوودی کله سنک جمیدر واولی
فتحی ویا ناك تشد بديله سری الیه اسریة کنی و سری سین وراه فمهل بنله نهر صغیره دیرل جدول معنایه
التوادی ناك ففتحی و دالك كسرى و مد یله شول اغاچلر در که ناهه نك همزه سنه بغیر لر سودی جمع
اولسون دبو التودیة هلی ووزن التریة واحدی ذکر اولئك نسته فدانلک بری معنایه الودیة واولی
فتحی و ذال فمجه نك سکونیله عیب یقاله مایه و ذیة ای عیب ابن السکیت ابتدی کلایین طایفه سندن
نیجه کسنه دن اشدنم که اصبح ولبس بها و حصه ولبس بها و ذیة دیرل ویدی و بها ضعیری ایاه یاخود
بلاده را جعد ورو و حصه حاضاد مهمل بنله برودت معنایه در الوری واولی ففتحی ویا ناك سکونیله
جراحتک ایریکی جراحت ضرر ایدوب اتی دلوب تأثیر ایتک یقال وری القح جوفه بریه ویرا اذا کله
وفی الحدیث لان یتملی جوف احدثکم فیما حتی بریه خیرله من ان یتملی شعر ایعی آدم شعرله و هو الیه
یرا و لمقدن ابرکله بر اولی خیر لودر راه مکسوره الیه امر در اکل ایت معنایه تقول یرا رجل ربا رانک
ککذلک کسر یله تشیه سی زوا رانک ضعی و مد یله جچی رری رانک كسرى و مد یله مفرد مؤنثی
پس زری کله سنک آخرنده اولان باضمیر مؤنث در قومی واقعدی کله رنده اولدیغی کنی ویرا کذلک
تذیه مؤنثی رین رانک كسرى و نونک فتحیله جمع مؤنثی و وری چقما غک آتشی چقمغه دخی دیرل
یقال وری الزندی بری ویرامن الباب الثاني اذا خرجت ناره و فیه لغة اخرى وری الزندی من الداب
السادس وایلك صق اولوب بریره جمع اولغه دخی دیرل یقال وری المخبری اذا کتزل الواریة
رانک کسر یله شول ناهه در که سمر اوله یقال ناهه واریة ای سمیة و وری آه دخی صفت اولور یقال لحم
ویری ای سمین الیبراه همزه نك كسرى و مد یله چقما قدن آتش چقارمغه دیرل التوریة علی وزن
التریة بمعناه تقول وریته توریة واوریته ابراه الوری فتحی بنله والفک قصر یله ذکر اولئك ابرکک
تأثیر فرایندی سلط الله علیه الوری وچی خیر ایدر ووزی خلقه دخی دیرل یقال ما دری ای الوری
هو ای الخلق هو الاستیراء همزه نك كسرى ویا ناك كسرى و مد یله چقما قدن آتش چقما غی
طلب ایتک یقال فلان یستوری زناد الضلالة یعنی فتنه و ضلالت چقما قتلن جال التوریة باره به
تیار ایدن کسنه به دهشت ویرمک ایچنده اولان جراحتی و عقی و وسعتیله یقال وری الجرح ساره
توریة اصا به بالوری و سارینین مهمله و باه مو حده الیه باره نك عقی یوقلیان کسنه و توریة خبری
کبر لکه دخی دیرل تقول وریته الخبر توریة اذا سترته و اظهرت غیره کانه مأخوذ من وراه الانسان

گانه بجهله وراه وحيث لا يظهروه الموارات ميمك ضميمه برنسنه في سترانك تقول واريت الشئ
 اذ احفيم للتواري تانك فتي ورائك كسرى ومديله كير تانك اسفاد معنائه يعل واريت الشئ
 فتواري هواي استر وراه واولك فتي والفق مديله خلف معنائه در كه اردد ميمك اولور وگاه اولور
 قرام معنائه كلور پس بواضداددن اولور واخفش ايتدي لقيته من وراه دبرلر همزه يك منم
 اورره بناسيله غايت اولق اورره كه مضاف اولدي يني حاله اسم غير ممكن اولور من قبل ومن بعد كي
 وعربلر را، لك اوسع فديكي فعل مقدر ايله منصوب در كه اول تاخر لفظي درو باري تعالينك
 و كان وراه هم ملك ديد يكي قول امامهم ايله تفسير اولمشدر وريته واراك ضمني ورائك فتي و بانك
 تشديد ايله وراه لك تصغيري در الوراء واولك فتي والفق مديله ولله ولد بدر الوزى واولك فتي
 وراه مجيء دن صكره الفك قصر ايله قصير وشدديد اولان كسنة وسريع وچاك اولان چاره دخی ديرلر
 المتري ميمك ضمني ورائك كسرى ومديله ديكلمش منتصب ومرتفع معنائه الاينسا همزه يك
 كسرى ومديله باش تراش ايمك يقال اوسى رأسه اذ حلقه الموسى ميمك ضمني ومدى والفق قصر ايله
 باش تراش ايد جيت آيت فرا ايتدي بوفعلي وزنى در فائك ضمني والفق قصر ايله مؤنث درو عبد الله
 بن سعيد الاموى ايتدي مذكر در غيرى دكلدر يقال هذا موسى كاري وهو مفعول من اوسيت رأسه
 اذ احلقته الموسى وابو عبيد ايتدي موسى لفظي مذكر استماع اولمشدر الاموى دن وموسى بر رجلك
 دخی سيد راو عربون العلاء ايتدي بومفعول وزنى اورره در بودليل ايله كه حالت تنكير نه منصرف
 اولور حالا كه فعلى لا يهرف، اور على كل حال وري دخی بودليل ايله متعل اكثر زفعلي دن زرا
 مفعول هرافعة دن بنا اولور كنانى بوفعل بدر ديزايدى وبوباب سينده موس تفسير نه مرور ايمشدر
 بود كرولنان جوهرى ترتيبدر واكر موسى اسم رجل اولمى اسم آلت اولمىك عقيدته ايراد
 اولوب ذكر اولنان اختلافات مطلقه لفظ موسى ده اولسه ومؤنث اولمشدن علم رجل اولان اسما
 اولمى يني موسى لفظي مؤنث در علم رجل ايلد فقه دينسه انصب اولور دى الموسوى ميمك ضمني
 ومدى و بيمك فتي و ورائك كسرى و آخرند بانك تشديد ايله كسرى به منسوب اولان كسنة الموسى ميمك ضمني
 و بيمك كسرى و بانك تشديد ايله كسرى به منسوب اولان كسنة الفك واوه قلى و حذقي
 جايردر تكيم باب سينده عيسى تفسير نه عيسى تانك نسبت نه ذكر اولمشدر المراسه ميمك ضميمه
 بر كسنة به وافت ايد ب كابر اولور يقال واساه وهو افة ضعيفه فى اساه يني على بواسى يعنى واوله كسنى
 مضارع همزه واوه قلب اولمشد بناه راسا يني همزه يك كسرى و بانك كسرى ومديله بر كسنة دن
 موافقت طلب ايمك تقول استوسية اذ اقلت له واسى الشبه شريك كسرى و بانك فتي و تخفيفه
 هر لوند كه آن وغيرى فسنهك بولك لونه قارشيش اوله آخرنده اولان ها اولنده اولان واودنه
 عوضدر الشيات شريك كسرى و بانك تخفيفه جمعي ذكر اولندن اولنر معنائه وشبه بزي الاجه
 ايمك معنائه دخی كلور نقل وشب الثوب وشياوشية على ماسيجى الاشية همزه يك و بيمك فتي
 و بيمك ماينده سكونيله الاجه اولوب ذكر اولنان وجه اورره اولان طوار يقال ثوراشية كما يقال
 فرس ايلق تيس اندر عايمه نسخ صحاحه اشية افعال وزنى اورره ضبط اولمشدر نيكيم كما يقال فرس
 ايلق كلامى دخی دلالت ايدركن اشبهك آخرنده اولان ها محل كلاندر زرافياس اوشى ديمكى
 جهته اوجه و عدته او عدد ديمكى كى واذره ذال مجيه وراه مهمله ايله شول اركك كجيدر كه لوني
 سيمه اولوب قولاندره آق نقطه لى اوله وبارى فعل اليك لاشية فيها ديد يكي قولى ايس فيها لونه
 مخالف ساير لونها معنائه در الوشى واولك فتي وشبك سكونيله بزي الاجه ايمك تقول وشبته
 آشوب اشية وشياوشية من الباب الثانى ووشى نقشه والاجه او اولان بزه دخی ديرلر نقشى هرنه و بانك
 اولر سه اولسون الوشاء واولك كسرى جمعي ووشى بلان سويلكه دخی ديرلر يقال ووشى كلامه اى كسنى

وزا

ساو

وشا

ووشی قوم خوغا مغه دخی دیرل بقال وشی بنو فلان وشیبا اذا کثروا وولادت معناسنه دخی کلور بقال ماوشت
 هذه الماشية عندی بشی ای ماولدت الواشیه شبنک کسریله شول طواردر که اولادی چوق اوله
 وبوهر ولادت صاحبند استعمال اولنور هر نیجه حیوان اولور سه اولسون الواشی شبنک کسری
 ومدیله وادی چوق اون کسنه بقال رجل واش التوشیه علی وزن التریه بزى كذلك الاجه ایتک
 تقول وشبهه توشیه شد دلک کثرة الموشی میک فخی وشبنک کسری ویا ناک تشدیدله الاجه اولمش بز
 الموشی میک ضمی وشبنک فخی وتشدیدى والفک قصریله بمعناه الوشوی ففتحته وآخرنده یانک
 تشدیدله الاجه لغه منسوب اولان نسبه اولنه واولاده اولنوب شین مفتوحا ترک اولنور سیدویه
 قولی اورزه واخلش ابتدی قیاس شینی ساکن فلقدر شه شبنک کسری وآخرنده هانک سکونیه
 امر در آخرنه هاء وقف ادخال اولمش در زیر اعرب طایفه سی حرف واحده تکلم ایتز لاقل ایکی
 حرف کرکدر که برله ابتدا ایدوب وبریله وقف ایلله و برحرف ابتدایه ووقفه مخمل کلدر زبرا ابتدا
 حرکت ووقف سکون اقتضایدر وحرکت و سکون خود متضاد اندر ماده واحده جمع واما زل
 وچان هاء وقله اولان امری برنسنه به اولاشدر سک ها ساقط او اور اندن استغنا کاد وکچون
 الوشایه واولک کسریله بخاراق ایتک بقال وشی به الی السلطان وشایه ای سعی الاستیشاء
 همزه نث کسری ویا ناک کسری ومدیله آه سوار اولان کسنه زیاده بورسون دیو او یکسبله
 اور مقدر بقال فلان بستوشی فرسه بعقبه ای بطلب ماعنده لیرنده الیشاء همزه نث
 کسری ومدیله اتی یا چوکا نله ویا خود کلابله سرعت اینسون دیوقندره ق در وکلاب کافک ضمی
 ویا ناک تشدیدله شول دموردر که بهی کش مثالنده در آنکله انه تعلم ایدر الیضاء همزه نث
 کسری ومدیله والفک فیخی مدیله برنسنه ایله برکسنه به وصیت ایتک تقول اوصیت له بشی
 وتقول اوصیتله اوصی وایضاء برکسنه فی وصی ایدمکه دخی دیرل تقول اوصیت الیه اذاجعلته وصیت
 الوصایه واولک فخی وکسریله اسمدر وصیلق معناسندن التوضیه علی وزن التریه كذلك
 وصیت ایتک تقول وصیتله توصیه الوصیه واولک فخی ایله اسمدر وصایت اسمی اولدوخی کی توصیه
 برنسنه فی برنسنه به اولشدر مغه دخی دیرل تقول وصیت الشی بکذا اذا وصلته به التواصی ناک
 فخی وصادک کسری وندیله قوم بری برینه وصیت ایتک بقال تواصی القوم اذا وصی بعضهم بعضا
 وتواصی نباتات بری برینه اولشمغه دخی دیرل بقال تواصی النبات اذا وصل الواصی صادق کسری
 ومدیله بری برینه اولش اوت بقال نث واصل ای متصل الیضاء همزه نث کسری ویا ناک
 کسری ومدیله كذلك وصیت ایتک فی الحدیث استوصوا بالنساء خیرا فانهم عندکم عوان
 یعنی نسا طایفه سنه خیره وصیت قبلک که آنلر سزک زجتکز چکیملر در پس عوان عایه ناک جمعی در
 الواصیه صادق کسری ویا ناک تخفیفله نباتات بری برینه متصل اولان بریقال وصت الارض
 اذا اتصل نباتها الوعاء واولک کسری والفک مدیله برنسنه ناک فانی ظرف معناسنه الاوصیه همزه نث
 فخی وعینک کسری ویا ناک تخفی فی ایله جمعی قابلر معناسنه الیضاء همزه نث کسری ومدی والفک دخی
 مدیله برنسنه فی قابه قوم فقی تقول اوصیت لزيد والمتاع اذا جعلته فی الوعاء وایضاء برنسنه فی قلبه
 کبر لکه دخی دیرل قال الله تعالى والله اعلم بما یوعون ای یضرون فی قلوبهم من التکذیب الوعی
 واولک فخی وعینک سکونیه برنسنه فی حفظ ایتک بقال وعاء اذا حفظه ووعی غما سک وانظلم معناسنه
 دخی دیرل بقال لا وعی عن ذلك الامر ای لا غما سک دونه وعی خلوم معناسنه دخی کلور بقال مالی
 عنه وعی ای بد اتواعیه عینک کسریله شول قولقدر که ایشد وکن ضبط ایلله بقال اذن واعیه
 ای حافظه وواعیه چاغری کسنه به دخی دیرل صارخه معناسنه الوعی واولک فخی وایتک قصریله
 غوغا وغلبله واصلوات معناسنه الوعی واولک فخی وغین معجه دن صکره الفک قصریله كذلك

وصی

وعا

وغا

آواز و غوغا و غلبه و می کسی در وزنا و معنی بوسیدن حربه و غی دیمشدر آند غوغا و غلبه
 اولدیمچون الاواغی همزه نیک فنی و غینک کسری و مدیه مزارعه ضیو صلا جق برل مفاجر
 الدبار معنایسته که دیار بام موحده ابله دوغ حسایله اولان برله دیرل و صاحب صراح بومقامده اواغی
 لفظی تفسیرده شیرینه که در کشتزار افتد دیمشدر وجهی ظاهر دکلدر زبر از بواله بوکلامندن
 فهم اولنان بود که اواغی حلوائی قدریدن عبارت اوله حاله که بومعنایه نه تفسیر جوهری و وافق
 و نه خود نقل کتب لغت مساعد در الوفاء و اولک فنی و الفک مدیه غدرک مقابل در الایفاء همزه نیک
 کسری و مدیه و الفک مدیه بمعنایه یقال و فی بعضه و وافق بمعنی و ایفاء برنسته اوزرینه چغمه
 دخی دیرل یقال اوفی علی الشی اذا اشرف و ایفاء برکسته نیک حق تمام و بر مکیده دخی دیرل یقال اوفاه
 حقه اذ اعطاه و افیا الوفی و اولک ضمی و فائک کسری و بانک تشدید یله فقول و زنی اوزره برنسته
 تمام اولق و چوغلق معنایسته دخی کلور یقال و فی الشی و فیا اذ ام و کز الوافی فائک کسری و مدیه
 برنسته به و فاید بی نسته الوفی و اولک فنی و فائک کسری و بانک تشدید یله بمعنایه الایفاء همزه نیک کسری
 و مدی و الفک مدیه شول بیان جارنه دیرل که عاتق بوکسک برله چغمی اوله التوفیه علی وزن
 التریبه برکسته نیک تمام حق و بر مکیده دخی دیرل یقال و فاه اذ اعطاه و افیا الاستیفاء همزه نیک کسری
 و تائک کسری و مدیه برنسته بی قبض التوفی فحینه و فائک کسری و تشدید یله بمعنایه یقال
 استی فی حقه و توفاه اذ قبض توفی فی بعض روحه دخی دیرل یقال و فاه الله ای قبض روحه الوفاء و اولک
 فحیمله اولک موت معنایسته الموافه میک ضمیمه کلک یقال و فی فلان اذ التی التوفی تائک فنی و فائک
 کسری و مدیه بر فاق کسندر جلله کلک یقال و فای الفوم اذ تمام او تمام تائین ابله و میک تشدید یله
 جلله کلکه دیرل اوفی همزه نیک فنی و واولک سکونی و الفک قصیر یله بر رجلاک اسمی در الاتقاء
 همزه نیک کسری و تائک تشدید ی و الفک مدیه صافقی یقال اتقی اصله اتقی علی اتعمل فقلت الواف
 یاه لانکسار ما قبلها و ابدلت منها التاء و ادغمت فلما کسرت استعماله علی لفظ الافعال توهمو ان التاء
 من نفس الحرف فجعلوه اتقی یعنی التاء فیهما مخففة و لیس فی کلامهم ذلك یعنی کلام عربده همزه
 مکسوره دن صکره حرف مفتوح یله کله بولمادی تا کیهونی دخی اکلا طاق ایده و بس تی تی دبدیلر
 قضی یقضی کی تی تائک فنی و فائک کسری اوزره بناسیله امر در تی تائک فنی و فائک کسری
 و مدیه مفرد موثقی بس امرک بناسی فعل مخفف اوزره اولمغنی الفدن استغنا اولندی مستغلبه الفک
 ما بعدنده اولان حرفک حرکتدن اوزری التقوی تائک فنی و فائک سکونی و الفک قصیر یله کاهدن
 صافقی التقی تائک ضمی و الفک قصیر یله بمعنایه و تقوی یله اولان و اوبادن بذلتلر شکیم زیاده ذکر
 اولندی التقاء تائک ضمی و فائک تخفیفه صافقی التقی تائک فنی و فائک کسری و بانک
 تشدید یله بمعنایه یقال اتقی تقاه و تقیه مثل تخم تخمه التقی تائک فنی و فائک کسری و بانک تشدید یله
 پر هر کاره اولان کسندر متنی بمعنایسته و قد قالوا ق فائک کسری اوزره بناسیله امر در صقله معنایسته
 یقال ق علی طلیع یعنی نفسک صقله کاتحمل اتحدوکی نسته بی تحمیل اتمه شکیم ارق علی ظلمک دیرل
 معنای مزبور اوزره الوافی فائک کسری و مدیه صقلیحی یقال سرج وافی ذالم یکن معقروم معقروم
 میک کسری و فائک فحیمله آتیه ارفه سن یاغر ایدن کره دیرل و وافی شول اتمه دخی دیرل که طرنغی
 طاشرغد یضدن اوزری بور بکه خوف یدر یقال فرس وافی اذ اکان بهاب المشی من وجع مجده
 فی حافره یقال و فی بقی اذ اکان الفرس علی تلك الصفة الموق میک ضمی و فائک فنی و تشدید یله بهادر
 اولان کسندر زیاده صقلش معنایسته التوق فحینه و فائک کسری و تشدید یله صقلتی اتقا معنایسته
 یقال توفی و اتقی معنی الوفاة و اولک کسریله صقلتی و فایه نساطا تقه سی باشه اوزر تکلری نسته به دخی
 دیرل متدیل معنایسته الوفاة و اولک فحیمله بمعنایسته فیه الوفاء و اولک کسری و الفک مدیه شول

وفا

وفا

وقا

نسنه در که آنکه بر نسنه صغنونر الوقاء واولك فحقى والفك مديله بمعناه لغة فيه الاوقية همزه نك
ضمي ومدى وقافك كسرى وبالك تشديد به فرق درهم تنكیم حدیث شریفده واقع اولشدر وزمان
قدیمده دخی اوقیه بو معنایه در واما بو زمانده خلايقك اصطلاحنده واطباك تقدیرنده اوقیه
اون درهم وبرد رهمك دخی بش سبعی در که راستار وثلیثه استار اولور واستار همزه نك كسریله
درت بحق مثقاله دیرل الاواقی فحقنله وقافك كسرى وبالك تشديد به جعی اوقیهل معناسنه اثقیه ایل
اثافی کبی صاج اباغی معناسنه واکردیلر سک بائی جعنده تخفیف ایدرسن وواقی واقیه نك دخی جعی
کلور کر کر دید کلری قوشجغز معناسنه وونك اصلی وواقی ایدی زیرا بو فو اعل وونی اوزره در لکن
اجتماع وایس کر به کورلدو کندن اوتری واولوی بی الفه قلب ایتدیله وواقی قافك كسرى
ومدیه کر کر دید کلری قوشجغز که معروف در وبعضیلر ایتدی کر کر معناسنه وضع اولنان واق در
بلا یاه زیر اذکر اولنان قوشك صوت حکایه در اولنان اسماء تسمیه اولمشدر الوکاه واولك كسرى
والفك مديله شول نسنه در که آنکه قر به اغزن بغلر و فی الحدیث احفظ عقاصم وواکاه و عفاص
عین مهمله نك كسریله و فایله وصاد مهمله ایل شیشه وشیشه امثالنده باشنه کیدر کلری دریدر
الایکاه همزه نك كسرى ومدى والفك مديله قر به نك اغزن بظلمق یقال اوکی علی مافی سقائه
ای شده بالوکاه وواکاه تفسیری الان مرور ایتدی و یقال ان فلانا لوكاه مایض بشی یعنی
اندن بر نسنه صر من وایکاه بخل ایتمکه دخی دیرل تقول سألتها فلوکی عاینا اذ انخل و فی الحدیث
انه کان بوی بین الصفا والمروة ای عملاً مایه ماسعیا کا یوکی السقاء بعد الملاء و یقال انه کان یسکت
فلا یسکت کانه کان بوی فیه کو با که اغزن تکلمدن بغلردی و بو عر یلرک اوک حلقک دید کلر ندن
ما خود در اسکت معناسنه الاسیکاه همزه نك كسرى وتانك كسرى ومديله نافه سمر وب داغله
طولق یقال استوكت الناقه اذا امتلأت شحفا الولی واولك فحقى ولامك سکونیه یقین اولوق قرب
معناسنه یقال تباعدنا بعدولی و یقال کل مما یلیک ای مما یقاربک یعنی خولان اوزره هر نه جانب
سکا قریب ایسه اندن اکل الله یقال منه ولی یلیه من الباب السادس وهو شاذ وولی بهارده مبتدیا غن
یغمزك عقیبجه باغنه دخی دیرل علی ماسیحی وولی ذکر اولنان یغمزله تمناک اولغه دخی دیرل
تقول یولیت الارض ولما الایلاء همزه نك كسرى ومخى والفك مديله قریب قلیق تقل اولیه
الشیء قولیه وایلا احسان ایتمکه دخی دیرل تقول اولیة المعروف ومعروف احسانه دیرل الولاية
واولك كسریله بر نسنه نك صاحبی قولق یقال ولی الوالی الممدولی ال جل البیع ولایة فیهما و یقال
فلان ولی وولی علیه کا یقال ساس و سبس علیه یعنی کاه محکوم علیه اولور وکاه حاکم اولد یغمزون
ولایته احقر در عایا حال بلور وولایة کسرو اوله غایه معناسنه دخی کلور سلطان کبی ابن السکیت
روایتی اوزره ولایة وولایة فیهما وکسرو اوله نصرت معناسنه ولایة مجتمع اولان کهنه لره دخی دیرل
یقال هم علی ولایة ای فی نصرة وشیویه ایتدی ولایة فیهما مصدر کسره اسمدر اطارة و نقابة کبی زیرا
ولایة اسمدر والی اولوب اوزر یته طور دیغک نسنه نك بس جان مصدر دیلسه ل وای مقتوح قلر
دیدى فالولاه همزه نك فحقى وواولك سکونیه فعل تعجب در نه تعجب احسان ایدیحی معناسنه تقول ما ولایه
للمعروف و یوشاذ در زرامزیدیه دن فعل تعجب کلز التولایة علی وزن التریة رکسنه بی رایشه والی
خلق یقال ولانا الامیر علی کذاب یعنی امیر فلان عمله انی عامل قلدی وولایه ببع الشیء یعنی فلان نسنه نك
یعنی اگا نقویض ایتدی و قولیه بوز دوندروب قاچغه دخی دیرل یقال ولی هار باذا الدبر المولى ممک
ضمی ولامك كسرى وتشديد به بر نسنه به بوز طوبی کسنه قال الله تعالی ولکن وجهه هو مولیها
ای یستقبلها وجهه التولی فحقنله ولامك كسرى وتشديد به بر علی عهدده سنه المی یقال تولى العسل
ای تقلده وتولى بر نسنه دن امراض ایتمکه دخی دیرل یقال تولى عنه اذا عرض وتولى بر کسنه بی

وکا

ولا

دوست ایدنکه دخی دیرل یقال توله الولی واولک فقی ولامک کسری ویا ناک تشدیدله شول
 یغموردر که وسمی دیدکری یغموردرن صکره یغروولی دیدیلر وسمی ولی ایتدیکندن اوتری ووسمی
 شول یغموره دیرل که اول بهارده یغره یا که بری نباتاله یوروولی دخی دیرل سکون لامله تنکیم مرو
 ایتدی فهو یحیی علی فعل وفعل الاولیه همزه ناک فقی واولک سکونی ولامک کسریله جعی ذکر
 اولان یغمورل معناسنه وولی دوست معناسنه دخی کلور که عدونک مقابلی دروولی کوبایکی وقایان اتاله
 و بالجه قرابت صهریه سی لولان کسنه له دخی دیرل وهر کسنه به دخی دیرل که رخصه و صده جهت
 ولایتی اوله المولی ممیک فقی واولک سکونی والفک قصرله آزاد اید یحیی کسنه و آزاد اولمشه دخی دیرل
 معنی کبی و عم اوغلنه دخی دیرل و یاردم اید جیه و فوکشه دخی دیرل المولی ممیک فقی واولک
 سکونی وواو اخیرک کسری ویا ناک تشدیدله و لایه منسوب اولان کسنه الولوی فختنبله وواو ثانیکن
 کسری ویا ناک تشدیدله ولیه منسوب اولان کسنه به دیرل وولی بهارده یاغی یغموره دیرل تنکیم الان
 مرور ایتدی علوی دیدکری کبی علی به منسوب اولان کسنه به و فنا که درت بیا ناک اجتماعن کر به
 کوردیلر بای اولی بی حنیف ایدوب ثانی بی واره قلب ایتدیلر الولاء واولک فقی والفک مدله قرابت
 معناسنه در یقال بینهم اوله اذا کان اتصال قرابة وولاوله معتقه دخی دیرل و فی الحدیث نهی عن بیع
 الولاء وعن هبته وولاء احبائه واتیاعه دخی دیرل یقال هم ولاء فلان الموالاة ممیک ضمی واولک
 فخبیله دوستلی که دوشمنلک مقابیلدر الولاء واولک کسری والفک مدله بر قاج نسنه بری
 بری ولی ایتدیکن تتابع معناسنه یقال افعیل هذه الاشیا علی الولاء ای متابعه وبری برینه اولشد و فقه
 دخی دیرل یقال والی بینهم اوله ای تابع التوالی تانک فقی ولامک کسری ومدله ایکی نسنه بری بری
 اردنجه اولم یقال توالی علیه شهران ای تابع الاستیلاء همزه ناک کسری و تانک کسری ومدله
 برنسنه ناک غایتنه ابرشک یقال ایتولی علی الامر اذا بلغ الغایة الولیة واولک فقی ولامک کسری
 ویا ناک تشدیدله شول پلاس در که پالانک التسه وضع اولور بر دعه معناسنه و بعضی ایتدی وایه بر دعه
 التسه اولان پلاس در الولایا واولک فقی والفک قصرله جعی ذکر اولسان پلاس معناسنه
 و منه قولهم کالایار و سهانی الولایا وایا ناک فخبیله شول تاقدر در که صاحبی هلاک اولد فقه قبری
 اورزه معکوس یغیرلر یس ذکر اولمان پلاسی آنک باشی اورزه اورزلر تا اولوب کسدنجه اولیلک
 همزه ناک فقی واولک سکونی والفک قصرله رلفظدر که بونکله تهدید ووعید قصد اولونور واصمی
 ایتدی مزبورک معناسی قار به مایه لکه در یعنی کاداهیه مه لکه نزول ایتدی ثعلب ایتدی یوبلده یعنی
 اولیلک تفصیرنده اصمی ذکر ایتدیکندن احسن وجه یوقدر دیدی واولی البقی معناسنه دخی کلور
 یقال فلان اولی بکنلای احری و واجدر الاولی همزه ناک فقی ولامک کسری ومدله جعی
 اولی اولان کسنه له معناسنه الاولون همزه ناک فقی واولک سکونی ونونک فخبیله کذلک جعی تنکیم
 اعلی کله سنک جعنده اعالی واعلون دیرل اولیا واولک ضمی ولامک سکونی والفک قصرله یسوی
 الولیات واولک ضمی ولامک سکونی ویا ناک فخبیله نسنه سی الرلی واولک ضمی والفک قصرله جعی
 الولیات واولک ضمی ولامک سکونی ویا ناک فخبیله کذلک جعی تنکیم اکبرک مؤشده کبری وکبریان
 وکبر وکبریات دیرل الولی واولک فقی ولفک قصرله ضعف وفتور و عجز الولی واولک فقی ونونک
 سکونیه بمعناه یقال ونیت فی الامرانی وناو ویاغنی الباب الثانی اذا ضغفت وکاه اولور فلان لایق یفعل
 کذا دیرل لایزال معناسنه الواتی نونک کسری ومدله ضعیف اولان کسنه الواتیة نونک کسری
 ویا ناک تخفیفله مؤش یقال ناقه وانیة الایاه همزه ناک کسری ومدله رجح ویرمک و ضعیف قللی
 یقال وانیة انابی اقبعتها واضعفتها الواتیة واولک فقی ونونک سکونیه تکال معناسنه در یقال افعیل
 ذالک بلاونیة ای بلا توان الواتیة واولک فقی والفک قصرله شول عورت که آنک کسلی وفتوری اوله

ونی

الآنة وزن مزبور اوزره كذلك فتوى اولان عورتدر واو همزه قلب اولمشدر التانى تانك
فتى ونونك كسرى ومديله تحصيل مرادده تقصير ايتك يقال توانى فى حاجته اذا قصر المياء ممك
كسرى ومدى والفق مديله مفعال وزنى اوزره در ياده كاره كى بناشحق براسكه معناسنه ونى دن
ماخوذ در فتور وسكون معناسنه الوهى واوك فتى وهانك سكونيله يرتلى يقال وهى السقاء
يهى وهى اذا خرق واشق ويقال قد وهيت فارغه وهى يرتغه دخى ديرل يقال فى السقاء وهى اى
شق منه قولهم غادر وهى لا ترفع اى فتقلا لا يقدر على رتقه وهى يرتقه بوز طومغه دخى ديرل تقول
اوهيت السقاء فوهى وهوان تهيا للخرق وهى فربه نك واكاشيه اولان نسنه نك اى چورل سكه
دخى ديرل يقال وهيت غزالى السماء بما هو غزالى عين مجعده فحيله وزاه مجعده وكسر لامله غزاله نك
جعبدر فربه نك اشغه اغز نه ديرل فى المثل خل سبل من وهى سقاوه ومن هريق بالقلا ماؤه وبومثل
شول كسنه حقه در ضرب اولور كه دولى دونوب طالعى نحو ست اوزره اوله وهريق صب وفلات
ربه معناسنه در وهى ديوار ضعيف اولوب يقلمغه بوز طومغه دخى ديرل يقال وهى الحائط
اذا ضعف وهم بالسقوط الوهية واوك ضنى وهانك فتى ويانك تشديديله وهيك تصغير بدر كه
خرق قليل نك اولور الابهاء همزه نك كسرى ومدى والفق مديله برزسنه بى ضعيف ومجروح
ايتك يقال ضربه فاوهى بده اى اصابها كسر او ما شبه ذلك واوهيت السقاء اذا جعلته متبها
للخرق رى واوك فتى ويانك سكونيله كنه تجبدر يقال ويك ووى لعبدالله وكاه اولور
كله وى كاهان مخففه ومشدده اوزره داخل اولور تقول ويكان ويكا كان واخللى ايتدى
كله وى مفصوله در كوا كه اولوى ديوب بعده كان ايله ابتدا قيلرسن (فصل الهاء) الهاء
هانك فتى والفق مديله شول متفرق نسنه در كه توز مثالنده شعاع شعله او ايجنده كور نور كه عامه كا زره
ديرل وهاء كذلك طيراغك خرده سنه ديرل دقاق التراب معناسنه الهوى هانك فتى ويانك سكونيله
طيراغك خرده سى هوايه قالمق تقول هيا بهو هيا اذا ارتفع الابهاء همزه نك كسرى وهانك سكونى
والفق مديله طوزى طاعنق الهوى هانك فتى ويانك سكونيله توز غبرت معناسنه هانك التراب
بانك كسرى ومديله شوله برز كه طيراغى توز مثالنده خرده اوله وهانك فبرطراغنه دخى ديرل الهاء
هانك فتى والفق مديله بلاد غطفانده برز اسمى در بوم الهاء وزن مزبور اوزره شول كونك
اسميدر كه فبس بن زهير الجبسى حذيف بن بدر الفرارنى اول كونده موضع مزبوره قتل ايتشدر
جفر الهاء جيك فتى وفانك سكونيله بعده هاء وزن مزبور اوزره شول صو جمع اوله حق برز كه
موضع مرقومه فبس حذيفه قتل ايتشدر الهى هانك فتى ويانك كسرى ويانك تشديديله شول
قبر در كه كيجرك اوله جاريه صغيره معناسنه الهية هانك فتى ويانك سرى ويانك تشديديله
معناها هم هانك فتى ويانك كسرى ومديله برصوندر كه انكه اى زجر ايدرل توسى ونيابدي
معناسنه هانك تانك كسرى اوزره بناسيله امر در و بر معناسنه اعطيكى هانك تانك كسرى ومديله
موتى المهايات ممك ضمه مفاعله در و برمك معناسنه تقول ما اهابك اى ما انا بمعطيك الهاء
هانك كسرى والفق مديله ذم ايتك معناسنه كه مدحك مقابلى در الهجو هانك فتى وجمك سكونيله
معناها صاحب قاموس هجو شعره اولان ذم در ديمشدر لكن عيانت جوهر يده خلاف المدح
تعبيرندن تادرايدن اطلاقدر التهزاء تانك فتى وهانك سكونى والفق مديله معناه كذلك يقول
هجوته هجو او هجاء وتهجاء وهجو عورت ارنك صحن ذم ايتكه دخى ديرل يقال تهجو المرأة زوجها
اى تدم وهجو حروف هجائى تلفظ ايتكه دخى ديرل وهجو دخى هانك كسرى بومعنايه در تقول هجوت
الحروف هجو او هجاء اذا تهجيت المهجور ممك فتى وهانك سكونيله واوك دخى تشديديله هجو
اولان كسنه تقول هجوته فهو مهجو ولا تقل هجيت الهجوة همزه نك وجمك ضنى وهانك سكونى

وها

وى

هيا

هنا

هجا

وواو لك تشديد يله شول نسنه در كه انكه هجو واقع اولور يقال بينهم اهجوة واهجية تهاجون بها
قال الجوهري بينهم اهجوة واهجية ومما جاء بها كذا في اكثر النسخ ولا يخفى ان اللاحقة
اسم لا يقع المهجوة بخلاف المهاجاة فانها مصدر المهاجاة ميمك ضميمة هجو ابدشك تقول هاجيته
مهاجاة وجوهري اهجوة في واهجية في ومما جاء في سلك واحدده كاتور مشدر لكن ظاهر بودر كه
فرقي واردر تشكيم عبارة قاموس ده ظاهر اولور التهجية على وزن الترية حروف هجائي تلفظ
وتعداد ايمك التهجي فحتمه وجمك كسري وتشديد يله بمعنا ما تقول هجيت الحروف
تهجية وتهجيت تهجيا الهندي هانك ضمي والفق قصر يله طوغري بوله كتمك وطوغري بوله دلالات
ايمك تذكر وتأتي جائر در يقال هدا الله للدين هدي وباري تعالى لك اولم يهدلهم ديدوكي
قولنده ابو عمرو بن العلاء ايتدي اولم بين لهم معناسنه در وتقول هديته البيت والطريق هداية
اذا عرفته وهذه لغة اهل الحجاز وغيرهم يقران هديته الى الطريق والى الدار حكاهما الاخفش
وقرآن عظيم ده اوج وجه اوزره وارد اولمشدر برى بودر كه بنفسه تعديه ايتشدر كقوله تعالى اهدنا
الصراط المستقيم وبرى دخی لامله تفديه ايتشدر كقوله تعالى الحمد لله الذى هدانا لهذا الذى كنا
الى ايله تعديه ايتشدر كقوله تعالى واهدنا الى سواء الصراط بودر اولمان مختار صاحبك كلاميدر
لكن لام تقى ست عليمچون اوليحق كبر وهدانك استعمالى جوهري ذكر ايتدوكي كتي ابكي به منحصر
اولور الاهتداء همزه نك وتانك كسري والفق مد يله طوغري بوله كتمك هدى معناسنه وباري
تعالى لك ان الله لا يهدي من يضل ديدوكي قولنده فرا ايتدي لايهدى لايهتدى معناسنه در الهداء
هانك كسري والفق مد يله روخه في زوجك اوبنه كوتدر كه دخی ديزلر تقول هديت المرأة الى زوجها
هداء وقد هديت اليه المهدية ميمك فتي وهانك سكوني وبانك تشديد يله زوجك اوبنه كوندركي
صورت الهدي هانك فتي وبانك تشديد يله فعل وزي اوزره بمعنا هادى قربان معناسنه دخی
كلور الهدي هانك فتي ودالك سكوني له حرم شريفه كوندركي قربان يقال مالى هدى ان كان
كذا وكذا وومين وقرى مقوله تعالى حتى يبلغ الهدي محله بالتخفيف والتشديد هدى سیرت معناسنه
اولان هديه نك ججي دخی كلوز على ماسمى حمزة له تمر كتي وهدى مفرد معناسنه دخی استعمال
اولنور يقال هدى هدى فلان اى سار سیرته وفي الحديث واهدوا هدى عمار وتقدم معناسنه دخی
كلور يقال هداى تفديه الهدية هانك فتي ودالك سكوني له واجيدي بر قربان معناسنه الهدية
هانك فتي وبانك تشديد يله كذلك واحدى وهدى اسيره دخی اطلاق اولنور ابو عبید روايتي
اوزره الهدية هانك كسري ودالك سكوني له شول نسنه در كه حال آتی ايشلك اوزره اولوز سن
بكر كقول اولسون كرك فعل اولسون تقول خبني هديتك اى فيما كتبت فيه من الحديث والعمل
ولا تعدل عنه وهديه جهته دخی ديزلر يقال نظر فلان هدية امره اى جهة امره وهديه سیرته دخی
نورلر وهانك فتي دخی لغتدر هادى السهم دالك كسري ومد يله اوقك تمر في نصل السهم معناسنه
البهادى الراس كاك كسري له شول صغر در كه خر من دو كن هضر لك لوز نه غنيمه طورر ماعداسي
هانك اطراف في دور ايدرو هادى بونه دخی ديزلر عنق معناسنه الهوادى دالك كسري ومد يله ججي
تيونر معناسنه يقال اقبلت هوادى الخيل اذا بدت اعناقها وبعضها رجيل آت سور يسنك اول ظهور
ايدن بلوكي در ديدى الهدية هانك فتي ودالك كسري وبانك تشديد يله ارمغان الهدايا هانك
فتي والفق قصر يله ججي ارمغانر معناسنه الاهتاء همزه نك كسري والفق مد يله ارمغان كتمك
تقول اهديت له واليه المهدى ميمك كسري وهانك سكوني والفق قصر يله شول طبقدركه انكه
هديه ووريلور وطبق امثالي اولان طرفله دخی ديزلر ابن الاخرابي ايتدي طبقه مهلى ديمزلر ايجنده
هديه اولدخه المهداء ميمك كسري وهانك سكوني والفق مد يله شول كسنه در كه هديه كتوزمك

هدا

عادی اوله التهادی تانک فتنی و دالک کسری و مدبله بزقاج کسنه بعضی بعضنه هدیه کورمک
 و فی الحدیث نهادوا تحابوا و تهدای عورت یوررکن اول جانبه بوجانبه میل ایدرک یوریمکه دخی
 دیر زکسنه به اعتماد ایتکسنن یقال تهدات المرأة اذا تعایت فی مشیتها من غیر ان یتأشها احد المهاداة
 میمک ضمیمه برکسنه ایکی باندده ایکی کسنه به طبسارق یوریمک زیاده ضعفندن او تری یقال جاء فلان
 یهادی بین اثین اذا کان یمشی بینهما معتمدا علیهما من ضعفه و تعایله الهدیا هانک ضمی و دالک
 فتنی و بانک تشدید و الفک قصر بله برنسنه نک مثلی و مانندی یقال عندی هدی هدیاها ای مثلها
 یعنی تانک مثلی هدی وارد یقال رمیت بسهم ثم رهت باخر هدیاها ای قصده یعنی سهم سابق اسلوبی
 لوزره المهدی هانک فتنی و ذال میجهنک سکونیه یهوده سوبیک الهدیان فختینله بمعناه یقال
 هدی فی منطلقه یهدی هدیا و هدیا نا الهدو هانک فتنی و ذالک سکونیه قلی الله تیر کسبک تقول
 هدوت بالسيف اذا قطعتہ سريعا فهو مثل هدوت بالذالین المعجین الهراوة هانک کسریله
 ببولد کنک عصای کیر معناسنه الهراوی هانک فتنی و آخرنده الفک قصر یله جمی ببولد کنک
 معناسنه مطایا کبی تنکیم اداوة تفسیرنده مرور ایتشدرد و اداوة آلت معناسنه در الهرو
 هانک فتنی و رانک سکونیه ذکر اولنان عصا الله اورنق التهری فختینله و رانک کسری و تشدیدله
 بمعناه نقول هروته بالهراوة و تهزرت به اذا ضربته بها هراة هانک فتنی و رانک تخفیفله برشهرک
 اسمی در واکر و وقف ایتلوا اولسک هالبله وقف ایدرسک الهراة هانک فتنی و رانک تشدید
 و الفک مدبله هروی اولان بزى صاتی کسنه و بوسیدن معاذ الهرا در ردی الهفوة هانک فتنی
 و فانک سکونیه طایئ زلت معناسنه یقال هفا یهفو و هفوة و قوش قنادن دیر دوب او چغه دخی دیرل
 یقال هفا الطائر یجناحیه اذا خفق و طار و هفو برنسنه هوایه چغمه دخی دیرل شول بولک پاره سی
 کبی که روز کارابله هوایه اغر و هفو آهو سرعتله سکرتمکه دخی دیرل یقال مرالطی یهفو مثل قولک
 یطفو و هفواج اولغه دخی دیرل الهافی فانک کسری و مدبله اج اولان کسنه جانیع معناسنه الهفاة
 هانک فتنی و الفک قصر یله برکره نظر ایتک و بعض نسخده کاه اولورمد اولنور دیمش و صاحب
 قاموس بومقامده جوهری غلط ایتشدرد هفاة نظر دکلدر مطرد در دیمش بغفور معناسنه لکن غلط
 جوهریدن ایتسه قلم ناسخندن سهو و تصحیف و لقی احتمالی افریدر بوقرینه ایلکه بعض نسخده
 و الهفاة النظرة و ایضا یقال افاة و افاة بهذا المعنی دیمشدر یعنی هفانک هاسی همزه به قلب اولنوب
 افاة اولشدرد دیمشدر و افاة خود شول بلوده دیرل که یغموری اوله پس مطردن تصحیف و لقی
 احتمالی الغلب اولور الهسی هانک فتنی و میمک سکونیه اقی سیلان معناسنه الهیمان فختینله
 بمعناه یقال هما الماء و الدمع یحیی همایا و همایا اذا سال و همای طوار او تلاغه قماغه دخی دیرل
 للهوائی هانک فتنی و میمک کسری و مدبله ازمش طوار یقال هوائی الابل لضواها الهیمان هانک
 کسری و میمک سکونیه اچه کبسه سی معروفدر هیمان هانک کسری و میمک سکونیه و هانک ضمی
 دخی لغتدر برز جملک اسبیدر که اول هیمان بن خاقه السعدی در الهن هانک فتنی و نونک
 تخفیفله برکله در که ذکر ی قبح اولان نسنه دن کایت اولنور و بونک اصل معناسی شی دیمکدر
 و تقدیری هتودر نقول هذا هنک ای شیئک الهنوان فختینله تنبیه سی الهنون هانک فتنی و نونک
 ضمی و مدبله جمی و کاه اولور بعض اشعارده مشدد دخی کلور و فی الحدیث من تعز اعرء الجاهلیة
 فاعضوه من ایه و لا تکنوا یعنی نسلله تفاخر ایدنه باباک ذکرن عض ایله دبوب صریح سوباک ناکه
 حجابی زیاده اوله و قولهم من یطل هن ایه یتطقی به ای یتقوی باخوته پس طول ذکر کردن کثرت
 اولاد مراد اولو الهنت فختینله عورتدن عبارت در الهنت هانک فتنی و نونک سکونیه کذلک
 عورتدن عبارتندر تنکیم اخت و بنت دیرل الهنت هانک ضمی و نونک فتنی و بانک تشدیدله تصغیری

هذا

هرا

هفا

هما

هنا

اصلهم دایلوب های کبر و کتول در سن تنکیم اخیه و بنه در لاله هنیه هانک ضعی و نونک
 فتحی و یانک سکویه کذلک تصغیری یاه ثانیه دن هائی بدل قلغه و بعضی ها هانت کلمه سنده اولان
 نادن بدل درد پمشدر الهات هانک فتحی و نونک تخفیفه جچی الهنوات کذلک فتحینه جچی
 و او محذوفه بی رداندر قلغه و یقال فی فلا هنانای خصلات شر و لایقال ذلک فی الخیر نقول جائی
 هنوک و رایت هانک و مررت بهنیک تنکیم انج باندن کرا و لمشدر و حالت نداده باهن اقبل باهنات
 اقبلا و باهنون اقبلا و دیرسن و بیان حرکت ایچون ها اذخال اتمک دخی جائز در پس باهنه
 دیرسن له و مایه و سلطانیه دید و کل کی تنکیم آخر کلمه باب هاده کلور انشاء الله تعالی و انخریده اولان
 نونی اشباع ایلوب حرکت نوندن الف ستوندا و لمق دخی جائز در پس باهنه اقبل دیرسن و بولفظ
 حالت ندایه مخصوصه در تنکیم یافل و یانومان حالت ندایه مخصوصه در یعنی دل کلمه سنک اصلی فلاندر
 الفک و نونک حد فی حالت ندایه مخصوصه در و نومان زیاد نوم صاحبی دیمکدر و بوسیغه ندادن غیر
 پرده استعمال اولتا مشدر مثلاً هو نو مان دیمشدر و کذلک باهنه اقبل دیمک دخی جائز در رها
 مضمومه ایلو و باهنیه اقبلا و باهنو نا اقبلا و اتمک جائز در اگر چه هاه مزبور ک باقا و تحریری کر به در
 لکن اخفش بوسعه و ایت قلشدر و هاه مزبور اهل کوفه قتنده و وقف ایچون در بود دلیل ایلو که
 حرف اعراه تشبیه اولوب مضموم قلشدر و اهل بصره قتنده هنوک و هنوات کلمه سنده اولان
 و اردن بدل در بوسیدندر که مضموم ام لمسی جائز او لمشدر و او علامه ضم اولدوغی کچی و حالت
 اضافته باهنی ایل و باهنی اقبلا و باهنی اقبلا و دیرسن و مؤنث ایچون یا هانت اقبلی دیرسن نونک
 تسکینی ایلداخت و بت دید و کل کی و باهنتان اقبلا و باهنات اقبلی و باهنتا اقبلی و باهنتا اقبلا
 دیرسن یانک فتحیه و باهنتا اقبلا دیرسن یانک سکویه و فرایندی ذهبت و هنت در لهن لفظندن
 مشتق قلوب فعلت دن کات قلغه یعنی ذکری قبیح اولان فعلی اشلدم دیمک محلهده الهواه هانک
 فتحی و الفک مدبله بر له سکوک ارسه سی و هر حال اولان بره هوادر بر قال الله تعالی اقدنهم هواد
 ای لاعقو لاهم الالهویه همزه نک فتحی و هنیانک سکونی و واول کسری و یانک تخفیفه جچی بر له
 کولک ماینی اولان برل معناسنه الهوی هانک فتحی و الفک تصر به نفسک بر نسته به میل و محیی
 الالهواه همزه نک فتحی و الفک مدبله جچی و قان فی کندی نفسک مضاف فاسک هوای دیرسن
 و هذیل طایفه سی هی و فی و عصی دیرل و هوای محبت اتمک معناسنه دخی کلور بقال هوای بهوی
 هوای من الباب الرابع اذا احب الالهوی همزه نک فتحی و هانک سکونی و الفک فصر به زباده سوکلو
 اولان نسته بقال هذا الشئ اهوای الی من کذا ای احب الهی هانک فتحی و واول کسری و یانک
 تشدید به دو شمت سقوط معناسنه بقال هوای بهوی هوای من الباب الثاني اذا سقط الی اسفل و هوای
 بر معناسنه ده کلور بقال ضعی هوای من اللیل ای همزه منته و الهمز یع بالزاه المجهول العین المهمله
 طایفه منه الهوی هانک ضعی و واول کسری و یانک تشدید به طالت سیرده کوب کتمک مضمی معناسنه
 و یاره اغزی اخلقه دخی دیرل بقال هوت الطعنه نهوی اذا فحمت فاهیا الانهواه همزه نک
 کسری و الفک مدبله دو شمت سقوط معناسنه بقال هوای و انهوی بمعنی الالهواه همزه نک کسری
 و الفک مدبله بر نسته بی الما ایچون کلوب او راقق یال اهوای الیه ییده لیاخذه و اهوای اشارت اتمک
 دخی دیرل اصمعی روایتی او زره نقول اهوایت باشی اذا او مات به و بومقامده صاحب صراح او مات
 کله سن خاندیم ایلو تفسیر اتمشدر ما سب دکلدر زرا خاندیم بار کسنه تقلید اتمک یاخوه و حم قنای
 معناسنه راجع اولو رابکسده مناسب اولدوغی خنی دکلدر و اشارت معناسی مراد اولمق بقیددر
 و اهوای قلجیه جائغه دخی دیرل نقول اهوایت له بالسيف الهوة هانک ضعی و واول تشدید به
 چقور بر که درین اوله الالهویه همزه نک ضعی و هانک سکونی و واول کسری و یانک تشدید به

هوا

معناها المهيوميك فتي و هانك سكوني والف قصر يله ايكي طاعتك و ايكي طاعه شبيه اولان
نستملك ما بيني المهنواة ميكت فتي و هانك سكونيله معناه التهاوي تانك فتي و واوك كسري و مديله
قوم ذكر اوتان بربري بربري دجه دوشمك يقال تهاوي الغوم في المهنواة اذا سقط بعضهم في ث
بعض المهنواة ميكت ضمي اليه مدافعه معانسه و مهاوة شدت سيره دخی دیرلر الاستهزاء همزه تانك
وتانك كسريله بر كسني بي سر كردان اتك منه قوله تعالى واستهوته الشياطين اذا استهامة واستهامة
متحير قلغه دیرلر الهوواة هانك فتي و واوك سكوني والفك مديله اخق معانسه در هي هانك
فتي و يانك تسديديله رلفظ در مجهول الحال اولان كسني معانسه استعمال اولنور يقال ما دري
اي هي بن في هو يعني نه مقوله كسني در هيان هانك فتي و يانك تشديديله معناه كذلك يقال هيان
بن ان كا تقول طامر بن طامر بالميم المكسورة لمن لا يعرف ولا يعرف ابو هاروة واوك كسري و يانك
تخفيفه ايش حنم اسلر نندرد مفرقه در بلاد الف و لام قال الله تعالى فانه هاروة يعني انك مكاني
و قرار كا هي ايش در و هاروة شول چقوره دخی دیرلر كدر ياده در بن اوله و هاروة صاغي صاغوب
اغنين عورته دخی دیرلر يقال هوت امه فتي هاروة اي تاكلة الهواهي هاء اولك فتي و تانك
كسري و مديله لغو و باطل اولان كلام هي هانك فتي و يانك تشديديله عجب معانسه كسائي
ايتدي اهي مالى يرر بلا همزة يا عجا معانسه و ما استعظام ايجون موضع رفعه در حيد ملك
اوزره خبري با بدنده كلن ظرف در (فصل الباء) ايتدي يانك فتي و ذلك تخفيفه ال كه جسته
اعضاد بن ربونك اصلي يدى در ذلك سكونيله فعل و زنى اوزره زبراجي ايتدي كلور
همزه تانك فتي و يانك سكوني و ذلك كسري و مديله و دخی ايتدي كلور يانك ضمي
و ذلك كسري و باي اخبرك تسديديله على ماسيحي و بو مقوله جعلر خود فعل و زنته
مخصوص رسا كنه العين فليسله افلس و فلوس كي و فعل متحركة العين افع و زنى اوزره جمع
اوله في الابر بجه كلمه زمن اليه از بن و جبل اليه اجل و عصا اليه اعص كي و ايتدي نعمت معانسه
اولان يلك دخی ججي كلور على ماسيحي و ايتدي سبا سبتك فتي و والفك قصر يله متفرقبن معانسه
المتعلمان اولور يقال ذهبوا ايتدي سبا و ايتدي سبا اي متفرقبن و هما اسمان جعل اسم واحد
ويد اند هر ايدا معانسه استعمال اولنور نقه ل ملا فعه بد الدهر اي ايدا ويد ملك معانسه دخی
كلور ثقول هذا الشيء في يدى اي ملكي الايتدي معانسه تانك فتي و ذلك كسري و مديله ايتدي
كلمه سبك ججي در پس جمع جمع اولور اكر تله كارع كي و كارع طوارك تله و ابا غنه دیرلر تشكي
بعض اشعاره و ارد اولشدر ايتدي همزه تانك فتي و يانك سكوني و ذلك كسريله كذلك ايتدي
معانسه در بعض عربك لغتي اوزرينه كه انربو مقوله رده الف لام و ايركن بابي حذف ايدوب
المهتدي كلمه سنده المهتدي دیرلر تشكيك اضاحقه دخی حذف ايدوب كمنواخ ريش دیرلر كمنواخي
ريش ديمك محمده تنوينه حذف ايتدي كرى كني و ريش يلك معانسه در و ند كلمه سندن حذف
اولان بادر زبرا بونك تصغيري يدیه كلور يانك تشديديله ايتدي اجته سندن اوتري ايتدي يانك
فتي و والفك قصر يله كذلك معانسه در زبرا بعض عرب يدا دیرلر حاكبي ايتدي فحتيله
تتبعي در ذكر اولتان لغت اوزره رحبان كي و يد قوت معانسه دخی كلور و طافت معانسه
دخی كلور قال الله تعالى و السماء بشها بايدود ذكر اولتان جوهری كلامي در لكن ايتدي بآيت كريمه ده
يلك ججي ككارد ايتدي مصدر در قوت معانسه ايتدي تفسيردن بآيتده ايتدي ججي ايتدي
ذاهب اولش بوقدر دیرلر و يد ذلك و اطاعت معانسه دخی كلور قال الله تعالى حتى يوطوا الجزية
عن يديهم ص غرون اي عن ذله و اسلرام و اسلرام سبتين مهلتيله رفسا به بويون صونوب
اطاعت اتك و بعضاوت كرمده در بد نقد الانسة معانسه در دیرلر ويد نعمت معانسه

وایتدک احسان معناسنه دخی کلور البدان یانک فقی و نونک کسریله تنبیه سی ایکی ال معناسنه
 و بدان تنین معناسنه دخی کلور تقول ابتعت الفهم بالیدین ای تنین مختلفین بعضها بن و بعضها
 بنن اخیروین بدین اولک معناسنه دخی کلور قدام کبی یقال ان بین بدی الساعده اولادای قدامها و بدان
 کاه اولور نفسدن عبارت اولوب ناکیدا استعمال اولور تقول هذا ما قدمت یداک کایقال هذا
 ما جئت یداک ای ما جئت انت و ذات بدین شی معناسنه کلور تقول لقیته اول ذات بدین اول شی
 معناسنه و سقوط البدین کاه ندامت معناسنه استعمال اولور یقال سقط فی یدیه و اسقط اذا ندیم و منه
 قوله تعالی و لما سقط فی یدیه ای ندموا بالید بمعنی النسيه البدی یانک ضمی و دالک کسری
 و یاء اخریک تشدیدله جمعی نعمتلم معناسنه البدی یانک و دالک کسری و یانک تشدیدله جمعی عصی
 و عصی کبی و کاه اولور یای مکسوره بی مفتوح ایدرل توالی کسراندن حذر ایدوخی تنکیم بعض
 اشعارده وارد اولشدر و بد دعا محلنده بدی فلان من یده دیرل ذهبت یده و بیست معناسنه بزیدی
 روایتی اوزره تنکیم ماله تربت بداه دیرل البدی یانک فقی و دالک سکونیه برکسته نك الله ضرر
 ابرشدر مک تقول بدیت الرجل اذا اصببت یده و بدی احسان ایتکه دخی دیرل علی ماسیحی المبدی
 میک فقی و دالک کسری و یانک تشدیدله الله ضرر ایش کسسته و مبدی شول آهویه دخی دیرل که
 الی طوزاغه دوشمش اوله یقال امیدی هوام مرجول ای اوقعت یده فی الحباله ام رجله ان تأید
 علی وزن الکبریم تقویت معناسنه در قوت معناسنه اولان بددن مأخوذ اولمله تقول اینه اذا قواه
 بوذکر اولنان جوهری کلامی در لکن تأید ایددن اولمق احتالی دخی واردر تنکیم باب دالده
 مرور ایتشدر بوقدر وار که جوهرینک دأبدن در کاه صورته و کاه حقیقه نظر ایتک جائز که
 جله اصلی بددن اوله باب دالده ارادی صورته نظر و کثرت استعماله دال اخر کله حکمنده
 اولدیغه نظر اولنه الایاء همزه نك کسری و مدی و الفک مدیه برکسته یه احسان ایتک تقول
 ایدیت عنده ید ا اذا اتخذت ای اصطنعت عنده ید ا و بدیت اغه فی المودی میمک ضمی و مدی
 و دالک کسری و مدیه احسان ایدیحی کسسته المودی الیه میمک ضمی و مدی و الفک قصیرله
 احسان اولنان کسسته المباداة میمک ضمیله ید اید عوض و برمک تقول یادیت فلانا اذا جازیته یدنا
 یدو مباداة مطلقا یداید و برمکه دخی دیرل تقول اعطیته مباداة ای من بدی الی یده ظهیرد طانک
 فقی و هانک سکونیه برتوکیب اضافی در که نکر ما و تفضلا معناسنه استعمال اولور اصمعی
 روایتی اوزره تقول اعطیته ما لاعتن ظهیرد یعنی تفضلا لاعتن یع و لاعتن قرض و لامکافاة البدی
 یانک فقی و دالک کسری و اخریده یانک تشدیدله یده منسوب اولان نسته بد ملک معناسنه اولدیخی
 تقدیرجه البدوی فقهینه و اخریده یانک تشدیدله بمعناه البدیه یاه اولک فقی و ثانینک تشدیدله
 شول عورت در که ایش ایشلکده ماهر اوله صناع معناسنه صادق فقی و نونک تخفیفله مالبدی
 همزه نك فقی و یانک سکونی و الفک قصیرله فعل تعجب در نه تعجب ایشلکن معناسنه تقول مالبدی
 فلانة البدی یاه اولک فقی و ثانینک تشدیدله کذلک ایشلکن اریقال رجل بدی و بدی و اصم اولان
 بزده دخی دیرل الادی همزه نك فقی و اخریده یانک تشدیدله کذلک و اصم اولان بز یقال ثوب بدی وادی
 ای و اصم ید الثوب یانک فقی و دالک تخفیفله برزی چار ایدنوب بوروندکن صکره فضله کلن بری
 یقال ثوب قصیر البد ذوالبدیه یاه اولک ضمی و ثانینک تشدیدله برکسته نك اسمی در الی قصه اولخین
 فوالبدیه دیرل حتی آکا ذوالبدیه دخی دیدیلر قولری قصه اولوب بمه باشنه شیده اولد یغیچون ذوالبدین
 صیغه تنیه اوزره صحابه دن برر جلت اسمی در مزوره ذوالبدین دیدیلر ایکی الله ایشلکد یکچون
 و مزور شول کسسته در که رسول اکرمه صلی الله علیه وسلم افصرت الصلوة ام نسبتها
 دیمشدر یعنی نماز قصری اولندی یا خود سهوی ایتدک یا رسول الله دیمشدر و الله و اعلم بالصواب

* باب الالف اللينة *

من کتاب ترجمه الصحاح الجوهری باب الف لبنة مستقل ایراد اولندی زیرا الف ایکی نوع اوزره در
 بری لبنة و بری منحر که در لبنة اولنه الف و منحر که اولنه همزه دیرزا اول کلمه ذکر اولمشدر و الف
 دخی ایکی نوع در بری و اوله یادن منقلب اولان و بری دخی منقلب اولمین در منقلب اولنلرک دخی
 حالاذ کری نهایت بولدی پس بوباب منقلب اولیانلری بیانچون وضع اولمشدر الهمزة نك فتحي والفتك
 قصر یله حروف هجاءن در اکرانی اسم قبلورسن مدایدرسن و بوموئت در اسم قلند چقه پس
 حان اینه کلمه سی نصغیر اولنسه اینه دینلور ذکر اولنسان نصغیری الف خطده صغیره و خفیفه
 اولدیتی حینده ایدرل و بونک اشباهی اولان حروفک دخی حالی بودر و الف حروف مددن و حروف
 لیندن و حروف زیاده دن در و حروف زیاده اوند که مجموعنی اليوم تنساء حرفی جمع ایلر و کاه
 اولور الف افعالده ضمیر اثین اولور فعلا و یضملان کی و اسماده علامت اثین اولوب دلیل رفع اولور
 و حان الف منحرک اولسه همزه اولور و همزه اولنقدن صکره کاه اولور کلامده استفهام ایچون
 زیاده قلنور و حان ایکی همزه جمع اولسه مابین الف ایله قصی ایدرسن مثلا انت ام ام سالم
 دیرسن و کاه بونکله ندا اولنوب ازید اقبل دیرسن بوقدر و اودر صکره بونکله مذاقیده اولور
 بیدده اولان زیرا بوقریه منحصر در و همزه دخی ایکی نوعدر بری همزه وصل و بری همزه
 قطع در پس هر همزه که حالت وصلده ثابت اوله اکا همزه قطع درل و هر همزه که ثابت اولیه
 همزه وصل درل و هر همزه وصل هر نه محله واقع اولور سه زاید اولور و همزه قطع کاه اولور
 اصلیه اولور اخذ کله سنک و امر کله سنک همزه ری کی اذا همزة نك كسری والفتك قصر یله
 بر اسم در صکره زمان مستقبله دلالت ایدر و بواسطعمال اولنماز الاجله یاضافله تقول اجیئک
 اذا اجر البسر و اذا قدم فلان و بوظرف در و کلمه مجازاة در زیرا جزاء شرط اوج نیستنه واقع
 اولور بری فعل کقولک ان تأتی آنک و ایکنجسی فادر کقولک ان تأتی فانما محسن الیک و او چنجسی
 اذا در کقوله تعالی وان تصبهم سبیة بما فدمت ایدبهم اذا هم یقنطون و بودر اولنن جوهری
 کلامی در و بونده اولان مسامحه خنی دکلمدر زیراعلی کل خال جزاء شرط فعل ثانی در نهایت کاه فایله
 و کاه اذا ایله ربط قصد اولنور و کاه اولنماز و کاه اولور اذ ابرشی ایچون اولور که سن برایشده ایکن
 اولشی واقع اولور یعنی مقاجاة ایچون اولور کقولک خرجت فاذا رید قائم معناه خرجت ففاجائی
 زیدی الوقت بقیام اما اذا همزة نك كسری و ذالک سکو نبه زمان ماضی ایچون در و کاه اولور اذا کی
 مقاجاة ایچون اولور و بونی ولی انما الاوقوعی واجب اولان فعل کقولک بیتا انا کنا اذ جاء زید و کاه
 اولور اذا ایله اذا کلامده زاید اولور کقوله تعالی و اذا وعدنا موسی و کقول الشاعر حتی اذا اسلکوه
 فی قنایة ای حتی اسلکوهم زیرا بواخر قصیده در جواب مذکور دکلمدر و محتملدر که مقدر اوله
 علم سامعه بناء و قنایده قافک ضمیمه بعقبه نك اسمعیدر الی همزة نك كسری والفتك قصر یله حروف
 جاره دندر و بونایتک متعاشی ایچون اولور تقول خرجت من الکوفة الی مکة کرک مکة یهدخول
 بولنسون کرک بلادخول مجرد وصول بولنسون زیرا نهایت اول حده و اخر حده متناول در ممنوع
 اولان غایتک حدیدن تجاوز ایتمدر و کاه اولور الی عند معنایسته استعمال اولنور تنکیم بعض
 اشعارده وارد اولمشدر و کاه اولور مع معنایسته دخی کلور کقولهم الذودالی الذودابل و ذودال
 معجمه نك فتحي و واولک سکو نبه اوچدن اونه و ارنجه اولان دویمه دیرزا قال الله تعالی و لا تأکلوا اموالهم
 الی اموالکم و قال من انصاری الی الله و قال و اذا خلوا الی شیطینهم ای مع شیطینهم سبویه ابتد
 نالی کله سنک و علی کله سنک الفتری و اولردن منقلدر زیرا بونلرک الفلرنده اماله جائز دکلمدر و اکر
 بونلرله بر رجل نسیمه اولنسه تنبیه سنده الوان و علوان دینور و حان بونلره ضمیر متصل اولنسه الی بایه

قلب ایدوب الیک وعلیک دیرلر بعض عرب حالی اوزره ترک ایدوب الیک وعلیک دیرلر واما ایا
 همزه نیک فیتی ولامک تحفینی و الفک قصر یله حرف تنبیه در که آنکه کلام ابتدا اولنور نقول
 الا ان زید اخرج کما نقول اعلم ان زید اخرج واما اولو همزه نیک ولامک ضمیمه بلامد بر جعدر که
 کندی لفظندن واحدی یوقدر وواحدی ذودر صاحب معناسنه واولات همزه نیک ضمیمه
 بلامد و آخرتک اعزایله جمع مؤنثیدر واحدی کذلک ذات در نقول جاعفی اولو الاسباب واولات
 الاحمال عقل صاحبی اولان رجال و حامله اولان نسا معناسنه واما اولاه همزه نیک ضمیمه بلامد
 ولامک تحفینی و الفک مدیه و آخرنده همزه نیک کسر اوزره بناسیله بر جعدر که کندی لفظندن
 واحدی یوقدر لفظ آخردن واحدی ذادرمز کر ایچون وده در مؤنث ایچون و الفک قصری
 دخی جائزدر وحقان الی قصر ایسک یابله کاتب ایدرسن واکرم ایدرسن کسر اوزره بنالیدرسن
 تکیم مرور ایددی واولاه کلمه سنده مذکر و مؤنث برابر اولور الیه همزه نیک ضمیمه ولامک فیتی ویا نیک
 تشدید و الفک مدی و قصر یله اولاه کلمه سنک تضعیر یز و بهیمک تضعیر نده حرف اول تغییر
 اولمجبوب حالی اوزره ترک اولنور کرک مفتوح کرک مضبوط اولسون ویا تضعیر ایکی اولور اگر کلمه
 مهممه حرفتدن مرکب ایسه و او جعی اولور اگر اوج حرفدن مرکب ایسه هو له هسانک فیتی
 و مدی و الفک دخی کذلک مدیه اولاه معناسنه در اولنه حرف تنبیه داخل اولمشدر نقول هو له
 قومک اوزید ایددی عربدن بعض کسینه هو له رهطک دیوب همزه نیک فتون و مکسوز ایدرلر
 اولیشک همزه اولی نیک ضمیمه و ثانیه نیک کسر یله کذلک اولاه معناسنه در آخریه کاف خطاب لاحق
 اولمشدر اولاک همزه اولی نیک ضمیمه و الفک قصر یله معناه کنائی ایددی شول کسینه که اولیشک دیدی
 آنک فتنده واحدی ذلک در و شول کسینه که اولاک دیدی آنک فتنده واحدی ذلک در و کاه اولور
 عقلانک غیر نده دخی اولیشک استعمال اولنور قال الله تعالی ان السمع والبصر والفؤاد کل اولیشک
 کان عنه مشو لا اولاک همزه نیک ضمیمه ولام ثانیه نیک کسر یله اولیشک معناسنه جعدر واما اولی
 همزه نیک ضمیمه بلامد و الفک قصر یله علایق اوزره بودخی بر جعدر که کندی لفظندن واحدی
 یوقدر وواحدی الذی در واما بلرک ذهب العرب الی بد کبری همزه نیک فیتی ولامک فیتی و مدیه
 اولک مغلوبی در همزه نیک ضمیمه و اوک فتحیله زبر اولی همزه نیک ضمیمه بلامد و لایک جعدر همزه نیک
 ضمیمه و مدی و الفک قصر یله آخری ایه آخر کی اصلی اول اولی اوزره واما الا همزه نیک کسری ولامک
 تشدید و الفک قصر یله حرف استناد در و یونک ایه بش وجه اوزره استناد اولنور بری ایجابدن
 صکره و بری نفید نصکره و بری مستثنای مفرغ و بری مستثنای منقطع پس مستثنای منقطع ده
 استناد لکن معناسنه اولور زبرا یونده مستثنای مستثنای منه جسنندن دکدر و کاه اولور الایله بر نسته
 ضمتلور پس الابی و ما بعدینی غیر کلمه سی موضعنه فایم قلوب الایک ما بعدنده کلن اسمی ماقبلنده کلن
 اسمع تابع قبل سن نقول جائی القوم الازید کقوله تعالی لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا و الا له اصل
 استناد معناسی صفت عارضدر و کاه اولور الاعطف معناسنده منزله و او نازل اولور تکیم
 شاعرک شعر نده واری لهاد ارا الار ما داهامد اواقع اولمشدر و ما داهامد معناسنه و هاما داسکه ش
 و او ترشمش کوله دیرلر ایا همزه نیک فیتی و نونک تشدید و الفک قصر یله بدن دیمکدر من این
 معناسنه نقول ایا لک هذا ای من این لک هذا و بوشول طرفدندر که آنکه مجازات اولنور نقول ان تانی
 آنک یعنی سن هر نه جهندن کلور سن بدخی کلورم و کاه اولور ایا کیف معناسنه او اور نقول ایا لک
 ان تقع الحصن ای کیف لک ذلک واما انا کلمه سی که مرکب در اول باب یونده ذکر اولمشدر ایا همزه نیک
 کسری ویا نیک تشدید و الفک قصر یله راسمه همدر که جمیع مضمرات متصله منصوبه کالاحق
 اولور نقول ایاک وای وایا وایا ناپس کاف وها ویا وون مقصودی بیان ایچون اولور نا که مخاطب

غایبیدن مقبر اوله پس یونلر ایچون اعرابدن محل اولار که یونلر ذلک کلمه سنک وادیتک کلمه سنک
 کافی کی اولور واناوانت کلمه لری نکی وونی کی اولور پس اصل اسم اولان ایاو مابعدی علامت
 خطاب ایچون اولان حرف اولوب مجموعی کلمه واحده قلنش اولور زیرا اسماء مبهمه و سایر
 مکنیات مضاف اولارل معرفه اولدقاری ایچون وبعض نحوین ابتدی ایاو مابعدیه مضافدر عربلرک
 بوقولنک دلالتی ایلکه اذابلع ال رجل الستین فایاه وایا الشواب دیرلر بانک کسریله ایابی شوابه اضافت
 ایتمکله وان کسان ابتدی کاف ویاونون اسعلا در وایا انلره عماد ایچون کلمشدر زیرا انلر بنفسها
 قائم مقام اولارل یضربک و یضربنی کلمه لرنده اولان کاف وهاو یا کی حالت تلخیصده که
 یونلر تقدیم اولندقه کلمه سی ایلکه عماد لندرمکه محتاج اولوب جله سی شیء واحد کی قلنور وایا عماد
 ایچون کلمه یکنندن اوتریدر که ضربت ایابی صحیح اولدی زیرا حالت اتصالده ضربتی دیر سنن نون
 علامتله و ضربت ایابک صحیح اولدی زیرا ضربت ایابک شول محله صحیح اولور که ضربتک دینک ممکن
 اولیه حالا که کافی فعله بالذات اولشد و بیه ضربتک دینک ممکن در اما ضربتک ایابک دینک صحیح
 اولور زیرا وقت که کاف فعله متصل اولوب اعاده اولتیق مراد اولدقه ایا کلمه سنه احتیاج اولور
 اما جاعرک بعض شعرند که اتساقتل ایاتلواقع اولشد ضربتک ایا کلمه سی ایلکه فصل اولماسنه بادث
 بودر که عرب طبعه سی فاعلک فعلن کندی نفسی اوزره ضمیر متصل ایلکه واقع قلنر مللا ضربتی
 دیرلر بلکه ضربت نفسی دیرلر نیکم ظلت نفسی دیرلر پس ایا انفسه بحیر اسنه اجرا اولنمشدر
 وکاه اولور ایابک تحذیر محذره استعمال اولنور تقول ایابک والاسد بس ایابک بر فعلدن بدل اولور کویا که
 اول باعد لفظیدر و تقول ایابک وان تفعل کذا ولا تقل ایابک ان تفعل بلا واهیاک هانک کسری
 وایابک تشدیدله ایابک معنایه در همزه هابه قلن اولنمشدر اراق لفظنده هراق دیدک لری کی
 وراق دو کدی معنایه در ایاا همزه مک فنی وایابک تخفیفی والفارک قصر یله برکله در که طواری
 زجر ایتمک محذره یعنی سورمک صد دینده استعمال اولنور الایاه همزه مک کسری وایابک تخفیفله
 کویبک ضیاسی ضوء شمش معنایه وکاه اولور همزه بی مفتوح ایدرلر واکر هابی آخرندن اسقاط
 ایدرلر انی ممدود قوب همزه بی مفتوح ایدرلر و بعضیلر ابتدی ایاه کونش اطرافنده اولان اغله
 دیرلر ای اطرافنده اولانه هاله دیدک لری صکی بودر کر اولنان جوهری کلامیدر لکن ایاه ایددن
 اولتیق احتمالی وارد علامت معنایه پس ایابک الف لینه باینده ذکر اولنمی مناسب
 اولنر الباء الفک مدبله حروف شفه دن بر حرف در که کسر اوزره یشا اولشد در ساکن ایله ابتدا محال
 اولدیغندن وتری وبونک علی جرایتمک اولدیغیچون دخولی اسمایه مخصوص اولمشدر وبونک معنایه
 فعلی دفعول به اولان کلمه به ایصال ایتمکدر تقول مررت بزید کانک الصفت المرویه وهر فعل که
 متعدی اولیه انی بایله و الف یله تشدید ایلکه متعدی قلیق جائزدر تقول طار به واطاره وطره جوهریتک
 بوکلامتک ظاهرندن فهم اولنان بودر که ذکر اولنان امورک اجراسی هر ماده مطرد اوله
 لکن بعضنک سماعه توقی حنی دکادر وکاه اولور کلامده بازاید واقع اولور کقولهم بحسبک قول
 السوء وقال الله تعالى وکنی بربک هادیانصیر وکاه اولور حرف با من اجلک مقامنه وضع اولنور که
 سبیت معنایه اولور وکاه اولور باعلی موضعنه وضع اولنور کقوله تعالی ومنهم من ان نامنه بدینار
 ای علی دینار علی بامو موضعنه وضع اولنوبغنی کی نیکم بعض اشعارده اذارضبت علی واقع اولمشدر
 اذارضبت بی معنایه تا الفک قصر یله براسم در که آنکله مؤنثه اشارت اولنور ذالیه مذکره اشارت
 اولنوبغنی کی نه تانک کسری وهاک سکونیه بمعناه وبوده کی اولور مفرد مؤنث ایچون کذلک
 تان تونک کسری و تخفیفله تنبیه سی واوله جمعی در نیکم مرور ابتدی تا تانک فنی ومانک تشدیدله
 مفرد مؤنث اولان تانک تصغیری در زیر تانک انی تابه قلب اولنوب ادغام اولنمشدر هاتا آخرنده

تا کلمه می در که اولنه حرف نثیه الحقی اولمشدر نقول هاتا هندو هاتان وها ولاء هاتا تاك فقی
 ویاك تشیدی والک قصیرله صیغه تصغیر در که اوزرینه حرف نثیه داخل اولمشدر تاك تاك
 کسری ومدی و آخرند کاف خطابه مقرر شد بشدر که برکنه به خطاب محله کافله ابراد
 اولنور تاك تاك کسری ولامک سکونیه بمضاه تاك تاك لفق قصری و آخرند کاف خطابه بمضاه
 کضاک تاك تاك فقی ولامک سکونیه بمضاه تاك تاك لفق قصری ولامک فقی و تخفیفه
 تشیه سی تاك تاك کسری و تشیه سی اوئ همرمک ضمیمه بلا قصرو لامک فقی و مدیه
 کذلک جعی اولاک همرمک فقی و قصیرله کذلک جعی اولاک همرمک ضمیمه ولامک فقی و مدیه
 کذلک جعی و با جمله تدکیرده و تأیید وافراده و تشیه و جعده کاف خطاب محط اولان
 کسنه تابع در و کافک ماقبل مشار الیه اولان نسنه تابع در اگر بوقاعده بی ضبط ایدرسک مسائل
 من نورده برنسنده خطا فتم سن بعنایه الله تعالی هاتیک تاك کسری بمضاه هدا کلمه سنک مقرر
 مؤثی که اولنه های نثیه و آخریه کاف خطاب الحاق اولمشدر هاتا تاك الفلق قصیرله بمضاه
 نقول هاتیک هند وها تاك هند و تاك اوزرینه هاتا نثیه داخل اولماز زبر تاك کلمه سنده اولان لای
 هاتا نثیه دن عوض قلمشدر تاك تاك لامک کسریله تاك تاك معناسننده لغت در و تا حروف زیاده دن
 دخی اولور اولامب قبله زیاده اولنور خطاب جاننده نقول انت فعل و امر غایبه زیاده اولنور نقول
 لتقم هند و کا اولور تانی امر مخاطبه دخی داخل فلورز کقوله تعالی فلتخرجوا کقول الشاعر لیذن
 فانی جوهر و جارها که بواسطه تشیدن ایدی لام حذف اولمشدر و تا مکسور اولسی انت تعظیم
 دینتر لغتی اوزره در و کا اولور تا بنا مجهو اید دخی زیاده اولنور فتقول من زهی لتز به رجل و لتعق
 مجاجی یعنی بونله شول فعلی دن در که شاء مجهول اوزره استعمال اولنور ز اولی سن تکبر قل
 و تانیسی تحصیل حاجت ایچون زحمت چکوب اهتمام قل دیمک اولور و قری فذلک فلتخرجوا
 و اخفش ایدی امر مخاطبه لام داخل قلی لغت رده در زبر هدا اللام افعلی صیغه سنه قدرت
 اولد بخی رده اولور نقول لیقم زید لاک لا تقدیر علی افعول فاذا خاطبت قلت قم لاک قد استغفبت
 هم اوکا اولور تا قسم ایچون اولور و قسم ایچون اولان تا اوادن بدلدیر تکیم نری کلمه سنده و تراش
 و تخمه و نجما کلمه رنده بدل اولمشدر و نری و ترندن در واحد ابعدا واحد معناسننده استعمال اولنور
 و و اباء موحده دن بدلدیر بقال تالله نقد کان کذا و نا انظرة الله دن غیری اسم داخل اولماز و کا
 اولور تا مستقبل اولنده و ماضیک آخرند مؤث ایچون زیاده اولنور نقول هی فعل و فعلت
 و اگر تا اجمدن مؤخر اولسه هند ضربت کبی ضمیر اولور و اگر قدم اولسه ضربت هسه
 علامت اولور جوهرینک بوکلامی کلام قومه مخالف اولد بخی خنی دکدر زبر اضربت ناسنی اگر چه
 ضمیر غائب در دیمش کسنه و اردر لکن کا ضمیر و کا علامت در دیمشدر و کا اولور تا ضمیر
 فاعل اولور نقول فعلت بستوی فی المذکر و المؤنث و اگر مذکر خطاب ایدرسک تابی مفتوح قلوب
 فعلت دیرسن و اگر مؤنثه خطاب ایدرسک مکسور قلوب فعلت دیرسک و کا اولور تا انالفظی
 اوزره زیاده اولنوب انت اولور پس تا اسم من بور ایله شی واحد کبی اولور اضافت قصد اولنفسه زن
 و یوم مقامده صاحب صراحت خطی و اردر ضربت ناسنی کا ضمیر و کا علامت اولدو غن بو مسئله به
 تمه قلد بخی جهندن نظر اولنه التاء بی و اولک کسری و یاك تشید بدیه شول قصیده در که
 قافیه لری تا اوزرینه بنا اولمش اوله الحاء حاء مهمله ایله و الفک مدیه حروف هجادن در و الفک
 قصری دخی جائزدر حاء الفک کذلک مدیه مذحج قبیله سندن برجامتک امیدر و حاء الفک مدی
 و همرمک کسر اوزره بتاسیله التقاء ساکنندن اوزری برکه در که آنکله دوه زجر اولنور و کا الف
 مقصوره ایله دخی استعمال اولنور و یحسان تکبیر مراد ایدنسک منون قلوب حاء و عاء دیرسن

ابو زيد ابتدی چنان کجی دعوت اولنسه خاصه حاجت بها حجه و حجه در بر سبویه ابتدی بو کله ده
 الف یا به تبدیل اولندی ماینلرنده مشابعت اولدیغیچون زیرا حاجت صوت مزبور دن بـ ا و لـ مـ ه
 فعل در تنکیم رکنه کلامده لای حق تکلم فلسه لایت در سن لای حق تلفظ ابتدک معناسنه
 سبویه ابتدی بو فاعلت بایندن اولدیغنه دلیل الحجه والعباء دیدکاری در فتحله تنکیم الحاحات
 و انما هات دخی در بر پس هـ اعیت و حاجت و عاعیت دعدعت بحر اسنه اجرا اولندی تصویت
 ایچون اولدقاری جهتدن یعنی باب فعلله دن قلندی و ابو عمرو ابتدی حاج بضاً ک و حاء بضاً ک در بر
 ادعها معناسنه خاء خاء معجه ایل و همزه نـ ک کسر اوزره بناسبله عجله فعل معناسنه در اعجل کجی
 ابو زيد بر و ابی اوزره بودخی شول صورتدر که کسر اوزره بنا اولمشدر بونده تنبیه و جمع و موث برابر
 اولور و ابی سله ابتدی خاء بـ ک در بر خیت معناسنه یعنی خائب و خاسر اول معناسنه پس خاء بـ ک دیسمل
 باء جار و الیه خائبک معناسنه اولور خیتدن و بو ابو زید ذکر ابتدیکی مضانک غیری اولدیغی خنی
 دکدر ذال معجه ایل و الفک فصر یله شول اسمیلر که آنکله مذکره اشارت اولنور ذی ذالک
 کسری و مدبله موثنه اشارت در تقول ذی امه الله و اگر ذی اوزره وقف ایتک دیلسک ده در سـ ک
 ذالک کسری و هانک سکونیه که ذکر اولنان هادن بدلدن تأنیث ایچون دکدر زیرا بـ و صله زیاده
 اولنمه در تنکیم هیه کله شنده هیهه دیلر و هیهه هنک تصغیری در که بوندن اقدم فصل هاده مرور
 اتمشدر هذا هانک فحی و آخرنده الفک فصر یله مذکره اشارت ایچون اولان ذالکله سی در که
 اولنه هاه تنبیه زیاده اولمشدر تقول هذا زید هدی هانک فحی و ذالک کسری و مدبله موثنه اشارت
 اولان ذی کله سی در که اولنه هاه تنبیه داخل اولمشدر هذه هانک فحی و ذالک و هانک کسریله هاه
 ساکنه بی متحرک فاعله کذلک هدی معناسنه در ذیا ذالک فحی و بانک تشدیدله ذالک تصغیری در
 زیرا ذالک الفن یا به قلب ایدرسن ماقبلده بای تصغیر اولدیغدن اوتری بعده ادغام ایدوب آخرنه
 الف زیاده فلور سن مبهم ایله معرب اولنانلرک تصغیری بری بندن فرق اولسون دیو زبان ذالک فحی
 و بانک تشدیدله و نونک کسریله تنبیه سی هادیا ذالک فحی و بانک تشدید و الفک فصر یله هانک
 تصغیری در و ذی کله سی مفرد موث در تصغیر اولنار تا کله سن تصغیر ایتکله اکتفا ایتد کلرندن
 اوتری ذان نونک کسریله ذالکله سک تنبیه سی در اجتماع ساکن لازم اولدیغدن اوتری الینک بری ماقط
 اولمشدر شول کسره که ذالک الفن اسقاط اتمشدر ان هذان لسا حران قرات اتمشدر حرف اعر ایل و شول
 کسره که تنبیه الفن اسقاط اتمشدر ان هذان لسا حران قرات اتمشدر زیرا ذالک الفقه اعراب جاری
 اولماز بعضی ایتدی ان هذان لسا حران قراتی بلحارث بن کعب اعنی اوزره در اولاه همزه و لینک
 ضمی و آخره نـ ک کسر اوزره بناسبله ذالک جمعی در من غیر افظه ذالک کافک فتحله ذامعاسنه در خطاب
 مراد اولدیغی محمله ذالک در بر ذالک فحی و مدی و لامک کسری و کافک فتحله ذالک معناسنه در لام
 زیاده اولمشدر و کافدن مقصود مشار الیهک بعدن اشعار اتمه در و ذکر اولان کاف ایچون اهر ایدن
 محل یوقدر هاداک کذلک کافک فتحله مفرد حذف در که اولنه هاه تنبیه داخل اولمشدر
 و ذلک اوزره هاه تنبیه داخل اولماز اولنک اوزره داخل اولدیغی کجی تنکیم تلک اوزره داخل اولماز
 مفرد موث اولان ذی اوزره دخی کاف داخل اولماز زیرا که کاف مزبور موث قسمنده هسین
 تا اوزره داخل اولور تقول یـ ک و تلک و لا نقل ذیک فانه خطاً ذینک ذالک فحی و بانک سکونی و نونک
 کسریله ذالکله سنک تنبیه سی تقول رأیت ذینک الرجلین و جانی ذالک الرحلان ذانک نونک کسری
 و تشدیدله کذلک تنبیه سی تشدید اسمی تا کید و تکثیر ایچون او اور زیرا الف حذف اولنغله حرف
 واحد اوزره باقی فلور تنکیم ذلک اوزره لام زیاده فلور بو معضادن اوتری و بو مثله نصر بنی اسماء
 مبهمده فلور نقصانی اولدیغدن اوتری تانک نونک کسری و تخفیفله تانک کله سنک تنبیه سیدو

تانك نونك كسرى و تشديد بيه كذلك تنبيه سى وجعى اولئك كلور همزة اوليك ضمى وثابته
 كسرى بيه تنكيم مرور ايشدى وكافك حكمى ناكه سنك تفسير بنده مرور ابدن كى در ديك ذالك فحقى
 وبانك تشديد بيه ذالك كله سنك تصغيرى در ذبالك ذالك ولا مك فحقى وبانك مابتنده تشديد بيه ذالك
 كله سنك تصغيرى در تيك تانك فحقى وبانك تشديد بيه تيك كله سنك تصغيرى در اماذو كه ذالك
 ضمى ومد بيه صاحب معناسنه در اول استعمال اولماز الاضا فقله اكرانى نكره بيه صفت فلسك نكره بيه
 مضف فلور سن واكر معرفه بيه صفت فلور سنك معرفه بيه مضاف قبلور سن يعنى معرف باللامه
 مضاف قبلور سن وانى ضميره مضاف قلى وعلم مثلويه مضاف قلعق جائز دكلدر ذات على وزن
 الشاء مؤنثى ذوات فخبثله جعى تقول مررت برجل ذى مال وبامراة ذات مال ورجلين ذوى مال
 بفتح الواو كمال الله تعالى واشهد واذوى عدل منكم رجال ذوى مال بكسر الواو ونسوة ذوات مال
 وتقول باذوات الجماء وجمام جملة طلب كيه يه ديرلر وباشدن اين صابحه دى ديرلر زلف و كسو
 معناسنه بس ذانك جعنده تاي محل نصبه مكسور ايدر بن مسلمات ده مكسور اينديك كى زيرا
 بونك اصلى هاء تانيث در حتى مفردى اوزرنه وقف او نسه ذاه دبر سن لكن حالت وصلده تا اولور
 و ذونك اصلى ذوى در عصى كى وعصى كى اولسنه عربك هاتان ذواتا مال ديدكلى دلالت ايدر
 قال الله تعالى ذواتا فان فى التنبيه جوهري ايدر ذواتا كله سنك الفى واودن قلب اولمشدر مفردى
 اصلنده عصى كى ذوى اولوب تنبيه سنده عصران كى ذووان اولقى لازم اولدو غندن اوترى واوبن
 جمع اولسون ديه عين الفعلى حذف اولند قدن صكره ذواباقى فاشدر تنويه بعده اضافته تنوين
 ساطط اولوب ذواولمشدر تقول هذا ذومال كما تقول فوزيد وفازيد فاذا افردت قلت هذا غم وغان
 ذوكه سيله بر كسبه بى تسميه فلسك هذا ذوى قد اقبل دبر سن حذف اولنان حرفى ردايكله زيرا
 براسم ايكنى حرف اوزرنه اولوب انك آخرى حرف لين اولقى جائز دكلدر تنويه اخرى حذف
 اولدقه حرف واحد اوزرنه فالى لازم اولدبغى ايچون ذوى فخبثله وواو ثابته كسرى وبانك
 تشديد بيه عصى كى ذويه منسوب اولان نسه وذات كله سنه نسبت اولدقده دى حال
 بويه در زيرا حالت نسبتده حذف اولنور كويا كه ذويه نسبتده وانوب واورد اولمشدر وواو ذومال
 كله سن جمع ايتلر اولسك هوئلا ذوون دبر سن زيرا اضافت زائل اولمشدر وكاه او اور ذوون ايله
 ادواء مراد اولور واذوافضاعه قبيله سندن اولان ملوك يته ديرلر كه آنلر ذى بزن وذى جدن
 وذى نواس وذى فليس وذى اصبح وذى الكلاع در وونلر تشابعدن در وتابعه ملوك يته ديرلر
 ويزن ياه مثله محتايله بدره نك اسميدر كه اتى ملك مزبور حايث ايدر دى وجدن دى جملة و دال
 مهمله ايله بدره نك اسميدر ونواس نونك ضميلة اكسده اولان صابج در وفاس فائله وسين مهمله ايله
 متكرر معناسنه در و كلاع كافك ضميلة وعين مهمله ايله عين وعهد معنا سندن مأخوذ در
 على ما اشير اليه فى القاموس واما تولى ذو كه طى لغتى اوزره الذى معناسنه در انك حتى بودر كه آنكله
 معرفه بيه صفتله تقول اناذو عرفت وذو سمعت وهذه المرأة ذوات كذا يستوى فيه التنبيه والجمع
 والتأنيث وسبويه ابتد كاه اولور ذامادن قطع نظر الذى معناسنه اولور كقولهم ما ذاريت
 فقول متاع حسن وكاه اولور ركلة ذاما نلفظى ايله اسم واحد مجر اسنه جارى اولور كقولهم ما ذاريت
 فقول خيرا بالنصب كانه قال ما ريت ولو كان ذاهنا بمنزلة الذى لكان الجواب خبر بالرفع
 زيرا وجه اولده تعلق روئيدن سؤال اولور ووجه ثابده تعلق روئيت نه دران دن سؤال اولور
 واما عربك ذات مرة وذو صباح ديدكلى شول ظروف زمان در كه ممكن دكلدر تقول قيته ذات
 يوم وذات اليلة وذات غداة وذات العشاء وذات مرة وذات الزمان وذات العوم وذات صباح وذات
 مساء وذو صبح وذا غبرق ودورت اخير كيسى بلاها استعمال اولنور وذات لفظى ايله مسموع اولان

بو ذکر اولنلر دیر ذات شهر و ذات سنه دیمزلر و ذات مره مراندن برنده و ذات الزین زانک ضمی
 و میک فحیه زمانک برنده و ذات العویم عینک ضمی و واولک فحیه بلاردن برنده دیمک اولور و ذاصبح
 و ذاغب و ذک دخی حاصلی صبا حده و اخشامده دیمک اولور و اخفش ایندی باری تعالینک و اصلحو
 ذات ینکم دبد یکی قولنده ذات لفظی موئن قلندی زیر بعضی اشیا ایچون اسم موئن وضع
 اولور حالا که انک بمضنه اسم مذکر اطلاق اولنور دارله حائط کی که دار موئن و دارک
 بعضی اولان حائط مذکر در ذیت ذالک فحی و یانک سکونی و نانک فتح اوزره بناسیله حدیثدن
 کتابندر تقول قال فلان ذیت و ذیت یعنی شویله و شویله دبدی پس ذیت و ذیت حدیثدن کتابت
 اولمقدم کیت و کیت کی در عددن کتابت اولمقدمه و ذیت کله سنک اصلی ذیودر عینک سکونیه فعل
 و ذنی اوزره و او حذف اولنوب حرفین اوزره فالد قد بهاتشد بد اولندی کی کله سنده تشدید
 اولندی یعنی کی اسم قلندیغی حالده بعده تشدیدن تا عوض و برلدی و اگر تابی کیدروب ها کتورسک
 تشدید کی کتوروب دبه و ذیه دیرسن الذیوی فحینه و واولک کسری و یانک تشدید به ذیت
 کله سنه منسوب اولان سنه تنکیم بنوی دیرلر بنت کله سنه نسیمده الفاء حروف عاطفه دن در
 و یونک اوج موضعی و ادر بری عطف ایچون اولمقدر که اول ترتیب و تعقیبه دلالت در اصل فعلده
 اشتراکله به تقول ضربت زیداً فعمراً و اینکجی موضع ماقبلی مابعدنه علت اولمقدر که بودم عطف
 و تعقیبه دلالت اینتر کفرلک ضربه فکی و ضربه فلو جعه فچان ضرب بکابه و وجعه علت اولسه
 او جچی موضع فابتدا ایچون اولمقدر یعنی جواب شرط داخل اولمقدر کقولک ان تذرق فانی محسن که
 بو مقامده فانک مابعدی کلام مستأنف اولور بر حیشیله که بعضی بعضنده عامل اولوب اتی دید و کک
 قولک حکم ابتداده و محسن دید و کت قولک انک خبری اولوب بوجه جواب شرط اولور و کبرو
 حال بویه ر جنان فامردن و نهی دن واستفهامدن و ننی دن و ننی دن و عر ضدن صکره واقع
 اولسه لکن یوالی نسینه دن صکره فانک مابعدنه کلن فعللر اضماران ایله منسوب قیلور سن تقول
 زدن فاحسن البک که بو صورتده زیارتی احسانه علت قلمز سن بلکه محسنت دائمی بنم
 شامخندر علی کل حال سکا احسان اینک اوزره دیمکی قصد ایدرسن کذا کافک فحی و الفک
 قصر بیه اسم مبهم در شویله معناسنه و انک کی معناسنه و کاه اولور کم کله سنک مجراسنه جاری
 اولوب مابعدن تمیزت اوزره منصوب ایلر تقول عندی کذا و کذا درهما زیر او کتابت کی
 اولور تمیزه محتاج اولمده کلا کافک فحی و لامک تشدید و الفک قصر بیه کله زجر در که معاسی
 انسه و لا تفعل دیمکدر کتوله تعالی اطعم کل امری منهم ان بدخل جنة نعيم کلا ای لا یطعم فی ذلک
 و کاه اولور کلا حقا معناسنه اولور کتوله تعالی کلا لئن لم یثبه لفسعنا بالک صبه لا لامک فحی
 و الفک قصر بیه حرف نفی در یعنی متکلم افعل الان دیسه و هنوز فعله مباشرت ایتمش اولسه مقابله سنده
 لا تفعل دیرسن و چان افعل غدا دیسه لا تفعل غدا دیرسن و کاه اولور بلی نک و نعمک ضدی اولور یعنی
 بلا و نعم نخه بق ایچون و لایک خلا فیچون اولور و کاه اولور نهی ایچون اولور کقولک لاتقم لایقم زید
 که لایماهیله هر منهی نهی اولنور کرلک نهی حاضر کرلک نهی غایب اولسون و کاه اولور لارانه اولور
 قال الله تعالی ما منعک ان تسجد ای ما منعک ان تسجد و کاه اولور لا حرف عطف اولوب شی اول
 داخل اولدیغی حکمدن شی ثانینک اخراجی ایچون اولور کقولک رأیت زیداً لا عمر و چان
 لانک اوزرینه و او داخل اولسه حرف عطف اولمه دن خارج اولور کقولک لم یقم زید ولا عمرو
 زیر حرف عطفک بری بری اوزرینه دخولی جائز کادر پس و او عطف ایچون اولوب لاتا کیدنی
 ایچون اولور و کاه اولور کله لانک اوزرینه تا داخل قلوب لات دیرلر تنکیم باب ناده ذکر اولمشدر
 و فچان کله لای الف لام استقبال ایتسه الی ساقط اولور امالی همزه نک کسری و میک تشدید

ولامك كسرى و منديلہ بر مرکب کله در که ان ایلہ و ماه زائده ایلہ و آخری امالہ اولنیش لاکله منیلہ
 حاصل اولمشدر تقول امالی فافعل کذا یعنی اگر ذلک الامر بمسرا و لمزسه شو بله ایشله لو لامك فحی
 و واولك سکونبله حرف تنی درو بوئانیدک امتاعی ایچون در اولک امتاعیدن اوتری تقول لوجثنی
 لا کرمتک و یوان جزائیه نک خلاقی اولورز بران جزائیه ثانی ابقاع ایچوندر اولک و فوعدن اوتری
 امالولا لام اولک فحی و واولك سکونی و الفک قصر بله ثانیک منعی ایچوندر اولک وجودندن اوتری
 تقول لولا زید لعلکای امنع وقوع الهلاک من اجل وجود زید هلاک و کاه اولور لولا هلاک معناه
 اولور و اگر لوی اسم فلسک انی مشدد قلوب قدا کثرت اللودیرسن ز بر ا حروف معانی و اعماء
 ناقصه چان اسماء تامه قلنسه راوزرینه الف لام داخل قلغه باخودانی معرب قلمغه ایکی حرفلی
 اولان مشدد قلنور آخریه کندی جنسندن بر حرف زیاده قلوب ادغام و تصرف اتمکله مکرکه
 آخرنده الف اوله که بودم الف آخر زیاده قلمغه اجتماع ساکنین لازم کدی بکچون القوتانیه فی
 همزه قلوب الف اولی بی موده قلوب ز پس لامثلوده کتبت لاجبیده دیر ما الف مقصوره ایلہ
 طقوز وجه اوزره استعمال اولنور اولو استعمال ایچون اولور که الذی معنایسندرو ثانیاجز ایچون
 اولور نحو ما تفعل افعل و ثالثا تعجب ایچون اولور نحو ما احسن زید و اربعاداخل اولدیعنی قلغه
 تاویل مصدرده اولور نحو بلغنی ما صنعت ای صنیعتک و خامسانکره اولوب اکابر نعت لازم اولور
 نحو مررت بما معجب لک ای بشی معجب لک و سادسارائده اولوب بر عالمی عملندن مانع اولور
 نحو انما زید منطلق و سابعارائده اولوب عملندن مانع اولور کقولته علی فجار حجه من الله لنت لهم و ثامنا
 حرف ننی اووب بلاعمل استعمال اولنور اهل نجد لغنی اوزره قبیلینه داخل اولد یقندن اوتری
 یعنی اسمه و فله داخل اولد یقندن اوتری نحو ماخرج زید و ما زید بخارج و اهل حجاز لغنی اوزره
 لبس علی کی عمل اتمکله استعمال اولنور تقول ما زید دخل جارا و مله لغشیرا و ناسعا آخرندن الف
 حذف اولمغه استعمال اولنور ا کا حروف جار حین بری ضم اولند فقه محمول ویم ویم بئسایه لون
 الماویه و ادک کسری و یا نک تشدید بله شولی قصیده در که قافیه منی ما اوزر بنه منی اوله یقال
 قصیده ماویه و کاه اولور ماقیون آوازن حکایت اولوب کسراوزره منی اولور نهجیه میم فحی
 و هاتک سکرنی و الفک قصر بله هر چان معنایسند در خلیل ابتدی بونک اصلی مادر که کاهارائده
 ضم اولوب انی هایه قلب اولمشدر و سبویه ابتدی جائز در که بونک اصلی مه اولوب اوزر بنه
 ماز یاده اولنیش اوله و علی کلا التقديرین بونه معنای مجازة و اراد اما همزه نک کسری و میم
 تشدید بله بحر قدر که بونده معنای مجازة و اراد ان ایلہ مادن مرکب اولد یغیچون و بودنصرکه
 کان فغله نون ثقیله و نون خفیه داخل اولیق جائز اولور کقولک اما تقومن قم و اگر مانی حذف
 ایتسک ان نعم اقم دیرسن نون داخل قلمزسن متنی میم فحی و الفک قصر بله ظرف غیر ممکن در که
 انوکاه زماندن سوال اولنور و کاه اولور مجازة ایچون دخی استعمال اولنور همهی ابتدی منی
 هذیل لغنی اوزره کاه اولور من جاره معنایسند استعمال اولنور تنکیم بعضی شاعرک شعر نده منی لیلج
 واقع اولمشدر منی لیلج معنایسند و لیلج لجه نک جعیدر موج دریا معنایسند و کاه اولور وسط معنایسند
 اولور تنکیم بعضی عربدن وضعنه منی کی استماع اولمشدر وسط کی معنایسند ابو عبیدروایتی اوزره
 و الفک قصر بله بحر قدر زمان مصبیده تی مندوب اولان اسم داخل قیلر تقول واز یاده
 و یقال ایضایا زیاده و او حروف شاطفه دند رابیکی نسنه نک مابین جمع ایچون استعمال اولنور
 بلا ترتیب و کاه اولور به نک اوزر بنه الف استفهام داخل اولور که کوله تعالی او عجبتم ان جاءکم ذکر
 من ربکم علی رجل کا نقول افعجبتم و کاه اولور و اومع معنایسند دخی اولور رماییدلرنده مناسب
 اولد یغیچون ز بر امع مصاحبت ایچوندر کقول النبی صلی الله علیه و سلم بعثت و الساعه کهاتین یعنی

ما

مهمنا

اما

منی

وا

واو

بنم بعثله قیامتک مقارنتی باش بر خله شهادت بر منک مقارنتی کیدر دیوب مبارک بر مقربنه اشارت
ابتدی وکاه اولورو اوجال ایچون اولور کقولهم قی واصلک وجهه ای قی صا کا وجهه واصل
صاد مسمله ایله اورمی ضرب معناسنه و کقولک قی والناسی قعود و قعود ضمتبیله قاعدک جمعدر
شاهدله شهود کی وکاه اولورو اوله قسم قنور تقول والله لقد کان کذا وکذا و او بادن بدلدن
قرب مخر جلی اولدیغندن اوتری ایکسی دخی شفوی اولدیغنی جهندن و و او اسماء ظاهره دن
نجاوز ایتمز لا والله و حیالتک و اینک دیر لر ضیمره داخل اولمز وکاه اولورو اوجع مذکر ضیمری اولور
کقولک فعلوا و فعلوا و افعلوا وکاه اولورو اوزانده اولور اصمعی ابتدی ابو عروه سوال ایدوب
قومک رینا و لک الحمد دید کبری قولک وجهی نه دردی بیکمده جواب و یوب ابتدی برکسته یعنی
هذا الثوب دید کده و هر لک دیرین ظن ایدرم که مقصودی هولک دریغنی و اوزانده در
واری تعالینک حتی اذا جاؤا و اوجعت ابواب فولیده جائزدر که و اوزانده اوله و لک فغنی
و یانک سکونله کله رجندر و یوب و و یح کی یازقی معناسینه آخرنده اولان کاف خطاب ایچوندر
و یکان و اولک و کاف فغنی و یانک سکونله و لک سیدر که اوزرینه ان داخل اولمشدر کسان
روای اوزره و خلیل ابتدی کله منفصله در بعده کان کله سیله ابتدا اولنور یمن و یکان لفظنک معناسی
الم تر یمک اولور ترجم طریقله الهام الفک مدیه حروف مجعده دندر یعنی بی معنی اولان حروف
هجراندر وکاه اولور ها حروف زیاده دن اولور ها الفک قصر یله حرف تنبیه در وکاه اولور
ایکی حرف تنبیهک مابین جمع ایدوب ها اتم هؤلاه دیر سن نوکیدلوا یا هؤلاه دخی یوبله درر برا
الایخی تخفیفله حرف تنبیه دروهای تنبیه حالت نداده ای کله سندن ایرلر تقول یا ایها الرجل و لا تقول
یا ای الرجل وکاه اولور ها جواب ندا واقع اولور یو تقدیرجه مدی و قصری جائز اولور وکاه اولور
ها تنبیه ایله قسم اولنوب لا والله ما فعلت دیر لا والله معناسنه های و اودن بدل فغسله دیر لرسک
هاد نصکر کن الی حذف ایدرسن دیر لرسک اثبات ایدرسن و عز بلیک لا والله ذادید کاری کلامک
اصلی لا والله هذا در پس ها ایله ذام ایینی تفریق اولنوب اسم الله مایینه وضع اولنوب حرف تنبیه ایله
جرا و لشد رتقدیر کلام لا والله ما فعلت هذا در پس کلام حذف و اختصار اولمشدر کثرت
استعمالندن اوتری و ها تقدیم اولمشدر ها هؤلاه و ها انا ذاده تقدیم اولندیغنی کی بودکر اولنان
چوهری تقدیر بدرکن های تنبیه ایله قسم جائز اولدقد نصکره تکیم بومسئله دن مقدم ذکر اولمشدر
هذا کله می تفریق اولمشدر دیمکه حاجت اولمز برا کلام مزبورک اصلی لا والله ذالاولوب و اودن بدل
ها تنبیه کتورلدی دیمک کفایت ایدر نا مل اوانه و ها کاه اولور غایب و غایبه دن کایت اولور
تقول ضربه و ضربها و هو لکد کروهی الموث و هو کله سنک و اوینی و هی کله سنک یاسنی فغ اوزره
مینی قلدیرنا که نفس کله دن اولان و او و یا ایله صلها شباع طریقله اولان و او و یانک مابینی فرق اولنه
نحو قولک رأیتهم مرت بهی ز راهر مبینک حتی سکون اوزره بنا اولنه در بر مانع عارض اولد فغ
و عارض اولان مانع اوچدر بری اجتماع ساکنین در کفیف و این کی و ایکجسی مینی اولان کله
حرف واحد اوزره اولمشدر یاه زانده بی و اوچجسی آنوکله غیرت مابینی فرق اولنسون دیودر
فعل ماضی کی که اسم مشابهی اوددیغندن اوتری حرکت اوزره مینی قلندی ماضیه اسم
اصلا مشابهی اولین کله نک مابینی فرق انمه دن اوتری و اول اسم اصلا مشابهی اولین صیغه
امر حاضر در فعل کی مثلا وکاه اولور هی کله سی ذکر مرجع تقدم انکسزین ابراد اولنور تکیم
شاعرک ماهی الاشر به باطواب دید یکی کلامنده واقع اولمشدر که اهل کوفه بومثللی ضیمره شی
بجهولدن کایت در دیمشدر و اهل بصره قصه ایله تاویل انمشدر در و حو آب هاء مهله ایله جورب
وزنی اوزره بصره بولنده بر صولک اسمیدر وکاه اولور هو کله سنک و او ی ضرورت شکردن اوتری

محذوف اولور تنکیم شاعر که فیضیه یغری رحله خوانده واقع اولمشدر وهی که سنک دخی باسی
 محذوف اولور تنکیم شاعر که داوالسعدی اذه من هوا کا قولنده واقع اولمشدر و صکاه اولور
 ضرورت ایچون و اوچی حذف ابتد کزدن یغری ماقبلنک ضمن دخی حذف ایدر ل مثالیله ویمک
 محذوف له دیرل هانک سکونیه اخفش ابتدی یوازدا السراة قبیلته سی اختنده ککیرد و و فر ابتدی
 عرب طایفه سی هر تاء تا بیخی خلقت و فقهده ها و بیلز لاطی قبیلته سی که آنلر تا اوزرینه وقف ایدوب هده امت
 و عاریت و طلعت دیرل و حقان ند به به ها داخل قلبک حالت و فقهده ثابت قلوب حالت وصلده حذف
 ایدوسن و کا اولور ضرورت شهر ایچون ثلث وصلده دخی ثابت قلوب حرف اصلی کی مضموم
 قبلر و مکسور فلسی دخی جائز در التقاء ساکنین دن اویری بود کز اولنن کوفون قواندر بعض
 اشعارده وقع اولد یغنه بناء و بصرون فتنده مذکور جائز دکلد و دلیل قلنان اشعار اهل بصره
 فتنده حجت اولر اصلدن خارج اولد یغنه بناء و ضرورت شعر به اصله موافقت فتنده مقبوله اولر
 و کا اولور حالت و فقهده هاز یاد ما اولور هانک ماقبلنده اولان حرف محذوف اولد یغنی بیان ایچون له
 و حلاطیه و مالیه و تم ته کی که اصلنده تم ملا ایدی و بومقوله و کا اولور ضرورت شعر ایچون
 دخی کلور تنکیم شاعر که هم القایلون الخیر و الامر و اما خوشتران معظم الامر مفعول ایدی شعرده
 واقع اولمشدر که شاعر بونی ها اضممار بحر جسته جاری قلمشدر بود ککرا و انان جوهری تهریدر
 لکن الامر و نه کلمه سنده اولان ها ضمیر در غیره راجعدر حذف و ایصال قبیلنددر تقدیر کلام
 الامر و نه در دینسه بعد اولر دی و کا اولور ها همزه دن تبدل اولور اراق ابله هراق ککی
 الفک مدی و همزه نک کسر اوزره بنه اسبله برکله در که دوه بی زجر ایتمک ایچون استعمال اولور
 و الفک قصری دخی جائزدر الهاته الفک قصر یله دوه بی دهوت ایتمک محذوف استعمال اولور
 تنکیم حاجت تفسیرده مرور ایتمشدر نقول هاهیت بالابل اذادعونها فقی مثل حاجت و زنا و معنی
 ها الفک قصر یله رنسنه فی تقریب ایچوندر مثلاً سکافده سن دینسته ها انا اذادیرسن و هوریه سوال
 اولد هه انا اذاد دیروا کر فلان قائده در دینسه قریب ایسه ها هه اذادیرسن و اگر بمیدایسه ها هو
 ذالک دیرسن و عورت اگر قریب ایسه ها هه اذادیرسن و اگر بمیدایسه ها هه اذادیرسن و اگر بمیدایسه ها هه
 صریده بی وجه اوزره زیاده اولور که بی فاعل ایله فاعله بین فرق ایچوندر یعنی ضمیر مستتر دلالت
 ایچوندر ضارب و ضاربه و آرم و کریمه کی و کا اولور مذکرده و مؤنثه دخولی علی السویه اولور جل
 ملوله و امرأة ملوله کی اگر چه جوهری باب لامده ملل تفسیرنده ملوله لفظنده مذکر و مؤنث برابر
 اولد یغنه اشارت ایتمشدر لکن قاموسده اشارت واردر ایکیجسی جنسده اولان مذکر ی
 و مؤنثی فرق ایچوندر امرأة کی او جیجسی واحد جمع مابین فرق ایچوندر بقرة ابله بقر کی و بقره ابله
 قر کی درد نجیسی مجرد ثابت لفظ ایچوندر اگر چه حقیقت معناده ثابت بوغبه قریه ابله
 خرفه کی بشجیسی مبالغه ایچوندر علامه و نسابه کی و نسابه نسب بطیعی معناسنده در و بومقام
 مدحده استعمال اولد یغنی کی مقام ذمه دخی استعمال اولور هلباجه و بفاقه کی پس مدح
 ایچون اولان برده ثابت غایبه و نه ایته و داهیه به یعنی آفت روز کار معناسنه زاحع اولور و دم
 ایچون اولان برده بیجه ثابتنه راجع اولور بود کز اولنان جوهری تقریردر لکن مقام فعه
 دخی ثابت دانات و خناسنده نه ایته راجعدر دینسه بعد اولر دی و هاباجه هانک کسری و لامک
 سکونیه احق معناسنده در و بفاقه بانک فقی و قافک تشدیدله کثیر الکلام اولوب زواید کو اولان
 کسنه در النجیسی بودر که وحدت ایچون اولد فقهده مذکر و مؤنثه اطلاق بار اولور بطه
 وجه کی بود کز اولنان جوهری کلامیدر لکن احسن نوادی که النجیسی مذکر و مؤنثه اطلاق
 اولد فقهده در دینلیدی تا که ملوله مثالیله دخی متاول اوله علی مامر آفاید مجبسی بودر که جمعه داخل

اولور لکن اوچ وجه اوزره بری بودر که نسبت دلالت ایچون اولور مهاله کی مهلب نام کسینه
منسوب اولان جاعت معناسنه الکتعسی عجمه اولدینه دلالت ایچون اولور مواز جه و جواره کی
مواز جه میک فنی و زاء میجمنک کسر یله و جیمه جز مدل معناسنه در موز جک جعیدر موزه دن
تعبیر اولمشدر جواره جوریک جعی اولدیغی کی و کاه اولور معرب اولان جیمه هاداخل اولماز
کالاج دیدکاری کی کیمه معناسنه اوچجیمسی حرف محذوفدن عوض ایچون اولور مراربه
وز نادقه و عبادله کی که مراربه مرز بانک جعیدر رجاعتک اولوسی معناسنه زنادقه زندق جعیدر
عبادله عبد للهک جعیدر انر عبد الله بن عباس و عبد الله بن عمر و عبد الله بن الزبیر در رضی الله تعالی
هم و کاه اولور هساکه نیک اولندن کیدن حرفدن عوض اولور عده کی وصفه کی و کاه اولور
وسط کله دن کیدن حرفدن عوض اولور ثیه الخوض کی جوضک صو دوکلن بری که بونک اصلی
ثاب الما شوب نوبادن مانخوددر صوجع اولندی معناسنه و اقامه کی که اصلنده اقوام ایدی و کاه
اولور آخر کله دن حذف اولنسان بادن عوض اولور حایه و ریه و بره کی و ریه رانک کسر یله
جکر معناسنه و ریه بانک ضمیمه دومک بورنه کورد کفری حلقه معناسنه در هلا هانک فنی و لامک
تخفیف یله و الفک قصر یله برکله در که آنگاه آنه زجر اوئور توسی و یخی معناسنه و کاه اولور هلا
دیشی آت نسیکن اولمقده استعمال اولور آقر آت کاقرب اولدیغی زلمته هلا هانک فنی
و لامک تشدید و الفک قصر یله برکله در لاله هادن مرکبدر پس تخصیص معناسنه اولور تکیم
اولانی و الاپی دخی ترکیب یله و ب تخصیص معناسنه فیلشدر در بونترک هر برن لاکلمه سیله حرف واحد
مترله سنده قلوب فله دخوله مخصوص فیلشدر در بونتره معنای تخصیص ظهور ایتدکن اوزی
هنا هانک ضعی و الفک قصر یله مکانه اشارتدر بومکانده دیمک معناسنه ها هنا الفک قصر یله
مکان قریبه اشارت ایچوندر هناك هانک ضعی و الفک قصری و کاه فحیه مکان بیده اشارت
ایچوندر هناك هانک ضعی و لامک کسر یله كذلك مکان بعیده اشارت ایچوندر لام زاید و کاف
خطاب ایچوندر و کاف خطابده بعیده دلالت واردر مذکره خطاب اولدقده مفتوح موثقه
خطاب اولدقده مکسور ایدرسن فرایندی ایلس ههنا قریب و ایتخ ههنا درلر تباعد معناسنه
وهنا الفک قصر یله و لغت معناسنه کلور هنا هانک فنی و نونک تشدید و الفک قصر یله
کذلك مکان قریبه اشارت ایچوندر ها هنا صکی هناك هانک فنی و نونک تشدید
و آخرنده کاف خطاب یله مکان بعیده اشارت ایچوندر هناك صکی هانک ضمیمه یقال
تجمعوا من هنا و هنا ای من ههنا و من ههنا و ههنا هانک فحیه فلان معناسنه در ندیه معان اولدوغی
حاله یقال یا ههنا برباده ها فی فخره نصیرناه فی الوصل معناه افلان و بوا ههنا و ههنا و ههنا
اولان و اودن عوضدر هنا هانک فنی و بانک تخفیف و الفک قصر یله حرف ندادندر اصلی ابادر
هراق یله اراق کی الاء الفک مد یله حرف مجمله نده یعنی حرف هجاء ندر که مع ایچون
موضوع دکلدر و یاحرو فز یاده دن دخی اولور و جروف و مدو حروف لیندن دخی اولور و کاه
اولور بایله متکلم مجرور دن کایت اولور کرک مذکر اولسون کرک مؤنث اولسون نحو قولک ثوبی
و غلامی دبیرسک یا بی مفتوح فلورسن دبیرسک ساکن فلورسن و بابی خاصه نداحالنده حذف اتمک
دخی جائز در تقول یا قوم و باعبدالکسر و اگر بابی متکلم الفدن صکره کلور سه مفتوح فلورسن
ضیرو جه جائز دکلدر نحو عصای و رای و اگر بابی جمدن صکره کلور سه کبر و حال بویه در یعنی
فقدن غیر یسی جائز دکلدر کقوله تعالی و ما انتم بمصرخی و اصلی بمصرخین ایدی اضافله نون
ساقط اولوب ساکنین جمع اولدقده ثانی که بایه متکلم در اصلی اوزره مفتوح قلوب ادغام اولندی
و بعضی قراء الساکن اذا حرك حرك بالکسر قاعده سی اوزره بایه متکلمی مکسور فیلشدر لکن وجه

هلا

هنا

هيا
يا

دکلمه در پیش در وگاه اولور بای متکلمی منصوبیدن کایت قلور را لکن فعلاک آخرن صورت جردن
صباغت ایچون نون وقلیه دن لابد اولور رکقولک ضررینی وگاه اولور بعض کلمه نک آخرنه دخی فون وقلیه
داخل اولور لکن سماعی در قیاسی دکلمه زمینی وخی ولدنی و فطنی کی و بود کر اولنان کلمه که آخری
سکون او زره وضع اولنغین سکونی صباغت ایچون ایشلار در وگاه اولور تائینت ایچون علامت
قلنور افعلی وانت تفعلمین کی الباویه واول کسری ویا نک تشدیدله شول قصیده در که قافیه سی
یا اوزرینه اوله یا الفک قصیرله شول حرف در که انکله قریب وبعیدند اولنور تقول باز بد اقبل وگاه
اولور یا تعجب ایچون اولور تقول بالاء واما باری تعالی نک الا یا اسجدوا لله دیدو کی قولنده لامک
تخفیفیه قراءت اولندوغی اوزره منادی محدو قدر معنی الا یاها ولاء اسجدوا دیمکدر پس منادی
حذف اولندی حرف ندالیه اکتفا اولنغین تنکیم گاه اولور حرف ندایی حذف ایدر منادی ابله اکتفا
ایتمکین کقوله تعالی یوسف اعرض عن هذا مراد معلوم اولدیفنه بناء وبعضیلر ابتد کلمه یا بوه قوله
بر زده تنیه ایچون در کوبا که الا اسجدوا یور لمشدروفتا که بیه تنیه داخل اولدیه اسجدوا لکله سنده
اولان همزه ساقط اولدی همزه وصل اولدیغیچون ویا نک الی دخی ساقط اولدی اجتماع ساکنین لازم
اولدیغیچون یا نک الی الله اسجدوا نک سبندن تنکیم شاعر لک الا یا اسمی بادارمی علی البلی ولازاله تنه لا
یجرع انک القطر دیدو کی قولنده بیه اولی تنیه ایچون اولوب حروف مزبور ساقط اولمشدرو الله اعلم

تم الکتاب ورنما محمود* وله الفضائل والعلا والجود* صلی الله علی المنی محمد

ما اخضر ریحان واورق عود* وقد وقع الفراغ من جمعه و تألیفه

فی اواسط شهر جاذی الاولی من شهر نور

سنة سبع و تسعين و تسعمائة

من الهجرة النبوية

المصطفوية

قد تم الجلد الثاني بعون الملك الوهاب* من کتاب الفاضل محمد بن مصطفی الی* *

المرجع لصحاح الجوهری* للامام العالم الفاضل الكامل المحقق

ابی نصر اسمعیل بن الحجاج الجوهری* علی یداضعف العباد

عبد الرحمن المدرس* المأمور بعمل الطبع بدار الطباعة

الجديدة المعمورة فی مدینة اسکندار*

فی او اخر شعبان شریف

سنة ثمانية عشر

بعد المائین

والف

